NOVUM TESTAMENTUM GRAECE: AD ANTIQUISSIMOS TESTES DENUO...

Digitized by Google

BIBLIOTHECA UNIVERSITATIS CALIFORNIENSIS
SOCIUS
EX LIBRIS

I II

Digitized by Google

Digitized by Google

Bible- N.T. Greek

NOVUM TESTAMENTUM GRAECE.

AD ANTIQUISSIMOS TESTES DENUO RECENSUIT

APPARATUM CRITICUM OMNI STUDIO PERFECTUM

APPOSUIT

COMMENTATIONEM ISAGOGICAM

PRAETEXUIT

CONSTANTINUS TISCHENDORF.

EDITIO OCTAVA CRITICA MAIOR.

VOLUMEN I.

LIPSIAE
GIESECKE & DEVRIENT.
1869.

Digitized by Google

BS1965
1869
v.1

Digitized by Google

Postquam anno 1864 novae huius editionis initium factum est, nunc demum quinquennio post contigit ut quattuor evangelia absolverem. Quae tarditas non tantum ab operis ambitu ac difficultate excusationem habere videtur, sed etiam duas caussas alias habuit. Quum enim intra hos quinque annos plura itinera bibliothecas obeundi caussa faciunda vel potius repetenda erant, in Angliam, Parisios, Romam et Neapolin, Petropolin et Mosquam, tum plures libri, quos maturare debebam, edendi curam poscebant, ut duo Monumentorum sacrorum ineditorum volumina, Novum Testamentum Vaticanum cum Appendice, Appendix codicum celeberrimorum Sinaitici Vaticani Alexandrini, Apocalypses apocryphae maximam partem nunc primum editae, Philonea, inedita altera, altera nunc demum recte ex vetere scriptura eruta, volumen millesimum collectionis scriptorum Britannicorum Tauchnitianae, quod inscribitur: The New Testament: the authorised English version; with introduction and various readings from the three most celebrated Mss. of the original Greek text, brevis illa evangeliorum defensio quam inscripsi: Wann wurden unsere Evangelien verfasst, quater edita, ter conscripta, quarta Veteris Testamenti secundum LXX interpretes editio, alia. Quae intermissiones etsi fieri vix potuerunt quin ab operis aequalitate passim discederetur, tamen, id quod vehementer gaudeo, ad apparatum criticum multis modis locupletandum valuerunt. Vaticanus quidem codex, ut id inprimis dicam, longe alia atque Angeli Maii studia flagitabat ut rationi criticae satisfieret. Aegre vero

258893

Digitized by Google

illud fero, quod non statim ab initio evangelii secundum Matthaeum eadem apparatum copia adornandum duxi qua opere paullum progrediente usus sum.

Quum autem constet duabus potissimum rebus editionis librorum Novi Testamenti virtutem contineri, apparatu quem vocant critico et arte qua scriptorum sacrorum verba constituuntur, de utraque breviter dicendum erit. Et apparatum quidem non ex editione critica maiore septima, quae ineunte anno 1859 prodiit, additis passim quae vel augerent vel corrigerent in hanc transferre satis habuimus, sed de integro totus repetitis studiis confectus est. Quicquid enim testimoniorum afferendum erat, vel ex Graecis codicibus vel ex interpretibus vel ex scriptoribus antiquis, opera data est ut accuratius quam ante a quopiam factum esset perscriberetur. Illud quidem vitium omnium editionum antiquiorum, Wetstenii, Griesbachii, Schulzii, Scholzii, ex quo auctoritates non adponebantur nisi lectionibus a vulgato quem vocant textu diversis, iam editione illa septima correximus; sed praeter cetera interpretum et scriptorum adnotatio laborabat. Quae res cum eo cohaeret quod parum perspectum erat, in vera indaganda apostolorum scriptura quanta auctoritas esset antiquissimorum interpretum, inter quos Latini Syri Copti primum locum tenent. Sed de hac similibusque rebus accuratius dicemus in Prolegomenis. In praesens satis videtur ut indicetur breviter, tum qui codices quos unciales vocamus ex anno 1859 ad apparatum criticum accesserint, tum quos labores circa principales auctoritates, ut confidenter adhiberi possent, in me susceperim.

Accesserunt igitur ad codices unciales iam septimae editioni adhibitos in evangeliis hi 18[1]: ℵN (accessit longe maior horum fragmentorum pars; folia enim 12 aliis 33 aucta sunt) (o[f]: hymni ex psalterio Abrahami de Noroff) (R: ac-

[1] De omnibus his codicibus accuratiora vide infra.

Digitized by Google

cesserunt exiguae quae ante latuerant fragmentorum partes) Τ (accessit Lc 22, 20 — 23, 20) T^b T^c T^d W^b W^d (W^c) Γ (accesserunt maiores evangeliorum Matthaei et Iohannis partes) Θ^b Θ^c Θ^d Θ^e Θ^f Θ^g Θ^h Ξ Π. Sequentur ad actus ℵG (2, 44 — 3, 8, saec. VII), Ρ (saec. VIII vel IX, actus fere integros continet): ad epistulas catholicas ℵΡ (fere integras habet): ad epistulas Pauli H^* (ad folia 14 accedunt alia 7 ex 2 Cor. 4; Col. 3; 1 Thess. 2 et 4; Heb. 1 et 10) Ν (saec. VIII vel IX. ex Gal. et Heb.) Ο (saec. VI. ex 1 Cor.) Ρ (epp. fere integrae) Q (fragmenta papyracea saeculi fere V. ex 1 Cor.) R (saec. VI. fragmenta capitis 4. epistulae ad Eph.): ad apocalypsin ℵΡ (fere integra). Iam edidimus ex totius Novi Testamenti codicibus ℵBC item F^a I. Ex evangeliorum codicibus I^bLΝ (folia Lond. Vat. Vind.) O^aΡQRW^{a}W^{c}ΥΘ^a. Item praeparavimus ad edendum T^b T^c T^d W^b $\Theta^{b\ c\ d\ e\ f\ g\ h}$. Totos transscripsimus Μ et Π. Accurate cum editis ipsi contulimus EGHKOSUX, item ΓΛ. Reliquos (plerosque iam ante editos) ipsi examinavimus praeter Ζ Matthaeum Dublinensem omnes. Ex reliquis autem Novi Testamenti partibus edidimus D Claromontanum epistularum Pauli, Μ fragmenta epp. Pauli Ρ actus, epistulas, apocalypsin, Β apocalypsin Basilianam Vaticanam; ad edendum ex apographis nostris destinavimus Ε actuum, G actuum, Η epp. Pauli, ΝΟQ. Praeter Η actuum, Κ epistularum, L actuum et epistularum, nuper etiam Ε Sangermanensem epistularum Pauli Petropoli accuratius investigavimus.

Iam ex his satis apparebit quantum proximis his decem et quod excedit annis apparatus criticus, imperfectae conlationis vitiis in editionibus Wetstenii Griesbachii Scholzii, etiam Lachmanni, refertus, et copia profecerit et fide. Cepit vero etiam alia incrementa quum ex codicibus minusculis tum maxime ex versionibus et patribus: quae quidem qui editionum criticarum usum habent libro vel perlustrando facile animadvertent. Ita testimonia codicum Latinorum, et

Italae et Vulgatae rationis, plenius quam ante a quopiam adlata sunt; tamen nondum ab initio operis editio l codicis Vratislaviensis in promptu erat, nec magis codex Fuldensis; item ad alteram certe evangeliorum partem evangeliarium Hierosolymitanum ex editione Veronensi haurire licebat; Armenam versionem non tantum ex eis quae Griesbachius manu sua margini editionis Wetsteinianae adscripsit, sed etiam ex conlatione a Carolo Rieu in usum Tregellesii instituta sumpsimus; Aethiopicas vero lectiones auxerunt curae Thomae Pell Platt.[1] De patribus vero Graecis praeter ceteros Irenaeus, Clemens, Origenes, Hippolytus, Eusebius, Basilius, Epiphanius, Chrysostomus, Cyrillus Alexandrinus indefesso studio consulti sunt, de Latinis Tertullianus, Cyprianus, Lucifer, alii. Quemadmodum autem haec duo testimoniorum genera multo diligentius quam antea ad apparatum criticum adhibita sunt, ita longe maiorem quam usu venit in restituenda antiquissima scriptura apud nos nacta sunt auctoritatem. Quod non sine idonea caussa factum est. Satis enim plurimis exemplis perspectum est, antiquissimos interpretes cum antiquissimis Graecis codicibus nostris ita consentire, ut ex eisdem vel simillimis fontibus hausisse censendi sint. Qua in re nihil gravius est mira illa necessitudine quae inter Sinaiticum codicem et Italos testes intercedit, haud raro consensione Syri Nitriensis Curetoniani aucta. Neque enim pauca quae vel Sinaiticum vel Palatinum (Italorum e), ut hunc praeter Italos ceteros afferam, per singularem licentiam tueri suspicabare, altero ad alterum accedente ex antiquiore utrumque fonte Graeco habere probatum est.

Circumspectis autem omnibus unde historia textus quem vocant sacri percipi potest duae inprimis res ad liquidum

[1] Arabicas et Slavonicas lectiones plerasque pro ambiguitate qua laborant et exiguo quod habent pretio ab apparatu arcere maluimus.

perductae sunt. Ut enim dubitari nequit quin ipsis primis rei Christianae temporibus a sincera apostolorum scriptura multifariam discessum sit, qua quidem in re nihil improbitatis aut doli suberat, ita prudenter ac scite adhibitis antiquissimis quibus etiamnum gaudemus testibus ea librorum apostolicorum ratio, quae secundo saeculo vel maxime in usu erat, plerumque probabiliter restitui potest. Quam quidem rationem ad ipsam scripturae sacrae integritatem multo propius accedere quam libros eos qui post quintum fere saeculum per ecclesiam Byzantinam circumferebantur moxque tantum non soli propagabantur, omnes data opera intellecturos puto, nisi qui aut falsa ducti pietate consuetudinem a veritate distinguere dedidicerunt, aut eis quae Griesbachius Hugius Scholzius alii de recensionibus librorum Novi Testamenti commenti sunt etiamnum capti tenentur. Quorum utrique ut ad veriorem sententiam, ad iustiorem de re critica existimationem adducantur, in Prolegomenis, quae tertium huius editionis volumen efficient, quicquid huc valet explicate et subtiliter pertractare in animo est. Nunc quidem ad eos attendi velim locos, quibus ad exiguam auctoritatem Graecam, exiguam dico testium numero, maximam vero pondere, accedente plerumque ex Italis testimonio, scripturam apostolicam conformavimus. Hoc enim saepe ita factum est ut insignis accederet probabilitatis commendatio. Neque tamen obliviscendum est, in maximo errore illos versari qui arbitrium suum anteponant auctoritati testium, non numero sed antiquitate aestimandae illi quidem, ipsos vero antiquissimos testes nostros, pro Alexandrinorum calligraphorum de sermone Graeco ignoratione, non tam suae sequi aetatis consuetudinem, quam longe antiquiora exempla fideliter quamvis vitiose repetere.

Ipsi quidem, ut repetamus quod nuper alibi diximus — in conlatione critica codicis Sinaitici etc. pag. XIII. —, dum Sinaiticum Vaticanum similesque Graecos alios paucos, con-

sensione plerumque nonnullorum interpretum veterrimorum, inprimis Latinorum auctos, passim etiam patrum testimonio, tantum non solos ad restituendam evangelistarum et apostolorum scripturam adhibendos censemus, posthabito ingenti numero codicum posteriorum quamvis mirifice congruentium, magnopere Richardi Bentleji suffragio delectamur. Ille enim, cuius vestigiis etiam Carolus Lachmannus insistebat, quum ante hos centum et quinquaginta annos emendandis vel potius restituendis scriptorum sacrorum verbis incumbebat, eandem fere cum nobis viam ingrediendam iudicavit. Quo in negotio postquam Bentlejus, quem rursus Lachmannus sequutus est, ea ratione acquiescendum censuit quae tempore concilii Nicaeni per ecclesiam legi solebat, felicissime providente deo evenit ut nobis ad Irenaei certe tempora redire liceat.

Scribebam Lipsiae die discessus Christi ad caelos a. 1869.

NOTANTUR INTERIM

QUAE APPARATUM CRITICUM EVANGELIORUM ADHIBITURIS INPRIMIS NECESSARIA VIDENTUR.

ℵ codex Sinaiticus Petropolitanus saeculi IV. medii. Totum Novum Testamentum continet integrum. $\aleph^{a}$ aetate vix differt ab ipso scriptore; eiusdem certe saeculi quarti est quicquid lectionum nota $\aleph^{a}$ insignivimus. $\aleph^{b}$ saeculi fere VI. habendus est. Praeter Matthaeum, cuius primas paginas curiosius tractavit, paucos tantum locos attigit. $\aleph^{c}$ ineuntis fere saeculi VII. est, neque longo intervallo a $\aleph^{ca}$ (qui $\aleph^{c}$ nobis dicitur nisi ubi ab eo $\aleph^{cb}$ discedit) distat $\aleph^{cb}$. Edidi totum codicem quattuor voll. splendidissimis anno 1862; item Novum Testamentum Sinaiticum in communem usum anno insequenti. Cuius exemplis omnibus eodem anno exhaustis sequutum est auctumno anni 1864 (in titulo est 1865) Novum Testamentum Graece ex Sinaitico codice omnium antiquissimo, Vaticana itemque Elzeviriana lectione notata.*

A codex Alexandrinus Musei Britannici saeculi V. eiusque fere exeuntis. Hiat in evangeliis ab initio evangelii secundum Matthaeum usque 25, 6 *Βιβλοσ - ο νυμφιοσ*, item Ioh. 6, 50 usque 8, 52 *ινα - λεγει*. Edidit splendide C. G. Woide 1786. Quam editionem passim emendatam in usum vulgarem repetiit B. H. Cowper 1860.

B codex Vaticanus num. 1209. saeculi IV. Vix differt aetate a codice Sinaitico. Evangelia continet integra; deficit vero inde ab ep. ad Hebr. 9, 14, deperditis quattuor Pauli epistulis (1 et 2 ad Tim., ad Titum, ad Philemonem) et apocalypsi. Errores editionum Angeli Maii (Romae 1857 et 1859**) plus 400 cor-

* Huic editioni accessit mense Maio huius anni Supplementum, quod inprimis ad lectiones Vaticanas pertinet.

** Maius quae erraverat tantum non omnia etiam ad editiones transiere ad exemplum Maii conformatas. Inter has nulla peior est

reximus Novo Testamento Vaticano, quod anno 1867 edidimus. Quam editionem excepit medio anno 1868 Novum Testamentum Romae typis meis Sinaiticis exscriptum. Ediderunt adhibitis schedis meis anni 1866 Carolus Vercellone et Iosephus Cozza. Quo volumine (editionis totius codicis parte quinta) excusso foras dedimus ineunte anno 1869 Appendicem Novi Testamenti Vaticani, notatis tum quae nostram supplerent editionem, tum quae corrigerent Romanam.* $\aleph^2$ a $\aleph^*$ aetate vix differt, $\aleph^3$ 6 vel 7 saeculis.

c codex Ephraemi Syri rescriptus Parisiensis saeculi V. fere medii. C^2 saeculi VI. videtur, C^3 saeculi IX. Edidimus ad similitudinem codicis quicquid librorum Novi Testamenti continet anno 1843. Evangeliorum fragmenta haec continet: Mt I, 1—V, 15. VII, 5—XVII 26. XVIII, 28—XXII, 20. XXIII, 17—XXIV, 10. XXIV, 45—XXV, 30. XXVI, 22—XXVII, 11. 47—XXVIII, 14. Mc I, 17—VI, 31. VIII, 5—XII, 29. XIII, 19 usque finem. Lc I, 1—II, 5. II, 42—III, 21. IV, 25—VI, 4. VI, 37—VII, 16. VIII, 28—XII, 3. XIX, 42—XX, 27. XXI, 21—XXII, 19. XXIII, 25—XXIV, 7. XXIV, 46 usque finem. Ioh I, 1—41. III, 33—V, 16. VI, 38—VII, 3. VIII, 34—IX, 11. XI, 8—46. XIII, 8—XIV, 7. XVI, 21—XVIII, 36. XX, 26 usque finem. Passim vero de his nonnihil periit, ut primi versus cuiusvis libri minio scripti.

D codex Bezae Cantabrigiensis Graecus et Latinus stichometrice scriptus, saeculi fere VI. medii. Mutilus est Mt I, 1—20. VI, 20—IX, 2. XXVII, 2—12. Ioh 1, 16—3, 26. Suppleta sunt post X. fere saec. (D^{suppl} vel ^{supp}) Mt 3, 7—16. (Latine 2, 20—3, 8 suppleta IX. fere saec.) Mc 16, 15 usque finem. (Latine 16, 6 usque finem suppleta ut ante) Ioh 18, 14—20, 13. (Latine 18, 2—20, 1. suppleta ut ante.) Videntur autem supplementa Graeca (non item Latina) ex ipsis antiquissimis foliis fluxisse, inprimis quae ad Iohannis evglium pertinent.

E codex Basileensis K IV. 35. Saeculi videtur VIII. medii. Evangelia continet integra exceptis Lc 3, 4—15. 24, 47 usque finem. Praeterea tria folia minutis litteris suppleta sunt: Lc 1, 69—2, 4.

Londinensi (ex officina Teubneriana Lipsiensi), quae vitiis innumeris vitiositatem auxit exempli Romani quod sequuta est.

* Quum fasciculi huius editionis I. et II. cum parte tertii (usque Mc 7, 22) praecessissent nostrum Vaticani codicis examen (vere anni 1866 institutum), his paginis quas evangeliis praeposuimus ea quae emendatione inprimis opus habebant emendata sunt. In Prolegg. vero omnia accurate indicabuntur.

12, 58 — 13, 12. 15, 5—20. Quibus supplementis et ipsis in commentario notam ε dedimus.

ᵣ codex Boreeli, nunc Rheno-Traiectinus saeculi IX. Accuratam fragmentorum quae supersunt conlationem anno 1843 H. E. Vinke edidit. Incipit Mt 9, 1 (sed 7, 6 — 8, 34 Wetstenii tempore nondum avulsa erant); exit Ioh 13, 34. Desunt praeterea de omnibus quattuor evv. plura quorum nonnihil Wetstenii tempore nondum desiderabatur (hinc passim apud nos est ᵣʷ vel ᵣʷᵗˢᵗ).

ᶠ³ codex Coislinianus Parisiensis. Sunt scholia nonnulla in margine codicis Coisl. 1., qui Octateuchum cum Regum libris continet, a me inventa. Saeculi videntur incuntis VII.

ᵍ codex Andr. Seidelii, nunc Harlejanus 5684 Musei Britannici. Saeculi est IX vel X. Continet evangelia, sed locis multis mutilus est. Incipit Mt 6, 6. Quae in Mt Mc Lc Ioh recentior manus litteris minusculis supplevit, gˢᵘᵖᵖ diximus.

ʰ codex Andr. Seidelii, nunc Hamburgensis bibliothecae publicae. Eiusdem cum codice g aetatis et rationis est. Incipit Mt 15, 30 ac passim per 4 evv. deficit.

ⁱ codex palimpsestus Petropolitanus, septem Novi Testamenti codicum reliquias continens. Saeculi V. sunt quae ex Ioh capp. 11. 12. 15. 16. 19. ex Mt 14. 24. 25. 26. ex Mc 9. 14. supersunt. Sexti videntur quae Mt 17 — 19. Lc 18. Ioh 4. 5. 20. rursusque Lc 7. 24. spectant.

ⁱᵇ Musei Britannici num. 17,136. Fragmenta palimpsesta ex Ioh capp. 13 et 16. Saeculi certe V. Edidi in Monum. Nov. Coll. vol. II. rursusque nuper exegi edita ad ipsum codicem (In ed. VII. dixeram κᵇ.)

ᵏ codex Cyprius Parisiensis num. 63. Quattuor evv. integra continet. Saeculi IX.

ˡ Parisiensis num. 62. Evv. integra continet praeter Mt 4, 22 — 5, 14. 28, 17 usque finem. Mc 10, 16—30. 15, 2—20. Ioh 21, 15 usque finem. Saeculi VIII. Edidi 1846 in Monumentis sacr. ined.

ᵐ Parisiensis num. 48 (olim Francisci des Camps). Post medium saec. IX exaratum puto. Totum descripsi 1841.

ᵑ sunt evangeliorum fragmenta in membranis purpureis argento auroque scripta. Folia 4 Londini (ex Mt et Ioh), 2 Vindobonae (ex Lc), 6 Romae (ex Mt), 33 in Patmo insula (ex Mc) adservantur. Saeculi VI. videntur. Edidi in Monumentis 1846 praeter Patmia nuper ab Ioh. Sakkelione inventa, quae Mon. novae collectionis volumine IX. sequentur.

ᵒ fragmenta Mosquensia ex Ioh capp. 1 et 20. saeculi IX. Edidit Matthaeius 1785 et ipse nuper ex codice descripsi.

ᵒᵃ ᵒᵇ ᵒᶜ ᵒᵈ ᵒᵉ ᵒᶠ: his notis insignivimus hymnos Mariae, Zacha-

riae, Simeonis, Lc 1, 46—55. 68—79. 2, 29—32. in psalteriis inventos. o^a est Guelferbytanus, o^b Bodleianus, o^c Veronensis, o^d Turicensis, o^e Sangallensis, o^f Mosquensis. Noni saeculi videntur o^a o^b o^e o^f, sexti o^c, septimi o^d.

r codex Guelferbytanus palimpsestus saec. VI. Continet fragmenta ex Mt Mc Lc Ioh. Post imperfectissimum Knittelii laborem nuper edidi in Monumentorum vol. VI.

q codex Guelferbytanus palimpsestus saec. V. Sunt fragmenta Lucae et Iohannis. Post Knittelium (vide ad r) edidi 1860 in Monumentorum vol. III.

ʀ codex palimps. Nitriensis Musei Britannici. Sunt reliquiae evangelii sec. Lucam sexto fere saeculo scripti. Edidi 1857 in Monumentor. vol. II. Quae quum nuper ad ipsam veterem scripturam denuo exigerem, nonnulla cum Tregellesio corrigenda esse vidi, alia invito Treg. confirmata sunt. Accessit vero etiam studio Guilielmi Wright nonnihil fragmentorum (ex capp. VI. VII. VIII.) quod antea nondum ex foliis Syriacis protractum erat.

s codex Vaticanus num. 354. scriptus anno 949. Evv. quattuor integra habet. Birchii conlationem ipse nuper multis locis auxi et correxi.*

ᴛ codex Borgianus I. collegii Romani pro propaganda fide. Sunt fragmenta Iohannis Graeca, quae versionem Sahidicam adiectam habent. Edidit Georgius Romae 1789: 6, 28—67. 7, 6—8, 31. Sed accuratius Monumentor. vol. IX. ipse dabo. Folium quod excepit Georgiana (usque 8, 42) non innotuit nisi ex conlatione Woidii, in qua etiam Lc 12, 15—13, 32 inventum est, unde apud nos $ᴛ^{\text{woi}}$ dicitur. Praeterea nuper aliam partem eiusdem codicis, unde Georgius sua hausit, ipsi Romae descripsimus, quam Bradley H. Alford Cantabrigiensis primus animadverterat et in usum clarissimi fratris Henrici contulerat. Sunt autem ista, quemadmodum apud Tregellesium exhibentur, et manca et vitiosa. Ipsi in commentariis apographum nostrum sequuti sumus, quod propediem in lucem prodibit.

$ᴛ^{b}$ fragmenta sunt Petropolitana evangelii secundum Iohannem ex capp. 1. 2. 4. Et scriptura et indole ad similitudinem fragmentorum Borgianorum accedunt, etsi non ante saec. VI. scripta videntur. Idem in ea fragmenta evglii sec. Mt (ex capp. 14 et 15) quadrat quibus notam $ᴛ^{c}$ dedimus. Ex collectionibus hausimus episcopi Porphyrii. $ᴛ^{d}$ vero significat reliquias evangelistarii Graeci Sahidici quas ipsi demum ex Borgianis membranis anno 1866 eruimus, saeculi fere VII. Insunt Ioh 19, 23—27. 20, 30—31. Item, quae partim ad commentarios nondum adhibita sunt

* Hinc nonnihil supplementorum ad Mt et Mc dabimus. Vide supra.

sed infra excerpentur, Mt 16, 13—20. Mc 1, 3—8. 12, 35—37. Prodibunt brevi in Monumentis τ^b τ^c τ^d.

u codex est olim Nanianus, nunc Venetus Marcianus. Evangelia quattuor integra saeculi IX. exeuntis vel X.

v codex Mosquensis saeculi IX. Evangelia quattuor continet usque ad Ioh. 7, 39. Reliqua saeculo XIII. suppleta. Praeterea perierunt Mt 5, 44—6, 12 et 9, 18—10, 1.

w^a fragmenta sunt Parisiensia evangelii sec. Lucam, capitum 9 et 10, addita codici 314, saeculi fere VIII. Edidi in Monumentis anno 1846.

w^b codex palimpsestus Neapolitanus saeculi VIII vel IX. Legi anno 1866 quicquid fragmentorum Matthaei (ex capp. 19. 20. 21. 26), Marci (13, 21—14, 67), Lucae (3, 1—4, 20) superest.

w^c tria folia sunt Sangallensia saeculi noni. Insunt Mc 2, 8—16. Lc 1, 20—32. 64—79. Edidi quae legere potueram anno 1860 in Monumentorum volumine III.

w^d sunt fragmenta trium capitum (7. 8. 9.) evangelii sec. Marcum saeculo fere IX scripta, in collegio S. Trinitatis Cantabrig. a viro clarissimo Bradshaw detecta.*

w^e sunt fragmenta pauca capitis IV. evangelii secundum Iohannem (4. 9 - 14), quae anno 1865, quum Oxonii versabar, ex libris collegii ad aedem Christi primus protraxit doctissimus socius eius collegii Kitchin. Sunt autem forma simillima cum fragmentis eiusdem evangelii Mosquensibus (o): et ipsa enim commentarii in evangelium Iohannis partem efficiebant. Hunc ad commentarium (non ad capita Ammonii) spectant numeri $\lambda\delta'$ - $\lambda\vartheta'$ singulis versibus (9—14) praepositi.**

x codex bibliothecae universitatis Monacensis. Fragmenta sunt evangeliorum cum commentariis. Saeculi IX exeuntis vel X.

y fragmenta evangelii sec. Ioh. (16, 3—19, 41), inter libros bibliothecae principalis Barberinae numero 225 notata. Videntur octavi saeculi. Edidi in Monumentis anno 1846.

z codex palimpsestus Dublinensis collegii S. Trinitatis. Insunt plurima fragmenta evangelii sec. Matth. sexto fere saeculo scripta. Edidit Ioh. Barrett anno 1801. Nuper accesserunt studia virorum clarissimorum Todd et Tregelles.

z^a codex quattuor evangeliorum ex oriente a me adlatus annis 1853 et 1859. Quae prius inveneram (Lucam totum et Marci pleraque cum fragmentis Matthaei et Iohannis), ad bibliothecam Bod-

---

* Nonnulla per incuriam in commentariis omissa infra supplebimus.

** Vide infra supplementa ad Ioh. 4, 9—14.

leianam transiere, reliqua ad bibl. Imp. Petropolitanam. Pauca de Mt desunt (ex capp. 5. 6. 7. 21. 22), de Mc 3, 35—6, 20. Subscriptus est, si recte computatio indictionum facta est, annus Christi 844.

Δ codex Sangallensis cum versione Latina interlineari (*δ*). Quattuor evv. integra exceptis Ioh 19, 17—35. Edidit Rettig anno 1836.

Θ^a codex Tischendorfianus I. bibl. univers. Lips. saeculi fere VII. Sunt fragmenta evangelii sec. Matthaeum (ex capp. 12. 13. 14. 15.) Edidi in Monumentis anno 1846, quae paucis suppleta sunt a. 1857 novae collectionis volumine II.

Θ^b fragmenta Petropolitana evangeliorum sec. Mt (capp. 22. 23.) et sec. Mc (capp. 4. 5) saeculi VI vel VII.

Θ^c fragmenta evangelii sec. Mt (21, 19—24) Petropolitana et evangelii sec. Ioh. (18, 29—35) Porphyriana. Utraque VI. saeculi videntur.

Θ^d fragmenta pauca capitis XI. evangelii sec. Lucam Petropolitana, saeculi fere VIII.

Θ^e cum fragmento ev. sec. Mt (26, 2 sqq.), Θ^f cum fragmentis evv. sec. Mt (capp. 26. 27) et sec. Mc (capp. 1 et 2), Θ^g cum fragmento ev. sec. Ioh (6, 13 sqq.) ex Porphyrii collectionibus accesserunt. Omnia tria eiusdem saeculi VI. videntur. Addenda sunt folia tria Graeca Arabica saeculi IX vel X, quae ad Matthaei capita 14 et 25 pertinent. Diximus Θ^b.

Quae notis $\Theta^{b\ c\ d\ e\ f\ g\ h}$ insignivimus, Monumentorum volumini IX. destinata sunt, prodituro illi quidem ut speramus anno 1871.

Λ codex Oxoniensis a nobis anno 1853 in oriente detectus, noni potius quam octavi saeculi. Evv. Lucae et Iohannis continet integra.

Ξ sunt fragmenta evangelii Lucae palimpsesta saeculi fere VIII, ex Zacyntho insula in bibliothecam societatis biblicae Londinensis perlata. Edidit S. P. Tregelles 1861.

Π codex evangeliorum fere integer saeculi IX. Inventum Smyrnae Petropolin attuli a. 1859.

Accedunt nonnulla evangelistaria uncialibus litteris scripta. Ex his barb diximus Barberinum palimpsestum saeculi VIII., ven Venetum palimpsestum saeculi eiusdem. Utriusque fragmenta edita sunt in Monumentis meis, novae collectionis vol. I. Carpentoractense saeculi IX. diximus carp, de quo videnda sunt Anecdota mea sacr. et prof. pag. 151 sqq.

DE ANTIQUIS VERSIONIBUS.

Italae (factae in Africa saeculo secundo) codices sunt: a Vercellensis saec. IV. b Veronensis saec. V. c Colbertinus saec. XI. d Cantabrigiensis saec. VI. e Palatinus Vindobonensis saec. V. f Brixianus saec. VI. $ff^{1.}$ et $ff^{2.}$ codices olim Corbejenses ($ff^{1.}$ nunc est Petropolitanus). $g^{1.}$ et $g^{2.}$ codices Sangermanenses h Claromontanus nunc Vaticanus saec. V. i Vindobonensis V. vel VI. saec. k Bobbiensis nunc Taurinensis saec. V. l Rhedigeranus Vratislaviensis saec. fere VII. m significat Speculi quod Augustino adscribi solet lectiones (saec. fere VI.) n Sangallensis saec. V. (o fragmentum Sangallense Mc 16, 14—20. VII. fere saeculi, p fragmentum Sangallense Ioh 11, 14—44 saec. fere VIII.) q Monacensis VI. saeculi s Ambrosianus saec. fere VI.

Nonnulli ex his partes tantum evangeliorum continent, ut i k m n s; h per evangelium Matthaei tantum ratione itala utitur, per reliqua tria, quae edita non sunt, vulgata. Nullus vero praeter e codicem recentissimum ad nos integer pervenit. Editi sunt a b f per Blanchinum, c per Sabatarium, d per Kiplingium et Scrivenerum, $ff^{1.}$ per Martianay et alios, h (evang. Matth. cum lacunis) per Ang. Maium, i per Alterum (sed Blanchinus iam ante Alterum contulerat, hinc i^{blan}), l per Fridericum Haase, s per Cerianum*, e et k per me. Totos edendi caussa descripsi n (o p) q. Conlati tantum sunt $ff^{2.}$ (a Sabatario et Blanchino, hinc est $ff^{2.\,sab}$, $ff^{2.\,blan}$) $g^{1.}$ $g^{2.}$ (uterque a Sabatario).

Vulgatae codices antiquissimi sunt am fu san for prag reg pe fos; item gat harl ing mm mt taur tol. Accedunt lectionaria flor gue lux mar mich.

aeth i. e. aethiopica ex edd. Rom. et polyglottis et P. Platt arm i. e. armenica ex edd. Uscani (1666) et Zohrabi (1789. 1805) cop i. e. memphitica ex edd. Wilkinsii et Schwartzii sah i. e. sahidica basm i. e. basmurica (et sah et basm adhibuit Schwartzius, sed sah etiam saepe ex Woidio et Müntero attulimus) syr^{cu} i. e. syriaca Curetoni ex cod. Nitriensi saec. V. syr^{sch} i. e. syriaca Peschittho ex ed. Schaafii syr^{p} i. e. syriaca posterior ex ed. Iosephi White syr^{hr} i. e. syriaca ex evangeliario Hierosolymitano go i. e. gothica ex ed. Loeb. et. Gabelentz fr i. e. francica (ad evang. Matthaei) ex ed. Schmelleri sax i. e. anglosaxonica (fluxit ex vulgata Latina proptereaque cum antiquioribus codicibus eius componenda est) ex ed. Benjamini Thorpe. Raro tan-

* Idem fragmenta italae pauca ex vetere in Lucam commentario edidit, quae amb^{reser} apud nos dicta sunt.

tum adhibuimus arabicas lectiones (ar arr), persicas (pers^{p} i. e. ex polyglottis, pers^{whe} i. e. ex ed. Wheloci), slavonicas (sl, sl$^{1.\,2.}$ etc). Videntur autem syr^{cu} saeculi II. fere medii, syr^{sch} saec. II. exeuntis, syr^{hr} saec. V., syr^{p} annorum 508 et 616, aegyptiaci saec. III., arm aeth go saec. IV.

Patrum nomina pleraque per se clara erunt. Sed in Prolegomenis quicquid patrum usum spectat, accuratissime illustrabitur. Naas^{109} i. e. Naasseni in Philosoph. Hippol. ed. princ. Item alia similia. Marc^{tert} i. e. Marcion ap Tertull., Marc^{epiph} i. e. ap. Epiphan. Chr^{gue} i. e. Chrys. e cod. Guelf. saec. VI. Dam$^{par\,cod}$ i. e. Ioh. Damasceni parallela sacra ex cod. Rupefuc. saeculi fere 8. Eus$^{mar\,220}$ i. e. Eus. quaest. ad Marinum apud Mai. Nov. PP. Biblioth. vol. IV.

al i. e. alii aliq i. e. aliquot vel aliquoties c. et cum significant auctoritate. Ita Gb^{0} c. א i. e. Griesb. omitti vult auctoritate codicis א. mu i. e. multi pm, permu i. e. permulti pler i. e. plerique pauciss i. e. paucissimi et. (cum puncto) i. e. etiam evgg vel evgll i. e. evangelistaria rell i. e. reliqui 49^{ev} etc i. e. evglstar. nr. 49. etc. min i. e. minusculi mg i. e. margo unc i. e. unciales y^{scr} etc. sunt codd. a F. H. Scrivener conlati. 2^{pe} etc. sunt codd. Petropolitani ab Ed. de Muralt conlati. cat i. e. catena

ς i. e. ed. Elzev. anni 1624. unaque ed. Rob. Steph. 1550. Quae ubi differunt, ς est Rob. Steph., ς^{e} Elz.

Ln i. e. Lachmanni ed. mai. 1842. 1850. Ln mecum consentit si non nominatur.

Sz. i. e. Scholzii ed. 1830. 1836.

Ti i. e. ed. Tisch. anni 1859.

Gb i. e. Griesb. ed. evv. 1827 (cura Dav. Schulzii). Gb^{0} et Gb$^{(0)}$ significant omissionem Griesbachio probabilem et valde probabilem visam; item Gb′ et Gb″ lectionem a Griesbachio commendatam et valde commendatam; Gb + aliquid a Griesbachio cum aliqua dubitatione in textum receptum. Schu: i. e. Dav. Schulz. in ed. evv. Griesb. 1827. Gb et Sz consentiunt cum ς, si non nominantur. ς (= Gb Sz) i. e. ς exceptis Gb Sz.

EMENDANDA ET ADDENDA.

Mt 1, 18 ad $\overline{\omega}$ $\overline{\chi\upsilon}$ et *μνηστευθεισησ* locus Epiphanii est^{426} sive haer^{51,6}. Idem confirmat *γεννησισ* et 1, 22 om *ολον* confirmatque *υπο* sine *του*, spectat et ad 1, 24 et 25 1, 25 lege a* om Mt 3, 1 cf Lc 3, 1 ubi initium evglii Ebionitarum notatum est. 3, 16 lin. 2

scribe $c^3 D^{supp}$ pro $D^3 c^{supp}$. Locus Hipp est $^{theoph\,5}$ (non^3) 5, 13 $\aleph^{corr}$ *ιαν δ. τ. αλα* 5, 22 locus Cyrilli est $^{zach\,76^8}$, item ad vv. 27 et 28. 5, 27. 31. 33. 38. 43. confirmat $\aleph^*$ *ερρεθη*, $\aleph^2$ *ερρηθη* 5, 31 lin. 4 scribe praem *οτι* 5, 48 lin. 5 scribe *ς ο εν τοισ* 6, 4. lin. penult. post (e spatio) adde $\Delta\alpha$ al pler. Lectionem *ἡ σοῦ ἐλεημ.* confirmat etiam $Dam^{par\,474\,cod}$ (om vero etiam ut Δ *η* post *-νη*), $\aleph$ vero *η σου η ελε.* habet. 6, 34 $\aleph^*$ habet *αυτησ*, $\aleph^3$ *εαυτησ* 8, 2 adde *ς* ante *ελθων* 8, 3 adde *ς* Ln ante *εκαθαρισθ.* 8, 6 *κυριε* om et. Hil^{641} 8, 27 lin. 3 dele om 9, 5 $\aleph$ confirmat *εγειρω* (non *-ρε*) 9, 30 lin. 2 lege c^* pro c 10, 8 lin. 3 lege cop pro ap 10, 36 $\aleph^*$ *οικιακοι*, $\aleph^3$ *οικειακοι* 11, 4 $\aleph^*$ *ιωανει*, $\aleph^{3c}$ *ιωανη* 11, 5 lin. 1 dele Δ ante $\aleph$; lin. 2 post Chrsyue adde $Bas^{cel\,180}$ 11, 8 edendum erat (auctoritate codicis $\aleph$) in textu *εξηλθατε; ανθρωπον ιδειν* etc contra *ς* Ln Ti *εξηλθ. ιδειν; ανθρωπον* etc cum testibus rell (Or hunc locum non affert) :: cf ad 11, 9. 11, 9 $\aleph^*$ scripturus erat *ϊδειν* ante *προφητ.* sed se statim correxit 11, 23 $\aleph^3$ volebat *η* (pro *μη*) et *υψωθεισα* 12, 4 D^{gr} *προσθεσεωσ* 12, 22 lin. 11 dele arm 12, 46 $\aleph^*$ *ιστηκ.* Item 13, 2. 13, 8 $\aleph^*$ *επεσεν εισ*, sed ipse* substituit *επ. επι* 13, 24 $\aleph^{*vid}$ *ελαλησεν* pro *παρεθηκεν* 13, 35 in textu scribendum erat *δια ησαϊου του προφητου*, hoc ordine 13, 30 $\aleph^*$ *κατακ. αυτασ* 13, 40 lin. 5 lege $Or^{int\,3,870}$ 13, 43 lin. 1 ad D etc adde *λαμψουσιν* 14, 6—11 comparandus erat Θ^h, sed is ubique cum *ς* facit, nisi quod v. 11 ante *ηνεγκεν* add *το κορασιον* pariter ac 299. al pauc b c f ff^{2*} g^{1*} h (non g^{2*} l q vg) $s\,y^{reu}$ cop 14, 16 lin. 2 post $\Theta\alpha$ adde al pler etc 16, 12 lin. 5 lege *των αρτων* 16, 21 lin. 4 lege Ir pro Irt et v. 22 lin. 7 lege al om pro al m o 16, 26 etiam $\aleph^*$ *αντιλαγμα* 17, 7 lin. 1 post it^{pler} adde vg 17, 11 *ηλειασ*, *ς* Ln Ti *ηλιασ*: ut ad 17, 10 18, 11 lin. 12 lege Lc 19, 10 18, 15 male $\aleph^{bart}$ 18, 19 $\aleph$ confirmat *συμφωνησωσιν* (non *-σουσιν*) 18, 35 lin. 7 post unc^{12} adde al pler 19, 6 lin. 2 lege cf ad Mc 19, 14 lin. 6 post unc^{10} adde al omn^{vid} 21, 17 $\aleph^*$ *εισ βηθανια* 21, 33 $\aleph^*$ *εξεδετε* sic 21, 43 $\aleph^*$ om *οτι* 21, 44 lin. 3 lege *συνθλασθήσεται* 22, 17 lin. 2 lege Mc 13, 4 22, 10 etiam $\aleph^*$ *ουσ* pro *οσουσ* (ita demum $\aleph^3$), ita ut *ουσ* in textum recipiendum videatur 22, 21 lin. 10 add finem adde om 22, 28 lin. 1. dele x 22, 30 lin. 13 dele ι ante ra 22, 39 lin. 7 pro unc^{11} lege unc^7 22, 44 lin. 4 dele υ post μs 24, 15 lin. 5 post ς^e Gb Sz adde *εστωσ* 26, 10 etiam $\aleph^*$ *ηργασατο* 26, 14 $\aleph^*$ *αρχιερεισ* 26, 41 textum interpunge sic: *προσευχεσθε, ινα* et ibidem pro 298 scribe 297, item ad v. 42 scribe 298 pro 299 26, 58 lege unc^8 pro unc^9 26, 69 lin. 2 post $\aleph$ adde unc rell 27, 13 lin. 2 scribendum: vide ad 27, 2 27, 35 lin. 13 ante *ἵνα* infer addit 27, 49 lin. 22 verba *και κατακεντ.* in $Barn^7$ om $\aleph$. Habet enim *και εξουθενησαμεν* (ipse* suppl *και*) *εμπτυσαντεσ* pro vulgatis *εξουθενησαντεσ και κατακεντησαντεσ και εμπαιξαντεσ* 28, 15 etiam $\aleph^*$ om *τα.*

Praeterea plerumque (tamen non ubique) pro $\aleph^2$ scribendum est $\aleph^3$ (nec Maius nec alius conlatorum quisquam viderat $\aleph^2$ et $\aleph^3$ distinguendos esse). Huius est *ματθαιον* in inscriptione evangelii et 9, 9 *τεσσαρακοντα* 4, 2 *ναζαρετ* 4, 13 *τι* 7, 14 *προεφητ.* 7, 22 *εκαθαρισθη* 8, 3 *ενεβριμησατο* 9, 30 etc. Aliquoties etiam nulla correctoris $\aleph^3$ ratio habita est, quemadmodum 1, 8 sq *οζιαν· οζιασ* substituit 1, 10 sq *ιωσιαν· ιωσιασ* 1, 15 *ματθαν* 9, 36 *ερριμμενοι* etc. Quae omnia in Prolegg. indicabuntur.

Ex nostro codicis s examine ad apparatum evangelii sec. Mt haec accedunt: s 2,9 et 10 *ειδον* 2, 23 et 4, 13 *ναζαρεθ* 3, 16. 4, 18 et 21 *ειδεν* 5, 19 *διδαξει* 5, 20 *υμων η δικαιοσυνη* 5, 23 *και εκει* υ, 27. 31. 33. 38. 43. *ερρηθη* 5, 31 om *αυτου* 5, 45 *εν τοισ ουρ.* 6, 6 *ταμιειον* 6, 24 *δυσι* et *μαμωνα* 6, 27 *προσθεινται* 6, 21 s^2 *περιβαλομεθα* 8, 4 *αλλα* et *μωυσησ* 8, 12 *ειδεν* 8, 20 *κλινει* 9, 9 *ειδεν* 9, 13 *αλλα* 9, 15 om *οι* et *δε* 9, 17 om *αλλα βαλλουσιν* usque *συντηρουνται* 9, 28 *ελθοντι δε αυτω* 9, 36 *ερριμμενοι* 11, 14 *ηλιασ* 11, 21 *χωραζειν* 11, 23 *εωσ ουρανου* 12, 29 *διαρπαση* 12, 32 *οσ εαν* 12, 41 *νινευϊται* 12, 46 *εστηκεισαν* 13, 2 *εστηκει* 13, 3 *σπειραι* 13, 13 *συνιουσιν* 13, 14 om *η* ante *λεγουσα*, ibidem habet *ακουσητε* et *βλεψητε* 13, 15 *επιστρεψουσιν* 13, 17 *ειδον* 13, 23 *συνιων* 13, 24 *σπειραντι* 13, 28 *συλλεξομεν* 13, 56 *ταυτ. παντ.* 14, 14 *ειδεν* 15, 32 *νηστεισ* 15, 39 *ενεβη* 16, 2 et 3 *πυραζει* 16, 4 *καταλειπων* 16, 12 *αλλα* 16, 13 *καισαρειασ* 17, 3 et 4 *μωυσησ* et *μωυσει* 17, 12 *αλλα* 18, 5 *παιδ. τοιουτο εν* 18, 12 sq *επτα* 18, 30 *αλλα* 18, 31 *εαυτων* 19, 7 et 8 *μωυσησ* 19, 9 *γαμησει* 19, 28 *καθησεσθε* 20, 3 *ειδεν* 20, 4 *και εκεινοισ* 20, 5 *εναι την* 21, 11 *ναζαρεθ* 21, 12 *ωσ* 21, 17 *καταλιπων* 21, 23 om *Και* 22, 9 *εαν* 22, 11 *ειδεν* 22, 24 *μωυσησ* 22, 27 *εν ολη καρδια* et *εν ολη ψυχη* 23, 2 *μωυσεωσ* 23, 3 *οσα εαν* 23, 7 *ραββι* 23, 35 *εκχυνομενον* 23, 36 *παντ. ταυτ.* 24, 2 *ταυτ. παντ.* 24, 3 *ειπον* 24, 15 *βδελυγμα* 24, 21 *ουδε μη* 24, 26 *ταμιειοισ* 24, 32 *εκφυῃ* 24, 36 *και ωρασ* 24, 49 *εσθιει δε και πινει* 25, 3 *λαμπ. αυτων* 25, 37. 38 39. 44 *ειδομεν* 26, 15 *και εγω* 26, 25 *ραββι* 26, 29 *γενηματοσ* 26, 31 *διασκορπισθησονται* 26, 35 *απαρνησωμαι* et *ομοιωσ δε και* 26, 36 *προσευξωμαι* 26, 48 *εαν* 26, 49 *ραββι* 26, 58 om *ωσ* 26, 71 *ειδεν* 27, 32 *ευρον* 27, 42 *πιστευσωμεν* 27, 45 sq *ενατ.* 27, 46 *εγκατελιπεσ* 28, 3 *ειδεα* 28, 9 *ωσ*

Mc 1, 3—8: ad h l. addendus est r^1. Confirmat 1, 3 *αυτου* 1, 4 *ο βαπτιζων* 1, 5 *εξεπορευετο, ιεροσολυμιται, παντεσ* ante *και εβαπτ., υπ αυτου* ante *εν τω ιορδ. ποδαμω* (sic, *ποδαμω*) 1, 6 *και ην ο ιωαννησ* et *εσθιων* 1, 8 *εγω* sine *μεν*, item *εν υδατι* et *εν πνευματι* 1, 6 s *ο ιωαννησ* 1, 8 lin. 7 post unc^8 adde al pler 1, 36 s confirmat *κατεδιωξεν* 1, 38 s *εχομενα*. Ibidem s *και εκει* 1, 42 lin. 9 lege ipsa pri manu 1, 44 s *αλλα* et *μωυσησ* 2, 4. 9. 11. 12 $\aleph^*$ ubique *κραβαττον*, $\aleph^3$ *κραββατον*. Etiam s vv. 9. 11. 12 *κραβαττον*, v. 4 *κραββατον*, sed correctum *κραββαττον* (alterum *β* videtur ex in-

curia intactum mansisse) 2, 9 lin. 13 post enim lege cop pro go 2, 11 et 12 s *χοραβαχτων* (ut ante) 2, 12 lin. 2 post unc^{9} adde al pler 2, 14 etiam s *λευϊ* 2, 21 lin. 13 post syr^{p} (?) adde *απ αυτου το πληρωμ.* 2, 26 b^{bent} errat 3, 3 b* *χειρων* 4, 8 et 20 etiam s ter *ἐν* 4, 12 s *ακουσωσιν* 4, 27 b *μηκυνηται*, s *εγειρεται* et *μηκυνεται* 4, 33 s *εδυναντο*, item 5, 3 *εδυνατο* 5, 1 lin. 8 adde s^{c} ante ʟᴜᴄ 5, 4 etiam s *απ* pro *υπ* 5, 15 b non *λεγιωνα* sed *λεγεωνα* 5, 16 s *διηγησ. δε* 5, 23 lin. 17 post unc^{9} adde al pler 5, 34 lin. 2 scribe (:: ut ς Mt) 5, 40 etiam s *παντωσ* 6, 5 lin. 1 lege b*c pro bc*; ibidem b^{3} pro b^{2}. Etiam s *εδιν.* 6, 13 s *εξεβαλον* 6, 14 etiam s add *την ακοην αυ* 6, 23 s *εωσ ημισεοσ* 6, 31 s *αναπαυσασθε* et *ηυκαιρ.* 7, 3 etiam w^{d} *νιφονται* 7, 8 w^{d} confirmat *βαπτισμουσ* etc 7, 9 b^{bentl} errat 7, 10 s *μωυσησ* 7, 25 lin. 1 lege 33 pro 83 8, 22 lin. 4 post ʀᴀʙʟ dele ʀ 8, 23 lin. 12 dele „Scriv. non indicat correctionem“, revera enim indicat 8, 27 *χαισαριασ* (etiam Mt 16, 13) eadem auctoritate utitur qua similes formae quas recepimus 8, 29 lin. 6 post ʀɪ adde unc rell 9, 7 w^{d} *μου ο αγαπητ. ον εξελεξαμην, ακουετε αυτου* 9, 8 etiam w^{d} *ευθεωσ* Ibidem w^{d} *ει μη ιησουν μονον*, omissis *μεθ εαυτων* 9, 12 lin. 15 sqq scribe sic: *εξουθε-* cum ʀʟx 69, contra ς Ln *εξουδε-* cum ᴀʙcᴅx unc^{12} al pler. Item *-νωθη* cum ʀᴀcxrᴀɪ unc^{9} al pler, contra Ln *-νηθη* cum ʙᴅʟx 2^{pe} 9, 16 lin. 2 ante cum adde *τουσ γραμματεισ*. Ibidem lin. 5 lege *προσ εαυτουσ* (pro *αυτ.*) 9, 18 lin. 5 lege unc rell 9, 26 lin. 5 post unc^{9} adde al omn^{vid} 9, 38 lin. ultim. lege *ουκ* pro *αυκ* 9, 42 lin. 4 post syr^{sch} adde *τουτ. των μικρ.* 9, 43 lin. 8 lege ς Ti *εισ τ. ξω. εισελθ.* 9, 49 lin. 10 post unc^{9} adde al pler 10, 29 lin. 3 ab imo post ᴀɪ adde unc rell 10, 52 lin. 6 lege *ηκολουθησεν* 15, 35 lin. 7 *ηλειαν* etiam ᴘ 16, 9—20 agnoscit etiam syr$^{hr\,408}$. Pag. 407 lin. 16 scribe allusisse.

Lc 1, 62 lin. 4 dele *αυτον* 2, 12 lin. 7 pro „ς add“ lege ς (=Gb Sz) praem 2, 52 lin. 11 post et^{hr} adde *ηλικ. και σοφ.* 3, 20 lin. 5 post *φυλακη*) adde ... ς Ln Ti *και κατεκλει.* cum ʀ^{c}ᴀcʟ etc, ut iam pag^{449} indicatum est 3, 23 *του ιωσηφ* confirmat etiam Resp$^{orthod\,66}$ (ap Iust ^{3,2,90}) 4, 25 lin. 9 lege *-λιασ* pro *-λειασ* 5, 21 lin. 6 ante cop adde vg 6, 28 lin. 14 lege Tert$^{marc\,4,16}$ 6, 34 lin. 3 ad *δανει-* adde ᴇ^{2} et scribe „semel et. ᴇ*ƨ“ 6,37 lin. 3 dele ᴀ 7,32 lin. 2 ab imo dele vg, et lin 4 post g$^{1.2.}$ l adde vg 8, 54 lin. 4 post e ll. pp. adde: cum ᴀcʀrᴣgᵀᴀɪ unc^{8} al pler f q em sah cop (et. cop om *εξω*) syr^{utr} et^{hr} arm go 9, 23 lin. 6 scribe (Schu 9, 35 dele „ᴘ *μου ο υιοσ*“, confirmat ille enim *ο υ. μου* 9, 57 lin 2 dele ᴅ ante ʀᴣᴀɪ 10, 15 lin. 11 lege ᴀʙ^{3}ʟ pro ʀʙ^{3}ʟ 10, 27 lin. 6 lege ʟƨ pro ᴀƨ 14, 28 lin. 4 ab imo dele ɪ post ʀᴣᴀ 14, 31 lin. 3 ab imo ante ᴅʀx adde ᴀʟ 17, 4 lin. 6 ab imo pro ʀᴣᴀ scribe ʀᴣɪ 17, 30 lin. 5 pro ab scribe ad 18, 16 lin. 4 pro unc^{7} scribe unc^{8} 18, 25 lin. 3 ab imo ad *διελθειν* adde

ita Ln 18, 27 lin. 5 post ʀᴀᴀɪɪ adde unc^{9} 19, 2 lin. 3 ab imo pro *και ουτοσ* scribe *και αυτοσ* 19, 42 lin. 8 pro (ᴀ) scribe (ᴀᴅ) 20, 3 lin. 2 ab imo ad prorsus om *ενα* adde *λογον* 21, 23 lin. 2 scribe ʀᴀᴀɪɪ 22, 43. 44 lin. 3 r obelos non habet, quod spectat etiam ad p. 695 lin. 16 (17) 23, 44 lin. 5 pro ꜱᴀᴄ* scribe ꜱᴀᴄ^{3}.

Ioh 1, 18 pag. ^{745} lin. 11 al imo ante Ir^{int} adde *θεοσ* (Tisynops), item 1, 25 lin. 4 post *ουτε* adde cum 2, 8 lin. 3 pro unc^{9} scribe unc^{8} 2, 11 lin. 2. pro ᴀxʀ scribe ꜱxʀ 4, 7 lin. 5 lege unc^{9} 4, 9—13 w^{e} ubique cum ς facit exceptis his: v. 9 confirmat *λεγει* sine copula, item *σαμαριτισ*, *σαμαριτιδοσ*, *σαμαριταισ*, et v. 13 confirmat $\bar{\text{ις}}$ | 4, 40 lin. 6 dele ᴀ ante ʙc 4, 51 lin. 9 ante *ανηγγ.* adde *και* 5, 14 lin. 4 ante al plu adde unc rell 5, 35 ʙ *αγαλλιαθηναι* 6, 23 in textu repone *εὐχαριστήσαντοσ* 7, 4 lin. 7 scribe ꜱᴅᴇʀ^{2} 7, 6 lin. 1 dele * post ᴅᴇʀ pag. 832 pro ς ς ς repone ᴅ ᴅ ᴅ 8, 57. etiam ʙ* *εορακ.* 10, 3 lin. 5 scribe ʀᴀᴀɪɪ 13, 11 lin. 3 lege ς om cum 15, 8 lin. 2 lege ʀᴀɪɪ pro ʀᴀᴀ 16, 7 lin. 3 lege Gb +

Paginae 1—2, 15—16 fasciculi primi nonnullis locis perperam exscriptis (Mt 1, 2 *Φαρὲσ* pro *Ἰούδαν*) iam tum quum fasciculus tertius foras dabatur duobus foliis emendatis compensatae sunt. Quae res propterea h. l. indicanda erat quod folia emendata non ad omnes pervenisse videntur.

Ceterum pergratum mihi fecerit si quis quod vitiose typis exscriptum viderit indicare voluerit.[1]

[1] Utor hac occasione ad indicanda duo vitia in ed. mea epistulae Clementis Romani. Pro *διαχονιαν* Append. codd. celeberr. 41, 2, 25 scribendum erat *διανοιαν*, et 43, 2, 7 consulta rursus imagine photographica *τασ τι* pro *τασ δε* legendum videtur. Praeterea pag. XIV, 1. dele quod de *απαντων* et *παντων* dictum est. Contra epist. II, 6 revera codex *παντεσ* pro eo quod edi consuevit *απαντεσ* praebet.

NOTANTUR INTERIM

QUAE AD SIGNA APPARATUS CRITICI IN EVANGELIIS INTELLEGENDA INPRIMIS NECESSARIA VIDENTUR.

ℵ cod. Sinait. Petrop. saec. IV med.
A cod. Alex. Lond. saec. V.
B cod. Vatic. Rom. saec. IV.
C cod. Ephraemi palimps. Par. V.
D cod Bezae Cantabr. VI.
E cod. Basil. VIII.
F cod. Boreeli Rheno-Traject. IX.
F^a margo Octateuchi Coisl. VII.
G cod. Seidelii Lond. IX—X.
H cod. Seidelii Hamb. IX—X.
I cod. Petrop. palimps. V. VI.
I^b (antea $\aleph^b$) palimps. Lond. V.
K cod. Cyprius Par. IX.
L cod Par. VIII.
M cod. des Camps Par. IX.
N Lond. (foll. 4) Vind. (2) Vat. (6) (Patm. 33) VI.
O cod. Mosq. IX.
O^a cod. Guelph. IX.
O^b cod. Bodl. IX.
O^c cod. Veron. VI.
O^d cod. Turic. VII.
O^e cod. Sang. IX.
O^f cod. Noroff. Petrop. IX.
P cod. Guelph. palimps. VI.
Q cod. Guelph. palimps. V.
R cod. Nitr. palimps. Lond. VI.
S cod. Vat. Rom. a. 949.
T^a cod. Borg. Rom. V.
T^b cod. Petrop. VI.
T^c cod. Porph. Petrop. VI.
U cod. Nan. Venet. X.
V cod. Mosc. IX.
W^a cod. Par. VIII.
W^b cod. palimps. Neap. VIII.
W^c cod. Sang. IX.
W^d cod. Cantabr. IX.
X cod. Landish. Monac IX—X.
Y cod. Barb. Rom. VIII.
Z cod. Dubl. palimps. VI.
Γ cod. Oxon. et Petrop. IX.
Δ cod. Sangall. IX.
Θ^a cod. Tisch. Lips. VII.
Θ^b cod. Petrop. VI.
Θ^c cod. Petrop. VI.
Θ^d cod Petrop. VIII.
Θ^e cod. Porph. Petr. VI.
Θ^f cod. Porph. Petr. VI.
Θ^g cod. Porph. Petr. VI.
Θ^h cod. Porph. Petr. IX.
Λ cod. Oxon. IX.
Ξ cod. Lond. VIII.
Π cod. Petrop. IX.

ITALAE (saec. II.) CODD.

(PLERIQUE SAEC. V. ET VI.)

a Vercell. b Veron. c Colb. Par. d Cantabr. e Palat. Vind. f Brix. ff^1 Corbej. ff^2 Corbej. g^1 Sangerm. g^2 Sangerm. h Clarom. Vat. i Vind. k Bobb. Taur. l Rhedig. Vratisl. m Vatic. n Sangall. o Sangall. p Sangall. q Monac.

VULG. (saec. IV.) CODD.

(SAEC. VI. VII. VIII.)

am VI. bodl demid em erl for VI. fos fu VI. gat harl ing mm mt pe prag VI. reg san VI. taur tol

flor gue lux mar: sunt lectionaria Latina.

VERSIONES RELIQUAE:

aeth i. e. aethiopica ex edd. Rom. et polygl. et P. Platt.
arm i. e. armenica
arr i. e. arabicae
cop i. e. memphitica
sah i. e. sahidica
basm i. e. basmurica
syr^{cu} i. e. syriaca Curetoni e cod. Nitr. saec. V.
syr^{sch} i. e. syriaca ex ed. Schaafii
syr^{p} i. e. syriaca ex ed. Whit.
syr^{hr} i. e. syr. e cod. Hierosolym.
$pers^{p}$ i. e. persic. e polygl.
$pers^{whe}$ i. e. persic. Wheloci
go i. e. gothica
fr i. e. francica
sax i. e. anglosaxonica
sl i. e. slavonica

PATRUM nomina pleraque per se clara erunt.

Naas [109] i. e. Naasseni in Philosoph. Hippol. ed. princ. Item alia similia. $Marc^{tert}$ i. e. Marcion ap. Tertull. $Marc^{epiph}$ i. e. ap. Epiphan.
Chr^{gue} i. e. Chrys. e cod. Guelf. s. VI.

---

al i. e. alii
aliq i. e. aliquot vel aliquoties
c. i. e. cum s. auctoritate. Ita Gb^{o} c. A i. e. Griesb. omitti vult auctoritate cod. A.
mu i. e. multi
pm i. e. permulti
pler i. e. plerique
pauciss i. e. paucissimi
et. (cum puncto) i. e. etiam
evgg vel evgll i. e. evangelistaria
rell i. e. reliqui
49^{ev} etc. i. e. evglstar. nr. 49. etc.
barb i. e. evglst. Barberin. palimps. saec. VII.
carp i. e. evglst. Carpentor. saec. IX.
ven i. e. evglst. Venet. palimps. saec. VIII.
min i. e. minusculi
mg i. e. margo
unc i. e. unciales
y^{scr} etc. sunt codd. a F. H. Scrivener conlati.
2^{po} etc sunt codd. Petropolitani ab Ed. de Muralt conlati.
cat i. e. catena

ς i. e. ed. Elzev. 1624. unaque ed. Rob. Steph. 1550. Quae ubi differunt, ς est Rob. Steph., $ς^{e}$ Elz.
Ln i. e. Lachmanni ed. mai. 1842. 1850. Ln mecum consentit si non ipse nominatur.
Sz i. e. ed. Scholzii ed. 1830.
Ti i. e. ed. Tisch. anni 1859.
Gb i. e. Griesb. ed. Evv. 1827. Gb^{o} et Gb^{oo} significant omissionem Griesbachio probabilem et valde probabilem visam. Item Gb′ et Gb″ lectionem a Griesbachio commendatam et valde commendatam; Gb+aliquid a Griesbachio cum aliqua dubitatione in textum receptum. Schu: i. e. Dav. Schulz. in ed. Griesb. 1827. Gb et Sz consentiunt cum ς, si non ipsi nominantur. ς (= Gb Sz) i. e. ς exceptis Gb Sz.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

I.

1 [1.8] *Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαυεὶδ υἱοῦ* [1 ss Lc 3, 23—38] *Ἀβραάμ. 2 Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν* [2—6 1 Chr 2, 1—15] *τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, 3 Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς* [3—6 Ru 4, 18 ss] *Θάμαρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑσρώμ, Ἑσρὼμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ, 4 Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέν-* [Gn 38, 16 ss]

---

* κα. μαθθ. c. ℵB (-θθ- etiam D sah). Eandem formam antiquissimam confirmant cdd[it] et[vg] nonnulli, ut e ad finem Mt habet *secundum matheum explicit incipit secundum iohannem* (ad finem Io *evangelium cata ioh. exp. inc. cata lucan*) q ad fin Ioh *sec. ioh. expl. amen inc. sec. lukan.* Etiam D (ut ℵB) ubique in summa pagina nil nisi κατα μαθθαιον habet, item a b e q al for al syr[cu] ... Gb Sz Ln Ti ευαγγελιον κα. μάτθαιον (Ln Ti μαθθ.) cum CEKMSUVΓ (add αγιου ευαγγελιου το αναγνωσμα) Δ (Π periit titulus) al pl (L om, sed praecedit ευαγγελιου κα. ματθ. τα κιφφ.); item cdd[it] et[vg] pl cop syr[cdd]. Ceterum cf subscriptiones evgliorum et inscriptiones rell evgliorum ... ς το κατα ματθ. αγιον (ς[e] om) ευαγγ. cum minusc pl

1. δαυειδ ubique: ita ubi plene scriptum habent ℵABCDHLTT[d]ΔΘ[b]Ξ sah, D[epp] E[act] (G Lc 3, 31 δαειδ) ... Gb Sz δαυιδ, ut passim plene scribunt B[3]EMVΓΔ F[epp] G[epp] al unc et min ... codd unc omn plerumque δ̄ā̄δ̄, ita semper FKNPQRUZΠ, P[act epp ap], item unc al et min pl ... ς (Gb″) δαβιδ cum min pm

2. ἀβρ.: ita D[epp]3EKMUΠ al pm (Γ et ἀ- et ἁ-); 1. al pl ἁβρ. | ισαακ (et. ℵ[b], *isaac* a c ff[1·] g[1·] q vg; f *isaach*): ℵ* k ισακ bis. Cf ad 22, 32 Mc 12, 26 Lc 3, 34 Ro 9, 7 etc | δε pr: ℵ[a] (ℵ[b] suppl) c ff[1·] g[1·a] k q om, g[1·a] k om et. sec; syr[cu] et hic et in seqq om; k in sqq ubique *et (et iudas genuit fares et fares genuit* etc), rursus vero om v. 4 post αραμ, v. 12 habet *iechonias autem* (om μετα δε τ. μετ. βαβ.) et v. 13 *et abius autem* | Κ al aliq τον ιουδα

3. τον sec: Ψ om | ζαρα: B ζαρε (am *zarad*, for *zaret*, sed fu em tol a f ff[1·] g[1·mg] q *zara*, c vg[ed] *zaram*). Verba και τ. ζαρ. εκ τ. θαμ., g[1·] k om | ισρωμ: ita et. a f ff[2·] (g[1·] sec loc) q am fu em al; c (g[1·] pri loc) k (sed *efron* bis) vg[ed] *esron* (cf Lc)

4. αμιναδ- bis c. ℵCEKLMSUVΓΠ al pler (item LXX[ed] et ℵA): Ti αμιναδ- cum BΔ sah (item LXX passim ex cdd veterrim). Cf ad Lc. Item -δαβ cum ℵ(pri tantum loc) BCEKLMSUVΔΠ al pl ... ℵ(sec tantum loc)Γ al mu -δαμ (item Epiph[anc 59]); 1. al semel -δαμ semel -δαβ

Ios 2, 1 Ru 4, 13 *νησεν τὸν Ναασσών, Ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών,* 5 *Σαλμὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Βοὲσ ἐκ τῆσ Ῥαχάβ, Βοὲσ δὲ ἐγέννησεν τὸν*
2 Sa 12, 24 *Ἰωβὴδ ἐκ τῆσ Ῥούθ, Ἰωβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί,* 6 *Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησεν τὸν Δαυεὶδ τὸν βασιλέα. Δαυεὶδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σολο-*
7—12 1 Cor 9, 10 ss *μῶνα ἐκ τῆσ τοῦ Οὐρίου,* 7 *Σολομὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσάφ,* 8 *Ἀσὰφ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζείαν,* 9 *Ὀζείασ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἄχαζ, Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐζεκίαν,* 10 *Ἐζεκίασ δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆσ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμώσ, Ἀμὼσ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσείαν,* 11 *Ἰωσείασ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺσ ἀδελφοὺσ αὐτοῦ ἐπὶ τῆσ μετοικε-*

---

4. LA cop *ναασσων* | *σαλμων* (1. om *τ. σα. σα. δε εγ.*): syr^{cu} *Sela.* Cf Lc

5. *βοεσ* cum ℵB k sah cop … Ln *βοοσ* cum c 33. … ς Ti *βοοζ* cum EKL MSUVΓΔ (om *τον*) Π al pler a c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.vid}$ q vg etc | Δ* a om *εκ τ. ραχ.* | Γ al k *ραχαμ* (k *pacham*) | *ωβηδ* cum ℵBC*Δ (om *τον*) al^{c} (33. *-βηλ*) sah cop aeth arm (et. Epiph$^{anc\ 59}$ Hier$^{nom\ obr}$, item LXX A) … ς *ωβηδ* c. C^{3}E(*οβηδ* pri loc)KL(*οβηδ*)MSUVΓΠ al pler; it vg *obeth, obed*

6. *δαυειδ*: cf ad 1, 1 | *δαυ. δε* cum ℵBΓ 1. 71. p^{scr} g$^{1.}$ (om *δε*) g$^{2.}$ k for sah cop syr^{cu} et^{sch} arm pers^{p} … ς add *ο βασιλευσ* cum CEKLMSUVΔΠ al pler a c f ff$^{1.}$ q vg syr^{p} aeth | *σολομωνα* c. BCEKLMSUΓVΠ al pl, ℵ* 1. *σαλομων*, ℵ^{b} *σαλωμωνα*, 33. *σαλομωνα* … ς Ln *-μωντα* cum Δ al vix mu. It^{pler} vg *salomonem*; g$^{1.}$ q *solomonem* | B *ουριου*

7. ℵ^{b} *σαλωμων*, 1. 33. *σαλομων* | D^{lucae} syr$^{p\ mg}$ *αβιουδ, abiud* c g$^{2.}$ q, *abiuth* g$^{1.}$, *abiu* k | ℵ* 131. ff$^{1.}$ vg (sed am em al *abia autem*) sah *αβιασ δε*

7 sq *ασαφ* cum ℵBCD^{lucae} 1. 209. c g$^{1.2.}$ k q sah cop syr$^{p\ mg}$ arm aeth pers^{p} (Epiph$^{anc\ 59}$, non$^{hae\ 1,7}$) … ς Ti *ασα* cum EKLMSUVΓ(*ασσα* sec loc)ΔΠ al pler a f ff$^{1.}$ vg syr^{cu} et^{sch} et p txt

8. C* *ιωσαφα* (D^{luc} *-φαδ*) | *ιωραμ δε εγεννησεν*: syr^{cu} aeth^{a} (item D^{lucae}) add *Ochoziam, Ochozias genuit Ioas, Ioas genuit Amaziam, Amazias genuit.* Item Epiph ^{1,7} et$^{anc\ 59}$

8 sq *οζειαν· οζειασ* (ℵ *-ιασ*) cum ℵ*B*D^{luc}Δ sah … ς *οζιαν· οζιασ* cum CEKLMSUVΓΠ al omn^{vid}

9. *αχαζ*: CD^{luc} k q *αχασ*, item ℵ sec loco, ℵ^{a} vel ^{b} etiam pri loc

9 sq *εζεκιαν· εζεκιασ* c. ℵBCEKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} (et sah) … D^{luc} *εζεκια*

10. Δ al mu *μανασσην* (Δ** *-νν-*, tum Δ *μαννασσησ*) | ℵ^{b}B *μανασση δε* (k *et manassem*) | *αμωσ* bis cum ℵBCD^{luc}MΓΔΠ* al mu c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k q sah cop arm aeth (Epiph$^{hae\ 1,7\ et\ anc\ 59}$) … ς *αμων* cum EKLMSUVΠ^{2} al pl a f vg syr^{omn}

10 sq *ιωσειαν· ιωσειασ* cum ℵBDΔ sah … ς (49.) *-σιαν* (et. ℵ^{b}) *-σιασ* cum (ℵ^{b})CEKLMSUVΓΠ al omn^{vid}

11. *τον ιεχονιαν* cum ℵBCEKLSVΓΔΠ al pl it vg sah cop syr^{cu} syr^{sch} arm aeth Eus$^{steph\ 343}$ (*διατί τὸν Ἰωακεὶμ Ἰεχονίαν ὀνομάζει;* Item^{cat} de

σίας Βαβυλῶνος. 12 μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας Esr 3, 2
ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ,
13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἐλιακείμ, Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἄζώρ, 14 Ἄζὼρ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Σαδώκ, Σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ, Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Ἐλιούδ, 15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ματθάν, Ματθὰν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, 16 Ἰα-
κὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη
Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός. 17 [2. 10] Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ
Ἀβραὰμ ἕως Δαυεὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ ἕως
τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς
μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

---

lech. et Ioak. *εἷς δὲ ἦν καὶ ὁ αὐτός, διωνυμίᾳ χρώμενος*) Hier^{matth} (*sciamus igitur Iechoniam priorem ipsum esse quem et Ioakim, secundum autem filium, non patrem, quorum prior per k et m, sequens per ch et n scribitur, quod scriptorum vitio et longitudine temporum apud Graecos Latinosque confusum est.* Quo respiciens initio comm. in Dan. Porphyrium carpit generationem apud Mt deesse calumniantem) etc ... MU al plus^{30} syr^{hr} syr^{p} c.* *τον ιωακειμ· ιωακειμ* (al *ιακειμ* bis vel semel) *δε εγεννησε τον ιεχονιαν.* Eadem confirmat Ir$^{int\ 3,21,9}$ (*Ioseph Ioacim et Iechoniae filius ostenditur, quemadmodum et Mt generationem eius exponit*). Etiam Epiph ^{1,8} vult *ὑπό τινων ἀμαθῶν τῶν ἐν τῷ εὐαγγ. εἰσ ἀμφιβολίαν ὡς κατὰ διόρθωσιν ἀφανισθὲν ῥητόν*, inque gratiam eorum qui *τὰ ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων καταλαμβάνειν* volunt notat Iechoniam, qui et *σειλοὺμ* et *ἀμασίασ* diceretur, Iechoniam *τὸν καλούμενον σεδεκίαν καὶ ἰωακεὶμ* genuisse. Videntur enim ei in textu vulgato excidisse verba *Ιεχονίασ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ιεχονίαν.*

11 sq EKLUVΠ al mu *μετοικησιασ* (E -κισιασ) et *μετοικησιαν.* Item v. 17

12. *ιγεννησεν* bis c. ℵCEKLMPSUVΓΔΠ etc ... B *γεννα** | B k (syr^{cu} *Sealthiel*) *σιλαθιηλ* | Δ *ζορομβαβαβελ* et v. sq *ζοροβαβ*

13. B *γεννα τ. αβι.* | ℵ* *τον αβιουτ*; it^{aliq} d *abiuth* | MVΠ al cop *ελιακιμ*

14. ℵ* c f* g$^{1.2}$ *σαδωχ* bis ... Γ al *σαδαχ* | *αχειμ* c. ℵ*BCEKPUΓΠ etc ... Δ^{luc} al *αχειν* (al vv aliq *αχιν, αχην*) ... ℵ^{b}LMSV al *αχιμ* | ℵ* *ελιουτ*, E** *ελιουδ*

15. ℵ* *ελιουτ*, E *ελειουδ*, f *eliuth* bis, b (q sec loc) *elium* bis | *μαθθαν* c. B*D^{luc} ... ς *ματθαν* c. ℵCEKLMPSUVΓΔΠ etc

16. *τον* (Δ om) *ανδρα* usq *εγεννηθη*: a g^{1} k q *cui desponsata virgo* (q om) *maria genuit*, similiter b c d syr^{cu} arm al Gaud Op | 1. 64. om *ιης.* | 64. b d (*peperit christ. iesum*) syr^{cu} om o *λεγομ.*

17. *δαυειδ*: cf ad 1, 1 | Ad finem versus b c aeth add *omnes itaque generationes ab abraham usque in* (c *ad*) *adventum iesu christi generationes sunt XLII.*

18 *Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γένεσις οὕτως ἦν.* [3.5] *μνηστευθείσης τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου.* 19 [4.10] *Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν.* 20 *ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸς Δαυείδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ*
Lc 2, 21 *γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου.* 21 *τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέ-*

18. harl^{mg**} *genealogia hucusque, incipit ev. sec. mt* | $\overline{\iota\omega}$ $\overline{\chi\upsilon}$ c. ℵCEKLM PSUVΓΔΠ al fere omn sah cop syr^{utr} arm aeth Or^{3,965} (e schedis Grab. et Comb.) Eus$^{dem\ 320}$ Did$^{tri\ 187}$ Epiph^{2,1,5} etc; Π Or$^{int\ 3,965}$ $\overline{\chi\upsilon}$ $\overline{\iota\omega}$ ... Ti Gb′ $\overline{\chi\upsilon}$ c. (D periit sed videtur quia d) 71. it vg sax fr syr^{cu} pers^{w} Ir$^{int\ bis}$ (p. 204 sq *ceterum potuerat dicere Mt:* Iesu vero generatio sic erat, *sed praevidens spir. sa. depravatores et praemuniens contra fraudulentiam corum per Mt ait:* Christi autem gener. sic erat. Ita et. p. 191, sed g^{r} ap Germ $\overline{\iota\omega}$ $\overline{\chi\upsilon}$) Ps-Ath^{833} Thph^{cod} Aug al; 74. pers^{p} et^{cod} Max^{dial} $\overline{\iota\omega}$ | *γενεσις* (Gb) c. ℵBCPSZΔ al syr^{p} Eus^{dem} Ps-Ath Max$^{dial\ 457}$ (*ἡ γένεσις εἶπεν, οὐχὶ ἡ γέννησις. ἓν ν, οὐχὶ δύο. πρῶτον γένεσιν ἄκουσον τοῦ ναοῦ καὶ τότε γέννησιν.*) ... ς (Gb′) *γεννησις* c. EKLMUVΓΠ al pler syr (vv pler non satis liquet utrum expresserint. Ita it et vg h. l. *generatio* pariter ac 1, 1 *liber generationis* habent; contra Lc 1, 14 *in nativitate* legitur) Did$^{tri\ 187}$ al | *μνηστευθ.* c. ℵBC*Z 1. 209* Did^{tri} Epiph^{2,1,5} Chr^{mos} Max^{dial} it vg sah cop syr^{omn} arm al Ir^{int} ... ς Ti add *γαρ* c. C^{2}EKLMPSUVΓΔΠ al pler d Eus^{dem} Bas^{2,397} al | d Op^{1} om *της μη. αυτου*, 44^{ev} Ir^{int} om *μαριασ*

19. *δειγματ.* (Gb′) c. ℵ^{a} vel ^{b}BZ 1. Eus$^{steph\ 221}$ (*εἰ γοῦν καὶ τὸ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι εἰρῆσθαι δοκεῖ ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ· οὐ γὰρ ἔφησε μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἀλλὰ μὴ δειγματίσαι θέλων, πολλῆς οὔσης ἐν τούτοις διαφορᾶς – – τὸ μὲν γὰρ παραδειγμ. τὴν ἐπὶ κακῶς πράξαντι εἰς πάντας φανέρωσίν τε καὶ διαβολὴν ὑποβάλλει νοεῖν, τὸ δὲ δειγμ. τὸ φανερὸν ἁπλῶς ποιῆσαι.* Eadem fere in scholiis leguntur, sed in catena in contrariam lectionem conversa vel potius corrupta sunt. Aliud scholion vide post); d *praepalare*, k et Aug *divulgare*, Vig *detegere* ... ς *παραδειγματ.* c. ℵ*et^{c} EKLM PSUVΓΔΠ al fere omn; it^{pl} vg *traducere* (schol *μὴ θέλων αὐτὴν καταισχῦναι ἢ καὶ κινδυνεῦσαι· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ παραδειγματίσαι. δειγματ. μὲν γάρ ἐστι τὸ ἁπλῶς ἀπολῦσαι, παραδειγμ. δὲ τὸ ἐπὶ κακῷ φανερῶσαι καὶ παραδοῦναι εἰς θάνατον ὡς μοιχαλίδα*) Eus^{dem} al

20. Γ al pauc *ενθυμουμενου* | *μαριαμ* c. ℵCDEKMPSUVΓΔΠ al pler Or^{1,381} Eus^{dem} Chr Ps-Ath$^{300.349}$ al ... BL 1. Eus^{es} Chr$^{mo\ 1}$ Cyr sah cop *μαριαν* | ΚΑ *γενηθεν* | *εστ. αγι.* c. ℵBCEKMPSUVΓΔΠ al fere omn (et. Prot$^{edd\ 4}$) Eus$^{steph\ dem\ es}$ Did^{tri} etc ... DL y^{scr} (et. Prot$^{edd\ 3}$) Or^{1,381} it vg Ir^{int} *αγ. εστ.*

21. *καλεσεισ*: L* al^{1} (−*σῃ*) g^{1}. Amb -*σει* | ℵ* om^{vid} *αυτου* pr | *τ. λα. αυτ.*: syr^{cu} *mundum*

σεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 22 τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· 23 ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. 24 ἐγερθεὶς δὲ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· 25 καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Is 7, 14 Lc 2, 7 et 21

II.

1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἰερουσόλυμα 2 λέγοντες· ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ (Nm 24, 17)

---

22. ολον: syr^{cu} Ir$^{int\ bis}$ Epiph^{lib} om | υπο c. ℵBCDZΔ 1. 33. 127* ... ς (Gb^{0}) add του c. EKLMSUVΓΠ al pler Eus^{dem} al | τ. προφητ. (et. Eus^{dem} Ir$^{int\ bis}$ Aug etc): D al it^{pl} syr^{cu} et^{p} eth^{hr} al Ir$^{int\ 216}$ praem ησαιου | λεγοντος (Ir$^{int\ 259}$): al^{2} f syr^{sch} arm al Ir$^{int\ bis}$ om

23. καλεσουσιν c. ℵBCEKLMSUVZΓΔΠ etc (et. Eus$^{dem\ 98}$ Ath^{ter} Ir$^{int\ ter}$ Hier$^{esai\ 7}$ *pro* vocabis *Mt* vocabunt): D (d* *vocabit*, d** *-bis*) y^{scr} al^{2} Eus$^{dem\ 320}$ Epiph$^{2,\ 1,\ 5}$ lib Vig (alii pp^{lat} *vocabit*, *-bitis*, *-bitur*) καλεσεις (sic LXX) | αυτου: ℵ* vid om | Ln om ὁ c. B ex error^{birch}

24. εγερθ. c. ℵBC*Z 1. 209. Epiph^{lib} ... ς Ti διεγερθ. c. C^{3}DEKLMSUVΓΔΠ etc (it vg *exsurgens*) | ωσηφ c. ℵKZΓΔΠ al pm ... ς Ln Ti ο ωσ. c. B CDELMSUV al pl | την (ℵ^{ca} Chr$^{mo\ 1}$ praem μαριαμ, item sah cop Chr$^{mo\ 5}$ μαριαν) γυ. αυτου (ℵ^{b}Z εαυτ., aeth add *Mariam*): syr^{cu} *Mariam*

25. εγινωσκεν (syr^{p}, vg Aug *cognoscebat*): D syr^{sch} it Hil al εγνω (*cognovit*) (syr^{cu} *et caste cum ea vivebat donec*) | B om ου | υιον c. ℵBZ 1. 33. a^{vid} b c g^{1} k sah (τον υι. αυτης) cop (τον υι.) syr^{cu} Amb^{bis} al ... ς τον υιον αυτης (D^{2} L d q om) τον πρωτοτοκον (g^{2} *unigenitum*) c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pler f ff^{1} g^{2} q syr^{utr} arm aeth al Ath$^{749.\ 760.}$ Ps-Ath^{349} Epiph al Aug al (Hier^{mt} *ex h. l. quidam perversissime suspicantur et alios filios habuisse Mariam, dicentes primogenitum non dici nisi qui habeat et fratres*):: ex Lc 2, 7. ubi nemo lectionem mutavit

II. 1. δε: M* al item evgg om (it vg *cum ergo, et cum*) | ιυ ... al^{6} add χυ | εν: Γ εμ | τ. ιουδαιας (it^{pler} am for, syr^{p}): vg^{ed} syr^{cu} et^{sch} *iuda*, ff^{1} g^{2} em al Cyp al mu *iudae*. Similiter v. 5. (ubi et. k* *iuda*) Hier$^{mt\ 2,\ 5}$ *iudaeae*, addens: *Librariorum hic error est; putamus enim ab evglsta primum editum, ut in ipso hebraico legimus*, iudae, *non* iudaeae. Item alibi. | εν τ. ημ. ηρ. του (ℵ^{b} om, ℵ^{c} restit) βασ: al^{4} om | ιεροσολυμα c. ℵBC^{3}DMSZΓ al pl Eus$^{dem\ 374}$ ... C*EKLUVΔΠ Eus$^{dem\ bis}$ Epiph ιερουσαλημ

2. ειδομεν c. ℵ^{b} BDLUΓΔ al pl ... ℵ*etc CEKMVZΠ al mu ιδομ. | αυτω: ΓΔ al αυτον

ἦλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. 3 *ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἰεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ,* 4 *καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ'*
Mi 5, 1 Jo 7, 42 *αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται.* 5 [5-7] *οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου·* 6 *καὶ σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.* 7 [6. 10] *τότε Ἡρῴδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσεν παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος,* 8 *καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπεν· πορευθέντες ἐξετάσατε ἀκριβῶς περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ.* 9 *οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ἐστάθη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον.* 10 *ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.* 11 *καὶ ἐλθόντες εἰς*

---

3. ο *βα. ηρω.* c. ℵBDZ 1. 124. 131. 157. b c k cop Eus$^{dem\ 342}$ ..., ς *ηρω.* ο *βα.* c. CEKLMSUVΓΔΠ al pler it^{mu} vg sah al mu | *πασα* (z al Eus add *η*): D om

4. Δ *ιερεισ* | DΓ al^{3} sax om *παρ αυτων*

5. *ειπαν* c. ℵB ... ς Ln *ειπον* c. CDEKLMSUVΣΓΔΠ etc | *αυτω*: ℵ^{b} Chr$^{mo\ 3}$ om | Γ al$^{1\ scr}$ *εμ* | *τ. ιουδαίας*: cf ad 2, 1 | *γαρ*: L al^{3} om | *δ. τ. προφ.*: 4. add *μιχαιου λεγοντος*, item syr^{p} mg cod *Micha*

6. *γη* (non expri syr^{cu} et^{sch}) *ιουδα* (vg Hier al *terra iuda*) ... D 61. a c f g^{1}· q *της ιουδαιας*, Hil *iudae*, b *iudaea*, ff^{1}· *terra iudeorum* | *ουδαμως* (vg *nequaquam*): D *μη*, ff^{1}· tol *numquid*, it^{pl} Tert Hil al *non* (item syr^{cu} et^{sch} al) | *ει εν*: E** *εἰ*, *ἡ ἐν* (*ουδαμ.* usq *ιουδα* suppl E**) | *εκ σου*: ℵBC*D al *εξ* (D *εκ*) *ου* (B* *σοι*) | *γαρ* (ℵ* om; Chr$^{mo\ 6}$ *οτι ε. σ.*): CKΓ al mu arm Thdrt Prot$^{edd\ 2}$ add *μοι* | D *ποιμενει* (d *regat*)

7. *ηκριβωσεν* (B *ηκρειβ.*): D *ηκρειβασεν*. Item v. 16.

8. Γ *εν βηθλ.* | D (v. 16. D* *βεθλεαμ*) *βεθλεεμ*, L al (item EL al v. 5) *βιθλεεμ*, item alibi | *ειπεν* (male Sz de M): D al syr^{cu} et^{sch} add *αυτοις* | *εξετ. ακριβ.* (Gb′) c. ℵBC*D 1. 33. 124. 209. al it vg sah cop syr^{p} (syr^{sch} et^{cu} *ακριβ.* post *παιδιου*) Eus$^{dem\ 343}$ Aug al (item Prot$^{ed\ 1}$ *αναζητησατε ασφαλως*) ... ς *ακρ.* (et. omittitur) *εξετ.* c. C^{3}EKLMSUVΓΔΠ al pler Or$^{3,661.783}$ (et Prot$^{ed\ 1}$) | *επαν* (et. Prot$^{edd\ 2}$): D *οταν*, Prot$^{edd\ 6}$ *εαν* | D* *επαγγειλατε* (et. *αναγγ.* legitur)

9. L al mu om ὁ | *ειδον* c. ℵ^{b}BDELMUΓΠ^{2} al pl ... ℵ*CKVΔΠ* almu *ιδον* | *ισταθη* (Gb′) c. ℵBCD 1. 33. 209. Or^{3}, Eus$^{dem\ 418}$ ... ς *εστη* c. EKLM SUVΓΔΠ al pler Eus$^{dem\ 343}$ (Prot^{edd} omn) | *ου ην το παιδ.* (et. Or Eus): D b c g^{1}· k q *του παιδιου*. Aliter Prot

10. ℵ*c *αστεραν* (item ℵ* vid v. 2 pro *αστ. εν*)

τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. (Es 60, 6)
12 καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. 14 ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, 15 καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

16 Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων. 17 τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· 18 φωνὴ ἐν (Ho 11, 1) (Ier 31, 15)

11. ειδον c. ℵ^{b}BDLMUΓΔΠ^{2} al pl, item ℵ*CEKVΠ* al mu ιδον, a f k q syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth al Or^{3}, Eus$^{dem\ bis}$ al Op al ... ς (= Gb Sz) ευρον c. min pl b c ff^{1} g^{1} vg Promiss Vig | D τον παιδα | αυτω: Γ al αυτο, al αυτον | D θησαυρους (item a b f k d for etc *thensaur.*) et ξμυρναν | syr^{cu} et^{sch} aeth σμυρν. κ. λιβ.

12. ℵ* 1. 157. ε. τ. εαυτων χωραν

13. αναχ. δε αυτων (C^{3}D^{3} al item evv pler των μαγων, B add εις την χωραν αυτων) ... D αυτ. δε αναχ. (it^{pl} vg *qui quum recessissent*) | φαινεται c. ℵCDEKLMSUVΓΔΠ etc ... B al^{1} it vg Ir^{int} pp^{lat} εφανη (Ln):: cf 1, 20. | κατ οναρ h. l. c. ℵDELMSUVΓΔ al pler it vg etc ... BCKΠ al^{10} fere Thph ante φαιν. (εφανη) pon (49. Ln):: cf 1, 20. | D τον παιδα bis et τ. απολ. αυτον | D al σοι ειπω | L ο ηρωδ.

14. ο δε (f k *ille autem*, d *qui autem*, ff^{1} vg *qui*): syr^{cu} et^{sch} *Joseph autem*; item a b c g^{1} q *surgens autem ioseph* | εγερθεις (it^{pl} *surgens*, ff^{2} vg *consurgens*) ... D al διεγερθεις (d k *exsurg.*) | D τον παιδα

15. υπο κυρ. (Gb′) c. ℵBCDZΓΔΠ al ... ς υπ. του κυρ. c. EKLMSUV al pler | Δ om του

16. απο διετους (et. Or^{bis}): D* α. διετειας (it vg *a bimatu*) | κατωτερω (et. Or^{bis}): D κατω (it vg *infra*)

17. δια (Gb′) c. ℵBCDZ al^{10} fere it vg syr^{utr} al (Iust$^{tr\ 77}$) Chr$^{mo\ 6}$, sed D al^{3} praem υπο (al add του) κυριου ... ς υπο c. EKLMSUVΓΔΠ(Π* add του) al pler, syr$^{p\ mg\ gr}$ | ιερεμιου (D* ηρεμιου, D^{2}Π^{2} ιηρεμιου. Item 16, 14. D ιηρεμειαν et 27, 9. C*D ιηρεμιου): al^{7} cd^{lat} (ap Wtst) om

Ῥαμὰ ἠκούσθη, κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν.

19 *Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ* 20 *λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ·*
(Ex 4, 19) *τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.* 21 *ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ.* 22 *ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρῴδου, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας.*
23 *καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέθ· ὅπως*
(Es 11, 1) *πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.*

---

18. *εν ραμα* (-ὰ c. LEII, KMΓ 1. -ᾱ): L *ἐρρεμὰ*. Or^{cat} *ῥαμὰ σημαίνει τόπον ὑψηλόν, ὅθεν ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων τοῦ προφήτου γέγραπται· φωνὴ ἐν τῇ ὑψηλῇ ἠκούσθη* (schol^{mosc} *διὸ καὶ ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις φω. ἐν ὑψ. κεῖται*) | *κλαυθμος* (Gb″) c. ℵBZ 1. 22. it vg pp^{lat} sah cop syr^{sch} syr^{hr} al Iust$^{tr\,77}$ (*καὶ τοῦτο ἐπεπροφήτευτο μέλλειν γίνεσθαι διὰ ἱερεμίου, εἰπόντος δι' αὐτοῦ τοῦ ἁγ. πν. οὕτως· φωνὴ ἐν* usque *ὅτι οὐκ εἰσίν*: invitis LXX plane facit cum Mt, de quo Hier *nec iuxta hebraicum nec iuxta* LXX) ... ς *θρηνος και κλαυθμ.* (E al mu *κλαθμ.*) c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{cu} et^{p} arm (LXX^{ed} item ℵA *θρηνου κ. κλαυθμου* etc) | *οδυρμος*: z *βρυγμος* | *ηθελεν* c. ℵBCEKLMSUVΓΔΠ al fere omn Iust Naas^{114} etc ... DZ al cat *ηθελησεν* (Ln). Latini omn *noluit*

19. *φαιν.* (it vg etc *apparuit*) *κ. οναρ* c. ℵBDZ al^{10} fere a c g$^{1.}$ k q vg (b f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ am syr^{sch} *appa. angel. domini in somnis*) sah al ... ς *κ. ον. φαιν.* c. CEKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{p}

20. D *τον παιδα*, ut supra identidem. Item v. 21.

21. *εγερθεις* (it^{pler} vg *surgens* vel *consurg.*) ... D al *διεγερθεις* (k *exsurrexit*, item v. 20. *exsurge*) | *εισηλθ.* c. ℵBC cop ... ς Ti *ηλθεν* c. DEKLM SUVΓΔΠ al omn^{vid} it vg sah syr^{omn} etc | *γην*: D *την* (d*recens terram*)

22. D *αρχιλαος* (item *δ archilaus*, cop *αρχηλ.*), LΔ *αρχαιλ.* | *της* (Gb′) c. ℵB 1. 13. 33. 124. 127. al^{20} fere arm Eus$^{dem\,365}$ ... ς Ti praem *επι* c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pl etc (it vg *regnaret in iudaea*):: *βασ. επι* in LXX frequentissimum | *του πα. αυ. ηρωδ.* c ℵBC* ... ς Ti *ηρ. τ. πα. αυ.* c. C^{3}DEKLMSUVΓΔΠ etc

23. B^{ben} *καθωκησεν* | *ναζαρεθ* c. B^{ben}CEKMUVΓΠ al plus^{30} (21, 11 et. ℵBD) it^{pler} (k *nazarein*) vg sah cop al; Δ 1. *ναζαραθ* ... ς *ναζαρετ* c. ℵB^{mai} DLS etc | *δια* (ℵ^{b}C ti^{2} al *υπο*) *των προφητων* (et. g$^{1.2.}$ q vg) ... it^{pl} harl* sax syr^{cu}et^{sch} syr$^{p\,cod}$ arm^{zoh} aeth al *δια του προφητου* | *ναζωραιος* (ℵ al *ναζορ.*): Eus$^{dem\,349}$ *ὁ δὲ σωτὴρ καὶ κύριος ἡμῶν κατὰ φύσιν ἔχων τὸ ἅγιον καὶ τὸ ἄθικτον καὶ τὸ ἀφωρισμένον, οὐ διόμενός*

III.

1—12 Lc 3, 1—18 Mc 1, 1—8 Io 1, 6 ss

1 [7.3] Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, 2 λέγων· μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 3 [8.1] οὗτος γάρ 4, 17
ἐστιν ὁ ῥηθεὶς διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς Es 40, 3
τρίβους αὐτοῦ. 4 [9.6] αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ ἦν αὐτοῦ ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. 5 τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, 6 καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 7 [10.5] ἰδὼν δὲ πολλοὺς

τι χρίσματος ἀνθρωπίνου, ὅμως τῆς τοῦ ναζιραίου προσηγορίας παρ' ἀνθρώποις ἔτυχεν, οὐκ ἀπὸ τοῦ καλουμένου ναζὶρ ἐλαίου ναζιραῖος γεγονώς, ἀλλ' ὢν μὲν τῇ φύσει τοιοῦτος, κληθεὶς δὲ καὶ παρ' ἀνθρώποις ναζιραῖος ἀπὸ τῆς ναζαρέθ. In ipso vero textu Mt[i] ναζωραῖος (antea editum ναζαραῖος, ut it[cdd] vg *nazareus*) scribit.

III. 1. *δε* c. ℵBCUΓ 1. 33. al pl it[pl] vg sah cop[cdd2] syr[utr] (syr[cu] *και εν*) etc ... DEKLMSVΔΠ al plus[30] b ff[1·] g[1·] q tol cop[cd1] etc Chr[mo6] Hil om (Gb[0]) | B* *ιωαννης*

2. *λεγων* c. ℵB sah cop g[2·] q aeth Hil ... ς Ti *και λεγ.* c. CDEKLMSUVΓΔΠ etc

3. *δια* (Gb′) c. ℵBCD 1. 13. 33. 124. 157 209. al it vg al (Ir[int184] *a domino per*) ... ς *υπο* c. EKLMSUVΓΔΠ etc | *λεγοντος*: 360. b* syr[sch] eth[hr] arm[edd] Ir[int] om | *αυτου* (b syr[cu] Cyr[ioh244] Ir[int] *dei nostri*): a b* c g[2·] gat Ir[int] Arn add *omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur et erunt* (a add *omnia*) *prava* (Ir *tortuosa*) *in directa* (Ir *-ctum*) *et aspera in vias planas* (*-am -nam* c), *et videbit omnis caro salutare* (*-rem* a) *dei* (gat om *et videbit* etc):: ex Lc 3, 5 sq

4. ὁ ... D al plus[10] om | B *ιωαννης* | *ην αυτου* c. ℵBCD 1. 209. ... ς *αυτου ην* c. EKLMSUVΓΔΠ etc (it vg etc) | *ακριδ. κ. με. αγριον*: Epiph[30,13] ex ev. Ebion. haec sic mutata affert: *καὶ τὸ βρῶμα αὐτοῦ μέλι ἄγριον, οὗ ἡ γεῦσις ἦν τοῦ μάννα, ὡς ἐγκρὶς ἐν ἐλαίῳ* (lege potius *ἐν μέλιτι*) subiuncta hac censura· *ἵνα δῆθεν μεταστρέψωσι τὸν τῆς ἀληθείας λόγον εἰς ψεῦδος καὶ ἀντὶ ἀκρίδων ποιήσωσιν ἐγκρίδας ἐν μέλιτι.*

5. *ιροσολυμα*: 1. ti[2] al[4] a l aeth Or[semel4,127] praem *πασα* (1. add *η*) | *η* pr c. ℵBCDEKSUVΠ etc ... LMΓΔ al plus[20] om

6. *εβαπτιζοντο*: c[2] 33. Hil add *παντες*, Ln [*πα.*]:: cf ad Mc 1, 5. | *ποταμω* c. ℵBC*MΔ al plus[30] sah cop syr[cu] et[utr] eth[hr] arm aeth Or[4,126,129] al ... ς Ti om c. C[3]DEKLSUVΓΠ al pl it vg Or[4,127] libere al | ℵ* om *υπ αυτ.*

τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα
εἶπεν αὐτοῖς· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ
τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετα-
Lc 8, 39 *νοίας, 9 καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβρα-*
ὰμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖ-
7, 19 *ραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 10 ἤδη δὲ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δέν-*
δρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται
καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 11 [11, 1] *ἐγὼ μὲν ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς*
μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ
οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν
πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. 12 [12, 5] *οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,*
καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ
εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.
Mc 1, 9–11 Lc 3, 12 s 13 [13, 10] *Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ*

---

7. *των*: Δ om | *βαπτισμα* c. ℵ*B sah Or$^{4,124.126.131}$ Hil ... ς Ti add *αυτου* c. ℵ^{b}CDEKLMSUVΓΔΠ etc | Δ *γενηματα*

8. *καρπον αξιον* (Gb Sz) c. ℵBCD^{suppl}EKMSVΓΔΠ al pler it^{pl} vg sah cop syr^{p} al mu Or^{4,128} (*εἴρηται ἐνικῶς καρπὸν ἄξιον*) al Ir$^{int\,184}$ Hil al ... ς *καρπους αξιους* c. LU al mu a g^{2} m syr^{cu} et^{sch} pp$^{aliq\,gr}$ et^{lat} :: cf Lc 3, 8 | D^{suppl} om *της*

9. *εν εαυτοις* (LΔ *αυτ.*): Chr$^{mo\,6}$ om

10. *ηδη δε* (Gb′) c. ℵBCD^{suppl}MΔ al^{6} d sah cop syr^{cu} et^{sch} al Or^{4,124} Ir$^{314\,gr}$ et^{lat} al, item (*iam enim*) it vg pp^{lat} ... ς *ηδ. δε και* c. EKLSUVΓΠ al pler syr^{p} :: cf Lc 3, 9. | Δ om *η*

11. *μεν*: ℵ add *γαρ* | *υμας βαπτ.* c. ℵ(ℵ^{b} Or$^{4,131.182}$ *εν υδ. βα.*) B 1. 33. 209. ff$^{1.}$ g$^{2.}$ m am for Iust$^{tr\,49}$ (*ἐγὼ μὲν ὑμ. βαπτ. ἐν. ὕδ. εἰσ μετ. ἤξει δὲ ὁ ἰσχ. μου, οὗ οὐκ εἰμὶ* usque *πυρὶ ἀσβέστ.* ad verbum consentiens nisi quod habet *καὶ τὸν σῖτον συνάξει εἰσ τ. ἀποθ.*) Clem$^{ecl\,995}$ (*υμ. υδ. βα.*) Or^{bis} Cyr al Cyp al ... ς *βα. υμ.* c. CD^{suppl}EKLMSUVΓΔΠ al pler it^{pl} (et. d) vg^{ed} sah cop al Max$^{tri\,459}$ Hil al :: cf Lc et Mc | *και πυρι* c. ℵBCD^{suppl}KLMUΓΔΠ al pl it vg sah cop syr^{cu} et^{utr} al Iust Or$^{3,686.4,131}$ Eus$^{es\,371}$ Cyr$^{4,356.6,249.329}$ al Cyp al ... ESV al fere^{100} m syr^{hr} sl (sed$^{edd\,var}$) Thph Euth^{dis} om

12. *τ. σιτ. αυτου* c. ℵBCD^{suppl}KMSVΓΔ al pl c d f m vg sah cop al Hil ... ELU al plus^{20} a b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q harl* syr^{cu} et^{utr} arm al Iust^{tr} Clem^{ecl} Cyr Ir$^{int\,273}$ Amb al om *αυτου* (Gb^{0}) | *αποθηκην* c. BCD^{suppl}KMSVΓΔ al pl a c d f q vg sah cop al Iust^{tr} Clem^{ecl} Ir^{int} Hil ... BELU al^{20} fere b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ m harl* syr^{cu} et^{utr} arm al Cyr Amb al add *αυτου* (Ln)

13. B *ιωαννην*. Ad h. l. spectat teste Hier (adv. Pelag. 3, 1) hoc additamentum ev^{i} Hebr: *ecce mater domini et fratres eius dicebant ei: Ioh. baptista baptizat in remissionem peccatorum, eamus et baptizemur ab eo.*

τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. 14 *ὁ δὲ διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς μέ;* 15 *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἄφες ἄρτι· οὕτως γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν.* 16 [14.1] *βαπτισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.* 17 *καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ηὐδόκησα.*

Ps 2, 7
Es 42, 1
17, 5

Dixit autem eis: Quid peccavi ut vadam et baptizer ab eo? Nisi forte hoc ipsum quod dixi ignorantia est.

14. *ο δε* c. ℵ*B sah Eusps 409 ... ς Ti add *ιωαννης* c ℵbCDsuppl EKLMPSUVΓΔ al ut vdtr omn vv fere omn (d *qui autem prohibebat eum ioh.*, a b c d g1. q *et prohibebat eum ioh.*)

15. *πρ. αυτ.* c. ℵCDsupp EKLMPSUVΓΔ etc ... B al6 it vg (g2. om) cop (sah om) Euspe *αυτω* (Ln). Cf ad Lc 24, 44. 5, 22. 8, 21. 9, 62. | ℵ* *ουτω* | *ημιν*: ℵ* *ημασ* | *αυτον*: syrcu add *ut baptizaretur, et baptizabat Iesum.* Item a g1. add *et cum baptizaretur* (g1. add *Iesus*) *lumen ingens* (g1. *magnum*) *circumfulsit* (g1. *fulgebat*) *de aqua ita ut timerent omnes qui advenerant* (g1. *qui congregati erant*). Vide ad v. 17.

16. *βαπτ. δε* c. ℵBC* al4 ff1. l vg sah cop syrsch Op ... ς Ti *και βαπτ.* c. D3CsuppEKLMPSUVΓ al pler itpl (et. d) syrcu etp al Hipptheoph3 Chr Hil al ... Δ om | *ο ις*: 435. l am for syrcu om | *ευθ. ανεβ.* c. ℵBDsupp al4 itpl vg sah cop syrcu etsch aeth Hipptheoph Chr Hil Op al ... ς *ανεβ. ευθ.* c. CEKLMPSUVΓΔ al pler d h m syrp arm | *ανεωχθ.* (B Hipptheoph *ηνεωχθ.*: ita Ln) c. ℵ*B tol sah syrcu Irint 184 cdd (ut vidomn) Hilbis Vig ... ς Ti add *αυτω*, Ln [*αυ.*] c. ℵbCDsuppEKLMPSUVΓΔ al omnvid vvpler Hipptheoph Eusdem 432 Chr Irint ed Aug al | *ειδεν* c. ℵBEMUΓ al pl ... CDsuppKLPVΔ al mu *ιδεν* | *πνευμ.* (et. cop) *θεου* c. ℵB ... ς Ln Ti *το πν. του θε.* c. CDsuppEKLMSUVΓΔ al omnvid Hipp theoph Eusdem etps 409 al | *καταβαινον* (D *-νοντα*, Irint om): D itpl gat mm Hil al add *εκ του ουρανου* | *ωσει* (et. Eusdem): D Euspe 409 *ωσ* | *ερχομ.* c. ℵ*B a b c g2. h am tol harl* cop (sah om *ερχομ.*) Hil ... ς Ti *και ερχ.* c. ℵCCDEKLMPSUVΓΔ al omnvid f ff1. m vg (for *et sicut columba venientem*) etc (et. Euspe) | *επ* c. ℵBC3DbE2KLMPSUVΓΔ etc ... D* Euspe *εισ*, C*E* al10 fere *προσ*. Ev. Ebion. teste Epiph: *και ὡσ ἀνῆλθεν ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ἠνοίγησαν οἱ οὐρ. καὶ εἶδε τὸ πν. τοῦ θε. τὸ ἅγιον ἐν εἴδει περιστερᾶς κατελθούσης καὶ εἰσελθούσης εἰσ αὐτόν.*

17. *φωνη*: h (post *ουρ.*) syrcu add *audita est* | *λεγουσα*: D a b g1. h syrcu add (g1. praem) *προσ αυτον* | *ουτ. εστ.* (et. Orbis Euseaepe al Irint Hil2 al mu) ... D a syrcu Augioh 1 *συ ει* | *ηυδοκησα* c. ℵ*etc CLP al pm (idem editum in Orbis al mu) . . ς Ln Ti *ευδ.* c. ℵbBDEKMSUVΓΔ

IV.

1—11 Lc 4, 1—13 Mc 1, 12 s

1 15.2 *Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου.* 2 16.5 *καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσεράκοντα καὶ τεσσεράκοντα νύκτας, ὕστερον ἐπείνασεν.* 3 *καὶ προσελθὼν ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα*
Deu 8, 3 *οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται.* 4 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· γέγραπται· οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι*

---

al pl. Ev. Ebion. teste Epiph sic: *κ. φωνὴ ἐγέν. ἐκ τοῦ οὐρ. λέγουσα· σύ μου εἶ ὁ υἱὸς ὁ ἀγαπ., ἐν σοὶ ηὐδ. καὶ πάλιν· ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. καὶ εὐθὺς περιέλαμψε τὸν τόπον φῶς μέγα. ὃν (ὅ?) ἰδών, φησίν, ὁ Ἰω. λέγει αὐτῷ· σὺ τίς εἶ κύριε; καὶ πάλιν φωνὴ ἐξ οὐρ. πρὸς αὐτόν· οὗτός ἐστ. ὁ υἱ. μου ὁ ἀγ., ἐφ' ὃν ηὐδ. καὶ τότε, φησίν, ὁ Ἰω. προσπεσὼν αὐτῷ ἔλεγε· δέομαί σου κύριε, σύ με βάπτισον. ὁ δὲ ἐκώλυεν αὐτῷ λέγων· ἄφες, ὅτι οὕτως ἐστὶ πρέπον πληρωθῆναι πάντα.* Similiter Iust^{tr} 103 *ἅμα τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰορδ. τῆς φωνῆς αὐτῷ λεχθείσης· υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερ. γεγέννηκά σε.* Rursus ibidem 38 *κατελθόντος τοῦ ιω ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ πῦρ ἀνήφθη* (potius *-ῆφθαι*) *ἐν τῷ Ἰορδ.* etc. Tractat. de non iterando baptism. (Cypr. opp. ed. Rigalt. p. 142): *in quo libro* (*qui inscribitur* Praedicatio Pauli) *contra omnes scripturas et de peccato proprio confitentem invenies Christum – – item, quum baptizaretur, ignem super aquam esse visum.* Ex Ev. Naz. Hier haec affert: *Factum est autem quum ascendisset dominus de aqua, descendit fons omnis sp. s. et requievit super eum et dixit illi: Fili mi, in omnibus prophetis exspectabam te ut venires et requiescerem in te. Tu es enim requies mea, tu es filius meus primogenitus, qui regnas in sempiternum.* Teste Op „libri secretiores": *et Ioh. quidem baptizavit illum in aqua, ille autem Iohannem in spiritu.*

IV. 1. ο $\overline{\text{ις}}$ c. ℵCDEKLMPSVΓ al omn^{vid} (C*L *ανηχθη δε ο* $\overline{\text{ις}}$) … Ti $\overline{\text{ις}}$ c. BUΔ | ℵK 157. al syr^{cu} et^{sch} *υπο του πν.* (syr^{cu} et^{sch} *a sp. sancto*) *εισ τ. ερ.*

2. *τεσσερακ.* bis c. ℵB*CLPΔ … ς Ln *τεσσαρακ.* c. B**EKMSUVΓ etc, item D sec loco, priore $\overline{\mu}$ | *κ. τεσσ.* (130. om) *νυκτ.* c. ℵD (it vg cop al *τεσσ. ημ. κ. τεσσ. νυκτ.*) … ς Ln Ti *κ. νυ. τε.* c. BCEKLMPSUVΓΔ etc … 1. al^{10} fere syr^{cu} om:: ut Lc et Mc

3. *προσ. ο πει. ειπ. αυτω* c. ℵB 1. 13. 33. 124. 157. 209. al ff^{1}. k l vg cop syr^{sch} arm aeth Chr$^{mo\,6}$ … ς *προσ. αυτω ο πει. ειπ.* c. CEKLMPSUVΓΔ al pler f g^{1}. sah syr^{p} al … D al a b c g^{2}. h syr^{cu} *προσ.* (D *προσηλθεν*, item it^{edd}) *αυτω ο πει.* (D add *και*, item it^{edd}) *ειπ. αυτω* (Ln) | ℵ^{b} *ειπον ινα*

4. ℵ^{b} *ο δ αποκρ.* | D (it^{mu} syr^{cu} sax) *αποκρ. δε ο ιησους* | ο (Gb^{+}) c. ℵBCDELPUVZΔ al^{20} fere (LXX^{ed} et A etc) … ς om c. KMSΓ al longe pl (LXX^{edd} pl) | c *αλλα* | *επι* c. ℵBEKLMPSUVΓΔ al pler (LXX^{ed} et A etc) … Gb$''$ Ln Ti *εν* c. CD al^{6} (LXX^{min} et pp^{mu}); it vg utroq loc *in* | *εκπορ. δ. στομ.*: D b g$^{1.2.}$ (k om *αλλ* usq *θεου*) syr^{hr} pp^{lat} aliq om

ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. 5 τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, 6 καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ Ps 91, 11
καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν
πόδα σου. 7 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πάλιν γέγραπται· οὐκ ἐκπειρά- Deu 6, 16
σεις κύριον τὸν θεόν σου. 8 πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διά-
βολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασι-
λείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 καὶ εἶπεν αὐτῷ· ταῦτά
σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. 10 τότε λέγει αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε σατανᾶ· γέγραπται γάρ· κύριον τὸν θεόν σου Deu 6, 13
προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 11 [17. 6] τότε ἀφίησιν
αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

---

5. Γ παραλαβων, sed retinet και sq | εστησεν (Gb′) c. ℵBCDZ 1. 33. 209. al sah (vv plerlib veldubi, it vg *adsumpsit et statuit*) ... ς Ti ιστησιν c. EKLMPSUVΓΔ al pler. Eusdem 437 lib: παραλαβων αὐτὸν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν ἐστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ κ. εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τ. θε. βάλε σεαυ. ἐντεῦθεν κάτω usq πόδα σου.

6. λεγει c. ℵ*etc BCDEKLMPSUVΓΔ alomn fere sah cop a (*ait*) k (*dicit*) al ... ℵbZ 157. al itpl vg ειπεν (Ln) | D* om του | C* sah cop syrp mg al εντευθεν κατω | D αιρουσιν (sed d *tollent*)

7. παλιν (47ev sah om): c. sqq conjg CDKLMUZ etc ... c. antecdd ℵcE 33. al itmu (a c arm ante ο ιησ., syrcu ante εφη) | ουκ εκπειρασεις (LS al -σῃς) ... D ου πειρασεις (LXX ουκ εκπ. non var)

8. K λαμβανει | ℵ δικνυει, D εδειξεν

9. ειπεν c. ℵBCDZ 13. 33. 157. it vg ... ς Ti λεγει c. EKLMPSUVΓΔ etc | ταυ. σοι πα. c. ℵBC*Z 1. 33. 209. al l am for Orter (et3,540 πα. σ. ταυ.) Chrmo 4 ... ς Ln ταυ. πα. σοι c. C3DEKLMPSUVΓΔ al pler vvpler (Irint320 meminit Lucas: *Haec omnia tibi dabo, quoniam mihi tradita sunt* etc) | προσκυνησης c. ℵBDKMPSUVΓZ etc ... CELΔ al mu -νησεις

10. υπαγε c. ℵBC*KPSVΔ 1. al pl f k vg (harl**) fr sah cop syrsch etp Or3,340 (ὕπαγε σατανᾶ, χωρὶς τῆς ὀπίσω μου προσθήκης) Ign philipp 12 (οὐκ εἶπεν· ὕπαγε ὀπίσω μου· οὐ γὰρ ὑποστρέψαι οἷός τε, ἀλλά· ὕπαγε σατανᾶ) Petralex (ap. Rou. 4, 24) al Irlat 319 (*vade, inquit, satana; scriptum est enim* etc) Tert Hiermt (*non, ut pleriq. putant, eadem satanas et Petrus sententia condemnantur. Petro enim dicitur:* Vade retro me satana - - *hic vero audit:* Vade satana) al ... Gb (sed Gb0) Sz Ln [ο. μ.] Ti add οπισω μου c. C2DELMUΓZ al 150 fere itpler harl* syrcu et (vel cum* vel sine*) syrp arm aeth Iustlr 103 (μέχρι τοῦ εἰπεῖν αὐτῷ· προσκύνησόν μοι, καὶ αὐτῷ ἀποκρίνασθαι τὸν χν· ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ· κύριον etc) Ath 215. 425. 658. al Aug Amb al :: e 16, 23 | ΔLP al προσκυνησης, item L al λατρευσης

12 ss
Mc 1, 14 s
Lc 4, 14 s

12 [18.4] Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 13 [19.7] καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὰ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καφαρναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, 14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ
Es 9, 1 s προφήτου λέγοντος· 15 γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, 16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει φῶς εἶδεν μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. 17 [20.6] Ἀπὸ τότε
3, 2 ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18–22
Mc 1, 16—20
Lc 5, 1—11
Io 1, 35—43

18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν

---

12. αχ. δε c. ʀBC*DZ al k am for cop aeth Or^{ter} Eus^{bi} et^{dem} Aug ... ς (Ln) add (Gb^{00}) ο ιησους c. C**EKLMPSUVΓΔ al pler it^{pler} syr^{omn} al Hil Gaud | Β ιωαννης

13. καταλιπων c. ʀBCKPUΓ etc ... DELMZΔ etc καταλειπων (d δ *relinquens*, item Hier; it^{pler} vg *relicta*) | ναζαρα c. ʀ^{b}B*Z 33. k Or^{4,179}; CΓΔ -ραθ (Ln) ... ς -ρετ c. B^{2}LSΓ al pl Or^{4,170} ... Ti -ρεθ c. ʀ*DEKMUV al pm it^{pler} vg cop Or^{ter} Eus^{dem} | D κατοικησεν | Δ om εις | καφαρναουμ (Gb'') c. ʀBDZ 33. it vg sax fr cop Or Epiph Nonn. Accedunt passim (ut Lc 7, 1. Io 4, 46. 6, 59) c, Mt 17, 24 ı, Lc 4, 23. 7,1 ϰ (4, 31 καφερν.) Lc 10, 15 ʀ, in Io τ et τ^{b}, in Mc eoque solo Δ, in Lc ϫ; item sah go; item Cyr (esa^{149}, ad Io 6, 17) etc ... ς καπερναουμ c. CEKLM PSUVΓΔ (sed δ *cabarnaum*) al^{omn} fere Eus etc | ʀ* παρα θαλασσαν ℓιαν *corr? et^{b}), D Cyr$^{es\ 149}$ παραθαλασσιον (-ττιον Cyr) | L al νεφθαλημ, UV al -λιμ

14. D του λεγοντος

15. D al^{6} am om γη sec | D νεφθαλειν, L al -λημ, MV al -λιμ | οδον (item d g$^{1.}$ h): it^{pl} vg *via* | D*L it^{pler} (non k al) am for (non fuld al) γαλιλαιας

16. εν: D εν τη | σκοτει c. ʀ*CEKLMPSUVΓΔ al^{omn} ut^{vid} Hipp$^{fragm\ 131}$ Or^{3,712} (^{4,91} σκοτω) Eus$^{dem\ 438}$ Cyr$^{es\ 149}$ ... Ln Ti σκοτια (-τεια D) c. ʀ^{b}BD Or^{1,638} | φως h. l. c. ʀBC 1. 13. 33. 124. 209. it^{pler} am for Or^{4,91} Eus$^{dem\ 483}$ Chr$^{mo\ 5}$ Cyr$^{es\ 149}$ ... ς ante μεγα (D*-γαν) c. DEKLMPSUVΓΔ al pler k vg Hipp^{fragm} Or^{bis} | ειδεν c. ʀ^{b}BEMUΔ al pl, ʀ*CKLPV al mu ιδεν ... D al it^{pm} ειδον, Γ ιδετω (LXX ιδετε) | D it^{mu} om και | D οι καθημενοι, it^{pm} *qui sedebant*), Eus^{dem} τοις κατοικουσιν | χωρα και (D*d om, nt LXX^{ed}) σκια: b g$^{1.}$ h *in regione* (*-nem*) *umbrae* ... a c k syr^{cu} *in umbra*

17. D απο τοτε γαρ, Eus^{dem} α. το. γουν | D om ὁ | μετανοειτε: syr^{cu} Eus$^{dem\ cod}$ om. Item syr^{cu} om γαρ, Eus^{dem} οτι εγγ.

18. περιπ. (*ambulans*) c. ʀBCEKLMPSUVΓΔΠ al$^{omn\ vid}$ ff$^{1.}$ vg etc ... D it^{pler} Eus^{dem} παραγων (*cum transiret*):: cf Mc | δε (Gb Sz) c. ʀBCDKMPSUVΓ

ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἁλεεῖς. 19 [21.2] καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλεεῖς ἀνθρώπων. 20 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 21 [22.6] Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. 22 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

23 [23.1] Καὶ περιῆγεν ἐν ὅλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. 24 καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παρα-

Mc 1, 39 Lc 4, 44

Mc 1, 28

(περ. γαρ)π al[100] fere b f ff[1.] g[1.] k l q am for fu harl tol cop syr[utr] aeth Eus[dem 438] etc ... ς add ο ιησους c. ℵ(*om δε)L (και περ. ο ιησ.) Δ al pm a c h m vg[ed] em arm (syr[cu] *domin. noster*) | παρα (κ περα): alp[auc] περι | ειδ. c. ABDEMUΓΔΠ[2] al pl: CKLPVΠ* al ιδιν | λεγομ.: ℵ al Chr[sem] επικαλουμ., ℵ[b] al mu Eus[dem] καλουμ. | αλεεις c. ℵ*B*C ... ς Ln Ti αλιεις cum ℵ[b]B[3]DEKLMSUVΓΔΠ al omn[vid]. Item v. 19 (L αληεις)

19. αυτοις (b f ff[1.] k l vg): c[2] (invitis* et[3]) a c h m syr[cu] et[sch] aeth Cyr[es 149] add ο ιησους, Ln [ο ιη.] | υμας: ℵ[b]D al a b c f ff[1.] k (*ut sitis*) l (non item h m) vg syr[sch] et p edd aeth Cyr[es 149] add γινεσθαι :: cf Mc

20. ευθεως: al[15] fere harl* Or[3, 227] (non item [682. 683]) al om | δικτυα: Κ Π al a b c g[1.] h m (non f ff[1.] k l vg) syr[cu] et[sch] cop aeth add αυτων

21. εκειθεν: Δ add ολιγον | ειδεν cum BDEMUΓΔΠ[2] al pl ... ℵCKLVΠ* al ιδιν | αυτου (ℵ*et[c]): ℵ[b] εαυτου

22. ευθεως (κ post αφ. pon): alp[lus 10] a b g[1. 2.] h k om | το πλ. (et. Ir[gr] et[la 233] Eus[dem 438]; ℵ* add αυτων): 126. b c ff[1.] g[1. 2.] h l vg syr[cu] τα δικτυα (b c g[1.] add αυτων) | 122* syr[cu] om κ. τ. πατ. αυτ.

23. εν (Ln om ex errore de B) ολη (ℵ* om) τ. γαλ. cum ℵ*BC 157. cop syr[cu] et[utr] aeth ... ς Ti ολην την γαλιλαιαν cum ℵ[b]DEKMSUVΓΔΠ al omn[fere] it vg (*circumibat totam galilaeam*) Eus[dem] al | περιηγ. et γαλιλ. absque ο ιησ. cum B 157. 20[ev] k syr[cu] ... ℵC*D al[10] fere it[pler] vg cop syr[utr] arm aeth Eus[dem] post περιηγ. add (Ln), ς post γαλ. cum C[3]EK MSUVΓΔΠ al pler | διδασκων: ℵ* add αυτους | Δ om πα. νοσ. και (cum spatio post μαλακ.)

24. απηλθ. cum BDEKMSUVΓΔΠ al longe pl it vg (*abiit*) Eus[dem 439] etc ... ℵC 1. 33. al mu cop syr[P mg] Or[2, 788] εξηλθεν :: cf Mc 1, 28 Lc 4, 14 | D[gr] αυτου (Δ om) η ακο. | ολην: ℵ πασαν | συριαν: Γ συνοριαν | E* om και βασα. | και δαιμ. cum ℵC[2]DEKSUVΓΠ al pler it vg syr[cu] et[utr] al; item Ln Ti δαιμ. omisso και cum BC* 13. 235. cop Eus[dem] ... MΔ al[10] fere om (al aliq om κ. σιλ. vel κ. δαι. κ. σιλ.)

λυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 25 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ
Mc 3, 7 s
Lc 6, 17 ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

V.

Lc 6, 17 1 [24. 10] Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 [25. 5] καὶ ἀνοίξας
3–6
Lc 6, 20 as τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων· 3 μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 4 [26. 10] μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. 5 [27. 5] μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. 6 [28. 5] μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. 7 [29. 10] μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. 8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται. 9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. 10 μακά-

---

24. κ. ἐθερ. αυτους (k haec om): D a b c g[1] h (non f ff[1] l q vg) κ. παντας ἐθερ., syr[cu] *et in singulos eorum manum suam posuit et omnes sanavit*

V. 1. προσηλθαν cum ℵ*B* ... ς Ln -λθον cum ℵ[b]B[3]CDEKMSUVΓΔΠ al omn[vid] | αυτω (et. it vg, item Or[1,227] et[3,451.480] Eus[dem 442]) ... Ln om cum B Or[3,496]

2. D· εδιδαξεν (d *docuit*; contra it vg *docebat*)

3. τω: D* om (D[c] add)

4. 5. μα. οι πραεις etc ante μα. οι πενθ. cum D 33. a c ff[1] g[1.2] h k l vg fr syr[cu] Clem[578 s] (post μακ. οι πρα. etc explicatione uberiore interposita pergit ad μακ. οι πενθ. etc. Tum transit ad μα. οι ελεημ.; iam ante enim[575] v. 6 cum v. 3 coniunctum explicuit) Or[3,740] (ἐν οἷς, i. e. τοῖς κα. ματθ. μακαρισμοῖς, μετὰ τὸ μακ. οἱ πτωχ. etc ἑξῆς γέγραπται τὸ μακ. οἱ πραεῖς etc: ad haec exigendum est[3,780] ubi textus v. 3 sqq[libere] exscriptus est mutato ordine) Amm et Eus[can] (videtur ita, sed ipsi numeri qui huc pertinent in cddg[r] pler mutati inveniuntur) Nyss[1,778] (ὅτι πρὸς τοῦτο μάλιστα τὸ πάθος ὁ λόγος βλέπει, δῆλόν ἐστιν ἐκ τοῦ μετὰ τὴν ταπεινοφροσύνην νομοθετῆσαι ἡμῖν τὴν πραότητα· ἔοικε γὰρ ἔχεσθαι τοῦ ἑτέρου τὸ ἕτερον) Bas[1,147 vid] (postquam οι πτω. τ. πν. adhibuit ad explicationem ps. 33, rursus ex μακαρισμοις affert οι πραεις) Hil[mt 621.622] Hier[mt] al ... ς μακ. οι πενθ. (ℵ[b] add νιν) etc ante μα. οι πρα. cum ℵBCEKMSUVΓΔΠ al omn fere b f q syr[sch] et[p] cop arm aeth Chr[mt] Tert[patient 11] (sic) Op (Hil[ps 118] videtur, sed tantum v. 3. v. 5. v. 44. coniunctim exscribit)

7. αυτοι: ℵ* om

9. ℵ om οι | οτι cum ℵCD 13. 124. a b c ff[1] g[1.2] h l q vg (et. for al) syr[sch] Hil ... ς (Gb[0]) Ti add αυτοι, Ln [αυ.] cum BEKMSUVΓΔΠ al pler f k am gat syr[cu] et[p] cop arm aeth Or[int 4,684] Cyp (Clem[581] vide post)

ρισι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 11 [30. 5] *μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ.* 12 *χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.* 13 [31. 2] *Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθὲν ἔξω καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.* 14 [32. 2] *Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη·* 15 *οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.* 16 *οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.*

---

10. *ενεκεν*: B *-κα* | C *τησ δικαι.* | *εστιν*: D *εστε*, d *erit*. Clem[581] *μακ., φησίν, οἱ δεδ. ἕνεκεν δικ. ὅτι αὐτοὶ νἱ. θε. κληθήσ.* (sic) *ἢ ὥσ τινεσ τῶν μετατιθέντων τὰ εὐαγγ. μακ., φησίν, οἱ δεδ. ὑπὸ τῆσ δικαιοσύνησ, ὅτι αὐτοὶ ἔσονται τέλειοι· καὶ μακ. οἱ δεδιωγμ. ἕνεκα ἐμοῦ, ὅτι ἕξουσι τόπον ὅπου οὐ διωχθήσονται.* Imitationem vv. 3 sqq habent Act. Paul. et Thecl. 5. p. 42.

11. *ονειδισωσ. υμ. κ. διωξωσ.* (ℵA *-ξουσιν*): D 33. *διωξουσιν υμ. και ονειδισουσιν* (33 *-ωσιν*[bis]). Eodem ordine h k syr[cu] (syr[cu] et[hr] add *filii hominum*) cop aeth | *πονηρον* c. ℵBD b c f ff[1.] g[1.2.] h k l m vg cop syr[hr] aeth Cyr[4,806] Leif Hil al ... ς Ti add (q Op[praem]) *ρημα* c. CEKM SUVΓΔΠ al[omn vid] q syr[utr] al Or[3,272] Const[2,8,1.5,3,2.] Op | *καθ υμων* h. l. (et. Or Const[5,3,2] etc) ... Ti ante *παν* c. D h k m flor syr[cu] et[utr] (exc[p cod]) Const[2,8,1.] Tert Leif | *ψευδομ.* c. ℵBCEKMSUVΓΔΠ al[omn vid] f ff[1.] g[2.] l q vg syr[cu] et[utr] cop arm aeth Const[bis] Cyr Chr (*δύο τέθεικε διορισμούς, ὅταν καὶ δι' αὐτὸν καὶ ψευδῆ ᾖ τὰ λεγόμενα*) al Aug[bis] Op al ... Gb[0] Ti om c. D b c g[1.] h k m flor Or[3,272] Leif Hil[ter] al (:: nil simile Lc; videbatur minuere vim sententiae? Praeterea vide ad *εν. εμου*) | *ενεκ. εμου*: D 47. a (antea hiat) b c g[1.] k *ενεκ. δικαιοσυνησ* ... flor Leif om

12. *τοισ ουρανοισ* (et. Or Cyr Const): D 258. it[mu] Hil[ter] al mu *τω -νω* | *τουσ* (K om) *προ υμων*: D add *υπαρχοντασ* (*-ντων), d *qui ante vos fuerunt* (similiter Latt[al]) ... U b c k syr[cu] add *οι πατερεσ* (k *fratres*) *αυτων* (syr[cu] *vestri*), item g[1.] *nolite gaudere cum benedixerint -- patres eorum* ex Lc 6, 26

13. ℵ *αλα* bis, D pr loco | *μωρανθη*: al[3] *μαρανθη*, it[pl] vg *evanuerit* (alii edd et pp *fatuum* vel *infatuatum fuerit*) | V *αλισθησονται* | *ετι*: D it[mu] mm syr[cu] et[sch] al Cyp al om | *βληθεν εξω κατ.* c. ℵBC 1. 33. syr[p cod] Or[1,791] ... ς Ti *βληθηναι εξ. και κατ.* c. DEKMSUVΓΔΠ al pler (it vg etc)

14. *υμεισ*: Δ add *δε*

15. D *αλλα* | Δ om *την* et *τοισ*

17 [33. 10] *Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι.* 18 [34. 5] *ἀμὴν γὰρ*
Lc 16, 17 *λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται.* 19 [35. 10] *ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.* 20 *λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.*
Ex 20, 13 21 *Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει.* 22 *ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ*

---

17. ουκ *ηλθον* etc (et. Clem$^{hom\ 3,51}$ Ptol$^{flor\ 33,5}$): Mcion testibus Dial marc^{63} (*τοῦτο οἱ Ἰουδαῖσταὶ ἔγραψαν, τό· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἀλλὰ πληρῶσαι· οὐχ οὕτως δὲ εἶπεν ὁ* $\overline{χς}$, *λέγει γάρ· οὐκ ἦλθον πληρῶσαι τ. νόμ. ἀλλὰ καταλῦσαι*) et Isid^{1,371} sic corrupit: *τί δοκεῖτε ὅτι ἦλθον πληρῶσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας; οὐκ ἦλθον πληρῶσαι ἀλλὰ καταλῦσαι.*

18. *γαρ* (it^{aliq} vg *amen quippe*): al^{6} it^{mu} sah al om | *απο τ. νομου* (Clem$^{hom\ 3,51}$ Or^{2,527}): 13. 124. al arm syr^{hr} Ir$^{int\ 275}$ add *και των προφητων* ... Valentt ap Ir^{14} gr et^{lat} om | *αν* sec: ℵ* om | D *γενητ. παντ.*

19. *εαν* (D^{c} 33. *αν*): D* om, it^{pl} vg pp$^{lat\ mu}$ non exprim (contra d h Lcif etc *quicumque*) | *ουν* (it^{pl} al *enim*): L al mu arm Cyp Lcif om | DL al *λυσει* | Δ om *των* pr | *ουτως* (Cyp al ante *διδαξ.*): D om | *ος δ αν* usq *ουρ.* (ℵ^{a}): ℵ* D al g^{2} om | *ουτος*: 13. 157. al^{10} fere it^{pl} go Cyp al *ουτως* (Cyp ante *διδ.*) vel (ut b c h m go) *ουτως ουτος* | *των ουρανων*^{bis}: M* al *του θεου*

20. *λεγω* usq *ουρανων* (Iust$^{tr\ 105}$ *ταῦτα εἰρηκέναι* [*τὸν* $\overline{κν}$] *ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι γέγραπται· ἐὰν μὴ περ. ὑμῶν ἡ δικ. πλεῖον τῶν γρ. κ. φαρ. οὐ μὴ εἰσέλθ. ε. τ. β. τ. οὐρ.*, Clem^{bis} Or^{2,701} Const^{2,35} Bas al Ir$^{int\ 242}$ Hil al): D om | L *περισσευσει*, Δ *-σαι* | *υμ. η δικ.* (Gb') c. NBEKLMVΓΔΠ al plus^{50} Iust Clem^{825} Const Bas$^{2,630.\ 658,664}$ al ... ς (Ln 49.) *η δικ. υμ.* c. SU al pl Clem^{526} Or al | ℵ* al Cyr^{4,880} Bas^{ter} Chr$^{mo\ 6}$ *πλεον*, L *πληονα*

21. *ερρεθη* c. NLMSUΔΠ al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEK (*ερριθη*) VΓ al mu. Vide et. ad sqq | L al *φονευσει*

22. *τω αδ. αυτ.* c. NBΔ^{2} 48. 198. vg (exc mm) sax fr aeth ar^{p} Or$^{1,112.181}$ Bas (i. e. auct. de bapt.^{2,5}) Ps-Ath (ep. 2. ad Castor. *οὕτω γὰρ τῶν ἀντιγράφων τὰ ἀκριβῆ περιέχει· τὸ γὰρ εἰκῇ ἐκ προσθήκης ἐτέθη*) Iust$^{ap\ 1,16}$ (*ὃς δ' ἂν ὀργισθῇ, ἔνοχ. ἐστιν εἰς τὸ πῦρ*) Ptol$^{flor\ 33,6}$ (*τὸ γὰρ οὐ φονεύσεις* etc *τῷ μηθ' ὀργισθῆναι* etc *περιείληπται*) schol$^{21.\ 237.}$ al

ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 23 ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, 24 ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. 25 [36. 5] ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτὴς τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. 26 ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. 27 [37. 10] Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Lc 12, 58 s

(τινὲς φασιν ὅτι μάτην ὑπὸ τινῶν προσετέθη τὸ εἰκῇ) cdd^{gr} ap Aug retract 19 cdd ap Hier (pelag *in plerisq cdd antiquis* sine causa *additum non est;* item^{mt} *in quibusdam cdd additur* sine causa; *ceterum in veris definita sententia est et ira penitus tollitur*) Tert^{vid} (orat 10 *quomodo placabit patrem cum omnis ira ab initio interdicta sit nobis? iram in fratrem homicidio superponit;* item$^{apol\ 45}$ *quid plenius dictum est:* Non occides, *an:* Ne irascaris quidem?) al ... ς add εικη c. DEKLMSUVΓΔ*Π al pler it syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop arm go al Ps-Iust$^{zen\ 11,9}$ Eus$^{dem\ 444}$ Cyr Chr$^{hom\ 16}$ (*οὐ τοίνυν τὸ ὀργίζεσθαι παράνομον, ἀλλὰ τὸ ἀκαίρως τοῦτο ποιεῖν*) item$^{hom\ 17}$ (*ἐπὶ μὲν τῆς ὀργῆς διορισμόν τινα τίθεικεν, εἰπὼν τὸ εἰκῇ καὶ μάτην*) al mu Ir$^{int\ 242.\ 247}$ (contra esse videtur quod$^{272\ fin}$ habet: *pro eo quod est:* Non occides, *neque irasci quidem praecepit*) Cyp Lcif al mu | ραχα c. ℵ*D a b c (*rachab*) d (*raccha*) f* ff$^{1.}$ h q al am fu al Tert Cyp al ... ς Ln Ti ρακα c. ℵ^{b}BE unc rell min certe pler (al ρακκα) f** k vg^{ed} etc | εσται sec: M (ἔστι hoc acc.) 299. εστι | μωρε: L 1. 13. al ff$^{1.}$ syr^{cu} cop arm al praem τω αδελφω αυτου

23. προσφερῃς: L al plus^{10} -ρεισ | κακει c. ℵBLΣΓ al sat mu Or$^{1,\ 198}$ Chr^{mosc} Quaest$^{antioch\ 234}$ ... Ti και εκει c. DEKMUVΔΠ al plus^{50} Const$^{2,\ 53}$ Cyr^{hr} Chr^{montf}

24. D καταλλαγηθι | προσφερε (f** ff$^{1.}$ k fu for *offer*, c d g$^{2.}$ h q vg^{ed} mm *offeres*, g$^{1.}$ *auferes*): D* -ρεισ (a b f* am *offers*)

25. ιωσ: D* om | μετ αυτ. h. l. (Gb') c. ℵBDL 1. 13. 28. 33. 124. 209. a b c g$^{1.}$ h q syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth Amb al ... ς post οδω c. EKMSU VΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ k vg syr^{p} sah go Carpoc$^{epiph\ 27,5}$ Clem^{605} Chr^{mt} al | ο κριτης c. ℵB 1. 13. 124. 127** k arm aeth Carpoc^{epiph} (item ap Ir$^{int\ 1,\ 25,\ 4}$) Chr$^{hom\ 15}$ et^{20} Hil Arn ... ς Ti add σε παραδω (D* -δωσει, item antea) c. DEKLMSUVΓΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} cop sah go Hier:: cf Lc | βληθησῃ (D* al -ησει): D^{2}L -θησ (L -θεισ)

26. αν: L al^{10} fere ου, 33. al om | αποδωσ: L -δωσισ

27. ερρεθη c. ℵKLMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti ερρηθη c. BDEVΓΠ* al mu | ερρ. (Gb Sz) c. ℵBDEKSUVΓΠ al plus^{100} a b f k m go syr^{sch} cop arm aeth Or$^{4,\ 330}$ Cyr al ... ς add τοισ αρχαιοισ c. LMΔ al certe pm c ff$^{1.}$ g$^{1.\ 2.}$ h vg syr^{cu} syr^{p} c.* Eus$^{dem\ ter}$ et^{ps} Chr Ir$^{int\ 242}$

Ex 20, 14 *οὐ μοιχεύσεις.* 28 *ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα*
πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
18, 9 Mc 9, 47 29 *εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ*
βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου
18, 8 Mc 9, 43 *καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.* 30 *καὶ εἰ ἡ δεξιά*
σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέ-
ρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά
Deu 24, 1 *σου εἰς γέενναν ἀπέλθῃ.* 31 *Ἐρρέθη δέ· ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυ-*
Mt 19, 9 Mc 10, 11 a Lc 16, 18 *ναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον.* 32 *ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι*
πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ
αὐτὴν μοιχευθῆναι, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.

---

28. *βλεπων* c. ℵBDELMSUVΔΠ al pler Athen lega 23 Clem 554 Or 4, 330 al ... ℵ 117. 157. 243. al 1 scr Clem 461. 615 Quaest antioch 238 *εμβλεψας* (Iust ap 1, 15 Or 3, 416 4, 336. 1, 112. 476 *ος αν εμβλεψη*, Const 1, 1 *οστις εμβλεψει εις*), item Γ al plus 10 Chr mo 4 Thdrt al *εμβλεπων*, Thphil 3, 13 *ιδων* | *επιθυμησαι* c. ℵ* 236. Clem 554 Or 4, 330. 1, 112. 1, 476 Quaest antioch 238 Chr hom 254. 255 (et mo 6 semel) Isid 4, 122 Tert ter vel plus ... Gb'' Sz Ln Ti add *αυτην* c. BDEKLSUVΓΔΠ al pl Thphil Or 4, 336 Eus dem 126 Const Ps-Ath castor 310 Chr txt; item ς *αυτης* c. ℵ b M al certe pm Iust Athen Or 3, 416; item it vg etc | *αυτην*: Δ (Iust Thphil) om, Π suppl mg | *αυτου*: Β *εαυτου* (Ln)

29. D (non d) o *οφθ. ο δεξ. σου* | L al mu *σκανδαλιζη* | *και βαλε*: L om | *βληθη* (L *βληθησει*): D (sed om v. 30.) *απελθη*, item *eat* a b c d g 1. h syr cu cop | L al *εισ την γεενν.*

30. D om versum | *ει*: L om | LΔ al *σκανδαλιζη* | Δ *κοψον* | *και μη* (ℵ b): ℵ* *η* | *ε. γ. απελθη* (D it pl vg Lcif *α. ε. γ.*) c. ℵB (item D, propterea enim om versum; vide ad v. 29.) 1. 21. 22. 33. 157. it pler vg syr cu cop aeth (Or 4, 330 libere) Lcif al ... ς *βληθη* (L *-θησει*) *ε.* (L al add *την*) *γ.* c. EGKLMSUVΓΔ (sed *δ eat*) Π al pler f go syr utr arm Chr

31. *ερρεθη* c. KLMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEGKVΓΠ* al mu | *δε* c. ℵ b BDEGLMSUVΓΔ al pler it vg etc ... ℵ a KΠ 124. 127. 131. 209. al plus 20 syr cu et sch arr om | *οσ* c. ℵBDL 1. 13. 21. 33. 124. 127. 131. 209. al 10 fere it vg Chr (et mo 6) ... ς (Gb 0) add *οτι* c. EGKMSUVΔΠ etc | L al mu *απολυσει*

32. *οτι* (c f ff 1. g 2. vg): D a b g 1. h k Aug om | *πασ ο απολ.* c. ℵBKLMΔΠ al plus 50 c f ff 1. g 2. l m vg go syr sch et p arm aeth edd ap Aug conjug adult (*exx. alia habent:* Quicumque dimiserit, *alia:* Omnis qui dimiserit) ... ς Ti *οσ αν απολυση* (Or *-σει*) c. DEGSUV al pl a b g 1. h k edd ap Aug syr cu cop Or 3, 647 (Chr *οσ αν απολυση* et *ο απολυων*) :: poterat haec ex 31 et 19, 9 oriri, illa ex Lc | ℵ al *πορνιας* | *μοιχευθηναι* c. ℵBD 1. 13. 22. 33. 124. 209. Thphil 3, 13 Or 4, 647. 648 Chr txt et com (et mo 6) al ... ς Ti *μοιχασθαι* c. EKLMSUVΔΠ al pler (Bas 3, 297 allud) ::

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· οὐκ ἐπιορκήσεις, Lev 19, 12 Deu 23, 21
ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. 34 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν
μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ·
35 μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς
Ἰεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως· 36 μήτε ἐν τῇ
κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ποιῆσαι ἢ
μέλαιναν. 37 ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν Iac 5, 12
τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν. 38 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· ὀφθαλμὸν *Ex 21, 24
ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. 39 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ Lc 6, 29
ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· 38. 5 ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίζει εἰς τὴν δεξιὰν

Thom[619] μοιχᾶται ὁ ἀνήρ, μοιχεύεται δὲ ἡ γυνή. At non est quod talem distinctionem potius evglstam quam scriptores codicum putemus neglexisse, quibus μοιχασθαι, quod haud dubie eodem sensu usurpabatur, accommodatius ad μοιχαται (et h. l. et 19, 9) poni videri poterat | οσ εαν (ℵ[b]; ℵ*K* al αν) απολ. γαμηση (L al -σει) c. ℵEKLMSUVΔΠ etc: B 80. al[5] o απ. γαμησασ | D 64. a b k cdd ap Aug (*quamvis illud ultimum - - in eo sermone quem dominus fecit in monte, nonnulli cdd et gr et lat non habeant*) om και οσ usq μοιχ.

33. ιρρεθη c. ℵLSUΔΠ** al pl ... Ln Ti ιρρηθη c. BDEKMVΠ* al mu | ℵ εφιορκησεισ | τω: LΔ 1. 209. al om

36. μητε (ℵ* et[c]): ℵ[b] μηδε | μι. τριχα (ℵ*EL al -χαν) λευ. ποι. (124. h π. λ.) η (L pers[p] om) μελ. c. ℵBL al a b c f ff[1] g[1.2] h l m vg cop aeth arm Cyp[308] Aug[semel] al ... ς μι. τρι. λευ. η μελ. ποι. c. EKMSUVΔΠ al pler syr[p] go ... D 1. k Clem[262] Cyp[178] Aug[semel] ποιησ. (D* ποιειν) τρ. μι. (1. μ. τ., Clem om μι.) λευ. ημελ.

37. εστω c. ℵDEKLMSUVΔΠ al omn fere Iust[apo 1, 16] Clem[hom 3, 55. 19, 2] Clem [707. 872]; item *sit* it vg Ir[int] Tert Cyp etc ... B 245. Eus[dem 23] εσται | L al it[aliq] syr[cu] et[sch] arm και ου ου (item Iust Clem[hom 19, 2] Clem Cyr [3, 725] al το ναι ναι και το ου ου)

38. ιρρεθη c. ℵE*LMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti ιρρηθη c. BDE[2]KVΠ* al mu | και (et. Ptol[33, 6] Or[1, 711] al): D 13. it[pl] Or[int 2, 166] Hil al om (:: ut LXX[ed] et[mss])

39. αντιστηναι (et. Ptol[flor 33, 6] Dial[marc 62] Or[1, 112. 2, 390] Eus[dem 24]): ℵ -σταθηναι | ραπιζει c. ℵB 33. pa[scr] 48[cv] ... ς Ti -σει c. DEGKLMSUVΔΠ al omn fere Eus[dem] Chr (b[scr] Ptol Dial[24] Bas[1, 419] εαν τισ σε ραπιση, it vg *si quis te percusserit*) | εισ c. ℵ*B 435. al[15] fere Dial Eus[dem cod] Bas Chr (et.[mo 6]) ... ς Ti επι c. ℵ[c]DEGKLMSUVΔΠ al pler Eus[dem ed] Bas[bapt 637] | δεξιαν: D k ar[p] cdd [lat] ap Aug[adimant 19] (dexteram: *sic in exx. Gr. quibus maior fides adhibenda est. Nam multa Latina* maxillam *tantum habent, non etiam* dexteram) Dial Amb Adimant[aug] al om:: cf Lc | σιαγονα c. ℵ 1. 33. 127. 157. 435. al plus[50] a f h em Dial Bas[1, 419] Bas[bapt 637] Chr (et.[mo 6]) Dam Or[int 2, 166] ... Ln[t] σιαγ. σου c. BD (it[mu] vg) Eus[dem], ς Ti σου σιαγ. c. EGKLMSUVΔΠ al pl c g[1] k go al

σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· 40 καὶ τῷ θέλοντί σοι
κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·
41 [39. 10] καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.
Lc 6, 30 42 τῷ αἰτοῦντί σε δός, καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι μὴ
Lev 19, 18 ἀποστραφῇς. 43 [40.5] Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· ἀγαπήσεις τὸν πλη-
Lc 6, 27 a σίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. 44 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγα-
πᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν διωκόντων
45 aa
Lc 6, 32 aa ὑμᾶς· 45 ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς,

---

40. *τω θελοντι*: D o *θελων*, Δ *τον θελοντα* | *αφεσ* (Or^{2,760} Ir$^{int\,243}$): D Bas$^{bapt\,637}$ *αφησεισ* (*dimittes*) | *αυτω* (ℵ^{c}): ℵ* *τουτω* | *ιματιον*: ℵ 33. al^{10} fere cop arm aeth add *σου*

41. *οστισ* (Bas^{bapt} *οσ*, Chr^{txt} et^{com} *εαν τισ*) *σε* (Bas^{bapt} *εαν σε*, LΔ om *σε*, ℵΔ add *εαν*, W^{scr} *αν*) | *αγγαρευσει* c. BLMSUΠ al pl; D *-ρευει* ... ΝΕGKVΔ al mu Bas^{bapt} Chr^{txt} et^{com} *αγγαρευση* (ℵ *ενγαρ.* cf ad Mc 15, 21.) | *δυο* (et. f cop syr^{utr} aeth go Bas^{bapt} Chr^{bis}): D a b c g$^{1.}$ k Chrom *ετι αλλα δυο*, item *et alia duo* h vg, *alia duo* ff$^{1.}$ l am for syr^{cu} Ir^{int} Aug

42. *σε* (ℵ^{b}): ℵ* y^{scr} *σοι* | *δοσ* c. ℵBD 13. 124. Clem^{536} ... ς *διδου* c. EGKLMSUVΔΠ etc:: cf Lc | D al^{4} *τω θελοντι*, item it^{pler} vg *volenti mutuari a te ne avertaris* (*-taris* b f ff$^{1.}$ vg; *-teris* g$^{2.}$; *-teris te* a c; g$^{1.}$ *-tas te ab eo* ς contra k Cyp *ab eo qui voluerit mutuari ne aversatus fueris*) | *απο σου*: D k m Clem Cyp om | *δανισασθ.* c. ℵB*DΔ etc (Lc 6, 34 *-ι-* et. ALPΣ) ... ς Ln Ti *δανιισ.* c. B**EGKMUΠ etc; L *δανησ.*

43. *ερρεθη* c. ΝLSUΔΠ** al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEGKMVΠ* al mu

44. *τ. εχθρ. υμων* c. ℵB 1. 22. 209. al^{4} a b ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k l vg sax fr cop syr^{cu} Thphil^{3,14} Or$^{4,324.329.351}$, item$^{1,768.4,353}$ Dial^{20} Eus$^{ps\,589}$ Ir$^{int\,210}$ Cyp^{ter} al ... ς (Gb^{00}) add *ευλογειτε τουσ καταρωμενουσ υμασ* (D* *υμιν*, Athen om) c. DEKLMSUΔΠ al pler e f h go syr^{sch} et^{p} arm aeth Athen$^{lega\,11}$ Clem^{605} (omnino propter sqq e Mt vdtr) Eus$^{prae\,13,7}$ (omnino e Mt vdtr) Const^{1,2} Chr:: cf. Lc | *και προσευ.* c. ℵB 1. 22. 209. al^{6} k cop syr^{cu} Thphil Athen Clem^{605} Or (ut ante) Dial Eus^{prae} Ir$^{int\,210}$ Cyp^{ter} al ... ς (Gb^{00}) praem *καλωσ ποιειτε τουσ μισουντασ* (c. min; Gb Sz *τοισ μισουσιν* c. unc omn) *υμασ* c. DEKLMSUΔΠ al pler it^{pler} vg go syr^{utr} arm aeth Const^{1,2} Chr Aug al:: cf Lc | *διωκοντ.* (al$^{2\,scr}$ Thphil Or$^{1,768.4,353}$ go *επηρεαζοντ.*) c. ℵB 1. 22. 209. al^{2} (item al$^{2\,scr}$) k m em syr^{cu} cop aeth (go Thphil) Athen Dial Or$^{4,324.329.351}$ (item bis) Ir$^{int\,210}$ (*et orate pro eis qui vos oderunt*) Cyp^{ter} al ... ς (Gb^{0}) praem *επηρεαζοντων υμασ* (D. 157. Eus om) *και* c. DEKLMSUΔΠ al pler a b c f h go syr^{utr} arm (Clem^{605} *κ. πρ. υπερ τ. επηρ. ημιν, και τα ομοια, οισ προστιθησιν· ινα γενησθε* etc) Eus^{prae} et^{es} Const Chr; item (*διωκ.* ante *επηρ.*) ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg:: cf. Lc

45. *ουρανοισ* (et. Or^{quater} Eus^{es}): ΚUΠ 13. 33. 124. ti* al plus^{20} Athen Clem Or^{ter} Const Chr (inde x^{com}) *τοισ ουρ.* | *οτι* (et. Const Chr; k *quoniam*, d fu *quia*): it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} al Clem$^{hom\,3,57}$ aliud Athen$^{leg\,11}$ Ir$^{int\,280}$ Tert al *οσ*, *qui*; Eus^{prae} *οστισ* | *πονηρ. κ. αγάθ.* (et. b d k

ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. 46 [41.5] *ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν;* 47 *καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν;* 48 *ἔσεσθε* Deu 18, 13
οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν.

VI.

1 [42.10] *Προσέχετε δὲ τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν*

---

syr^{p} go al Athen Or^{saep} Eus$^{praec\ 13,7}$ et$^{es\ 426}$ Const Chr Ir$^{int\ 280.\ 325.}$ Cf et. Iust$^{ap\ 1,15}$ *τον ηλ. αυτ. ανατ. επι αμαρτωλους κ. δικαιους κ. πονηρους*, et$^{tr\ 96}$ *τ. η. α. ανατελλοντα επι αχαριστους κ. δικ. κ. βρεχοντα επι οσιους κ. πονηρ.* Naass^{102} *οσ ανατ. τ. η. αυ. επι δικ. κ. αδικ. κ. βρεχει επι οσιους κ. αμαρτωλ.*): a c f ff^{1} h syr^{p} et^{sch} Clem hom 3, 57 (*ὁσ ανατ. τον ηλ. επ. αγαθοισ κ. πονηροισ κ φερει τον νετον επι δικ. κ. αδ.* Similiter^{11,12}) Ir$^{int\ 147}$ Or$^{int\ 2,667.686.696}$ et^{alibi} Tert Lcif Aug al *αγαθ. κ. πονηρ.* | ℵ* (suppl^{a}) om *κ. βρεχ. επ. δικ. κ. αδικ.* Cf supra Iust$^{ap\ 1,15}$

46. *εχετε* c. ℵBZ unc rell et min pler ff^{1} g^{1} Thphil^{3,14} etc: D 18. 124. it^{pler} vg Cyp Lcif al *εξετε*. Cf et. Athen$^{leg\ 12}$ *εαν γαρ αγαπατε, φησιν, τ. αγαπωντασ κ. δανειζετε τοισ δανειζουσιν υμιν, τινα μι. εξετε;* | ουχι (ℵ^{b}): ℵ* om, item syr^{cu} (*sic enim et* etc) et Thphil (vide post) | το αυτο c. ℵBEKLMSUΔΠ al pler go syr^{utr} arm etc (1. al *τουτο*, item it^{pler} vg Op *hoc*, Lcif *ista*, g^{1} *haec*) Thphil^{3,14} *τουτο και οι λησται και οι τελωναι ποιουσιν*) ... Ln Ti ουτωσ c. DZ 33. al^{4} h k syr^{cu} cop aeth Cyp Lcif

47. αδελφ. c. ℵBDZ 1. 13. 124. al mu it^{pler} (k om versum) vg fr sax syr^{cu} et^{sch} cop aeth arr perss Cyp al ... Gb *φιλουσ* c. EKLMSUΔΠ al plus^{150} f h syr^{p} arm go Bas^{2,458} Lcif al *φιλους* (ti *τ. φιλουντασ υμασ*) | εθνικοι (Gb) c. ℵBDZ 1. 22. 33. 209. al^{15} fere it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} et^{hr} cop aeth al Bas Cyp Lcif al ... ς (Gb′) *τελωναι* c. EKLMSUΔΠ al pl h k syr^{sch} syr$^{p\ cod}$ go (arm add *et peccatores*) | το αυτο (Gb′) c. ℵBDMUZ ti* al plus^{30} (al Bas^{cdd} *τουτο*) syr^{sch} go arm aeth al Cyp et Lcif (*id ipsum*) Aug (*hoc ipsum*); item *hoc* it^{pler} vg, *haec* g^{1} ... ς ουτω (–ωσ) c. EKLSΔΠ al pl h cop syr^{cu} et^{p} Bas^{ed}

48. ωσ c. ℵBF^{a}LZ 1. 13. 33. 124. al Clem^{bis} Or^{bis} Eus$^{dem\ 104}$ Ath$^{1,450.716}$ (Chr *ωσ και*, Bas^{bis} *καθωσ και*) al ... ς Ti *ωσπερ* c. DEKMSUΔΠ al pler | ο ουρανιοσ (Gb″) c. ℵBD^{b}EF^{a}LUZ ti^{2} al^{30} fere a f ff^{1} g^{2} l vg syr^{p} arm aeth al Clem$^{881\ allud}$ Or$^{1,522.2,26}$ Ath^{bis} Bas$^{1,238.334}$ Chr Cyp al ... ς *εν τοισ* (D* om) *ουρανοισ* c. D*E^{2}KMSΔΠ al pl b c d g^{1} h k syr^{cu} et^{sch} al Clem$^{792\ allud}$ Lcif

VI. 1. δε c. ℵLZ 1. 22. 33. 209. al plus^{10} g^{1} cop syr^{utr} aeth pers^{p} Op ... ς Ln om c. BDEKMSUΔΠ al pl it^{pler} vg go syr^{cu} al Chr Hil al | δικαιοσυνην (Gb) c. ℵ*et^{b}BD 1. 209. al it^{pler} vg Or$^{int\ 4,512}$ Hil Aug Hier

οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν οὐρανοῖς. 2 ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 3 σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου, 4 ὅπως ἡ σοῦ ἐλεημοσύνη ᾖ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. 5 καὶ ὅταν προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν

(*iustitiam hoc est eleemosynam*) al ... ς ελεημοσυνην c. EKLMSUZΔΠ al pler f k syr^{p} (et.^{mg} ^{gr}) go arm al Chr ... $\aleph^{a}$ *δοσιν* (scriptum est *-σειν*), item ut^{vid} syr^{cu} | Δ *προσ το μη* | *ουρανοις* c. $\aleph^{*}$ D 1. 33. Chr (et.$^{mo\ 2}$) ... ς Ln Ti praem *τοις* c. $\aleph^{c}$BEKLMSUΔΠ al pler : : cf ad 5, 45

2. LU al *ποιεισ* | Δ om *ταισ* sec | $\aleph^{*}$ *αμην αμην* | z^{vid} al^{10} fere h *οτι απεχ.*

3. (et. presbyter ap Ir$^{int\ 268}$) L *την ελεημο.* Cf ad h. v. Thphil^{3,14} *μη γνωτω, φησιν, η χειρ σου η αριστερα τι ποιει η χειρ σου η δεξια.*

4. *η σου ελε.* (D *ε. σ.*, item it vg) *η* (BΔ om *η* post *-νη*) c. $\aleph^{*}$BDΔ 33. ... ς Ln Ti *η σου η ελε.* c. $\aleph^{b}$EKLMSUΔΠ(z^{vid} nisi c. BΔ) etc | *αποδωσει* c. ℵBKLUZ 1. 22. 33. 124. 157. 209. al plus^{35} it^{pler} vg cop syr^{cu} arm aeth al Or^{4,256} Const$^{3,14\ lib}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) Cyp Aug al ... ς (Gb^{0}) Ti praem *αυτος* c. DEMSX^{vid} (e spatio)ΔΠ al pl h q syr^{sch} et^{p}. Item v. 6. al pauc h; v. 18 al pauc syr^{sch} | *σοι* c. ℵBDZ 1. 22. 108. 209. al^{5} cdd^{gr} ap Aug (*multa exx. Latina sic - - reddet tibi* palam - - *in Graecis quae priora sunt non invenimus* palam) ff$^{1.}$ k vg fr sax cop syr^{cu} (Or^{4,256} cdd: non liquet quo spectet) Cyp Aug Hier Chrom al ... ς (Gb^{00}) add *εν τω φανερω* c. EKLMSUX^{vid} (e spatio) a b c f g$^{1.}$ h q syr^{sch} et^{p} go arm aeth al Const Chr Op al

5. *προσευχησθε ο. εσεσθ.* ($\aleph^{*}$*-χησθε* omissis *ουκ εσ.*, $\aleph^{a}$ *-χη ο. εσεσθ.*, $\aleph^{c}$ *-χησθε ο. εσεσθ.*) c. $\aleph^{*}$ et^{c} BZ 1. 22. 118. it^{pler} vg go sah cop syr$^{p\ mg}$ aeth arm^{cdd} Or^{1,227} Chr (et.$^{mo\ 6}$) Aug al ... ς *προσευχη ο. εση* c. DEKLMSUX^{vid} (e spatio, item^{com}) Δ (non ϑ) Π al pler q syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ txt}$ al | *ωσ* c. ℵBDZ 33. ... ς Ti *ωσπερ* c. EKLMSUΔΠ al fere omn Or Chr | *φιλουσιν*: D a b c h k q (non f ff$^{1.}$) add *στηναι*, g$^{2.}$ *salutare.* Item omisso *εστωτεσ* sah cop syr^{cu} et^{sch} | *εστωτεσ* (K om) *προσευχεσθαι*: D h *εστ. και προσευχομενοι*, a b c g$^{2.}$ q *stantes orare* (q *ador.*), k *et stantes adorant;* contra sah cop syr^{cu} et^{sch} nil nisi *ut orent* | *οπωσ* c. ℵBDKLZΠ* 1. 13. 33. 118. 124. 157. al plus^{30} Or$^{1,227\text{-}228}$ Chr ... ς (Gb^{00}) add *αν* c. EMSUΔΠ** al pl | *αμην*: syr^{cu} om | *απεχ.* c. ℵBDZ 1. 13. 33. 118. 124. al^{10} fere it (exc f) vg arm aeth Or^{1,228} Bas$^{2,556.665}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) Aug al ... ς (Gb^{00}) praem *οτι* c. EKLMSUΔΠ al pler f Or^{1,227} Bas^{2,329}

αὐτῶν. 6 *σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι.* 7 [18, 5] *Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται.* 8 *μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.* 9 *οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς* Lc [9, 55] 11, 2–4
οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· 10 *ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς·* 11 *τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον·* 12 *καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλή-*

6. *συ δε* etc: k *vos autem cum adoraveritis* (**or.) *introite* usq *reddet vobis.* Eodem modo Aug[semel] | *εισελθε*: Δ *-λθων* | *ταμειον* (ND *-μιον*) c. NBDEL al ... ς Ln Ti *ταμιειον* c. KMUXZΔΠ al pl | *τω* sec: D 1. 13. 124. 232. om (it vg al non exprim), hinc Gb[0] | *σοι* c. NBDZ 1. 209. al[3] ff[1.] g[2.] k vg sax fr sah cop syr[cu] et[hr*] Or[1, 228. 3, 423] Eus[ps 337. 631] Hil Amb al. Cf et. Clem[hom 3, 55] *τοῖς δὲ πιστεύουσιν-- - ἐν τῷ κρυπτῷ εὔχεσθε, εἶπεν, καὶ ὁ πατ. ὑμ. ὁ βλέπ. τὰ κρυπτὰ ἀποδώσει ὑμῖν* ... ς (Gb[09]) add *εν τω φανερω* c. EKLMSUXΔΠ al pler a b c f g[1.] h q syr[sch] et[p] go arm aeth

7. *βατταλογησ.* c. NB (D[d] *βλατταλ.*, D* *βλαττολ.*) ... ς Ln Ti *βαττολογ.* c. KLMUZ (certe *-τολ-*) ΔΠ al pler; EG al syr[p mg] gr *βατολογ.* | *εθνικοι* (et. Or[1, 228]): B syr[cu] *υποκριται*

8. *ο πατ. υμων* (1. al *ημων*, al[7] syr[p] aeth[cod] Or[1, 204] [om *υμ.*] add *ο ουρανιος*, item X - - *ουρανοις*): ℵ*B sah praem *ο θεος* | *αιτ. αυτον*: D h *ανοιξε το στομα*

10. *ελθατω* c. NDE[2]GΔ ... ς Ln *ελθετω* c. BE*KLMSUZΔΠ al omn[vid] | *ωσ*: D* a b c k Tert Aug[semel] om | *επι γησ* c. NBZΔ 1. 22. 406. Clem[593] libere Or[1, 240 ter 241. 242] Chr[mo 2] ... ς *ε. τησ γ.* c. DEGKLMSUΔΠ al pler Or[1, 228] Const[3, 18, 7, 24] Eus[luc 201] Chr Max[1, 357]

11. *τ. επιουσιον*: Chr *τουτέστι τὸν ἐφήμερον*, sah *venientem*, cop *crastinum*, syr[p] *necessarium* (syr[sch] *indigentiae nostrae*) it mm lux Tert Cyp Aug al *cottidianum* (*cotid.*), vg *supersubstantialem.* Hier *επιουσιον i. e. praecipuum, egregium, peculiarem - - Quidam, quod super omnes οὐσίας sit h. e. super universas substantias - - non multum ab eo sensu differt quem exposuimus:* lib. 2. ad Tit. 4, 432. *Quod nos supersubstantialem expressimus, in Graeco habetur επιουσιον, quod verbum* LXX *περιουσιον frequentissime transferunt - - in Hebraeo* sgolla, *Symm. εξαιρετον - - in evang. sec. Hebr. reperi* mahar, *crastinum - - possumus supersubst. panem et aliter intelligere, qui super omnes substantias sit et universas superet creaturas:* ad Mt col. 21. *Panem nostrum substantivum sive supercentorium:* ad Ez. 18. 3, 822. Amb (lib. 5. de sacram. 4, 24) *supersubstantialem - - Latinus hunc panem quotidianum dixit, quem Graeci advenientem, quia Graeci dicunt τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν advenientem diem.*

ματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· 13 *καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονη-*
18, 35 Mc 11, 26 *ροῦ.* 14 [11. 6] *Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος·* 15 *ἐὰν δὲ μὴ*

Victorin (lib. 2. contr. Arium p. 273) *ἐπιούσ. denominatum a substantia - - hoc Latini vel non intelligentes vel non valentes exprimere tantummodo quotidianum posuerunt* - - (p. 262.) *unde enim deductum ἐπιούσιον quam a substantia?* - - (p. 270) *consubstantialem.* Cf et. ad Lc

12. D *οφιλεματα*, KL *οφειληματ.* | *αφηκ.* c. ℵ*BZ 1. 124mg harl* for fu syrp Or1, 227. 253 Nyssorat5 Bas2, 606 (*αφεσ ημ. τ. οφ. διοτι αφηκ. κ. ημεισ*) ... DELΔΠ** al *αφιομεν* (L *-ωμεν*) ... ς *αφιεμεν* c. ℵcGKMSUΠ* al pler it vg (et. am) syrcu etsch go arm aeth Or1, 255 (nil affert nisi *ωσ και* usq *ημων*) Constbis Chr Cyp al:: cf Lc

13. *πονηρου* (Gb Sz) c: ℵBDZ 1. 17. (add *αμην*) 118. 130. 209. (al mu verba *οτι σου* etc in mg tantum vel rubro scripta habent) scholia edd multorum: *τὸ δὲ ὅτι σοῦ ἐστίν* etc *ἔν τισιν οὐ κεῖται μέχρι τοῦ ἀμήν*, item schol codicis 36. ad Lc 11. (postquam dixit orationem apud Lc terminari verbis *εἰσ πειρασμόν*, addit *ὁ δέ γε ματθ. εὑρίσκεται προσενεγκών· ἀλλὰ ῥῦσ. ἡμ. ἀ. τ. πονηροῦ.*) a b c ff1. g2. l vg (ita am fu for tol emm gat mm etc; vged add *amen*, item sax) sax fr cop arredd etedd persw Or1, 227 (et.271 sq) Nyss1, 761 (*ἀπὸ τ. πονηροῦ τοῦ ἐν τ. κόσμ. τούτῳ τὴν ἰσχὺν κεκτημένου, οὗ ῥυσθείημεν χάριτι τοῦ χῦ, ὅτι αὐτῷ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα ἅμα τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγ. πνεύμ. νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰσ τοὺσ αἰῶν. τῶν αἰών. ἀμήν*: his concludit totius orationis dominicae explicationem.) Caes3, 116 (ex liturgia non e textu sacro affert formulam doxologicam: *τὴν παρὰ τῶν ἱερέων ἀκούομεν τῷ θεῷ εὐχαριστίαν ἀναφερόντων καὶ - - ὅτε φασί· τὸ κράτοσ καὶ ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸσ καὶ τ. υἱοῦ κ. τ. ἁγ. πνεύμ. γῦν καὶ ἀεὶ* etc ut Nyss. Similiter1, 29 - - *ἐν τῷ καιρῷ τῆσ θείασ τῶν μυστικῶν τελευτῆσ βοῶντεσ· ὅτι σὸν τὸ κράτοσ καὶ ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα.* Huc quadrat quod Euthym victor. de Massalianis anath. 7. ap Gall.14, 295 *τὸ παρὰ τῶν θείων φωστήρων καὶ τῆσ ἐκκλησίασ καθηγητῶν προστεθὲν ἀκροτελεύτιον ἐπιφώνημα* dicit.) Cyrhr 23, 331 (*ἀπὸ τ. πονηροῦ. πονηρὸσ δὲ ὁ ἀντικείμενοσ δαίμων ἀφ' οὗ ῥυσθῆναι εὐχόμεθα. εἶτα μετὰ πλήρωσιν τῆσ εὐχῆσ λέγεισ ἀμήν, ἐπισφραγίζων διὰ τοῦ ἀμὴν - - τὰ ἐν τῇ θεοδιδάκτῳ εὐχῇ*) Max (diserte explicat totam orationem dominicam, sed concludit verbis *απο του πονηρου*: 1, 363) Cyp (add *amen*) Tert(orat.8 *respondet clausula* - - sed evehe nos a malo) rell omn (exc Op) ... ς add *οτι σου εστιν η βασιλεια και η δυναμισ* (syrcu om *κ. η δυν.*) *και η δοξα εισ τουσ αιωνασ. αμην* c. EGKLMSUVΔΠ al pler f g1. (om *amen*) q syrutr etcu ethr aeth arm go sl (item sah *quoniam tuum est robur et potentia in aevum aevi amen*, et k *quoniam est tibi virtus in saecula saeculorum*) Const2, 18 et (omissis *και η δυν. κ. η δοξ.*)7, 24 Chr al Op

14. *γαρ*: D*L al5 om | *και υμιν*: D b c f g1. h k q *υμιν και* | *ουρανιοσ*:

ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. 16 [45. 10] Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, 18 ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυφαίῳ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυφαίῳ ἀποδώσει σοι. 19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· 20 [46. 5] θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία σου. 22 [47. 5] Ὁ λύχνος

20 s Lc 12, 33 s

22 s Lc 11, 34—36

L al^3 it^{mu} vg cop syr^{hr} aeth al Eus^{ps35} Chrom al add *τα παραπτωματα υμων*

15. *ανθρωποις* c. ℵD 1. 118. 209. al a c ff$^{1.}$ g^{1}. h k l vg sax fr syr^{sch} ar^{p} Aug al ... ς (Gb^{00}) Ln add *τα παραπτωματα αυτων* c. BEGKLM SUVΓΔΠ al pler b (om *αυτ.*) f q sah cop syr^{cu} et^{p} go al Op | *ο πατ. υμων* (ℵ 301. *υμιν*, item *vobis* post *dimittet* c f; M s^{scr} add *ο ουρανιος*) *αφησει* (D 21. a b ff$^{1.}$ h k q vg^{ed} [non am fu for al] al mu add [h praem] *υμιν*)

16. ℵ* *και οταν δε* | *ως* c. ℵBDΔ 1. 118. al^2 ... ς Ti *ωσπερ* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler | ℵ* om *οι* | syr^{cu} om *σκυθρωπ.* | ℵ* k syr^{sch} Aug *το προσωπον* | Ln *εαυτων* c. B al pauc | Δ al *οπως αν* | ℵ* *αμην γαρ* | *απεχ.* c. ℵBD 1. 22. 118. 124. al^6 a b f h k m q arm aeth Aug al ... ς praem *οτι* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg

17. *αλειψαι*: D al^3 *-ψον* | syr^{cu} et^{sch} *το προσ. σ. νιψ. και αλειψ.* etc

18 *οπως*: D ιτα | B k *νηστ. τοις ανθρ.* (Ln) | *κρυφαιω* bis (Gb′) c. ℵBD (pr loco D^2 *ε. τω κρυφ.*, D* *ε. κρυφια*, sec D *εν κρυφ.*) 1. 22. ... ς *κρυπτω* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler | *σου* sec: ℵ*Δ om | *σοι* (Gb Sz) c. ℵBDGKLM SUVΓΠ al plus^{150} f ff$^{1.}$ l m q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm^{zoh} al Thph Euth Aug Amb al ... ς add *εν τω φανερω* c. EΔ al certe pm a b c g^{1}. h k aeth arm^{cdd} aliq

19. D *θησαυριστεται* (d hiat) | Δ *εν υμιν* | *αφανιζει* (Iust$^{ap\ 1,15}$ Clem$^{537.578}$): D* Or^{3,239} *-ζουσιν* | *και οπ. κλ.* (D^{b} add *και*) *διορ. κ. κλ.*: Iust *και λησται διορ.*

20. Γ p^{scr} om *δε* | *ουτε* (U *οὔ* exeunte versu) *βρωσις*: syr^{cu} om (antea *ου* pro *ουτε*) | *ουδε* (et. Clem Or; c ff$^{1.}$ Cyp^{239}; syr^{utr} go al): ℵ 1. a b f (*et furantur*) g$^{1.2.}$ h q (k om *ουδ. κλ.*) vg syr^{cu} (sah cop) Cyp^{303} Aug Chrom al *και*

21. *σου* bis (Gb′) c. ℵB 1. 28. sah cop syr^{p} mg cd aeth it (exc f) vg sax fr Bas$^{2,350.54}$ Mac Ephr Max^{1,418} (sec om) Tert al ... ς *υμων* c. EGKLM SUVΓΔΠ al pler syr^{cu} et^{utr} go al | *εσται και* (et. Or$^{lib\ 3,157.459}$ Bas^{bis}

τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός. ἐὰν ᾖ ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ
Lc 16, 13 ἐν σοὶ σκότος ἐστίν, τὸ σκότος πόσον. 24 [48.5] Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε
25–33 Lc 12, 22–31 θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. 25 [49.5] Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; 26 ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ

---

etc): B om και (Ln). Cf Iust^{ap} 1, 15 οπου γαρ ο θης. εστιν, εκει και ο νους ανθρωπου.

22. ο οφθ. c. ℵEGKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} f am fu for al sah cop syr^{cu} et^{utr} go arm Clem^{204} Eus$^{ps\,34}$ al ... Ln add σου c. B it^{pler} vg^{ed} aeth Or$^{int\,2,\,109,\,164}$ Hil al | εαν c. ℵ al^{6} a ff$^{1.}$ q vg syr^{cu} Hil Amb ... ς Ln Ti add οιν c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler f g$^{1.}$ h k (b *enim*) syr^{utr} Chr Aug | ᾖ h. l. c. ℵB^{bscr} f ff$^{1.}$ am fu for al ... ς Ln Ti post απλους c. EGKLM SUVΓΔΠ al pler it^{pl} (vg^{ed} ante απλ.) Chr Aug al

23. ᾖ: ℵ*(b post πον.) post δε, 33. om

24. ουδεις: LΔ al pauc add οικετης:: e Lc | δυσι: ita (non -ιν) ℵBEGKL MUΓΔΠ etc | ενος: 28. z^{scr} praem του | μαμωνα (Gb Sz) c. unc omn et min pler a b k am fu cop arm ... ς μαμμωνα c. min ut vid pauc e f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q vg^{ed} for al sah go (et. editum Or$^{1,\,745}$)

25. φαγητε c. ℵ 1. 4. 22. cdd quos sequitur Hier (in epist. ad Damasum usum se testatur *codicum graecorum emendata conlatione sed et veterum*) a b ff$^{1.}$ k l vg sax fr syr^{cu} aeth pers^{w} ar^{r} Clem^{579} (sed non accurate inter Mt et Lc distinxit) Ath$^{1,\,389}$ (accurate affert 25–30) Bas$^{2,\,81.\,388}$ (utroq loc υμων bis, sed$^{2,\,269}$ add και τ. πι.) Chr^{ter} (ad ipsum locum, ubi etiam scripsit: διόπερ οὐδὲ ἁπλῶς εἶπε· μὴ μεριμνήσητε τί φάγητε καὶ τί ἐνδύσησθε, ἀλλὰ τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ) al Hil al ... ς (Gb^{00}) Ti add και τι πιητε c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{utr} go al; item Ln η (sah om) τι πιητε c. B al^{10} „edd nonnull" ap Hier e f g$^{1.}$ h m q gat lux (sah) cop arm (Or$^{1,\,711}$ Iiberrime μη μεριμν. τι φαγητε η τι πιητε· κατανοησατε τα πετεινα του ουρ. η κατανοησατε τους κορακας, οτι etc) (Eus$^{ps\,238}$ μηδε τι πι.) (Ath$^{1,\,871}$ μη μεριμνησητε τι φαγ. η τι πι. η τι ενδ.) Mc^{mon} Max$^{1,\,359}$:: cf v. 31. Spectat huc Iust^{ap} 1, 15: μὴ μεριμνᾶτε δὲ τί φάγητε ἢ τί ἐνδύσησθε. οὐχ ὑμεῖς τῶν πετεινῶν κ. τῶν θηρίων διαφέρετε; καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτά. μὴ οὖν μεριμνήσητε τί φαγ. ἢ τί ἐνδ. οἶδε γὰρ ὁ πατ. ὑμ. ὁ οὐρ. ὅτι τούτων χρείαν ἔχετε ζητεῖτε δὲ τὴν βασ. τῶν οὐρ. καὶ ταῦτ. πά. προστεθ. ὑμ.

26. ου: E^{2} ουτε | ℵ^{b}L al^{2} scr Ath$^{1,\,389}$ ε. τασ αποθ. | υμων: L al ημων | αυτων: E τουτων

ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; 27 *τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;* 28 *καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουσιν· οὐ κο-* 10, 31
πιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν. 29 *λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων.* 30 *εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;* 31 *μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες· τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα;* 32 *πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν· οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων.* 33 *ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.* 34 *μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς*

---

27. ἐξ: Δ om (it vg *quis vestrum*) | *μεριμνων* (it^{pl} vg syr^{utr} etc): 59. a b h k m syr^{cu} Hil (non Aug al) om | *προσθειναι* (ℵBMVΔΠ etc): EGKLUΓ al pm *προσθην*.

28. *αυξανουσιν* o. *κοπιωσιν* (B 33. -ιουσιν) o. *νηθουσιν* c. ℵB 1. 4. 33. 118. 209. Ath^{1,389} Chr^{com} (et. cat^{ox} ex Chr) ... ς *αυξανει* o. *κοπια* o. *νηθει* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler Bas^{2,269}

29. *σολομων*: sed *σολομῶν* EGKLMUΓΠ: itaque nullus edd antiquiss aliter | L *περιβεβλητε*

30. *ου πολλω*: L *ουπω*, Δ *ποσω* (it vg *quanto*)

31. GII* al plus^{10} *περιβαλλωμεθα*, ℵ* al *περιβαλλομ*.

32. Δ al c f ff^{1} vg al Aug al *ταυτ. γ. παντ.* (a b k Cyp om *πα.*) | *τα εθνη*: syr^{cu} et^{sch} ar^{p} Chr (ad ipsum locum; et.$^{mo\,6}$) Max^{1,359} add *του κοσμου*:: ut Lc | *επιζητουσιν* c. ℵB 1. 4. 13. 22. 124. 207. Max^{1,359} ... ς -ζητει c. EGKLMSUVΔΠ al pler Chr | *γαρ* sec: ℵ^{c} al pauc b c g^{1} cop syr^{sch} al Cyp al *δε* | *υμων*: L om | *ο ουρ.* (et. f h syr^{utr} go arm aeth Clem$^{hom\,3,55}$ *εφη· οιδ. γ. ο πα. υμ. ο ουρ. οτι χρηζ. του. απαντ.*, item Iust$^{ap\,1,15}$ vide ad v. 25): ℵ (sed ℵ* *ο θεος ο πατ. υμ.*, ℵ^{c} om *ο θε.*) 28. 237. it^{pler} vg syr^{cu} cop Clem^{579} (^{992} alludit: *οιδ. γ. ο πατ. ων χρειαν εχετε*) Cyp al om | *απαντων*: syr^{cu} om

33. *πρωτον* (27. *προτερ.*, 225. add *απαντων*): 61. b ar^{p} pers^{p} Iust (vide ante) Chr (et.$^{mo\,6}$) Op om | *τ. βασιλ.* (B *δικαιοσυνην*: ita Ln) sine additamento c. ℵB g^{1}. k m am Eus$^{pr\,12,16}$ Ps-Ath^{2,378} ... ς Ti add *του θεου* c. EGKLMSUVΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} al Clem^{992} lib Me^{mon} Chr al Cyp al; item 301. Iust (vide ad v. 25) Clem^{579} et$^{lib\,242}$ Chr^{txt} et^{com} *των ουρανων*, item 236. 440. v^{cant} ser cop aeth *αυτου* | *κ. τ. δικαι.* (B *βασιλειαν*: ita Ln) *αυτου* (k Ps-Ath *τ. θεου*, Clem^{579} Eus^{prae} om): 119. 245. Iust (vide ante) Clem$^{242.992}$ Chr^{txt} (et.$^{mo\,6}$, sed var edd al) et^{com} om. Huc cf Or^{1,197} item$^{1,219.\,2,260.\,3,762}$ et alibi (*ἔμαθε γὰρ ἀπὸ τοῦ ἰησοῦ·*) *αἰτεῖτε τὰ μεγάλα, καὶ τὰ μικρὰ προστεθή-*

τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ἑαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

VII.

1 s Lc 6, 37 s

1 [50.2] *Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. 2 ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν.*

3—5 Lc 6, 41 s

3 [51.5] *τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; 4 ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου· ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ. 5 ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ τὴν δοκόν, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 6 [52.10] Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσουσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν*

7—11 Lc 11, 9—13

καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. 7 [53.5] Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 8 πᾶς

σεται ὑμῖν· καὶ αἰτεῖτε τὰ ἐπουράνια, καὶ τὰ ἐπίγεια προστεθήσεται. Item Clem[416] *αἰτεῖσθε γάρ φησι τὰ μεγάλα, καὶ τὰ μικρὰ ὑμῖν προστεθήσεται.* Quo respiciens[579] ad *τ. βασ. των ουρ. καὶ τ. δικαιο.* addit: *ταῦτα γὰρ τὰ μεγάλα· τὰ δὲ μικρὰ καὶ περὶ τὸν βίον, ταῦτα προστεθ. ὑμῖν.*

34. ς[e 1624] *μεριμνησετε* ex errore | *εαυτης* (Gb″) c. ℵBGLSV(B*LΔ *αυτης*) al plus[30], item it vg (*sollicitus erit sibi ipse* [*ipsi* c Aug] a? b c vg Hil Aug; *ipse cogitabit sibi* k Cyp, *de se cogit.* g[1], *ipse pro se cogit.* f) ... *ς τα εαυτης* c. EKMUΠ al pl, Δ *τα περι αυτης* | G* al pauc om *αρκετον* usq *αυτης*

VII. 1. *κριθητε*: L add *μη καταδικαζετε και ου μη καταδικασθητε*:: e Lc

2. *μετρηθησεται* (Gb Sz) c. ℵBEGKLMSUVXΔΠ al pl a b k am fu for tol cop syr[cu] et[utr] al Clem[rom 13] (*ω μετρω μετρειτε εν αυτω μετρηθησ. υμιν*) Or[3, 239] al mu Hil ... *ς αντιμετρηθ.* c. min it[pl] vg[ed], item (parum inter Lc et Mt distingu.) pp aliq g[r] (ut Polyc[2]) et[lat]

3. ℵ* 235. Chr[mo 5] *την δε δοκον την εν τ. σ. οφθ.*

4. *ερεισ* (ℵ[b]; ff[1] g[1] *dices*): ℵ* a b c f g[2] h k vg Lcif al *λεγισ* (*dicis*) | *τω αδ. σου*: ℵ Gild add *αδελφε*:: ut Lc | *εκ* c. ℵB 1. 13. 28. 33. 124. 209. 235. al[5] (it vg *de*) ... *ς* Ti *απο* c. EGKLMSUVXΔΠ etc (item 124. 157. *απο* pro *εκ* sec v. sq)

5. *εκ τ. ο. σ. την δοκ.* c. ℵBC ... *ς την δοκ. εκ τ. ο. σ.* c. EGKLMSUVXΔΠ al omn[vld] it vg (et. Ir[int 268]) Chr:: cf Lc | ℵΔ Dam[1, 605] *εκβαλλειν*

6. MS 1. al plus[15] *δοτε* | *το αγιον* (et. Or[3, 451] etc): 157. al[20] fere Or[2, 798 lib] Ath[1, 105. 952] Ps-Ath[2, 88] Chr *τα αγια* | E al *βαλειτε*, L *βαλλετε*, al *βαλητε*. Cf Basilid ap Epiph[24, 5] *μη βαλητε τους μαργαρ.* (et. al pauc syr[cu] Or[ter] Ath[1, 105] Chr[mo 4] al om *υμων*) *εμπροσθ. των χοιρ. μηδε*

γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. 9 ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν αἰτήσει ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; 10 ἢ καὶ ἰχθὺν αἰτήσει, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 11 εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν. 12 [54. 5] πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. 13 [55. 5] εἰσέλθατε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα [ἡ πύλη] καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν

Lc 6, 31

Lc 13, 24

δοτε το αγιον τοις κυσιν. | καταπατησουσιν c. BCLX 33. (et. ρηξουσ.) s^{ser} ... ς -σωσιν c. ℵEGKMSUVΔΠ al pler (et. Clem^{345})

8. ανοιγησεται c. ℵCEGKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} it vg sah al Clem^{654} al Aug al ... B cop syr^{cu} et^{utr} ανοιγεται (Ln)

9. η (Ų om) τις (Ln ἤ τις) εστιν c. ℵB^{2}CEGKMSUVXΔΠ al longe pl a f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k q vg Cyp Aug al ... B*L b c h emm syr^{cu} et^{utr} sah cop al om εστιν (Gb^{0} Ln) | ον c. ℵ*BC 13. 235. al pauc a b c g$^{1.}$ h mm Aug^{bis} (hi Latini omnes *a quo petit* [b *petet*]) sah cop arm (et.^{vid} syr^{cu} et^{utr} aeth) ... ς Ti ον (M al ος) εαν (K*LΔ αν) c. ℵ^{b}EGKLMSUVXΔΠ al pler f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ k q vg Cyp Aug^{semel} (hi Latini *quem si petierit* [q *petat*]) | αιτησει c. ℵBCLΔ 131. 157. al^{10} fere ... ς αιτηση c. EGKMSUVXΠ al pler

10. η και (sah non expri) c. ℵBC 1. 33. 435. al arm sah; item K (totus vers. suppl in mg; plane om Chr) MSΠ al plus^{30} η και εαν (Ti); it vg cop syr^{cu} *aut si* ... ς και εαν (L αν) c. EGLUVXΔ al pl syr^{utr} aeth | αιτησει c. ℵBCLΔ 33. ... ς αιτηση c. EGKMSUVXΠ al pler. Cf et. Clem hom^{3,56} *τίνα αιτησει υιος αρτον, μη λιθ. επιδωσει αυτω; η και ιχθυν αιτησει, μη οφ. επιδ. αυτω;*

11. δοματα (1. a b c f g$^{1.}$ h k q vg^{ed} Cyp al post αγαθ.): L 48^{ev} ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l am fu for tol harl* em** iac Hier om | Δ om ὁ sec | M al plus^{5} Cyp ο ουρανιος. Clem^{hom} pergit: *ει ουν υμεις - -* (ad verbum consentiens) *ο πατ. υμ. ο ουρανιος δωσει αγαθα τοις αιτουμενοις αυτον και τοις ποιουσιν το θελημα αυτου.*

12. συν (cop δε, Chr$^{mo\,3}$ γαρ) c. ℵ^{b}BCEGKMSUVXΔΠ al pler it vg sah syr^{cu} et^{p} al ... ℵ*L al plus^{5} syr^{sch} arm ar^{p} om | εαν c. ℵC al Chr (et.$^{mo\,5}$) ... ς Ln Ti αν c. EGKLMSUVXΔΠ al pler | LX al θελετε, it^{pler} vg *vultis* (h k Cyp *volueritis*) | C*L ποιουσιν | ουτως (al^{3} post υμ.): L al c ff$^{1.}$ l vg syr^{cu} om | ουτος: LX al plus^{50} syr^{p} ^{txt} ουτως

13. εισελθατε c. ℵBCLΔ 157. al^{5} ... ς -θετε c. EGKMSUVXΠ al pler | οτι (et. c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k vg Gaud arm$^{edd\,5}$ etc): 118* a b h l q arm^{zoh} Cyp Lcif al τι (118* και τι), *quam* | η πυλη c. ℵ^{b}BCGKLMSUVXΔΠ rell omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg go al Chr (*πῶς ἡ στενὴ καὶ τεθλιμμένη ῥᾳδία; ὅτι ὁδός ἐστι καὶ πύλη. ὥσπερ οὖν καὶ ἡ ἑτέρα, κἂν πλατεῖα κἂν εὐρύχωρος, καὶ αὐτὴ ὁδὸς καὶ πύλη - - τεθλιμμένη γὰρ ἡ ὁδὸς καὶ στενὴ ἡ πύλη, ἀλλ' οὐχ ἡ πόλις*) Or$^{int\,3,853}$ Aug^{semel}

οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς· 14 ὅτι στενὴ [ἡ πύλη] καὶ τεθλιμμένη
ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες
αὐτήν. 15 [56.10] Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρ-
χονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι
16–21 Lc 6, 43–46 ἅρπαγες. 16 ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. [57.5]
μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὰς ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;

Fulg ... ℵ* a b c h k m for Naass (vide post) Clem^{bis} (664 *δύο ὁδοὺς ὑποτιθεμένου τοῦ εὐαγγ. καὶ τῶν ἀπ. – – καὶ τὴν μὲν καλουντων στενὴν καὶ τεθλιμμένην – – τὴν δὲ – – πλατεῖαν κ. εὐρύχωρον.* Item 578 *πλατεῖα κ. εὐρύχ. ὁδὸς ἀπάγει εἰς τὴν ἀπώλ.*) Or^{1,228} (*ο την πλατειαν και ευρυχωρ. οδενων οδον την απαγουσαν επι την απ.*) ^{2,800}(*η πλατ. κ. ευρυχ. οδος απαγει επι τ. απ.*) ^{3,270} item ad Prov. 7, 6 ss (cf Notit. ed. cod. bibl. Sinait. p. 87. *τοισ βουλομενοισ οδευειν την πλατειαν οδον και ευρυχωρον και απαγουσαν επι την απωλ.*) Eus$^{ps\,286}$ Or$^{int\,2,387}$ Cyp Leif al om: ita Ln | *εισιν*: ℵ* sah (al?) om | *εισερχομ.*: L 13. 124. al plus^{10} *ερχομ.*, ℵ^{b} *πορευομενοι*, 1. 118. 157. *εισπορ.*

14. *οτι* (Gb′) c. ℵ*B*Χ (*ὅτί*) 1** al haud dubie mu m vg^{edd} ap Gb sah^{mūn} cop arm^{3} edd Naas^{116} (*διαρρηδην ειρηκεν ο σωτηρ οτι στενη κ. τεθλιμμ. εστιν η οδος η απαγ. εισ την ζω. και ολιγ. εισιν οι εισερχ. εισ αυτην, πλατεια δε και ευρυχ. η οδος η απ. εισ τ. απωλ. και πολλ. εισ. οι διερχ. δι αυτησ*) Or^{3,527} (*εαν τισ – – λεκτεον αυτω ου μονον το πολλοι κλητοι – – αλλα και – – το εν τω κα. ματθ. γεγραμμενον τουτον τον τροπον ρητεον· οτι στενη* etc) Gaud^{semel} ... Gb Sz Ln *τι* c. ℵ^{b} vid et C B^{2}EGKLMSUVΔΠ al plus^{150} it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} go arm^{zoh} aeth Ephr al Cyp al ... 209. Ps-Ath (ad Castor.^{315}) Chr (et.$^{mo\,6}$) *και*, 47^{ev} plane om. Ceterum B add *δε*, item sah^{woid} | *η* (K *υ*, L om) *πυλη* (et. b c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth go Or^{3,527} Ps-Ath$^{castor\,315}$ Chr [vide ante] al Aug^{passim} al) ... 113. 182* p^{scr} a h k m Naass (vide ante) Clem (vide ad v. 13) Clem$^{hom\,18,17}$ (*ὁ διδασκαλοσ – ειπεν· εισελθετε δια τησ στενησ κ. τεθλιμμενησ οδου, δι ησ εισελευσεσθε εισ την ζωην*) Or^{1,642} (*στενη κ. τεθλιμμενη η οδος η απαγ. εισ την ζωην*) $^{2,713.3,144.220}$ (*οδος στενη μεν – – αλλα και τεθλιμμενη*) ^{4,615} (*στενη κ. τεθλιμμ. η οδος* etc)^{4,120} Eus$^{ps\,14.378}$ Eus$^{ecl\,105}$ Ps-Ath^{2,493} (*στενη κ. τεθλιμμ. η οδος η απαγουσα εισ τ. ζω.*) Cyp al om; hinc etiam Ln [*η πυ.*]

15. *προσεχ.* absque *δε* c. ℵB 435. al^{15} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} sah arm aeth Iust$^{tr\,35}$ (*προσεχετε* usq *αρπαγεσ*, plerisque ad verbum consentientibus) Ath ^{1,215} Chr (et.$^{mo\,6}$) Ps-Ath $^{lat\,2,609}$ Leif Hil al ... ς Ti add *δε* c. EGKLMSUVΔΠ al pler f cop syr^{p} go

16. *σταφυλασ* (et. Schu probat) c. ℵB(C* *-λην* et *-λασ* coniunxit in *σταφυληνασ*) 1. 22. 118. 209. al^{5} it vg syr^{cu} et^{utr} go Bas $^{1,479.113}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) (Tert$^{anim\,21}$ *et nemo de spinis metat ficus et de tribulis uvas*) Hil Amb Aug^{semel} al ... ς Ti *σταφυλην* c. C^{2}EGKLMSUVXΔΠ al pler arm aeth Leif Aug^{semel} :: cf Lc

17 [38.5] *οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ* 12, 33
σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. 18 *οὐ δύναται δένδρον*
ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ἐνεγκεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς
καλοὺς ἐνεγκεῖν. 19 *πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτε-* 3, 10
ται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 20 *ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπι-*
γνώσεσθε αὐτούς. 21 [59.3] *Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι κύριε κύριε, εἰσελεύ-*
σεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ
πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 22 [60.5] *πολλοί ἐροῦσίν μοι ἐν* 22 s
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· κύριε κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι ἐπροφητεύσαμεν, καὶ l.c 23, 25–27
τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις
πολλὰς ἐποιήσαμεν; 23 *καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε*
ἔγνων ὑμᾶς, ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

---

17. B *καρπ. ποιει καλους*, Δ *καλ. ποιει καρπ.*

18. *ενεγκειν* pr c. ℵ*vid B Dial[40] (*ενεγκειν*) et[41] (*προσενεγκ.*) Or (cum Heracl)[4,221] (affert tantum *ου δυναται δενδρ. αγαθον καρπ. πονηρους ενεγκειν*), item *ενεγκειν* sec c. ℵ Dial[40] (*ενεγκαι*) et[41] (*προσενεγκαι*) Or[3,267] (affert tantum *ου δυναται δενδρ. πονηρον καρπους αγαθους* [*αγαθ.* et. al pauc Cyr[4,581.906]] *ενεγκειν*) ... ς Ln Ti bis *ποιειν* c. (ℵ*corr priore tantum loco; B sec tantum loco) CEGKLMSUVXΔΠ etc | *ουδε*: L add *παλιν*

19. *παν* c. ℵBC*EGKMSUVXΔΠ al longe pl a ff[1.] k q vg cop syr[utr] go arm al etc ... C**LZ al plus[39] b c g[1.] h (f Ir[int 237] *enim*, g[2.] *autem*) syr[cu] sah add *οιν*, Ln [*οιν*]

20. *απο* c. ℵBEGKLMSUVXZΔΠ etc ... Ln *εκ* c. C, item *ex* it[pler] vg Leif Aug, *de* k Hil (contra *a* f)

21. ℵ* *τα θελημματα* | *τοις* c. ℵBC(*et**)Z 1. 33. 124. 131. al pauc Iust[ap 1, 16] Naass[112] Cyr[4, 146. 878] ... ς Ti om c. EGKLMSUVXΔΠ al pler Or[2,557] Cyr[4,807] Bas[2,329] Chr | *ουρανοις*: C** 33. it[pler] vg syr[cu] sax fr Cyp al add *ουτος εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων*

22. *μοι*: z om, nisi forte (ut e spatio vdtr) ante *ερουσιν* habebat pariter atque it[pl] Cyp al | Δ om *τη* | *κυρ. κυριε*: syr[cu] add *ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν* (pergit *και τω σω ον. επροφ.*). Vide post | *επροφητ.* c. ℵB*CLZ 13. 33. 124. 48[ev] a[scr] ... *προεφ.* c. B[2]EGKMSUVXΔΠ al pler | *δαιμονια*: ℵ* add *πολλα* | ℵ*L al Dam[1,605] *εξεβαλλομεν* (L *-ωμεν*). Cf huc Iust[tr 76] (et[ap 1, 16]) – – *κυρ. κυρ. ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν και προεφητευσαμ. κ. δαιμ. εξεβαλ.* (ap[ol] *κ. δυναμεις εποιησαμεν* pro *κ. προε. κ. δ. εξ.*). Similiter Or[1,423] – – *ου τω ον. σου εφαγομεν και τω ον. σου επιομεν και τω ον. σ. δαιμο. εξεβαλομεν και δυναμ. πολλας εποιησ.*, item variantibus nonnullis[1,158. 4,421. 425]; similia et Aug et Hier

23. K *ουδεπω* | *υμας*: E* *αυτους* | LU al[20] fere b arm Hil al *παντες οι εργαζ.*

24–27 Lc 6, 47 ss

24 [61.5] *Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν πέτραν.* 25 *καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.* 26 *καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν ἄμμον.* 27 *καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη.*

Mc 1, 22 Lc 4, 32

28 [62.2] *Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·* 29 *ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς αὐτῶν.*

---

24. *οὖν*: κx al pauc a k m (item aliae vv) Cyp al om | *μου*: l ante *ακουει*, vv pler pp^{lat} post *λογους* | *τουτους*: ℵ* al^{4} a g^{1} k m go syr^{hr} Cyp al om, Ln [*τουτ.*] | *ομοιωθησετ.* (et. Schu prob) c. ℵBZ 1. 13. 22. 33. 124. al^{8} fere cdd ap Euthy a b c ff^{1} g^{1} l vg sah arm aeth syr^{p} mg Or^{1,112} (sed o *ακουων* pro *οστ. ακουει*) Bas^{1,486} Cyr$^{es\,559.\,77}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Amb al … ς Ti *ομοιωσω αυτον* c. CEGKLMSUVXΔΠ al pler f h k m q syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,txt}$ cop go Cyp Lcif Hil al | c* *οικοδομησεν* | *αυτ. τ. οικ.* c. ℵBCZ 1. 33. Or$^{1,307.\,3,526}$ … ς *τ. οικ. αυτ.* c. EGKLMSUVXΔΠ al pler Bas al

25. *ηλθον* c. ℵCEGKLMSUVXΔΠ etc … B *ηλθαν* | *προσεπεσαν* (Ln *-παισαν* de coniectura) c. ℵBCEXZΔ al plus^{10} syr^{p} mg gr Cyr$^{es\,77}$ Chr Dam … ς *-σον* c. KLMSUVΠ al pler; al pauc *προσεκοψαν* (et. Eus$^{ps\,367}$), *προσερρηξαν*, *προσεπηξαν*

26. *τουτους*: al pauc f k syr^{hr} go Cyp Lcif om | *ομοιωθησεται* (Or^{1,112} *ομοιοσ εστιν*): cop Cyp Lcif al *similabo eum* | c* *οικοδομησεν* | *αυτ. τ. οικ.* c. ℵBZ 1. … ς *τ. οικ. αυτ.* c. CEKLMSUVXΓΔΠ al fere omn Or^{1,112} Bas al | *αμμον*: ℵ^{ca} 41. Chr Thphyl *ψαμμον*

27. *ηλθον* c. BCEKLMSUVXΓΔΠ etc … ℵ *ηλθαν* | ℵ* om κ. *επν. οι ανεμ.* | *προσεκοψαν* c. ℵBEKLSUVXZΓΔΠ … CM al pauc Bas$^{bapt\,659}$ (Chr^{genes}, non ad locum) *προσερρηξαν* | *μεγαλη*: 13. 33. 124. al pauc syr^{hr} arm add *σφοδρα*

28. *ετελεσεν* (et. Schu) c. ℵBCZ^{vid} (e spatio) Γ 1. 33. 124. al^{15} Or^{3,635} Chr (et.$^{mo\,6}$) … ς *συνετελεσεν* c. EKLMSUVXΔΠ al pler | *τους λο. τουτ.*: M al^{2} arm sl^{2} praem *παντας* | ℵ (item Eus$^{dem\,27}$ et ^{444}) *εξεπλητττοντο* | *οι οχλ.* (ℵ* post *επι τ. δ. αυ.* pou): Δ 1. 118. Or praem *παντες* (Eus$^{dem\,444}$ *παντ.* pro *οι οχλ.*)

29. *αυτων* c. ℵBC^{3}KΔΠ^{1} et^{3} 1. 13. 22. 118* 124. al pauc f sah cop syr^{hr} arm^{cdd} aeth Eus$^{dem\,444}$ Aug; item *αυτων και οι φαρισαιοι* (Ln) c^{2} 33. al a c ff^{1} g$^{1.2}$ h l q (k *quasi farisaei et scribae eorum*) vg syr^{cu} et^{utr}

VIII.

1 cg. 2 *Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί.* 2 *καὶ ἰδοὺ λεπρὸς προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ* 1—4 Mc 1, 40—44 Lc 5, 12—14
λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. 3 *καὶ ἐκτείνας*
τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ λέγων· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως
ἐκαθερίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. 4 *καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅρα μηδενὶ* Lev 14, 2
εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκον τὸ
δῶρον ὃ προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

5 cg. 3 *Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς Καφαρναούμ, προσῆλθεν* 5—13 Lc 7, 1—10
αὐτῷ ἑκατοντάρχης παρακαλῶν αὐτὸν 6 *καὶ λέγων· κύριε, ὁ παῖς*

---

al Eus$^{dem\ 2c}$ (Hil^{alludens}); c^{1} nil add nisi *και οι φαρισ.*, b *et pharis. eorum* ... ς om c. ELMSUVXΓΠ^{2} al pler go:: cf Mc 1, 22 Lc 5, 30

VIII. 1. *καταβαντι δε αυτω* (V*Δ om αυ.) c. ℵ*EKLMSUVXΓΔΠ al pler (k *et descendentem – – saecuti sunt eum*) ... ℵ^{b}BC al ^{10} fere *καταβαντος* (1. al *καταβαινοντ.*) *δε αυτου*, z *και καταβαντος αυτου* (Ln). Item a b c g$^{1.}$ q Hil *et descendente eo*, f *descendente autem eo*; ff$^{1.}$ h vg *cum autem* (h *et cum*) *descendisset*

2. *προσελθων* (Gb′) c. ℵBEMΔ 1. 13. 108. 131. 157. 209. al ^{30} fere sah go syr^{P} arm aeth (k *introivit*) Cyr$^{act\ 40}$ Chr (*προσηλθε λεπροσ*) Dam ... *ιλθων* c. CKLSUVXΓΠ al longe pl; item *veniens* it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} cop al Did$^{tri\ 101}$ (*ιδου λεπρ. ηλθεν και προσεκ. α.*) Hil

3. ℵ* et^{c} 124. syr^{cu} et^{sch} *τ. χειρ. αυτου* | *ηψατ. αυτ.* c. ℵBC*Z^{vid} 1. 13. 33. 118. 124. 209. al pauc ff$^{1.}$ k am sah cop aeth go ... ς (Gb^{0}) add (praem a c f g$^{1.2.}$ vg syr^{cu} et^{sch}) *ο ις* c. C^{2}EKLMSUVXΓΔΠ al pler b h q syr^{P} arm Hil | *ευθεωσ*: ℵ* om | *εκαθερισθη* c. B*ELXΠ* al$^{2\ ser}$ (et haud dubie plurib) ... *εκαθαρισθ.* c. ℵB^{2}CKMSUVΓΔΠ^{2} al pler | s al pauc *απ αυτου*

4. *λεγει*: ℵ* k *ειπεν* (*dixit*; contra it^{pler} vg *ait*) | *μηδενι*: Γ al^{4} add *μηδεν* | *αλλα* (et. ς^{e} Gb Sz) ... ς *αλλ* c. LMUΓ al $^{15\ ser}$ (et haud dubie al pm) | *προσενεγκον* c. BC ... ς *-γκε* c. ℵEKLMSUVΓΔΠ etc | *μωυσης* c. ℵBC^{2}KΣΠ al pm sah cop a b c f ff$^{1.}$ h q vg ... ς *μωσης* c. C*ELMUVXΓΔ al pl k am for go

5. *εισιλθοντος δε αυτου* c. ℵBCZ 1. 13. 21. 22. 33. 108. 118. 124. 209. b^{ser} (Or$^{4,\ 171}$ *εισιλθοντος του κυριου – – τον εκατονταρχον αυτω προσελθειν – –*). Item it^{pler} vg etc *cum autem* (*post haec autem cum*) *introisset* ... Gb Sz Ti *εισελθοντι δε* (VX al om) *αυτω* (E* *αυτου*) c. EF^{wetst}KMSUVXΓΔΠ al plus ^{100} Chr ... ς *εισελθοντι δε τω ιω* c. C^{3}L al pm (c syr^{sch} et$^{P\ cod}$ – – *cum introisset iesus*) | *καφαρναουμ* c. ℵB 33. sah cop it vg go sax fr Or (praem *την*). Praeterea cf ad 4, 13 ... ς *καπερναουμ* c. CEKLMSUVXΓΔΠ etc | *εκατονταρχης* c. ℵ* al ... ς Ln Ti *-αρχος* c. ℵ^{b} unc rell min pler. Cf ad vv. 8 et 13, item ad 27, 54

6. *κυριε*: ℵ* syr^{cu} om

μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. 7 λέγει αὐτῷ· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. 8 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἑκατοντάρχης ἔφη· κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. 9 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 10 ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν
11 a Lc 13, 28 s λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. 11 65. 5 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· 12 οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐξελεύσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

---

7. *λεγει* c. ℵ 47ev b h k q am fu syrcu etsch sah arm ... ς *και λεγει* c. ℵCEKLMSUVXΓΔΠ etc | *αυτω* c. ℵB k cop ... ς add o $\overline{\text{ις}}$ c. c et rell qui *και λεγ.* | *εγω*: ℵ* praem *ακολουθει μοι*

8. *αποκρ. δε* c. ℵ*B 33. sah ... ς Ti *και αποκρ.* c. ℵbc et rell qui modo *και λεγ.* Praeterea U f k add *αυτω*, item post *εφη* a b g1. h (neutro loco c ff1. q vg) | *εκατονταρχης* c. ℵ* al ... ς Ln Ti *-ρχος*. Cf ad v. 5 | *εφη*: ℵ*c 33. *ειπεν* | U *υπο μου την* | *λογω* c. ℵBCEF wetst KLMSU VXΔΠ al pler Or4, 278 al mu, item *dic verbo* itpler vg sah cop syrcu etutr go al ... ς (= Gb Sz) *λογον* c. Γ al pm g1. ff1. aeth Bas3, 127 ed | o *παις μου*: 1. 118. 209. a k sah om

9. *υπο εξουσιαν* c. CEKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff1. am fu for syrsch etp arm aeth go (Valentt ap Ir34 *και γαρ εγω υπο την εμαυτου εξουσιαν εχω στρατιωτας και δουλους*) Chrbis (ad ipsum locum; insuperque notat: *τινες δε και ουτως αναγινωσκουσι τουτι το χωριον· ει γαρ εγω ανθρωπ. ων, και μεταξυ στιξαντες επαγουσιν· υπο εξουσιαν εχων υπ εμαυτου στρατιωτας*) ... ℵB 4. 238. 421. qscr itpler vged Chrsemel (ad ipsum locum; et.mo 5) Hil al add *τασσομενος* (Ln):: ut Lc | x Chr semel mo4 *και τω* (in x scriptum est το) *αλλω* | *τ. δουλ. μου* (f ff1. k q vg syrutr etc): a b c g1. 3. h syrcu add *dico*

10. *ακολουθουσιν* ... Ln add *αυτω* c. c 13. 28. 33. 235. 435. bscr Chr, item it vg (exc gat) syrcu etutr sah cop aeth (non go arm) | *ουδε* usq *ευρον* (GV al *ηυρ.*) c. ℵCEGKLMSUVXΓΔΠ al pler itpl vg (i *nec in israhel - -*, b c ff1. g2. h l vg *non inveni tant. fid. in isr.*) syrsch etp txt arm al (Or4, 314 potest et. ex Lc esse) Chr Dam2, 596 ... Ln *παρ ουδενι τοσ. πιστ. εν τω ισρ.* (1. 118* 209. om *ε. τ. ισρ.*) *ευρ.* c. B 1. 4. 22. 118* 209. a k q (g1. *non inveni in nullo* etc) gat sah cop syrcu etp mg aeth Aug al

11. ℵ a b h k *ισαακ* (ita k et. 1, 2. ubi a b h hiant)

12. *βασιλειας*: Δ add *αυτης*, b c f g1. 2. h (non a ff1. k q vg) Augsemel *huius* | *εξελευσονται* (*ibunt* a b c g1. h q Irint 281 Augsaepe, *exibunt* Cyp

13 [68.5] *καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῃ· ὕπαγε, ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. καὶ ἰάθη ὁ παῖς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.*

14 [67.2] *Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδεν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν.* 15 *καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει αὐτῷ.* 16 *ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν,* 17 *ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.*

18 *Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν.* 19 [68.5] *καὶ προσελθὼν εἷς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.* 20 *καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ*

14–17 Mc 1, 29—34 Lc 4, 38—41

Is 53, 4

Lc 8, 22 Mc 4, 35

19—22 Lc 9, 57—60

---

semel, *exient* k) c. ℵ* it^{plcr} syr^{cu} et^{sch} Heracl ap Or^{4,278} Ir^{int} Cyp^{semel} Aug^{saepe} al ... ς Ln Ti *εκβληθησονται* c. ℵ^{a}BC unc rell et min omn f ff^{1} g^{2}. vg sah cop go al Cyp^{semel} Chr | EL *κλαθμοσ*

13. *εκατονταρχη* c. ℵ*BCEGKLMSVXΓΠ al plus^{100} ... ς (= Gb Sz) *-ρχω* c. ℵ^{b}UΔ al certe pm | *ωσ* c. ℵB al pauc a b g$^{1.2}$. h k q syr^{cu} et^{sch} sah cop Chr^{semel} (et.$^{mo\ 5}$) Ir^{int} ... ς Ti *και ωσ* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al longe plcr e f ff^{1}. vg syr^{p} arm go aeth Or^{bis} Bas^{3,127} Chr^{semel} | o *παισ* c. ℵB 1. 22. 33. 118 it vg cop syr^{hr} Bas^{3,127} ... ς Ti add *αυτου* c. CEGK LMSUVXΓΔΠ al plcr syr^{cu} et^{utr} sah go arm aeth Chr | *εν τη ωρ. εκ.* c. ℵBEGKLMSUVXΓΠ al plcr f ff^{1}. k vg syr^{cu} et^{utr} cop go arm aeth ... Ln *απο της ωρασ εκεινης* c. CΔ 33. al^{4} a b e g$^{1.2}$. h l q sah Bas^{3,127} Chr semel Bas^{seleu}. Praeterea ℵ*et^{c} CE (cum asteriscis) MUX al plus^{50} g^{1}. syr^{p} syr^{hier} aeth add *και υποστρεψασ ο εκατονταρχοσ* (min pauc *-ρχης*) *εισ τον οικον αυτου εν αυτη τη ωρα* (ℵ* al aeth om *εν α. τ. ω.*) *ευρεν τον παιδα* (M al add *αυτου*, 33. *αυτον* pro *τ. π.*) *υγιαινοντα* (variant al):: cf Lc ... non add ℵ^{b}BGKLSVΓΔΠ etc

14. *ειδεν* c. ℵBCEGLMUVXΓΔΠ etc: K al *ιδεν* | *αυτου*: E* *πετρου*

15. *αυτω* (Gb′) c. ℵ*BCEFGKM^{2}SUVXΓΠ al^{150} fere k q syr^{cod} et^{p} go arm al Or^{4,278} Chr al ... ς *αυτοισ* c. ℵ^{b}M*LΔ 1. 33. al mu it^{plcr} vg syr^{cu} et^{sch} cop aeth

16. *τα πνευμ.*: Δ add *ακαθαρτας* (*δ* et it^{plcr} *spiritus immundos*)

17. *ημων*: L** *υμων* | *ελαβεν*: KΠ al^{10} fere Chr^{montf} *ανελαβ.*

18. *πολλ. οχλ.* (108. a b ff^{1}. h k l q vg *οχλ. πο.*) c. ℵ^{c}CEGKLMSUVXΓΔΠ al plcr it^{plcr} vg etc ... ℵ* cop *οχλουσ*, B *οχλον* (Ln), al^{3} *πολιν οχλον. turbam multam* e g^{1}. sah | *εκελευσεν*: it^{plcr} (non ff^{1}. k nec vg) syr^{cu} (non syr^{utr}) go al Hil add *τουσ μαθητασ αυτου* (go om *αυτ.*)

τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 21 *ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου.* 22 *ὁ δὲ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.*

23–27 Mc 4, 35–41 Lc 8, 22–25

23 [69.2] *Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.* 24 *καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν.* 25 *καὶ προσελθόντες ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες· κύριε σῶσον, ἀπολλύμεθα.* 26 *καὶ λέγει αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.* 27 *οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες· ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα αὐτῷ ὑπακούουσιν;*

---

20. *κλινη* c. ℵBCELSUVΔΠ etc: GKMX al mu Clem[329] *κλινει*, Γ al *κλιναι*

21. *μαθητων* c. ℵB 33. al[10] a b c h q (b c h q *alius discipulus*, item g[2] addito *eius*) Ṡah ... ς add *αυτου* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler ff[1] g[1] k m vg cop syr[cu] et[utr] go al (cf 8, 25. 14, 22. 19, 25. 26, 36. 45; item 15, 12. 33. 36. 16, 5. 20. 26, 8. 56.)

22. *ο δε* c. ℵ 33. b c k (nil nisi *dicit illi*) q ... ς Ln Ti add *ιησους* c. BCEGKLMSUVXΓΔΠ etc | *λεγει* c. ℵBC 1. 33. al k (item *ait* a b c ff[1] q vg) ... ς *ειπεν* c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler g[1] m | *αυτω*: Clem[522] *του κυριου λεγοντος τω φιλιππω· αφες – – νεκρους, συ δε ακολουθει μοι*

23. *αυτω*: U al syr[sch] *τω ιω* | *το* (Δ *τον*) *πλοι.* c. ℵ*et[c] EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr ... ℵ[b]BC 1. 33. 118. 124. al mu (Or[4, 179] libere) om *το* (Ln):: ut Lc

24. Γ al[2 scr] *εγενετ. μεγας* | *υπο*: B[2] *απο* | *κυματων*: 108. 262. al[6] g[2] gat syr[hr] add *ην γαρ ο ανεμος εναντιος αυτοις*

25. *προσελθοντες* (C*[vid] sah vg[ed] add *αυτω*) c. ℵB 33.[vid] sah cop a c ff[1] k l am fu for harl emm sax Hier al ... Gb Sz Ti add *οι μαθηται* et Ln [*οι μαθ.*] c. C[2]EFKLMSUVΓΔΠ al plus[100] h arm pers[p] Eus[ps 619]; item ς addito *αυτου* c. C*[vid] x 1. al haud dubie mu b g[1] q (post *ηγ. αυτ.*) vg[ed] syr[sch] et[p] go aeth | *σωσον* c. ℵBC 1. 13. 118. 209. (Tit[cat] miscens Lc et Mt *επιστατα, σωσον, απολλ.*) . . ς add *ημας* c. EKLMSUVXΓΔΠ al pler it vg syr[utr] sah cop go etc Eus[ps 619] Chr | Δ *οτι απολλ.*

26. *αυτοις* (et. a g[1] k q am fu for etc): b c ff[1] h vg[ed] syr[sch] arm[edd] go add *Iesus* | *τοις ανεμοις* (ℵ[b]BC etc): ℵ* 1. 13. 22. 124. 209. a b g[1] h q am sah syr[sch] Eus[dem 93] *τω ανεμω*:: ut Mc et Lc

27. *και* pr c. ℵBEKLMSUVXΔΠ al fere omn d f k am for go syr[p] arm al ... Ln om c. c al pauc a b c ff[1] g[1] h q vg sah cop syr[sch] aeth Hil Op om | *αυτω υπακ.* c. ℵB 1. 33. Eus[dem 446] Chr ... ς Ti *υπακ. αυτ.* c. CEKLMSUVXΔΠ al pler it vg etc

28–34
Mc 5, 1—17
Lc 8, 26—37

28 *Καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γα-*
δαρηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων
ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς
ὁδοῦ ἐκείνης. 29 καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· τί ἡμῖν καὶ σοί, υἱὲ
τοῦ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; 30 ἦν δὲ μα-
κρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. 31 οἱ δὲ δαί-

---

28. *ελθοντος αυτου* c. ℵ[b]BC 1. 13. 22. 33. 118* 124. b[ser] al pauc (it vg fere ut 8, 1; sed nec v. 23 aliter); ℵ* *ελθοντων αυτων* ... ς Ti *ελθοντι* (δ *-ντι, ὃ veniente*) *αυτω* c. EKLMSUVXΔΠ al pler Ath (?)[2, 375] | Δ *περα* | *γαδαρηνων* (Gb′ Sz) c. (ℵ* *γαζαρηνων*) BC*MΔ (*γαραδηνων*) b[ser] al[15] fere syr[sch] et[p txt] perss Epiph ([650] haer. 66, 33. *εἰς τὰ μέρη τῶν γεργεσηνῶν, ὡς ὁ μάρκος λέγει, ἢ ἐν τοῖς ὁρίοις τ. γεργεσηνῶν* (scribe potius *γερασην.*), *ὡς ὁ λουκ. φησίν, ἢ γαδαρηνῶν, ὡς ὁ ματθαῖ., ἢ γεργεσαίων, ὡς ἀντίγραφά τινα ἔχει*) cat[ox] (*των εν γαδαροις*) „*ολιγα*" ap Or[4, 140] (*ἡ περὶ τοὺς ὑπὸ τῶν δαιμονίων κατακρημνιζομένους - - οἰκονομία ἀναγέγραπται γεγονέναι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν γερασηνῶν. γέρασα δὲ τῆς ἀραβίας ἐστὶ πόλις οὔτε θάλασσαν οὔτε λίμνην πλησίον ἔχουσα. καὶ οὐκ ἂν οὕτως προφανὲς ψεῦδος καὶ εὐέλεγκτον οἱ εὐαγγελισταὶ εἰρήκεισαν, ἄνδρες ἐπιμελῶς γινώσκοντες τὰ περὶ τὴν ἰουδαίαν. ἐπεὶ δὲ ἐν ὀλίγοις εὕρομεν· εἰς τὴν χώραν τῶν γαδαρηνῶν, καὶ πρὸς τοῦτο λεκτέον. γάδαρα γὰρ πόλις μέν ἐστι τῆς ἰουδαίας, περὶ ἣν τὰ περιβόητα θερμὰ τυγχάνει, λίμνη δὲ κρημνοῖς παρακειμένη οὐδαμῶς ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἡ θάλασσα. ἀλλὰ γέργεσα, ἀφ' ἧς οἱ γεργεσαῖοι, πόλις ἀρχαία περὶ τὴν νῦν καλουμένην τιβεριάδα λίμνην, περὶ ἣν κρημνὸς παρακείμενος τῇ λίμνῃ, ἀφ' οὗ δείκνυται τοὺς χοίρ. ὑπὸ τῶν δαιμόνων καταβεβλῆσθαι. ἑρμηνεύεται δὲ ἡ γέργεσα παροικία ἐκβεβλημένων, ἐπώνυμος οὖσα τάχα προφητικῶς οἷ περὶ τὸν σωτῆρα πεποιήκασι παρακαλέσαντες αὐτὸν μεταβῆναι ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν οἱ τῶν χωρίων πολῖται.* Eadem fere exscripta sunt in scholiis et catenis (cf cat[ox] ad Mc 5, 1). Ceterum Or ad omnes tres evglstas qui hanc historiam perscripserunt spectare videtur; certe inter singulos non distinxit. Cf et.[4, 172. 179] ... Gb″ Ln *γερασηνων* c. (edd ap Or) it (et. d et δ) vg sah syr[p mg] (sed etiam *Gergusenorum* et *γεργεσιων* habet) Ath (?)[2, 375] Hil al ... ς *γεργεσηνων* c. ℵ[c]C[3]EKLSUVXΠ al pler (C[3]LX al *-σινων*) cop go arm aeth. Ita Or, ut ex[4, 140] apparet, in evgliis legi voluit, sed invitis ut videtur suis edd.

29. *ιε* c. ℵBC*L. 1. 33. 209. al plus[20] ff[1] k l m am for tol harl* cop Or[503] Eus[dem 103. 272] item[es 401] item[ps 189. 345] Cyp Victorin ... ς(=Gb) praem *ω* c. C[3]EKMSUVXΔΠ al pler a b c d f g[1] h q vg sah syr[utr] go arm aeth Eus[dem 133. 434] Chr Promiss al:: cf Mc et Lc | *πρ. καιρ. βασανισαι* (cop Aug Promiss Amb[semel *perdere*]) *ημ.*: ℵ* *ημας απολεσαι* (ℵ[b] *βασαν. ημ.*) *πρ. καιρ.*

30. *μακραν* (et. d k q δ): a b c f ff[1] g[1] h l vg sax *non longe* | *βοσκομενη*: x al[2] it (et. d) cop *-μενων*

μονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἀπόστειλον ἡμᾶς εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. 32 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε. οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγελη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν.* 33 *οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων.* 34 *καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς ὑπάντησιν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.*

IX.

1—8 Mc 2, 3—12 Lc 5, 18—26

1 [70. 1] *Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον διεπέρασεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.* 2 *καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ· θάρσει τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι.* 3 *καὶ ἰδού*

---

31. *εκβαλλεις*: LX al *-βαλης*, EK* al *-βαλεισ* | *αποστειλ. ημ.* (Gb) c. ℵB 1. 22. (add *απελθειν*) 33. 118. (om *ημ.*) a b c d ff^{1} g^{1} k l vg sah cop syr^{p} mg cod arr aeth Cyr$^{act\ 47}$... ς (Gb′ prob Schu) *επιτρεψον ημιν* (al^{6} om, al^{1} *ημασ*) *απελθειν* c. CEKLMSUVXΔΠ al pler (f h *iube nos ire*) q (*permitte nos ire*) syr^{utr} go arm :: cf Lc

32. *αυτοισ*: c b c g^{1} h syr^{sch} add o $\overline{ις}$, Ln [o $\overline{ις}$] | *απηλθον* c. ℵCEKLM SUVXΔΠ etc ... Ln Ti *-θαν* c. B | *εισ τουσ χοιρ.* c. ℵBC* 1. 22. 33. 118. b^{scr} al^{4} it^{pler} (et. d) vg sah cop syr^{sch} aeth al ... ς Ti (Schu prob) *ε. την αγελην των χοιρων* (ll. pp. non praecessit *ε. τ. αγελ. τ. χοι.*) c. C^{3}EKLMSUVXΔΠ al pler f h syr^{p} go arm | L al *ορμησεν* | *πασα* (b^{scr} al^{2} om; C* 21. cop syr^{p} post *αγ.*) *η αγελη* c. ℵBC*MΔ 1. 13. 33. 118. 124. 157. b^{scr}* al pauc it (et. d) vg sah syr^{utr} arm go aeth al ... ς (=Gb) Ti add *των χοιρων* c. C^{3}EKLSUVXΠ al pler cop Chr | ℵ^{b} *απεθαναν*, c 262. *-νεν*

34. ven *απαντα* | *υπαντησιν* c. ℵB 1. 33. ... ς Ti *συναντησιν* c. CEKLMS UVXΔΠ al pler Cyr$^{es\ 105}$:: cf ad 25, 1. Io 12, 13 | *του $\overline{ιυ}$* c. ℵC 33. y^{scr} Cyr$^{es\ 105}$... ς Ln Ti *τω $\overline{ιω}$* c. B unc rell min pler | *οπως* ... B *ινα* (Ln)

IX. 1. *εμβασ*: C^{3}F al plus^{10} add o $\overline{ις}$, item C* al^{4} post *πλοιον* | *πλοιον* (Gb′) c. ℵBC^{3}LV^{mg}X 1. 13. 33. 124. 209. al^{20} fere sah go Or$^{4,\ 172}$ Chr$^{mo\ 1}$ ... ς Ti *το πλ.* c. C*EFKMSUVΔΠ al longe pl cop Chr | *ιδιαν πολ.* (Δ *πο. ιδ.*, it^{pl} vg *in civit. suam*): F *ιουδαιαν πολ.*, *in civit. iudeae* a g^{1}

2. *προσεφερον* c. ℵBEFKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} (ff^{1} vg *offerebant*, item cop syr^{p}; it^{pler} syr^{sch} *obtulerunt* [*obt.*]) ... Ln *προσφερουσιν* c. C | *αφιεντ.* c. ℵB Or$^{4,\ 451}$, D *αφιοντ.*, item *remittuntur* d f ff^{1} k vg syr^{utr} go aeth Ir$^{int\ 313}$ ... ς Ti *αφιωντ.* c. CEFKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} Or$^{2,\ 126}$ Eus$^{ecl\ 229}$, item *remissa sunt* a b c g^{1} h q Hil | *σου αι αμαρτ.* (Gb′) c. ℵBCΔ* 1. 33. 209. al plus^{10} Or$^{2,\ 126}$ Chr$^{mo\ 5}$ et^{341} c mont^{f}, item addito *σου* M al^{10} fere ... D^{5r} Δ^{2} k for Or$^{4,\ 452}$ Ir$^{int\ 313}$ semel *σοι αι αμαρτ.*, ς *σοι αι αμαρ-*

τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτος βλασφημεῖ. 4 *καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν· ἱνατί ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;* 5 *τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ περιπάτει;* 6 *ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.* 7 *καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.* 8 *ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐφοβήθησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.*

9—13
Mc 2, 14—17
Lc 5, 27—32

9 [71.2] *Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκο-*

τιαι σου c. EFKLSUVXΠ al pler it^{pler} (et. d) vg al pler Ir$^{int\ 313}$ semel Or$^{int\ 2,\ 363}$

3. *ειπον* c. ℵCDEFKLMSUVXΔΠ etc ... Ln Ti *ειπαν* c. B | L al *εν αὐτοῖς*

4. *ιδων* c. ℵCDE*FKLSUVXΔΠ^{2} al pl it vg cop al ... BME^{2}Π^{1} 1. 209. al plus^{50} fu sah syr^{utr} go arm al Chr^{ed} et$^{edd\ pl}$ *ειδως* (Gb′ Ln) | *τας ενθυμ.*: 1. 209. al *τους διαλογισμους* | *ειπεν*: D al^{7} c h sah syr^{sch} arm add *αυτοις* | *ινατι* (prob. Schu) c. ℵBCD 1. 22. 33. 209. al it vg al Chr^{semel} et$^{mo\ 5}$ Cyp al ... ς Ti add *υμεις* c. EFKLMSUVXΔΠ al pler (al^{2} Chr^{ed} semel post *ενθυ.*) go syr^{p} arm

5. *γαρ*: KMUΠ al a b c ff$^{1.}$ q vg al om | *αφιεντ.* c. ℵ$_{c}$B (et *αφιοντ.* ℵ*D) d f ff$^{1.}$ k q vg syr^{utr} go aeth ... ς Ti *αφιωντ.* c. CE unc rell min omn^{vid} a b c g$^{1.}$ h | *σου αι αμαρτ.* c. ℵBCDEFKLMVX al^{100} fere (*peccata tua* k) ... ς (= Gb Sz; sed prob Schu) *σοι αι αμαρτ.* c. SUΔΠ 1. al mu b d for go; item addito *σου* al^{10} fere it^{pl} vg al pl | *εγειρε* (Gb″ Sz) c. ℵBCDEFKLMSVXΠ etc ... ς *εγειραι* c. U (Δ *εγειραν*) al pl | *και* (ℵ^{b} unc rell et min it vg etc): ℵ* sah om

6. *ειδητε* (*sciatis* it^{pler} d vg etc) c. ℵBKMUVΔΠ etc: CD^{gr}EFLX al mu *ιδητε*, item k *videatis* | D 33. it^{pler} (non k) vg *οτι ο υι. τ. ανθρ. εξου. εχ.* (it^{mu} vg *habet potestatem*) | *τοτε*: M al^{2} om | Δ om *ὁ* et *του*, item infra *τω* | *εγερθεις* c. ℵCEFKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} q (*surgens tolle*) go arm ... B b c f ff$^{1.}$ l vg sah cop syr^{utr} *εγειρε* (Ln :: ut Mc), item addito *και* D a g$^{1.\ 2.}$ h k aeth Hil | *υπαγε*: ℵ* *πορευου*

8. *εφοβηθ.* (Gb″) *και* c. ℵBD 1. 22. 33. 59. 118. it (sed f go *admirantes timuerunt et*) vg sah cop syr^{sch} aeth al Hil Aug ... ς *εθαυμασαν* (E* -ζαν) *και* c. CEFKLMSUVΓΔΠ al pler (et. X^{com}) syr^{p} arm ... X Ir$^{int\ 313}$ om

9. *ο ις εκειθ.* c. ℵ^{c}BCEFKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} syr^{utr} sah go arm aeth; item D 124. cop it vg Eus$^{dem\ 120}$ et$^{theoph\ 135}$ *εκειθ. ο ις* ... ℵ*L g^{ser} (item evv initio pericopae) om *εκειθ.* | *ειδεν* c. ℵBDFMUΓΔΠ^{2} al pl ... CEKLVXΠ^{1} ven al mu *ιδεν* | *επι τ. τελωνιον* (33. 124. cat^{ox} *-νειον*): c 21. Chr$^{mo\ 6}$ Aug ante *καθημ.* | *ματθ.* c. ℵB*D sah go ... ς *ματθ.* c. B^{2}C unc rell et min cop etc | *λεγομενον*: S al Eus^{dem} et^{theoph} *ονοματι*, item it vg arm | *και λεγει* (ℵ^{b} etc): ℵ* om *και*

λούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ. 10 [72.2] *καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.* 11 *καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;* 12 [73.2] *ὁ δὲ ἀκούσας εἶπεν· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.* 13 *πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν· ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλούς.*

---

9. *ηκολουθει* c ʀD 1. 21. 209. … ς Ln Ti *-θησεν* c. BC unc rell min pler (item *secutus est* it vg) Eus^{dem}

10. *και εγιν. αυτ. ανακ.*: ʀ* syr^{sch} *και ανακειμενων* | *αυτου ανακειμ.* c. BDEFKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} (d; k** *cum ipse* [*om] *recumberet*) … ʀ^{c}C it^{pler} vg Eus^{dem} *ανακ. αυτου* | *οικια*: sah add *αυτου*, cop ar^{e} *Simonis*, ar^{p} *Matthaei* | *ιδου* (syr^{sch} om) c. ʀD a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ vg sah cop aeth Hier … ς Ln Ti *και ιδ.* c. BC unc rell et min h k q go arm syr^{p} Eus^{dem} | c al^{2} cop aeth Cyr$^{es\ 105}$ *αμαρτ. κ. τελων.* | *ελθοντ.* (ʀ^{b} etc): ʀ* al pauc a sah om | D* *συνεκειντο*

11. *και ιδ.*: D sah *ειδ. δε* | Δ om *οι* | *ελεγον* c. ʀBCL 1. 21. 33. 115. 118. Cyr$^{es\ 105}$, item *dicebant* it^{pler} vg syr^{sch} … ς Ti *ειπον* c. DEKMSUVXΓΔΠ al pler, d k syr^{p} *dixerunt* (k pergit *discipuli eius*) | D sah Cyr$^{es\ 105}$ *αμαρτ. κ. τελων.* | *εσθιει*: M al^{50} fere g$^{2.}$ mm Thph add *και πινει* | *ο διδασκ. υμ.* h. l. c. ʀBC^{3}EKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ syr^{utr} arm aeth go Cyr$^{es\ 105}$ Chr … C* 1. al sah cop ante *εσθ.*, D b c g$^{1.}$ h q ante *μετα* … a om (k *quare cum publ. et pecc. sedes*)

12. *ο δε* c. ʀBD (sic) 248. sah aeth … ς Ti *ο δε ις* c. CK unc rell et min omn fere it (sed non d) vg cop syr^{utr} go al | *ειπεν* c. ʀBC*D^{vid}X b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k l vg sah aeth Hier … ς (Gb^{0}) add *αυτοις* c. C^{3}EKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} a f h q cop syr^{utr} arm go | ʀ *ιατρων* | *αλλ* c. ʀCD unc rell etc … Ln Ti *αλλα* c. B (Eus$^{dem\ 163.\ 168}$)

13. *ελεος* (Gb′) c. ʀBC*D 1. 33. 209. (item Clem$^{hom\ 8,56}$ *εφη· ο θεος ελεος θελει και ου θυσιας*) … ς *ελεον* (K al *ελαιον*) c. C^{3}EFGKLMSUVX ΓΔΠ al pler Clem$^{580.\ 947}$ Bas^{2,272} (LXX *ελεος*, sed min mu *ελεον*) | *ηλθον*: F *εληλυθα* :: ut Lc | C* *δικαι. καλεσ.* | *αλλα* c. ʀBCDELMUXΓΔΠ etc … ς Ln *αλλ* c. GKV etc | *αμαρτωλους* c. ʀBDV*Γ*Δ 1* 22. 33 corr* 118* 209. al plus^{15} a b f ff$^{1.}$ h k l q vg syr^{utr} perss arm go aeth al Bas^{2,272} (totum locum affert; unus tantum cod add *εις μετ.*) Hier^{mt} Aug$^{consens\ 2,61}$ (soli Lc verba *εις μετ.* addita adscribit) … ς (= Gb) add *εις μετανοιαν* c. CEGKLMSUV^{mg}XΓ^{mg}ΔΠ al pler c g$^{1.2.}$ sah cop syr^{p} mg Chr^{diserte} Bas^{2,299}. Pleraque pp testimonia non satis liquet unde pendeant; Lc enim *εις μετ.* addidisse certum est, a quo ad Mt et Mc transferre iam antiquitus adamarunt. Barn^{5} *ινα δειξη οτι ουκ ηλθεν καλ. δικ. αλλα αμ.* (invitis ʀ et interpr. vetere cdd$^{gr\ recent}$ add *εις μετ.*) Clem$^{2.\ cor\ 2}$ *ετερα δε γραφη λεγει οτι ουκ ηλθ. καλ. δικ. αλλα αμ.* lust$^{resurr\ 7}$ *καθως φησιν· ουκ ηλθ. καλ. δικ.*

14 *Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέγοντες·* 14–17 Mc 2, 18–22 Lc 5, 33–38
διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ
νηστεύουσιν; 15 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ*
τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος;
ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ
τότε νηστεύσουσιν. 16 *οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνά-*
φου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. 17 *οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον*
εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος
ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπόλλυνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς
ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.

αλλα αμ. Or^{4,143} του εληλυθοτος καλ. ου δικ. αλλα αμαρτ. Contra Iust$^{ap\,1,15}$ ου γαρ τους δικ. ουδε τους σωφρονας εις μετ. εκαλεσεν ο $\overline{\chi\varsigma}$ αλλα τους ασεβεις κ. ακολαστους κ. αδικους. ειπε δε ουτως· ουκ ηλθον καλ. δικ. α. αμ. εις μετ. Or^{4,395} ως γαρ υπαρχοντων των ισχυοντων και μηδε νοσουντων φησιν· ου χρειαν - - και ως οντων δικαιων λεγει· ουκ εληλυθα (ut Lc) καλ. δικ. αλλα αμ. εις μετ. Eus laud. Const. 11 δευτε, λεγων, προς με παντες - - και αυθις· ουκ ηλθον καλ. δικ. α. αμ. εις μετ. και προστιθησι γε το αιτιον φασκων· ου γαρ χρειαν εχ. οι ισχ. etc Ps-Bas$^{poenit\,2,605}$ ουκ ηλθον δικ. σωσαι (καλεσαι?) α. αμ. φησιν εις μετ.

14. *αυτω* (k^{ser} post *λεγ.*): x go om | D *ιωανου* | *νηστευομ.* c. ℵ*B 27. 71. g^{ser} ... ς Ti add *πολλα* c. ℵ^{c}CDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler it vg sah cop syr^{utr} etc; item ℵ^{b} vel^{a} *πυκνα* (:: ut Lc) | *μαθ. σου*: M al *σοι μαθ.*

15. *ο* $\overline{\iota\varsigma}$: M* 34* om | D *μητι* (it vg *numquid*) | *οι*: LS al^{4} om | *νυμφωνος* (sah syr^{utr} arm): D (et „Colb." i. e. Par. ap Wtst) *νυκτιον*, item *sponsi* it vg cop aeth go | *πενθειν* (k vg cop go arm syr^{p} aeth Bas^{2,247} Aug^{semel}): D 61* a b c f ff^{1}· g^{1}· h l q sah syr^{sch} et p mg Chr (et.$^{mo\,6}$) Hil al *νηστευειν* :: ut Mc et Lc | D* 59. 61. *αι ημεραι* | *απαρθη*: D 1. 71. g^{ser} al pauc *αρθη* | *νηστευσουσιν* (LΓΔ *-σωσιν*, D^{gr*}X al *-ουσιν*): D al a b c g^{1}· h q (non f ff^{1}· k vg) syr^{p} mg Bas^{2,247} Or$^{int\,2,239}$ add *εν εκειναις ταις ημεραις* :: e Lc

16. *δε*: v d^{ser} p^{ser} cop syr^{sch} arm aeth om | DGΔ 33. al *ρακκους* | c *αγναφους*, al pauc *ακναφου* (schol ad Aristoph. Plut. 166. *ἀττικὸν μὲν διὰ τοῦ κ, κοινὸν δὲ διὰ τοῦ γ.* Cf et. ad Mc 9, 3) | *το πληρ.*: Δ *πληρων* | *αυτου*: ℵ* om | *απο τ..ματ.* (a om): L* c q Hier^{cod} add *του παλαιου*

17. L* al *βαλουσιν* | *μηγε*: B 301. *μη* :: ut Mc | *ρηγνυντ.* (L *ρηγνουντ.*) *οι ασκοι*: D g^{1}· k syr^{hr} Arn *ρησσει ο οινος ο νεος* (g^{1}· k syr^{hr} Arn om) *τους ασκους* :: cf Mc et Lc | *εκχειται* (vg *effunditur*, it^{pler} *-detur*) *και οι ασκ. απολλ.*: D k Arn *απολλυται και οι ασκ.*, a (nil nisi) *peribit* | *απολλυντ.* c. ℵB 1. 13. al^{15} fere f vg sah cop syr^{utr} go (item D k Arn: vide ante) ... ς Ti *απολουνται* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pler} arm

18—26
Mc 5 22—43
Lc 8 41—56

18 [74.2] *Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων εἰσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν, ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται.* 19 *καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθει αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.* 20 *καὶ ἰδοὺ γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·* 21 *ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι.* 22 *ὁ δὲ στραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν· θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.* 23 *καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον*

---

aeth | *αλλ. βαλλ.* (L al *βαλουσιν*, D k *βαλλ. δε*) *οι. νε. εισ ασκ. καιν.* (Δ al *νιουσ*) c. BDEFGKLMUVXΓΔΠ (S al[2] om *αλλα* usq *συντηρ.*) al pler k q syr[utr] go ... ℵC al[2] it[pler] vg *αλλ* (ita ℵ, C *αλλα*) *οιν. νε. εισ ασκ. βαλλ. καιν.* (it[pler] vg Aug *καιν. βαλλ.*, ℵ *καιν. βλητεον*): Ln c. C | *αμφοτεροι* c. unc omn al plus[150] ... ς (= Gb Sz) *-τερα* c. min | *συντηρουντ.* (f ff[1.] vg *conservantur*): D* *τηρουνται* (it[pl] *servantur*)

18. *ταυτα*: L al[3] cop add *δε* | *αυτοισ* (M* al *τοισ οχλοισ*): 1. al[10] fere cop Hil om | *εισελθων* (Gb′) c. ℵ[c]CDEMX al plus[80] Bas[2,298] Chr (et.[mo 3]), item *εἷσ ἐλθὼν* (ut Gb Sz) KSVΔΠ al[40] fere; d f go *unus* (d *un. princ.*) *veniens*, item syr[utr] arm aeth ... ℵ[b]B *εισ προσελθων* (Ln), item *unus accessit et* a b c ff[1.] vg ... C[3]GLU al mu *τισ προσελθων* (et F *τισ προσηλθεν*), Γ al mu *τισ ελθων*, al *εισ εισελθ.* vel *τισ εισελθ.*, *quidam princ. veniens* k h, g[1.] *quid. princ. accessit et* ... ς *ελθων* c. min (*princeps veniens* q, item cop); ℵ* 13. 157. al (sah) *προσελθων*. Praeterea C[3]FGLU al mu (et. evgg) add *τω ιω* (sah *ad eum*) | *λεγων* c. ΔD 1. 13. 33. 124. 127. 262. al aliq it[pl] am fu for sah cop syr[sch] arm aeth Bas[2,298] (invitis edd duob) Chr (et.[mo 6]); item addito *κυριε* M al[4] f ff[1.] h vg[ed] Hil ... ς Ln Ti add *οτι* c. BCEFGKLSUXΓΔΠ al pler q go syr[p] Bas (ex edd duob) | L *χειραν*

19. *ηκολουθει* c. ΔCD 33. al pauc; *sequebatur* it[pler] vg ... ς Ti *ηκολουθησεν* c. BFGKLSUXΓΔΠ al pler Bas[2,298] Chr, *secutus est* f k sah cop al; item EM al syr[sch] *ηκολουθησαν* | *και*: M al[2] om | Δ om *οι*

20. ℵ* *αιμαροουσα* (ℵ[c] *αιμορο.*), L al[1 scr] *αιμορουσα*, K al[1 scr] *αιμορρουσα* | *ετη*: L add *εχουσα εν τη ασθενια* (:: cf Ioh 5, 5)

21. L *εν αυτη* | *μονον* (et. Or[3,486]): D b c f ff[1.] g[1.] k vg post *αψ.*, ℵ* a g[2.] h om | Γ y[scr] al aliq *αψομαι* | *σωθησομαι* (L al *-σωμαι*): c add *et continuo stetit profluvius sanguinis. At ille conversus dixit discipulis suis: Quis me tetigit – – quomodo sanata esset:* similia iis quae Lc et Mc

22. *ο δε* c. ℵ*D a b c k q ... ς Ln Ti add *ιησ* c. ℵ[b]BC unc rell et min f ff[1.] g[1.] h vg etc | *στραφεισ* c. ΔBD 13. 33. 124. al[10] fere (D al[2] praem *εστη*) ... ς *επιστραφεισ* c. CEFGKLMSUΓΔΠ al pler :: ut Mc | *θυγατερ* c. ℵBCEFKMSUΓΔΠ al omn[vid] (item Or[bis]) ... Ti *θυγατηρ* c. DGL

23. Δ om *τουσ* | *ἠλιγεν* (Gb′) c. ΔBD 1. 13. 33. 118. 124. al Chr (et.[mo 6]),

θορυβούμενον ἔλεγεν· 24 ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. 25 ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. 26 καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. Lc 7, 17

27 [75.10] *Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὸς Δαυείδ. 28 ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ· ναί, κύριε. 29 τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων· Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. 30 καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. καὶ ἐνεβριμήθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. 31 οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.*

32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον 32–34 12, 22 ss Lc 11, 14 s

---

item *dicebat* it^{pl} vg sah cop aeth go; c g^{1} h k *dixit* (sed g^{1} for go add *ad eos*, f *iis*) ... ς *λιγει αυτοισ* c. CEFGKLMSUΓΔΠ al pler etc

24. κ z^{scr} *κατειγελουν* (y^{scr} *καταγελουν*) | *αυτου* (D* *αυτον*): ℵ* 61. add *ιδοτισ οτι απεθανεν* :: e Lc

25. *εισελθων*: D a b k q *ελθων* | D *την χειρα*

26. *αυτη* c. BEFGKLMSUΓΔΠ al pler it vg syr^{utr} go al ... ℵC 1. 33. 118. 124. cop *αυτησ*, item D 71. 435. g^{scr} al^{2} sah *αυτου*

27. *αυτω* c. ℵCEFGKLMSUΓΔΠ al pler ... Ln om c. BD 126. 36^{ev*} Chr$^{mo\ 6}$ | ℵ *κραυγαζοντεσ* | *και λεγοντεσ*: C*^{vid}L al^{2} a k om | *υιοσ* (Gb′) c. BGUΠ al^{30} fere Ps-Ath^{2,375} Dam (al pauc *ο υιοσ*, Δ *ο υιε*, sed *υιε* rescriptum) ... ς *υιε* c. ℵC^{2}DEFKLMSΓ al haud dubie pm Chr | *δαυειδ*: cf ad 1, 1.

28. *ελθοντι* (ℵ* *εισελθοντι*) *δε* (U al^{10} fere add *αυτω*): D a b c g^{1} h k *και ερχεται* | *προσηλθον* c. ℵCD unc rell etc ... Ln Ti *-θαν* c. B; D a b c g^{1} k *και προσηλθ.* | ℵ*D a b g^{2} h (non c f ff^{1} g^{1} k q vg) syr^{hr} *οι δυο τυφλ.* | ο (ℵ* om) $\overline{ις}$: al^{20} fere om | *δυναμ.* (ℵ* et^{b} add *υμιν*, ^{a}et^{c} om) *τουτ.* (g^{1} add *vobis*) *ποιησ.* (a c f ff^{1} g^{2} k l vg arm add *vobis*) c. ℵC^{3}DEFGKLMSUΓΔΠ al omn^{vid} it^{pler} am fu for etc ... B q vg^{ed} *τουτ. δυν. ποιησ.* (Ln), C* *δυν. ποιησ. τουτ.*

29. *οφθαλμων*: D *ομματων* | *λιγων*: D 1. h *και ειπεν* | LUΠ* *γενηθητω*

30. *ανεωχθ.* c. ℵC^{3}EFGKLMSUΓΔΠ al omn fere ... Ln Ti *ηνεωχθ.* c. BD 33. Chr$^{mo\ 1}$; c *ηνοιχθ.* | *αυτων* (E* *αυτω*, ℵ* om) *οι οφθ.*: Δ it vg *οι οφθ. αυτ.* | *ενεβριμηθη* c. ℵB* 1. 22. 118. ... ς *ενεβριμησατο* (L *ενβρ.*) c. B^{2}CDEFGKLMSUΓΔΠ al pler | ο (D om) $\overline{ις}$: al pauc om

31. *ολη* (ℵ^{b}): ℵ* om

32. P 131. *διεξερχομενων* | *ανθρωπ.* c. CDEFGKLMSUΓΔΠ al pler it vg go syr^{p} arm al ... Ln om c. ℵB al^{4} sah cop syr^{sch} aeth :: cf 12, 22 |

κωφὸν δαιμονιζόμενον. 33 καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν
ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες· οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως
ἐν τῷ Ἰσραήλ· 34 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαι-
μονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

Mc 6, 6 35 [76.2] Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς
κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
Mc 6, 34 μαλακίαν. 36 [77.6] ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν,
1 Pe 2, 25 Nm 27, 17 ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.
37 [78.5] τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸς πολύς,
Lc 10, 2 οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· 38 δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ
ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

X.

Mc 3, 14 s et 6, 7 Lc 9, 1 1 [79.2] Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ

κωφον (*mutum* f** ff1. k vg; d *surdum*): a b c f* g1.2. h q *mutum et surdum*: Hier ad h. l. *Quod autem Graece dicitur κωφόν, magis tritum est sermone communi ut* surdus *magis quam* mutus *intelligatur. Sed moris est scripturarum κωφόν indifferenter vel* mutum *vel* surdum *dicere.*

33. και εθαυμ. οι οχλοι: Chr (et.mo 6) οι δε οχλ. εθαυμασαν (montf -ζον). hinc et. xcom | λεγοντες c. ℵBCD unc rell (exc v) et min plus130 itpler vg al pl ... ς (= Gb Sz) add οτι c. v al mu a arm | εφαν. ουτως (Lr ουτοσ): D 33. itpler vg go ουτ. εφ. | D* om τω

34. D a k Hil Iuv om versum | εν: b g1.2. h gat add *belzebul* (b g1.). *belzebub* (gat, g2. *beelz.*), *belzebut* (h)

35. ℵ* om (suppl b) και ante κηρυσσ. | μαλακιαν c. ℵbBC*DSΔ 1* 22. 33. 118* 157. 209. al50 fere itpler vg sah cop syrutr go aeth al Chr (et.mo 6) ... ς (= Gb Sz) add εν τω λαω c. ℵ*C3EFGKLMUXΓΠ al pl c g1. tol gat arm (:: cf 4, 23). Praeterea ℵ*L 13. 124. 262. al7 a b g1. h gat** add (vel omissis vel servatis εν τω λαω) και πολλοι (ℵ om) ηκολουθησαν αυτω

36. τους οχλους: CM al add et G al g1.2. syrp c.* praem ο ις | εσκυλμ. (Gb Sz) c. ℵBCDEFGKMSUXΓΔΠ al150 fere, item *vexati* it vg Hil Hier etc (sed d *fatigati*), Bas2.299 Chr al ... ς εκλελυμενοι c. L al certe mu | ερριμμενοι c. ℵBCDkL (ερημενοι) 126. yscr ... D* ρεριμμενοι (Ln); ς ερριμμενοι (ΓΔ al ερριμενοι, X bscr ερρημενοι) c. EFGKSUXΓΔ al pler; M 299. ερρηγμ. ... Π 33. al armusc om κ. ερριμμ. | ωσει c. ℵBEGKSUX ΓΔΠ al longe pl ... CDFLM al plus40 Bas2.299 Chr (et.mo 6) ωσ

38. του κυριου (et. Orquater): D* τον κυριον | εκβαλη: LX al -λει

X. 1. προσκαλεσαμενος: C3L al mu h add ο ις | Δ om τους | εξουσιαν c. ℵBCDGKMSUVΓΔΠ al pler it vg etc ... EFL al50 fere (syrutr al ut videtur)

ἐδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

2 *Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ,* 3 *Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἁλφαίου καὶ Λεββαῖος,* 4 *Σίμων ὁ Καναναῖος καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.*

2–4 Mc 3, 16–19 Lc 6, 14–16 Act 1, 13

Cyr$^{act\,47}$ al add κατα | CD al pauc εκβαλειν | μαλακιαν: L 157. al b g^{1} Cyr^{act} al add εν τω λαω

2. δε: D gr* om | ιστιν: L al^{30} fere εισιν (-σι) | και ante ιακ. c ℵ*B d syr^{sch} et$^{p\,mg}$ ... ς Ti om c. ℵ^{c}CDg^{r}EFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it vg etc | ο του: D*F al^{2} του

3. M 111. om θωμ. (a b q ante σιμων pon) κ. μα. ο τελ. | ματθ. c. ℵBD ... ς ματθ. c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc | a b am fu for syr$^{p\,mg}$ Or^{int} και ιακ. | ο του: M 299. του | και (122. om) λεββ. (Gb′) c. D 122; cdd ap Aug$^{consens\,2,\,70}$ (*Lc a Mt non discrepat nisi in nomine* Iudae Iacobi, *quem Mt* Thaddaeum *appellat; nonnulli autem cdd habent* Lebbaeum) k (**iebbaeus s. lebb.*, ** *-bd-*) Hesych (in lexico ἰάκ. ἁλφαίου ὁ καὶ θαδδ. καὶ λευὶ παρὰ τῷ μάρκῳ, παρὰ δὲ τῷ ματθ. λεβαῖος, παρὰ δὲ λουκ. ἰούδας ἰακώβου) Or$^{int\,4,\,400}$ (in praef. comm. in epist. ad Rom. „*Mt in catalogo app. dicit post multos:* Matthaeus publicanus et Iacobus Alphei et Lebbaeus et Sim. Chan. – – *Hunc eundem quem Mt* Lebbaeum, *Mc* Thaddaeum *posuit* – – *Igitur eundem quem Mt* Lebbaeum *et Mc* Thaddaeum *dixit, Lucas* Iudam Iacobi *scripsit.*“ Hoc testimonium omnino ab ipso Or pendere censendum est, non a Rufino interprete (it^{pler} contra λεββ. testantur). Propterea que huc etiam trahendum videtur Or contr. Cels. 1, 62 ἔστω δὲ καὶ λέβης τελώνης (*praeter Matthaeum publicanum*) ἀκολουθήσας τῷ ιω. ἀλλ' οὔτιγε τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἁπ. αὐτοῦ ἦν εἰ μὴ κατά τινα τῶν ἀντιγράφων τοῦ κατὰ μάρκ. (si huc pertinet potius ματθ. legendum) εὐαγγ. ... ℵB 17. 124. sah cop c ff^{1} g^{2} l vg sax fr και (ℵ* om, suppl b) θαδδαιος (Ln) :: ut Mc ... ς κ. λεββαιος (LX al λεβαιος) ο επικληθεις (επικαλεισθ. nusquam Mt) θαδδαιος (L θαδεος item al) c. C^{2}EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler syr^{utr} arm aeth; item 13. 346. κ. θαδδ. ο επικλ. λεββ. (item C*^{vid} nisi forte θαδδ. om, cf c in append.); item 243. ιουδας ο και λεβαιος ο επικλ. θαδδ. ... a b g^{1} h gat mm *et iudas zelotes.* Chr ad h. l. ειτα ειπων λεββαιον τον (alii libri add επικληθεντα) και θαδδαιον (videtur haec ipse Chr addere) και σιμωνα τον ζηλωτην, ον και καναιτην καλει, επι τον προδοτην ερχεται – – ιουδ. ο ισκαριωτης. ην γαρ και ετερος ιουδ. ο λεββαιος, ο και επικληθεις θαδδ., ον ιακωβου φησιν ειναι ο λουκ. λεγων· ιουδας ιακωβου.

4. σιμων: D h q syr^{sch} και σιμ. | καναναιος (Gb′) c. BCDL 1. 22. 33. 118. 18^{ev} al^{mg} it (et. δ) vg cop (D a c f ff^{1} vg [non am] Or^{int} χαν.) ...

5 [81.10] *Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς λέγων· εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν*
15, 24 *Σαμαριτῶν μὴ εἰσέλθητε·* 6 *πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρό-*
7–8 Lc 9, 2 Mt 10, 9 *βατα τὰ ἀπολωλότα οἶκου Ἰσραήλ.* 7 [82.2] *πορευόμενοι δὲ κηρύσ-*
10, 5 *σετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.* 8 *ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, νεκροὺς ἐγείρετε, λεπροὺς καθαρίζετε, δαιμόνια ἐκ-*
9–15 Mc 6, 8–11 Lc 10, 4–12 *βάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.* 9 *μὴ κτήσησθε χρυσὸν*
Mt 9, 3 aa *μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν,* 10 *μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ δύο χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιος γὰρ*

ς *χανανιτης* c. ℵEFGKMSUVXΓΔΠ al pler sah syr^{p} al Chr | ℵ* o (ℵ^{b} om) *ιουδ.* | o ante *ισκ.* (et. ς^{e} Gb Sz) c. ℵ*BDKMSΔΠ al pl Chr ... ς om c. ℵ^{b}CEFGLUVXΓ al plus^{40}:: ut Mc et Lc | *ισκαριωτης* c. ℵBEFGKLMS UVXΓΔΠ al omn fere g$^{1.}$ vg^{cd} sah cop syr^{p} aeth Chr (Or^{3,709} *ιουδας σιμωνος ισκαριωτου*), item D f k l am fu for syr^{sch} arm *σκαριωτης*, q *scariota*, g$^{2.}$ *scariothis* ... c h$^{but\,l\,ser}$ *ισκαριωθ* (Ln), item it^{pl} *scarioth* vel *carioth* | o *και* (F al pauc it^{pl} sah cop syr^{utr} al om) *παραδους* (ℵ^{b} [non* nec^{c}] FXΔ al -*διδους*): L 13. 124. 346 al Or^{3,709} *ος και παρεδωκεν*

5. c^{3} al mu om *τ. δωδεκα* | F *αποστειλας* | *λεγων* (et. Or^{3,710} ℵ* 80. om): D it^{pler} (non ff$^{1.}$) am fu for praem *και* | Δ *μη εισελθ. – – μη απελθ.* | *σαμαριτων* c. ℵCD^{2}GLΠ* al (ℵ *σαμαριται, σαμαριτις, σαμαρια* constanter) ... ς Ln Ti *σαμαρειτων* c. BEKMUXΓΔΠ** (FSV e sil) al pler ... D* (it vg) *σαμαριτανων*

6. *πορευεσθε δε* (et. Eus$^{dem\,445}$ et$^{ps\,282}$ Cyr$^{os\,204}$; ti* al Cyr$^{glaph\,380}$ om *δε*): D *υπαγετε*

7. *οτι* c. ℵCDEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it (g$^{2.}$ *approinq. enim*) vg etc (sah *μετανοησατε· ηγγ. γαρ*): B om

8. D *θεραπευσατε* | *νεκρ. εγειρετε* (D -*ρατε*) h. l. (et. Gb) c. ℵ* et^{c} BC*D 1. 13. 33. 108. 157. 346. al^{10} fere a b c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h k l q vg (for ante *ασθεν.*) sax fr ap aeth pers^{wbe} arr Cyr^{semel} Chr^{bis} Hil; item ς ante *δαιμ. εκβ.* c. min syr^{sch}; item post *δαιμ. εκβ.* PΔ al pauc syr^{p} Chr^{bis} ... Sz Ti om c. ℵ^{b} (vel^{a}) C^{3}EFGKLMSUVXΓΠ al plus^{150} f sah arm syr^{edd} et$^{ed\,princ}$ pers^{p} aeth$^{edd\,2}$ Eus$^{dem\,138}$ Bas^{2,278} Chr (ad h. l. et^{txt} [exc edd aliq] et^{com}) al Hier^{com} (*dat potestatem infirmos curare, leprosos mundare, daemones eiicere, ut magnitudinem promissorum probet magnitudo signorum*) Iuv | D *καθαρισατε* | DF al *εκβαλετε* | GL al *δωτε*

9. ℵ* (^{b} suppl) om *μηδ. αργυρον* | *μηδε* c. ℵBCEFGKMPSUVXΓΔΠ al pler: DL al pauc *μητε*

10. *μη*: D k sah cop syr^{sch} *μητε* (*nec*) | *μηδε* ter: DL al pauc *μητε* | D* *χειθωνας* | *ραβδον* c. ℵBD 1. 33. 118. al b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h l q δ vg sah (cop anceps) syr^{sch} syr^{p} edd arm aeth al Eus$^{luc\,169}$ (*κατα δε τους λοιπους και τον αυτον ματθ. μη επιτρεπων αυτοις μητε ραβδον μητε πηραν μητε υποδηματα μητε δυο χιτωνας*) et$^{ps\,348}$ Chr Hil ...

ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ. 11 [83.2] εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν· κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. 12 [84.5] εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐτήν. 13 καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθάτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. 14 [85.2] καὶ ὃς ἂν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν ἐκ τῶν ποδῶν ὑμῶν. 15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 11. 24
ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως

Gb″ Sz Ti ραβδους c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al[150] fere a k syr^{p} ed Chr$^{mo\,1}$ (:: similiter lectio Lc fluctuat). Praeterea a b c g^{1} h q Hil (non item d f ff^{1} k vg) add *in manibus vestris* (*vestr.* om q) | γαρ: υ* 258. om | της τροφ. (et. Ir$^{int\,237}$): ΚΜΠ 299. al plus[15] a b c f ff^{1} g^{1} h q (non d k l vg) syr$^{p\,mg}$ aeth^{cod} Hil του μισθου :: ut Lc (Clem$^{hom\,3,\,71}$ μη λογισαμενοι οτι αξιος εστ. ο εργ. του μισθ. αυτου) | αυτου c. ℵBCL 1. 22. 118. 124. 209. al h sah cop Thph Ir$^{int\,237}$ edd ... ς (Gb^{o}) add εστιν c. EFGKMPSUVXΓΔΠ al pler arm; item post γαρ D al[5], item *est enim* vel *enim est* it^{pler} vg al (Ir^{int} e cod uno) Hil

11. εισ ην δ αν πο. η κωμ. (η κω. L 124. sah post εισελθ., 1. 118. 209. a b ff^{1} h k Hil al om) εισελθ. c. ℵBCEFGKMPSUVXΓΔΠ etc (L etc): D 28. η πολισ εισ ην αν εισελθ. εισ αυτην | τισ εν αυτη: ℵK p^{scr} εν αυτ. τισ | L om εστιν | μεινατε: X 28. 243. 301. μενετε | εως αν εξελθ.: X Amb om

12. ασπασ. αυτην c. ℵ$^{b\,vid}$ et^{c} BCEFGKMPSUVXΓΔΠ al pl k am cop syr$^{utr\,pers^{p}}$ Chr ... ℵ* et^{cb} DL 1. 22. 209. ti$^{a\,v}$ al plus[50] it^{pler} vg arm aeth Thph Hil add λεγοντεσ ειρηνη τω οικω τουτω (c omissis ασπ. αυτ. *dicetis: Pax* etc; similiter sah^{ask}) :: cf Lc 10, 5

13. και εαν (d *si enim*): D om και | ᾖ: C* ην | M al[3] η οικια εκεινη | αξια: L om | ελθατω c. ℵCL 13. 33. 346. al ... ς Ln ελθετω c. BEFGKM PUXΓΔΠ al pler; item ℵV al plus[20] εισελθετω ... D εσται, 99. b^{scr*} om | εαν (L al pauc ει) δε μη η (L al^{2} om) αξια: D ει δε μηγε | D* om ἡ | προσ c. CDEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn fere (it vg *ad vos*, antea *super eam*) ... ℵB 243. Chr (et.$^{mo\,5}$) εφ (243 ε. υ. ανακαμψει) :: praecedente επ, cf et. Lc 10, 5

14. οσ etc: L b c g^{1} h k aeth οσοι α. μ. δεξονται υ. μ. ακουσωσιν (k *audierit*) | αν c. ℵBDKL al mu ... ς Ti εαν c. CEF unc rell min pl | εξω c. ℵBD 33. 157. al[10] it vg (*foras*, *foris*, *extra*) cop aeth (item ᵓL al[5] Bas$^{2,\,262}$ edd [sed non Garner.] εκ) ... ς Ti om c. CEF unc rell min pler arm | της οικιασ η (L om η): D arm^{zoh} om | η της πολεωσ: ℵ η πολεωσ η κωμησ | εκεινησ: D al[6] it^{pler} (non f; b post οικ.) vg om | εκ c. ℵC 33. 157. al[8] it vg (it^{pler} vg *de*; k *a*) arm syr^{p} ... ς Ti om c. BD unc rell min pler cop al Chr (:: cf Act 13, 51. Lc 9, 5)

15. αμην (1. 22. αμ. αμ.): L al[5] add γαρ | γομορρ.: ℵC praem γη |

Lc 10, 3 ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 16 [83.5] Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα
ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς
17 - 22 Mc 13, 9 - 13 Lc 21, 12 - 17 αἱ περιστεραί. 17 [87.1] προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παρα-
δώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· 18 καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν.
Lc 12, 11 s 19 [88.2] ὅταν δὲ παραδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσητε· 20 οὐ
γὰρ ὑμεῖς ἐστὲ οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν
τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ
24. 9. 13 θανατώσουσιν αὐτούς. 22 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων

γομορρων c. ℵBEFGKSUVXΓΔΠ al pl a b c f g^{1} q vg Bas^{2,202} Chr^{codd} ... Gb′ Ti γομορρας (DL -μορας) c. CDLMP 1. 22. al plus^{30} ff^{1} h k (ff^{1} *sodomae et gomorrae*, k *sodome et gomore*) Chr$^{montf\ et\ mo\ 6}$ (item Clem$^{hom\ 3,31}$ και αληθως υμιν λεγομεν [Petrus loquitur], ανεκτοτερον εσται γη σοδομων και γομορρας εν ημερα κρισεως η τω τησ απειθειασ τοπω ενδιατελειν. Item presbyteri ap Ir$^{int\ 4,28,1}$ *et quoniam tolerabilius Sodomae* [alii *Sodomis*] *et Gomorrae erit in iudicio quam civitati illi quae non recepit* [alii *recipit*] *sermones discipulorum eius*)

16. L ἀποστέλλω | εν (CL εμ) μεσω: B εισ μεσον | ωσ οι: L al^{10} fere ωσει | ℵ* Or^{3,2} ωσ ο (ℵ^{b} οι) οφισ (Or γινεσθε φρονιμοι ωσ ο οφισ) | ακεραιοι (it vg *simplices*): D απλουστατοι | ωσ αι: LX al pauc ωσει

17. δε: D al pauc a c g^{1} k m flor (Or^{1,295}) om | c* om υμασ | εν τ. συναγ. (et. Or Petr^{4,97}): D εισ τασ συναγωγασ

18. κ. επι ηγεμονασ δε (c. ℵBCEKMPSUVΓΠ al pl Or$^{1,398.3,534}$ Petr^{4,97}; FGLXΔ al mu Or^{1,295} om) κ. βασιλεισ: D 111. και επι ηγεμονων (Or^{1,158} επι βασιλεων κ. ηγεμονων etc libere e Mt et Mc) | αχθησεσθε (et. Or^{quater} Petr): D 111. σταθησεσθε, item *stabitis* it^{pler} (non f vg) Cyp Hil, item (Ir$^{int\ 210}$ liberrime) Or$^{int\ 3,532.534}$ :: cf Mc 13, 9

19. παραδωσιν c. ℵBE* 1. 22. c^{acr} item (*tradiderint*, k *-runt*) d f g^{1} k Cyp^{saepe} al ... DGLX 33. al^{40} fere (a b e ff^{1} g^{2} h m q floriac vg Hil Amb *tradent*) παραδωσουσιν (Gb′), item -δωσωσιν al plus^{10} Or^{1,295} Chr (et.$^{mo\ 2}$) ... ς Ti παραδιδωσιν c. CE^{3}FKMSUVΓΔΠ al pl | r al μεριμνησετε | πωσ η: a b k floriae Cyp^{quater} (sed^{semel} habet) al om | λαλησητε: Kr al plus^{30} Or Chr$^{mo\ 4}$ -σετε | δοθησεται – – ωρα (c* cop syr^{hr} ημερα) τ. λαλησητε (-σητε c. ℵBCEFGVXΓΠ** al pm, -σιτε Δ; ς Ln Ti -σετε c. KMSUΠ* al pl): DL al plus^{10} k floriae harl* arm Or^{1,295} (sed habet$^{int\ 3,532}$) al Cyp^{semel} (sed^{ter} habet) Op om; hinc Gbo et Ln [δοθ. -λαλ.]

21. τεκνον (et. Or^{1,295} Eus$^{dem\ 208}$): B^{bent} το τεκν. | επαναστησονται (et. Or Eus): BΔ al pauc -σεται

διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.
23 [89.10] ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς
τὴν ἑτέραν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ
Ἰσραὴλ ἕως ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 [90.3] Οὐκ ἔστιν μαθη- Lc 6, 40 Io 13, 16
τὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ.
25 ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ
ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. [91.10] εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ
ἐπεκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ. 26 μὴ οὖν φοβη-
θῆτε αὐτούς· [92.1] οὐδὲν γάρ ἐστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκα- Mc 4, 22 Lc 8, 17
λυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 27 [93.5] ὃ λέγω ὑμῖν
ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύ-

---

23. διωκωσιν: D a al -κουσιν | Petr^{4,97} εκ της πολεως ταυτης | φευγ. εις τ. ετεραν c. ℵB 33. 265. Or$^{3,473.4,398.}$ (item ^{3,709} cdd) Petr Ath^{1,91} et^{258} Cyr glaph^{112}; item ς Ti φ. ε. τ. αλλην c. CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Clem^{597} Or^{3,709} cdd Const^{5,3,2}; item alterutrum c f l q vg (*fugite in aliam*, ita et. Iul^{pap} ap Ath^{2,606}; sed q *fug. in alteram*) cop syr^{utr} go aeth ... DL 1. 13. 22. 118. 124. 209. 247. al a b ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h k gat mm arm Or$^{1,380.295}$ (Hil *ex una deinde in duas urbes fugam suadet*) φευγ. εις τ. ετεραν (DL 247. αλλην)· καν (D εαν δε) εν τη ετερα (D εν τη αλλη, L al^{9} Or$^{1.295}$ εκ ταυτης: ita Gb) διωκωσιν (D -κουσιν, L 247. εκδιωξουσιν) υμας (Or^{1,380} παλιν omisso υμας) φευγετε εις την αλλην: ita Gb, Ln φ. ε. τ. ετ. [καν - - αλλην] | γαρ (et. k am fu syr^{utr} go al Or^{1,295}): DM al^{15} it^{pler} vg cop arm aeth al om (Gb^{o}) | c* ti** al οτι ου μη | τελεσητε: ti al pauc Or^{1,295} -σετε | του ισρ. c. ℵCEFGKLM SUVXΓΔΠ al omn^{vid} Or^{1,295} Chr ... Ln om του c. BD | εως c. ℵBX al ... ς Ln Ti add αν c. CD unc rell min pler Or^{1,295} Chr; item ℵ^{c} al add ου

24. διδασκαλον: c. BCDEGKLSUVXΓΔΠ al pl it vg al mu Or^{4,424} Cyr^{4,308} et$^{ador\,595}$ al ... ℵFM 13. al plus^{20} syr^{utr} arm^{cdd} aeth add αυτου (al pauc a b q Hil om αυτου post κυριον)

25. ο δουλος (et. a c g$^{1.}$ h q am; Δ* add αυτου): L al pauc b f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ k vg Cyr^{4,503} τω δουλω | τον οικοδ. et τοις οικ. c. ℵB^{2}CD unc rell min omn^{vid} .. Ln τω οικοδεσποτη et τοισ οικιακοισ c. B* | βεελζεβουλ c. CEFGKMSUVΓΔΠ al pler a f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q syr^{p} et$^{mg\,gr}$ arm aeth go; item βειλζ. DLX b (*velzebul*) k cop ... ℵB βεεζεβουλ ... c g$^{2.}$ vg sax fr syr$^{sch\,pers\,p}$ *beelzebub*; mm *belzebud* | επεκαλεσαν c. ℵ^{c}BCEFGKMSVXΓΔΠ al plus^{50} Ath^{1,566} Cyr$^{ador\,596}$ et$^{es\,709}$ al; item επεκαλεσαντο ℵ* 4. 59; item απεκαλεσαν U al^{40} fere ... ς (= Gb Sz) εκαλεσαν c. 1. al ut^{vid} mu; L εκαλεσαντω, D καλουσιν | οικιακ. c. ℵBEFGKLVXΓΔΠ al pl ... Gb'' οικειακ. c. CDMU al pl. Cf ad v. 36

26. κεκαλυμμ.: X al pauc κεκρυμμ. | ου γνωσθ.: E ουκ αποκαλυφθησεται

27. ως: M al^{4} Bas^{2,296} προσ | ακουετε (et. Clem^{bis} Eus$^{ps\,bis}$; L -εται): 1. 22. al Chr$^{mo\,6}$ Bas^{2,296} ηκουσατε, Or$^{3,534\,cod}$ ακηκοατε, item a al

ξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. 28 *καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβεῖσθε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ.* 29 *οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν.* 30 *ὑμῶν δὲ καὶ αἱ*

---

audistis | *κηρυξατε*: D Or^{3,534} Eus$^{ps\,330,500}$ *κηρυσσετε* (D *-ται*, sed d *praedicate*), L *κηρυχθησετε*

28. *μη φοβεισθε* c. ℵBCEFGLMUVXΓΔΠ al plus^{100} Eus$^{pr\,13,10}$ Bas^{2,284,295} Cyr$^{apol\,246}$ al, item K al mu *-βησθε* (Iust$^{ap\,1,19}$ *μη φοβεισθε τους αναιρουντας υμας και μετα ταυτα μη δυναμενους τι ποιησαι, ειπε, φοβηθητε δε τον μετα το αποθανειν δυναμενον και ψυχ. κ. σωμ. εις γεενναν εμβαλειν.* Clem$^{2\cdot cor\,5}$ *και υμεις μη φοβεισθε τους αποκτιννοντας υμας και μηδεν υμιν δυναμενους ποιειν, αλλα φοβεισθε τον μετα το αποθανειν υμας εχοντα εξουσιαν ψυχης και σωματος του βαλειν εις γεενναν πυρος.*) ... ς (= Gb Sz) *φοβηθητε* c. DS 1. al sat mu^{vid} (Clem$^{hom\,17,5}$ *λεγων· μη φοβηθητε απο του αποκτειναντος το σωμα, τη δε ψυχη μη δυναμενου τι ποιησαι· φοβηθητε τον δυναμενον και σωμ. κ. ψυχ. εις τ. γεενν. του πυρος βαλειν. ναι λεγω υμιν, τουτον φοβηθητε* :: cf Lc) Or^{1,296} Eus$^{ps\,308}$ Const^{5,4,3} :: cf Lc | *αποκτεννοντων* c. ℵCDUΓΔΛ^{2} 1. ti** al plus^{30} (Clem$^{2\cdot cor}$); item Gb Sz *αποκτιννοντων* c. EF^{we}GKLMSVXΠ* al plus^{100} ... ς (Schu prob) *αποκτεινοντ.* c. B al pm (item Or Eus Const Cyr) | *αποκτειναι*: D* *σφαξαι* | *φοβεισθε* c. ℵB(mai ed utraq) c al ... ς Ln Ti *φοβηθητε* c. D unc rell min pler Or Const Bas Cyr :: in Lc *φοβηθητε* quater nec fluctuat | *δε*: L 1. al^{5} Isid^{3,295} (sed^{cod} *δε*) om | *δυναμ. και* (et. Iust$^{ap\,1,19}$ Clem^{hom} Thdot^{972} Or^{ter} al Ir$^{int\,210}$ Or$^{int\,4,600}$ etc): a b c g$^{1\cdot}$ h m q (non f ff$^{1\cdot}$ k vg) cop syr^{utr} arm aeth Or^{1,296} Or$^{int\,3,876}$ Tert^{semel} al om *και*, hinc Ln [*και*] | *ψυχ. και σωμα* (Clem^{hom} Ir^{int} Tert^{ter} Lcif *σω. κ. ψυχ.*) c. (ℵ Or^{2,536} *ψυ. κ. το σωμ.*) BCDLXΠ al pm Iust Clem^{hom} Thdot Or^{1,296} et^{alibi} Const Bas Cyr al ... ℵ^{c}EF^{we}GKMSUVΓΔ al plus^{50} *την ψυ. κ. το σωμ.* | *εν γεεννη*: D *εις γεενναν*, item it^{pler} (non k) vg Ir^{int} Tert al

29. D* Or^{2,722} (non item^{1,296}) *του ασσαριου* (L *ασαρ.*) | D *πωλουνται* | *επι* (Or^{3,344}; *εισ*^{1,296}; *super* it^{pl} vg; *in* ff$^{1\cdot}$ h k) *την γην* (et. Or^{bis} Bas^{2,284}; X al^{5} Cyr$^{glaph\,23}$ *τησ γησ*) ... Or$^{1,263.\,bis\,794}$ et^{2,822} et^{4,356} Chr^{montf} et$^{mo\,6}$ Iuv^{vid} *εισ την* (Or$^{1,794.\,2,822}$ Chr om) *παγιδα*. Cf Clem$^{hom\,12,31}$ *ανευ γαρ τησ του θεου βουλησ ουδε στρουθοσ εν παγιδι εμπεσειν εχει* ... L Or^{2,722} Novatian Op om (non item Ir^{int} Cyp Tert Hil al), hinc Gb^{oo} | *ανευ* (it^{pler} [non k l vg] go cop$^{cdd\,2}$ al Or^{1,263} et$^{int\,4,503}$ Ir$^{int\,154}$ Tert Cyp al add *τησ βουλησ*, vide ante Clem^{hom}) *του πατρ. υμων* (U al Ath^{cdd} *ημων*, Or^{2,722} Ath^{cod} *μου*, Or^{1,296} et^{2,822} om): 435. al^{30} fere it^{mu} cop aeth^{cod} Or^{1,296} et^{2,822} et^{3,344} Ath^{1,389} Cyr$^{glaph\,23}$ Or$^{int\,1,142}$ add *του εν [τοισ] ουρανοισ*

30. *υμων δε* (et. Or^{1,296} Eus$^{ps\,204,357}$ Bas^{2,284} Cyr$^{glaph\,23}$ et$^{ador\,204}$ etc):

τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν. 31 μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς. 32 Πᾶς οὖν, ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· 33 ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν. 35 ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς, 36 καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. 37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ

c. 26 — 34—36 Lc 12, 51—53 — Mich 7, 6 — Lc 14, 26 a

D it^{pl} (non f g^{2} l) Clem^{263} Hil al *αλλα* | LX al *αι τριχαι* (L *ε* et *-χε*) | *κεφαλης*: DL it^{pl} cop go syr^{sch} al Clem Hil al add *υμων*

31. *φοβεισθε* (Gb′) c. ℵBDL 1. 13. 33. al^{5} Or^{1,298} Cyr$^{ador\,204}$ … *ς φοβηθῆτε* (M al add *αυτους*) c. CEGKMSUVXΓΔΠ al pler Bas^{2,284} Chr | *πολλων*: al^{10} fere a b c g^{1} h q Bas^{cod} et^{edd} (sed non Garneri) Hil *πολλω* (*multo*)

32. *ουν* (et. Clem^{595} Or$^{1,296.3,534}$ Cyr^{4,965} etc): x al pauc (Or^{3,719} libere) Chr (et.$^{mo\,3}$) om | *ομολογησει* (et. Or$^{1,296.3,534}$ Cyr Chr): EUV al pauc *-γηση* (item Clem *οστις εαν ομ.*, Or$^{1,280.399.3,719}$ *οσ εαν ομ.*) | *εν* (G om) *αυτω* (et. Clem Or^{saep} Cyr^{4,965} Tert al): DL (ante *καγ.*) al pauc (Did^{362} libere) *αυτον* (it^{pler} [non k] vg *confitebitur me – – et ego eum*) | *εν ουραν.* c. ℵDEFGLMSUXΓΔΠ al pler Clem Or$^{1,280.296.399}$ Chr … Ln *ε. τοισ ουρ.* c. BCKV al^{8} Or^{3,719} (et^{3,543} libere) Cyr^{4,965}

33. *δ' αν* c. ℵDEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Or$^{2,296.298}$ Cyr^{4,965} Chr … BL 300. *δε* (Ln), item c *δ'* (sed sequente *απαρν.* pro *αρν.*) | *αρνησηται* (LX al *-σεται*): c 1. Or^{bis} (sed^{1,399} *αρνησ.*) *απαρνησηται* | *αρνησομαι* (KL al *-σωμαι*): 1. Or^{bis} (sed^{3,543} *αρν.*) *απαρν.* | *καγω αυτ.* c. ℵBDΔ 1. 33. al plus^{15} Or^{1,298} et^{3,543} Cyr^{4,965} Chr (et.$^{mo\,5}$) al; item it vg arm go … *ς* Ti *αυτον καγω* c. CEFGKLMSUVXΓΠ al pler Or^{1,296}, item syr^{utr} aeth | *εν ουρ.* c. ℵCDEGKLMSUΓΔΠ al pler Or$^{1,296.297}$ Chr … BVX al pauc Or^{1,298} Cyr *ε. τοισ ουρ.* (Ln)

34. *νομισητε*: Γ al *-σετε* | *βαλειν* (K al pauc *βαλλειν*, sed K *-λλειν*) *ειρηνην* (ita et. a b c f am fu for Hier^{esai}): ℵ g^{1} ff^{1} q Tert Hil *ειρ. βαλ.* (h k vg^{ed} *pac. veni* [vg *venerim*] *mittere*) | Γ al ab *ειρηνην* pr ad *ειρ.* sec transiliunt. Totum versum syr^{cu} sic: *non veni mittere pac. in terram sed divisionem voluntatum et gladium.* Similiter Or^{3,188} *μη νομιζητε οτι ηλθ. βαλ. ειρηνην* (et$^{1,288.4,37}$ libere add *επι την γην*) *αλλα μαχαιραν.*

35. *διχασαι*: D*Δ (sed d *δ separare*) *δικασαι* | *ανθρωπον*: D 42. 114** it^{pler} (non f k vg Ir$^{int\,325}$ Tert al) syr^{cu} Hil Op *υιον* | L *θυγατεραν*

36. D *εχθροι* | *οικιακοι* (B^{bent} *οικοικοι*?) c. ℵCDEFGKLMVXΔΠ ac longe pl: UΓ al plus^{40} *οικειακοι* (Gb″). Apud Zonaram „*οἰκειακὸς ὁ οἰκεῖος*,

οὐκ ἔστιν μου ἄξιος, καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ
Lc 17, 33 Io 12, 25 ἔστιν μου ἄξιος, 38 καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
38 a 16, 24 a ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. 39 [97. 3] ὁ εὑρὼν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
Lc 10, 16 Io 13, 20 ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν. 40 [98. 1] Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται,
καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. 41. [99. 10] ὁ δεχό-
μενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήμψεται,
καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήμψε-
Mc 9, 41 ται. 42 [100. 6] καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον
ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ
τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

XI.

1 [101. 10] Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς
δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσ-
σειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

2—6 Lc 7, 18—23 2 [102. 5] Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα
τοῦ Χριστοῦ, πέμψας διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 3 εἶπεν αὐτῷ· σὺ

οἰκιακὸς δὲ ὁ ἐν τῷ οἴκῳ. Coraes ad Plut. Cic. 20. οἰκιακά εἰσι τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν ἢ τὰ τῆς οἰκίας, οἷόν ἐστι τὸ ἐχθροὶ τοῦ ἀνδρὸς οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ, οἱ σύνοικοι· οἰκειακὰ δ' ἂν λέγοιτο, εἴγε ὅλως καὶ λέγεται, τὰ τῶν οἰκείων.). Cf ad v. 25

37. και ο φιλ. υι. η (8 και, Δ add ο) θυγ. usq αξιος (et. Or[1. 299] Eustheoph [143. 144] Or[int 3, 20] Cyp[bis]; semel om): B*D 17. 243. syr[P] cod om

38. και οσ ου λαμβανει (κ al -νη) usq αξιος: M* om

39. και ο: D Tert o δε

41. λημψεται bis c. ℵBCDLZΔ Chr[gue] ... ς ληψ. c. EFGKMSUVXΓΠ al omn[vid] | D al[2] om και ο δεχ. δικ. usq λημψ.

42. εαν c. ℵCEFGKLMPSUVZΓΔΠ al pler ... BD 33. αν (Ln) | ποτιση: L 33* al pauc -σει | των μικρων: D των ελαχιστων, item minimis it vg go al (157. τ. μικρ. τουτ. των ελαχιστ.) | ψυχρου (D it[pler] [non k] vg syr[cu] [non syr[utr]] cop arm aeth go Or[3. 626] alludens praem vel add υδατοσ): MXZ 33. ti* al plus[10] ψυχρουν | μονον: D al[3] syr[cu] cop Cyp om (Δ* ψυχρουμενον, **ψυχρ. μονον) | μαθητου (E* om μον. εισ' ον. μαθ.): h ff[1] g[1. 2] (non c f h k q vg) meo | απολεση (LZΓ al fere[20] -σει) τ. μισθ. αυτ.: D a b c g[1] h k q cop aeth Cyp al απολεται ο μισθοσ αυτου

XI. 1. ετελεσεν c. ℵBCDEFGKLPSUVXZΓΔΠ etc: M al plus[10] συνετελ.

2. ακουσασ: M post εργα pon | FLX al δεσμοτηριω | του χυ: D al[20] fere syr[cu] aeth[rom] Chr[mo 6] του ιυ (item Or[3. 469] τα περι του ιυ) | δια (Gb' prob Schu) c. ℵBC*DPZΔ 33. 124. q (*mittens per disc.*) syr[utr] arm go

εἰ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; 4 *καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς* Deu 8, 15
εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ
Es 35, 5 s
βλέπετε· 5 *τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ* 61, 1
20, 18 s
καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτω-
χοὶ εὐαγγελίζονται· 6 *καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ*
ἐν ἐμοί. 7 *Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς* 7—11
Lc 7, 24—28
ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλ-
λαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 8 *ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρω-*
πον ἐν μαλακοῖς ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς
οἴκοις τῶν βασιλέων. 9 *ἀλλὰ τί ἐξήλθατε; προφήτην ἰδεῖν; ναὶ*

(item a b c f h k syr^{cu} *discipulos*, item Dial^{37} *επεμψε τους μαθητας*) ... ς *duo* c. C^{3}EFGKLMSUVXΓΠ al pler ff^{1} g^{1} vg cop aeth syr$^{p\ mg}$ Or$^{3,\ 469}$ Chr al :: e Lc

3. αυτω: M *αυτοις*, item b *illis* (it^{pm} om) | o *ερχομενος* (et. Or Dial etc): D* S^{r} o *εργαζομενος*

4. D a b c ff^{1} g^{1} h *αποκρ. δε* | *ιωαννη* (ℵ* *τω ιω.*) c. ℵBCE (*-ννην*) FGKLMP SUVXΓΠ etc: DΔ *-ννει* | L 435. cop syr^{cu} Or$^{4,\ 110}$ (et$^{3,\ 514}$ *ειδετε κ. ηκουσατε*) *βλεπ. και ακου.* :: e Lc

5. *και χωλ.* c. ℵBCEFGKLMPSUVXΓΔΠ rell omn^{vid} a b k l q go syr^{cu} et^{utr} etc ... zΔ 28. c f ff^{1} g$^{1.\ 2}$ h vg cop arm aeth Or$^{2,\ 586.\ 4,\ 110}$ Chr^{gue} om *και*, Ln [*και*] (D om *και χωλ. περιπατ.*) | *λεπροι*: K k syr^{cu} et^{utr} Chr$^{mo\ 2}$ *και λε.* | *και κωφοι*: c f ff^{1} g^{2} h vg fr sax* cop aeth Or$^{4,\ 110}$ om *και*, Ln [*και*] | *και νεκρ.* c. ℵBDLPZΔ 1. 13. al a b g^{1} k l q for syr^{cu} et^{utr} arm go Chr (et.$^{mo\ 3}$) Bas^{sol} ... ς om *και* c. CEFGKMSUVX al pler cop c f ff^{1} g^{2} h vg (non for, sed am) sax fr Or$^{2,\ 586}$ lib, Ln [*και*] (syr^{cu} *κ. νεκρ. εγ.* post *ευαγγ.* pon; Or$^{4,\ 110}$ om; Clem^{151} lib et Or$^{2,\ 586}$ lib *ανιστανται* pro *εγ.*) | *και πτωχοι*: c f ff^{1} (non a b g$^{1.\ 2}$ h k q) vg (et. am, sed non for) item (ubi et. ante *χωλ.* et *κωφ.* om, item om *κ. νεκρ. εγ.*) Or$^{4,\ 110}$ om *και*, Ln [*και*]

6. *εστιν* (h k *erit*): X 235. Chr (et.$^{mo\ 6}$) a b Hil Prom Quaest om | *ος εαν* c. ℵCEFGKLMPSUVXZΓΔΠ al pler Clem^{151} Chr ... BD 1. 33. *ος αν* (Ln)

7. B *ιωανου*, item vv. 11. 12. 13. | *εξηλθατε* c. ℵBCDGLPZ al^{7} Chr^{gue} ... ς *εξηλθετε* c. EKMSUVXΓΠ al pler ... FΔ *εξεληλυθατε*

8. *εξηλθατε* c. ℵBCDLPZΔ al^{9} Chr^{gue} ... ς *εξηλθετε* c. EGKMSUVXΓΠ al pler ... F *εξεληλυθατε* | *εν* (D*, it vg om) *μαλακ.* c. ℵBDZ 47^{ev} a c ff^{1} g$^{1.\ 2}$ k q vg (exc gat) Tert Hil al ... ς add *ιματιοις*, Ln [*ιμ.*] c. CEFGKLM PSUVXΓΔΠ al omn fere syr^{cu} et^{utr} cop arm aeth go (cop aeth et. post *μαλακα* add) :: ita Lc | D *ημφιασμενον* | E* *φοροισιν* | *βασιλεων* c. ℵBCD LMPUZΓΔΠ^{2} al pl ... EFGKSVXΠ* al fere^{90} *βασιλειῶν* (FGΠ ti* al pler) vel (ita Gb' Sz) *-λείων* (K *-λεῖων*) :: cf Lc. Praeterea ς Ln Ti add *εισιν* c. ℵ^{c}CD unc rell etc ... om c. ℵ*B

9. *εξηλθατε* c. ℵBCDLPZΔ al^{7} Chr^{gue} ... ς *εξηλθετε* c. EGKMSUVXΓΠ al pler (idem in Or editum) ... F *εξεληλυθατε* | *προφ. ιδ.* c. ℵ*BZ Or$^{3,\ 472}$ (quam-

λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 10 [103.2] οὗτός ἐστιν περὶ οὗ
3, 3 Mal 3, 1 Mc 1, 2 γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 11 [104.5] ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου
τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων
12—13 Lc 16, 16 αὐτοῦ ἐστίν. 12 [105.5] ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν
αὐτήν. 13 [106.10] πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάν-
Mal 3, 23 νου ἐπροφήτευσαν, 14 καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλείας
14—19 Lc 7, 31—35 ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. 15 ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω. 16 [107.5] Τίνι δὲ
ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶν παιδίοις καθημένοις ἐν
ταῖς ἀγοραῖς, ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις 17 λέγουσιν· ηὐλήσαμεν

---

vis Mt et Lc miscere videatur) Chr^{comm} cat$^{ox\ 267}$ (est cat^{marc}, sed „ex Mt" ista verba afferuntur) (f k cop coniung *videre prophetam*) ... ς (Ln) *ιδειν; προφητην* (Π *τον προφ.*); quem ordinem tuentur ℵ^{cc}CDEFG KLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} Or^{4,117} Chr^{txt}:: ita et. Lc

10. *ουτος* c. ℵBDZ b g^{1} k syr^{cu} aeth Or^{4,110} Amb Op Quaest ... ς add *γαρ*, Ln [*γ.*] c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} c f ff^{1} g^{2} h q cop syr^{utr} go arm Chr:: cf 3, 3 ubi *γαρ* non fluctuat | *εγω* (et. Or$^{4,75.110}$ Eus$^{ecl\ 35}$): z c ff^{1} g^{2} cop Chr (et.$^{mo\ 6}$) Amb om, Ln [*εγ.*] | x al pauc *αποστελω* | *οσ κατασκ.* c. ℵBCDEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} f ff^{1} g^{1} h q vg syr^{cu} et^{sch} syr^{p} mg cod arm aeth go Or^{4,110} Eus$^{ecl\ 35}$ Tert al ... Ti *και κατασκ.* c. P a b c k cop syr^{p} Chr$^{mo\ 2}$ et^{gue} Amb^{semel} Hier^{malach}

11. EFGLX al pm *εγειγερται* | D* *ε. τοισ γ. των γυναικ.* | *αυτ. εστ.* c. ℵBDEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} b k Cyr^{4,474}... Ti *εστ. αυτ.* c. C it^{pler} vg

12. *δε*: D^{gr}* cop Amb om | D* *ιωαννουσ* | *βιασται* (et. Iust$^{tr\ 51}$): D (item Clem^{947}) *οι βιαστ.*

13. c al mu *ιαννου* | *επροφητ.* c. ℵB*CDZ 1. 13. a^{scr}, Δ *προφητευσαν* ... ς *προεφητ.* c. B**EFGKLMSUVXΓΠ al pler

14. *δεξασθαι* (it *accipere, scire, audire, recipere, percipere*, vg *recipere*) ... EL al mu *-σθε* | *ἡλ-* hoc acc. c. EGKLM etc, item *helias* it vg ... ς *ἡλ-* c. FΓΠ etc | *-λιασ* c. B*D (alibi passim et. ℵ) ... ς Ln Ti *-λιασ* c. ℵ$^{1\text{-}2}$C unc rell et min omn^{vid}

15. *ωτα* c. BD 32. k (Sever$^{caten\ 85}$ *το δε εχων ωτα αντι του ο εχων διανοιαν λογικην*) ... ς (Ln) add *ακουειν* c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ etc Doctet hipp^{266} Iust$^{tr\ 51}$ Or^{4,91} et$^{int\ 3,442}$ et^{alibi} al:: sine *ακ.* semper Mt (13, 9 et 43 et. ℵ); in Mc et Lc *ακ.* nusquam fluctuat

16. *παιδιοισ* c. ℵBCDEFGKLMSUVXZΓΔΠ al plus^{150} ... ς (= Gb Sz) *παιδαριοισ* c. min | *καθημ.* ante *εν* (Gb′) c. ℵBCDLMZΔ al fere^{20} it vg al pl Chr ... ς post *αγορ.* c. EFGKSUVXΓΠ al pler Clem^{105} (magis e Mt quam Lc videtur):: cf Lc | *εν ταισ αγοραισ* c. ℵBZ 124. 157. cop syr^{p} (1. *εν αγορα καθημ. εν ταισ αγοραισ*) ... ς Ti *εν αγοραισ* c. CEFGKLMSUVX

ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. 18 ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσιν· δαιμόνιον Lc 10, 20
ἔχει. 19 ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῆς.

20 [108. 5] Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν· 21 οὐαί σοι Lc 21—23 10, 13—15
Χοραζείν, οὐαί σοι Βηθσαϊδάν, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγέ-

ΓΔΠ al pl Clem ... D ιν τη αγορα, Ln (ex errore) Gb′ ιν αγορα c. al pl Euth Thph; item *in foro* it vg syr^{cu} et^{sch} arm aeth go al :: cf Lc | α (Chr και) προσφωνουντα et λεγουσιν (Gb′) c. ℵBDZ al^{10} ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l (k *qui alterlamant aliis dicentes*) vg cop syr$^{p\ ms}$ Chr$^{com\ gue}$; c α προσφωνουσιν et και λεγ. ... ς και προσφωνουσι et και λεγ. c. EFGKLMSUVXΔ etc, c *et clamantibus - - dicentibus*, b f h *et clamantibus - - dicentes*) :: cf Lc | τοις ετεροις (Gb′) c. BCDEFKLMXZΓΔΠ* al plus^{50}, item αλληλοις Chr$^{com\ gue}$, *invicem* vel *in inv.* vel *ad invicem* a b c g$^{1.}$ q cop, *aliis* d g$^{2.}$ k go, *ad alterutrum* f; absque αυτων (Gb^{0}) c. ℵBDZ 1. al it vg cop go ... ς (Ln) τοις ιταιροις c. GSUVΠ^{2} al pl syr^{cu} et^{utr} arm aeth ff$^{1.}$ l vg (*coaequalibus, aequalib.*), adduntque αυτων c. unc iisdem et CEFKLMXΓΔΠ* al pl syr^{omn} arm aeth

17. λεγουσιν .. ς και λεγουσιν: vide ad v. 16. | LU al mu ορχησασθι | εθρηνησαμεν (prob Schu) c. ℵBDZ 1. 248. 48^{ev} c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k l vg cop go al Clem^{105} Chr$^{com\ gue\ semel}$ Aug ... ς add υμιν c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler a b h q syr^{omn} arm aeth :: ita Lc

18. γαρ: L προσ υμας, al^{12} syr^{cu} syr^{p} γαρ πρ. υμ. | B ιωανης | Δ μητ εσθ.

19. φιλος (h. l. et. k): ℵL al^{5} c f h cop Clem^{535} Aug^{bis} ante τελων. pon:: ut Lc, a b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q vg post αμαρτ. | και ειδικ. usq αυτης: b om | 13. 124. 356. k απο παντων των :: e Lc | εργων c. ℵB* 124. codd ap Hier (in h. l. *in quibusdam evv. legitur:* iustificata est sapientia ab operibus eius. *Sapientia quippe non quaerit vocis testimonium sed operum*) cop syr^{sch} et^{p} cop arm^{cdd} aeth (et aeth^{cod} post εργων add και απο των τεκνων αυτης) pers^{p} pers^{cod} (scholl: διο και ειδικ. η σοφ. απο τ. τεκν. αυτης ητοι επι τοις εργοις etc; aliud: δικαιουται δε και απο εργων σοφια κατα σοφιαν επιτελουμενη η απο λογων) ... ς Ln Ti τεκνων c. ℵ^{2}CDEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} mg arm^{ed} go al (Valentt ap Ir^{40} et Or^{4,48} e Lc an e Mt? Praeterea Or^{3,211} τα δε τεκν. της σοφ. και εν τω ευαγγ. αναγεγραπται και αποστελλει η σοφ. τι τεκν. αυτης.) Chr Hil

20. ηρξατο c. ℵBDEFGMSUVXΓΔ etc ... CKLΠ al^{50} fere (et evglstaria) g$^{1.}$ (?) h syr^{cu} et^{utr} aeth al add ο ις, item Chr (et.$^{mo\ 6}$) praem | εγενοντο: D γεγονεισαν (d *factae sunt*; k vero *fact. fuerant*) | αυτου: D g$^{1.}$ syr^{cu} om

21. χοραζειν c. ℵBCEFGKMSVΔΠ (Γ −ζην) etc; item ς (Ln) χοραζιν c. U al pl ... X al mu χωραζειν, item χωραζιν vel (ut Or) χώρα ζίν ti** 126. al^{10} Or$^{2,\ 119,\ 120}$ ... L χοραζζη, D χοραζαϊν, vg b g$^{1.}$ h *corozain* (*chor.*),

νοντο αἱ δυνάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν. 22 *πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ ἢ ὑμῖν.* 23 *καὶ σὺ Καφαρναούμ, μὴ ἕωσ οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕωσ ᾅδου καταβιβασθήσῃ,* [109. 10] *ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοισ ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμεινεν*
10. 15 Lc 10, 12 *ἂν μέχρι τῆσ σήμερον.* 24 *πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ ἢ σοί.*

25–27 Lc 10, 21 s 25 [110.5] *Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆσ γῆσ, ὅτι ἔκρυψασ*

---

a f ff^{1} q am *corazain* (*chor.*), c *corozaim*, k *chorazan* | ουαι σοι sec (et. Or etc): D it^{pler} (non f q nec vg) Hil *και* | *βηθσαϊδαν* c. ℵ*BEFGKMSUX ΓΔΠ (ℵ*et^{c}Π* *βηδσ.*) ti* etc ... ℵ^{corr} (c ut ^{vid}) CD (*βεθσαειδα*) L (*βιθσ.*) V al^{90} (vv pler vel omn) Or$^{2,\,119}$ al *βηθσαϊδα* (Gb″ Ln) | B*Δ *σειδωνι* (et. v. sq) | *εγενοντο*: D *εγεγονεισαν*, 33. 157. al^{3} *εγενηθησαν* | *σποδω* c. BDEFGKLMSVXΓΔΠ al pler it vg cop syr^{cu} et^{sch} etc ... ℵCU 33. al Or$^{2,\,119}$ et$^{int\,1,\,87}$ Gaud al add *καθημενοι* et Δ 1. al^{25} fere Bas$^{2,\,234}$ *-μεναι*, item syr^{p} :: e Lc

22. Γ om *λεγω υμιν*

23. *καφαρναουμ* (Gb″) c. ℵBD 33. it (d *caparnaum*) vg sax fr cop go Ir$^{int\,278}$ etc ... ς *καπερναουμ* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc. Cf ad 4, 13. | *μη* (D*L *η*, praecedit *-ουμ*) et *υψωθησῃ* (L *-σει*) c. ℵBCDL 1** 22. 42. a b c ff^{1} g^{2} l (*usque ad cael. exaltaveris*) (g^{1} *quae* [ἡ pro *μη* ut D*L] et *exaltaberis*; k *ne quomodo in caelum elata es usq. ad inferos descendas*) vg syr^{cu} cop arm aeth pers^{wh} Ir$^{int\,278}$ Hier (ad h. l. ex edd suis) ... ς ἡ et *υψωθεισα* c. KMXΔΠ* al pl go Caes$^{3,\,70}$ Chr^{gue}, item Gb′ Ti ἤ et *υψωθησ* c. E (ipse* *θησ* ex *θησα*) FGSUVΓΠ^{2} al plus^{50} Chr, item (*quae - - exaltata es*) f g^{1} h q cod ap Hier (*in altero exemplari reperimus*) syr^{utr} pers^{p} et^{cod} (ap Whel.); Max$^{trin\,423}$ *εαν εωσ τ. ουρ. υψωθησ, αλλ εωσ αδ. κατ.* | *ουρανου* c. ℵBDΔ al Caes Chr^{gue} ... ς *του ουρ.* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler | *εωσ αδου*: DL a b praem *η* (L ἤ, a b d *aut*), item g^{2} *et*, c *et si exaltata fueris*, Max^{trin} *αλλ* | *καταβιβασθησῃ* (*-σει* L) c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} cop arm al ... Ln Ti *καταβηση* c. BD Caes, item (*descendes*) it vg Ir^{int} aeth, item (*vadis*) go (:: in Lc iidem fere i. e. BD syr^{cu} aeth *καταβηση*) | *εγενηθησ.* c. ℵBCD 1. 157. al ... ς *εγενοντο* c. EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr | *γεν. εν σοι*: B *εν σοι γεν.* (Ln) | *εμειναν* c. ℵBC 1. 33. al ... ς Ti *εμειναν* c. DEFGKSUVΓΠ al pler ... LXΔ ti** Chr^{gue} *εμεινον*, M al *εμενον*

24. *υμιν* (syr^{cu} om); al^{5} syr^{sch} syr^{p} *σοι* | *οτι*: ℵ* et^{c} 33. Ir^{int} om | ℵ Ir^{int} *ανεκτ. ε. γη σοδ.* | *σοι*: DM^{mg} it (exc f l) Ir$^{int\,278}$ *υμιν*

25. *εκρυψασ* c. ℵBD 12. Clem$^{hom\,8,\,6}$ (*εξομολ. σοι πατερ του ουρ. κ. τησ γ. οτι εκρυψ. ταυτα απο σοφων πρεσβυτερων και απεκαλυψασ αυτα νηπιοισ θηλαζουσιν.* Cf et.$^{18,\,15}$ et^{16} - - *μη λεγε· ησεβησεν εισ τουσ σοφουσ, κρυψασ αυτα απ αυτων*) ... ς *απεκρυψ.* c. CEFGKLMSUVΓΔΠ al omn fere Ir^{93} (*εξομολογησομαι σοι πατερ κυριε των ουρανων κ.*

ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις·
26 *ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου.*
27 [111.3] *Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου,* [112.3] *καὶ*
οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις
ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.
28 [113.10] *Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι,*
κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. 29 *ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ*
μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πραΰς εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρή-
σετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. 30 *ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς*
καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

τησ γ. οτι απεκρυψας [int add *ταυτα*] *απο - - αυτα νηπιοισ*) Or[3, 757] Eus[ps 39] (sed possunt hi tres etiam a Lc pendere) al :: cf Lc ubi non variat | *ταυτα*: L *αυτα* | *συνετων* ... 1* *δυνατων* | D *απεκαλυψεσ*

26. *ναι*: Marcos ap Ir *ουα* | *ευδοκ. εγεν.* c. ℵB 1. 33. k (*placitum factum est*) cop, item (ut ante) Marcos ap Ir (*οτι εμπρ. σου ευδ. μοι* [int om] *εγενετ.*) ... ς Ti *εγεν. ευδοκ.* c. CDEFGKLMSUVΓΔΠ al pler (Or[3, 757] ut ante) Chr, item *fuit placitum*, *fuit benepl.* it[pl] (sed f ff[1] *conplacuit*, *placuit*) vg Hil al. Similiter lectio in Lc fluct.

27. *πατροσ μου* (et. ℵ[b]): ℵ* Iust[tr 100] Marcos ap Ir[int 93] (non ap Epiph) Hil om *μου* | *επιγινωσκει* (et. Clem[939 lib] Eus[marc 6. 88], item *cognoscit* Ir[int 233. 235]): c g[scr] Iust[tr 100] Eus[marc 88 cdd] Did[tri 26. 72] („e Mt") Chr (et.[mo 6]) *γινωσκει* (:: ut Lc); item Clem[hom 17, 4. 18, 4. 13. 20] Marcos ap Ir Iust[ap 1, 63] Clem[saepe] Or[saepe] synod[antio] (in ep. ad Paul. Samos. ap Routh 3, 290) Eus[dem 149. 216] item[pr] et[ecl] Did[142 lib] *εγω*, similiterque iidem postea | *ω εαν* c. ℵBCEFGKLMSUVΓΔΠ al omn fere Clem[866] ... D al Clem[hom] Marcos ap Ir Iust[tr] et[ap] Clem[saep] Or[saep] al *ω* (Clem[hom] Iust Ir[int 122] et[235] *οισ*) *αν*, ita Ln | *βουληται* (L al *-λεται*) *ο υιοσ αποκαλυψ.* (et. Clem[hom 17, 4. 18, 4] Ir[int 233] etc): Iust[tr] et[ap] Marcos ap Ir Clem[saep] Or[saep] syn[antio] al Ir[int 122. 234] Tert *ο υι. αποκαλυψη.* Ir[int 233] (postquam scripsit: *Nemo cognoscit filium nisi pater, neque patrem quis cognoscit* etc addiditque: *Sic et Mt posuit et Lc similiter et Mc* [memoria fefellit] *idem ipsum; Ioh. enim praeteriit loc. hunc*, pergit:): *Hi autem qui peritiores apostolis volunt esse sic describunt: Nemo cognovit patrem nisi filius, nec filium nisi pater et cui voluerit fil. revelare.* At eodem ordine ipse Ir[int 122. 234] et e Marcos[93]; idem est ap Clem[hom] Iust[tr] et[ap] Marc[tert 4, 25] Epiph[saepe] (sed quater alter. ord. tenet) al

28. *πεφορτισμενοι*: D add *εσται* (it vg *qui - - estis*)

29. *απ εμου* (ℵa): ℵ* om | *πραυσ* c. ℵBC*D Clem[93] Or[3, 199. 724] Ath[1, 451 cdd] Bas[1, 145] Cyr[cs 199] ... ς *πραοσ* c. C[3]EFG unc rell et miu omn[vid] Or[saep] Eus[ps saep] Ath[1. 790] Bas[2, 162. 390. 670] Cyr[glaph 33] Chr

30. *χρηστοσ*: E (ipse* *χριστ.* ex *χρηστ.*) KL al mu *χριστοσ* (scribitur et. passim $\overline{\chi\varsigma}$)

XII.

1–8 Mc 2, 23–28 Lc 6, 1–5

1 [114.2] Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν. 2 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπαν αὐτῷ· Deu 23, 25 Ex 20, 10 ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. 3–4 1 Sam 21, 6 3 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυεὶδ, ὅτε ἐπείνασεν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; 4 πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ Ex 29, 33 τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγον, ὃ οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις; 5 [115.10] ἢ οὐκ Nm 28, 9 s ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν; 6 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ 9, 13 Hos 6, 6 ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε. 7 εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν· ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. 8 κύριος γάρ ἐστιν τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

XII. 1. *επορευθη*: U al *-ρευετο* | *τοις*: D om | *σαββασιν* (ℵ *σαβασι*) c. ℵCDEGKLMSUVΓΔΠ rell omn ... B *σαββατοις* (Ln) | *σταχυας*: D (ante *τιλλ.*) U al plus[15] *τους στ.* (:: ut Lc et Mc). Praeterea c syr^{cu} add *et confricantes eas* (syr^{cu} *confricare*) *manibus suis* (c pergit *manducabant*) :: e Lc

2. *ιδοντες* c. ℵBEGKMSUVΓΠ al pler f k q vg cop syr^{p} al ... CDLΔ 13. 124. a b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h syr^{cu} et^{sch} add *αυτους* | *ειπαν* c. ℵBC 33. ... ς *ειπον* c. DEGKLMSUVΓΔΠ al pler | *ιδου*: syr^{cu} *cur* :: e Lc | *εν σαββατω*: k syr^{cu} om; item ff$^{1.}$ om *ποι. εν σαββ.*

3. *δαυειδ*, ς *δαβιδ*, Gb Sz *δαυιδ*: cf ad 1, 1. | *οτε*: Γ *οτι* | *επεινασεν* c. ℵBCDEFGKMSUVΓΔΠ al[100] fere k l vg syr^{cu} et^{utr} cop aeth Eus$^{ps\ 130}$ ... ς (= Gb Sz) add *αυτος* c. L al sat mu it^{pler} arm syr$^{p\ mg}$ Chr :: ita Lc et Mc

4. *εφαγον* (praegresso *εισηλθεν*) c. ℵB o^{scr} (:: nil simile ll. pp.) ... ς Ti *εφαγεν* c. CD unc et min rell it vg rell Eus^{ps} Chr | ὃ c. BD 13. 124. b k q harl* ... ς *ουσ* c. ℵCEGKMSUΓΔΠ (v *οσ*) al pler it^{pl} vg rell Or$^{3,\ 435\ lib}$ Eus^{ps} Chr :: ut Mc et Lc | *εξον ην* (Chr^{com} et$^{mo\ 6}$ om *ην*): D *ην εξον*, Or *εξην*, c al *εξεστιν* (:: ita Lc et Mc) | *μονοις*: LΔ *μονον*

5. Γ om *η* | *τοις σαββασιν*: CD al Cyr$^{act\ 47}$ *εν τοις σαββ.*

6. *δε*: D k syr^{cu} *γαρ* | *μειζον* (Gb' Sz) c. ℵBDEGKMSUVΓΠ al plus[100] (al pauc *πλειον*) ff$^{1.}$ q cop Chr (et.$^{mo\ 6}$) Cyr$^{act\ 47}$ Ir^{int} (*plus*), (C* *μειζοων* o eraso) ς *-ζων* c. (c vide ante) LΔ al pl it^{pler} (et. d) vg etc

7. *ελεος* c. ℵBCD 1. 33. 124. Or$^{2,\ 563}$ ... ς *ελεον* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler Or$^{3,\ 289}$ Chr (LXX *ελεος*, sed min mu *ελεον*) | *ου*: Δ *ουχι* | *ουκ αν*: Γ *ου*

8. *εστιν* c. ℵBC (et* et^{3}) DEGKLMSUVΓΔΠ al plus[100] it^{pler} syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth Or$^{3,\ 843}$ Cyr$^{4,\ 605}$ al Tert al ... ς (= Gb Sz) *εστι και*

9–14 Mc 3, 1–6 Lc 6, 6–11

9 [116. 2] *Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.* 10 *καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν θεραπεῦσαι; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.* 11 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἕξει* Lc 14, 5 *πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ;* 12 *πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου· ὥστε ἔξεστιν τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν.* 13 *τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη.* 14 [117. 4] *ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.*

---

c. min f vg syr^{p} (1. 33. 157. al mu vg *και του σαββ.* post *ανθρ.*) :: e Lc et Mc

9. *ηλθεν*: CEG al c g^{1} h syr^{sch} al add o $\overline{\text{ις}}$

10. *ανθρ. χειρ.* c. ℵBC k l vg (et. am fu for; sed non gat mm) cop syr^{cu} (add *dextram* post *εχων*) aeth (item *ανθρ. εχ. την χειρ.* Chr$^{mo\ 6}$) ... ς *ανθρ. ην την χειρα* (Γ -ραν) c. GKSVXΓΠ al pl b c g^{2}; item DLMΔ al pm it^{mu} syr^{utr} arm al *ανθρ.* (E al post *εκει*, U al post *ην*) *ην εκει την χειρα* (L al -ραν) | CX al *επερωτησαν* | *αυτον*: X *αυτου* | *θεραπευσαι* c. ℵDL al pauc ... ς Ln Ti -*πευειν* c. BCEGKM unc rell min pler | *κατηγορησωσιν*: DX al -*σουσιν*. Spectat huc quod Hier (ad h. l.) ex evang *quo utuntur Nazareni et Ebionitae* affert: *Homo iste qui aridam habet manum caementarius scribitur, istiusmodi vocibus auxilium precans: Caementarius eram, manibus victum quaeritans; precor te, Iesu, ut mihi restituas sanitatem, ne turpiter mendicem cibos.*

11. *τις εσται* c. ℵBC^{2}EGKMSUVΓΔΠ al pl c g^{2} vg syr^{p}, item *τις* (D g^{gr} *τι*) *εστιν* D al plus^{20} f k q al Chr Vict^{ed} ex$^{cdd^{2}}$ ... Ti *τις* c. C*LX 61. 124. ff^{2} cop Vict$^{cdd^{2}}$ (ed. Mosq.). Item ff^{1} h *quis ex (de) vobis homo habens;* b g^{1} *quis ex vobis homo* (b om) *habet* | *εξ υμων*: D *εν υμειν* | *ανθρωπος*: L 47^{ev} a b om | *εξει*: D c^{scr} *εχει* (k q al *qui habet*, g^{2} vg *qui habeat* etc) | *εν* (non exprim ff^{1} g^{1} k syr^{cu}): K ante *προβ.* | *εαν* (L *αν*): D 234. b om | *εμπεση* (ℵ^{b}Π* *ενπ.*, L *ενπεσει*) ... ℵ*Γ al *πεση* | *τουτο*: D it^{pl} syr^{cu} et^{sch} al om | *εις*: L al^{3} add *τον* | *κρατησει* (D k *κρατει*) *και*: ℵ ff^{1} h *κρατησας* | *αυτο*: ℵ c ff^{1} ff^{2} h vg post *εγερει*, U om | *εγερει*: CDL (G *εγειρει*) 124. k syr^{cu} et^{utr} *εγειρει*: ita Ln

12. *ποσω* (al -*σον*): L *πωσ*, S *ποιω* | D* *του προβατου* | *σαββασιν*: B *σαββατοις* (Ln)

13. *σου τ. χειρα* (c^{scr} -*ραν*) c. ℵ*et^{cb}BL 1. 33. 124. 157. 346. al ... ς *τ. χ. σου* c. ℵ^{ca}CDEGKMSUVXΓΔΠ al pler Chr | *εξετειναν*: 209. it^{pl} syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* add *την χειρα αυτου* | *απεκατεσταθη* (Gb′) c. ℵBC^{2}EFGLMSVXΓΔ al^{50} fere, item UΠ *απεκατεστη* ... ς *αποκατεσταθη* c. DK al certe pm (1. *αποκατεστη*) | *υγιης* (LX etc -*ιεις*): al pauc it^{pler} syr^{cu} et^{sch} Hil om | *ως η*: L *ωσει*

14. *εξελθ. δε* (D it^{pler} al *και εξ.*) usq *κατ αυτου* (Gb′ prob Schu) c. ℵBCD

15 [118-10] *Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας,* 16 *καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν·* 17 *ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος·* 18 *ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου εἰς ὃν ηὐδόκησεν ἡ ψυχή μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.* 19 *οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ.* 20 *κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.* 21 *καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.*

18–21 E< 42, 1–4

---

al[7] it vg cop syr[cu] et[sch] pers[p] aeth Eus[dem 452]; item L al arm Chr (et.[mo 6]) οι δε φαρ. εξελθ. σ. ε. κ. αυτου ... ς οι δε φαρ. συμβ. ελ. κατ αυτου εξελθ. c. EGKMSUVXΓΠ al pler syr[p] ... Δ al om εξελθ. συμβ. ελαβον: L η[ser] al εποιησαν (it[pler] vg *faciebant, fecerunt*; sed d k q *acceperunt*)

15. *γνους*: Χ[Γ] om | *πολλοι* c. ℵB a b c ff[1·] g[1·] k vg aeth Eus[ecl 201] ... ς Ti οχλοι πο. c. CDEGKLMSUVΓΔΠ al pler f h q cop al Or[2, 480] Eus[dem 452]; item X al (Hil *pluresq. eum turbae*) πο. οχλ.

15. 16. *παντας* (al[10] fere απαντας) *και* (et. Eus[bis]): D 1. a b c ff[1·] (h) k *παντας δε ουσ εθεραπευσεν* (f om κ. *εθερ. αυ. πα.*)

16. *επετιμ. αυτοις* (U*Δ al -*τουσ*): D 1. Eus[dem 452] (non ecl[201]) *επεπληξεν* (1. Eus[cod] -*σεν*) *αυτοις* (1. -*τους*) | *ποιησωσιν*: D** *ποιωσιν*

17. *ινα* c. ℵBCD 1. 33. Or[4, 25] Eus[dem] et[ecl] ... ς *οπως* c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr | *δια*: c[2] Chr (et.[mo 6]) *υπο* | *ησαϊου*: ita EKMΓΠ etc; G (sed alibi *ησ.*) L om spiritum; it vg spiritum non exprim: it[pm] vg *esaiam*, a b h k *eseiam*, c *isaiam* | Δ om *του*, item v. sq om ὁ pr

18. *ον ηρετ.*: D *εισ ον ηρετ.* | *ον* c. ℵ*B 115. 244. (ff[1·] *quem suscepit*) Eus[ecl 201] et[marc 97 cod] ... ς Ti *εισ ον* c. ℵ[b]C[2]EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Eus[dem 452 semel] et[marc ed] Chr ... C*[vid] D 1. 33. Eus[dem 452 semel] (item Dial[35] ex Esaia) *εν ω*, item *in quo* (*in quo bene placuit* [*compl.* g[2·] h] *anima mea* a b g[2·] h q, – – *bene complacuit animae meae* c g[1·] vg; – – *bene sensit ani. mea* k Ir[int]) it[pler] vg Ir[int] Hil | *ηυδοκ.* c. ℵ (* et[b] etc) CD al Eus[marc 97] ... ς Ln Ti *ευδοκ.* c. B unc rell min pler Eus[dem] et[ecl] Chr | D[gr] *απαγγελλει*, al *αναγγελλει*

19. L *κραυασει* (Or[4, 25 lib] *κραξει*) | D[gr] *ακουει*

20. *λινον*: hoc acc. EKΓΠ** (* *λιν.*) aliique unc (B *ληνον*) | D *ου μη* (D** om) *ζβεσει* | *αν*: LX al om | *εκβαλη* (LΓ -*βαλει*): X al *εκβαλλει* (-*αλλη*), it vg *eiciat* | *κρισιν*: X al[7] syr[p] Chr[edd] (ap Montf) et[mo 4] add *αυτου*. Quae apud Esaiam h. l. interiecta leguntur, de iis Hier (ad Algas. 1, 849) sic: *quod autem de assumto testimonio in evglio minus est videtur mihi accidisse primi scriptoris errore, qui legens superiorem sententiam a verbo* iudicii *esse finitam, putavit inferioris sententiae ultimum verbum esse* iudicium, *et pauca verba quae in medio h. e. inter* iudicium *et*

22 [119.5] *Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ* Lc 22 ss 11, 14–23
κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν κωφὸν λαλεῖν καὶ βλέπειν.
23 [120.7] *καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· μήτι οὗτός ἐστιν*
ὁ υἱὸς Δαυείδ; 24 [121.2] *οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον· οὗτος* 24 ss Mc 3, 22–30
οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν Mt 9, 34
δαιμονίων. 25 [122.2] *εἰδὼς δὲ τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς·*
πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλις
ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται. 26 *καὶ εἰ ὁ σα-*
τανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν στα-

---

iudicium *fuerant, praetermisit.* Idem esa 42: „splendebit et non conteretur donec ponat super terram iudicium" *Mtth. evglsta non posuit, sive inter* „iudicium" *et* „iudicium" *media scriptoris errore sublata sunt.* Origene 4, 25 vero iudice ὁ *ματθ. μνησθεὶς ἀπὸ μέρους τῆς περικοπῆς.* Nec ullo modo offendit Eus Mtthaei textu, quem totum a v. 15 usque 21 exscripsit dem. evang. 9, 15.

21. *τω ονομ.* c. ℵBCEFGKLMSUVXΓΔΠ al plus 100 Chr (et. mo 6) al (126. *τω σω ονομ.*) ... ς (= Gb Sz) *εν τω ον.* c. D al ut vdtr mu it vg arm Eus dem 97 (ex Esa.) Ir int 189 al; al pauc Eus dem 462 al *επι τω ον.* | D gr* *ελπιζουσιν*

22. *προσηνεχθη α. δαιμονιζομενος τυ. κ. κω.* (c* om vid *τυ. και*; b ff 1. h em vel post *mutus* vel post *caecus* add [ut alterum vel tertium] *et surdus*) c. ℵCDEGKLMSUVXΓΔΠ al omn vid it vg etc ... B syr cu et utr cop aeth *προσηνεγκαν α. δαιμονιζομενον τυφλον κ. κωφον* (Ln) | *αυτον*: ℵ* *αυτουσ* | *τον κωφον* c. ℵBD ff 1. k (hi duo *surdus*) g 1. (*mutus*) cop syr cu aeth ... ς *τ. τυφλον και κωφ.* c. EGKMSUVΓΠ al pler arm syr p cod bodl (al tantum *τ. τυφλ.*, al *τ. κω. κ. τυ.*?) al; item LXΔ al plus 10 syr sch *τ. κωφ. και τυφλον* ... it pl vg sax fr om plane | *λαλειν* c. ℵ*BD al plus 10 it vg cop arm (237. b [ff 1. h transp singg] syr cu *λαλ. κ. βλεπ. και ακουειν*) ... ς *και λαλ.* c. ℵcEGKLMSUVXΓΔΠ al pler syr p arm al

23. *και ελεγον*: U al pauc *λεγοντεσ* | *μητι*: D gr* add *οτι* | *ο υιοσ* (passim *ο χ̄ς ο υι.*): L add *του* | *δαυειδ*: vide ad 1, 1

24. *τω*: E 33. al 10 fere om | *βεελζεβουλ* c. CDEGKLMSUVXΓΔΠ etc, item L al *βιλζεβουλ* ... ℵB *βεεζεβουλ.* De versionibus cf ad 10, 25. (*Beelzebub* et. syr cu)

25. *ειδωσ* (ℵ* et c): ℵ b D al 3 ff 1. k syr cu cop Chr cdd *ιδων* | *δε* c. ℵBD k cop syr cu ... ς add *ο ις̄* c. EGKLMSUVXΓΔΘΠ etc (it pler vg *Iesus autem sciens*) | *καθ εαυτησ* pr: D al pauc Chr com gue *εφ εαυτην*, LX al plus 25 Ath 1, 561 Chr mo 5 *καθ εαυτην* | *ερημουται – – ου σταθησεται* (D* al *στησεται*): K *ου σταθ. – – ερημ.* (Δ om *ερημ.* usq *καθ εαυτ.*) | *καθ εαυτησ* sec (al pauc Chr mo 5 *-την*): D Chr cod *εφ εαυτην*

26. *και ει* (f vg *et si*, k *si et*): D *ει δε και* (d *si autem*); b ff 2. g 1. q *si enim*, c ff 1. h *si ergo*; a *si* | *τον*: x al om

θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; 27 *καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν.* 28 *εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.* 29 *ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἁρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ;* 30 *ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.* 31 [123.2] *Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις,*
Lc 12, 10 *ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται.* 32 *καὶ ὃς ἐὰν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ*

---

27. *και ει*: D 1. 33. al k *ει δε* (it^{pler} *quod si*) | *βεελζεβουλ*: vide ad v. 24 | LX al *εκβάλω* (L et. v. 26 *εκβάλει*) | *οι*: L al pauc om | *υμων* bis: X al *ημων* | *εκβαλλουσιν* (E* *-βάλουσιν*): L al mu ff^{1} Cyr$^{act\ 47}$ Chr^{gue} *εκβαλουσιν* | *κριτ. εσοντ. υμ.* c. ℵBD al a b f ff$^{1.2}$ g^{1} h k l q am for Cyr^{act}, item 1. 124. c g^{2} vg^{ed} et^{mss} mu Ambrst Op Chr (et.$^{mo\ 6}$ et$^{gue\ hom\ 79}$) *κρ. υμ. εσ.* .:. ς *υμ. εσ. κρ.* c. CEGKMSUVXΓΔΠ etc; L al Chr^{gue} *υμ. κρ. εσ.*

28. *εν πν. θε. εγω* c. ℵBCDEGKLSUVXΓΔΠ al plus^{50} a ff$^{1.2}$ h q cop syr^{sch} Ath^{1,561} al ... ς *εγω* (M al^{6} b c g^{1} k syr^{p} om) *ε. πν. θε.* c. min f m vg syr^{cu} al Chr^{gue}

29. *τισ*: Δ g^{2} h ante *δυνατ.*, L om | *εισελθειν*: Δ al pauc post *ισχυρου* pon | *αρπασαι* c. BC*X 1. a^{13} (Valentt ex Thdot ap Clem^{981} *δησαι παραιτει και αρπασαι ωσ ισχυρον τα σκευη - - ο σωτηρ*) ... ς *διαρπασαι* c. ℵC**DEGKLMSUVΓΔΠ al pler Eus$^{ps\ mai\ 105}$ Chr (it vg *diripere*) :: cf Mc | *δηση* (L al *-σει*) *τ. ισχ.*: Δ al *τ. ισχ. δησ.* | *διαρπαση* c. ℵDGKΠ* al plus^{80} Chr^{gue}; item ς *-σει* c. BCELMSUVXΓΠ^{2} al pl; Δ al pauc *-σαι* ... Ln Ti *αρπασει* c. 1. al pauc (ex errore de B)

30. Γ *ειπεν ο κυριοσ· ο μη ων* | *σκορπιζει* (et. Or^{3,789}): ℵ 33. cop Chr^{gue} add *με*, syr$^{p\ mg}$ *mihi*

31. *τοισ* (Δ om) *ανθρ.* pr (et. Or etc): B 1. Ath^{1,561} praem *υμιν* | *η δε του πν.* usq fin (b ff^{1} h m syr^{cu} *qui autem in sp. s. blasphemaverit non remittetur illi* [*peccatum*]): X al^{6} a g^{1} l for Victorin om | *ουκ αφεθησ.* c. ℵB al^{10} g^{2} k vg cop arm aeth al Ath^{1,561} Cyr$^{hr\ 17,11}$ Bas^{2,261} cod Hil al ... al^{10} Chr (et.^{gue} et$^{mo\ 5}$) Did^{138} add *αυτοισ*, item ς (Gbo) Ti *τοισ ανθρωποισ* c. CDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler c f ff^{2} q syr^{utr} Bas$^{2,261\ ed}$ al

32. *οσ εαν* (Gb'') c. ℵBCEFGKLMUVXΓΔΠ al pl Or^{4,61} Chr^{gue} ... ς *οσ αν* c. DS al certe mu Ath^{1,561} Chr Did | *αφεθησεται* pr (et. Or Chr Cyp etc): B* *ουκ αφεθ.* | D* *του πν. αγιου* | *ουκ* (ℵ* *ου μη*) *αφεθ.* c. ℵ*et^{b} et^{c} CDEGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} Ath^{1,561} al ... B *ου μη αφεθη* (Ln) |

οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. 33 [124. 10] Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. 34 γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. 35 [125. 5] ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. 36 [126. 10] λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ λαλήσουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. 37 ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

33—35 Mc 7. 16—18 Lc 6, 43—45

38 [127. 5] Τότε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ τινὲς τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.

38—42 Lc 11. 16 29—32

τουτ. τ. αιων. c. ℵBCD al mu Or[4, 388]; item KXΔΠ al Or[4, 61] et[296] Chr (et.[mo 5]) Did Cyr[hr] *τω αι. τουτω* ... EFGLMSUVΓ al plus[125] Bas[2, 261] Epiph[51, 35] al mu *τω νιν αιωνι* (Sz Gb′)

33. D *τον δενδρ. καλ.* | Δ al *γινωσκετε*

34. Δ al pauc *γεννηματα* | LXΓ al *περισευμ.* | *λαλει*: D* et d add *αγαθα*, ff[2.] *mala* (– – *unusquisque loquitur de ore suo mala*)

35. *ο αγαθος*: D* (item Or[3, 665 libere]) om ὁ | *αγαθ. θησαυρου* c. ℵBCD EFGKMSUVXΓΔΠ al plus[130] it (exc f* ff[2.]) vg (exc gat mm) sax fr cop syr[sch] et[p] perss Or[3, 665] Dial[41] (mixtis quidem Mt et Lc) Did[128] Chr (et.[mo 4]) al Cyp al ... ϛ (= Gb Sz) add *τησ καρδιασ* c. L 1. 22. 33. al mu f* ff[2.] gat mm syr[cu] arm aeth (sed L 1. etc *τ. κα. αυτου*) Clem[944] Or[2, 641] al | *τα αγαθ.* c. ℵCLUΔ al pm O[3, 665] Chr (Clem[944] *το αγαθον* et *το κακον*) ... Gb′ Sz Ln Ti om *τα* c. BDEGKMSVXΓΠ al plus[70] Dial[128] Did[128] Chr[mo 1] | *πον. θησ.*: L al syr[cu] arm add *τησ καρδιασ αυτου* | *πονηρα* c. ℵBCDEGKMSVXΓΠ al plér Did ... LUΔ al plus[20] Chr *τα πον.*

36. *αργον* (al pauc *πονηρον*): X al[3] om | ὅ c. ℵBD (item *quod* it [exc h *quodcunque*] vg Ir[int] Cyp) ... ϛ *ο εαν* c. CEGKMSUVXΓΔΠ al pler, item L al Or[3, 620] *ο αν* | *λαλησουσιν* c. ℵBC, item D *λαλουσιν* ... ϛ (Ln) *λαλησωσιν* c. EGKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] Or (it vg pp[lat] *loculi fuerint*) | *αποδωσουσιν* (ℵ*etc): ℵ[b] *δωσουσιν* | L c vg al *λογ. π. αυτ.* (V om *πε. αυ.*)

37. L al *δικαιωθησει* | *και εκ* (et. Clem Or etc): D[sr] a c g[1.] Hil Paulin *η εκ* | *σου* sec: ℵ om | *καταδικασθ.* c. ℵBCDEKMSUVΔΠ (sed *και εκ* etc suppleta sunt) al pler Clem[198] Or[3, 156] al ... GLXΓ ti** al[25] Bas[1, 153] Chr (et.[mo 6]) al *κατακριθηση* (L al *-σει*)

38. *απεκριθησαν*: b syr[cu] *adierunt* | *αυτω* c. ℵBCDLM al[10] it (g[1.] *ad iesum*) vg cop syr[omn] (sed[sch] post *λεγοντ.*) arm aeth al Chr (et.[mo 6]) ... ϛ om c. EGKSUVXΓΔΠ etc | *τ. γραμμ. κ. φαρ.* (K al Chr[txt gue] *τ. φα. κ. γρ.*)

16. 4 39 [128. 5] *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς*
σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον
Ion 2, 1 *Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.* 40 *ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ*
κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.
Ion 3, 5 41 *ἄνδρες Νινευεῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς*
ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα
1 Reg 10, 1 *Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.* 42 *βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται*
ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν, ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος,
43—45 Lc 11, 24—26 *καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε.* 43 [129. 5] *Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον*
πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων
ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει. 44 *τότε λέγει· εἰς τὸν οἶκόν*
μου ἐπιστρέψω ὅθεν ἐξῆλθον. καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα καὶ
σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 45 *τότε πορεύεται καὶ παραλαμ-*

---

c. ℵCDEGLMSUVXΓΔΠ al pler it vg syr^{cu} et^{utr} cop etc ... B al^{2} Chr^{com} om *και φαρ.* (Ln) | L al *θελωμεν*

39. *επιζητει* (et. Iust$^{tr\ 107}$ etc): L al *ζητει* | *αυτη* (Iust *αυτοις*): D$^{*\ gr}$ *σοι* | Iust om *του προφ.* (:: ut Lc et infra Mt)

40. *ωσπερ* (Or *ωσ*): D* *ωσπερι* | D^{gr} c^{scr} om (al post *ιων.*, al *εγενετο*) *ην* | G *εν κοιλια* | *εσται* c. ℵBCGKMSUVXΓΔΠ al pler c f q vg syr^{utr} aeth ... DEFL al^{15} fere it^{pl} syr^{cu}cop al Eus$^{Ps\ 367}$ et$^{ecl\ 116}$ Cyr$^{4,\ 513}$ Chr al Ir$^{int\ 331}$ Or$^{int\ 2,\ 230}$ et$^{4,\ 525}$ al *εστ. και*

41. *νινευιται* c. ℵBCD(*νινευεται*)LXΔ ... ς Ln *νινευται* (*-ῖται* EKMΠ ; Γ etc *-ίται*) c. EGKMSUVΓΠ etc | Δ *αυτης* pro *ταυτης* | *εισ*: L *επι* | G transiluit a *κατακρ. αυτην* ad *κατακρινει αυτην* v. sq

42. ELX al *βασιλειισσα* | *εκ*: 13. Or *απο* (item *a finibus* it vg) | *σολομωνοσ* (D* pr loc *του σολ.*) bis (Gb Sz) c. ℵB (c sec loc) DEGKLMSUVXΓΠ (bis *σολόμωνοσ*) etc ... ς *-μωντοσ* c. (c pr loco) Δ al Or$^{2,\ 545}$ et^{alibi}

43. *δε* (Chr [et.$^{mo\ 6}$] *γαρ*): L al pauc om | *ζητουν* (ℵ* et^{c}): ℵ^{a} vel B^{b} L *-των* | *ουχ*: LX al *ουκ*

44. *εισ τ. ο. μ. επιστρ.* (Z al^{10} Chr^{gue} *υποστρ.*) c. ℵBDZ 33. aeth ... ς *επιστρ. εισ τ. ο. μ.* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al omn fere it vg syr^{omn} arm Or$^{int\ 2,\ 257}$ :: cf Lc | *ελθον* (ℵ* om) c. ℵ^{a}BCEKLMSUVΔΠ (U *εξελθον*, Δ *ηλθον*) al longe pl ... Ti *ελθων* c. DFGXΓ al plus^{25} Chr^{gue}. Similiter ap Lc | *ευρισκει*: D add *τον οικον* | *και σεσαρωμ.* c. ℵC*Z^{vid} al plus^{10} a c ff^{1}. (om *κ. κεκοσμ.*) h q syr^{cu} et^{utr} Chr (et.$^{mo\ 3}$); Ln [*και*]. ... ς Ti om *και* c. BC^{2}DEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler b f g^{1} k cop arm aeth (syr^{p} mg gr ?notae illae Graecae *σχολαζ. σεσαρ. καικοσμημ.* non videntur ad *και* pertinere) | *και κεκοσμ.*: EL al pauc k om *και* (sed EL *καικοσμημ.*, ut syr^{p} mg)

βάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

46 [130. 2] *Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι.* 46–50 Mc 3, 31–35 Lc 8, 19–21 [47 *εἶπεν δέ τις αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασιν ζητοῦντές σοι λαλῆσαι.*] 48 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ λέγοντι αὐτῷ· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;* 49 *καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου·* 50 *ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέ-*

---

45. *επτα ετερα*: z al b c q Chr (et.$^{mo\ 7}$) *ετερ. επτ.* | *εαυτου*: DE* ti^{v} al pauc *αυτου* | *εισελθοντα* c. ℵBCDFGKMSUVXΓΔ**Π etc (E*L 13. 124. *εισελθων*, E^{2} *-λθον*) ... Δ* al pauc *ελθοντα* | D* *τα εσχ. αυτου τ. α. εκ. χειρονα* (D* *-ρον*) *τ. πρ.*, d *novissima eius peiora prioribus hominis illius* | *εσται και*: U a b g^{1} h arm^{cdd} Hil om *και*

46. *ετι αυτ. λαλουντ.* c. ℵB 33. al^{4} c f vg cop, item a b ff^{2} g^{1} h *haec eo loquente*, k *haec cum loqueretur* (g^{2} *et adhuc eo loqu.*, syr^{cu} *et loquente eo*) ... ς Ti *ετι δε αυτ. λαλ.* c. CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler q syr^{p} aeth; item DLZ 2. ff^{1} syr^{sch} Or^{3,480} *λαλουντος δε* (ff^{1} Or om) *αυτου* (2. *του* $\overline{\text{ου}}$) | *η μητηρ* (al^{4} a b f ff$^{1.2}$ g^{1} h k vg cop Or^{3,480} Chr$^{mo\ 7}$ add *αυτου*, item Δ* *μου*) *κ. οι αδελφ. αυτου*: ℵ^{b} (non* nec^{c}) z al^{3} a b f ff$^{1.2}$ g^{1} h (non c g^{2} k q nec cop) Or Chr^{mo} om *αυτου*, Ln [*αυτ.*] | *εισηκεισαν* (ℵCFGX al *ισηκεισαν*, Δ *ισικεισαν*, K *εισηκησαν*): L *ισηκασι* | *ζητουντ. αυτ. λαλ.* (*αυ. λα.* c. ℵ^{a}BCZ unc rell etc: DL 33. 124. 346. it vg syr^{omn} Or^{3,480} *λα. αυ.*): ℵ* om

47. *ειπ. δε τις αυτω* (ℵ^{a} *τις των μαθητων αυτου* sine *αυτω*) — *εξω* (1. om; D al a post *εστηκ.*) *εστηκασιν* (D* 28. 54. *-κεισαν*, D^{b} *-κασαν*) *ζητ. σοι λαλ.* (D b c f g^{1} ff^{2} h q syr^{utr} *λαλ. σοι*, 258. *σε λαλ.*, al^{5} a Or$^{int\ 3,835}$ *σε ιδειν*, ℵ^{a} l vg cop ar^{e} et^{ro} nil nisi *σε*: ita Gb′) c. ℵ^{a}CDE FGKMSUVXZΔΠ al pler it^{pl} vg syr^{utr} cop arm aeth (Eus$^{steph\ 223}$ *τησ μητροσ κ. των αδελφ. εστωτων εξω κ. ζητουντων λαλησαι αυτω ειπε τισ αυτω· ιδου η μητ. σου κ. οι αδελφ. σ. εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντεσ*: e Lc potius) Chr (com *ζητουσι σε* pro *εξω εστ. ζητ. σοι λαλ.*) Or$^{int\ 3,835}$ ... ℵ*BLΓ 126. 225. 238. 400* ff^{1} k syr^{cu} om

48. *τ. λεγοντι αυτ.* c. ℵBDZΠ*^{vid} 33. 49^{ev} al ... ς Ti *τ. ειποντι αυτ.* (Chr$^{mo\ 7}$ om *αυτ.*, in comm^{libere} *προσ τον ειποντα*) c. CEFGKLMSUV ΓΔΠ^{corr*} al pler (X om *τω λεγοντι*) | *η μητηρ*: X om *η* | *και τινεσ*: D a ff$^{1.2}$ h k q arm *η τινεσ* | *αδελφ. μου*: B* om *μου*

49. *χειρα* (ℵ* *-ραν*) c. ℵ*D al^{10} fere a b ff^{1} g^{1} k q vg Or^{3,480} Aug ... ς Ln Ti add *αυτου* c. BCZΓΠ unc rell et min pler e f h etc (Chr$^{mo\ 1}$ *εαυτ.*) | *αυτου*: Δ Or^{3,480} Chr$^{mo\ 6}$ om

50. *οστισ*: L al pauc *οσ* (e k *qui*) | *αν* (al pauc *εαν*): D al pauc om |

λημε τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

XIII.

1–9 Mc 4, 1–9 Lc 8, 4–8

1 [131. 2] *Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν.* 2 *καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει.* 3 *καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων· ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν.* 4 *καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ*

ποιηση (–σει KLZΓ al) c. ℵBEFGMSUVXΠ al pler, item KLZΓ al (*fecerit* it vg) … Ti *ποιη* c. CΔ 251; item D *ποιει* (*facit*) | *αυτος*: LΔ al pauc e ff[1.] k syr[p mg] *ουτος* | *αδελφος*: 13. al fere[15] b e (*meus et mater et soror et frater*) ff[1.] h am for Or[3, 480] Amb *και αδ.* Epiph[30, 14] ex evg. Ebion. haec affert: *ἀρνοῦνται (οἱ ἐβιωναῖοι) εἶναι αὐτὸν (τ. χριστ.) ἄνθρωπον δῆθεν ἀπὸ τοῦ λόγου οὗ εἴρηκεν ὁ σωτήρ, ἐν τῷ ἀναγγελῆναι [πρὸς?] αὐτὸν ὅτι ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδ. ἔξω ἑστήκασιν, ὅτι τίς μου ἐστὶ μήτηρ (μου* h. l. repetit Petav.) *καὶ ἀδελφοί; καὶ ἐκτείνας ἐπὶ τοὺς μαθητὰς τὴν χεῖρα ἔφη· οὗτοί εἰσιν οἱ ἀδ. μου καὶ ἡ μήτ. οἱ ποιοῦντες τὰ θελήματα τοῦ πατρός μου.* (Similiter Clem[2. cor] *εἶπεν ὁ κύριος· ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸ θέλ. τοῦ πα. μ.*)

XIII. 1. *εν* c. ℵBZ 16. 33. 61. a b c e ff[1. 2.] g[1.] k vg arm aeth Or[3, 2 et 3] … ς Ti add *δε* c. CDEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler f h q syr[utr] cop | E* al pauc *εν δε ταις ημεραις εκειναις* (sed E statim ab initio *εκεινη*) | *εξελθων* etc: D it[pl] (non c f q nec vg) syr[cu] et[sch] Or[int 3, 835] Hil *εξηλθεν* et *και εκαθητο* | *εκ* c. ℵZ 33. (item *de domo* c f h q vg Or[int]) Or[3, 2] Chr (et[mo 7]) … ς Ti *απο* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler … B 1. 124. al[1 scr] Or[3, 3] om … D a b e ff[1. 2.] g[1.] k om *εκ της οικιας*

2 *πλοιον* c. ℵBCLZ 1. 33. al[15] fere … ς Ti *το πλοι.* c. DEFGKMSUVXΓΔΠ al pler cop arm | *εμβαντα*: L om; al pauc *εμβηναι*, omisso *καθησθαι* (Δ *καθησαι*, al *καθισαι*) | *ειστηκει*: ita BD[e]KMUΓΠ etc, ℵCEFGLXZΔ etc *ιστηκει*, D[e] 234. *εστηκει*

3. *ελαλησεν*: L *ελαλη* | *πολλα* c. ℵBDEFGKMSUXZΓΔΠ etc (et. Or[3, 3]); c al[10] fere Or[3, 480] (*ε. πα. αυτ. πο.*) post *παραβ.* (:: ut Mc) … LV al[5] l om | *λεγων*: Or[3, 3] (Chr) om | *του* (et. Or[saep]): D om | *σπειρειν* c. BCEFGKSUVZΓΔΠ al pl Or[1, 308 et 507. 3, 760] Chr[montf] … ℵDLMX al plus[60] Or[3, 3] Chr[mo 3] Thph *σπειραι* (Gb′) :: ut Mc et Lc nec fluctuat lectio (Iust[tr 125]: *ο εμος κυριος ειπεν· εξηλθεν ο σπ. του σπειραι τον σπορον, και ο μεν επεσεν εις την οδον, ο δε εις τ. ακανθας, ο δε επι τα πετρωδη, ο δε επι τ. γ. τ. καλην*). Praeterea (ex Lc) al[10] fere b ff[1.] sax add *του σπορον αυτου*

4. c om *και ε. τ. σπειρ.* (a *σπειρ.* ad *σπειρ.* transiliens), Or[3, 760] om *εν τω σπ. αυτου* (libere) | *ηλθεν* (DLZ al *-θον*, servato *-γεν* sq: ita

ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. 5 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἔπνιξαν αὐτά. 8 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. 9 ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω.

10–17
Mc 4, 10–12
Lc 8, 9 s

10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπαν αὐτῷ· διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ

Ln) et και κατεφαγεν c. ℵCEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Or^{3,760} Chr, item DLZ al ... Ti ελθοντα et κατεφαγεν c. B 13. 124. al | τα πετεινα: E*KMΠ al^{50} fere b ff^{1} h vg^{ed} syr^{cu} et^{p} arm aeth Or^{3,760} add του ουρανου :: ita Lc

5. αλλα δε (et. Or): D Chr (et.$^{mo\ 7}$) α δε (it^{pl} *quaedam autem*) | ευθεως (D 40. ευθυς): L post ανατειλαντος v. sq. transp | εξανετειλεν c. ℵCD EFGKLMSUVXZΓΔΠ etc: B -λαν | γης c. iisdem (sed z hiat; syr^{cu} *terrae multae*) ... B της γης (Ln)

6. ηλιου δε (et. z): D του δε ηλιου | εκαυματισθη (Δ* -ισιν confusis litteris θη et ειν, D -ισθησαν, L praem ευθεως: vide ante): B -τωθη | D εξηρανθησαν (E* απεξηρανθη)

7. αλλα δε: Chr (et.$^{mo\ 7}$) α δε, item v. sq. | επι: D 13. 124. 346. (lust vide ad v. 3) Or^{3,760} εις (:: ut Mc), similiter it vg *in spinas, in spinis* | επνιξαν c. ℵD 13. 124. 346. ... ς Ln Ti απεπνιξαν (:: ut Lc; Mc συνεπν.) c. BCZ unc rell et min pler

8. επισεν: c 33. 243. επεσαν (33. et. v. 7.), 247. -σον | D εδιδουν | εκατον etc: DX etc ρ' ξ' λ' (λ' et. ℵ). Item v. 34

9. ωτα c. ℵBL a (e spatio) e ff^{1} k (Tert$^{marc\ 4,\ 19}$ „*illa quoque pronuntiatio eius* [Esaiae] *ad populum:* Aure audietis et non audietis, *dedit Christo frequenter inculcare:* Qui habet aures audiat.“ Haec pari iure ad 11, 15. 13, 9 et 43 adhibentur.) ... ς (Ln) add ακουειν c. CDEFGKMSUVXΓΔΠ etc :: cf ad 11, 15

10. προσελθοντες (et. Or^{3,480} Eus$^{dem\ 454}$ Chr Bas^{2,279}): c cop add αυτω | οι μαθητ. c. ℵBDEFGKLMSUVZΓΔΠ al pler e ff^{1} g^{2} k vg arm Or^{3,480} Or$^{int\ 3,835}$ ... CX al plus^{10} it^{pl} syr^{cu} et^{sch} syr^{p} c.* cop aeth Eus^{dem} Chr$^{mo\ 4}$ οι μα. αυτου (Ln) | ειπαν c. ℵBL 33. ... ς (Ln) ειπον c. CDEFGKMSUVXΓΔ etc | αυτοις (ℵ* Eus^{dem} ante λαλ.): am Tert om

11. ειπεν c. ℵCZ ff^{1} k cop aeth Eus$^{dem\ 454}$ Chr$^{mo\ 4}$ ... ς Ln Ti add αυτοις c. BDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc | οτι (it vg *quoniam, quia*): M al^{10} fere Eus^{dem} om | τα μυστηρια (et. Eus$^{dem\ 454}$ Bas^{2,279}; Or^{3,461} et^{481} miscet Mt et Lc): a c d f ff^{2} g^{1} k l q (non item b e ff^{1} h) syr^{cu} Clem^{604} Ir$^{int\ 266}$ το μυστηριον | των ουρανων (et. Clem Or$^{3,481.\ 461.\ 446}$

25—29 Lc 8, 18

δίδοται. 12 [132.5] ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 13 [133.1] διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνιοῦσιν. 14 καὶ ἀναπληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγουσα· ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε. 15 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν

12 a
*Es 4, 3 a
Jo 12, 40
Act 28, 26 a

Bas[2,279] Ir[int266]; 157. al του θεου): al pauc it[mu] (ff[1] arcana dei) mm Eus[dem] om

12. οστις: Chr[mo6] οσ | δ αν εχει, al pauc αν εχη | και ο εχει (301. δοκει εχειν): M* om

13. αυτοις (D 1. 13. 33. 124. 346. y[scr] al[6] it[pler] vg syr[cu] et[sch] arm Chr [et.mo6] Or[int2,383] Tert post λαλ. pon) λαλω (D[8r*] λαλει, D[b] ελαλει) c. ℵBCEFGKMSUVXΓΔΠ al pler e syr[p] Clem[317] Eus[dem454] Bas[2,279] etc (Ir[int266] *illis autem in parabolis loquor*) ... L c Cyr[hr cat59] om αυτ. | οτι (et. Clem Bas Chr) usq συνιουσιν (FMUΠ -ιοῦσιν, EGΓ -ίουσιν: ita et. Erasm Ln; B* -ιοσιν[bent2] [-ιουσιν[mai]], B** συνίωσιν[mai] συνιῶσιν[bent] item al, Clem συνιασιν): D al[12] fere it[pler] (non f g[2] q nec vg) syr[cu] Eus[dem] Cyr[hr] Ir[int] (Tert) ινα βλ. μη βλεπωσιν κ. ακ. μη ακουσωσιν (vel -ωσιν) και μη σινωσιν (vel -ιωσιν, Eus om κ. μ. συν., Ir[int] *intelligentes non intelligant*) μηποτε επιστρεψωσιν (al Ir[int] om μηπ. επιστρ., Eus insuper add και ιασομαι αυτους)

14. και: D 1. al it[pl] (non f q nec vg) και τοτε (Eus[dem] τοτε επληρωθη επ αυτοις etc), f*[vid] (certe enim* *adimpleretur*) g[2] (*et ut*) am harl gat mm (contra fu for san) Ir[int] *ut* (*adimpleatur* vel *-eretur*) | αναπληρουται (1. 243. Chr πληρ.): D al[10] fere e ff[1] g[1] h k πληρωθησεται | αυτοις c. ℵBC unc rell (exc D*) al plus[130] q am for harl* arm syr[p] Bas[2,279] Chr (et.mo4) ... ς (= Gb Sz) επ (al pauc εν) αυτοις c. D* al mu k (*super eos*) cop syr[sch] aeth Eus[dem] Ir[int] (*erga eos*); item *in eis* (*illis*) b f ff[1,2] g[1] h l vg (et. fu san) ... a c g[2] syr[cu] plane om | ησαιου (D του ησ.): 126. al[4] b Chr[mo2] om (z[scr] του ησ. post η λεγ.) | η (D ti* al pauc om) λεγουσα: D it[pler] (non f q nec vg; nec k ubi et. ακοη usq ιδητε desunt; nec Ir[int]) Eus[dem] add πορευθητι και ειπε (Eus ειπον) τω λαω τουτω :: ut LXX | ακουσετε (B* -σατε) et βλεψετε (ℵ -ψητε) c. (ℵ)(B)CDKLSΧΔΠ al pl Or[3,218] (Eus[dem] affert tantum usq συνητε) Chr ... EFGMUVΓ al pm ακουσητε (et. Or[3,350] ubi tantum usq συνητε, [3,295] -σητε et -ψετε) et βλεψητε (-ψητε et. ℵ) | ιδητε: X al ιδετε

15. τ. ωσιν c. BD unc rell (exc ℵC) al omn[vid] a (vide post) f ff[1,2] g[1] q vg syr[p] ... ℵC b c g[2] h k cop syr[cu] (*et aures suas graves fecerunt ne audiant*) et[sch] arm aeth Ir[int] add αυτων, hinc Ln [αυτ.] :: ut LXX. Ceterum a k Ir[int] *incrassa - - obtura* (a post *populi huius* pergit *aures et oculos eorum grava*) - - *grava* (Ir *excaeca*) | τους οφθ.: U*X τοις (U* τους) οφθαλμοις | ωσιν: ℵ[b] 157. al add αυτων (al pauc et. post

τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς. 16 [134.5] *ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν ὅτι ἀκούουσιν.* 17 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ ἴδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.* 18 [135.2] *ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείραντος.* 19 *παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς.* 20 *ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς*

19 a Lc 10, 23 a

18—23 Mc 4, 13—20 Lc 8, 11—15

οφθ. add) | *ακουσωσιν*: c om | *συνωσιν* (ita et. ς 1550, item $ς^{e}$ 1624. 1633; postea plerumq ut a Wtst *συνιῶσι* pro $ς^{e}$ habitum et editum) ... c al ut videtur mu *συνιωσι* (c *-ιωσιν*): ita Gb′ Sz | *επιστρεψωσιν* c. ℵBCDLMSUXΓΔ al longe pl ... EFGKVΠ al plus [20] *-ψουσιν* | *ιασομαι* (Gb′) c. ℵBCDE*et[3]FGLMSVΓΔ**Π al plus [50] ... ς *-σωμαι* c. E**KUXΔ* al pl^{vid} Chr

16. *οι* (et. Heges ap Phot[bibl 232] Or[4, 209] Cyr[glaph 129] et[es 442] et[ador 225]): DM* om | *και*: syr^{cu} add *παλιν* | *τα* (ut *οι*): D om | *υμων* sec c. ℵCD unc rell (exc B) min pler f ff^{1}. g^{2}. h k vg syr^{cu} et^{utr} al Heges Or al $Ir^{int 266}$ ... Ln om c. B al pauc a b c ff^{2}. g^{1}. q $Chr^{mo 1}$ Hil | *ακουουσιν* c. ℵBCDMX al [35] fere Or $Eus^{pe 386}$ $Chr^{mo 4}$ Cyr^{ter} al (Heges *μακαρ. οι οφθ. υμ. οι βλεποντες κ. τα ωτ. υμ. τα ακουοντα, και τα εξης*) ... ς *ακουει* c. EFGKLSUVΓΔΠ al pl Chr

17. *αμην* c. ℵX al [10] fere a b c f $ff^{1. 2}$. $g^{1. 2*}$ h arm aeth Hil al ($Cyr^{es 442}$ *αμην αμην*) ... ς Ln Ti add *γαρ* (:: ut Lc *λεγω γαρ υμιν*) c. BCD unc rell et min pler k (q *autem*) syr^{omn} cop al | *και δικαιοι* ($Chr^{mo 1}$ hom. 26 ad Hebr *διδασκαλοι*): B* om (Clem[hom 3, 63] *πολλ. προφ. και βασιλεις* [ut Lc] *επεθυμησαν ιδ. α υμεις* [ut Lc] *βλεπ. και ακουσαι α υμεις ακουε, και αμην λεγω υμιν, ουτε ειδον ουτε ηκουσαν*) | *ιδειν α* (et. Or[4, 209] $Cyr^{es 442}$ al): al pauc it^{mu} Or[4, 105. 258] Eus*dem* Hil al add *υμεις* (b c f Eus et. *α υμεις ακουε.*) | *ιδαν* (ℵ 33. *ιδ.*, B *ειδ.*: ita Ln Ti) c. ℵB 33. ... ς *ειδον* c. CEFGLMUΓΔ al pl; KXVII al mu *ιδον*, item S, item Or Eus ... D *ηδυνηθησαν ειδειν*. Huc et. spectare videtur quod Ir^{92} de Marcosiis scribit (*ἴνια δὲ καὶ τῶν ἐν εὐαγγελίῳ κειμένων εἰσ τοῦτον τὸν χαρακτῆρα μεθαρμόζουσιν – – ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ εἰρηκέναι· πολλάκισ ἐπεθύμησα ἀκοῦσαι ἕνα τῶν λόγων τούτων, καὶ οὐκ ἔσχον τὸν ἐροῦντα, ἐμφαίνοντόσ φασι δεῖν διὰ τοῦ ἑνὸσ τὸν ἀληθῶσ ἕνα θεόν*)

18. *του σπειραντος* c. ℵ*BX 33. 4^{ev} syr^{p} $Chr^{mo 2}$ ... ς Ti *του* (Δ om) *σπειροντος* c. ℵ^{c}CDEFGKLMSUVΓΔΠ al pler (it vg *seminantis*)

19. *συνιεντος*: DF al pauc *συνιοντος* (F *-ιοντος*), L *συνηωντος* | Δ om *ὁ* | *ισπαρμενον* (et. Or[1, 308]; it vg *seminatum*): D *σπειρομενον* (d *quod seminatur*) | *αυτου*: D^{Sr} *αυτων*

20. *ουτ. εστιν*: U om | *λογον*: XΔ al pauc f* syr^{p} add *μου* | *ευθυσ*: EU al pauc Or[1, 308] *ευθεωσ*

μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· 21 *οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται.* 22 *ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συνπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.* 23 *ὁ δὲ ἐπὶ τὴν καλὴν γῆν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιείς, ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.*

24 [126. 10] *Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ.* 25 *ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἐπέσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν.*

---

21. *δε* pr: FL al pauc om | *εν*: D*^{5r} om | *εαυτω*: LΔ al pauc *αυτω* | G al *ειτα* (G *ητα*) *γενομενης* (G add *δε*) :: e Mc | *ευθυς*: D al pauc *ευθεως*

22. *σπαρεις* (b f ff^{1} g^{2}. h q vg *est seminatus*): D *σπειρομενος* (a c d g^{1}. ff^{2}. k *seminatur*) | *μεριμνα*: K *μερημνη* | *τ. αιωνος* c. ℵ*BD al^{2} scr a ff^{2}. g^{1}. h k arm ... ς *τ. αι. τουτου* c. ℵ^{b}CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler b c f ff^{1}. q cop syr^{omn} al (Or^{1,308} allud *η του αιων. τουτ. μεριμνα*) | *απατη* (f ff^{1}. g^{2}. vg *fallacia*): al pauc *αγαπη*, c ff^{2}. g^{1}. h q *voluptas*, b *voluptates* (a *voluntates*), k *oblectamentum* | *πλουτου*: L^{ms} add *και περι τα λυπα επεθυμια εισπορευομεναι* (sic, cf Mc) | *συνπνιγει* (B [bent^{2} *πνηγει*] D *-πνιγει*) c. ℵBCDLXΔ ... ς (Ln) *συμπν.* c. EFGKMSUVΓΠ al certe pler

23. *την καλ. γην* c. ℵBCLΔ 1. 33. 124. 262. al^{5} Or^{1,308} ... ς *την γην την καλ.* c. DEFGKMSUVXΓΠ al pler :: cf. v. 8. | *τ. λογ. ακουων* (U *ακουσας*): D it (exc q *verb. meum audit*) vg syr^{cu} et^{sch} (non item^{p}) *ακ. τ. λογ.* | *συνιεις* c. ℵBD 238. Or^{1,308} ... ς *συνιων* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler (C *συνειων*, GL *συνίων*, EMUXΓΠ *συνιῶν*, K *συνίῶν*) :: cf ad v. 19; item Rom 3, 11 ubi nemo lectionem *συνιων* mutavit | *οσ δη* (Δ y^{scr} *δε*, al^{2} om): D a b c h q *τοτε*, k* *et tunc*; f ff^{1}. g^{1,2}. k** l m vg syr^{cu} et^{sch} arm aeth *et* | *εκατον* etc: DX al ut v. 8; item ℵ | *τριακοντα*: GM** al mu evv pler b m arm^{zoh} add *ο εχων ωτα ακουειν* (b om) *ακουετω*

24. *ωμοιωθη* c. ℵBDEGKLMSUVXΓΠ al pler: CFΔ ti* al Chr^{gue} *ομοιωθη* | *σπειραντι* c. ℵBMXΔΠ 13. 33. 346. al^{20} fere schol (Origenis, ap Mtthaei) item *qui seminavit* it^{pl} vg cop syr^{omn} al Amb ... ς Ti *σπειροντι* c. CDEFGKLSUVΓ al pler syr^{p} mg cod Eus^{es} $^{423.558}$ Chr (et. gae), item *seminanti* d h k ð Aug | *αγρω αυτου* (B *εαυτου*): D Eus^{es} bis *ιδιω αγρω*

25. *αυτου* (122** h Ir$^{int\,278}$ om) *ο εχθρ.* (D *εκθρ.*): al pauc (it^{pler} vg etc) *ο εχθρ. αυτ.* | *επεσπειρεν* c. ℵ^{b} (et* *επεσπαρκεν*) B 1. 13. 22. 119. 157. 48^{ev} Antitact (ap Clem^{526} *λεγουσιν οτι ο μεν θεος - - παρθ οσα πεποιηκεν αγαθα εστιν, εισ δε τισ των υπ αυτου γεγονοτων επεσπειρεν τα ζιζα.*, et ap Thdrt$^{1.16}$ - - *ενα τινα των υπ αυτου γεγονοτων επισπειραι ζιζανια*) (Ir^{287} allud *ο θεοσ τον μεν παρ αυτου λαθρα επισπειραντα το ζιζανιον - - αφωρισε τησ ιδιασ μετουσιασ*, Clem^{774} alludens *επεσπαρη τα ζιζανια*, Or^{3,124} *επισπειρασ τα ζιζ. μεσον του*

26 ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησεν, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. 27 προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ· κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια; 28 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι λέγουσιν αὐτῷ· θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; 29 ὁ δὲ φησίν· οὔ, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. 30 ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ

σιτον) item *superseminavit* it^{pler} (et. d δ) vg Ir$^{int\,287}$ (sed ^{gr} ex catenis *εσπειρε*) Amb al ... ς *εσπειρε* c. CD^{gr}EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler e q (Ir^{gr} vide ante) Chr (et. ^{gue}; sed ^{com} *τοτε επισπειρει ουτος*)

26. *και τα*: D 13. 124. 248. 346. Chr$^{mo\,4}$ it^{pler} (non f ff^{1}) syr^{cu} om *και*

27. *προσελθ. δε*: Γ *και προσελθ.* | D *του οικοδεσπ. εκεινου* | *εσπειρας* c. ℵBKLSUΓΔΠ al pl Chr (et. ^{gue}); M *-ραμεν* ... Ti *εσπειρισ* c. CDEFGVX al^{18} | *σω*: K al^{40} fere k* om (Chr *ε. τ. α. σοι*) | *ζιζαν.* c. ℵ^{b}BCDEFG KMSUVΓΔΠ al plus^{80} syr^{p} arm^{zoh} syr$^{p\,txt}$ Chr (et. ^{gue}) ... ς *τα ζιζ.* c. ℵ*LX al ut vdtr mu cop syr^{p} ^{mg} arm^{edd}

28. *οι δε δουλοι* c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} f ff^{1} q vg syr^{p} (syr^{cu} arm aeth); D a b c e ff^{2} g^{1} k syr^{sch} *οι δουλ.* post *λεγ. αυτ.* ... B 157. cop om *δουλοι* (Ti); item g^{2} h | *λεγουσιν αυτω* (BC *αυτ. λεγ.*: ita Ln Ti) c. ℵBCD 157. z^{scr} a (*dicunt et* pro *di. ei?*) b c e ff^{2} g^{1} k syr^{cu} et^{sch} ... ς *ειπον αυτω* c. EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff^{1} q vg cop syr^{p} arm aeth Chr (et. ^{gue}) | *ουν*: D 252* it^{pler} (non f q) vg syr^{sch} (non syr^{p}) arm al om | *συλλεξωμεν* (D *συνλ.*) c. ℵBCD unc^{7} min pl Chr (et. ^{gue}) ... FKLMΠ 1. 22. 262. al^{50} fere Chr$^{mo\,2}$ *-ξομεν*

29. *ο δε φησιν* c. ℵBC* q (*at ille ait*) syr^{p} $^{mg\,cod}$, item *et ait* c ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ vg ... D b f *ο δε λεγει αυτοις* (*at ille* [b om] *ait illis*), item h k *ait* (*dicit*) *illis*, a *dixit eis* ... ς *ο δε εφη* (al pauc *ειπεν*) c. EFGKLMSUVX ΓΔΠ etc | D *συνλεγ.* | Γ *εκριζωσετε* | D al k syr^{cu} arm *αμα και* (*και* add et. it^{pl} [sed om *αυτοισ*] cop syr^{p} c.* al) *τον σιτον* (D *σιτ.*) *συν αυτοισ*, Γ ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg syr^{sch} *αμα συν αυτοισ και* (Γ om) *τον σιτ.*

30. *συναυξαν.* (D it vg post *αμφοτ.*): L 1. 247. 262. al plus^{5} *ουν αυξαν.* (prob Schu), U al^{10} fere Chr *ουν συναυξ.* | *μεχρι* c. ℵ^{b}CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Chr^{gue}, item ℵ* et^{c} L Chr (et. $^{mo\,3}$) *αχρι* (:: *αχρι* ubi scriptum est non fluctuare solet) ... Ln *εωσ* (:: quod saepe pro *μεχρι* substitutum ut 28, 15 Mc 13, 30 Lc 16, 16 Phil 2, 30) c. BD Chr$^{mo\,1}$ Eulog | *εν καιρω* c. ℵ^{b}BDFGKMSUVXΓΔΠ al^{100} fere Chr^{gue} ... ς (= Gb Sz) *ε. τω καιρ.* c. ℵ* et^{c} CEL al certo pm syr^{cu} cop | D *συνλεξ.* | *αυτα εισ* (Gb^{oo}) *δεσμασ* (LΠ 1. *δεσμάσ*, KM *δεσμᾶσ*, ς Ln *δέσμασ*, al pauc *δεσμᾶ* et *δεσμοίσ*) c. ℵBCEFGKMSUVΓΠ al pler ff^{1} vg^{ed} cop arm^{edd} syr^{p} aeth Chr^{gue} ... Ti *αυτα δεσμασ* c. LXΔ 1. al^{5} Chr (et. $^{mo\,6}$), item *adligate ea fasciculos* (san mm *-lis*) a b c g$^{1.2}$ ff^{2} q am for em gat san mm syr^{cu} et^{sch} arm^{zoh}; item *δεσμασ* omisso *αυτα* D e f h k

εἰσ δεσμὰσ πρὸσ τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε
31 κ Mc 4, 31 κ Lc 13, 19 εἰσ τὴν ἀποθήκην μου. 31 [137.2] Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖσ λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεωσ, ὃν λαβὼν ἄνθρωποσ ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· 32 ὃ μικρότερον μέν ἐστιν πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῖν ἐν τοῖσ κλάδοισ αὐτοῦ.
Lc 13, 21 33 [138.5] Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖσ· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰσ ἀλεύρου σάτα τρία, ἕωσ οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
34 κ Mc 4, 33 κ Ps 78, 2 34 [139.6] Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦσ ἐν παραβολαῖσ τοῖσ ὄχλοισ, καὶ χωρὶσ παραβολῆσ οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖσ, 35 ὅπωσ πλη-

---

(Or[3,135] δησατε δεσμας τα ζιζ. και παραδοτε αυτα πυρι. Ir[int325] -- colligere primum zizania et fasciculos alligare). Vide infra Epiph | κατακ. αυτα: D al[2] it[pler] (non f k) vg Aug om αυτ. | συναγαγετ. c. ℵCEFGKLMSUVXΔΠ al omn[fere] Chr (et [gue]) ... L[n] συναγετε c. B[Γ] 1. ... D συνλεγεται. Manich. ap Epiph[66,65] (ex ev. Hebr?) ομοια εστιν η β. τ. ουρ. ανθρ. οικοδεσποτη ος εσπειρε τον αγρ. αυτ. καλ. σπερμα. και καθευδοντων των ανθρ. εχθρ. ανθρωπ. ηλθε και εσπ. ζιζ. ειτα λεγουσιν αυτω οι δουλ. αυτου· ουχι καλ. σπ. εσπειρασ εν τω αγρω; ο δε εφη· ναι. ποθεν ουν τα ζιζ.; ο δε αποκριναμενοσ ειπεν· εχθρ. α. τ επ. οι δε δ. πρ. αυτ. ειπον· θελ. ουν απελθ. εκριζωσωμεν τα ζιζ.; ο δε πρ. αυτ. εφη· ου, μηπωσ εκριζουντεσ τα ζιζ. εκριζ. και τ. σιτ. αλλ αφετε εωσ καιρου του θερ. και ερω τοισ θερ. συλλεξατε τ. ζιζ. κ. δησ. δεσμασ δεσμασ (ita Dind.), τον δε σιτ. αποθεσθε εν τη αποθ. και ετοιμασατε τα ζιζ. εισ το κατακαηναι πυρι ασβεστω.

31. παρεθηκεν c. ℵBCEFGKL*[corr]MSUVXΓΔΠ al pler ff[1] g[1.2] q vg cop syr[utr] al ... DL* 1. 13. 124. 346. it[pl] syr[cu] ελαλησεν | αυτοισ: L* add ο ις | ομ. εστιν: L 61. 243. arm[edd] ωμοιωθη (243. ομοι.) | LΔ al κοκω

32. παντων των: D* 124. om των | αυξηθη: ℵ[b] (sed nec * nec [c]) D 13. 124. 346. αυξηση | μειζον: D[gr] al[4] Chr[gue] -ζων | των: KΠ al plus[80] it vg syr[cu] et[utr] aeth al Euth Hil al παντων των :: ut Mc | M 299. e om ελθειν et και sq | κατασκηνοιν c. B*D ... ς -νουν c. ℵB**CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc

33. ελαλησεν: C 243. παρεθηκεν | αυτοισ c. BEFGKSVΓΔΠ al pler it[pl] vg (exc am) cop syr[utr] ... ℵCLMUX 13. 124. 126. 243. al[10] fere g[2] h l am arm add λεγων (al pauc λεγ. ο ις vel ο ις λεγ., syr[p] c.* ο ις) ... D (αλλην παραβολην· nil amplius) 76. k (alia similitudo) syr[cu] om ελαλ. αυτ. | γυνη: syr[cu] femina sapiens | ενεκρυψ. c. ℵBCD unc[11] et min certe pm (Valentt ap Ir[38] την τησ ζυμησ παραβολην, ην η γυνη εγκεκρυφεναι λεγεται εισ αλευρου σατα τρια) Clem[694] Chr[gue] ... GL al plus[110] Cyr[4,365] Chr[montf] al εκρυψεν (Gb') :: cf Lc

34. ουδεν c. ℵ*BCMΔ al[15] fere f syr[p] arm Clem[803] Or[3,3] Chr[bis] (et [gue]

ρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαίου λέγοντος· ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς.

---

et^{mo6}) ... ς ουκ c. ℵ$_c$DEFGKLSUVXΓΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} al Or^{3,446} Eus$^{ps\,462\,sq}$ Or$^{int\,2,202}$ al :: ut Mc | *ελαλει* (EMΓ al *ελαλη*): c. ℵ^{c}BCD unc rell et min pler it vg etc ... ℵ*Δ al pauc *ελαλησεν*

35. *ησαιου* c. ℵ* 1. 13. 33. 124. 253. aeth$^{cod\,m}$ cdd ap Eus$^{ps\,462}$ (*διὰ ποίου δὲ προφήτου ταῦτα εἴρηται ἢ διὰ τοῦ προκειμένου ἀσάφ; ὃ μὴ συνιέντες τινὲς προσέθηκαν ἐν τῷ εὐαγγ. τὸ διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου. ἐν δέ γε τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις ἄνευ τῆς προσθήκης τῆς διὰ ἡσαΐου ἁπλῶς οὕτως εἴρηται*. Similiter cat in^{ps}), item cdd Porphyrii et cdd nonnull ap Hier (ad h. l.): *Legi in nonnullis cdd. et studiosus lector forte reperiet id ipsum, in eo loco ubi nos posuimus et vulgata habet editio* -- per prophetam dicentem, *ibi scriptum* per Isaiam prophetam dicentem. *Quod quia minime inveniebatur in Isaia, arbitror postea a prudentibus viris esse sublatum. Sed mihi videtur in principio ita editum:* quod scriptum est per Asaph prophetam dicentem -- *et primum scriptorem non intellexisse* Asaph *et putasse scriptoris vitium atque emendasse nomen* Isaiae, *cuius vocabulum manifestius erat.* Idem rursus in breviar. in ps. 77 sic: *Dicitur ergo in Mt:* Haec, *inquit,* facta sunt ut impleretur quod scriptum est in Asaph propheta. *Sic invenitur in omnibus veteribus cdd.* (?At nihil eiusmodi testatus est ad ipsum locum nec magis ipse edidit. An de cdd. psalmorum accipi vult?) *sed homines ignorantes tulerunt illud. Denique multa evangelia usque hodie ita habent:* Ut impleretur -- Isaiam prophetam: Aperiam -- *Hoc Isaias non loquitur sed Asaph. Denique et impius ille Porphyrius proponit adversum nos hoc ipsum et dicit: Evglista vester Mt tam imperitus fuit ut diceret:* quod scriptum est per Isaiam prophetam: Aperiam -- *error fuit scriptorum, ut pro Asaph Isaiam scriberent. Scimus enim quia prima ecclesia de imperitis congregata fuit gentibus. Ergo cum legerent in evglio* -- in Asaph propheta, *ille qui primus scribebat evglium coepit dicere: Quis est iste Asaph propheta? Non erat notus in populo, et hoc fecit ut, dum errorem emendaret, faceret errorem.* Eodem loco eundem in modum Mt 27, 9 *ιερεμιου* (*pro* Zacharia) et Mc 15, 25 *ωρα τριτη* (*pro* sexta) „errori scriptorum" tribuit. Ceterum et Clem$^{hom\,18,15}$ veterrimam scripturam *ησαϊου* confirmat: *τω και τον ησαϊαν ειπειν· ανοιξω το στομ. μ. εν παραβ. και ερευξ. κεκρυμμ. απο καταβ. κοσμ.* ... ς Ln Ti om c. ℵ$_b$BCD unc^{13} et min pler it vg syr^{cu} et^{utr} cop arm rell Eus$^{ps\,462\,sq}$ (vide ante) Chr (in comm non attigit) Hier (vide ante) | *καταβολησ* c. ℵ^{b}n 1. 22. e k syr^{cu} Or^{3,695} (quod enim nude ponit *καταβολησ*, id omnino ab evglio non a psalmo pendere statuendum est. Item Clem^{694} Eus^{ps}) ... ς add *κοσμου* c. ℵ* etc CDEFGKLMS UVXΓΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{utr} cop al Clem^{hom} (vide ante) Chr (:: LXX *απ αρχησ* habet. Sed *απ. καταβ. κοσμ.* legitur Mt 25, 34 Lc 11, 50 Io 17, 24 etc nec fluctuare solet)

36 [140. 10] *Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ.* 37 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου,* 38 *ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ,* 39 *ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια αἰῶνός ἐστιν, οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν.* 40 *ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος.* 41 *ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν,* 42 *καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.*

---

36. *ηλθεν*: ℵ Or$^{3,3\ bis}$ *εισηλθ.* (a b h q Chr *απηλθεν*) | *οικιαν* (Gb″) c. ℵBD it^{pler} vg syr^{cu} cop aeth arr, item addito *αυτου* 1. al^{5} sl$^{2.}$ et$^{3.}$ Or$^{3,3.4.442.481}$ Chr (et.$^{mo\ 5}$) ... ς add ο $\overline{\text{ις}}$ c. CEFGKLMSUVXΔΠ al pler f h q syr^{utr} al; r arm post *ηλθ.* | *προσηλθον* c. ℵCDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc ... Ln Ti *-λθαν* c. B 33. | *φρασον* c. ℵ^{c}CD unc rell et min omn^{vid} Or^{quater} etc ... ℵ*B Or^{4,254} (a b g$^{1.}$ h q *enarra*, ff$^{2.}$ k *narra*; contra c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg *edissere* vel *dissere*) *διασαφησον* (Ln):: quod 15, 15 *φρασον* non fluct, id non satis est ad probandum h. l. *διασ.*

37. *ειπεν* c. ℵBD a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ k l (e *quibus ait* omissis rell) am fu for em cop aeth arr al Or^{3,443} ... ς add *αυτοις* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} arm e f g$^{2.}$ h vg^{ed} gat Chr

38. *εισιν οι* (ℵ al om, item al om οι pr loc) *υιοι* sec loc: Δ it^{pl} syr^{cu} *οι υι. εισ.* | *του* (Δ om, item om antea ὁ) *πονηρου*: g$^{2.}$ ff$^{1.}$ l vg *nequam*, a c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *nequitiae*; sed b m *iniqui*, k *mali*, d e f h q *maligni*

39. L al pauc o *σπειρων* | *αυτα*: D al pauc ff$^{1.}$ om | *εστιν* (ita et. it^{pl} vg): B post *εχθρος* (ita Ln); a b h k (e *inimic. autem diab. est qui seminavit ea*) post *διαβ.* (g$^{2.}$ *zabulus*, k *ziabolus*) | *συντελεια*: al plus^{10} Chr (et.$^{mo\ 5}$) *η συντ.* | *αιωνος* c. ℵBD 13. 33. 124. 346. Or^{4,254} ... ς *του αιωνος* c. ℵ^{c}CEFGKLMSUVXΓΔΠ (G al pauc add *τουτου*) al pler (Or^{3,443} paullo liberius) Chr. Ceterum ℵ* om ο *δε θερισμ.* usq *εστιν*, suppl ℵ^{a}

40. *συλλιγεται* (L post *τα ζιζ.*): D *συνλεγονται* | *κατακαιεται* (D *-ονται*) c. ℵBD 1. al certe pm Cyr$^{iul\ 329}$ (it^{pler} vg *comburuntur*, e k *exuruntur*) ... Gb Sz Ti *καιεται* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ 13. 33. 124. 157. al plus^{130} Chr (et.$^{mo\ 5}$) al | *εσται*: K* (K om *εν* sq) e g$^{2.}$ add *και* | *του αιωνος* (Gb′) c. ℵBDΓ 1. al^{10} fere it^{pler} vg syr^{cu} arm aeth Cyr$^{iul\ 329}$ Jr$^{int\ 287}$ Or$^{int\ 870}$ Hil al ... ς add *τουτου* c. CP unc^{12} et min pler f h q cop syr^{utr} Chr

41. *αποστελει* c. ℵBCDP unc^{11} al pler Or^{3,456} Cyr^{iul} al: K *-ἑλει*, Γ *-ελλεῖ*, al pauc *-ἑλλει*, item e *mittit* (tum *colligunt*) | *αυτου* pr: ℵP al om | D *συνλιξ.* | *τους ποιουντ.*: syr^{cu} et^{utr} praem *omnes*

42. *βαλουσιν*: ℵ*DX al e vg^{cod} (ap Ln) *βαλλουσιν* | E *κλαθμος*

43 τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω. 44 Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψεν, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. 45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας· 46 εὑρὼν δὲ ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. 47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ· 48 ἣν ὅτε ἐπληρώθη ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς

* Dan 12, 3

---

43. εκλαμψουσιν c. ℵBCP unc[12] min pler: D 124. 238. Or[3, 444 ter] Cyr[iul 329] (Iust[ap 1, 16] τοτε κλαυθμ. εσται κ. βρυγμ. τ. οδοντ. οταν οι μεν δικ. λαμψωσιν ως ο ηλ. οι δε αδικοι πεμπωνται εις το αιωνιον πυρ) | ωτα c. ℵ*B a b e k am for san Hil[cdd] ... ς add ακουειν, Ln [ακ.] c. ℵ[c]CDEF GKLMPSUVXΓΔΠ al omn[vid] it[pl] vg[ed] syr[cu] et[utr] cop al Or[3, 444]. Cf ad 11, 15. Explicatio parabolae ap Epiph similiter differt ut ipsa parabola.

44. ομοια c. ℵ*(ℵ[b] ομοι. δε) BD a c e ff[1. 2.] g[1. 2.] k l vg syr[cu] cop aeth (Chr) ... ς praem παλιν, Ln [πα.] c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn[vid] f h q (b praem *aliam similitudinem adiecit dicens*) syr[utr] arm Or[3, 446] Hil (:: vv. 45 et 47 non fluct) | D θησαυρω, item *thensauro* a b e f h k q | εν τω (D al plus[30] Chr om) αγρω: ℵ* om (suppl[a]) | πωλ. παντ. (B 28. 61. 435. al[3] arm[cdd] Or[3, 446] om) οσα εχ. c. ℵBD 1. 61. 108. 118. 127. it[pler] vg syr[cu] et[sch] cop (Or[3, 446] - - και πωλει οσα εχει) Chr Or[int 3, 39] ... ς παντ. οσ. εχ. πωλ. c. CEFGKLMP unc[7] min pler f q syr[p] arm aeth Or[1, 186]

45. ανθρωπω (et. Or[3, 448] Cyr[glaph 117] et[nest 32] Cyp al) ... ℵ* (add[b]) B 50. 59. Ath[2, 526] Cyr[ador 102] Chr Amb om

46. ευρων δε (Gb, item Sz confusis lectionibus) c. ℵBDL 1. 33. al it[pler] vg syr[cu] et[sch] arm aeth Cyr[nest 32] et[ador 102] (c k Cyp *ubi autem invenit*) ... ς οσ ευρων c. CEFGKMPSUVXΓΔΠ al pler f q cop syr[p] Cyr[glaph 117] Chr | ενα: D 124. a b e g[1.] h k syr[cu] Cyp om | πεπρακεν (E* al -χεν): D επωλησεν | παντα οσα: D ff[2.] a (*quae*); a c h *quaecunque* (contra it[pl] *omnia quaecunque* vel *omnia quae*)

47. συναγαγουση (Δ συναπαγουση): EF al Or[bis cod] συναγουση, L συναγουσιν

48. ην οτε: D it[pler] (non c ff[1.] nec vg) (syr[cu]) Amb Aug οτε δε | αναβιβασαντες (D it[pler] cop aeth ανεβιβασαν) sine αυτην c. ℵBCEFG KLMUVXΓΠ al pler c ff[1.] q vg arm aeth Cyr[4, 328] et[es 341] (Chr [et.[mo 5]] ην ανενεγκαντες εις τ. αιγ. καθισαντες και συλλεξαντες τα καλα εις αγγειον εβαλον, τα δ. σ. εξ. εβ.) ... Ln Ti add αυτην c. PSΔ al[8], item D it[pler] (syr[cu] et[sch]) Amb Aug | επι τ. αιγ. (E -ᾶλον) και c. ℵ* et[c] BDP unc[12] min pler b e f ff[2.] g[1.] h k q syr[cu] et[utr] cop arm aeth;

ἄγγη, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. 49 *οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων,* 50 *καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.* 51 *συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ· ναί.* 52 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ὁμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.*

53 *Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας,*
54–58 Mc 6, 1–6 *μετῆρεν ἐκεῖθεν.* 54 [141.1] *καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν· πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις;* 55 *οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ*

---

item Ln *και επ. τ. αιγ.* c. ℵ^{b}c 1. c ff^{1} g^{2} vg Cyr^{4,328} (pergit *ελκυσαντες*) et$^{es\,311}$ Or$^{int\,3,259}$ ... Gb′ Ti *επ. τ. αιγ.* (omisso *και*) c. L 13. 124. 346. a | *καλα* (et. Or Cyr Chr etc): D *καλλιστα* (d *meliora*), item *optimos, optima* it^{pl} syr^{cu} arm Amb Aug | *αγγη* c. ℵBCM** 1. 124. 48^{ev} Or 3, 454. 456 sq Cyr^{bis} Isid^{1,205} ... ς (Ln) *αγγεια* c. D (*τα αγγ.*) EFGKLM* PSUVXΓΔΠ (DPX *αγγια*, L *αγια*) etc. (:: 25, 4 *αγγειοις* non fluctuat. Hesych *ἄγγος* et *ἄγγια* [utrumq rarius] per *ἀγγεῖον* et *ἀγγεῖα* explicat) | *εβαλον* (et. ℵ^{b}; D *-λαν*): ℵ*VΔ al *-λλον*, X *εξεβαλλον*

49. *αιωνος* (et. Or^{3,456}) (pauc add *τουτου*): D *κοσμου*

50. *βαλουσιν* (et. ℵ^{b}): ℵ* D $\mathfrak{G}^{r*}$ X al pauc *-λλουσιν* | E *κλαθμος*

51. *συνηκατε* (Gb″) c. ℵBD b c e ff$^{1.2}$ g^{1} k l vg cop aeth Or^{3,457} ... ς praem *λεγει αυτοις ο ις* c. CEFGKLMSUVXΓΔ al omn^{vid} (a g^{2}) f h q syr^{omn} arm (a *et dixit*, g^{2} *dixit autem eis*; syr^{cu} *Iesus ait illis discipulis suis* etc) Chr^{vid} | M *παντα ταυτα* | *ναι* (Gb′) c. ℵBD 1. 13. 124. ff$^{1.2}$ k vg syr^{cu} syr^{hr} cop aeth^{pp} Or^{3,457} Ath^{1,860} Hil ... ς add *κυριε* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} syr^{utr} cop arm Chr Or$^{int\,4,554}$

52. *ο δε* (it^{pl} [sed f *at ille*] Hil *et*) c. ℵB unc^{12} min pler etc (CU al syr$^{p\,mg}$ add *ις*): D ff^{2} g^{2} vg syr^{cu} et^{sch} om | *ειπεν* c. ℵB*CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc: B^{2}D (item it vg *ait*) *λεγει* (Ln) | D *μαθηθευθεισ* | *τη βασιλια* (Gb) c. ℵBCKΠ 1. 13. 33. 124. 346. al^{6} e k cop arm aeth Or^{3,459} Ath^{2,24} Cyr$^{4,316.750.880}$ al ... DM 42. it^{pler} vg Chr (et.$^{mo\,3}$) Ir^{int} Hil al *εν τη βασ.* (Gb′ Ln) ... ς *εισ την βασιλειαν* c. EFGL (corrupte *μαθητευθη*; *εισ την βα.*) SUVXΓΔΘΠ^{mg} etc | EGL etc *εκβάλει*, al *εκβαλη*

54. *ελθων*: L *ηλθεν* (non addito *και* in sqq) | *πατριδα* (ℵ^{a} vel b): ℵ* *αντιπατρ.* | *εκπλησσεσθ.* c. ℵBCDEFGLUVXΔΠ (EFL *εκπλησεσθ.*) etc ... ς *εκπλητ.* c. KMSΓ etc | *η σοφια* (et. Or^{3,462} Eus$^{ps\,373}$): D aeth Eus steph^{223} et$^{ps\,398}$ praem *πασα*

55. *τεκτονος* (et. Or^{3,462} et$^{4,115.269}$ Eus steph^{223} et$^{ps\,bis}$): a b ff^{2} g^{1} h gat mm syr^{cu} praem (h gat mm add) *Iosephi*. Cf Iust$^{tr\,88}$ *ω νομιζο-*

καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσὴφ καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; 56 καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσίν; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; 57 καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. [142.1] ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58 καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Lc 4, 24 Io 4, 44

XIV.

1 [143.2] Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, 2 καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ 1–2 Mc 6, 14 ss Lc 9, 7 ss

---

μενου ιωσηφ του τεκτονος υιου υπαρχειν. Item act. Andr. et Matth. p. 143: μη ουχ ουτος εστιν ο υιος ιωσηφ του τεκτονος και η μητηρ αυτου μαριαμ και οι αδελφοι αυτου ιακωβος και σιμων; | ουχ η c. ℵBCMΔ 33. al pauc Or[ter] Eus[ps 373] Bas[2, 281] Cyr[4, 622] … ς Ti ουχι η c. DEFGKLSUVXΓΠ al pler Eus[steph 223] Chr (:: ουχ pr non fluct; it[pler] vg utroque loco *nonne*) | μαριαμ c. ℵBDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler cop[cdd 2] etc Or[3, 462] et[4, 115. 269] Bas[2, 281] … c al pauc cop[cod 1] (it vg nusquam *Mariam* sed ubique *Maria*) Or[4, 282] (*οὗ ἡ μήτ. ἐλέγετο μαρία* etc) Chr (et.[mo 6]) μαρια | ιωσηφ c. ℵ[a]BC 1. 33. y[ser] syr[cu] cop arm syr[p mg] it (exc k q[**]) vg Or[3, 462. 4, 115] Eus[steph 223] Hier … ς ιωσησ c. KLΔΠ al certe pl k q[**] arm[zoh] aeth syr[sch] syr[p] Bas[2, 281]; item ιωσῃ s[mg] al plus[15] … ℵ*DEFGMSUVXΓ al plus[20] Or[4, 282] ιωαννησ (gat mm *et Iohannes et Ioseph*; 12. 17. 236. om και ιω.)

56. προσ ημασ: Δ al Chr παρ ημιν | ουν: M om | ταυτ. παντ. c. ℵBCM SUΓΠ al pl Eus[ps 373] … Ti παντ. (Chr [et.[mo 4]] om) ταυτ. c. DEFG KLVXΔ al pl it (ff[1. *ista sapientia*]) vg Or[4, 269] Bas[2, 281]

57. εν αυτω (et. Or): X 28. εισ αυτον, 247. επ αυτω | ις: ℵ om | ειπεν (it vg *dixit*): Z Or[3, 464] λεγει | ιδια πατρ. c. ℵZ al[3] ff[1.] (*nisi in sua civitate et in domo sua*) Or[3, 132], item C ιδι. πατρ. αυτου … ς Ti πατρ. αυτου c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler it[pl] vg cop syr[omn] al Or[3, 462. 464] Bas[2, 281] Chr … BD 33. 346. a k πατριδι (Ln) | L al[3] f g[1.] harl* (Or[3, 464] Hil al non plene afferunt versum) om και εν τη οικ. αυτ.

58. D k δια τασ απιστειασ (*incredulitates*) αυτ.

XIV. 1. εν εκεινω: D al pauc syr[cu] et[sch] cop al add δε, al pauc praem και | X al pauc ο ηρωδ. (y[ser] om ηρωδ.) | τετραρχησ c. ℵCZΔ cop (ita ℵ ubique: Lc 3, 19. 9, 7. Act 13, 1, item Lc 3, 1 ter, accedente [exc Act] C ubique) … ς Ln Ti τετραρχ. c. BD rell testibus

2. ουτοσ (et. Or[3, 467] et[521]): D it[mu] gat mm praem μητι | B ιωαννησ | ο βαπτιστησ: D 5. a b ff[1.] g[2.] h gat tol sax add ον εγω απεκεφαλισα | αυτοσ c. ℵBDEGKLMSUVXZΓΔ etc Or[3, 469] et[521]: C 1. 61. d Or[3, 521 cod] ουτοσ (k* om) | B* om διο τουτο | D* εναργουσιν | M* al pauc ενεργ. αι δυν. | εν: Z al[12] om

τοῦτο αἱ δυνάμεισ ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3 [144.2] ὁ γὰρ Ἡρῴδησ κρατήσασ τὸν Ἰωάννην ἔδησεν καὶ ἐν φυλακῇ ἀπέθετο διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα [Φιλίππου] τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 4 ἔλεγεν γὰρ Ἰωάννησ αὐτῷ· οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν. 5 καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡσ προφήτην αὐτὸν εἶχον. 6 [145.6] γενεσίοισ δὲ γενομένοισ τοῦ Ἡρῴδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆσ Ἡρωδιάδοσ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσεν τῷ Ἡρῴδῃ, 7 ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται. 8 ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆσ μητρὸσ αὐτῆσ· δόσ μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 9 καὶ λυπηθεὶσ ὁ βασιλεὺσ διὰ τοὺσ ὅρκουσ

Mc 6, 17 ss Lc 3, 19 s — 3–5 — 21, 26 — 6–12 — Mc 6, 21–29

3. κρατησασ (et. Or): B 13. 124. τοτε κρ. | B ιωαννην | εδησεν c. ℵ*B ff1· h (q add αυτ. post εθετο) Or3, 470 (item 471 libere δησασ απεθετ. εν) … ς Ln Ti add αυτον c. ℵa etc CD unc rell etc Or3, 469 | και εν (B** al add τη) φυλ. απεθετ. c. ℵ*B* (om τη teste Btl2·) et** 13.? 124. 346. al? ff1· h; item Or3, 471 και απεθ. εν τη φυλ., ℵc 33. Or3, 470 εν (ℵc add τη) φυλ. και απεθετο (item z ε. τη φυ. sequentibus utvid sed deperditis και απεθ.) … ς Ti και εθετο εν (Tiτη) φυλ. c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler item itpl vg syromn cop arm … D 61. e k (item avid) aeth Or3, 469 nil nisi εν τη (61. om) φυλ. :: cf Mc | φιλιππου c. ℵBCEGKLM SUVXΓΔΠ al omnvid (238. add οτι εγαμησεν αυτην) b f ff2· g2· h q gat mm (sed b g2· ff2· gat mm post τ. αδ. α. pon) cop syromn arm aeth al Or3, 470 Chr … Ti om c. D a c e ff1· g1· k vg Augcons 2, 92 (:: ap Mc nomen certum est; ap Lc haud dubie intrusum. Apud Mt et ipsum mihi intrusum videtur; poterat tamen etiam ad modum Lcae omitti.)

4. ιωαννη. c. ℵ* etc D al3 … ς Ln Ti o ιω. (B ιωαννησ) c. BCZ unc13 min pler Or3, 470 | αυτω h. l. c. ℵc (ℵ* 24* 28. al om) BZ 251. … ς Ti post γαρ c. CD unc12 min pler it vg al Or Chr | ουκ: M al pauc praem οτι | αυτην (f ff1· uxorem fratris tui): k syrcu etsch add uxorem

5. εφοβηθη: al40 fere -βειτο | οτι: B* επει

6. γενεσιοισ δ. γενομενοισ (1. 22. 59. αγομενοισ) c. ℵBDLZ (al3), item -ιων δ. -μενων CK al3 Chr; item νν pl (itpler vg *die autem natalis*; k *cum esset autem d. n.*, d *natale autem facto*; ff1· *sed cum advenisset d. n.*) syromn cop arm aeth … ς γενεσιων δ. αγομενων c. EGMSUVXΓΔΠ al pler syrp mg | L al pauc ορχησατο | Dsr η θυγ. αυτου ηρωδιασ :: cf ad Mc

7. μεθ: ℵ μετα, X μετ | ωμολογησεν: Z 13. 124. 346. yscr syrsch Chr (et.mo 5) ωμοσεν | KΠ 1. al7 ff1· δουν. αυτη | o εαν c. ℵCEGKLMSUVXΓΔΠ al pler :: BD al pauc o αν (Ln)

8. δοσ μοι φησιν … D itpler syrcu etsch aeth ειπεν δοσ μοι | ωδε: al pauc itpler cop al om | επι πινακι: D om | την: D* om | Δ του ιω. | B ιωανου

9. λυπηθεισ (ita ex itcdd tantum a, b ff1· 2· g1· h q** ελυπηθη sine δε ut L*) et δια τουσ c. BD (L* ελυπηθη et δια τουσ) 1. 13. 124. 346.

καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι, 10 *καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισεν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.* 11 *καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆς.* 12 *καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ πτῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτόν, καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.* 13 [146.3] *ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζοὶ ἀπὸ τῶν πόλεων.* Mc 6, 32 s Lc 9, 10 s

14 *Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.* 15 [147.1] *ὀψίας δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ λέγοντες· ἔρημός ἐστιν* 14–21 Mc 6, 34–44 Lc 9, 12–17 Io 6, 1–13

---

a (b ff[1.2], g[1] h q[**]) ... ς ελυπηθη et δια δε τους c. CEFGKL[2]MSUVXΓΔΠ (z hiat pr loco sed habet δια δε) al pler c f k q[*] cop syr[pmn] arm | D it[pler] syr[cu] aeth και δια τους συναν. | δοθηναι: 1. 13. 124. 346. syr[cu] et[sch] arm aeth al add αυτη

10. ιωαν. c. ℵ*BZΘ 1. (al) ... ς τον ιω. c. ℵ[c]CDEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler

11. επι: D ε. τω (1. 13. εν τω) | ηνεγκεν: M al[10] fere add αυτην

12. προσελθοντες (*accedentes* it vg): Z 99. Or[3, 473] ελθοντες | E* και ηραν | πτωμα (Gb′) c. ℵBCDL 1. 13. 22. 33. 124. 346. al[10] fere k (*cataver*) cop syr[cu] et[sch] ... ς Ti σωμα c. EFGKMSUVXΓΔΠ al pler syr[p] (it[pler] vg *corpus*, quo eodem vocabulo in Mc πτωμα reddiderunt) :: in Mc quidem πτωμα non fluct. Praeterea ℵ*(b vel ca del, sed ca vel cb restituit) DL al[30] fere it[pl] vg (non item a b g[1] k am san) syr[cu] et[sch] aeth add αυτου (:: ut Mc); non item ℵ[corr]BC unc rell[12] min pl cop arm syr[p] | εθαψαν: y[scr] εθαμψαν | αυτον c. ℵ*BΘ a ff[1] (Hil *et sepulto eo discipuli eius ad dominum transierunt*) ... ς (Ln) αυτο c. ℵ[b]CDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc

13. ακουσας δε c. ℵBDLZ al[15] fere f k (cop syr[cu] et[sch]) Or[3, 473] Chr[mo 6] ... ς Ti και ακουσας c. CEFGKMSUVXΓΔΘ al pler syr[p] arm (*quo audito, quod cum audisset* it[pler] vg) | ο ις: Θ al[2] om | εν πλοιω: Γ syr[cu] om | πεζοι c. ℵILZ al[4] it[pler] vg (*pedestres, pedestrae*) syr[p mg] ... ς (Ln 49.) πεζη c. BCDEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler a ff[1] (*pedibus*) Or[3, 474] (:: πεζη ap Mc non fluct)

14. Και: G al om | εξελθων (Gb″) c. ℵBD 1. 22* 33. 61. 118. 124. 219. b c ff[1.2] g[1] k vg syr[cu] cop arm aeth ... ς add ο ις c. CEFGIKMSUVX ΓΔΠ al pler f h q syr[utr] Or[3, 509] (item L al a post ειδεν) | ειδεν c. ℵBD FGIMUΓΔΠ etc ... CEKLX etc ιδεν | πολ. οχλ. (et. Or[3, 481] et[509]): D 33. 435. it vg etc Chr οχλ. πολ. | επ αυτοις c. ℵBCEFGKMSUVXΓΔΘΠ (L εν αυτοις) al plus[100] Or[3, 481] ... ς (= Gb Sz) επ αυτους c. min; D περι αυτων, I Or[3, 509] επ αυτον | αρρωστους (et. Or): D αρρωστουντας (d *infirmos*)

15. προσηλθον c. ℵCD unc[13] min omn[vid] ... Ln Ti -θαν c. B 33. | οι μαθηται c. ℵBZ (e spatio) 33. 346. b k arm Or[3, 481. 509] ... ς add

ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα παρῆλθεν ἤδη· ἀπόλυσον οὖν τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. 16 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.* 17 *οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας.* 18 *ὁ δὲ εἶπεν· φέρετέ μοι ὧδε αὐτούς.* 19 *καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοῦ χόρτου, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.* 20 *καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις.* 21 *οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.*

αυτου c. CDEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it^{pler} vg cop syr^{omn} aeth Or^{3,475} et^{476} Chr (sed om αυτω) :: cf ad 8, 21 | παρηλθ. ηδη c. ℵZ 1. Or^{3,475} et^{509} … ς Ln Ti ηδη παρ. c. BCDI unc^{13} min omn fere (it vg etc) Chr (Or^{3,476} om ηδη) | ουν c. ℵCZ 1. 238. cop syr^{p} mg Or^{3,475} et^{476} … ς Ln om c. BDEFGIKLMSUVXΔΘΠ al pler it vg al mu Or^{3,481} (:: ut Mc) | εις τας: c* 33. al syr^{p} mg et^{hr} arm add κυκλω:: ut Lc et Mc | κωμας (et. Or^{3,475} et^{481} ℵ^{c} etc :: item ll. pp.): ℵ*ΔΘ^{gr} χωρας

16. ο δε c. ℵ*D 61. k syr^{cu} et^{sch} pers^{p} cop arm aeth … ς Ln Ti add ις c. ℵ^{c}BCEFGIKLMPSUVXΓΔΘΠ | ειπεν αυτοις (a b ff^{2}· k q cop arm om αυτ.): l. φησιν | αυτοις sec: D post φαγειν

17. λεγουσιν (d *dicunt*, k *aiunt*): z – – ον (ειπον^{vid} vel ειλεγ.), f ff^{1}· g^{1}· *dixerunt* (it^{pl} vg *responderunt*) | εχομεν: KLUΓΘ al mu εχωμεν | ℵ* αρτους ει μη πεντε

18. ειπεν: P add αυτοις | ωδε αυτους c. ℵBZ 33. … ς Ti αυτ. ωδε c. CEFG KLMPSUVXΓΔΘΠ al omn fere f ff^{1}· vg (g^{2}· am for san syr^{utr} aeth *illos mihi huc*) … D 1. it^{pler} (*afferte eos ad me*) syr^{cu} cop pers^{p} om ωδε (ff^{1}· arm om μοι)

19. κελευσας c. B^{2}(* -σατε) CDEFGIKLMPSUVXΓΔΘΠ etc … ℵZ ff^{1}· Or^{3,479} b εκελευσεν (Or^{3,509} et^{510} κελευει) | τους οχλους (et. Or^{3,479}): D^{gr} it pler (non dg^{2}·) vg arm^{zoh} τον οχλον | επι του χορτου c. ℵBC*I (L επι του χορτους) 1. 22. 33. al^{7} Or^{3,479} et^{ter}, D 16. 61. επ. τον χορτον, item *super faenum* it vg syr^{cu} et^{sch} syr^{p} mg cop arm aeth … ς Ti επι τους χορτους c. C^{2}EFGKMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr^{p} ^{txt} Chr | λαβων c. BC^{2}EFG KLMPSUVΓΔ (λαμβων) Π al plus^{125} it^{pler} vg syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} aeth) Or^{3,479} … ς (= Gb Sz) και λαβων c. ℵC*I(χ?) al mu^{vid} ff^{1}· h cop arm … D ελαβιν | ευλογ. c. ℵBEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler Or^{3,481} … Ln Ti ηυλογ. c. CDIPT^{c} al Or^{3,479} et^{510} Chr | τ. αρτους: 242* b ff^{1}· syr^{sch} om | μαθηται: b syr^{cu} et^{sch} cop add *posuerunt*

20. των κλασματων: Θ a ff^{1}· g^{1}· (it^{mu} post κοφιν. pon) om

21. ωσει c. ℵBCEFGKLMPST^{c}UVXΓΠ al pler Chr; item DIΔ 1. 33. 48^{ev} ωσ, item f arm syr^{p} aeth … Θ 241. 247. it^{pler} (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} cop Or^{3,478} om | γυν. κ. παιδ. c. ℵBCEFGIKLMPST^{c}UVXΓΔΘΠ rell fere omn

22—33
Mc 6, 45—52
Io 6, 15—21

22 [148. 6] *Καὶ ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.* 23 [149. 2] *καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι.* [150. 4] *ὀψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ.* 24 *τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.* 25 *τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἦλθεν πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.* 26 *ἰδόντες δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἐταράχθη-*

---

f vg syr^{cu} et^{sch} syr^{p} etc ... D 1. it^{pler} cop Or^{3,478} et^{479} Amb *παιδ. κ. γυν.* (Ln; cf ad 15, 38. de D etc)

22. *και* pr c. ℵ*C* ff$^{1.}$ syr^{cu} Chr^{cdd} ... ς Ln Ti add *ευθεως* (:: ut Mc ubi nemo om) c. ℵ^{b}BC^{3} unc rell min omn^{vid} it^{pler} vg al pler Or^{3,480,482} | *ηναγκ.* c. ℵBC*DIPΔΘ al^{25} fere e f ff$^{1.}$ am fu for san tol em syr^{cu} et^{sch} syr^{p} syr^{hr} cop arm aeth al Or^{3,480,482} Chr ... ς (= Gb Sz) add *ο ις* c. C^{3}EFGKLMSUVXΓΠ al pl it^{pl} vg^{cd} (it^{pl} ante *ηναγκ.* pon) | *τ. μαθητ.* c. ℵCDGILMSUVΓΔΘ al^{70} fere e f l vg arm al Or^{3,480} et^{482} (et.^{diserte}) Chr ... ς (= Gb Sz) Ln add *αυτου* c. BEFKPXΠ al pl it^{pler} syr^{omn} cop aeth | *το πλ.* c. ℵCDEFGIKLMPST^{c}UVXΓΔΘΠ al pler Or^{3,480} et^{saep} ... B 1. 33. 124. al plus^{15} arm Eus$^{dem\,446}$ Chr$^{mo\,2}$ om *το* | *αυτον* (Iθ al^{3} *αυτους*, 218. *αυτω*): D al^{6} it^{pl} arm Arn om | *απολυση*: KΓ al pauc *-σει* | F* arm^{cdd} *τον οχλον*

23. ℵ* om *απολυσ. τ. οχλ.* (suppl) | D *καθ ιδιαν* | *μονος*: F om

24. *ηδη*: D al^{2} a f ff$^{1.}$ l vg syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth om | *μεσ. της θαλ. ην βασαν.* c. ℵCEFGKLMPST^{c}UVXΓΔΠ al pler it vg syr^{p} aeth (Or^{3,483,484}) Chr; item D *ην εις μεσον* (*in medium*) *της θαλ. βα.*, Eus$^{dem\,446}$ *ην εν μεσω τ. θαλ.* ... B 13. 124. 238. 346. syr^{cu} et^{sch} syr^{hr} pers^{s} cop ar^{p} arm *σταδιους πολλους* (cop ar^{p} *σταδ. ωσ εικοσι πεντε* :: ex Io 6, 19) *απο της γης* (238. om *α. τ. γ*). *απειχε* (syr^{hr} haec add post *μεσον της θα.*) *βασανιζ.*

25. D *τεταρτης δε φυλακης* | *ηλθεν* (Gb'') c. ℵBC^{2}T^{c} al^{10} it vg syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,mg}$ cop arm aeth Or^{3,483} Eus$^{dem\,92}$ et$^{ps\,588}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) ... ς Ti *απηλθ.* c. C*^{vid} DEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr$^{p\,txt}$ | *πρ. αυτ.* (Gb Sz) c. ℵBC*D (post *περιπ.*) PST^{c}VΓΔΘ al plus^{30} ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l q vg cop syr^{p} aeth Or^{3,483} Chr (et.$^{mo\,5}$) al ... ς add *ο ις* c. C^{3}EFGKLMUXΠ al pl it^{pl} syr^{cu} et^{sch} arm al Eus$^{dem\,92}$ (ante *πρ. α.*) et$^{ps\,588}$ | *επι την θαλ.* c. ℵBPT^{c}ΔΘ 1. 13. 124. 238. 346. Or^{3,483} (praeterea notat: *ου γεγραπται· ηλθε πρ. αυτ. περιπ. επι τα κυματα, αλλ επι τα υδατα*) ... ς *ε. της θαλασσης* c. CDEFGKLMSUVXΓΠ al pler Eus^{bis}

26. *ιδοντ. δε αυτ.* c. ℵ* a b e g$^{1.}$ ff$^{1.2.}$ h q Eus$^{dem\,446}$; item *και ιδ. αυτ.* l. c g$^{2.}$ vg Eus$^{dem\,92}$ Aug$^{cons\,2,59}$ ... Ln *οι δε μαθηται ιδοντ. αυτ.* c. ℵ^{3}BD al^{4} (f *videntes autem eum discip. eius*), item ς Ti *και ιδοντ. αυτ. οι μαθηται* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr^{omn} cop aeth (arm) | *επι της θαλασσης* c. ℵBCDT^{c} 1. 13. 33. 124. 346. al plus^{15} Eus$^{dem\,92}$ et (om *περιπα.*)^{446} Chr (et.$^{mo\,6}$) ... ς Ti *επι την θαλ.* c. EFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler | *περιπατουντα*: T^{c} 33. al g$^{1.}$ syr^{omn} Eus$^{dem\,92}$ ante *επι*

σαν λέγοντεσ ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. 27 *εὐθὺσ δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖσ λέγων· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.* 28 [151. 10] *ἀποκριθεὶσ δὲ αὐτῷ ὁ Πέτροσ εἶπεν· κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με ἐλθεῖν πρόσ σε ἐπὶ τὰ ὕδατα.* 29 *ὁ δὲ εἶπεν· ἐλθέ. καὶ καταβὰσ ἀπὸ τοῦ πλοίου Πέτροσ περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα καὶ ἦλθεν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν.* 30 *βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενοσ καταποντίζεσθαι ἔκραξεν λέγων· κύριε, σῶσόν με.* 31 *εὐθέωσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ ἐκτείνασ τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· ὀλιγόπιστε, εἰσ τί ἐδίστασασ;* 32 [152. 6] *καὶ ἀναβάντων αὐτῶν εἰσ τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμοσ.* 33 *οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντεσ· ἀληθῶσ θεοῦ υἱὸσ εἶ.*

Mc 6, 53—56 34—36 34 [153. 2] *Καὶ διαπεράσαντεσ ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν εἰσ Γεννησαρέτ.*

---

27. *ευθυσ* c. ℵBDT^{c} … ς Ti *ευθεωσ* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ rell omn^{vid} Eus$^{dem\ 446}$ Chr | *ελαλ. αυτοισ* c. ℵ*DT^{c} 231. ff$^{1.}$ syr^{cu} cop arr Eus$^{dem\ 446}$ … ς Ti add *ο ις* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler f syr^{p} arm aeth; item ℵ^{a}B 131. *ο ις αυτ.* (Ln); it^{pler} vg syr^{sch} *Iesus locutus est eis* | D *θαρρειτε*

28. *αυτω* (Δ al plus^{30} a c l vg aeth om) *ο* (D om) *πε. ειπ.* c. ℵCDEFGKLMPSUVXΓΘΠ al pler it^{pl} syr^{p} arm Eus$^{dem\ 92}$ … B 47^{ev} al^{4} g$^{1.}$ cop syr^{sch} *ο πε. ειπ. αυτ.* (Ln) | ℵ *ει συ ει κυριε* | *κελ. με*: CΔ al^{2} *κελ. μοι* | *ελθ.* (346. *απελθ.*) *πρ. σε* c. ℵBCDΔΘ 1. 13. 33. 124. 157. 238. 47^{ev} al^{10} fere it am san syr^{omn} cop arm aeth Eus^{dem} cat^{ox} … ς *πρ. σε ελθ.* c. EFGKLMPSUVXΓΠ etc (126. 27^{ev} om *πρ. σε*)

29. E syr^{sch} al *ο δε ις* | *πετρ.* c. ℵBD Eus$^{dem\ 92}$ … ς Ti *ο πετρ.* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ rell omn^{vid} | D *περιπατησειν* | *και ηλθεν* c. BC*^{vid} syr^{cu} arm Chr (et.$^{mo\ 4}$) … ς (Ln) *ελθειν* c. ℵ^{c}C^{2}DEFGKLMPSUVXΓΔΠ etc (it vg *ut veniret*) … ℵ* *ελθειν ηλθεν οιν*

30. *ανεμον* c. ℵB* 33. cop … ς Ln Ti add *ισχυρον* c. B^{2}CD unc^{14} min omn fere it vg al pl

31. ℵ *ευθυσ* | *ο* (D om) *ις*: E* om

32. *αναβαντ.* c. ℵBDT^{c} 13. 33. 124. Or$^{3,\ 483}$ Cyr^{hr} … ς Ti *εμβαντων* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler (Chr^{6} *επιβαντ.*)

33. *οι δε* c. ℵBC^{2}T^{c} 1. 22. al^{10} fere ff$^{1.}$ cop aeth (Or$^{3,\ 486}$ lib) Did^{101} … ς Ln Ti add *ελθοντεσ* (13. 124. 346. *προσελθ.*, 28. 118. *οντεσ*) c. DEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler it (exc ff$^{1.}$) vg syr^{cu} et^{utr} arm | *θε. υι. ει* (et. Or^{saepe} Amb): D it (exc f g$^{2.}$) vg *υι. θε. ει συ* (it vg om *συ*)

34. *ηλθον*: T^{c} *-θαν* | *επι* c. ℵBCDT^{c}Δ 13. 33. 124. 157. 238. 245. Chr$^{mo\ 5}$ … ς Ln Ti *εισ* c. EFGKLMPSUVXΓΠ al pler cop arm (it vg [*in terram*, e *ad terram*] etc vix inter utramq lectionem distinx.) Or$^{3,\ 483\ sq\ 487.\ 502}$ Chr^{montf} | *εισ γεννησαρετ* c. ℵBDT^{c}Δ 33. syr^{cu} et^{p} item$^{mg\ gr}$ arm … ς Ln Ti om *εισ* c. CEFGKLMPSUVXΓΠ al omn fere it vg syr^{sch} aeth Or (ut ante) |

35 καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, 36 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθησαν.

XV.

1 [154.6] Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς λέγοντες· 2 διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. 3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; 4 ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο λέγων· τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ

1—9 Mc 7, 1—13

Ex 20, 12 21, 17

γιννησαρετ c. ℵBCTᶜΓ 1. 33. al pmᵛⁱᵈ f (*genesaret*) syrᵖ et ᵐᵍ grᵗ (*γεννισαρετ*) arm, item Or[3, 487] et [502] *γενησαρετ* (vitiose ut vdtr[3, 483 sq] *γενισαρετ*) ... Lu Ti *γεννησαρεθ* c. EFGKLMPUVXΔΠ al pl g[2.] q cop aeth (sed FLΔ al g[2.] aeth *γενησ.*) ... D* (Dˡ *γεννησαρατ*, d *gennasar*) it[pl] vg (sed b c ff[2.] g[1.] vgᵉᵈ *genesar*) syrᶜᵘ etˢᶜʰ *γεννησαρ*

35. *εκεινου*: ℵTᶜ om (346 ante *τ. τοπ.*); a b c ff[1. 2.] Hil add *adorabant* (ff[1.] *-raverunt*) *eum et* (non item e g[1. 2.] q vg)

36. *αυτον*: B* Or[3, 487] (non item[3, 486]) Chr (et.[mo 5]) om | *ινα*: 1. 22. 33. 346. al plus[15] Or[bis] add *καν* (*ut vel fimbriam vest. eius tangerent* it[pl] vg) | EX 1. al[10] fere *αψονται* | Δ om *του* sec | C al *οσοι αν* | ℵ al pauc *εσωθησαν* (:: Mc *εσωζοντο*)

XV. 1. D[gr]* *προιρχονται*, Or[com] *απιρχονται* (Or[txt] *προσερχ.*) | *τω* $\overline{\text{ιυ}}$ c. ℵBCEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn fere f q syrᶜᵘ etᵘᵗʳ cop al: D it[plur] vg aeth Hil Aug[cons 2, 102] *προσ αυτον*, 1. Or[3, 487] *αυτω*:: cf Mc | *απο* c. ℵBD 1. 124* al[7] Or[3, 487 bis] ... ς Ti *οι απο* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al plur | *φαρ. κ. γραμμ.* c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. e cop arm syrˢᶜʰ Or[3, 487 bis] ... ς Lu Ti *γραμμ. κ. φαρισ.* c. iisdem qui *οι απο*, item it[plur] vg syrᶜᵘ et[p] aeth (sed ponunt ante *απο* 1. it[pl] [non e ff[1.] g[2.] q vg] syrᵒᵐⁿᵘˢ Hil)

2. E*FLΠ* al *παραδωσιν* | *τ. χειρ.* c. ℵBTᶜΔ 1. al f g[1.] arm Or[3, 487] et[4, 418] Cyrglaph[213] Chr[mo 1] ... ς Lu Ti add *αυτων* c. CDEFGKLMSUVXΓΠ al plur it[plur] vg al mu | Π* al *τον αρτον* | 346. al Cyr[es 25] *εσθιουσιν*

3. *αυτοις*: D e cop om | *και*: ℵ* Ir[int 238] et[241] om

4. *ενετελ. λεγ.* c. ℵ* et[cb] CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ rell fere omn f syrᵖ ... ℵᶜᵃ BDTᶜ 1. 124. it (exc f) vg syrᶜᵘ etˢᶜʰ syrᵖ ᵐᵍ cop arm aeth al Ptol[33, 4] (*ο γαρ θεος, φησιν [ο σωτηρ], ειπε· τιμα τ. πα. σου κ. τ. μη. σου, ινα ευ σοι γενηται. υμεις δε, φησιν, ειρηκατε, τοις πρεσβυτεροις λεγων· δωρον τω θεω ο εαν ωφ. εξ εμου· και ηκυρωσατε τ. νομ. τ. θε. δια τ. παραδ. των πρεσβυτερων υμων. τουτο δε ησαιας εξεφωνησεν ειπων· ο λα. ουτ. τοις – – ενταλμ. ανθρ.*) Cyrglaph[213] et[es 26] (Or[3, 489 lib]) Ir[int 238]

τελευτάτω· 5 ὑμεῖς δὲ λέγετε· ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί·
δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, οὐ μὴ τιμήσει τὸν πατέρα αὐτοῦ
ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. 6 καὶ ἠκυρώσατε τὸν νόμον τοῦ θεοῦ διὰ τὴν
παράδοσιν ὑμῶν. 7 ὑποκριταί, καλῶς ἐπροφήτευσεν περὶ ὑμῶν
Es 29, 13 *Ἡσαΐας λέγων· 8 ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία*
αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 9 μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκον-

Hier ειπεν (Gb′, improb Schu, Ln):: cf Mc | πατερα c. ʀBC*DEFGST^{c} VXΓΔΘ al ^{100} fere e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg^{ed} (et. for harl* al, sed non am al) aeth Or^{3,490} Cyr$^{es\,25}$ Chr^{semel} (et.$^{mo\,6}$) Ir^{int} al ... ς (= Gb Sz) add σου c. C**KLMUΠ (in E* certe iam σ scriptum erat) al certe pm it^{pl} am syr^{cu} et^{sch} syr^{p} c.$^{ob.}$ cop arm Ptol Or^{3,489}:: ut Mc; item al^{10} fere it^{mu} syr^{cu} et^{sch} cop Ptol Or^{3,489} al add σου post μητερα:: ut Mc (LXX^{ed} σου utroq loco, Δ sec loco om; passim et. prius omittitur)

5. οσ αν c. ʀBCDEFGKMUVXΓΔΠ etc ... LSΘ al sat mu οσ εαν | ο εαν: D* οδαν, D** 1. ο αν | μητρι (Γ al add αυτου): Γ add κορβαν ο εστιν | ωφεληθησ: ʀ* add ουδεν εστιν (om ʀ^{a} vel ^{b}) | ου μη c. ʀBCDT^{c} 1. 33. al^{3} it^{pl} syr^{cu} cop aeth sl$^{3.}$ (Or^{3,491}) Cyr$^{glaph\,213}$ et$^{es\,26}$ Or$^{int\,3,841}$ ... ς (Gb^{00}) Ti praem και c. EFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler c f q vg syr^{sch} syr^{p} arm Hier Quaest | τιμησει (Gb′) c. ʀBCDE^{2}T^{c}ΔΘΠ^{2} 1. 13. 33. 124. 346. al^{11} Or^{3,491} (omisso μη) Cyr$^{glaph\,213}$ et$^{es\,26}$, item it vg etc ... ς τιμηση c. E*FGKLMSUVXΓΠ^{1} etc | η τ. μη. αυτ. (T^{c} 13. 33. 124. 346. al^{30} fere it^{mu} am al Chr Cyr$^{es\,26}$ Hier al om αυτου; 1. al Or om αυτ. pr) c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al omn^{vid} it vg syr^{utr} cop arm aeth Or Cyr al ... ʀBD syr^{cu} om (Ln)

6. τον νομ. c. ʀ*et^{cb}CT^{c} 13. 124. 346. Ptol ... ς την (Δ om) εντολην c. EFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler c f g$^{1.}$ q vg arm^{edd} syr^{p} txt (Or^{3,490} Or$^{int\,3,841}$ Cyr$^{glaph\,213}$ et$^{es\,26}$ al (:: ut v. 3.) ... ʀ^{ca}BD a b ff$^{1.2.}$ e syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\,mg}$ cop arm aeth al Or^{3,490} Eus$^{es\,443}$ Ir^{int} Aug τον λογον (Ln):: ita Mc nec fluctuat

7. επροφητ. c. ʀB*CDLT^{c} 124. 48^{ev} a^{scr} Or^{4,121}, item προφητευσεν Δ ... ς προεφητ. c. B**EFGKMSUVXΓΘΠ etc | ΚΠ 33. al Bas^{bapt} ησ. (ησα. et ησα. cf ad 12, 17) περι υμ.

8. ο λα. ουτ. etc (Gb) c. ʀBDLT^{c} 33. 124. it (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} cop perss arm aeth Ptol Clem^{461} Or^{3,492} (παρεθετο [ματθ.] ρητον απο του ησα. οπερ αυταισ λεξεσιν ουτωσ εχει· και ειπε κυριοσ· εγγιζει μοι ο λα. ουτ. εν τω στομ. αυτων, και τα εξησ. και προειπομεν γε οτι ουκ αυταισ λεξεσιν ανεγραψεν ο ματθ. το προφητικον) item ^{2,725} et^{4,121} Eus$^{ps\,473}$ et$^{mai\,75}$ Bas$^{bapt\,664}$ Cyr$^{es\,413}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Tert Cyp al mu, item Clem$^{rom\,1,15}$ (λεγει γαρ που· ουτοσ ο λα. τοισ etc) Clem$^{2.cor}$ (λεγει δε εν τω ησαια· ο λα. ουτ. τοισ) ... ς εγγιζει μοι ο λα. ουτ. (Δ om) τω στοματι αυτων, και τοισ χειλ. c. CEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler (1. ο λα. ουτ. εγγιζει μοι, τοισ χειλ. etc) f syr^{p}:: LXX^{ed} εγγ. μοι ο λα. ουτ. εν τω στ. αυτου, και εν τοισ etc, Δ om εν τω usq και εν | απεχει (Clem$^{rom\,1,15}$ et$^{2.cor}$ απεστιν, Clem εστιν, Eus$^{mai\,75}$ αφεστη-

τες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. 10 *Καὶ προσκαλεσάμενος* 10—11 Mc 7, 14 s
τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς· ἀκούετε καὶ συνίετε· 11 *οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.* 12 [155, 10] *τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ λέγουσιν αὐτῷ· οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν;* 13 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ἐκριζωθήσεται.* 14 [156, 5] *ἄφετε αὐτούς· ὁδηγοί εἰσιν τυφλοὶ τυφλῶν·* 23, 16. 24 Lc 6, 39 *τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται.*

κιν) *απ εμου*: D *εστιν απ εμου*, item *est a me* it vg pp^{lat} pler (Tert *absistit a me*, Cyp *separatum est a me*)

9. Δ om *με* | *ενταλματα*: it^{pler} vg Cyp al praem *et*

10. Δ *προσκ. των οχλων*, δ *advocatis turbis*

11. *οὐ*: D (item pers^{pl} sed etiam *αλλα παν το*) add *παν* | *το εισερχ.* (et. Or^{ter}; Clem$^{175.\,455}$ Or$^{1,\,615.\,763}$ Chr *τα εισερχομενα*, Clem^{169} *τα εισιοντα*): B *το ερχομ.* | ℵ* *τουτο κοινοι* | *κοινοι* (et. saepius Clem et Or) bis: D* *κοινωνει*, d *communicat*, item c sec loco, item Tert Aug; Hier: *verbum* communicat *proprie scripturarum est et publico sermone conteritur* (it^{pler} vg *inquinat, coinquinat*) | *το εκπορ.* (et. Or$^{3,\,497\,sq}$): E* (sed ipse* scripturam nondum absolutam mutavit) Or$^{3,\,494}$ *το εξερχομ.*, Chr$^{mo\,6}$ *τα εκπορ.*, Clem^{bis} Or^{bis} *τα εξερχ.*, Clem^{169} *τα εξιοντα* | *τουτο* (D *εκινο*, Clem^{455} *εκεινα*:: cf Mc; 22. a e ff$^{1.}$ om) *κοιν. τ. ανθρωπον*: 1. 124. al Clem^{169} Or^{ubique} Chr Tert Amb om

12. *προσελθ.*: F al pauc ff^{1} e cop syr^{p} (Chr) add *αυτω* | *οι μαθ.* c. ℵBD 13. 61. 124. 245. 346. e Chr (*προσελθοντ. γαρ, φησιν, οι μαθηται αυτω ειπον αυτω*) ... ς add *αυτου* c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it^{pler} vg al omn^{vid}. Cf ad 8, 21 | *λεγουσιν* c. BD (d *dicunt*) 1. 13. 33. 61. 124. 346. syr^{cu} et^{sch} arm (ff$^{1.}$ *accesserunt ad eum - - dicentes*) ... ℵ *ειπαν*, ς c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it vg al Chr *ειπον* (*dixerunt*) | *τον λογον*: K al^{2} aeth om

13. *ειπεν* (it^{pler} vg *ait*): Δ al pauc add *αυτοις* | *πασα* etc: ita et. Clem$^{hom\,3,\,52}$ (omisso tantum *μου*)

14. *αυτους* (et. Or etc): D *τους τυφλους* | *οδηγ. εισ. τυφλοι* c. ℵ* et^{cb}CE FGMSUVXΓΔΘΠ (K om *τυφλοι*) al pler q syr^{cu} Chr^{semel} ... ℵ^{cb}BDLZ 1. 13. 33. 124. 346. al pauc it^{pler} vg (vg^{ed} *caeci sunt et duces*) syr^{utr} al Or$^{3,\,497}$ Bas$^{2,\,437}$ Cyr$^{glaph\,129}$ Or$^{int\,4,\,488}$ Cyp al (Chr^{semel} *τυφλ. εισ. και οδ.*) *τυφλοι εισιν οδηγοι* (Ln) | *τυφλων* c. ℵ^{ca}CEFGKLMSUVXZΓΔΘΠ al omn fere it vg syr^{utr} cop (sed$^{cdd\,2}$ om) arm aeth Or Bas Cyr Or^{int} Cyp al ... ℵ* et^{cb}BD 209. syr^{cu} cop$^{cdd\,2}$ om | *εαν οδηγη* (D *οδαγη*): 13. 124. 346. (arm) *οδηγων* praetereaque add *σφαλησεται και* | *εισ* (13. add *τον*) *βοθυν.* (Cyr *βοθρον*) *πεσουντ.* (F al mu Cyr Bas$^{1,\,609\,cdd}$ et$^{3,\,205}$ Chr *εμπεσ.*) c. ℵBCEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler it vg al mu Cyr$^{6,\,145}$ Bas Chr ... DLZ 1. 124. 346. *πεσουντ.* (D *ενπεσ.*) *εισ* (346. add *τον*) *βοθυνον* (D 1. *βοθρον*)

15, 20 Mc 7, 17—23

15 [157. 6] *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· φράσον ἡμῖν τὴν παραβολήν.* 16 *ὁ δὲ εἶπεν· ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε;* 17 *οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται;* 18 *τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.* 19 *ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι.* 20 *ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.*

21—28 Mc 7, 24—30

21 *Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος.* 22 *καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἔκραξεν λέγουσα· ἐλέησόν με, κύριε υἱὸς Δαυείδ·*

---

15. ο πετρος: syr^{cu} et^{sch} *Simon Pter.* | *ειπ. αυτω* (ita et. it^{pler} vg; ff$^{1.}$ arm om *αυτ.*): B *αυτ. ειπ.* | *την παραβ.* c. ℵBZ 1. cop Or^{3,498} ... ς Ti add *ταυτην* c. CDEFGKLMSUVXΓΘΠ (Δ *αυτην*, *ð istam*) al pler (13. 124. 346. ante *την παρ.* pon) it vg syr^{omn} arm aeth Chr

16. ο δε (Gb′) c. ℵBDZ 33. it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} cop aeth perss arr ... ς add *ις* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn fere f q syr^{p} | *ειπεν*: 157. 301. syr^{cu} et^{p} c.* add *αυτω*, item *eis* q (ff$^{1.}$ *quibus ait*) cop$^{edd\,2}$ syr^{sch} | *ακμην* (D *ακρην*): it vg *adhuc*

17. *ου* c. BDZ 33. 238. it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} aeth arm al (Or^{3,498} *ετι ου*) ... ς *ουπω* c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler q cop syr^{p} :: ita mu et. in Mc, praeterea cf Mt 16, 9 Mc 8, 17 | *εισπορευομ.* (et. Or^{3,499}): B Or^{3,498} *εισερχομ.* | ℵΓ al Chr *εισ τον αφεδρ.* :: ut Mc

18. *εξερχεται* (ℵ* om *εξερχετ.* usq *καρδ.*, suppl ℵ^{a}): FM al^{10} *-ρχονται* | *κακεινα* (al *και εκ.*): D ti* al pauc c ff$^{1.}$ cop *εκεινα* | *κοινοι*: D* d | Aug^{semel} *κοινωνει*

19. *φον. μοιχ.* (a om) *πορν.* (et. Or^{3,500} Eus$^{ps\,650}$): L *πορν. μοιχ. φον.* | E om *πορν.* | D*^{Gr} e syr^{cu} et^{p} aeth *βλασφημεια* (e *blasfemia*)

20. D *ταυτα εισιν τα κοινωνουντα* (ita D*, d *quae communicant*) item (*communicant*) c ff$^{1.}$ k Aug^{semel} (Hil *quae communem hominem faciunt*) | *κοινοι*: D* *κοινωνει*, d k Aug^{semel} *communicat*

22. *εκραξεν* c. ℵ*Z 13. 124. Or^{3,503} Chr$^{mo\,4}$; *clamavit* a e f g$^{1,2.}$ vg syr^{p} Aug$^{cons\,2,103}$ Hil; item (Ln) ℵ^{c}BD 1. al Chr$^{mo\,1}$ *εκραζεν*, c ff$^{1.}$ q *clamabat*, k *exclamabat*, syr^{cu} cop arm ... ς Ti *εκραυγασεν* (E*L *-αυασεν*, Δ *-αυαγασεν*) c. CEGKLSUVXΓΔΠ al pler Bas^{2,293} Chr^{montf}, item M 299. *-γαζεν* | *λεγουσα* c. ℵBCZ 1. 13. 124. 346. al a e g^{2} q am fu syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth Or^{3,503} Chr$^{mo\,1}$ ... ς Ti praem *αυτω* c. EGKLMSU VXΓΔΠ al pler Bas, item (*clam. ad eum*) f ff$^{1.}$ k syr^{p}, item D *οπισω αυτου*, item post *λεγουσα* e g$^{1.}$ vg^{ed} | *υιος* c. BD al^{2} Bas^{2,293} ... ς *υι* c. ℵCEGKLMSUVXZΓΔΠ al omn fere Or^{3,503} (:: similiter lectio fluct 9, 27. 20, 30. 31; *υιος δαυ.* non fluct 1, 20) | *δαυειδ*: cf ad 1, 1. | *κακως*: 1. Or^{3,503,505} *δεινως*, item a *sevissime*

ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. 23 ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτουν αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. 24 [158.5] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 25 [130.6] ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα· κύριε, βοήθει μοι. 26 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔξεστιν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. 27 ἡ δὲ εἶπεν· ναί, κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. 28 τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 10, 6

---

23. λογον (13. al λογω): z om | ηρωτουν c. ℵBCDX (E*M al -τον) ... ς -των c. E**GKLSUVΓΔΠ (E*M) al omn^{vid}

24. ουκ απεσταλην etc: eadem ex evg. Ebion. affert Or$^{1,\ 183}$ (εαν φασκη ο σωτηρ· ουκ -- ισραηλ, ουκ εκλαμβανομεν ταυτα ως οι πτωχοι τη διανοια εβιωναιοι -- ωστε υπολαβειν επι τους σαρκινους ισραηλιτας προηγουμενως τον $\overline{χν}$ επιδεδημηκεναι) | προβατα: D add ταυτα (d *ad oves has quae* etc) | U* om τα sec

25. ελθουσα: V al απελθ., Δ al προσελθ., al εξελθ. | προσεκυνει c. ℵ*BDM (-νη) 1. 13. 33. 124. al Or$^{3,\ 505}$, item (*venit et* b c g$^{1.\ 2}$, *veniens* ff^{1} k) *adorabat* b c ff$^{1.}$ g$^{1.\ 2.}$ k arm ... ℵ^{c}CEFGKLSUVXΔ al plus^{100} Chr (item [*venit et, veniens*] *adoravit* a f l q vg cop al) προσεκυνησεν (Gb″) | Δ αυτον

26. εξεστιν c. D a b c ff$^{1.\ 2.}$ g$^{1.}$ l pers^{p} et^{cod} (Clem$^{hom\ 2,\ 19}$) Or$^{3,\ 505\ bis}$ Bas^{sel} (ad h. l.) Hil Amb Ambrst Hier, item εστι Eus$^{ps\ 83}$ Tert$^{marc\ 4.\ 7}$ ... ς εστι καλον c. ℵBCEGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} (mu καλ. εστ.) e f g$^{2.}$ k q vg cop syr^{omn} al Or$^{2,\ 622}$ Chr (et.^{com}) :: ut Mc nec fluct

27. και γαρ (et. it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} Or$^{3,\ 506}$ al): B e syr^{sch} om γαρ | εσθιει: D y$^{ser\ semel}$ -ιουσιν | ψιχιων: D ψειχων | τ. κυρ. αυτων: syr^{cu} et^{sch} syr^{hr} pers^{p} et^{cod} add *et vivunt*

28. Γ fu και τοτε | αποκριθεις: fu syr^{sch} et^{hr} om | ο $\overline{ις}$: DΓ al^{2} fu syr^{cu} om | ω: D^{gr} 259. for om | ΛΠ* γεννηθητω, Or$^{3,\ 506}$ γενεσθω. Ad h. l. spectat Clem$^{hom\ 2,\ 19}$: *ἰούστα τις ἐν ἡμῖν ἐστὶν συροφοινίκισσα, τὸ γένος χαανῖτις, ἧς τὸ θυγάτριον* (post nominatur *βεβρύχη*) *ὑπὸ χαλεπῆς νόσου συνείχετο, ἣ καὶ τῷ κυρίῳ ἡμῶν προσῆλθεν βοῶσα καὶ ἱκετεύουσα ὅπως αὐτῆς τὸ θυγάτριον* (cf Mc) *θεραπεύσῃ. ὁ δὲ καὶ ὑφ' ἡμῶν ἀξιωθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔξεστιν ἰᾶσθαι τὰ ἔθνη, ἐοικότα κυσὶν διὰ τὸ διαφόροις χρῆσθαι* (Cotel. χρᾶσθ.) *τροφαῖς καὶ πράξεσιν, ἀποδιδομένης τῆς κατὰ τὴν βασιλείαν τραπέζης τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. ἡ δὲ τοῦτο ἀκούσασα καὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης ὡς κύων ψιχίων ἀποπιπτόντων συμμεταλαμβάνειν* [διομένη], *μεταθεμένη ὅπερ ἦν, τῷ ὁμοίως διαιτᾶσθαι τοῖς τῆς βασιλείας υἱοῖς, τῆς εἰς τὴν θυγατέρα ὡς ἠξίωσεν ἔτυχεν ἰάσεως.*

29–31 Mc 7, 31–37

29 [160.6] *Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ* 30 *καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς τυφλοὺς κωφοὺς κυλλοὺς καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς,* 31 *ὥστε τὸν ὄχλον θαυμάσαι βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς καὶ χωλοὺς περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν Ἰσραήλ.*

32–39 Mc 8, 1–10

32 *Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν*

---

29. ο $\overline{\iota\varsigma}$: Γ om | *ηλθεν*: a b c f ff^{2} g$^{1.2}$ *venit iterum* (non item e ff^{1} k q vg)

30. א b ff^{2}* g^{1} om *πολλοι* | *χωλ. τυφλ.* (ς om) *κωφ.* (ς a b ff^{2}. post *κυ.*, LMΔ al mu am fu q syr^{p} ante *χω.*, CKΠ al post *χω.*, D al^{5} g^{2} l om) *κυλλ.* (Β ante *τυφλ.*) c. EGPUVXΓ al pl f cop syr^{cu} et^{sch} arm; item ℵBCKLMΔΠ etc; 1. 33. vg^{ed} for aeth Or$^{3,507.509}$ *κωφ. τυφλ. χωλ. κυλλ.* Variant al | *και ετερ.* (syr^{cu} add *aegrotos*) *πολλ.*: L 71. Chr (et.$^{mo\,6}$) om | *ερριψαν* c. ℵDL ... ς Ln Ti *ερριψ.* c. BCEGKMPSUVXΓΔΠ al omn$^{vid.}$ Cf ad 9, 36 et alibi | *παρα τους*: D b *υπο τους*, c* om | *αυτου* (Gb'') c. ℵBDL 13. 33. 56. 58. 124. y^{scr} it^{pler} vg syr^{cu} cop arm arr Chr (et.$^{mo\,6}$) Aug ... ς *του* $\overline{\iota\upsilon}$ c. EGKMPSUVXΓΔΠ al pler f q syr^{sch} syr^{p} aeth pers^{p} | *αυτους*: D b c ff^{2} g^{1} add *παντας*

31. *τον οχλον* (sequente *βλεποντας*) c. ℵCDUΔ 1. 13. 124. 157. al^{10} fere (in his 33. 237. sequente *βλεποντα*, item d) Or^{3,508} (Chr$^{mo\,1}$ sequente *βλεποντα*) ... ς (Ln) *τους οχλους* c. BEFGKLMPSVXΓΠ al longe pl Chr (item vv fere omn) (Or^{3,509}) | *θαυμασαι* (Or^{3,508} *-ζειν*, item E*, sed ipse* corr *-σαι*) *βλεποντας* (Δ *-ντες*, de *-ντα* vide ante): Β *βλεπ. θαυμ.* | *λαλουντας*: Β 59. 115. 238. syr$^{p\,mg}$ aeth *ακουοντας*, al^{15} fere *ακουοντας, αλαλους λαλουντας* :: cf Mc 7, 37 | *κυλλ.* (D 13. 157. syr^{sch} et^{p} *και κυ.*) *υγιεις*: ℵ 1. y^{scr} cop syr^{cu} pers^{p} aeth arr it^{pler} (non f q; a vero om *κωφ.* usq *βλεποντ.*) vg Aug om; Hier de interprete Latino: *de κυλλοις tacuit quia quid e contrario diceret non habebat* | *και χω.* c. ℵBCDMΓΔ 1. 4. 13. 124. 157. f k for syr^{cu} et^{utr} cop aeth ... ς om *και* c. EFGHKLSUVXΓΠ al pler it^{pler} vg (exc for) arm al | *τυφλους*: D *τους τυ.* | *εδοξαζον* c. ℵL 1. al plus^{35} it vg (*magnificabant*; e k** *clarificabant*, k* *-cant*) syr^{cu} arm Or^{3,508} Chr (et.$^{mo\,6}$) ... ς Ln Ti *-ξασαν* (d *glorificaverunt*) c. BCD unc rell et min pl syr^{utr} al | *ισραηλ* (al pauc Chr$^{mo\,5}$ *του ισρ.*, a b k d *istrahel*, e f* *isdrahel*, am for al *israhel*): א Chr$^{mo\,1}$ om

32. *ειπεν* (it vg *dixit*, c *λεγει* :: ut Mc): ℵ^{c}CKΠ al plus^{10} cop al add *αυτοις* :: ut Mc | L *σπλαγχνιζομαι* | *οχλον*: DE^{2} al^{10} fere e f g^{2}. (b ff^{1}. *huic turbae*, Amb^{bis} *huius turb.*) cop Hil Chr$^{mo\,4}$ Hil add *τουτον* | *ηδη* (cop syr^{omn} *ιδου*, fu *ecce - - iam*): Β 106. 301. l om | *ημεραι τρ.*

μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 33 καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; 34 καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. 35 καὶ παραγγείλας τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, 36 ἔλαβεν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 37 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦραν ἑπτὰ σπυρί-

---

c. BCDEFGHKLMPSUVXΓΔ al plus^{100} Bas^{2,299} (D add *εισιν και*, item it *triduum est quod* vel similiter) ... ς (= Gb Sz) *ημερας τρ.* c. ℵ al mu Or^{3,509,519} Chr$^{1/2}$ et^{com} | *μοι*: A *μου* | *εχουσιν*: XΓ al mu *εχωσιν* | *νηστεις* c. unc pler al pm ... ℵ al pl *-στις*

33. *οι μαθ.* c. ℵB 1. 116. 124.* 237. it^{pler} vg cop arm al ... ς add *αυτου* c. CDEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler c f q syr^{omn} aeth :: ut Mc. Praeterea cf ad 8, 21 | *ποθεν*: D 1. it (exc f) vg aeth al *ποθ. ουν* (ita Mt 13, 27. 56; non item Mc 8, 4), 238. *και ποθεν* | *ερημια*: c cop Or^{3,510} *ερημω τοπω* :: cf Lc 9, 12 Mt 14, 15

34. *ειπον* (ℵ 33. *-παν*): D g^{1} al pauc syr^{omn} add *αυτω*

35 sq *παραγγειλας* et *ελαβεν* c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. Or^{3,510} (*ενθαδε δε ου κελευει* [cf 14, 19] *αλλα παραγγελλει τω οχλω ανακλιθηναι.* Addit etiam *ενθαδε δε επι την γην* [comparat 14, 19 *επι τους χορτους*] *αναπιπτουσι*) ... ς Ti *εκελευσε* et *και λαβων* c. CEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler; *praecepit* (*praecipit*) - - *et accipiens* (*accepit*, ff^{1} *acceptis*) it vg; *cum iussisset* - - *accepit* d (Hil *turbis iubetur* - -)

35. *τω οχλω* c. ℵBD g^{1} 1. 33. al^{10} fere b c ff^{1,2} g^{1,2} l vg syr^{P} arm aeth Or^{3,510} ... ς Ti *τοις οχλοις* (CU* al^{10} fere Chr [et.$^{mo\ 5}$] *τους οχλους*) c. EFGHKLMPSUVXΓΔΠ (CU* etc) al pler a d e f k q syr^{cu} et^{sch} cop al Hil

36. *επτα*: D $\bar{\zeta}$, idem et ℵ antea $\bar{\gamma}$ pro *τρεις* v. 32, similiterque alibi | *και τους* (ℵ* add *δυο*) *ιχθυας*: L om | *και ευχαριστησας* c. ℵBD 1. 13. 124. al (it^{pl} vg) syr^{cu} et^{sch} ... ς Ti *ευχαριστησας* c. EFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler e (** vel*) f ff^{1} arm syr^{P} aeth Chr ... c*^{vid} a *ευχαριστησιν* omisso *εκλασεν*. Or^{3,510} *ενθαδε δε ως ματθ. και μαρκ. ανεγραψαν ευχαριστησας ο* $\overline{\iota\varsigma}$ *εκλασε* (contra supra *αναβλεψας εις τ. ουρ. ηυλογησεν*) | *εδιδου* c. ℵBD (*dabat* d) 1. 13. 33. 124 157. 346. Chr (et.$^{mo\ 5}$) Thdor^{mop} schol ... ς Ln Ti *εδωκεν* c. CEF unc^{13} al pler it vg cop syr^{omn} arm | *τοις μαθ.* c. ℵBD 1. 13. 22. 33. 124. 243. al pauc c ff^{1} g^{2} emm cop arm Chr (et.$^{mo\ 5}$) ... ς add *αυτου*, Ln [*αυτ.*] c. CEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler a b e f ff^{2} g^{1} vg syr^{omn} | *μαθηται* (Γ q add *αυτου*): it vg syr^{cu} et^{sch} cop add *dederunt* | *τοις οχλ.* (prob Schu) c. ℵBKLMΠ 1. 13. 33. 124. 157. 238. 243. 346. al^{11} e f ff^{1} cop syr^{cu} et^{sch} al ... ς (Ln) *τω οχλω* c. CDEFGHPSUXΓΔ al pler it^{pl} vg syr^{P} arm Chr

37. *το περισσ. των κλ. ηραν* c. BD 1. 33. a b c e ff^{2} g^{1,2} l vg aeth ... ς

δασ πλήρεισ. 38 οἱ δὲ ἐσθίοντεσ ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρεσ χωρὶσ παιδίων καὶ γυναικῶν. 39 καὶ ἀπολύσασ τοὺσ ὄχλουσ ἐνέβη εἰσ τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰσ τὰ ὅρια Μαγαδάν.

XVI.

1—4 Mc 8, 11—13 Lc 12, 54—56

1 [161. 4] Καὶ προσελθόντεσ οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντεσ ἐπηρώτων αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖσ. 2 [162. 5] ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· [ὀψίασ γενομένησ λέγετε· εὐδία, πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανόσ· 3 καὶ πρωΐ· σήμερον χειμών, πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανόσ. τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε;]

ηραν το πε. τ. κλ. c. ℵCEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler f ff[1.] k q cop arm al Chr :: ut Mc et Mt 14, 20 | D σφυριδασ

38. ησαν: B 1. 13. 22. 33. 124. 346. ff[1.] syr[p] arm aeth add ωσ (item ωσει al[3]) :: ut Mc | παιδ. κ. γυναικ. c. ℵD 1. 124. it[pler] (k om ανδρεσ usq fin) vg syr[cu] cop aeth ... ς Ln Ti γυν. κ. παιδ. c. BC unc rell min f pler syr[utr] arm Chr

39. ενεβη c. ℵBDS (?) 1. 33. al mu[vid] (D ερβαινει) ... Gb Ti ανεβη (improb Schu) c. CEFGHKLMUVXΓΔΠ al fere [100] Chr (et.[mo 5]) | C ηλθον | μαγαδαν c. ℵBD (τησ μαγ.) syr[cu] (-don) syr[hr] perss, ℵ[c] μαγιδαν, item magedan (c ff[2.] magedam, g[2.] magidan, k mageda, d magadan) it[pler] vg Hier Aug (*Mc hoc idem subiicit quod Mt, nisi quod Dalmanutha, quod in quibusd. cdd. legitur, non dixit Mt sed Magedan*) ... CM 33. al[8] et[2] in schol q cop μαγδαλαν ... ς μαγδαλα c. EFGHKLSUVXΓΔ[sr]Π al pler arm syr[p] aeth Chr

XVI. 1. οι: 1. 33. 124. al[5] Or[3, 511] om | ℵ[c]Δ al pauc και οι σαδδ. | επηρωτων c. ℵ*et[cb] 1. 13. 346. al cop Or[3, 511] (Chr ηρωτων) ... ς Ln Ti επηρωτησαν c. (ℵ[ca] ηρωτ.) BCD (post αυτ. pon) unc rell et min pler vv pl (syr[p] mg gr) (c *tentantes eum, et rogaverunt illum*)

2. ο δε αποκρ. (syr[cu] aeth om) ειπ. αυτοισ: D y[scr] it[mu] om αυτ. | οψιασ usque ου δυνασθε (v. 3) c. CD(F)GHKLMSUΔΠ 1. 22. 33. al pler (item E cum*) it vg syr[sch] syr[p] cop aeth al Eus[canon] Chr cat[ox] x[com] Thph Euth Hil Iuv ... ℵBUVXΓ 13* 124* 157. al[11] cdd[pler] ap Hier („*hoc in plerisq cdd non habetur*“) syr[cu] (cop ap Mill?) arm (sed [usc] e Latino) Or[3, 514] (omnino vdtr, non enim attingit et responsum Iesu a verbis γενεα πονηρα incipit) om | πυρραζ. c. DKUΔΠ al pl ... CEFGHLM al mu πυραζει | M y[scr] om γαρ | ο ουρανοσ (E* -νοσ, a b c g[1.] ff[2.] praem *cum nubibus*, non item e f ff[1.] g[2.] q vg): K add και γινεται ουτωσ :: cf Lc

3. και πρωι usq ουρ.: F al pauc syr[p] cod bars om | και: K add παλιν | πρωι: EM[mg] 33. al plus [30] -ιασ | πυρρ. c. CDKMUΔΠ al pl ... EGHL al mu πυραζει | ο ουρ.: D[sr] ο αηρ | το (C** 33. praem και: ita Ln) μεν (F al[2] b om, it[mu] vg *ergo*) c. C*(et**)DLΔ 1. 22. 33. 262. al[7] a c g[2.] ff[2.] l q vg syr[p] aeth Aug ... ς (Gb[00]) praem υποκριται c. EFGHM

4 [163.6] *γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον* 12, 39
οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς
ἀπῆλθεν.

5 *Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους* 5–12
Mc 8, 14–21
λαβεῖν. 6 [164.2] *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὁρᾶτε καὶ προσέχετε* Lc 12, 1
ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 7 [165.6] *οἱ δὲ*
διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. 8 *γνοὺς*
δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι
ἄρτους οὐκ ἐλάβετε; 9 *οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε*

---

sun al pler b e f g^{1} ff^{1} syr^{sch} cop al :: e Lc | *δυνασθε* c. CDEFHKΔΠ al pl f $g^{1.2}$ q am san cop syr^{p} ... GMU al mu syr^{sch} *δυν. δοκιμαζειν*, al^{mu} it^{pl} vg *δυν. γνωναι* (c e ff^{1} l vg *scire*, a *nosse*, b ff^{2} *cognoscere*) ... L *δοκιμαζετε* (:: ut Lc), s al^{50} fere vv aliq *συνιετε*, al (et. x^{com}) aeth *γινωσκετε*

4. *και μοιχαλις* (et. b c f q vg; $Or^{3,514}$): D 4. a e $ff^{1.2}$ Prosp om | *σημ. επιζ.* (B^{*} *αιτει*) ... D^{Gr*} *ζητει σημ.*, b c e *quaerit signum* (:: ut Mc), D^{**} *σημ. ζητει* | *ιωνα* c. NBDL 262. ff^{1} g^{1} l am fu for san harl em tol Hil^{lib} ... ς (Gb^{0}) add *του προφητου* c. CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg^{ed} fr sax syr^{omn} cop arm aeth Or :: cf 12, 39. | EFHXΓΔ al *καταλειπων* (sed *-πὼν* iidem pler)

5. *ελθοντες*: a b c ff^{2} g^{1} Hil *cum venisset* | *οι μαθ.* c. NBCD 209. 346. y^{scr} e arm Hil^{689} ... ς *οι μα. αυτου* c. EFGHKLMSUVXΓΠ etc (cf ad 8, 21) ... Δ 301. om. Praeterea D it^{pler} (non f g^{2}–q) syr^{cu} Hil post *επιλαθ.* pon, similiter post *εισ το περαν* cop | *αρτ. λαβ.* (et. it^{pler} vg; item Or): BKΠ e^{scr} e k *λαβ.* (e *emere*, k *inponere*) *αρτ.*:: ut Mc

6. ις (et. it^{pl} syr^{cu} et ^{p}): ff^{1} g^{2} k vg syr^{sch} om | *ορατε και*: a b c ff^{2} q (item $Ir^{int\,288}$ Lcif al) om | *και σαδδουκ.* (et. Or^{bis} Ir^{int} Lcif Hil al): U 115. 235. y^{scr} sem a $Chr^{mo\,1}$ cat^{ox} Amb Ambrst om (131. *σαδδ. και* ante *φαρ.*). In k inter 16, 1 et 5 plura perierunt; tum pergit: *et obliti sunt inponere panes cumque unum solummodo panem haberent in navi fregerit* (corrige *fregit?*) *illis dicens cavete a fermento farisaeorum et a ferm. herodianorum.*

7. *οι δε*: D 4. a b c e ff^{2} Lcif *τοτε* (g^{1} *tunc illi*, q *illi ergo*, k *et*) | L *εν αυτοις* | *λεγοντες*: K syr^{cu} om | *ελαβομεν*: syr^{cu} et^{sch} *acceperunt*

8. *ειπεν* c. NBDKLMSXΔΠ al^{30} fere it^{pler} vg syr^{p} arm aeth $Or^{3,520}$ Lcif al ... ς (= Gb Sz) add *αυτοις* c. CEFGHUVΓ al pl a ff^{1} syr^{cu} et^{sch} cop al | *εν εαυτοις*: L *εν αὐτοις* | *ελαβετε* c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al fere omn f syr^{cu} et^{sch} syr^{p} $Or^{3,519}$ Eusdem[92] Chr (et.$^{mo\,5}$) ... NBD 13. 124. 346. it (exc f) vg syr^{p} mg cod cop^{vid} arm aeth al cat^{ox} Lcif *εχετε* (Ln) :: e Mco, apud quem *εχουσιν* (*εχομεν*) et *εχετε*, ut apud Mt *ελαβομεν* et *ελαβετε* scriptum est

9. x^{*} om *ουδε μνημον.* | DΔ *μνημον. οτε* (*quando*) | D *τοισ πεντακισχιλιοισ*, item *in milia quinque* c f ff^{2} g^{2}; syr^{cu} *et quinq. milia qui ex eis comederunt*

ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; 10 *οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε;* 11 *πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτων εἶπον ὑμῖν; προσέχετε δὲ ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.* 12 *τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.*

13–20
Mc 8, 27–30
Lc 9, 18–21

13 [166.1] *Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· τίνα λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;* 14 *οἱ δὲ εἶπαν· οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλείαν, ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ*

---

10. D *τοισ τετρακισχειλιοισ*, similiter *in* (a b g$^{1.2}$ ff^{2} q Lcif *et*) *quattuor* (Lcif *septem*) *milia* c f ff^{1} vg | *σπυριδασ* c. ℵCEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn fere ... BD p^{scr} *σφυριδ.* (Ln), cf ad 15, 37

11. *αρτων* (Gb″) c. ℵBCKLMSΠ al^{50} fere d e f cop syr^{pcd} sl Chr (et.$^{mo\ 5}$) ... ς *αρτου* c. D^{gr}EFGHUVXΓΔ al pl it^{pl} vg al mu Or^{3,518} Lcif Amb | *ειπ. υμιν* (c al^{3} *υμ. ειπ.*): D a b ff^{2} Lcif om *υμ.* | *προσεχετε δε* (Gb″) c. ℵBC*L 1. al^{3} cop (syr^{sch}) aeth pers^{p} Or, item absque *δε* D* 13. 124. it^{pler} (et. d) vg Lcif ... C** 33. 346. al plus^{20} q *προσεχειν*; *προσεχετε δε* (q om *δε*) ... ς *προσεχειν* c. EFGHKMSUVX (add *δε* post *ζυμησ*) ΓΔΠ al pler syr^{cu} et^{p} arm (M** al^{8} Thph add *αλλα* vel *αλλ*) | *φαρ. κ. σαδδ.*: al^{2} g^{1} *σαδδ. κ. φαρ.*

12. *τησ ζυμ. των φαρ. και σαδδ.* pr c. ℵ* 33. (sed om *κ. σαδδ.*) ff^{1} syr^{cu} ... ℵ^{c}BL 157. 48^{ev} y^{scr} g$^{1.2}$ l vg cop aeth syr$^{p\ cod}$ *τησ ζυ. των αρτων* (Ln), item ς *τ. ζυ. του αρτου* c. CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler c f q syr^{sch} et^{p} ... Ti c. D 124* a b ff^{2} arm Lcif nil nisi *τησ ζυμησ*, item l. e Or^{3,519} nil nisi *αρτων* | *αλλα* c. ℵBCDGHKLMUXΔΠ al pl^{vid} ... ς Ln *αλλ* c. EFΓ (sv?) al pm^{vid} | *διδαχησ* (et. ℵ^{c} Or): ℵ* 153. Chr (et.$^{mo\ 5}$) *διδασκαλιασ* | *φαρ. κ. σαδδ.* sec (et. ℵ* 33. syr^{cu}; item Or): B *σαδδ. κ. φαρ.*, 13. a b Lcif *φαρ.*, z^{scr} *σαδδ.*, ff^{1} *eorum*

13. *ελθων*: H al mu^{vid} syr^{p} Chr (et.$^{mo\ 6}$) *εξελθ.* (:: cf Mc) | *δε*: c^{2} vel^{3} E al om | *καισαρειασ*: ita h. l. BFGKMUΓΔΠ ... ℵCDĘLX *-ριασ*, sed cf alibi (potissimum in actis) | *αυτου*: D om | *τινα* c. ℵB c vg (et. am san gat mm harl**, non for) cop syr^{hr} aeth arr pers^{w} sax fr Ir$^{int\ cod}$ Or$^{int\ 3,521}$ Amb^{sem} ... ς add *με*, Ln [*με*] c. DEFGHKLMSUVXΓΔΠ (item C post *λεγουσιν*) al omn^{vid} it^{pl} forl har* syr^{cu} et^{utr} al (Or^{2,496} om *τ. υι. τ. ανθρ.*) Hil al (test mu ante *τον υι.* distinguunt) :: cf Mc et Lc, uterque *τινα με* absque *τ. υι. τ. ανθρ.* | ℵ* *οι ανθ. ειν. λεγ.*, ℵ^{c}D a b g^{2} q Ir$^{int\ 210}$ *οι ανθ. λεγ. ειν.*, 1. ff^{1} *λεγ. ειν. οι ανθ.* | *τον υιον*: D om *τον*

14. *ειπαν* c. BΠ* 33. ... ℵ unc rell et min fere omn *ειπον* | *οι μεν* (f q *quidam*, c g^{2} ff^{2} vg *alii*): A *αλλοι* ... D a b e ff^{1} g^{1} om :: cf Mc et Lc | ℵB *ιωαννην* | *αλλοι δε* (et. Or^{4,115}): B Eus$^{steph\ 223}$ Chr (et.$^{mo\ 5}$) *οι δε*

ἵνα τῶν προφητῶν. 15 λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;
16 ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς Io 8, 69
τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 17 [167. 10] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυ-
ψέν σοι ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 18 κἀγὼ δέ σοι
λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου
τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. 19 δώσω 18, 18
σοι τὰς κλεῖδας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ

(Ln) | ηλειαν c. BD ... ς ηλιαν c. ℵC unc rell et min (de ἡλ. ut h. l. et. Π et ἠλ. cf ad 11, 14) | Ϭ ιηρεμειαν, EGΠ** ιηερ., U ηρεμ.

15. λεγει: K add δε | αυτοις: c al pauc b c f ff2. g1. 2. q (non a e ff1.) vg (sed non am san for al) arm zoh fr (non sax) add o ις, Ln [o ις] |

16. ειπεν: D ff1. arm usc add αυτω | ζωντος (et. Orsaep Eusdem121 Irint etc; alludit et. Clemhom 17, 18 ουκ οιδα οιν [Petr. loquitur] πως ειπον· συ ει ο υι. του ζωντ. θεου): D* d* σωζοντος (*salvatoris*)

17. αποκρ. δε c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. b c g1. 2. ff2. l vg cop Eusdem121 ... ς και αποκρ. c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff1. q syrp ... a e syrsch arm αποκρ., syrcu om | Δ 33. Euset om ὁ | αυτω: D am fu om Βαριωνᾶ (L βαριωνα) ... ς βὰρ Ἰωνᾶ (ita EFKΓΠ aliique unc et min). Similiter formata sunt Βαραββᾶς, Βαριησοῦς, Βαρθολομαῖος, Βαρτάβας. | οτι: B* om | ℵ αλλα | ε. τοις ουρ. c. ℵCDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn fere Clem807 Or2, 496 et3, 684 Eusdem et steph223 Cyr4, 346 et985. 1009 ... B yscr Or3, 525 om τοις (Ln). Et. ουρανιος (Or4, 450 Eusmarc77) et επουρανιος legitur.

18. καγω (Eus Chr και εγω) δε: L al5 fere it (exc d; a *ego enim*) vg cop arm Eus Chr Cyp al om δε (Δ post σοι pon) | οτι: 1. Eus Chr Phot man2, 6 om | επι ταυτη (ℵ add μου, E* ταυ. post πετρ. pon) τη πετρα (et. Orter): D Eusdem 121 ε. ταυτην (et. Δ) την πετραν (it vg *super hanc petram*) | μου τ. εκκλ. (et. Orter Eusdem et os et ps Phot etc): D it vg Tert Cyp τ. εκκλ. μου | Δ κατισχυουσιν

19. δωσω σοι (vide post) sine και c. ℵB*C2D 1. 33. ff1. syrcu et sch ... ς Ln Ti praem και c. B2C1et3E unc rell et min pler itpler vg cop syrp al Eusdem Phot Cyp al (Chr και εγω δε, mo 5 αλλ εγω), syrp mg *dabo tibi autem* (item 33.?) | δωσω σοι c. ℵBCEFGHKMSUVXΓΔΠ al omnvid a q etc Orsaepe Eus Phot Tertsem al ... DL itpler vg Chr Cyp al mu σοι δωσ. | τ. κλειδας c. ℵ*B*L Or3, 525. 529. 530 (item3, 611) ... ς Ti τ. κλεισ c. ℵcB2CD unc rell min omnvid Or3, 613 Eusdem Chr Phot (:: Phryn. κλεῖδα· τὸ δόκιμον κλεῖν ἐστίν· Antiatt. κλεῖν ἀξιοῦσι λέγειν, οὐ κλεῖδα. Similiter Moeris et Thomas. Sed utraeque formae, κλεῖν κλεῖσ et κλεῖδα κλεῖδασ, iam apud veteres Graecos.) | ο εαν pr c. ℵCEFGHKLM SUVXΓΔΠ al fere omn, item ο εαν sec (sed X om και ο εαν λυσησ etc) c. iisdem et B ... BD pr loco ο αν (Ln); item D sec loco ο αν ... l. (Or3, 525. 614 priora tantum affert) Eusdem Chr (et.mo 6), item it (exc a)

τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 20 [168.2] *τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός.*

21–23 Mc 8, 31–33 Lc 9, 22

21 *Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.* 22 [169.1] *καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἵλεώς σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο.* 23 *ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· σκάνδαλον εἶ ἐμοῦ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.*

---

for Tert al mu utroq loco *οσα αν* (Or[3, 614] *εαν*). Iidem *δεδεμενα* et *λελυμενα* | ℵ* *επι την γην*

20. *διεστειλατο* (*praecepit, imperavit* it[pler] vg) c. ℵB**CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] cop syr[sch] et[p] aeth Or[3, 532. 537. 566. 710] Chr ... B*D (*comminatus est*) edd[aliq] ap Or[3, 532] (*ο μεν ουν ματθ. πεποιηκε κατα τινα των αντιγραφων το τοτε διεστειλατο – – ιστεον δε οτι τινα των αντιγρ. του κατα ματθ. ιχει το επετιμησεν*) syr[cu] e (*increpavit*) arm[vid] *επετιμησεν* (Ln) :: e Mc et Lc | *τ. μαθητ.* c. ℵBCD arm Or[3, 532] et[566] Hil ... ς add *αυτου* c. EFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] it vg cop syr[omn] aeth Or[3, 532a] et[537. 710] :: cf ad 8, 21 | *αυτος* (et. Or; *ipse* it vg; e om): DU *οιτος* | ο $\overline{\chi\varsigma}$ c. ℵBLXΓΔΠ al[70] fere a b e ff[1.] g[1.] syr[cu] et[sch] pers[p] ar[p] arm sl[cd] Or[saep] Chr al Hil al ... D[gr] c ff[2.] fu al ο $\overline{\chi\varsigma}$ $\overline{\iota\varsigma}$, item ς $\overline{\iota\varsigma}$ ο $\overline{\chi\varsigma}$ c. N[c]CEFGHKMSUV etc d f g[2.] l vg (et. am for san) cop syr[p] aeth

21. ο (Ln om c. B[2]D) $\overline{\iota\varsigma}$ c. ℵ[cb]CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] Or[saep] cat[ox], item B[2]D ... ℵ*B* cop $\overline{\iota\varsigma}$ $\overline{\chi\varsigma}$ ... ℵ[ca] Or[4, 300] Chr (et.[mo c]) Ir[int 210] plane om | *δεικνυειν* (et. Or[saep]): B Or[3, 537] *δεικνυαι* | *τιϲ ιερ. απ.* c. ℵBDΔ[gr] 1. 13. 33. 124. 157. 346. y[scr] e Or[saep] cat[ox] Ir[t int] Hil ... ς *απ. τιϲ ιερ.* c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler it[pler] vg al mu | *απο* (et. Or): D *υπο*, p[scr] *παρα* | Δ it[pler] (non e ff[1.] q) vg (sed non fu) *γραμμ. κ. αρχ.* | *τη τρ. ημ.* (et. Or Ir[int], item f ff[1.] g[2.] q vg sah syr[omn] arm aeth. Cf et. Iust[tr 51. 76]): D cop *μετα τρειϲ ημερας*, item *post tertium diem* a b c e ff[2.] g[1.] :: e Mc | *εγερθηναι* (et. Or[bis]): D al[10] (et. ℵ* vid, sed ipse* corr; item Iust) *αναστηναι* :: ut Mc et Lc

22. *ηρξ. επιτ.* (D[gr] Or[3, 710] 1. 124. al post *αυτω* pon: ita Ln) *αυτω* (a b c ff[2.] g[1.] mm om) *λεγων* (D 238. a b c ff[2.] g[1.] *και λεγειν*, F *και λεγων*) c. ℵCEGHKLMSUVXΓΔΠ al pler e f g[2.] q vg Or[3, 539] [non add *λεγων* etc], item DF al it[mu] Or[3, 710] ... B 346. *λεγει αυτω επιτιμων* (:: cf B ad Mc 14, 69, Δ ad Mc 10, 41), ff[1.] *coepit dicere* | *ιλεωϲ*: D* *ειλεοϲ*, F al mu *ιλεοϲ* | *σοι τουτο* (et. Or[bis]): D *τουτο* (*haec*) *σοι* (it[mu] syr[cu] Hil al m *οσοι*)

23. *στραφειϲ* (et. Or[bis]): DKΠ al·plus[20] *επιϲτραφ.* | *ει εμου* c. ℵ*B 13. 124; item ℵ[cc] *ει μου*, item D Marcelleus[10] it[pler] vg *ει εμοι* ... ς Ti

24 [170. 2] *Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι.* 25 *ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν.* 26 *τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;* 27 [171. 10] *μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ.* 28 [172. 2] *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινες τῶν ὧδε ἑστώτων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.*

24—28 Mc 8,34—9,1 Lc 9,23—27 — 10. 39 Lc 17, 33 Io 12, 25 — Ro 2, 6

μου ει c. EFGHKLMSUXΓΔΠ al pler Or^{saep} Cyr ^{6,236} et $^{4,1019.\ 1058}$; item V e f Vict^{ant} (ex cattposs et ox in Mc 8, 33) Hil Ruf Aug | αλλα τα: D αλλ α (d* *sed que*, d** *sed quae sunt*, item it^{pler} *sed quae* vel *s. q. sunt*) | D ff$^{1.}$ q sah aeth *του ανθρωπου*

24. ο $\overline{\text{ις}}$ (et. Or): B* (ita^{bir}; om tantum ὁ ^{mai}) 157. 209. om : : deest apud Mc et Lc | E*FLU al mu *ακολουθητω*

25. *εαν* c. ℵBC al mu ^{vid} ... *ς αν* c. DEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler Or^{1,281} et ^{3,544} | *θελη*: HK al *-λει* | *απολεση* c. ℵBCEFGKMSUVXΓΠ al pler Or^{bis}... DHLΔ al *-σει* | *ευρησει*: 1. 33. 209. Or^{1,281} *ουτος σωσει*

26. *ωφεληθησεται* c. ℵBL 1. 13. 22. 33. 61. 124. 157. 346. y^{scr} e f q gat sah cop syr^{utr} Or^{1,281} et ^{3,545} et ^{4,295} Cyr glaph ^{257} et ^{saep} Chr $^{mo\ 5\ sem}$... ς *ωφελειται* c. CDEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg arm (Iust$^{ap\ 1,15}$ Ign$^{rom\ 6}$) Clem ^{578} Hil Lcif al : : cf ad Lc et Mc (Clem$^{2.\ cor}$ *τί γὰρ τὸ ὄφελος ἐάν τις τὸν ὅλον κό. κε. τὴν δ. ψυ. ζημ.*) | *εαν* (ℵ* et ^{ob}): ℵ^{ca} 157. *οταν* | *κερδηση*: LΠ al pauc *-σει* (Or^{3,545} *κερδανη*) | ELXΓ al mu *ανταλαγμα*

27. Δ om ὁ | *των* (D Chr add *αγιων* : : ut Lc) *αγγ. αυτου* : C *τ. αγγ. των αγιων* (: : ut Mc). Similiter al b (*cum angelis suis sanctis*) Avit (ut b) | *τ. πραξιν* c. ℵ^{c}BCD unc ^{12} al pl e g$^{2.}$ am gat al aeth Or^{1,281} et ^{3,549}... ℵ* F 1. 22. 28. al fere^{20} it^{pler} (et. d) vg sah cop syr^{omn} arm Cyr Chr^{semel} (sed var^{cdd}) cat^{ox} Avit al *τα εργα*

28. *αμην* (Or^{3,550}) : L** 1. al plus^{10} add *δε*, item K al plus^{5} *γαρ*, item 49^{ev} Or^{4,366} Chr$^{mo\ 3}$ *αμην* | *οτι* c. ℵBL 33. 124. 157. 346. al b c e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ syr^{omn} Epiph ^{69,79} Chr Hil (: : ut Mc)... ς Ti om (: : ut Lc) c. CD unc^{13} al pler a q vg arm al Or^{3,550} et ^{4,366} | *των ωδ. εστωτων* (Gb) c. ℵBCDLSU 1. 13. 22. 33. 124. 157. al plus^{20} Or^{3,550} et ^{4,366} (*παρατήρει γὰρ ὅτι οἱ τρεῖς τό· εἰσι τινες των ωδε εστωτων, ἤ· εισι τινες των εστηκοτων ωδε, ἅμα εἰρήκασι* etc) Epiph (*αυτου* pro *ωδε*) Chr (et.$^{mo\ 5}$) al; item ς *των ωδ. εστηκοτων* c. KΠΠ al mu Valentt ap Clem (ex Thdot ^{967}); item alterutrum it vg syr^{cu} et^{sch} syr^{p} (sed *ex his* c.*) sah cop arm aeth ... Sz Ti *ωδε εστωτες* c. EFGHVXΓΔ al plus^{80} (syr^{p})...

XVII.

1–9 Mc 9, 2–10 Lc 9, 28–36

1 *Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν.* 2 *καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.* 3 *καὶ ἰδοὺ ὤφθη αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ*

49ev al2 *των ωδ. εστωτες* | *γευσωνται* (et. Orbis Epiph etc) : HLUX ti2 al mu Valentt (*εχρην κακεινον πληρωθηναι τον λογον του σωτηρος ον ειπεν· εισι τινες των ωδε εστηκοτων οι ου μη γευσονται θαν. εως αν ιδ. τ. υι. του ανθρ. εν δοξη*) al *γευσονται* | *βασιλεια* (Or4,366 *εν τ. βασ. αυτ. ἢ εν τ. δοξη αυτ.*) : ℵc 38. 113. 245. 435. yscr a cop syrp mg aethcdd Valentt Epiph Bassc 221 bis al *δοξη* (ℵc al Basbis add *του πατρος*). Syrcu *εν τ. βασιλ. και τη δοξη αυτου*, item Or3,550 *εν τ. βασ. αυτ. εν τη δοξ. αυτ.*

XVII. 1. *Και* (syrcu om) *μεθ*: D itpler (non f q) Hil *και εγενετο μεθ* | *και ιακω.* cum BC unc rell al pler Or3,557 (Chr om et. *τον* ante *πε.*)... ND 33. 157. Cyres 132 *κ. τον ιακω.* (:: cf Mc); item D* 253. Cyres *κ. τον ιωα.* | NB *ιωαννην* | *αναφερει* : Dgr (cf et. ad Mc) 1. Or3,557 (Eusdem 208) *αναγει* (itpler vg *duxit, ducit*; d *levavit*; e *imposuit*) | *κατ ιδιαν* (et. Or3,557 Cyres 133) : D *λειαν* (*nimis*), item Eusdem 208. Spectat huc ut vdtr quod Or3,224 et 4,63 affert ex evglio sec Hebr: *ἐὰν δὲ προσλεταί τις τὸ καθ' ἑβρ. εὐαγγ., ἔνθα αὐτὸς ὁ σωτὴρ φησιν· ἄρτι ἔλαβέ με ἡ μήτηρ μου τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐν μιᾷ τῶν τριχῶν μου καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς τὸ ὄρος τὸ μέγα Θαβώρ.* Cf et. Hier (in Mich. 7, 6): *modo tulit me mater mea, spir. sanctus, in uno capillorum meorum.*

2. *μετεμορφωθη* (et. Or3,557. 558 Eusdem 208 Cyres 133; itpler Hil add o $\overline{\text{ις}}$, non item f q vg): D *μεταμορφωθεισ* o $\overline{\text{ις}}$ omisso *και* sq | *εγενετο* cum NBCDEFGKMVΔΠ al pl Eusdem 208 Cyres 696 (Or libere *φαινεται*, paullo post etiam *γινομενα* et *γινονται*): HLUΓ 13. 22. 33. tisch* al plus50 *εγενοντο* ... s 245. 47ev om | *το φως* (et. Valentt ex Thdot ap Clem 961 *οὗ τὰ μὲν ἱμ. ὡς φῶς ἔλαμψεν, τὸ πρ. δὲ ὡς ὁ ἥλ.*, Or3,559 et 563 et 565 Eusdem et marc 338 Bassc 222 Cyres) : D it (exc q) vg syrcu aeth armcdd (Dionalex ap Mill) Hil al *χιων* (D *χειων*) : : cf ad Mc

3. *ιδου*: 28. syrcu om | *ωφθη* cum NBD 13. 33. 124. 244. yscr (*ωφθ. αυτω*) a b c e g1. 2. l n am em gat mm tol δ Bed... ς *ωρθησαν* cum CEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler f ff1. q vg (et. for) Cyres 133 et 695 | *μωυσης* cum NBDKLΠ 33. al it (vide ad 8, 4; accedunt h. l. e n) vg (sed vide post) sah cop... ς *μωσης* cum CEFGHMSUVΓΔ al pl am fu for al (non δ) | *ηλειασ* (de *ἡλ.* cf ad 11, 14. 16, 14; h. l. et. Π: ς *ἡλ.*) cum NB*D... ς Ln Ti *ηλιασ* cum rell | *συνλαλ.* (cum NBDΔ, L *συλαλ.*; ς Ln Ti *συλλαλ.* cum C unc rell etc) *με. αυτ.* cum NB 1. ff1. 2. q syrcu et sch sah cop aeth Cyres 133 (et 696 *συ. με. αλληλων*) Chr (et. mo 6) Orint 2, 173 et 3, 868... ς Ti *με. αυτ. συλλαλ.* cum CDEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler itpl vg syrp arm Or3, 559

Ἠλείασ συνλαλοῦντεσ μετ' αὐτοῦ. 4 *ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Πέτροσ εἶπεν τῷ Ἰησοῦ· κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶσ ὧδε εἶναι· εἰ θέλεισ, ποιήσω ὧδε τρεῖσ σκηνάσ, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν.* 5 *ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούσ, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆσ νεφέλησ λέγουσα· οὗτόσ ἐστιν ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγαπητόσ, ἐν ᾧ εὐδόκησα· ἀκούετε αὐτοῦ.* 6 *καὶ ἀκούσαντεσ οἱ μαθηταὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.* 7 *καὶ προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦσ καὶ ἁψάμενοσ αὐτῶν εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ*

3, 17 2 Pe 1, 17

4. *αποκρ. δε*: syr^{cu} om | H al om *ὁ* | *κυριε*: s^{ser} syr^{cu} om | F al *ει θελησ* | *ποιησω* cum ℵBC* b ff^{1}... ς *-σωμεν* (1. al aliq *-σομεν*) cum C^{3}DEFGHKLMSUVΓΔΠ al certe pler itpl vg syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth al Or^{3,560} et ^{565} Bas$^{se\,223}$ Or$^{int\,901}$: : ut Mc et Lc | *ωδε* sec : 252* ff^{1} g^{1} for harl* arm sl Or^{3,560} om | *τρ. σκην.* (et. Or^{bis} Bas^{se}): B e *σκ. τρ.* : : ut Lc; cf et. ad Mc | *μου-* cum ℵBDKLΠ al... ς *μω-* cum CEFGHMSUVΓΔ al pl; item *-σει* cum ℵBDKΔΠ* al pm Or Chr (et.^{mo5}) Bas^{se}... ς *-ση* cum CEFGHLMSUVΓΠ^{2} al pl | *ηλ.* (*-λεια* cum ℵB*D : ς Ln Ti *-λια* cum rell) *μιαν* cum ℵCDKLΔΠ 1. 33. 124. al plus^{20} itpler vg syr^{cu} et^{utr} aeth Bas^{se} Chr (et.$^{mo\,6}$) : : cum Mc... ς *μι. ηλ.* cum BEFGHMSUVΓ al longe pl q arm al (sah cop *μι. σοι κ. μι. μω. κ. μι. ηλ.*) Ephr : : cum Lc

5. *φωτεινη* (CELΔΠ* al *-τινη*) et. Or^{3,564}... Gb (improb Schu) *φωτοσ* cum 13. 124. 209. 238. 346. u^{ser} al pauc Ephr | *επεσκιασεν* (et. Or^{3,564}; item *obumbravit, inumbravit* it vg): D* d *επεσκιαζεν* : : ut Lc | *ιδου* sec: syr^{cu} *audita est* (item a n *et ecce vox de nube audita est*; cop [non item sah] *et ecce - - facta est*) | o *αγαπητοσ*: syr^{cu} *et dilectus meus*, sah cop *dilectus meus* | *ευδοκησα* cum ℵBEFHKLMSUVΓΔΠ al ut vdtr pler (Eus$^{ps\,186}$ Chr) . . . Ln *ηυδοκησα* cum CDG al^{10} fere (Hom^{cl} Or^{3,564} sq Hipp^{47} Eus$^{ps\,352}$) : : cf ad 3, 17. 12, 18. | *ακου. αυτ.* (haec om syr^{hr}) cum ℵBD 1. 33. ff^{1} Or^{3,565} Hipp^{56} Tert$^{prax\,23}$ ... ς *αυ. ακουε.* (Δ *ακουσατε*) cum C unc^{13} rell pler itpler vg Chr Tert$^{prax\,19}$ Cyp al : : cf ad Lc et Mc (Hom$^{cl\,3,53}$ *αλλα και εξ ουρανων μαρτυσ φωνη ηκουσθη λεγουσα· ουτοσ εστιν μου ο υι. ο αγ. εισ ον ηυδοκησα· τουτου ακουετε.* Etiam Hipp^{47} *εισ ον ηυδοκ. τουτου ακουετε.*)

6. D sah *ακουσ. δε* | *επεσαν* C. ℵBCD 33. 124.... ς *-σον* C. EFGHKLMSUV ΓΔΠ al pler | *αυτων*: L *εαυτων* | *εφοβ. σφ.*: syr^{cu} pon ante *και επεσ. επ. πρ. αυτ.*

7. *και προσηλθεν ο ις και* cum ℵBD itpler syr^{cu} et^{sch}... ς Ti *και προσελθων ο ις* cum C unc^{13} et al pler q syr^{p} arm Chr. Item *αψαμενοσ αυτων* cum ℵB (124. *κ. προσιλθ. ο ις και αψαμ.*; item 13. 346. omisso *και* sec?) ... ς Ti *ηψατο αυτ. και* cum CD unc^{13} et al pler. Latini vero sic : *et accessit Jesus et tetigit* (q *et accedens Jes. tetigit*) *eos dixitque* (g^{1} *dicens*, ff^{1} *et ait*, d e q *et dix.*) *eis* (d e ff^{1} g^{1} q om. Addit *eis* etiam syr^{cu}, non item syr^{utr}) | *εγερθητε*: D 33^{ev} *εγειρεσθε*. Syr^{cu} et^{hr} om *εγειρ. και*

φοβεῖσθε. 8 ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον. 9 καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ
10–13 Mc 9, 11–13 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἐγερθῇ. 10 [173. 6] Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἠλείας μὲν ἔρχεται καὶ ἀποκαταστήσει πάντα. 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλείας ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐ-

---

8. D* επερεντες | ουδενα: C* ουκετι ουδ. : : e Mc | ειδον cum ℵBDΠ² unc⁸ etc ... CKLVΠ* etc ιδον | τον ιν (ut Mc lectione non fluctuante) : ℵ ιν αυτον, B* αυτον ιν ... D it (exc q) vg post μονον | μονον: C² 33. add μεθ εαυτων : : e Mc

9. καταβαινοντων αυτων: D καταβαινοντες | εκ (Gb Sz) cum ℵBCD unc¹³ (Kᶜᵒʳʳ sed ipseˢ vdtr εκ ex απο restituisse) al plus ¹⁰⁰ (it vg *de monte*) Or³,⁵⁶⁶ Chr (et.ᵐᵒ ⁶) ... ς απο cum K*ᵛᵈᵗʳ al mu Or³,⁵⁶³ : : cf Mc et Lc | εγερθη cum BD ... ς αναστη cum ℵC unc¹³ et omnᵛᵈᵗʳ rell Or¹,³⁶³ et ³,⁵⁶⁶ Chr : : at ita Mc, ut solet; nusquam Mt

10. οι μαθητ. cum ℵLZ 1. 33. 124. itᵖˡᵉʳ vg sah cop arm Or³,⁵⁶⁷ ... ς add αυτου cum BCD unc¹² al pler f q syrᵒᵐⁿ aeth Chr | ηλειαν cum ℵB*DΔ ... ς Ln Ti ηλιαν cum B²C unc rell etc. De ἠλ- et ἡλ- cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3; rursus Π ad ἠλ- accedit. | δει: Δ* add ερχεται

11. ο δε (Gb″) cum ℵBDLZ 1. 33. al⁴ syrᵒᵐⁿ (sed syrᶜᵘ om ο δε αποκριθ.) sah cop it (exc f q) vg al ... ς add ις cum C unc ¹² al pler f q aeth (arm post αποκριθ.) | ειπεν cum BD 33. 124. a b c e ff²· am sah cop ... ς add αυτοις cum ℵCZ unc¹³ al pler (1. ante ειπ.) f ff¹· g¹· g²· q syrᵒᵐⁿ arm aeth : : ut Mc | ηλειας cum ℵBD ... ς Ln Ti ηλιας. Praeterea ℵ οτι ηλ. | ερχεται (Gb′) cum ℵBD 1. 22. 33. 435. yˢᵉʳ itᵖˡᵉʳ vg sah cop syrᶜᵘ arm arr (Iustᵗʳ ⁴⁹ – – *ειρηκει επι γης τοτε τοις λεγουσι προ του χυ ηλιαν δειν ελθειν· ηλιας μεν ελευσεται και αποκαταστησει παντα· λεγω δε υμιν οτι ηλιας ηδη ηλθε, και ουκ επεγνωσαν αυτον, αλλ εποιησαν αυτω οσα ηθελησαν. και γεγραπται οτι τοτε συνηκαν οι μαθηται οτι περι ιω. του βαπτιστ. ειπ. αυτ.*) Aug Hil ... ς add πρωτον cum CEFGHKMSUVΣΓΔΠ (item L post και αποκα.) al pler f q syrᵘᵗʳ aeth : : e Mc | και αποκαταστησει (L κ. αποκαθιστησι πρωτον): D a b c g¹· ff²· (item ff¹· *ut omnia restituat*) syrᶜᵘ et ˢᶜʰ sah (non item e f g²· q vg syrᵖ arm aeth) αποκαταστησαι | παντα: syrᵖ cum obel. add *sicut scriptum est*

12. ηδη (et. Iustᵗʳ Or³,⁵⁶⁷ et ⁵⁷¹): zᵛⁱᵈ syrᶜᵘ et (sed add *ecce*) ˢᶜʰ om | επεγνωσαν: Uᵀ al Chr εγνωσαν | αυτον: Δ om | αλλ cum ℵBEFGHLUZ ΓΔ etc ... Ti αλλα cum CDKMΠ al | εν (251. επ) αυτω cum BCEGHKLM SVZΠ (Γ εαυτω pro εν αυτ.) al pl e (*in eum*) vg (*in eo*) Or³,⁵⁶⁷ et ⁵⁷²ˢᑫ ... ℵDFU al plus ²⁰ itᵖˡᵉʳ Iustᵗʳ Chrᵉᵈᵈ ² αυτω : : ut Mc ... Δ om | ουτως usque υπ αυτων (Iustᵗʳ praeterit haec; vide ad v. 11.):

τῶν. 13 *τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.*

14 [174.2] *Καὶ ἐλθόντων πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν* 15 *καὶ λέγων· κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ.* 16 *καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.* 17 *ἀπο-* 14—21 Mc 9, 14—29 Lc 9, 37—42

D a b c e (praem *et ait illis*) ff^{1} ff^{2} g^{1} (non item f g^{2} q vg) post ειπεν αυτοις v. 13. pon

13. ℵB ιωανου | αυτοις (et. Iust^{tr} Or^{3,571}): z^{vid} am for om (syr^{cu} *dixit eis sic*)

14. ελθοντων cum ℵBZ 1. 124. 245. sah ... ς Ti ελθοντ. αυτων cum C unc^{14} al pler cop syr^{sch} et P arm aeth Or^{3,573} ... D it (exc q) vg cop^{dz} arr Hil Aug ελθων (*cum venisset*), 253* ελθοντος αυτου, item *et cum venit Jesus* syr^{cu} et ^{hr} : : cf Mc | αυτω: F (τω ιω αυτω) G al^{15} fere τω ιω | ανθρωπος: EFGΠ^{2} al plus^{20} syr^{cu} arm add τις (g^{1} *quidam* pro *homo*) | αυτον (-ον E correxit ex ω vel ω̄, item in M est -ω̄) cum ℵBCEFGHKLMSUVXZΓΔΠ etc ... ς (= Gb Sz) αυτω cum E*? M*? al mu Or^{3,574} bis (sed semel ed. Huet. αυτον) ... D it^{mu} (sed e f ff^{1} l Hil plane om, item syr^{cu} et^{sch} arm) vg syr^{p} ενπροσθεν αυτου (: : cf 27, 29). Addunt *et rogabat eum* syr^{cu} aeth (sah *rogans eum* pro γονυπ. αυτ.)

15. κυριε (et. Or^{3,574}; item it vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} etc): ℵZ om (: : cf 9, 27. 15, 22. 20, 30 et 31) | B* μου τον υι. μου | κακ. πασχει (it^{pl} vg *male patitur*, b *male torquetur*, ff^{1} *male vexatur*) cum CDEFGHKMSUVX ΓΔΠ al omn^{vid} it vg syr^{cu} et P (syr^{sch} *male afficitur*; cop *male afficitur*; sah *laborat*) Chr ... Ln κακ. εχει cum ℵBLZ^{vid} (Or^{575} ταχα ουκ αν αμαρτοις λεγων τους τοιουτους - πνευματικως σεληνιαζεσθαι - και κακως εχειν πολλακις παρα τον καιρον των etc. Paullo ante: και τι το πιπτειν τον πασχοντα etc) Chr$^{edd\ 2}$: : κακως εχειν (it vg *male habere*) 4, 24. 8, 16. 9, 12. 14, 35; item Mc quater, Lc bis; nusquam alibi κακ. πασχ. | πολλακις sec: D 1. 22. Or^{3,574} (πολλακις, οτε μεν εις πυρ, ενιοτε δε εις υδωρ); item^{578} (οτι μεν ουν οι - πασχοντες ενιοτε εις το υδωρ πιπτουσι, δηλον εστιν· οτι δε και εις το πυρ, σπανιωτερον μεν, πλην και αυτο συμβαινον εστι) ενιοτε, item it (*aliquando* vel *aliquotiens*; sed q *aliquotiens enim* -- *et aliquotiens*; contra d *aliquotiens enim cadit in igne, saepius in aqua*) vg (*nam saepe* -- *et crebro*) arm

16. ηδυνηθησαν cum ℵCDEFGHLMSUVXΓΔ etc; item KΠ al εδυνηθησαν: B ηδυνασθησαν, Z ηδυναντο | αυτον θεραπευσαι: D it (exc e ff^{1}) vg θερ. αυτ. (q *eicere eum*)

17. αποκριθ. δε cum BCDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn fere c e (*respondit autem Je. et*) f q vg syr^{p} ... ℵ^{cz} y$^{scr\ semel}$ for cop aeth τοτε αποκριθ. (y τοτ. ο ις απ.) ... a n *et respondens*, b ff^{1} ff^{2} g^{1} l am syr^{cu} et^{sch} sah *respondens* ... ℵ* ο δε αποκρ. omisso ο ις (: : Mc ο δε αποκρ. αυτοις λεγει,

κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε μεθ' ὑμῶν ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. 18 *καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.* 19 [175.5] *Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον· διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;* 20 *ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· μετάβα ἔνθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.*

Lc *αποκρ. δε ο ις ειπ.*) | *ειπεν*: ℵ add *αυτοις* | *απιστος* (142. g^{ser} Or^{3,579} Eus$^{ps\ 384}$ *-στε*): z y$^{ser\ semel}$ *πονηρα* :: cf 12, 39. 16, 4. | *διεστραμμενη* (syr^{cu} *διεστρ. κ. απι.*): z *διεστρεμμενη* | *με. υμ. εσομ.* cum ℵBCDZ 1. 33. 124. al^{2} ff$^{1.}$ Or Eus^{ps} (sed ff$^{1.}$ Eus *με. υμ. ειμι*) ... *ς εσομ. με. υμ.* cum LX unc^{12} al pler a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ n q (sed a b c g$^{1.}$ ff$^{2.}$ n *εως πο. εσ. μ. υμ.* post *εως πο. ανεξ. υμ.* pon) vg syr^{omn} aeth Chr Hil :: cf Lc et Mc | E*L *ανεξωμαι* | *εως ποτε* sec: syr^{cu} *και* :: ut Lc

18. ο *παις*: ℵ om

19. *κατ ιδ.* cum ℵC unc^{14} etc: B*D *καθ ιδ.* (:: ita passim modo ℵ modo B modo D, vel etiam alter cum altero coniunctus; passim vero omnes *κατ* confirmant) | B*KΠ *εδυνηθημεν* | L *εκβάλειν*, al *-αλλειν*

20. ο *δε* cum ℵBD 33. 124. 243. 258. a ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ n am for tol sax syr^{cu} sah cop arm aeth al ... *ς* add *ις* cum c unc^{14} al pler b c e f q vg (et. fu) syr^{sch} et P | *λεγει* cum ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ n am fu for al (*dicit*; e ff$^{1.}$ *ait*) ... *ς ειπεν* cum c unc^{14} al pler a f g$^{2.}$ q vg^{ed} arm | *ολιγοπιστιαν* cum ℵB 1. 13. 22. 33. 124. 346. syr^{cu} sah cop arm aeth Or^{3,466} Chr$^{mo\ 1}$ (*τι οιν ο χς; ουκ ειπε δια την απιστιαν υμων, αλλα δια την ολιγοπιστ. υμων φησιν.* Sed Chr^{edd} et$^{edd\ pler}$ pro *ουκ* usque *φησιν* nil nisi: *δια τ. απιστ. υμ. φησιν.* Vetustum schol ap Mtthaeium: *ου γαρ ολοτελη απιστιαν αυτοις εγκαλει αλλ ολιγοπιστιαν*) Dam$^{par\ 465}$ cod Hil (*respondit de inopia fidei effectum esse ne possent*) ... *ς* Ti *απιστιαν* (DEFGHLΓ al *-ιαν*) cum CD unc^{14} al pler it vg syr^{sch} et P arm$^{cod\ 1}$ al Chr (sed vide ante) :: *ολιγοπ.* secundo certe saec. vulgatum fuisse pro testium auctoritate dubitari nequit, nec vero eodem saec. posterius esse *απιστ.* probatur itala. Proclive est dicere substituto *ολιγ.* pro *απ.* mitigatam esse vituperationem. At talem mitigationem potius a posterioribus exspectares testibus, qui magno consensu *απ.* exhibent. Poterat *απ.* substitui propter sequentia, quibus omnis *πιστις* excludi videbatur: quam mutationem suadebat etiam 13, 58. Certum hoc est, locis huiusmodi, si reiicimus quod in summa antiquitate vulgatissimum coniuncta codicum patrum interpretum testimonia probant, nimium tribui arbitrio. | *λεγω υμιν*: c 27^{ev} sah cop Or^{3,203} add *οτι* | *εχητε*: H al mu *εχετε* | *κοκκον*: Δ *κοκον*, L *κοκο*, D* *κοκκος* | *μεταβα* cum ℵB 1. 13. 124. 346. Or^{3,202} et ^{579} Cyr$^{hr\ 77}$ (:: cf Apoc 4, 1.

22 [178.2] *Συστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ εἶπεν αὐτοῖς* 22 a Mc 9, 30 - 32 Lc 9, 43—45
ὁ Ἰησοῦς· μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας
ἀνθρώπων, 23 καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερ-
θήσεται. καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

24 [177. 10] *Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καφαρναοὺμ προσῆλθον οἱ* Mc 9, 33
τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπαν· ὁ διδάσκαλος

Mc 15, 30) ... ς *μεταβηθι* cum CD unc[14] al pler Or[3, 319] et [466] Eus[ps 194] | *ενθεν* cum ℵBD 1. 435. Or[3, 202] et [466] et [579] ... ς *εντευθεν* cum C unc[14] al pler Eus[ps] Cyr[hr] (:: cf ad Lc 16, 26) | *εκει* et. Or[3, 202] et [466] Eus[ps] Cyr[hr]: 33 om, item g[2·] l am for fu tol syr[cu] et [sch] aeth

21. ς Ln Ti *τοῦτο δὲ τὸ γένος* (aeth[PPl] *et talis*) *οὐκ ἐκπορεύεται* (ℵ[b] *ἐκβαλλετ.*, ti[2] al[15] *ἐξερχετ.*) *εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ* (aeth[PPl] *νη. κ. πρ.*) cum ℵ[b]CDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[fere] it[pler] vg syr[sch] et p cop[wi] et [schw] arm al Or[3, 579] Chr Hil Amb Aug ... om cum ℵ*B 33. e ff[1·] syr[cu] syr[hr] sah cop[cd] (e edd. Mareschalli apud Mill, vide prolegg [1462]) aeth[rom] et edd Eus[canon] (Mc 9, 28 sq i. e. sect. 92. in canone 10. posuit ubi recensentur singulis propria; Mt vero 17, 19-21 canone 5. cum solo Lc 17, 5 sq composuit) :: hunc versum antiquissima auctoritate deseri apparet, etsi iam sec. saec. textui eum intrusum fuisse certum est. Quod Marci scripturam libere tantum repetit, id minime a consuetudine antiquorum interpolatorum alienum est, ut certissimis exemplis docemur. Ceterum cf Ath[virgin 87] *εχεισ μαρτυριαν εν τοισ ευαγγ. παρα του σωτηροσ ειρημενην· ρωτησαν αυτον οι μαθ. αυτ. λεγοντεσ· κυριε, δειξον ημιν ποιω τροπω τα ακαθαρτα πνευματα φυγαδευονται. ειπε δε ο κυριοσ· τουτο το γενοσ ουκ εκβαλλεται ει μη εν προσευχαισ κ. νηστειαισ.*

22. *συστρεφομ. δε αυ.* cum ℵB 1., item *conversantibus autem eis* (*ipsis*) f g[1. 2·] q vg, item *ipsis autem conversantibus* a b ff[2·] n Hil ... ς Ti *αναστρ. δε αυτ.* (D *αυτ. δ. ανα.*) cum CD unc[14] al omn[fere], item *redeuntib. autem illis* ff[1·] syr[sch] et p arm; item *ipsis autem revertentib.* c (syr[cu]); *cum autem vertissent se* sah cop, sed sah[cod] *euntibus autem iis*; e *cum autem regrederetur ipse* ... Or[3, 580] *στρεφομενων δε αυτ.*

23. D[gr] *αποκτεινουσιν* | *τη τριτη ημερα* (et. Or[3, 583] et [4, 301]): D cop *μετα τρεισ ημερασ*, item *post tertium diem* a b c n q, *post triduum* e | *εγερθησ.* cum ℵCDI unc[14] al longe pl Or[4, 301] ... Ln *αναστησετ.* cum B al[20] fere Or[3, 583] Chr (et.[mo 6]) :: e Mc | *και ελυπ. σφοδρ.*: K al mu om

24. *ελθοντων δε* (et. Or[3, 584]): D it (exc f) vg syr[cu] et [sch] (non item syr[P]) *και ελθ.* | *καφαρν.* cum ℵBD 33. Praeterea cf ad 4, 13. ... ς *καπερναουμ* cum CI unc[14] etc (et. q) | *διδραχμα* bis cum ℵBCKMSUV ΓΔΠ al pl syr[P mg] g[r] Or[3, 584] et [587] Cyr[act 48] (Cyr[4, 791] *το διδραχμον*); item G sec loco et I (pri loc hiat) ... DEFHLX (item G pri loc) al sat mu (et. carp) Bas[eth 260] *διδραγμα* (D pri loc al pauc *-γματα*). Item e g[2·] (sec loc) vg[ed] *didrachma*; b ff[2·] q am fu for gat al *didragma* (g[2·] pri loc *dragma*), g[1·] *-gmam*; a e f ff[1·] n *tributum* | *τω πετρω*: D 27[ev] syr[hr] post *κ. ειπ.* pon | *ειπαν* cum ℵ[c]BD ... ς *ειπον* cum ℵ*CI unc rell etc |

ὑμῶν οὐ τελεῖ δίδραχμα; 25 *λέγει· ναί. καὶ εἰσελθόντα εἰσ τὴν οἰκίαν προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ λέγων· τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖσ τῆσ γῆσ ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;* 26 *εἰπόντοσ δέ· ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων, ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί.* 27 *ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίζωμεν αὐτούσ, πορευθεὶσ εἰσ θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον, καὶ ἀνοίξασ τὸ στόμα αὐτοῦ εὑρήσεισ στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸσ αὐτοῖσ ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.*

XVIII.

1—5 Mc 9, 33—37 Lc 9, 46—48

1 [178.2] *Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ*

διδρ. sec absq *τα* cum ℵ*D ... ς Ln Ti *τα* (pri loc nemo om) *διδρ.* cum ℵᶜBCI unc rell etc

25. *λεγει*: syr^{cu} add *Simon* | V om *λεγ. ναι* | *ναι*: b *utique non* | *εισελθοντα* (ita ℵ* et ^{cb}, D *-ντι*, ℵ^{ca} B 1. aeth *ελθ.*, d *ingresso*, b n *intranti*) cum ℵ (* et ^{cb}, item ^{ca}) BD 1. b n aeth Cyr$^{act\,48}$ et ioh ^{189}, item Dam par cod (ad σ *ελθοντι αυτω* et ad φ *εισελθοντοσ δε του πετρου*) ... ς Ti *οτε εισηλθεν* cum EFGHIKLMSVXΓΔΠ al pler, item *cum intrasset* (*introisset*) c e f ff$^{1.}$ g$^{1.\,2.}$ q vg sah cop syr^{sch} et P arm (ff$^{2.}$ *et intravit* etc); U al^{20} fere syr^{cu} *οτε εισηλθον*, c 27^{ev} *οτε ηλθον*, item 13. 124. 346. *εισελθοντων*, a *intrantes*, 33. *ελθοντων αυτων* | *απο τινων* (et. Or$^{3,\,585}$ Cyr$^{4,\,791}$ et ioh ^{189} Chr Hil): B arm aeth Cyr$^{act\,47}$ et $^{es\,661}$ *απ. τινοσ* | *αυτων*: Δ om

26. *ειποντοσ δε* (c Cyr add *αυτου*) cum ℵBCL 1. sah cop arm aeth^{rom} Or$^{3,\,585}$ (*ειποντοσ δε του πετρου οτι ουκ απο των ιδιων υιων αλλ απο των αλλοτρ. αυτων φησιν ο* $\overline{ις}$) Chr (et. $^{mo\,6}$) Cyr$^{ioh\,189}$ (similiter $^{es\,661}$ *διειποντοσ δε του μαθητου τ αληθεσ* etc; $^{ioh\,791}$ *του δε πετρου - ομολογησαντοσ*), Dam$^{par\,cod}$ (ad σ et φ) addito *πετρου*, sed ℵCL aeth^{rom} praem *λεγει αυτω ο πετροσ* (ℵ *ο δε εφη*) *απο των αλλοτριων* ... ς Ti *λεγει* (f *et dixit*) *αυτω ο* (H 28. om) *πετροσ* (syr^{cu} et P *Simon*, D aeth^{ppl} syr^{hr} pers^{w} om: Gb^{00}) cum DEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler f q syr^{cu} et P et ^{hr} al Bas$^{eth\,260}$; a b ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ n vg *et ille dixit*, c *at ille dix.*; ff$^{1.}$ *at ille respondens ait*, e *ille autem respondit*; Cyr$^{act\,47}$ *ειπε δε* | *οι*: X 13. 346. 435. al^{5} om

27. *δε*: E*GM al om | *σκανδαλιζωμεν* cum ℵLZ ... ς Ln Ti *-σωμεν* cum BDI unc^{13} al omn^{vid} Or$^{3,\,585}$ Cyr$^{ioh\,189}$ | *εισ* cum ℵBIKLMUVΣΓΔΠ 1. 33. 262. 435. al plus^{10} Did$^{tri\,3,\,17}$ ... ς add *την* cum DEFGHSX al pl Cyr$^{ioh\,189}$ et $^{es\,662}$ Chr (Or$^{3,\,585}$ om *ε. θαλ.*) | *αναβαντα* cum ℵBDE*HKLMUVΠ al pl Or Cyr$^{es\,662}$ Bas$^{eth\,260}$ Chr ... E^{2}FGISXZ^{vid}ΓΔ al pl Cyr$^{ioh\,189}$ *αναβαινοντα* | L om *και* ante *ανοιξ.* | *ευρησεισ*: D a b c g$^{1.}$ n add *εκει*, item f *in eo*, e *in illum* (nil add ff$^{1.}$ q vg) | *αντι*: Z *αντ*

XVIII. 1. *εν εκεινη* cum ℵDZ unc^{13} al omn^{vid} it vg (syr^{cu} praem *et*) syr^{utr} sah^{cod} al Or$^{3,\,588\,sq}$ Chr ... BM sah^{cod} cop add *δε* | *ωρα* cum ℵBDIZ

λέγοντες· τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; 2 *καὶ προσκαλεσάμενος παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν* 3 *καὶ εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.* 4 *ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.* 5 *καὶ ὃς ἐὰν δέξηται ἓν παιδίον τοιοῦτο ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται.* 6 [179.2] *ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης.* 7 *Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, πλὴν*

Mc 9, 42 Lc 17, 2

Lc 17, 1

---

unc[14] al pler f q vg sah cop syr[utr] al edd ap Or (*κατα μεν τινα των αντιγραφων εν εκεινη τη ωρα προσηλθ. οι μαθ. τω ιω, κατα δε αλλα εν εκειν. τη ημερα*) Chr[txt] et [com] ... Gb″ Ln *ημερα* cum 1. 33. 24[ev] 31[ev] it[pler] syr[cu] arm Or[3,588 sq] Hil | *τω ιω λεγοντες*: syr[cu] *του ιυ και ελεγον αυτω*

2. *προσκαλεσαμενος* cum ℵBFLV[*] 1. 33[vid] al pauc cop aeth arr Chr (et. [mo 6]) ... ς Ln Ti add *ο ις* cum DEGHIKMSUV[2]XΓΔΠ al pler e f g[1·] q vg (item ante *προσκ.* a b c ff[2·] g[2·] n; post *παιδ.* ff[1·]) syr[cu] et utr arm Or[3,591] | *παιδιον*: D e syr[cu] add *εν* | *αυτο*: F al pauc om | L *εμ μεσω*

3. *στραφητε*: H *στραφησθε* | *τα παιδια*: syr[cu] *unus ex his pueris*; c Amb Op[semel] *puer iste*, e ff[1·] *infans iste* (*hic* ff[1·]); Hier *unus de pueris* (alibi *infans*, item Ruf), Max[taur] *non dixit sicut pueri isti, sed sicut puer iste*; item Chr (ad h. l.) *το παιδιον τουτο*, Bas[se 153] et [154] *το παιδ.*

4. *ουν*: G om (13. ff[1·] *και οστ.*, g[1·] *quicunq. enim*) | *ταπεινωσει* (Gb″ Sz) cum ℵBDZ unc[14] al pl Or[3,662] Bas[se 155] al ... ς *-ση* cum minusc (it[pler] vg *humiliaverit*; c *humiliavit* i. e. *-bit* ?, Clem [107] *οσ εαν εαυτ. ταπειν-ωση*) | *εαυτον*: LΓΔ al *αυτον* | Δ Bas[se 155] om *ὁ*

5. *εαν* cum ℵB unc [13] al pler Or[3,597] et [596] Chr ... Ln *αν* cum DLZ y[scr] Or[3,593] | *εν παιδ. τοι.* cum BDLZ 1. 124. 346. y[scr] it[pler] vg aeth Or[3,593] et [596 sq] Leif ... ς *παιδ. τοι. εν* cum EFHKMUVΓΠ al pl q Chr [cod 1] ... ΝG syr[P] arm *παιδ. εν τοι.* (syr[cu] *talem unum ex his pueris*) ... ΘΧΔ al plus[15] e sah cop syr[sch] al om *εν* | *τοιουτο* cum ℵBKLMVZΓΔΠ 1. al Or[ubiq] Chr[cod] ... ς Ln Ti *τοιουτον* cum DEFGHSUX al pl Chr | *επι τω* etc (et. Or[3,593]): Z *επι το* (sic) *ονομα* (ita videtur) *μου*, a om

6. *σκανδαλιση* (et. Or[3,601] et [609] al mu): HL y[scr] al pauc *-σει* | *μυλ., ονικ.* (Or[3,593] et [596] al mu): L y[scr] *λιθοσ μυλικοσ*, Z *μυλοσ..υλικος* : : cf ad Mc et Lc | *περι* cum ℵBLZ ti* 28. 157. y[scr] al plus[5] Or[3, 593] Bas[eth 259] Bas[reg bre 64] Cyr[ador 250] et [ose 62] Bas[se 155] (:: Mc et Lc *περικειτ. περι*. Apud Mt verbo *κρεμασθη* aptius videri poterat *εισ* vel *επι*) ... ς *επι* cum DU al ... Gb″ Ti *εισ* cum EFGHKMSVXΓΔΠ 1. 13. 22. ti[2] al plus[100] Or[3,596] Chr (e sah cop arm *in collum*, it[pler] *in collo*, ff[1·] m Aug Paulin *collo*)

7. *σκανδαλων*: syr[cu] add *quae veniunt* | *εστιν* cum ℵD unc[13] al pler (item

5, 29 Mc 9, 43. 45 οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. 8 [180.6] εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν κυλλὸν ἢ χωλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώ-
5, 29 Mc 9, 47 νιον. 9 καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 10 [181.10] Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπου-

---

it vg syr^{cu} et p al) Or^{3,600} sq Chr (et. mo ^{6}) ... Gb^{0} Ln om cum BL 1. 33. al^{15} fere syr^{sch} sah aeth Chr$^{mo\ 1}$ Cyr$^{luc\ 360}$ Dam^{par} cod cat ox (:: Heb 9, 16. 23. Ro 13, 5 *αναγκη* absque *εστιν* scriptum non fluctuat) | *πλην*: D* add *δε* (it vg *verum tamen vae*) | *ανθρωπω* cum ℵDFL 1. 22. al^{4} g^{1}· am for san syr^{cu} et ^{utr} cop (Or^{3,602}) cat^{ox} ... ς (sed Gb^{0}) Ti add *εκεινω* cum BEGH unc^{9} al pler it^{pler} vg (et. fu al) sah arm aeth Bas^{eth} ^{264} Lcif Hil (Dial^{62} *ουαι εκεινω δι ου το σκ. ερχ.*) Cyr$^{luc\ 360}$ Dam^{par}

8. *σκανδαλιζει*: FLVX al mu -ζη, al pauc -σει vel -ση | *εκκοψον*: ℵ* *εξελε* | *αυτον* (Gb″) cum ℵBDL 1. 13. 124. 157. 243. 245. 346. it vg sah syr^{cu} et ^{sch} arm aeth Lcif Hil; item U 28. *αυτην* ... ς *αυτα* cum EFGHKMSVXΓΔΠ al pler cop syr^{p} | *καλον*: U Chr (et. $^{mo\ 5}$) add *γαρ* | *εισελθειν*: KII al pauc it^{pler} (non e q) vg post *εισ τ. ζω.* | *κυλλ. η χωλ.* cum ℵB 157. f^{scr} it^{pler} vg (sed ff^{2}· for al tantum *debilem* i. e. *κυλλ.*)... ς Ti *χω. η κυ.* cum DE unc^{13} al pler e q sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Or^{3,603} | *χειρας* (Γ om *η δυ. χει.*) et *ποδας* (et. f q vg): D it^{pler} Chr cdd^{4} *ποδ.* et *χειρ.* (Or^{3,603} *βληθηναι εισ την γεε. του πυρ. μετα των δυο ποδ. η των δυ. χειρ.*) | *το πυ. το αιω.*: 1. ff^{1}· gat syr^{cu} Or^{3,603} *την γεενναν του πυροσ*, c *gehennam aeternam*

9. *και ει*: D *το αυτο ει και* (d *similiter et si*) | Δ y^{scr} al om ὁ | *σκανδαλιζει* (B *σκανδαλει*): FLΔ al -ζη | *εισελθειν*: al pauc e ff^{1}· Chr ante *εισ τ. ζω.* | *εχοντα*: L 13. 124. 346. *εχειν και* (L om κ.) | *γεενναν* (EFLXΓ al *γεεναν*) *του* (Δ om) *πυροσ* (D om *τ. πυ.*): e f *ignem aeternum*

10. Γ 346. f^{scr} *καταφρονησετε* | *των μι. τουτ.* c. ℵBEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} c e f q sah cop syr^{p} arm Thdot^{970} Clem^{953} Or^{3,605} Or$^{int\ 3,358}$ et ^{936} Const^{2,18} Hil ... DL a b ff^{1}· m n syr^{cu} et ^{sch} Or^{2,627} et ^{3,609} Lcif al *τουτ.* (g^{1}· ff^{2}· Eus$^{ps\ 310}$ om) *τ. μικρ.* praetereaque D b c ff$^{1.2}$· g$^{1.2}$· syr^{cu} sah sax (non fr) Hil add *των πιστευοντων εισ εμε*, item Or^{2,627} Or$^{int\ 3,358}$ et ^{936} Eus$^{ps\ 310}$ add *των εν τη εκκλησια* (Eus add *μου*) | *λεγω* usq *ουρανοισ*: sax om | *εν* (Π al add *τοισ*) *ουρ.* c. ℵDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} syr^{p} cop arm aeth Lcif; item B 33. *εν τω* (33. om) *ουρανω* (ita Ln)... Γ 1. 13. 22. al^{6} e ff^{1}· sah syr^{sch} (sed habet cd ap Jones) al Thdot$^{970\ lib}$ Clem$^{953\ lib}$ Or^{1,707} et ^{2,627} Or$^{int\ 3,358}$ et ^{4,473} et ^{alib} Eus$^{ps\ 204}$ Bas$^{eunom\ 272}$ et virgin^{616} Chr al Hil om; hinc Ln [*εν ουρανω*] | *μου*: Π om | *του εν ουρ.* (et. Or^{1,663} et ^{alib} et ^{2,627} et ^{3,608} Bas virgin Chr): DV 33. al Or^{1,215} Eus$^{ps\ 204}$ Bas$^{eunom\ 272}$ *τ. ε. τοισ ουρ.*

σιν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 12 [182.5] Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; 13 καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ᾽ αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. 14 οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μικρῶν τούτων. 15 [183.5] Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε ἔλεγξον αὐτὸν 12—14 Lc 15, 4—7

---

11. ς ἦλθε γὰρ (a n δε, b om; syrcu hunc versum ita cum praegressis coniungit ut pendeat a verbis λεγω γαρ υμιν, ita fere: και οτι ηλθεν etc) ὁ (Δ om) υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι (L2mg ζητησε σωσε, G al plus30 c copcod 1 aeth ζητησαι και σωσαι) τὸ ἀπολωλός c. DEFGH IKMSUVXΓΔΠ al pler itpl vg syrcu et utr arm aeth al Chr catox al ... om (Gb00) c. ℵBL* 1* 13. 33. e ff1. sah cop (in plerisq cdd, sed cd1 habet) syrhr aethcod Or3,610 (quum enim a v. 10 ad v. 14. transeat, interiectis verbis: τα δε περι των εκατον προβατων εχεισ εισ τασ κατα λουκ. ομιλιασ, versus vero 11. non ad istam parabolam pertineat, apparet eum hunc versum non agnovisse.) Eus (in canone; componit enim Lc 19, 10 cum Mt 15, 24 i. e. Lc 226. cum Mt 158.) Hil Hier Iuv :: frustra negant hunc versum e Lc 19, 20 huc illatum esse quum non ubique ζητησαι και additum legatur. At enim nihil magis usu venit quam simili modo differre imitationem a proposito exemplo. Cf ad Mt 8, 13; ad Lc 9, 56; ad Mt 21, 44 etc

12. τι: D qser a cop syrcu add δε | αφεισ et πορευθεισ cum ℵEFGHIKMSU VXΓΔΠ al pler q syromn... Ln αφησει (D ff1. vged for san al αφησιν) et και πορευθεισ (D πορευομενοσ) cum BL (Ξ) 124. 157. 346. it (exc q) am (item vged et cdd al) arm aeth | ενενηκοντ. cum unc omnib et al pl ... ς εννενηκ. cum minusc mu. Item v. 13. | εννεα (al pauc ενεα): B 13. 346. arm add προβατα (ℵ* iam scripserat προ) | ℵ* om επι τα ορη (suppl ℵa) | ζητει: H 13. 124. 346. d (e h gat al vadet quaerere) ζητησει

13. χαιρει (et. e vged fu al): Δ* χαρει, it (et. d) am for gat mm gaudebit | GLU al ενεα

14. εμπροσθεν: ℵ syrcu cop Or3,610 om | υμων (Dgr* al pauc harl* ημων) cum ℵDEGKLMSUVXΔΠ al longe pl it vg syrcu et sch syrp mg al Aug ... Ln μου cum BFHIΓ al25 sah cop syrcod syrp txt arm aeth al Or3,609sq et 612 :: v. 10 μου non fluct | ουρανοισ (et. Or3,609): DV* (item Ξ*?) 33. al Or3,610 et 612 τοισ ουρ. | εν (Gb') cum ℵBDLMmg 33. 157. al5 c* harl* ... ς εισ cum I unc13 al pler itpler vg Or3,609sqq

15. αμαρτηση (Bbart? L al -σει, item L ακουσει) et. Cyrador 101: 33. al10 Or3,610 Baseppp 426 Basreg bre 493 et 518 et alib Chr αμαρτη | αμαρτ. sine εισ σε cum ℵB 1. 22. 234* sah Or3,610 et int2,191 Cyrador Baseppp 426 et reg fus 351 et reg bre 381 ... ς Ti add εισ σε cum D1 unc14 al pler it vg cop syrcu et utr al Baseth 273 Basreg bre 493 et 518 Chr Lcif Hil | υπαγε (syrcu Baseppp om) cum ℵBD 1. 33. al plus30 ff1.2. sah syrutr arm

μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου. 16 [184. 10] *ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σεαυτοῦ*
*Deu 19, 15 2 Co 13, 1 *ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα.* 17 *ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὸν τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης.* 18 [185. 7] *Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς*
16, 19 *ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν οὐρανῷ.* 19 [186. 10] *Πάλιν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο συμφωνήσουσιν ἐξ ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ*

al Or^{3,610} et int ^{2,194} Bas^{regg} Cyr^{ador} Chr ... ς (=Gb) add *και* cum ı unc^{14} it^{pler} vg cop aeth Lcif Hil al | D *εκερδησεσ*

16. *δε μη*: LΔ 33. al pauc it (exc q) vg (sed non for al) sah cop (syr^{cu} et ^{sch} sed non syr^{P}) arm aeth Cyr$^{ador\ 104}$ Bas$^{mona\ 578}$ Bas$^{epp\ 426}$ (ante *μη*) Or$^{int\ 2,194}$ (non item Or^{3,611}) add *σου* | *σεαυτου* cum ΝΚLM 1. 13. 33. 69. 157. 346. al plus^{10} Or^{3,611} Bas^{epp} et ^{mona} Chr ... ς Ln Ti *σου* cum BDI unc^{11} al pler Cyr^{ador}. Praeterea B ff$^{1.}$ cop *μετ. σ.* post *δυο* pon | *μαρτυρων* (h. l. et. a b c f n am for fu san syr^{P}): L al ante *δυο*, ℵ 1. al e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h q vg^{ed} sah cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth Or^{3,611} et$^{int\ 2,194}$ Cyr ador^{104} Tert al post *τριων*... D 435. (Aug^{semel}) om | *σταθη* cum ΝBD unc^{11} al pler Cyr^{ador} ... IMUΔ 33. 262. al plus^{10} (e *in ore enim – stabit*; ff$^{1.}$ *et – stabit*) Or^{3,611} *σταθησεται* (:: ita vel *στησεται* LXX, sed non praecedit *ινα*)

17. *ειπον* cum ΝL Or^{3,611} ... ς Ln Ti *ειπε* cum BDI unc rell al omn^{vid} Cyr^{ador} Bas^{epp} | *σοι* (1. 22. 59. Bas^{epp} add *λοιπον*, item Or^{3,612} *δει αυτον ειναι προσ το λοιπον*): L om | D 301. ff$^{1.}$ syr^{cu} et^{P} *και ωσ ο τελ.*

18. *αμην*: M c *αμ. αμ.*, V* al *αμ. δε*, 157. sy^{r}r^{P} *αμ. γαρ* | *οσα εαν* pri cum ΝEFGHIMSUVXΔ al pler Or$^{3,612\ sq}$ (bis *οσα εαν* ap Lomm. legitur; ap Ru. semel *ο εαν*); item sec cum ℵ^{b} et^{c} BEFGHKMSUVXΔΠ al pler ... BDKLΓΠ al plus^{10} Bas$^{eth\ 234}$ *οσα αν* pri loc (Ln); item ℵ* D^{supp} g L al^{10} fere Bas sec loc (D* ab *επ. τ. γησ* pr ad sec transilit, item Γ n ab *ουρανω* pr ad sec) | *εν ουρανω* pri cum B 124. Or, sec cum ℵB 124. Or (^{3,614} conlato 16, 19 urget h. l. *εν ουρανω*, non ut ad Petrum *εν ουρανοισ* dictum esse, *ουκ εν ουρανοισ, ωσ επι πετρον, αλλ εν ουρανω ενι*) ... ς Ti bis *εν τω ουρανω* cum EFGHKSUVXΓΔΠ (M pri loc) al pler (Or^{lib} *ουδενοσ των εν ουρανω αναλυοντοσ του δεδηκοτοσ* et *ωσ δεδεμενου του τοιουτου εν τω ουρ.*) Bas$^{eth\ 234}$ ... D (pri loc D^{supp} g) L 22. 33. 157. al pauc f sah cop bis *εν τοισ ουρανοισ*, pri loc et. ℵ, sec loc et. M :: cf 16, 19

19. *παλιν* cum ΝDLMΓΔ 1. al sat mu ff$^{2.}$ l vg (et. am fu for al) cop arm syr^{P} Or^{3,614} Chr (sed MΔ Chr add *δε*, item aeth); e *iterum audite* ... Ti *παλ. αμην* cum BEFGHIKSUVXΠ al plus ^{10b} a b c f g$^{1.2.}$ h n mm syr^{cu} (syr^{sch} *et amen*) sah Bas$^{eth\ 234}$ ... Ln (ex errore) *αμην* cum minusc pauc ff$^{1.}$ Cyp | *εαν δυο* : D^{gr} *δυο εαν* | *συμφωνησουσιν* cum

ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 20 *οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν.*

21 [187-5] *Τότε προσελθὼν ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις;* 22 *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.* 23 [188-10] *διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.* 24 *ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη*

Lc 17, 3 s

ℵBDEHILVΔ 33. al mu ... ς -σωσιν cum FGKMSUXΓΠ al pl Or^{3,614} et^{617} Bas^{eth} Chr | *εξ υμων* (13. 69. 124. al it^{pl} vg syrr ante *συμφ.*) cum ℵBDL 13. 69. 124. al it^{pl} vg (syr^{omn}) Or^{1,793} Chr (et. mo^{5}) Cyp al ... ς Ti *υμων* ante *συμφ.* cum EFGHIKMSUVXΓΔΠ al pler q (*duo vestrum*) arm Or^{3,614} Bas^{eth} ... 33. a ff$^{1\cdot}$ n vg^{cdd} (sed non am for al) om *εξ υμ.* | D* *παντ. του πραγμ.* | *ου εαν* (D αν): X^{2} al *ο εαν* | *αιτησωνται*: G*Π L*X al mu *-σονται* | ℵ *αυτοις γενησετ.* | *ουρανοις*: V al pauc Chr praem *τοις*

20. *ου* (ita et. Or^{3,615} et^{619} Chr; sed *οπου* ℵ^{b} Or^{1,394} et^{3,302} et alib Eus^{dem} et^{es} et^{ps} saepe Const^{8,34} Ath^{virgin} ^{88} Bas$^{reg\ fus}$ ^{343} et ^{383}) *γαρ* etc: D *ουκ εισιν γαρ* (D^{d} *ου γαρ εισ.*, item d) *δυ. η τρ. συν. εισ τ. ε. ονομ. παρ οεσ ουκ ειμει εν με. αυτων.* Similiter g$^{1\cdot}$ post *in medio eorum* add: *non enim sunt congregati in nomine meo inter quos ego non sum.* | LΔ al *εμεσω*

21. *προσελθ.* ο (D om) *πε. ειπ. αυτω* (ℵ* Dam$^{par\ 328}$ om) cum ℵ*BD 300. 49^{ev} Or^{3,619} ... ς Ti *αυτω ο πε. ειπ.* cum ℵ^{c}EFGHKL unc^{8} al pler syr^{P} arm Chr. Item a b c e f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h syr^{cu} et^{sch} aeth sah cop Lcif *accedens* (vel *accessit - et* ut e f syrr aeth) *ad eum Petr. dixit ei* (e Lcif^{semel} om), g$^{2\cdot}$ vg *accedens Petr. ad eum dixit* | *κυριε*: G* e^{scr} om | EHΔ al *αμαρτηση* | *εισ εμε*: B 69. 124. 346. post ο *αδ. μου* pon | L om *μου*

22. *αλλ* cum ℵ unc^{14} al omn^{vid} ... Ln Ti *αλλα* cum BD | *επτα*: D* *επτακισ*. Spectat huc locus evglii Nazar. ab Hier (adv. Pelag. 3, 2) exscriptus: *Si peccaverit, inquit* (Christus), *frater tuus in verbo et satis tibi fecerit, septies in die suscipe eum. Dixit illi Simon discipulus eius: Septies in die? Respondit dominus et dixit ei: Etiam ego dico tibi, usque septuagies septies. Etenim in prophetis quoque postquam uncti sunt spiritu sancto, inventus est sermo peccati.* Idem testatur codex evv. saec. 9. vel 10. nuper ex oriente a me Petropolin perlatus (cf Notitia ed. cod. Sinait. p. 58.) hunc in modum: *τὸ ἰουδαϊκὸν ἑξῆσ ἔχει μετὰ τὸ ἑβδομηκοντάκ. ἑπτά· καὶ γὰρ ἐν τοῖσ προφήταισ μετὰ τὸ χρισθῆναι αὐτουσ ἐν πνεύμ. ἁγίῳ εὑρίσκετο ἐν αὐτοῖσ λόγοσ ἁμαρτίασ.*

23. ΗΓ y^{scr} al *ομοιωθη* | *ανθρωπω*: G al^{2} om | Δ om *μετα*

24. *προσηνεχθη* cum ℵEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} (it vg *oblatus est*) Or$^{3,627\,c}$ et$^{632\ bis}$ Chr Dam$^{par\ 328}$ ... Ln Ti *προσηχθη* cum BD Or^{3,621} (in inscriptione *περι του βασιλ.* -- *ω προσηχθη* etc) et^{627b} (item ali-

εἰσ αὐτῷ ὀφειλέτησ μυρίων ταλάντων. 25 *μὴ ἔχοντοσ δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριοσ πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀποδοθῆναι.* 26 *πεσὼν οὖν ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ προσεκύνει αὐτῷ λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι.* 27 *σπλαγχνισθεὶσ δὲ ὁ κύριοσ τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.* 28 *ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ ὅσ ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσασ αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων· ἀπόδοσ εἴ τι ὀφείλεισ.* 29 *πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλοσ αὐτοῦ*

---

quoties alludens o *προσαχθεισ*) :: *προσενεγκαι* frequentatur a Mt; *προσαγειν* nusquam habet | *εισ αυτω* cum ℵ*B ... ς Ln Ti *αυτω εισ* cum ℵcD unc[14] (it vg *ei unus*) Or[3, 627] Chr | *μυριων* (et. Or[3, 621] in inscriptione et Or[int 3, 975]): ℵ* sah cop Or[3, 621] et [627] sqq (sexies) *πολλων* (luvenc *multa*), c *centum*

25. o (Δ om) *κυριοσ* cum ℵBDL y[scr] a ġ[2·] am for em harl san fr Lcif Hier ... ς Ln add *αυτου* c. E unc[12] al pler b c e f ff[1·2·] h q vg syr[utr] sah cop arm aeth Dam[par 328] ... 1. g[1·] syr[cu] Chr om (Or[libere] o *βασιλευσ*) | *γυναικα* cum ℵB 1. 258. (al ut videtur) h ... ς Ln Ti add *αυτου* cum D unc[14] al pler vv pler Dam[par 328] | *τεκνα*: ℵ Chr (et.[mo 6]) *παιδια* | *ειχεν* cum ℵDEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler it vg etc Or[3, 633] (*εχει, ωσ αποδεδωκαμεν, γυναικα και τεκνα, ατινα προτερον μεν εκελευσε πραθηναι ο βασ., πραθηναι δε και παντα α ειχεν*) Dam[par] Lcif ... Ln Ti *εχει* cum B 1. 56. 58. 124. (item syrr? item sah *quae sunt ei*; cop *quae eius*) Or[3, 628] (*πλην μη εχων αποδουναι – εχει γυν. και τεκνα και αλλα περι ων γεγραπται· παντα οσα εχει*)

26. *συν*: D y[scr] it (exc q) vg sah syrP (sed in marg *συν*) arm Lcif *δε* (299. syr[cu] et[sch] al *και πεσων*) | *εκεινοσ* cum ℵcDLΔ 33. al[7] it (exc q) vg syr[cu] et [utr] cop aeth Lcif ... ς Ln om cum ℵ*B unc[11] al pler q sah arm Dam[par 328] | *αυτω*: c e f syr[cu] *dominum suum* (h *ad pedes domini sui adorab. eum*) | *λεγων* absque *κυριε* cum BD y[scr] 15. 47[ev*] a c e ff[1·] g[2·] l vg (et. am al, sed non for al) syr[cu] Or[3, 628] Chr Lcif ... ς add *κυριε* cum ℵ unc[12] al pler f ff[2·] g[1·] (h gat mm post *επ εμ.*, b post *μακρ.* omissis *επ εμ.*) sah cop syr[utr] arm aeth Dam[par] | *επ* (G *εν*) *εμοι* cum ℵB unc[12] al omn[vid] Or[3, 628] Chr Dam: DL *επ εμε* | *αποδωσ. σοι* cum ℵBL 13. 33. 69. 124. 157. a c g[1·2·] h vg sah cop syr[omn] arm aeth Or[3, 628] Lcif ... ς *σοι αποδ.* cum E unc[11] al pler f q Chr Dam ... Ti om *σοι* cum D b e (om et. *παντα*) ff[1·2·]

27. *εκεινου* cum ℵD unc[13] al pler it vg etc ... Ln om cum B 1. 124. (syr[cu] *et misertus est eius dominus eius*) | *το δανειον* (ℵELΔ 124. al *-νιον*): 1. Or[3, 629] (*ο δε σπλαγχνισθεισ επ αυτω κυριοσ ουκ – αφηκεν αυτον μονον αλλα – πασαν την οφ. αφηκεν αυτω*) *πασαν την οφειλην* (sah cop *debitum eius omne*) :: ut v. 32.

28. *εκεινοσ*: Ln om cum B arm[zoh] | *εκατ. δηναρια*: D *δην.* $\overline{ρ}$, item d *denarios centum* | *αποδοσ* cum ℵBDLΠ* 1. 33. 114. y[scr] it (exc e f) vg

παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ ἀποδώσω σοι. 30 *ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον.* 31 *ἰδόντες οὖν οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γινόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα.* 32 *τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με·* 33 *οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς κἀγὼ σὲ ἠλέησα;* 34 *καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος*

---

sah cop aeth Or^{3,622} et ^{629} Dam^{par} Lcif … ς (Gb^{00}) add *μοι* cum ϹΓΠ^{2} unc^{10} al pler e f syr^{omn} arm Chr | *ει τι* cum ℵBCD unc ^{12} al plus ^{150} q (*si quid*) Or^{3,622} et ^{629} Chr Dam$^{par\ 328}$ … ς (= Gb Sz) *ο,τι* cum minusc mu (it^{pler} vg *quod*, d *quae*) arm aeth | *οφειλεισ* (Ε*F al -*λησ*): syr^{p} e. ob. add *mihi*

29. *πισ. ουν ο συ. αυτ.* cum ℵBC*DGL al^{9} it^{pler} vg syr^{cu} sah aeth Or^{3,633} (*ο δε πισων ου προσεκυνει αλλα παρεκαλει*) Lcif … ς Ti add *εισ τουσ ποδασ αυτου* cum C^{2}EFHKMSUVΓΔΠ al pler f q syr^{sch} et P arm (cop *quum proiecisset se humi* vel *in partem inferiorem*) Dam^{par}. Versu 26. a h ad *πισων* add *ad pedes domini sui*. Praeterea cf Mc 4, 22 Lc 8, 41 Act 10, 25 Ioh 11, 32 | *επ εμοι* cum ℵB unc^{11} al omn^{vid} … Ln *επ εμε* cum CDL | *και* (D *καγω*) sine *παντα* (Gb$^{''}$ Sz) cum ℵ*BC*DEFGHMSUVΔ al plus^{100} a b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h syr^{cu} syr^{cod} (ap Jones) et P ^{txt} arm Dam^{par} Lcif … ς add *παντα* (69. 124. *απαντ.*) cum ℵ^{c}C^{2}LΓΠ (κ post *αποδ. σοι*) 1. 33. al mu c f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l q vg syr^{sch} et P ^{mg} sah cop aeth Chr; item Ln [*πα.*] | *αποδ. σοι* (syr^{cu} om *σοι*): C^{2}ΓΠ 13. 33. 69. 114. 124. 346. y^{scr} al^{10} fere f Chr *σοι αποδ.*

30. *ηθελεν* (syr^{cu} add ο *συνδουλ. αυτου*): D 69. 124. al plus^{5} Dam$^{par\ 328}$ *ηθελησεν* (it vg *noluit*) | *αλλα* cum ℵ^{c} (ℵ* *και*) BCDEGHKLMUΓΠ al pl … ς^{e} (= ς Gb Sz) *αλλ* cum FΔ al pm | L al mu *ε. την φυ.* (Or^{3,631} *ο δε συγχωρηθεισ εβαλεν αυτον εισ την φυλακ.*) | *εωσ* cum ℵBCL arm … ς Ti *εωσ ου* cum D unc^{12} al certe pler | *το*: C al^{5} g$^{1\cdot}$ tol Dam^{par} *παν το*

31. *ουν* cum ℵ* et ^{cb} BD 33. e … ς Ti *δε* cum ℵ^{ca} C unc ^{12} al omn fere it^{pler} vg sah cop syr^{omn} aeth Dam^{par} Chr Lcif | *οι συνδ. αυτου* (al pauc om *αυτ.*) cum ℵCD unc rell al omn fere etc: Ln *αυτου οι συνδ.* cum B | *τ. γινομενα* (ℵ^{ca} D *γει.*) cum ℵ^{ca}DL al^{15} Chr$^{mo\,1}$ (Chr$^{mo\,5}$ om), item *fiebant* it (exc e) vg Lcif … ς Ln *τ. γενομ.* cum ℵ* et ^{cb}BC unc^{12} e (*quae acta erant*) Dam^{par} | *εαυτων* cum ℵBC unc ^{10} al ^{50} fere (Or^{3,629} *σαφωσ παραστησαντισ τω κυρ. εαυτων πα. τ. γεν.*) … ς *αὐτων* cum DHLS al pl (sed HL al *αὐτων*) | *τα* (Δ om) *γινομενα* (*quae facta erant* it vg): H e (*quae agebantur*) *γινομενα*

32. *τοτε προσκ.*: Π al *πρ. δε* | *αυτω* (et. Or^{1,254}): D al pauc om | *με*: Η *μοι*

33. *εδει*: D add *ουν*, item it^{pler} (non e m) vg (exc for al) syr^{cu} sah arm *nonne* (*non*) *ergo oportuit* | *καγω* cum ℵBDL 33. al Or^{1,254} … ς *και εγω* cum C unc^{12} al pler

αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. 35 *οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν.*

XIX.

Mc 10, 1 1 [189. 6] *Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου.* 2 *καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.*

3–9 Mc 10, 2–12 3 *Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες· εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν* Gen 1, 27 *αἰτίαν;* 4 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ'*

---

34. *εως ου*: Ln om *ου* cum B arm (Or[1,254] *βαλετε αυτον εισ τ. φυλ. εως αποδω παν το οφειλ.*) | *παν*: D y[scr] al pauc Chr (ita[mo 5]) om : : ut v. 30 | *αυτω* cum ℵ* et[cb] C unc[13] al pler sah cop syr[sch] et P aeth Dam[par 328] ... Ln om cum ℵ[ca] BD 124* al[15] fere (Or[1,254]), item *universum debitum* it vg syr[cu] arm : : ut v. 30, ubi nemo *αυτω* add

35. *ουρανιος* cum ℵBC[2]DKLΠ ti* 33. al[30] fere Or[1,251] et [3,634] Dam[par] ... ς Ti *επουρανιος* cum C*EFGHMSUVΓΔ al longe pl | *ποιησει υμιν* (ita et. f g[2·] q vg): D it[pl] *ουτ. και υμιν ποιησει ο πα. μ. ο ουρ.* Similiter Or[1,254] *ουτ. και υμ. ο πα. ο ουρ. ποιησ.* (et [3,634] *ουτ. ουν ποιη. και υμ. ο πα.* etc) | *καρδ. υμων* cum ℵBDL 1. 22* al[3] it (exc f h) vg syr[cu] sah (sed vide post) cop aeth arr Or[1,254] Lcif Aug al ... ς (= Gb) add *τα παραπτωματα αυτων* cum c unc[12] f h syr[sch] et P sah[mūnt] arm Chr Dam[par]

XIX. 1. *ετελεσεν* (minusc aliq *συνετελ.*) cum ℵBC unc[13] al omn[vid] f g[2·] h q vg Or[3,634 sq] (*οτι μονοσ ετελεσε τουσ λογουσ ο ις ο ελθων τελοσ επιθειναι τοισ πραγμασι*): D a b c e ff[1·2·] g[1·] Hil *ελαλησεν* | *της* pr: ς[e] male om

3. *προσηλθον*: 33. *-θαν* | *οι φαρ.* cum ℵDEFGHKSUVΓ al pler sah Or[3,636] Naz[or 37,5] ... Ln om *οι* cum BCLMΔΠ al[15] fere cop Dam[par 640 cod] : : cf Mc, item ad Mt 16, 1 | *λεγοντεσ* (Gb″) cum ℵBCKLMΓΠ 1. al[30] fere it[pler] vg syr[cu] et [sch] sah cop arm aeth al Or[3,636] (Chr *πειραζοντεσ ελεγον*) Naz[or 37,5] Hil ... ς *λεγοντ.* (D* d *λεγουσιν*) *αυτω* cum DM[mg] unc[8] c h q syr[p] Dam[par] Op | *εξεστιν* cum ℵBLΓ 125* 301. f[scr] sl[2·] Aug (Clem [532] *ο κυριοσ ειπεν – ει εξεστιν απολυσαι γυναικα, μωυσεωσ επιτρεψαντοσ*) ... ς Ti add *ανθρωπω* (c[scr] Or[3,636] *-πον*) cum ℵ[ec]D unc[11] al pler (4. *ανδρι* : : ut Mc) it vg syr[omn] sah cop al Or[3,636] et [637] Naz[or 37,5] Dam[par] Hil al : : *ανδρι* in Mc non omittitur

4. *ειπεν* cum ℵBDL al pauc a c e ff[1·2·] h sah cop aeth Or[3, 637] ... ς add *αυτοις* cum c unc[12] al pler b f g[1·2·] (m) q vg syr[omn] al Dam[par] Op : :

ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς; 5 καὶ εἶπεν· ἕνεκα τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 6 ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. 7 λέγουσιν αὐτῷ· τί οὖν Μωϋσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι; 8 λέγει αὐτοῖς ὅτι Μωϋσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπο-

•Gen 2, 24.

5. 31 •Deu 24, 1

ut Mc. Praeterea itpl (a b c ff2· g1· h; f *Jesus autem respondens*) *et respondens Jesus* etc. Contra g2· vg *qui respondens*, ff1· *quibus respondens*, e *ille autem respondit et*, q *at ille respondens* | ποιησασ cum ℵCDZ unc13 al pler it vg al Const6,14 Naz^{or} 37, 5 Chr Dampar Or^{int} 2, 330 Aug (schol vetus ap Mtthaei οικονομικωσ δε ουκ ειπεν εγω ο κτισασ τον ανθρ. αλλ ο ποιησασ απ αρχησ) ... B 1. 22. 33. 124. (sah cop) arm Or3,637 bis Meth^{resurr} 772 Tit^{manich} 100 Ath1,39 et 414 (addens: απο γαρ αρχησ τινοσ του μη ειναι ποτε γεγονε και εκτισθη τα γενητα) κτισασ. Cf et. Hom^{cl} 3, 54 σαδδουκαιοισ πυνθανομενοισ καθ ον λογον μων. επτα συνεχωρησεν γαμειν, εφη· μων. κατα τ. σκληροκ. υμων επετρεψεν υμιν, απ αρχ. γαρ ουτωσ ουκ εγενετο· ο γαρ κτισασ απ αρχ. τον ανθρ. αρσεν κ. θηλυ εποιησεν αυτον | αρσεν (syr^{cu} ante απ): E al pauc (Or3,637 sqq passim αρρεν editum est) αρρεν | D* θηλιν

5. ειπεν: Δ* δ add αυτοισ | ενεκα cum ℵBLZ Or3,638 (non distinguens inter LXX et Mt) ... ς Ti ενεκεν cum CD unc12 al certe pler Const6,14 Meth772 al :: ad Gen 2, 24 (B deficit) non notati sunt cdd a forma ενεκεν discedentes | πατερα cum ℵBDZ unc11 al pl it vg al Or3,638 Ath1,39 Or^{int} 2,305 ... CEIΔ 1. 33. al plus50 sah cop syr^{omn} arm^{edd} aeth Const Tit100 Chr Dampar al Or^{int} 2,330 Op add αυτου :: ita LXX discedentib. paucis | μητερα: Γ 69. al10 fere sah cop syr^{omn} aeth al Ath1,39 Dampar Or^{int} 2,330 (non Const Tit Chr Or^{int} 2,305) add αυτου :: deest LXX^{ed} sed add cdd mu | κολληθησ. (Gb″) cum BDEFGHISUV al50 fere (Or3,638 και εκολληθη τη -γυναικι αυτου) ... ς προσκολληθ. (:: ut LXX) cum ℵCK LMZΓΔΠ al pl Tit Ath1,39 Chr Dampar (minusc mu Ath Chr Dam perg unt προσ την γυ. ut LXX | οι: z om

6. σαρξ μια cum BCEFGHIKLMSUVZΓΔΠ al omn^{vid} m q Or3,637 Ath1,39 Dampar ... ℵD it (exc m q) vg μι. σαρξ :: cf ad Lc | ο θεοσ: z 6. Cyr^{nest} 59 om ο | συνεζευξεν (et. Ath1,39 Cyr^{nest} etc): D a e** ff1·2· h Aug Chrom add εισ εν | D αποχωριζετω

7. μωυσησ (D ο μωυ.) cum ℵ (ℵb etc v. 7; ℵ v. 8) BDKMNΣΠ (L v. 7) al mu ... ς μωσησ c. (ℵ* v. 7) CEFGHISUVΓΔ (L v. 8.) al pl. Item v. sq. Praeterea cf ad 8, 4 | ενετειλατο (28. εγραψεν): ℵ add ημιν | απολυσαι cum ℵDLZ 1. 22. a e ff1· g1·2· h l vg syrhr arm sah^{münt} aeth Or3,640 sq Aug Op ... ς add αυτην cum BCEFGHIKMNSUVΓΔΠ al pler f q syr^{sch} etP Dampar (sah cop *eas*, b c ff2· m gat mm Ir^{int} Amb *uxorem*; syr^{cu} *ut quicumque vult uxorem dimittere det illi libellum repudii*)

8. λεγει (D*gr aeth και λε.): M a b c add ο ις (non e f ff1·2· g1·2· h q vg) | μω. (vide ad v. 7; U al pauc add μεν): D itpler (non g2· q, nec vg)

λῦσαι τὰσ γυναῖκασ ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆσ δὲ οὐ γέγονεν οὕτωσ. 9 [190. 2]
5, 32 Lc 16, 18 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃσ ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται. 10 [191. 10] λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· εἰ οὕτωσ ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆσ γυναικόσ, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. 11 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐ πάντεσ χωροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷσ δέδοται. 12 εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινεσ

---

post επιτρ. υμιν | ου γεγονεν (Or 3,641,646 et 648 Eusmarc 257): D 46. Chr (et.mo 5) ουκ εγενετο. Cf Homclem ad v. 4.

9. οτι cum ℵCEFGHIKLMNSUVΓΔΠ al omnvid f ff2· g1· m q vg syromn sah cop arm aeth Baseth 308 Chr Dampar 640 ... Ln Ti om cum BDZ a b c e ff1· g2· h :: cf ad 5, 32 | οσ αν: CM οσ εαν | απολυση: H al -σει | μη επι πορνεια (NI -ια) cum ℵCINZ unc13 al 150 fere g2· vg (*nisi ob fornicationem*) syrutr arm aeth Dampar; item ς (= Gb Sz) praemisso ει cum minusc pauc Baseth (Clem — libere, et quaeritur quorsum spectet — 582 χωρισ λογου πορν. et 506 πλην ει μη επι λογω πορν.) ... Ln παρεκτοσ λογου πορνειασ (:: ex 5, 32) cum BD 1. 33. al6 itpler (e d ff1· m *excepta causa adulterii*; e *praeter causam fornicationis*; a b f ff2· g1· h q *nisi ob causam fornic.* Item Aug *excepta causa fornicat., nisi ex causa forn., nisi ob causam forn.*; Tert bis libere om μη επ. πορν., item Athenagleg 33) syrcu sah cop Or3,647 sqq (Clem 533 χωρισ λογου πορν.) Baseth Chr (et.mo 6) | και γαμηση (HMΓ al -σει) αλλην cum ℵCDIZ unc13 al pler it (exc ff1·) vg syromn sah arm aeth Dampar Augter (sic, quamvis libere) ... BN 1. 4. ff1· cop sl2· Or3,647sq om | μοιχαται cum ℵc3DIZ unc13 al pler it (exc ff1· et m139, non item m80) vg syrutr (syrcu *adulterium committit adv. eam*) sah arm aeth Baseth ... Bc*N 1. 4. ff1· m139 cop syrhr vid Or3,647 sq Aug ποιει αυτην μοιχευθηναι (Clem 506 ο δε απολελυμενην λαμβανων γυναικα μοιχαται· εαν γαρ τισ απολυση γυναικα, μοιχαται αυτην, τουτεστιν αναγκαζει μοιχευθηναι) | μοιχαται sine additamento cum ℵc3DLS 69. al15 a b e ff1· 2· g1· h l m80 (exscripti vv. 9 usq 12) gat mm syrcu sah copcod Or3,647 sq (certe non tangit; verba enim ωσπερ δε μοιχαλισ εστι γυνη, καν δοκη γαμεισθαι ανδρι, ετι ζωντοσ του προτερου, ουτωσ και ανηρ δοκων γαμειν απολελυμενην ου γαμει κατα την του σωτηροσ ημων αποφασιν οσον μοιχευει potius ad 5, 32 vel Lc 16, 18 spectant) Chr (et.mo 6) ... ς Ln Ti add και ο απολελυμενην γαμησασ (C*INΔΠ 1. 13. 33. 124. 346. yscr al γαμων) μοιχαται cum BC1INZ unc11 al pler c f g2· m159 q vg syrutr ethr copedd arm aeth Baseth Dampar (Tert potius ad 5, 32 spectat) : : petitum est ex parallelis

10. αυτω: ℵ* om | οι μαθητ. cum ℵB al2 e ff1· g1· sahcod Dampar cod ... ς add αυτου cum CDINZ unc13 al pler itpl vg al mu | ανθρωπου (et. e f g2· l vg; Or3,649): D ανδροσ, item *viri* a b c ff2· (ff1· om) g1· h m q Amb al

11. ο δε: KMΠ al20 fere m add ις, item a b c ff1· syrcu *dixit (ait) autem illis Jesus* | τουτον cum ℵCDINZ unc13 al pler it (exc e) al pler Clem 534 Dampar 640 Orint 2,178 Amb Aug al ... B 1. yscr e aeth Or3,649 sq

ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω.

13 [192.2] *Τότε προσηνέχθησαν αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας* 13–15 Mc 10, 13–16 Lc 18, 15–17 *ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.* 14 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς ἐμέ· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.* 15 *καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.*

16 [193.2] *Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν αὐτῷ εἶπεν· διδάσκαλε, τί* 16–22 Mc 10, 17–22 Lc 18, 18–23

Cyp^{bis} om; hinc Ln [τουτ.] | δεδοται: syr^{cu} add *a deo*. Pertinet huc Clem^{astro} 3,508 sq: *οι απο βασιλειδου* (ex ev. Hebr?) - *αποκρινασθαι λεγουσι τον κυριον· ου παντ. χωρ. τον λογ. τουτον· εισι γαρ ευνουχοι οι μεν εκ γενετης, οι δε εξ αναγκης.* Item Epiphanes teste Epiph^{32,4}: *λεγων ως εν τω ευαγγ. εμφερεται του σωτηρος φασκοντος τρεις μεν ευνουχους ειναι, τον τε εξ ανθρωπων ευνουχιζομενον και τον εκ γενετης και τον δια την βασ. των ουρ. εαυτον εκουσιως ευνουχισαντα.*

12. γαρ (ℵ^{b} et ^{c}): ℵ* om | D ηυνουχισθησαν | ευνουχοι tert: m syr^{cu} om | B* δυνομενος. Ceterum cf Iust^{ap} 1,15 - *ειπεν - εισι τινες οιτινες ευνουχισθησαν υπο των ανθρ., εισι δε οι εγεννηθησαν ευνουχοι, εισι δε οι ευνουχισαν εαυτους δια την βασ. τ. ουρ. πλην ου παντες τουτο χωρουσιν.*

13. προσηνεχθησαν cum ℵBCDL al^{15} Or^{3,658} ... ς -χθη cum EFGHI^{vid}KM SUVΓΔΠ al pler Or^{3,659} Chr | D sah cop Or^{3,658} (in inscriptione pericopae; non item ^{3,659}) *επιθ. τ. χειρ. αυτοις*, U it vg *τ. χειρ. αυτ. επιθη*, et aliter transponitur | επετιμησαν: C it vg *επετιμων* | αυτοις: Δ αυτους

14. αυτοις cum ℵCDLM al pauc f g$^{1.2}$ l vg syr^{cu} et^{sch} syr^{p} c.* cop aeth al Chr (et.$^{mō\,6}$) ... ς Ln Ti om cum B1 unc^{10} al pler it^{pl} sah arm | τα παιδια: syr^{cu} add *ελθειν πρ. εμε* (non mutatis iis quae sequuntur); syr^{sch} huc transfert *ελθ. πρ. εμε* : : cf Mc et Lc | κωλυετε: D 13. 69** 124. -σητε (69* -σετε, 237. -ητε) | πρ. εμε cum ℵLΔ ... ς Ln Ti *πρ. με* cum BCD unc^{10}

15 τ. χειρ. αυτοις (ℵ *επ αυτους*, al pauc *επ αυτα*) cum (ℵ)BDLΔ* 69. 124. al^{10} fere syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth Or^{3,658} et ^{663} ... ς αυτοις τ. χειρ. cum CEFGHKMSUVΔ*^{corr} al pler it vg syr^{p} arm Chr

16. C^{3}G^{2} al mu (inprimis evglstaria): *τω καιρω εκεινω* (G^{2} om, al τ. καιρ. εκ. om) *νεανισκος τις προσηλθεν* (G^{2} -ελθων) *τω ιω γονυπετων αυτον και λεγων* (G^{2} *ειπεν αυτω* pro γον. usq λεγ.) | προσ. αυτω ειπ. (a b usq Hil add αυτω, item cop) cum ℵB 13. 157. 346. f e (item a b c ff$^{1.2}$ g^{1} h q Hil, cop) sah arm aeth Chr Op (vide et. Iust) ... ς προσ. ειπ. (D *λεγει*, vg *ait*) αυτω cum CDEFGHKLMSUVΓΔ al pler vg syr^{omn} Or^{3,664} Basēth^{242} et ^{279} | διδασκ. cum ℵBDL 1. 22. ti^{2} 5^{ev} a e ff^{1} aeth Or^{3,664bis}

ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα σχῶ ζωὴν αἰώνιον; 17 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με*

Hil^{matth} ... ς (Gb^{00}) add *αγαθε* cum CEFGHKMSUVΓΔ al pler b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ h q vg syr^{omn} sah cop Bas^{eth} bis Cyr$^{hr\ 18,30}$ Chr (Hil^{trin} vix e Mt). Praeterea cf infra Iust Marcos etc | *αγαθον* (Or$^{3,664\ sqq}$): 238. 248. ff$^{2\cdot}$ syr^{cu} sah cop^{cod} Cyr$^{hr\ 18,30}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) om | *ποιησω ινα*: ʀʟ 28. 33. 157. Bas$^{eth\ 279}$ (non^{242}) Chr (et.$^{mo\ 6}$) Ir$^{int\ 241}$ *ποιησασ* | *σχω* cum BD(c*?) Or$^{3,664\ txt}$ ... ς *εχω* cum c(c^{2}?)EFGHKMSUVΓΔ al pler Bas$^{eth\ 242}$ Chr Cyr^{hr} ... ʀʟ 28. 33. 77. 157. 238. (e *ut vitam aet. consequar*) syr^{cu} etp^{mg} cop aeth arr Or^{3,664comm} Bas$^{eth\ 279}$ Ir$^{int\ 241}$ (*ei qui interrogavit cum quid faciens vitam aet. hereditaret sic respondens: Si vis in vitam introire, custodi praecepta. Illo autem interrogante: Quae? rursus dominus: Non moechaberis etc*) *κληρονομησω*, idque ʀʟ al e aeth Or Ir^{int} post ζω. αιω. pon : : cf Lc et Mc. Praeterea cf huc Hom$^{clem\ 18,3}$ *ο διδασκαλοσ ημων τω ειποντι φαρισαιω· τι ποιησασ ζω. αιω. κληρονομησω* (item ^{18,17} *ερωτησαντοσ τινοσ· τι ποιησασ ζω. αι. κληρ.*) *πρωτον εφη· μη με λεγε αγαθον· ο γαρ αγαθοσ εισ εστιν ο πατηρ ο εν τοισ ουρανοισ* (cf et. ^{18,1} et ^{17,4} et ^{3,57}). *ευθυσ επαξασ λεγει· ει δε θελησεισ (θελησ) εισ τ. ζω. εισελθ. τηρησον* (cod -ρει) *τασ εντολασ. του δε ειποντοσ· ποιασ; επι τασ του νομου παρεπεμψεν (επεμψ.;* ^{18,17} *τασ του νομ. εντολασ υπεδειξεν*). Item Iust$^{apol\ 1,16}$ *προσελθοντοσ αυτω τινοσ και ειποντοσ* (cf et.$^{tryph\ 101}$ *λεγοντοσ αυτω τινοσ*) *διδασκαλε αγαθε, απεκρινατο λεγων· ουδεισ αγαθοσ ει μη μονοσ ο θε. ο ποιησασ τα παντα* ($^{tr\ 101}$ *απεκρινατο· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστ. αγαθ. ο πατηρ μου ο εν τοισ ουρ.*). Item Marcosii ap Ir^{1,20,2}: *τω ειποντι αυτω· διδασκαλε αγαθε, τον αληθωσ αγαθον θεον ωμολογηκεναι ειποντα· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστ. αγαθ. ο πατηρ εν τοισ ουρ.* Alludentes accedunt Valentinus ap Clem$^{stro\ 2,488}$: *προσ τινασ επιστελλων αυταισ λεξεσι γραφει· εισ δε εστιν αγαθοσ* et Ptol^{flor} ap Epiph^{33,7}: *ενα γαρ μονον ειναι αγαθον θεον τον εαυτου πατερα ο σωτηρ ημων απεφηνατο.* Or$^{int\ 2,670}$ (in Graecis non est; an ipse interpres addidit?): *scriptum est in evangelio quodam, quod dicitur secundum Hebraeos – – Dixit, inquit, ad eum alter divitum: Magister, quid bonum faciens vivam? Dixit ei: Homo, legem et prophetas fac. Respondit ad eum: Feci. Dixit ei: Vade vende omnia quae possides et divide pauperib. et veni sequere me. Coepit autem dives scalpere caput suum, et non placuit ei. Et dixit ad eum dominus: Quomodo dicis: Legem feci et prophetas, quoniam scriptum est in lege: Diliges proximum tuum sicut te ipsum; et ecce multi fratres tui filii Abrahae amicti sunt stercore, morientes prae fame, et domus tua plena est multis bonis, et non egreditur omnino aliquid ex ea ad eos. Et conversus dixit Simoni discipulo suo sedenti apud se: Simon fili Iohannae, facilius est camelum intrare per foramen acus quam divitem in regnum caelorum.*

17. ο δε: ʀᴍ 33. al mu a b c ff$^{1\cdot 2\cdot}$ h (*at Jes. dixit*, h *Jes. vero dix.*, ff$^{1\cdot}$ *cui respondit Jes.*) syr^{cu} aeth add $\overline{\text{ις}}$ | *τι με ερωτασ περι του* (D 251. Or^{3,681} om) *αγαθ.* cum ʀBDʟ 1. 22. (251. versum 17. ut ς habet, sed post *ποιασ* pergit: *ο δε* $\overline{\text{ις}}$ *ειπεν αυτω· τι με ερωτασ πε. αγαθου; ουδεισ αγ. ει μη* usq. *εντολασ.*) a b c e ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h l vg syr^{cu} etp^{mg} et^{hr} cop arm

ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστὶν ὁ ἀγαθός. εἰ δὲ θέλεις εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, τήρησον τὰς ἐντολάς. 18 *ποίας; φησίν. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· τὸ οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις,* 19 *τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἀγαπήσεις*

aeth Or^{3,664} sqq (^{664} sic: *ο μεν ουν ματθ. ωσ περι αγαθου εργου ερωτηθεντοσ του σωτηροσ εν τω· τι αγαθον ποιησω; ανεγραψεν· ο δε μαρκ. κ. λουκ. φασι τον σωτηρα ειρηκεναι· τι με λεγεισ αγαθον; ουδ. αγαθ. ει μη εισ ο θε.*) Eus$^{prae\ 11,21}$ (*ο σωτηριοσ λογοσ προσ τον περι τουδε ερομενον απεφηνατο ειπων· τι με ερωτ. περι του αγ.; ουδ. αγαθ. ει μη εισ ο θε.*) Dionys$^{areo\ 1,315}$ Antioch$^{hom\ 1}$ Hier Aug (consens ^{2,128} sic: *de illo ergo divite – potest videri distare aliquid, quod sec. Mt dicitur*: Quid me interrogas de bono, *sec. illos autem* [Lc et Mc]: Quid me dicis bonum? *Nam*: Quid me interrogas de bono, *ad illud magis referri potest quod ait ille quaerens*: Quid boni faciam? *Ibi enim et bonum nominavit et interrogatio est*; Magister *autem* bone, *nondum est interrogatio.*) Nov al ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) *τι με λεγεισ* (Δ om) *αγαθον* cum CEFGHKMSUVΔ (Γ om *τι μ. λε. αγ.*) al pler f q syr^{sch} et$^{P\ txt}$ sah arr Chr (et.$^{mo\ 6}$) Euthy Thphyl Hil. Praeterea vide supra Iust Hom^{cl} Marcos ap Ir, et adde Naass^{5,7} *τουτον ειναι φησιν αγαθον μονον, και περι τουτου λελεχθαι το υπο του σωτηροσ λεγομενον· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ, ο πατηρ μου ο εν τοισ ουρ., οσ ανατελλει τον ηλιον αυτου επι δικ. και αδικ. και βρεχει επι οσιουσ και αμαρτωλ.* | *εισ εστ. ο* (D 1. om, item Iust Valent Marcos Naass: vide supra) *αγαθοσ* cum ℵBDL 1. 22. a syr^{hr} arm Or^{3,664} et^{665}; item addito *ο θεοσ* b c ff$^{1.2.}$ l vg syr^{cu} Hier Nov; item addito *pater* e. Cf et. Clem^{684} *εισ αγαθοσ ο πατηρ*, item Iust$^{tr\ 101}$ Marcos Naas *εισ εστ. αγαθ. ο πατηρ μου ο* (Mcos om *μου ο*) *εν τοισ ουρ.*, item Hom^{cl} *ο γαρ αγαθ. εισ εστ. ο πατ. ο εν τοισ ουρανοισ ... ς* (= Gb) *ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ* (Dion *μονοσ*) *ο* (U om) *θεοσ* (Chr „*ο θεοσ*“, *και ουκ ειπεν ει μη ο πατηρ μου, ινα μαθησ οτι ουκ εξεκαλυψεν εαυτον τω νεανισκω*) cum CEFGHKMSUVΓΔ al pler f g$^{1.}$ h m q syr^{sch} et^{P} sah aeth Eus^{prae} Chr Antioch^{hom} Dion^{areo}; Clem^{142} *ουδεισ αγαθ. ει μη ο πατηρ αυτου.* Cf et. Iust$^{apol\ 1,16}$ ad v. 16. | *θελεισ*: F al pauc *θελησ* | *εισ τ. ζω.* (Δ^2 b h Amb add *αιωνιον*) *εισελθ.* (ita f ff$^{1.}$ vg; sed D a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ h Cyp Lcif Amb *ελθειν*) cum ℵBCDKL 33. 124. 248. it (exc q) vg aeth Or^{3,667} sq Ir$^{int\ 241}$ Cyp Hier al; item Hom^{cl} ... ς *εισελθ.* (g^{scr} Aug Op *ελθειν*) *ε. τ. ζω.* cum EFGHMSUVΓΔ al pler q syr^{omn} sah cop al Chr Aug Op | *τηρησον* cum ℵCL unc^{11} al omn^{vld} (Hom^{cl}) Or$^{3,667\ sq\ ter}$ Chr ... Ln Ti *τηρει* cum BD (item Hom$^{cl\ cod}$)

18. *ποιας φησιν* cum ℵL ... Ln *εφη* (*dixit*) *αυτω ποιας* cum B 13. c fu (f *at ille dixit ei*) ... ς Ti *λεγει* (1. *ο δε λεγ.*) *αυτω ποι.* c. CD unc^{11} al omn fere it^{pl} vg al mu (Or^{3,668} *ο δε ακουσασ – λεγει· ποιασ*, item Chr *ειποντοσ – λεγει· ποιασ*) | $\overline{\text{ις}}$: F 13. 124. al e om | *ειπεν* (H al it^{aliq} syr^{cu} et^{scb} sah cop arm add *αυτω*) cum ℵCD unc^{12} etc ... Ln *εφη* cum B 13. 124. | το: DM y^{scr} om | *ου μοιχ. ου κλεψ.* (ℵa): ℵ* om

19. *πατερα* cum ℵBC*D unc^{12} al plus^{75} c e g$^{1.2.}$ q am (for om *τιμα* usq

τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 20 *λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· πάντα ταῦτα ἐφύλαξα· τί ἔτι ὑστερῶ;* 21 [194. 2] *ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι.* 22 [195. 2] *ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.*

μητερ.) arm Or^{3,668} sq Ir$^{int\,241}$ Cyp al ... ς (= Gb Sz) add *σου* cum c^{2} 33. 69. al pl a b f ff$^{1.2.}$ h vg syr^{omn} sah cop aeth Aug al; item vero al pauc a b ff$^{1.2.}$ vg (sed non am al) syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth Aug *σου* post *μητερα* add : : cf Lc et Mc | *και αγαπησεισ-σεαυτον* (ita unc omnes; 69. 124. 157 al^{60} fere *εαυτον*): syr^{hr} om. Or^{3,670} *προσχισ ουν ει δυναμεθα προσ την προκειμενην ζητησιν-ουτωσ απαντησαι, οτι μηποτε το· αγαπησεισ-σεαυτον, υπονοισθαι δυναται, ωσ ουχ υπο του σωτηροσ ενταυθα παρειλημφθαι, αλλ υπο τινοσ την ακριβειαν μη νοησαντοσ των λεγομενων προστεθεισθαι. συναγορευσει δε τη υπονοησει του προστεθεισθαι ενταυθα το· αγαπησεισ* etc *η των ομοιων παρα τω μαρκω και τω λουκα εκθεσισ, ων ουδετεροσ προστεθεικε ταισ-εντολαισ το· αγαπησεισ* etc

20. Δ om ὁ | *παντ. ταυτ.* cum ℵCEFGLSUVΓΔ al pl it vg al mu Cyp al ... Ln *ταυτ. παντ.* cum BDHKM al^{20} fere sy$^{r\,omn}$ Or$^{3,669\,sq}$ Ath^{1,699} Chr : : ut Lc et Mc; cf et. ad 13, 56 | *εφυλαξα* (Gb′) cum ℵBDL 1. 22. Ath^{cod} ... ς *-ξαμην* cum c unc^{11} al fere omn Or^{3,669} Ath Chr. Item absque additamento cum ℵBL 1. 22. ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l am for fu emm harl sax Ir$^{int\,241}$ Cyp Hier al ... ς (Gb^{0}) add *εκ νεοτητοσ μου* (D om *μ.*) cum ℵ^{cb}CD unc^{11} al pler a b c e f ff$^{2.}$ h q vg$^{ed\,fr}$ syr^{omn} sah cop arm aeth Or^{3,670} Hil al : : cf Mc, item Lc

21. *εφη* cum ℵCD unc rell al fere omn ... Ln *λεγει* cum B 69. 124. (*ait, dicit* it vg) | *θελεισ*: F al pauc *-λησ* | *ειναι*: ℵ* *γενεσθαι* | *πτωχοισ* cum ℵCZ unc^{12} al omn^{vid} Clem^{537} Or$^{3,670\,sqq}$ et^{674} et^{683} Cyr$^{ador\,463}$ Ath^{1,699} Bas^{2,51} et^{55} et^{59} et^{203}, item$^{reg\,fus\,349}$ et^{351} Cyr$^{hr\,6,6}$ Chr (et.^{gu}) ... Ln Ti *τοισ πτωχ.* cum BD sah cop | ℵΓ al *εξησ* | *εν* (cop add *τω*) *ουρανω* cum ℵEFGHKLMSUVZΔ al pler it (exc^{2}) vg cop arm Or^{3,670} et^{685} Ath^{1,699} Bas$^{reg\,fus\,351}$ Or$^{int\,2,144}$ et^{438} ... Ln Ti *εν* (sah add *τοισ*) *ουρανοισ* cum BCDΓ al^{20} fere e g$^{1.}$ sah Cyr^{hr} Chr Cyr$^{ador\,463}$ Hil | *και δευρο*: syr^{cu} praem *et tolle crucem tuam*; item Ath *και λαβων τον σταυρ. σου ακολουθει μοι*

22. *δε*: D f h (f h *hoc audito*) for om (D^{gr} inter o et *νεαν.* suprascriptum habet *υ*, unde inepto quidem modo *ουν* illatum videtur) | *ὁ νεαν.* sine additam cum ℵLZ Chr (et.$^{mo\,6}$), item (e *et cum hoc audisset*, f h *hoc audito*) e f h, item aeth ... ς add *τον λογον* cum CD unc^{12} al pler (33. al Or ante *ο νεαν.*) ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg cop syr^{p} arm Or^{3,678}; item Ln *τ. λογ. τουτον* c. B 51^{ev} a b c ff$^{1.}$ n (a c n *hoc verbum*, b ff$^{1.}$ *verb. hoc*) syr^{cu} et^{sch} sah | *κτηματα* (it vg *possessiones*) et. Or^{3,678}: B Chr (et.$^{mo\,6}$) *χρηματα* (item D in Mc)

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πλούσιος δυσκόλως εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 24 πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 25 ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες· τίς

23–26 Mc 10, 23–27 Lc 18, 24–27

23. *πλουσ. δυσκολ.* cum ℵBCDLZ 1. 33. al^{5} a b c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ n vg aeth Or$^{3,679\,sem}$ Chrom … ς *δυσκ. πλουσ.* cum EFGHKMSUVXΓΔ al pler e f ff$^{2.}$ h q syr^{omn} arm Or$^{3,679\,sem}$ Dam$^{par\,484}$ Aug al | M om *των*

24. *παλιν δε*: al pauc c g$^{1.2.}$ h q vg *και παλιν*, FLV* al^{10} fere a b d ff$^{1.}$ n *παλιν* | *οτι* cum ℵCLMZ al sah cop syr^{cu} et^{utr} aeth … ς Ln Ti om cum BDX unc^{9} al pler it vg arm | *καμηλον* cum ℵBCDXZ et unc^{omn} al pler (Eus$^{es\,575}$ verba *και ηξουσι σοι αγελαι καμηλων* etc 60, 6 cum his componit) … x^{scr} al^{10} fere *καμιλον*, b *camillum* (it^{pler} vg *camellum, camelum*), item syr^{p} (exc$^{cod\,barsa}$). Scholion (Origeni adscriptum): *κάμηλον δὲ ὧδε οὐ τὸ ζῶον λέγει, ἀλλὰ τὸ παχὺ σχοινίον, ᾧ δεσμοῦσι τὰς ἀγκύρας οἱ ναῦται.* Similiter Thph ad h. l. Aliud schol: *κάμηλον οἱ μὲν τὸ σχοινίον τῆς μηχανῆς, οἱ δὲ τὸ ζῶον. τὸ πρῶτον δὲ τοῦ δευτέρου βεβαιότερον κατ᾽ αἴσθησιν, κατὰ δὲ νοῦν νόει.* Suid vero et schol Aristoph: *κάμηλος τὸ [ἀχθοφόρον] ζῶον· κάμιλος δὲ τὸ παχὺ σχοινίον [διὰ τοῦ ι].* | *τρυπηματος* cum ℵ^{c}DEFGHLSVXZΓΔ al pler Clem^{936} (vide post) Or et Cels ap Or^{1,641} et ^{642} (*την–αποφασιν του ιω ειποντος ευκοπωτερον καμηλον εισελθειν δια τρυπημ. ραφ. η -θειν, φησιν αντιχρυσ απο πλατωνος ειρησθαι, του ιω παραφθειραντος το πλατωνικον–οτι αγαθον οντα διαφεροντως και πλουσιον ειναι διαφεροντως αδυνατον*) Chr Dam$^{par\,484}$ … ℵ*B Or^{1,641} cod *τρηματος* (:: ut in Lc edidimus), CKMU al^{20} fere Or^{3,681} Eus$^{es\,575}$ *τρυμαλιας* (:: ut Mc), Or^{3,680} *τρυπης* (y^{scr} *τρυπατος*) | *εισελθειν* cum ℵCE FHKLMUZΔ al plus^{100} sah cop syr^{utr} arm Or (et Cels ap Or)$^{1,641\,sq}$ et ^{3,681} Eus$^{es\,575}$ Chr Aug … ς Ln *διελθειν* (:: cf ad Mc et Lc) cum BDGSVXΓ al sat mu it vg (*transire*, e *pertransire*) syr^{cu} vid Or^{3,680} Dam$^{par\,484}$ Hil Arnob | *των ουρανων* cum z 1. 33. 124. 157. 48^{ev} it vg syr^{cu} arm^{p} pers^{w} Clem^{936} (libere *ραον καμηλος δια τρυπημ. ραφιδος διεκδυσεται η πλουσιος εις τ. βα. των ουρ.*) Or^{3,680} Eus$^{es\,575}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Hier Aug … ς *του θεου* cum ℵBCD unc^{13} al pler sah cop syr^{sch} et^{p} arm aeth sax Or (et Cels ap Or)$^{1,641\,sq}$ et ^{681} Dam$^{par\,484}$ Arnob :: ut Mc et Lc. Idque sine additam cum ℵLZ 1. 33. al pauc ff$^{1.}$ syr^{cu} Or (et Cels ap Or)$^{1,641\,sq}$ et^{3,681} Eus^{es} Chr Aug Arn … ς add *εισελθειν* cum CX unc^{11} al pler syr^{p} Dam^{par}, item Ln ante *εις* cum BD it (exc ff$^{1.}$) vg sah cop syr^{sch} aeth Or^{3,680} :: cf Mc et Lc, quorum in neutro omittitur

25. *ακουσ. δε* (syr^{cu} *παλιν δε ακου.*): ℵ* om *δε* (ℵ^{a} add), item c (*his auditis*) ff$^{1.}$ (*quo audito*) | *οι μαθητ.* cum ℵBC*DKLZΔ al^{15} fere it (exc ff$^{1.}$) vg sah cop syr^{utr} arm Hil … ς (= Gb Sz) add *αυτου* cum C^{3}EFGHMS UVXΓ al pler ff$^{1.}$ syr^{cu} aeth Dam$^{par\,484}$ | *εξεπλησσοντο*: D a b c e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ (non item f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q vg) syr^{cu} add *και εφοβηθησαν*

ἄρα δύναται σωθῆναι; 26 *ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ δυνατὰ πάντα.*

27—30 Mc 10, 28—31 Lc 18, 28—30 Lc 22, 30

27 *Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν;* 28 [196. 10] *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ,* [197. 5] *καθίσεσθε καὶ αὐτοὶ ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.* 29 [198. 2] *καὶ πᾶς ὅστις ἀφῆκεν ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἢ οἰκίας ἕνεκα τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος, πολλαπλασίονα λήμ-*

---

26. *ειπεν*: ℵ al^{5} fere *λεγει* | ℵ* om. *παρ. ανθρ.* (suppl ℵ^{a}) | *θεω* (et. Or^{3,681}; item Iust^{ap}^{1,19} *τα αδυνατα παρα ανθρωποις δυνατα παρα θεω*, Thphil^{2,13} *τα γαρ παρα ανθρωποις αδυνατα δυνατα εστι παρα θεω*): DM al^{10} fere Dam^{par}^{484} *τω θεω* | *δυνατ. παντ.* cum ℵLZ, item Gb Sz Ln Ti *παντ. δυνατ.* cum BC*HKSUV*XΓΔ al^{80} fere Or Chr Dam^{par}, item syr^{sch} et^{p} (syr^{cu} *deus autem omnia potest facere*) arm ... ς *παντ. δυν. εστι* cum C^{3}DEFGMV^{2} al sat mu it vg aeth (sah cop libere vertunt)

27. *τοτε*: c om; item v^{mg} y^{scr} 44^{ev} pergentes *αποκρ. δε* | *ιδου*: MX al mu (inprimis evglstaria) praem *κυριε* | *ηκολουθησαμεν* (et. Clem^{947} Or^{1,283} et$^{3,682\cdot 684}$): D* *-καμεν* :: ut Mc

28. *αυτοις* (et. Or^{1,283} et^{3,685}): D al pauc *αυτω* | *παλινγενισια* cum ℵB*C DELZΔ al ... ς Ln Ti *παλιγγε.* cum B^{2}FGHKMSUVXΓ al pler | *καθιση*: EGHL al *καθηση* (H al pauc *-σει*) | *καθισεσθε* ut CD*EFHKVΓ al pl: ℵBD^{2}GLMUXΔ al pm *καθησεσθ.* (item in Or^{3,480} et^{alibi} editum, sed non ed. Lommatzsch; item Bas^{virg}^{613} Ath^{1,858}) ... z 435. Did^{trin} ^{3,29} *καθεσθησεσθε*, item Bas^{1,169} alludens *καθεσθησονται* | *και αυτοι* cum ℵDLZ 1. 124. Or^{1,283} et^{3,688} Amb^{bis} (*et ipsi*) ... ς Ln Ti *και υμεις* cum BCX unc^{11} al pler it vg al Cyr^{4,275} Chr Bas^{virg}^{613} Dam^{par}^{632} (om libere Or^{3,480} et^{alibi} Ath^{1,858} Hil) | *τας*: D* om | *δωδεκα* (ℵ bis $\overline{\iota\beta}$): D pri loc *δεκαδυο* (sec loc ut ℵ) | *θρονους*: Did^{trin} Bas^{virg} edd Bas^{se}^{133} sq *θρονων*

29. *οστις* (et. Gb prob Schu) cum ℵBCDE*KLΔ al^{30} fere Or^{1,283} et$^{3,685\cdot 688}$ Bas^{virg} Cyr^{ador}^{21} Chr Dam^{par}^{632}, item *omnis quicumque* c e ff$^{1\cdot}$ h (item omisso *omnis* Ir^{int}^{5,33,2}) ... ς *ος* cum E^{2}X unc^{8} al pl a b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg | *η πατε.* (D b ff$^{1\cdot 2\cdot}$ m syr^{cu} Hil Paulin om haec) *η μητερα*: 1. e Or^{1,283} et^{3,689} Ir^{int} *η γονεις* :: ut Lc | *μητερα* absque *η γυναι.* cum BD 1. a b e ff$^{1\cdot 2\cdot}$ m n syr^{hr} Or^{1,283} sq (*οὐ συγκατηριθμηται δε τουτοις γυνη*) Ir^{int} Hil Paulin ... ς add *η γυναικα* cum ℵCKX unc^{11} al omn fere c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ h l q syr^{cu} et^{utr} sah cop arm Chr Cyr^{ador} Bas^{virg} Dam^{par} :: ita Lc; cf et. ad Mc | *η οικιας* idque h. l. cum ℵ^{a} (ℵ* om plane) C*L 1. for (*aut domos*, sed retinet et. *domum vel* post *αφηκεν*) syr^{hr} cop aeth^{rom} Or^{1,283} et^{3,689} Cyr^{ador} Chr (*η οικιαν*), item Ir^{int} *aut domos* post

ψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. 30.[199. 2] *πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.*

XX.

1 [200. 10] *Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωὶ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.* 2 *συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.* 3 *καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ*

---

agros ... ς Ln *οικιασ η* post *αφηκ.* cum BC^{3}DX unc^{11} al fere omn it (e *dimiserit domos et agros aut fratres*) vg syr^{cu} et^{utr} sah arm Bas^{virg} Damp^{ar} (sed ℵ al plus^{30} a b c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h m n [non e q] vg arm Hil *οικιαν η*) :: ita (sed *οικιαν η*) Mc et Lc | *ενεκα* cum ℵD Cyr^{ador} ... ς Ln Ti *ενεκεν* cum BC unc rell al omn^{vid} Or al | *του εμου ονομ.* cum ℵB 124. (carp *ενεκεν εμου*, item Ir^{int}) ... ς Ln Ti *του ονομ. μου* cum CD unc rell al fere omn Or^{1,283}sq al | *πολλαπλασ.* cum BL sah syr^{hr} Or^{1,283}bis et^{284} et^{3,688}sq (1,283 addit *η ωσ ο μαρκ. φησιν εκατονταπλασιονα*, et 3,689 *πολλαπλασ. γαρ και, ει δει ουτωσ ονομασαι, απειροπλασ.* et paullo post *πολλαπλασιονασ μεν γαρ αδελφουσ - πολλαπλασιονσ* - etc) Cyr^{ador} (Eus^{ps} 289 *και εν τω αιωνι τουτω πολυπλασιονα ληψεται, και εν τω μελλοντι ζω. αιων. κληρονομησει*) ... ς *εκατονταπλασιονα* (D* *-σιον*) cum ℵCDX unc^{11} al omn^{vid} it vg cop syr^{cu} et^{utr} al (Clem^{615} *τω δε απλωσ πεπιστευκοτι μαρτυρει εκατονταπλασιονα ὡν απολειπειν*) Bas^{virg} Chr Ir^{int} Hil | *λημψεται* cum ℵBCDL ... ς *ληψετ.* cum EFGHKMSUVXΓΔ etc | *και*: syr^{cu} add *in mundo futuro* (vide ante Eus); item Ir^{int} *centupl. accipiet in hoc seculo, et in futuro vit. aet. hered.* | M al *κληρονομηση*

30. *δε*: E* (? sed ipse*corr *δε*) al pauc ff$^{1.}$ cop *γαρ* | *πρωτ. εσχ. και* (CM ti^{2} 13. 22. 69. al^{10} fere add *οι* :: ut Mc) *εσχ. πρωτοι* (et. Or$^{3,664.690}$ et^{694}): L aeth^{rom} *εσχ. πρωτ. κ. πρωτ. εσχ.*

XX. 1. c^{3} (et evglstaria) sic: *Ειπεν ο ις την παραβολην ταυτην· ομοιωθει* (i. e. *ομοιωθη*) *η βασ.* | *γαρ* (et. a f n q am fu sah syr^{utr} Or^{3,774}; h syr^{cu} *autem*): b c e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg (et. for) cop (Or^{3,694}) om

2. *συμφω. δε* cum ℵBCDLSΔ (Δ* *και συ.*, sed ipse*corr *συ. δε*) 1. 13. 33. 69. 124. al sat mu it vg sah cop syr^{utr} Cyrglaph^{264} ... Gb' *και* (F* om) *συμφ.* cum EFGHKMUVXΓΔ* al^{130} fere e syr^{cu} al Chr

3. *εξελθων* (et. Or^{3,700}): D *διεξελθων* | *περι* cum ℵBCDΠ unc^{11} al^{130} fere Or^{3,695}et^{700} Cyrglaph^{264} ... ς (= Gb Sz) add *την* cum VΔ al mu | *τριτ. ωρ.* (et. Or Cyrglaph): DΔ al it (exc e q) vg *ωρ. τριτ.* | *ειδεν* (*ειδ-* ℵBEFGHLMUΓΔΠ^{2}; CKVXΠ* *ιδ-*): D 245. a b c ff$^{2.}$ h n (non item e f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg) *ευρεν* (Or^{3,695} *η αγορα εν η εστωτασ τουσ αργουσ ευρι δευτερωσ εξελθων*, sed 3,700 accurate textum exscribens habet *ειδε*)

ἀργούς, 4 καὶ ἐκείνοις εἶπεν· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. 5 οἱ δὲ ἀπῆλθον. πάλιν δὲ ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως. 6 περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας, καὶ λέγει αὐτοῖς· τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; 7 λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα. 8 ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. 9 καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν

4. *και εκεινοις* (Gb″) cum ℵBEFGHMUVXΓΔ al pl … ς Ln Ti *κακεινοις* cum CDKLΘΠ al mu Chr Cyrglaph | *αμπελωνα* cum BD unc[13] al pl b q am for syr[cu] et[utr] cop Or[3,695] Chr … ℵCΠ 13. 33. 69. 124. al[20] fere it[pler] vg sah arm aeth Cyrglaph Chr[cdd] add *μου* | *ο εαν* cum ℵBCX unc[12] al pler Or[3,702] Chr … DL 1. Or[3,695] Cyrglaph Chr[cdd] *ο αν*

5. *παλιν δε* cum ℵCDL 33. al pauc ff[2] g[1·2·] l vg (exc mm) sah syr[p] c.* al Cyrglaph Op … ς Ln *παλιν* c. BX unc[12] al pler a b c e ff[1·] h n q mm cop (f m syr[cu] et[sch] *et iterum*) | *εξελθων*: Δ* add *ευρεν αλλους εστωντας* | *ενατην* (Gb″) c. ℵBCΠ unc[11] al pm … ς *εννατ.* c. DGΓ al pl | *ωραν*: D f Op Arn ante *εκτην* pon

6. *ενδεκατην* cum ℵBDL 11. a b ff[1·2·] g[1·2·] h l u vg sah[mūnt] aeth Or[3,699] et[700] Cyr[ador 83] … ς (Gb[00]) add *ωραν* cum c unc[13] al fere omn c e f q syr[omn] sah cop arm Hil | *εξελθων* (ℵ* *ελθων*, sed ipse*corr *εξελθ.*): D *εξηλθεν και*, item it (exc q) vg *exiit et*; et. ℵ* *εξηλθεν* (sine *και*), sed ipse* vel[a] *εξελθων* reposuit | *εστωτας* c. ℵBC[2]DL 33. a b c e ff[1·2·] g[1·2·] l n vg syr[cu] sah cop aeth Or[3,699] et[700] Cyrglaph[268] Arn … ς (= Gb) add *αργους* c. c* unc[13] al fere omn f h m q syr[utr] arm (Cyr[ador 83] omisso *εστωτας*) Chr

7. *ημας*: ℵ* om (suppl ℵ[a]) | *αμπελωνα* cum ℵBC*N[1] unc[12] al pler c ff[1·] m q am for syr[cu] et[utr] cop arm Or[3,695] Chr[cdd 5] Arn … C[3]DZΠ al[20] fere it[pl] vg (et.[mss aliq]) sah aeth Cyrglaph[268] et[ador 83] Chr (et.[mo 4]) Op add *μου*, hinc Ln[μ.]. Item sine additamento cum ℵBDLZ 1. a b c e ff[1·2·] g[1·2·] l m n vg (et. sax fr) sah cop[dz] pers Or[3,695] (addit etiam: *τοις δε περι την τριτην κληθεισιν - το· ο εαν η δικαιον δωσω υμιν – προσεκτεον δε οτι ωσαυτως εποιησε τοις περι την εκτ. ωραν και ενατ. κληθεισι, και οτι τοις περι τ. ενδεκ. ειπεν - το· υπαγετε κ. υμ. εις τ. αμπ.*) Cyrglaph et[ador] Arn Hier … ς (Gb[00]) add *και ο εαν η δικαιον ληψεσθε* (CNX *λημψ.*, tol syr[cu] et[hr] cop[cdd 2] aeth arr Op *δωσω υμιν*) cum CEFGHKMNSUVXΓΔΠ al fere omn f h q tol syr[cu] et[hr] et[utr] cop[cdd 2] aeth arr Chr Op (:: cf ad 18, 11)

8. *αποδος* (Chr *δος*) cum ℵCLZ Or[3,696 bis] et[774] … ς Ln add *αυτοις* cum BDX unc[13] al omn[vid] it vg syr[omn] sah cop al Chr | *εως των πρωτων*: X om

9. *και ελθ.* cum ℵCEFGHKLMNSUVXZΓΔΠ al pler syr[utr] cop aeth … Ln *ελθ. δε* cum B syr[cu] sah (arm) … D 33. 69. 124. 346. it vg *ελθ. ουν*

ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. 10 *ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήμψονται· καὶ ἔλαβον τὸ ἀνὰ δηνάριον καὶ αὐτοί.* 11 *λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου* 12 *λέγοντες· οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους αὐτοὺς ἡμῖν ἐποίησας τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα.* 13 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν· ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι;* 14 *ἆρον τὸ σὸν καὶ ὕπαγε. θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί·* 15 *ἢ οὐκ ἔξεστίν μοι ὃ θέλω ποιῆσαι ἐν τοῖς ἐμοῖς; ἢ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν ὅτι ἐγὼ*

---

10. *ελθ. δε* cum ℵEFGHKLMSUVXΣΓΔΠ al pler q cop syrᵖ (arm), item addito *και* ℵ d^{scr} it^{pler} vg (sah *ελθ. και*) ... Ti *και ελθ.* cum BCD 13. 33. 69. 124. 346. e syr^{cu} et^{sch} aeth (Chr$^{mo\ c}$ et^{al} *και* sine *ελθ.*) | *πλειονα* cum ℵC^{2}vel^{3}EFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr, item D *πλειω* ... Ln Ti *πλειον* c. BC*NZ al^{8} (Or^{2,408} *οι δε πρωτοι ωοντο οτι πλειον ληψοντ.*, ^{3,705} *πλειον τι – ωηθησαν ληψεσθ.*, ^{3,697} *νομιζοντας οτι πλειον ληψ.*). Praeterea it vg *plus* (vg^{cdd} aliq *amplius*) | *λημψ.* cum ℵB*CDLN XΣ ... ς *ληψ.* cum EFGHKMSUVΓΔΠ al omn^{vid} | *και ελαβον*: D it (exc q) vg *ελαβ. δε* | *το ανα* cum ℵCLNZ 33. ... ς Ln om *το* cum BD unc^{13} al fere omn Chr | *και αυτοι* post *δηναρ.* cum ℵBLZ 33. syr^{sch} arm aeth ... ς Ln Ti post *ελαβον* cum CDN unc^{13} it (d om) vg syr^{cu} et^{p} sah cop

11. *λαβ. δε*: it^{pler} (non d e q) vg *et accipientes*, syr^{cu} *et cum viderent* | *εγογγυζον* (al pauc *διεγογγ.*) ita et. f g$^{2\cdot}$ vg syr^{p} Or^{3,696}: D it^{pler} syr^{cu} et^{sch} *-γυσαν*

12. *λεγοντ.* cum ℵBC^{2}D 1. it (exc q) vg syr^{omn} aeth Or^{3,694} Chr ... ς add *οτι* c. C*^{vid}NZ unc^{14} al fere omn q arm Or^{3,696} | C*H* (sed ipse* add) om *οι* | *αυτους ημιν* cum ℵDLZ al^{6} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth (Or^{3,694} *αυτ. εποι. ημιν*) ... ς Ti *ημιν αυτους* c. BCN unc^{13} al pler e arm (syr^{p}) Or^{3,696} Chr | *ημερας*: syr^{cu} *diei totius*

13. *ενι αυτων* (B *αυτ. ενι*) *ειπ.* cum ℵ(B)D 124. it^{pler} vg arm Or^{3,705} (et^{697} *ενι ειπ. αυτ.*) Chr ... ς Ln Ti *ειπ. ενι* (Δ *μοναδι*) *αυτ.* cum CNZ unc^{14} al pler e q etc | *ουκ*: ℵ *ουχ* | *συνεφωνησασ μοι* cum ℵBCDN unc^{13} al fere omn it vg syr^{cu} et^{utr} arm Or^{3,697} Chr Or$^{int\ 3,907}$ Op al ... LZ 33. sah cop aeth Or^{3,705} Nyss$^{eunom\ 11}$ *συνεφωνησα σοι*

14. *θελω δε* (et. Or$^{int\ 3,907}$): E al pauc it (exc e) vg Chr *θε. δε και* (Or ^{3,705} *θε. γαρ και*), B aeth *θε. εγω*, sah *θε. δε εγω*, syr^{cu} arm *και ει θε.* | *τουτω* (EΓ *τοιτο*): D post *τω εσχατ.*

15. *η ουκ* cum ℵCNXΓΠ unc^{10} al omn^{vid} it vg sah cop syr^{sch} et^{p} aeth Chr ... Ln *ουκ* cum BDLZ syr^{cu} arm | *εξεστιν*: D* *εστιν* (d *licet*) | *ο θελ. ποιησ.* cum ℵBDLZ 13. 33. 69. 124. 157. 346. a c e ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h l vg syr^{sch} aeth Chr ... ς *ποι. ο θελ.* cum CNX unc^{12} al pler b f (*facere de meum quod volo*) ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q syr^{cu} et^{p} sah cop arm | *εν τ. εμοισ*: b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l om | *ἢ* sec (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵB*CDNXZΠ unc^{9} al certe pm (d e h

ἀγαθός εἰμι; 16 οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι.

17–19 Mc 10, 32–34 Lc 18, 31–33

17 [201. 2] Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἰεροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς δώδεκα κατ' ἰδίαν, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν αὐτοῖς· 18 ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἰεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν εἰς θάνατον. 19 καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.

20–28 Mc 10, 35–45

20 [202. 6] Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παὼ αὐτοῦ. 21 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τί θέλεις; λέγει αὐτῷ· εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν

Voc *aut*) Nyss$^{euno\ 11}$ ... ς Gb″ Ti ει cum B^{2}HSΓ 1. 13. 22. 69. 108. 118. 124. 131. 157. 209. al pl Did$^{trin\ 1,18}$ Chr (it^{pler} vg *an*)

16. οι ante *εσχ.* et ante *πρωτοι*: L om | *εσχατοι* sine additamento cum ℵBLZ 36. sah cop aeth^{cod} ... ς Ln Ti add *πολλοι γαρ εισι κλητοι, ολιγοι δε εκλεκτοι* cum CDN unc^{13} al fere omn it vg syr^{omn} arm aeth Or^{3,694} (in textu) et^{707} (post *εσχατοι* habet *και γαρ οι κλητοι μεν πολλοι, οι δε εκλ. εισιν ολιγοι*). Sine ulla loci unde petiit indicatione Ir$^{int\ 265}$ (*sic et hic* vocati multi, pauci vero electi), item Barn^{4} Hom$^{cl\ 8,4}$ Clem ^{655}: haec igitur non huc trahenda sed ad 22, 14.

17. *και αναβαινων* cum ℵCDNZ unc^{14} al omn fere it vg syr^{cu} et^{p} arm aeth Or^{4,300} Chr ... B 1. sah syr^{sch} Or$^{3,708\ sq}$ et^{722} *μελλων δε αναβαινειν* (sed 1. Or^{ter} *αναβ.* post ο $\overline{ις}$ pon) | B om ὁ | *δωδεκα* (ND $\overline{ιβ}$) cum ℵDLZ 1. syr^{cu} cop arm aeth^{rom} Or$^{3,708\ text}$ et$^{3,709.722}$ et^{4,300} ... ς (Gb^{0}) Ln add *μαθητας* cum BCNXΠ unc^{10} al pler it^{pl} vg syr^{p} sah aeth^{ppl} Chr, item addito *αυτου* Γ al^{10} fere a c e g$^{1.}$ n syr^{sch} (:: passim test mu ad οι δωδ. add *μαθητ.* ut Mt 26, 20. Lc 9, 1; saepius certe pauc add ut Mc 6, 7. 11, 11. Lc 8, 1. 9, 12. 18, 31. Ioh 6, 67. Alibi non fluct) | B* *καθ ιδιαν* | *και εν τη οδω* cum ℵBLZ 1. 13. 33. 61. 69. 124. 48^{ev} sah cop (*et dixit iis in via*) arm pers^{p} Or^{4,300} et^{3,709} ... ς *εν τ. οδ. και* cum CDNXΓΠ unc^{10} al pler e f h q (a c n *in via seorsum et*) syr^{omn} aeth Or$^{3,708\ text}$ Chr ... b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg pers^{w} Hil om *εν τ. οδω*

18. *αναβαινομεν*: X *-νωμεν* | *εισ θανατον* cum ℵ ... B aeth om ... ς Ln Ti *θανατω* (:: ut Mc, nec fluct) cum CDNZ unc rell al omn^{vid} Or^{4,300}

19. ℵCXZΔ *εμπεξαι*, DE *ενπαιξαι* | X om *κ. σταυρ.* | *και* quart: suppl ℵ^{a} vel ipse* | *εγερθησ.* c. ℵC*LNZ 50. Or^{4,300} Chr Cyr$^{Ioh\ 1036}$ ... ς Ln *αναστησεται* c. BC^{2}DEGHKMSUVXΓΔΠ al fere omn Or^{3,708} Bas$^{se\ 166\ sq}$ :: e Mc et Lc

20. Γ *ζεβεδδαιου* | *μετα των*: U add *δυο* | *παρ* cum ℵCNXZ unc^{12} al omn ^{vid} Bas$^{se\ 132}$ Dam$^{par\ 378}$ ... Ln Ti *απ* cum BD (:: cf Lc 8, 49. 12, 48. Mc 14, 43; sed et. 1 Io 5, 15)

21. ο *δε*: L add $\overline{ις}$ | *αυτη*: E* *αυτοισ* | *λεγει* (MN al praem *η δε*) *αυτω*

οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 22 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν; λέγουσιν αὐτῷ· δυνάμεθα. 23 λέγει αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὐκ ἔστιν ἐμὸν τοῦτο δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου. 24 [203. 2]

cum ℵCDNZ unc[13] f g[1.2.] q vg cop al ... B sah Dam[par] *η δε ειπεν*, e *et illa dixit* ... a b c ff[2.] h m n *ait* (c ff[2.] n *ait et*, b *ait ei*, m *dicit*) *illa*, ff[1.] *et ait* | *ειπε*: syr[cu] *domine* | *ουτοι* cum ℵBDN unc[13] etc ... c 56. 58. a e n sah cop Bas[se 131] et [133 bis] Isid[1,137] om; hinc Ln [*ουτ.*] | H al om *δυο* | *δεξιων* cum ℵB Dam[par 378 cod] ... ς Ti add *σου* cum CDN unc[13] (z hiat) al omn[vid] it vg syr[omn] sah cop al Bas[se] Isid (:: cf Mc) | *ευω. σου* cum ℵBCNZ unc[14] al longe pl a f g[1.2.] h l n q harl tol syr[omn] sah cop aeth Bas[se] Isid Dam[par cod] Op ... ς (= Gb Sz) om *σου* cum D al b c e ff[1.2.] m vg arm | *βασιλ. σου*: syr[cu] add *et in gloria tua* :: e Mc

22. *δε* o: ς[e] inepte o *δε* | *ειπεν* (ita g[1.] h q vg; m[lib]): b c f ff[1.2.] g[2.] n add *αυτοις*, e syr[cu] *αυτη* | *αιτεισθε*: D* *αιτειτε* | *πιειν*: Dr aeth post *το ποτ.* | *πινειν* cum ℵCDX unc[12] al pler Or[3,717] etc: BG al[4] Bas[se 134] *πιειν* (sed G *πίειν*). Item absque additamento cum ℵBDLZ 1. 22. it[pler] vg syr[cu] sah cop aeth pers[w] Or[3,717] (post *μελλω πινειν* addit *ἢ ὡς ὁ μάρκος ἀνέγραψεν· δυνασθε το ποτ. πιειν ο εγω πινω η το βαπτ. ο εγ. βα. βαπτ.*) Epiph[781] et[742] Dam[par 378 cod] Hil Hier al ... ς (= Gb) add *και* (Sz *η* cum unc[omn] exc s al[100] fere f h q syr[utr] arm) *το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι* cum CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler f h q syr[utr] arm Chr Bas[se 134] :: e Mc | *αυτω*: D am syr[cu] aeth om (m *illi autem dixerunt*)

23. *λεγει* cum ℵBDZ[vid] al[5] it (exc h q) vg syr[cu] et[sch] sah arm Dam[par 378] ... ς *και λεγει* cum CX unc[12] al pler h q cop syr[p] aeth. Sed Da 13. 69. 346. a b c e ff[1.2.] g[2.] h m n (non item f g[1.] q) syr[cu] cop arm post *αυτοις* add o $\overline{\text{ις}}$ | *πιεσθε* cum ℵBDLZ 1. 22. insuperque al[7] it (exc[3]) vg syr[cu] sah cop aeth pers[w] Epiph Dam[par cod] Hier al ... ς (= Gb) *και* (Sz inepte *η*) *το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησισθε* (H *-πτισισθε*) cum CX unc[12] al pler f h q syr[utr] arm Chr Bas[se 134] al Op | *και εξ* (Δ om *εξ*) cum ℵCDZ unc[13] al pler ff[1.] g[1.] q am san syr[omn] cop arm aeth (Or[3,560]) et[int 834] Chr Dam[par] ... BL 1. 33. a b c e f ff[2.] h m n vg (et. for al) sah Or[3,717] *η εξ* :: cf Mc | *ευωνυμων* (Gb″) c. ℵBCDKLMSZΠ* al plus[20] a b e f ff[1.2.] g[1.] n q vg Or[3,717] et[int 834] Epiph[782] Chr Dam[par cod] Hier al ... ς add *μου* c. EGHUVXΓΔΠ[2] al pler c g[2.] h l (m, sed om *μου* post *δεξι.*) syr[omn] sah cop arm aeth Bas[se] | *τουτο* cum CDΔΠ[1] (post *δουν.*) 33. 346. al[16] q (*non est hoc meum dare*) sah cop syr[p] Chr[semel] cat[oxon], item ante *ουκ* U al[5] syr[cu] ... ς Ln om (:: ut Mc) cum ℵBZΠ[2] unc[10] al pler it (exc q) vg syr[sch] arm aeth Or[3,717] Epiph Bas[se] Dam[par]. Habent *dare vobis* it (exc q) vg syr[cu] | *αλλ οισ* (it vg *sed quibus*): 225. *ἄλλοισ*, d *aliis* (item Hil Aug, sed videntur a Mc 10, 40 pendere ubi it[mu] *aliis* verterunt) | *υπο*: L *απο*, 126. 131. al[5] *παρα*

24 ss Lc 22, 25—27 ἀκούσαντες δὲ οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. 25 ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν· οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. 26 οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν 23, 11 Mc 9, 35 ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος, 27 καὶ ὃς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος· 28 [Lc 22, 24] ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

24. ακουσ. δε cum ℵ^{c}LZ 13. 33. 69. for sah cop syr^{sch} Or^{3,713} (^{721} ακουσαντεσ, φησιν, οι δεκα etc) ... ς Ln και ακουσ. (:: ut Mc) c. ℵ*BCD unc^{12} al pler it vg syr^{cu} et^{p} arm aeth | ηγαναχτησαν: ℵ 253. d^{scr} ηρξαντο αγαναχτειν :: e Mc | των δυο αδελφ.: Γ ιακωβου και ιωαννου :: e Mc

25. ειπεν (et. Or^{3,721}): D 238. e syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth add αυτοισ :: ut Mc | κατακυριευουσιν (Δ -ευωσιν, Γ -ευσιν) cum ℵCDZ unc^{10} (et ΓΔ) al pler it vg et rell Or^{1,710} et^{3,721} ... B 124. al pauc Chr^{edd} -ευσουσιν

26. ουτωσ c. ℵBDZΠ unc^{9} al pl it (exc ff$^{2\cdot}$) vg sah arm Dam$^{par\ cod}$ (sub τ) ... ς (= Gb Sz) add δε (:: ut Mc) cum CMXΓ al sat mu ff$^{2\cdot}$ syr^{omn} cop aeth Or$^{int\,3,878}$ | εσται cum ℵCEGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it vg syr^{omn} cop aeth arm Chr (et.$^{mo\,5}$) Dam$^{par\ cod}$ Or^{int} ... Ln εστιν (:: e Mc) cum BDZ m sah Chr$^{edd\ aliq}$ | εαν (Η om) cum ℵC unc^{13} al omn^{vid} ... Ln αν cum BD | εν υμιν sec loc (B al sah cop post μεγασ, C al ff$^{1\cdot}$ post γενεσθ.) cum ℵBCD unc^{12} etc (:: sane cum Mc): LZ υμων | εσται sec (Gb'') cum ℵBCDE^{2} (*om αλλ usq διακ.) GKUVXΓΔΠ al^{90} fere a b c e ff$^{2\cdot}$ h m n q sah cop (Did$^{tri\,3,39}$ ex Mt?) Dam$^{par\ cod}$ (sub υ) ... ς Ti εστω cum ℵ^{c}HLMS al pl f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l arm aeth Chr (sed^{libere}) Dam par cod (sub τ) :: similiter in Mc lectio fluct

27. αν (Π^{1} al om) cum ℵBDZ ... ς Ti εαν cum C^{3} unc^{12} al omn^{vid} | εν υμιν ειν. (L om ειν.) cum ℵCDZ unc^{12} al omn^{vid} it vg ... B ειναι υμων, X υμων ειναι :: cf Mc | εσται (Gb'') cum ℵCDKLMUZΔΠ* al^{70} fere it vg Dam$^{par\ cod}$ (sub υ) Or$^{int\,3,878}$ ... ς Ti εστω cum BEGHSVXΓΠ^{2} al pl | υμων: M παντων :: e Mc

28. ωσπερ: X add γαρ | αντι πολλων: D add υμεισ δε ζητειτε εκ μικρον αυξησαι και εκ μειζονοσ ελαττον ειναι. εισερχομενοι δε και παρακληθεντεσ δειπνησαι, μη ανακλινεσθαι εισ τουσ εξεχοντασ τοπουσ, μηποτε ενδοξοτεροσ σου επελθη, και προσελθων ο δειπνοκλητωρ ειπη σοι· ετι κατω χωρει, και καταισχυνθηση. εαν δε αναπεσησ εισ τον ηττονα τοπον και επελθη σου ηττων, ερει σοι ο δειπνοκλητωρ· συναγε ετι ανω, και εσται σοι τουτο χρησιμον. Item syr^{cu} it^{pl} (non f g$^{2\cdot}$ l q) i. e. a b c d e ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h m n pariterque and emm et theotisc *vos autem* (e *enim*) *quaeritis de* (m *in*) *pusillo* (d *minimo*, m *modicis*, emm *modico*) *crescere* (n *extolli*) *et* (syr^{cu} *nec*) *de maiore* (d *magno*, and *magnis*, m *maximis*, emm *maximo*, b g$^{1\cdot}$ theo *minore*) *minores* (c *minor*, d m emm *minui* et e *minorari* sine *esse*, b g$^{1\cdot}$ and theo *maiores*) *esse* (ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ *fieri*). Quae ab

29 [205. 2] *Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰερειχὼ ἠκολούθησεν* Mc 29—34 10, 46—52 Lc 18, 33—43
αὐτῷ ὄχλος πολύς. 30 *καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν*
ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες· ἐλέησον

---

hoc inde loco sequuntur, habent a b c d e ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ h n (non item f g$^{1.}$ l m q) pariterque and emm theo syr^{cu}. *Intrantes* (d *introeuntes*, m g$^{2.}$ emm *cum autem introieritis*) *autem* (theo om) *et* (e ff$^{1.}$ om, and om *et rog.*, syr^{cu} om *intr. aut. et*) *rogati* (ff$^{1.}$ *ad ce. rog.*, m g$^{2.}$ emm *ad ce. vocati*) *ad cenam* (d theo *cenare*) *nolite recumbere* (ff$^{1.}$ h *nol. disc.*, d *ne discubueritis*) *in* (ff$^{2.}$ om) *locis eminentioribus* (and *eminentib.*, e ff$^{2.}$ *emin. loc.*, d *eminentib. loc.*, g$^{2.}$ emm theo *superiorib. loc.*, m *honorificis loc.*), *ne forte clarior* (d m g$^{2.}$ emm theo *dignior*, e *honoratior*) *te superveniat et accedens* (syr^{cu} om; g$^{2.}$ emm add *is*) *qui ad cenam vocavit te* (e *te voc.*, ff$^{1.}$ *qui invitavit te*, g$^{2.}$ emm *qui te inv.*, ff$^{2.}$ *te vocav. ad cen.*, theo *te ad cen. voc.*, m *invitator*, d *cenae invitator*) *dicat tibi*: *Adhuc* (e syr^{cu} om) *deorsum* (g$^{2.}$ emm *inferius*, m *infra*) *accede* (e *acc. deors.*), *et confundaris* (ff$^{1.}$ theo *et erit tibi confusio*; syr^{cu} add *in conspectu discumbentium*). *Si autem in loco inferiori recubueris* (ff$^{1.}$ h *disc.*, m g$^{2.}$ emm *rec. in inf. lo.*, e *rec. in lo. inf.*, d *disc. in minimum locum*) *et supervenerit* (g$^{2.}$ emm *adv.*, m *adveniet* omisso *et*, pergens *inferior te et*; d *superveniat*) *humilior* (d *minor*) *te*, (e add *tunc*) *dicet* (c *dicat*, d ff$^{2.}$ *dicit*) *tibi* (theo om) *qui te* (b post *vocavit*, h om) *ad cenam vocavit* (and *invitav.*, d *invitator cenae*, ff$^{2.}$ g$^{2.}$ emm ut supra): *Accede* (d *collige*, theo post *superius*) *adhuc* (e om) *superius* (b ff$^{1.}$ h and *sursum*, m *in superiori loco*), *et erit hoc* (d ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h emm theo post *tibi*, and ante *erit*, c om) *tibi utilius* (d *utile*; e *et tunc erit tibi gloriam coram discumbentibus*, item syr^{cu}). Accedit syr^{p} $^{cod\ mg}$ (est cod. 1. Asseman., vide Adler. ad h. l.) cum d maxime conveniens, addita insuper hac nota: *Haec quidem in exemplis antiquis in Lc tantum leguntur capite* 53 (i. e. Lc 14, 7 sqq); *inveniuntur autem in exx. graecis* (an potius *in exemplo graeco?*) *hoc loco*; *quapropter hic etiam a nobis adiecta sunt*), item (cf Sabatier ad h. l.) sax^{cdd}. Agnoscunt et. Hil (exc prioribus ut g$^{2.}$) Leo ^{vid} Iuvenc

29. ιερειχω c. ℵBC*DEKLMNSUVXΣΠ etc: FHΔ 33. al f cop^{cdd} arm^{cdd} aeth^{cdd} Bas^{se} ^{187} εκπορευομενου αυτου, item C^{3}GΓ al (inprimis evglstaria) e syr^{sch} εκπορ. του $\overline{ιυ}$ | ιερειχω cum BCLZ, item alibi (cf Lc) DPQΔ (Mc et. F) ... ς Ln ιεριχω cum ℵ(D)GHKMNSUVXΓ(Δ)Π al omn^{vid} (ita et. sah cop, item go) | ηκολουθησεν (Γ al aliq -σαν, item sah cop adnotante Schw.: *in lingua Copt. numerus sing. vocis* multitudo, turba, *construitur cum num. plur. verbi*) αυτ. (ℵ* om, suppl^{a}) οχλοσ πολυσ (et. Or^{3,727} et ^{735}): D al pauc c e ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q vg^{cdd} (sed non am for san) syr^{p} Chr Bas^{se} ηκολουθησαν α. οχλοι πολλοι

30. ιδου: syr^{cu} om | ακουσαντεσ etc: D ηκουσαν οτ. $\overline{ις}$ παραγ. και, item it (exc f *ut audierunt* etc) vg *audierunt* – – *et* (e n om) | ελεησ. ημ. absque κυριε cum ℵD 13. 69. 118. 209. 346. b c e ff$^{1.}$ h n syr^{cu} arm ... Ln Ti praem κυριε cum BLZ 124. g$^{1.2.}$ l vg sah cop syr^{hr} aeth; item ς add κυριε cum CEGHKMNSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{2.}$ q syr^{utr} Or^{3,727} sqq Dam

ἡμᾶς, υἱὲ Δαυείδ. 31 *ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον ἔκραξαν λέγοντες· κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυείδ.* 32 *καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν· τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;* 33 *λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἵνα ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.* 34 *σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τῶν ὀμμάτων αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.*

XXI.

1–9 Mc 11, 1–10 Lc 19, 29–38 Io 12, 12–15

1 [206. 2] *Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε Ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μα-*

---

par 553 Op | *υε* cum ℵCDEFLΝΠ* 1. 33. 69. al[20] fere Or[3,728] Eus[ecl 230] Chr (et.[mo 4]) Dam[par cod] ... ς Ti *υιοσ* cum BGHKMSUVXΣΓΔΠ[2] al longe pl Or[3,727] et [729]. Praeterea ΦLN 69. al c e h n syr[hr] cop arm praem ϖ̄ | *δαυειδ*: cf ad 1, 1. Item v. sq.

31. ℵ ff[1·] syr[cu] et[sch] *οι δε οχλοι επετιμησαν* | *σιωπησωσιν* cum ℵBCDXZ ΓΠ unc[8] al omn[vid] ... Ti *-σουσιν* cum LNΔ | *μειζον*: ℵ *πολλω μαλλον* (:: ut Lc et Mc), U *πλειον* | *εκραξαν* cum ΦBDLΣΠ[1] al sah cop syr[cu] et[sch] ... ς Ti *-ζον* c. CNΠ[2] unc[11] al pler it vg syr[P] (13. 69. 124. *εκραυγαζον*) :: Mc et Lc *εκραζεν* | *κυριε* h. l. cum ΦBDLZ 69. 124. 346. b c ff[1·] g[1·2·] h l n vg sah cop syr[sch] arm aeth ... ς post *ημασ* cum CN unc[12] al pler f ff[2·] q syr[cu] et[P] ... 13. 209. e (add ϖ̄ post *ημ.*) syr[hr] om | *υε* cum ℵ (sed *ve* ex *uu* corr) CDLN 33. al mu ... ς Ti *υιοσ* c. BZ unc[12] al pler

32. *αυτους*: Γ *αυτοισ* | *ποιησω* cum ℵ*BCDN unc[12] al pler (a b e n *vultis faciam*, item syr[sch] arm aeth) Chr Dam[par 553] ... LZ 106. 238. (c d f ff[1·2·] g[1·2·] h q vg *vultis ut faciam*, item syr[cu] et[P]) Or[3,727] et [730] praem *ινα*, hinc Ln [ινα] | *ανοιγωσιν* cum ΦBDLZ 13. 33. 69* 124. 346. al Or[bis] Chr ... ς Ti *ανοιχθωσιν* c. CN unc[12] al pler Bas[se 188] (Dam[par] *ανεωχθ.*) | *οι οφθ. ημων* cum ΦBDLZ 33. (it vg) Or[3,731] ... ς Ti *ημων οι οφθ.* cum CN unc[12] al fere omn Bas[se] Chr. Praeterea syr[cu] add *et videbimus* (*videamus*) *te*; item c: *Quibus dixit Jesus: Creditis posse me hoc facere? Qui responderunt ei: Ita, domine.*

34. o ιϛ̄: syr[cu] et[sch] om | *ομματων* cum BDLZ 13. 69. 124. 346. Or[3,736] ... ς Ti *οφθαλμων* cum ΦCN unc[12] al pler (Or[3,728] liberrime *αψαμενοσ αυτων των οφθαλμ.*) Bas[se 188] Dam[par 553] | *αυτων*: B ante *τ. ομμ.* pon | *ανεβλεψ.* cum ΦBDLZ al[10] it (exc q) vg sah cop syr[cu] syr[P mg] et[hr] arm aeth Bas[se] Dam[par 553 cod] ... ς Ti add *αυτων οι οφθαλμοι* cum CN unc[12] al pler q syr[sch] (*aperti sunt oculi eorum*) syr[P txt]

XXI. 1. *ηγγισαν* cum ℵBC*DEFGHKLMNSUVXΓΔΠ al pler it[pler] vg sah cop syr[P] Or[3,729] et [736] ... C[3]V[mg] al mu (inprimis evglstaria) b e gat sax syr[cu] et[sch] et[hr] cop[dz] aeth Or[4,181] Chr *ηγγισεν* (C[3]V[mg] al add h. l. o ιϛ̄ et om postea) | *ηλθον* (ita et. ℵ[c] b aeth cop[dz]) ... ℵ*C[3]EUV[mg]Δ al e q gat sax syr[cu] et[sch] et[hr] Or[4,181] Chr *ηλθεν* | *εισ* sec: Δ om | *βηθφαγη*

θητὰσ 2 *λέγων αὐτοῖσ· πορεύεσθε εἰσ τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθὺσ εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆσ· λύσαντεσ ἀγάγετέ μοι.* 3 *καὶ ἐάν τισ ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριοσ αὐτῶν χρείαν ἔχει· εὐθὺσ δὲ ἀποστελεῖ αὐτούσ.* 4 [207. 7] *τοῦτο δὲ γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντοσ·*

---

cum ℵB*C2(*latet)DEGHM*N2SVΔ al pl it vg (it pler vg *bethphage*, d *betphage*, e *vethpagae*, h am fu al *bethfage*, for *bethfaget*) syromn (et. syrP mg graece) Or3,736-743 et 4,181-191 Chr; item z sah cop *βηδφαγη* ... Ti *βηθσφαγ.* cum B2FKM2N*UXΓΠ al100 fere; item L 47ev *βησφαγ.* Praeterea c2 13. 33. 69. al syrhr add *και βηθανιαν* :: e Mc et Lc | *εισ* (c2 *και εισ*) *το* cum BC2(*latet) 33. gscr, item (*in montem*) b c e ff1.2. h n q Or3,729 (:: ita nemo in Mc, U tantum in Lc) ... ς *προσ το* (:: ut Mc et Lc) cum ℵDEGHKLMNSUVXΓΔΠ al pler, item (*ad montem*) f g1.2. vg Or3,736 et 4,181 Chr | $\overline{\iota\varsigma}$ cum BDEHV 22* al mu Or4,181 ... ς Ln o $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵC2GK LMNSUXΓΔΠ al longe pl (ℵ al post *απεστ.*, M al post *μαθ.* pon) Or3,729 (:: Mt $\overline{\iota\varsigma}$ raro sed passim, Ioh plerumq, testibus plurimis o $\overline{\iota\varsigma}$ substituentibus. Tamen fit etiam ut o $\overline{\iota\varsigma}$ praeferendum videatur alteri scripturae.) | *μαθητασ*: 13. 28. 33. 124. 157. 243. 346. arm Chr (utmo 5 et al), item it (non item vg) Hil add *αυτου* (et quidem h Hil *duos ex discip. suis*)

2. *πορευεσθε* (Gb′) cum ℵBDLZ al7 Or4,181 Eusdem 379 (*κατα τον ματθαι. ειπεν*) Chr ... ς Ti *πορευθητε* cum CEGHKMNSUVXΓΔΠ al pler | *κατεναντι* (Gb′) cum ℵBCDLZ al7 Or4,187 et 181cod Eusdem 379 Chr ... ς Ti *απεναντι* c. EGHKMNSUVXΓΔΠ al pler Or4,181ed Eusdem 456 (lib *πορευθεντεσ εισ την απε. κωμ. ευρησετε*) etecl 125 | *ευθυσ* cum ℵLZ ... ς Ln Ti *ευθεωσ* c. BCDN unc12 al omnvid Or4,181 Eusdem 379 ... al3 a b c ff1. h n cop syrcu (*ιδου* pro *ευθ.*) Chr (Eusbis libere) Orint 2,324 om | *αγαγετε* cum ℵCLNZ unc13 al fere omn Or4,181 Eusdem 379 et 456 et ecl 126 catox Chr ... Ln *αγετε* cum BD 56. 58. (:: *αγαγετε* et. Lc; sed cf ad 13, 30. 21, 18)

3. *εαν*: D *αν* | *τι* (Or3,740 et 4,188 item 4,187 Chr): D 157. aeth Or4,181 Eusdem 456 et ecl 126 *τι ποιειτε* :: cf Mc | *αυτων*: ℵ *αυτου* | *χρ. εχει*: D*Gr (ipse* corr?) *εχ. χρ.* | *ευθυσ* cum ℵBL Or4,181 et 188 ... ς Ln Ti *ευθεωσ* cum CDN unc12 al omnvid Or3,740 Chr | *ευθ. δε* (et. Orter): D 33. al pauc it (exc q) vg syrcu etsch (non itemP) *και ευθ.* | *αποστελει* (prob Schu) cum ℵBDGrHM (H -*ελη*, M -*ελει*) 69. al it (et. δ, exc d h) vg sah cop arm edd aeth Or3,737 et 740 et 4,181.187 sq Op ... Gb Sz *αποστελλει* cum CEGK LNSUVXZΓΔΠ al150 fere d h syromn armzoh persw Chr :: cf Mc

4. *τοιτο δε* cum ℵC*DLZ itpler am fu for emm san fr syrcu cop aeth persw Or4,181 Chr (et,mo 5) Hil al ... ς (Gb00) Ti add *ολον* cum BC3N unc12 al omnvid g2. q vged (et. gat) sax syrsch etP sah arm persp Op :: cf 1, 22. 26, 56 | *δια* (et. Or4,181): LZ al4 *υπο* | *προφητου*: 42. a c h Chr Hil praem (ita et. a c h Hil) vel add (ut Chr) *ζαχαριου* (sic M al in marg notatum habent), item al2 aeth *ησαΐου*

*Zach 9, 9 *Es 62, 11

5 εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραΰς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ ἐπὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. 6 [208.2] πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 7 ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. 8 ὁ δὲ πλεῖ-

---

5. *πραΰς* (Or[4,188] et[3,738] diserte: *προτεταγμένα τοῦ πραΰς οὐκ ἐξέθετο ὁ ματθ. οὕτως ἔχοντα· δίκαιος καὶ σώζων αὐτός.*): syr[cu] aeth[rom] praem *iustus et* (:: ut LXX) | *και επιβεβ.* cum ℵBCNZ unc[14] al omn fere c f g[1.2.] q am for emm Or[4,181] et[187 sq] Chr (:: ita et. LXX) ... Ti om *και* cum D 61. a b e ff[1.2.] h vg[ed] fu san gat fr aeth Cyp al | *και επι πωλ.* cum ℵBLN 1. 124. syr[cu] et[sch] syr[p] c.* sah aeth ... ς om *επι* cum CDEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn fere it vg cop arm Or[4,181] et[187] :: ut LXX | *υιον υποζυγιου* cum ℵ* et[c] BCD[a]N unc[13] al omn[vid] f q vg syr[omn] (et. p mg graec) sah Or[4,187] et[188] Chr ... D* *υιον υποζυγιον* (d omisso *υιον pullum subiugalem*), item *pullum novellum subiugalem* b c ff[2.] h (sed b *sedens super pullum asinae nov. subi.*) Hil ... ℵ[a] vel [b] LZ e am* *υποζυγιον* absque *υιον*, 1. nil nisi *νεον*, Cyr[glaph 231 lib] *επιβεβηκ. επι υποζυγιον και πωλον νεον* (Or[3,738] *αντι του* [apud Mt]· *και επιβεβ. επι ονον κ. πωλ. υι. υποζ. το* [ap. Zach]· *και επιβεβ. επι υποζυγιον και πωλον νιον, η ως εν τισι· πωλον υποζυγιου.* Paullo post vero de loco Zach sic: *χρη δε και τουτο ειδεναι, οτι πεντε περιτυχοντες εκδοσεσι του ζαχαριου, παρα μεν τοις εβδομηκ. και τω ακυλα ευρομεν το· αυτος πραϊς και επιβε. επι υποζυγιον και πωλον νεον, η· επι ονου και πωλου υιου οναδων· παρα δε θεοδοτιωνι· αυτος επακουων και επιβε. επι ονον και πωλ. υιον ονου· παρα δε συμμαχω· αυτος πτωχος και επιβεβ. επι ονον κ. πωλ. υιον οναδος· εν δε τη πεμπτη εκδοσει· αυτος πτωχος και επιβε. επι υποζυγιον κ. πωλον υιον ονου.*)

6. *δε*: F om | *και ποιησαντες* et *ηγαγον*: D al[2] sah it vg *εποιησαν* et *και* (hoc et. ℵ[a] adscripsit sed rursus exstinxit) *ηγαγον* (similiter syr[cu] et[sch] *et abierunt – et fecerunt – et adduxerunt*) | *καθως*: G Eus[dem 456] *καθα* | *προσεταξ.* cum ℵEFGHKLMNSUVXZΓΔΠ al fere omn Or[3,744] et[4,181-187] Eus[ecl 126] et[dem 456] ... Ln Ti *συνεταξ.* c. BCD 33. 48[ev] (:: *συνεταξ.* apud solum Mt 26, 19. 27, 10; sed nec *συνετ.* nec *προσετ.* ut 1, 24. 8, 4. fluctuare solet)

7. *ηγαγον*: vide ad v. 6 | *επ* cum ℵBDLZ 33. 69. Or[4,181] et[187] ...: ς Ti *επανω* cum CN unc[13] al fere omn | *αυτων*: D a b e f ff[1.2.] g[2.] q (non item c g[1.] nec vg) Or[4,181 cod] *αυτον* | *τ. ιματια* cum ℵ*BD b e ff[1.2.] g[2.] gat arm ... ς Ti add *αυτων*, Ln [αυτ.] cum ℵ[a]CNZ unc[14] al omn[vid] a c f g[1.] q syr[cu] et[uir] et[hr] sah cop arm[cod] aeth Or[4,181] (et[187] *εαυτων*) :: ut Mc (et Lc) | *επεκαθισεν* (et. ς Gb Sz) cum BCFMSUVXΓΔ (item H al *επεκαθησεν*, Z certe *επ....*) al pl sah syr[p] arm Or[4,181] et[187 sq]; item NΠ al *εκαθισεν*, K al *εκαθησεν*, D *εκαθητο*; item *sedebat* a b c d e ff[1.2.], *sedit* f h q; *et equitavit Jesus* syr[cu] et[sch] aeth ... ς[a] *επεκαθισαν* cum ℵ[c] al; L al *επεκαθησαν*, ℵ* *εκαθισαν*, item g[1.2.] vg cop *sedere fecerunt* ... EG 1. al om *και επεκαθ. επ. αυτ.* | *επαν. αυτων* (g[2.] l vg Op

στος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρωσαν ἐν τῇ ὁδῷ. 9 [20.1] οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες αὐτὸν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυείδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. 10 [21.10] Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἰερουσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· τίς ἐστιν οὗτος; 11 οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ προφήτης Ἰησοῦς ὁ ἀπὸ Ναζαρὲθ τῆς Γαλιλαίας.

*Ps 118, 26

---

nil nisi *desuper*): D 27^{ev} b c e f ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ h q (hi omnes *super eum*; a ut puto *super ea*, Blanch. *super ea*..) syr^{sch} et^{hr} *επ. αυτου*... ℵ* *επανω επ αυτων*, ℵ^{c} *επανω αυτου*

8. *εαυτων* cum ℵBCNZ unc^{12} al pler Or^{4,181} ... DLΔ al plus^{20} *αυτων*, idque 13. 262. al (ut et. it vg al) post *ιματ.* pon | *απο*: ℵ *εκ* :: cf Mc | *εστρωσαν* (*straverunt*) sec cum ℵ*D (Δ *εστρωσ^{σ}ν*) c e ff$^{2.}$ q cop Or^{4,187} (totum versum citat) ... ς Ln Ti *εστρωννυον* (*sternebant*) cum ℵ^{c}BCNZ unc^{12} al omn^{vid} b f ff$^{1.}$ g$^{1\ 2.}$ h vg sah syrr (:: videtur hoc magis ad *εκοπτον* accommodatum – nemo *εκοψαν* – quam *εστρωσαν* ad id quod praecessit. Lc *υπεστρωννυον τα ιματ. α.* et Mc *τα ιμ. α. εστρωσαν*, sed neuter repetit.) | *εν*: EF al om

9. *αυτον* cum ℵBCDL 1. 33. 69. 124. 157. ff$^{1.}$ sah cop syrr aeth Or^{4,181} Eus$^{dem\ 459}$ (*κατα τον θειον ευαγγελιστην οι οχλοι προαγοντες αυτον και ακολουθουντες επεφημουν λεγοντες* etc) ... ς om cum EFGHKMN SUVXΓΔΠ al pler it (exc ff$^{1.}$) vg arm :: ut Mc | Δ om *οι* ante *ακολ.* | *εκραζον* (D -ζαν, d *clamabant*): L al pauc Or^{4,181} (sed om h. l. *λεγοντες*, contra ^{2,583} *εκραζον λεγοντες*) *εκραξαν* | *ὡσαννα* (F *ὡσαννὰ*, D* *οσσανα*, L *ωσάνα* et infra *ὡσανα*): huic spir. conveniunt *osanna* (vg c f ff$^{1.2.}$ h q) *ozanna* (g$^{2.}$) *ossanna* (a b g$^{1.}$) *ossana* (d e); in pler (ut Π, non tamen omn) cddd^{gr} *ὡσάννὰ* vel *ὡσαννὰ* (ς *ὡσαννὰ*) legitur | *δαυειδ*: cf ad 1, 1 | *εν υψιστοις*: syr^{cu} add *et egressi sunt in occursum eius multi* (*εξηλθον εισ υπαντησιν αυτω* Ioh 12, 15) *et gaudebant et laudabant deum propter omne quod viderunt* (*ηρξαντο – χαιροντες αινειν τον θεον – περι πα. ων ειδον δυναμ.* Lc 19, 37).

10. *εισελθοντος* (ita ℵ^{c}): ℵ* 237. 238. b^{ser} *ελθοντος*

11. *οι δε οχλοι* (et. Or^{4,180}, item ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg *populi* et f *turbae*, g$^{1.}$ am *populus*, q *turba*): D a b c e ff$^{1.}$ h *οι δε πολλοι*, item 1. 22. *οι* (1. om) *πολλοι δε* (Or^{3,747} *πολλοι*) | *ελεγον* (*dicebant* vel *dicebat* f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h q vg): D *ειπον* (a b c d e *dixerunt*). Praeterea ℵ add *οτι* | *ο προφητ.* $\overline{ις}$ cum ℵBD 157. sah cop arm Or^{4,187} Eus$^{dem\ 459}$ ... ς Ti $\overline{ις}$ (13. 124. al^{5} a om; e *Christus*) *ο* (Δ om) *προφη.* cum CEFGHKLMNSUVXΓΔΠ al fere omn it vg syrr aeth Or^{3,747} et^{4,180} Chr | *ο απο*: DΔ om *ο* | *ναζαρεθ* (et. ς^{e}) cum ℵBCDEHKUVXΠ al pl it^{pler} vg sah cop Eus^{dem}, item Δ *-ραθ* ... ς Gb Sz *ναζαρετ* cum FGLMNSΓ al certe mu d e (a *propheta Nazareti Galil.*) Or$^{3,747.\ 4,180}$ et alib Chr

12—13 Mc 11, 15—17 Lc 19, 45 s Io 2, 13—17

12 [211. 1] *Καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν καὶ τὰς καθέδρας*

[a] Ex 56, 7 [b] Ier 7, 11

τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς, 13 *καὶ λέγει αὐτοῖς· γέγραπται· ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ποιεῖτε σπήλαιον λῃστῶν.* 14 [212. 10] *Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.* 15 [213. 5] *ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν καὶ τοὺς παῖδας τοὺς κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ*

[a] Ps 8, 3

Δαυείδ, ἠγανάκτησαν, 16 *καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἀκούεις τί οὗτοι λέγου-*

12. *εισηλθεν* (G *εισελθων*) – *και*: Chr *εισελθων* | ις cum ℵ*(et^{cb})BCEHMV XΔ al^{15} fere Or^{3,750} et $^{4,180.\ 187}$ ... ς ο ις cum DFGKLNSUΓΠ al longe pl Or^{3,748} | *του θεου* cum CDEFGHKMNSUVXΓΔΠ al fere omn it (exc b) vg syr^{cu} et^{utr} Or^{3,748} sqq ter Bas$^{eth\ 258}$ ... Ln om cum ℵBL al^{3} b sah cop arm aeth sax Or^{4,180} et ^{187} Meth^{824} Chr Hil :: at deest in Mc et Lc, nec alibi τ. ιερ. τ. θε. | *εξεβαλεν*: syr^{cu} add *εκ του ιερ. του θεου*, omisso *εν τω ιερω*

13. *ὁ*: D* om | *κληθησεται*: syr^{cu} add *omnibus gentibus* | *αυτον*: ℵ al^{8} post *εποιησατ.* pon (item it vg Ir^{int} Hil *fecistis illam*) | *ποιειτε* cum ℵBL 124. cop aeth Or^{4,180} et ^{187} Eus$^{dem\ 401}$ ... ς *εποιησατε* cum CDEFG HKMNSUVXΓΔΠ al pler Bas$^{eth\ 258}$ (:: ut Lc); item 1. Iust$^{tr\ 17}$ (*δυσχρηστος γαρ υμιν εδοξεν ειναι βοων παρ υμιν· γεγραπται· ο οικ. μου οικ. προσ. εστιν, υμεις δε πεποιηκ. αυτ. σπηλ. ληστ. και τας τραπεζ. των εν τω να. κολλυβ. κατεστρεψε*) Or^{3,752} et ^{755} *πεποιηκατε* (:: ut Mc). Item *fecistis* it vg sah arm Ir$^{int\ 220}$

14. *προσηλθον*: ita in ℵ ipsa prima manu? ex *-ελθοντες* factum | *τυφλ. κ. χωλ.* cum ℵBDL 1. 33. 69. 124. al it vg cop arm aeth syr^{sch} (syr^{cu} *τυφλ. κ. κωφοι*, syr^{hr} *τυ. κ. κωφ. κ. χωλ.*) Or$^{3,755\ bis}$ ... Gb$^{\prime\prime}$ *χωλ. κ. τυφλ.* cum CEFGHKMNSUVΓΔΠ al^{100} fere sah syr^{P} Meth^{824} Chr (:: cf ad Lc 14, 21)

15. *οι αρχ. και οι* (ΚΠ^{*} al om) *γραμμ.* (et. Or^{3,755}): 69. 124. 346. y^{scr} syr^{cu} *οι γραμμ. κ. οι αρχ.* | *εποιησεν*: 28. al it^{pler} (non item e g^{1} q vg) Or^{3,755} (*μετα τουτο γεγραπται οτι οι αρχ. κ. οι γρ. καιτοιγε ιδοντες τα θαυμ. α εποι. ο ις και των παιδων ακουοντες δοξαζοντων* etc) add *ο ις* | *τους κραζ.* cum ℵBDLN ... ς om *τους* c. c unc^{12} al omn^{vid} Or^{2,583} Meth^{824} | *ὡσαννα* (D* rursus *οσσανα*): cf ad v. 9 | *υιω*: Or^{2,283} *ζητήσεις δὲ πότερον ταὐτόν ἐστιν οἶκος δαυ. καὶ υἱὸς δαυ. καὶ εἰ μὴ ταὐτόν ἐστιν, ἡμάρτηται τὸ κατὰ ματθ. γραφικῶς· ὄφειλον ἔχειν ἤτοι δίς· τῷ οἴκῳ δαυ. ἤτοι· τῷ υἱῷ δαυ.* Sunt haec in vv. 9. et 15. dicta; altero igitur loco *οικω*, altero *υιω* scriptum invenit: at nunc quidem Or neutro loco aliter quam *υιω* legisse invenitur. | *δαυειδ*: cf ad 1, 1

16. *ειπαν* cum ℵBDL ... ς *ειπον* cum CN unc^{12} al omn^{vid} | *ακουεις* (et. Or^{2,583} et ^{3,756} Ir$^{int\ 240}$): FΠ 28. 108. 157. 238. 346. al^{20} fere syr^{cu} cop

σιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; 17 [214.6] *καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.*

18 *Πρωῒ δὲ ἐπαναγαγὼν εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασεν.* 19 *καὶ* Mc 18—22 11, 12—14 19—24 *ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· οὐ μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ.* 20 *καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες· πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ;* 21 [215.6] *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται·* 22 [216.4] *καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες λήμψεσθε.*

Chr praem ουκ | *λεγει*: κ al[10] fere it vg (sed non am for san) *ειπεν* | *αυτοις*: D*gr *αυτω* | *οτι* cum BCN unc[13] al pler c f g[1.2.] l vg syr[omn] cop arm Clem[105] Or[2,583] et [3,756] bis Eus[ps 37] ... ND al[6] b e ff[1.2.] h aeth Meth[935] Chr (Or[3,756 ult] *πληρουται επ αυτων το· εκ* etc huc non valet, nec [757] *ωσ μη νενοηκοτασ το· εκ* etc) Ir[int 240] om

17. *καταλιπων* c. NBE[2]GHNΓΠ al pl ... CDE*FKLMUΔ (L *-λειπων*, pler *-πών*, M *-πῶν*) al *-λειπων*: cf 4, 13. 16, 4. | *εξω τ. πολεωσ*: ℵ* (suppl[a]) om | *ηυλισθη* (Δ *υλισεν*) *εκει*: C* *ηυλισθησαν*. Praeterea mm sax add *et docebat eos de regno dei*, item alii cdd[vg] testante correctorio: „Ecclesia addit quod Graeci, Hier., Raban., antiqui et glossati non habent."

18. *πρωι* cum ℵ*BD X[ser] ... ς Ln (ex errore) Ti *πρωιασ* cum CN unc[12] al omn fere Chr | *επαναγαγων* c. ℵ*B*L ... ς Ln *επαναγων* c. ℵ[c]B[2]CEFGH KMNSUVΓΔΠ al omn[vid] (Or[3,757] *τοτε επαναγει εισ την πολιν ην καταλελοιπε - και επαναγων εισ αυτην πεινα* nil probat); item D *παραγων* et it[pl] syr[cu] Hil *transiens* (f g[1.2.] q vg *revertens*) :: cf ad 13, 30. 21, 2. Praeterea M al pauc a c add o $\overline{\text{ις}}$

19. *επ αυτην*: L *επ αυτησ* | *ευρεν*: ℵ* ([3]suppl) om | *ου μηκ.* cum BL ... ς om *ου* cum ℵCD unc[12] al omn[vid] Or[3,757] et [760 sq] Meth[739] Petr[4,27] (:: *μηκετι* Mc, nec ullus praem *ου*) | *εκ σου*: D al *εξου* (cf ad 2, 6) | *γενηται*: ℵ Or[3,757. 760. 761] *γενοιτο* | M *η συκ. παραχρ.*

20. *η* (D[corr] om: ex* errore?) *συκη*: 238. b c e (om et. v. 19.) ff[1.2.] g[1.2.] l vg Hier om (non item f h q gat Op)

21. *ποιησετε*: H y[ser] al *-σητε* | *καν* etc: D al *και τω ορ. τουτ. εαν ειπ.* | *γενησεται* (H praem *και*): syr[cu] add *vobis sic*

22. *αν* cum ℵBHUΘ[c] al mu Or[3,757] ... Ti *εαν* c. CEFGKLMSVΔΠ al longe pl Clem[307] Or[3,759] ... D om | L *αιτησησθαι* | *λημψ.* cum ℵB*DLΘ[c] ... ς *ληψ.* cum B[2]C unc[11] al omn[vid]

23–27 Mc 11, 27–33 Lc 20, 1–8

23. [217.2] *Καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερόν, προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην;* 24 *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ·* 25 *τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς λέγοντες·* 26 *ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν· διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ὡς προφήτην ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην.* 27 *καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπαν· οὐκ οἴδαμεν. ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν*

---

23. *ελθοντος αυτου* cum ℵBCDL 1. 13. 33. 69. 124. Or^{3,764} et^{810} … ς Ti *ελθοντι* (κ al *εισελθ.*) *αυτω* cum EFGHKMSUVΔΠθ^{c} al pler | *προσηλθον*: 33. *-θαν* | *διδασκοντι* (et. Or^{3,764} et^{810}): 44^{ev} a b c e ff^{1} g^{2} h l (non item f ff^{2} g^{1} q vg) syr^{cu} om | Δ om *οι* sec | *και τισ*: c ff^{1} g^{2} *η τισ* :: ut Mc et Lc | *εδωκεν*: θ^{c} post *εξου. ταυτ.* pon (157. post *εξου.*) :: ut Mc

24. *δε* cum ℵBCDθ^{c} unc^{11} al omn^{vid} f g^{2} q syr^{p} Op … Ti Ln om c. LZ it^{pl} vg cop (syr^{cu} et^{sch} arm aeth) | *ερωτησω*: D al mu *επερωτησω* :: ut Mc; cf et. D ad Lc | *καγω* bis: ℵ *και εγω*, sec loc et. 33. 69. al | *λογ. ενα* cum ℵBZθ^{c} unc^{11} al pler … CDF al plus^{15} it (exc q) vg Or^{4,130} *ενα λογον* :: cf Mc et Lc | *ον* (L *ο*): D* om, item d *si dixeritis mihi, et ego*; c e ff^{1} h *dicite mihi, et ego*

25. *το* sec cum ℵBCZ 33. 48^{ev} (1. *του ιω.*) Or^{4,130} … ς om cum D unc^{12} al pler Cyr$^{glaph\,232}$ (:: cf ad Mc et Lc, ubi similiter lectio fluct) | B *ιωαννου* | *διελογιζοντο*: G *παρελογ.* | *παρ* cum ℵCDEFGHKMSUVΔΠ al pler … Ln *εν* cum BLM^{mg}Z al^{6} Cyr^{glaph} (it vg *inter se*, Aug *apud semetipsos*) :: cf 16, 7. 8 ubi *διελογ. εν εαυτ.* non fluct | *εαυτοισ*: L *αυτοισ*

26. *ημιν*: H al pauc *υμιν* | *ουν* c. ℵBCEFGHKMSUVZΔΠ al longe pl e f ff^{1} g$^{1.2}$ h vg syr^{cu} et^{p} cop arm aeth Cyr$^{glaph\,232}$ Ps-Ath$^{maced\,477}$ Chr … DL 28. 126. al plus^{20} a b e ff^{2} q syr^{sch} Or^{4,130} om :: ut Mc et Lc | *ουκ επιστ.*: H b e Op *ου πιστευετε* | *ωσ προφητ.* h. l. cum ℵBCLZ 33. 157. 238. syr^{cu} et^{sch} Cyr^{glaph} (Aug^{libere} *quia tanq. proph. habebant Ioh., quia proph. habent Ioh.*) … ς post *τ. ιωαννν.* cum DEFGHKMSUVΔΠ al pler it (ff^{1} *omnes enim Ioh. ut proph. habuerint*) vg syr^{p} arm | *εχουσιν*: 1. al pauc a c f ff^{1} (vide ante) g^{2} h q vg (non item b e ff^{2} g^{1} am san) syr^{cu} et^{sch} arm^{cdd} Cyr^{glaph} *ειχον* :: ut Mc | B *ιωαννην*

27. *ειπαν* cum ℵD … ς Ln Ti *ειπον* c. BCZ unc^{12} al omn^{vid} | *και αυτοσ* (ita et. b f g$^{1.2}$ q vg syr^{p}): ℵ (a) e ff^{1} h syr^{cu} et^{sch} o $\overline{\text{ις}}$, item *et Jesus* c ff^{2} | *λεγω υμιν* (:: ut et. Mc et Lc): MΔΠ al^{10} fere b c e f ff$^{1.2}$ h q (non g$^{1.2}$ vg) Or^{3,764} et^{769} *υμ. λεγ.*

ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 28 [218.10] *Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωποσ εἶχεν τέκνα δύο· προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν· τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι.* 29 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· οὐ θέλω, ὕστερον μεταμεληθεὶσ ἀπῆλθεν.* 30 *προσελθὼν δὲ τῷ ἑτέρῳ εἶπεν*

---

28. *ανθρωπ.* cum ℵBDLZΠ unc[6] al pl g^{2} am for harl* gat aeth $Or^{3,770}$ et[774] Chr ... Ln add *τισ* cum CEMUΔ 1. 33. al plus[70] it^{pler} vg (et. fu san emm) syrr arm $Or^{3,786}$ $Eus^{luc\ 166}$ $Cyr^{glaph\ 103}$ $Ps\text{-}Ath^{dispu\ 171}$ Op | *τεκν. δυο* cum ℵCDLXZΠ unc[10] al pler $Or^{3,770}$ et[774] et[786] Eus^{luc} Cyr^{glaph} (Chr *υιουσ δυο*, sed[cdd] et. *δυ. υι.*, *τε. δυο*, *δυ. τε.*) ... Ln *δυο τεκν.* cum B 142. 299. (item it vg Hil) (Ps-Ath^{dispu} *δυ. υιουσ*) | *προσελθων* absq *και* cum ℵ*LZ e ff^{1} cop (syr^{cu} nec *και* nec *προσελθ.* habet) Or [3,770] Ps-Ath^{dispu} ... ς Ln praem *και* cum ℵ[c]BCDXΠ unc[10] al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{utr} al Eus^{luc} Cyr^{glaph} | *εν τω αμπ.* (et. $ff^{1.2}$ g^{2} vg): D a b c e f g^{1} h q for emm (non item am san al) Ps-Ath^{dispu} Chr $Dam^{2,809}$ *εισ τον* (D* *το*) *αμπελωνα* | *αμπελ.* sine *μου* cum ℵC*DKLMΔΠ* al[30] fere a b e f $ff^{1.2}$ h q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth $Or^{3,770a}$ Chr $Dam^{2,809}$ ... ς (Gb[00]) Ln add *μου* c. BC[2]XZΠ[2] unc[7] al pl c $g^{1.2}$ l vg cop $Or^{3,770\,c}$ Eus luc Cyr^{glaph} Ps-Ath^{dispu} Op

29. *ο δε αποκριθεισ*: syr^{cu} om | *ου θελω, υστερ.* (ita cum ℵ*Π b e g^{2} h, item B v. 30; a ff^{1} *et postea*; nec $Or^{3,770}$ agnoscit *δε*: ς Ti add *δε* cum ℵ[c]CDLXZ unc[11] al omn^{vid} it^{mu} vg syr^{cu} et^{utr} al Eus Cyr) cum ℵCDLXZ unc[11] al pler it vg syr^{cu} et^{utr} al $Or^{3,770}$(commentatur his: *ηνικα μεντοι ο πρωτοσ ειπεν· ου θελω, προσηλθεν ο πατηρ τω ετερω – ειτα αποκριθεισ ο δευτεροσ ειπε μεν· εγω κυριε, ουκ ελθω δε* etc) Eus^{luc} Cyr^{glaph} Chr $Ir^{int\ 280}$ (agnoscit ordinem nostrum his: *quorum alter quidem contradixit patri et postea poenitetur – – alter autem pollicitus est abire, statim promittens patri, non abiit autem etc*) Hil (similiter agnoscit: *filius senior qui iturum se ad opus negaverit* etc) ... B 4. 13. 69. 124. 238. 262. 346. tol^{2} cop syr^{hr} arm $aeth^{cdd\,2}$ arm^{p} arm^{e} $Ps\text{-}Ath^{dispu}$ *εγω* (13. 69. 124. tol^{2} arm *υπαγω*) *κυριε, και ουκ απηλθεν.* Hunc ordinem confirmant $Isid^{4,85}$ (*ο δε χε δυο προθεισ ενοσ πατροσ παιδασ, τον μεν ακουσαντα εισ τ. αμπ. απελθειν κ. εργασασθαι κ. υποσχομενον μεν, μη απελθυθοτα δε εμεμψατο· τον δε μη επαγγειλαμενον, εργασαμενον δε απεδεξατο*) et Dam (hom. in ficum p. 808 sq *δυο γαρ υιοι, φησιν, ησαν ενι πατρι, και ειπεν τω ενι· πορευου εργαζου εισ τον αμπελωνα. ο δε υπεσχετο μεν, ουκ επληρωσε δε την υποσχεσιν. ειτα φησι προσ τον ετερον· ο δε απηρνησατο μεν λογω, εργω δε το προσταχθεν εξεπερανε.*) | *απηλθεν*: D it^{pl} (non f $g^{1.2}$ q) syr^{cu} (syr^{hr} ad v. 30) add *εισ τον αμπελωνα*

30. *προσελθ. δε* cum ℵBDLZ 1. 33. 69. 124. it (exc h q) vg cop syr^{hr} arm $Cyr^{glaph\ 103}$ ... ς *και προσελθ.* cum CXΔΠ unc[9] al pler h q syr^{utr} (syr^{cu} aeth *και* sine *πρ.*) $Eus^{luc\ 166}$ Chr | *ετερω* cum ℵ*C*DEFGHKUXΔΠ al[100] fere (item *ad alterum* it vg, item syrr arm aeth) $Or^{3,770}$ (vide ad v. 29) Eus^{luc} Cyr^{glaph} $Ps\text{-}Ath^{dispu}$ ... ς (= Gb Sz, sed Gb′) Ln *δευτερω* cum ℵ[c]BC[2]LMSVZ al mu Chr ($Or^{3,770}$ *ειτα αποκριθεισ ο δευτεροσ* vix

ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγὼ κύριε, καὶ οὐκ ἀπῆλθεν. 31 τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός; λέγουσιν· ὁ

---

probat, minus etiam [3,788] οτι ειπεν ο δευτερ. υιος) | ο δε αποκρ. ειπ. (ℵ[c] suppl) : ℵ* om | *εγω* (it vg *eo*; vide 13. 69. etc v. 29) *κυριε* (D add *υπαγω*), *και ουκ απηλθεν* cum iisdem qui v. 29 *ου θελω, υστερον* etc... B al[7] tol[2] cop syr[hr] arm aeth[cdd2] arr Ps-Ath[dispu] *ου θελω, υστερον* (minusc Ps-Ath add *δε*, item vv aliq?) *μεταμεληθεισ απηλθεν* (syr[hr] add *εισ τον αμπ.*)

31. *δυο* (D* *δυω*): syr[cu] add *ut vobis videtur* | *εποιησεν*: D ff[1·] post *τ. θε. τ. πατρ.* (V al syr[cu] cop Ps-Ath[dispu] add *αυτου*) | *λεγουσιν* cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. al[vid] g[1·] l am for emm san tol fr sax cop arm aeth Chr ... ς add *αυτω* cum CXΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg (et. gat mm al) syrr Eus[luc] | ο *πρωτος* cum ℵCLXΔΠ unc[9] al pler c f g[2·] q vg (et. emm gat mm al) fr syr[cu] et[utr] aeth ar[c] Hipp ([138] e catena Nicephori in pentat. etc *και εν τω ευαγγ. δε τον ποιησαντα το θελημ. του πατροσ ειπεν· ο πρωτος*. Sed vide post) Eus[luc 166] (et rursus [167] *εκεινων δε ομολογησαντων οτι ο πρωτοσ, τισ ην ουτοσ ο πρωτ. διασαφει, λεγων· οι τελωναι* etc) Chr Hier et quidem ex veris (veteribus?) quae dicit exemplaribus (in h. l. *Quod dicitur*: Quis ex duobus fecit voluntatem patris, *et illi dicunt* Novissimus: *sciendum est in veris exemplarib. non haberi* Novissimum *sed* Primum, *ut proprio iudicio condemnentur. Si autem* Novissimum *voluerimus legere, manifesta est interpretatio, ut dicamus intelligere quidem veritatem Iudaeos, sed tergiversari, et nolle dicere quod sentiunt; sicut et baptismum Iohannis scientes esse de caelo dicere noluerunt.*) ... Ln *ο υστεροσ* cum B; 4. ο *δευτεροσ* (Dam[809] pergit *και ψεγεται μεν ο προτεροσ, ευφημειται δε ο δευτεροσ*), D 13. 69. 124. 238. 262. 346. Hipp ([138] e codice Mus. Brit. burn. 34. - - *ειπεν· ο εσχατοσ*. Vide supra) Ps-Ath[dispu] (*ερωτα δε ο κυριοσ· τισ - - αποκριθεντεσ δε οι ιουδαιοι φασιν· ο εσχατ. υιοσ*) *ο εσχατοσ*. Item *novissimus* (quod multo rectius ad ο *εσχατ.* quam ad ο *υστεροσ* trahi in promtu est; probat etiam d) a b e ff[1·2·] g[1·] h l am fu for san tol harl* and sax Aug; item exprimunt *ultimum* cop syr[hr] arm aeth[cdd2] arp. Cf praeterea Hil in h. l.(12) *Deinde ipsa Pharisaeorum responsio quid momenti habeat quaerendum est. Dicunt voluntati* iuniorem *obedisse. Hoc rerum ratio non patitur ut simulata professio meritum perfectae veritatis obtineat, ut plus sit fefellisse spondentem quam perfecisse omnia non pollicentem. Quis autem non malit negari sibi id quod poscat, dummodo id quod poposcerit fiat, quam non fieri quod spondeatur ut fiat* – (14) *Denique non ait noluisse sed non abisse. Res extra culpam infidelitatis est, quia in facti erat difficultate ne fieret. Non igitur ire statim ad opus quod praeceptum est noluit, sed quia ire non poterat non iit. In eo enim necessitatis mora sine crimine voluntatis ostenditur. Et in responsione quidem Pharisaeorum quaedam est necessitas prophetiae. Nam inviti licet confitentur quis obsecutus sit voluntati, iunior scilicet filius, obediens professione, licet non efficiens in tempore: quia fides sola iustificat.* Or vero [3,770] verba *λεγουσιν* usque *λεγει αυτοισ ο ις* (ℵ* *κυριοσ*, sed ipse*

πρῶτος. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 32 ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης πρὸς ὑμᾶς ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ. 33 [219.2] Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπος ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. 34 ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. 35 καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν.

33–46 Mc 12, 1–12 Lc 20, 9–19 *Es 5, 1

---

corr ις) plane praeterit, ita ut in suo codice non invenisse credi possit (id quod credidit ac probavit Ln in praef. ed. mai. tom. 2. pag. V.). Addit enim Or l. l. tanquam de suo: και φανερον οτι ο ειπων· ου θελω, και υστερον μεταμεληθεις και απελθων και εργασαμενος εις τον αμπελ. εποιησε το θελημα του πατρος τω εργω· ο γαρ τω λογω επαγγειλαμενος και μη ποιησας, τοις εργοις ηρνησατο ποιειν το θελ. του πατρος. προσχες δε ει δυνασαι χρησθαι τη παραβολη και προς τους ελαττονα μεν η μηδεν επαγγελλομενους etc. Confirmat autem codicem qui videtur Origenis Cyrglaph 103; postquam enim textum (-- δια παραβολης ημας εδιδαξεν ο χς. εφη γαρ ουτως·) inde a verbis ανθρωπος τις ειχε τεκν. δυο usque τις εκ τ. δυο εποι. το θε. τ. πατρος exscripsit, pergit ο απελθων δηλονοτι, και ει βραχυ μεταξυ παρεισεδυ το αδρανες, οκνειν αναπειθον το υπεσχημενον. | οτι οι: ℵ* om οτι (suppl^{c})

32. ιωαν. (B ιωαννης) πρ. υμ. cum ℵBCL 33. 157. 209. 48^{ev} c aeth Or^{3,771} Chn ... ς πρ. υμ. ιωαν. cum DXΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syrr cop | οι δε (F om) τελ. κ. αι πορν. (X om κ. αι πο.) επιστ. αυτω: G om | υμεις δε usq πιστ. αυτω: Δ om | ου cum ℵCLXΔΠ unc^{9} al pler Or^{3,770} et^{771} Chr ... Ln ουδε cum B 1. 13. 22. 33. al^{6} it (exc c e) vg syrr cop aeth Hil Op ... D c e om (c e *vos autem videntes haec* [e om *haec*] *paenitentiam habuistis postea quod non credidistis* [e add *ei*]) | αυτω ult: 33. Or$^{3,770\,sq}$ εν αυτω

33. ανθρωπος cum ℵBC*DKLSVΔΠ al^{40} fere it^{pl} vg cop syr^{p} aeth Or^{3,772} et^{786} Chr$^{edd\,2}$ Leif Hil ... ς (= Gb Sz) add τις cum c^{3}vmgx unc^{6} al pl e f h m syr^{cu} et^{sch} arm Eustheoph^{122} Cyr$^{ex\,660}$ Chr Iriut^{277} | κ περιεθηκαν | εν αυτω: ℵ* (suppl^{c}) v 69. al^{3} om (al εαυτω) :: cf Mc | εξεδετο cum ℵ*B*CL (in Lc et. A, in Mc et. AK) ... ς Ln εξεδοτο c. ℵ^{c}B^{2}DXΔΠ unc^{9} al omn^{vid}

34. αυτου ult: ff$^{1.}$ syr^{sch} *vineae eius*; syr^{cu} om, item Cyr^{lib} Chr

35. εδειραν: U al plus^{40} εδηραν | απεκτ. tum ελιθοβολ. (ita et. f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$

36 *πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ*
ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. 37 *ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς*
τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 38 *οἱ δὲ γεωργοὶ*
ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε
ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ σχῶμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 39 *καὶ*
λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν.
40 *ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωρ-*
γοῖς ἐκείνοις; 41 *λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς,*
καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν
αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. 42 *λέγει αὐτοῖς ὁ*
Ps 118, 22 *Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς· λίθον ὃν ἀπεδοκίμα-*
σαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ
κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;
43 *διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ*

---

m vg cop arm syrP Or^{3,776} Eus^{theoph}): a b c e ff$^{2\cdot}$ h q syr^{cu} et^{sch} aeth Cyr$^{zach\,679}$ Ir$^{int\,277}$ Lcif *ελιθοβ.* tum *απεκτ.*

36. *παλιν*: ℵ* syr^{sch} *και* (ℵ^{c} om) *παλιν*, D *παλ. ουν*, d *iterum vero* (ff$^{1\cdot}$ *rursus iterum*), cop *rursus etiam*

37. *προσ αυτουσ* (et. f g$^{1\cdot2\cdot}$ q vg, item Eus^{theoph}): D al^{4} a b c ff$^{2\cdot}$ h Ir$^{int\,277}$ Lcif *αυτοισ* ... al^{3} e ff$^{1\cdot}$ m Or^{3,782} (Cyr$^{os\,660}$) om· | *τ. υι. αυτου*: a b c e ff$^{1\cdot2\cdot}$ h m Ir^{int} Lcif (non g$^{1\cdot2\cdot}$ q vg) add *unicum*, f *unigenitum* | *λεγων*: 61. b c e ff$^{2\cdot}$ h (non a f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ m q vg) syr^{cu} et^{sch} arm (non syr^{p} cop aeth) Chr (diserte) Ir^{int} Op (non Eus Lcif Amb) add *ισωσ* (*forte*, *forsitan*) :: e Lc

38. *εν εαυτοισ* (L *αυτ.*): V om | *σχωμεν* (Gb′) cum ℵBDLZ 1. 22. 33. arm Or^{3,776} Cyr$^{ioh\,110.\,261}$ et (addito *εαυτοισ*) $^{os\,660}$ et deipar ap Mai^{89}, item *habebimus*, *habeamus* it^{pler} vg Ir^{int} Lcif ... *ς κατασχωμεν* cum CΧΔΠ unc^{9} al pler (ff$^{1\cdot}$ m *possideamus*, Op *obtinebimus*) Eus^{theo} Chr

39. *εξεβαλον* cum BCΧΔΠ unc^{10} al omn^{vid} Or^{3,784} Eus^{theoph} Cyr^{deipar}: ℵ *εβαλον* (:: *εκβαλλειν* apud Mc et Lc), D *εξεβαλαν*, Z *εξεβαλλον* | *και απεκτειναν* (ita et. f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ m q vg Ir$^{int\,277}$): D a b c e ff$^{2\cdot}$ h mm Lcif Iuvenc *απεκτ. και* ante *εξεβ. εξ. τ. αμπ.* :: ut Mc et Lc

41. *λεγ. αυτω* (Cyr$^{os\,660}$ *οι δε προσ αυτον*): 69. 122* om | *απολεσει*: L *αναλωσει* | *αυτουσ*: it (exc ff$^{2\cdot}$) vg Ir^{int} Aug al (non item Lcif) om | *εκδωσεται* (et. Gb Sz) cum ℵBDEGHKLMUXΔΠ (item FSV e silentio) al longe pl; item c al pauc Cyr^{os} *εκδωσει* ... ς (ita et ς et ς^{e} 1624. 1633. 1670; sed alii tacite substituerunt *εκδωσ.*) *εκδοσεται* (Gb″) cum minusc ut videtur vix mu (ut 49^{ev} 50^{ev})

42. *εν ταισ* (z add ....*ισ*: *αγιαισ*?) *γραφαισ* (et. Or^{3,784} Eus^{theo}): 6. e (Or^{2,794}?) Chr$^{edd\,6}$ Ir^{int} om | *ον*: L om | Π* al pauc *εγεννηθη* | ℵ* *παρα κυριω* (ℵ^{c} *-ιου*) | *ημων*: D* 1. 13. 22. al^{15} fere d sl^{ed} et$^{2\cdot}$ *υμων*

θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. 45 [220. 1] *ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει·* 46 *καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπεὶ εἰς προφήτην αὐτὸν εἶχον.*

---

43. αυτης: ℵ* 238. Or[3,705] (sed[sacp] αυτης) αυτου (ℵ[c] αιτης), ff[1] syr[cu] et[sch] om

44. ς (Gb[0]) et Ln [ ] *καὶ* (124. al q om; syr[cu] *πασ γαρ*, syr[p] Chr[com] [non [txt]] *και πασ*) *ὁ πεσὼν* (Chr[com bis] *πιπτων*) *ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον* (sic Or[4,25] et[343] e Lc pro *επ εκεινον τ. λιθ.*) *συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν* (ν ὃ) *δ'* (ϡ δε) *ἂν πέσῃ* (x al -σει) *λικμήσει αὐτόν* cum ℵBCXZΔΠ unc[10] al omn[vid] c f g[1.2] h q vg syr[omn] cop arm aeth Chr Op Aug[consens 2,133] ... om (prob Schu) cum D 33. a b e ff[1.2] Or[3,786] (i. e. comm ad h. l. Explicat diligenter omnia usque ad *τουσ καρπ. αυτης*, tum fine eius parabolae dicto – *και ταυτα μεν ημεισ εισ τον τοπον επηπορησαμεν και το φανεν ημιν ειρηται* – transit ad sqq: *και ακουσαντεσ οι αρχ.* etc. Hinc dubitari nequit quin codex Origenis versum 44. omiserit. Nec magis [4,25] huc trahi potest: *το μεν ευαγγελιον ουτωσ· ουδεποτε ανεγνωτε· λιθοσ ον απεδοκιμασαν - γωνιασ; πασ ο πεσων - λικμησει αυτον.* Licet enim verba *ουδεπ. ανεγνωτε* [absque *εν τ. γραφ.*, ut etiam[2,794]] a Mt pendere videantur, tamen totum locum ex Lc afferri clarissimum inde est quod a verbis *εισ κεφαλην γωνιασ* cum solo Lc pergitur *πασ ο πεσων.*) Eus[theo 122] (omnibus enim a v. 33. usq 43 ad verbum exscriptis addere debebat, opinor, v. 44, si in edd. suis invenisset. Pergit vero: *εστι δε η παραβολη συγγενησ τη παρα τω ησαΐα*) Ir[int 277] (et ipse vv. 33 -43 exscripsit non addito v. 44). Praeterit et. Lcif. Cf et. Cyr[es 660], qui postquam parabolam usque *εν τ. καιρ. αυτων* v. 41 tractavit, addit: *και προσ γε ταυτα φησιν ο χς· δια τουτο λεγω υμιν, αρθησεται αφ υμων η βασ. των ουρανων και δοθ. εθνει ετερω ποιουντι τουσ κα. αυτησ*, sed praeterea nihil add. Contra idem[luc] ap Mai[101] *ειτα ειπων· δια τουτο - τ. καρπ. αυτησ, τοτε επηγαγεν· και ο πεσων επι* etc (:: omnino ex Lc assumpta videntur, apud quem istis oratio concluditur ut versu 43. apud Mt. Accommodavit vero corrector verba Lucae libere ad Mt, ut in interpolationibus eiusmodi usu venit; qua de re iam identidem dictum est)

45. *ακουσ. δε* cum ℵLZ 33. syr[cu] cop... ς Ln Ti *και ακουσ.* cum BCDXΔΠ unc[2] al omn fere it vg syr[sch] et[p] aeth Or[3,786] | *τασ παραβ. αυτου* (ν *αυτων*): D al[2] cat[oxon] *την παραβολην αυτου*

46. *τουσ οχλουσ* cum ℵ[c]BDLXΔΠ unc[9] al pler it vg (*turbas, populos*) syr[p] al Or[3,786] ... ℵ*c al pauc b syr[cu] et[sch] *τον οχλον* (:: ut Mc; item Lc *τον λαον*) | *επει* (prob Schu) cum ℵBDL 1. 22. 33. Or[3,786] et[788 sq] ... ς Ln (ex errore) Ti *επειδη* cum CXΔΠ unc[9] al longe pler | *εισ* (Gb') cum ℵBL 1. 22. Or[3,786] et[788 sq] ... ς *ωσ* cum CDXΔΠ unc[9] al longe pler (it vg etc *sicut prophetam eum habebant* vix probant) :: cf 21, 26 ubi nemo *εισ* pro *ωσ*; item 14, 5. Contra vero et. in Or duobus locis (de sex) codex praebet *ωσ* pro *εισ*

XXII.

1 [221. 5] *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν ἐν παραβολαῖς*
2—14 Lc 14, 16—24 *αὐτοῖς, λέγων·* 2 *ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ.* 3 *καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν.* 4 *πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων· εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμακα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους.* 5 *οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὃς μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὃς δὲ ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ·* 6 *οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς*

XXII. 1. *παλιν* (33. g^{2} vg $Or^{3,791}$ Chr post *ειπεν*, item aliter transp it^{pler} syrr al, ut syr^{cu} *iterum respondit Jesus et dixit illis in parabolis*): F om; E om *ειπ. αυτοις* | *εν* (ℵ* om; [a] suppl) *παραβολ. αυτοις* cum ℵBDL 1. 33. 69. 124. 209. g^{2} vg $Or^{3,791}$ ... ς *αυτοις* (syr^{sch} aeth Chr om) *εν παραβολ.* cum CXΔΠ unc^{8} al pler ff^{2} q (et it^{pler} sed *παλιν* post *αυτοις* posito) syr^{cu} et^{p} arm | *λεγων*: ff^{2} h l arm om (syr^{cu} vide ante, similiter et. syr^{sch})

2. *ωμοιωθη*: F al^{3} (nec non alii) $Dam^{par\,382\,cod}$ *ομοιωθη* | *εποιησεν* sequente *και* (et. $Eus^{ps\,436}$): 1. $Or^{3,791}$ (cf et.^{824}) *ποιων* sine *και*

3. *τους δουλους αυτου*: Hier ad h. l. *et misit servum suum vocare invitatos.* „Haud dubium quin Mosen" – – „si autem *servos* legerimus, ut pleraque habent exx., ad prophetas referendum est." „Servi qui secundo missi sunt, melius est ut prophetae intelligantur quam apostoli, ita tamen si supra *servus* scriptus fuerit. Sin autem *servos* ibidem legas, hic secundi servi apostoli intelligendi sunt." Cf Lc 14, 17, unde lectio ista fluxit.

4. *απιστειλεν*: L *αποστελλει* | *μου* pr (et. $Cyr^{glaph\,100}$): 1. $Or^{3,800}$ om | *ητοιμακα* (Gb') cum ℵBC*DL 1. 22. 33. ... ς *ητοιμασα* cum C^{3}XΔΠ unc^{9} al pler $Or^{3,800}$ $Cyr^{glaph\,100}$ Chr $Dam^{par\,382}$ ... al^{10} fere $Mac^{hom\,15,31}$ *ητοιμασται* | *μου* sec (et. Or Cyr^{glaph} Chr): A b e ff^{2} Dam^{par} om | *σιτιστα* (et. $Or^{3,800\,bis}$ et ^{793} Cyr^{glaph} Chr): G al^{3} ($Or^{3,792}$ libere *το δε ητοιμασμενον αριστον, εν ω οι ταυ. του βασι. και τα σιτευτα αυτου τεθυμενα ην* etc) *σιτευτα*. Praeterea K al^{5} fere ff^{2} g^{1} h q syrr aeth $Chr^{edd\,2}$ add *μου*

5. *ος* (ℵC o, 33. hiat) *μεν* et *ος δε* cum ℵBC*L 1. 22. 33. 69. 124. 238. 346. al^{2} $Or^{3,792}$ et ^{794} (Mac libere *ος μεν* et *αλλος*) ... ς *ο μεν* et *ο δε* cum C^{2}XΔΠU (an potius ut ℵC?) unc^{8} al pler Chr (et. Cyr^{glaph} sed cum Lc miscet) Dam^{par} ... D b c ff^{2} h (non item f ff^{1} $g^{1.2}$ q vg) $Ir^{int\,279}$ Lcif *οι μεν* et *οι δε* | *εις τον* (et. it vg *in*, exc f *ad*): $Or^{3,792}$ *επι* (sed ^{794} *εισ*) *τον* | *επι την* (Gb' prob Schu) cum ℵBCD 13. 33. 69. 125* 157. 346. (et. it vg Lcif *ad*, exc q *in*) $Or^{3,792}$ et ^{794} Chr ... ς *εισ την* cum LXΔΠ unc^{9} al pler Dam^{par}, item *in* q $Ir^{int\,279}$ Op | *αυτου*: D *αυτων* (d *ad negotiationem suam*, ut et. it vg)

δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. 7 ὁ δὲ βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. 8 τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. 9 πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἐὰν εὕρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. 10 καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς, καὶ ἐπλήσθη ὁ νυμφὼν ἀνακειμένων. 11 [222. 10] εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου. 12 καὶ λέγει αὐτῷ· ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφιμώθη.

---

6. *αυτου* cum ℵBCDXΔΠ unc[9] etc (et. Or[3,774], item *αυτου τ. δουλ.*[792]): L Or[3,794] (Eus[ps 436] liberrime *οι δε προσ το μη θελησαι απαντησαι, ετι και διαλαβοντεσ τουσ δουλ. υβρισαν κ. απεκτ.*) Ir[int 279] (ex cdd 4) om

7. *ο δε βασιλ.* (Gb″) cum ℵBL 1. 22. 118. 209. l sah cop[dz] (syr[cu] aeth *και ωργ. ο βασ.* et syr[cu] add *εκεινοσ*) Cyr[zach 797]; item addito *ακουσασ* 13. 69. 124. 346. ff[1·] g[1·2·] h vg cop[wi] (et[cod 1]) arm Chr Eus[ps 436] Ir[int 279], atque ita Ln ... Gb′ Sz Ti *και ακουσ. ο βασ. εκεινοσ* cum CXΔΠ unc[9] al[130] fere f q syr[p] sl Dam[par 382]; item *ς ακουσασ δε ο βασιλ.* (Gb huic lectioni add + *εκεινοσ* cum 33.) cum minusc ut vdtr pauc syr[sch]; item D a b c e ff[2·] Leif *εκεινοσ* (a c e ff[2·] *ille autem*) *ο βασιλ. ακουσ.* | x y[ser] *οργισθη* | *τα* (G om) *στρατευματα* (et. g[1·2·] vg sah syr[utr] arm aeth Or[3,803] Eus[ps 436] Meth[817] Chr Ir[int] Hil): D 1. 118. 209. 238. a b c e f ff[1·2·] h q syr[cu] cop Or[3,792] (et[alibi lib]) Eus[ps 189] (*και πεμψασ, φησι, το στρατ. αυτου ενεπρησε* etc; item Eus[luc 186 lib] *και στρατευμα κινουμενον κατα* etc) Leif *το στρατευμα* (*exercitum*) | *απωλισεν*: 1. 22. 118. 209. Or[3,792] (rursus alludens[801] *αναιρουσι τουσ φονεισ*) *ανειλεν*

8. *εστιν*: Δ Or[3,792] Chr[cdd 3] Dam[par 382] om

9. *εαν* cum ℵBCEFHMUVXΔ al[50] fere Or[3,802] ... *ς αν* cum DGKLSΠ al sat mu Or[3,792] Chr Bas[eth 296]

10. *εκεινοι* (et. f; arm Chr Leif om): D 49. it (exc f) vg Ir[int 279] *αυτου* | *οσουσ*: (it[pler] *omnes quoscumque, omnes quotquot*): ℵD 124. al pauc *ουσ* (f g[1·] vg *omnes quos*) | *ευρον*: D *ευραν* | *νυμφων* cum ℵB*L ... ς Ln Ti *γαμουσ* (c vitiose *αγαμ.*) cum B[mg] CDXΔΠ unc[9] al omn[vid] Or[3,794] et[802] Chr | *ανακειμενων* (K *-νου*): D 13. 61. 69. 346. *των ανακ.*

11. *ειδεν* cum ℵBDEFGHMUΔΠ[2] al pl ... CKLVXΠ* al mu *ιδεν* | *εκει*: ℵ* Chr om (suppl ℵ[c]) | *ουκ* cum ℵBC*LXΔΠ unc[9] al pler Or[3,802] ... C[3]D al pauc (Or[4,379 lib]) *μη*

12. *εταιρε* (et. Or[int 1,87·3,368] Ir[int 279] Ephr ϱξς etc): Or[3,793] om; item testatur schol codicum[4] ap Matthaei: *εν τισι κειται το· εταιρε* | *εισηλθεσ* (et. Or[3,793] et[int]): D b c e ff[1·2·] g[1·] (non f g[2·] h q nec vg) syr[cu] (non item[utr]) Ir[int] Aug *ηλθεσ* (Leif utrumq) | *ο δε*: D *οσ δε*

13 *τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν τοῖς διακόνοις· δήσαντες αὐτοῦ πόδας*
καὶ χεῖρας ἐκβάλετε αὐτὸν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται
20, 16 *ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.* 14 *πολλοὶ γάρ εἰσιν*
κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

15—22 Mc 12, 13—17 Lc 20, 20—26 15 [223.2] *Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον*
ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. 16 *καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ*
τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν λέγοντας· διδάσκαλε,
οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις,
καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀν-
θρώπων· 17 *εἰπὸν οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον*

---

13. ο *βασιλ.* (ff[1·] om) *ειπ.* cum ℵBL 13. 33. 69. 124. 346. (item ff[2·] et h ap Sabat. non ap Mai) ... ς Ti *ειπ.* ο *βασ.* cum CDXΔΠ unc[9] al longe pler itpler vg al Ir[int279] Lcif | *δησαντ. αυτου ποδ. κ. χειρ.* (et. f ff[1·] g[1·2·] am fu for san arm Or[4,379] et saepius Eus[ps 260]; vide et. post): M al[60] fere l (vide et. post) vg[ed] emm (al) sax (non fr) sah cop syr[utr] aeth Ephr[τνγ] et ρξς Or[int 1,87] *δησ. αυ. χειρ. κ. ποδας* ... D a b c e ff[2·] h q syr[cu] Ir[int] Lcif al *αρατε αυτον ποδων και χειρων* (c ff[2·] *χειρ. κ. ποδ.*) *και* | *εκβαλετε* (FX al mu *εκβαλλετε*, Δ *εκβαλατε*, DH 13. 28. 69. 124. al[25] fere *βαλετε*) *αυτον* cum ℵBL 1. 13. 22. 69. 124* 300. g[1·2·] l vg sah cop syr[sch] arm aeth Or[4,379] (item alludit[3,774] et[794]) et[int 1,87] Eus[ps 260] (Ephr *εξενεγκατε αυτον*) Chr Aug al; adde eos qui antea *αρατε αυτον* etc ... ς Ti *αρατε αυτον και εκβαλ.* (FX, Δ, Η etc vide ante) cum CXΔΠ unc[9] al pler f ff[1·] syrP (Ambrst Vict[tun] *tollite illum et* [Vict *eum*] *ligatis manibus et pedibus* [Vict add *et*] *mittite in tenebr.* etc) | Κ *κλαθμοσ*

14. *γαρ* (et. Or[3,791] et[803] Ir[int 279] Hil): a b c g[1·2·] h (non item e f ff[1·2·] q) am for fu san emm iac Hier (ad h. l.) *autem* | *κλητοι* (et. Or[3,791.794] et[803] d): L 1. Or[3,803] c *οι κλ.* | *εκλεκτοι* (ita et. Or[ubiq]): L 1. *οι εκλ.* Cf Barn[4] *μηποτε ως γεγραπται πολλοι κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι ευρεθωμεν.*

15. *συμβουλ.* (DK *συνβ.*) *ελαβον* (ℵ* om *ελαβ.*): c[2] (non item*) Δ 1. 33. al pauc cop arm Or[3,804] et[810] add *κατ αυτου*, item c[3]M al mu (inprimis evglstar) *κατα του ιυ* | *οπωσ* (et. Or[bis]): D f syrr *πωσ* | ℵ* (c suppl) om *εν λογω* (item Cyrglaph[134])

16. *αυτω* (et. ff[2·] g[1·2·] h vg): D a c f *προσ αυτον* (b e ff[1·] q plane om) | *λεγοντασ* cum ℵBL 27. (item[vid] syr[cu] et[sch] aeth; it vg al utrique lectioni respondent) ... ς Ti *λεγοντεσ* cum CDXΔΠ unc[9] al omn fere Dam[par ed] (sub *υ*) | *εν αληθεια* cum ℵBCZ etc Or[3,806] Eus[ps 238]: D[2] Eus[ps 141] Cyrglaph[134] *επ αληθειασ* (D* *-εια*), Ath[ps 841] *την αληθειαν* | *μελει*: EFGHMU al pl *μελλει* | *ανθρωπων*: G 1. 28. 118. 157. 209. al[8] for syr[cu] et[sch] arm[ed] aeth Or[3,806] Eus[ps 238] ([141]om *ανθρ.*) Ath[ps 841] Chr[ixt] montf et[comm] cat[oxon] *ανθρωπου*

17. *ειπον* (cum LZ 33. ... ς Ln *ειπε* c. ℵBC unc[12] al pler Eus[ps 141] Chr :: cf ad 18, 17 Lc 10, 40. 22, 66 Mc 13, 14; sed etiam ad 4, 3. 24, 2) *ουν*

Καίσαρι ἢ οὔ; 18 *γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν· τί με πειράζετε, ὑποκριταί;* 19 *ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον.* 20 *καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;* 21 *λέγουσιν· Καίσαρος. τότε λέγει αὐτοῖς· ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.* 22 *καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθαν.*

23 *Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι λέγοντες* Mc 12, 18–22 Lc 20, 27–39

ημιν: D a b e ff^{1} et^{2} q Cyr$^{glaph\ 134}$ om | *κηνσον*: Δ* om, sed ipse* ante *δοιν*. suppl

18. *ειπεν*: 33. e sah syr^{cu} aeth add *αυτοις*

20. *και λεγει* cum ℵBLXΔΠ unc^{9} al omn fere a c f q vg cop syrr al ... c *ο δε λεγει* ... Ti *λεγει* cum D 69. (ap Wtst; silet Treg) b e ff$^{1.2}$ g^{2} h sah (et. Pist) | *ο ις* cum DLZ 13. 33. 69. 157. 346. it (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} cop arm^{codd} aeth arr perss ... ς om cum ℵB (C vide ante) XΔΠ unc^{9} al pler f sah syr^{p} arm^{ed} sl :: ut Mc | *αυτη* post *εικων* cum ℵBCDXΔΠ unc^{9} rell omn fere it vg (*imago haec*, exc ff^{1} *haec imago*) etc (sah cop *haec imago et haec inscriptio*) ... Ti post *επιγραφη* cum LZ 157. (L *η εικωνα και*: videtur *α* ab altera lectione pendere) ... 253. Valentt ap Clem^{978} (*επι του προκομισθεντος νομισματος ο κυριος ειπεν οὐ· τινος το κτημα, αλλα· τινος η εικ. και η επιγραφη;*) Or^{3,807} (*ειπων· επιδειξατε – κηνσου, επυθετο τινος η εικ. και η επιγρ.*) Amb Promiss om (:: ap Mc post *εικων*, nec fluct)

21. *λεγουσιν* cum ℵB g^{2} syr^{sch} arm Promiss ... ς Ln Ti add *αυτω* cum DLXZΔΠ unc^{9} rell omn^{vid} it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} sah cop | *αυτοις*: 49^{ev} a b c f ff^{1} g^{2} h (non item e ff^{2} g^{1} q vg) add *ο ις* | *ουν* (et. f ff^{2} g^{1} g^{2} q vg sah syr^{utr}, item Or^{3,810}; cf et. Iust$^{apol\ 1,17}$ *ηρωτων αυτον ει δει καισαρι φορους τελειν, και απεκρινατο· ειπατε μοι τινος εικονα το νομισμα εχει. οι δε εφασαν· καισαρος. και παλιν ανταπεκρινατο αυτοις· αποδοτε ουν τα καισαρος τω καισαρι και* etc): D al^{4} a b c e ff^{1} syr^{cu} cop arm aeth (Or$^{3,808\ bis}$, at in tali causa multo plus probat quod addit semel quam quod bis om; nec magis probant Did$^{tri\ 1,25}$ Chr; Tert vero aliiq Latt revera ab italis edd. pendere videntur.) | *καισαρι* cum ℵBLXZ unc^{8} al omn fere Clem^{306} Did^{tri} Chr ... DKΔΠ al pauc Iust (vide ante) Or$^{3,808\ bis}$ et^{810} (Clem^{172} libere alludit *τα καισαρος αποδους τω καισαρι*) Bas$^{monast\ 518}$ (sed et. *τα του καισ.*) Dam$^{par\ cod}$ (sub *υ*) *τω καισαρι* :: similiter Lc fluct

22. *απηλθαν* cum BD 59. 61. 70. 91. ... ς *-λθον* cum ℵLXZΔΠ unc^{9} al pler Or^{3,804} et^{809}

23. *εν*: ℵ* (C om) praem *και* (cop *in illa autem die*) | *αυτω*: ℵ* om (suppl^{c}) | *σαδδουκαιοι*: 13. 69. 124. 209. 346. al pauc arm praem *οι* | *λεγοντες* cum ℵBDMSZΠ* (Δ ad *λεγοντες* sq transilit) al$^{\omega}$ fere aeth (confirmant eandem scripturam syr^{cu} et^{sch} *et dicentes ei – et interrog.*) Or^{3,809} et^{811} (libere^{812} *προσηλθον ουν τω ιω σαδδουκαιοι οιτινες ελεγον* etc) Meth^{778}

μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν 24 λέγοντες· διδάσκαλε, Μωϋσῆς εἶπεν· ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 25 ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί, καὶ ὁ πρῶτος γήμας ἐτελεύτησεν, καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 26 ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. 27 ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν ἡ γυνή. 28 ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. 29 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. 30 ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι

•Deu 25, 5

Epiph^{557} ... ς Ln οι λεγοντες cum ℵ^{c}EFGHKLUVΠ^{2} al pl sah cop syr^{p} arm; item *qui dicunt* it (ff^{1}· *negantes*; d *dicentes*) vg | επηρωτησαν: U ηρωτησαν

24. μωυσης c. BDKLMZΠ al mu it vg (et. for gat mm al, sed non am fu) sax fr ... ς μωσης c. ℵEFGHSUVΔ al pl am fu (et. Or$^{3,812\cdot821}$) | ειπεν (e *scripsit*, mm *mandavit*): e mm syr^{cu} et^{sch} cop add ημιν:: cf Mc et Lc | επιγαμβρευσει cum ℵBLΔΠ unc^{9} al fere omn (13. 69. praem και) Or^{3,812} Chr, item syrr sah arm aeth ... Ln praem ινα cum DZ^{vid}, item cop ît vg (*ut ducat*, d *ut nubat*) :: Mc et Lc ινα λαβη | τεκνα: b c e ff^{2}·g$^{1\cdot2}$· q vg *filium* (f ff^{1}· h *filios*) | τ. γυναι. αυτου (et. Or^{3,812}): D om | αναστησει: FHM al^{10} fere εξαναστ. :: ut Mc et Lc

25. δε (et. Or^{3,821}; ff^{1}· h *ergo*): D q om | γημας cum ℵBL 1. 22. 33. 124. 157. 209. 299. al^{5} Or^{3,821} ... ς γαμησας cum DΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler Chr | γυν. αυτου: L al pauc for om αυτ.

26. ομοιως: U al aliq add δε | εως: M* syr^{sch} και εως

27. παντων: Δ e Chr om | η γυνη cum ℵBLUΔΠ* 1. al^{5} e syr^{cu} aeth ... ς Ln Ti και η γυνη c. DΓΠ^{2} unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} sah cop al Chr

28. αναστ. ουν cum ℵBDL 1. 69. 124. ... ς ουν αναστ. cum XΓΔΠ unc^{9} al pler ... b c e *in resurr. autem* | των επτα εσται (ita f): D εστ. τ. επτ., item c ff$^{1\cdot2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ h q vg *erit de septem* ... b e syr^{cu} om τ. επτ. | γυνη: r 1. al arm η γυνη | παντες: b e syr^{cu} (iidem qui ante των επτ. om) *septem* | αυτην: GM^{mg} 28. 33. al pauc arm syr^{p} add γυναικα :: e Mc et Lc

29. αποκριθ. δε: ℵ και αποκριθ., b e h syr^{cu} et^{sch} nil nisi *respondens* (vel *respondit et*) | αυτοις: SV al^{15} fere om

30. γαμιζονται (Gb') cum ℵBDL 1. al^{7} (Clem^{533} αλλα μετα την αναστασιν, φησιν, ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται) Or^{3,823} et ^{824} Ath^{1,425} Isid^{4,146} ... ς Ti εκγαμιζ. cum EFGHKMSUVΓΔΠ al pler Or^{1,522} ... 33. 124. 157. Or^{1,281} et^{4,827} Meth^{778} (et^{683}) Epiph^{557} et^{1032} Chr γαμισκονται (al pauc εγγαμισκ. et εγγαμιζ.) (:: formae εκγαμιζ. et εκγαμισκ. ap antiq. Graecos ut vdtr plane non inventae sunt; nec magis fere γαμιζ. nisi quod Apollon. de syntax. habet: ἔστι γὰρ τὸ μὲν γαμῶ γάμου

θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ εἰσίν. 31 *περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν* *Ex 3,6
οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος· 32 *ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων.* 33 *καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.*

μεταλαμβάνω, τὸ δὲ γαμίζω γάμον τινὶ μεταδίδωμι. γαμισκ. ex plurib. locis, ut Aristot. Heraclid. Florileg. ap Stob. Clem, affertur. Praeterea *ἐκγαμηθῆναι* iniquum enubendi sensum [*ὅταν εἰς ἕτερον γένος ἐκδοθῇ παρθένος, οἱονεὶ τοῖς μὴ προσήκουσιν* Suid] habet.) | *αλλ*: D *αλλα* | *αγγελοι*: 1. 22. Or^{1,284} et ^{3,823} sq et ^{827} *οι αγγ.* | *θεου* cum BL 13. 28. 33. 69. 124. 157 al^{15} fere Chr; item ς Ti *του θεου* cum LΓΔΘ^{b}Π unc^{9} (in E *του θε.* usq *εισιν* in rasura scripta sunt; nonnihil defuerat) al pler Meth Epiph Chr; item *dei* ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg syr^{sch} et^{p} cop aeth Or int^{4,493} et ^{667} ($^{503.537}$) … Gb^{0} Ln om cum ND 1. 209. a b c ę f ff$^{2.}$ h q harl* syr^{cu} sah arm Or^{1,284} et ^{3,823} sq et ^{827} (et int^{3,978}) Amb al :: ut Mc | *εν*: U al *οι εν* | *τω ουρ.* cum SBL 1. 33. 69. 124. 157. 209. 346. 48^{ev} p^{scr} sah cop Or^{3,823} sq et ^{827} (^{1,284} *οι αγγ. οι εν τοις ουρανοις*) … ς om *τω* cum DΓΔΘ^{b} vid Π unc^{9} al pler Meth Epiph Chr | *εισιν*: 1. it vg sah cop arm Or^{1,284} et ^{3,823} sqq post *αλλ* pon :: ut Mc

31. *υμιν* (et. Or^{3,828} et ^{4,340}; it^{pl} [non c h q] vg [non for al] post *λεγοντ.* pon): KΔΠ al^{15} fere e syr^{cu} et^{p} Ir$^{int\,232}$ om

32. *ισαακ* (et. S^{c}): S*D b e h *ισακ* | *ο θε. ισ. και ο θε. ιακ.*: S om ὁ utrumq (Or^{3,828} *ου γαρ γεγρ.· εγω θε. αβρ. κ. ισ. κ. ια. αλλ· εγω ειμι θε. αβρ. κ. θε. ισ. κ. θε. ια. και ουτως γε ανεγραψαν ματθ. κ. μα. κ. λουκ.*) :: similiter in Mc fluct lectio | *εστιν θεος* (cum ND etc, Ln *ο θε.* cum BLΔ etc: accuratiora vide post) *νεκρ.* cum SBDLΔ al^{10} fere it vg sah cop syr^{cu} et^{sch} arm^{p} perss Or^{1,745} et ^{3,290} Eus$^{ps\,235}$ Chr (Hom$^{cl\,3,55}$) Ir$^{int\,232}$ Or$^{int\,1,85}$ Hil^{saep} … ς *εστιν ο* (Π om) *θεος θεος νεκρ.* cum EFGHKMSUVΓΘ^{b} vid Π al pler syr^{p} arm Or^{3,828} et ^{829} inprimis ^{4,341} Const ^{6,30} Chr$^{mo\,2}$ cat^{oxon} | *θεος* absque ὁ c. ND 28. 67. al Eus$^{ps\,235}$ (*εδιδαξεν ο σωτηρ ειπων· ο θεος αβρ.* usq *ζωντων*) Chr; cf et. Hom$^{cl\,3,55}$ (*τοις λεγουσιν οτι αβρ. κ. ισ. κ. ια. απεθανον, εφη· ουκ εστιν θεος νεκρ. α. ζωντ.*), item Or^{3,290} (*εγω ο θε. αβρ.* usq *ιακ.*, *ᾧ επηνεγκεν ο* $\overline{χς}$· *θεος δε ουκ εστ. νεκρ. α. ζωντ.*)… Ln *ο θεος* c. BLΔ 1. 33. 157* 209. 238. y^{scr} sah cop (Or^{1,745} *μαθοντες και το· ο θεος ουκ εστ. νεκρ. α. ζωντ.*) Ceterum si Origenis auctoritas antiquissimis edd praestaret, cum ς edendum esset. Ille enim 4, 341 plenis totius loci scripturis ex Mt et Mc et Lc allatis Matthaeo dat *ο θεος θεος*, Mco et Lcae *ο θεος*. At invitis h. l. omnibus antiquissimis quibuscum consentire solet testibus – quod enim alibi nullius evglstae nomine apposito contrariae lectioni accedit parum valet – vereor ne librariorum licentia byzantinam lectionem intruserit. Antiquitatis certe laudem nostra (et Irenaei) scriptura communem cum Origene ^{4,341} habet. Origenis vero lectionem commendat quod Matthaeo proprium quid et a Mc diversum tribuit.

33 *διδαχη*: M *διδασκαλια*

31—40 Mc 12, 28—31 Lc 10, 25—27

34 [224.6] *Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό,* 35 *καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων αὐτόν·* 36 *διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ με-*
*Deu 6, 5 *γάλη ἐν τῷ νόμῳ;* 37 *ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου.* 38 *αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη καὶ πρώτη ἐντολή.* 39 *δευ-*
*Lev 19, 18 *τέρα ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.* 40 *ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος κρέμαται καὶ οἱ προφῆται.*

34. *ακουσαντες*: e syr^{cu} *cum vidissent* | *επι το αυτο* (ita et. ff^{1} g$^{1.2}$ q vg cop syr^{utr} arm Or$^{int\ 2,830}$; sah *inter se*): D b c e ff^{2} h (*f in unum ad eum*) syr^{cu} aeth Hil *επ αυτον*

35. *και* pr: Δ om. | *νομικος* (FGH al add *τις*): 1. al^{2} e arm Or$^{int\ 3,830}$ om | *πειραζ. αυτον* cum ℵBL 33. e ff^{1} g$^{1.2}$ l q vg sah cop syr^{sch} aeth Or^{int} ... ς Ti add *και λεγων* cum DΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn fere b c f ff^{2} h fu sax syr^{cu} et^{p} arm Chr

36. *μεγαλη* (syr^{cu} *magnum et primum* :: cf Mc): D 122. post *νομω* pon

37. *ο δε εφη αυτω* cum ℵBL 33. sah cop Or$^{int\ 3,830}$ ... D it (exc q) vg syr^{cu} *εφη αυτω* $\overline{ις}$ ... Gb Sz *ο δε* $\overline{ις}$ *εφη αυτω* cum EFGHKMSUVΓΔΘ^{b}Π al^{150} fere; item ς *ο δε* $\overline{ις}$ *ειπεν αυτω* cum minusc vix mu q; adde syr^{utr} arm aeth | *τη* prim cum ℵ^{c}DKLMSΣΠ al pm ... ℵ*BEFGHUVΓΔΘ^{b} al plus^{50} Clem^{304} om (Gb^{00}). Item *τη* sec cum ℵDKLMSΣΠ al pl Clem ... ℵ^{mai} EFGHUVΓΔΘ^{b} al^{30} fere om (Gb^{0}). Item *τη* tert cum unc omnib al pler Clem ... al pauc om | *διανοια σου* (et. it exc^{2} vg sah cop syr^{p} arm Or$^{int\ 1,85.\ 3,830}$ et$^{ter\ 831}$ et^{832}): e syr^{cu} Clem Or$^{int\ 3,30}$ et^{4,618} *ισχυι σου* (Or^{int} *ex totis viribus tuis*, e *in omni virtute tua*) ... Θ^{b} 13. 68. 69. 124. 26^{ev} syr^{sch} et^{hier} cop^{dz} aeth *ισχυι σου και εν ολη τη διανοια σου*, similiter e *in omni iustitia et in tota cogitatione tua* (Bas$^{eth\ 237}$ *εξ ολ. τ. καρδ. σ. κ. εξ ολ. τ. ψυ. σ. κ. εξ ολ. τ. ισχυ. σ. κ. εξ ολ. τ. διαν. σ.*, item reg fus^{335}, mixtis Mt et Mc) :: cf Mc

38. *η* (D om) *μεγαλ. και* (L add *η*) *πρωτη* (Gb′) cum ℵBDΘ^{gr} LΖ 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 346. 26^{ev} it (exc f q) vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{hier} aeth al Or$^{int\ 3,830}$ sqq Hil Aug^{consens} ... ς *πρωτ.* (ΔΘ^{b} Bas *η πρ.*) *και μεγ.* cum ΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler d f q syr^{p} arm pers^{p} Bas^{eth} Op

39. *δευτερα* sine *δε* cum ℵB ... ς Ln Ti *δευτ. δε* cum DLΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} it vg (Cyp^{bis} al *et secundum*, item syr^{cu}) syr^{utr} sah cop al Bas$^{eth\ 237}$ Or$^{int\ 1,85}$ | *ομοια*: B *ομοιωσ* | *αὐτῇ*: sic 1. 33. 69 ti al haud dubie mu it vg syrr sah cop al; D al pauc (Bas$^{reg\ bre\ 468}$) *ταυτη*, Δ 238. *αυτησ* (Chr^{edd} *ταυτησ, αυτησ, αυτη*) ... EFGHKMUVΓΠ al pl *αὕτη* (Γ *αὐτη* ut et. alii; L *αὐτη* sine accentu): ita Gb′ :: cf Mc ... B plane om | *αγαπησεισ*: E *-σησ* | *σεαυτον* cum ℵBDΠ^{2}LΓΔΠ unc^{11} al pl Clem^{304} Bas$^{es\ 567}$ et^{alib} ... Gb′ *εαυτον* cum ℵ*VΘ^{b} al plus^{50} Bas^{eth}

40. *ταισ*: M om | *ολοσ*: ℵ* (suppl^{c}) syr^{cu} et^{sch} sāh cop om (Aug$^{serm\ dom}$ *non tantum ait* lex pendet et prophetae, *sed etiam addidit* tota lex et prophetae) | *κρεμαται κ. οι προφ.* (Gb′) cum ℵBDLΖ 33. it vg syr^{cu}

41 [225.6] *Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺς* 41—46 Mc 12, 35—37 Lc 20, 41—44
ὁ Ἰησοῦς 42 *λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός*
ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ Δαυείδ. 43 *λέγει αὐτοῖς· πῶς οὖν*
Δαυὶδ ἐν πνεύματι καλεῖ κύριον αὐτόν, λέγων· 44 *εἶπεν κύριος* Ps 110, 1
τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου. 45 *εἰ οὖν Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον,*
πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν; 46 [226.2] *καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἀποκριθῆναι*
αὐτῷ λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆ-
σαι αὐτὸν οὐκέτι.

XXIII.

1 [227.10] *Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθη-* Mc 12, 38 Lc 20, 45

---

et[sch] aeth Bas[es 567] Or[int 1,85 et 3,30 et 972 et 4,618] Iac[nis 11] Tert al ... ς *και οι προφ. κρεμανται* cum ΓΔΘ[b]Π unc[9] al omn fere sah cop syr[P] Clem[304] Or[3,981 fragm et int 3,831] Bas[reg fus 336]

41. *των*: Δ om | *αυτους*: FKΓΠ al *αυτοις* | *ο* $\overline{\text{ις}}$: y[ser semel] syr[cu] om

42 sqq *δαυειδ* (ita h. l et. Θ[b]): cf ad 1, 1. | *του δαυ.*: Κ om *του*

43. *λεγει αυτοις* cum ΚΒDΓΔΠ unc[9] it[pler] vg sah syrr al Aug al ... LZ 1. 33. al[5] f ff[1·] cop arm aeth Dial[127] Or[int 3,833] (at [4,633] libero *at illi responderunt*: *David. Et dominus*: *Quomodo ergo* etc) Amb add *ο* $\overline{\text{ις}}$ | *εν πνευματι*: 61. al syr[cu] et[hr**] aeth (Did[tri 3,33]) add *αγιω* | *καλει κυρ. αυτ.* cum ΚLZ; item Ln *καλ. αυτ. κυρ.* cum BD 33. it[pler] vg (item syr[cu] et[sch] sah cop) Did[tri] Cyr[deipa 99] Aug al ... ς Ti *κυριον αυτον καλ.* cum ΓΔΠ unc[9] al pler e q arm (syr[P] *κυ. κα. αυ.*) Dial[127] Chr Thdrt [1,1391] Or[int 3,833 bis et 4,633] Δ om *δαυ.*

44. *κυριος* c. ΚBDZ ... ς Ti *ο κυρ.* c. LΓΔΘ[b]Π unc[9] al omn[vid] Dial[127] Did[tri] (Epiph[356]) | *αν*: F* om | D *εκθρους* | *υποκατω* (Gb') cum ΚBDGLUZΓ al[25] fere b e h q syr[cu] et[sch] sah cop Aug ... ς *υποποδιον* cum EFHK MSUVΔΘ[b]Π al pler it[pl] vg syr[P] arm aeth Cyr[deipa 99] Or[int 3,833] Hil :: cf Lc et Mc

45. *καλει* cum ΚBLΓΘ[b] unc[7] al pl e ff[1·] g[1·] q vg fr sah cop[dz] syr[cu] et[sch] Cyr[deipa 99] Chr Or[int 3,833] ... DKMΔΠ ti* al[50] a b c f ff[2·] g[2·] h l fu sax syr[hr] syr[P] c.* cop[wi] et[cod] Dial[127] Eus[Ps 702] Nyss[cunom 7] Thdrt [1,1391] (*κα. αυ. εν πν. χυ.*) Cyp Hil praem *εν πνευματι* | *καλει αυτ. κυρ.* (et. Eus[s] Nyss Cyr[deip] Chr): (Θ[bentl], non item mai) 235. 44[ev] Dial[127] Or[int 3,833] *κυρ. αυτ. καλ.* (syr[cu] aeth *κυ. κα. αυ.*)

46. *ιδυνατο* cum ΚΒ*DLΣΓΘ[b]Π unc[9] (Δ *δυνατο*) al ut vdtr pl ... B[2] 1. al plus[20] Cyr[deip] *ηδυνατο* | *αποκριθ. αυτω* (prob Schu) cum ΚBDKLZΔΠ al plus[30] a b c g[1·2·] h l q arm fu for tol syrr Cyr[deip 99] Or[int 3,833] Op ... ς *αυτ. αποκρ.* cum EFGHMSUVΓΘ[b] al pl e f ff[1·2·] vg[ed] et gat eimn Amb | *ημερας* (et. it[pler] vg sah cop syr[sch] et[P] arm aeth): DE*[vid] al[4] a q syr[cu] et[P mg cod] Cyr[deip] Or[int 3,833] Op *ωρας*

XXIII. 1. *ο* $\overline{\text{ις}}$ cum ΚDLZΓΔΘ[b]Π unc[8] al pler ... Ti om *ὁ* cum BV al pauc.

τωῖς αὐτοῦ 2 *λέγων· ἐπὶ τῆς Μωϋσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.* 2 *πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν ποιήσατε καὶ τηρεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσιν*
Lc 11, 46 *γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν.* 4 [228. 5] *δεσμεύουσιν δὲ φορτία βαρέα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, αὐτοὶ δὲ τῷ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινῆσαι αὐτά.* 5 [229. 2] *πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσιν γὰρ*
G a
Mc 12, 38 a
Lc 11, 43
20, 46
τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα, 6 *φιλοῦσιν*

Praeterea D 69. 124. 346. syr^{cu} aeth Or$^{int\ 3,835}$ post *ελαλησ.* pon. Totum vers. e sic: *Et dixit illis: Super* etc

2. *λεγων*: syr^{cu} om | *μωυσιωσ* cum ℵBDKLZΠ al sat mu ... ς *μωσιωσ* c. ΓΔΘ^{b} unc^{8} al pl; ceterum vide ad 8, 4. 17, 3. 19, 7. | *μω. καθιδρ.* (syr$^{p\ mg\ gr}$ *θρονου*) cum ℵBLZΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler Ephr$^{gr\ \pi\varepsilon}$ Chr Dam par^{516} ... D 13. 69. 238. 346. it vg (Or^{3,752} *οι επι τησ καθιδρ. μω. αυχουντεσ καθιζισθαι*) Eus$^{ps\ 374}$ Cyr$^{hr\ 175}$ Ir$^{int\ 241}$ Or$^{int\ 3,835}$ Hil *καθ. μω.* (cf et. Hom$^{cl\ 3,18}$ *επι τησ καθ. μωυσ. εκαθησαν οι γρ. και οι φα.· παντα ουν οσα λεγωσιν υμιν, ακουετε αυτων.*) | *εκαθισαν*: EGHK al mu *-θησαν*

3. *εαν* (Gb′) cum ℵLZΔΘ^{b}Π unc^{6} 1. 13. 22. 33. 69. 124. 346. al plus^{50} Ephr$^{gr\ \pi\varepsilon}$ ... ς Ln *αν* cum BDFKSΓ al pm Eus^{ps} Ephr$^{\alpha}$ Chr Dam^{par} | *ειπωσιν* (Chr Dam^{par} *λεγωσιν*, item Hom^{cl}) *υμιν* (D^{gr} om) sine *τηρειν* (Gb′ prob Schu) cum ℵBDLZ 1. 124. 209. it^{pler} vg syr^{cu} sah cop arm aeth arr Eus^{ps} Ir$^{int\ 241}$ Or$^{int\ 3,382}$ et^{835} Hil ... ς add *τηρειν* cum ΔΘ^{b}Π unc^{8} al pler f* vid q syr^{sch} et^{p} perss Dam$^{par\ 516}$; item Γ 26^{ev} Ephr$^{gr\ \pi\varepsilon}$ et$^{\alpha}$ Chr Dam$^{paul\ 257}$ Or$^{int\ 3,836}$ *ποιειν* | *ποιησατε* (D 1. 209. *ποιειτε*) *και τηρειτε* cum ℵ (ℵ* omissis *και τηρ.*, ℵ^{c} suppl) BDLZ 1. 124. 209. fu for sah cop syr^{hr} arm aeth Eus^{ps} Hil^{sem} ... ς *τηρειτε και ποιειτε* cum ΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler it vg (et. am emm) syr^{cu} et^{utr} Dam$^{par\ 516}$ Ir^{int} Hil^{sem} ... Γ f$^{scr\ *}$ Ephr^{bis} Chr Dam^{paul} Or$^{int\ 3,835\ sq}$ (et ^{3,382} *audite et facite*) Hil^{sem} Aug^{saep} *ποιειτε*

4. *δε* (Gb′) cum ℵBLMΔΠ 1. 33 al plus^{20} a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l q am tol emm iac sah cop syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} *και δισμ.*) Op al ... ς *γαρ* cum D*EFGH KSUV al pl e f h vg (et. for al) sl Chr Dam^{par} Ir$^{int\ 241}$ ... D**Γ al^{7} arm arr sax fr om | *βαρεα* (ℵ *μεγαλα βαρεα*) cum ℵL 1. 209. a b e ff$^{2.}$ h syr^{cu} et^{sch} cop arr pers^{p} Ir$^{int\ 241}$ ... ς Ln Ti add *και δυσβαστακτα* (D* *αδυσβ.*) cum BDΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler e f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l q vg sah arm syr^{p} aeth Chr Dam$^{par\ 516}$ :: cf Lc | *αυτοι δε τω* cum ℵBDL 33. 157. syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth Ir$^{int\ 241}$ Hier (sed non ad h. l.) Amb Op ... ς Ti *τω δε* cum ΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler it vg arm syr^{p} Chr Dam^{par}

5. *πλατ. γαρ* (Gb′) cum ℵBDL 1. 13. 22. 33. al^{30} fere it vg sah cop syr^{utr} Chr Dam$^{par\ 516}$ cat^{ox} (x^{comm}) Or$^{int\ 3,838}$ ... ς Ti *πλατ. δε* cum ΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al longe pl (syr^{cu} *και πλατ.*) Bas$^{eth\ 300}$ | *κρασπεδα* cum ℵBD 1. 22. a e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg (et. am fu for ing tol emm), item addito *αυτων* b c san sah aeth cat^{oxon} ... ς (Gb$^{\beta}$) add *των ιματιων αυτων*

δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς 7 *καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββεί.* 8 [230. 10] *ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββεί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ διδάσκαλος, πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε.* 9 *καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιος.* 10 *μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί,*

cum rθ^{b}π unc^{9} al pler f ff^{2*} h q mm gat (mm gat *vestimenti sui*) syrr cop arm (Epiph^{33} aliud) Bas^{eth} 300 Chr Dam^{par} Or^{int} 3,837 sq; item omisso *αυτων* lz 243.

6. *φιλ. δε* cum ʀBDKLM^{2}Δ^{2}Π* al^{20} fere it (exc e) vg (et. san for emm) sah cop syr^{p} ... ς *φιλ. τε* cum EFGHM*SUVθ^{b}Π^{2} al pl (syr^{cu} et^{sch} aeth) Bas^{eth} Dam^{par}; 157. al^{3} e am fu Chr *φιλ. γαρ* ... r arm Cyp nil nisi *φιλ.* | *την πρωτοκλισ.* (*-κλισιαν* cum ʀ*BD[*πρωκλεισιαν*]EKMSUΠ: FGHV rΔθ^{b} *-κλησιαν*, item L *-κλησιας*): ʀ^{c}L 1. 33. al pauc it^{pl} (non b e ff^{2*} q) vg syrr arm aeth Bas^{eth} Dam^{par} Hil Op *τασ -σιασ*

7. *και τουσ* usq *αγοραισ*: r al pauc om | *ραββ.* semel, non bis, (Gb′) cum ʀBLΔθ^{b} 2 1. 13. 22. 33. al^{12} it vg sah cop syr^{sch} aeth arr pers Bas^{eth} cod Chr Dam^{par} 516 Cyp al ... ς Ti *ραββ. ραββ.* cum Drθ^{b*}Π unc^{9} al pler syr^{cu} et^{p} arm Bas^{eth} 300 (cf et. Iust^{tr} 112 *εαν ουν μη των διδαγματων των εαυτουσ υφουντων και θελοντων ραββι ραββι καλεισθαι καταφρονησητε--*). Praeterea *ραββει* cum ʀBDEFKrΔθ^{b} (alibi et. ACMPXΔ) sah (alibi et. go) ... ς Ln *ραββι* c. GHLMU(SV ut vdtr)Π al certe pler

8. *ραββει* ut ante (exc Kr) ... ς Ln *-ββι* (et. Kr h. l.) | ʀ* (suppl^{a}) sah om *υμεισ* usq *ραββ.* | *ο διδασκαλ.* (Gb′ prob Schu) cum ʀ^{ca}BU ti* 6. 11. 33. 61. 108. al^{60} fere (et. syrr ut videtur, aliud enim nomen v. 10 adhibent) Clem^{108} (*ει δε εισ διδασκαλοσ εν ουρανοισ, ωσ φησιν η γραφη, ομολογουμενωσ οι επι γησ εικοτωσ αν παντεσ κληθησονται μαθηται*) Or^{3,182} (*και υμεισ μη καλεσητε διδασκαλον επι τησ γησ· εισ γαρ εστιν υμων ο διδασκ. ο πατηρ ο εν τοισ ουρ.*) Eus^{ps} mai 98 (*εκπεμπει τουσ απ. επι τω μαθητευσαι παντα τα εθνη, προτερον παιδευσασ αυτουσ μη καλειν διδασκαλον επι τησ γησ*) Chr ... ς *ο καθηγητησ* cum ʀ* et^{cb} DLrΔθ^{b}Π unc^{8} al pl Nyss^{euno} 10 (*μη καλεσητε καθηγητην επι τ. γησ· εισ γαρ εστ. υμων καθηγ. ο* $\overline{\chi s}$) Bas^{eth} Dam^{par}. Praeterea ς (= Gb) add *ο* (HU om) $\overline{\chi s}$ cum E*FGHKMSUVrΔ al pler syr^{cu} et^{p} c.* (item$^{cod\ mg}$) Dam^{par} ... om c. ʀBDE^{2}Lθ^{b} vid (e spatio) Π 1. al plus^{15} it vg sah cop syr^{sch} (et$^{p\ cod}$) syr^{hr} arm aeth pers^{s} (Or^{3,182} vide ante) Bas^{eth} 300 Chr Cyp al | *παντεσ* (syr^{cu} om *παντ.*) usq *ιστε*: U al plus^{30} ad finem v. 9 transpon

9. *υμων* pr (et. Bas^{eth} 300 Cyr^{ador} 324 Dam^{par} 516): D 26^{ev} *υμιν* (D *-ειν*), item *vobis* it vg sah cop etc; item Clem^{551} (*εισ μεν ουν ο πατ. υμων ο εν τοισ ουρ. -- μη καλεσητε ουν υμιν επι τ. γ. πατερα*) | *υμων ο πατ.* cum ʀBU 33. 48^{ev} al^{5} Nyss^{euno} 10 (om *ὁ*) ... ς Ti *ο πατ. υμ.* cum DLrΔθ^{b}Π unc^{9} al pler (it vg etc) Bas^{eth} Cyr^{ador} et^{luc} 202 al | *ο ουρα-*

20, 26 *ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν ἐστὶν εἷς ὁ Χριστός.* 11 [231.5] *ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος.* 12 *ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.*

Lc 11, 52 13 [232.5] *Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.*

νιοσ cum ʀBL 33. 69. 124. 238. arm aeth Bas$^{euno\,259}$ Cyr$^{luc\,262}$ ... ς *ο εν τοισ* (DΔ 1. al pauc Dam om) *ουρανοισ* cum DΓ$\Lambda\Theta^{b}\Pi$ unc^{9} al pler it vg al mu (Clem^{651} et Or^{3,182} vide ante) Nyss$^{euno\,10}$ Bas$^{eth\,300}$ Cyr ador^{324} Dam$^{par\,516}$

10. *οτι καθηγ. υμ. εστιν* (b om; D c ff$^{1.2.}$ g$^{1.3.}$h l vg post *εισ* pon; e *magister est vobis*) *εισ* (1. 124. 26^{ev} a d e syr^{cu} arm Hil om; 1. om et. *εστ.*) (Gb′) cum BDGL 1. 33. 124. 26^{ev} 48^{ev} x$^{scr\,sem}$ a b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg syr^{cu} arm Hil al ... ς *εισ γαρ υμων* (ʀΘ$^{b}\Delta$ 346. al Nyss^{euno} post *εστ.*, 13. 69. al Bas^{eth} post *καθηγ.* pon; KΠ* al plus^{10} om) *εστιν* o (U al om) *καθηγητ.* cum ʀΓ$\Lambda\Theta^{b}\Pi$ unc^{8} al pler f q cop syr^{sch} (?) et^{p} aeth Bas$^{eth\,300}$ Nyss$^{euno\,10}$

11. *δε*: D it^{pler} (non e f q) vg om (syr^{cu} *et qui volucrit inter vos ut sit magnus*) | *εσται*: G al plus^{30} Chr$^{edd\,3}$ (item x^{comm}) *εστω*

12. *δε*: 1. *ουν*, syr^{cu} et^{sch} Chr (et.$^{mo\,6}$) *γαρ* | *εαυτον*: pr L *αὐτοὺ*, sec ʍ *αὐτον*

13. *δε* (in *ουαι δε υμιν* primo post *υψωθησεται* posito): servamus isto loco pariter ac ς Ln Ti cum testibus plerisque, sed om ʀ* (suppl^{a}) v al pauc h (it$^{rell\,omn}$ et vg habent) syr^{cu} et^{utr} cop^{wi} et^{cod} arm aeth Or$^{int\,3,839}$ (ad ipsum hunc loc) (Eus$^{ps\,374}$ *ειθ εξησ απελεγχων αιτουσ εισ αυτων προσωπον ελεγεν· ουαι υμιν* etc; item Cyr$^{glaph\,215}$ affert v. 13. sine *δε*) Hil (ad h. l.) | *υποκριται*: Δ om | *οτι* (*quia* it^{pler} vg): ff$^{1.}$ g$^{1.}$ for emm tol al (sed non am san) Hil al *qui* (*οι*). Similiter h Hil al *qui devoratis* (*comeditis*) pro *οτι κατεσθιετε* | *γαρ* (ʍ fu ff$^{1.2.}$ *δε*): Δ 48^{ev} al arm om | *εισελθειν*: v al^{2} om

14. ς^{e} *Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί* (Δ om), *ὅτι κατεσθίετε τὰς* (Δ om) *οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ* (D^{gr} 13. *μικρα*, K al mu *μακρᾶ*: vertunt *και προφ. μακρ. πρ.* b c ff$^{2.}$ *occasione longa orantes*, h *occasione prolixae orationis*, f *sub optentu prolixae orationis*, vg^{ed} *orationes longas orantes*) *προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε* (Θ^{b} *λημψ.*) *περισσότερον κρίμα*: haec post *εισελθειν* minusc vix mu b c ff$^{2.}$ h vg^{ed} san^{mg} tol fr syr^{cu} Hil; eadem vero ς Gb Sz ante v. nostrum 13. (illorum 14.) pon, adsumpto *δε* ex hoc, indeque versum 13. constituunt cum EFGHKMSUVΓ$\Lambda\Theta^{b}\Pi$ al pler f cop^{wi} et^{cod} syr^{utr} aeth arr sl$^{5.6.}$ et^{ed} Chr Dam$^{par\,517\,ed}$ (*δε* ad v. 14 translato) Op ... plane om (Gb^{00} prob Schu) cum ʀBDLZ 1. 28. 33. 118. 209. 346. a e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ (q ab v. 12 ad v. 27 transilit) am emm for fu gat harl ing mu san sax sah (teste Münt. p. 12.) cop^{dz} arm^{zoh} et edd omn ar^{cod} Or^{4,352} (*εν τω κα. ματθ. ο προσ τουσ γραμματ. κ. φαρισ. δευτεροσ ταλανισμοσ ουτωσ εχει· ουαι υμ. γρ. κ. φα. υποκρ. οτι περιαγετε* etc) item

15 [233. 10] *οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.* 16 *οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντες· ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.* 17 *μωροὶ καὶ τυφλοί, τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάσας τὸν χρυσόν;* 18 *καί· ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει.* 19 *τυφλοί, τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον;* 20 *ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ·* 21 *καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν·* 22 *καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ*

Or[int 3,839 sq] (transit enim in comm. a versu nostro 13 ad v. 15.) Eus canon (ponit enim ista canone 8, quo continentur quae soli Mc et Lc habent) Hier (praeterit enim in comm.) Druthm (:: sunt e Mc 12, 40 et Lc 20, 47 huc translata et ad hunc locum accommodata)

15. *ποιησαι* (e *facere*; et. Or[1,362] Cyr[glaph 215]): Δ 13. 69. *του ποιησαι...* D *ινα ποιησηται* (it[pler] vg *ut faciatis*) | *ποιειτε*: F al *ποιητε*

16. ℵ* *οδηγ. οι* (ℵ[corr] erasit) *τυφλ.* | *οι*: D* om | *οσ αν*: M al pauc *οσ εαν* | G ab *ομοση* pr ad *ομοση* sec transilit

17. *τισ γαρ μειζων* (D *-ζω*, F *-ζον*) cum ℵBDLΓΔΠ unc[9] al omn[vid] (d *quis enim maior*) ... Ln *τι γαρ μειζον* cum Z; item it vg (at in Latinis et praecedunt et sequuntur *templum* et *aurum*) *quid enim maius* (g[2] *maior*) | *αγιασασ* cum ℵBDZ (d *qui sanctificavit* accuratissime; it vg *quod sanctificat*) ... Σ *αγιαζων* cum CLΓΔΠ unc[9] al omn[vid] :: ut v. 19. (Chr praeterit vv. 16–22.)

18. *οσ αν* (prob Schu) cum ℵBCDFKLΠ al mu ... Σ Ti *οσ εαν* c. EGHMSU VΓΔ al pl | syr[cu] transilit ab *ομοση* pr ad *ομοση* sec | *επανω αυτου*: ti[3] syr[cu] et[hier] *επαν. του θυσιαστηριου*

19. *τυφλοι* cum ℵDLZ 1. 209. a e ff[1.2.] g[1.2.] h l vg syr[cu] aeth (cop[cod?]) ... Σ praem *μωροι και* et Ln [*μω. κ.*] cum BCΓΔΠ unc[9] al longe pler c f syr[sch] et[p] c.* sah (teste Münt.) cop arm Or[int 3,841] | *τι* (FΠ 33. al[5] *τισ*, non item Gr) *γαρ μειζον* (D *-ζω*, GHΓ al[8] fere *-ζων*, non item F 33.) | *η το*: V *και το* | CEΠ al mu *το αγιαζων*

20. *επανω*: Z *επ* ut videtur

21. *ομοσασ*: V 22. 28. al plus[30] (al per errorem ut vdtr ad v. 20. trahuntur) *ομνυων* | *κατοικουντι* cum ℵBHS[c] silentio 1. 13. 69. 124. al mu (it vg *in eo qui habitat* [*inhabitat*], d *in habitanti*. Item praes. exprimunt syrr arm aeth. At inde vix licet *κατοικουντι* potius quam *κατοικησαντι* efficere) ... Gb Sz Ti *κατοικησαντι* cum CDLZΓΔΠ unc[7] al plus[110] Dam[par 631] | *αυτον* (d *eum*; it vg *in ipso*, e *in eo*): G al plus[20] Dam[par cod] *εν αυτω*, al *εισ αυτον*

ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.
Lc 11, 42 23 [234. 5] *οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸ ἔλεος καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφεῖναι.* 24 [235. 10] *ὁδηγοὶ τυφλοί,*
Lc 11, 39 *οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες.* 25 [236. 5] *οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν*

---

22. *εν τω θρονω*: Γ *εν αυτω τω θρ.*

23. *ανηθον*: G *αννηθον*, L *ανθον* | *αφηκατε*: B* *-κετι* | *βαρυτερα*: 1. 209. Epiph[36] Chr[cdd 5] *βαρεα* | *το ελεος* cum ℵBDL 33. 124* Chr Cyr[zach 758] et[ea 62. 324. 750] ... ς *τον* (M al[3] *το*) *ελεον* cum CΓΔΠ unc[9] al pler Epiph[36] Chr (et.gue) Dam[par 517] :: cf et. ad 9, 13. 12, 7 etc | *ταυτα* absque *δε* cum ℵDΓ unc[7] al pl c e f ff[1. 2.] g[1.] (g[2.] *et haec*) l vg arm Bas[eth 267] Chr ter ... Gb (sed Gb[0]) Ln Ti add *δε* cum BCKLMΔΠ al[30] fere a d h syr[cu] et[utr] cop aeth Chr[semel] Or[int 3,842 txt] (sed [843 com] *et haec*) | *αφειναι* cum ℵBL x[scr*] 7[petr] ... ς *αφιεναι* cum CDΓΔΠ unc[9] al longe pler :: cf ad Lc 11, 42.

24. *τυφλοι οι* cum ℵ(* et[c]) CD[2]ΓΔΠ unc[9] (sed C* *διϋλιζονται*) rell omn[vid] Bas[eth 267] ... Ln om *οι* cum ℵ[a] vel[ca] BD*L (it vg Or[int] *excolantes, liquantes*) | *την δε*: D *τον δε* | M al pauc *καμιλον*

25. *εξωθεν* (et. Hom[cl] Or[cat ox]) : D 238. Clem[282] Chr[mo 1] (item x[comm]) *εξω* | *παροψιδος* (Δ *παραβαψιδος*, *δ parabsidis*): M al[20] fere syr[P] c.* et[gr mg] add *του πινακος* (syr[cu] *του πινακος* pro *τ. παροψ.*, item Epiph[36]) | *γεμουσιν*: 157. al x[comm] *γεμει* | *εξ* cum ℵBLΓΔΠ unc[9] al pler ... Ln om cum CD al plus[15] Chr (et. x[comm]) (it vg Or[int] *pleni* [*plena*] *rapina*). Cf Hom[cl 11,29] *προσ τουσ υποκριτασ ελεγεν· ουαι υμιν γρ. κ. φα. υποκρ. οτι καθαριζετε του ποτ. και τησ παροψ. το εξωθεν, εσωθεν δε γεμει ρυπου. φαρισαιε τυφλε, καθαρισον πρωτον του πο. και τησ παροψ. το εσωθεν, ινα γενηται και τα εξω αυτων* (cod *αυτου*) *καθαρα.* | *ακρασιασ* (Gb′) cum ℵBDLΔΠ 1. 13. 33. 69. 124. 238. al arm syr[P] Bas[eth 230 et 240], *intemperantia* a c d ff[2.] h, *incontinentia* e (Or[int 3,843] *intemperantia et dolo*; syr[P ed] et[cod bodl] ad *ακρασ.* add c. obelo *και αδικιασ*), item 66. 71. ff[1.] g[1. 2.] l vg sah (teste Münt.) cop *ακαθαρσιασ* (*inmunditia*), item (omisso *αρπαγ. και*) Clem[282] ... Gb Sz *αδικιασ* cum CEFGHKSUVΓ al plus[150] f syr[sch] et[P cod] Bas[eth 236 cod] Chr[mo 5] Op ... M Chr[montf] Dam[par 517] *πλεονεξιασ*, aeth *αδικ. και πλεονεξ.* Liberrime Epiph[36] *το δε εντοσ εστ. μεστον ακαθαρσιασ κ. ακρασιασ.*

26. c* *φαρισαιοιτυφλε* sic, c *pharisaei caeci* (pergens *mundate*) | *εντοσ* (Clem[282] *ενδον*): ΚΜΔ al[11] *εσωθεν* (vide et. supra Hom[cl]) | *ποτηριου* sine additamento (Gb″) cum D 1. 209. 21[ev] a e Clem[282] Chr[sem] Ir[int 250] (vide post Or[int 844]) ... ς Ln add *και τησ παροψιδοσ* cum ℵBCLΓΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg syr[utr] cop arm aeth Bas[eth 236 et 240] Chr[sem] Dam[par ς 517] Or[int 3,843] (i. e.[txt], sed in comm[844] *bonum est ergo*

ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. 26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον
τὸ ἔντος τοῦ ποτηρίου, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτοῦ καθαρόν.
27 [237.5] οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι (Lc 11, 44)
παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται
ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας.
28 οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι,
ἔσωθεν δέ ἐστε μεστοὶ ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. 29 [238.5] οὐαὶ [29 ss Lc 11, 47 s]
ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς
τάφους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, 30 καὶ
λέγετε· εἰ ἤμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεθα
κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. 31 ὥστε μαρτυρεῖτε

ab intus caute mundare calicis vel paropsidis vel catini, quia ei qui mundaverit primum quod ab intus est calicis, fiunt etiam ea quae foris sunt vere mundata) | το (Δ om) εκτοσ: D Clem τ. εξωθεν | αυτου (Gb″) cum B*DE* 1. 13. 28. 69. 124. 157. al[20] fere a e aeth Bas[eth 249] Dam[par 517] (:: αυτου plurium testium qui και τησ παροψ. tuentur ad confirmandam scripturam ποτηριου sine additam valet) … ς αυτων cum ℵB[2]CE[2] LΓΔΠ unc[8] al longe pl syr[utr] cop arm Bas[eth 236] … 53. 2[ev] c f ff[1. 2] g[1. 2] h l vg Clem[282] Chr (item x[comm]) cat[ox] Ir[int 250] Or[int 3,843 sq] Amb al plane om

27. παρομοιαζ. cum ℵCDLΓΔΠ unc[9] al omn fere Eus[ps 374] Ephr[νβ] (ινα μη παρομοιωθωμεν ταφοισ κεκ. οι εξωθ. μεν φαιν. λευκοι etc) Cyr iulian[335] Dam[par 517] … Ln ομοιαζετε cum B 1. (Clem[282] Bas[bapt 647] ομοιοι εστε) | ταφ. κεκονιαμ.: cf Naass[5,8] τουτο, φησιν, εστι το ειρημενον· ταφοι εστε κεκονιαμενοι, γεμοντεσ, φησιν, εσωθεν οστεων νεκρων. Item Iust[tr 113] (item [17]) πρ. αυτουσ εφη ο ημετεροσ κυρ. ιησ χσ· ταφοι κεκονιαμενοι εξωθεν φαινομενοι ωρ. και εσωθ. γεμοντ. οστ. νεκρ. | οιτινεσ (ℵ* om; suppl[c]) εξωθ. μ. (Δ om) φαινονται. (Γ x[scr] al it exc e vg Iac[uis] Lcif al add τοισ ανθρωποισ, non item Or[int 3,844] in h. l., alludens vero ad totum versum[4,507] *quae foris quidem speciosa videntur hominibus, intus autem plena sunt omni immunditia*) ωρ. εσ. δ. γεμουσιν cum ℵBC unc[13] al omn fere it vg syrr cop rell Bas[bapt] Dam[par] Or[int 3,844] Iac[uis 90] Lcif al … D Clem[282] Cyr[iulian 335] Ir[int 250] (omnes tres et. quae praecedunt afferunt) εξωθεν (Ir *foris enim*) ο ταφοσ φαινεται ωραιοσ, εσωθ. (Clem ενδον) δε γεμει

28. εστε μεστ. cum ℵBCDL 13. 33. 69. 124. al[3] … ς μεστ. εστ. cum KΓΔΠ unc[9] al pler (it vg etc) Bas[bapt] Dam[par] (Or[int] Ir[int] Lcif etc) | ανομιασ: Γ δολου, al αδικιασ (aeth *pleni iniquitate et rapina et hypocrisi*)

29. των δικαιων: H* om

30. ημεθα bis cum ℵBCDEFGHLM[mg]SVXΓΔ al[70] fere (ex bis[70] nonnulli altero loc ημεθ. altero ημεν, etiam M[mg] pri tantum loc ημεθα notatum habet; item Cyr pr loc ημεν, sec ημεθα) Or[1,20 cod] et [21 cod] (Cyr[mal 857]) … ς (= Gb Sz) ημεν cum KMSUΠ al pl Or[ed bis] Chr | κοινω. αυτων

ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. 32 [239. 10] *καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.* 33 *ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης;*
[24–26] Lc 11, 49—51 34 [240. 5] *διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν·* 35 *ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυννόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως*

---

cum ʀcLXΓaΠ unc[9] al pler (it vg etc) Or[1,20] et[21] Cyr[mal] Chr[bis] ... Ln Ti *αυτ. κοινω.* cum BD al[6] Chr[sem] cat[oxon]

31. *εαυτοισ*: ℳ ti* 1. al pauc Cyr[mal857] *αυτοισ*

32. *πληρωσατε* cum ʀB[2]cLXΓaΠ unc[8] al pler a b c ff[1.2.] g[1.2.] h l q vg syr[utr] cop rell Or[1,20] Eus[dem384] Cyr[ador101] et[mal857] et[os66] (item glaph[32] *αναπληρ.*) Chr al Or[int3,845] Aug al ... B* 60. e ar[e] ar[P] pers *πληρωσετε* (*adimplebitis*) ... D[H] al[15] fere *επληρωσατε* (Cyr[zach697] *ανεπληρωσατε*), f gat mm *impletis* | Γ al *ημων*

33. ℵ *γενηματα* | *φυγητε* (et. Or[1,20] Did[tri3,41]; it [et. d] vg *fugietis*): D[gr]HX al plus[5] *φυγετε* | *απο*: F om

34. *ιδου*: E* 13. 22. 124. y[scr] al[5] om | *εγω* (et. Or[1,477] et[int3,845] Did[tri] Leif[semel] al): D 13. 33. 124. al pauc Or[1,20] Ir[int210] et[237] Leif[bis] om | *αποστελλω* (ita it [et. d] vg syr[utr] arm aeth, item Or[1,20] et[int845] Ir[int bis] Did[tri3,41] etc): D[gr] 33. al plus[20] cop Or[1,477 lib] (Chr utrumq) cat oxon *αποστελω* (prob Schu :: ut Lc) | *προσ* (Or[1,477] *εισ*, sed [1,20] et[int] *προσ*) *υμασ*: D y[scr] om | *σοφουσ και* (L al[4] vg[edd] [sed non am for emm ing al] cop sax om): X om | *εξ* pri cum ʀBMΔΠ 1. 13. 33. 69. 124. al[8] e q am fu harl* syr[sch] arm Or[1,20] ... ς praem *και* cum CDLXΓ unc[8] it[pler] vg (et. for ing emm al) cop syr[P] c. obelo arm[edd] aeth (Or[1,477 lib] *λεγων· ιδου εγω αποστελω εισ υμασ σοφ. κ. γραμμ. και εξ αυτ. αποκτεινουσι και σταυρωσουσι.*) Did[tri3,41] Chr Ir[int bis] (sed[210] non affert ultra *σταυρωσετε*, [237] ab *αποκτε.* ad *και διωξετε* pergit) Or[int3,845] Leif al :: ut Lc | D *αποκτεινειτε* | *και* (B* post *εξ αυτ.* pon; B[c] corr) *εξ αυτ.* (e om κ. *ε. αυ.*) *μαστιγ.* (haec E* om) *εν τ. συνα. υμων*: D a Leif om (nil probat Ir[int] qui[210] *ecce mitto* usq *et crucifigetis* affert, et[237] ad verba *et ex eis occidetis* nil add nisi *et effugabitis a civ. ad civ.*)

35. *οπωσ*: ℵ[c]C[2]ℳ[mg] 33. 69. 124. al[10] add *αν* | *ελθη*: L al pauc *επελθη* | *παν*: ℵ* (suppl[c]) 69. om | *εκχυννομενον* (D *εκχυ.*) cum ʀBCDGUΔΠ 1. 33. al ... ς *εκχυνομενον* c. EFHKLMVΓ al pler | *απο του*: DL 33. y[scr] om *του* (Eus[theoph125] – – *δι ην εκδικηθησεται εξ αυτων παν αιμα απο αιματ. αβελ τ. δικ. μεχρισ αιματ. ζαχα.*, item[dem385] *διδασκει λεγων παν αιμα εκχυθεν απο καταβ. κοσμ. απο αιματοσ αβ. τ. δικ. εωσ αιμ. ζαχαρ. ηξειν επι την γενεαν ταυτην* :: cf Lc; item[dem415] *εκδεδικηται γουν εκ του λαου εκεινου παν αιμα εκχυθεν επι τησ γησ απο αιμ. αβ. εωσ αιμ. ζαχα. και αυτου γε επι πασι του χυ*) | *εωσ του*: D 1. 33. (vide

τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 36 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.* 37 [241.5] *Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν* 37—39 Lc 13, 34 s

---

et. Eus) om του | υιου βαραχιου: et. Or[1,20] et[21] Ir[int 310] etc. Praeterea Or[int 3,845] haec habet (eadem[gr] ex catena in Lc adscripsit Delarue): *non autem possunt qui exprobrantur a Christo dicere Zachariam filium Barachiae unum fuisse ex prophetis duodecim, quorum scripta habemus in manibus; sed Zachariam dicit patrem Johannis, de quo per scripturas quidem canonicas ostendere non possumus, nec quoniam filius fuit Barachiae nec quia scribae et Pharisaei interfecerunt eum inter templum et altare. Sed venit ad nos quaedam traditio talis, quasi sit aliquis locus in templo ubi virginibus quidem consistere licet et orare deum; expertae autem thorum virilem non permittebantur in eo consistere. Maria autem postquam genuit salvatorem, ingrediens adorare stetit in illo virginum loco; prohibentibus autem eis qui noverant adhuc eam iam filium genuisse, Zacharias stetit atque dixit prohibentibus eam quoniam digna est virginum loco, cum sit virgo. Ergo quasi manifestissime Zachariam adv. legem agentem et in loco virginum permittentem stare mulierem occiderunt inter templum et altare viri generationis illius* ... ℵ* (suppl[cb]) 6[ev] 13[ev] om, item Eus[theoph 135] et[dem 385] et, qui locus inprimis ad probandum idoneus videtur,[145] (vide ante). Schol vetus: ζαχαριαν δε τον ιωδαε (al[4] ιωδαι) λεγει· δυωνυμος γαρ ην. Schol aliud: εικοσ ζαχαριασ ενν λεγεσθαι τον ιωαννου πατερα. (Cuius de morte plura in eodem scholio narrantur: cf Mtthaeii notam ad h. l., item Euth et Thph. Alia traduntur Protev. 23 et 24. Rursus alia ex γεννα μαριασ refert Epiph 26, 12.) Hier ad h. l.: *in evglio, quo utuntur Nazareni, pro filio Barachiae filium Ioiadae reperimus scriptum.*

36. ηξει cum ℵBDL 1. 124. al it (exc f) vg arm aeth Ir[int 310] Lcif al ... Gb (sed rursus Gb[0]) Sz οτι ηξει cum CXΓΔΠ unc[9] al plus[150] f syr[utr] Or[1,21] Chr | ταυτ. παντ. cum ℵCD[gr]LMS al pm it (e om ταυτ.) vg cop Or[1,20] Chr[bis] (item x[comm]) Lcif al ... Ln Ti παντ. ταυτ. cum BXΓΔΠ unc[7] al[90] fere d Ir[int 310] :: cf ad 13, 56.

37. ἡ (ita et. Clem Or[ubiq] Eus[dem] Caes Cyr etc): ℵ* (suppl[c]) om (:: apud Lc unus 69. om) | αποκτ. τ. προφ. hoc ordine et. Clem[145] Or[1,21] et[3,205 212-321] (Eus[dem 189]) Caes[dial 65] Bas[eth 258] et[304] Cyr[es 9-40] et[4,150] Ir[int 281] Or[int 3,848] et[alib] Hil al, item ℵ[c]: ℵ* Or[3,167] τ. προφ. αποκτ. (et. Epiph cantic[8,8] *quae prophetas occidis et eos qui - lapidas*):: ita ap Lc non legitur | αποκτεινουσα cum BDLXΓΠ unc[7] al pl Clem Or[saep] Eus[dem] Bas[eth] Cyr[4,150] Thdrt[2,1252] et[alib] al ... ℵ* et[c]Δ (Π[instaurator]) 33. 69. al plus[40] Caes[dial] Cyr[es 9] et[40] αποκτεινουσα (Gb[''']), item CGK ti[2] al[15] fere αποκτεννουσα, Or[1,21] et[3,293] Thdrt[3,623] (sed et. λιθοβολησασα) αποκτειναsα :: ad 10, 28 | πρ. αυτην (αὐτην EFGΠ etc; M αὑτ.): D al[2] πρ. σε, y[scr] πρ. σεαυτον (it vg Ir[int] Or[int] etc *ad te*) | επισυναγαγειν (Clem[143] Caes[dial] συναγ.) et. ℵ[c]: ℵ

τρόπον ὄρνις ἐπισυνάγει τὰ νοσσία αὐτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 38 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος.
21, 9 •Ps 118, 26 39 λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

XXIV.

1—9 Mc 13, 1—9 Lc 21, 5—12 1 [212.2] Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο, καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. 2 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα;

ἐπισυναγειν (Or[3,293] et[alib] Eus[dem 189] ἐπισυναξαι e Lc) | ορνις ἐπισυναγει ι (κ x[scr] -αγάγει, Clem[bis] Caes[dial] συναγει) cum ℵBDKL 1. 13. 33. 69. 124. al pauc it vg cop Clem[106] et 143 Or[3, 167·205] et[alib] Eus[ecl 136] et[ps 138· 436·] et[alib] Bas[eth bis] Caes[dial] Cyr[4,150] et[es 40· 197] Thdrt[1,698] et 2,1252· 1258 Or[int 2,] et[3,] et[4,]... ς Ti ἐπισυν. ορν. cum CΧΓΔΠ unc[8] al pler syr[utr] Cyr[es 9] ... 108. (Eus[dem]) Chr Ir[int] Aug al om ἐπισυναγει :: ut Lc | τα νοσσια (ΧΠ al mu νοσια) αυτης cum ℵ*B[mg]GDMΔ 33. al Clem[143] Or[3,293] Eus[dem] et[ecl] Cyr[es 9] et[10] Thdrt[1,698 cod]; item ς τα νο. εαυτης cum ℵ[c]CLΧΓΠ unc[8] al pl Or[1,21] et[3,22] Cyr[4,150] et[195] Bas[eth 258] et[304] Caes[dial] Chr Thdrt[2,1252] et[1258] et[1,698 ed]; *pullos suos* it vg etc, item r την νοσιαν εαυτης ... ℵ* Clem[106] Or[3,167] et[206] Eus[ps 138] et[ter] Cyp om αυτης, ita Ln | πτερυγας cum ℵBCDLΓΠ unc[9] al pler ff[1·] vg (et. am for al) arm Or[1,21] et[3,205· 293· 322] Eus[ps 138] et[alib] Cyr[4,150] et[195] et[es 40] et[197] Thdrt[2,1252] Ir[int 281 sq] Or[int 3,848] ... Ti add αυτης, Ln [αυτ.] cum Δ al pauc it[pler] fu gat mu fr sax cop syr[utr] eth[r] aeth Clem[100] et[143] Or[3,167] Thdrt[1,698] Or[int 4,691] Cyp al (:: et. in Lc absque αυτης, sed patres qui ipsi in hac re tantopere fluctuant parum probant)

38. υμιν (et. Or[1,21] et[3,205] et[alib] Eus[dem 189] et[ecl 136] et[ps 436] et[c] Cyr[4,150] et[es 197] Ir[int] et[c]): 6. 243. 435. al plus[20] Clem[145] Or[3,293] Chr om | υμων: D[gr*] ημ. | ερημος cum ℵCDXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] it (exc ff[2·]) vg sah (teste Münt.) cop[edd] et[cod] syr[utr] arm aeth Clem[145] Or[1,21] et[3,] saepe Eus[ecl 136] et[170] et[dem ter] et[es 359] et[theo 127] Cyr[es 9] Chr Or[3,848] et[saep] Ir[int 281 sq] Cyp al ... Ln om (:: ut Lc) cum BL ff[2·] cop[dz] Or[3,167 cod semel]

39. υμιν: D 1. 13. 22. 69. 124. al[20] fere a b c ff[2·] h q (non e ff[1·] g[1·2·] l vg) syr[utr] arm Or[int 3,848] add οτι :: ut Lc | με: X om | ιδητε (E al -ετε): CMΔ al ειδητε | κυριου (et. Clem[145] Or[int 3,848 sqq int/xt et[ter] comm]): D θεου

XXIV. 1. απο (B 4. εκ, atque ita Ln) τ. ιερ. επορ. cum ℵBDLΔ al[20] fere it (sed c *et cum exisset Jesus de templo, accesserunt*) vg (Latini *de templo* quod et εκ et απο exprimit; D quidem[gr] απο, [lat] *de*) cop syr[utr] eth[r] arm aeth Chr Or[int 3,850] Hil al ... ς Ti επ. α. τ. ιερ. cum CΧΓΠ unc[9] al pler | προσηλθον: F al plus[25] a (post *discip. eius*) c f ff[2·] g[1·] aeth Or[int 850] Chr[edd 3] add αὐτῳ

2. ο δε αποκριθ. cum ℵBDL al[10] fere it (exc f l q) vg cop syr[hr] arm aeth Chr ... ς ο δε ις (B 2. l syr[sch] pers[p] om) cum CΧΓΔΠ unc[8] (et B) al pler f syr[p] ... q Or[int 3,850] Op *Jesus autem respondens* | ου cum ℵBCΓΔΠ

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ καταλυθήσεται. 3 [243.2] *καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες· εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ συντελείας τοῦ αἰῶνος;* 4 *καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.* 5 *πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες· ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν.* 6 *μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶν τὸ τέλος.* 7 *ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ*

---

unc[9] al longe pl q syr[utr] Chr Or[int 873] ... DLX al[30] fere it (exc q) vg sah (teste Münt.) cop arm aeth Or[int 3,850] Amb Op om (Gb[00] prob Schu conferente Mc 13, 2. Lc 7, 44) | *ταυτα παντα* (ℵ*om vid ετ[a] suppl) cum ℵBCHLMUVXΓΠ al plus[50] it (exc e) vg cop syr[sch] arm Chr Or[int 3,850] et[873] al ... ς Ti *παντ. ταυτ.* cum DEFGKSΔ al pl e syr[p] | *υμιν*: D syr[p] add *οτι* | *οσ ου* cum ℵBCDLXΓΔ unc[6] al plus[110] Chr (Mac[4,20]) ... ς (= Gb Sz) add *μη* cum GKUΠ al mu

3. *ελαιων*: C add *κατεναντι του ιερου* :: e Mc | *οι μαθητ.* cum ℵBDL unc[8] al longe pl it[pler] vg syr[p] arm Chr ... CΓΔΠ al[20] fere c h cop syr[sch] aeth Or[int 3,851] add *αυτου*, hinc Ln [*αυτ.*] | ℵB* *καθ ιδιαν* | *ειπε* cum ℵBCDΓΔΠ unc[9] al pler Ath[1,361] Cyr[hr 225] al ... L 1. 33. *ειπον* | *ποτε*: C vitiose *τοτε* | *τησ σησ παρ.* (et. Ath[1,361] Cyr[hr 225] al): D *τ. παρ. σου* (it vg *adventus tui*) | *και συντελ.* cum ℵBCL 1. 33. 157. 209. Cyr[hr 225] ... ς *και τησ συντ.* cum DΓΔΠ unc[9] al pler Chr

4. *και αποκρ.*: 1. 33. *αποκρ. δε* | *αυτοισ*: a b e om (h *quibus respondens Jes. dixit*) | *πλανηση*: C ti* al pauc *-σει*

5. *λεγοντεσ*: C* al[10] fere f syr[utr] arm Or[int 3,851] (non item[852] et[853]) add *οτι* | ℵ* *πλανησουσιν*

6. *μελλησετε*: D p[ser] Or[2,788] (Or[int 853] quater *audietis*) *μελλετε* | *γενεσθ.* sine *παντα* vel *ταυτ.* cum ℵBDL 1. 33. 209. g[2*] sah (teste Münt.) cop aeth Ps-Ath[dispu 170] Or[int 3,853] ... ς (Gb[0]) Ti praem *παντα* cum CΓΔΠ unc[9] al pler syr[utr] Chr; item al[4] *παντα ταυτα*, f arm al *haec omnia* (item syrr?); item 47[ev] it[pler] vg syr[hr] Cyp *ταυτα* (*haec*; e *ista*) | *ουπω*: U al[10] fere aeth *ουκ ευθεωσ* :: e Lc | *εστιν*: U 33. 108. 127. al plus[5] Chr om :: ut Lc

7. *εγερθησεται*: L al[2] (i. e. 417. et a ap Matth) *-σονται* | *επ* cum ℵCKLΠ 1. al[5] ... ς Ln Ti *επι* cum BDΓΔ unc[8] al pler Chr Ps-Ath[dispu] :: eodem modo apud Mc et Lc lectio fluct | *λιμοι* (ℵ *σεισμ. και λιμ.*) sine *λοιμ.* cum ℵBDE* 102. 414. 13[ev] a b e ff[2*] Hil Arnob ... ς Ti *λιμ. και λοιμοι* cum CE[2]ΓΔΠ unc[8] al pler h cop syr[utr] (et p mg graece) arm aeth Chr Ps-Ath[dispu] Or[int 3,855] (agnoscit enim in comm; praeterea textui subiungit: *Marcus eadem, addit autem*: et turbelas; *Lucas similiter ipsa, addit autem*: terroresque de caelo et signa magna erunt et

10, 22 Mc 13, 13 Lc 21, 17 καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. 8 πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. 9 [244. 1] τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. 10 καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. 11 καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλούς. 12 καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι 10, 22 Mc 13, 13 (Lc 21, 19) τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. 13 ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 14 [246. 6] καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσιν 15—25 Mc 13, 14–23 Lc 21, 20 ss *Dan 9, 27 τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. 15 [247. 6] Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ

hyemes.); item L 33. al[2] c f ff[1·] g[1·2·] l q vg *λοιμ. κ. λιμ.* (Cyp *et erunt fames et terrae motus et pestilent. per sing. loc.*) :: cf Lc

8. *παντ. δε* (a b om) *ταυτ.* (et. a b h q syr[p] arm aeth): 1. 69. 124. 209. 346. al[5] c e f ff[1·2·] g[1·2·] l cop syr[sch] Or[int 3,855] *ταυτ. δε* (g[2·] Or[int] *enim*) *παντ.* | D* *οδυνων* (it vg *dolorum*)

9. *παραδωσουσιν*: Δ *-σωσιν* | *θλιψιν*: L 1. 157. 209. al[15] fere d e f syr[cdd] syr[p mg] arm[cdd] Ps-Ath[dispu] Or[int 3,857] et[txt] et[comm] *θλιψεισ* (Gb′) | D[gr] *αποκτεινουσιν* | *παντων*: ℵ* om (suppl[c]) | *των* (ita et. ς Gb Sz; ς[e] om cum D* al pauc) *εθνων* (et. Or[int 857 txt] et[comm]): c 1. 131. ti* al plus[25] (syr[p] habet c.*) Chr Ps-Ath[dispu] om :: ut Mc et Lc | *ονομ. μου*: C[3]K[mg]Γ[r] al pauc add *ο δε υπομεινασ εισ τελοσ ουτοσ σωθησεται*

10. *και μισησουσιν αλληλουσ*: ℵ pro his *εισ θλιψιν*, similiter Arnob *ad mortem (et tradent se alterutrum ad mort.)*

11. *εγερθησονται* (ff[1·] vg *surgent*): D *εξεγερθησονται* (a d e q Cyp Lcif al *exsurgent*, sed ita Latini passim ubi ab omnib Graecis *εγερθ.* legitur, ut 24, 24; b c f ff[2·] g[1·2·] h *insurgent*), 4. 262. *αναστησονται* | *πλαν. πολλ.* cum BCD unc[pler] al omn fere it vg syr[utr] cop al Ps-Ath dispu Chr Or[int 3,857] etc: ΒL 33. 157. *πολλ. πλα.* (:: ut v. 5.) Cf Iust tr[82] *ειπε γαρ - και οτι ψευδοπροφ. κ. ψευδοχρι. πολλοι επι τω ονομ. αυτου παρελευσονται. κ. πολλουσ πλανησουσιν.*

12. *πληθυνθηναι* (Or[3,143] et[204] Hipp[168] et [*εκ γαρ του πληθυνθ. τ. αμαρτ.* etc][97] Eus[ps 399] Bas[epp 301] etc): D *πληθυναι* (d *quia repleta est iniquitas*) | K *ψυχησεται*

14. *τουτο*: D al[5] Or[1,400] (non item[int 3,857]) Eus[dem 120] Chr Cyp post *ευαγγ.* ... Γ al plus[20] a arm Ps-Ath[dispu 170] om (Eus[ps 364] *ειπων· δει κηρυχθηναι το ευ. τ. βασ. εν ολη* etc e Mt et Mc mixtum) | *τησ βασιλειασ*: g[1·] sax Or[1,400] (lib *κηρυχθ. το ευ. τουτ. εν ολω τ. κοσμ.* [ita et. al pauc Chr Ps-Ath[dispu]] *εισ μαρτ. αυτοισ και τ. εθνεσιν*) Chr Op al om | *πασ. τ. εθν.*: Γ *αυτοισ και τοισ εθν.* (ita et. Or[1,400] :: ex 10, 18)

15. *ουν* (et. Ath[1,258] Cyr[hr 227]): ℵ[c]L al[8] fere emm cop syr[sch] (aeth) Eus[dem 403] Bas[se 201] Chr Ir[int 322] *δε* (:: ut Mc et Lc) ... al pauc Hipp

βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἑστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, 16 τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη, 17 [248. 2] ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ Lc 17, 31
καταβάτω ἆραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, 18 καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ
ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 19 [249. 2] οὐαὶ δὲ ταῖς
ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
20 [250. 6] προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος
μηδὲ σαββάτῳ. 21 [251. 2] ἔσται γὰρ τότε θλῖψις μεγάλη, οἵα οὐκ

---

antichr[32] Ir^{int}[323] Or^{int}[3,858] om (:: sed omissio talis ap patres parum probat) | D* *δια δανιηλου* | *εστως* (et. ς Gb′) cum ℵB*D^{b}EFGHLVΔΠ al plus[30] (qui notati sunt) (editum et. Cyr^{hr}[227] Ath[1,258]) ... ς^{e} Gb Sz cum B^{2}D*EKMSUΓ al pl (editum et. Hipp^{anti} Eus^{dem} Chr)

16. *επι* cum ℵLZΓΠ unc^{9} al pler Ath[1,258] Caes^{dial}[151a]; item *ad montes* f ff^{1} g$^{1.2}$ vg Hier (et ad h. l. et alibi) Aug al ... Ln *εις* (:: e Mc et Lc) cum BDΔ al plus[20] Hipp^{anti}[33] (sed non accurate Mt exscribit) Eus^{luc}[193] Ath^{cod} Caes^{dial}[151c] (sed in explicatione rursus *επι*, habet enim: *επι την υψηλην καταφυγην χν αφορατωσαν*) Chr Cyr^{hr}[232] (sed non certum an ex Mt) Isid[1,210]. Item *in montibus* a b c e ff^{2} h q, *in montes* Ir^{int}[322] Cyp Or^{int}[3,860]. Aug^{cons}[2,150] „Mt – *ad montes*, Lc – *in montes*“

17. *ο επι* cum ℵBLZ unc^{pler} al pl Or[3,255] Ath[1,258] ... D 33. e Isid[1,210] *ο δε επι*, item al[20] fere it (exc e) vg syrr cop aeth Caes^{dial}[151] Chr Ir^{int}[322] Cyp al *και ο επι* | *καταβατω* (:: et. Mc) cum ℵBDLZ al[20] Or[3,255] Caes^{dial}[151d] Isid[1,210] Chr (item *καταβητω* Ath Caes[151a]) ... ς Ti *καταβαινετω* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler Hipp^{anti} | *τα* cum ℵ^{c}(*τα)BE^{2}LZΓΔΠ unc^{8} al plus[150] cop syrr Or Ath Chr ... ς (= Gb Sz) *τι* cum D(E*τη^{vid}) 1. 33. al it vg arm aeth Hipp^{anti} (lib *και ο επι τ. δωμ. μη καταβαινετω αραι το ιμ. αυτ. και ο εν αγρ. μη επιστρ. εις τα οπ. αραι τι εκ τ. οικ. αυτ.*) Caes^{dial} bis Isid[1,210] Ir^{int} Or^{int}[2,224] :: ut Mc | *αυτου* (et. Or Hipp Ath Caes Chr): D a b ff^{2} q Ir^{int} Cyp Hil om

18. *οπισω*: exprim e q Cyp Amb, non item it^{pler} vg | *το ιματιον* (Gb″) cum ℵBDKLZΠ al[40] fere it (exc f) vg sah (teste Münt.) cop syr^{sch} aeth Hipp^{anti} (vide ante) Caes^{dial}[151bis] Isid[1,210] Or^{int}[3,860] Cyp Hil (:: sane ita et. Mc) ... ς Ti *τα ιματια* cum ΓΔ unc^{8} al longe pl f syr^{p} arm Ath[1,285] Chr

19. *θηλαζουσαις* (ι *ενθηλ.*) et. Clem[534] Hipp^{anti} Eus^{hist}[3,7] Caes^{dial} etc: D *-ζομεναις* (sed d *lactantibus*). Or^{int}[3,862] *Si autem, sicut in multis exemplarib. scriptum est*: vae sugentibus, *dicendum est quoniam animae sunt quae lactantur adhuc.*

20. *σαββατω* cum ℵBKSUVΓΔΠ al plus[150] (it^{pler} vg Or^{int}[3,860] etc *sabbato*) Or[1,198] Eus^{hist}[3,7] ... ς (= Gb Sz) *εν σαββατω* cum EFGH(Z?) al mu arm Chr^{txt} (*εν χειμ. μηδε εν σαββ.*) Caes^{dial}[151] (*εν σαββ. η εν χειμ.*) Thdrt[2, 1287] ... DLM al plus[10] Chr^{comm} bis (sed lectio fluct) Thdrt^{cod} *σαββατου*, e *sabbatorum* (d *sabbato*)

21. *τοτε* (et. Ir^{int}[322] ubi totum locum affert; minime probant[327] aut[274]

ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται. 22 [252.6] *καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.* 23 [253.2] *τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε.* 24 [254.6] *ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανηθῆναι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.* 25 *ἰδοὺ προείρηκα*
Lc 17, 23 s [26.5] *ὑμῖν.* 26 [255.5] *ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ*

---

omissionem): κ* al[6] b ff[2·] g[1·] for harl* Ps-Ath[dispu 170] om | *ουκ εγενετο* cum ʀD Eus[hist 3,7] Chr cat[oxon] (et. x[comm]) ... ς Ln Ti *ου γεγονεν* cum BLZ unc rell al omn[vid] (Eus[theoph 133] nil affert nisi *θλιψ. οια ουδεποτε γεγονεν*) Cyr[hr 232] Cyr[glaph 138] Ps-Ath[dispu] :: ut Mc | *εως του*: D om *του* | *ουδ ου μη* c. ʀBLZΓΠ unc rell al pler Eus[cod] Cyr glaph[138] Ps-Ath[dispu] ... DUΔ al plus[10] Eus[hist 3,7 ed] Chr[semel] (item x[comm]) Thdrt[2,1287 ed] (*ουδε μη γενησεται*, sed[cod] *ουδ ου μη γενητ.*, item[2,1208] *ουδ ου μη γενητ.* et[cod] *ουδε μη γε.*) *ουδε μη* | *γενηται*: D* *γενοιτο*

22. *κολοβωθησοντ.* (et. ʀ[c]): ʀ* *εκολοβωθησαν* | *αι* sec: E om. Hunc versum Pist sic: *ἐκολόβωσα τοὺς καιροὺς διὰ τοὺς ἐκλεκτούς μου· εἰ μή, οὐκ ἂν πᾶσα ψυχὴ ἐσώθη. ἐκολόβωσα δὲ τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς χρόνους διὰ τὸν ἀριθμὸν τὸν τέλειον τῶν ψυχῶν αἳ λήψονται τὸ μυστήριον· αὗταί εἰσιν οἱ ἐκλεκτοί· καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσα τοὺς χρόνους, οὐκ ἂν πᾶσα ψυχὴ ὑλικὴ ἐσώθη.*

23. *υμιν ειπη* (et. Or[1,123] Cyr[hr 227] Ps-Ath[dispu 170] al): L d e Cyp al *ειπ. υμ.* | *η ωδε* cum ʀBLZ unc rell etc: D 16[ev] Thdrt[2,1287 ed] *η εκει*, item *aut illic* f ff[1·] g[2·] vg; 61. 157. Ps-Ath[dispu] *ιδου εκει*, b e q *ecce illic*; a c g[1·] h Cyr[hr] *aut ecce illic* (*η ιδ. εκ.*) | *πιστευσητε* cum ʀDLZ unc rell al omn fere Or[1,123 ed et edd] etc ... Ln *πιστευετε* cum ʀ* (ʀ[2] *-ητε*) 262. Or[edd] :: e Mc

24. *ψευδοχρι. και* (vide Iust[tr] ad v. 5. *ψευδοπρ. κ. ψευδοχρ.* item Ath[1,213]): A al pauc h om | Z *δωσωσιν* | *μεγαλα* (28. 300. post *τερατα*, item Aug *signa et prodigia multa*): ʀ om (:: ut Mc) | *πλανηθηναι* cum ʀD, item (*ut in errorem inducantur*) b ff[2·] g[1·2·] q Or[int 3,864] Hier Amb et (*in quibus seducantur*) Promiss (*ut errent*) Rebapt (d *ut seducantur - et electos* sic); item LZ 1. 22. 33. Or[1,423] (ita edd ex edd; antea ed. *πλανησαι*) et[3,143] (lib *και ποιησει σημ. κ. τηρ. ο ελευσομενος ωστε αποπλανασθαι* etc) Cyr[hr 233] Ath[1,213] (ex edd 7; postea[216 lib] *οτι εγερθ. ψχρ. κ. ψπρ. ωστε πλανησαι πολλ.*) *πλανασθαι* ... ς Ln Ti *πλανησαι* (:: in Mc *αποπλαναν*) cum BXΓΔΠ unc[8] al pler e f ff[1·] h Op Archel[592] (hi Latt *in errorem mittant, in err. inducant*; Aug *fallant*), item al, item Bas[eth 287] Chr | *εκλεκτους*: e ff[1·] h cop Thdot[clem 960] (*ο θειν ειρηται – πλανηθησεσθαι· αδυνατον δε τους εκλ., διο φησι· και ει δυνατον τους εκλ. μου*) add *μου*

26. *ουν* (ita et. e ff[1·] g[1·2·] q Or[int 3,864 txt]; contra *autem* a b c f ff[2·] h q):

ἐξελθητε· ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. 27 [256. 5] *ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.* 28 [257. 5] *ὅπου ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.* 29 [258. 2] *Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.* 30 *καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν οὐρανῷ,* [259. 2] *καὶ κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.* 31 *καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ*

Lc 17, 37
29—35
Mc 13, 24—31
Lc 21, 25—33
Apoc 1, 7

ℵ om (suppl demum^{cb}), item Or$^{int\,3,864}$ in comm^{bis} (sed habet Or^{1,423}) Archel^{592} | F *μηδε εξελθητ.* | *ιδου* sec: 33. b ff^{1*} syr^{sch} aeth *η ιδου* | *ταμειοισ* (ℵE*G al mu -ιοισ) cum ℵBDΔΠ unc^{7} al pl ... LXΓ 1. 33. al pauc *ταμιειοισ* (et. ed. in Or^{1,423})

27. *φαινεται* (et. Or^{1,423} Hipp$^{anti\,115}$ Dial^{36} Cyr$^{hr\,229}$ etc): DG 1. 118. *φαινει* | *εσται* sine *και* cum ℵBDXΓΠ unc pler al^{70} fere a ff^{1*} h q harl sah (teste Münt.) cop syr^{sch} arm Or (et.$^{int\,3,864}$ et^{alib}) Dial etc ... ς (= Sz; Gb^{00}) add *και* cum MΔ al sat mu it^{pl} vg syr^{p} aeth Hipp^{anti} Cyr^{hr} Chr Dam^{1,266} Cyp al

28. *οπου* (ℵ* *που*) sine *γαρ* (Gb′ prob Schu) cum ℵBDL 1. 33. 102. al^{3} it^{pl} vg sah^{münt} cop aeth (Ir$^{int\,244}$ Or$^{int\,3,951}$ non probant) Cyp al ... ς Ti add *γαρ* cum XΓΔΠ unc^{9} al pler c ff^{2*} q syr^{p} arm Hipp$^{anti\,115}$ (certe sic e Pico ap Lag.) Chr Or$^{int\,3,864}$ (syr^{sch} Ps-Ath$^{dispu\,170}$ *δε*) | *εαν*: D al pauc Hipp^{anti} Ps-Ath^{dispu} Chr *αν* | *πτωμα* (d Ir^{int} Or^{int} Cyp *cadaver*): ℵ* (c *πτω.*) *σωμα*, item *corpus* it vg Hil al (:: ut Lc) | *οι*: al plus^{10} l vg^{ed} (sed non am fu for emm etc) Hipp^{anti} Chr Ir^{int} *και οι*

29. Γ *ου μη δωσει* | *εκ* cum ℵD 54. b^{scr} y$^{scr\,sem}$ (et haud dubie al) Eus$^{os\,489}$ et$^{ps\,640}$ Bas^{2,37} Cyr$^{hr\,225}$ (it vg Or^{int} Cyp *de*, quod plerumque *εκ* reddit) ... ς Lu Ti *απο* cum BLXΓΔΠ unc rell al pler (Ps-Ath$^{dispu\,170}$ om *εκ* vel *απο*, Chr om *εκ* [*απ.*] *τ. ουρ.*)

30. *και* pr: 6. cop syr^{p} om | *εν ουρανω* cum ℵBL ... ς Ti *εν τω ουρ.* cum XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Eus$^{es\,489}$ Cyr$^{hr\,235}$ et^{353} Ps-Ath$^{dispu\,170}$ (Thdrt^{2,295} *και τοτε οψονται το* etc) Chr Dam$^{par\,345}$ ... D *του εν ουρανοις* | *κοψονται* absque *τοτε* cum ℵ* 13. 237. 238. 6^{ev} 49^{ev} y$^{scr\,sem}$ e Cyp ... ς Ln Ti praem *τοτε* cum ℵ^{c}BL unc^{13} al pler it^{pler} vg cop syr^{utr} al (Thdrt^{2,295}) Or$^{int\,3,865}$ Aug al; item postpon *τοτε* D 1. 69. 124. 209. a :: respondet *τοτε* istud simili *τοτε* ap Mc 13, 26 et Lc 21, 27 | *και δοξ. πολλ.* (et. f q sah^{münt} cop syrr arm aeth Eus$^{ps\,501}$ Thdrt^{2,1208} Or$^{int\,3,868\,sq}$ Op etc): D 115. it^{pler} vg Cyp Amb al *πολλ. κ. δοξης* :: cf Mc et Lc

31. *αποστελει* (et. Hipp$^{anti\,34}$ Eus^{ps} Cyr^{hr} Thdrt al Or$^{int\,3,870}$ et^{872} al):

μετὰ σάλπιγγος μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν. 32. *Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· 33 οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. 34 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. 35 ὁ οὐρα-*

ΗΧ al pauc h *αποστελλει* (sed η al *-λλεῖ*) | *μεγαλης* cum ΒLΔ 1. 118. 209. y^{scr} al^{4} e cop syr^{sch} arm Eus$^{ps\,501}$ Cyr$^{hr\,229}$ Chr Thdrt^{2,1209} cat oxon Or$^{int\,3,870}$ et^{872} Cyp ... ς Ln Ti praem *φωνης* cum ΒΧΓΠ unc^{9} al pler sahm$^{\ddot{u}int}$; item ante *σαλπιγγ.* syr^{hr} syr^{p} (sed *φων.* c.*) aeth; item D al plus^{10} it^{pler} vg Dam$^{par\,346}$ Hil al praem *και φωνης* (:: Schu: „aut *και φω.* legendum aut *φω.* expellendum") | *επισυναξουσιν* (et. $\aleph^{c}$) : $\aleph^{*}$ al pauc Hipp$^{anti\,34\,lib}$ Hil (accurate citat) *-αξει* :: ut Mc | *απ* (et. syr$^{p\,mg}$ g^{r}): DX al pauc *απο* | *εως* cum ΝDLΧΓΔΠ unc rell al fere omn Eus$^{ps\,501}$ Chr Dam$^{par\,346}$ ... Ln add *των* cum Β 1. 13. 69. Thdrt$^{2,1209\,cod}$ (sed 13. 69. Chr$^{edd\,3}$ Thdrt^{ed} et^{cod} et. *των ουρα.*) | *ακρων* (r *ακρου*, item ita bis 7^{petr}) *αυτων*: D b c h q add *αρχομενων δε τουτων γινεσθαι αναβλεψατε* (Lc *ανακυψατε και επαρατε τας κεφαλας υμων* (c om) *διοτι εγγιζει* (c *appropinquit*, b d *adpropiat*, h *adpropinquabit*) *η απολυτρωσις υμων* (q *cum coeperint haec omnia fieri, respicite et elevate* [b c d *levate*, h *adlevate*] *caput, quoniam adpropiat redemtio vestra*) :: e Lc

32. *οταν ηδη*: Η vitiose *οτι* | *τα*: $\aleph^{*}$ (suppl^{a} vel ipse*) 300. al pauc om | *εκφυῃ*: hoc accentu B^{2}UX ti 1. 33. 69. 124. 126. al sat mu; item ff^{1} *procreaverit*, Or$^{int\,3,872}$ *producit* et^{3,22} *miserit*, item arm (Hil *atque frondverit*) ... Gb″ Ln *εκφυῃ*: hoc acc. ΕFGΗΚΜVΓΠ al pl; item a b ff^{2} q *nascuntur*, c *nascentur*, f g$^{1.2}$ vg *nata*, h *nata fuerint*, d *germinant* | *γινωσκετε* (it vg *cognoscitis*, *scitis*): B^{2}DΘ^{r}Γ al mu *-σκεται* | *εγγυς*: D al^{7} (33. post *θερος*) add *εστιν*, item it vg Or^{int}

33. *ταυτ. παντ.* (Gb′) cum ΝDΗΚUV* 1. 28. 33. 69. 102. al plus^{60} it^{pler} vg cop syr^{sch} arm Chr Or$^{int\,3,872}$ ... ς Ln Ti *πα. ταυ.* cum ΒLV^{2}ΧΓΔΠ unc^{5} al pl e q syr^{p}. Praeterea 33. a c f h (non item b e ff^{2} g$^{1.2}$ q vg) add *γινομενα* (*fieri*)

34. *αμην*: L al plus^{10} add *δε* | *ου μη* cum ΝΧΓΔΠ unc^{8} al pler cop arm aeth Chr Op ... Ln *οτι ου μη* (:: ut Mc et Lc) cum ΒDFL al^{8} it vg syr^{utr} Ps-Ath$^{dispu\,170}$ Or$^{int\,3,872\,sq}$ | *παντ. ταυτ.* cum ΝΒΧΓΔΠ unc^{8} al pler c q vg syr^{p} Or$^{int\,3,873}$ ... DHL al plus^{20} a e ff^{2} g$^{1.2}$ h l cop syr sch arm Chr *ταυτ. παντα* ... barb al^{20} fere b f ff^{1} for harl^{2} Or$^{int\,5,872}$ om *ταυτα*

35. Totum versum om $\aleph^{*}$: quod quum nequeat per *ομοιοτελευτον* factum esse, utroque vero loco parallelo eadem prorsus verba scripta sint, dubium videtur an ipse Mt dederit. Secundo quidem saeculo in Mtthaeum a plerisque iam recepta fuisse pro testimonio italorum

νὸσ καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν.
36 [260.6] *Περὶ δὲ τῆσ ἡμέρασ ἐκείνησ καὶ ὥρασ οὐδεὶσ οἶδεν, οὐδὲ* Mc 13, 32
οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν οὐδὲ ὁ υἱόσ, εἰ μὴ ὁ πατὴρ μόνοσ. 37 [261.5] 37 ss
Lc 17, 26 s

codicum et Origenis (Or^{int} in h. l. uberius explicat) certum est. Irenaeus an legerit, dici nequit; uno enim tantum loco alludit verbis eiusmodi (5, 35, 2. „*Similiter dictum est*: Terra et caelum transiet." *Transiet* et ap Lc et Mc plures testes antiquissimi praebent.) quae pari iure ad Mc et Lc trahi possunt. Idem in Tert valet: cf. adv. Hermog. 34. | *παρελευσεται* cum BDL barb al^{30} fere e (*transiet*) (item, sed non liquet unde afferant, Or^{3,568} cdd^{2} [^{1,594} *ειδοτεσ οτι καν ουρ. και γη παρελθη* nil probat praesertim quum subsequatur *τον ειποντοσ· ο ουρ. κ. η γη παρελευσονται* etc] Eusp$^{s\ 574}$ et$^{ps\ mai\ 98}$ Mac$^{orat\ 11}$ Cyr$^{es\ 355}$ et$^{iob\ 894}$ Bas^{2,37} et ^{1,4}cdd^{5} et ^{2,630}ed al) Chr (Ir$^{int\ 336}$ unde?) ... ϛ (= Gb) *παρελευσονται* cum ^{s}CXΓΔΠ unc^{9} al longe pl (item unde? Or^{1,594} et ^{3,568} Cyr$^{hr\ 225}$ Bas^{2,222} et ^{655}), item *transibunt, transient* it^{pler} vg Or$^{int\ 3,873}$ Tert al

36. *και ωρασ* cum ʀBDΓΔΠ unc^{8} al plus^{120} Cyr$^{zach\ 800}$ (praecedit paullo ante *ευθεωσ δε* etc 24, 29; pariter ea quae sequuntur in Mt quadrant) ... ϛ (= Gb Sz) *και τησ ωρασ* cum s (e silentio) al sat mu syr$^{p\ mg\ gr}$ Basepp ^{361}ed Chr Dam$^{par\ 346}$ ... L al^{3} Bas$^{cdd\ aliq}$ om (Eus^{marin} ex cat ap Mai^{284} *λελεγμενον εν τω· περι δε τησ ημερασ εκεινησ ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. του θεου·* vix quidquam probat) | *ουδε ο υιοσ* (e Hil^{cdd} add *hominis*; ff$^{1.}$ *sed nec fil.*) cum s(*et$^{c\ b}$)ʀD 13. 28. 86. 124. a b c e f ff$^{1.\ 2.}$ h l q for emm trevirens (ap Beng) quattuor ap Luc. Brug. al syr^{hr} aeth arm Ir ($^{int\ 158}$ - „et dominus, ipse filius dei, ipsum iudicii diem et horam concessit scire solum patrem, manifeste dicens: *De die autem illa et hora nemo scit, neque filius, nisi pater solus.* Si igitur scientiam diei illius filius non erubuit referre ad patrem - - dimittere itaque oportet agnitionem hanc deo, quemadmodum et dominus horae et diei": haec Irenaeum vix dixisse probabile est si verba apud Mt non pariter atque in Mc invenisset. Etiam *solus* quod addit proprium est Matthaeo.) Or ($^{int\ 3,874\ a}$ postquam ipsum textum posuit uberius tractat: „Et seipsum salvator secundum hunc locum coniungit ignorantibus diem illum et horam. Et rationabiliter est quaerendum quomodo qui confidit se cognoscere patrem, dicens: *Nemo novit patrem nisi filius* etc, patrem quidem novit, diem autem et horam consummationis non novit? et quomodo hoc abscondit pater a filio? Forsitan autem et quod ait nescire se diem consummationis et horam, ante dispensationem suam dixit, quia nemo scit neque angeli neque filius nisi solus pater. - - Alia expositio quae famosior est eis quae iam tradita sunt aliud dicit de eo quod scriptum est: *neque filius, nisi solus pater.* Dicit, inquit, alicubi de salvatore apostolus et de rebus in fine saeculi ordinandis hoc modo: *Cum autem subiecta illi fuerint omnia*" etc. Ex prolixa hac Origenis de verbis *ουδε ο υιοσ* disputatione, ad quam etiam famosam aliorum explicationem adhibet, non modo eum in cdd. suis invenisse ista verba planissimum fit, sed etiam ignorasse

ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ

in aliis edd. deesse. Ceterum contra tam luculentum commentarii ipsius Origenis testimonium non valet quod de „Adamantii et Pierii" edd. testatur Hier.) Chr (ad h. l. *τω μεν ειπειν· ουδε οι αγγ., επιστομισεν αυτους, ωστε μη ζητησαι μαθειν οπερ εκεινοι ουκ ισασι· τω δε ειπειν· ουδε ο υιος, κωλυει ου μονον μαθειν αλλα και ζητησαι. -- πως δε, ει παντα δι αυτου εγενετο etc, την ημεραν ηγνοησεν*; etc) Cyr$^{zach\ 800}$ (vide paullo ante; *περι δε της ημερ. εκ. και ωρας ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. εν ουρανω ουδε ο υιος, ει μη ο πατ. μονος.* Cf et. excerpt ap Mai ^{481}). Agnoscunt et. Hil Amb Op ..... ς Ti om cum $^{sca\,EF}$ GHKLMSUVΓΔΠ al pler $g^{1.2}$ vg (et. am gat mm tol iac erl; fu harmoniam evv praebens ex Mc habere videtur) sax fr sah^{mlint} (hoc Münt. testatur, non contrarium) cop syr^{utr} al edd ap Hier (in h. l. „In quibusdam Latinis edd. additum est *neque filius*, quum in Graecis et maxime Adamantii et Pierii exemplarib. hoc non habeatur additum; sed quia in nonnullis legitur, disserendum videtur. Gaudet Arius et Eunomius, quasi ignorantia magistri" -- Nihilominus postquam probavit aliter explicandum esse locum ac verba sonent, pergit: „igitur quia probavimus non ignorare filium consummationis diem, caussa reddenda est cur ignorare dicatur," unde diffidere videtur codicibus qui non habent.) $Bas^{ep\ 236}$ (p. 361. *η μεν ουν του ματθ. λεξισ ουτωσ εχει· περι δε της ημ. εκ. και της ωρ.* [edd plures om κ. τ. ω.] *ουδεισ οιδ. ουδε οι αγγ. των ουρ. ει μη ο πα. μονος. η δε του μαρκου· περι - και* [edd^{5} η] *ωρ. ουδ. οιδ. ουδε οι αγγ. οι* [cod^{1} om] *εν ουρανω ουδε ο υιος, ει μη ο πατηρ. τι τοινυν εστιν εν τουτοισ επισημηνασθαι αξιον; οτι ο μεν ματθ. ουδεν ειπε περι της του υιου αγνωσιας· δοκει δε τω μαρκ. συμφερεσθαι κατα την εννοιαν εκ του φαναι· ει μη ο πατ. μονος.* Plura ex his in scholia vetera transiere.) $Did^{tri\ 195}$ (i. e. 3, 22 allatis Marci verbis pergit: *ματθ. μεν γαρ προ αυτου -- ουκ ειπεν τον υιον αγνοειν, αλλα και το σχημα αυτο του τελουσ ειδεναι εξεθετο τοιωσδε· περι δε της ημ. εκ. η της ωρ. -- ο πατηρ μονοσ· ωσπερ γαρ* etc. Additque plura explicationis caussa, respiciens a Basilio in ep. ad Amphil scripta.) Ps-$Ath^{dispu\ 170}$ (*εν μεν τω ματθ. ου φερεται· ουδε ο υιοσ οιδε την ημ. εκ. - μονωτατοσ δε μαρκοσ εφη· ουδε ο υιοσ οιδε την ημεραν.*) $Dam^{par\ 346}$ Euthy (*σκοπει δε πωσ παρα μεν τω ματθ. κειται μεν το μονοσ, ου μνημονευεται δε ο υιοσ*) Phoebad^{251} Paulin^{3,12} („in antiquuariis evgliorum quae penes nos et in scrinio sanctae nostrae retinentur ecclesiae, *filii* vocabulum in eodem evglii loco insertum minime valuit reperiri."). Praeterea Amb de fide 5, 8 omnino negare videtur *ουδε ο υιοσ* in evv legi; dicit enim: „veteres non habent codices Graeci quia nec filius scit; sed non mirum est si et hoc falsarunt qui scripturas interpolavere divinas." (Amphiloch in excerptis ap Galland 6, 499. verbis *οταν δε ειπη· ουδε ο υιοσ, ει μη ο πατηρ, ουκ αγνοιαν του υιου καταψευδεται, αλλα την αιτιαν της γνωσεωσ ερμηνευει* ad Mc potius quam ad Mt spectat.) :: ex omnibus quae allata sunt perspicuum fit, saeculo certe 4. in plerisque Graecis (nonnullis etiam Latinis) codd. locum Matthaei sine verbis *ουδε ο υιοσ* scriptum

τοῦ ἀνθρώπου. 38 *ὡσ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταῖσ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντεσ καὶ πίνοντεσ, γαμοῦντεσ καὶ γαμίζοντεσ, ἄχρι ἧσ ἡμέραισ εἰσῆλθεν Νῶε εἰσ τὴν κιβωτόν,* 39 *καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕωσ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸσ καὶ ἦρεν ἅπαντασ, οὕτωσ ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.* 40 [263. 5] *τότε ἔσονται δύο* 40 s Lc 17, 35 s *ἐν τῷ ἀγρῷ, εἷσ παραλαμβάνεται καὶ εἷσ ἀφίεται·* 41 *δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλῳ, μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται.* 42 [263. 6] 25, 13 Mc 13, 33. 35

---

fuisse, 2. vero saeculo cum his verbis omnino fuisse vulgatum. Locus est ad testandam summam textus codicum ℵBD antiquitatem ipsorumque italorum codicum luculentissimus. Parum probabiliter dixeris verba suspecta e Mc huc translata esse. Matthaei autem evglium quum usu atque auctoritate longe antecederet Marco, facile intellegitur cur in Mt, non item in Mc sublata illa sint. | *πατηρ* sine *μου* cum ℵBDLΔΠ* 1. 33. 69. 102. al[30] fere it (exc f) vg sah[mūnt] cop syr[utr] et[hr] arm āeth Cyr[zach 800] Bas[epp 361] Did[tri 195] Ps-Ath[dispu] Chr Dam par [346] Ir[int 158] Or[int 3,874] Amb al ... ς (= Gb improb Schu) Ti add *μου* cum EFGHKMSUVΓΠ[2] al pl f Thphyl

37. *δε* cum ℵLΓΔΠ unc[9] al omn fere it[pler] vg syr[sch] et[p txt] arm aeth Clem[533] Or[3,568] ... Ln *γαρ* cum BDI e m cop syr[p mg] Did[tri 195] Or[int 3,875] txt Op | *εσται* cum ℵBLΨ barb 102. al[5] c d ff[1·] h q harl* cop syr[sch] arm Clem[533] Or[3,569] Did[tr 195] ... ς add *και* cum DG[r]ΓΔΠ unc[9] al pler a b e f ff[2·] g[1·2·] l m vg syr[p] aeth Or[int 3,875] Op :: ut Lc

38. *ωσ* cum ℵBL 33. 102. Or[3,569] ... ς *ωσπερ* cum DΓΓΔΠ unc[9] al pler Did[tri 195] (Chr *ωσπ. δε ησαν εν τ. ημερ. του νωε τρωγ.* etc) :: v. 37 *ωσπερ* non fluct | *ταισ προ του* cum ℵΓΓΔΠ unc[9] 1. 33. al pler (44. 7[petr] om *ταισ*) Did[tri] ... B c[ser] *εκειναισ ταισ πρ. τ.* (ita Ln), D al[3] *εκειναισ προ του*, L 13[ev] a e ff[1·] sah[mūnt] Or[3,569] (*ωσπ. δε αι ημεραι - ωσ γαρ ησαν ε. τ. ημεραισ του κατακλ. και τα εξησ.* Ibidem [3,317] *ωσπ. γαρ εν τ. ημεραισ του κατ. και ταισ ημ. του λωτ τα βιωτικα παντεσ εποιουν* etc) nil nisi *του* (ita Ti). Item *ταισ προ* absq *εκειναισ* (*in diebus ante*) g[1·2·] q vg cop arm (aeth) Or[int 875]; *in diebus illis ante* b c f ff[2·] h m syr[p] | *γαμουντεσ* (et. Did[tr] Or[int 3,875]): ℵ[c]DL a m syr[sch] Op *και γαμ.* | *γαμιζοντ.* cum ℵD 33. Chr (ex cdd[6]) ... ς Ti *εκγαμιζοντ.* cum ΓLΓΔΠ unc[9] al pler Did[tri] Chr[cdd], Ln *γαμισκοντ.* cum B

39. *εωσ*: ΓΔ 6. 33. al[10] Chr add *ου* | *απαντασ* (et. Or[3,317]): DI al[10] Did[tri 195] *παντασ* | *εσται και* cum ℵLΓΔΠ unc[9] al fere omn c e f ff[2·] g[1·] m vg syr[p] arm Did[tri] Or[int 3,875] ... Ln Ti om *και* cum BD 102. a b ff[1·] g[2·] h q cop syr[sch] aeth

40. *εσονται δυο* cum ℵ*B 102. p[ser] h fu for ... ς Ti *δυ. εσονται.* cum DΓΓΔΠ unc[9] al longe pler it (exc h) vg (et. am tol emm san) cop al Caes[140] Chr Or[int 3,876] Victorin Op :: similiter in Lc fluct lectio | *εισ* bis cum ℵBDΓL (sed I sec loco hiat) (et. Δ pri loc) 1. 33. 102. 124. 262. al[15] fere Chr (sed differunt sec loc cdd aliq) ... ς *ο εισ* cum ΓΠ (Δ sec loc) unc[9] al pler Caes[140]

41. *μυλω* (Gb′) cum ℵBΓLΓΔΠ unc[7] al plus[25] Or[3,594] (it[pler] vg *in mola*) ...

γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ἡμέρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται.
43 Lc 12, 39 s 43 [264. 2] Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ
φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασεν διο-
ρυχθῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. 44 διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοι-
45–51 Lc 12, 42–46 μοι, ὅτι ᾗ οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. 45 [265. 5]
Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ
κύριος ἐπὶ τῆς οἰκετείας αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν

ς μυλωνι cum DHM al longe pl Caes[140] Chr (d Victorin *in pistrino*, e *in molendino*) | αφιεται: D 13. 69. a b c e f ff[1.2.] h q (non item g[1.2.] l) gat mm tol al ap Luc[brug] (non item vg[ed] am fu for emm) sax (non fr) aeth Or[int 3,876] (exponens in comm) Hil al (contra soli Lucae vindicant Victorin Op „Lc evglista exponit de duobus in lecto et de duobus ad molam; praesens autem Mt de duobus in agro et de duobus ad molam. Ubi enim Lc posuit duo in lecto, ibi Mt posuit duo in agro") add (sed ff[1.2.] omisso v. 41, e vero ante v. 41) *δυο επι κλεινης (κλι.) μειασ (μι., it [exc e f] gat mm sax Hil al om), εισ παραλαμβανεται και εισ αφιεται*

42. *ημερα* cum SBDIΔ 1. 13. 33. 69. 115. 124. 238. f ff[2.] syr[p] et[hr] Cyr[hr 226] Ath[1,471 cdd 2] et[474 cdd plur] Ir[int 278] Hil; item e gat mm *qua hora aut (vel) qua die*, Eus[ps 431] *π. ημερα και ωρα*, similiter aeth ... ς *ωρα* cum LΥΠ unc[9] al pler it[pl] vg cop syr[sch] arm Chr Ath[1,471 ed] et[474 ed] ex[cdd 2] Thdrt[2,109] Or[int 3,876] Op (:: cf v. 44)

43. *δε*: F* om | *γινωσκετε*: Δ* om | *φυλακη* (et. Or[int 3,877] Eus[ps 588] Chr): א B 13. 33. 69. 124. 6[ev] it vg cop syr[hr] aeth arm[p] Aug Op *ωρα* (ὁ *vigilia aut hora aut custodia*) | Δ *γρηγορησεν* | *αν* sec: D 33. 76. 230. 7[petr] Chr[cdd 6] om | *διορυχθην.* cum SBDIL 1. 33. 124. al pauc ... ς Ln Ti *διορυγηναι* cum BΓΔΠ unc[9] al pler Chr | *την οικιαν*: L al pauc *τον οικον* | *αυτου*: I 33. 63[ev] *εαυτου*

44. *η ου δοκ. ωρα* cum SBDI 102. vg (*qua nescitis hora*, d *qua non speratis hora*) cop Ath[1,471] et[475] ... ς *η ωρα* (L add *η*) *ου δοκειτε* cum LΓΔΠ unc[9] al fere omn (et. barb) e f g[1.] q (e g[1.] q *qua hora non putatis* [q *non speratis*, g[1.] *nescitis*], f *hora qua nescitis*) syr[utr] arm aeth Chr Or[int 3,877] (*qua custodia non speratis*); it[pl] gat tol al Hil *nescitis qua hora*

45. *τις αρα* (et. Bas[eth 301] syr[p mg gr]; Ir[int 263] *quis igitur*, e *quis est ergo*, g[1.] vg *quis putas*): D y[scr] *τις γαρ*, item q Or[int 3,878] Op *quis enim*, it[pler] *quisnam*, Hil *quis namque* | *κατεστησεν*: ΝΜ cop Chr[bis] *καταστησει* :: ut Lc. Vide et. Hom[cl] ad v. 51 | ο *κυριος* sine *αυτου* (:: ut et. Lc) cum SBDIL 1. 33. 102. al[3] a e g[2.] h m for Bas[eth 301] Ephr[σβ] (sed miscet paullum Mt et Lc) Ir[int 263] Or[int 3,880] Hil al ... ς (Gb[o]) Ti add *αυτου* cum ΓΔΠ unc[9] al pler b c f ff[1.2.] g[1.] l q vg cop syr[utr] arm aeth Chr Or[int 3,878] | *οικετειασ* cum BILΔΠ* 13. 33. al[6] ... א 69. 238. 48[ev] al[10] Ephr[σβ] Bas[eth] Chr *οικιασ*, item *domum* q Or[int 878] ... ς *θεραπειασ* cum DΓΠ[2] unc[9] al pler. Item it vg Or[int 880] *familiam* | *αυτου*: C *εαυτου* | *του*: D al pauc Chr Ephr om | *δουναι* cum SBCDILUΔ al[30]

καιρῷ; 46 [260. 5] *μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει οὕτως ποιοῦντα.* 47 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.* 48 [267. 5] *ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει μου ὁ κύριος,* 49 *καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν μεθυόντων·* 50 *ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει,* 51 *καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.*

---

fere Baseth Chr ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) *διδοναι* cum EFGHKMSV Γ Π al pl Ephr :: ut Lc | *καιρω*: 1 63^{cv} add *αυτων*

46. *ουτ. ποιουντ.* (prob Schu) cum ℵBCDIL al^{15} it (exc f q) vg aeth Ephr$^{σβ'}$ Ir$^{int\,263}$ Hil al ... ς *ποι. ουτ.* cum Γ Δ Π unc^{9} al pler f q syr^{utr} arm Base$^{th\,301}$ et$^{bapt\,661}$ Chr Or$^{int\,3,880}$ :: ut Lc

47. *τ. υπαρχ. αυτου*: Κ Π al pauc *αυτ. τ. υπαρχ.*

48. *ο κακ.* (Ephr *πονηρ.*) *δουλ.* absq *εκ.* cum ℵ*Γ 56. 58. 243. d^{ser} y^{ser} (al; pleriq. enim collatores neglexer.) Ephr$^{σβ'}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Ir$^{int\,202}$ (Or$^{int\,3,880}$) Aug ... ς Ln Ti add *εκεινος* (:: ut Lc) cum ℵ^{c}BCDILΔΠ unc^{9} al pler it (ff^{1} om *κακ.*) vg cop syr^{utr} al Baseth Op | ℵ *καρδ. εαυτου* | *μου ο κυρ.* cum ℵBCDIL al^{6} (Or^{1,18}) Ephr cat^{oxon} ... ς *ο κυρ. μου* cum Γ Δ Π unc^{9} al pler Baseth Chr Dam$^{par\,517}$ (vide et. infra Hom^{cl}) :: ut Lc. Praeterea absq *ελθειν* (:: Lc *ερχεσθαι*) cum ℵB 6. 33. sah mūnt cop arr Ephr Ir$^{int\,202}$ ... ς Ti add *ελθειν* cum CDILΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} al Chr Dam^{par} Or$^{int\,3,880}$; item 1. 157. 209. Or^{1,18} Baseth *ερχεσθαι*

49. *αυτου* (ℵ *εαυτ.*) cum ℵBCDIL al^{60} fere it vg sah^{mūnt} cop syr^{utr} arm aeth Ephr Base$^{th\,ed}$ Chr Dam$^{par\,517}$ ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb′) Ti om cum Γ Δ Π unc^{9} al pl Base$^{th\,edd}$ (Ir$^{int\,262}$ ab his inde verbis ad Lc deflexit: *caedere servos et ancillas et manduc. et bib. et inebriari - cum infidelib. ponet*) | *εσθιη δε* (C 1. 33. al^{15} fere syr^{sch} aeth Ephr Baseth *τε*) *κ. πινη* cum ℵBCDEILSUVΔΠ^{2} al^{70} fere (et. carp) Baseth Chr, et *εσθιει* (M 33. *-ιη*) et *πινει* FHKMΓ 33. al mu, item it (exc a) vg cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) *εσθιειν δ. κ. πινειν* (G *-νην*) cum GΠ^{1} al sat mu a Ephr Dam$^{par\,517}$

51. *θησει*: D it (exc q; a e hiant) vg Hil ante *μετα* pon | EL *κλαθμος*. Totum locum Hom$^{cl\,3,60}$ sic exhibet: *θεου γαρ βουλη αναδεικνυται μακαριος ο ανθρωπος εκεινος, ον καταστησει ο κυριος αυτου επι της θεραπειας των συνδουλων αυτου του διδοναι αυτοις τας τροφας εν καιρω αυτων, μη εννοουμενον και λεγοντα εν τη καρδ. αυτου· χρονιζει ο κυρ. μου ελθειν· και αρξηται τυπτειν τους συνδουλ. αυτου, εσθιων και πινων μετα τε πορνων και μεθυοντων· και ηξει ο κυρ. του δουλ. εκεινου εν ωρα – – και το απιστουν αυτου μερος μετα τ. υποκριτ. θησει.*

XXV.

1 [268. 10] *Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν τοῦ νυμφίου.* 2 *πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραὶ καὶ πέντε φρόνιμοι.* 3 *αἱ γὰρ μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον·* 4 *αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις μετὰ τῶν λαμπάδων ἑαυτῶν.* 5 *χρονίζοντος δὲ*

XXV. 1. *αυτων* (ς *αὐτ.*) cum ℵCIXΓΔΠ unc[9] al omn fere Or[3,824] Meth[virg 705] Bas[eth 235] et [248] et[bapt 663] Chr Dam[par 382] ... Ln Ti *εαυτων* cum BDL 124. | *εξηλθ.* usq *λαμπ.* [*αυτων*] v. 3: F al[5] om | *υπαντησιν* cum ℵBC 1. (Meth ap Phot[309] et[virg 705] *απαντησουσαι* et[bis] *υπαντησουσαι*) ... ς Ti *απαντ.* cum DLXΓΔΠ unc[9] al pler Bas[eth] et[bapt] Chr | *του νυμφιου* (C *τω νυμφιω*) cum ℵBCLX[2]ΓΔΠ unc[9] al pler sah[mūnt] cop aeth Meth virg [705] (*απαντησουσαι* et *υπαντ. τω νυμφ.*) Bas[eth bis] et[bapt] Chr Dam par (Or[int 881] *veniunt in obviam salvatori qui semper paratus est venire ad virgines eas ut simul ingrediantur cum dignis eorum ad beatam sponsam ecclesiam*) ... DX* 1* 124* 209. 262* al[4] it vg arm syr[sch] et[P] c.* (mg: *sponsa non in omnibus exx. invenitur, nominatim in alexandrino*) pers[s] Or[int 880 txt] Hil al add *και της νυμφης*

2. *πεντε δε*: Z *αι πε. δε* | *εξ αυτ. ης.* cum ℵBCDLZΔ* 1. 102. 124. 157. 247. it (exc q) vg arm Bas[eth 248] Chr[mo 4] (ed om *εξ αυτ.*) Or[int 8,880] ... ς Ti *ης. εξ αυτ.* cum XΓΔ[2]Π unc[8] al pler q Bas[eth 235] et[bapt] | *μωραι - φρονιμοι* cum ℵBCDLZ 1. 12. 33. 102. 157. 209. it (exc f) vg cop syr[hr] arm aeth arr Or[int] ... ς Ti *φρον. - μωρ.* (Π *μωροι*) cum XΓΔΠ unc[8] al pler f syr[utr] Bas[eth bis] et[bapt] Chr | *και πεντε* (et. ς[e] Gb′) cum ℵBCDKLZΠ 1. 33. 102. 157. al plus[10] Bas[eth 235] ... ς Gb Sz Ti (prob Schu) *και αι πεντ.* cum EHMS[vid]UVXΓΔ al pler Bas[eth 248] et[bapt 663] Chr (sed edd[2] om *και*); item G *αι δε πεντ.*

3. *αι γαρ* cum ℵBCL 33. cop; item Ln *αι δε* cum z 157. b c f ff[1.] g[1.2.] h l q vg (it[pl] vg *sed quinque fatuae*) aeth Aug al (1. 209. *λαβουσαι δε αι μωρ.*); D ff[2.] *αι ουν* ... ς Ti *αιτινες* cum XΓΔΠ unc[8] al pler Bas[eth] et[bapt] Chr, item syr[P] arm pers[P] (syr[sch] syr[P cod] *και αι*) | *λαμπαδας* cum ℵL 44. ff[1.2.] g[1.2.] l vg arm ... Gb Sz Ln Ti add *αυτων* cum BCD XΓΔΠ unc[7] al pler Bas[eth] et[bapt], item ς *εαυτων* cum Z[vid] ℵ[sil] al; item alterutrum b c f h q cop syrr | *μεθ* (Z *μετ*) *εαυτων* (Δ *αυτων*) *ελαιον*: D al[2] ff[1.] Arn add *εν τοις αγγειοις αυτων* (ff[1.] om *αυτ.*)

4. *αγγειοις* (ℵCE*KLXΓΔΠ al *-οισ*) cum ℵBDE[r]LZ 1. 102. 124. h q for syr sch arm arr Arn ... ς Ti add *αυτων* cum CXΓΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg cop syr[P] aeth Bas[eth] et[bapt] (bapt om *μετ. τ. λα. αυτ.*) Chr Aug; ff[1.] *secum* (omissis *εν τ. αγγ.* usq *λαμπ. εαυτων*) | *εαυτων* cum ℵB; item ς Ti *αυτων* cum DE[2]LXΓΔΠ unc[8] al pler Bas[eth bis] Chr; item alterutrum b c h q cop syr[utr] al Arn ... cz al f ff[2.] g[1.2.] l vg om; E* Bas[bapt] om *μετ. τ. λαμπ. εαυ.*, Γ *μετ. τ. λ. αυτ.* pon post *ελαι.*

τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. 6 μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν· ἰδοὺ ὁ νυμφίος, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν. 7 τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν. 8 αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπαν· δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. 9 ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. 10 ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος, καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. 11 ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι· κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. 12 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀμὴν λέγω Lc 13, 27
ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. 13 γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν 24, 42

---

5. *ενυσταξ. π. κ. εκαθ.*: ff[1·] *fatuae obdormierunt*

6. *γεγονεν*: B *εγενετο* | *ο νυμφ.* (Gb′) c. SBC*DLZ 102. sah[mss]int cop ar[p] Meth phot 310 Cyr[ioh 293] ... ς add *ερχεται* c. C[3]XΓΔΠ *unc*[9] al fere omn it (g[1·] *est*) vg syr[utr] arm aeth Meth[706] Ephr[τμη] (et[ψχ] *ιδου ηλθεν ο νυμφ.*) Bas eth[236] et[bapt 663] Chr Op | *εξερχεσθε* (D* -εται): 1. 157. b c ff[2·] Or[int 881] *εγειρεσθε* (*surgite, exurgite*) | *απαντησιν* (C *συναντ.*, 157. Cyr *υπαντ.*) sine additam cum NB 102. Meth[phot 310] Cyr[4,293] ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ADLXΓΔΠ *unc*[9] al pler (it vg Or[int] *obviam ei*) Meth[706] Ephr Bas Chr; item c 63[ev] add *αυτω*

7. *εκειναι*: D 22[ev] arm om | *εαυτων* cum NABLZ al[2] ... ς *αυτων* cum CDX ΓΔΠ *unc*[9] al fere omn Bas[eth] et[bapt]

8. *ειπαν* cum BCL 33. ... ς Ln *ειπον* cum NADZ *unc* rell al fere omn Bas[eth] et[bapt] Chr | *ημιν*: Λ add *ελαιον* | *αι* sec: Δ om | *ημων*: C*LΩΠ* al *υμων* | *σβεννυνται* (Η -νυται): D *ζβεννυ.*

9. *λεγουσαι*: Θ[h] *ειπον* (sic, supplendum *και*) | *ουκ* cum NALZ 33. 126. al pl (ut vdtr) Ephr[λη] Bas[eth 236] ... Gb″ Sz Ln Ti *ου μη* cum BCDXΔΘ[h]Π *unc*[9] (Γ om) al plus[50] Bas[bapt 663] Chr | *αρκεση* cum NABCLZ *unc* rell al pler Ephr Bas[eth] et[bapt] Chr ... D 28. 33. 126. ti* al plus[10] *αρκεσει* | *ημιν κ. υμιν*: N 247. Bas[bapt cod] *υμιν κ. ημιν* | *πορευεσθε* cum NABDE GHSVΓΔ al[30] fere it[pler] vg cop[sa,bo] ex[dz] arm aeth Or[int 2,201] et[3,881] Aug Op (Chr omisso etiam *μαλλον*) ... ς (= Gb Sz) Ti add *δε* cum CFKL MUXZΘ[h]Π al pl ff[2·] cop[wi] et[cod] syr[utr] Bas[eth] et[bapt] | *αγορασατε*: E[3] 1. w[ser] -*σετε* | *εαυταισ*: L al *αυταισ*

10. *απιρχομ. δε αυτων* (Θ[h*] om *αυτ.*: q Or[int] Op *abeuntibus autem illis*; f g[1·] vg *dum autem irent*; ff[1·] *illae autem dum vadunt*): D *εωσ υπαγουσιν*, b ff[2·] *dum eunt*, c h *et dum eunt*, g[2·] *dum irent* | *αι* (L 69. al[5] om) *ετοιμοι*: Λ y[ser sem] *αι ετοιμαι*

11. *ερχονται*: D c f Or[int] *ηλθον* | *και αι* cum NABCLXΓΔΘ[h]Π *unc*[8] al omn vid ff[1·2·] g[1·2·] vg (et. am gat mm emm) syr[utr] arm Bas[eth 236] et[bapt 663] Or[int] Aug Op ... Ln om *και* cum DHZ b c f h q for tol fr

14—30 Lc 19, 11—27 *οὐδὲ τὴν ὥραν.* 14 [269.2] *Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ,* 15 [270.5] *καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν. εὐθέως* 16 *πορευθεὶς ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ἠργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα.* 17 *ὡσαύτως ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν ἄλλα δύο.* 18 *ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν γῆν καὶ ἔκρυψεν*

13. *ωραν* cum ℵABC*DLXΔΘ^{h}Π 1* 33. al plus^{20} it vg syr^{utr} eth^{hr} txt bis sah mūnt cop arm aeth Eusp$^{s\ 452}$ Ath^{1,472} Bas$^{bapt\ 663}$ Chr Or$^{int\ 3,882}$ Hil al ... ς (= Gb Sz) add *εν η ο υιος του ανθρωπου ερχεται* cum C^{3}ΓΠ^{3} unc^{9} al longe pl syr$^{hr\ mg\ sem}$

14. *γαρ* (et. Eus$^{theoph\ 154}$ Bas$^{eth\ 279}$): D arm om (Or^{3,631} *η - παραβολη εστι δηλουσα οτι ως ανθρ. αποδημων* etc) | *ανθρωποσ*: C^{3}FM al mu (inprimis evglstar omissis *ωσπ. γαρ*, ut C^{3} notat: *ειπεν ο κυριοσ την παραβολην ταυτην· ανθρ. τησ*) arm Or$^{int\ 882}$ (incipit: *Homo quidam peregre proficiscens*) add *τισ* :: ut Lc | Δ* *τ. δουλ. ιδι.* | *αυτου*: A *αυτων*

15. *πεντε, δυο, εν*: D $\overline{\varepsilon}$ $\overline{\beta}$ *ενα* | Θ^{h} al *δυω* | *ιδιαν δυναμιν*: D *δυν. αυτου*

15. 16. *ευθεωσ πορευθεισ* cum ℵ*B b g^{1}, item (quibus eadem lectio confirmatur) *ευ. δε πο.* 1. 118. 124. 243. 26^{ev} c f ff^{2} h q syr^{hr} Op; ff^{1} *et continuo abiit*, aeth *et abiit statim*, arm *abiit autem statim* (16^{ev} Chr cop om *ευθ.*) ... ς Ln Ti *ευθεωσ. πορευθ. δε*, Ln *ε. π.* [*δε*] cum ℵ^{c}ACD LXΓΔΘ^{h}Π unc rell al pler g^{2} vg syr^{utr} Bas$^{eth\ 279}$ Or$^{int\ 3,883}$

16. *ηργασατο* cum ℵ*B*DL 69. ... ς Ln (ignorabat B) *ειργασατο* cum ℵ^{c}AB^{2}CXΓΔΘ^{h}Π unc^{9} al fere omn. Cf Cram. Anecd. 4, 412: *εργαζομαι, ειργαζομην, οπερ και διφορειται· τινεσ μεν γαρ δια τησ ει διφθογγου γραφουσιν αυτο, τινεσ δε δια του η.* | *και εποιησ.* cum ℵ*A*XΓΔΘ^{h}Π unc^{9} al longe pl q syr$^{p\ txt}$ Bas$^{eth\ 279}$ ... Gb′ (prob Schu) Ln *κ. εκερδησεν* (:: invectum e sqq) cum ℵ^{c}A^{2}BCDL al^{20} fere, item *lucratus est* it^{pler} vg cop syr^{sch} et$^{p\ mg}$ arm aeth Or$^{int\ 3,883}$ ... al^{3} b ff^{2} om; X add *εν αυτοισ* | *ταλαντα* sec cum ℵACDXΓΔΠ unc^{9} al pler f q syr^{p} aeth Bas$^{eth\ 279}$ Or^{int} ... Gb^{0} Ln om cum BL 1. 33. 50. 102. 124. it^{pler} vg syr^{sch} eth^{hr} sah^{mūnt} cop arm Op :: ut infra

17. *ωσαυτωσ* (D *ομοιωσ*) sine additam cum ℵC*L 33. b g^{2} am for emnn tol fu^{2} Or$^{int\ 3,883}$ ... ς Ti add *και*, Ln [*και*] cum ℵ^{c}BC^{3}DXΓΔΠ unc^{9} al pler a c f ff^{1} (ff^{2} *et similiter qui*) g^{1} q vg^{ed} fu^{4} cop syrr al Bas^{eth} Op; item A al^{5} h add *δε και* | *τα δυο*: D e fr aeth^{ro} (non^{PP1}) Op add *ταλαντα λαβων*, item 253. it (exc e) vg cop (non item syr^{utr} arm) Or$^{int\ 3,883}$ add *λαβων* | *εκερδησεν* sine additam cum ℵBC*L 33. 59. 102. it (exc h) vg sah^{mūnt} cop syr^{sch} arm aeth Bas$^{eth\ 279}$ Or$^{int\ 3,883}$ ... ς (Gb^{0}) Ti add (D praem) *και αυτοσ* cum AC^{3}(D)XΓΔΠ unc^{9} al pler h syr^{p}. Praeterea a b c ff$^{1.2}$ q add *in eis*, f *et*

18. *το εν* cum ℵBCDL unc rell al omn fere q vg cop syr^{utr} al Or^{int} ... Ln add *ταλαντον* cum A p$^{brit\ scr}$ it^{pler} | *απελθων* (et. f h q vg Or^{int}): D al^{3}

τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτῶν. 19 *μετὰ δὲ πολὺν χρόνον ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει λόγον μετ' αὐτῶν.* 20 *καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα.* 21 *ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.* 22 *προσελθὼν καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα εἶπεν· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα*

---

itpler om | L al pauc *ορυξειν* | *γην* (c* *την γ.*) cum ℵB(c*)L 33. ff1· arm aeth (ff2· plane om) ... ς Ln Ti *εν τη γη* cum AC3DXΓΔΘΠ unc9 al omn fere itpler vg (*in terram* vel ut g2· am emm *in terra*) syrutr Orint (*in terram*) | *εκρυψεν* (Gb' prob Schu) cum ℵABCDL 33. ti4 al7 ... ς *απεκρυψ.* cum XΓΔΘΠ unc9 al pler

19. *ποὶ. χρον.* cum ℵBCDGL al plus10 it vg arm cop Or3,631 etint884 ... ς *χρον. ποὶ.* (F *πολλων*) cum AXΓΔΘΠ unc8 al pler syrutr al | *λογ. με. αυτων* (prob Schu conlato 18, 23) cum ℵBCDL al25 fere it (exc ff1· q) vg cop arm aeth ... ς *με. αυτ. λογ.* cum AXΓΔΘΠ unc9 al pl ff1· q syrutr Or3,631 bis

20. *και προσελθ.* (et. Orint3,884): A cop *πρ. δε* | *ταλαντα* pr: ℵ om; sec: Δ yscr sem h syrsch aeth om; quart: c*(suppl2)L it (exc q2) vg (exc for al) syrsch aeth Orint3,884 txt (non ibidemcomm) om | *παρεδωκας*: 1. 122. b ff1· q syrsch etp mg arm aeth Orint *δεδωκας* (*dedisti*) | *εκερδησα* (ff1· g1· Amb *lucratus sum*; D arm *επεκερδησα*, itpler vg Orint txt *superlucratus sum*) sine additam (Gb' prob Schu) cum ℵB(D)L 33. 71. 102. 124. 127. 131. it vg cop arm aeth Orint txt Amb ... ς Ti add *επ αυτοις* cum ACXΓΔΘΠ unc7 al pler syrutr Orint comm (*lucratus sum super ea*), item EG ti* 28. 238. al plus20 add *εν αυτοις*

21. *εφη* cum ℵBCDEKLMUΓ al plus50 itpler vg syrsch arm Orint3,884 ... ς add *δε* cum AFGHSVXΔΠ al pl cop syrp (f ff1· aeth *et ait*) | *ευ* (et. Or 2,641 et 4,463 ex Philocalia Eusprae 12,2 Cyrhr 39 Ath 1,170 et 954 Baseth 250 Chr, item Homcl): A*vid (sed Cowp coniecit *ευ συ*) Or2,565 (pergit *αγαθ. δ. κ. πι.* posito *αγαθε* ante *δουλ.* cum Lc, ex quo et. *ευγε* memoriter adsumpsisse videtur) Baseth (in ed. Par.) *ευγε*, item *euge* it (et. d) vg Irint 240 Orint3,884 etquater | *επι* pr (et. Or2,565 et 4,463 itemint 4,636 et 656 Euspr Cyrhr Baseth Chr): D it vg arm Irint Orint3,884 et 2,467 Leif al *επει* (D *επι*) *επ* (*quia* vel *quoniam super*) | *ησ*: UX al *εισ*

22. *προσελθ. και* cum ℵ*B 102. (ff1· *et cum accessisset*, gat *accessit alter et*; syrsch *et accessit*) ... ς Ln Ti *πρ. δε και* (U b ff2· cop om *και*) cum ℵcACDLXΓΔΘΠ unc9 al pler itpl vg syrp al Orint3,884 | *δυο ταλαντ.* cum ABCLΔ(sed spatio relicto)Π 1. 33. 69. 102. 124. al8 syrutr ... ς (Gb0) add *λαβων* cum ℵDXΓ unc9 al pler (sed al pauc *ειληφως*) it vg cop arm aeth Orint3,884 | *κυριε*: ℵ om | D *παρεδωκες* | *ιδε*: D *ιδου* | *ταλαντα* tert: VΓ 435. itpl (non f ff1· q) vg cop syrsch Orint om | *εκερδησα* (D *επεκερδ.*, f *superlucratus sum*) cum ℵBDL 33. 102. 124. 127. 131.

δύο τάλαντα ἐκέρδησα. 23 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 24 προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπεν· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· 25 καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. 26 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα; 27 ἔδει σε οὖν βαλεῖν τὰ ἀργύριά μου τοῖς τραπεζείταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. 28 ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε

242. (non item 71.) it vg cop arm aeth Or^{int} (h. l. it^{pler} vg Or^{int} *lucratus sum*) ... ς (Gb^{0} prob Schu) Ti add *επ αυτοισ* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr}; item al pauc *εν αυτοισ*

23. *ευ*: A^{*vid} (sed Cowp. ut v. 21) rursus *ευγε*, item *euge* it (et. δ) vg Or^{int} | *επι* pr: D it vg arm Or$^{int\ 3,884}$ *επει* (D *επι*) *επ* (*quia* vel *quoniam super*) | *ησ πιστοσ*: B 102. (item h et v. 23 et v. 21) *πιστ. ησ* (eodem ordine Ir$^{int\ 240}$ v. 21? v. 23? Item Amb al). Versus 22. 23. praetermittunt a et vg^{cd} ap Ln

24. *δε και*: D 1. a b c g^{2*} om *και* | *εν*: D* *ενα* | *ειληφωσ*: F al pauc *λαβων* | *εγνων* (K *-νωσ*, V *-νω*) *σε*: D 46. Chr^{bis} (Cyr$^{4,533\ IIb}$) om *σε*, item it^{pler} (contra f h *te quia* etc, ff^{1*} *te - esse*) vg arm Or^{int} Hil Op | *σκληροσ*: ℵ 1. 22. *αυστηροσ*, item b *austeris* (it^{rell} vg *durus*) et quidem ℵ b *ανθρ. αυστ. ει* :: ut Lc 19, 21 | *ει* (G al pauc Cyr^{4,533} post *ανθρ.*): E* om | *οθεν*: D 56. *οπου* (1. *οθεν* pro *οπου*), item (et h. v. et v. 26) *ubi* it vg

25. *απελθων*: D 252^{*vid} *απηλθον και*, item it vg aeth Or^{int} | *ιδε*: D *ειδου*

26. *πονηρ. δουλ.* (et. Clem^{317} Or^{4,463} ex Philoc et$^{int\ 4,885}$ Cyr^{4,901} al): A it (sed c *nequam serve male*) vg Dam$^{par\ 606}$ Or$^{int\ 4,951}$ Lcif al *δου. πον.* Cf et. infra Hom^{cl}

27. *σε ουν* cum ℵBCL 33. 102. y^{scr} sem syr^{p} ... ς Ln *ουν σε* cum ADXΓΔΠ unc^{9} al pler it vg cop Or$^{int\ 3,885}$ (liberrime citantes om *ουν* Clem^{317} Or ^{4,463}Cyr^{4,901}, item om 36. arm Chr) | *τα αργυρια* cum ℵ*B syr^{p} (:: *το αργυριον* ap Lc non fluct; id etiam aptius de uno talento dici videbatur) ... ς Ln Ti *το αργυριον* cum ℵ^{c}ACD unc rell al omn^{vid} it vg etc Or $^{3,295\ IIb}$ et $^{4,463\ IIb}$ Cyr^{4,901} al Or$^{int\ 3,885}$ et^{ubiq} (Clem^{317} *το εμον*) | *τραπεζειταισ* cum ℵB*D (:: distinxerunt grammatici inter *-ζειται* et *-ζιται*, at et. inscriptiones *-ζειται* nostro sensu. Cf Steph. Thes.) ... Lu Ti *-ζιταισ* cum AB^{2}C et reliquis | *και ελθων εγω*: A i$^{cant\ scr}$ ff^{1*} g^{2*} h Or ^{3,295} et$^{int\ 2,175}$ et^{669} (sed ^{3,885} *ut veniens recepissem*) Cyr^{4,901} et$^{es\ 25}$ Chr Cassiod al *και εγω* (Cyr Chr *καγω*) *ελθ.* :: ut Lc | *αν*: L ante *εγω* pon | Δ *συν τω τοκω*

28. *ουν* (syr^{p} habet c.*): U al pauc ff^{1*} aeth om | *δεκα*: D *πεντε*

τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. 29 [271. 2] τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται· τοῦ δὲ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 30 [272. 5] καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 13, 12

31 [273. 10] Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ· 32 καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει

---

29. *παντι* (Or[3,97. 466. 761] et [4,414. 419] ubique libere, nec patet utrum e Lc an Mt afferat): D al[6] syr[sch] Chr om (it vg Or[int 3,885] *omni enim habenti* :: ut Lc) (:: omitti vult Schu conlatis 13, 12 et Lc 19, 26) | *περισσευθ.* (ΧΓ al *περισευθ.*): D *περισσευσεται* | *του δε μη* (Gb″) cum ℵBDL 1. 33. 102. 124. it (exc q Vict[tun]) vg syr[sch] cop (it[pler] vg *ei autem qui non habet – auferetur ab eo*; h Hil al *qui autem non habet – auferetur ab eo*; cop *hic autem cui non est, hoc quod ei sument ab eo*) ... ς *απο δε του μη* cum ACXΓΔΠ unc[9] al pler q syr[P] Chr Dam[par 606] (Or[3, 761] et [4,441] unde?) Or[int 3,885] :: ut Lc | *ο εχει* (Ε *εχη*): LΔ 33. 69. al[50] fere f g[1. 2. 1] vg syr[P] sl (Or[3,761] et [4,441]) Or[int 3,888] et [889] (at non [886]) (Chr[bis] *ο εχει* scripsit ut videtur, sed var testes) Amb Hier (Tert fug[11] etenim *cui habet dabitur ei; ab eo autem qui non habet, etiam quod videtur habere auferetur* omnino est Lc 8, 18, nec huc trahi debet) al *ο δοκει εχειν* (:: e Lc 8, 18) | *απ αυτου*: $C^3F^2G^2H^{mg}$(sic)V^2 al sat mu (inprimis evglstar) add *ταυτα λεγων εφωνει* (al om *τ. λ. εφ.*)· *ο εχων ωτα ακουειν ακουετω*, eadem Γ al plus[20] versu 30. post *οδοντων* add, nisi quod Γ al om *τα. λε. εφ.*

30. *εκβαλετε* cum ℵABCLXΓΔΠ unc[6] etc, item D 51. *βαλετε εξω* (it [exc f g[1·] nec vg] *proicite foras*) ... ς (= Gb Sz) *εκβαλλετε* cum FG[2](*om versum)Η al sat mu | Ε al *κλαθμος*. Spectat huc Hom[cl 3,61] – – *και αυτος προσδοκατω ακουσαι· δουλε πονηρε και οκνηρε, εδει σε το αργυριον μου προβαλειν επι των τραπεζιτων, και εγω αν ελθων επραξα το εμον· εκβαλετε τον αχρειον δουλον εις το σκοτος το εξωτερον.* Item [3,65] – – *ινα εν δουλε αγαθε και πιστε ακουσης* etc.

31. *οταν δε*: Γ praem *ειπεν ο κυριος*, item al omisso *δε* | *αγγελοι* cum ℵBDLΠ* al plus[15] it (exc f) vg cop syr[hr] arm aeth ar[r] ar[o] Or[3,715] et[int 3,886] Eus[marc 190] et[reliq 315] Cyr[hr 237] Ps-Ath[tria 442] Chr[suc] et[edd 2] Didtri [204] et [42] (sed aliter[26]) Cyr[act 48] al Cyp al ... ς (= Gb prob Schu) praem *αγιοι* cum ΑΓΔΠ[2] unc[9] al pler f syr[utr] sl Chr[ed] et[mosce] (:: cf *Zach 14, 5 *ηξει κυρ. ο θε. μου και παντ. οι αγιοι μετ αυτου*) | *καθισει* (KU al mu *καθησει*): L *καθεισῃ*, Γ *καθησῃ*

32. *συναχθησονται* cum ℵBDGKLUΠ al plus[80] Hipp[anti 118] Eus[marc 190] Thdrt[cur 162] ... ς *-σεται* cum AEFHMSVΓΔ al pl Eus[reliq 315] Bas[se 146] Thdrt[4,462] Chr | *αφορισει* cum ℵ*LΔ 1. 209. e[ser] Cyr[hr 238] Thdrt[4,452] et[cur 162] ... ς Ln Ti *αφοριει* cum ℵ[c]ABDΓΠ unc[9] al pler Hipp[anti] Eus[marc] Bas[se] Thdrt[1,1017] Chr | *απ*: D *απο* | *αφοριζει*: Δ *-ρισει*, al *-ριει* ... ν 87. om | *εριφων*: Β *-φιων*

τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, 33 *καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων.* 34 *τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.* 35 *ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με,* 36 *γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με, ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθατε πρός με.* 37 *τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν;* 38 *πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν;* 39 *πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενοῦντα ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλ-*

33. *μεν* (et. $g^{1.2}$ ff^{2} q vg cop syr^{p} $Hipp^{anti}$ $Eus^{marc\ 190}$ $Cyr^{mal\ 863}$ $Bas^{sc\ 146}$): D $itpl$ syr^{sch} et^{p} cod arm aeth om | *αυτου* cum BDILΓΔΠ unc^{8} al pler it vg (et. am for emm ing) cop syr^{utr} al $Hipp^{anti}$ Eus^{marc} Cyp^{bis} al ... ℵA al^{3} fu (^{vid}, item $vg^{edd\ al}$?) aeth ($Clem^{140}$ *ο γαρ ιστας τους μεν εκ δεξ. τους δε εξ ευω.*) Cyr^{mal} Bas^{sc} $Or^{int\ 4,622}$ Cyp^{sem} Avit om; sed ℵ (item cop syr^{utr}) add *αυτου* post *ευω.*

34. *ευλογημενοι* (et. $Clem^{952}$ et^{307} $Hipp^{anti\ 35}$ et^{118} $Or^{1,112}$ et^{463} $Const^{5,1}$ Eus^{marc} et^{es} et^{ps} $Cyr^{mal\ 869}$ al): Δ *ηυλογ.* | *υμιν*: K al *ημιν*

35. *εδιψησα* (et. $Clem^{952}$ et^{alib} $Or^{1,112}$ $et^{3,213}$ $Const^{5,1}$ $Eus^{ps\ 169}$ $Bas^{2,50}$ et^{210} $Bas^{sc\ 146}$ al $Ir^{int\ 251}$): Δ syr^{sch} et^{p} c.* praem *και* :: cf v. 42. Ceterum huc comparari potest Chi dictum ap $Or^{3,573}$: *και ις γουν φησι· δια τους ασθενουντας ησθενουν και δια τους πεινωντας επεινων και δια τους διψωντας εδιψων.* Item illud apud $Iust^{tr\ 47}$: *διο και ο ημετερος κυρ. ις χς ειπεν· εν οις αν υμας καταλαβω, εν τουτοις και κρινω.* Quod idem ap $Clem^{947}$ (et ex Nilo ap Anast. Sin. qu. 3. *οιον γαρ ευρω σε, τοιουτον σε κρινω, φησιν ο κυριος*) legitur: *εφ οις γαρ αν ευρω υμας, φησιν, επι τουτοις και κρινω.*

36. *περιεβαλετε με*: haec (sed *-βαλατε*) Δ primum (ex errore) ante *συνηγαγετε* scripserat | *ηλθατε* (prob Schu) cum ℵABDEFGLΔ 28. 33. 69. 124. 157. al^{5} fere Chr^{gue} ... *ς ηλθετε* cum KMSUVΓΠ al pler (editum et. in Clem Or Const Eus^{ps} Bas^{sc} Chr) | ℵ *πρ. εμε*

37. *οι δικαιοι*: Δ om | *ειδομεν* (KLΔΠ* al^{10} fere Const *ιδ.*) cum ℵAB^{2}DEFG KLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} ... Ti *ειδαμεν* (I *ιδ.*) cum B^{*}I

38. *δε*: Π* al sah Cyp om | *ειδομεν* (D Clem ante *σε* pon, item 124. v. 39. ap Bch): I *ιδαμεν*, KLΠ al Const *ιδομεν* | *η γυμνον*: D *και γυμν.* | *περιεβαλομεν*: D al pauc *-αλλομεν*

39. *ποτε δε* (et. Cyp^{ter} *quando autem*; Π* al $ff^{1.}$ sah arm om *δε*): D it (exc $ff^{1.}$) vg cop (ita cop et. v. 38.) $Clem^{952}$ ($Or^{int\ 3,890\ lib}$) *η ποτε* (*aut quando*) | *ειδομεν* (*-ομεν* h. l. et. I): KLΠ al Const *ιδομ.* | *ασθενουντα* cum BD 124. 237. 259. $Clem^{952}$ Cyp^{sem} (*infirmari*) ... *ς ασθενη* (Δ pparh scr sem *-νην*, item p^{scr} v. 44) cum ℵAILΓΔΠ unc^{8} al pler (it vg *infirmum*, ita et. d, et. Cyp^{bis}) $Const^{5,1}$ al :: ut vv. 36 et 39 *ησθενησα*

θομεν πρός σε; 40 *καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.* 41 *τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.* 42 *ἐπείνασα γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με,* 43 *ξένος ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.* 44 *τότε*

et *ασθενουντα*, ita vv. 43 et 44 *ασθενης* et *ασθενη* sibi respondent | *η εν*: ı 48ev Cypter *και εν* | *ηλθομεν*: D pparh scr sem *-αμεν*

40. *ο βασιλευς* (et. Clem^{952} Cyp^{ter}): D post *ερ. αυτ.* pon , a ff$^{1\cdot}$ (*respondens autem dix. illis*) Const^{5,1} om | *ενι τουτων*: ı add *των μικρων*, reliquis non mutatis | *των αδελφ. μου* cum ʀAB^{2}DILΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed al pauc transpon) itp^{ler} vg sah (om *μου*) cop syr^{utr} al Clem^{952} (ubi vv. 34–40 affert) Or$^{int\,3,889\,sq}$ („ad iustos quidem dicit: – *fratribus meis* – ad iniustos autem sic – non adiiciens *fratribus meis*, quemadmodum cum loqueretur ad iustos. Nam" etc) Const^{5,1} Eus$^{ps\,169}$ Bas monast^{535} al Cyp^{ter} al mu ... B* ff$^{1\cdot 2\cdot}$ Clem^{271} et^{467} (utroq loc libere: *ιφ οσον δε φησιν ενι τουτων εποιησατε των ελαχιστ. εμοι εποιησατε. ο γαρ ενι τουτων των ελαχ. πεποιηκατε εμοι πεποιηκατε.* Item^{307} *λεγων: ιφ οσον εποιησατε τοισ μικροισ τουτοισ εμοι εποιησατε*) (item libere Or$^{int\,3,830}$ *domini dicentis*: Quamdiu uni ex minimis istis fecistis, mihi fecistis. Eus$^{ps\,209}$ *υφ ων τρεφομενοσ λεξω· εφ οσον εποιησ. ενι τουτ. τ. ελαχ. εμοι εποι.*) Hil^{semel} (alibi^{sem} add) Amb^{saep} al mu om, hinc Ln [*τ. αδ. μ.*]

41. *πορευεσθε*: ʀ Hipp$^{anti\,35}$ (item Iust$^{tr\,76}$ et Hom$^{cl\,19,2}$: vide post) *υπαγετε* | *κατηραμενοι* cum ʀBL 33. 102. Cyr$^{ioh\,814}$ ... ς Ln Ti *οι κατηρ.* cum ADΓΔΠ unc^{8} al pler Or^{1,113} et^{4,463} Hipp$^{anti\,35}$ Const^{5,1} Eus ps^{674} Caes^{70} et^{96} Cyr$^{ioh\,540}$ Bas$^{eth\,287}$ et^{alib} Bas$^{se\,146}$ al | *εισ το π. τ. αιω.* (40* *εξωτερον*): cf Iust$^{tr\,76}$ et Hom$^{cl\,19,2}$ *εισ το σκοτοσ το εξωτερον* | *το ητοιμασμ.* (ʀF *-μενω*) cum ʀABILΓΔΘ^{b}Π unc^{8} al pler f g$^{2\cdot}$ l q vg sah cop syr^{utr} go al Or^{4,463} et$^{int\,3,1}$ et^{113} Hipp$^{anti\,35}$ (sed post *το ητοιμ. τω* usq *αυτου* add *ο ητοιμασιν ο πατ. μου*) Eus$^{es\,457}$ et ps^{674} et^{alib} Const^{5,1} Did$^{mani\,13}$ Cyr$^{ioh\,bis}$ Bas^{eth} et^{alib} Bas^{se} al Tert^{sem} Aug^{ter} ... D 1.22. a b c ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h Ir$^{int\,221}$ et^{273} et^{287} Or$^{int\,3,885}$ et$^{2,177\cdot 298}$ Cyp^{ter} Hil^{ter} Aug^{saep} al *ο ητοιμασεν ο πατηρ μου* (Gb′), item Clem^{69} *allud ο ητ. ο κυριοσ* (Clem^{ro} ap Ir$^{int\,176}$ *deum omnipotentem – qui ignem praeparaverit diabolo et angelis eius* nil probat, neque magis Tert^{sem} *diabolus abierit in ignem quem praeparaverit illi deus et angelis eius*). Accedunt vero Iust$^{tr\,76}$ et Hom$^{cl\,19,2}$ (post *το σκ. το εξωτ.*) *ο ητοιμασεν ο πατηρ τω διαβολω* (ita Hom; Iust *τω σατανα*) *κ. τοισ αγγ. αυτ.*

42. *εδιψησα* (et. Eus$^{ps\,674}$ Const^{5,1} Bas$^{eth\,287}$ Bas$^{se\,146}$): ʻBL syr^{sch} aeth praem *και* (:: cf ad v. 35.)

43. *γυμν. κ. ου περιεβ. με*: ʀ* (supplc) 124. 127* om

ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; 45 *τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε.* 46 *καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.*

XXVI.

1 [274. 1] *Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους*
Mc 14, 1 Lc 22, 1 *τούτους, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·* 2 *οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.*

3 ss Mc 14, 1 s Lc 22, 2 Io 11, 47 3 [275. 6] *Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα,* 4 *καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσιν καὶ ἀποκτείνω-*

---

44. *αποκριθησονται.* cum ℵBDILΘ^{h} unc^{11} al^{150} fere it^{pl} am for sau sah cop syr^{utr} arm aeth go Const^{5,1} Cyp al ... ς (= Gb Sz) add *αυτω* cum minusc vix mu (1. post *και αυτοι*) f ff^{2} h vg^{ed} et gat mm emm ing | *και*: ℵ* (suppl^{c}) cop^{dz} om | *ποτε*: G al add *δε* | *ειδομεν*: AKLΘ^{h} al mu *ιδομ.* | Δ* *ου διακονησαμεν,* ℵ *ουκ ηδιηκονησαμεν*

45. *αποκριθησεται*: U add *και* | *τουτων των*: Γ 124. 157. al^{10} fere Chr mont^{f} et^{gue} add *αδελφων μου των* (et. E* iam scripserat *αδελφ* sed interrupit scripturam); Chr$^{mo\,6}$ et^{al} habet *τ. ελα. τουτ. των αδ. μου.* At cf Or$^{int\,3,890}$ supra ad v. 40, quocum consentit schol vetus.

XXVI. 1. *οτε*: U *ως* | *ετελεσεν*: M 248. Chr (et.$^{mo\,6}$, non item$^{edd\,2}$) *συνετελεσεν* | *παντας* (it^{pler} vg *sermones hos omnes*, q *hos serm. omn.*; sed d *omnes serm. hos* et h *omnia verba haec*): EΓ 124* 157. al^{10} fere (vg^{cod} ap Gb, sed non am fu for emm san ing al) om. Contra Or$^{int\,3,890}$ „et vide quia non dixit simpliciter *postquam consummavit omnes sermones*, sed addidit *hos omnes*, id est quos iam locutus fuerat, non quos adhuc fuerat locuturus." | *αυτου*: D 47^{ev} om (238. om *τ. μαθ. αυ.*)

2. *οιδατε*: D om | *γινεται* (d *fit*) et *παραδιδοται* (b *traditur*): it vg Or$^{int\,3,891}$ *fiet* et (et. d, sed exc b) *tradetur*

3. *οι αρχιερ.* (Gb′) cum ℵABDLΘ^{e} al plus^{15} a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l vg sah cop aeth arp Or$^{int\,3,891}$ in^{comm} Aug ...: ς add *και οι* (8Δ om) *γραμματεις* cum ΓΔΠ unc^{8} al pler c f g$^{2.}$ h gat syr^{utr} arm Chr Or$^{int\,3,891\,int}$^{xt} :: cf Mc et Lc | B* om *του λαου* | *καιαφα* (ita et. q am al cop etc): D 64. it (exc q) vg (exc am) sah *καϊφα*

4. *συνεβουλευσαντο* (it vg *consilium fecerunt*): D Chr (ex$^{edd\,7}$, sed^{gue} *-σαντο*) *-λευοντο* (d *consiliabantur*) | *δολω κρατησ.* cum ℵABDLΓΔΠ unc^{9} al longe pl it vg syr^{utr} arm aeth Chr Or^{int} ... ς (=Gb Sz) *κρατ.*

σιν. ὃ ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6 [276. 1] *Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος* Mc 14, 3—9 Io 12, 1—8 (Lc 7, 36 ss)
τοῦ λεπροῦ, 7 προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου πο-
λυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνακειμένου. 8 ἰδόν-
τες δὲ οἱ μαθηταὶ ἠγανάκτησαν λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;
9 ἐδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτωχοῖς.
10 γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί;
ἔργον γὰρ καλὸν ἠργάσατο εἰς ἐμέ. 11 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς
ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 12 [277. 1] βαλοῦσα γὰρ

δολ. cum minusc sah cop | *και αποκτεινωσιν* (al[10] fere *απολεσωσιν*): B* 36. 40. 61. 258. om

5. *ινα μη*: L *μηποτε* (a f ff[1·] g[1·2·] vg *ne forte*) | *γενηται*: F al pauc *γινεται*

6. *λεπρου* (it vg *leprosi*): D* *λεπρωσου*

7. *εχον. αλαβ. μυρ.* (prob Schu) cum ℵBDLΘ[e] 13. 33. 69. 102. 124. 48[ev] it vg sah cop syr[utr] arm aeth Chr[gue] Or[int 3,892] ... ς Ti *αλαβαστρ. μυρ. εχ.* cum AΓΔΠ unc[9] al pler Bas[eth 262] (Chr[edd] et[mosce]) | *πολυτιμου* cum ℵADLMΠ 33. 157. al[30] fere syr[sch] etp mg (sah[vid] cop[vid]) Chr gue ... ς Ti *βαρυτιμου* cum BΓΔΘ[e] unc[8] al longe pl Bas[eth] (Chr[edd] et[mosce]) | *επι της κεφαλης* cum ℵBDMΘ[e] 1. 13. 69. 106. al[15] fere Chr (et.g[ue]) ... ς Ti *επ. την κεφαλην* cum ALΓΔΠ unc[8] al pler Bas[eth] | *ανακειμενου* (et. d ff[1·] g[1·2·] l vg): D[gr] a b c f ff[2·] h q mm Amb Or[int 3,892] add *αυτου* (*supra caput eius recumbente ipso* [*eo*])

8. *οι μαθητ.* cum ℵBDLΘ[e] 33. 69. 102. 124. 48[ev] it (exc[3]) vg sah cop arm ... ς (Gb[00]) add *αυτου* cum AΓΔΠ unc[9] al pler c f q syr[utr] aeth Bas[eth] Chr Or[int] | *αυτη*: 61. 63. 71. 157. a b syr[hr] arm Bas[eth] add *του μυρου* (b [non a] al *huius unguenti*)

9. *ἐδυνατο* cum ℵB*KLΔΘ[e]Π al[10] ac plurib Amphil[482 sq] ... ς Ln *ηδυνατο* cum AB[2]DΓ unc[8] al pler Chr[gue] Bas[eth] Bas[se] | *τουτο* cum ℵABDE*LΔ Θ[e]Π (in E iam scriptum erat *πρ*, quo eraso *το μυρ.* repositum) al[20] fere it (exc[2]) vg sah cop syr[utr] arm aeth Bas[eth 262] Bas[se 269] Or[int 3,892] ... ς (= Gb Sz) add *το μυρον* cum E[corr]Γ unc[8] al longe pl c q Chr (et.g[ue]) :: cf Mc et Io | *πτωχοις* cum ℵBFGLMUΘ[e] 1. 33. 69. al sat mu Amphil[482] Bas[eth] (Chr[ed]) ... Gb + Sz Ln Ti praem *τοις* cum ADEΠKSV ΓΔΠ al[70] fere Chr[gue] et[mo 4] (et[fl]) :: Mc *τοις*, Io sine *τοις*

10. ο ις: D om ὁ | *γαρ* (et. b f ff[2·] h q vg[ed] cop syr[P] Bas[eth]): ℵ[ca] (sed[ch] restituit) 1. al pauc a c ff[1·] g[1·2·] am fu for ing al sah cop[dz] syr[sch] arm aeth (Or[int 3,894]) om | *ηργασατο* cum ℵ*D X[scr] (:: cf ad 25, 16 Mc 14, 6) ... ς Ln Ti *ειργασ.* cum ℵ[c]ABL unc[12] al fere omn | *εις εμε*: M *εν εμοι*

11. *παντοτ. γαρ τ. πτωχ.* cum ℵABDGKLSUVΔΠ al pl it vg sah syr[utr] arm Chr[gue] (Or[int 3,17] nisi est e Mc) ... EFHMΓ al plus[60] cop aeth Amphil [482] Chr[ed] et[mo 6] *τους πτωχ. γαρ παντοτ.*

αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. 13 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

14—16 Mc 14, 10 s Lc 22, 3—6 (Zach 11, 12)

14 [278. 2] Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς 15 εἶπεν· τί θέλετέ μοι δοῦναι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. 16 καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.

17—19 Mc 14, 12—16 Lc 22, 7—13

17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; 18 ὁ δὲ εἶπεν· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε αὐτῷ· ὁ διδάσκαλος λέγει· ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν, πρὸς σὲ

---

13. αμην: $B^2\Delta$ q arm add δε (syr^{sch} *et amen*) :: e Mc | εαν: DL al pauc $Or^{4,14}$ cat^{ox} αν

14. ισκαριωτης cum ℵABL unc^{12} al omn^{vid} vg^{ed} (tol *iscarioth*) sah cop syr^{p} $Or^{4,385}$ $Eus^{dem\,468\,et\,479}$ Chr: D f for syr^{sch} σκαριωτης (*-thes* f), e q *scariotha* (*-ta* q), a b $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot 2\cdot}$ ing mm gat *scarioth*, h *carioth*, $ff^{1\cdot}$ am $Or^{int\,3,894}$ *scariot*

14. 15. πορευθεις et ειπεν: D πορ. et και ειπεν, it vg syr^{sch} aeth Or^{int} *abiit* (d *abit*) - *et ait* (*dixit*). Praeterea D it vg cop syr^{sch} aeth $Eus^{dem\,468\,et\,479}$ $Or^{int\,3,894\,et\,2,161}$ (non item $Or^{4,385}$ Chr) add αυτοις

15. και εγω (Gb′) cum ℵDE²FGHMUVΓΔ al pl $Const^{126}$ Chr^{sem} (et.gue $et^{mo\,6}$) ... ς Ln Ti καγω cum ABE*KLS^{sil}Π al pm $Or^{4,385}$ $Eus^{dem\,bis}$ $Ath^{ps\,851}$ $Amphil^{483}$ Chr^{sem} (et.gue $et^{mo\,6}$) | αυτω: Δ αυτων | τριακοντα: ℵD Σ | αργυρια cum ℵBLΓΔΠ unc^{9} al pler Or $Eus^{dem\,468}$ Const Amphil Chr, item *argenteos* c f $ff^{1\cdot 2\cdot}$ $g^{1\cdot 2\cdot}$ vg, item Δ αργυρα ... D a b q $Eus^{dem\,479}$ $Or^{int\,3,894}$ στατηρας (*stateres*), 1. 209. h στατηρας αργυριου (*sta. argenteos*) :: cf LXX: και εστησ. τον μισθ. μου τριακ. αργυρους

16. παραδω cum ℵABLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pl} (et. d) vg sah syr^{utr} aeth Chr ... D b c h q cop syr^{hr} arm $Eus^{dem\,468}$ $Or^{int\,3,894}$ add αυτοις

17. M^{mg} al pauc προσηλθον αυτω οι μαθητ. αυτου λεγοντ. αυτω | λεγοντες absque αυτω cum ℵBDKLΔΠ 1. (λεγ. τω $\overline{ιυ}$) 33. al^{20} fere it (exc²) vg sah cop syr^{p} arm Hil ... ς (Gb^{00} prob Schu) Ti add αυτω cum AΓ unc^{8} al longe pl f q syr^{sch} aeth $Or^{int\,3,895}$ | ετοιμασωμεν cum ℵABLΓΔΠ unc^{7} al pl $Thphi^{alex\,640}$ Chr ... DKU 1. 69. al $plus^{60}$ $Or^{3,256}$ (certe sic Delarue) $Chr^{cdd\,aliq}$ ετοιμασομεν. Spectat huc quod Epiph ^{30,22} ex evgl Ebionitarum affert: εποιησαν - οι εβιωναιοι - τους μαθητας μεν λεγοντας· που θελεις ετοιμασομεν σοι το πασχα φαγειν; και (cf Lc 22, 15) αυτον δηθεν λεγοντα· μη επιθυμια επεθυμησα κρεασ τουτο το πασχα φαγειν μεθ υμων ;

18. ο δε: LM 13. 33. 69. al^{10} fere a $ff^{1\cdot}$ $g^{1\cdot}$ (non item b c f $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ h q) vg aeth $Or^{int\,3,895}$ add ιs | ειπεν: KMΓ al mu a b c d sah cop syr^{sch} arm aeth add αυτοις | ν υπαγε | ο διδ. λεγει: Δ om | εγγυς (et. ℵAB): D ενγυσ | ποιω (it^{pler} vg *facio*): D ποιησω, d q $Or^{int\,3,896}$ *faciam*

ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. 19 καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

20 Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν. 21 [279.4] καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 [280.1] καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ εἷς ἕκαστος· μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε; 23 [281.2] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ, οὗτός με παραδώσει. 24 ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ. [282.6] οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 25 [283.10] ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπεν· μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββεί; λέγει αὐτῷ· σὺ εἶπας.

20–29 Mc 14, 17–25 Lc 22, 14–23

19. συνεταξεν: M*U al[10] fere προσεταξ. | κ. ητοι. το πασχα: G om. Chr totum versum praeterit.

20. δωδεκ. (ND ιβ) μαθητ. (106. a b c h vg exc am aeth add αυτου) cum NALMΔΠ 33. 157. al[10] fere it vg cop syrP ethr arm aeth Chrsem (syrsch Orint 3,896 *cum discip. suis* sine δωδ.) ... ς om μαθητ. cum BDΓ unc[8] al pler sah Chrsem (Eusdem 475 *ανεκειτο μετ. των δωδεκα, εσθιοντων τε αυτων ειπεν· αμ. αμ. λεγω υμιν* etc) :: Mc 14, 17 *μετ. τ. δωδεκ.* non fluct, nec aliter ibi it vg etc

21. ειπεν: N λεγει | αμην: V add δε

22. αυτω: D 69. 102. 124. al pauc it vg cop (non item sah) aeth Eusdem 475 Orint 3,896 (Or4,436 *και λυπ. σφο. ηρξαντο λεγειν· μητι εγω ειμ. κυρ.*) om | εις εκαστ. (Gb') cum NBCLZ 38. 102. sah aeth (it vg Orint *singuli*), item addito αυτων DM al[10] syrsch (*unus unus*) syrP mg cop (d *unusquisque eorum*) ... ς εκαστ. αυτων cum AΓΔΠ unc[8] al pler arm syrP txt Eusdem (Chredd etedd *εκαστ.* sine *αυτων*)

23. ο εμβαψας (et. Or1,407 et 442): D ο ενβαπτομενος :: ut Mc | μετ εμ. τ. χειρ. εν τω τρυβλ. (Or1,407 *εισ το τρυβλ.*) cum NABLZ al[5] it vg aeth (arm, sededd *τ. χει. μ. εμ.*) Or1,407 Orint 3,897 bis, item sed *την χει. με. εμ.* syrutr (*εν τω τρυβλιω* syrP etiammg graec) Or4,442; item D sah cop *τ. χει. με. εμ. εισ το τρυβλ.* (D *τρυβαλιον*, d *parapside*) ... ς Ti *μετ εμ. εν τ. τρυβλ. τ. χειρ.* cum CΓΔΠ unc[9] al pler

24. ο μεν cum NABCL unc[12] al pler it vg etc (209. c q syrutr Orint 3,897 praem και) ... DZ al[4] Chredd 5 add ουν | Α περι εαυτου | καλον: D praem δια τουτο (d *propter hoc*), itemvid a *propterea vero* | ει ουκ: ΑΔ al η ουκ | Α εγεννηθη. Comparari huc (et ad 18, 6 sq) potest Clem1. cor 46: *μνησθητε των λογων ιυ του κυρ. ημων. ειπεν γαρ· ουαι τω ανθρωπω εκεινω· καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη, η ενα των εκλεκτων μου σκανδαλισαι.*

25. ιουδας: D al pauc ο ιουδ. | ραββει cum NABDEFKΔ (alibi et. GMPXΓΛ) pparh scr sah ... ς Ln ραββι cum CGHLMU (SV e silentio) al fere omn cop | λεγ. αυτω: N Vcant scr a b c f ff2 h q Orint 3,898 add ο ις

1 Co 11,23–25 26 [284.1] *Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ δοὺς τοῖς μαθηταῖς εἶπεν· λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου.* 27 [285.2] *καὶ λαβὼν ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες·* 28 *τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυννόμενον εἰς ἄφε-*

26. *εσθι. δε αυτ.* (ita et. f ff^{1} vg Or$^{int\ 3,898}$): D 69. a b c ff^{2} h q (g$^{1.2}$?) syr^{utr} *αρτ. δε εσθι.* | o (M om) *ις*: D ante *λαβων*, A om | *αρτον* cum ℵBCDGLZ 1. 33. 102. al^{20} fere Chr^{bis} ... ς Ti *τον αρτ.* cum AΓΔΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth\ 254}$ | *ευλογησας* cum ℵBCDGLZ 33. al vix mu it vg sah cop syr^{sch} etp^{mg} arm aeth ... Gb″ Sz *ευχαριστησας* cum AΓΔΠ unc^{8} 1. al plus^{120} syr$^{p\ txt}$ ar^{e} ar^{r} Bas^{eth} Chr Or$^{int\ 3,898}$ | *δους τοις μα. ειπεν* cum ℵ(sed *δους* ex *εδιδου* corr, ab ℵ^{a}?)BDLZ 1. 13. 33. 69. 118. 209. cop (d *et dans - dixit*) ... ς Ti *εδιδου τ. μ. και ειπ.* cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler (al pauc Chr *εδωκεν*) Bas^{eth}, item *et dedit* (h ff^{1} vg *deditque*) - *et ait* it^{pler} (sed c h Or^{int} sah *et* [h sah om] *dedit - dicens*) vg syr^{utr} arm aeth | *μαθηταισ*: U al mu it vg syr^{sch} aeth Or^{int} add *αυτου*

27. *ποτηριον* cum ℵBEFGLZΔ 1. 28. 33. 102. al^{10} fere (sah cop) Chr$^{\beta}$ ... ς Ln *το ποτη.* cum ACDHKMSUVΓΠ al pler | *και ευχαρ.* cum ℵABDΓΠ unc^{9} al pler cop Chr Or$^{int\ 3,898}$ (it^{pler} vg *et accipiens calicem gratias egit et dedit*) ... Ln om *και* cum CLZΔ 1. 33. 157. 252* q (*accipiens calic. gratias agens dedit*) arm | *πιετε*: b g$^{1.}$ h cop syr^{sch} Clem$^{186\ lib}$ Or$^{3,194\ lib}$ (sed Or$^{int\ 3,898}$ om *λαβ.*) Cyr^{4,360} Amb Epph^{cantic} *λαβιτε* (b g$^{1.}$ h Amb Epph *accipite et*) *πιετε* | *πιετ. εξ αυτ. παντ.* (*παντ.* om b, item D^{8r} sed deficit membrana): a c om

28. *γαρ* (et. Cyr^{4,360} Or$^{int\ 3,898}$ Cyp al): c^{3} 1. 22. al plus^{30} (inprimis evglstar) a c syr^{sch} aeth Chr Ir$^{int\ 332}$ om (Or$^{3,194\ lib}$ *τουτο μου εστ. το αιμ. το υπ. υμ. εκχ. εισ αφ. αμ.*) | *μου τησ* cum ℵBDLZ 33. (102^{vid}) cop syr^{sch} Cyr^{4,360} ... ς *μου το τησ* cum ACΓΔΠ unc^{9} al fere omn syr^{p} Chr (it vg Ir^{int} *sanguis meus novi testamenti*, sed g$^{1.}$ Cyp Or^{int} in^{txt} et^{com} om *meus*) | *τησ διαθηκ.* cum ℵBLZ 33. 102. (sah, vide Pist ad h. v.) Cyr^{4,360} ... ς Ln *τ. καινησ διαθ.* cum ACDΓΔΠ unc^{9} al fere omn it (b *novi et aeterni test.*) vg cop syr^{utr} arm aeth Ir$^{int\ 332}$ Or^{3,898} Cyp al, item Chr^{txt} (sed$^{com\ lib}$ *το αιμ. μου το εκχ. εισ αφ. αμαρτ.*) | *περι* (et. Clem^{186}): D Or^{3,194} (vide ante) Cyr^{4,360} Chr *υπερ* | *εκχυννομενον* cum ℵABCDLZΔΠ* 1. 33. al (23, 35 et. G) ... ς *εκχυνομ.* cum EFGHKMS UVΓΠ^{2} al pler. Cf ad vv. 27 et 28 Pist: *ελαβον το ποτηριον του οινου, ευχαριστησα αυτο, εδωκα αυτο υμιν, οτι τουτο εστιν το αιμα τησ διαθηκησ, ο εκχυθησεται περι υμων εισ αφ. αμ. υμων.*

26-28. Huc et ad ll. pp. spectat Iust$^{ap\ 1,66}$: *οι αποστολοι εν τοισ γενομενοισ υπ αυτων απομνημονευμασιν, α καλειται ευαγγελια, ουτωσ παρεδωκαν εντεταλθαι αυτοισ τον ις, λαβοντα αρτον ευχαριστησαντα ειπειν· τουτο ποιειτε εισ την αναμνησιν μου, τουτεστι το σωμα μου· και το ποτηριον ομοιωσ λαβοντα και ευχαριστησαντα ειπειν· τουτο εστιν αιμα μου, και μονοισ αυτοισ μεταδουναι.* Item$^{ir\ 70}$: *οτι μεν ουν*

σιν ἁμαρτιῶν. 29 λέγω δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου.

30 [286. 6] Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 31 [287. 1] τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. [288. 6] γέγραπται γάρ· πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης. 32 μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 33 [289. 1] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· εἰ πάντες σκανδα-

Mc 14, 26—31 Lc 22, 39 Zach 13, 7

και εν ταυτη τη προφητεια περι του αρτου, ον παρεδωκεν ημιν ο ημετερ. χς ποιειν εις αναμνησιν του τε σωματοποιησασθαι αυτον δια τους πιστευοντας εις αυτον, δι ους και παθητος γεγονεν, και περι του ποτηριου, ο εις αναμνησιν του αιματος αυτου παρεδωκεν ευχαριστουντας ποιειν. Ibidem [41]: *η της σεμιδαλεως δε προσφορα τυπος ην του αρτου της ευχαριστιας, ον εις αναμνησιν του παθους ου επαθεν – ις χς ο κυρ. ημων παρεδωκε ποιειν.*

29. *ου μη* cum ℵDZ 1. 33. 69. 102. 116. 209. 241* 8pc a b c ff1· g1· h q vg arm aeth (Clem [186] *πρ. τ. μαθητ. λεγων· ου μη πιω* etc, item Euses [454] Epiph[401] *λεγοντος· ου μη πιω*) Or3,194 Cyr4,466 Chr Irint [352] Cyp al ... ς *οτι ου μη* cum ABCLΓΔΠ unc9 al pler f ff2· g2· gat mm cop syrutr Epiph[389] (*λεγοντος οτι ου μη πιω*) Orint 3,899 :: ut Mc | *τουτου του*: ℵ*CL om *του*, Δ al arm om *τουτ.* | *γενηματος* cum ℵABC DEFHLMUVΓΔΠ al pl ... ς *γεννημ.* cum GKS[311] al sat mu (*γεννημα* syrp mg gr) (ff1· g1·2· vg Eucher *genimine*, f Irint Orint *generatione*, a b c ff2· h q Cyp *creatura*) | *πινω* (et. Cyr4,466): D 25. Chrsem (sed sem et. *πινω*) *πιω* (Clem[186] *τ. αμπελ. ταυτης μεχρις αν πιω αυτο μεθ υμ. εν* etc Or3,194 *απο του νυν εως αυτο πιω μεθ υμ. καιν.* Eus[es 454] *ελεγεν· ου μην πιω αυτον* [*τ. οινον*] *εως αν πιω αυτον καιν. με. υμ.*, item [448] *ειπων· εως αν πιω αυτο καιν. με. υμ.* Epiph[389] et [402]) | *μεθ υμ. καιν.* cum ℵABDΓΔΠ unc9 al pler itpler vg cop syrutr al Or3,194 (vide ante) etint 3,899 etsaep Irint 332 al ... CLΣ 1. 28. 33. 209. al2 scr aeth Eus[es] etps (vide ante) Cyr4,466 Epiph[389] Chr *καιν.* (q Clem om) *μεθ υμ.* (c om *μ. υ.*)

31. *εν εμοι*: L *ἐν μοὶ* | *διασκορπισθησονται* cum ℵABCGH*ILM al[40] fere Or4,453 ... ς *-σεται* cum DEFH2KSUVΓΔΠ al pl Or4,412 Euseel 130 (*ο ευαγγελιστης το· παταξον* [ita et. Iustlr 53 item LXX ex A; Eusps *παταξω*] *τον ποιμ. κ. διασκ. τα πρ. της ποι.*) etps 383 Chr. Cf Barn5 *λεγει γαρ ο θεος – οταν παταξωσιν τον ποιμ. εαυτων* (ita ℵ; ed *οτ. παταξω τ. ποι.*) *τοτε απολειπεται* (ita ℵ*, item ℵ2 *τοτ. σκορπισθησεται και απολειται*, sed ed *τοτε σκορπισθησεται*) *τα πρ. της ποι.*

32. Cf huc Valentt ap Thdot[974] *και προαξω υμας, λεγει, τη τριτη των ημερων εις την γαλιλ.*

33. *ει* (ℵ* om; scriptum fuisse suspicor ΙΠ, unde facillime Ι excidit) cum

Io 13, 38
Lc 22, 34

λισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. 34 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με. 35 [290.6] λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.

26–41
Mc 14, 32–38
Lc 22, 40–46
Io 18, 1

36 [291.1] Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανεί, [292.6] καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν ἐκεῖ προσεύξωμαι. 37 καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημο-

---

ABCDEGHILMSUVΓΔ al plus[100], item *si* a b c ff[2·] q sah cop Or[3,900 bis] ... ς (= Gb Sz) ει και (*et si* f ff[1·] g[1·2·] h vg) cum ℵ[c]FKΠ al sat mu[vid] it[5] vg syr[utr] arm aeth Or[4,412] et[437] Bas[2,159] (et[eth 241] item Chr[sem] και ει) Chr Or[int 3,900 sem] (*et si*) :: ut Mc | εγω cum ℵABC*DILSVΔΠ al pl it[pler] vg syr[utr] Or[4,412] et[437] item[int] ... Gb + add δε cum C[3]EFGHKMUΓ al plus[70] b sah cop arm aeth Bas[eth 241] (item[2,159] et Chr αλλ εγω) | σκανδαλισθησομαι: F add εν σοι

34. εν (et. f ff[1·] g[1·2·] vg Or[int bis]): D a b c ff[2·] h q fu Chr om | πρ. αλεκτ. φωνησαι: L 1. 209. a Or[1,401] πριν (L πρ. η, Or προ) αλεκτοροφωνιασ, *ante galli cantum* | τρισ: A post απαρν. με, item sah cop | απαρνηση cum ℵADILΓΔΠ unc[9] al pler ... BC al[10] fere cat[oxon] -νησει | με: ℵ*(c postpon) 33. 157. it vg Or[int 3,900] sq ter Hil ante απαρν.

35. ο πετροσ: D om ὁ | απαρνησομαι (H'αρν.) cum ℵBCDFHILMSΓΔ al pl Chr[bis] ... Gb' -σωμαι cum AEGKUVΠ al[70] fere | ομοιωσ και cum ℵBCD Ι[vid]LS al mu[vid] it (exc q; a *similiter etiam et*) vg syr[utr] arm Or[int 3,900] ... Gb (sed + δε) Sz ομοι. δε και cum AEFGHKMUVΓΔΠ al plus[130] sah cop aeth | ειπον: 33. 69. ειπαν

36. με. αυτ. ο ις̄ (cop om ο ις̄) ita et.f h Or[int 3,901] Hil: D a b c ff[1·2·] g[1·2·] q arm ο ις̄ μ. αυτ. | γεθση- c. ℵABCFKLM*SUΓΠ al pl sah cop syr[P mg gr], item D arm γεθσα-, M[2] cop[cd] γηθση-, K γηθσση- ... EG*et[2]HVΔ 126. etc γεσση-. Item *gethse-* ff[1·] g[1·2·] vg (et. san ing al), *gethsa-* d[2] f gat mm, *getsa-* d*ff[2·], *gedsa-* a b; *gesse-* q, *gese-* am fu, *gessa-* ch | -μανει (Gb" Sz) c. ABCDEFG[2]IKSVΔ al longe pl sah, item ΠLUΓΠ al mu cop it vg syr[P mg] -μανι ... ς -μανη c. G*HM al sat mu. Adde aeth *gethaseman*, syr[sch] *gedsimon* | τ. μαθητ. cum BI[vid]LΓΔΠ unc[9] al longe pl sah Chr ... Ln τ. μαθ. αυτου (:: ut Mc) cum ℵACD 1. 131. 209. al[35] fere it vg cop syr[utr] aeth Hil ... 69. 124. 300. al pauc arm αυτοισ | ELU al mu καθησατε | αυτου (et. syr[P mg gr]; 33. ωδε, al[2] εκει): ℵ* 61. 300. om | εωσ ου cum BEFGHISUVΓ al longe pl; item A εωσ ου αν (ita Ln) ... DKLM[2]ΓΔ al[13] Chr[ixt] cat[oxon] εωσ αν ... ℵCM* 22. 28. 33. al[4] Chr[com] εωσ (:: ita Mc) | εκει προσευξ. cum ℵBDL 33. 69. 102. 157. a b c f ff[2·] h q sah cop aeth Or[int 3,902] Hil (item ff[1·] g[1·2·] vg *illuc et orem*) ... ς Ti πρ. εκει cum ACIΓΔΠ unc[9] al pler syr[P] (syr[sch] arm om εκει) Chr | προσευξωμαι cum ℵABCILΔΠ unc[7] al pl ... DFHΓ 22. 28. 262. ti* al[30] fere Chr[semel et sem] ex cdd[3] cat[oxon] -ξομαι

37. Γ ζεβεδδαιου, ut solet

νεῖν. 38 [263. 4] *τότε λέγει αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ.* 39 [294. 1] *καὶ προσελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· πάτερ, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρελθάτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο·* [295. 1] *πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὡς σύ.* 40 [296. 2] *καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ'*

---

38. *αυτοις* sine additam cum ℵABC*DIL 1. 33. 69. al vix mu b c ff[1.2.] g[1.2.] l q vg syr[sch] sah cop arm aeth Chr ... Gb + Sz Ti add *ο* $\overline{\text{ις}}$ cum C[3]ΓΔΠ unc[9] 22. 131. 157. 238. 262. al[120] fere a f h syr[P] sl

39. *προσελθ.* (Gb' Sz prob Schu conlatis 21, 28. 28, 2. 9. 18. et *προερχ.* *inauditum ap Mt* dicit) cum ℵACDILΓΔΠ[2] unc[8] 1. 33. 69. al[100] fere syr[P] (d *accedens*) Chr[edd pler] ... ς Ln Ti *προελθ.* cum BΦΠ* al sat mu, item *progressus* it vg Or[int] Hil al, item ut vdtr sah cop al | *πατερ* cum LΔ 1. 209. al[10] a am Iust[tr 99] (*ηυχιτο λεγων· πατερ, ει δυ. εστι, παρ. το πο. του. απ εμ. και μετα τουτο ευχομενος λεγει· μη ως εγω βουλομ. αλλ ως συ θελεισ*) Valentt ap Ir[38] (*εν τω ειπειν· πατερ, ει δυνατον, παρελθετω απ εμ. το ποτ.*) Or[1,291] et [292 bis] (*ο μεν ματθ. ανεγραψε λεγοντα τον κυριον*, additis et. Lcae et Mci locis) item [1,409] (ibidem Cels *ω πατερ, ει δυναται το ποτη. τουτο παρελθειν*) [1,734] item [4,248] et [443] nec non[int 3,902] sq et [952] Eus[dem 224] et[es 544] et[ps 53. 55. 550. 552] Ath[1,456. 709] et[ps 817] Ps-Ath[2,500] Did[tri 3,21] (*το εν ματθ. εμφερομενον*) Cyr[4,331] Bas[1,290 ter] et[374] Bas[se 170 ss quater] Chr Cyp[bis] Hil[bis] (et. de ps. 41 ap Galland 5, 91) Hier (sed non ad h. l.) Aug[aliq] (sed non[cons 3,10]) al :: tam mira patrum auctoritas accedit ad gravitatem codicis L, qui toties solus vel fere solus ℵ et B confirmat ... ς Ln add *μου* cum ℵABCDIFΠ unc[9] al pler it (exc a) vg (exc am; praeterea g[1.2.] vg[ed] et[edd pler] *mi pater*, contra v. 42. it vg *pater mi* vel *meus* non fluct) sah cop syr[utr] arm aeth Hil[ter] Amb[plerumq] Hier (ad h. l.) Aug[cons] (:: cf infra v. 42.) | *εστιν* (et. Iust[tr] Or[1,292 bis] et [410]): Valentt ap Ir[38] Or[1,409] et [734] et [4,248. 443] Eus[dem] et[es] et[quater ps] Ath[ter] Ps-Ath Did[tri] Cyr Bas[quater] Bas[se quater] Chr om | *παρελθατω* cum ℵACDEFGLΔ 28. 33. 124. p[parh scr] ... ς *-θιτω* cum BHIKMSUVΓΠ al pler (idem editum in Iust Ir Or Eus etc) | *αλλ ως συ*: post haec in evglstariis adduntur Lc 22, 43 sq *ωφθη δε αυτω αγγελος* etc, similiter addita habent C[3 mg] 69. 124. al pauc vel txt vel[mg] (M[mg] *υπαγε ιισ λουκ. κειφ. σπγ' ωφθη δε αυτω*)

40. *και*: C[mg]ℵM[mg]Γ 69. al mu (inprimis evglstar) add *αναστασ απο τησ προσευχησ* (:: e Lc 22, 45) | *μαθητασ*: D[corr*] al it (exc g[2.]) vg (sed non am san ing[2] emm al) cop (non item sah) syr[sch] aeth Or[int 3,903] Hil add *αυτου*, D* Chr *αυτουσ* pro *τουσ μαθ.* | *αυτουσ*: L post *καθευδ.* | *τω πετρω*: EKMΠ 69. 248. al plus[10] syr[P mg] *αυτοισ* (:: ut Lc) | *ουτωσ*: Δ 1. om | *ισχυσατε* (et. Cyr[6,234] Or[int 3,903] et [905]): Δ ff[2.] g[2.] gat arm[edd] syr[P mg] Chr Iuvenc *ισχυσασ*

ἐμοῦ; 41 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. [298.4] τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 42 [299.6] πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο παρελθεῖν ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. 43 καὶ ἐλθὼν πάλιν εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. 44 καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν πάλιν. 45 [299.4] τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ

Mc 14, 39–42 42–46

42. προσηυξατο: ℵ[a] vel[b] (rursus erasit[c]) L 1. 69. 124. al pauc arm add ο ις | λεγων: B 102. g[1·] om | μου (et. Or[1,410] et[int 3,904] bis Hil[sem] etc): 48[ev] a c Eus[ps 550] et[552] Chr Hil[bis] om | πατερ μου: Γ πατ. in mg suppletum habet | δυναται: E*[vid] δυνατον (item Eus[es 544] item δυν. εστιν dem[224], sed[ps bis] δυναται) | τουτο cum ℵABCILΔ (sed το ποτ. ante εαν [ut et. 157.] habet, sed deletum) Π* 1. 33. 102. al[10] b ff[2·] q sah syr[P] aeth Or[1,409] et[410] et[int 3,904] Eus[ps 550] et[552] (item sed αυτο pro τουτο Eus[dem 224] et[es 544]) Chr Amb ... ϛ (Gb[00]) add το ποτηριον cum EFGHKMSUVΓΠ[2] (V al[2] om τουτο) al pler it[Pl] vg cop syr[sch] arm Hil[sem]; item add ante τουτο D 69. 238. 243. e[scr] l fu Hil[sem] | παρελθειν (H al pauc απελθ.) sine additam cum ℵBDL 1. 33[vid] 53. 69. 102. 209. it (exc f ff[2·] q) vg sah cop syr[sch] aeth Or[1,409] et[410] Eus[dem 224] et[ps 550·552] Hil[bis] Amb ... ϛ (Gb[00]) et Ln [ ] add απ εμου cum ACI ΓΔΠ unc[9] al pler f ff[2·] q syr[P] arm Chr Or[int 3,904] Hil[sem] | Π* al γεννηθητω

43. παλιν h. l. (Gb″) cum ℵBCDILΓ 1. 33. 124. 157. 209. al pauc it (exc[2]) vg syr[sch] et[P mg] arm sah (παλ. ελθ.) cop (add *ad discipulos suos*) aeth ... ϛ ante καθευδ. cum AΔΠ unc[9] al pler a q syr[P txt] | ευρεν (Gb″) cum ℵABCDIKLΠ al[60] fere Chr ... ϛ ευρισκει cum EFGHMSUVΓ al pl :: cf v. 40

44. παλιν h. l. (prob Schu) cum ℵBCDIL 28. 33. 102. al[3] b c ff[1·2·] g[1·2·] h l vg sah (αφ. παλ. αυτ.) cop ... AKΔΠ al[10] fere q syr[P] (arm post εκ τρι.) post προσηυξατο (ΓΔ al pauc προσευξ.); item ϛ post απελθ. cum EFGHMSU[mg]V al longe pl f syr[sch] aeth ... U[txt] 1. 69. 118. 124. al[4] a for san plane om | εκ (E* om) τριτ. (ℵ* post τον αυτον, ℵ[c] ante pon) cum ℵBCILΓΔ unc[8] al pler it (exc[2]) vg sah cop syr[utr] arm aeth ... AD KΠ 1. 157. y[scr] al[3] a b om, hinc Gb[0] et Ln [] | ειπ. παλιν cum ℵBL 124. al[2] a cop ... ϛ Ln Ti om παλ. cum ACDI[vid] unc rell al pler it[pler] vg sah syr[utr] al

45. μαθητας cum ℵABCKLMΔΠ al[20] q sah syr[P] arm ... ϛ add αυτου cum DΓ unc[7] al pler it (exc[1]) vg cop syr[sch] aeth Or[int 3,905] | το λοιπον cum ℵADΓΔΠ unc[9] al pler Ath[259] et[568] catoxon ... BCL al[8] Chr om το | Schu αναπαυεσθε; interpungi vult et in Mt et Mc (confirmat h. l. U teste Treg, ego non notavi) | ιδου (et. Or[int 3,905]): BE al[4] sah arm Ath[bis] add γαρ (item 1. 209. post. ηγγι. omisso ιδου) | και ο υι. τ. ανθρ. παραδιδ.: L του υιου τ. ανθρ. και παραδ.

υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. 46 *ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.*

47 [300. 1] *Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα* 47—56 Mc 14, 43—50 Lc 22, 47—53 Io 18, 2 *ἦλθεν, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.* 48 [301. 2] *ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων· ὃν ἐὰν φιλήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτόν.* 49 *καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπεν· χαῖρε ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.* 50 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἑταῖρε, ἐφ' ὃ πάρει; τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.* 51 [302. 1] *καὶ ἰδοὺ* 51 a Io 18, 10 a *εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον.* 52 [303. 10] *τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀπόστρεψον τὴν μάχαιράν σου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρῃ ἀπολοῦνται.* 53 *ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι παρακαλέσαι*

---

46. *αγωμεν*: G al plus[5] a arm Chr add *εντευθεν* (*-θε* G) | *παραδιδους* (et. ℵ[c]; in Mc non fluct): ℵ* *-διδων*

47. *και ετι* (et. f q Or[int 3,906] Hil): D *ετι δε*, 28. itpler vg (exc for) Lcif nil nisi *ετι* | *πρεσβυτερων*: Δ al pauc *των πρ.*

48. *ον εαν* cum ℵAΓΔΠ unc[7] al plus[40] Or[1,435] (ita iam ed. Spenc. et al) Eus[dem 475] ... ς Ln *ον αν* cum BCDLU al sat mu Or[1,395] Chr

49. *ειπεν*: c cop aeth Eus[dem 475] add *αυτω* | *ραββει* cum ℵABDEFHKMΔ 69. x[scr] sah ... ς Ln *ραββι* cum CGLUΓΠ (sv?) al pler cop. Cf et. ad v. 25.

50. *ο δε ις* (ℵ z[scr] om) *ει. αυτ.* (ita et. q for fr cop syr[utr] al Eus[dem 475] Or[int 3,906]): D it (exc q) vg (exc for) aeth Lcif *ειπεν δε* (*dixit autem, dixitque, dixit*; *cui dixit*) *αυτω ο ις* | *εταιρε* (h. l. et. Or[int] Eus[dem]): D a c f syr[sch] Lcif post *παρει* | *εφ ο* (et. Gb Sz) cum ℵABCDLΔΠ unc[8] al[60] fere Epiph[282] ... ς (Gb′) *εφ ω* c. UΓ al pl Eus[dem] Chr (et.cdd pler)

51. *μετα* (L al pauc add *του*) *ιυ*: B *μετ αυτου* | *παταξας – αφειλεν* (et. 𝔉[1] vg Or[int 3,907]): D *επαταξεν - και* (*και* et. U*) *αφειλ.*, item itpler syr utr Lcif

52. *τοτε*: M om (Bas[eth] *λεγει δε*) | *τ. μαχ. σου* cum ℵBDL 1. 69. 102. 118. 209. al[3] (it vg etc) Or[1,395] Cyr[glaph 157] et[ioh 1019] Bas[eth 271] ... ς Ti *σου τ. μαχαιρ.* cum ACΓΔ unc[7] al pler ... KUΠ al[20] fere cop syr[sch] Chr om *σου* | *μαχαιρη* cum ℵAB*C(**?*?)L 33. 124. ... ς *-ρα* cum B[2]DΓΔΠ unc[9] al pler (Or etc) | *απολουνται* cum ℵABCDEGLΠ 1. 33. 124. al mu Or[1,395] (et[653]) Cyr[4,1019] et[glaph] Bas[eth] et[reg br 500] Chr[quater], item *peribunt* it vg cop (sah *cadent*) Or[int 3,907] ... FHKMSUVΓΔ al plus[130] syr[utr] aeth Or[cod] Bas[epp 326] et[reg br] ex[cdd 2] Chr[sem] Aug[quater] al *αποθανουνται* (ita Gb″)

53. *δοκεις*: c*[vid] 1. al[5] syr[p mg] Or[1,395] *δοκει σοι* | B* *δυνομαι*

τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι ἄρτι πλείω δώδεκα λεγιώνων ἀγγέλων; 54 *πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι;* 55 [304. 1] *ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με.* 56 [305. 6] *τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.*

57 a Mc 14, 53 a l.c 22, 54 a

57 [306. 1] *Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συν-*

---

53. *αρτι* post *παραστ. μοι* c. ℵ*(sed ℵ* cop *ωδε αρτι*, 6pe Bas$^{eun\,273}$ *ωδε* tantum, 1. Or^{cod} h.l. *ωδε* sed *αρτι* ante *παρακ.*)et^{c}BL 33. ff^{1} g^{1} vg sah cop syr^{sch} arm Cyr^{4,1017} Chr$^{fi\,sem}$ (Bas *ωδε*) Hier ... ς Ln Ti ante *παρακαλεσαι* cum ACDΓΔΠ unc^{9} al longe pler a b ff^{2} g^{2} h q (c post *τ. πατερ. μ.*) syr^{p} Or^{1,395} et$^{int\,3,907}$ Oros ... 262. al pauc f l aeth Chr^{sem} Or$^{int\,3,908}$ om | *πλειω* cum ℵ*BD (it vg *plus*) ... ς *πλειονς* cum ℵ^{c}ACLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or Bas Chr | *δωδεκα* cum ℵBDL (b d *plus duodecim*, rell *plus quam duod.*) ... ς *η δωδ.* cum ACΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or Bas Chr; Ln [*η*] *δωδ.* | *λεγιωνων* (-ι- cum ℵ*B*DL; ς Ln Ti -ε- cum ℵ^{c}AB^{2}C rell unc et minusc; Δ^{a} *-γεον-*, item syr^{p} $^{mg\,sl}$ ^{gr}) cum ℵ*ACKLΔΠ* 33. 2pe 42. 72. 114. ... ς Ln Ti *-νας* (D* *λεγειωνης*, D^{d} *-ιονας*, ℵ^{c} *-αιωνας*) cum ℵ^{c}BDEFGHMSUVΓΠ^{2} al pler Or Bas Chr (Cyr *δω. λεγιωνας αγγελων* omissis *πλειω*) | *αγγελων* cum ℵ*et^{c}BDKΓΔΠ^{2} unc^{8} 33. al pler Or Bas Chr ... ℵ^{a}ACLΠ* 2pe al^{3} *αγγελους*

54. *πληρωθωσιν* (et. Or^{1,395}): D *πληρωθησονται*, item *implebuntur* (*compl.* d Oros) it vg Oros | *δει*: c 1. 28. al^{3} sl Or^{huet} *εδει*

55. *ειπεν ο ις*: D a o *ις ειπ.* | *εξηλθατε* cum ℵABCEFGLΔ 28. 33. 69. 124. 22ev pparh scr c x y^{scr} al pauc, item D *ηλθατε* (item *venistis* a b c ff^{2} g^{2} h q gat) ... ς *εξηλθετε* cum HKMSUVΓΠ al pler (editum et. Eus$^{dem\,476}$ Cyr^{4,1017} et^{498} al) | *καθ ημεραν* sine additam cum ℵBL 33. 102. sah cop Cyr^{bis} Chr (postea$^{bis\,libere}$ *μεθ υμων ημην*) (Or^{int} comm *quoniam quotidie sedens in loco sancti templi - manifestabam* etc) ... ς (Gb^{o}) Ln add *προς υμας* cum CDΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm Eus^{dem} Or$^{int\,3,908}$ et^{908}, item Δ aeth post *εκαθιζ.* (:: e Mc) | *εν τ. ιε. εκαθ. διδασκ.* cum BL 33. 102. 124. 157. syr^{sch} arm Chr (ubi accurate citat) Cyr^{4,1017} et$^{uest\,133}$ Or$^{int\,3,908}$; item omisso *διδασκ.* (Gb^{o}) 1. 209. ... Ln *εκαθιζομ.* (D *εκαθημην*) *εν τ. ιε. δω.* cum CDKΠ al^{15} fere a b c ff^{2} g^{2} h q arm^{edd} (sah cop *εκαθ. καθ ημε. ιν* etc) Eus^{dem} Cyr ^{4,498} ... ς *εκαθιζομ. διδασκ. εν τω ιερω* cum ΔΓΔ unc^{8} al pl f ff^{1} g^{1} vg syr^{p}

56. *οι μαθ.* (Or$^{int\,3,908}$ om) cum ℵACDL unc^{12} al pler it^{pler} vg syr^{utr} al ... B al^{10} fere a h n gat mm sah aeth Chr add *αυτου*, hinc Ln [*αυτ.*]

57. *εφυγον* · 57 *οι δε κρατησαντες*: haec B perperam repetit, sed altero loco uncis inclusa sunt | *απηγαγον* (et. Or^{4,380}): c *απηγον* | *καϊαφαν*

ἦχθησαν. 58 [307. 4] *ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος.*

59 [308. 2] *Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδο-* 59—66 Mc 14, 55—64 Lc 22, 66—71
μαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν θανατώσουσιν, 60 *καὶ οὐχ εὗρον πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων.* [309. 6] *ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο* 61 *εἶπον· οὗτος ἔφη· δύναμαι καταλῦσαι τὸν* 27, 40 Io 2, 19

(et. q am cop, item go ubi superest; H al -φα, Γ τον κα.): D καειφαρ, w^{ser} καΐφαρ, it^{pler} vg (exc am) *caiphan* (*-fan*, *-pham*), item sah

58. *μακροθεν* cum ℵCFLΔΠ* 1. 33. al^{20} fere arm ... ς Ln Ti praem απο cum ABDKΠ^2 unc^9 al longe pl (:: ut Mc; cf et. ad Lc)

59. *οι δε αρχιερεις* (et. $Or^{4,386}$ $et^{int\ 3,909}$ $Eus^{ps\ 386}$ $Cyr^{4,855}$): a n (uterque *princeps vero*) sah cop^{wi} et^{cod} $Or^{1,315}$ $et^{4,386\ cod}$ *o δε αρχιερευς* | αρχιερ. sine κ. *οι πρεσβυτ.* cum ℵBDL 69. 102. 157. it (exc f q) vg sah cop arm $Or^{1,315}$ et ^{4,386} Eus^{ps} Cyr Aug^{cons} (addit „sicut Mt dicit") ... ς (Gb^{00}) Ti add *και οι πρεσβυτεροι* (:: qui plerumq cum αρχιερ. conjgtur ut 26,47. 27, 1. 3. 12. 20) cum ACNΓΔΘ^{f}Π al pler f q syr^{utr} aeth $Or^{int\ 3,909}$ | ολον (28^{ev} Or^{bis} om): ℵ al^{15} fere it (non d) vg al Or^{int} ante το συνεδρ. (:: ut Mc) | αυτ. θανατ. cum ℵBCDΘ$^{\Gamma}$LNΘ^f 1. 33. 69. 124. al mu^{vid} it (non d) vg $Cyr^{4,855}$ $Or^{int\ 3,909}$ ... $Gb^{\prime\prime}$ Sz (prob Schu) θανατ. αυτ. cum AΓΔΠ unc^9 al $plus^{60}$ d arm Or^{bis} Eus^{ps} | θανατωσουσιν cum AC(**?*?)DEFGHLNΔΘ^{f}Π* al $plus^{12}$ ... ς -σωσι cum ℵBKMSU VΓΠ^2 al pler (et. editum in Or Eus Cyr)

60. *και ουχ* (ℵ ουκ, item vide post) *ευρον* (ℵ *ηυρον*, item vide post; 124. *ευρισκον*) *πολλ. προσε. ψευδομ.* (de horum verborum ordine vide post; Gb *πο. ψευ. προσε.*) cum (et. Gb) ℵBC*LN* 1. 51. 102. 118. 124. 209. 23^{ev*} b $ff^{1\cdot}$ $g^{1.2\cdot}$ l n vg sah cop arm $pers^w$ $Or^{1,315}$ et ^{4,386} $Cyr^{4,855}$, item (quod explicantis magis quam vertentis esse videtur) και ante πολλων addito syr^{sch} et^{hr} arr perss ... $ℵ^2$ al^4 c *και πολλ. ψευδ. προσε. ουκ* (*-χ*) *ηυρον* (*ευρ.*) ... ς *και ουχ* (A al *ουκ*) *ευρον* (EG al *ηυρ.*)· *και* (a om) *πολλ. ψευ. προσε.* (K al *ελθ.*, de ord. hor. verb. vide post) *ουχ ευρον* (EG al *ηυρ.*; a vero add *exitum rei*, f *culpam*) cum AC^2EFGHKMSUVΓΔΘ^{f}Π al pler a f q syr^P aeth $Or^{int\ 3,909}$ ... D $ff^{2\cdot}$ h *και ουκ ευρον το εξης* (d *sequentia*, $ff^{2\cdot}$ *exitum*, h *exitum rei*)· *και πολλοι προσηλθον ψευδομαρτυρες και ουχ ευρον το εξης* (d *rei sequentia*, $ff^{2\cdot}$ *quicquam in eo*, h *in eum quicquam*) ... Ln (e coniectura; tamen ita fere a, vide ante) *και ουχ|ευρ. πολλ. προσε. ψευδ.* [*ουχ ευρ.*]. Restat ut de ordine verborum *πολλ. πρ. ψευδ.* dicamus: hunc ordinem dedimus cum ℵABLΘ^f 33. 102. 124. 301. $Or^{1,315}$ et ^{4,386} $Cyr^{4,855}$; item D; 1. 118. 209. sah cop (syr^{sch} et^{hr} aeth) *προσε. πο. ψευδ.* ... ς *πο. ψευδ. προσε.* cum CNΓΔΠ unc^9 al pler it vg syr^P arm ... eadem verba plane om 24* 36. 39. 180. 198. 28^{ev*} al pauc (Gb^0 prob Schu) | *προσελθοντες* (p^{scr} *ελθ.*) - *ειπον* (q Or^{int} *accedentes* - *dixerunt*): D it (exc q) vg *ηλθον* (*venerunt*) - *και ειπ.* (*et dixerunt*), Chr^{lib} *ελθοντες δε ψευδομαρτυρες ελεγον* | δυο (ℵ β)

ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν αὐτὸν οἰκοδομῆσαι. 62 *καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνῃ τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;* 63 *ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.* 64 [310.1] *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.* 65 [311.6] *τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων· ἐβλασφήμησεν·* [312.2] *τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν.* 66 *τί ὑμῖν*

---

cum ℵBL 1. 102. 118. 124. 209. sah cop syr^{sch} et^{hr} aeth arr pers^{p} Or^{1,315} (citat 59-63 *εσιωπα*) ... ς Ln add *ψευδομαρτυρισ* cum A^{2}CDΓ ΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler it vg syr^{p} arm pers^{w} Or^{4,386} (59-66 citat) et$^{int\,3,909}$ („non arbitreris Matthaeum duos hos testes sine causa falsos dixisse, cum vera viderentur esse testimonia eorum ex eo quod exponit Iohannes Christum dixisse"); item ℵ 157. al pauc *τινεσ ψευδομαρτ.*, item A^{*vid} *μαρτυρισ* (:: ap Mc *τινεσ - εψευδομαρτυρουν*)

61. *ειπον*: ℵ *-παν* | *ουτοσ εφη* (et. a ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg Or^{1,315} et$^{394.\,4,200}$ et^{386} item$^{int\,3,909}$): D *τουτον ηκουσαμεν λεγοντα*, b c f ff$^{2.}$ h *audivimus hunc* (f *hunc aud.*) *dixisse* | *τ. να. του θε.* (b c ff$^{2.}$ h *templ. hoc dei*): c^{2} *τ. να. τουτον* | *αυτον οικοδομησαι* (a f g$^{1.2.}$ ff$^{1.}$ am san for *aedificare*, b c ff$^{2.}$ h q vg^{ed} ing gat emm Or^{int} *reaedif.*, mm *resuscitare*, Or^{1,394} *αναστησαι*, sed^{cod} *οικοδ. αυτ.*) cum ℵCLΘ^{f} 33. b h q (item c *aliud reaed.*) Or^{4,200} et$^{int\,3,909}$ ... ς Ln *οικοδ. αυτον* cum ADNΓΔΠ unc^{9} al pler a f ff$^{1.2}$ g$^{1.2.}$ vg syr^{utr} Or$^{int\,3,931}$ ... Gb^{0} Ti om *αυτον* cum B 1. 69. 102. 209. arm aeth Or^{1,315} et^{4,386} (item^{1,394} vide ante)

62. *αποκρινῃ*: H al pauc *-νει* | *σου*: A* al^{2} *σοι* | ℵ* ab *ειπεν αυτω* ad *ειπεν αυτω* v. sq transilit (suppl^{c}) | ς *αποκρινῃ; τι*

63. $\overline{ις}$: EF al pauc (Chr *ο δε εσιγα*) om :: ut Mc | *και αποκρι.* (D *αποκρ. ουν*, U *αποκρ. δε*) cum AC(D)EFHKMNS(U)VΓΔΘ^{f}Π al pler a b c f ff$^{2.}$ h q sah syr^{utr} arm ... ℵ^{c}(de* vide ad v. 62)BGLZ 1. 13. 33. 69. 102. ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop aeth Or^{4,386} et$^{int\,3,910}$ Cyr$^{act\,48}$ om *αποκριθ.* | *εξορκιζω* (et. Or^{4,386} Cyr$^{es\,482}$): DL al^{12} Cyr$^{act\,48}$ *ορκιζω* | *εἰ*: Θ^{f} 126. al^{10} fere Or^{4,386} om | *του θεου* sec (et. Or et^{int} Cyr$^{es\,482}$): C*ℵΔΘ^{f} al^{15} fere ff$^{2.}$ sah cop syr^{p} Chr add *του ζωντος*

64. *ειπας*: Δ 22^{ev} add *οτι εγω ειμι* | *πλην*: Δ* (syr^{sch}) add *δε* | *λεγ. υμιν*: D al pauc syr^{sch} add *οτι* | *τησ δυναμ.* (*virtutis*): vg^{ed} add *dei*, invitis am fu emm for ing iac san mm al (sed cdd^{aliq} ap Ln om ipsum *virtutis*)

65. *ὁ*: in ℵ suppl^{a} | Θ^{f} *διερηξεν* | *λεγων* (ℵ* syr^{sch} *και λεγει*, iidem et aeth pers^{p} add *ιδε*) sine *οτι* cum ℵ^{c}BC^{2}DLZΘ^{f} 33. 102. it vg syr^{utr} arm aeth Or^{4,386} et$^{int\,3,911}$ Cyr$^{es\,482}$ Chr ... ς (Gb^{0}) add *οτι* cum AC*ΓΔΠ unc^{9} al fere omn | HΓ al *εχωμεν* | *μαρτυρων*: ℵ *μαρτιρων* (:: Mc *μαρ-*

δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου ἐστίν. 67 [313.1] Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐράπισαν 68 λέγοντες· προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε;

67 s Mc 14, 65 Lc 22, 63 ss

69 [314.1] Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. 70 ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα τί λέγεις. 71 [315.1] ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ· οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

69–75 Mc 14, 66–72 Lc 22, 55–60 Io 18, 16 ss

τυρων, Lc μαρτυριας) | την βλασφημιαν (θ[f] 157. Chr τησ -ιασ) cum ℵBDLZ 102. a c ff[1·] g[1·] h l vg (et. am fu for ing san tol al) fr sah cop Chr … ς add αυτου, Ln [α.] cum ACΓΔΘ[f]Π unc[9] al omn fere b f ff[2·] g[2·] q gat mm emm sax go syr[utr] arm aeth Or[4,386] et[int 3,911]

66. αποκριθεντες (et. f ff[1·2·] [*respondentes et*] g[1·2·] q vg Or[4,386]): D a b c h gat απεκριθησαν παντες και | ειπον (et. ℵ[c]): ℵ* 33. -παν

67. οι δε (it[pler] vg Or[int] *alii autem*, g[1·] *et*; a b ff[2·*] om οι δε εραπ.): D (sah go) αλλοι δε | εραπισαν cum ℵABCDLΣΓΔΘ[f] al mu … ς ερραπ. cum EFGHKMSUVΠ al pl. Praeterea DG 1. syr[utr] add αυτον (c h vg[ed] fu gat mm *palmas in faciem eius dederunt*, f g[1·] ff[1·] q am for san Or[int 3,911] – *in fac. ei* –, g[2·] – *in faciem* –)

69. εκαθ. εξω cum ℵBDLZΘ[f] 1. 33. 102. 124. 157. it vg sah cop syr[sch] et[hr] arm aeth Or[int 3,912] … ς Ti εξω εκαθ. cum ACXΓΔ[corr]Π (Δ* εξ. εν τ. αυ. εκ.) al pler syr[p] go (Chr ex[edd] pler εκ. εν τ. αυ. εξω) | γαλιλαιου: c 238. 252* syr[sch] pers[p] ναζωραιου (:: cf Lc)

70. παντων cum ℵBC[2]DEGLZΘ[f] 33. 69. al vix mu[vid] it vg sah cop syrr al Or[int 3,912 et 900] … Gb Sz Ti αυτων παντων cum AC*FHMSUVXΓΔ 1. 22. 108. 124. 209. al plus[130] go sl[6·] pers[w] Chr … KΠ al plus[10] αυτων | τι λεγεις: DΔ(δ non vertit)Θ[f] 1. 209. a b n mm gue[lect] syr[hr] add ουδε (Δ ουτε) επισταμαι (*nec novi* vel *neque intellego*). Cf Rebapt[9] „cum a mulierecula conterritus diceret: *Nescio quid dicas, neque novi te.*“(:: cf Mc)

71. εξελθοντα δε αυτον cum ACXΓΔΠ unc[9] al pler b (*exeuntem autem illum ianuam vidit illum*) go arm; item D 17[ev] εξελθοντος δε αυτου, item sah cop, item c f ff[1·2·] g[1·2·] h q Or[int 3,912] *exeunte autem illo ianuam vidit eum* (q Or[int] *illum*); contra a n *egressus autem ad ianuam, vidit illum* … ℵBLZ al[7] Chr[edd 4] εξελθοντα δε omisso αυτον (1. 209. al om αυτον sec), hinc Ln [αυτ.] | ειδεν cum ℵBDEFGHMUΣΓΔΠ[2] al pl … ACKLXΠ* al vix mu ιδεν | αλλη: D a b c ff[2·] h n q vg (sed non am for san) arm Or[int] add παιδισκη | τοισ εκει cum ℵBDE[2]GKSΠ* al mu[vid], item it[pl] vg *his* (ff[2·] *eis*) *qui erant ibi*, a n *illis qui ibi erant* (go *ad hos illic* ap. Gabel. et Loeb.)… Sz Gb′ Ti αυτοισ (Sz Gb′ αυτοισ· ut CE* FHMUΠ[2] al pl, non item AL al) εκει cum ACE*FHLMUVXΣΓΔΠ[2] 1. 33. al[150] fere q (*eis – ibi*); Or[int] *ei* (?) *ibi* | ουτοσ cum ℵBD sah (syr?) … ς Ln Ti και ουτοσ (:: cf Lc 22, 59) cum ACLΓΔΠ unc[9] al omn[vid] it vg cop syr[p] al Or[int] Chr

72 *καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετὰ ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.* 73 *μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ.* 74 *τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.* 75 [310.2] *καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.*

XXVII.

Mc 15, 1 1 [317.2] *Πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θα-*
L.c 23, 1 Io 18, 28 *νατῶσαι αὐτόν.* 2 [318.1] *καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.*

---

72. *μετα* cum ℵABCKLΔΠ* al pauc ... ς *μεθ* cum DXΓΠ² unc⁸ al pler | *οτι* (et. ff¹·g¹·²· n q vg; f h *dicens quia*): ℵ 36. 40. al² om, item sed substituto *λεγων* D b c ff²·

73. *και συ* (ita f ff¹·²· g¹·²· vg; item a n* *vere ex ipsis es et tu*): D 1. om; item b c h l n² q gue[lect] Or[int], habent enim *vere ex illis* (n² *ipsis*) *es tu* | *και γαρ* (c* syr[p] c.* add *γαλιλαιος ει και* :: cf Mc) *η λα. σ. δηλ. σε ποι.* (D *ομοιαζει*, a b c ff²· h q gue[lect] *similis est*): L 32[ev] om

74. *καταθεματ.* cum ℵABCDLXΓΔΠ unc⁹ al[170] fere Chr ... ς (= Gb Sz) *καταναθεματ.* cum minusc vix mu | *ευθιως* cum ℵACDXΓΔΠ unc⁹ al omn[vid] ... BL *ευθυς*. Evgl. sec. Hebr. (*το ιουδαϊκον*) sic: *και ηρνησατο και ωμοσεν και κατηρασατο* (vide Notitiam meam editionis codic. Sinait. p. 58.)

75. *ιϖ* (Gb″) cum ℵABC*DEFGHXΓΔΠ² al[60] fere ... ς *του ιω* cum C²KLMSU VΠ* 1. al pl Bas[eth 235] Chr Dam[par 570] | *ειρηκοτος* (Gb′ prob Schu) cum ℵBDL 33. 57. 61. 102. c ff¹·²· g¹·²· h l vg sah arm Chr ... ς add *αυτω*, Ln [α.] cum ACXΓΔΠ unc⁹ al pler b f q cop syr[utr] aeth Bas[eth 235] Dam[par] Or[int 3,912] (:: Mc et Lc *ωσ ειπεν αυτω*) | *οτι* (et. q for Or[int]): D 61. 47[ev] it (exc q) vg (exc for) aeth om | *πριν*: A 238. Bas[eth] *πριν η* | *απαρνησῃ*: C 69. al pauc cat[oxon] *-σει*

XXVII. 1. *ελαβον* (b ff²· h q Or[int] *acceperunt*, ff¹· g¹·²· vg *inierunt*): D a c f *εποιησαν* (*fecerunt*) | *ωστε* (ℵ *οπως*) *θανατωσαι* (69[mg] *-τωσουσιν*): D *ινα θανατωσουσιν*

2. *παρεδωκαν* sine *αυτον* cum ℵBC*KL 33. 247. 31[ev] h[scr] y[scr] it (et. d) vg arm (syr[p] *αυτον* c. obelo habet) Or[4,435] et[int 3,914] (*et vinctum eum addux. et tradider. Po. Pi.*) ... ς Ti add *αυτον* cum AC³XΓΔΠ unc⁸ al pler sah cop syr[sch] (et[p] c. ob.) go Or[int 3,914 b] (affert tantum *et tradider. eum Po. Pi.*) Petr[4,33] | *πειλατω* (*-ει-* ubique tuetur B, item saepissime D, saepe etiam A et [in Mc decies i. e. ubique] ℵ, passim accedunt CIR: i. e. ℵABCDIR; h. l. unus B [D hiat], ℵAC rell omn *-ι-*) absq *ποντ.* (prob

3 [319. 10] *Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἔστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ πρεσβυτέροις* 4 *λέγων· ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψῃ.* 5 *καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια εἰς τὸν ναὸν ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο.* 6 *οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λα-* Act 1, 18

Schu) cum ℵBL 33. 102. sah cop syr^{sch} pers^{p} arp Or^{4,435} Petr^{4,33} ... ς Ln Ti *ποντιω πιλατω* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al fere omn it (et. d) vg syr^{p} arm aeth go al Or$^{int\ 3,914}$ (tractat in ipso comm: „utrum autem etiam nomina utraque praesidis habeant aliquam rationem convenientem dispensationi domini salvatoris, non facile est sententialiter respondere. Poterunt enim aliquem movere principalia ex quibus haec vocabula deducuntur, Pontius et Pilatus") :: utrumque nomen Lc 3, 1. Act 4, 27. 1 Tim 6, 13. In ecclesia utrumque coniunctum invaluit, ut Ign Trall 9, Magn 11, Smyrn 1; item ap Iust plerumque. Ap Ioseph antiqq 18, 2 sqq plerumq *πιλατος*, primo loco *ποντιος πιλατος*. | *τω*: Δ om (Petr om *τ. ηγεμ.*)

3. *ιουδας*: 1. Or^{1,396} *ο ισκ.* | *ο παραδιδους* cum ℵACXΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{1,396} Eus$^{dem\ 480}$ Chr ... Ln *ο παραδους* cum BL 33. 259. (item *qui eum tradidit* it vg sah cop syr^{p} [syr^{sch} *proditor*] al Or$^{int\ 3,914}$) | *μεταμεληθεις* (ℵ^{c}): ℵ* *μετεμεληθη και* | *εστρεψ.* (prob Schu) cum ℵBL 102. y^{ser} sem Or^{1,396} et $^{4,435\ c}$ (et $^{435\ c}$ *εστρεφε*) ... ς Ln *απεστρεψ.* cum ACX ΓΔΠ unc^{9} al fere omn Eus^{dem} Chr cat^{oxon} ... d *misit* (it vg *retulit*) | *τριακοντα*: ℵ $\overline{\lambda}$ | *και πρεσβ.* cum ℵBCL 33. 102. al^{15} fere Or^{ter} Eus^{dem} ... ς Ti *κ. τοις πρ.* cum AXΓΔΠ unc^{9} al pler Chr

4. *αθωον* cum ℵAB*CXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} syr^{utr} (et.^{p} mg gr) go Or$^{1,396\ cod}$ et ^{4,435} Eus$^{dem\ 480}$ Cyr$^{hr\ 189}$ Chr ... Gb″ (prob Schu) *δικαιον* cum B^{2} mg$_{L}$ sah cop syr^{hr} arm (aeth utrumque) Or$^{1,396\ ed}$ et ^{4,436} et ^{445}, item *iustum* it (et. d) vg Or$^{int\ 3,914}$ et ^{4,664} Cyp$^{testim\ 2,14}$ („quod ipse sit iustus quem Iudaei occisuri essent", allatis variis locis V. T. addit „item in evglio: Iudas poenitentia ductus -- tradens sanguin. iustum") Lcif al | *ειπον* cum ℵABC unc rell al fere omn Or^{1,396} ... Ti *ειπαν* cum L 33. Eus dem Chr^{gue} | *οψη* (Gb″ Sz) cum ℵABCLXΔΠ unc^{8} al^{30} fere syr^{p} mg gr Or^{4,435} Chr^{gue} ... ς *οψει* (prob Schu) cum UT 1. al longe pl Or^{1,396} Eus^{dem}

5. *τα*: ℵ 122. Chr^{gue} add $\overline{\lambda}$, *τριακοντα* | *εις τον ναον* cum ℵBL 33. 69. 124. Or^{1,396} Eus$^{dem\ 480}$ et ^{481} Chr (et.^{gue}), item go aeth ... ς Ln Ti *εν τω ναω* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syrr Or^{cod} Cyr$^{hr\ 188}$ | *ανεχωρησεν*: c *απεχ.* | *απηγξατο*: ex Papia Thphyl (ad h.l.) et Oec (in act c. 2.) item cat^{oxon} (ad h. l.) de exitu Iudae referunt. Scripsit enim (lib. 4. *εξηγησ. λογι. κυριακ.*): *μεγα ασεβειας υποδειγμα εν τοιτω τω κοσμω περιεπατησεν ιουδας. πρησθεις γαρ επι τοσουτον την σαρκα, ωστε μη δινασθαι διελθειν αμαξης ραδιως διερχομενης, υπο της αμαξης επιεσθη, ωστε τα εγκατα αυτου εκκενωθηναι.* Cui testimonio in catena et in scholiis (ad acta ap Matthaeium p. 304) praeponitur Apollinaris (Laodiceni) nomen hunc in modum: *απολιναριου· ιστεον οτι ο ιουδας*

Deu 23, 19 βόντες τὰ ἀργύρια εἶπαν· οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν. 7 συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασιν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις.
Act 1, 19 8 διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον. 9 τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος·

οὐκ ἐναπιθανε τῃ ἀγχονῃ ἀλλ ἐπεβωκε, κατενεχθεισ προ του αποπνιγηναι – – τουτο δε σαφεστερον ιστορει παπιασ – λεγων· μεγα etc

6. *ειπαν* cum BL 33. Eus$^{dem\ 480}$ … ς *-ον* cum ℵAC unc^{13} al fere omn^{vid} Chr (et.^{gue}) | *κορβαναν* cum ℵAB^{2}CLΓΔΠ unc^{6} al pl syr^{p} (et$^{p\ mg\ gr}$) arm Eus^{dem} Chr^{gue}, item *corbanan* am fu for ing emm Hil, *-nam* ff$^{1.}$ mm … EKM al mu vg^{ed} gat Chr^{ed} Cyr$^{hr\ 189}$ Or$^{int\ 3,914}$ Aug$^{cons\ 3,28}$ *κορβοναν* (Cyr *-βω-*), *corbonam*; x 157. act$^{pil\ ven}$ (syr^{sch} et^{hr}) *-βανα*, sah cop go *corbanon* … B* *κορβαν*, item *corban* f g$^{1.}$ q aeth, *corbam* a d h (b c ff$^{2.}$ *loculum*)

7. *συμβ. δε*: HM al act$^{pil\ ven}$ *συμβ. τε*, Chr (et.^{gue}) *και συμβ.*

8. *αγρος εκεινος*: it (exc f) vg Or$^{int\ 3,914}$ add *acheldemach* (b c g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ h l am emm ing Or^{int}, d *echeldemach*, a *acheldamac*, ff$^{1.}$ *acheldamach*, vg^{ed} *aceldamac*; q *aceldema*, san *acheldema*, for *aceldemae* [*-mac*?]) *quod est* (ita it^{pler} Or^{int}, a d ff$^{1.}$ vg *hoc est*; am san fu om) :: ex act 1, 19 | *εως της*: G al^{5} (^{1}ap Scriv) *εως την*

9. *τοτε* (ℵ^{c}): ℵ* *και*, am *et tunc* | *ιερεμιου* (AC*Π^{2} [* *ιηερεμ.*] al Chr^{gue} *ιηρεμ.*) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} (et. d, hinc nec aliter D habuisse concludendum) vg sah cop syr$^{p\ txt}$ et^{hier} arm aeth go Eus$^{dem\ 481}$ (vide post) Chr (non tractat in comm) act$^{pil\ ven}$ Or$^{int\ 3,914}$ (vide post) Aug (vide post) Hier (vide post) … 33. 157. a b cdd ap Aug cod ap Luc^{brug} syr^{sch} pers^{p} om; item 22. syr$^{p\ mg}$ ar^{cod} *ζαχαριου*, l *esaiam*. Cf Or$^{int\ 3,916}$: „inter ea quae scripta sunt non invenitur hoc Ieremias alicubi prophetasse in libris suis, qui vel in ecclesiis leguntur vel apud Iudaeos referuntur; si quis autem potest scire, ostendat ubi sit scriptum: suspicor aut errorem esse scripturae et pro Zacharia positum Ieremiam, aut esse aliquam secretam Ieremiae scripturam in qua scribitur. Talis est autem textus apud Zachariam prophetam – – Si autem haec dicens aliquis existimat se offendere, videat ne alicubi in secretis Ieremiae hoc prophetatur, sciens quoniam et apostolus scripturas quasdam secretorum profert, sicut dicit alicubi: Quod oculus non vidit nec auris audivit; in nullo enim regulari libro hoc positum invenitur nisi in secretis Eliae prophetae. Item quod ait: Sicut Iamnes et Mambres restiterunt Moysi, non invenitur in publicis scripturis sed in libro secreto, qui suprascribitur: Iamnes et Mambres liber. Unde ausi sunt quidam ep. ad Tim. repellere, quasi habentem in se textum alicuius secreti, sed non potuerunt. Primam autem ep. ad Cor. propter hoc aliquem refutasse quasi adulterinam, ad aures meas nunquam pervenit.“ Item Eus$^{dem\ 481}$ *επιστησεισ, επει μη ταυτα φερεται εν τη του ιερεμιου προφητεια, ειτε χρη υποθεσιν πεποιησθαι αυτα εξ αὐτησ κατα τινα ραδιουργιαν, η και σφαλμα γραφικον γεγο-*

καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν Zach 11, 13 (Ier 18, 1)

νειναι των αμελεστερον τα των ιερων ευαγγελιων αντιγραφα πεποιημενων σφαλεντος τινος και αντι μεν του ζαχαριου ιερεμιαν τεθεικοτος. Item Aug$^{cons\ 3,29}$: „Si quis autem moveatur, quod hoc testimonium non invenitur in scriptura Ieremiae prophetae, et ideo putat fidei evglistae aliquid derogandum, primo noverit non omnes codices evangeliorum habere quod per Ieremiam dictum sit, sed tantummodo per prophetam. Possemus ergo dicere his potius codicibus esse credendum, qui Ieremiae nomen non habent: dictum est enim hoc per prophetam, sed Zachariam: unde putatur codices esse mendosos qui habent nomen Ieremiae, quia vel Zachariae habere debuerunt, vel nullius, sicut quidam, sed tantum per prophetam dicentem, qui utique intelligitur Zacharias. Sed utatur ista defensione cui placet: mihi autem cur non placeat, haec caussa est, quia et plures codices habent Ieremiae nomen, et qui diligentius in Graecis exx. evglium consideraverunt, in antiquis Graecis ita se perhibent invenisse: et nulla fuit caussa cur adderetur hoc nomen, ut mendositas fieret; cur autem de nonnullis edd. tolleretur, fuit utique caussa ut hoc audax imperitia faceret, cum turbaretur quaestione quod hoc testimonium ap. Ierem. non inveniretur. Quid ergo intelligendum est, nisi hoc actum esse secretiore consilio providentiae dei qua mentes evglstarum sunt gubernatae? Potuit enim fieri ut animo Matthaei evglium conscribentis pro Zacharia Ieremias occurreret, ut fieri solet, quod tamen sine ulla dubitatione emendaret, saltem ab aliis admonitus qui ipso adhuc in carne vivente hoc legere potuerunt, nisi cogitaret recordationi suae, quae s. sp. regebatur, non frustra occurrisse aliud pro alio nomen prophetae, nisi quia ita dominus hoc scribi constituit. Cur autem ita constituerit dominus, prima illa caussa utilissima debet facillime cogitari, etiam sic esse insinuatum, ita omnes sanctos prophetas uno spiritu locutos mirabili inter se consensione constare - - Cum igitur et quae dicta sunt per Ierem. tam sint Ieremiae quam Zachariae, et quae dicta sunt per Zachariam tam sint Ieremiae quam Zachariae, quid opus erat ut emendaret Mt, cum aliud pro alio sibi nomen occurrens a se scriptum relegisset - -?" Item Hier ad h. l. „Hoc testimonium in Ieremia non invenitur; in Zacharia vero, qui paene ultimus est duodecim prophetarum, quaedam similitudo fertur, et quamquam sensus non multum discrepet, tamen et ordo et verba diversa sunt. Legi nuper in quodam Hebraico volumine, quod Nazarenae sectae mihi Hebraeus obtulit, Ieremiae apocryphum, in quo haec ad verbum scripta reperi. Sed tamen mihi videtur magis de Zacharia sumtum testimonium evglstarum et apostolorum more vulgato, qui verborum ordine praetermisso sensus tantum de V. T. proferunt in exemplum." Rursus in breviario in ps. 77 tractato loco Mt. 13, 35 post verba „dum errorem emendaret, faceret errorem" (vide supra p. 75) pergit ita: „Dicamus aliquid simile et in alio loco in ev. sec. Mt, quando Iudas retulit triginta argenteos" - - „Sicut scriptum est, inquit, in Ieremia propheta. Hoc in Mt scriptum est. Requisivimus in Ieremia propheta,

ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, 10 *καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι κύριος.*

11—14 Mc 15, 2—5 Lc 23, 3 Io 18, 33

11. [320.1] *Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη· σὺ λέγεις.* 12 [321.1] *καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο.* 13 *τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσιν;* 14 *καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε*

15—26 Mc 15, 6—15 Lc 23, 17—25 Io 18, 39 s

θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. 15 [322.2] *Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ*

---

et hoc penitus invenire non potuimus, sed invenimus illud in Zacharia. Videtis ergo quia et hic error fuit sicut ibi." Tractat locum etiam Cyr$^{hr\ 188}$ sq et multus est in demonstranda prophetiae et evangelii consensione, componens Zachariae locum cum Matthaeo, sed nec adscribit prophetae nomen nec tangit. Idem in Epiphanium^{282} quadrat: *και απιστρεψε τα αργυρ.*, inquit, *καθως ην πιρι αυτου γιγραμμ. ιν τοις προφηταισ· και απιστρεψε τουσ τριακ. αργυρουσ* etc. *και παλιν εν αλλω προφητη· ει δικαιον εστιν υμιν, δοτε τον μισθ. μου η απειπασθε. και παλιν εν αλλω προφητη· και ιδωκαν το αργ.* etc. Denique mire Thphyl (teste Vallars. ad Hier^{comm}): *υπακουε το και, και αναγινωσκε· δια ιιρεμ. και του προφητου, ηγουν ζαχαριου* etc. | *τριακοντα*: ℵ $\overline{\lambda}$ | *ισραηλ*: K om (exeunte versu)

10. *εδωκαν* (et. Eus$^{dem\ 481\ ed\ bis}$ – sed invito utroque codice Gaisfordi – Or$^{int\ 3,914}$): A^{*vid} *εδωκεν* ... ℵ 122. 24^{ev} 31^{ev} h$^{harl\ scr}$ syr^{utr} et^{hr} pers^{p} Eus$^{dem\ bis}$ ex cdd^{par} et^{oxon} *εδωκα*, 69. *εβαλον*

11. *εσταθη* cum ℵBCL 1. 33. Or$^{1,315\ cod}$ ... ς Ti *εστη* (EK al *εστι*) cum AΧΓΔΠ unc^{9} al pler Or$^{1,315\ ed}$ Chr | *ο δε ις*: L al^{3} om $\overline{ις}$ | *εφη* cum ℵL al^{4} a d (consensisse D probabile) sah cop syr^{hr} arm Chr (et.$^{mo\ 6}$ et^{gue}) ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ΑΒΧΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} al Or^{1,315} et$^{int\ 3,916}$ | *λεγεισ* (*dicis* it vg): d *dixisti* (item Chr^{com} [et.^{gue}] *τι ουν ο $\overline{χς}$; συ ειπασ*). At Or$^{int\ 3,916}$: „ad quam interrogationem quod putavit esse condecens respondit, dicens: *Tu dicis*. Et a principe quidem sacerdotum adiuratus ut diceret si ipse est Chr. fil. dei, respondit: *Tu dixisti*; a Pilato autem interrogatus: *Tu es rex Judaeorum?* respondit: *Tu dicis*. Vide" – –

12. *και πρεσβυτ.* cum ℵB*LXΓ 1. 69. al^{25} fere Or^{1,315} et ^{4,386} Chr (et.^{gue}) ... ς Ln Ti *κ. των πρεσβ.* cum AB^{2}ΔΠ unc^{9} al pler | *απεκρινατο* (et. Or$^{1,315\ ed}$, item it^{pl} d vg *respondit*): D^{gr} Or$^{1,315\ cod}$ et ^{4,386} *απεκρινετο* (D *-ει-*), item b ff^{2} h q Or$^{int\ 3,917}$ *respondebat*

13. *ποσα*: D* *τοσα*, B* *οσα* | *σου καταμαρτ.* (1. 209. *κατηγορ.*): D *καταμ. σου* | *πειλατος* et ς Ln Ti *πιλ.* vide ad 17, 2

14. *προσ ουδε εν* (L al pauc Or^{1,315} *ουδεν*): D (omissis *πρ. ουδε*) *εν* (*unum*), item nil nisi *ullum* it (non item vg) gat tol sah (arm al?) | *τ. ηγεμονα*: syr^{sch} om

15. *εορτην*: D *την εορτ.* | *ενα τω οχλ. δεσμ.* cum ℵABLΓΔΠ unc^{8} al pler

ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον ὃν ἤθελον. 16 [323.4] *εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον Βαραββᾶν.* 17 *συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν, Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;* 18 *ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ*

---

sah aeth go ... D 63ev cop syrsch (sed δε. εν.) etP ενα δεσμ. τω οχλ., ℵ al25 fere it am ing gat al (vged *populo dimittere un. vinct.*) syrhr Or int3,917 τω οχλ. εν. δεσμ. | ον ηθελον (et. ℵc): ℵ* ον παρητουντο :: ut Mc

16. ειχον: 49ev yscr sem ff1· g1· vg Orint3,918 ειχεν | λεγομενον (go om): D τον λεγ. | βαραββαν (ita et. itpler vg et syrp mg gr, 243. al pauc gat emm βαραβαν [sic L al v. 20], 69. g2· βαρραβαν [ita et. actpil a codmon], item syrhr βαρραββαν i. e. *fil. Rabban*) cum ΚΑΒDLΓΔΠ unc9 al longe pler it vg sah cop syrutr aeth go Orint 3,918 (certe sic in textu, exscribens vv. 16. 17. 18) ... 1* 118. 209* 241** 299** syrhr arm praem ιησουν. Cf ad versum sq

17. ουν (et. ff1· vg Orint; 243. arm om): D 13. 69. escr itpler for go δε | απολ. υμιν (D υμ. απολ., E* om τιν. θε. απ. υμ.): Δ 73. 301. 47ev sem 75ev yscr a (*vobis de duob. mittam*) syrhr arm sled Or1,316 etint2,245 (non item 3,918) Cyrzach 793 praem των δυο (ut Δ Or) vel απο των δυο (ut 73 etc, Cyr εκ τ. δ.); 1. 118. 209* add των δυο | βαραββαν (B Or1,316 τον βαραββ., sed absque ιησουν): 1* 118. 209* 241** 299** syrhr (et. Salomo Bassorensis saec. 13 testatur Barrabbam illum appellatum simul fuisse Iesum: vide Adler p. 173) arm Orint3,918 schol codicis ℵ aliorumque ιησουν τον βαρ. Quam in rem Orint (praeposito textu versuum 16. 17. 18) sic: „In multis exx. non continetur quod Barabbas etiam Iesus dicebatur, et forsitan recte, ut ne nomen Iesu conveniat alicui iniquorum. In tanta enim multitudine scripturarum neminem scimus Iesum peccatorem, sicut in aliis nominibus invenimus iustorum, ut eiusdem nominis inveniantur esse etiam iniqui" -- „non autem conveniebat esse tale aliquid et in nomine Iesu. Et puto quod in haeresibus tale aliquid superadditum est ut habeant aliqua convenientia dicere fabulis suis de similitudine nominis Iesu et Barabbae. Existimo enim in istis verum aliquod mysterium demonstrari" --. Scholion codicis ℵ et aliorum[20] fere, quod plerumque Anastasii episc. Antioch. dicitur, alibi Chrysostomi (at is nihil eiusmodi in comm. ad h. l.), sic habet in ipso codice ℵ: *αναστασιου επισκ. αντιοχ. Παλαιοις παυ αντιγραφοις εντυχων ευρον και αυτον τον βαραββαν ιησουν λεγομενον. ουτως γουν ειχεν η του πιλατου πευσις εκει· τινα θελιτε απο των δυο απολυσω υμιν, ιησουν τον βαραββαν η ιησουν τον λεγομενον χριστον; ωσ γαρ εοικεν πατρωνυμια του ληστου ην ο βαραββασ, οπερ ερμηνευεται διδασκαλου υιοσ.* Hier ad h. l. „iste in evglio quod scribitur iuxta Hebraeos *filius magistri eorum* interpretatur." Ex hac nota conclusum est egregie, in illo evglio nomen Iesu praecessisse nomini Barrabban sive Barrabbon. Quod si est, nihil est verosimilius quam inde in codices Matthaei invectum esse. Poterat etiam, ut iam Treg. adnotavit, scriptura continua uncialis ad inveniendum (magis vero ad

φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. 19 [324. 10] καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. 20 [325. 1] οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. 21 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπαν· τὸν Βαραββᾶν. 22 [326. 1] λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; λέγουσιν πάντες· σταυρωθήτω. 23 ὁ δὲ ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω. 24 [327. 10] ἰδὼν δὲ ὁ Πειλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων·

---

omittendum) alterum nomen valere, ut pro ΥΜΙΝ reponeretur ΥΜΙΝ͞ΙΝ (Iesu enim nomen in omnibus antiquissimis edd hoc compendio scribitur). Facit autem ad reiiciendum alterum nomen, ut rectissime vidit Ln, quod vv. 20 et 26 nude scriptum est *τον βαραββαν, τον δε ιν*.

19. *δε*: Γ om | *τω δικ. εκεινω* (Or^{cod} Chr Hil *τουτω*) : Or^{1,415} *τω ανθρωπω τουτω τω δικ.*, item act$^{pil\ a\ cod}$ (ex aliis edidi *τ. ανθρ. τ. δικ. τουτω*, rursus al ut Mt *τω δικ. εκειν*ω) | *σημερον*: cop (item ar^{p} pers) *hac nocte*. Cf act$^{pil\ a}$ cap 2. *πολλα γαρ επαθον δι αυτον νυκτος* (*τη νυκτι ταυτη, δια τησ νυκτοσ, σημερον κατ οναρ δι αυτου εν τη νυκτι ταυτη*). Ibidem codex unus addit nomen Proclae. Idem nomen ti uncialib. litteris rubris in margine notatum habet: *ἡ ὄνομα πρόκλα*.

20. *οι δε αρχιερεισ*: f h q am *princeps autem sacerdotum* | *πρεσβιτεροι*: r add *του λαου* | *αιτησωνται* (Eus$^{ps\ 386}$ *-σωσι*): ΚΓ^{2}ΗΥΓ al mu *-σονται* | *βαραββαν*: vide ad v. 16.

21. *οι δε*: L *οι δ'* | *ειπαν* cum DL 33. ... ς Ln *ειπον* cum ΝΑΒΓΔΗ unc^{2} al fere omn | *τον* cum ΝBL 1. 33. 122. ... ς Ln Ti om cum ΑΒΓΔΗ unc^{2} al pler

22. *ποιησω* (f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg; d vide post): DΕΓ a b c ff$^{2\cdot}$ h q Or$^{int\ 3,919}$ (item act$^{pil\ a\ cod}$) *ποιησωμεν, faciemus* (d *faciem* sic) | *λεγουσιν* cum ΝΑΒDΚΔΠ* al^{12} fere it (exc f) vg sah cop syr^{utr} et^{hr} arm Or$^{int\ 3,919}$ Aug ... ς (Gb^{00}) add *αυτω* cum LΓΠ^{2} unc^{8} al pler f aeth | ΚΠ* 300. al^{3} aeth *σταυρωθητω σταυρωθητω*

23. *ο δε εφη* cum ΝΒ 33. 69. 102. sah syr^{hr} arm Chr (et.^{guc}) ... ς *ο δε ηγεμων εφη* cum ΑΓΔΗ unc^{9} al pler syr^{p} ... DL 1. al pauc it (sed g$^{1\cdot}$ om versum propter *ομοιοτελ.*) vg cop aeth *λεγει αυτοισ ο ηγεμων* (mm syr^{sch} [sed var cdd] *dicit eis Pilatus*) | *εκραζον* (it d vg *clamabant*, item syr^{p} et^{hr}): DΕΓ *εκραξαν* | *λεγοντεσ*: ΚΠ* 1. al^{10} a b sah Chr (sed ^{guc} *περισσ. ελεγον*) om

24. *απεναντι* cum ΝΑLΓΔΗ unc^{9} al omn^{vid} Chr (item act^{pil}) ... Ln *κατεναντι* cum ΒD | *του οχλου*: act^{pil} (ex cdd^{2}; contra cd^{1} et Latt *τ. οχλ.*)

ἀθῳόσ εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματοσ τούτου· ὑμεῖσ ὄψεσθε. 25 καὶ ἀποκριθεὶσ πᾶσ ὁ λαὸσ εἶπεν· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶσ καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. 26 [328.1] τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖσ τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσασ παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

27 [329.4] Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνοσ παραλαβόντεσ τὸν Ἰησοῦν εἰσ τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. 28 καὶ ἐκδύσαντεσ αὐτὸν χλαμύδα κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ, 29 καὶ πλέξαντεσ στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τῆσ κεφα- 27—31 Mc 15, 16—20 Io 19, 2 ss

---

του ηλιου | ειμι (it vg *ego sum*): D ειμι εγω (*sum ego*) | τουτου (prob Schu) cum BD 102. a b mm Or$^{int\ 3,917}$ et^{919} et^{2,245} Chr (et.gue) Ps-Ath passio^{69} ... ς του δικαιου τουτου (ita etiam act$^{pil\ a}$) cum ΚLΓΠ unc^{9} al pler c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{p} Const^{5,19} Cyr$^{hr\ 184}$ Cyr^{4,855}; item AΔ f h sah cop syr^{sch} eth^{hr} arm aeth τουτου του δικαιου, hinc Ln τουτ. [του δικ.] (ita et. act$^{pil\ cod\ 1}$) | υμεισ: ℵ* add δε (^{c}om)

25. πασ ο λαοσ: L ο λα. πασ

26. φραγελλωσασ: D* φλαγ., Γ al φραγγελλ., Π* al φραγελωσ. | παρεδωκεν cum ℵ*ABΓΔΠ unc^{8} al pler b q sah cop syr^{utr} arm Chr (:: ita et. Mc) ... ℵ^{ca} (rursus om^{cb}) DFLN 1. 209. 48^{ev} al^{4} it (exc^{2}) vg syr^{hr} aeth Aug^{cons} add αυτοισ | σταυρωθη (et. f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} etc): D a b c ff$^{2.}$ h gat syr^{hr} aeth σταυρωσωσιν αυτον (h gat αυ. σταυ.)

28. εκδυσαντεσ cum ℵ* et^{cb} ALΝΓΔΠ unc^{9} al omn fere f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l sah cop syr^{utr} eth^{hr} arm (aeth om εκδ. αυ.) Eus$^{dem\ 504}$ Chr$^{txt\ ed}$ et^{com} (– υβριζετο – το σωμα ολον δια των μαστιγων, δια του γυμνουσθαι [ex$^{cdd\ 4}$, sed^{fl} om δ. τ. γυμν.], δια της περιβολης της χλανιδος [cdd^{2} χλαμυδ.] –) Or$^{int\ 3,919}$ com („et expoliaverunt eum vestimenta eius quae desursum habebat, tunicam inconsutilem et stolam, haec enim vestimenta eius talia describit Ioh., et induerunt eum deludentes propter nomen eius regale coccineam chlamydem") Aug^{cons}. Addunt vero etiam post εκδ. αυτ. (explicationis caussa) 33. 238. syr$^{p\ mg}$ τα ιματια αυτου, similiter lux *et exuentes eum vestimentis suis induerunt eum tonicam purpuream et chlamydem* ... ℵ^{ca}BD 157. a b c ff$^{2.}$ q (Chr gue et$^{cdd\ 4}$ και ενεδυσαν αυτον χλανιδα [χλαμυδ.] κοκκ. omissis περιεθ. αυτ.) Or$^{int\ txt}$ (sed vide post) ενδυσαντ. (ita Ln, sed ipse improbat. Defendunt eo quod quum nudus flagellum passus esset, tunica interiore vestiendus fuerit, super quam chlamys coccinea indueretur. At vide v. 31 τα ιματ. αυτ.). Praeterea D 157. a b c f ff$^{2.}$ h gat mm (q Or^{int}) post αυτον add ειματιον (ιμ.) πορφυρουν και (Or^{int} *et induerunt eum chlam. coccin. et purpuram circumdeder. ei*, q *et induer. eum chl. cocc., circumdeder. eum et purpur.*) | χλαμυδα (D al -δαν) κοκκ. περιεθ. αυτ. cum ΚΠDL 69. 102. 124. 48^{ev} it (sed q vide ante) vg sah cop syr^{hr} Eus$^{dem\ 504}$ Chr^{gue} (om αυτ.) ... ς περιεθ. αυτ. χλα. κοκκ. cum ΑΝΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm (aeth om κοκκ.)

29. πλεξαντεσ (f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg): a b c ff$^{2.}$ h q Or^{int} non exprim | επεθηκαν cum ΚADLΓ unc^{8} al pler Eus$^{dem\ 504}$ Chr (et.gue) ... B 131. al pauc

λῆσ αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντεσ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιξαν αὐτῷ λέγοντεσ· χαῖρε ὁ βασιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων, 30 [330. 6] καὶ ἐμπτύσαντεσ εἰσ αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰσ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 31 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐκδύσαντεσ αὐτὸν τὴν χλαμύδα ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰσ τὸ σταυρῶσαι.

32–37 Mc 15, 21—26 Lc 23, 26 ss Io 19, 17 ss

32 [331. 1] Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 33 [332. 1] καὶ ἐλθόντεσ εἰσ τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστιν κρανίου τόποσ

Chr$^{mo\,1}$ *περιεθηκ.* (item act$^{pil\,a}$); ΚΝΑΠ 1. 69. 124. al^{12} *εθηκαν* | *ε. τησ κεφ.* cum ΝΒL 69. 124. 48^{ev} Eus^{dem} Chr^{gue} ... ς Ln *ε. την κεφαλην* cum ADNΓΔΠ unc^{8} al pler Chr^{ed}; Η 33. *τη κεφαλη* (33. *αυτου τη κεφ.*) | *εν τη* (L *επη* pro *ε. τ.*) *δεξια* (Gb′) cum ΝΑΒDLΝ 1. 33. 69. 124. 209. 47^{ev} 48^{ev} a c ff$^{1\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ q* vg (exc for) syr^{sch} et p mg syr^{hr} sah cop arm aeth (Eus^{dem} *εν τη χειρι αυτου*) Chr^{gue} et$^{edd\,4}$ Or$^{int\,3,919}$ Aug^{cons} ... ς *επι την δεξιαν* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler b f ff$^{2\cdot}$ h q^{2} for syr^{p} ^{txt} Chr^{ed} | *ενεπαιξαν* cum ΝΒDLΓ 33. 53. 56. 58. (d *inluserunt*) ... ς Ln Ti *ενεπαιζον* cum ΑΝΔΠ unc^{9} al pler it vg syrr Eus^{dem} Chr (et.gue) | *αυτω* (Γ* [sed ipse* correxit] 48^{ev} al^{10} fere *αυτον*): 7. b ff$^{1\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ l am for fu emm san tol mm gat syr^{p} ^{cod} arm Aug^{cons} om | *λεγοντεσ*: Α *δεροντεσ* | ο *βασιλευσ* cum ΝΑLΝΓ unc^{9} al pler Eus^{dem} Chr (et.gue) ... Ln *βασιλευ* cum ΒDΔΠ al plus^{10}

31. *αυτω*: Γ 157. al^{10} fere *αυτον* | *εκδυσαντεσ α. τ. χλ.* (L add *και*) *ενεδυσ.* cum ΝL 33. (sah cop^{dz} *εξεδυσαν* sed om *και* ante *ενεδ.*) ... ς Ln Ti *εξεδυσαν* et *και ενεδυσ.* (:: ut Mc) cum ΒDΝΓΔΠ unc^{9} al pler (it vg etc) Eus^{dem} | *και απηγαγον*: D* (et. d*) sah om *και*

32. *ευρον* cum ΝΑΒDLΓΔΠ unc^{6} al pler ... EFGN al *ηυρον* | *κυρηναιον*: D add *εισ απαντησιν αυτου* (*obviam sibi venientem*), item *venientem obviam sibi* (*ei*) vel *in obv. illis* (ita tantum mm) a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ h gat harl ing lux mm sax (non item f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q, nec vg^{ed} am fu for san fr) | *ηγγαρ.*: D *ηνγα.*, L *ηγα.*, al *ηγκα.*

33. *ελθοντεσ* (Μ al pauc *εξελθ.*): Γ al add *οι στρατιωται* | *τοπον*: Β *τον* (ita et. 47^{ev}) *τοπον τον* :: ut Lc | *λεγομενον* (et. Ν^{c}): Ν* om :: cf Mc | *γολγοθα* cum ΝΑΒDLΓΠ unc^{8} al pler, item *golgotha* c f ff$^{1.2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ h q vg sah cop arm aeth ... F *γολλγοθα*, Δ syr^{hr} *γολγολθα*, b *golgotha*, a *golgotaha*, syr^{utr} *gogoltha* ... Ν al plus^{20} *γολγοθαν* :: ut Mc | *ὅ* cum ΝΒDE*FGHKLMNUΓ al plus^{60} ff$^{1\cdot}$, item it^{rell} vg sah cop, Ps-Ath$^{passio\,61}$ ... ς (= Gb Sz) *οσ* cum ΑΕ^{2}SVΔΠ al sat mu | *κραν. τοπ. λεγομενοσ* cum Ν*et^{cb}BL 1. 33. 102. 157. 209. ff$^{1\cdot}$ Ps-Ath$^{pass\,61}$, item ς *λεγομενοσ κραν. τοπ.* cum EFGHKUΓ et (qui ante *οσ*) ΑSVΔΠ al pl syr^{p}, item ΜΝ^{2} 47^{ev} syr^{sch} *μεθερμηνευομενοσ* (Ν^{2} *ερμην.*) *κραν. τοπ.* ... Ν* al^{30} *λεγομενον κρ. το.* et al^{25} fere *μεθερμηνευομενον κρ. τοποσ* ... Ν^{ca} D 124. 248. 300. al^{5} it (exc ff$^{1\cdot}$) vg sah cop arm Aug^{cons} al om *λεγομ.* (prob Schu)

λεγόμενος, 34 [333.1] *ἔδωκαν αὐτῷ πεῖν οἶνον μετὰ χολῆς μεμιγμένον·* (Ps 68, 22)
καὶ γευσάμενος οὐκ ἠθέλησεν πεῖν. 35 [334.1] *σταυρώσαντες δὲ*
αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον, 36 *καὶ*
καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. 37 [335.1] *καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς*
κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς
ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

---

34. *εδωκαν*: D *και εδ.* (antea *και ελθοντες, et venientes*). Cf it (exc f *et venientes – dederunt*) vg *et venerunt – et dederunt* | *πειν* bis (ℵ *πιν*) cum ℵ*D ... ς Ln Ti *πιειν* cum ℵcABN unc rell al omnvid (editum et. Or 1,703) ... L cop armcdd om priore loco | *οινον* (Gb′) cum ℵBDKLΠ* al13 a b ff1·2· g1·2· l vg sah cop syrp mg syrhr bis arm aeth Ps-Athpass 61 Damfid 228 Hil al ... ς Ti *οξος* cum ΑΝΓΔΠ2 unc8 al pler c f h q syrsch et p txt syrhr 2 sem Chr (et.gue) Orint 3,919 (addit quidem 920 „aliud autem vinum non mixtum cum felle nec cum aliquo contrario accepit et bibit et gratias agens discipulis dedit", rursus vero 921 habet: „secundum Mt quidem Iesus accipiens acetum cum felle permixtum gustavit et noluit bibere; sec Mc autem, cum daretur et [ei?] myrrhatum vinum, non accepit"). Cf et. Barn7 *σταυρωθεισ εποτιζετο οξει και χολη.* In psalmo est: *και εδωκαν εισ βρωμα μου χολην, και εισ την διψαν μου εποτισαν με οξοσ* :: ad Mt cf Mc 15, 23 et Io 19, 29 | *ηθελησεν* cum ℵ*etcbBDE2L 1. 33. 69. 124. 48ev Chr (et.gue) Sevant incatox (it vg Or int *noluit*) ... ς *ηθελε* cum ℵcaAE*ΓΔΠ unc8 al pler Ps-Athpass 61 Chr cdd 3 Damfid

35. *βαλοντεσ* cum ΚΔΠ* 1. 209. al30 fere Eusdem 505 Ps-Athcdd 2 ... ς Ti *βαλλοντεσ* cum BLΓΔΠ2 unc9 al longe pl Ps-Athpass 61 | *κληρον* sine additam cum ΚΑBDLΓΠ unc9 al200 fere f ff1·2· g1· l fu for emm iac ing san tol* (al mu ap Hentenium et ap Lucbrug et ap Vallars) sixt sah cop syrsch etp mg („hic locus prophetae non inventus est in duobus [cdd. Assemani habent „tribus"] exx. Graecis neque in ipso antiquo Syriaco") aeth persp Chr al Orint Hil Augcons (Apud Hier in h. l. verba de quibus quaeritur edita quidem sunt, sed contra videtur esse quod ipse Hier adnotat. Addit enim ad Matthaei verba: „et hoc in eodem psalmo [de quo ad v. 36 modo dixerat] fuerat prophetatum: *Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.*" Haec psalmi verba cum non adiecturum fuisse puto, si eadem exhibuisset in textu.) ... ς (= Gb Sz, sed prob Schu) *ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν* (Ioh *ινα η γραφη πληρωθη [η λεγουσα]*) *ὑπὸ* (Δ al Eusdem Ps-Ath 67 *δια*, item itcdd vg *per*) *τοῦ προφήτου· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖσ* (Δ *αυτοισ*), *καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον* cum Δ 1. al vix mu a b c g2· h q vged am lux fr sax syredd aliq syrp txt arm Eusdem 505 (*και ο ματθ. μαρτυρει λεγων* etc) Ps-Athpass 61 et67 (Hier ad h. l., sed vide ante) :: cf Ioh 19, 24

36. *εκει* (et. Orint 3,920): 229* it (exc f) vg Augcons Hier arm Eusdem 505 om

37. *επεθηκαν*: Δ *-θησαν* | *γεγραμμενην*: h add *haebreice graece et latine* :: ex Ioh | $\overline{\text{ις}}$ (et. Orint 3,921 et 925): 3. 6. 40* 61. 118. 435. al40 fere a b

38–44 Mc 15, 27–32 Lc 23, 32 ss Io 19, 18 ss Ps 22, 7

38 [336.] *Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.* 39 [337. 3] *οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν* 40 *καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν, εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, καὶ κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.* 41 [338. 2] *ὁμοίως οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον·* 42 *ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστιν, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πι-*

---

ff[1·] q gat mm sah cop ar[p] sl[1·5·6·] Thphyl (et. Eus ap Mill ex eoque ap Wtst: ex errore ut vdtr) om :: cf Mc et Lc

38. *εκ δεξιων*: c add *nomine zoatham*, item post *ευωνυμων nomine camma*. Alia nomina (*Dismas* vel *Dimas* et *Gestas*) praebent act[pl]: cf in ed. mea p. 231 et 286.

39. *αυτον*: ᴇ om | *τασ κεφαλασ* (et. Eus[dem 477] et [498] Or[int 3,921]): ᴅ cop[dz] *την κεφαλην* (:: ut ps *εκινησαν κεφαλην*)

40. ο *καταλυ.* cum ᴎABLΓΠ unc[8] al pler f ff[1·] g[1·] am san for sah cop syr sch aeth Eus[dem 477] et[ps 396] Chr Cyr[zach 783] Hil ... ᴅMᴙ al pauc a b c ff[2·] g[2·] h l q vg[ed] et[edd pl] (ut ing emm tol) fr sax syr[p] (et[mg graec]) et[hr] arm Eus[dem 498] et[ps 82 bis] Or[int 3,921 sq] Hier Amb praem *ova* (:: e Mc) | *ναον* (ita et. g[1·] h syr[utr] sah arm aeth Eus[dem] et[ps] Or[int 3,921]): a b c f ff[1·2·] g[2·] q vg cop syr[hr] Or[int 3,922] Hil Hier add *dei* | *εν*: ʟ d om | *οικοδομων* (et. Eus[dem 498] Chr Cyr[zach 783] Or[int 3,921]): 131. 238. it vg sah syr[hr] Eus[ps 82 bis] et[396] (*εγειρων αυτον*) Cyr[4,931] et[nest 119] Or[int 3,922] Hil add vel praem (ita it vg) *αυτον* | *ει του θεου* cum ᴎADL ΓᴙΠ unc[9] al omn[vid] q (et. d *δ*) Eus[dem] et[ps] (Chr, sed [fl] *ει υι. του θε. εστιν*, antea om verba *ει υι. ει τ. θε.*) ... ʙ *θεου ει*, item *si fil. dei es* it[pler] vg Or[int 3,921] et[4,620], atque sic Ln | *και καταβ.* cum ᴎAD 2[petr] al[4] a b c h syr[sch] et[hr] Chr[gue] Cyr[nest 119] ... ς Ti om *και* cum BLΓᴙΠ unc[9] al pler f ff[1·2·] g[1·2·] l q vg sah cop syr[p] Eus[dem] et[ps] Chr[ed] (Cyr[4,931] et[843], sed citat tantum verba *ει υιος* etc) Or[int 3,921 sq]

41. *ομοιως* cum ᴎALΠ* 71. 114. b for cop[wi] et[dz] ... ʙK 1. 33. 69. 102. al[5] a c d f ff[2·] g[1·2·] h q syr[sch] cop[schw] arm Eus[ps 82] Or[int 3,921] add *και*, item ς add *δε και*, Ln [*δ. κ.*] cum ᴅ[gr]ΓᴙΠ[2] unc[8] al pler ff[1·] syr[p] aeth (sah *δε* omisso *και*) Eus[dem 498] | *γραμμ. κ. πρεσβ.* (ᴎ 238. Eus[dem 498] *πρ. κ. γρ.*) cum ᴎABL 1. 33. 69. 124. 238. al vix mu ff[1·] g[1·2·] vg sah cop aeth syr[p cod] Eus[dem 498] ... ᴅ al[10] fere a b c ff[2·] h q gat (Eus[ps 82]) Cassiod *γραμμ. και φαρισαιων* (Eus *τ. φα. κ. τ. γρ.*) ... EFG ΗΚMSUVᴙΠ al plus[150] f syr[sch] et[p] arr pers[p] sl Or[int 3,921] Thphyl *γρ. κ. πρε. και φαρισαιων* ... Γ 6[pe sem] arm[ed] nil nisi *γραμμ.* | *ελεγον* (et. Eus[dem] et[ps] Or[int]): ᴅ[gr] 7[pe] g[1·2·] am san *λεγοντες* (item *illudebant* [*illuserunt*] – – *dicentes* sah cop syr[p] aeth)

42. *σωσαι*: edd *σωσαι;* | *βασιλευς* cum ᴎBDL 33. 102. sah ... ς (= Gb) Ln praem *ει* cum ΑΓᴙΠ unc[9] al pler it vg cop syr[utr] arm aeth Eus[dem 498] et[ps 82] et[396] Ps-Ath[pass 75] Or[int 3,921] | *νυν*: ᴙ al pauc om | *πιστευ-*

στείσωμεν ἐπ' αὐτόν· 43 *πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν, ῥυσάσθω νῦν* Ps 22, 8
εἰ θέλει αὐτόν· εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμὶ υἱός. 44 [339.2] *τὸ δ' αὐτὸ*
καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συνσταυρωθέντες σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

45 [340.2] *Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν* 45—49
γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 46 [341.6] *περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν* Mc 15, 33—36
ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· ἠλεὶ ἠλεὶ λεμὰ σαβαχθανεί; τοῦτ' Lc 23, 44 (Ps 22, 2)

σωμεν cum ℵEFHLMΓΔ 33. 69. 124. 131. 157. al[30] fere (f syr[sch ed] go *ut videamus et credamus*, sah *ut credamus*) ... ς Ti *πιστευσομεν* cum BDGKSUVΠ al pl cop syr[P] arm aeth Eus[dem] et[ps] Cyr[4,813] et[934] et[nest 119] Ps-Ath[pass] ... Ln *πιστευομεν* cum A 244. 258. e[ser] it[pler] vg Or[int 3,396] | *επ αυτον* cum ℵBL 33. 42. 46. 238. 243. 60[ev] (al[4] *εισ αυτον*) Cyr[nest 120] (alibi[bis] *σοι*) ... ς (= Gb Sz) Ln *αυτω* cum AD 1. 69. al vix mu (it vg arm go Or[int]) Eus[dem] et[ps] Ps-Ath[pass 75] et[83] ... Gb (sed + *επ*) Sz *επ αυτω* EFGHKMSUVΓΔΠ al plus[150]

43. *πεποιθεν* usq *θελει αυτον*: Γ om | *πεποιθεν* (et. c f ff[1·] g[1·2·] q vg syrr go Eus[ps] Or[int 3,921]): D 1. 118. 209. a b h l sah cop arm aeth Eus[dem 498] praem *ει* | *επι τον θεον* (et. Eus[dem 498], item c d f g[1·] fu Or[int] Aug[cons] Amb *in deum*) ... Ln *επι τω θεω* cum B (it[pl] vg *in deo* vel *domino*) Eus[ps 82] | *νυν* (et. Eus[dem] Or[int]): AΠΠ* al plus[60] ff[2·] cop Eus[P] om :: ut LXX | *ρυσ. νυν* sine *αυτον* cum ℵBL 33. vg[ed] (ff[1·] g[1·2·] am san ing for al Or[int 3,921] Aug[cons] om *αυτον* post *θελ.*) ....ς Ln Ti add *αυτον* cum ADΔΠ unc[9] al pler it[pl] vg[edd pl] syr[utr] sah cop arm Eus[dem] et[ps] (:: LXX *ρυσασθω αυτον, σωσατω αυτον, οτι θελει αυτον*) | *θελει*: F al pauc *-λη*

44. *το δ*: D *το δε* | *συνσταυρωθ.* cum ℵABEGΔθ^{f} 69. al; item ς *συσταυρ.* cum FHKMUΓΠ (sv?) al pler ... DL *σταυρωθ.* | *συν αυτω* cum ℵBDL, item θ^{f} *μετ αυτου* ... ς Ti *αυτω* cum AΓΔΠ unc[9] al omn[vid] | *αυτον* c. ℵABDLΓΔΠ unc omn al[150] fere ... ς (= Gb Sz) *αυτω* c. minusc vix mu

45. *απο δε εκτησ* (ita et. it[pl] vg Or[int] Aug al): a b c (Promiss) *et postquam crucifixus est, a sexta* | *σκοτ. εγεν.* (et. Eus[ps 369] et[dem 292] et[486] [et[490] *κατα τον ματθ.* addit sed magis Mc sequitur: *γενομ. δε ωρ. εκτ. σκο. εγε. εφ ολην - και τη ενατη ωρα εβο.* etc] Chr Or[int 3,92]): UΓΔ al[5] syrr go *εγεν. σκο.* | *επι πασαν* (ℵ[a] 12. 245. Chr[suc] *εφ ολην*) *τ. γην* (et. Eus[dem] et[ps] Or[int] Cyp al): ℵ* 248. l Lactant[4,18] om :: in Mc et Lc hoc non fluct | *ενατησ* (D ante *ωρασ* pon) et versu sq *ενατην* cum ℵABEFHKLMUVΓΔθ^{f}Π al pl, item D *ενατησ* ... ς *εννατησ* cum G al sat mu, item *εννατην* cum DG al sat mu

46. *ανεβοησεν* cum ℵADΓΔθ^{f}Π unc[9] al pler Eus[dem 486] et[ps 369] Bas[eth 285] (a ff[2·] g[2·] h *exclamavit*) ... BL 33. 69. 124. (Eus[dem 490] ex Mc est, vide ante) *εβοησεν* (it[pl] vg Or[int] *clamavit*) :: ut Mc | *ο ις*: D om ὁ | *ηλει ηλει* (ἡ- EFMΓ al mu, *heli* a b d f ff[1·] g[1·] q am emm for fu ing gat mm san; ἡ- ut ς KUΠ al pl, *eli* c ff[2·] g[2·] h vg[ed]) cum DEΔθ^{f} 1. al Eus[es 544] et[dem 490] (sec loc) et[ps 369]; item ς Ln Ti *ηλι* cum AFGHKMUΓΠ(sv?) al pler (Clem[ecl 993]), Bas[eth 285] Epiph[69,48], item L Eus[dem 486] ex[edd 2] *αηλι αηλι* (L *ἀήλι ἀήλι*) ... B *ελωει ελωει* (Eus[dem 490] pri loc [ex Mc potius]

ἔστιν· θεέ μου θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες; 47 τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἠλείαν φωνεῖ οὗτος. 48 καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. 49 οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείας σώσων αὐτόν.

Lc 23, 36
Io 19, 29
(Ps 68, 22)

ελωειμ ελωειμ), ℵ 33. al pauc cop harl Chr^{gue} ελωι:: ut Mc | λειμα cum ℵBL 33. al pauc (a apud Blanch.) ff^{1} g^{1} am emm for ing harl san cop (*elema*) syr^{sch} (*lemono*) Eus$^{dem\ 486}$ ex$^{cdd\ 2}$ (item $^{490\ bis}$) et$^{ps\ 369}$ ... Ln λημα (cum B ex errore Birchii), item Epiph^{69,48} ... Ti λιμα cum ΑΚUΓΔΘ^{f}Π al pl f q go syr^{p} Eus$^{es\ 544}$ Chr^{gue} Bas$^{eth\ cod}$, item ΕFGΗΜSV al mu Bas$^{eth\ cdd}$ λειμα ... ς λαμα cum D 1. al a (teste Iric) b h gat mm (item c g^{2} vg^{ed} Bas$^{eth\ 285\ ed}$ *lamma*) arm aeth Eus$^{dem\ 486\ ed}$ (item $^{490\ bis}$) Bas$^{eth\ cod}$ Or$^{int\ 3,924}$ | σαβαχθανει (B σαβακτανει) cum ℵA(B)Δ 1. 69. al Eus$^{es\ 544}$, item ΕFGΗΚLΜSUVΓΘ^{f}Π al pler Eus$^{dem\ 486}$ (et ^{490}) et$^{ps\ 369}$ Chr^{gue} Bas$^{eth\ 285}$ Epiph σαβαχθανι (ita ς Ti), item c f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ l q vg *sabacthani* (g^{1} *zab.*, ff^{1} san *sabachth.*, q *sib.*, vg^{ed} ap Ln *sabactani*), hinc Ln σαβαχθανι ... D ζαφθανει (D^{e} σαφθ.), d h *zapthani*, for^{2} *zeptani*, b *zaptani*, a *zahthani* | εγκατελιπες cum ℵBDLUΓΠ^{2}(SV?) al pl (item editum Ir$^{gr\ 38}$ Or$^{1,467\ lib}$ Eus^{dem} Didtri ^{188} Bas^{eth} Epiph^{771} et^{alib}) ... ΑΕFGΗΚΜΔΘ^{f}Π* al mu -λειπεσ (e^{scr} al Chr^{gue} -λειπασ). In Syro^{sch} deest τουτ εστιν usq εγκατ.

47. εστηκοτων cum ℵBCL 33. ... ς Ln Ti εστωτων cum ADΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler | οτι cum ΑBCΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler f q go syr^{p} Or$^{int\ 3,924}$ Chr (et.^{gue}) ... ℵDL al pauc it^{pler} vg syr^{sch} arm aeth om (:: Mc ιδε) | ηλειαν cum ΑBDLΔ ... ς Ln Ti ηλιαν cum ℵCΓΘ^{f}Π unc^{9} al omn^{vid}. Praeterea cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3 etc

48. εξ αυτων (et. Or$^{int\ 3,925}$): ℵ om | πλησας τε: D om τε. | D 69. οξου

49. Hunc versum Or$^{int\ 3,925}$ ante v. 48 ponit; 59. 239. 253. 433. plane om | ελεγον cum ℵACLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler f ff^{1} g^{1} h vg syr^{utr} Or$^{int\ 3,925}$ Aug^{cons} ... Ln ειπαν cum B 124. et (ειπον) D 69., item a b c ff^{2} g^{2} q | αφες: Θ^{f} 33. 157. syr^{sch} αφετε | ηλειασ cum BD ... ς Ln Ti ηλιασ cum ℵACLΘ^{f} unc rell etc. Cf ad v. 46 | σωσων cum ℵ^{c}ABCLΘ^{f} unc^{12} al pler, item *liberans* ff^{1} g^{1} vg arm aeth ... ℵ* 69. y$^{scr\ sem}$ al^{5} σωσαι, item *liberare* f g^{2} syr^{utr} go (:: Schu notat: „ex Mt more, cf 2, 2. 5, 17. 9, 13. 10, 34 sq al") ... D 1. 209. a b c ff^{2} h l q (Or$^{int\ 3,925}$ *si veniet El. et* [ut?] *liberet eum*) και σωσει (d *et liberat*) | αυτον sine additam cum ADEFGHKMSVΔΠ al pler it vg (exc gat mm) syr^{utr} (et$^{hr\ semel}$) cop arm go Or$^{int\ 3,926}$ (ubi nihil de hoc additamento commemorat; sed etiam Or^{1,416} affirmat Iesu iam mortuo militem lancea latus pupugisse. Dicit eo loco contra Celsum: *ειτα φησιν ο κελσος· τι φησι και ανασχολοπιζομενου ποιος ιχωρ, „οιοσπερ τε ρεει μακαρεσσι θεοισιν"; εκεινος μεν ουν παιζει. ημεις δε απο των σπουδαιων ευαγγελιων, καν μη κελσος βουληται, παραστησομεν οτι ιχωρ μεν ο μυθικος και ομηρικος ουκ ερρευσεν αυτου απο του σωματος· ηδη δ αυτου αποθανοντος εις των στρατιωτων λογχη την πλ. αυτου ενυξε* etc. Suspiceris

50 [343. 1] Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ 50—54 Lc 15, 37—39 Mc 23, 45—47

iam tum evangelicam Matthaei scripturam traditione de puncto vivo Iesu corpore auctam fuisse. Eundem in sensum accipi possit Barn[7] *ουχ ουτος εστιν ον ποτε ημεις εσταυρωσαμεν, εξουθενησαντες και κατακεντησαντες και εμπαιξαντες.* At scripta haec quidem sunt nimis libere.) Eus[can] (ponit enim Ioh 19, 31 usq 37 canone decimo quo quae singulis sunt propria continentur; praeterea etiam[dem 10,8] propheticum illud *ωσει υδωρ εξεχυθην* impletum asserit iis quae „Ioh" de milite latus Iesu pungente tradidit) Hil Hier Aug[cons] ... NBCLUΓ 5. 48. 67. 115. 127* gat mm syr[hr sem] aeth add *αλλος δε λαβων λογχην ενυξεν αυτου την πλευραν και* (U add *ευθεως*) *εξηλθεν υδωρ και αιμα* (U *αιμ. κ. υδ.*):: cf Ioh 19, 34. Eadem vero etiam testantur Chr (allatis enim libere, ut toties alibi, textus verbis: *ετερος δε προσελθων λογχη αυτου την πλευραν ενυξε*, addit: *τι γενοιτ αν τουτων παρανομωτερον, τι δε θηριωδεστερον, οι μεχρι τοσουτου την εαυτων μανιαν εξετειναν και εις νεκρον* – hoc eum non sensu proprio dicere apparet – *σωμα λοιπον υβριζοντες; συ δε μοι σκοπει πως ταις παρανομιαις αυτων εις ημετεραν κεχρηται σωτηριαν. μετα γαρ την πληγην αι πληγαι της σωτηριας ημων εκειθεν ανεβλυσαν. ο δε ις κραξας φωνη μεγαλη αφηκε το πνευμα.*) Cyr ap Sev[antio] (vide post) scholion[cod 72] (*οτι εις το καθ ιστοριαν ευαγγελιον διοδωρου και τατιανου και αλλων διαφορων αγιων πατερων τουτο προσκειται – τουτο λεγει και ο χρυσοστομος. οταν ουν ο ματθ. προ τελευτης αυτου σφαζομενον υπο του στρατιωτου τη λογχη εις την πλευραν εδηλωσεν, ειθ ουτως νυχθεντα τελευτησαι, ο δε γε ιωαννης τουτον εφη λογχη νυχθηναι μετα το τελειωθηναι, ου μαχης το ειρημενον· αμφοτεροι γαρ το αληθες εμηνυσαν. ο μεν γαρ ματθ. ως πλειστακις τον λογον ποιουμενος ταχεως της αναγραφης, επιμνησθεις και της σφαγης της μετα τον θανατον αναμιξ την γραφην πεποιηται, ο δε ιω. την τουτου ακριβη γνωσιν εμηνυσεν, μετα τον θανατον και την σφαγην υποδεξασθαι το σωμα.* Haec inde a verbis: *οταν ουν ο ματθ.* etiam in scholio[cod 238] quod Severo adscribitur leguntur, priora vero de evv. Diodori et Tatiani alibi non inventa sunt.) nonnulli ap Severum[antio] (cf Asseman. bibl. orient. II, 81, ubi legitur: „Petrus Iunior [† 591] profert ex ep. 26. libri 9, quam Severus [† 539] post exilium ad Thom. Germaniciae episc. scripsit: *Quod autem latus domini ac dei nostri Ies. Chr., postquam spiritum tradidit, a milite lancea percussum sit et ex eo sanguis et aqua mirabiliter effluxerint, div. evglsta Ioh scripsit, cuius quidem facti nemo alius meminit. Nonnulli vero Matthaei evglio vim palam inferentes id ibi obtrusere quod contra evglistae mentem est, ut scilicet ostenderent Christi adhuc viventis latus a milite lancea prius percussum fuisse quam is spiritum tradidisset. Haec res summo studio discussa est quum mea tenuitas in urbe regia esset Macedonii eiusdem urbis quondam archiepiscopi causa. Producto igitur in medium Matthaei evglio, quod magnifice descriptum erat et in regia aede summa cum veneratione servabatur, quodque imperante Zenone in urbe Cypri insulae una cum S. Barnaba repertum fuisse ferebant, eoque aperto deprehensum est*

πνεῦμα. 51 [344.2] *καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη ἄνωθεν ἕως κάτω εἰς δύο,* [345.10] *καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν,* 52 *καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθησαν·* 53 *καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.* 54 [346.2] *ὁ δὲ ἑκατοντάρχης καὶ οἱ*

---

huiusmodi historiae militis et lanceae additamentum in ipso haudquaquam exstare. Subiungit antiquorum expositorum neminem huius rei meminisse praeter Chrysostomum et Cyrillum alexandrinum, quorum in commentaria id additamentum obrepsit.“ [Cyrilli comm ad Mt perisse constat.]) Ceterum opinionem, ex illa ev. Matth. lectione ortam, Iesu adhuc vivi latus lancea apertum fuisse, Clemens V. in concilio Viennensi a. 1311 damnavit, docens Iohannem tenuisse rectum rei gestae ordinem.

50. *παλιν* (et. Or$^{int\,3,926}$ Eus$^{ps\,369}$ Cyr$^{zach\,707}$): FL al^{10} fere h Cyr$^{act\,48}$ Chr (*et.gue*) om (Or^{4,298} *ει μεν γαρ ωσ οι συσταυρ. αυτω λησται – ουκ αν ελεγομεν οτι εθηκε τ. ψυχην αυτου αφ εαυτου – νυνι δε ο ις κραξασ* etc nil probat)

51. *το καταπε. του ναου*: cf Hier ad h. l.: *in evglio, cuius saepe fecimus mentionem, superliminare templi infinitae magnitudinis fractum esse atque divisum legimus.* Vide etiam ep. ad Damasum 18. ubi ad verba Iesaiae 6, 4 de sublato superliminari et domo impleta fumo addit: *nonnulli – superliminare sublatum illo tempore praedicant, quando velum templi scissum est.* Rursus in ep. ad Hedibiam 120 ait: *in evglio autem quod Hebraicis litteris scriptum est legimus non velum templi scissum sed superliminare templi mirae magnitudinis corruisse.* | *εισ δυο* (D add *μερη*, quemadmodum it vg Or^{int} *in duas partes*) post *κατω* cum BC*L 33. 102. cop aeth ... ς Ln post *εσχισθη* (:: ut Mc) cum ℵAC^{3}DΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al fere omn it vg syr^{utr} arm go Cyr$^{zach\,707}$ et$^{act\,48}$ Or$^{int\,3,923}$ et^{926} ... Or ^{4,298} (et ^{1,414} lib) Eus$^{dem\,202}$ (sed unde? item$^{ecl\,164}$ *κατα την των ευαγγελιων γραφην*) om :: ut Lc | *ανωθεν* cum ℵL Or^{4,298} Cyr$^{act\,48}$ ... ς Ln Ti praem *απο* (:: ut Mc) cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler Cyr^{zach} (Or^{1,414} Eus ^{bis}); item BCΘ^{f} al pauc *απ* (69. *επ*) | *εωσ*: Π *εισ το*

52. ℵ* om *κ. τ. μνη. ανεωχθ.* | *μνημεια* (et. Or^{4,298} Eus$^{ps\,369}$ Cyr^{bis} Ps-Ath^{pass} al): A *μνηματα* | *ανεωχθησαν* cum ℵ^{c}BDΓΔΠ^{2} unc^{9} al pler Or ^{4,298} Eus$^{ps\,369}$ Cyr$^{zach\,708}$; item C^{3}LΘ^{f} 1. 33. 157. al^{10} fere Cyr$^{act\,48}$ *ηνεωχθησαν*, al pauc Ps-Ath$^{pass\,77}$ *ηνοιχθησαν* ... ΛΠ^{*} al pauc *ανεωχθη*, C* al pauc *ηνεωχθη* | *ηγερθησαν* cum ℵBDGL 1. 33. 69. 124. 209. al^{10} fere Or^{4,298} et^{2,552} Eus$^{ps\,369}$ (Cyr^{act} *ανεστησαν*) ... ς *ηγερθη* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler Cyr$^{zach\,708}$

53. *εκ τ. μνημειων*: syr^{sch} ar^{r} et^{c} perss om | *μετ. τ. εγερσ. αυτου* (30. 220. 32$^{ov\,sem}$ aeth [*postquam resurrexerant* apud Bede] *αυτων*, 243. om): syr^{hr} om | *εισηλθον* (et. Or^{4,298} et$^{int\,927}$; D it [exc f q] vg *ηλθον*): ℵ om una cum *και* sq | *ενεφανισθησαν*: D* *εφανησαν*, D^{c} *ενεφανεισαν*

54. *εκατονταρχης* cum ℵD Or^{1,416} ... ς Ln Ti *-ρχοσ* cum ABCLΘ^{f} unc rell

μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γινόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες· ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. 55 [347. 6] Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ· 56 ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴφ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

55 a Mc 15, 40 a Lc 23, 49 Io 19, 25

---

al omn^{vid} (:: cf ad 8, 5. 8. 13. Lc 23, 47 et alibi) | *γινομενα* cum BD 33. 69^{sem} 258. 47^{ev} Or^{1,416}, item *quae fiebant* it vg Or$^{int\,3,928}$ sq ... ς *γενομενα* cum ℵACLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler (Or^{4,299} *ωσ τον εκατονταρχον και τους μ. α. τηρουντας* etc) | *θεου υιος* c. ℵ^{c}ACLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere a c d f ff$^{1.\,2.}$ g$^{1.\,2.}$ q am fu for ing gat go Or^{1,416} et ^{4,298} ... Ln *νι. θε.* (:: ut Mc) cum BD^{gr} 102. b h l vg^{ed} Or$^{int\,3,928}$ Aug^{cons} Hier (ad h. l.); ℵ* *υιος ην του θε.* (:: cf ad Mc) | *ην* (et. Or^{bis} et^{int}): c f g$^{1.}$ go Aug^{ioh} (at non^{cons}) Vig *ιστιν*

55. *εκει* (ℵ *κακει*, unde sane reliquae lectiones ortae videntur) cum (ℵ)A BCEGHMSUVΓΔΘ^{f} al pl it vg cop syr^{utr} go al Eus$^{es\,462}$ et$^{marin\,260}$ Chr^{ed} (et.^{mo} et al) Or$^{int\,3,929}$ ... D al^{10} fere Chr^{gue} *και* (:: ut Mc), FKLΠ 33. al^{50} fere (syr$^{p\,mg}$, nisi potius cum D facit) *εκει και* (al pauc *και γυ. εκ.*) | *απο* (:: ita et. Mc) cum ℵBCDLΓΘ^{f} unc^{8} al pler Eus^{es} et^{marin} ... AKΔΠ al^{10} fere Chr (et.^{gue}) om | *θεωρουσαι* (300. *ορωσαι*): ff$^{1.}$ g$^{1.}$ | (non a b c f ff$^{2.}$ h q) vg om (:: in Mc non omittitur) | *τω ιω* (et. Chr ^{gue}; sed^{ed} om): Γ 80. Eus^{es} et^{marin} *αυτω* | *απο* (Γ male add *μακροθεν*) *τ. γαλιλ.* (a *a cana galilea*): Eus^{marin} et Chr (et.^{gue}) om

56. *εν αις ην* (al pauc *ησαν*) :: cf Mc: Chr (et.^{gue}) om | *μαρια* (C* praem *και*, delet C^{3}) *η* (D* om) *μαγδ. και* cum ℵ^{c}ABDΓΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere Eus^{es} et^{marin} Chr (et.^{gue}), item CLΔ 1. syr^{p} *μαριαμ η μα. και* ... ℵ* om | *μαρια* sec (h. l. et. L 1. syr^{p}): CΔ *μαριαμ* | *η του* (48^{ev} Chr^{ed} et^{gue} om): E al^{10} fere Eus^{es} (non item^{marin}) Chr$^{mo\,2}$ om | *και ιωσ. μητηρ*: ℵ* *και η μαρια η ιωσηφ*, ℵ^{c} *και η* (videtur per oscitantiam intactum remansisse) *ιωσ. μητ.* | *ιωσηφ* cum ℵ* et^{c} D*L 59^{mg} 69** 157. 55^{ev} it vg cop aeth syr$^{p\,mg}$ Eus^{marin} Or$^{int\,3,929}$ int^{xt} et^{com} (ubi ipsum nomen tractat) ... ς Ln Ti *ιωση* (D^{c} *-σητος*) cum ABCΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm go Eus^{es} Chr. Cf huc Chr^{com}: *τινες δε ησαν; η μητηρ αυτου· ταυτην γαρ λεγει την ιακωβου* etc. Hesych^{hier} in cat oxon^{256}: *επειδη δε πολλων μαριων εν τοις ευαγγ. φερεται μνημη, τρεις ειναι τας πασας γινωσκειν οφειλομεν - μαριαν γαρ την ιακ. και ιωση μητερα και αλλην μαριαν* (cf v. 61) *παρα τοις ευαγγελισταις ωνομασμενην την θεοτοκον ειναι και ουκ αλλην πεπιστευκαμεν.* Contra Or$^{int\,3,929}$: *erat autem inter praecipuas et Maria Iacobi et Ioseph mater, aut, sicut Mc dicit, Iacobi minoris et Ioseph mater.* Item Eus$^{marin\,260}$ *τεσσαρας γουν τας πασας μαριας παρουσας τω παθει του σωτηρος μετα των αλλων γυναικων ευρισκομεν. πρωτον μεν ουν την θεοτοκον την αυτου του σωτ. μητερα· δευτεραν δε την ταυτης αδελφην μαριαν*

57—61 Mc 15, 42—47 Lc 23, 50—55 Io 19, 38—42

57. 348. 1 Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθητεύθη τῷ Ἰησοῦ· 58 οὗτος προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε ὁ Πειλᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι. 59 349. 1 καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, 60 καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. 61 350. 6

την του κλωπα· ειτα τριτην μαριαν την μαγδ., και τεταρτην την ιακ. και ιωσηφ μητερα. και των μεν πρωτων τριων μαριων εμνημονευσεν ιω. – τησ δε τεταρτησ μαριασ τησ μητρ. ιακ. και ιωσηφ οι λοιποι τρεισ εμνημονευσαν ευαγγ. – ματθ. μεν ουτωσ ειπων· ησαν δε εκει – η του ιακ. κ. ιωσηφ, quibus statim addit: *αι εθεασαντο τον τοπ. που τιθεται.* His accedit fragmentum Papiae (ex cod. Lat. Bodl. 2397 a. 1302 sq prope Oxon. scripto a Grabio editum; at iste Papias potius est is qui saec. 12. floruit, et cuius e dictionario excerpta praebet cod. Oxon. 1752 [Digb. 151], quam Polycarpi aequalis. Alius etiam Papias est cuius excerpta Allat. de Symeon. 2, 22 sqq exscripsit.): *Maria mater domini; Maria Cleophae sive Alphaei uxor, quae fuit mater Iacobi episcopi et apostoli et Symonis et Thadei et cuiusdam Ioseph; Maria Salome, uxor Zebedaei, mater Iohannis evglistae et Iacobi; Maria Magdalene. Istae quatuor in evglio reperiuntur* etc (Grab. Spicil. 2, 34; item Routh. Reliqq. 1, 16.) | *μητηρ* pr: b c gat non exprim | *και η μητ. των* (et. $\aleph^c$): $\aleph^*$ *και η μαρια η των* | r (ut solet) *ζεβεδδαιου*

57. *δε*: A* om | *αριμαθαιας* (et. ff$^{1\cdot}$ vg^{ed} mm tol, item san^{vid} *-thea*): D *αρειμαθειας*, al^{2} *αριμαθιας*, item it (exc ff$^{1\cdot}$; h q *arimatia*) aur fu for emm ing gat Or^{int} (syr^{p} mg *Rama*) | *τουνομα*: D *το ονομα* | *εμαθητευθη* cum ℵCD 1. 33. 17^{ev} (syrr^{vid}) ... ς Ti *εμαθητευσεν* cum ABLΓΔΠ unc^{9} al pler

58. *προσελθων*: D *προσηλθεν* addito *και* post *πειλ.*, item it vg Or^{int} | *τω*: Π* w^{scr} om | *πειλατω* et *πειλατος* cum ABD, sec et. Δ ... ς Ln Ti *πιλατω* et *πιλατος* cum ℵCL unc rell al omn^{vid} | *αποδοθηναι* cum ℵBL 1. 33. 40. 118* 209. al^{10} fere (237. add *αυτω*) syr^{hr} ... ς Ln Ti add *το σωμα* cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm aeth go (syr p mg sl add *του κυ*) Or^{int}; cop *αυτο*

59. *λαβων*: D *παραλαβων* | *το σωμ.* o (L al pauc om) *ιωσηφ*: D a syr^{sch} *ιωσηφ το σωμ.* | *σινδονι* cum ℵACLΓΔΠ unc^{9} al pler g$^{1\cdot}$ Hil^{bis} (in h. l.) ... Ti *εν σινδ.* cum BD al^{5}, item *involvit in* it (exc g$^{1\cdot}$) vg cop Or^{int} Aug (:: D al cop it^{edd} Aug et. in Lc *εν σινδ.* Cf et. act^{pil} a)

60. *αυτο*: L 69. arm om | *ὃ*: Lz^{scr} *ω̃* (z *ὡ̃*) (sed L et. antea *ενετυλ. αυτω* et eiusmodi saepe) | *εν* sec: Γ om | *μεγαν*: MU 1. 69. al^{5} *μεγα* | *τη θυρα* cum ℵBCDL unc^{12} al pler (d *osteo*) ... Ln *επι τη θυρα* cum A 242. 243. (et. 59. *επι την θυραν*), item it vg Or^{int} *ad ostium* (*-cum*) :: cf Mc

ἦν δὲ ἐκεῖ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62 [351. 10] *Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πειλᾶτον* 63 *λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι.* 64 *κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον* 28, 13 *ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ· ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης.* 65 *ἔφη αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε.* 66 *οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.*

---

61. *εκει*: Γ k^{scr} Chr om | *μαριαμ* cum ℵBCLΔ 1. … ς Ln Ti *μαρια* cum ADΥΠ unc^{9} al fere omn | *ἡ* pr: D* om | *και η αλλη* (itp^{ler} vg Or^{int} *et altera*) cum ℵBCLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} … AD (d h *et alia*) *και αλλη* | *μαρια*: Δ *-ριαμ* | *απεναντι*: D *κατεναντ.*

62. *δε*: L om | *πειλατον* cum ABD … ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵCL unc rell al omn^{vid}. Cf et. ad 27, 2.

63. *εκειν. ο πλαν.* cum ℵAB*(C*^{vid})DE^{2}FHKLMSUVΓΔΠ al pler q syr^{utr} go Chr^{txt} (et.^{gue}) Dam$^{sabb\ 829}$ Or$^{int\ 3,931}$ Aug (*ille planus id est ille impostor*; sed Aug^{cons} *seductor ille*) … B^{2}C^{2}E*^{vid} G 33. 69. 124. 157. al^{20} fere it (exc q) vg cop arm Did$^{tri\ 185}$ (*οτι ειπ. ο πλ. εκει.*) Chr^{com} (et.^{gue}) Or$^{int\ 1,141}$ Aug^{cons} *ο πλαν. εκεινος* | *ειπεν ετι* (Schu: *coniiciasne ὅτι?*) *ζων· μετα* sic CGKMΓΔ etc (E *ειπεν, ετι ζων, μετα*), item D 157. al^{3} Chr (et.^{gue} et^{mo}) addito *οτι* ante *μετα* (Chr *ετ. ζων ειπεν οτι*), item Or$^{int\ 1,141}$ (*dixit, dum adhuc viveret, quia post*) et$^{3,931\ com}$ (*dix. adhuc vivens, quoniam post* etc. Eodem modo per totum comm distinguit haec verba.): L *ειπεν· ετι ζων μετα*

64. *εως της*: DL al^{11} Chr$^{mo\ 2}$ om *της* | *τριτης ημερας*: D it vg Or$^{int\ 3,931}$ *ημερ. τριτ.* | *οι μαθηται* cum ℵB … ς Ln Ti add *αυτου* cum ACDL unc rell al omn^{vid} it vg syr^{utr} cop al Or^{int} | *κλεψωσιν* (ℵ *-ψουσιν*) *αυτον* sine *νυκτ.* cum ℵABC*DEHKVΔΠ al^{50} fere it vg cop go syr^{p} arr Chr (et.^{gue}) Dam$^{sabb\ 829}$ Or$^{int\ 3,931}$ … ς (= Gb Sz) praem *νυκτος* cum C^{3}FGL MUΓ al pl arm, item postpon s al pauc syr^{sch} aeth :: cf 18, 13 | *ειπωσιν* (*dicant* it vg Or^{int}): D *ερουσιν* (*dicent*). Praeterea 33. al^{25} fere a ff$^{2\cdot}$ syr^{utr} arm add *οτι* | *χειρων*: ℵ 69. *χειρον*, D *χειρω*, L *χερω* (exeunte versu)

65. *εφη* cum BEFGHKLM^{2}Γ al^{70} fere it vg cop syr^{sch} arm go … ς (= Gb Sz) add *δε* cum ℵACDM*SUVΔΠ al sat mu syr^{p} c.* Or$^{int\ 3,931}$ | *κουστωδιαν* (D^{m} *κουστοιδιαν*, 69. *-οδιαν*) et. syr$^{p\ mg\ gr}$, item ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg Aug cons *custodiam*: D* arm^{usc} *φυλακας*, item *custodes* a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q for Or$^{int\ 3,931}$ go, *milites* h gat | ℵCD *ασφαλισασθαι* | *ως*: L *εως*

66. D* *ησφαλισαν* | *μ. τ. κουστωδιας* (Δ *κωστοιδ.*, D^{m} *-οιδιας*, 69 *-οδιας*): D* arm *μ. των φυλακων*, item *cum custodibus* it vg (go hiat)

XXVIII.

1—10 Mc 16, 1—8 Lc 24, 1—9

1 [352. 1] *Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθεν Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον.* 2 *καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ καὶ προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ.* 3 *ἦν δὲ ἡ εἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιών.* 4 *ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγενήθησαν ὡς νεκροί.* 5 [353. 2] *ἀποκριθεὶς*

XXVIII. 1. *δε* (et. Dion$^{can\,1}$ ap Gall^{3,502} b et ap Rou^{2,387} Eus$^{marin\,257}$ Chr^{ed} etgue-Cyr$^{es\,380}$): HL 6. 33. al^{10} fere et evgistaria om (minime omissionem prob Dion^{3,502} a *και οψε σαββ. ωσ ο ματθ. λεγει* Or^{1,440} *γεγραπται γαρ – οτι οψε σαββ.* Or$^{int\,2,155}$ *ibi invenies scriptum quia* vespere sabbati etc Eus$^{dem\,403}$ *και ο ματθ. δε, ει και οψε σαββ. ειρηκεν*) | *σαββατων* (it vg Or^{int} Aug al *vespere autem sabbati* [d *-torum*], item postea *in prima* [*primam, una*] *sabbati* [d ff$^{2\cdot}$ *-torum*]): LΔ al^{8} Chr^{gue} *σαββατω* | *μαριαμ* cum NCLΔ ... ς Ln Ti *μαρια* cum ABD unc rell al omn^{vid} (editum etiam in Or Dion Eus Chr Cyr) | *ἡ* pr: D* om | *και η αλλη* (et. Or Dion Eus^{marin} et ^{dem} Chr): A 90. *και αλλη* (d rursus ut 27, 61. *et alia*, it vg *et altera*) | *μαρια* (H om): LΔ *μαριαμ*

2. *εξ* (et. Or Dion Eus^{bis}, Chr^{ed} et^{gue} *εκ του*, it vg *de caelo*): D *απ* (d *de*) | *και πρ.* cum NBCL 33. 157. al^{6} Or^{1,440} Dion (ap Rou, non item ap Gall) Chr (et.^{gue}); it vg *descendit - et accedens*, item cop syr^{sch} aeth ... ς Ln Ti om *και* cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler arm syr^{p} Eus^{dem} | NBMΠ etc *απεκυλισε*, sed ACDELΓΔ etc *-σεν* | *λιθον* absque additam cum NBD 60. 84. 6^{pe} a b c ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l n vg aeth Or^{1,440} (post *τον λιθον* pergit *και μετ ολιγα φησιν ο ματθ.*) Dion ... ς add *απο τησ θυρασ* cum ACE^{3}GHKM^{3}SVΔΠ al pl f h syr^{sch} arm (Eus$^{marin\,259}$ *εκ τ. θυρ.*), item E^{2}FLM^{2}UΓ 1. 33. al^{50} fere cop syr^{p} Eus^{dem} Chr (et.^{gue}) *απο τ. θυρ. του μνημειου* :: cf Mc

3. *ειδεα* cum N^{a}ABCDEHM ti* 124. al^{12} notatis Chr^{edd} aliq (N* om *ην δε η ειδ. αυ.*) ... ς Ln *ιδεα* cum FGKLSUVΓΔΠ al pler (et. Chr^{gue}) | *λευκον* (a b c f ff$^{2\cdot}$ h q): c ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg Aug^{cons} om (item Chr$^{edd\,2}$) | *ωσ* cum N*BDKΠ* 1. al^{10} fere ... ς Ti *ωσει* (N^{c} 69. 47^{ev} *ωση*, quod et *ὡσ ἡ* et *ὡσεί* esse potest) cum N^{c}ACLΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler Dion$^{can\,1}$ Chr

4. *φοβου* (A *φορου*) *αυτου* (21^{ev} *αυτων*): AΔ al pauc aeth om *αυτου* | *εγενηθησαν* (L *-νν-*) cum NBC*DL 33. ... ς *εγενοντο* cum AC^{3}ΓΔΠ unc^{9} al pler Dion Eus$^{marin\,283}$ (ex catena) | *ωσ νεκρ.* cum NABDLΔ 1. 209. (item *ωσ οι* 69. 6^{pe}) ... ς *ωσει νεκρ.* cum CΓΠ unc^{9} al pler Dion Eus$^{marin\,283}$ (e *velut mortui* ut antea *velut coruscatio*, sed *albus ut nix*; d *tanquam mortui*, antea bis *sicut*; a b f ff$^{1\cdot}$ h q vg *velut*, antea bis *sicut*; c prim loco *sicut*, sec et tert *velut*)

δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν ταῖς γυναιξίν· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6 οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπεν· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο. 7 καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. 8 [354. 2] καὶ ἀπελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 9 [355. 10] καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ὑπήντησεν αὐταῖς λέγων· χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ

---

5. δε: c om^{vid} | ταισ γυναιξιν (א^{a} et^{c}) ita et. Dion$^{can\ 1}$: א* om | φοβεισθε (ut et. Dion Eus$^{marin\ 266}$ Cyr$^{es\ 380}$): א* φοβηθητε (^{c}-βεισθε) | ιν: syr^{p} add c.* *Nazarenum* (sed in^{mg} habet: *in tribus exx Graecis et uno Syriaco, antiquo illo, non inventum est nomen* Nazarenum) :: e Mc

6. γαρ (et. Dion$^{can\ 1}$ Eus$^{marin\ 266}$ Cyr$^{es\ 380}$): Δ 33. 238. al plus^{10} ff$^{2\cdot}$ Or $^{int\ 2,155}$ om (Chr *ηγιερθη. ποθεν δηλον;* vix probat) | εκειτο absque additam (prob Schu) cum ΝΒ 33. 102. e cop arm aeth arP Or$^{int\ 2,155}$ Chr^{ed} et$^{mo\ 5}$ (sed non^{gue} et$^{al\ 4}$) Cyr$^{es\ 380}$ cat^{oxon} ... ς Ti add ο κυριοσ cum ACDLΓΔΠ unc^{9} al pler it (exc^{1}) vg syr^{sch} (*dominus noster*) et^{p} Chr gue et$^{edd\ 4}$

7. ταχ. πορευθεισαι: a om, item Chr^{ed} et^{gue} (Or$^{int\ 2,155}$ *et ite dicite*) | απο τ. νεκρ. (et. c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q for gat, et. Cyr^{es}): D 7p^{e} a b e ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h l vg arm Or$^{int\ 2,155}$ Aug om (item Cyr$^{hr\ 211}$ *οτι ηγιερθη, και τα εξης*) | ιδου: D p^{scr} a b c ff$^{2\cdot}$ h Or$^{int\ 2,155}$ om (item Cyr$^{hr\ 141}$ *οτι ανεστη και. προαγει υμ. εισ τ. γαλ., ιδου ειπον υμιν*) | ιδου ειπον (et. א^{c}, sed א* ειπα) υμιν (g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg [sed san al *dixi*] *ecce praedixi vobis*): 126. c^{scr} (om εκ. αυτ. οψεσθ.) f καθωσ ειπεν υμιν, *sicut dixit vobis*

8. απελθουσαι cum ΝΒCL 33. 69. 124. e (*et cum abissent velociter*) ... ς Ln εξελθουσαι (:: ut Mc) cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler (it^{pler} vg *et exierunt cito*) | αυτου: 69. 242. 253. 433. e f q arm om

9. και ιδου (Gb″ prob Schu) cum ΝΒD 33. 69. 435. y^{scr} al^{20} fere a b c e ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ h l n vg cop syr^{sch} eth^{r} arm perss arP, item Or^{1,440} (-- φησιν ο ματθ. και ιδου ο $\overline{ις}$ υπηντ. etc) Eus$^{dem\ 508}$ (-- και ο ματθ. διδασκει λεγων· και ιδου ο $\overline{ις}$ etc) Cyr$^{hr\ 210}$ (και φησι το ευαγγ. και ιδου ο $\overline{ις}$ etc) Cyr$^{es\ 380}$ (και μετα γε τασ του αγγελου φωνασ, ιδου $\overline{ις}$ υπηντησεν αυταισ etc) ... ς ωσ δε επορευοντο απαγγειλαι τοισ μαθηταισ αυτου (al^{2} om απαγγ. etc., 235 om τ. μα. αυτ., q om αυτ.) και (al^{5} om) ιδου c. ACLΓΔΠ unc^{9} al longe pl f q syr^{p} aeth | $\overline{ις}$ (Gb′) c. ΝΔBCΔΠ unc^{8} 22. 102. al plus^{60} Chr^{gue} Cyr^{es} Thphyl... ς Ln ο $\overline{ις}$ cum DLS^{sil}Γ al sat mu Or^{1,440} Eus^{dem} Cyr$^{hr\ 210}$ Chr^{ed} | υπηντησεν cum ΝBCΠ 1. 124. 209. ti^{2} w^{scr} al^{12} Or Cyr^{es} Chr^{gue} ... ς Ln Ti απηντησ. cum א^{c}ADLΓΔ unc^{9} al pler Eus dem Cyr$^{hr\ 210}$ Chr^{ed} | Δ αυτοισ | αυτου τ. ποδασ (et. Or Eus^{dem} et$^{marin\ 263}$ Chr^{ed} Cyr$^{hr\ 211}$ Cyr^{es}): D Chr^{gue} τ. ποδ. αυτ., item it vg

προσεκύνησαν αὐτῷ. 10 τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἐκεῖ με ὄψονται.

11. Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ τινὲς τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀνήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. 12. καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, 13 λέγοντες· εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. 14 καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. 15 οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν· καὶ ἐφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.

27, 64

---

10. ο $\overline{\text{ις}}$ (et. Eus^{dem} Cyr^{es}): b e om | αδελφ. (157. Cyr^{es} μαθηταισ) μου (et. ℵ^{c}): ℵ* om μου | ινα απελθωσιν (et. ℵ^{c}): ℵ* ιν. ελθωσιν, itpler vg *ut eant*, h *quia praecedo vos* | την: D* om | και εκει (Gb″) cum BAC*? EFHKUVΓΔΠ 6. 22. 69. al^{50} fere ... ς Ln Ti καχει cum BC$^{2?}$DGLMS 1. 33. al sat mu^{vid} Eus^{dem} Chr Cyr^{es} et^{g}laph^{162} ... o^{scr} εκει, a b c e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ n vg *ibi* (contra *et ibi* d f ff$^{2.}$ h q Amb) | οψονται (et. Eus^{dem} Chr Cyr^{es} et^{g}laph; U al pauc οψωντ.): D 10pe e h οψεσθε (-αι)

11. της κουστωδιας (A -δειας, 69. -οδιας): it vg *de custodibus* | αν̄ηγγειλ. cum ℵD Or^{4,386} Chr (et.^{gue}) ... ς Ln Ti απηγγ. cum ABCLΓΔΠ unc rell al omn^{vid} | απαντα: A Or παντα | γενομενα: Η al pauc γιν.

12. συμβ. τε (D al^{2} om; it^{pl} vg *consilio accepto*, a e ff$^{2.}$ h *consilium acceperunt et*) λαβοντεσ: ℵ* συμβ. τε εποιησαν, ℵ^{a} supplet και λαβοντεσ, ℵ^{ca} συμβ. τε λαβοντεσ, ℵ^{bc} (rursus ut^{a}) συμβ. τε εποι. και λαβ. | αργυρια ικανα (et. Or^{4,386} cop syr^{p}, ff$^{2.}$ *pecunias copiosas*): D αργυριον ικανον, item it^{pler} vg syr^{sch} arm

13. ειπατε οτι (et. Or^{4,386} et^{1,367} Cyr^{hr} ^{211} et^{215} Chr, item Eus^{mar} ^{258} διδασκονται διαφημισαι οτι οι etc): ℵ οτι ειπατε, 33. ειπατε | ημ. κοιμωμ.: F ante οι μαθ. αυτ. pon (item Or^{1,367} ante νυκτ.)

14. και εαν (Or^{1,367}): D*L και αν, 1. Or^{4,386} Cyr^{hr} ^{212} καν | επι cum ℵACL ΓΔΠ unc^{9} al fere omn syr^{utr} al Or^{1,367} et^{4,386} Cyr^{hr} Chr(et.^{gue}) cat^{ox} ... Ln υπο cum BD 59. (Or^{1,367} ap Guietum teste Delar.), item it^{pler} vg *si hoc auditum fuerit a praeside*, h *si hoc audierit praeses noster* | πεισομεν cum ℵABCDE^{2}FKLMSVΔΠ al pler Or^{bis} Cyr^{hr} Chr (et.^{gue}) ... E*GHUΓ 69. al mu πεισωμεν. Item absq αυτον cum ℵB 33. 102. e Or^{1,367} et^{4,386} cod ... ς Ln Ti add αυτον cum ACDLΓΔΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} vg syrr cop al Or^{4,386} ed Cyr^{hr} Chr | ποιησομεν cum ABCDE^{2}KLSUVΓΔΠ al pl Or^{bis} Chr ... ℵE*FGHM 33. 69. 124. 157. al pm Chr^{gue} bis -σωμεν

15. τα (ℵ^{c} suppl): ℵ* om | ωσ (et. ℵ*): ℵ^{c} καθωσ | εδιδαχθησαν: Η προσεταχθησαν | εφημισθη cum ℵΔ 33. 60. Or^{1,249} et^{4,455} ... ς Ln Ti διεφημ. cum ABCDL unc^{12} al pler Chr (et.^{gue}) | ιουδαιοισ: D praem τοισ | μεχρι cum ℵ^{c}ABCL unc^{12} al omn^{vid} Or^{1,249} Chr^{gue} ... ℵ*D Or

16 *Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,* 17 *καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν.* 18 *καὶ προσελθων ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.* 19 *πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες* [Mc 16, 15]
αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου

4,455 Chr (et.mo) *εως* (:: nec *μεχρι τ. ση.* 11, 23 nec *εως τ. ση.* 27, 8 fluct; sed cf ad 13, 30) | *σημερον* sine additam cum ℵΑΓΔΠ unc9 al omn fere e (*usque in hodiernum*) Or1,249 et 4,455 ... Ln add *ημερας* cum ΒDL 7ev (alpe?) it (exc e) vg (at istae versiones ibi quoque additum habent ubi Graecorum nemo confirmat, ut 11,23 excepto d) Chr (et. gue)

16. *εισ τ. γαλιλ.*: 33. Eusmarin (ex Anast ap Mai301) om | *εισ το ορος*: l om; Chr (et.gue) om *εισ το ορ.* usq *ο* $\overline{ις}$ | *ο* $\overline{ις}$: D om *ὁ*

17. *προσεκυνησαν* sine additam cum ℵΒD 33. 102. it (exc q) vg Eusmarin 301 (ex Anast) Chred etgue (Chrgue [et ed] sic: *οι δε ενδ. απελθοντεσ [απηλθον] εισ τ. γαλ. οι [και οι] μεν προσεκ. οι δε ιδοντ. αυτ. ιδιστ.*) ... ς Ti add *αυτω* cum ΑΔΠ unc9 al pler (item Γ al20 fere *αυτον*) q syrutr cop al

18. *αυτοισ* (ℵc): ℵ* om | *ουρανω* (Or1,241 sq Baseunom 295 etbapt 624 Marc diad 246 Cyres bis Chr): D Baseuno 289 *-νοισ* | *επι γησ* cum ℵΑΕFG suppl ΒΚΜSUVΓΔΠ al fere omn Orbis Baseuno 289 et 295 Basbapt Marcdiad Cyr es 535 et 753 (*εν τε ουρ.* etc) et 859 Ps-Ath2,341 Chred etmo catoxou ... Ln *επι τησ γησ* cum BD 90** (cop, sed et. *εν τω ουρ.*) Euspst 328 et 616 Chr gue Cyrluc 236 (*εν τε ουρ.* etc) :: cf ad 6, 10. Multo usitatius est *εν ουρ.* quam *επι γησ*)

19. *πορευθεντεσ* (D *πορευεσθε νυν μαθ.*, Or4,262 *πορευεσθε μαθητευσατε* itemint 4,554 et 626 Tert *ite docete*, e syrutr Cyp al *ite ergo et* [syrp om *et*], cop *ite ergo* [sedwi etcod *autem*] *docete*) cum ℵΑΕFGsuppl ΗΚΜSUVΓΔΠ al plus 150 sycod arp persp sled et4. Or1,412 (et4,262) Hippnoet 53 Eus dem6. v etalib itemmarc 3 itemps 461 etalib itemes 425 Const2,26 et 7,22 Ath 88. 188. 522 etalib Basfid 226 eteth 252. 294 (itemps 118 eteunom ter *πορευθεντ. βαπτιζετε*) Basbapt 624 Amphil 489 Epiph 848 et 863 (sed 475. 780. 922 *απελθοντεσ βαπτισατε*, item 515 et 901) Nysseuno 2 etepp (ap Gall 606) Chr (et.gue) Cyres 753 et 859 al Irint 208 Leif al ... ς (= Gb Sz) add *ουν*, Ln [*ουν*] cum ΒΔΠ 1. 33. al vix mu c e f ff1. 2. g1. q vg syrutr arm aeth; item D a b h n Victorin Hilter add *νυν* (gat mm Faustin Leo *ergo nunc*) | *βαπτιζοντεσ* cum ℵΑΓΔΠ unc9 al omnvid Hippnoet 53 Const2,26 et 7,22 Eusmarc 3 Ath 88. 188. 522. 528 Amphil 489 Basfid 226 etbapt 624 eteth 252. 294 Cyrhr 244 Nysseuno 2 etepp (ap Gall 606) Epiph 848 et 863 Chr (et.gue) Cyr4,17 etes 206. 753 et 859 al (it vg Irint al *baptizantes*, Cyp al *tingentes*) ... BD *βαπτισαντεσ* (d *baptizantes*) | *εισ το ονομ.* (Tertbapt *in nomen*; praeser *-iussit ire et docere nationes tinguendas in patrem et in fil. et in sp. s.*): it vg Irint Cyp Hil al pl *in nomine* | D om *του* ante *υιου*, al2 ser ante *αγιου*, Epiph 475. 780. 922 Cyres 206 om *του* ter

πνεύματος, 20 *διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.*

---

20. *μεθ υμ. ειμι* cum ABΓΔΠ unc[9] al omn[vid] it vg Or[1,394] et[586] item[3,351. 519. 554] item[4,169 sq 265. 453] Const[7,46] Eus[dem 139. 252] item marc[182] item ps[17. 92. 407] et alib item[es 514. 523] Ath[ps 896. 906.] Bas[bapt 600] Chr (et gue) Cyr[ador 385] et anthrop[387] et trin[32] item luc[236] al ... ʀD Or[3,177] et[302] *ειμ. με. υμ.* | *αιωνος* sine additam cum ʀA*BD 1. 22. 33. 102. al pauc e ff[1. 2.] g[1. 2.] h n q vg (et. ing mm tol al, non am for san gat) cop arm fr Chr[ed] et gue (nec usquam aliter Or Eus Ath Cyr etc) ... ϛ (= Gb) add *αμην* cum A[2]ΓΔΠ unc[9] al pler a b c f am for emm gat san sax syr[utr] cop[dz] aeth

Subscriptiones: ʀFM al item a am nil subscriptum habent (CL etc hiant) ... B *κατα μαθθαιον* (et. e om *evangelium*, vide post) ... AEH KUVΔΠ al pl *ευαγγελιον κατα ματθαιον* (E *-ιον*), item n *secundum mattheum evangelium*, (ff[1.] am *explicit evangelium secundum mattheum*, h *evangelium secundum mattheum explicit*, c *explicit evangelium matthaei*) ... D *ευαγγελιον κατα μαθθαιον ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα ιωαννην.* Eodem modo utuntur edd[lat] pler, ut for gat *explicit evang. sec. matth.* (gat add *item*), *incipit* (gat add *evang.*) *sec. marcum*, san *evang. sec. mattheum explicit item incipit sec. marc.*, mm *explicit ev. sec. matth. item nunc orditur ev. ihesu christi.* Item b e f q *evang.* (e om) *sec. matth. explicit* (q ιχπλικιτ) *incipit evangelium* (e om) *sec. iohannem* (b *-nen*). Eundem ordinem cum D etiam a ff[2.] sequuntur. Codd minusc mu *τελος του κα. ματθ.* [*αγιου*] *ευαγγελιου* (Γ *τετελεσται αγαπητος ο κυριος ματθ. ο ευαγγελιστης μηνι αυγουστω ε̄*). Praeterea G[suppl]HKS (non item unc rell) al pl additum habent versuum (*στιχων*) numerum: HK al mu *βψ΄*, G[suppl]S 126. al pl *βχ΄* (W[ser] *δισχιλ. εξακοσ.*), al mu *βφ΄*, *βφιδ΄* et aliter; pauciores etiam *ρηματα* (*βφκβ΄*, *αχοε΄*, *βωκβ΄*, *γωγ΄* etc), *κεφαλαια* (*τξ΄*), *τιτλους* (*ξη΄*). Sectiones Ammonianae numerantur *τνε΄* (item 355 am et antiquissimi canonum indices) in ʀ ad v. 9, *τνδ΄* in A ad v. 8 (at hoc non recte habet, non enim possunt sequentia cum v. 8 ad canonem 2 trahi, sed pertinent, ut est in ʀ et am, ad can. 10), *τνς΄* in EH ad v. 11, *τνζ΄* in M ad v. 16, *τνθ΄* in HK ad v. 19. In codice B evg Mt in capp 170 divisum est (vide ad Lc, ubi eadem capitum ratio ex Ξ adnotatur). Sensim vero variis additamentis subscriptiones auctae sunt. Ita K habet: *το κα. ματθ. ευαγγ. εξεδοθη υπ αυτου εν ιεροσολυμοις μετα χρονους ἡ της του χ̄ῡ αναληψεως*, item G[rec] exceptis *υπ αυτ. εν ιερ.* Cod. 126. *συνεγραφη το κα. ματθ. αγιον ευαγγ. μετα οκτω χρον. της χ̄ῡ του θεου ημων* (al mu om *τ. θ. η.*) *αναληψεως· εξεδοθη εις ιερουσαλημ* (al pl *εν ιερ.* vel *εν ιεροσολυμοις*, 174. *εις παλαιστινην*, 293. *τοις ἐν ανατολῃ εβραιοις*) *φωνῃ τῃ εβραΐδι* (idem exprimunt al mu, plerumque sic: *τῃ εβραΐδι διαλεκτω* vel *εβραϊστι*). Alibi additur et. *ηρμηνευθη* (*ερμ.*) *δε υπο ιωαννου* (ita 5. 29. 132. 133. 176. d[ser] etc, 53. *υπο του ιακωβου*, al *υπο ιακ. αδελφου του κυρ.*, 293. *υστερον δε παρα βαρθολομαιου*

του πανευφημου αποστολου ερμηνευθεν τη ελληνιδι διαλεκτω, ως δε τινες φασιν υπο ιω. του θεολογου, οι και αληθως ειρηκασιν. Syr^{sch} *finitum est evangelium sanctum praedicationis Matthaei, quod praedicavit Hebraice in regione Palaestinae*, item syr^{p} *finitum est evangelium sanctum Matthaei evglstae, quod loquutus est Hebraice in Palaestina.* Aeth^{p} *finitum est evangelium Matthaei. Voces eius 2006.* Pers^{p} *finitum est evangelium Matthaei unius ex numero duodecim apostolorum.*

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

I.

1 [1.2] *Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, 2 καθὼς γέγρα-*

---

*κατ. μαρκ. cum ℵBF ... Gb Sz Ln Ti *ευαγγελιον κατα μαρκ.* cum ADEH KLMUΓΔΠ al pl (G[suppl] *το κατα μαρκον* sed praecedit *του κα. μαρκ. ευαγγελιου τα κεφφ.*, 69. *εκ του κα. μαρκ. ευαγγελιον* [ita[scr], Treg *-λιου*], 258. *ευαγγελεια* [sed ad Mt *-λιον*] *κα. μαρκ.*) ... ς *το κατα μαρκ.* (ς add *αγιον* cum minusc mu, sed ς[e] om cum minusc pm) *ευαγγελιον* cum minusc sat mu

1. *ιυ χυ* sine additam cum ℵ* 28. 255. Ir[191] (*ματθ. δε την κατα ανθρωπον αυτου γεννησιν κηριττει λεγων· βιβλος γενεσεως ιυ χυ υιου δαυ. υιου αβρααμ - μαρκος δε απο του προφητικου πνευματος του εξ υψους επιοντος τοις ανθρωποις την αρχην εποιησατο λεγων· αρχη του ευαγγ. ιυ χυ, ωσ γεγραπται εν ησ. τω προφ., την πτερωτικην εικονα του ευαγγελιου δεικνυων.* Ir[int] „*initium fecit*: Initium, *dicens*, evglii quemadmodum scriptum“ etc; om igitur interpres ipsum *ιυ χυ*, consentiente scholio codicum 237. 238. 259, quo Irenaei verba tacito quidem ipsius nomine: *μαρκος ο ευαγγ. απο του* usque *δεικνυων* repetuntur. Similiter Epiph[427] *και φησιν· αρχη του ευαγγελιου, ωσ γεγραπτ. εν* etc) Or[1,389] (*αλλα και εισ των ευαγγελιστων ο μαρκος φησιν· αρχη του ευαγγ. ημων ιυ χυ· ωσ γεγραπται εν ησαι. τω πρ.* usq *εμπρ. σου*) [4,15 bis] (*φησι γαρ ο αυτος μαρκος· αρχη του ευαγγ. ιυ χυ, καθωσ γεγραπτ. εν ησ. τω πρ. ιδου* usq *τασ τριβ. αυτου.* Paucis verbis ante paullo liberius: *ωσ φησιν ο μαρκος· αρχη του ευαγγ. χυ ιυ.*) [4,125] (*παρα δε τω μαρκω ωσ αρχη του ευαγγ. ιυ χυ κατα την ησαΐου γραφην αναγεγραπται ουτωσ· αρχη του ευαγγ. ιυ χυ, καθωσ γεγρ. εν τω ησ. τω προφ.* usq *τ. τριβ. αυτου*) item Or[int 4,164] („segregatus, *inquit*, in evglium dei. *In aliis locis scripturae evglium Christi esse dicunt, sicut et Marcus evglsta scribit*: Initium evglii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia propheta. *Verum quoniam Christus verbum est, et* in principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum, *unum atque idem est dici evglium dei et evglium Christi, vel quia ipse dominus dicit - ergo et evglium patris evglium filii est*“) Bas[eunom 250] (*ο μεν ματθ. τησ κατα σαρκα γεννησεωσ εξηγητησ γεγονεν, ωσ αυτοσ φησι· βιβλοσ γενεσεωσ ιυ χυ υιου δαυ.* [cod add *υιου αβρααμ*]· *ο δε*

πται ἐν τῷ Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν Mal 3, 1 Mt 11, 10 Lc 7, 27

μαρκος αρχην του ευαγγ. το ιωαννου πεποιηκε κηρυγμα, ειπων· αρχη του ευαγγελιου ιυ χυ, καθως γεγραπτ. εν ησ. τω προφ. φωνη βοωντος ε. τ. ερ. ο δε λουκας etc) Tit manich 3 (ap Gall[329]: *ει δε μαρκος λεγει· αρχη του ευαγγελιου ιυ χυ, καθως γεγραπται εν ησ. τω πρ. ο δε ματθαιος· βιβλος γενεσεως ιυ χυ υιου δαυ. υιου αβρααμ, και ο μεν* etc) Serap manich[25] (*αρχη τ. ευαγγ. ιυ χυ, καθως γεγρ. εν ησ. τω πρ.*) Cyr hr[42] (*ιωαννης γαρ ην αρχηγος – τελος μεν προφητων· παντες γαρ οι προφηται και ο νομος εως ιωαννου. των δε ευαγγελικων πραγματων απαρχη· αρχη γαρ του ευαγγ. ιυ χυ, φησι, και τα εξης, εγενετο ιωαννης εν τ. ερ. βαπτιζων*) (Severian sigill[566] vide infra) Victorin apoc (ap Gall[55] „*Marc. itaque evglista sic incipiens*: Initium evangelii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia propheta: Vox clamantis in deserto, *leonis habet effigiem. Matth. autem*: Liber generationis Ies. Chr. filii David filii Abraham: *haec est facies hominis*“) Hier bis (in Malach. 3, 1 „*Marc. quoque evglista – ita exorsus est*: Initium evglii Ies. Christi, sicut scriptum est in Esaia proph. – – viam tuam; item de opt. gen. interpr. ad Pammach. ep. 101 „*Marcus – ita suum orditur evglium*: Principium evglii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia proph. – – semitas eius) :: pro tam luculento patrum testimonio – Orquinquies – dubitari nequit quin codicis ℵ scriptura summae antiquitatis textum referat, etsi iam Irenaei aetate nobili additamento auctum legerint. Videtur illud vero huic quidem loco parum apte illatum. Ineptum certe totique textus sacri historiae repugnans foret, tale quid potius modica fide sublatum quam pietate male sedula illatum dicere ..... Ln Ti add *υιου θεου* cum ℵ[a] BDL 102. (Severian sigill[566] *παλιν ο μακαρ. μαρκος, καθεις εαυτον εις το ευαγγελιον και θαρσησας τοις προγεγυμνασμενοις λεγει μεν υιον θεου, αλλ ευθεως συνεστειλε τον λογον και εκολοβωσε την εννοιαν – λεγων· αρχη του ευαγγ. ιυ χυ, καθως γεγραπται εν ησ. τω προφ. ιδου αποστ. – εμπρ. σου.* Agnoscit igitur aperte additamentum *υιου θεου*, in ipso vero textu non exhibuit, ut certe editum est) cat[xon] cat[poss]; item ς *υιου του θεου* cum AEFG[suppl] HKMSUVΓΔΠ al pler Cyr[iulian 330]. Item *filii dei* it vg (sed gat mm *domini nostri I. Chr. fil. dei*) cop syr[utr] arm aeth Ir[int 187] (addit *manifeste initium evglii esse dicens ss. prophetarum voces, et eum, quem ipsi dominum et deum confessi sunt, hunc patrem domini nostri I. Chr. praemonstrans*) et[205] (*filius dei, hominis filius factus, ut per eum adoptionem percipiamus, portante homine et complectente filium dei. Propter hoc et Mc ait*: Initium evglii I. Chr. filii dei) Amb Hier semel (ad Mt 3, 3 „*Porphyrius istum locum Marci evglstae principio comparat, in quo scriptum est*: Initium evglii I. Chr. fil. dei, sicut scriptum est in Isaia propheta – semitas eius. *Quum enim testimonium de Malachia Isaiaque contextum sit, quaerit quomodo velut ab uno Isaia exemplum putemus assumptum*“) Aug[cons 39] al | ς Wtst Matthaeius Ti *θεου*. [2] *ωσ* [*καθωσ*] – *αυτου*. [4] *εγενετο*, item Gb sed – *αυτου*· [4] *εγενετο*, Sz *θεου*· – *αυτου*· [4] *εγενετο*, Ln *θεου* ([2] *ωσ* – *αυτου*) [4] *εγενετο*

2. *καθωσ* cum ℵBKLΔΠ* 1. 33. 209. al plus[5] Or[4,15] et [125] et [126] Tit manich 3

Es 40, 3
Mt 3, 3
Lc 3, 4
Io 1, 23

μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου· 3 [2. 1] *φωνὴ*

Baseuno[250] Serap[manich 25] Severian[sigill 566] ... ς Ln *ωσ* cum ADEFG suppl HMPSUVΓΠ[2] al pler Ir[gr 191] Or[1,389] Epiph[427] cat[oxon] et[poss] al | *εν τω* (*τω* cum ℵBLΔ 33. al[5] Or[4,125] et[126]; D 1. 22. al[15] fere Ir[gr 191] Or[1,389] et[4,15] Tit[manich] Baseunom Serap[manich] Epiph[427] om: ita Gb Sz) *ησα. τ. προφ.* cum ℵBDLΔ 33. al[25] fere it vg cop (cod[1] *εν τοισ προφηταισ εν τ. ησ. τ. προφ.* utraque lectione conflata) syr[sch] et[hr] et[p mg] (ita White; item ap Adl „Ass. 1[mg] *Malcachi, in alio exemplo: in Esaia propheta.* Ass. 2. *in Esaia propheta et in Malcachi propheta*) arm[cdd] ar[e] perss go Ir[191] et[gr] et[int] Or[quater] (*[4,126] οτι ο μαρκ. δυο προφητειασ εν διαφοροισ ειρημενασ τοποισ υπο δυο προφητων εισ εν συναγων πεποιηκε· καθωσ γεγρ. εν τω* etc) Porphyr (ap Hier ad Mt 3, 3: vide supra; denique vero addit „*nos autem nomen Isaiae putamus additum scriptorum vitio, quod et in aliis locis probare possumus, aut certe de diversis testimoniis scripturarum unum corpus effectum.* Cf et. in Malach 3, 1 *evglista duo testimonia Malachiae et Isaiae sub unius prophetae sermone contexens.* Item ad Pammach ep 101.) Tit[manich 3] Bas[eunom 250] Serap[manich 25] Epiph[427] Severian[sig 566] (Vict[ant] in cat[poss] et in schol codicis 41 aliorumq: - *επιτεμων ουν ο ευαγγελιστησ ωσ υπο ησαιου ειρημενασ τασ δυο χρησεισ παρεθηκεν.* Item Eus in cat[oxon] et in scholiis codicum aliquot [ap Mai[209]]: *τουτο προφητικον μαλαχιου εστιν, ουχ ησαϊου. γραφεωσ τοινυν εστι σφαλμα, ωσ φησιν ευσεβιοσ ο καισαρειασ εν τω προσ μαρινον περι τησ δοκουσησ εν τοισ ευαγγελιοισ περι τησ αναστασεωσ διαφωνιασ.*) al Victorin[apoc 55] Hier (locis laudatis) Aug (cons[2,25] ad verba Mtthaei: *Hic est enim qui dictus est per Isaiam* etc adnotat: „Marcus quoque et Lucas consentiunt hoc Isaiae testimonium esse de Ioanne") al ..... ς (Gb΄) *εν τοισ προφηταισ* cum AEFG[suppl] HKMPSUVΓΠ al pler (cop[cod 1] vide ante) syr[p txt] arm[zoh] aeth ar[ro] et[po] sl Phot[manich 4,9] (non item Tit[manich], ut passim male asseritur: vide supra. Pessime vero Sz: „cum scriptoribus ecclesiasticis plurimis"; quod statim addit: „v. g. Chrys." id ipsum error est) Thphyl (ad h. l.) Ir[int 187] et[205] (ipsa verba vide supra; quae priore loco addit: *ss. prophetarum voces*, et altero: *unum et eundem sciens fil. dei I. Chr. qui a prophetis annunciatus est*, videntur confirmare revera eum *εν τοισ προφ.* scripsisse, quamvis[191] et Graece et ex interprete contrarium probetur.) ... cod[barb] ap Caryophilum *εν τω προφητη*, tol[*] plane om: neutrum horum testimoniorum vel minimam auctoritatem habet | *εγω* cum ℵALPΓΔΠ unc[9] al fere omn vg[ed] syr[p] arm aeth go Or[1,389] et[4,15. 125. 126] (non ad Mc adhiberi potest[3,769]: *και ουτοσ ην περι ου ο προφητησ ελεγεν· ιδου εγω αποστελω* [cod *ιδου αποστελλω*, nec[int vet] exprimit *εγω*] *τ. αγγ. μ.* etc) Eus[dem 430] (*-εκεινον τον δια του προφητου δηλουμενον κατα το· ιδου εγω αποστ. - εμπροσθ. σου. κεχρηται γουν τη παραθεσει και ταυτησ τησ γραφησ μαρκοσ ο ευαγγ.*) Phot[manich 4,9] al Hier[bis] (ad Malach 3, 1 et ep 101 ad Pammach; vide supra) ... Ln Ti om cum BD 28. it am emm fu gat ing mm mt san taur tol Severian[sig 566] Ir[int 187] (Or[int 2,403] huc non valet: „exploratores isti qui mittuntur [in Iericho] ante faciem Iesu, possunt et angeli dei putari,

βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4 *ἐγένετο Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.* 4–8 Mt 3, 1 ss Lc 3, 2 ss Io 1, 6 ss

sicut scriptum est: *Ecce mitto*" etc) Hier^{semel} (ad Mt 3, 3) al (sed Tert adv. Iud. 9 ex Mal. potius) :: lectio et. ll. pp. fluctuat; LXX ex A aliisq pl *εγω* additum habent, non item ex ℵ et B | *αποστελλω*: ℵ al pauc (Or^{3,769} vide ante) cop -*ελω* | *τ. οδον σου* sine additam cum ℵBDKLPΠ* 36. 102. w^{scr*} a b c l q am emm fu ing san taur tol (al mu ap Luc brug et ap Vallars) cop^{schw} syr^{sch} eth^{r} aeth pers^{p} Or^{4,15} et^{126} (*την δ ομοιαν επιτομην πεποιηται [ο μαρκος] και επι του· ιδου εγω* usq *εμπρ. σου· ου παρεθετο γαρ το προκειμενον το εμπροσθεν σου.* Hinc paullo ante^{4,125} *εμπρ. σου* ab ipso Or addita esse non credibile est, leguntur vero addita etiam^{1,389}. De tertio loco^{3,769} iam diximus.) cat^{oxon} et (ubi Vict^{ant} verba afferri dicuntur) cat^{poss} Ir$^{int\ 187}$ Hier$^{malach\ et\ matth}$ al ... ς (= Gb Sz) add *εμπροσθεν σου* cum AΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ vg^{ed} (et gat mm al) cop^{wi} syr^{p} arm go arr sl (Or^{1,389} et^{4,125} vide ante, item Eus^{dem}) Severian$^{sig\ 566}$ Phot$^{manich\ 4,9}$ al Hier^{sem} (ep 101 ad Pammach) al. Ceterum Bas$^{cunom\ 250}$ Epiph^{427} Victorin$^{apoc\ 55}$ post verba *ησα. τ. προφ.* statim pergunt ad *φωνη βοωντος*, omissis *ιδου εγω* etc

3. *εν τη ερημω· ετοιμασατε* etc: hunc in modum (quem et. Or^{4,126} al agnoscunt) ipsos LXX distingui voluisse cum iisque evglstas, dudum observatum est. Aliter fit apud prophetam, apud quem *εν τη ερημω* et *εν αβατω* (ex interpretatione Symmachi, *in solitudine* vg) ante *ευθειας ποιειτε* sibi invicem respondent. (Treg vero edidit ad normam textus Hebraici.) | *αυτου* cum ℵABLPΓΔΠ unc^{9} al fere omn ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l q vg (et. am emm fu ing san taur etc) cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm aeth Or^{4,15} et^{125} et^{126} (*ο μεν γαρ προφητης φησιν· ετοιμασατε - τ. τριβ. του θεου υμων· ο δε μαρκος· ετοιμασατε - τ. τριβ. αυτου*) Vict^{ant} (in cat - *τασ τριβ. αυτου, μη εχουσαν* [*τ. ρησιν*] *ουτως εν τω προφητη αλλα τ. τριβ. του θεου ημων*) Hier (ad Mal. 3. *pro eo quod LXX transtulerunt* dei nostri, *Marc. Lucasque dixerunt* eius) al ... D 34^{mg} *του θεου υμων*, item *dei nostri* a b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ mt go syr$^{p\ mg}$ in$^{cdd\ 2}$, item *ante deum nostrum* Ir$^{int\ 187\ bis}$. Praeterea c haec addita habet (:: e Lc 3,5 sq et Es 40, 4 sqq): *omnis vallis replebitur, et omnis mons et collis humiliabitur, et omnia prava erunt recta et aspera in planitiem: et videbitur gloria domini, et videbit omnis caro salutare dei nostri, quoniam deus locutus est. Vox dicentis: Clama. Et dixit: Quid clamabo? omnis caro fenum et omnis gloria eius sicut flos feni: aruit fenum et flos cecidit; verbum autem domini manet in aeternum.*

4. *εγενετο*: ℵ* *και* (c om) *εγεν.*, cop^{wi} et^{cod} *εγ. δε* | B *ιωαννης* | ο *βαπτιζων* cum ℵBLΔ 33. p$^{parh\ scr}$ cop ... ς Ln Ti om ὁ cum ADΓΠ unc^{9} al fere omn (it vg *baptizans*), sed D 28. it (exc f) vg syr^{sch} (non item cop syr^{p} arm aeth go) Eus$^{dem\ 431}$ Cyr$^{hr\ 42}$ post *ε. τ. ερημ.* pon | *και κηρυσσ.* cum ℵADLPΔ unc^{11} al pler it vg cop syr^{utr} etc ... B 33. 73. 102. om *και*

5 καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμεῖται πάντες, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 6 καὶ ἦν ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἔσθων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. 7 [4. 1] καὶ ἐκήρυσσεν λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς
Act 13,25 κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. 8 ἐγὼ ἐβάπτισα

5. εξεπορευετο cum ℵABDG^{suppl}KMPUΔΠ al pl a c (*veniebat*) f ff$^{2\cdot}$ vg (et. am fu ing emm san) cop^{schw} syr^{ufr} al Or^{4,129} Eus$^{dem\,431}$ ... Gb^{vid} -ρευοντο cum EFHLSVΓ al plus^{50} b ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q harl* taur go cop^{wi} et^{dz} Thphyl | ἡ: ιμ al aliq om | οι: D c^{scr} om (syr$^{p\ mg}$ gr *και οι ιεροσολυμιται*) | ιεροσολυμειται cum ℵAB*DΔ 69. 124., item Γ al -μῆται ... ς Ln Ti -μιται cum B^{2}LΠΠ unc^{9} al pler | παντες h. l. cum ℵBDLΔ 28. 33. 102. a b l q (al^{vid}; c ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} ante οι ιεροσολ.) vg cop arm arr pers^{s} Or^{4,130} (item$^{lib\ 4,\ 126}$ et^{127}) Eus$^{dem\,431}$ ... ς post εβαπτιζ. cum AΓΓΠ unc^{9} al pler syr^{p} go (aeth), item 13. 124. 346. 2^{pe} 8^{pe} ... 11. 32. 69. 108. 126. f sl$^{edd\,2}$ plane om | και εβαπτ. (et. ℵ^{c}): ℵ* 69. a om και | υπ αυτου ante εν τω ιορδ. ποτ. cum ℵBL 33. 102. it (exc a) vg arm Or^{4,130} (et^{126}) Eus^{dem} ... ς Ln post ιορδ. ποτ. (:: ut Mt) cum ADΓΓΔΠ unc^{9} al pler a syr^{p} go | εν τω (D* om) ιορδ.: b d g$^{2\cdot}$ *in iordanen* | ποταμω cum ℵABLΓΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f g$^{1.2\cdot}$ ff$^{1\cdot}$ vg cop syr^{utr} al Or^{4,130} ... D a b c ff$^{2\cdot}$ mt (Or^{4,127}) Eus^{dem} om

6. και ην cum ℵBL 33. b d ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (et$^{2\cdot\ vid}$) q vg (et. am fu san ing taur etc) cop^{wi} et^{cod}... ς ην δε cum ADΓΓΔΠ unc^{9} al pler a c f ff$^{2\cdot}$ mt cop^{sch} et^{dz} syr^{utr} arm aeth go :: cf Mt | ο ιωαννν. (B -ανης) cum ℵBLΓΓ unc^{7} 1. 69. al plus^{60} syr^{p} (c *iohannes ipse*) ... ς Ln om ὁ cum ADHΔΠ 33. al sat mu | τριχας: D^{gr} δερρην, a *pellem* | καμηλου (D* -μελου): G^{suppl} al$^{3\ scr}$ καμιλου | και ζωνην usq οσφ. αυτου: D a b ff$^{2\cdot}$ (non item c f ff$^{1\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ q) mt om | εσθων cum ℵBL*Δ 33. ... ς Ln εσθιων cum ADL^{2}ΓΓΠ unc^{9} al omn fere | a totum v. 6 post v. 8 ponit

7. εκηρυσσ. (Γ εκεκραγεν) λεγων: D a ελεγεν αυτοις | ερχεται etc: D sic: εγω μεν υμας βαπτιζω εν υδατι· ερχεται δε οπισω μου ο ισχυροτερος μου, ου ουκ ειμι ικανος λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου, και αυτος υμας βαπτιζει (d *baptizavit*) εν πνευματι αγιω, item a ff$^{2\cdot}$ *ego quidem vos baptizavi in aqua* (ff$^{2\cdot}$ *baptizo vos in aquam*); *venit* (ff$^{2\cdot}$ *veniet*) *autem post me* (ff$^{2\cdot}$ om *aut. po. me*) *fortior me, cuius non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum eius: ipse vos baptizavit in spiritu sancto.* | ισχυροτεροσ (et. Or^{4,131} et^{134}): A x^{scr} ισχυροσ | οπισω μου (et. Or^{4,134} τα μαρκου κατανοησωμεν, οσ ανεγραψε κηρυσσοντα τον ιω. ταυτα μεν ειρηκεναι κατα το· ερχεται ο ισχυροτεροσ μου οπισω μου): B 102. Or^{4,131} om μου, Δ p$^{parh\ scr}$ ff$^{2\cdot}$ om οπ. μου | κυψασ (c^{scr} κυμψ.) (Or$^{4,132\cdot 134}$ et^{135} *μη ανειξιαστον δε εασθω το χωρισ του κυψασ ομοιωσ παρα τω λουκ. κ. ιωαννν. ειρημενον.* Item Aug$^{cons\ 2,26}$: *De calceamentis ergo hoc a Lc distat quod addidit* procumbens.): D (vide ante) 28. 256. 2^{pe}

ὑμᾶς ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 9 [5.1] *Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου.* 10 *καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς* 9—11 Mt 3, 13—17 Lc 3, 21 s Io 1, 29 ss

---

a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ mt (non item f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg) Amb om | *των υποδηματων* (Or^{4,136} *ετι περι των υποδηματων των παρα τοις τρισιν ουτως ονομασθεντων ευαγγελισταις διαλαβωμεν, συγκρινοντες εκεινα τω παρα τω μαθητη ιωαννη ενικως ονομασθεντι*) : L al pauc syr^{p} *του υποδηματος*. (Clem^{679} *ουκ ειμι, φησιν, αξιος τον ιμαντα του υποδημ. λυσαι κυριου* propter *αξιος* a Ioh pendere videtur; item Bas$^{bapt\,632}$ *οτι ουκ ειμι ικαν. λυσαι τον ιμαντ. του υποδημ.* satis libere afferuntur.)

8. *εγω* sine *μεν* (prob Schu) cum ℵBL 33. 69. 102. 124. b c ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg cop syr^{sch} arm pers^{w} Or^{4,132} Aug$^{cons\,2,26}$ ... ς add *μεν*, Ln [*μ.*] cum ADΡΓΔΠ unc^{9} al pler a f ff$^{2\cdot}$ mt syr^{p} aeth go :: ut Mc et Lc | *εβαπτισα υμ.* (69. al pauc a *υμ. εβαπτ.*) et. Or^{4,132}: D al pauc b c f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ mt *υμας βαπτιζω* (b c f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ mt *baptizo vos*) | *υδατι* (:: ita Lc) cum ℵBHΔ 16. 33. 56. 58. 258. al^{8} pc vg (et. am fu ing san al) Or^{4,132} Aug^{cons} ... ς Ln *εν υδατι* (:: ut Mt et Io) cum ADLΡΓΠ unc^{8} it gat mm mt cop. Praeterea a add *in paenitentiam*. Contra Or^{4,133} *μονος ματθαιος τουτω προσεθηκε το εις μετανοιαν.* | *βαπτισει υμας*: ℵ* (suppl c) b om *υμας* ... D (totum textum ad v. 7 exscripsimus) 69. (om *δε*) a ff$^{2\cdot}$ (utrumq vide ad v. 7) *υμ. βαπτ.* (sed D^{gr} *-ιζει*) | *εν πνευμ.* cum ℵADΠΡ ΓΔΠ unc^{8} 33. al pler it (exc b) gat mm mt cop Or^{4,132} ... Ln [*εν*] *πν.*, Ti om *εν* (:: accommodatum ad *υδατι*, Mt *εν υδ.* et *εν πν.*) cum BL b vg (Aug^{cons} in^{txt}, non item^{com}) | *αγιω* (et. Or^{4,132}; Aug$^{cons\,2,26}$ *de baptismo autem hoc ab utroque* [*distat*], *quia non dixit* et igni, *sed tantum* in spiritu sancto): P al^{7} syr^{p} c.* add *και πυρι*

9. *και εγεν.* cum ℵADLΡΓΔΠ unc^{8} (G deficit usq v. 13) al omn fere it^{pler} vg al pler Or^{4,150}, item ff$^{2\cdot}$ mt cop^{wi} et^{cod} *εγ. δε* ... B om *και*, hinc Ln [*και*], a om *κ. εγεν.* | *εκειναις* (h. l. et. Or^{4,150}): DΔ 48^{ev} b f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (non a c) vg (exc mt) post *ημεραις* pon | *ις* cum ℵABLΡΠ unc^{7} al pl Or^{4,150} ... DΜΓΔ 13. 28. 69. al plus^{35} *ο ις* (Schu: „ex Mei usu recte, cf 11, 22 varr“) | *απο*: F *εις*. Similiter pp$^{arh\,scr}$ al^{evgst} fere^{10} *εις την γαλιλαιαν* | *ναζαρετ* (ita etiam ς Gb Sz) cum ℵBLΓΔ 33. 69** al pl a b d f (Or^{4,150}), item AP *-ρατ* ... ς^{e} Ti *ναζαρεθ* cum D^{gr}EFHKMUVΠ 1. 69* 124. 262. 346. al pl c vg (et. am fu ing etc) cop go | *εις τον* (D* *την*) *ιορδ. υπ. ιωαννου* (B *-ανου*) cum ℵBDL 13. 33. 69. 102. 124. al^{10} fere a b ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ (l om *υπ. ιω.*) am fu ing tol sax cop syr^{sch} Or^{4,150}, item 1. 28. 131. 209. *εν τω ιορδ. υπ. ιω.* ... ς *υπο ιω. εις τ. ιορδ.* cum ΑΡΓΔΠ unc^{8} al pler c f vg^{ed} (item emm al) syr^{p} arm aeth go

10. *ευθυς* cum ℵBLΔ 33. ... ς Ln *ευθεως* (M al *-εος*) cum AΡΓΠ unc^{8} al omn fere ... D a b om | *εκ* (Gb'') cum ℵBDL 13. 28. 33. 69. 124. al^{10} go arm (item it vg *de aqua*) ... ς *απο* cum AΡΓΔΠ unc^{8} al pler (:: ut Mt) | *αναβ. εκ τ. υδατος*: cop^{wi} et^{cod} *veniens sursum in aqua* | *ειδεν* c. ℵBDEF HKMUΓΠ al pl ... ALPVΔ al mu *ιδεν* | *σχιζομενους*: D *ηνυγμενους* (it vg

καὶ τὸ πνεῦμα ὡσ περιστερὰν καταβαῖνον εἰσ αὐτόν. 11 καὶ φωνὴ
2 Pe 1, 17 ἐκ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἶ ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγαπητόσ, ἐν σοὶ εὐδόκησα.
12 s Mt 4, 1 ss Lc 4, 1 ss 12 [6. 2] Καὶ εὐθὺσ τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰσ τὴν ἔρημον.
13 καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα ἡμέρασ πειραζόμενοσ ὑπὸ
τοῦ σατανᾶ, [7. 6] καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν
αὐτῷ.

---

apertos vel *aperiri*) :: e Mt et Lc | *ωσ* cum ℵABDLΓΔΠ unc[7] al pl (et. syr[p] mg g[r]) ... ς (= Gb Sz) *ωσει* cum MP al mu[vid] (:: cf ll pp) | *καταβαινον* (D* al *-νων*) cum ABDLPΓΔΠ unc rell al pler a c f syr[utr] cop[schw] arm go ... ℵ (Δ spatium habet verbis *κ. με.* aptum) 33. 262. al[10] b ff[1.2.] g[1.2.] l vg cop[wi] et[cod] aeth add *και μενον* (:: deest Mc et Lc, tamen ex Ioh ortum vdtr) | *εισ αυτον* cum BD 13. 69. 124. al pauc a (*in eum*; item g[1.] *et manentem in ipsum*) ... ς *επ αυτον* (:: ut Mt Lc Io) cum ℵALPΓΔΠ unc[8] al pler; f *super eum*, ff[2.] *super illum* (add *et manentem*: vide Blanch., ap Sab. add etiam *in ipso*); item (praemisso *et manentem*) b·ff[1.] g[2.] vg *in ipso* (b *eo*)

11. *φωνη* cum ℵ*D ff[2.] mt ... ς Ln Ti add *εγενετο* cum ℵ[c]ABLP unc[11] al fere omn it[pl] (sed b *de caelo facta est*) vg cop syr[utr] al; item a *venit vox*, f *vox venit*; 28. 2[pe] g[1.] *ηκουσθη* post *ουρ.* (:: Mt *και ιδου φω. ε. τ. ουρ. λεγουσα*, Lc *και φωνην εξ ουρ. γενεσθαι*) | *εν σοι* (Gb′) cum ℵBDG[gr] LPΔ 1. 13. 22. 33. 69. al plus[25] a c ff[2.] (et. ff[1.] ut[vid]) g[2.] l vg cop[schw] syr[sch] et[p txt] arm[zoh] aeth go ... ς *εν ω* cum AΓΠ unc[8] al pl b d (*in quem complacui*) g[1.] (f *qui mihi bene complacuisti*) :: ita Mt, *εν σοι* et. Lc; cf et. evg. Ebion. ad Mt 3, 17 | *ευδοκησα* cum ℵABD*KLMUΠ al pl ... D[2]EFHVΓΔ al pm *ηυδοκ.*

12. *ευθυσ* cum ℵBE[2]FHLMSUVΓΔΠ[mg] al pl ... Ln *ευθεωσ* cum ADE*KM[mg]SΠ* al plus[50] | *το πνευμα*: D add *το αγιον* | *αυτον εκβαλλει* cum ℵABL unc[10] arm go ... DΔ 33. 69. 124. (ante *το πν.*) 346. al pauc (it vg al) *εκβ. αυτ.*

13. *εν τ. ερ.* sine *εκει* cum ℵABDL 13. 33. 102. 346. al pauc it vg cop aeth go Or[4,161] Eus[dem 433] ... ς (= Gb) *εκει εν τ. ερημ.* (defendit Schu) cum EFHMSUVΓΔΠ[2] al pler syr[utr] arm ... KΠ* 1. 69. 124. 131. 209. al[15] fere arm (a *Et protinus spiritus duxit illum in deserto per XL dies* etc) *εκει* omissis *εν τ. ερ.* | *τεσσερακ.* (*-ε-* cum AB*LΔΠ[2]; ς Ln *-α-* cum B[2]ΓΠ* unc[8] al certe pler; ND $\overline{\mu}$) *ημερ.* cum NBL 33. 102. a b f ff[1.2.] g[1.2.] l vg cop aeth Or[4,161] Eus[dem 433] (praemissis Mt[1] verbis *ανηχθη εισ την ερημ. πειρασθηναι υπο του διαβολου* pergit cum Mc *και ην εν τη ερ. τεσσ. ημερ. κ. τεσσ. νυκτασ πειραζομ. υπο τ. σατ. και ην, ωσ ο ευαγγελιστησ μαρτυρει, μετα των θηριων*) ... ς Ln *ημερ. τεσσ.* (:: ut Mt et Lc) cum ADΓΔΠ unc[8] al pler (sed 1. 13. 28. 69. 124. 131. 209. 346. 2[pe] praem *επι*) c syr[utr] arm go. Praeterea LM 13. 33. 102. 346. al[8 scr] c ff[1.] g[1.] l vg cop syr[p mg] aeth arr Or[4,161] ed (non item[cod] bodl et[al]) Eus[dem] add *και τεσσαρακ.* (L *-ε-*) *νυκτασ* (M 13. 346. al syr[p mg] *νυκτ. τεσσ.*) :: e Mt | *πειραζομενοσ*: D[gr] *και πειραζ.* (d it vg *et temptabatur*) | *οι* (et. Or): AM 33. al[15] fere om :: cf Mt

14 [8. 4] *Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς* 14 a Mt 4, 12. 17 Lc 4, 14 a
εἰς τὴν Γαλιλαίαν, [9. 6] *κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ,* 15 *ὅτι*
πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε
καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

16 *Καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν* 16—20 Mt 4, 18—22
Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν Σίμωνος ἀμφιβάλλοντας ἐν τῇ
θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλεεῖς. 17 [10. 2] *καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·*

---

14. *μετα δε* cum ℵALΓΔΠ unc[9] al omn[vid] b d f ff[1·] (ff[2·] nil nisi *postquam*) g[1·2·] vg (*postquam autem, sed postquam*) syr[utr] cop[dz] arm aeth go Or 4,161 Eus[hist 3,24] ... Ln Ti *και μετα* cum BDΘ[r] a (c *et factum est postquam*) cop[edd] | *τον* cum ℵBDG[2]KLMΔΠ al pl Or[4,161] (et [170]) Eus[hist 3,24 edd] ... AEFG*HSUVΓ al[50] fere Eus[ed] om | o $\overline{\text{ις}}$ cum ℵBDGLΔ al sat mu Or 4,161 ... Ti $\overline{\text{ις}}$ cum AV[2]ΓΠ unc[9] al[40] fere Eus[hist] ... V* al pauc om | *γαλιλαιαν*: L add *διδασκων και* | *του θεου* (Gb″) cum ℵBL 1. 28. 33. 69. 209. al[5] fere b c ff[2·] mt cop arm syr[p ed] Or[4,161 et 170] ... ς praem *της βασιλειας*, Ln [*τ. βα.*] cum ADΓΔΠ unc[9] al pler a f ff[1·] g[1·2·] vg syr[sch et p cod] aeth go (:: cf Mt 4, 23. 9, 35)

15. *οτι* cum ℵ* c mt Or[4,161] (citat *και ην εν τη ερημω* usq *πιστευ. τω ευαγγ.*) ... Gb″ Ti praem *λεγων* cum ℵ[a]ADEFGHSUVΓ al[30] fere f ff[2·] g[1·] go, item ς Ln *και λεγων* cum BKLMΔΠ al pl a b ff[1·] g[2·] vg cop syr[utr] al | *πεπληρωτ. ο καιρος*: D a b c ff[2·] g[1·] (non f ff[1·] g[2·] vg) mt *πεπληρωνται οι καιροι* | *εγγ* (a d g[1·] fu *in evglio*, c ff[2·] *in evglium*): 36[ev] o[scr] Or[4,161] om, item (*evangelio*) b f ff[1·] g[2·] vg

16. *και παραγων* (Gb″) cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. 346. al pauc (al[2] *παρ. δε*) it vg cop arm syr[p mg] (notat tantum *παραγ.* pro *περιπ.*) go ... ς *περιπατων δε* (:: ut Mt) cum AΓΔΠ unc[9] al pler syr[sch] (*και περιπ.*) et p [txt] | *ειδεν* cum ℵ*ABDEFGHUΓΔΠ[2] al pl ... ℵ[c]KLMVΠ* al mu *ιδεν* | *σιμωνα*: D 28. 69. 124. 346. *τον σιμ.* | *σιμωνος* cum ℵBLM 102. z[scr] al a cop arm; item AE[2]Δ 1. 69. al[20] fere *του σιμωνος* (ita Gb″ Ln); item E*FHKSUVΠ al plus[120] syr[p] go sl *αυτου του σιμωνος* (ita Sz) ... ς *αυτου* cum DΘΓ 33. al vix mu it[pler] vg syr[sch] aeth | *αμφιβαλλοντας* (A* *-τισ*, K *-αλοντας*) cum ℵABDE*FGHKLSUVΔΠ* al[40] fere ... ς (= Gb Sz, sed Gb′) *βαλλοντας* (:: ut Mt) cum E[2]MΓΠ[2] al pl arm | *εν τη θαλ.* cum ℵBL 33. aeth[vid] ... ς Ln praem *αμφιβληστρον* cum AΓΔΠ unc[9] al pler b ff[2·] (uterque *retiam*) cop syr[p] go, item 1. al[10] fere *αμφιβληστρα* (sed minusc mu *-στρα* vel *-στρον* ante *αμφιβ.* vel *βαλλ.*), item D 13. 28. 69. 124. 346. al praem *τα δικτυα*, item *retia* (a *retias*) a c f ff[1·] g[1·2·] l vg syr[sch] arm al (:: in Mt *βαλλ. αμφιβλ.* non fluct) | *εν τη θαλασση*: K* (sed ipse* corr *εν τη*) 13. 28. 69. al[10] fere *εισ την θαλασσαν* (K *-σση*, mutavit igitur *εισ την* antequam scripsisset *θαλ.*) | *αλιεισ* h. l. cum AB*L[corr] (inter *ε* et *ι* erasum est *ε*? *η*? *ι*?)Δ (C hiat), item v. 17 cum ℵAB*CLΔ (similiter in Lc ℵ*ACLQ; in Mt vero B* bis *αλιεισ*, ℵ*C [sed A hiat] *αλιεισ*) ... ς Ln Ti *αλιεισ* (D v. 16. *αλιεισ*) cum ℵB[2]DΓΠ unc[9] al omn[vid], item v. 17. cum B[2]DΓΠ unc[9] al omn[vid] (*ieaut scr αλιεισ*)

δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων. 18 καὶ εὐθὺς ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 19 [11.6] καὶ προβὰς ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. 20 καὶ εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς· καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

21 a Lc 4, 31 a Mt 7, 28 a

21 [12.8] Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναούμ· καὶ εὐθὺς τοῖς σάββασιν ἐδίδασκεν εἰς τὴν συναγωγήν. 22 [13.2] καὶ ἐξεπλήσσοντο

---

17. *γενεσθαι*: 1. 13. 28. 69. 118. 209. al[10] b syr[sch] aeth perss om :: ut Mt | *αλιεις* et ς Ln Ti *αλιεισ* : vide ad v. 16

18. *ευθυσ* cum ℵL 33. ... ς Ln Ti *ευθεωσ* cum ABCD unc[12] al pler | *τα δικτ.* (Gb″) cum ℵBCL al[10] ff[1·] g[2·] vg cop arm ... ς Ti *τ. δι. αυτων* cum AΓΔΠ unc[9] al pler f g[1·] syr[utr] aeth go ... D a b c ff[2·] *παντα* | *ηκολουθησαν* (it vg *secuti sunt*): B *ηκολουθουν*

19. *προβασ* (D* *προσβασ*) sine *εκειθ.* (Gb″ prob Schu) cum BDL 1. 28. 118. 124. 131. 209. 2[pe] a b ff[2·] g[1·] cop syr[sch] arr pers[p] ... ς add *εκειθεν*, Ln [*εκ.*] cum ℵ*(sed omisso *ολιγον*) ACΓΔΠ unc[9] al pler c f ff[1·] g[2·] vg syr[p] arm aeth go, item ℵ[c] 33. post *ολιγον* :: Mt *προβ. εκειθεν* sine *ολιγ.* | *ειδεν* cum BDEFGHUΓΠ* al pl ... ℵACKLMVΔΠ[2] al mu *ιδεν* | Γ *ζεβεδδαιου* et v. sq *ζεβεδδαιον*, ut solet | *τα δικτ.* cum ℵABC*DLΔΠ[2] unc[6] al pl it vg cop al ... C[2]KMΓΠ* al plus[30] syr[sch] et[p] c.* aeth al add *αυτων* :: ut Mt

20. *ευθυσ* cum ℵBL 13. 28. 33. 346. ... ς Ln *ευθεωσ* cum ACDΓ(Δ)Π unc[9] al pler; sed Δ 124. al (item 346?) c ff[2·] syr[sch] arm transpon ante [*αφεντεσ* (:: ut Mt); 13. 69. al utroque loco (et. 69. sec loc *ευθυσ*), 433. b aeth neutro habent | *απηλθ. οπ. αυτου*: D *ηκολουθησαν αυτω*, item it vg *secuti sunt eum*, item cop[wi] et[dz]

21. *εισπορευονται* (d ff[1.2·] g[1.2·] vg *ingrediuntur*; et. Or[4,170]): 1. 6. 22. 71* 131. al pauc *εισπορευεται* (Or[4,161] *και εισπορευομενοσ εισ καφ. και ευθεωσ* etc; c *et ingrediens cum eis sabb. in synag. Capharnaum docebat populum*; e *et ingredientes Caph. continuo intravit sabbatis in synagoga et docebat eos*) ... D[Γ] 33. 61. *εισεπορευοντο* (61. *διεπορ.*), a f *ingressi sunt*, b *introierunt*, item go *iverunt* | *καφαρν.* cum ℵBDΔ 33. 69. it vg cop go Or[4,160] et[170] ... ς *καπερν.* cum ACLΓΠ unc[9] al pler syrr al | *ευθυσ* (aeth om) cum ℵL 1. 28. 33. 131. Or[4,170] ... ς Ln Ti *ευθεωσ* cum ABC DΓΔΠ unc[9] al pler Or[4,161] | *τοισ σαββ.* cum ℵABDL unc[11] al pler Or[bis] ... CG 433. al pauc *εν τ. α* | *εδιδασκεν* (et. ℵ[c]; *-αξεν, D itpler vg syr[p] c.* arm aeth go add *αυτουσ*, item c *populum*) post *σαββ.* cum ℵL 28. 33. 69. 124. 346. 2[pe] al Or[4,161] et[170]; item post *ευθ.* C cop[wi] et[dz] (et[schw] *in sabb. ingressus docebat in synag.*) syr[sch] ... ς Ln post *συναγωγ.* (Δ add *αυτων*) cum ABDΓΔΠ unc[9] al pler it vg rell pler | *εισ την* (ς[o] om cum minusc pauc) *συναγωγ.* (Δ syr[sch] add *αυτων*) sine *εισελθων* cum ℵCLΔ 28. 69. 346. 2[pe] al[5] cop[wi] et[dz] syr[sch] Or[bis] ... ς (Gb[oo]) Ln praem *εισελθων* (al[2] *ελθων*, item go) cum ABDΓΠ unc[9] al

ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

23 [14.8] *Καὶ εὐθὺς ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωποσ ἐν* 23–28 Lc 4, 33–37
πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν 24 *λέγων· τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθεσ ἀπολέσαι ἡμᾶσ· οἶδαμέν σε τίσ εἶ, ὁ ἅγιοσ τοῦ θεοῦ.* 25 *καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· φιμώθητι καὶ*

---

pler it (sed vide antea c) vg cop^{schw} (ex cod ^{1}) syr^{p} arm aeth go (:: ab *εισελθων* intruso verbórum singulorum tam multiplex transpositio pendebat)

22. *αυτουσ*: ε* *αυτοισ*, al pauc b q om | *και ουχ*: d g^{1*} b c d e om *και* | *οι γραμμ.* cum ℵ A B D L Γ Π unc^{8} al pler b e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ q vg cop arm go ... Ln add [*αυτων*] cum C M Δ 33. al^{15} fere c f g$^{2.}$ syr^{utr} aeth (e g$^{2.}$ add *et farisaei*)

23. *ευθυσ* cum ℵ B L 1. 33. 131. 209. cop Or^{4,170} ... ς Ln om cum A C D Γ Δ Π unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm aeth go | *ην*: c Or post *συνα. αυτων* pon :: ut Lc | *αυτων* cum ℵ A B C Γ Δ Π unc^{9} al fere omn f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q vg cop^{schw} syr^{utr} arm go Or ... D L 72. b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ cop^{wl} (item^{dz} sed *synagogis*) om (evgstaria mu *των ιουδαιων*) | *ανεκραξεν* (et. Or): D *ενεκραξεν*, al pauc *εκραξ*.

24. *λεγων* sine *εα* cum ℵ* B D 102. 157. 2p^{e} it vg cop syr^{sch} aeth arr perss ... ς (Gb^{0}) Ti add *εα* (:: ut Lc) cum ℵ^{c} A C L Γ Δ Π unc^{9} al pler syr^{p} arm go Or^{4,170} Eus^{ter} (nullo quidem nomine addito: dem^{272} *εα τι ημιν και σοι υιε τ. θεου; ηλθεσ προ καιρου βασανισαι ημασ; οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. τ. θε.* et$^{ps\,555}$ *οι δαιμονεσ εν τοισ ευαγγ. – εβοων λεγοντεσ· εα τι ημ. κ. σοι ιω ναζαρηνε; οιδαμ. σε τισ ει, ο αγ. τ. θε.* et$^{ps\,600}$ *εα τι ημ. κ. σοι υιε τ. θεου; οιδαμ. σε τισ ει, ο αγ. τ. θε.*) Cyr$^{ador\,185}$ | *σοι* (ℵ C D E G K L M U Π etc): A B Γ Δ al *συ*, cuiusmodi non rara in cdd antiquissimis nostris | *απολε. ημασ* (ς ς^{e} Ln *ημασ*;): c cat^{oxon} et Vict^{ant} *ημ. απολ.* | *οιδαμεν* cum ℵ L Δ cop arm aeth Or$^{4,170.\,389}$ et$^{int\,2,138}$ Eus quater (vide ante^{ter}; accedit$^{ps\,279}$ *οι δαιμονεσ – εβοων λεγοντεσ· οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. τ. θε.* Id ipsum quod quater *οιδαμεν* habet, Mcum indicat non Lcam) Bas$^{eunom\,269}$ Cyr$^{hr\,146}$ Chr$^{1,334.\,892}$ et^{2,287} et^{10,305} Cyr$^{ador\,185}$ Ir$^{int\,234}$ Tert$^{prax\,26}$ (contra ubi Lc citat, adv. Mcion. 4, 7, *scio qui sis, sanctus dei* habet) Hil$^{ps\,59}$ et$^{ps\,67}$ (pri loco „cui daemones clamant: *scimus quia tu sanctus dei es*“, altero „daemones clamant: *Scimus qui sis, sanctus dei*“) Aug^{ioh} Paulin^{ambr} (:: hi pp praeter Or et Cyr quaeritur utrum Lucae an Marci scripturam afferant. Quum autem *οιδαμεν* in Mc tantum ab antiquissimis cdd et interpretibus nec non ab Origene auctoritatem habeat, in Lc vero *οιδα* certissimum sit, discedente solo Armeno interprete, dubitare vix licet quin quae adscripsimus patrum testimonia in Marcum valeant.) ... ς Ln *οιδα* (:: ut Lc) cum A B C D Γ Π unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} al catt

25. *ο ις* (D 142* b g$^{1.}$ om) absque *λεγων* cum ℵ* A* Dam$^{par\,554\,ed}$ ... ς Ln Ti add *λεγων* (:: ut Lc nec fluct) cum ℵ^{a} A^{2} B C D L unc rell minusc omn ^{vid} it vg (it^{pl} vg *dicens*, b e *et dixit*, c *dixitque ei*) syr^{utr} cop al Or^{4,170}

ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26 *καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ φωνήσαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ.* 27 *καὶ ἐθαμβήθησαν ἅπαντες, ὥστε συνζητεῖν αὐτοὺς λέγοντας· τί ἐστιν τοῦτο; διδαχὴ καινὴ κατ' ἐξουσίαν· καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ.* 28 *καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.*

Dam^{cod} | *εξ αυτου* (D 8^{pe} it exc f vg *εκ* [8^{pe} *απο*] *του ανθρωπου*, vide post *ab* et *de*): ΗL 33. 433. al^{15} fere Dam$^{par\ 554\ ed}$ *απ*, item *ab* (*ab homine*) c f g^{1} (b d e ff^{2} g^{2} q *de homine*) :: ut Lc (ad quem et. referendus Or$^{int\ 2,333}$). Praeterea D 8^{pe} b c e ff^{2} g$^{1.2}$ q gat mm aeth go add *πνευμα* (8^{pe} *το πν. το*) *ακαθαρτον* :: cf 5,8.

26. *και σπαραξαν* etc: D e ff^{2} *και εξηλθεν το πνευμα το ακαθαρτον* (e om *ακαθ.*) *και σπαραξασ αυτον* (ff^{2} *σπαρ. αυτ.* post *εξηλθεν* pon) *και κραξασ φωνη μεγαλη εξηλθεν απ αυτου* | *το πνευμ. το ακαθαρτον*: B 102. om *το πνευμα* | *φωνησαν* cum ℵBL 33. Or^{4,170} Dam$^{par\ 554\ cod}$ ... ς Ln *κραξαν* (:: ut 9, 26) cum AC(D)ΓΔΠ unc^{9} al pler | *εξ* cum ℵABLΓΠ unc^{8} al pler arm go Or ... Gb″ Ln *απ* cum C(D)MΔ 33. al^{10} fere Dam ^{par} (et.^{cod})

27. *εθαμβηθησαν*: D Or^{4,170} *εθαμβησαν* | *απαντεσ* cum ℵBL(U?) 157. 433. al pauc Or ... ς Ln *παντεσ* cum ACDΓΔΠ unc^{9} al pler | *συνζητ.* cum ℵABCDGLΔ ... ς *συζητ.* cum EFHKMSUVΓΠ al certe pler | *αυτουσ* cum ℵB b e ff^{2} q (hi Latini pro *ωστ. συνζ. αυτ. λεγοντασ et conquirebant* [e *exquir.*]) ... Ln Ti *προσ εαυτουσ* cum ACDΓΔΠ unc^{7} al^{90} fere; item ς *πρ. αὑτουσ* cum GLS al mu^{vid}, item c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg cop syr^{utr} al (:: Lc *συνελαλουν πρ. αλληλ. λεγοντεσ*) | *λεγοντασ* cum ℵBDE^{2}FGHK LSUVΓΔ* al pl ... ACE*MΔ^{2} 13. 33. 238. 346. 48^{ev} al^{15} fere *λεγοντεσ* | *τι εστιν τουτο* (et. f g$^{1.}$ vg^{ed} am fu emm ing san taur tol): D 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} b c e ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ q om | *διδαχη καινη* (b c e ff$^{2.}$ om) *κατ εξουσιαν'* (*κατ εξουσ.* ita coniunxi cum L al, item b *quaenam esset doctrina ista cum potestate*, c *quaenam esset haec doctrina in potestate*, q *quae esset doctr. ista nova cum potestate*, e *quaenam esset doctr. haec inpotentabilis*, ff$^{2.}$ *quaenam esset haec doctr. potestatis*: Ln *καινη· κ. εξουσιαν*) *και* cum ℵBL 33. 102., item addito *αυτη* post *καινη* 1. 118. 131. 205. 206. 209. 2^{pe*} (om *τισ η* ante *διδ.* etiam cop arm aeth) ... ς *τισ η διδαχη η καινη αυτη* (Δ *τισ η καινη αυτη διδ.*, al *η καινη* et *αυτη* vel transpon vel om); *οτι κατ εξουσιαν και* cum (Δ)CΓΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ (om *και*) g$^{2.}$ vg syr^{sch} (om *οτι*) et^{p} go (*τισ η* et. b c e ff$^{2.}$ q sed omissis *τι εστ. του.*, vide supra; *οτι και* etc et. cop arm aeth) ... D *τισ η διδαχ. εκεινη η καινη αυτη η εξουσια οτι και* (d *quaenam est doctrina ista nova haec potestas quia et*) ... Gb′ „fortasse" *τισ η διδ. η καινη; κατ εξουσιαν και* | *πνευμασι* cum ℵBLMUΠ: ACEKΓΔ *-σιν* | Ln *και υπακουουσιν αυτω;*

28. *και εξηλθ.* cum ℵBCDLMΔ 33. y^{scr} al^{10} it (exc f) vg cop syr^{sch} aeth ... ς *εξηλθ. δε* cum AΓΠ unc^{8} al pler f syr^{p} arm go | *ευθυς* (et. ℵ^{c}): ℵ* 1. 28. 33. 131. 435. v$^{cant\ scr}$ b c e ff$^{2.}$ (g$^{1.}$ *et processit iterum in quemcumque* etc) q cop^{wi} et^{dz} arm aeth om | *πανταχου* (ℵ^{c}L *-χη*) cum ℵ^{c}BCL 69.

29–34
Lc 4, 38–41
Mc 8, 14–16

29 [15. 2] *Καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον εἰς*
τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.
30 *ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθὺς λέ-*
γουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. 31 *καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρα-*
τήσας τῆς χειρός· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ διηκόνει
αὐτοῖς. 32 *Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς*
αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους·
33 *καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν·* 34 *καὶ*

---

124. b e q cop ... ς Ln om cum ℵ*ADΓΔΠ unc^{9} al pler c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg syr^{utr} arm go | *της γαλιλαιας* (ℵ^{c}): ℵ* *τ. ιουδαιας*, 28. *του ιορδανου*, s^{ser*} *εκεινην*

29. *ευθυς* cum ℵBLΔ 1. 28. 33. 69. 118** 131. 209. 346. ... ς *ευθεως* cum ACΓΠ unc^{9} al pler ... D c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ syr^{sch} aeth om | *εξελθοντες ηλθον* (L *ηλθαν*, Fa al^{10} fere *εισηλθον*) cum ℵACLΓΔΠ unc^{9} al pler vg cop syr^{sch} etp^{txt} go ... B 1. 22. 69. 124. 131. 209. 346. al plus^{10} f g$^{1.}$ (*et egressus de syna.*) gat mm syr^{p} $^{cod\ mg}$ arm aeth *εξελθων ηλθεν*: ita Gb$^{\prime}$ Ln; item D b c e q *εξελθων δε* (b q add *ευθ.*) *εκ της συναγωγης ηλθεν*, ff$^{2.}$ *et egressus autem de syna. Iesus venit* (et. c et evglstar add *Iesus*, o $\overline{\text{ις}}$), ff$^{1.}$ l mt tol *egrediens – venerunt* | BD *ιωανου*

30. *η δε πενθ.* (LMΔ 1. 69. al^{25} fere add *του*) *σιμ. κατεκειτο*: D it (exc f) vg *κατεκειτο δε η πενθ. σιμ.* | *ευθυς* cum ℵBDL 33. 69. 346. al pauc ... ς *ευθεως* cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler ... b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q (non item e f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg) syr^{sch} aeth arr pers^{p} om

31. *ηγειρ. αυτ. κρατησας τ. χειρος*: D (b f q) *εκτεινας την χειρα κρατησας ηγειρ. αυτην*, b q *extendens* (in utroq praecedit *ille autem venit et*) *manum adprehendit eam et levavit*, f *adpraehensa manu eius elevabit eam* | *τ. χειρος* absque *αυτης* cum ℵBL item (vide ante) D b q ... ς *τ. χ. αυτης* cum ACΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg cop syr^{utr} al | o *πυρετος* absque additam cum ℵBCL 1. 28. 33. 102. 118. 131. 209. e cop arm ... ς Ln Ti add *ευθεως* (:: videbatur hac in re aptissimum, hinc vel h. l. vel alio intulerunt quod vel maxime ex mente Mci existimari debebat) cum AΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{p} aeth go, item b q praem; item D c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ (et. ff$^{1.}$ l ut^{vid}) vg syr^{sch} ante *αφηκεν* add, item 253. ante *διηκονει*. Praeterea 16. syr^{p} c.* aeth ante *και διηκ.* add (:: e Mt) *και ηγερθη*

32. *εδυ* cum ℵACLΓΔΠ unc^{8} (B deficit) al fere omn ... Ln *εδυσεν* cum BD 28. | *εφερον*: D *-ροσαν* | *κακως εχοντας* (ab his verbis ℵ* transiluit ad *κακως εχοντ.* v. 34; suppl^{c}): D b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q add *νοσοις* (it^{6} post *ποι.* pon) *ποικιλαις* (:: ut Lc, vide et. v. 34). Post *δαιμονιζομ.* b add *et eiciebat daemonia ab eis*, e *et eiciebat illa ab illis*

33. *και ην – επισυνηγμ.* cum ℵBCDL 7. 33. 102. 36^{ev} 48^{ev} y^{ser} z^{ser} 3p^{e} b e l q vg cop$^{sch\,w}$ Aug ... ς *και – επισυνηγμ. ην* (69. 124. 346. 2p^{e} al pauc *ην συνηγμενη*, g$^{2.}$ *erat congregata*, c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *conveniebat*) cum AΔΠ unc^{7} al pler c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ cop^{wi} syr^{utr} arm aeth go ... ur om *ην* |

ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, [16. 9] *καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.*

35–39 Lc 4, 42–44

35 [17. 8] *Καὶ πρωὶ ἔννυχα λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο.* 36 *καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,* 37 *καὶ εὗρον αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ*

ολη η. πολ. cum ℵBCDL 33. 102. 48^{ev} al it vg ... ς *η πολ. ολη* cum AΓΔΠ unc^{8} al pler cop syr^{utr} go al | *πρ. την θυραν* (D c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q add *αυτου*): U al pauc *πρ. τη θυρα*, 28. 124. 2^{pe} *πρ. τασ θυρασ*

34. D totum versum sic habet: *και εθεραπευσεν αυτουσ, και τουσ δαιμονια εχοντασ εξεβαλεν αυτα απ αυτων, και ουκ ηφιεν αυτα λαλειν οτι ηδεισαν αυτον· και εθεραπευσεν πολλουσ κακωσ εχοντασ ποικιλαισ νοσοισ, και δαιμονια πολλα εξεβαλεν* | *ποικ. νοσοισ*: ℵ* (a *κακωσ εχοντασ* v. 32 ad *κακ. εχοντ.* v. 34 transiliens) L om | *και δαιμ. πολλ. εξεβαλεν* (*eiecit* c e; ℵ al$^{3\,scr}$ a f ff$^{1\cdot2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ q vg *εξεβαλλεν*, *eiciebat*): ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ *et qui daemonia habebant* (ff$^{2\cdot}$ add *et*) *eiiciebat illa ab eis* | *λαλειν τα δαιμ.* cum ℵACLΓΔΠ unc^{8} al fere omn f cop syr^{utr} al ... B *τα δαιμ. λαλειν* ... D (vide ante) it (exc f) vg aeth *αυτα λαλ.* (am fu ing *loqui ea*) | *ηδεισαν αυτον* cum ℵAD(vide ante)EFKSUVΓΔΘ^{f}Π al pl a b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q vg syr^{sch} go Viet^{ant} (in catena: o *αυτοσ* [*λουκ.*] *επιτιμων ουκ εια αυτα λαλειν, οτι ηδεισ. αυτον ειναι τον* $\overline{χν}$· *το δε τελευταιον μαρκοσ ουκ εχει*) ... ℵ^{c}BCGLM 1. 28. 33. 69. 124. 131. 209. 238. 262. 346. 435. al plus^{60} ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l mt sax cop aeth arm syr^{p} c.* *ηδεισ. αυτον* (c ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l post $\overline{χν}$ pon; Cyr$^{ador\ 185}$ ex Lc) $\overline{χν}$ (ℵ^{c}CGM al mu *τον* $\overline{χν}$) *ειναι* :: e Lc

35. *εννυχα* (Gb′) cum ℵBCDLΘ^{f} 1. 28. 33. 131. 209. al plus^{12} ... ς *-χον* cum AΓΔΠ unc^{8} al pler (al pauc *-χιον*) Or^{1,216} | *αναστασ*: D^{gr} 226. a c om | *και απηλθεν* cum ℵACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler a c (*exiens inde abiit*) f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ cop syr^{p} (syr^{sch} *antevertit et surrexit et abiit*) arm aeth go Or^{1,216} ... B 28. 56. 102. 235. 2^{pe} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ cop^{wi} et^{dz} om (b d e q om *εξηλθ. και*). Praeterea C^{3}FGV al^{30} fere catt add o $\overline{ις}$ (mt post *εξηλθ.* add) | *εισ*: D add *τον* | *κακει* cum ℵBCLΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler Or catt ... Ln *και εκει* cum AD al pauc | *προσηυχετο* (d *orabat*): D^{gr} *προσηυξετο*

36. *κατεδιωξεν* cum ℵBMU 28. 40. y^{scr} al^{10} fere ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg (et. δ) cop ... ς Ln Ti *κατεδιωξαν* cum ACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{6} al pler a b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q syr^{utr} al | *σιμων* cum ℵBL 33. 102. al^{4} ... ς Ln Ti *ο σιμ.* cum ACΓΔΘ^{f} unc^{8} al pler catt ... KΠ 1. 28. 69. 124. 209. al plus^{15} *ο τε σιμ.* (D* *τε σιμ.*, D^{2} d *τοτε σιμ.*) | *οι* (B* om) *μετ αυτου*: A add *ησαν* (it vg *qui – erant*)

37. *και ευρον* (*invenerunt*) *αυτ. και λεγουσ.* (*dicunt*) cum ℵBL c cop^{cod} aeth ... ς Ln *και ευροντεσ αυτον λεγ.* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler; D *και οτε ευρον αυτ. λεγ.*, a d f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ q vg *et cum invenissent* (ff$^{1\cdot}$ mt *vidissent*) *cum dixerunt* (ita it^{7} vg, etiam cop^{cod} syr^{sch} go al, sed q syr^{p} *dicunt*), item syr^{utr} (*cum invenissent*) cop^{edd} arm go ... b c nil

ὅτι πάντες ζητοῦσίν σε. 38 *καὶ λέγει αὐτοῖς· ἄγωμεν ἀλλαχοῦ εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα κἀκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξῆλθον.* 39 *καὶ ἦλθεν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.*

40 [18.2] *Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι.* 41 *καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἥψατο καὶ*

40–45 Lc 5, 12–16 Mt 8, 1–4

---

nisi *dicentes* | *ζητουσ. σε* cum ℵBCDLΔ 1. 33. al vix mu b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q (sed b c e *quaerunt* [c *quaerebant*] *te omnes*) vg arm catt^{txt} ... Gb″ Ln *σε ζητ.* cum AΓΘ^{f}Π unc^{8} 22. 124. 131. 262. 346. al^{100} fere (69. om *σε*) a f go Vict^{ant}

38. *αυτοισ*: add o $\overline{\text{ις}}$ | *αγωμεν*: ℵ *αγομεν* | *αλλαχου* cum ℵBC*L 33. cop arm aeth arr ... ς Ln om cum AC^{3}DΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al fere omn it vg syr utr go | *εχομενασ* (B^{bentl} *-να*): D *ενγυσ*, it vg al *proximos* | *κωμοπολεισ* (Δ *κωμο και πολ.*, *δ vicos et civitates*): D it vg syr^{sch} go *κωμασ και εισ τασ πολεισ* | *κακει* cum ℵDLΘ^{f} al mu^{vid} ... Gb Sz *και εκει* cum ABCΓΔΠ unc^{7} (et s?) al^{100} fere | *κηρυξω*: M* cop *-ξωμεν* | *γαρ*: c add *και* | *εξηλθον* (Gb′ Schu „recte apud Mc″) cum ℵBCL 33. ... ς Ln *εξεληλυθα* cum ADΓΠ unc^{8} al pl ... ΔΘ^{f} (*εληλυθα*) 28. 40. 69. 124. 262. 346. al plus^{50} *εληλυθα* (Gb′), item *veni* it vg cop^{wi} et^{dz} arm syr et syr$^{p\ mg}$ go

39. *ηλθεν* cum ℵBL cop aeth ... ς Ln Ti *ην* (:: ut Lc) cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} arm go | *κηρυσσων* (et. ℵ^{c}): ℵ* *-σσιν* | *εισ τασ συναγωγασ* cum ℵABCDKLΔΘ^{f}Π 1. 69. 118. 124. 131. 157. 209. 238. 346. 435. al plus^{15} ... ς *εν ταισ συναγωγαισ* cum EFGMSUVΓ al longe pl (item it vg al) | *εκβαλλων*: G al pauc *εκβαλων*

40. *παρακαλων* (it vg *deprecans*, et. d): D *ερωτων* | *και γονυπετ.* cum ℵL 1. 209. 300. 2pe al^{8} fere arm (item e *et genibus volutans*, q *et adgeniculans se*, f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg *et genu flexo*) ... ς Ti *κ. γον. αυτον* (al^{10} *αυτω*) cum ACΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler syr^{p} (et syr^{sch} ante *κ. παρακαλ.*) cop aeth arm ... Ln om plane cum BDGΓ 102. 124. al^{6} a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ | *λεγων* cum ℵ*B 69* e cop^{wi} et^{dz} ... ς Ln Ti *και λεγ.* cum ℵ^{c}ACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al fere omn vv pler | *αυτω*: D(Γ?) it^{pler} (non e) am emin fu ing tol gat mm mt om | *οτι* cum ℵAΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler (sed Θ^{f} post *θελῃς* add *κυριε*) a syr^{p} go, item B *κυριε οτι* ... CL c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ mm mt cop^{wi} et^{cod} arm aeth al *κυριε* pro *οτι* ... D 28. 69. 71. 238. b f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l q vg syr^{sch} plane om :: cf Mc et Lc ubi *κυριε* sine *οτι* | *θελῃσ*: D(Π*^{vid}) *-λεισ* (d e *volueris*, it^{pler} vg *vis*) | *δυνασαι* cum ℵACDLΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} ... B *δυνῃ*

41. *και* cum ℵBD 102. a b e ff$^{2.}$ cop^{wi} et^{dz} ... ς Ti o *δε* $\overline{\text{ις}}$ cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al omn fere c f g$^{2.}$ vg cop^{schw} syr^{utr} arm go, item L q aeth *σπλ. δε ο* $\overline{\text{ις}}$ | *σπλαγχν.*: D a ff$^{2.}$ *οργισθεισ* ... b g$^{1.}$ om | *χειρα*: Δ* al pauc *-ραν* | *αυτου ηψατο* cum ℵBL 435. (al^{vid}), item *αυτου ηψατ. αυτου* D 7pe, item it^{pler} vg *extendens* (ita a e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q; f g$^{2.}$ vg *extendit*) *manum suam et tangens* (ita a ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg; e f *et tetigit*) *eum*; c nil nisi

λέγει· θέλω, καθαρίσθητι. 42 *καὶ εὐθὺς ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθερίσθη.* 43 *καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ εὐθὺς ἐξέ-*
Lev 14, 2 *βαλεν αὐτόν,* 44 *καὶ λέγει αὐτῷ· ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.* 45 [19. 10] *ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι εἰς πόλιν φανερῶς εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐπ' ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πάντοθεν.*

---

extendens manum suam; b vero *ext. manum* (pergens *ei dixit*) ... ς *ηψατο αυτου* (:: ut Mc et Lc lectione non fluctuante) cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler | *και λεγει* (pro his 69. 124. 346. 2^{pe} *λεγων*) sine *αυτω* cum ℵ 1. 209. c ff^{2}· (vide etiam supra b) syr^{sch} ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ABCDLΓΔΘ^{f}Π unc rell al pler it^{pl} vg syr^{p} cop al (:: Mc *ειπων*, Lc *λεγων*, quod qui huic loco intulerunt non om *αυτω*)

42. *και* sine additam cum ℵBDL 16. 69. 102. 2^{pe} a b c e ff^{2}· g^{1}· cop syr^{p} sch ar^{p} pers^{p} ... ς (Gb^{0}) add *ειποντος αυτου* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al longe pler f g^{2}· l q vg syr^{p} arm aeth go | *ευθυς* (b c om) cum ℵBL 33. 164. ... ς Ln *ευθεως* cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al longe pler | *απηλθ. απ αυτ. η λεπρ.* cum ℵBDEGLMSUVΓ al pler it vg cop^{cod} syr^{sch} arm ... AKΘ^{f}Π al plus^{10} syr^{p} *απηλθ. η λε. απ αυτ.*, item omisso *απ* Δ al pauc (aeth), C cop go *η λε. απηλθ. απ αυτ.* | *εκαθερισθη* cum AB*CG LΔΘ^{f}Π* 1. y^{scr} p$^{parh\,scr}$ al pauc ... ς Ln *εκαθαρισθη* cum ℵB^{2}DEKMSU VΓΠ^{2} al pler. Totum vers. M ipsa prid manu suppletum in margine habet.

43. *ευθυς* cum ℵBDL 33. 164. ... ς *ευθεως* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler, idque AKΠ al pauc arm post *εξεβ. αυτ.* pon ... al pauc syr^{sch} aeth om (b c om *και εκαθερ.* usque *εξεβαλ. αυτον*, item e *εκαθερ.* usque *ευθυς*)

44. *μηδεν* cum BCEGKMSUVΓΘ^{f}Π al pler syr^{p} arm go ... Ln om cum ℵAD LΔ 33. 69. 124. 238. al^{15} fere it vg syr^{sch} cop aeth catt et Victant Thphyl :: ut Mt et Lc | *αλλα* cum ℵABCDEGKLUΔΘ^{f}Π al pm ... ς *αλλ* cum MΓ(SV?) 1. al pl^{vid} | *σεαυτ. δειξον*: D it vg *δειξ. σεαυτ.* | *τ. ιερει*: 33. 69. al pauc ff^{1}· l vg *τ. αρχιερει* (g^{2}· gat *principibus sacerdotum*, ff^{2}· *sacerdotibus*) | *προσενεγκε*: CLΘ^{f} al mu *-γκαι* | *ἃ*: C* aeth *καθως*, 33. *καθα* | *μωυσης* cum ℵBDKVΔΘ^{f}Π al sat mu ... ς *μωσης* cum ACEGLM SUΓ al longe pl. Praeterea cf ad 8, 4 et alibi | *αυτοις*: A^{*vid} *αυτω*

45. *πολλα* (238. post *διαφη.*): D it vg om | *αυτον δυνασθ.* cum ABCLΓΔ Θ^{f}Π unc^{7} al pler ... ℵ al pauc *δυν. αυτ.* ... D k^{scr} om *αυτον* | *εισ πο. φανερ. εισελθ.* cum ℵCL 28. 33. 124. 2^{pe} 8^{pe} al aliq cop ... D vg syr sch *φαν. εισελθ. εισ πολιν* ... ς Ln Ti *φαν. εισ πο. εισελθ.* cum ABΓΔ Θ^{f}Π unc^{7} al pler it am fu ing (al) syr^{p} arm go | *αλλ* cum ℵBEGKLSUV ΓΘ^{f}Π al longe pl ... Ln Ti *αλλα* cum ACDMΔ al mu | *επ* cum ℵBLΔ 28. 124. al pauc ... ς Ln *εν* cum ACDΓΘ^{f}Π unc^{7} al pler | B 102. om *ην*, b e om *ην και*, hinc Ln [*ην*] | *παντοθεν* (et. Gb'' Sz) c. ℵABCDKLMSΔΘ^{f}Π 1. 33. 118. 131. 157. 209. 238. al plus^{20} ... ς *πανταχοθεν* (Schu: „nusquam in N. T".) cum EGUVΓ al longe pl

II.

1 [20.1] *Καὶ εἰσελθὼν πάλιν εἰσ Καφαρναοὺμ δι' ἡμερῶν, ἠκούσθη ὅτι ἐν οἴκῳ ἐστίν.* 2 *καὶ συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸσ τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖσ τὸν λόγον.* 3 *καὶ ἔρχονται φέροντεσ πρὸσ αὐτὸν παραλυτικὸν αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων.* 4 *καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντεσ χαλῶσι τὸν*

1—12 Mt 9, 1—8 Lc 5, 17—26

II. 1. *εισελθων* (c^{scr} *ελθ.*) *παλιν* cum ℵBDE^{gr}L 28. 33. 124. 2pe b^{scr} c^{scr} a (*cum introisset iterum*) c (*cum venisset* omisso *παλ.*) cop arm aeth ... Gb$''$ Sz Ln *εισηλθεν παλιν* cum ACEKMUVΔΘ^{f}Π al^{100} fere e (*venit iterum*) syr^{p} go, item FGΓ al^{15} fere syr^{sch} *εισηλθ.* o $\overline{ις}$ *παλιν* ... ς *παλ. εισηλθεν* cum minusc aliq b d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg (b q *venit*, rell vg *intravit*) ... s *εισηλθεν* omisso *παλιν* (om et. evglistaria) | *καφαρναουμ* cum ℵBDΔ 33. 69^{*vid} it (exc q) vg go (cf et. ad Mt 4, 13. Mc 1, 21 et alibi) ... ς *καπερναουμ* cum ACLΓΘ^{f}Π unc^{7} al fere omn q syr^{utr} al | *ηκουσθη* (a *cognitum est*, it^{pler} vg *auditum est*) cum ℵBL 28. 33. 124. 2pe a c cop arm aeth ... ς *και ηκουσθη*, Ln [*και*] *ηκ.* cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler it^{pl} vg syr^{utr} go | *εν οικω* cum ℵBDL 33. 67. cop, item *in domo* (et e *domi*) it^{pler} vg ... ς Ti *εισ οικον* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler g$^{1.}$ *in domum*

2. *και* pr cum ℵBL 33. 102. b g$^{2.}$ l vg cop syr^{sch} arm aeth .. ς Ti add *ευθεωσ*, Ln [*ευθ.*] cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al fere omn a c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q syr^{p} go | *πολλοι*: 1. 131. 209. *οχλοι πολλ.* | *ωστε - πρ. την θυραν* (U^{2} *πρ. τη θυρα*): a d f ff$^{2.}$ q *ita* (a *in tantum*) *ut iam* (f om) *non posset capere* (f ff$^{2.}$ *non caperet*, q *non caperent*) *usque ad ianuam*; b *ita ut iam nec ad ianuam caperet*, g$^{2.}$ vg *ita ut non caperet* (emm *caperent*, g$^{2.}$ gat mm add *domus*) *neque ad ianuam*; e *ita ut non caperet domus*; c *ita ut non caperet introitus ianuae* | *αυτοισ*: D b c ff$^{2.}$ q *προσ αυτουσ* | *τον λογον*: 225. om; D om *τον*

3. *φεροντ. πρ. αυτ. παραλυτ.* cum ℵBL 33. 346. g$^{1.}$ l am fu ing mt tol (cop *adduxerunt ei paral.*) ... Ln *πρ. αυτ. φεροντεσ* (c e f vide post) *παραλυτ.* cum C*DG 1. 69. 124. 131. 209. al^{10} fere a b c e f ff$^{2.}$ vg^{ed} syr^{utr} arm ... ς *πρ. αυτ. παραλ. φεροντ.* c. AC^{3}ΓΔΘ^{f}Π unc^{6} al pler aeth go (g$^{2.}$ om *πρ. αυτ.*) | *αιρομ. υπο* (L *απο*, Δ *επι*, y^{scr} *παρα*) *τεσσαρων* (ℵ $\overline{δ}$): f *inter quatuor* (*portantes in grabato paral. inter quatuor*); b *in grabatto*, item c (*in lecto*) e (*in grabatto*) ante *παραλυτ.*

4. *προσενεγκαι* (33. *-γκειν*) cum ℵBL 33. 63. 72^{mg} 253. 48^{ev} f l vg (et. δ) cop syr^{p} aeth arr pers^{p} ... ς Ln Ti *προσεγγισαι* cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler (al^{6} *εγγισαι*) it^{pl} (a c e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ *accedere non possent*, b *non poss. acc.*) syr^{sch} arm go | *αυτω* (K^{2}Π al pauc ante *προσεγγ.*): DK* al pauc it^{pler} cop^{wi} et^{dz} arm^{edd} om | *δια* (a *propter*) *τον οχλον*: D *απο του οχλου*, it^{pler} vg *prae turba* (*-bam* e, b *multitudine*) | *οπου ην*: DΔ al^{10} fere it (exc b) mt syr^{sch} arm aeth go add o $\overline{ις}$ | *εξορυξαντεσ*: D it^{pler} (non f l nec vg) syr^{sch} aeth om | *χαλωσι* cum ℵBCDEKLMUΓΠ

κράβαττον ὅπου ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. 5 *καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι.* 6 *ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν·* 7 *τί οὗτος οὕτως λαλεῖ; βλασφημεῖ· τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός;* 8 *καὶ εὐθὺς ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, λέγει αὐτοῖς· τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς*

---

etc ... ΑΔΘ^{f} etc *χαλωσιν* | *κραβαττον* cum ACDEGHLMUΓΔΘ^{f}Π(FV certe vv. 9. 11. 12.) al pm, item B*(sed^{mai} *κραββαττον*)K al mu *κραβατον*, a e am ing al *grabattum*, c d f g^{1} ff^{2} al vg^{ed} et$^{edd\ mu}$ *grabatum* (item infra q), ℵ *κραβακτον* ... ς *κραββατον* cum B^{2}V (hoc certe versu) al pl b q (hoc versu, non item infra) | *οπου* (Gb$^{\prime}$) cum ℵBDL, item (*ubi*) a g^{1} ... ς Ti *εφ ω* cum ACEGHKMSUVΔΘ^{f}Π al pler, item it^{pl} vg cop syr^{utr} arm aeth go; item Γ al pauc *εφ ο*, 13. 33. 69. al *εφ ου*, al *εφ ον* | D *ην* (*erat*) *ο παραλ. κατακειμενος* (*iacens*)

5. *και ιδων* cum ℵBCL 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} e cop aeth (:: nec aliter Mt et Lc) ... ς Ln Ti *ιδ. δε* cum ADΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm go | *τεκνον*: ℵ* cop *τεκν. μου*, c *θαρσει τεκν.* | *αφιενται* cum B 28. 33. (item ℵ v. 9), Δ *αφιονται*, item *remittuntur* vel *dimittuntur* a c e g^{1} ff$^{1.2}$ vg syr^{utr} go (Or$^{int\ 3,377}$ *fili, dimittuntur tibi pecc. tua* propter *fili* ex Mc vdtr) ... ς Ti *αφιωνται* (G 69. al mu *-ιονται*) cum ℵACDLΓΘ^{f}Π unc^{8} al pler, item *remissa* vel *dim. sunt* b f q | *σου αι αμαρτ.* cum ℵBDΣ^{r}GLΔ 1. 33. 69. 102. al^{10} fere; item C*Θ^{f} al pauc b e ff$^{1.2}$ am fu ing emm mt *σοι αι αμαρτιαι* ... ς *σοι αι αμ. σου*, Ln *σοι αι αμ.* [*σου*] cum AC^{3}EHKM^{2}SUYΓΠ al pler a c d f q vg^{ed} (Or$^{int\ 3,377}$ vide supra), item M* 28. 346. al^{10} *σου αι αμαρτ. σου*

6. *γραμμ.*: syr^{sch} pers^{p} add *et Pharisaeorum* | *αυτων*: D al pauc it^{pler} (non f q nec vg) cop^{dz} add *λεγοντες* (c e ff^{2} *et dicentes*)

7. *τι*: B p^{scr} *οτι* | *ουτως* (H *-τος*) cum ℵBDEGHLMUΓΔΠ^{2} al sat mu ... ς *ουτω* cum ACKΠ* al pl ... al^{20} fere syr^{sch} pers^{p} om (item it$^{mu\ libere}$) | *λαλει βλασφημει* cum ℵBDL a f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ vg (c *loquitur blasphemans*; b q nil nisi *hic blasphemat*, *quid iste blasfemat* pro *τι ουτος* etc) cop cod ... ς *λαλει βλασφημιας* (Δ *-μας*); c. ACΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed al pauc *-μιαν*) e (*loquitur blasfemia*) cop^{edd} syr arm aeth go :: ut Lc lectione non fluctuante | D* *τασ αμαρτιασ* | *εισ* (a *unus*, it^{rell} vg *solus*): D^{gr} om

8. *ευθυσ* cum ℵBL 33. ... ς *ευθεωσ* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler ... D 28. 64. 2^{pe} a b c ff^{2} g^{1} q (non item e f g^{2} vg) syr^{sch} arm aeth (non item syr^{p} cop go) om :: ut Mt et Lc | *ο* $\overline{\imath\varsigma}$: K* y^{scr} al om | *αυτου* (et. f g^{1} vg cop^{schw} ex edd^{2} syr^{utr} arm aeth go; g^{2} gat *sancto* pro *αυτου*): D 258. a b c e ff^{2} q cop^{wi} om | *οτι ουτως* cum ℵACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere f g^{2} vg cop syr^{p} (syr^{sch} *quid*) arm aeth go (b c e ff^{2} q *quid*) ... Ln om *ουτως* cum B 102., item (*quod cogitarent*) a g^{1} | *διαλογιζ.* cum ℵBDGL 1. al it vg cop syr^{sch} arm aeth ... Gb Sz Ti praem *αυτοι* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} 13. 22. 33. 69. al plus^{150} syr^{p} go sl | *εν εαυτοις*: L al^{2} *εν αυτοις* | *λεγει* cum ℵBL 33. e f g^{2} vg ... ς Ln *ειπεν* cum ACDΓΔΘ^{f}Π

καρδίαισ ὑμῶν; 9 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε; 10 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆσ γῆσ ἀφιέναι ἁμαρτίασ, λέγει τῷ παραλυτικῷ· 11 σοὶ λέγω, ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε εἰσ τὸν οἶκόν σου. 12 καὶ ἠγέρθη, καὶ εὐθὺσ ἄρασ τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἔμ-

---

unc^{9} al fere omn a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q :: ut Mt et Lc | *αυτοισ*: B 102. ff$^{2\cdot}$ om | *ταυτα*: L 275* om

9. *τω παραλυτικω*: D *τ. παραλυτῳ*, 33. a e om | D hoc ordine: *ειπ. τω παραλ. εγειρε αρ. τ. κραβ. σου και υπαγ. εισ τ. οικ. σου η ειπειν αφαιωντ. σοι αι αμ.* | *αφιενται* c. NB 28. 2p^{c} item *remittuntur* vel *dimittuntur* a c e f g$^{1\cdot 2\cdot}$ ff$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg syr^{utr} go ... ς Ti *αφεωνται* (69. al *-ειονται*) c. ACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al fere omn b (*remissa sunt*) (Eusp$^{s\,660}$ *εχεισ τον παραλυτον – ηκουσε γαρ· αφεωνται σοι αι αμ. σου, και· αρον τ. κραββ. σου* quorsum spectet non liquet) | *σου αι αμαρτ.* cum NBEFGHKLMUVΠ al^{130} fere ... ς Ln *σοι αι αμαρτ.* cum ACDSΓΔΘ^{f} al vix mu, item *tibi peccata* e g$^{1\cdot}$ vg, b *peccata tua* ... al pauc a c f q mt cop syr^{utr} arm aeth go *σοι αι αμ. σου* (*tibi peccata tua*), 247. 258. al *σου αι αμ. σου* | *εγειρε* cum NACDEFGHKMSVΓΠ 1. 33. 69. 124. 157. al^{50} fere ... ς (= Gb Sz) *εγειραι* cum UW^{c}ΔΘ^{f} al pl ... BL 28. *εγειρου* | *και αρον* cum NABW^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler a d g$^{1\cdot}$ (g$^{2\cdot}$ *surg. et amb. et tolle gra. tu.*) am mt emm go cod syrP aeth go ... Gb Sz Ti om *και* cum CDS^{r}L 1. 33. 209. al plus^{10} f l vg (et. fu ing) syr^{sch} cop^{edd} arm ... al^{2} b c e om *και αρ. τ. κρ. σου* | *κραβαττον* cum A(B*?)CDEF^{2}GHKLMUVW^{c}ΓΔΠ al pm, ℵ *κραβακτον*, B*F* al mu *κραβατον* (sed B*^{mai} *κραββαττον*) ... ς *κραββατον* cum B^{2} al sat mu. De Latinis vide supra. | *τον κρ. σου* cum NABCDKL MΠ* al^{30} fere (item it vg etc) ... ς Ti *σου τ. κρα.* cum EFGHSUVW^{c}ΓΔΠ^{2} al pl | *υπαγε* c. NLW^{c}Δ go^{vid}, item D 33. a ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ arm *υπαγε εισ τον οικον σου* (g$^{2\cdot}$ om *σου*) ... ς Ln Ti *περιπατει* cum ABCΓΠ unc^{9} al omn fere b c e f g$^{1\cdot}$ q vg cop syr^{utr} aeth :: ut Mt et Lc

10. *ειδητε* (it vg *sciatis*): ACL al *ιδητε* | E *ιχη* | *επι τ. γ. αφιεν. αμαρτ.* cum NCDHLMW^{c}ΔΘ^{f} al plus^{60} it (exc b q qui om *επ. τ. γησ*) vg cop syr^{sch} arm go ... ς (= Gb Sz) Ti *αφιεν. επι τ. γ. αμαρτ.* cum AEFGK SUVΓΠ 1. 69. al sat mu syrP ... B 142. 157. *αφιεν. αμαρτ. επι τ. γ.*

11. *εγειρε* cum NABCDEFGHMSVΓΘ^{f}Π al^{40} fere ... ς (= Gb Sz) *εγειραι* cum LUW^{c}Δ al sat mu ... K *εγειρον* | *αρον* cum NBCDS^{r}LΓ 13. 28. 33. al^{10} fere a b e f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q cop syr^{sch} arm Ephr^{ΣxS} ... ς (= Gb Sz) *και αρον*, Ln [κ.] *αρ.* cum AW^{c}ΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler c d g$^{2\cdot}$ mt syrP aeth (go *sumeque*) | *κραβαττ.* cum NA(B*?)CDEFGHKLMUVW^{c}ΓΔΘ^{f}Π al pm (de Latinis vide ad v. 4); B* al mu *κραβατον* ... ς *κραββατον* c. B^{2} al pl

12. *ηγερθη και ευθυσ* (c *-εωσ*) cum NBC*L 33. cop^{cod} arm ... ς Ln *ηγερθη ευθεωσ και* cum AC^{3}W^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} syr^{utr} aeth go, item D al$^{2\cdot}$ a f g$^{1\cdot}$ l vg (a *et ille confestim surgens*; f *et statim ille surrexit*) cop^{edd} ... b c e ff$^{2\cdot}$ q om *ευθυσ* | *κραβαττον*: ut v. 11. Praeterea HL 33. al^{4} c cop syr^{sch} go add *αυτου* | *εμπροσθεν* cum NBL 187^{mg} ... ς Ln Ti *εναντιον* cum ACDW^{c}ΓΔΠ unc^{9} al pler ... Θ^{f} 28. 33. al pauc *ενωπιον*

προσθεν πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας ὅτι οὕτως οὐδέποτε εἴδαμεν.

13—17 Mt 9, 9—13 Lc 5, 27—32

13 [21.2] *Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν εἰσ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸσ αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούσ.* 14 *καὶ παράγων εἶδεν Λευὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰσ ἠκολούθησεν αὐτῷ.* 15 [22.2] *καὶ γίνεται κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ* 16 *καὶ*

(:: ut Lc) | *παντασ*: A –*τεσ* | *λεγοντασ* cum ℵACLW^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al omn^{vid} it (exc b) vg cop syr^{utr} etc ... D *και λεγειν*... B b om, hinc Ln [*λεγοντ.*] | *ουτωσ ουδεποτ.* cum ℵBDL 244. arm (e *sic numquam taliter*, b *taliter non talia*) ... ς Ln *ουδεπ. ουτ.* cum ACW^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al fere omn a c f ff^{2} q (item rell ut vdtr) vg syr^{utr} | *ειδαμεν* cum CD ... ς *ειδομεν* cum ℵ^{c}BLW^{c}Γ unc^{6} al pl, item AKMVΠ al mu *ιδομεν* ... b *viderant* ... ℵ* *εφανη εν τω ισραηλ* :: cf Mt 9, 33

13. *εξηλθεν* (ℵ^{c}): ℵ* *εξηλθον* | *παλιν* (13. 69. 346. ff^{2}· praem o $\overline{ις}$): D^{gr} 13. vg^{cod} ap Gb cop^{cod} arr om | *εισ* cum ℵ* ... ς Ln Ti *παρα* cum ℵ^{c}ABCDLΓΔΠ unc^{9} al omn fere (69* *επι*); it^{pler} vg *ad mare* (quod et *παρα* et *εισ* reddit), f *iuxta mare*, b *secus mare* (:: cf ad 7, 31. 3, 7) | o *οχλοσ*: D* om o | *αυτον* (ℵ^{c}): ℵ* *αυτουσ*

14. *παραγων*: FGHΠ^{r} 13. 262. al plus^{30} (et evglstaria) add o $\overline{ις}$ | *ειδεν* cum ℵBDEFGHU al pl ... ACKLMVW^{c}ΓΔΠ al mu *ιδεν* | *λευειν* cum ℵ^{c}B^{c}E* LM al pauc, item ς Ln *λευῖν* cum CE^{2}FGHSUV 124^{mg} (*εν αλλοισ· λευῖν*) al sat mu, item *Levin* f ff^{1}· g^{2}· am fu ing emm gat mm mt ... ℵ* *λευι*, AKΓΔΠ 33. al^{40} fere vg^{ed} *λευΐ*, item go cop syr^{utr} arm aeth ... D 13. 69. 124^{txt} schol$^{237\cdot 238}$ al cdd Origenis^{vid} a b c e ff^{2}· g^{1}· *ιακωβον* (Or^{1,376} *ιστω δε και ο λεβησ τελωνησ ακολουθησασ τω $\overline{ιω}$, αλλ ουτιγε του αριθμου των απ. αυτου ην, ει μη κατα τινα των αντιγραφων του κατα μαρκ. ευαγγελιου*: hinc ipse potius *ιακωβον* videtur legisse) | *ηκολουθησιν*: C* 1. 258. *ηκολουθει* :: ut Mt Lc

15. *γινεται* cum ℵBL 33. 2pe ... ς Ln *εγινετο* (:: ut Mt) cum ACDΓΔΠ unc^{9} al pler (item it vg etc) | *κατακεισθαι αυτον* cum ℵBL 13. 33. 69. 102. 124. 2pe cop^{wl} et^{dz} (*et fuit accumbens*) ... ς Ln Ti *εν τω κατακ. αυτ.* c. ACW^{c}ΓΠ unc^{9} al pler, item *cum discumberet* f ff^{1}· g$^{1\cdot 2}$· vg, *discumbente illo* q, item cop^{schw} syr^{utr} etc, Δ *εν τω κατακλιθηναι* ... D a b c e ff^{2}· *κατακειμενων αυτων* (6pe sem *-νου -του*) :: vdtr haec omnia ad Mt accommodata | *αυτου*: b c om | *και πολλοι*: D 1. 28. 118. al^{5} om *και*, item (sed vide ante) it vg syr^{sch} | *συνανεκειντο*: AC* praem *ελθοντεσ*:: e Mt | *πολλοι και*: D b f ff^{1}· g$^{1\cdot 2}$· vg (similiter arm) *πολλοι οι και*, item *multi qui* (omisso *και*) a c e ff^{2}· q mt | *ηκολουθουν* cum ℵBLW^{c}Δ ff^{1}· g$^{1\cdot 2}$· vg (et ff^{2}· *secuti erant*) ... ς Ln Ti *-θησαν* cum ACD ΓΠ unc^{9} al pler a b c e f q syr^{utr} al

16. *και* (cum ℵL 33. b, BΔ cop om) *γραμματ. των φαρισ.* (ita certe cop^{cod};

γραμματεῖσ τῶν Φαρισαίων. καὶ ἰδόντεσ ὅτι ἤσθιεν μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; 17 *καὶ ἀκούσασ ὁ Ἰησοῦσ λέγει αὐτοῖσ· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντεσ ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶσ ἔχοντεσ· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίουσ ἀλλὰ ἁμαρτωλούσ.*

---

cop^{edd} et^{dz} *οι γραμμ. κ. οι φαρ.*) *και ιδοντεσ* (b *et viderunt - dicebant* male omisso *et*) c. ℵBLΔ 33. b cop^{cod}, item w^{c} videtur, sed inter *και* et *των φαρισαιων* scripta perierunt ... ς Ln Ti *και οι γραμματεισ και οι φαρισαιοι* (3^{pe} add *οι*, 124. *των φαρισαιων* pro *κ. οι φ.*) *ιδοντεσ* (Ln [*και*] *ιδοντ.*) cum ACΓΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg (f q vg *et scribae et Phar. videntes*, a c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ *scribae autem et Phar. videntes* [a *cum vidissent*; ff$^{2.}$ *viderunt* sequente *et diceb.*]; e *scribae autem et farisaei dicebant* omissis *ιδοντεσ* etc) syr^{utr} arm go; item D (praegressis *οι και ηκολουθησαν αυτω*) *και οι γρ. και οι φαρ. και ειδαν* (sequente *και ελεγον*): quo modo confirmat singulorum coniunctionem quam ex ℵB etc edidimus | *οτι ησθιεν* cum ℵDL et (*quia manducaret*, c *quia manducabat*) c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ vg cop^{cod} syr^{p} aeth, item (ita Ln) B 33. 2^{pe} *οτι εσθιει*, et (*quia manducat*) b d ff$^{2.}$ syr^{sch} cop^{edd} et^{dz} ... ς Ti *αυτον εσθιοντα* (A *αυτον μετα – εσθιοντ. ελεγον*) cum ACW^{c}ΓΔΠ unc^{9} al pler a f q go | *τελω. και αμαρτ.* cum ℵACL$^{corr^{1}}$W^{c}ΓΔΠ unc^{9} al fere omn f ff$^{2.}$ vg^{ed} et emm ing al sax syr^{utr} cop^{edd} arm go ... Ln Ti *αμαρτ. και* (B^{2}D 33. add *των*) *τελωνων* cum BDL 33. 2^{pe} a b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q am mt tol cop^{cod} aeth (:: vide paullo post; utroque loco idem scripsisse Mc videtur) ... 28. 69. 53^{ev} syr^{hr} om *κ. αμαρτωλ.* | *οτι* cum BL 33. 102. 108. 246* ... ς Ln *τι οτι* cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler (Schu „*τι οτι* non dixit Mc, sed Lc saepe") ... ℵD *δια τι* (:: idem *οτι* interrogativum infra 9, 11 et 28; cf et. Barn^{7} et^{8} et^{10}) | *τελω. κ.* (B add *των*) *αμαρτ.* cum ℵABCLΓΔΠ unc^{8} (U nil nisi *τελω.*) al omn^{vid} it (exc a) vg cop syr^{utr} arm go ... Ln Ti *αμαρτ. κ. των* (Ti om) *τελω.* cum D a aeth (B ex errore huc tractus vdtr) | *εσθιει και πινει* (G *εσθιειτε κ. πινειτε*, 124. syr^{hr} arm^{zoh} *εσθιετε κ. πινετε* :: ut Lc) cum ACEF(G)HK LMSUVΓΔΠ al pler c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l q vg syr^{utr} cop (ante *μετα* pon) arm^{edd} aeth (*εσθι. μετ. τ. αμ. κ. τ. τε. και πινει*) go Aug$^{cons\ 2,61}$ (allato textu et Mt^{l} et Mc^{l} addit: „praetermissum est ergo a Mt quod iste addidit, *et bibit*") ... ℵBD 102. 235. 271. a b e ff$^{2.}$ om *και πινει* (:: ut Mt), hinc Ln [*κ. πι.*]. Praeterea ℵCLΔ 69. al plus^{10} c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l (non item a b e ff$^{2.}$ q) vg (et. am ing al, sed non emm erl iac al) cop aeth arr pers sax (non item syr^{utr} go) add (sed c aeth ante *εσθιει*, c ante *μετα*, cop^{cod} *εσθ. κ. πι. ο διδ. υμ. μετα* etc.) *ο διδασκαλοσ υμων* :: e Mt

17. *αυτοισ*: D 1. 209. a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q (non item e f g$^{2.}$ vg) om | *ου*: BΔ *οτι ου* | *ιατρου* (Π *του ιατρ.*): a b q *ιατρων* (uti ℵ in Mt), habent enim: *non egent fortes* (a *sani*) *medicos* | *αλλ* cum ℵACDLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... B^{ben} *αλλα* | *ουκ* cum ℵABDΓΔΠ unc^{9} al pler a b e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q cop^{cod} syr^{utr} arm aeth go ... CL al plus^{5} c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg cop^{edd} *ου γαρ* :: ut Mt | *αλλα* (ℵ 1. al pauc *αλλ*) *αμαρτ.* cum ℵABDKLΔΠ al plus^{40} b e f ff$^{2.}$

18–22 Mt 9, 14–17 Lc 5, 33–39

18 *Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύοντες. καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν;* 19 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστὶν νηστεύειν; ὅσον χρόνον ἔχουσιν τὸν νυμφίον μετ' αὐτῶν, οὐ δύνανται νηστεύειν.* 20 *ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.* 21 *Οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους*

$g^{2\cdot}$ i l q vg cop syr^{utr} arm aeth perss go $catt^{comm}$ $Aug^{cons\,2,61}$ (postquam de Mt et Mc dixit pergit: „Lucas autem cum dixisset: *non veni vocare iustos sed peccatores*, addidit: *in paenitentiam*) ... ς (= Gb Sz) add *εισ μετανοιαν* cum cr unc^{8} al pl a c $ff^{1\cdot}$ $g^{1\cdot}$ $catt^{txt}$ :: ut Lc; cf et. ad Mt

18. *ιωαννου* bis: B *-ανου* | *οι φαρισαιοι* cum ℵABCDKMΠ al^{25} fere b c e f $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ i q vg cop $syr^{p\,txt}$ arm go sax $Aug^{cons\,2,63}$ ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb′) *οι των φαρισαιων* cum EFGHLSUVΓΔ 1. 33. al longe pl a $ff^{1\cdot}$ $g^{1\cdot}$ l syr^{sch} $et^{p\,mg}$ aeth | *και οι μαθηται των φαρ.* cum ℵBC*L 33. 2^{pe} e $syr^{p\,mg}$ aeth ... ς Ln κ. *οι* (Δ al pauc om) *των φαρ.* c. C^{2}DΓΔΠ unc^{9} al pler c $ff^{1\cdot}$ $g^{1\cdot}$ q vg (b *discip. Pharisaeorum et Iohannis*) syr^{sch} et p txt cop^{schw} et^{dz} ... 433. al pauc a f $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ cop^{wi} et^{cod} arm go *και οι φαρισαιοι* ... A plane om | *οι δε σοι μαθ.* cum ACDE^{2}LΓΠ unc^{8} al pler, et ℵB*Δ 28. al pauc c (*disc. autem tui*) *οι δε μαθ. σου* (Δ *σου μαθ.*), item it vg cop syr^{utr} etc ... B 102. 127. 2^{pe} sax om *μαθηται* :: cf Mt et Lc

19. o $\overline{\text{ις}}$: D 28. b i q om | *του νυμφωνοσ* (b $ff^{2\cdot}$ vg *nuptiarum*): a c e f $ff^{1\cdot}$ $g^{1.2\cdot}$ i l q *sponsi*, item go aeth. Cf $Aug^{cons\,2,63}$ „similiter Mt et Mc, nisi quod Mc *filios nuptiarum* appellavit, quos ille *sponsi*: quod ad rem nihil interest". Nimirum pendet a Latinis edd. | *οσον χρονον - νηστευειν*: DΘ 1. 33. 118. 209. 225. 235. 248. a b e $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ i (non item c f $ff^{1\cdot}$ $g^{2\cdot}$ l q vg) syr^{sch} (sed addit *nequaquam*) aeth ar^{p} $pers^{p}$ om, hinc Gb^{o} | *εχουσ. τ. νυμφ.* (124. e τ. *νυμφ.* post *μ. αυτ.*) *μ. αυτ.* (*μετ αυτ.* cum ℵBC 124., L al *μεθ εαυτ.* ita Ln) cum ℵBCL 28. 124. 131. c (cop^{wi} et^{dz} *quando sponsus cum iis*; contra cop^{sch} *quo est cum iis sponsus*) ... ς *μεθ εαυτων εχουσι τον νυμφ.* cum AΓΔΠ unc^{8} al pler (e^{ser} al? *μετ αυτων*) f $ff^{1\cdot}$ $g^{2\cdot}$ vg (*habent sec. spons.*) syr^{p} arm go

20. *απαρθη*: c 13. 28 64. 69. 124. 346. *αρθη* | *νηστευσουσιν* (E* *-σωσιν*) cum ℵABCD^{2}LΓΔ unc^{7} etc: D*FΠ 1. al^{6} go *νηστευουσιν* | *εν εκειν τη ημερα* cum ℵABCDKLΔΠ* al $plus^{30}$ $ff^{2\cdot}$ i l q arm syr^{utr} arm aeth go ... ς (= Gb Sz) *εν εκειναισ ταισ ημεραισ* cum ΓΠ^{2} unc^{8} al longe pl a b c e f $ff^{1\cdot}$ $g^{1.2\cdot}$ vg cop :: ut Lc

21. *ουδεισ* cum ℵABCKLΘΔ 1. 13. 33. 69. al^{50} fere b e f i q vg cop^{schw} et^{cod} syr^{utr} arm go ... DGM 28. al^{6} a c $ff^{2\cdot}$ $syr^{p\,mg}$ add *δε*, item 75^{**} $g^{2\cdot}$ mm mt cop^{wi} et^{dz} *γαρ* ... ς (= Gb Sz) *και ουδεισ* cum EFHUVΓΠ al pl aeth | E* *επιβαλημα* | *ρακουσ* cum ℵBCEKLUVΔ al certe pl ... Ln

ἀγνάφου ἐπιράπτει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.
22 καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήξει ὁ οἶνος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί.

ρακκους cum ADFGHMΓΠ 33. 69. al mu | αγναφου (al pauc αχναφ.): EFGLΔ al pauc -φους | επιραπτει cum ℵAB*CEFGHLVΠ 1. 69. 124. al mu ... ς Ln επιρραπτ. cum B²KMUΓ al longe pl ... D επισυνραπτει | επι ιματιον παλαιον cum ℵBCDL 33. ... ς επι (13. 69. 124. al pauc om) ιματιω παλαιω (:: ut Mt) cum AΓΔΠ unc⁹ al fere omn | μη: KΔΠ* 28. 33. 346. al²⁰ fere μηγε :: ut Lc | αιρει: Η αρει | το (ℵ om) πληρωμ. απ αυτου (B αφ εαυτ.) cum ℵBL 1. 131. 209. 235. 300. 435. 8ᵖᵉ al pauc go, item AKΔΠ* 33. al²⁰ fere l (*tollit ab eo multitudinem nova plagula*) syrᵖ (?) ... D 13. 28. 69. 124. (2ᵖᵉ) a b e f ff²· g²· i q vg (syrᵖ ap White: *alioquin aufert suppl. novum ex veteri*) (cop *novum aufert supplementum veteris*) nil nisi το πληρωμα sed pergunt (item syrˢᶜʰ arm praegresso το πληρ. αυτου) το καινον απο του παλαιου (2ᵖᵉ το πληρ. αυτο το και. απο etc) (c nil nisi *tollit supplementum veteri*) ... ς το πληρωμα αυτου (Gb⁰⁰ αυτου ex D etc facta coniectura) c. CΓΠ² unc⁸ al longe pl aeth (vide et. syrˢᶜʰ et arm) :: ut Mt | καινον: Η κοινον | και χειρον (D -ρων) σχι. γινεται: L om

22. παλαιους: a b c (non item rell vg) add *sed in novos* | μη: CLM² al pauc μηγε :: ut Mt et Lc | ρηξει cum ℵBCDL 33. (al ?) b ff¹· g¹· i q (ipse* ex *dirumpit* restituit *-pet*) (a *rumpentur utres* pro ρηξ. ο οιν. τ. ασκ.) vg (et. am gat mm mt) ... ς Ti ρησσει cum AΓΔΠ unc⁹ al fere omn c e ff²· q* fu emm ing erl inc cop syrᵖ arm aeth (f *ne dirumpat* etc, item syrˢᶜʰ go) :: potest ρηξει ex Lc illatum videri; at et. ap Lc lectio inter ρηξει et ρησσει fluctuat, nostro vero loco ρησσει propter sqq aptius videri debebat. Accedit quod iidem ℵBCDL recte ο οιν. sine ο νεος tuentur ex Lc adsumpto. Hinc nimis ex arbitrio ρηξει antiquissimorum testium propter Lcae locum geminum a Mt arcetur. | ο οινος (Gb⁰⁰) cum ℵBC*DL 13. 69. 242. 258. 301* bˢᵉʳ alᵖᵉ c ff¹·²· g¹·²· i l q (b om *vinum*, item a, de quo iam ante) vg cop syrˢᶜʰ arm persᵂ ... ς add ο νεος cum AC²ΓΔΠ unc⁹ al pler e (*vinum novum utres veteres*) f gat syrᵖ aeth go :: e Lc | απολλυται (L 102. εχχειται) και οι ασκοι cum BL 102. cop (*et vinum perditur cum utribus*); similiter D a b e ff²· i και οι ασκ. απολουνται ... ς Ln εκχειται και οι ασκοι απολουνται (124. -λλυνται) cum ℵACΓΔΠ unc⁹ al pler c f ff¹· g¹·²· q vg (ff¹· am *effunditur*, c f g¹· q vgᵉᵈ etᵉᵈᵈ pler *effundetur*) syrᵖ arm aeth go (syrˢᶜʰ *et utres pereunt et vinum effunditur*) | και οι ασκοι (vide ante) sine additam cum D a b ff²· i ... ℵ*B 102. nil add nisi αλλα οινον νεον εις ασκους καινους (:: hunc in modum additamentum Lucae huc adscribi coeptum est), item ς Ln αλλα (H²MΔ 1. al mu αλλ) οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον (e f cop aeth go *mittunt* i. e. βαλλουσιν ap Mt) cum ℵ²ACLΓΔΠ unc⁹ al fere omn c e f ff¹· g¹·²· q vg cop syrᵘᵗʳ arm aeth go. Praeterea 118ᵐᵍ 36ᵉᵛ e f g¹· gat mm mt aethᵉᵈᵈ² sax add etiam

23–28 Lc 6, 1–5 Mt 12, 1–8

23 [24. 2] *Καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν παραπορεύεσθαι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν τίλ-*

Ex 20, 10 *λοντες τοὺς στάχυας.* 24 *καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· ἴδε τί*

1 Sam 21, 6 *ποιοῦσιν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν;* 25 *καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐδέ-*
ποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυείδ, ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν

Lev 24, 9 *αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;* 26 *πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ*

---

* *και αμφοτεροι συντηρουνται* (:: ad totum locum tantopere corrumpendum fecerunt et Lc et Mt)

23. *εγενετο*: D 13. 69. 124. 346. a ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q (non item b c e f) vg add (13. 69. 124. praem, item 346?) *παλιν* (Schu „recte ap Mc") | *αυτον* h. l. cum ℵBDUΔ 69. a ff$^{2.}$ mt (hi tres *cum sabbatis ambulare*; sed itpler vg *cum sabbatis ambularet* vel similiter) ... ς Ti post *παραπορ.* (c *διαπορ.*) cum ACLΓΠ unc^{7} al fere omn | *παραπορευεσθ.* cum ℵAL ΓΔΠ unc^{9} al longe pler (itpler vg *ambulare* [*-ret*], c e ff$^{2.}$ *transire* [*ret*]) ... Ln *διαπορευεσθ.* (:: ut Lc) cum BCD; 13. 69. 124. *πορευεσθ.* | *εν* (CLΔ al plus^{25} it [et. d] vg om :: ut Mt, hinc Gb^{00}) *σαββατ.* h. l. cum ℵBCDLΔ a ff$^{2.}$ mt ... ς Ti post *παραπορ. αυτον* (*α. π.*) cum AEGHMSU Vγ al longe pler; Κ$^{\Pi}$ 265. post *δια τ. σπορ.* | *και οι μαθ. αυτ.* (D^{gr} 435. ff$^{2.}$ arm om) *ηρξαντ.* cum ℵBCDL 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2pe it (c e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ *οι δε μαθ.*, f q *iter facientes coeperunt*) vg cop arm aeth ... ς Ti *και ηρξαντ. οι μαθ. αυτ.* c. ΑΓΔΠ unc^{8} (deficit F) al pler syrp (syrsch non exprim *ηρξαντο*) go sl | *οδον ποιειν* (cum ℵACLΓΔΠ unc^{6} al omnvid ... Ln *οδοποιειν* cum BGH) *τιλλοντες*: 13. 69. 124. 346. *οδοιπορουντες τιλλοντες* (346. *-λλειν*), item a f q arm go *iter facientes vellere*, ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg *progredi* (l am fu ing san emm iac erl *praegr.*) *et vellere* .. D 26ev b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i nil nisi *τιλλειν* (sed c e ff$^{2.}$ arm add *και εσθιειν*, g$^{2.}$ *et manibus confricantes manducabant* :: e Mt et Lc) | *τους*: L om

24. *και οι*: D a b c e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i (sine dubio et. l) q vg *οι δε* | *αυτω*: D e i om | *ποιουσιν*: DM 1. 13. 28. 69. 124. 346. al^{6} it (exc e) gat (non item vg) syrhr aeth go (non item syrutr cop arm) add (sed varie pon) *οι μαθηται σου* :: cf Mt | *τοις σαββ.* (Δ 28. post *εξεστ.*, Δ ante *τι*) cum ℵABCDKMΔΠ al^{30} fere it vg . . ς (Gb^{00}) praem *εν* cum EGHLSUVΓ 28. al longe pl | *εξεστιν*: D a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (non item e f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ i q vg) add *αυτοις*

25. *και* pr sine additam c. ℵBCL 13. 28. 33. 69. 102. 124. 2pe b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l q vg cop^{h} ... ς add *αυτος*, Ln [*αυτ.*] cum ΑΓΔΠ unc^{8} al pler c (*ipse*) e (*ille*) syrp; D a add *αποκριθεις* (:: ut Lc), go syrsch arm aeth *o* $\overline{\text{ις}}$ | *λεγει* cum ℵCL 13. 28. 33. 69. 124. item (*ait*) b d f g$^{1.}$ i q vg cop^{schw} ... ς Ti *ελεγεν* cum ABΓΔΠ unc^{8} al pler, D^{gr} *ειπεν*, item *dixit* (a c e ff$^{2.}$) vel *dicebat* it^{i} cop^{wl} et^{dz} syrutr go | *δαυειδ*, Gb Sz *δαυιδ*, ς Gb$^{''}$ *δαβιδ*: cf ad Mt 1, 1 | *οι μετ αυτου* (it vg *qui cum eo erant*): D add *οντες*, Δ *ησαν*

26. *πως* cum ℵACLΓΔΠ unc^{8} al omn fere it (sed a *et*) vg et rell ... BD 102. om | *εισηλθεν*: B^{bent} (ex errore ut vdtr) *ηλθεν* | *του θεου*: C*

θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; 27 [25. 2] *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον·* 28 *ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.*

III.

1 *Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος* 1–6 Mt 12, 9–14 Lc 6, 6–11 *ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα·* 2 *καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ ἐν τοῖς*

---

om *του* | *επι αβιαθ.* (cum ℵBLΓ unc[8] al plus[70] go; ς Gb[0] add *του* cum ACΔΠ 1. 33. 69. al mu[vdtr]) *αρχιερεως* (Δ f go *ιερεως*): D 271. a b c ff[2·] i om :: ut Mt et Lc | D *προσθεσιεως* | *τους* (L *τοις*) *ιερεις* cum ℵBL ... Ln Ti *τοις ιερευσιν* cum ACDΓΔΠ unc[8] al omn[vid]; praeterea D 13. 33. 69. 124. 346. 7p[e] it[pl] (non item a ff[2·] i vg) cop[wi] arm aeth go Hier add (vel praem) *μονοις*:: e Mt (*τοις ιερ. μονοις*) et Lc (*μονους τους ιερεις*) | *και εδωκ. και* (D it vg arm al om) *τοις συν αυτω* (D al plus[10] *μετ αυτου*) *ουσιν* (2p[e] om): D 2p[e] a b c e g[1·] i arm post *εφαγεν* pon (:: ut Lc), 301. al[3] ff[2·] om (:: ut Mt)

27. 28. *και ελεγεν αυτοις* (b *dico autem vobis*) – *δια τ. σαββ.*[28] *ωστε* cum ℵABCL unc[11] rell f ff[1·] g[2·] q (b) vg cop rell (et. Eus[can], ponit haec enim canone 2, quo quae Mt Mc Lc communia habent continentur): D a c e ff[2·] i *λεγω δε υμειν, dico autem vobis quoniam* (d om *quon.*); g[1·] consentit cum his (excepto *quoniam*), sed de v. 27. *sabbatum propter homines* retinere dicitur :: cf Mt 12, 6 sqq et Lc 6, 5

27. *εγενετο*: 1. 131. 209. syr[sch] *εκτισθη* | *και ουχ* cum ℵBC*LΔ 33. ff[1·] g[1. 2·] l vg cop syr syr[p] c.[ob] aeth ... ς Ln Ti om *και* cum AC[3]ΓΠ unc[8] al fere omn b f (vide ante syr[p]) arm go

28. *σαββατου*: a add *et cum audissent qui ab eo erant, exierunt detinere eum; dicebant enim quia extitit mente* (:: i. e. 3, 21)

III. 1. *εισ συναγωγην* cum ℵB 102. ... ς Ln Ti *ε. την συναγ.* (:: ut Mt et Lc) cum ACDL unc[11] al fere omn | *και ην εκει* (Δ *εκ. ην*) cum unc omnib etc: b c e (praegressis his *et cum introisset in synagog.*, eodem haec modo i) *accessit* (b *venit*) *ad eum* (b *illum*) | *εξηραμμενην* (Γ al mu *-φαμενην*): D *ξηραν.* Etiam capitulum in A etc notatur: *περι του ξηραν εχοντοσ χειρα* | *χειρα*: G[mg] (in capitulo quod adnotatur) al pauc *-ραν* (item al pauc v. 3)

2. *παρετηρουν* cum ℵBC[3]LΓΠ unc[8] al pler ... Ln *παρετηρουντο* (:: ut Lc) cum AC*DΔ 1. 10. 67. 118. 238. 6p[e] | *ει*: M* pp[arh ser*] om | *εν τοισ σαββ.* cum ℵCDHM y[ser] cop ... ς Ln Ti om *εν* cum ABLΓΔΠ unc[6] al certe pler go (it vg, sed non exprimere solent, uti h. l. nec d exprimit; cf supra) *θεραπευει* (:: ut ex usu est Marci) cum ℵΔ 271. ... ς Ln Ti *-πευσει* cum ABCDL unc rell al fere omn (:: idem plerique in Lc

σάββασιν θεραπεύει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 3 *καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν ξηρὰν χεῖρα ἔχοντι· ἔγειρε εἰς τὸ μέσον.* 4 *καὶ λέγει αὐτοῖς· ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθὸν ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων.* 5 *καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συνλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.* 6 [26. 4] *καὶ ἐξελθόντες*

posuerunt pro -*πευει*) | *αυτον* sec (κΗ al pauc ante *θεραπ.* pon): D it vg go om | *κατηγορησωσιν* cum ℵABLΓΔΠ unc[8] al fere omn ... Ln Ti *κατηγορησουσιν* cum CD $\nu^{\text{caut ser}}$ (:: eandem formam DX al Mtthaeo intulerunt) | *αυτου*: D* *αυτον*

3. *τω ανθρωπω*: 1. c^{ser} f $ff^{2\cdot}$ add vel (ita f $ff^{2\cdot}$) praem o $\overline{\text{ις}}$ | *τω την ξηραν* (ΠL 102. 2^{pe} a cop aeth syr^{p} post *εχοντι*: ita Ln) *χειρα εχοντι* (L *εχον*, 33. *τω ξη. εχ. τ. χει.*) cum ℵBC*LΔ 33. 102. 2^{pe} a (*qui manum habebat aridam*) cop aeth syr^{p} ... ς Ti *τω εξηραμμενην* (D*Γ al mu -*ραμενην*, praeterea D 28. post *τ. χειρα* pon, item it^{pler} vg *habenti* [*qui habebat*] *manum aridam*; variant al pauc) *εχοντι* (EG -*ντα*) *την χειρα* cum (c^{3}?)(D)ΓΠ unc[8] al pler go (syr^{sch}) :: potest *ξηραν* ex ll. pp. pari iure ac *εξηραμμ.* ex v. 1 ortum credi, nisi testes ponderamus | *εγειρε* cum ℵABCDLΔΠ unc[8] (in his est F^{wets}) al pm ... ς (= Gb Sz) *εγειραι* c. UΓ al pl; al plus[10] *εγερθητι*. Praeterea D c e f arm aeth add *και* (e f arm om) *στηθει* (*sta*) :: e Lc | *εισ το μεσον* (et. d e f *in medium*): D^{gr} c *εν μεσω*, *in medio*

4. *λεγει* ($ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ vg *dicit*, *ait*): D a b c e f $g^{1\cdot}$ i q *ειπεν*, *dixit* | *αυτοισ* (e $g^{2\cdot}$ vg): D a b c f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ i q *προσ αυτουσ* | *εξεστιν* ($g^{1\cdot 2\cdot}$ harl* gat mt *si licet*): E* (sed ipse* vdtr correxisse) 1. 118. 131. al[5] praem *τι* | *τοισ σαββ.* cum ℵBCLΓΔΠ unc[7] al pler (it vg, vide ante) ... ΑDE al[10] cop go *εν τ. σαββ.* | *αγαθον* (D *τι αγαθ.*) *ποιησαι* cum ℵD e (*bonum aliquid facere*) item b d $g^{1\cdot}$ *aliquid bene facere* ... ς Ln Ti *αγαθοποιησαι* (:: hoc ap Lc non fluct) cum ABCLΓΔΠ unc rell al omn^{vid}, item *benefacere* it^{pl} vg | *σωσαι*: D 28. 124. add *μαλλον* | *αποκτειναι* cum ℵABCDΓΠ unc[8] (item Δ ipsa prima manu suprascriptum habet „aut *αποκτειναι*“) al longe pl cop syr^{p} aeth ... LΔ* 1. 22. 124. 209. al[15] Vict^{ant} (in utraq cat, sed^{lib}: *ωστε και τω ομματι αυτουσ επισπασασθαι ει εξεστιν εν σαββατω θεραπευειν, ψυχ. σωσαι η απολεσαι*) *απολεσαι*, item *perdere* it vg syr^{sch} arm go :: e Lc | *εσιωπων* (it^{pl} vg *tacebant*): L a $g^{1\cdot}$ q *εσιωπισαν* (*tacuerunt*)

5. *συνλυπουμ.* cum ℵB*CDΔ etc (L *συλυπουμ.*) ... ς Ln *συλλυπουμ.* cum AB[2]EGHKMSUVΓΠ al certe pler | *πωρωσει* (Γ $\text{h}^{\text{harl ser}}$ *πορρωσει*): 17. 20. *πηρωσει*, item *caecitatem* (-*te*) a b e f $g^{1\cdot}$ l q vg arm aeth; c $ff^{2\cdot}$ i *νεκρωσει* (*super emortua illorum corda* [i *cord. eorum*, d *cordis eorum*]) | *λεγει* (L 2^{pe} *ελεγεν*, c d f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ q *dixit*) *τ. ανθρωπω*: M (sed ipse*) supplet in mg | *τ. χειρα* (P -*ραν*) cum BEMSUVΓ 102. 126. al plus[30] ... ς Ln add *σου* (:: at ita et Mt et Lc) cum ℵACDGHKLΓΔΠ al pl (al pauc praem) it vg cop syr^{utr} rell | *απεκατεσταθη* (Gb″ Sz) cum ℵABLΓΔΠ[2]

οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺς μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν συμβούλιον ἐποίησαν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν θάλασσαν, [27.1] καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἠκολούθησαν, 8 καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς

7 ss Mt 12, 15 Lc 12, 17—19

---

unc[9] al plus[60], item c 6p[c] απεκατεστη (c -ε- potius quam -ο- vdtr) ... ς αποκατεσταθη cum Dπ* 1. al sat mu[vdtr] | η χειρ αυτου (haec om 237. 238; D ff[2·] i add ευθεως, item g[1·] praem ante manus, g[2·] ante restituta est) sine additam cum ℵABC*DKPΔΠ al[20] fere e f ff[2·] g[1·] i q vg go cop syr[utr] arm aeth arr perss ... ς (= Gb Sz) add υγιης (131. a b c g[2·] syr[hr] om) ως η αλλη cum c[3]LΓ unc[8] al pler (it[4] syr[hr]) :: e Mt; cf et. ad Lc

6. και εξελθοντες (et. a e ff[2·] i): D b c f g[1·2·] q vg εξελθ. δε | ευθυς cum ℵBCΔ 33. et ς Ln ευθεως cum AΓΠ unc[9] al pler, item f vg syr[sch] go (et 2p[c] a e ante εξελθ., l cop arm ante οι φαρισ., 106. syr[p] post ηρωδι.) ... DL al[5] b c ff[2·] g[1·2·] i q mt aeth om | συμβ. (et, ℵB): D συνβ. | εποιησαν cum ℵCΔ 238. 2p[e] y[scr] al[4 scr] cop[wi] et[dz] Thphyl (a exierunt – facientes; D[gr] ποιουντες rell non mutatis), et ς Ln Ti εποιουν cum AΓΠ unc[9] al pler it[pler] vg (faciebant, q iniebant), item arm go ... BL 13. 28. 69. 124. 346. cop[schw] (ex[cod !]) εδιδουν (syrr utram lectionem reddant ambigitur; [sch] consilium ceperunt, [whit] cons. faciebant) :: hoc uno loco συμβ. ποιειν, nisi quod 15, 1 lectio inter ετοιμασαντες et ποιησαντ. fluctuat, nec magis συμβ. διδοναι alibi. Mt ubique συμβ. λαβειν.

7. και ο ις (et. g[2·] am fu emm erl ing mt san sax): D a b c e f ff[1·2·] g[1·] i q vg[ed] ο δε ις | μετα τ. μαθ. αυτ. ανεχωρ. cum ℵBCDLΔ al[10] a ff[1·2·] g[1·2·] i vg cop syr[sch] arm pers[p] ... ς (= Gb) ανεχωρ. μετ. τ. μαθ. αυτ. cum AΓΠ unc[9] al pler b c e f q go syr[p] pers[w] | εις cum DHP 131. 209. 238. y[scr] z[scr] al[20] Thphyl (it vg ad utrique lectioni convenit) ... ς (= Gb) προς cum ℵABCLΓΔΠ unc[8] al pler (Schu „προς tuetur, εις repudiat evglstae usus, cf 2, 13. 4, 1. 7, 31“); item 13. 28. 69. 124. παρα :: cf ad 2, 13 et 7, 31. | πολυ πληθος: D πολυς οχλος, item it vg multa turba (a turb. magna) | ηκολουθησαν cum ℵCEFHK*UVΔ al pl ff[1·] cop[schw] go ... Gb″ Ln -θησεν cum ΑΒGK[2]LMPSΓΠ al[40] fere f g[1·2·] vg cop[wi] Vict[ant] (ap Poss) ... D 28. 124. a b c e ff[2·] i q cop[dz] om (sed de b c vide ad ηλθ. πρ. αυτ.). Praeterea ς (Gb[00]) add αυτω, Ln [α.] cum AΓΠ unc[9] (et Δ αυτον) al pler (388. τω ιω) f ff[1·] g[1·2·] vg go syr[utr] arm aeth: at non add cum ℵBCL 102. al[5] fere cop (item D etc) | ηκολουθ. post ιουδ. posuimus cum ℵCΔ 238. it (i. e. f ff[1·] g[1·2·] l) vg ... ς Ln Ti post γαλιλαιας c. ABLPΓΠ unc[9] al pler cop syr[utr] go (116. aeth ar[p] ante απο τ. γαλι.) | και (69. 388. om) απο (D a c e f ff[1·2·] g[1·2·] i l vg om; b q a iudaea et galilaea) της (16. 28. 124. om απ. της) ιουδαιας: 1. 131. 209. post ιεροσολ., 235. 271. plane om

8. και (al[4] am om, non item fu ing emm san) απο (al[7] cat[ox comm] om) prim loc | και απο (D[gr] cop[wi] om) της (33. om α. τ.) ιδουμαιας (haec suppl ℵ[c]): ℵ* 118. 258. c[scr] e ff[2·] arm om (item qui και απ. τ. ιουδ.

Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ἀκούοντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. 9 καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ
Mc 12, 15 τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν· 10 πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι εἶχον μάστιγας.
Lc 4, 41 11 καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν, προσέπιπτον αὐτῷ [28. 8] καὶ ἔκραζον λέγοντες ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς

---

huc transp 1. 131. 209.) | και περαν: D^{gr} και οι περαν (item n^{scr*} post κ. περ. τ. ιορδ. add και οι περ. τ. ιορδ.), item f *et qui erant trans iordanem* (pergens *et circa tyrum et sid.*) | και (א* om, ^{c}suppl) περι (c e ff^{2}· *et de circa*, ut antea g^{2}· *et de trans iordanem*) cum א*et^{c}BCLΔ b c d e (f vide ante) ff^{2}· i q (item ff^{1}· g^{2}· ?) syr^{sch} aeth cat$^{ox\ comm}$ ... ς Ti και οι περι, Ln και [οι] περι cum ADΘ^{gr}ΠΓΠ unc^{9} al omn^{vid} a g^{1}· (l^{vid}) vg syr^{p} arm go (cop *atque etiam turba multa ex his quae Tyro et Sidoni*) | και σιδωνα: D^{gr} και οι περι σιδ., d *et circa sidonem* | ακουοντες (*audientes*) cum ΝΒΔ 1. 13. 69. 118. 124. 209. 346. 2^{pe} b c d e f ff$^{1.2}$· g$^{1.2}$· i l q vg cop aeth go ... ς ακουσαντες cum ACDΘ^{gr}LΠΓΠ unc^{9} al pler a (sed transfert ad v. 7: *et cum audisset turba magna a Galil.*) syr^{utr} arm catt^{txt} et^{ox} et.^{com} | οσα cum ΝABLΠΓΔΠ unc^{9} al pler item (*quanta*) b c e f q syr^{utr} arm aeth go ... CD 28. 6^{pe} ἅ, item *quae* a d g^{1}· i vg cop | εποιει cum ΝACDΠΓΔΠ unc^{9} al fere omn (al^{3} εποιησεν), item *faciebat* it vg cop syr^{utr} go etc ... BL ποιει | ηλθον (D -θαν, U -θεν) προς αυτον: b c *sequebantur illum* (c *eum*) et quidem ante *audientes quanta faciebat*. Similiter e (pro ακουοντες etc) *qui venerant audientes quanta faciebat ut viderent eum*

9. ειπεν: F al$^{2\,scr}$ ειπον | πλοιαριον cum ΝACDLP unc rell al omn^{vid} vv omn ... B πλοιαρια | προσκαρτερη: F 69. al aliq -ρει | αυτον: D a ff^{2}· i add πολλοι (*multi*, ff^{2}· *multitudo*), item 13. 28. 69. 124. 346. οι οχλοι

10. εθεραπευσιν (d ff^{2}· syr^{p} *sanavit*): ΚΠ e^{scr} w^{scr} εθεραπευεν, item *curabat*, *sanabat* a b c e f ff^{1}· g$^{1.2}$· i q vg cop (sed cop^{dz} *sanabant*) syr^{sch} | αυτω: D *in* αυτω (it vg *inruerent in eum*) | αυτον: F 69. 124. αυτω | αψωνται (Η al pauc -ονται): ΚΥΠ w^{scr} al pauc απτωνται

10. 11. οσοι: A 28. f syr^{sch} go sax και οσοι, item am mt vg$^{edd\,al}$ οσοι δε : hi omnes οσοι etc cum seqq coniungunt | και τα (D 13. 69. 124. om) πνευμ. τα (D 13. 69. 124. om) ακαθαρτα: f mm mt *spiritus immundos*, item go sax ; e *haberent plagas habentes sed et spiritos immundos*

11. οταν: D^{gr} οταν ουν (contra d *et spir. immundi cum videret* [corrige -*rent*] *illum*) | εθεωρουν cum ΝBCDGLΔ 13. 33. 69. 124. 238. 346. al^{10} fere ... ς εθεωρει (FΗ -ρη) cum AΓΠ unc^{8} al pler catt | προσεπιπτον (B -πταν) cum ΝA(B)CDFGKLMΠΓΔΠ al plus^{50} catt$^{pos\ s}$ et^{ox} (Gb″) ... ς προσεπιπτιν cum EΗSUV al pl cat^{mosq} | αυτω: Γ αυτον | εκραζον (Gb″) cum ΝABCDFGKLΠΓΔΠ al plus^{50} (al aliq εκραυγαζον) ... ς εκραζε cum EΗMSUV al pl catt | λεγοντες cum ΝDK 61. 69. 48^{ov} sem 10^{po} h$^{harl\ scr*}$ ... ς Ln Ti λεγοντα cum ABCLΠΓΔΠ unc^{8} al pler | οτι (et. f q

τοῦ θεοῦ. 12 *καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν* Mt 12, 16
ποιῶσιν.

13 [29. 2] *Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθε-* 13–19
λεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. 14 *καὶ ἐποίησεν δώδεκα* Lc 6, 12–16
ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν 15 *καὶ* Mc 10, 1–1
ἔχειν ἐξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. 16 [30. 2] *καὶ ἐποίησεν τοὺς*
δώδεκα, καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον· 17 *καὶ Ἰάκωβον*

---

syrP arm go): D itpler vg cop syrsch aeth om | *συ ει*: CMP 16. 121. syrP c.* add o $\overline{\chi\varsigma}$ (69. o *θεοσ*, pergens *υιοσ τ. θε.*)

12. *αυτον φανερον* cum ℵBCDgr Δ 1. 13. 33. 69. 124. 209. 346. al muvid catmosq, item *ne eum palam facerent* a, *ne eum manifestarent* b e ff2· q ... Gb Sz *φανερ. αυτον* (:: ut Mt) cum ALPΓΠ unc9 al plus60 cattox etPposs, item (*manifestarent illum*) c d f g1·2· i | *ποιωσιν* cum B2DKLΠ* 13. 42. 69. 72. 124. 346. ... ς Ln *ποιησωσι* (:: ut Mt; cf et. ad 6, 41) cum ℵAB*CΓΔΠ2 unc8 al pler catt. Praeterea c 2pe** wser** a add *οτι ηδεισαν τον* $\overline{\chi\nu}$ *αυτον* (2pe *αυτ.* $\overline{\chi\nu}$, a *eum christum*) *ειναι*, item b g1·2· q *quoniam scicbant eum*, ff2· *sciebant enim eum*, hinc Ln add [*οτι ηδ. τ.* $\overline{\chi\nu}$ *αυτ. ειν.*] :: cf Mc 1, 34 Lc 4, 41

13. *αναβαινει*: P 1. 209. al pauc *ανεβη* | *ηθελεν*: 13. 69. 124. 346. al *ηθελησεν* | *και* (ita et. it vg cop syrutr go etc: ℵC*et2Δ *οι δε*) *απηλθον* cum A2BΓΠ unc9 (item ℵCΔ) al fere omn; item D al pauc it vg go κ. *ηλθον* ... A*L *και απηλθεν*

14. *δωδεκα* (271. *δεκαδυο*, D a c i l vg Aug post *ινα ωσιν*, Δ post *μετ αυτου*) cum AC2DLPΓΠ unc9 al pler it vg syrsch etP txt arm go ... ℵB C*vidΔ 13. 28. 69. 124. 238. 346. cop syrP mg aeth arP add *ουσ και αποστολουσ ωνομασεν* (:: e Lc 6, 31) | *και ινα* (B 102. 48ev om) *αποστελλη* (D*F *-στειλη*, ℵHUΓ al mu *-στειλει*) *αυτ. κηρυσσειν* (D b e f ff1·2· g1· i q arm mt sax add *το ευαγγελιον*): c g2· gat mm om (sed vide ad v. 15)

15. *και εχειν* (et. a e q): D b c f ff2· g1·2· i l vg aeth arr *και εδωκεν αυτοισ* | *εξουσιαν* cum ℵBC*LΔ 102. cop ... ς Ln add *θεραπευειν τασ νοσουσ και* cum AC2DPΓΠ unc9 al fere omn it vg syrutr copman recent arm go (:: e Mt 10, 1) | *τα δαιμονια*: a c e g2· gat mm tol add *et ut* (a c om) *circuecuntes* (*circumeuntes*, a *circumirent*) *praedicàrent* (a *praedicantes*) *evangelium*

16. *και εποιησ. τουσ δωδ.* cum ℵBC*Δ aethcod m ... ς Ln Ti om cum AC2 DLPΓΠ unc9 al pler it vg cop syrutr arm aethedd go ... 13. 69. 124. 346. istorum loco add *πρωτον σιμωνα* | *και επεθηκεν*: 33. 238. aeth add *αυτοισ ονοματα* | *ονομα* (33. om) *τω σιμωνι* cum ℵBCLΔ 102. yser al5 c e cop arm Victant in catPposs (*ονομα τω σιμ. ονομα πετρον* catox) ... ς Ln *τω* (D om) *σιμωνι ονομα* cum A(D)PΓΠ unc9 al pler itpler vg syrutr go | *πετρον*: Δ *πετροσ*, item *petrus* b e d f ff1· g1· i vg (contra *petrum* a c ff2· g2· q mm mt)

17. *και ιακωβον τον*: D *και τον ιακωβον*

τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανηργές, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς· 18 *καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἁλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν Καναναῖον* 19 *καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.*

31. 10 *Καὶ ἔρχεται εἰς οἶκον·* 20 *καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος,*

17. *και ιωαννην* (B *ιωαναν*) *τον*: D *και τον ιω. τον* | *του ιακ.* cum ℵBDE HLMPUVΓΠ (sed E *τουι* in litura habet) al pler ... Gb^{0} *του* cum CKSΔ 1. 13. 124. 238. 346. al plus^{15} ... G 28. 69. 271. al^{10} g$^{1.2.}$ *αυτου* ... AF al pauc *αυτου ιακωβου* | *ονοματα* cum ℵACLΓΔΠ unc rell al fere omn it vg cop syrP arm aeth go ... BDG^{gr} 28. 225. 271. syr^{sch} *ονομα* | *βοανηργες* cum ℵABCKLMΔ^{2}Π* 1. 33. 69. e^{ser} al pauc cop^{dz**} (Δ* vg^{edd} aliq *βοαναργες*); item D al pauc cop^{edd} *βοανεργησ* ... ς *βοανεργες* cum EFGHSUVΓΠ^{2} al pler cop^{dz*} (Iust$^{tr\ 106}$ *μετα του και αλλουσ δυο αδελφουσ, υιουσ ζεβεδαιου οντασ, μετωνομακεναι ονοματι του βοανεργες* [certe sic editum e edd (recentibus omnibus)] o *εστιν* etc). Cf Hier ad Mt 10, 4: *credendumque est eum* („*Thaddaeum*“ – „*qui a Lucae evglista Iudas Iacobi dicitur et alibi appellatur Lebaeus*“) *fuisse trinomium, sicut Simon Petrus et filii Zebedaei Boanerges ex firmitate et magnitudine fidei nominati sunt* .Idem vero in Dan. 1,8 (5,625) „*non ut plerique putant* Boanerges, *sed emendatius legitur* Benereem.“ | Pergunt e post *simoni petrum*, item b c post *fratrem iacobi* sic: *communiter autem vocavit* (c *convocavit*) *eos* (b *illos*) *boanerges, quod est* (e add *interpraetatum*) *fili tonitrui. erant autem hi* (c om) *simon et andreas, iacobus et iohannes* (e *-nnis*) etc.

18. *μαθθαιον* cum B*D (et alibi plerumque ℵ) ... ς *ματθ.* c. ℵAB^{2}CLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (13. 16. 69. 124. 346. 2^{pe} al pauc syrP ^{mg} add *τον τελωνην*:: e Mt) | *θαδδαιον* (ℵ *δαδδ.*, Δ* *δ ταδδ.* [suprascriptum habet *θ*, sed male super *δ* prius, quum super *τ* ponendum esset], item c f vg^{ed} ap Ln; g$^{2.}$ *tatheus*): D a b ff$^{2.}$ i q *λεββαιον* (edd^{aliq} ap Or$^{1,\ 376}$: vide ad 2,14 *εστω δε και λεβησ τελωνησ* etc), e om sed post *βαρθολ.* add *iudas* | *καναναιον* cum ℵBCDLΔ 33. 2^{pe} it vg cop (syr^{sch} *zelotem*) aeth pers^{p} (eadem forma in actis Thom. 1.) ... ς *κανανιτην* (Δ *-νειτην*) cum AΓΠ unc^{9} al fere omn syrP arm go

19. *ιουδαν*: D *ιουδασ* (item, in quibus v. 17 praecessit *erant autem* etc, b c e) | *ισκαριωθ* cum ℵBCLΔ 33. 2^{pe} h$^{harl\ scr}$ tol, item *σκαριωθ* D (a^{vid}) b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q ing mt (am san al *scariot*; c syr^{sch} *scariotha*, e *cariotha*, f *scariothen*) ... ς *ισκαριωτην* cum AΓΠ unc^{9} al longe pler vg^{ed} cop syrP go | *οσ και*: M ing emm vg$^{edd\ al}$ om *και* | *ερχεται* cum ℵ*BΓ al pauc b (*venit*; c om κ. *ερχ. ε. οικ.* propter *ομοιοτ.*, pergit enim *et venit iterum*) e i ff$^{2.}$ (hi tres *introivit*) cop^{wi} et^{dz} Vict^{ant} (in cat^{poss} et^{ox}) ... ς Ln Ti *ερχονται* cum ℵ^{c}CLΔΠ unc^{9} al longe pler d f (*venerunt*) ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} go al; item DG^{gr} cop^{schw} *εισερχονται*

20. *συνερχεται* (M *ερχεται*, item c: vide ante): Π* 52. 106. 126. al pauc

ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν. 21 καὶ ἀκούσαντες
οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.
22 [32.2] καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον 22—30 Mt 12, 24—32 Lc 11, 15 ss
ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει
τὰ δαιμόνια. 23 [33.2] καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς
ἔλεγεν αὐτοῖς· πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν; 24 καὶ
ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασι-
λεία ἐκείνη. 25 καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δυνήσεται ἡ
οἰκία ἐκείνη σταθῆναι. 26 καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτόν,

---

συνερχονται, al pauc *ερχονται* (ex his 52. 106. al pauc in sqq *οχλοι*, non item Π* 126. al) | *οχλοσ* cum ℵ*CEFGHKL*MSUVΓΠ al pler (1. 61. 131. al pauc aeth add *πολυσ*) cop^{dz} catt ... Ln Ti o *οχλ.* cum ℵ^{c} ABD L^{corr}Δ 209. 300. al^{10} fere cop^{edd} | *ωστε*: E*F al pauc *ωσ* (F οσ) | *αυτουσ*: D go om | *μητε* cum ℵCDEFGHMSVΓΠ^{2} al longe pl catt^{txt} et^{mosq} et.^{com} ... Ln Ti *μηδε* cum ABKLUΔΠ* 28. 33. 300. 346. al^{20} fere | *αρτον*: D^{gr} *αρτουσ*

21. *και ακουσ. οι παρ αυτου* (sic et. syr^{p} ^{mg} g^{r}, al pauc *μετ αυτου* vel *περι αυτου* vel *παρ αυτω*, l δ vg cop *sui*, syr^{utr} aeth al *cognati eius*, mm *discipuli*, gat *disc. sui*; de a vide supra ad 2, 28; aliter h. l.): D it^{pler} go *και οτε ηκουσαν περι αυτου οι γραμματεισ και οι λοιποι*, c d e f g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ i q *et cum audissent de eo scribae et ceteri* (e *scrib. et cet.* post *exierunt detinere eum*; c *pharisaei* pro *ceteri*), a b *quod ut audierunt de illo scribae et ceteri* | *εξεστη* (f g$^{2.}$ vg *in furorem versus est*, g$^{1.}$ *demens factus est*; a ad 2, 28 *exstitit mente*): D* *εξεσταται* (D^{2} *εξεσται*) *αυτουσ*, a b d ff$^{2.}$ i q *exentiat* (*exsentiat*) *eos*, 13. 69. *εξεσταται*, 346. *εξισταται*, al^{10} fere *εξεστι*, c e om *οτι εξεστ.* usque *καταβ. ελεγον* (c om et .*οτι* sq)

22. *οι απο* (et. b f ff$^{2.}$ q vg; de c e vide ante): H al plus^{5} a i praem *και* | *βεελζεβουλ* (cf ad Mt 10, 25; h. l. *βεελζεβουλ* et. ℵADHL, b *belzebul*, i *behelzebul*; g$^{2.}$ *beelzebup*): B *βεεζεβουλ*. Praeterea q sic: *quoniam beelz. habet principem daemoniorum et per eum eicit demonia.*

23. *ελιγεν* (33. *ειπεν*) *αυτοισ* (D 33. b om): D a ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i add o *κυριοσ ιησουσ* (et. aeth ante *εν παραβ.*), item U b c o *ιησουσ* (et ante *εν παραβ.* 2p^{o} al pauc syr^{sch} pers^{p}) | *εκβαλλειν*: D 69. al pauc *-αλειν*

24. *εαν*: L *αν*

25. *δυνησεται* cum ℵBCLΔ a g$^{1.}$ i fu ing emm mt tol item (qui et. v. 24 *poterit*) gat mm ... ς Ln *δυναται* cum ADΓΠ unc^{9} al omn^{vid} b c e f ff$^{2.}$ q vg (et. am) syr^{utr} go al (g$^{2.}$ om totum versum ut et. 68. al pauc, e om *η οικ. εκ.*) | *η οικ. εκ. σταθηναι* (sed BL al^{5} *στηναι*: sic Ti, D *εσταναι*) cum ℵCΔ c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q vg syr^{sch} item BDL al^{5} ... ς *σταθηναι* (KΠ al pauc *στηναι*) *η οικ. εκεινη* cum AEFGHMSUVΓ(KΠ) al pler a (b *stare non potest domus illa*) syr^{p} cop go

26. *ει*: D *εαν* | *ανεστη* (Γ *εστη*) *εφ εαυτον*: D a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q *σαταναν*

ἐμερίσθη, καὶ οὐ δύναται στῆναι ἀλλὰ τέλος ἔχει. 27 *ἀλλ' οὐ δύναται οὐδεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.* 28 [31. 2] *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασφημίαι, ὅσα ἂν βλασφημήσωσιν·* 29 *ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς*

εκβαλλει | *εμεριστη και ου* cum ℵ*C*vid Δ f g2· vg (hi Latini *dispertitus est et non*) item (*divisus est super se et non* g1·, *dividitur super regnum eius et non* ff2·) ff2· g1·. Similiter (certe enim *εμεριστη* vel *μεμερ.* non adnectunt prioribus, quamquam nec add *και* post dividendi verbum) D *μεμεριστται* (D* *-σθαι*) *εφ εαυτον· ου*, i q *dispertitus est super se, non*; c e *divisum est regnum illius, non* (vide post D); a b *dispertitus super* (b *in*) *se non* ... ς Ln Ti *και μεμεριστται, ου* cum AC2ΓΠ unc9 al omnvid syrutr cop go al, item ℵc BL *και εμεριστη* (sed ℵc add vel potius retinet h. l. *και*), *ου* (:: hunc in modum ista ad vv. 24 et 25 accommodata videntur; minus recte nostra lectio ex Mt 12, 26 derivari potest) | *στηναι* cum ℵBCL ... ς Ln *σταθηναι* cum ADΓΔΠ unc9 al omnvid. Praeterea D a b g1· i q add *η βασιλεια αυτου* | *τελος*: D *το τελος*

27. *αλλ* cum ℵBC*vidLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 131. 209. 346. cop arm syrp mg item (*nemo autem*) a d ff2· ... c2vidG aeth *και* ... ς Ln om cum ADΓΠ unc8 al pler itpl vg syrsch etp txt go | *ου δυνατ. ουδεισ* cum ℵBC*et**Δ al vix mu (cop *sed nulla potestas ut quisquam*) ... Gb Sz Ln *ουδεισ δυναται* cum ADLΓΠ unc9 al plus120 (item it vg syrutr arm go) | *εισ τ. οικ. του ισχυρ. εισελθων* (ℵ *εισελθ.* ante *εισ* pon) *τα σκευ. αυτου διαρπ.* cum ℵBCLΔ 33. 102. cop syrsch (hi duo *intrare in domum fortis et*) aeth ... ς Ln Ti *τα σκευη του ισχυρου εισελθων εισ τ. οικ. αυτου* (D al pauc it [exc f g2· l] vg om *αυτου*, G om *εισελθ. ε. τ. οικ. α.*, b c e *εισελθ. ε. τ. οικ.* post *διαρπ.*) cum AΓΠ unc8 (item DG) al pler it vg syrp arm go | *διαρπασει* cum ℵBCHLMSΔ al sat mu, Dgr *-παζει* ... Gb' *διαρπαση* cum AEFGKUVΓΠ al100 fere

28. *τοισ υι. των ανθρ.* (Δ 118. al *τοισ ανθρωποισ*) *τα αμαρτ.* (Gb'') cum ℵABCDLMcorrΔ 1. 28. 33. 118. 124. 131. yscr al10 fere a b g1· i l q vg cop (seddz singg transplib) arm ... ς *τα αμαρτ.* (F al haec om) *τοισ υι. των ανθρ.* (al *τοισ ανθρωποισ*) cum EGHKM*SUVΓΠ al pler syrp (sch transp singglib) go (f *omne peccatum dimittitur filiis hominum* etc; c *remitt. omnia pecc. et blasph. filiis hom.*, e *omnia pecc. remitt. et blasphemiliae filiis hom.*) | *και αι* c. ℵABCEFGHLΔ al25 fere cop ... ς (= Gb Sz) om *αι* cum DKMSUVΓΠ al longe pl (D*gr *βλασφημια*) | *οσα* (ℵ* *ὅσα ἄν*) cum ℵBDE*GHΔΠ* al10 fere (et. d *quaecumque*) ... ς *οσασ* c. ACEcorr (ipse*corr)FKLMSUVΓΠ2 al pler | *αν* cum ℵADEGHKMSUVΓΠ al pler ... Ti *εαν* cum BCFLΔ 33. yscr al pauc | *οσ. αν βλασφημησωσιν* (L *-σουσιν*): a b c e ff2· g1· i q (non item f l vg) Cypbis Ambrst om

29. *οσ δ αν* (it vg *qui autem*): D *οσ αν δε τισ* (d *si quis autem*) | *βλασφημησῃ*: Π 126. al pauc *-σει* | *εισ* pr (ita et. c d e f ff2· g1· 2·): Dgr a b

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ ἔνοχος ἔσται αἰωνίου ἁμαρτήματος. 30 *ὅτι ἔλεγον· πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.*

31 [35. 2] *Καὶ ἔρχεται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ* 31—35 Mt 12, 46—50 Lc 8, 19—21 *ἔξω στήκοντες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν καλοῦντες αὐτόν.* 32 *καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσίν σε.* 33 *καὶ*

---

i (Blanch. ex errore manifesto habet *in*) q om, item go arm | *εχει* (*habet* et. itpler am fu ing emm gat mt al): c vgcd copdz aeth Cyp *habebit* | *εισ τ. αιωνα* cum ℵABCLΓΔΠ uncº al pler c f g2· l vg cop syrutr go al (gat *neque in hoc seculo neque in futuro* :: e Mt): D 1. 22. 28. 209. 2pe a b e ff2· g1· q Ath1,566 Cypbis om, hinc Gb0 :: cf Mt | *αλλα* cum ℵADLΔ ... ς *αλλ* cum BCΓΠ uncº al certe pler Ath | *εσται* cum ℵDLΔ 33. 433. cscr zscr 48ev al pauc a c e f ff2· g1·2· l q vg arm aethvid Cyptest 314 ... ς Ln Ti *εστιν* cum ABCΓΠ uncº 1. 69. al pler b cop syrutr go Ath Cypcleric 18 | *αμαρτηματοσ* (Gb″ prob Schu) cum ℵBLΔ 28. 33. 2pe, et *αμαρτιασ* c*vidD 13. 69. 346. Ath; item *delicti* vel *peccati* it (exc f) vg (exc tol) cop arm go sax Cypbis Aug (item Ps-Athdispu 179 alludens *υπευθυνοσ γινεται αιωνιου αμαρτιασ*) ... ς *κρισεωσ* cum AC2ΓΠ uncº al pler f tol syrutr

30. *πνευμα* (Δ 28. al pauc praem οτι) *ακαθ. εχει* (c *αυτον εχει*, item aeth *possidet ipsum*): D 77. 235. *πνευμ. ακ. εχειν* (d *habere eum*), item a b c e ff2· g1· q (non item f ff1· g2· vg) *eum* vel *illum – habere*

31. *και ερχ.* cum ℵBCDGLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 124. 209. 2pe it vg cop syrsch go aeth (arm *ερχ.* omisso *και*) ... ς Ti *ερχ. ουν* cum AΓΠ uncº al pler syrp | *ερχεται* c. ℵDG 1. 118. 209. 2pe 7pe 8pe a b e ff2· g1·q ... Ln Ti *ερχονται* c. ABCLΓΔΠ uncº al pler c f vg cop syrutr go al Augcons 2,87 | *η μητ. αυτου* (1. 118. 209. om) *και οι αδ. αυτου* (a e l vg Aug om) cum ℵBCDGLΔ al10 fere it vg cop syrsch aeth go ... ς (= Gb Sz) Ti *οι αδελφ.* (Ti add *αυτου* cum AKΠ al20 fere) *και η μητ. αυτου* cum AΓΠ uncº al pler syrp :: ad reiiciendam lectionem antiquissimorum testium non satis valet ll. parallelorum ratio | *στηκοντεσ* cum BC*Δ 28 ... ℵ *σταντεσ*, C2vel3GL 1. 118. 124. 131. *εστηκοτεσ* (L *εστηκ. εξω* pro *και εξω στ.*) ... ς Ln *εστωτεσ* cum ADΓΠ uncº al pler | *καλουντ. αυτ.* cum ℵBCL 1. 13. 28. 69. 118. 124. 131. 209. 346. 2pe ... ς *φωνουντ. αυτ.* cum DΓΠ uncº al pler; Δ *ζητουντεσ αυτον* ... Δ (relicto spatio) a om, hinc Gb0

32. *εκαθητο*: Δ yscr al pauc *εκαθηντο* ... e *venerunt* | *περι αυτον οχλοσ* (Gb′) cum ℵCABCKLMΔΠ al50 fere b c d f ff1·2· g1·2· q (a *et turbae dixerunt ei* omissis rell) vg syrutr go ... ℵ* *προσ αυτον οχλοσ* (e *et venerunt ad eum turbae*), DGr *προσ τον οχλον* ... ς *οχλ. περι αυτ.* cum EFG HSUVΓ al pm aeth (cop arm) | *κ. λεγ.* cum ℵBCDLΔ 13. 69. 124. 346. b f ff1·2· g1·2· l q (item e *et dixerunt*) vg cop syrsch syrp mg cod aeth ... ς *ειπον δε* cum AΓΠ uncº al pler (e *et sedentes – dixerunt ei*, a vide ante) syrp go (arm) | *και αι αδελφαι σου* (et. Gb + Sz) cum ADEFHM

ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου;
34 *καὶ περιβλεψάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ καθημένους λέγει·*
ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 35 *ὃς ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα*
τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

IV.

1—9 Mt 13, 1—9 Lc 8, 4—8

1 [36. 2] *Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ*

ΒUVΓ 22. 124. 238. 299. 433. al[100] fere a b c f ff$^{2\cdot}$ l q syr$^{p\ mg}$ go sl ... ς om cum ℵBCGKLΔΠ 1. 13. 33. 69. al vix mu e ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg cop syr^{sch} aeth arm :: at ista desunt etiam in Mt et Lc, uti nec v. 31 nec 34 habentur

33. *και αποκριθεισ αυτοισ λεγει* (c *λεγ. αυτ.*) cum ℵBCLΔ vg cop syr^{p} (c g$^{1\cdot}$ ff$^{2\cdot}$ q *qui respondens dixit illis*, e *ille autem respondens dixit eis*) ... ς Ln *και απεκριθη αυτοισ λεγων* cum ADΓΠ unc^{9} al pler f (b *ad ille respondit et dixit*; a *et respondit illis*) ... 1. 13. 28. 69. al *απεκριθη* (69. *και απεκρ.*) *αυτοισ και λεγει*, 2^{pc} *απεκριθη αυτοισ λεγων*, 33. *και ειπεν αυτοισ*. Differunt al pauc | *και οι* (et. Gb′) cum ℵBCGLUVΔ 1. 2^{pc} al[50] fere a b g$^{1\cdot}$ l (al^{vid}) cop syr^{sch} (et^{p}?) ... ς Ti *η οι* (D om *οι*) cum Α(D)EFHKMSΓΠ al pl c (*aut qui sunt*) e f ff$^{2\cdot}$ arm aeth go syr^{p} (ap Whit) :: et. ap Mt *ἤ* a pluribus praebetur, poteratque aptius videri | *αδελφ. μου* cum ℵACLΓΔΠ unc^{9} al fere omn it (et. d) vg cop syr^{utr} go ... Ti om *μου* cum BDΘ$^{\Gamma}$ 102. arm (B etiam in Mt om)

34. Versum om (ob *ομοιοτελευτον*) 235. 271. al$^{4\,ser}$ g$^{2\cdot}$ | *και* cum ℵACD LΓΔΠ unc rell al omn fere it vg etc: B 102. om | *κυκλω* h. l. cum ℵBCLΔ cop, item Gb″ post *τουσ* cum D (sed om *περι αυτον*, cf Latt) 1. 13. 28. 69. 118. 124. 209. 346.; b c d f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q vg *eos* (d q om) *qui in circuitu eius* (b om) *sedebant*, a *qui circa eum sedebant*, e *eos qui circum sedebant* ... ς Ti post *περιβλεψαμενοσ* cum AΓΠ unc^{9} al pler go arm syr^{p} (syr^{sch} al *κυκλ.* non exprim; om et. 16. 61.) | *καθημενουσ*: 13. 69. 124. 346. 2^{pc} arm praem *μαθητασ* | *λεγει*: DG 28. 69. 124. 346. al pauc a c ff$^{2\cdot}$ *ειπεν* (*dixit*) | *ιδε* cum ℵBCEFHLSUV al sat mu ... Gb′ Ln *ιδου* (:: ut Mt) cum ADGKMΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al[40] fere

35. *οσ αν* cum B b e cop, item a c Aug *et quicumque* (c *qui*) ... ς *οσ γαρ αν* cum ℵACDLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q (item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l) vg go syr utr al :: *γαρ* in Mt non fluct | *ποιηση*: Η 346. al pauc *ποιησει* | *το θελημα*: B *τα θεληματα* (:: ut Epiph ex evg Ebion, cf ad Mt; *τα θελημ.* frequens in psalmis et Esaia; in N. T. cf Act 13, 22 et Eph 2, 3) | *αδελφ. μου*: D b e g$^{1\cdot}$ q vg^{cd} ap Ln Aug *μου αδ.* (b e Aug *mihi frater*, rell *meus frat.*) :: ut Mt | *αδελφη* cum ℵABDLΔ al[25] fere c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q (item b e Aug, vide ante) go arm ... ς (sed Gb^{00}) Ti add *μου* cum CΠ unc^{9} al longe pl a ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg cop syr^{utr} aeth | *μητηρ*: Η* al[50] fere a l cop syr^{sch} al add *μου*

IV. *και* (28. 209. om) *παλιν* (13. 69. 124. *παλι δε*) *ηρξατο*: D 2^{pc} 3^{pc} 209. al pauc a b c g$^{1\cdot}$ q (non item f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg) aeth Or$^{int\,3,835}$ *και* (209. om nec habet Or^{int}) *ηρξατ. παλ.* | *παρα*: D *προσ* | *συναγε-*

συνάγεται πρὸς αὐτὸν ὄχλος πλεῖστος, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν. 2 καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 3 ἀκούετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπεῖραι. 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν

ται cum ℵBCLΔ 13. 28. 69. 124. (1. 209. συνερχετ.) ... ς συνηχθη cum DΠ unc[9] al pler, item *congregata est* it vg syr[p] cod Or[int] *congregatus est* (sequente *populus*) ... A 2[pe] al[10] fere συνηχθησαν, item syr[utr] arm aeth go (sed arm aeth go sequente *turbae*) :: cf Mt | οχλος: D o λαος | πλειστος cum ℵBCLΔ ... ς Ln πολυς cum ADΠ unc[9] al omn[vid] (it vg *turba multa* vel *magna*) | πλοιον cum ℵB*CKLMΠ 1. 33. 118. 131. 209. al plus[15] go ... ς Ln Ti το πλοι. c. AB[2]DΔ unc[7] al longe pl cop | εμβαντα (DΔ ενβ.) h. l. cum ℵBCDLUΔ 33. 2[pe] 3[pe] it vg arm Thphyl ... ς Ti post ωστ. αυτον cum AΠ unc[8] al pler go syr[p] (syr[sch] post καθησθ.) aeth (Or[int] *ut intraret in navem et sederet in mari*) | καθησθαι: M* al pauc καθησαι D* καθησται | εν (2[pe] επι) τη θαλασση (et. f ff[1·] g[2·] vg Or[int] *in mari*; g[1·] om): D περαν της θαλασσης, 131. παρα την θαλασσαν, d *circa mare*, q *super mare*, a *circa litus maris*, b e *ad litus*, c ff[2·] *proxime litus* | προσ (1. 131. παρα, Δ εισ) την θαλ. επι της γης (ff[1·] g[3·] vg *circa mare super terram*, Or[int] *secus mare in terris*): D[gr] περαν της θαλασσης, a d l q *circa mare*, b c e f ff[2·] g[1·] *in litore*. Similiter cop | ησαν cum ℵBCLΔ 33. l[harl ser y]ser al[5] d (*turba - erant*) ... ς Ln ην cum AD[gr]Π unc[9] al pler (a b ff[1·] g[2·] q vg Or[int] *erat*; e *sedebat*; f ff[2·] g[1·] *stabat*; c *staret*)

2. πολλα (et. a f ff[1·2·] g[1·2·] q vg Or[int 3,835]): D πολλαις ... 28. λεγων, b c e *dicens* pro πολλ. | αυτοις (FH 435. al[10] -τους): L syr[sch] om, item omissis simul εν τ. διδ. αυτ. b c e (c *et docebat illos in parabolis dicens*, b *et doceb. eos in similitudinibus dicens*, e *et doceb. illos in parabula dicens*). Etiam Or[int] om εν τ. διδ. αυτ.

3. ακουετε: c 2[pe] al pauc ακουσατε, al[5] e om | σπειραι cum ℵ*B 102. (item *seminare* a b c d e ff[2·] g[2·] Or[int 3,835]) ... ς Ti του σπειρ. cum ℵ[c]ACLΔΠ unc rell al fere omn (item *ad seminandum* f ff[1·] g[1·] vg) (nil valet Eus[marc 169] ειδηλον περι εαυτου λεγων· εξηλθ. ο σπειρων του σπειραι.) ... D[gr] cop[petr] om. Contra F al[12] g[2·] go add (:: e Lc) τον σπορον αυτου

4. εγενετο: D[F] al pauc it (exc a) vg syr[sch] (non[p]) om :: ut ll. pp. | σπειρειν: D σπειραι | ηλθεν cum ℵABCLΠ unc[7] al pler ... D ηλθαν, ΠK[3] 33. y[ser] al aliq ηλθον | τ. πετεινα cum ℵABCLΔΠ unc[7] al[1[50]] fere b c e f ff[2·] g[1·] l am fu ing emm iac erl mt trevir tol (item al ap Beng et ap Vallars et ap Luc[brug]) cop syr[utr] arm aeth go ... ς (= Gb Sz) add του ουρανου (:: e Lc) cum DGM al vix mu a ff[1·] g[2·] i q vg[ed] gat | κατεφαγεν: D -φαγαν, al pauc -φαγον | αυτο: H* 38. αυτον, 33. al aliq αυτα

αὐτό. 5 *καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς·* 6 *καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.* 7 *καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν.* 8 *καὶ ἄλλα ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανόμενον, καὶ ἔφερεν εἰς τριάκοντα καὶ εἰς ἑξήκοντα καὶ εἰς*

---

5. *και αλλο* (*-λλα* D^{gr} 33. 2^{pc} al pauc) cum ℵBC(D)LM^{2}Δ al^{10} fere a d cop aeth ... ς *αλλο* (69. al pauc e *-λλα*) *δε* cum AΠ unc^{8} al pler e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg syr^{utr} arm go ... M* 2^{pc} b nil nisi *αλλο* | *επεσεν*: D *-σαν* | *επι το πετρωδες* cum ℵ^{c}ABCLΔΠ unc^{9} al pler g$^{2.}$ i vg^{cod} ap Ln (hi tres *super petrosam*) a (*sup. petrosam terram*) ... ℵD 1. 33. 2^{pc} al^{5} *επι τα πετρωδη*, item b e f l vg *sup. petrosa*, d g$^{1.}$ q *sup. loca petrosa* | *οπου* cum ℵACLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg cop syr^{utr} go al ... B a^{vid} *και οπου*, hinc Ln [*και*] *οπου*, item D b c ff$^{2.}$ e i q *και οτι* (sed e i q om *και* ante *ευθυς* et b c e om *δια το μη* usq *γησ*) | *ευθυς* cum ℵBCDLΔ ... ς *ευθεως* (Π *ευθευως*) cum AΠ unc^{9} al omn^{vid} | *εξανετειλεν* (D* *-εστειλεν*): 1. 13. 28. 69. 118. 124. 131. 346. *εξεβλαστησεν* (131. *εβλαστ.*) | *βαθος γησ* (L *γησ βαθ.*) cum ℵACLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} cop go ... Ln *βαθ. τησ γησ* cum B; item D^{gr} *βαθος την γην*

6. *και οτε ανετειλ. ο ηλι.* (prob Schu) cum ℵBCDLΔ ff$^{2.}$ i l q vg cop ... ς *ηλιου δε ανατειλαντοσ* (:: ut Mt) cum AΠ unc^{9} al omn^{vid} a e f (a f *sole autem orto*, e *facto autem sole*) item^{lib} b (*et cito aruit ab aestu*) c (*facto aestu* post *ῥιζαν*) syr^{utr} arm aeth go | *εκαυματισθη* cum ℵACLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg ... BD^{gr} a e *-σθησαν*. Item *εξηρανθη*: D^{gr} e *-θησαν* (:: *-σθησαν* et *-θησαν* D et. in Mt)

7. *αλλο*: 28. 33. al pauc e *αλλα*, item infra *αυτα* et *εδωκαν* | *εισ* cum ℵABLΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg etc . . CDM^{2} 33. al^{10} fere b (*supra*) cop *επι* :: ut Mt | *συνεπνιξαν*: 33. al plus^{10} *απεπν.* :: e Mt

8. *αλλα* cum ℵ*et^{cb}BCL 28. 33. 124. e (e et. vv. 5 et 7) cop ... ς Ln Ti *αλλο* cum ℵ^{ca}ADΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg go syr^{utr} arm aeth | *εισ την*: c 1. 28. 118. 124. al plus^{15} syr^{utr} *επι την* :: ut Mt | *εδιδου*: c *εδιδοσαν* | *αυξανομενον* (Gb′) cum ACDLΔ 238, item ℵB *-νομενα* ... ς *αυξανοντα* cum Π unc^{9} al fere omn (:: *αυξανειν* sensu intrans. vulgatum est, ut Mt 6,28 *πωσ αυξανει* Lc 1,80 *το παιδ. ηυξανε* 13,19 *ηυξησε και εγεν. εισ δενδρον*) | *εφιρεν* cum ABLΠ unc^{9} al fere omn, item D 124. 2^{pc} *φερει* (q *adfert*, b *adferet*, sed iidem etiam antea *dat*) ... ℵC *εφερον* (e hiat) | *εισ* ter (B *εισ* et bis *εν*, item L *εἰσ* et bis *ἓν* [sed sine accentu]) cum ℵC*Δ(BL) 28. 2^{pc} al pauc (item *εἰσ* vel *ἓν* cop syr^{P} aeth go) ... EFGHKMUVΠ (qui unciales omnes spiritibus et accentibus instructi sunt) al^{100} fere (item vide ante „*εισ* vel *εν*“) *ἓν* (Gb′), item spiritibus et accentibus vacui A^{c2} *εν* ... ς Ln *ἕν* cum D (ipse D *εν*, sed d ter *unum*) al sat mu^{vid} it (a b f g$^{1.2.}$ ff$^{1.}$ i q *unum*; e ff$^{2.}$ *aliud*) vg (*unum*) syr^{sch} vid (:: *ἕν* videtur ad *ὃ μὲν* etc ap Mt accommodatum.

ἑκατόν. 9 καὶ ἔλεγεν· ὃς ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 10 Καὶ ὅτε ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτουν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὰς παραβολάς. 11 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμῖν τὸ μυστήριον δέδοται τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· [37. 1] ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς πάντα γίνεται, 12 ἵνα βλέποντες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ

10—20 Mt 13, 10—23 Lc 8, 9—15

Es 6, 9 s

Unde εἰσ inlatum sit vix dixeris.) | τριακ. εξηκ. εκατον: ND ut solent $\overline{\lambda}\,\overline{\xi}\,\overline{\rho}$. Item i al XXX. LX. C.

9. ελεγεν cum NABCDLΔΠ unc^{8} al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth go ... ς (= Gb Sz) add αυτοισ cum M$^{2\,mg}$S? 3P^{e} al vix mu | οσ εχει cum NBC^{4} DΔ ... ς ο εχων (:: ut Mt et Lc) cum AC^{2}LΠ unc^{9} al omn^{vid} | ακουετω: D a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ i (non item c f ff$^{1\cdot}$ q vg) syrP ^{mg} add και ο συνειων συνειετω

10. και οτε cum NBCDLΔ 2P^{e} al pauc it vg cop go ... ς οτε δε cum AΠ unc^{9} al longe pler syr^{utr} arm aeth | ηρωτουν cum NC, item -των (ut Ln Ti) ABLΔ 33. al pauc et D al^{3} επηρωτων (:: ut Lc), item *interrogabant* a b q Or$^{int\,3,835}$ ... ς ηρωτησαν cum Π unc^{9} al pler (69. al pauc επηρ.), item *interrogaverunt* c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ i vg syr^{utr} | οι περι αυτον (haec omnia L 359. om) συν τοισ (vg om συν τοισ sed non am) δωδεκα (arm *discipulis* pro δωδ.): D 13. 28. 69. 124. 346. 2P^{e} (item evglstaria) a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q (non item f am cop syr^{utr} etc) Or^{int} οι μαθηται αυτου (Or^{int} om αυτ.) | τασ παραβολασ cum NBCLΔ g$^{2\cdot}$ am gat ing mm mt cop^{wi} et^{schw} ... D 13. 28. 69. 124. 346. 2P^{e} a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i l q Or^{int} τισ η παραβολη αυτη (:: cf Lc) ... ς Ln την παραβολην cum AΠ unc^{9} al pler vg^{ed} fu emm cop$^{bo\,pt}$ syr^{sch} arm aeth go

11. ελεγεν (g$^{2\cdot}$ vg *dicebat*; c ff$^{2\cdot}$ *dixit*): D λεγει, a *dicit*, b f g$^{1\cdot}$ i q *ait* | το μυστηρ. (cop τα μυστ.) δεδοτ. cum NBC^{*vid}L 102. cop^{edd}, item Ln δεδοτ. το μυστηρ. cum AKΠ al plus^{10} ff$^{1\cdot}$ ... ς δεδοτ. (F δεδωται) γνωναι (Gb^{00}) το μυστ. (G 1. 118. al plus^{12} syrP arm^{zoh} τα μυστηρια) cum C^{2}DΔ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{utr} cop^{dz} arm aeth :: cf Mt et Lc | τοισ (Δ om) εξω (et. Or^{2,702} περι ων ειρηται· τοισ δε εξω εν παραβολαισ, item ^{1,125} οτε ο σωτηρ εφασκε δια τουτο τοισ εξω εν παραβολαισ λαλειν, ινα βλεποντεσ μη βλεπωσι και ακουοντεσ μη συνιωσι, μηποτε επιστρεψωσι και αφεθη αυτοισ. Paullo post μηποτε ιδωσι και συνιωσιν.): B τ. εξωθεν | παντα cum NDKΠ 28. 124. (ante εν) W^{scr} al^{20} fere (al pauc ταυτα) ... ς Ln Ti τα παντα (M* ante εν) cum ABCLΔ unc^{8} al pl ... b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i (non item a f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q vg) om :: cf Mt et Lc | γινεται (et. f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg): D 28. 64. 124. 2P^{e} a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q λεγεται

12. βλεπωσιν cum NABCDE^{2}KLMSUVΠ al pler ... E*FGHΔ al^{10} fere Or^{1,114} (και ψησιν· ινα βλεποντεσ μη βλεπωσι και ακουοντεσ ακουωσι και μη συνιωσιν, μηποτε επιστρεψωσι και αφεθησεται αυτοισ) et ^{125} (vide ante) praem μη, sed ex his Δ (item al pauc) Or^{bis} om και μη ιδ. (V ειδ.) :: ut Mt et Lc | ακουωσιν (28. a Or^{1,125} om ακουσ. και, Δ praem μη): CM 33. 69. 124. al pauc ακουσωσιν, Π* al pauc ακουσουσιν | συνιωσιν cum NABCD^{b}ΔΠ unc^{9} al pler Or^{1,114} et ^{125} ... D*L 1. 118. 209. al pauc

ἀφεθῇ αὐτοῖς. 13 καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; 14 [Sm. 2] ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. 15 οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν αὐτοῖς. 16 καὶ οὗτοι ὁμοίως εἰσὶν οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, 17 καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν, εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζονται. 18 καὶ ἄλλοι εἰσὶν οἱ ἐπὶ τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι· οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν

συνωσιν | αφεθη c. ℵBCDLΔ unc[8] al pler Or[1,125] ... Gb′ αφεθησεται c. AKΠ al[15] fere (item antea 346. al pauc επιστρεψουσιν) Or[1,114], D[b] αφησω (*αφεθησομαι, item d ff[2·] g[1·] i q *dimittam* (d *dem.*, ff[2·] *rem.*) | αυτοις cum ℵBCL 1. 22. 118. 209. 251. 340* b cop arm Or[bis] ... ς add τα αμαρτηματα (al[10] fere παραπτωμ., Δ al pauc syr[p] c.* aeth add αυτων) cum ADΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg cop syr[utr] al; Ln [τα αμαρτημ.]

14. ο σπειρων (et. f ff[1·2·] g[1·2·] i vg): a b c q *qui loquitur* | σπειρει: ℵ σπειρει

15. οπου (D 69** ff[2·] g[1·] οισ, syr[sch] *in quibus*) σπειρ. ο λογος: a b f q *qui neglegenter verbum suscipiunt*, c *qui negligunt verbum suscipientes* | και οταν: B οι οταν | ακουσωσιν: D*G ακουωσιν | ευθυς (prob Schu) cum ℵBCLΔ 33. 69. y[scr] al pauc ... ς Ln Ti ευθεως cum ADΠ unc[9] al pler ... 1. 118. arm om | αιρει (it[pl] vg *aufert* vel *tollit*; c d q *auferet*) cum ABLΠ unc[9] al omn[vid] ... D αφερει, ℵCΔ αρπαζει (:: ut Mt) | εν αυτοις (Gb′) cum ℵCLΔ c (*in eis*) cop[edd] syr[p] mg arm, item Ti εισ αυτουσ cum B 1. 13. 28. 69. 118. 209. ... ς Ln εν ταισ καρδιαισ αυτων c. DΠ unc[9] al pler it[pler] (a f i *in cordibus*, b ff[1·] g[1·2·] q gat mm *in corde*, d ff[2·] am ing emm mt *in corda*) vg syr[sch] et[p] txt cop[dz] (sed* *in suo corde*) arm go ... Δ l aeth απο τησ καρδιασ αυτων :: e Lc

16. ομοιωσ (179. 7[pe] ομοιοι) εισιν cum ℵCLΔ 33. 49[ev] 3[pe] h[harl scr] (item 179. 7[pe]) cop[vid] aeth ... ς Ln Ti εισιν ομοιωσ cum ABΠ unc[9] al pler f ff[1·] g[2·] vg go syr[p] ... D 1. 13. 28. 69. al[6] a b c ff[2·] g[1·] i q syr[sch] arm (Or[1,308]) om ομοιωσ | σπειρομενοι: M add λογοι | οι οταν: B* om οι | ευθυς (prob Schu) cum ℵBCLΔ 13. 33. h[harl scr] al[3] ... ς cum AΠ unc[9] al pler Or ... D 1. 28. al plus[10] c ff[2·] i q cop[wi] et[petr] om :: ut Lc | λαμβανουσιν: 1. 131. 209. al pauc δεχονται :: e Lc | αυτον: 1. 13. 28. 69. 124. 131. 209. arm Or om :: cf Lc

17. ριζαν (al[2 scr] go -ζασ): V υδωρ | εν εαυτοις (et. Or[1,308]): L al pauc εν αυτοις | F προκαιροι | η διωγμου (et. Or[1,308]): D c f ff[1·2·] g[1·2·] i l q (non item a b) vg και διωγμ. | ευθυς c. ℵBCLΔ 33. 108. 179. 49[ev] y[scr] h[harl scr] al[5] ... ς Ln ευθεως cum ADΠ unc[9] al pler Or | σκανδαλιζονται (et. Or): D -λισθησονται

18. αλλοι εισιν (b c om εισ.) cum ℵBC*DLΔ b c ff[1·2·] g[1·2·] i vg cop ... ς

λόγον ἀκούσαντες, 19 *καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συνπνίγουσιν τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.* 20 *καὶ ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ*

(= Gb) *ουτοι εισιν* cum AC²Π unc⁹ 33. al pler f q syr^{utr} aeth go ... 1. 13. 28. 69. 124. al mu arm om | *οι* (ℵ *οισ*) *εισ*: Δ (non *δ*) al⁵ om *οι* | *επι* cum ℵCΔ cop ... ς Ln Ti *εισ* (:: at ita Mt et Lc lectione tantum non fluctuante; item v. 7 praecessit *εισ*) c. ABDLΠ unc⁹ al omn^{vid} etc | *ουτοι εισιν* cum ℵBC*DLΔ 1. 13. 28. 69. 124. al mu itp^{ler} vg cop arm (syr^{utr}? syr^{sch} „ii autem qui inter spinas seminantur, illi sunt ii qui audiv. sermonem"; syr^{p} ap White „et hi sunt qui inter spinas seminantur, qui verbum audiunt") ... AC²Π unc⁹ 33. al pler f q go aeth om (om et. ς^{e} 1633.) :: sequitur duplex *ουτοι εισιν* in nullo cod unc esse nec fere in aliis documentis nisi forte paucis | *ακουσαντεσ* (Gb′) cum ℵ(sed ante *τ. λογ.* pon, item cop)BCDLΔ 13. 69. 124. 346. al⁵ cop syr^{sch} ... ς Ln *ακουοντεσ* cum AΠ unc⁹ al pler it vg (*qui – audiunt* it vg) syr^{p} arm aeth go (:: *-οντεσ* Mt, *-σαντεσ* Lc)

19. *και αι μεριμναι* (D* *-μναισ*) etc: vg *et acrumnae saeculi et deceptio divitiarum et circa reliqua concupiscentiae introeuntes suffocant*; item ff¹· g²· (l^{vid}). Mire vero it$^{cdd\ pl}$ variant: g¹· *et sollicitudines victus et errores mundi et deceptio divitiarum et reliquae concupiscentiae simul incidentes suffocant*; f *et per sollicitudines saec. huius et inlecebras divitiarum et ceterae concupiscentiae introeuntes suffocant*; ff²· d e q *et sollicitudines* (q *-dine*, d *-dinem*, e incipit ab *nes* prioribus deperditis) *victus* (e *vitae*) *et delectationes* (e *oblect.*, d q *errores*) *mundi* (e *saeculi*) *simul incedentes* (q, d *simul incuntes*, ff²· nil nisi *incendentes*, e *comitantes*) *suffocant* (q *soffucant*); c *et sollicitudinibus victi et delectationibus mundi abalienati offocant*, b *et per sollicitudines vitae et in errore saeculi simul euntes suffocant*, i *et prae sollicitudine victus et errores mundi simul incendentes suffoc.* | *αιωνοσ* (D^{gr} c^{ser} *βιου*, it *victus victi vitae*: vide ante) cum ℵBCDLΔ 1. 102. al⁶ b c e ff¹·²· g¹·²· i q vg arm ... ς (= Gb) add *τουτου* cum AΠ unc⁹ al pler f cop syr^{utr} aeth go | *και η απατη* (Δ *αγαπη*, *δ deceptio aut dilectio*) *τ. πλουτου*: D arm *και απαται του κοσμου*, item vide ante e ff²· q, g¹·, c, i (f) | *και αι περι* (et. ℵ^{c}; ℵ* *παρα*) *τα λοι. επιθυμιαι*: D 1. a (ap Blanch supersunt litterae *li*, ap Iric *di*: hinc aut *mundi*, ut c d ff²· i q, aut *saeculi*, ut b e, legit. Quum vero statim sequatur *simul*, haec non ad *του αιωνοσ* sed ad *τ. κοσμου* [pro *πλουτ.*] adhibenda sunt) b c ff²· i q arm om | *συνπνιγ.* (ABD *-πνειγ.*) cum ℵAB*CDELΔ ... ς Ln *συμπνιγ.* cum B²FGHKMSUVΠ al certe pler. Ceterum ℵ* sic: *συνπνιγει τον λογον και αι π. τα λοιπ. επιθυμ. εισπορευομεναι* (a qua scriptura quae multum probabilitatis habet, pendere potest quod plures italae edd om *και αι π. τ. λοι. επιθ.*), ℵ^{a} add *συνπνιγουσιν τ. λογον*, prioribus per incuriam ut videtur non deletis. | *ακαρποσ γινεται*: D 124. b c e ff¹·²· g¹· i q (non item f g²·) gat mm mt (non vg^{ed} am fu ing al) cop^{dz} *ακαρποι γεινονται* (*γιν.*)

20. *εκεινοι* (Schu „ap Mc apte, cf 7, 15. 12, 7 cum ll. pp.") cum ℵBCLΔ syr^{sch} ... ς Ln *ουτοι* cum ADΠ unc⁹ al omn^{vid} (it vg *hi*, item cop

ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἑξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν.

Lc 8, 16 11, 33 Mt 5, 15

21 [39.2] *Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθῇ;*

Lc 8, 17 12, 2 Mt 10, 26

22 [40.2] *οὐ γὰρ ἔστιν τι κρυπτόν, ἐὰν μὴ ἵνα φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν.* 23 *εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.*

Lc 8, 18 6, 38 Mt 7, 2

24 [41.2] *Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν.*

Lc 8, 18 19, 26 Mt 13, 12 25, 29

25 [42.2] *ὃς*

---

syrP arm aeth go) Or[1,308] :: at *ουτοι* Lc *ουτος* Mt lectione non fluct | *την γην την καλην* (et. Or): c 28. 124. al pauc *την καλ. γην* | *ἐν* ter (Gb′): ita EFGHKMUVΠ (L *ἐν*, tum bis *ἐν* sed non *ἓν*) 1. 33. 69. 124. al pl, item syr[utr] ... ς Ln *ἓν*: ita nullus edd uncialium accentibus auctorum, sed it vg cop arm go (:: cf ad v. 8.). Ceterum B 102. 300. 360. om *εν* sec (item C[*vid] W[scr]) et tert (item 406. d[scr]) | ND *εν* $\overline{\lambda}$, *εν* $\overline{\xi}$, *εν* $\overline{\varrho}$

21. *ελεγεν*: 1. 118. 131. *λεγει* | *οτι* cum BL ... 13. 28. 69. 124. 346. *ιδετε* ... ς Ln om cum NACDAΠ unc[9] al pler (:: *οτι* recitativum quod dicunt in Mc frequentissimum; testes vero multi saepissime omittunt) | *ερχεται* (*venit* ff[1·] l q vg, item cop[schw] syr[utr]; D *απτεται*, *accenditur* c e ff[2·] g[1·] i cop[wi] aeth, *adfertur* b, *accendunt lucernam* f) o *λυχν.* cum NBCDLΔ 1. 33. y[scr] h[harl scr] al plus[5] it vg cop syr[utr] aeth ... ς o (28. 69. om) *λυχν. ερχεται* cum AΠ unc[9] al pler (sed 13. 69. 124. al pauc *καιεται*) arm go | *ινα* etc (et. N[c]): N* *υπο τον μυδιον τεθηναι η υπο* | *τεθη* pr: G *υποτεθη* | *η*: 1. 13. 28. 118. 124. 346. 2[pc] add *ινα* | *κλινην*: 13. 69. 124. 346. 2[pc] add *τεθη* | *ουχ* (Δ *ουχι*): D ff[2·] i (om *η υπ. την κλιν.*) *και ουχ* ... b c e q *sed* | *επι*: NB* 13. 33. 69. *υπο* | *τεθη* sec (Gb′) cum NBCDLΔ al plus[60] ... ς *επιτεθη* cum AΠ unc[9] al pl ... e om, sed g[2·] add *ut omnibus luceat*

22. *τι* cum NACEFGLSVΔΠ[2] al pm c f ff[1·] g[1·] vg go arm ... BDHKMUΠ* al[80] fere b e ff[2·] g[2·] i q (cop?) aeth om; hinc Gb[o] Ln [*τι*] :: ut in Lc deest lectione fere non fluctuante; praeterea post *τιν* vel *τι* facillime omittebatur | *εαν* (1. 13. 28. 69. 131. 2[pc] *ει*) *μη ινα* cum NBΔ (1. 13. 28. 69. 131. 2[pc]), item omisso *ινα* (ut Gb′ Ti) ACKLΠ 33. 102. 209. al plus[15], item D 49. b ff[2·] i q *αλλ ινα* ... ς o *εαν* (*οσ αν* U) *μη* cum EFGH MSUV al pler; c f ff[1·] g[1·2·] vg *quod non*, item go | *αλλ* (Δ *αλλα*) *ινα*: 1. 13. al pauc *ει μη ινα* | *ελθη εισ φανερον* cum NCDLΔ y[scr] 2[pc] al[5] fere cop ... ς Ln *εισ φαν. ελθη* cum AΠ unc[9] al pler it vg arm syr[P] (:: ita Lc) ... B syr[sch] aeth *φανερωθη*

24. *και ελεγεν* (1. 7. 118. *λεγει*) usque *ακουετε*: l om | *τι*: D8[r] *τα* | *και προστεθησ. υμιν* (arm omisso *υμιν* post *ακουετε* pon; item 13. 69. al pauc *κ. προστ. υμ. τοισ ακουουσιν*, a quibus verbis pergunt ad *οσ εχει γαρ* [sic 13. 69.] usq *αρθησ. απ αυτου*, ad quae add *εν ω μετρω*

γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃσ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

26 [43. 10] *Καὶ ἔλεγεν· οὕτωσ ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡσ ἄνθρωποσ βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆσ γῆσ, 27 καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόροσ βλαστᾷ καὶ μηκύνηται, ὡσ οὐκ οἶδεν αὐτόσ. 28 αὐτομάτη ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτεν στάχυν, εἶτα πλήρησ σῖτοσ ἐν τῷ στάχυϊ. 29 ὅταν δὲ παραδοῖ ὁ καρπόσ, εὐθὺσ ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμόσ.*

μετρ. μετρ. υμιν και προστεθησεται υμιν, 33. al om *υμιν*) cum ℵABC LΔΠ unc[8] al pler c f ff[2] g[2·] i q vg cop syr[utr] aeth go ... Gb om cum DG 114. y[scr] 2p[e] (sed G 114. y[ser] retinent *τοισ ακουουσιν*) b e g[1·] gat :: at deest Mt et Lc | *υμιν* sine additam cum ℵBCDLΔ 102. 2p[e] al pauc it (exc[2]) vg cop arm aeth ... ς (= Gb) add *τοισ ακουουσιν* cum AΘ[b]Π unc[9] 1. 33. 69. al pler q (item f go *credentibus*) syr[utr]

25. *εχει* pr cum ℵBCLΔ 13. 28. 69. (it vg *qui enim habet*) item *αν εχει* DE[*]FHKΘ[b] 131. al pauc ... ς *αν* (M al mu *εαν*) *εχη* cum AE[2]GMSUVΠ al pler :: ut Lc | *δοθησεται*: D 271. *προστεθησεται* | *ουκ εχει*: E[*]GΠ[*] al *ουκ εχη* (G etiam *και ο εχη*)

26. *ελεγεν*: C[*] add[vid] *οτι* | *ωσ* (13. 28. 69. 124. 2p[e] al *ωσπερ*) cum ℵB DG[r]LΔ 13. 28. 33. 69. 118. 124. 2p[e] al[5] fere tol cop (*modo hominis qui iacit*), item 1. (*ωσ ανθρ. οταν*) e (*quomodo homo cum mittit*) ... ς Ln Ti *ωσ εαν* (C al *αν*, al[10] *οταν*) cum ACΘ[b]Π unc[9] al pler it[pler] vg (it[pler] vg *quemadmodum si*) go (item syr[utr] etc) | *βαλη* (F *βαλλη*, al[10] fere *βαλλει*) *τον* (C[*] *το*, 69. 124. om) *σπορον*: D *σπορον βαλη*

27. *καθευδη* cum ℵABCDGKLMSVΘ[b]Π al pl (Δ *καθευδαν*) ... EFHU 33. 69. 131. 262. al mu *καθευδει* | *εγειρηται* cum ABCKSUVΔΘ[b]Π al pl ... ℵEF GHLM 69. 131. 262. al pm *εγειρεται* ... D *εγερθη* | *νυκτα*: C[*] *νυκτοσ* | *βλαστα* cum BC[*]DLΔ 2p[e] al pauc ... ς *βλαστανη* cum ℵAC[2]GKMSUVΘ[b]Π al longe pl, item EFH 33. al mu *-στανει* | *μηκυνηται* cum ℵACLΔΠ unc[8] al pl ... BDH al plus[20] *μηκυνεται*

28. *αυτοματη* cum ℵABCL 102. 48[ev] z[scr] al pauc cop[wi] et[schw] syr[p] aeth ... ς (Gb[o]) add *γαρ* cum ΔΠ unc[9] al pler it vg (syr[sch] *terra enim* omisso *αυτομ.*) syr[p] cod cop[dz] go ... D 2p[e] arm *οτι αυτομ.* | *πρωτον*: Δ add *μιν* | *ειτεν* bis cum ℵ(sed om *σταχ. ειτ.*)B[*]L(pri loc *ειτε*)Δ ... ς Ln Ti *ειτα* bis cum (ℵ[c] *ειτα σταχ. ειτεν*) AB[2]CDΠ unc rell al omn[vid] (et. syr p mg gr) | *σταχυν*: D[gr] *σταχυασ* | *πληρησ* (D add *ο*) *σιτοσ* cum BD cop[wi] ... C[*vid] 271. *πληρεσ σιτον*, 48[ev] z[scr] *πληρησ σιτον*, 124. al[5] vel[6] *πληροι σιτον* ... ς *πληρη* (2p[e] add *τον*) *σιτον* cum ℵAC[2]LΔΠ unc[9] al pler (it vg *plenum frumentum* [*triticum, granum*] ad utramq lectionem trahi potest; e *deinde plenum triticum. spica cum* etc)

29. *οταν δε*: D a c f ff[1·2·] g[1·2·] i q vg *και οταν* (b e nil nisi *οταν*), 71. al pauc *οτ. γαρ* | *παραδοι* cum ℵ[*]BDΔ ... ς *παραδω* cum ℵ[c]ACLΘ[b]Π unc[9] al omn[vid] | *ευθυσ* cum ℵBCL ... ς Ln *ευθεωσ* cum ADΔΘ[b]Π unc[9] al omn[vid] | *το*: L *τον*

30—32 Lc 13, 18 s Mt 13, 31—33

30 [44. 2] *Καὶ ἔλεγεν· πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν;* 31 *ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερον ὂν πάντων τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς,* 32 *καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.*

Mt 13, 34 33 [45. 6] *Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν*

---

30. *ελεγεν*: $\aleph^{a}$ 69. add *αυτοις* | *πως* (Gb′) cum ℵBCLΔ al[15] fere b e syrp mg (huc enim trahenda nota) ... ς Ln *τινι* (:: cf Lc) cum ADΠ unc[9] al plcr c f ff[2·] (et[vid] ff[1·] g[1·2·]) i q (a non satis liquet) vg cop syr[sch] et[p txt] arm aeth go Or[3,446] | *ομοιωσωμεν* cum ℵABDLΔΠ unc[8] al pl Or [3,446] ... c 1. al plus[40] Or[cod] *ομοιωσομεν* (item it vg *adsimilabimus* vel *similabimus*), κ 28. 69. al pauc arm[cod] Thphyl *-ωσω* | *τινι* cum ℵBC*LΔ al plus[20] (it vg *cui parabolae*, *in quam parabolam*, *in qua parabola*; similiter cop aeth, syrp mg?) Or[3,446] ... ς *ποια* cum AC[2]D Θ[b]Π unc[9] al plcr go arm (syr[sch] et[p]) | *αυτην παραβ. θωμεν* cum ℵBC*LΔ 28. 63. al pauc (item 13. 69. 346. pergentes *παραβαλωμεν* [*-λομεν*] *αυτην ωσ κοκκ.*) b (*ponemus*) e (*damus*) cop syrp mg Or[3,446] ... ς *παραβολη* (1. 118. 131. 209. *ομοιωματι*) *παραβαλωμεν* (al mu *-βαλουμεν*, *-βαλλομεν*, F al *-βαλομεν*) *αυτην* cum AC[2]D Θ[b]Π unc[9] al plcr it[plcr] vg syr[sch] et[p txt] arm

31. *ωσ*: D cop (*est instar grani*) *ομοια εστιν* (e *simile est regnum dei sicut*) :: ut Mt et Lc | *κοκκω* cum ℵBDΔ(*κοκωσ* sed σ punctis notato)Π* 124. al vix mu ... Gb Sz Ln Ti *κοκκον* cum ACLΘ[b]Π[2] unc[9] al plus[100] (it vg *sicut granum*) | *οσ* (C*Δ *ωσ*) *οταν*: D* o *οτι αν* ... ℵ* om *οσ* (suppl c) posteaque habet o (c delet) *μικροτερον ον* | *σπαρη*: K al pauc *σπαρει* | *επι τησ γησ*: DL *επι την γην* | *μικροτερον* (Δ[gr] *μακρ.*) cum ℵ(et* et[c]) BD*LMΔ 13* 28. 33. 131. 179. 235. 258. p[scr] w[cant scr*] 7pc ... ς Ti *μικροτεροσ* cum ACD[2]Θ[b]Π unc[8] al plcr | *ον* (L *ων*) cum ℵBLΔ e (*minor cum sit*) b (*cum sit minus*) (arm aeth) ... ς Ti *εστιν* post *πα. τ. σπερματ.* cum CM*Θ[b]Π unc[8] al plcr go, item post *γησ* Δ, item post *μικροτερ.* (D[2] add *μεν*) DM[2] al pauc it[pl] vg | *των* (D *α εισιν*, it[pl] vg *quae sunt*) *επι* (al[2] om *τ. ε.*) *τ. γησ*: c 271. b e om (:: ut Mt), hinc Ln [*τ. ε. τ. γ.*]

32. *και οτ. σπαρη* (al[11] c q syrp mg *αυξηθη*, *creverit*) *αναβαινει* (e q om *αναβ. και*): D i om, e nil nisi *crescit*, b *crescit autem* | *μειζ.* (vide post) *παντ. τ. λαχ.* cum ℵBCDLM[2]Δ 1. 28. 33. al plus[12] it vg cop (*maxim. olerum omnium*) syr[utr] arm aeth ... ς Ti *παντ. τ. λαχαν. μειζ.* cum AM*Π unc[8] al plcr go | *μειζον* cum ℵABCEL V 33. al[10] fere ... ς Ln Ti *μειζων* c. DFGHKMSUΔΠ al longe pl | *τα πετεινα*: Δ al[5] *παντα τ. πετ.* | *κατασκηνουν* cum ℵAB[2]CDLΘ[b]Π unc[9] al omn[vid] ... Ti *κατασκηνουν* cum B* (ut ap Mt ex B*D edidimus) ... Δ *κατασκηνωσ* (omisso *αι* ut invenerit scriptor *-νωσαι*?)

33. *πολλαισ* cum ℵABC[2]Θ[b]Π unc[9] al plcr syrp arm, item ante *παραβ.* D f ff[1·2·] g[1·2·] i l q vg cop[schw] et[dz] go ... c*[vid]LΔ 1. 28. 33. 118. 131. al[20]

λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν· 34 χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλά-
λει αὐτοῖς, [46. 10] κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς ἐπέλυεν πάντα.

35 [47. 2] Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης· 35—41 Lc 8, 22—25 Mt 8, 23—27
διελθωμεν εἰς τὸ πέραν. 36 καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαμβά-
τουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ἄλλα δὲ πλοῖα ἦσαν μετ'
αὐτοῦ. 37 καὶ γίνεται λαῖλαψ μεγάλη ἀνέμου, καὶ τὰ κύματα ἐπ-
έβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον. 38 καὶ ἦν

---

fere b c e cop^{wi} et^{poetr} syr^{sch} aeth om, hinc Gb^{0} | *αυτοις*: D 2^{pe} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i om; b c e syr^{sch} arr pers^{p} om *τον λογον* (sed e *loquebatur illis, secreto autem* omissis *καθως ηδυν.* usq *ελαλει αυτοις*) | *ηδυναντο* cum ℵBCF(s?)UΔ 1. 33. al sat ma^{vid} (:: ut 6, 19. 14, 5.) ... Gb″ Ln Ti *εδυναντο* cum ADLΘ^{b}Π unc^{9} al^{60} fere (:: ut 5, 3)

34. *χωρισ δε*: B cop (cod^{poetr} nil nisi *χωρισ*) syr^{sch} *και χωρισ* :: ut Mt | ℵ*DΔ *καθ ιδιαν* (non item ℵACL etc) | *τ. ιδιοισ μαθ.* cum ℵBCLΔ ... ς Ln *τ. μαθ. αυτου* (al pauc ff$^{2\cdot}$ i l om *αυτ.*) cum ADΘ^{b}Π unc^{9} al omn vid (:: cf ad 15, 20) | *επελυεν* (69. *-λυσε*): Θ^{b} 229. w^{scr} *απελυεν* | *παντα* (al pauc ante *επελ.*): Δ *απαντα*, D e ff$^{2\cdot}$ i q *αυτασ*

35. *λεγει*: 13. 69. 124. 346. 2^{pe} 3^{pe} al^{2} ^{scr} *ελιγεν*

36. *αφεντεσ τον οχλ.* (Δ *αυτον* pro *τ. οχλ.*): D 13. 28. 69. 346. 2^{pe} b c e ff$^{2\cdot}$ i q *αφιουσιν* (b e *dimiserunt*) *τ. οχλ. και* | *και αλλα δε* cum AC^{2}D EFGHKMSUVΠ al pler syr^{p} (d *et aliae autem naves multae*) ... Ln om *δε* cum ℵBC*LΔ 28. 102. 157. 292. 433. h^{scr} it vg (sed Latt *και – δε* nec alibi exprimere solent nec magis fere interpretes alii) cop syr^{sch} arm (b i q *et multae simul naves* [b *nav. sim.*] *erant* [i om] *cum illo*, e *et simul multi erant cum eo*) | *πλοια* c. ℵABCDKMΔΠ 1. 13. 33. 69. al plus^{30} ... ς (= Gb) Ti *πλοιαρια* c. EFGHLSUV al pl | *κ. αλλα δε* (vide ante) *πλ. ησαν* (cum ℵDΔ; L om; ς Ln Ti *ην* cum ABCΠ unc rell al pler) *μετ αυτου* (Δ al^{5} cop^{wi} et^{dz} syr^{sch} et^{p} mg *αυτων*): 1. 28. 118. 131. 209. 2^{pe} arm *και αλλα τα οντα μετ αυτου πλοια* (arm *πλ.* post *αλλα*), D ff$^{2\cdot}$ *και αλλα δε* (ff$^{2\cdot}$ om) *πλοια πολλα* (D* *κ. αλλαι δε πλοιαι πολλαι*) *ησαν* (ff$^{2\cdot}$ *simul erant*) *μετ αυτου* (ad D cf et. b e i q)

37. *γινεται*: D b c e f ff$^{1\cdot2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q (item^{vid} g$^{2\cdot}$ l) vg (item cop syr^{utr} arm go etc) *εγενετο* | Δ i^{scr} *λελαμψ* | *μεγαλη* (ita ℵ^{a}; ℵ* 157. *μεγασ*) *ανεμου* cum (ℵ*et)ℵ^{c}BDLΔ 1. 13. 28. 69. 102. 118. 131. 209. 346. 2^{pe} b c ff$^{1\cdot2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ i q vg syr^{sch} arm aeth (cop *est magnus ventus factus*) ... ς *ανεμου μεγαλη* cum AΠ unc^{9} al pler f syr^{p} go; item c al^{6} e *ανεμου μεγαλου* (e *magni venti*) | *και τα κυματ* cum ℵBCDLΔ 13. 28. 69. 131. 238. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth go ... ς *τα δε κυματ.* cum AΠ unc^{9} al pler syr^{p} arm | *επεβαλλεν* (33. al *-αλλον*, U *ενεβαλλεν*) c. ABCGHKSVΔΠ^{2} al pl (it^{pler} vg *mittebat*, e *inmittebantur*, g$^{2\cdot}$ *mittebantur*, f *ascendebant*) ... ℵEFLMΠ* al plus^{50} *επεβαλεν*, item D *εβαλεν*, al pauc *ενεβαλεν* | *ωστε ηδη* (ita a, sed it^{rell} vg aeth om) *γεμιζ. το πλοιον* (Gb″) cum ℵ^{a}BCDLΔ 2^{pe} it^{pler} vg cop syr^{p} mg aeth ... ς *ωστε αυτο* (102. om, al pauc transpon) *ηδη γεμιζ.* (G 1. 33. y^{scr} al^{15} fere *βυθιζεσθ.*, al pauc *καταποντιζ.*) cum AEF(G)HKMSUVΠ al pler syr^{sch} et^{p} ^{txt} arm go ... ℵ* e om

αὐτὸς ἐν τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ ἐγείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; 39 *καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσσῃ· σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.* 40 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε οὕτως; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν;* 41 *καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα αὐτῷ ὑπακούει;*

V.

Mt 8, 28—34 Lc 8, 26—39

1 *Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν*

---

38. *και ην αυτος* cum ADΠ unc^{9} al omn fere itp^{l} (b e *erat autem ipse*) vg syr^{p} go ... ℵBCLΔ 48^{ev} *και αυτ. ην* (a *ipse autem erat*) | *εν τη* cum ℵAB CDLΔ al^{15} (it vg *in puppi*) .. ς (= Gb sed rursus Gb′) *επι τη* cum Π unc^{9} al pler | *επι το* (28. 235. 2^{pe} om) *προσκεφαλαιον*: D 131. *επι προσκεφαλαιου* | *εγειρουσιν* cum ℵB*C*ΔΠ al pauc ... ς Ln Ti *διεγειρουσιν* cum AB^{3}C^{2}LΠ^{2} unc^{9} al pler; D 28. 69. 2^{pe} *διεγειραντες* (et 13. 69. 124. 346. *εγειραντες*) omisso *και* sq, item *excitantes* b c f ff$^{2\cdot}$ i q (contra *excitant* [e *excitaverunt*, a *suscitaver.*] – *et* a e ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg) | *μελει*: EGV al pm ex vitio frequentissimo *μελλει*

39. *διεγερθεισ*: D 28. 69. 8^{pe} al pauc *εγερθεισ* | *και ειπεν* usq *ο ανεμοσ*: Δ om | *και ειπ.* (2^{pe} om) *τη θαλασση*: D 1. 118. 131. 209. b c e ff$^{2\cdot}$ i q arm *και τη θαλασσ. και* (q om) *ειπεν* (c *dicens* pro *κ. ειπ.*) | *σιωπα* (L *-πατε*) et. f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i q vg (Eus$^{ps\,695}$ alludens *σιωπ. πεφιμωσο*): b c e ff$^{2\cdot}$ om | *πεφιμωσο* (L *φιμ.*): D *και* (ita et. am cop) *φιμωθητι*

40. *ειπεν*: ℵ^{c} *λεγει*, itp^{ler} vg *ait*, L *ελεγεν* | *ουτωσ* (ς *ουτω* cum F al mu) cum ACΠ unc^{9} al omn fere (sed 1. 13. 28. 69. 131. 209. 346. arm post *τι* pon) syr^{utr} (arm) go ... Ln om cum ℵBDLΔ 2^{pe} it vg cop aeth | *πωσ ουκ* (f go *quomodo nondum*) cum ACΠ unc^{9} 33. al pler syr^{utr} f go ... Gb″ Ln *ουπω* cum ℵBDLΔ al^{10} itp^{ler} (e q vero nil nisi *habete* [q *habetote*] *fidem*) vg cop arm aeth

41. *ουτοσ εστιν* (ita ff$^{2\cdot}$ i): D al pauc a^{vid} c f g$^{2\cdot}$ q (item^{vid} ff$^{1\cdot}$ g^{1}) vg arm *εστιν ουτοσ* (b e *ecce quomodo* pro *τισ αρα ουτ. εστιν οτι και*) | *και ο ανεμοσ* (f vg *et ventus et mare*, g$^{1\cdot}$ *ventus et mare*; e *mare et ventus*; et. a anteponit *mare* sed quae sequuntur periere): ℵ^{ca}DE 1. 33. 131. al plus^{10} b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q cop syr^{sch} aeth Vict^{ant} (ex cat^{poss}) *και* (c i Vict om) *οι ανεμοι*, sed D b ff$^{2\cdot}$ q *και* (b ff$^{2\cdot}$ q om) *η θαλ. και οι ανεμ.* | *αυτω υπακουει* cum ℵ*CΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. al pauc Vict^{ant} ex cat^{oxon} (*αυτου υπακ.*), item ℵ^{c}BL *υπακουει αυτω* ... ς Ln *υπακουουσιν αυτω* (:: ut Mt et Lc) cum AΠ unc^{9} al pler (131. *αυτ. υπακ.*) b c d e f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg (contra ff$^{2\cdot}$ i q *cui - obaudiunt*) cop arm go ... D^{gr} nil nisi *υπακουουσιν*

V. 1. *ηλθον* cum ℵABDΠ unc^{7} al longe pl it (exc q) vg cop^{ed**} go

Γερασηνῶν. 2 *καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθὺς ὑπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,*

---

syrP mg... Gb′ *ηλθεν* cum cglmΔ al plus[80] cop[wi] et[schw] syr[sch] etP txt arm, praetereaque G al pauc (item evglstaria) add o $\overline{\text{ις}}$ | *τησ θαλασσησ* (c g[2] [et.vid ff[1] g[1]] vg *trans fretum maris*, item sed omisso *maris* b f l; e *trans mare*): Dgr (*ε. το περ. και εισ τ. χωρ.*) 13. 69. 4[ev] d i ff[2] q (d q *ultra*, i *ultro*, ff[2] *trans* pro *εισ τ. περαν*) aeth om | *γερασηνων* (Gb′) cum ℵ*BD it (et. δ) vg ... ς *γαδαρηνων* cum ACΠ unc[8] al longe pl syr[sch] etP txt persP go ... LUΔ 1. 28. 33. 118. 131. 209. y[scr] 2pe al[20] fere cop syrP mg arm aeth arr *γιργεσηνων*, item Epiph[650] *ωσ ο μαρκοσ λεγει*, vide locum ad Mt 8, 28, item Thphyl ad h. l. *τα ακριβεστερα των αντιγραφων εισ τ. χω. των γεργεσηνων εχει.* Praeteren cf Or[4,140] ad Mt 8, 28. Ab Origene pendent etiam quae ad hunc Marci locum in catenis[poss] et[mosq] et[oxon] (in cat[poss] praeposito Victoris[ant] nomine, quod idem in cat[mosq] intellegendum est) adnotantur. Leguntur autem in cat[oxon] sic: *οὔτε γαδαρηνῶν οὔτε γιρασηνῶν τὰ ἀκριβῆ ἔχει τῶν ἀντιγράφων, ἀλλὰ γεργεσηνῶν. γάδαρα γὰρ πόλις ἐστὶ τῆς Ἰουδαίας, περὶ ἣν τὰ διαβόητα θερμὰ τυγχάνει· λίμνη δὲ κρημνοῖς παρακειμένη οὐδαμῶς ἔστιν ἐν αὐτῇ ἡ θάλασσα. καὶ γέρασα δὲ τῆς ἀραβίας ἐστὶ πόλις, οὔτε θάλασσαν οὔτε λίμνην πλησίον ἔχουσα· καὶ οὐκ ἂν οὕτω προφανὲς ψεῦδος καὶ εὐέλεγκτον οἱ εὐαγγελισταὶ εἰρήκεισαν, ἄνδρες ἐπιμελῶς γινώσκοντες τὰ περὶ τῆς Ἰουδαίας. γέργεσα τοίνυν ἐστὶν ἀφ' ἧς οἱ γεργεσηνοί, πόλις ἀρχαία περὶ τὴν νῦν καλουμένην τιβεριάδα λίμνην, περὶ ἣν κρημνὸς παρακείμενος τῇ λίμνῃ, ἀφ' ἧς δείκνυται τοῖς χοίροις ὑπὸ τῶν δαιμόνων καταβεβλῆσθαι. ἑρμηνεύεται δὲ ἡ γέργεσα παροικία ἐκβεβληκότων, ἐπώνυμος οὖσα τάχα προφητικῶς, οὐ περὶ τὸν σωτῆρα πεποιήκασι, παρακαλέσαντες αὐτὸν μεταβῆναι ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν οἱ τῆς χώρας πολῖται. καὶ ταῦτα ὠριγένης φησὶν ἐν τῷ ἑκτῷ τόμῳ τῶν εἰς τὸ κα. ἰω. εὐαγγ. ἐξηγητικῶν.* Aug[cons 2, 58] hanc scripturae differentiam non tangit; Latini enim edd apud omnes tres evglstas *γερασηνων* tuentur; sed nec adponit nomen regionis.

2. *εξελθοντοσ αυτου* (Schu „bene, cf 6, 54. 11, 12 al. et ad rec. Lc 8, 27") cum ℵBCLΔ 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 209. 346. y[scr] 2pe al[10] fere b f (*exeunte eo - ei*) (item cop syr[utr] aeth) ... ς Ti *εξελθοντι αυτω* cum AΠ unc[9] al pler g[1] q am mt emm san tol (hi omnes *exeunti ei de navi - occurrit ei*) go, item (omisso *ei* post *occurrit*) i vg[ed] ing al, item arm ...D c e ff[2] *εξελθοντων αυτων* (d ff[2] *et exeuntibus illis*, c *et descendentibus illis*, e *et cum exissent* sequente *illis* c d, *illi* e ff[2]) | *ευθυσ* c. ℵCLΔ ... ς *ευθεωσ* c. ADΠ unc[9] al omn[vid] ... Ln om (:: ut Mt et Lc) cum B b c e ff[2] i (non item f g[1] q rell[vid] vg) syr[sch] arm persP (non item cop syrP aeth pers[w] go) | *υπηντησεν* c. ℵBCDGLΔ 1. 13. 28. 69. al[20] fere Dam[par 554] ... ς Ti *απηντησεν* cum AΠ unc[8] al pler | *εκ των μνημ. ανθρωποσ* (ita et. ff[2] g[1] l al[vid] vg cop syr[utr] al): D b (*de monumento*) c e f i q arm go *ανθρ. εκ τ. μνημ.*

3 ὃν τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασιν, καὶ οὐδὲ ἁλύσει οὐκέτι οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι, 4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσιν δεδέσθαι καὶ διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι, καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι, 5 καὶ διαπαντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. 6 καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, 7 καὶ κράξας

3. ον την κατοικ. (al^{25} fere οικησιν) ειχεν (et. d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg): D^{gr} 2^{pe} a b c e ον (b et) ειχ. τ. κατοικ. | μνημασιν cum ℵABCLΔΠ unc^{8} al longe pl ... ς (= Gb Sz) μνημειοις cum DH al mu | ουδε cum ℵBCDLΔ 33. 2^{pe} ... ς ουτε cum AΠ unc^{9} al pler | αλυσει cum B^{c*}L 33. 2^{pe} c e ... ς αλυσεσιν cum ℵAC^{2}DΔΠ unc^{9} al pler b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ (g$^{2.}$ om) i l q vg cop syr^{utr} arm aeth go | ουκετι ουδεις cum ℵB^{c*}DLΔ 13. 28. 69. 124. 346. it (exc i q) vg (it vg *et neque-iam quisquam*) arm^{vid}, item 1. 118. 131. ουδ. ετι ... ς om ουκετι cum AC^{2}Π unc^{9} al pler i q (item cop syr^{utr} aeth go) | εδυνατο cum ℵAB*C*DLΔΠ unc^{6} carp al^{50} fere ... ς ηδυνατ. cum B^{2}C^{2}F^{sil} al sat mu ... M ετολμα. Praeterea D i am fu ing san tol post αυτον pon

4. δια (EFH al pauc και δια) το αυτον (sic et. ℵ^{c}, ℵ* διαυτον, F* διατον) - διεσπασθ. (U al pauc διασπασθ., Δ διεσπαρασθε) υπ (V al plus^{20} απ) αυτου (syr^{sch} om υπ αυτ.) - συντετριφθαι: D οτι πολλακις αυτον δεδεμενον πεδεσ και αλυσεισιν, εν αισ εδησαν, διεσπακεναι και τασ πεδασ συντετριφεναι, similiter ff$^{2.}$ i l q *quoniam saepe compedes et catenas, quibus ligatus erat* (q *fuisset*) *disrupisset et compedes* (q om) *comminuisset*; 1. 28. 131. 209. 251. (similiter 2^{pe}) δια το αυτον πολλασ πεδασ και αλυσεισ, αισ εδησαν αυτον, διεσπακεναι και συντετριφεναι | και ουδ. ισχυεν (V 1. 131. 209. al^{30} fere ισχυσεν) αυτον (ισχ. αυτον [Δ αυτο] cum ℵABCKLMUΔΠ al^{20} it^{pl} vg cop go; ς αυτ. ισχ. cum EFG HSV al pler) δαμασαι (ℵ* om, Δ δησαι): D και μηδενα αυτον ισχυιν δαμασαι (ff$^{2.}$ i l q *nec quisquam posset eum* [i *eum posset eum*] *amplius domare* [q *vincere*])

5. και διαπαντοσ (157. al δια πασησ, a *per omnem noctem*) νυκτοσ (et. f al^{vid} vg *et semper nocte*): D b c e ff$^{2.}$ i q νυκτοσ δε (*nocte autem*) | εν τ. μνημασιν (1. al^{10} fere μνημειοισ) και εν τ. ορεσιν cum ℵABCKLMUΔΠ al^{60} fere f ff$^{2.}$ l vg (sed fu om εν τ. μνη. και) cop syr^{utr} arm aeth go catt ... ς (= Gb Sz) εν τ. ορεσι και εν (b i om) τ. μνημασιν (D μνημειοισ) cum D unc^{6} al sat mu b e i q (124. c om εν τ. ορεσιν και) | κραζων (D -ζον): 69. 124. 225. 346. κραυγαζων | εαυτον: Δ αυτον

6. και ιδων cum ℵBCLΔ 1. 28. 69. 131. 346. cop ... ς Ln ιδων δε (:: ut Lc) c. ADΠ unc^{9} al pler b e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q (c post *exclamans* statim pergit *et accucurrit et adoravit eum*) vg syr^{utr} arm aeth go | απο μακρ. cum ℵBCDΔ unc^{7} al longe pl ... Gb$^{\prime}$ (sed improb Schu collatis 11, 13. 14, 54. 15, 40) μακρ. sine απο cum AKLMΠ al plus^{30} (go) Dam$^{par\ 554}$ | προσεκυν. (F προσεπεσεν :: ut Lc) αυτω cum ℵDΠ unc^{9} al longe pl Dam$^{par\ cod}$ ... Ti πρ. αυτον cum ABCLΔ al^{15} Dam$^{par\ ed}$

φωνῇ μεγάλῃ λέγει· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς. 8 ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ· ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. 9 καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· τί ὄνομά σοι; καὶ λέγει αὐτῷ· λεγιὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν. 10 καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτὰ ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. 11 ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοί-

---

7. *λεγει* (Gb'' prob Schu) cum ℵABCKLMΔ(Π *λεγον*) al plus[30] l am emm arm Dam[par 554] ... ς *ειπε* (:: ut Lc) cum D unc[7] al pl b c f e i q vg (et. fu ing al) cop go | *ιω*: 1. 33. al pauc om (:: cf Mt) | *υψιστου*: A syr[P mg] *ζωντος* | *βασανισης*: Π al pauc *-σεισ*

8. *ελεγ. γαρ* (A*[vid]G om): ℵ *και ελεγεν* | *αυτω*: D ff[2·] q fu sax add *ο ις* | *εξελθε*: A post *ακαθαρτον* | *εκ* (a b e *de*): A 33. al[5] c f i l q al[vid] vg *απο* (*ab*)

9. *επηρωτα* (et. b f l vg syr[P]): A a c e ff[2·] i q syr[sch] Dam[par 554] *επηρωτησεν* (:: ut Lc) | *ονομα σοι* cum ℵABCKLMΔΠ[txt] al plus[25] syr[P] arm (go) Dam[par] ... ς *σοι ονομα* cum DΠ[mg] unc[7] al pl it vg Or[int 2,214] (cop *tuum nomen*). Praeterea D it vg Or[int] add *εστιν* (:: cf Lc) | *λεγει αυτω* cum ℵABCKLMΔΠ[txt] al plus[25] g[2·] l vg (et. am ing mm mt al) cop syr[utr] aeth go (g[1·] *et dixit*) Dam[par] ... ς (= Gb Sz) *απεκριθη λεγων* cum EFGHSUVΠ[mg] al pl (c vg[cd] apud Ln *qui respondens dixit*), item *απεκριθη* sine *λεγων* D 2[pe] al pauc a b e f i q | *λεγιων* (prob Gb[comm] et Schu) cum ℵ*B*CDLΔ it vg syr[utr] cop (quae vv omnes eandem formam et. in Lc praebent; cf et. Mt 26, 53) ... ς *λεγεων* cum (ℵ[c] *λεγαιων*) AB[2]Π unc[9] al omn[vid] go (*laigaion*) (Or[2,537] alludens *αποκρινεται οτι λεγεων ονομα μοι*) | *λεγ. ονομα μοι* (syr[sch] *nobis*; 1. om) cum ℵACLΔΠ unc[9] al pler a e (Or[2,537]) Dam[par] ... Ln add *εστιν* cum Π 69. 124. 238. 346. it[pler] vg (f g[2·] i am fu ing mt san *legio nomen mihi est*, b g[1·] mm *leg. nom. est mihi*, c *nom. mihi leg. est*, l vg[cd] *leg. mihi nom. est*), item D q *εστιν μοι ονομα λεγ.*

10. *παρεκαλει* cum ℵBCDLΠ unc[9] al pler b e f i l q vg go ... ΑΔ 1. 28. 2[pe] al[10] c ff[2·] g[1·2·] san vg[sixt] et[cd] ap Ln (non item am ing emm gat mm mt) go Dam[par 554] *παρεκαλουν* (1. *παραχ.*) :: cf ll pp | *αυτα αποστ.* cum BCΔ (d g[2·] i l q vg *ne se expelleret*) ... ς Ln Ti *αυτους αποστ.* (Π *-στειλει*) cum DEFGHSUV al pl g[1·] (*eos expelleret*), item AM al[20] fere e f ff[2·] fu (*expelleret eos* hi[4]) go syr[P] arm Dam[par] *αποστ.* (Dam *εξαπ.*) *αυτους*, ... ΝL 258. b e *αυτον αποστ.* (*eum, illum expelleret*), item KΠ al pauc syr[sch] aeth *αποστ. αυτον*

11. *προς τω ορει* (*ορει* om ℵ*, suppl[a]) cum unc omn al[1/10] fere it vg rell omn, sed AKUΠ[txt] (Π[mg] post *εκει*) al plus[15] cop syr[P] aeth go post *βοσκομ.*, M al pauc c post *μεγαλη* (sed M 346. *βοσκομ. μεγαλη*) pon ... ς (= Gb Sz) *προς τα ορη* cum minusc pauc[vid] ... 1. (33.?) plane om, hinc Gb[0] | *μεγαλη* (post *βοσκομ.* pon et. arm, vide ante M 346.) c. ABCΔΠ unc[8] al pler c f ff[1·] g[1·2·] l (q *multorum*, ut et. al pauc pers[w]) vg cop syr[utr] al ... DLU 131. y[scr] al pauc b e ff[2·] i vg[cod] (sed non am

ρων μεγάλη βοσκομένη· 12 *καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν λέγοντες· πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν.* 13 *καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ.* 14 *καὶ οἱ βόσκοντες αὐτοὺς ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν*

---

fu ing emm mm gat mt san) go om, hinc $Gb^{\omega\omega}$ (:: at cf Mt et Lc) | *βοσκομενη*: $\aleph^{c}$ AΛ al pauc b d q *βοσκομενων* (:: ut Lc)

12. *παρεκαλεσαν* cum ℵBCLΔΠ^{mg} unc^{7} al pler c go syr^{p} cop^{petr} ... ADK $M\Pi^{txt}$ al^{15} fere b e f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot2\cdot}$ i l q vg cop^{wi} et^{schw} syr^{sch} Dam^{par} *παρεκαλουν* (:: cf Mt, item Lc) | *λεγοντες* (L -ντας, D 2^{pe} *ειποντα*: vide post) absq additam (Gb″) cum ℵBCLΔ 1. 13. 22. 28. 69. (*και παρακαλεσαντες αυτον ειπον*) 102. 118. 131. 209. 251. 346. cop aeth (add *multum*) ... ς Ti praem *παντες οι δαιμονιες*, Ln [*παντ.*] *οι δαιμ.* cum AEFGHSUVΠ^{mg} al pl a go syr^{p} arm; item Gb Sz *οι δαιμονιες* omisso *παντες* cum KMΠ^{txt} al^{15} fere b c $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot2\cdot}$ i l q vg (hi *spiritus* vel *daemones*, b *spir. illi*, mm *spir. immundi*) syr^{sch}, item D 2^{pe} *τα* (2^{pe} *παντα τα*) *δαιμονια*, c f *daemonia* | *εισελθωμεν* (K -*υμεν*): D^{gr} *απελθωμεν*

13. *και επετρεψ. αυτοις* sine additamentis cum ℵBCLΔ 1. 28. 102. 118. 131. 209. al pauc b e cop syr^{sch} arm ... ς (Ln) *και επετρεψ. αυτοις* (U al *αυτους*) *ευθεως* (cum AΠ unc^{9} al pler f $g^{2\cdot}$ vg syr^{p}, item D a c $ff^{2\cdot}$ i q post *και*, item al^{6} l go post $\overline{\iota\varsigma}$, item $g^{1\cdot}$ ante *εξελθοντα*; om et. praeter ℵB etc al pauc aeth $pers^{p}$ $Dam^{par\,554}$: Gb^{0} et Ln [*ευθ.*]) o $\overline{\iota\varsigma}$ (cum AΠ unc^{8} al pler f $g^{1\cdot}$ [et $g^{2\cdot}$ *dominus Iesus*] vg syr^{p} aeth Dam^{par}; item c post *et continuo*, item D a $ff^{2\cdot}$ *κυριος* $\overline{\iota\varsigma}$ post *και ευθεως*, i *dominus* post *et statim*; plane om et. praeter ℵB etc E al pauc: Gb^{0} et Ln [o $\overline{\iota\varsigma}$] ... D c $ff^{2\cdot}$ *και ευθεως κυριος* (c om) $\overline{\iota\varsigma}$ *επεμψεν αυτους εις τους χοιρους* (et. H al pauc *και επεμψ. αυτ. ευθ.* o $\overline{\iota\varsigma}$, 2^{pe} *και ο* $\overline{\iota\varsigma}$ *επεμψ. αυτους*, a *et protinus dominus Iesus permisit ipsis*) | *τα πν. τα ακαθ.* (33. al pauc *τα ακαθ. πν.*): $A^{*}F$ al^{4} om *τα ακαθ.* | *εισηλθον*: B 73. 106. 300. al^{10} fere *εισηλθεν* (:: cf ad Lc) | *ωρμησεν* ($E^{2}L$ al pauc *ορμ.*) - *κατα τ. κρημνου*: itp^{l} *magno impetu - praecipitatus est*; d *praecipitatus est - per praeceps*; vg nil nisi *praeripitatus est* (item $g^{2\cdot}$ nisi apud Sabatier excidit aliquid: *et exuntes spir. immundi grex praecipitatus est*; ap Mt vg *impetu abiit – per praeceps*); b *et fecerunt impetu ire graegem per praeceps*, e *et cum introissent in porcos spir. imm. ierunt cum impetu in gregem et per praecipium caeciderunt in mare* | *ως δισχιλ.* (B *β*, H *χιλιοι*) cum ℵBC*DLΔ 1. 2^{pe} b c e $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ q vg cop (*οντες δισχ.*) syr^{sch} (ap Widmanstadt om etiam *ως δισχ.*) $pers^{s}$ (aeth post *εις τ. θαλ.* om reliqua usque finem versus) ... ς praem *ησαν δε*, Ln [*ησ. δε*] cum $AC^{2}\Pi$ unc^{9} al pler a f $g^{2\cdot}$ i l go (al^{4} syr^{p} *ησαν γαρ*)

14. *και οι βοσκοντ.* (Gb″) cum ℵABCDLMΔ al^{25} fere a e go cop syr^{utr} aeth ... ς *οι δε βοσκ.* cum Π unc^{8} al longe pl b c f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot2\cdot}$ i l q vg arm :: ut Mt, cf et. Lc | *αυτους* cum ℵBCDLΔ 13. 69. 124. 346. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth ... ς (= Gb Sz) *τους χοιρους* cum AΠ unc^{9} al pler

καὶ εἰσ τοὺσ ἀγρούσ· καὶ ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονόσ. 15 καὶ ἔρχονται πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγιῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. 16 καὶ διηγήσαντο αὐτοῖσ οἱ ἰδόντεσ πῶσ ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. 17 καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. 18 [48. 8] καὶ ἐμβαίνοντοσ αὐτοῦ εἰσ τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶσ ἵνα μετ' αὐτοῦ ᾖ. 19 καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· ὕπαγε εἰσ τὸν οἶκόν σου πρὸσ τοὺσ σούσ, καὶ ἀπάγ-

---

syrP arm go | απηγγειλ. (prob Schu) cum ℵ(απηγγιλον)ABCDKLMΠ al[35] fere ... ς (= Gb Sz) ανηγγειλ. cum EFGHSUVΔ al pl | ηλθον (Gb″) cum ℵ[c]ABKLMUΠ* 33. al[30] fere cop syrP go ... ς εξηλθον (:: ut Lc, cf et. Mt). c ℵ*CDEFGHSVΔΠ[2] al longe pl b c e f ff[2·] i l (item[vid] g[1·2·]) vg (*egressi sunt*, q *ingressi sunt*, e *exierunt*) syr[sch] arm aeth | τι εστιν (A* om[vid] εστ.) : H al[5] om :: ut Lc

15. ερχονται (ℵ[c] et iam[a vid]): ℵ* ηρχοντο, item b c f gat mm *venerunt* | θεωρουσιν: L -ρωσιν | τον δαιμονιζομενον: D αυτον τον δαιμ. (c d ff[2·] *illum hominem qui* etc, b f i al vg *eum* vel *illum qui*) | καθημενον: Δ c[scr] e om | ιματισμενον cum ℵBDLΔ al[18] fere it (exc q, et g[2·] om) vg cop arm ... ς (sed Gb[0]) Ti praem και c. ACΠ unc[9] (sed ℵ* om κ. ιματισμ.) al pler q syrP go (syr[sch] *vestitum et sobrium et sedentem*) | τον εσχηκ. τ. λεγιωνα (-ιωνα cum ℵ*BLΔ, de vv vide ad v. 9; ς -εωνα cum ℵ[c][-αιωνα]ACΠ unc[9] al certe pler): D 17* 27. it vg (exc mt) om, hinc Gb[00]

16. και διηγησ. cum ℵABCGKLMSΔΠ[txt] al pm e f g[2·] l vg cop syr[utr] go al ... Gb″ διηγησ. δε cum DEFHUVΠ[mg] al[100] fere c ff[2·] i q (b *narraverunt etiam*) | ιδοντεσ: Δ ειδοτεσ (δ *qui viderant*) | εγεν. τω (D αυτω τω, it vg *ei qui* etc: cf ad v. 15) δαιμονιζομενω: 1. 209. εσωθη ο δαιμονισθεισ :: e Lc

17. ηρξ. παρακαλειν (it vg *rogare coeperunt, coeperunt rogare*): D 225. 2[pe] a παρεκαλουν | απελθειν (H και απ.): D ινα απελθη (it vg *ut discederet*; sed b *ut non recederet*) | απο: Δ εκ

18. εμβαινοντοσ (D ενβ.) (Gb″) cum ℵABCDKLMΔΠ 1. 33. 124. al[25] fere (it[pler] vg *cumque ascenderet*, c *et cum conscenderent*, b *et ascendente* [sic] *eum in nave rogabat eum*; go *et ingredientem eum in navem oravit eum*) ... ς εμβαντοσ cum EFGHSUV al pl | παρεκαλει (et. b e): D it[pler] vg ηρξατο παρακαλειν | ινα μετ αυτ. η (B*Δ ην) cum ℵABCKLMUΔΠ[txt] 1. 28. 33. 69. al[25] fere e syr[utr] arm go sax ... ς ινα η μετ αυτ. cum DEFGHSVΠ[mg] al pl b c f i l q (item[vid] ff[2·] g[1·2·]) vg cop aeth

19. και ουκ cum ℵABCKLMΔΠ 1. 33. 102. al[30] fere f l vg (et. am ing emm mm san al sed non omn) cop syr[utr] go, item 13. 28. 69. 124. 346. gat και ο ις ουκ et Ln και [ο ις] ουκ ex errore de c ... ς (= Gb Sz) ο δε ις ουκ (H om ουκ) cum D unc[7] al pl b c e ff[1·2·] g[2·] i q vg[cdd] ap Ln sax arm aeth | αλλα λεγει: D και ειπεν (d *et ait*) | απαγγειλον cum

γειλον αὐτοῖς ὅσα ὁ κύριός σοι πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε. 20 καὶ ἀπῆλθεν, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

Mt 9, 1 Lc 8, 40

21 [49. 2] Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὸ πέραν πάλιν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν

22—43 Lc 8, 41—56 Mt 9, 18—26

θάλασσαν. 22 καὶ ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, 23 καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα

ℵBCΔ al pauc ... D 1. 13. 28. 69. 131. 209. 346. *διαγγειλον* (:: Lc *διηγου*) ... ς *αναγγειλ.* cum ALΠ unc^{9} al pler | *αυτοις*: K *τοις σοις*, U om | *ο κυρ. σοι* cum BCΔ ff$^{2\cdot}$ (item *σοι* post *πεποιηκ.* ℵ cop syr^{p}) ... ς Ln *σοι ο κυρ.* (D 238. *ο θεος* :: ut Lc) cum ADLΠ unc^{9} al fere omn vid a^{vid} b c e f g$^{2\cdot}$ i l q vg syr^{sch} arm go | *πεποιηκ.* (E *επεποιηκ.*) cum ℵABCLΠ unc^{8} al^{100} fere (et. Sev et Thdor^{heracl} in cat^{poss}) ... ς (= Gb Sz) *εποιησε* cum DK 1. al non ita mu | *και ηλεησ.* (346. al pauc *ελεησ.*) *σε* (ita et. a f l q vg; e om *κ. ηλ. σε*): D b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i syr^{sch} *και* (i om) *οτι* (ff$^{2\cdot}$ *et quod et*, c *et quomodo*) *ηλ. σε*

20. c^{*vid} *εν υλη τη* | *οσα*: CΔ *α* (sed Δ super *α* suprascriptum habet *οσα quanta*), cop *haec quae*

21. *εν τω* (B 102. 447. om) *πλοιω* (et. f *transfretasset - in navi*, g$^{1\cdot}$ *ascendisset - in navi*, vg *transcendisset - in navi*): D 1. 28. 2^{pe} al^{5} a b c e ff$^{2\cdot}$ i q (hi Latt omnes *transfretasset* [i *fretasset*]) arm om | *παλιν* (cop^{dz} om) post *εις το περαν* (haec f om) cum ℵD 2^{pe} a b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q (g$^{1\cdot}$ *et venisset trans fretum iterum convenit*) syr^{utr} ... ς Ln Ti ante *εις το περ.* cum ABCL unc rell al longe pler (13. 69. post *παλιν* add *ηλθεν*, 346. *και ηλθεν* sed nil praeterea) l vg (c ante *Iesus*) cop^{edd} al | c^{*vid} *ο οχλος* | *επ*: D 13. 28. 69. 90. 346. 2^{pe} *προς* (Schu „sic 4, 1. 6, 30. 7, 1; rec. vero nusquam ap Mc"). Item it (sed i om) vg *ad illum, ad eum* | *και* (a add *ipse*) *ην* (et. a g$^{1\cdot}$ l [et al^{vid}] vg): D b c e f ff$^{2\cdot}$ i q aeth om

22. *και ερχεται* (Gb′ prob Schu „Mc non iungit *και ιδου*") cum ℵBDLΔ 102. (3^{pe}?) a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i q vg cop syr^{sch} aeth arr (et. ar^{vat}) perss ... ς *και ιδου ερχ.*, Ln *και* [*ιδου*] *ερχ.* (:: e Lc et Mt) cum ACΠ unc^{9} al fere omn c f l syr^{p} arm go | *εις* (b *unus*): D al pauc *τις* (it^{pler} vg *quidam*) | *ονοματι ιαειρος*: D a e ff$^{2\cdot}$ i (non item b c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg) om :: ut Mt | *ιδων αυτον*: D e om | *πιπτει* (13. 69. 124. 346. *προσπιπτ.*): D *προσεπεσεν* (d *et procidens ad pedes eius rogans eum et dicens*, e *et cadens ad pedes eius et obsecrans illum multa dicens*) | *προς* (al$^{3\,scr}$ al pauc *εις*) *τ. ποδ. αυτου*: 1. 131. a *αυτου* (a *illi*) *πρ. τ. ποδ.*

23. *και παρακαλει* (Gb′ prob Schu) cum ℵACL 33. 2^{pe} al^{10} fere ... ς Ln *και παρεκαλει* (:: ut Lc) cum BDΔΠ unc^{9} al pler c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg cop arm go ... D a b e ff$^{2\cdot}$ i q *παρακαλων* (e *et obsecrans*, ff$^{2\cdot}$ *et rogans*) | *πολλα* (et. a c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg): D al^{7} b c ff$^{2\cdot}$ i q om :: ut Lc | *λεγων*: D a b ff$^{2\cdot}$

ἐλθὼν ἐπιθῇς τὰς χεῖρας αὐτῇ, ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ. 24 *καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.* 25 *καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος δώδεκα ἔτη,* 26 *καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα,* 27 *ἀκούσασα τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·* 28 *ἔλεγεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἅψωμαι*

---

i q *και λεγων* | *οτι*: D 13. 69. a c e syr^{sch} om | *ινα ελθων* etc: D *ελθε αψαι αυτης εκ των χειρων σου* , item b i q *veni tange eam* (b *illam*) *de manibus tuis*; c f g$^{1.2.}$ l vg *veni impone manum* (l *manus*, c g$^{1.2.}$ *manum tuam*) *super eam*, e *veni et tange eam*; ff$^{2.}$ *et veniens tange eam de manibus tuis* (contra a *ut venias et imponas manus ei*) | *επιθησ*: U al^{5} *επιθη* (ita U) vel *-θησῃ* | *τασ χειρασ* (28. 69. 124. al pauc c f g$^{1.2.}$ cop syr ^{sch} *την* [69. om] *χειρα*, Δ e g$^{1.2.}$ cop syr ^{heth} add *σου*) *αυτη* cum ℵBC LΔ 13. (69.) 131. 209. al plus^{5} a (f etc vide supra) syr^{sch} cop ^{heth} ... D b i q etc vide supra ... ς *αυτη* (AK al plus^{5} *αυτω*) *τασ χειρασ* cum AΠ unc^{9} al pler syr^{P} (*ei manus tuas*) arm go | *ινα* (Gb^{1} prob Schu) *σωθη και ζηση* (et. *ζησῃ* prob Schu) cum ℵBCDLΔ 13. 69. 346. 2p^{e} (124. al *οπως* sed *ζησῃ*) item *ut salva sit et vivat* a b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg cop go ... ς *οπως σωθη και ζησεται* (al pauc *ζησηται*) cum AΠ unc^{9} arm syr^{P} (syr^{sch} *et sanabitur et vivet*), item omissis *ινα σωθη* c e *et vivet*

24. *απηλθεν* (U *-ον*): D 124. *υπηγεν* (:: cf Lc) | *ηκολουθει* (FΠ *-λουθη*) (et. it vg *sequebatur*): CLM^{mg} (initio lectionis eccles.) al pauc *ηκολουθησεν*

25. *γυνη* cum ℵABCLΔ al^{5} b c e ff$^{2.}$ i q (et.^{vid} g$^{1.2.}$ l) vg cop syr^{P} ^{heth} .. ς (Gb^{00}) Ti add *τισ* cum DΠ unc^{9} al pler a f syr^{sch} arm go (:: deest et. Mt et Lc, sed et. in Lc minusc mu it^{pler} vg al add) | *δωδεκ. ετη* cum ℵBCLΔ al^{7} cop ... ς Ln Ti *ετ. δωδ.* cum ADΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} (:: Lc *απο ετων δωδ.*, Mt *δωδ. ετη*)

26. *και* ab initio (et. a e vg; q om, habet enim *et mulier quae erat - multa passa erat*): D b c f ff$^{2.}$ i η, *quae* | *τα παρ* (D 1. 28. 2p^{e} al^{10} fere om, item it vg) *εαυτησ* cum ℵCDKΔΠ al mu ... Gb Sz Ln Ti *τα παρ αυτησ* cum ABL unc^{8} al^{100} fere | *εισ*: D *επι* | *ελθουσα* (d *deterius habebat*): D^{gr} om

27. *τα περι* cum ℵ*BC*Δ 33^{ev} ... ς Ln Ti om *τα* cum ℵ^{c}AC^{2}DLΠ unc^{9} al fere omn (item it vg cop syr^{utr} go al) | *εν τω οχλω* (13. 28. 69. 124. 346. *εισ τον οχλον*): D 2p^{e} a i (in plena textus editione) q post *του ιματ. αυτ.* pon, b (i ex errore Blanchini ut videtur) post *οπισθεν* ... 1. al pauc e om | ℵ* pp$^{parh\ scr}$ *οπιθεν* | *ηψατο* (D* *και ηψατο*, item d it vg *venit - et tetigit*, item syr^{utr} sed^{P} *et* c. ob.): M 1. 33. 209. 48^{ev} add *του κρασπεδου* (:: e Mt et Lc)

28. *ελεγεν γαρ* (D 2p^{e} b c ff$^{2.}$ i q ^{heth} *λεγουσα*): DKΠ 1. 33. 209 2p^{e} al plus^{30} a c ff$^{2.}$ i q arm add *εν εαυτη* (:: e Mt) | *οτι*: 28. 33. al pauc it^{pler} (non item f vg) arm om | *εαν αψωμαι καν* (B supra lineam additum habet) *των ιματ.* (ℵD 32. it vg cop al *του ιματιου* :: ut Mt)

κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι. 29 *καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος.* 30 *καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν· τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων;* 31 *καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις· τίς μου ἥψατο;* 32 *καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν.* 33 *ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ*

αυτ. cum ℵBCLΔ 49ev ... ς Ln *καν των ιματιων* (D etc *του ιματιου*) *αυτου* (D *εαυτου*) *αψωμαι* (HΠ* 33. 69. al *αψομ.*) cum A(D)Π unc^{9} al fere omn ... 33. *εαν μονον αψομ. του ιματιου αυτου* (:: cf Mt), it^{pl} vg *si vel* etc, a i ff$^{2\cdot}$ *vel si*, c d nil nisi *si*, go *si vestes eius attingo* | ℵ 69. al pauc *σωθησωμαι*

29. *ευθυς* cum ℵBCLΔ 33. 49ev ... ς *ευθεως* cum ADΠ unc^{9} al pler | *απο της* (C om) *μαστιγ.* (435. al pauc a syr aeth add *αυτης*): b c om; e om *και εγνω* usque *απο τ. μαστ.*

30. *ευθυς* (b c ff$^{2\cdot}$ i q om, vide post) cum ℵBCLΔ 33. 49ev ... ς Ln *ευθεως* cum ADΠ unc^{9} al pler | *ο ις επιγν.* (et. f g$^{1\cdot2\cdot}$ am fu ing, item *Ies. in semet ipso cognoscens* vg^{ed}): DL 2p^{e} a (*et statim sciens Ies.*) (b c e ff$^{2\cdot}$ i q, vide post) cop aeth *επιγνους* (D^{gr*} q add *και*) *ο ις* | *εν* (V om) *εαυτω* (L 122. *αυτω*): D 226* b c e ff$^{2\cdot}$ i q om. Latt (praeter f g$^{1\cdot2\cdot}$ ^{vid} vg) sic: c i ff$^{2\cdot}$ *cognovit autem Iesus*, q *cognovit autem et Iesus*, b *cognito autem Iesus*, e *et cognovit continuo Iesus* | *την εξ αυτ. δυναμ. εξελθουσαν* (ff$^{2\cdot}$ *virtutem exisse a se*): D *την δυναμ.* (D^{2} add *την*) *εξελθ. απ αυτου* (d *quae exierat de illo*, e *quae exisset a se*) | *επιστραφεις*: D e i syr^{sch} *και επιστραφ.* | *εν* (z^{scr} *επι*) *τω οχλω*: a b g$^{1\cdot2\cdot}$ i l q vg *ad turbam*, c ff$^{2\cdot}$ *ad turbas*, e *turbis* (b e post *dixit*, ff$^{2\cdot}$ post *ait*), item cop syr^{utr} al | *ελεγεν* (g$^{1\cdot2\cdot}$ vg *dicebat*): D 2p^{e} al pauc a b e *ειπεν*, *dixit* (c d f ff$^{2\cdot}$ i q *ait*) | *μου* (e *quis mihi tetigit vestim.*): D it (exc e) vg al post *ιματιων*

31. *και ελεγ.* (c *dixerunt autem*, b *dicunt* omisso *και*) *αυτω οι μαθ. αυτ.* (et. f g$^{1\cdot}$ vg, item c b): D 2p^{e} (a) e i q *οι δε μαθ. αυτου λεγουσιν* (a *dixerunt*) *αυτω* (a e om), ff$^{2\cdot}$ *dicunt ergo discip. eius*

33. *τρεμουσα*: D 50. 124. 2p^{e} 6p^{e} a ff$^{2\cdot}$ i arm add *δι ο* (d ff$^{2\cdot}$ i *quod*, a *ob hoc quod*) *πεποιηκει* (6p^{e} *εποιησε*) *λαθρα*. Totum loc d ff$^{2\cdot}$ i sic: *quod fecerat occulto* (d *occultum*) *sciens factum* (d *quid esset acti*) *ipsa venit*; a vero *ob hoc quod fecerat absconse, sciens quod ei contigit, venit* | *ειδυια* (ℵ^{c} et iam a?): ℵ* *και ειδ.* | *αυτη* (a *ei*, d ff$^{2\cdot}$ i *ipsa*, y^{scr} *εαυτη*) (prob Schu) cum ℵBC DL (Δ *γεγον. εν αυτη*) 3. 9. 102. y^{scr} a ff$^{2\cdot}$ i cop (syr^{utr} arm *illi* vel *ad eam*) ... ς Ti *επ* (c f g$^{1\cdot}$ vg aeth *in se*; go *de se*; P^{wetst} [sed praeterit Heringa] *εν*, vide et. antea Δ) *αυτη* (13. 69. al pauc *αυτην*) cum AΠ unc^{9} al pler c f g$^{1\cdot}$ vg (contra b e q om *ειδυια ο γεγ. αυτη* una cum *και ηλθ. και*, sed e pro his *accedens*) go aeth | *προσεπεσ. αυτω*: c 6p^{e}

καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 34 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.* 35 *ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν, τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;* 36 *ὁ δὲ Ἰησοῦς παρακούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.* 37 *καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα μετ' αὐτοῦ συνακολουθῆσαι εἰ μὴ τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου.* 38 *καὶ ἔρ-*

προσεκυνησεν αυτον (6^{pc} *αυτω*) | *ειπεν αυτω*: 13. 69. 124. 346. add *εμπροσθεν παντων* (:: Lc *ενωπ. παντος του λαου*) | *αληθειαν*: 1. 13. 28. 69. 346. *αιτιαν* (13. 69. 346. add *αιτησ*) :: cf Lc

34. *ο δε* cum ℵABLM*ΔΠ unc^{8} al pler e (item g$^{1.2.}$?) vg (et. am ing emm al) cop syr^{sch} aeth go Quaest ... Ln add *ις* (:: ut Mt) cum CDM^{mg}Σ 1. 13. 28. 69. al^{15} a b c f ff$^{2.}$ i q mt (al ap Ln) syr^{P} c.* arm | *αυτη* (Δ 346. *αυτω*, 1. al om): c^{2} al^{10} fere add *θαρσει* (:: e Mt) | *θυγατερ* cum ℵAC^{2}(*latet)LΔΠ unc^{9} al fere omn ... Ln Ti *θυγατηρ* cum BD e^{scr} (:: cf ad Mt ubi DGL *θυγατηρ*. Contra Io 12, 15 *θυγατηρ* magna auctoritate editur) | *και ισθι*: c* om *και*? certe pauciora, sed latent

35. *λαλουντοσ*: Δ add *αυτοισ* | *απο τ. αρχισυναγωγου*: cop aeth ar^{P} et ar^{e} *ad archisynagogum* (q *ad archisynagogo* sic) | *λεγοντεσ*: D 33. b i add *αυτω*

36. *ο δε ις* absque *ευθεωσ* cum ℵBDLΔ 1. 28. 40. 209. 225. 271. 2^{pc} a^{scr} b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg cop syr^{sch} arm aeth arr perss (:: eorum qui *παρακουσασ* nemo confirmat *ευθ.*, quod toties Mco illatum: cf 1,31. 2,2. 3,5. 9,8. 14,63 et 68 et alibi. Hinc pro *παρακ.* vel *ευθεωσ ακουσασ* vel *ακουσασ* dederunt. Defenderam 1859 *ευθεωσ παρακ.*) ... ς (sed Gb^{0}) Ti add *ευθεωσ*, Ln [*ευθ.*] cum ACΠ unc^{9} al pler a (*statim Ies. ut audiit*) go syr^{P} | *παρακουσ.* cum ℵ*et^{cb}BLΔ e (*neglexit*) ... ς Ln *ακουσασ* (:: ut Lc) cum ℵ^{ca}ACDΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg rell omn^{vid} | *τον λογ.* (B add *τον*) *λαλουμενον* (ita g$^{1.2.}$ vg): D *τουτον τον λογον*, item f ff$^{2.}$ i q (hi *audito hoc verbo*, ff$^{2.}$ *audiens hoc verb.*) a (*ut audiit verbum*) c (*audito verbo*) e (*neglexit sermonem*); b nil nisi *audito*

37. *ουδενα* (ℵ* om): D *ουδε ενα* (sed d pariter atque it vg *non – quemquam*) | *μετ αυτου συνακολουθ.* cum ℵBCLΔ (e *secum – introire*, syr^{sch} *ire secum*, go *cum se sequi*) ... ς *αυτω συνακολουθησαι* cum EFGHMSU VΠ^{2} al pler; Ln *αυτω ακολουθησαι* (33. al *ακ. αυτ.*) cum AKΠ* al^{8}; D^{gr} 1. 28. 124. 209. 2^{pc} *παρακολουθ. αυτω* (1. al *αυτ. παρακ.*), item it^{pler} am fu ing al *sequi se*, d ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg^{ed} gat al *se sequi*, item *sequi se* cop syr^{P} | *τον πετρ.* cum ℵBCΔ ... ς Ln om *τον* (:: ut Lc) cum ADLΠ unc^{9} al omn^{vid} :: cf 9,2. 14,33. | B *ιωαννην* | *ιακωβου* (FH 124. 8^{pc} al pauc praem *του*): DGΔ 1. 36. 61. 106. 48^{ev} 2^{pc} W^{scr*} Z^{scr} a syr^{P} (sed add *ιακ.* c.*) *αυτου* (Gb′)

38. *ερχονται* (Gb″ prob Schu) cum ℵABCDFΔ 1. 33. al^{6} b e g$^{1.2.}$ i (*venerunt*) l q vg cop syr^{sch} pers^{P} ... ς *ερχεται* cum LΠ unc^{8} al pler a c f

χονται εἰσ τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά, 39 *καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖσ· τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει.* 40 *καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. αὐτὸσ δὲ ἐκβαλὼν πάντασ παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺσ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον.* 41 *καὶ κρατήσασ τῆσ χειρὸσ τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· ταλιθὰ κούμ, ὅ ἐστιν μεθερ-*

---

ff^{2} go syr^{p} cop^{petr**} arm aeth pers^{w} | *τον οικον*: D 2^{pe} *την οικιαν* (*-ιαν*) | *θιωρει* (b q cop *vident*, non item cop^{petr**}): D^{gr} *εθιωρει* (f ff^{2}· g^{1}· *vidit*, sed d it^{mu} vg *videt*) | *και* post *θορυβον* c. ℵABCLMUΔΠ al^{40} fere g$^{1.2.}$ l vg go syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) om cum D unc^{7} al pl it^{pl} (vide post) cop | *κλαιοντασ κ αλαλαζοντασ*: D^{gr} 2^{pe} a *κλαιοντων κ. αλαλαζοντων* (2^{pe} *κραζοντ.*, a *plorantium et lamentantium*), b d f i q *turbam flentem et (ac) lamentantem* (f *heiulantem*), c ff^{2}· *flentem turbam et lamentantem* (e *clamantem*), e *turbas plorantes et ululantes*

39. *και κλαιετε* (et. a c e g$^{1.2.}$ vg): D 28. b f ff^{2}· i q vg^{cod} ap Ln *και τι κλαι.* | *το παιδιον*: E cum *κλαι.* coniungit. Huc vel potius ad Mt 9. 24 cf Aug$^{cons\,2,68}$: „Quod autem nonnulli codices habent sec. Matth: *Non enim mortua est mulier sed dormit*, cum eam Mc et Lc duodecim annorum puellam fuisse testentur, intelligas Hebraeo more locutum esse Matthaeum".

40. *και* pr (et. f vg; ita et. Mt et Lc): D it (exc f) *οι δε* | *κατεγελων*: K 228. 447. e^{ser} *κατεγελουν* | *αυτοσ δε* (Gb′) cum ℵBCDLΔ 33. 48^{ev} item *ipse vero* it (exc e) vg cop ... ς Ti *ο δε* cum AΠ unc^{8} al pler (e *ille autem*) syr$^{p\,txt}$ arm, item M 118. 124. 209. 238. 271. syr^{sch} et^{p} c.* addito $\overline{\text{ις}}$ | *παντασ* cum ℵABCLΔΠ unc^{8} al pler ... ς (= Gb Sz) *απαντασ* cum s? al vix mu .. D it (exc a f g^{2}·) *τουσ οχλουσ* (e *turbas*, sed b c d ff^{2}· i q *turba*). Praeterea D 13. 124. al^{5} it (exc a item vg) add *εξω* | *του παιδιου*: D it (exc e qui *κ. τ. μητ.* om) vg post *μητερα* pon | *τουσ μετ αυτου* (124. al pauc *μεθ εαυτ.*): D add *οντασ* (it vg *qui secum erant*) | *εισπορευεται*: M 33. 126. emm ing mt vg^{cod} ap Ln *εισπορευονται* ... D 2^{pe} it (non item vg) *εισεπορευετο* | *οπου*: A *ου* | *το παιδιον* cum ℵBDLΔ 102. (al?) a b e ff^{2}· i cop aeth ar^{p} ... ς (= Gb) add *ανακειμενον* cum ACΠ unc^{9} al pler (sed al^{20} fere *κατακειμ., κειμενον, κατακεκλιμενον, καταβεβλημενον*) c f g^{2}· l q vg syr^{utr} go arm

41. *τησ χειροσ*: D 435. *την χειρα* | *αυτη* (L al pauc *αυτου*): D add *ραββι ταλιθα* cum ℵACΠ unc^{9} al pler syr$^{p\,mg}$ g^{r}; B 346. go *ταλιθα*, al pauc *ταληθα*, Δ *ταλιτα*, item *thalitha* g^{1}· q ing, *talitha* f vg, item cop syr^{utr} arm ... D *ταβιτα*, c d *thabita*, a ff^{2}· g^{2}· l gat mm *tabitha*, b i *thabitha*, e *tabea acultha* | *κουμ* cum ℵBCLM 1. 33. 271. z^{ser} al^{20} fere ff^{2}· sl$^{5.6.7}$· Suid (sub *αββακουμ*) Thphyl ... ς Ln *κουμι* (Δ 69. go *-μει*, al mu *-μη*) cum ADΔΠ unc^{8} al pler it^{pl} (e *cumhi*, g^{1}· *chumi*, rell vg *cumi*; sed a g^{2}· plane om) vg syr^{sch} (syr^{sch} pers^{s} om *ο εστιν* usque *εγειρε*) syr^{p} et^{mg} g^{r} cop arm aeth

μηνεύόμενον· τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε. 42 *καὶ εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα· καὶ ἐξέστησαν εὐθὺς ἐκστάσει μεγάλῃ.* 43 *καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνοῖ τοῦτο, καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.*

VI.

1 [50. 1] *Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πατρίδα* Mt 13, 53—58 *αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.* 2 *καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ οἱ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες· πόθεν τούτῳ ταῦτα, καὶ τίς ἡ*

---

41. το κορασιον: e *puella puella* | εγειρε cum ℵABCDLΔΠ unc^{8} al pl ... ς (= Gb Sz) εγειραι cum U al sat mu (al pauc Suid εγειρον)

42. ευθυς cum ℵBLΔ 33. ... ς Ln ευθεως cum ACDΠ unc^{9} al fere omn | ην γαρ (et. cop syr^{utr} go al): D 2^{pe} 7^{pe} it vg *ην δε* | ετων cum ABDLΠ unc^{9} al pler it vg etc ... ℵCΔ 124. add ωσει, 1. 33. 118. 238. 2^{pe} ωσ, item arm | 1. δεκαδυο | εξεστ. ευθυς cum ℵBCLΔ 33. cop aeth ... ς Ln om ευθ. (:: ut Lc) cum ADΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} go al. Praeterea D e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q gat *εξεστ. παντες*, 8^{pe} 48^{ev} al pauc mm *εξεστ. οι γονεις αυτης* :: e Lc

43. πολλα: D e^{scr} it^{pl} (non item a f al? nec vg) om | γνοι cum ABDL ... ς γνω cum ℵCΔΠ unc^{9} al omn^{vid} | δοθηναι: D δουναι, sed d *dixit dari*. Etiam *dixit* (*iussit* a b f) *dari* a b f ff$^{2\cdot}$ i q, e *dixit ut daretur*; contra g$^{1\cdot 2\cdot}$ *dixit* (g$^{2\cdot}$ *iussit*) *dare*, c (*ut nemini dicerent sed*) *darent*) | αυτη (ℵ 71. αυτην, sed ℵ αυτῆν): 33. 346. αυτω

VI. 1. ερχεται cum ℵBCLΔ syr$^{p\ mg}$ (cop et praes. et perf. esse potest, item a *venit*; it^{pler} vg *et egressus inde abiit* [mm *ibat*], e *et cum exisset inde abiit*) ... ς Ln ηλθεν cum AΠ unc^{9} al pler (it vg vide ante) syr^{p} (syr^{sch}?) arm^{edd} (arm^{zoh} om και ηλθ.) go Or$^{3,\,461}$ (και ο μαρκ. δε φησιν· και ηλθεν εισ την etc); D καπηλθεν quod vel ex και ηλθεν corruptum est vel ex και απηλθεν: posterius inde commendatur quod Latini plerique *abiit* habent | ακολουθουσιν: it^{pl} vg *secuti sunt, sequebantur* (sed pro και ακολ. etc b c e *cum discip. suis*)

2. γενομενου σαββατου (f al? vg *facto sabbato*, a *sabb. facto*): D ημερα σαββατων (d i *die sabbatorum*, ff$^{2\cdot}$ *die sabbati*, q *die sabbato*, b e *sabbato*, c *sabbatis*) | διδασκ. εν τ. συναγ. cum ℵBCDLΔ 33. 7^{pe} f ff$^{2\cdot}$ cop syr^{utr} arm ... ς Ln Ti εν τ. συν. διδασκ. cum AΠ unc^{9} al pler a b c e g$^{1\cdot 2\cdot}$ i q vg go | οι πολλοι cum BL 13. 28. 69. 346. ... ς Ln om οι cum ℵACDΔΠ unc^{9} al pler (:: similiter articulum ante πολλουσ 9, 26 testes pler eiecerunt, item o ante πολυσ 12, 37 ℵD al) | ακουοντεσ cum ℵABC unc^{7} al longe pl (d f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i q vg *audientes*) ... DE$^{\Gamma}$FHLΔΠ al^{25} fere ακουσαντεσ (a *cum audissent*) ... b c e om | εξεπλησσοντο: D 118. y^{scr} 2^{pe} al^{7} it (exc e) vg syr^{p} arm add επι τη διδαχη αυτου :: ut Mc 1, 22 et alibi | ταυτα cum ABDLΠ unc^{9} al pler it^{pl} (e *tanta*) cop

σοφία ἡ δοθεῖσα τούτῳ; καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; 3 *οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆτος καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο*

---

syr^{utr} al ... ℵC*et**Δ al pauc f g$^{1.2.}$ vg (aeth) add (Δ praem) *παντα* (C* *απαντα*, C^{2} *πα.*) :: e Mt | *δοθ. τουτω* cum ℵBCLΔ cop (it^{pler} vg *quae data est illi*) ... ς Ln Ti *δοθ. αυτω* cum ADΠ unc^{9} al omn^{vid} a e (a *quae data est ei*, e *quae ei data est*; rell vg *illi*, antea vero it vg *huic haec* [*ista, tanta*]) go etc | *καὶ δυναμ. τοιαυτ. δια τ. χειρ. αυτ. γινονται* (Ac *γειν.*) cum AC^{2}EFGHMSUV 1. 13. 28. 69. 131. 157. 209. 435. al^{80} fere a e (a e *et virtutes tales per manus illius* [*eius*] *efficiuntur*) Thphyl ... ς (= Gb Sz) eadem praemisso *οτι* cum (U teste Treg omisso *και*) minusc ut^{vid} vix mu (s^{scr} al? om *και*) f go (f go [omisso *και*]: *quod virtutes tales per manus eius efficiuntur*), item C* 124. 271. 346. e^{scr} al^{15} fere (nonnulli om *και*) praemisso *ινα* sed non mutato *γινονται*, item DKΠ 247. 251. 253. d^{scr} o^{scr} w^{scr} al^{5} fere b ff$^{2.}$ i q (syr^{utr} arm) *ινα* sed sequente *γινωνται* (D *γειν.*) (b d i q *ut* [d add *et*] *virtutes istae* [b *tantae*] *per manus eius efficiantur* [b *-iuntur*], ff$^{2.}$ *ut et virtutes eius per manus efficiantur*) ... ℵ*et^{c}BLΔ 33. 31^{ev} c l vg cop *και αι* (ita ℵBΔ 33., et. 86, non L 31^{ev}) *δυναμ.* (ℵ^{c} add *αι*) *τοιαυται* (ℵ^{c}LΔ add *αι*, item c l vg, non item ℵ*B 33. 31^{ev}) *δια τ. χειρ.* (c *per labia* i. e. *χειλεων* pro *χειρ.*) *αυτου γινομεναι* (:: ex hac lectione reliquae derivari non possunt, ipsa vero ad Mt accommodata videtur; quam vero recepimus, iam codicibus italis a e accurate expressam, ea prorsus eiusmodi est ut omnes inde reliquae videantur ortae)

3. *ουχ*: D* *ουκ* | *ο τεκτων* (syr^{hr} om) *ο υιος* c. ℵABCDLΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{2.}$ q vg (et. am fu ing emm al) cop go syr^{utr} perss al sax. Cf huc Iust$^{tr\,88}$ *ιω - νομιζομενου ιωσηφ του τεκτονος υιου υπαρχειν - και τεκτονος νομιζομενου· ταυτα γαρ τα τεκτονικα εργα ειργαζετο εν ανθρωποις ων, αροτρα και ζυγα* etc, item Cels ap Or$^{1,\,657}$ *πανταχου δ εκει το τησ ζωησ ξυλον· και αναστασισ σαρκοσ απο ξυλου, διοτι, οιμαι, ο διδασκαλοσ αυτων σταυρω ενηλωθη και ην τεκτων την τεχνην*) ... 10. 13. 33. 69. 31^{ev} 48^{ev} y^{scr} c^{scr} 2p^{e} a b c e g$^{1.2.}$ i gat mm tol vg edd^{2} ap Matthaeium arm aeth arr *ο του* (10. c^{scr} om) *τεκτονοσ* (13. add ὁ) *υιοσ* (g$^{1.}$ *Ioseph fabri filius*; g$^{2.}$ *fabri filius Ioseph*) *και* (c^{scr} om; item e om). Pertinent huc etiam quae Or$^{1,\,659}$ contra Cels (vide ante) scripsit: *ου βλεπων οτι ουδαμου των εν ταισ εκκλησιαισ φερομενων ευαγγελιων τεκτων αυτοσ ο ις αναγεγραπται* | *τησ μαριασ* cum ℵBCLΔ 13. 124. 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} h$^{harl\,scr}$ 3p^{e} 7p^{e} ... ς Ln om *τησ* c. ADΠ unc^{9} al pler (28. *μαριαμ*) | *και* (ℵDL 2p^{e} add o, non item BCΔ 31^{ev}, nec magis A etc) *αδελφ.* cum ℵBCDLΔ 31^{ev} 2p^{e} e cop syr per^{sp} ... a b c f g$^{1.2.}$ i (et. ut vdtr ff$^{2.}$ l) vg cop^{dz} arm ar^{p} ar^{e} *frater* sine copula, z^{scr} o *αδελφοσ* ... ς *αδελφ. δε* cum AΠ unc^{9} al pler q go syr^{p} | *και ιωσητοσ* cum BDLΔ 13. 33. 69. 124. 346. 2p^{e} 3p^{e} a cop ... ℵ 121. b e f g$^{1.2.}$ q vg aeth *και ιωσηφ* (:: e Mt vdtr) ... ς *και ιωση* cum ACΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm ... c ff$^{2.}$ i plane om | *και ουκ* (e *et non*): D *ουχι και*, a

ἐν αὐτῷ. 4 [51.1] καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 5 καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν. 6 καὶ ἐθαύμασεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Lc 4, 24 Io 4, 44

[52.2] Καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων. 7 [53.2] καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο 7–13 Lc 9, 1–6 Mc 10, 1–15

---

c f g[1.] i q (vdtr et. ff[2.] l) vg *nonne et*, b g[2.] *nonne*... Δ *ου* (sed *δ nonne*) | *εισιν* (h. l. e): D a f g[1.] i q (vdtr et. ff[2.] g[2.] l) vg post *πρ. ημασ*, b c post *ωδε* pon | *ωδε*: M* om

4. *και ελεγεν* (prob Schu) cum ℵBCDLΔ 33. 2pe a b e f i l q (vdtr et. ff[2.] g[1.2.]) vg cop syr[sch] ... ς *ελεγε δε* cum AΠ unc[9] al pler c go syr[p] arm aeth | *οτι*: sΔ 13. 69. 124. 2pe al[20] fere syr[sch] arm aeth om | *πατριδι εαυτου* cum ℵ*L 13. 69. (ante *πα.*) 346. ... ς Ln Ti *πα. αυτου* cum ℵ[c] ABCDΠ unc[9] al pler. Praeterea ℵ[c]AL praem *ιδια* (:: cf Ioh et Mt) | *και εν τ. συγγ. αυτου*: ℵ* c e om, e om et. *και εν τ. οικ. αυτου* | *τοισ*: D*E* *ταισ*, C* *τησ* | *συγγενευσιν* cum B*D[2]EFGHLUVΔ 1. 33. 69. 124. 209. 262. 271. 346. al[4 scr] al mu ... ς Ln *συγγενεσιν* cum ℵ[a]AB[2]CD*K[2] MSΠ al pl (K* z[scr] *τη συγγενεια*. Similiter it[pler] vg *in cognatione sua* vel *in genere suo*; a tantum *in cognatis*.) | *συγγ. αυτου* (Δ *εαυτου*) cum BC*KLM[2](Δ) 28. 71. 218. 235. 48[ev] 8pe b d f g[1.2.] i l q vg cop syr[utr] aeth... ς om *αυτου* (et Ln [*αυτου*]) cum ℵ[a]AC[2]D[gr]EFGHM*SUVΠ al pler a ff[2.] go arm

5. *ειδυνατο* cum ABC*KLMΠ al plus[15] ... ς Ln *ηδυνατο* cum ℵB[2]DEFGHVΔ 1. al certe pl (in Or[3,466] utrumque editum est hunc in modum: *προσχες γαρ τω· ουκ ηδυνατο εκει ουδεμ. ποι. δυναμιν. ου γαρ ειπεν· ουκ ηθελεν, αλλ· ουκ ειδυνατο*). Ceterum a f g[2.] i q *et noluit* pro *κ. ουκ ειδυν.* Vide et. post. | *ποι. ουδεμ. δυν.* cum ℵBCLΔ 1. 2pe al pauc cop (syr[sch] aeth) ... D 124. 238. y[scr] a Or[3,466 bis] *ουδεμ. ποι. δυναμιν* ... ς *ουδ. δυν. ποι.* cum AΠ unc[9] al pler f vg (hi duo *virtutem ullam facere*). Libere i q mm *virtutem multam* (mm *mu. virt.*) *facere*, g[2.] *virtutes multas facere*. Item b e *et non faciebat ibi* (*illic* e) *ullam virtutem*, c ff[2.] *et non facieb. illic* (*fecit ibi* ff[2.]) *virtutes multas*.

6. *και εθαυμασεν* cum ℵBE*vid 2pe 7pe (alii non notati) ... ς Ln Ti *κ. εθαυμαζεν* cum ACDLΠ (Δ om *κ. εθαυμ. δια τ. απιστ. αυτ.* spatio relicto) unc rell al pler a c f g[1.2.] i q (contra b e om *και εθαυμ.*) vg, item 28. 253. ff[2.] *κ. εθαυμαζον* | *απιστιαν* (ita ℵBCGKLMUΠ; contra AEFH *απιστειαν*): D[gr] *πιστιν* | *κωμασ κυκλω*: L 13. 69. 124. 346. al pauc arm *κυκλ. κωμ.*; a (*et circuibat per municipia*) g[2] (*circumibat castella*) om *κυκλω*

7. *προσκαλειται*: D 1. 209. 2pe al[5] fere *προσκαλεσαμενοσ* omisso *και* sequente, item a b c ff[2.] i q (non item f g[1.2.] vg) Gaud *et convocatis duodec.* (a b XII; b ff[2.] i q add *discipulis*), e *et cum advocasset XII* | *δωδεκα*: D b ff[2.] g[2.] i q (non item a c e f g[1.] vg Gaud) add *μαθητασ*, item al[5 scr] 7pe al pauc *μαθητ. αυτου* | *ηρξατο αυτ. αποστ.* (f g[1.2.] q

δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων, 8 *καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον, μὴ ἄρτον, μὴ πήραν, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν,* 9 *ἀλλὰ ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας.* 10 [54.2] *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν.* 11 [55.2] *καὶ ὃς ἂν τόπος μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.* 12. [56.8] *καὶ*

---

vg): D 2pe a b c e ff2· i Gaud απεστειλεν αυτ. | δυο δυο: D 2pe ανα β (δυο) ... e om | και εδιδου (et. f g1·2· vg): D 2pe δουσ, item c e ff2· *dans illis potestatem*, a b i q *data* (sed q *et data*) *eis* (*illis*) *potestate* | εξουσιαν (H την εξουσ.): Δ 238. al aeth (arm) add κατα | των utrumque: cΔ 13. 28. 33. 69. 124. al om

8. παρηγγειλεν: EUVΠ2 al mu παρηγγελλεν, F al -ηγγελεν | αιρωσιν cum ADDH unc9 al pler ... ℵCLΔ 13. 69. 2pe al pauc αρωσιν | εισ (28. al10 fere add την :: e Lc) οδον (et. ff2· i tol): K a c e f l q vg Gaud εν τη οδω ... b om | μονον: D al pauc catoxon μονην | μη αρτ. μη πηραν cum ℵBCLΔ 33. cop (μητε – μητε) aeth ... ς Ln μη (D 2pe a go μητε) πηρ. μη (D 2pe a go μητε) αρτ. cum ADH unc9 al pler it vg go syrutr arm Gaud :: Lc μητ. πηρ. μητ. αρτ. | μη εισ: D 238. 2pe a b c e f ff2· (*non virg. neque pan. neque*) g1· i q (et. 1vid) vg cop go μητε εισ | τ. ζωνην (K ζονην, Δ tantum ex errore Woidii): 238. al pauc b c e ff2· cop Gaud τασ ζωνασ ... Δgr cop add υμων (syrp c.ob *sua*)

9. αλλα cum ℵABCDLU ... ς αλλ cum EFGHKMΔΠ al certe pler | ενδυσησθε (et. ς Gb Sz) cum ℵACDΔΠ2 (K ειδυσ., ACD -σησθαι) unc8 al longe pl a (*nolite indui*) cop arm go, item B* 33. al pauc ενδυσασθε ... ςo ενδυσασθαι cum B2ΣΠ* al vix mu, item L al10 fere ενδεδυσθαι. Item e *neque vestiri*, b c f ff2· g1·2· l i q *et ne* (i om) *induerentur*, Gaud *et ne induerent*, item syrutr aeth

10. ελιγεν (a f i alvid vg *dicebat*, c d ff2· *dixit*) : Δ al pauc b q λεγει (b *ait*, q *dicit*) | οπου (c* οποι) εαν cum ℵBCH unc9 al pler ... ADLΔ al pauc οπ. αν | εισ οικιαν (b c f q vg itemvid g1·2· l): D a ff2· i om

11. οσ αν τοποσ μη δεξ. cum ℵBLΔgr 13. 28. 69. 124. 346. cop syrp mg aeth ... οσ αν (omisso τοπ.) μη δεξ. c*vid 1. 118** 209. (:: ut Mt) ... ς Ln οσοι αν (αν cum EFGMUV al mu, Ln εαν cum AC2DHKΠ al pl) μη δεξωνται (HKΠ 118* 131. al δεξοντ.) cum AC3DΠ unc8 al pler it vg go syrsch etp txt arm (non huc valet Orint2,71 *si qui non receperint vos, etiam pulverem* etc) :: ut Lc | ακουσωσιν (1. 106. 209. syrp add τουσ λογουσ): 1. 209. ακουση (13. 28. -σει?) | εκειθεν: Δgr 7pe om | τον υποκατω: D 33. 2pe it (exc c: *pulverem de pedib. vestris, quod subtus est*) vg arm aeth om (q *excutite pedes vestros cum pulvere*) :: ut Mt et Lc | εισ μαρτ. αυτοισ sine additam (et. Gb) cum ℵBCDLΔ 17. 28. 2pe b c ff2· g1· i l vg arm arr persw (item cop ap Mill Beng Wtst Gb, at invitis Wilk et Schwa) ... ς (= Gb) add αμην λεγω υμιν, ανεκτοτερον

ἐξελθόντες ἐκήρυξαν ἵνα μετανοῶσιν, 13 καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

14 [57.2] Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης, φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. 15 ἄλλοι δὲ

Lc 9, 7–9
Mt 14, 1 s

ἐσται σοδομοις η γομορροις εν ημερα κρισεως η τη πολει εκεινη, item Ln [αμην – – εκεινη] cum AΠ unc[9] al longe pler (33. - γη σοδομων και γομορρασ -) a f g[2·] q cop[wi] et[schw] syr[utr] aeth go :: e Mt; cf et. Lc. Ceterum ab Eus [nec aliter Vict[cap] in Monotessero Ammonii quod transtulisse fertur] Mt[i] sect. 85 (10, 14 et 15) canone 2. ponitur, quo consentientes Mt Mc Lc continentur. Mt[i] vero sect. 109 (11, 23 inde ab οτι ει εν usq 24) canone 10. posita huc non valet.

12. εκηρυξαν cum NBCDLΔ syr[sch] et[p mg] go (ℵ* add αυτοις, ℵ[a vid] del) ... ς Ln εκηρυσσον cum AΠ unc[9] (F -σσεν) al omn[vid], item *praedicabant* (c *-cate*) it vg syr[p txt] | μετανοωσιν cum BDL cop (c *praedicate ut paenit. agant*) ... ς μετανοησωσι cum NACΔΠ unc[9] al omn[vid] (it [et. d] vg *ut paen. agerent*; c vide ante) :: cf 3, 12. 6, 8

13. εξεβαλλον cum NABL unc[8] al pler it vg (it vg *eiciebant*, et. d; f vero om ινα μετανοωσιν usq εξεβαλλ.) syr[utr] ... CDMΔ 33. al[15] fere εξεβαλον | ηλειφον (et. a f g[1·2·] vg): D b c ff[2·] i q αλειψαντεσ omisso και sq (g[1·] sic: *et unguebant oleo et mult. aegrot. sanabant*) | ελαιω: G ελαιον | D αρωστουσ | εθεραπευον (b d ff[2·] i q *sanaverunt*; M 13. 28. 124. 346. 2[pe] arm add αυτουσ) : H al pauc εθεραπευοντο, item f g[2·] *et unguebant oleo multos aegros et sanabantur*

14. ο βασ. ηρωδ. cum NABC*LΔΠ unc[8] al pl ff[2·] g[2·] (et[vid] g[1·] l) vg[ed] (atque et. emm al) cop syr[p] arm go ... C[3]DF al mu a b c f i q am fu ing harl tol sax syr[sch] aeth ηρωδ. ο βασ. Praeterea M 13. 69. 131. 346. al plus[25] add την ακοην ιω :: e Mt | ελεγεν cum NACLΔΠ unc[9] al pler e f g[1·] i q (et[vid] g[2·] l) vg cop syr[utr] arm aeth go ... Ln ελεγον (D -γοσαν) cum BD 6. 271. a b ff[2·] mt Aug[cons 2, 91] („nisi quod Mc non quod Herodes dixerit, sed *dicebant*, inquit, *quia* etc; Mt vero de ipso Herode: *ait*, inquit, *pueris suis*"):: accommodatum ad sqq; inprimis offendit ελεγεν ob v. 16 | BL ιωαννησ | ο βαπτιζων (ff[2·] g[2·] om): DS 13. 28. 33. 69. 122. 346. ο βαπτιστησ, item *baptista* a b c f i q (et[vid] g[1·] l) vg :: ut Mt | εγηγερται εκ νεκρ. c. NBDLΔ 33., item *surrexit a mortuis* it vg cop syr[sch] arm aeth ... c ηγερθη εκ νεκρων, ς εκ νεκρ. ηγερθη cum Π[mg] unc[8] al pler; item go syr[p] *a mortuis surrexit*; Ti εκ νεκρ. ανεστη cum AKΠ[txt] 11. 28. 114. al plus[10] Thphyl :: Mt et Lc ηγερθη απ. τ. (εκ) νεκρ. | ενεργ. αι δυν. (f g[2·] am fu ing al *operantur* [am *inopinantur*] *virt. in illo*; i q *efficiuntur virt. in illo*; b *operatur virt. in eo*): KΠ[1] 33. al plus[15] a ff[2·] (*virtutes in illo efficiuntur*; e *virtutes per illum efficiuntur*) vg[ed] (et emm al) syr[utr] αι δυναμ. ενεργ. (:: ut Mt)

15. δε pri (et. Gb + Sz) cum NABCDEHKLSΔΠ (G vide post) al[40] fere it vg cop syr[p] go ... ς om cum FMUV al sat mu[vid] syr[p] arm (G 33. al[aliq] ab οτι pri ad οτι sec transiliunt)

ἔλεγον ὅτι Ἠλείας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης ὡς εἷς τῶν προφητῶν. 16 [58.2] *ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης ἔλεγεν· ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτος ἠγέρθη.*

17—29 Mt 14, 3—12 Lc 3, 19 s

17 [59.2] *Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν·* 18 *ἔλεγεν γὰρ*

---

15. *ηλειασ* cum B* (:: at alibi et. ℵADLΔ cf 8,28. 9,4 etc; Mt 27,47. 17,10 et alibi; de *ἡλ-* et *ἠλ-* cf ad Mt 11,14) ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum ℵAB^{2}CDLΠ unc rell al omn^{vid} | *εστιν*: c *venerit*, ff$^{2\cdot}$ *venit* | *δε* sec: v* al plus^{25} fere om | *ελεγον* sec c. ABCDLΔΠ unc rell al pler f g$^{1\cdot}$ i q vg cop syr^{p} al ... ℵ 1. 28. 209. 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} arm om | *προφητησ* c. ℵBC*LΔ 1. 28. 33. 209. 2^{pe} Or^{3,469} (sed var cdd) ... ς add *εστιν*, Ln [*εστ.*] c. AC^{2}Π unc^{9} al pler a f g$^{1\cdot}$ q vg go cop syr^{utr} arm aeth ... D b c ff$^{2\cdot}$ i om *προφητ. ωσ*, item a om *ωσ εισ των προφ.* | *ωσ* (ℵ οσ) cum ℵABC(et* et**)LΠ unc^{9} al^{150} fere f g$^{1\cdot}$ l q vg go cop syr^{sch} aeth Or^{3,469} (sed ed^{huet} *η ωσ*) ... ς *η ωσ* cum Δ 1. al pauc^{vid} syr^{p} arm. Praeterea 33. (:: e Lc) pro *ωσ εισ* etc sic: *τισ των αρχαιων ανιστη*

16. *ο* ante *ηρωδ.* cum ℵABEFGHK^{2}LMSΔΠ al pl ... CDK*UV al^{45} fere cop om | *ελεγεν* (*dicebat*) cum ℵBCLΔ 33. f ... ς Ln *ειπεν* cum ADΠ unc^{9} al fere omn, item *dixit* a c ff$^{2\cdot}$ (sed b g$^{1\cdot2\cdot}$ i q vg *ait*), item syr^{utr} | *ον* cum ℵBDL 1. 28. 33. 67. 124. 209. 2^{pe} it vg syr^{utr} arm aeth (Or^{4,115}) ... ς (sed Gb^{0}) praem *οτι* cum ACΔΠ unc^{9} al pler cop go | *ιωαννην* (B *-ανην*) h. l. cum ℵ^{c} ABCLΔΠ unc rell al pler c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ vg go Or^{4,115} ... ℵ* *ιωαννησ* post *ουτοσ* (*ουτοσ ιωαννησ ηγερθη*, ℵ^{a} *ουτοσ ιωαννησ, αυτοσ ηγ.*), item mm (*Iohannes hic a mortuis resurr.*); 1. 2^{pe} a b i q *ιωαννησ* post *ουτοσ εστιν*, item cop syr^{utr} aeth ante *ον εγω απεκεφ.* ... D om (non cop, vide ante): hinc Gb^{00} | *ουτοσ* cum ℵ*et^{c}(vide ante) BDLΔ 69. 102. 346. (item x^{scr} *ουτοσ εστιν* omissis *ηγερθη*) c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ vg (cop); similiter 33. f syr^{sch} etp mg vid Or^{4,115} *αυτοσ* (*ipse*) ... ς *ουτοσ εστιν· αυτοσ*, Ln *ουτ.* [*εστιν· αυτοσ*] cum ACΠ unc^{9} al pler a b i q (a i q *hic est iohannes hic*; b *ipse est ioh. hic*) go (*hic est, hic*) syr^{p} arm | *ηγερθη* cum ℵBLΔ 33. 102. cop syr^{hr} ... ς Ln *ηγερθ. εκ νεκρων* (Latt *a mortuis*) cum AΠ unc^{9} al longe pl b c d f ff$^{2\cdot}$ q go syr^{utr} arm aeth, item D^{gr} 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a g$^{1\cdot2\cdot}$ i vg *εκ νεκρ.* (*a mortuis*) *ηγερθη*, item c al^{10} fere Or^{4,115} *ηγερθ. απο των νεκρ.* (:: cf Mt 14, 2. 17, 9.)

17. *αυτοσ γαρ* (A g$^{2\cdot}$ *δε*, b om) ο (D 69. 346. y^{scr} al^{5} fere om) cum ℵ* et^{cb}BCΔΠ unc^{9} al pler itp^{ler} vg etc; item AD etc ... ℵ^{ca}L cop go ο *γαρ* | *και εδησεν* (syr^{sch} pers^{p} *εβαλεν*) *αυτον εν* (ς = Gb Sz add *τη* cum min ut vdtr pauc) *φυλακη* (A *εν φυλ. κ. εδησ. αυτ.*): D 13. 28. 69. 124. 346. a b f ff$^{2\cdot}$ i syr^{cod} arm *κ. εδησ. αυτ. και εβαλεν εισ* (2^{pe} al? add *την*) *φυλακην* | *την γυναικα*: B haec add in mg | *οτι αυτ. εγαμησ.* (D a c f g$^{1\cdot}$ *εγ. αυτ.*, b q *duxerat eam uxorem*): i om (item g$^{2\cdot}$ om una cum toto versu 18.)

18. *ελεγεν*: ℵ *-γαν* | ο (D 28. y^{scr} 6^{pe} al^{10} fere om) *ιωαν.* (B *ιωαννησ*) *τ.*

ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρῴδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. 19 ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· 20 ὁ γὰρ Ἡρῴδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἠπόρει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν. 21 [60.6] καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρῴδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, 22 καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης, ἤρεσεν τῷ

ηρωδη: 33. αυτω ο ιω. | οτι (a b l q go): D 28. 131. 7pc al5 c f ff2· g1· i vg aeth om :: ut Mt | σοι (et. Or3,171 Amb al): Dgr a σε | εχειν: 1. post γυναικα (33. αυτην pro τ. γυν. τ. αδ. σου :: ut Mt)

19. η δε ηρωδιας (ff2· g2· herodes, gat mm herodis) ενειχ. (D* ηνιχεν) αυτω: 33. om :: cf Mt | και pr: E* om | ηθελεν cum ℵABC3DLΔΠ unc9 al omn vid f ff2· (item vid g1·2· l) vg go cop ... Ln εζητει cum C* a b c d i q | αυτον αποκτ. (ita b f; DU 2pc a c i q [item rellvid] vg απ. αυτ.): C* αυτ. απολεσαι | ουκ: D* ουχ | ηδυνατο cum ℵBCDL unc8 al pler ... AKΔΠ al5 εδυνατ.

20. ιωαννην: B ιωαννη | ανδρα δικαιον: syrp mg prophetam | και αγιον: 1. al5 om; D add ειναι, item c (*virum esse iustum et sanctum*) g2· i (*vir. iust. esse et sanct.*) | και sec: B 102. om | ακουσας: 28. al plus30 ακουων, item *audiens* b f i go (contra ff2· g2· q vg *audito eo*, a c *cum audisset*) | πολλα etc: a f ff2· i vg *multa faciebat* ... b *quia multa faciebat*, g2· q *quod multa faciebat*; c (praegressis *et cum audisset illum*) *multa facere* | ηπορει cum ℵBL cop (cop *et audiebat multa ab eo et anxio erat corde*) ... ς Ln Ti εποιει cum ACDΔΠ unc rell al omnvid it vg syrutr go al

21. και γενομ. (D*gr add δε): 2pc a b c ff2· γενομ. δε (c ff2· *cum dies autem opp. accidisset*; b *facta autem opportuna die*; a *dic autem opportuno*) | οτε (Ln edidit ὅ τε): D a b f q vg om. Latt *herodes* (non praeposito *et*) *natali suo* (ita a b; q vg *natalis sui*; f *tempore natalis sui*); item c i (post *accidisset*) *natalis herodis fecit* etc (contra ff2· *et herodis natalis sui cenam fecit*) | γενεσιοις: Dabs γενεθλιοις (D* -χλιοις) | εποιησεν cum ℵBCDLΔ 13. 28. 69. 124. (item *fecit* it vg) ... ς εποιει cum AΠ unc9 al pler (syrutr) | αυτου sec: D 1. 131. 2pc a b f q (alvid, sed non c i) vg om | γαλιλαιας: syrp mg *civitatis*

22. και εισελθουσης (et. ℵc, sed ℵ* ελθουσης): Dgr 28. 69. a c ff2· εισελθ. δε (non item b d f g2· i q vg) | αυτης (a d ff2· g2· i q vg *ipsius*, et. δ; 1. 118. 209. b c f syrsch cop arm aeth go om) της cum ACΓΠ unc9 al fere omn itpl vg syrp ... ℵBDLΔ 2pc 238. αυτου (238. add της) :: teste Ios. antt. 18, 5, 4 nomen filiae Herodiadis erat *σαλωμη* | F alaliq ωρχησαμενης | ηρεσεν cum ℵBC*L 33. c ff2· cop arm (accedit Δ confuse: ηρωδιαδος. ορχησαμενην και. ρεσεν., non item δ)

Ἡρῴδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις. ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν τῷ κορασίῳ· αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι· 23 καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. 24 καὶ ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς· τί αἰτήσωμαι; ἡ δὲ εἶπεν· τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίζοντος. 25 καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ᾐτήσατο λέγουσα· θέλω ἵνα ἐξαυτῆς δῷς μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

... ς και αρεσασησ cum AC^{3}DΓΠ unc^9 al pler a b f g$^{2\cdot}$ i q vg go (syr utr aeth) | ο δε βασιλ. ειπεν cum ℵBC*LΔ 33. (item g$^{2\cdot}$ q vg *rex ait*); item Ln ειπεν δε ο βασιλ. c. A cop (syr^{sch} aeth); e *tunc dixit rex* ... ς ειπεν ο βασιλευσ cum C^{3}DΓΠ unc^9 al pler a b f ff$^{2\cdot}$ (i nil nisi *dixit*) go syr^p arm | αιτησον: ℵ (et 54^{ev}) αιτησαι | ο εαν (69. 237. al αν) θελησ (HL 118. 47^{ev} al θελεισ): D 1. 209. 238. 2^{pe} al pauc ο θελεισ (it vg *quod vis*), Δ ο εθελησ. Praeterea ΚΠ^* al pauc post και δωσω σοι pon

23. και ωμοσεν (F ωμολογησεν :: e Mt) αυτη (haec 1. post βασιλ. μου pon) usq δωσω σοι: Γ 131. syr^{hr} om, item 1. om οτι ο εαν usq δωσω σοι. Alterutrum et. c* om (inde ab ειπεν τω κορ. usq με αιτησησ rescripsit c^2) | αυτη (b *illi mulieri*; D 28. 2^{pe} arm αυτη πολλα, a *illi multum*, d ff$^{2\cdot}$ i q gat *illi multa*): L (item 28. ap Sz) om | οτι ο εαν (69. 2^{pe} al αν) cum ℵACLΠ unc^9 al pler it vg etc ... BΔ 124. 435. al pauc ο τι εαν (237. αν), item DΘ^r ει τι αν | με (y^{scr} 2^{pe} al μοι, HL 13. 69. al pauc b c l q vg cop om) αιτησησ (Δ al -σῃ, al -σεισ): AΚΠ* al^{10} fere go arm αιτ. με | εωσ ημισουσ (K y^{scr} -σου, Π^2 -σεοσ, 8 36. Thphyl -σεωσ, f *usque ad dimidium*): LΔ εωσ ημισυ, D και το ημισυ, item b c ff$^{2\cdot}$ *etiamsi dimid.*, a d i q vg *licet dimid.*, g$^{1\cdot}$ *licet etsi dimid.*

24. και εξελθουσα (Δ ελθ.) cum ℵBLΔ 33. cop aeth; item c d g$^{1\cdot}$ i q (item vid ff$^{2\cdot}$ l) vg *quae cum exisset* ... ς Lu η δε εξελθ. cum ACDΘ^{r}ΓΠ unc^9 al pler a b f (b f *exiit autem*, a *ad illa cum exisset*) go syr^{utr} | αιτησωμαι (Gb′) cum ℵAΠCDGLΔ 28. 33. 124. 346. al^5 ... ς αιτησομαι cum EFΠKMSUVΓΠ al pl | Β ιωαννου | του βαπτιζοντοσ cum ℵBLΔ 28. syr^p (:: ita nullus ap Mt). Item go sed fere ubique (et. Mt 11, 11 sq Lc 7, 20. 28.) eadem forma utitur ... ς Lu του βαπτιστου cum ACDΓΠ unc^9 al fere omn it vg etc

25. εισελθουσα (ℵ^c) : ℵ* s^{scr} ελθ. | ευθυσ cum ℵBCΔ 28. 33.; ς ευθεωσ cum AΓΠ unc^9 al pler; item f ff$^{2\cdot}$ (al^{vid}) vg syr^{utr} arm aeth go ... DL 1. al pauc a b c i l q cop om | μετα σπουδησ (ita f ff$^{2\cdot}$ al^{vid} vg): D a b c i q om | προσ: Π 131. εισ | ητησατο λεγ. (et. f al^{vid} vg go cop syr^p al): DΔ 1. 28. 118* 209. 2^{pe} a b ff$^{2\cdot}$ i q syr^{sch} arm ειπεν (a ff$^{2\cdot}$ i *dixit*, b q *ait*; syr add *illi*). Libere c *petit sibi dari caput* etc | θελω ινα (ita f al^{vid} vg): D 2^{pe} (item 60. om θελ. teste Wtst) a b ff$^{2\cdot}$ i q om | εξαυτησ (ff$^{2\cdot}$ ante ειπεν, item q cum ειπεν coniungit) δωσ μοι cum ℵBC*LΔ 2^{pe} a b (ff$^{2\cdot}$) i q (item al^{vid}) vg cop syr^{sch} aeth ... ς μοι δωσ εξαυτησ cum AC^{3}ΓΠ unc^9 al fere omn arm (syr^p *des mihi ex hac* addito c. ob. *hora*) ... D δοσ μοι omisso εξαυτησ. Item om y^{scr} al^2 c

26 *καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς ἀνακειμένους οὐκ ἠθέλησεν ἀθετῆσαι αὐτήν.* 27 *καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.* 28 *καὶ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς.* 29 *καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθαν καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν μνημείῳ.*

30 [a1.8] *Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ* 30–33 Lc 9, 10 a Mt 14, 13 Io 6, 1 a

f (*ut des mihi*) go :: cf Mt | *επι πινακι*: D add *ωδε* :: e Mt | BD *ιωανου* | *βαπτιστου* cum ℵABCD etc: L *βαπτιζοντος*

26. *και* pr: D^{gr} om | Δ 6^{pe} *γεναμενος* | *ο βασιλευς*: D^{gr} c ff^{2} g^{2} add *ως ηκουσεν* (*ut audivit*, sed g^{2} *mox ut audivit*); similiter d i *et contristatus* (d add *est*) *rex mox audivit* (d *audiit*). | Nil add a b f q al^{vid} vg | *και τους*: D it (exc c) vg go *και δια τους* (c f ff^{2} g^{2} *propter iusiurandum* [g^{2} *iuramentum*] *autem et* etc) | *ανακειμενους* cum $BC^{*vid}L\Delta$ 42. syr^{sch} ... ς Ln *συνανακειμ.* (κ *συνακειμ.*) cum ℵ$AC^{2}D\Gamma\Pi$ unc^{9} al omn fere :: ut Mt | *ηθελησεν*: Π^{*} 1. 209. al pauc *ηθελεν* | *αθετησ. αυτην* c. ℵBCLΔ (7^{pe} e sil) ... ς Ln *αυτ. αθετ.* cum ADΓΠ unc^{9} al fere omn it (sed c *negare* pro *eam contrist.*) vg etc

27. *και* (ita b q cop syr^{p} go al): D 2^{pe} a c f ff^{2} g^{1} i l vg (gat om) syr^{sch} *αλλα* | *ευθυς* cum ℵBCLΔ ... ς Ln *ευθεως* cum ADΓΠ unc^{9} al omn^{vid} ... c ff^{2} g^{1} i l vg om (non item a b f q gat) | *ο βασιλ.* (ΚΠ al pauc ante *αποστειλ.*): D 1. 28. 118. 251. a^{scr} 2^{pe} it vg om | *σπεκουλατορα* (D *σπεκολ.*, D^{*} Θ^{scr} *-τοραν*) cum ℵABLΠ unc^{9} 1. 108. 124. 131. 157. al $plus^{30}$ syr^{p} ^{mg} ^{gr} ... ς *σπεκουλατωρα* cum Γ al sat mu | *ενεγκαι* cum BCΔ (cop go) ... ς Ln Ti *ενεχθηναι* cum ADLΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg etc | *την κεφ. αυτου* (ΚΠ^{*} al pauc *αυτου τ. κεφ.*, syr^{sch} *caput Iohannis*) ... Ln add [*επι πινακι*] cum CΔ al pauc c g^{1} (non item a b f ff^{2} i q) vg. Praeterea ℵ 33. a verbis *την κεφαλ. αυτου* transiliunt ad *τ. κεφ. αυτ.* v. sq

28. *και* (b f q *isque*) *απελθ.* cum BCLΔ 1. 28. 124. y^{scr} a b c f ff^{2} i q (item *και* omisso *απ.* g^{1} vg) cop^{schw} (cop^{wi} om *και απελθ. απεκ. αυτ. ε. τ. φυλ.*) syr^{sch} aeth ... ς *ο δε απελθ.* cum ADΓΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm | *αυτου* (syr^{sch} aeth *Iohannis*; al pauc ante *τ. κεφ.*): D a om | *αυτην* pr: LΔ 1. u^{scr} b c q syr^{sch} arm Thphyl om, hinc Gb^{0} | *εδωκεν* sec: c 33. 53^{ev} cop^{cod} *ηνεγκεν* :: ut Mt | *αυτην* sec: D 33. 258. a c ff^{2} i (non item b f q) vg syr^{sch} arm aeth om :: cf Mt

29. *και ακουσαντες* (ita a; it^{pler} vg *quo audito*): D 6^{pe} cop^{wi} *ακουσ. δε* (2^{pe} *οι δε μαθ. ακουσ.*) | *ηλθαν* cum BL 33. ... ς Ln *ηλθον* cum ℵAC DΓΔΠ unc^{9} al fere omn | *αυτον* (:: ut in Mt ex $\aleph^{*}B\Theta$ it^{2}) cum ℵ 346. ... ς Ln Ti *αυτο* (EFUΓ *αυτω*) cum ABCLΓΔΠ etc | *εν μνημ.* (et. ς^{e} Gb Sz) c. ℵABCLΓΔΠ unc^{9} al pl ... ς (et. Wtst al) *εν τω μνημ.* c. D al non ita mu

ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ ἐδίδαξαν. 31 [62. 10] *καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἀναπαύσασθε ὀλίγον. ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν.* 32 [63. 6] *καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν.* 33 *καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν αὐτοὺς πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτούς.*

---

30. *παντα οσα* (Gb′) cum ℵBCDELVΔ 1. 28. 33. 102. 131. al plus[30] it vg cop syr[sch] arm aeth ... ς *παντ. και οσα* cūm ΑΓΠ unc[7] al pl go syr[P] | *εποιησαν* (Δ *-ησειν*) – *εδιδαξαν*: Κ Π* al pauc *εδιδαξαν* – *εποιησ.* | *και* cum ℵ*C* 1. 271. 2[pe] al pauc it (exc c *et quomodo docuer.*) vg al ... ς Ln Ti *και οσα* cum ℵ[c]ABC[3]DLΔΓΠ unc[9] al pler cop syr[utr] al

31. *λεγει* cum ℵBCLΔ 33., item *ait* d it[pler] vg ... ς Ln *ειπεν* cum ADΓΠ unc[9] al pler a (*dixit*) | *αυτοισ*: D 13. 28. 61. 69. 124. 238. 346. a b c i q (non item ff[2*] al? vg) add *o* $\overline{\text{ις}}$ | *υμεισ* (*vos* b q, non exprim f al? vg) *αυτοι* (1. 28. 56. 58. 209. b f l q vg cop arm om) *κατ ιδιαν*: D a c ff[2*] i *υπαγωμεν* (*eamus*; sed a add *seorsum*). Similiter syr[sch] *abeamus in desertum locum nos soli* | *εισ*: ℵ[c]LΔ *επ* | *αναπαυσασθε* (Gb′) cum ABCMΔ 40. 69. 108. 238. 346. 435. al[15] fere ... ς Ln *αναπαυεσθε* cum ℵDLΓΠ unc[8] al longe pl | *οι υπαγοντεσ*: C*?K al[10] fere (M?) om *οι* | *ευκαιρουν* (Gb′; LΔ *-ρου*) cum ℵABEFGHLVΓΔ al pl ... ς *ηυκαιρουν* cum CKMS[sil]UΠ 1. 33. al sat mu ... D *ευκαιρωσ* (* *-ροσ*) *ειχον* (d it[pler] vg *nec manducandi spatium habebant*; a *nec cibum poterant capere*)

32. *και απηλθον* etc: D 66[mg] it (exc b *et abierunt in desertum loc. secreto*) vg *και αναβαντεσ εισ το πλοιον απηλθ. εισ ερ. τοπ. κ. ιδ.* | *απηλθον* cum ℵABDKLMSUΔΠ al pl (it vg, vide ante) cop syr[utr] etc: EFGHVΓ 13. 40. 69. 108. 124. al plus[30] *απηλθειν* | *εισ ερημ. τοπ. τω* (al pauc *εν τω* vel *εν*) *πλοι.* (1. *πλοιαριω*) cum ΑΓΠ unc[9] al pler syr[utr] aeth ... Ln *εν* (33. al om) *τω* (ℵ om) *πλοιω εισ ερ. τοπ.* cum (ℵ)BLΔ 13. (33.) 124. 346. al pauc cop arm :: ut Mt *εν πλοιω εισ ερ. τοπ.*

33. *ειδον* (D *-αν*) cum BDEFGH[2]UΓΠ[2] al ut vdtr pl ... ℵAH*KLMVΔΠ* al mu *ιδον* | *αυτουσ υπαγοντασ* sine additam cum ℵABDLΓΔΠ unc[9] al plus[130] it vg cop syr[P] arm aeth ... ς (= Gb Sz) add *οι οχλοι* (:: cf ll pp) cum 13. 69. 124. al non ita mu (108. syr[sch] huc transp *πολλοι*) | *επεγνωσαν* cum ℵAB[2]LΓΔΠ unc[9] al pler ... Ln *εγνωσαν* cum B*D 1. 118. 209. | *αυτουσ* cum ℵAKLMUΔΠ al[70] fere f q cop syr[utr] aeth ... ς (= Gb) *αυτον* cum EFGHSVΓ al sat mu ... Gb Ln Ti plane om cum BD 1. 13. 28. 102. 118. 131. 209. al pauc a i l (al?) vg (item b *quos ut viderunt euntes cognoverunt multi*; c *et cognoverunt pedestres multi ab omnibus civitatibus et concurrerunt illuc* pro *και επεγνωσαν* usq finem versus) | *πεζη* (d *pedestre*, i *de pedestre*): L 131. 157. al pauc *πεζοι*, item it[pler] vg *pedestres* | *πασων των*: D *παντων* (d *de omnem civitatem*) | *και προηλθον* (LΔ 13. y[scr] *προσηλθ.*) *αυτουσ* (Δ *αυτοισ*) cum ℵBLΔ 13. 49[ev] y[scr] vg (item g[1.2*] l?) cop arm, item D 28. 2[pe] b c ff[2*] i *και συνηλθον*

34 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. 35 [04. 1] καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γινομένης προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· 36 ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τί

34–44 Mt 14, 14–21 Lc 9, 11–17 Io 6, 5–13 Mt 9, 36 8, 1 ss

(2pe ηλθον) αυτου (28. αυτω) (b *et convenerunt illuc*, c *et concurrerunt illuc*, ff2· i *et venerunt illuc*), item 1. και ηλθον εκει (omisso εκει post συνεδρ.) atque sic Gb, a *et venerunt* ... 209. 240. 244. Euthy om haec omnia post συνεδραμ. εκει ... ς (= Gb) Ti και προηλθ. (r al mu προσηλθ.) αυτους (r αυτοι, al pauc αυτοις vel αυτω, q om) και συνηλθον (69. συνεισηλθ., A συνεδραμον) προς αυτον cum AΓΠ unc9 al pl f q syrp aeth

34. ειδεν cum ℵABEFGHU al pl ... KLMVΓΔΠ al mu ιδεν ... D 2pe και ειδων (2pe ιδ.) omisso και sq, item q *et videns*, i *videns* (a b ff2· ap Blanch *ut vidit*, c *cum vero Ies. vidisset turbam* omissis και εξελθων, ff2· ap Sab *et videns Ies.* etc omisso εξελθ.). Idque sine additam cum ℵBL 1. 20. 33. 69. 102. 124. 209. 2pe g1· cop arm ... ς add ο ις cum EFGHKMSVΔ al pl ff2· syrp; item praem ο ις AUΠ al plus20 c f i (*et exiens Ies. videns*) mm syrsch aeth, hinc Ln [ο ις] ειδεν, item add ο ις post οχλον D 253. a b l q vg | πολυν (c om): 33. al pauc a f ff2· (*turbas multas*) vg (sed non am fu al) post οχλον | D εσπλαγνισθη, K al εσπλαχν., Γ* ενσπλ. | επ αυτους cum ℵBDF 245. 253. (item *super eos* b f i l q vg) ... ς επ αυτοις cum ALΓΔΠ unc8 al pler (a *eis*, c ff2· *illis*) :: ut Mt | ℵ* om ως προβ. (suppl c) | διδασκ. αυτ. (et. itpler am fu al): AKΓΠ 2pe 11. 253. al pauc ff2· vg αυτ. διδασκ.

35. και ηδη: Dgr 2pe a ηδη δε | γινομενης (D γειν.) cum ℵD, item (*cum - fieret*; a *iam autem cum esset hora multa*) it vg ... ς Ln Ti γενομενης cum ABLΓΔΠ unc9 al omnvid | προσελθοντ. sine αυτω cum ℵ* 226* 235. al3ser a i ff2· vid (al?) vg arm aeth, item cum A et cum DKΠ 157. 346. 2pe al10 fere b g2· ... ς Ln Ti add αυτω cum ℵc BΓΔ unc8 al pler c q cop syrutr al | οι μαθητ. αυτου: A 1. 13. 28. 69. 209. 261. 282. 346. c arm om αυτου, hinc Ln [αυτ.] | ελεγον cum ℵBLΔ 33. cop ... ς Ln Ti λεγουσιν cum ADΓΠ unc rell al pler q (*accesserunt - et dicunt ei*; contra itpler vg *accesserunt - dicentes*). Praeterea DKΠ 157. 346. 2pe al10 fere b g2· q add αυτω, item A praem | Dgr om ὁ et και | ηδη sec: L 229. η (1. 7pe και η ωρα ηδη πολλ.)

36. κυκλω: D εγγιστα, item it vg *proximas* | αγρους και (D add εις τας) κωμας (Dgr post κωμ. repetit ινα): 1. 209. al κωμ. κ. αγρ., Δ om και κωμ. | αγορασωσιν: cser al pauc -σουσιν | εαυτοις: KL* yser al pauc αυτοις, M 33. 69. εαυτους | τι (ℵ βρωματα τι, cf it) φαγωσιν (Gb'') cum ℵBLΔ (item Dgr τι φαγειν) 28. 102. a d ff2· i (q *quos manducent*) cop, item c g2· l vg *cibos quos* (g2· *escas quas*) *manducent* ... ς Ti αρτους (2pe ante αγορ. εαυτ. pon; 1. 22* καταλυσωσιν pro αγορ. εαυτ. αρτ.)· τι γαρ (157. om) φαγωσιν ουκ εχουσιν, item Ln [αρτους·] τι

φάγωσιν. 37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους, καὶ δώσωμεν αὐτοῖς φαγεῖν; 38 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε ἴδετε. καὶ γνόντες λέγουσιν· πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. 39 καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τ�ῳ χλωρῳ χόρτῳ. 40 καὶ ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαί, κατὰ ἑκατὸν καὶ κατὰ πεντήκοντα.

[γαρ] φαγωσιν [ουκ εχ.] cum AΓΠ unc^{9} al pler b f syr^{utr} aeth arm (b *panem quod manducent, quia hic non habent*; f *panes, quia quod manducent non habent*; arm *quid manducent, quia hic manducare quicquam non habent*)

37. ο δε (et. cop syr^{utr} al; c *quibus Ies. dixit*; q *ipse autem*): D it^{pler} vg aeth και | αυτοις pr (D a i add ο $\overline{ις}$, item f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ add ante ειπεν): AL 1. 33. om | και pr: 33. οι δε | αγορασωμεν (*emamus* d f g$^{2\cdot}$ i vg): L* 1. al^{15} Euthy αγορασομεν (*ememus* a b c ff$^{2\cdot}$ q tol; g$^{1\cdot}$ *emimus*) | δηναρ. διακοσ. cum ℵABLΔΠ unc^{8} al plus^{70} a b f g$^{1\cdot}$ i q am fu ing tol sax syr^{p} ... ς διακ. δηναρ. c. DMΓ al mu c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg syr^{sch} aeth arm :: ut Io | δωσωμεν cum ℵBD 13. 33. 69. 124. 229** 346., Ln Ti δωσομεν cum AΛ$_{4}$ 2^{pe} 7^{pe} al pauc; item *dabimus* it vg ... ς δωμεν cum ΓΠ unc^{9} al pler | L αυτους φαγειν, 33. φαγ. αυτοις (Ln αρτους; κ. δωσ. αυτ. φαγειν. et Ti αρτους, κ. δωσ. αυτ. φαγειν.). Praeterea 13. 69. 124. 346. add ινα εκαστος βραχυ λαβη :: ex Io

38. ο δε (et. c ff$^{2\cdot}$): D 237. a f g$^{2\cdot}$ i q vg aeth και (b om) | αυτοις: D b q add ο $\overline{ις}$ | αρτους εχετε cum ℵADΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} arm ... Ti εχετ. αρτ. cum BLΔ aeth :: cf ad 8, 5 | ιδετε (Gb″) cum ℵBDL 1. 33. 102. 118. 240. 244. b c cop syr^{sch} arm^{zoh} aeth ... ς και ιδετ., Ln [κ.] ιδ. cum AΓΔΠ unc^{9} al pler a f ff$^{2\cdot}$ i q vg syr^{p} | και (1. om) γνοντες (EFGUΠ* al γνωντ.): ℵ* κ. ελθοντες (ℵ^{c} γν.) | λεγουσιν cum ℵBLΓΔΠ unc rell al pler c vg cop syr^{p} ... ADM^{mg} 13. 69. al^{10} fere a b f ff$^{2\cdot}$ i l q tol syr^{sch} arm aeth add αυτω, Ln [αυτ.] :: cf Mt | πεντε (et. b g$^{2\cdot}$ l vg, D $\overline{ε}$): D 2^{pe} a c f ff$^{2\cdot}$ i q gat mm sax syr^{sch} cop add αρτους | D* δυω (infra $\overline{β}$)

39. κ. επεταξ. αυτοις (et. Or^{3,479} et ^{509}; DGr om): D a b f g$^{2\cdot}$ mt (non item c ff$^{2\cdot}$ i q vg) add ο $\overline{ις}$ | ανακλιναι cum AB^{2}DLΓΔΠ unc^{8} al pler Or^{3,510} (παντας ανακλ.), item f *facerent eos discumbere*, vg *accumbere facerent*; contra it^{pler} *discumberent* ... Ln ανακλιθηναι cum ℵB*G 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} fere Or^{3,479} (πασιν ανακλ.) :: ut Mt | συμποσ. (L al^{6} om) συμποσ. (et. q *areas et areas* Or^{3,479}) : D κατα την συνποσιαν, item it^{pler} vg *secundum* (c *per*) *contubernia* (b add *sua*) ... a plane om | επι: B* εν | EFGΓΠ* al χλοῳ

40. ανεπεσαν cum ℵBEFGHMVΔ 1. 28. al mu ... ς Ln ανεπεσον cum ADK LSUΓΠ al pl (et. editum in Or^{3,479}) | πρασιαι πρασιαι (q *areas et areas*, i *convivia per contubernia*, f *per contubernia*, b d ff$^{2\cdot}$ l vg *in partes*, g$^{2\cdot}$ *omnes in partes*, c *plurimi*, a non expri): ΒLΔ al pauc om alterum | κατα bis cum ℵBD 2^{pe} cop (ipsum κατα servat interpres) ... ς ανα

41 *καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παρατιθῶσιν αὐτοῖς, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν.* 42 *καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν·* 43 *καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνων πληρώματα, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.* 44 *καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι ἄνδρες.*

45 [65. 6] *Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆ-* 45—52 Mt 14, 22—33 Io 6, 15—21

cum ALΓΔΠ unc[9] al fere omn Or[3,479] (sed 33. al pauc a l Or om sec loc) :: ανα in Lc non fluct | ℵ κατ. εκατ. κ. κατα $\bar{\nu}$, D κατ. $\bar{\rho}$ κ. κατ. πεντηκ.

41. τους (D om) πεντε etc: Or[3,510] παλιν – αιταισ λεξεσιν οι τρεισ ευαγγελισται φασιν οτι λαβων τους πεντε αρτ. και τους δυο ιχθ. αναβλεψασ εισ τ. ουρ. ηυλογησιν. | ευλογησεν: LΔ 28. 262. 48[ev] c[scr] ηυλογ. | κατεκλασεν (L εκλασεν) et και εδιδου (:: ut Lc): ℵ* y[scr] κλασασ et εδιδου (ℵ[c] και εδιδου, per incuriam κλασασ non mutato); 33. (:: ex Mt) κλασασ εδωκεν τοισ μαθηταισ τους αρτους | τους (D b c add $\bar{\varepsilon}$, *quinque*) αρτους: q om | τοισ μαθηταισ cum ℵBLΔ 33. 102. al[5] d g[2·] cop arm ... ς Ln add αυτου cum ADℵ[cr]ΓΠ unc[9] al pler itp[ler] vg syr[utr] aeth | παρατιθωσιν cum ℵ*BLM*ΔΠ* 42. 63. 122. 229. 251** 253. ... ς Ln παραθωσιν c. ℵ[c] ADM[2]Γ[2]Π[2] unc[8] al pler (:: cf ad 3,12. 6,8 et 12) | αυτοισ: D κατεναντι αυτων, item it vg *ante* (sed c om) *eos* ... M* τω οχλω :: cf Mc et Lc, item Mc 8,6. Mt 15,36 | δυο: ℵD $\bar{\beta}$ | εμερισεν (ℵ al pauc και εμερ., al pauc διεμερ., M[mg] al pauc παρεθηκεν): Γ μερισε (i. e. -σαι)

42. παντεσ (33. arm[zoh] om) κ. εχορτ.: 1. 209[vid] κ. εχ. παντ.

43. κλασματων (ita ℵ 13. 69. 124. 209. 346, BLΔ -ματα, 1. om) δωδ. (ℵD $\bar{\iota\beta}$) κοφινων (LΔ -νουσ) πληρωματα cum ℵBLΔ 1. 13. 69. 124. 209. 346.... ς Ln κλασματων (28. -ατα, FU το περισσευον των κλ., 7[pe] c[scr] των περισσευοντων [c[scr] -σαντων] κλασμ., 33. τα περισσευματα των κλ., similiter a f ff[2·] g[1·] g[2·] i l vg *reliquias fragmentorum*; contra nil nisi *fragmentorum* b c d q) δωδ. κοφινους πληρεισ (v -ρεσ. Etiam it[pl] vg *cophinos plenos*, sed f i q om *plenos*) cum ADΓΠ unc rell al pler (it vg). Item cop *duod. cophin. fragmentor. plenos*, syr[sch] *fragmentor. duod. coph. plenos*, syr[p] *duod. cophin. plen. fragmentorum* :: cf Mt

44. ησαν: M* 111. om | τους (M add πεντε) αρτους cum ABLΓΔΠ unc[9] al pler c f cop syr[utr] aeth ... ℵ (c additurus erat τ. αρτ., sed το quod iam scripserat rursus delevit)D 1. 28. 118. 209. it[pler] vg arm Thphyl om. (:: ut ll pp rell omnib) | πεντακισχ. c. ABDLΓΔΠ unc[9] al[150] fere it vg cop syr[utr] aeth ... ς (= Gb Sz) praem ωσει cum minusc vix mu, ℵ al ωσ vel (2[pe]) ωσπερ, item arm :: cf Mt (ex quo et. *praeter feminas et liberos* adsumpsere aeth[cdd])

45. ευθυσ cum ℵBLΔ 28. ... ς Ln ευθεωσ cum ADΓΠ unc[9] al fere omn (item editum in Or[3,482]). Praeterea D a b c ff[2·] g[2·] i q (non f l nec vg) add εξεγερθεισ | τουσ μαθητ. αυτου: Or[3,482] εχει δε τι πλειον το τους

ναι εἰσ τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰσ τὸ πέραν πρὸσ Βηθσαϊδάν, ἕωσ αὐτὸσ ἀπολύει τὸν ὄχλον. 46 [66. 2] *καὶ ἀποταξάμενοσ αὐτοῖσ ἀπῆλθεν εἰσ τὸ ὄροσ προσεύξασθαι.* 47 [67. 4] *καὶ ὀψίασ γενομένησ ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆσ θαλάσσησ, καὶ αὐτὸσ μόνοσ ἐπὶ τῆσ γῆσ.* 48 *καὶ ἰδὼν αὐτοὺσ βασανιζομένουσ ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμοσ ἐναντίοσ αὐτοῖσ, περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆσ νυκτὸσ ἔρχεται πρὸσ αὐτοὺσ περιπατῶν ἐπὶ τῆσ θαλάσσησ. καὶ ἤθελεν παρελθεῖν*

μαθ. αυτου παρα τω μαρκω γεγραμμενον παρα το απλωσ τουσ μαθητασ. | D *ενβηναι* | *εισ το πλ.* cum ABDLΓΔΠ unc[9] al pler Or[3,482] ... ℵ 1. 33. 253. 2[pe] om το (:: cf ad Mt ubi B etc om *το*) | *προαγειν* (Dgr[4] *προσαγ.*): D 1. 13. 28. 40. 69. 2[pe] al[15] fere Or add *αυτον*, item it (sed g[2·] *ut praecederent ante eos*) vg cop syr[sch] arm aeth :: ut Mt | *εισ το περαν*: 1. 118. 209. om | *προσ*: 1. 28. 209. 2[pe] Or *εισ* | *βηθσαιδαν* cum ℵBLΠ unc[9] al pler c f ff[2·] g[2·] q (*a bethsaida*) vg arm; item Γ al pauc *βιθσ.* ... Δ b (*a bedsaida*) *βηδσ.* et cop *bedsaida*, D al pauc a (*in contra bessaida*) i (*a bessaida*) *βησσ.*, Δgr *βησ.*... Δgr al[10] (et vide it[edd]) *-σαιδα* | *εωσ αυτοσ*: Dgr 2[pe] b *αυτοσ δε* ... Δ corrupte *εωσ ιδειν αυτον* sequente *απολυει* (*δ donec viderent eum dimittere*) | *απολυει* cum ℵBL (DΔ, sed de his vide ante) 1. ... E*KΓ 28. 69. al[25] *απολυσει* (2[pe] *απειλυσε*) ... ς *απολυση* cum AE[2]FGHMSUVΠ al pl :: cf Mt

46. *απηλθεν*: 1. 209. *ανηλθ.*

47. *ην* (Δ om, per incuriam): Dgr 1. 28. 209. 251. add *παλαι*, item *iam* a i (*iam erat*) g[2·] (*iam navis erat*) b (*esset iam factum*) | *εν* (K* om) *μεσω* (ita ℵBEFGHKM[2]UXΓΠ al pl; ALM*Δ al pauc *εμμεσω*) *τ. θαλασσησ*: D 2[pe] *εν μεση τη θαλασση* (it[pler] vg *in medio mari*) | *επι τησ γησ*: AU al[6] cop praem *ην*, item M al[2] add *ην*

48. *ιδων* cum ℵBDLΔ 49[ev] al pauc a b f ff[2·] q (al[vid]) vg cop ... ς *ειδεν* cum EFGH8[sil]UΓΠ[2] al pl; AKMVXΠ* al *ιδεν*, item (*videt* i, *invenit* c) syr[utr] arm aeth | *εν* (Δ praem *εν τω πλοιω*) *τω ελαυνειν* (et. f al[vid] vg): D *και ελαυνοντασ*, item 2[pe] a b ff[2·] i q *ελαυνοντ. κ. βασανιζ.*, *remigantes et laborantes* (c *in mari tribulari in tempestate remigantes*) | o *ανεμ. εναντ.* (ℵA 1. 209. al[3] *εναντ. ο ανεμ.* :: ut Mt) *αυτοισ* (1. 209. om :: ut Mt): 13. 28. 69. 124. 346. c[scr] add *σφοδρα*, item 2[pe] post *εναντ.* | *περι* cum ℵBLΔ 102. 18[ev] 19[ev] (a, praegresso *cum vidisset*) ... ς *και περι* cum ADXΓΠ unc[9] al pler f ff[2·] q vg (etsi in his Latt praecessit *videns*) syr[utr] arm aeth (c post *contrarius* pergit: *et ipse solus erat super terram, et erat hora circiter quartam vigiliam noctis; venit ergo* etc; i post *contrarius*: *et erat hora circa quartam vigiliam noctis et venit* etc); 2[pe] b (praegresso *cum videret*) cop (ut b) *περι δε* | *ερχεται*: D a (*venit ambulans Ies.*) f (*venit ad eos Ies. amb.*) ff[2·] g[2·] i (non item b c q vg) syr[sch] add o $\overline{\text{ις}}$ (item 61. post *πρ. αυτ.*) | *πρ. αυτουσ*: D 2[pe] a b c ff[2·] i om | *περιπα. επι τ. θαλασσησ* (35. *εν τη θαλασση*): 1. *επ. τ. θα. περιπ.* | *και ηθελεν* (D *ηθελησεν*) *παρ. αυτουσ* (L *αυτοισ*): G om :: ut Mt

αὐτούς· 49 οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἔδοξαν ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀνέκραξαν· 50 πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδαν καὶ ἐταράχθησαν. ὁ δὲ εὐθὺς ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 51 [68.6] *καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο. 52 οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἀλλ' ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.*

53 [68.2] *Καὶ διαπεράσαντες ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς Γεννησα-* Mt 14, 34—36

49. DΓ al *ειδοντες* | *επι τ. θαλ. περιπατ.* cum ℵBLΔ 33. c^{ser} (:: idem ordo ap Mt sed fluct) ... ς Ln Ti *περιπ. επι τ. θαλ.* (:: at hic ordo et v. 48 et ap Ioh nec fluctuat) cum ADXΓΠ unc^9 al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth | *οτι φαντ. εστ.* cum ℵBLΔ 33. (:: ap Mt praecedit *λεγοντες*) ... ς Ln Ti *φαντασμα ειναι* cum ADXΓΠ unc^9 al pler it vg (Latt *putaverunt phantasma esse*) arm

50. *γαρ αυτ. ειδαν* (cum ℵB; ς Ln *ειδον* cum AΓΔΠ[2] unc^5 al pl, KLMXΥΠ[1] al *ιδων*): D $2p^{e}$ a b c $ff^{2\cdot}$ i q (non item f al? vg) om (c *et exclamantes omnes conturbati sunt*) | *ο δε* c. ℵBLΔ 33. c (*ipse autem dixit ad illos*) cop ($2p^{e}$ *ευθ. δε* :: ut Mt) ... ς Ln Ti *και* c. ADXΓΠ unc^9 al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm aeth | *ευθυς* c. ℵBLΔ ... ς Ln *ευθεως* c. AXΓΠ unc^9 al pler ... D 33. c (vide ante) i om | *μετ αυτων*: D 33. a (*statimque allocutus est ad eos dicens*) c (vide ante) $ff^{2\cdot}$ (*et locutus est ad eos dicens*) i (ut $ff^{2\cdot}$); $2p^{e}$ b (– – *locutus est illis dicens*) *αυτοις* | *και λεγει αυτοις*: D a b $ff^{2\cdot}$ i *λεγων* :: cf Mt | *θαρσειτε* (ita et. Mt): G al^{6} om (:: ut Io)

51. *προσ αυτουσ*: D 49^{ev} $2p^{e}$ a^{vid} c i q cop post *εισ το πλοι.* | *λιαν εκ περισσου* (a^{vid} d f $g^{1\cdot 2\cdot}$ i q vg *plus magis*, c *magis plus*; b tantum *abundantius*, mm tantum *magis*) | *λιαν*: D^{gr} 1. 28. $2p^{e}$ b (vide ante) om, hinc Gb^{0} | *εκ περισσου* (1. *εκπεριςσωσ*, D $2p^{e}$ *περισσωσ*) cum A(D) XΓΠ unc^9 al pler (Latt vide ante) syr^{P} arm ... ℵBLΔ 102. syr^{sch} aeth om, hinc Gb^{0} | *εν εαυτοισ*: L al pauc *εν αυτοις* | *εξισταντο* (D^{*} *εξεστανται*., 1. 118. 209. *εξεπλησσοντο*) sine additam cum ℵBLΔ 1. 28. 102. 118. 209. c i l (item^{vid} $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot 2\cdot}$) vg cop ... ς (sed Gb^{00}) Ti add *και εθαυμαζον*, Ln [*κ. εθαυμ.*] cum ADXΓΠ unc^9 al pler a (*cum admiratione*) b f q syr^{sch} (*valde admirabantur et stupescebant apud seipsos*) syr^{P} arm aeth (:: cf Act 2, 7)

52. *τοισ αρτοισ*: Δ *τοισ αυτοισ*, ð *de his* | *αλλ ην* cum ℵBLM[2]SΔ 33. al^{15} fere cop $syr^{P\ mg}$ (b *cor autem illorum obtusum erat*) ... ς Ln Ti *ην γαρ* cum ADM*XΓΠ unc^7 al pler it^{pler} vg syr^{sch} etp^{txt} arm aeth | *αυτων η καρδ.* (Gb′ Sz) cum ℵADXΓΠ unc^9 al longe pl ... ς *η καρδ. αυτ.* cum DLΔ 1. 69. al mu (it vg etc) | XΓ al *πεπορωμ.*, 1. al *πεπωρομ.*

53. *διαπερασαντεσ*: D 45. a b c $ff^{2\cdot}$ i q (non item f $g^{1\cdot 2\cdot}$ l vg) add *εκειθεν* (sed i *Inde cum transfretassent*, a *Et inde cum transfr.*) | *επι την γην ηλθον* (28. $2p^{e}$ ante *επι*, Δ om) *εισ γε.* cum ℵBLΔ 28. 33. $2p^{e}$ ... ς Ln Ti *ηλθον* (al pauc *απηλθ.*) *επι* (X 13. al^{1} *εισ*, item 69. omisso *την*) *την γην γε.* cum ADNXΓΠ unc^9 al pler it (sed i *pervenerunt in terram*

ρὲτ καὶ προσωρμίσθησαν. 54 *καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθὺς ἐπιγνόντες αὐτὸν* 55 *περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐστίν.* 56 *καὶ ὅπου ἐὰν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας*

omisso *γενν.*) vg cop syr^{utr} arm aeth sed cop arm om *την γην*) | *γεννη-* (U al pauc *γεννι-*) c. ℵABDLXΓΔΠ unc^{7} al pl a f g^{1} am ing (al) cop ... ς *γενη-* c. NFH 69. al non ita mu c ff^{2} g^{2} vid q vg^{ed} et^{cdd} aliq | *-σαρετ* c. ℵAB^{2}LMΓΔ 33. al pm a ... B*NXH unc^{8} al pl f g$^{1.2}$ q vg cop *-ρεθ* ... D b c ff^{2} syr^{sch} *-σαρ* | *και προσωρμισθ.* (ℵ* *προσωρμηθησαν*, X al pauc *προσορμ.*, N add *εκει*): D 1. 28. 209. a b c ff^{2} i q syr^{sch} arm pers^{s} (non item f g$^{1.2}$ vg go cop syr^{p} aeth) om :: cf Mt

54. *αυτων*: B* om | *ευθυς* cum ℵBLΔ 13. 28. 69. 72** ... ς Ln *ευθεως* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler | *επιγνοντες* (FUXΓ al *-γνωντες*): D 2^{pe} it vg cop syr^{utr} aeth *επεγνωσαν* (vide post) | *αυτον* cum ℵBDLNXΓΠ unc^{8} al pl it^{pl} vg cop syr^{p} aeth go ... AGΔ 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al^{20} fere c (*habitantes loci illius*) g^{2} (*inhabitantes loci ill.*) gat (*viri loc. ill.*) syr arm arr pers^{p} add *οι ανδρες του τοπου εκεινου* (69. 238. al pauc om *εκειν.*), hinc Ln [*οι α. τ. το. εκ.*] :: e Mt

55. *περιεδραμον* (et *και ηρξαντο*) cum ℵBLΔ 1. 13. 33. 69. 2^{pe} al plus^{6} item (vide supra) cop aeth syr^{sch} (*et cucurrerunt*) ... ς Ln Ti *περιεδραμοντες* (et *ηρξαντο*) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler go; item D a *περιεδραμοντες δε*, 1. *και εκπεριεδραμοντες*, it vg *et circumcurrentes* (f al vg *percurr.*), syr^{p} *et cum cucurrissent* | *χωραν* cum ℵBLΔ 33. cop (ipsum verbum *χωραν* habet) item *regionem* it^{pler} vg item syr^{sch} aeth go ... ς Ln *περιχωρον* (:: ut Mt) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler, item b q (hi duo *confinem regionis illius*) syr^{p} arm | *επι* (a *super grabbatos*): ℵ *εν*, item it^{pler} vg | *τοις*: D 1. 69. 209. 346. 2^{pe} al pauc om | *κραβαττοις* (D *γραβ.*) cum AB*^{mai}DF^{2}GKMNUVΓΠ al pl b am ing, item ℵ *κραβακτοις*, item B*?F*XΔ al c d f ff^{2} i q vg^{ed} et^{cdd} aliq *κραβατοις* ... ς *κραββατοις* cum B^{2}EH al mu a | *τους κακ. εχοντας*: D e^{scr} a b ff^{2} q praem *παντας* :: e Mt | *περιφερειν* (a b q *adferre*; syr^{sch} *adducere τ. κακ. εχ. ferentes eos in grabattis*, syr^{p} *adducere in grab. male affectos*) : DM 1. e^{scr} al^{5} a b ff^{2} i cop go catt^{comm} *φερειν* (*ferre*), sed D a b ff^{2} i cop ante [*παντας*, vide ante] *τους κα. εχ.* | *οπου ηκουον* (ℵ *ηκουσθη* :: ut 2, 1): D e^{scr} a b ff^{2} i q aeth *περιφερον γαρ* (b ff^{2} i q *autem*) *αυτους οπου αν ηκουσαν* (b q *ubicumq. audiebant*, a *ubicumq. audissent*, i *ubicumq. audierant*) | *οτι εστιν* cum ℵBLΔ 102. 2^{pe} al^{vid} syr^{sch} aeth go; item *eum esse* c f l vg, *illum esse* i, D a ff^{2} *τον ιν εινα*ι, b q *esse Iesum* ... ς Ti *οτι εκει εστιν* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{p} arm, item 1. 28. 209. *οτ. εστ. εκει.* Praeterea M^{2} add $\overline{\text{ις}}$, 48^{ev} o $\overline{\text{ις}}$

56. *οπου*: D *που*, 2^{pe} *οταν*, 1. 209. *οποτ'* | *εαν* cum ℵXΓΔ 33. al mu ... ς Ln *αν* cum ABDLNΠ unc^{9} al pl | *εισεπορευετο* cum ℵBDNXΓΠ unc^{8} al pler ... ALM al^{5} *εισεπορευοντο*, Δ *εισπορευονται* | *κωμας* (F 282. *-μην*) – *πολεις*: M 107. 262. aeth *πολεις* (M* *-λιν*) – *κωμας* | *εις* sec cum ℵBD(vide post)FLΔ al^{10} fere it^{pl} vg syr^{p} arm ... ς Ln Ti om cum ANXΓΠ unc^{8} al pler b q cop go; item *εις* tert cum ℵBDL^{2}Δ al^{6} a c f ff^{2}

ἢ εἰσ πόλεισ ἢ εἰσ ἀγρούσ, ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ ἐτίθεσαν τοὺσ ἀσθενοῦντασ, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἥψαντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.

VII.

1 [70. 10] *Καὶ συνάγονται πρὸσ αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινεσ τῶν* Mt 15, 1—11 *γραμματέων ἐλθόντεσ ἀπὸ Ἱεροσολύμων. 2 καί ἰδόντεσ τινὰσ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖσ χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοισ, ἐσθίουσιν τοὺσ ἄρτουσ, – 3 οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντεσ οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυκνὰ νίψωνται τὰσ χεῖρασ οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντεσ τὴν*

$g^{1\cdot}$ am mm Aug syr^{p} arm go ... ς Ln Ti om cum ANXΓΠ unc^{9} al pler b i q vg^{ed} ing al cop. Praeterea D a b ff$^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ i q vg (non item c f) *αγρουσ* ante *πολεισ* (D *εισ αγρ. η εισ τασ πο.*) pon; L* 1. 209. $g^{2\cdot}$ syr om *η εισ αγρουσ* | *εν* (ℵ *η εν*) *ταισ αγοραισ*: D 2p^{e} b c (*ponebant infirmos suos in plateis*) f ff$^{2\cdot}$ $g^{1\cdot 2\cdot}$ l i q vg (mm *et in plateas*) go syr^{utr} *εν τ. πλατειαισ*, a *in foro et in plateis* | *ετιθεσαν* cum ΝBLΔ 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} .. ς Ln Ti *ετιθουν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler | *τ. ιματ. αυτου*: Γ *αυτου τ. ιματ.* | *αψωνται*: ΗΚΝ al mu *αψωντ.* | *αν* (UΓ *εαν*) cum ABL NXΓΠ unc^{9} al pler ... ΝDΔ 1. 33. al^{5} om :: ut Mt | *ηψαντο* cum ΝBDΘ^{gr} LΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2p^{e} a (*tetigerunt*) ff$^{2\cdot}$ *tetigissent*) ... ς Ti *ηπτοντο* (Η *ηπτωντο*) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler item *tangebant* b c d f i q al^{vid} vg syr^{utr} (:: ut *ηψαντο* ex Mt potest inlatum credi, ita *ηπτοντ.* propter *εσωζοντο* inferri poterat) | *αυτου*: D *αυτον*, a b ff$^{2\cdot}$ i q (non item c f $g^{1\cdot 2\cdot}$) vg om | *εσωζοντο* (ℵ 1. 69. al pauc *διεσωζ.*) cum ΝABDL NXΓΠ unc^{9} al pler itp^{ler} vg syr^{utr} ... Δ *διεσωθησαν* (:: ut Mt), 33. 2p^{e} *εσωθησαν*, a *sanati sunt*

VII. 1. *οι*: 1. 2p^{e} om | *ελθοντεσ* (a b f *qui venerant*, q *qui veniebant*, c vg *venientes*; ff$^{2\cdot}$ i om): ℵ *οι ελθ.*

2. *ιδοντεσ* (itp^{ler} d vg *cum vidissent*, b q *cum viderent*): DΘ^{gr} *ειδοτεσ* | *οτι* (Δ *ειπον οτι*, et. ð) *κοιναισ – εσθιουσιν* cum ΝBLΔ 33. (cop syr^{sch}) ... ς Ln Ti *κοιναισ – εσθιοντασ* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a (*edentes*) go; contra b c d f ff$^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ i q al^{vid} vg *manducare* | *κοιν. χερσ. τ. εστ. ανιπτ.*: b c syr^{sch} aeth nil nisi *non lotis manibus* | *τουσ* (cum ΝBDLΝΔ 13. 33. 69. 124. 346. 2p^{e}; ς om cum AXΓΠ unc^{9} al pler) *αρτουσ*: al^{10} fere b c d ff$^{2\cdot}$ l q mt syr *αρτον* (:: ut Mt). Idque sine additam cum ΝABEGHLV XΓΔ (cum spatio) al plus^{25} b cop aeth go ... ς (= Gb Sz) add *εμεμψαντο* cum FKMNSUΠ al pl, D *κατεγνωσαν*, item *viluperaverunt* itp^{ler} vg syr^{utr} arm

3. *πυκνα* (*crebro*) cum ℵ f $g^{1\cdot}$ (*prius crebro*) $g^{2\cdot}$ l vg go cop (syr^{utr} *sedulo*, aeth *intense*) ... ς Ln Ti *πυγμη* cum ABLNXΓΠ (D *πυκμη*, d *primo*) unc^{9} al omn^{vid} syr^{p} ^{mg} ^{gr} Or^{3,494} (exscribit textum nullo addito commentario), item *pugillo* c ff$^{2\cdot}$ i q; a *momento*, b *subinde* ... Δ om | *νιψωνται*: EN al pauc *νιψοντ.* | *ουκ εσθιουσιν* (Γ *-ιωσιν*): DM^{2} al^{4} a b c ff$^{2\cdot}$ i (non

παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, 4 καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων – 5 [71.6] καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· διατί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταί σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ κοιναῖς χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον; 6 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέ-

Es 6 s 29, 13

item f g^{1} l q vg) aeth arm add αρτον vel (ita M^{2} al^{3}) τον αρτον (c *panem suum*) | την παραδοσιν (D^{*corr} -σιαν, EHLMΓ al mu -δωσιν): F om

4. απο (απο cum ℵNXΓ unc^{9} al longe pl; Ln Ti απ cum ABDLΔΠ al mu Or^{3,491}) αγορας: D add οταν ελθωσιν, item c^{scr} δε οταν εισελθωσιν. Similiter *cum venerint* (c *cum a foro venerint*) a b c ff^{2*} i l q, f tol vg^{sixt} arm (*et redeuntes a foro* f) *redeuntes* vel *venientes* | βαπτισωνται cum ADE^{*corr}GHMSUVΓΠ al pl (a *nisi baptizati fuerint*; it^{rell} vg *nisi baptizentur*) Or^{3,491}; item ℵNX al *βαπτισονται*, E*FΔ al *βαπτιζωντ.*, L al *βαπτιζονται* ... ℵB 40. 53. 71. 86. 237. 240. 244. 259. g^{scr} Euthym *ραντισωνται* | α παρελαβον (B απιρ ελαβον): D add αυτοις (c d f ff^{2*} g^{2*} i q al^{vid} vg *quae tradita sunt illis servare*; contra a *quae acceperunt tradita*, b *quae accep. tenere*) | κρατειν: D τηρειν (it^{pler} vg *servare*; b *tenere*, a non exprim) | χαλκιων cum ℵBDXΓΔΠ unc^{9} al pler ... AL al^{30} fere (et. editum in Or^{3,491}) -χειων. Idque sine additam cum ℵBLΔ 102. 48^{ev} z^{scr} cop ... ς Ln Ti add και κλινων cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} go arm Or

5. και επειρωτ. (Gb′) cum ℵBDL 1. 33. 209. 2^{pe} it (exc f) vg cop syr^{sch} aeth ... ς επειτα επειρωτ. cum AXΓΠ unc^{9} al pler f syr^{p} arm go ... Δ επειτα (cum spatio) Και επειρ. | Δ om και οι γραμμ. (in Δ επειτα usq και οι γραμ rescripta sunt) | διατι cum ℵABLXΓΠ unc^{9} al pler b f q al^{vid} vg rell pler ... DΔ 13. 28. 69. 124. 2^{pe} c^{scr} a ff^{2*} g^{2*} i praem λεγοντες (item c *et interrogantes – dicebant*) | ου περιπατ. οι μαθ. σου cum ℵBLΔ 33. 49^{ev} al pauc cop aeth ... ς Ln οι μαθ. σου ου περιπατ. cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm go (:: cf Mt) | παραδοσιν: HΓ al -δωσιν (ut EH al v. 8.) | αλλα κοιναις cum ℵ*BD 1. 28. 33. 118. 209. 2^{pe} a (*immundis*) g^{2*} i q al^{vid} vg (hi *communibus*) cop arm arm^{p} pers^{w} ... ς (= Gb) αλλα (Γ al αλλ) ανιπτοις cum ℵ^{c}ALXΓΔΠ unc^{9} al pler b c f ff^{2*} syr^{utr} go ... 13. 69. 124. 346. αλλα κοιναις χερσιν ανιπτοις | χερσιν: D 28. ταισ χερσ. | τον: KΠ al^{10} om

6. ο δε cum ℵBLΔ 33. 102. cop syr^{sch} aeth pers^{p} ... ς Ln add αποκριθεις cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{p} arm :: ut Mt | καλως cum ℵBLΔ 33. 102. a c f ff^{2*} i l vg syr^{sch} aeth ... ς Ln οτι καλως cum ADXΓΠ unc^{9} al pler b q syr^{p} arm go (cop) | επροφητευσιν cum ℵB*DLΔ 1. 13. 33. 124. 346. a^{scr} ... ς προεφητ. c. AB^{2}XΓΠ unc^{9} al pler | ησαιας (ἡ- ita EFKLMΠ al pl; it vg *esaias* vel *isaias*: hinc Ln ἡ- ubique) περ. υμων: A al pauc g^{2*} cop syr^{sch} (g^{2*} syr *Esai propheta*) περ. υμ. ησ. :: ut Mt | των: D om | ως γεγραπται: D i και ειπεν, c ff^{2*} *dicens* (g^{2*} *di-*

γραπται ὅτι οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 7 μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. 8 *ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων.* 9 *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε.* 10 *Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καί· ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω.* 11 *ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ* Ex 20, 12 21, 16

cens ante *hypocritis* habet, sed pergit *sicut script. est*), 1. 2pe arm *ωσ ειπεν*, a b *qui dixit* | *οτι* cum ℵBL (al?) syrsch ... ς Ln Ti om cum ADXΓΔΠ unc9 al omnvid it vg etc | *ουτ.* (a ff2· om) *ο λαοσ* cum ℵALXΓΔΠ unc9 al omnvid cop syrp arm go ... Ln *ο λα. ουτ.* (:: ut Mt et LXX) cum BD b c f g1· i l q vg syrsch. Cf Clemrom 1,15: *λεγει γαρ που· ουτοσ ο λα. τοισ χειλ. με τιμα, η δε καρδ. αυτων πορρω απεστιν απ εμου.* | *τιμα* (et. d f ff2· g1· i q vg): Dgr a b c *αγαπα* (aeth *honorant me et amant me*) | *αυτων*: M al5 fere *αυτου* | *απεχει* (et. LXX): D *αφεστηκεν* (sequente *αφ*), L 2pe (Clemrom vide ante) *απεστιν*, Δ *απεστη*, a b c d f g1·2· i l q vg (et. am al) *est*, fu emm ing mt *abest* (item ff2· ap Blanch. sed ap Sab. *longe habetis a me*)

7. *διδασκαλιασ*: 69corr recens a c f g1· i (non item b ff2· q) vg (sed non am fu ing al) add *και*

8. *αφεντεσ* cum ℵBLΔ* 102. 124. cop arm aeth, item (sed vide post) D 28. 2pe 8pe a b c ff2· i q ... ς Ti add *γαρ* cum AXΓΠ unc9 al pler f l vg syrutr go | *ανθρωπων* sine additam cum ℵBLΔ 1. 102. 209. 251. (item 17gr etlat sed om et. v. 9.) cop armedd omn ... ς Ln (sed[ed min] [*βαπτ. - ποιητ.*]) Ti add *βαπτισμουσ* (Δ *-σμου*, a d f ff2· i *baptizantes* ac pergunt *urceos et calices*) *ξεστων και ποτηριων και αλλα* (Δ al pauc om) *παρομοια τοιαυτα* (al pauc om; al singg transp) *πολλα* (al om) *ποιειτε* (syrsch aeth perspp om; FKΠ al vg ante *πολλα* pon) cum AXΓΠ unc9 al pler f l vg go syrutr aeth armusc; item D 28. 2pe 8pe a b c ff2· i q ante *αφεντεσ* sic: *βαπτισμουσ* (*baptizantes* vide ante; contra b c q *baptismos*) *ξεστ. κ. ποτηρι.* (2pe 8pe 28? *πο. κ. ξε.*) *και αλλα παρομ. α* (*quae* a ff2· i q, non exprim b c, nec magis habent 28. 2pe 8pe) *ποιειτε τοιαυτα πολλα* (28. 2pe om; 8pe *παρομ. τοι. πολλ. ποιειτ.*)

9. *και ελεγεν αυτοισ*: Bbentl (non itemmai) 28. om | *εντολην*: Δ *βουλην* | *τηρησητε* (B 15ev *τηρητε*) (et. vg *servetis*, item syrp aeth copvid): Dgr (d *tradatis*) 1. 28. 209. a b c f ff2· i q (hi omnes *statuatis*, item Cyp Hier Zen) syrsch arm govid *στησητε* (Gb″) :: cf Rom 3,31. 10,3

10. *μωυσησ* cum ℵBDKMΔΠ al sat mu ... ς *μωσησ* cum ALXΓ unc7 al pl. Praeterea cf ad Mt 8,4. Mc 1,44 et alibi | *σου* sec: D 13. 69. 271. al pauc arm om | D *τελευτειτω* (d *morietur*; contra it vg *moriatur*)

11. *εαν* pr (al pauc praem *οτι*): A 33. (sed 33. om *ανθρωπ.*) *οσ αν* :: cf Mt | *τ. πατρι* (et. b f alvid vg syrp arm): D 2pe al5 fere a c ff2· g2· i q go cop syrsch aeth Avit add *αυτου* | *τη* (Δ nscr4 om) *μητρι*: K al10 fere

μητρί· κορβᾶν, ὅ ἐστιν δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, 12 οὐκέτι
ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, 13 ἀκυροῦντες
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε. καὶ παρό-
μοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. 14 καὶ προσκαλεσάμενος πάλιν τὸν
ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀκούσατέ μου πάντες καὶ σύνετε. 15 οὐδέν
ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται
κοινῶσαι αὐτόν· ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά ἐστιν τὰ
17—23 Mt 15, 12—20 κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. 17 72. c Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον

---

cop syr^{sch} aeth (non item it vg go syr^{p} arm) add αυτου | κορβᾶν: sed ΕΚΜΓΠ al mu κορβάν | ο εστ. δωρον: syr^{sch} aeth om | ο (Δ 69. 346. al pauc om) εαν (D αν) | εξ εμου: D εξ ε supra lineam suppletum habet (item v. 9 εν in εντολην)

12. ουκετι (D^{gr} ουκ εν confusis ΤΙ et ℵ?, al pauc a syr^{sch} cop ουκ) cum ℵBDΔ 1. 13. 28. 69. 102. 346. 2^{pe} 7^{pe} a b c ff^{2}· i q cop aeth ... ς Ti praem και cum AΧΓΠ unc^{9} al pler f g^{2}· vg go syr^{utr} arm, item L οτι | αυτον: Γ αυτω | Δ om τω πατρ. η τ. μητρ. | πατρι cum ℵBDLΓ 28. 69. 240. 244. 245. 346. 2^{pe} a b c i q arm Avit ... ς Ti add αυτου cum AΧΠ unc^{9} al pler f ff^{2}· g^{2}· l vg go cop syr^{utr} aeth | μητρι cum ℵBDL 1. 13. 28. 56, 69. 240. 244. 346. 2^{pe} it vg arm Avit ... ς Ti add αυτου cum AΧΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} aeth go :: cf Mt

13. τον λογον: 1. την εντολην | τη παραδοσει (FMΓ al mu -δωσει) υμων (et. f al? vg): D a b c ff^{2}· g^{2}· i n q sax syr^{p} ^{mg} add τη μωρα | Δ παραδιδωκατε | τοιαυτα (D^{gr} τα αυτα, D^{e} praem ταυ, quo videtur τοι pro τα repositurus fuisse; z^{scr} ταυτα, b *ista*): cum ABDLM^{2}XΓΠ unc^{9} al pler it vg etc: ℵM* 1. 13. 69. al plus^{5} post πολλα pon, Δ h$^{harl\ scr}$ plane om

14. παλιν (Gb') cum ℵBDLΔ a (post *turbam*) b ff^{2}· g$^{1.2}$· i l n q (om male προσκαλ.) vg cop aeth syr^{p} ^{mg} ... ς παντα (y^{scr} απαντ.) cum AΧΓΠ unc^{9} (Γ al pauc syr^{sch} praem ο $\overline{ις}$) al pler f syr^{sch} et^{p} ^{txt} arm go ... 235. 238. 2^{pe} (f^{scr*} ο $\overline{ις}$ pro πα.) c om | ελεγεν (it^{pler} vg *dicebat*; a n syr^{sch} *dixit* :: ut Mt): B 59. λεγει | ακουσατε cum BDHL 2^{pe} al pauc ... ς ακουετε (:: ut Mt) cum ℵAΧΓΔΠ unc^{8} al pler | μου: Δ om :: ut Mt | παντες (Η παντα) cum ABDXΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} etc: ℵLΔ al^{3} cop om :: ut Mt | συνετε cum BHLΔ 238; D συνιτε ... ς συνιετε (:: ut Mt) cum ℵAΧΓΠ unc^{8} al fere omn

15. ουδεν: D^{gr*} ουδ | εισ (ℵ^{c}): ℵ* επ | ο (Δ a n ante εισπορ.) δυν. κοινωσ. αυτον (κοι. αυτ. cum ℵLΔ, vide et. B Aug; ς Ln Ti αυτ. κοι. cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg; 2^{pe} om αυτ.) ... B το κοινουν αυτον, Aug *coinquinans eum* | τα εκ του ανθρ. (cop *ex ore hominis*) εκπορευ. cum ℵBDLΔ 33. 2^{pe} it vg go cop aeth pers^{p} ... ς τα εκπορ. απ (al pauc εξ) αυτου (al^{8} om απ αυτ.) cum AΧΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm Aug | εστιν τα cum ℵBLΔ 102. 2^{pe} 48^{ev} 49^{ev} h$^{harl\ scr}$ al pauc cop^{petr} et^{sch} (item cop^{wi} et^{dz} sed om et. εστ. τα κοι. τ. ανθρ.) ...: ς Ln Ti praem εκεινα (:: cf v. 20.) cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg etc | τον: B om

ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβολήν. 18 *καὶ λέγει αὐτοῖς· οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι,* 19 *ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα;* 20 *ἔλεγεν δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.* 21 *ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπο-*

---

16. ς Ln Ti hunc versum ita exhibent: *εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω* cum ADXΓΔ^{corr*}Π unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} arm aeth (catt^{com} g$^{1.}$ *ο εχων ωτα* etc) (48^{ev} 49^{ev} transpon ad finem insequentis lectionis ecclesiasticae), sed om cum ℵBLΔ* 28. 102. cop

17. *εισηλθεν* (8 evglstaria syr^{sch} pers^{p} sax add *ο ις*) cum ABDXΓΔΠ etc: ℵU 131. 435. al^{10} fere cop^{wi} *εισηλθον* | *τον οικον* cum ℵΔ al^{5} fere, item D 2^{pe} al pauc *την οικειαν* (*-ιαν*) ... ς Ln Ti om *τον* cum ABLXΓΠ unc^{9} al pler | *επηρωτων* (X *επερωτ.*, 1. 33. al *επηρωτησαν*, c syr^{sch} *interrogaverunt*): M *και επηρ.* | *αυτου*: Δ arm om | *την παραβολην* (Gb′) cum ℵBDLΔ 33. (item 38. ap Wtst?) it vg ... ς *περι της παραβολης* cum AXΓΠ unc^{9} al pler go (etc)

18. *ουτως* cum ℵ^{c}ABDLXΓΠ unc^{7} (et sv ?) al pm ... ς *ουτω* cum ℵ*Δ etc | *ου νοειτε* c. ABDXΓΠ unc^{8} al pl it^{pler} vg syr^{sch} et^{p} txt cop go al ... ℵLUΔ 1. al^{20} fere f syr^{p} ^{mg} *ουπω νο.* (:: eodem modo lectio fluct in Mt, nec certum est utrum scripserint evglstae, nisi quod *ουπω νοειτε* utroq loco ad Mt 16,9 Mc 8,17 conformatum vdtr) | *εξωθεν*: Δ om | *εισ τ. ανθρωπον* (cop *in os hominis*): ℵ om | *ου δυν. αυτ. κοινωσαι*: ℵ *ου κοινοι τον ανθρωπον* (::potest lectio vulgata *εισ τον ανθρ.* etc ad priora conformata credi; vix enim Sinaitica lectio ex sqq fluxit)

19. *οτι ουκ*: D a b i n q (non item c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l? vg) (go *nam non intrat*) *ου γαρ* | *εισπορευεται*: D *εισερχεται* | *αυτου* (al pauc om) *εισ τ. καρδιαν*: DΔ (it vg etc) *ε. τ. κα. αυτ.* | *αλλ*: ΑΔ 69. *αλλα* | *εισ τον* (8 1. al pauc om) *αφεδρωνα* (Γ al *αφαιδρ.*, X al *-δρονα*): D *εισ τον οχετον* (it vg *in secessum*) | *εκπορευεται*: ℵ al^{5} *εκβαλλεται* :: ut Mt, D *εξερχεται* | *καθαριζων* cum ℵABEFGHLSXΔ 1. 13. 28. 69. 124. y^{scr} 2^{pe} al mu Or ^{3,494} (*αλλα το εξερχομενον εκ τ. στομ., και μαλιστα επει κατα τον μαρκον ελεγε ταυτα ο σωτηρ· καθαριζων παντα τα βρωματα*) (Greg taum^{38} *ο σωτηρ ο παντα καθαριζων τα βρωματα*) ... ς *καθαριζον* cum KMUVΓΠ al pl ... D^{gr} go (*et in exitu exit, purgat omnes escas*) *καθαριζει*, z^{scr} *και καθαριζει*, i *et purgat* (contra a b c d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l? n q vg *purgans*). Post *τα βρωμ.* a n add *et exit in rivum*

20. *ελεγεν* (D^{gr}F *-γον*) *δε οτι το*: syr^{sch} pers^{p} *το δε* | *το* (Π* om) – *εκπορευομενον* (et. D^{gr}): it (et. d) vg *quae* (c *quaecunque*) – *exeunt* | *εκεινο*: D it vg *εκεινα*

21. *των ανθρωπων* (M *του ανθρωπου*, 1. 209. om): Δ 28. post *διαλογισμ.* pon | *οι* (D* om) *κακοι* (241. *πονηροι*): 225. 237. om

ῥέουσι, πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, 22 μοιχεῖαι, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη· 23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

Mt 15, 21–28

24 Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ὅρια Τύρου. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἤθελησεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη λαθεῖν· 25 ἀλλὰ εὐθὺς ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ

21. *πορνειαι* (ʀA al -ναι) *κλοπ. φονοι*^{32} *μοιχ.* cum ʀBLΔ cop aeth; similiter Dgr *πορνεια κλεμματα μοιχειαι φονοσ*, item a b c d i q *μοιχ. κλοπ. πορν. φον.*, go *πορν. μοιχ. φον. κλοπ.* … ς Ln *μοιχειαι πορν.* (:: haec et. Mt componit lectione non fluctuante) *φον. κλοπ.* (1. 33. al syrsch arm *κλο. φο.*) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (om *φον.*) al? vg syrp (syrsch arm) (Or$^{\text{int}\,2,317}$ *de corde procedunt cogitationes malae, homicidia, adulteria, furta, falsa testimonia, blasphemiae, et ista sunt quae coinquinant hominem*: haec ad Mt non ad Mc spectant)

22. *πλεονεξιαι*: D 2pe a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q fu emm syrsch *πλεονεξια* (*avaritia*, c *cupiditas*) | *πονηριαι* (a b c f ff$^{2\cdot}$ i q syrsch *malitia*, *nequitia*; g$^{2\cdot}$ l om) *δολος*: D *δολοσ πονηρια*, 2pe *δολοι πονηριαι* | *ασελγεια*: 69. al plus^{30} vged etcdd aliq (sed non am ing al) cop (sed cop et. *δολοι* et *οφθαλμοι πονηροι*): *-γειαι* | *βλασφημια*: Dgr al plus^{20} b c g$^{2\cdot}$ vgcdd aliq copwi etdz go *-μιαι*, Δ om | *υπερηφανια*: Dgr 2pe (et. *αφροσυναι*) al^{3} b *-νιαι*

23. *παντα* (L om; Kr 13. 28. 33. yscr al^{3} syrsch go post *ταυτα* pon) *ταυτ. τα* (E bscr al pauc om) *πονηρα* (1. 2pe al pauc om *τα πον.*) *εσωθεν* (Δ post *εκπορ.*) *εκπορευεται* (GKNΔ 28. yscr al^{aliq} *-ονται*)

24. *εκειθεν* (B* *-θε*) *δε αναστ.* cum ʀBLΔ syrp mg (item 33. cop *κακειθ. δε αν.*) … ς Ln Ti *και εκειθεν* (a b c i n om; D f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ post *αναστ.*) *αναστ.* cum A(D)NXΓΠ unc^{9} al fere omn (l g$^{2\cdot}$ ut videtur) vg go syrp txt (contra syrsch *inde surrexit Iesus et venit*) arm aeth (item itpler) :: cf Mt | *απηλθεν*: LΔ *εξηλθεν*, M 28. evgg^{mu} arm Or$^{3,502\,\text{bis}}$ *ηλθεν* | *ορια* cum ʀBDLΔ 1. 13. 28. 61^{mg} 69. 209. 346. 2pe Or$^{3,502\,\text{bis}}$ … ς Ti *μεθορια* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | *τυρου* (Gb′) cum DLΔ 28. 2pe a b ff$^{2\cdot}$ i n Or$^{3,502\,\text{bis}}$ … ς Ln add *και σιδωνοσ* (:: ut Mt nec fluct lectio) cum ʀABNXΓΠ unc^{9} al pler c f g$^{1\cdot2\cdot}$ l^{vid} q vg cop syrutr arm aeth go | *εισ οικιαν* (Gb″ Sz) cum ʀABLNXΓΔΠ unc^{9} al longe pl syrsch (*domum quandam*) go … ς *εισ την οικ.* cum D al mu Or^{3,502} | *ηθελησεν* cum ʀA 13. 69. 124. 346. 2pe yscr al^{aliq} Or^{3,502} (a b d f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l^{vid} i n vg *voluit*) … ς Ln Ti *ηθελεν* cum ABDLNXΓΠ unc^{9} al pler (c q *volebat*) | *ηδυνασθη* cum ʀB … ς Ln Ti *ηδυνηθη* cum ADLNXΓ unc^{8} al pler; KΔΠ al$^{\text{scr}\,4}$ al *εδυνηθη* | *λαθειν*: B* *λαλειν*

25. *αλλα* (ita ʀ; BLA 83. *αλλ*) *ευθ. ακουσ. γυν.* cum ʀBLΔ 33. f copwi etpetr (itemdz *και ευθ.* etc) syrp mg; item D mt *γυνη δε ευθεωσ* (Dgr* add *ωσ*) *ακουσασα* (d *ut audiit*), b c ff$^{2\cdot}$ (g$^{2\cdot}$) i l? vg *mulier enim statim* (g$^{2\cdot}$ om) *ut audivit* (g$^{1\cdot}$ *mulier enim quaedam, cuius filia habeb. sp.*

θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, εἰσελθοῦσα προσέπεσεν πρὸς
τοὺς πόδας αὐτοῦ· 26 ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ
γένει· [73.6] καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγα-
τρὸς αὐτῆς. 27 καὶ ἔλεγεν αὐτῇ· ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι
τὰ τέκνα· οὐ γάρ ἐστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ
τοῖς κυναρίοις βαλεῖν. 28 ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ· ναί,
κύριε· καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν

imm., statim ut audivit), syr^{sch} *statim enim audivit mulier* etc … ς Ln *ακουσασα γαρ* (al^{aliq} *δε*) *γυνη* (ℳ 69. al *η γυνη*) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler a n (hi duo *cum audisset enim* etc; q *cumque audisset*) syrP ^{txt} al | *ησ* (13. 28. 346. p$^{parh\ ser}$ *ἡ*) *ειχ. το θυγ. αυτησ* (ita ABLNXΓΠ unc^{9} al pler; ℵDΔ 1. 13. 28. 69. 346. 2^{pe} al^{8} om; nec exprim it vg etc) *πνευμ. ακαθαρτον* (13. 28. 69. 346. p$^{parh\ ser}$ *εν πνευματι ακαθαρτω*) | *εισελθουσα* cum ΑΛ itP^{ler} (non item a q) d vg cop … ς Ln Ti *ελθουσα* cum ABD^{gr}NXΓΠ unc^{9} al pler (27. *προσελθ.*) a q syr^{utr} al. Praeterea D*Δ add *και*, item a d f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\ 2\cdot}$ l^{vid} q vg *intravit* (*venit*) *et* (contra b *intravit ad eum* omissis *προσεπεσεν* etc; item c i, sed postea *et procidens ad ped. eius rogabat*)

26. *η δε γυν. ην* cum ℵBDLΔ 1. 28. 33. 2^{pe} al^{10} fere a cop syr^{sch} pers^{P} … ς *ην δε* (c ff$^{2\cdot}$ i vg^{ed} et$^{edd\ mu}$ [non am ing] *enim*) *η* (U al pauc om) *γυν.* (b c ff$^{2\cdot}$ i non exprim *η γυνη*) cum ANXΓΠ unc^{9} al pl itP^{ler} vg syrP arm go al | *ελληνισ*: Δ *ελλην* | *συροφοινικισσα* (L *-νηκισα*) cum ℵAKLS^{mg}V^{mg}ΔΠ 1. al mu go, item ς (= Gb; Sz *συροφοινικισσα*?) *συροφοινισσα* cum minusc ut vdtr pauc b c d f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\ 2\cdot}$ l vg; D^{gr} i *φοινισσα* (D* *φυν.*) … Gb Ti *συραφοινικισσα* (EFH al *-κησσα*, Ti *σύρα φοι.* ut EFGHMSVXΓ etc, Gb *συραφοι.*) cum BEFGHMNSVXΓ al plus^{100}, item U al pauc a q *συραφοινισσα* | *εκβαλη* cum ℵABDEGK^{2}LN SUVXΓΔΠ al^{100} fere (sed mu *-αλει*) … ς (= Gb Sz) Ti *εκβαλλη* (ℳ al *-αλλει*) cum FHK*M al pm | *εκ* (D^{gr} 115. *απο*, item c ff$^{2\cdot}$; itP^{ler} [et. d] vg *de*): L 1. 13. 69. 2^{pe} al^{6} q (*daemonium filiae eius*) om (Gb^{00})

27. *και ελεγεν* cum ℵBLΔ 33. cop, item D a g$^{1\cdot}$ *και λεγει*, d *et dixit*, q syr^{sch} *et ait Iesus* (itP^{l} vg *qui dixit*; g$^{2\cdot}$ *qui dixit illis Iesus*) … ς ο δε ις ειπεν cum ANXΓΠ unc^{9} al pler syrP arm go | *αυτη*: 1. 28. 90* 209. c fu om | *εστ. καλ.* cum ℵBDLΔ al^{12} fere it vg syr^{utr} … ς *καλ. εστ.* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler arm go | *τ. κυν. βαλ.* cum ℵB 1. 28. 209. 49^{ev} h$^{harl\ ser}$ q … ς Ln *βαλ. τ. κυν.* (:: ut Mt) cum ADLNXΓΔΠ unc^{9} al pler it (exc q) vg etc

28. *και λεγ. αυτω*: D a f i n q *αυτω λεγουσα*, item omisso *αυτω* 1. 69. 2^{pe} al^{5} (g$^{1\cdot}$ *at illa respondens ait*; b c g$^{2\cdot}$ *at illa respondens dix.* [b *ait*] *ei* [*illi*]; ff$^{2\cdot}$ vg^{ed} *at illa respondit et* [ff$^{2\cdot}$ om?] *dixit ei* [*illi*]) | *ναι*: D 13. 69. 2^{pe} b c ff$^{2\cdot}$ i (non item a f g$^{1\cdot\ 2\cdot}$ l n q vg) arm om | *και* cum ℵBHΔ 13. 28. 33. 69. al^{8} fere cop syr^{sch} arm aeth … ς Ln Ti *και γαρ* (:: ut Mt) cum ALNXΓΔΠ unc^{8} al pler a f g$^{1\cdot\ 2\cdot}$ l n q vg syrP go … D b c ff$^{2\cdot}$ i *αλλα και* | ℵ* *αποκατω εσθιουσιν* cum ℵBDLΔ al plus^{12} …

ψιχίων τῶν παιδίων. 29 *καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε, ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς θυγατρός σου τὸ δαιμόνιον.* 30 *καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.*

Mt 15, 29 31 [14. 10] *Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ἦλθεν διὰ Σιδῶνος εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως.* 32 *καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογιλάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα.* 33 *καὶ ἀπολαβόμενος*

ς εσθιει (:: ut Mt) cum ANXΓΠ unc[9] al pler | *ψιχιων*: D *ψιχων* | *παιδιων*: D al pauc *-δων*. Add h. l. syr[hr] *et vivunt*

29. *ειπ. αυτη*: ℵ add *ο ις* | *τον*: D om | *υπαγε* (h. l. etiam ff[2]· l vg go cop syr[p] arm aeth): D 1. 209. 2[pe] a b c f g[1]· i q n syr[sch] ante *δια* | *εκ της θυγ. σου το δαιμ.* cum ΝBLΔ cop[wi] et[petr] ... ς Ln *το δαιμ. εκ* (Γ al[5] *απο*, item a c ff[2]· n q al vg[ed] *a filia*; contra d g[2] i am fu ing al *de filia*) *της θυγ. σου* cum ADNXΓΠ unc[9] al pler it (libere b *contingat tibi de filia tua ut cupis*) vg cop[sch] syr[utr] arm aeth go

30. *εισ τον* (D om) *οικον αυτης* (ℵ 33. *ιαυτης*, D 1. 28. b ff[2]· i n q [non item a c f g[2]· l vg] om) | *το παιδ.* (ita ΝBLΔ 33. al plus[5], item *puellam* b c ff[2]· g[1]· vid g[2]· l i vg; D 1. 209. 2[pe] al pauc f q *την θυγατερα* sequente *-μενην*) *βεβλ. επι* (L *υπο*) *την κλινην* (1. 33. al pauc *επι της κλινης*) *και το* (Δ om) *δαιμο. εξεληλ.* cum ΝB(D)LΔ al[15] fere it[pler] vg cop syr[sch] et[hr] aeth perss arr ... ς *το δαιμο. εξεληλυθ.* (χ al *-θως*, ℵ pro *-θος και* habet *θόται*: *θότα και*?) *και την θυγατερα* (y[ser] *-ραν*) *βεβλημενην επι της κλινης* (al pauc ε. *την κλινην*) cum ANXΓΠ unc[9] al longe pl a n syr[p] arm go

31. *εξελθων*: FGHSVXΓ 40. 69. 124. 238. 262. al plus[50] (in his evgg[mu]) syr[sch] et[hr] pers[p] sl (item c post *ηλθεν* omissis *εξελθων* usq *τυρου*) add *ο ις* | *ηλθ. δια σιδωνος* (Gb′) cum ΝBDLΔ 33. 2[pe] it (exc q) vg cop syr[hr] aeth ... ς *και σιδωνος ηλθ.* cum ANXΓΠ unc[9] al pler q syr[utr] go arm pers[p] sl | *εισ* cum ΝBDLΔ 1. 13. 33. 69. 124. 209. 282. 346. 2[pe] 7[pe] 20[ev] ... ς (= Gb) *προσ* cum ANXΓΠ unc[9] al pler | *μεσον*: E*KX al mu *μεσων* | *δεκαπολεως*: D *της δεκ.*

32. *κωφ. και μο.* cum ΝBDΔ 2[pe] it vg arm[zoh] aeth Synops[138] cat[ox] com Vict[ant] comm ex[cod] d ... ς Ti om *και* cum ALNXΓΠ unc[9] al fere omn cop syr[utr] go arm[edd] | *μογιλαλ.* cum ΝAB*DGKMSUVΠ 1. al sat mu ... B[3]EF(F[2] ap Wtst)HLNXΓΔ 28. 33. 69. 131. 157. 262. 271. 346. al[70] fere Synops *μογγιλαλ.* (χ *-γγ-*) (ita Gb′) | *κ. παρακαλουσιν* (a *rogantes*, l am *et deprecantur*): 33. b c d f ff[2]· i q (item g[1. 2]· vid) vg[ed] em ing (al) syr[sch] *κ. παρεκαλουν* | *αυτον*: V al pauc *αυτω* | *την χειρα* (D z[ser] *-ραν*) cum ℵ[c]ABDLXΓΠ unc[9] al fere omn it[pler] vg syr[utr] cop etc ... ℵ*NΔ 33. a *τασ χειρασ* (:: ita solet dici, ut Mt 19, 13 Mc 5, 23. 6, 5. 8, 23 et 25. nec fere fluctuat)

33. *απολαβομενοσ*: E*Γ 131. 271. y[ser] al plus[30] *επιλαβομενοσ*, Δ 63** *λαβομενοσ* | *απο*: ΓΔ y[ser] al[6] *εκ* (it[pl] vg *de turba*; c f ff[2]· *a turba*) | *απ. του οχλ. κατ ιδι.* (ita et. it vg etc): ℵ cop *κατ ιδι. απ. τ. οχλ.* |

αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν ἔβαλεν τοὺς δακτύλους εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, 34 *καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ· ἐφφαθά, ὅ ἐστιν διανοίχθητι.* 35 *καὶ ἠνοίγησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ εὐθὺς ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς.* 36 *καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν· 75. 8 ὅσον δὲ αὐτοῖς διεστέλλετο, αὐτοὶ μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον.* 37 *καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· 76. 6 καλῶς πάντα πεποίηκεν, καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ ἀλάλους λαλεῖν.* Mt 15, 30 a

---

wd (incipit *δαιμον. ιξιληλυθ.*): 30 vdtr ut ʀʙ etc 31 *απο* pro *εκ*, *και σιδω. ηλθ., εισ, τησ δεκαπολ.* 32 *μογγιλαλ., κ. παρεκαλουν, τασ χειρασ* omisso *αυτω* 33. *επιλαβ.* Haec supple ad pag. 290.

εβαλεν (ita ʀᶜ; ʀ* *ελαβ.*): 13. 69. 124. *επεβ.* | *τ. δακτυλ.* cum ʀʟ c l … ς Ln Ti *τ. δακτ. αυτου* cum ABDNXΓΔΠ unc rell al fere omn (7ᵖᵉ *αυτ. τ. δακτ.*) itᵖˡᵉʳ vg etc | *πτυσασ* (h. l. f ff²· l vg): D (2ᵖᵉ) a b c i q ante (2ᵖᵉ post) *εβαλεν*, 13. 69. 346. ante *εισ τα*, 124. 6ᵖᵉ post *γλω. αυτου* | *γλωσσησ* (Δ *δ χειροσ*): *–σσ–* unc omn al pl; min vix mu (utᵃ ˢᵉʳ) *–ττ–*; item Δ v. 35. | wd pro *εβαλεν* etc: *επτυσιν εισ τουσ δακτ. αυτου και εβαλεν εισ τα ωτα του κωφου και ηψατ. τησ γλω. του μογγιλαλου*

34. *εστεναξεν*: Dwd 13. 69. 124. 346. *ανεστ.* (:: cf 8, 12) | *εφφαθα* (et. syrᵖ ᵐᵍ ᵍʳ; Δ copʷⁱ et ᶜᵈᵈ ² *επφ.*, copᵈᶻ *αφφ.*, aeth *ephaṭah taphateh*): ʀᶜᴅᵍʳ *εφφεθα*, c l am *effetha*, b fu ing *effeta*, d *effecta*, vgᵉᵈ *ephpheta*, f i q *eppheta*, a *epita* | *ο εστ. διανοιχθητι* (D *–νιχθητι*): syrˢᶜʰ et ʰʳ om

35. *και* prim cum ʀBDLWᵈ*Δ 33. 102. a b ff²· i q cop … ς Ti add *ευθεωσ*, Ln [*ευθεωσ*] cum AEFGHKMNSUVWᵈ²XΓΠ al fere omn c f l vg syrᵘᵗʳ arm aeth go | *ηνοιγησαν* cum ʀBDΔ 1. (124. 2ᵖᵉ *διηνοιγησαν*, L *ηνοιχθησαν*) … ς *διηνοιχθησαν* c. ANWᵈXΓΠ uncᵍ al pler | *αυτου αι ακοαι*: D (it vg) *αι ακο. αυτου* | *ευθυσ* (L *–εωσ*) c. ʀLΔ aeth (post *τ. γλ. αυτ.*) … ς Ln Ti om cum ABDNXΓΠ uncᵍ al omnᵛⁱᵈ it vg etc … wd *του μογγιλαλου* omisso *αυτου* sq (:: prorsus igitur om *ευθ.* BD al² it⁵ cop)

36. *διεστειλατο*: Δ *ενετειλατο* | *μηδενι* (229. 234. *μηδεν*): D 28. 2ᵖᵉ add *μηδεν* (:: cf 1, 44) | *λεγωσιν* cum ʀBLWᵈΔ 28. 33. 2ᵖᵉ … ς *ειπωσιν* cum ADNXΓΠ uncᵍ al pler (:: cf ad 3, 12. 6, 8. 12. 41. 8, 30; contra Mt 16, 20) | *οσον δε* usq *διεστελλετο* (X al *διεστειλατο*, Δ *ενετειλατο*): D b c ff²· i (non item a f g²· l q vg) om | *αυτοισ* (prob Schu) cum ʀABLWᵈXΔ 1. alᴵᴼ a f g²· l q vg cop … ς Ti praem (sed 33. 346. dˢᵉʳ add) *αυτοσ* cum EFG HKMNSUVΓΠ al pler syrᵘᵗʳ go arm aeth | *αυτοι* (D* *οι δε αυτοι*) cum ʀB(D)LXWᵈΔ 33. 61. 2ᵖᵉ f cop go syrˢᶜʰ arm, item *at* (ff²· l q, *ad* b d i), *illi* b d ff²· i l q, *illi vero* c … ς om cum AEFGHKMSUVXΓΠ 1. al pler a g vg syrᵖ aeth | *περισσοτερον*: Dwd 61. *–τερωσ*

37. *υπερπερισσωσ*: DU 1. 209. 435. *υπερεκπερισσωσ* … wd *παντεσ* | *εξεπλησσοντο*: 69. cˢᵉʳ *–ττοντο* | *και* (28. 2ᵖᵉ syrˢᶜʰ om) *τουσ*: B cop praem *ωσ* | *ποιει ακουειν*: Δ* *ακ. ποι.* | *αλαλουσ* cum ʀBLΔ 33. … ς Ln Ti *τουσ αλαλ.* cum ADNWᵈXΓΠ uncᵍ al fere omn

VIII.

1—9
Mt 15, 32—39
Mc 6, 34—44

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν πόλλου ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς λέγει αὐτοῖς· 2 σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν. 3 καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· καί τινες αὐτῶν

VIII. 1. *εν εκειναις*: D 28. a b c f ff^{2} i q (non item g^{2} l vg) syr^{sch} go (non item cop syr^{p} arm) add *δε* | *παλιν πολλου* (Gb′) cum ℵBDGLMNΔ 1. 13. 28. 33. 59. 61. 69. 73. 209. 242. 248. 253. 259. 346. 2^{pe} it (exc q) vg cop go arm aeth arr ... ς Ti *παμπολλου* (s al mu *παμπολου*, x *πανπολου*) cum AEFHKSUVW^{d}XΓΠ al longe pl q syr^{utr} perss ... 124. c^{ser} *παλιν παμπολλου* (:: *παμπολυσ* Graecis frequentatur; apud LXX non invenitur nec in N. T. praeter h. l.) | *οντοσ*: w^{d} *συναχθεντοσ* | *εχοντων*: D 2^{pe} add *αυτων* | *προσκαλεισαμενοσ* cum ℵABDKLMNW^{d}ΔΠ 1. 33. al^{25} fere it (exc f; g^{2} *cum turba multa esset cum Iesu*) vg go cop syr^{utr} arm aeth al ... ς (= Gb Sz) add *ο ις* cum EFGHSUVXΓ al longe pl f | *τ. μαθητασ* cum ℵDLNW^{d}Δ 1. 28. 209. al plus^{5} it (exc g^{2}) vg go cop syr^{p} ... ς Ln add *αυτου* cum ABXΓΠ unc^{9} al pler g^{2} syr^{sch} arm aeth (:: v. 4 *αυτου* non fluct nec in Mt). Praeterea Δ add *παλιν*

2. *επι τον οχλον* (vg *super turbam*, l *sup. turbas*; item syr^{p} arm aeth): L al pauc a b c f ff^{2} g^{1} i q gat cop syr^{sch} *ε. τ. ο. τουτον* (a f gat *turbae huic*, q *supra turbam hanc*, g^{1} *super turb. istam*, b c ff^{2} i *super istam turbam*); item D *επι του οχλου τουτου* | *ημεραι τρεισ* cum ℵALNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler ... B *ημεραισ τρισι*, ς (= Gb Sz) *ημερασ τρεισ* cum Δ 1. 69. al vix mu ... D *ημεραι τρισ εισιν απο ποτε ωδε εισιν*, a b c d i *iam triduum* (ita a d, b i *trid. iam*, c *trid. est iam*) *est ex quo* (c *quod*) *hic sunt*, ff^{2} *triduo est iam quod hic sunt*. Contra q *triduum adherent mihi*, f g^{1} l vg *ecce iam triduo sustinent me* (f *mecum sunt*) | *προσμεν. μοι*: Ln om *μοι* cum B cop$^{edd\,2}$ (non^{dz} nec$^{wi\,schw}$) ... D it^{pl} (vide ante) *ωδε εισιν* | *εχουσιν*: LNW^{d}XΔ 33. y^{ser} al^{10} fere *εχωσιν*

3. *και εαν* (E 157. om *εαν*): L *καν* | *νηστισ* c. ℵΔ al^{25} fere (^{11}ap Mtthaei, ^{5}ap Scriv) et haud dubie plur (:: Lexic. ms. ap Mtthaeium ad h. l. *τὸ πληθυντικὸν τοὶσ νῆστισ διὰ τοῦ ἰῶτα*. Phrynich. Bekk. An. p. 52. *νῆστισ καὶ τὸ πληθυντικὸν νήστιδεσ καὶ νήστισ*) ... ς Ln Ti *νηστεισ* c. ABDLNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pl | *εισ*: 13. 28. 69. 124. 235. 346. al pauc add *τον* | *αυτων* (et. c f g^{2} l vg): D a^{vid} ff^{2} i q om | *και εαν* usq *εκλυθησ.* (ℵ *εγλυθησ.*): D 2^{pe} *και απολυσαι αυτ. νη. εισ οικον* (b om *ε. οικ.*, item 2^{pe}?) *ου θελω μη* (2^{pe} *μηποτε*) *εκλυθωσιν*, item a b ff^{2} i q (non item c f g^{2} l vg) :: e Mt | *και τινεσ* cum ℵBLΔ 1. 13. 28. 33. 209. q (*et aliqui*) cop item D *οτι και τινεσ*, b i *quoniam quidem et* (b om) *aliqui*, a c d *quoniam quidam*, ff^{2} nil nisi *quidam* ... ς *τινεσ γαρ* cum ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler f l vg syr^{p} go arm aeth (11^{pe} *τι. δε*, g^{2} *quidam autem*, item syr^{sch}) | *αυτων* (*illorum* a; b om): D 127. al^{15} fere c f ff^{2} g^{2} i l

ἀπὸ μακρόθεν ἥκασιν. 4 καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; 5 καὶ ἠρώτα αὐτούς· πόσους ἔχετε ἄρτους; οἱ δὲ εἶπαν· ἑπτά. 6 καὶ παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσιν· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. 7 καὶ εἶχαν ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας αὐτὰ παρέθηκεν. 8 καὶ ἔφαγον καὶ

---

q vg ἐξ αυτ. | απο c. ℵBDLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 209. 346. 3^{pe} al (it vg *de longe, a longe, de longinquo*) ... ς Ln om c. ANW^{d}ΧΓΠ unc^{9} al pler (:: cf Mt 26,58 Mc 5, 6. 11,13) | ηκασιν (et. ς) cum ℵADN 1. 28. 33. 69. 124. al plus^{20}, item ς^{e} ηκουσιν c. EFGHKMSUVW^{d}ΧΓΠ al longe pl, item *venerunt* it vg go syr^{utr} arm aeth ... Ti εισιν cum BLΔ cop

4. αυτω: ℵ ff^{2}· om | οτι ποθεν cum BLΔ ... ℵ και ειπαν ποθεν (similiter 106. 251. 282. syr^{p} *λεγοντες ποθεν*, c *et respondentes – – dixerunt unde*) ... ς Ln ποθεν c. ADNW^{d}ΧΓΠ unc^{9} al pler (:: cf 4,21 Mt 15, 33) | w^{d} 69. 346. al δυνησηται | ωδε (h. l. vg^{ed} am ing em fu; w^{d} post χορτ., 1. 28. 209. 2^{pe} al a f l varie transp): DH 69. b c ff^{2}· i q go om | αρτων: FHKΓ 1. al mu αρτον | επ ερημιας c. ℵBDLNW^{d}ΧΓΠ^{2} unc^{8} al pler (it vg *in deserto, in solitudine* vel *-nem*) ... AKΔΠ* al^{12} επ ερημιαις (Δ -μαις)

5. ηρωτα cum ℵBLΔ ... ς Ln επηρωτα cum ADNW^{d}ΓΠ unc^{8} al pler; x al pauc ἐπιρωτᾶ, ℳ επηρωτησεν (item *interrogavit* b c d f ff^{2}· g$^{1.2}$· i l q vg syr^{sch}; contra a syr^{p} *interrogabat*) | εχετε αρτους cum ABLNW^{d}ΓΠ unc^{9} al pler go arm ... ℵD 28. 33. 124. 131. al plus^{10} it vg cop syr^{utr} aeth αρτ. εχετ. (:: cf 6,38 Mt 15,34) ... x om αρτους | ειπαν cum ℵBNΔ ... ς Ln ειπον cum ACDLW^{d}ΧΓΠ unc^{9} al omn^{vid}. Praeterea L 282. i l syr^{sch} aeth add αυτω

6. παραγγελλει (Δ* -ελει) c. ℵBDLΔ item l *praecipit* (cop et παραγγελλει et παρηγγειλε respondet). Respicit huc Or^{3,510} κακει μεν κελευει τους οχλους ανακλιθηναι η αναπεσειν επι του χορτου· και γαρ ο λουκας· κατακλινατε αυτους, ανεγραψε, και ο μαρκος· επεταξε, φησιν, αυτοις παντας ανακλιναι· ενθαδε δε ου κελευει αλλα παραγγελλει τω οχλ. ανακλιθηναι... ς παρηγγειλε cum ACNW^{d}ΧΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it (exc l) vg etc | ευχαριστησας cum ℵABLNW^{d}ΧΓΔΠ unc^{7} al pl b c i l (hi *et accipiens sept. pan. gratias agens fregit*, item^{vid} ff^{2}· g$^{1.2}$·) q (*et acceptis sept. pan. gratias egit et fregit*) vg (ut b etc) cop syr^{p} arm ... CDSV al^{40} fere a d f (a d *et accepit sept. pan. et gr. agens fregit*, f *et accipiens sept. pan. et gr. agens fregit*) go syr^{sch} aeth και ευχαρ., hinc Ln [και] ευχαρ. | παρατιθωσιν cum ℵBCLMΔ 13. 33. 69. 346. y^{scr} al plus^{5} ... ς Ln παραθωσι cum ADNW^{d}ΧΓΔΠ unc^{8} al pler

7. ειχαν cum ℵBDΔ ... ς ειχον c. ALNW^{d}ΧΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | ευλογησας: D q ευχαριστησας | αυτα post ευλογ. cum ℵBCLΔ 6. 10. 28. 116. cop aeth; item ante ευλογ. MNW^{d} 1. 69. al^{15} fere it (exc q) vg (Latt *ipsos*) syr^{utr} go arm ... Ln Ti ταυτα ante ευλογ. cum AFKΠ al^{20} fere ... ς om cum KGHSUVXΓ 33. al pl, item (qui ευχαρ. pro ευλογ.) D q | παρεθηκεν cum ℵ* ... ς Ln Ti ειπεν (DE^{Γ} εκελευσεν, it vg *iussit* sed d

ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας.
9 *ἦσαν δὲ ὡσ τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούσ.*

Mt 15, 39 10 *Καὶ εὐθὺσ ἐμβὰσ εἰσ τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ*

---

dixit) *παραθειναι* (ita ς cum GM^{txt}NUVXΠ al pl, item EFHKSW^{d}Γ al pm *παραθηναι*, item *ut apponerent* syr^{utr} go cop arm; Ti *παρατιθειναι* cum ℵ^{a}BDLM^{mg}Δ al pauc, Ln *παρατιθηναι* cum A al pauc, item *apponi* it vg; c 33 *παραθετε*) *και αυτα* (κ. *αυτ.* cum AEFGHKM^{txt}SUXΓΠ al longe pl syr^{p} go, item cop; V al^{10} fere syr^{sch} *αυτα*: ℵ^{a}BCLΔ 115. q *και ταυτα* ante *παρα.*, D *και αυτουσ* ante *εκελευσεν*: M^{mg}ΓNW^{d} 1. 10. 28. 61. 67. 124. 209. 271. 48^{ev} g^{scr} 2^{pe} it [exc q] vg om, hinc Gb^{o}; sed M^{mg} 48^{ev} *τω οχλω* [:: cf Mt 14, 16], ℵ *αυτοισ*, similiterque cop *coram illis*) :: cf ad Io 6, 11

8. *και εφαγ.* cum ℵBCDLΔ 1. 28. 33. 40. 124. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth ... ς Ti *εφαγ. δε* cum AΓW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler go syr^{p}. Praeterea ℵ (282?) add *παντεσ*, item post *εχορτασθ.* KMΠ 33. 142^{mg} 229. al^{20} fere :: cf Mt 15, 37; item Mc 6, 42 et ll pp | *περισσευματα* (Γ al *-ισευ-*) cum ABLNW^{d}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn ... ℵC cop *τα περισσ.*, D 2^{pe} *το περισσευμα των* ... 33. *περισσευσαντα* | *κλασματων* (33. *-ατα*): Δ om | *επτα* (D ζ, non item h. l. ℵ): DL 2^{pe} q post *σπυρ.* | *σπυριδασ* cum A^{2}BCLNW^{d}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... Ln *σφυριδασ* c. ℵA*D (:: eandem scripturam 8, 20 et Mt 15, 37 solus D tuetur, Mt 16, 10 BD p^{scr} Act 9, 25 ℵC: hinc nullo loco sine teste est; at non aptum videbatur hoc versu *σφυριδασ* et v. 20 *σπυρ.* edere). Praeterea 13. 33. 69. al^{10} fere i add *πληρεισ* :: c Mt

9. *ησαν δε* (Gb′) cum ℵBLΔ 33. 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} 150^{ev} cop ... ς Ln add *οι φαγοντεσ* cum ACDNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} etc :: ut 6, 44 | *ωσ* (M al^{10} *ωσει*): ℵ cop om (:: ut Mt) | *τετρακισχιλιοι*: GΔ al pauc a b c ff^{2} i q (non f g$^{1.2}$ l vg) add *ανδρεσ* :: ut 6, 44

10. *ευθυσ* cum ℵBCLΔ 1. 13. 28. 69. 253. 346. ... ς *ευθεωσ* c. ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al longe pler. Ponitur h. l. cum ℵBCEFGHLSVXΓΔ al pler a f g^{1} g^{2} l q vg cop arm ... AKMNUW^{d}Π 1. 69. 124. al plus^{10} syr^{utr} go post *εμβ.* ... D 8^{pe} b c ff^{2} i om (sed vide ad *εμβασ*) | *εμβασ* (D^{gr} *ανεβη*, 2^{pe} *ενεβη* posteaque uterque *και ηλθεν*, item a f q *ascendit* sequente *et venit*; d *ascendens* sequente *et venit*): B add *αυτοσ*, hinc Ln [*αυτ.*]; D b i praem *αυτοσ* (c ff^{2} *Iesus autem ascendens*) | *το*: L 1. 28. 33. 69. 124. 209. y^{scr} al^{10} go om | *ηλθεν*: ℵ*(c om)L add *ο ις* (vide supra c ff^{2}) | *μερη*: D^{gr} *ορια*, item c f (hi *in finibus*) arm^{usc} ... ℵ *ορη* | *δαλμανουθα* (B *-νουνθα*): ita et. f g$^{1.2}$ l q „edd quidam" ap Aug (vide post) cop syr^{utr} (et. syr^{p} mg gr) aeth (arm) ... D* *μελεγαδα*, D^{2} *μαγαδα*, 28. 2^{pe} *μαγεδα*, d *magidan*, a ff^{2} *mageđan*, b i *magedam*, c *mageda*. Cf Aug$^{cons\ 2,3}$ *Marcus — hoc idem subjicit quod Matthaeus, nisi quod* Dalmanutha, *quod in quibusdam codicibus legitur, non dixit Matthaeus sed* Magedan. *Non autem dubitandum est eundem locum esse sub utroque nomine. Num plerique codd. non habent etiam secundum Marcum nisi* Magedan. Hier de

Supple ad p. 295: W^{d} 11 *συζητ.* 12 *σημ. επιζητ.* 13 *εμβ. παλ. εισ το πλοι.* 14 *επιλ. οι μαθητ. αυτ.* 15 *ορατ. και βλ.* 16 *πρ. αλλ. λεγοντεσ*

ἦλθεν εἰσ τὰ μέρη Δαλμανουθά. 11 [77. 4] καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συνζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντεσ παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντεσ αὐτόν. 12 [78. 6] καὶ ἀναστενάξασ τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη ζητεῖ σημεῖον; ἀμὴν λέγω ὑμῖν εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. 13 καὶ ἀφεὶσ αὐτοὺσ πάλιν ἐμβὰσ ἀπῆλθεν εἰσ τὸ πέραν. 11–13 Mt 16, 1—4

14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτουσ, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ 14–21 Mt 16, 5—12 Lc 12, 1

---

11. Hebr. 3, 250: *μαγεδαν ο χς επεδημησεν, ωσ ο ματθαιοσ· και ο μαρκοσ δε τησ μεγαδαν μνημονευει· και εστι νυν η μαγαιδανη* (al. *μεγαιδανη*) *περι την γερασαν* ... 1. 13. 69. 209. 271. 347. cop^{maresch} *μαγδαλα*, go *μαγδαλαν*. Scholion^{238} *και ο ματθ. μαγδαλα ειπεν, ο δε μαρκοσ δαλμανουθα. ου διαφωνιαν δε εχει τουτο· ο μεν γαρ την κωμοπολιν ωνομασεν, ο δε τα πορρω του αστεοσ μερη ανεγραψατο· μαγδαλα γαρ και δαλμανουθα πλησιοχωροι εισιν.*

11. *και εξηλθον* (c^{scr} *-λθαν*, D *-λθοσαν*): 33. 252* c om, *οι φαρισ.* post *ηρξαντ.* posito | *συνζητ.* cum ℵABCDE*GLNΓΔ al ... ς *συζητ.* cum E^{2}FHK MSUVXΠ al pler^{vid} | *συνζητ. αυτω* (d haec om, item 69. pergens *συζητουντεσ*): D^{gr} *συνζ. συν αυτω*, it vg *conquirere cum eo* (*cum* et. i, male Blanch *ab*) | *ζητ. παρ αυτου*: Δ om | *σημειον*: D *το σημ.*, 2pe *τι σημ.* ante *παρ* | *απο* (13. 69. 346. *εκ*): ℵ 68. c praem *ιδειν*

12. *αναστεναξασ*: M* al^{10} fere *στεναξασ* | *αυτου* (AL *εαυτου*): DM*Γ 1. 282. b g^{2*} i l (non item a c f ff^{2*} g^{1*} q vg) om | *λεγει*: Γ al pauc *ειπε*, item a *dixit* (it rell vg *ait*) | *τι*: c Or^{3,429} *οτι* | *ζητει σημει.* cum ℵBCDLΔ 1. 28. 33. 118. 209. 2pe, item *quaerit signum* a b c i l am fu ing tol sax cop syr^{sch} aeth ... ς *σημει. επιζητει* (:: ut Mt) cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al longe pler Or^{3,429}, item *signum quaerit* f (ff^{2*} vid) g^{1*2*} q vg^{ed} em syrp go arm | *υμιν* cum ℵACDNXΓΠ unc^{9} etc (et. Or) ... BL om | *ει* (Or^{3,429} *ει - τουτεστιν ου δοθησεται*): Δ 5. 13. 69. 124. 346. (item cop syr^{sch} al) *ου* | *ταυτη*: FHLΓ al *αυτη*

13. *αφεισ*: ℵ *καταλιπων* :: e Mt | *παλιν εμβασ* (D *ενβ.*) cum ℵBCDLΔ 28. 33. 69. 346. 2pe d^{scr} a i q aeth ... ς *εμβ. παλ.* cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al pler f ff^{2*} g^{1*2*} vg go syrp ... 108. e^{scr} b c cop syr^{sch} om *παλιν*. Praeterea *παλ. εμβ.* sine additamento cum ℵBCLΔ ff^{2*} g^{1*} am tol ... ς (Gb^{00}) add *εισ το πλοιον* cum ΠKNUΓΠ al mu, item Ln *εισ πλοιον* cum AEFGMSVX al pl, item *in navem*, *navem* a (*ascensa nave*) b c f g^{2*} i l (*in navi*) q vg^{ed} (*navim*) em ing al go cop syr^{utr} al

14. *επιλαθοντο* (B* *-θεντο*): D 28. al plus^{10} c add *οι μαθηται*, item U 13. 69. al^{30} fere vg^{cdd} (ap Ln) sl *οι μαθηται αυτου* :: cf Mt | *λαβειν αρτουσ*: 13. 69. ff^{2*} q vg^{ed} em (al) *αρτ. λαβ.* :: ut Mt | *και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον* etc: f g^{1*} l vg *et nisi unum panem non* (fu om) *habebant* etc ... D *ει μη ενα αρτον ειχον*, a g^{2*} *nisi* (a *et nisi*??) *unum panem habebant* etc; d i q *nisi unum panem quem* (*ἄρτον ὅν*?) *habebant secum* (i q *sec. hab.*) *in navem*, c *nisi unum tantum quem secum habebant in navi*, ff^{2*} *et nisi unum panem quem sec. habeb. in navem*, b *et nihil am-*

εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. 15 [70.2] καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων· ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρῴδου. 16 [80.6] καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν. 17 καὶ γνοὺς λέγει αὐτοῖς· τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; 18 ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ

plius habebant nisi unum panem quem secum habeb. in nave ... 1. 13. 28. 69. 209. 346. 2pe *ενα μονον* (2pe om) *αρτ. εχοντες* (69. *εχ. αρτ.*) | *μεθ*: D *μετ* (sequente *εαυτ.*)

15. *διεστελλετο*: EF 13. 28. 69. 131. 346. al pauc *διεστειλατο*, Δ *ενετειλατο*. Item a b c f ff^{2}· i q *praecepit*, contra g$^{1.2}$· l vg *praecipiebat* | *ορατε*: c 13. 28. 69. 124. 8pe al pauc c f g^{2}· l vged (et$^{edd\ aliq}$ sed non am fu ing em gat) sax cop$^{sch\ w}$ (non item^{wi}) add *και*, hinc Ln [*και*]... D 1. 2. 118. 209. 2pe a b ff^{2}· i q tol arm om (b ff^{2}· i q *videte a ferm.*, a d tol *cavete a ferm.*; c f g$^{1\ 2}$· l vg *videte* [*et*] *cavete*); Δ om *βλεπετε* (*δ* super *ορατε* habet *videte aut cavete*) | *και*: GΔ 1. 28. 69. 124. 209. 346. add *απο*, item a f g$^{1.2}$· q fu (non item b c ff^{2}· i l vg) | *ηρωδου*: G 1. 13. 28. 69. 118. 209. 251. 346. 2pe i tol arm *των ηρωδιανων*

16. *διελογιζοντο* (c *dicebant*): ℵ *ελογιζ.* | *πρ. αλληλ.* cum ℵBD 1. 28. 209. 2pe a b c ff^{2}· i q ... ς add *λεγοντες* cum ACLNXΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1.2}$· l vg go cop syr^{utr} arm aeth (:: ut Mt) | *εχομεν* (K al *-ωμεν*) cum ℵAC LNXΓΔΠ unc^{9} al pler f g^{1}· l vg go syr^{utr} arm aeth; item al^{4} *ελαβομεν* :: ut Mt ... Ln Ti *εχουσιν* cum B 1. 28. 209. 2pe c g^{2}· (cop *nullus panis iis*); item D a b i q (hi *quod panes non haberent*; contra ff^{2}· *quot panes haberent*) *ειχαν*

17. κ. *γνους* cum ℵ^{c}BΔ* i cop ... ς Ln add o (Δ^{2} om) $\overline{ις}$ cum ℵ*ACDNXΓΔ^{2} unc^{9} al longe pler a c f g^{2}· l q am fu ing tol al syr^{utr} go etc, item post *αυτοις* L c^{scr} b ff^{2}· vg^{ed} em al (:: o $\overline{ις}$ in Mt non fluct) | *διαλογιζεσθε* cum ℵABCLNXΓΔΠ unc^{7} al pler f l vg cop syr^{sch} go: DU 28. 67. 124. 238. 271. c^{scr} 2pe a b c ff^{2}· g^{2}· i q syr^{p} c.* arm aeth add *εν ταις καρδιαις υμων* (:: cf 2, 8 Lc 5, 22), item M 13. 61. 69. 346. 8pe *εν αυτοις* (:: cf Mt). Insuperque 13. 28. 61. 69. 124. 271. 346. 2pe c^{scr} syr^{p} c.* (sed adnotat in margine: *εν τ. καρδ. υμ. ολιγοπιστ.* non inventum est in 2 exx Graecis nec in antiquo Syro) arm add *ολιγοπιστοι* :: e Mt | *εχετε*: Δ c^{scr} 7pe pers^{p} *εχομεν* | *ουδε* (Δ *δ και*) *συνιετε* (ℵ* *συνειτε*, 2pe *μνημονευετε*): 1. 209. om | *πεπωρωμενην* (Γ *πεπορρωμ.*) sine *ετι* cum ℵBCD$^{g\Gamma}$LNΔ 1. 28. 33. 124. 209. 225. 245. 2pe a cop arm aeth ... ς Ti *ετι πεπωρωμ.* cum AXΓΠ unc^{9} al pler f g^{2}· l q vg syr^{utr}, item *οτι* (pro *ετι*) *πεπ.* 106. go, item *sic* (pro *adhuc*) *obtusa* b c d ff^{2}· i | *πεπωρωμ. εχετε τ. κα. υμων* (f g^{2}· l vg *caecatum habetis cor vestrum*): D 2pe *πεπωρωμενη* (D* *πεπηρωμ.* sed *ω* super *η* notato, ab ipso* ut vdtr) *εστιν η καρδια υμων*, item a q *obtusum est cor vestrum*, b c d ff^{2}· i *obtusa sunt corda vestra*

18. ς Gb Sz Ti *βλεπετε*; (Ti *-τε,*) *-ακουετε*, (Wtst *-ετε*;) *και* – *μνη-*

ὅτι ἔχοντες οὐκ ἀκούετε, καὶ οὐ μνημονεύετε, 19 *ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασε εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, καὶ πόσους κοφίνους κλασμάτων πλήρεις ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα.* 20 *ὅτε καὶ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; καὶ λέγουσιν· ἑπτά.* 21 *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· οὔπω συνίετε;*

μονευετε; *οτε* .. Ln *βλεπετε, - ακουετε*; *- μνημονευετε, οτε* | *και ωτα*: ℵ* (suppl^{a}) cop^{dz} et $^{petr3.}$ om *και* | *και ου* (it vg *nec*) *μνημο.*: D *ουδε μνημ.*, ℵ *ουπω νοειτε*, 2^{pe} *ουπω νοειτε ουδε μνημ.*

19. *οτε* (Δ 69. 127* 237. al pauc *οτι*): 28. 60. b c ff$^{2\cdot}$ i k cop om. Eaedem vv item 13. 69. 346. al? (28? 60?) postea *οὕς ἔκλασα, quos fregi*; quod idem D voluisse videtur qui habet *τους εκλασα*. Duas enim vero D lectiones miscuisse clarissimum fit ex d: *nec meministis quando de V panibus quos fregi.* | *τους* (Δ om) *πεντακισχιλιους*: Δ a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q (non item f i k vg) add *ανθρωπους* (*hominum*, δ *homines* praegresso *milia*) | *και ποσους* cum ℵCDMΔ 1. 33. 48^{ev} 49^{ev} y^{scr} z^{scr} al plus^{5} f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l am fu em ing arm aeth ... ς Ln Ti *ποσους* (U *οσους*) cum AB LNXΓΠ unc^{8} al pler ff$^{2\cdot}$ (a b c i k *ex quibus quot*) vg^{ed} cop syr^{utr} go | *κοφ. κλασμ. πληρεις* cum ℵBCLΔ 1. 20. 33. 124. 131. 300. 49^{ev} y^{scr} 2^{pe} al pauc f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg syr^{sch} cop (sed *ηρατε* ante *κοφ.*), item D^{gr} sed *ηρατε* inter *κλασμ.* et *πληρ.* pon ... ς *κοφ. πληρεις* (AFGM al *-ρης*) *κλασμ.* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler syr^{p} go (arm aeth) ... 13. 69. 237. 259. 346. a b c d ff$^{2\cdot}$ i (k libere) q om *πληρ.*

20. *οτε και* cum ℵΔ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg (cop nil nisi *και*); item CN f *οτε δε και*, item c syr^{sch} *και οτε* ... ς Ln Ti *οτε δε* cum ADXΓΠ unc^{9} al omn fere a ff$^{2\cdot}$ i q go syr^{p} arm aeth ... BL 2^{pe} nil nisi *οτε* | *τους* (Δ om) *επτα* cum ABDLM*NXΓΠ unc^{8} al pler a ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i k cop syr^{utr} ... ℵCM^{2} 13. 69. 124. 346. 48^{ev} al^{10} fere c f g$^{2\cdot}$ l q vg go arm aeth add *αρτους*, hinc Ln [*αρτ.*] :: cf Mt | *εισ τους* (LΔ g^{scr} z^{scr} al pauc om) *τετρακισχιλιους*: Δ c g$^{2\cdot}$ q add *ανθρωπους* | b ab *ηρατε* v. 19 ad *ηρατε* v. 20 transilit | *ποσων σπυριδων πληρωματα* (E* *-ατων*) *κλασμ.* (f *quot sportas plenas fragmentorum*, item cop syr^{utr} go; k *quod sportas plenas*): D *ποσας σφυριδας κλασματων*, item 2^{pe} addito *πληρεις*, Δ *και ποσους κοφινους κλασμ. πληρεις*. Item a c d ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg *quot* (*quod*, g$^{2\cdot}$ *et quot*) *sportas fragmentorum* | *και* (Δ g$^{1\cdot}$ k l syr^{sch} om) *λεγουσιν* cum ℵBCLΔ 115. g$^{1\cdot 2\cdot}$ k l vg cop syr^{sch} aeth ... ς Ln *οι δε ειπον* (*at illi dixerunt* it^{6}; *qui dixerunt* a) cum ADNXΓΠ unc^{9} al fere omn (a) b c f ff$^{2\cdot}$ i q syr^{p} go arm. Praeterea Ti add *αυτω* cum BCLΔ 115. g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg cop aeth (:: ut v. 19): omisi cum ℵ k syr^{sch} item cum omnibus qui *οι δε ειπον*

21. *και ελεγεν* cum ℵABCEGHLMSUVXΓΔ al pl g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg cop syr^{p} arm (go *dixit*, 1. *ειπεν*) ... DFKΠ al plus^{40} a b c f ff$^{2\cdot}$ i k q syr^{sch} *και* (i k syr^{sch} om) *λεγει* (it^{pl} *ait*, a k *dicit*) | *ουπω* (K *οὔπωσ*) c. ℵCKLΔΠ 1. 118. 127. 209. al^{10} fere k ... Ln *πωσ ουπω* cum ADδ^{gr}MNUX al^{30} fere a c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l syr^{utr} go; item 13. 61** 69. 124. 346. f arm *πωσ ουν ουπω*, ς *πωσ ου* cum BEFGHSVΓ al pl b d q cop aeth (:: *πωσ* ex Mt) | *συνιετε*: BD^{2} *νοειτε* (:: cf Mt), D* *συννοειτε*

22 [81.10] *Καὶ ἔρχονται εἰς Βηθσαϊδάν. καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται.* 23 *καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήνεγκεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει.* 24 *καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν· βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας.* 25 *εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ διέβλεψεν*

22. *ερχονται* (Gb″ prob Schu) cum ℵ[c]BCDLΔ 13. 28. 33. 69. 124. 346. al pauc, item vel *veniunt* (g[1·] i k l vg cop arm) vel *venerunt* (a b c f ff[2·] g[2·] q go aeth) it vg cop arm go aeth ... ς *ερχεται* cum ℵ*ΑΝΧΓΠ unc[9] al pler syr[utr] perss | *βηθσαιδαν* cum ΝΑΒLΝΧΓΠ unc[9] al pler b (*betsaidam*) vg[ed] (*bethsaidam*) syr[utr] arm aeth; item *βηθσαιδα* CΝΔ (*βησσαιδα*) 1. 28. 33. 69. al[30] fere c g[1·2·] k (*bedsaida* ex emendatione, **bettsaida* ut vdtr) am fu ing em mt cop (*βηδσαιδα*) ... D 262* a f ff[2·] i l q go *βηθανιαν* | *τυφλον*: Δ add *δαιμονιζομενον*

23. *επιλαβ. της χειρος*: D *λαβομενος την χειρα* | *του τυφλου*: 1. 2[pe] 3[pe] *αυτου*, 131. 229. 238. *αυτ. του τυφλ.* | *εξηνεγκεν* (Δ *εξενεκεν*) cum ΝBCL 33. ... ς Ln *εξηγαγεν* cum ΑDΝΧΓΠ unc[9] al fere omn. Latini sic: b c ff[2·] g[2·] i gat *duxit*, d f l vg *eduxit*, a k *produxit*, q *eicit* | *επιθεις*: G 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc praem *και* (c *et expuit - et imposuit*, b *exspuens - et impositis manibus*, d *et expuens - et impositis manibus*; it[pl] vg *et expuens - impositis manibus*, similiter al) | *αυτω* (ita a b c ff[2·] i q, item k sed confudit *et* cum *ei*): ΑΚΔ 28. 2[pe] al[10] fere f g[2·] (et [1·vid]) l vg go cop syr[sch] syr[p] *αυτου* (sed g[2·] *impositis illis* [sic] *manibus suis*, item cop syr[p] cum *αυτω* et. *αυτου* exprimunt) | *επηρωτα*: D[gr] *επερωτα* (d *interrogabat*), Ν *επηρωτησεν* | *βλεπει* cum ΝΑ D[2](Scriv non indicat correctionem)LΝΧΓΠ unc[9] al fere omn it[omn] (et. d) vg syr[utr] go arm ... Ti *βλεπεισ* cum BCD*[gr]Δ 2[pe] cop aeth

24. *ελεγεν* cum ℵ[c]ΑBLΧΓΔΠ unc[9] al pler cop syr[p] ... ℵ*C al pauc *ειπεν*, item *dixit* c ff[2·] k syr[p]; DΝ 13. 69. 346. al pauc *λεγει*, item *ait* a b f g[1·2·] i l q vg | *οτι ωσ δενδρ. ορω περιπατ.* (et. ς et ς[e] 1624; Gb′) cum ΝABC*LM[ixt]ΝΧΓΔΠ unc[8] al longe pl go ... ς[e] 1633. Gb Sz *ωσ δενδρ. περιπατ.* omissis *οτι* et *ορω* cum C[2]D[Mmg] 1. al non ita mu it[omn] vg cop syr[utr] arm aeth | *περιπατουντασ*: F 225. *-ντα*

25. *ειτα* (ita a f l g[1·vid] g[2·vid] vg cop syr[p] go): D b c ff[2·] i k q aeth *και* ... syr[sch] arm pers[p] om | *επεθηκεν* c. ΝACΝΧΓΔΠ unc[9] al fere omn, item D 2[pe] *επιθεισ* (D servat *και* sq, 2[pe] om); item it[pler] (et. d) vg *imposuit*, a *inponens* sed postea *et fecit* ... BL *εθηκεν* | *χειρασ*: Ν al pauc c syr[utr] cop add *αυτου* | *και διεβλεψεν* cum ΝBC*LΔ 1. 28. 209. 346, item c[2] *κ. ενεβλεψεν*, item *et vidit* k cop aeth arr ... D b c g[2·vid] ff[2·] i l vg pers[w] *και ηρξατο αναβλεψαι* ... ς Ln *και εποιησεν αυτον αναβλεψαι* (al pauc *βλεψαι*) cum ΑΝΧΓΠ unc[9] al pler (sed 13. 69. *κ. εποι. αυτ. αναβλ.* additis *και διεβλεψεν*, similiter arm *et aperuit et videbat*) a f q go syr[p] ... syr[sch] om plane (item pers[p] omissis simul *και απεκατ.*), hinc Gb[0]

καὶ ἀπεκατέστη, καὶ ἐνέβλεπεν δηλαυγῶς ἅπαντα. 26 καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς οἶκον αὐτοῦ λέγων· μὴ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς.

27 [82.1] Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; 28 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ λέγοντες ὅτι Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, 27–30 Mt 16, 13–20 Lc 9, 18–21

25. απεκατειστη (B αποκ.) cum ℵBCLΔ al pauc ... Ln απεκατεσταθη cum AΝΧΓΠ² unc⁸ al pl, item ς αποκατεσταθη cum DUΠ* 1. 126. al permu | και ενεβλεπεν (Δ 346. ανεβλ.) cum ℵᶜBLΔ 13. 28. 69. 346. (et 244. κ. εβλεπεν) syrˢᶜʰ ... ς και ενεβλεψεν c. ACEGHKM²NSUVXΓΠ al permu; FM* al⁶⁰ fere κ. ανεβλεψεν, ℵ* και εβλεψεν, item cop syrᵖ ... D it vg ωστε αναβλεψαι | δηλαυγως (L διλαυγος) cum ℵ*CLΔ (33. δηλως) ... ς Ln Ti τηλαυγως cum ℵᶜABDNXΓΠ unc⁹ al fere omn (:: Hesych. τηλαυγ. per λαμπρως, δηλαυγ. per αγαν φανερως explicat) | απαντα (D 2ᵖᵉ παντ.) cum (Gb″ prob Schu) ℵBC*DLM(?)Δ 1. 13. 69. al⁵ a b f ff²· i l q (g¹·²· ut vdtr) vg syrᵘᵗʳ cop arm aeth (cop syrᵘᵗʳ aeth *omne*) ... ς Ti απαντας cum AC²NXΓΠ unc⁸ al pler go ... c k om

26. αυτον: ℵ* post οικον pon (transp ℵᶜ) | οικον cum ℵ*ABCDEFHKLNSVΓΠ al pl go ... ς (= Gb Sz) τον οικ. cum ℵᶜGMUXΔ al sat mu cop | λεγων: D και λεγει αυτω | μη (ita ℵ*, ℵᶜBL 1* 209. cop μηδε) εισ τ. κωμ. εισελθησ cum ℵ* et ℵᶜBL 1* 209. cop. Similiter c *ne cui diceret in castellum*, k *nemini dixeris in castello* ... ς Ln Ti μηδε εισ την κωμην εισελθησ μηδε ειπησ τινι (Δ ειπισ τιν, δ non exprim τινι) εν τη κωμη cum ACNXΓΔΠ unc⁹ al pler syrˢᶜʰ etᵖ ᵗˣᵗ go aeth, item arm sed post εισελθησ add *sed vade in domum tuam, et si in vicum introieris*; syrᵖ ᵐᵍ ad μηδε ε. τ. κωμ. εισελθ. adnotat *et si in pagum ingrediaris nemini dixeris in pago* ... D υπαγε εισ τον οικον σου και μηδενι ειπησ εισ την κωμην. Similiter 13. 28. 61. 69. 346. 2ᵖᵉ i υπαγε εισ τον οικον σου, και εαν εισ την κωμην εισελθησ μηδενι (28. 61. 346. add μηδεν) ειπησ μηδε εν τη κωμη. Eadem habent b f ff²· g¹·²· l vg *vade in domum tuam, et si in vico* (g²· vg *vicum*, f *castella* [*-llo*?]) *introieris, nemini dixeris*, a *vade domi aput te et ne in municipio intres nec cuiquam dicas*, q *vade in domum tuam et nemini in castello dixeris*

27. εισ τασ κωμασ καισαριιασ (-ρειασ BKMSUΓΠ etc, -ριασ ℵACEFHLNXΔ etc. Cf ad Mt 16, 13): D a b ff²· i q (non item c f k l vg, nec g¹·²·vid) εισ καισαριαν | αυτου sec: A arm om | αυτοισ cum ℵ*et^cbABCNXΓΠ unc⁹ al pler c f ff²· l (item g¹·²·vid) vg cop syrᵘᵗʳ go ... ℵᶜᵃDLΔ al¹⁰ fere a b i k q tol arm om (:: ut Mt) | τινα: K τι | οι ανθρ. ειναι (et. b g²· i k): D a f ff²· l q vg Tert (contr. Gnostic. 10 *de quibus dicit: Quem me aiunt esse homines?*) Ambʳⁱⁿᶜᵃʳⁿ ειναι οι ανθρ. (c *me esse dicunt homines*)

28. ειπαν cum ℵBC*et²LΔ k cop syrˢᶜʰ aeth ... ς Ln απεκριθησαν cum ADNXΓΠ unc⁹ al omnᵛⁱᵈ it (exc k) vg syrᵖ go arm. Praeterea αυτω λεγοντεσ cum ℵBC*DLΔ 13. 28. 69. 124. 282. 346. 2ᵖᵉ a b c i l (item e silentio ff²· g¹·²·) vg cop; item αυτω tantum c² 33. 90. 6ᵖᵉ qˢᶜʳ*

καὶ ἄλλοι Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι εἷς τῶν προφητῶν. 29 *καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτούς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστός.* 30 [33. 2] *καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς*
31—33 Mt 16, 21—23 Lc 9, 22 *ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ.* 31 *Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς*

---

r[scr], *illi omnes* k, item *λεγοντεσ* tantum f q arm ... ς om cum ANXΓΠ unc[9] al pler syr[utr] go (:: offendit h. l. ut Lc 20, 2 *ειπαν* cum *λεγοντεσ* coniunctum. Hinc alii *απεκριθ. αυτ. λεγ.*, alii *ειπ.* sine *λεγ.*, alii *απεκριθ.* sine *λεγ.* Apud Mt est *οι δε ειπαν*, apud Lc *οι δε αποκριθεντεσ ειπαν*) | *οτι* pr c. ℵ*B syr[sch] (cop ut solet) ... c*et**Δ 13. 69. 124. *οι μεν* (:: e Mt) ... ς Ln plane om cum ℵ[c]AC[3]DLNXΓΠ unc[9] al longe pler go syr[P], item it vg | B *ιωαννην* | *βαπτιστην*: 28. 2[pe] *βαπτιζοντα* | *και αλλοι* cum ℵABCLXΓΠ unc[8] al pler ff[2·] i syr[utr] cop go al ... DN 13. 69. 346. 2[pe] c[scr] a f k q cop[dz] *αλλοι δε* ... VΔ al pauc b c l vg nil nisi *αλλοι* | *ηλειαν* cum ℵAB* ... ς Ln Ti *ηλιαν* cum B[3]CDLNXΓΠ unc[9] al omn[vid]; de *ἡλ-* et *ἠλ-* vide ad Mt 11, 14 | *αλλοι δε*: 13. 69. 124. *και αλλοι*, cop[wi] et cod *αλλοι* | *οτι εισ* cum ℵBC*L cop, item 2[pe] *εισ* ... ς *ενα* cum AC[3]NXΓΔΠ unc[9] al fere omn (k syr[utr] arm go); item D it (exc k) vg *ωσ ενα*, *quasi* (sed k om) *unum*

29. *και αυτοσ*: D 2[pe] al pauc a ff[2·] (c *ipsos autem* pro *ipse autem*) *αυτ. δε* ... b f i l (item g[1·2·] ut[vid]) vg *tunc* (syr[sch] *Iesus*) ... 1. 28. al pauc arm aeth om; item k* om *και αυτ. επηρ. αυτ.* | *επηρωτα αυτουσ* (Gb′ prob Schu) cum ℵBC*DLΔ 53. 2[pe] a ff[2·] q (a *interrogabat illos*, ff[2·] q *interrogavit eos*; item c *interrogavit dicens*) cop ... ς *λεγει αυτοισ* cum AC[3]NXΓΠ al pler (al aliq *ελεγεν αυτ.*) b i l vg (hi omnes itemque[vid] g[1·2·] *dicit illis*; item f *dicit discipulis suis*, k** *et ait ille* sive *ipse*) go arm aeth syr[P] (et syr[sch] *Dicit eis Iesus*) | *αποκριθεισ* cum BL al pauc l (g[1·2· vid]) vg cop syr[utr] Eus[dem 121] ... ς *αποκριθ. δε* (:: ut Mt, item testes pler in Lc) cum ℵCDXΓΔΠ unc[9] al pler f ff[2·] go arm, item Ln *και αποκριθ.* cum AN 33. al[5] a b i k (*et respondit Petr. et dic.*) q aeth (c *cui respondens Petr. ait*) | *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ cum ABCDNXΓΔΠ unc[9] al longe pler it[pler] vg cop syr[P] go arm aeth Or[3,534] (*οι γουν αναγραψαντεσ μαρκοσ και λουκασ αποκριθεντα τον πετρον ειρηκεναι· συ ει ο* $\overline{\chi\varsigma}$, *και μη προσθεντεσ το παρα τω ματθαιω κειμενον*) Eus[dem] (relatis iis quae Mtth habet inde ab *υμεισ δε τινα με* usque *λελυμενα εν τ. ουρ.* addit quae sola ex iisdem et ipse Marcus scripserit et dicit de reliquis: *ταυτα μεν ουν ο πετροσ εικοτωσ παρασιωπασθαι ηξιου· διο και μαρκοσ αυτα παρελιπεν*) ... BL 157. item 13. 69. 124. 346. b (*Christus Iesus* pro ο $\overline{\chi\varsigma}$) syr[sch et hr] pers[P] add *ο υιοσ του θεου* insuperque 13 etc add *του ζωντοσ* (:: e Mt)

30. *επετιμησεν αυτοισ* (Δ c *αυτω*): ita et. Or[(3, 532)] *ο μεν ουν ματθαιοσ – τοτε διεστειλατο τοισ μαθ. ινα μηδενι ειπωσιν οτι* etc, *ο δε μαρκοσ· επετιμησεν αυτοισ, φησιν, ινα μηδενι λεγωσι περι αυτου· ο δε λουκασ – ιστεον μεντοι οτι τινα των αιτιγρ. του κα. ματθ. εχει το επετιμησεν.*) et Eus[dem]: M c add ο $\overline{\iota\varsigma}$ | *λεγωσιν* cum ℵABLNXΓΔΠ unc[8] al omn[vid] (sed nonnulli *λεγουσι*) Or Eus ... Ln *ειπωσιν* cum CDG

31. *αυτουσ*: V om | *υπο* (Gb′) cum ℵBCDGKLΠ al[10] (Cf et. Iust[tryph 76]

ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. 32 *καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει.* [84.6] *καὶ προσλαβόμενος ὁ Πέτρος αὐτὸν ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ.* 33 *ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν Πέτρῳ καὶ λέγει· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.*

34 [85.2] *Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνη-* Mt 34–38 16, 24–27 Lc 9, 23–26

εβοα γαρ προ του σταυρωθηναι· δει τον υιον τ. ανθρ. πολλα παθειν κ. αποδοκιμασθηναι υπο των γραμματ. κ. φαρισαιων κ. σταυρωθηναι κ. τη τριτη ημερα αναστηναι. Eadem[tryph 100] nisi quod h. l. *υπο τ. φαρισ. κ. γραμμ.*) ... ς *απο* cum AΧΓΔ unc[7] al pler (:: ut Lc et Mt) | *και* (D add *απο*, item a b f [g[1.2.vid]] k l vg syr[sch]; non item c ff[2.vid] i q cop syr[p] arm go) *των αρχιερ.* c. ℵBCDEHMSUVX al plus[70] go ... ς (=Gb Sz) om *των* c. AFGKLNΓΔΠ al sat mu:: cf ll pp. Item *των γραμματεων* (*-τειων* ℵBDNΓΠ unc[al] etc; ACELXΔ etc *-ταιων*) cum ℵBCDEFHLM SUVΓ al plus[80] (b om *κ. τ. γραμμ.*) ... ς (=Gb Sz) om *των* cum AGK NXΔΠ al sat mu go :: cf ll pp | *και αποκτανθηναι* (haec d om): Iust tryph[76] et[100] (vide ante) item[51] *σταυρωθηναι*. Cf Ir[206] *Oportet enim, inquit, filium hominis multa pati et reprobari et crucifigi et die tertio resurgere.* | *μετα τρ. ημερας* (a k *post tertium diem*): 1. 13. 28. 33. 69. 124. 2[pe] al plus[5] d g[1] syr[sch] (sed aliter[cod]) arm aeth *τη* (13. 28. al *εν τη*) *τριτη ημερα*. Item (vide ante) Iust[tr] Ir[int] (:: ut Mt et Lc)

32. B* *παρησια* (ut B* passim; passim et. ℵDL) | ℵ *ελαλει τ. λογ.* | *προσλαβομενος*: Γ *προσκαλεσαμενος* | *αυτον* h. l. cum BL a ... ς ante *ο πετρος* (:: ut Mt nullo teste variante) cum ℵACXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] f k l (g[1.2.vid]) vg cop arm go ... D[gr] om; b c d ff[2] i q *quem suscipiens* (d *respiciens*) *Petrus* etc | *επιτιμαν αυτω*: a b n *obiurgare* (b *increpare*) *eum dicens*: *Domine propitius esto, nam hoc non erit* (:: e Mt); c k *rogare* (k *obsecrabat*) *ne cui haec* (k *illa*) *diceret*; i *increpare et revocare eum*

33. *ο δε* cum ℵBCDLXΓΔ unc[8] al pler it[pler] vg etc ... AKΠ al plus[10] f syr[p] (pers[p] *Christus*) add *ις* | *πετρω* cum ℵBDL ... ς praem *τω* cum ACXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] (:: *τω πετρ.* in Mt non fluct) | *και λεγει* (Δ k add *αυτω*) cum ℵBCLΔ ff[2.] (*et dixit*) k cop syr[sch] aeth ... ς Ln *λεγων* cum ADXΓΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg syr[p] go arm | *αλλα τα* (d *sed quae sunt*, item it vg *sed quae sunt* vel *sed quae*): D[gr] 225. om *τα*

34. *αυτοις* (et. Or et Or[int] f g[1.2.vid] l q vg etc): DXΔ it[pl] om | *οστις* c. AC[2]XΓΠ unc[9] al pler cop syr[utr] go aeth catt[txt et com] ... Gb′ (prob Schu) Ln *ει τις* cum ℵBC*DLΔ al[15] it vg arm syr[p mg] Or[1,282 et int 3,343] Synops[128] (:: at sic et Mt et Lc. Qua re si non offendimur, etiam *ελθειν* pro *ακολουθ.* restituendum est) | *ακολουθειν* c. C*DX (Δ vide post) unc[8] 1. 28. al plus[100] a b f ff[2.] g[2.vid] i n q vg (f i q am em *post me sequi*,

σάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω
Mt 10, 39 Lc 17, 33 μοι. 35 ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν·
10, 29 ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγε-
λίου, σώσει αὐτήν. 36 τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον κερδῆσαι τὸν
κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37 τί γὰρ δοῖ ἄν-

---

vg^{ed} *me sequi*, ff$^{2\cdot}$ *me vult sequi*, a n *sequi me*, b *sequi post me*) go aeth ... ς (= Gb Sz) Ln ελθειν cum ℵABC^{3}KLΓΠ (Δ ελθειν και ακολουθειν) al mu c g$^{1\cdot}$ k l gat cop syr^{utr} arm Or$^{int\,3,543}$ Synops^{138} (:: e Mt ubi non fluctuat; Lc ερχεσθαι multis ελθειν substituentibus) | απαρνησ. (D αρνησασθω) εαυτ. και αρατω: Δ nil nisi επαρατω | ℵ τ. σταυρ. εαυτου | FLX al ακολουθητω

35. γαρ εαν cum ℵBCKMΔΠ 1. 28. 33. al ... ς Ln γαρ αν cum ADEFGHLS UXΓ al longe pl Or^{1,282} | τ. ψυχ. αυτου cum ℵACD*LXΓΔΠ unc^{9} al omn vid ... B Or^{1,282} τ. εαυτου ψυχ., D^{2} τ. ψυχ. εαυτου | οσ δ αν απολ. τ. ψυχ. αυτου: D* d* k aeth om, sed k pergit *propter evangelium autem salvavit illam* | απολεσει cum ℵBCD^{2}ΓΔ al^{20} ac plurib ... ς Ln απολεση cum ALXΠ unc^{9} al longe pl Or^{1,282} | τ. ψυχ. αυτου cum ℵABC*LΔ (ita et E* scripturus erat) 1. 33. al pm ... Gb Sz Ti τ. εαυτου ψυχ. cum C^{3}XΠ unc^{9} al^{60} fere ... D^{2}Γ i* αυτην, q Or^{1,282} plane om, hinc Gb$^{\vartheta}$ | εμου και (Δ η sed δ *et*): D a b i n (k vide ante) arm aeth Or^{1,282} om (33. ff$^{2\cdot}$ om και του ευαγγελ.) | σωσει (28. 33. ευρησει :: e Mt) absque ουτοσ cum ℵABC*DKLM*XΔΠ al^{15} fere it vg cop syr^{utr} go arm aeth Or^{1,282} ... ς (= Gb Sz) praem ουτοσ (:: e Lc) cum C^{2}EFGHM^{mg}SUVΓ al pler

36. ωφελει (L οφελ.) cum ℵBL a n q (et. Aug^{bis} Hesych^{levit} *prodest*, sed non satis patet unde; vide ap Sabatar.) syr^{sch} arm (cop^{vid}, go utriq lectioni respondet) ... ς Ln ωφελησει (Γ al οφελ.) cum ACDXΓΔΠ unc^{9} al fere omn (33. ωφεληθησεται) b c f ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) i k l vg syr^{p} Or^{1,282} (:: e Mt ut vdtr) | ανθρωπον cum ℵ^{c}BKSUV al pl go, item (ita Ln Ti) τον ανθρ. AC*DΠ al plus^{10} Or^{1,282} ... Gb$^{\vartheta}$ ανθρωποσ (:: at ita et Mt et Lc) cum ℵ*C^{3}EFGHLMXΓΔ 1. 13. 33. 69. al^{20} fere | κερδησαι (L vitiose -ησασ) et ζημιωθηναι cum ℵBL (eandem scripturam transtulere ad Lc D it^{aliq}) ... ς Ln εαν κερδηση (Γ al -σει) et ζημιωθη cum ACDXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or (:: ut Mt lectione non fluctuante) | τον κοσμ. ολον (et. ff$^{2\cdot}$ l vg, g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ :: ita et. Mt et Lc): L a b c f i k n q gat ολον τον κοσμ. (c b i gat *universum mundum*, f k *totum mundum*, q *omnem mundum*, a n *totum saeculum*). Praeterea c 33. al pauc syr^{sch} ante κερδησῃ pon. (Petr$^{can\,12}$ τι γαρ ωφελησει ανθρωποσ εαν τ. κοσμ. ολον κερδησῃ, την δε ψυχ. αυτου ζημιωθη η απολεση non a Mc vdtr pendere.)

37. τι γαρ cum ℵBLΔ 28. 2^{pe} q cop arm Or^{1,282}, item DΓ* η τι γαρ ... ς Ln η τι cum ACD^{2}XΓΠ unc^{9} al longe pler it (exc q) vg syr^{utr} go aeth :: ut Mt lectione non fluct | δοι cum ℵ*B item ℵ^{c}L δω ... ς Ln δωσει (:: ut Mt) cum ACDXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{1,282}; item *dabit* it vg | ανθρωποσ (B ο ανθρωποσ): Δ om una cum δοι (et. δ *quid enim com-*

θρωπυσ ἀντάλλαγμα τῆσ ψυχῆσ αὐτοῦ; 38 [86.2] *ὅσ γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺσ ἐμοὺσ λόγουσ ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.* IX. 1 [87.2] *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινεσ ὧδε τῶν ἑστηκότων οἵτινεσ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕωσ ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.*

Mt 10, 33
Lc 12, 9

Mt 16, 26
Lc 9, 27

IX.

2 *Καὶ μετὰ ἡμέρασ ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦσ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺσ εἰσ ὄροσ ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνουσ, καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐ-*

2–8
Mt 17, 1–8
Lc 9, 28–36

mutabit pro anima sua). Hinc Ti τι γαρ ανταλλαγμα (LX al mu ανταλαγμα, Γ ανταλγμα) omissis δοι ανθρ. c. Δ | αυτου: B εαυτου, C αυτω

38. γαρ εαν cum ℵBCEFLMVXΓΔ al pl; item ς γαρ αν cum GHKSUΠ al sat mu Clem^{595} ... A γαρ omisso εαν, D ὃ αν. Latini sic: *qui autem* b c ff^{2}· i k q; *quisque enim* a n, *qui enim* f l vg | επαισχυνθη με (A* μεν): D επαισχυνθησεται εμε | και τουσ εμουσ λογουσ (et. Clem^{595}): k nil nisi *et meos* idque ipsum erasum est | αμαρτωλω: Δ -λη | των αγιων (90* 218. μετ. των αγι. αγγ.): F al pauc emm (et vg^{cdd} al ap Luc^{brug}) Clem^{595} αυτου ... 1. 209. vg$^{cod\ charitin}$ (ap Beng in Gnom) om

IX. 1. ωδε των εστ. cum BD* (d *sunt quidam hic circumstantium mecum*, item ff^{2}· praeter *me* pro *mecum*) k* (*sunt hic quidam ex eis qui adstans*) c (*sunt hic quidam de hic stantibus*); cf et. a q *sunt quidam hic stantes mecum*, quae eadem n tueri videtur ... 1. cop syr^{sch} Or^{4,366} των εστ. ωδε (1. ὅδε); b i *sunt quidam circumstantes* (b *de circumstantib. me*) omisso ωδε ... ς Ln των ωδε εστ. cum ℵACD^{2}LNXΓΔΠ unc^{9} al fere omn f l (g$^{1·2·}$ vid) vg (*sunt quidam de hic stantibus*) syr^{P} go arm (:: cf ll pp). Praeterea D 2^{pe} a b ff^{2}· n q ad εστηκ. add μετ εμου | εστηκοτων: ℵ 33. εστωτων :: ut ll pp | οιτινεσ: 33. οι | γευσωνται cum ℵABCDE^{2}FG ΜSUVΓΔΠ al pl Or^{4,366} ... E*HKLNX al mu Or^{3,555} γευσονται | αν: F om

2. μετα cum ℵBCDLΔ (minusc non notati) ... ς μεθ cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | παραλ. ο ις: A ο ις παραλ. | τον ιακ. cum ℵABC^{vid}DLNΠ unc^{9} al pl ... XΓΔ al mu om τον | τον ιωα. cum ℵCDKLUXΠ 1. 33. 69. 124. al sat mu... Gb Sz Ln Ti om τον cum ABNΓΔ unc^{7} al pl (:: cf ll pp) | αναφερει: D 2^{pe} αναγει. Latini: it^{pler} vg *ducit* vel *duxit*, k* *inseruit* | υψηλον (a k *altum*, f g$^{1·2·}$ vid l q vg *excelsum*): ℵ 52. 124. 19^{ev} add λιαν, item b c ff^{2}· i n *altissimum*. Sed 52. 19^{ev} 255. sah om κα. ιδι., al^{6} om μονουσ, item syr^{sch} cop aeth. Ex Latinis κα. ιδ. μον. b c f g$^{1·}$ vid i l^{2} vg reddunt *seorsum* (c *secreto*) *solos*; a d ff^{2}· g$^{2·}$ l* n q gat ing mt em tol *seorsum solus*, k *solus cum solis* | μετεμορφωθη (D τατεμορφ.): 13. 28. 69. 124. 346. c^{ser} 2^{pe} praem εν (2^{pe} εγενετο εν) τω προσευ-

τῶν, 3 καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτως λευκᾶναι. 4 καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλείας σὺν Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν συνλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. 5 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· ῥαββεί, καλόν ἐστιν

χεσθαι αυτον (αυτον c^{scr} 2^{pe}, sed 13. 28. 69. 124. αυτουσ), item testatur $Or^{3,559}$: *ειτα επει κατα τον μαρκον δεησει διηγησασθαι το· και εν τω προσευχεσθαι αυτον μετεμορφωθη εμπροσθ. αυτων.* (:: cf Lc) | *εμπρ. αυτων*: $Or^{3,358}$ *ουκ ειρηται μεν απαξαπλωσ· μετεμορφωθη, μετα δε τινοσ αναγκαιασ προσθηκησ ην ανεγραψε ματθαιοσ και μαρκοσ· κατα γαρ αμφοτερουσ μετεμορφωθη εμπροσθ. αυτων.*

3. *εγενετο* cum ℵBCEFHMSUΔ al pl ... Ln Ti *εγενοντο* cum ADGKLNVXΓΠ 1. al^{30} fere. Cf $Or^{3,560}$ *τοτε δε κατα μαρκον γινονται τα ιματ. αυτου λευκα και στιλβοντα ωσ το φωσ, οια γναφ. επι τησ γησ ου δυναται ουτ. λευκαναι.* (:: et. ap Mt HLUΓ al^{60} fere *εγενοντο*) | *στιλβοντ. λευκ. λιαν*: ex Latinis a f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot2\cdot}$ i n q vg *fulgentia* (a $ff^{2\cdot}$ n, *splendentia* f i vg, *splendida* $g^{1\cdot2\cdot}$ q) *candida* (a f $ff^{2\cdot}$ i n; *et candid.* $g^{1\cdot2\cdot}$ q vg) *nimis* (i ante *candid.*, $g^{2\cdot}$ om); contra nil nisi *splendida* b, *candida* l, *candida nimis* k, *satis fulgentia* c | *λιαν* (om praeter b $g^{2\cdot}$ l etiam Δ go aeth Or) sine additamento (Gb″) cum ℵBCLΔ 1. d k sah cop^{cod} arm aeth ... ς Ln add *ωσ* (KΠ al plus[15] *ωσει*) *χιων* cum ADℵ^{vid}NXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg go cop^{schw} et^{wl} syr^{utr}; item 48^{ev} al pauc Or *ωσ το φωσ* :: cf Mt | *οια γναφευσ* (Π* 28. 124. 262. al^{25} fere *νναφευσ*, cf Suid: *το μεν δια του γ κοινον, το δε δια του κ αττικον*) *επ. τ. γ. ου δυν. ουτ. λευκαναι*: D syr^{sch} *ωσ ου δυναται τισ λευκαναι επι τησ γησ*, b *qualia quis non potest facere super terram*, i *qualia quis super terram candida facere non potest*; $pers^{p}$ *ut homines intuitum non possent ferre* ... x a n om | *ουτωσ* cum ℵBCLNΔ 13. 28. 33. 69. 116. 124. 346. 48^{ev} 49^{ev} c^{scr} 2^{pe} al pauc $ff^{2\cdot}$ (*tam candida facere*) k (*sic alba producere*) sah cop arm aeth arr Or (sed ℵ *λευκ. ουτωσ*) ... ς Ln om cum ADXΓΠ unc^{9} al pler c f $g^{1\cdot2\cdot vid}$ l q (de rell vide ante) vg go (syr^{sch} vide ante)

4. *ωφθη*: EM 124. *ωφθησαν* | *ηλειασ* cum B^{*}DH (cf ad 8, 28) ... ς Ln Ti *ηλιασ* c. ℵALNXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid}. De *ήλ-* et *ήλ-* cf ad Mt 11, 14 | *μωϋ-* cum ℵBDKNSΔΠ al permu, item v. 5 accedente M. Item sah cop a b c f i l q vg (et. fu ing emm al, sed non am) ... ς *μω-* cum ACEFGH LMUXΓ(V?) al pl k am go, item v. 5 excepto M. Porro *-σει* cum $AB^{3}D$ EFGLMNSVXΔΠ al pl; item v. 5 cum ℵABCDEFGKLMNSXΔΠ al pl ... ς Ti *-ση* hoc versu cum $\aleph B^{*}$CHKUΓ al permu, item v. 5 cum HUVΓ al sat mu | *και ησαν* (haec 13. 48^{ev} 49^{ev} c sah om :: ut Mt) *συνλαλουντεσ* (*συνλα.* cum B^{*}CHLΔ etc; ς Ln *συλλα.* cum AB^{3}NXΓΠ unc^{8} al certe pler, f k *conloquentes*; ℵ c^{scr} b d $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot2\cdot}$ i l vg *λαλουντεσ*, *loquentes*, c *fabulantes*): D^{Gr} 1. 2^{pe} a n q *και συνελαλουν* (*et conloquebantur*)

5. *αποκριθεισ* (i *respondit* omisso *λεγει*): 2^{ev} a k (sed k^{*} om *και απ.* usq *ιησου*, k^{2} supplet: *et ait petrus*) n q syr^{sch} om | *ο πετροσ*: Γ 253. om ὁ | *λεγει* (*ait* c f $ff^{2\cdot}$ k l q vg): D 2^{pe} a b d n syr^{sch} *ειπεν* (*dixit*), 1. 13. 28. 69. 124. 346. *ελεγεν* | *τω ιησου*: ℵ *αυτω*, k (vide ante) om | *ραββει* cum ℵABCDEHNX (alibi et. FKMΠΓΔΘ^{b}Λ) sah ... ς Ln *ραββι* cum

ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν. 6 *οὐ γὰρ ᾔδει τί ἀποκριθῇ· ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο.* 7 *καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἀκούετε* 2 Pe 1, 7
αὐτοῦ. 8 *καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.* 9 *Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ* Mt 17, 9—13 Luc 9, 36 s

FGKLMSUΓΔΠ al certe pler (alibi et. Π) cop | και (ϰ y^{ser} k cop^{wi} et petr^{3} om; c sah *itaque*) ποιησωμεν (ν 13. 124. al^{15} fere -σομεν), et. l g$^{1.2.vid}$ vg *et faciamus*: D 13. 28. 69. 2^{pe} al^{5} θελεισ (28. al ει θελ.) ποιησω (13. 69. al -σωμεν), item b d i *vis faciam* (ff$^{2.}$ *vis faciamus* ap Sabat, *si vis faciam* ap Blanch), c *itaque si vis faciamus*, k^{2} *si vis faciamus*, a f n q *et si vis faciamus* (:: cf Mt). Praeterea c 2^{pe} c ff$^{2.}$ add ωδε :: ut Mt | τρεισ σκηνασ (:: ut et. Mt) cum ℵBCLΔ 33. al^{5} a b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i k l n vg syr^{sch} aeth (sah cop ubique sic) ... ς Ti σκην. τρ. (:: ut Lc) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler f q go syr^{p} arm | μωυσει: ς Ln μωσει, Ti μωυση, vide ad versum 4.

6. αποκριθη (ϰ Or^{bis} απεκριθη) cum (Gb″) ℵBC*LΔ 1. 28. 33. 2^{pe} k cop Or^{3,580} et^{562} ... ς Ln λαλησῃ cum C^{3}U* al vix mu; Gb″ Ti λαλησει cum ADNU^{2}XΓΠ unc^{8} al^{120} fere catt, item *loqueretur* a c ff$^{2.}$ n q go, *diceret* b f i l vg sah aeth, item syr^{utr} | εκφο. γ. εγενοντ. (Gb′) cum ℵBCDLΔ 33. 2^{ev} 2^{pe} it^{pler} (c i q *timore enim exterriti erant*, a b *timore enim perterriti erant* [*sunt* a], n *timore enim repleti sunt*, k *in metu enim fuerat*) sah (*timor enim cepit eos*) Chr^{7,640} ... ς ησαν γαρ εκφοβοι (KU al pauc εμφοβ., item Chr^{cod}) c. ANXΓΠ unc^{9} al longe pler f l g$^{1.2.vid}$ vg (hi Latt *erant enim timore exterriti*; similiter syr^{utr} etc) syr^{utr} cop go

7. και εγινετο: ℵ 2^{ev} εγεν. δε | αυτοισ: Π*U 13. 28. 69. 108. 124. 48^{ev} al plus^{15} αυτουσ :: ut Mt et Lc | εγινετο φωνη (Gb′) cum ℵBCLΔ (item 300. praemisso ιδου) cop arm syr^{sch} syr$^{p\ mg}$ (ff$^{2.}$ *et ecce vox exiit*) ... ς Ln Ti ηλθεν φωνη c. ADNXΓΠ unc^{9} al fere omn (sed 28. 69. 124. 346. φωνη ηλθεν) a b f g$^{1.}$ i l n q vg sah syr$^{p\ txt}$ go aeth ... 1. k syr^{codd} nil nisi φωνη, c *ecce vox* (:: offendit εγινετο paucis verbis interiectis repetitum, quod non in Lucae textum cadit) | νεφελησ sine λεγουσα cum ℵB CNXΓΠ unc^{9} al^{100} fere k cop arm^{codd} go ... ς Ln add λεγουσα (:: ut Mt et Lc) cum ADL (item Δ λεγων) 1. 28. 33. 69. 124. al mu a b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l n q vg sah syr^{sch} et^{p} c.* arm^{zoh} aeth | ακου. αυτου cum ℵBCDL 1. 28. 33. 209. 2^{pe} a c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i k l n vg sah cop ... ς αυτου ακουετ. cum ANXΓΠ unc^{9} al pler b f q syr^{utr} go ... Δ εν ω ηυδοκησα omissis ακου. αυτ., item ℵ^{B} εν ω ευδοκησα ακουετ. αυτου :: cf Mt

8. εξαπινα (c ff$^{2.}$ *repente*, f *confestim*, k *subito*, q *continuo*): D 28. 66^{mg} 69. 2^{pe} ευθεωσ (a d g$^{1.2.}$ i l n *statim*), b om | ειδον cum ℵABDEFGHN SUΓΠ^{2} al pl ... CKLMVXΔ al pl ιδον (Δ ante ουδενα) | αλλα cum ACLXΓ ΔΠ unc^{9} al pler sah arm ... ℵBDN 33. 61. 48^{ev} 3^{pe} al^{3} it vg cop go aeth ει μη (*nisi*) :: ut Mt | μονον (2^{pe} c ante τον ῑ̄ν): F om | μεθ (B μετα) εαυτων: B 33. c f post ειδον pon; 61. a ff$^{2.}$ l k om

9. και καταβαινοντ. cum ℵBCDLNΔ 33. (S^{pe} και κατ. δε) it (exc f) vg cop

ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ἃ εἶδον διηγήσωνται, εἰ μὴ
ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 10 *καὶ τὸν*
λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συνζητοῦντες τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν
Mal. 4, 4 (3, 22) *ἀναστῆναι.* 11 *καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· ὅτι λέγουσιν*
οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;
12 *ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἠλείας ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστάνει πάντα.*

---

syr^{sch} aeth ... ς Ti *καταβαιν.* (s *μεταβ.*) *δε* cum AXΓΠ unc^{9} al pler f syr^{p} arm go (:: vide ad v. sq) | *απο* cum ΝACLNXΓΔΠ unc^{9} al pler ... Ln *εκ* cum BD 33. ^{ser} i^{ser} (it vg *de monte*) :: ut Mt | *διεστειλατο*: c 1. *διεστελλετο*, Δ *παρηγγειλεν* omisso *ινα* | *α ειδον* (*ειδ.* c. NABCEFG HMSUΓΔΠ^{2} al pl, D *ειδοσαν*, KLNVXΠ* al mu *ιδον*) *διηγησωνται* (HKNX al plus^{10} *διηγησονται*, 13. 28. 69. 346. *εξηγησ.*) hoc ordine c. NBCDLΔ 1. 13. 69. 2^{pe} a b g$^{1.2.}$ i k l n q vg ... ς *διηγησ. α ειδον* (*ειδ.* vide ante) cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$, item syr^{utr} al | *ει μη* (N^{a}): N* om

10. *και*: 13. 49. 69. 124. 346. 2^{pe} *οι δε* (sed 69. testib Wtst et Scriv *οι δε* conjg cum *οι μαθηται* post *εκρατ.* addito; Treg vero *οι μαθ.* omisso *και* testatur); 262. 300. al *οι δε και* (:: offendit *και* toties repetitum, hinc etiam *καταβ. δε* v. 9 videtur ortum) | *συνζητ.* cum NABCDGLNΔ al ... ς *συζητ.* cum EFHKMSUVXΓΠ al pler. Item v. 14 (ibi Γ scripturus erat *συνζ.*) et v. 16 (sed utroq versu Δ *συζ.*) | *τι εστιν*: M *το τι εστ.* | *το* (Γ *τῶ*) *εκ νεκρ.* (Δ om *το ε. νε.*) *αναστηναι* cum NABCLNXΓ(Δ)Π unc^{9} al pler q (*quid esset a mortuis resurgere*) cop go arm aeth syr^{p} (interprete White) ... Gb′ *οταν εκ νεκρ. αναστη* cum D 1. 13. 69. 118. 124. 209. 346. a b c f g$^{2.}$ i l n^{vid} (k *quid esset a mortuis resurrexerit*) vg syr^{sch} (sed vide post) syr^{p} (ap Treg) ... ff$^{2.}$ syr^{codd} om versum

11. *επηρωτων* (*interrogabant* b c f i k l vg, item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{2.}$): Δ 1. 13. 28. 33. 69. al^{5} *επηρωτησαν* (*interrogaverunt* a g$^{1.}$ q) | *οτι* pr (Ln *Ὅ τι*): b d ff$^{2.}$ i go *quia*, k q cop^{schw} syr^{p} *quare*, c *quid utique*, a f g$^{1.}$ l vg *quid ergo*, arm *quid est hoc quod* ... 13. 69. 124. 346. *πωσ ουν*, 27. 60. cop^{wi} et$^{petr\,3}$ aeth om | *λεγουσιν*: D a cop post *γραμμ.* pon | *οι φαρισ. και* cum KL c g$^{1.}$ g$^{2.vid}$ l vg; Ln (de cod. c falsus) edidit [*οι φαρισ. και*] ... ς Ti om (:: at ita Mt) cum ABCDNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a b f ff$^{2.}$ i k q syr^{utr} cop go etc | *οτι* sec (et. c d f g$^{1.}$ l vg, g$^{2.vid}$): D^{gr} 1. 108. al^{5} b ff$^{2.}$ i k q om | *ηλειαν* cum B*D (vide ad vv. 12 et 13) ... ς Ln Ti *ηλιαν* cum iisdem quibus v. 4 accedente H. Cf praeterea ad 8, 28; item de *ἡλ-* et *ἠλ-* ad Mt 11, 14 | *ελθειν πρωτον* (ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l vg): D a b c f g$^{2.}$ i k q vg^{cod} (ap Ln) *πρω. ελθ.* Pro verbis *οτι λεγουσιν* usq *ελθ. πρωτ.* 2^{pe} habere refertur *τι εστι το εκ νεκρων αναστηναι*

12. *εφη* (Gb′) cum NBCLΔ cop syr^{sch} pers^{p} ... ς Ln *αποκριθεισ ειπεν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg (sed f l vg *qui respondens ait illis*, b ff$^{2.}$ i *respondens autem dixit illis*, q *et respondens dix. illis*, a *quibus respondens dix. illis*, c *respondens Iesus dix. illis*, k *ille autem respondit et dixit*) syr^{p} arm aeth go :: ut Mt | *αυτοισ*: D add *ει* (*si*) | *ηλειασ* h.

καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουθενωθῇ. 13 *ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἠλείας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἤθελον, καθὼς γέγραπται ἐπ᾽ αὐτόν.*

14 [90. 10] *Καὶ ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδον ὄχλον πολὺν* Mt 17, 14—21 Lc 9, 37—42 *περὶ αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς συνζητοῦντας πρὸς αὐτούς.* 15 *καὶ εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέ-*

---

v. et v. sq cum AB*D ... ς Ln Ti ηλιασ cum rell. Cf ad v. 4 | ηλ. sine μεν cum DL 1. 28. 209. 2pe a (*et helias*) b c f ff2 g1. 2. vid i k l q vg syrsch et p mg arm aeth perss ... ς Ln add μεν (:: ut Mt lectione non fluct) cum NABCNXΓΔΠ unc9 al longe pler cop syrp txt go | πρωτον: NcNDΘrΔΘr pscr πρωτοσ | αποκαθιστανει (N*D αποκαταστανει, B* αποκατιστανει) cum Nc(et*)AB3(et*)(D)LΔ 1. 28. 33. 118. 2pe 8pe, item ς αποκαθιστα cum NXΓΠ unc9 al longe pler. Item k (*disponit*) go ... c it vg cop arm aeth αποκαταστησει (syrutr *ut restituat*) | και πωσ cum NBCDLNXΓ unc7 al longe pl it vg cop go etc (arm *quomodo igitur*) ... AKMΔΠ al plus20 syrp mg καθωσ | εξουθενωθη: -νωθη cum NACX ΓΔΠ unc9 69. al pler, item εξουθε- cum N 69. et LN ... BD 2pe εξουδενηθη, Ln εξουθενηθη (:: εξουθενειν frequens est in N. T., forma in -νουν hoc solo Marci loco). Ceterum pro ανθρωπου; ινα - εξουθενωθη. (ita et. Ln) habent ς Gb Sz ανθρωπου, ινα - εξουδενωθη., Ti ανθρωπου, ινα - εξουδενωθη;

13. οτι (Nc suppl): N* om | και pr: M*NUΓ 1. 28. 69. al plus20 a k l (et cddlatini ap Wtst) cop arm aeth (go vide post) om :: ut Mt | εληλυθεν (Δ -λυθει, N al pauc ηδη εληλυθεν): c 1. 209. al pauc ηδη ηλθεν, item f i gat *iam venit* (go *quod iam Helias venit*) :: ut Mt | αυτω: NcK LΠ 28. 299. al15 syrsch syrp mg εν αυτω :: ut Mt | ηθελον cum NBC*DL ... ς Ln ηθελησαν (:: ut Mt lectione non fluct) cum AC2ΓΔΠ unc9 al omnvid (itpler vg *voluerunt*; k *et fecit quanta oportebat illum facere*). X om αυτω οσα ηθελον | επ αυτον: Γ εν αυτω, 13. 28. 69. 124. 346. al pauc περι αυτου. Latini: *de eo* (itpler vg), d *in eum*, k *super eum*

14. ελθοντεσ et ειδον (B* ειδαν, Δ ιδον) cum NBLΔ k arm ... ς Ln Ti ελθων et ειδεν (IKMNVΠ* al pauc ιδεν) cum ACDINXΓΠ unc9 al omnvid itpler vg cop syrutr go aeth | πολυν: M al mu ante οχλ., 1. 28. 209. arm om | περι αυτ. (f l g1. 2. vid vg *circa eos*): D 28. προσ αυτ., item itpl *ad eos*, k *aput eos*, q *cum illis* | γραμματεισ: DI 13. 28. 69. 124. 2pe arm τουσ γραμμ. | συνζητ. (accedit h. l. I), ς συζητ.: vide ad v. 10 | προσ αυτουσ (N*G εαυτ.) cum N* etc BCGILΔ 1. 28. 118. 124. 209. (k *inquirentes ad eos*, itpl d vg *conquirentes cum eis* vel *cum illis*, f *altercantes cum eis*) ... ς Ln Ti αυτοισ cum ADNXΓΠ unc9 al pler

15. ευθυσ cum NBCLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. ... ς Ln ευθεωσ cum ADI NXΓΠ unc9 al pler | D πασ οχλοσ | ιδοντεσ et εξεθαμβηθησαν (D εθαμβησαν) cum (Gb″) NBCDILΔ 1. 13. 27. 28. 33. 69. 124. 209. 346. 19ev yscr 150ev a b c ff2. i (*ut viderunt eum paverunt*, b c d ff2. *videntes Iesum expaverunt*; i ap Alter *videntes salutaverunt eum* omissis reliquis, sed ap Blanch *videns cum expaverunt eum et gaudentes salutave-*

χοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. 16 *καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς· τί συνζητεῖτε πρὸς αὐτούς;* 17 [D1.2] *καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου· διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον,* 18 *καὶ ὅπου ἐὰν αὐτὸν καταλάβῃ ῥήσσει, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπα τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν.* 19 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει·*

---

runt eum) copschw go syrsch etp mg arm aeth (item $\mathfrak{M}^2$ 70. 48ev 49ev copwi etpetr3 *ιδων* et *εξεθαμβηθησαν*) ... ς *ιδων* et *εξεθαμβηθη* cum ANXΓΠ unc9 al pler f $g^{1.2.}$ k l q vg (q *viso illo expavit*, k *cum vidisset ihesum expavit*, f *videns eum stupefactus est*; $g^{1.2.}$ l vg *videns eum* [vged *Iesum*, non item am fu] *stupefactus est et* [am fu om] *expaverunt* | *αυτον*: D b c $ff^{2.}$ k vg (sed non am fu) *τον* $\overline{\text{ιν}}$ | *προστρεχοντες* (f $g^{1.2.}$ l q vg *accurrentes*, gat mt *occurr.*; AC *προτρεχ.*): D *προσχεροντες*, item c d $ff^{2.}$ i (? vide ante) k *gaudentes* (b *cadentes*)

16. *αυτους* cum ℵBDLΔ 1. 28. 209. 2pe b c f $ff^{2.}$ $g^{1.2.}$ i k l q vg cop arm aeth ... ς (= Gb sed rursus Gb″) cum ACNXΓΠ unc9 al longe pler a syrutr go | *συνζητ.*: vide ad v. 10 | *πρ. αυτους* cum ℵaBCvidLNXΓΔΠ unc7 al pl syrutr go arm aeth ... ℵ*etcavelcbAGMΓ 33. 157. 238. 435. al20 fere catmosq *προσ αυτους*, item copvid (cscr al pauc *πρ. αλληλους*) ... D itpler vg *εν υμειν* (itpl vg *quid inter vos conquiritis* [$g^{2.}$ *conquiratis*, a *conquirebatis*], sed k om *inter vos*)

17. Ad hunc versum G in margine (lectionis ecclesiasticae caussa) haec notata habet: *τω καιρω ανθρωποσ τισ προσηλθεν τω* $\overline{\text{ιω}}$ *γονυπετων αυτον και λεγων· διδασκαλε*, quae prorsus ad Mt conformata sunt | *απεκριθη αυτω* cum ℵBDLΔ 28. 33. a b c i k q (sed c i post *οχλου* add *dicens*) cop ... ς *αποκριθεισ* (c add *αυτω*) et *ειπεν* (I 1. 13. 2pe 3pe al add *αυτω*) post *οχλου* c. ACINXΓΠ unc9 (sed I hiat ante *οχλου*) al pler f l $g^{1.2.}$ vid vg go syrutr arm

18. *εαν* cum ℵcABKΔΠ al mu ... ς *αν* cum CDILNXΓ unc8 al pl ... ℵ* 1. 127. al pauc om | *ρησσει* (Δ 69. al *ρησει*): D 2pe *ρασσει* (d *applontat*, itpler vg *allidit*, *allidet*, *adlidit*, *elidit*, k *collidit*). Absque *αυτον* c. ND k (Δ 8pe vide post) ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ABCILNΔ (sed Δ 8pe om *αυτον* ante *καταλαβη*, ut post *ρησσ.* transpositum videatur) rell al omn fere itpler vg etc | *και τριζει* (al5 *τριζ.*): X om | *τους οδοντ.* absque *αυτου* (Gb″) cum ℵBC*DLΔ 1. 13. 33. 59. 69. 73. 209. 2pe a c $g^{1.2.}$ vid i k l q vg ... ς add *αυτου*, Ln [*αυτου*] cum AC3INXΓΠ unc8 al pler b f cop go syrutr arm aeth | *ξηραινεται* (ℵB etc): ACDILXΔ 124. al *ξηρινετ.* | *ειπα* cum ℵBFL 1. 28. 209. al pauc ... ς Ln *ειπον* cum ACDNXΓΔ unc8 al pler | *αυτο*: EFLUΓΔ al *αυτω* | *εκβαλωσιν*: 1. 131. 209. al aliq -λλ- | *ουκ ισχυσαν*: D 2pe a b arm add *εκβαλειν αυτο* (Schu: „ap Mc non ineptum; cf Lc et Mt“)

19. *ο δε* cum ℵABCLNXΓΔΠ unc9 al pler $g^{1.2.}$ l vg (hi Latini *qui*) go cop schw etdz syrp (syrsch *Respondit Iesus*): D 1. 13. 28. 69. 209. 2pe 7pe cscr a b c f i k q copwi etpetr3 aeth *και* | *αυτοισ* cum ℵABDLΔΠ* 1. 28.

ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. 20 *καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν, τὸ πνεῦμα εὐθὺς συνεσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων.* 21 *καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ· πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπεν· ἐκ παιδιόθεν·* 22 *καὶ πολλάκις καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλὰ εἴ τι δύνῃ, βοήθησον ἡμῖν σπλαγ-*

---

33. al^{12} it^{pler} vg (a b c g$^{2\cdot}$ i *dixit illis* vel *eis*, f l vg *eis dixit*) cop go syr^{codd} et p txt arm aeth ... ς (= Gb Sz) *αυτω* cum C^{3}ℵΧΓΠ^{2} unc^{9} (sed ℵ post *λεγει*) al pler g$^{1\cdot}$ (*dix. ei*) q (*dix. illi*) syr^{sch} et p mg ... C* 13. 40. 69. 124. al^{5} k plane om, hinc Gb^{0} | *απιστος*: D *-στι*, 13. 69. 124. 157. al plus^{5} add (:: e Mt et Lc) *και διεστραμμενη* | *εσομαι* (F 13. al aliq *εσωμαι*): M c^{ser} al pauc^{vid} ante *πρ. υμασ* :: ut Lc | *ανεξομαι*: 13. 69. al *-ξωμαι* | *φερετε* (post hanc vocem E scripturus erat *μοι*, atque ita omissis *πρ. με* 142* al :: ut Mt) *αυτον* (142* 2^{pe} syr^{p} c.* add *ωδε* :: ut Mt) | *με*: ℵ *εμε*

20. *προσ αυτον* (47^{ev} ff$^{2\cdot}$ *τον ιν*): D a^{vid} b c (item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$) i k l n vg om. Non item f (nec magis cop go syr^{utr} etc); q vero om *και ηνεγκ. αυτ. πρ. αυτ.* | *ιδων*: C^{2}vel^{3}SV al^{25} fere *ιδον* | *ευθυσ* c. ℵBCLΔ 33. 2^{pe} ... ς *ευθεωσ* cum AINXΓΠ unc^{9} al pler ... D a b ff$^{2\cdot}$ i q om | *ευθ.* post *πνευμα* cum ℵBCLΔ 33. 7^{pe} (2^{pe} ante *ιδων*) c f g$^{2\cdot}$ k cop syr^{utr} arm ... ς Ti ante *το πνευμ.* cum AINXΓΠ unc^{9} (sed s supplet^{mg}) al pler g$^{1\cdot}$ l vg go | *συνεσπαραξεν* cum ℵBCLΔ 33. (item it vg *conturbavit*) ... ς Ti *εσπαραξεν* cum AINXΓΠ unc^{9} al pler ... D *εταραξεν* (sed d *conturbavit*) | *αυτον* (et. f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg): 13. 28. 69. 346. 2^{pe} *το παιδιον*, item *puerum* a b c ff$^{2\cdot}$ i k q fu

21. *επηρωτησεν*: 1. 28. 118. 124. a c f syr^{sch} aeth (*dominus Iesus*) add ο ις. Item add ℵ post *αυτον* (a f *pueri*, b *eum* pro *τ. πα. αυτ.*) ο ις, 2^{pe} ο ις *λεγων*, 13. 28. 69. 124. 346. a f mt *λεγων* | *ωσ* c. ℵ*AC^{3}DXΓΠ unc^{9} al pler go (*ut*); item B *εωσ* ... ℵ^{c}C*LΔ 33. 2^{pe} 61^{mg} *εξ ου*, ℵ 13. 40. 124. 346. *αφ ου*. Latini *ex quo*, item cop syr^{utr} etc | *τουτο*: Δ q om | *γεγονεν*: ℵ *γεγονει* | *εκ παιδιοθεν* (IN 1. 118. *-δοθεν*) cum ℵBCGILNΔ 1. 33. 118. 209. c^{ser} al^{4}; D 2^{pe} Chr^{7,652} *εκ παιδοσ* ... ς *παιδιοθεν* (K *-διωθεν*, E^{wetst} 2. 238. e^{ser} *-δοθεν*) cum AXΓΠ unc^{8} al pler

22. *και* sec (et. c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ am ing em syr^{p} al): DI 1. 13. 69. 2^{pe} al pauc a b i k l q vg^{ed} et^{codd} aliq cop syr^{sch} om | *πυρ* cum ℵBCDHILNSUXΔΠ* al sat mu ... Gb + Sz praem *το* (:: ut Mt, sequente etiam *το υδωρ*) cum AEFGKMVΓΠ^{2} al^{60} fere | *αυτον* h. l. cum ℵBC*LΔ (a *in ignem misit illum*) ... ς Ln post *πολλακισ* cum AC^{3}DNXΓΠ unc^{8} (K om *και πολλακ. αυτον*) al pler b c f i k l q vg go (cop *proiicit eum in ignem*) ... I 2^{pe} *αυτον εβαλεν* post *υδατα* | *εβαλεν*: 1. al pauc *εβαλλεν*, q *mittebat* ... D b i q cop *βαλλει*. Post *υδατα* pon D b c g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg | *απολεση* (H al mu *-σει*) *αυτον*: DI 1. 118. 2^{pe} al pauc^{vid} b c g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q (non item a f k) vg *αυτ. απολ.* | *αλλα* cum ℵD ... ς Ln Ti *αλλ* cum ABC etc | *ει τι*: A *ετι* | *δυνη* cum ℵBDILΔ 1. 28. 118. 209 ... ς *δυνασαι* cum ACNXΓΠ unc^{9}

χνισθεὶσ ἐφ᾽ ἡμᾶσ. 23 *ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ δύνῃ; πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.* 24 *εὐθὺσ κράξασ ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου ἔλεγεν· πιστεύω· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.* 25 *ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἐπισυντρέχει ὁ ὄχλοσ, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα, ἐγὼ ἐπιτάσσω σοι, ἔξελθε ἐξ*

---

al pler | *ημιν*: DG 2pe a b g2· i q arm add *κυριε*, atque idem ı post *δυνασαι* add, 262. post *εφ ημασ*

23. *το* cum ℵABCLXΓΔ unc7 al longe pl go, item a (*quid est si quid potes? Si potes credere* etc) cop (*quid est hoc, si potes aliquid?*) arm (*num dixisti*) aeth (*quoniam dixisti*) ... DKNUΠ 13. 28. 69. 124. 131. 2pe al plus20 om, nec exprimunt itpler vg al | *δυνῃ* cum ℵ*BDNΔ 1. 28. 118. 209. ... ς *δυνασαι* cum ℵcACLXΓΠ unc9 al pler. Idque sine additamento (Gb″) cum ℵBC*LΔ 1. 118. 209. 244. k* (de a vide ante) cop arm aeth ... ς Ln add *πιστευσαι* cum AC3DNXΓΠ unc9 al pler (69. *πίστευσαι* hoc acc.) a b c f g1·2· i k** l q vg go syrutr Chr7,652. Ceterum EHMΓ distinguunt: *αυτω· το ει δυνασαι πιστευσαι· παντα* etc; ς *αυτω, το, ει* (sed 1624. 1633. *αυτω· Το ει*) *δυνασαι πιστευσαι· παντα* (1624. 1633. *πιστευσαι, παντα*) etc, Ln *αυτω Το ει δυνῃ πιστευσαι παντα δυνατα το πιστ.*

24. *ευθυσ* cum ℵcBLΔ c cop ... ℵ*C* fu aeth *και* ... ς *και ευθεωσ*, Ln [*και*] *ευθεωσ* cum AC3DNXΓΠ unc9 al omn fere (28. *ευθ. δε*) itpler vg (exc fu) syrutr go al | *ελεγεν* (D 2pe *λεγει*, b d g1· i *ait*, 13. 69. 346. *ειπεν*, a f k q *dixit*) cum ℵA*BC*LΔ 28. k cop arm aeth ... ς praem *μετα δακρυων* cum A2C3DNXΓΠ unc9 al pler a b c f (g1·2· vid) i l q vg syrsch (*exclamavit – flens et dicens*) syrp go copcorr recentiss | *πιστευω* sine *κυριε* cum ℵABC*DL 346. g1· i k l am go syrutr copschw etdz arm zoh ... ς (= Gb Sz) add *κυριε* cum C2NXΓΔΠ unc9 al fere omn a b c f g2· vid (q praem) vg (et. fu ing em al) Chr7,652 | ΔGr *βοηθω* | *μου*: D itpler (non i q) vg post *τ. απιστ.* pon, KS 299. yscr al pauc *μοι* | *απιστια* cum ℵBCGKMNUΔΠ al pl: ADEFLSXΓ al mu *-στεια*

25. *ιδων δε* cum ℵABCLNXΓΔΠ unc9 al omnvid cop go syrutr etc: D it (*et cum videret*; sed f *cum autem vidisset*) vg *και οτε ειδεν* | *ο οχλ.* cum ℵALMSXΔΠ 28. 33. 69. 124. al50 fere arm ... ς Ln Ti *οχλοσ* cum BCD NΓ unc7 al pl (1. 118. add *πολυσ*) | *λεγων*: D *ειπων* (d i *dixit*, b *dixitque*) | *αυτω*: 235. scr 2pe al paucvid a q om | *το αλαλ. και κωφ. πνευμ.* cum ℵBC*DLΔ 1. 33. 73. 118. 2pe it vg (a f ff2· i l q vg *surde et mute spir.*, quae verba a post *ego tibi impero* pon, c k *mute et surde spir.*, b *surde immunde spir.*, cop arm (Didtrin 3,21 *το αλα. φησιν και κωφ. δαιμονιον εγω σοι επιτασσ. εξελθε*) ... ς *το πνευμ. το αλαλ. και κωφ.* cum AC3NXΓΠ unc9 al pler go syrsch (*spir. surde qui non loqueris*) syrp aeth | *εγω*: ℵ* (supplc) 33. gat om | *επιτασσ. σοι* cum ℵBCLΔ 33. ff2· k vged et edd pauc (ut em) cop syrutr aeth ... ς Ln *σοι επιτασσ.* cum ADNXΓΠ unc9 al pler a b c f i l q am fu ing tol go arm Did3,21 | *εξ* cum ℵABC2DGrLNXΓΠ unc9 al pler go ... Ln *απ* cum C*Δ al6, item (*ab eo, ab illo*) it (et. d) vg

αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. 26 *καὶ κράξας καὶ πολλὰ σπαράξας ἐξῆλθεν· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε τοὺς πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.* 27 *ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη.* 28 [92. 10] *καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ' ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν· ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;* 29 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ.*

---

25. *εισελθης*: ELXΓ al pauc *-λθεισ*. Cf Chr [6,555] *ουκ ειπεν ο δεσποτης· παραγγελλω σοι, το αλαλ. κ. κωφ. δαιμονιον, αλλ· εγω σοι επιτασσω – εξελθε απ αυτου*. Rursus vero [8,26] *σοι λεγω, το δαιμονιον το κωφ. κ. αλαλ., εξελθε απ αυτου*, item [441] *σοι λεγω, το δαιμονιον, εξελθι απ αυτου*.

26. *κραξας* et *σπαραξας* (Δ *-ξαν*) cum ℵBC*DL(Δ) ... ς (= Gb) *κραξαν* et *σπαραξαν* cum AC[3]NXΓΠ unc[9] al pler | *και πολλα*: Δ l. 2[pe] al[10] fere syr[sch] *πολλ.* (c[ser] fu om) *και* | *σπαραξ.* sine *αυτον* cum ℵ[corr] (a aut[ca]) BC*DLΔ b ff[2·] i ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum ℵ* et [cb] (aut[ca]) AC[3]N XΓΠ unc[9] a c f g[1·] (et g[2· vid]) k l q vg cop go syr[utr] arm aeth | *εξηλθεν*: D(Δ) al pauc add *απ αυτου* (Δ *επ αυτω*, sed *δ ab eo*), item *ab* vel *de eo* it (exc q) vg | *ωσει*: D *ωσ* | *τους πολλους* cum ℵABLΔ 33. ... ς om *τους* cum CDNXΓΠ unc[9] al pler | *λεγειν*: D[gr] *λεγοντας*

27. *της χειρος αυτου* cum ℵBDLΔ 1. 13. 28. 53. 69. 118. 209. y[scr] 2pe (c[scr] *αυτου της χειρος*) it vg cop arm ... ς Ti *αυτον της χειρος* (C* syr[utr] aeth add *αυτου*) cum A(C*)C[3]NXΓΠ unc[9] al pler go (syr[utr] aeth)

28. *εισελθοντος αυτου* cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. 2pe (item *cum introisset* it vg) ... ς Ti *εισελθοντα* (ℵ al pauc *ελθ.*) *αυτον* cum ANXΓΠ unc[9] al pler go arm | *οικον*: AM al[10] fere cop[wi] praem *τον* :: cf ad 7, 17 | *κατ ιδιαν* ante *επηρ. αυτ.* cum ℵBC*DLΔ 1. 33. 69. al pauc it (exc c) vg (121. c *επηρωτ. αυτ. οι μαθ. αυτ. κα. ιδι.*) arm . ς post *επηρ. αυτ.* cum AC[3]NXΓΠ unc[9] al pler cop go syr[utr] aeth; item 13. 28. 69. 2pe al *προσηλθον αυτω κατ ιδι. και επηρ. (ηρ.) αυτ. λεγοντες* :: cf Mt | *επηρωτων* (c *επειρωτουν*): 13. 28. 69. 346. al *επηρωτησαν* vel *ηρωτησαν*, D 1. al pauc *ηρωτων* | *οτι* (Ln *Ὅ τι*) cum ℵBCLN XΓΔ unc[7] al longe pl... ADKΠ al plus[30] *διατι*, U 131. 238. al[10] fere *οτι διατι*, al[6] *τι οτι* (:: Euthym *το οτι αντι του διατι· ουτω γαρ ειπεν ο ματθαιος· η το επηρωτων αυτον αντι του ελεγον αυτω· πολλαι γαρ τοιαυται καταχρησεισ παρα τω μαρκω*) | KΠ al pauc *εδυνηθημεν* | F e[scr] pparh scr *εκβαλλειν* (hoc accentu omnes tres, similiter haud dubie etiam al) | *αυτο*: FKΔ 2pe *αυτον* (in K extrema pars litterae N simul ad K quod sequitur pertinet)

29. *αυτοισ*: G b g[2·] add o $\overline{\text{ις}}$ (in M post *αυτοισ* 10 vel 12 litterae erasae) | *εν ουδενι* (D[gr] vitiose *ουδεν*) *δυν. εξελθ.*: C* *ου δυνατ. εξελθ.*, 33. y[scr] arm *ουκ εκπορευεται* :: cf ad Mt | *εν προσευχη* cum ℵ*(et[ca])B k ... ς Ln add *και* (Δ add *τη*) *νηστεια* cum ℵ[cb]ACDLNXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] it (exc k) vg syr[utr] cop go etc, sed syr[sch] arm aeth pers[p] *εν νηστ.*

30—32 Mt 17, 22 s Lc 9, 43—45

30 [93. 2] *Κἀκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνοῖ·* 31 *ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται.* 32 *οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.*

33—37 Mt 18, 1—5 Lc 9, 46—48

33 [94. 10] *Καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναούμ. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς· τί ἐν τῇ ὁδῷ διελογίζεσθε;* 34 [95. 2] *οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων.*

και προσευχ. habent. (:: Similiter 1 Co 7, 5 *τη νηστεια* aliena manu ad *τη προσευχη* additum. Qui eundem versum Matthaeo intulit utrumque coniunxit, nec eorum testium qui ibi tuentur versum quisquam omittit *και νηστ.*)

30. *κακειθεν* cum ℵBDLΔ ... ς *και εκειθεν* cum ACNXΓΠ unc^9 al certe pler | *παρεπορευοντ.* cum ℵAB^{3}CLNXΓΔ unc^9 al omn^{vid}, item *praetergrediebantur* vel (ita et. d) *transiebant* b d ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ ^{vid} g$^{2\cdot}$ i k l q vg (ff$^{2\cdot}$ *inde egressi transiebat*, g^2 *inde profecti praetergrediebatur*) cop syr^{utr} arm ... B*D^{gr} a c f (c *ibant*, a f *iter faciebant*) go aeth *επορευοντ.* | *γνοι* cum ℵBCDL ... ς *γνω* c. ANXΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} (1633 *τις ινα γνω*, non item 1624 nec magis edd Elz post 1633)

31. *αυτοις*: B 26^{ev} k om (sed 26^{ev} k *λεγων*, *dicens* pro *και ελεγεν*) | *ο υιος*: D* om *ο* | *ανθρωπων*: D^{gr} *που* | *αποκτενουσιν*: D^{gr} *αποκτειναυσιν* | *αποκτανθεισ*: D x^{scr} y^{scr} a c g$^{1\cdot}$ k cop arr om | *μετα τρ. ημερ.* (Gb″) cum ℵBC*DLΔ itp^l (a k q *post tertium diem*, b c i *post tres dies*, d *in tres dies*) cop syr$^{p\ mg}$ ... ς *τη τριτη ημερα* cum AC^{3}NXΓΠ unc^9 al omn^{vid} f g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ ^{vid} l vg go syr^{sch} et^p ^{txt} arm aeth (:: *μετ. τρ. ημερ.* Marci [8, 31. 10, 34] solent testes multi cum *τη τριτ. ημερ.*, quod Mtthaei et Lcae est, commutare) | *αναστησεται*: 1. 13. 69. 346. 26^{ev} al pauc *εγερθησεται*

32. *επερωτησαι*: 1. 13. 69. 346. *ερωτησαι*

33. *ηλθον* (D *ηλθοσαν*) cum ℵB(D) 1. 118. 209. 2^{pe} al^8 fere a b c g$^{1\cdot 2\cdot}$ i k l vg syr^{sch} pers^w ... ς *ηλθεν* cum ACLNXΓΔΠ unc^9 al pler f q cop go syr^p aeth pers^p (:: incipit h. l. lectio ecclesiastica, hinc passim *ο* $\overline{\text{ις}}$ additur) | *καφαρναουμ* cum ℵBDΔ it (exc q) vg cop go sax (:: cf et. ad Mt 4, 13) ... ς *καπερναουμ* cum ACLNXΓΠ unc^9 al omn^{vid} q | *ν γεναμενοσ* | *διελογιζεσθε* (1. 28. 209. *διελεχθητε*, M ^{escr} q *διελογιζοντο*, Δ^{gr} *διαλογιζεσθαι*) sine additamento cum ℵBCDL item (*tractabatis*, *retractabatis*) a b c (g$^{1\cdot 2}$ ^{vid}) i k l q (*disceptassent*) vg cop ... ς (Gb^{pp}) Ti praem *προσ εαυτουσ* cum ANXΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} (sed 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al pauc syr^{sch} post *διελογ.* pon) f go syr^{utr} arm aeth

34. *εσιωπων*: CN *-ωπουν* | *εν τη οδω* cum ℵBCLNXΓΠ unc^9 al omn^{vid} c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ ^{vid} k l vg cop syr^{utr} arm aeth Or$^{3,\,596}$ (*μαρκος τοινυν φησιν οτι διελεχθησαν εν τη οδω οι δωδεκα τισ αυτων μειζων εστι*) ... ADΔ

35 καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος. 36 καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς· 37 ὃς ἂν ἓν τῶν παιδίων τούτων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· [96.1] καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέχηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. 38 [97.8] Ἔφη αὐτῷ

10, 43 — Mt 10, 40 Lc 13, 20 — 38—40 Lc 9, 49 s

a b f i q go om, hinc Ln [εν τ. οδ.] | τισ μειζων: ϰ τισ μειζ. εστιν, 300. 435. al pauc τισ ειη μειζ., D 2pe τισ μ. γενηται αυτων, 13. 69. 346. τισ αυτων μειζ. ειη, item a ff2· k vg *quis (quisnam) eorum (illorum) maior esset*; b c f g1· i l q *quis (quisnam) esset illorum maior (mai. illor.)*. Similiter add *esset* go arm; cop syrp aeth fere ut D

35. και pr: D b ff2· i τοτε | καθισασ (AL -εισασ): FHΓ al -ησασ | και λεγει - θελει (FH* al plures -λη) - εσται (Δ8Γ al plus20 Orcod semel εστω, 28. al10 fere εστιν, a b ff2· i q *fiat*) - διακονοσ (M* al5 δουλοσ, 1. al pauc om παντων εσχ. και): D k om :: cf Mt et Lc

36. παιδιον: D το παιδ. | αυτο: D αυτον (d *accipiens puerum statuit illum*), item fortasse ex emendatione Δ (medio enim versu αυτο̄ habet, ita quidem ut lineola addita videatur cum latinus textus interlinearis adderetur), 1. 28. 118. 2pe arm om. Itemvid Or3,596 και ειξησ τουτοισ φησιν οτι λαβων παιδιον, δηλονοτι ο ις̄, εστησεν εν μεσω των μαθητων αυτου και etc | ACL εμμεσω | εναγκαλισαμενοσ (X -λησαμενοσ) hunc in modum corruptum legitur: C αναγκαλισ., L αναγκαλεσ., D* ανακλισαμ., Δ εκαλισαμ. | αυτο: Γ al αυτω (ut supra) | ειπεν (et. Or 3,596, f q *dixit*): 1. 118. al paucvid λεγει, item a b c d (itemvid ff2· g1·2·) i l q vg *ait*

37. οσ αν pr loc cum ΝABCDLΔ 1. 13. 28. 69. al ... ς Ti οσ εαν cum ΝX ΓΠ unc9 al pler Or3,596 | εν (et. Or7,596·597; f g1· g2· vid l vg *unum ex*, a *ex - unum*, item cop go syrp): DXΓ 124. 22ev 44ev esscr yscr om̄; item *ex* (sine *unum*) b c ff2· i q (k *pueros tales*); 13. 69. 346. 2pe εκ | των παιδι. τουτων cum ΝCΔ 7pe al5 fere (cop *unum horum parvulorum huiusmodi*, syrsch *sicut hic puer*) ... ς Ln Ti των τοιουτων παιδι. cum ABDL ΝXΓΠ unc9 al pler Or3,596 et597 it (sed k propius ad τ. παι. τουτ. accedit) vg etc (:: at accommodatum vdtr ad Mt1 εν παιδιον τοιουτο) | επι: D 69. 73. 247. 44ev εν (Latini *in nomine meo*) | τω ονομ. μου (et. Or3,596 c et597): Δ Or3,596 d τω εμω ονομ. | οσ αν sec loc cum BDLΔ al pauc ... ς Ti οσ εαν cum ACΝXΓΠ unc9 al pler. Item it (exc l) vg *quicunque* ... ϰ 47ev οσ, l *qui* | δεχηται (ϰ escr -χεται) cum ΝBL escr 7pe a c f g2· q (a f q *recipit*, g2· *recepit*, c *excipit*) ... ς δεξηται cum ACDΝ XΓΔΠ unc9 al pler (al pauc -ξεται) b ff2· g1· vid i l vg (hi omnes *susceperit*) :: δεξηται alterum nec Mt 18, 5 nec Lc 9, 48 fluct | αλλα (13. 28. 69. 346. 2pe μονον αλλα και): F cop αλλα δεχεται

38. εφη cum ΝBΔ cop syrsch, item c praemisso (:: e Lc) αποκριθεισ δε ... ς απεκριθη δε c. ΑΝΧΓΠ unc9 al pler a (*respondens autem ioh. dixit*) e f ff2· q go arm, item D al pauc b i k l (g1·2· vid) vg syrp απεκριθη omisso δε (d *respondens illi ioh. dixit*), hinc Ln απεκρ. [δε] ... 13. 69.

ὁ Ἰωάννης· διδάσκαλε, εἴδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν. 39 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με·* 40 *ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν*
Mt 10, 42. *ἐστίν.* 41 [28.6] *ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματί*

346. 2pe και αποκριθεισ | αυτω (et. b f g1·2·vid i k l vg): a q om (c ff2· *respondit autem ioh. et dix. illi*) | o (cum ℵBCLMXΔ al sat mu; Gb Sz Ln om cum ADNΓΠ unc8 al plus50) ιωαννησ (ℵ -αννησ) sine λεγων vel simili additamento cum ℵBΔ (c vide ante) k cop syrsch ... ς Ln Ti add λεγων cum ALNXΓΠ unc9 al pler f (g1·2·vid) l q vg syrp go arm; item D και ειπεν, c ff2· *et dixit illi*, 13. 69. 346. a d ειπεν, *dixit*; item 1. 28. 2pe b i και (2pe om) λεγει (*et dicit*) | διδασκαλε: 1. om | ειδομεν c. ℵABCFGHMSUΓ al pl ... DN 346. ειδαμεν ... EKLVXΔΠ al mu ιδομεν | εν τω (et. ςe) c. ℵBCDLNΔ 1. 69. 2pe al muvid (it vg *in*, at ita etiam Mt 7, 22. ubi Graece εν non legitur) ... ς Gb Sz τω cum AXΓΠ unc6 al longe pl ... U al plus20 επι τω | οσ ουκ ακολουθει (2pe ηκολουθει) ημιν (D 90. a k μεθ ημων) cum ADNXΓΠ unc9 al pler a b c ff2· g1·2·vid i k l q (sed *quia* pro *qui*) vg syrp go arm ... ℵBCLΔ 10. 115. 346. 44ev f cop syrsch aeth arr perss om :: ut in Lc deest | εκωλυομεν cum ℵBDΘrLΔ 1. 209. ... ς Ln εκωλυσαμεν (:: cf Lc) cum ACNXΓΠ unc9 al pler (item d itpler vg *prohibuimus*, k *vetuimus*) | οτι ουκ ηκολουθει (ηκ. cum ℵBΔ; ς Ln ακ. cum rell :: ut Lc) ημιν (L al2 scriv μεθ ημων) cum ℵBCLΔ al f cop syrsch aeth arr perss (hi omnes antea om οσ ουκ ακολ. ημ.) item (qui antea etiam οσ ουκ ακ. ημ. habent) ANΓΠ unc9 al pl go syrp sed c.* ... Ti om (Gb00) cum DX 1. 13. 14. 28. 69. 106. 209. 251. 255. it (exc f) vg arm (hi omnes antea habent οσ ουκ etc). Praeterea 237. om omnia post δαιμονια, 121* 124. 131. 433. cser pparh scri* om omnia inde a και εκωλυ. (:: in Lc post δαιμονια pergitur και εκωλυσαμ. αυτ. οτι ουκ ακολουθ. μεθ ημων)

39. o δε ις (f g1·2·vid l vg, item c *ait illis Iesus*, q *et respondens Iesus ait*): 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. arm o δε, D 2pe a b ff2· i k o δε αποκριθεισ | ειπεν (f i k *dixit*): a b c d ff2· g1·2·vid l q vg *ait* | αυτον (et. f ff2· g1·2·vid l q vg; c *eos*): D 115. a b i k om :: ut Lc | ουδεισ: Γ ου | ποιησει (it vg *faciat*): Δ ποιει | επι: 1. 13. 69. 346. al pauc εν | ταχυ (et f g1·2·vid l q vg; catt το δε ταχυ προσκειται δια τουσ εισ αιρεσιν εκπεσοντασ): Γ* 1. 28. 209. a b c d ff2· i k arm om

40. ημων υπ. ημων (et. ςe prob Schu) cum ℵBCD 1. 13. 69. 209. al muvid k cop syrp mg arm (item L ημων υπ. υμων, UX al plus10 υμων υπ. ημων) ... ς Gb Sz Ln υμων υπ. υμων (:: cf Lc) cum ADNΓΠ unc8 al70 fere a b c f ff2· g1·2·vid i l q vg go syrsch et p mg aeth

41. αν: ℵ εαν | ποτιση: HΓΔ al aliq -σει | εν cum ℵABCLNXΓΠ unc7 al longe pl ... ς (= Gb Sz) εν τω cum DHMΔ al mu | ονομ. μου cum ℵ*c3 DXΓΔΠ2 unc8 al pler itomn vg cop go syrp mg aeth ... Gb Sz Ln Ti om μου cum ℵcABC*KLΠ* 1. 229* 238. 435. al5 syrsch et p txt arm

μον, ὅτι Χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. 42 [99.2] Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται μύλος ὀνικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. 43 [100.6] καὶ ἐὰν σκανδαλίσῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλόν ἐστίν σε κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον.

2—47 Mt 18, 6—9 Lc 17, 2

Mt 5, 30

(:: vdtr propter pleonasmum omissum esse; si quis intulisset *μου*, eiecisset opinor *οτι χῡ εστε*. Apud Mt est *εις ονομα μαθητου*) | $\overline{\chi\upsilon}$ (ℵ^{c}): ℵ* *εμου* (ex *εμοι* corruptum?) | *οτι* sec cum ℵBC*DLΔ al plus^{10} b ff^{2}· g^{2}· k l q gat syr^{utr} cop go, Ln [*οτι*] ... ς om cum AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al pler a c f i vg arm aeth | *απολιση* cum ℵABCLNXΓΔΠ unc^{8} al longe pl ... Ln Ti *απολεσει* cum DE al^{20} fere

42. *αν* cum ℵBDLNV al mu ... Ti *εαν* cum ACXΓΔΠ unc^{8} al pl | *σκανδαλιση*: H al^{10} fere *-λισει*, D^{gr} *-λιζη*, 150^{ev} *λιζει* | *τ. μικρ. τουτων* cum ℵABC*et^{2}DLM^{2}NΔ 1. al pauc c i q (item a *ex minimis vestris*, k *de pusillos vestros*) cop syr^{p} go aeth, item al^{10} fere b d ff^{2}· l vg syr^{sch} ... ς Ti om *τουτων* cum EFGHKM*SUVXΓΠ al pl f arm | *πιστευοντων* sine additamento cum ℵΔ b ff^{2}· i (hi *credentibus*) k* (*qui credit*) cop^{dz}, item C*D a *πιστιν εχοντων* (C* ita certe magis videtur quam *πιστευοντων*, a *fidem habentibus*, d *fid. habentium*), ita Ti (:: at vdtr potius ex *πιστευοντων* nude dicto *πιστιν εχοντ.* fluxisse; alii *εις εμε* maluerunt addere) ... ς Ln *πιστευοντ. εις εμε* (:: ut Mt) cum ABC^{2}LNXΓΠ unc^{9} al pler c f g$^{1·2·vid}$ l q vg cop^{schw} et^{wi} syr^{utr} go al | *εστιν αυτω*: A *αυτ. εστ.*, U al pauc aeth om *αυτω*, c d k om *εστ.* | *περικειται*: D *περιεκειτο* (it pler d vg *si circumdaretur*, k *ut suspensa esset*) | *μυλος ονικος* (Gb′) cum ℵBCDLΔ al^{10} fere it (exc q) vg (Latini *mola asinaria*, l *mola asinaricia*, d nil nisi *mola*) syr^{sch} go arm aeth ... ς Ti *λιθος μυλικος* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler q (*lapis molaris*) cop^{vid} syr^{p}; 13. 28. 69. 258. 346. 2^{pe} *μυλωνικος λιθος* (vel *λιθ. μυλ.*) | *περι* (b c ff^{2}· k q *circa*): D al^{3} *επι* (a d f i l vg *collo*, g^{2}· *in collo*) | *βεβλητ. εις τ. θαλασσαν*: D *εις τ. θα. εβληθη* (it^{pl} *in mare mitteretur*, ff^{2}· q *in mari mitt.*, k *in marem missus esset*)

43. *σκανδαλιση* cum ℵBLΔ al^{3} item *scandalizaverit*, a f ff^{2}. g$^{1·2·vid}$ k l vg, H *-λισει* ... ς Ln *-λιζη* cum ACDFGHKMNSUVΓΠ al pl, item *scandalizat* b c d i q; item EX al aliq *-λιζει* | *αποκοψ. αυτην*: b (arm) add *et proice abs te* :: e Mt | *εστ. σε* cum ℵBCLΔ 13. 28. 69** (*om *σε*) 346. 2^{pe} a; item D b c f ff^{2}· g$^{1·vid}$ i k l (g^{2}· *bonum tibi* omisso *est*) vg syr^{utr} arm aeth *εστ. σοι ... ς σοι εστι* (:: ut Mt) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler go | *εισελθ. εις τ. ζω.* cum ℵABCDLΔ 282. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth ... Ti *εις τ. ζω. εισελθ.* cum NXΓΠ unc^{9} 1. al fere omn syr^{p} go | *τασ*: D z^{scr} om :: ut Mt (similiter al pauc om *τους* v. 45) | *απελθειν* (b c ff^{2}· saba g^{2}· i l vg; ℵ* *εισελθειν*): D 12. 61. 8^{pe} a f ff^{2}· blanch k gat *βληθηναι* | *εις την* (al^{5} om) *γιενναν*: 1. 28. 118. 435. om | *εις* (pro *εις* D

45 *καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστίν σε εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα*
Mt 5. 30 *βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν.* 47 *καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σε ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς*

---

b c ff$^{2\cdot}$ i k *οπου εστιν*, 238. *η εισ*) *το πυρ το ασβ.* (ℵ *αζβιστ.*) cum ℵ*etc^{b} ABCNXΓΠ unc^{s} al pler a f g$^{2\cdot}$ l vg cop go arm; item D it^{5}: F *του πυροσ*, gat syr^{p} *ignis inextinguibilis*, q *ignis inextinguibilem* ... ℵ^{ca}LΔ 240. 244. 255. syr^{sch} pers^{p} om, hinc Gb^{0}

44. ς (sed Gb^{0}) Ln *ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} (f om *και το πυρ ου σβεννυται*; b c g$^{2\cdot}$ *et ignis eorum*) vg syr^{utr} (ut b c g$^{2\cdot}$) go aeth (sed sic transp: *οπου το πυρ ου σβ. και ο σκ. αυτ. ου τελ.*) Aug$^{cons\ 4,7}$ (praetereaque de civ. dei 21, 9 *non eum piguit uno loco eadem verba ter dicere*) (Ir$^{int\ 165}$ *iniustos autem et qui non faciunt opera iustitiae mittet in ignem aeternum, ubi vermis eorum non morietur et ignis non exstinguetur*: quae an ab hoc versu pendeant non satis liquet): omisimus cum ℵBCLΔ 1. 28. 118. 251. (255; sed is om et. vv. 45 et 46) 2^{pe} 10^{pe} vid k cop arm^{zoh} et edd omn

45. *και εαν*: D *καν* | *σκανδαλιζη* cum ABCDNΓΔΠ unc^{9} al pler ... ℵX al pauc *-λιζει*, L *-λισει*, 90* *-λιση* | *αυτον* (A *αυτην*): cop add *proiice eum*, arm *proiice abs te* :: cf Mt | *καλον* cum ℵBCDLNXΓΔ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... Ln add [*γαρ*] cum AKΠ al^{10} c | *εστιν σε* cum ℵABCEF GHKLVXΔΠ al^{25} fere ... ς (= Sz) *εστι σοι* c. NM*U^{r} al pl^{vid} it^{pler} (et. d) vg syr^{utr} aeth; item D^{M2}8 al plus^{15} b go *σοι εστιν* ... 40. 237. al pauc *εστιν* tantum | *εισελθειν* (ℵFΓ al^{10} fere post *ζωην*) *εισ τ. ζωην* (D a b c g$^{2\cdot}$ i l q vg arm add *αιωνιον*, non item f ff$^{2\cdot}$ k) *χωλον* (D 2^{pe} a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i k l q vg arm ante *εισελθ.*). Praeterea pro *χωλον* ℵ *κυλλον η χωλον* :: cf Mt | *βληθηναι* (1. 28. 118. *απελθειν*): ℵ post *ε. τ. γεενν.* pon | *εισ την* (M*NX 13. 28. 69. al pauc om) *γεενναν* (E al *γεενναν*, item X al v. 43, D al v. 47) sine additamento cum ℵBCLΔ 1. 28. 118. 251. 10^{pe} (iidem omnes om et. v. 44) 24. 237. 259. 11^{pe} b k cop syr^{sch} arm^{zoh} pers^{p} ... F add *του πυροσ*, item c g$^{2\cdot}$ l vg syr^{p} add *του πυρ. του ασβιστου* (g$^{2\cdot}$ *ignis et inexstinguibilis*, l *ignis inexstinguibilem*), item ς (sed Gb^{00}) add *εισ* (a ff$^{2\cdot}$ i rursus *ubi*) *το πυρ το ασβεστον*, Ln [*εισ τ. π. τ. ασβ.*] cum ADNXΓΠ unc^{8} al pler f (item a ff$^{2\cdot}$ i) go arm^{usc} aeth

46. ς (sed Gb^{0}) Ln *ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται* cum iisdem qui v. 44 habent (aeth om *και το π. ου σβ.*, it^{pl} syr^{utr} *et ignis eorum* etc) ... om cum iisdem quibuscum v. 44, praeterea cum 253 et (qui etiam v. 45 om) 92. 218. 19^{ev} c^{scr}

47. *και εαν ο οφθαλμ. σκανδαλιζη* (X al pauc *-λιζει*) *σε*: D^{Γ} *και ο οφθ. σου ει σκανδαλιζει σε* | *σε εστιν* cum ℵB, item *εστ. σε* LΔ et *σε* post *εισελθ.* posito 13. 28. 69. 346. (2^{pe} *σε* omisso *εστιν*) ... M* it (et. d) vg syr^{utr} aeth *εστ. σοι*, ς Ln *σοι εστι* cum ACD^{Γ}M^{2}NXΓΠ unc^{8} al pler cop go | *μονοφθαλμον*: d *cum uno oculo*, f *unum oculum habentem*, a b

τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, 48 *ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.* 49 *πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται.* 50 [102. 2] *καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.*

Es 66. 24 [Lv 2, 13] Mt 5, 13 Lc 14, 34

c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid i vg *luscum*, l q *caecum*, k *quacumque parte corporis debilem* (posteaque *integrum* pro *δυο οφθ. εχ.*) | *εισελθειν* (ℵ* om): A post *του θεου* pon | *βληθηναι*: D al^{10} *απελθειν*, item d i *ire*, c *introire*; k vero (post *εισ γεενν.*) *incidere* | *εισ την* (cum ℵACDNXΓΔΠ unc^{8} al omn fere; Ti om cum BL 28.) *γεενν.* sine additamento cum ℵBDLΔ 1. 28. 118. 209. 2^{pe} 8^{pe} 10^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ k cop arm ... ς (sed Gb^{0}) ad *γεενν.* add *του πυρος* cum ACNXΓΠ unc^{8} al pler f g$^{2\cdot}$ (*ignis inextinguibilis*) i l q syr^{utr} go aeth ... F (pro *ε. τ. γεενν.*) *εισ το πυρ το ασβεστον*

48. Hunc versum nemo omittit. | *αυτων*: GSVX al^{25} c om; 262. 300. al pauc b g$^{2\cdot}$ cop syr^{utr} et post *πυρ* add *αυτων*; c k *οπου το πυρ* etc ante *και ο σκωλ.* etc ponunt | *τελευτα*: 1. *τελευτησει*. Sed it^{pler} i. e. a b c ff$^{2\cdot}$ i q item mt (non f l vg) omnibus tribus vv. *morietur* et *exstinguetur*; item d v. 44, sed vv. 46 et 48 (hoc versu et. g$^{1\cdot}$) *morietur* et *exstinguitur*; k hoc versu (quem solum habet) *extinguetur* et *moritur* (b ter *vermes eorum non morientur*, item a v. 48). Apud LXX est: *ο γαρ σκωληξ αυτων ου τελευτησει και το πυρ αυτων ου σβεσθησεται.*

49. *πασ γαρ* (11. 230. al^{6} add *αρτοσ*) *πυρι* (ℵC al pauc *εν πυρι*, X *πυρι αλι* sic) *αλισθησ.* (46. 52. *δοκιμασθησ.*, g$^{1\cdot}$ *omnes - examinantur*) c. ℵABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg cop syr^{utr} go arm aeth; item k *omnia autem substantia consumitur* (*αναλωθησεται*?): D 64. 65* a b c ff$^{2\cdot}$ i tol om | *αλισθησεται* sine additamento cum ℵBLΔ 1. 61. 73. 118. 205. 206. 209. 229* 251* 258. 435. b^{scr*} s^{scr} 2^{pe} 10^{pe} k cop^{dz} et$^{petr\,3}$ arm^{zoh} ... ς (sed Schu: *glossam olent*) Ln Ti add *και πασα* (D b c ff$^{2\cdot}$ i tol *πασα γαρ*, a *πασα* omisso *και*: hi igitur *πασα γαρ θυσια* etc loco verborum *πασ γαρ πυρι* etc reponunt) *θυσια αλι* (al^{10} a c g$^{2\cdot}$ em harl ing gat mt tol om) *αλισθησεται* cum ACDNXΓΠ unc^{9} it pler vg syr^{utr} cop^{schw} et^{wi} go arm^{usc} aeth :: cf Lev 2, 13 *και παν δωρον θυσιασ υμων αλι αλισθησεται*, unde additamentum versus nostri fluxisse videtur.

50 *το αλα* bis c. ℵ*(sed pri loc *-λασ*)LΔ ... ς Ln Ti *το αλασ* c. ℵ^{c}(ℵ priore loco)ABCDNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | *καλον*: 13. 69. 346. al? add *γαρ* | *δε*: 13. 69. al? *γαρ*, V om | *γενηται* (it vg *fuerit*): D *γενησεται* (d *fuerit*) | *αιτο*: MΓ 1. 206. 209. 255. 299. e^{scr} al pauc f om (nec exprim go al) | *αρτυσετε* (*-σετε* ℵBEFGMSUXΓΠ etc; ACDHLN 126. al mu *-σεται*, Δ 28. *-σηται*, 69. al *-σητε*): K 1. 14. 91. 118. 206. 255. 299. e^{scr} z^{scr} *αρτυθησεται*, item *condietur* (vel ut go *conditur*) d f gat cop syr^{sch} arm go aeth (contra *condietis* a b ff$^{2\cdot vid}$ g$^{2\cdot}$ i l vg syr^{p}, q *salietis*; c *condies*, k *condistis*) | *εχετε*: 13. 69. 346. 2^{pe} *υμεισ ουν εχ.*, 28. *εχ. ουν υμεισ* | *εαυτοισ*: L* al pauc *αυτοισ* | *αλα* cum ℵ*A*BDLΔ 1. 28. 209. al pauc ... ς *αλασ* c. ℵ^{c}A^{2}CNXΓΠ unc^{9}(U *το αλ.*) al pler | *ειρηνευετε*: V al^{5} *-σατε*

X.

1–2 Mt 19, 1–9

1 [103. 6] *Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συνπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.* 2 *καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν.* 3 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· τί ὑμῖν* Deu 24, 1 Mt 5, 31 *ἐνετείλατο Μωϋσῆς;* 4 *οἱ δὲ εἶπαν· ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολῦσαι.* 5 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·*

X. 1. *και εκειθ.* c. ℵBCDEΔ 1. 13. 28. 69. 209. al[10] fere ... ς Ti *κακειθ.* cum ALNXΓΠ unc[7] vel (U?)[8] al pler | *ερχεται*: ℵ *ηλθεν* | *και περαν* cum ℵBC*L cop ... C[2]DGΔ 1. 13. 28. 69. 124. 209. y[scr] 2[pe] al[25] fere it vg syr[sch] go arm[vid] aeth[vid] *περαν* (:: ut Mt) ... ς *δια του περαν* cum ANXΓΠ unc[8] al pl syr[p] | *συνπορ.* cum ℵABCΔ ... ς Ln *συμπορ.* cum LNXΓΠ unc[9] al certe pler | *συνπορευονται* (1. 13. 28. 69. al[5] fere *–εται*) *παλιν* (13. 69. 124. 10[pe] b c ff[2]· i syr[sch] om) *οχλοι* (ϰ al pauc *οι οχλοι*, al[10] fere *οχλοσ* vel *ο οχλοσ* vel ut 1. 118. 209. al *οχλ. πολυσ*): D 2[pe] *συνιρχεται παλ. ο οχλοσ*, item *convenit – turba* a b c ff[2]· i k q (contra *conveniunt – turbae* f g[2]· l vg) | *και ωσ ειωθει* (c *et docebat illos iterum sicut consueverat*): D b ff[2]· i *ωσ ειωθει και*

2. *προσιλθοντεσ* (et. c f ff[2]· i l q vg): D a b k om, 406. 2[pe] post *οι δε φαρ.* pon | *οι φαρ.* cum ℵCNVX al sat mu (1. 209. al post *αυτον*): Gb Sz Ln Ti *φαρισαιοι* cum ABLΓΔΠ unc[8] al pl, c *quidam Pharisaei*, ff[2]· *quidam* ... D a b k om | *επηρωτων* (c c[scr] *επηρωτουν* sed c vitiose *επηρουν*, Δ *ηρωτων*) c. ℵBCDLMΔ al[15] fere (Or[3,636] ad Mt 19, 3 adnotat: *το ισαδυναμουν ανεγραψε και ο μαρκοσ· οικουν των προσιοντων και πυνθανομενων τω ιυ ησαν τινεσ οι πειραζοντεσ επηρωτων αυτον* etc), item *interrogabant* it[pler] vg ... ς *επηρωτησαν* c. ANXΓΠ unc[8] al longe pl q (*interrogaverunt*)

3. 4. *μωυσησ* cum ℵBDKMNSΔΠ al pm (etc: cf ad Mt 8, 4. 17, 3 Mc 1, 44) ... ς *μωσησ* cum ACEFGHLUVXΓ al pl

3. *ενετειλατο*: D* 28. *ετειλατο*

4. *ειπαν* cum ℵBCD ... ς *ειπον* cum ALNXΓΔΠ unc[9] al certe pler | *επετρεψ.* (*iussit* k cop aeth) *μω.* cum ℵBCDLΔ 124. y[scr] z[scr] 48[ev] al aliq k cop aeth ... ς *μω. επετρεψ.* (1. 118. 209. 299. c[scr] *ενετειλατο*) cum ANXΓΠ unc[9] al pler f g[2]· l vg go syr[utr] arm ... 2[pe] a c ff[2]· q *επετρ.* (*permisit*, sed q *praecepit*) omisso *μωυσησ*, 131. b om *επετρ. μωυσ.* | *γραψαι*: 61. b *δουναι*, D *δουραι γραψαι*, c d ff[2]· q *dare scriptum* :: cf Mt | *απολυσαι*: ℵ add *αυτην*

5. *ο δε ις* c. ℵBCLΔ cop, item c *ipse vero* ... ς Ln Ti *και αποκριθεισ* (a b l q g[1·2·vid] vg *quibus respondens*, k *respondit autem – et*, ff[2]· *respondens vero*, syr[sch] om *και*) *ο ις* cum ADNXΓΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg syr[sch] eth[p] go arm aeth | *αυτοισ*: D 235. 252* om | *εγραψεν* (ℵ *επετρεψεν*):

πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην. 6 *ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς·* 7 *ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ,* 8 *καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν, ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ.* 9 *ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.* 10 [104. 10] *καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ περὶ*

6 ss Gen 1, 27 2, 24

D c $g^{2\cdot}$ k syr^{cod} add *μωυσης*, item 90. al pauc ante *προς*, b post *ταυτην*, f $g^{1\cdot}$ post *υμιν* | *υμιν*: D 13. 28. 69. al^{5} b c $g^{2\cdot}$ k arm^{zoh} (sed $habent^{cdd}$) om | *ταυτην*: aeth add (:: e Mt) *απολυσαι τας γυναικας υμων*

6. *κτισεως* (Γ al *κτησ.*): D 255. 36^{ev} b $ff^{2\cdot}$ q syr^{sch} $pers^{p}$ om | D* *θηλιν* | *αυτους* (et. a c $g^{1\cdot2\cdot}$ k^{**} l q vg cop syr^{utr} arm; D 86* 219. b f $ff^{2\cdot}$ k^{*} fu go aeth om) sine additamento c. ℵBCLΔ c $ff^{2\cdot}$ cop $catt^{com}$ (sed^{mosq} ex cdd^{2} non^{ed}) ... ς add o *θεος*, Ln [o *θεος*] cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn vid a b f $g^{1\cdot2\cdot}$ k l q vg go syr^{utr} arm aeth

7. *ενεκεν*: DN 13. 28. 69. 124. 346. e^{scr} 2^{pe} al^{5} b c $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot2\cdot}$ q harl gat mt fu sax (non item a f k l vg nec cop syr^{utr} go arm aeth) praem *και ειπεν* ($g^{1\cdot}$ *et bene dixit*) :: e Mt | *τ. πατερ. αυτου*: $DM^{*}N$ om *αυτου* :: ut Mc | *μητερ. αυτου* (D *εαυτου*) c. ℵDM 238. 48^{ev} w^{scr} z^{scr} (et haud dubie al, neglexit enim Wtst cum aliis) a b c f $ff^{2\cdot}$ cop syr^{sch} go aeth ... ς Ln Ti om *αυτου* (:: ut Mt) cum ABCLNXΓΔΠ unc^{8} al pler k l q vg syr^{p} arm. Praeterea nihil addidimus cum ℵB 48^{ev} go (k *et inprobitas mulierem*: quae corrupta ex glossa male adscripta *et adhaerebit ad mulierem* orta videntur) ... ς Ln Ti add (:: e Mt et Genesi) *και* ($cop^{petr\,3\cdot}$ om) *προσκολληθησεται προς την γυναικα* (Ln *τη γυναικι* cum ACLNΔ 1. al^{5} a c f $g^{2\cdot}$ gat mt tol; c *γυγυναικι* pro *τη γυ.*) *αυτου* c. ACDLNXΓΔΠ unc^{9} al omn fere it (de k vide ante) vg cop syr^{utr} arm aeth

8. *μια σαρξ* cum BDEGHLM*ℵSVXΔ al pl it vg syr^{utr} go aeth ... ΚACFKM^{2} UΓΠ al $plus^{30}$ cop arm *σαρξ μια* (:: cf Mt, ubi rursus ℵD itp^{ler} vg *μια σαρξ*)

9. *ουν*: D^{gr} $ff^{2\cdot}$ blanch (non^{sabat}) k^{*} om | *ὁ*: AG al pauc om ($Clem^{533}$ *αυτος δε ουτος ο κυριος λεγει· ο θεος συνεζευξεν, ανθρωποσ μη χωριζετω*: quae pari iure ad Mt et ad Mc adhiberi possunt) | *χωριζετω*: $Δ^{gr}$ *χωριζεσθω*

10. *εισ την οικιαν* (Gb″) cum ℵBDLΔ 9^{ev} 10^{ev} 12^{ev} 18^{ev} 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} al^{2} $vel^{3\,pe}$ b (*in domum* ut et. d) ... ς *εν τη οικια* cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler et (*in domo* vel *domi*; sed c plane om) a f $g^{2\cdot}$ (et^{vid} $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$) k l q vg, item cop go etc | *οι μαθηται* cum ℵBCLΔ 28. 18^{ev} 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} al^{9} vel plur a c k (*discipuli secreto* c k) cop arm ... ς add *αυτου*, Ln [*αυτου*] cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler b f $g^{2\cdot}$ (et^{vid} $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$) l q vg syr^{utr} go aeth | *περι τουτου* (ℵ *τουτων*) cum (ℵ)ABCLMNXΓΔ al^{30} a c $ff^{2\cdot}$ k (a *de hoc*, c $ff^{2\cdot}$ *de hoc sermone*, k *de isto sermone*) cop syr^{sch} aeth ... ς *περι του* (Π 124. al^{5} om) *αυτου* (D f $g^{2\cdot}$ add *λογου* ut c $ff^{2\cdot}$ k)

Mt 5, 32 Lc 16, 18

τούτου ἐπιρώτων αὐτόν. 11 [105. 2] *καὶ λέγει αὐτοῖς· ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν·* 12 *καὶ ἐὰν αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς γαμήσῃ ἄλλον, μοιχᾶται.*

13–16 Mt 19, 13–15 Lc 18, 15–17

13 [106. 2] *Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία ἵνα ἅψηται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν.* 14 *ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς*

---

cum DEFGHSUVΠ al pl b f $g^{2\cdot}$ (et $g^{1\cdot vid}$) l q vg syr^{p} go ... κ 67. 116. 131. 346. 48^{ev} z^{ser} e^{ser} $harl^{*}$ om | *επηρωτων* (c e^{ser} *-τουν*, ΛΔ *επειρ.*) cum ΝBCLΔ al plus[10] ... ς Ln *επηρωτησαν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pl, item *interrogaverunt* it vg cop go syr^{utr} | *αυτον*: Μ om

11. *οσ αν* cum ΝBCDLΔ al plus[10] ... ς Ti *οσ εἀν* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler ... 1. 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a arm *εαν* (1. *και εαν*, sed v. 12 ante 11 pon) *ανηρ* (2^{pe} post *απολ.*) | *απολυση*: ΗΚ al^{10} fere *-λυσει*. Item al pauc *γαμησει* | *γαμηση αλλην*: D b c f l q vg (non item a k) *αλλ. γαμ.* | *επ αὐτην*: 1. 2. 28. 262. 2^{pe} syr^{sch} arm $pers^{p}$ om :: ut Mt

12. *και εαν αυτη απολ. τ. ανδρ. αυτησ* (c *αυτου*, Gb^{0}; Δ add *και*, *ð dimiserit - et*) cum (Gb^{1}) ΝBCLΔ cop aeth ... ς Ln Ti *και εαν γυνη* (1. post *απολ.*) *απολυση* (18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} y^{ser} 150^{ev} *-λυσασα* omisso *και* sq, iidem fere om *αυτησ*) *τον ανδρα αυτησ και* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler f $g^{1\cdot}$ l vg syr^{utr} go ... D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b c $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ q (k) arm *και εαν γυνη* (13. al c $ff^{2\cdot}$ *γυνη εαν*) *εξελθη* (b d *exiet*, $ff^{2\cdot}$ *exeat*, q *exierit*, a *discesserit*, c *reliquerit*) *απο του* (69. om) *ανδροσ και* (k *et quae relinquit mulier virum et*) | *γαμηση αλλον* (Δ *αλλην*, *aliam* sed $ð^{2}$ *alii*; D *αλλον γαμ.*) cum ΝBC*DLΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc, item *alii* (*alio*, b d *alium*) *nupserit* (*nubserit*, k *nubet*, d *duxerit*) it vg, item cop syr^{p} go aeth ... ς Ti *γαμηθη αλλω* cum AC^{2}NXΓΠ unc^{9} al pler arm | *μοιχαται* (ita f $g^{1\cdot}$ q vg): a b c $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ k l add *super illum* (k *illo*). Praeterea a b f $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ l add *similiter* ($ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ om) *et qui dimissam* (a add *a viro*) *ducit moechatur* :: e Mt

13 sqq: $Or^{3,663}$ sq postquam Mt 19, 13 sqq exposuit pergit: *ολη γουν η συμφρασισ του κατα λουκαν τοιαυτη εστιν· προσεφερον δε αυτω - ιωσ του· οσ εαν μη δεχηται - ου μη εισελθη εισ αυτην. σχεδον δε ταισ αυταισ λεξεσι και ο μαρκοσ μαλιστα τα τελευταια ωσαυτωσ εξεθετο.*

13. *ινα*: F *ἵν'* | *αψητ. αυτων* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a b c $ff^{2\cdot}$ k l q vg cop syr^{utr} go $Or^{3,659}$ (*κατα μεν τον ματθαιον ινα τασ - κατα δε τον μαρκον, ινα αψηται αυτων· κατα δε τον - λουκαν, ινα αυτων απτηται*) ... ΝBCLΔ 124. 49^{ev} y^{ser} al pauc f *αυτων αψηται* :: ut Lc | *μαθηται* (et. b $ff^{2\cdot}$ k l q vg cop arm): D 406. 2^{pe} a c f syr^{utr} go aeth add *αυτου* | *επετιμων* cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} ... ΝB CLΔ cop go *επετιμησαν* (:: hoc etiam Mt, illud Lc, sed eosdem testes qui *-μησαν* per hunc versum prae alteris ex parallelis corruptos esse tantum non certum est) | *τοισ προσφεροῦσιν* (Γ add *αὐτα*) c. ADNXΓΠ unc^{9} al fere omn (1. 118. *τοισ φερουσιν*, 255. *τουσ προσφεροντασ*) a b f $ff^{2\cdot}$ l q vg syr^{utr} go arm aeth ... ΝBCLΔ c k cop *αυτοισ* (:: ut Mt et Lc)

ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 15 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.* 16 *καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατευλόγει, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά.*

17 [107. 1] *Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδραμὼν εἷς* 17–27 Mt 19, 16—26 Lc 18, 18—27

14. *ο ις*: U om *ο* | *και*: 1. 13. 28. 69. 124. 346. 2pe syrp mg arm add *επιτιμησας* | *παιδια*: D* *παιδαρια* (d *pueros*) | *μη* cum BM*NXΓΔΠ unc8 al50 fere cop ... ς Ln *και μη* (:: ut Mt et Lc) cum ℵACDLM2 1. 13. 118. al sat mu it vg go syrutr arm aeth Baseth251 (ibidem v. 13. *αυτ. αψη., επιτιμων, τοις προσφερ.*) | *αυτα*: cop add (:: e Mt) *venire* (*ire*) *ad me*

15. *οσ αν* cum ℵBCDLΔ 1. al pauc ... ς Ti *οσ εαν* cum ANXΓΠ unc9 al pler | *παιδιον*: yscr 49ev al pauc praem *το* | *ου μη εισελθ. εισ αυτην* (it d vg *non intrabit* [k *introivit*] *in illud*. Cf etiam supra ad v. 13 Or 3,663 sq): D^{gr} *ου μη εισ αυτ. εισελευσεται*

16. *εναγκαλισαμενοσ* (l vg *complexans*, k *complexus*, g1. *complectens*; a *et in sinu suo benedicebat illos*; L ut supra *λεσαμενοσ*, Δ* *ενεκαλισαμ.* sed corr. est *εναγκ.*, X *-λησαμενοσ* ut et. 9, 36): D b c f ff2. q (b *convitans*, rell *convocans*) *προσκαλεσαμενοσ* | *κατευλογει* (L yscr *κατηυλ.*, cop aeth add *αυτα*) *τιθεισ τασ χει. επ αυτα* cum ℵBCLΔ yscr 2pe 150ev al10 fere cop aeth syrp cod (ap Adl) ... ς Ln Ti *τιθεισ τασ χειρ. επ αυτα ηυλογει* (Gb′ Sz Ln *εὐλόγει*, Ti *κατευλόγει*) *αυτα*: hoc ordine (de singg verbis vide post) cum ADNXΓΠ unc9 al pler it (exc a) vg go syrutr arm | *τιθεισ* (1. *και τιθων*, 13. 28. 346. *τιθων*) *τ. χ. επ αυτα*: D *ετιθει* et add *και* post *επ αυτα*, item b c ff2. k q syrutr ... 106. a (vide ante) plane om; syrp habet c.* | *ηυλογει* ς tenet cum Γ al; Gb′ Sz Ln *ευλογει* (K* *-γη*) c. ADEHK*MSUVXΠ al pl; FGK2 al fere10 *ευλογησεν*; N *κατηυλογι* (:: *κατευλογειν* hoc uno loco Ni Ti, item rarissimum apud LXX)

17 ss. Exscripsit haec: 17—31 Clem927 sq, passim quidem libere, ut statim fit ab initio, ubi habet: *εκπορευομενω αυτω εισ οδον προσελθων τισ εγονυπετει λεγων.* Locum Matthaei parallelum tractans Or 3,664 ss passim etiam Marcum respicit. De eadem narratione quemadmodum apud Clemhom lust Marcosios Naass Valentinianos legitur cf comm ad Mt, ubi etiam locum similem ex evgl Hebr adscripsimus.

17. *εκπορευομενου*: Γ fscr *πορ.* | *προσδραμων* (al pauc *προδρ.*, al pauc *προσελθ.*): itpler vg *procurrens* vel *praecurrens*; c *ecce quidam adgeniculans* pro *προσδρ. εισ κ. γον. αυτ.*, item k *genibus obsecrans illum quidam* | *εισ*: al plus10 *τισ*, al pauc syrp mg *τισ* (vel *εισ*) *πλουσιοσ* | *προσδρ. εισ*: AKMΠ 13. 28. 69. 124. 2pe al plus20 arm *ιδου τισ* (M om) *πλουσιοσ προσδραμ.* | *και* (ff2. *procurrens quidam et adgeniculans*, d *adcurrit unus et adgeniculans*): Δ cop om, item itmu vg (f l vg *procurrens quidam genu flexo*, a *procurrens unus genibus prostratus*, b *praecurrens quidam adgeniculans*, q *occurrens unus ad genuam eius se vol-*

καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν· διδάσκαλε ἀγαθέ, τι ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 18 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός.*
Ex 20, 12–16 19 *τὰς ἐντολὰς οἶδας· μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, μὴ ἀποστερήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.* 20 *ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλα-*

venes) | *γονυπετησας*: D 28. 69. 124. 346. *γονυπετων*. Cf et. Chr^{7,707} *και γαρ φησιν* (o μαρκος) *οτι προσδραμ. και γονυπετων παρεκαλει αυτον, και οτι εμβλεψας αυτω ο* $\overline{\text{ις}}$ *ηγαπησεν αυτον.* | *αυτον* pr (*ante cum* f ff$^{2\cdot}$ l vg): a b c cop syr^{utr} go arm Clem non exprim | *επηρωτα* (D *ηρωτα*) *αυτον* (q om *αυτ.*): 13. 69. 121. 124. 346. 406. 2^{pe} e^{scr} a b f g$^{2\cdot}$ l k q mt reg go syr^{sch} arm add *λεγων* (g$^{2\cdot}$ *dicens ei*). Cf et. supra Clem | *τι*: Clem add *αγαθον* :: ut Mt

18. Or^{3,664} ratione habita Matthaei (*τι με ερωτας* etc) haec adnotat: o *δε μαρκος και λουκας φασι τον σωτηρα ειρηκεναι· τι με λεγεις αγαθον; ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος· ως το τεταγμενον αγαθος ονομα επι του θεου μη αν ταχθηναι και εφ ετερου τινος.* | $\overline{\text{ις}}$: Δ om | *ειπεν αυτω* (q *ait illi*, a *intuens illum ait illi*, 18^{ev} 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} 150^{ev} y^{scr} 3^{pe} 10^{pe} om *αυτω*): Clem *λεγει* | *εις ο θεος* (et. Clem^{928} Or^{3,664} et alibi, sed $^{1,223\cdot 586}$ et $^{4,65\cdot 147}$ add o *πατηρ* ut etiam arm^{codd}): D *μονος εις* (d *solus unus*) *θεος*, item b *unus ac solus deus*; c ff$^{2\cdot}$ gat *solus deus*

19. *μη μοιχευσης* (ℵ *-σις*): ℵ* om; D^{gr} k add *μη πορνευσης*, item c (sed *μη φονευσ.* ante *μη μοιχ.* pon), item r post *κλεψης* | *μη φονευσης*: D^{gr} r 1. 118. 209. 300. f k plane om, hinc Gb^{0}: post *μη μοιχ.* (:: ut Lc) posuimus cum ANXΠ unc^{9} al pler a b d ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg syr^{p} go arm aeth Clem ... Ln ante *μ. μοιχ.* pon c. ℵ^{a}BCΔ al plus^{5} c cop (syr^{sch} pers^{p} post *κλεψ.*) :: ut Mt. Etiam in LXX ipsi antiquissimi testes eodem modo variant | *μη κλεψης*: 300. c ff$^{2\cdot}$ om | *ψευδομαρτυρησης*: D *-ρησεις* (minusc pauc ubique *-εις* pro *-ης* reponunt) | *μη αποστερησης* (D *-σεις*) (it^{pl} vg *ne fraudem feceris*, a c *non abnegabis*, k *ne abnegaveris*) cum ℵAB^{2}CDLNXΓ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} cop go aeth ... B*KΔΠ 1. 28. 69* 118. 209. e^{scr} al^{15} fere arm om | *σου* pr: D q Clem om | *σου* sec c. ℵ*CFN 28. 124. 238. al^{10} fere a b c f cop go syr^{sch} aeth ... ς Ti om cum ℵ^{c}ABDXΓΔΠ unc^{8} al pler ff$^{2\cdot vid}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ k l q vg syr^{p} arm Clem (sed D q Clem utrumque om ut Mt; cf et. ad Lc)

20. o *δε*: c *και*, b g$^{1\cdot}$ am mt *et ille* | *εφη* cum ℵBCΔ cop (sed c *αποκριθεις εφη*) ... ς Ln Ti *αποκριθεις ειπεν* (Clem *λεγει*, b c d f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg *ait*) cum ADNXΓ unc^{9} al fere omn it vg syr^{utr} go etc | *αυτω*: KΠ al pauc c g$^{1\cdot}$ k q am om | *διδασκαλε*: KΠ 1. 209. z^{scr} al^{6} Clem om :: ut Mt et Lc | *ταυτα παντα* cum ℵABCNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg (et. am em mt al) go syr^{utr} arm ... Ln (de c falsus) *παντ. ταυτ.* cum D b k q fu ing cop Clem Or^{3,670} | *εφυλαξαμην* cum ℵBCNX ΓΔΠ unc^{9} al fere omn ... Ln *εφυλαξα* cum AD 28. Clem Or; 1. 209. 2^{pe} *εποιησα* | *εκ νεοτ. μου* (Clem haec om^{928}, sed^{929} extr agnoscere videtur his: o *πασας πεποιηκως εκ νεοτητος τας νομιμους εντολας*):

ξάμην ἐκ νεότητός μου. 21 [108.2] *ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἓν σε ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι.* 22 [109.2] *ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.* 23 *καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται.* 24 *οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς*

ΚΜΝΠ 13. 28. 69. 124. 346. 2pe al[25] fere a c arm syrP c.* vel[mg] add (:: e Mt) *τι ετι υστερω*

21. *ις* (et. Clem): ΑΚΓΠ w[scr] al[10] om | D *ενβλεψ.* | *αυτω*: Clem om. Contra Chr[7,707], vide ad v. 17. | *ειπεν* (13. 69. 124. 346. al[5] fere *λεγει*, item a *ait*) *αυτω*: ΚΜΝΠ 13. 28. 69. 124. 346. 2pe y[scr] al[16] fere cop[wi] et petr[3] aeth syrP c.* add *ει θελεις τελειος ειναι*, eadem post *υστερει* add al[15] fere arm Clem :: e Mt | *σε* c. ΝΒCΜΔΠ* 28. 48[ev] y[scr] z[scr] al[10] fere ... ς Ln *σοι* cum ΑDΝΧΓΠ[2] unc[8] al pler Clem Or[3,670] (*εν σοι υστερει, η' ετι εν σοι λειπει*). Praeterea ℵ al[10] fere cop praem *ετι* :: e Lc | *υπαγε*: Clem om ac pergit *πωλησον οσα εχεισ* | *δοσ*: 13. 69. 346. Clem *διαδοσ* :: e Lc | *τοισ πτωχοισ* cum ΝCD 1. 2pe al mu cop ... Gb'' Ln Ti *πτωχοισ* sine *τοισ* (:: cf Mt et Lc) cum ΑΒΝΧΓΔ unc[9] al plus[80] go arm Clem | *εξεισ* (G *εξει*): ΗΚΓ al *εξησ* | *ουρανω*: Ε* *-νοισ*, sed ipse* correxit *-νω* | *δευρο ακολ. μοι* sine additamento cum ΝΒCDΔ 406. 2pe b c f ff[2·] g[1·2·] k l vg (Aug Amb Hil, sed sine nomine evglstae) cop[schw] ex[dz] Clem ... ς (sed Gb[(90)]) Ti add *αρασ τον σταυρον*, Ln [*α. τ. σταυρ.*] cum ΑΝΧΓΗ unc[8] al pler q cop[wi] syrP go, item praem ante *δευρο* G 1. 13. 28. 69. al[5] a syr[sch] arm aeth Ir[17] (*εν τω ειπειν· οσ ου βασταζει τον σταυρ. αυτου και – και· αρασ τον σταυρον αυτου ακολουθει μοι*, Ir[int] – *et iterum: Tollens crucem sequere me*). Praeterea 13. 69. 124. 238. 346. al[20] fere (etiam Ε* additurus fuisse videtur) ad *σταυρον* add *σου*. (:: desunt ista ap Mt et Lc; nihilominus testium ratio suadet ex 8, 34 cum parallelis ortum credere)

22. *στυγνασασ*: D *εστυγνασεν* addito *και* ante *απηλθεν*. Similiter b c d ff[2·] q *contristatus est* (b d om *est*) *in hoc verbo et* (sic et. b d) *abiit* (c ff[2·] *recessit*) *tristis* | *τω λογω*: D 28. 69. 124. 346. 2pe a b c f ff[2·] k q (non item l vg nec[vid] g[1·2·]) syr[sch] praem *τουτω* | *κτηματα πολλ.* (g[1·] l am ing reg al *possession. multas*, c vg *mult. possess.*): D 116. *πολλα χρηματα* (116. *χρ. πο.*), item b ff[2·] d *multas pecunias* (b add *et agros*), a *multam pecuniam*. Potius *κτη. πο.* exprim f q *divitias multas*, k *mult. divit. et agros*. Clem *ην γαρ πλουσιοσ* (:: e Lc) *εχων κτ. πο.*

23. *λεγει* (et. Clem, a b c f ff[2·] g[1·2·] l vg *ait*): ℵ*C *ελεγεν*, Δ al[6] *ειπεν*, k q *dixit* | *τα*: c om | *εισελευσονται* (Clem ante *εισ τ. βα. τ. θε.* pon): D 235. a b ff[2·] add h. l. versum 25 varie mutatum, vide post.

24. *μαθηται*: DΔ 1. 2pe al[5] fere a b c f ff[2·] k q (non g[1·2·] l vg) add *αυτου* | D *εθαυβουντ.* | *ο δε ις* (Δ om) *παλιν* (Δ al pauc g[2·] om; a *–iterum*

πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν· 25 εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες

ait illis, c – *illis iterum dicit*, q omisso *αποκριθ. rursus ait illis*): Clem *παλιν δε ο ις* | *λεγει*: Δ 2pᵒ al pauc *ειπεν* | *τεκνα* cum ℵBCDFHMSUVX ΓΔ al pler q (q et d *filii*) … Ln *τεκνια* cum AΝ 1. 299. 300. al⁵ Clem; item *filioli* it (exc q) vg … EGKΠ al plus²⁰ c k om (:: forma *τεκνια* istum in modum magis quam *τεκνα* adhiberi solet, ut fit toties per 1 Ioh, item Ioh 13, 33. Gal 4, 19; interpres vero Latinus, qui minime cum Δ discedentibus reliquis facere solet, vix *τεκνια* legit) | *δυσκολον* (x*, sed ipse* correxit, z^{scr} *-λωσ*) *εστιν* absque additamento cum ℵBΔ k copᵖᵉᵗʳ³· … ς Ln Ti add *τους πεποιθοτας επι* (ς add *τοις* cum D al non ita mu; Gbᵒᵒ Ln Ti om cum ACΝΧΓΠ unc⁹ al¹⁰⁰ Clem) *χρημασιν* cum ACDΝΧΓΠ unc⁹ al pler b f g¹· (et g²· ᵛⁱᵈ) l q vg syrᵘᵗʳ copᵉᵈᵈ go arm Clem. Similiter a add *qui pecunias habent vel confidentes in eis*, c ff²· nil nisi *divitem*, aeth *illis qui habent opes* (:: non cautum videbatur antiquissimas quas sequi solemus auctoritates h. l. deserere. Additamentum eiusmodi sane requiri videbatur, hinc tribus certe modis – ACD etc, c ff²·, a – usi sunt; at recte procedit oratio etiamsi nihil additur.) | *εισελθειν*: 69. 124. 346. ante *εισ* pon

25. Clem sic: *ευκολωτερον δια της τρυμαλιας της βελονης καμηλος εισελευσεται η πλουσιος εισ τ. βασ. τ. θεου.* Similiter, qui hunc versum inter vv. 23 et 24 ponunt, D *ταχιον καμηλος δια τρυμαλιδος ραφιδος διελευσεται η πλουσιος εισ την βασιλειαν του θεου* (sed d *facilius est camellum per foramen acus transire quam dives in regnum dei*), a *facilius camellus per foramen acus intrabit quam dives in regnum dei.* Praeterea eodem loco ponunt 235. (*ευκοπωτερον εστι καμ. δια τρυμ. της ραφ. εισελθειν η πλουσιοι – εισιλευσονται*) b (*facilius est – transire quam divitem introire in regnum dei*) ff²· (– *transire quam divitem in regno dei*) | *ευκοπωτερον*: Δ add *δε*, al¹⁵ fere *γαρ* | *καμηλον*: bˢᶜʳ* syrp (ipsam vocem Graecam litteris Syriacis transscribens) *καμιλον.* Cf Mt et Lc | *της* pr cum BEGHSVX al pl cop Clem, item sec cum BEFHSVXΓ al pl Clem … Gbᵒ Ln om pr cum ℵACDFKMNUΓΔΠ al plus⁴⁰ go, item Gbᵒ Ln om sec cum ℵACDGKMNUΔΠ al³⁰ fere go cop :: at utroq loco et Mt et Lc om lectione tantum non fluct | *τρυμαλιας* (ℵᶜ): ℵ* *τρηματος* (:: cf Lc item ad Mt), 13. 69. al *τρυπηματος* (:: cf Mt) | *ραφιδος*: 13. 69. al Clem *βελονης* :: ut Lc | *διελθειν* (ut ςᵉ etc) cum BC(D vide ante)KΠ 1. 69. 124. al sat mu b c f ff²· g¹·²· l q vg (hi omnes *transire*; sed itᵖˡ vg etiam in Mt et Lc) cop syrˢᶜʰ etᵖ ᵗˣᵗ arm aeth … ℵΑΝΧΓΔ unc⁸ al pl a (vide ante) k (sed *εισελθειν* quod sequitur non exprim, nec magis a exprim) syrp ᵐᵍ go (Clem) *εισελθειν*, ut ς Gb″ :: difficillimum dictu est quis ex tribus evglistis *διελθ.* scripserit quum simili auctoritate apud omnes tres utatur. Possit a nullo eorum scriptum credi nec nisi a correctoribus inlatum; maluimus tamen, quod et ipsorum testium ratio suadebat, apud Mc recipere, a

πρὸς ἑαυτούς· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27 ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει· παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ.

28 Ἤρξατο λέγειν ὁ Πέτρος αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήκαμέν σοι. 29 [110. 2] ἔφη ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω 28—31 Mt 19, 27—30 Lc 18, 28—30

---

quo transisse ad reliquos statuimus | πλουσιον (69. 124. 346. y^{ser} -ιοσ): 1. 299. al? post τ. θεου pon | την: κ om | εισελθειν h. l. l q syr^{utr} go arm: b c f g$^{1.2.}$ cop aeth ante εισ ... a ff$^{2.}$ k (Clem) om

26. περισσως: f om | πρ. εαυτους (ϻ* πρ. αλληλους) cum ADM^{2}NXΓΠ unc^{8} al omn fere it vg (it^{plcr} vg *dicentes ad semetipsos*, a *dic. inter se*, c *inter se dic.*, k *ad invicem dic.*) syr^{utr} go arm aeth ... ℵBCΔ cop ar^{p} προσ αυτον (:: at nusquam apud Mc λεγειν προσ τινα, nisi ubi est πρ. εαυτους vel πρ. αλληλους, vide 4, 41. 8, 16. 1, 27. 11, 31)... 7^{pc} Clem om (nec exprim ar^{r} et ar^{c}) :: ut Mt et Lc

27. εμβλεψ. (D ενβλεψ.) cum ℵBC*Δ 1. 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} 150^{ev} semel al? cop go (a *quos intuens*)... ς Ln εμβλ. δε (:: ut Mt) cum AC^{2}DNXΓΠ unc^{9} al pler k syr^{utr} arm aeth; item b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ (et$^{1.}$ vid) l q vg *et intuens*. Clem ο δε εμβλεψασ αυτοισ ειπεν οτι | αυτοισ: Γ post ο ῑ̄ς̄, 2^{pc} al post λεγ., al om | λεγει (it^{pl} vg *ait*, f om): ℵ*Γ a k q Clem ειπεν (*dixit*) :: cf Mt et Lc | παρα: 13. 28. 69. 124. 346. 406. 2^{pc} a q add μεν | αδυνατον (Γ -νατα) cum ℵABC*XΓΔΠ al pler it^{pl} vg syr^{p} ... C^{3}DN al^{10} b c (*hoc apud hom. impossibile*) g$^{2.}$ (*haec impossibilia videntur*) syr^{sch} arm praem τουτο, hinc Ln [τουτο] :: e Mt. Praeterea D al pauc a b c f ff$^{2.}$ k q vg add εστιν :: e Mt | αλλ ου (Clem οτι παρα ανθρ. αδυν. παρα θεω δυνατον·) παρα θεω (θεω cum ℵBCNXΓΔ unc^{8} al plus^{60} Clem: ς Gb^{0} Ln praem τω cum ADKΠ al mu)· παντα γαρ δυνατα (δυνατα cum ℵBC al^{10} fere: ς Ln Ti add εστιν cum ANXΓΠ unc^{9} al pler Clem) παρ. τω (B 124. ieant ^{ser} om) θεω: D 157. a ff$^{2.}$ παρα δε τω (157. om) θεω δυνατον (a *possib. est*), item k *aput dominum* (** *deum*) *possibile est*, b c *apud deum autem omnia possibilia sunt*, aeth^{rom} *apud domin. autem omnc* (aeth^{ppl} om) *possib. est* ... Δ 1. 69. 157. 209. al^{10} fere l arm^{zoh} (non^{usc}) om παντα γαρ δυν. πα. τ. θεω (Gb^{0}) :: at sic ad Mt et Lc conformarunt

28. ηρξατο cum ℵABCXΓΔ unc^{8} al^{70} fere am cop^{schw} exp$^{etr\,3}$ arm Clem ... ς (= Gb Sz) και ηρξατ. cum D al vix mu it^{pler} vg$^{(ed\,et\,edd\,pler)}$ syr$^{sch\,et\,p\,txt}$ aeth ... KΠ al^{45} fere f cop$^{wi\,et\,dz}$ go ηρξ. δε, cod^{bodl} syr$^{p\,mg}$ τοτε ηρξ., 406. y^{ser} ηρξ. ουν | λεγειν ο πετρ. αυτω cum ℵBCΔ, item λεγ. αυτ. ο πε. 28. 2^{pc} cop, αυτω λεγειν ο πε. 1. 124. ... ς Ln ο (D om) πε. λεγ. αυτω cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a f ff$^{2.}$ k q (item *Petr. ei dicere* b l am ing, vg^{ed} et $^{edd\,aliq}$ *ei Petr. dicere*; e g$^{1.}$ syr^{sch} om αυτω) syr^{p} go arm aeth Clem | ηκολουθηκαμεν cum BCD ... ς ηκολουθησαμεν cum ℵANXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Clem :: at sic et Mt et Lc | σοι (KΔ* σου): ℵ 51. 20^{ev} b gat add τι αρα εσται ημιν :: e Mt

29. εφη (ℵ add αυτω) ο ῑ̄ς̄ cum ℵBΔ cop ... Gb Ln αποκριθεισ ο ῑ̄ς̄ ειπεν (a *dixit*, b f l *ait*) cum AMSUVXΠ^{2} al plus^{25} a b f (*quibus respondens*) l

ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ μητέρα ἢ πατέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ

---

vg syr^{sch} go (*αποκριθ. αυτοις*) arm, item Sz *και αποκριθεις ο ις ειπεν* cum CEFGHN al plus^{30} syr^{p} aeth, item ς *αποκριθεις ο ις* (Γ om) *ειπεν* (D d om *ειπεν*, praegresso *αποκριθεις*, *respondens*, Clem^{928} [non item ^{938}] *λεγει*, al c add *αυτοις*, *ad illos*) cum (D)K(Γ)Π*et^{3} al pl c ff^{2}· k (*respondit autem ihesus dixit* sic) q (d) Clem^{928}et^{938} (:: cf 9, 38. 12, 24. 14, 29. quibus locis omnibus pro *εφη* a plerisq repositum est *αποκριθ. ειπεν*. Cf et. Mt et Lc) | *υμιν*: A c^{ser} add *οτι*. Clem sic: *αμην υμιν λεγω* (^{938} *λεγ. υμ.*) *οσ αν αφη τα ιδια και γονεισ και αδελφουσ και χρηματα ενεκεν εμου και ενεκεν του ευαγγ. μου* (^{938} om) *απολημψεται εκατομπλασιονα* (huc usque et^{928}et^{938}; reliqua tantum^{928}) *νυν εν τω καιρ. τουτω αγρουσ κ. χρηματα κ. οικιασ κ. αδελφουσ μετα διωγμων, εν δε τω ερχομενω ζωη εστιν αιωνιοσ.* | *οικιαν* (FM 92. W^{ser} syr^{sch} aeth -ιασ): D b om | go om *η αδελφασ* | *η μητερα η πατερα* cum BCΔ 106. 2pe c f q am cop^{schw} ex^{dz} (cop^{wl} *aut matres aut patrem*, coppetr^{3} *aut matres aut patres*) go ... ς *η πατερ. η μητερ.* cum ΚΑΝΧ ΓΠ unc^{9} al pler b (sed *patr. aut matr.* ante *aut fratr. aut soror.* pon) g$^{1·2·}$vid l vged et^{mss} pl sax syr^{utr} arm· aeth (Or^{int} ^{4,465} *quamvis Marcus evglsta distinctionem facere videatur Christi et evglii, cum dicit: Qui dimiserit patrem et matrem etc. propter me vel propter evglium*) :: ut Mt ... D a ff^{2}· k harl* om *η πατερα* | *η τεκνα* (ΓΔ haec om) *η αγρουσ* (b k om *η αγρ.*) absque *η γυν.* cum ΚΒDΔ 1. 66. 209. 2pe a b c ff^{2}· k l q vg cop arm Clem (quamvis libere, vide ante). Cf Or^{1,284}, qui excripto Mt 19, 29 insuperque ad *πολλαπλασ.* conlato Marci *εκατονταπλασιονα* (*ινα πολλαπλασ. λαβω, η ωσ ο μαρκοσ φησιν, εκατονταπλασ.*) addit: *αμα δε και τήρει το σεμνον της γραφης πολλαπλασιασμον και εκατονταπλασιασμον υπισχνουμενης αδελφων και τεκνων και γονεων και αγρων και οικιων· οὐ συγκατηριθμηται δε τουτοις γυνη. ου γαρ ειρηται· πασ οστισ* etc. (At Lc addit.) Cf et. cat^{oxon} ^{382} *προσθετεικε δε ο λουκασ και περι γυναικοσ· τουτο δε κατα τον παυλον κελευοντα τιμαν πρεσβυτερασ μεν ωσ μητερασ* etc ... ς (Gb^{0}) praem *η γυναικα* cum ACNΧΓΠ unc^{9} al longe pler f q syr^{utr} go aeth. Cf cat mosq ^{196} *ωσπερ γαρ αδελφουσ διδωσι τουσ ουκ αδελφουσ - ουτω και γυναικα την ου γυναικα* etc (sed eadem in cat^{ox} ad *γυναικα* apud Lc applicantur), item cat^{ox} ^{381} *οταν δε λεγει· οσ αφηκε γυναικα, ου τουτο φησιν ωστε διασπασθαι τουσ γαμουσ* etc, Thphyl ad Mc: *αρα ουν και γυναικασ εκατονταπλασιονασ ληψεται; ναι, καν ο καταρατοσ ιουλιανοσ εκωμωδει τουτο* | *ενεκεν εμου και* (D 1. 118. 2pe arm Or^{int} ^{4,465} *η*): ℵ* om (suppl^{c}). Cf cat^{mosq} ^{196} et oxon ^{382} *αδιαφορον δε το λεγειν ενεκεν* (cat^{ox} *ενεκα*) *του εμου ονοματ. η ενεκα του ευαγγ. ωσ ο μαρκοσ, η ενεκα* (cat^{mosq} om *η ενεκ.*) *της βασιλ. τ. θεου, ωσ ο λουκασ.* | *ενεκεν* sec (D g^{ser} al pauc cat^{com} *ενεκα*) c. ℵB^{2}vel^{3}CDNS^{2}ΧΓΔΠ al^{100} fere a b f ff^{2}· l q vg cop syr^{utr} go arm aeth Clem^{bis} Or^{int} ... ς (= Gb Sz) om cum AB*S* al mu c k

εὐαγγελίου, 30 ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. 31 [111.2] πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

32 [112.2] Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἰεροσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο 32–34 Mt 20, 17–19 Lc 18, 31–33

30. εαν (et. cop syr^{sch} arm): D οσ αν, 28. 2p^{e} οσ ου, item it (sed k* *et non*) vg go syr^{p} aeth *qui* | λαβη: ℵ 1. απολαβη (et Clem απολημψεται) :: ut Lc | νυν: D^{gr} 255. 406. a k q om :: cf ll pp | καιρω τουτω: D a b ff^{2}· add οσ δε αφηκεν (vide quae post mutant) | οικιας (D a b ff^{2}· οικειαν, *domum*) usque μετα διωγμων: ℵ* c k om (c *centies tantum nunc in hoc saeculo; in futuro autem saec. vitam aetern. accipit*; k *centumplicia cum persecutionibus in isto saeculo; in saec. autem futuro vit. aet. consequetur*) | και αδελφας (ℳ haec om): D b ff^{2}· ante κ. αδελφους | και μητερας cum BEFGHNSUVΔ al pl^{vid} vg (etiam am fu em ing etc) cop syr^{sch} arm^{zob}, sed ℵ al^{aliq} praem (et 73. 238. cop^{schw} et^{wi} [non petr^{s}·] add) και πατερας ... Ln και μητερα c. ℵ^{a}ACD al pauc a b (post *domum* insuper add *aut parentes*) f ff^{2}· q syr^{p} arm^{codd}; item ℵ^{c}KMXΠ al^{60} fere l go aeth και πατερα και μητερα (218. 220. p^{scr} insuper add και γυναικα) | μετα διωγμων (et. Clem^{028} et$^{bis\ 939}$; in ℵ verba και αγρους μετα διωγμων ℵ^{c} demum ad ea quae ℵ^{a} suppleverat addidit), it vg *cum* (b *in*, q *post* sic) *persecutionibus*: 25. 114. y^{scr} al^{8} fere μετα διωγμου (confusis ο et ω?) | και εν τω (c k εν δε τω, vide ante): D (a^{vid} ex emendatione) b ff^{2}· om και (vide ante ubi iidem οσ δε αφηκεν add) | αιωνιον (B -νιαν): D a b c ff^{2}· k add λημψεται (c *accipit*). Vide supra.

31. και οι εσχ. cum BCEFGHNSUXΓ al permu Clem^{028} (et^{940} ubi est εσονται οι πρωτοι εσχ. και οι εσχ. πρ.) ... Gb Ln om οι (:: ut Mt) cum ΝΔDKLMVΔΠ al^{70} fere cop go

32 sqq: Or^{3,722} comm in Mt εξησ γαρ τα απο του· μελλων δε ο ις̄ – μεχρι του· ευθεωσ δε αποστελει αυτουσ, παντα τη ταξει τετηρηκε και ο μαρκοσ απο του· ησαν δε εν – μεχρι του· ευθεωσ αυτον αποστελει παλιν ωδε. | εν τη οδω: K suppl in mg | προαγων: D^{gr} προσαγ. sed d *praecedens* | k om και ην πρ. α. ο ις̄ | οι δε ακολουθ. εφοβουντ. cum ΝBC*LΔ 1. 2p^{e} cop arm, item c^{2} aeth και οι ακ. εφ. ... ς Ln Ti και ακολουθ. (13. 69. 124. 346. al pauc f g^{1}· mt al add αυτον) εφοβουντ. cum ΑΝΧΓΠ unc^{8} al pler f g$^{1.2}$· l q vg go syr^{utr} (syr^{p} *et sequebantur timentes*) ... c k *qui sequebantur cum* (*illum*), quae verba coniungunt cum εθαμβουντο, similiter ff^{2}· (*et pavebant sequentes* pro και εθαμβ. οι δε ακολ. εφοβ.) ... DK 11. 28. 61. 157. al^{10} fere a b plane om | παλιν (40. 299. 433. al pauc b syr^{sch} om): FHΓ al (item evgll ineunte lectione) add ο ις̄ | δωδεκα (2p^{e} δεκαδυο): 124. al (inprimis evgll) add μαθητασ αυτου

αὐτοῖσ λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, 33 *ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰσ Ἰεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖσ ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖσ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖσ ἔθνεσιν,* 34 *καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἀποκτενοῦσιν, καὶ μετὰ τρεῖσ ἡμέρασ ἀναστήσεται.*

35–40 Mt 20, 20—23

35 [113.6] *Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωάννησ οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντεσ αὐτῷ· διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν σε ποιήσῃσ ἡμῖν.* 36 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· τί θέλετέ με*

33. *παραδοθησεται*: κ *παραδιδοται* | *και τοισ γρ.* cum $\aleph^{c}$ABHLΔ al sat mu cop ... Gb$^{\omega}$ Ln om *τοισ* (:: ut Mt) c. CDEFGKMNSUVXΓΠ al^{70} fere ... $\aleph^{*}$ plane om | *θανατω*: D* *θανατου*

34. *εμπαιξουσιν* (ℵCDLX al *εμπεξ.*): Δ *-ξωσιν* | *και εμπτυσουσιν* ($\aleph^{*}$ *-ουσιν*, VΔ al *-σωσιν*, D* *-ξουσιν*) *αυτω* (28. 69. 282. al plus^{5} *αυτον*, Δ om, mt et h. l. et post *μαστιγ.* om) h. l. cum ℵBCLΔ 237. 259. 406. 2^{pe} a b c f i l q vg cop syr^{hr} aeth ... ς Ti post *κ. μαστιγωσ. αυτον* pon cum AΝΧ ΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm ... 28. 40. 157. 346. 8^{pe} al^{10} fere k om (k pro *και εμπαιξ. αυτ. κ. εμπτυσ. αυτ. κ. μαστιγ. αυτ.* nil nisi *ad* (**om) *inridendum*) | *και μαστιγ. αυτον* (ℵ 282. om *αυτ.*): D 47. 115. 258. ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ om | *και αποκτενουσιν* absq *αυτον* cum ℵBLΔ 1. 209. al pauc b c arm ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum A*CΝΧΓΠ unc^{9} al pler itP^{l} vg cop syr^{utr} go aeth ... A^{2}D 157. 225. 44^{ev} f^{ser} g$^{2\cdot}$ om | *μετα τρ. ημερασ* (Gb$''$ prob Schu) cum ℵBCDLΔ itP^{ler} (b d ff$^{2\cdot}$ i *post tres dies*, k *post triduum*, a c q *post tertium diem*) cop syrP ^{mg} ... ς *τη* (A* om) *τριτη ημερα* (:: ut Mt et Lc) cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al omn^{vid} f g$^{2\cdot}$ l vg go syr^{sch} etP ^{txt} arm aeth Or^{3,708}

35. *προσπορευονται* (et. ℵ^{c}): ΒΔ al pauc *προπορ.* (sed δ *accedunt*), ℵ* *παραπορευονται* | BL *ιωαννησ* | *οι* cum ℵDEFGHLSVΓΔΠ^{2} al pl Or^{3,713}, item BC cop *οι δυο* (:: cf Mt) ... Ti om cum AKMNUXΠ* al^{40} fere go | Γ *ζεβεδδαιου* | *λεγοντεσ* (D 406. 2^{pe} a Or^{3,713} *και λεγουσιν*) *αυτω* cum ℵB CDLΔ 2^{pe} a cop syr^{sch} arm aeth Or ... Ln [*αυτω*], ς om *αυτω* cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al longe pler b c f ff$^{2\cdot vid}$ i k q vg syrP go (:: similibus locis *αυτω* abesse solet nec fere a testibus additur, cf Mt 8, 25. 9, 14. 13, 36. 14, 15. 15, 1. 18, 1 etc) | *ινα*: D^{gr} al plus^{9} i om (b *volumus quodcumque te petierimus ut praestes nobis*; k *magister quot* [** *quo te*] *petierimus dona nobis*) | *ινα ο εαν* usque *δοσ ημιν* a ℵ* praetermissa supplevit ℵ^{c} | *ο εαν* cum ℵ^{c}ABC^{3}LΝΧΓΔΠ unc^{9} al pler ... D al pauc *ο αν*, C* *οτι αν* | *αιτησωμιεν* cum BCLΝΧΓΔΠ unc^{9} al pler ... ℵ^{c}A *αιτησομεν* ... D 1. 2^{pe} *ερωτησωμεν* | *σε* cum ℵABCLΔ al aliq a d ff$^{2\cdot}$ cop syrP arm aeth, item ante *αιτησ.* (*ερωτησ.*) DKΠΙ al aliq b f k** (vide post) go ... ς om cum Χr unc^{8} al longe pl c i l q (k* *quot*, k** *quo te*) vg syr^{sch} | Π 346. z^{ser} al pauc *ποιησεισ*

36. *ειπεν* (it^{omn} et. d vg *dixit*): D^{gr} *λεγει* (Δ^{gr*} *οι δε ειπαν*, sed ipse* restituit *ο δε ειπεν*) | *τι θελετε*: D (et. d) om; a b i om *θελετε*, vide post

ποιήσω ὑμῖν; 37 *οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς σου ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς σου ἐξ ἀριστερῶν καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου.* 38 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι;* 39 *οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε·* 40 *τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται.*

(k totum versum om) | *με ποιησω* cum ℵ^{c}B arm (*me ut faciam*), item omisso *με* CD (vide ante) 1. 13. 69. 209. 2^{pe} (y^{scr} *ποιησομαι*) al^{5}: ita Gb$''$ Ln (sed putabat B habere *με ποιησαι*), item 106. 251. *ινα ποιησω*. Item it vg (q *quid vultis faciam*, c f ff$^{2\cdot}$ l vg *quid vultis ut faciam*; a b i *quid faciam*) cop syr^{utr} ... ς *ποιησαι με* c. ANXΓΠ unc^{9} al pler go, item ℵ$^{cb\ vid}$ L *με ποιησαι* (ita Ti ex errore de B), Δ 282. 29^{ev} c^{scr} 7^{pe} nil nisi *ποιησαι*

37. *ειπαν* cum BC*DLΔ ... ς *ειπον* cum ℵ^{c}AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | *εις*: 1. om utroq loco | *σου εκ δεξ.* cum ℵBC*LΔ ... ς Ln *εκ δεξ. σου* (:: ut Mt) cum AC^{3}DNXΓΠ unc^{9} al pler, item it^{pler} (g$^{1\cdot}$ k om *σου*) vg etc | *σου* sec cum ℵL, item post *αριστερ.* vel potius *ευωνυμ.* pon ACNXΓΠ unc^{9} al omn fere a f l vg, item cop syr^{utr} go aeth, atque ita ς, Ln [*σου*] ... Ti om plane cum BDΔ 1. 2^{pe} b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i k q arm | *αριστερων* cum BLΔ ... ς Ln *ευωνυμων* (:: ut Mt lectione non fluct; similiter Lc 23, 33 *ευωνυμων* pro *αριστερων* substituere) cum ℵACDNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | *καθισωμεν* (HV^{2}Γ al *καθησωμ.*): Δ *καθισομεν* | *δοξη σου*: 13. 69. 124. 346. *βασιλεια τησ δοξησ σου*

38. *ο δε ις* (Δ al pauc syr^{sch} om *ις*): D 1. 13. 28. 69. 91. 124. 346. 2^{pe} a (*et respondens Iesus*) b ff$^{1\cdot}$ i k q (non item c f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l vg) add *αποκριθεισ* :: ut Mt | *πιειν* cum ℵABC unc rell etc: D *πειν* | *πινω*: Δ *πιννω*, BD (uterq et. v. 39) *πεινω* | *το* pr: Δ om | *η το* (Gb$''$) cum ℵBC*DLNΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc it vg cop syr^{p} ^{mg} arm Or^{1,293} et ^{3,717} ... ς *και το* cum AC^{3}XΓΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et$^{p\ txt}$ go aeth

39. *ειπαν* cum ℵBDLΔ 29^{ev} ... ς *ειπον* cum ACNXΓΠ unc^{9} al fere omn | *αυτω*: D 1. 28. al^{5} a b c ff$^{2\cdot}$ i k q (non item f l vg) om | *δυναμεθα*: B* *δυνομεθα* | *το ποτη.* (Schu commend) cum ℵBC*LΔ em gat iac cop syr^{sch} arm ... | ς Ln *το μεν ποτη.* (:: ut Mt) c. AC^{3}DNXΓΠ unc^{9} al omn vid it vg (exc codd mu, vide ante)

40. *καθισαι*: EFLΓ al *καθησαι* | *η εξ* (Schu commend) cum ℵBDLΔ 73. al pauc it (exc k) cop go ... ς *και εξ* cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler k syr utr arm aeth | *ευωνυμων* sine *μου* c. ℵABCDLNXΓΔΠ unc^{9} al^{80} fere it vg cop syr^{p} go arm (Δ sic: *εξ ευων·υμων* idque δ reddit *ad sinistram vobis*) ... ς (= Gb Sz) add *μου* cum minusc non ita mu syr^{sch} aeth | *δουναι* (a b ff$^{2\cdot}$ i q am): c f k l (g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) vg^{cd} et^{mss} pler aeth add *vobis* (k *nobis*) | *αλλ' οἷς* (*sed quibus* c f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ i l q vg): a b d ff$^{2\cdot}$ k aeth *aliis* i. e. *ἄλλοισ* (quo accentu 225.) | *ητοιμασται* (D* *ητοιμα-*

41—45 Mt 20, 24—28 Lc 22, 25—27

41 [114.2] *Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.* 41 *καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.* 43 *οὐχ οὕτως δέ ἐστιν ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἂν θέλῃ μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος,* 44 *καὶ ὃς ἂν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι*

θαι): ℵ* et^{cb} 1. 209. al^{5} a syr$^{p\ mg}$ add *υπο του πατροσ μου* (:: e Mt). Contra cat$^{mosq\ 204}$ et oxon^{386}: *οθεν και ο μαρκοσ ουδε ειρηκεν* (oxon add *το*) *υπο του πατροσ μου.*

41. *και* pr: D^{gr} 64. om | *οι δεκα* (et. f k l vg): D a b c ff$^{2\cdot}$ i q cop^{dz} syr^{hr} *οι λοιποι δεκ.* | *ηρξαντ. αγανακτ.* (et. Or^{3,713}): Λ 1. al pauc g$^{2\cdot}$ q gat vg^{sixt} *ηγανακτησαν* :: e Mt | *περι*: ℵ *και περι* | *ιακ.* (D *του ιακ.*) *και ιωαννη.* (B -*ανου*) : Λ 91. *των δυο αδελφων* :: e Mt

42. *και προσκαλεσ. αυτουσ ο* (ℵ* om) $\overline{\text{ις}}$ (prob Schu) cum ℵ*et^{c}BCDLΔ 2p^{o} a b c ff$^{2\cdot}$ i k (b c d ff$^{2\cdot}$ i *quos cum advocasset Iesus*) cop syr^{sch} aeth ... ς *ο δε* $\overline{\text{ις}}$ (69. *κυρ.*) *προσκαλ. αυτ.* (1. 238. 299. 7p^{o} om *αυτ.*) cum ΑΝΧΓ unc^{9} al fere omn f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l q vg go syr^{p} arm :: ut Mt | *οιδατε*: 13. 69. 108. 124. 127. praem *ουκ* | *εθνων*: Δ *θεων* (sed *δ gentibus*) | *κατακυριευουσιν* (D* et d *και κατ.*) : D^{gr} al^{5} al plur -*σουσιν* | *οι μεγαλοι αυτων* (ℵ 1. al^{10} fere om *αυτ.*): ℵ *οι βασιλεισ.* Cf b f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i l vg *principes* (g$^{2\cdot}$ *princeps*) *eorum* (reliqui vero *maiores* k, *maiores eorum* vel *illorum* d q c, *qui maxime* [*-mi?*] *inter illos sunt* a). Etiam c* *βασιλεισ* pro *μεγαλοι* habuisse videtur.

43. *ουτωσ* (Γ *οὕτοσ* atque post *αλλ ὡσ εαν*) cum unc omnib et minusc pl ... ς *ουτω* cum minusc sat mu | *δε* (et. c k l vg cop go syr^{utr} etc, g$^{1\cdot}$ *non enim ita est* etc; g$^{2\cdot}$ om versum, pergens v. 44 *sed quicunque* etc): D al^{5} fere a b f ff$^{2\cdot}$ i q om :: ut Mt | *εστιν* (prob Schu) cum ℵBC* DLΔ a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i k l vg ... ς *εσται* (:: ut Mt) cum AC^{3}ΝΧΓΠ unc^{9} al omn^{vid} q cop syr^{utr} arm go (*non sic sit*) (aeth non exprim) | *εν*: G al^{5} om | *οσ αν* cum ℵBDLΔ 33. 69. 299. al ... ς Ti *οσ* (ΧΓ *ωσ*) *εαν* cum ACΧΓΠ unc^{9} al pler | *θελη*: Π al *θελει*, Δ *θεληση* | *μεγ. γενεσθ. εν υμ.* cum ℵBC*LΔ 1. 69. 124. al pauc f ff$^{2\cdot}$ q (hi tres *maior esse in vobis*) ... ς Ln Ti *γενεσθ. μεγ. εν υμιν* cum AC^{3}ΧΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{p} go ... D *μεγασ εν υμιν ειναι*, a b c *in vobis maior esse* (c *esse maior*), k *in vobis esse magnus* item syr^{sch} arm aeth; i *in vobis voluerit maior esse* (g$^{1\cdot}$ l vg *fieri maior* omisso *in vobis*; g$^{2\cdot}$ *in vobis fieri maior* ut vdtr) | *εσται* cum ABDLΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} cop (sed „fut. saepe etiam imperativum exprim") etc ... ℵCXΔ 69. 299. 435. 2p^{o} al^{6} fere *εστω* (go *sit*, etiam v. 44.) :: recipiendum esset *εστω* si idem v. 44 fieri posset; hoc enim versu Marcum *εστω*, versu vero seq. *εσται* scripsisse haud credibile est. Tribuendum igitur *εστω* ap Mc pariter atque ap Mt correctori. | *υμων διακο.* cum ℵABCDLXΓΔΠ unc^{9} al plus^{100} it vg syr^{utr} arm go ... ς (= Gb Sz) *διακο. υμων* cum minusc non ita mu

44. *οσ αν* cum ℵBDΔ al mu ... Gb (improb Schu) Ti *οσ εαν* cum ACLXΓΠ unc^{9} al plus^{70} | *θελη*: X al pauc *θελει*, Δ *θεληση*. It^{pler} vg et h. v. et

πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. 45 [115. 4] καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

46 [116. 2] Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰερειχώ. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἰερειχὼ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ ὁ υἱὸς Τιμαίου Βαρτιμαῖος, τυφλὸς προσαίτης, ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν. 47 καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζαρηνός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν· υἱὲ Δαυεὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. 48 καὶ ἐπετίμων

46–52 Mt 20, 29–34 Lc 18, 35–43

---

v. 43 *voluerit*, k *volet* | *υμων γενεσθ.* (al[10] fere ante *υμ.*, D 1. 118. 2pe al pauc *ειναι*, d *esse* post *primus*) *πρωτ.* c. AC[3](D)XΓΠ unc[9] al pler syr[utr] go arm aeth ... Ln *εν υμιν* (cop post *πρωτ.*) *ειναι* (ita c, *esse inter vos primus* a) *πρωτος* (Δ b f i k l vg item[vid] ff[2·] g[1·2·] *primus esse*) cum ℵB C*LΔ 12. 28. 61. al pauc it vg cop :: ut Mt | *εσται*: al pauc *εστω* | *παντων*: D 40. 2pe a g[2·] aeth *υμων* (:: ut Mt), syr[p] arm[zoh] *omnium vestrum*

46. *ερχονται* (c f *venerunt*) cum ℵABCLXΓΔ unc[9] al omn fere c f k l q vg cop go syr[utr] arm aeth ... Ln *ερχεται* cum D 61. 258. a b ff[2·] g[2·] i Or[3,733] et[735] | *εισ ιερειχω* cum B[2]CFL (B* om *και ερχ. εισ ιερ.*). Cf ad Mt 20, 29 de testibus qui alibi eandem scripturam praebent ... ς Ln *ε. ιεριχω* cum ℵADXΓΔΠ unc[8] al omn[vid] | *απο ιερ.* (*ιερειχω* cum ℵBCL: ς Ln *ιεριχω* cum AXΓΔΠ unc[9] al omn[vid]) cum ℵABCLXΓΔΠ unc[9] al omn fere c g[2·] l vg (k ab *iericho* priore ad alterum transiluit, pergit enim ab *iericho* statim *cum turba magna*, omittens ut et. c *κ. τ. μαθ. αυτ.*) cop syr[utr] arm aeth ... Gb′ *εκειθεν* cum D 2pe a b f ff[2·] i q go Or[3,732] et[735] | *και των* (et. g[2·] vg syr[utr] aeth Or[3,732]): D a b f ff[2·] i l (c k vide ante) go arm *μετα των* | o (Gb +) *υιοσ* (13. 28. 69. 124. 346. c[ser] c f l Or[3,732] *ιδου ο υιοσ* :: cf Mt) cum ℵBCDLΔ al plus[20] item al[6] Or ... ς *υιοσ* cum AXΓΠ unc[8] al pl go | *τιμαιου*: b d ff[2·] i q *timeae* | *βαρτιμαιοσ*: D *παριτιμιασ*, b d *baritimeas*, q *baritmeas*, a ff[2·] i *bartimeas* (ff[2·] *barth.*), f l vg *bartimaeus* (l *-meus*), c *barthimeus* ... k om o *υι. τιμ. βαρτιμ.* Praeterea A in indice et inscriptione *περι βαλτιμαιου* | *τυφλοσ* cum ℵBDLΔ 124. 49ev 3pe y[ser] al pauc cop go Or ... ς *ο τυφλοσ* cum ACXΓΠ unc[9] al pler | *προσαιτησ* (ℵ *και πρ.*) cum ℵBLΔ k cop arm ... ς Ln *προσαιτων* idque post *οδον* cum AC[2]XΓΠ unc[9] al fere omn, item D 2pe Or *επαιτων* (post *οδον*), item *mendicans* post *sedebat circa* (*iuxta*, *secus*) *viam* a b c d f ff[2·] g[2·] i l q vg syr[utr] go aeth ... c* om

47. *ναζαρηνοσ* cum BLΔ 1. 118. 209. a b c f g[1·] i k l[2] vg Or[3,735], item D l* q** *ναζορηνοσ* (D[2] *ναζωρ.*, 28. *ναζωρινοσ*) ... ς *ναζωραιοσ* (Er al *ναζορ.*, al pauc ff[2·]blanch *ναζαραιοσ*) cum ℵACXΓΠ unc[9] al pler ff[2·]sabat q* go | *εστιν*: B post *ις* pon | *υιε* cum ℵBCLM[mg]Δ al plus[5] ... DK 69. 409. Or[3,734] *υιοσ* (al pauc *κυριε υιοσ*, *ιυ υιοσ*), item ς Ti *ο υιοσ* cum AM[txt]XΓΠ unc[7] al pler. Praeterea syr[p mg]: „in tribus exx. Graecis *fili filii Davidis* inventum est" | *δαυειδ*: ς *δαβιδ*, Gb Sz *δαυιδ*, cf ad Mt 1, 1 | *ιυ* (h. l. b l am fu ing arm aeth): L al[15] i mt *reg* Or[3,734] om; 69.

αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. 49 *καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· φωνήσατε αὐτόν. καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· θάρσει, ἔγειρε, φωνεῖ σε.* 50 *ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναπηδήσας ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.* 51 *καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω.* 52 *ὁ*

406. al pauc a f $g^{1\cdot}$ $vg^{ed\,et\,cdd\,aliq}$ (sed non am fu ing) cop syr^{P} post *λεγειν* (item c *miserere mei Iesu fil. Dav.*, k *fili David, miserere mei, Iesu*)

48. *επετιμων* (ʌ *επιτιμ.* male ap Woid., c^{scr} *-μουν*) *αυτω*: ʙ 52. 48^{ev} y^{scr} semel *επ. αυτον* | *πολλοι*: $Or^{3,734}$ *οι πολλ.* | *εκραζεν*: D^{gr} *εκραξιν* (Or ^{3,735} *αλλ εκεινος πολλ. μαλλ. εκραξεν*) item am *clamavit* | *υε* (13. 69. 346. praem $\overline{ιυ}$, item 28. 118. 124. al *κυριε*): DF 28. 124. $syr^{P\ mg}$? Or ^{3,734} *υιος*, 1. 118. o *υιος* | *δαυειδ*: nt v. 47.

49. *ειπεν· φωνησ. αυτ.* cum ℵBCLʌ 7. 299. y^{scr} semel 3^{pe} al^{7} k cop $syr^{P\ mg}$ ... ς Ln *ειπεν* (48^{ev} c^{scr} *εκελευσεν*, it^{pler} vg *iussit* vel *praecepit*; contra d k *dixit*) *αυτον φωνηθηναι* (1. 48^{ev} al go arm *φω. αυτ.*) c. ADX ΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} $et^{P\ txt}$ aeth ($Or^{3,734}$ *ουκετι* [*ωσ?*] *κατα τον ματθ. αυτος αυτον φωνει, αλλ ειπεν αυτον φωνηθηναι*) | *και φων. τον τυ. λεγοντ. αυτω* (F *αυτον*) (ita et. l vg; f *et vocaverunt* etc, c *et abierunt vocare illum dicentes*): D 2^{pe} a b $ff^{2\cdot}$ i q sax *οι δε λεγουσιν* (2^{pe} *ειπον*) *τω τυφλω* (*illi autem dixerunt caeco* d q, *ad illi dixerunt caeco* a i, *qui dicunt caeco* b $ff^{2\cdot}$) | *θαρσει*: 1. 13. 28. 69. 209. 346. *θαρρων* vel *θαρσων* | *εγειρε* (Gb″) cum ℵABCDLXΓΠ unc^{8} al pl... ς *εγειραι* cum U al mu, 1. 13. 28. 69. 209. 346. *εγειρου* | *φωνει*: EGK al *-νῆ*

50. *αποβαλων*: ʌ *-βαλλων*, 2^{pe} *επιβαλων* | *αναπηδησασ* cum ℵBDLΔ^{mg}ʌ 34^{ev} 48^{ev} z^{scr} 2^{pe} it vg cop $syr^{P\ mg}$ go $Or^{3,734\ b}$ et(*ανεπηδησε και ανεστη*)^{d} (confirmat et. cat^{ox} voce *εκπηδησασ*) ... ς *αναστασ* cum AC $Μ^{txt}$ΧΠ unc^{8} al pler syr^{utr} arm aeth ... r plane om | *πρ. τον* $\overline{ιν}$ (et. f q em Or): D al pauc it^{pler} vg *προσ αυτον*

51. *αυτω ο* $\overline{ις}$ *ειπεν* cum ℵBCDLʌ 115. $ff^{2\cdot\ vid}$ $g^{2\cdot}$ i q tol cop arm aeth (:: *αποκριθεισ* nulla interrogatione praecedente non solet dativum adiunctum habere, ut 9, 5. 11, 14. 12, 35.) ... ς Ln *λεγει* (f *dixit*) *αυτω ο* $\overline{ις}$ cum AXΓΠ^{mg} unc^{8} al pler a f go (syr^{sch} *Dixit ei Iesus*); item ΚΠ* al^{15} fere k l vg syr^{P} *ο* $\overline{ις}$ *λεγει* (k l vg *dixit*) *αυτω*. Libere b *Et respondit illi Iesus*, c *Cui dixit Iesus* | *σοι* ante *θελεισ* cum ℵBCKLΔΠ* al $plus^{15}$ i $vg^{ed\,et\,cdd\,aliq}$ (em *quid tibi vis ut faciam*) ... ς Ln Ti *τι θελ.* (minusc pauc b c em al add *ινα*) *ποιησω* (r *-ησαι*) *σοι* cum ADX ΓΠ^{mg} unc^{8} al pl a b f cop go aeth; $g^{2\cdot}$ k q am fu ing mt reg *quid vis* (mt add *ut*) *tibi faciam* ... $Or^{3,734}$ om *σοι* | *ραββουνι* (ʙ *-νει*) cum ℵAB CE^{2}FHKLMSUXΓΠ al^{100} fere cop syr^{P} (sed White *raboni*) arm Or; item E*U al $plus^{40}$ *ραβουνι*, item ʌ *ραββωνει*, go *rabbaunei* ... ς (= Gb Sz) *ραββονι* cum minusc pauc c f vg aeth ... D a b $ff^{2\cdot}$ i *κυριε ραββει*, 38. $g^{1\cdot}$ k q syr^{sch} *ραββι*, 409. *κυριε*

δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ.

XI.

1 [117. 2] *Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ εἰς Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ* Mt 21, 1–10 Mt 21, 1–11 Lc 19, 29–38 Io 12, 12–15

52. *ο δε ις* c. ℵ*etcbACDXΓΠ unc9 al omn fere it (exc q) vg syrp go arm ... ℵcaBLΔ al pauc q cop syrsch aeth :: ut Lc | ειπεν (dixit* c ff2· k q): Κ Π al pauc *λεγει*, item *ait* b d f g1·2· i vg | *ευθυς* cum ℵBLΔ ... ς Ln *ευθεως* (:: ut Mt lectione non fluctuante) cum ACDXΓΠ unc9 al omnvid Or3,735 | *ηκολουθει* (itpler vg *sequebatur*): 121. 346. 409. 7pc al30 fere *ηκολουθησαν* (q *secutus est*) | *αυτω* cum ℵABCDLMmg*Δ al20 fere it vg cop syrp img arm aeth Or3,732 ... ς (= Gb, sed Schu „rec. defendi potest Marci usu") Ti *τω ις* cum Mtxtetmg2 XΓΠ unc8 al longe pl syrp txt go Or3,735 ... syrsch persp plane om

XI. 1. *οτε εγγιζουσιν* (vged am ing al *cum adpropinquarent*, a reg *cum adpropinquassent*) cum ℵABCLXΓΔΠ unc8 al pler a vg coppetr 3·** go syrp arm Or3,737 et 4,181; item (:: e Mt) M 69. 124. 346. 48ev al pauc *οτ. ηγγισαν* ... D al pauc *οτε ηγγιζεν* (vel *-σεν*) et *cum adpropinquaret* (vel *appr.*, b *adpropiaret*) b c f ff2· g1· (g1· em *-quasset*) i k l q em al cop schw et wi syrsch aeth, item addito *ο ις* evgll mu | *ιεροσολυμα* (prob Schu ex usu Mci) c. ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. 121. 124. 218. 346. 435. al pauc it vg (:: in Mc hanc, in Lc alteram formam ut Graeci ita Latini tuentur) sah Or ... ς *ιερουσαλημ* c. AXΓΠ unc9 al pler go (alibi etiam alteram formam habet) cop (ubique hanc formam habet) | *και* (k om) *εισ βηθανιαν* (Gb') c. D a b c ff2· g2· vid i k vg (nisi quod em *Bethaniae* om) Or3,737 (*και ο μαρκοσ δε κατα τον τοπον ουτωσ ανεγραψε· και οτε εγγιζουσιν εισ ιεροσολυμα και εισ βηθανιαν προσ*) et 743 (*ιδωμεν δε περι τησ βηθφαγη μεν κατα ματθαιον, βηθανιασ δε κατα τον μαρκον, βηθφαγη δε και βηθανιασ κατα τον λουκαν*) ... ς *εισ* (A 2pc praem *και*, al *κ. ηλθον* vel *κ. ηλθεν*, cop *appropinquans – venit*) *βηθφαγη* (L *-γειν*, al *-γην*, ℵ* *βηδφ.*, ℵ3FUΓ al70 *βηθσφ.*) *και* (ℵC arm aeth add *εισ*) *βηθανιαν* (ℵ* fortasse *-νια*, ita et. 124.) cum ℵABCLXΓΔΠ unc9 al omn fere f g2· q syrutr cop go arm aeth (Or 4, 181 textus Mc 11, 1—12 exscribitur, ibique est *εισ ιεροσολυμα, εισ βηθφαγη και βηθανιαν*: at quum Or3, 743 id ipsum urgeat, Marcum tantum Bethaniae mentionem fecisse, vix sana esse potest lectio 4, 181, cum vulgatis exemplis conveniens illa quidem.) ... yscr sah nil nisi *εισ βηθσφαγη* (*βηδφακη*) | *των ελαιων*: B *το ελαιων*, similiter k *ad montem eleon* | *αποστελλει*, et. ff2· g1· i k* l q (*mittet*) vg syrp Or 4, 181 ... FΠ 1. al5 a b c f g2· k** syrsch go arm edd (non itemzob necusc) aeth (cop et sah utrique lectioni respondent) *απεστειλεν*, item c *επεμψεν*

2 *καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθὺς εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔπω κεκάθικεν· λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε.* 3 *καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε· ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει, καὶ εὐθὺς αὐτὸν ἀποστέλλει πάλιν ὧδε.* 4 [118. 2] *καὶ*

2. *και λεγει* (itpler d vg *ait*, k *dicit*; et. Or[4,181]): Dgr *και ειπεν*, 1. 13. 28. 69. 209. 346. a sah (non item cop) *λεγων* (1. 28. 209. om *αυτοις*) | *κατεναντι*: M al pauc *απεναντι* | *την κατεν. υμων* (k *in castell. illut contra*, ut Lc): ℵ* om (suppl demum ℵcb). Ac possunt ea verba sane ex Mt (et Lc) inlata credi. | *ευθυς* cum ℵBLΔ Or ... ς Ln *ευθεως* cum ACDXΓΠ unc[9] al omn[vid] | *εισ αυτην* (et. Or, f g[1·2·] k l vg cop): D a b c ff[2·] i q (sah[vid]) om | *ευρησετε*: 1. *-σητε* | *ουδεισ ανθρωπων ουπω* cum ℵC 13. 69. al pauc sah cop[sahw] (syr[sch]), item *ουπω* (Α *πωποτε*) post *ουδεισ* posito (:: eodem loco Lc *πωποτε* collocat) ABLΔ b f ff[2·] i l q vg (hi *nemo adhuc hominum*) Or[4, 181] et [194 bis], atque ita Ln, item *ουπω* ante *ουδεισ* posito KΠ al go syr[p] ... ς Ti nil nisi *ουδεισ ανθρωπων* cum DXΓ unc[8] al pl a c (om *ανθρ.*) g[1·2·] k em cop[wi] arm aeth (Or[3,744] *κατα μεντοι τον μαρκον και τον λουκαν πωλος εστι δεδεμενος εφ ον ουδεισ ανθρωπων εκαθισεν*) | *κεκαθικεν* (D* *καικαθηκεν*, D[2] *καικαθεικεν*, EMΓ al mu *-θηκεν*) cum ADXΓΠ unc[9] al pler ... ℵBCLΔ al pauc Or[4,181] et [194] (item[3,744]) *εκαθισεν* (L al *-θησεν*) :: ut Lc lectione non fluctuante | *λυσατε* (L *-σαντεσ*) *αυτον και φερετε* (Δ* *-ραται*) cum (Gb″) ℵBCLΔ it (et. d) vg sah cop arm aeth (syr[utr] *solvite*, *adducite eum*) Or[4,181] ... ς *λυσαντεσ* (13. 69. *και λυσ.*) *αυτον* (D* 28. add *και*) *αγαγετε* (2pe *απαγαγ.*, al *αγ. μοι*) cum ADgrXΓΠ unc[9] al pler go (:: cf Mt *λυσαντεσ αγαγετε μοι* et Lc *και λυσαντεσ αγαγετε*). Ex his Ln invenit *λυσατε αυτον και αγαγετε*

3. *εαν*: D *αν* | *υμιν ειπη* (et. it vg etc Or): Δ *ειπη υμιν* | *τι ποιειτε* (HKX al mu *-ητε*, Lr 131. al, item 237. al *ποιειτε·*) *τουτο* (237. al *τουτω*) cum ℵABCLXΓΔΠ unc[9] al pler q (*quid hoc facitis*) gat sah cop (*quid est hoc quod facitis*) syr[utr] go Or[4, 181]; item omisso *τουτο* 245. c k l g[1·2·vid] vg; 1. 209. al pauc nil nisi *τι* (:: ut Mt) ... D 28. 69. 124. 346. 2pe a b f ff[2·] i arm Or[3,740] *τι λυετε τον πωλον* :: cf Lc | *ειπατε* (C* praem *και* ut vdtr; ff[2·] *et dicetis*) absque *οτι* cum BΔ 239. 433. c[ser] a b c ff[2·] i k aeth ... ς add *οτι* (:: ut Mt et Lc lectione tantum non fluctuante) cum ℵACDLXΓΔΠ unc[9] al pler f l q (g[1·2·vid]) vg syr[utr] go sah (cop ex usu linguae) arm Or[4,181] et [3,740] | *ευθυς* cum ℵBCDLΔ Or[4,181] ... ς *ευθεως* cum AXΓΠ unc[9] (E om *και*) al omn[vid] Or[3,722] et [740] | *αποστελλει* cum ℵABCDgrEFHKLMSVXΓΔ al plus[100] b c g[1·] l em (item[schelhorn] ap Beng) syr[utr] go ... ς (=Gb Sz) *αποστειλει* cum GUΠ 1. al mu a d f ff[2·] g[2·] (k *dimit – sitet·*) q δ vg sah cop arm aeth Or[3, 722. 737. 740] et [4, 181] :: cf Mt | *παλιν* cum ℵBC*DLΔ al plus[10] Or[3,722] et [740] (et quidem ℵDL al Or[bis] *αυτον αποστ. παλιν*, item Δ omisso *αυτον*, B *αποστ. παλ. αυτον*, C* *αυτ. παλ. αποστ.*) ... ς Ln Ti om *παλιν* (Schu „Mco usitatissimum cave celerius cum Gb abiicias“) cum AC[2]XΓΠ unc[9] al pler it vg (sed c *remittit*, a q *remittet*) sah cop syr[utr] go arm aeth Or[4,181]

ἀπῆλθον καὶ εὗρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. 5 *καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον;* 6 *οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖς καθὼς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.* 7 *καὶ φέρουσιν τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτόν.* 8 *καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν*

---

4. *και* (38. 245. arm om, item k sed vide ante) *απηλθον* cum ℵBLΔ c (*et abierunt illi duo*) (item al[2] k arm) Or[4,181]; item D 2[pe] b f (ff[2·] g[1·2·] ut videtur) i l q (a omisso *et*) vg cop syr[sch] Or[3,744] *και απελθοντες* (omisso *και* sq) … ς *απηλθον δε* cum ACXΓΠ unc[9] al pl sah syr[p] go; item 1. 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 433. *απηλθ. ουν* (:: Mt *πορευθεντ. δε*, Lc *απελθοντ. δε*) | *τον πωλ.* cum ℵCΔ 13. 28. 3[pe] 7[pe] 11[pe] c[ser] p[ser] z[ser] al sat mu[vid] sah arm Or[4,192] b (*προστιθησι δε ο μαρκος οτι ευρον τον πωλον δεδεμενον πρ. θυραν εξω επι* etc) … Gb Sz Ln Ti om *τον* c. ABDLXΓΠ unc[9] al pl cop go Or[3,744] et[4,181] | *την θυραν* c. ℵACDX ΓΠ unc[9] al omn fere Or[3,744] … Ti om *την* cum BLΔ 2[pe] vid sah cop go arm Or[4,181] et[192]

5. *και τινες* (et. Or[4,181]): x 1. 13. 28. 69. 346. sah *τινες δε* | *εστηκοτων*: MΓ 238. 48[cv] al[20] fere Or *εστωτων*

6. *ειπαν* cum ALΔΠ* 72. y[ser] semel … ς Ln *ειπον* cum ℵBCDXΓΠ[2] unc[9] al longe pler Or[4,181] | *αυτοις* (et. Or; M *αυτω*, a *et dixerunt illis*, f q *at illi dixerunt eis*, l vg *qui dixerunt eis*): D al pauc b c ff[2·] i k om (c ff[2·] *qui dixerunt*, b i q *et dixerunt*). Ceterum k post *abierunt* (*και απηλθον* versu 4) statim pergit *et dixerunt*, omissis mediis. | *ειπεν* (Gb″) c. ℵBC LΔ 1. 28. 124. 209. al pauc Or[4,181] et *dixit* k sah cop arm aeth; item D *ειρηκει*, b c ff[2·] i q *dixerat* … ς *ενετειλατο* (*praeceperat* a d f l vg) cum AXΓΠ unc[8] (F deficit ab h. l.) al pler it[4] vg syr[utr] go. Praeterea DM 1. 13. 69. 124. 209. 2[pe] al[10] it vg sah cop[schw] et[wi] (sed non[petr 3.]) syr[sch] aeth go add *αυτοις*

7. *φερουσιν* cum ℵ[c]BLΔ Or[4,181], item ℵ*c 1. 13. 28. 69. 91. 124. 209. 299. 346. arm[zoh] et[usc] *αγουσιν* (Gb′) … a b ff[2·] i *ducere* (quod ab *αφηκαν* pendet) … ς Ln *ηγαγον* (:: ut Mt et Lc) cum ADXΓΠ unc[8] al pler c f l g[1·2·vid] vg (k *et dimiserunt eos pullum ad ihesum*, excidit igitur *et duxerunt* ut vdtr) syr[utr] go arm[mss] aeth (sah cop et *ducunt* et *duxerunt* confirmant) | *επιβαλλουσιν* cum ℵDCLΔ 1. 28. 91. 209. 299. 2[pe] b ff[2·] g[1·vid] i l vg cop arm[zoh] et[usc] Or[4,181] … ς *επεβαλον* cum AXΓΠ unc[8] al pler a (*straverunt illi*) c f g[2·] k q sah (ut a) syr[utr] arm[edd] aeth go | *τα* (1. 28. om) *ιματ. αυτων* (et. a c f g[1·vid] g[2·] l vg, B *εαυτων*, D[gr] 256. *αυτου*, 1. 28. 299. b ff[2·] i k q arm om): ℵ* 2[pe] *αυτων τα ιματια*, eaque ℵ* ante *αυτω* pon | *εκαθισεν* (HK al *-θησεν*): D[gr] 1. 28. 91. 209. 241. 299. 2[pe] *καθιζει* (D *-ιζει*, sed d *sedebat*) … ℵ b*[ser] y[ser] *εκαθισαν* (illi[2] *-θησαν*) | *επ αυτον* cum ℵBCDLΔ 2[pe] al[10] fere (al pauc sah *επ αυτων*, *επ αυτα*) … ς *επ αυτω* c. AΝXΓΠ unc[8] al pler. Iipler vg *super eum* (*illum*), sed c nil nisi *supra*. Or[4,181] om *και εκαθ.* usq *οδον* v. sq

8. *και πολλοι* cum ℵBCLΔ k q cop aeth … ς Ln *πολλ. δε* cum ADNXΓΠ

εἰσ τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδασ, κόψαντεσ ἐκ τῶν ἀγρῶν. 9 [119. 1] *καὶ οἱ προάγοντεσ καὶ οἱ ἀκολουθοῦντεσ ἔκραζον· ὡσιαννά, εὐλογημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ ἐν ὀνόματι κυρίου·* 10 *εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία τοῦ πατρὸσ ἡμῶν Δαυείδ, ὡσαννὰ ἐν τοῖσ ὑψίστοισ.*

---

unc[8] al omn[vid] a b c f (ff[2·] g[1·2·] ut vdtr) i l vg sah syr[utr] arm go | *τα* (al[10] fere om) *ιματ.* (al plus[10] *τουσ χιτωνασ*) *αυτων*: L (item i ap Blanch, ex errore ut vdtr) om *αυτων*, B habet *εαυτων*, K *αυτου* | *εστρωσαν* (:: ut Mt): D 1. 28. 63. 91. 209. 241. 299. 2[pe] *εστρωννυον* (:: cf Lc), item *sternebant* a b c ff[2·] i k syr[sch]; contra *straverunt* (gat *instrav.*) f l (g[1·2·]?) vg syr[p] arm go | *εισ την οδον* cum ℵBCDLXΓΔ unc[6] al longe pl b ff[2·] i ... AKMNΠ al[20] a c f k l q vg arm *εν τη οδω* (:: ut Mt et Lc) | *αλλοι δε*: Π* 1. 299. al[10] fere b syr[p] om *δε* | *στιβαδ.* (EG *στειβ.*, D* *εστιβ.*) cum ℵBDEGHKLMUΔΠ al[30] fere Or[4,193] ... ς *στοιβαδ.* cum ACSV Xγ al pl Or[4,182]; item N al aliq *στυβαδ.* (syr[p] [mg] g[r] *στυβ.*, ex al edd *στοιβ.*). Cf Eustath. qui *στιβασ* a *στειβω* derivat, dicens esse *ευτελη και καταπεπατημενην στρωμνην*, Zonar. vero habet: *στοιβασ ἡ στρωμνη ἡ τρυφησ θρυψισ, παρα το στοιβαζω*) | *κοψαντεσ* (C sah *εκοπτον*) *εκ των αγρων* (sah *in agris*) cum ℵB(C)LΔ sah; accedunt (sed *εκοπτον* ut c) cop[schw] ex[dz] et petr[3·] item (*ramos arborum ex agris*) cop wi, addunt vero *et straverunt eos in viam.* Or[4,182] (post *τα ιματια αυτων* v. 7 pergens) *αλλοι δε στοιβ. κοψαντεσ εκ τ. αγρ. εστρωσαν εισ τ. οδ.* Rursus[193] *αντι των κοπτομενων απο των δενδρων κλαδων* (quibus ad Mt respicit) *ἡ* (ad Mc respiciens) *στιβαδων εκ των αγρων και στρωννυμενων εν τη οδω*, quibus opponit ab Ioh relata. Confirmat lectionem nostram et. aeth qui (ex ed. Rom.) totum versum sic habet: *et multi qui straverunt folia abscindentes; et fuerunt qui straverunt vestes suas in via* ... ς Ln *εκοπτον εκ των δενδρων* (syr[p] [mg] *αγρων*) *και εστρωννυον εισ* (D[gr] om) *την οδον* (*in viam* d ff[2]; KMNΠ al[20] fere a b c f l q vg *εν τη οδω*, *in via*; k plane om) cum ADNXΓΠ unc[8] al omn[vid] it vg syr[utr] go arm (:: lectio ς ad Mt maxime conformata)

9. *και οι προαγ.* (D[gr] *προσαγ.*): Γ add *δε*, item omisso *και* sah | *εκραζον* sine additam (Gb′) cum ℵBCLΔ 115. 20[ev] c ff[2·] k sah cop Or[4,182] ... ς add *λεγοντεσ*, Ln [*λεγοντ.*], cum ADNXΓΠ unc[8] al pler a b f g[1·] (et g[2·] vid) i l q vg go syr[utr] arm aeth :: ut Mt | *ὡσαννα* (L *ωσαια*): ς *ὡσαννά*: cf ad Mt ... D b ff[2·] om. Contra 13. 69. 2[pe] al k add *τω υψιστω* (*eminentissimo*), 28. al arm *εν υψιστω* (*in excelso*), 299. c i *εν υψιστοισ* (*in excelsis*) | *ο ερχομενοσ*: X om

10. *ευλογημενη* cum ℵBCD[2]EGHLNSUVXΔ al pler it (k vide post) vg sah cop go syr[p] arm Or[4,182] ... AD[*]KMΠ al plus[15] d* syr[sch] aeth praem *και* | *ερχομενη*: Δ 1. 209. al[5] a om (k *benedictus qui venit in regnum patr. nostr. david* pro *ευλογημενοσ* v. 9 usque *δαυειδ* v. 10) | *βασιλεια* cum ℵBCDLUΔ 1. 13. 69. 115. 124. 209. 238. 346. 20[ev] 48[ev] c[scr] y[scr] 2[pe] 7[pe] it (exc q) vg sah (*benedictum regnum veniens nostri*, post *nostri* deficit codex) cop syr[sch] arm Or[3,744] et[4,182] ... ς (= Gb Sz) add *εν ονοματι κυριου* cum ANXΓΠ unc[7] al pler q syr[p] go aeth Hier cat[oxon 390]

11 [120. 6] *Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἰερουσόλυμα εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περι-* (Mt 21, 17)
βλεψάμενος πάντα, ὀψὲ ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθα-
νίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

12 *Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας ἐπεί-* 12—14 Mt 21, 18 ss
νασεν. 13 *καὶ ἰδὼν συκῆν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν*
εἰ ἄρα τι εὑρήσει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ

το δε και ευλογημενη η ερχομ. βασ. εν ονομ. κυρ. του πατρ. ημ. δαβ. αρτι ειρηται· πολλαχου γαρ οι προφηται την κατα τον κυριον ημ. ἵν' χρ' βασιλειαν επ ονοματι δαβιδ εφασκον ερχεσθαι etc, item Euthy diserte ad Mt 21, 9 | δαυειδ: ς δαβιδ, Gb Sz δαυιδ, cf ad Mt 1, 1 | ωσαννα (D* οσσαννα, ** ωσσ., cf ad v. 9): 1. 91. 118. 209. 299. add ειρηνη εν ουρανω και δοξα εν υψιστοις (:: e Lc), item omissis ωσαννα. εν τ. υψ. arm; eadem 251. syrP c.* ante ωσαννα addita hac nota: „non in omnibus exx. Graecis invenitur neque in illo Mar Xenajae; in nonnullis autem accuratis ut putamus invenimus."

11. εισηλθεν (g^{1} vid l vg *introivit*, q *intravit*, k *introiverunt*): D εισελθων, item a b c f ff^{2} g^{2} i *cum introisset* (i *-issent*) | εισ ιεροσολ. (Gb'' prob Schu) c. ℵBCDLΔ 1. 2pe al[3] a b ff^{2} g^{2} i k l vg (g^{1} vid) cop $Or^{4,182}$ ... ς add ο ις cum AΛΧΠ unc[8] al pler q go syrP, item ante εισ ιεροσολ. c f syrsch arm aeth | εισ το cum ℵBCLMΔ 13. 28. 60. 69. 115. 225. 346. 2pe ascr it (exc q) cop syrsch aeth $Or^{4,182}$ ... ς και εισ το ιερ. cum AD ΝΧΓΠ unc[7] al pler q go syrP arm | ιερον: Δmg ναον | και sec: Dgr a b c f ff^{2} i om (a *cum introisset – circumspiciens*, b c f ff^{2} i *cum introisset* vel *-ssent, circumspexit*). Contra *introivit – et circumspectis omnibus* l vg, *intravit – et circumspiciens* q, *cum introisset – et circumspectis omnibus* g^{2}, *et introiverunt – et cum circumspexisset* k, *cum introisset – et – circumspexisset* d) | οψε cum ℵCLΔ (add δε) $Or^{4,182}$ ... ς Ln Ti οψιασ cum ABDNΧΓΠ unc[8] al longe pler (2pe οψινησ) | D* ουσασ | τησ (D 245. 2pe om) ωρασ (13. 28. 69. 124. 346. ημερασ): B om. Addunt in mg 40 et 72 (sunt codices cum scholiis): αναξιων οντων των ιουδαιων, εν αλλοισ αντιγραφοισ. | εξηλθεν: H και εξηλθ. | δωδεκα (ita ff^{2} g^{1} vid k l vg, et. $Or^{4,182}$): D yscr al plus[10] a b c f g^{2} i q add μαθητων (al pauc b c g^{2} μαθ. αυτου)

12. εξελθοντων αυτων (13. 69. 48ev pscr 2pe om αυτ.): Dgr εξελθοντα (*επαυριον ον εξελθ.), Γ εξελθοντα αυτον. Similiter b c ff^{2} q *cum exisset*, g^{2} mt *cum exiret*, item syrsch (contra a d *cum exissent*, f i k l vg *cum exirent*) | απο βηθανιασ (H *-νια*): 1. 299. om | ℵ* om επεινασεν (suppl ℵa)

13. συκην cum ABCDLNΧΓΔ unc[6] al longe pl it vg etc (D al pauc a b f ff^{2} $g^{1.2}$ i l q vg $Or^{3,762}$ post μακροθ. pon) ... ℵKMΠ al[20] syrsch add (al praem) μιαν :: e Mt | απο (Gb + Sz prob Schu) cum ℵABCDLMNΔ al plus[20] Or ... ς (= Gb Sz) om cum Mmg ΣΧΓΠ unc[7] al longe pl | ει αρα τι ευρησει (*-ση* X al pauc; τι ευρ. cum ℵABCKLNUΔΠ* al plus[20], item *si quid forte inveniret* g^{1} l vg; ς ευρ. τι cum EGHMSVΧΓΠ[2] al pl go arm etc): D b c ff^{2} g^{2} i k gat ειδειν εαν τι εστιν, 2pe a f q $Or^{3,762}$ bis

φύλλα· ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων. 14 *καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.*

15—18 Mt 21, 12—16 Lc 19, 45—48 Io 2, 14—17

15 *Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερουσόλυμα.* [121. 1] *καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν,* 16 *καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ,* 17 *καὶ ἐδίδασκεν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·*

ωσ ευρησων τι (2pe pergit *επ*) | *και ελθων* (E*vid *επελθ.*): 2pe a f Or *ελθ. δε* ... D b c ff2· i k om *ελθ. επ αυτην*, a g1· om *επ αυτην* | *ουδεν* (L add *ουχ*) *ευρεν*: D 2pe a q Or *μηδεν* (2pe a q *και μηδεν*) *ευρων* (q *et cum venisset ad eum et nihil invenisset*, a *cum venisset autem et nihil invenisset*) omisso *και* ante *αποκριθεισ* | *φυλλα*: C2ℵ 33. 61. 69. 124. 2pe b c q aeth Or add *μονον* (E post *φυλλα* erasum habet *μ*), item 13. 28. *μονα*, hinc Ln [*μονα*] ex errore de c :: e Mt | *ο γαρ καιρ. ουκ ην συκ.* cum ℵBC*vidLΔ cop syrsch ... ς Ln *ου* (1. al pauc *ουπω*) *γαρ ην καιρ.* (D Orbis *ο καιρ.*, atque sic Ln) *συκ.* (Orsemel *των συκ.*) c. AC2DNXΓΠ unc8 al omnvid it vg syrp arm aeth go Or3,763 sq

14. *και*: D 2pe a q Or om, vide ante | *αποκριθεισ* (f l q vg, item g1·2· vid; a b c ff2· i syrsch om; k *et maladixit dicens*) sine additam cum ℵABCDKLMNΔΠ* al35 fere it vg cop syrutr arm aeth go Or3,762 ... ς (= Gb Sz) add ο ις cum EGHSUVXΓΠ2 al pl | *εισ τ. αιω. εκ σου* (D*Δ *εξου*) cum ℵBCDLΔ 1. 28. 209. 299. 2pe (it vg *εκ σου* post *καρπ.* vel post *μηδεισ* pon) go arm (syrsch aeth) Or3,762bis ... ς *εκ σου εισ τ. αιωνα* cum ANXΓΠ unc8 (M* *μηκετι εκ σου καρπ. εισ τ. αι. μηδ. φαγ.*) al pler syrp (cop) | *μηδεισ* (ς Gb Sz) c. ℵABCDLMNXΓΠ unc8 al longe pl (1. 209. 299. vged post *καρπον* pon; itpler am ing fu al *quisquam* [a *nemo*] *fructum ex te*) Orbis ... ς° *ουδεισ* c. minusc vix mu ... Δ om | *φαγοι* c. ℵA BCLNXΓΔΠ unc7 al pl ... DU 1. 13. 69. 91. 299. 346. al20 fere Orbis *φαγη*

15. *ερχονται* (et. Or 4,180. 182. 192, *veniunt* g1·2· vid k l q vg cop syrp arm; *venerunt* a c f ff2· syrsch go): C *ηρχοντο* ... Dgr *εισελθων*, d *intraverunt*; b i copdz *venit*. Praeterea ℵ 49ev yser alevv fere10 a (post *ιεροσολ.*) b f ff2· i mt vgsix sax add *παλιν* | *και εισελθων* (D *και οτε ην*) absq ο ις cum ℵBCDLΔ 1. 33. 91. 124. 238. 346. 2pe a b c (item ff2· g1·2· ut vdtr) i k l vg cop arm aeth Orter ... ς (= Gb) add ο ις cum ANXΓΠ unc8 al pler f q go syrutr | *εισ το ιερον* (d *in templum*, syrsch add *dei*): Dgr *εν τω ιερω* | *εκβαλλειν* (ℵ *εκβάλειν*, al aliq *εκβαλειν*): D b add *εκειθεν*, item Δ *και* | *τουσ αγοραζ.* cum ℵABCKLMNUΠ al20 fere ... ς om *τουσ* cum DEGHSVXΓΔ al pl Or4,180 et 192 :: ut Mt lectione non fluct | *εν τω ιερω*: Δ *εν αυτω*, 225. c plane om | *κατεστρεψεν* (Or *ανεστρεψ.*): ℵ* (cpost *περιστ.*) Or post *κολλυβιστ.* (Δ *κολλυβαστων*) pon, c (*evertit mensas nummulariorum et coepit ejicere vendentes* etc) syrsch ante *τασ τραπεζ.*; ℵ 13. 28. 69. 124. 346. 2pe arm conservato *κατεστρ.* suo loco add *εξεχεεν* post *κολλυβ.* ... Dgr k plane om

17. *και ελεγεν* cum ℵBCLΔ 6. 13. 69. 346. k cop syrsch aeth Or 4,180 ... ς

οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ πεποιήκατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν. 18 [122.1] *καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.* Es 56, 7 Ier 7, 11

19 [123. 10] *Καὶ ὅταν ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.* (Mt 21, 17)

20 *Καὶ παραπορευόμενοι πρωῒ εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην* 20—24 Mt 21, 20—22

Ln *λεγων* cum ADNXΓΠ unc[8] al pler itp[ler] vg syrp go arm | *αυτοισ* cum ℵCLΔ 6. 13. 69. 346. k cop syr[sch] aeth Or item omnib testib qui *λεγων* (exc 28. it[2] arm): Ln [*αυτοισ*], Ti om cum B 28. b g[1·] (*et docebat eos dicens*) (c *et ait illis dicens*, ff[2·] *et docebat illis dicens*, item 124. *αυτοισ λεγων*) arm | *ου* (et. Or; a f g[1·] l q vg; 69. *οτι*): D 1. 28. 2[pe] b c i k (ff[2·] *scriptum est enim*) q cop arm om:: ut Mt | *οτι* c. ℵABLNXΓΔΠ unc[8] al pler f g[1·] l vg arm[ed] Or ... Ln om c. CD 69. 251. 300. c[scr] h[scr] 440. a (b *scriptum esse*) c ff[2·] i k q arm[mss] aeth :: ut Mt lectione non fluct | *πεποιηκατε* cum BLΔ Or ... ς Ln *εποιησατε* (:: ut Lc, cf et. ad Mt) cum ℵACDNXΓΠ unc[8] al omn fere (238. *ποιειτε*) | *αυτον* (D* *αυτην*) hoc loco cum ℵBCDLNXΓΔΠ[2] unc[7] al pler itp[ler] vg Or ... AMΠ* 1. 33. al[15] fere a ante *εποιησατ.* pon (:: ut Lc et Mt)

18. *ηκουσαν* (itp[l] vg *quo audito*; d k *et audierunt*, a *et cum audissent*): Δ *ηκουον* | *οι* (Δ om) *αρχιερ. και οι γραμμ.* (Gb′) cum ℵABCDKLΔΠ al plus[20] it vg cop syr[sch] arm aeth Or[3,791] ... ς *οι γραμμ. και οι αρχιερ.* (M[mg] 48[ev] 252** al *φαρισαιοι* pro *αρχιερ.*, 18[ev] 19[ev] 49[ev] al pauc post *γραμμ.* add *και οι φαρισαιοι*) cum EGHMSUVXΓ al pl go syrp | *και εζητουν*: D om *και* (d *et audierunt summi sacerdotes et scribae quaerebant*), item (*quo audito – quaerebant*, a *cum audissent - quaerebant*) it (exc k, vide ante) vg | *απολεσωσιν* (Gb′ prob Schu) cum ℵABCDEGHL M[2]NUVXΓΠ (r *εξ. αυτον πως απολ.*) al[50] fere Or ... ς *-λεσουσιν* cum ℵM*B[sil]Δ al certe mu | *αυτον* sec (b f i k l vg, Or; a *populum*): AKΠ al[20] fere c ff[2·] om, hinc Ln [*αυτ.*] | *πας γαρ* c. ℵBCΔ 1. 13. 28, 69. 346. cop go ... ς Ln *οτι πας* c. ADLNXΓΠ unc[8] al pler it vg syr[utr] arm Or | *εξεπλησσοντο* c. ℵMΔ 61. 91. 108. 299. 300. d[scr] e[scr] c (*turba admirabantur*) vg[cdd] (ap Wtst et Ln) cop[wi] et[petr 3·] ... ς Ln Ti *εξεπλησσετο* cum ABCDLXΓΠ unc[7] al pler (itp[ler] vg) cop[schw] ex[dz] (Or[3,791 bis] *πας ο λαος εξεπλησσετο*) | *επι*: 33. *εν*

19. *οταν* cum ℵBCKLΔΠ* 28. 33. 48[ev] 2[pe] al[10] ... ς Ln *οτε* cum ADNXΓΠ[2] unc[7] al pler | *εγινετο* c. ℵBCDE*KLMNSUV*ΓΔΠ al pler (it vg *vespera facta esset, serum factum esset*) ... AE[3]GHV[2]X 69. 48[ev] al pauc *εγινετο* | *εξεπορευετο* c. ℵCD[gr]EGHM[mg]NSUVXΓ (M[mg] per incuriam *-ετο* ad *παραπορευομενοι* trahit) al pler (1. al pauc post *πολ.*) a b f ff[2·] g[1·2·] i k l vg cop go aeth syrp [txt] ... Ln *εξεπορευοντο* (:: ad seqq accommod) c. ABKM*ΔΠ 124. 2[pe] al[15] c d syr[sch] syrp [mg] arm | *εξω*: D *ex* (itp[ler] vg *de*, sed a *extra civitatem*)

20. *παραπορ.* (D add *το*) *πρωι* c. ℵBCDLΔ (sed ℵ* *παριπορευετο* posteaque *και ιδον*) 1. 28. 33. 209. y[scr] al[5] b i q cop aeth (a c k om *πρωι*): *πρωι* (ℵ *πρωει*) *παραπορ.* cum ANXΓΠ unc[8] al pler f ff[2·] g[1·] (et[2·vid]) l

ἐκ ῥιζῶν. 21 καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· ῥαββεί, ἴδε
ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. 22 [124.6] καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
(Lc 17, 6) λέγει αὐτοῖς· ἔχετε πίστιν θεοῦ. 23 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ
τῷ ὄρει τούτῳ· ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ
διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύῃ ὅτι ὃ λαλεῖ γίνεται,
ἔσται αὐτῷ. 24 [125.4] διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα προσεύχε-

---

vg syr^{utr} go arm | *ιδον* cum BDEGHS(v?)UΓΠ^{mg} al pl ... ℵ*etc^{c}CKLMN XII* al pm *ιδον*, Δ *ιδοντες*, L *πρωϊδον* pro *πρ. ιδον*)

21. *αυτω*: (b om): M^{mg} 33. al pauc *τω κω* | *ραββει* cum NBCDEHX ... ς Ln *ραββι* cum AGKLMNSUVΓΔΠ al pler. Cf ad Mt 23, 7 sq 26, 25 et alibi | *ιδε* (CΔ *ειδε*): D 435. al pauc Or^{3,764} *ιδου* | *η*: M 433. om | *εξηρανται* (X al^{20} fere *-ραται*): DLNΔ 1. 33. 433. al^{10} Or *εξηρανθη* :: ut Mt

22. *ο κς* cum unc omnib al pler ... ς (= Gb Sz) om *ὁ* cum minusc ut vdtr pauc | *εχετε* cum ABCLNXΓΔΠ unc^{8} al pler c f ff^{2c} (*habete in vobis*) g$^{1.2c}$ k l q vg cop syr^{utr} aeth go ... ND 13. 28. 33^{corr*} 61. 69. 124. a b i arm praem *ει* (:: ad Mt *εαν εχητε*?) | *θεου* (D *του θε.*): 28* a c k om

23. *αμην* cum NBDN 1. 28. 51. 106. 124. 157. 225. 251. 2pe c^{ser} it (exc q) vg syr^{sch} arm ... ς add *γαρ* cum ACLXΓΔΠ unc^{8} al pler q cop syr cod syr^{p} c.* go | *οτι* c. ABCLNXΓΔΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... ND 33. 61. 62. 115. 2pe p^{ser} g^{2c} k em taur tol go arm aeth om | *οσ αν* (Δ 1. al pauc *εαν*) *ειπη*: 33. *εαν ειπητε* (:: cf Mt). Libere c: *amen dico vobis quoniam si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis - et non haesitaveritis corde, sed credideritis futurum, fiet quodcunque dixeritis.* | *αρθητι* etc: 1. 28. 124. *αρθηναι και βληθηναι* | *διακριθη*: D^{gr*} *-κριθησ* | *αυτου*: Δ *εαυτου* | *πιστευη* (Δ al^{2} ^{scr} *-ευει*) cum NBLΔ 2pe h^{scr} y^{scr} bis c^{scr} ... ς Ln *πιστευση* cum ACDNΠ unc^{8} al pl (69. *-σητε*), item Xγ al mu *πιστευσει* (it vg *crediderit*, sed it^{p} l vg etiam *dixerit* pro *λεγει* vel *λαλει* quod subsequitur) | *ὅ* cum NBLNΔ (D vide post) 33. 48^{ev} f g^{1c} k l vg (hi^{5} *quodcumque*, sed k *si crediderit quotcumque locutus fuerit, et fiet* etc) cop go syr^{sch} (D b c ff^{2c} i *πιστευ. το μελλον ο αν ειπη γενησεται αυτω*, b ff^{2c} i *crediderit futurum, fiet quodcumque dixerit*; d *crediderit futurum, quodcumque dixerit erit illi*; e vide supra) ... ς Ln *ἅ* cum ACXΓΠ unc^{8} al pler a q syr^{p} al | *λαλει* (L *λα* omissa syllaba *λει* exeunte versu; Δ *ο λα· λεγειν· εται·* corrupte, I conflato cum Γ) cum NBLNΔ 33. 48^{ev} 2pe a (*loquitur*) k (*locutus fuerit*) ... ς *λεγει* cum ACX ΓΠ unc^{8} al pler item f g^{1c} l q vg (q *dicit*, rell^{4} *dixerit*); 238. al pauc *ειπη* | *εσται* (Δ *και εστ.*) *αυτω* (Gb′) c. NBCDLΔ 1* 28. 209. 346. f g$^{1.2c}$ l vg (f g^{2c} l vg *fiat, fiet ei*; g^{1c} om *ei* ut vdtr) cop (cop^{schw} ex^{dz} *εστ. αυτω*, cop^{wi} et^{petr3c} *fiet*) (aeth) ... ς Ln add *ο εαν ειπη* cum ANXΓΠ unc^{8} al pler a k q (a *contingent illi quaecumque dixerit*, q *fiet illi quodcumque dixerit*, k post *et fiet* [vide supra] pergit *et erit quot dixerit*) syr^{utr} go arm; item (vide supra) b c ff^{2c} i pariter ac D; 2pe *εσται* pro *γινεται*, pergens *γενησεται οσα αν ειπη*

24. *οσα* (Gb″) cum NBCDLΔ 61. 157. 346. ... ς add *αν* cum AXΓ unc^{7} al pler, item KNΠ al pauc *εαν* (:: cf Mt) | *προσευχεσθε και* (Gb′) c. NBC

σθε καὶ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ἐλάβετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. 25 [126.6] καὶ ὅταν στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Mt 6, 14

27 [127.2] Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, 28 καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ἢ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα 27—33 Mc 21,23—27 Lc 20, 1—8

DLΔ a c ff^{2}· k syr^{sch} Cyp ... ς *προσευχομενοι* c. ANXΓΠ unc^{8} al omn vid b f g$^{1.2}$· i l vg go syr^{p} arm (cop *εν τη προσευχη* :: ut Mt) | *αιτεισθε*: ΓΠ 1. al^{35} *αιτησθε*, al pauc *αιτησεισθε* | *ελαβετε* (Gb') cum ΝΒ CLΔ cop ... ς *λαμβανετε* cum ANXΓΠ unc^{8} al fere omn syr^{utr} go arm ... D 1. 2^{pe} it vg aeth Cyp *λημψεσθε* (*ληψ.*, D *-θαι*). Cf Or^{3,650}: *εαν στηκητε προσευχομενοι, πιστευετε οτι λαμβανετε, και ληψεσθε.*

25. *στηκετε* (L *εστηκ.*) cum ACDHLM^{2}VX 1. 124. al plus^{20} ... ς *στηκητε* (E al pauc *στηκειτε*, Δ *εστηκηται*) c. BEGKM*SUVΔΠ al pl Or^{1,198} et^{212} (*εαν στηκητε*) ... ℵ *στητε* | *αφιετε* (et. C^{2}): C* *αφετε* | o (D add *ων*) *εν τοις* (K al pauc om) *ουρανοις* | *αφη*: X *αφη*, D 157. 346. y^{scr} *αφησει* | *υμων* sec: D Cyp^{198} (non item^{211} et^{314}) om (al pauc a ff^{2}· i k om *υμιν*)

26. ς Ln *εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς* (CDKMΠ* 1. al mu om; 33. y^{scr} al plus^{10} om o *ε. τ. ουρ.*, al^{2} o *ουρανιοις*) *οὐρανοῖς* (ℵ *εν ουρανω*) *ἀφήσει* (D al plus^{10} a b c f m q vg go syr^{utr} Cyp add *υμιν*) *τὰ παραπτώματα ὑμῶν* cum ACDE(F incipit rursus o *εν τοις*)GHKMNUVXΓΠ al pler a b c f ff^{2}· i m q vg go syr^{utr} arm^{usc} aeth^{Ppl} (ex cod a) Cyp ... omisimus cum ΝBLSΔ 2. 27** 63. 64. 121* 157. 258. f^{scr*} p^{scr} g^{2}· k l cop^{wi} et^{schw} (cop^{dz} suppl^{mg} manu recenti; cop$^{petr\,3}$ in pagina vacua suppl Mt 6, 15) arm^{zoh} et^{mss} aeth rom (et$^{cod\,m}$ ap PPl) :: libere ex Mt 6, 15. Similiter fit Mt 21, 44. 27, 35 et 49. Ceterum hunc Mci locum augmentis e Mto inprimis obnoxium fuisse, probant etiam additamenta codicis M et reliquorum. Post ista enim verba M al^{20} addita habent haec: *λεγω δε υμιν· αιτειτε, και δοθησεται υμιν· ζητειτε, και ευρησετε· κρουετε, και ανοιγησεται υμιν· πασ γαρ ο αιτων λαμβανει, και ο ζητων ευρισκει, και τω κρουοντι ανοιγησεται* (:: e Mt 7, 7 sq)

27. *ερχονται* (g^{2}· vid l vg; item *venerunt* a f g^{1}·): DX al pauc (in evgg *ερχεται ο ις*) b c ff^{2}· i k q aeth *ερχεται* (k *exiit*) | *παλιν*: F om | *και οι πρεσβυτεροι*: D add *του λαου* (:: e Mt), 1. 91. 209. plane om

28. *ελεγον* cum ΝBCLΔ 1. 209. item (*dixerunt*) a b c f cop go aeth... ς Ln *λεγουσιν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler i k l q vg (item ut vdtr ff^{2}· g$^{1.2}$·) vg syr^{utr} arm | *η τισ* cum ΝBLΔ (C latet) 124. c^{scr} y^{scr} al^{5} cop syr$^{p\,mg}$ ... ς Ln *και τισ* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} syr$^{p\,txt}$ go arm aeth ... D 238. al^{6} k om *η τισ* usque *ποιησ* | *την εξου. ταυτ. εδωκ.* (UΓ al^{12} fere *δεδωκ.*) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler i q go syr^{p} arm aeth ... Ln *εδωκ. την εξου. ταυτ.* cum ΝBCLM^{2}Δ (1. *εδ. ταυτ. τ. εξ.*) 33. 124. 2^{pe} al^{12} fere a b c f l (item^{vid} ff^{2}· g$^{1.2}$·) vg (Latt *hanc potestatem*)

ταῦτα ποιῇς; 29 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 30 τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι. 31 καὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 32 ἀλλὰ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων; ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντες

cop syr^{sch} :: at ita Mt lectione tantum non fluct; cf et Lc | *ινα ταυτ. ποιησ* (c f g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l q vg): 2p^{e} a b ff$^{2\cdot}$ i arm om | *ποιησ* cum ℵAB EFGMSVΔΠ al pl ... HKLNUXΓ al pm *ποιεισ*

29. *ο δε ις* (435. al pauc om) cum ℵBCLΔ 33. g$^{1\cdot}$ k cop syr^{sch} aeth ... ς Ln add *αποκριθεισ* (:: ut Mt et Lc) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a b (c *respondit eis dicens*) f ff$^{2\cdot}$ i g$^{2\cdot vid}$ l q vg go syr^{p} arm | *υμασ* cum BC(e spatio)LΔ p^{scr} q^{scr} k* cop ... ς *υμασ καγω* cum ℵDGMNΓ al mu item EFHSUVX al pm *υμ. και* (157. om) *εγω*, item *vos et ego* a b c f ff$^{2\cdot}$ i l q vg syr^{utr} arm; similiter Ln *καγω υμασ* cum AKΠ al^{5} fere g$^{2\cdot}$ k** go aeth (:: e Mt et Lc ap quos non omittitur) | *ινα λογον*: 1. 28. 209. 299. *λογ. ινα* :: ut Mt | *και* pri: D 28. a b c f g$^{1\cdot}$ i k q (non item ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg) cop arm om | *και* (ℵ^{c} *καγω*) *ερω υμιν* cum ℵABCNXΓΠ unc^{9} al pler a b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ i k l vg go syr^{p} ... LΔ 33. c (*et ego vobis dicam*) cop (*et ego quoque* etc) (syr^{sch} arm aeth) *καγω υμιν ερω*, D *και εγω λεγω* (d *dico*) *υμειν*

30. *το βαπτισμα*: Δ praem *ει* | *το ιωα.* (B *ιωαννου*) cum ℵABCDLΔ 33. .. ς om *το* cum NXΓΠ unc^{9} al pler. Praeterea ℵC 33. 299. 77. 218. k sah syr^{sch} aeth add (sed k praem, habet enim *unde fuit baptism. ioh.*) *ποθεν ην* (77. 218. *εστιν*), iidemque et L om *ην* quod sequitur :: cf Mt | *εξ* (it vg *de caelo*): 1. *απ* | *ουρανου*: D^{gr} *-νων* (d *caelo*) | *ἢ*: Δ om

31. *και*: ℵ *οι δε*, item *at* (*ad*) *illi* (*illi vero* c ff$^{2\cdot}$) it (exc k) vg :: ut Mt et Lc | *διελογιζοντο* (Gb′ prob Schu „simplex *λογιζ.* nusquam sic") cum ℵ^{ca}BCDGKLMΔΠ al plus^{50} (D^{2} *διελογιζον*) ... ς *ελογιζοντο* cum AEFHNS UVXΓ al pl... ℵ*et^{cb} *προσελογιζοντο* | *προσ εαυτουσ*: 33. *εν εαυτοισ λεγοντεσ* (69. om): D 13. 28. 69. 124. 346. 2p^{e} a b c ff$^{2\cdot}$ i k (non item f g$^{1\cdot}$ l q vg nec g$^{2\cdot vid}$) add *τι ειπωμεν* (k *quid illi dicemus* omissis k* *si dixerimus*, c *quid ei dicerent*, b *quid ei responderent*) | *ειπωμεν* (HΓ al aliq *-πομεν*, item al aliq v. 32): 69. 346. add *οτι* | *ερει* (D^{gr} *λεγει*, b l *dicit*): DM 1. 13. 69. 124. 209. 225. 299. a b c d f ff$^{2\cdot}$ i k^{2} q (non item g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l; k* om etiam *ερει*) vg^{six} em gat mt taur tol sax (non item vg clem am fu iac erlang) add *ημιν* (D^{gr*} 346. *υμιν*) :: e Mt | *ουν* (:: etiam in Mt fluct; in Lc omittendum vdtr) cum ℵBC^{2}D^{gr}EFGHKNUVΓΠ al pl f g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l vg (et. am fu ing em) sah syr^{p} ... Ln Ti om cum AC*LMS XΔ al plus^{30} a b c d ff$^{2\cdot}$ i k q tol cop (go *at cur*, syr^{sch} *et cur*)

32. *αλλα* cum ℵABCLΔ 33. al ... ς *αλλ* cum XΓΠ unc^{9} al pl. Absque additam cum ℵABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pl k* (*sed dicemus*) sah cop go ... D al plus^{15} g$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot vid}$ q vg *εαν* (*si*) pro *αλλα*, item a *quodsi*, i (et. syr^{sch}) *et si* ... ς post *αλλ* add (Gb^{00}) *εαν* cum minusc non ita mu it^{6} (b *si vero*, e f ff$^{2\cdot}$ *si autem*, k** l *sed si*) syr^{p} arm aeth | *εφοβουντο* (k l am

γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὄντως ὅτι προφήτης ἦν. 33 *καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν· οὐκ οἴδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.*

XII.

1 [128. 2] *Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λαλεῖν. ἀμπελῶνα* Mt 21, 33—46 Lc 20, 9—19 *ἄνθρωπος ἐφύτευσεν, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ*

---

ing em erl taur iac sah syr^{sch} go): D^{2}N 13. 28. 69. 124. 2pe c^{scr} o^{scr} al^{5} fere a b c f ff^{2}· i q (g$^{1·2·vid}$) vg^{ed} et^{mss} aliq (ut tol) sax cop syr^{p} arm aeth *φοβουμεθα* (D* *φοβουμεν*) :: e Mt | *λαον* cum ADLXΓΔΠ unc^{9} al pler … NBCN 33. 106. syr^{p} ^{mg} *οχλον* :: e Mt | *απαντες* c. N^{c}ABLXΓΔΠ unc^{9} al pler … Ln *παντες* c. N*CDN 1. 28. 33. 299. al pauc :: ut Mt | *ειχον* (28. *-οσαν*) (et. g$^{2·}$ g$^{1·vid}$ l vg sah): D 2pe a b c f ff$^{2·}$ i k q arm *ηδεισαν* (*sciebant*) | B *ιωαννην* | *οντως οτι προφ. ην* cum N^{c}BCL 13. 69. 346. item Δ sah *οντως ως προφητην* … ς Ln *οτι οντως* (D *αληθως*) *προφ. ην* cum A(D)XΓΠ unc^{9} al pl it^{pler} (vide post) vg cop syr^{utr} go. Latini sic: *quia* (*quoniam* a) *vere propheta erat* (g$^{2·}$ l vg *esset*; f *erat iohannes*) a d f g$^{2·}$ (g$^{1·vid}$) l q vg; *vere prophetam esse* (b i *fuisse*) b ff$^{2·}$ i … N*N (*ως προφητην* pro *οτι πρ. ην*) 1. 28. 124. 209. 299. y^{scr} 2pe al plus^{15} c (*prophetam fuisse*) k (*quoniam propheta fuit*) arm aeth om *οντως* (:: nec Mt habet)

33. *τω ιω λεγουσιν* cum NBCLNΔ 28. 33. 69. 124. 346. a (*ad Ies. dixerunt*) ff$^{2·}$ (*responderunt ad Ies. dicentes*) mt (ut a) cop^{schw} et^{wi} … ς Ln *λεγ. τω ιω* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (g$^{1·2·vid}$ q vg *dicunt ad Ies.*, b c f i l *dixerunt ad Ies.*; k *dixerunt ad* [erasum] *iohannen non scimus*) syr^{utr} go arm; om (ut et. k) *τω ιω* sah aeth | *και* sec:-D g$^{2·}$ l am em om (c *ait illis et Iesus*, g$^{1·}$ *respondens autem Ies. ait illis*) | o *ις* (28. post *αυτοις*, al pauc om) sine additam cum NBCLNΓΔ 33. f^{scr} 7pe a c f k sah cop arm (syr^{sch} nil nisi *Dixit eis*) … ς o *ις αποκριθεις* cum EFG HSUVX al mu; item ADKMΠ 1. 61. 69. al^{20} fere b ff$^{2·}$ (*et respondit Iesus ait illis*) g$^{1·}$ (vide ante) g$^{2·}$ i l q vg go syr^{p} aeth *αποκριθεις ο ις*, hinc Ln [*αποκριθ.*] *ο ις* | *αυτοις*: D^{gr} *αυτω*, k om | *εν ποια εξουσια* (d *in qua potestate*): D^{gr*} *εις ποιαν εξουσιαν*

XII. 1. *λαλειν* (it^{pler} vg *loqui*) cum NBGLΔ 1. 13. 69. 118. 124. 346. b c d f ff$^{2·}$ g$^{1·2·vid}$ i l q vg (sed c add *dicens*, b *ita dicens*) sah cop syr^{sch} et^{p} ^{mg} … ς *λεγειν* (:: cf Lc) cum ACDN(ante *αυτοις*)XΠ unc^{8} al pler k (*dicere*) go syr^{p} ^{txt}, item Γ 126. *λεγων* | *αμπελωνα ανθρ. εφυτ.* (L *εποιησεν*) cum NBCLΔ 33. 262. cop aeth … N 13. 69. 346. 433. 2pe c sah syr^{sch} Or^{3,771} *ανθρωπος τις* (N 433. om *τις*) *εφυτ. αμπ.* … ς Ln Ti *αμπελωνα* (Γ *ἄμπελον*) *εφυτ. ανθρωπ.* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler a b f ff$^{2·}$ g$^{2·}$ g$^{1·vid}$ i k l q (eod ordine it^{mu} in Lc) vg go syr^{p} arm | *περιεθηκεν*: C^{2}N 28. 2pe al sah arm syr^{p} c. ob. Or^{3,771} add *αυτω* | L*^{vid} 69. *οικοδομησεν* | *εξεδετο* c. NAB*CKL (346. *-θετο*) … ς Ln (Ln *-δετο* ex

ἀπεδήμησεν. 2 *καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπελῶνος·* 3 *καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν.* 4 *καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον ἐκεφαλίωσαν καὶ ἠτίμασαν.* 5 *καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτέννοντες.* 6 *ἔτι*

A tantum noverat) ιξεδοτο (F^{2}H al -δωτο) cum B^{3}DNXΓΔΠ unc^{7} (G om κ. ιξεδ. αυτ. γεωργ.) al fere omn | γεωργοισ: D praem τοισ

2. τω καιρω (it vg *in tempore*) δουλον: KNΠ al^{8} syr^{sch} δουλ. τω καιρω | ινα παρα (Δ ιναπω) τ. γεωργ. (33. 2^{pe} παρ αυτων) λαβη (ita ℵ^{c}; ℵ* λαβοι) απο τ. καρπ. του αμπ. (των καρπων cum NBCLNΔ 33. 433. 49^{ev} 11^{pe} d f k syr^{sch}; contra ς Ln του καρπου cum ADΘ^{gr}X unc^{9} [r plane om] al pler b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg sah cop syr^{p} go arm aeth) ... D it^{pl} (non item g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg) ινα απο του καρπου του αμπελ. δωσουσιν αυτω (:: e Lc), b i (item a^{vid}) *ut fructum ex vinea darent ei*, c ff$^{2\cdot}$ *ut darent illi ex vinea fructum*, f *ut ex fructibus vineae darent illi*, q *ut fructum* (sic) *ex vinea daretur ei*, k *ut darent illi fructus.* Praeterea syr^{sch} *ut de fructibus vineae acciperet*, aeth *ut afferrent ei de fructu vineae eius*

3. και λαβοντεσ cum NBDLΔ 33. 48^{ev} 49^{ev} y^{scr} al^{evv} a b ff$^{2\cdot}$ i k q cop ... ς Ti οι δε λαβ. cum ACNXΓ(οι δε ελαβον)Π unc^{9} al pler sah syr^{utr} go arm aeth; f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l vg *qui apprehensum*; c *quem illi apprehendentes* | ιδειραν: U al plus^{30} εδηραν | κενον (NΔCDKMXΠ* al καινον): D a b ff$^{2\cdot}$ add προσ αυτον

4. παλιν: X sah om | 1. om πρ. αυτ. αλλον | δουλον: ℵ* om | κακεινον (c om): DΔ al panc και εκεινον | εκεφαλιωσαν cum NBL (:: κεφαλιοῦν a κεφάλιον pari iure atque κεφαλαιοῦν uti videtur. Ceterum nec κεφαλαιοῦν praeter hunc locum eo quo hic legitur sensu inventum esse videtur) ... ς Ln (nesciens B -λιωσαν) Ti εκεφαλαιωσαν cum ACDN unc rell al omn^{vid} (at vix satis attenderunt conlatores). Sine λιθοβολησαντεσ (:: cf Mt) cum NBDLΔ 1. 28. 33. 91. 118. 299. 2^{pe} (sed hi minusc praeter 33. κεφαλαιωσαντεσ omisso και sq) it vg sah cop arm ... ς (sed Gb^{00} improb Schu) Ti praem λιθοβολησαντεσ c. ACNXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go aeth | ητιμασαν (ita NBL 33, Δ ητωμασαν, D ητιμησαν, atque ita Ln tribuens etiam codici B) cum NBDL 33. it (sed k om και ητιμ.) vg sah cop ... ς Ti απεστειλαν ητιμωμενον (1. 28. 91. 118. 2^{pe} ητιμασμενον) cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm aeth

5. και αλλον (et. Gb sed improb Schu „rec. tuetur Mci consuetudo") cum NBCDLΔ 33. a b c ff$^{2\cdot}$ i k sah cop aeth ... ς και παλιν αλλον cum ANX (om αλλον)ΓΠ unc^{9} al pler f l q (g$^{1\cdot 2\cdot ?}$) vg syr^{utr} arm go | απεστειλεν: D 435. (om αλλον) a b ff$^{2\cdot}$ i q add (ff$^{2\cdot}$ praem) δουλον (non item c k l vg, nec g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) | πολλ. αλλουσ: L αλλ. πολλ. | ουσ μεν cum NBDLΔ 1. 33. 2^{pe} al^{30} fere ... ς τουσ μεν cum ACNXΓΠ unc^{9} (X τον μεν ap Treg) al longe pl | ουσ δε c. NBLΔ 1. 33. 2^{pe} al^{30} fere; D αλλουσ δε (*alios autem*) item vg *alios vero* ... ς τουσ δε cum ACNXΓΠ unc^{9} al longe pl | δεροντεσ: 69. 157. al^{30} fere δαιροντεσ | αποκτεννοντεσ cum

ἕνα εἶχεν υἱὸν ἀγαπητόν· ἀπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 7 *ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία.* 8 *καὶ λαβόντες ἀπέ-*

ℵ*ACDEUVΓ al mu, item FGHKNXΠ al permu *αποκτενοντες*, M8 *αποκταινοντες* ... B 150ev *αποκτεννιντες*, ℵc al aliq *αποκτεννιντες*, L al2 *αποκτινουντες*, yscr *αποκτεννιντες* ... ς *αποκτεινοντες* cum minusc vix mu, Δ *αποκτιναντες*

6. *ετι* cum ℵBLΔ 1. 33. 209. b i cop arm aeth ... ς *ετι ουν*, Ln *ετι* [*ουν*] cum ACDNXΓΠ unc9 al pl l q (et g1·2·?) vg syrP; ff2· *adhuc autem* (a *cum haberent autem adhuc* etc, c *novissime autem filium suum misit, quem habebat unicum dilectissimum dicens*; k nil nisi *novissimum misit filium dicens*), go *tunc autem* ... 13. 28. 69. 124. 346. cscr 2pe *υστερον δε ετι* (2pe om *ετι*) (syrsch *tandem autem unus filius dilectus erat ei*) | *ειχεν υιον* cum ℵBC2LΔ 33. 48ev sscr syrP (syrsch aeth) ... ς· *υιον εχων* c. NXΓΠ unc9 al pler go arm, item Ln *εχων υιον* cum AC*D b ff2· l (g1·2·?) vg ... cop *adhuc filium dilectum, qui erat sibi, misit ad postremum ad eos* | *αγαπητον* (Gb′) cum ℵBCDLΔ a b ff2· g1·2· i l q vg (c vide ante, item k) sah cop syrsch arm ... ς *αγαπητ.* (1. 13. 28. 69. 124. 299. praem *τον*) *αυτου* (251. *αυτω*) c. ANXΓΠ unc9 al certe pler syrP go | *απεστ. αυτον* cum ℵBLX2Δ 13. a (*novissime illum misit dicens*) syrsch aeth ... D *κακεινον απεστ.*, ff2· i l (g1·2·?) vg *et illum misit* (q *et filium misit*) (b male om *απεστ. αυτ. εσχ. πρ. αυτους*) ... ς *απεστ. και αυτον*, Ln *απεστ.* [*και*] *αυτον* cum ACNX*ΓΠ unc9 al pler syrP go ... 1. 28. 91. 241. 299. 2pe cop om *αυτον* | *εσχατ. πρ. αυτ.* cum ℵBCLΔ 13. 33. 69. al plus15 cop ... ς *πρ. αυτ. εσχατ.* cum ANXΓΠ unc9 al longe pl l (item g1·2·?) vg sah syrutr go arm aeth ... D a ff2· i k q om *πρ. αυτον* (de c k vide ante, item de b) | *οτι*: LNΔ 1. 33. al25 fere c k (non item ff2· g1·2·vid i l vg) sah om; al pauc a b q syrsch arm *ισως* (*forsitan*, q *utique*) pro *οτι*, ff2· vero *quia forsitan*, item arm | *εντραπ.* (hoc loco c ff2· saba k l vg, itemvid g1·2·): D a b (ff2· blanch) i q post *τον υι. μου*

7. *εκειν. δε οι γεωργ.* (c q *coloni autem illi*; D a b ff2· g1·2· i k l vg sah arm aeth *οι δε γεωργ.*): ℵ al pauc c persP add *ιδοντες* (vel *θεασαμενοι*) *αυτον* (c *cum vidissent eum*), item 13. 28. 69. 124. al25 fere syrP c.* velmg arm *θεασαμενοι αυτον* (2pe *τον*) *ερχομενον* (al pauc add *προσ αυτους*) :: libere ex Mt et Lc | *πρ. εαυτ.* (Δ 69. al *αυτους*) *ειπ.* cum ℵBCLΔ 1. 11. 13. 28. 33. 69. 209. 299. yscr al mu .. ς Ln *ειπ. πρ. εαυτ.* cum ADNXΓΠ unc9 al pl it vg sah cop syrutr go (:: Mt *ειπ. εν εαυτοισ*, Lc *διελογ. πρ. αλληλ. λεγοντ.*) | *ειπαν* cum ℵBCDLΔ 209. ... ς *ειπον* cum ANXΓΠ unc9 al pler | *οτι*: D 1. 28. 2pe it vg sah aeth om :: ut Mt et Lc | *ουτοσ*: Δ *ο υιοσ* (confusis τ et ι, δ *hic filius*) | *αποκτειναμεν*: M1 al *-νομεν* (Γ et. *γεωργοι*)

8. *απεκτ. αυτον* cum ℵBCLΔ yscr al pauc i k (om *λαβ.*) q sah ... ς Ln *αυτ. απεκτ.* (X *-κτειναν*) cum ADNXΓΠ unc9 al pler ff2· (g1·2·?) l vg

κτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. 9 τί ποιήσει
ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς,
10 ss καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. 10 οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέ-
Ps 118, 22 ss γνωτε· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη
εἰς κεφαλὴν γωνίας· 11 παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν
θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; 12 [129. 1] καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρα-
τῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς
τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

13–17 Mt 22, 16–22 Lc 20, 20–26 13 [130. 2] Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρι-
σαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. 14 καὶ
ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ
μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων,

---

cop go arm ... al pauc b c (hi *et apprehensum occiderunt*) om αυτον (a *quem adprehensum occiderunt*; i q *quem adprehensum occid. eum*) | Ti *εξεβαλαν* cum B | *εξεβαλ. αυτον* cum ℵABCDMNΓΠ al plus[20] a c ff[2·] q cop syr[utr] go aeth ... ς om αυτον c. LXΔ unc[8] al pl b k l (g[1·2·?]) vg arm (13. 69. 124. 346. *εξεβαλ. εξω του αμπ. και απεκτ.*) :: cf Mt et Lc

9. *τι ποιησει* cum BL g[2·] cop (k pro *τι* etc libere: *tunc dominus indignatus veniet et perdet* etc) ... ς Ln *τι ουν ποι.* cum ℵACDNXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] a b c ff[2·] g[1·] i l q vg syr[utr] etc (:: at ita Lc lectione non fluct similiterque Mt) | *τ. γεωργους*: c[2] 33. y[scr] al plus[10] syr[utr] add *τουτους* (:: ut Lc), item GN 1. 209. 299. al mu c aeth *εκεινους* (:: cf Mt)

10. *εγενηθη*: LΠ[*] e[scr] z[scr] 433. *-νηθη* | E[*]K[*]X al *γονιας*

11. *παρ. κυρ. εγεν. αυτη*: D om

12. *την παραβολην* (Δ ante *πρ. αυτ.* pon): 108. 127. 131. 262. al[2 scr] al[10] fere b (g[1·2·?]) l k vg (*parabolam hanc*, k *similitudinem istam*) add *ταυτην* (non item a ff[2·] i q) | *απηλθον*: D *-λθαν*

13. *αποστελλουσιν*: NX *-ιλουσιν* | *προς αυτον* (ff[2·] g[1·2·vid] l vg *ad eum*, b *illi*): D a c i k q om :: cf Lc | *των* (69. 346. g[scr] al[vid] praem ℵ) *φαρισαιων*: syr[sch] *των γραμματεων* | *αγρευσωσιν*: D 2p[e] *παγιδευσωσιν* :: e Mt

14. *και* pri cum ℵBCDLΔ 33. c[scr] e ff[2·] k a b i q (hi[4] *et illi*) sah cop aeth ... ς Ti *οι δε* c. ANXΓΠ unc[9] al pler syr[utr] go arm (g[1·2·vid] l vg *qui*) | *ελθοντ. λεγουσ. αυτω* (Γ *αυτον*) cum ℵABCLNXΓΠ unc[8] al pler g[1·2·vid] l vg sah cop syr[P] go aeth (go aeth *dixerunt* pro *λεγ.*): a syr[sch] *venientes interrogabant illum*, i q *venientes interrogabant* (q *-gaverunt*) *eum subdole*, b arm *venientes interrogabant eum subdole dicentes*, G 1. 13. 28. 69. al[10] fere *ελθοντ. ηρξαντο ερωταν αυτον εν δολω λεγοντες* ... D *επηρωτων αυτον οι φαρισαιοι* (d *pharis. eum*), k *interrogabant eum farisaei dicentes*, c *venientes pharisaei interrogab. eum dicentes*, ff[2·] *venientes pharisaei interrogab. eum subdole* | *μελει*: E[*]FGX al permu *μελλει*, quod frequens vitium est | K *βλεπης* | *ανθρωπων*: GK 1. 28. al[10] fere b am

ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν κῆνσον Καίσαρι δοῦναι ἢ οὔ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; 15 *ὁ δὲ ἰδὼν αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω.* 16 *οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Καίσαρος.* 17 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὰ Καίσαρος ἀπόδοτε Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ ἐξεθαύμαζον ἐπ᾽ αὐτῷ.*

---

sah aeth -που ... 126. om | αλλ cum ℵABCNXΓΠ unc^{9} al pler ... Ti αλλα cum DLΔ al pauc | Δ τον οδον | εξεστιν c. ℵABLXΓΠ unc^{8} al pler g^{1} l vg sah cop syr^{sch} syr^{p} ^{mg} (vide post) go aeth ... Ln ειπε (sed c*vid$_{M}$ al aliq ειπον) οιν ημιν (C*D al a b c ff^{2} i q add ει, item 8^{pe} τι σοι δοκει) εξεστ. cum C*et^{2}DMN al^{12} fere a b c ff^{2} g^{2} i q (similiter k *dic nobis quit tibi videtur licet*) tol gat syr^{p} c.* (sed^{mg} *non invenimus in Graecis*) arm arr :: e Mt | κηνσ. καισ. δουν. cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al pler (c q g^{2} *tributum dari Caesari*; ff^{2} go arm *tributum dare Caesari*) ... Ln δουναι (b l vg *dari*) κηνσ. καισ. (:: ut Mt lectione non fluctuante) cum ℵBCLΔ al^{10} fere a b g^{1} l sah cop syr^{utr} aeth, item D 124. 2^{pe} k ημασ (d *nobis*, 124. 2^{pe} k om) δουναι επικεφαλαιον (k *capitularium*, sed d *tributum*) καισαρι | η (L om) ου; δωμ. η μη δωμεν: D a b c ff^{2} i l nil nisi η ου (*aut non*, d l *an non*), item 225. g^{2} vg go arm^{cdd} η ου δωμεν (*an non dabimus*), k *dabimus aut non*, q *demus aut non demus* (:: cf Mt et Lc)

15. ο δε: DG 1. 13. 28. 69. 118. 346. 2^{pe} al^{4} a b c ff^{2} i q go arm aeth add ις (a *sciens autem Iesus*, ff^{2} *videns vero Iesus*; similiter aeth) :: cf Mt | ιδων (D ειδ.) cum (Gb′) ℵ*D 13. 28. 69. 346. 2^{pe} b c ff^{2} i q go (b *cum vidisset*, rell *videns*) ... ς Ln Ti ειδως (ℵ ἰδωσ) (:: Mt γνους, Lc κατανοησας) cum ℵ^{c}ABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler a g$^{1.2.}$vid k l vg sah cop syr^{utr} al. Cf et. ad v. 28. | πειραζετε: NFG 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al^{6} q syr^{p} c.* arm pers^{p} add υποκριται :: e Mt | δηναριον (EKL al διν.): ℵ* add ωδε | ιδω (ABLNXΓΠ unc^{9} al pler): ℵCDΔ al ειδω

16. και λεγει αυτοισ: 1. om | και η: Δ om η | οι δε sec loco (c ff^{2} k): AD a b i l q (g$^{1.2.}$vid) vg om (:: ut Mt), hinc Ln [οι δε] | ειπαν cum ℵBCDE^{r}LΔ al pauc; item ς ειπον cum NXΓΠ unc^{9} al pler. Item *dixerunt* a c ff^{2} k sah cop syr^{utr} go arm aeth ... Δ b d i l q (g$^{1.2.}$vid) vg λεγουσιν :: ut Mt | αυτω (et. b i l q g$^{1.2.}$vid vg): 1. 13. 28. 69. 209. y^{scr} al pauc a c ff^{2} k syr^{sch} om :: ut Lc et Mt

17. ο δε ις cum ℵBCLΔ 33. sah (cop *is vero* omisso ις, k nil nisi *Dicit illis*, c *Ait illis et Iesus*, syr^{sch} *Dixit eis Iesus*) ... ς και αποκριθεισ (D 2^{pe} a b ff^{2} vid g$^{1.2.}$vid i l q vg [sed em om δε] αποκριθ. δε) ο ις (258. al^{6} fere om) cum A(D)NXΓΠ unc^{9} al pler (it^{pler} vg) syr^{p} go arm | αυτοισ cum ℵACLNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{omn} vg sah cop syr^{utr} etc (:: Mt τοτε λεγει αυτοισ, Lc ο δε ειπεν προσ αυτουσ) ... Ti om cum BD | τα καισαροσ (2^{pe} add ουν) αποδοτ. (2^{pe} add τω) καισαρι cum ℵBCLΔ 28. 2^{pe} cop syr^{sch} ... ς Ln αποδοτε (M 13. 69. al^{20} fere it^{pler}

18–27 Mt 22, 23–33 Lc 20, 27–38 Deut 25, 5

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· 19 διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα καὶ μὴ ἀφῇ τέκνον, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 20 ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων

---

vg syrP add *ουν*) τα καισαροσ (D του καισαροσ τω) καισαρι cum A(D) (M)NXΓΠ unc^{8} al pler i k (hi sine *ουν*) (it^{rell} vg addito *ουν*) sah (syrP) go arm aeth :: cf Mt et Lc | *εξεθαυμαζον* c. ℵB, item D^{3}LΔ 2^{pe} *εθαυμαζον* (D* -ζοντο), item *admirabantur, mirabantur* (b add *vehementer*) a b c ff^{2} (g$^{1\cdot 2\cdot \text{vid}}$) i l q vg cop syr^{sch} ... ς *εθαυμασαν* cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler k sah go syrP :: cf Mt | *επ αυτω*: D 28. 8^{pe} *επ αυτον* (ℵ *επ αυτων* sed *ν* cum ℵ sq in unum coniuncto, cf ad 9, 28)

18. *ερχονται* (d k *veniunt*): a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q cop$^{\text{petr}3}$ *venerunt* | *σαδδουκ.* (2^{pe} al pauc *οι σαδδ.*) *προσ αυτον* (a k, item c *et ecce Sadducaei venerunt ad illum*): D 28. 106. b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg *πρ. αυτ. σαδδουκ.* | *αναστασιν μη ειναι*: 1. 13. 28. 69. 124. 346. *αναστασισ ουκ εστιν* | *επηρωτων* (c *-τουν*) cum ℵBCDLΔ 33. 2^{pe} al pauc it (exc c) vg cop syr^{sch} ... ς *επηρωτησαν* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler c sah syrP go :: ut Mt et Lc

19. *μωυσησ* cum ℵBDKMNSΔΠ al mu a b (*moeses*) c ff$^{2\cdot}$ i l q (g$^{1\cdot 2\cdot \text{vid}}$) vg (sed non am) ... ς *μωσησ* cum ACEFGHLUVXΓ al pl k am | *εγραψ. ημιν* (et. a c k q): D al pauc b ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot 2\cdot \text{vid}}$) i l vg *ημιν εγραψ.* | *οτι* (it vg *ut si* etc): D 69. 108. sah om | *καταλιπη* cum BGKLUVΔΠ al pl (l vg *dimiserit*, item g$^{1\cdot 2\cdot}$?), item AFMSX al pm *καταλειπη*, EHΓ al pauc *καταλειπει* (Γ *-λιπει*) ... ℵ *καταλειψη*, C 433. *καταλειψει* ... D 28. a b c ff$^{2\cdot}$ i k q *εχη* (*habuerit*) | *γυναικα* pr: c^{ser} *-καν* | *μη αφη* (F* *εχων*) ante *τεκν.* cum ℵ(*et^{ca}et^{cb})BCLΔ 33. sah aeth ... ς Ln post *τεκν.* cum ADXΓΠ unc^{9} al longe pler it vg cop syr^{utr} go arm | *τεκνον* cum ℵ^{ca}BLΔ 1. 118. 241. 299. (al?) a c ff$^{2\cdot}$ k cop arm ... ς Ln *τεκνα* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵ*et^{cb}ACDXΓΠ unc^{9} al pler b i l q (g$^{1\cdot 2\cdot \text{vid}}$) vg sah syr^{utr} go aeth | *την γυναικα* (Gb′) cum ℵBCLΔ 1. 61. 209. 2^{pe} 8^{pe} k cop ... ς Ln add *αυτου* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg sah syr^{utr} go arm aeth :: ut Mt lectione non fluct | *εξαναστηση* cum ℵBDLXΔΠ unc^{7} (et F *ἐξαναστῇ*) al pler ... ACHΓ al^{20} fere *εξαναστησει* (Γ *αναστ.*) | *σπερμα*: L post *τω αδελφ. αυτ.* pon

20. *επτα αδελφ. ησαν* (ς Gb Sz) cum ℵABC*LXΓΔΠ unc^{8} al longe pl k (q vide post) syr^{sch} go ... ς^{e} *επτ. ουν* (al pauc sah cop syrP *δε*, a vide post) *αδελφ. ησαν* cum C^{2}M al mu c (ff$^{2\cdot}$ vide post) l (g$^{1\cdot 2\cdot \text{vid}}$) vg arm aeth. Praeterea ℵ^{a} (rursus delet^{c}) 13. 28. 61. 69. al^{5} c gat cop syrP^{mg} arm add *παρ ημιν* (:: e Mt) ... D a b ff$^{2\cdot}$ blanch i q *ησαν ουν* (a *autem*, q om) *παρ υμιν* ζ̄ *αδελφοι* (ff$^{2\cdot}$ saba *septem fratres fuerunt ergo*) | *πρωτοσ*: ℵ* *εισ*, sed ℵ^{a} *πρωτοσ* | *αποθνησκων*: D 1. 28. 2^{pe} al^{5} a ff$^{2\cdot}$ i k syrP txt (sed^{mg} *αποθνησκ.*) *απεθανεν και* (a *et prior accepta uxore decessit et* etc, k *et primus accepit uxorem et priusquam generaret*

οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα. 21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν μὴ καταλιπὼν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως· 22 καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἔσχατον πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.

filium decessit et non remisit semen), item b c l q $g^{1.2.}$ vid vg *mortuus est* pergentes *non relicto semine*

21. *ελαβ. αυτην*: c add *ad suscitandum semen fratris sui*, item k *resuscitare semen fratri suo* | *και απεθανεν*: sah om | *μη καταλιπων* (33. *-λειπων*) *σπερμα* cum ℵBCLΔ 33. c (*et ipse obiit non relicto semine*) sah cop aeth (*non habens liberos*) ... ς Ln Ti *και ουδε αυτος* (de his vide post) *αφηκεν* (D al^{3} *ουκ αφ.*) *σπερμα* cum ADXΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pl} (vide post) vg syr^{utr} go arm. Sed ex his pro *και ουδε αυτος* x 28. 300. 435. *κ. ουδ. ουτος*, a d go *et nec hic*, q *et nec ille*, l vg *et nec iste* (mt *ipse*), $g^{2.}$ *nec ipse*, al^{2} b $ff^{2.}$ *και ουκ*, *et non*. Libere k *et ipse mortuus est* pro *και απεθ.* omissis *μη καταλ. σπερμ.*, i vero totum versum om, pergens post v. 20: *similiter acceperunt eam septem et non reliq. sem.* | *και ο τριτ. ωσαυτως* (ita et. sah; inepte Δ* *ωσ αυτος*, δ *sicut ipse*): 1. *και ο τριτ. ελαβεν αυτην*, pergens *ωσαυτως οι επτα και ουκ*. Similiter x 28. *ωσαυτως* ad sqq trahunt ... D $ff^{2.}$ i om, sed D v. 22 pergit *και ωσαυτως ελαβον αυτην οι επτα*, item i *similiter acceperunt eam septem*, $ff^{2.}$ (ut et. vg) *et acceperunt eam similiter septem*.

22. *και* (28. om) *οι επτα ουκ αφηκ.* (ℵ*-*ηκεν*) *σπερμ.* cum ℵBCLΔ (^{mg} add *ελαβον αυτην*) 28. 33. cop arm, item M* 13. 69. 346. sah *και* (sah *similiter*) *οι επτα και ουκ αφ. σπ.*, c *deinde omnes septem et non reliq. semen*, k nil nisi *et omnes septem* ... ς *και* (x om) *ελαβον αυτην οι επτα και ουκ αφηκ. σπερμ.* c. M^{mg}XΓΔΠ unc^{8} al pler syr^{sch} (*et septem illi acceper. eam* etc) aeth, item a omisso *και* priore, item A al^{2} *και ελ. αυτ. ωσαυτως και οι επτα* etc, item D i sed vide ad v. 21, item l vg ($ff^{2.}$ vid $g^{1.}$ vid) syr^{P} go *et acceperunt eam similiter septem* etc (ita et. $g^{2.}$ sed post *septem* pergit *et mortui sunt non relinquentes semen*); q *et acceperunt eam septem* omissis reliquis. Hinc Ln *και* [*ελαβ. αυτην*] *οι επτα και ουκ αφηκ. σπ.* | *εσχατον* (Gb″) c. ℵBCGHKLΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al^{35} fere a $ff^{2.}$ i (hi^{3} *postea*) q (*novissime*) sah cop syr^{sch} aeth ... ς Ti *εσχατη* cum AEFMSUVXΓ' al pl $g^{1.2.}$ l vg (hi^{4} *novissima*) syr^{P} go arm ... D om una cum *παντων* (*παντ.* om et. a $ff^{2.}$ i, et. b^{vdtr} ex parte hians), item c k (pro *εσχατον* usq *απεθ.* libere c: *Et mulier relicta est sine filiis*, k *similiter* [ita corrigendum vdtr] *mortua est et mulier sine filiis*). Praeterea post *εσχατ.* GMU 1. 13. 33. 69. al mu b $g^{1.}$ q sah cop syr^{P} add *δε*, item Δ *γαρ* | *και η γυν. απεθαν.* (Gb′) cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 209. 299. 346. y^{ser} $2pe$ a b $ff^{2.}$ i (c vide ante) sah ... ς *απεθαν. και η γυν.* cum AXΓΠ unc^{9} al pler $g^{1.2.}$ l q vg (sed am om *και*) cop syr^{utr} go arm aeth :: cf Mt

23. *εν τη αναστ.* (Gb″) cum ℵBC*EFHLSUVXΓΔ al pl k q go (sah cop add *δε*, item c hunc in modum: *Cui enim manebit uxor munda? Septem enim illam habuerunt et ipsa mortua est. In resurrectione autem cuius erit?* Similiter k: *Cui remanet mulier munda? Omnes enim septem illam habuerunt. In anastasim cuius erit?*) ... ς Ln *εν τη ουν αναστ.* cum AC²

23 ἐν τῇ ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσιν, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 24 ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ; 25 ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 26 περὶ δὲ
Ex 3, 6 τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως ἐπὶ τοῦ βάτου πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων· ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ

ΚΜΠ al mu syr^{sch} syr^{p} c.* arm aeth, item DG 1. 28. 2^{pe} al a (b^{vid}) ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ i l vg *εν τη αναστ. ουν* :: cf Mt et Lc | *οταν αναστωσιν* cum ΑΧΓΠ unc^{9} al pler a ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ (et g$^{1\cdot vid}$) i l q vg go syr^{p} arm (13. 69. 346. *οταν ουν αναστωσιν εν τη αναστασει*, item aeth omissis *εν τη αναστ.*)... ΝΒCDLΔ 28. 33. 13^{ev} 18^{ov} c k sah cop syr^{sch} om, hinc Gb^{oo} et Ln [*οταν αναστ.*] :: at nec Mt nec Lc habet, delebaturque propter pleonasmum, quem passim Marco placuisse scimus | *αυτων*: 1. 91. 209. 299. *των επτα* ... Δ c k om | *εσται*: Ε *εστω* | *γυνη*: ΑD* 13. *η γυνη* | *οι γαρ επτα*: 1. 91. 299. *παντες γαρ*

24. *εφη αυτοις ο ις* cum ΝΒCLΔ 33. cop syr^{sch} (sah *Iesus autem dixit eis*, k nil nisi *Respondit illis*) ... ς Ln *και αποκριθεις* (D 1. 13. 28. 69. 124. 299. 346. 2^{pe} a *αποκριθ. δε*) *ο ις ειπεν αυτοις* cum Α(D)ΧΓΠ unc^{9} al pler b i l q vg (hi^{5} *et respondens Iesus ait* [i *dixit*] *illis*) c ff$^{2\cdot}$ (c *ad quos Ies. respondens dixit*, ff$^{2\cdot}$ *ad quos respondit Iesus, dixit*) go syr^{p} arm aeth (item Or^{3,825} *και αυτον* i. e. Marcum *γαρ αποκριθεις ο ις ειπε τοις σαδδουκαιοις· ου δια τουτο πλανασθε μη γινωσκοντες* etc) :: cf Mt et Lc | *ου*: Δ a c i k sah om | *μη ειδοτες*: D Or *μη γεινωσκοντες*. Latini: *non scientes* a k l g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ vg, q *ignorantes, non intellegentes* b c d ff$^{2\cdot}$ i | *τ. θεου*: D add *οιδατε* (d *scitis*)

25. *αναστωσιν* (1. 28. 209. 299. g$^{2\cdot}$ sah syr^{sch} ante *εκ νεκρ.*): DΣ^{r*} *αναστησουσιν* (sed d *resurrexerint*) | *ουτε γαμουσιν* (haec ℵ* om, suppl ℵ^{a}) *ουτε* (et. Or): D *ου γαμ. ουδε* | *γαμιζονται* (D 2^{pe} *-ζουσιν*, 239. 433. d^{acr} *εκγαμιζοντ.*) cum ΝΒC(D)GLUΔ 1. 124. 209. al^{15} fere ... ς *γαμισκονται* (8 13. al *-ωνται*) cum ΕΚΜSVΧΓΠ al pl Or, item ΑΓΗ al^{15} fere *εκγαμισκ.* (:: cf ad Mt) | *αλλ* cum ΝΑΒC etc: DΔ *αλλα* | *ωσ* (Δ^{gr} *ισ*, confusis *ει* et *ω*): Β Or^{3,825} *ωσ οι* | *αγγελοι*: 33. 61. 69. c^{acr} 8^{pe} 10^{pe} al aliq l vg^{six} sax aeth add *θεου* (33. *του θε.*) | *εν* cum ΝCDFKLMUΔΠ al^{80} fere (*angeli in caelis* it vg) cop syr^{p} aeth ... ς (= Gb Sz) Ti *οι εν* cum ΑΒΕGΗSVΧΓ al sat mu sah syr^{sch} go arm Or

26. *των νεκρων*: 13. 33. 69. 124. 346. praem *τησ αναστασεωσ* | *βιβλω*: D *βυβλω* | *μωυσεωσ* cum ΝBDKMΔΠ al mu ... ς *μωσεωσ* cum ΑCEFGΗL SUVΧΓ al pl. Praeterea cf ad Mt 8, 4. Mc 1, 44. 9, 4 et alibi | *του βατου* cum ΝΑΒCLΧΓΔΠ unc^{8} al pler ... ς (= Gb Sz) *τησ βατου* cum DM al vix mu Or^{4,341} et (paullo liberius) ^{4,69} et ^{103} :: cf Lc | *πωσ* (Schu: „rec. ap Lc") cum ΝBCLUΔ 108. 131. al^{20} fere ... ς Ln *ωσ* cum ΑDΧΓΠ unc^{8} al longe pl Or^{4,341} (sed *ωσ ειπεν επι τησ βατ. αυτω* etc) | *ο θεοσ* pr: M^{ixt} *ο ις* | *εγω*: MUΔ al aliq it (sed b om *ego sum*) vg sah cop syr sch go arm aeth Or^{4,341} add *ειμι*, non item syr^{p} Or^{4,69} et ^{103} | *ο θεοσ*

καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; 27 *οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. πολὺ πλανᾶσθε.*

28 [131.6] *Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν* 28—34 Mt 22, 35—40 (Luc 20, 39)
συνζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν· ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων; 29 *ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς* 29 s Deut 6, 4 s

sec: D 18ev Or 4,69 et 103 (non item 4,341) om ὁ | o θεοσ ante ισαακ et ante ιακωβ cum ℵACLXΓΔΠ unc9 al omnvid Or 4,341 ... Ln Ti om ὁ bis cum BD Or 4,69 et 103 | ισαακ (et. ℵc): ℵ*D a b i k ισαχ

27. o θεοσ cum ℵACEFGHMtxtSUVΓ al pl Or 4,341 (praeposito ipsius Marci nomine) ... Ln Ti om ὁ cum BDKLMmgΘXsilΔΠ al plus20 Or 4,69. 70 et 103. Praeterea (:: ut Mt) 13. 33. 69. 108. 124. 346. al40 fere add θεοσ (Or 3,829 *o δε λουκας προσεθηκε τω· ουκ εστιν ο θεοσ θεοσ νεκρ. αλλα ζωντ., κειμενω και παρα ματθ. και μαρκω, το· παντεσ* etc) | αλλα ζωντων cum ℵABCDFKMmgUXΔΠ al60 fere it (exc q) vg sah cop syrsch go arm Or 4,341 item 4,69 et 70 et 103 ... ς (= Gb Sz) αλλ. θεοσ ζωντ. cum EGHMtxtSVΓ al perm q syrP aeth | πολυ πλα. cum ℵBCLΔ k cop ... ς Ln υμεισ ουν (G 1. 229. 299. 2pe c go δε) πολυ (FH al pauc πολλοι, G cscr om) πλα. cum ADXΓΠ unc9 al omnvid itpler vg sah syrutr arm aeth

28. των γραμματιων: F al5 ac plur γραμματευσ | ακουσασ (1. 28. 299. ακουων, 2pe ακουοντων): ℵ ακούσαι | αυτων: Dgr* αυτω | συνζητ. c. ℵABCDGLΔ etc ... ς συζητ. cum EFHKMSUVXΓΠ al pler | ιδων c. ℵ*CDL 1. 13. 28. 69. al20 a b c ff2· g1·2·vid i l q vg (k *cum audiset* [sic] *quia bene illis respondit* omissis αυτ. συνζητ. ιδων. Etiam gat om ιδων) go syrutr arm aeth. Praeterea D 28. al pauc b ff2· g1·2·vid i l q vg syr sch praem και (non item a c) ... ς Ti ειδωσ c. ℵcABXΓΔ unc9 al longe pl sah cop | απεκριθ. αυτοισ (prob Schu) cum ℵBCLUΔ 1. 13. 28. 33. 69. al10 fere sah cop syrutr aeth ... ς Ln αυτ. απεκριθ. cum ADXΓΠ unc8 al pler it vg go arm | επηρωτ. αυτον (et. a l q vg): D b c ff2· g2· i k gat add λεγων (gat om) διδασκαλε :: c Mt | εντολη πρωτ. παντ. cum ℵBCLUΔ 33. 108. 127. 131. cop syrutr aeth, item sed omisso παντων D 2pe a b c ff2· g2· i k q arm (c ff2· i q *praeceptum primum*, a k *mandatum primum*, b *prim. praeceptum*, g2· *prim. mandatum*) ... Gb Sz Ln πρωτ. παντ. εντολη cum AEFGHKM2SVXΓΠ al plus100 g1· l vg (hi3 *primum omnium mandatum*) ... ς (= Gb Sz) πρωτ. πασων εντολη c. M* al mu ... 1. 28. 69. al pauc (item b g2·, vide ante) πρωτη εντολη. Sah *quodnam est magnum mandatum quod est maius illis omnibus.*

29. απεκριθη ο ις cum ℵBLΔ 33. cop (c *Respondit illi Iesus dicens*, syrsch *Dixit illi Iesus*) ... ς Ln ο δε ις απεκριθη αυτω cum ACXΓΠ unc9 al pler l (g1·2·?) vg Aug go syrP; 1. 28. 69. 299. 346. 2pe k arm ο δε ις (1. om) ειπεν αυτω, a *et Iesus ait illi* ... D b ff2· i q (sah aeth) αποκριθεισ δε ο ις ειπεν αυτω (it4 *ad eum*) | οτι (g1·2·vid l vg): D 1. 28. 91. 209. 299. 2pe a b c ff2· i q Aug syrsch arm Mcelleus 181 om; 229. k om totum οτι πρωτη εστιν | πρωτη εστιν c. ℵBLΔ cop; c *primum mandat. est* ... X 209. 299. arm πρωτη παντων (209. πασων), D 91. 2pe a b i

ὅτι πρώτη ἐστίν· ἄκουε Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς
Lc 10, 27 *ἐστίν,* 30 *καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας*
σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ
Lev 19, 18 *ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου.* 31 *δευτέρα αὕτη· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον*

παντων πρωτη (*omnium primum*), 1. *πρωτον παντων*, 28. Mcelleus *παντων πρωτον* ... Gb *πρωτη παντων* (M* *πασων*) *εντολη* cum ACKM*et² UΠ 33. 131. al³⁵ fere (q *omnium primum mandatum*) syrᵖ go, item al pauc l vg Aug addito *εστι*, c ff²· aeth additis *εστιν αυτη*, *hoc est*, hinc Lu *πρωτ. παντων* [*εντολη εστιν*] ... ς (Gb′) *πρωτη πασων* (cum minusc paucis, Sz *παντων* cum EFGHSVΓ al⁶⁰ fere) *των* (ν al aliq om) *εντολων* cum EFGHSVΓ al plus⁶⁰ syrˢᶜʰ (sah *primum mandatum maius omnibus ipsis est*) | *ισραηλ*: D *ιστραηλ* (ut alibi ꞩ), a b d *istrahel*, k *isdrahel* | *ημων* (et. a b ff²· k l q am fu ing em erl reg taur iac prag sax): al plus¹⁰ i *υμων*, al⁵ c vgᵉᵈ tol cop (non item sah) aeth Ath¹·⁴⁴⁰ Cypᵗᵉʳ Hilᵗᵉʳ (sed semel cdd variant et alibi *noster*) *σου* | *κυριος* sec: F yˢᶜʳ al pauc a b k (Hil modo habet modo om) om; vg (et. am ing mt al, non item prag al) ff²· sabat (non blanch) Cypᵗᵉʳ *deus* pro *dominus* (ds pro dms)

30. *και* pr: Δ 238. xˢᶜʳ om | *της*: BD*X om ante *καρδιας*, B om etiam ante *ψυχης* et ante *διανοιας* | Mcelleus ¹³¹ totum locum sic habet: *κατα μαρκον – ενος γαρ τινος γραμματεως προσελθοντος αυτω και πυνθανομενου, τις ειη πρωτη των εντολων, απεκρινατο προς αυτον, ουτως ειπων· παντων πρωτον· ακουε ισρ., κυριος ο θεος ημων κυριος εις εστι. και αγαπησεις κυρ. τον θεον σου εξ ολης της ψυχης* (cod. Ven. *καρδιας*) *σου και εξ ολης της ισχ. σου. αυτη πρωτη. και δευτερα ομοια ταυτη· αγαπησεις* etc. | *και εξ ολ. της ψυχ. σου*: KΠ* 157. al⁸ k om | *και εξ ολης τ. διανοι. σου* (a b i *et ex totis viribus tuis*, l vg *et ex tota mente tua*, q *et ex toto senso tuo* Hil *et ex totis viscerib. tuis*) cum ꞩA(post *καρδ. σου* pon)BLXΓΔΠ unc⁵ al longe pler a b i l q vg (g²·ᵛⁱᵈ ut vg) sah cop syrᵘᵗʳ go arm aeth Hil ... DΠ 157. 49ᵉᵛ c ff²· g¹· k syrʰʳ Mcelleus Cypᵗᵉʳ om | *και εξ ολης τ. ισχυ. σου*: ff²· g¹· k *et ex* (k *de*) *totis viribus tuis*, a *et ex tota fortitudine tua*, b c d i l q vg Cyp Hil *et ex tota virtute tua*. Haec sine additam cum ꞩBELΔ sah cop (item a, qui statim pergit *et propinquum tuum tamquam* etc) ... ς Ln add *αὕτη πρωτη* (KUΠ 33. al³⁰ fere add *παντων*, xˢᶜʳ add *και μεγαλη*) *εντολη* (*hoc est primum mandatum* b c l vg Cyp Hil item^vid ff²· g¹·²·, *hoc est pri. praeceptum* d q; *hoc prim. mandatum* i; *haec prima est* k) cum ADXΓΠ unc⁸ al omn^vid (sed 28. 2ᵖᵉ k Mcelleus om *εντολη*, 229. *παντων εντολων* pro *εντολη*) it (exc a) vg go syrᵘᵗʳ arm aeth Cyp Hil (:: ut proxime sequentia, ita haec quoque e Mt corrupta)

31. *δευτερα* (Δ *η δευτ.*, k *deinde secunda*) cum ꞩBLΔ sˢᶜʳ b i k cop Hil ... ς *και δευτ.*, Ln [*και*] *δευτ.* cum AXΠ unc⁹ al pler c q go syrᵘᵗʳ arm aeth Mcelleus Cypᵗᵉʳ ... D 33. 2ᵖᵉ xˢᶜʳ al pauc ff²· l vg sah copᵖᵉᵗʳ³·, item r fˢᶜʳ *και δευτ. δε* | *αυτη* (ꞩ add *εστιν*) cum ꞩBLΔ sah cop ... ς Ln *ομοια αὕτη* (ς *αὕτη* ut EFGHKMSUVΓΠ al pl; sed 124. al mu it vg

συν ὡς σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. 32 [132. 10] *καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύς· καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπες ὅτι εἷς ἐστὶν καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ.* 33 *καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν περισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν.*

---

go syr^{utr} arm aeth αὐτῇ, atque sic Ln, A^{*vid} al pauc αυτησ) c. AΧΓΠ unc^{9} etc, item D 69. Mcelleus *ομοια ταυτη | σεαυτον*: HΧΠ* al plus^{50} *εαυτον | μειζων* (ℵL b i Hil add *δε*) *τουτων αλλη* (b i Hil om; contra habent c ff^{2*} k l q vg) *εντολη* (U 13. om; D ante *αλλη* pon) *ουκ εστιν* (k l q vg *maius horum* [k *his*] *aliud mandat.* [q *praecept.*] *non est*; item b i Hil *maius autem horum mandatum non est*; c *maius his praeceptis alium non est*, d ff^{2*} *maius horum praeceptorum aliud non est*): a (vide ante) *hoc est magnum mandatum*

32. *και* pr: B sah cop syr^{sch} om | Δ om *ὁ* | *ειπες* cum ℵ*DEFHLXVΔΠ^{2} al permu ... ς Ln Ti *ειπας* cum ℵ^{c}ABGKMSUΓΠ* al pl Mcelleus^{131}. Praeterea D a b c i q Hil (non item ff^{2*} g$^{1.2}$ vid k l vg) post *καλως* pon | *ισ εστιν* cum ℵABKLMSUVXΓΔΠ al plus^{100} l (g$^{1.2*vid}$) am fu ing em erl iac prag reg taur go syr^{sch} aeth ... ς (= Gb Sz) add *θεος* (DG al^{8} Mcelleus o *θεος*) c. DEFGH al sat mu a b c ff^{2*} i q vg^{ed} (item tol al) sax sah cop arm syr^{p} c.* Mcelleus Hil | *αλλος* (g^{2*} add *deus*): D a Mcelleus semel om

33. *της* prim: BUX al pauc om | *καρδιας* (g^{2*} om *εξ ολ. τ. καρδ. κ.*): ℵL al pauc cop add *σου* | *συνεσεως*: D 2^{pe} a i q *δυναμεως*, item b Hil (vide post); 1. 33. 118. 209. 299. cop arm h. l. *ισχυος* rursusque infra *συνεσεως* pro *ισχυος*... c ff^{2*} (vide infra) om. Praeterea ς Ti post *συνεσεως* pergunt *και εξ ολης της ψυχης*, Ln [*και εξ ολ. τ. ψυ.*] cum ADXΓΠ unc^{9} (sed D^{gr} add *αυτου*, al pauc d q *σου*) al pler b c ff^{2*} i l q (sed post *ισχυος* pon) vg sah syr^{utr} go aeth (sed ante *και εξ ολης της συνεσεως*) Hil: omisimus cum ℵBLΔ 1. 118. 209. 299. a cop arm | *και εξ ολ. της* (ℵ* om; suppl ℵ^{c}) *ισχυος* (LX al *-νως*, item al pauc v. 30): vide ad *συνεσεως* qui transpon ... D 33. b Hil (vide post) om. Latini haec sic: a *ex toto corde et ex omni virtute et ex omnib. viribus*; b i Hil *ex toto corde et ex totis viribus et ex tota anima* (i add *sua*), c ff^{2*} *ex toto corde et ex tota anima et ex tota virtute*, q *ex toto corde et ex omni virtute et ex omnibus viribus et ex tota anima sua*, l vg *ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine*; k corrupte *et non est praescriptum* pro *et non est praeter illum*, transilitque inde statim ad *tamquam te*, praetermissis mediis | *τον πλησιον*: ℵ*Δ add *σου* | *εαυτον* cum BXΔ*Π unc^{8} al pl a b c ff^{2*} (g$^{1.2*vid}$) l q vg etc ... ΚADLΘΓΔ^{2} al plus^{10} i k *σεαυτον* | *περισσοτερον* cum ℵBLΔ 33. (sah^{vid}) ... ς Ln Ti *πλειον* cum ADXΓΠ unc^{9} al fere omn (it^{pler} vg *maius*, a *plus*, k *meliora*) | *και των θυσιων* cum ℵLMΔ 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al muvid ... Gb Sz Ln Ti om *των* cum ABDXΓΠ unc^{8} al pl

Mt 22, 46 Lc 20, 40

34 *καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ· οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ.* [133.2] *καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.*

35–37 Mt 22, 41–45 Lc 20, 41–44

35 [134.2] *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυείδ ἐστιν;*

Ps 110, 1 Act 2, 34

36 *αὐτὸς Δαυεὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς*

---

34. *ιδων* (H² al *ειδων*): H* al[10] Chr[7,784] *ειδωσ* | *αυτον* c. ABΧΓΠ unc[8] (F hiat) al pler a (*et cum vidisset eum Iesus quia sensate respondit*) sah cop syr[sch] go ... NDLΔ al[15] Chr om (nec exprim itp[ler] vg syr[p] arm aeth Hil) | *ει*: N[ca]Δ post *βασιλειασ* pon; N* et[cb] L om | *ουκετι* (61. c[scr] *ουκ*, 13. 69. 124. 346. a post *ετολμα*, X[scr] post *επερ. αυτ.*): D 433. z[scr] al[5] tol al sah cop om (sed 433. add *ετι* post *αυτ. επερ.*) | *αυτον επερωτησαι* (et. N[c]; 13. 28. 69. 346. *-ωταν*): N* X[scr] c *επερ. αυτ.*

35. *ελεγεν* (a l vg *dicebat*): D b c q *ειπεν* (b q *dixit*, c *ait*) idque post *διδ. εν τ. ιερω* pon; item i k *dixit*, ff²· *ait* | *δαυ. εστ.* cum NBDLM²T[d]UΔ 1. 33. 69. 2p[e] al plus[10] k (*quia Chr. fil. Dav. est*) cop (cf Barn[12] *επει ουν μελλουσιν λεγειν οτι χ̄ς̄ υιοσ δαυ. εστιν*: ita ex N; edd vero *-οτι ο χ̄ς̄ υι. εστ. δαυ.*) ... ς Ln Ti *εστι δαυ.* cum AXΓΠ unc[7] al pl a c b ff²· i l q vg (a c *quia Chr. fil. est David*; b *Christum esse filium Dav.*, ff²· i l q vg *Christum filium esse Dav.*) syr[utr] go | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1

36. *αυτοσ* cum NBLT[d]Δ 13. 28. 59. 69. 2p[e] a k cop ... ς add *γαρ*, Ln [*γαρ*] cum AXΓΠ unc[9] al pler b i l q (g[1·2·vid]) vg go syr[utr] aeth Hil, D arm *και ουτοσ* (sed d *et ipse*), c ff²· sah *ipse autem*:: cf Lc | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1 | *ειπεν* (q *dixit*, it[rell] vg *dicit*, d male om): X 282. b[scr] d[scr] al[5] fere a b c ff²· i k l vg arm *λεγει*, idque X b[scr] 8p[e] a b i (non item c ff²· k l vg) arm post *αγιω* pon | *εν*: B om | *τω πνευμ. τω αγιω* cum NBDLUΔ (T[d] *εν πνευμ. τω αγι.*) 33. 2p[e] al vix mu arm ... Gb Sz *πνευματι αγιω* cum AXΓΠ unc[8] al pl | *ειπεν* sec cum NBLM²T[d]ΩΧΓΔ 1. 13. 28. 33. 69. al mu[vid] a b c d ff²· i l vg sah cop syr[utr] arm aeth Hil ... Gb Sz Ti *λεγει* cum ADΘ[r]EGHKM*SVΠ al[90] fere k q go (:: *ειπεν* et. Mt Lc Act paucis discedentibus; sed apud illos praecedit *λεγει* et *λεγων*, apud solum Mc *ειπεν*, quod mutationis caussa fuisse videtur. Etiam in LXX editum habemus *ειπεν*, sed Iust[bis] dial 83 ex LXX *λεγει* [quaest 101 *ειπεν*] affert, item Latinus vetus. Hinc non cautum videbatur *λεγει* pro *ειπεν* nostro loco reponere.) | *ο κυριοσ* cum NALT[d]XΓΔΠ unc[8] (hiat F) al fere omn ... Ln om ὁ cum BD c[scr] (:: cf ll pp. LXX habent ὁ, sed deficit B ad hunc psalmum, praetereaque Barn[12] ex N et Iust[bis] dial 83 psalmi verba absque ὁ exscripserunt) | *καθου* cum NADLT[d]XΓΔΠ unc[9] al omn[vid] ... Ti *καθισον* cum B (:: *καθισαι* frequentissimum in N. T. nec fluctuare solet, ut *καθισατε* Mt 26, 36 Mc 14, 32 Lc 24, 49; ll pp *καθου* non fluct) | *αν*: D om | *θω*: D* *θωσω*, D² *θησω* | D *ε χθουσ* (sic) | *υποποδιον* c. NALXΓΔΠ unc[9] al fere omn it[omn] (et. d) vg syr[utr] go arm aeth ... Ti *υποκατω* cum BDΘ[r]T[d] 28. sah cop (:: Mt *υποκατω*, Lc Act LXX *υποποδιον*)

σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 37 *αὐτὸς Δαυεὶδ λέγει αὐτὸν κύριον, καὶ πόθεν αὐτοῦ ἐστὶν υἱός;* *καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.*

38 [135.2] *Καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν· βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς* 39 *καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις·* 40 [136.8] *οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι, οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.*

38–40 Lc 20. 46 a
Mc 23, 6 a
Lc 11, 43

Mt 23, 14

37. *αυτος* cum ℵBDLT^{d}Δ 28. 106. 251. 2^{pe} a i k q (ff$^{2\cdot}$ *si ipse David*, c *si David*) sah cop Hil ... ς add *ουν*, Ln [*ουν*] cum AΧΓΠ unc^{8} (et Γ *πωσ ουν δα.*) al pler b (*si ergo David*) l vg (g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid) syr^{sch} syr^{p} c.* arm aeth (go *enim*) | *λεγει*: M^{2}U 33. 2^{pe} 48^{ev} c mt cop^{dz} syr^{sch} *καλει* (:: e Mt et Lc) | *ποθεν*: ℵ*M* 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al^{10} fere b (*quomodo*) sah arm aeth *πωσ* (:: ut Mt et Lc) | *αυτου εστ. υιοσ* c. BLT^{d} (similiter Δ k *εστ. αυτου υι.*, 7^{pe} *αυτ. υι. εστ.*, go *ei filius est*) ... ς Ln *υιοσ αυτου εστι* cum ℵAΧΓΠ unc^{9} al pler b sah cop syr^{utr} aeth ... D a c ff$^{2\cdot}$ i l q (g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid) vg arm Hil *εστιν υι. αυτου* | *ο πολυσ*: ℵD 2^{pe} om ὁ | *ηκουεν* (M^{r} al pauc l vg [exc fu] *ηκουσεν*, al aliq b c g$^{2\cdot}$ fu *ηκουον*, go *audiverunt*) *αυτου ηδεωσ*: D b ff$^{2\cdot}$ i l vg (g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid) *ηδεωσ* (D d* praem *και*) *αυτ. ηκου.*

38. *και εν τη διδ. αυτου ελεγ.* (c *et in doctrina docebat*, k *et in docendo dicebat*, 33. syr^{sch} add *αυτοισ*) cum ℵBLΔ 33. c k cop syr^{sch} ... ς Ln *και ελεγ. αυτοισ* (F al *αυτουσ*, 1. 28. 124. 299. om; go *ad eos*) *εν τη διδαχ. αυτ.* cum AΧΓΠ unc^{9} al pler l q vg sah syr^{p} go aeth ... D^{gr} 2^{pe} a b d i o *δε* (d *et ille*) *διδασκων* (D^{gr} a add *αμα*) *ελεγεν αυτοισ* (c *ipse autem docebat illos dicens*, ff$^{2\cdot}$ *ipse autem docebat eos, dicens illis*) | *των θελοντων* (d *et qui volunt*): D^{gr} *και των τελωνων* | *ασπασμουσ*: 11. 238. 346. al^{25} fere c syr^{sch} arm pers^{p} praem *φιλουντων* (c *qui ambulant in stolis et volunt salutari* :: e Lc | *ε. τ. αγοραισ*: D 2^{pe} add *ποιεισθαι* (d *scribis et qui volunt - ambulare et salutationes in foro facitis*)

39. *πρωτοκαθεδριασ*: 28. 69. d^{scr} (al?) *-δρεαισ*, item tum 28. (al?) *πρωτοκλισιαισ* | *πρωτοκλισιασ* ita ℵBDEGMΔΠ al pl ... AFHKLUXΓ al permu *-κλησιασ*

40. *οι κατεσθιοντεσ* (Δ *κατασθ.*) cum ℵALXΓΔΠ unc^{9} al longe pler, item Ti *οι κατεσθοντεσ* cum B (cf ad Lc 7, 33 sq) ... D 1. 91. 299. *οι κατεσθιουσιν* (it vg *qui devorant, qui comedunt*) :: e Lc (apud quem D *οι κατεσθοντεσ*) | *τασ* et *των*: D 229. om | *χηρων* (K^{r} al *χειρ.*): D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q (non item e k l vg nec g$^{1\cdot}$ vid) syr^{hr} add *και ορφανων* | *και*: D it (exc e) vg (nec exprim syr^{sch}) om | *προφασει μακρα* (KM^{r} al mu *μακρᾶ*, similiter it^{mu}, LΔ al pauc *μακραν*) *προσευχομενοι* (13. om *και προφ. μα. προσευχ.*): b l vg *sub obtentu prolixae orationis*, a e ff$^{2\cdot}$ q *occasione* (a e *occansion.*) *longa orantes*, i *oratione longa utentes*, d *sub obtentu orantes*, c *oratione prolixa orantes et haec in oratione faciunt*, k *ista faciunt in excusatione*

41–44 Lc 21, 1–4 41 *Καὶ καθίσας κατέναντι τοῦ γαζοφυλακιου ἐθεώρει πῶσ ὁ ὄχλοσ βάλλει χαλκὸν εἰσ τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά,* 42 *καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὅ ἐστιν κοδράντησ.* 43 *καὶ προσκαλεσάμενοσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκεν τῶν βαλλόντων εἰσ τὸ γαζοφυλάκιον·*

---

longa | *ουτοι*: 13. 28. 69. *οιτινεσ* | *λημψονται* cum ℵABDLXΔ ... *ς λημψονται* cum ΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | Δ *περισσον* (*δ prolixius*)

41. *καθισασ* (D *καθιζομενοσ*, vide post): 1. 13. 28. 69. 91. 209. 299. 346. 2^{pe} syr$^{P\ mg}$ arm Or^{4,288} (*κατα μαρκον· και εστωσ ο ις κατεναντι του γαζοφ. εθεωρει, και πασ εβαλλε χαλκον* [ed. Ruae. *-κοσ*] *εισ το* etc) et^{290} (*κατα δε τον μαρκον εστωσ κατεναντι του γαζοφ. θεωρει τινα τροπον πασ ο λαοσ βαλλει* etc) *εστωσ*. Absque *ο ις* edidimus cum ℵBLΔ a k cop ... *ς* add *ο ις*, Ln [*ο ις*] cum AXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} (sed 11. om *ὁ*) b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i l q vg syr^{utr} arm aeth Or^{4,288}; item D *και κατεν. του γαζοφυλ. καθεζομενοσ ο ις* | *κατεναντι* cum ℵADXΓΔΠ unc^{8} al pler Or^{bis} ... BU 33. al^{20} Dam$^{par\ 639}$ *απεναντι*, 13. 346. *κατενωπιον* | *γαζοφυλακιου* cum ℵABDKLUV*ΓΔΠ* al pl: EGMSV^{2}XΠ^{2} (F hiat) al mu *-λακειου*. Item bis *γαζοφυλακειον* EFGMV (item X v. 41, non 43) al mu | *εθεωρει*: ℵ* *θεωρει*, item Or^{4,290} (vide supra). Libere i: *Et cum sedisset Iesus contra gazoph. et multi divites iactabant multa*; similiter g$^{2\cdot}$ *et sedens Iesus contr. gazoph. et multi div. iactabant multa*, item mt addito *aspiciebat* post *gazoph.* Cf supra Or | *βαλλει* (a k *quomodo-mittit*): 13. 69. 124. *εβαλλε* (69* *εβαλε*). Cf Latinos: *quomodo turba mitteret* l vg, *quom. turbae mittebant* (*mitterent* d, *iactarent* q) ff$^{2\cdot}$ d q, *quantae turbae iactabant* b, *quanta turba mittebant*. D ab *εβαλλεν* (pro *βαλλει*) transiluisse videtur; certe enim om *βαλλει* usque *πλουσιοι* | *εβαλλον* (ℵ* *εξεβαλλ.*) cum (ℵ*)et ℵ^{c}ABDEGHKLSXΓΔΠ^{2} al pl it vg al Or^{4,288} Dam par^{639} ... FMUVΠ* al^{30} fere *εβαλον*

42. *και ελθουσα* (Δ *προσελθ.*) c. ABLXΓΔΠ unc^{9} al fere omn cop^{wi} et^{schw} syr^{sch} syr^{P} (*και* c. ob.) arm aeth Dam$^{par\ 639}$: D 2^{pe} it vg sah cop$^{petr\ 3\cdot}$ Or^{4,288} *ελθ. δε* | *χηρα*: ℵ *γυνη χηρα* | *πτωχη* cum ℵABLXΓΔΠ unc^{9} al omn fere g$^{2\cdot}$ (et$^{1\cdot vid}$) l vg sah cop syr^{utr} aeth Or Dam^{par} ... D 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ i k q arm om, hinc Gb^{0} | *εβαλεν*: K 13. 69. 124. al pauc *εβαλλεν*

43. *ειπεν* cum ℵABDKLUΔΠ al^{40} fere a k sah cop syr^{utr} aeth Or^{4,289} Dam par^{639} ... *ς* (= Gb) Ti *λεγει* cum EFGHMSVXΓ 1. 69. b c (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr) i l q vg arm^{vid} (Or^{4,291}) | *αυτη η πτωχη* (et. c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg; k om *πτωχη*, cf Cyp Amb): D 2^{pe} y^{scr} al pauc a b i q Or^{4,289} et^{291} *η πτωχ. αυτη* | *πλειον*: ℵ Dam$^{par\ ed}$ *πλειον* ... U 2. 33. 73. 245. 435. al pauc Dam$^{par\ 639\ cod}$ *πλειω* | *βεβληκεν* c. EFGHKM^{mg}SUVXΓΠ (M* om) al longe pl ... Ln *εβαλεν* cum ℵ^{c}(ℵ* *εβαλλεν*)ABDLΔ 33. al^{15} fere Or^{bis} Dam^{par} :: at ita Lc lectione non fluct | *των βαλλοντ.* cum ℵABDLXΓΔΠ unc^{7} al plus^{50} Or^{bis} ... *ς τ. βαλοντων* cum ΓΠ al sat mu Dam^{par} ...

44 *πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.*

XIII.

1 [137.2] *Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί.* 2 *καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ κατα-* Mt 24, 1—8 Lc 21, 5—11

1. 13. 248. a b c ff^{2} g^{2} i q (contra *qui miserunt* k l vg) arm^{usc} (non item^{zoh}) om

44. *παντες γαρ* (et. Or^{4,289}): D 1. 33. al aliq sah add *ουτοι* :: e Lc | *περισσευοντος αυτοις* (et. Or Dam$^{par\ cod}$): UΓΔ al mu Dam$^{par\ ed}$ *περισσευματος αυτων* (Γ al pauc *αυτοις*). Similiter aliq in Lc. Cf Clem^{579} *ο μεν γαρ* (*πλουσιος* ex praegressis) *απο του περισσευματος, η δε εκ της υστερησεως συνεισηνεγκεν.* Item Const^{3,7,6} *οτι οι παντες εκ του περισσευματος αυτων εβαλον, αυτη δε εκ του υστερηματος ολον τον βιον ον ειχε* | *εβαλον*: F 251. 282. al pauc *εβαλλον* | *εβαλεν*: 251. 282. c^{ser} 256. al *εβαλλεν*

XIII. 1. *εις των* (ita et. Ln, sed falsus est de D) cum ℵBEGHKLMSUVΓΠ al pl... Ti *εις εκ των* cum ADΨΧΔ 1. 13. 28. al^{20} fere (item it vg sah cop *unus ex* vel *de*) :: *εις εκ* passim fluctuat; passim ut Ioh 6, 8 neutiquam fluctuat; passim *εκ* ut Mc 13, 10. 14, 43 sine dubio aliena manu inlatum | D* *ποδαποι* et *ποδαπαι* | *οικοδομαι* (et. a i vg^{ed} am fu prag em ing al): D b c ff^{2} g^{2} k l q gat mt tol add *του ιερου* :: cf Mt

2. *και ο ις* (e syr^{sch} *Iesus autem*) *ειπ. αυτ.* cum ℵBL 33. 115. 237. 255. e sah cop syr^{sch} pers^{p} (sax κ. *ειπ. αυτ. ο ις*) ... ς *και ο ις αποκριθεις ειπ. αυτ.* (arm *αυτ. ειπ.*) cum EFGHMSUVXΓ al pl q arm aeth; item Ln *και αποκριθεις ο ις* (a b i om) *ειπ. αυτ.* cum AKΔΠ 1. 28. 69. al plus^{20} ff^{2} k g$^{2\cdot vid}$ l vg (item a b i; c vero *ad quem respondens Iesus ait*) syr^{p}; item D *και αποκριθ. ειπ. αυτοις ο ις* | *αυτω* (l vg, item cf c): D al pauc a b e ff^{2} g^{2} i k q (vg^{cdd}? sed non am em ing prag tol al) *αυτοις* (:: e Mt) ... 1. 118. (vide ante c arm) om | *βλεπεις* (l vg): D$^{\text{Ⓜ}mg}$ al^{2} a b c e ff^{2} g^{2} i k q sax *βλεπετε* (:: e Mt), praetereaque 2^{pe} b c ff^{2} i k* sax praem *ου* (*nonne*, k* *non*) :: e Mt | *ταυτ. τας μεγαλ.* (Γ u^{ser} l om) *οικοδ.* (13. 69. 124. 258. 346. a *τας οικ. τας μεγ.*): a *has structuras magnas*, g^{2} *has magnas aedificationes*; c ff^{2} i q *haec omnia* (b i *omn. haec*) *magna aedificia*, l *omnes has aedificationes*, vg *has omnes magnas aedific.*, k *omnia illa magna*, e *ista magna et aedificia vestra* | *ου μη*: DG 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} fere a b c e ff^{2} g^{2} i k l q arm praem *αμην* (1. 118. 299. om, c *amen amen*) *λεγω υμιν* (G 2^{pe} 13. 28. 69. 115. l *σοι*) *οτι* (G 1. 13. 69. 115. 2^{pe} al pauc a q om) :: e Mt | *αφεθη* sine *ωδε* cum AEFHKM*SVXΓΠ al pl ff^{2} i l vg ... Ln add *ωδε* (:: e Mt ubi

λυθῇ. 3 [138. 2] *καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτα αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὁ Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας·* 4 *εἰπὸν ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα;* 5 *ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς· βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.* 6 *πολ-*

non fluct, cf et. Lc) cum ℵBDGLM²UΔ al⁴⁰ fere a b g²· q syrˢᶜʰ etᵖ c.* arm (sah cop aeth transp), item e k *in templo*, c *in isto templo* (ut et. Cyp^test 1, 15 *in evglio dominus dicit: Non relinquetur in templo lapis super lapidem qui non dissolvatur, et: Post triduum aliud excitabitur sine manibus.*) | *επι λιθον* cum ℵBGLMUXΓΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al⁴⁰ fere ... ς Ln Ti *επι λιθω* cum ADEFHKSV al pl (:: alterum ap Mt alterum ap Lc) | *ος ου μη καταλυθη* cum ℵᶜABDXΓΔΠ unc⁹ al pler: ℵ*L 106. 13. 69. al pauc *ος ου* (13. 69. al? add *μη*) *καταλυθησεται* :: ut Mt et Lc. Praeterea D a b c e ff²· g²· i k n (non item l q vg) Cyp^test 1, 15 (vide ante) add *και δια τριων ημερων αλλος αναστησεται ανευ χειρων, et post triduum* (e *post triduo*) *alius* (k *aliumut* sic) *excitabitur sine manibus* e k (et Cyp), *et post* (i *in*) *triduum alius* (i *aliud*) *resurget sine manib.* a i n (n incipit ab *us resurg.*), *et in triduo aliut* (ff²· g²· *illud*) *resuscitetur sine manib.* b ff² g²·, *et post tertium diem et aliut resuscitetur sine manib.* d, *et in triduo resuscitabo illud sine manibus* c :: cf 14, 58 et Ioh 2, 19

3. *και καθημενου*: L om *και* (al pauc habent *καθ. δε* vel *καθ. ουν*) | *ιερου*: K *ὄρου* sic | *επηρωτα* cum ℵBL 13. 28. 33. 69. 229. al pauc cop^wl et^petr^3 syrᵖ ᵐᵍ ... ς Ln *επηρωτων* (AEFGH *επειρωτ.*, Δ *επιρωτ.*) cum ADXΓΔΠ unc⁹ al pler it vg cop^schw sah syrˢᶜʰ etᵖ ᵗˣᵗ arm aeth (sed c ff²· cop^schw al *interrogaverunt*) | *κατ* (B* *καθ*) *ιδιαν*: M *κατ ιδια*, 251. sah om | *ο πετρ.* cum ℵD 2ᵖᵉ, item 115. 7ᵖᵉ (alᵛⁱᵈ) *ο τε πε.* ... ς Ln Ti om *ὁ* cum ABLXΓΔΠ unc⁹ al pler | *ιακω. και ιωαννˢ.*: U 28. 69. 124. 346. 435. *ιωαννˢ. κ. ιακω.* | *ιωαννης* (ita ℵ* et ℵᶜ): ℵᵃB *ιωανησ*

4. *ειπον* cum ℵBDL 1. 13. 28. 33. 69. 346. (alᵖᵉ ᵛⁱᵈ) ... ς *ειπε* cum AXΓΔΠ unc⁹ al pler | *ταυ. εσται*: Γ *ταῦτά ἐστι* | *οταν*: MΔ *οτε* (124. *οτι*) | *μελλη* cum ℵABFGHKLSUVΠ al pl ... Ti *μελλει* cum DEMXΓΔ 33. 69. 124. yˢᶜʳ al plus²⁰ | *μελλ. ταυτ.* (L *τα. με.*) *συντελ. παντ.* cum ℵBL (aeth) ... ς *μελλ. παντ.* (c *πα. με.*) *ταυτ. συντελ.* cum DEFSUVX al pl a c n (sed d *omnia haec consummabuntur*); item Ln *μελλ. ταυτ. παντ. συντ.* c. AGHKMΓΠ al³⁵ q (*coeperint haec omnia consummari*) cop syrᵘᵗʳ, similiter l (g¹·²·?) vg sah *haec omnia incipient consummari*; item b ff²· i *haec omnia consummabuntur* ... Δ 13. 229* 435. yˢᶜʳ 2ᵖᵉ k (*haec incipiunt perfici*) om *παντα*

5. *ο δε ις* cum ℵBL 33. sah cop syrˢᶜʰ arm persᵖ ... ς Ln *ο δε ις αποκριθεις* cum AXΓΔΠ unc⁸ al pler (sed 237. 238. om *ις*) ff²· (*respondens autem Iesus*) syrᵖ, item DG 13. 28. 69. 91. 124. 209. 299ᵛⁱᵈ 2ᵖᵉ b i l q vg *και αποκριθεις ο ις* (sed G 1. al pauc inter *αποκρι.* et *ο ις* pon *αυτοις*, vide post); c *respondens Iesus*, a k n *et respondens* | *ηρξατ. λεγ. αυτοις* (c *ad illos*) cum ℵBLU 11. 13. 33. 209. al⁵ ac plur b c ff²· i

λοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. 7 *ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος.* 8 *ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, ἔσονται λιμοί.* 9 *ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα.* 139. 1 9—13 Lc 21, 12—19 Mt 10, 17—22

---

l q vg sah cop syr^{sch} aeth ... ς αυτ. ηρξ. λεγ. cum AEFHKM*SVXΓΠ al pl syr^{p}; item ηρξ. λεγειν sed αυτοισ inter αποκρι. et o $\overline{ις}$ posito G 1. al pauc; item M^{2}Δ 69. 124. 157. 346. 3p^{e} ηρξ. αυτ. λεγειν ... D 237. 2p^{e} al^{6} a k n arm ειπεν αυτοισ (k *dixit illis*, a n *ait illis*) :: e Mt | πλανηση: DHΓ al^{10} fere -νησει

6. πολλοι cum ℵBL (i ap Blanch, non ap Alter) aeth pers^{p} ... ς Ln add γαρ cum ADXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg sah cop syr^{utr} arm :: at ita et Mt et Lc; Mc vero abiectis coniunctionibus scribere adamat, testibus plerisq saepe substituentibus quod aptum videbatur maxime ex II pp, cf ad 3, 35. 4, 28. 9, 24. 10, 27. 28. 39. 11, 23. 12, 6. 24. 29. 31. 36. 37.) | επι (it vg *in*): G εν | ονομ. μου: k add *pseudiprofetae* | οτι (ita a i l vg): D 33. al pauc b c ff^{2} g^{2} k q gat om :: ut Mt | ειμι: 13. 28. 61. 69. 124. 346. al^{5} b c g^{2} l gat sax sah cop arm add ο $\overline{χς}$ :: ut Mt

7. ακουσητε cum ℵADLXΓΔΠ unc^{9} al fere omn (69. -σετε) ... B ακουητε (sic), 124. (ap Birch, non ap Alter) ακουετε: Ti ακουετε ex errore de B | μη: ℵ* et corr (cb vdtr) 8p^{e} praem ορατε (ℵ^{a} vel^{ca} improbavit) :: e Mt | θροεισθε (ℵ^{cb}, certe idem qui ορατε restituit, -εισθαι): D 12. 57. 122. 255. θορυβεισθε (D -σθαι), sed d *ne timueritis* pariter ac b g^{2} i l q vg, item c ff^{2} k *nolite timere*; contra a n *nolite turbari* | δει cum ℵ*B sah cop ... ς Ln add γαρ cum ℵ^{c}ADLXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} etc :: at ita et Lc et Mt lectione non fluct | αλλ cum ℵAB etc: D αλλα

8. επ cum ℵBKLΔ^{2}Π* 1. 69. al$^{4\,scr}$ ... ς Ln Ti επι cum ADXΓΠ^{2} unc^{8} al longe pl (Δ* αντι εθνον, item 2p^{e}?). Latini *super* a ff^{2} g^{2} i k n δ^{2}, *supra* l, *contra* b c d g^{1} vg, *adversus* q | εσονται σεισμ. cum ℵBDL 28. 124. 299. sah cop ... ς Ln και εσοντ. σεισμ. cum AXΓΔΠ unc^{9} (sed M* 122* ab εσοντ. priore ad εσοντ. alterum transiluere) al pler it vg syr^{utr} arm aeth :: ut Mt lectione non fluct | εσονται λιμοι (ℵ* om κατ. τοπ. εσοντ. λιμοι, item antea a βασι pri ad βασι alterum transiluerat: utroque loco ℵ^{c} supplevit) cum ℵ^{c}BL 28. cop ... ς Ln και εσοντ. λιμ. cum AXΓΔΠ unc^{9} al pler q syr^{utr} sah aeth; (arm om και εσοντ.) ... D 2p^{e} a b c ff^{2} g$^{1.2}$ i k l n vg και λιμοι (omisso εσοντ.) | λιμοι sine additamen cum ℵ(*etc)BDL a b c ff^{2} g$^{1.2}$ i k l n vg cop aeth ar^{e} ... ς (sed Gb^{0}) add και ταραχαι cum AXΠ unc^{9} al omn^{vid} q sah syr^{utr} (arm add και λοιμοι και ταραχ.) Or$^{int\,3,855}$ (*Marcus addit:* et turbelas)

9. αρχη (Gb' Sz) cum ℵBDKLS*UΔΠ* (item E^{*vid}) al^{40} fere a b ff^{2} g^{1} g^{2} i k l n q vg (sed a n *initium dolorum omnia haec*, g^{2} *omnia haec initium dolorum*. Similiter 13. 28. 69. 124. 299. 346. 2p^{e} ταυτα δε παντα αρχη [69. αρχαι] ωδινων :: cf Mt; c plane om αρχ. ωδ. τα.) sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Sz) Ti αρχαι c. AEFGHMS^{2}VXΓΠ^{2} al pl (:: sic

Mt 24, 9 *Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς· παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.* 10 [140.6] *καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη πρῶτον δεῖ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.* 11 [141.2] *καὶ ὅταν*
Lc 12, 11 *ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, ἀλλ' ὃ*

---

it vg apud Mt) | *βλεπ. δε υμ. εαυτους* (ℵ αυτους, ℵ* om; similiter k *haec videte*, inter *initium parturitionis* et *haec* puncto posito): D 1. 28. 91. 124. 2pe a ff2· i n arm om :: ut Mt | *παραδωσ. υμ.* cum BL cop arm aeth ... ς Ln *παραδ. γαρ υμ.* (:: ut Mt 10, 17 lectione non fluct; praeterea cf supra ad v. 6) cum ℵAXΓΔΠ unc9 al pler c ff2· sabat g1·2·vid l q vg sah syrutr ... 1. 28. 124. 299. *και παραδ. υμασ...* D 2pe a ff2· blanch i k n *ειτα* (2pe add *δε*) *υμασ αυτους παραδ.* (*deinde vos ipsos tradent*) | *και εισ συναγωγασ δαρ.*: minusc mu *και εν ταισ συναγωγαισ αυτων δαρ.*, item g2· syrsch *et in synagogis suis vapulabitis*. Eandem verborum coniunctionem testantur k n *in concilia* (k *conciliabula*) *et in synagogis vapulabitis* (k om *vap.*); nec contra sunt a c ff2· l q vg *in conciliis et in synagogis vapulabitis* (i vero *in conciliis et synagogis vap.*). Eandem confirmant syrp aeth. Nec magis post *συναγωγασ* interpunxerunt AEKLMΠ al ut vdtr pl. Ita ediderunt ς Gb Sz; contra ςe Wtst *συναγωγασ·* et Ln *συναγωγασ*, ediderunt cum Γ al i cop. | x *δαρησησθε* | *και επι ηγεμ.* (AKΓΠ* al20 fere add *δε* :: ut Mt 10, 18) *και βασ. σταθησ.* (GU 1. 13. 33. al35 fere sah *αχθησεσθε* :: ut Mt 10, 18): x 435. yscr al pauc om | *ενεκεν* cum ℵADL etc: B *ενεκα*

10. *τα*: D* om | *πρωτ. δει* cum ℵBD 28. 299. 53ev a n l vg Augcons 2,148, item (vide post) *πρω. δε δει* 108. 124. 157. 2pe al pauc c d ff2· g2· i (k *prius enim oport.*) sah arm ... ς Ti *δει πρωτ.* c. ALXΓΔΠ unc9 al pler q copvid syrp. Verba *και εισ πα. τ. εθνη* 108. 124. 157. etc ad praecedentia trahunt, item interpretes qui *primum autem, prius enim*. Ex quibus c sah arm sic: *in testimonium illis et* (arm add *omnibus*) *gentibus. Primum autem* etc, d ff2· i *in test. illis et in omnes gentes. Primum autem* etc; g2· tol *illis et in omnes gentes* (*et in omn. gent.* g2· non vdtr omittere, sed non satis liquet). *Sed constantes estote* (tol *state*). *Primum autem* etc, k *illis et in omnes gentes. Sed confortamini. Prius enim* etc. Praeterea post *το ευαγγελιον* D ff2· g2· tol (item syrsch sed omissis antea *και εισ παντ. τ. εθν.*) add *εν πασιν τοισ εθνεσιν* (*in omnib. gentib.*) :: cf Mt 10, 18 et 24, 14

11. *και οταν* cum ℵBDL 33. a c g1·2·vid i k l n vg cop... ς *οταν δε* (:: ut Mt 10, 19 Lc 12, 11) cum AXΓΔΠ unc9 al longe pler ff2· q sah syrutr arm aeth Or1,295 | *αγωσιν* cum ℵABDGKLMUXΔΠ al60 fere Or ... ς (= Gb Sz) *αγαγωσιν* cum EFHSVΓ al permu (c d ff2· q *perduxerint*, i l vg *duxerint*, a n *adducent*, k *optulerunt*) | *προμεριμνατε* (et. Or): MΓ 11. 33. 131. al plus40 *μεριμνατε* (:: cf Lc 12, 11 Mt 10, 19) | *τι* (13. 69. 124. 346. *πωσ η τι* :: ex ll pp) *λαλησητε* (U al30 fere *-σετε*) absque additam cum ℵBDL 1. 33. 69. 157. 209. 32ev c ff2· g1·2·vid i k l q vg sah cop aeth arc arp ... ς (sed Gb00) Ti add *μηδε μελετατε*, Ln [*μηδ. μελετ.*] c. AXΓΔΠ unc9 al pler syrutr (item Or1,295 *μηδε προ-*

ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 12 καὶ παραδώσει ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. 13 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 14 [142.6] Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως ἑστηκότα ὅπου οὐ δεῖ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, [143.2] τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, 15 ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ κατα-

Mt 24, 9. 13.

14—23 Mt 24, 15—25 Lc 21, 20—24

Dan 9, 27

Lc 17, 30

μελετατε omissis τι λαλησ.), item 28. 38vid 299. 433. 2pe a n μηδ. μελετατε vel (ut 38. 2pe a *praemeditare*, n *praemeletare*) προμελετατε ante τι λαλησετε :: e Lc 12, 14 fluxit | αλλ: D αλλα | ο εαν cum ℵBLXΓΔΠ unc9 al pler Or ... Ln ο αν cum AD al pauc | τουτο (*id* ff2· l q vg; *hoc* a i n): D αυτο (c *ipsum*, sed d *hoc*), 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2pe k mt Or εκεινο (*illut* k, *illud* mt) | λαλειτε: 1. 90. rscr al pauc λαλησητε (-σατε, -σητε) | εστε υμεισ (*estis vos* g2· i k l am fu ing prag, *critis vos* d q): MU al20 fere a c ff2· n vged et mss mu υμ. εστε :: ut Mt 10, 20

12. και παραδωσει cum ℵBDL a c k n sah cop ... ς παραδωσ. δε (:: ut Mt 10, 21) cum AXΓΔΠ unc9 al fere omn (v* oscr nec δε nec και) ff2· (g1·2·vid) i l q vg syrutr aeth Or1, 295 | επαναστησονται (et. Or): B -στησεται (item BΔ Mt 10, 21)

13. δια το: Δ* δ. τον | ουτοσ: X ουτωσ

14. το βδελ. τησ ερημω. (69. om τ. ερ.) absque additam cum ℵBDL 2pe a ff2· g1·2· i n* q vg sah cop arm Augcons 2, 149 („*quod Mt ait*: Cum ergo videritis abomin. desol. quae dicta est a Dan. proph. stantem in loco sa., qui legit intelligat, *hoc Marcus ita dicit*: Cum autem videritis abomin. desol. stantem ubi non debet, qui legit intelligat") ... ς (= Gb) add το ρηθεν υπο (1. al10 fere δια) δανιηλ του προφητου, et Ln [το ρη. υπ. δα. τ. πρ.] cum AXΓΔΠ unc9 al fere omn c k (**ante profeta*, ***a prof.* sed sine δανιηλ) l n*** syrutr aeth :: e Mt ubi nemo om | εστηκοτα cum ℵBL, item Ln εστηκοσ cum D 28. ... ς εστοσ (:: ut Mt) cum AEFGHSVΔΠ* al pl, item ςe Gb Sz εστωσ cum KMUXΓΠ2 al mu ... 1. 13. 28. 69. 91. 299. 346. στηκον | οπου (U* vdtr εν τοπ. αγ. scripturus fuisse) ου δει: aethed et mss praem (vel add?) *in loco sancto* (sed cod m om οπ. ου δει) :: e Mt | νοειτω (Γ νοητω): D a g2· n add τι αναγεινωσκει (n *quid dicit*, a *quidquid legit*) | εισ: U 2pe 131. al pauc επι

15. ο δε επι cum ℵAEGKLMSUVXΓΔΠ al fere omn syrp arm ... D 2pe a ff2· (g1·2·vid) i k l n q vg και ο επι ... Ln ο επι (:: at ita Mt) cum BFH c sah cop (Or2, 273 non adscriptis iis quae praecedunt) | UΓ al δοματοσ | καταβατω (XΔ al pauc -βητω, M dscr 252. 435. καταβαινετω :: cf ad Mt) absque additam cum ℵBL (2pe, sed om μηδ. εισελθ. τι αρ.) c k sah cop syrsch persp ... ς Ti add εισ την οικιαν, Ln [ε. τ. οικ.] c. ADXΓΔΠ unc9 al longe pler a ff2· g1· (et 2·vid) i l n q vg (a n *in domo*) syrp arm aeth (Or2, 273 libere nil nisi ο επι του δωματ. μη καταβατω

Lc 17, 31 *βάτω μηδὲ εἰσελθάτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ*, 16 *καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ*. 17 [144.2] *οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις*. 18 [145.6] *προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται χειμῶνος*. 19 [146.2] *ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις, οἵα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἣν ἔκτισεν ὁ θεός, ἕως τοῦ*

εισ την οικιαν αυτου exscripsit) | *εισελθατω* cum ℵADLΔ 13. 28. 346. ... ς *εισελθετω* cum BΧΓΠ unc^{9} al pler | *αραι τι* cum ℵADΧΓΔΠ^{2} unc^{8} al omn fere it vg etc ... Ti *τι αραι* cum BKLΠ* 72. 253.

16. *ο εισ τ. αγρον* sine *ων* cum ℵBDLΔ 1. 28. 209. 245. 299. c^{ser} 2pe ff^{2}· q (d ff^{2}· q *qui in agro*) cop ... ς Ti add *ων* cum AΧΓΠ unc^{9} al pler a c g^{2}· i k l n vg (*qui in agro erit* c i l vg, *qui in agro fuerit* a n, *qui in agro est* k, *qui in agro sunt* g^{1}·) syr^{utr} arm aeth (:: *ο εν τω αγρω* ap Mt et *ο επι του δωματοσ* v. 15 minus poscere sibi videbantur *ων* quam *ο εισ τον αγρον*) | *επιστρεψατω* (D* *-ψιτω*): Or^{3,207} alludens *του* $\overline{ιυ}$ *διδασκοντοσ και λεγοντοσ· μη στραφητω* (ed *-φιτω*) *εισ τα οπισω αραι το ιματ. αυτου* | *εισ* (M *επι*) *τα οπισω* (haec om a i) : ND 11. al pauc^{vid} om *εισ τα* (Latini nil nisi *retro*, sed nec aliter Lc 17, 31) :: possunt ex Lc 17, 31 inlata esse, ubi ℵ* tantum om; sed Mt *οπισω* sine *εισ τα* habet nec fluct

17. *δε*: D^{gr} om | A al^{2} ^{ser} *εγ γαστρι* | *θηλαζουσαισ*: L *ενθηλαζουσαισ*, D 28. *θηλαζομεναισ*. Latini: *nutrientibus* c ff^{2}· (g$^{1.2}$· ^{vid}) q vg, *lactantibus* a l n, *quae lactant* k

18. *προσευχ. δε*: D a i n *και προσευχ.*, c ff^{2}· *orate ergo* | *ινα μη γενηται χειμωνοσ* cum ℵ*et^{ca}B arm, item D *ινα μη χειμω. γενωνται*, c d *ut non hieme fiant*, ff^{2}· l vg Aug^{cons} *ut hieme non fiant*, i *ne hieme fiant*; item L 50. 69. 262. a n* q *ιν. μη χειμ. ταυτα γινεται* (50. 69. *γενηται*, 262. *γενητ.* ante *ταυτ.*), *ne* (q *ut non*) *hieme haec fiant*, 13. 28. 299. 2pe *ιν. μ. γενητ. ταυτα χειμ.*, g^{1}· mt *ut hieme non fiant haec*: itaque absque *η φυγ. υμ.* (Gb^{00}) cum ℵ*et^{ca}BDL al^{7} it^{pler} vg arm Aug$^{cons\,2,151}$ (*quod vero ait Mt*: Orate autem ut non fiat fuga vestra hieme vel sabbato, *hinc Mc partem dixit, partem tacuit*; orate vero, *inquit*, ut hieme non fiant)... ς *ιν. μη γεν. η φυγη υμων χειμ.* cum ℵ^{cb}AΧΓΔΠ unc^{9} al pler k gat g^{2}· (*ut hieme non fiat fuga vestra*) sah cop (*χειμ.* ante *η φυ. υμ.*) syr^{utr} go aeth (:: e Mt ubi non fluct). Praeterea in fine add L al^{20} fere g^{2}· k n** (*ne hiem. aut sabb. haec fi.*) gat pers^{p} *η* (minusc mu *μηδε*) *σαββατου* (vel *-των*, *-τω*, *εν σαββ.*)

19. *εσοντ. γαρ αι* (Δ om) *ημερ. εκειν.* (Δ om): Γ *εσται γαρ εν ταισ ημεραισ εκειναισ*, item a b d k n q *erunt enim in* (d q om) *diebus illis* | *θλιψισ* (AΔ al *-ψεισ*) *οια* etc cum ℵABLXΓΔΠ unc^{9} al pler cop syr^{utr} aeth go ... D 299. 2pe y^{ser} it vg arm *θλιψεισ οιαι ουκ εγενοντο* (y^{ser} *ου γεγοναν*, 2pe *ου γεγονασι ποτε*, a n *non fuerunt numquam*) *τοιαυται* (c *tribulationes et pressurae quales non fuerunt*, i l am gat mt tol *tribulationis tales quales* etc) | *ην* (cum ℵBC*L 28; ς Ti *ησ* cum AC^{2}XΓΔΠ

νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. 20 [147.6] *καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσεν κύριος τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας.* 21 [148.2] *καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν* Lc 17, 23
εἴπῃ· ἴδε ὧδε ὁ Χριστός, ἴδε ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε. 22 [149.6] *ἐγερθήσονται δὲ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ ποιήσουσιν σημεῖα*

---

unc[9] al fere omn) *εκτι. ο θεος* (b l q vg): D 27. 2pe a c ff[2]· i k n arm om (arm om et. *κτισεως*, item 28. 299.) | *και ου μη*: D *ουδε μη*, FG 1. 13. 69. 157. 253. 346. 2pe *ουδ* (157. *ουδε*) *ου μη* :: cf Mt | *γενηται*: D 2pe it (exc k *et non erit numquam*) vg *γενωνται*

20. *εκολοβω. κυριος* (c ff[2]· k Promiss *deus*, sed ff[2]·sabat *dominus* idque post *dies*) cum ℵBL b c ff[2]· g[1]· g[2]· i k l vg aeth ... ς Ln *κυριος εκολοβω.* cum ACDXΓΔΠ unc[9] al pler (13. 28. 69. 299. al sah Op o *θεος εκολ.*) a q (i ap Blanch ex errore ut vdtr) sah cop syr[utr] go arm Op | *τας ημερας* (et. a b ff[2]· i k l q vg go syrP): EFGMΛ 1. 13. 69. al[25] fere c g[1·2·] mt tol sah cop syr[sch] arm aeth Op Promiss add *εκεινας* (:: cf Mt), item D a b ff[2]· i q arm add *δια τους εκλεκτους αυτου* | *αλλα δια*: 1. 13. 28. 69. al[5] *δια δε* :: e Mt | *εκολοβωσεν* sec: b g[2]· *breviabuntur* :: ut Mt

21. *και*: U 1. al plus[10] sah syr[sch] om :: ut Mt | *εαν* cum ℵABC etc: DL *αν* | *υμιν ειπη* (ℵABC etc): sah *ειπ. υμιν* | *ιδε* pr cum ℵBL ... ς Ln *ιδου* (:: ut Mt) cum ACDXΓΔΠ unc[9] al omn[vid]. Item *ιδε* sec cum ℵBDL 28. 2pe ... ς *ιδου* cum AW[b]XΓΔΠ unc[9] al longe pler; c 63. cop om | o $\overline{\chi\varsigma}$ sine *η* vel *και* (Gb′) cum ℵLU 40. 69. 127. 131. 157. 2pe al[50] fere k l (g[1·vid]) vg (et. am em ing tol al) Cyr[hr 220] (libere: *εαν ειπωσιν· ιδου ωδε ο* $\overline{\chi\varsigma}$, *ιδου εκει, μη πιστευσησ*) Vict[mosq 2,53] (ex cod d) Promiss (*cum vobis dixerint: Ecce hic est Chr., ecce illic, nolite credere*) ... ς Ln add $\overline{\eta}$ cum ADXΓΔΠ unc[8] al sat mu a b c ff[2]· g[2]· i q syrP arm go aeth, item c 63. cop omisso *ιδε* sq; item B prag (al?) sah syrP add *και* (:: cf Mt) | *πιστευετε* (Gb Sz prob Schu) cum ℵABCDEFHLVΔ al plus[40] (a c d ff[2]· k q *nolite credere*, g[2]· *ne credetis* sic) ... ς (= Gb Sz) *πιστευσητε* (:: ut Mt) cum GKMSUW[b]XΥΠ al pl (b i l vg *ne credideritis*)

22. *εγερθ. δε* cum ℵC ... ς Ln Ti *εγερθ. γαρ* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ABDL ac testib rell | *ψευδοχριστ. και* cum ℵABCL unc rell al fere omnib it[pler] vg sah cop syr[utr] etc ... Ti (Schu prob vdtr) om cum D 124. i k (:: cum facile a *ψευδο-* pri ad *ψευδο-* alt aberrari potuerit pariterque in Mt Δ al pauc h *ψευδοχρ. και* omittant, non cautum videtur a Mc omissum dicere) | *ποιησουσιν* (Schu prob vdtr) cum D 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2pe a (a d *facient*) Vict[mosq 2,53] ... ς Ln *δωσουσι* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵABCL unc rell al pler it[pler] vg syr[utr] cop etc. Cf et. Or[3,143] *και ποιησει σημεια και τερατ. ο ελευσομενος, ωστε αποπλανασθαι, ει δυν., και τους εκλ.*, item [3,765] *οτι* (praecedit *ο ανθρωπ. της αμαρτιας*) *εν τη του διαβ. εξουσια ποιει πασαν δυναμιν και σημεια και τερατα, εν οις καταπλησσεται και αποπλανησει, ει δυν., και τους εκλ.* Certe *αποπλαναν*, quod utroq loco

καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, τοὺς ἐκλεκτούς.
24–27 Mt 24, 29–31 Lc 21, 25–28
23 ὑμεῖς δὲ βλέπετε· προείρηκα ὑμῖν πάντα. 24 [150.2] Ἀλλὰ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, 25 καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. 26 [151.2] καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. 27 καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλε-

---

Or scripsit, Marci est. | προς: r ισ | τους εκλ. cum ℵBD^{gr} ... ς Ln και τους εκλ. (:: e Mt ubi non fluct) cum ACLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} sah cop arm go aeth (Or vide ante)

23. υμεις δι βλεπετε (k q *vos autem videte*, Cyp *vos autem cavete*; b d g$^{1.2}$ l vg *vos ergo videte*): a ff^{2} nil nisi *videte*, c (:: ut Mt) plane om | προειρηκα (Schu prob vdtr) cum BL 28. a cop aeth ... ς praem ιδου, Ln [ιδου] cum ℵACDW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn fere it (exc a) vg syr^{utr} arm go Cyp :: e Mt | παντα cum ℵBCDEFGHLSVW^{b}XΓΔ al pl ... AKMUΠ al^{40} fere απαντα

24. αλλα cum ℵBCDΔ al ... ς αλλ cum ALW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler | εν: x om | εκεινην: 11. 69. 346. al^{5} ac plur των ημερων εκεινων :: e Mt | Lr φεγος

25. εσοντ. εκ τ. ουρ. cum ℵABCUΠ* al^{30} fere a (item i Promiss *stellae de caelo erunt cadentes* [Promiss *decidentes*], e *stellae de caelo cadent*, g$^{1.2}$ *stell. cadent de caelo*) item sah cop syr^{sch} aeth ... D c ff^{2} q οι εκ (d *quae sunt de*, c ff^{2} q *quae sunt in*) του ουρα. εσονται ... ς του (sed 69. 299. 346. al mu εκ του) ουρανου εσονται cum LW^{b}XΓΔΠ^{2} unc^{9} al pl l vg (hi *stellae caeli erunt*) go syr^{p} ^{txt}. In k est: *et stellae cadentis* (sic) omissis εσοντ. εκ τ. ουρ. | πιπτοντες cum ℵBCDLΠ* al mu a c d ff^{2} i k (hi^{6} *cadentes*; e g$^{1.2}$ *cadent*) ... ς εκπιπτοντ. cum AW^{b}XΓΔΠ^{2} unc^{9} al longe pl l q vg Promiss (hi^{4} *decidentes*) | αι εν τ. ουραν. (vg e g^{2} ^{vid} *quae in caelis sunt*, l am ing reg *quae sunt in caelis*, k *in caelis*, q *caelestes*): DK 115. a c ff^{2} g^{1} i Promiss cop arm^{cdd} aeth των ουρανων (*caelorum*) :: ut Mt et Lc

26. εν νεφελαις (1. 13. 28. 69. k -φελη): D επι των νεφελων, a d ff^{2} i q *cum nubibus* (contra c l vg *in nubib.*) ... x e g^{1} om | δυν. πολλ. και δοξ. cum ℵBCDLW^{b}XΓ al pl a c e ff^{2} (g$^{1.2}$ ^{vid}) i k l q vg cop (sah om πολλ.) syr^{sch} go ... Ln (ex errore) δυν. και δοξ. πολλ. cum AMΔΠ al^{60} fere syr^{p} arm aeth :: e Mt

27. αποστελει (VX -στέλει): LΔ al pauc αποστελλει (item H -στειλλεῖ), item *mittit* l prag (et. go praegresso *tunc vident*) | τους αγγελους sine αυτου (Gb' Schu prob vdtr) cum BDL a e ff^{2} i k q cop$^{petr\,3}$ ... ς add αυτου, Ln [αυτου] cum ℵACW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} c g^{2} (et^{1} ^{vid}) l vg sah cop^{wi} et ^{schw} syr^{utr} arm go aeth Or$^{int\,3,870}$ („apud Marcum") :: e Mt ubi non fluct | επισυναξει: FLM al^{10} fere g^{2} arm^{cdd} aeth επισυναξουσιν :: e Mt | τους εκλεκτ. sine αυτου cum DL 1. 28. 91. 299. 2p^{e}

κτοὺς ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.
28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν αὐτῆς ἤδη 28—31
ὁ κλάδος ἁπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι Mt 24, 32—35
ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· 29 οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα γινό- Lc 21, 29—33
μενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. 30 ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ ταῦτα πάντα γένηται.
31 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρ-

---

a c ff$^{2\cdot}$ i k Or$^{int\,3,870}$ ... ς Ln add *αυτου* (:: rursus e Mt ubi lectio non fluct) cum ℵABCXΓΔΠ unc^{9} al pler e g$^{2\cdot}$ (et $^{1\cdot vid}$) l q vg sah cop syr^{utr} arm go aeth | *απ* (ν *επ*) *ακρου* (*ab ultimo* c ff$^{2\cdot}$ q, *a summo* g$^{2\cdot}$ i k l vg Or^{int}, d *a summum*): D^{gr} al pauc a (*ab angelis terrae*) aeth *απ ακρων* :: cf Mt | *γης*: U 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} *της γης* | *ακρου* sec: 1. al pauc aeth *ακρων* | *ουρανου* (*caeli* a l q vg Or^{int}): U 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} fere *του ουρ.*, 1. c d ff$^{2\cdot}$ i k *ουρανων* (*caelorum*) :: cf Mt

28. *μαθετε*: ν 59. z^{scr} *μαθε* | *αυτης ηδη ο* (Δ om) *κλαδ.* cum EFGHKV w^{b}XΓΔ 1. al pl (item M *ηδη αυτης ο κλα.*, S al pauc *αυτης ο κλα. ηδη*, U al *αυτης ο κλαδ.* omisso *ηδη*) ... Ln *ηδη ο κλαδ. αυτης* cum ℵABCD LΠ al^{20} fere it vg (cop arm) :: at ita Mt lectione non fluct | *εκφύη* (ut et. ς^{e} Wtst Gb Sz): ita FSUΓ al mu, a *folia procreaverit*, k *germinaverit folia*, cop *producit folia*, item syr^{p} aeth (go *germinant folia*) ... ς Ln *εκφυῆ*: ita EGKMVW^{b}Π al pm, d i l q (g$^{1\cdot 2\cdot}$?) vg *nata fuerint*, ff$^{2\cdot}$ *nascuntur*, c *prodeunt*, item sah syr^{sch}. Cf et. ad Mt | *εκφυ.* (U 1. 108. 127. al pauc a arm post *τα φυλλ.*) *τα φυλλα*: D 28. 91. 124. 2^{pe} al pauc q arm add *εν αυτη* (*in ea* q, *in illa* d) | *γινωσκετε* ut ℵB*CEFGHK MSUVW^{b}XΓΠ al pl a (*scitote*, item post) c ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) i k l q vg (hi omnes *cognoscitis* [k *foliagnoscitis*]; d prag *cognoscetis*) item sah cop^{wi} et ^{schw} syr^{utr} arm go ... Ti (Schu prob) *γινωσκεται* ut AB^{3}D^{gr}LΔ (sed iidem praeter B^{3} *γινωσκεται* et. v. sq) al mu aeth (*cognoscitur*) cop petr$^{3\cdot}$ (*cognoscunt*) :: cf ll pp | *οτι*: D^{gr} add *ηδη* :: cf Lc | c *εγγυ* | *το θεροσ* (ℵ *τελοσ*) *εστιν* (al^{10} fere om *εστ.*): Γ 282. *εστ. το θερ.*

29. *ουτωσ* cum unc omnib praeter^{2} al pl ... ς *ουτω* cum MS al mu | *ιδητ.* (CD al *ειδ.*) *ταυτ.* (D 36^{ev} i arm *παντα ταυτ.*, c ff$^{2\cdot}$ q aeth Promiss *ταυτ. παντ.*) *γιν.* c. ℵABC(D)LUΠ* al^{20} fere (c ff$^{2\cdot}$) g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ (i) k l (q) vg sah cop syr^{utr} go (arm aeth) ... ς Ti *ταυτ. ιδητ. γινομ.* cum W^{b}XΓΔΠ^{2} unc^{8} al pl a (sed om *γιν.*) | *γινωσκετε* (vide ante): it^{omn} vg *scitote* | *εστ. επι θυραισ*: k Promiss add *finis*, l *regnum dei* (:: ut Lc)

30. *αμην*: L add *δε* | *μεχρισ ου* (B *οτου*) cum ABCLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler (Vict$^{mosq\,2,59}$ *το δε· μεχρισ ου ταυτ. πα. γιν. φησιν αντι του· εωσ ου συμβη ιουδαιοισ* etc) ... ℵ *μεχρι*, D al pauc *εωσ ου*, 1. 13. 28. 69. 124. 209. 299. 346. al pauc *εωσ αν*, 2^{pe} *εωσ*: cf ll pp | *ταυτ. παντ.* (Schu prob) cum ℵBCLΔ 13. 69. 346. al^{20} ac plur d sah cop syr^{utr} (28. i *παντ. γιν. ταυτ.*) ... ς Ln *παντ. ταυτ.* (:: ut Mt) cum AD^{gr}W^{b}XΓΠ unc^{9} al pl ff$^{2\cdot}$ k** l q vg arm ... a c g$^{1\cdot}$ k* om *ταυτα* :: ut Lc

31. *παρελευσονται* pr c. ℵBDKUΓΠ 1. al permu, item c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg

Mt 24, 36 ελεύσονται. 32 [152. 6] Περὶ δὲ τῆσ ἡμέρασ ἐκείνησ ἢ τῆσ ὥρασ οὐδεὶσ οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱόσ, εἰ μὴ ὁ πατήρ.
Mt 25, 13 33 [153. 6] βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρόσ ἐστιν.
(Mt 25, 14 ss Lc 19, 12 ss) 34 [154. 2] ὡσ ἄνθρωποσ ἀπόδημοσ ἀφεὶσ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δοὺσ τοῖσ δούλοισ αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ

arm ... Gb Sz παρελευσεται (:: cf Mt) cum AC^{vid}EFGHLMSVW^{b}XΔ al plus^{60} a k | ου μη cum ℵACL unc^{14} al omn^{vid}: BD* om μη παρελευσονται sec (Schu prob vdtr) cum ℵBL y^{scr} z^{scr} semel 3pc 18ev 36ev 49ev 150ev ... ς Ln παρελθωσιν (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACDW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler

32. εκεινησ η cum ABCEGHKLMS^{2}UVW^{b}XΓΔΠ al^{100} fere c ff$^{2\cdot}$ (g$^{2\cdot}$?) l vg syrP (Ath utrum Mt potius an Mc spectet non satis liquet. Etiam in Mt enim illum verba ουδε ο υιοσ invenisse non dubium vdtr; alioquin cum eius rei in disputationibus contr. Arian. mentionem facturum fuisse puto. Cf [1,457] et [469] item [551] et [697]. De Bas^{ep} [236] vide ad Mt. Ad Mt etiam Cyr^{anthrop} [381] spectare vdtr: λεγοντοσ του χυ· περι τησ ημερ. εκειν. η τησ ωρασ ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. των ουρ. ουδε ο υιοσ ει μη ο πατηρ μονον, quae verba uberius tractat. Pariter ad Mt adhibendus vdtr locus Caesarii^{dial} [1, 12 sqq] – – ουτε οι αγγ. των ουρ. ουτε ο υιοσ, ει μη ο πατηρ μονοσ.) ... ς (= Gb Sz) εκειν. και cum ℵDFS* 1. 13. 28. 69. 124. al mu^{vid} a g$^{1\cdot}$ i k q sah cop syr^{sch} arm aeth (Ir^{int} [158] ad Mt potius spectat ad quem vide verba eius) :: και in Mt non fluct | τησ ωρασ cum ℵBCDKLMUΔΠ al mu ... AEFGHSVW^{b}X al^{80} fere om τησ, hinc Gb^{90}. Ceterum titulus huius capitis 43. ubique, ut in AKLMΔΠ, scribi solet περι τησ ημερασ και ωρασ (absque τησ). | οι αγγελοι cum ℵDK*LUW^{b} 11. 28. 115. 262. 299. 2pe al^{20} item a c f ff$^{2\cdot}$ g^{1} i k l q vg cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ln οι αγγελ. οι cum ACEFGHK^{2}MSVXΓΔΠ al pl sah syrP ... Ti αγγελοσ cum B (Aug$^{ps\,6}$ libere: – – *nemo scit neque angelus neque virtus neque filius nisi solus pater*) | εν (D 2pe 131. al^{20} fere add τω) ουρανω (c f l i q vg *in caelo*, k *de caelis*, ff$^{2\cdot}$ *de caelo*) cop syrP arm: U 28. al^{10} fere a g$^{1\cdot}$ syr^{sch} aeth των ουρανων :: ut Mt | ουδε (L ουτε) ο υιοσ (cf de his ad Mt; Bas^{ep} [236] η δε του μαρκου [λεξισ] etc Ps-Ath^{dispu} [170] Amb^{fid} [5, 8]): x prag om | ο πατηρ (et. f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid i q vg cop syr^{utr} etc): Δ μονοσ ο πατ., c *solus pater*; item 13. 61. 124. 238. 262. 326. 2pe a k tol sax sah arm^{edd} aeth (Ir^{int} [158] vide ad Mt) ο πατηρ μονοσ :: e Mt

33. βλεπετε (a f l vg): addunt D ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q ουν, 13. 28. 69. 299. 346. 2pe aeth δε και, k *et*, c *itaque et* | αγρυπνειτε cum BD 122. a c k tol* ... ς add και προσευχεσθε (:: cf 14, 38 et ll pp ubi nemo om) c. ℵACL w^{b}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn (sed al mu om και) f ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) i l q vg sah cop syr^{utr} arm aeth | ο καιροσ: Δ om ὁ | εστιν (k *veniet*): DG^{gr} a (*nescitis quando tempus*) (c sic: *nescitis tempus*) om

34. ωσ: 1. 13. 28. 69. 124. al^{10} ωσπερ, atque iidem pler item c mt syr^{sch} add γαρ :: cf Mt 25, 14 | αποδημοσ: DX 1. 28. 209. 245. 299. 2pe c^{scr} αποδημων :: ut Mt 25, 14 | οικιαν αυτου et δουλ. αυτου: B οικ. εαυτου et δουλ. εαυτου | εκαστω cum ℵBC*DL 238. 248. 2pe 8pe a c e ff$^{2\cdot}$

θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. 35 [155.2] γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ἢ ὀψὲ ἢ μεσονύκτιον ἢ ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωΐ· 36 μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. 37 ὃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσιν λέγω, γρηγορεῖτε. Mt 24. 42 (l.c 21, 34 ss)

XIV.

1 [156.1] Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας, [157.6] καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν· 2 ἔλεγον γάρ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε ἔσται θόρυβος τοῦ λαοῦ. 1–2 Mt 26. 3–5 Io 11. 47 ss

---

(a *et dedit servis suis potestatem unicuique opus suum*, c e ff^{2}· *et* [e om] *dans servis suis potestatem unicuique opus suum* [c *operis sui faciundi*]. Paullo liberius g^{2}· l vg *et dedit servis suis potestatem cuiusque operis*, k *et dedit discipulis suis potestatem uniuscuiusque opus suum*, d f q *et* [f om] *data servis suis potestate cuiusque operis*) cop aeth... ς και εκαστω cum Ac^{2}w^{b}xΓΔg^{r}Π unc^{9} al pler i (*et det servis suis potestatem et unicuique opera sua*; δ - - *potestatem cuiusque operis sui*) sah syr^{utr} arm | D* θυρουρω | γρηγορη (HU al pauc -ρει): Γ αγρυπνη

35. η οψε c. ℵBCLΔ k (*verum* [utrum?] *vespera*) sah cop syr^{p} ^{mg} aeth... ς Ln om η cum ADw^{b}xΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et^{p} ^{txt} arm Or ^{3,339} et$^{int\,3,877}$ | μεσονικτιον (B* μεσαν., B^{3} μεσον.) cum ℵBCLΔ ... ς Ln μεσονυκτιου cum ADw^{b}xΓΠ unc^{9} al pler; item 238. c^{scr} Or^{3,339} (sed libere) μεσονυκτιω | αλεκτοροφωνιας: D -νιου, Δ -νια

36. ελθων (et. Or^{3,339}): Dg^{r}Γ al pauc εξελθων | εξαιφνης (ut ABEFGMSU w^{b}xΠ): ℵCDKLΓΔ al εξεφνης | ευρη: Or^{3,339} ευρηση, 300. c^{scr} 238. ευρησει

37. ὃ (Gb″) cum ℵBCKLXΔΠ* al^{20} c f k l vg sah cop syr^{sch} ... ς Ti ἃ cum Aw^{b}ΓΠ^{2} unc^{8} al longe pl q syr^{p} Bas^{3,203}. Pro ο δε υμιν λεγω πασιν (ℵ om λεγ. πασ.) λεγω D 2^{pe} a sic: εγω δε (2^{pe} om) λεγω υμειν (2^{pe} υμ. λε.), ff^{2}· i *ecce autem vobis dico* (aeth *et ecce dico vobis, omnibus vobis*), k (omisso γρηγορ.) *quod autem uni dixi, omnibus vobis dico* (quocum cf Opt *quod uni ex vobis dico omnibus dico*) | ℵ al pauc γρηγορητε

XIV. 1. το πασχ. και τα αζυμ. (k *pascha azumorum*, item syr^{sch} pers^{p}; gat *pascha et azaemorum*): D a (ff^{2}· blanch *pascha post biduum*, sed ff^{2}· sabat *pascha et azyma biduum*) om και τα αζυμ. (nec exprim sax) | και οι γραμμ.: Δ 300. om οι | πως: MX οπως | εν (Δ 1. 13. 28. 69. al^{15} fere om; nec exprim it vg, habent enim *dolo* [k *insidiis*] *tenerent* vel *tenerent dolo*) δολω (U λογω): Dg^{r} a i („eddl^{at}" ap Wtst) om | κρατησαντες: 28. κρατησωσι και, item it vg; D*Δ κρατησαντες και

2. γαρ cum ℵBC*DL a c f ff^{2}· i k l q am em erl fu iac ing mt prag reg san cop syr^{p} ^{mg} ... ς δε (:: ut Mt lectione non fluct) cum Ac^{2}w^{b}xΓΔΠ unc^{9}

3—9 Mt 26, 6—13 Io 12, 1—8 Lc 7, 36 ss

3 [158. 1] *Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς· συντρίψασα τὸν ἀλάβαστρον κατέχεεν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς.* 4 *ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν;* 5 *ἠδύνατο γὰρ τοῦτο*

---

al omn^{vid} vg^{ed} tol (et.^{vid} gat mm) sah syr$^{p\ txt}$ arm aeth (syr^{sch} pers^{p} *ac dicebant*) | *μη εν τ. εορτ. μηποτε* (f l vg *non in die festo, ne forte*): d *μηποτε εν τη εορτη*, item a (*ne in dies festos tumultus sit populi*) d ff$^{2\cdot}$ i q (hi^{4} *ne in die festo tumultus operetur* [d *fieret*, ff$^{2\cdot}$ *oriretur*] *populi* [i *in populo*]). Paullo liberius c k *ne cum venerit turba in* (k *ad*) *diem festum tumultus oriatur in populum* (k *fiat tum. populi*) | *εσται θορυβ.* cum ℵBCD^{8}Γ^{r}L 2pe k (vide ante) sah^{vid} syr^{sch} ... ς Ln *θορυβ. εσται* cum AW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler cop syr^{p}, item M 28. al^{10} fere arm *θορυβ. γενηται*. Vide ante Latt ... Δ *θορυβου οντος* (∂ *ne forte tumult. fieret in pop.*)

3. *αυτου* (a g$^{1\cdot vid}$ k l vg etc): D e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q mt sax sah cop^{dz} *του ιυ* | *τη*: ℵ* 11. 106. 229. 238. d^{scr} 2pe al^{12} fere om :: ut Mt | *ηλθεν*: 13. 69. 124. 346. *προσηλθεν αυτω* :: ut Mt | *ναρδου πιστικ. πολυτελους*: D^{gr} om | *πιστικης*: d f g$^{1\cdot 2\cdot}$ i gat tol *pistici*, k *piscicae* [confusis *t* et *c*], e ff$^{2\cdot}$ l q vg *spicati*, a *optimi* | *πολυτελους*: AGM^{mg} 1. 13. 28. 69. 2pe al^{20} fere *πολυτιμου* (:: cf Mt et Ioh) | *συντριψασα* cum ℵBL cop ... ς Ln *και συντριψασα* (D 2pe *θραυσασα*, d *fracto*) cum ACDW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} etc | *τον αλαβ.* cum ℵ*ADEFHKSUVW^{b}XΓΠ al pl ... Ti *την αλαβ.* cum ℵ^{c}BCLΔ ... ς *το αλαβ.* cum GM 1. 13. 69. al mu san^{mg} (:: cf schol. Plat. Hipp. min. p. 334 Bekk. *λήκυθον δὲ ἀγγεῖον φασὶν ἀττικοί, ἐν ᾧ τοῖς νεκροῖς ἔφερον τὸ μύρον, τὴν ἀλάβαστρον. ἀρσενικῶς δὲ τὸν ἀλάβαστρον εἶπεν ἡρόδοτος.* Vide Steph. Thes. 1, 1386.) | *αυτου της κεφαλ.* cum ℵBCLΔ 1. 28. 435. (k *perfudit eum a capite*: vel huc vel ad *αυτ. κατα τ. κε.* quadrat) ... ς *αυτου* (al pauc post *κεφ.*) *κατα της κεφαλ.* cum AW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm ... D 20ev *επι της κεφαλ. αυτου* (:: cf Mt), item *super caput eius* a c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg, item sah cop

4. *ησαν δε τιν. αγαν. προσ εαυτους* (*erant autem quidam indigne ferentes intra semetipsos* f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l vg, q *erant autem quidam indignantes ad se ipsos*, k *fuerunt autem quid. indignantes* omisso *πρ. εα.*, c *quo viso quidam indigne tulerunt* omisso *πρ. εα.*): D 2pe a ff$^{2\cdot}$ i arm *οι δε μαθηται αυτου* (arm om) *διεπονουντο* (d ff$^{2\cdot}$ i *indigne ferebant*, sed a *fremebant inter se*) | *πρ. εαυτους* (ℵ* *αυτ.*) sine additam cum ℵBC*L i (omisso *πρ. εαυ.*) cop$^{boir3\cdot}$ ... ς Ln add *και* (28. 299. al^{7} a c ff$^{2\cdot}$ cop^{wi} et sch^{w} om) *λεγοντες* cum AC^{2}W^{b}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn (sed 1. 209. sah ante *πρ. εαυ.* pon) it^{pler} vg, item D 2pe syr^{sch} arm aeth *και ελεγον* (:: in Mt *ηγανακτησ. λεγοντες* non fluct) | *εισ τι*: U 127. *τισ* | *του μυρου*: 1. 63. 64. 209. a c l om :: ut Mt | *γεγονεν*: D 64. a ff$^{2\cdot}$ i om :: ut Mt

5. *ηδυνατο* cum ℵABCDW^{b}XΓΔ unc^{8} al pler ... KLΠ al aliq *εδυνατο* (:: cf Mt) | *γαρ*: D k arm aeth om (:: in Mt non fluct) | *τουτο το μυρον* cum

τὸ μύρον πραθῆναι ἐπάνω δηναρίων τριακοσίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμοῦντο αὐτῇ. 6 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον ἠργάσατο ἐν ἐμοί.* 7 *πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.* 8 [159.4] *ὃ ἔσχεν ἐποίησεν· προέλαβεν μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.* 9 *ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλον*

ABCKLUΔΠ al[35] a sah go syr[p] arm aeth; item D 13. 28. 69. 2[pe] al plus[10] f g[1·] (ff[2·] g[2·] ut vdtr) i l q vg *το μυρον τουτο* (*unguent. istud*), idque D 13. 69. 124. al f q post *πραθηναι* pon ... ς (= Gb Sz) *τουτο* sine *το μυρον* (:: ut Mt) c. EFGHMSVXΓ al permu c k (c *hoc enim poterat venundari*, k *hoc potuit veniri*) cop syr[sch] ... ℵ *το μυρ.* tantum | *δηναρι. τριακο.* c. ℵCDL 2[pe] a c g[1·] i k q ... ς *τριακ. δηναρ.* (:: ut Ioh testib Graecis non fluct) c. ABXΓΔΠ unc[9] al fere omn f g[2·] l vg sah cop syr[utr] go arm aeth Amb | *ενεβριμουντο* cum ℵ(nec mutatum)C* c[scr] (:: cf Ioh 11, 38 ubi *εμβριμουμενος* edidimus) ... ς Ln Ti *ενεβριμωντο* cum ABC[2]DL etc | *αυτη*: D* *εν αυτη* (d it vg *fremebant in eam* vel *in illam*), 1. 209. al pauc add *πολλα*

6. *ειπεν* (a c d ff[2·] *ait*, it[rell] vg *dixit*, sine additam g[1·] vid l vg): D 2[pe] 238. a c f ff[2·] g[2·] i k q sah cop arm add *αυτοις* (:: ut Mt) | *αυτη*: V* al pauc (al transp post *κοπους*) c arm om | *καλον*: ℵG 13. 28. 69. 2[pe] al[5] c cop[dz] syr[p] c.* arm (go, dicitur *αραγε* fere expressisse) add *γαρ* :: e Mt | *ηργασατο* cum ℵ*B*D 69. 150[ov*] (:: cf Mt 25, 16. 26, 10 quo loco adde B*, Heb 11, 33) ... ς Ln *ειργασ.* cum ℵ[c]AB[3]CLW[b]XΓΔΠ unc[9] longe pler | *εν εμοι* cum ℵABCDLW[b]XΓΔΠ unc[9] al[130] fere ... ς (= Gb Sz) *εισ εμε* (:: e Mt) cum minusc non ita mu

7. *μεθ εαυτων*: D 91. 299. *μεθ υμων* (d it vg *vobiscum*) | *θελητε*: E*X al aliq *θελετε* | *δυνασθε* sine additam cum ℵ* ... ℵ[c]BL sah cop add *αυτοις παντοτε*, item Ln add *αυτοις* cum CDUΓΔ al[15] fere, item ς add *αυτους* cum AXΠ unc[7] (et K *εαυτους*) al pler (item *illis benefacere* it vg etc) | *ποιησαι*: D*Δ al pauc *ποιειν*

8. *εσχεν* cum ℵABCDLW[b]XΓΔΠ unc[9] al[120] fere ... ς (= Gb Sz) *ειχεν* cum minusc non ita mu | *εποιησεν* cum ℵBL 1. 13. 28. 69. 209. 346. 2[pe] a l (*quod habuit hoc fecit*) cop syr[p] (syr[sch] *id quod erat ei, hoc fecit*) ... ς praem *αϋτη*, Ln [*αϋτη*] cum AC(*αιτη)DW[b]XΓΠ unc[9] al pler c f ff[2·] g[1·2·] vid i k q vg etc (pers[p] *haec mulier*); item Δ post *εποιησεν* add *αυτη* :: cf Mt 26, 12 ubi similiter *αυτη*. In k sic: *quod habuit haec, praesumpsit et unguentavit* | L *προσιλαβεν* | *μου το σωμα* (:: Mc adamat genitivos eiusmodi substantivo praeponere) cum ACEFGHKM*SUV W[b]XΓΔΠ al pler k (*meum corpus*) ... Ln *το σωμα μου* cum ℵBDLM[2] al[10] fere it[pler] vg

9. *αμην δε* c. ℵBD[gr]EGKLSVW[b]ΓΔΠ al[40] fere a ... Ln [*δε*], ς om *δε* c. ACFΠ MUX al pl c f ff[2·] g[1·2·] vid i k l q vg sah cop syr[p] arm go aeth (syr[sch] pers[p] *et amen*) :: deest in Mt; Mc vero tredecies *αμην λεγω* habet nec

τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

10 a
Mt 26, 14–16
Lc 22, 3–6

10 [160. 2] *Καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώθ, ὁ εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα αὐτὸν παραδοῖ αὐτοῖς.* 11 *οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ ἐζήτει πῶς αὐτὸν εὐκαίρως παραδοῖ.*

12–16
Lc 22, 7–13
Mc 26, 17–19

12 *Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον,*

---

usquam fere (cf ad 11, 23) testes *δε* aut *γαρ* aut simile quid interponunt. | *υμιν*: 124. al? a c d f i k add *οτι* (non item ff^{2}· g$^{1.2}$·vid l q vg) | *εαν* (Gb″) cum ℵABCL(ε super lineam*)w^{b}XΓΔΠ unc^{9} al longe pl ... ς Ln (ex errore) *αν* cum D al ut vdtr pauc | *το ευαγγελιον* cum ℵBDL 13. 28. 69. 2p^{e} a ff^{2}· i k ... ς add *τουτο*, Ln [*τουτο*] cum ACw^{b} XΓΔΠ unc^{9} al pler g$^{1.2}$· l q vg (item c f *hoc evang.*) sah cop syr^{sch} pers^{p} (hi duo *meum hoc*) syr^{p} go arm aeth :: e Mt ubi non fluct

10. *και*: 13. 63. 64. 69. 124. al^{vid} add *ιδου* | *ιουδας* (Gb″) cum ℵABCD EL*MΓΔΠ al^{40} Or^{4,387} Eus$^{dem\ 468}$ ... ς o *ιουδ.* cum FGHKSUVX al pl | *ισκαρ.* sine *ὁ* cum ℵ*BC*D al^{5} Or ... ς Ti o *ισκαρ.* cum ℵ^{c}AC^{2}Lw^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler cop Eus^{dem} | *ισκαριωθ* cum ℵBC*^{vid}L a ff^{2}· i (hi^{3} *scarioth*) ... ς Ln Ti *ισκαριωτης* cum AC^{2}w^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or Eus; item D *σκαριωτης*, d *scariotes*, g$^{1.2}$· l q ing reg *scariothes*, k *schariotes*, gat *scariothis*, am *scariotis*, c *scariotha*, f *schariothe*; vg *iscariotes* | o *εις* cum ℵBC*^{vid}L^{M} cop ... ς Ln *εις* cum C^{2}w^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} Or Eus, item D 2p^{e} *εις εκ* (it vg *unus de* vel *ex*) ... Δ om o *εις των δωδεκ.* | *απηλθεν* (Eus$^{dem\ 468}$ et ^{479}): L *ηλθεν*, Or *προσηλθε* | *αυτον παραδ.* cum ℵBCLΔ 69. 346. (w^{b} *αυτον αυτοις παραδω*) f k q Eus$^{dem\ 468}$ (ubi *ο δε μαρκος· και ιουδας* usq *ευκαιρ. παραδ.*) ... ς Ln *παραδ. αυτον* cum AXΓΠ unc^{9} (item D *προδοι αυτ.*) al pler a c ff^{2}· i l vg go arm Or ^{4,387} Eus$^{dem\ 479}$ (*κατα δε τον μαρκον οπηνικα απηλθε πρ. τους αρχ. ινα παραδ. αυτον*) | *-δοι* cum B (*παραδοι*) D (*προδοι*) (C non satis liquet nec v. sq) ... ς *-δω* cum ℵAL unc rell al omn^{vid} (:: in Mt *-δω* et. BD; Mc vero 4, 29 *παραδοι* ex ℵ*BDΔ). Latini: a f ff^{2}· q *traderet*; c d i k l vg *proderet* (ut D *προδοι*). Contra v. sq it^{omn} vg *traderet* (item D *παραδ.*) | *αυτοις* (et. Eus$^{dem\ 468}$): D 28. 91. 299. 2p^{e} a c ff^{2}· i k Or Eus$^{dem\ 479}$ om

11. *οι δε* (et. Or^{4,387} Eus$^{dem\ 468}$ et ^{479}): Δ *και* (:: ut Lc) | *ακουσαντες* (et. Or Eus$^{dem\ 468}$): D a c ff^{2}· i k Eus$^{dem\ 479}$ om | *επηγγειλαντο* (ℵ* 124. *απηγγειλ.*, F* 282. al pauc *-λατο*): 1. *συνεθεντο* :: e Lc | *αργυριον* cum ℵBCDLXΔΠ^{2} unc^{7} al pl (it vg *pecuniam*) Or Eus$^{dem\ 468}$ ... AKUΓΠ* al^{60} fere syr^{p} Eus$^{dem\ 479}$ *αργυρια* (:: Mt *τριακ. αργυρια*) | *δουναι*: Γ *διδοναι* idque ante *αργυρ.* | *πως*: L *τω* (pro *το*) *πως* | *αυτον ευκαιρως* cum ℵABCLMΔ al plus^{5} a c f (ff^{2}· g$^{1.2}$· ut vdtr) i k vg Eus$^{dem\ 468}$ ... ς *ευκαιρ. αυτ.* cum DXΓΠ unc^{8} al pler l q | *παραδοι* c. BD (cf ad v. 10) ... ς *παραδω* cum ℵALXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid}. Praeterea Δ al pauc sah add *αυτοις*

λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; 13 *καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ,* 14 *καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει· ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμά μου, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;* 15 *καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρω-*

---

12. οι μαθητ. αυτου cum ℵABCLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f i k q cop syr utr go aeth Or$^{int\,3,895}$... D a c (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ ut vdtr) l vg arm om αυτου | Ε* al pauc θελησ | ετοιμασωμεν (1. 11. 40. 69. 106. al plus^{50} -σομεν): DΔ al pauc e f g$^{1\cdot}$ (item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$) i k l q vg syr^{sch} (non item a nec syr^{p}) Or^{int} add σοι (:: cf Mt) | φαγῃσ: KL y^{scr} al pauc φαγεισ

13. δυο (69. post των μα. αυτ.): D add εκ, item it vg Or$^{int\,3,895}$ | και λεγει αυτοισ (ita c f g$^{1\cdot2\cdot vid}$ k l vg cop): D 2^{pe} a ff$^{2\cdot}$ i q sah Or^{int} nil nisi λεγων | υπαγετε: D^{gr} υπαγε | απαντησει: 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2^{pe} arm Or$^{int\,3,895}$ praem εισελθοντων υμων εισ την πολιν :: e Lc | ακολουθησατε: 13. 69. 124. και ακολ. (Or^{int} om ακ. αυτ.)

14. εαν cum ℵCLPXΓ unc^{9} al pler... Ln αν cum ABDΔΠ al pauc αν | οτι: U (sed praecedit -σποτι sic) al^{20} fere a c f ff$^{2\cdot}$ i k (non item l q vg) sah syr^{sch} arm Or$^{int\,3,895}$ om (syr^{p} habet c.*) :: cf ll pp | μου pri cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. al^{10} a f l q (g$^{1\cdot2\cdot vid}$) vg sah syr$^{p\ mg}$ arm^{usc} Or$^{int\,3,895}$... Ln [μου], ς om (:: ut Lc) c. AΓW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler c ff$^{2\cdot}$ i k cop syr$^{sch\ et\ p\ txt}$ go arm^{zoh} aeth (Or$^{int\,3,896}$ paullo liberius: *et illi dicant qui Christo praeparant pascha*: Magister dicit: Apud te faciam pascha cum disc. meis. *Annuntient etiam patrifamilias illi et quod dicit*: Magister dicit: Ubi est diversorium ubi cum discipulis manducem pascha?) | το πασχα: D 2^{pe} a f ff$^{2\cdot}$ blanch (non^{sab}) i q Or$^{int\,3,895\ et\ 896}$ post φαγ. (syr^{sch} φαγω μετα τ. μα. μ. το πα.) | φαγω: D 1. 13. 69. 124. 209. 346. φαγομαι, G 28. φαγωμαι

15. και (i om) αυτοσ (it vg *ipse*, y^{scr} ουτοσ): 1. κακεινοσ :: ut Lc | Ε* 69. al pauc δειξη | αναγαιον cum ℵAB*CDEFGHKLPVΠ (w^{b} certe -γαιον) al permu, item Δ 69. αναγεον ... B^{3}MSUX al permu syr$^{p\ mg}$ g^{r} ανωγαιον, item ς (= Gb Sz) ανωγεον cum Γ 1. al vix mu (item editum Or^{3,256}), al^{15} fere ανωγεων (eadem forma edita Or^{3,434}). Praeterea D^{gr} add οικον, pergens εστρωμ. μεγαν ετοιμον, d vero (ut etiam ff$^{2\cdot}$ i) nec αναγαιον nec οικον exprimit. Latini enim sic: d i ff$^{2\cdot}$ *stratum grande* (i *grandem*) *paratum* (d *parat. grand.*); l vg *coenaculum grande stratum*, c *coenac. stratum paratum*, f *coenac. grande stratum paratum*, q *locum stratum grande paratum*, a *locum medianum stratum in superioribus magnum*, Or$^{int\,3,895}$ *locum in superioribus stratum magnum paratum*, k *subpedaneum sterranaeum* (sed^{2} deletis litteris *pedaneum* voluit *substerranaeum*) *grande stratum paratum* | μεγα (D^{gr} ff$^{2\cdot}$ i q Or^{int} post εστρωμ., a post εστρωμ. αναγ., d post ετοιμ.): 91. 131. 229* 299. 346. y^{scr} 150^{ev} c om | F al pauc εστρωμμενον (ut et. editum Or^{3,256} ubi libere

μένον ἕτοιμον, κἀκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. 16 *καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.*

17—21 Mt 26, 20—25 Lc 22, 14 21—23

17 [161.4] *Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα.* 18 *καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ.* 19 [162.1] *ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς κατὰ εἷς· μήτι ἐγώ;* 20 [163.2]

---

exscriptum legitur *ανωγεον μεγα εστρωμμενον σεσαρωμενον ετοιμον· εκει ετοιμασατε*) | *ετοιμον* cum ℵBCDLM²PW^b XΓΠ unc⁸ al longe pl c f ff²· i k q sah cop syr^sch etP c.* go aeth ... AM*Δ al²⁰ fere a l vg arm om, hinc Gb⁰ Ln [*ετοιμ.*] :: ut Lc | *κακει* cum ℵD 2p^e et (*και εκει*) BCL 346. item f l vg cop^wi et sch^w go aeth ... ς Ln *εκει* (:: ut Lc) cum AP W^b XΓΔΠ unc⁹ al pler a c ff²· i k q sah cop^petr³ syr^utr arm (Or^{3,256})

16. *οι μαθηται* sine *αυτου* cum ℵBLΔ 1. al pauc sah cop ... ς Ln Ti *οι μαθ. αυτου* cum ACDPW^b XΓΠ unc⁹ al pler it vg syr^utr arm aeth | Dgr* verba *και εξηλθ. οι μαθητ. αυτου* repetit; d vero sic: *et abierunt discipuli eius et venerunt discipuli eius et venit in civitate et fecerunt sicut* etc | ℵ* om *και ηλθον* | *ευρον* (Δ *ευρθεν* sic; k om *και ευρ.*): D a c ff²· i q arm^cod *εποιησαν*

17. *και οψιας* (et. a k cop): D c f ff²· g¹·²· i l q vg sah^woid (non item^ming) *οψι. δε* :: ut Mt | *δωδεκα*: g²· gat add *discipulis* (gat^blanch *disc. suis*)

18. *ο ις ειπεν* cum ℵBCL ... ς Ln Ti *ειπεν ο ις* (:: qui ordo locis eiusmodi magis ex usu est) cum APW^b XΓΔΠ unc⁹ al pler q cop syr^utr arm; item D 2p^e *λεγει ο ις*, item f g¹·²· i l vg *ait Iesus*; al aeth *ειπ. αυτοισ ο ις*, k sah *dixit ihesus illis* ... e^scr al pauc a c ff²· om *ο ις* ⊦ *ο εσθιων* cum ℵACDLP etc: B *των εσθιοντων* (Schu „bene"), similiter sah cop

19. *ηρξαντο* cum ℵBL cop (sah^woid *ηρξ. δε*) Or¹,⁴³⁶ vid (*ο δε μαρκοσ οτι ηρξαντο λυπεισθαι κ. λεγειν αυτω εισ καθ ενα* etc) ... c 238. sah^ming aeth *και ηρξαντο* ... ς Ln *οι δε ηρξαντ.* cum ADPW^b XΓΔΠ unc⁸ (deficit G) al pler it vg syr^utr arm (:: rursus offendit Mci asyndeton) | *αυτω*: ΚΠ al pauc c f ff²· i om | *εισ κατα εισ* cum ℵBLΔ ... ς Ln *εισ καθ εισ* (Or *ενα*, vide ante) cum ADPW^b XΓΠ unc⁸ al omn^vid (:: Beza *κἀτα* i. e. *και ειτα* proposuit, quod non displicuit in Thes. Gr. Ling. III. p. 288. Schol [e Thoma?] *οὐ καθ' εἷς ἀλλὰ καθ' ἕκαστον χρὴ λέγειν*. Sed *καθ εισ* et. Plut. Aem. 32. Eus Cedren alii) ... c *εισ εκαστοσ* :: e Mt. Latini sic: a f ff²· i q *singuli* (item k *et dicunt illi numquid ego alius numquit ego singuli* [*–*lis*]; c *numquid ego alut alius· hoc singui coeperunt dicere*), l *sigillatim*, g²· am gat mt prag *singillatim* (reg *singuillatim*), vg^ed *singulatim* | *μητι εγω*: Δ add *ειμι ραββει*, item 13. 28. 69. al pauc g²· gat sah^woid (non item^ming) cop add *ειμι* (:: cf Mt). Praeterea post *εγω* ς Ln Ti pergunt *και αλλοσ μητι εγω* cum ADW^b XΓΔΠ unc⁸ al pler a f ff²· i q (k vide ante; item c) syrP mg arm Or⁴,⁴³⁶: omisimus (Gb⁰ assentiente Schu „post ista *εισ καθ εισ* haec nemo desideret") cum ℵBCLPΔ al²⁰ g²· l (g¹· vid) vg sah cop syr^sch et p txt arm aeth

ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· εἷσ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενοσ μετ' ἐμοῦ εἰσ τὸ τρύβλιον. 21 ὅτι ὁ μὲν υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼσ γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· [164.6] καλὸν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωποσ ἐκεῖνοσ. 22 [165.1] Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ἄρτον εὐλογήσασ ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖσ καὶ εἶπεν· λάβετε· τοῦτό

22–25 Mt 26, 26–29 Lc 22, 18–20 1 Co 11, 23 sq

20. ο δε (Gb' prob Schu) cum ℵBCDL a c f ff^{2}· (g$^{1.2}$·vid) i l q vg sah cop syr^{sch} ... ς add αποκριθεισ (:: ut Mt lectione non fluct) cum AΓΨ^{b}X ΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} k syr^{p} arm aeth | ειπεν: D 2^{pe} λεγει, item k *dicit*, a c d f ff^{2}· (g$^{1.2}$·vid) i l q vg *ait* | εισ των δωδεκα: M k om | εισ των cum ℵBCL 38. 60. 78. 127. c^{scr} 8^{pe} sah cop ... ς Ln Ti εισ εκ των cum ADΓΨ^{b}XΓΔΠ unc^{8} al pler it vg (*unus ex* vel *de duodecim*, at Latini nec εισ των aliter possunt reddere) syr^{utr} al | εμβαπτομενοσ: D ενβαπτιζομενοσ | μετ εμου cum ℵBCDLΓΨ^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} i k l am em erl harl* iac ing prag reg tol syr^{utr} arm aeth Or^{4,442} (κατα ματθαιον· ο εμβαψασ την χειρα μετ εμου εν τω τρυβλιω, ουτοσ – και το απο του κατα μαρκον· ο εμβαπτομενοσ μετ εμου εισ το τρυβλ., και το απο του κατα λουκαν δε –) Const^{5,14,2} (ειπων· ο εμβαπτομενοσ μετ εμ. εν τω τρυβλιω) ... Ln add την χειρα cum A a c f (*qui manum mittit mecum*) ff^{2}· q vg^{ed} et$^{edd\ aliq}$ sax sah cop (:: e Mt) | εισ το τρυβλιον (D* τρυβαλιον) c. ℵAC^{2}D^{2}(et*)LΨ etc ... BC*^{vid} εισ το εν τρυβλιον (sive εντρ.). Praeterea 11. 68. 220. 346. c add αυτοσ (*ipse*) με παραδωσει :: e Mt

21. οτι (Schu prob vdtr) cum ℵBL sah cop (item agnoscere vdtr c ff^{2}· g$^{1.2}$·vid i k l q vg syr^{p} aeth *et filius quidem hominis*, syr^{sch} *et fil. homin.*, f *verumtamen fil. hom.*) ... ς Ln om (:: ut Mt; ad οτι cf Lc) cum ACDΓΨ^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} a arm | υπαγει: D a c i παραδιδοται (Schu prob vdtr) | γεγραπται (Δ εγραπται): p εστιν γεγραμμενον (d it vg *scriptum est*) | ο υιοσ του ανθρωπ. (Ir$^{int\ 145}$ pari certe iure ex Mt esse creditur): D a (i ex errore Blanchini) om | καλον absque ην cum BL c ff^{2}· i l q prag sah ... ς add ην, Ln [ην] c. ℵACDΓΨ^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} a f g^{1}· (et^{2}·vid) k (*fuit*) vg (sed am mt *est*) cop syr^{utr} arm aeth (ut Ir^{int} ita Cyr$^{glaph\ 6}$ potius Mt spectat) :: in Mt ην non fluct | ει: ΑΛ al pauc η | εγεννηθη: ΑΛ 69. s^{scr} 247. al εγενηθη

22. λαβων sine ο ιησ (Schu prob vdtr) cum ℵ^{a}BD 2^{pe} a ff^{2}· i k sah ... ς add ο ιησ, Ln [ο ιησ] cum ℵ*et^{c}ACLΓΨ^{b}XΓΔΠ unc^{8} al fere omn (sed nonnulli post αρτον pon) c f (g$^{1.2}$·vid) l q vg cop syr^{utr} arm aeth (:: ut Mt, non item Lc) | αρτον: M al^{10} fere τον αρτον :: ut Mt. Praeterea U al^{30} fere add και. Item c f ff^{2}· i q vg *accepit – et benedicens fregit*, k l *accepit – et benedixit et* [l om] *fregit*; contra a d *accipiens – benedixit et fregit*, item syr^{utr} aeth | ευλογησασ (al mu praem και): D 50. ευλογησεν και, item (sed vide ante) a k syr^{sch} aeth ... U ευχαριστησασ :: ut Lc | εδωκεν: 1. 13. 69. 124. 209. 346. εδιδου :: ut Mt | αυτοισ: 69. 235. (al?) τοισ μαθηταισ (235. add αυτου) :: e Mt | ειπεν: Δ 299. i l syr^{sch} aeth add αυτοισ, item k sic: *et dedit illis· et manducaverunt ex illo omnes* (*corrupte *exillimonet*)· *et dixit illis· hoc est cor-*

ἐστιν τὸ σῶμά μου. 23 [166. 2] *καὶ λαβὼν ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.* 24 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν.* 25 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.*

26–31
Mt 26, 30–35
Lc 22, 39
Io 16, 32

26 [167. 6] *Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.* 27 [168. 4] *καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε,*

---

pus meum | *λαβετε* cum ℵABCDKLM*PUΠ (Δ* om, Δ^{mg*} suppl *λαβων* sed *δ accipite aut sumite*) 1. 2pe al^{15} a c f (g$^{1.2.vid}$) i l q (k om, vide ante) vg sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) add *φαγετε* cum EFHM^{2}SV w^{b}xΓ al longe pl ff$^{2.}$ (*et edite*) | *τουτο εστιν*: D *τουτ εστιν* | *το σω. μου*: a add *quod pro multis confringitur in remissionem peccatorum* :: libere ad Mt 26, 28 Lc 22, 19 conformatum

23. *ποτηριον* (Gb′) cum ℵBCDLw^{b}xΔ 1. 11. 13. 28. al^{30} fere arm ... ς *το ποτηρι.* cum AΓΠ unc^{8} al pl (:: ut Lc et 1 Co; cf et. ad Mt) | *ευχαριστησας*: P post *εδωκ. αυτοις*

24. *αυτοις*: B om | *τουτο εστιν*: D *τουτ εστιν* | *το αιμα μου* non sequente *το* (Gb′) cum ℵBCD^{2}ELVw^{b}X 11. 157. 2pe al^{8} (sah cop) (itpler vg *sanguis meus novi* [k om] *testamenti*; ff$^{2.}$ om *nov. test.*; contra vide d i) ... ς add *το*, Ln [*το*] cum AD*FHKMPSUΓΔΠ al pler d (*qui est testamenti*) i (*qui est novi test.*) | *της διαθηκης* (Gb″) cum ℵBCDL 2pe k sah ming cop ... ς Ln *της καινης διαθηκ.* (:: ad Lc et 1 Co conformatum; cf et. ad Mt) cum APw^{b}xΓΔΠ unc^{8} al fere omn a c f (g$^{1.2.vid}$) i l q (ff$^{2.}$ vide ante) vg sah^{woid} syr^{utr} arm aeth | *εκχυνν.* hoc loco cum ℵBCL sah cop aeth ... ς Ln post *πολλ.* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADPw^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} al | *εκχυννομ.* (D *εχχυ.*) cum ℵABCDLPUΔΠ* w$^{cant\ scr}$ ... ς *εκχυνομ.* cum EFHKMSVw^{b}XΓΠ^{2} al pler | *υπερ* (Schu prob vdtr) cum ℵBCDLΔ 13. 69. 124. 2pe 8pe 18ev ... ς *περι* (:: ut Mt) c. APw^{b}XΓΠ unc^{8} al pler. Praeterea 9. 13. 18. 69. 13ev c^{acr} a g$^{2.}$ sah woid (non item^{ming}) cop add *εισ αφεσιν αμαρτιων* :: e Mt

25. *αμην* (et. it vg sah cop syr^{utr} etc): FSVΓΔΠ^{2} al plus^{50} add *δε* (:: cf Mt *λεγω δε υμιν*) | *ουκετι* cum ABNw^{b}XΓΔΠ unc^{8} al fere omn ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg (Latini hi *iam non*) sah syr^{utr} arm ... ℵCDL b^{scr*} a c f k em gat cop aeth om (:: ut Mt) | *ου μη πιω*: D 2pe a f *ου μη προσθω πειν* (2pe *πιειν*), *non adiciam bibere*, Gb′ | *γενηματος* (Gb″) cum ℵABCEFH LMSUVw^{b}XΔΠ al^{50} fere ... ς Ln (ex errore de B) *γεννηματος* cum DK NΓ al certe mu | *αυτο*: EFKΓ al *αυτῶ* | *πινω* (Δ *πιννω*): X *πιω*

27. *και* pri: D c ff$^{2.}$ *τοτε* :: e Mt | *παντες*: D 13. 69. 124. al pauc a c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i k l q (non item f g$^{1.}$ vg) gat sah (non cop) add *υμεις* :: e Mt | *σκανδαλισθησεσθε* (Gb″) cum ℵBC*DHLSVw^{b}XΓΔΠ^{2} al^{40} fere ff$^{2.}$ q cop schw ex^{dz} et$^{petr3.}$ ... ς add *εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη*, Ln *εν εμοι* [*εν τη νυκτι ταυτη*] cum AC^{2}EFKMNUΠ*et^{3} al pl c g$^{2.}$ vg$^{ed\ tol}$ sah cop^{wi}

ὅτι γέγραπται· πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα διασκορ- Zach 13, 7
πισθήσονται. 28 [169. 6] *ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς*
εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 29 [170. 1] *ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· εἰ καὶ πάντες* 29 ss Luc 22, 33 a Io 13, 36 ss
σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. 30 *καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·*
ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα 14, 72

---

syr^{utr} arm aeth; item add *εν εμοι* absque *εν τ. νυ. ταυτ.* G al^{3} a f i k l, item *εν τ. νυκτ. ταυτ.* absque *εν εμοι* al plus^{5} g^{1} am em fu iac ing gat prag reg san schelh et trevir (hi^{2} ap Beng, al^{11} ap Sanftl) sax Bed | *οτι* (Δ add *ιδου*) *γεγραπται*: ℵ k *γεγραπτ. γαρ* | *τα προβατα* ante *διασκορπ.* cum ℵBCDL 13. 69. 115. 127. 346. 2^{pe} i k q sah arm :.. ς Ln post *διασκορπ.* cum AΝW^{b}ΧΓΔΠ unc^{9} al pler a c f ff^{2}· g$^{1.2}$· l vg cop syr^{utr} aeth :: at sic et Mt et LXX (vide post) | *διασκορπισθησονται* cum ℵABCDFGKLNΔ al mu ... ς *διασκορπισθησεται* cum EHMSUVW^{b}XΓΠ al pl :: similiter lectio in Mt fluct. Praeterea post *διασκ. τα προβ.* EFKMΠ* al plus^{20} a c add (:: e Mt et LXX) *τησ ποιμνησ.* LXX ex ℵ et B: *παταξατε τουσ ποιμενασ και εκσπασατε τα προβατα*, ex A et ℵ^{c} *παταξον τον ποιμενα και διασκορπισθησονται* (ℵ^{c} *-σθητωσαν*) *τα προβατ. τησ ποιμνησ* (ℵ^{c} om *τ. ποιμν.*). Conferre etiam iuvat Euseb^{130} ubi propheta scripsit: *παταξον τον ποιμενα, και διασκορπισθητωσαν τα προβατα*, evglsta vero: *παταξον τον ποιμενα, και διασκορπισθησεται τα προβατα τησ ποιμνησ.* Adhibe haec ad Mt.

28. *αλλα μετα* : c *και μετα*, al^{15} fere *μετ. δε*

29. *εφη αυτω* (et. ff^{2}· sah^{ming}; c k arm *respondit et dixit illi*): D *λεγει αυτω*, a d f g^{1}· i l q vg *ait ei* vel *illi* ... 1. 13. 69. 124. 209. 346. 2^{pe} sah^{woid} *αποκριθεισ λεγει* | *ει και* cum ℵBCGL 1. 13. 69. al pauc arm ... ς Ln Ti *και ει* (D *και εαν*, 2^{pe} *καν*) cum A(D)EFHKMΝSUVW^{b}XΓΔΠ al pler cop syr^{p}. Item *et si* a c f ff^{2}· g^{1}· (i blanch) k l q vg ... e^{ser} i (ut edidit Alter) sah syr^{sch} aeth *ει, si* | *σκανδαλισθησονται* (D *-ισθωσιν*, item *scandalizati fuerint* c d f ff^{2}· g^{1}· g^{2}· vid i k l q vg; *scandalizabuntur* a): EGU 1. 108. 127. al^{8} vg^{ed} (et. tol, sed non am fu em erl gat ing iac mt prag reg san al) arm^{mss} add *εν σοι* :: c Mt | *αλλ ουκ εγω*: D *αλλ ουκ εγω ου* (^{2}om) *σκανδαλισθησομαι*, d ff^{2}· g^{1}· q aeth *sed ego non* (ita d g^{1}· q, ff^{2}· *non ego*) *scandalizabor*

30. o $\overline{\text{ις}}$: x om | *συ* cum ABEFGHKLMNSUVW^{b}XΓΠ al pl e k (g$^{1.2}$·?) vg sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) om (:: ut Mt) cum ℵCDΔ al mu a f ff^{1}· i l q | *σημερον* cum ℵABCLNW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn fere c k (l post *in nocte hac*) vg etc: DS 2^{pe} a f ff^{2}· i q arm om (:: ut Mt) | *ταυτη τη νυκτι* cum ℵBCDL a f ff^{2}· i k q ... ς *εν* (1. 69. 346. al pauc om) *τη νυκτι ταυτη* cum AΝW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al pler e g^{1}· (et g^{2}· vid) l vg .. s om | *πριν η*: ℵD 69. 238. 2^{pe} al pauc om *η* | *δισ* cum ABC^{2}LNW^{b} XΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1.2}$· l q vg sah cop syr^{utr}; sed c^{2} sah cop post *φωνησαι* pon, 13. 69. 346. 2^{pe} al pauc vg^{ed} (*gallus vocem bis dederit*; sed am ing reg al *bis gallus vocem dederit*) post *αλεκτορα* ... ℵ*D 238. 150^{ev} a c ff^{2}· i k prag tol* arm aeth om (:: ut om Mt Lc Ioh)

φωνῆσαι τρίς με ἀπαρνήσῃ. 31 [171.6] *ὁ δὲ ἐκπερισσῶς ἔλάλει· ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσωμαι. ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.*

32—42 Mt 26, 36—46 Lc 22, 40—46 Io 18, 1

32 [172.1] *Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανεί,* [173.6] *καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· καθίσατε ὧδε ἕως προσ-*

30. *με απαρνηση* (ℵ 99* 124. *-σει*) c. ℵBCDΔ al pauc a c f ff^{2}· g$^{1.2.}$ i k** l q vg ... ς *απαρν. με* (:: ut Mt) cum AΝW^{b}ΧΓΠ unc^{9} al pler ... L 69* k* om *με*

31. ο *δε* cum ℵBDEFHKLVW^{b}ΧΓΔΠ al pl it vg cop syr^{sch} ... ACGMNSU al^{35} fere sah^{tuk} syr^{p} arm aeth add *πετροσ* (:: cf Mt) | *εκπερισσως* (Gb$^{\prime}$; contra Schu „inauditum plane missum facias") cum ℵBCD 56. 58. 61. (al?), item L 13. 69. 124. 346. 2^{pe} *περισσως ... ς εκ περισσου* cum AW^{b}ΧΓΠ unc^{9} (ℵ non liquet) al pler, item Δ *εκ περισιασ* (:: insolitum *εκπερισσως* vario modo ad usum revocarunt) | *ελαλει* cum ℵBDL c f ff^{2}· (g$^{1.2.}$ vid) i k l q vg (hi omnes *loquebatur*) sah^{ming} (:: ex usu Mci, cf 11, 23. 12, 1) ... ς *ελεγε* c. ACΝW^{b}ΧΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a (*dicebat*) sah^{tuk} cop syr^{utr}. Praeterea ς Ti add *μαλλον* c. ΑΝW^{b}ΧΓΔΠ unc^{9} al fere omn k (*plura loquebatur magis*, item c ff^{2}· *amplius loquebatur multa dicens*) syr^{p} aeth; sed 1. 13. 69. al aliq post ο *δε* vel ο *δε πετρ.* pon; al c. sqq coniungunt) ... omisimus (Gb^{0}) cum ℵBCDL 2^{pe} a f g$^{1.2.}$ vid i l q vg sah cop syr^{p} (arm *affirmabat et dicebat*) :: cf 7, 36 ubi *μαλλον περισσοτερον* (it vg *tanto magis, magis tantum, magis magisque, tanto magis plus*) non offendit; hinc non ineptum videtur si quis interpretandi caussa voci *εκπερισσως* adscriptum putaverit. | *με δεη* (ℵ* *η* omissa syllaba *δε*) cum ℵ*CEFGHKMSUVΧΓΔΠ (D* *μη δεη*) al pler ... Ln *δεη με* cum ℵ^{c}AB D^{2}LNW^{b} al^{12} fere syr^{sch} (*si oportuerit simul me commori* d i, -- *me mori tecum* a f, -- *me simul commori tecum* [*tibi* vg] l q vg, -- *me commori simul* [k om] *tecum* c ff^{2}· k) :: ut Mt lectione non fluct | *συναποθαν. σοι*: L 1. 115. 2^{pe} c^{ser} ^{jeant} ser al? *συν σοι αποθανειν* :: c Mt | *απαρνησωμαι* cum ℵEFGKMSUVΧΓΠ^{2} al plus^{50} ... ς Ln Ti *-σομαι* cum ABCD HLNW^{b}ΔΠ* al permu (Π *αρνησομ.*) :: cf Mt | *ωσαυτως* (ℵ^{c}): ℵ* *ομοιως* :: ut Mt | *δε*: B 1. 209. al pauc a c ff^{2}· k (non item f i l q vg) om :: cf Mt | *και*: D^{gr} 53. 10^{pe} om | *παντες*: a syr^{sch} add *discipuli*

32. *ου το* cum ℵABD etc: C 282. *ω* (282. *ω το* ?). Item it^{pler} d vg *cui nomen est* (vel sine *est*); q *quod dicitur* (a *in praedium cui -- dam*, desiderantur dume vel tres litterae); hinc Ln *ω ονομα* | *γεθση-* c. ℵAB^{3}C KLMNSUVΓΔΠ al pl sah, item *gethse-* f l vg aeth; B* *γετση-*, a ff^{2}· gat *getsa-*, prag *gethsa-*, k *getha-*, 1. *γηθσε-*, cop *γεθσε-* (cod$^{petr\,3}$ *γηθσε-*), syr^{p} $^{mg\,gr}$ *γεθσι-* ... D *γησα-* (d *gesa-*), EFGHX al mu *γεσση-*, c i q *gesse-*, am arm *gese-* | *-μανει* cum ℵABCDEFGHLMNSV al pl sah, item X *-μανεισ* ... KUΓΔΠ 1. al mu *-μανι*, item it^{omn} vg cop arm aeth ... ς *-μανη* cum minusc non ita mu syr^{p} (et.$^{mg\,gr}$) | *τοισ μαθητ. αυτου* (Λ om *αυτ.*, nec exprim δ): D a *αυτοισ* | *καθισατε*: Δ *καθισαι* (sed δ *sedete*) | *ωδε*: 1. 209. *αυτου* :: ut Mt ... B* om | *εωσ*: MN al plus^{10} aeth add *απελθων*, item U al plus^{15} add *αν* (vel *ου*) *απελθων* (al pauc tantum *αν* add) :: cf Mt | *προσευξωμαι* cum ℵABCLNW^{b}ΔΠ unc^{8} al pler

εὔξωμαι. 33 καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μετ' αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν, 34 [174.4] καὶ λέγει αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35 [175.1] καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα, 36 καὶ ἔλεγεν· ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· [176.1] ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ

(itpler d vg *donec orem*, a *donec vis* [sic] *orem*, sed k *dum adoro*) ... DHXΓ al plus[60] *προσευξομαι*

33. *τον πετρον* (ita ℵ[c]): ℵ* al pauc om *τον* :: in Mt *τον* non fluct | *ιακωβον* cum ℵCDEFGHMNSUVW[b]XΓΔΠ[2] al pl ... ς (= Gb Sz) *τον ιακ.* cum ABKLΠ* al mu | *ιωαννην* (B n[scr] *ιωαννην*) c. ℵCDEFGHLMNSUVW[b]XΓΔΠ[2] al pl ... ABKΠ* al mu *τον ιω.* | *μετ αυτου* cum ℵBCD 57. 69. 346. 2[pe] ... ς *μεθ εαυτου* cum ALNW[b]XΓΔΠ unc[9] al pler | *ηρξατο*: LS *-αντο* | *εκθαμβ.* (Or[int 3, 901] *sicut Marcus exponit*, coepit pavere et taediari): 1. 118. al? *λυπεισθαι* :: e Mt | *αδημονειν*: D* *ακηδεμονειν*, e d ff[2·] i q *taediari*, k *taedium pati*, f g[1·2·] l vg *taedere*, a (praecedit *coepit obstupescere et*) *acediari et deficere* ... c[scr] *ακηδιαν* (pergens *και τοτε αδημονων λεγει αυτοις*)

34. *και* pri: D 13. 69. 124. 346. 2[pe] a arm *τοτε* (c[scr] *και τοτε*) :: e Mt | *λεγει*: EGHΔ al[30] fere *λεγειν* (sed *δ ait*) ¶ *γρηγορειτε*: G 1. 28. al pauc g[2·] q gat sah (et syr[sch] post *μεινατε*) add *μετ εμου* :: e Mt

35. *προελθων* c. ℵBFKMNΠ* et[3] al mu, *cum processisset* (et. d et *δ*, e *praec.*) vel *processit* itpler vg, *progressus* a, item cop ... ACD[gr]EGHLSUVW[b]XΓΔΠ[2] al pl *προσιλθων* (Gb′), item ff[2·] (*accedens*) syr[utr] | *επιπτεν* c. ℵBL cop[wi] et [sch]w (ex[dz]) ... ς Ln *επεσεν* (:: ut Mt) cum ACDNW[b]XΓΔΠ unc[9] al omn[vid], item it vg (*procidit*, *cecidit*, *decidit*) cop[petr3]. Praeterea (:: e Mt) DG 1. 13. 69. al[20] a c ff[2·] g[2·] i k q gat (non item f g[1·vid] l vg) arm add *επι προσωπον* (g[2·] gat *in faciem suam*) | *επι της γης*: 13. 69. 124. 346. 15[ev] 2[pe] c[scr] *επ. την γην* | E* *προσευχετο* | *ινα*: DG 1. 13. 69. 2[pe] c[scr] al[5] fere a k q post *ει* (Γ al *η*) *δυνατ. εστιν* | *η ωρα* (a l vg): D add *αυτη*, item d i q *hora haec*, f *hora illa*, c ff[2·] *illa hora* (k *ut transeat calix iste*, pergens *sed non quod ego* etc, omissis *και ελεγεν· αββα* etc). ℵ* *ει δυνατον* (ℵ[c] add *εστιν*) *παρελθειν απ αυτου η ωρα* (nec ℵ[c] haec mutavit)

36. *ο πατηρ*: 69. 124. 346. add *μου* | *παντα δυνατ. σοι* et. f q syr[utr] arm aeth: D 2[pe] a i cop *δυνατα παντ. σοι* (sed d *si possibilia omnia tibi sunt*, *transferre* etc), 69. 346. c ff[2·] (g[1·2·] ut vdtr) l vg sah Dion[alex] (de mart[34]) *παντ. σοι δυνατ.*, Or[1,292] Hil[bis] *δυν. σοι παντ.* (sed Hil[cdd 2] *si omnia possib.* etc). Praeterea D f ff[2·] i l q vg (non a; c *licent* pro *possib.*) add *εισιν*, item 13. 124. 346. add *εστιν* | *παρενεγκε* cum BDEF GHLMNSUVXΓΔΠ[2] al pl ... ℵACKW[b]Π* al mu *-γκαι* (:: si Mc 1,44 *προσενεγκε* scripsit, hoc eum loco aor. med. posuisse improbabile est) | *το ποτηρ. τουτ. απ εμου* cum ℵABCGLUXΔ al[15] fere f ff[2·] l vg cop (sah om *απ εμ.*) arm Or[1,292] (ο δε μαρκος· *αββα ο πατ. δυνατ. σοι παντ.*

θέλω ἀλλὰ τί σύ. 37 [177.2] *καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι;* 38 *γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ἔλθητε εἰς πειρασμόν.* [178.4] *τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.* 39 [179.6] *καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.* 40 *καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ἤδει-*

παριτεγκε το ποτ. του. απ εμ. Item[291] sed minus accurate: *πατερ, ει δυνατον, παριν. το πο. του. α. εμ. πλην ου τι* etc) ... DN 1. 209. a q Hil *τουτ. το ποτη. απ εμου* (item Or[3,718] libere *πατερ ει δινατον παριν. του. τ. πο. απ εμ.*), KMΠ al aliq c prag syr[utr] aeth̄ *απ εμου το ποτη. τουτο* (c *hunc calicem*) ... ς Ti *το ποτη..απ εμου τουτο* cum EFHSVW[b]Γ al pl | *αλλ*: ℵ *πλην αλλ* (Or[1,291] *πλην*) :: cf Mt et Lc | *ου τι* (a f l vg *non quod*, g[2·] *quod non*): D 70. *ουχ* (70. *ουπω*) o, 13. 69. 346. 2[pe] c d ff[2·] *ουχ ωσ* (*non sicut*) | *θελω*: a *dico* | *αλλα τι*: D 70. *αλλ* o, G 1. al[6] *αλλ οτι*, CU al[30] fere *αλλ ει τι*, 13. 69. 346. 2[pe] c d ff[2·] *αλλ ωσ* | *συ* (LX al *σοι*): D a c f ff[2·] g[2·] q (non item k l vg) sah cop arm aeth add *θελεισ*

37. *και λεγει*: A om *και* | *τω πετρω*: A om *τω* | *ισχυσασ* (Δ[gr] *-σα*): D 1. 69. 124. 209. 346. al[15] fere ff[2·] k *ισχυσατε* :: e Mt | *γρηγορησαι* (61. c[ser] *αγρυπνησαι*): F 44* 64. c[ser] e[ser] add *μετ εμου* :: e Mt

38. *προσευχεσθε*: ita et. B et w[b], non *-χετε* | *ινα μη*: D om *ινα* (a d f *ne*, l q vg *ut non*) | *ελθητε* cum ℵ*B 346. q (item e Mc? e Mt? *veniatis* Cyp[212] et, quos vide ap Sab ad Mt, Paulin Fulg) ... ς Ln *εισελθητε* (:: ut Mt et Lc) cum ℵ[c]ACDLNW[b]XΓΔΠ unc[9] al fere omn a f l (c ff[2·] k *ut transeat a vobis* [*a vob.* c ff[2·], k *vos*] *temptatio*) vg :: in Mt et Lc nemo Graecorum *ελθητε*, item q in utroque *intretis*; sed b ff[2·] in Mt *veniatis*, in Lc *intretis*. Etiam cop h. l. *veniatis* exprim, sed nec aliter ll pp.

39. *προσηυξατο*: 13. 69. 346. *ηυξατο* | *τον αυτ. λογον ειπων*: D a c ff[2·] k (non item f l q vg) om

40. *υποστρεψ. ευρ. αυτ. παλιν* (Gb[00] *παλιν*, om 90. 6[ev] sah; NX post *καθευδοντ.* item 2[pe] f [g[1·2·vid]] l vg syr[utr] arm aeth post *υποστρεψ.* pon) c. ACNW[b]XΓΔΠ unc[9] al omn[vid] f (g[1·2·vid]) l vg syr[utr] arm aeth ... Ln *παλιν ελθων ευρεν αυτουσ* (:: cf Mt) c. ΝBL, item (sed *ελθων παλιν*) cop et (*veniens invenit eos iterum*) q, item omisso *παλιν* D a c ff[2·] k | *αυτων οι οφθαλμ.* (:: ex more Marci; h. l. idem ordo ap Mt) cum ΝBCLΔ 108. 115. 127. 238. e[ser] ... ς Ln Ti *οι οφθ. αυτων* cum ADNW[b]XΓΠ unc[9] al pler (Latini, sed eodem ordine iidem ap Mt) | *καταβαρυνομενοι* cum ℵ[c]ABKLNUΔΠ* 1. 11. 13. 69. 106. al[55] fere, D 238. 253. *καταβαρουμενοι*, ℵ* *καταβεβαρημενοι*, M 56. *βαρυνομενοι* ... ς (= Gb) *βεβαρημενοι* (:: e Mt) cum CEFGHSVW[b]XΓΠ[mg] al pl | *αποκριθ. αυτω* cum ΝABCDLU[2] (U *αυτω αποκρ. αυτω*, sed prius *αυτω* punctis notatum) al plus[10] a c ff[2·] l q vg cop syr[utr] arm ... ς *αυτω αποκριθ.* c. EFGHKMNSU*(vide ante)VW[b]XΓΔΠ al longe pl f k ... 258. 435. 7[pe] g[ser] aeth om *αυτω* (69. ante *τι* pon)

σαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. 41 [180. 4] καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα, ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. 42 ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγισεν.

43 [181. 1] Καὶ εὐθὺς ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης εἷς τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος μετὰ μαχαι- 43–50 Mt 26, 47–56 Lc 22, 47–53 Io 18, 1–12

41. το λοιπον cum ℵBGHKMNUV*ΓΔΠ al permu... Gb'' Ln Ti λοιπον cum ACDEFLSV^{2}X al^{60} fere | αναπαυεσθε (D -παισθαι): Schu et in Mc et in Mt interrogationis signum apponi vult, ut h. l. F al pauc | απεχει (l [g$^{1.2.}$vid] vg *sufficit*: hoc absque additam confirmat Aug$^{cons\ 3,11}$ *post illa verba secundum Mc positum est* sufficit, *i. e. quod requievistis iam sufficit*; 13. 69. 124. 2pe al^{5} add το τελος)· ηλθεν η ωρα: D απεχει το τελος και η ωρα, d q *sufficit finis et hora* (d *ora*), f *adest finis, venit hora*, c ff$^{2.}$ *adest enim consummatio et* (ff$^{2.}$ add *venit*) *hora*, a *consummatus est finis, advenit hora*, syr^{utr} *appropinquavit finis et venit hora*. Post *dicit illis dormite iam nunc* k sic pergit: *ecce adpropinquavit qui me tradit. et post pusillum excitavit illos et dixit iam ora est ecce traditur filius hominis in manus peccatorum surgite eamus. et cum adhuc* etc | τασ cum ℵBCDEGHLMSUXΓΔ al pl ... AFKNUW^{b}Π 1. 11. 69. 2pe al^{15} (ex his 69. 435. al pauc om et. των sq, 13. al om των servato τασ) om (:: Mt om τασ et των)

42. ο παραδιδ. με ηγγισεν (-σεν cum ℵC; ς Ln Ti -κεν cum ABDLN unc rell al omn^{vid} :: ut Mt lectione non fluct): D c^{scr} 8pe ηγγικ. ο παραδιδων (ita D, rell^{2} -διδουσ) με, atque eodem ordine (:: ut Mt) a c f ff$^{2.}$ k (vide ante) q (non item l vg et^{vid} g$^{1.2.}$) sah cop syr^{sch} aeth (non item syr^{p} arm go)

43. ευθυσ cum ℵBCLΔ ... ς ευθεωσ cum ANW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler ... D 1. 13. 69. 346. 2pe a c ff$^{2.}$ (g$^{1.2.}$vid) k l q vg (non item f) syr^{sch} arm (non item sah cop syr^{p} aeth go) om :: ut Mt et Lc | ιουδασ cum ℵCD LNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or$^{4,\ 387}$ (ο δε μαρκοσ φησιν οτι ιουδασ ισκαριωτησ εισ των - και μετ ολιγα: ετι του ῑ̄ λαλουντοσ παραγινεται ιουδασ ισκαριωτησ εισ των δωδεκα, και μετ αυτου etc) ... Ln ο ιουδασ cum AB | ο (D al^{10} fere Or om) ισκαρι. (D σκαριωτησ) cum ADK MUW^{b}Π al plus^{40} it vg (a f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q am^{mg} fu ing prag reg al *scarioth*, c *scariotha*, k *cariotes*, san *scariotes*, vg^{ed} *iscariotes*) syr^{utr} arm aeth Or (:: cf Mc 14, 10. 3, 19) ... ς om (:: ut Mt et Lc lectione non fluct) cum ℵBCEGHLNSVXΓΔ al pl am^{txt} sah cop go | εισ sine ων cum ℵABCDKLNSUW^{b}Π al^{50} fere (nec magis exprim ων it vg sah cop syr^{sch} arm aeth go) Or catt ... ς (sed Gb^{00}) Ti add ων cum EFGHMVXΓ 1. al pl^{vid} syr^{p} ... Δ al pauc εισ εκ (item it vg sah cop *unus ex* vel *de*, qua praepositione Coptus saepe exprimit genitivum) | οχλοσ cum ℵBL 13. 69. 2pe a ff$^{2.}$ q em prag san (hi Latini omnes *turba* sine *multa*; f vero *multitudo* habet pro *turba multa*) sah cop go syr^{p} arm ... ς add πολυσ, Ln [πολυσ] cum ACDNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler c k l vg (et. am ing iac reg

ρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων. 44 [182.2] δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπάγετε ἀσφαλῶς. 45 καὶ ἐλθὼν εὐθὺς προσελθὼν αὐτῷ λέγει· ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν· 46 οἱ δὲ ἐπέβαλαν τὰς χεῖρας

tol) syr^{sch} (aeth *multi*) Or :: e Mt | *παρα*: B απο (:: e Mt) ... 1. al plus^{10} c ff^{2}· g^{2}· l vg^{six} gat mt sah praem *απεσταλμενοι* (sed c *a summ. sacerd. et senior. et scrib. missi*, item ff^{2}· l *a principib. sacerdotum missi* etc) | *των* (D *απο των*, item f ff^{2}·^{vid} l am ing san *et ab scrib. et a senior.*) *γραμματ.* cum ℵB(D)EFGHLSUVW^{b}XΓΠ^{2} al pl sah cop ... ACKMNΔ al^{20} fere om *των* | *πρισβ.* c. ℵ*AU 1. 69. 115. 131. 251. 282. 346. al^{2} scr Or ... ς Ln Ti *των πρ.* c. ℵ^{a}BCDLNW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler (Or^{4,387} *παρα των γραμματ. και των φαρισαιων και πρεσβυτ.*)

44. *δεδωκει* (d f ff^{2}· l q vg *dederat*, item^{vid} g$^{1·2·}$): DΘ^{r} *εδωκεν* (:: ut Mt) item a c k *dedit* | *παραδιδουσ*: G *παραδουσ* | *συνσημον* cum ℵΔ ... ς Ln Ti *συσσημον* cum ABCNW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler, item FL al pauc *συσημον* ... D 2^{pe} al^{5} *σημειον* :: e Mt. Praeterea Vict$^{mosq\,2,91}$ *συσσημον τουτεστι σημειον.* | *αυτοισ* (minusc pauc f g$^{1·}$ transp): D 2^{pe} a c ff^{2}· k q prag om | *ον αν*: LNΔ al pauc *ον* (Δ o) *εαν* | *απαγετε* cum ℵBDL 28. 40. 69. al pauc ... ς *απαγαγετε* cum ACEGHKMNSUVW^{b}XΓΔΠ al pler, item F al^{15} fere *αγαγετε*. Itp^{l} vg *ducite*, q *abducite*, k Or$^{int\,3,906}$ *adducite*. Praeterea DN 13. 157. 2^{pe} al^{4} a g$^{1·}$ fu mt sah cop syr^{sch} syr^{p} c. ob. aeth add *αυτον* (non item c f ff^{2}· k q vg go arm Or^{int}; l om *και απαγ. ασφ.*)

45. *ελθων*: D 1. al plus^{10} a c ff^{2}· k q (non item f g$^{1·2·}$^{vid} l vg) syr^{sch} arm om | *ευθυσ* cum ℵBCLΔ ... ς *ευθεωσ* cum ANW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler ... D 251. 2^{pe} a c ff^{2}· k q om | *προσελθων*: ℵ* 60. 7^{pe} *και πρ.* | *αυτω λεγει* cum ℵABCKLMUXΔΠ* al sat mu f l vg sah cop syr^{p} go aeth ... DFΓ 2^{pe} 282. a c ff^{2}· k q syr^{sch} arm *λεγει* (k *dixit*) *αυτω* ... EGHNSVW^{b} 1. al^{60} fere *αυτω* (ℵ 28. al pauc *τω* $\overline{\text{ιυ}}$) *λεγει αυτω* | *ραββ.* semel (Gb′) cum ℵBC*DLMΔ al pauc f ff^{2}· g$^{1·2·}$ k l q am fu em iac ing mt prag al mu (ap Luc^{brug}) sax cop aeth pers^{w} ar^{e} ar^{ro} (:: cf ad Mt 23, 7. Pro ratione testium aut utroq loco aut neutro duplex *ραββει* recipiendum vdtr. At poterat ex usu, quem Iust testari vdtr [cf ad Mt], oriri duplicatio) ... ς *ραββ.* bis cum AEFGHKNSUVW^{b}XΓΠ al longe pl syr^{sch} syr p txt arm go ... c^{2} 1. 13. 69. 124. 346. 2^{pe} al plus^{10} a c vg^{ed} sah syr p mg *χαιρε ραββ.* :: ut Mt | *-ββει* cum ℵABC^{2}(*latet)DEHX (et. sah). Alibi et. FKMPΓΔΘ^{b}Λ ... ς Ln *-ββι* cum FGKLMNSUW^{b}ΓΔ al certe pler (et. cop) (syr^{p} ^{mg} *ραββη*)

46. *επεβαλαν* cum ℵB ... ς Ln *-λον* cum ACDLN unc rell al omn^{vid} | *τασ χειρασ αυτω* cum ℵ^{c}BDL 1. 11. 13. 69. 118. 346. 2^{pe} a k q (a *iniecerunt ei manus*) (go *τ. χει. επ αυτ.*) ... ℵ*CΔ *τασ χειρ. αυτων* (Δ *αυτον*), item omisso *αυτων* d ff^{2}· ... M*s al^{6} fere c f l vg go syr^{utr} arm *επ αυτον τασ χειρασ* (f l vg *manus iniecerunt in eum*, c *iniecer. ma. in illum*)... ς *επ* (Sz male *επι*) *αυτον* (Gb^{0} *επ αυ.*) *τασ χειρ. αυτων* cum EF^{2}GHM^{2}UVW^{b}XΓ al pl, item ℵ *αυτω τ. χειρ. αυτων*, item AKΠ al

αὐτῷ καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 47 [183.1] εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον. 48 [184.1] καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· 49 καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. 50 [185.6] καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον πάντες.

51 [186.10] Καὶ εἷς τις νεανίσκος συνηκολούθει αὐτῷ περιβεβλη-

---

sah cop ταϲ χειρ. αυτων επ αυτον. Ln (e coniectura magis) cum go ταϲ χειρ. επ αυτον (:: Mt επι τον ιν) | r om και εκρατ. αυτον, F* om totum versum

47. εισ δε τισ cum BCEFGHKNSUVXΓΔΠ· al pler (1. al pauc και εισ τισ) a l vg (hi[3] *unus autem quidam*) go syrP arm ... Ln εισ δε cum ℵALM al[10] c f ff[2]· k q (f *unus autem*, rell[4] *et unus*) sah cop syrP aeth ... D και τισ (:: Mt εισ, Lc εισ τισ) | των παρεστηκοτων: D a om | την: D 1. 435. 2pe 150ev yscr om | επαισεν (ABN etc): ℵCDHLΓΔΠ* al mu επεσεν ... ℵ* praem και | ωταριον cum ℵBD 1. syrP mg (certe in edd aliq) ... ϛ ωτιον (:: cf Mt; et. in Ioh multi ωτιον substituere) cum ACLNW[b]XΓΔΠ unc[9] al omn fere. Praeterea go add το δεξιον :: e Lc

48. και αποκριθεισ ο ις (c *et respondens ait illis Iesus*, k *respondit autem et dixit illis Ies.*): D a ff[2]· q o δε ις | ωϲ: D om | εξηλθατε cum ℵABCD EGHLNXΔ 13. 69. 124. 131. c[scr] y[scr] al pauc ... ϛ εξηλθετε cum FKM SUVW[b]ΓΠ al pler | Ln με; (ita et. F)

49. εν τω ιερ. διδασκων (et. a c ff[2]· k vg sah syrP go; Or[1, 435] μεθ υμων ημ. εν τ. ιε. διδ.): P 262. 435. c[scr] e[scr] al pauc d f q cop syr[sch] arm aeth διδ. εν τ. ιερ. | ουκ εκρατησατε (et. Or; L ου κρατησατε, it vg *non tenuistis* vel *detinuistis*): B ουκ εκρατει, nec correctum, hinc Ti ουκ εκρατειτε | αι γραφαι: ℵ 13. 69. 124. 346. c[scr] 2pe al[6] sah syrP c.* arm add (:: e Mt) των προφητων

50. και (ita a f ff[2]· k q cop go): ℵ 13. 69. 124. 346. al pauc c g[1.2]· l vg sah syrP (syr[sch] vide post) arm (aeth) τοτε οι μαθηται (it[4] vg sah arm *discipuli eius*) :: e Mt | εφυγ. παντεϲ (435. απαντ.) cum ℵBCLΔ 61. 258. 435. cop go ... ϛ Ln παντ. (13. 69. απαντ.) εφυγ. cum ADP W[b]XΓΠ unc[9] al pler it vg (sah παντ. post *discip. eius* pon) syrP al (:: cf Mt) ... ℵ 13. 124. 346. al[10] om παντεϲ, syr[sch] *discipuli eius* pro παντ.

51. και εισ τισ νεαν. cum AEFGHKMNPSUVW[b]XΓΔΠ al fere omn go syrP ... Ln και νεαν. τισ cum ℵBCL a (*et iuvenis quidam*) cop syr[sch] arm aeth, item D e f k l q vg sah νεαν. δε τισ, ff[2]· tantum *adolescens quidam* | συνηκολουθει (prob Schu conlato 5, 37) cum ℵBCL(W[b]?); item ϛ ηκολουθει cum D 1. al mu, item *sequebatur* it vg syr[sch] arm ... Δ συνηκολουθησεν, Gb'' Sz ηκολουθησεν cum ANPXΓΔΠ unc[9] al plus[120] go syrP | αυτω (28. αυτον): D 42. ff[2]· αυτουϲ

μένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ, καὶ κρατοῦσιν αὐτόν· 52 *ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν.*

53 a Mt 26, 57 a Lc 22, 54 a Io 18, 13 aa

53 [187. 1] *Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, καὶ συνέρχονται πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς.* 54 [188. 4] *καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συνκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς.*

51. *επι γυμνου* (l vg *super nudo*, ff^{2} g^{1} q *supra* [g^{1} *super*] *nudum*, a [et ff^{2} blanch] *supra nudum corpus*, f *sicut erat nudus*, d *nuditatis*): 13. 69. 346. 2^{pe} *γυμνος* ... 1. 118. 209. c k sah om | *και κρατ. αυτον* (pro *αυτον* sl *τον νεανισκον*) absque additam cum ℵBC*DLΔ a c f (ff^{2} g$^{1.2}$ ut vdtr) k l vg cop syr^{sch} perss arr Thphyl ... ς (sed Gb^{00}) add *οι νεανισκοι* cum AC^{2}ℵPW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler q go syr^{p} arm aeth; item 1. 13. 69. 124. 209. 346. 2^{pe} sah sic: *οι δε* (209. *και* pro *οι δε*) *νεανισκοι* (sah exprim *υπηρεται*) *κρατουσιν* (69. *εκρατησαν*) *αυτον*

52. *καταλιπων*: DKΓW^{b}X al *-λειπων* | *γυμνος εφυγεν* (a f l vg, item^{vid} ff^{2} g$^{1.2}$): LΔ y^{scr} c d k sah cop syr^{sch} aeth *εφυ. γυμν.* (237. q *εφυ. απ. αυτ. γυμν.*). Haec sine additam cum ℵBCL c k sah cop syr^{sch} aeth ... ς (sed Gb^{0}) Ti add *απ αυτων*, Ln [*απ αυτων*] cum ADℵPXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a f l q vg (item^{vid} ff^{2} g$^{1.2}$) go syr^{p} arm

53 *απηγαγον*: in A *π* rescriptum (Cowper „olim fortè φ") | *τον αρχιερεα*: AKMΠ 11. 13. 69. 124. 2^{pe} al^{25} sah^{woid} (non item^{ming}) syr^{p} arm add *καιαφαν*, item praem syr^{sch} Or^{4,387} :: e Mt. Cf huc Vict$^{mosq\ 2,\ 95}$ *απηγαγον τον ιν προσ αννανν, οπου ησαν απαντεσ συνηγμενοι* | *συνερχονται* absque additam c. ℵDLΔ 13. 64. 69. 124. 346. 2^{pe} it^{omn} (sed k sic: *adduxer. ihesum ad pontificem et scribas et seniores*, item cop —— *senior. et scrib.*) vg aeth Or^{4,387} ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ABℵPXΓΔΠ unc^{9} al pler, item c *προσ αυτον*, item 1. 209. *αυτου*, item *ad eum* syr utr al | *παντεσ*: c ff^{2} om | *και οι πρεσβυτ. και οι γραμματ.* cum ℵBC LℵPW^{b}XΓΔ (X add *συνετιρουν αυτω*) unc^{8} al pler sah^{woid} cop go syr^{p} ... Ln *και οι* (D 72. p^{scr} Or om) *γραμματ. και οι* (D 72. Or om) *πρεσβυτ.* (:: ut v. 43. lectione non fluct) cum ADKΠ 2^{pe} p^{scr} 72. it vg syr^{sch} arm aeth (sah^{ming} *scribae omnes et princ. sacerd. et seniores*) Or^{4,387}

54. *απο*: L^{vid}Δ om | *ηκολουθησεν* (*secutus est* a l vg syr^{p} arm, item^{vid} g$^{1.2}$): G 1. 13. 69. al^{5} *ηκολουθει*, item *sequebatur* c ff^{2} k q sah cop syr^{sch} (:: ut Mt Lc Ioh) | *εσω* (et. c g^{2} q vg^{ed} fu ing mt prag etc): D 1. 209. 435. cdy^{scr} a ff^{2} g^{1} k l am gat^{blanch} om | *εισ την αυλην*: 1. 209. 237. e^{scr} y^{scr} *τησ αυλησ* | *συνκαθημ.* cum ℵAB*CNPΔ al, item ς Ln Ti *συγκαθ.* cum B^{3}EFGHKLMSUVXΓΠ al pler ... D *καθημενοσ* (d it^{pler} vg *erat sedens, sedens, sedebat*; k accurate *fuit simul sedens*) | *και* ante *θερμ.*: D 69. a k q (a *et erat sedens - calficiens se*; q — *calefaciens se*, k *et fuit sim. sedens - calfactans*; similiter c ff^{2} *sedens* [ff^{2} *et sedens*] *cum ministris calefaciebat se*) sah | CDKLNPΔ al *θερμενομενοσ* (non item ℵAB etc) | *προσ το* (ς^{e} 1624. 1633. al om cum minusc aliq, vide Scriv; non item ς Wtst Gb Sz etc) *φωσ*: 1. al pauc om

55 [189.2] *Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον·* 56 *πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.* 57 [190.6] *καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ λέγοντες* 58 *ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.* 59 *καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν.* 60 *καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον ἐπηρώτησεν τὸν Ἰησοῦν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδὲν τί οὗτοί σου κατα-* 55–64 Mt 26, 59–66 Io 2, 19

55. *μαρτυριαν* (et. Or$^{int\,3,909}$): As* al^{6} k sah *ψευδομαρτυριαν* :: cf Mt | *εισ το θανατωσαι* (it vg *ut eum morti traderent* vel similiter): D 2pe *ινα θανατωσουσιν* (2pe *-σωσιν*) | *ουχ* (et. ℵAB^{3}CDNP etc): B*La *ουκ* | *ευρισκον* cum ℵACNW^{b}XΓΠ unc^{8} al longe pl ... Ln Ti *ηυρισκον* cum BDF^{w}LΡ 1. al pauc (Δ *ηρισκον*)

56. *ἐψευδομαρτυρουν* (d it vg *falsum testimonium dicebant*): Dgr add *και* (hoc suppl^{2}, *om) *ελεγον* | *αι μαρτυριαι*: 69. 127. a^{scr} a sah cop syr sch add *αυτων*

57. *και τινες* (sah syr^{sch} *τιν. δε*): D a ff^{2}· k q Or$^{int\,3,909}$ *και αλλοι*, 2pe 13. 69. 124. 346. c *αλλοι δε*, arm *αλλοι* | *ἐψευδ. κατ αυτου λεγοντες*: D *εψευδ. και ελεγον κατ αυτ.*, c d ff^{2}· *falsum testimonium dicebant advers. eum*, k *commentiebantur et dicebant*

58. *οτι ημεις ηκουσ. αυτου λεγοντοσ* (Vr *-τεσ*, U *λαλουντοσ*) et. Or^{4,200} et$^{int\,3,909}$: ℵ *οτι ειπεν*, c k *hic dixit* :: cf Mt | *καταλυσω* (Or^{4,200}): AΠ* 2. vg^{edd} (ap Ln) go Or$^{int\,3,909}$ *-λυω* | *τον ναον τουτον*: Dgr om *τουτον*, d *hunc templum*, k *templ. istut* (sed habet *siut* pro *istut*), ff^{2}· *templ. dei* | *αλλον αχειροπ.* (haec ℵ 106. ante *δια* pon) *οικοδομησω* (Or^{4,200} *ανοικοδ.* sed variant edd): D a c ff^{2}· k *αλλον αναστησω* (c *suscitabo illud*, a ff^{2}· *aliud suscitabo*, k *aliud excitabo*) *αχειροπ.*

59. *ουδε*: A*KΠ* 69. al pauc *ουδ.* Accurate a d k q *et nec sic*, Or$^{int\,3,909}$ *sed nec sic*; contra c ff^{2}· l vg *et non* omisso *ουτωσ* (Δ *ουτω*) | *ιση ην*: DL 1. al pauc a c ff^{2}· l q vg (k om *ιση*) *ην ιση*. Praeterea a ff^{2}· *erant convenientia* (ff^{2}· *aequalia*) *testimonia illorum*, Or$^{int\,3,909}$ *convenientia erant eorum testimonia*, d *erat conveniens testimonia illorum*, (contra *erat conveniens* [c *aequale*] *testimonium illorum* c l q vg; *fuit testimonium eorum* k)

60. *εισ μεσον* cum ℵABCEF^{w}GHIKLNPSUVW^{b}XΓΔΠ al pl Or^{4,200}... ς(=Gb Sz) *εισ το μεσον* cum DM al mu cop (:: cf 3,3) | *επηρωτησεν*: 435. al^{10} fere *επηρωτα*, item *interrogabat* d ff^{2}· k q (non item a l vg, c *coepit interrogare*) | *αποκρινη*: HI y^{scr} al pauc *-νει* | *τι*: L *οτι* (Schu: „forsan recte ap Mc") | *ουδεν τι*: absque interpunctione et. Lu et h. l. et Mt 26, 62; ς Wtst etc *ουδεν; τι* et Gb Sz *ουδεν, τι*. Favent nostrae rationi edd antiquiss (et ℵCDILP) quod nihil interpetionis habent (non item EKMW^{b} etc) item interpretes Latini; habent enim ff^{2}· q vg *non respondes quicquam* (q om) *ad* (ff^{2}· *adversum*) *ea quae tibi obiciuntur*

61 ss Lc 22, 67 ss μαρτυροῦσιν; 61 ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; 62 [191.1] ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγώ εἰμι, καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 63 [192.6] ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει· [193.2] τί ἔτι χρείαν

ab his? item a *nihil respondes ad haec quae isti adv. te contestantur?* k *nihil respondis* (* *-distis*) *de his quae adversum te dicunt,* c *quare nihil respondes adversus accusationes eorum.* Contra d *non respondes nihil quid isti tibi testantur*; similiter sah cop syr^{utr} go. | *σου*: r c^{ser} *σοι*

61. o (B^{2}et^{3} oσ) *δε* (et. Or^{4,200} et^{387}; item it vg *ille autem,* D *εκεινος δε*) et. Or^{4,200} et^{387}: ℵA 106. al^{12} fere syr^{sch} pers^{p} (aeth) add $\overline{\text{ις}}$ :: ut Mt. Praeterea a om o *δε* usque *απεκρ. ουδεν* | *εσιωπα* (et. Or^{bis}): D *εσειγα* | *ουκ απεκριν. ουδεν* cum ℵBCL 33. sah cop aeth go Or^{4,200} ... ς Ln *ουδεν απεκρινατο* (D *απεκριθη*) c. ADINPW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{4,387}. Item *nihil respondit* c d ff^{2}· l q vg (k om *και ουκ απεκρ. ουδεν,* a vide ante) | *παλιν*: I k add *ουν*, 1. 69. 124. 2^{pe} al pauc syr^{sch} praem *και* | *επηρωτα*: F^{w}I 2^{pe} al mu Or^{4,387} *επηρωτησεν*, item sah go ... A *επερωτα*. Verba *παλιν* o *αρχ. επηρ. αυτον* om D a c ff^{2}· q, sed vide post; k sic: *iterum ergo pontifex dicit illi* omissis *επηρ. αυτον και*. Post *επηρωτ. αυτον* 13. 69. 124. 346. 2^{pe} Or^{4,387} add *εκ δευτερου* | *και λεγει αυτω*: c *ad quem iterum ait,* ff^{2}· *iterato ait* ... D q add o *αρχιερευς* ... 346. 2^{pe} Or^{4,387} *λεγων* | o $\overline{\text{χς}}$: r k om | *του ευλογητου* (et. ℵ^{c} Or^{4,387} et$^{int\,3,917}$): ℵ* *του θεου*, AKΠ al^{15} fere ff^{2}· blanch (non item a c g^{1}· k l q) vg (et. em tol gat al sax, sed non am fu ing) arm^{zoh} (non item mss) Clem$^{int\,998}$ (in epist. Iud. „in evglio vero sec Mc interrogatus dominus a princip. sacerd. *si ipse esset Chr. filius dei benedicti, respondens dixit: Ego sum, et videbitis fil. hom. a dextris sed. virtutis*) *του θεου του ευλογητου*

62. o *δε* $\overline{\text{ις}}$: DG 1. 13. 69. 124. 346. 2^{pe} a ff^{2}· k q (non item c f l vg) sah arm Or^{4,387} Clem^{int} (vide ante) add *αποκριθεισ* | *ειπεν*: D 2^{pe} Or *λεγει*. Praeterea DG 2^{pe} 1. 13. 58. 69. 124. 346. c^{ser} y^{ser} a c f ff^{2}· l q (non item k) vg sah cop^{wi} et$^{petr\,3}$ (non item cop^{schw} et^{dz}) syr^{utr} arm aeth Or add *αυτω* :: cf Mt | *εγω ειμι*: 13. 69. 124. 346. 2^{pe} arm Or praem *συ ειπας οτι* :: cf Mt | *εκ δεξ. καθημ.* cum ℵBCDLNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al longe pl l q (a *ad dextram virtutis sedentem*) am em fu ing mt prag reg tol sax go Or^{3,715} et$^{int\,3,911}$ Clem^{int} (vide ante) ... ς (= Gb Sz) *καθημ. εκ δεξ.* cum AI 1. 33. al sat mu c f ff^{2}· k sah cop syr^{utr} arm Or^{4,387} (:: ut Mt lectione non fluct) | *της* (D* om) *δυναμεως*: 157. vg^{ed} (at non edd pler) arm^{usc} add *του θεου* :: e Lc | *και ερχομενον*: DGr om, d om tantum *και* | *μετα* (*cum* c f ff^{2}· k l q g$^{1.2}$· vid vg): G 1. 11. 28. 33. al^{25} fere a sah syr^{sch} (contra syr^{p} etiam^{mg} g^{r}) *επι* (*super*) :: e Mt

63. *διαρρηξας* c. ℵAB^{3}CDILW^{b}ΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid}: B*ℵ *διαρηξας*. Praeterea 124. 2^{pe} a arm Or^{4,387} add *ευθεως*, item praem sah^{wold} (non item^{ming}) | *τους χιτωνας* (B* *χιτωνας*, item alibi ℵ): s syr^{sch} pers^{p}

ἔχομεν μαρτύρων; 64 *ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται;* *οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν ἔνοχον εἶναι θανάτου.*

65 [104. 1] *Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν* Mt 26, 27 a Lc 22, 63 a *αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· προφήτευσον, καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον.*

τον χιτωνα | *λεγει*: D *και λεγει* (60. *διηρρηξε - και ειπεν*), item c d ff^{2} q *scidit - et ait*. k *conscidit - et dixit* (a *conscidit - dicens*)

64. *ηκουσατε*. ℵ praem (:: e Mt) *ιδε νυν*, similiter 122. 252. syr^{sch} (vide post) *ιδου, ecce*... GN 1. 124. 2^{pe} c^{ser} al^{10} fere sah^{woid} (non^{ming}) arm add *παντες*, item d *omnes* (pergens *blasphemias eius*); al^{7} add *παντως* | *της βλασφημιας* cum ℵBCEHIKLMNSUVW^{b}ΓΔΠ al pler ... Ln *την βλασφημιαν* (:: e Mt) cum ADG 1. 13. 2^{pe} al^{5}. Praeterea DGIN al^{10} q gat mt go aeth add *αυτου*, item 13. 61. 69. 346. 124. 2^{pe} sah^{woid} (sah ming *blasph. quam dixit*) syr^{sch} (*ecce ex ore eius audistis blasph.*) syr p mg arm add *του* (124. 2^{pe} *αιτου εκ του*) *στοματος αυτου* :: cf Lc | *φαινεται*: DN 28. 2^{pe} *δοκει* :: e Mt | *οι δε παντες* (l vg *qui omnes*): D *παντες δε*, c d k *omnes autem* ... 1. 13. 69. 2^{pe} al pauc a f ff^{2} q *και παντες* | *αυτον*: D* *αυτω* | *ενοχον ειναι* cum ℵBCLΔ 33. l q go... ς Ln *ειναι ενοχον* cum AEGHKMNSUVW^{b}XΓΠ al pler a c f k vg (hi omnes *eum* [k *illum*] *esse reum mortis*) arm ... D ff^{2} om *ειναι*

65. *εμπτυειν* (et. ℵABC etc): DΔ *ενπτ*.. | *αυτω*: D a f go sah cop syr^{sch} arm *τω προσωπω αυτου* :: cf Mt | *και περικαλ. αυτ. το πρ.*: D a f om :: cf Mt | *αυτου το πρ.* c. ℵBCLUΔ 33. 108. 127. ... ς Ln *το προσωπ. αυτου* cum AINW^{b}XΓΠ unc^{7} (F inde a v. 54 hiat) al pler, item (ut solent Latini) c ff^{2} k l q vg | *κολαφιζειν* (et. f l q vg): D a c k *εκολαφιζον* (:: cf Mt). Ita c: *et coeperunt quidam irridere eum, et conspuerunt in illum, et velantes faciem eius colaphizabant eum, et dicebant ei ministri* etc; k *et coeperunt quidam conspuere illum, et velantes faciem eius clarificabant eum, et dicebant illi ex famulis* etc; a *et coeperunt quidam inspuere in faciem eius et colaphizabant eum* (omissis reliquis; pergit enim: *Et cum esset Petrus*) | *λεγειν*: D 2^{pe} c k go *ελεγον* | *αυτω* sec: I 1. 13. 69. syr^{sch} arm om | *προφητευσον*: G 1. 118. add *νυν*, F^{W} al pauc e f k add *ημιν* (et tol *nobis Christe*), IUXΔ 13. 33. 69. 108. 124. 127. 2^{pe} al^{20} fere gat sah cop syr^{P} arm aeth add *ημιν* (13. 69. al *νυν*, cop petr^{3} om, syr^{P} habet c.*) *χριστε* (cop post *σε* pon, al^{10} fere om) *τις εστιν ο παισας* (Δ *πνψας*, ϑ *misit*) *σε* :: e Mt et Lc. Ad verba Matthaei: *tunc exspuerunt* usque *qui te percussit* (26, 67. 68) Aug$^{cons\ 3,\ 20}$ notat: „Hoc dicit etiam Marcus; commemorat etiam quod ei faciem velaverunt. De his quoque Lucas attestatur.“ | *οι υπηρεται*: D om, item (qui ad *λεγειν* trahunt, vide ante) c k (aeth om *και οι υπη.* usq *ελαβ.*) | *αυτον*: D q post *ελ.* pon (f ff^{2} q *et ministri cum voluntate* [f *libenter* pro *c. vol.*] *alapis eum caedebant* [q *caed. eum*]) | *ελαβον* cum ℵA BCIKLNSVΓΔΠ al^{10} fere, item DG 1. 13. 69. 2^{pe} al^{10} cop syr^{P} *ελαμβανον* ... ς *εβαλλον* cum H al permu^{vid}, item EMUW^{b}X 33. 157. al plus^{25}

66—72
Mt 26, 69—75
Lc 22, 54—62
Io 18, 15—18
et 25—27

66 [195. 1] *Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως,* 67 *καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ.* 68 *ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· οὔτε οἶδα οὔτε ἐπίσταμαι σὺ τί λέγεις.* [196. 1] *καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.* 69 *καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν ἤρξατο*

εβαλον. Itpler vg *caedebant*, k *percutiebant.* Similiter syrsch (sedp *excipiebant*) sah (sed cop *ελαβ. αυτ. ραπ.* exprim) go.

66. *και οντος* (et. Eusdem 121; sah *οντος δε*, item c *Petrus autem cum esset*): L om *και* | *κατω* ante *εν τ. αυλ.* cum ℵBCLU^{2}X al^{10} fere syrsch arm aeth ... ς Ln post *εν τ. αυλ.* c. ANW^{b}ΓΔΠ unc^{8} al pl f g^{1} (*seorsum* pro *deorsum*) k l vg Aug$^{cons\,3,26}$ syrp go... D 69. 2pe c^{scr} al pauc a c ff^{2} q sah cop Eusdem om | *ερχεται*: D a c ff^{2} k (pon post *αρχιερ.*) q Eusdem add *προς αυτον* | *μια των παιδισκων* (et. Eusdem): ℵC *μια παιδισκη* :: ut Mt

67. *τον πετρον*: 1. 69. 346. 2pe c syrsch arm Eusdem 121 *αυτον* | *θερμαινομ.* (ut ℵB etc): ACDE*LNΓΔ al rursus *θερμενομ.* | *εμβλεψασα* (D *ενβλ.*): ℵMΔ 33. 282. 435. -ψασ (omisso α, sed sequitur *αυτω*) | *αυτω λεγει* (sah^{wold} cop syrsch aeth add *αυτω*) ita et. a f k l vg sah^{ming} syrp arm go Eusdem: D c ff^{2} q *λεγει αυτω* | *και συ*: D^{gr} om *και* | *μετ. του ναζ. ησθ. του ιυ* cum BCL; ℵ syrsch *μετ. του ιυ ησθ. του ναζ.* ... DΔ al^{10} fere it vg go syrp arm aeth Eusdem *μετ. του* (Eus om) *ιυ του ναζ* (D *ναζορηνου*, Δ al Eus *ναζωραιου*, vide post) *ησθα* (Eus *ησ*); item 33. sah cop *ησθα μετ. ιυ του ναζ.* ... ς *μετ. του ναζ. ιυ* (al^{7} om) *ησθα* (1. 13. 69. 209. 346. 2pe *ησ*, ut et. Eus) cum ANXΓΠ unc^{8} al pler | *ναζαρηνου* (EXΓ al mu -ρινου): D k l* q *ναζορηνου*, *nazoreno* (contra *nazareno* a c f l^{2} δ vg), Δ 238. (al pauc?) Eusdem *ναζωραιου*, item ff^{2} *nazoreo*

68. *ηρνησατο*: M al^{9} add *αυτον* :: cf Lc | *ουτε οιδα ουτε επισταμ.* cum ℵBDL 2pe Eusdem 121. Item c f ff^{2} vid l q δ vg sah cop *neque scio neque novi*; a *nescio sed nec novi* (pergit *quem dicas*) ... k syrsch pers^{p} nil nisi *nescio* (:: ut Mt) ... go *non scio non novi* (similiter? I - - *ουκ επισταμαι*, vdtr enim in abscissis pariter *ουκ οιδα* scriptum fuisse) ... Τί *ουκ οιδα ουτε επισταμ.* cum CEGHSVΔ 1. 69. al plus^{30}, item ς *ουκ οιδα ουδε επιστ.* cum AKMNUXΓΠ al permu, item *non novi neque intelligo* syrp | *συ τι* cum ℵBCLNUΔ 1. 33. 108. 209. 2pe ... ς *τι συ* cum AIXΓΠ unc^{8} al pler Eusdem, item sah cop arm go ... D al pauc it vg om *συ* :: ut Mt | *και εξηλθεν*: D^{gr} om *και* | *εξω εισ το προαυλιον* (73. *προπυλον*): 2pe Eus^{cod} *εισ το εξω πρ.*, D *εξω εισ την προσαυλην*, 1. 13. 69. 209. arm Eus^{ed} *εισ την εξω αυλην* (13. 69. *προαυλην*, Eus *προαυλιν*) | *και* (218. c^{scr} al^{6} add *ευθεωσ*) *αλεκτ. εφων.* cum ACDINX ΓΔΠ unc^{8} al fere omn a f ff^{2} k l q vg sah^{ming} (et^{wold} ante *και εξηλθ.* pon) syr^{utr} arm aeth go Eusdem ... ℵBL 17ev c cop om, hinc Ln [*και αλ. εφ.*] :: cf Mt et Lc

69. *παλιν* post *ηρξατο* cum ℵCLΔ 108. 127. (131. post *λεγειν*) ... ς Ln

πάλιν λέγειν τοῖς παρεστῶσιν ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. 70 *ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ.* 71 *ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε.* 72 *καὶ εὐθὺς ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.*

---

post ιδουσα αυτον cum AINXΓΠ unc[7] al pl (157. 245. ante αυτον) go syrP (et[sch] *et vidit eum rursus puella illa*) ... BM 50. f sah cop aeth om. Transpositis singulis D 2[pe] c f k l q vg arm Eus[dem] *παλιν δε* (k om) *ιδουσα αυτον η παιδισκη* (f l q vg *ancilla*, k *illa ancilla*, c *altera ancilla*); a *et cum eum vidisset iterum puella* | *η* (e[scr] om) *παιδισκη*: cop[wi] et[dz] *alia* (*et videns eum alia*; contra cop[schw] ex[petr 3.] *et videns eum ancilla*; sah *ancilla vero cum vidisset eum*) :: cf Mt | *ἠρξατο λεγειν*: B sah cop aeth *ειπεν* (:: Mt *λεγει*) | *παριστωσιν* cum ℵBCIKLΔΠ[*] al plus[10] Eus[dem] ... ς L Ξ *παριστηκοσιν* cum ADNXΓΠ[2] unc[7] al pler | *οτι* (Eus[dem] om) *οιτος*: 13. 59. 69. 106. 124. 251. 346. a c ff[2.] syr[sch] arm aeth *οτι και ουτος*, D[gr] *οτι και αυτος*

70. *ηρνειτο* cum ℵABC etc :: F[w]GMNXΔ 1. 13. 69. 124. 2[pe] al plus[10] Eus[dem 121] *ηρνησατο*, item it vg sah cop (sed[dz] *ηρνειτο*) syrP go (:: ut Mt); item D sed o *δε παλ. ηρνησατο* inepte transposita habet inter *παλ. δε ιδ. αυτ. η παιδισκη* et *και ηρξατο* | *και μετα* (sah *μετα δε*): ℵ[*] cop[dz] om *και* | *παριστωτες* (D *-ηκοτες*): G 1. *περιεστωτες* | *ελεγον* (*dicebant* a d l vg): L 17. (al pauc? sed non 13.) *ειπον*, c ff[2.] q *dixerunt*; k *dicunt* | *τω πετρω*: D a om | *αληθως*: M add *και συ*, a omisso *αληθως et tu ex illis es* | *και γαρ γαλιλ. ει* (haec om 73. 131. 142[*] a go, hinc Gb[0]) absque additam cum ℵBCDL 1. 118. 209. 2[pe] a c ff[2.] g[1.] (et[2.] vid) k l sah cop Eus[dem] Aug[cons 3,25] (*Iam verò illud quod Matthaeus ipsi Petro dictum fuisse asserit*: Vere et tu ex – manifestum te facit; *sicut Ioh. eidem Petro dictum asseverat*: Nonne ego te –, *Marcus autem inter se illos de Petro locutos dicit*: Vere ex illis est, nam et Galilaeus est; *sicut* etc) ... ς (sed Gb[00] prob Schu „et *λαλια* et *ομοιαζ.* aliena a Mc“) add *και η* (Δ om) *λαλια σου ομοιαζει* (ℵ *δηλοι*, 33. *δηλον σε ομοιαζει* sic sed litterae *ομ* rescriptae, aeth *δηλον σε ποιει* exprim) cum ANXΓΔΠ unc[8] al pler (116. ante *και γαρ γαλ. ει* pon) q go syr[utr] arm aeth Euthy[dis] (ad Mt 26, 73) :: omnino e Mt fluxit; ipsum *ομοιαζει* glossatoris est

71. *και ομνυναι* cum BEHLSUVXΓ al[80] fere ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) *και ομνυειν* (:: ut Mt) cum ℵACGKMNΔΠ al permu Eus[dem 121] ... D (a) q *και λεγειν* (a *dicens*), arm *κ. ομν. και λεγειν* | *τουτον ον λεγετε* (a *hunc quem dicitis*, d ff[2.] l q vg *istum quem dicitis*, c *istum quem dicis*): ℵ om (:: ut Mt), k om *ὃν λεγετε*, D[gr]Κ al[5] om *τουτον*

72. *και ευθυς* (*-θεως* DG al[14] Eus: ita Gb + Sz) cum ℵBL 2[pe], DG 13. 69. 124. 346. al[10] Eus[dem 121], item it vg syr[sch] arm aeth ... ς (= Gb Sz) om *ευθ.* cum ACNXΓΔΠ unc[7] al pler sah cop syrP go | *εκ δευτερου* (et. Eus[dem]): ΝL c reg om (:: Mt *ευθεως* absq *εκ δευτ.*). Cf et. ad v. 68.

197.2 *καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς τρίς με ἀπαρνήσῃ. καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.*

XV.

1–5 Mt 27, 1 s 11–14 Lc 23, 1 ss Io 18, 28 ss

1 198.2 *Καὶ εὐθὺς πρωὶ συμβούλιον ἑτοιμάσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον,* 199.1 *δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ.* 2 200.1 *καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πειλᾶτος· σὺ εἶ ὁ βα-*

---

72. *ανεμνησθη*: G 1. 13. 69. 209. *αναμνησθεισ*. Ex his *και* sq non om nisi 1. 209. | *το ρημα ωσ* cum NABCLΔ al[8] sah cop go … Gb″ Sz *το ρημα ο* cum DNXΓΠ unc[7] al[130] fere; item it *rememoratus* (q *commemor.*, l *recordatus*) *est - verbum quod* (syr[p] *sermonis dicentis ei Iesu*, sed[mg] *sermonis quem dixerat ei Iesus*) … ς *του ρηματοσ ου* cum M 69. al vix mu (vg *recordatus est - verbi quod*). Libere 1. 209. syr[sch] et[p txt] (vide ante) arm[cdd] aeth *του ρηματοσ του ιυ ειποντοσ* | *αυτω*: D[gr] om, item (vide ante) 1. 209. | *ο ις*: D[gr*] *ιν* | *οτι πριν* usque *απαρνησῃ*: D 142* a pers[p] om | *φωνησαι δισ* cum AC[2]LNXΓΔ unc[8] al pler vg go syr[utr] (arm *τρισ* pro *δισ*) … Ln *δισ φωνησαι* cum B 2[pe] k sah cop … ℵC*[vid]Δ 251. c ff[2·] g[1·] l q aeth om *δισ* | *τρισ* (ABXΓΔ al *τρεισ*) *με απαρν.* cum ℵBC* et[2]LΔ c ff[2·] g[1·vid] k l q vg Aug[cons 3,26] sah cop syr[sch] (*απαρν. με*) aeth … ς Ti *απαρν. με τρισ* cum ANXΓΠ unc[8] al omn[vid] syr[p] arm go | *και επιβαλων* (Euthym ad Mt 26, 75 *επιβαλων αντι του αρξαμενοσ*: Δ 247. *επιλαβων*) *εκλαιεν* (ℵ*C cop *εκλαυσεν* :: ut Mt et Lc): D it vg (et. δ; em om haec verba) sah (non item cop) syr[utr] arm go *και ηρξατο κλαιειν* (aeth *et flevit*)

XV. 1. *ευθυσ* cum ℵBCLΔ … ς Ln *ευθεωσ* cum ADNXΓΠ unc[8] al omn[vid] … a c (non item ff[2·] k l q vg) sah (non cop) aeth om | *πρωι* c. ℵBCDL 46. a (*prima luce*) ff[2·] k (k* *e mane*) l q vg (ff[2·] k[2] l q vg *mane*), c (*cum autem mane factum esset*) sah (ut c) cop (syr[sch vid]) Or[4,387] … ς Ti *επι το* (ES al permu *τω*) *πρωι* cum ANXΓΔΠ unc[8] al fere omn arm (item[vid] go syr[p]) | *ετοιμασαντεσ* cum ℵCL … ς Ln Ti *ποιησαντεσ* cum ABNX ΓΔΠ unc[8] al pler l vg cop arm go, item D al[5] a c ff[2·] k q sah syr[utr] aeth Or[4,387] *εποιησαν* (sequente *και* ante *δησαντεσ*). Cf ad 3, 6 | *πρεσβυτ.* tum *γραμμ.* (et. Or): c 47[ev] sah[ming] (non[woid]) *γραμμ.* tum *πρεσβ.* | *των* ante *γραμμ.* cum ℵD 1. 2[pe] sah cop Or … ς Ln Ti om cum B(C vide ante)LNΓΔΠ unc[8] al pler | *απηνεγκαν* cum ℵABLΓΔΠ unc[7] al pler arm (sah cop ut vdtr) … CDGN 1. 124. 2[pe] al[5] Or *απηγαγον*, item *duxerunt*, *perduxerunt* (a), *adduxerunt* (k) it vg, item syr[utr] go aeth :: e Mt (cf et. Mc 14, 53). Praeterea D a c ff[2·] k q Or add *εισ την αυλην*, *in atrium* (k *in praetorium* :: ut Io *εισ το πραιτωριον*) | *πειλατω* cum ℵABD … ς Ln Ti *πιλατω* cum CLNΓΔΠ unc[8] al omn[vid]. Cf ad Mt 27, 2. Idque absque *τω* cum ℵBCDLΔ 1. c[scr] al pauc Or … ς praem *τω* cum ANΓΠ unc[8] al pler

2. ο *πειλατοσ* (*πειλ.* ut v. 1; item ς Ln Ti *πιλ.*): 13. 69. 2[pe] c k (non

σιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· σὺ λέγεις. 3 [201. 4] *καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά.* 4 *ὁ δὲ Πειλᾶτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτόν· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου κατηγοροῦσιν.* 5 *ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πειλᾶτον.*

6 [202. 2] *Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον ὃν παρῃ-* 6—15 Mt 27, 15—26 Lc 23, 17—25 Ioh 18, 39 ss

item a ff^{2} l q vg) sah add *λεγων* :: ut Mt et Lc | *ο δε* (ℵ al pauc add *ις*): D a aeth *και* | *αυτω λεγει* (vocem post *αυτω* in c non assequutus sum, sed omnino *λεγει* vdtr) cum ℵBCD cop arm (v 1. 127. 209. 258. *λεγει αυτω*, l vg *ait illi*, 2pe tantum *λεγει*, item c [om *αποκρ.*] ff^{2} q tantum *ait*) ... ς Ln *ειπεν αυτω* cum AℵX^{vid}ΓΔΠ unc^{8} al pler d (k *dixit* omisso *αυτω*) syr^{utr} go aeth ... a *respondit ei*, sah *respondit ei dicens*

3. *κατηγορουν* (et. Or^{4,387}): Dgr *κατηγορουσιν* | *πολλα* absque additam cum ℵABCDX(e spatio certum est)ΓΠ unc^{7} al pl ff^{2} k l q vg sah^{woid} cop syr^{sch} go ... NUΔ 13. 33. 69. 124. 131. al^{40} a c sah^{ming} syrP arm aeth Or add *αυτος δε ουδεν απεκρινατο* :: cf Lc 23,9 Mt 27,12

4. *πειλατος* cum ℵABD ... ς Ln Ti *πιλ.* ut v. 1. | *παλιν*: CD k q sah^{ming} aeth post *επηρ. αυτον* pon (ff^{2} *Iterum Pilatus interrogavit* etc) ... U 127. 131. 238. al pauc om :: ut Mt 27,13 | *επηρωτα* cum BU 13. 33. 69. 124. 2pe al^{12} fere a k syrP mg ... ς Ln *επηρωτησεν* c. ℵACDNXΓΔΠ unc^{7} al pler c ff^{2} l q vg sah cop syr^{sch} etP txt arm (:: toties imperf. ipsius huius verbi ap Mc cum aor. mutarunt, cf 5,9. 9,11. 10,2 et 10. 12,18. 14,61; item 7,17. 8,5 et 23. 9,28. Contra non fluctuare solet aor. nec ap Mc nec ap rell) | *αυτον* absque *λεγων* cum ℵ* 1. 209. 2pe a sah (:: et hoc prorsus ex Marci usu *επερωταν* sine *λεγων* scribere soliti, ut 5,9. 8,5.23.29. 9,16.28.33. 10,2. Ita nec Mt nec Lc. Hinc passim suppleverunt *λεγων*, ut 9,21. 10,17. 12,28. 15,2. Ubi vero additum est non fluctuat: 8,27. 9,11. 12,18. 14,60) ... ς Ln Ti add *λεγων* cum ℵ^{c}ABCDNXΓΔΠ unc^{8} al pler c ff^{2} k l q vg cop (syr^{sch} *et dixit ei*) syrP al | *ουδεν*: B* om (suppl B^{2}); pparh scr *ουδεν αποκρ.* omisso *ουκ* | *ιδε* (ℵ *ειδε*): Δ *ιδοι* (*ιδου?*) | *κατηγορουσιν* cum ℵBCD 1. 48ev, item *accusant* it vg Or$^{int\,3,917}$ (*καταμαρτυρ.* Latini reddunt *adv. te dicunt testimon.* [*testificantur*] vel similiter, cf Mt 26,62. 27,13. Mc 14,60) cop aeth ... ς *καταμαρτυρουσιν* (:: e Mt) cum AEGHKMNSU VXΓΔΠ al pler sah syr^{utr} arm go

5. *απεκριθη*: G 1. 13. 69. al pauc *απεκρινατο* | *πειλατον*, ς Ln Ti *πιλατον* ut vv. 1. 2. 4.

6. *εορτην*: D praem *την* | *απελυεν*: 13. 69. 124. 346. *ειωθει ο ηγεμων απολυειν* (:: e Mt), item a ff^{2} l vg *solebat dimittere*, c *dimitt. solebat*, k *consueverat remitt*,. syr^{sch} (*consueverat autem omni festo solvere*) | *ον παρητουντο* c.ℵ*AB* (Δ *ον· περητουντο* sic) ... ς Ln Ti *ονπερ ητουντ.* cum ℵ^{c}B^{3}CNXΓΠ (Δ vide ante) unc^{7} al pler, item DG 2pe 13. 69. al pauc *ον αν* (13. *εαν*) *ητ.*, 1. *ον ητουντ.* Quadrat huc *quemcunque petissent* a c ff^{2} k vg; contra *quem postularent* k ad *ον παρητ.* spectare vdtr. Nec sah cop syr^{sch} exprim *quemcunque* sed *quem*; aliter syrP

τοῦντο. 7 [203. 4] *ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν στασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.* 8 *καὶ ἀναβὰς ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ἐποίει αὐτοῖς.* 9 *ὁ δὲ Πειλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;* 10 *ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς.* 11 [204. 1] *οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς.* 12 [205. 1] *ὁ δὲ Πειλᾶτος πάλιν ἀποκριθεὶς ἔλεγεν αὐτοῖς· τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε*

---

7. *ην δε*: 13. 69. 124. 346. sah$^{woid\ (non^{ming})}$ add *τοτε* (:: e Mt) | *βαραββας* (Δ^{gr} *βαβαρραβας*): cf de huius nominis scriptura ad Mt 27, 16 | *στασιαστων* (Schu plane probat) cum ℵBCDK 1. 13. 69. al^{10} fere sah ... ς *συστασιαστ.*, Ti *συνστασιαστ.* c. (*συνστ.*) AGHNVΔ al mu, item (*συστασ.*) EMSUXΓΠ al pl (:: *συστασιαστ.* cf. Ios. Antt. 14, 2, 1; Herodot al *συστασιωται*) | *φονον πεποιηκεισαν* (C^2 *επoιηκεισαν*, F^w 61. *επεποιηκ.*, Γ 71. 258. 282. *πεποιηκασιν*, 28. *πεποιηκαν*): D 2p^c *πεποιηκ. φονον*, item *qui - fecerat* (k *fecerant*) *homicid.* c ff$^{2\cdot}$ k l vg sah; contra cop, item a *qui - homic. fecerat*

8. *αναβας* (Schu „bene") cum ℵBD a (*accensa*) c ff$^{2\cdot}$ l vg (hi^4 *cum ascendisset*; k plane om) sah cop go (aeth *ascendit et clamavit*) ... ς *αναβοησας* cum ℵ^{cb}ACNXΓΠ unc^8 al omn^{vid} syr^{utr} arm | *ο οχλος*: D 299** a k go *ολος ο οχλ.*, *tota turba* | *αιτεισθαι*: D k mt add *αυτον* | *καθως* sine *αει* cum ℵBΔ sah cop; confirmant syr^{sch} (*sicut solitus erat facere iis*), c (*sicut consueverat per diem festum*) k (*quot faciebat in singulis diebus festis*) aeth (*ut faceret illis quemadmodum solebat*) ... ς Ln Ti add *αει* cum ACDNXΓΠ unc^8 al omn^{vid} a ff$^{2\cdot}$ l vg syrP arm go

9. *πειλατος*, ς Ln Ti *πιλατ.* ut supra | *απεκριθη* (33. -ιvατο) *αυτοις λεγων* (c *respondit eis dicens*, l vg *respondit eis et dixit*; M om *λεγ.*): D 2p^c *αποκριθεισ λεγει αυτοισ* (d *ait illis*), a ff$^{2\cdot}$ *respondens illis dixit*, k *respondit et dixit illis* | *υμιν*: D ff$^{2\cdot}$ om

10. *εγινωσκεν* cum ℵ^{c}BCNXΓΔ unc^7 al pler: ℵ* *εγνωκει*, AEΠ al^6 *επεγινωσκεν* ... D 1. 13. 69. 346. 2p^c *ηδει* (:: ut Mt) | *παραδεδωκεισαν* cum ℵBCKMUΓΠ al pl (al pauc *παρειδδωκ.*): AEGNVXΔ al mu *παρεδωκεισαν* (EN al -*δοκ-*) ... DHS 1. 13. 69. al^5 *παρεδωκαν* (:: ut Mt), item a *tradiderunt*, k *tradebant* (contra c ff$^{2\cdot}$ *tradiderant*, l vg *tradidissent*) | *οι αρχιερεισ* (k *principes*, pergens v. 11 *sacerdotes autem et*): B 1. 13^{ev} 47^{ev} cop om (:: ut Mt)

11. *ανεσεισαν* (l vg Aug$^{cons\ 3,33}$ *concitaverunt*, item cop syr^{utr} go aeth; Euthy ad Mt 27, 20 *μαρκοσ δε φησιν οτι ανεσεισαν τον οχλ. ηγουν ανεκινησαν*): Γ 131. 238. 48^{ev} al^{15} *ανεπεισαν*, D *επεισαν* (:: e Mt), item a c d ff$^{2\cdot}$ k *persuaserunt* (c ff$^{2\cdot}$ k), *suaserunt* (a d), item sah arm | *τον οχλον*: D* *τω οχλω*, d *turbas*, ff$^{2\cdot}$ *turbae*, c *turbis*, k *populo* | *τον*: D om | *απολυση*: HXΓ al -*λυσει*

12. *παλιν* ante *αποκριθεισ* (c *iter. respondit eis dicens*) c. ℵBC 33. 2p^c al^5 c g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l vg sah (*Pil. iterum respondit dicens iis*) syrP aeth go Aug

τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν. 14 ὁ δὲ Πειλᾶτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ ἐποίησεν κακόν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν. 15 [206.1] ὁ δὲ Πειλᾶτος βουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἱκανὸν τῷ ὄχλῳ ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ.

16 [207.4] Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ 16–20 Mt 27, 27—31 Ioh 19, 2 a

cons 3,33 ... ς Ti post αποκριθ. cum AEGHKMNSUVXΔΠ al pler a (*respondens autem Pilatus iterum ait illis*) arm ... Dr al[10] ff[2] k prag cop om, syr[sch] om *παλιν αποκριθεις* | *ελεγεν αυτοις* cum ℵBC syrP ... ς Ln Ti *ειπεν αυτοις* cum ADNXΔΠ unc[8] al omn fere, item k (*praegressis respondit et*) *dixit illis* (a l vg Aug[cons] *ait illis*; ff[2] *ait*; c vide ante), item syr[sch] go cop... Γ *αυτοις λεγει*, 2[pe] *απεκριθη* (pro *αποκρ. ελεγ.* vel *ειπ.*) *αυτοις* | *θελετε ποιησω* cum ADNXΓΠ al pler it vg syr[utr] arm go aeth ... ℵBCΔ 1. 13. 33. 69. al pauc sah cop om *θελετε* :: ut Mt | *ον λεγετε* cum ℵCNXΓΔΠ unc[8] al pler cop syr[utr] aeth go ... B *λεγετε* omisso *ον* ... Ln om (quod probat Schu) *ον λεγ.* cum AD 1. 13. 69. 118. 13[ev] 2[pe] c[scr] it vg sah arm | *τον βασιλ.* cum ℵABCΔ 1. 13. 69. 229** 346. 13[ev] 49[ev] al[4] scr al[3] pe arm, item D *τω* (sed* om) *βασιλει* ... ς om *τον* cum NXΓΠ unc[8] al pler go

13. *παλιν* ante *εκραξ.* (et. k l vg Aug[cons 3,33]): D post *εκρ.*, a c ff[2] om | *εκραξαν* (G 1. 13. 69. al pauc mt syrP arm *εκραζον*, 2[pe] c[scr] *εκραυγαζον*) absque additam cum ℵBCEGHNPSUVXΓΔ al pl k l vg sah[ming] cop syr[sch] et[p txt] go Aug[cons] ... Ln add *λεγοντες* cum ADKMΠ al[25] fere a c ff[2] gat sah[woid] aeth ... G 13. 69. 124. 346. c[scr] syrP mg arm add *ανασειομενοι υπο των αρχιερεων και ελεγον* (arm om *κ. ελεγ.*)

14. *ελεγεν*: N *λεγει* | *αυτοις* (suppl ℵ[c]): ℵ* om | *εποι. κακον* cum BCΔ 2[pe] 49[ev] al[2] scr ... ς Ln *κακ. εποι.* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵADN ΓΧΓΠ unc[8] al pler it vg etc | *περισσως* cum ℵABCDGHKMΔΠ* al[40] fere ... ς (= Gb Sz) Ti *περισσοτερως* (al pauc *-τερον*) cum ENPSUVXΓΠ[mg] al pl (:: et. Mt *περισσως*, at ibi nondum praecessit *εκραξαν*, unde *περισσοτερως* ortum vdtr. Apud Paulum et Lucam *περισσοτερος* frequens est.) | *εκραξαν* cum ℵBCEHNSUVXΓΠ[2] (Δ *εκραζαν*) sah syrP aeth go ... Ln *εκραζον* (:: e Mt) cum ADGKMPΠ* 1. 69. 346. al[25] fere (2[pe] *εκραυγαζον*) it vg (et. *δ*) syr[sch] arm cop. Praeterea ℵ 2[pe] c add *λεγοντες*

15. *βουλομ. ποιησ. το ικαν. τω οχλω* cum ℵC sah cop syr[sch] ... ς Ln Ti *βουλ. τω οχλ. το ικαν. ποιησαι* (B *ποιειν*) cum A(B)NPXΓΔΠ unc[8] al omn fere a c l vg syrP arm aeth go Aug[cons 3,33] ... D ff[2] k om (:: nihil simile in Mt) | *και παρεδ.* (B cop *παρ. δε*, Fw al pauc syr[sch] add *αυτοις*) *τον ιν φραγελλωσ.* (UXΓ al mu *φραγελωσ.*): D k sah *τον δε* (k om) *ιν φραγ.* (D* *φλαγ.*) *παρεδ.* (*ihesum flagellis caesum tradidit figendum cruci* k)

16. *αυτον*: C[3] al pauc c gat *τον ιν* | *εσω* (157. 299. al[4] *εωσ*) *της αυλης* c. ℵABC*NXΓΔΠ unc[8] (rursus incipit F) al pler (237. add *του καιαφα*) sah syr[utr] aeth go ... Dr 1. 13. 69. al pauc *εσω εισ την αυλην*, C[3]M al[25]

ἐστιν πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν· 17 *καὶ ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον·* 18 *καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων·* 19 *καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ.* 20 [2nd. c] *καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.*

---

fere *εισ την αυλην* (M al mu add *του καιαφα*), item vel *intro* (d *intus*) *in atrium* (g^{2} fu em erll ing gat mt prag san Aug$^{cons\,3,36}$, et. cop arm) vel *in atrium* (ita c ff^{2} vg^{ed} am reg tol, l *in atrio*) it (sed k simpliciter *in praetorium* pro *εσω* usq *πραιτωριον*) vg cop arm ... Δ *εξω* (δ *foris aut extra*) *τ. αυλησ* | o *εστιν* (U 127. add *το*) *πραιτωριον*: c ff^{2} l vg cop aeth *praetorii* (g^{2} *in atrium praetorium*; k vide ante); arm *ubi erat praetorium* | *συγκαλουσιν* cum ℵABCSPΔ: ς Ln Ti *συγκ.* cum EFGHKMS UVXΓΠ al certe pler ... D^{gr} *καλουσιν*

17. *ενδιδυσκ.* (D *ενδυδισκ.*) cum (Gb′ prob Schu) ℵBCDFΔ 1. 13. 69. al pauc ... ς *ενδυουσιν* cum ANPXΓΠ unc^{8} al pler | *πορφυραν*: 21. 61. 262. sah *χλαμυδα κοκκινην* (:: ut Mt)..., 13. 69. 124. 346. 2^{pe} al pauc syr^{hr} arm *χλαμυδα κοκκινην και πορφυραν* | *περιτιθεασιν* (13. 69. 124. 346. *-τιθουσιν*): D *επιτιθεασιν*, item *inponunt* vel *imposuerunt* c ff^{2} l vg, *superponunt* k | *πλεξαντεσ* (l vg Aug^{cons} *inponunt ei plectentes spineam coronam*, k *superpon. ei ornantes coronam ex sp.*, c ff^{2} *imposuerunt ei factam spineam coronam*, d *impos. ei coronam factam de spinis*): D om (g^{2} c d ff^{2}) | *ακανθιν. στεφ.*: 1. *στεφ. εξ ακανθων* :: e Mt

18. *ασπαζεσθ. αυτον* (Δ *αυτ. ασπ.*) absq additam cum ABC*DXΓΔΠ unc^{7} al pl ff^{2} k l vg sah cop syr^{utr} etc ... ℵC^{2}NU 11. 33. 346. al^{10} fere arm add *και λεγειν*, item M al^{7} c *λεγοντεσ* (:: cf Mt) | *βασιλευ* cum ℵBDMP SVX al mu (c* latet) ... Gb Sz Ti o *βασιλευσ* (:: ut Mt) cum AC^{2}EFGH KNUΓΔΠ al plus^{110}

19. *αυτου την κεφαλην* (C al mu l vg *τ. κεφ. αυτ.*) *καλαμω*: D 2^{pe} *αυτον καλαμω εισ την κεφ.*, c ff^{2} k d *illum de* (d om) *harundine in caput* | *και ενεπτυον* (C*vid *-υσαν*) *αυτω* (M^{2} al aliq *αυτον*): U om | *και τιθ. τα γον. προσεκυν. αυτω*: D 71* 253. 32^{ev} k om (:: ut Mt)

20. *ενεπαιξαν* (ACMNXΔ 1. al *-πεξαν*) *αυτω*: D om (reliquis non mutatis) | *την πορφυραν*: 1. 251. al^{2} *τ. χλαμυδα*, 12. 13. 69. 124. 346. (2^{pe} 8^{pe}, nisi cum 1. etc consentiunt) syr^{hr} arm sah *τ. χλαμυδα και την πορφυρ.* (sah *chlamydem purpuream*) :: cf Mt et supra | *τα ιδια* (BCΔ om, ita Ln) *ιματ. αυτου* (282. om *αυ.*) cum ℵ c^{ser}, BCΔ (Ln), 282. Latini *vestimentis* (*-ta*) *suis* vel *eius* ... ς Ti *τα ιματ.* (al^{3} add *αυτου*) *τα ιδια* c. ANPXΓΠ unc^{5} al pler ... D^{gr} z^{ser} semel nil nisi *τα ιματια* (Gb′) | *εξαγουσιν* (k *abduxerunt*, vg *educunt*): A *αγουσιν* (:: cf Ioh), item *ducunt* l prag, *duxerunt* c d ff^{2} | *ινα σταυρωσουσιν* (*-σουσιν* cum ACDLNPΔ 33. 69. 245. 253. 47^{ov} 7^{pe} z^{ser} semel: ς *-σωσιν* c. BEXΓΠ unc^{9} al pler) absque *αυτον* cum BD (item 1. vide post) 122** ff^{2} k (c om

Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσουσιν. 21 [209. 1] *καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.* 22 [210. 1] *καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν τόπον, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον κρανίου τόπος.* 23 [211. 4] *καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν.* 24 [212. 1] *καὶ σταυροῦσιν αὐτόν, καὶ διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τίς*

21—26 Mt 27, 31—37 Lc 23, 26—31 Ioh 19, 17 ss

αυτον post εξαγουσιν); ς Ln Ti add αυτον cum ABCLNP unc rell al pler l vg etc ... 1. 72. ωστε σταυρωσαι (72vid add αυτον) :: ut Mt, 28. 131. ινα σταυρωθη

21. αγγαρευουσιν (ita et. ℵcB3, et. syrp mg, D αγγαρ., al pauc αγκ., confirmant d ff2· l vg *angariaverunt*): ℵ*(ut et. Mt 5, 41)B* pparh ser *εγγαρευουσιν* (:: quam formam in usu fuisse haud incredibile est, hinc nec aliena a textu) | *παραγοντ. τινα* (1. 209. post *σιμω.*) *σιμω.* (D *τον σιμ. παραγ. τον*) *κυρηναιον* (A* *κηρυν.*, F al mu *κυριν.*, k mt cop *Cyrinaeum*): 2pe *σιμ. τον κυρ. παραγ.*, c *quemdam Cyr. transeuntem cui nomen erat Simon* ... ℵ om *παραγοντα* | *απ* cum ℵABCLPΓΔΠ unc9 al pler ... Ln Ti (ex errore de B) *απο* cum DNX 1. al pauc | *αγρου*: A *αχρου* | *και ρουφου*: 47. (et cod ap Erasm) *του ρουφου* ... ff2· om | *ινα αρη* (H al pauc *αρει*) *τον σταυρ. αυτου*: M* 6pe om

22. *φερουσιν*: D 13. 69. 346. 2pe *αγουσιν*. Latini *perducunt* (l vg), *adducunt* (ff2·), *duxerunt* (c), *ferunt* (k) | *επι* (13. 69. al pauc *εισ*) *τον* cum ℵBC2FLΝΔ 13. 33. 69. 124. 127. 131. 346. 2pe al8 fere (al pauc *επ. το*) ... ς Ln Ti *επι* sine *τον* cum AC*DPXΓΠ unc8 al pler | *γολγοθαν* cum ℵBEFGKLMNSUVΓΔ (L om *γολ* syllabam) al50 fere (k *culgotham*, itrell vg *golgotha*) ... ς Ln *γολγοθα* (:: ut Mt) c. ACDEHPXΠ al permu | *τοπον* (D ante *γολγοθ.* pon): ℵ* c om (:: fortasse recte; cf Mt) | *μεθερμηνευομενον* cum ℵCDLPXΓΔΠ unc9 al omnvid ... ABN *-μενοσ* (:: cf Mt)

23. *εδιδουν* (E yscr *-δου*, M* *-δων*, 2pe *διδουσιν*) *αυτω* absque additam (Schu prob vdtr) cum ℵBC*LΔ n cop arm ... ς Ln add *πιειν* (D *πειν*, X *πειειν*) cum AC2DPXΓΠ unc9 al omnvid c ff2· k l vg (et. Augcons 3,38) sah syrutr aeth go :: ut Mt | *οινον*: syrp in cod Ridl *οξοσ* | *οσ δε* cum ℵBΓ*vid 33. ... ς Ln Ti *ο δε* cum ACLPXΓ2ΔΠ unc9 al fere omn (aeth *sed*) ... D 1. c ff2· k l n vg Augcons 3,38 *και* (:: ut Mt). Praeterea G 1. add *γευσαμενοσ* (:: ut Mt)

24. *και σταυρουσιν αυτον και* (L d om) cum BL c d ff2· k sah cop arm aeth (hae vv *et crucifixerunt eum*, sed etiam postea *diviserunt* pro *διαμεριζονται*) ... ς Ln *και σταυρωσαντεσ αυτον* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵACDΘΓPXΓΔΠ unc9 al omnvid l n vg (et. Augcons 3, 39) go (syrutr ut vdtr; syrp txt *et cum crucifixissent*, sedmg *et crucifigentes*) | *διαμεριζονται* cum ℵABCDLPXΓΔΠ unc9 al plus130 ... ς (= Gb Sz) *διεμεριζον* cum min paucissimis, item 69. 124. al15 fere *διεμεριζοντο*, al plus5 *-ρισαντο*. It vg etc (vide ante) *diviserunt* | *βαλλοντεσ*: KLMV al

τί ἄρῃ. 25 [218. 10] ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 26 [214. 1]
Ioh 19, 19 καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

27–32 Mt 27, 38–44 Lc 23, 32–43 Ioh 19, 18 27 [215. 1] Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. 29 [217. 6] καὶ οἱ παραπορευόμενοι

---

plus[15] βαλοντες (sed mu ut κ βάλοντες) | τις τι αρη (ηχ al -ρει) et c l vg Aug[cons 3,39]: d 157. z[scr semel] ff[2] blanch (om et. επ αυτα) k n om (:: ut Mt)

25. δε: f cop[wi] et petr[3] om | ωρα τριτη (d γ̄) cum ℵBC[3]DLPXΓΔΠ[2] unc[8] al pler it vg sah cop etc, item AC*KΠ* al pauc τριτη ωρα: k[scr**] syr[p mg] neth ωρα εκτη, item Hier qui in breviario in ps. 77 (pag 271) lectionem τριτη pro εκτη „errori scriptorum" tribuit: *Rursum scriptum est in Mc quia* hora tertia *crucifixus sit – Error scriptorum fuit; et in Mc* hora sexta *scriptum fuit, sed multi episemum Graecum* ϛ (i. e. εκτη) *putaverunt esse* ϝ (i. e. τριτη). Cf quae ex eodem Hier loco ad Mt 13, 35 exscripsimus. Cf Act. Pil. B pag 283 sq *ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οἱ στρατ. καὶ διεμερίσαντο ταῦτα πρ. ἑαυτούς, αὐτῷ δὲ ἐνέδυσαν ῥάκιον κόκκινον, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν καὶ ἐκάρφωσαν ἐν τῷ σταυρῷ ὥρᾳ ἕκτῃ τῆς ἡμέρας.* Cat[mosq 2, 105] *τινὲς δέ φασιν ὅτι ὁ μάρκος μὲν τῆς τοῦ λαοῦ ἀποφάσεως ἐπιμνησθεὶς εἶπε τρίτην ὥραν αὐτὸν ἐσταυρῶσθαι ὑπὸ τοῦ λαοῦ. τρίτη γὰρ ὥρα ἦν ὅτε αὐτὸν ὁ Ἰουδαίων λαὸς κατέκρινε σταυρωθῆναι. οἱ δὲ λοιποὶ τῆς ἕκτης ἐμνήσθησαν ὥρας, ἐν ᾗ τὴν ὑπὸ πιλάτου ἀπόφασιν λαβὼν σταυροῦται παρὰ τῶν στρατιωτῶν.* Eadem fere cat[ox 438]. Pendent ista ut vdtr ab Aug[cons 3, 40 sqq] *– – intelligitur ergo fuisse hora tertia cum clamaverunt Iudaei ut dominus crucifigeretur, et veracissime demonstratur tunc eos crucifixisse quando clamaverunt; maxime quia nolebant videri se hoc fecisse – –* | και (13. 69. 124. 346. οτι) εσταυρωσαν (et. c l vg Aug[cons 3, 40]): d ff[2] k n και εφυλασσον (:: quae lectio egregie commendatur conlato Mt 27, 36, ubi post βαλοντες κληρον pergitur: και καθημενοι ετηρουν αυτον εκει)

26. και ην η (Δ om η): d ην (sed ν puncto notatum) δε, d k sah *erat autem* | ο βασιλευς: d go (item syrr ex ingenio linguae) praem ουτος εστιν, item c praem *Iesus* (33. add ουτος post τ. ιουδ.) :: cf Mt et Lc

27. σταυρουσιν: Δ συνσταυρ. omissis συν αυτω ... B c d ff[2] k n (non item l vg) go syr[sch] εσταυρωσαν (sah cop utroq sensu et praes. et aor. accipi possunt) ... D[8r] σταυρουνται (pergit ·β· ληστας, sed ex ται correctum est τας) | ενα etc: c *unum a dextris nomine zoathan et alium a sinistris nomine chammatha* (idem codex isque solus in Mt *zoatham* et *camma*. Cf ad Lc. Cf et. nomina Γεστᾶς et Δυσμᾶς (Δημᾶς) in Act. Pil. A pag. 231 sq et B pag. 264 sqq | αυτου: C[3]D 1. 2pe 7pe al pauc c ff[2] k n (non item l vg) om (:: ut Mt)

28. ϛ Ln hunc versum sic habent: καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη (:: cf Lc 22, 37 Esai 53, 12) cum EFGHKLM

ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐᾶ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ οἰκοδομῶν τρισὶν ἡμέραις, 30 σῶσον

(c. ast?)ʀsuvrᴀ(sic)ɴ al pl (sed ɴ *φωνη* pro *γραφη*, v al pauc post *λεγουσα* add *το*) c ff^{2} g^{1} l n vg cop (sed non exprim *η λεγουσα*) syr^{utr} go arm aeth. Vix alludit Ps-Hipp de antichrist. pag 37 (ed. Gud.) *οσ εποιρανιων και επιγειων και καταχθονιων βασιλευσ - αποδειδικται· - καταχθονιων δε οτι και εν νεκροισ κατελογισθη, ευαγγελιζομενοσ τασ των αγιων ψυχασ δια θανατου τον θανατον νικων*, nisi forte haec cum Eutychiano dicto apud Vig. lib. 4 contra Eutychen conferenda sunt. Scribit enim Vigilius l. l. *Quod enim ibi* (in evglio) *legitur de Christo, quando inter duos latrones crucifixus est, ex prophetae testimonio dicentis*: Et inter iniquos deputatus est, *tu dixisti*: Et inter mortuos deputatus est. Immerito vero ad Marci lectionem adhiberi videntur verba Origenis contra Celsum^{1,420}: *ὁ παρὰ τῷ Κέλσῳ Ἰουδαῖόσ φησιν ὅτι δύναιτο ἄν τισ ὁμοίωσ ἀναισχυντῶν καὶ πιρὶ λῃστοῦ καὶ ἀνδροφόνου κολασθέντοσ εἰπεῖν ὅτι οὗτόσ γε οὐχὶ λῃστὴσ ἀλλὰ θιὸσ ἦν· προεῖπε γὰρ τοῖσ συλλῃσταῖσ ὅτι πείσεται τοιαῦτα οἷα δὴ πέπονθε. – καὶ ταῦτα λέγομεν ἐν τοῖσ εὐαγγ. προιρῆσθαί πωσ· ἐπεὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη ὁ θιὸσ παρὰ τοῖσ ἀνόμοισ, λῃστὴν μᾶλλον – βουλομένοισ ἀπολυθῆναι, τὸν δὲ ἰν σταυρῶσαι, καὶ σταυρώσασιν αὐτὸν μεταξὺ λῃστῶν δύο.* Spectant ista ad Lc potius ... omisimus vero versum (Gb^{00} Schu „ex Marci genere non est; formulam citandi ex Io, locum e Lc cepisse videtur glossae auctor") cum ʀᴀnc*et^{3}ᴅx al^{45} fere (in his evglstaria fere^{20}) k sah sl^{2}, item Eus^{canon} ut vdtr. In antiquiorib enim cdd aliquot qui ipsum versum habent, ut ᴍ, inde a *Και συν αυτω* v. 27. usque *ελογισθη* notatur sectio *σιε΄* addito canone *α΄* (quo quae omnib 4 evv communia sunt continentur), sequente inde a *και οι παραπορ.* sectione *σις΄* cum canone *ς΄*, quo continentur quae et Mt et Mc. Quod si recte habet, nec Ammonius nec Eus legit versum 28., alioquin proprium ei numerum dedissent, quem revera in aliis cdd habet et Graecis [iam in ᴘ] et Latinis. Auget vero hac in re codicis ᴍ auctoritatem quod, qui versum non habent, ᴀ et ᴄ consentientes habet in numeris Ammonianis, codicem ᴀ et. in Eusebianis, quibus ᴄ abstinet. Atque et. in Lc numeros Amm-Eus aliena manu tactos esse idem cod ᴍ probat, in quo praeter morem inter numeros *σος΄* et *σοη΄* ipse is de quo quaeritur *σοζ΄* (277) cum canone suo [ι? η?] desideratur. In plerisque vero cdd sectio Lucae 277 canonem Eusebianum 8 adscriptum habet, quo continentur quae Lucae cum Marco communia sunt. Eundem modum etiam indices canonum quos habemus sequuntur. Cf eum quem editioni nostrae ipsi praefiximus.

29. *παραπορευομενοι* (:: ut et. Mt): ᴅ Eus$^{dem\,498}$ („*κατα δε τον μαρκον*") *παραγοντεσ* (d pariter ac it^{pl} vg *praetereuntes*; n *qui transiebant*) | *αυτων* (et. Eus^{dem}): ᴅ 59. k n om | *ουα* (min pauc Eus^{dem} *ουαι*, quod idem Mill edidit): ʀ^{ca}(non* nec^{cb})ʟ*Δ^{gr} d k om :: ut Mt | *οικοδομων* ante *τρισ. ημερ.* cum ʙᴅʟ 2^{pe} c k n sah cop syr^{sch} ... *ς* post *ημεραισ* (:: ut Mt) cum ʀᴀcpxrᴀɪɪ unc^{9} al fere omn ff^{2} l vg syr^{p} arm aeth go

σεαυτὸν καταβὰς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31 [218. 2] ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· 32 ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. [219. 2] καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

33—39 Mt 27, 45—54 Lc 23, 44—47

33 [220. 2] Καὶ γενομένης ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 34 [221. 6] καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν (Ps 22, 2) ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ· ἐλωΐ ἐλωΐ λεμὰ σαβαχθανεί, ὅ ἐστιν με-

---

Eus[dem] (*οικοδομ. αυτον*) | *τρισιν* (Schu prob vdtr) cum ADΘ[r]PV al[10] fere c k (*triduo*) sah .. ς *εν τρισιν* (:: ut Mt, ubi om *εν* L d) cum ℵBC (sic)LXΓΔΠ unc[9] al pler d ff[2·] l n (*in triduo*) vg cop

30. *καταβασ* cum ℵBD[a]Θ[r]LΔ k l n vg cop (sah membris inversis *descende - ut serves te*) ... ς Ti *και καταβα* (P 1. al[12] Eus[dem 498] *-βηθι*) cum ACXΓΠ (P) unc[9] al pler c d ff[2·] go syr[utr] arm aeth Eus[dem] :: cf Mt

31. *ομοιωσ* cum ℵABC*LPXΓΔΠ unc[9] al plus[110] l vg cop syrP (syr[sch] *και ομοι.*) arm go Eus[dem 498] ... ς (= Gb Sz; Schu „rec. ap Mt") add *δε* cum C[3]M[2] al mu sah ... D 238. c ff[2·] k n plane om | *προσ* (D 2[pe] Eus[dem] *εισ*) *αλληλουσ*: 13. 28. 69. al pauc c k om :: ut Mt | *σωσαι·* : similiter interpg ς Gb Sz; Ln vero *σῶσαι*, [32] ο $\overline{χς}$ ο *βα. Ισραήλ.*, min mu (ut 8[scr]) *σωσαι ;*

32. *ισραηλ* cum ℵBDKLΔΠ al[10] ... ς Ti *του ισρ.* cum ACPXΓ unc[8] al pler sah cop Eus[dem 498] | *καταβατω*: L *καταβα* | *πιστευσωμεν* sine additam cum ℵABC*EKLM[2]SUV*XΔΠ[4] al permu vg (et. am em ing prag reg etc) go cop syrP ... Ln add *αυτω* cum C[3]DFGHM*PV[2]ΓΠ[2] al[80] fere (al pauc *επ αυτω*, *εισ αυτον*) c ff[2·] k l n fu gat sah syr[sch] arm aeth Eus[dem] :: cf Mt | *συν αυτω* cum ℵBL ... ς Ti *αυτω* cum ACPXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] ... D[Θr] om (d *qui simul cum eo adfixi erant*) | *ωνειδιζον*: P al pauc *ονειδιζ.*

33. *και γενομ.* cum ℵBDGLMSΔ 1. 28. 33. 69. al[10] fere c ff[2·] k l n vg cop go syr[sch] ... ς *γενομ. δε* cum ACEFHKUVXΓΠ al longe pl arm aeth Or int[3,56] Eus[dem 492] | *εκτησ* (Δ *εξα εκτησ*, *δ sexta* super *εξα*): D ς (sic, male Wtst nec recte Kipl) | *εφ ολην την γην* (:: et. Lc similiterque Mt): D al[2] Eus[dem] *εφ ολησ τησ γησ* | *ενατησ* cum ℵABCEFGHKLMSUVΔΠ al permu, D $\overline{θ}$ ... ς *εννατησ* cum Γ al sat mu (X hiat)

34. *τη ενατη ωρα* cum ℵBDΘ[r]FL 1. 69. al pauc c go syr[sch] aeth Eus[dem 492] ... ς Ti *τη ωρ. τη ενατη* (ς *εννατη* cum XΓ al sat mu) cum ACPXΓΔΠ unc[8] al pler d ff[2·] l n vg (k om *hora nona*) cop arm syrP ... 2[pe] e[scr] al pauc *τη ενατη* tantum | *εβοησεν*: M al pauc *ανεβοησεν* (:: ut Mt), D *εφωνησεν* | ο $\overline{ις}$ (et. Eus[dem]): D k om (:: D solus om et. in Mt) | *φωνη μεγαλη* sine additam (Schu „rec. ap Mt") cum ℵBDL 2[pe] e[scr] al pauc ff[2·] k n cop ... ς Ln add *λεγων* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACPXΓΔΠ unc[9] al pler c l vg go syr[utr] go arm Eus[dem] | *ἑλωΐ* (*ἑλ-* ut 69. al permu, item, idque in tali re grave, *heloi* [ff[2·]?] g[1·] l am em fu ing gat

θερμηνεύόμενον· ὁ θεός μου ὁ θεός μου, εἰς τί ἐγκατέλιπές με;
35 *καί τινες τῶν παρεστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον· ἴδε Ἡλείαν*

---

mt prag reg san etc; ς *ἐλ-* ut ΗΚSΓΠ, item vg^{ed} cop go; 1. *ἐλωι ἐλωει*, syr$^{p\ mg}$ *ελωη ελωη*, item *eloe* aeth go) cum ℵABCLPXΓΔΠ al pler ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l vg go cop syr^{p} aeth (Ath^{1,478} ad Mt potius spectat, ut probant seqq) ... D 2^{pe} 131. c i k n (syr^{sch} *il il*) arm Eus^{dem} *ηλει* (ita tantum D 2^{pe}, Eus^{edd} variant) vel *ηλι* (c i k n *heli*):: ut Mt | *λεμα* cum BCLΔ 72. c g$^{2\cdot}$ l em ing prag san sax cop syr^{sch} (l ing *laema*, prag *leba*, syr^{sch} *lemono*) ... BD 1. ff$^{2\cdot}$ i (**lámanai*,** *lamana*) n am gat reg arm (syr^{p}) Eus^{dem} *λαμα*; item ς *λαμμα* c. minusc pauc vg^{ed} ... Ti *λιμα* c. AKMPUXΓΠ al^{120} fere go (syr^{p}) (Ath^{1,478} ut supra), item EFGHSV al mu *λειμα* | *σαβαχθανει* c. ℵ^{c}CGH 1. al pauc, item ℵ* *σαβαχτανει* (*-χτ-* ut Latini, vide post), item *-νει* ABD; item EFKLMPSUVΓΔΠ al longe pl cop arm aeth syr^{utr} *σαβαχθανι* (F *σαβαχθαχθανι*, P *σαβαχνανι*, Γ al mu distinguunt *λειμᾶσ ἀβαχθανί*), item g$^{2\cdot}$ mt *zabachtani*, fu *sabachtani*, c l vg^{ed} am ing *sabacthani*, san *sabactani*, em *sebactani*, prag *sabathani*, A go *σιβαχθανει*, B ζαβαφθανει, i *zapapthani*, D ζαφθανει, d *zaphtani*, k *zaphani*, reg *zaptani*, ff$^{2\cdot}$ blanch *sapthani* (sabat *lazapmathani* pro *λεμα σαβαχθ.*) | *ο θε. μου ο θε. μου* cum ℵCDHLMSUV al permu c ff$^{2\cdot}$ k l n (g$^{1\cdot2\cdot}$ ut vdtr) vg go cop syr^{utr} arm aeth, item B omisso altero *ο θε. μου* (et. Tert$^{prax\ 25}$ *sed etsi in isto evglio* [Ioh] *non est revelatum*: Deus meus, ad quid me dereliquisti? *et*: Pater, in tuis manibus pono spiritum meum etc. Item Valentt ap Ir^{1,8,2} *και εν μεν τω ειπειν· ο θεος μου, εισ τι εγκατελιπεσ με*, sed ibidem^{int}: *in eo quum dicit in cruce*: Deus meus, deus meus, ut quid me dereliquisti) ... Ti *ο θεος ο θεος μου* cum AEFGKPΓΔΠ al^{60} fere i Eus$^{dem\ 492}$ (et. Amb$^{luc\ 10,107}$ ita verba Christi affert). Cf et. Iust$^{tr\ 99}$ *ὅ οιν ευθυσ λεγει* (supple ex prioribus *ο ψαλμοσ*)· *ο θεοσ ο θεοσ μου, προσχεσ μοι· ινατι εγκατ. με; τουτο ανωθεν προειπεν - σταυρωθεισ γαρ ειπεν· ο θεοσ, ο θεοσ, ινατι εγκατ. με;* Eodem modo (*ο θεοσ ο θεοσ μου*) locum LXX habere solent. | *εγκατελ. με* cum BL al pauc ff$^{2\cdot}$ vg cop Eus^{dem}; item (vide ante) Valentt ap Ir^{gr} et Iust^{tr}; item eodem ordine D^{gr} c *ωνειδισασ με* (c *exprobrasti me*; contra i *me in opprobrium dedisti*) ... ς *με εγκατελ.* cum ACPXΓΔΠ unc^{9} al pler d k l n go Ir$^{int\ 1,8,2}$ (:: iste ordo in Mt non fluct; LXX plerumque *εγκ. με*) | *εγκατ-* cum BCL unc pler etc: APΔ *ενκατ-* | *-λιπεσ* cum ABCFHMPSUVΓΔΠ^{2} al pl: EGLΠ* al *-λειπεσ* ... K al pauc *-λειπασ* vel *-λιπασ*

35. *και τινεσ* usq *ακουσαντεσ*: Δ om, C om *ακουσαντεσ*, Eus$^{dem\ 492}$ *και τινεσ των ακουσαντων* | *παρεστωτων* cum BDU 33. 2^{pe} al plus^{10} (:: cf 14, 69 et 70; contra 14, 47) ... ς Ln Ti *παρεστηκοτων* cum CLPΓΠ unc^{8} al pler, item B *εστηκοτων*, A *εκει εστηκοτων* :: cf Mt | *ιδε* cum BBFLUΔ 1. 13. 33. 69. al^{10} ... ς *ιδου* cum AEGHMPSVΓ al pl; KΠ al^{7} *οτι ιδου*, C 2^{pe} al pauc arm *οτι* (:: ut Mt) ... D c k gat tol syr^{sch} Eus^{dem} om | *ηλειαν* (de *ἡλ-* cf ad Mt 11, 14. Accedit h. l. Fr) cum ℵAB* (cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3. 27, 47.) ... ς Ln Ti *ηλιαν* cum CDLPΔ unc rell al omn^{vid} | *φωνει*: D c ff$^{2\cdot}$ add *ουτοσ* :: ut Mt

φωνεῖ. 36 [223.2] δραμὼν δέ τις καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων· ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείας καθελεῖν αὐτόν. 37 [223.1] ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. 38 [224.2] καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. 39 [225.2] ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος υἱὸς ἦν θεοῦ.

Mt 27, 48a
Lc 23, 36a

---

36. δραμ. δε (l vg item^{vid} g$^{1.2.}$): D 1. 2^{pc} (vide infra 13. 69. 124. 346.) c ff$^{2.}$ k n aeth και δραμ. (:: ut Mt) | τις cum ℵBLΔ aeth ... ς Ln Ti εις (:: cf Mt εις εξ αυτων) cum ACDPΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg (habent enim *unus*) go | και γεμισας cum ℵACDPΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} k (*et cucurrit unus et inplevit*) l n^{vid} (e spatio) vg syr^{sch} go arm aeth ... BL c (ff$^{2.}$ *et accurrens unus implevit*) cop (syr^{p} *cum cucurrisset autem unus implevit*) om και | γεμισας: D 2^{pc} πλησας | D σφογγον | περιθεις (D επιθεισ) sine τε c. ℵBDΘ^{gr}L 33. 67. 2^{pc} cop go (*ὁ circumponens* non add *que*) ... ς Ti add τε c. ACPXΓΔΠ unc^{8} al pler, v και περιθ. τε, 1. 69. al pauc και περιθ., item l vg (hi^{2} *circumponensque*; k *et inplevit - et superponens*; c *implens - imposuit*; ff$^{2.}$ *implevit et circumposuit*; i *impleta spongia aceto imposuit*; n [*et im*]*plens spongiam* [*aceto*] *inponens* ita vdtr explendum esse spatium; d *et plena spongia aceto et potum dabat ei* omissis περιθ. καλ.), item syr^{utr} arm aeth. In seqq D^{gr} om male επο-τιζ. αυτον λεγων (vide quae d om). Praeterea 13. 69. 124. 346. inde a δραμων δε sic: και δραμοντεσ εγεμισαν σπογγ. οξ. και περιθεντεσ καλ. εποτιζον αυτ. λεγοντεσ | αφετε cum ABCLPXΓΔΠ unc^{8} al longe pl l vg (g$^{1.2.vid}$) cop syr^{utr} arm^{usc} aeth ... ℵDV 1. 13. 69. 2^{pc} al plus^{25} c i k n^{vid} (ff$^{2.}$ *si* pro *sine* aut *sinite* ap Sabatier) go arm^{zoh} αφεσ (:: ut Mt) | r al ιδομεν | ηλιασ cum ℵB*P (praeterea vide ante) ... ς Ln Ti ηλιασ cum ACDLXΓΔΠ unc rell al omn^{vid}

38. εισ δυο: D add μερη, item c d ff$^{2.}$ i k n gat *in duas partes*, q *in duabus partibus*; contra l vg (g$^{1.2.}$?) *in duo* | απο cum ℵACΓΔΠ unc^{8} (x non satis liquet) al pler ... Ln απ cum BDL 48^{ev}

39. εξ εναντιασ αυτου (et. Aug$^{cons\,3,67}$): 1. αυτω, item syr^{sch} ... D 2^{pc} i (sic) n q Or$^{int\,3,928}$ εκει... 72. 251. arm om | ουτωσ (-ωσ [sed ℵ -οσ] unc omn al pm; ς ουτω cum min pm) absque additam cum ℵBL cop (sed cop om ουτ.) (k *quia sic exclamavit* pro οτι ουτ. εξεπν.) ... ς Ln Ti ουτ. κραξασ cum ACXΓΔΠ unc^{8} (deficit Γ) al omn fere c ff$^{2.}$ n q vg (i *quod exclamans sic expiravit*) syr^{utr} go aeth Aug^{cons} ... 2^{pc} arm Or^{int} κραξασ omisso ουτωσ, D ουτωσ αυτον κραξαντα και εξεπνευσεν, d *sic eum exclamasse et expirasse* | ειπεν: D om (quod sensu caret) | ουτ. ο ανθρωπ. cum ℵBDΔA 33. 282. 2^{pc} c ff$^{2.}$ k n q vg (et. em gat al) cop syr^{sch} go aeth Or^{int} (:: cf 7, 6 ουτ. ο λαοσ cum Mt 15, 8 ο λαοσ ουτ.) ... ς ο ανθρ. ουτ. (:: ut Lc) cum ACXΓΠ unc^{8} al pler am fu ing prag reg tol syr^{p} arm Aug^{cons} | υι. ην θεου (69. 127. του θε.) cum ACΠ unc^{8} al pler c ff$^{2.}$ syr^{utr} arm go Or$^{int\,3,928\,ter}$ ... ℵBLΓΔ 252. 259.

40 [226. 6 7] *Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν* 40a
Mt 27, 55 a
Lc 23, 49
αἷς καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆτος μήτηρ καὶ Σαλώμη, 41 *αἳ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.*

42 [227. 1] *Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστιν* 42–47
Mt 27, 57–65
Lc 23, 50–51
Io 19, 38–42
προσάββατον, 43 *ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἁριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ*

---

al[2 acr] l n vg aeth Aug[cons] *υιος θιου ην*, item D 2[pe] i k q *θε. υ. ην* (:: utrumq ad Mt accommodatum, apud quem rursus ℵ* ex Mc *υ. ην τ. θε.* hausit)

40. *ησαν δε*: c add *εκει*: cf Mt | *εν αις* sine *ην* cum ℵBL p[scr] am prag tol ... ς Ln add *ην* cum ACDΓΔΠ unc[8] al pler c ff[2·] k l (*erant*) n q vg cop syr[P] arm Aug[cons 3,58] (syr[sch] aeth pers[P] om *εν αις και*) :: cf Mt | *και* sec cum ℵABC*EHKLMSVΔΠ al permu l am tol ... C[3]DGUΓ 1. 33. al[60] fere c ff[2·] k n q vg[ed] et[cdd] pl cop go syr[P] arm om :: cf Mt | *μαρια* (L *μαχαρια*) *η* (D om) *μαγδ.* c. ℵA(DL)XΓΔΠ unc[8] al pler cop ... BC 1. al pauc *μαριαμ η μα.* :: cf Mt | *μαρια* (1. al pauc *-ιαμ*) *η ιακω.* c. ℵBCKUΔΠ* 1. 11. al[10] fere, item D F[W*] L 13. 28. 33. 69. 2[pe] al plus[10] *μαρι. ιακω.* ... ς *μαρ. η του ιακω.* (:: ut Mt) cum AEF[W2]GHMSVXΓΠ[2] al pl | *τ. μικρου και*: B 131. add *η* | *ιωσητος* cum ℵ[c]BD[gr]LΔ (*ιωσηβτος*, *β* punctis notato) 13. 33. 69. 346. 2[pe] (item 1. *ἰώσηποσ*) k n cop ... ς *ιωση* cum ℵ*ACEGHKMSUVΓΠ al pler syr[utr] arm go aeth[PP] ... c d ff[2·] l q vg aeth[ro] Aug[cons] *ioseph* (sax *iosepes*, in Mt *iosephes*)

41. *αι* sine *και* cum ℵB 33. 131. c d ff[2·] k q cop syr[sch] arm aeth ... ACLΔ al[10] l vg go Aug[cons 3,58] *και* tantum (Gb′) ... ς Ti *αι και* cum DXΓΠ unc[8] al pler n syr[P] | *ηκολουθουν* (d *sequebatur*): D[gr] 59. 245. 440. *ηκολουθησαν* :: ut Mt | *και διηκονουν* (28. *διακονησαι* pro *κ. διη.*) *αυτω*: CDΔ al[9] n om | *αλλαι*: A *αιτιραι* | *πολλαι αι*: L om *αι*

42. *ηδη*: syr[sch] aeth om :: ut Mt | Δ *γιναμιννσ* | *επει*: A *επειδη* | *προσαββατ.* cum ℵB*CKMΔΠ* 1. 33. 69. al permu ... Ln *πρὸσ σάββατον* (his accentibus BSΓ al, *προσσάββ.* EGU al) cum AB[3]EGHLSUVΓΠ[2] al plus[50] ... D *πριν σαββατον*, d ff[2·] l n q vg *ante sabbatum* (pro *επει ην* etc c *quod est paraseeve sabbati*, k *cene pure sabbati*), item cop syr[utr] arm[vid], go *primus sabbatorum*, aeth *tempore initii sabbati*

43. *ελθων* (Gb″) cum ℵABCKLMΓΔΠ al plus[80] cop arm go Thdrt[4,208] ... ς *ηλθεν* cum DEGHSV al mu c ff[2·] k l n q vg syr[utr] aeth :: ut Mt | *ιωσηφ*: k *ioses* | o *απο*: D al[7] om o | *αριμαθαιασ* (ℵB* *αρι.μ.*): ℵ[ca vid] (nec* nec[cb]) D y[ser] 69. *-θιασ*, item it vg[cdd pler] (non item[ed] tol). Cf et. ad Mt. Syr[sch] pers[P] *Rama* | *ευσχημων*: L *-μωνοσ* | *οσ* (ℵ* om) *και αυτ. ην* (ita l vg Thdrt[4,208]): D 2[pe] c ff[2·] k n q *οσ ην και αυτοσ* | *τολμησασ*: syr[hr] om ... min aliq (ut et. ed Compl) praem *και* (prae-

θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς τὸν Πειλᾶτον καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44 *ὁ δὲ Πειλᾶτος ἐθαύμαζεν εἰ ἤδη τέθνηκεν, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανεν·* 45 *καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ πτῶμα τῷ Ἰωσήφ.* 46 [228. 1] *καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι ὃ ἦν λελατο-*

---

gresso *ηλθεν*); item l q vg Aug$^{cons\ 3,59}$ *et constanter* (vg Aug *audacter*) *introivit*, k *ausus est et introivit*, c ff^{2} n *hic constanter* (n *audenter*) *intravit*; d vero (praegresso *venit*) pergit: *constanter venit ad* | *ιωσηλθεν*: D 26^{ev} *ηλθεν* | *τον* cum ℵBLΔ 33. … ς Ln om c. ACDΓΠ unc^{8} al omn fere Thdrt^{4,208} :: ut Mt lectione non fluct | *πιλατὸν* cum ℵAB*D .. ς Ln Ti *πιλατ.* c. B^{3}CLΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} | D* *ιτησατο* | *σωμα*: Dgr *πτωμα* (item aeth)

44. *πιλατος* et *πιλ.* ut v. 43 | *ιθαυμαζεν* (*mirabatur*) cum ℵD c ff^{2*} k l q vg Aug$^{cons\ 3,59}$ … ς Ln Ti *ιθαυμασεν* cum ARCLXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} n cop syr^{utr} Thdrt^{4,208} | *τεθνηκεν*: D *τεθνηκει* (Dgr* *ιτεθνηκει*). Cf Latt *mortuus esset* vel *obisset* | *επηρωτησεν* (L *επιρωτ.*): Δ al pauc *επιρωψησεν* | *ει παλαι* cum ℵACEGKLMSUVX^{vid}ΓΠ al omn fere Thdrt^{4,208} … Ln *ει ηδη* cum BD (et cod ap Erasm) Thphyl (ad h. l.). Latini *si iam*, item cop syr^{hr} arm aeth go; contra syr^{utr} *si ante tempus*. Corrupte Δ ad *επειρωτ. αυτ.* add *και ειπεν* (*δ et dixit*), pergens *απεθανεν*, δ vero *si iam mortuus esset* | *απεθανεν*: D 6^{pe} (?) *τεθνηκει* (rursus it vg *mortuus esset*; sed n ab *mort. esset* priore ad alterum transiluit)

45. *απο*: D 1. 124. 2^{pe} al pauc *παρα* | D *κεντουριωνος*, 27^{ev} *κεντουριονος*. Versum om ff^{2*}; k syr^{sch} pers^{p} om *απο τ. κεντυρ.* | *το πτωμα* cum ℵBDL 2^{pe}, item aeth … ς *το σωμα* cum ACEGKMSUVXΓΔΠ al omn fere Thdrt^{4,208}; item it vg *corpus* item cop etc. Praeterea D q syr^{sch} add *αυτου*, gat cop *Iesu* | *ιωσηφ*: B *ιωση*

46. *και* ab initio (ita cop go aeth): D 38. 106. 435. 2^{pe} it vg syr^{utr} et^{hr} arm Aug$^{cons\ 3,60}$ o *δε ιωσηφ* (k *ioses*) vel ut n syr^{sch} *et ioseph* | *καθελων* (D *λαβων* :: e Mt, vide et. n) cum ℵBDL cop n (*empta sindone acceptum involvit*) (k *empta palla deposuit eum et involvit*, c *emens sindon. deposuit eum et involv.*) … ς praem *και* c. ACEGKMSUVΓΔΠ al omn^{vid} l vg (hi^{2} *mercatus sindonem et deponens*) Thdrt^{4,208}, item syr^{utr} arm aeth go | *τη σινδονι* (1. 209. *εν τ. σινδ.*, item ff^{2*} *in sindone*): D *εις την σινδονα*, d *in sindonem* | *κατεθηκεν* (Δ *καθηκεν*, Γ al pauc *κατεθεικεν*, K *-καν*) cum AC*EGKMSUVXΓΔΠ al pler Thdrt^{4,208} … Ln *εθηκεν* (:: at ita Mt lectione non fluct) c. ℵBC^{2}DL al plus^{10} … Δ om *ενειλ. τη σινδ. κ. κατεθ. αυτ.* | *αυτον*: AM 435. *αυτο*, item go et h. l. et (ut et. min aliq) post *καθελων*. Etiam Thdrt^{4,208} *καθελ. αυτο*, omisso *αυτ.* post *κατεθ.* | *εν*: D al pauc add *τω* | *μνηματι* cum ℵB … ς Ln Ti *μνημειω* cum ACDLXΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} Thdrt (:: multo probabilius est *μνημειω* ex Mt quam *μνηματι* ex Lc fluxisse) | *ιν* (D 1. 300. 2^{pe} 6^{pe} add

μημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47 [229-6] *ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰωσῆτος ἐθεώρουν ποῦ τέθειται.*

XVI.

1 [230-8] *Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.* 2 [231-1] *καὶ λίαν πρωῒ τῇ μιᾷ τῶν σαβ-* 1–8 Mt 28, 1–10 Lc 24, 1–10

τησ) πετρασ: 13. 69. 346. *εν τη πετρα* | *προσεκυλισεν*: D^{gr} 1. *προσκυλισασ* (d *et advol apidem* omissis litteris *vitl* ut vdtr) | *επι*: Δ *εισ* | *μνημειον*: G. 1. 59. 209. add *απηλθεν*, item D 157. add *και απηλθεν* :: cf Mt

47. *μαρια* pr: 1. 33. *-ιαμ*, item sec: 1. *-ιαμ* | *η μαγδαληνη* (Δ al mu *-λινη*): D om *η*. Ab hoc *μαγδαλ.* ℵ* ad id quod 16, 1 sequitur transiluit; suppl ℵ^{c} | *η ιωσ.* cum ℵ^{c}ABCGΔ 1. 33. al^{10} ... *ς* om *η* cum DEKLM SU*VΓΠ al pler | *ιωσητοσ* cum ℵ^{c}BLΔ 1. (T ex Π ut vdtr restituto, cf ad v. 40) k cop, item 13. 69. 124. 346. (2pe vid) syr^{hr} arm *ιακωβου και ιωσητοσ μητηρ* (arm om *μητ.*) ... *ς ιωση* cum CEGKMSUVΓΠ al pler go syr^{utr} ... Δ 258. l vg aeth *ιωσηφ*, D ff^{2*} *μ* q *ιακωβου*, c *iacobi et ioseph*, g^{2*} gat *maria iacobi et maria ioseph*, c^{ser} *ιακωβου και σαλωμη* | *εθεωρουν* (l vg *aspiciebant*): D *εθιασαντο*, c d ff^{2*} q *notaverunt*, k n *viderunt* | *που* (et. k l n vg): D *τον τοπον οπου*, c d ff^{2*} q arm *locum ubi* | *τεθειται* (L al^{3} ^{ser} *τεθηται*, Δ *τεθυτα*) cum (Gb′) ℵ^{c}ABCDLΔΠ 33. 69. 131. 229. 238. 6pe al^{5ser}, item *positus est* k, *positus esset* go, *posuerant eum* cop ... *ς τιθεται* cum EGKMSUVΓ al pler; item (sed possit etiam ita *τεθειται* expressum esse) *poneretur* c l n vg, *ponebatur* ff^{2*} q

XVI. 1. *και διαγενομ.* usque *σαλωμη*: D n q nil nisi *και πορευθεισαι* (n *euntes*, q *abeuntes*), item k *et sabbato exacto abierunt et* (pergit *adtulerunt aromata*); sed q post verba *et abeuntes emerunt aromata ut eum unguerent* add uno tenore quae plerumque leguntur: *et transacto sabbato maria magd. - ut venientes unguerent eum* | *του σαββατου*: c^{2}(vel^{3}) 33. om *του* | *μαρια* pr: B*L tisch^{2*} *η μαρια*, 1. *μαριαμ* | ΓΔ^{2}Π* al mu *μαγδαλινη* (Δ* *-λινη*) | *μαρια* sec: 1. *μαριαμ* | *η ιακωβου* (Gb′) cum ℵ*CGMSUVXΓ al^{25} fere ... *ς* Ln *η του ιακ.* cum ℵ^{c}ABKΔΠ 33. al vix mu ... L 6pe *του ιακ.*, E 1. 13. 28. 69. 124. al^{80} fere *ιακωβου* :: cf ad 15, 40 | *ηγορασαν* (c *attulerunt*, ut k, vide ante): syr^{hr} arm praem *abeuntes* (item c ff^{2*} post *διαγ. σαββ.* add, vide ante k n q) | *ελθουσαι* (g^{1*} l vg item q sec loc): D c ff^{2*} k n q om | *αυτον* (D c ff^{2*} k n q$^{pri\ loc}$ ante *αλειψ.*): K^{2}MX 13. 69. 124. 346. al^{60} fere vg^{ed} (non item am fu ing em gat mt prag reg tol san etc nec sax) sl *τον ιν* (K* *τον* pro *αυτον* tum corr. est *τον ιν*)

2. *λιαν* (g^{1*} l q vg Aug$^{cons\ 3,65}$): D c k n syr^{sch} arm om | *πρωι* (k post *σαββατ.* pon): c q om | *τη* (B 1. om, ita Ln) *μια* cum ℵBLΔ 1. 33. 2pe

βάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνῆμα, ἀνατείλαντοσ τοῦ ἡλίου. 3 *καὶ ἔλεγον πρὸσ ἑαυτάσ· τίσ ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆσ θύρασ τοῦ μνημείου;* 4 *καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀνακεκύλισται ὁ λίθοσ· ἦν γὰρ μέγασ σφόδρα.* 5 *καὶ εἰσελθοῦσαι εἰσ τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖσ δεξιοῖσ περιβεβλημένον στολὴν*

---

al pauc cop Eus$^{dem\ 493}$ Hes^{hr} (quaest 50 ex cddd^{paris} ap Wtst) ... ς Ti *τησ* (D om) *μιασ* cum AC(D)EGKMSUVXΓΠ al pler Dion$^{alex\ 3,502}$ (Gall, Rou^{3,227}) Ps-Nyss$^{resurr\ 841}$ | *των σαββατ.* cum ℵBKLΔ (super lineam suppletum) 33. 69. 2^{pe} al pauc Eus^{dem} Hes^{hr} (ut ante) ... D al pauc *σαββατου*, item c d k q *sabbati*; contra *sabbatorum* g^{1} l n vg Aug^{cons} ... ς Ti *σαββατων* cum ACEGMSUVX^{vid}ΓΔ*Π al pler Dion^{alex} Ps-Nyss resurr | *ερχονται* (h. l. et. g^{1} l n vg Aug^{cons} item Dion^{alex} Eus^{dem}): D k q transp post *και*, item c *et venientes - dicebant* | *μνημα* c. ℵ*C* Hes^{hr} (ut ante) ... ς Ln Ti *μνημειον* c. ℵ^{c}ABC^{3}DLXΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} (:: et. in Lc plurimi substituerunt *μνημειον* pro *μνημα*, *μνημειον* vero ap Ioh non fluct, nec magis v. 3 fluct. Cf et. ad 15, 46) | *ανατειλαντοσ* et. Dion$^{alex\ 502\ ter}$ Eus$^{dem\ 493}$ (*ετι ανατειλ. του ηλ.*) et$^{marin\ 266}$ (*ηλιου ανατειλ.*) Ps-Nyss$^{resurr\ 841}$ (*το δε λιαν πρωι σαφηνιζων ο μαρκοσ ανατειλαντ. του ηλ. προσεθηκεν*), item g^{1} l vg *orto iam sole*: D Hes$^{hr\ qu\ 50}$ (ap Coteler^{3,39}) *ανατελλοντοσ*, item c n q (q *et sole oriente dicebant* etc) Tich$^{reg\ 5,61}$ (*Marcus dicit* oriente sole, *non* orto) Aug$^{cons\ 3,65\ bis}$ (*Marcus* - oriente iam sole). Praeterea ΚΠ^{*} 1. 2^{pe} al^{10} fere Eus^{dem} Hes^{hr} (ap Wetst ut ante: *το γαρ ετι εν τοισ ακριβεστεροισ των αντιγραφ. εμφερεται*) Ps-Nyss$^{resurr\ 841}$ (*ετι τοισ ακριβεστεροισ των αντιγρ. εμφερεται*) praem *ετι*, item add *iam* g^{1} l vg Aug^{cons}

3. *πρ. εαυτασ*: D *πρ. εαυτουσ* (d *ad invicem*) | *αποκυλισει* (min pauc Eus$^{dem\ 493}$ *-λιση*, go *revolvat*): Dgr* *αποκαλυψει* (sed ipse* reposuit *αποκυλισει*) | *ημιν*: D 2^{pe} c ff^{2*} k n q post *τισ* pon | *εκ* c. ℵABLXΓΔΠ unc^{7} al pler ... Ln *απο* cum CD al^{8} Eus^{dem} Ps-Nyss$^{resurr\ 841}$ Sev^{ant} (Gall^{11,220}), item *ab ostio* it vg

4. *και αναβλεψ.* usq *μεγ. σφοδρα*: D 2^{pe} c ff^{2*} n syr^{hr} Eus$^{dem\ 493}$ *ην γαρ μεγ. σφοδρα· και* (ita Eus^{cod}, om^{ed} *και*) *ερχοντ. και ευρισκουσιν αποκεκυλισμ.* (c ff^{2*} *revolutum*, n *amotum*) *τον λιθον* (Eus *αυτον αποκεκυλ.*, k vero sic: *subito autem ad horam tertiam tenebrae diei factae sunt per totum orbem terrae et descenderunt de caelis angeli et surgent* (corrige *surgentes*?) *in claritate vivi dei simul ascenderunt cum eo et continuo lux facta est Tunc illae accesserunt ad monimentum et vident revolutum lapidem fuit enim magnus nimis*) | *ανακεκυλισται* cum ℵBL ... ς Ln *αποκεκυλιστ.* (:: cf Mt et Lc) cum AC(D)XΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} Ps-Nyss^{841}; k l q vg *revolutum*, ut it vg antea *revolvit*, *revolvet*

5. *εισελθουσαι* cum ℵACDLXΓΔ unc^{7} al fere omn (Hes$^{hr\ qu\ 51}$ *διατι λουκασ μεν και μαρκοσεισελθειν εισ το μνημα τασ γυναικασ, οι δε λοιποι ου τουτο, αλλα μονον παρακυψαι πεφοβημενασ μηνυουσιν;*) it vg etc... Ti (Schu „rec ap Lc") *ελθουσαι* c. B 127. (go *accedentes*) | *ειδον* c. ℵBDE suΓΠ^{3} al sat mu ... Ti *ιδον* c. ACGKLMVXΔΠ* al permu | *νεανισκον*: Dgr 2^{pe} ante *ειδον* pon | *εν τοισ δεξιοισ* (Hes$^{hr\ qu\ 51}$ haec exponit

λευκήν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 6 [232.2] *ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.* 7 *ἀλλὰ ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.* 8 [233.2] *καὶ* 14,28
ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχεν γὰρ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

δηλονοτι του εξωτερου σπηλαιου): syr^{hr} om (k ante *καθημ.*, q om *καθημ.*, n *sedentem et ad dextram*) | *εξεθαμβηθησαν*: D *εθανβησαν*

6. *ο δε* (k q *ille autem*, l vg *qui*): D c ff^{2}· n *και* (n *et ille*) | *αυταις* (D^{gr} *αυτοις*): D ff^{2}· add *ο αγγελος* | *μη εκθαμβεισθε* (c ff^{2}· l q vg *nolite expavescere*, k *quit stupetis*): D *μη φοβεισθαι*, d n *nolite timere* :: ut Mt. Similiter Eus$^{marin\ 255}$ (vide post) *τησ κατα μαρκον ιστοριασ εν τοισ λογοισ του οφθεντοσ νεανισκου ταισ γυναιξι και ειρηκοτοσ αυταισ· μη φοβεισθε, ιν ζητειτε τον ναζαρηνον* etc ; sed^{256} *αι μετ αρωματων ελθουσαι ηκουσαν· μη εκθαμβεισθε· ιν ζητειτε* etc | *ιν*: D *τον ιν* | *τον ναζαρηνον* (U al mu *-ρινον*, LΔ k *ναζωραιον*): ℵ* (suppl^{a}) D om (d exit voce *quaeritis*; quae sequuntur supplevit d^{3} ex vg) :: ut Mt | *ιδε ο τοποσ*: D *ειδετε εκει* (D^{2} add *τον*) *τοπον αυτου*, 2^{pe} *ιδε εκει ο τοποσ αυτου*, c ff^{2}· *videte ecce* (c om) *locum eius*, n q *videte ecce locus illius* (q *eius*); item k (in quo deest *ουκ εστιν ωδε*), sed *videte* (certe hoc vdtr scriptum fuisse) erasum est, tum sequitur *ecce locus illius*

7. *αλλα* cum ℵAB*CDGKLΔΠ al mu ... ς αλλ* c. B^{3}EMSUVXΓ al pl | *ειπατε* cum ℵABC^{2} etc: C*D 33. 300. 2^{pe} k prag mt al go sax sl praem *και* | *οτι* (2^{pe} add *ιδου*, item 1. 59. 118. 209. *ηγερθη απο των νεκρων και ιδου*) *προαγει*: D *οτι ιδου προαγω*, item k *praecedo* | *αυτον*: D k *με* | *καθ. ειπεν* (Δ *ειρηκεν*) *υμιν*: D 40. 72. *καθ. ειρηκα* (40. 72. *ειπον*) *υμιν*, item a*** ff^{2}· k q *sicut dixi vobis* (k *vob. dix.*)

8. *και εξελθουσαι*: 2^{pe} *και ακουσαντεσ*, syr^{sch} et$^{p\ mg}$ arm pers^{p} *et cum audivissent*. Sine *ταχυ* cum ℵABCDF^{w}GKLMSUVX^{vid}ΓΔΠ al plus^{140} a*** c ff^{2}· k l n q vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth go ... ς (=Gb Sz) add *ταχυ* (:: e Mt) cum E al non ita mu | *γαρ* cum ℵBD a*** c ff^{2}· k l n q vg cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ti *δε* cum ACLΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} go syr^{p} (sed White *enim*) | *τρομοσ* (k l vg *tremor*): DΠ* ^{vid} *φοβοσ*, item c ff^{2}. n q *timor* | *ειπον* cum ℵABCL etc: D *ειπαν*

9—20. Haec non a Marco scripta esse argumentis probatur idoneis.

Primum omittunt ℵB k arm$^{cdd\ antiq}$ et quidem^{ven} aeth^{m} et^{a} ar^{vat} (vide post quibus k et aeth$^{cdd\ m}$ et^{a} evglium Marci claudunt). Notant asterisco 137. 138.

Secundum L testatur antiquiores libros longe alia quam quae edi solent habuisse: quae ipsa quum afferat, apparet eadem esse quibus revera in k et aeth^{m} et^{a} clauditur evangelium. Ceterum eadem 274^{mg} ad v. 7. litteris uncialibus adnotat, item syr$^{p\ mg}$ ad *εφοβουντο γαρ*. L enim, postquam verbis *εφοβουντο γαρ* pro signis

appositis evglii finem facere videtur, addita haec habet: *φερετε που και ταυτα + Παντα δε τα παρηγγελμενα τοισ περι τον πετρον συντομωσ εξηγγιλαν· μετα δε ταυτα και αυτοσ ο $\overline{\text{ις}}$ απο ανατολησ και αχρι δυσεωσ εξαπεστιλεν δι αυτων το ιερον και αφθαρτον κηρυγμα + τησ αιωνιου σωτηριασ +* Post ista rursus signis interpositis pergit: *ιστην δε και ταυτα φερομενα μετα το εφοβουντο γαρ + Αναστασ δε* etc

Eadem 274^{mg} dat a *Παντα δε* usque *σωτηριασ*, nisi quod *ανατολων* habet, signum post *κηρυγμα* omittit et ad *σωτηριασ* addit *αμην*. k sic: *omnia autem quaecumque praecepta erant et qui cum puero* (corrige *petro*) *erant breviter exposuerunt post haec et ipse ihesus adparuit· et ab orientem usque· usque in orientem·* (corrige *occidentem·*) *misit per illos sanctam et incorruptam* (infra suppletur *praedicationis*, sed sub *-onis* videtur *-onem* latere) *salutis aeternae· amen·* Item aeth^{m} et^{a}: *Et quum perfecissent dicere omnia quae praecepit Petro et suis, et postquam apparuisset iis dominus Iesus ab ortu solis usque ad occasum, dimisit eos ut praedicarent evangelium sanctum, quod non corrumpitur, in salutem aeternam.* Item syr$^{p\,mg}$ ad *εφοβ. γαρ*: *adduntur alicubi et haec* (videntur his reddi quae in L leguntur: *φερεται που και ταυτα*): *Omnia autem quae imperata fuerant illis qui cum Petro breviter nuntiaverunt; postea autem ipse Iesus ab oriente usque ad occidentem promulgavit per eos praeconium sacrum et incorruptum salutis aeternae. Amen.*

3) testantur scholia permultorum codicum Marci evglium in antiquioribus et (ut multi addunt) accuratioribus exemplis versu 9. finem habuisse. Ita, ut de 30 fere edd. certe tres videamus, 22. habet: *εφοβουντο γαρ + τελοσ: εν τισι των αντιγραφων εωσ ωδε πληρουται ο ευαγγελιστησ· εν πολλοισ δε και ταυτα φερεται· Αναστασ* etc. Item 1: *εν τισι μεν των αντιγραφ. εωσ ωδε πληρουται ο ευαγγελιστησ· εωσ ου και ευσεβιοσ ο παμφιλου εκαρουσιεν· εν πολλοισ δε* – ut ante. Item 20: *εντευθεν εωσ του τελουσ εν τισι των αντιγραφων ου κειται· εν δε τοισ αρχαιοισ παντα απαραλειπτα κειται.* Addere his placet quod ex tribus codicibus (239. 259. 237.) Matthaeius (epp. ad Thess. et ad Timoth. 1785. p. 228) laudavit, adscriptum ad Ioh. 21, 12. Est enim eiusmodi ut ultimam partem evang. Marci, de qua quaeritur, excludat. Extrema eius scholii verba sunt: *ωσ εκ τουτου παριστασθαι ζ΄ ειναι τασ εισ τουσ μαθητασ μετα την αναστασιν γεγονυιασ οπτασιασ του σωτηροσ ημων $\overline{\text{ιυ}}$ $\overline{\text{χυ}}$· μιαν μεν παρα τω ματθαιω, τρεισ δε παρα τω ιωαννη, και τρεισ παρα τω λουκα ομοιωσ.* Prorsus igitur praeteritur Marcus.

4) accedunt patrum testimonia, Severi^{ant} Hesychii^{hier} Victoris^{ant} Euthymii, inprimis vero omnium gravissima Eusebii et Hieronymi. Severo enim adscribuntur in excerptis cod. Coisl. 23. (saec. 10.) item ap Galland 11, 226. haec: *εν μεν ουν τοισ ακριβεστεροισ αντιγραφοισ* (Gall *των αντιγραφων*) *το κα. μαρκ. ευαγγ. μεχρι του· εφοβ. γαρ εχει το τελοσ· εν δε τισι προσκειται και ταυτα· αναστασ*

etc. Eadem prorsus verba in orat. II. in resurr. habentur quam in Nysseni opp. (vide 2, 841) ediderunt, nuper vero Hesychio^{brs} adscribere maluerunt. Hesych porro qu. 52. (Cotel. 3, 45) haec: *μαρκοσ μεν εν επιτομω τα μεχρι του ενοσ αγγελου διελθων τον λογον κατεπαυσεν.* Victori vero in catenis et^{mosq} et^{poss} (in^{oxon} non additur nomen) adscribuntur, quorum modo priora modo posteriora (inde a *παρα πλειστοισ*) in scholia transiere. Habent autem sic: *επειδη εν τισι των αντιγραφ. προσκειται τω κα. μαρκ. ευαγγελιω· αναστασ* etc, *δοκει δε τουτο διαφωνειν τω υπο του ματθ. ειρημενω, ερουμεν, ωσ δυνατον ην ειπειν, οτι νενοθευται το παρα μαρκω τελευταιον εν τισι φερομενον. πλην ινα μη δοξωμεν επι το ετοιμον πεφυγεναι, ουτωσ αναγνωσομεθα· αναστασ δε, και υποστιξαντεσ επαγομεν· πρωι τη μια* etc. *παρα πλειστοισ αντιγρ. ου κεινται ταυτα τα επιφερομενα εν τω κα. μαρκ. ευαγγ.· ωσ νοθα γαρ ενομισαν αυτα τινεσ ειναι· ημεισ δε εξ ακριβων αντιγρ.ωσ εν πλειστοισ ευροντεσ αυτα κατα το παλαιστιναιον ευαγγ. μαρκου, ωσ εχει η αληθεια συντεθεικαμεν και την εν αυτω επιφερομενην δισποτικην αναστασιν μετα το· εφοβουντο γαρ.* (Cf et. in Maxim. bibl. pp. Lugdun. 4, 414: *At quia in quibusdam evglii Marci exemplaribus habetur*: Surgens autem Iesus, etc.) Rursus Euthym ad 16, 8 adnotat: *φασι δε τινεσ των εξηγητων ενταυθα συμπληρουσθαι το κα. μαρκ. ευαγγελιον· τα δε εφεξησ προσθηκην ειναι μεταγενεστεραν. χρη δε και ταυτην ερμηνευσαι μηδεν τη αληθεια λυμαινομενην.* Eusebius vero in quaestionibus ad Marinum (ap Mai. pp. nov. coll. tom. IV. p. 255), proposita quaestione: *πωσ παρα μεν τω ματθαιω οψε σαββατων φαινεται εγηγερμενοσ ο σωτηρ, παρα δε τω μαρκω πρωι τη μια των σαββατων*, respondit: *τουτου διττη αν ειη η λυσισ. ο μεν γαρ το κεφαλαιον αυτο την τουτο φασκουσαν περικοπην αθετων ειποι αν μη εν απασιν αυτην φερεσθαι τοισ αντιγραφοισ του κατα μαρκ. ευαγγελιου· τα γουν ακριβη των αντιγραφ. το τελοσ περιγραφει τησ κα. μαρκ. ιστοριασ εν τοισ λογοισ του οφθεντοσ νεανισκου ταισ γυναιξι και ειρηκοτοσ αυταισ· μη φοβεισθε· ιν ζητειτε τον ναζαρηνον, και τοισ εξησ, οισ επιλεγει· και ακουσασαι εφυγον και ουδενι ουδεν ειπον· εφοβουντο γαρ. εν τουτω γαρ σχεδον εν απασι τοισ αντιγραφοισ του κα. μαρκ. ευαγγ. περιγεγραπται το τελοσ· τα δε εξησ σπανιωσ εν τισιν, αλλ ουκ εν πασι φερομενα περιττα αν ειη, και μαλιστα ειπερ εχοιεν αντιλογιαν τη των λοιπων ευαγγελιστων μαρτυρια. ταυτα μεν ουν ειποι αν τισ παραιτουμενοσ και παντη αναιρων περιττον ερωτημα.* Praeterea idem Eusebius in scholio catenae^{mosq} (a Victore?) scripsisse dicitur: *κατα μαρκον μετα την αναστασιν ου λεγεται ωφθαι τοισ μαθηταισ.* Denique Hieronymus in epist. ad Hedibiam (ep. CXX.) quaest. 3 (ed. Vallars. 1, 825) scribit haec: *Aut non recipimus Marci testimonium, quod in raris fertur evv., omnibus Graeciae libris pene hoc capitulum in fine non habentibus, praesertim cum diversa atque contraria evglistis caeteris narrare videatur: aut hoc respondendum quod uterque* (Mt et Mc) *verum dixerit.* Rursus idem Hier contr. Pelagian. scribit: *In quibusdam et maxime in Graecis cdd iuxta Marcum in fine eius evan-*

gelii scribitur: Postea quum accubuissent undecim – – non crediderunt. (Est Vallars II, 759. Vide post ad v. 14.)

5) nec Ammonii sectionibus nec Eusebii canonibus agnoscuntur ultimi versus. Codices enim plures gravissimi et Graeci et Latini ultra v. 8. vel 9. numeros Ammonii Eusebiique appositos non habent; alii rursus suppletos esse posterioribus curis inde docent quod ex parte tantum adscripti sunt, ac plerumque sic ut sectio absque canone vel non cum iusto canone notetur. Ita AU ultimos numeros habent 232, 2 ad versum 6: SLS 233, 2 ad versum 8, quae notatio ipsis Ammonio et Eusebio deberi videtur, comprobata etiam Epiphanii et Caesarii testimoniis: Γ 232, 2 ad versum 6; 233 et 234, sed utrumque sine canone, ad vv. 8 et 9: item Π 232, 2 ad versum 6; 233, 2 ad versum 8; 234, 8 ad versum 9: Δ 233, 2 ad versum 8; 234, 10 ad versum 13. Similiter 127. 129. 132. 133. 134. 137. 169. 186. 188. 195. 371. alii multi. Alii permu post 233, 2 addunt tantum numeros fere quattuor, ut tisch^{2} 234, 2 ad versum 9; 235, 8 ad versum 12; 236 sine canone ad versum 13; 237 sine canone ad versum 15; item tisch(^{4}) 234, 8 ad versum 9; 235 et 236 sine canone ad vv. 10 et 12. Plenum vero numerorum, nisi quod canones partim desunt, supplementum iam in codd habetur CEKV, in quibus ad versum 20 appositus est num. 241 (K addito canone 2), atque in HM, ubi 240 ad vers. 19 notatur. In M nullus canon additur ad 235 (236, 10), 237, 238, 239, 240. Ex Latinis edd. praeter omnes Amiatinus laudandus, qui ultimos numeros 233, 2 ad vers. 8 appositos habet, prorsus ut SLS. Nec magis in canonum indice (vide nostrum) Marci sectiones ultra numerum 233 procedunt. Alibi vero (cf quem Millius exhibuit) eodem modo fluctuat sectionum numerus quo notatio codicum marginalis. Confirmant autem prorsus sententiam nostram, ex qua Ammonius cum Eusebio sectionem ultra 233, 2 (ad v. 9) nullam agnovit, Epiphanius (ancor. 50 *τεσσαρα εισιν ευαγγελια κεφαλαιων* 1162) et Caesarius (dialog. 1, 39; ap Gall^{6,26} *τεσσαρα ημιν υπαρχει ευαγγελια κεφαλαιων* 1162): quippe enim summam capitulorum in 4 evv. 1162 dicentes, Marco non possunt plus 233 tribuere (Mt 355, Lc 342, Ioh. 232).

Quae testimonia aliis corroborantur argumentis, ut quod conlatis prioribus versu 9. parum apte adduntur verba: *αφ ης εκβεβληκει* etc, item quod singula multifariam a Marci ratione abhorrent. (Quam diverso textu antiqui versus 15 et 20 legerint, vide post.)

Quod vero tam cumulatis testimoniis pondus est, id minime eo minuitur quod iam Irenaeus additamentum de quo quaeritur novit. Nec enim, ut in Prolegg. satis probasse nobis videmur, post Irenaeum, quocum etiam Syrus Curetoni et Latinus sigla n notatus hac in re faciunt, sed ante eius tempora textus apostolici mutationes atque interpolationes longe plurimae ac gravissimae factae sunt. Neque contra valet quod antiqui de dissensione notarunt, quae esse videatur horum versuum cum evv. reliquis; talem enim dissensionem ad Marci librum tam misere mutilandum adduxisse quempiam et quidem tanto cum successu prorsus incredibile est, nec ullo probari

potest exemplo. Quae quum ita sint, sanae erga sacrum textum pietati adversari videntur qui pro apostolicis venditare pergunt quae a Marco aliena esse tam luculenter docemur.

Patrum igitur qui agnoscunt antiquissimus est Irenaeus, qui, ut certe interpres testatur, adv. haer. III, 10, 6 affert 16, 19. Accedunt Hipp *περι χαρισματων*, ubi 16, 17—18 laudantur, Const (VIII, 1, 1 eadem cum Hipp habent, praeterea 16, 16. VI, 15, 3), Caesar$^{dial\ 4,193}$ (16, 16) Iac$^{nisib\ 1,13}$ (16, 16—18). Contra frustra ad Clem^{rom} et Clem^{alex} provocarunt, ad Ammonium et Tatianum in harmoniis (quae enim supersunt, vix quicquam cum Amm aut Tat commune habent), ad Cels ap Orig (utuntur Celsi verbis his: *τισ τοιτο [οτι νεκροσ ανιστη και τα σημεια τησ κολασεωσ εδειξεν] ειδε; γυνη παροιστροσ, ωσ φατε, και ει τισ αλλοσ* etc.). Paullo plus probabilitatis habet Iustini testimonium, qui verbis (Apol. 1, 45) *ον απο Ιερουσαλημ οι αποστολοι αυτου εξελθοντεσ πανταχου εκηρυξαν* ad v. 20 alludisse videtur. Quod idem Christum *ανεληλυθοτα εισ τουσ ουρανουσ* dicit, minus valet. Praeterea ex edd et vv testes hi habent: ACDEF^{w}GH(a v. 14 inde)K(L vide supra)MSUVXΓΔΠ al fere omn c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l n q vg cop (etiam ex sah^{askw} v. 20 sed satis a textu vulgato diversus affertur, vide post) go (deficit a v. 12) syr^{cu} (rursus incipit a v. 17) syr^{sch} et$^{p\ txt}$ syr^{hr} arm^{ed} (sed edd antiqui qui habent novo hos versus titulo „*ευαγγελ. κα. μαρκ.*“ praefigunt) aeth^{edd}.

ˈς Ln textum sic exhibent:

9 Ἀναστὰς δὲ πρωὶ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ Io 20, 1. 14–18 Lc 8, 2
τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. 10 ἐκείνη πο-
ρευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ
κλαίουσιν. 11 κἀκεῖνοι ἀκούσαντεσ ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐ- Lc 24, 10 s

9. *αναστασ δε* (et. a*** n q vg sax, l om *δε*, c^{*vid} *και αναστ.*): F^{w} 13. 28. 69. 124. al plus^{40} c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg^{six} gat mt tol (al) arm Thphyl add o $\overline{\iota\varsigma}$ (sed 69. al inque primis evgll om *δε*) | *πρωτη* (238. 435. al *πρωτου*, 28. al *πρωτησ*): Eus$^{mar\ 255}$ et$^{256\ sq}$ et$^{suppl\ mar\ 301}$ *τη μια* | *σαββατου*: KΠ 1. al^{60} fere cop^{dz} et$^{petr\ s}$ Eus$^{mar\ 255}$ et$^{suppl\ 301}$ (non item$^{mar\ 256\ bis}$ et^{257}) Ps-Nyss$^{resurr\ 843}$ *σαββατων* | *εφανη πρωτον* (Eus$^{mar\ 301}$ *πρωτ.* post *μαρια*, arm Eus$^{mar\ 257}$ om *πρ.*): D *εφανερωσεν πρωτοισ* (d hiat post v. 6, ut iam notatum est) | *μαρια*: C *-ιαμ* | *τη*: D om | *αφ* cum AC^{3}EGKMSUVXΓΔΠ al omn fere Eus$^{mar\ 257}$ et^{301} ... Ln *παρ* cum C*DL 33.

10. *εκεινη* (ita n vg): Ln add *δε* cum c^{*vid} al pauc c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l q (hae^{3} *at illa*) | *πορευθεισα* (a*** vg *vadens*, c ff$^{2\cdot}$ *praecurrens*): KΠ al^{6} *απελθουσα*, n *abiit et*, Hier$^{hedib\ (epist\ 120)}$ *abiens* ... l prag *videns* | *τοισ*: D *αυτοισ τοισ* (it vg *his* vel *illis* vel *eis qui*) | *μετ αυτου γενομενοισ* etc: syr^{hr} (similiter arm) *illis qui lugebant et flebant cum ipsa*

11. *κακεινοι* cum AC^{3}D*XΓΔΠ unc^{6} al pler l n vg syr^{utr} arm aeth go Hier$^{hedib\ (illique)}$ ... C* (D^{2} ut vdtr) c ff$^{2\cdot}$ q cop *εκεινοι δε* (*at illi*), LU 127. c^{ser} nil nisi *εκεινοι* | *εθε. υπ αυτησ*: Δ *υπ αυτ. εθε.*

Lc 24, 13ss τῆσ ἠπίστησαν. 12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν
ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰσ ἀγρόν. 13 κἀκεῖνοι
ἀπελθόντεσ ἀπήγγειλαν τοῖσ λοιποῖσ· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.
[Mt 28, 16 s Lc 24, 42 s et 25] 14 Ὕστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖσ τοῖσ ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ
ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖσ θεασα-
Mt 28, 19 s Lc 24, 47 s μένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ·
πορευθέντεσ εἰσ τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ

11. ηπιστησαν (fu sax Hier add ει): D και ουκ επιστευσαν αυτη (* αυτω)

12. μετα δε: D* praem και | περιπατουσιν: 1. om

13. εκεινοις: L ff2· armzoh (non itemcdd) εκεινοι

14. υστερον cum CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler ff2· g2· l vg (et. am fu em ing prag reg etc) (syrP vide post): Ln add δε cum AD al10 fere c g1· o q vgsix mt cop syrsch etP c.* aeth | αυτοις (*illis undecim* it vg): L 13. al pauc om (nec exprim cop syrutr etbr al) | απιστιαν: ita CDGKLMSU ΓΠ al pler ... AEXΔ al mu -στειαν | εγηγερμ. (EHKM al mu εγειγερμ., X om) cum C3DEGHKLMSUVΓΠ al pl it vg cop syrsch aeth ... Ln add εκ νεκρων cum AC*X(sic)Δ al20 fere syrP arm | ουκ επιστευσαν: o *quoniam illis qui eum viderant resurrexisse nuntiantibus non crediderunt*, item mt *quia his qui viderant eum resurrexisse et nunciantibus illis non cred.*, q *propter quod* [illis qui] *viderant eum resurr. et nuntiantibus non crediderunt.* Post versum 14 ex Hier discimus singulare additamentum olim inventum fuisse. Habet enim contra Pelagian. 2, 15: *in quibusdam exemplaribus et maxime in Graecis codd. iuxta Marcum in fine eius evglii scribitur*: Postea quum accubuissent undecim, apparuit eis Iesus, et exprobravit incredulitatem et duritiam cordis eorum – non crediderunt. Et illi satisfaciebant dicentes: Saeculum istud iniquitatis et incredulitatis substantia (cd vat sub satana) quae non sinit per immundos spiritus veram dei apprehendi virtutem. Idcirco iam nunc revela iustitiam tuam.

15—19. Cf ad haec Act. Pil. A. XIV. pag. 242 sq: εξηγησαντο – οτι ειδομεν τον ιν και τουσ μαθητασ αυτου καθεζομενον (al -μενουσ) εισ το οροσ το καλουμενον μαμιλχ (al aliter), και ελιγεν τοισ μαθηταισ αυτου· πορευθεντεσ εισ τον κοσμον απαντα κηρυξατε παση τη κτισει (E add το ευαγγελιον μου)· ο πιστευσασ και βαπτισθεισ σωθησεται, ο δε απιστησασ κατακριθησεται. σημεια δε τοισ πιστευσασιν ταυτα παρακολουθησουσιν (C ακολουθησει ταυτα)· εν τω ονοματι μου δαιμονια εκβαλουσιν (BCG -αλλουσιν), γλωσσαισ λαλησουσιν καιναισ, οφεισ (C praem και εν ταισ χερσιν αυτων, item Ven omisso και) αρουσιν, καν θανασιμον τι πωσιν ου μη αυτουσ βλαψει (G -ψη), επι αρρωστουσ χειρασ επιθησουσιν και καλωσ εξουσιν. ετι του ιυ λαλουντοσ προσ τουσ μαθητασ αυτου ειδομεν αυτον αναληφθεντα εισ τον ουρανον. (Quae praeter notata in codd variant, vide l. l. in ed. mea.)

15. αυτοισ: D προσ αυτουσ. Praeterea o2 mt add *Iesus* | απαντα (c q ante κοσμ. pon): D 225. gat cop om | κηρυξατε: D praem και, item

τῇ κτίσει. 16 *ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται.* 17 *σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν, γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς,* 18 *ὄφεις ἀροῦσιν, κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ, ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν καὶ καλῶς ἕξουσιν.* 19 *ὁ μὲν οὖν κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς* Lc 24, 50 ss Act 1, 9 *ἀνελήμφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ·* 20 *ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων.*

---

sed praegresso *ite*) c q Amb (contra *euntes–praedicate* l o vg Aug$^{cons\ 3,76}$) cop syr^{p} c.* aeth

16. o (q Amb^{semel} Vocat *et qui*, item cdd$^{lat\ 3}$ in Act Pil; c *qui autem*) *πιστευσασ*: D^{suppl} 2^{pe} 6^{pe} praem *οτι* (item CE in Act Pil) | *και βαπτ.*: LΔ *και ο βαπτ.*

17. *ταυτα παρακολουθ.* (Δ *ρακολουθησ.*) ita et. Const^{8,1,1} (item Hipp charism ^{245}): C*L *ακολουθ. ταυτα* (item C in Act Pil), Ln *παρακολουθ. ταῦτα* cum AC^{2} 33. | *εν*: L *επι* | *εκβαλουσιν*: D^{suppl} *-αλλουσι* (item BCG in Act Pil) | *λαλησουσιν*: D^{suppl} *-σωσιν* | *καιναισ*: o Const (item Hipp) Iac$^{nisi\ b\ 10}$ ante *λαλησουσιν*, C*DΔ cop arm om

18. *οφεισ*: C*et^{2}LM^{mg}XΔ^{gr} 1. 22. 33. 6^{ev} 2^{pe} 6^{pe} cop arm syr^{cu} et syr^{p} c.* praem *και εν ταισ χερσιν* (cop syr^{cu} add *αυτων*), item C et Ven in Act Pil | *αρουσιν*: o *non timebunt* | *πιωσιν*: D^{suppl*} *ποιωσιν* | *ου μη*: C* *ουδεν* | *αυτουσ*: Δ *αυτοισ* | *βλαψη* c. ACD^{suppl}EF^{W}GHKLMSUVXΓΔΠ al longe pl Hipp$^{charism\ 245}$ ... ς (= Gb Sz) *βλαψει* cum minusc mu Const^{8,1,1} (*-ψει* in Act Pil cum BC; G *-ψη*). Iac$^{nisi\ b}$ om *οφεισ αρουσιν* et *καν θανασιμον* usq *βλαψ.*, sed totum locum libere affert („*Et iterum dicit eis dominus*: Hoc signum erit credentibus: linguis novis loquentur, daemonia eiicient, et super aegros manus suas imponent et bene habebunt")

19. *ουν* (et. Ir^{gr} ap Cram ad fin. caten. ex scholio codicis 72): c ff^{2}· g^{1}· l o q vg *et dominus quidem* (o om), Ir$^{int\ 188}$ *et quidem dominus*. Similiter syr^{cu} et^{sch} aeth ... C*L 90* arm om | *κυριοσ* cum AC^{3}D^{suppl}EGMSUVX ΓΠ^{suppl} al pler g^{1}· d^{suppl} am ing prag reg Ir^{gr} (ut supra)... C*KLΔ 1. 22. 33. 124. 2^{pe} al^{7} c ff^{2}· o vg (et. fu em al) syr^{cu} et^{utr} cop arm aeth Ir^{int} *κυριοσ ις* (o *dom. ihes. christ.*), H al pauc *ις* tantum | *ανελημφθη* ut Ln cum ACD^{suppl}; ς *ανεληφθη* cum rell ... 36. 40. *ανεφερετο*, 68. *ανεληφθ. και ανεφερ.* | *τον ουρανον*: 13. 69. 124. 346. *τουσ ουρανουσ* | EHKL al mu *εκαθησεν* | *εκ δεξιων* (et. Ir^{gr} ut supra): CΔ al pauc *εν δεξια* (D^{suppl} *εν δεξιων*), c o q *ad dexteram* (g^{1}· l vg *a dextris*) | *θεου*: 1* c^{scr} cop *πατροσ* (aeth *domini* vel *dei patris eius*)

20. *δια*: L om | *σημειων* absq *αμην* ut ς^{e} Gb Sz Ln cum AC^{2} 1. 33. al mu a*** q (l sine *amen*, sed om totum versum) vg^{ed} ing reg al syr^{cu}

et^{utr} arm ... ς add *αμην* cum c*D^{suppl}EF^{w}GKLMSUVXΓΔΠ^{suppl} al pl e o am prag gat al cop aeth. Totum versum sah^{cod} ask^{ew} (ultimo folio codicis quo *πιστις σοφια* continetur; videbatur id Woidio ex alio libro desumptum; non continet nisi hunc versum) sic exhibet: *exeuntes terni in quattuor climata caeli praedicarunt evglium in mundo toto, Christo operante cum iis in verbo confirmationem cum signis sequentibus eos et miraculis. Atque hoc modo cognoverunt (cognitum est) regnum dei in terra tota et in mundo toto Israelis in testimonium gentium omnium harum quae existunt ab oriente ad occasum.*

Subscriptiones: B *κατα μαρκον* ... ℵACEHKLUΓΔ *ευαγγελιον κατα μαρκον* ... D^{suppl} *ευαγγελιον κατα μαρκον ετελεσθη αρχεται πραξις αποστολων* ... al mu *τελος του κατα μαρκον* [*αγιου*] *ευαγγελιου* ... am *explicit* (in Mt nihil subscr. habet), vg^{cdd} mu syr^{cu} *explicit evang. secund. marcum*, ing *explicit evangelium secund. marc. incipit argumentum evang secd lucam*, k *evang. cata marcum exp · incip · cata mattheum feliciciter* (sic), q *evangel. secund. marc. εξπλικητ φελικιτερ αμεν* ... MSXΠ^{suppl} nil subscr. habent. Praeterea GHKS al pl versuum (*στιχοι*) numerum notatum habent: GHS al pl *αχ΄*, K al *αψ΄* (et. aeth *voces* 1700), al *αχς΄*, al *β*, al *χιλ. πεντακοσ. πεντηκ.* et aliter; item al pauciores et. *ρηματα*: pl *αχοε΄*, al *αχος΄*, al *,α*, *κεφαλαια*: pl *σμα΄*, al aliter; cf supra ad 9—20, ubi numerus capitulorum ad mg adscriptorum refertur. Ab Amm et Eus non facta videntur plus *σλγ΄* (233), ut ante expositum est. Numerant etiam *τιτλους*: *μη΄*. In B evg Marci 62 sectiones habet. Additamentorum, quibus sensim subscriptiones auxerunt, exempla haec sunt: GK (post *ευαγγ. κα. μαρκ.* addita habet) S al mu: *το κατα μαρκον* (G al add *αγιον*) *ευαγγελιον εξεδοθη* (G *-δωθη*) *μετα χρονους ι΄* (K *δεκα*, al *ιβ΄*) *της του* $\overline{\text{χυ}}$ (G al *κυριου*) *αναληψεως*. In paucioribus additur: *εγραφη ρωμαϊστι εν ρωμη* (ita 160. 161., aliunde affertur *εν αιγυπτω*). 293. sic: *εγραφη ιδιοχειρως αυτου του αγιου μαρκου εν τη πρεσβυτερα ρωμη μετα χρονους δεκα της του* $\overline{\text{χυ}}$ *και του θεου ημων αναληψεως και εξεδοθη παρα πετρου του πρωτοκορυφαιου των αποστολων τοις εν ρωμη ουσι πιστοις αδελφοις*. Alii post *αναληψεως* add *υπηγορευθη* (q^{ser} r^{ser} *διηγορευθη δε*) *υπο πετρου* (iidem^{ser} add *εκ ρωμης* praetereaque nihil). Item alibi additur *επεδοθη μαρκω τω ευαγγελιστη και εκηρυχθη εν αλεξανδρεια και παση τη περιχωρω αυτης*. Cod par genov *εγραφη εν τη ρωμη υπ αυτου εν ομοιωματι μοσχου* (idem ad Mt habet: *και εστιν ανθρωπομορφον*). Λ 20. 262. 300. sic: *ευαγγελ. κατ. μαρκον· εγραφη και αντιβληθη ομοιως εκ των εσπουδασμενων εν* (20. 300. om) *στιχοις αφϥ* (ita Λ, ex tribus rell Sz retulit *αφς*) *κεφαλαιοις σλζ*. Illud *ομοιως* respicit ad ea quae evglio Mt in Λ 262. 300. subscripta sunt: *ευαγγ. κατ. ματθ. εγραφη και αντεβληθη εκ των εν* (Λ 300. om) *ιεροσολυμοις παλαιων αντιγραφων των εν τω αγιω ορει αποκειμενων* (extrema habent tantum Λ 262.) Supple haec ad Mt. Similiter 2p^{e} ad finem Marci: *εγραφη και αντιβληθη ομοιως εκ των ιεροσολυμων παλαιων αντιγραφων*. Syr^{sch} *Finitum est evang. sanctum praedicationis Marci, qui loquutus est ac praedicavit Latine Romae*, syr^{p} *finitum est ev. sanctum Mci, quod loquutus est Latine Romae*. Aeth^{rom} *et finitum est evglium Marci, et voces eius* 1700.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

I.

1 [1. 10] *Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων,* 2 *καθὼς παρ-*

* *κατα λουκαν* cum ℵBΥ. Similiter nonnulli edd[it] et[vg] ut q (*secundum iohannem expt amen incipit secundum lukan*) e (*evangelium cata iohannem explicit incipit cata lucan*) g[1·] (-- *incipit secundum lucam*). (Ex ℵan habeo penes me tantum quae ad fin. ev. Mt leguntur: *evangelium secundum mattheum explicit incipit secundum marcum*). Etiam D (ut ℵB) a b e q al for al syr[cu] in summa pagina nil nisi *κατα λουκαν* habent ... Gb Sz Ln Ti *ευαγγελιον κατα λουκαν* cum ACDEKLMSUXΔΠ al pl (Γ *ευαγγελιον κατα λουκαν* : *αγιου ευαγγ* :) (D *ευαγγελιον κατα ιωαννην ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα λουκαν*, *evangelium secundum iohanen explicit incipit evangelium sec lucan*. Haec excipit inscriptio: *ευαγγελ· κατ λουκαν*, *evang sec lucan*) ... Λ[2] (*nil habet) *λουκασ* ... Ϛ *το κατα λουκαν* (ita Ϛ[c] cum min permu, Ϛ add *αγιον* cum min mu) *ευαγγελιον* cum min pl; al *εκ του κατα λουκ. ευαγγελιου* (al om *ευαγγ.*, al habent *αγιου ευαγγ.*), tisch[4·] k[scr] *ευαγγελιον αγιον κατα λουκαν*. Latini plerique cum ACD etc consentiunt: ita a ff[2·] *incipit evangelium secundum lucanum* (*lucanum* etiam i tuetur, cuius fragmenta a cap. 10 incipiunt), b f g[2·] am gat mt *incipit evangelium secundum* (gat *cata*) *lucan* (ita b f gat, g[2·] am mt *lucam*)

1—4. 130[gr] et[la] om hos versus

1. *επεχειρησαν*: X al pauc *-ρισαν*, 1. *επιχειρ.* | *αναταξασθαι*: L *ανταξ.* | *περι* exprim d (*de his quibus completa sunt in nobis rebus* sic) et e (*de his rebus quae impletae sunt in nobis*) item Hier interpres Origenis (comm in Lc)[3,933]; it[rell] vg (sed *δ de completis in nob. rebus*) non exprim (*narrationem rerum* etc) | *πεπληροφορημενων*: Γ[r] al *πεπληρωφορ.*, Δ pparh scr *πληροφορημενων* | *εν*: F 28. 127. al[20] fere om

2. *καθωσ* (et. Or[4,315]): D *καθα*, item Eus[dem 120] (*ουτωσ μεν τον ματθ. ο λουκασ ετιμησεν καθα παρεδωκαν αυτω οι απ αρχησ usq λογοι*) et

ἐδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ
Act 1, 1 *λόγου, 3 ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς*
καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, 4 ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν
κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

1 Chr 24, 10 *5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου βασιλέως τῆς Ἰουδαίας*
ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά, καὶ γυνὴ αὐτῷ
ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. 6 ἦσαν
δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις
ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι. 7 καὶ οὐκ ἦν

hist 3,4,3 (*εναγγελιω ο και χαραξαι μαρτυρεται καθα παρεδοσαν αυτω οι απ αρχης* etc) | *παρεδοσαν* (et. Or 4, 315 Eus hist 3, 4; AX al mu *-δωσαν*): KII al 8 Eus dem 120 Ps-Ath 3, 395 *παρεδωκαν* | *γενομενοι* (C *-νου*) et. Or Eus bis Ir int 202 et 227: XΓ 126. 435. 2 pe om (al pauc post *τ. λογ.* pon)

3. *εδοξε* cum ℵBCDFLMPRUXΓΔΣΠ etc ... AEKSΛ 1. al *εδοξεν* | *καμοι* (g^{1} *mihi*; contra et. Or 3, 933 ex interpr Hieronymi *visum est et mihi assecuto ab initio* [*a principio* altero loc] etc bis): b g^{1} q bodl (non item c e f ff^{2} g^{2} vid l vg) go add *et spiritui* (b *-tuo*) *sancto* :: cf Act 15, 28

4. *επιγνως* (et. $ℵ^{c}$): $ℵ^{*}$ *επιγνοις* | *ων*: D^{*} *των* | $Δ^{*}$ *καταχηθησ* | *ασφαλειαν* (CRU al *-λιαν*): 49 ev *ωφελειαν*

5. *βασιλεως* c. ℵBLRΞ ... ς Ln *του βασ.* c. ACDEFKMPSUVXΓΔΛΠ al omn vid Epiph 429 Cyr es 166 (:: Mt 2, 1 *του* non fluct. Cf et. Act 7, 10. 10, 32, quamquam non eadem prorsus ratione sunt. In LXX *ωγ βασιλ. τησ βασαν, σηων βασ. των αμορραιων* frequens, sed ibi quoque passim a testib additur articulus ad *βασ.*: cf Num 32, 33. Deut 1, 4. 3, 1 sq) | *τησ ιουδαιασ*: 28. 255. om | *ονοματι*: K *-μα* | *γυνη* (L praem *η*) *αυτω* (X *-το*) (Gb″) cum ℵBC*DLΞΣ 1. 22** 33. 73. 2 pe c ff^{2} g^{1} l q am em for fu iac ing mt bodl Aug cons 2, 17 Hier ... ς *η* (C^{3} om?) *γυ. αυτου* cum AC 3 EFHKMPRSUVΓΔΛΠ al pler b e f g^{2} vg ed (item gat tol) go cop syr utr (Epiph 429 Cyr es 166 *γυνη αυτου* sine *η*) Amb | *το*: A om | *ελισαβετ* c. ℵACEFHKLMPRSUVΓΔΛΧΠ al omn vid: B *ελεισαβετ* ubique, item hoc versu D (non item vv. 7. 13. 24. 36. 40. 41. 57), item ℵ vv. 7. 13. 24. 36. 40. 41 (non item v. 57), item C versu 7 (non item 5. 13 sqq). Porro *-βετ* cum unc et minusc tantum non omn a e am cop: D *-βεθ* vv. 5. 36. 40. (*-βεδ* v. 13. [et. d] et bis 41 [d *-bet*], sed v. 57. *-βετ*), et. Cyr es 166 *-βεθ*, item *-beth* c f q (plerumque *helis.*) for per (am tantum v. 57) go ambr resc; b (ubique) *-bel*

6. *εναντιον* cum ℵBC*X 73. 239. Resp orthod 103 Cyr es 166 (item *ante* b c ff^{2} $g^{1.2}$ q vg Ir int 185, at passim etiam *ενωπιον* per *ante* redditur) ... ς Ln Ti *ενωπιον* (in Lc frequentissimum) c. AC 3 DLPRΓΔΛΣΠ unc 8 al pler (e *ante faciem*, d f Hier orig 3, 934 *in conspectu*) Or 3, 934 (ex sched Grab et Combef) | *του* (1. om) *θεου*: 33. e (non item b f g^{1} ῃ vg) aeth (Ir int 185 alteri *dominum*, alteri *deum*) *τ. κυριου*, c ff^{2} *dominum deum*

7. *ην* ante *η ελισ.* cum ℵBDLXΔΣ 33. 239. 258. 44 ev 53 ev it vg go aeth ...

αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἦν ἡ Ἐλισάβετ στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. 8 *ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ,* 9 *κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου,* 10 *καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος.* 11 *ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος.* 12 *καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.* 13 *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην·* 14 *καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται.* 15 *ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ*

ς post *ελισ.* cum ACPRΓΔΠ unc^{6} (hiant FH) al pler cop syr^{utr} arm | *η ελισ.* cum ℵACDLPRΣ etc ... Ln om *η* cum B 69. 258. 435. al^{8}. De *ελισαβετ* vide ad v. 5 | *ησαν*: D e ante *προβεβηκ.* (d *erant seniores*, e *erant progressi*, c f *progressi erant* [f *essent*], b ff^{2*} g^{1*} q *processi erant*, vg *processissent*)

8. *εναντι* cum BDELPRSUVΓΔΣ al sat mu ... Gb′ *εναντιον* cum ℵACFMXΔΠ al^{60} fere ... K *ενωπιον* (d *in conspectu*)

9. *ιερατειας* ut ℵAB^{3}DEFKLMXΓΔΣΠ al pl: B*CPRUΔ al *-τιας* | *ελαχε* cum ℵ*BDFM etc ... Ti *ελαχεν* cum ℵCACEKLPRSUXΓΔΔΣΠ etc | *του θυμ.*: c *το θυμ.* | *εισελθων*: L *-λθειν* | *κυριου* cum ℵABC^{3}LPRΣ etc (et. Ir$^{int\ 185}$) ... C*D^{gr} 59. 144. 254. 7p^{o} *θεου*

10. *ην του λαου* cum ℵBRF^{w}G^{w}(an potius H?)LMPRSUVXΓΔΛ al^{70} fere q am fu for ing go ... ς (= Gb Sz) *του λα. ην* cum ACDKΠ al sat mu e f g^{2*} vg^{ed} em gat al cop syr^{p} arm aeth (b c ff^{2*} g^{1*} Amb *orabat*, item syr^{sch})

13. *ειπεν δε* (f q *dixit autem*, g^{1*} vg Aug$^{cons\ 2,\ 17}$ *ait autem*): D b c e ff^{2*} mt syr^{sch} *και ειπεν* (d e *et dixit*, b c ff^{2*} mt *et ait*) | o *αγγελος* (ita b e f g^{2*} q vg): c ff^{2*} g^{1*} l arm add *domini* | *ζαχαρια*: K* *-ριας*, item ff^{2*} g^{2*} gat *zacharias*, contra b c d e f g^{1*} q vg *zacharia* | *διοτι* cum ℵABC^{2} DLRXΓΔΠ etc: C*Δ *οτι* | *ελισαβετ*: cf ad v. 5 | *γεννησει* (C *γενησει*, ita et. editum Or^{4,112}) *υιον σοι* (et. Or^{1,220} et ^{3,570} et ^{4,112}): it vg cop syr^{utr} arm aeth (non item go) *pariet tibi filium*, Δ *γεννη, σοι υιον* (sic) ... D^{gr} 1. sah^{mūnt} Or$^{int\ 3,936}$ om *σοι* | ΓΔ al *καλεσης* | *ιωαννην* (ita et. B*): ℵB^{3}D *ιωανην*

14. *χαρα σοι* (et. Cyr$^{fid\ 87}$): D go arm aeth Or$^{int\ 3,936}$ *σοι χαρα* | *επι*: 69. 44^{ev} *εν* (d *super*, sed it^{rell} vg *in*) | *γενεσει* cum ℵABCDEHKLMSUVΔΔΠ al permu ... ς (= Gb Sz) *γεννησει* cum GXΓ 1. 33. al pl (:: cf ad Mt 1, 18) | VXΔ al *χαρισονται*.

15. *κυριου* sine *του* cum ℵACLΓ^{vid} 1. 33. al^{60} Cyr$^{fid\ 87}$ ... ς (= Gb) Ln

πίῃ, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς
αὐτοῦ, 16 καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον
Mal 4,5s τὸν θεὸν αὐτῶν· 17 καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν
πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλείᾳ, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ
τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν
κατεσκευασμένον. 18 καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· κατὰ
τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προ-
βεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. 19 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος
εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα·
20 καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας
γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες
πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. 21 καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδο-
κῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ

του κυριου cum BDEGHKMSUVXΔΛΠ al permu Thphyl. Praeterea F^{W} 69. 124. 157. al^{10} θεου pro κυριου | L πληθησετε | εκ (K^{*} εν, sed ad ipsum ℵ adscriptum est prima manu K) κοιλιας (a b f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot 2\cdot}$ q vg *ex utero*, d *de ventre*): c l *in utero*, e *in ventre*, item go (et. $Or^{3,93G}$ ex sched Grab et Comb εν τη κοιλια dicitur scripsisse)

16. επι et. $Or^{3,570}$ $Cyr^{fid\,87}$: U 1. 22. $2pe$ al^{10} fere $Or^{3,93G}$ (ex $sched^{Gra}$ et comb πολλους – επιστρεψε προς etc) $cat^{com\,9\,semel}$ προς

17. προελευσεται cum ℵAB³DEGHKMSUXΓΔΛΠ al pler, et. $Or^{3,570}$ et ^{4,112}: B^{*}CLΨ al aliq προσελευσεται ... F^{W} πορευσεται, al^{10} fere προπορευσετ. | αυτου: Δ κυριου, $Π^{*vid}$ του θεου | ηλεια (L 2pe -λια) cum ℵBL 2pe** ... ς Ln Ti ηλιου cum AB³CDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere ($Or^{3,570}$ et ^{4,112}). Ceterum ἡλ- LMUΓ al mu et *helias* it vg; ἠλ- ut ς ΚΛΠ al pl. Item -λίου EK al mu; -λιοῦ MSUVΓΛΠ al pl, al aliq -λιού | κυριω (et. $Or^{4,82}$ et 112): AKΠ al aliq του κυριω | κατεσκευασμ. cum ℵABCDGHMSU VXΔΠ etc: EKLΓΛ al mu κατασκευασμ.

18. πρ. τον αγγελον (ita C^{2}): C^{*vid} προσ αυτον | $Δ^{*}$ κατα τινος

19. παριστηκωσ (et. $Or^{4,132}$): D παριστωσ | ενωπ. του θεου (et. a e f q vg): b c $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ *ante dominum* | πρὸσ σὲ ut EMΛΠ 209. al, item KΓ al mu προσ σε ... ς Ln πρός σε

20. αχρι: DK al pauc αχρισ | ησ ημερασ (et. $Or^{4,118}$): D ημερασ ησ (it vg *usque in diem quo*) | πληρωθησοντ. cum ℵABC etc: Gb' πλησθησονται cum DΣ $Or^{4,118}$ (:: at toties πλησθηναι in Lc a testibus non mutatum est)

21. προσδοκων: D προσδεχομενοσ, 59. εκδεχομ. | εν: D επι | χρονιζειν: Δ χρονιαζειν | αυτον ante εν τ. να. cum ℵACDW^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler c e f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ q vg arm go (*quid tardaret eum in hoc templo*)... Ti post εν τ. να. cum BLΞ 2pe ... 108. al^{6} om εν τω ναω, a b d (*quod moram faceret in templo, quod tardaret in templo*) non exprim αυτον

ναῷ. 22 ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν
ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς,
καὶ διέμενεν κωφός. 23 καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς
λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 24 μετὰ δὲ
ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιε-
κρύβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα 25 ὅτι οὕτως μοι πεποίηκεν
κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ᾗ ὄνομα Ναζαρέθ, Mt 1, 18 aa

22. *εδυνατο* c. ℵAB*KΠ al pauc ... ς *ηδυνατ.* cum B³CDLW^cXΓΔΛΞ unc⁷ al pler | *επιγνωσαν*: W^c (errore scribae) *ενεγν.* | *εωρακεν* cum ℵAB³CD KLSUΓΔΞΠ al pl ... B*EGHMVX al permu *εορακεν*, W^cΔ *ορακεν* | *διεμενεν*: W^cΔ *διαμενεν* ... D^gr al⁹ cat *διεμεινεν*, item *permansit* it (exc d *manebat*) vg cop syr^utr

23. *εγενετο*: syr^sch aeth non exprim | *επλησθησαν* (W^c *επληθησ.*): F^w 1. 91. 239. 248. 299. jcant scr *επληρωθησαν* | ℵLW^cΔ al *λειτουργ.* | *απηλθεν*: D *τοτε απηλθ.*

24. *μετα δε*: D *και μετα* | *ταυτ. τας ημερας*: DE 69. 435. c^scr cop *τας ημερ. ταυτ.* | *ελισαβετ*: cf ad v. 5 | *αυτου*: M^mg al⁸ item evgg permu *ζαχαριου* | *εαυτην* (et. Or^{3,938} ex sched^gra et^comb): L al⁵ *αυτην*

25. *ουτως* (Γ al pauc *ουτος*) cum ℵABCD unc rell etc ... ς *ουτω* cum minusc pl | *κυριος* cum ℵCDL 33. ... ς *ο κυρ.* cum ABW^cXΓΔΛΠ unc⁸ al pler | *επειδεν* cum ℵABCLΓΔΠ al pler ... Ti *εφειδεν* cum DW^cΔ 69. 73.; item X c^scr *εφιδεν* (:: cf Act 4, 29. Ro 8, 20) | *ονειδος* (AC *ονιδ.*) cum ℵB*DL 1. ... ς Ln praem το cum AB³CW^cXΓΔΛΠ unc⁸ al pler

26. *εν δε τω μηνι τω εκτω* (et. Cyr^hr 179 Chron^372; *τω μηνι δε τω εκτω* Thaum^annun 21; *in mense autem sexto* d f g^{1·2·} q vg Or^{int 3,938} Aug^cons 2,17): D^gr e *εν δε τω εκτω μηνι* (*in sexto autem mense*; libere et. Petr can 5 *οπερ – εν τω εκτω μηνι της συλληψεως του ετερου παιδιου* etc) ...a b c ff²· Ir^int 185 Ambluc 2,1 *eodem*(Ir^int *in ipso*) *autem tempore* | *ο αγγελος* (et. Thaum 21·25; 86. z^scr *αρχαγγελ.*): 69. 106. 255. Eus^dem 329 (*πεπληρωται - οτε απεσταλη αγγ. γαβρ. υπο του θε. εις* etc) Cyr^hr 179 om *ο* | *απο* (Schu „bene ap Lc") cum ℵBLW^c 1. 69. 131. 2pe Cyr^hr 179 ... ς Ln *υπο* c. ACDXΓΔΛΠ unc⁸ al pler Thaum²⁵ Eus^dem 329 Chron^372 | *του* (69. 143. 346. al pauc om) *θεου*: b c ff²· Amb^luc *domino* | *της γαλιλαιας* (ita ℵ^c, ℵ* *ιουδαιας*, 255. *ιουδα*): D *γαλιλαιαν* | *η ονομ. ναζαρ.* (et. Eus^dem 329 Cyr^hr 179 Chron^372): D 255. 259. om | *ναζαρεθ* (et. 1624. 1633) cum CEGHMSUVΓΛ al pl item *-ραθ* ΔΛ, item *nazareth* b f ff²· g²· l q am em for ing iac harl cop go. GHMSUVΓΛ ubique *-ιθ* ap Lc, de quo solo hic quaeritur, item (h. l. tacens) D ter (et 4, 16 *-ιδ*), item E (sed 2, 4 *-ετ*) et F (bis, hiat ter). Confirmant *-ιθ* ℵ 2, 4; B* 2, 39 et 51; X 2, 39. ℵBΞ 4, 16 *-ρα*, ter ℵ et bis B *-ετ*; item X 2, 4. (C 2, 4 et 51 *-αθ*, Δ ubique *-αθ*, Λ bis *-αθ*, ter *-ατ*) ..... ς (Wtst Gb Sz) *ναζαρετ* c. ℵBKLXΠ al permu e q. Conlatis omnibus huius evglii locis (quibus

27 *πρὸς παρθένον ἐμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυείδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ.* 28 *καὶ εἰσελθὼν πρὸς αὐτὴν ὁ ἄγγελος εἶπεν· χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ.* 29 *ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ*

---

accedit Act 10, 38 -εθ ℵBCDE) Lucam ναζαρεθ scripsisse statuendum est, non ναζαρετ, nisi quod 4, 16 formam eum ναζαρα adhibuisse suadent testes. Inter -εθ enim et -ετ eundem scriptorem fluctuasse incredibile est. Ceterum similiter fluctuant patrum editiones; praevalet tamen ναζαρεθ.

27. εμνηστευμενην cum ℵ*et^{cb}AB*L (cf et. ad 2, 5) ... ς μεμνηστευμενην cum ℵ^{ca}B^{3}CW^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}, item D μεμνησμενην | ω ονομα: L ωνομα (sed L saepe vitiosas scripturas praebet) | εξ οικου c. ABDW^{c} XΓΔΛΠ unc^{8} al pl it vg sah cop syr^{utr} go arm aeth ... ℵCF^{w}L 1. 28. al^{30} fere Eus$^{dem\ 329}$ Thaum$^{ann\ unc\ 21}$ Chr^{7,29} Chron^{372} add και πατριας (:: ex 2, 4 ubi non fluct) | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1

28. εισελθων: A* ελθων (sed ipse* correxit), L εισηλθεν (nec tamen add και ante ειπεν) | ο αγγελος post πρ. αυτ. c. ℵF^{w}Δ 69. f ff^{2}· l q syr^{sch} arm^{usc} ... ς Ln post εισελθων cum ACDXΓΔΠ unc^{8} al pler (7pe ειπ. ο αγγ. πρ. αυτ.) a^{vid} b c e vg go syr^{p} aeth Chron^{372} Aug$^{cons\ 2,17}$ (Dam ^{1,555} ου γεγραπτ. οτι εισελθ. ο αγγ. πρ. την μαριαν ειπε) ... Ti om (Gb^{0}) c. BLX 1. 131. cop (sed cop$^{dz\ mg}$ add ad *dixit ei*) arm^{zoh} (sed habet cod^{mg}) | ειπεν: Δ 229. 262* 2pe* 6pe a b e ff^{2}· l (non item c f q vg Aug$^{cons\ 2,17}$) syr^{p} praem ευηγγελισατο (b *evangelizavit*, rell *benedixit*) αυτην και | μετα σου sine additam (Gb^{+} prob Schu) cum ℵBL W^{c} vid 1. 131. 44^{ev} 2pe** sah^{münt} cop syr^{hr} arm Chron^{372} Dam ^{1,204} et^{555} cat^{11} Promiss ... ς Ln add ευλογημενη συ εν γυναιξιν (:: e versu 42) cum ACDXΓΔΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{utr} aeth Eus$^{dem\ 329}$ Tert$^{virgg\ vel\ 6}$ (*sed cum benedicit illam* [Gabriel], *inter mulieres, non inter virgines deputat*: Benedicta tu inter mulieres. *Sciebat et angelus mulierem etiam virginem dici.*) Praeterea (:: ex eodem versu 42) 47. gat And$^{cret\ 103}$ add και ευλογημενος ο καρπος της κοιλιας σου. Cf huc Prot^{lac} 11, 1: και ιδου φωνη λεγουσα· χαιρε κεχαριτωμενη, ο κυρ. μετα σου, ευλογημενη συ εν γυναιξιν (ultima ex edd pler; om vero HK; L add και ευλογημενος ο καρπ. της κοιλ. σου)

29. η (D^{gr*} ην?) δε sine additam cum ℵBDLX 1. 131. 152. 184. 2pe** sah münt cop$^{sch\ w}$ (ex^{dz} et aliis^{2}) arm Chron^{372} Dam^{1,204} et^{555} ... ς (= Gb) Ln add ιδουσα cum ACW^{c}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it (a q *ipsa autem ut vidit*, item addito *eum* b f ff^{2}· l Amb^{luc}; e *illa autem cum vidisset angelum*; c g^{1}· fu Aug$^{cons\ 2,17}$ *quae cum vidisset*) cop^{wi} (add *eum*) go syr^{utr} aeth; item 130^{lat} vg (exc fu) add *cum audisset* (ð sic: *quae haec audiens aut quae cum scivisset aut quae cum vidisset*). Cf Prot^{lac} 11, 2 post alteram angeli allocutionem: η δε ακουσασα διεκριθη etc | επι τω λογω ante διεταραχθ. cum ℵBDLX 1. 131. 152. 184. 2pe arm Chron^{372} Dam ^{1,555}, item λογω sine αυτου cum iisdem et W^{c} sah^{münt} cop Dam ^{1,204} ... ς (= Gb) Ln επι τω λογω αυτου post διεταραχθ. cum AC^{3}(W^{c})ΓΔΛΠ al

ἀσπασμὸς οὗτος. 30 καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μα- Es 7, 14
ριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. 31 καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν Mt 1, 21 ss
γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. 32 οὗτος
ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ κύριος
ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, 33 καὶ βασιλεύσει Mich 4, 7
ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
οὐκ ἔσται τέλος. 34 εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς

pler c f vg sah cop syr^{utr} aeth Dam^{1,204} (sed w^{c} sah cop Dam om *αυτου*) Aug$^{cons\,2,17}$ ... pro *επι τω λογω* pon post *διεταραχθ.* a b ff^{2} g^{1} l q go Amb^{luc} *in* (go *de*) *introitu eius* (l om), e *ad introitum eius* ... c* ea verba plane om (Gb^{00}) | *διεταραχθη*: D 44. 76. 225. 2p^{e} *εταραχθη* | *διελογιζετο*: D 28. 73. arm add *εν εαυτη* (item go *cogitavit sibi*), item F^{w}X 33. 282. syr$^{p\,mg}$ *εν εαυτη λεγουσα* | *ποταπος* (D *ποδαπος* ar) *ειη* (L 13. 69. *ει*, 254. *η*, 1. c^{ser} om) *ο ασπασμ. ουτος* (c vg Aug$^{cons\,2,17}$ *qualis esset ista salutatio*): e *quia sic benedixit eam*, a b ff^{2} l q *quod sic benedixisset eam* ... f g^{1} go *qualis esset haec* (g^{1} *ista*) *salutatio* (g^{1} add *et*) *quod sic benedixisset eam* (etiam „codex teste Harduino" ap Wtst *οτι ουτως ευλογησεν αυτην* potius Latinus quam Graecus vdtr esse)

30. *και ειπεν*: 1. 2p^{e} *ειπ. δε*, 13. *ειπεν* | *ο αγγ. αυτη* (et. Dam^{1,555} c vg Aug$^{cons\,2,17}$; l *ang. domini*): D al^{12} fere b f ff^{2} g^{1} q gat syr^{utr} aeth *αυτη ο αγγελος* ... c al^{6} e go Chron^{372} Cyp^{289} Amb^{luc} *ο αγγ. προς αυτην* | *μαριαμ* (et. Eus$^{dem\,339}$ Chron Cyr$^{glaph\,33}$ Dam^{1,555}): D *μαρια* (it vg pp^{lat} ubique *Maria*) | *παρα τω θεω* (et. Eus^{dem} Chron Cyr Dam Ir$^{int\,185}$): 1. *παρα θεου* ... Or$^{int\,3,939}$ *coram domino*

31. *συλλημψη* (D *συνλ.*): *-μψη* cum ʀABCDLΞ ... ς *-ψη* cum w^{c}XΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed 33. 69. 346. y^{scr} al^{10} fere *-ψει* et iidem fere postea *τεξει*). Cf huc Prot$^{iac\,11,2}$ *μη φοβου μαριαμ· ευρες γαρ χαριν ενωπ. του παντων δεσποτου, και συλληψη εκ λογου αυτου. η δε ακουσασα διεκριθη εν εαυτη λεγουσα· ει εγω συλληψομαι απο κυριου θεου ζωντος και γεννησω ως πασα γυνη γεννα; και ειπεν ο αγγ. κυριου· ουχ ουτως, μαριαμ· δυναμις γαρ κυριου επισκ. σοι· διο και το γεννωμ. εκ σου αγιον κληθησετ. υιος υψιστου. και καλεσεις το ονομα αυτου ιησουν· αυτος γαρ σωσει τον λαον αυτου απο των αμαρτ. αυτων.* Similiter ad *το ονομ. αυτου ιησουν* Inst$^{apol\,1,33}$ (*αγγελος θεου ευηγγελισατο αυτην ειπων· ιδου συλληψη εν γαστρι εκ πνευματ. αγιου και τεξη υιον, και υιος υψιστου κληθησεται, και καλεσεις το ον. αυτ. ιν· αυτος γαρ* etc) et Dam^{1,204} (non item ^{1,555}) add *αυτος γαρ σωσει τον λαον αυτου απο των αμαρτ. αυτου* (:: cf Mt 1, 21)

32. *ουτος* (et. Or^{4,433} Eus$^{dem\,339}$ et alib Chron^{373} Dam^{1,555} Ir$^{int\,185}$ et ^{205}): X *αυτος* | *κυριος ο θεος* et. Ir$^{int\,185}$ etc: Ir$^{int\,205}$ om *ο θεος* | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1

34. *ειπεν δε* et. c e f (ff^{2} g^{1} ut vdtr) l m q vg Amb$^{luc\,2,14}$ Aug$^{cons\,2,17}$ Thaum^{10} Chron^{373} Dam^{1,555}: D a *και ειπεν* (syr^{sch} nil nisi *ειπεν*) | *μαριαμ* (et. cop go, quae alibi etiam formam *μαρια* exprimunt; item Chron

ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; 35 *καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.* 36 *καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενίς σου καὶ αὐτὴ συνείληφυῖα υἱὸν*

Dam, item c^2D^2): C^*D^* *μαρια* | *πωσ εσται* sine *μοι* cum ℵB*C*DEGHK LSUVΓΔΛΠ al sat mu it (et. m) vg go syr^{sch} $Eus^{dem\,329}$ $Chr^{7,62}$ $Epiph^{765}$ et ^{426} $ambr^{resc}$ $Amb^{luc\,2,14}$ $Aug^{cons\,2,17}$ ... $B^3C^3F^{W}MX$ 1. 28. 33. 69. al^{60} fere sah cop (*quomodo hoc fiet mihi*) syr^{P} arm aeth $Thaum^{4}$ et ^{10} $Cyr^{hr\,179}$ $Cyr^{fid\,88}$ $Ps\text{-}Ath^{2,351}$ et ^{332} $Epiph^{890}$ $Chron^{378}$ $Dam^{1,555}$ al add *μοι* | *πωσ – τουτο* (L *το*) *επει – γινωσκω* ($Dam^{1,555}$ om *επει* usq *γιν.*): b *ecce ancilla domini, contingat mihi secundum verbum tuum*, omissis v. 38 verbis *ειπεν δε* usq *ρημα σου*. Similiter $Protev^{12,3}$; post verba enim angeli *απο τ. ἁμαρτιων αυτων* (vide ad v. 31) statim pergitur *και ειπεν μαριαμ· ιδου η δουλη κυριου κατενωπιον αυτου· γενοιτο μοι κατα το ρημ. σου.*

35. *επι σε*: syr^{sch} $pers^{P}$ non exprim | *διο* ($Dial^{121}$ $Petr^{alex\,109}$ $Thaum^{4}$ et ^{10} $Cyr^{hr\,179}$ etc): A* *διοτι* | *γεννωμενον* et. $Valentt^{hipp\,6,85}$ $Resp^{orthod\,66}$ $Petr^{alex}$ Thaum $Eus^{dem\,329}$ Cyr^{hr} $Cyr^{fid\,88}$ $et^{ioh\,125}$; it vg $Ir^{int\,216}$ Or $^{int\,3,951}$ etc *quod nascetur* vel *nascitur*: U 33. 69. al pauc *γεννομενον*, Χ Γ 13. 124. al^{12} $Bas^{sel\,216}$ *γενομενον* (ita et. edd[7] in Protev) | *γενν.* sine additam cum ℵABC^{3}DLXΓΔΛΠ unc^{8} al pl b f $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ l q am em for ing iac harl (al ap Sanftl) go cop syr^{P} et^{hr} arm^{edd} $Petr^{alex}$ Eus^{dem} Cyr^{hr} Cyr^{fid} et^{ioh} $Epiph^{465}$ et ^{765} et ^{799} $Chron^{373}$ $Dam^{1,555}$ edd ap $Ephr^{Tha}$ (*ενια των αντιγραφων ου περιεχει το εκ σου, ταισ αιρεσεισι χαριζομενα*) $Or^{int\,3,951}$ $Tert^{prax\,27}$ ... Ln add [*εκ σου*] cum c* 1. 22. 33. 124. al^{20} fere 130^{lat} a c e m^{bis} vg^{ed} perus gat (al) sax syr^{sch} arm^{ed} aeth (Iust tr^{100} *διο και το γεννωμ. εξ αυτησ αγιον εστιν υι. θεου*) $Valentt^{hipp}$ $Thaum^{4}$ et ^{10} $Dial^{121}$ (*του ευαγγελιου ου φησαντοσ· διο και το γεννωμ. δια σου, αλλ· εκ σου*) $Resp^{orthod\,66}$ Ephr (l. l. *ουδε ειπε· το γεννωμ. εκ τησ δυναμ. η του αγ. πνευμ. αλλ· εκ σου, ινα δειξη* etc) Ath^{luc} (ap $Gall^{5,186}$ *ουχ απλωσ δε το γεννωμ. φησι προσ την παρθενον ο αγγελοσ, ινα μη εξωθεν επεισαγομενον αυτη σωμα νομισθη, αλλα επηγαγεν το εκ σου, ινα εξ αυτησ φυσει το γενν. ειναι πιστευθη*) $Amphil^{468}$ $Epiph^{1047}$ $Dam^{1,204}$ (sed non ^{1,555}) al mu $Ir^{int\,216}$ Cyp^{289} $Tert^{prax\,26}$ ($Tert^{marc\,4,7\,lib}$ *in te*, ut et. syr^{cod}) al permu. Etiam Protev habet ex BEF^{a1} Postell, sed om ACDF^{b}HK | *κληθησετ.* ($Resp^{orth\,66}$ praem *τω κυριω*) *υιοσ θεου* et. $Valentt^{hipp}$ $Resp^{orth}$ Thaum $Petr^{alex\,109}$ $Epiph^{799}$ Cyr^{hr} Cyr^{fid} etc: $Dial^{121}$ $Amphil^{468}$ *υιοσ υψιστου κληθησεται*, $Epiph^{890}$ *εσται και υι. υψιστ. κληθησεται*: cf supra Protev (item Iust)

36. *ελισαβετ*: cf ad v. 5 | *συγγενισ* (D$^{\Delta}$ *συνγ.*) cum ℵAB*C^{3}DGHL$^{\Delta}$ al mu $syr^{P\,mg}$ gr^{r} (agnoscit et. Thaum^{21} *πρ. την ελισ. την συγγενιδα αυτησ*, item $Eus^{steph\,225}$ ut vdtr *και την ελισαβετ συγγενιδα προσειπεν ο αγγελοσ*, quamvis praecedat^{224} *ει δε λεγοιτο υπαρχειν συγγενησ τησ ελισαβετ*. Habet *συγγενιδα* et. $Protev^{12,2}$)... ς Ti *σιγγενησ* cum B^{3}C*KM SUV^{vid}XΓΛΣΠ al pl Ath^{luc} ($Gall^{5,186}$) $Chron^{373}$ | *συνειληφυια* (C-*φυεια*)

ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ· 37 ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ θεοῦ πᾶν ῥῆμα. 38 εἶπεν δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν Ἰούδα, 40 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. 41 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, 42 καὶ ἀνεφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. 43 καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς

cum ACDXΓΔΑΠ unc[8] al fere omn syr[utr] Caesar[132] Chron[373] ... ℵBLΞ 2pe *συνειληφεν*, item *concepit* it vg cop | *γηρει* cum ℵABCDEF[W] unc omn al plus[125] Chron ... ς (= Gb Sz) *γηρα* cum minusc mu Caesar[152] (ut certe editum) | *μην*: A o *μην*

37. *παρα του θεου* cum ℵ*BDLΞ 2pe ... ς Ln *παρα τω* (1. al pauc om) *θεω* cum ℵ[c]ACΓΔΑΠ unc[8] al pler Chron[373] ... al[10] *τω θεω*, item b c e ff[2] l q Amb[epist 42] et[siric] (Gall[6,542]) *deo* (contra *apud deum* a d f vg Aug[cons 2,17]) | *παν ρημα*: D aeth ante *παρ. τ. θε.*

38. *ειπεν δε* usq *κατ. τ. ρημ. σου*: e om (item b, sed vide ad v. 34) | *ειπ. δε*: D a *και ειπ.* (item Protev[12,3]; vide ad v. 34) | *μαριαμ* cum ℵABC[2] etc: C*D *-ρια* | *απηλθεν*: D *απιστη* (d *recessit*; item b c e f ff[2] g[1] l q vg *discessit*)

39. *αναστασα δε* (et. Eus[steph 225] Chron[375]): AKΠ al[12] *και αναστασα* | *μαριαμ* (et. Eus[steph]): D *-ρια* | *εν τ. ημερ. ταυταις* (u*vid 28. cop *εκειναις*) et. Eus[steph] Chron: r 255. om | *ιουδα* (vg Aug[cons 2,17] *iuda*, c f l mt *iudae*, b e ff[2] q *iudeae*, *iudaeae*): cod ap Steph *δαυιδ*

40. *ελισαβετ*: cf ad v. 5, item vv. sqq

41. *η ελισαβ.* hoc loco (Gb'') cum ℵBC*DLΞ 1. 13. 69. 73. 124. 131. 346. 2pe 130[lat] it vg arm Or[4,148] et[int 3,939] Thaum[annunc 21] Cyr[fid 88] Cyp[288] Amb[luc 2,23] ... ς post *ηκουσεν* cum AC[3]ΓΔΑΠ unc[8] al pler cop syr[utr] aeth go Chron[376] | *εσκιρτησεν* etc (et. Or[4,149]): D *εσκ. εν τη κοιλια της ελισαβεδ* (d *-bet*) *το βρε. αυτης* | *βρεφος*: ℵ* (om[c]) 106. c[ser] al[5] gat syr[p mg] Thaum[21] Or[int 3,942] add (vel praem ut ℵ* 2pe**) *εν αγαλλιασει* :: e v. 44

42. *ανεφωνησεν* cum ABDLΓΔΑΠ unc[8] al pl Or[4,149ter] Cyr[fid 88] Chron[376] ... ℵCF 13. 28. 33. 69. tisch[1] al[30] fere *ανεβοησεν* | *κραυγη* cum BLΞ 2pe Or[4,149ter] ... ς Ln *φωνη* cum ℵACDΓΔΑΠ unc[9] al fere omn Cyr[fid 88] Chron[376], item *voce* it vg

43. *προς εμε* cum ℵ*B ... ς Ln Ti *πρ. με* cum ℵ[c]ACDLΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] Caesar[131] Chron[376]

ἐμέ; 44 ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
45 καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.

46 ss 1 Sam 2, 1 ss

46 Καὶ εἶπεν Μαριάμ· μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον,
47 καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου,
48 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί,
49 ὅτι ἐποίησέν μοι μεγάλα ὁ δυνατός. καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
50 καὶ τὸ ἔλεος

44. *εν αγαλλιασει* (Gb′) ante *το βρεφ.* cum ℵBC*DFLΞ 1. 69. 2pe al b c f ff2· g1· l q vg arm (syrsch *εν αγαλλ. μεγαλη* ante *εσκιρτ.*) Or2, 496 et4, 82 (et.cat ox10) itemint3, 936 et940 ... Gb Sz Ti post *το βρεφ.* cum AC3ΓΔΑΠ unc8 al plus120 e go cop syrP (Or3, 938 ex schedgra etcomb *τοτε εσκιρτ. εν αυτη το βρεφ. εν αγαλλ.*) Chron376 Orint3, 941 ... 33. om | *κοιλια*: M *καρδια*

45. *και* (c2 habet): c*vid om

46. *μαριαμ* (C*D *-ρια*): ita et. c e f ff2· (e silentio) g1· l2 q vg Tertanim26 (*exsultat Elisabeth, Iohannes intus impulerat*; *glorificat dominum Maria, Christus intus instinxerat*) Augcons2, 17 Ambluc2, 27 sq (*anima Mariae magnificat dominum* etc. *Sequitur Mariae quo persona melior eo prophetia plenior. Nec otiosum videtur quod et ante Iohannem Elizabeth prophetat et Maria ante domini generationem.*) ... a b l * *elisabet* (b *-bel*, vide ad v. 5). Item Irint235 ex codice Vossii (*sed et Helisabeth ait*: Magnificat anima mea dominum et exsultavit spir. meus in deo salutari meo, *descendente quidem exsultatione Abrahae in eos qui erant ex semine eius, vigilantes et videntes Christum et credentes ei.* Nescio an haec quae sequuntur scripturam *Helisabeth* magis confirment quam *Maria*, quae reliquorum codicum est. Accedit quod *Helisabeth* emendandum et cum *Mariae* nomine commutandum videri debebat), item cdd ap Orint3, 940 (*Invenitur beata Maria, sicut in aliquantis exemplaribus reperimus, prophetare. Non enim ignoramus quod secundum alios codices et haec verba Elizabet vaticinetur.* Habemus hos Origenis in Lucam commentarios tantum ex interpretatione Hieronymi.)

47. *επι* (itpler vg Irint235 Orint3, 941 *in deo*, sed Or3, 941 ex schedgrab etcomb *επι*, e *super deo*): D *εν* | *τω σωτηρι μου* (d *salvatori meo*): it vg Orint *salutari meo*

48. *επιβλεψεν*: D add *κυριος*

49. *μεγαλα* cum ℵ*etcbBD*L (item *magna* it vg, et. δ et 130lat; contra Act 2, 11 *μεγαλεια* Latini *magnalia* verterunt) ... ς Ti *μεγαλεια* cum ℵcaACD2EFGHKMOa b c d e f SUVΓΔΛΠ al omnvid (sed ℵcaCD2E*KOa c d e U*Γ ΠΨ* al mu *-λια*, Oc *megalia*) Thaum22 Chron376 | o *δυνατ.*: D praem o *θεος* | o *δυνατος. και αγ. το ον. αυτου*, : ita et. Ln, sed ς (1624. 1633 etc, Wtst Gb Sz) o *δυνατος, και αγ. τ. ο. αυτου* · : cdd antiqui, ut GOaod paullo magis favent huic distinctioni, comprobat et. Thaum22; sed in multis,

αὐτοῦ εἰσ γενεὰσ καὶ γενεὰσ τοῖσ φοβουμένοισ αὐτόν. 51 *ἐποίησεν κράτοσ ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνουσ διανοίᾳ καρδίασ αὐτῶν·* 52 *καθεῖλεν δυνάστασ ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινούσ,* 53 *πεινῶντασ ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντασ ἐξαπέστειλεν κενούσ.* 54 *ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸσ αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέουσ,* 55 *καθὼσ ἐλάλησεν πρὸσ τοὺσ πατέρασ ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰσ τὸν αἰῶνα.*

56 *Ἔμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσ μῆνασ τρεῖσ, καὶ ὑπέστρεψεν εἰσ τὸν οἶκον αὐτῆσ.*

---

ut AEKL, eodem signo post *δυνατοσ* et post *αυτου* distinctis, utra ratio valeat non satis liquet. Grave est quod cop syr^{p} al habent *atque est sanctum.* o^{f} π nec post *δυνατοσ* nec post *αυτου* disting | *ονομα*: hoc ℵ^{c} restituit ex *ελεοσ* quod inepte ℵ* scripserat

50. *εισ γενεασ και γενεασ* cum BC*LΞ am em fu for ing mt tol vat(gat *in progenie* [ies] *et progenies*) Aug$^{cons\,2,17}$ cop syr^{sch} ... ℵFMO^{a} b c d e f s 1. 13. 28. 69. 106. 124. al^{65} fere f ff^{2}· g^{1}· (*in generatione et generatione*) l q brev^{moz} Thphyl Euthy *εισ γενιαν και γενεαν* ... ς Ln *εισ γενιασ γενεων* cum AC^{2}DEGHKUVΓΔΠ al permu b c go syr^{p} Chron^{376} Or$^{int\,3,941}$; item Λ 3. 258** *εισ γενιασ και γενεων*, item e *in saecula*, a *in saecula saeculorum saecula* ... Λ (in hymnis ad finem psalterii) 2^{pe} sah *απο γενιασ εισ γενιαν*, item vg^{ed} *a progenie in progenies* (:: frequens apud LXX *εισ γενιαν και γενιαν*, ut Ps 48, 12. 88, 2. 101, 13. 105, 31. Thren 5, 19. Dan 4, 31, item *εισ γενιασ γενεων*, ut Esa 34, 17. 51, 8. Ioel 2, 2. 3, 20. nec rarum *απο γενεασ εισ γενιαν*: hinc probabile has scripturas ex usu LXX fluxisse, quod non in eam cadit quam recepimus.)

51. *υπερηφανουσ*: 2^{pe} 237. 258. 282. q^{scr} r^{scr} al pauc *-φανων* | *διανοια* (et. ℵ* et^{cb}): ℵ^{ca}EFHO^{a}O^{c} (non$^{b\,d\,e\,f}$) 209. 237. 258. 282. al plus^{10} *διανοιασ* (mire in Thaum^{23} editum *υπερηφανουσ δια εννοιασ* etc)

52. *απο θρονων* (f *de sedibus*, d e *a sedibus*): it^{pl} vg *de sede* | *και*: O^{c} om

53. *αγαθων*: o^{f} *αγαθα*

54. *ισραηλ*: o^{a} *ιστραιλ*, a b *istrahel*, e *isdrahel*, f *sdrahel* (Latini plerique *isl*)

55. *τω αβρααμ* (o^{a} *αβιρααμ*) *και τω σπερματι*: 58. 61. 118. *τον αβρ. και το σπερμα.* Similiter syr^{utr} al | *εισ τον αιωνα* (Gb′) cum ℵABDEGHK LMUVΓΔΛΠ al pl Chron^{376} ... Gb Sz *εωσ αιωνοσ* cum A^{hymn} psalt CFM O$^{a\,b\,c\,d\,e\,f\,s}$ 1. al^{60} fere Thaum^{24} *εωσ αιωνοσ* (o$^{a\,2}$ *ε. του αι.*) (:: in LXX utrumq frequens; ubicumque vero simili modo cum *τω σπερματι αυτου* coniungitur, *εωσ αιωνοσ* poni solet, ut Gen 13, 15. 1 Regg 22, 51 Deut 28, 46 Ps 17, 51. 88, 1.). Praeterea O^{c} add *αμην*

56. *μαριαμ* (et. Chron^{377}): D *μαρια* | *ωσ* cum ℵBLΞ 1. ... ς Ti *ωσει* cum ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler Chron^{377} ... D 69. a b e ff^{2}· g^{1}· l q sah cop^{wi} Or int 3,942 Ambluc 2,29 om, non item c f g^{2}· vid vg amb$^{resc\,r}$ cop^{schw} (ex^{dz} et alii^{s2}) syr^{utr} go etc

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ
ἐγέννησεν υἱόν. 58 καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς
ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον
αὐτῇ. 59 καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ
παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
Ζαχαρίαν. 60 καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί, ἀλλὰ
κληθήσεται Ἰωάννης. 61 καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν ὅτι οὐδείς ἐστιν
ἐκ τῆς συγγενείας σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62 ἐνένευον
δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτό. 63 καὶ αἰτή-
σας πινακίδιον ἔγραψεν λέγων· Ἰωάννης ἐστὶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
καὶ ἐθαύμασαν πάντες. 64 ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παρα-

57. τη δε: 69. 124. 346. τησ δε | ελισαβετ: cf ad v. 5

58. οι συγγ. (DF συγ., D et. v. 61): D om οι | αυτησ: L om

59. και εγενετο: cop εγεν. δε, Γ και εγεν. δε | εν: DL 28. 33. 54^{ov} e (non item it^{pler} vg) Chron^{377} om | τη ημερ. τη ογδ. (Gb$''$ prob Schu) cum ℵBCDLΞ 13. 28. 33. 69. 124. 237. 346. 2^{pe} (item it^{pler} vg cop go arm) Chron^{377} ... ς τη ογδ. ημερ. cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler a^{vid} | ηλθον et. ℵABCD^{2} etc: D* ηλθαν | ζαχαριαν: Γ (teste Treg.) -ρια

60. κληθησεται (L 124. κλησεται, it vg *vocabitur*, sed cop *vocate eum*): C*D cop^{wi} et ^{dz} sl$^{2.3.}$ add το ονομα αυτου | ιωαννησ (ita hoc loco et v. 63 etiam B* et^{3}): D ιωαννησ

61. ειπαν cum ℵDLΔΞ 1. Chron^{377} ... ς Lη ειπον cum ABCΓΔΠ unc^{9} al pler | οτι: 1. y^{scr} al^{4} a b c e ff^{2} g$^{1.}$ l q (non item f vg) om | εκ τησ συγγε. (Gb$'$) cum ℵABC*LΔΔΞΠ 11. 15. 28. 33. 65* 72. 131. 253. 262. 300. 2^{pe} w^{scr} cop aeth Chron^{377} ... ς εν τη συγγενεια cum C^{2}DΓ unc^{9} (D εν τι συνγενεια) al pler it (sed ff$^{2.}$ plane om, suppl manus recens) vg go syr^{utr} arm | τω ονοματι τουτω: D το ονομα τουτο (d *hoc nomen*)

62. το τι αν: D οτι ο αν, Ξ οτι αν, d e *quid*, f *quomodo*, a b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg *quem* | θελοι: V al mu θελει, d *vult* (it^{rell} vg *vellet*) | αυτο cum ℵBDFG 33. 69. 124. al^{5} ... ς Ti αυτον cum ACLΓΔΛΠ unc^{7} al pler Chron^{377} αυτον (it vg *eum*, at praecedit *puerum*, e *infantem*)

63. πινακιδιον (et Or^{4,118} Chron^{377}): C^{*vid} D -κιδα (Or^{3,570} μετα την εν πινακιδι γραφην, cop πινακισ) | λεγων (et. Or Chron): D e om | εστιν (et. Or^{4,118} Or$^{int\,3,942bis}$ Chron^{377}): CU 1. al^{25} fere syr^{p} ^{mg} Or^{4,86} (ο δε ζαχαρ. γραψασ το· ιωαννησ εσται ονομα αυτω) εσται | το cum ℵA B^{3}CD etc (et. Chron): B*L 2^{pe} Or^{4,86} et ^{118} om, atque ex his L Or^{4,86} αυτω pro αυτου

63 sq και εθαυμ. παντ. ανεωχθ. δε (F add και) το στομ. αυτ. παραχρημ. και (1. 254. Chron^{377} add ελυθη, al^{2} add διηρθρωθη post γλω. αυτ.) η γλωσσα (1. 254. ο δεσμοσ τησ γλωσσησ) αυτου (C al^{2} om; 245. om και η γλ. αυτ., g^{scr} l om παραχρ. και η γλω. αυτου: hinc Gb^{0}): ita et. f g vg *et admirati sunt omnes* (vg *universi*); *apertum est autem*

χρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. 65 *καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα,* 66 *καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ γὰρ χεὶρ κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.*

67 *Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ ἐπροφήτευσεν λέγων·* 68 *εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,* 69 *καὶ ἤγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν οἴκῳ Δαυὶδ παιδὸς αὐτοῦ,*

(q om) *illico* (q *statim*) *os eius et lingua eius* (q om *eius*); e -- *et apertum est os eius et lingua*; c -- *continuo autem resolutum et apertum est os et lingua eius* ... d a b g^{1} *και παραχρημ. ελυθη η γλωσσ. αυτ. και εθαυμασ. παντ.* (b *omnes mirati sunt*) *ανεωχθη δε το στομ. αυτ.* Similiter ff^{2} Amb$^{luc\ 2,\ 31}$ *et mirati sunt omnes*; *et continuo* (Amb *contin. autem*) *resoluta est lingua eius et apertum est os eius.*

65. *και εγενετ.* cum ℵ^{c}BCD etc: ℵAKΠ al^{6} *εγεν. δε* | *επι παντας φοβ.* (et. Or$^{4,\ 114}$ Chron^{377}, item a): D 50. b c *φοβ. μεγασ επι παντ.*, 2^{pe} e f l q vg syr^{utr} arm *φοβ. επι παντασ* (arm add *audientes haec*) | *αυτουσ* (et. Or Chron): D go *αυτον*, Π al^{5} *αυτου* | *παντα* (Or$^{4,\ 114sq}$ Chron): L al^{3} syr^{sch} aeth om. Pro *διελαλειτο* (Chron *ελαλειτο*, cop *dicebant*) *παντα τα* (ita ℵ^{a}) ℵ* nil nisi *δια τα*, ad quam lectionem conferendum est quod b c e *και εν* usque *ιουδαιασ* cum prioribus conjungunt, pergentes *et divulgabantur* (c *diffamab.*) *omnia verba ista* (c *haec verb. omn.*, b *haec omn. verb.*)

66. *οι ακουσαντεσ* (it^{pl} vg *qui audierant*, d f *qui audierunt*): CD^{gr} al^{15} fere ff^{2} (*qui audiebant*) cop^{dz} go arm *οι ακουοντεσ* ... e om | *εν τη καρδια* (et. Chron^{377}): DL 49. 254. e (arm?) *εν ταισ καρδιαισ* | *αυτων*: B *εαυτων* | *και γαρ* (it^{pler} vg *etenim*, e *nam*) cum ℵBC*DL 2^{pe} it vg (et. d) go cop syr$^{p\ mg}$ aeth ... ς Ti om *γαρ* cum AC^{3}(nisi forte^{2})W^{c}Γ ΔΑΠ unc^{9} al fere omn syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm | *ην* (b *est*): D 59. l q om (l. 131. ante *χειρ* pon) | *αυτου*: 13. 69* 124. 346. *αυτων*

67. *επροφητ.* cum ℵ*AB*CL 1. 33. W^{scr}, item ΑΠ 124. *επροιφητ.*, W^{c} *προφητευσεν* ... ς *προιφητ.* cum ℵ^{c}B^{3}ΓΔ unc^{9} al pler ... D *ειπεν* omisso *λεγων* sq

68. *κυριοσ* et. e f q vg^{ed} (et. em ing al) Ir$^{int\ 186}$ Or$^{int\ 3,\ 943}$ Eus$^{dem\ 353}$ Cyr$^{es\ 352}$ Aug$^{cons\ 2,\ 17}$: a b c ff^{2} g^{1} l am fu for Eus$^{ps\ 570}$ om | *επισκεψατο*: A *επισκεψ.*

69. *εν οικω* (Gb') cum ℵBCDLΘ$^{a\ e}$ 1. 11. 28. 33. 69. 124. 300. 346. 2^{pe} l^{scr} al pauc cop go Eus$^{dem\ 353}$ et Ps^{570} Cyr$^{es\ 352}$ ... ς *εν τω οικ.* cum A EFGHKΘ$^{b\ d\ f}$ΠSUVW^{c}ΓΔΛΠ al pler Chron^{377} | *δαυιδ*: cf ad Mt 1, 1 | *παιδοσ* cum ℵBDL 2^{pe} Cyr$^{es\ 352}$ ... ς praem *του* cum AC$^{a\ b\ d\ e\ f}$ΠW^{c}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler Eus$^{dem\ 353}$ et Ps^{570} Chron^{377}

Act 3, 21 70 καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος προ-
φητῶν αὐτοῦ, 71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων
τῶν μισούντων ἡμᾶς, 72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν
Gen 22, 16 καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, 73 ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς
Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν 74 ἀφόβως ἐκ χειρὸς
ἐχθρῶν ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ 75 ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ
ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν. 76 καὶ σὺ δὲ παιδίον
προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυ-

---

70. *των* (D om) *αγιων*: Ln *τ. αγιων*, | *αγιων απ* cum ℵBLW^{c}Δ 13. 33. 69. 346. Or^{3,798} (*παντων ων ελαλησε δια στομ. των αγι. εξ αιων. προφ. αυτου*) Eus^{dem353} (*αυτου προφητων*) et ps^{570} ... ς Ln Ti *αγ. των απ* cum ACO$^{a\,b\,d\,e\,f}$RΓΔΠ unc^{9} al pler Cyr$^{es\,352}$ Chron^{377}. D praeposito *προφ. αυτου* sic: *προφητων αυτου των απ αιωνος*, item a b e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q (nec aliter cop syr^{utr}) Ir$^{int\,186}$ *sanctorum prophetarum suorum* (b e *suor. proph.*; ff$^{2\cdot}$ om *suorum*, corrupte *prophetaverunt* teste Sab.) *qui ab aevo* (a d f Ir^{int} *a sacculo*, l *ab initio*, e *a principio temporis*) *sunt*; c *sanctor. prophet. suorum qui a principio sunt et prophetarum eius*. Contra g$^{2\cdot}$ vg Aug$^{cons\,2,17}$ *sanctor. qui a saeculo sunt prophetar. eius*.

71. *εξ εχθρων*: D *εκ χειρος εχθρ. ημων και παντ. των* etc

72. *μετα των*: Δ^{gr} per incuriam *μεταυτων* | *και* (et. Ir$^{int\,186}$ Or$^{int\,3,943}$ Cyr$^{es\,352}$ Chron^{378}): D om

73. LO^{b}Γ al *ωμωσεν* (quod vitium frequens est)

74. *αφοβως*: O^{c}RW^{c}Γ al *αφοβος* (237. *-βους*) | *εχθρων* (ℵ *εκχθρων*, D 69. *εκθρων*, A *εχρων*) cum ℵBDL 1. 13. 33. 69. Or^{3,943} (ex sched$^{gr\,a}$ et comb et ap Macar Chrysocephal) ... ς *των εχθρ.* cum ACO$^{a\,b\,d\,e\,f}$RW^{c} ΓΔΠ unc^{8} al pler Cyr$^{es\,352}$ Chron^{378}, item K *παντων των εχθρ.* Praeterea ς add *ημων*, Ln [*ημων*] cum ACDO$^{a\,b\,d\,e\,f}$RΓΔΠ unc^{9} al pler a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l q vg cop syr^{utr} arm^{usc} aeth go Or^{3,943} (ex sched$^{gr\,ab}$ et comb) Cyr$^{es\,352}$ Chron^{378} ... omisimus cum ℵBLW^{c} 1. 13. 69. 2^{pe} e arm^{zoh} Ir$^{int\,186}$ Or$^{int\,3,943\,bis}$ | *λατρευειν αυτω* usq *τας ημε. ημων*: G om

75. *πασας τας* (Or^{3,943} ex sched$^{gr\,a}$ et comb om) *ημερας* (et. a Ir$^{int\,186}$ *omnes dies*) cum ℵACD etc (Or^{3,943}): BL 2^{pe} *πασαις ταις ημεραις*, item *omnibus diebus* it (exc a) vg | *ημων* cum ℵA (et. in hymnis) BCDF KLO^{a}et^{d}RUVW^{c}ΔΠ al plus^{40} it vg go cop syr^{utr} aeth Ir$^{int\,186}$ Or$^{int\,3,943}$ ... ς (= Gb Sz) praem *της ζωης* cum EHMO$^{b\,e\,f}$SΓΛ al pl arm Or^{3,943} (ex schedis) Cyr$^{es\,352}$ Chron^{378}

76. *και συ δε* (Schu prob) ℵ(A^{hymn})BCDLR 33. 72^{mg} cop (et. ^{dz}, sed cdd^{2} nil nisi *tu vero*) ... ς Ln *και συ* cum AO$^{a\,b\,d\,e\,f}$W^{c}ΓΔΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} arm aeth Or^{4,117} Chron^{378} Ir$^{int\,186}$ Or$^{int\,3,943}$ (:: *και – δε* ubicumque legitur, a testib multis vexatum est; cf Mt 10, 18 Mc 4. 36 Lc 2, 35. 10, 8. Ioh 6, 51, unde liquet it vg aliosque interpretes *δε* praeterire solitos esse) | O^{c}Γ al aliq *κληθησει* et *προπορευσει* |

ρίαν ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, 77 τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν 78 διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους 79 ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

80 *Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν* 2, 40
ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

II.

1 *Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ* Act 5, 37
Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

προ προσωπου cum ACDLO$^{a\ b\ d\ e\ f}$RW^{c}ΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} it vg (habent enim *ante faciem*) Or$^{3,\ 943}$ (ex schedis) Chron^{378} Ir$^{int\ 186}$ ... ℵB Or$^{4,\ 117}$ et $^{int\ 3,\ 943}$ *ενωπιον* (:: *ενωπιον* nescio an inde commendationem habeat quod *προ προσωπου* verbis Malachiae apud ipsos evglstas exscriptis accommodatum credi possit. Etiam Or$^{3,\ 943}$ exponens hunc locum affert prophetae verba.)

77. *αυτων* (130^{gr} 2^{pe} *αυτου*) cum ℵBDLO^{c}W^{c}ΓΔΛ unc^{7} al longe pl it vg (et. am fu^{2} ing for em al sax) go cop$^{sch\ w}$ syr^{utr} arm^{edd} aeth Ir$^{int\ 186}$ Chron^{378} (item g^{2} fu* mich *meorum*, *m* extremo ex *peccatorum* repetito) ... ACMO$^{a\ b\ d\ f}$RU 1. 28. 131. 209. c^{scr} al^{10} perus (al) sah arm^{mss} *ημων* ... 122. 245. 246. 253. 300. 435. tol cop^{wi} plane om

78. *δια σπλαγχνα* (L^{r*} *-αγνα*, KRO^{f} *-αχνα*) *ελε. θεου ημων*: F om | *επεσκεψατο* cum ℵ^{c}ACDRW^{c}ΓΔΛΞ unc^{9} al omn^{vid} it vg (hi *visitavit*, sed et. *visitabit* in antiquis edd saepe *-avit* scribitur) syr^{p} arm^{usc} aeth Ir$^{int\ 185}$ et ^{313} Chron^{378} Nyss^{597} (ap Gall 6) ... ℵ*BL *επεσκεψεται* (sed L *επεσκεψαιται*), item cop syr^{sch} arm^{zoh} (go *visitat*)

79. *επιφαναι*: L *επιφαναι*, 36. *επέφανε*, item Ir$^{int\ 185}$ (*conspexit nos oriens ex alto et apparuit his qui in tenebris et umbra mortis sedebant*; pergit: *et direxit pedes nostros in viam pacis*); similiter Chron ^{378} *επιφανεῖ*. Praeterea D add *φως* | Λ *κατευθηναι*

80. *ηυξανεν*: D* *-ξανετο* | *ταισ*: V al pauc *τοισ*

II, 1. *δε* (et. Eus$^{dem\ 341}$; Chron^{380} *εν ταυταισ δε τ. ημεραισ*): ΑΞ 28^{wetst} 253. c^{scr} om (150^{ov} al om *εγεν. δε* :: ex usu ecclesiastico, item Eus $^{ps\ 543}$) | *αυγουστου* cum ABC^{corr}DL etc: ℵC*Δ q go *αγουστου* | *απογραφεσθαι* (1. 13. 69. 131. al pauc Eus$^{dem\ 341}$ [non item $^{ps\ 542\ sq}$] *-γραψασθαι*, ita et. y^{scr} v. 3): LΞ 33. Eus^{dem} praem *του* | e om *πασ. την οικ.* usq *απογραφεσθ.* v. 3. Cf Protev $^{17,\ 1}$ ubi sic edidimus: *Κελευσισ δε εγενετο απο αυγουστου βασιλεωσ απογραφεσθαι* (D *-γραψασθαι*) *παντασ τουσ εν βηθλεεμ τησ ιουδαιασ* (ita vel similiter edd^{9}; D *παντ. τουσ εν ιερουσαλημ*, F^{b} *παντ. τ. οντασ εν τη ιουδαια*, AC *πασαν την οικουμενην*)

2 αὕτη ἀπογραφὴ ἐγένετο πρώτη ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. 3 καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. 4 ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρὲθ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυεὶδ ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυείδ, 5 ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ, οὔσῃ ἐγκύῳ.

2. *αυτη* (*αὕτη* ut EGKMSΔ etc, Γ *αὔτη*, quod idem valet; L *αὐτη* omisso accentu, ut saepe; it vg etc *haec*, nusquam *ipsa*) absque *η* cum ℵ (*αυτην απογραφην* sed[a] nisi est ipse[*] restituit *αυτη απογραφη*) BD (*αυτη εγεν. απογρα. πρωτ.*) 131. 2[pe] p[scr] Eus[dem 341] (sed Gaisf ex codice Parisiensi *ἡ* edidit) … ς Ti add *η* cum ℵ[c]ACLRΓΔΛ unc[9] al pler (sah cop) Eus[ps 542] et [543] Chron[280] | *εγενετο πρωτη* cum ℵ* et (*εγεν. απογρ. πρωτ.*) D Or[int 3, 945] (*haec fuit descriptio prima a praeside Syriae Cyrino*; item in inscriptione [3, 944] *haec est descriptio prima, quae facta est praeside Syriae Cyrino*) … ς Ln Ti *πρωτη εγενετ.* cum ℵ[c]ABCLRΓ ΔΛ unc[9] al pler (it vg go cop syr[utr] etc *πρωτη* reddunt *prima*, non aliter; a *haec* [*pri*]*ma fac*[*ta est*] *profes*[*sio a pr*]*aeside* etc; b [*haec*] *professio prima a praeside* omisso *facta est*. Ceterum *professio* tuentur a b c d ff[2] l q Amb[2, 38] (*haec*, inquit, *professio prima facta est - Praeside*, inquit, *Syriae Cyrino facta est haec prima professio*), *descriptio* f g[1] vg Or[int] Aug[cons 2, 17] | *ηγεμονευοντος* (Eus[ps 543] *-σαντος*): Δ *ηγεμονου οντος* | *της συριας*: syr[hr*] om | *κυρηνιου* c. ℵCDLRΓΔΛ unc[8] al pler Iust tr[78] et ap[1, 34] et [46] Eus[dem et ps] etc; d *cyrenio*, g[1] *cyreno*, go *Cyrenaeo* … Δ al pauc *κηρυνιου*, Y al pauc *κηρηνιου*, 13. 2[pe] al mu Chron[380] *κυρινιου*, cop *Kyrinneos*, syr[p mg] g[r] *κυρηναισ* … B* *κυρεινου*, B[3] *κυρινου*, it[pler] vg sah (*κυρινος*) *cyrino*, hinc Ln *Κυρίνου* edidit. Cf huc Iust[78] *απογραφησ ουσησ εν τη ιουδαια τοτε πρωτησ επι κυρηνιου*, et[ap 1, 46] *προ ετων εκατον πεντηκοντ. γεγεννησθαι τον χν επι κυρηνιου*, et[ap 1, 34] *εν η* (sc. *κωμη, βηθλεεμ*) *εγεννηθη ις χς, ωσ και μαθειν δυνασθε εκ των απογραφων των γενομενων επι κυρηνιου του ημετερου εν ιουδαια πρωτου γενομενου επιτροπου*. Chr[2, 420] *οθεν δηλον οτι κατα την πρωτην απογραφην ετιχθη*.

3. ℵ* sic: *και επορ. εκαστος απογραφ. εισ την εαυτων πολιν*, ℵ[c] *κ. επορ. παντεσ απογρ. εκαστος ε. τ. εαυτου πολ.* | *εαυτου* cum ℵ[c] (*εαυτων*) BDLΞ 2pe Eus[dem 341] … ς Ti *ιδιαν* cum ACRΓΔΛ unc[9] al omn fere syr[p] g[r] mg Chr[2, 420] Chron[380] | *πολιν*: D *πατριδα*, C* gat *χωραν*, *regionem*

4. *της*: Δ om | Γ *πολεοσ* | *ναζαρεθ* (ut ut. ς[c] 1624. 1633; et. Eus[dem 341] et steph[226] Chr[2, 420] Chron[380] Cyr[hr 179]): ς Wtst Gb Sz *ναζαρετ* (et. Iust[tr 79]), Ln *ναζαραθ* (cum ACΔ): vide ad 1, 26 | *την ιουδαιαν*: D *γην ιουδα*, item e *terram iuda*, a *terram iudeam* | *εισ* sec: Δ 122* om | *πολιν* (ita ℵ[c]): ℵ* praem *την* | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1 | *δια το* usq *δαυειδ*: D post *ουσησ εγκυω* v. 5 pon … 225. om

5. *απογραψασθαι* cum ℵ[c]BCLRΓΔΞ (Δ *-ψισθαι*) unc[9] al pler (Iust[tr 78] *ανε-*

6 [2. 5] *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι* [6 a] Mt 1, 25 et 2, 1
τοῦ τεκεῖν αὐτήν, 7 *καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.*

8 [3. 10] *Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν.* 9 *καὶ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν*

ληλυθει απο ναζαρετ, ενθα ωκει, εισ βηθλεεμ, οθεν ην, απογραψασθαι) Eus$^{dem\ 341}$ et steph^{226} (h. l. *αναγραψ.* ante *εισ πολιν* pon) Cyr$^{hr\ 179}$ Chron^{380} ... Ln *απογραφεισθαι* cum ℵ*AD 33. al^{10} fere Chr^{2,420} | *συν:* AEUVΓ al *συμ* | *μαριαμ* (et. Eus$^{dem\ 341}$ Chr^{2,421} Chron^{380}): D Eus^{dem} cod ox et steph^{226} *μαρια* | *εμνηστευμενη* cum ℵ*et^{cb}AB*C*DLΞ ... ς *μεμνηστευμενη* cum ℵ^{ca}B^{3}C^{2}D^{recens}ΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} | *αυτω* sine *γυναικι* cum ℵBC*^{vid}DLΞ 1. 131. 2^{pe} e f q** perus sax sah cop syr^{sch} arm Eus^{dem} cdd^{2} et steph ... ς Ti add *γυναικι* cum AC^{2} vid$^{}$ΓΔΛ unc^{9} al pler a b c ff^{2}· (sed a b c ff^{2}· *uxore sua* omissis *desponsata sibi*) l q* vg (et. am fu ing em for) go syr^{p} aeth Eus^{dem} ed Chr^{2,420} et ^{421} Chron^{380}. Non satis patet utrum Cyr^{hr} legerit necne; habet enim ^{179}: *τι λεγει η γραφη; ανεβη - τη μεμν. αυτω γυναικι ουσ. εγκυω. εγκυοσ μεν γαρ ην· ουκ ειπε δε οτι τη γυναικι αυτου, αλλα τη μεμνηστευμενη αυτω.* (:: non incredibile est *γυναικι* ex Mt 1, 20 et 24 fluxisse.) Praeterea cf Protev^{19,1}: *ειπον εγω· η μεμνηστευμενη μοι. και ειπε μοι· ουκ εστιν σου γυνη; και ειπον αυτη· μαριαμ εστιν - και ουκ εστιν μου γυνη, αλλα συλληψιν εχει εκ πνευμ. αγ.* | *εγκυω:* ℵAD al pauc *ενκυω*, B* 258. al$^{5\ scr}$ al *εγγυω*, B^{3}EFGHKLMSUΓΔΛΞ al pl *εγκυω*

6. *εγενετο δε* (Chr^{2,421} *και εγ.*) usque *αυτουσ* (Eus *αυτ. ειν.*, b e *cum esset*) *εκει*: et. Eus$^{dem\ 342}$ Amphil^{6,465} Cyr$^{fid\ 115}$ Chr^{2,420} et ^{421} Chron ^{380} ... D *ωσ δε παρεγεινοντο* | *επλησθησαν* (Eus Amphil Chr Chron): D *ετιλεσθησαν*

7. *αυτησ* (et. a e f g^{2}· q vg Aug$^{cons\ 2,17}$): b c ff^{2}· g^{1}· l Ambluc^{2,39} om (Promiss *peperit filium et pannis eum* etc :: ut Mt) | *ανεκλινεν*: Chron^{380} *ανεθηκεν* | *φατνη* sine *τη* cum ℵABDLΞ al^{8} go arm Eus^{dem} ed ex cdd^{2} ... ς (sed Gb^{0}) Ti *τη φατν.* cum ΓΔΛ unc^{9} al pler Amphil^{6,465} Chr ^{2,420} et ^{421} Cyr$^{fid\ 115}$ Chron^{380}. Cf et. Iust$^{ap\ 1,34}$ *-ετετοκει η μαρια τον* $\overline{\text{χν}}$ *και εν φατνη αυτον ετεθεικει.* Protev^{22,2} *ελαβε το παιδιον και εσπαργανωσεν αυτο και εθηκεν εν* (DEH add *τη*) *φατν.* (EH add *των*) *βοων.* | *διοτι*: F* *οτι*

8. *και ποιμενεσ* (c vg cop go syr^{p} etc Eus$^{dem\ 342}$ Chron^{380} Aug$^{cons\ 2,17}$): D a b e f ff^{2}· g^{1}· l q syr^{sch} *ποιμ. δε* | *εν τη χωρ.* (D^{8r*} *χαρα*) *τη αυτη* (vg *in regione eadem*, e *in reg. illa*) et. Eus$^{dem\ 342}$ Chron^{380}: F 33. 69. *ε. τ. αυτη χωρ.*, a b c ff^{2}· g^{1}· l q *in illa regione*, f Aug^{2,17} *in eadem regione* ... D e^{scr} *ε. τ. χω. ταυτη* (d *in reg. illa*) | *φυλακασ*: D 131. 242. *τασ φυλ.* | *επι την ποιμνην*: 1. *επι τησ ποιμνησ*, EH al^{2} *εν τη ποιμνη*

9. *και* pr sine *ιδου* cum ℵBLΞ e g^{1}· go sah syr^{hr} arm aeth Eus$^{dem\ 342}$ ...

αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ,* 11 *ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστιν Χριστὸς κύριος, ἐν πόλει Δαυείδ.* 12 *καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον, εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον ἐν φάτνῃ.* 13 *καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων·* 14 *δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας.* 15 *Καὶ*

ς Ln Ti *και ιδου* cum ADΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} a b c f ff^{2}· l q vg cop syr^{utr} Chron^{380} | *κυριου* pr (syr^{sch} *dei*): r y^{scr} e om | *κυριου* sec: ℵ^{c}Ξ c e vg syr$^{p\ mg}$ Eus^{dem} *θεου* ... Gb^{0} cum D 67. (praegresso *η δοξα*) 209. b ff^{2}· l. Cf Or$^{4,\ 15}$ *-αγγελος επιστας τοις ποιμεσι, φησι, δοξαν ποιησας περιλαμπειν αυτους* | *περιελαμψεν αυτους* (it vg *circumfulsit* vel *circumluxit eos*): ℵ* *επελαμψεν αυτοις* | *φοβον μεγαν* (cop add *σφοδρα*) et. Eus^{dem} Chron: B *σφοδρα*

10. *φοβεισθε* (Chron^{380} add *υμεις*): K al aliq *φοβησθε* | *γαρ*: P om | EK al pauc *ευαγγελιζωμαι* | *εσται* (D add *και*) et. Or$^{4,\ 15}$ Eus^{dem} ^{342} Chron^{380}: ℵ* e *εστιν*

11. *οσ*: F *ὅ* | *οσ εστ.* $\overline{χ_{S}}$ (et. Or$^{4,\ 15}$): Or$^{2,\ 616}$ om (*περι ου ειρηται οτι ετεχθη υμιν σημερον σωτηρ κυριος* | *κυριος*: syr^{hr} *κυριου*, d Cyp^{288} *Iesus*, e *Iesus dominus*, 71. g^{scr} om *οσ εστ.* $\overline{χ_{S}}$ *κυρ.* | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1

12. *το* cum ℵADLPΓΔΛ unc^{9} al fere omn Eus^{dem} ^{342}: BΞ 130. om | *σημειον*: D add *εστω* | A *ευρησητε* | *εν* cum ℵ*D 68. (Confirmat Thaum^{6} *τον εν φατνη σπαργανωθεντα θεον*) ... ς Ti praem *κειμενον* cum AΓ ΔΛ unc^{8} al pler a copp$^{etr\ 2}$· ... Ln [*και*] *κειμενον* cum ℵ^{c}BLPΞ 1. 33. 122* 254. 2p^{e} b c e f g$^{1.\ 2}$· l q vg cop syr^{utr} go arm aeth Eus^{dem} ^{342} Or$^{int\ 3,\ 950}$ :: e v. 16 | *εν*: et h. l. et v. 7 ipse ℵ* ex *επι* restituit | *φατνη* cum ℵABDEF*GHLMPSUVΓΔΛΞ al plus^{100} go Eus^{dem} ... ς add *τη* cum F^{2}K al aliq (:: cf v. 16)

13. ℵAKLPΔΞ al *εξεφνης* | *ουρανιου* cum ℵAB^{2}et^{3}D^{2}LPΓΔΔΞ unc^{9} al omn vid it vg (Latini enim habent *caelestis*; solus d *caeli*) cop syr^{utr} etc Eus^{dem} ^{163} et ^{342} Ir^{int} ^{186} pp^{lat} ... B*D* d *ουρανου* | *αινουντων*: D^{gr*} *αιτουντ.*

14. *εν* sec: et Or$^{1,\ 374}$ et $^{2,\ 714}$ et $^{4,\ 15}$ Thaum^{6} Eus^{dem} ^{163} et ^{342} Bas $^{2,\ 602}$ Cyr^{hr} ^{180} Epiph^{1027} Const$^{7,\ 47}$ Ps-Ath$^{2,\ 347}$ al mu, item g^{1}· d ð am ing for harl Or$^{int\ 3,\ 946f}$ ... cod ap Erasm a b c e f ff^{2}· l q vg^{ed} et mss mu Ps-Ath$^{2,\ 43}$ Ir^{int} ^{186} Or$^{int\ 3,\ 946d}$ et^{e} Ath$^{lat\ 2,\ 541}$ Aug$^{cons\ 2,\ 17}$ al mu om (nec exprim syr^{sch} pers^{p}). Praeterea cop syr^{sch} et^{p} c. ob. praem *και* | *ευδοκιασ* cum ℵ*AB*D it vg go Cyr^{hr} ^{180} (confirmat et. Ps-Ath $^{2,\ 43}$ quum non afferat nisi haec: *και επι γησ ειρηνη ανθρωποισ*) Ir^{int} ^{186} (paullo postquam adscripsit textum habet: „In eo enim quod dicunt: *Gloria in altissimis deo et in terra pax*, cum qui sit altissimorum h. e. supercaelestium factor et eorum quae super terram omnium

ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, οἱ ποιμένες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους· διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. 16 *καὶ ἦλθαν σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦραν τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ·* 17 *ἰδόντες δὲ ἐγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου*

conditor, his sermonibus glorificaverunt, qui suo plasmati h. e. hominibus suam benignitatem salutis de caelo misit") Or$^{int\,3,\,946\,ter}$ (et diserte: „Si scriptum: *super terram pax*, et hucusque esset finita sententia, recte quaestio nasceretur. Nunc vero in eo quod additum est, hoc est, quod post pacem dicitur: *In hominibus bonae voluntatis*, solvit quaestionem. Pax enim quam non dat dominus super terram, non est pax bonae voluntatis." Apparet ex his Origenem revera *ευδοκιασ* tueri, non ut ter Graece nunc apud eum reperitur *ευδοκια*) Ath $^{lat\,2,\,641}$ Aug$^{cons\,2,\,17}$ Latinis rell omnib ... ς *ευδοκια* cum ℵ^{c}B^{3}LPΓΔΛΞ unc^{8} (hiat F; sed notabile est ΚΓΛ al ante *εν ανθρ.* non interpgere) al omn^{vid} (item A^{hymn} et o^{d}) cop syr^{utr} arm aeth (Or $^{1,\,374}$ et $^{2,\,714}$ et $^{4,\,15}$ sed vide ante) Thaum^{6} Eus$^{dem\,163}$ et ^{342} Bas$^{2,\,602}$ Cyr$^{es\,593}$ Epiph ^{1047} Const$^{7,\,47}$ Iac$^{nis\,9,\,4}$ Chr$^{2,\,537}$ Thdot$^{anc\,446}$ Procl^{629} al

15. *απ αυτων εισ τον ουρανον οι* (ℵ*^{1}om, suppl^{a}) *αγγελοι* cum ℵABLP ΓΔΛΞ unc^{8} al pler a (omnino sic vdtr) cop go (Or$^{4,\,15}$ *και ταυτα ειποντεσ απερχονται απο τ. ποιμ. εισ τ. ουρ. οι αγγελοι*) Eus$^{dem\,342}$; D *οι αγγ. απ αυτ. εισ τ. ουρ.*, 13. 28. 33. 69. c^{scr} al^{5} f g$^{1\cdot}$ b c e ff$^{2\cdot}$ l q (sed ultimi^{6} *discessit* et *angelus*) vg syr^{utr} arm Or$^{int\,3,\,947}$ *απ αυτ. οι αγγ. εισ τ. ουρ.*, 2^{pe} al^{6} om *εισ τ. ουρανον* ... Γ *απ αυτ. οι εκ των ουρανων αγγελοι* | *οι ποιμενεσ* cum ℵBLΞ 1. 130^{gr} et ^{lat} c^{scr} 2^{pe} al pauc it^{pler} (sed c *et illi pastores*) vg sah cop syr^{sch} arm Eus^{dem} Or ^{int} Aug$^{2,\,17}$ ... ς Ti praem *και οι ανθρωποι*, Ln [*και οι ανθρ.*] cum ADLPΓΔΛ unc^{8} al pler q go syr^{p} aeth | *ελαλουν πρ. αλληλουσ* cum ℵB 2^{pe} a b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l Aug$^{cons\,2,\,17}$ vg (*loquebantur ad invicem*), sed ℵ add *λεγοντεσ*, g$^{1\cdot}$ *dicentes*, a b ff$^{2\cdot}$ l *et dixerunt* ... ς Ln Ti *ειπον* (LΞ *-παν*) *πρ. αλλ.* cum ADLPΓΔΛΞ unc^{8} al omn fere c e q Eus^{dem} Or^{int} | *αλληλουσ*: 69. al pauc *εαυτουσ* (13* *αυτ.*) | *δη*: Ξ om | *εωσ* (A *εν* teste Treg): P 245. 258. y^{scr} add *εισ* (q for al *usque in*; it^{pler} vg *usque* tantum, e om) | *ιδωμεν* (Δ *ειδ.*): M al *ιδομεν*, P *ειδομεν* | *γεγονοσ*: D* h^{scr*} *γεγονωσ* ... Eus^{dem} *γενομενον* | ELΓ al aliq *εγνωρησεν* | *ημιν*: Γ om

16. *ηλθαν* cum B*LΞ ... ς Ln *ηλθον* cum ℵAB^{3}DPΓΔΛ unc^{8} al | *σπευσαντεσ* (et. Eus$^{dem\,342}$): D 61. *σπευδοντεσ* ... Ξ *πιστευσαντεσ* | *ανευραν* cum ℵ^{3}B* ... ς Ln *ανευρον* cum ℵ*AB^{3}PRΓΔΛ unc^{8} al pler ... ℵ^{c}LΞ *ευραν*, D 1. 13. 69. 2^{pe} al^{10} Eus^{dem} *ευρον* | *τε*: D Eus^{dem} om, nec exprim it vg cop syr^{utr} | *μαριαμ*: D Eus^{dem} cod ox *μαριαν* | *τη*: H c^{scr} 44^{ev} go arm om

17. *δε*: Ξ om | *εγνωρισαν* cum ℵBDLΞ al^{6} Eus$^{dem\,342}$ ... ς Ti *διεγνωρισαν* (ELΓ al mu *-ρησαν*) cum APRΓΔΛ unc^{8} al pler

τούτου. 18 *καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαλη-*
θέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς· 19 *ἡ δὲ Μαρία πάντα*
συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συνβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
20 *καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν*
θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ ἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς
αὐτούς.

Lev 12, 3 21 *Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν,*
καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου
πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

17. τουτου: DA 1. al aliq a e f (non item b c ff^{2} g^{1} l q vg) cop (non sah) syr^{sch} (non^{P}) arm aeth om

18. οι (1. om) ακουσαντες: D c^{scr} οι ακουοντες, d e *qui audiebant*; q *qui aderant* | εθαυμασαν: D^{gr} 241. 2^{pe} e f -μαζον (et. Ε sub σ latentem habet ζ)

19. μαρια cum ℵ*BDR $^{jcant\ scr}$ cop^{wi} et ^{petr2} (et. Eus, sed non notavi locum) ... ς Ti μαριαμ cum ℵ^{c}ALPΓΔΑΠΞ unc^{8} al fere omn cop^{schw} ex dz | παντα (2^{pe} om) συνετηρει (et. Eus, sed ut ante): DX 129. a^{scr} συνετηρ. παντα, item it vg syr^{utr} al | ταυτα: B 77. 129. 225. a^{scr} om | συνβαλλ. cum NDPR ... ς Ln Ti συμβαλλ. cum ABLΓΔΠΞ unc^{8} al certe pler. Praeterea ℵ* al mu συμβαλουσα | αυτης cum ℵ*ABDL PΓΔΠΞ unc^{8} al pler ... ℵ^{a}R 33. εαυτης

20. υπεστρεψαν (R υπετρεψ.) cum unc omn (et. F^{W}) al ^{150} fere ... ς (= Gb Sz) επιστρεψ. cum minusc non ita mu | ιδον cum ℵAD*HKLRSVX ΓΔΠ* al permu (:: ista forma ubi tanta auctoritate excellit, a textu haud arcenda est) ... ς Ln ειδον cum BD^{2}EGMPUΔΠ^{2} al pl (ut vdtr e silentio) | καθως: G add και | Δ^{gr*} ελαληθησαν | πρ. αυτους: syr hr** add *ab angelis*

21. και οτε: Amphil^{468} (Gall^{6}) κ. εγενετο οτε | επλησθησαν (et. Eus steph^{252} Amphil^{468} Chron^{381}): 33. al pauc επληρωθησαν ... D 2^{pe} συνετελεσθησαν, item *consummati sunt* it^{Pl} vg (contra a *impleti sunt*, e *perfecti essent*) | ημεραι: D 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al plus^{20} Eus^{steph} Amphil^{468} αι ημεραι, posteaque D αι οκτω (Eus om οκτω). Agnoscit lectionem codicis D et. syr$^{P\ mg}$ | του: X το. Chron^{381} pro του περιτ. αυτ. sic: ηλθον περιτεμ. το παιδιον | αυτον cum ℵABF^{W}KLRSUXΔΠΞ al ^{100} fere a b c f ff^{2} g^{1} l q am fu for ing perus mt al (hi Latini *ut circumcideretur*, a *ut eum circumciderent*) go cop syr^{P} arm Eus^{steph} Or$^{int\ 3,\ 947a}$ („de eo quod scriptum est: *cum autem impleti essent dies circumcisionis eius*" etc) ... ς (= Gb^{a}Sz) το παιδιον cum DEGHMV al permu e g^{2} vg^{ed} et gat em al syr^{sch} aeth Amphil^{468} Chron^{381} (vide ante) Or$^{int\ 3,\ 947d}$ (*cum impleti*, inquit, *essent dies circumcidendi pueri*), item Γ αυτο το παιδιον | και (et. Amphil^{468}; et. Or$^{int\ 3,\ 947e}$: „unde signanter evglsta addidit dicens: *et vocatum est nomen eius, quod*" etc): D 13. 69. 124. 346. it^{Pl} (non e q) vg cop^{edd} (sed$^{petr\ 2}$ habet) Or$^{int\ 3,\ 947d}$ om | εκληθη (it vg *vocatum est*): D ωνομασθη (d

Digitized by Google

22 *Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν,* Lev 12, 4
κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἰερουσόλυμα παρα-
στῆσαι τῷ κυρίῳ, 23 *καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι πᾶν* Ex 13, 2
ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, 24 *καὶ τοῦ* Lev 12, 8
δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ κυρίου, ζεῦγος τρυ-
γόνων ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν.

---

nominatum est) | *το κληθεν* (-*vocatum*- itplerr vg): ℵ* *το λεχθεν*, e *quod dictum erat* | *συλλημφθηναι* (D *συνλη*-, L *συλη*-) cum ℵABDLR XΔΞ ... ς *συλληφθ.* cum EGHKMSUVΓΔΠ al omn^{vid} | *αυτον* (ℵ^{a} vid et c): ℵ* *αυτην* | *εν τη κοιλια* (Amphil^{468} haec om): D *εν κοιλια μητρος*

22. *επλησθησαν*: ℵ^{ca} (non * nec cb) Cyr$^{hr\,364}$ *επληρωθησαν* | *αι*: 242. om (non B) | *του* (B^{3} suppl): B* om | *αυτων* (et. ς Wtst Gb Sz) cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler q go sah^{mdut} cop^{schw} syr^{utr} arm^{zoh} aeth Cyr$^{hr\,364}$ Cyr$^{luc\,133}$ (ap Mai PP. N. Bi. 2: *περι τίνος γεγραπται το περι του καθαρ. αυτων· ει γαρ το περι τ. καθ. αυτων περι της αγιας θεοτοκου η περι του μακαριου ιωσηφ η περι του κυριου νομισει τις λεγισθαι, ασεβήσει* etc) al Or$^{int\,3,\,947}$ („propter purgationem, inquit, eorum. Quorum eorum? Si scriptum esset propter purgationem eius, id est Mariae quae pepererat, nihil quaestionis oriretur“ – „nunc vero in eo quod ait dies purgationis eorum, non videtur unum significare, sed alterum sive plures“ etc) ... Gb′ *αυτου* cum D al^{6} Chron^{381}, item ς^{e} (1624. 1633. al) *αυτης* cum perpaucis ut vdtr minusc (ut 76.) cat$^{oxon\,22}$ Ps-Ath$^{2,\,358}$ (*οτε γαρ, φησιν, επλησθ. αι ημ. του καθ. αυτης, ανηγαγ. το παιδ. εις ιερολ. παραστησαι τω κυριω, καθως γεγρ. εν νομω κυριου· τουτο περι του βριφους· και του δουν. θυσ. κατα το ειρημ. εν νομω κυρ. ζευγος τριγ. η δυο νεοσσ. περιστερων· τουτο περι της παρθενου και του ταυτης μνηστηρος*), item *eius* itplerr vg (et. 130^{lat}) Aug$^{cons\,2,\,17}$ ... 435. al^{2scr} cop^{wi} et^{dz} Amphil^{468} Ir$^{int\,187}$ om plane | Ir$^{int\,187}$ om *κατ. τ. νομ. μωυσ.* | *μωυσεως* cum ℵBD KRVXΔΠΞ al permu ... ς *μωσιως* cum AEGHLMSUΓΛ al pl. Praeterea cf ad Mt 8, 4. Mc 12, 19 et alibi | *αυτον* (et. Chron^{381}; Cyr$^{hr\,364}$ *τον ιν του παραστ. αυτον*): X al aliq (maxime evgll) Ps-Ath$^{occurs\,dom\,358}$ *οι γονεις το παιδιον ιν* (:: cf v.27) | *παραστησαι*: Ir$^{int\,187}$ *adstare* (-*στηναι*?) | *τω*: D om

23. *νομω* cum ℵABLRΓΔΛΠ unc^{8} al pler Amphil^{468} Ps-Ath^{357} Chron^{381}: Ln praem *τω* cum (B ex errore) DF^{w} Cyr$^{hr\,364}$ | *τω*: D om | *διανοιγον* (ℵ^{c}): ℵ* al mu^{vid} (quinque ap Scriv) -*γων*

24. *του*: Δ *το* | Γ f^{scr} om *εν τ. νομ. κυρ.* | *τω* cum ℵBDL 2^{pc} al pauc ... ς Ti om c. AEF^{a}RΔΛΠ unc^{8} al pler Ps-Ath$^{occurs\,dom\,358}$ (vide ante) | *νοσσους* (Gb′) cum ℵBKF^{a}GHSVΔ al^{10} fere ... ς Ln *νεοσσους* cum ADKLMRUXΓΔΠ al pl Ps-Ath^{358} (:: Phryn eclog^{206} *νοσσος, νοσσιον, αμφοιν λειπει το ε· δια τουτο αδοκιμα. λιγε ουν νεοττος, νεοττιον, ινα αρχαιος φαινῃ.* Cf et. Lc 13, 34)

25 *Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν ἐν Ἰερουσαλήμ, ᾧ ὄνομα Συμεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ' αὐτόν·* 26 *καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἂν ἴδῃ τὸν Χριστὸν κυρίου.* 27 *καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ,* 28 *καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ εὐλόγησεν*

25. ιδου (et. it vg cop syrP arm): D syrsch aeth om, item go (*tunc* pro και ιδου, ut et. Mt 9, 18, item alibi pro ιδου) | ανθρ. ην c. ℵB b f l vg (syrsch *vir autem quidam erat*) ... ς Ln Ti ην ανθρ. cum ADLRXΓΔΛΠ unc[8] al certe pler a c e q perus go syrP cop Ps-Ath[358] (et. Did[tri 2, 8] sed om και ιδου) ... F[w] 243. om ην | ℵ* ω ονομα αυτου | συμεων et. it am fu perus al etc: c vg[ed] et edd aliq ut for (sed non v. 34) em[sil] ing *Simeon.* Item v. 34 | ευλαβης cum ℵ[c]ABDLRXΔΛ unc[7] al longe pl it vg (Latt *timoratus, timens, metuens*) etc Did[tri 2, 8] Ps-Ath[358sq] (ευλαβης δε πως; ευλαβουμενος απο προσωπου κυριου etc) ... ℵ*KΓΠ al[10] fere syrP mg arm ευσεβης | του ισραηλ: L 1. 22. 243. 248. 44[ev] al[2] scr Did[tri 2, 8] τω ισρ. | ην (1. 131. 10P[e] aeth om) αγιον cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc[8] al plor e (*spir. erat in eo sanct.*) ... ς (= Gb Sz) αγιον ην cum D al panc (it[pler] vg syr[utr] go arm) Did[tri] Cyr[hr 364]

26. και ην αυτω κεχρηματ. (et. Did[tri 2, 8] Cyr[hr 364]; a *et erat ei responsum*; f vg Aug[cons 2, 17] *et responsum acceperat*; item *responsum acceperat* Ir[int 205] Or[int 3, 949]): D κεχρηματισμενος δε ην, item *responsum autem acceperat* (b *-pit*) b c ff[2.] g[1.] l q; e *resp. enim acceperat* | υπο: L απο | πριν η (BF[w] 36. om) αν (L ηνα pro ηαν) cum ℵ[c]BF[w]LRX 33. 36. ... ς Ln Ti πριν η omisso αν cum ADΓΔΛΠ unc[8] al pler (sed mu om η). Item it[pler] vg *nisi prius* vel *prius quam* ... ℵ* al aliq e (*quoadusque*) Did[tri 2, 8] εως αν | ιδη (Γ ιδει): KΠ 69. 124. 2P[e*] al[10] fere Cyr hr[364] (et [268] ex edd[2]) ιδειν | κυριου: A b c (non a e f ff[2.] g[1.] l q vg) cop κυριον (sl[rem] τον χν και κυριον)

27. ηλθεν εν: Did[tri 2, 8] ηγετο εν | εισαγαγειν (Did[tri] και εγινετο εν τω εισαγαγ.): A 69. d[scr] al pauc Ps-Ath[360] εισαγειν | το παιδ. ιν (et. Did[tri] Cyr[hr 364] Chron[382]): ℵ* (suppl c) om ιν | ειθισμενον (AVX al pauc ηθισμ.): D εθος (it[pler] vg *consuetudinem legis*, e *legem*)

28. και (cop[dz] om) αυτος (ita ℵ[a]): ℵ* κ. αυτ. δε | αυτο (et. Did[tri 2, 8] Ps-Ath [360] Chron[382]): MUΓA 13. 69. 124. 131. 262. al[40] fere go (item it vg *eum*, sed praecedit *puerum, infantem*) Cyr[hr 364] et [146] αυτον | εις τας αγκαλας sine αυτου cum ℵBLΠ 27. 229* 2P[e*] w[scr*] a b l Ir[gr40] (συμεωνα τον εις τας αγκαλας λαβοντα τον χν, similiter Or[4, 209] ο δε συμεων αγαπα εις τας αγκαλας λαβων το σωτηριον του θεου etc) Did[tri 2, 8] Cyr[hr 146] libere (συμεων ο δεξαμενος αυτον εν αγκαλαις και ειπων etc) (Ir[int 205] *-hunc manibus accipiens-, quem in manibus portabat Iesum*) ... ς add αυτου, Ln [αυτου] cum ADXΓΔA unc[8] al pler c e

τὸν θεὸν καὶ εἶπεν· 29 *νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ,* 30 *ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,* 31 *ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,* 32 *φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.* 33 *καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ.* 34 *καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶ-*

f g^{1} q vg (ff^{2} nil nisi *et ipse accepit eum*) cop syr^{utr} arm aeth go Cyr $^{hr\,364}$ Ps-Ath^{360} (Chron^{382} *εν ταισ αγκαλαισ αυτου*) $Ir^{int\,40}$ (*qui in manus suas accepit Christum*) | *ευλογησεν*: Dr al aliq $Cyr^{hr\,364}$ *ηυλογ.*

30. *ειδον* cum ℵBDEGHMO^{b}SUΓΔΠ^{2} etc ... AKLO^{d}O^{e}VXΔΠ* al mu $Did^{tri\,2,\,8}$ *ιδον*

31. *παντων των λαων* (et. Eus$^{dem\,61}$ et ^{429} etc; Eus$^{ps\,223}$ *πα. τ. εθνων*): o^{d} *παντος του λαου*

32. *εισ αποκαλυψιν*: $syr^{p\ mg}$ *ad laetitiam* | *εθνων* (et. $Ir^{int\ 187}$ et ^{205} Eus$^{dem\,61}$ et ^{429} et $^{ps\,49}$ $Cyr^{hr\,364}$ Chron^{382} Aug$^{cons\,2,\,17}$ etc): b e $Ir^{int\ 235}$ *oculorum* (Mass. et alii ex uno codice ediderunt *gentium*; at codicum Italae b e testimonio probatur veram Ir^{int} lectionem esse *oculorum*) ... D om | *ισραηλ*: D *ιστραηλ* (cf ad 1, 54), b d *istrahel*, e f *isdrahel*. Cf ℵ ad Act 28, 20 et alibi.

33. o (157. aeth praem *ιωσηφ*) *πατηρ αυτου και η μητ. αυτ.* (*αυτ.* cum ℵ*L 131. 157. sah cop arm aeth Cyr^{hr}; Gb Ti om cum ℵ^{a}BD 1. g^{2} vg 130^{lat} Or^{int} Aug^{cons}; vide post de $syr^{p\ mg}$) cum ℵBDL 1. 131. 157. g^{2} vg 130^{lat} sah cop arm aeth $syr^{p\ mg}$ (apud Adlerum testantem *pater eius* pro *ιωσηφ* legi; White vero pro *ιωσηφ κ. η μητ. αυτου* notat *parentes eius*) $Or^{cat\ ox\,26}$ et $^{int\,3,\,950sq}$ $Cyr^{hr\ 116}$ $Hier^{helvid\ 6}$ (Vallars$^{2,\ 213}$) $Aug^{cons\,2,\,17}$. $Or^{int\,3,\,951}$ verba Lucae his commentatur: *Quae igitur causa exstitit ut eum qui pater non fuit patrem esse memoraret? Honoravit eum spiritus sanctus patris vocabulo quia nutrierat salvatorem* etc. Eadem^{cat} sic: *προσ τι ουν πατερα ειπε τον μη σπειραντα μηδε αιτιον αυτω γενομενον τησ γενεσεωσ;* et. Cyr^{hr} l. l. addit: *οπερ αρπαζουσιν αιρεσιωτων παιδεσ, εξ ανδροσ αυτον και γυναικοσ γεγεννησθαι λεγοντεσ.* Hier vero l. l. addit: *Licet tu mira impudentia haec in Graecis cdd. falsata contendas, quae non solum omnes paene Graeciae tractatores in suis voluminibus reliquerunt, sed nonnulli quoque e Latinis ita ut in Graecis habentur assumpserunt. Nec necesse est nunc de exemplariorum varietate tractare, cum omne et Veteris et Novae scripturae instrumentum in Latinum sermonem exinde translatum sit, et multo purior manare credenda sit fontis unda quam rivi.* .... ς Ln (et Gb″) *ιωσηφ* (A al^{6} o *ιωσ.*) *και η μητ. αυτου* (33. sl^{rem} om *αυτ.*) cum AEGHKMSUV ΓΔΛΠ al pler a b c e f ff^{2} g^{1} l q go $cop^{dz\ recent}$ (o *ιωσ.*) syr^{sch} et p^{txt} | *επι*: 1. 131. 252^{mg} syr^{p} add *πασι*

34. *ευλογησεν* c. ABDLΔΛΠ unc^{8} etc: ℵΓ $p^{parh\ scr}$ Chron^{383} (ex Basilio) *ηυλογ.* | *μαριαμ*: D 50^{ev} cop^{wl} Bas$^{3,\,389}$ *μαριαν*

σιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰσ σημεῖον ἀντιλεγόμενον. 35 *καὶ σοῦ δὲ αὐτῆσ τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπωσ ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.* 36 *Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτισ, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆσ Ἀσήρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραισ πολλαῖσ, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸσ ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆσ παρθενίασ αὐτῆσ,* 37 *καὶ αὐτὴ χήρα ἕωσ ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ νηστείαισ καὶ δεήσεσι*

---

34. *και αναστ.* (et. Or^{4,396} et$^{int\,3,950}$ sq Hipp$^{fragm\,132}$ Eus$^{dem\,385}$ et$^{ps\,76}$ Cyr^{4,506} et^{1065} Chron^{382} Ps-Ath^{362} Tert$^{carn\,23}$ etc): D c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l vg^{ed} (certe enim om *in* am fu ing em for perus al mu) Or$^{int\,3,951e}$ et^{952} *και εισ αναστ.* | *πολλων*: Or^{4,396} *πολλ. εθνων των* (sed affert^{libere}: *επει μηδε ις αναξιον εαυτου πεποιηκεν εισ πτωσιν και αναστ. πολλων εθνων των εν τω ισρ. ελθων*), add *εθνων* et. 46. 52; Cyr^{4,506} (non item ^{1065}) *νεκρων πολλων* | *εισ σημειον* (ita ℵ^{c}): ℵ* om *εισ*

35. *και σου δε* et. a e (c *et tuam et ipsius*) syr^{utr} go Or^{2,622} Bas^{3,399bis} Amphil^{472} Cyr^{4,1065} Ps-Ath^{363} Chron^{382}: BLΞ b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg cop arm aeth Or$^{int\,3,950}$ sqq Aug$^{cons\,2,17}$ al om *δε*, hinc Ln [*δε*] | *αν* (Ξ 435. 2^{pe} al pauc om) *αποκαλυφθωσιν*: D *ανακαλυφθ.* | *εκ* (f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid vg Or$^{int\,3,950}$ Aug$^{cons\,2,17}$ *ex multis cordibus*, e Or$^{int\,3,951}$ *de multis cordib.*, Or$^{int\,3,952}$ *ex multorum cordibus*): D om; item *multorum cordium* a b c ff$^{2\cdot}$ l q gat syr^{sch} aeth (non item cop syr^{P}) Hil Aug$^{epist\,149}$ al | *διαλογισμοι*: ℵ* add *πονηροι*

36. *ην* (et. a c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l m q vg syr^{P} Or$^{int\,3,953}$ etc): D b syr^{sch} om | *προφητισ* cum ℵABDGHMSVΔΛΣΠ al pl ... EKLUΓ 1. 33. al mu *προφητησ* | *αυτη*: ℵ^{ca} (cb rursus delet *και*) D 130. 254. m^{81} *και αυτη*. Similiter syr^{sch} pers^{P} *illa quoque* | *πολλαισ*: syr^{sch} pers^{P} aeth *αυτησ* | *μετα ανδρ. ετ. επτα* cum ℵBGLXΔ$^{\lambda}$ 13. 33. 69. 131. 254. 44^{ev} pp$^{arh\,scr}$ a e f g$^{1\cdot 2\cdot}$ m q vg go cop syr^{P} aeth Amphil^{469} Ps-Ath^{364} Amb$^{siric\,543}$ (Gall^{6}) ... ADKΠ al^{8} ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} Ir^{gr} et$^{lat\,40}$ (*τησ αννησ -επτα ετη μετα ανδροσ εξηκοντα, -septem annis cum viro-*) (Const^{3,1,2} *ζησασα δε μετα ανδροσ εκ τ. παρθ. αυτησ ετ. επτ.*) *ετ. επτ. με. ανδρ.*... ς Ti *ετη μετα ανδρ. επτα* c. EHMSUVΓΛ 1. al pl b c l arm. Praeterea ℵ^{3} 124. al aliq *μετα του ανδροσ*, et ℵ^{3} b c e f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l m q vg *ανδρ. αυτησ* (*cum viro suo*) | *παρθενιασ* ut ΒGHKLSUVΓΛΠ al pl: ABDEMXΔ$^{\lambda}$ al *-νειασ*

37. *αὐτὴ*: ita vel ut EHKΛ *αὐτῆ* EHKMUΓΛ tisch$^{4.**}$ al pl, item e *et ipsa* ... ς Ln *αὕτη*: ita GΠ tisch* al, item *et haec* it^{pler} (et. m) vg Aug cons^{2,17} | *εωσ* cum ℵ*ABLΞ 33. 120. f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg (et. *d*) sah cop Aug cons ... ς *ωσ* cum ℵ^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{utr} arm Ps-Ath^{364} ... D a b c e l m^{81} q go aeth Amb$^{siric\,543}$ (ut ante) al plane om | *ογδοήκοντα* (ita ℵ^{c}; ℵ* *εβδομηκοντα*) *τεσσάρων* (Δ *-ροιν*) his accentib EKΛ etc: MΓ 1. al *ογδοηκοντατεσσάρων* | *του ιερου* cum ℵ^{ca}BDG^{gr}F^{w}LΞ cop Const ^{3,1,2} ... ς praem *απο* cum AXΓΔΛΠ al om^{vid} Amphil^{469} Ps-Ath^{364}; item (*non recedebat* e, *non discedebat* Hil) *a templo* e Hil; it^{pler} vg Amb^{siric} Aug^{cons} (*non discedebat*) *de templo*; item ℵ* et cb praem *εκ*

λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. 38 *καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ θεῷ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν Ἰερουσαλήμ.*

39 *Καὶ ὡς ἐτέλεσαν πάντα κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ.* 40 *τὸ δὲ παι-* Mt 2, 23a / 1, 80

(ceterum Latinorum *de* solet *ex* exprimere, *a απο*) | *ιερου*: D *ναου* | *νηστειαισ* etc: ℵ* *νηστιασ και δεησιν?* | *δεησεσι* cum BDKLMSUΠ etc: Ti *δεησεσιν* cum ℵ^{a}AEXΓΔΛ etc | *νυκτα*: Λ 69. al$^{2\,scr}$ *νυκταν*, Η* *νυκτασ*, 254. Const$^{3,\,1,\,2}$ *νυκτωρ* (*η ουκ αφιστατο του ιερου νυκτωρ και μεθ ημεραν προσμενουσα ταισ δεησεσι και ταισ προσευχαισ*) | *ημεραν*: ΑΓ 251. 47^{ev} al^{2scr} al -ρα

38. *και αυτη τη* (Δ om *τη*) cum ℵABDLXΔΣΠ* 22. 27** 33. 59* 61. 114. 157. p^{scr} cop aeth Thphyl ... ς Ti *και αὕτη αὐτῇ τῇ* cum EGHKMSUV ΓΛΠ^{2} al pler it vg (it^{pler} vg *et haec ipsa hora*, e *et ipsa illa hora*; e *et haec ipsa orans*) go (om *και*) syr^{utr} arm Amphil^{470} (*και αυτη, φησιν, η αννα αυτη τη* etc) Ps-Ath^{364} | HΓ al mu (^{3}ap Scriv) *ανθομολογειτο* | *τ. θεω* cum ℵBDLX*Σ a (sed vdtr *deum dominum* habere) cop syr$^{p\ mg}$ (Ir$^{int\,187}$ *et Anna autem prophetissa, ait, similiter clarificabat deum, videns Christum, et loquebatur de eo* etc) ... ς Ti *τ. κυριω* cum AX^{2}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg go syr^{utr} aeth arm Const$^{3,\,1,\,2}$ Amphil^{470} Ps-Ath^{364} | F^{W} *δεχομενοις* | *ιερουσαλημ* (Gb′ prob Schu) cum ℵBΞ 1. 72. 114. 229* 6^{pe} (2^{pe} om plane) w^{scr} b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l q am for fu em ing iac mt perus tol (al pl, cf Sanftl) sax go sah cop syr^{sch} arm aeth Ir$^{int\,187}$ Aug$^{cons\,2,\,17}$ al; similiter *Israel* a g$^{1\cdot}$ vg^{ed} ... ς *εν ιερουσαλ.* cum ADLXΔΛΠ unc^{8} al pler gat syr^{p} Amphil^{470} Ps-Ath^{364} (Phot$^{manich\,14,\,15}$ *ανθωμολογειτο τω κυριω και περι του αγαθου ελαλει θεου, ωσ λυτρωσισ οιτοσ ειη τοισ εν ιερουσαλ. προσδεχομενοισ αυτον*); similiter al aliq Const$^{3,\,1,\,2}$ 130^{lat} *εν τω ισραηλ*

39. *ετελεσαν* (et. ℵ^{c}): ℵ*H *ετελεσεν* | *παντα* cum ℵBF^{W}LXΞ al ... ς Ln Ti *απαντα* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *κατα* cum ℵ*DLΔΠ* 1. 13. 69. 2^{pe} w^{scr} al^{7} (convenit it vg *omnia secundum* [a *quemadmodum*] *legem*. Similiter go.) arm ... ς Ln Ti *τα κατα* c. ℵ^{c}ADXΓΔΣΠ^{2} unc^{8} al pler | *κυριου*: Γ 1. 131. om | *επιστρεψαν* (ℵ* *-ψεν*) cum ℵ*BΞ ... ς Ln Ti *υπεστρεψαν* (:: quod frequentissimum ap Luc) c. ℵ^{c}ADLXΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler | *την*: ℵ* om | *εισ πολιν* c. ℵ*BD* 1. (al^{vid}) ... ς *εισ την πολ.* cum ℵ^{c}AD^{2}LXΓΔΛΣΠ unc^{8} al pler | *εαυτων* cum ℵABDEGKLMSUVX ΓΔΣΠ al^{70} fere ... ς *αὑτων* (sed H al *αὐτ.*) cum D^{2}HA al mu | *ναζαρεθ* (et. ς^{e} 1624. 1633.) cum B*DEGHMSUVΓΔΣ al pl; item Δ e -ραθ ... ς (et. Wtst Gb Sz) Ln *ναζαρετ* cum ℵB^{3}KLXΠ al mu, item A -ρατ. Praeterea vide ad 1, 26. Post *ναζαρεθ* D a add *καθωσ ειρεθη* (D^{2} *ερηθη*) *δια του προφητου οτι ναζωραιοσ* (a d *nazoreus*) *κληθησεται* : : e Mt 2, 23

40. *παιδιον*: D Caesar^{17} add $\overline{\text{ις}}$ | *ηυξανεν* (D* *-νετο*) *και εκραταιουτο* hoc ordine et. a f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l q vg Or$^{int\,3,\,953ter\ et\ 954bis}$ Aug$^{cons\,2,\,17}$ etc: D b c e *εκρατ. κ. ηυξ.* (:: 1, 80 ordo verborum non fluct). Haec

δίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

41 *Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἰερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.* 42 *καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόν-*

---

absq additam cum ℵBDL a b c e ff²· g¹· ²· l vg sah cop syr^{hr} arm pers^{w} Or$^{int\,3,\,953}$ diserte (– *De Ioanne*: Puer autem crescebat et confortabatur, *et tamen non additur*: et replebatur sapientia, *sed* confortabatur spiritu. *Hic vero de domino*: Crescebat, *inquit*, et confortabatur, et replebatur sapientia, et gratia dei erat super eum.) item^{954} Cyr$^{cat\,oxon\,26}$ (ο ευαγγελιστησ εφη· ηυξανε και εκραταιουτο, και τα εξησ. δια τουτο περι τον κατα σαρκα χρη νοειν ταυτα· σωματικωσ γαρ ηυξανε και εκραταιουτο, των μελων συναδρυνομενων τη αυξησει. Eadem in scholiis. Quae si recte Cyrillo adscribuntur, male ap Mai. PP. N. Bibl. II, 136 scripsisse perhibetur: *εκραταιουτο πνευματι.*) Geometr$^{cat\,vat}$ (ap Mai. Script. vet. N. Coll. IX. pag. 654. Singula ibi uberius illustrantur.) Cf et. Thdot in excerptis ap Clem^{974}: το δε πνευματικον ο ανειληφεν και το ψυχικον ουτωσ εμφαινει· το δε παιδιον ηυξανεν και προεκοπτεν σφοδρα ..... ς (Gb^{00}) add *πνευματι* (:: ex 1, 80) cum AΧΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} f q go syr^{utr} aeth (add *αγιω*) Caesar^{17} | *σοφιασ* cum ℵ*ADXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cyr$^{cat\,ox\,26}$ (pergit: *επληρουτο δε σοφιασ και χαριτοσ* etc) ... ℵ^{c}BL 33. 157. 44^{ev} pparh ser sem *σοφια* (:: utraque constructio ex usu est Novi Testamenti; nec dativus ut Rom 1, 29. 15, 23. 2 Cor 7, 4, nec gen. ut Rom 15, 14. 2 Tim 1, 4 fluctuare solet. In Actis quidem non legitur nisi gen. 5, 28. 13, 52; item 2, 28) | *επ αυτο* cum ℵABEGHLSVΓΔΛΠ al pl ... KUX al fere^{60} *επ αυτω*, M al^{3} *επ αυτον* ... D^{gr} al *εν αυτω*, item *in illo* f ff²· g¹· ²· vg Aug$^{cons\,2,\,17}$; contra b c d l q gat *cum eo* (l *illo*); denique a *super eum*, e *super illum*

41. *και επορευοντο*: D *επορευοντ. δε και* | *οι γονεισ αυτου* et. e f g²· vid q vg Aug$^{cons\,2,\,17}$ ... a b c ff²· g¹· l *ioseph et maria* (c ff²· add *mater eius*) | *κατ*: D *κατα* | *ετοσ*: ℵ* *εθοσ* | *τη εορτη*: D praem *εν* (item it^{pler} vg *in*; a tantum *die sollemni*). Cf Ev. Thomae Gr. A XIX (p. 148): ουτοσ δε αυτου δωδεκαετουσ επορευοντο οι γον. αυτου κατα το εθοσ εισ ιερουσαλημ εισ την εορτην του πασχα μετα τησ συνοδιασ αυτων.

42. *οτε εγενετο ετων* (et. c e f ff²· g¹· vg Or$^{int\,3,\,954}$ Aug$^{cons\,2,\,17}$): DL *εγενετο αυτω ετη*, item *cum* (l *et*) *facti* (a om) *essent* (l *sunt*) *illi anni* a b l q Amb$^{2,\,63}$ arm | *δωδεκα*: ND *ιβ'* ... 1. 131. *δεκαδυο* | *αναβαινοντων* (ℵ* praem *και*) *αυτων* cum ℵABKLXΠ 33. 72. 114. 20^{ev} 2^{pe} c^{ser} w^{ser}, item *ascendentibus illis* f q vg ... ς *αναβαντων αυτων* c. EGHMSUVΓΔΛ al pler, item *et* (l add *cum*) *ascendissent* (c add *parentes eius*) b c ff²· g¹· l, *et ascenderunt* a ... D e *ανεβησαν οι γονεισ αυτου εχοντεσ αυτον* (ita d e *habentes eum* [e *illum*]). Edidimus *αναβ. αυτων* sine additam cum ℵBDL 125. 219. 248. sah cop syr^{sch} pers^{p} ... ς (Gb^{00} prob Schu) Ln add

των αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, 43 *καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ.* 44 *νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ τοῖς γνωστοῖς,* 45 *καὶ μὴ εὑρόντες ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀναζητοῦντες αὐτόν.* 46 *καὶ*

εισ ιεροσολυμα cum ACXΓΔΛΠ unc^{s} al pler it (e ante *εχοντεσ αυτον*) vg go syr^{p} arm aeth | *εορτησ*: Dx a c e add *των αζυμων*

43. *τελειωσαντων*: D 6^{pc} *τελεσαντων* | *υπεμεινεν*: Dx 1. 33. al^{5} Cyr^{cat} ox ^{26} (*ειτα φησιν απομειναι μεν αυτον.* Eadem^{comm} ap Mai^{137}) *απεμεινεν*, al pauc *εμεινεν*, *επεμεινεν* | *ιησουσ* (69. 282. al pauc o $\overline{ις}$): ℵ*v 87. om, item a e om *puer.* Habent *puer Iesus* c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l vg Aug cons^{2,17} cop aeth (contra *Iesus puer* b q go syr^{utr} arm) | *εν*: Γ 47^{ev} *εισ* | *ιερουσαλημ*: E *ισραηλ* (confusis compendiis simillimis) | *εγνωσαν οι γον. αυτ.* (Gb′) cum ℵBDL 1. 13. 33. 118. 131. 157. 209. c^{ser} a e vg 130^{lat} Aug$^{cons\,2,17}$ sah cop syr^{hr} syr^{p} ^{mg} arm ... ς *εγνω* (Δ al pauc *εγνωσαν*, item f ff$^{2\cdot}$ blanch g$^{1\cdot}$ go *nescierunt* vel *non cognoverunt*) *ιωσηφ και η μητηρ αυτου* (l *mater eius neque ioseph*) cum ACXΓΔΛΠ unc^{s} al pler b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q go syr^{sch} et ^{ptxt} aeth. Cf Ev. Thom. l. l. *και εν τω υποστρεφειν αυτουσ ανηλθε το παιδιον* $\overline{ις}$ *εισ ιεροσολυμα.*

44. *νομισαντεσ* (XΛ -ζοντεσ) *δε* (vg cop^{schw} syr^{p}, item^{vid} g$^{1\cdot 2\cdot}$; a *enim* pro *δε*): D *και νομισαντεσ* ... b c e f ff$^{2\cdot}$ l q go cop^{wi} et $^{petr2\cdot}$ om *δε* | *αυτον ειναι εν τη συνοδια* c. ℵBDL 1. 33. 124. 209, item *illum esse* (a e *esse eum*) *in comitatu* (ff$^{2\cdot}$ *illum secum comitari*) it vg ... ς *αυτον εν τη συνοδ. ειναι* cum ACXΓΔΛΠ unc^{s} al pler. Item Ev. Thom. l. l. *οι δε γονεισ αυτου ενομισαν αυτον εν τη συνοδ. ειναι.* | *ημερασ οδον*: D *οδ. ημερασ* (d *viam diei unius*), item it^{pler} vg syr^{utr} (item Ev. Thom. l. l. *οδευσαντων δε οδον ημερασ μιασ*); e sic: *venerunt autem domi et quaesierunt eum inter propinquos et notos; non invenientes reversi sunt hierosolyma* etc) | *ανεζητουν*: MΓ al^{5} *εζητουν.* Item Ev. Thom. l. l. Cf et. Or^{3,955} in schedis^{gra} et ^{com}: *τι δε και εζητουν αυτον; - ουτωσ κακεινοι εζητουν τον κυριον ημων* $\overline{ιν}$ $\overline{χν}$ etc | *συγγενεσιν* (Dx *συνγε.*) cum ℵABCDΓΠ unc^{s} al pler (et. Ev. Thom. l. l., sed add *αυτων*) ... LXΔΛ 1. 13. 33. 69. 209. 346. al^{10} *συγγενευσιν* (:: cf Mc 6, 4) | *και τοισ* cum ℵ^{c}ABC*KL^{2}MSΠ 33. 69. 124. al^{25} fere it^{pler} vg ... ς (= Gb) *και εν τοισ* cum C^{3}DEGHUVXΓΔΛ f go arm ... ℵ*L* om *και τοισ γνωστ.* Cf Ev. Thom. l. l. ubi est: *εζητουν αυτον εν τοισ συγγενεσιν αυτων, και μη ευροντεσ αυτον ελυπηθησαν σφοδρα, και υπεστρεψαν παλιν εισ την πολιν ζητουντεσ αυτον.*

45. *ευροντεσ* (D *ευρισκοντεσ*, it vg *invenientes*) absque *αυτ.* cum ℵBC*DL 1. 13. 33. 118. 124. 131. c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg arm aeth ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{s} al pler a b f q sah cop syr^{utr} go | *αναζητουντεσ* (Gb″) cum ℵ^{c}BCDL al^{10} (it^{pl} vg *requirentes*) ... ς *ζητουντεσ* c. ℵ*AXΓΔΛΠ unc^{s} al pler (a b e *quaerentes*, at ita a e et. v. 44). Cf Ev. Thom. ad v. 44

ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· 47 *ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.* 48 *καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.* 49 *καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν*

46. *εγενετο*: F^{w} om, nec exprim syr^{sch} al. Item Ev. Thom. l. l.; pergit enim post *ζητουντεσ αυτον*: *και μετα τριτην ημεραν ευρον αυτον εν τω ιερω καθεζομ. εν μεσ. των διδασκ. και ακουν. του νομου κ. ερωτωντα αυτουσ.* | *μετα* cum ℵBL 1. 33. 131. ... ς Ln *μεθ* cum ACDX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *εν τω ιερω*: D 254. post *καθ.*, al pauc om | *καθιζομενον* (Thaum^{6} *θεοφανωσ εν μεσω διδασκαλων καθιζομενοσ*): D 1. 118. *καθημενον*, G om | ALU *εμμεσω* | *και ακουοντα* et. go syr utr al Or$^{int\,3,39}$: D al^{5} it vg sah cop om *και* | *ακουν. αυτων κ. επερωτωντα* (X -τουντα) *αυτουσ*: b c d ff^{2}· g$^{1.2}$· q vg *audientem illos* (b harl^{2} *illum*, d *eos*) *et interrogantem eos* (q *illos*), item a l am al omisso *eos*; e f Or$^{int\,3,39}$ *audientem et interrogantem illos*

47. *οι ακουοντ. αυτου* (69. *παντ. οι ακ. αυτ.* post *αποκρι. αυτ.* pon): B Or$^{int\,3,39}$ („quando *et mirabantur omnes super responsis eius*“) om. Sic e hunc versum habet: *et omnes qui audiebant admirabantur prudentiam et os et responsa.*

48. *ειπεν* (a *ait*; it^{rell} vg *dixit*) *πρ. αυτ. η μητ. αυτ.* cum ℵBCDLX 1. 118. 209. 254. a e f go syr^{sch} arm aeth Cyr$^{fid\,116}$; item b c l q vg Aug cons^{2,17} cop *dixit mater eius ad illum*, syr^{p} *ad illum dixit mater eius* ... ς Ti *πρ. αυτ. η μητ. αυτ. ειπ.* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler. Cf Ev. Thom. l. l.: *προσελθουσα δε η μητ. αυτου μαρια ειπεν αυτω· ινατι τουτο εποιησασ ημιν, τεκνον; ιδου οδυνωμενοι εζητουμεν σε.* | *εποιησασ*: Δ^{gr*} *-ησεν*, sed ipse * correxit | *ιδου ο πατ. σου καγω* (C^{a}L 1. 33. 69. Cyr$^{fid\,116}$ *και εγω*, Or$^{int\,2,251}$ *ecce ego et pater tuus*, Epiph^{155} Chr^{7,39} et ^{9,31} Dial$^{maced\,486}$ *ιδου εγω και ο πατ. σου*, quo ordine et Or$^{int\,3,954}$ Ambrst Quaest Hier): 254. syr^{p} *ιδ. ο πατ. σου και οι συγγενεισ καγω*, similiter C^{a} vel potius ut vdtr *ιδ. οι συγγενεισ και ο πατ. σου και εγω*, 6^{pe} post *καγω* add *και οι συγγεν. σου* ... e *nam et propinqui tui et ego* ... a b ff^{2}· l plane om, item syr^{cu} nil nisi *ecce nos*. Cf et. Ev. Thom. | *οδυνωμενοι* (VXΓ al *-νομενοι*) et. b c g^{2}· vid vg syr^{utr} arm aeth go Or$^{int\,2,251}$ Aug$^{cons\,2,17}$: D a e ff^{2}· g^{1}· l q gat syr^{cu} Ambrst Quaest *οδυν. και λυποιμενοι* (*dolentes et tristes*, Ambrst Quaest *moesti et tristes*) | *εζητουμεν* cum ℵ^{c}ACDLXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn it^{omn} vg syr^{omn} etc Or$^{int\,2,251}$ et ^{3,954} Epiph^{155} Cyr$^{fid\,116}$ et luc^{138} Chr^{7,39} et ^{9,31} etc (cop *eramus tristes quaerentes te*): ℵ*B 6^{pe} vid *ζητουμεν*

49. *και* (syr^{sch} et ^{cu} om) *ειπεν*: 13. 49. 346. *ειπ. δε* | *τι οτι*: Δ *τι οτι* (sequente *ζητειτε*, confusis *οτι ε* et *οτε*. Recte ϑ: *quid est quod quae-*

τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; 50 *καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.* 51 *καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέθ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.* 52 *καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.*

---

rebatis me.) Ev. Thom. l. l. *τι* | *εζητειτε* cum ℵ^{c}ABCDLXΓΔΠ unc^{8} al fere omn itp^{ler} vg syr^{utr} arm aeth go Or$^{int\ 3,\ 955bis}$ Epiph ^{115} Dial maced ^{486} Phot$^{manich\ 4,\ 16}$ etc ... ℵ* 346. b cop syr^{cu} *ζητειτε*. Item Ev. Thom. l. l. praegresso *εζητουμεν* | *ηδειτε* et. g^{1} vg go cop syr^{utr} arm aeth Or$^{int\ 3,\ 953}$ et ^{955} Did$^{tri\ 3,\ 20}$ Epiph ^{442} Cyr$^{hr\ 115}$ Dial$^{maced\ 486}$ Thdrt$^{5,\ 1063}$ Phot$^{manich\ 4,\ 16}$: D 225. 282. 49^{ev} a b c e f ff^{2} l q syr^{cu} Ir (vel potius Marcosii ap Ir) gr et lat ^{92} Cyr$^{fid\ 116}$ Thdrt$^{5,\ 122}$ Tert$^{prax\ 26}$ (Or$^{int\ 3,\ 954}$ nexus suadebat *nescitis*) *οιδατε*. Item Ev. Thom. l. l. *εν τοισ*: Did$^{tri\ 3,\ 20}$ Dial$^{maced\ 486}$ Thdrt$^{5,\ 1063}$ *εν τω οικω*. Similiter syr^{sch} et^{cu} arm^{cod} pers^{p}. | *ειναι με*: et. Cyr$^{fid\ 116}$ Thdrt$^{5,\ 122}$ Phot manich$^{4,\ 16}$ etc (et. Ev. Thom. l. l.): D 1. 13. 69. 118. 6p^{e} it vg Ir^{gr} et lat ^{40} Or$^{int\ 3,\ 953sqq}$ Did$^{tri\ 3,\ 20}$ Cyr$^{hr\ 115}$ Epiph ^{155} et ^{442} Thdrt$^{5,\ 1063}$ Dial maced ^{486} *με ειναι*

50. *και αυτοι*: D e cop syr^{sch} et^{cu} Or$^{int\ 3,\ 956}$ *αυτοι δε* | *ελαλησεν* (it vg Or$^{int\ 3,\ 956}$ *locutus est*): 1. 118. 131. 209. *ειπεν*, item syr^{sch} et^{cu}

51. *και κατεβ. μετ αυτων*: b l Amb$^{luc\ 2,\ 65}$ om, item Did$^{tri\ 3,\ 20}$ Dial$^{maced\ 486}$ pergentes *και κατηλθεν εισ* | *και ηλθεν* (aeth *et abiit* ante *και κατεβ.*) cum ℵABC^{2}LXΓΔΠ unc^{8} al omn fere it vg syr^{cu} et utr arm go Or$^{int\ 3,\ 956}$ ... C*D$^{p\ w}$ 28. cop om, hinc Gb^{o} | *ναζαρεθ* (et. ς^{e} 1624. 1633) cum B*DEGHMSUVΓΔ al pl, item c^{2}Δ *-ραθ* ... ς Wtst Gb Sz Ln *ναζαρετ* cum ℵB^{3}KLXΠ al mu, item A *-ρατ*. Praeterea cf ad 1, 26 | *και η μητηρ* cum ℵABC*KLSUVXΓΔΛΠ al pl it^{pler} vg go syr^{p} arm ... Gb′ *η δε μητ.* cum C^{3}DEGHM al^{45} fere e cop syr^{sch} et^{cu} Or$^{int\ 3,\ 956}$ Eus steph ^{223}; item Ev. Thom. l. l. | *παντ. τα ρηματ.* cum ℵBCEGHLMUVX ΓΔΛ al pler b c e f ff^{2} g^{1} l q vg Or$^{int\ 3,\ 956}$ ... ADKΠ 114. 253. w$^{scr\ 2p}$ *τα ρηματ. απαντ.* (D *παντ.*), a *verba eius omnia*; cop go *haec verba omnia* ... s 62. om *τα ρημ.* (Cf Ev. Thom. l. l. *η δε μητ. αυτ. διετηρει παντ. τα γενομενα.*) Praetereaque absque *ταυτα* cum ℵ*BDM a e syr^{sch} ed arm ... ς Ti add *ταυτα*, Ln [*ταυτα*] cum ℵ^{c}ACLXΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} b c f ff^{2} g^{1} l vg syr^{cu} syr^{cod} et p aeth (cop go vide ante) Or$^{int\ 3,\ 956}$ Eus$^{steph\ 223}$, insuperque ℵ^{c}X al^{5} sl Eus^{steph} add *συμβαλλουσα* (X *-άλουσα*) | *αυτησ*: ℵ^{c} *εαυτησ*

52. $\overline{ις}$ cum ℵ^{c}ABCDLXΓΔΠ unc^{8} al pler Ath ^{456} et ^{475} al: ℵ*Δ al^{5} Or$^{3,\ 214}$ et ^{605} o $\overline{ις}$ | *προεκοπτεν*: ita ℵAB*CEKLSXΓΔΛΠ etc: D *-πταν*, M^{2} (**προέκοπτει*) U al certe permu *-πτε*, ut et. Ln edidit | *εν τη* cum ℵL cop Or $^{3,\ 214}$, item B omisso *εν*, item omisso *τη* Cyr$^{ioh\ 96}$ Epiph ^{1019} et ^{1024} ... ς Ln Ti om (ita et. Ev. Thom. l. l.) cum ACDXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} Ath ^{456} et ^{475} al (Or$^{3,\ 129}$ *τί ατοπον αυτον και προκεκοφεναι σοφια και ηλικια και χαριτι παρ. θε. κ. ανθρ.*) | *σοφια κ. ηλικια* cum ℵABCXΓΔ

III.

1 [6.3] *Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πειλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ*

ΑΠ unc[s] al omn[vid] f ff[2·] g[1· 2·] vg go syr[p] (arm?) Or[3, 214] et [129] (quem locum modo adscripsimus) et [int2, 250] Ath[456] et [475] Cyr[ioh96] et trin[32] (et. [22]) Epiph [1019] Aug[cons2, 27] et alibi (et. Ev. Thom. l. l.) ... DL a b c e l q cop syr[cu] et [sch] et [hr] (Or [3, 219] *ουκουν προεκοπτεν ηλικια, προεκοπτε σοφια, προεκοπτε χαριτι* etc, at subsequuntur statim verba quae iam adposuimus) Or[int 2, 673] et [3, 35] („sic enim refertur quia Iesus proficiebat aetate et sapientia apud deum et homines") Epiph [1024] Cyr nest [86] Amphil [6, 500] (in explicatione *προεκοπτεν ουν κατα την ηλικιαν ανδρουμενου κατα φυσιν του σωματος, σοφια δια τους - χαριτι –*, sed non in inscriptione) Nyss[antirrh] (ap Gall [6, 528] et [543]) Thdrt [2, 352] et monach (ap Gall [9, 409]) et alibi Victorin (sed praecedit: „Origenes et Victorinus non multum inter se diversa senserunt - quia proficiebat aetate et sap. et grat. apud deum et homines" apud Hier[ecclesiast3, 425], ap Routh[3, 241]) | *παρα θιω* (ℵ[c]): ℵ* *θιου* (sed pergit *και ανθρωποις*) | *ανθρωποις* (et. Or[3, 129] et [214] etc): D praem *παρα*

III. 1. *δε* (Clem[407] *ετει δε πεντεκαιδ. επι τιβεριου καισαρος εγενετο ρημα κυριου επι ιω. τον ζαχαριου υιον*): ℵ[ca] (rursus restituit [cb]) ΗΚ*X 28. 124. plus[20] tol arm Or[int 3, 956] et [957] Eus[dem 365] et [398] et [428] om | *πεντεκαιδεκατω*: L *πεντεδεκατω* | *ηγεμονιας* (ΑΓ *-νειας*, B[mg*] *βασιλειας*) *τιβ. καισαρος*: X add *αυγουστου* | *ηγεμονευοντος* et. Eus[dem 398]: D Eus[dem 365] et [428] Chron [392] *επιτροπευοντος*. Item it vg *procurante* | *πειλατου* cum ΑΒ*D ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵB[3]CL unc[rell] al omn[vid] | *της ιουδαιας*: ℵ* om (suppl [c]) | *και τετρ.*: Eus[dem 365] (cf et. [396] *τετραρχουντων δε ηρωδου κ. φιλ. κ. λυσ.*) Chron [392] *τετρ. δε* | *τετραρχουντος* ter cum ℵ*C cop. Hanc formam ℵ ubique tuetur atque Lc 9, 7, ubi omiserat ℵ* hunc titulum Herodis, ℵ[a] reposuit. Accedit ubique (praeter Act 13, 1) c, Lc 9, 7 etiam ɪ, Matthaei vero loco 14, 1 etiam zᴧ. Hinc vix dubium est hanc insolitam formam a sacris scriptoribus positam, a scribis vero plerisque eiectam esse. Nobis igitur ubique reponenda videbatur ... ς Ln Ti *τετραρχουντος* ter cum ℵ[c]ΑΠ(D)L etc (et. syr[p mg gr]) | *και τετρ. της γαλιλαιας*: haec D[gr] om per errorem; excidit enim versus in columna Graeca, posteaque pagina exeunte alteraque ineunte bis scriptum est *τετραρχ. τ. ιτουρ.* | *της γαλιλ. ηρωδου* (et. Or[int 3, 957] Eus[dem 365] Chron[392]): ΑΚΠ *ηρωδ. τ. γαλιλ.* | *ιτουραιας* (ita et. cop[schw ex dz]; LA al pauc *ητουρ.*): cop[wi] et petr[4·] *ιδουμαιας* .... B[mg*] *ορεινης* | ℵ* om *ιτουραιας* usq *λυσανιου*, suppl ℵ[a] | *και τραχωνιτιδος* (ita et. ℵ[c]; B* *τραχωνειτ.*): ℵ[a] *τετραχωνιτιδος*, K 69. 48[ev s:cr] *και τετραχωνιτιδ.* (K - χο -), e *et tetrachonitidis*, cop *κ. τετραγωνιτ.* | *αβιληνης* ut ℵ[a]EGHKLSUXΓΔΠ al pl q (*abilaenae*) em syr[sch] (et [cu]) arm Eus[dem 365], item ΑΒ *αβειληνης*,

αὐτοῦ τετραάρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραάρχοῦντος, 2 ἐπὶ ἀρχιερέως Ἄννα

---

go *abeileni* ... CMVA al mu c g [1. 2.] l vg cop syrP (et. [mg] gr) Chron [392] *αβιλινης* (*abilinae*), D[2] *αβιλλινης* ... D* *αβιλλιανης*, item a b e f ff[2.] *abilianae* (e *abilianeae*, ff[2.] *ablianae*), d *abillianetis* ... aeth *sabilanes* | L *της αβιληνης* (*η* sec supra lineam suppletur) *τε.* reliquis tribus syllabis *τραρχουντος* ipsa prima ut vdtr manu supra lineam adscriptis. De initio evglii Marcionis Tert[marc 4, 7]: *Anno quintodecimo principatus Tiberiani proponit eum* (edd. Paris. et Franek. *deum*. Praecedit 4, 6 *constituit Marcion alium esse Christum qui Tiberianis temporibus a deo quondam ignoto revelatus sit) descendisse in civitatem Galilaeae Capharnaum.* Item Epiph[311] (42, 11) *εν τη αρχη παντα τα απ αρχης τω λουκα πεπραγματευμενα - ταυτα παντα περικοψας απεπηδησε και αρχην του ευαγγελιου εταξε ταυτην· εν τω πεντεκαιδεκ. ετει τιβεριου καισαρος, και τα εξης.* Cf et. Dial [1, 823] *ποτε κατηλθε* (praecedit o *αγαθος* vel potius o *αγ. θεος*) *σωσαι τους ανθρωπους; καθως περιεχει το ευαγγελιον, οτι επι τιβεριου καισαρος, επι των χρονων πιλατου.* Rursus [1, 869] *ως φασιν, επι τιβεριου κατελθων* (ex prioribus o *αγνωστος θεος* suppleri potest) *εφανη εν καφαρναουμ.* Praeterea cf Tert l. l. *indignum denique ut - christus vero dei descensus de caelo sui non invenerit annunciatorem.* Item Ir[int 106] *-dicens, Iesum autem ab eo patre, qui est super mundi fabricatorem deum, venientem in Iudaeam temporibus Pontii Pilati praesidis, qui fuit procurator Tiberii Caesaris, in hominis forma manifestatum his qui in Iudaea erant, dissolventem prophetas et legem et omnia opera eius dei qui mundum fecit.* Item Hipp[7, 31] *μαρκίων τὴν γένεσιν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν παντάπασι παρητήσατο, ἄτοπον εἶναι νομίζων - ἀλλὰ χωρὶς γενέσεως ἔτει πεντεκαιδεκ. τῆς ἡγεμονίας τιβερίου καίσαρος κατεληλυθότα αὐτὸν ἄνωθεν, μέσον ὄντα κακοῦ καὶ ἀγαθοῦ, διδάσκειν ἐν ταῖς συναγωγαῖς.* Ad inscriptionem evglii Marcionis spectat Tert[4, 2] *Marcion evglio scilicet suo nullum adscribit auctorem* –; quibuscum cf Dial [1, 829] *οὐ πετρος εγραψεν αλλ ο χς το ευαγγελιον.* Seqq usque 4, 16—30 (quae post 4, 31—39 posuit) praeteriisse Marcionem testatur cum aliis Epiph[311] et [342sq]. De Evangelii Ebionitarum initio — quod ad Mt 3, 1 supplendum — Epiph[30, 13] haec tradidit: *η δε αρχη που παρ αυτοις ευαγγελιου εχει οτι εγενετο εν ταις ημεραις ηρωδου του βασιλεως της ιουδαιας, ηλθεν ιωαννης βαπτιζων βαπτισμα μετανοιας εν τω ιορδανη ποταμω, ος ελεγετο ειναι εκ γενους ααρων του ιερεως, παις ζαχαριου και ελισαβετ, και εξηρχοντο προς αυτον παντες. και μετα το ειπειν πολλα επιφερει οτι του λαου βαπτισθεντος ηλθε και ις και εβαπτισθη υπο του ιω.* (Quae sequuntur ad Mt 3, 16 adscripta sunt.) Rursus [30, 14] habet: *παρακουαντες γαρ τας παρα τω ματθ. γενεαλογιας αρχονται την αρχην ποιεισθαι, ως προειπομεν, λεγοντες οτι εγενετο, φησιν, εν ταις ημ. ηρωδου βασιλ. της ιουδαιας επι αρχιερεως καϊαφα, ηλθε τις ιω. ονοματι βαπτιζων – ποταμω, και τα εξης.*

2 *επι* cum ℵABCDEGHKLMSUVXΓΔΛΠ al pl Eus[dem 365] et [398] Thdrt [2, 1317]

2 as Mt 3, 1 as Mc 1, 1 as Io 1, 6 as καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, 3 [7. 1] καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορ- 4–6 Es 40, 3–5 δάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, 4 ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς

Chron 392 ... ϛ (= Gb Sz) επ cum minusc vix mu | αρχιερεως cum iisdem unc qui επι item F^{w} al pl b e syr^{p} aeth Eus$^{dem\ bis}$ Thdrt^{cod} ... ϛ (= Gb Sz) αρχιερεων cum minusc vix mu it^{pler} vg cop go Thdrt ed Chron Or$^{int\ 3,\ 957}$ | αννα: ℵ 28. 258. ανα | καιαφα cum ℵABLXΓ ΔΑΠ unc^{s} al omn^{vid} q am fu cop (syr$^{p\ mg\ gr}$ καηαφα) Eus^{dem} Thdrt Chron ... Ln καΐφα cum CD a b c (e *capha*) f (ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ ut vdtr) l vg ed (et mss pl ut vdtr) Or^{int} (:: at ita D it^{pler} vg ubique) | θεου et. a b e f am fu Or$^{3,\ 957}$ (ex sched^{gra} et comb: *ουδεποτε γεγονε ρημα θεου επι τινα των προφ. ει μη νυν μονον - δια τουτο προσ ιω. εγενετο ρημ. θεου.* Item Or^{int} l. l. in comm) et $^{4,\ 127}$ Eus$^{dem\ 428}$ Chron ^{392} ... 28. (λογοσ κυρ.) p$^{parh\ scr}$ c l q (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$) vg^{ed} et mss pl (ut for em) Clem ^{407} Or$^{int\ 3,\ 957\ txt}$ κυριου | επι et. Clem ^{407} Or $^{4,\ 127}$ Eus$^{dem\ 428}$ Chron ^{392}: Δ 28. Or$^{3,\ 957\ lib}$ (e sched^{gra} et ^{comb}, ut vidimus) προσ | BD ιωαννην | τον ζαχαριου cum ℵABCDEFHKLMSUVXΓΔΑΠ al longe pl Clem ^{407} Or $^{4,\ 127}$ Chron ^{392} ... ϛ (= Gb Sz) τον του ζαχ. cum G 1. 69. 2^{pe} al vix mu Eus$^{dem\ 428}$ | εν τη ερημω: syr^{cu} praem *et praedicabat*, posteaque και ηλθεν habet et κηρυσσων om

3. πασαν την cum ℵCDXΓΔΑΠ unc^{s} al pler cop Eus$^{dem\ 428}$ Chron ^{392} ... Ln Ti om την cum ABL al pauc Or$^{3,\ 719}$ et $^{4,\ 127}$ (et. $^{3,\ 957}$ ex sched^{gra} et comb) :: cf Mt 3, 5 ubi similiter pro πασα η ιουδαια LMΓΔ al πασα ιουδ.

4. ωσ (et. Or $^{4,\ 127}$ Chron ^{392}): c Eus$^{dem\ 428}$ καθωσ | βιβλω (et. Or Eus Chron): ℵ βιβλιω | E^{*vid} των λογων | προφητου sine λεγοντ. cum ℵB DLΔ 1. 118. 124. it^{pler} vg cop syr^{cu} arm Or$^{4,\ 127}$ Eus$^{dem\ 428}$ ... ϛ (Gb^{00}) add λεγοντοσ cum ACXΓΔΠ unc^{s} (E hiat usq του ιωαν. v. 15) al pler (13. λεγων) f q go syr^{utr} aeth Chron ^{392} | εν τη ερημω· ετοιμασατε: de hac verborum distinctione vide ad Mc 1, 3. Eandem sequitur Eus $^{dem\ 428}$: *η δια του ιω. φωνη επι τησ ερημου κηρυσσουσα.* | κυριου (et. Or$^{4,\ 127}$ Eus$^{dem\ 428}$ Chron ^{392}): Δ al^{5} του κυρ. | αυτου (Or$^{4,\ 127}$ *προσεθηκε δε ο λουκασ και - πασα φαραγξ - του θεου· ομοιωσ τω μαρκω αναγραψασ το· ευθειασ ποι. τ. τριβ. αυτου, επιτεμνομενοσ, ωσ προειρηκαμεν, το· ευθειασ ποι. τ. τριβ. του θεου ημων.* Hier$^{malach\ 3}$: „pro eo quod LXX transtulerunt *dei nostri*, Marcus Lucasque dixerunt *eius*“): D^{gr} υμων, syr^{sch} et ^{cu} per^{sp} *deo nostro*; item Ir$^{int\ 184}$ „de quo iterum ait Matthaeus, similiter autem et Lucas: *Hic enim est qui dictus est a domino per prophetam: Vox clamantis in deserto: Parate viam domini, rectas facite semitas dei* (cdd^{2} *domini*) *nostri. Omnis vallis implebitur - salutare dei.*“ (cf ad v. 5) Cf et. Cyr$^{luc\ 140}$ *τι δε βουλεται το· ευθειασ ποιειτε τασ τριβ. του θεου ημων;* Postea *ο δε ιωαννησ· ευθειασ ποιειτε τασ τριβ. υμων· τουτο δε εστι το ευθειαν ειναι την*

τρίβους αὐτοῦ· 5 πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείας καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας, 6 καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. 7 8. 5 Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτι- 7–9 Mt 3, 7–10
σθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν τὸν

ψυχην. Rursus post: *αλλ ωσπερ τινος ανταναφωνουντος και λεγοντος· πως ετοιμασομεν την οδον κυριου η πως ευθειας αυτου τας τριβ. ποιησομεν;*

5. *φαραγξ*: ita ℵBCDFGKL^{2}MUΓΔΛΠ al pl ... AHL*SX al permu (10 apud solum Scriv) *-ραξ* | *ευθειας* cum BDΘ^{gr}Σ 73. 253* 32^{ev} a b c ff^{2} g^{1} l vg arm Or^{4,127} (*αντι δε του· και εσται παντα σκολια εισ ευθειασ* [*-αν?*], *χωρισ του παντα την λεξιν ειθηκε, μετα του αντι ενικου· εισ ευθειαν, πεποιηκεναι πληθυντικον· ευθειασ*) et int^{3,958} et ^{4,693} Ir^{int184} (*in directa*, sed^{cdd2} *in directum*. Praeterea vide ad v. 4) Leo$^{serm\ 44}$ ... *ς ευθειαν* cum ℵACLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler d e f q cop syr^{cu} et ^{sch} (syr^{p} aeth) go (Ir$^{int\ cdd}$ vide ante; Or^{4,118} non tam ad Lucae textum quam ad Esaiam respicit, quemadmodum etiam *παντα τα σκολια* retinetur) Chron^{392} | *αι* (DKL *ε*) *τραχειαι* (ℵ* *τροχιαι*, ℵ^{c}D *-χιαι*) *ε. οδ. λειασ* (ℵCXΔ al mu *λιασ*)

6. *του θεου* (et. Or^{2,638} et ^{812} et ^{4,127} Ir^{int184} Chron^{392} al): D aeth *κυριου*. Pro hoc versu syr^{cu} plene dat Es 40, 5: *et revelabitur gloria domini, et videbit eam simul omnis caro, quia os domini locutum est.*

7. *ουν*: D 1. 13. 28. 69. al^{5} e f go cop^{dz} *δε* (*et dicebat* syr^{cu} et ^{sch} arm aeth) | *οχλοισ*: Or ^{4,128} urget (*επει οι οχλοι ουκ εν επαινω τασσονται* etc): 1. e^{scr} al pauc om | *υπ αυτου* (et. Or^{4,128}): D b e l q *ενωπιον αυτου* (syr^{cu} *ad eum* pro *βαπτισθ. υπ αυτου*, item syr^{sch} sed add *βαπτισθ.*) | X al pauc *γεννηματα* | *υπεδειξ. υμιν* (et. Or$^{int\ 3,959}$ Eus$^{dem\ 428}$): DA *υμιν υπεδ.* (:: ap Mt *υπεδ. υμ.* non fluct)

8. *καρπουσ αξιουσ* cum ℵACLXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} et^{p} mg arm Eus$^{dem\ 428}$ Or$^{int\ 3,959}$ et ^{960}: B Or ^{4,128} *αξιουσ καρπ.* (eoque loco Or *προσ μεν τουσ φαρισ. και σαδδουκ.* ap Mt *ποιησατε, ειρηται ενικωσ, καρπον αξιον τησ μετανοιασ, προσ δε τουσ οχλουσ πληθυντικωσ, αξιουσ καρπουσ τησ μετ.*) ... D 106. e go cop syr$^{p\ txt}$ aeth *καρπον αξιον* (:: ut Mt) | *αρξησθε* (Or ^{4,128} conlato *δοξητε* ap Mt: *οι μεν γαρ οχλοι νυν αρχην εχουσι - διοπερ αρχονται λεγειν εν εαυτοισ - οι δε φαρισαιοι* ap Mt *ουκ αρχονται αλλα προ πολλου τουτο δοξαζουσιν*): Γ 252. *δοξησθε*, L *δοξητε* (Did^{manich} ap Comb$^{auctar2,\ 30}$ e Mt potius, ex quo et. *καρπον αξιον* habet) | *εν εαυτοισ* (D^{gr*} *αυτοισ* omisso *εν*, L *εν αυτοισ*) et. Or^{3,145} et ^{4,128}: it^{pler} (non item f q) vg syr^{cu} (non item syr^{utr}) arm (aeth non exprim *εν*) Or^{4,272} Amb$^{luc\ 2,74}$ om | *πατερα*: L 33. syr^{cu} et ^{sch} et P c.* arm Or ^{3,145} et ^{4,272}

Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 9 *ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.* 10 [9. 10] *Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες· τί οὖν ποιήσωμεν;* 11 *ἀποκριθεὶς δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω.* 12 *ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, τί ποιήσωμεν;* 13 *ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς·*

φησι και ο σωτηρ· μη αρξησθε λεγειν οτι πατερα εχομεν τον αβρααμ, ἡ· μη δοξητε λεγειν· πατερα εχ. τ. αβρ., ita ut Lucae οτι tribuat, non item Matthaeo) (et. Did l. l.) praem οτι | x y^{scr} al pauc *εχωμεν*

9. *ηδη δε και* (c *iam autem et*): D cop go (Did ut ante) om *και* (:: ut Mt), item *iam autem* b e q, *iam enim* f $ff^{2 \cdot vid}$ $g^{1 \cdot}$ l vg, *iam quid enim* a ... syr^{cu} *et ecce*, syr^{sch} arm *ecce autem* (contra syr^{p} *ecce autem et*), Or^{int} 3, 959 ter et 960 *ecce*, aeth $Amb^{luc2,76}$ *quia iam* | *ουν* (et. $Or^{4,128}$ et 129): c cop^{dz} *δε* ... b $ff^{2 \cdot}$ arm om | *δενδρον*: D om | *καρπον καλον* et. b c e f $g^{1 \cdot}$ l vg (et. em ing etc) cop aeth go $Or^{int3,959}$ et 960: D syr^{cu} et ^{sch} *καρπουσ καλουσ* ... nil nisi *καρπον* habent a $ff^{2 \cdot}$ am for perus Or ^{4,128} (addit: *το μεν γαρ μη εχον καρπον ουδε καλον εχει καρπον*) et ^{129} Ir^{int379} ex cdd pler (non addit nomen evglstae, sed propter testes in Lc omittentes — ap Mt non omittitur — ad Lc adhibendum est Ir^{int} testimonium): hinc Ln[*καλον*]. Nec incredibile est ipsum Lucam omisisse.

10. *επηρωτων* (x 69. *-τουν*) et. (*interrogabant*) a f $g^{1 \cdot 2 \cdot vid}$ vg syr^{omn} ... D 244. *επηρωτησαν*, item *interrogaverunt* b c e $ff^{2 \cdot}$ l q | *λεγοντεσ* (b e l q *et dixerunt*): syr^{cu} om | *ουν* (a f $ff^{2 \cdot}$ $g^{1 \cdot}$ vg cop^{edd} syr^{utr}): D al^{3} b c e l q cop^{dz} syr^{cu} aeth $Or^{int3,960}$ om | *ποιησωμεν* (Gb′) cum ℵABCDFHLMSVXΓΔΛΠ al pl go aeth ... ς (= Sz) *ποιησομεν* cum GKU 1. al permu; item *faciemus* it vg $Or^{int3,960}$. Praeterea D b $g^{1 \cdot}$ q gat syr^{cu} add *ινα σωθωμεν* (d *ut salvi simus*, $Latt^{rell}$ *ut vivamus*)

11. *αποκριθεισ δε*: U al pauc o *δε αποκριθεισ*, e *ille autem*, syr^{cu} *ille* | *ειπεν* cum ℵBC*LX 1. 13. 33. 69. 124. 131. c f l vg (et *δ*, item *dixit* a b d e $g^{1 \cdot}$ q go syr^{cu} et utr ... ς Ti *λεγει* c. AC²DEGΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *μεταδοτω* (syr^{cu} *det unam ex eis*) *τω*: U al pauc *-δωτω τω*, L *-δωτο*, K *-δότῳ*

12. *τελωναι* ($Or^{int3,959}$ et 960): D a add *ομοιωσ* | *βαπτισθηναι*: CKXΠ al^{60} fere syr^{p} c. ob. cop^{dz} mg $Or^{int3,959}$ et 960 add *υπ αυτου* | *ειπαν* cum C*D ... ς *ειπον* cum ℵABC³LXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | *διδασκαλε*: syr^{cu} om | *ποιησωμεν* cum ℵABCDFHKLMSVXΓΔΛΧΠ al pl go aeth ... ς *ποιησομεν* cum GU 1. al permu, item rursus *faciemus* it vg. Praeterea D add *ινα σωθωμεν* (non item b etc nec syr^{cu})

13. *ο δε*: syr^{cu} non exprim | *ειπεν προσ αυτουσ*: ℵ* om (ℵ^{c} suppl): id quod lectione in aliis fluctuante commendatur | *πρ. αυτουσ*: D (et „colb" ap Wtst) a (*quibus ipse ait*) e f l q mt (ut a) *αυτοισ* ... 64. b

μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. 14 ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντες· τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδένα διασείσητε, μηδένα συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. 15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός, 16 [10. 1] ἀπεκρίνατο λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννης· ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός

15aa Io 1, 15 aa

16a Mt 3, 11 a Mc 1, 7 a

ff²· plane om | *μηδεν*: AA 253. Const²,³⁹,¹ *μηθεν* | *πλεον*: c *πλειον* ... v al⁵ om ... D syr^sch add (syr^sch praem) *πρασσετε*, ac post *υμιν* habent *πρασσειν*. It^pl vero i. e. a b c e ff²· g¹· l q mt syr^cu aeth *πρασσετε* (Π al *πραττετε*, it^pl mt gat *exigatis*) post (syr^cu ante) *πλεον* transponunt. Alludit Clem³⁰⁶: – *παραγγελλει αρκεισθαι μονοις τοις οψωνιοις, τοις δε τελωναις μηδεν πλεον πρασσειν παρα τα διατεταγμενα*

14. *επηρωτων* (X -*ρωτουν*) cum ℵABLXΓΔΛΞΠ unc⁸ al omn^vid a e f l vg syr^omn ... CD b c g¹· ff²· l q *επηρωτησαν* | *δε*: c fu om (c *interrogaverunt etiam et milites*) | *αυτον*: D c om | *στρατευομενοι*: 28. 118. 209. al¹⁰ go οι *στρατ.* | *λεγοντες*: q syr^cu om | *ποιησωμεν* cum ℵBC* et***DFHLMSVXΓΔΛΞΠ al pl go aeth ... ς Ln *ποιησομεν* cum AGKU 1. al permu, item ut vv. 10 et 12 it vg. Praeterea D (ut bis supra) add *ινα σωθωμεν* | *και ημεις* post *τι ποι.* cum ℵBC*LΞ 1. 69. 124. b c e f ff²· g¹· l q vg syr^cu et^sch ... ς ante *τι ποι.* cum AC³XΓΔΛΠ unc⁸ al pler a go syr^p cop (*quid nos quoque faciemus*) arm aeth ... D 7^ev om | *και* ante *ειπεν*: D e o *δε* ... b q cop^petr¹· syr^cu et^sch om | *προσ αυτουσ* cum ℵAC³XΓΔΛΠ unc⁸ al fere omn go ... Ln Ti *αυτοις* cum BC*DLΞ 1. 33. it vg (:: saepe pro *πρ. αυτ.* substituere dativum, cf v. 13) | *μηδενα* pri: A 12. 119. 229** 8^pe praem *μηδενα αδικησητε* | *μηδενα* sec cum ℵ*H syr^cu et^sch cop (*ne concutiatis quemquam, ne faciatis cuiquam iniuriam*) ... ς Ln Ti *μηδε* cum ℵ^c ABCDLΞ unc rell al omn^vid it vg syr^p al

15. *αυτων*: ℵ^a *εαυτων* | *περι του* (et. Or⁴,¹³²) : DΞ 1. 69. 131. 435. al¹⁵ Eus^theoph¹⁴⁰ (– *οτι παντων διαλογιζομενων περι ιω. μηποτε* –) om *του* | BD *ιωανου* | syr^cu pro *προσδοκωντοσ* etc: *et homines qui illum audiebant cogitabant inter se et dicebant: Estne* etc non exprimens *περι τ. ιω.* quae verba syr^sch post *του λαου* pon | *μηποτε*: 1. 131. *μητι* | *ειη*: L 69. y^scr 258. 47^ev *ει*... 239. 299. *εστι*

16. *απεκριν. λεγ. πασιν* (ℵ^c L *πασ. λεγ.*) *ο ιωανν.* (B *ιωανησ*) cum ℵ(et* et^c)BL e Or⁴,¹³² ... ς Ln Ti *απεκριν. ο* (E al pauc om) *ιωανν.* (124. a b l mt arm om *ο ιω.*, X 33. 131. cop post *απασιν* vel *πασιν* pon) *απασι* (K*Ξ 1. 131. al *πασιν*, Γ om) *λεγων* (K* et² f ff²· q vg post *ο ιω.* pon) cum ACEFGHMSUVΔΛΞΠ(KΓ) al pl (it^pl vg, c *respondens dixit iohannes omnibus*, b l *respondens ait* [l *dicit*] *omnibus*) go syr^p ... D *επιγνουσ τα νοημματα αυτων ειπεν* ... syr^cu nil nisi *dixit illis*, syr^sch *respondit Iohannes et dixit illis*, Eus^theoph¹⁴⁰ *απεκριν. ο ιωανν.* | *μεν*: D om | *υδατι βαπτιζ. υμασ* cum ℵABCXΓΔΛΠ unc⁹ al pler ff²· (l *aqua*

μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· 17 *οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ διακαθᾶραι τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ συναγαγεῖν τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.*

vos babtizo) vg syrP aeth Or^{4,132}; item *βαπτ. υμ. υδατ.* (*in aqua* cop Or$^{int\ semel}$) f cop syr^{cu} et^{sch} go Or$^{int\ 3,961\ bis}$ ... D 1. 13. 69. 131. 124. e Amb$^{luc\ 2,77}$ *υμας βαπτιζ. εν υδατι*, Eus$^{dem\ 428}$ *υμας υδατ. βαπτ.*, a b c q mt go Amb$^{luc\ 2,79}$ *vos* (q mt add *in*) *aqua baptizo.* Praeterea CD a b c e ff^{2*} g^{1*} l q gat mt Amb$^{luc\ 2,77}$ (non item f vg) syrP ^{mg} (in cod $^{assem\ 2*}$) add *εισ μετανοιαν* (e *in aquam paenitentiae*): non item Or^{4,132} et^{133} (*μονοσ ματθαιοσ τουτω προσεθηκε το· εισ μετανοιαν*) Or$^{int\ 3,961}$ Eus$^{dem\ 428}$ | *ερχεται δε* (ν om *δε*) et. Or^{4,132} et Eus$^{dem\ 428}$: D l Or$^{int\ 3,961}$ o *δε ερχομενοσ* (:: e Mt) | o (D om) *ισχυροτ. μου* (C *εμου*): D l add *εστιν* ... L al^{6} Eus^{dem} add *οπισω μου* (Or$^{int\ 3,961}$ *qui autem post me venit*; syr^{sch} ed *ερχετ. δε οπισ. μου*) | *ικανοσ*: M 13. 69. 124. x^{ser} add *κυψασ*. Contra Or^{4,135} *μη ανεξεταστον δε εασθω το χωρισ του κυψασ ομοιωσ παρα τω λουκα και ιωαννη ειρημενον.* Item Aug cons^{2,26} *de calceamentis ergo hoc a Luca distat quod addidit* (i. e. Marcus) procumbens. | *των υποδηματων* (Or^{4,136} *ετι περι των υποδηματων των παρα τοισ τρισιν ουτωσ ονομασθεντων ευαγγελισταισ διαλεβωμεν, συγκρινοντεσ εκεινα τω παρα τω μαθητη ιωαννη ενικωσ ονομασθεντι*): D cop syrP *του υποδηματοσ* (Clem^{679} *ουκ ειμι, φησιν, αξιοσ τον ιμαντα του υποδηματοσ λυσαι κυριου* ad Ioh conformatum. Etiam liberius^{241} *ουκ αξιοσ ειναι ομολογων τον ιμαντα των υποδηματων λυειν του κυριου*). Praeterea *λυσαι τ. ιμ. των υποδ.* reddunt a b ff^{2*} l q arm Amb$^{luc\ 2,80}$ *calciamenta portare*, item Eus$^{dem\ 428}$ *ου ουκ ειμι αξιοσ τα υποδηματα βαστασαι* | *αυτου* (et. c e f vg Or^{4,132}): A *αυτων* ... D a b ff^{2*} l q arm (Eus^{dem} vide ante) om | *αυτοσ* (suppl $\aleph^{a}$): $\aleph^{*}$ om | *αγιω*: 63. 64. Tert$^{bapt\ 10}$ (*ipse profitetur – in sola paenitentia tinguere, venturum mox qui tingueret in spiritu et igni*) Aug$^{cons\ 2,20}$ (*de baptismo autem hoc ab utroque* [distat] *quia non dixit* [Marcus] et igni, *sed tantum* in spir. sancto. *Sicut enim Matthaeus, ita et Lucas dixit, et eodem ordine*: Ipse vos baptizabit in spiritu et igni, *nisi quod Lucas non addidit* sancto, *sicut Matthaeus dixit*) om. Cf et. Heracl? ap Clem$^{eclog\ 25}$ (pag ^{985}) *ο ιωαννησ φησιν οτι εγω μεν υμασ υδατι βαπτιζω, ερχεται δε μου οπισω ο βαπτιζων εν πνευματι και πυρι.*

17. *διακαθαραι* cum $\aleph^{*}$B a (*ad purgandam aream*) e (*ut emundet aream*) cop arm Ir$^{int\ 17}$ (*emundare*). Cf et. Heracl ap Clem$^{eclog\ 25}$ (ut ante) *ενιοι, ωσ φησιν ηρακλειων – ουτωσ ακουσαντεσ το αποστολικον· το γαρ πτυον εν τη χειρι αυτου του διακαθαραι την αλω, και συναξει τον σιτ. εισ την αποθ., το δε αχ.* etc ..... ς Ln Ti *και διακαθαριει* (:: ut Mt) cum $\aleph^{a}$ACDLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} (A 234. κ. *καθαριει*) it^{pl} vg etc Ir$^{gr\ 17}$ Or$^{int\ 3,963}$ | *συναγαγειν* cum $\aleph^{*}$B e arm, item $\aleph^{a}$ *συναξαι* ... ς Ln Ti *συναξει* (:: ut Mt) cum $\aleph^{c}$ACDLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg

18 *Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν·* 19 [12. 2] *ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετραάρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρώδης,* 20 *προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ἐν φυλακῇ.*

19 a Mt 14, 3 ss Mc 6, 17 ss

Mt 4, 12 Mc 1, 14

21 [13. 1] *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν,* 22 *καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡς περι-*

21 a Mt 3, 13 ss Mc 1, 9 ss Ioh 1, 21 ss

etc (vide ante); sed D syr^{sch} post *σιτον* pon | DEGA al^{10} fere *τον μεν σιτον* | *την*: D 13. om | *αυτου*: ℵ^{a} (nisi est ^{ca}; rursus enim restituitur a^{cb} vel ^{ca}) D 13. e cop^{wi} et petr$^{4.}$ (Or$^{int\ 3,\ 359}$ ex Mt videtur; $^{3,\ 963}$ ex Lc habet *αυτου*) om | *κατακαυσει* (ℵ^{a}): ℵ* *κατασβεσι*

18. *παρακαλων*: D *παραινων*

19. *τετραarχησ* cum ℵ*C cop: cf ad 3, 1 ... ς Ln Ti *τετραρχησ* cum ℵ^{c} etc: cf ad 3, 1 | *υπ αυτου*: F cop syr^{sch} *υπο ιωαννου*. Similiter M^{mg} initium lectionis ecclesiasticae notatum habet: *τω καιρω ηρωδ. ο τετραρχ. ελεγχ. υπο του ιωαννου περι* etc, item al^{evgll} | *του αδελφ. αυτ.* sine *φιλιππ.* cum ℵBDLΓΔΛΞ unc^{s} al^{120} fere it vg (et. Lcif) go arm^{ed} ... ς (= Gb Sz) praem *φιλιππου* (:: e Mt ubi non fluct) cum ACKXΠ al mu cop syr^{utr} arm^{cdd} aeth | *ων επoι. πονηρ. ο* (x al pauc om) *ηρωδησ* (127. 132. 234. 235. o *ηρωδ.* pon ante *πονηρ.*, e l syr^{sch} pers^{p} om) ita et, ℵ^{c}: ℵ* *των πονηρων ων επoι. ο ηρωδ.*, item a b c f ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ (l) q vg Lucif *et de omnibus malis quae fecit* (l gat *faciebat*) *Herodes* (l om). Contra e *et propter omnia quae fecit nequissima*, d *et de omnib. quibus fecit malis herodes*

20. *και* et. c e f ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ q vg: 251. 258. a b l mt Lcif om | *κατεκλεισεν* (D *ενεκλισε*, it vg *inclusit*, 2p^{e} *απεκλ.*) sine *και* cum ℵ*BDΞ b e (cop *adliciens - proiecit*) (Eus$^{hist\ 3,\ 24,\ 5}$ *και ο λουκασ - φασκων, ωσ αρα προσθεισ ηρωδησ οισ διεπραξατο πονηροισ, κατεκλεισε τον ιω. εν φυλακη*) | BD *ιωαννην* | *φυλακη* sine *τη* cum ℵBDKLMΔΞΠ al^{15} arm go Eus hist (vide ante) ... ς Ti *τη φυλ.* cum ΛCEFGHSUVXΓΔ al pl

21. *εν τω βαπτισθηναι* (e al? vg *cum baptizaretur*): 28. z^{scr} al pauc Chron ^{394} *μετα το βαπτ.* Item it^{pler} Amb$^{luc\ 2,\ 83}$ *cum baptizatus esset* | *απαντα* (131. e om): ℵ al pauc *παντα* | *ανεωχθηναι* (et. Chron^{394}): D *ανοιχθηναι*

22. *σωματικω*: K *-τικωσ*, 254. vero *σωματικωσ εν ειδει ισω περιστερασ* | *ωσ* cum ℵBDL 33. Or$^{4,\ 150}$ ... ς Ti *ωσει* (:: ut Mt) cum ΛXΓΔΛΠ unc^{s} (deficit F) Eus$^{steph\ suppl\ 270}$ (libere sic: *και επι τουτοισ απασιν ιω φησι βαπτισθεντοσ και προσευξαμενου ηνεωχθηναι τον ουρ. και καταβηναι το πν. ωσει περιστεραν και φωνην εκειθεν ενεχθηναι· συ ει* etc)

9, 35 *στερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι· σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.*

23 Mt 1, 1—17 23 14. 3 *Καὶ αὐτὸς ἦν Ἰησοῦς ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριά-*

---

22. *επ*: D *εισ*, item it^{pler} vg *in ipsum* (f *super ipsum*) | *εξ*: Λ *απ*, D *εκ του* | *γενεσθαι* sine additam (Gb″) cum ℵBDL a b c e g$^{1.vid}$ l vg cop Amb$^{luc\,2,83}$ ... ς add *λεγουσαν* cum AΧΓΔΠ $u\hat{n}c^{8}$ al pler f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q go syr^{utr} arm aeth, item Λ 13. 69. 262. al pauc *προσ αυτον λεγουσαν* :: cf Mt et ap eum evg Ebion ex Epiph^{138} | *εν σοι*: X al aliq f cop^{wi} go Eus$^{steph\,270}$ (non item ^{271}) *εν ω* :: ut Mt. Contra Aug$^{cons\,2,31}$ *quod alius* (Mt) *dicit*: in quo mihi complacui, *alius* (Mc): in te complacui, *alius* (Lc): in te complacuit mihi | *ευδοκησα* cum ℵBF^{w}KMUΔΠ 1. 11. 33. 69. 127. 346. al^{45} fere Eus$^{steph\,270}$ et ^{271} ... ς *ηυδοκ.* cum AEGHLSVXΓΛ al pl. Pro *συ ει – ευδοκησα* habent D a b c ff^{2*} l (non item e f ff^{2**} g$^{2.}$ q vg, nec magis Eus^{steph}) *υιοσ μου ει συ, εγω σημερον γεγεννηκα σε.* Eandem lectionem testatur Aug$^{cons\,2,31}$: *Illud vero quod nonnulli cdd habent secundum Lucam, hoc illa voce sonuisse quod in psalmo scriptum est*: Filius meus es tu, ego hodie genui te: *quamquam in antiquiorib. cdd. Gr. non inveniri perhibeatur, tamen si aliquibus fide dignis exx. confirmari possit, quid aliud quam utrumque intelligendum est quolibet verborum ordine de caelo sonuisse?* Item Iuvenc^{1,364} (ap Gall^{4,605} *Ablutumque undis Christum flatuque perunctum Alloquitur*: *Te nate hodie per gaudia testor Ex me progenitum* etc) Alia testimonia Latina vide ap Sabatar ad h. l. Sed cf et. quae ad Mt exscripsimus ex Evg Ebion, item Iust$^{tr\,88}$ et ^{103}. Praeterea cf Clem ^{113}: *αυτικα γουν βαπτιζομενω τω κυριω απ ουρανων επηχησε φωνη μαρτυσ ηγαπημενου· υιοσ μου ει συ αγαπητοσ, εγω σημ. γεγεννηκα σε.* Item Method$^{conv\,719}$ (ap Gall^{3})

23. *και αυτοσ ην* $\overline{\text{ις}}$ ($\overline{\text{ις}}$ sine articulo cum ℵBLUX 33. al aliq; contra ς Ln Ti o $\overline{\text{ις}}$ cum ΑΓΔΔΠ unc^{7} al pler Chron) cum ℵABEGHKLMSUVXΓΔΔΠ al pler go Or$^{int\,3,965}$ Chron^{457}; item 13. 124. 346. a b c e f g$^{1.}$ l q vg syr^{p} arm Eus$^{steph\,228}$ *και αυτ. ο* $\overline{\text{ις}}$ *ην* (*et ipse Iesus erat*) ... D Hipp mai^{7,74} Ath (ap Gall^{5,170}) Epiph^{432} *ην δε* (Hipp add *ο*) $\overline{\text{ις}}$ (Epiph^{429} *οτι ην* $\overline{\text{ις}}$, ^{746} *οτι ην αυτοσ ο* $\overline{\text{ις}}$. Cf et. Clem^{407} *ην δε* $\overline{\text{ις}}$ *ερχομενοσ επι το βαπτισμ. ωσ ετ. τριακ.*), cop Ir$^{int\,148}$ *Iesus autem erat*, syr^{sch} *ipse autem Iesus erat* | *αρχομ. ωσει* (Hipp Epiph *ωσ*) *ετ. τριακ.* cum ℵBLX 1. 33. 118. 131. 209. e^{ser} b c g$^{1.}$ l q vg Hipp l. l.) Or$^{3,\,406}$ Or$^{int\,3,\,906}$ Eus$^{steph\,228}$(et ^{270} *και αυτοσ ην αρχομ. ο* $\overline{\text{ις}}$ *ωσ ετων τρι.* etc) Ath (l. l.) Epiph^{746} Amb$^{luc\,3,1}$ al (Ir$^{int\,148}$ *quasi incipiens trig. annorum, cum veniret ad baptismum*); item 13. 69. 346. Epiph^{439} (sed nec ^{746} nec ^{432}) *αρχομενοσ ειναι ωσ ετ. τρι. ...* ς Ln *ωσει* (D al aliq *ωσ*, r om) *ετων τριακ.* (M^{mg} add *ων*) *αρχομενοσ* (124. e f mt syr^{sch} aeth om; syr$^{p\,mg}$ Chron^{457} *αρχ. ειναι*) cum ADΓΔΔΠ unc^{8} al pl a go syr^{p} Cyr$^{luc\,149}$ Chron ^{457} | *ων υιοσ* (Or *υι. ων*) *ωσ ενομιζετο* c. ℵBL 1. 118. 131. 209. a (*filius ut existimabatur*) Or$^{3,\,965}$ (ex sched^{gra} et ^{com}) Afric (ap Eus$^{hist\,1,7,4}$ *υσ ην υιοσ, ωσ ενομιζετο, και γαρ και τουτο προστιθησι, του ιωσηφ* etc) Eus$^{steph\,228}$ et ^{270} Ath (l. l.) Epiph^{432} et ^{439} et ^{746} al ... ς *ων* (X *ων·*) *ωσ ενομιζ. υιοσ* c. ΑΧΓΔΔΠ unc^{8} al pler f (*sicut extimabatur filius*)

κοντα, ὢν υἱός, ὡς ἐνομίζετο, Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλεὶ 24 τοῦ Ματθὰθ τοῦ Λευεὶ τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἰανναὶ τοῦ Ἰωσὴφ

Ad v. 20 supple: ... ς Ln Ti και κατεκλει. cum $\aleph^{c}$ ACLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn it^{pl} vg syr^{utr} et^{hr} go etc

vg (*ut putabatur filius*) cop syr^{p} arm aeth (Chron^{457} omisso ων) ... D ωσ ενομειζετο ειναι υιοσ, item *quod putabatur esse filius* c ff^{2} g^{1} l*, *quod videbatur esse fil.* q, *sicut putabatur esse fil.* e, *quod videbatur et dicebatur esse fil.* b, *qui putab. esse fil.* l^{2} Amb$^{luc\ 3,1}$, syr^{sch} *et existimabatur filius* | ιωσηφ sine articulo cum ΚΑΒDLXΔΛΠ unc^{7} al pler Or^{3,905} Epiph^{1039} ... Ti του ιωσηφ cum Hr 1. 118. 131. 209. e^{scr} Afric (ap Eus^{hist} l. l.) Eus$^{steph\ 228}$ et^{270} Ath (ap Gall^{5} l. l.) Epiph^{432} et^{439} et^{746} Cyr$^{luc\ 161}$ (*ει και υιος ην ως ενομιζ. του ιωσ.*) | του ηλει usq του ραθαν (v. 31): D ratione Matthaei a versu 16 usq ad v. 10 ad Lucam translata sic: του ιακωβ τ. μαθθαν τ. ελιαζαρ τ. ελιουδ τ. ιαχειν τ. σαδωκ τ. αζωρ τ. ελιακειμ τ. αβιουδ τ. ζοροβαβελ τ. σαλαθιηλ τ. ιεχονιου τ. ιωακειμ τ. ελιακειμ τ. ιωσεια τ. αμως τ. μανασση τ. εζεκια τ. αχασ τ. ιωαθαν τ. οζια τ. αμασιου τ. ιωασ τ. οχοζιου τ. ιωραμ τ. ιωσαφαδ τ. ασαφ τ. αβιουδ τ. ροβοαμ τ. σολομων. In ℵ aliis mu singulorum nominum ordo inde perturbatus est quod scriptores in columnis describendis errarunt. Hinc in ℵ (fol. 165. vers. fol. 166. rect. et vers.) ordinis restituendi caussa ita legendum est ut ab του ηλει, cui perperam addit (cum g^{scr}) του ιακωβ, et τ. ματθατ ad alterius col. prima nomina tria transeatur, tum rursus ab ιωσηφ priore col. posito pergatur usque ad ματθατ (fol. seq.). Inde transeundum est ad alterius col. nomen quartum τ. λευι usque θαρα. Iam sequitur pri. col. ναχωρ usq νωε, indeque λαμεχ usq τ. θεου | ηλει (ἡλ- ita ΚΒΔ al pl^{vid}, item it^{pler} vg *heli*; Κ Π 126. tisch^{4} al mu^{vid} ἡλι item b e *eli*) c. ΝΑΒΕGΗΜSΓΔ al pl Chron^{457}... ς Ln ηλι c. ΚLUVΧΔΠ al permu

24. ματθαθ cum ℵ (D ματθαν, vide ante) ing em (uterque *matthath*; et. M^{mg} e^{scr} ματταθ, Chron^{457} ματταθα). Cf et. v. 29 (ματθαιοσ ubique edidimus, nec vero aliis testibus quam ΝΒD utitur) ... ς Ln ματθατ cum ΑΒΕGΗSVΔΠ al pl cop vg (*mathat*, sed fu *matthat*; am *mattat*) go (*matthatis*) ... ΚLM^{txt}UΧΔΓ al permu (et. tisch^{4}) syr^{p} ματθαν (minusc aliq ματθαν). Porro b e q *matthei*, a *mattheae*, f *mathi*, ff^{2} g^{1} l *matthiae*; arm *matathia*, aeth *mati*. Ceterum Afric ap Eus$^{hist\ 1,7,4}$ om τ. μαθθαθ τ. λευει (κατα λουκαν ομοιωσ τριτοσ απο τελουσ μελχι, οὗ υιοσ ο ηλι ο του ιωσηφ πατηρ), nec aliter ipse Eus$^{steph\ 228}$ et^{270}, nec magis Amb$^{luc\ 3,15}$ (*Lucas vero Ioseph - filium Heli, Heli autem filium Melchi esse descrips.*). Accedere videtur et. Ir$^{int\ 219}$ propter numerum generationum quem indicat: *Lucas genealogiam, quae est a generatione domini nostri usque ad Adam, septuaginta duas generationes habere ostendit.* Ad μαθθαθ cf et. Aug^{quaest} in deuter^{3,513}: *secundum Matthaeum Mathan est avus Ioseph, secundum Lucam vero non Mathan sed Mathat. Quod si quisquam putat esse tantam similitudinem nominis, ut ab scriptoribus in una littera erratum sit - quid de istorum patribus dicturus est? Nam sec Luc Mathat filius fuit Levi, sec Matth autem Mathan ex Eleazar genitus* etc | λευει cum ΝB (ita ipse * ex ηλει

25 *τοῦ Ματταθίου τοῦ Ἀμὼς τοῦ Ναοὺμ τοῦ Ἐσλεὶ τοῦ Ναγγαὶ*
1 Chr 3, 17 Esr 3, 2 26 *τοῦ Μαὰθ τοῦ Ματταθίου τοῦ Σεμεεὶν τοῦ Ἰωσὴχ τοῦ Ἰωδὰ*
27 *τοῦ Ἰωανὰν τοῦ Ῥησὰ τοῦ Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ τοῦ*
Νηρεὶ 28 *τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἀδδεὶ τοῦ Κωσὰμ τοῦ Ἐλμαδὰμ*

---

correxit) GΓΛ 1. 69. al mu (go *levveis*) ... ς Ln *λευι* cum ALXΔΠ unc^{5} al longe pl. Cf et. ad v. 29 | *μελχει* cum ℵABEGHLMSΓΔΛ al mu ... ς Ln *μελχι* cum KUVXΠ al pl | *ιανναι* cum ℵBLΔ 33. 69. (1. *ιωαννα*ι) al pauc item (*iannae* b ff$^{2\cdot}$ l am for ing, *iamnae* em, *ianne* c f q vg, *iane* g$^{2\cdot}$) itpl vg syr^{sch} cop (*ιαννη*) aeth (*ionae*) ... ς *ιαννα* cum AE^{2}GKMU VΠ al pl arm syr^{p} Chron^{457}; item x *αννα*, a *anne*, e *annae* ... E*Λ al pauc *ιωαννα*, Γ al pauc *ιωαννας*, SΠ *ιανναν*

25. *ματταθιου* c. ℵAEKLMSUΓΔΛΠ al pl q (*mattathiae*) cop go syr^{p} aeth; item B* *μαθθαθιου* (B^{3} *ματθ.*), x al pauc *ματατθιου*, f vg *matthathiae* ... G al pauc *ματθαιου*, HV 33. al permu ff$^{2\cdot}$ l** syr^{p} arm *ματθιου* (*matthiae*) ... a b c e l* om *του ματταθιου του αμως* | *ναουμ*: e *natum*, g$^{2\cdot}$ l *navum*, ff$^{2\cdot}$ *anum* | *εσλει* cum ℵABEGHMSΓΔΛ al mu ... ς *εσλι* cum KUVXΠ al permu ... L al mu f cop go aeth *εσλιμ* (h^{scr} v^{scr} 7p^{e} *εσλειμ*). Latini sic: *esli* (*εσλ.* et. EΠ al unc et minusc pl) c g$^{2\cdot}$ q am em for ing mt; *hesli* g$^{1\cdot}$ l vg^{ed}; b ff$^{2\cdot}$ *sedi*, a *seddi*, e *aedi* | *ναγγαι* (syr^{p}): A al pauc syr^{sch} *ναγαι*, U 126. al pauc cop *ναγγε*, Δ *ναιγαι* (sed correctum *ναιγγαι*, δ *nagae*), a l* *nance*, f *nagges*, b *maggae*, c *maggc* ... F^{w} al mu *αγγαι* ... v^{2} *σαλμον*

26. *τ. μααθ* (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q): 69. 346. f l** *μαατ*, *maat*, cop^{dz} *μαθ*, g$^{2\cdot}$ *mathath* ... a b c e l om | *ματταθιου* cum ℵABXΓΔΛΠ etc: L al pauc *ματαθιου*, h^{scr} 49^{ev} 150^{ev} 3p^{e} 10p^{e} *μαθθαθιου*, z^{scr} *μαθθαδιου*, al pauc *ματθαθιου*, Π al pauc *ματθιου*, al *ματθαιου*, et aliter | *σεμειν* cum ℵBL, item *semein* b e go cop ... AEGHMSV*XΓΛ tisch$^{4\cdot}$ al permu *σεμεει*, item ς Ln *σεμεϊ* cum KUΔΠ al perm (v^{recens} *λευι*), item *semei* itpl (a *semeia*) vg syr^{utr} arm aeth | *ιωσηχ* cum ℵBLΓ 1. 33. 69. 131. 209. 346. tisch** al^{10} fere b c (*iosec*) e ff$^{2\cdot}$ (*oschc*) g$^{1\cdot 2\cdot}$ l** (* *oseae*) am cop arm ... ς Ln *ιωσηφ* cum AXΔΔΠ unc^{8} al pler a f q vg (for mt *ioseth*) go coppetr** syr^{utr} aeth | *ιωδα* (v *ιωθ*, Γ *ἰωδᾶ*) cum ℵBLXΓ 22. 33. 69. tisch$^{4\cdot **}$ al^{15} (1. *ἰωαδά*) g$^{1\cdot}$ am em for harl ing mt (*δ iuda aut ioda*) go cop^{dz} . . ς Ln *ιουδα* cum AΔΔΠ unc^{8} al pl a b (*iudae*) c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l (*iudae*) q vg^{ed} tol (*iudae*) cop syr^{utr} arm aeth

27. *ιωαναν* cum ℵ^{a}ABEGΔΛ al pl vg^{edd} (ap Ln) syr^{utr}, item LXSVΓ tisch$^{4\cdot}$ al cop *ιωαννα*ν ... ℵ*U al mu arm aeth *ιωραν*, b *ionae*, q *ione*, H al pauc *ιαναν* ... ς *ιωαννα* cum KMΠ al mu a c e f ff^{2} (*ioannae*) g$^{1\cdot 2\cdot}$ l (* *iohann*) go | *ρησα*: e *sarec* | ΔΛ 42. *ζορομβαβιλ* | *νηρει* cum ℵABEG HLMSΓΔΛ al pl ... ς Ln *νηρι* cum KUVXΠ al permu ... f *nerim*, e *mecri*

28. *μελχει* cum ℵABEGHLMSΓΔΛ al pl ... ς Ln *μελχι* cum KUVXΠ al pl *αδδει* cum ℵABEGHMSΓΔ al permu ... ς Ln *αδδι* cum KUVΔΠ al pl; item L *ανδι*, x *αδαι*, e *asdi* | *κωσαμ* (ita ℵ^{c}, c f g$^{1\cdot}$ am *cosam*, g$^{2\cdot}$ *chosam*, a ff$^{2\cdot}$ vg *cosan*): ℵ* *κωσα*, b q *cosae*, l *chosae* (e *caese*) | *ἐλμ-* ita EKΓΔΠ al pler^{vid} a e f q em ... Ln *ἑλμ-* cum minusc non ita mu b c

τοῦ Ἠρ 29 τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἐλιέζερ τοῦ Ἰωρείμ τοῦ Μαθθάθ τοῦ Λευεὶ 30 τοῦ Συμεὼν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Ἰωνὰμ τοῦ Ἐλιακείμ 31 τοῦ Μελεὰ τοῦ Μεννὰ τοῦ Ματταθὰ τοῦ Ναθὰμ τοῦ Δαυεὶδ 32 τοῦ Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβὴδ τοῦ Βοὸσ. τοῦ

2 Sam 5. 14
32 s Ruth 4, 18—22

g[1. 2.] am ing fu for | *ελμαδαμ* cum ℵBL 33. al (item al aliq *ελλαδαμ*) a (*elmadan*) b (*hermadam*) c (*helmadam*) e (*etmadam*) g[1.] (*helmadan*) vg (vg[ed] fu ing for al *-adan*, am em harl *-adam*) cop ... ς *ελμωδαμ* cum AXΔΑΠ unc[8] al pl f q go (*ermodam*) syr[p] (syr[sch] *elmudad*) aeth, item r al pauc *ελμωδαρ*, g[2.] *helmodan* | *ἠρ* ut EHKSΓΛΠ al pler[vid] itpler em for harl *δ*: Ln *ἠρ* ut k[scr] al vix mu f vg (certe ex edd mu) go

29. *ιησου* cum ℵBL 13. 33. 69. 346. al pauc (similiter r 1. 131. *ιησω*) a b c e f g[1. 2.] l (ff[2.]blanch *iozes iesu*, ff[2.]sabat *filius zoses*) vg cop arm ... ς *ιωση* c. AEGHKMSUVΔΛΠ al pl q go (*iosez*) syr[sch]; x *ιωσηχ* | *ελιεζερ*: ℵ* e *ελιαζερ* (e* *-zar*, e** *-zer*), ℵ[c] *ελιαιζερ*, 69. 346. arm aeth *ελεαζερ* | *ιωρειμ* c. ABLXΓΔΛΠ unc[6] al pl: ΚUV 33. al mu *ιωριμ* ... r al pauc (1. *ιωραιμ*) f g[2.] ing* syr[sch] arm aeth *ιωραμ* (syr[p] *ioria*, syr[p mg] *iotham*) | *μαθθαθ* cum ℵ* (*μαθθαραθ*) et c ing (*mattiath*), item (ita Ti) B* 346. *μαθθατ*, item AKΠ 33. al mu ([6] ap Scriv) *ματταθ*, L *ματτθ*, x al pauc *ματταθιου* ... ς Ln *ματθατ* cum B[3]GHMSUVΔΛ al pl cop, E al pauc *μαθατ*, vg *mathat*, l for *matthat*, am *matthad*, em *mathad* ... a *matthatae*, c *matthatam*, e *matal*, syr[sch] *matitha*; 69. *ματτθα* (ex *μαστθα* corr), b *mattha* ... r 1. al pauc q syr[p] *ματθαν* | *λευι* cum ℵABGHLΓΛ al mu (go ut supra) ... ς Ln *λευι* cum EKMSUVΔΠ al pl, x *λεμι* ... b om

30. *συμεων*: a e vg[ed] (sed am fu for ing *symeon*) *simeon* ... b *symae* | *ιουδα*: Δ *ιουδαι* (*δ iudae*) | *ιωναμ* cum ℵBΓ 1. al[15] fere c e g[1.] cop[dz] syr[sch] et[p mg] arm ... ς Ln *ιωναν* cum AGHLMSUVX al permu cop[edd] syr[ptxt] ... a g[2.] vg *iona*, b f ff[2.] l q *ionae* ... EKΔΛΠ al mu *ιωαναν* (K al pauc *-νναν*), go *iohannae* | *ελιακειμ*: 33. al aliq *-κιμ*

31. *μελεὰ*: hoc accentu EK tisch al mu, MSUΠ al *μελέα*, ς Ln *μελεᾶ* cum minusc: a b e l* om (non item c g[1. 2.] l** q; f *mele*, ff[2.] *melsivae*; arm *melthi*, Chron [458] *μελχια* | *μεννα* cum ℵBLX 33. (157. al pauc *μενα*) c g[1.] g[2.] l** vg cop[schw] arm; item r 1. 131. q *μεναν*, cop[wi] vg[ms] (ap Ln) *μενναν* ... a e *enam*, b l* *enan*, ff[2.] *cenam* ... ς *μαϊναν* cum EGHK MSUVΔΛΠ al pl f (*mainan*) go syr[p] aeth Chron ... Δ 49. 51. om, hinc Ln [*μεννα*] | *ματταθα*: x al pauc *ματαθα* ... B *μετταθα* | *ναθαμ* cum ℵ*B c e (hi[2] *natam*; q *mattan*) ... ς Ln Ti *ναθαν* cum ℵ[c]ALXΓΔΛΠ unc rell al fere omn a b (*natan*) f g[1. 2.] l vg cop go etc | *δαυειδ* cum ℵAB*DHLΔ (G *δαιιδ*) 1. (go *daveidis*). Cf et. ad Mt. 1, 1 ... ς *δαβιδ* cum minusc, Gb Sz *δαυιδ* cum EKMUXΔ al, ΓΠ al *δ̄α̈δ̄*

32. *ιωβηδ* (ℵ*B *-βηλ*) cum ℵ[c]AF[w]LMUXΓΔ 33. 69. 346. al plus[15] c *δ* cop aeth ... ς *ωβηδ* (D[gr*] *ωβηλ*) cum D[gr recent] EGHKSVΔΠ al pl (et. carp ev itpler (sed a b e ff[2.] g[1.] l q *obeth*; d f vg *obed*) go Chron | *βοοσ* cum ℵ[c] (ℵ* *βαλλσ*, altero *λ* notato) ABDLM[txt]XΠ 33. 69. al (et. carp[ev]) a b e l* arm cop (*boes*) aeth (*boas*) ... ς *βοοζ* cum EGHKM[mg]SUVΓΔΛ al pl c f ff[2.] g[1.] l** q vg go Chron

Chr 2, 1 ss
34 s 1 Chr 17, 24 ss

Σαλὰ τοῦ Ναασσὼν 33 *τοῦ Ἀμιναδὰβ τοῦ Ἀδμεὶν τοῦ Ἀρνεὶ τοῦ Ἐσρὼμ τοῦ Φάρες τοῦ Ἰούδα* 34 *τοῦ Ἰακὼβ τοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Ἀβραὰμ τοῦ Θάρα τοῦ Ναχὼρ* 35 *τοῦ Σερούχ τοῦ Ρα-*

36—38
1 Chr 1—4

γαῦ τοῦ Φαλὲκ τοῦ Ἔβερ τοῦ Σαλὰ 36 *τοῦ Καϊνὰμ τοῦ Ἀρφαξὰδ τοῦ Σὴμ τοῦ Νῶε τοῦ Λάμεχ* 37 *τοῦ Μαθουσαλὰ*

32. *σαλα* cum ℵ*B aeth ... ς Ln Ti *σαλμων* cum ℵᶜADLXΓΔΑΠ unc^{rell} al omn^{vid} it vg cop go etc (Chron arm^{ed} *σαλμαν*) | *ναασσων*: X al pauc *ναασων*, q vg^{edd} aliq *nasson*, e *nassem*

33. τ. *αμιναδαβ* cum ℵᶜAEGHKLM^{mg}UVXΓΔΑΠ etc, item (ut Ti) D *αμιναδαβ*, Chron ^{458} *αμιναδαβ*: ℵ* *αδαμ* (aeth τ. *αδαμ* τ. *αμιναδαβ*) ... M^{txt}S 1* 28. 69. 126. 131. 209. al plus^{40} syr^{p} *αμιναδαμ* ... B om | τ. *αδμειν* (ℵ 69. al *-μιν*, Γ al *αλμειν*, 1. al *αλμει*, X al *αδμη* [arm *αδμηχ*]; sed 1. al pauc praem τ. *αραμ*) τ. *αρνει* (LX al *-νι*, 69. arm *αρηϊ*) cum ℵBLXΓ al mu cop syr^{p} ^{mg} (in Ass. 1 et 2 ap Adler) arm (et et. numerum generationum ad v. 38) ... ς Ln τ. *αραμ* cum ADEGHUΠ al non ita mu a c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot}$ *aran*) l q vg go syr^{sch} ... KMSVΔΛ al^{70} fere b e syr^{p} aeth Chron τ. *αραμ* τ. *ιωραμ* (al pauc b *ιωαραμ*, aeth *ωριν*, e *irram*); tisch** τ. *αραμ* τ. *αρνει* τ. *ιωραμ* | *εσρωμ* (et, ς Gb Sz) cum ℵAD^{gr}(*ασρωμ*)E(*εζρ.*)GHKLMSUVXΓΔΑΠ al pler a c e f g$^{1\cdot}$ (*esdrom*) l q (de ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ non satis liquet) am for fu em ing cop ... ς^{e} Ln Ti *εσρων* cum B al vix mu (sed vide Scriv) b d vg^{ed} tol ... go *aizor* | τ. *φαρες*: A om

34. *ισαακ* cum ℵᶜABD^{2}LXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} etc ... ℵ*D* a b c e *ισακ*. Cf ad Mt 1, 2 | *θαρα*: ℵᶜX 1. 33. 69. 346. al plus^{60} cop^{wi} syr^{p} Chron ^{459} *θαρρα*

35. *σιρουχ* cum ℵABLXΓΔΑΠ unc^{9} (et. F^{w}) al longe pl a c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q am fu em for ing tol go cop syr$^{p\ txt}$ arm Chron, item D b *σιρουκ*, e *seruth* ... ς (= Gb Sz) *σαρουχ* cum minusc ut vdtr pauc vg^{ed} (*sarug*) syr^{sch} et p^{ed} | *ραγαυ*: LV al permu *ραγαβ* | *φαλεκ* (*φάλ-* K carp^{ev} al mu; EGMSUΓΛ al pl *-λέγ* vel *-λέκ*) cum ℵBDLVXΔ al permu b c e ff$^{2\cdot}$ l q am for cop^{schw} ex^{dz} et petr$^{4\cdot}$ syr^{p} ... AEGHKMSUΓΔΠ al pl vg go syr^{sch} Chron *φαλεγ*, a f g$^{1\cdot}$ cop^{wi} *-lech* | *ἔβερ* hoc accentu et spiritu EH KMΓΔΠ al pl item it^{pler} am em for ing etc: al pauc *ἤβερ*, item ff$^{2\cdot}$ vg^{ed} et^{edd} aliq *heber* ... ς *ἐβίρ* ut (ni fallor) G al ut vdtr vix mu | *σαλὰ* ut GKMSΔΠ al pl: Γ al mu *σάλα* (ut Ln)

36. *καιναμ* cum ℵBL 1. 33. al pauc aeth (:: eadem forma A Gen 10, 24 bis) ... ς Ln *καιναν* cum AXΓΔΑΠ unc^{8} al pl (al aliq *-να*) it (sed e *thamon*) vg go cop Chron ... D om | *λαμεχ*: DMX *λαμεκ*, q *lamec*, a *lameci*

37. *μαθουσαλά* ut EGKΔ al permu: MSΓ al mu *-σάλα* (K *μασαλά*) ... ℵ* *μαθθουσαλα* | *ιαρετ* cum ℵB* a l q (hi^{3} *iaret*; e *alet*) Chron^{459} ... ς (*-ρέδ* ut G al; Ln Ti *ἰάρ.* ut EHKLMSVΓΔΑΠ al pl) *ιαρεδ* cum B^{3}LXΓΔΛ unc^{7} al pl f vg cop ... Ln *ιαρεθ* cum AKΠ al aliq b c g$^{1\cdot}$ | *μελελεηλ* cum ℵ*AA 69. (al^{2} *μελεηλ*) cop$^{petr\ 4}$ (et^{dz} *malaliel*) ... ς Ln Ti *μαλελεηλ* cum ℵᶜBDLXΓΔΑΠ unc^{8} al pler cop^{edd} Chron; f *maleleel*, b c l** vg

τοῦ Ἐνὼχ τοῦ Ἰάρετ τοῦ Μελελεὴλ τοῦ Καϊνὰμ 38 *τοῦ Ἐνὼς τοῦ Σὴθ τοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ.*

IV.

1 [15. 2] *Ἰησοῦς δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ* 2 *ἡμέρας τεσσεράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου.* [16. 5] *καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ἐπείνασεν.* 1–13 Mt 4, 1–11 Mt 1, 12 s

malaleel, ff[2·] *malelel*, a l[*] *maleel*, tol *malleel*, g[2·] *malehel*, q *malelehec*, e om | *καϊναμ* cum sL ff[2·] cop[dz] ... ς Ln Ti *καϊναν* cum ABDXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid]; item c e f l q vg *cainan*, a[vid] *cainnan*, d *ainan*, b *aenan*

38. *σηθ*: A *σημ* | *θεου*: harl post hanc vocem (litteris paullo minoribus) additum habet *generationes LXXV* ... Bas: *αριθμησον τοινυν απο του αδαμ μεχρι της παρουσιας του χυ τας γενεαλογιας και ευρησεις κατα την του λουκα γενεαλογιαν τη εβδομηκοστη εβδομη διαδοχη γεγεννημενον τον κυριον*: locum vide ap Mai. Scr. vet. Nov. Coll. IX. pag. 663. Eundem numerum 77 ex Naz[pentecost] et Nyss orat. II. in Gen. 1, 26 attulit Wtst. Consentiunt Op[112c] (Opp. Chrys. VI. Venet. 1780) et Aug[exod108]. (Alibi Aug: de verb. domini 15 quaest 5: *Lucas a domino usque ad David XLIII generationes enumerat.*) Accedunt scholia cdd 34. et 37. *ιστεον οτι τα ακριβη των αντιγραφων οζ ονοματων αριθμον περιεχουσιν απο του κυριου και μετ αυτου του αδαμ.* De Ir[int] computatione vide ad v. 24. Codd syr teste Barsalibi ab Abrah. ad Christ. 56 (teste Iac[sarug] 57) numerant, unde, additis reliquis, 76, non cum Naz. 77 effici dicit. (Cf. Assem. bibl. or. II. 162)

IV. 1. *πληρ.* (F[w] add *ων*) *πνευμ. αγι.* (Schu prob) cum sBDEF[w]KLΞΠ 1. 11. 33. al[40] it[pler] vg syr[utr] sah cop (aeth) Basenom[319] Or[int 3, 906bis] ... ς *πνευμ. αγι. πληρ.* cum AGHMSUVW[b]ΓΔΛ al pl e go arm Thdrt[5, 1069] (:: cf *πληρ.* ante gen. suum Act 6, 3. 5. 8. 7, 55. 9, 36. 11, 24.) | *εν τω* (11. 124. 225. Did[trin 2, 7] om) *πνευματι*: a c vg[cle] *a spiritu* (contra *in spi.* e f ff[2·] g[1. 2·] l q am fu ing for mt iac em etc) ... 107. b Eus[dem 92] om | *εν τη ερημω* cum sBDL a b g[1·] q em fu ing harl mt sah ... ς *εισ* (Did[tri] *επι*) *την ερημον* (:: ut Mt et Mc) cum AEGHKMSU VW[b]ΓΔΛΞΠ al omn[vid] c e f ff[2·] g[2·] l vg (et. am for al) cop (item syr[utr] arm) (Did[tri]) Eus[dem] Basenom[i] Thdrt

2. *τεσσεραχοντ.* cum (sμ΄)AB[*]LΔ ... ς Ln *τεσσαραχ.* cum ℵ[3]DW[b]ΓΔΞΠ unc[8] al omn[vid]. Praeterea r g[scr] 7[pe] aeth add *και νυχτας τεσσαρακοντα* :: e Mt | *υπο*: Δ[*] *απο* | *διαβολου* (et. Eus[dem 92]): D 243. e *σατανα*. Ita e etiam v. 3 | *και ουκ εφαγ. ουδεν* (Eus[dem] libere *και ουδεν εφαγ.*): W[b]Δ 13. 69. 122. 124. 346. c[scr] (omisso *ουδεν*) al pauc arm add *ουδε επιεν* | *συντελ. αυτων* absq additam (Gb[**]) cum sBDL a b c e g[1. 2·] l vg (et. 130[lat]) sah cop arm aeth pers[wh] ... ς add

3 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ
Deu 8, 3 τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. 4 καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς·
γέγραπται ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος. 5 καὶ
ἀναγαγὼν αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης

υστερον (:: e Mt ubi non fluct) cum AEGHKMSUVW^{b}ΓΔΛΠ al omn^{vid} f ff^{2*} q go syr^{utr} cop^{dz} recent Cyr$^{mai\ 151}$ (*τεσσαρακοστης εισ νηστειαν δαπανηθεισης ημεραις υστερον επεινασε*)

3. *ειπ. δε αυτω* cum ℵBDL 1. 33. 67. 130^{gr} it^{pler} vg (for nil nisi *dixit illi*) cop (sah *dixit diab. illi* sine copula) Amb$^{luc\ 1339}$ ... ς *και ειπ. αυτ.* cum AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler (157. *και ειπ. δε αυ.*) e q go syr^{utr} arm aeth Thdrt$^{5,\ 122}$ (:: ut Mt) | *τω λιθω* (a *lapidibus*) usq *γενηται* (a *fiant panes*): D 31^{ev} tol *ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται* (:: ex Mt)

4. *και απεκριθη*: 13. 69. *απεκρ. δε*, 130^{gr} sah syr nil nisi *απεκρ.*, D *και αποκριθεισ* | *προσ αυτ.* (13. 69. 76. 346. sah cop *αυτω*, 130^{gr} om) o (Δ om) $\overline{ις}$ cum ℵBLΔ 13. 33. 69. 130^{gr} it vg sah cop aeth; syr post *respondit* pergit *Iesus et dixit illi*; D post *και αποκριθεισ* pergit o $\overline{ις}$ *ειπεν*, tol *et respondens illi Iesus dixit* ... ς $\overline{ις}$ (M 1. 124. al^{25} fere o $\overline{ις}$) *προσ αυτ.* cum AEGHKMSUVW^{b}ΓΔΛΠ al pler go syr^{p} arm. Praeterea ς add *λεγων* cum AEGHKMSUVW^{b}ΓΔΛΠ al pler c e f g^{2*} (item *et dixit* a b ff^{2*} g^{1*} l q; vide supra syr) syr^{p} arm aeth go ... omisimus cum ℵBL 13. 33. 130^{gr} al pauc vg sah cop | *οτι* (Or$^{3,\ 967}$ ex sched^{gra} et com *ωσ γαρ περι ανθρωπου αποκρινεται και λεγει οτι ουκ επ αρτω μονω ζησ. ανθρωπ.*): D tisch 69. 124. 246. al^{10} fere om :: ut Mt | o *ανθρωπ.* cum ℵABDEGLVW^{b}ΔΠ^{2} al permu sah cop ... Gb^{00} ὁ cum F^{w}HK MSUΓΔΠ* al plus^{70} go Or (ex sched) :: cf ad Mt ubi similiter fluct lectio. Praeterea haec edidimus absque additam cum ℵBL sah cop schw ... ς Lu add *αλλ επι* (D *εν*, item Latini *in pane solo* et *in omni verbo*. Cf et. ad Mt) *παντι ρηματι* (al^{20} cop^{dz} recens et^{wi} aeth arm Thphyl add *εκπορευομενω δια στοματοσ*) *θεου* cum ADW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} go arm (item cop^{wi} etc) :: e Mt. Similiter contracta vide ad Mt 21, 44. 27, 35 et 49. Lc. 2, 39.

5—8. Hos vv. b c f g^{1*} l q (edd^{lat} ap Fabr^{stap}) Amb$^{luc\ 1340}$ post v. 12 pon (:: ut Mt): non item a (sed vide ad v. 5) e ff^{2*} vg

5. *και αναγαγων* (ς al aliq *αγαγων*) *αυτον* (e add *secundo*) sine additam (Gb**) cum ℵBDL. 1. 36. 40. 259. 260. a (*et adduxit eum hierusalem et statuit eum supra pinnam templi et ostendit illi omnia regna* etc) e sah cop^{schw} (ex^{dz} et pet^{t}) arm Cyr$^{ador\ 13}$ ... ς Ln add o *διαβολοσ* cum AW^{b}ΓΔΛ unc^{8} al pler (etiam ante *αυτον* ponitur) it^{pler} (c *iterum diabolus*, f *diab. iter.*) vg go syr^{utr} (sed syr *satanas*) cop^{wi} et^{dz} recent (sed hi duo post *οροσ υψηλ.*) aeth Hil^{10}. Item omisimus *εισ οροσ υψηλον* cum ℵBL b g$^{1*\ 3*}$ am em fu for ing iac harl mt tol (etc) sax sah cop^{schw} Cyr$^{ador\ 13}$ ... ς (Schu „rec. ap. Mt") add *εισ οροσ υψηλον*, Ln [*ε. ορ. υψ.*] cum AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff^{2*} q vg^{ed} go syr utr cop^{wi} et^{dz} recent (vide ante) aeth arm Hil^{10}; item addito *λιαν* (D *λειαν*) D 13. 69. 124. 346. l ϑ, nil nisi *supra montem* e (a vide ante) ::

ἐν στιγμῇ χρόνου. 6 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν· 7 σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα. 8 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν Deu 6, 13
αὐτῷ· γέγραπται· προσκυνήσεις κύριον τὸν θεόν σου καὶ αὐτῷ

---

e Mt; Lc verbo *αναγαγων* satis habuit expressisse quod Mt *εισ ορ. υψ. λιαν* dixit | *τησ οικουμενησ*: D 5. 245. f (:: ut Mt) *του κοσμου*, item Or^{int3,967} *ostendit ei omnia regna mundi* (item post), sed schedg^{ra} et^{com} *πασ. τ. βα. τησ οικουμενησ βασιλειασ κοσμου φησι των κοσμικων ανθρωπ.* | *στιγμη*: E *στιγμα*, 1. *στιγματι*

6. *αυτω* (f l vg): D a b c e q Hil^{19} *προσ αυτον* | *απασαν*: ℵ al pauc *πασαν* | *αυτων*: D *τουτων*, sed d *eorum* | *παραδεδοται*: M 217. ¡cant Cyr$^{ador\ 18}$ *παραδεδονται*, 8^{pc} *-διδονται*, r e^{scr} *παραδιδοται* | *ω εαν* cum ℵALW^{b}ΓΔΛΠ unc^{s} al omn^{vid} Cyr^{ador} ... Ln *ω αν* cum BD *διδωμι* (ℵ^{c}): ℵ* *δωσω*

7. *εαν*: 1. al plus^{20} a b e f ff^{2*} g^{1*} l q am vg^{six} arm Ir$^{int\ 319}$ („quemadmodum meminit Lc: *Haec omnia tibi dabo, quoniam mihi tradita sunt et cui volo do ea, si procidens adoraveris me*") Cyr$^{mai\ 153}$ add *πεσων* :: c Mt; non item c vg^{ed} fu ing em al | *προσκυνησησ*: HLΔΛ al permu *-νησεισ* | *ενωπιον* (ℵ* *μοι ενωπ. εμ.*) *εμου* (prob Schu) cum ℵ*BDEF^{w} HVW^{b}ΓΔΛ 1. al plus^{50} ... ς *ενωπ. μου* cum ℵ^{c}AGKLMSUΠ al permu Cyr$^{ador\ 18}$; it^{pl} vg *coram me, ante me, in conspectu meo*: f g^{1*} l Ir^{int} *me* | *σου* (157. 346. al^{15} fere sah Cyr$^{ador\ 18}$ *σοι*) *πασα* cum ℵABDL w^{b}ΓΔΛΣΠ unc^{9} al plus^{150} e (*erit tua omnes*) ... ς (= Gb Sz) *σου παντα* cum minusc vix mu, item *tua omnia* it^{pler} vg, sed it^{pler} (et. e, sed non a b) vg etiam *do illa* pro *διδ. αυτην*. Similiter Cyr^{ador} *διδωμ. αυτα* et *σοι παντα*

8. *αποκριθ. ο ις* (sah *Iesus respondens*) *ειπ. αυτω* cum ℵFLM^{mg}Σ 1. 13. 33. 69. 124. al plus^{12} (e omisso *αυτω*) f ff^{2*} g$^{1.2*}$ (sah) cop (sed cop^{dz} om *αυτω*) syr (*respondit autem* [cod om] *Iesus et dixit illi*) ... Ln *αποκριθ. ειπ. αυτω ο ις* cum AKM^{txt}Π al^{15} fere a b c q (item aeth omisso *αποκριθ.*) ... ς Ti *αποκριθ. αυτω ειπεν ο* (B om) *ις* cum BEGHSUVW^{b} ΓΔ al pl; item DΛ al aliq go syr^{p} arm *αποκρ. αυτ. ο ις ειπεν* | *γεγραπται* non praemissis *υπαγε* etc (Gb probante Schu) cum ℵBDLΣ 1. 8. 22. 33. 118. 131. 251. 34^{ev} a c f ff^{2*} g$^{1.2*}$ vg go sah cop$^{sch\,w}$ syr arm aeth (Or^{3,540} *προσ μεν τον πετρον ειπεν· υπαγε οπισω μου σατανα· προσ δε τον διαβολον - υπαγε σατανα, χωρισ τησ οπισω μου προσθηκησ· το γαρ οπισω του ιυ ειναι αγαθον εστι.* Haec ad Mt spectant; at Or urgere nequibat si in Lc scriptum invenisset *υπαγ. οπισ. μου σατανα*) ... ς praem *υπαγε οπισω μου σατανα*, item Ln [*υπ. οπ. μου σατ.*] c. AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler b (e *vado retro satanas*) l q cop^{wi} et$^{dz\ recent}$ syr^{p} aeth$^{cod\ a}$. Item *γεγραπτ.* sine *γαρ* (Gb Sz probante Schu) cum ℵABDLΓΣΠ unc^{8} al longe pl it^{plor} vg sah cop syr^{utr} go arm aeth Or^{int3,968} (item ex sched ^{3,967}) (Cyr$^{mai\ 153}$ nec *γαρ* nec *υπαγε* etc agnoscit) ... ς add *γαρ* cum UW^{b}ΔΛ 69. al mu b q ::

μόνῳ λατρεύσεις. 9 Ἤγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν
ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ,
Ps 90, 11 βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· 10 γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις
αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε, 11 καὶ ὅτι ἐπὶ χει-
ρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.
Deu 6, 16 12 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἴρηται· οὐκ ἐκπει-
ράσεις κύριον τὸν θεόν σου. 13 καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν
ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

utrumq e Mt | προσκυνησεις (r al aliq -σῃσ, a *diliges*) κυρ. τ. θε. σου cum AEGHKMSUVΓΔΠ al longe pl a sah arm ... Ln (et. Ti in Synops. 1864) κυρ. τον θε. σ. προσκ. cum ℵBDFLW^{b}ΛΞ 1. 33. 69. 118. 124. 130. 131. 157. al^{30} fere b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg go cop syr^{utr} aeth Or int^{3,968} (item sched$^{gra\ et\ comb\ 967}$) Cyr$^{mai\ 153}$ :: at ita Mt lectione non fluctuante, nec magis LXX fluct

9. ηγαγ. δε cum ℵBLΞ sah cop syr^{p} mg (Or$^{int\ 3,968}$ *adduxit ergo*) ... ς Ln και ηγαγ. cum ADW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et p txt arm aeth ... e *Iterum duxit*, f go *Deinde duxit* | ιερουσαλημ: M^{mg} 1. al pauc ιεροσολυμα | εστησεν sine αυτ. (Schu prob vdtr) cum ℵBLΞ e arm^{ed} Or$^{int\ 968}$ ... ς Ln add αυτον (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg sah cop go syr^{utr} arm^{ms} etc | επι: A υπο | αυτω (:: ut et. Mt) cum ℵABD etc ... LΞ e Or$^{int\ 3,968}$ om υιοσ cum ℵABDLΓΔΛΠ unc^{9} al plus^{150} ... ς (= Gb Sz) o υιοσ cum minusc vix mu | ει: Δ εισ | ει του θεου (q *es dei*): a b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg *dei es* | εντευθεν (69. 127. al aliq aeth post κατω, 13. al pauc ενθεν): EGH al^{20} fere (vg^{cod}?) Or$^{int\ 3,968}$ Amb^{luc} om (:: ut Mt); 251. a c l Amb$^{cain\ 191}$ om κατω (non item b e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q)

10. γαρ (ℵ^{c} ?^{a}?): ℵ* 244. om | διαφυλ. σε: 1. 22. 106. 118. 130. 131. 209. 251. al pauc aeth^{cdd2} add (:: e LXX) εν πασαισ ταισ οδοισ σου

11. και: a c e ff$^{2\cdot}$ om; non item b f g$^{1\cdot 2\cdot}$ q (l *ut super manus tollant te*) | οτι cum ℵABKLMW^{b}Ξ 1. al permu c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg go cop syr^{p} Or^{3,969sched} ... Gb^{00} cum DEFGHSUVΓΔΛ(Π hiat) al pl a b (l vide ante) sah syr aeth Or$^{int\ 3,968}$ et^{969ter} :: ut Mt | ποδα: K ποδαν

12. ειπ. αυτω ο ις cum ℵABLW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b e l q go ... DΞ 33. al pauc c f ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot}$ om ο ις) vg cop syr^{sch} (*respondit autem Ies. et dix. ei*) et^{p} (aeth) ο ις ειπ. αυτω | οτι et. a sah cop syr^{p} : ℵ^{a} (sed nec ℵ* nec ^{c}) D b c e f (ff$^{2\cdot}$ *et* pro οτι) g$^{1\cdot}$ l q vg syr^{sch} arm om | ειρηται et. vg (item g$^{2\cdot}$?): D c^{ser} a b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q pers^{utr} Or$^{int\ 3,968}$ γεγραπται (:: ut Mt). De ordine versuum 5—8 et 12 vide ad v. 5.

13. αχρι καιρου (D χρονου) et. Or$^{4,\ 161}$: Clem$^{eclog\ 992}$ και απεστη απ αυτου εισ καιρον, τουτεστιν ανεβαλλετο την ευρεσιν εισ την αναστασιν. Similiter δ *usque ad tempus scilicet passionis.*

14 [17. 1] *Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ.* 15 *καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.* 11a Mt 4, 12. 23 Mc 1, 14

16 [18. 10] *Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρά, οὗ ἦν ἀνατεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.* 17 *καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὗρεν* 16aa (Mt 13, 54 aa Mc 6, 1 aa)

14. ὁ cum ℵABDLMUΓΞ al pl Or^{4,161} ... EFGHKSVW^{b}ΔΑΠ al^{40} fere (Or^{3,970} sched) om | *ολης της*: Δ om *της* | *περιχωρου*: ℵ (al? nisi fefellit Velesius) *χωρας*. Latini plerique *regionem* (ita b c d f ff^{2}· g$^{1.2}$· l q vg); a vero *finitimam regionem*, e *circum adiacentem regionem*

15. *αυτος* (et. Or^{4,161} et int^{3,970}): A 11^{pc} e om | *αυτων* (et. Or^{4} et int^{3}): D a b l om (non item c e f ff^{2}· g$^{1.2}$· q vg) | *υπο*: KΠ 11. 300. al^{10} fere *παρα* | *παντων*: e (item ff^{2}· teste Blanchino) *hominibus* (pro *omnibus*)

16. *και ηλθεν*: D (omisso *και* sq, sed D^{gr*} om et. *εισηλθεν*) *ελθων δε* (d *veniens autem*), e *cum venisset autem*. Praeterea FGM^{mg} (initio lectionis) al aliq add *ο* $\overline{ις}$ | *εις* sine *την* (Gb′) cum ℵBDLΔΞ 1. 131. 262. 300. 435. y^{scr} al^{10} fere Or^{4,161} Cyr$^{ioh\,177}$ (item Δ om *εις την*. Similiter f l q al vg *venit nazareth*; sed a b c e *venit in naz.*) ... ς Ti *εις την* cum AW^{b}ΓΔΠ unc^{8} al pler Eus$^{dem\,142}$ | *ναζαρα* cum ℵB*Ξ 33. e Or^{4,161}; item A *ναζαρατ*, Δ *ναζαραθ* ... ς^{e} (1624. 1633 etc) Ti *ναζαρεθ* cum EFGHMSUVW^{b}ΓΔ al pl it^{pler} vg go cop Eus$^{dem\,142}$ Cyr^{ioh} (sed ^{132} *-ρετ*) ... ς Wtst Gb Sz Ln *ναζαρετ* cum B^{3}KLΠ al permu a; D *ναζαρεδ*, d *nazared* | *ου* et. Or^{4} et Eus^{dem} Cyr$^{ioh\,177}$ et ^{132}: D 13. 69. 124. 346. *οπου* | *ανατεθραμμενος* cum ℵFLΞ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 157. 346. q* *enutritus* Eus^{dem} Cyr^{ioh} bis ... ς Ln Ti *τεθραμμενος* (Δ *τεθρεμμενος*) cum ABW^{b}ΓΔΠ unc^{8} al pler Or^{4,161}. Cf *ανατρεφεσθαι* Act 7, 20 et 21. 22, 3. | D^{gr*} om *ανατεθρ. και* (om et. D^{recens} et d, sed praecessit *ελθων δε*) *εισηλθεν* | *αυτω* et. Or^{4,162} Eus^{dem}: D om; item a c d (et. syr^{hr}?) cop^{dz} *secund. consuetudinem* (it^{pler} vg cop add *suam*), item Or^{int3,970} *iuxta morem*; e om *κατ. το ειωθ. αυτω* (69* *αυτου*) | *και ανεστη αναγνωναι* (et. Or^{int3,970}): 416. x^{scr} 3^{pc} 10^{pc} 48^{ev} al^{evv} om; 1. 22. 131. 9^{pc} syr^{hr} arm post *ησαϊ. του προφ.* v. 17 pon

17. *βιβλ. του προφ. ησαϊ.* cum ℵBLΞ 33. 69. 346. a b q (*liber profetiae csaiae*) am fu for ing perus Or^{int3,970}; item D *ο προφητης ησαϊας* (cf infra Eus) ... ς *βιβλ. ησαϊ. του προφητ.* cum AW^{b}ΓΔΠ unc^{9} al pler c e f ff^{2}· g$^{1.2}$· l vg^{ed} et ^{mss} aliq (ut em) go syr^{utr} et ^{hr} cop arm aeth (:: *ησαϊ. τ. προφ.* maxime ex usu est nec fere fluct, cf Mt 2, 17. 3, 3. 4, 14. 8, 17. Lc 3, 4. 4, 27. Mutat vero Lc ordinem ut h. l. ita Act 2, 16. 8, 28 testibus similiter vulgatum ordinem restituentibus.) | *αναπτυξας* (D* *απτυξ.*) cum ℵDW^{b}ΓΔΠ unc^{9} al pler it vg (it^{pl} vg *ut*

Ex 1, 61 a τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· 18 πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με 19 κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρῦξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. 20 καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν, καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. 21 ἤρξατο δὲ λέγειν

---

revolvit, e *cum revolvisset*, a d Or^{int} *revolvens*) go syr^{hr} Or^{int3,970} Eus dem^{442} (:: hoc uno loco Ni Ti legitur) ... Ln *ανοιξας* cum ABLΞ 33. 440*, item syr^{utr} cop arm aeth (:: *ανοιξαι το βιβλιον* Apoc 5, 2. 3. 4. 5. 20, 12 etc) | *το βιβλιον*: D al$^{evv\ 5}$ om | *τοπον* cum κLΞ 33 ... ς Ln Ti *τον τοπ.* cum ABDW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... 40. 259. 260. e om. Totum locum Eus^{dem442} sic: -- *ομολογει πεπληρωσθαι, οτι ελθων εισ την ναζαρεθ, ου ην ανατεθραμμενοσ, εισηλθεν κατα το ειωθοσ αυτω εν τη ημερα τ. σαββ. εισ τ. συναγωγην, ανασταντι δε αυτω επιδοθη ησαΐασ ο προφητησ, ου και αναπτυξασ την βιβλον ανευρω το εγγεγραμμενον* etc.

18. *ευνεκεν* cum κABDLW^{b}ΓΔΛΣΠ unc^{9} al pl Hipp$^{dan\ 17}$ Eus^{dem442} et ^{saepe} Ath^{ps915} Cyr^{act51} al ... ς (= Gb Sz) *ενεκεν* cum minusc mu, item ita editum est Or^{2,630} et$^{4,\ 13}$ Eus$^{ps\ 525}$ Cyr$^{nest\ 75}$ et$^{apol\ 192}$ et$^{theod\ 228}$ *ευαγγελισασθαι* cum κABDLW^{b}ΓΔΛΣΠ unc^{9} al pler Or^{2} et^{4} Eus$^{dem\ 442}$ et$^{es363.541}$ et$^{ps\ 525.529.634}$ Ath^{ps915} Cyr^{act51} al ... ς (= Gb Sz) *ευαγγελιζεσθαι* cum minusc vix mu Eus$^{ps\ 223}$ | *απεσταλκεν με* (D^{Gr*} *απεσταλμαι*) sine additam (Gb probante Schu) cum κBDLΞ 13. 33. 69. itpler am for harl ing perus mt tol sax cop arm$^{cdd\ mu}$ aeth Or^{2,636} et$^{4,\ 13}$ item int^{3,970} Eus^{dem442} et$^{es\ bis}$ et^{ps} quater Ath^{ps} Cyr^{act} ... ς (= Gb) add *ιασασθαι τουσ συντετριμμενουσ την καρδιαν* (al^{20} fere *τη καρδια*), item Ln [*ιασ. τ. συντ. τ. καρδ.*] e. AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg^{ed} et $^{mss\ aliq}$ (ut em gat) go syr^{utr} et^{hr} arm^{ed} aeth$^{cod\ a}$ Ir^{int260} :: e LXX

19. *κηρυξαι*: F al aliq cop praem *και* | *τεθραυσμενουσ*: D* *τεθραυματισμενουσ*, D^{2} *τεθραυμενουσ* | *δεκτον*: 229** it vg arm^{usc} ar^{ro} (cf et. Ir^{int146sq}) add (:: e LXX) *και ημεραν ανταποδοσεωσ* (*retributionis*, b q *redditionis*, a *redemptionis*), item additis insuper *τω θεω ημων* 254. 413. 6p^{e} syr^{p} ar^{po}. Praeterea 34^{ev} Or$^{4,\ 13}$ (non item^{int3,970}) Ath^{ps915} om *αποστειλαι* usq *δεκτον*. Cf etiam Mach$^{om\ 47,\ 9}$ *ουτωσ και ο* $\overline{χς}$, *δοθεντοσ αυτω βιβλιου εν τ. συνα., ωσ γεγραπται, εκαλεσεν ενιαυτον κυριου δεκτον και ημεραν απολυτρωσεωσ.*

20. *εκαθισεν*: EK al aliq *-θησεν* | *παντων οι οφθ. εν τη συνα. ησαν* cum κBFL 33. 127. 131. 254. $^{i\,cant}$ (e Or$^{int\ 3,970}$ *omnium oculi erant in synag.*) q aeth Eus$^{dem\ 193}$ et^{442} ... Ln Ti *παντων εν τ. συνα. ησαν οι οφθ.* cum AKΠ 72. 118. 209. 253. 2p^{e} (ut vdtr) c^{scr} b cop go ... ς *παντων εν τ. συ. οι οφθαλμοι ησαν* cum DEGHMSUVΓΔΛ al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm | *αυτω* et. Or$^{4,\ 13}$ Eus$^{dem\ 193}$ et^{442}: 13. 69. 124. 346. 44^{ev} y^{scr} *εισ αυτον*, item *in eum* (e *illum*) it vg (d *ei*)

πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. 22 [19. 1] *καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον· οὐχὶ υἱός ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτος;* 23 [20. 10] *καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.* 24 [21. 1] *εἶπεν δέ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι ἑαυτοῦ.* 25 [22. 10] *ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλείου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη*

Io 4, 44
1 Reg 17, 1
Iac 5, 17

21. *οτι* (et. Eus$^{dem\ bis}$): D Or^{4,13} (libere: *και παντων ενατενιζοντων αυτω φησι· σημερον πεπληρ. η γρ. αυτ. εν τ. ω. υμων*) om

22. *ουχι* cum ℵBDL ... ς *ουχ* cum AΧΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} Cyr$^{mai\,161\,bis}$ (:: cf Mt 13, 55. Mc 6, 3) ... Γ om | *υιος* (69. Cyr$^{mai\,161\,sec}$ *ο υι.*) *εστιν* (a om, D e post *ιωσ.* pon) *ιωσηφ* (Cyr eodem loco *του ιω.*) *ουτος* cum ℵBL 346. Cyr$^{mai\,161\,pri}$, item D a e Cyr$^{mai\,161\,sec}$ ... ς Ln *ουτος εστ. ο υι. ιωσηφ* (:: cf ll. pp.) cum AΧΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn b c f ff^{2}· g^{1}· q (item *hic filius est ioseph* l vg) cop syr^{utr} et^{hr} go arm aeth

23. *γενομενα*: D *γεινομενα* | *εις την* cum ℵB, item Gb Ln *εις* cum DL 13. 69. 124. 346. ... ς *εν τη* cum EFGHMSUVXΓΔ al pl; item AΚΑΠ al plus^{10} Epiph^{51,15} *εν* | *καφαρναουμ* cum ℵBDX 33. it (exc q) vg go cop arm Epiph^{51,15}. Cf etiam alibi, inprimis ad Mt 4, 13 ... ς *καπερναουμ* cum ΑΛΓΔΑΠ unc^{9} al omn fere q

24. *αμην*: D 300. al pauc *αμην αμην* | *λεγω υμιν* cum ℵBDLXΑΠ unc^{5} al pl it vg syr^{sch} et^{hr} etc ... AEGHVΓΛ (teste Treg) tisch* al^{25} fere go syr^{p} *υμ. λεγ.* | *εν*: L om | *εαυτου* cum ℵD ... ς Ln Ti *αυτου* cum ΑBL unc rell al omn^{vid}. (Or^{4,269} *εν τη πατριδι και εν τη οικια αυτου*, sed$^{int\,3,971}$ *in patria sua*; Const^{2,58} *εν τη ιδια πατριδι*)

25. *δε* (syr Or$^{int\,3,971}$ *enim*): DK it (exc f) vg aeth om | *οτι* cum ℵLXΛ 1. 13. 33. 69. 262. 346. al^{25} fere e f l go arm syr^{utr} et^{hr} Or$^{int\,3,971}$ Bas$^{eth\,245}$ ... ς Ln Ti *om* cum ΑBDΓΔΠ unc^{9} al pl it^{pm} vg :: passim *οτι* eiusmodi (post *λεγω υμιν* 13, 35. 22, 16 et 18 et alibi) a multis omittitur, sed fit etiam ut dubites utrum inlatum an omissum sit | *ἡλ-* ut EGHKLMΓΛ al pm plerumque, passim et. F ut Io 1, 25, item *he-* it^{pl} ut a d f g^{1}· q (e *heliae*, v. sq *elias*), item am fu for ing per al go ... ς *ἠλ-* ut SVII al pm b c al. Item *-λιου* cum AB*, v. sq *-λιασ* cum ℵAB*DU^{2}... ς Ln *-λιου* cum ℵB^{3}DLXΓΔΠ unc rell etc, v. sq *-λιασ* cum B^{3}LXΓΔΠ unc rell etc. Praeterea MSVΓΠ al pl *-λιοῦ*, K al *-λιού*. LXX nomen prophetae *ηλιου* ut indeclinabile habent. Cf et. ad 1, 25. Praeterea syr^{sch} et^{hr} *Eliae prophetae*. Similiter Or^{1,422} | *εν τω ισραηλ* (D b *ιστραηλ*, item v. sq b d; e utroq versu *isdrahel*): 36. al pauc a l tol om; cop syr^{sch} et^{hr} aeth ante *εν ταις* pon | *επι ετη* cum ℵACLXΓΔΠ unc^{9} al longe pler a (*per triennium*) go syr^{p} Bas

τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,
3 Reg 17, 9 *26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλείας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα*
2 Reg 5, 14 *τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. 27 καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν*
τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθα-
ρίσθη εἰ μὴ Ναιμὰν ὁ Σύρος. 28 καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ

eth^{245} ... Ln om *επι* cum BD tisch* 37. 225. 235. 245, nec exprim it pler vg cop syr^{sch} et ^{hr} Or^{int3,971} | *μεγας*: 13. 69. *μεγαλη* | *πασαν*: Γ (*επι τησ γησ*) 111. 50^{ev} x^{scr} 2pe om

26. *ηλειασ*: vide ad 25 | *σαρεπτα* (A al mu b q for *-ραπτα*) cum ℵAB* CDXΓΔΑΠ unc^{8} al pl it vg (am *sareptha*) go cop (*serebta*, g^{1} *serepta*) aeth Or^{1,422} et^{int3,971} ... B^{3}KLMS 1. 33. 69. al plus^{40} Or^{cat} ox^{37} (*σαρεφθαν*) Bas^{eth245} *σαρεφθα*. Praeterea legitur *αρεφθα* (L al mu), *αραφθα*, *αρεπτα* (Π*), *αραπτα*, omisso *σ* post *εισ* | *σιδωνιασ* (L *-νασ*, DV^{2} al *σιδονιασ*) cum (Gb') ℵABCDLV^{2}XΓ 1. 13. 69. 131. 157. al^{20} fere it vg (Latt pler *sidoniae*, e am *sidonae*) go cop aeth Or^{1,422} et^{cat} et int^{3,971} ... ς Ti *σιδωνοσ* (:: ut ubique in evv et act) cum EFGHKMSUΔ ΛΠ al pl (syr^{utr} et ^{hr}) Bas^{eth245}

27. *εν τω* (A aliq om) *ισρ.* hoc loco cum ℵBCDLX 1. 13. 33. 69. 118. 130. c^{scr} g^{scr} al pauc it vg cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth Or^{int3,971} ... ς post *προφητου* (:: ut v. 25) cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{P} ... 56. 58* om. Nec habet Or^{1,422} (nec 25. nec 27), sed textum libere tantum adhibet (contra utroque loco habet Or^{int3,971} ubi ipse textus exscribitur): *οτι ωσπερ πολλοι λεπρ. ησαν εν ημεραισ ελισσαιου του προφ. και ουδεισ αυτων - ο συροσ· και πολλαι χηραι ησαν εν ταισ ημερ. ηλιου του προφ. και προσ ουδεμ. αυτων επεμφθη χηραν ο ηλιασ ει μη εισ σαρεπτα τησ σιδωνιασ.* Ceterum hunc versum Marcion ad 17, 14 sqq transtulisse videtur. Cf Epiph^{315} (sub *μη'*): *οτε συνηντησαν οι δεκα λεπροι. απεκοψε δε πολλα, και εποιησεν· απεστειλεν αυτουσ λεγων· δειξατε εαυτουσ τοισ ιερευσι. και αλλα αντι αλλων εποιησε, λεγων οτι πολλοι λεπροι ησαν εν ταισ ημεραισ ελισσαιου του προφ. και ουκ εκαθ. ει μη νεεμαν ο συροσ.* Item Tert$^{marc\ 4,\ 35}$ (tractat 17, 14 sqq): *Nunc etsi praefatus est multos tunc fuisse leprosos apud Israelem in diebus Helisaei prophetae et neminem eorum purgatum nisi Naaman* (ita^{edd}) *Syrum* etc) | *ἑλι-* ut Ln Ti cum A 69. al et *heli-* a q am fu for ing al (Or^{int}) go; *ἑλι-* ς cum Π unc^{mu} minusc ut vdtr pl et *eli-* b c d f l. Item *-ισαιου* (B *-ισσαιου*) cum ℵABDGLUVΔ al mu a b c d l (e *elie*) am fu for ing go etc ... ς Ti *-ισσαιου* cum CE FHKMSXΓΔΠ al pl f q | *εκαθαρισθη* cum ℵBDΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... Ti *εκαθιρισθη* cum ACLX y^{scr} al pauc :: nullo Lucae loco forma *-ε-* ℵ aut B testem habet, cf infra 17, 14 et 17. Act 10, 15. 11, 9. In Mt 8, 3 et Mc 1, 42 certe B accedit | *ναιμαν* (D* d *-μασ*) cum ℵABCDKL Π 1. 69. al mu; item X al aliq *νιμαν* et *Neman* a (*nisiineman*) e ff^{2} g^{1} l am for ing gat al cop go ... ς *νιεμαν* cum EFMSUVA carp^{ev} al pl (et. Or^{3,971} et Epiph^{315}), item *Neaeman* f q, A al pauc *ναιεμαν*, GHΓ al

ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, 29 καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις ᾠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν· 30 αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

31 [23.8] Καὶ κατῆλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν· 32 [24.2] καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. 31 s Mt 7, 28 s Mc 1, 21 s

33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· 34 ἔα, τί ἡμῖν καὶ 33–37 Mc 1, 23–28

---

pauc *νειμμαν*, b c g^{2} vg^{ed} et mss aliq Or$^{int\,3,\,971}$ Tert (vide ante) *Naaman*

28. *και*: D e οι δε (*illi autem*) | *ακουοντεσ*: D (d *audientes*) 1. al pauc e (*cum haec audissent*) syr^{sch} *ακουσαντεσ*

29. *οφρυοσ* cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc^{9} al longe pl Or$^{4,\,162}$ ... ς (item Ln ex errore) praem *τησ* cum D* al non ita mu arm; D^{2} 13. 69. 124. 346. praem *του* | *εφ* (Δ *αφ* teste Treg) *ου*: Χ 44^{ev} *εφ ω* et o^{scr} *εφ ο* | *ωκοδομητο* (EK al *οκοδ.*, Δ *-μειτο*, Χ *-μηθη*, D *οικοδομηται*) *αυτων* hoc ordine cum ℵBDL 13. 33. 69. 346. a c e ... ς Ln *αυτων ωκοδομ.* cum ACXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg. Liberrime Or$^{4,\,162}$ *αγαγοντων εωσ οφρυοσ του ορουσ εφ ου αι πολεισ αυτων ωκοδομητο, ωστε* etc | *ωστε* cum ℵBDL 1. 13. 22. 33. 61^{mg} 69. 118. 131. 237^{schol} cop Or$^{4,\,162}$ ... ς (= Gb) *εισ το* cum ACXΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *κατακρημνισαι* ℵABDEGLSUXΔΠ^{2} etc: C*^{vid}FHVΓΛ al mu *-κρημνησαι*, KMΠ* al *κρημνησαι*

31 sqq. Hos versus Marcion teste Tert$^{4,\,7}$ statim ab initio evglii exhibuit; anteposuit igitur iis quae v. 16 sqq leguntur.

31. *κατηλθεν*: GHΓΛ al mu add ο $\overline{ις}$, item M^{mg} ubi initium lectionis ecclesiast. notatur: *τω καιρω ηλθεν ο* $\overline{ις}$. Similiter evgstaria, item syr hr | *καφαρναουμ* ut v. 23, sed X h. l. *καφερναουμ* ... ς *καπερναουμ* ut ibidem, accedente h. l. c | *γαλιλαιασ*: D add (:: cf Mt 4, 13) *την παραθαλασσιον εν οριοισ ζαβουλων και νεφθαλειμ* | *αυτουσ*: E 1. 28. al^{7} *αυτοισ*, al^{10} fere om | *εν τοισ*: Δ om

32. XΔ al pauc *εξεπλησσοντο* | V al pauc om *εν*

33. *και εν τ. συ. ην* (157. a b f syr^{sch} et^{hr} aeth *και ην εν τ. συ.*): D e *ην δε εν τ. σ.* | *πνευμα δαιμονιου ακαθαρτου*: it (et. d) vg *daemonium immundum* (*imm.*, c om): D *πνευμα δαιμονιον ακαθαρτον*, 29. *δαιμονιον ακαθαρτον*, y^{scr} *δαιμονιον* tantum

33 sq. *φωνη μεγαλη* (33. go haec om) absque *λεγων* cum ℵBLV*Ξ cop Or$^{4,\,171}$ (affert v. 31—35) ... ς Ln add *λεγων* cum ACDV^{2}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg go syr^{utr} et^{hr} arm Ath^{luc} (Gall$^{5,\,189}$) :: additur in Mc nec fluct; cf et. ad 3, 4 et 22. 4, 4. 8, 9 et 50; alibi | *εα* cum ℵABCLQ XΓΔΛΠ unc^{9} al pler g$^{1.2}$ vg go syr^{utr} arm Or$^{4,\,171}$ Ath$^{5,\,189}$ (Eus ter anteponit, sed varia miscet. Ita$^{dem\,133}$ *εα τι ημ. και σοι* $\overline{ιυ}$ *υιε του*

σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 35 *καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.* 36 *καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν καὶ ἐξέρχονται;* 37 *καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.*

θεου; ηλθες προ καιρου βασανισαι ημας [c Mt 8, 29], et[272] *τι τι ημ. και σοι υιε τ. θεου; ηλθες προ καιρ. βασ. ημας; οιδαμεν σε τις ει, ο αγ. τ. θεου.* Rursus$^{ps\,555}$ *τα τι ημ. κ. σοι ιυ ναζαρηνε; οιδαμεν σε τις ει, ο αγ. τ. θεου,* quae etiam a Mc pendere possunt) … D 33. 56. 58. 61. a b c e f ff^{2c} l q syr^{hr} cop aeth Tert$^{marc\,4,7}$ om (:: cf Mc) | *σοι* (Γ 33. *σου*): AΓΗΧ al pauc *συ* | *ναζαρηνε* (D* *ναζωρ.*, D^{2} 47^{ov} *ναζωρ.*; item *nazorene* c l* q go): De Mcionis evglio Tert^{4,8} *Nazaraeus vocari debebat secundum prophetiam christus creatoris. Unde et ipso nomine nos Iudaei Nazarenos appellant per eum – Christo autem appellatio Nazaraei competitura erat ex infantiae latebris, ad quas apud Nazareth descendit* etc. Hinc (vide et. infra) Mcion omisisse censendus est (Schu: „rec. sonat Mci formam 1, 24. 14, 67. 16, 5“) | *απολεσαι ημας·* (Ln *ημας;*): D 68. *ημας ωδε απολεσαι* … e b c *venisti* (c praem *ut quid*, b *quid*) *ante tempus* (b pon ante *ven.*) *perdere nos* :: cf Mt 8, 29 | *οιδα* (Tert$^{marc\,4,7}$ „exclamat spiritus daemonis: *Quid nobis et tibi est, Iesu? Venisti perdere nos. Scio qui sis, sanctus dei.*“): arm Ath^{luc} (Gall^{5,189}) Archel^{48} (Gall^{3,602} *dic mihi quare cum daemones cum confiterentur dicentes: Scimus te qui sis, sanctus deus*) *οιδαμεν.* Cf et. supra Eus$^{ps\,555}$, item $^{ps\,279}$ (*οι δαιμονιοι, διο εβοων λεγοντες· οιδαμεν σε τις ει, ο αγ. του θεου*); Tert$^{prax\,26}$ *hoc et exinde daemonia confitentur: Scimus qui sis, filius dei.* Sed vide de his et similibus ll. ad Mc | *ο αγ. τ. θεου*: Archel^{48} *sanctus deus*, c *sanctus dei filius*

35. *απ* (Gb″, probat Schu ex usu Lcae a Mco diverso) cum ℵBDLΨΞ 1. 13. 22. 69. 108. 124. al plus^{25} it vg (Latt *exi ab*) Or^{4,171} … ς *εξ* cum ACQXΓΔΛΠ unc^{8} al pl :: ut Mc | *ριψαν*: D* *ρειψασ* | *εισ το μεσον* cum ℵABCLMQXΞ al permu … Gb Ti *εισ μεσον* cum DΓΔΛΠ unc^{8} al^{100} fere Or^{4,171} … a b e ff^{2c} l q (non item c f g^{1c} vg) om; D add *αναχραυγασαν τε* (d sine *τε*) | *απ*: MΓ al pauc *εξ* | D* *βλαψασ*

36. *θαμβοσ*: D 253. b g^{1c} gat perus cop^{edd} et^{dz} (non pe^{tr4}) syr^{edd} add *μεγασ* | *πρ. αλληλουσ*: Λ om | *τισ*: U add *εστιν*, item it vg cop al | *πνευμασιν*: Γ 7. 61. *δαιμοσιν* | *εξερχονται* (ℵ* et ^{c}): ℵ^{a} *υπακουουσιν αυτω*

37. *εξεπορευετο ηχοσ* (syr$^{p\,mg}$ *ιχοσ*), it^{pl} *divulgabatur fama*, a *exibat fama*: D *εξηλθεν η ακοη*, d *exivit fama*, e *facta est fama* | *παντα*: U *πασαν*

38 [28.2] Ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰ- 38 a Mt 8, 14 a Mc 1, 29–31
κίαν Σίμωνος. πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. 39 καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς.

40 Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας 40 a Mt 8, 16 Mc 1, 32–34
νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν αὐτούς. 41 [27.8] ἐξήρχοντο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ

38. *απο* (Gb″ probante Schu) cum ℵBCDLQΞ 1. 13. 22. 33. 69. 118. 124. 131. 209. 346. Or^{4,171} (d *a*) ... ς Ln ιx (:: ut Mc lectione non fluct) cum AΧΓΔΔΠ unc^{9} al pler go, item *de* (quo saepe ιξ exprimitur) it vg | *ιεισηλθεν*: DΠ al^{20} fere *ηλθεν* (:: cf Mc) ... AMΠ al plus^{15} syr^{sch} praem (syr add) ο $\overline{\text{ις}}$ | *σιμωνος* (Or^{4,171}): D b c e ff^{2}· g^{1}· l (sed e post *regionis* om verba *surgens autem* usq *simonis*) Ambluc^{1349} add *και ανδρεου* :: e Mc, non item a f q | *πενθερα δε* cum ℵABDLQΞ^{2}ΓΔΛ^{2}ΣΠ unc^{9} al longe pl ... c al plus^{5} *η δε πενθερα*, ς (= Gb Sz) *η πενθ. δε* cum minusc vix mu (Ξ*Λ* a *σιμωνος* priore ad *σιμωνος* alterum transiliunt; 33. ὅσ tantum ex *πενθ. δε σιμωνος* retinuit) | *του*: Ξ om | *σιμωνος*: syr^{p} mg *Petri* | *συνεχομενη*: D *κατειχομενη* (it vg *detinebatur*, *tenebatur*)

39. *επιστας*: D *επισταθεις* | *παραχρ. δε* cum ℵABQRXΓΔΛΣΠ unc^{9} al pler a cop go syr^{p} arm ... CL b c f ff^{2}· g^{1}· l q vg syr^{sch} aeth *και παραχρ.*, D 254. e *παραχρημα*, posteaque D *ωστε αναστασαν αυτην διακονειν αυτ.*, 254. *η δε αναστασα*, e *et surgens*. Similiter Cyr$^{mai\,167}$ *παραχρ.* cum iis quae praecedunt conjg. „*και παραχρημ. φησιν αφηκεν αυτ. ο πυρετος.*“ | Post *αφηκ. αυτην* ℵ e add *ο πυρετος* :: e Mt | Δ *αναστας*

40. *δυνοντος* (a d *occidente*): UA al^{30} fere *δυναντος*, DGr *δυσαντος*, Or^{4,171} *δυντος*, it^{pler} vg *cum occidisset* | *παντες* cum ℵΔDLQRXΓΔΛΣΠ unc^{9} al pler Or^{4,171} ... BC 1. 131. *απαντες* | *οσοι* (a d e *quodquod*, e *quicunque*): DGr* b f ff^{2}· g^{1}· l q vg *οι*, *qui* | D *ειχαν* | Η *ποικιλοις* | *ηγαγον* (A *και ηγ.*): D arm *εφερον* (:: e Mc), Or^{4,171} *ηγον* | *αυτων* (exprim a e *unicuique eorum*, non item it^{pler} vg qui habent *singulis*): D al pauc om | *τας χειρ.* (b q *manum*; contra c e f ff^{2}· g$^{1.2}$· l q vg *manus*) *επιτιθεις* (it^{pler} vg *inponens*) cum BDQΞ al plus^{10} it^{pler} vg ... ς *τας χειρ. επιθεις* (a *manibus impositis*) cum ΑLRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a, item ac cop aeth *επιθεις τ. χειρ.* | *εθεραπευεν* (*curabat*) cum BD 440** it vg syr^{utr} Or^{4,171} (et^{od} et cod bodl) ... ς Ln Ti *εθεραπευσεν* (:: ut Mc) cum ℵACLQRXΓΔΛΣΠ unc^{9} al omn fere Or$^{cod\,par}$

41. *εξηρχοντο* c. ℵCΞ 1. 33. al^{10} fere Or^{4,171} ... ς Ln Ti *εξηρχετο* c. ABD LQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *απο*: ℵ 1. 209. 215. om (28. *πολλα*) | *κραυγαζοντα* (Q al pauc *κραυαζ.*) cum ADEGHQUVΓΔ 13. 69. 124. 346. al

ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. [41] *καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.*

42—44 Mc 1, 35—39

42 [28.8] *Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν· καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν.* 43 *ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην.* 44 *καὶ ἦν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Γαλιλαίας.*

plus[50] Or[4, 171] ... ς κραζοντα (ℵ* -ντων, ℵ[c] -ντα) cum ℵBCFKLMRSX ΛΣΠ al pl (itᵖˡᵉʳ vg *clamantia* vel *-tes*, a Victorin *exclam.*) | και λεγοντα (et Or[4, 171]): L* om | οτι (f q vg): itᵖˡᵉʳ om | ο υι. τ. θεου sine ο $\overline{\chi\varsigma}$ cum ℵBCDFLRXΞ 33. 130. 220. itᵖˡᵉʳ vg cop arm arpo Or Tert[marc4, 8] (*cum testimonio excedebant vociferantes*: Tu es filius dei) Victorin ... ς (= Gb) praem ο $\overline{\chi\varsigma}$ cum AQΓΔΛΠ unc[8] al pler f q go syr utr aeth (:: cf Mt 16, 16. 26, 63. Io 6, 69. 11, 27 etc) | τον (Or[4, 171] om) $\overline{\chi\nu}$ αυτ. ειναι (*Chr. illum esse* a e, *Chr. ipsum esse* l): D 69. αυτον (69. add τον) $\overline{\chi\nu}$ ειναι, *eum Chr. esse* f cop, b g[1.] q vg *ipsum esse Chr.*, e ff[2.] *Iesum ipsum esse Chr.*

42. ημερας: Γ praem της | επορευθη: ΚΠ al[20] fere επορευετο, item *ibat* b f g[1. 2.] l q vg (contra *abiit* a c e, item[vid] ff[2.]) | ερημον: 61. 91. 299. ετερον | τοπον: ℵ* om (suppl ᵃ) | επεζητουν cum ℵABCDFLMQ RSUVXΓΔΛΞ al plus[115], item *requirebant* (e *inquir.*) it vg (sed d for *quaerebant*) ... ς (= Gb Sz) εζητουν cum EGHKΠ al mu | κατειχον: D επειχον

43. ο δε: A icaut syrˢᶜʰ add $\overline{\iota\varsigma}$ | ταις ετεραις πολεσιν: D εις τας αλλας πολεις, d e *in alias civitates* | με δει c. ℵACLQRXΓΔΛΠ unc[9] al pler ... Ln δει με cum B, item (sed post οτι pon, quod ipsum e om) D e, item ante ευαγγελισ. itᵖˡᵉʳ vg syrᵖ | την βασιλειαν (ℵᵃ): ℵ* το ευαγγελιον (Ambᵛⁱʳᵍ *verbum*) | οτι ε. τουτο: D e ε. τουτ. γαρ | επι τουτο cum ℵBL. 13. 67. 124. 346. a (*ob hoc*), *ideo* b c ff[2.] g[1. 2.] l vg ... ς εις τουτο (:: Mc εις τουτο γαρ εξηλθ.) cum ACDQRXΓΔΛΠ unc[9] al pler Victᶜᵃᵗ maiᵒᵈᵗ; item *in hoc* d e, *ad hoc* f q | απεσταλην (x -λειν) cum ℵBCDLX 1. 12. 13. 33. 69. 111. 124. 131. (-λει) 346. ... ς απεσταλμαι cum AQ BΓΔΛΠ unc[9] al pler Victᶜᵃᵗ maiᵒᵈᵗ (:: ut in Mc εξεληλυθα et εληλυθα pro εξηλθον substituere)

44. εις τας συναγωγας cum ℵBDQ 13. 69. yˢᶜʳ al[10] fere ... ς Ln εν ταις συναγωγαις (:: cf ad Mc ubi pleriq idem tenent) cum ACLRXΓΔΛΠ unc[9] al pler (item it vg, at nec aliter in Mc) | της γαλιλαιας c. ADXΓ ΔΛΠ unc[9] al pler it vg go copᵈᶻ recent syrˢᶜʰ etᵖ mg arm aeth ... ℵBCL QR 1. 21. zˢᶜʳ al[20] fere cop syrᵖ ᵗˣᵗ της ιουδαιας (item evv[2] τοις ιουδαιοις, 18ᵉᵛ των ιουδαιων) ... 34ᵉᵛ 48ᵉᵛ αυτων

V.

1 [29. 10] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ καὶ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, 2 καὶ εἶδεν δύο πλοιάρια ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλεεῖς ἀπ' αὐτῶν ἀποβάντες ἔπλυναν τὰ δίκτυα. 3 ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καθίσας δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐδίδασκεν τοὺς

1–11 (Mt 4, 18–22 Mc 1, 16–20)

V, 1. *εν τω τ. οχλ. επικεισθ. αυτω* (ℵ^{c}): ℵ *εν τω συναχθηναι τ. οχλ.*, item cop *quum turbae congregatae essent ad eum* | *και ακουειν* cum ℵA BLX 1. 131. c (*factum est autem cum turbae irruerent in eum, et audierunt - et ipse* etc) cop^{schw} et $^{edd\ 2}$ arm aeth ... ς Ln *του ακουειν* c. CDQ RΓΔΑΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg cop^{wl} syr^{utr} go | *και αυτος ην εστως* (C^{3} FGHX al add *ο ις*, item M^{mg} et evglstaria): D *εστωτος αυτου*, item e *cum staret ipse* | *λιμνην* (ℵ^{c}): ℵ* om | *γεννησαρετ* cum ℵABCGQRSUV ΓΔΑΠ al pl a b e l (*genessaret*) syr$^{p\ txt}$ arm; item FL al mu perus *γεννησαρετ* ... EHKM 69. al mu q for ing (vg^{ed} am al *genesareth*) cop^{dz*} (cop - ζ - pro - σ -) go syr$^{p\ mg}$ *γεννησαρεθ* ... D nec aliter d *γεννησαρεδ* ... f syr$^{sch\ et\ hr}$ *gennesar* ... X a *λιμνην* ad *λιμνην* transiluit

2. *και* (al pauc a b c e ff$^{2\cdot}$ l om; non item f g$^{1\cdot}$ q vg) *ειδ.*: r *ειδ. δε* | *ειδεν* cum ACDKLQRSVΔΠ al mu ... ς Ln *ειδε* (*-εν*) cum ℵBEFGHMUΓΛ al pl :: cf ad 2, 20; item ad 5, 26. 10, 24 et alibi | *πλοιαρια* cum AC* LQR 1* 33. 40. 53. 237. 259; item *naviculas* a f ... ς Ln *πλοια* (:: haec forma vv. 3 et 7 tantum non fluct) cum ℵBC^{3}DΓΔΑΠ unc^{9} al pler, item *naves* it^{pl} vg. Praeterea B a e cop syr^{sch} *duo* post *πλοι.* pon ... ℵ* om | *αλεεις* cum ℵ*ACLQ (:: in Mt ℵ*B*C bis; in Mc AB*L^{corr}Δ et ℵAB*CLΔ) ... ς Ln Ti *αλιεις* cum ℵ^{c}BDRXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} | *απ* (ℵ* om) *αυτων* hoc loco (Gb″) cum ℵ^{c} (ℵ*)BCDL 33. (a *de quibus piscatores egressi*) ... ς Ln post *αποβαντες* cum AC^{3}QXΓΔΑΠ unc^{9} al pler e f syr^{utr} et^{hr} arm aeth go (cop *ingressi in eas*) ... B b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q vg amb^{resc} om, item e om *απ αυτ. αποβαντ.* | *επλυναν* cum ℵC* LQX 239. 299., item Ln *επλυνον* cum BD 91. ... ς Ti *απεπλυναν* (al^{5} *-νον*, 7^{ev} *επεπλ.*) cum AC^{3}RΓΔΑΠ unc^{9} al pler. Latt omnes *lavabant* (l *levav.*), quod magis scripturae *επλυν.* respondere videtur | *τα δικτυα*: 435. 47^{ev} X^{ser} al pauc a syr^{sch} et^{hr} syr^{p} c.* cop add *αυτων*

3. *εμβας* (D *ενβ.*) *δε*: X add *ο ις* | *των πλοιων* (359. c^{ser} *πλοιαριων*): D *πλοιον*, item it (a f *naviculam*) vg. Libere syr^{sch} (non item syr^{hr}): *Et una ex eis Simonis erat Petri* (utrumque nomen etiam syr^{hr} habet), *et ascendit Iesus, sedit in ea* etc | *σιμωνος* cum ℵBDL ... ς praem *του* cum ACQRXΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} | *επαναγαγειν* (A 1. al pauc *επαναγειν*): D it^{pl} (non f g$^{1\cdot2\cdot}$; l *επαναγαγ. ολιγ.*, b *ut inducerent ad terram*) amb^{resc} syr^{sch} (ut l) et p et^{hr} go cop aeth (non arm) ante *απο τ. γης* pon | *ολιγον* (arm om): D *οσον οσον* | *καθισ. δε* c. ℵBLQ a cop ... ς Ln *και καθ.* c. ACDRXΓΔΑΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} (syr^{hr} *et* omisso

ὄχλους. 4 [30. 9] ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα· ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. 5 καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· ἐπιστάτα, δι' ὅλης νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὰ δίκτυα. 6 καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολύ· διερήσ-
Jo 21, 6 σετο δὲ τὰ δίκτυα αὐτῶν. 7 καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις ἐν

καθισ.) etc | εν τω πλοιω ειδ. cum ND e (d *in nave turbas doceb.*), ... B εκ του πλοιου ειδ. ... ς Ln Ti ειδ. εκ (1. 13. 69. al pauc απο) του πλοιου cum ACLQRXΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg etc

4. ωσ (it[pler] vg *ut cessavit*): D οτε (d *cum autem cessasset*; item a *cumque desiit*, e *cum cessaret autem*) | επαναγαγε: Δ επαγαγε | εισ αγραν (Eus[theoph 118] παρακελευεται μεν τω πετρω ο κυριοσ χαλασαι εισ αγραν τα δικτυα): 1. 22. 131. 209. om

5. και αποκριθ. σιμων c. ℵ[c]BLΔ (ℵ* σιμ. post ειπεν, item c post *dixit illi*) ... ς Ln κ. απ. ο σιμων c. ACRΓΔΠ unc[8] (deficit G) al omn[vid] ... D ο δε σιμ. αποκρ., item e *simon autem dixit* omisso αποκρ., syr[hr] *dixit illi Sim.*, X κ. αποκρ. atque ο πετροσ post ειπ. αυτω | ειπεν absque αυτω cum ℵB e cop ... ς Ln Ti add αυτω cum ACDLXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it[pler] vg etc | επιστατα (syr[p mg] g[r]; it[pler] vg *praeceptor*): D cop διδασκαλε (a d *magister*) | ολησ cum ℵABL 33. 131. Cyr[luc 169] (οι δε δι ολησ μεν εφασκον κοπιασαι νυκτοσ) ... ς add τησ cum CDXΓΔΑΠ unc[8] al pler Tit[eat ox 41] | Δ ελαβαμεν | χαλασω usque ποιησαντεσ (v. 6): D e ου μη παρακουσομαι (d *praeteribo*, D[gr 2] -σομεν, e *intermittimus*) και ευθυσ χαλασαντεσ τα δικτυα | χαλασω: K al pauc -σομεν, Π 1. al pauc -σωμεν, item go cop[wi] et [petr 2] aeth arm | τα δικτυα c. ℵBD (vide ante)L 1. 209. al pauc c e q go cop syr[hr] aeth (arm om) Amb[luc 1354] ... ς Ln Ti το δικτυον cum ACXΓΔΑΠ unc[8] al pler a b f ff[2]· g[1. 2]· l vg syr[utr]

6. πληθ. ιχθυ. πολυ cum ℵABCLXΓΔΑΠ unc[8] al longe pl cop go arm syr[p] Eus[theoph 118] (ωσ δε συνεκλεισαν πληθ. ιχθ. πολ.) ... ς Ln ιχθ. πληθ. πολυ cum D al vix mu it vg syr[sch] | διερησσετο (ℵB[3] 6. διερρ.) cum ℵBL, item C διερρητο ... ς διερρηγνυτο et Ln Ti διερηγνυτο: hoc cum A g[1 cer] al pauc, illud cum XΓΔΑΠ unc[8] al pler Eus[theoph 118] (:: cf Act 14, 14 Lc 8, 29) | τα δικτυα cum ℵBD(vide post)L 1. al pauc a c f ff[2]· l q go cop arm aeth Eus[theoph 118] ... ς Ln Ti το δικτυον cum AC XΓΔΑΠ unc[8] al pler b e g[1. 2]· vg syr[utr et hr] | D vero pro διερησσετο etc sic: ωστε τα δικτυα ρησσεσθαι, item (e *ut retia dirumperetur eorum*, f *ita ut rumperentur retiae eorum*) e f arm aeth | αυτων: s 28. ic[ant] al[10] fere add ωστε μη δυνασθαι αναγαγειν (al αγαγειν) αυτο

7. κατενευσαν (ℵ[c]; ℵ* -σεν): D (fortasse etiam E*) a e gat κατενευον | τ. μετοχοισ sine τοισ cum ℵBDL 259. a (*sociis in alia navicula*) ... ς τ. μετοχ. τοισ, Ln τ. μετοχ. [τοισ] cum ACXΓΔΑΠ unc[8] al omn fere (it pler vg *sociis qui erant in*) :: quum exempla articuli similiter omissi haud desint, potius ex emendatione additus quam ex incuria praetermissus pro illorum testium auctoritate censendus est

τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθαν, καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. 8 [31. 10] ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσεν τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ λέγων· ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, κύριε. 9 θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ἣ συνέλαβον, 10 ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. [32. 2] καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ

7. ελθοντας: U 69. -ντα ... Κπ* al aliq -ντος | συλλαβεσθαι ($\aleph^a$ et c συνλαβεσθ.): $\aleph^*$ συνλαμβανεσθαι ... D βοηθειν (it vg *adiuvarent*) | αυτοις: Δ* 245. 435. αυτους | και ηλθαν (cum ΒL 435. ... ς Ln Ti ηλθον cum ΑΒCΧΓΔΑΠ unc^s al pler) και: D e ελθοντες ουν (e *cum venissent itaque*) ... b om κ. ηλθ. | επλησαν (Δ εμπλησ.): 143 (is est Vat. 1229, unde error de Β i. e. 1209 fluxit) 225. 240. 47^{ev} al pauc arm επλησθησαν (50. -σθη) | αμφοτερα ($\aleph^a$, vix ipse $\aleph^*$ correxit): $\aleph^*$M 33. 69. p^{ser} αμφοτεροι | ωστε: C* add ηδη, D add παρα τι (*ut etiam penae* sic), item (*ita ut pene* c e g^{2*} vg^{ed}) it^3 vg (invitis am fu for perus ing iac, non item tol) syr^{sch} et p mg arm (cop *ut inciperent mergi*) | αυτα: D om (nec exprim it vg)

8. ιδων δε: D ο δε | σιμων (106. syr^p txt sax om) πετρος: D 13. 69. a b e (non item c f ff^{2*} g^{1*} g^{2*vid} l q vg) om πετρ. (Schu „haud inepte") | τοις γονασιν (1. 118. 131. 209. c cop syr^{sch} ποσιν) ιυ (ιυ c. ΒΒΕΗΚSUV ΓΔΠ al^{70} fere ... ς [Gb^{00}] praem του cum ΑCFLMΧΛ al mu): D αυτου τοις ποσιν, d e *ad pedes eius* | λεγων (e add *ad ihesum*, syr^{sch} *ei*): D c e f go syr^{sch} add παρακαλω (*oro te* c e, *rogo te* f, item go) | ειμι (Or^{1,378}): 1. 22. 131. 251. εγω ειμι. Cf Or^{3,684} και δι α ειπεν· εξελθε απ εμου, κυριε, οτι ανηρ αμαρτ. εγω ειμι | κυριε ($\aleph^c$ Or^{1,378}; post απ εμου pon b c g^{1*} l q Ambluc^{1355} et^{1356} cop syr^{sch} Or^{3,684}): $\aleph^*$ 244. e om

9. αυτον: $\aleph^*$ αυτους (:: hoc cum eo cohaeret quod verba και παντ. τ. σ. αυτ. desunt in D) | και παντας (359. om) τ. συν αυτω: D 47^{ev} om | επι: ΚΑΠ 300. 2^{pc} al^5 fere εν (item *in* it^{pler} vg; contra e *super*) | τη: Δ om | η cum ΒΑCLΓΔΑΠ unc^s al omn^{vid}, it vg *in captura* (*super capturam istam*) *piscium quam* (a *quae*) *ceperant* vel *ceperat*, etc ... ΒDX go ων (d *quos ceperant*) | συνελαβον: s e ff^{2*} -βεν

10. ομοιως δ. κ. ιακ. κ. ιωαννην (ΒD ιωανην) υιους ζεβεδ. (C* om υι. ζεβ.) usque σιμωνι: ℵ a b c ff^{2*} l q ομ. δε κ. ιακωβος κ. ιωαννης οι υιοι ζεβεδαιου etc, a b c ff^{2*} l q *similiter autem* (a om) *iacobus et iohannes* (l add *dixerunt*) *filii zeb.* ... D ησαν δε κοινωνοι αυτου ιακωβος κ. ιωαννης υιοι ζεβ., e *similiter fuerunt socii iacobus et iohannes fili zeb.* | και ειπεν πρ. τ. σιμ. ο (cum ΒΑCΧΓΔΑΠ unc^s al omn^{vid}; Ti om cum BL) ις· μη φοβου usq ζωγρων (μη φοβου usq ζωγρων et. Eus$^{theoph\,118}$): D ο δε ειπεν αυτοις· δευτε και μη γεινεσθε αλιεις ιχθυων· ποιησω γαρ υμας αλιεις ανθρωπων, e *qui ait ad simonem ihs nolite esse piscatores*

ζωγρῶν. 11 καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες πάντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12–16
Mt 8, 2–4
Mc 1, 40–45

12 [33.2] Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. 13 καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ εἰπών· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. 14 καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς
Lev 14, 2 προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 15 [34.1] διήρχετο δὲ

---

piscium faciam enim vos piscatores hominum (:: cf Mt ad extrema) | *εση ζωγρων*: syr^{sch} et^{hr} arm *capturus eris ad vitam*

11. *και καταγαγ. τ. πλ. επ. τ. γ. αφ. παντα* (*παντ.* c. ℵBDL 131. … ς Ti *απαντα* cum ACΓΔΛΠ unc^{s} al pler) *ηκολ. αυτω*: D e *οι δε ακουσαντες παντα κατελειψαν επι της γης και ηκολουθησαν αυτω* (e *illi autem cum audissent omnia dimiserunt super terram et secuti sunt eum*)

12. *και εγενετο* usq *πολεων*: Γ om | *εν τω*: 13. 69. om | *και ιδου*: c^{3} (*και* eraso) 253. al pauc b Amb^{luc1355} om *και*, utrumq praeterit aeth, syr^{sch} reddit *venit* | *πληρ. λεπρας* (*plenus lepra* it vg): D *λεπρος* (d *leprosus*) | *ιδων δε* cum ℵB e cop; f *cum vidisset*, item om copulam 19. 124. syr^{sch} arm … ς Ln Ti *και ιδων* c. ACDLXΓΔΛΠ unc^{s} al pler g$^{1.2}$ q vg syr^{p} aeth Cyr^{act63}. Pro *ιδ. δε τον ιν* a b c ff^{2} l *et ipse* (Schu „*και αυτος* a Lc non alienum"), Amb^{luc1355} om plane | *πεσων*: D e *επεσεν*, omissis *εδεηθη αυτου* | *θελης*: Γ al pauc *θελεις*

13. *και εκτεινας*: D *εκτ. δε* | *ειπων* cum AEHKMSUVΓΔΛΠ al pler … Gb$^{\gamma}$ Ln *λεγων* (:: e Mt) c. ℵBCDLX 13. 33. 69. 124. 254. 346. Cyr^{act63} :: at praeterquam quod *λεγων* ad Mt accommodatum est, *ειπων* hunc in modum apud Lucam solum scribi solet, cf 9, 22. 19, 30. Act 4, 25. 7, 26 et 27. 18, 21. 19, 21. 24, 22 | *η λεπρ. απηλθ. απ αυτου* (13. 69. arm aeth *απηλθ. η λε. απ αυτ.*, 157. al *απηλθ. α. αυτ. η λεπρ.*): D e *εκαθαρισθη*, 46. 126. *εκαθαρισθ. η λε. απ* (46. om) *αυτ.* (:: cf ll. pp.)

14. *αυτω*: U al pauc *αυτον* | *αλλα* (Χ$^{\gamma}$ 1. al pauc *αλλ*) *απελθων*: D a e *απελθε δε και*, item it^{mu} vg (*sed vade ostende*) omisso *και* | *σεαυτον τω*: Γ *σε αυτω τω*. Praeterea ℵ^{a} (suppl^{a}) om *δειξον σεαυτ. τω ιερει και* | *προσενεγκε* (LΔ al mu *-γκαι*): X b e syr$^{sch ed}$ arm Tert^{marc} ^{4,9} (*vade ostende te sacerdoti et offer munus quod praecepit Moyses*) add *το δωρον* (:: e Mt). Item Epiph^{322}, accusans Mcionem quod omiserit: *και τε αποκοψης το δωρον, φανησεται εκ του προσενεγκε οτι περι δωρου λεγει* | Δ *προεταξεν* | *μωυσης* cum ℵBCDKLΔXΓΠ al permu … ς *μωσης* cum AEHMUVΔΛ al pl. Praeterea cf ad 2, 22 et alibi | *εις μαρτυρ. αυτοις* (:: ut et. ll. pp.) et. f g$^{1.2}$ e (*ut in testimonium sit illis*): D a b c ff^{2} l q Tert^{marc4,9} Amb^{luc1357} *ινα εις μαρτυριον η* (D* *ην*) *υμιν τουτο*, l *in testimonium vobis*, c *ut sit in test. vobis istud*, a b

μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν· 16 [35. 2] *αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.*

17 [36. 2] *Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλήμ· καὶ δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτόν.* 18 [37. 1] *καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον*

17–26 Mt 9, 1–8 Mc 2, 1–12

ff[2]· Amb *ut sit in test. hoc vobis*, Tert *ut sit vobis in test.* At Epiph[333]: *διαστρεψασ δε το ρητον, ω μαρκιων, αντι του ειπειν „εισ μαρτυριον αυτοισ" μαρτυριον λεγων „υμιν".* Praeterea D add *ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν και διαφημιζειν τον λογον· ωστε μηκετι δυνασθαι αυτον φανερωσ εισ πολιν εισελθειν· αλλα εξω ην εν ερημοισ τοποισ· και συνηρχοντο προσ αυτον· και ηλθεν παλιν εισ καφαρναουμ* (:: e Mc 1, 45).

15. *μαλλ. ο λογοσ*: DMU al pauc go syr aeth *ο λογ. μαλλ.* | *περι αυτου* (א[a]): א* om *περι* (e corrupte *divulgabatur autem magis deo sermone*) | *ακουειν*: M al aliq cop syr[sch] add *αυτου* | *θεραπευεσθαι* absq *υπ αυτ.* (Gb′) cum ΝBC*DL 1. 22. 69. al [10] fere it vg cop syr[sch] arm aeth ... ς add *υπ* (A 2. g[ser] *απ*) *αυτου* c. (A)C[2]EHKMSUVXΓΔΛΠ al pler go syr[p] | ΝE*L*ΔΛ al *ασθενιων*

16. *υποχωρων*: 2. 71. 237. om; 22. al post *ερημοισ* pon; 157. *ην εν τ. ερ. και προσευχ. υποχ. εν ταιταισ απο των οχλων* | Λ al pauc om *και*. Similiter e *ipse autem recedens in solitudine orabat.*

17. *και εγενετο* usq *ημερων*: Λ* om | *και αυτ. ην διδ.*: D e *ο αυτου διδασκοντοσ* (e *ipso docente*; e *ipso loquente*) ... C[3]HM[mg](lect eccles)Λ al mu syr[sch] add *ο ις* ... ff[2]· g[1. 2·] l vg *et ipse sedebat* (contra a b f q *erat*) | *και ησ. καθημενοι φαρι.* (cum NACEHKLMUVXΓΔΛΣΠ al pler; Ln *οι φαρ.* cum BS cop[sch w] arm) *και* (B add *οι*) *νομοδιδασκαλοι*: D e *συνελθειν τουσ φαρισαιουσ και νομοδιδασκαλουσ* | *οι* (א* 33. om; suppl א[a]) *ησαν*: D e *ησαν δε* | *ελληλυθοτεσ* cum NA[2]BCLXΓΔΛΣΠ unc[7] (deficiunt FG) al pler it[pler] vg cop syr[utr] et[hr] al ... Ln *συνεληλυθοτεσ* cum A*D 1. 13. 33. 69. 124. 131. al pauc (et al[3] *συνελθοντεσ*) Cyr[4, 254] libere a arm | *πασησ*: B add *τησ* | H om *και ιουδαιασ*, D om *και ιερουσαλημ*, item DX om *και δυν. κυρ. ην* | *εισ το*: D *του* | *αυτον* cum SBLΣ aeth (*ut sanaret*) Cyr[luc 175] (*και ην φησι δυναμισ θε. εισ το ιασθ. αυτον*, item [176] *αλλ ην εισ το ιασθαι αυτον*. Contra haec non valet quod ibidem legitur *ην δε, φησιν, και δυν. κυρ. επ αυτον εισ το ιασθ. παντασ* etc) ... ς Ln Ti *αυτουσ* cum ACDXΓΔΛΠ unc[6] al pler it vg syr[utr] et(*eos omnes*)[hr] cop arm go ... κ *παντασ*, 11[ev] *τουσ ασθενουντασ*

18. *κλινησ*: KII al pauc *τησ κλιν.* | *αυτ. εισενεγκειν* (b f ff[2]· g[1·] l q vg

αὐτοῦ. 19 *καὶ μὴ εὑρόντες ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ.* 20 *καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν· ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.* 21 *καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες· τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἁμαρτίας ἀφεῖναι εἰ μὴ μόνος ὁ θεός;* 22 *ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;* 23 *τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· ἀφέωνταί*

Cyr^{4,255}): D 47^{ev} a c e *εισενεγκ. αυτον* | *θειναι* (EMUA al mu *θηναι*) sine additam cum ℵACDXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg etc Cyr^{4,255} ... BLΞ syr^{sch} et ^{hr} syr^{p} c.* *add *αυτον*

19. *ποιας* cum ℵABCDEKLMSUVXΓΔΛΞΠ (i. e. unc omn) al plus^{80} (qui allati sunt a conlatoribus) ... ς (= Gb Sz) praem *δια* cum minusc non ita mu Cyr^{4,255}; tisch** 131. 157. 209. al^{55} fere *πωσ*, 13. 69. 124. al^{15} fere *ποθεν* | *αυτον*: MU^{2} (ex *ον* ut vdtr corr *ω*) *αυτω* | *αναβαντεσ* (it^{pler} vg *ascenderunt* sequente *et*; c tantum *ascendentes*) -- *δια των κερ.* (b *et discoperuerunt tectum et*, g^{1} *et aperuerunt et*) *καθηκαν - κλινιδιω*: D *ανεβησαν επ. τ. δω. και αποστεγαντεσ τουσ κεραμουσ οπου ην καθηκαν τον κραβαττον συν τω παραλυτικω* | *εμπροσθ.* (D *ενπρ.*) *του* $\overline{ιυ}$ (g^{1} *ante dominum*): B *εμπρ. παντων*

20. *και ιδων* cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{6} al pler it^{pler} vg syr^{p} cop al Cyr^{4,255}: D *ιδων δε*, e *ille autem cum vidisset* ... CDS 13. 69. 124. 346. 60^{ev} ff^{2} syr^{sch} arm^{cdd} pers^{p} add *o* (D om) $\overline{ις}$ | *ειπεν* (D *λεγει* ut Mc) absque *αυτω* cum ℵBLΞ 33. 130. ff^{2} (g^{2}?) vg ... ς (= Gb) add *αυτω* cum AEKMSUVXΓΔΛΠ al longe pl syr^{p} et ^{hr} arm, item CD ic^{ant} al pauc f cop go syr^{sch} Cyr^{4,255} add *τω παραλυτικω* (:: ut ll. pp.), item 1. 118. 131 a b c e g^{1} l q (aeth *illi viro aegroto*) *τω ανθρωπω* omisso *ανθρωπε* | M 48^{ev} al pauc *αφευνται*. Item v. 23. | *σοι αι αμαρτ. σου* cum ABCE KLMSUVXΓΔΛΠ al pler it (et. d) vg rell Cyr^{4,255} ... ℵDG^{gr}F^{w} al^{7} *σου* (y^{scr} *σοι*) *αι αμαρτιαι* (al^{4} add *σου*) :: ut ll. pp.

21. *οι γραμματεισ*: Γ add *αυτων* | *λεγοντεσ* (et. a e f vg): D b g^{1} l q c ff^{2} praem (c ff^{2} add) *εν ταισ καρδιαισ αυτων* | *τισ εστ. ουτοσ οσ* (a l* *quis est qui loquitur*): D *τι ουτοσ* | *αμαρτ. αφειναι* cum BDΞ c e Amb^{spir693}, item L 1. Cyr^{4,255} *αμ. αφιεναι* ... ς *αφιεναι αμαρτ.* (:: ut Mc) cum ℵACEKMSUVXΓΔΛΠ al fere omn a b f g^{1} l q (ff^{2} blanch *dimittere peccatum*; teste Sab. *peccatum dimitt.*) cop syr^{utr} et ^{hr} arm aeth go | *μονοσ* (Δ *μονον*): C^{3}DG^{gr}X 28. 40. al^{5} a go syr^{p} ^{mg} Cyr^{4,255} *εισ* (:: e Mc), cop utrumq conjg | *ο θεοσ*: D* om *ο*

22. *αποκριθεισ* cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{6} al pler e f g^{2} vid q vg cop go syr cdd et ^{p} et ^{hr} arm Cyr^{4,255} ... Gb^{0} Ln om cum CD 98. 32^{ev} a b c ff^{2} g^{1} l syr^{sch} ed aeth | *ειπ. προσ αυτουσ* (al pauc *αυτοισ*): D *λεγει αυτοισ* | *εν τ. καρδ. υμων*: D add *πονηρα*, item praem c e l syr^{hr} aeth :: cf Mt

23. EΓ *ευκοποτερον*

σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ περιπάτει; 24 *ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ· σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἆρας τὸ κλινίδιόν σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου.* 25 *καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἆρας ἐφ' ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν.* 26 *καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον.*

---

23. *σοι αι* (ε om) *αμαρτ. σου* (al pauc d e f vg go om *σου*) cum ABEKL MSUVΓΔΣΠ al pler a b c ff^{2} g^{1} l q syr^{utr} et^{hr} cop (*tua pecc. remittuntur tibi*) item aeth, Cyr^{1,255} et$^{act\,51}$ ... ND^{gr} 48^{ev} *σου αι αμαρτ.*, CF^{w} XΛ 33. 346. al^{5} *σου αι αμαρτ. σου*. Cf ad v. 20. | *εγειρε* cum ℵABCD EF^{w}KLMSVΓΔΣΠ al pl ... ς (= Gb Sz) *εγειραι* cum UXΔ al mu

24. *ειδητε*: ALU al *ιδητε* | *εξουσ. εχει* hoc loco cum BKLΣΠ al^{7} b f ff^{2} g^{1} l q vg Cyr$^{act\,51}$ ... ς Ln post *οτι* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum ℵACDEMSUVXΓΔΛ al pler a c e syr^{utr} et^{hr} cop (*οτι est potestas filii hominis*) go arm aeth Cyr$^{luc\,179}$; nec aliter Epiph^{312} et^{323} ex Mcione affert | *επι της γης*: Epiph^{marc} utroq loco post *αφι. αμαρτ.* pon ... D*Λ al pauc Cyr$^{luc\,179}$ *επι γης* | *αφιεναι* cum ℵABCD^{2}L^{2}XΓΔΛΣΠ unc rell al omn^{vid}, nec aliter bis Epiph^{marc} Cyr^{luc} et^{act} ... Ti *αφιεναι* cum D*L* (uterq *αφιναι*) :: quae lectio versu 21 commendatur, sed ex ipso inlata esse potest. Quum etiam ordo verborum mutatus sit, invita codicum auctoritate vix tenenda est eadem forma utroq versu | *ειπεν* (c *dixit*): D *λεγει*, d *dicit* (:: ut Mt et Mc); *ait* quod it pler vg tuentur utrique respondet | *παραλελυμενω* cum ABEKSUVΓ ΔΛΠ al pl ... Gb″ Ln *παραλυτικω* (:: ut Mt et Mc) cum ℵCDF^{w}LMXΞ al permu Cyr$^{act\,51}$ | *σοι*: Γ add *δε* | *εγειρε* cum ℵABCDEF^{w}KMSVXΔΛΣΠ al pl ... ς (= Gb Sz) *εγειραι* cum LUΓ al mu | *αρας* cum ABCEKLMSU VXΓΔΛΣΠ al fere omn arm Cyr$^{act\,51}$ ... ND 157. a b c f ff^{2} g^{1} l q (e om *αρ. τ. κλιν. σου*) vg syr^{utr} et^{hr} cop aeth *και* (157. c f l q vg om; ff^{2} ?) *αρον*, posteaque *και πορευου* :: at quum *αρας* nec ap Mt nec ap Mc substitutum sit, *και αρον* etc vix potest non ex ll. pp. assumptum credi | *το κλινιδιον*: D *τον κραβαττον*, item c cop :: e Mc

25. *αυτων*: ℵ *αυτου*, 13. 69. 47^{ev} a arm *παντων*, 111. *αυτ. παντ.* | *εφ ο* (Gb″) cum ℵABCEKLMSVXΓΔΛΣΠ al plus^{65} ... ς Ln *εφ* (D* *εν*) *ω* cum RUA 1. 69. al permu. Praeterea pro *εφ ο κατεκειτο* (f ff^{2} g^{1} l q am fu for ing etc) D e syr^{sch} pers^{p} *την κλεινην* (d e *grabattum*, e add *suum*), 243. a b c syr^{p} et^{hr} aeth$^{cod\,a}$ *κλινιδιον εφ ω κατ.* (a *grabattum suum in quo iacebat*, b *lectum in quo iacebat*, c *grabato in quo iacebat*)

26. *και εκστ. ελ. απαντας* (142. *εξισταντο δε απαντες*) *και εδοξ. τ. θε.* (haec: *και εδ. τ. θε.* Λ post *κ. επλ. φοβ.* pon, 19* a om) cum ℵ(A)BCE KLRUVΓΔΛΣΠ al plèr it^{pler} vg cop syr^{utr} et^{hr} etc: DMSX 13. 69. 124. al^{12} e om | *φοβου*: D* *θαμβου*, D^{2} *-βους* | *οτι*: D om | *ειδομεν* cum

27—32 Mt 9, 9—13 Mc 2, 13—17

27 [38. 2] *Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευὶν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀκολούθει μοι.* 28 *καὶ καταλιπὼν πάντα ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ.* 29 [39. 2] *καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος πολὺς τελωνῶν καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι.* 30 *καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες· διατί μετὰ τῶν τελω-*

ℵB*DESUΓΔΛΞΠ² al pl^vid ... Ti *ιδομεν* (c *ιδαμ.*, R *ιδωμ.*) cum ACKLMR VXII* al mu :: utrum recipias dubium. Cf ad 2, 20 et 5, 2

27. *και μετ. ταυτ. εξηλθ.* (Λ 13. 69. b c syr^sch add *ο ις*, item al mu post *εθεασατ.*): D *και ελθων παλιν παρα την θαλασσαν τον ακολουθουντα αυτω οχλον ιδιδασκεν* :: e Mc | *και εθεασατο* (ΛΠ² al pauc *ειδεν*) usq *λευειν*: D *και παραγων ειδεν λευι τον του αλφαιου* :: e Mc | *λευειν* cum ℵABCLMRΓΞ al pauc ... ς Ln *λευΐν* cum ESUVXΔΛΠ al pl; K al pauc *λευι*, D (vide supra) al pauc *λευει*, item a b c f (ff²· g¹·²· ut vdtr) l q vg *levi* (contra e *levin*). Praeterea C* 157. add *καλουμενον* | *ειπεν* (*dixit* a c e; b f ff²· g¹· ²· l q vg *ait*): ℵD 13. 69. 346. y^ser 50^ev arm *λεγει* (*dicit* d) :: ut ll. pp.

28. *καταλιπων* cum ℵBCDKMRSUVXΠ² al pl ... AELΓΔΛΠ* 33. al mu *καταλειπων* (sed EΓΛ al *-πὼν* :: cf Mt 4, 13. 21, 17 et alibi) | *παντα* (sed ℵ*C* *-τασ*) c. ℵ*et^c BC*et²DLRΞ 33. al⁵ ... ς Ti *απαντα* (M *απαν*) cum AEK(M)SUVXΓΔΛΠ al pler | *ηκολουθει* cum BDLΞ 69. a ... ς *ηκολουθησεν* (:: ut Mc; sed cf et. Mt) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc⁶ al pl itpler vg cop syr^utr et^hr

29. *λευεισ* cum ℵABCLRXΞ pp^arh (go *laivveis*; v. 27 *laivvi*) ... ς Ln *λευΐσ* cum EKMSUVΓΔΛΠ al pler ... D al pauc *λευει* vel *λευΐ* (item Latini; sed b e om). Idque absque articulo cum ℵABCDEF^wKLMRSUVXΓΔΛΞΠ al longe pl ... ς (= Gb Sz) *ο λευΐσ* cum minusc vix mu | *δοχ. μεγαλ. λευ. αυτω* (ℵΔ al pauc e for amb^resc^r om; itpler vg syrr post *εποιησεν* pon, cop^wi et^cod *eis*) ... D *λευ. δοχ. αυτω μεγ.* | *εν τη οικια*: ℵKΠ al pauc *εν τω οικω* :: utrumq frequens ap Lc; *οικοσ* paullo frequentius | *ην*: F ^wom | *πολυσ τελωνων* cum ℵBCDLRΞ 1. 13. 33. 69. 131. 157. 239. 299. it vg syr^utr arm ... ς Ti *τελω. πολ.* cum AXΓΔΛΠ unc⁶ al pler go | *και αλλων* (X 239. 299. al pauc *αμαρτωλων*, aeth *αμαρτ. αλλων*): ℵ* om (suppl^c) | *οι* (R *οσοι*) *ησαν μετ αυτων* (B* 1. 22. syr p ^mg *αυτου*) *κατακειμ.* (Λ *ανακειμ.*): D e *ανακειμενων*

30. *εγογγυζον* (B*R *-ζαν*, a b e ff²· g¹· l q *murmuraverunt*, c f vg *-rabant*): D c e ante *προσ τ. μα.* pon (c e *Pharis. autem* etc) | *οι φαρισαι. και οι γραμμ. αυτων* (cum ABCLRΓΔΛΠ al pler itpler vg syr^p et^hr go Bas^eth^257 ... Gb⁰ cum ℵDFX al³ f e l vg^cod sax cop syr^sch aeth) hoc ordine cum (ℵ)BC(D)LRΞ 1. 33. 131. 157. it vg cop syr^hr arm ... ς *οι γραμμ. αυτων* (vide ante) *και οι φαρισ.* hoc ordine (:: ut Mc) cum AE FKMSUVXΓΔΛΠ al pler go syr^utr aeth Bas^eth^257 | *αυτου*: C* om^vid | *λεγοντεσ* hoc loco e syr^p et^hr: a b c f ff²· g¹· l q syr^sch aeth ante

νῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; 31 *καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες·* 32 *οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.*

33 *Οἱ δὲ εἶπαν πρὸς αὐτόν· οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν* 33–35 Mt 9, 14 s Mc 2, 18–20 *πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν.* 34 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστίν,*

προσ τ. μα. αυτ. | *των* ante *τελω.* c. ℵABCDEFKLMRUXΓΔΛΞ al pl arm ... ς (= Gb Sz) om cum SVII al mu Bas$^{eth\,ed}$ | *και αμαρτωλ.* cum ℵABC^{2}LRXΓΔΛΣΠ unc^{7} al pler it vg syr^{utr} et^{hr} cop rell Bas^{eth} ... Ti om cum C*D al$^{2\,ser}$ Cyr$^{luc\,180}$ (sed ibidem paullo post est: *δι ην δε αιτιαν επιλαμβανονται οι φαρισ. του σωτηροσ αμαρτωλοισ συνεσθιοντοσ*) :: ll. pp. non fluct | *εσθιετε* (ℵDR -*εται*) *και πινετε* (DR -*εται*, vide d) (κ om κ. *πιν.*): a b c d e f ff$^{2\cdot}$ l q (non item g$^{1\cdot}$ vg) aeth (go in utramq partem accipi potest) Amb$^{luc\,1359}$ *manducat et bibit* (aeth add *magister vester*) :: cf ll. pp. (Or$^{2,\,637}$ *ενεκαλουν τω ιω λεγοντεσ· εσθιεισ και πινεισ μετα των αμαρτωλων* potius ad ll. pp. spectat)

31. *και αποκριθεισ*: D 150^{ev} *αποκρ. δε*, item e *Iesus autem respondit et dixit ad illos* | B om ὁ | *προσ αυτουσ*: LΞ 33. 48^{ev} al pauc Bas$^{eth\,257}$ *αυτοισ* | *αλλα οι* cum ABΞ ... ς *αλλ οι* cum ℵCDLR etc | *υγιαινοντεσ* (et. Or$^{3,\,208}$ et^{294}): 13. 69. 346. al plus^{5} *ισχυοντεσ* :: ut ll. pp.

32. *εληλυθα* (Ξ *ηλ ληλυθα* sic): C^{3}D 1. 28. 157. 47^{ev} al pauc *ηλθον* :: ut ll. pp. | *αλλα*: ΔΞ 1. al mu *αλλ* | *αμαρτωλουσ* (ℵ^{a}): ℵ* *ασεβεισ*

33. *ειπαν* c. B*CDLRΞ 33. ... ς *ειπον* cum ℵAB^{3}EFHKMSUVXΓΔΛΠ al longe pler | *οι μαθητ.* sine *διατι* cum ℵ^{a} (nisi est^{ca}, notatur enim punctis rursus erasis) BLΞ 33. 157. cop ... ς Ln praem *διατι* (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum ℵ*et^{c}(^{cb}?)CDRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} go arm aeth cop$^{dz\,recent}$ | *οι μα. ιωαννου* (BD *ιωανου*): D 91. add *και οι μαθηται των φαρισαιων* :: e Mc | *ομοιωσ* (ff$^{2\cdot}$ om) *και οι των φαρ.* (e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ vg): D 19* 77. 108. 244* (91?) om; a b c l q *et* (b om) *pharisaeorum* ante *και* (b om) *δεησ. ποιουντ.* | *οι δε σοι* (ita a g$^{1\cdot\,2\cdot}$ l q vg): D *οι δε μαθηται σου* (:: ut Mt), item b c e f ff$^{2\cdot}$ cop go *tui autem discipuli* (e *discentes*) :: ut Mc | *εσθ. και πιν.*: D e *ουδεν τουτων ποιουσιν*

34. *ο δε ις* cum ℵBCDLRXΞ 1. 33. 69. 124. 131. 346. al^{10} fere f cop syr p mg aeth arr ... ς Ln Ti om *ις* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm go | *μη δυνασθε τουσ υιουσ* (ita f l q vg) cum ℵ^{c} ABCLRXΓΔΛΣΠ unc rell al omn^{vid} f l q vg cop syr^{utr} go arm ... ℵ*D a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ gat* aeth *μη δυνανται οι υιοι* (:: e ll. pp.). Cf et. Tert marc 4, 11 „reddens rationem quod non possent ieiunare filii sponsi, quamdiu" etc | *νυμφωνοσ* (124* *νυμφιου*): it^{omn} (et. d) vg cop *sponsi*. Cf ad Mc et Mt | *εν ω ο νυμφ. μετ αυτ. εστιν* (et. Tert^{marc} l. l.): D e *εφ οσον εχουσιν τον νυμφιον μεθ εαυτων* :: cf ll. pp.

ποιῆσαι νηστεῦσαι; 35 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ
ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
36–39 Mt 9, 16 s Mc 2, 21 s *36 Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἀπὸ*
ἱματίου καινοῦ σχίσας ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε,
καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα

34. *ποιησαι* cum $\aleph^{c}$ ABCLRXΓΔΛΞΠ unc rell al omn^{vid} f l q vg syr^{utr} go arm ... $\aleph^{*}$D a b c e ff^{2}· g^{1}· gat* aeth om :: e Mc, cf et. Mt | *νηστευσαι* cum $\aleph^{c}$BXΞ 28. .. ς Ln Ti *νηστευειν* (:: cf Mc) cum $\aleph^{*}$ACDLRΓΔΛΠ unc rell al pler

35. *και οταν* cum ABDEHKM^{mg}SRSUVXΓΔΛΞΠ al longe pl a em for ing go ... $\aleph^{c}$FLM^{txt} 1. 13. 69. 124. 157. 346. al plus^{20} b c e f ff^{2}· g^{1}· l q vg (et. am) cop syr^{utr} om *και*, hinc Ln [*και*] :: e ll. pp. | *τοτε* cum ABCD LRXΓΔΞΠ unc rell al longe pl a vg cop syr^{utr} arm^{ed} ... $\aleph$FMΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al^{15} fere b c e f ff^{2}· g^{1}· l q go arm^{cdd} aeth *και τοτε* :: e ll. pp. | *νηστευσουσιν* (ΔΛ 13. 69. 346. al pauc *-σωσιν*): EHKUΠ* al plus^{10} *νηστευουσιν* | *εν*: x om. Verba *εν εκειν. τ. ημερ.* $\aleph^{*}$ ad seqq trahit proptereaque om *δε και*

36. *δε και* ($\aleph^{c}$; $\aleph^{*}$ vide ante): x 254. c e cop om *και* | *παραβ. προ. αυτους* (13. 69. 346. *αυτοις*): $\aleph^{*}$x syr^{sch} aeth *προ. αυτ. παραβ.* | *απο* (Schu „bene") cum $\aleph$BDLXΞ 1. 13. 22. 33. 69. 124. 131. 157* 346. b c e ff^{2}· g^{1}· l q vg syr^{utr} cop (arm) Amb$^{luc\ 1361}$ ... ς om, Ln [*απ.*] c. ACR ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a f go aeth (Ir$^{int\ 276}$ *nemo immittit commissuram vestimenti novi in vestimentum vetus, nec mittunt vinum novum in utres veteres* magis a Mt pendet, ut probant extrema: *nec mittunt* etc; tamen illud *vestimenti novi* Lucae est, non [*panni rudis*] Matthaei.) :: cf ll. pp. Item *σχισας* (Schu „bene") cum $\aleph$BDLΞ 1. 22. 33. 131. 157. 251. cop (post *ουδεις* pon) syr^{sch} pers^{p} ... ς Ln om (:: ut ll. pp.) cum AC RXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{p} arm aeth | *επιβαλλει*: x *-βαλει* | *επι ιματιον παλαιον*: MΓ 122. 301. 406. f^{scr} *επι ιματιω παλαιω*. Similiter Dial^{61} (ed. Wetst) *ουδεις επιβαλλει επιβλημα ρακους αγναφου* [*επι*] *ιματιω παλαιω*. Ibidem *ουδεις γαρ φησιν επιβαλλει απο ρακ. αγναφ. επι ιματιω παλαιω*. Item Epiph$^{marc\ 303}$ (42,2) *τι εστι το· ου βαλλουσιν οινον νεον εις ασκ. παλαιους, ουδε επιβλ. ρακ. αγναφου επι ιματιω παλαιω· ει δε μηγε, και το πληρωμα αιρει, και τω παλαιω ου συμφωνησει· μειζον γαρ σχισμα γενησεται.* | *και το καινον*: $\aleph^{*}$ copp$^{petr\ 1}$ om *και* | *σχισει* (Schu „bene ap Lc") cum $\aleph$BCDLX 5. 33. 36. 40. 60. 239. 259. 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} 3^{pe} a e. Item *συμφωνησει* c. $\aleph$ABCDLX 5. 33. 36. 40. 53. 57. 60. 91. 157. 234* 239. 259. 299. 410. a e (et. Epiph^{marc}, vide ante) ... ς *σχιζει* et *συμφωνει* cum (A *-ζει* et *-νησει*)EFHKM(R *σχιζεται*, ut nuper recognovi, et *-νει*)SUVΓ ΔΛΠ al longe pl it^{pler} vg cop syr^{utr} arm go aeth | *το* (ς om, item Ln ex errore) *επιβλημα το απο* c. $\aleph$BCLXΔ 1. 33. 69. al mu (item D *επιβλημα* post *καινου*) it vg cop syr^{utr} arm ... Gb″ Ti *το απο* sine *το επιβλ.* cum AEFHKMRSUVΓΔΛΠ al longe pl go aeth sl

τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. 37 *καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται·* 38 *ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον.* 39 *καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν θέλει νέον· λέγει γάρ· ὁ παλαιὸς χρηστός ἐστιν.*

VI.

1 [41. 2] *Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι* Mc 2, 23–28 Mt 12, 1–8

37. *βαλλει*: c *επιβαλλει* | *ρηξει* (a c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vg^{ed} et for em ing fu): cr$_3$ al pauc b f l q am tol go syr^{utr} *ρησσει* (r *ρησει*) :: e Mc | o *οιν. ο νεος* (ℵ 44. 71. om *ο νεος*) cum BCDLMRUXΔ al plus^{20} it vg etc ... ς *ο νεος οινος* cum AEFHKSΓΔΠ al pl go | *τ. ασκους*: D cop arm add *τους παλαιους*

38. *αλλα* cum ℵADEFHLRSUVXΓΔ al pl ... BCKMΔΠ 1. 69. al *αλλ* | *βλητεον* cum ℵ^{a}ABCRXΓΔΔΠ unc^{8} al omn^{vid} vg ... ℵ*D a b c e (post *αλλα* pon) f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q syr^{utr} aeth (cop) (item Dial^{64} wetst *λεγει γαρ παλιν ο σωτηρ· βαλλουσιν οινον νεον εις ασκ. νεους, και αμφοτεροι συντηρουνται*) *βαλλουσιν* :: a Mt 9, 17 videtur pendere nec satis huc quadrare. Praeterea *βλητεον* absque additam cum ℵBL 1. 33. 131. 157. 209. 301. cop ... ς (sed Gb^{0} et Schu omissionem vdtr prob) Ln add *και αμφοτεροι συντηρουνται* (D a e *τηρουνται*, *servantur*; it^{rell} vg *conserv.*) cum ACDRXΓΔΔΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{utr} arm aeth cop^{dz} recent (Dial vide ante) :: e Mt ubi nemo om; cf. et ad Mc

39. D a b c e ff^{2*} l (non item f g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg nec ff$^{2\cdot}$ recent) om hunc versum. Nec magis Eus habuisse vdtr; nec enim ut debebat in canonem decimum retulit, in quo quae singulis propria sunt posuit. Omnia quae a v. 31 usque ad finem huius capitis leguntur comprehensa sunt Ammonii sectione 40 et Eusebii canone secundo, quem ille iis destinavit quae communiter tres tuentur. | *και*: ℵ^{c} B om | *θελει* cum ℵB C*L 1. 118. 131. 157. 209. 11p^{e} cop arm aeth ... ς Ln praem *ευθεως* (X al pauc *ευθυς*) cum AC^{2}ΠXΓΔΔΠ unc^{8} al pler f g$^{1\cdot 2\cdot}$ ff$^{2\cdot}$ vg syr^{utr} go | *γαρ*: K 157. syr^{p} add *οτι* | *χρηστος* cum ℵBL 157. 225. cop syr^{sch} ... ς Ln *χρηστοτερος* (X al pauc *χριστ.*) cum ACRXΓΔΔΠ unc^{8} al pler it vg syr^{p} rell

VI, 1. *εγενετο δε*: D a e go aeth *και εγεν.* (e *et sabbato mane factum est*) | *δευτεροπρωτω* (Π^{r} 13. 117. 124* 235 *δευτερω πρωτω*) cum ACDEHKM BSUVXΓΔΔΠ al pler a f* (*sabbato secundo a primo*) ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ (e *sabbato mane*) vg go syr^{p} ^{txt} arm Caesar^{53} (Galland. 6) *ματθαιοσ* (corrige *λουκᾶσ*) *δευτεροπρώτῳ φησὶ σαββάτῳ τὴν ἡμέραν δηλῶν τὴν μετὰ τὸ κύριον σάββατον αὐτοῖς δι' ἑορτῆς ἀργουμένην.* Epiph^{452} (*αλογοι*) *φάσκει λουκᾶσ ὅτι ἐγένετο ἐν σαββ. δευτεροπρώτῳ ἵνα δείξῃ σάββ. πρῶτον εἶναι τὸ ἀπ' ἀρχῆσ ὁρισθὲν καὶ ῥηθὲν ὑπὸ κυρ. ἐν τῇ κοσμο-*

αὐτὸν διὰ σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας

ποιῆς κατὰ περίοδον ἀπὸ τότε ἄχρι τοῦ δεῦρο κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀνακυκλούμενον, τοῦτο εἶναι πρῶτον. δεύτερον δὲ σάββ. τὸ ὑπὸ νόμου ὡρισμένον. – καὶ ὁρᾶτε ὅτι δεύτερον καλεῖται σάββ. μετὰ τὸ πρῶτον σάββ. ἡ τοιαύτη ἁγία τοῦ προβάτου ἡμέρα εἰσ σάββ. ἁγιασθεῖσα, κἂν τε κυριακὴ εἴη κἂν τε δευτέρα κἂν τε τρίτη καταντήσῃ. εἰσ δὲ ἑπτὰ ἡμέρας πάλιν ἀνακυκλούμενον δεύτερον καλεῖται πρῶτον. Item Epiph[158] *(ἑβδομαῖοι) ἦν δὲ σάββατ. δευτερόπρωτον, ὡσ ἔχει τὸ εὐαγγέλιον. σάββατα γὰρ διάφορα ὥριζεν ὁ νόμοσ, τὸ μὲν κατὰ ἑβδομάδα ἀνακυκλούμενον φύσει σάββατον, τὸ δὲ διὰ τὰσ ὑποπιπτούσασ τῆσ κατὰ σελήνην νεομηνίασ καὶ τὰσ καθεξῆσ ἑορτάσ, οἷον ἡμέρασ σκηνοπηγίασ καὶ ἡμέρασ πάσχων, ὅτε τὸ πρόβατον θύουσι καὶ ἄζυμα λοιπὸν ἐσθίουσι. ἔτι δὲ ὅτε τὴν μίαν νηστείαν νηστεύουσι τοῦ ἔτουσ τὴν λεγομένην μεγάλην, καὶ τὴν ἄλλην ἣν λέγουσι μικράν. ὅτε γὰρ ὑποπίπτουσιν αἱ̓ται αἱ ἡμέραι, ἤτοι ἐν δευτέρᾳ σαββάτων ἢ ἐν τρίτῃ ἢ ἐν τετράδι, σάββατον καὶ αὐτὸ αὐτοῖσ ὁρίζεται. διὸ μετὰ τὴν τῶν ἀζύμων γενομένην ἡμέραν καὶ ὁρισθεῖσαν ἡμέραν σαββάτου, τῷ σαββάτῳ φύσει τῷ μετὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἀζύμων εἰσ σάββατον λελογισμένην, ἠρίθησαν διαβαίνοντεσ διὰ τῶν σπορίμων – δεικνύντεσ ὅτι λέλυται ὁ δισμὸσ ὁ ἐν τῷ σαββ. ὁριζόμενοσ, ἐλθόντοσ τοῦ μεγάλου σαββάτου, τουτέστι* χυ etc. Chron[396] (ed. Bonn., ed. Par.[211]) *σάββατον οὖν καλεῖ οὐ μόνον τὴν ιδ΄ τοῦ πρώτου μηνὸσ τῆσ σελήνησ φθάσασαν ἐν σαββάτῳ, ἀλλὰ καὶ τὴν ιε΄ τοῦ πρώτου μηνὸσ τῆσ σελήνησ, ἥτισ ἐστὶν πρώτη τῶν ἀζύμων ἡμέρα, καὶ αὐτὴν ἐν ἡμέρᾳ πρώτῃ φθάσασαν, καὶ τὴν κα΄ τοῦ αὐτοῦ μηνόσ, ἥτισ ἐστὶν ἑβδόμη μὲν ἡμέρα τῆσ ἑορτῆσ τῶν ἀζύμ., ἑβδόμη δὲ τῆσ ἑβδομάδοσ ἡμέρα. τοῦτο οὖν τὸ πάσχα δηλῶσαί μοι δοκεῖ ο θεῖ. ε᾽αγγ. λουκᾶσ, ἐν οἷσ φησίν· ἐγένετο ἐν σαββ. δευτεροπρώτ. διέρχεσθαι τὸν ιν καὶ τοὺσ μαθ. αὐτοῦ διὰ τῶν σπορίμων, τοὺσ δὲ μαθ. τίλλοντασ τοὺσ στάχ. ἐσθίειν. δευτερόπρωτον δὲ σάββ. καλεῖ τοῦτο τὸ σάββ. οὐ μόνον ὡσ ἑβδόμησ ἡμέρασ οὔσησ, ἐν ᾗ ἡ πρώτη τῶν ἀζύμων εὑρέθη, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀπ᾽ αὐτῆσ ἀριθμεῖν τὰσ ν΄ ἡμέρασ καὶ ἑορτάζειν τὴν ἑορτήν, ἣν ἑορτὴν τῶν ἑβδομάδων ὁ θεῖοσ προσαγορεύει νόμοσ. ἑπτὰ οὖν σαββάτων ὄντων ἐν τούτῳ τῷ ἔτει τῆσ πεντηκοστῆσ, ἅτε ἀπὸ σαββάτου ἀρχομένησ καὶ εἰσ σάββατον συμπληρουμένησ, πρῶτον ἦν σάββατον τῶν ἑπτὰ σαββάτων καὶ τελευταῖον πάλιν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ· διὰ ταύτασ τὰσ αἰτίασ ἐν τούτῳ τῷ πάσχα τὸν κύριον μετὰ τῶν μαθητῶν διερχόμενον διὰ τῶν σπορ. δηλῶσαι βουλόμενοσ ὁ εὐαγγ. εἴρηκεν ὅτι ἐν σαββ. δευτεροπρώτῳ διήρχετο διὰ τῶν σπορ. ὁ ις καὶ οἱ μαθ. αὐτοῦ.* Chr hom. 40. in Mt: *ὅταν διπλῆ ἡ ἀργία ᾖ καὶ τοῦ σαββάτου τοῦ κυρίου καὶ ἑτέρασ ἑορτῆσ διαδεχομένησ.* Similiter 237[schol] *ὅταν μετὰ τὴν τοῦ σαββάτου ἀργίαν ἑτέρα διαδέξηται πάλιν ἑορτή.* Isid epp 3, 110 *δευτερόπρωτ. εἴρηται ἐπειδὴ δεύτερον μὲν ἦν τοῖ πάσχα, πρῶτον δὲ τῶν ἀζύμων. ἑσπέρασ γὰρ θύοντεσ τὸ πάσχα τῇ ἑξῆσ τὴν τῶν ἀζύμων ἐπανηγύριζον ἑορτήν, ἣν καὶ δευτερόπρωτον ἐκάλουν.* Addita explicatione ulteriore pergit: *εἰ δὲ σαββάτῳ εἴρηται, μὴ θαυμάσῃσ·*

καὶ ἤσθιον ψώχοντες ταῖς χερσίν. 2 *τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον·*

σάββατον γὰρ πᾶσαν ἑορτὴν καλοῦσι· etc. (Eadem fere exscripta habent 339 schol 255 schol 256 schol) Thphyl ad h. l. *πολλάκισ ἁπήντα ἡ ἑορτὴ ἐν παρασκευῇ, καὶ ἐκάλουν τὴν παρασκευὴν σάββατον διὰ τὴν ἑορτήν· εἶτα τὸ κυρίωσ σάββατον ὠνόμαζον δευτερόπρωτον, ὡσ δεύτερον ὂν προηγησαμένησ ἄλλησ ἑορτῆσ καὶ σαββάτου.* Euthy ad h. l. *τοῦτο δὲ τὸ σάββ. ἐκαλεῖτο δευτερόπρ. ὡσ δεύτερον μὲν τοῦ πάσχα, πρῶτον δὲ τῶν ἀζύμων.* Amb luc 1362: „secundoprimum, non primosecundum dixit, *δευτεροπρωτον* enim scriptum est. Praeferri enim debuit quod praecellit. Secundum ideo quia primum ante ex lege praecessit, in quo etiam poena praescripta est si quis operetur; primum autem ideo, quia sabbatum illud ex lege solutum est quod erat primum: et hoc primum factum est quod secundo est constitutum.“ Cf et. ps 47 (p. 936). (Conferri praeterea possunt Eustath. vit. Eutych. nr. 95. *μέχρισ ἑβδόμησ ὥρασ τῆσ δευτεροπρώτησ κυριακῆσ* i. e. dominica prima post pascha; item *δευτεροδεκάτη* Hier. in Ezech. 45. et *δευτερέσχατοσ* Heliod. ap. Chirurg. vett. p. 94. Facit huc etiam Clem strom. 6, 5. ex Praedicat. Petri -- *ἐὰν μὴ σελήνη φαρῇ, σάββατον οὐκ ἄγουσι τὸ λεγόμενον πρῶτον* etc) ..... ℵBL 1. 22. 33. 69* 118. 157. 209. (item vgll ut x^{scr} y^{scr}, ubi est *επορευετο ο ις τοισ σαββασιν* etc) b c e f^{**} l q cop syr^{sch} $syr^{p\ mg}$ („non in omnib. exemplarib. est“) syr^{hr} aeth arm^{p} (arm^{cr} et arm^{ro} *δευτερω*) perss om (Schu „recte“), hinc Ln Ti^{synops} [*δευτεροπρώτ.*] :: at ut ab additamenti ratione alienum est, ita cur omiserint in promptu est. Ceterum nec simile quicquam Mt nec Mc adscripserunt. | *διαπορευεσθαι*: C*X al pauc *πορευεσθ.* | *αυτον*: 33. om, D ante *εν σαββ.* pon | *δια* sine *των* cum ℵ*ABLΔA*Π 1. al plus^{10} ... ς add *των* (:: ut Mt et Mc) cum ℵCD EHKMRSUVXΓΛ^{2} al longe pl Chron^{346} (vide ante) cop arm | *και ετιλλ. οι μαθ. αυτου*: D *οι δε μαθ. αυτου ηρξαντο τιλλειν*, b *et coepissent discipuli eius vellere*, e *discentes autem illius vellebant* :: cf ll. pp. | *τουσ* (ℵ 239. 243. 259. 299. b^{scr} om) *σταχυασ* hoc loco cum ℵAC^{3}(D)X ΓΔΛΠ unc^{7} 1. 13. 33. 69. al omn^{vid} it vg go cop syr^{utr} et ^{hr} arm aeth ... BC*LR post *ησθιον* | *και ησθιον*: a q post *χερσιν* pon (*manibus conterentes et edebant* a, *confricantes manibus et manducabant* q) ... D e f cop syr^{sch} arm (aeth) *και* ante *ψωχ. τ. χερσ.* et *ησθιον* post *χερσ.* Praeterea C*M al pauc b c e cop^{wi} et ^{dz} syr^{sch} aeth Amb luc ad *χερσιν* add *αυτων*, hinc Ln [*αυτων*]

2. *ειπον* (X *ειπαν*, it vg syr^{sch} *dicebant*, cf D) sine *αυτοισ* cum ℵBC*LX 1. 118. 131. 157. 209. a c e cop ... ς add *αυτοισ* item Ln [*αυτ.*] cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler (254. b go *προσ αυτουσ*) b f ff^{2*} $g^{1.2*}$ l q syr^{utr} et ^{hr} arm aeth go ... D *ελεγον αυτω* :: ut Mc | *τι ποιειτε* etc: D *ειδε τι ποιουσιν οι μαθηται σου τοισ σαββασιν ο ουκ εξεστιν* :: sunt haec ad Mc conformata | *ουκ*: ℵ* *ουχ* | *ποιειν* (L syr^{sch} post *σαββασιν*) cum ℵACLXΓΔΛΠ unc^{7} q cop syr^{sch} syr^{p} et ^{hr} go aeth ... Ln Ti om c. B(D)R 69. 274^{mg} it^{pler} vg arm :: inprimis Marcum ad hunc locum mutandum valuisse lectio codicis D probat. In Mt est *ποιειν εν σαβ-*

τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν τοῖς σάββασιν; 3 καὶ ἀποκριθεὶς
1 Sam 21, 6 ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν
Δαυείδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; 4 ὡς
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως
ἔλαβεν καὶ ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξε-

---

βατω. | τοις σαββασιν (*sabbatis* a b c e f l post ποιειτε pon, non item q; ff^{2} *quid facitis sabbatis non licet*) cum ℵB(D)LRU 1. 22. 69. 124. 131. 440* al pauc itp^{ler} arm ... ς εν τοις (ΔΛ* om) σαββασι cum ACX ΓΔΑΠ unc^{7} al pler (13. 346. 435. εν σαββατω) g$^{1.2}$ vg go :: εν Mt, sed inlatum est etiam Mco

3. και αποκριθεις: D αποκρ. δε | ο ις προς αυτ. ειπ. cum NL (al ?) vg cop syr^{p}, item sed προς αυτ. post ειπεν (D^{gr} ελεγεν) posito (ο ις ειπ. πρ. αυτ. ita Ln) AC^{3}DKMRXΠ al permu syr^{sch} aeth (e omisso ο ις), item sed αυτοις pro πρ. αυτ. (ο ις ειπεν αυτοις) 1. 209. e f ff^{2} (q syr^{hr} *respondit Iesus et dixit illis*), item ο ις post πρ. αυτ. posito 33. al pauc go arm ... ς Τι προς αυτους ειπεν ο (B om) ις (:: conveniunt haec cum ℵ etc, nisi quod ο ις post ειπεν ponitur) cum (B)C*EHSUVΓ ΔΛ al pl, item *dixit illis Iesus* a b g^{1} l :: πρ. αυτους, πρ. αυτον etc solent post ειπ. poni, item ο ις (cf praeter alia 4, 8) | ουδε: DHL ουδεποτε, praetereaque HL arm om τουτο :: ut Mc | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1 | οποτε (:: hoc tantum loco legitur) cum AEHKMRSUVΓΔΠ al pler ... Ln οτε (:: ut Mc et Mt lectione non fluct) cum ℵBCDLXΔ 1. 69. 91. 131. 157. 209. 239. 299. 435. al pauc | μετ αυτου (ita et Mt et Mc): D συν αυτω | οντες cum ACRΓΔΑΠ unc^{7} al pler (124. 6p^{c} παντες) go syr^{p} (it vg, at nec aliter ll. pp.) ... Ln om cum ℵBDLX 1. 22. 33. 69. 131. 157. 435. al pauc cop syr^{sch} et^{hr} :: Mt et Mc sine οντες

4. ως cum ℵ*ACEHKMRSUVΓΔΑΠ al pler syr^{p} et^{hr} (c *et*, ex *ut* ortum?), item Ln πως cum ℵ^{c}LRX 1. 13. 33. 69. 124. al^{5} (:: ut ll. pp.), item *quomodo* (*quemadmodum* Ir^{int}) itp^{ler} vg cop arm Ir$^{int\,237}$, sive ως sive πως go aeth ... BD plane om (syr^{sch} οτι). Item Epiph$^{marc\,320}$ schol. 21, postquam iam schol. 3 p. 323 versum 5 dedit, sic: ουδε τουτο ανεγνωτε τι εποιησε δαυιδ· εισηλθεν εις τ. οικ. του θεου (:: iidem BD et 102. soli in Mc omittunt πως. Ceterum pro πως Mti et Mci nemo ως) | εισηλθεν: D εισελθων | προθεσεως: D^{gr} προσθ. (ita idem etiam in Mt et Mc) | ελαβ. και cum AC^{3}EHMRSUVΓΔΑ al pl it vg go syr^{p} ... Ln λαβων cum BC*LX 33. (cop syr^{sch} ut vdtr) ... NDKΠ 1. 13. 69. 124. 131. 157. 209. al^{25} fere syr^{hr} arm aeth Ir$^{int\,237}$ om, hinc Gb^{o} :: at ita ll. pp. | και εδωκ. και c. NADEHKMRSUVXΓΔΑΠ al pler syr^{hr} et P aeth ... Ln om και sec cum BL 1. 112. it vg cop syr^{sch} arm go Ir^{int} (:: testes similiter etiam in Mc om; videbatur abundare, hinc tot interpretes invitis Graecis edd consentiunt) | ους: D οις | εξεστιν: DM εξον ην, item *licebat* b c e f l q syr^{sch} Ir^{int} Ambluc^{1364} :: e Mt, unde praeterea M add αυτω, gat aeth *eis* | μονους (RA al mu μονον, q vg *tantum*) τους ιερεις: D 157. al pauc μονοις τοις ιερευσιν (itp^{ler} Ir^{int} *quos non licebat* [*licet*] *manducare nisi solis sacerdotibus*) :: e Mt. Post

στιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; 5 [42. 2] καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

6–11 Mc 3, 1–6 Mt 12, 9–14

6 Ἐγένετο δὲ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν. καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐκεῖ καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά· 7 παρετηροῦντο δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύει, ἵνα εὕρωσιν κατη-

v. 4. D (quos Wechelius „edd 2 vetustissimos" laudat, sunt Steph. β et Cant. i. e. ipse D duobus nominibus dictus) addita habet haec: *τη αυτη ημερα θεασαμενος τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτω· ανθρωπε ει μεν οιδας τι ποιεις μακαριος ει· ει δε μη οιδας επικαταρατος και παραβατης ει του νομου* (*eodem die videns quendam operantem sabbato et dixit illi homo si quidem scis quod facis beatus es si autem nescis maledictus et trabaricator legis.*)

5. Hunc versum D post v. 10 ponit | *αυτοις*: X 299. add *ο κς* | *οτι* cum ℵ^{c}ADEHKLMRSUVXΓΔΛΠ al pler it^{omn} vg go (cop ut solet) ... ℵ*B 1. 131. arm aeth om (Ti^{synops} :: cf ll. pp.) | *ο υιος τ. ανθρ.* (haec omnia A* om exeunte columna) ante *και τ. σαββ.* posuimus cum ADLR XΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg syr^{p} arm go ... ℵB syr^{sch} et^{hr} cop aeth post *του* (ita ℵB syr^{sch} et^{hr} cop^{wi} et^{petr1}, non *και του*) *σαββατου* :: ut Mt, ex quo omnes huius versus codicum ℵB lectiones fluxisse videntur, etsi quae cum aliis edidimus cum Mc conveniunt.

6. *εγενετο δε* usq *ξηρα*: D *και εισελθοντος αυτου παλιν εις την συναγωγην σαββατω εν η ην ανθρωπος ξηραν εχων την χειρα* | *δε* sine *και* cum ℵBLX 1. 13. 33. 69. 124. 440. al plus^{10} a b e f ff^{2} g^{1} l (e *et factum est in*) cop syr^{sch} (syr^{hr} *et factum est in*) arm aeth Cyr^{4,255} (accurate: *λεγει γαρ ο μακαρ. λουκας· εγεν. δε εν ετερ.* etc) ... ς Ti *δε και* cum ARΓΔΛΠ unc^{7} al longe pl g^{2} q vg syr^{p} (go *et factum est autem*) | *ανθρωπ. εκει* cum ℵBLR 1. 33. 131. 157. 209. 239. 299. w^{eant} cop Cyr^{4,255} ... ς Ln *εκει ανθρωπ.* (:: ut Mc) cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} (b aeth om *εκει*) vg go syr^{utr} et^{hr} arm | *η χειρ*: D om *η*

7. *παρετηρουντο* (Gb′) c. ABDLMRXΔΠ 1. 13. 33. 69. al^{30} fere Cyr^{4,255} ... ς *παρετηρουν* (:: ut Mc) c. ℵEKSUVΓΛ al pl (H al pauc *παρετηρουν τι* omisso *δε* quod sequitur) | *δε* (vide ante; c *igitur*, sed c e v. 6. *erat autem* pro *και ην*, 13. 69. 346. *και παριτηρ.*): D (vide supra) cop om; absque *αυτον* edidimus cum AEF^{W}HKMRSUVΓΔΛΠ al plus^{130} it vg go (cf et. Tert$^{marc\ 4,\ 12}$ *exinde observabant Pharisaei si medicinas sabbatis ageret, ut accusarent eum*) ... ς (= Gb Sz) add *αυτον* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵBDLX 69. al mu^{vid} syr^{utr} cop arm aeth amb^{reser} Cyr^{4,255} | *εν*: DKΠ al plus^{15} it (exc f) am om :: cf ll. pp. | *θεραπευει* cum ℵADLΠ 2^{pc} al pauc ... ς *θεραπευσει* (:: cf Mc) cum B XΓΔΛ unc^{7} al pler cop Cyr^{4,255}. Praeterea MX 13. 33. 69. 124. 346. al pauc add *αυτον* (:: e Mc) | *κατηγορειν* cum ℵ*BSX (D *-γορησαι*) 1. 22. 28. 124. 131. al^{5} g^{1} q am fu for gat (hi Latt *accusare*) syr^{utr} go; item b e ff^{2} vg (et. ing em tol) *unde* (b *quemadmodum*, l *quomodo*) *accusarent eum*, a e [*invenirent*] *et accusarent eum* ... ς Ln (ignorans B)

γορεῖν αὐτοῦ. 8 αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν· εἶπεν δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· ἔγειρε καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον. καὶ ἀναστὰς ἔστη. 9 εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· ἐπερωτῶ ὑμᾶς εἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι. 10 καὶ περιβλεψάμενος πάν-

Ti κατηγοριαν cum $\aleph^{c}$AEF^{W}HIKLM($\aleph^{vid}$ quia κατ sequitur)UVΓΔΛΠ al pl f (*occasionem accusandi illum*) go (*facultatem ad accusandum eum*) cop arm syr^{p} ^{mg} Cyr^{4,255} | αυτου (A αυτω): F^{W}KLRΠ al^{60} fere cop syr^{p} ^{mg} arm κατ αυτου

8. ηδει: D b f *γινωσκων* (*sciens*) omisso δε (sive και) quod sequitur | ειπεν δε cum ℵBLX 1. 13. 33. 69. 91. 157. 209. a ... ς Ln και ειπεν cum ΑΓΔΛΠ unc^{7} al pler go syr^{sch}et^{p} aeth Cyr^{4,255}, item *et ait* ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2.}$ l q, *et dicit* c e ... D b f *λεγει* (d *dicit*; b f *ait*) | τω ανδρι (Gb″) cum ℵBL 1. 33. 91. 131. 209. 239. 299. 237^{schol} aeth Cyr^{4,255} ... ς Ln τω ανθρωπω (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler (it vg *homini*, item vv al) ... D om | τω (ℵA add την) ξηραν (KMΠ al^{15} fere εξηραμμενην) εχοντι την χειρα (c^{ser} e^{ser} z^{ser} -ραν): D τω την χειρ. εχοντ. ξηραν, a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ l q vg syr^{p} *qui habebat* (c *habenti*) *manum aridam* ... e om | εγειρε (Gb″) cum ℵABEF^{W}KLMSUVXΔΛΠ al pl ... ς εγειραι cum Γ al ... D εγειρου | και: A cop syr^{sch} et^{hr} om | εισ το μεσον (*in medium* e ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ l vg): D εν τω μεσω, a b c f q *in medio* | και αναστ. cum ℵBDLX 1. 33. c^{ser} it vg cop syr^{hr} (syr^{sch} *et cum venisset et staret, dixit eis Iesus*) go (*tunc is surgens*) aeth 237^{schol} Cyr^{4,255} ... ς ο δε αναστ. cum AEKMSUVΓΔΛΠ al pler syr^{p} arm | εστη (Δ εστην): D ισταθη

9. ειπ. δε cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. 346. it vg go (aeth) Cyr^{4,255} ... ς ειπ. ουν cum AEKMSUVXΓΔΛΠ al pler syr^{p} ... cop arm syr^{sch} (vide ante; syr^{hr} *et ait*) ειπεν | ο (B Cyr^{4,255} om) $\overline{\text{ις}}$ h. l. et. a e q cop syr^{p} arm go: KΠ al^{16} b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l vg syr^{sch}et^{hr} aeth post αυτους | επερωτω cum ℵBL 157. e f g$^{2\cdot vid}$ l vg cop go syr^{hr} ... ς Ln επερωτησω (:: cf 20, 3 cum ll. pp.) cum ADXΓΔΛΠ unc^{6} al fere omn (1. al pauc ερωτησω) a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q syr^{utr} arm aeth | υμας ει (prob Schu) cum ℵBDL 157. a c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l (b hiat) vg cop (syr^{utr} et^{hr} ut vdtr) Cyr^{4,255} (Tert^{marc4,12} „interrogat: *Licetne*“ etc) ... ς υμας τι· cum minusc q arm (τι ante υμας); item Gb Sz υμας· τι cum AEKMSΓΔΛΠ al^{100} fere (go aeth ut vdtr), item alterutrum UVXΔ (:: et. in Mc fuerunt qui τί inferrent) | τω σαββατω c. ℵBDL c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q am fu for em tol cop ^{sch}w syr^{sch} aeth Cyr^{4,255} ... ς τοις σαββασιν (:: ut ll. pp.) cum AXΓΔ ΛΠ unc^{6} al omn^{vid} a f vg^{ed} ing (al) cop^{wi} syr^{p} arm go Tert^{marc4,12} | η κακοποιησαι: Tert^{marc4,12} *annon* | απολεσαι (Gb″ probante Schu) cum ℵBDLX 1. 69. al it^{pler} (a hiat) vg cop syr^{sch} et^{p} ^{mg} et^{hr} arm go Tert^{marc} ... Gb Sz αποκτειναι (:: e Mc) cum AEF^{W}KMSUVΓΔΛΠ al^{120} e syr^{cod} syr^{p} ^{txt} aeth. Praeterea DΔ tisch** al^{20} cop^{dz} recens arr add οι δε εσιωπων (Δ -ποιν) :: e Mc

10. παντας αυτους (et. a c syr^{p}): DX al pauc b e f ff$^{2\cdot}$ l q syr^{sch} (vg

τασ αὐτοὺσ εἶπεν αὐτῷ· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. 11 *αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίασ, καὶ διελάλουν πρὸσ ἀλλήλουσ τί ἂν ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ.*

12 [43-2] *Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταύταισ ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰσ* Mc 3, 13–15 *τὸ ὄροσ προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ*

---

syr^{hr} *αυτουσ* non exprim) *αυτ. παντ.* Praeterea DXA 1. 11. 22. 262. al^{10} add *εν οργη*, 13. 69. 124. 157. 346. *μετ οργησ*, item (it^{pl} *in ira*, c *iratus*, a *et circumspiciens omnes illos esse in ira*, e *et inspexit illos omnes et vidit et viliabundus dixit*) a b c e ff^{2}· blanch l q sax syr^{p} et^{hr} arm aeth (:: e Mc), non item f (ff^{2}·^{sab}) g^{1}· vg cop syr^{sch} | *ειπεν* (it vg *dixit*): D *λεγει* (d *dicit*) :: ut ll. pp. | *αυτω* cum ABEF^{W}KMSUVΓΔΛΠ al pl syr^{sch} et^{p} ^{txt} arm^{ed} go … ς (= Gb Sz, sed rursus Gb′) *τω ανθρωπω* (:: e ll. pp.) cum NDLX 1. 33. 69. 124. al vix mu it (c *homini illi*, e *illi homini*) vg cop syr^{p} ^{mg} et^{hr} (add *cui manus eius arida*) arm ^{mss} aeth | Δ^{*} *χειραν* | o *δε*: D it vg syr^{sch} et^{hr} *και* :: e ll. pp. | *εποιησεν* (et. Gb) cum ABEF^{W}LMSUVΓΔΛ 33. al plus^{80} (syr^{p} add *ουτωσ* c. ob.); item ς (= Gb, sed Schu prob ς) Ln (ex errore de Π) *εποιησ. ουτω* (*ουτωσ*) cum KΠ al mu syr^{hr} … NDX 1. 13. 69. al mu it vg go cop syr^{sch} et^{p} ^{mg} arm aeth *εξετεινεν* (Gb′ :: e ll. pp.) | *απεκατεσταθη* (Gb″) cum $\aleph^{c}$ADEKLMSVXΓΔΛ al pl, item $\aleph^{*}$ 243. *απεκατεστη*, 1. 131. *αποκατεστη* (:: sane ll. pp. *-εσταθη*) … ς *αποκατεσταθη* c. BU al mu | *η χειρ αυτου* sine *υγιησ* c. NABDKLQUXΔΠ al plus^{30} it vg go cop syr^{utr} et^{hr} arm (aeth *sanata est*) … ς (= Gb Sz) add *υγιησ* (:: ut Mt) cum EMSVΓΔ al pl. Item sine *ωσ η αλλη* cum NBL 33. 34* 63. a e ff^{2}· (g^{2}·^{vid}) l 130^{lat} vg cop … ς Ti add *ωσ η αλλη*, Lu [*ωσ η αλλ.*] cum AEKMQSUVXΓΔΛΠ al pler (28. e^{scr} *ωσει αλλη*) b c f g^{1}· q go syr^{utr} et^{hr} arm aeth; item D 1. 131. *ωσ και η αλλη*. Utrumque, et *υγιησ* et *ωσ η αλλη* ex Mt fluxisse statuo. Similiter eadem in Meum inlata sunt; a quo ut Lc dissentiat retentis *ωσ η αλλη* non faciendum vdtr. | Ad finem huius versus D versum 5. add (vide supra ad v. 5): *και ελεγεν αυτοισ οτι κυριοσ εστιν ο υιοσ του ανθρωπου και του σαββατου.*

11. *διελαλουν*: KUΠ al^{15} fere *ελαλουν*, 33. *συνελαλ.*, D *διελογιζοντο* | *πρ. αλληλουσ*: AM syr^{p} c. ob. add *λεγοντεσ* | *τι αν* etc: D *πωσ απολεσωσιν αυτον* (:: e ll. pp.) | *ποιησαιεν* c. BLA 1. 13. 33. 69. 121. 131. 239. 299., item NA 91. 157. 254. 262. 346. *ποιησειεν* … ς Ti *ποιησειαν* (QX al *-σιαν*) cum EKMQSUVXΓΔΠ al pler | *τω ιω*: 28. e *αυτω* (e *quidnam illi facerent*)

12. *ταυταισ*: D cop *εκειναισ* (nec aliter it vg: *illis*) | *εξελθειν αυτον* (Schu „bene") cum NABDL(X omisso *αυτ.*) 33. 119. 157. ^{ieant} al pauc e go^{vid} … ς Ti *εξηλθεν* cum EKMQSUVΓΔΠ al pler it^{pler} (et. Cyp Amb^{luc}) vg :: utraque ratio frequens | *εισ το ορος*: M syr^{p} add o $\overline{ις}$, al pauc syr^{sch} go praem | *προσευξασθαι*: D *και προσευχεσθαι* | *εν* ($\aleph^{c}$): $\aleph^{*}$ *επι* | *του θεου* (et. Or^{1,216} Cyp$^{orat\ dom\ 213}$ et$^{ep\ cleric\ 14}$ Amb

θεοῦ. 13 [44.2] *καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς*
αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους
14–16 Mc 3, 16–19 Mt 10, 2–4 Act 1, 13 *ὠνόμασεν,* 14 *Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν*
ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ Φίλιππον καὶ Βαρ-
θολομαῖον 15 *καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον Ἁλφαίου,*
17–19 Mc 3, 7 ss Mt 4, 24 s *καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον ζηλωτήν,* 16 *καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ*
Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς ἐγένετο προδότης, 17 [45.1] *καὶ καταβὰς μετ'*

---

luc^{1365}): D om (Tert$^{marc\ 4,13}$ „certe *ascendit in montem et illic pernoctat in oratione*, et utique auditur a patre“)

13. *προσιφωνησεν* (et. Bas$^{eth\ 291}$): D 1. 22. 131. 157. Eus$^{dem\ 120}$ *εφωνησιν* | *τους μαθητας*: Γ b^{scr} *τοις μαθηταις* | *απ* (d *ab*): 28. 91. 239. 299. al^{15} fere Eus$^{dem\ 120}$ *εξ*, item *ex* it vg | *ωνομασεν* (ℵ*G al *ονομασιν*) et. Eus$^{dem\ 120}$ et $^{ps\ 413.\ 682}$ Bas$^{eth\ 291}$: D al^{5} *εκαλεσιν*

14. *σιμωνα*: D praem *πρωτον* :: cf Mt | *ον και* (b e f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg cop syr^{sch} om) *ωνομασεν* (Γ al aliq *ονομ.*, Eus$^{dem\ 120}$ *εκαλεσε*, it vg *cognominavit*) *πετρον*: D arm *ο. κ. πετρ. επωνομασεν* ... 12. 69. 133. c om | *και ιακω.* cum ℵBDKLΔΠ al^{20} fere a b c vg^{cod} syr^{sch} arm Bas$^{eth\ 291}$ ... ς om *και* cum AEMQSUVXΓΛ al plu e (*iac. ioh. phil. bart. matth. thom. iac.* sic e) f ff^{2} g$^{1.2}$ l (*iohannem et iacobum*) q vg cop syr^{p} go aeth Eus$^{dem\ 120}$ Bas^{eth} cdd^{2} (:: valuit huc et ad sqqtia Matthaei [non item Marci] locus ubi bina haec nomina proponuntur) | *ιωαννην* (B *ιωαννην*, aeth add *fratrem eius*): D *ιωαννην τον αδελφον αυτου ουσ επωνομασεν βοανηργεσ ο εστιν υιοι βροντησ* :: e Mc | *και φιλιππ.* cum ℵBDL 33. 157. 244. a b c l syr^{sch} arm aeth Eus^{dem} ... ς om *και* cum AEKMQSUVXΓΔΠ al pler e f ff^{2} g$^{1.2}$ q vg cop syr^{p} go Bas^{eth} | ℵ* om *και βαρθ.* (suppl ^{c})

15. *και* prim cum ℵBDL 13. a b c l q cop syr^{sch} arm aeth Eus$^{dem\ 120}$ Bas$^{eth\ 291}$ ... ς om cum AEKMQSUVX (*θωμ. και ματθ.*) ΓΔΠ (Δ om *μα. και θωμ.*) al pler e f ff^{2} g$^{1.2}$ vg go syr^{p} | *μαθθαιον* cum ℵB*D go (ita go etiam Mt 9, 9, quod ibi supple; non item Mc 3, 18) ... ς *ματθαιον* cum AB^{3}QXΓΔΠ unc rell al omn^{vid} | *θωμαν*: D add *τον επικαλουμενον διδυμον* :: ex Ioh 11, 16 etc | *και ιακω.* cum ℵD*L 13. 33. 69. c^{scr} a b c d l cop^{wi} et ^{achw} syr^{sch} arm aeth ... ς Ln om *και* cum ABD^{2}QXΓΔΠ unc^{6} al pler e f ff^{2} g$^{1.2}$ q cop$^{pet\ 4}$ syr^{p} go Bas^{eth} | *αλφαιου* cum ℵBL 1. 13. 33. 69. 131. 346. arm ... ς Ln *τον του αλφαιου* cum ADQXΓΔΠ unc^{6} al pler go Bas^{eth} :: ita Mc (et Mt) lectione non fluct | *σιμ.*: M *τιμ.* | *τον*: L om

16. *και* pri cum ℵBDF^{w}LQ al^{8} a b c ff^{2} l vg^{ed} et ^{mss} aliq cop syr^{sch} arm aeth Bas$^{eth\ 291}$ ... ς om cum AXΓΔΠ unc^{6} (Δ em om *κ. ιουδ. ιακ.*) al pler e f g^{1} q am em ing for peru tol sax go syr^{p} | *ισκαριωθ* (D e f g^{1} l q for fu ing *σκαριωθ*, am *scariot*; d *inscarioth*, c syr^{sch} *scariotha*, a b om) cum ℵBDL 33. it^{pler} vg Mcion$^{epiph\ 312}$ ... ς *ισκαριωτην* cum ℵ^{c}AQXΓΔΠ unc^{6} al pler ff^{2} vg^{cle} cop syr^{p} arm^{edd} (arm^{ed} *scarioten*) go Mcion$^{epiph\ 323}$ Bas^{eth} :: alterum cum Mco alterum cum Mt conve-

αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος πολὺς μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, 18 *καὶ οἱ ἐνοχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐθεραπεύοντο·* 19 *καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτουν ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας.*

20 *Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν· μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ* Mt 5, 3–6

nit, sed etiam in Mco pleriq -ωτην substituere, pauci (solus Graecorum c) in Mt -ωθ | οσ sine και cum ℵBL 53. 112. it vg cop syr^{sch} arm aeth Mcion^{epiph312} et ^{323} ... ς add και c. ADQXΓΔΛΠ unc^{6} al pler syr^{p} go Bas^{eth} :: at ita et Mt et Mc

17. καταβας μετ αυτων: Epiph^{312} et ^{323} de Mcione: *αντι δε του „κατεβη μετ αυτων" εχει „κατεβη εν αυτοις"* | ιστη: A arm om | επι τοπου (251. add του): ESVΓΔ 25. 38. 127* 142* al^{10} fere επι του | πολυς cum ℵBL 1. 118. syr^{sch} ... ς Ln Ti om cum ADQXΓΔΛΠ unc^{6} al pler it vg rell | του λαου (ℵ^{c}): ℵ* 1. 118. al^{3} l (*copiosa nimis*, contra it^{mu} vg *copiosa plebis*) om :: ut Mc | πασης της: DF^{W} om της | και ιερουσαλημ usq οι ηλθον: D και αλλων πολεων εληλυθοτων | ιερουσαλημ: ℵ* add και πιραιας, item a b c ff^{2*} l q *et trans fretum*; item arm *et ex alia regione* | και τ. παραλιου τυρου: g^{1*} l vg *et maritima et tyri* | σιδωνος: c e go add *et aliarum* (e *alior.*) *civitatum* (e *-tium*) | ηλθον: L -θαν

18. ενοχλουμενοι cum ℵABL 1. 157. ... ς Ln οχλουμενοι cum DQXΓΔΛ unc^{6} al pler :: Act 5, 16 οχλουμενοι non fluct. Cf et. Tob 6, 7 εαν τινα οχλη δαιμονιον | απο cum ℵABDEF^{W}LMQSVΓΔΛΠ al plu ... ς (= Gb Sz) υπο cum KUXΠ al pl :: cf Act 5, 16 | εθεραπευοντο cum ℵABDLQ 33. 85. 240. 244. 254. 6pe^{2} it vg cop arm aeth ... ς Ti και εθιραπ. c. EKMSUVXΓΔΛΠ al pler syr^{utr} go. Praeterea 69. add απαντεσ, item l *omnes* omisso πασ quod sqtr

19. εζητουν cum ℵBL b e f (l *et turbae quaerebant*) am syr^{sch} go ... ς Ln εζητει cum ADQRXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} a c ff^{2*} g^{1*} q vg syr^{p} Mcion epiph^{312} et ^{324} Cyr^{nest99} | D αψασθε

20. αυτος: D e syr^{sch} om | επαρας: DG^{r} ετιαρας (Π cum ΓΠ confuso) | τ. οφθ. αυτου (et. Or^{4,252} et ^{372}): it (exc c) vg om αυτου | μαθητ. αυτου (et. Or^{4,372}): D 67. 91. ff^{2*} Or^{4,252} om | ελεγεν (Or^{4,372}): X Or ^{4,252} λεγει. Latini sic: it^{pler} vg *elevatis oculis* [e add *suis*] – *dicebat*, a d *adlevans* (d *elev.*) *oculos* (d add *suos*) - *dicebat*, e *et levavit oculos* - *et dixit* | οι πτωχοι cum ℵ* et^{cb}ABDEKLMRSUVΓΔΛΠ al plu b e ff^{2*} g$^{1*.2*}$ l q vg cop syr^{utr} arm (sed ap Gb add *spiritu*) aeth Or^{3,173} et $^{int\,3,835}$ Eus^{luc163} Cyr^{luc193} (*εν μεν γαρ τω κατα ματθαιον μακαριοντσ εσεσθαι φησι τουσ πτωχ. τω πνευματι - εν δε γε τοισ προκειμενοις ημιν ανα-*

βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 [47. 5] μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. [48. 5] μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.
22—23 Mt 5, 11 s. 22 [49. 5] μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 23 χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες

γνωσμασι μακαριουσ εσεσθαι φησι τουσ πτωχουσ, ου προσκειμενου του· πνευματι etc) Tert$^{marc\ 4,\ 14}$ („*mendici*, sic enim exigit interpretatio vocabuli quod in Graeco est") Amb$^{luc\ 1367}$ (ibi in textu add *spiritu*, non item in comm; post vero^{1371} rursus „*beati* igitur *pauperes spiritu*. Habes temperantiam quae a peccato abstinet, saeculum calcat, illecebrosa non quaerit") ... $\aleph^{ca}$QX 1. 13. 33. 69. tisch^{8} al^{25} fere a c f gat sax cop$^{dz\ recens}$ syr^{hr} (Amb^{luc} vide ante) add *τω πνευματι* :: e Mt | *του θεου*: X* 69. 157. 435. al^{10} fere c f go Tert$^{marc\ 4,\ 14\ cdd}$ Amb$^{luc\ 1367}$ in comm *των ουρανων* :: e Mt

21. *οι πεινωντες νυν* (d f *qui esuritis nunc*, g^{2} vg *qui nunc esuritis*): b e ff^{2} g^{1} l q *qui nunc* (l om) *esuriunt et sitiunt* (e l add *iustitiam*); a c *qui esuritis nunc* (c om) *et sititis* (c add *iustitiam*)| *χορτασθησεσθε*: $\aleph^{*}$ et ^{cb}(non item ^{ca})X 69. al pauc b e ff^{2} g^{1} l q arm^{ed} aeth Tert$^{marc\ 4,\ 14}$ (sed et. antea *quia illorum est regnum dei*, et postea *quia videbunt*) Amb$^{luc\ 1367}$ et^{1371} *χορτασθησονται* | *μακ. οι κλαιοντ. νυν οτ. γελ.* (syr^{hr} ante *μακ. οι πεινωντ.* etc): D om | *γελασετε*: e g^{1} arm^{ed} aeth Tert^{marc} Or$^{2,\ 701}$ et$^{3,\ 323}$ (non item^{332}) et$^{4,\ 312}$ Eus$^{dem\ 15}$ et$^{ps\ 103}$ (*μακαρ. οι κλαι. οτι γελασονται, και μακαρ. οι πενθ. οτι παρακληθησοντ.*) item$^{mal\ 73}$ (*οτι αυτοι γελ.*) Tert$^{marc\ 4,\ 14}$ (vide ante) *γελασονται*

22. *μισησωσιν* (cf Clem^{582} *μακ. εστι οταν οι ανθρω. μισησωσιν υμασ, οταν αφορισωσιν, οταν εκβαλωσι το ον. υμων ωσ πονηρ. ενεκα υιου ανθρωπου*): DPXΔ *μισησουσιν*, item postea XΔ *ονειδισουσιν* | *υμασ* sec: D om | *ονειδ. και εκβαλ.* hoc ordine et. Tert$^{marc\ 4,\ 14}$ Bas$^{eth\ 285}$ Chr$^{1,\ 60}$: D a b c ff^{2} l q (non item e f g$^{1.\ 2}$ vg) Cyp$^{91.\ 185.\ 272.\ 310}$ *εκβαλ. και ονειδ.* | *ενεκα*: DF^{W} PΓ al aliq Bas^{eth} Chr$^{1,\ 60}$ *ενεκεν*

23. *χαρητε* cum $\aleph$ABDEF^{W} HKLMPQRSUVX$\Gamma\Delta\Lambda\Xi\Pi$ al plus^{150} Bas$^{eth\ 285}$ ... ς (= Gb Sz) *χαιρετε* cum minusc vix mu Chr$^{1,\ 60}$ (et alibi) :: e Mt. Praeterea arm add *propter filium hominis* | *ιδου γαρ*: D 6^{pe} syr^{sch} aeth *οτι* :: e Mt ... KΠ 64. 72. al pauc om *γαρ* | *πολυς*: E *πολλοισ*, al (item X v. 35) *πολλυσ*, quae scriptura passim invenitur | *τω ουρανω* cum $\aleph$ADLPQX$\Gamma\Delta\Lambda\Xi\Pi$ unc^{7} al pler it^{pler} vg etc: B^{R} 13. 69. al^{10} fere e f go Bas^{eth} (sed cod^{reg} -ω -ω) Cyp *τοισ ουρανοισ* :: e Mt | *κατ. τα αυτα* (Schu commend) cum BΠ(d *sic*)QXΞ 33. a (*similiter*) c (*eadem*) e (*per eadem*) cop^{vid} syr^{sch} (ut a) arm Mcion$^{epiph\ 312}$ et^{324} ... ς *κατ. ταυτα* (Gb" *τ' αὐτά*, at EKLMSU$\Gamma\Lambda\Pi$ etc *ταυτα*) cum $\aleph$AEHKLM PBSUV$\Gamma\Delta\Lambda\Pi$ al pler b f ff^{2} l q syr^{P} go (*sec. hoc*) aeth (*sic quoque*) Or$^{3,\ 466}$ Tert$^{marc\ 4,\ 15}$ | *γαρ*: D^{gr} 64. a ff^{2} l arm Mcion$^{epiph\ 312}$ et^{324} Tert

αὐτῶν. 24 [50. 10] *Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν.* 25 [51. 10] *οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι νῦν, ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε.* 26 *οὐαὶ ὅταν καλῶς εἴπωσιν ὑμᾶς πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.* 27 [52. 5] *Ἀλλὰ* Mt 5, 27–30. 39–42

---

marc Amblue 1371 om | *αυτων*: 10pc *των ιουδαιων*, 49. Mcionepiph 312 et 324 (non item Tertmarc 4, 15) *υμων*

24. *πλην*: A om

25. *υμιν* (Irint 202 *et vae vobis qui satiati estis, quoniam esurietis, et qui ridetis nunc, quia plorabitis.* Libere Tertmarc 4, 15 „ingerit vae etiam saturatis quia esurient; etiam ridentibus nunc, quia lugebunt"): L Ξ 69. 1caut Baseth 287 om | *εμπεπλησμ.*: DEPΔ *ενπ.*, F[W] 124. *τοις -μενοις* | *νυν* cum NBLQRXΔ*AΞ 1. 13. 22. 33. 69. al[15] f go cop syrP c.* arm aeth Ors 47 ... ς Ln Ti om c. ADEHKMPSUVΓΠ al plu a b c e g[2·] (ff[2·] g[1·] ut vdtr) l q vg syrsch Irint 202 Baseth 287 | *πεινασετε*: M *-σητε* | *ουαι* sec sine *υμιν* cum NBKLBXΞ (sed K pergit *ὑ* pro *οἱ*, S vero om et. *οι γελ. νυν*) 1. 13. 69. 157. 209. al pauc Or 3, 270 et 794 et 312 Orint 2, 684 et 3, 886 (Irint 202 vide ante) ... ς Ln add *υμιν* cum ADEHMPQRUVΓΔΛΠ al pler it vg Baseth 287 Orint 3, 848 Ors 47, item Chr 8, 572 Hil 306 (Hil om *νυν*, ut et. b) | *και κλαυσετε* (Or et Orint): X om, itemvdtr Tertmarc (vide ante); Irint 202 omittere vdtr *πενθησ. και* (vide ante)

26. *ουαι* sine *υμιν* c. NABEF[W] HKLMPQRSUVXΓΔΞΠ al longe plu itpler vg go syrP Tertmarc 4, 15 Orint 2, 689 Baseth 287 Chr 1, 106 catox 50 ... ς (= Gb Sz) add *υμιν* cum DΔ 13. 69. al mu b (*vae vobis cum ben. dix.* omisso *vobis* vel *vos* sq) cop syrsch arm aeth Irint 202 Mac 170 Chr 3, 535 et 4, 246 et 5, 285 et 7, 220 et 8, 552 et 9, 391 | *καλως ειπωσ. υμασ* hoc ordine cum NAHL 33. al plus 5 syrsch ff[2·] g[1·] l vged et mss aliq (ut for em; hi Latt *bene dixerint vos* vel *vobis*) Irint 202 (*ben. dix. vos*) Baseth 287 Mac 170 (Gall 7) Chr 1, 106 et 4, 246 ... B e q tol Tertmarc 4, 15 *υμασ καλ. ειπ.* (*vobis* vel *vos ben. dix.*) ... ς Ln Ti *καλ. υμασ* (D 28. dscr *υμιν*) *ειπωσιν* cum DEKMPQRSUVXΓΔ ΛΞΠ al pler a c f am ing mt go Chr 3, 535 et 5, 285 et 7, 220 et alib catox 50 ... b 69. om *υμ.* (vide ante) | *παντεσ* (sed S cop Irint post *οι ανθρ.* pon) cum NABEHKMPQRUXΞΠ 1. 33. 69. al permu a b c e f ff[2·] g[1·] et 2· vdtr l q am fu for em iac ing perus mt sax cop syrP go arm (ap Gb) Baseth 287 Chrsaepe (vide ante) et 7, 220 diserte (*ουκ ειπεν οταν - οι ανθρωποι, αλλ οταν παντεσ*) catox 50 Irint 202 ... Gb Sz om cum DF[W] LSVΓΔΛ al[100] fere vged syrsch arm (teste Rieu) aeth perss Tertmarc 4, 15 Mac 170 | *κατ. τα αυτα* (Schu ut supra) cum N[a]BDKRXΞΠ 33. dscr al[10] fere item (ut supra) a c e go syrsch cop arm ... ς (Gb ut supra) *κατ. ταυτα* cum S*AEHLMPSUVΓΔΛ al pler b f ff[2·] g[1·] g[2·vid] l q vg syrP aeth Irint 202 Tertmarc 4, 15 | *γαρ* (et. Irint): D 29. it am fu for em iac ing mt perus tol sax Tertmarc 4, 15 om (Mcion ap Epiph 312 et 324 ad v. 23. tantum vdtr spectare) | *τοισ* (b Irint 202 Tertmarc praem *et*) *ψευδοπρ.* N[a] sive N[cA] (non S* nec N[cb]) 243. f g[1·] l am fu[vid] for ing em mt peru tol

ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς
ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, 28 *εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς,*
προσεύχεσθε περὶ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. 29 [53. 5] *τῷ τύπτοντί*
σε εἰς τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴρον-

sax *τ. προφηταις* (243. *τους* et *-τας*). Epiph[324] *ει προφητων μεμνηται, ουκ αρνειται προφητας* etc potius ad v. 23. spectat. Contra Tert marc sic: „Pseudoprophetas autem laudatos sive benedictos a patribus eorum tam eius est exprobrare quam prophetas vexatos et recusatos" etc | *οι πατερ. αυτων* (69. 142* 251. e[scr] ir[int] *υμων*): B om

27. *αλλα* cum ℵABDEKLMPRSUΔΞΠ al pl ... ς *αλλ* cum HK, item ut vdtr VΓΛ, al pl | B *εχθρους* | A *ποιητε*

28. *καταρ. υμας* cum ℵABDKMPRXΓΣΠ al[60] fere (Clem[605] *αγαπατε τ. εχθρ. υμων, λεγει, ευλογειτε τους καταρω. υμας, και προσευχ. υπερ των επηρεαζ. υμιν* etc, item[307] *- κελευει και τους καταρωμ. ημας ευλογειν*) Or[cat ox][98] (ad 1 Co.) Eus[prae][654], item *maledic. vos* a b ff[2·] g[1·] l q ... ς (= Gb Sz) Ti *κατ. υμιν* c. EHLSUVΔΛ al pl (item c f vg Amb *maledic. vobis*) Iust[apol] [1, 15] (*εγω δε υμιν λεγω· ευχεσθε υπερ των εχθρ. υμων και αγαπατε τους μισ. υμας και ευλογειτε τους καταρωμ. υμιν και ευχεσθε υπερ των επηρεαζ. υμας*) Or[1, 772] (*αναγιγνωσκοντες το· ευλογειτε τους καταρω. υμιν*) | *προσευχεσθε* cum ℵABDLPRXΔΛΞΠ unc[7] al longe pl it[pler] am fu for em ing iac peru sax go syr[p] arm ... ς (= Gb Sz) *και προσευχ.* cum minusc vix mu ff[2·] vg[ed] syr[sch] aeth (Iust[apol] [1, 15] vide ante; Dial [8, 12] *ο δε κυριος ημων αγαθος ων λεγει· αγαπατε τους εχθρ. υμων και ευχεσθε υπερ των διωκοντ. υμας* ad Mt spectat) Tert[marc] [1, 15] | *περι* cum ℵBLΞ ... ς Ln *υπερ* cum ADPRXΓ ΔΛΠ unc[7] al certe pler (Wtst Gb al plane non attenderunt) Clem[307] (*αγαπαν τους εχθρ. κελευει και τους καταρωμ. ημας ευλογειν προσευχεσθαι τι υπερ των επηρ. ημας*) Or[1, 198] Eus[ps] [21] (*το· προσευχεσθε υπερ των επηρεαζοντων*) et [137] (*του τοις ιδιοις μαθηταις παρηγγελκοτος· προσευχεσθε υπερ των επηρ. και αδικουντων αυτους*) et[699] (*προσευχ. υπερ τ. επηρεαζ. και διωκοντων υμας*: cf Mt) :: *υπερ* in Mt non fluct. Apud Lc *περι* et. Act 8, 15. Paulus utrumque saepius, sed Col 1, 3 *περι* a permu in *υπερ* mutatum, non item 1, 9 *υπερ* in *περι* | ALXΞ 69. al mu *επιρεαζοντ.*, D* *επηρεαζ.* | *υμας*: A *υμων*. Praeterea 69. add *και διωκοντων υμας*, cf supra Eus[ps] et Mt

29. *εισ την* cum ℵ*D Clem[85] et[307] (utroq loco accurate affert *τω τυπτοντι* usq *αλλην*) Or[1, 712bis] et[738] (ut Clem) (it vg *in maxillam*) ... ς Ln Ti *επι την* cum ℵ[c]ABLRΞ unc rell al omn[vid] Bas[eth] [270] :: et. in Mt plerique *επι* | *σιαγονα* (et. ℵ[c]; XΓ al mu *-γωνα*): ℵ*E* 28. Or[1, 712semel] Bas[eth][270] praem *δεξιαν* (106. add *την δεξιαν*) :: e Mt | *παρεχε* (13. 69. 124. 346. *στρεψον* ut Mt): D 13. 28. 69. al[5] fere a c (*percutienti te - praebe illi* vel *ei*) et it[pler] (sed habent *qui te percusserit - praebe illi*) vg[six] et mss aliq (ut perus, non item am for ing em) Amb[luc] [1424] item syr[sch] aeth go add *αυτω* (:: ut Mt); non item ff[2·] vg cop syr[p] Clem[bis] Or[ter] Tert[patient][8] (*verberanti te*, inquit, *in faciem etiam alteram genam*

τύσ σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς. 30 *παντὶ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει.* 31 [54. 5] *καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ* Mt 7, 12
ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. 32 [55. 5] *καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγα-* 32–36
πῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς Mt 5, 44–48
ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. 33 *καὶ γὰρ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς*

obverte) | *τον χιτωνα*: Ar al pauc cop syr^{utr} add *σου*. (Miscet Lc et Mt Ir$^{int\ 243}$ *tollenti enim tibi tunicam, remitte ei et pallium, et ab eo qui tollit tua non reposcas, et quemadmodum vultis* etc. Or vero [1, 788] ad Lcae verba *τω τυπτ. - αλλην* ipsa Mt^{i} verba addit: *και τω θελοντι σοι κριθηναι και τον χιτ. σου λαβειν* etc). Praeterea recte *pallium* (vg *vestimentum*) - *tunicam* c e vg, contra b d ff^{2} g^{1} l q *tunicam* - *pallium* (*palleum*), a *vestimentum* - *palleum*. (Cf Tert$^{marc\ 4, 16}$ „ipse alteram amplius maxillam offerri iubens et super tunicam pallio quoque cedi".) Similiter Clem^{307} *και εαν αρη σου τισ τον χιτωνα, μη κωλυσησ και το ιματιον* :: cf Mt

30. *παντι* sine *δε* cum ℵBKLBΠ 1. 131. 157. 300. al^{10} fere b ff^{2} l syr^{sch} arm aeth (Barn^{19} ex interpolatione, ℵ* enim om locum: *παντι τω* [ita ℵ^{c}, edd om] *αιτ. σε διδου*, item Clem^{523} *γεγραπται ~ παντι τω αιτουντι σε διδου* et [944] *εν αλλω χωριω· παντι τω αιτ. σε διδου*) ... ς Ti add *δε*, Ln [*δε*] cum ADEHMΡSUVXΓΔΛΞ al pler a c e f g^{2} (q om totum versum) vg (sed perus *omni enim*) cop go syr^{p} c.* Bas$^{eth\ 270}$ *παντι* sine *τω* cum ℵB Barn^{19} (ex edd; ℵ^{c} qui verba *παντι* usq *διδου* supplet *τω* habet) ... ς Ti add *τω*, Ln [*τω*] cum ADΓΡΞ unc rell al omn^{vid} Barn^{19} (ex ℵ^{c}) Clem^{523} et^{944} Const$^{3, 4, 3}$ (*ο γαρ κυριοσ φησι· παντι τω αιτ. σ. διδ.*) Bas$^{eth\ 270}$ Chr$^{11, 232}$ (*παντι γαρ, φησι, τω αιτ. σ. διδ.*) Cf et. Iust$^{apol\ 1, 15}$ *παντι τω αιτ. διδοτε και τον βουλομενον δανεισασθαι μη αποστραφητε*, quae magis a Mt pendent. | *διδου*: 33. *δοσ*

31. *ποιωσιν υμιν*: A *ποιουσιν* (ut C*L in Mt) *υμασ* | *και* (72* 253. 2pc e q om) *υμεισ*: B a ff^{2} l Ir$^{int\ 243}$ om; b cop post *αυτοισ* pon (b *facite illis et vos similiter*; item q *facite illis vos similiter*; Clem^{304} *ποιειτε και υμεισ αυτοισ*, Tert$^{marc\ 4, 16}$ *ita et vos facite illis*, item syr^{hr}, Tert gnost^{10} *et vos ita facite illis* :: cf Mt). Hinc Ln [*και υμεισ*]. Praeterea cf Or^{proverb} (in *Notitia ed. cod. Sin. p.* 102) *παντα οσα θελετε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι, παντα και υμεισ ομοιωσ ποιειτε αυτοισ* (Mai^{32} eadem imperfecte leguntur) :: e Lc et Mt | *ομοιωσ* (a *sic facite eis*): D 248. e Clem^{304} Ir$^{int\ 243}$ (nil nisi *facite eis* pro *και υμ. ποι. αυτ. ομ.*) om

32. *και ει*: e *nam si* | *και γαρ οι* (BA om) *αμαρτωλοι* (D add *τουτο ποιουσιν*) *τουσ αγαπωντ. αυτ. αγαπωσιν*: 209. *και γ. οι αμ. το αυτο ποιουσιν* (:: ut Mt) ... 1. ab *οι αμαρτωλοι* ad *οι αμαρτ.* versu sq transilit

33. *και γαρ εαν* cum ℵ*B ... ς Ln Ti om *γαρ* cum ℵ^{c}AD(*ει* pro *εαν*)LPΧΣ unc rell al omn^{vid} it vg etc | *αγαθοποιητε* cum ℵABEKLUVXΣΠ al pl

ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. 34 *καὶ ἐὰν δανίσητε παρ' ὧν ἐλπίζετε λαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα.* 35 *Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδένα ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μι-*

... Ti αγαθοποιειτε cum DHMPSΓΔΛ 33. al^{9ser} (et haud dubie al mu) | υμιν: c om, D a syr^{p} post ποια χαρις (*quae gratia est vobis* a syr^{p}) | χαρ. εστιν (ita q): P b (*erit gratia*) c (*quae est gratia*) e (om και γαρ εαν αγ. τ. αγαθ. υμας) ff^{2} (*erit grat.*) l vg cop aeth syr^{hr} (syr^{sch} *quae est gratia vestra*) εστ. χα. | και sine γαρ c. ℵBA aeth ... ς Ln Ti και γαρ c. ADLPRΞ unc rell al omn^{vid} (sed 237. d^{ser} al pauc και γαρ και) it^{pl} (*nam et* b e f q, *etenim* a d; contra c f ff^{2} l *cum et*) vg (*siquidem et*) etc. Ceterum R a και γαρ transilit ad αμαρτωλοι αμαρτωλοισ δανιζουσιν | οι: A al pauc om (item R videtur, quum a και γαρ ad αμαρτωλοι αμαρτωλοισ transiluerit) | το (A 262. om) αυτο: c (et. syr^{p}) *id ipsud*, D a ff^{2} (g$^{1.2}$ vid) l δ vg τουτο (*hoc*); 1308^{gr} b e f q ταυτα (*haec*)

34. και εαν: D καν, e *sed si* | δανι- c. ℵAB*DLPRΔ al aliq et hoc versu et seq, item primo et tertio loco E*Ξ, item tertio tantum loco A ... ς Ln δανει- cum B^{3}HKMSUVXΓΠ (bis et. A, semel et. Ξ) al longe plu. Cf Steph. Thesaur. sub δανιζω | δανισητε cum ℵBΞ 157, item (*si mutuum dederitis*) b f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg Amb^{tob} [16] (pag. 609) et (*si feneraveritis*) e Tert^{marc} [4, 17] ... ς δανειζητε cum MUVΓΠ al permu, item Gb$''$ Ti δανειζετε (Ti δανιζ.) cum ADEF^{W}HKLPXΔΛ al pl; item *si fenereris* (d *-ratis*) a d. Cf et. Iust^{apol} [1, 15] ει γαρ δανειζετε παρ ων ελπιζ. λαβειν, τι καινον ποιειτε; τουτο και οι τελωναι ποιουσιν. | παρ ων: ΓΞ π. ω | λαβειν cum ℵBLΞ 237. Iust^{apol} [1, 15] ... ς Ln απολαβειν cum ADEHKMPS UVXΓΔΛ al longe pl | υμιν χαρις εστιν: hoc ordine f, D χαρ. υμ. εστ., a b ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg Tert^{marc} *gratia et vobis*, c Amb^{tob} *vobis est gratia* ...: R e om εστιν (b l om εστ. v. 32) | και sec sine γαρ cum ℵBLΞ 157. cop (item *nonne et* b q) ... ς Ln add γαρ c. ADP(R^{vid}, vide ante) XΓΔΛΠ unc^{7} al omn fere it^{pler} vg syr^{utr} et^{hr} etc | αμαρτωλοι sine οι cum ℵABDELMPRSUVΓΔΛΠ(X?) al plu ... ς (Gb$^{(ω)}$ praem οι cum HKΞ al mu cop | αμαρτωλοισ (R al pauc -λοις): A om | δανιζουσιν: vide ante ... ς Ln δανειζουσιν: vide ante | τα ισα (f g$^{1.2}$ vg): D a b c e ff^{2} l q Amb^{tob} om

35. πλην: U add λεγω υμιν (:: c Mt), item c *dico* :: cf Mt | AR εχθρουσ | δανιζετε ... ς Ln δανειζετε: vide ad v. 34 | μηδενα cum ℵΔ* W^{cant} (pleriq conlatores non attenderunt) item (reddentes *neminis spem praescindentes*) syr^{utr} et^{hr} ar^{p} pers^{p} (:: interpretes Syros μηδενα legisse apparet; at quaeritur possitne μηδενα pluraliter dictum esse, quod non inauditum est teste Steph. Thes.) ... ς Ln Ti μηδεν cum AR LRXΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al pler. Latini: *nihil desperantes* a b d e f ff^{2} g^{1} l q for tol; *nihil inde sperantes* c vg^{ed} am em ing; *nihil sperantes* Amb^{tob}, item cop rell | απελπ. c. ℵABLRΞ unc^{12} etc ... Ti αφελπ. c. DP al^{2}

σθὸσ ὑμῶν πολύσ, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸσ χρηστόσ ἐστιν ἐπὶ τοὺσ ἀχαρίστουσ καὶ πονηρούσ. 36 *γίνεσθε οἰκτίρμονεσ,* Mt 5, 48
καθὼσ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. 37 [56.2] *καὶ μὴ κρίνετε, καὶ* Mt 7, 1a
οὐ μὴ κριθῆτε· καὶ μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε.
ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· 38 *δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν·* Mc 4, 24
μέτρον καλὸν πεπιεσμένον σεσαλευμένον ὑπερεκχυννόμενον δώ-

35. *πολυσ*: ℵ[a]A al[2] c (item a l sax Amb[tob] *in caelo*) add *εν τοισ ουρανοισ* (:: cf v. 23 et Mt 5, 12), hinc Ln [*εν τοισ ουρα.*] | *υψιστου* cum ℵABDLPXΓΔΛΣΠ unc[7] al plu ... ς (=Gb Sz) *του υψ.* c. minusc non ita mu Bas[eth238] | *χρηστοσ*: Σ al[3 scriv] *χριστοσ* | *αχαρ.* (aeth *bonos*) *και πονηρουσ*: 1. 131. 209. al pauc arm *πον. και αχαρ.*

36. *γινεσθε* sine *ουν* cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 157. a b c e f ff[2·] l q go cop arm aeth Clem[141 et 482] (*γινεσθε, φησιν ο κυρ., ελεημονεσ και οικτιρμ.* etc) (Or[2, 26] *τηρων την εντολην του σωτ. την· γινεσθε οικτ.* etc, *και γινεσθε τελειοι*) Ath[1, 716] Cyr[4, 227 et 231] (Chr[5, 15 et 7, 456] et alibi, Mac[43, 2 et 19, 2 et custod 167]) Tert[marc 4, 17] Cyp[71] :: at in tali re patrum testimonia levi momento sunt; etsi passim etiam particulas eiusmodi fideliter servant, tamen saepius negligunt. Cf et. Iust[ap 1, 15] (*γινεσθε δε χρηστοι και οικτιρμονεσ* etc) et[tr 96] (*γινεσθε χρηστ. κ. οικτιρμ.* etc) ... ς (sed Gb[00]) Ti add *ουν* cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc[7] al pler f g[1. 2·] vg syr utr et hr Or[int 1, 194] Bas[eth238] (:: cf Mt) | *καθωσ* (Clem[182] Ath Chr *ωσ*) sine *και* cum ℵBLΞ 1. 131. 262. c d cop aeth Clem[141 et 482] Ath[1, 450 et 1, 716] Chr (ut ante) Tert[marc 4, 17] ... ς Ti *καθωσ* (Iust Or al *ωσ*) *και* et Ln *καθ.* [*και*] cum ADG[r]PRXΓΔΛΠ unc[7] al pler it[pler] vg go syr utr et hr Iust[ap 1, 15 et tr 96] Or[2, 26 et int 1, 194] Cyr[4, 227 et 231] Bas[eth238] Cyp[71] | *ο πατ. υμων* (Iust[ap 1, 15] Clem[141] Or[2, 26 et int 1, 194] Bas[eth] Tert[marc] Cyp[71]): ℵ[a] (non item * nec c) 13. 69. al[5] aeth Iust[tr 96] Clem[182] Bas[regg512 cod et bapt637] Mac[19, 2 et 43, 2 et custod] Cyr[4, 227 et 231 et thes120] Chr[aliq] add *ο ουρανιοσ*, item y[ser] Ath[1, 450] Chr[5, 15] *ο εν τοισ ουρανοισ*

37. *και* pri: D 1. 131. 157. al[10] fere it vg cop syr[sch] (non P) cop arm (non go aeth) Tert[marc 4, 17] om :: ut Mt | P *κρινηται* | *και ου μη* cum ℵBCEHKLMPSUVXΓΔΛΣΠ al pler b ff[2·] g[1. 2·] l q vg cop al Const[2, 36] (*κριθησεσθε*) Bas[eth 273] Cyr[1, 422] ... Ln *ινα μη* (:: e Mt) cum ADΔ al pauc a c e f go aeth Tert[marc 4, 17] Cyp[313] Amb | *και μη καταδ.* cum BBLSXΞ tisch* al[15] fere syrP Bas[epp304] ... ς Ln om *και* cum ACDEHKMPUVΔΛΠ (P om *και μ. καταδ.* usq *καταδικασθ.*) al pler it vg cop syr[sch] al Bas[eth] Cyr[4, 422] Tert[marc] | *καταδικαζιτε*: XΔ al aliq *-ζητε* et A 262. *-σητε* ... B *δικαζετε* | *και ου μη*: D a c e ff[2·] aeth Bas[eth] Tert[marc] Cyp[313] *ινα μη* | B *δικασθητε*

38. *καλον* (Clem[944] Eus[ps 556] Tert[marc 4, 17]): v al[3] vg[ed et edd aliq] (sed non am ing for tol) go syr[sch] add *και* | *πεπιεσμενον* (ℵ* *πεπιασμ.*) sine *και* cum ℵB(D)L (1.) 69. (131.) a b c e ff[2·] g[1·] l q cop arm aeth (Or[1, 280] Dial[824] Eus[ps 556]) Cyr[ador 135] Amb[bis]; D 1. 131. 157. Or Dial Eus *σεσαλ.* ante *πεπιεσμ.* pon, Σ 48[ev] g[ser*] syr[sch] Tert[marc] om *σεσ.* ...

σουσιν εἰσ τὸν κόλπον ὑμῶν· ᾧ γὰρ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρη-
Mt 15, 14 θήσεται ὑμῖν. 39 [57. 5] Εἶπεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖσ. μήτι
δύναται τυφλὸσ τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰσ βόθυνον ἐμ-
Mt 10, 24 Lc 13, 16 15, 20 41 a
Mt 7, 3–5 πεσοῦνται; 40 [58. 3] οὐκ ἔστιν μαθητὴσ ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον·
κατηρτισμένοσ δὲ πᾶσ ἔσται ὡσ ὁ διδάσκαλοσ αὐτοῦ. 41 [59.5] τί

ς add και cum ACPXΓΔΑΠ unc[7] al pler f g[2·vid] vg go syr[p] Clem[244] Cyr[1,284] et zach[3,739] | σεσαλευμ. sine και cum ℵBDLΞ 1. 69. 131. a b c e f ff[2·] g[1·] l q cop arm Clem[944] Or[1,280] Dial Eusp[s] Cyr[ador] ... ς add και cum ACPXΓΔΑΠ unc rell al pler vg go aeth syr[p] Tert[marc] Cyr[zach739] | υπερεκχυννομενον c. ℵAB*CDE[2]LPSUΔΠ 33. f[sscr] ... ς υπερεκχυνομενον cum B[3]E*HKMV[vid]XΓΛ al pler | κολπον: D κολμων | υμων: L υμιν | ω γαρ μετρω cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 209. c (*qualem enim mensuram*) e (*qua enim mensura – eadem et*) cop (*mensura enim qua*) item aeth Clem[176] (ω μετρω μετρ. αντιμετρηθησετ. υμιν potius e Lc quam e Mt) Or[1,280] (eadem prorsus verba subsequentibus μετρον καλον etc; item Or[cat ox] in Rom[98]; Or[int3,811] *qua mensura mensi fueritis, eadem mensura metietur vobis*) Eusp[s556] (subsequentibus μετρον καλον etc) ... ς Ti τω γαρ (13. 69. 34[ev] a b l q arm Tert[marc] om, g[2·] *eadem vero*) αυτω (X al[5] om) μετρω ω cum ACPXΓΔΑΠ unc[7] al pler it[pler] vg go syr[p] arm Tert[marc] (*eadem qua mensi eritis mensura*) | αντιμετρηθησεται c. ℵAB[2vid]et[3]CDLRXΓΔΛΞΠ unc rell (it[pl] vg Tert[marc] *remetietur*) Polyc[2] (vide post) Clem[176] Or[1,280] Eusp[s556] ... B*P al pauc b e q arm μετρηθησεται (*metietur*). Cf etiam Polyc[2] μνημονευοντεσ δε ων ειπεν ο κυρ. διδασκων· μη κρινετε, ινα μη κριθητε· αφιετε, και αφεθησεται υμιν· ελεατε, ινα ελεηθητε· ω μετρω μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν· και οτι μακαριοι οι πτωχοι και οι διωκομενοι ενεκ. δικ., οτι αυτων εστ. etc

39. ειπεν: D 13. 69. 91. 124. ελεγεν, item *dicebat* it vg | δε και cum ℵBC DFW[vid]LRXΞ 13. 33. 69. 124. 157. 209. 346. al pauc it[pler] (e *et similitud. dicebat illis*) vg (et. 130[lat]) arm ... ς om και cum APΓΔΑΠ unc[7] al pler cop go syr[p] (syr[sch] *et dixerat illis similitud.*) | μητι: X al pauc μη | D οδαγειν (item D in Mt) | ουχι: ℵ ουκ, 69. ουχ οι | εμπεσουνται cum BDLPR[vid] 1. 13. 69. al[10] fere (13. 69. 346 ante ει σ) a (*incident*, item d) ... ς πεσουνται (*cadent*) cum ℵACXΓΔΛΞΠ 33. al pler it[pler] vg :: ut Mt

40. του διδασκ. sine αυτου cum ℵBDLXΞ 1. 13. 33. 69. 124. al plus[5] it vg Or[4,424] (εν μεν τω κατα ματθ. – εν δε τω κατ. λουκαν το· ουκ εστι etc) Ir[int331] Tert[marc 4,17] ... ς (Gb[0]) Ti add αυτου cum ACPΓΔΑΠ unc[7] al pler cop syr[utr] arm go aeth Cyr[luc 202] | κατηρτισμ. (ℵ καταρτισμ.) usq αυτου: ΓA* 48[ev] om (A* om etiam αυτου quod praecedit) | δε: ΔΞ al pauc cop[wi] et[petr2] arm om | πασ (Nyss[epp] ap Gall[6,620] c q post εσται): ℵ b om | εσται (et. it vg Ir[int] *erit*): ℵP[W] 64. 91. 239. Or[4,424] Const[5,6] (προστεταχται· κατηρτ. εστω πασ ωσ ο διδ. αυτου) εστω. Latt post *omnis erit* (*erit omnis, erit*) add: *si sit* (ita a c f g[1·2·] l

δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; 42 *πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ, καὶ τότε διαβλέψεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκβαλεῖν.* 43 *Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν,* Mt 7, 16 aa et 12, 33 *οὐδὲ πάλιν δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν.* 44 *ἕκαστον*

---

q vg^{ed} et $^{edd\ aliq}$ ut perus gat), item *ut sit* (b ff$^{2\cdot}$). Contra pergunt *sicut* etc e am for ing tol Ir^{int}

41. *το* sec (ΕΧΓΑΗ al *τω*, item ΧΓΑ al versu 42 *τω εν τω* bis, Ε sec loc): D al pauc om; nec exprimunt it (exc e: *stipulam quae est*) vg cop | *την δε δοκ. τ. εν τ. ιδιω* (D *σω*, item it vg *in oculo tuo*) *οφθαλμω*: P 13. 69. 124. 346. *την δε εν τω σω οφθ. δοκον* :: ut Mt

42. *πωσ* (Schu commendat propter loc. parall.) cum B e ff$^{2\cdot}$ ... ℵ *πωσ δε*, 251. g$^{1.2\cdot}$ am em for ing perus tol sax *και πωσ* ... ς Ln *η πωσ* cum ACDEHKLMPSUVXΓΔΛ al omn fere it^{pl} vg^{ed} et $^{mss\ aliq}$ (ut fu) syr ^{utr} cop go etc (:: *η πωσ* quum apud Mt legatur nec fluctuet, atque plura ex eodem ad mutandum hunc Lucae locum adhibita esse certum sit, praestat quod ab eo differt; a simplicitate vero lectionis codicis B, confirmatae Latinis testimoniis, orta videntur et *πωσ δε* et *και πωσ*) | *αδελφε*: D 157. a b c e ff$^{2\cdot}$ l q om :: ut Mt | *το* (L 69. om) *εν τ. οφθ. σου* (f go syr^{p}): D 33. a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ l q cop syr^{sch} arm aeth *εκ* (33. *απο*) *του οφθαλμου σου* :: e Mt | *αυτος* (syr^{sch} *et ecce*) *την εν – ου βλεπων* (13. 69. 124. *μη βλε.*, r *ουκ εμβλε.*) et. f g$^{1.2\cdot}$ vg: D a b c e ff$^{2\cdot}$ l k *και ιδου η δοκος εν τω σω οφθαλμω* (it^{7} *in oculo tuo trabes*) *υποκειται* (*subiacet*, d e *est*) | *την δοκον*: c om *την* | *εκβαλειν* post *τ. αδ. σου* cum B 13. 69. 124. 346. ... L 1. post *το καρφος* ... ς Ln post *διαβλεψεις* (:: at ita Mt lectione non fluet; valent huc eadem quae ad *πωσ* diximus) cum ℵACDXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg cop go etc | *το* (pro *το* L* iam *εκ* dederat) *εν τω οφθαλμω*: D it vg cop syr^{sch} arm aeth *εκ του οφθαλμου* :: ut Mt

43. *ου γαρ* (et. it^{pler} vg cop go syr^{p}): D a syr^{sch} aeth *ουκ* (Clem^{195} *το γαρ· ουκ εστι δενδρ. καλ. – καρπ. καλον*, *καταυθα αρμοστεον* nil probat), 346. *ουδε* | *καρπον σαπρον* (et. Clem^{195}, item Tert$^{marc\ 4,17}$ „proinde et *arbor bona non proferat malum fructum*“, sed ^{1,2} „in creatorem interpretatus malam arborem malos fructus condentem“): D a b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ l q vg syr^{sch} *καρπους σαπρους*, rursusque pro *καρπον καλον* D a b c e f g$^{1\cdot}$ q (non item ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg) syr^{sch} *καρπους καλους* :: e Mt | *ουδε παλιν* cum ℵBLΞ 1. 13. 69. 124. 131. 157. 346. b g$^{1\cdot}$ q cop arm (Clem^{195} *ουδε μην*) ... ς (:: ut Mt lectione non fluct) om *παλ.*, Ln [*παλ.*] cum ACDXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pl} vg syr^{utr} go aeth. Cf Dial^{820} et^{821} (^{10} et ^{11} ap Wetst) *λεγει το ευαγγελιον· ου δυναται δενδρον σαπρον καρπους καλους ενεγκειν* (paullo post *προσενεγκ.*),

γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· [61.5] οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν
Mt 12, 34 s συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου σταφυλὴν τρυγῶσιν. 45 [62.5] ὁ
ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας προ-
φέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ
πονηρόν· ἐκ γὰρ περισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

οὐδε δενδρον καλον καρπους κακους ενεγκαι (paullo post προσενεγκαι). Item Mcion$^{hipp\ 10,\ 19}$ οὑτως χρωνται λεγοντες· ου δυναται δενδρ. καλον καρπους πονηρους ποιειν. Item Philastr^{45} [Marcion] „dicens ita — non est arbor bona quae faciat malum fructum, neque arbor mala quae faciat bonum fructum"

44. γαρ (r δε): D (r ap Treg) al^{7} a b c e ff$^{2\cdot}$ l q tol (non item f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg) om | ιδιου (v al^{5} om) καρπου: D καρπ. αυτου, item it vg *fructu suo* | εξ ακανθ. συλλεγουσ. (ℵ συνλεγ.) συκα (f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg *de spinis colligunt ficus*): a b c d ff$^{2\cdot}$ l q *legunt* (c *colligunt*) *de spin. ficus* (b *uvas*), D^{gr} εκλεγονται εξ ακ. συκ., e *de spinis enim ficus non leguntur* (pergit *neque de rubo vendemiantur ubae*. Similiter go: *non enim de spin. colliguntur ficus, neque de rubo calcantur uvae.*) | συκα: 28. ρoδα | βατου (ita ℵ^{a}; ℵ* βλαστου): U 49^{ev} y^{ser} al^{2ser} al pauc βατων | σταφυλην (K -λησ): L 13. 69. 346. c e cop syr^{utr} go σταφυλασ | σταφυλ. τρυγωσιν cum ℵBCDLΞ 13. 33. 69. 346. y^{ser} al^{2scri} 49^{ev} al pauc syr^{p} ... ς Ln τρυγ. σταφ. cum AEHKMSUVΓΔΛΠ al pler it (e vide ante) vg syr^{sch} cop (*vindemiant uvas e rubo*) go arm aeth

45. της καρδιασ cum ℵB ... D^{gr} αυτου της καρδ., item ς Ln Ti τ. καρδ. αυτου cum ALXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg rell Or^{2,565} ... Dial^{821} om | προφερει bis: L$^{\Gamma}$ al aliq προσφερει, sec loco etiam v | το (D om) αγαθον: Or^{2,565} τα αγαθα, Dial αγαθα | και ο πονηροσ (Gb$^{\prime\prime}$ prob Schu) cum ℵ*BDL 1. 130^{gr} et^{lat} 131. a b g$^{1\cdot}$ l cop ar^{p} ... ς add ανθρωποσ, Ln [ανθρ.] cum ℵ^{c}ACXΓΔΛΠ unc^{7} al pler c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q vg syr^{utr} go arm aeth Dial^{821} :: ut Mt | εκ τ. πονηρου (Gb$^{\prime\prime}$) cum ℵB DLΞ 1. 69. 131. a ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l am for tol cop$^{petr^{1}}$ arm ... b vg^{ed} (et. ing perus al) 130^{lat} Dial add θησαυρου, item ς θησαυρου της καρδιασ αυτου, Ln [θησ. τ. καρδ. αυτ.] cum ACXΓΔΛΠ unc^{7} al pler c e f g$^{2\cdot}$ q cop syr^{utr} go aeth :: θησαυρου add Mt nec fluct lectio; της καρδ. αυτ. ex prioribus adsumpta | περισσευματοσ (X$^{\Gamma}$ al περισευμ.) sine του cum ℵABDEHKSVXΔΛΠ al plus^{20} (Bas$^{regg\ 521}$ fluct lectio) ... ς praem του cum CLMU$^{\Gamma}$ al plu Dial :: ut Mt | καρδιασ cum ℵABDΞ al plus^{10} ... ς praem της c. CLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Dial :: ut Mt | λαλει (D^{gr} καλει) hoc loco c. ABDLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler syr^{utr} go al ... Ln ad finem versus pon cum ℵC al pauc a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg cop Dial :: ut Mt | το στομα αυτου: e *malum* („*de abundantia cordis loquitur malum*", ita ut haec ab eis quae praecedunt pendeant) | αυτου (*eius*; a *illius*): C$^{\Gamma W}$ al^{20} fere g$^{1\cdot}$ vg cop syr^{sch} aeth Dial om :: ut Mt; hinc Gb$^{(0)}$

46 [63. 3] *Τί δέ με καλεῖτε· κύριε κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω;* Mt 7, 21
47 [64. 5] *πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ* 47–49 Mt 7, 24–27
ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος. 48 *ὅμοιός ἐστιν*
ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθη-
κεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρης δὲ γενομένης προσέρηξεν
ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν διὰ τὸ
καλῶς οἰκοδομῆσθαι αὐτήν. 49 *ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας*
ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς
θεμελίου, ᾗ προσέρηξεν ὁ ποταμός, καὶ εὐθὺς συνέπεσεν, καὶ ἐγένετο
τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

---

46. *δε με* (ℵ *τι δε καλ. με*): Δ *με δε* | *καλειτε* (et. Bas$^{regg\,491}$): D 28. Clem^{583} et^{901} et^{943} (omnib. his tribus locis totum versum affert *τι με λεγετε* usq *λεγω*) *λεγετι*, K 259. z^{scr} *λαλειτε*. Similiter d Ir$^{int\,282}$ et^{302} Or$^{int\,4,\,494}$ Gaud *mihi dicitis* (*Quid mihi dicitis: Domine domine, et non facitis quae dico* Ir^{282}; eadem addito *vobis*^{302} et Gaud; Or^{int} *quid autem dicitis mihi* etc. Cf et. Tert$^{marc\,4,\,17}$ *quid vocas* [al *vocatis*]: *Domine domine*, paulloque post: *et non facitis quae dico*) | *ἃ* (et. Ir$^{int\,bis}$ Clem ter Or^{int} Tert^{marc} Bas^{regg}): B e go syr^{sch} o (*quod*)

47. *πας*: Λ *και* | *των λογων* (K* al aliq *τον λογον*, non mutato *αυτους*, sed al pauc *αυτον*): CF^{w}MX al^{10} *τους λογους* (X b q syr^{cod} add *τουτους*) :: ut Mt. Praeterea ℵ* *μου των λογ. μου* (ℵ^{c} om) *και* | *εστιν* (Δ *εστε*) *ομοιοσ*: 69. 346. it^{pler} (non a c) vg *ομοι. εστ.*

48. *οσ*: Δ y^{scr} 3^{pe} al aliq syr^{sch} add *και* | *πλημμυρησ* cum ℵB*LΞ 33. ... ς Ln *πλημμυρασ* (DEHIS^{2}V al pauc *πλημυρ.*, Δ *πλην.μηρασ*) cum A B^{3}ΨDXΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn | *προσεριηξεν* cum ℵ*B*DL ... Ln *προσερρηξεν* cum ℵ^{c} AB^{3}CXΓΔΛΞΠ unc^{7} al certe pler | *ο ποταμοσ*: Γ om *δια το καλωσ οικοδομησθαι* (B^{3} 33. *-μεισθαι*, item 157^{vid}) cum ℵBLΞ 33. 157. cop (cop$^{dz\,recent}$ add *sup. petram*) syr$^{p\,mg}$ (aeth *quia supra petram aedificata fuit ac bene aedificata fuit*) ... ς Ln *τεθεμελιωτο* (F^{w} *εθεμ.*) *γαρ επι την πετραν* (Γ *επι τη πετρα*) cum ACDXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{sch} et p ^{txt} arm :: at ita Mt lectione non fluct

49. *οικοδομησαντι* cum ℵABDLXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler syr^{utr} cop ... Ln *οικοδομουντι* cum c 13. 69. 346. e^{scr} al pauc. Item (quod vix cogit ut interpretes *-μουντι* invenisse statuamus, quemadmodum idem d et δ tuentur) *aedificanti* it vg | *οικιαν*: U al^{10} fere *την οικ.* | *η πρ. ο ποταμοσ*: f g^{2*} vg *in quam* (am *qua*) *inlisus* (*ill.*) *est fluvius* ... a b ff^{2*} g^{1*} l q *allisit* (a *impulit*) *flumen domui illi*, c *impegit flum. in domum illam*, e *impegit fluvius*, d *adlisit flumen* pariterque D om $\frac{\eta}{\eta}$ | *προσεριηξεν* (D *συνεριηξ.*) cum B*DL ... ς Ln *προσερρηξ.* (Γ *προερρ.*) cum ℵAB^{3}CXΓΔΛΞΠ unc^{7} al omn^{vid} | *ευθυσ* cum ℵBCLΞ 33. y^{scr} al^{10} fere ... ς Ln *ευθεωσ* cum AEHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler ... D a c om :: ut Mt | *συνεπεσεν* (*concidit* b d e l q tol) cum (Gb* et Schu commend) ℵBDLRΞ 1. 13. 33. 69. 124. y^{scr} al^{10} b e l q tol ... ς Ln *επεσεν* (*cecidit* a c f ff^{2*}

VII.

Mt 7, 28 1 [65. 3] Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καφαρναούμ.

2–10 Mt 8, 5–13 2 Ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ἤμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. 3 ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. 4 οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἠρώτων αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ

---

g[1. 2.] vg) cum ACXΓΔΛΠ unc[7] al longe pl it[pm] vg :: ut Mt | *το ρηγμα* (ℇ* 1. al[2] *ρημα*): r 131. 435. al plus[10] om *το*. Cf Or[1, 307]: *μεγαλη γαρ σφοδρα η εν αρνησει πτωσις, η, ως λοιπας φησι, μεγα το ρηγμα της χωρις θεμελιου οικοδομης.*

VII, 1. *επειδη* (κx *ἐπειδὴ*) cum ABC*XΠ 124. 254. 299. w[cant] gat (*cum*), item addito *δε* κ 91. 239. (:: cf ad Mt 21, 46) ... ς *επει δε* c. ℵC[2]EHL MRSUVΓΔΛΞ al pler e f g[2.] vg cop go (syr[sch] *et cum*) syr[p] txt arm[zoh] ... D b ff[2.] g[1.] l q arm[usc] *και εγενετο οτε, et factum est cum*; item a c syr[p mg] *factum est autem cum* | *επληρωσεν* (it[pler] vg *implesset*): D *ετελεσεν* (c e *perfecisset*, d *consummasset*) | *παντα* (ℵ*x 131. e aeth om) *τα ρηματ. αυτου* (*αυτου*: M 69. 346. al[10] fere q gat syr[sch] *ταυτα*, a b c e ff[2.] g[1.] l tol om): D *ταυτα τα ρηματα* | *εισ τασ* (ς[2] om) *ακοασ τ. λαου*: D *λαλων*, e *quae loquebatur ad populum* | *εισηλθεν* (D *ηλθεν*): HA al[10] fere (inprimis evglstaria) syr[sch] add o $\overline{\text{ις}}$ (69. c add post *επληρ.*) | *καφαρναουμ* cum ℵBC*DXΞ 33. it (exc q) vg cop go (in Mt accedit z, in Mc Δ; item Or Epiph Nonn) ... ς *καπερναουμ* cum AC[3]E HKLMRSUVΓΔΛΠ al pler q (alibi accedit c, item ı)

2. *δουλοσ*: D[2] *παισ* (d *puer*; D[gr*] *τισ*), item v. 3. 47[ev] *παιδα* pro *δουλον* :: e Mt | *κακωσ εχων* (ℵ[c]): ℵ* om | *ημελλ.* cum ℵABCDEHLMRUVXΓΔ ΛΞ al plu syr[p mg gr] ... F[w]KSΠ al[40] fere *εμελλ.* (S *εμελιν*) | *εντιμοσ*: D *τιμιοσ*

3. *ακουσ. δε* (a cop syr[p] et[hr] etc): D 245. b e ff[2.] q vg syr[sch] *και ακουσ* ... c l arm *cum audisset*, f *qui cum audisset* | *προσ αυτον*: D 13. 69. it (exc f) arm om | *ερωτων*: X *ερωτουντασ* | *οπωσ*: ℵ add (ex peculiari usu Lucae) *αυτοσ* | *διασωση*: EHMΓΔ al mu *-σει*

4. *παραγενομενοι*: H al aliq *-ναμενοι* | *προσ τ. ιν* (ita b f g[1.] q vg): c *προσ αυτον*, D a c e ff[2.] l om, sed hi it[5] pergunt *rogabant Iesum* | *ηρωτων* cum ℵDLΞ 1. 13. 69. 346. ... ς Lu Ti *παρεκαλουν* cum BCRXΓΔ ΛΠ unc[7] al pler; A copp[etr4] *παρεκαλεσαν* | *λεγοντεσ* cum ℵBC[2]DLRXΓΔ unc[6] al plu it[plor] em cop syr[utr] et[hr] etc: AC*KΛΠ al[20] f vg (sed tol om antea *αυτον*) aeth add *αυτω* | *ω* (A $\overset{\circ}{\omega\iota}$, iota adscr. in edd unc rarissimum): r $\overset{\circ}{o}$ (sic)

παρεξῃ τοῦτο· 5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη
δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν φίλους ὁ
ἑκατοντάρχης λέγων· κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ ἱκανός εἰμι ἵνα
ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· 7 διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε
ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήτω ὁ παῖς μου. 8 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄν-
θρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώ-

---

4. *παριξη* (Gb′) cum ℵABCDEHLRXΔΣΠ carp^{ev} al^{20} fere … ς *παριξει* cum GKMSUVΓΛ al plu (60. 71. g^{scr} j^{caut} *-ξεισ*)

5. *συναγωγην*: R cop add *ημων* | *ωκοδομησεν*: C*D *οικοδομησεν*, D *ωικοδ.*

6. *ο δε ις επορευετ. συν αυτοισ* (b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ q vg): D a c e l *επορευετο δε* (c *ergo*, e *itaque*) *μετ αυτων ο ις* | *ηδη* (6Pe *ετι*): non exprim syr^{sch} (non item syrP et ^{hr}) arm aeth | *αυτου*: D post *απεχοντος* | *ου*: syr^{hr} om | *τησ οικιασ* cum ℵD 1. 13. 69. 124. 346. 5^{ev} 6Pe go … ς Ln Ti *απο τ. οικ.* cum ABCLRXΓΔΛΣΠ unc^{8} al pler | *επεμψεν* (Δ *επεινψ.*): 13. 69. 124. 346. *απεστειλεν* … 1. 131. *πεμψασ* posteaque *ελεγεν*. Praeterea *επεμψεν* sine additam cum ℵ*B … ς Ln Ti add *προσ αυτον* cum ℵ^{a}CDLRXΓΔΛΠ unc^{b} al pler it vg etc, item A *επ αυτον*, 6Pe *αυτω* | *φιλουσ* hoc loco cum ℵBCLXΞ 33. 131. 157. c e cop aeth … ς Ln post *ο εκατοντ.* cum ADEGHKMRSUVΓΠ al pler a b f l q (item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$) vg syr^{utr} arm go | *ὁ* cum ℵABCDRΞ etc: L om | *εκατονταρχησ* cum BL 1. (teste Wtst) 131. (:: cf ad Mt 8, 5. 8. 13. 27, 54. Lc 23, 47. In actis vero tantum non ubique *-αρχησ* scriptum, quamvis plerumque altera forma a multis invecta sit, cf 10, 1 et 22. 21, 32. 22, 26. 24, 23. 27, 1. 6. 11. 31. 43.) … ς Ln Ti *εκατονταρχοσ* c. ℵACDRΞ unc rell al pler … D om *ο εκατ.* | *λεγων* sine additam c.ℵ* b q vg … ς Ln Ti add *αυτω* cum ℵ^{c}ABCDLR unc rell al pler it^{pler} etc; item 69. go *προσ αυτον* | XΑΠ* al mu *σκυλου* | *ικαν. ειμι* (Schu „rec. ap Mt 8, 8“) cum BB b l q am for ing tol syr^{sch} … ς Ln *ειμ. ικαν.* cum ACDEGHKLMRSUVXΓΔΛΣΠ al omn^{vid} it^{pl} vg^{ed} et ^{mss} aliq syrP et^{hr} cop go arm aeth :: ex Mt 8, 8. Praeterea Mt 3, 11 Mc 1, 7 Lc 3, 16 1 Co 15, 9 *ειμι ικαν.* lectione non fluct | *υπο τ. στεγ. μου* c. ABEGHKSUVΔΛΠ al plu (it vg etc) … Gb″ *μου υπ. τ. στεγ.* (:: ut Mt lectione tantum non fluct) cum ℵCDLMRXΓΞ al^{40} fere

7. *διο ουδ. εμ. ηξι. πρ. σε ελθ.* (Δ *προσελθειν* omisso *προσ σε*, item *ὁ advenire*): D 63. 240. 244. a b c e ff^{2**} l (non item f ff^{2**} g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg) om :: ut Mt | *αλλα* cum ABCEGLRΔ (al; et. ii qui *μονον* add) … NDKM SUXΓΛΠ al plu *αλλ* | *ειπε*: C 13. 69. 90. 124. 346. q^{scr} l syrP c.* praem *μονον* :: e Mt | *λογω* (et, it^{pler} vg *dic verbo*): Γ 69. 300. al^{10} fere *λογον* (item *dic verbum* g$^{1\cdot}$ l) | *ιαθητω* cum BL … ς Ln *ιαθησεται* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵACDR unc rell al omn^{vid}

8. *υπο*: DF al pauc *υπ* | *τασσομενοσ*: 33. 69. 242. 50^{ev} om :: cf Mt | *υπ εμαυτον*: F 13. 69. *υπ εμαυτου*

ταις, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 9 *ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν· λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον.* 10 [66.5] *καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες εὗρον τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα.*

11 [67.10] *Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς ἐπορεύθη εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ*

8. *πορευθητι*: DX 209. *πορευον*. Cf huc Valentt ap Ir[34] *και αυτον* (i. e. *τον δημιουργ.*) *ειναι τον εν τω ευαγγελιω εκατονταρχον, λεγοντα τω σωτηρι· και γαρ εγω υπο την εμαυτου εξουσιαν εχω στρατιωτας και δουλους, και ο εαν προσταξω ποιουσι.* Cf et Clem[hom9,21] *-λεγειν τουτω· ελθε, και ερχεται, και αλλω· πορευον, και πορευεται* etc

9. *ταυτα ο ις*: c 157. syr[sch] *ο ις ταυτ.* | *αυτον* (et. q go cop syr[utr] et hr): DRX al[5] itpler vg syr[cod] arm om :: ut Mt | *τω ακολ. αυτω οχλω ειπεν*: D e *ειπ. τω ακολ.* (e add *αυτω*) *οχλω*, item cop syr[utr] et hr aeth | *λεγω*: DX 69. 124. 346. al[5] it[pler] (non b q) vg go cop[dz mg] arm praem *αμην* :: e Mt | *λε. υμιν*: AU al[15] fere syr[sch] et p et hr (cop ut semper) arm add *οτι* ... Epiph[marc312] *λεγω δε υμιν* (sed[324] *σχολ. ζ* om *δε*) | *ουδε* cum SABCKLMRXΓΠ al sat mu ... D *ουδεποτε* ... EFGH SUVΔΛ al[70] fere *ουτε* (Gb′ et commend Schu) | *εν τω ισραηλ*: D e post *ευρον* pon. Epiph[marc312] et[324] sic: *τοσαυτ. πιστ. ουδε εν τω ισρ. ευρον* ([324] *ηυρον*). Pergit vero ipse Epiph[324] (*ελεγχ. ζ′*) *ει ουδε εν τω ισρ. τοιαυτην πιστιν ηυρεν ωσ εν* etc. Cf et. Tert[marc 4, 18] „professus est talem se fidem nec in Isr. invenisse". Pro *ουδε εν* usque *ευρον* a b c ff[2·] g[1·] l q aeth *in nullo tantam fidem inveni in Isr.*, item Amb luc[1376] sed addit: „sin vero iuxta Graecos: *Nec in Isr. tantam fidem inveni*".

10. *εισ τον* (D* om) *οικ. οι πεμφθεντ.* hoc ordine cum SBDFKLXΠ al[15] fere a b c e cop syr[hr] aeth (praeterea D add *δουλοι*) ... ς Ti *οι πεμφ.θ. εισ τ. οικον* cum ACEGHMRSUVΓΔΛ al pler f ff[2·] g[2·] l vg go syr[utr] arm ... 2. g[1·] q om *εισ τον οικον* | *τον δουλον* cum SBL 1. 157. 209. a b c e ff[2·] g[1·] l q cop syr[hr] ... ς Ti *τον ασθενουντα δουλ.* c. AC(D omisso *δουλ.*)EFGHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler f g[2·vid] vg go syr[utr] arm aeth :: cf et. ad Mt

11. *εγενετο*: D e aeth om | *εν* (D c e om) *τη εξης* cum S*CDKMSΠ al permu c e f go cop syr[utr] arm aeth ... S[c]ABEFGHLRUVXΓΔΛ al[70] fere a b ff[2·] g[1·] l q vg *εν τω εξης* (Gb″ sed improb Schu) :: 8, 1 *εν τω εξης* non fluct; 9, 37 est *τη εξης ημερα*, ter in actis *τη εξης* 21, 1. 25, 17. 27, 18) | *επορευθη* cum SBR 13. 69. 346. ... ς Ln Ti *επορευετο* cum ACDLXΓΔΛΠ unc[9] al pler; item *ibat* it vg. Praeterea C[3]UXΛ 69. 127. 131. 262. al aliq a add *ο ις* | *καλουμενην* (S[c]): S* om | *ναιν* cum SABC DFHKLMRSUV[vid]XΔΠ al pler a ff[2·] q cop syr[utr] et hr ... EGΓΛ al aliq *ναειν*, 1. 209. al pauc *ναειμ* ... b e f g[1·2·] l** vg *naim* ... e l* *caphar-*

ὄχλος πολύς. 12 *ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς μονογενὴς υἱὸς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ.* 13 *καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτὴν καὶ εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε.* 14 *καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπεν· νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι.* 15 *καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ*

naum | αυτω cum ℵBCDLΓΔΣΠ unc^{s} al longe plu ... ARUXΛ al^{15} om | οι: 1. 131. 239. a^{ser} c^{ser} om; item 1. 131. c^{ser} om αυτου | ικανοι cum ACEGHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler b c q go syr^{p} ... ℵBDFLΞ 1308^{gr} et ^{lat} 157. a e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1.\,2\cdot}$ l vg cop syr^{sch} et ^{hr} arm om; hinc Gb^{o} et Ln [ικαν.] | οχλ. πολυς: ΚΠ al^{15} fere add *της πολεως*

12. ωσ δε ηγγισεν (69. al pauc -ζε) f g$^{1.\,2\,vid}$ vg: D a b c e ff$^{2\cdot}$ l q *εγενετο δε* (b c ff$^{2\cdot}$ l q *et factum est*) ωσ ηγγιζεν | και ιδου: D^{gr} aeth om (d om tantum ιδου) ... 1. 440. ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ vg (et. am^{2} ing^{2} fu for tol; non item am* ing*) syr^{sch} (non item syr^{hr} et p) Bas$^{sel\ or\ 10}$ om και | τεθνηκως (Cyr^{4,361} post μον. υι., 122. νεκρος): A 54. c om, hinc Ln [τεθν.] | μονογεν. υιος cum ℵBLXΞ c Cyr^{4,361} ... ς Ln Ti υι. μονογ. cum ACDEFGHKMRSUVΓΔΛΠ al omn^{vid} it (exc c) vg cop go syrr arm (aeth om μονογ.) Bas^{sel} :: cf 8, 42 θυγ. μονογ., Io 1, 18 et 3, 18 | και αυτη ην χηρα: D χηρα ουσα | και αυτη ην (ita et. ς) cum ℵBC*LS VΞ 1. 33. al^{15} fere it (a f *et haec erat vidua*, e *quae erat vidua*, b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot vid}$ l q vg *et haec vidua erat*) vg cop syr^{sch} et p mg et ^{hr} arm ... ς^{e} (Wtst Gb Sz) Ti και αυτη absque ην cum AEFGHKMRUXΓΔΛΠ al plu go syr^{p}. Praeterea scripsimus αὕτη (etiam ς Ln) ut habent VII al, item *et haec* it^{pler} vg cop; Ti αὐτή ut M al plu (al^{15} ap Mtthaeium et al^{13} ap Scriv) item, quod pro usu horum edd non differt, αὐτῇ EFGHK SΓΛ al mu | οχλ. της πολ. ικανος: D πολυς οχλ. της πολ., 1. 131. arm οχλ. ικανος της πολεως, c Amb$^{luc\ 1376}$ *turba multa civitatis*, nil nisi *multa turba* e, *turba multa* b l | ην συν αυτη (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵBLΞ 33. 69. 124. al vix mu (d *cum ea erat*) cop arm aeth syr^{hr} ... ς Gb$^{''}$ Ti συν αυτη sine ην cum ACEFGHKMRSUVΓΔΛΠ al plu it^{pler} vg go syr ^{utr} ... D^{gr} συνεληλυθει αυτη, e *consequebatur illam* ... X om ην συν αυτη

13. και ιδων: D e syr^{sch} ιδων δε | αυτην: D syr^{sch} om | ο κυριος: D 1. al^{7} f for gat sax cop syr^{sch} ο $\overline{ις}$, go syr^{hr} aeth *dominus Iesus* | Κ* εσπλαχνισθη, F* εσπλαγν. | επ αυτην cum ℵKRUXΓΠ 13. 69. 346. al^{30} fere Bas$^{sel\ or\ 10b}$ (ubi accuratius ipsum textum affert), item *super eam* it^{pler} vg ... ς Ln Ti επ αυτη cum ABCDLΔΛ unc^{7} al plu Bas^{sel} (ibidem, sed liberius: ιδων γαρ αυτην ο κυρ. εσπλ. επ αυτη και φησιν προς αυτην), item f am tol *super ea* (a d *ei*) :: et. Mc 6, 34 a plurim επ αυτοισ pro επ αυτουσ substitutum est; Mt 14, 14 pauci tantum pro επ αυτοισ habent επ αυτουσ.

14. σορου: B al pauc σωρου | D a ff$^{2\cdot}$ νεανισκε νεανισκε | σοι: EGHΔ al συ

15. ανεκαθισεν (EMΛ 69. al -θησεν), *resedit*, *consedit* it^{pl} vg ... B εκα-

ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 16 ἔλαβεν δὲ φόβος ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. 17 [68.10] καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

Mt 18—23 11, 2—6 18 [69.5] Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννει οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. 19 καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν Deu 18, 15 αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἔπεμψεν πρὸς τὸν κύριον λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμε-

---

θισιν, c e Ir^{int308} *sedit* | *εδωκεν*: A 33. *απεδωκεν*, 50^{ev} *παρεδωκ.*, c f *reddidit* (it^{pler} vg *dedit*; e vero praeteriens *εδωκεν* sic: *et coepit loqui ad matrem suam*)

16. *απαντας* cum SAC^{2}FLR^{1}Ξ al mu ... Gb Sz *παντας* cum BDEGHKMSUV XΔΑΠ al plus^{100} | *ηγερθη* cum SABCLΞ (D *εξηγερθη*) 1. 13. 33. 118. 131. ... ς Ti *εγηγερται* (EFH al *εγειγερτ.*) cum EFGHKMRSUVXΓΔΑΠ al pler :: cf ad 9, 7 Mc 6, 14; *εγηγερται* non fluct Mt 11, 11 | o *θεος* (69. om): r 1. 131. al aliq c *κυριος* | *τ. λα. αυτου* sine additam (et. f g^{2} vid vg go cop syr^{sch} et ^{hr} Tert$^{mare\ 4,\ 18}$): MXΔ 13. 69. 124. 262. 346. al^{25} fere add *εις αγαθον*, item *in bonum* (*-no* a b ff^{2} g^{1} l q) a b c e ff^{2} g^{1} l q for (al) syr^{p} arm

17. o *λογ. ουτος* (a *verbum hoc*, c *sermo iste*): D b c f ff^{2} g$^{1.2\text{-vid}}$ l q vg *ουτ. ο λογ.* (*hic sermo*, e *iste sermo*) | *περι αυτου* hoc loco c. ℵ^{a}ABCDR etc: FLΞ 33. b c g^{1} aeth post *περιχωρω* (syr^{sch} post *εξηλθ.*) ... ℵ* ff^{2} l om | *και πασῃ* cum ℵ*et^{a}BFLΞ 1. 33. y^{scr} (y post *περιχ.* add *περι του ιυ*) b c l am fu for ing ... ς Ti *και εν πασῃ*, Ln ℵ. [*εν*] *πασ.* cum ADEGHKMRSUVΓΔΑΠ al pler a f (ff^{2} et g^{2} e silentio) q vg (e om et *περι αυτ.*? et *και πασ. τ. περιχ.* Pergit enim post *in tota iudea* sic: *ea de* [de eo?] *in quibus adnuntiaverunt ad iohannen baptistam· qui etiam* etc)

18. *και απηγγειλ.* usque *περι πα. τουτων*: D *εν οις και* (d *et in quibus*) *μεχρι ιωανου του βαπτιστου*, quibuscum fere convenit e (vide ante) | *απηγγειλαν*: Γ^{a} *ανηγγ.* | *ιωαννει* (B* *-ανει*) cum SAB* ... ς Ln *ιωαννη* (B^{3} *-ανη*, E *-ηι*) cum B^{3}LRXΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} :: cf v. 22, item Mt 11, 4 Act 3, 4 Apoc 1, 1. Similis cum *ιωαννει* forma est *μωυσει*, cf Mt 17, 4 et alibi. Praeterea post *ιωαννν.* 1. 69. 131. add *περι αυτου* | *περι* (69. c *και περι*) *παντ. τουτων*: a l om (D e vide ante)

19. *και προσκ.*: D e (vide ante) praem *ος* | *τινας* (etiam a e arm syr^{p} eth^{hr}; e om *δυο*): D 2pe al^{2scr} b c f ff^{2} g^{1} (g$^{2\text{-vid}}$) l q cop syr^{sch} go aeth Amb^{luc1377} om | o (Ξ* 1. 25. 127. 131. 300. p^{scr} om) *ιωαννης* (BL *-αννης*): D e (vide ante de utroque) cop^{dz} om | *επεμψεν* (Ξ add *αυτους*) usq *λεγων*: D *λεγει πορευθεντες ειπατε αυτω*, e *dixit euntes inquirite dicentes* | *κυριον* cum BLR^{1}Ξ 13. 33. 69. (add *αυτου*) 157. a ff^{2} g^{1} am fu tol arm aeth cat^{ox57} (*προσκαλεσαμενος ουν επεμψ. αυτους προς τον κυριον*) ... ς Ln *ιησουν* cum SAXΓΔΑΠ unc^{9} al pler b c f g$^{2\text{-vid}}$ l q vg cop syr^{utr} (syr^{hr} *domin. Iesum*) go Cyr^{luc208} (*πεμπει πρ. τ. ιν ερομε-*

νοσ, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 20 παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπαν· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 21 ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο βλέπειν. 22 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννει ἃ εἴδετε

νουσ αυτου) | *αλλον* cum ADΓΔΑΠ unc[9] 1. al plu Or[2, 495] (*πεμψασ δυο των μαθητ. επυνθανετο· συ ει* etc; item [496] *δια τουτο ελεγε· συ ει* etc. Utrum versum, hunc an 20, afferat non liquet; ex Lc vero potius quam Mt vdtr hausisse.) ... ℵBLRXΞ 33. al plus[15] cat[ox57] (et ibidem et. Cyr) Cyr[luc 208] et[209] et[210] *ετερον* :: ut Mt lectione non fluct. Cf et. Dial[819] *ακουσασ γαρ εν τω δεσμ. τα εργα του χυ επεμψε τουσ μαθητ. αυτ. προσ αυτον λεγων· συ ει ο ερχ. η ετερον προσδοκ.*

20. Propter *ομοιοτελευτον* versum hunc om R 239. al[2ser] g[1·] l (:: ex Mt non pendet omissio; satis enim differt contextus) | *παραγεν. δε*: D a e syr[sch] (*et venerunt ad Ies. et dixer. ei*) *και παραγεν.* (c *qui cum venissent ad eum viri illi*) | *προσ αυτον οι ανδρεσ*: D 33. a syr[p] *οι ανδρ. προ. αυτ.* (syr[hr] *illi viri ad domin. Iesum*, aeth *illi quos miserat ad domin. Iesum*) ... ℵ* om *οι ανδρ.* (suppl [a]) | *ειπαν* cum ℵBDLΞ ... ς *ειπον* cum AΧΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] | BD *ιωαννησ* | *απεσταλκ.* cum AD LΧΓΔΑΣΠ unc[9] al pler ... ℵB tisch* al plus[10] Cyr[abacu 552] *απεστειλεν* | *προσ σε*: K 28. 243. a Cyr[abacu552] om | *αλλον* cum eisdem quos v. 19 diximus et B, Cyr[abacu 552] ... ℵDLXΞ (sunt iidem atque v. 19 nisi quod D est pro B; R vero, ut notatum est, a *προσδοκωμεν* priore ad alterum transiluit) 1. 33. al[10] fere *ετερον* :: vide ad v. 19

21. *εκεινη* cum ℵBL 1. 13. 69. 157. y[ser] al[6] fere c e q cop Cyr[act51] Bas sel or[34] ... ς Ln *αυτη* (*ipsa* :: quod significantius vdbtur) cum ADRXΓ ΔΑΣΠ unc[9] 33. al pler a b f ff[2·] g[1. 2·] l vg syr[utr] et[hr] arm go | *τη* sine *δε* cum ℵBLX 1. 33. 69. 157. y[ser] 48[ev] 150[ev] semel a b c ff[2·] l cop Cyr act[51] ... ς *δε τη* cum ADRΓΔΑΣΠ unc[9] al pler e f g[1. 2·] q vg go syr[utr] (syr[hr] *et in ipsa hora*) arm (aeth *et sanavit multos statim*) | *ωρα* cum ℵ[c]ABDRXΓΔΑΣΠ al fere omn it[omn] vg syrr cop go arm aeth Bas[se or34] ... ℵ*L 69. Cyr[act51] *ημερα* (:: *ωρα* videbatur nimium) | *εθεραπευσεν* (c d e f g[1. 2·] vg Bas[se or34]): D[gr] a b ff[2·] l q Cyr[act 51] *εθεραπευεν*. Praeterea Γ 235. al pauc add o $\overline{ις}$ | *και πνευμ. πονηρων*: D c e *κ. πον. πνευ.*, ℵ* b l *κ. πν. ακαθαρτων* ... s 28. 71. g[ser] om | *τυφλοισ πολλοισ* (15[ev] semel om) *εχαρισατο*: D e *τυφλουσ εποιει* (D* *εποιε*), item c *caecos multos faciebat* | *βλεπειν* (Gb′) cum ℵ*ABDEGHKMRSVXΓΔ ΧΠ al[50] fere ... ς *το βλεπειν* cum ℵ[a]FLUΛ 1. 33. 124. al permu[vid] Bas se Cyr[act]

22. *και αποκριθ.* sine additam (Gb″) cum ℵBDX tisch 157. a b e ff[2·] g[1·] g[2· vid] l vg cop arm Cyr[act51] ... ς add o $\overline{ις}$, Ln [o $\overline{ις}$] cum ALRXΓΔΑΠ unc[9] al fere omn c f q go syr[utr] syr[hr] (*domin. Iesus*) aeth :: ut Mt | *απαγγειλατε* (Or[3, 514] *πορ. απαγγ. ιω. οσα ειδετ. και ηκουσατε*, quae propter *ειδ.* et *ηκουσ.* ex Lc vdtr; Cyr[act51]; ap Bas[se or34] *πορ.*

Es 35, 5 s καὶ ἠκούσατε, ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· 23 καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

24–35 Mt 11, 7–19 24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25 ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε

απαγγ. ιω. α ακουετε κ. βλεπετε etc. Tum vero pergit: πορευθεντες ειπατε, μαλλον δε υμεις εδιδαχθητε): D tol ειπατε (et. Bas^{sel}) | ιωαννει (B -ανει) cum ℵAB*L ... Σ Ln ιωαννη (D -αη) cum B^{3}DRXΓΔΛ ΞΠ unc^{9} (E -νηη) al omn^{vid} | α ειδετ. κ. ηκουσ. (a b c f g^{1} l q am for ing Or^{3,514} Cyr^{act51}; ff^{2} vg [et. em tol al] aeth Amb$^{luc\ 1379}$ *quae audistis et vidistis*, 69. Bas^{sel} α ακουετε κ. βλεπετε. Did$^{trin\ 1,28}$ α βλεπ. κ. ακουε. etc ex Mt potius): D e α ειδον υμων οι οφθαλμοι (d e *oculi vestri*) και α (e om) ηκουσαν υμων τα ωτα (d e *aures vestrae*) | ειδετε cum ℵBEFGLMRSUΔΛΞ al plu ... HKVXΓΠ al mu ιδετε, A ιδατε | X om και ηκουσατ. | οτι cum ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler e f g^{1} g$^{2\cdot vid}$ vg go syrr ... Ln om (:: ut Mt) cum ℵBLXΞ 1. al plus^{12} a b c ff^{2} l q Or^{3,514} Cyr abacu^{552} Bas^{sel} Amb^{luc} Isai^{292} (Gall 7) | χωλοι (Cyr$^{abacu\ 552}$ Cyr$^{act\ 51}$ Bas^{sel}): 69. 159. 346. al aliq e em syr^{utr} (non item ^{hr}) arm και χωλοι. Ex iisdem pauci ut e syr^{sch} (item syr^{hr}) etiam και λεπρ. | Ξ om χωλοι περιπατ. | κωφοι cum AEGHKLMSUVXΔ^{2}ΞΠ al pler it^{omn} vg go cop syr^{p} arm^{ed} Cyr^{act51} ... ℵBDFΓΔ*Λ al mu syr^{sch} arm^{edd} aeth Bas ^{sel} Cyr$^{abacu\ 552}$ και κωφοι (:: ut Mt) | νεκροι: syr^{sch} et^{hr} aeth Cyr ^{abacu552} Bas^{sel} και νεκρ. | X 435. om νεκρ. εγειρ. | πτωχοι: ℵFX 1. 13. 33. 69. al^{10} fere e syr^{sch} et^{hr} aeth Cyr$^{abacu\ 552}$ Bas^{sel} και πτωχοι :: ut Mt

23. οσ εαν cum ABLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Cyr^{abacu} Bas^{sel} ... ND al pauc Cyr^{act} οσ αν. Cf huc Epiph$^{marc\ 312}$ et^{324} παρηλλαγμενον το· μακαριοσ οσ εαν (^{324}ου) μη σκανδαλισθη εν εμοι. ειχε γαρ ωσ προσ ιωαννην.

24. αγγελων (it vg cop syr^{hr} et$^{p\ mg}$ go arm^{zoh} aeth): KM^{mg}ΞΠ 1. 131. 300. al plus^{30} syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm^{usc} μαθητων | K ηρξαντο | Π λαλειν? | BD ιωανου | προσ τουσ (Ξ* om) οχλουσ cum ℵ^{c}ABKLMSUΞΠ al pl it vg go etc ... ℵ*DEFGHVΓΔΛ al^{80} fere cop τοισ οχλοισ (Gb′ improbante Schu ;: est enim e Mt) | περι ιωαννου (BD -ανου) hoc loco b c e cop syr^{utr} et^{hr} go: D a f ff^{2} g$^{1.2}$ l q am for fu ing tol (vg^{ed} ante *dicere*) ante προσ τ. οχλ. (sive ut D τοισ οχλ.) | εξεληλυθατε cum EF GHMSUVXΓΔΛ 33. al plu ... Gb″ Ln εξηλθατε cum ℵABDLΞ 69. x^{scr} al pauc, item KΠ al^{30} fere εξηλθετε :: dubium esse nequit quin aoristum ex Mt invexerint et hoc versu et sqq. In Mt perfectum, quod adamat Lc, non intulit nisi F ter, Λ semel | G ab εξεληλυθατε transiluit ad idem verbum v. sq

25. εξεληλυθατε cum EFHSUVXΓΔΛ (G vide ante) al plu ... Gb″ Ln εξηλθατε cum ℵABDLΞ 33. 69. x^{scr} al pauc, item KMΠ al^{30} fere εξηλθετε :: vide ad v. 24

ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. 26 *ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.* 27 [70. 2] *οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.* 28 [71. 5] *λέγω ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρό-* Mal 3, 1 Mc 1, 2

25. και τρυφη [υπαρχ.]: c g[1] l Ambluc[1381] syr[hr] aeth[cod] om. Praeterea go τροφη pro τρυφη expressit. | υπαρχοντες: DKΠ al[15] Clem[235] διαγοντες, d *agent*, a ff[2] *superabundant* (contra b e f q vg Ambluc *sunt*)

26. εξεληλυθατε cum AEFGHKMSUVXΓΔΛΠ 33. al plu (Or[3, 172] περι ου ο σωτηρ λεγει· αλλα τι εξεληλυθατε; προφητ. ιδειν; ναι λεγω υμ. και περισσ. προφητου. In his certe εξεληλυθατε ex Luca est) ... Gb" Ln εξηλθατε c. ℵBDLΞ 69. x[scr] al pauc, item al mu εξηλθετε :: vide ad v. 24 | ναι: H y[scr] z[scr] και | προφητου: D add οτι ουδεις μειζων εν γεννητοις γυναικων προφητης ιωανου του βαπτιστου (vide ad v. 28). Similiter sed satis inepte inter *etiam dico vobis* et verba *et amplius propheta* interponit a: *nemo maior in natis mulierum amplior est iohannen baptista*

27. ουτος: U 1. 13. 33. 69. al plus[30] b e (*de eo enim*) cop arm add γαρ | ιδου sine εγω (prob Schu) cum ℵBDLΞ 1. 131. 209. 243. 346. it vg cop arm Epiph[marc312 et 325] Tert[marc4, 18 cdd] (item Or[3, 769cod] si ad Lc non ad Mc 1, 2 spectat: ουτος ην περι ου ο προφητης ελεγεν· ιδου εγω αποστελω [cod ιδου αποστελλω] τον αγγ. μου πρ. προσω. σου, ος κατασκ. την οδ. σου εμπρ. σου) ... ς ιδ. εγω cum AEGHKMSUVXΓΔΛΠ 33. al pler go syr[utr] aeth Tert[marc 4, 18ed] (item Or[3, 769 ed]) :: cf ad Mc 1, 2 | προ προσωπ. σου: Ξ om, D[gr] 57. σου | την (D τον) οδον σου: X syr[hr] om σου | εμπροσθεν σου: D 122* a l Tert[marc4, 18] (Epiph non affert nisi usque ad verba προ προσω. σου) om

28. λεγω cum BΞ 33. y[scr] al[5] cop syr[sch] ... ΝLX 157. syr[hr] arm pers[p] aeth αμην λεγω :: ut Mt; ς Lu Ti λεγ. γαρ cum AEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler f g[2 vid] q vg go syr[p]; D 13. 69. 124. a b c e ff[2] g[1] l λεγ. δε | υμιν: D c e add οτι, sed D (omissis μειζων εν usq ιωανν. ουδ. εστιν, vide ad v. 26) pergit ο μικροτερος εν etc | προφητης cum A(D, quem vide ad v. 26)EGHSUVΓΔΛ al plu f g[1. 2] q vg go syr[sch et p txt] arm Clem[112] (ιωαννης ο μειζων εν γεννητοις γυναικων προφητης) Ambluc[1285] („et vere est ille magnus — ad Lc 1, 15 — quia *maior inter natos mulierum propheta Iohanne baptista nemo est*" Quaest[26] (ed. Bened. 1837 tom. 3. append. p. 2837 „et dominus dicit: *nemo maior inter natos mulierum propheta Iohanne baptista*"). Dubium est Tert[marc 4, 18] ubi est: *praecursor – maior quidem omnibus natis mulierum*, paulloque post: *qui sit maior tanto propheta* ... Gb[0] Ln om c. ℵBKLMX ΞΠ al[25] fere a b c e ff[2] l cop syr[p] mg[eth hr] aeth Or (4, 122 δια το· μειζων εν γεννητ. γυν. ιωαννου ουδεις εστιν, 312 το περι του ιω. ειρημενον·

τερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστίν. 29 [7,2.10] *καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου·* 30 *οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ.* 31 [7,3.5] *Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι;* 32 *ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις λέγοντες· ηὐλήσαμεν ὑμῖν*

μειζων εν γεννητ. γυν. ιωαννου του βαπτ. ουδεις εστιν, et [2,105] *ιω. οὐ μειζων εν γενν. γυν. ουδεις ην κατα την του σωτηρος ημων μαρτυριαν λεγοντος· μειζων εν γενν. γυν. ιωαννου του βαπτιστ. ουδεις εστιν*) :: at omnino ex Mt fluxisse vdtr omissio, apud quem nemo *προφητης* add | *ιωαννου* (BD *-αννου*) absque additam (Gb') cum ℵBLΞ 1. 131. 157. al pauc cop syr^{cod} et syr^{hr} arm Or^{4,122} (vdtr etiam Tert^{marc4,18} quum uberius tractans locum nostrum nusquam *baptistam* addat ad *Iohannem*) ... ς Ln add *του* (A om) *βαπτιστου* cum A(D vide ad v. 26)EGHKMSUVXΓΔΑΠ al pler it vg go syr^{sch} et P aeth Or^{4,312} et^{2,485} Ambluc^{1285} Quaest^{20} :: at ita Mt lectione non fluctuante | *ουδεις εστιν*: M (per incuriam) om | *ο δε* (a *et qui*; b ff$^{2\cdot}$ l q *nam qui*): D *οτι ο* (*quoniam qui* d) | *μικροτερος*: D add *αυτου*

29. *ο λαος ακουσας* (7^{pc} a c *ακουσαντες*) *και οι τελωναι*: M 71. g^{scr} *ο οχλος και οι τελων. ακουσαντες*. Cf et. Chr^{2,440} *οι τελωναι και ο οχλος εδικαιωσαν τον θεον* etc | *εδικαιωσαν*: D* *εδικαιωσαι*, d *iustificabit* | BD* d *ιωανου*

30. *και οι*: D om *οι* | *εις εαυτους* (Cyr^{4,252} *εν εαυτοις*, g$^{2\cdot}$ *in semetipso*): ΒD 60. 243. aeth Cyr^{2,440} om | *υπ αυτου* (f g$^{1\cdot2\cdot}$ q vg): a b c e ff$^{2\cdot}$ l om

31. *τινι ουν* (F^{W} al pauc cop^{schw} ex^{dz} et^{petr1} om *ουν*, ℵ habet *δε*) cum ℵA BDEF^{W}GHKLMSUVXΓΔΑΠ al^{150} fere a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l q am for fu em harl iac ing gat mm mt perus tol sax go cop syr^{utr} arm aeth. Praeponit vero Ξ (:: ex margine textui inlata) verba haec: *ουκετι εκεινοις ελεγετο αλλα τοις μαθηταις* ... ς (= Gb Sz) praem *ειπε δε ο κυριος* cum minusc iisque ut vdtr pauc f g$^{1\cdot}$ vg^{cle} pers^{w} (item M^{mg} et evgll initio pericopae habent: *Ειπεν ο κυριος·*) | *και τινι*: H *και τινεσ*

32. *παιδιοις*: D* praem *τοις* | *εν* (D add *τη*) *αγορα*: F^{W}Δ *εν αγοραις* :: ut Mt | *λεγοντες* (:: qua e scriptura explicandae sunt ceterae omnes) cum DL 13. 69. 124. 346. ff$^{2\cdot}$ q l b c a (ff$^{2\cdot}$ q *sedentibus in foro et loquentibus ad invicem dicentes*; l *sedentibus ad invicem dicentes* et l** *sedentibus et ad inv. dicentibus*; b *sedentibus in foro et loquentes ad invicem dicentes*; c *qui in foro sunt et adclamant ad invicem dicentes*; a *in foro sedentibus qui clamant ad alterutrum dicentes*) cop; similiter ℵ^{c} Ξ 157. *λεγοντα* ... ℵ*B 1. α *λεγει*, Δ 262. *οι λεγουσιν* ... ς Ln *και λεγουσιν* cum APΧΓΔΠ unc^{8} al pler item (*sedentibus in foro et clamantibus ad invicem et dicentibus* f, *in foro sedentibus et clamantibus ad invicem dicentibus* c, *qui in foro sedentibus et adloquentibus invicem dicentibus*

καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. 33 *ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μὴ ἐσθίων ἄρτον μηδὲ πίνων οἶνον, καὶ λέγετε· δαιμόνιον ἔχει.* 34 *ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν.* 35 *καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων.*

d, $g^{1.2.}$ vg *sedentibus in foro et loquentibus ad invicem et dicentibus*) c d f $g^{1.2.}$ vg go syr^{utr} | pa al mu *ηυλισαμεν* | lx al *ορχησασθ.* | *εθρηνησ.* absque *υμιν* cum ℵBDLΞ 13. 346. y^{scr4} c e $g^{1.2.}$ l cop arm $Amb^{luc\,1385}$ ... ς Ln Ti add *υμιν* cum AEGHKMPSUVXΓΔΛΠ al pler a b f $ff^{2.}$ q vg go syr^{utr} aeth $Bas^{ps\,130}$ | *εκλαυσατε* (E *-σετε*): M^{mg} 13. 69. 346. $Bas^{ps\,130}$ *εκοψασθε* :: ut Mt

33. *γαρ* (l *autem*): F^{w} 150^{ov} al^{7} a c arm ($Or^{4,\,130}$ *ο σωτηρ φησιν· εληλυθεν ο ιω. ο βαπτ. μητε εσθιων μητε πινων, και λεγετε· δαιμ. εχει*: quae magis e Luc quam e Mt allata videntur) om | *ιωαννησ* (Or *ο ιω.*, vide ante): BD* d *ιωανησ* | *μη* cum ℵBΞ 157. et *μηδε* cum ℵ 157, item f (*non manducans pan. neque bibens vinum*) $Oros^{164}$ (Gall 9: *venit Ioh. non manducans neque bibens*; nil praeterea) ... ς Ln Ti *μητε* et *μητε* cum ADLPXΓΔΛΠ unc^{8} (*μητε* secundum etiam BΞ) al fere omn it^{pler} vg etc (:: at *μητε μητε* Mt lectione non fluct) | *εσθιων* et hoc versu et seq cum ℵALPΞ unc^{c} rell (versu seq et. B) al omn^{vid} ... Ln Ti *εσθων* hoc versu cum BD, Ti etiam versu seq cum D (:: eadem forma Mc 1, 6 ex ℵBLΔ 33; 12, 40 *κατεσθοντεσ* B solus tuetur) | *αρτον* post *εσθ.* et *οινον* post *πιν.* cum ℵBLΞ 157. f $g^{1.2.}$ vg syr^{sch} cop (*οινον* post *πι.* et. 243. 48^{ev}) ... ς *αρτ.* ante *εσθ.* et *οιν.* ante *πιν.* (Δ* *πιων*) cum APXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn go syr^{p} ... D 1. 13. 69. 129. 131. 18^{ev} a b c e $ff^{2.}$ l q arm aeth (et. Or et Oros, vide ante), om (:: ut Mt) *αρτον* et *οινον*, item syr^{cu}; quum enim rursus incipiat a voce *εσθιων*, post vero *οινον* omittat, minime probabile est *αρτον* praecessisse | *λεγετε*: A 71. 262. g^{scr} 7^{po} al pauc (71. 7^{po} et. v. seq) *λεγουσιν* :: ut Mt. Cf et. huc $Eus^{dem\,430}$ *και ο σωτηρ δε μαρτυρει λεγων· ηλθεν ιω. προσ υμασ μητε εσθ. μητε πιν., και λεγετε· δαιμ. εχει*: quae memoriter allata nec Mt nec Lc accurate sequuntur.

34. *εληλυθεν*: X *ηλθεν* :: ut Mt | *εσθιων* et *εσθων* vide ante | *φιλοσ* ante *τελωνων* cum ℵABDEGKLMPSUVΓΔΛΞΠ al longe plu a c e f $ff^{2.}$ $g^{1.2.}$ l vg ... ς (= Gb Sz) post *τελω.* (:: ut Mt) cum HX al non ita mu (omnino ex Mt est $Clem^{186}$ *ηλθε γαρ φησιν ο υιοσ τ. ανθρ. και λεγουσιν· ιδου ανθρ. φαγ. κ. οινοπ. τελω. φιλοσ*). Praeterea 130^{gr} b q post *αμαρτωλ.* pon (142^{*} a om *και αμαρτ.*)

35. *εδικαιωθη*: B* *δικαιωθη* | *παντων* (Γ *απαντων*) post *των τε. αυτ.* (:: qui ordo praeter usum) cum AEGHKΓPSUVΓΔΛΞΠ 33. al plu cop go syr^{p} ... Ln $Ti^{synop\,s}$ ante *των* cum ℵB 69. 124. 157. 346. it vg (at hoc est fere ex usu Latinorum) syr^{sch} ... $ℵ^{c}DF^{w}LMX$ 1. 13. 28. al^{20} fere syr^{cu} arm om plane (hinc Gb^{0} :: ut Mt; ex eodem ut vdtr Ir^{40}).

36 [74.1] *Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου κατεκλίθη.* 37 *καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι κατάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου* 38 *καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ταῖς θριξὶν*

Diserte contrarium tuetur Amb, vide post. | *τεκνων*: ℵ *ἐργων* (:: id quod in Mt recepimus). Quod idem de Graecis testatur Amb$^{luc\,1385}$ Habet enim ad verba *ab omnibus filiis suis*: „Bene *ab omnibus*, quia circa omnes iustitia servatur, ut susceptio fiat fidelium, reiectio perfidorum. Unde plerique Graeci sic habent: *iustificata est sapientia ab omnibus operibus suis*, quod opus iustitiae sit, circa uniuscuiusque meritum servare mensuram."

36. *ηρωτα*: D a b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vg$^{edd\ aliq}$ (sed non vg^{ed} nec am for em ing perus tol) syr^{sch} (non item syr^{p}) Amphil ^{477} Amb^{epp} *ηρωτησεν*. Syr^{cu} sic: *et venit Pharisaeus unus rogans eum* etc | *τισ αυτον*: D 1 al pauc (33. *αυτ.* post *φαρισ.* pon) it vg (sed tol *quidam illum*) go syrr *αυτον τισ* | *των φαρισαιων* (V al pauc *ιουδαιων*): GH al pauc add *τον* $\overline{ιν}$ (:: debebat igitur *αυτον* omitti, ut est in evglstariis) | *τον* (1. *την*) *οικον* cum ℵBDLΞ 1. 33. 69. 124. 131. Epiph$^{marc\,312}$ et ^{325} Amphil^{477} ... ς *την οικιαν* (:: quae forma versu seq non fluct) cum A PΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler | *κατεκλιθη* cum ℵ^{c}BDLXΞ 1. 33. 131. Epiph^{marc} bis, item ℵ* *κατεκειτο* ... ς *ανεκλιθη* (HSΓ al mu *-κληθη*) cum APΓΔΑΠ unc^{8} al pler Amphil^{477}

37. *ητις ην* hoc loco cum ℵBLΞ c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l vg cat$^{ox\,60}$ Amb$^{luc\,1386}$ et$^{epp\,957}$, item (sed *αμαρτ. εν τη πολ.*) 1. 118. 131. 209. cop arm syr hr (syr^{cu} et^{sch} non exprim *ητις*), item (sed *τις* pro *ητις*) 13. 69. 346. ... ς post *εν τη πολει* cum APXΓΔΑΠ unc^{8} al pler (126. *τις* pro *ητις*) a b e q go syr^{p} Amphil ^{478} cat$^{ox\,61}$ ... D aeth om | *και* ante *επιγν.* cum ℵABFMPSVXΔΠ al plus^{50} cop go syr^{utr} ... ς om cum DEG HKLUΓΛ al plu it vg syr^{cu} et^{hr} arm aeth | *επιγνουσα*: D *γνουσα* | *κατακειται* (D post *φαρισ.*, item [*recubuit, recumbit*] c e syr^{cu} et^{utr}, non item syr^{hr} nec Or$^{int\,4,\,517}$) c. ℵABDLXΔΞ 33. ... ς *ανακειται* c. EGHKMPS UVΓΔΠ al pler | *αλαβαστρον* (F praem το) *μυρου*: D *μυρου αλαβ.*

38. *οπισω* post *στασα* cum ℵBDLXΔ 1. 33. al^{15} fere it^{pler} (q Amphil^{480} om) vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Or$^{int\,4,\,517}$ (Epiph^{marc} vide post) Amb$^{epp\,957}$ ... ς (= Gb Sz) post *παρ. τ. ποδ. αυτ.* cum AEFGHK MPSUVΓΔΠ al longe plu go syr^{p} | *αυτου* pri (ℵ *τοῦτοῦ*) et. Or$^{int\,4,\,517}$: AKΠ al^{25} fere syr^{p} Amphil ^{480} *του* $\overline{ιυ}$ ... 47. 17^{ev} om. Cf Epiph marc^{312} et^{325} *η δε γυνη στασα οπισω η αμαρτωλος παρα τους ποδας εβρεξε τοις δακρυσι τους ποδας* (^{325} om *τ. ποδ.*) *και ηλειψ. και κατεφιλει.* | *κλαιουσα*: F 157. 235. b g$^{1\cdot}$ ff$^{2\cdot vid}$ l q vg Amb$^{epp\,957}$ om | *τοις δακρυσιν* (D *-ρυσι*) ante *ηρξ. βρεχ.* (D *εβρεξε*) cum ℵBDL 33. it (e *lacrimis suis*, a om *τ. ποδ. αυτ.* sec loc) vg syr^{cu} et^{hr} arm Or$^{int\,4,}$

τῆσ κεφαλῆσ αὐτῆσ ἐξέμαξεν, καὶ κατεφίλει τοὺσ πόδασ αὐτοῦ καὶ ἤλειφεν τῷ μύρῳ. 39 *ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖοσ ὁ καλέσασ αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων· οὗτοσ εἰ ἦν προφήτησ, ἐγίνωσκεν ἂν τίσ καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτισ ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλόσ ἐστιν.* 40 *καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δέ· διδάσκαλε εἰπέ, φησίν.* 41 *Δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῇ τινί· ὁ εἷσ ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτεροσ πεντήκοντα.* 42 *μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροισ ἐχαρίσατο. τίσ*

---

517 ... ς Ti post *τουσ ποδ. αυτου* cum ΑΡΧΓΔΑΠ unc[9] al fere omn go cop syr[P] aeth Amphil[480] | *ηρξ. βρεχειν* (f g[2·vid] vg cop syr[utr] et[hr] arm): D *εβρεξε*, item *rigabat* b ff[2·] g[1·] l q, *inrigabat* a, *lababat* e, *lavit* c Or[int], item syr[cu] aeth | *ταισ*: A *τοισ* | *Θριξιν* ut ΝΑΒΕGΚLΡΧΓΔΑ etc; Ln *Θριξι* cum DMUΠ etc | *εξεμαξεν* cum ℵ*ADLX 33. 106. 157. cop ... ς Ln Ti *εξεμασσεν* (sed Ε*Η*ΔΠ* al aliq *-μασεν*) cum ℵ[c]ΒΡΓΔ ΑΠ unc[9] al pler it[pler] (e om *και ταισ Θριξ.* usq *κατεφιλ. τ. ποδ. αυτ.*) vg syr[r]omn Or[int]

39. *ο καλεσ. αυτον* (et. Or[int4, 517] Amphil[482]): D e *παρ ω κατεκειτο* ... syr[hr] om | *λεγων*: DX 69. 106. al[2] e syr[P txt] arm Amphil[482] Or[int4, 517] Aug[bis] om | *ει*: excidit in GH al pauc | *προφητησ* cum ΝADLΡΧΓΔΑΠ unc[9] al omn fere ... Bξ pp[arh*] *ο προφητ.* | D *ποδαπη*. Eodem modo D Mc 13, 1 et Lc 1, 29 (Mt 8, 27 hiat) | *ητισ απτεται*: D[gr] Or[3, 225] *η απτομενη*

40. *ειπεν* (ς ante *ο* $\overline{\text{ις}}$) *πρ. αυτον*: 33. *πρ. αυτ. ειπ.*, X al pauc q *ειπ. αυτω* (syr[cu] *dixit ei Iesus*), f* go *dixit ad Petrum*, e *ad Petrum dixit illi*, c *dixit Simoni* (pergens: *Simon*) | *φησιν* post *διδ. ειπε* c. ΝBILΞ 1. 131. ... ς Ln post *ο δε* pon cum ΡΧΓΔΑΠ unc[9] al pler it vg (b f q al vg *at ille ait*, c e *ille autem ait*, l *et ille ait*, a *qui ait*) go syr[P]; item AD al[2] cop aeth *εφη* (syr[cu] et[sch] *dixit ei*, syr[edd] *ipse autem dixit*, syr[hr] *et ille dixit*)

41. *δυο* cum ΝABILΡΓΔΑΞΠ unc[9] al pler a l q vg item[vdtr] ff[2·] g[1·2·] ... D cop[sch] syr[P mg] aeth praem *ο δε ειπεν* (aeth add *αυτω*), arm *et dicit* syr[P txt] c.* *dicit ei*, syr[hr] *dixit ei*; X *ο δε* $\overline{\text{ις}}$ *ειπεν*, b c f *dixit ergo* (f *autem*) *Iesus*, e *et Iesus ait*, syr[cu] et[sch] *dixit ei Iesus*, cop[wl] *respondens Iesus dixit illi* | *χρεοφειλετ.* cum ΝABDEFGHIKL[emend*]ΜΡSVΧΓΔΑΞΠ carp etc ... ς *χρεωφ.* cum L*U al plu[vid]. Praeterea *-φιλεται* ΝAB*D LΡΔΞ al; B[3]EFGHIKMSUXΓΑΠ al plu *-φειλεται* | *δανιστη* cum ΝAB*DI LΡΔΞ al ... ς Ln *δανειστη* cum B[3]EFGHIKMSUXΠ al plu (Γ praetermittit *δανε* litteras). Cf ad 6, 34. Cf Or[3, 225] *ανθρωπω δανειστη χρεωφ. ησαν δυο· εισ οφει.* etc. Amphil[484] *ενι ανδρι* pro *δανιστη* | L 69. al pauc *οφειλεν* | *πεντηκοντα* (Or[3, 225] et[int 2, 368] et[3, 975] Amphil[484] Dam[1, 601]): D 69. a c syr[cu] et[sch] et[hr] praem (syr[hr] add) *δηναρια*

42. *μη εχοντ.* sine *δε* (Gb′) cum BDLΡΞ 42. 63. 72. 114. 253. w[eant] a ff[2·] g[2·] l vg Or[3, 225] et[int 2, 368] Amphil[484] Aug anonym[laps 373] (Gall[3]) ... ς add *δε* cum ΝAIXΓΔΑΠ unc[9] al pler b f g[1·] q go cop syr[P] arm

οὖν αὐτῶν πλεῖον ἀγαπήσει αὐτόν; 43 ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ὀρθῶς ἔκρινας. 44 καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ μου ἐπὶ τοὺς πόδας οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶν αὐτῆς ἐξέμαξεν. 45 φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον οὐ διέλειπεν καταφιλοῦσά μου

aeth Amb$^{tob\,619}$; item c e syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} *et cum non haberent*, Amphil^{484bis} Dam^{1,601} *μη εχ. ουν* | *αυτων* pri (Or Amphil^{484ter}) : 8^{pe} al^{3} ^{scr} al pauc Dam^{1,601} om | *αυτων* sec^{c}: DI 69. 157. 262. a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q (non item e f) vg (sed non tol) arm aeth Amb$^{tob\,619}$ om | *πλειον* (D *πλεον*, F z^{scr} *πλειονα*, et D al pauc a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg [non item f q] syr^{hr} post *αυτον* pon, habent enim *αυτον πλε. αγαπησ.*) non praegresso *ειπε* cum ℵBDLΞ 1. 115. 131. 157. it vg cop syr^{cu} et ^{sch} aeth ... ς (Gb^{o}) Ti praem *ειπε* (sed A *επι*, unde fit *επι πλιον*) cum A EFGHIKMPSUVXΓΔΛΠ al pler go syr^{p} (addito c.* *μοι*); syr^{hr} *dic mihi* ad finem versus, arm *dic* ante *τισ*. Cf et. auct$^{novat\,373}$ (ap Gall^{3}) *Et interrogavit: Quis illorum plus diligit?* | *αγαπησει αυτον* cum ℵBFLΞ 33. 157. ... ς Ti *αυτον αγαπ.* cum AEGHIKMPSUVΔΠ al pler f tol go (D etc *αυτον πλε. αγαπ.* vide ante) ... ΓΔ al pauc auct^{novat} om *αυτον*

43. *αποκριθεισ σιμων* (*σιμ.* et *ο σιμ.* vide post) sine copula cum ℵDL^{2}Ξ 22^{ev} b c e (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) l vg cop; item arm *Dicit Simon*, syr^{cu} *Dixit ei Simon*, syr^{sch} *Respondit Simon et dixit*; aeth *Et respondit ei Simon* ... ς *αποκρ. δε ο σιμ.*, Ln *αποκρ.* [*δε*] *ο σιμ.* cum ℵAEFGHKL*MPSUVΞ ΓΔΛΠ al pler a f q go syr^{p} et ^{hr} Amphil ^{485} (auct^{novat} *et respond. Sim.*) ... I 1. 131. al pauc *ο δε σιμων* | *σιμων* sine articulo cum ℵBLΓΞ ... ς Ln Ti *ο σιμ.* cum ADPXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | *πλειον*: D *πλεον* | *ο δε*: M 157. al pauc ff$^{2\cdot}$ add $\overline{\text{ις}}$, item syr^{cu} et ^{sch} *dixit ei Iesus* (contra syr^{p} *ipse autem dix. ei*; syr^{hr} *et dixit ei*)

44. *τω σιμωνι εφη* (et. Amphil ^{485}): D it vg *ειπεν τω σιμωνι* (e *dixit ad simonem*, c *dixit: Simon*), item syrr^{omn} go* aeth | *ταυτ. την γυν.* (e add *plorantem*): L 47^{ev} om *την* | *υδωρ*: D 157. praem *και* | *μου επι τουσ ποδασ* cum ℵLΞ cop (*meis pedibus*); item X 33. cat$^{ox\,62}$ *μοι επι τουσ ποδ.*, item Ti *μοι επι ποδασ* cum B, *mihi ad pedes* e, D *επι ποδ. μοι*, *in pedibus mihi* a ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q, *mihi in pedes meos* go, syr^{hr} *mihi pedibus meis* ... ς Ln *επι τουσ* (I* 131. om) *ποδασ μου* cum AIPΓΔΛΠ unc^{p} al pler b c f g$^{2\cdot}$ vg aeth Amphil^{485} | *θριξιν* (A *θριξεν*, etiam v. 38) absque additam cum ℵABDIKLPXΞΠ al ^{25} fere it vg go cop syr^{sch} et P et ^{hr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) add *τησ κεφαλησ* cum EFGHMSUVΓΔΛ al plu syr^{cu}

45. *φιλημ. μοι*: A 184. 262. 346. 8^{pe} add *αγαπησ* | *εισηλθον* (et. b c f l q vg syr^{cu} et P ^{mg} ^{gr} go arm aeth Amb$^{luc\,1388}$): L* 13. 69. 157. 184. 262 346. y^{scr} 8^{pe} al plus ^{10} a e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg cop syr^{hr} et P ^{txt} syr^{hr}

τοὺς πόδας. 46 *ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέν μου τοὺς πόδας.* 47 *οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ.* 48 *εἶπεν δὲ αὐτῇ· ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρ-*

Amphil[185] Aug[serm99] (*ingressa est*) *εισηλθεν* (Gb′) | *διελειπεν* cum ℵA EIGKLMS[2]XΔΑΣΠ al mu Amphil[485] ... ς Ln Ti *διελιπε* cum BDFHPS*U Γ al plu | *μου τους ποδας* cum ℵABDILXΓΔΑΣΠ unc[9] al fere omn; d (*mihi pedes*) Amphil[485] ... Ln *τ. ποδ. μου* cum P al pauc, item (quod in hac re vix probat) it vg etc

46. *την κεφαλ. μου*: a e ff[2·] l syr[hr*] auct[novat 373] *pedes meos*; aeth *caput meum et pedes meos* ... syr[cu] *me* tantum habet (*tu non unxisti me*) | *μου τους ποδ.* cum ℵKMSXΔΑΠ 1. 13. 69. 124. al sat mu ... Ln Ti *τους ποδ. μου* cum ABEFGHLPUVΓΞ al plu (sed LΞ syr[sch] ante *ηλειψ.* pon, al pauc om *μου*) ... DI al pauc a b c e ff[2·] l q arm auct[novat] plane om (sed a e ff[2·] l auct[novat] vide ante)

47. Gb Sz *ου χαριν λεγω σοι·* | *ου χαριν* (it[pler] d vg *propter quod*): Dgr add *δε* | *λεγω* (ℵ[c]): ℵ* *ειπον* | *αφεωνται*: ℵ*MΔ 69. al aliq *αφεονται*, P *αφιονται*. Latt sic: *remissa sunt* b ff[2·] l q; *dimittuntur* e f, *remittuntur* a vg auct[novat 374]; *remittentur* e g[1·] am for ing | *αυτης αι αμαρτιαι αι* (K 69. om) *πολλαι* cum ℵAFKΠ 69. 300. al[3scri] al aliq (q go cop *pecc. eius multa*) Clem[205] (*δια τουτο αφεωνται αυτης αι αμαρτιαι*) Amphil[485]; item *illi* (*ei*, b confuse *tibi*) *peccata multa* (e g[1·] om *mult.*) a b c e f g[1·] vg Or[int2,191] Amb[plerumq]; item P syr[rᵒmn] arm *αυτη αι αμαρτ. αυτης αι πολλ.*, auct[novat] *illi pecc. eius*: hinc Ln *αυτη αι αμαρτ. αι πολλαι* ... ς Ti *αι αμαρτ. αυτης αι πολλ.* c. BEGHILMS UVXΓΔΛΣ al longe plu q go cop Bas[regg472] ... D ff[2·] l *αυτη πολλα* | *οτι ηγαπ. πολυ* (Γ *πολλυ*, P *πολλοι*)· *ω* (Ξ o, aeth *qui*) *δε ολιγ. αφιετ.* (P 28. aeth *αγαπα*, fortasse item Ξ qui post o *δε ολιγ.* α deficit; B add *και*) *ολιγ. αγαπα* (69. *αγαπατε*, F 28. aeth *αφιται*): haec omnia et Bas[regg472] Aug[ioh] et[serm]; *quoniam dilexit multum* et Or[int2,191] et[697]; item Cyp[328] *in evang. cata Lucam inquit: Cui plus dimittitur plus diligit, et cui minus dimittitur modicum diligit*; item Ir[int218] *cui enim plus dimittitur plus diligit* ... D om; item e om *οτι ηγαπ. πολυ* (pergit: *cui autem pusillum dimittuntur diligit modicum*) ... arm paruin apte: *quia cui multum remittitur multum diligit, quia multum dilexit; cui autem paullulum remittitur* etc

48. *ειπεν δε* etc: vg *dixit autem ad illam*, b g[1·] f gat *dixit autem ad illam Iesus* (b *Ies. ad eam: Mulier*); e *dixit autem ad illam mulierem*; c *et dix. ad illam: Mulier*; ff[2·] *et ait illi Iesus*; l q *dixit* (l *ait*) *illi Iesus*. Habent *ad illam mulierem* pro *αυτη* etiam syr[cu] et[sch] (non item syr[p] et[hr] | *αφεωνται*: ℵ*MΔ 69. al aliq *αφεονται* | *σου*: P al[6] *σοι*, item *tibi* a b c e g[1·] q vg. Praeterea habent *tibi pecc. tua* f ff[2·] l syr[cu] et[sch] et[hr] (et P qui *tua* cum asterisco) arm Or[int3,975] (qui certe vdtr huc spectare)

τίαι. 49 *καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· τίς οὗτός ἐστιν, ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν;* 50 *εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε, πορεύου εἰς εἰρήνην.*

VIII.

1 [75.10] *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ,* 2 *καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει,* 3 *καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρῴδου καὶ Σουσάννα καὶ ἕτεραι*
Mt 27, 55 Mc 15, 41 *πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.*

49. *συνανακειμενοι*: I add *αυτω* | *εν εαυτοις*: A *εν αυτοις* | *ουτος εστιν* cum ℵABLXΓΔΛΠ unc[9] al pler (131. om *εστ.*) go etc ... Lu *εστ. ουτ.* (:: ut 5, 21 lectione non fluct) cum DP 1. 13. 69. 157. 346. e[ser] it (sed b om *ουτος*) vg cop

50. *ειπεν δε* (f *ipse autem dixit*): b c e (non item it[rell] vg) syr[sch] (non item syr[rell]) add *Iesus* | *γυναικα*: D add *γυναι* | *εισ ειρηνην* (g[1·] l *in pacem*): D *εν ιρηνη*, item it[Pler] vg *in pace*

VIII, 1. *καθεξης*: A *εξης* | *και αυτος* (exprim et. it[Pler] vg syrP): e syr[cu] om; syr[sch] *Iesus*, aeth *domin. Iesus* | *διωδευεν* (al pauc *διοδευεν*, ℵ *ιδιωδευεν*): ℵ 49. 122. 248. Bas[eth2/3]edd *διωδευσεν* | *κηρυσσων*: syr[cu] om (*circumibat et evangelizabat*) | *οι δωδεκα* (g[1·] *et discipuli cum illo*): 6. 11. 243. add *αποστολοι*, item a b c f q (non item e ff[2·] l vg) *discipuli* | *συν αυτω*: D *μετ αυτου*

2. *τινες* (et. a c e f vg arm; cf et. Or[1, 380] *εν γαρ τοις ευαγγελιοις γυναικες τινες τεθεραπευμεναι απο των ασθεν. αυτων, εν αις ην* etc): b ff[2·] g[1·] l q syr[cu] et[sch] (et. P?) cop aeth go non exprim | *ασθενειων* ℵBΓΔΠ unc[8] etc: ADPVXΔ al *ασθενιων* | *μαρια* cum ℵBDXΓΔΛΠ unc[9] al pler ... ALP 1. 33. 131. *μαριαμ* (:: cf ad Mt 27, 56) | FXΛΠ[1] al mu *μαγδαλινη* | *αφ* (*a qua* b q): D *εξ*, item *ex* a c e f (d ff[2·] g[1·] vg *de qua*) | *επτα* (D ζ, b d *VII*): D ff[2·] g[1·] vg[cle] et[mss] aliq (ut ing gat mm) ante *δαιμ.* pon, F om ... H al[5] *πολλα*, c (post *daemonia exierant*) *duodecim* (:: quod confusis XII et VII ortum vdtr) | *εξεληλυθει*: cop[wi] et dz syr[cu] *exierat*

3. *ιωαννα* cum ℵALXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] etc: BD syrP[mg] g[r] *ιωανα* | *σουσαννα*: Mr al[60] fere Or[1, 380] (sed fluct edd) *σωσαννα* | *ετεραι*: A *εταιραι* | *αιτινες*: D al[5] a c ff[2·] l q (non item b e f g[1·] vg) add *και*. Item Tert[marc4, 19] „quod divites Christo mulieres adhaerebant, *quae et de facultatibus suis ministrabant ei*" etc | *αυτοις* (Gb' Sz) cum BDE FGHKSUVΓΔΛ al[90] fere c e f ff[2·] g[1·] am for iac em gat san al (ap Leam

4 [76.2] Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπι- 4—8
πορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆς· 5 ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· 6 καὶ ἕτερον κατέπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· 7 καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συνφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν

Mt 13, 1—9
Mc 4, 1—9

Brug.) sax go syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ mg}$ Aug (Or$^{1,\ 380}$ *παρειχον τοισ μαθηταισ εκ των υπαρχοντων αυταισ τροφασ*) ... ς Ln (ex errore de B) *αυτω* cum ℵALMXII 1. 33. al sat mu a b l q vg^{cle} et mss aliq (ut fu ing perus) cop syr$^{p\ txt}$ arm aeth Tert$^{marc\ 4,\ 19}$ (vide ante) :: cf Mt 27, 55 et Mc 15, 41 ubi est, alio quidem nexu, *διακονουσαι αυτω* et *διηκονουν αυτω* | *εκ* (Gb″) cum ℵABDKLII 1. 69. 124. al^{15} Or (vide ante) (it vg *de*) ... ς *απο* cum E^{2}(*om *απο τ. υπ. α.*)FGHMSUVXΓΔΛ al longe plu | *αυταισ* (ℵ^{c} et iam a ut vg^{dtr}; H *-τοισ*): ℵ*D *αυτων*

4. *συνιοντοσ* (ℵ^{c}): ℵ* 157. 248. g^{scr} al pauc *συνοντοσ* ... D 13. 69. 124. 346. *συνελθοντοσ* (d *congregato*); a c *conveniente*, it^{pler} vg *cum - conveniret* (*-sset, -rent, -ssent*; e *venisset*) | *κατα*: D add *την* | *δια παραβολησ* (f g$^{2\cdot}$ vg *per similitudinem*): D 39. b l q *παραβολην τοιαυτην προσ αυτουσ* (b *similitudinem ad illos talem*), c g$^{1\cdot}$ *parabolam* (g$^{1\cdot}$ *similitudinem*) *ad illos*; e Or$^{int\ 3,\ 835}$ *similitudinem* (Or *parabolam*) *talem*; a *parabolam*, ff$^{2\cdot}$ *similitudinem*. Etiam syr^{cu} praem *illis*

5. *εξηλθεν*: q^{scr*} a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\ 2\cdot}$ l q (non item c f vg Or$^{int\ 3,\ 835}$) syr^{cu}et hr (non^{sch} nec^{p}) praem *ιδου*, *ecce* :: cf ll. pp. | *του σπειραι* (it vg *seminare*) et. Tit$^{cat\ ox\ 65}$ et Cyr^{ibid} (et. Iust$^{tr\ 125}$ *ο εμοσ κυριοσ ειπεν· εξηλθεν ο σπειρ. του σπειραι τον σπορον*): DKII al^{6} om *του* (:: cf ad Mt), ℵ* om^{vid} *τ. σπειρ.* | *τον σπορ. αυτου*: c syr^{cu} arm^{mss} om (:: ut Mt), Iust^{tr} om *αυτου* ... l Ambr$^{p\ 336}$ *agrum suum* | *αυτου* (ς *αὐτοῦ*) cum ℵB DEFGHKLUXΔΛII al plu ... Ti *εαυτου* c. AMSVΓΔ al^{40} fere (Tit l. l. *τον ιδιον σπορον. διατι τον ιδιον; - ϗ δε ιδιον εχει σπορον* etc) | *αυτον*: D om | *ο μεν* (Iust^{tr} pergit: *και ο μεν επεσεν εισ την οδον, ο δε εισ τασ ακανθ., ο δε επι τα πετρωδη, ο δε επι την γην την καλην*): B a *μεν* :: cf Mt | *παρα*: ℵ (ut nuper recognovi) *επι* | *του ουρανου* et. c f g$^{2\cdot}$ vg go cop syr^{p} et^{hr} arm aeth Or$^{int\ 2,\ 174}$: D a b e ff$^{2\cdot}$ l q syr^{cu} et^{sch} om :: ut ll. pp. | *αυτο* (E *αυτον*): B *αυτα* :: ut Mt

6. *ετερον*: D *αλλο* :: ut ll. pp. | *κατεπεσεν* cum BLRΞ ... ς Ln *επεσεν* (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum ℵADXΓΔΛII unc^{9} al omn^{vid} | *επι την*: Ξ 131. *παρα την*, B om *την* | *φυεν*: L *εφυεν* | *δια* (ℵ^{c} etiam a vid): ℵ *και δια*

7. *ετερον*: D *αλλο* :: ut ll. pp. | *εν* (ALPRΞ *επι*) *μεσω*: D *μεσον* (d *in medio*) *συνφ.* cum ℵADL ... ς Ln Ti *συμφ.* cum BPΓΔΛ unc rell al certe pleriq ... XII al pauc *φυεισαι*, L *συνφυεισαν* | *αι* (G om) *ακανθαι*: syr^{cu} non exprim | *απεπνιξαν* (ℵ^{c}): ℵ *επνιξαν* (:: nescio an praestet; Mt enim *απεπν.*, Mc *συνεπν.*)

αὐτό· 8 καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

9 s Mt 13, 10 s Mc 4, 10–12 Es 6, 9 11–15 Mt 13, 18–23 Mc 4, 13–20

9 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τίς αὕτη εἴη ἡ παραβολή. 10 ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, [77.1] τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. 11 [78. 2] ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή. ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. 12 οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ

---

8. ετερον: D 282. αλλο :: ut ante | επεσεν (א^{c}): א* εφυεν | εις cum ℵAB F^{w}LRXΓΔΑΣΠ unc^{8} al pler b e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l q vg... ς (= Gb Sz) επι (:: cf Mt) cum D al non ita mu, item *super* a c d | την αγαθην: D a c e syr^{cu} et^{sch} arm add και καλην (syr^{cu} *et fructiferam*) :: την καλην Mt et Mc | και φυεν (L εφυεν, Dg^{gr} add και) εποιησεν (ita א^{a} et c): א* και εφυεν και εποιησεν (:: a qua lectione et D et L pendere videntur), item e f *germinavit* (e *fructificavit*) *et fecit* | ταυτα usque ακουετω: cf ad v. 15.

9. επηρωτων: 69. -τουν | αυτου: ℵ a b c ff$^{2\cdot}$ arm om | τις (D praem το) sine λεγοντες cum ℵBDLΞ 1. 33. 157. 346. it^{pler} vg (et. 130^{lat}) cop syr^{cu} et^{sch} arm Or$^{int\,3,\,835}$ ... ς (Gb^{0} prob Schu) praem λεγοντες cum AΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler f q go syr^{p} et^{hr} aeth | τις αυτη ειη η (B om) παραβολη cum ℵB 33., item τις ειη αυτη η παρ. 1. 131. 209., *quae* (a *quidnam*) *esset haec parabola* a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l vg Or^{int}, item omisso ειη Lξ; similiter f q *quae est haec parabola* ... ς Ln Ti τις ειη (κ ει) η παρ. αυτη cum ADXΔΑΠ unc^{8} al pler; item *quae esset similitudo ista* e, *quae sit parabola haec* c; r al pauc (omisso ειη) τις η παραβ. αυτη ... R περι της παραβολης :: cf ad Mc 7, 17

10. ειπεν (1. 118. ειφη): 1. 69. 118. 282. 346. al pauc c e cop syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ mg}$ et^{hr} add αυτοις (it^{pler} vg *quibus ipse dixit*) | γνωναι: D post του θεου pon, a om (habet enim sic: *vobis traditum est mysterium regni dei*) | εν παραβολαις (e *ceteris autem non est datum nisi in similitudinem*): A 13. 262. 346. 8^{pe} b add λαλω (:: ut Mt 13, 13). Similiter g$^{1\cdot}$ *ceteris autem non est datum nisi in parabolis dicetur*; syr^{cu} *illis autem qui foris sunt non est datum ut scirent, propterea in parabolis dicitur eis* | μη βλεπωσιν: DLΞ 1. 131. μη ιδωσιν (D ειδ.)... R βλεπωσιν και ιδωσιν :: ut Mc | ακουοντες: A ακουσαντες | μη συνιωσιν (1. al pauc συνωσιν): ℵB 13. 69. 124. i^{cant} ακουσωσιν (ℵ ακουωσιν, ℵ^{c} huic voci puncta imposuit sed rursus delevit) και μη (i^{cant} μηδε) συνιωσιν, F^{w} gat cop syr$^{p\ mg}$ aeth μη ακουσωσι μηδε συνιωσιν (:: cf ll. pp.) ... d tantum *non audiant*

11. ο λογος του: D ο λογ. ο του

12. εισιν: A om | οι ακουσαντες cum ℵBLUΞ 14. 28. 42. 244. d^{ser} 3^{pe} ... ς Ln Ti οι ακουοντες cum AEGHKMRSVXΓΔΑΠ al pler, item *qui au-*

αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. 13 *οἱ δὲ ἐπὶ τὴν πέτραν οἳ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.* 14 *τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συνπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν.* 14 *τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.* 16 [79. 2] *Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει* 11, 33 Mc 4, 21 Mt 5, 15

diunt it vg etc ... D οι ακολουθουντες. Praeterea x 124. c^{scr} b c e syr^{cu} et ^{sch} add *τον λογον* (b syr^{cu} *verbum dei*). Libere $Or^{int\ 2,\ 471}$ *qui autem secus viam seminati sunt, ii sunt qui audiunt verbum et cum laetitia accipiunt; venit autem zabulus et tollit de corde eorum quod seminatum est.* Cf ll. pp. | *ειτα* (et. $syr^{p\ mg\ gr}$): D *ων* (d *quorum*). Libere it^{pler} (et Or^{int}) *venit autem*; syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *et* (arm *et deinde*) *venit* | *τον λογον*: e om; D a b c f l q (non item $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ vg) post *απ. της* (A *τὰς*) *καρδ. αυτων* pon

13. *επι την πετραν* c. $\aleph^{*}$ DF^{w}X 48^{ev} $Or^{1,\ 308}$ (*κατα δε τον λουκ.*) ... ς Ln Ti *επι της πετρας* cum $\aleph^{c}$ ABLΠΓΔΑΠ unc rell al pler $Bas^{eth\ 282}$ | *μετα χαρας*: syr^{cu} praem *ευθυς* :: ut ll. pp. | *τον λογον*: $\aleph^{*}$ add *του θεου* | *και* (et. $Or^{1,\ 308}$): $\aleph^{*}$ om | *ουτοι* (et. $Or^{1,\ 308}$): B* *αυτοι* ... D e syr^{cu} arm aeth om | *πιστευουσιν*: ita ℵABEKLUXΓΔΑΠ etc ... DM etc *-σι*, ut Ln | *πειρασμου*: K *-σμὸν* | *αφιστανται*: syr^{cu} reddit *σκανδαλιζονται* :: ut ll. pp.

14. *πεσον*: A 13. 262. 8^{pc} $^{ic\,ant}$ *εμπεσον* (6^{pc} *εκπεσ.*) | *ακουσαντες* (e f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ vg go syr^{p}): KΠ 33. 131. al^{10} a b c l q syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} cop arm aeth *ακουοντες* (*qui audiunt*). Praeterea 1. 131. 157. 254. c^{scr} a c f $g^{1\cdot}$ syr^{cu} et ^{sch} arm praem (vel add, ut c^{scr} a c f $g^{1\cdot}$ et vv rell) *τον λογον* | *υπο μεριμνων και πλουτου* ($Or^{1,\ 14}$): D 64. c^{scr} e f aeth *υπο μεριμν.* (c^{scr} add *του*) *πλουτου*, l *a sollicitudinibus saeculi et divitiarum* | *ηδονων*: A 251. arm praem *υπο* | *συνπνιγ.* (ABD *-πνειγ.*) cum ℵABDERΔ etc ... ς Ln *συμπν.* cum GHKLMSUXΓΠ al certe pler

15. *εν τη καλη γη*: D 157. $Or^{1,\ 308}$ *εισ την καλην γην*, item *in* (Amb *super*) *bonam terram* (*terr. bon.*, f syr^{cu} add *cecidit*) it vg $Amb^{ps\ 36}$ | *καλη και* (et. $Or^{1,\ 308}$): D a b c e $ff^{2\cdot}$ l q Amb^{ps} (non item f $g^{1\cdot\ 2\cdot}$ vid vg) om | *ακουσαντες*: 69. 124. 346. al pauc *ακουοντες*, item it vg *audientes* vel (ita b e) *qui audiunt* | *τον λογον*: D add *του θεου* | *καρποφορουσιν*: L *τελεσφορουσιν* | *εν υπομονη* (13. 69. 346. al aliq add *πολλη*): $E^{2}F^{2}G^{2}HMS^{mg}$ΣΧΓΛ al^{60} fere (ex his ^{60} nonnulli eadem versu 8 omittunt) ac (postquam eadem v. 8. omiserunt) evgll pler syr^{hr} (is et. v. 8. habet) add *ταυτα* (H add *δε*) *λεγων εφωνει* (al pauc *εφη*)· *ο εχων ωτα ακουειν* (G^{2} al mu om) *ακουετω*. Quibus verbis 49^{ev} hanc notam addit: *οὕτως μὲν ἀναγινώσκεται καὶ τελειοῖ εἰσ τὰσ ἔξω ἐκκλη-*

12, 3 Mc 4, 22 Mt 10, 26 αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας τίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς. 17 [80. 2] οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ. 18 [81. 5] βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς ἂν γὰρ ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

10, 26 Mc 4, 24 sq Mt 13, 12 25, 29

σίασ. εἰσ δὲ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τό· ταῦτα λέγων ἐφώνει, οὐ λέγεται, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐν ὑπομονῇ προστίθεται ταῦτα· οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ usq καὶ τὰ τοῦ θε. τῷ θε. (20, 21—25)

16. *ουδεισ*: syr^{cu} praem: *Parabolam alteram dicebat.* | *δε* (et. Bas^{eth250}): 346. al^{30} fere item evgll cop syrr (sed non syr^{hr}) al om | *αυτον* (a e f vg): 1. b c ff$^{2\cdot}$ l q om | *σκευει* (a f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid l q vg *vaso* vel *vase*): 1. 131. *εισ σκευοσ*, al aliq *εν σκευει* ... b *sub modio*, c *sub modium* (:: cf ll. pp.), e plane om | *αλλ* cum ℵABEGHKMSUV^{sil} XΓΔΛΣΠ etc ... DL 33. *αλλα* | *επι λυχνιασ* cum ABEFGHLSVΓΔΛΣ al plu Bas^{eth250} ... ℵDKMUXΠ al^{30} fere *επι την* (U al om) *λυχνιαν* :: ut 11, 33 et Mt et Mc | *τιθησιν* sec (D *τιθι*) cum ℵB(D)FLΛΣ 1. 13. 69. 71. 99. 116. 124. 131. 157. 209. 220. 346. Bas^{eth} cod ... ς *επιτιθησιν* cum AEFGHKMS UVXΓΔΠ al longe plu Bas^{eth250} edd (:: cf ad Mc) ... e l aeth om; syr cu add *aut in loco abscondito* | *εισπορευομενοι*: A *εκπορ.* | *βλεπωσιν* (13. 346. al^{3scri} al *-πουσιν*): *-σιν* ut ℵABESXΓΔΛΣ etc ... DKLMUΠ etc *-σι* (ita et. Ln) | *ινα οι* usque *φωσ* (1. 131. *το φωσ* ante *βλεπ.*) et. Or$^{int\,3,\,886}$ Bas^{eth250}: c e *ut omnibus luceat* (:: cf Mt) ... B plane om (:: cf Mc)

17. *εστιν* (*-ιν* ut ℵABELSXΓΔΛΣ etc; Ln rursus *-ι* cum DKMUΠ etc): UX 8^{pc} al pauc add *τι* :: ut Mc (a c e *nihil est enim* etc; contra it^{pl} vg *non est enim* vel *non enim est*) | *φανερον γενησεται* (D *φα. εσται* et d *in palam venit*), a *palam fiat*, it^{pler} vg *manifestetur* (e *-stabitur*), f *reveletur*: 1. 131. 157. al^{5} (it^{pler} vg) Cyr$^{4,\,291}$ *φανερωθησεται* (et. Cyr$^{ador\,121}$ o *ου μη φανερωθησεται*, Or vero$^{3,\,235}$ libere *ουδεν κρυπτον ο ου φανερωθησεται, και ουδεν κεκαλυμμενον ο ουκ αποκαλυφθησεται*) | *ο ου μη* (L super lineam) *γνωσθη* cum ℵBLX 33. Cyr$^{ador\,et\,4,\,291}$, item D 157. *αλλα* (157. *ει μη*) *ινα γνωσθη*. Latini: *quod non cognoscatur* (c e f al vg), *nisi cognoscatur* (b ff$^{2\cdot}$ q), *nisi ut cognoscatur* (a l) ... ς Ti o ου (F add *μη*) *γνωσθησεται* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler

18. *ουν* (e f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid vg syr^{p} et^{hr} etc): 254. a b c ff$^{2\cdot}$ l q syr^{cu} et^{sch} om | *ακουετε*: 13. 69. 124. 346. add *και προστιθησεται υμιν τοισ ακουουσιν* :: cf Mc | *αν γαρ* cum ℵBLX 157. ... ς Ln *γαρ αν* cum DKS UXΛΠ al mu, Ti *γαρ εαν* cum AEFGHMVΓΔ 1. al^{50} (ac multo plurib^{vid}); 28. al pauc om *αν* | *εχη* pr: HΓΔ al mu *εχει* | *δοθησ. αυτω*: 44^{ev} syr^{cu} add *et abundabit* :: cf Mt 13, 12 | *οσ αν* cum ℵABDKLΣΠ al mu ... Ln (ex errore) Ti *οσ εαν* cum EFGHMSUVXΓΔΛ al plu | *μη*: A *ουκ* | *εχη* sec: HMΔ al mu *εχει* | *και* (e om) *ο δοκει* (Y *-κειν* vitiose) *εχειν*: D e post *αρθησ. απ αυτου* pon

19 [82.2] *Παρεγένετο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον.* 20 *ἀπηγγέλη δὲ αὐτῷ ὅτι ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε θέλοντες.* 21 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες.* 19–21 Mc 3, 31–35 Mt 12, 46–50

19. *παρεγενετο* cum BDX 50. 71. cop ... ς Ln Ti *παριγενοντο* cum ℵALΓ ΔΛΞΠ unc[9] al pler it vg etc :: similis ratio ap Mc, ubi *ερχεται* praetulimus lectioni *ερχονται* | *η μητ. αυτου* c. ND 69. c[ser] y[ser] al[2ser] al[6] c e (sed c[ser] c e om *αυτου* post *αδελφοι*) cop syr[cu] et[sch] et[hr] aeth Epiph[marc 312] et[325] (bis *ουκ ειχεν· η μητ. αυτου και οι αδ. αυτου, αλλα μονον· η μητ. σου και αδ. σου*) ... ς Ln Ti om *αυτου* cum ℵABL XΓΔΛΞΠ unc[9] al pler it[pler] vg syr[p] etc | *οι αδ. αυτου*: syr[cu] add *et stabant foris* | *ηδυναντο* cum ℵABDFHMSXΓΔ al plu; item LΞ *ηδυνοντο* ... EGKUVΔΠ tisch[2] al[11ser] al mu *ειδυναντ.*

20. *απηγγ. δε* cum ℵBDLXΞ 33. 69. 157. 346. al[pe] a b ff[2·] g[1·] l q (et c *nunciatum est ergo ei*) cop ... ς Ti *και απ.* cum ΑΓΔΛΠ unc[9] al pler (251. *και απ. δε*) e f g[2 vid] vg go syr[cu] et[utr] et[hr] arm aeth Bas[eth255] | *απηγγειλη* (F al pauc *-ειλλη*, al[4 wetst] h[ser] al *-ειλθη*): X cop *απηγγειλαν*, syr[cu] et[sch] *dixerunt* | *αυτω* sine additam cum ℵBDLΞ 1. 22. 33. 131. 157. 209. it vg (et. 130[lat]) go cop syr[cu] et[sch] et[hr] aeth (Bas regg[479] *οτε απηγγειλη αυτω οτι η μητ. σου και οι αδ. σου εξω εστ. ιδ. σε θελ.*) ... ς Ti add *λεγοντων* cum ΑΧΓΔΠ unc[9] al pler syr[p] arm Bas[eth255] | *οτι* cum ℵDLX 1. 131. 157. 251. y[ser] a b c e f ff[2·] g[1·] l q cop (ex usu linguae) syr[p] et[hr] go Bas[regg479] ... ς Ln Ti om cum ABΓ ΔΛΞΠ unc[9] al pler vg (*gat ecce*) syr[cu] et[sch] arm aeth | *σου* pri: ℵ om | *εστηκ. εξω*: D 130[gr] et[lat] c e aeth Bas[regg] Tert[marc 4, 19] („non potuisse illi annuntiari quod mater et fratres eius foris starent, quaerentes videre eum") *εξω εστηκ.* | *ιδειν σε θελοντες* cum ℵALXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] (Eus[steph 223] *ειπε τις αυτω· ιδου η μητ. σου και οι αδελφ. σου εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντ.*) Bas[eth 255] et[regg 479] ... BΞ *ιδ. θελ. σε* ... it vg syr[cu] et[utr] et[hr] *volentes te videre* (sed e sic: *quia mater eius et fratres foris stant volentes* [sequitur *t* erasum] *eum videre*) ... D *ζητουντες σε* (:: cf ll. pp.)

21. *αποκριθεις*: 1. 131. arm om | *προς αυτους*: Ln (ex errore) *αυτοις* c. D 127. 7[pe] c e Bas[eth255] | *μητηρ*: DXΔ al mu praem *η*, iidem ante *αδελφ.* praem *οι*. Tert[marc] ante *Mater mea* etc add *quae mihi mater et qui mihi fratres*. Item teste Tert[carn 7] Apelles cum similibus „ipsum deum volunt negare esse natum, quod dixerit: *quae mihi mater et qui mihi fratres*." | *μου* sec: 1. y[ser] al pauc b ff[2·] om | *του θεου*: ℵ om (:: vide ad vv. 13 et 15) | *ακουοντες*: H *ακουσαντες* | *ποιουντες* sine *αυτον* cum ℵABDLΔΞΠ al plus[30] (vide post de H[2]V[2]) it vg go syr[p] arm aeth Bas[eth 255] et[regg 479] Tit[cat ox 67] ... ς (= Gb) add *αυτον* c. EFGH[*] KMSUV[*]XΓΔ al plu cop syr[cu] et[sch] et[hr] Cyr[luc 220 sq] (Tert[marc 4, 19] *„quis mihi mater et qui mihi fratres?*" „subiungens *nisi qui audiunt verba mea*

22–25 Mc 4, 35–41 Mt 8, 18 23–27

22 83. 2 *Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν.* 23 *πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν· καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον.* 24 *προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες· ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη.* 25 *εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ποῦ ἡ πίστις ὑμῶν;* φοβη-

et faciunt ea). V demum post notam τελ (i. e. τελοσ) eadem manu insertum habet αυτον (sic certe testatur Mtthaei); H vero post ποιουντεσ punctum habet; quod qui posuit, non agnovit αυτον quod subsequitur (:: cf simillimum locum 11, 28)

22. εγενετ. δε cum ℵABDKLMUΠ 1. 33. 69. al plus[20] it vg go cop syr[sch] et P ... ς και εγεν. cum EFGHSVXΓΔΛ al plu syr[cu] arm aeth | εν μια (ℵ[a]): ℵ* om εν | και (121. e cop arm om) αυτοσ (ℵ[a]): ℵ* om; item e *ut ascenderent* (corrige *-deret*) *in navem et discentes eius*; de D vide post | και αυτ. ενεβη (it vg *ascendit*) cum ℵ[a]ABEKSUVXΓΔΛΠ al plu it[pler] vg go cop syr[P] al; item GH al mu addito o ιc, item syr[cu] et [sch] *ascendens Iesus sedit* ... FLM 13. 69. 124. al plus[50] κ. αυτ. (F add o ιc) ανεβη ... D αναβηναι αυτον (d corrupte *ascenderunt eum*) sed seqq κ. οι μαθ. αυτ., *et discipuli eius*, non mutata sunt | πλοιον: HMV 69. 124. 346. al mu το πλοι. | Δ y[scr] al διελθομεν | και ανηχθησαν: syr cu et [sch] om

23. λαιλαψ (U -λαμ, p[scr] -λαμψα ubi α ex ανεμου assumptum): DFKXΔ al mu λελαψ | ανεμου: D add πολλη | εισ τ. λιμνην: B a ante ανεμου pon ... b e ff[2.] g[1.] l q (non item c f g[2.] vg) om | και συνεπληροουντο (a vg): f ff[2.] g[2.] l *et complebatur fluctibus navicula* (f *nav. compl. fluct.*), b g[1.] q *et implebatur a fluctib. navicula*, item syr[cu] ... e om; syr[sch] *et prope erat navis ut mergeretur* (omissis και εκινδυν.)

24. προσελθοντ. (Δ ελθοντ.) δε: KΠ 300. al mu syr[cu] et [sch] aeth και προσελθ. | επιστατα επιστατα cum ℵABLΔΛΠ unc[9] al plu q syr[sch] et P arm[ed] ... ℵ[a] vel [ca] (non item [c] vel [cb]) XΓ· al[30] fere it[pler] vg go cop syr[cu] arm[mss] aeth Cyr[act 51] alterum om ... D κυριε κυριε. Praeterea U al aliq add σωσον :: e Mt (Cyr[luc 221] et [cat ox 67] επιστατα, σωσον. απολλυμ.) | διεγερθεισ cum ℵBL 13. 33. 106. 124. Cyr[act 51] ... ς Lm εγερθεισ cum ADXΓΔΛΠ unc[9] al pler Epiph[marc 312] et [326] (item supra al[10] fere ηγειραν, item [libere] Epiph[marc 327]) | τω κλυδωνι (XΓ[2] al -δονι) του υδατοσ: D om του υδατοσ ... Epiph[marc 312] et [326] τη θαλασση (:: e Mt) | και επαυσαντο cum ABDKLMSUVXΓΔΛΠ etc (et. q): ℵEFGH 1. 13. 28. al[20] fere c f ff[2.] g[1. 2.] l vg cop[petr 1.] syr[P] mg Cyr[act 51] και επαυσατο ... a b e syr[cu] om | γαληνη: KΔΠ 1. 28. al[40] fere b f[*] g[2.] mm cop[wl] et [dz] aeth syr[P] c.* (syr[P mg] „non in omnib. exx. invenitur") add μεγαλη :: cf ll. pp.

25. ειπεν δε: L 33. y[scr] al paue cop syr[cu] et [sch] και ειπεν | που sine

θέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

26–39 Mc 5, 1—20 Mt 8, 28—34

26 *Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντίπερα τῆς Γαλιλαίας.* 27 *ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν*

ἐστιν (Gb′) cum ℵABLX 1. al^{12} fere aeth ... ς Ln add ἐστιν cum DΓΔ Λ^{supp} Π unc^{9} al pler (item it vg etc) | φοβηθεντες δε cum ABDXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a f go etc; item b c ff^{2}· l q *et timentes*, e *et timuerunt et* ... ΨL 33. 157. syr^{cu} et ^{sch} et P (sed *ipsi* c.*) cop οι δε φοβ., item g^{1}· vg *qui timentes* (:: Mt οι δε ανθρωποι etc, Mc και εφοβηθησαν etc) | εθαυμασαν: 1. 118. d e (d *mirabantur*, e *admir.*) syr^{cu} et ^{sch} εθαυμαζον | προς αλληλ. post λεγοντ. cum ABDXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f g^{1}· am fu for em iac peru tol syr^{cu} et ^{sch} go etc ... LX 33. 157. ^{i}cant al pauc a b c e ff^{2}· l q vg^{cle} syr^{p} ante λεγοντες ... ℵ x^{scr} om (:: ut Mt; πρ. αλλ. ut Mc) | ουτος εστιν: 69. 124. 157. 346. b c e (sed *hic* suppletum) ff^{2}· g^{1}· l q aeth εστ. ουτ. | και υπακουουσιν αυτω (ν αυτου) cum ℵADLΘ ΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it (sed e sic: *quod et ventis imperat et aquae obaudiunt illi*) vg etc (Tert$^{marc\,4,\,20}$ nil probat. Adscribit tantum verba: „quis autem iste est qui et ventis et mari imperat.“ Paullo post: „agnorant substantiae auctorem suum, quae famulis quoque eius obaudire consueverant.“): Β om (:: poterat in Lc abundans videri; aliter Mt et Mc)

26. και κατεπλευσαν (L καταπλ., Δ* κατεπλ. post χωραν) et. b e vg cle cop^{f} syr^{cu} et ^{utr} go arm aeth: 13. 69. 124. 346. και καταπλευσαντες ... Β m^{scr} και κατεπλευσεν, item addito ο $\overline{ις}$ c^{scr} ... D a c f ff^{2}· g$^{1.\,2}$· l q am fu for em tol κατεπλ. δε | των: Λ* om | γεργεσηνων cum ℵLXΞ (et C^{2}P ex versu 37) 1. 33. 118. 131. 157. 251. cop syr^{hr} arm aeth arr Cyr$^{act\,51}$. Cf Epiph$^{66,\,35}$ (μανιχαιοι, p.^{650}) *εἶτα πάλιν ἐλθὼν εἰς τὰ μέρη τῶν γιργεσηνῶν, ὡς ὁ μάρκος λέγει, ἢ ἐν τοῖς ὁρίοις τῶν γιργεσηνῶν, ὡς ὁ λουκᾶς φησίν, ἢ γαδαρηνῶν, ὡς ὁ ματθαῖος, ἢ γιργεσαίων, ὡς ἀντίγραφά τινα ἔχει. τῶν γὰρ τριῶν κλήρων ὁ τόπος ἀναμέσον ἦν* (in quibus quaeritur qua fide singula nomina conservata sint; at vix recte ad Mt *γεργεσηνων* Lucae inprimis in dubium vocavimus, eodem enim certe iure quod de Marco dictum est in *γερασηνων* corrigi potest. Cetesum in Mc ad LUΔ etc testes lectionis *γεργεσηνων* adde ℵ^{c}. Uno vero de tribus loco *γεργεσηνων* restituendum esse omnino videtur, quod apud quem evglstarum Orig in edd suis invenerit non liquet. Cf ad ll. pp. adnotata ... Gb′ Ln Ti *γερασηνων* cum Β (c*^{vid} ex v. 37) D it vg (et. δ et 130 ^{lat}; ceterum eodem modo Latt ap Mt Mc Lc hoc nomen exhibent) (sah^{vid} ex v. 37) syr^{p} ^{mg} ... ς *γαδαρηνων* (KΛ al -ρινων) cum ABΓΔΛΠ unc^{9} carp^{ev} al pler go syr^{cu} et ^{sch} et p ^{txt} | εστιν: U ην | αντιπερα (Gb″) cum ℵABDEFGHKRUVXΓΔΛΠ al plu ... ς αντιπεραν cum L al mu^{vid}; item M^{S} al plus^{10} περαν (:: cf ll. pp.) | της: Δ om

27. εξελθοντι δε αυτω (Β ap Treg εξ. τω $\overline{ιω}$ δε αυτω, M^{mg} eccles et evv

ὑπήντησεν ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως ἔχων δαιμόνια, καὶ χρόνῳ ἱκανῷ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. 28 *ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ*

τω καιρω ελθοντι τω ιω vel – – *ελθοντος του ιυ*): D *και εξηλθον*. Latini sic: *et cum egressus esset* b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2\text{-vid}}$ l q vg; *et cum exisset* c e; *gresso* (praecedit *ae*, hinc *e* omissum) *autem illo* a | *υπηντησιν* (Γ al pauc *απηντ.*, D praem *και*) sine *αυτω* cum ℵBEX 1. 33. 157. al^{10} fere Ps-Ath^{2,375}... ς Ln Ti add *αυτω* (:: cf Mt et Mc) c. ADLRXΓΔΑΠ unc^{5} al pler | *ανηρ τις*: B *τις ανηρ* ... D y^{scr} a tol* om *τις* | *εκ της* (Δ om) *πολεως* et. b c e f q syr^{sch} et P et ^{hr} cop arm aeth: a ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg syr^{cu} om :: ut ll. pp. | *εχων* cum ℵB 157. cop (*quorum sunt*) ... ς Ln Ti *ος ειχεν* (:: quae lectio cum ea mutatione textus cohaerere vdtr ex qua *εκ χρον. ικανων και* scriptum est; Mc *ος ειχεν* nexu paullo diverso) cum ADLRXΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn (it^{pler} vg *qui habebat*, e *qui habuit*, etc) Ps-Ath^{2,375} | *και χρονω ικανω* (1. 131. *πολλω*) cum ℵBLΞ 1. 33. 131. 157. cop syr$^{p\ mg}$ et ^{hr} arm aeth ... ς Ln Ti *εκ χρονων ικανων και* cum ℵ^{ca}(cb rursus ut*)ARXΓΔΑΠ unc^{9} al pler it vg (a *ex temporib. multis et*, b c g$^{1\cdot}$ q *temporib. multis et*, f ff$^{2\cdot}$ l vg *iam temporib. multis et*; e *temporib. complurib.* pergens statim ut D *qui vestim. non vestibatur*) go syr^{cu} et ^{sch} et P^{txt} (et. Ps-Ath^{2,375} *εκ χρον. ικανων*, sed rell non addit) ... D *απο χρονων ικανων ος* | *ουκ ενεδυσατο ιματιον* cum ℵ*et^{cb}BLΞ 1. 33. 131. 157. cop syr$^{p\ mg}$ aeth go ... ς Ln Ti *ιματιον ουκ ενεδιδυσκετο* (D *ενεδιδισκ.*, A *εδιδυσκ.*) cum ℵ^{ca}ADRXΓΔΑΠ unc^{9} al pler it vg syrr arm | *εν οικια*: D *εν οικω*, 13. 69. 346. *εις οικιαν* | *εμενεν*: AL 1. *εμεινεν* | *αλλ* (R *αλλα*): L 33. add *ην* | *μνημασιν* (D al pauc *μνημειοις*): X 64. add *και εν τοις ορεσιν ην κραζων και κατακοπτων εαυτον λιθοις*. Similiter syr^{cu} add *et omni exclamatione exclamabat et caedebat se ipsum lapidibus* (:: e Mc)

28. *ανακραξας* sine *και* c. ℵBLXΞ (item D) 33. 61. 157. 259. 47^{ev} it vg (Latt vide post) cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth; D *ανεκραξεν* (omissis *προσεπεσεν αυτω και*, sed D$^{gr\ 2}$ post *φω. μεγ.* pergit *και ειπεν*) Latt sic: *is ut* (g$^{1\cdot}$ *ille autem cum*) *vidit Iesum* (f *qui cum vidisset Iesum*), *procidit ante* (l *ad*) *illum et exclamans voce magna dixit* b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l q vg; *cum vidisset autem Iesum, prostravit se ei et exclamavit voce magna dicens* c, *cum vidisset autem Iesum, exclamavit voce magna et prostratus est dicens* e, *videns autem Iesum prostravit se et exclamans voce magna dixit* a ... ς Ti *και αναβοησας* (R *κραξας*:: cf Mc *και κραξας* etc; 69. *ανακηρυξας*) c. ARΓΔΑΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm | *ιησου* (:: item Mc paucis omittentibus; deest Mt, sed plu add. Per totum hunc locum Lc magis cum Mc quam cum Mt consentit) cum ℵABCLXΓΔΑΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (et. am fu for etc) go syr^{cu} et ^{sch} et P et ^{hr} arm aeth Cyr^{luc22t} et $^{cat\ ox\ 69}$ ... DR 1. 69. y^{scr} 8^{pc} al^{10} e (vg^{cod} teste Gb) cop om, hinc Gb^{0} :: ut Mt

τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. 29 *παρήγγελλεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεύετο ἁλύσεσιν καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαιμονίου εἰς τὰς ἐρήμους.* 30 *ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι ὄνομά ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν· λεγιών, ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ*

---

28. *του θεου* (Tert^{marc4,20}: „cuius autem *dei filium Iesum legio* testatus est?"): Dᴇ 1. al^{3} g^{1} l (vg^{cod} teste Gb) om, hinc Gb^{0}

29. *παρηγγελλεν* (GXΠ* al *-γγειλεν*) cum ℵACEGHKLRSUVXΓΔΠ*et^{2} 1. 33. al mu, item *praecipiebat* it^{pler} vg syr^{cu} et ^{utr} et^{hr}; item D e *ειλιγεν* (:: e Mco) ... ς^{e} Gb Sz *παρηγγειλε* cum BFMΛΞ 69. al pler | *γαρ*: E* om (sed ipse * suppl) | *πνευματι*: D e *δαιμονιω* (*daemonio*) | *εξελθειν*: D e *εξελθε* | *απο τ. ανθρωπου*: L 33. *απ αυτου* | *αυτον*: Γ 28. 157. al pauc *αυτω* | *και εδεσμ.* (f g^{2}? vg): D it^{pler} *εδεσμ. γαρ.* Latt sic: *nam vinctus catenis – custodiebatur* b ff^{2} g^{1} l q (sed ff^{2} antea *multis autem tempor.*), *alligabatur enim* (c *etenim*) – *ut custodiretur* a c e | *εδεσμευετο* cum ℵBLXΞ 33. ... ς Ln Ti *εδεσμειτο* cum ACDRΓΔΛΠ unc^{9} al pler | R p^{scr} (al ^{vid}) *φυλαττομενος* | *και* ante *διαρησσων* (ℵ^{a}): ℵ* om | *διαρησσων* cum AB*CRUΔ 1. al^{3scr} (al mu^{vid}), item D c e *διερησσε* ... ς *διαρρησσων* cum ℵB^{3}LXΓΔΣΠ unc^{8} al pler | *ηλαυνετο* (Λ *ελαιν.*): D c e add *γαρ* | *υπο* cum ℵACDLRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}: BΞ *απο* | *του δαιμονιου* cum ℵBC*DE*XΞ, item it^{pler} (ff^{2} om) vg ... ς Ti *του δαιμονος* cum AC^{3}E^{corr1}GHKLMRSUVΓΔΠ al pler a ... Λ al pauc syr^{cod} et p mg *των δαιμονων* | *ε. τας ερημους*: D 49. e f ff^{2} mm syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (non item p) *εις την ερημον* (f mm *in deserto*, e *in loco deserto*, ff^{2} *in deserto loco*)

30. *επηρωτησεν*: F *επειρωτ.* | o $\overline{\text{ις}}$ (ℵ^{c}): ℵ* om :: ut Mc | *λεγων* c. ACDLRX ΓΔΛΣΠ unc^{9} al pler f (g$^{1.2}$?) vg syr^{cu} et^{p} et^{hr} cop arm go ... Ln om c. ℵB 1. 56. 58. a b c e ff^{2} l q syr^{sch} pers^{p} (:: ut Mc, cuius ratio quum varie ad hunc Lucae locum mutandum adhibita sit, eadem ad omittendum *λεγων* valuisse videtur) | *σοι ονομ. εστιν* cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 157. 209. a b c e f ff^{2} (g$^{1.2}$ vid) l q vg (Or$^{int\,4,665}$ „qui interrogatus: *Quod tibi nomen est*? respondit: *Legio*; *multi enim sumus*" potius ad Mc respicit) ... ς Ti *σοι εστιν ονομα* cum AC^{3}RXΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{p} arm (Dial^{815}) ... c^{a} aeth nil nisi *ονομα σοι* (:: ut Mc) | *λεγιων* (B* *-ειων*) cum ℵ*B*D*L (iidem in Mc nec accedunt nisi CΔ, hinc nequit ap Mc *λεγιων* et ap Lc *λεγιεων* edi) item ut ubique it vg, item cop(wi et ^{schw} et ^{dz}) syr^{cu} et ^{sch} et p ^{txt} et ^{hr} ... ς Ln Ti *λεγιων* (ℵ^{c}D^{2} *λεγιωων*) cum ℵ^{c} AB^{3}CD^{2}RXΓΔΛΣΠ unc^{9} al omn^{vid} syr^{p} mg gr (go h. l. Gothice reddit Graecum, aliter ll. pp.). Praeterea D 74** e syr^{hr} aeth add *ονομα μοι* :: ut Mc | *οτι εισηλθ. δαι. πο. εισ αυτ.* cum ℵB q vg (g$^{1.2}$ ut vdtr) cop (*quia iverunt in eum multi daemones*), item ς Ti *οτ. δαιμο. πολλ.* (69. 157. 346. al pauc *πολλ. δαιμ.*) *εισηλθεν* (GF al aliq *-λθον*, L vitiose *εισελθειν*) *εισ αυτ.* cum ACLRXΓΔΛΣΠ unc^{9} al

εἰσ αὐτόν. 31 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖσ εἰσ τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. 32 ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖσ εἰσ ἐκείνουσ εἰσελθεῖν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖσ. 33 ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰσ τοὺσ χοίρουσ, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰσ τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. 34 ἰδόντεσ δὲ οἱ βόσκοντεσ τὸ γεγονὸσ ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰσ

---

omn^{vid} syr^{utr} et ^{hr} go ... D c *πολλα γαρ ησαν δαιμονια*, similiter ff$^{2\cdot}$ *quia multi daemones erant*, a *quoniam daem. multa erant in eo*, f *quia multa daem. erant in illo* ... b l *quia multi sumus* (l pergit *Venerunt daem. multa et rogabant* etc), item syr^{cu} additis *in eo* (e deficit usque ad 8, 48) :: cf Mc

31. *και παρεκαλουν* (D ff$^{2\cdot}$ *παρ. δε*) cum (Gb′) ℵBCDFLS 1. 13. 28. 33. 69. 124. al plus^{15} it vg cop^{edd} et ^{dz} arm (syr^{cu} post *αυτον* add *illa daemonia*) syrr Cyr^{glaph254} et mich^{395} ... ς Ti κ. *παρεκαλει* cum AEGH KMPRUVXΓΔΛΞΠ al longe plu go cop^{petr4} | *αυτον*: D om | *ινα μη επιταξη* (AHΓ al mu -ταξει) etc: syr^{cu} *ne mitteret illa in gehennam et ne expelleret illa*

32. *ικανων* (κ *πολλων* :: ut Mt; a *magna* :: ut Mc): D c 49. om | *βοσκομενων* cum ACEFGHLMPRSVXΓΔΛΞ al longe plu b c d f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg go cop syr^{cu} et P ... Ln *βοσκομενη* (:: ut Mt et Mc) cum ℵBD^{gr}KU Π al^{25} fere a syr^{sch} et ^{hr} arm aeth | *εν τω ορει* (f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg; syr^{cu} post *εκει* pon): a b c ff$^{2\cdot}$ l q om; syr^{cu} repetit *εκει* | *και παρεκ.*: D *παρεκ δε* | *παρεκαλεσαν* cum ℵ^{c}BC*LΞ 1. 33. 124. 243. item *rogaverunt* a b c f ff$^{2\cdot}$ l q (l *daemonia autem rogaverunt illum ut*; similiter syr^{cu} *et illa daemonia* etc) ... ς *παρεκαλουν* cum ℵ*AC^{3}DEGHKMPRSUVXΓΔΛΠ al pler g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg cop syrr (:: cf ll. pp.) | *ινα* (A add *μη*) *επιτρεψη* (A al mu -ψει) *αυτοισ* (LRΞ 33. *αυτ. επιτρεψ.*) *εισ εκειν. εισελθ.* (G al^{10} fere *απελθ.*, Δ* *ελθειν*): D c syr^{sch} et ^{hr} *ινα εισ τουσ χοιρουσ εισελθωσιν*, syr^{cu} *ut intrarent in gregem porcorum*, a *ut in eis intrarent*, b ff$^{2\cdot}$ l q *ut in illos* (l *illis*) *irent* | *και* (D o *δε*) *επετρεψ. αυτοισ*: ℵ^{a} f^{ser} om *αυτοισ*, C* f^{ser} add o $\overline{\text{ις}}$

33. *εισηλθον* (Gb′) c. ℵABCLPRXΓΔΛΠ (Γ *και εισηλθ.*) unc^{6} al longe plu ... ς *εισηλθεν* cum SU al mu ... D *ωρμησαν* | *και ωρμησεν*: D *ωρμ. δε* | *η αγελη* (69. c l cop add *των χοιρων*): X 69. syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} *πασα η αγελ.* (vel ut syr^{sch} *η αγ. πασα*) :: cf Mt | ΕΓΛ al mu *κρημνου* | *λιμνην*: ℵ 28. 253. 435. a c *θαλασσαν* :: ut ll. pp. | *απεπνιγη*: S al^{3} *απεπνιγησαν*, C *απεπνιγοντο*, item b c ff$^{2\cdot}$ l q *suffocati sunt*

34. *το γεγονοσ* c. ℵABCDKLPRUΞΠ al^{35} fere ... ς (= Gb Sz) *το γεγενημενον* c. EGHMSVXΓΔΛ al plu | *εφυγον* cum ℵABCLPRXΓΔΛΞ^{vid} unc^{8} al omn vid ... Ti *εφυγαν* cum DΔ | *απηγγειλαν* sine *απελθοντεσ* cum unc omnib al^{140} fere it vg go cop syr$^{r omn}$ arm ... ς (= Gb Sz) praem *απελθοντεσ* cum minusc vix multis aeth :: e Mt

τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. 35 *ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν.* 36 *ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς.* 37 *καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γεργεσηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ'*

35. Totum versum D sic: *παραγενομενων δε εκ της πολεως και θεωρησαντων καθημενον τον δαιμονιζομενον σωφρονουντα και ιματισμενον καθημενον παρα τους ποδ. του ιυ εφοβηθησαν* | *εξηλθ. δε*: C^* 1. 131. syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *και εξηλθ.* | *ιδειν*: C^2 add *τι εστιν* :: e Mc | *ηλθον* cum ℵAB^{3}CLPRXΓΔΛΞΠ unc^8 al^{pler} (1. 131. 209. *ερχονται*) ... Ti *ηλθαν* cum B* | *ευρον* ut *ηλθον* ... Ti *ευραν* cum B* | *καθημενον*: P 1. 124. 131. 157. 209. it^{pler} (non item a) vg cop post *ανθρωπον* pon, item syr^{cu} et ^{sch} arm aeth ante *παρα τ. ποδ.* (syr^{hr} tol post *αφ ου τα δαιμ. εξ.*) | *εξηλθεν* cum ℵ*B f mm (hi duo *exierunt*, rell *exierant*), item ℵ^c *εξηλθον* ... ς Ln Ti *εξειληλυθει* (:: quod v. 38 tantum non fluctuat) cum ACLPRXΔΛΞΠ unc rell al fere omn (al pauc *εξειληλυθε*) it^{pler} vg | *του ιυ*: B om *του* ... b $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot 2\cdot}$ l q (non item a c f) vg (et. 130^{lat}) *eius*

36. *απηγγειλαν δε*: c syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *και απηγγ.*, D.c *απηγγ. γαρ.* Praeterea ℵ add *λεγοντες* | *αυτοις*: E* (sed ipse * suppl) Γ 69. 131. al pauc om (item b qui habet *illi* pro *illis*) | *οι ιδοντ.* cum ℵBCDLPX 33. 69. al^5 a b c f $g^{1\cdot}$ (sed *quia viderant* pro *qui*) l q cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth (syr^{cu} *οι ιδοντ.* om hoc loco, sed trahit ad v. 37: *et qui viderunt iterum precati sunt eum, omnis multitudo* etc) ... ς (sed Gb^0) Ti praem *και* (:: quod nescio an ad v. 34. respiciat) cum AEGHKMRSUVΓΔΛΠ al pler $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ vg go syr^p | *ο δαιμονισθεις* (a *is qui a daemoniis erat vexatus*, b *qui a daemoniis vexabatur*: D^2 *ο ληγαιων*, d *legion* (D^{gr*} *ο λιων*) ... f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg 130^{lat} *a legione* ... syr^{cu} *homo ille* ... c plane om, hinc Gb^{00}. Praeterea sah add *και περι των χοιρων* :: e Mc 5, 16

37. *και ηρωτ.*: D a sah *ηρωτ. δε*, Δ* *ηρωτ.* | *ηρωτησαν* cum D (sed vide post) EGHLUVΓΔΛ 1. 157. al pler b c f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg sah cop go (pergit *omnes incolae*) syr^{sch} et ^{hr} (et^{cu}, praem *qui viderunt*) aeth Bas^{eth} ^{3ot} (:: haec lectio maximam commendationem ab interpretum inprimis Latt testimonio habet, proptereaque invitis antiquissimis edd. Graecis retinenda. Cf et. Mc 3, 7 Lc 19, 37 et 23, 1 ubi similiter lectio fluctuat) ... Ln *ηρωτησεν* (X *επηρ.*) cum ℵABCKMPRSΞΠ al^{10} fere a syr^p | *αυτον*: D c *τον ιησουν* | *απαν* (ℵ *παν*) *το πλ. της περιχ.* (254. 440. syr^{cu} et ^{sch} om *τ. περ.*): D *παντες και η χωρα* | *γεργεσηνων* cum ℵ* et ^{cb} C^2LPX 1. 13. 22. 33. (69. om syllabam *γερ*) al^5 (item 237^{schol} et al^{schol}) cop syr^{hr} arm aeth (:: vide ad v. 26) ... ς *γαδαρηνων* c. $ℵ^{ca}$AEGHKMRSUVΓΔΛΠ al plu go syr^{cu} et utr Bas^{eth} ... Ln Ti *γερασηνων* cum BC*D it vg (Latt ita ubique, et. 130^{lat} et δ) sah

αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· [34. 8] αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ὑπέστρεψεν. 38 *ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν λέγων·* 39 *ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα σοι ἐποίησεν ὁ θεός. καὶ ἀπῆλθεν, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.*

40–48 Mc 5, 21–34 Mt 9, 18–22

40 [35. 2] *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν.* 41 *καὶ*

---

37. οτι φοβω: D c go φοβω γαρ· | αυτος δε (A 19ev om) εμβας: D εν-βας δε | εις πλοι. cum ℵBCLRX al[15] fere ... ς Ti εις το πλοι. cum AP ΓΔΑΠ unc[8] al longe plu Baseth ... D l Ambluc[1395] om | υπεστρεψεν (ℵc; syrcu et sch add *ab illis*) : ℵ*V[2] 435. επεστρεψ., ℵa συνεστρ.

38. εδεετο c. ℵ*et[c]C*EGHKMRSUVΓΔΑΠ al fere omn Baseth[275] (:: Phrynich εἰδέετο, ἐπλέετο, *ἰωνικὰ ταῦτα· ἡ δὲ ἀττικὴ συνήθεια συναιρεῖ* εἰδεῖτο etc. Item Thom.) ... ℵaBC[2]LX 33. Cyract[51] εδειτο ... Ln εδειτο c. AP ... D ηρωτα (pergens δε αυτον). Latt sic: a *rogabat autem*, b f g[1. 2.] l q vg *et rogabat*, c ff[2.] mm *et rogavit* | εξεληλυθει τα δαιμ. cum ℵABDLP ΓΔΑΠ unc[8] al pler a cop syrcu et utr (syrhr *daemoniacus*) arm aeth Baseth[275] Cyract[51] ... CRX 1. 13. 69. 124. al[5] itpler vg go sah τα δαιμ. εξεληλ. | ειναι: P ινα η (item it vg cop) :: ut Mc | απελυσεν: L syrP mg Cyract απεστειλεν | λεγων (Gb'') cum ℵBDL 1. 131. 157. b c g[1.] l sah cop syrhr arm aeth Cyract ... ς praem o ις, Ln [o ις] cum ACPRX ΓΔΑΠ unc[8] al pler a (*dimisit autem Iesus illum dicens*) f ff[2.] g[2.] q vg syrcu et utr go (:: similiter multi in Mc intulerunt)

39. υποστρεφε: D πορευου, *vade* c d | οικ. σου: a *domi apud te*; x add προς τους σους (:: e Mc), item syrcu *et ad domum hominum tuorum* | και διηγου: D διηγουμενος | σοι (L σου) post οσα cum ℵBC*DLPRX 1. 131. 251. 435. it vg Titcat ox[70] Victcat ox[70] Cyract[51] ... ς Ti post εποιησε cum AC[3]EGHKMSUVΓΔΑΠ al pler go cop syrcu syrutr et hr arm (item sah *quanta deus fecit tibi*) Baseth[275] | εποιησεν (R Cyract πεποιηκεν) o θεος cum ℵBLPX 1. 131. 251. 435. a c ff[2.] g[1. 2.] l q vg Tit et Victcat (ut ante) Cyract ... D f o θεος εποιησεν, C* b o κυριος πεποιηκεν (:: cf Mc) ... ς Ti εποι. σοι o θεος cum eisdem quos iam notavimus ad σοι post εποι. (syrcu aeth *dominus* pro *deus*). Praeterea (:: e Mc) c* 1. 124. add και ηλεησεν (l. ελε.) σε | απηλθεν κ. ολην τ. πο. κηρυσσων: D απελθων κατα την πολ. εκηρυσσεν | o ις (et. Baseth): 1. 118. al plus[10] g[2.] for mm Cyact o θεος

40. εγενετο δε εν τω cum ℵ*et[cb]ACDEGHKMPSUVXΓΔΑΠ al pler it vg go syrP (arm) (sah εν τω ποιειν τον ιν δε υποστρεφεσθαι) ... ℵ[ca]BLR 1. 33. 118. 131. cop syrcu et sch aeth εν δε τω | υποστρεφειν cum ℵBR 28. 157. al[2] wtst ... ς Ln Ti υποστρεψαι cum ACDLPXΓΔΑΠ unc[8] al pler | απεδεξατο (x 69** 130. al pauc υπεδεξ.) αυτ. o (C* om) οχλος (1. 118. λαος): D αποδεξασθαι αυτ. τον οχλον | παντες: F[w]L 1. 33.

ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 42 ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. 43 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει

απαντες (syr^{cu} om, sed pro *o οχλ.* habet *turbā multa*) | *αυτον* (ℵ^{a}): ℵ* *τον θεον*

41. *ιδου* (syr^{cu} om) *ηλθεν* (71. al^{2} scri tol om): D c *ελθων* ... syr^{sch} om | *ιαειρος*: B *ειαειρος*, E* *ιαιρος*, Dgr ex emend *αϊρος* (Dgr* ad lineam seq aberrans post *ανηρ* perrexit *της συναγωγης πεσων*, sed recte d, atque ipse Dgr* post *πεσων* ad ordinem rediit scribens linea quae sequitur *ουτος αρχων της συναγωγ. πεσων*), sah *ιαρος* | *και αυτος* cum ℵACvidLPXΓΔΛΠ al pler b ff^{2}· g$^{1.2}$· l q syrP et (*erat ipse autem*) hr arm ... Ln *και ουτος* cum BDR al^{9} a f cop aeth go ... c syr^{cu} (*et*) syr^{sch} (sah *quī*) non exprim | *υπηρχεν* (K al pauc *υπαρχων*, 28. *ην*) *και*: D c syr^{sch} (sah^{mūnt}) om | *παρα*: D *υπο* (d *sub*) | $\overline{\iota\omega}$ cum ℵ*BPS c^{ser} ... ς Ln *του* $\overline{\iota\omega}$ cum ℵcACDLRXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Dam^{2,554} | *εισελθειν*: c*vid *ινα εισελθη* | *τον οικον*: D *την οικιαν* (sed litterae medine *οικια* abscissae sunt)

42. *οτι θυγατ. μονογ. ην* (ℵc; ℵ* om) *αυτω*: D *ην γαρ* (ita etiam syr^{cu} et^{sch} go) *θυγατ. αυτω μονογ.* | *ως* cum ℵABCEGHMPRSUVΓΔΛ al pler Dam^{2,554}: KLXΠ al fere^{10} *ωσει* ... D 240. sah aeth om | *δωδεκα* (D $\overline{\iota\beta}$, v. 43 $\overline{\beta\iota}$): 1. 118. 131. 209. *δεκαδυο*. Etiam v. sq | *ικα αυτη* (it vg *et haec*; Λ *αὐτῆ*, K *αὕτῃ*) *απεθνησκεν*: D *αποθνησκουσα* (Dgr* om *σα*) | *εν δε τω* cum ℵABC^{3}LRXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn f syr^{cu} et^{sch} et p et hr sah cop aeth go Dam^{2,554} ... Ln Ti *και εγενετο εν τω* cum C*DP 251. it^{pler} vg (et. 130^{lat} et δ) Epiph$^{marc\ 313}$ et^{327} (utroq loco *εγενετο δε* [^{327} om] *εν τω υπαγειν αυτον συνεπνιγον αυτον οι οχλοι*) :: vide ad *πορευεσθαι* | *υπαγειν* cum ℵABC^{3}LRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn Epiph^{marc} (vide etiam post) Dam^{2,554} ... Ln Ti *πορευεσθαι* c. C*DP :: *πορευεσθαι* substitutum ab iis videtur qui sine prioribus historiam feminae ex sanguine laborantis in usum lectionis ecclesiast. (ad quam spectat etiam *Iesum* pro *αυτον*) constituerunt. Ad quam ut trahi debebat quod turbae comprimebant Iesum, ita nihil eorum pertinebat quae antea scripta sunt. *πορευεσθαι* igitur (:: ut 17, 11) aptius quam *υπαγειν* (:: ut 17, 14) erat. Quod si recte dicimus, etiam *και εγενετο εν* reprobandum est; his enim verbis lectionis initium significantius reddebatur. Marcionis testimonio *και εγενετο* confirmari, *πορευεσθαι* vero deseri, haud negligendum est. Ceterum dubium non est quin medio iam saec. secundo utraque lectio codices occupaverit. Formula *εγενετο* Lucae propria passim sine dubio ab aliena manu profecta est, ut 7, 1. 7, 12. | *αυτον*: b c g^{1}· q cop syr^{cu} et^{sch} *Iesum* ... Epiph$^{marc\ 327}$ (*ελεγχ. ιδ'*), postquam bis tanquam textum Marcionis dedit *εν τ. υπαγ. αυτον*, haec habet: *εν τω υπαγειν αυτους, και ουκ ειπεν εν τω υπαγειν αυτον, ινα μη στειρωσ αυτον*

αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ἀπ᾽ οὐδενὸς θεραπευθῆναι, 44 *προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.* 45 *καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ ἁψάμενός μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν.* 46 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἥψατό μου τίς· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελη-*

σχηματιση παρα την των οδοιπορουντων ακολουθιαν. | *συνεπνιγον* (D *-γαν*): CLU 13. 28. 33. 69. 157. al plus[10] *συνεθλιβον* (sed U *-ιγον*) :: e Mc ... ff[2·] l *sic a turbis comprimebatur ut suffocarent eum.* Similiter a *turba* [premeb]*at et con*[pri]*me*[batur] *ita ut suffocarent eum*

43. *δωδεκα*: vide ad v. 42 | *ητις ιατροις* usq *θεραπευθηναι*: D sah *ητ ουδε εισ* (sah *nemo*) *ισχυεν θεραπευσαι* omissis mediis, item B arm zoh om *ιατροισ πρ. ολ. τ. βιον* | *ιατροισ* cum ℵACF[W]LPRXΓΔΛΞΠ unc[8] al plu ... ς (= Gb Sz) *εισ ιατρουσ* cum minusc aliq (magis a Mc pendet Or[3, 239] *εδαπανησε τα παρ αυτησ παντα εισ τουσ ιατρουσ*), item *in medicos* vel *in medicis* it vg (mm *medicis*) | *βιον* cum ℵ[c]ALPR ΓΔΛΞΠ unc[8] al pler harl* ... Ln add *αυτησ* cum (ℵ* *εαυτησ*) CX 157. al pauc it vg go cop syr[cu] et[utr] et[hr] arm[usc] aeth. Ex his ℵ* 157. pergunt *και ουκ ισχ.* | *απ* cum ABRΞ* 254. ... ς *υπ* cum ℵ(C *υπο*)LP XΓΔΛΞ[2]Π unc[8] al pler (69. *παρ*) Or[3, 239] (post *εισ ιατρ.* pergit *και ουκ ισχυσεν υπ ουδ. αυτων θεραπευθ.*) | *θεραπευθηναι*: syr[cu] add *et cogitavit in se et dixit: Si iens tetigero modo vestimenta Iesu, salva ero* :: cf Mc 5, 28 Mt 9, 21

44. *προσελθουσα*: C* al plus[5] cop[dz] add *δε* | *οπισθεν*: KΠ al pauc post *ηψατ.* pon ... D 258. om | *του κρασπεδου* (b c f q vg, item g[1. 2.] vid): D a ff[2·] l om | *αυτου*: A* om | *παραχρημα*: syr[cu] om

45. *και ειπ. ο ις̄*: D a *ο δε ις̄ γνους την εξελθουσαν εξ αυτου δυναμιν επηρωτα* (a *dixit*) ... syr[cu] *et conversus est Iesus et dixit* :: cf Mc | *τισ ο αψαμ. μου* (*quis est qui me tetigit* b f ff[2·] g[1. 2.] l vg): D a c q Tert marc[4, 20] *τισ μου ηψατο*, *quis* (a *qui*) *me tetigit*; item Or[3, 466] (probant enim sqq ex Lc petita legi: *λεγων· τισ μου ηψατο; εγω γαρ εγνων δυναμιν εξελθουσαν απ εμου.* Or vero [2, 537] sola verba *τισ μου ηψατο* leguntur) :: ut Mc | *και οι συν αυτω* c. ℵACDLPRUΞ al plus[20]: ς (= Gb) *και οι μετ αυτου* cum EGHKMSVXΓΔΛ al longe plu ... BΠ 42. 63. 70. 220. 253. 300. al[2scrl] (sed p[scr] om et. *επιστατα*) sah syr cu et hr om :: in Mc est *ελεγον αυτω οι μαθηται αυτου* | *αποθλιβουσιν* (G add *σε*) sine additam cum ℵBL 1. 22. 131. 157. sah cop arm ... ς (sed Gb[o]) Ln Ti add *και λεγεισ τισ* (C* *τι*) *ο αψαμενοσ μου* (D al aliq *μου ηψατο*, item it[pler] vg *me tetigit*, a *tetigit me*) cum ACDPRX ΓΔΛΞΠ unc rell al pler it vg syr[cu] et[utr] et[hr] go aeth :: ut Mc lectione non fluct

46. ις̄ cum ℵABCLPRXΓΔΛΠ unc[8] al omn fere it[pler] vg syr[cu] et[p] et[hr] sah cop go etc: Dx 20[ev] a syr[sch] sax om, hinc Gb[oo] | C*L *εγνω* | *εξελη-*

λυθυῖαν ἀπ' ἐμοῦ. 47 ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. 48 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. 49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου, μηκέτι σκύλλε

40–56 Mc 5, 35–43 Mt 9, 23–26

λυθυιαν cum ℵBL 33. Or^{3,506} Cyrluc^{227} ... ς Ln ἐξελθουσαν (:: ut Mc 5, 30 lectione non fluct) cum ACDPRXΓΔΛΞΠ unc^{7} (deficit etiam G praeter F) al pler Or^{3,466} Cyrluc^{226}

47. ιδουσα usque ηλθεν: ℵ* om, suppl a | τρεμουσα (syr^{cu} *pavida et tremens* :: Mc φοβηθεισα κ. τρεμ.): D εντρομος ουσα | τρεμ. ηλθεν (ita vg; sed a b c f ff^{2} blanch g^{1} l q *venit tremens* [b *timens*]): go om ηλθ. | αυτω: f *ante eum*, d *ad eum* ... a b c ff^{2} g^{1} l q vg *ante pedes illius* (q vg^{cle} *eius*) | ℵ om δι ην αιτ. ηψατ. αυτου, item A* om ηψατ. αυτ. | απηγγειλεν (ℵ διηγγ. quocum cohaerere videtur quod omisit δι ην etc; P -λαν) sine αυτω cum ℵABC^{2}DLXΞΠ al^{12} fere it vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth ... ς (sed Gb^{00}) add αυτω cum C*^{vid} et^{3} PRΓΔΛ unc^{7} al pler sah go syr^{P} | και ωσ: D και οτι, Σ και ευθεωσ, 69. εωσ (omisso και) ... A* om ωσ. Post ιαθη παραχρημ. syr^{cu} repetit *coram omni populo declaravit*

48. ο δε ειπ. αυτη: A om | ο δε cum ℵABDEHKLSUVΓΞΠ al plu it vg etc ... CMP (sic) RXΛ al^{15} fere go syr^{sch} pers^{P} add ις (:: similiter in Mt et Mc addiderunt; ς Ln habent in Mt, Ln et. in Mc) | αυτη: ℵ fu sah om (:: potest ex Mc inlatum esse; potest vero etiam Mt, ex quo θαρσει a plurimis assumptum est, ad omittendum valuisse) | θυγατερ cum ℵACDEHMPRSUVXΓΔΛΞΠ al omn^{vid} ... Ti θυγατηρ cum BKL (:: item in Mt DGL, in Mc BD. Longe maiore auctoritate Ioh 12, 15 utitur, ubi recepimus). Praeterea sine θαρσει dedimus (Gb′) cum ℵBDLΞ 1. 59. 118. 131. 157. 209. 346. it^{pler} vg (et. 130^{lat} et δ) sah cop syr^{cu} et^{hr} ... ς praem θαρσει (:: ut Mt; invectum a nonnullis et. in Mc) cum ACEHMPRSUVXΓΔΛΠ al pler q go syr^{sch} et P arm aeth | σεσωκ. σε (K om σε, ap Treg pon ante σεσω.): a b c f l q (ff^{2} g$^{1.2}$?) am for san tol (non item vg^{ed} et ^{mss} aliq) Tert^{marc4,20} *te salvam fecit* | εισ ειρηνην (*in pacem* d ff^{2} g^{1} l): D^{gr} εν ειρηνη, item a b c e f q vg sah cop *in pace*

49. ετι αυτου λαλουντοσ etc: e *adhuc loquente eo venit quidam princeps synagogae dicens domine veni ut filia mea salves· loquente eo venit puer principis dicens quia mortua est* etc | ερχεται: DE* e syr^{cu} ερχονται (e *venerunt*) :: cf Mc | τισ: D a b c g^{1} l q am for san (non item e f ff^{2} g^{2} vg^{ed} ing al) syr^{cu} (non item syr^{utr} et^{hr}) om | παρα cum ℵB CPRXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler ... Ln απο (:: ut Mc) cum AD 1. al^{5} Dam^{2,584}. Latt: a b l q am for san *a* (l* *ad*) *principe* (q -*pem*) *synagogae* (e vide ante); c f ff^{2} g$^{1.2}$ vg (et.^{mss} ut vdtr^{mu}) *ad principem syn.* | λεγων (D e syr^{cu} λεγοντεσ :: e Mc) sine αυτω cum ℵBLXΞ 1. 33. 118.

τὸν διδάσκαλον. 50 *ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευσον, καὶ σωθήσεται.* 51 *ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν τινὰ σὺν αὐτῷ εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μη-*

---

icant e sah cop syr^{hr} ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ACDPRΓΔΑΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg go syr^{cu} et^{utr} arm aeth Dam^{2,554} (:: et. in Mc ad *λεγοντες* D etc add *αυτω*) | *η θυγ. σου*: D^{gr} *σου η θυγ.* | *μηκετι* cum ℵBD sah syr^{p} (sed *ετι* c.*) ... ς Ti *μη* cum ACLPRXΓΔΑΣΠ unc^{7} al omn vid item (it vg *noli*) go cop syrr (exc^{p} c.*) rell Dam^{2,554} (:: cf 7, 6 *μη σκυλλου*. Marci *τι ετι σκυλλεις* etc vix huc valuit) | XΓΛ al mu *σκυλε* (ut et. in Dam^{2,554} editum est) | *τον διδασκαλον* (ita q mm; b om): 1. 131. it^{pler} vg (exc mm) Amb$^{luc\,1307}$ arm *αυτον*, aeth *Iesum*. Amb$^{luc\,1307}$ libere tanquam textum affert: *venerunt*, inquit, *servi dicentes principi*: *Noli vexare illum, filia tua mortua est.*

50. *ακουσας*: U om ... D it vg (e *audiens sermonem*, c *audito hoc sermone*, d *audiens verbum*, b f g$^{1\cdot}$ l q ff$^{2\cdot vid}$ g$^{2\cdot vid}$ *audito hoc verbo*, a *cum audisset* [*hoc verbum* sive *sermonem*] syr^{cu} (*quod sic dixerint*) add *τον λογον* :: ut Mc | *απεκριθη* (ℵ^{c}): ℵ* 16. a b c e f g$^{1\cdot}$ l q (non item vg nec^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$) sah syr^{cu} et^{sch} aeth *ειπεν* (*dixit, ait*) | *αυτω*: it vg syr^{sch} aeth *patri puellae* | *αυτω* sine additam cum ℵ(et* et^{c})BLXΔΣ 1. 33. 262. 299. it vg sah syr^{cu} et^{sch} aeth ... ς add *λεγων* cum ACDPRΓ ΔΠ unc^{7} al pler cop (*respondens dixit*) go syr^{p} et^{hr} arm | *πιστευσον* cum BLΞ ... ς Ln *πιστευε* (:: ut Mc lectione non fluct) cum ℵACDRXΓ ΔΔΠ unc^{7} al omn^{vid} | *σωθησεται* (it^{pler} vg *salvabitur, salva erit*; a sah syr^{cu} et^{hr} *vivet*): syr^{cu} add *filia tua*

51. *ελθων* (:: ut Mt et Mc) cum ℵABCEF^{w}HKLMRSUXΓΔΑΠ al^{30} fere it vg go sah cop^{schw} et$^{edd\,2}$ syr^{omn} ... ς (= Gb Sz) Ti *εισελθων* cum DV al non ita mu cop^{wi} arm aeth | *δε* (e *veniens autem*, d *intrans autem*, c *cum venisset autem*): it^{pler} vg *et cum* (a *cumque*) *venisset* (q *pervenisset*) ... A om | *ουκ αφηκεν* etc: ℵ *ουδενα αφηκ. συνεισελθειν αυτω* | *τινα* (L *ουδενα*, 69. post *αφηκ.*) *συν αυτω* (D *σ. αυτ. τινα*, it^{pler} vg *secum quemquam*, l *sec. intrar. quemq.*, e *sec. aliquos*) c. BC*DLX 33. 69. (124. 346. *τινα συνελθ. αυτω*) sah cop aeth, item syr^{sch} et^{p} et^{hr} ... ς *ουδενα* c. AC^{3}EHKMRSUVΓΔΑΠ al pler syr^{cu} go arm (:: Mc *ουδενα μετ αυτου*) | *ιωαννην* (BD *-αννην*) *και ιακω.* c. BCDEFHKMRUVΓΔΠ al^{125} fere a b c e f l q for san tol syr^{p} et^{hr} ... ς (= Gb Sz) *ιακω. και ιωαν.* (:: ut Mc lectione tantum non fluct) cum ℵALΞXΔ 33. al mu vg (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr) sah cop syr^{cu} et^{sch} go arm aeth. Cf et. Ir$^{int\,151}$: *Nullum enim*, inquit, *permisit intrare nisi Petrum et Iacobum et patrem et matrem puellae.* Quibus verbis e Gnosticorum sententia praemissa sunt: „quintus autem ingressus dominus ad mortuam puellam suscitavit eam.“ Unde sequitur Gnosticos hunc locum absque Iohannis mentione legisse; ut enim numerum quinquenarium, quo maxime delectabantur, efficerent, ipsum dominum quinto loco numerarunt. | *της παιδος*: D *του κορασιου*

τέρα. 52 ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκύπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν· μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. 53 καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. 54 αὐτὸς δὲ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων· ἡ παῖς, ἐγείρου. 55 καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. 56 καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

IX.

1 [86. 2] Συνκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ἔδωκεν αὐτοῖς δύνα- 1–6 Mc 6, 7–13 Mt 10, 1. 5 ss

52. ο δε: ʀ 33. 282. al[2scri] syr[cu] et[sch] (non item ᵖ nec [hr]) aeth add ις | ουκ (:: ut Mc nexu paullo diverso) c. AEHKMRSUVΓΔΠ al plu b e vg (et. am fu for tol) syr[p mg] Or[1, 422] (περι ησ ειπεν· ουκ απεθανεν αλλα καθευδει) Amb[luc 1398] ... Gb' Ln ου γαρ (:: ut Mt) c. ʀBCDFLXΔ al[25] fere a c f ff[2·] g[1·2·] l q em perus sah cop syr[cu] et[sch] (et ᵖ sed γαρ c.*) et[hr] go arm Cyr[act 61] | απεθανεν: FLMX 1. 13. 22. 33. 64. 69. 76. 106. 121. 131. 209. c ff[2·] g[1·2·] vg (sed non am for em tol) sah cop syr[cu] et[p] c.* (et in mg: „enim" „puella" non in omnibus exempli inveniter) syr[hr] aeth Cyr[act] Amb[luc] add το κορασιον (:: ut Mt). Ceterum ad Mt 9, 24 pertinet quod Aug[cons 2, 68] refert: „Quod autem nonnulli codices habent scc. Mt: *Non enim mortua est mulier sed dormit*, cum eam Mc et Lc duodecim annorum puellam fuisse testentur, intelligas hebraeo more locutum esse Matthaeum" etc.

53. κατεγελων: D*KX -γελουν | ειδοτεσ: X ιδοντεσ

54. αυτοσ δε sine additamento (Gb' prob Schu) cum ʀBDLX 1. 118. 131. 209. it[pler] vg (et. am fu for etc) syr[cu] aeth ... ς add εκβαλων εξω (c* sah om; AKRSUΠ al plus[20] f q em syr[utr] et[hr] go post παντασ pon) παντασ και (al[2] arm om και) :: e ll. pp. | Δ χειροσ | λεγων: 1. 118. 131. 209. om | εγειρου cum AEFHKMRSUVΓΔΛΠ al pler (:: quae forma nusquam simili auctoritate prae -ρε et -ραι utitur; solent formae -ρι et -ραι non commutari cum εγειρου. Ex usu Lucae etiam εγερθητι 7, 14 est) ... Ln εγειρε c. ʀBCDX 1. 33; item L 209. εγειραι :: cf ll. pp. Praeterea Epiph[anc 103] η παισ αναστηθι.

55. επεστρεψεν: D υπεστρ. | και ανεστη (M απιστη?) παραχρημα (κ[a]): κ* om | διεταξεν: D επεταξεν | αυτη δοθ. cum ʀABCEFHKLMSUVXΓΔΛΠ al pler it[pler] vg sah cop go ... DR 1. 33. 69. 106. 124. 131. 209. al pauc a syr[omn] arm aeth δοθ. αυτη :: ut Mc

56. και εξεστ. (a *obstupuerunt autem*, e *admirati sunt autem*) οι γον. αυτησ (syr[cu] και οι γον. αυτ. εξεστ.): D e οι δε γονεισ αυτ. θεωρουντεσ (e om) εξεστ. | ο δε παρηγγειλεν (κ* -γγελεν, κ[2] -γγιλλεν): D παρηγγ. δε | μηδενι: Dgr* μηδε

IX, 1. Primum versum Σ ter habet. | συνκ. (συνκ. c. ʀDR, cf et alibi; ς Ln

μιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν. 2 καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι, 3 [87. 2] καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδον μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. 4 καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ

Ti *συγκ.* ut ABCLΓΔΛΞΠ unc[8] etç) *δε* (c[3]HS[mg]Σ[semel] al syr[cu] om *δε*): c[3] FHS[mg] al aliq (item evglstaria) c vg[six] syr[cu] et [sch] (et [hr] *Et tunc ille domin. Iesus convocavit*) add ο ις | *τους δωδεκα* (D *ιβ'*) c. ABDKMRSVΓΔΠ al[100] fere syr[cu] et [sch] Dial[82.8] (*αναγινωσκω εκ του ευαγγελιου· συγκαλεσαμενος δε τους δωδεκα εδωκεν αυτοις* usque *ιασθαι*) ... ς (= Gb Sz) Ln (ex errore de B) add *μαθητας αυτου* (:: ut Mt) cum C[3]EFHU al mu b ff[2·] g[1·] l q ... ℵC*LΧΑΣ[ler] 16. 33. 67. 69. 124. 254. 262. 346. 2[pe] ¡cant a c e f vg (g[2·vid]) go cop syr[P] et [hr] arm aeth add *αποστολους* | *εδωκεν*: ℵ *δεδωκεν* | *αυτοις δυναμιν*: B cop (non item sah) *δυν. αυτ.* | *εξουσιαν*: C vitiose *-σιν* | *παντα τα δαιμ.*: D *πασαν* (D[2] *παντα*, d *omne*) *δαιμονιον* ... syr[cu] *omnes spiritus et daemonia* | E *νοσσους*

2. *ιασθαι* (F 226* *ιασασθ.*) sine additam cum B syr[cu] Dial[82.8] (vide ante, totus locus *συγκαλεσ.* usq *ιασθαι* exscriptus legitur) ... Gb'' Ln add *τους ασθενεις* cum ℵADLΞ al[5], item ς *τους ασθενουντας* c. CΧΓΔΛΠ unc[8] al pler; 407. 435. go praem *παντας*, 20[ev] habet *τους νοσουντας*, f *omnes infirmitates*; it[pler] vg habent *infirmos*, a *aegrotos*, nec aliter sah cop syr[utr] et [hr] etc

3. *την*: CΧΔ 69. 254. al[2scri] om :: ut Mc | *ραβδον* cum ℵBC*DE*FLMΞ (X *ραβδιον*) 1. 11. 13. 22. 28. 33. 69. 106. al[30] fere it vg (et. *δ*) sah cop[vid] syr[romn] arm aeth Eus[luc169] (*κατα μεν τον ματθ. χρυσου και αργυρου την κτησιν αυτοις απηγορευε -- κατα δε τους λοιπους* [i. e. Mc et Lc] *και τον αυτον ματθ. μη επιτρεπων αυτοις μητε ραβδον μητε πηραν* etc) Tert[marc4,24] („Chr. autem nec virgam discipulis in viam ferre praescripsit", sed quaeritur utrum *virgam* an *peram* scripserit Tert; pro nexu enim — de LXX app dicit — *peram* videtur praestare) Cyr[luc230] Ang[cons2,71] („solet item quaeri quomodo Mt et Lc commemoraverint dixisse dominum ut nec virgam ferrent, cum dicat Mc: - *nisi virgam tantum*" etc) ... ς (= Gb Sz) *ραβδους* cum AC[3]E[2]HK SUVΓΔΛΠ al plu go :: ut Mt | *πηραν* (X al pauc *πειραν*): a b c e ff[2·] g[1·] l q add *neque calciamenta* (ff[2·] *-tum*); non item f g[2·] vg :: e Mt | *ανα* cum AC[3]DEHKMSUVΓΔΛΠ al pler syr[P] ... ℵBC*FLΞ 254. 48[ev] om, nec exprim it (contra d *ana* habet) vg (nec *δ*) syr[cu] [sch] [hr] sah cop arm go | *εχειν* (d go): ℵ[a]P[w]L 33. 157. it vg syr[romn] sah (*nere sint super vos*) cop arm *εχετε* ... ℵ* om, nec exprim aeth

4. *ην*: MXΓ 1. al pauc *δ'αν* ... 61. 243. 259. al plus[10] om | *οικιαν*: 76. 106. 251. al pauc syr[P] *πολιν η οικιαν* :: cf Mt | *μενετε*: ℵ *μενατε* :: cf Mt | *και εκειθεν* (D *κακειθεν*): 38. e vg add *μη*. Similiter f mm sax cop pro *και εκειθ. εξιηχ.* *donec exeatis*, aeth *et ne exeatis inde usquedum exiveritis*

ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. 5 [88.2] *καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάσσετε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς.* 6 [89.8] *ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.*

7 [90.2] *Ἤκουσεν δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης τὰ γινόμενα πάντα,* Mc 6, 14–16 Mt 14, 1 s

5. *αν* cum ℵABDKLUΔΠ al permu ... ς Ti *εαν* c. CEFHMSVXΓΔΣ al[70] fere | *δεχωνται* (Gb″) cum ℵABC*KLMUΣΠ al[15] fere go ... ς *δεξωνται* cum c[3] DEFSVXΔ al plu (it vg *receperint*) :: cf ll. pp., item HΓΛ al[20] fere *δεξονται* | *υμας*: sah add *neque audiverint vestra verba* :: c ll. pp. | *απο* cum ABCLXΓΔΛΠ unc[8] al pler ... ND 28. 6[pe] 47[ev] *εκ*, item it vg *de* (:: Mt *εξω*, substitutum *εκ* vel plane omissum). Praeterea 69. 124. 346. *απο της οικιας η απο τ. πολ. εκ.*, 33. *απ. τ. πολ. η κωμης εκεινης* :: cf Mt 10, 14 et 11 | *και τ. κονιορτ.* cum AC[3]EFGHKMSUVΓΔ ΛΠ al longe pler b e ff[2·] g[1·] g[2·vid] l q vg go syr[cu] et[utr] et[hr] Amb[luc 1398] ... NBC*DLXΞ 1. 33. 124. a c f sah cop arm aeth om *και*, hinc Ln [*και*] :: at ita et Mt et Mc lectione non fluct. Quibus ex ll. pp. omissum esse multo verisimilius est quam ex 10, 11 huc inlatum. Videtur omnino Lc utroq loc — alterum solus habet — *και* scripsisse. | *απο* (L 33. praem *τον*): DU al plus[15] c vg (c d vg *pulverem pedum vestrorum*) sah cop syr[cu] arm om :: cf ad Mt. Latini reliqui sic: *pulverem de pedibus vestris* f ff[2·] g[1·] Amb[luc 1398], *pulver. vestrum a pedib. vestris* e, *pulv. vestrum de pedibus* a b l; *pulverem vestrum* (sine additam) q | *αποτινασσετε* c. NB 1. 131. 157. ... ς Ln Ti *αποτιναξατε* (:: ut ll. pp.) cum ACLXΓΔΛΠ unc[8] al pler; D *εκτιναξατε*. Ponunt ante [*και*] *τον κον.* D e f :: e ll. pp. | *επ αυτους* cum ℵ[ca]ABCDLX ΓΔΛΠ unc rell al pler, item *super (supra) illos (eos)* it[pler] vg etc (syr sch et[hr] ante *εις μαρτ.* pon) ... ℵ[cb]Ξ al[10] *επ αυτοις* ... ℵ* 28. 69. 124. al[10] fere a f syr[cu] arm *αυτοις* (:: ut Mc). Libere Tert[marc 4, 21] „iubet pulverem excutere de pedibus in eos a quibus excepti non fuissent, et hoc in testimonium mandat fieri."

6. *εξερχ. δε*: syr[cu] et[sch] (non item[hr] et p) pers[p] add *apostoli* (syr[cu] add *eius*) | *διηρχοντο*: Δ add *απο της πολεως εκεινης* | *διηρχ. κατ. τας* (40. 237. a[scr] al[3] Dial[829] om) *κωμας* (Ξ *πολεις*, sah arm Dial[829] *πολεις και κωμας*, b c l q syr[cu] et[sch] *castella et civitates*): D *κατα πολεις και ηρχοντο* (d *circa civitates transibant*), e *per castella pertransiebant*

7. *ηκουσεν*: D *ακουσας* | *ὁ*: Δ om | *τετρααρχης* cum ℵ[a](* om *ο τετρ.*) CΞ* cop. Cf ad Mt 14, 1, ubi NCZΔ, Lc 3, 1 et 19 ... ς Ln Ti *τετραρχ.* cum ABDLXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] sah etc | *τα γινομενα* (AΞ 1. 69. 346. al[15] fere *τ. γενομ.*, item b q *quaecumq. erant facta*) absque *υπ αυτ.* cum ℵBC*DLΞ 69. 157. 6[pe] a b e ff[2·] l sah cop syr[cu] arm ... ς (sed Gb[00]) add *υπ αυτου*, Ln [*υπ αυτ.*] cum AC[3]EGHKMSUVXΓΔΛΠ al pler c f g[1·2·] q vg go syr[utr] aeth | *παντα* (it vg cop syr[cu] et[sch] aeth

καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, 8 ὑπό τινων δὲ ὅτι Ἠλείας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 9 εἶπεν δὲ Ἡρῴδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν οὗτος περὶ οὗ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

10–17 Mc 6, 30–44 Mt 14, 13–21 Io 6, 1–13

10 [91. 8] Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. [92. 3] καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν εἰς πόλιν καλουμένην Βηθσαϊδά. 11 οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολού-

ante τα γινομ. pon, non item sah syrp arm go; 157. απαντ.): Dr 235. f^{ser} tol om | και διηπορει: D ηπορειτο | B (non item D) ιωαννης | ηγερθη cum ℵBCLΞ al^{10} fere ... ς Ti εγηγερται (EHXΓ al aliq εγειγερτ.) cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler :: ut Mc ... D αναστη post νεκρων, eodem ordine c e *a mortuis resurrexit* | εκ: X al^{6} εκ των, 13. 69. 124. 346. al pauc απο των

8. υπο τινων: 69. αλλοι | ηλιας cum ℵBD (:: cf et. alibi) ... ς Ln Ti ηλιας cum ACLXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | αλλων: LΞ 157. υπο τινων ... D αλλοι | δε: Ξ om | τις cum (Schu commend vdtr) cum ℵB CLXΔΞ 1. 13. 33. y^{ser} al^{14} go arm (Tert^{marc4,21} *unum aliquem ex veterib. prophetis*) ... ς Ln εις cum AΓΔΛΠ unc^{8} al plu b c f ff^{2c} g^{1c} l q syr^{cu} aeth (sah cop syrp ut vdtr certe) :: Mt 16, 14 Mc 8, 28 ενα των προφ. non fluct, nec magis εις Mc 6, 15 fluct, nisi quod 33. textum Lucae intulit ... D 69. 346. a e syr^{sch} om | αναστη (syr^{cu} add *a mortuis*): D ηνεστη ... Γ c^{ser} εστιν

9. ειπεν δε cum ℵBCDLXΞ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 157. 346. it (a c e *dixit autem*, b f ff^{2c} g^{1c} l q *ait autem*) sah cop ... ς και ειπ. cum AFΔ ΛΠ unc^{8} al pler vg (*et ait*) syr^{cu} et^{utr} go aeth | ηρωδης cum ℵACDE F^{w}GHKMSUVΓΔΛΠ al longe plu ... ς (= Gb Sz) ο ηρωδ. cum BLXΞ 1. 33. 69. 118. 124. 157. al vix mu (:: ut Mc fluctuante quidem lectione; cf et. ad Mt) | ιωαννην (ND -αννην): CD praem οτι, item sah cop ακουω cum ℵBC*LΞ al^{6} vel^{7} e f ff^{2c} l sah cop aeth ... ς praem εγω cum AC^{2}DXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b g^{1c} q vg go syrp arm; item post ακ. add a c am for tol syr^{cu} et^{sch} | τοιαυτα: DF^{w}LXΞ 69. 234. 299. 48^{ev} e syr^{cu} et^{sch} sah ταυτα | ιδ. αυτον: D al pauc b l q go αυτ. ιδ. (D ιδ.)

10. αυτω: 13. 69. 124. 346. syr^{sch} τω $\overline{\iota\omega}$ | οσα (235. παντα οσα): ℵ sah cop α (:: Mc παντα οσα) | εποιησαν (ℵ^{a}; ℵ* -σεν): A add και οσα ιδιδαξαν :: e Mc | υπεχωρησεν c. ℵABCLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... D y^{ser} al pauc αντεχωρ. | πολιν καλουμενην c. ℵ^{ca}BLXΞ 33. sah cop ar^{e}; similiter D κωμην καλουμενην ... ς Ln τοπον ερημον (A 13. 69^{treg} 346. a^{scr} c^{scr} 253. 259. ερημ. τοπ., 1. 131. 209. τοπον sine ερημον: Gb^{0} τοπ. ερημ.) πολεως (ℵ* et^{cb} 13. 69. 157. 346. g^{scr} it vg syr^{cu} et^{sch} om: Gb^{00}) καλουμενης (ℵ* et^{cb} 13. 69. 157. 346. o^{scr} syr^{cu} et^{sch} om, g^{scr} -νην, b c ff^{2c} g$^{1c.2c}$ l q vg *quod* [ff^{2c} g$^{1c.2c}$ vg *qui*] *est*, contra a e f *qui* [e *quod*] *vocabatur* [e *appelatur*, f *dicitur*]: Gb^{00}) cum ACΓΔΛΠ unc^{8} al pler syrp arm go aeth; ℵ* et^{cb} al^{4} syr^{cu} et^{sch} sine πολ. καλ. similiterque it vg |

θησαν αὐτῷ, καὶ ἀποδεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο. 12 [93. 1] *ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ ἀγροὺς καταλύσωσιν καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι*

βηθσαιδα (L al pauc *βιθσ.*, $\aleph^{ca}$ D cop^{dz} *βηδσ.* [et. d *beds.*], a b l sah *bets.*, e ff^{2} *bess.*) *-δα* cum $\aleph^{ca}$BCDEGKMXΣΠ al plu it vg sah cop etc (it am *-da*, vg *-dae*) contra AF^{w}HLSUVΓΔΛ al plus^{50} go *-δαν* ... $\aleph^{*}$et^{cb} 13. 69. 157. 346. syr^{cu} om. Tenemus igitur *εισ πολ. καλουμ. βηθσ.* c. $\aleph^{ca}$BLXΞ 33. sah cop (D); ς Ln *εισ τοπ. ερημ.* (1. etc *ερημ.* om, A etc post *τοπ.* pon) *πολεωσ καλουμενησ βηθσ.* cum ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm aeth; it vg syr^{sch} *in locum desertum qui (quod) est (vocabatur* vel similiter) *Bethsaida (bets., bess., -da, -dae)*; $\aleph^{*}$et^{cb} al pauc syr^{cu} nil nisi *εισ τοπ.* (13. al post *ερ.*) *ερημον* (:: ut Mc); Gb^{0} *τοπ. ερημ.* et ^{00} *πολ. καλουμενησ*, ut supersit tantum *εισ βηθσ.* Locus Tert^{marc4,21} „pascit populum in solitudine, de pristino scilicet more" non continet quo lectio accuratius definiatur.

11. Χ$^{\Gamma}$ al mu *γνωντεσ* | *αποδεξαμενοσ* cum $\aleph$BDLXΞ 1. 11. 13. 22. 33. 69. c^{ser} al^{10} ... ς *δεξαμενοσ* cum ACEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler (:: Schu „*αποδεξ.* bene ap Lc qui unus hoc verbo usus est: 8, 40. Act 2, 41. 15, 4" etc. Nec solet *δεξασθ.* cum *αποδεξ.* commutari ut Lc 9, 51 Ioh 4, 45. Contra passim etiam alibi *αποδεξ.* displicuit.) | *ελαλει* (et. it vg *loquebatur*): $\aleph$ *ελαλησεν* | *περι*: MU 13. 33. 69. al^{20} fere *τα περι* | *θεραπειασ*: D add *αυτου παντασ* | *ιατο* cum $\aleph$ABDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg cop syrr ... CLΞ 13. 28. 33. 69. 124. al^{15} fere sah *ιασατο*

12. *η δε* (sah om *δε*): B *ηδη* (60. *ηδη δε* ap Mill et Wtst). Item f l *dies autem iam*, e *iam ubi dies coepit declinare* (:: cf ll. pp.) ... X (*και ημερα*) syr^{cu} *και* | *προσιλθ.*: b f add *ad eum* (sed f post *duod. disc. eius*) | *οι δωδεκα* (a; e *illi duodecim*): U om; syr^{cu} et^{sch} *discipuli eius*; f ff^{2} l q *duodec. discip. eius*, c *discip. eius duodec.*, b g^{1} vg *duod. discip.* | *ειπον* cum $\aleph$ABDXΓΔΛΠ unc rell (C hiat) al omn^{vid} ... LΞ *ειπαν* | *τον οχλον* ($\aleph^{*}$et^{cb}): $\aleph^{ca}$ 28. 127. 157. 300. 407. 435. al^{2ser} *τουσ οχλουσ* | *πορευθεντ.* cum $\aleph$ABCDLRΞ al^{10} fere (it vg *euntes*) ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) *απελθοντεσ* cum EGHKMSUVΓΔΛΠ al pler | *και αγρουσ* cum $\aleph$BEX 1. 13. 69. 131. 346. 435. go ... ς Ln Ti *και τουσ αγρ.* cum ACDGHKLMRSUVΓΔΛΣΠ al pler sah cop (:: in Mc est *τουσ αγρ. κ. κωμασ*, sed etiam ibi D *και εισ τασ κωμ.* substituit) | *καταλυσ. και*: l* om, item c^{*vid} nisi forte *αγορασωσιν εαυτοισ βρωματ.* (:: e Mc) pro *καταλ.* usq *επισιτισμ.* habuit; similiter f *emant sibi escas* pro *καταλ. κ. ευρ. επισιτ.* | *και ευρ. επισιτισμον*: go *et emant sibi escas*, g^{1} *et reficiant se* (sed *inveniant escas* pro *καταλυσ.*), syr^{cu} *vel ut inveniant sibi escas* ... D om | *οτι ωδε* (sah cop^{petr4} om) *εν* (r om) *ερημ. τοπω εσμεν*: syr^{cu} om, sed post *ειπον αυτω* add *in loco deserto nos sumus*

ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. 13 *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· δότε αὐτοῖς φαγεῖν ὑμεῖς. οἱ δὲ εἶπαν· οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ἄρτοι πέντε καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα.* 14 *ἦσαν δὲ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα.* 15 *καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ κατέκλιναν ἅπαντας.* 16 *λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖς*

13. *προσ αυτους*: ΝLΞ 124. *αυτοισ*, c (*αυτοσ*?) *ipse* (*verum ipse ait*) ... c add o ῑ̄ς̄, item f ff$^{2\cdot}$ syr^{cu} et^{sch} | *αιτοισ*: v al pauc *αυτουσ* | *υμεισ* post *φαγ.* cum B b l* ... ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ (hi^{3} omnino vdtr) vg syr^{cu} ante *δοτε*, a c plane om, 74. 243. 7^{pe} post *δοτε* ... ς ante *φαγ.* (:: at ita et Mt et Mc, apud quos nemo nostrum ordinem verborum habet, unus D *δοτ. υμ. φαγ. αυτ.*) cum ℵACDLRXΓΔΑΣΠ unc^{8} al pler e f l^{2} q sah cop go syr^{utr} al Amb$^{luc\ 1299}$ et ^{1401} | *ειπαν* cum ℵBCDLΞ 33. 124. ... ς *ειπον* cum ARXΓΔΑΠ unc^{8} al fere omn. Praeterea add *αυτω* sah syr^{cu} go aeth | *πλειον*: DΓ 1. 131. *πλειον* ... ℵ* *πλειονισ* (omisso *η* quod sequitur), F^{w}M al^{3} *πλειουσ* | *πεντε* (C *επτα*, sed infra *πεντ.*) post *αρτ.* cum ℵ*B ... ς Ln Ti ante *αρτοι* (:: cf ll. pp.) cum ℵ^{c}ACDLR XΓΔΑΣΠ al omn^{vid} it vg etc | *δυο* post *ιχθυισ* (M *-νασ*) cum ℵABCF^{w} XΓΔΑΠ unc^{8} al longe plu a sah cop go aeth ... ς (= Gb Sz) ante *ιχθυισ* (:: ut ll. pp.) cum DLRΞ al mu it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} arm | *ει* (U *η*) *μητι*: A 1. 131. 262. *ει μη* | *ημεισ* (ff$^{2\cdot}$ blanch q cop^{dz} om) hoc loco e: D 157. a b c f ff$^{2\cdot sab}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg go (al) Amb^{luc} ante *πορευθ.* pon | *αγορασωμεν*: 1. 11. 22. 157. al plus^{10} *-σομεν* | *παντα*: M al pauc *απαντα* | *βρωματα*: 1. 131. syr^{cu} et^{sch} ante *εισ* pon

14. *δε* cum ℵ*et^{cb}L a e g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg cop (:: vdbatur vitandum *δε* toties repetitum, *γαρ* vero aptissimum) ... ς Ln Ti *γαρ* cum ℵ^{ca}ABCDRXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} b c f ff$^{2\cdot}$ l q sah (ut restituendum Schwarzio vdtr) syr^{cu} et^{utr} etc | *ωσει* pri (D *ωσ*): D 1. 131. 218. j^{cant} a e f post *ανδρ.* pon ... q syr^{cu} om | *κλισιασ*: arm *κλισ. κλισ.*, similiter syr^{cu} *quinquaginta quinquaginta homines in discubitu* | *ανα* cum AEGHKMSU VXΓΔΑΠ al pler it^{pler} vg cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth ... NBCDLRΞ 33. 157. a (omnino vdtr) e sah Or$^{3,\ 467}$ *ωσει ανα*, hinc Ti^{synopS} *ωσει ανα*, Ln [*ωσει*] *ανα* :: at vdtr propter Marci *κατα εκατον κ. κατ. πεντηκοντ.* invectum

15. *ουτωσ*: ita (non *ουτω*) unc omn al plu: v om, 240. 244. om *κ. εποι. ουτ.* | *και κατεκλ. απαντασ* (e f vg *et discumbere* [e *rec.*] *fecerunt omnes*): a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q vg^{cdd} (ap Ln) *et discubuerunt* (a *rec.*) *omnes* (q om), item (*et ita discubuerunt et fecerunt omnes* singulis perturbatis) g$^{2\cdot}$ ... DX om | *κατεκλιν.* cum NBLΞ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 346. ... ς Ln Ti *ανεκλιναν* cum ACRΓΔΑΠ unc^{8} al pler | *απαντασ* cum ABCΓΔ ΑΠ unc^{8} al pler ... NLΞ 13. 33. al pauc *παντασ*, 1. 131. *αυτουσ*

16. *ουρανον*: D add *προσηυξατο και* | *ευλογησεν* cum ℵBCDRXΔΑΣΠ unc^{8}

μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. 17 *καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα.*

18–22
Mt 16, 13–23
Mc 8, 27–33
(Jo 6, 68 ss)

18 [24. 1] *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνας συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων· τίνα με οἱ ὄχλοι λέγουσιν εἶναι;* 19 *οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν·*

al pler Epiph$^{marc\ 313}$ ... AF^{w}Γ 33. al^{10} fere Epiph$^{marc\ 327bis}$ (et *σχόλ.* et *ἔλεγχ.*) *ηυλογησιν* (Or$^{3,\ 510}$ vide ad Mc 6, 41) | *αυτους* cum ABCL RΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler e e f vg syr^{p}: D a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1.\ 2\cdot}$ l q syr^{cu} Epiph$^{marc\ 313}$ et$^{bis\ 327}$ *επ αυτους* ... ℵD syr^{sch} arm aeth om (:: ut ll. pp. lectione non fluct) | *και κατεκλασεν*: D om | *τοις μαθηταις* (et. a b f ff$^{2\cdot}$ q go cop arm): LRΞ 13. 33. 69. 124. 346. i^{cant} e l (g$^{1.\ 2\cdot\ vid}$) vg sah syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* aeth add *αυτου* | *παραθειναι* (x al^{6} *-θηναι*) cum ℵΠCX 1. al^{15} fere (69. *παρατεθηναι*) ... ς Ln *παρατιθειναι* cum ADLRΓΔΛΞΠ unc^{8} al longe plu | *τω οχλω* (et. e ff$^{2\cdot}$ l sah arm go aeth): D a b c f g$^{1.\ 2\cdot\ vid}$ q vg cop syr^{cu} et^{utr} *τοις οχλοις*

17. *παντες*: 13. 69. 124. 242. 346. c^{scr} f g$^{2\cdot\ vid}$ vg syr^{cu} et^{sch} post *εφαγον* pon (:: ut Mc et Mt) ... a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q om | *ηρθη*: ꞩ (item sah cop syrr al) *ηραν* (:: ut ll. pp.) | *το περισσευσαν* (al pauc *-σσευον* :: ut Mt) *αυτοις* (ℵ 218. *των* omisso *αυτ.*, et. arm aeth om *αυτ.*): D 13. 346. *το περισσευμα των* (item 69. sed *αυτοις* pro *των*), d *quod superavit fractamentorum*, e *reliqum fracturarum* :: cf Mt *το περισσευον των κλ.* | *δωδεκα* (D *δεκαδυο*): M 28. 157. 299. al^{10} fere syr^{cu} et^{utr} arm ante *κοφιν.* (Mr al *κωφ.*) | *κλασματων* coniunximus cum antecedd ut EM al; Ln Ti cum sqq, ut K al. Ceterum syr^{cu} add post *δωδ. κοφ.* ex Mt (et Mc) haec: *και ησαν οι ανδρες οι φαγοντες τον αρτον ωσει πεντακισχιλ. χωρις γυναικ. και παιδιων*

18. *εν τω*: A om | *αυτον*: D sah^{mūnt} *αυτους* ... ℵ^{a} (sed rursus delet ℵ^{c}) add *εν τοπω*, item Γ *εκει και* | *προσευχομενον*: D a c e (non item b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1.\ 2\cdot}$ l q vg) syr^{cu} om | *συνησαν* (ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q vg *erant cum illo et discipuli*, c d *erant cum eo discipuli*, e *cum illo fuerunt disc.*, a *aderant illi discip. sui*, g$^{1\cdot}$ l *erant autem cum illo et disc.*, b *erant autem et cum illo disc.*): B* (non item B^{2vdtr} et^{3}) 245. f *συνηντησαν* (f *occurrerunt*), 17^{ev} *συνηχθησαν* | *οι μαθηται*: MU 1. 13. 69. al^{20} fere a f sah cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth go add *αυτου* | *επηρωτ.* (X *επερ.*) *αυτους*: ℵX add *ο ις* | *οι οχλ.* (sah cop *ανθρωπ.*) *λεγους. ειναι* cum ℵ*BLRΞ 1. 131. item sah cop ... ς Ln *λεγους. οι οχλ.* (A al^{5} e g$^{1\cdot}$ *οι ανθρωποι*, item Dial^{829} :: e ll. pp.) *ειναι* (:: cf ll. pp.) cum ℵ^{c}ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c (it^{pler} vg go *dicunt esse turbae*) syr^{cu} et^{utr}. Dial^{829} sic: *εν τω ευαγγ. λεγει ο ις· τινα με λεγ. οι ανθρωπ. τον υιον του ανθρωπου* :: cf Mt

19. *ειπαν* cum ℵBD ... ς *ειπον* cum ACLRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | *οι δε αποκριθ.* (sah om) *ειπαν*: syr^{cu} *dixerunt ei*, praeterea pergunt sah *οι μεν λεγουσιν*, syr^{p} c.* *οι μεν*, syr^{sch} *sunt qui dicant* ... Dial^{829} *λεγουσιν οι μαθηται*

Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 20 *εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ.* 21 [95. 2] *ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ λέγειν τοῦτο,* 24, 7 22 *εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.*

---

19. BD *ιωαννην* | *ηλειαν* cum BD (vv. 8 et 30 et. ℵ) :: cf inprimis ad 4, 25 sq ubi v. 26 *-ει-* tuentur ℵAB*DU^2 (1, 17 et. L, Mt 27, 47 et. Δ) contra *-ι-* (sic) B^{3}LXΓΔΛΠ etc ... ς Ln Ti *ηλιαν* cum ℵACLRXΓΔΛΞΠ unc rell al omn^{vid} | *ηλειαν* (*ηλιαν*): 1. 13. 69. 118. 124. 131. 251. 346. syrP c.* add *αλλοι* (13. 69. al *ετεροι*) *δε ιερεμιαν* :: e Mt | *αλλοι δε οτι* usq *ανεστη*: D e *η ενα των προφητων* :: ut Mt ... syr^{cu} plane om

20. *τινα με λεγ. ειναι*: Dial^{829} nil nisi *τινα* | *πετρος δε* (sah om) *αποκριθεις* cum ℵBCLΞ 1. sah cop ... ς Ln *αποκριθ. δε ο* (o cum ADKMR UXΠ etc; EGHSVΓΔΛ al^{50} fere om, hinc Gb^0) *πετρος* (:: ut ll. pp.) cum ADRXΓΔΛΠ unc^8 al pler a (b^{vid}, vox *autem*, nisi est *Simon*, non satis apparuit Blanchino) syrP go arm aeth. Praeterea f g^{1*} q *respondens autem Simon Petrus*, item omisso *autem* l vg, e Dial^{829} *respondens Petrus* et *αποκριθεις πετρος*, c (et ff^{2*vid}) Amb$^{luc\ 1405}$ *respondit Simon Petr.* (pergens *et dixit*, sed Amb haec om), syr^{sch} *respondit Simon* (pergens *et dixit*), syr^{cu} *Simon Cephas respondit* (perg *et dix. ei*) | *τον* (Δ om) $\overline{\chi\nu}$ (D 28. e add *υιον*, Or$^{3,\ 532cod}$ *υιον* pro $\overline{\chi\nu}$) *του θεου*: f l go sax *tu es christus filius dei* (l add *vivi*); syr^{cu} *tu es christus*, similiterque a Dial^{829} nil nisi *christum*, *χριστον*; cop *tu* (cop dz add *es*) *christus deus* (sed sah *tu es christus dei*). Cf Or$^{3,\ 533sq}$ *και γαρ μακαριζεται* (ap Mt) *ουκ επι τω ειρηκεναι· συ ει ο* $\overline{\chi\varsigma}$, *μονον, αλλα μετα της προσθηκης, της· ο υιος του θεου του ζωντος. οι γουν αναγραψαντες μαρκος και λουκας αποκριθεντα τον πετρον ειρηκεναι· συ ει ο* $\overline{\chi\varsigma}$, *και μη προσθεντες το παρα τω ματθαιω κειμενον* (i. e. *ο υι. του θεου τ. ζωντος*, ut in promptu est), *ουκ ανεγραψαν τον επι τω ειρημενω μακαρισμον και την μετα τον μακαρισμον ευλογιαν, λεγουσαν το· συ ει πετρος κτλ.* Item Cyr$^{luc\ 234}$ *λεγων· τον* $\overline{\chi\nu}$ *του θεου· ου γαρ τοι φησιν απλως* $\overline{\chi\nu}$ *αυτον ειναι, του θεου τον* $\overline{\chi\nu}$ *δε μαλλον·* etc

21. *παρηγγειλεν*: MX *-γγελεν* ... KΠ 28. 209. p^{seri} al^5 syrP c.* aeth add *αυτοις* | *λεγειν* cum ℵABCDKLMΞΠ al plus^{30} Or$^{3,\ 532}$ ... ς (= Gb) Ti *ειπειν* cum RXΓΔΛ unc^7 al plu (:: Mc *λεγωσιν*, Mt *ειπωσιν*)

22. *ειπων*: Epiph$^{marc\ 313}$ et ^{327} *λεγων* (omisso *οτι* seq; quae praecedunt non affert) | *οτι* etc (ℵ^c): ℵ* *οτι τ. υι. του ανθρ. δει* | *απο*: D 1. *υπο* :: cf Mc | *τ. πρεσβυτ. κ. αρχιερεων*: 69. 124. 346. al pauc g^{1*} q arm Or$^{2,\ 496}$ (certe vdtr huc spectare) *τ. αρχ. κ.* (69. add *των*) *πρεσβ.* | *κ. γραμμ.*: syr^{cu} Tert$^{marc\ 4,\ 21}$ ante *κ. αρχιερ.* pon ... 1. 131. 209.

23 [96. 2] Ἔλεγεν δὲ πρὸς πάντας· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 24 ὅς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

23–27 Mt 16, 24—28 Mc 8, 34—9, 1

Or^{2,496} om | τη τριτ. ημερα (*tertia die* f g$^{1.2}$ vg sah cop syr^{cu} et utr go arm aeth, Or^{2,496}): D a b c e ff^{2} l q Dial^{857} Epiph^{marc} ^{313} et ^{327}. Tert$^{marc\ 4,21}$ μεθ (Epiph^{marc} μετα) ημερασ τρεισ (Epiph^{marc} τρ. ημερ.) (ff^{2} l q *post tres dies*, b *post dies tres*; c e *post triduum*, a Tert *post tertium diem*) :: ut Mc | εγερθηναι (:: ita et Mt) cum ℵBEF^{w2}G HLMRSUVXΓΔΛΣ al longe plu Epiph^{marc} bis (item in ελεγχ. ις' τί δὲ τὸ ἐγερθὲν ἀλλὰ αὐτὸ τὸ πεπονθὸς etc) ... Gb' Ln Ti αναστηναι (:: ita et Mc) c. ACDF^{w*}KΠ 1. 69* 118. 131. 157. al^{20} fere Or^{2,496} Dial^{857}. Cf huc et. Iust$^{tr\ 51}$ αυτοσ λεγων οτι εγγυσ εστιν η βασ. των ουρ. και οτι δει αυτον πολλα παθ. απο τ. γραμμ. κ. φαρι. κ. σταυρωθηναι (σταυρ. et. Dial^{857}) κ. τη τρι. ημερ. αναστηναι etc. Praeterea $^{tr\ 76}$ et ^{100} vide ad Mc 8, 31. Thaum^{4} λεγοντοσ· δει τον υι. του ανθρ. πολλ. παθ. κ. αποκταν θ. και τη τρι. ημ. αναστην. εκ νεκρ. Cf et. Lc 24, 7 et 46

23. προσ παντασ: syr^{cu} om | ερχεσθαι cum ℵ*ABC*DKLΞΠ al fere^{35} Or^{1,281} ... ς (= Gb) ελθειν (:: e Mt) cum ℵ^{a}C^{3}RXΓΔΛ unc^{7} (M ante οπισω) al plu | αρνησασθω cum ℵAB^{3} (et lam^{2}?) DKLΞΠ al^{10} fere Or^{1,281} ... ς (= Gb, sed rursus Gb') απαρνησασθω (:: ut ll. pp.) cum B* CRXΓΔΛ unc^{7} al pler | και αρατ. τον σταυρ. αυτου (et. Or^{1,281}): D a l om, hinc Gb^{0}, Schu „hab. Mt et Mc“) | καθ ημεραν cum ℵ*et^{cb} vel ^{ca}ABKLMRΞΠ 1. 13. 33. 69. 72. 124. 131. al f g$^{1.2}$ vg (et. am em for fu al; tol post ακολουθ. μοι pon) sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* go arm (aeth ante ακολουθ. μοι pon) cdd^{vet} ap Hier (ep ad Principiam 1, 949: „dominus iuxta antiqua exemplaria“) et Hier^{7,65} (in Mt 10, 38sq „in alio evglio scribitur: *Qui non accipit crucem suam quotidie*“); vide post et. Chr^{7,709} ... Gb^{00} Sz Ln om cum ℵ^{ca} vel^{a} CDEF^{w}GHSUVX ΓΔΛ al^{120} fere (72^{mg} εν αλλω το καθ ημερ. ουκ ην) a b c e ff^{2} l q (vg cod ap Gb) sax syr$^{p\ mg}$ („non in omnibus exx invenitur“) Or^{1,281} (ακουε γαρ λουκα λεγοντοσ) (Chr^{7,709} praecedentibus his: ακολουθειν τω χω, τουτεστιν παντα τα παρ αυτου κελευομενα ποιειν, προσ σφαγασ ειναι ετοιμον και θανατον καθημερινον, unde concludi possit a Chrys lectum esse καθ ημεραν. At nec unde illa verba ει τισ θελει etc sumpserit perspicuum est.) :: multo minus ex 1 Co 15, 21 invectum quam ad modum ll. pp. omissum vdtr | E*KLΠΓ al mu ακολουθητω

24. εαν c. ℵCGH^{2}RSUVXΓΔΛΣ al plu (16 enim solus Scri. indicavit) ... ς Ln αν cum ABDEKLMΠ al mu αν | θελη: HΓΔ al mu θελει | τ. ψυχ. αυτ. pri: Or^{1,281} την εαυτου (omisso in cod. ψυχ. ut testantur editores) | απολεσει: X 1. al^{3scri} -λεση | απολεση: ΧΔ al mu -λεσει | την ψυχ. αυτου (K εαυτ.) sec: F^{w} τ. αυτ. ψυχ.

ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. 25 *τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς;* 26 [97.2] *ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων.* 27 [98.2] *λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσίν τινες τῶν αὐτοῦ ἑστηκότων οἳ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.*

24. *ουτος* (et. b e g[1·] q cop syr[utr] Or[2, 282]): κπ 63. 116. 253. *αυτος* (Schu „a Lc usu non alienum") ... 56. a c f ff[2·] g[2·] vid l vg go sah syr[cu] arm aeth Tert[marc 4, 21] om

25. *γαρ*: x om | *ωφελειται* (ra al *οφελ.*) *ανθρωπος*: ncd *ωφελει ανθρωπος* (d[2] *-ποσ*, sed d* *-ποι*). Latini: *quid prode est* (c f *prodest*) *homini* a b c d e f l; *quid proficit homo* ff[2·] g[1·2·] vg | *κερδησας* et *απολεσας η ζημιωθεισ*: d *κερδησαι* (d[2] *εαν κερδηση*) et *απολεσαι η ζημιωθηναι* (d[2] *απολεση η ζημιωθη*). Latini: *si lucretur – perdat et* (*aut* ff[2·]) *detrim. faciat* b f ff[2·] g[1·] q vg; *si lucrum fecerit – perdat aut damnum faciat* e; *lucrari* (c *lucrum facere*) *– perdere aut iacturam* (*damnum* c) *facere* a c; *lucrari – perdere et iactum pati* d, *lucri facere – perdere* (omissis rell) Cyp[328] ... syr[cu] aeth om (ut Cyp) *η ζημιωθ.*

26. *αν* cum nabdrxγδλξη unc[7] al plu ... clm al mu *εαν* | *με* (et. Or[1, 296]): d Or[1, 298] *εμε*. Praeterea syr[cu] add *coram hominibus* | *και*: go *η* | *τουσ εμουσ λογουσ* (:: ut Mc) cum nabclrxγδλξη al omn[vid] itpl vg sah cop syr[utr] arm aeth go Or[1, 296] ... Ti *τουσ εμουσ* (sine *λογ.*) c. d a e l syr[cu] Or[1, 298] (sed praecedit *ουτε επαισχυντεον αυτον η τουσ λογουσ αυτου*. Paullo post vero *και ο ις δε ποτε υπιμεινε σταυρον – και οι μιμηται δε αυτου αισχυνησ καταφρονουντεσ* etc) | *αυτου και*: ic[ant4] syr[cu] et[sch] om, item Eus[luc 172] (*οτι επαισχυνθησεται τον επαισχυνθεντα αυτον, οταν ελθη εν τη δοξη του πατροσ, εξησ επισυναπτει φασκων· εισι τινεσ των ωδε εστωτων*) | *τ. πατροσ* (et. Or[1, 296] et[298] Or[int 4, 537 bis] Eus[luc 172]): d 65. 125* sah cop syr[cu] et[sch] aeth add *αυτου* | *αγγελων*: sah cop syr[cu] et[sch] aeth add *αυτου*

27. *αληθωσ*: kmrπ al plus[10] add *οτι*, item eg etc post *αληθ.* interpg, eodemque modo conjungunt a b c (hi[3] et vg *dico autem vobis vere*:) e (*veritatem autem dico vobis*) go sah cop syr[cu] et[utr] ... d *οτι αληθωσ*, item *αληθ.* cum *εισιν* conjgunt adhlsuδλ al f (*dico autem vobis· vere*) am, item Or[4, 366] (*του δε λουκα· αληθωσ εισι τινεσ των ωδε εστωτων* etc) | *αυτου* (Gb′) cum nblξ 1. Cyr[cat ox 77] (*λεγω δε υμιν, φησιν, εισι τινεσ των αυτου εστηκ.* Eadem Cyr[luc 237] sed *ωδε* pro *αυτου*) ... ς Ln *ωδε* (:: ut Mt et Mc) cum acdprxγδλη unc[9] al pler Or[4, 366] Eus[luc 172] Caes[135] | *εστηκοτων* cum nblruxγξ al mu Cyr[cat ox] ... Gb Sz Ln Ti *εστωτων* cum acdefghkmpsvδλη al plus[100] Or[4, 366] Eus[luc 172] Caes[135] (:: hoc Mt, illud Mc) | *οι*: akπ al[10] fere Or Caes *οιτινεσ* :: e ll. pp. | *γευσωνται* cum nabcdefklmpsuvxδξπ al[100] fere Cyr[cat ox] ... ς (= Gb Sz) *γευσονται* cum ghrγλ al mu Or[4, 366] (omisso *μη*.

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 29 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. 30 καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες

28–36 Mt 17, 1–8 Mc 9, 2–8

Cf et.[3, 555]) Caes. Similiter fluct ll. pp. (it vg ubique *gustabunt*) | *την βασ. του θεου* (al[3] add *εληλυθυιαν εν δυναμει* :: e Mc): syr[cu] *regnum dei veniens in gloria* ... D Or[4, 366] (praecedit *του δε λουκα*) *τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη δοξη αυτου* (:: cf Mt)

28. *εγενετο*: P *-νοντο* | *ωσει*: HLMΓ al plus[20] *ωσ* | *και παραλαβ.* c. $\aleph^{c}$AC DEFGKLMPRSUVXΓΔΛΞΠ al omn fere c e f ff^{2} g^{2} q vg (et. am em tol) syr[cu] ... $\aleph^{*}$BΠ 28. a b g^{1} l for go sah cop syr[utr] arm aeth om *και*, hinc Ln [*και*] (:: utraque constructio frequens, neutra fluctuare solet. Tamen passim *και* a nonnullis abiectum, ut 5, 12) | *πετρον* cum unc omn al plu ... ς (= Gb Sz) *τον πετρ.* cum (G[mg eccles]) minusc non ita mu :: e ll. pp. | *ιωαννν.* (BD *-ανην*) *κ. ιακω.* cum $\aleph$ABC*EGHKPRSU VΓΔΛΠ al longe plu a b c e f g^{2} l q fu for tol sah syr[P] ... C^{3}DLMXΞ 33. 157. al plus[15] ff^{2} g^{1} vg (et. am em) cop syr[cu] et [sch] go arm aeth *ιακω. κ. ιωαννν.* (:: ut ll. pp.) | *ανεβη*: G al (inprimis evglstaria) praem *και*. G[mg eccles] sic: *τω καιρω παραλαμβανει ο ις τον πετρ. και ιακ. και ιωα. και ανεβη* | *προσευξασθαι*: $\aleph$ *προσευχεσθαι* ... L om

29. *εγενετο*: $\aleph^{*}$ om hoc loco sed habet ante *ετερον*, $\aleph^{c}$ suppl h. l. sed non delet ante *ετερον*. Eodem modo a: *Et factum est – et facta est efigies* etc | *προσευχεσθαι* (L 33. post *αυτον* pon): $\aleph^{*}$ l. *προσευξασθ.* | *το ειδος*: D Or[4, 447] *η ιδεα*. Latini sic: *efigies* a, *figura* e, *species* b c d f ff^{2} g$^{1.2}$ l vg, *aspectus* Arn (sequitur *vultus eius* a c d e f g$^{1.2}$ l vg Arn; *aspectus eius* b ff^{2}) | *ετερον* (Or *ετερα*) *και* (syr[P] c.* arm Or add *ηλλοιωθη*): D sah cop *ηλλοιωθη και*. Latini, postquam praecessit: *et factum est dum orat* (*cum oraret* d, *dum oraret* f mm) a d f mm, *et dum orat* b ff^{2} g^{1} l q Arn, *et in orando* c e, sic pergunt: *facta est – altera* ff^{2} g^{1} q mm, *et* (c om) *facta est – alia* a c, *visa est – altera* f, *facta est – commutata alia* e, *factus est aspectus vultus eius immutatus* Arn, *facta est – velut sol* l (in b excidit nonnihil); vg *et facta est dum oraret species vultus eius altera* | *ο ιματ. αυτου*: L om *αυτου* | *εξαστραπτων*: syr[cu] add *ut nix*, e *ut nix* pro *εξαστρ.*

30. *συνελαλουν* (E* *συλλαλουν*, scripturus erat *συλλαλουντες*?) et. Epiph[marc 315 et 327] (utroque loco: *και ιδου δυο ανδρες συνελαλουν αυτω, ηλιας και μωυσης εν δοξη*), at Tert[marc 4, 22] (finem versus): „nam et si Marcion noluit eum (i. e. Moysen) colloquentem domino ostensum sed stantem, tamen et stans os ad os stabat et faciem ad faciem cum illo, inquit“ etc, ut videatur *συνεστησαν* vel simile quid pro *συνελαλουν* substitutum. Antea (initio cap. 22) habuit: „illum cum Moyse et Helia in secessu montis conspici pateris, quo-

ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἠλείας, 31 *οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἤμελλεν πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ.* 32 *ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδαν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.* 33 *καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ*

---

rum destructor advenerat." Paullo post: „nunc et si praesentia illorum fuit necessaria, non utique in colloquio ostenderentur, quod familiaritatis indicium est, nec in consortio claritatis", unde *συνελαλουν* etiam a Marcione receptum fuisse probabile fit. Vide et. quod sequitur: „Cum illis loqui qui eum fuerant locuti?" | *οιτιν.* (c* *οι*) *ησαν*: D a Arn *ην δε*, item *erant autem* b c e f (item vid ff^{2} g$^{1.2}$) l q vg ... syr^{cu} om, item (vide ante) Epiph$^{marc\ bis}$ | *μωυσης* cum ℵBCDKLRXΔΠ al permu (vv et pp vide alibi; Or^{edd} modo *μωυσης* modo *μωσης*) ... ς *μωσης* cum AEGHMPSUVΓΛ al plu | *ηλιας* cum ℵBD ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum ACLPRXΓΔΠ unc rell etc. Vide et. alibi.

31. *οι* (Or$^{3,\ 983}$ et $^{4,\ 447}$, f *qui visi sunt in glor. et dicebant*): D it^{pler} vg arm Arn Or$^{1,\ 690}$ et $^{3,\ 559}$ om. Latini igitur pleriq: *erant* (a *erat*) *autem Moys. et Helias visi* (a *apparentes*) *in maiestate* (*in claritate* c, *in gloria* d e) | *οφθεντες*: c^{3}M al mu add *αυτω*. Epiph^{marc} (vide ante) om *οι οφθ.* (nec contradicit Tert$^{marc\ 4,\ 22}$) | *εν* (A add *τη*) *δοξη*: ita et. Epiph^{marc} (vide ante); in *ἐλεγχ.* ιζ „*αμφοτερους ηγαγε μεθ εαυτου εν τη ιδια αυτου δοξη*" etc: a e *in gloriam* (at eiusmodi ex licentia loquendi haud rara, nec vdtr huc adhibendum quod Tert$^{marc\ 4,\ 22\ fin}$ scribit „cum illo, inquit, non extra illum, in gloriam ipsius, nedum in conspectu" etc) | *ελεγον* cum ℵABEGHKLRSUVXΓΔΠ al pler a go cop syr^{cu} aeth Or$^{1,\ 690}$ et$^{3,\ 983}$ et$^{4,\ 447}$ ... P sah praem οι, item c^{3}M al^{15} b f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg arm Arn praem *και* ... c*D al^{10} e e syr^{sch} et p *ελεγ. δε*, hinc Ln *ελ.* [*δε*] | *ημελλεν* cum ℵAC ... ς Ln Ti *εμελλ.* cum BLPRXΓΔΠ unc^{8} al certe pler (et. ap Or editum) ... D *μελλει* :: *ημελλ.* praestat quam *εμελλ.* edere quum Lc ubique pro testium auctoritate ita videatur scripsisse, licet nusquam desint qui *εμελλ.* habeant. Cf 7, 2. 10, 1. 19, 4. Act 12, 6. 16, 27. 27, 33 | *πληρουν*: z^{scr} *-ροιν* | *εν* (et. Or^{ubique}): D *εισ* (e om *εν ιερ.*). Pro *την εξοδον* etc aeth sic: *gloriam eius quam oporteat fieri in Hierosolyma et exitum eius quoque*

32. *διαγρηγ. δε* (et. a c e f go cop syr^{P} aeth, item sah^{vid} sed^{ed} *ουν* pro *δε*): 1. 131. 209. b ff^{2} l q vg syr^{cu} et^{sch} *και διαγρηγ.* | *ειδαν* (LR *ιδ.* ut edidi 1859) cum ℵLR ... ς Ln *ειδον* cum BEFGHMPSUΓΔΛ al plu, item ACDKVXΠ al mu *ιδον* | *τους* (28. add *συλλαλουντας και*) *συνεστωτας*: 1. om *τους*

33. *διαχωριζεσθαι*: D *-ρισθηναι* | *απ*: ΔΛ *υπ* | *ειπεν*: R *ελεγεν* ut vdtr | o *πετρ.* cum ℵBCDKLMRXΔΠ al permu ... Gb' Ti *πετρ.* sine o cum AEGHPSUVΓΛ al^{70} fere | *προσ* (x om) *τον ιν*: D *τω ιω* ... a b

ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἠλείᾳ,
μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. 34 *ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ*
ἐπεσκίαζεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν
νεφέλην. 35 *καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν*
ὁ υἱός μου ὁ ἐκλελεγμένος, αὐτοῦ ἀκούετε. 36 *καὶ ἐν τῷ γενέσθαι* 2 Pe 1, 17
τὴν φωνὴν εὑρέθη Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ
ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακαν.

---

ff^{2}· om | *επιστατα*: x 157. *διδασκαλε* | *ωδε*: c^{3} al^{10} praem *παντοτε* (:: cf 1 Thess 4, 17) | *και* (x *κα*, MU al^{30} fere l sah om; ff^{2}· *si vis*, cop *et si vis*) *ποιησωμεν* et. Tert$^{marc\ 4,22}$: ʀ al pauc *και ποιησομεν* ... D *θελεις ποιησω* (d *vis facio*) :: similiter Mt | *σκη. τρεις* cum ʀABCKG HMPRSUVXΓΔΛΠ al plu a b q go syr^{p} ... DFW^{w}KLX al mu c e f ff^{2}· l vg syr^{cu} et ^{sch} sah cop arm aeth Tert^{marc} *τρεις σκη.* (:: cf ll. pp.) | *μιαν σοι*: ʀ 1. 131. al pauc syr^{cu} et ^{sch} *σοι μιαν* :: cf ll. pp. | *μωυ-* cum ʀBDKLRX etc ... ς *μω-* cum ACEFW^{w}GHMPSUVΓΔΛΠ etc. Vide et. alibi. Item *-σει* cum ʀABCDEGLMVΠ al plu ... FW^{w}HKPRSUXΓΔΛ al permu *-ση* | *μιαν* sec ante *μω.* cum unc omn (exc ʀ) al plu it vg sah cop syr^{p} go arm aeth ... ς (= Gb Sz) post *μω.* (:: ut ll. pp.) cum ʀ al mu syr^{cu} et ^{sch} Tert^{marc} | *μιαν* tert ante *ηλεια*: 1. 131. al pauc syr^{cu} et ^{sch} Tert^{marc} post *ηλ.* pon (:: ut ll. pp.) | *ηλεια* cum ABD ... ς Ln Ti *ηλια* cum ʀCLPR unc rell al omn | o *λεγει* (et. Or^{3,560} et ^{562}sqq Tert^{marc}): D *α λεγ.*, al pauc *τι λεγ.*

34. *λεγοντος*: K al pauc *λαλουντος* | *επεσκιαζεν* cum ʀBL 47^{ev} x^{scr} al pauc a ... ς Ln *επεσκιασεν* cum ACDPRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg sah cop syr^{omn} (:: ut Mt) | *εισελθ. αυτους* (c 157. 435. *αυτ. εισελθ.*) cum ʀBCL al pauc cop arm; ff^{2}· g^{1}· vg *intrantibus illis*; h f l q *et intrantibus illis* (tol *intr. autem illis*) ... ς Ln *εκεινους εισελθειν* (ʀ *ελθ.*, al mu *εισελθ. εκειν.*) cum ADPRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler sah go; item a *dum illi intrarent*, c e *cum illi introirent* (syr^{cu} *et cum vidissent eos ut intrarent in nubem timuerunt*; syr^{sch} *et timuerunt cum viderent Mosen et Heliam intrantes in nubem*

35. *εγενετο* (1. a l^{10} fere ante *φω.*): D *ηλθεν* (:: ut Mc), syr^{cu} *audita est* ... K om | *λεγουσα*: 11. al pauc b c l om | o *υι. μου* (et. Or^{3,983}): P *μου ο υι.* | o *εκλελεγμ.* (Gb′, Schu: „non alienum a Lc vdtr, cf 2, 15. 27. 8, 34 sqq. 22, 22″) cum ʀBLX 274^{mg} (1. o *εκλεκτος*) sah cop aeth$^{cod\ a}$, item (*electus*) a ff^{2}· l gat syr$^{p\ mg}$ arm (aeth^{ro} o *αγαπητος ο εκλελεγμ.*) ... ς Ln o *αγαπητος* (:: ut ll. pp.) cum ACDPRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c (*dilectissimus*) e f q vg go syr^{cu} (*ο υι. μου και ο αγαπ. μου*) syr^{sch} et p txt Epiph$^{marc\ 313}$ et ^{328} Tert$^{marc\ 4,22}$. Praeterea C^{3}DM al^{20} add *εν ω ευδοκησα* (D *ηυδ.*) :: ex Mt; cf et. 3, 22 cum ll. pp.| *αυτου ακουετε*: D c e *ακ. αυτ.* (:: cf ll. pp.)

36. *φωνην*: U *νεφελην* ... x add *ταυτην* | $\overline{\text{ις}}$ (Gb″) cum ʀABC*DEGHRSUV W^{a}ΓΔΛΠ al^{40} fere ... ς o $\overline{\text{ις}}$ cum C^{3}KLMXΔ al plu | *και αυτοι* (et. Or^{3,983}): D e sah *αυτ. δε* | *ουδεν*: D 47. 239. 274. 433. om | *εωρακαν*:

37–43
Mt 17, 14–23
Mc 9, 14–29

37 [99. 2] Ἐγένετο δὲ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. 38 καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐβόησεν λέγων· διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής μοι ἐστίν, 39 καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρῖβον αὐτόν. 40 καὶ

εωρ- cum ℵABKL*MRSUΓΔΠ al plu ... Ti ιορ- cum C(*et²)EGHL²VW^a X 33. al mu. Item -ραχαν cum BC²LX 47^ev 50^ev X^scr pparh 1pe* ... ς Ln -ραχασιν cum ℵAC*EHKMRSUVW^aΓΔΛ al plu Or^3,883; G a^scr al pauc -ραχεισαν ... D εθιασαντο (* εθιασων). Ceterum itp^ler vg *viderant*, d e *viderunt*; aeth add *et quod audiverant*

37. τη εξης (f *illa*, sah *eodem die*, syr^cu *illa die iterum*) ημερ. cum ℵBLS 1. 69. i^cant (al^vid) q ... ς Ln Ti εν τ. εξ. ημ. cum ACEGHKMRUVW^aXΓΔΠ al pler c f vg ... D a b e ff^3· l δια της ημερας, *per diem* (conveniunt f sah syr^cu ?) | κατελθοντων (69. καταβαινοντ.) αυτων: D κατελθοντα αυτον (d *descendente eo*) | απο: Γ εκ | συνηντησεν (R -τησαν) αυτω (a vg syr^hr *illis*, sed non am mt) οχλ. πολυς (L πολλυς): D συνελθειν αυτω οχλον πολυν

38. ιδου (syrPet^hr): syr^cu et ^sch om | εβοησ. c. ℵBCDL al^6 (Schu „bene, ἀναβοᾶν non habet Lc." Quinquies Lc βοαν, Act 25, 24 επιβοαν. Mt 27, 46 αναβοαν.) ... ς Ti ανεβοησ. cum ARW^aXΓΔΛΠ unc^8 al pler. Latini (et. d) *exclamavit*) | επιβλεψαι (C -ψε) cum ABCGHKLMRSUVΓΔΠ al plu (sed GHKΠ al mu -βλέψαι, quemadmodum go *respicere*) ... ς Ln επιβλεψον cum ℵDEW^aXΛ al permu. Latini: *respice, aspice, respicias* (a), *adtende* (e); syr^cu et ^hr *miserere* | μοι εστιν (Gb'') cum ℵ ABCDLX 1. 28. 33. al^20 fere a e go sah cop ... ς Ti εστ. μοι cum RW^aΓΔΛΠ unc^8 al longe plu b c f ff^2· g^1· l q vg arm

39. ιδου: ℵ fu syr^cu et ^sch om (item D, vide post) | και ιδου πν. λαμβ. (R -βανει) αυτ. κ. εξαιφν. (AKLRW^a al εξεφν.) κραζει: D e λαμβανει γαρ αυτον εξαιφν. πνευμα (e *arripit enim illum spiritus immundus subito*), l *et ecce spir. adpraehendet illum subito* | κραζει: syr^cu aeth *proiicit eum* (quod cum D fere convenit et, nisi quod κραζει retinent, cum ℵ etc) | και σπαρασσει (1. -ττει): X και ρησσει ... ND 1. 118. 131. 166. i^cant it vg cop arm syr^hier praem (:: cf Mc) και ρησσει (ℵ ρασσει). Latini sic: *et elidit* (c *collidit*) *et dissipat eum cum spuma* (l* *eum spumat*, l² *cum spumat*) b c f ff^2· g^1· l q vg, *et concidit et discarpit illum cum spuma* a, *et collidit et dissipat et spumat* e. Item syr^sch *et stridet dentibus suis et lacerat* pro και σπαρ. αυτ. μετα αφρ. | αυτον sec: D e (vide ante) om | μογις (L μογγεισ) cum ℵACD(L)W^aXΓΔΛΠ al pler ... BR al^5 μολις (Schu „recte ap Lc, immo in N. T.") | συντριβον (ℵ* -βουν, Γ al mu -βων): D και συντριβει. Item e *et confringit illum* omissis και μογ. αποχ. απ αυτου, item syr^hr *et crudeliter opprimit illum* pro και μογις usq συντρ. αυτ.

ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. 41 *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου.* 42 *ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.* 43 [100. 8] *ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ.* 13–45 Mc 9, 30–32 Mt 17, 22 s

[101. 2] *Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίει, εἶπεν*

40. *μαθητων*: A* om | *εκβαλωσιν* cum ℵABCLRW^{a}XΓΔΑΠ unc^{8} al longe plu ... ς (= Gb Sz) *εκβαλλωσιν* cum minusc vix mu ... D *απαλλαξωσιν*. Libere syr^{cu} *et non poterant sanare eum et eiicere illud* pro *ινα* usq fin | *αυτο*: D al^{10} al fere *αυτον* (it vg *illum* praegresso *spirit.*) | *ηδυνηθησαν*: KΠ al *ιδυνηθησαν*, C^{3} *ισχυσαν* (:: cf Mc). Cf huc Epiph$^{marc\ 313}$ et^{328} *εδεηθην των μαθ. σου. ειχε δε παρα το· ουκ ηδυνηθησαν εκβαλειν αυτο, και προσ αυτους· ω γεν. απιστ. εως ποτε ανεξομαι υμων;*

41. *αποκριθεις δε*: haec C* om (suppl^{2}); e am^{1} om *δε* | *απιστος*: D *-στε* | *και διεστραμμενη*: Epiph$^{marc\ 313}$ et^{328} Tert$^{marc\ 4,\ 23}$ om | ℵX 28. 69. 346. al pauc *εσωμαι* et *ανεξωμαι* | *εσομ. πρ. υμασ*: itp^{ler} vg Tert$^{marc\ 4,\ 23}$ *ero apud* (d *ad*) *vos*, e *apud vos ero* ... ℵ *μεθ υμων εσομ.*, b gat sah cop *ero vobiscum* (:: Mc *πρ. υμ. εσομ.*, Mt *μεθ υμ. εσομ.*) | *και* (ante *ανεξομ.*): KXΠ al^{25} fere e tol sah syr$^{p\ mg}$ arm^{cdd} *εως* (e sah *και εως*) *ποτε* (tol *quamdiu et*) :: cf Mc. Tert$^{marc\ 4,\ 23}$ *quousque ero apud vos* omissis *κ. ανεξ. υμ.*, Epiph$^{marc\ 313}$ et^{328} *εως ποτε ανεξ. υμων* omissis *εως πο. εσομ. πρ. υμ.* | *προσαγαγε* (D *προσενεγκε*): ℵ^{c}LW^{a}Xξ 33. al pauc syr^{cu} et P c.* aeth add *μοι* :: ex Mt | *ωδε* (a e l* *hoc*) hoc loco cum ℵBLXξ 1. al mu it vg syr^{sch} et^{hr} arm aeth ... Gb Sz post *τον υι. σου* cum ACRW^{a}ΓΔΑΠ unc^{8} al longe plu go cop syr^{cu} et P (:: cf Mt) ... D am perus om (:: ut Mc)

42. *ετι δε*: ff$^{2\cdot}$ g$^{1.\ 2\cdot}$ l vg syr^{sch} *et* (e *cum accederet autem* omisso *ετι*) | *προσερχομενου* (ℵ^{c}): ℵ* *προσευχ.* | *συνεσπαραξεν*: D 220. 300. z$^{acr\ 3p^{e}}$ *συνεταραξεν* ... KΠ al plus^{10} e f cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth add *αυτον* | *τω πνευμ. τω ακαθαρτω* (c om *τω ακαθ.*): D e *τω ακαθ. πνευμ.* | *ιασατο* usq *απεδω. αυτον* (A om *αυτ.*): D e *αφηκεν αυτον και απεδωκεν τον παιδα* (e *illum*)

43. *εξεπλ. δε παντεσ*: D c e *παντ. δε εξεπλ.* (syr^{cu} *et omnes stupebant*, syr^{sch} et^{hr} *et stup. omnes*) | ℵCDMW^{a}XΔΛΞ etc *μεγαλιοτητι*, non item ABLΓΠ unc rell etc | *παντων δε* (6P^{e} *και εθαυμαζον επι* etc): ℵ* c *πα. ουν*, ff$^{2\cdot}$ q vg *omnibusque*, g$^{1\cdot}$ *et mir. omnibus*; l *et in mirabilibus quae faciebat* pro *πα. δε θαυ.* usq *εποι.*; b om *δε* | *επι πασιν*: U om | *εποιει* cum ℵABCDLW^{a}ξ 1. al plus^{10} it vg cop syr^{cu} et^{utr} ... ς (= Gb) *εποιησεν* cum EGHKMSUVXΓΔΑΠ al pler. Item absque *ο* $\overline{ις}$ cum ℵBDLΞ

πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· 44 θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. 45 οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

46–48 Mc 9, 33–37 Mt 18, 1–15

46 [102. 2] Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. 47 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἰδὼς τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, 48 καὶ

---

1. 131. 157. 209. m^{scr} a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vid l (sed pergit *et dixit Iesus*) vg cop syr^{cu} arm ... ς (Gb^{0}) Ln (ex errore) add ο $\overline{ις}$ cum ACW^{a} XΓΔΑΠ unc^{8} al pler f q go syr^{sch} et^{p} aeth. Praeterea post *εποιει* [ο $\overline{ις}$] c e f ff$^{2\cdot}$ (et. corrector. bibl. teste Wtst) go add *dixit ei* (e f go om) *Petrus*: *Domine quare* (c *propter quid*) *nos non potuimus eicere illud* (e ff$^{2\cdot}$ *illum*, f *eum*)? *Quibus* (f *Ad ille*, go *At Iesus*) *dixit quoniam huiusmodi* (ff$^{2\cdot}$ *eiusm.*) *orationibus* (ff$^{2\cdot}$ *-one*) *et ieiuniis eicietur* (e *-citur*, ff$^{2\cdot}$ *eicitur et ieiunio*) (f go *dixit*: *Hoc genus non exiet* [go *exit*] *nisi in* etc) :: cf ll. pp. | *ειπεν*: H add *δε*, item (omisso δε post *παντ.*) b, item (vide ante) c e f ff$^{2\cdot}$ go, etiam cop^{dz} | *αυτου*: w^{a} c om

44. *εις τα ωτα*, a b c e f ff$^{2\cdot}$ l q *in auribus*: vg (item g$^{1\cdot 2\cdot}$?) aeth *in cordibus* | *παραδιδοσθαι*: 69. *-διδισθαι* | *ανθρωπων* (76. 106. 251. syr^{p} add *αμαρτωλων*): v *αμαρτωλων*

45. *παρακεκαλυμμενον*: x *παρακεκρυμμ.*, D *κεκαλυμμ.* | *απ*: ℵ 127. *υπ*, 157. *επ*, 61^{mg} 69. 346. *παρ* | KHS^{s} al aliq *αισθονται* | *ερωτησαι* cum ℵABEFGHLSUVW^{a}XΓΔΑΣ al pler ... Ln *επερωτησαι* (:: e Mc) cum CDKMΠ al^{12} fere | *αυτον*: 69. 124. al pauc ff$^{2\cdot}$ vg^{ed} et mss aliq (sed non am for tol peru) ante *ερωτ.* pon ... D e l q om | *του ρηματος*: F om

46. *εισηλθ. δε* (F om) *διαλ. εν* (H al pauc om) *αυτοις* (E al pauc *εαυτοις*): D om (excidit *στίχοσ*) | *το*: 1. 28. 131. 254. d^{scr} om. Cf huc Or^{3,596} *κατα μεντοι τον λουκαν διαλογισμοσ εισ τουσ μαθ. ουκ αναβιβηκεν αλλ εισηλθε περι του· τισ αυτων ειη μειζων.*

47. *ειδωσ* cum ℵBFKΠ al plus^{20} syr^{cu} et utr arm aeth ... 1. 131. *γνουσ* ... ς Ln Ti *ιδων* cum ACDEGHLMSUVW^{a}XΓΔΣ al plu it vg go cop Or^{3,597} (*ατε εχων οφθαλμουσ διαλογισμουσ καρδιων βλεποντασ*) :: cf 5, 22 et 6, 8 quorum locorum ratione hoc Lucae loco *ειδωσ* potius confirmatur quam suspectum redditur. Etiam 11, 17 graves testes pro *ειδωσ* substituerunt *ιδων*. Idem in Mt 12, 25 valet. Alibi vero etiam *ειδωσ* pro *ιδων* substitutum ut Mt 9, 4. Mc 12, 15 et 28. | *τησ καρδιασ*: D 346. post *αυτων* pon ... r 28. 235. c^{scr} | syr^{cu} om | *παιδιου* c. ℵAEFGHKLMSUVXΓΔΑΣΠ al pler ... BCD 28. c^{scr} 2^{pe} al^{8} Cyr$^{cat\,ox\,79}$ *παιδιον* | *αυτο*: A 262. *αυτον* ... D a b e ff$^{2\cdot}$ q om | *παρ εαυτω* (et. Or^{3,597}): D *παρ εαυτον* ... aeth *ante eos*

εἶπεν αὐτοῖς· ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτός ἐστιν μέγας.
49 [103. 8] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. 50 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦς· μὴ κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστίν.

Mc 9, 38–40

48. *αυτοις* (f $g^{1.2.?}$ vg syr^{utr} etc): D 157. a b c e $ff^{2.}$ l q syr^{cu} om | *οσ εαν* cum ℵABCXΓΔΑΠ unc^{9} al pler $Or^{3,597\,ter}$ ... Ln *οσ αν* DLΞ 33. 69. al pauc $Cyr^{cat\,ox\,79}$ | *δεξηται*: X *-ξεται* (et. ita editum $Cyr^{luc\,243}$, non item ^{cat}) | *τουτ. το* (Δ om) *παιδ.* (et. Or): D 1. 209. al pauc it (sed a om *οσ εαν δεξηται* usq *εμε δεχεται· και*) vg syr^{cu} et P $Cyr^{cat\,ox\,79}$ (sed $^{luc\,243}$ semel *το παι. τουτ.* semel *τουτ. τ. παι.*) *τ. παιδ. τουτ.* | *οσ εαν εμε* usq *δεχεται*: D 71. om (retinent igitur tantum *και τον αποστ. με*) | *αν* cum BKLUΞ 33. 69. al ... ς Ln Ti *εαν* cum ACEF GHMSVXΓΔΑΠ al plu ... ℵ om | *δεξηται* (Δ ante *εμε*): ℵX 69. (sed 69. pergit *δεξηται τον απ. με*) *δεχεται* | *πασιν* (et. $Or^{3,597}$ et ^{602} Cyp ^{258} et ^{305}): E syr^{cu} Cyp^{12} om | *υπαρχων* (et. Or Cyp^{258} et ^{305}): D^{gr} (d *qui autem - est*) b Cyp^{12} om; syr^{cu} add *sicut hic puer* | *εστιν* (Gb″) cum ℵBCLXΞ 1. 33. al[10] fere a b c f $ff^{2.}$ l $g^{1.2.}$ vid vg (sed b f l *maior est*) go (*fit*) cop (syr^cu^ *εστιν* non exprim) $Or^{3,597}$ (add *ανεγνωμεν δε και εν αλλοισ· και εσται μεγασ*) et $^{609\,bis}$ ... ς *εσται* (Η post *μεγ.* pon) cum ADΓΔΑΠ unc^{9} al pler e q (*maior erit*) syr^{utr} arm edd ap $Or^{3,597}$ $Cyr^{cat\,ox\,80}$ $Cyp^{12.258.305}$ :: cf Mc

49. *αποκριθ. δε* (syr^{cu} et ^{sch} *et respond.*): C^{*} om *δε* ^{vid} | *ο ιωαννη.* (BD *-ανησ*) cum ℵAC^{2}EFGHKLMSUVXΓΔΑΠ al pler ... Ln Ti om ὁ c. B($C^{*?}$)D 28. 69. 346. al[5] fere | *επιστατα* (et. C^{2}): C^{*}LΞ al pauc syrP ^{mg} (cop?) *διδασκαλε* :: e Mc | *ειδομεν* c. ℵBC^{2}DEFGHMSUΓ al plu ... A($C^{*?}$)KVX ΔΑΠ al *ιδομεν* (Λ *ιδω.*) ... L *ιδαμεν*, X *ειδαμεν* | *επι τω* c. ACDΓΑΠ unc^{9} al pler ... ℵBLXΔΞ 1. 33. 61^{mg} 69. 131. 346. al[5] cop (item *in nomine* it vg) *εν τω* :: at ita Mc lectione certa | *εκβαλλοντα*: VΔ al *-αλοντα* (sed V al *άλοντα*) | *δαιμονια* (Gb″ Sz) cum ℵABCDLXΓΔΑΠ unc^{8} al plu ... ς *τα δαιμ.* cum Η al mu^{vid} | *εκωλυσαμεν* cum ACDXΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} c f $g^{1.2.vid}$ q vg ... ℵBLΞ a b e l *εκωλυομεν* :: praestat *εκωλυσαμ.* quum Marcum *εκωλυομεν* scripsisse testium auctoritas suadeat. At quum simili auctoritate *εκωλυομ.* etiam in Lc utatur, vix certo definiri potest utrum ipse scripserit. Non negligendum est quod hoc ipso versu iidem fere testes *εν* ex Mc pro *επι* adsumpsisse videntur. | *μεθ ημων* (:: vide Phryn Epitom. p. 353): F 28. 69. al[4] *ημιν* (:: ut Mc); syr^{cu} et ^{sch} *nobiscum post te.* Confuse Δ et *δ ακολ. μ. ημ. εστιν* (*sequitur nobiscum est*)

50. *ειπ. δε* cum ℵBCDLXΞ 1. 33. 124. 157. 346. a c e syrP ^{mg} (cop *Iesus vero dixit* :: ut Mc) ... ς Ti *και ειπ.* cum AΓΔΑΠ unc^{9} al pler b f $g^{1.2.}$ vid l q vg go syrP ^{txt} arm aeth (syr^{cu} et ^{sch} sine copula) | *προσ αυ-*

51 [104. 10] *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήμψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήρισεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ, 52 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς πόλιν Σαμαριτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ· 53 καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσω-*

τον: 13. 61[mg] 69. 235. 254. al[2 scri] b c go syr[sch] et p [mg] aeth *πρ. αυτους* ... D e tol[*] cop[petr 4] om | $\overline{\text{ις}}$ sine ὁ cum ℵ*B ... ς Ln Ti o $\overline{\text{ις}}$ cum ℵ[c]ACDLXΓΔΛΠ unc rell al certe pler | *μη κωλ.* cum ℵABEGHKSUV ΓΔΛΠ al plu b c e l q g[1. 2. vid] vg (et. am fu for ing peru etc) cop[dz] syr[cu] et [utr] go ... CDFLMX al aliq em tol (a f gat *sinite eum* [*illum*] *et nolite prohibere*) cop[edd] arm add *αυτον* (X *αυτους*) :: e Mc | *οσ γαρ*: LΞ 33. al[10] cop syr[p] c.* (sed [mg] „non in omnibus exx. est") praem *ου γαρ εστιν καθ υμων* | *ουκ*: X om | *καθ υμ. υπερ υμ.* cum ℵ[cb]BCDK LMΞΠ al plus[25] it vg go cop syr[cu] et [utr] arm aeth ... ℵ*AXΔ al *κα. υμων υπ. ημων*, al pauc *κα. ημ. υπ. υμων* ... ς (= Gb Sz) *κα. ημων υπ. ημων* (:: ut in Mc recepimus) cum ℵ[ca]EFGHSUVΓΛ al permu | *εστιν*: a b c e l (non idem f g[1. 2. vid] q vg) go add (:: libere ex Mc) *nemo est enim qui non faciat virtutem in nomine meo* (a b add insuper *et poterit male loqui de me*)

51. *συμπληρ.* ℵABCLXΓΔΛΠ unc[8] etc: KΔ al pauc *συνπλ.* ... D *πληρουσθαι* | *τησ*: Δ om | *αναλημψεωσ* cum ℵABCDLXΞ (et. cop similiter *αναλυμψεωσ*) ... ς *αναληψεωσ* cum EFGHKMSUVΓΔΛΠ al omn[vid] | *αυτου* pri (ℵ[c]): ℵ* om | *αυτου* sec cum ℵACDXΓΔΛΠ unc[9] al fere omn it (exc c) vg cop syr[cu] et [utr] arm aeth go ... BLΞ 1. 239. c om, hinc Ln [*αυτ.*] | *εστηρισεν* cum BCLVXΞ 33. al pauc (:: eadem forma Iudic 19, 5. Ierem 3, 12. Prov 15, 25 alibi) ... ς Ln *εστηριξε* cum ℵADΓΔ ΛΠ unc[8] al pler. Praeterea LXΞ 33. al pauc a cop ante *το προσω.* pon | *εισ*: A c[ser] *εν*

52. *αυτου* cum ℵBCDFHKLMUXΓΔΞΠ al plu Bas[eth 271] ... Ti *εαυτου* cum AEGSVΔ al[30] fere | *πολιν* cum ℵ*ΓΔ 28. 69. 124. 262. al plus[20] it (exc c) vg Tert[pat 3] („non illi saltim *civitati* quae eum recipere noluerat iratus est, cum etiam discipuli tam contumelioso *oppido* caelestes ignes repraesentari voluissent") Op[603] (hom. 52. „dicentibus app super inhumanitatem civitatis alicuius") ... ς Ln Ti *κωμην* (π *την κωμ.*) cum ℵ[c]ABCDLXΔΞΠ unc rell al plu c cop syrr go rell Bas[eth 271] Cyr[4, 1017] Tert[marc 4, 23] („increpantis eandem animadversionem destinantes discipulos super illum viculum Samaritarum") :: *εισ ετεραν κωμην* quod v. 56 sequitur flagitare videbatur *κωμην* pro *πολιν*, *πολιν* vero unde quis invexerit pro *κωμην* vix dixeris; nec enim Mt 10, 5 huc valere poterat | *σαμαριτων* (Γ *-ρι-*) cum ℵACLXΓΔΞ al (:: cf et alibi) ... ς Ln Ti *σαμαρειτων* (H *-ρη-* suprascripto *ε*) cum BDΠ unc[9] al pler | *ωστε* cum ACDLXΓΔΛΞΠ unc[9] al omn[vid] e f g[1. 2. vid] vg cop syrr rell Bas[eth] Cyr[ioh] ... ℵB b e l q (hi[4] *quasi*) a (*tanquam*) *ωσ* (Tisynops[s]) :: at *ωσ* nimis emendationem prodit; similiter *ωστε* in *εισ το* mutarunt 4, 29 | *αυτω*: Γ *εαυτω*

πον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰσ Ἰερουσαλήμ. 54 *ἰδόντεσ δὲ οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωάννησ εἶπαν· κύριε, θέλεισ εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούσ;* 55 *στραφεὶσ δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖσ.* 56 *καὶ ἐπορεύθησαν εἰσ ἑτέραν κώμην.*

---

53. *πορευομενον* (a *tendens*, c *pergens*, d *iens*, Hier *vadens*): b f l q vg Amb$^{luc\ 1417}$ *euntis*, e *euntibus*

54. r i^{cant} (et al) *ιδοντεσ* | *οι μαθητ.* sine *αυτου* cum ʀʙ 1. 118. 131. 157. e arm Antioch$^{hom\ 110}$ (Cyr$^{ioh\ 1017}$ *και δη προσ τουτο δηχθεντεσ οι μαθηται προσηισαν τε κ. εφασκον*) ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ACDL ΧΓΔΛΣΠ unc^{g} al pler it^{pler} vg syrr cop go aeth Bas$^{eth\ 271}$ | ʙD *ιωαννησ* | *ειπαν* cum ʀʙCLΞ ... ς Ln *ειπον* cum ADXΓΔΛΠ unc^{g} al omn^{vid}. Praeterea syr^{cu} et^{sch} add *αυτω* | *ειπωμεν*: ĸur al mu -*πομεν* (ita et. editum Cyr^{ioh}), it (et. d) vg *dicimus*) | *απο του* c. ʀABXΓΔΛΠ unc^{g} (defic F) al pler ... LΞ al paue Antioch *απ* (Cyr^{ioh} *απο*) ... Ln *εκ του* c. CD 1. 118. 131. go (it vg *de caelo*) Bas^{eth} Chr$^{7,\ 639}$ et^{391} (:: item LXX *Βασ. δ'* 1, 18 et 12). Praeterea a b c l q add *super illos*, e *ad illos* | *κ. αναλωσαι αυτουσ* (haec ipsa om l) sine additam cum ʀʙLΞ 71. 157. e l g$^{1.\ 2.\ vid}$ vg (et. am fu for em ing gat mm tol, nec agnoscit Hier$^{algas\ 5}$) sax syr^{cu} cop^{dz} arm pers^{w} Cyr$^{ioh\ 1017}$ (*κ. αναλωσαι αυτουσ; προσ αυτουσ δε παλιν ο σωτηρ· αφετε αυτουσ· η ουκ οιδατε οτι δυναμαι παρακαλεσαι τ. πατ. μου κ. παραστησει μοι* etc) ... ς (sed Gb^{0}) Ln add *ωσ και* (g^{ser} c q Gaud Quaest om) *ηλιασ εποιησεν* [cf 2 Regg. 1, 10. 12] cum ACDXΓΔΛΠ unc^{g} al pler a b c f q cop$^{sch\ w}$ et^{wi} syr^{sch} et^{p} go aeth Bas$^{eth\ 271}$ Chr$^{7,\ 639}$ (*οτε γουν ειπον· ειπωμεν πυρ - και εμνημονευσαν του ηλια* etc) et$^{10,\ 356}$ (*αξιουντων κατενεχθηναι πυρ ωσ επι ηλιου*) Antioch Aug (agnoscit de serm. domin. 1, 64. p. 1533) Gaud Quaest^{102} (contr. Novat.). At haud tutum adhibere Tert marc$^{4,\ 23}$. Ut enim „Christum diligentem parvulos" componit cum „creatore" qui „ursos pueris immisit, ulciscens Helisaeum propheten", ita paullo post scribit: „repraesentat creator ignium plagam Helia postulante in illo pseudopropheta. Agnosco iudicis severitatem; e contrario Christi lenitatem increpantis eandem animadversionem destinantes discipulos super illum viculum Samaritarum. Agnoscat et haereticus ab eodem severissimo iudice promitti hanc Christi lenitatem: Non contendet, inquit, nec vox eius in platea audietur" etc. Mill^{418sq} in h. l. „a Tert lecta fuisse haec non ita liquidum. Illud magis verisimile est, exemplum Eliae ab ipso aliisque notatum ad h. l. occasionem dedisse huic interpolationi." Vide ad v. sq de Clem ap Macar. Chrysoceph.

55. *στραφ. δε* (ita d e, c *conversus itaque*, it^{pler} vg *et conversus*): ĸΠ al^{30} f q (post *αυτοισ*) Antioch$^{hom\ 110}$ add o $\overline{ις}$ | *επετ. αυτοισ* absq additam (Gb'') cum ʀABCEGHLSVXΔΣ tisch* 28. 33. 71. 157. al^{60} fere g$^{1.}$ l fu gat (etiam cdd^{vet} ap Stapulens) sax cop$^{sch\ w}$ ex^{dz} aeth^{ed} et$^{cod\ 18}$ Bas$^{eth\ 271}$ (Cyr$^{ioh\ 1017}$ vide ante) Hier$^{algas\ 5}$ (dicit enim: „increpat eos quod non meminerint doctrinae suae et bonitatis evangelicae in qua dixe-

57–60 Mt 8, 19–22

57 [105. 5] *Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τις πρὸς*

rat", adscribens Mt 5, 30 et Lc 6, 35) cat^{oxon} (vide post) ... ς add *και ειπεν· ουκ οιδατε οιου* (D al plus^{10} Chr^{7,391} et^{639} Antioch^{71} et^{110} *ποιου*) *πνευματος εστε υμεις* (DF^{w}UΓΛ al mu a b c e f g$^{2\cdot vid}$ q vg go Chr$^{7\,bis}$ Antioch^{bis} om *υμ.*) cum DF^{w}KMUΓΛΠ al permu itp^{lu} vg cop^{wi} et^{petr4} syr^{cu} et^{utr} arm aeth^{a} go Did$^{tri\,2,7}$ (vdtr huc respicere: *ουκ οιδατε οιου πνευματος εστιν ο υιος του ανθρωπ.*) Epiph$^{anc\,26}$ (p. 31) Chr^{7,391} et^{639} et^{alib} Antioch^{71} et^{110} Ps-Dion^{ar} ap Thdor^{stud} (epp. 1. 2, 155 Theophilo *καθα φησιν διονυσιος πρ. τινα δημοφιλον· ουκ αποδεξομεθα σου τας αζηλωτας ορμας, καν ει μυριακις επαναλαβοις τον φινεες και τον ηλιαν. ταυτα γαρ ακουοντα τον ιν ουκ ηρεσκον οι του πραιος τουτου και αγαθου πνευματος αμετοχοι μαθηται*) Amb$^{luc\,1425}$ Op^{663} (hom. 52. - „*ignis de caelo?* Respondit Iesus: *Nescitis*" etc. Omissa igitur sunt verba *ωσ και ηλ. εποι.*) Ceterum et. Clem teste Macar. Chrysoceph agnoscere videtur. Cf Clem fragment ap Mac Chrysoc or. 8 in Mt cap 8 etc (ed. Migu. 2, 765.) At mihi dubium vdtr, extrema eius loci verba sintne et ipsa ex Clem. excerpta: *ταυτα τοι και ο κυριος πρ. τους απ. ειποντας εν πυρι κολασαι τους μη δεξαμενους αυτους κατα τον ηλιαν· ουκ οιδατε, φησι, ποιου πνευματος εστε.*

56 *και επορευθ.* etc non praemissis *ο γαρ* etc cum ℵABCDEGHLSVXΔΛ tisch* 28. 33. 59. 71. 157. al^{60} fere g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l fu gat (et. edd^{vet} ap Stapul) cop^{sch} ex^{dz} aeth^{ed} et^{18} Bas$^{eth\,271}$ ... ς (= Gb Sz) add *ο γαρ* (U ΓΛ 1. 11. 13. 22. 69. tisch** al^{20} fere a e vg syr^{p} Antioch^{110} om; b *quia*) *υιος του ανθρωπου ουκ ηλθε ψυχας* (Γ -χην) *ανθρωπων* (c e vg go syr^{cu} et^{sch} om) *απολεσαι* (UΓ al^{10} *αποκτειναι*) *αλλα σωσαι* (:: cf similia 19, 10 Mt 18, 11) cum F^{w}KMUΓΛΠ al permu a b c e f q cop^{wi} et^{petr4} syr^{cu} et^{utr} arm go aeth^{a} Cyp$^{ep\,64}$ (Rigalt. et Baluz. 59. Paris. 58. Eadem ep ad conc. Carth. 3. anni 253 refertur) Amb$^{luc\,1425}$ Quaest (ut ante) :: verba *ωσ κ. ηλει. εποι.* cur quis deleverit, ad excusandos app. idonea, haud dixerim; eadem cur quis addiderit planum. Eidem vero interpolatori debentur quae verba *στρ. δε επετι. αυτοις* excipiunt, quibus *επιτιμαν* illud non acrius redditur sed lenitur. Denique gravissimum est quod tertium additamentum *ο γαρ υιος* etc ab eadem manu derivandum est nec per se solum pro spurio haberi potest; cohaeret enim cum argumento tum auctoritate arctissime cum prioribus de quibus quaestio est. Secundo vero iam saeculo quin in codd. omnis haec interpolatio circumferri consueverit, pro testium auctoritate, Latinorum maxime et Syriacorum, dubitari nequit. | *και επορευθησαν* (71. al pauc e -*θη*) *εισ ετερ. κωμην* (Λ^{2} b *πολιν*, Λ^{3} reposuit *κωμ.*): Λ* c cop^{petr4} om

57. *και* (Gb″) cum ℵBCLΞΣ 33. 69. 121. 124. cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth, item D 346. a c e syr^{hr} *και εγενετο* ... ς Ln *εγενετο δε* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler b f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l q vg go syr^{p} Ath^{5,100} (ap Gall). c^{3} lectionis initium sic dat: *τω καιρω εκινω εγενετω πορευομενου του ιυ*, item $\mu^{mg\,eccle}$ (:: cf ad 8, 42) | *πορευομενων* (E -*νου* servato *αυτων*) *αυ-*

αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ. 58 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 59 εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπεν· ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθόντι θάψαι τὸν πατέρα μου.

των: G (ut c^3) al πορευομενου του $\overline{\iota\upsilon}$ (al αυτου) | ειπεν τις πρ. αυτον: syr^{cu} *veniens homo quidam dixit illi* | αν cum NDEGHMVXΓΔΛ al permu $Ath^{5, 190}$ semel ... Ln Ti εαν cum ABCKLSUΞΠ al permu $Ath^{5, 190}$ bis :: at ita Mt lectione non fluct | απερχη (GH al -ρχει): D 157. υπαγεις (it vg *ieris*). Scripsimus απερχ. sine κυριε cum NBDLΞ 1. 28. 64. 131. 157. a c e $g^{1, 2}$ vid l vg cop arm ($Ath^{5, 190}$ in explicando bis ponit ακολουθ. – απερχη sed neutro loco κυριε adponit. Legitur vero in textu [ab Ath?] praeposito.) $Tert^{marc 4, 23}$ (certe non adscribit κυριε: „quia superbe vel ex hypocrisi dixerat: *Sequar te quocunque ieris*, ergo aut superbiam aut hypocrisin recusandam iudicando iudicem gessit." Cf et. Ir^{38}, ubi de Valentinianis: το μεν υλικον – genus hominum ostendisse eum docent – εν τω ειπειν τω ιρωτησαντι· ακολουθησω σοι; ουκ εχει ο υι. του ανθρ. που την κεφ. κλιναι (e Lc?) ... ς (sed Gb^{90}) add κυριε (b syr^{cu} aeth ante ακολουθησω pon, 32ev post σοι) cum ACXΓΔΛΠ unc^8 al pler (b) f q go (syr^{cu}) syr^{utr} et ^{hr} (aeth) ($Ath^{5, 190}$ vide ante)

58. ο $\overline{\iota\varsigma}$: B om ὁ | αλωπεκες: Did^{179} (e Lc?) add του αγρου | καταση κηνωσεις: a b f l q $Amb^{luc 1416}$ *nidos ubi requiescant* | κλινῃ: GMXΛ^2 al mu κλινει, $Λ^*$ 69. 126. 157. al pauc Valentt ap Ir^{38} (vide ante) Did^{179} (e Lc?) κλιναι ... l om που τ. κε. κλι.

59. επιτρεψον absque κυριε cum B^*DV 57. $Or^{3, 683}$ (ου μιμησαμενοι τον ειποντα· αλλα πρωτ. επιτρεψον μοι εις τ. οικ. μου απελθειν κ. αποταξασθαι τοις εις τ. οικ. μου· ουδε παραπλησιον τι ποιησαντες τω λεγοντι· επιτρεψον μοι πρωτ. απελθ. και θαψ. τ. πα. μου: etiam posterius ex Lc hausisse censendus est quum prius non legatur nisi ap Lc) $Bas^{bapt 627}$ (τω μεν ειποντι· επιτρεψον usq διαγγελλε τ. βα. τ. θεου) $Thdrt^{1, 1281}$ (τω ειρηκοτι· επιτρ. μοι απελθειν θαψαι – ειπεν ο κυριος· αφες τους – εαυτ. νεκρους· συ δε ελθων ακολουθει μοι: quae libere allata sunt ex Lc et Mt; sed in Mt κυριε non fluct) ... ς Ln Ti κυριε επιτρεψον (:: ut Mt lectione non fluct) c. NAB^{3}CLXΓΔΛΞΠ unc^7 al omn fere (sed conlatores parum adtenderunt; Sz ne unum quidem testem contra κυρ. adscripsit) it vg go cop syr^{omn} etc | πρωτ. απελθοντι (D -ντα) cum NBD cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (eodem ordine 1. it vg Or Bas^{bapt}) ... ς Ti απελθοντι πρωτ. c. CEGHLMSUVXΓΔΛΞ al pler (al pauc πρωτ. post θαψ. pon) syr^{P} aeth ... 1. 300. 346. y^{scr} c g^{2} l πρωτ. απελθειν (non addito και) et al pauc Thdrt omisso πρωτ., item AKΠ al[25] fere a b e f g^{1} vid q vg Or Bas^{bapt} πρωτ. απελθειν και: hinc Ln πρωτον απελθειν non addito και (:: Mt πρω. απελθ. και lectione non fluct)

60 *εἶπεν δὲ αὐτῷ· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς, σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.* 61 [106. 10] *εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι, κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.* 62 *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ'*

---

60. *ειπεν δε* (D *ο δε ειπεν*, e syr^{hr} *et dixit*, l g$^{1.2.}$ vid vg *dixitque*, c *dixit ergo*, tol cop^{dz} syr^{sch} om *δε*, item syr^{cu} *Iesus dix. ei*) *αυτω* (am om) sine additam cum ℵBDLΞ 33. a cop ... ς add *ο ις*, Ln [*ο ις*] cum ACΧΓΔΑΠ unc^{s} al fere omn (47^{ev} *ο κυριος*) itpler vg go syr^{cu} et^{utr} et ^{hr} (*domin. Ies.*) arm aeth | 69. a priore *νεκρους* ad posterius transiluit | *απελθων* (it vg *vade, vadens, vade et*): D Valentt ap Ir^{38} *πορευθεις* (d Ir^{int} *vade et*) | GXΓ 69. al mu *διαγγελε*

61. *κυριε*: nemo om, praeterquam quod deest Ir^{38} (ex Valentt: *εν τω ειρηκεναι τω ειποντι· ακολουθησω σοι, επιτρεψον δε μοι πρωτ. αποταξασθ. τοις εν τω οικω μου· ουδεις επ αροτρον τ. χειρ. επιβαλ.* etc) | *πρωτ. δε* (Or^{3,683} *αλλα πρωτ.*, b f g$^{1.}$ l q *sed primum*) *επιτρεψ. μοι*: D cop Valentt ap Ir Antioch^{1212} (hom^{113}) *επιτρ. δε* (cop Antioch om) *μοι πρωτ.* (Ir^{int} Antioch om *πρ.*), vg^{ed} (em? g$^{2.}$?) *sed permitte mihi prim.* | *αποταξασθαι*: a (g$^{1.}$) syr^{cu} et^{sch} (et ^{hr}) praem *ire et* (g$^{1.}$ om *et*), item Or (vide ad v. 59) *εις τον οικον μου απελθειν και*, item Bas^{bapt627} Antioch^{1212} *απελθειν και* (pergunt *συνταξ.*) | *τοις*: Y al^{6} cat^{ox81} *τους* | *εις τον* (D om) *οικον μου*: 1. 209. Valentt ap Ir^{38} cat^{ox81} Antioch^{1212} *εν τω οικω μου*. Praeterea syr^{cu} et^{sch} add *et veniam*

62. *ειπ. δε* (b g$^{1.2.}$ vid l m vg syr^{sch} om) *προς αυτον* (c cop *illi*) *ο ις* c. ℵLΧΞ al mu^{vid} a b c f g$^{1.2.}$ l m vg cop syr^{sch} arm aeth go, item (*ait illi autem domin. Ies.*) syr^{hr} ... Ln *ειπ. δε ο ις προς αυτον* cum ACΓ ΑΠ unc^{s} al longe plu q syr^{P}, Ti *ειπ. δε ο ις* (sine *πρ. αυτ.*) cum B, Δ *ειπ. δε πρ. αυτ.* (sine *ο ις*) ... D e Antioch^{1212} *ο δε ις* (Antioch om) *ειπ. αυτω* (d *illis*), *Ies. dix. ad eum* | *ουδεις επιβαλων* etc: inverso ordine D a b c e q Clem^{889} Cyp^{266} et^{307} (Hil^{392}) Promiss Zen *ουδεις εις τα οπισω βλεπων και επιβαλλων την χειρα αυτου επ αροτρον*, c e Cyp^{266} et^{307} Prom Zen *nemo retro* (Prom *in retro*) *adtendens et superponens* (Prom *ponens*) *manum suam super aratrum*, b q *nemo respiciens retro mittens* (b male *mittit*) *manum in aratrum*, a *nemo retro respiciens et extendens manum super aratrum* (l *nemo respiciens manum aratro*, excidit nonnihil) | *επιβαλων* cum ℵBCXΓΔΛΞΠ unc^{s} al pler Valentt ap Ir^{38} Bas^{monast566} et regg^{479} (Bas^{bapt627} et^{631} *θεις*) Dam^{par342} et^{609} Antioch^{1212}; Or^{3,158} et^{207} Cyr^{ador27} Chr^{7,374} *βαλων* ... Ln *επιβαλλων* (sed e^{scr} *-ων*) cum ADL e^{scr} Clem^{889} | *τ. χειρα αυτου* cum ℵACD LXΓΔΛΞΠ unc^{s} al pler c e f g$^{1.2.}$ m vg cop go syr^{omn} aeth Clem Bas regg^{479} et monast^{566} Chr^{7,374} Antioch^{1212} Dam^{bis} Or$^{int2,74.344.350}$ et$^{485.671}$ Cyp^{bis} Promiss Zen ... B 1. 209. al^{3} a b q (l vide ante) arm Valentt ap Ir^{38} (vide supra) Or^{3,158} et^{207} Bas^{bapt} bis Cyr^{ador} cat^{ox81} Tert^{idol12} (*nemo aratro manum imponens*) om *αυτου*

ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὔθετός ἐστιν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

X.

1 [107. 10] *Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς*

62. *βλεπων*: 4. 7. 36. 38. z^{scr} al^{10} Or$^{2, 138}$ et^{207} (item $^{4, 184}$ *ινα βαλοντες επ αυτο τας χειρας και μη στρεφομενοι εις τα οπισω γενωνται τη του θεου βασιλεια ευθετοι*) Cyr$^{hr\,309}$ (huc certe respicit) Cyr$^{ador\,27}$ Chr$^{7, 374}$ Antioch^{1212} Marc^{mon} (de leg. spir. 201) Dam$^{par\,342}$ et^{609} cat$^{ox\,81}$ *στραφεις* | *τη βασιλεια* (prob Schu) cum ℵ*BLΞ 1. 33. a b c e f g$^{1.\,2.}$ vid l m vg (hi Latt Or^{int} etc *aptus est regno*) arm 237^{schol} Clem ^{889} Or$^{3, 158}$ et^{207} Or^{int} quinquies Cyp^{bis} Hil; similiter ℵ^{c} 131. q cop Valentt ap Ir Bas$^{mon\,566cod}$ Marc^{mon} (l. l.) Chr$^{7, 374}$ *εν τη βασιλεια* (q *habilis est in regno*) ... ς *εισ* (Δ om) *την βασιλειαν* cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (d *aptus est in regnum*) Bas$^{regg\,479}$ et bapt bis Cyr$^{ador\,27}$ (Chr$^{ed\,savil}$) Antioch^{1212} cat$^{ox\,81}$ | *του θεου*: Valentt ap Ir Marc^{mon} Cyr^{ador} *των ουρανων*

X, 1. *μετα δε* (U om) *ταυτ. ανεδειξ.* (et. Cyr$^{glaph\,284}$) *ο κυρ.* (240. al pauc f syr^{sch} *ο ις*, syr^{hr} *domin. Iesus*, syr^{cu} om) et. Eus$^{marin\,296}$ (cf et. Eus dem ^{93} Bas$^{eth\,291}$): D a c e *απεδειξεν* (a e *elegit*, c *probavit*) *δε*, item b *dessignavit autem Iesus*, l *designavit autem dominus postea* | *και ετερ.* cum ℵACDXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn it vg syr^{cu} et p et^{hr} arm go Eus marin Bas$^{eth\,291}$ Tert$^{marc\,4, 24}$ ... BLΞ 33. cop syr^{sch} aeth (Cyr$^{glaph\,284}$) om *και* | *εβδομηκοντ.* c. ℵACLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler b f q go cop syr^{sch} et p et^{hr} aeth Ir$^{int\,146}$ („post enim duodecim app. LXX alios dominus noster ante se misisse invenitur; septuaginta autem nec octonario numero neque denario nec tricenario typus esse possunt") et^{200} („ad quid enim mittebat dominus duodecim app." - „quomodo autem septuaginta praedicabant" etc) Tert$^{marc\,4, 24}$ („allegit et alios LXX app. super duodecim. Quo enim XII secundum totidem fontes in Elim, si non et LXX secundum totidem arbusta palmarum") Eus$^{dem\,93}$ et^{110} (*δωδεκα μεν - εβδομηκοντα δε τουσ λοιπουσ, ουσ και αποστειλαι λεγεται ανα δυο προ* etc) et$^{mar\,296}$ et theoph^{136} (*εβδομηκ. δε ανεδειχνυ μαθητας, οποσα λεγεται καθ ολης της οικουμ. εθνη τυγχαν.* Rursus hist$^{1, 13}$ *θαδδαιον εν αριθμω και αυτον των εβδομηκοντα του χυ μαθητων* etc) Cyr$^{luc\,246}$ (comparantur app 12 et *δωδεκ. πηγαι* in Elim, item *οι αναδειχθεντες υπο χυ* 70 et 70 *στελεχη φοινικων*. Similia cat$^{ox\,82}$ Tito tribuit. At rursus Cyr$^{glaph\,284}$ consentit cum Cyr luc) Bas$^{eth\,291}$ Amb$^{luc\,1421}$ ... BDMR (ex indice capitum) (1. ap Treg?) 42. a c e l g$^{1.\,2.}$ vid vg syr^{cu} arm Dial^{806} (*πρωτους ανεστειλεν ιβ και μετα ταυτα οβ ευαγγελισασθαι* etc) et^{828} (*μεμνημαι γαρ οτι εν τω ευαγγ. ιβ εισι και οβ*) Epiph^{50} (*απεστειλε δε και αλλους εβδομ. δυο κηρυττειν*) Recogn$^{clem\,1, 40}$ („nos ergo primos elegit duodecim" - „postmodum alios 72 probatissimos discipulos, ut vel hoc modo re-

Mt 9, 37 a πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. 2 [108.5] ἔλεγεν δὲ πρὸς αὐτούς· ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐργάτας ἐκβάλῃ εἰς τὸν
Mt 10, 16 θερισμὸν αὐτοῦ. 3 [109.5] ὑπάγετε· ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας
4 ss 9, 3–5 ἐν μέσῳ λύκων. 4 [110.2] μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴ
4–12 Mt 10, 9–15 ὑποδήματα· μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. 5 [115.5] εἰς

---

cognita imagine Moysis crederet multitudo quia hic est quem praedixit Moyses venturum prophetam") Aug[cons 2,54] | *αυτους*: B om, item Eus[dem 93] (*ωσαυτως δε και ο σωτηρ ανεδειξεν αυτου μαθητας 70 και απεστειλεν ανα δυο προ πρ. αυτου*) | *ανα δυο* cum ℵACDLXΓ ΔΑΞ unc[7] al longe plu (it vg *binos*) Eus[dem 93] et [110] Bas[eth 291] ... BKΠ 13. 69. 300. 346. al plus[20] *ανα δυο δυο* (item syr[P] sed alterum *δυο* c. ob.), syr[cu] et [sch] et [hr] *duo duo* | *αυτου*: H 1. 209. f[scr] 47[ev] 54[ev] *εαυτου* | *πασ. πολ. και τοπον* et. f g[1. 2. vid] vg syr[P] et [hr] rell Bas[eth 291]: D a b c e l q syr[cu] et [sch] *παντα τοπ. και πολιν*, Eus[dem 110] *παντ. τοπ. και χωραν* | *ημελλεν* cum ℵABCEGHMUVXΓΔΑΞ al plu ... ς *εμελλ.* cum DKLSΠ al permu Eus[dem] Bas[eth] | *αυτος* et. f g[1. 2. vid] vg go syr[P] cop[cdd] arm Eus[dem] Bas[eth]: D a b c e l q syr[cu] et [sch] et [hr] cop[dz] om | *ερχεσθαι* et. it[pler] vg syr[cu] et [utr] rell Eus[dem] Bas[eth]: A 1. 118. 131. 209. a e syr[P mg] syr[hr] *εισερχ.*, 13. 61. 69. 71. 346. al[5] *διερχ.*

2. *ελεγεν*: 1. 131. syr[cu] et [sch] (non item P et [hr]) aeth *ειπεν* | *δε* (Gb′) cum ℵBCDLΞ 1. 13. 33. 69. al[8] fere a c e q go cop[sch ex dz] syr[P mg] arm ... ς *ουν* cum AXΓΔΑΠ unc[8] al pler syr[P txt] Bas[eth 291] ... b f l g[1. 2. vid] vg syr[hr] *et dicebat*, syr[sch] aeth *et dixit* (7[pe] *και ελ. δε*) ... syr[cu] cop[wi] et [petr4] sine copula | *μεν* (et. Herac[lorig 4, 255ed] Bas[eth 291]): D a c e Herac[lorig] ex [cdd s] om :: Mt 9, 37 *μεν* non fluct | *ουν*: D[gr] om | *οπως*: KMΠ al mu add *αν* | *εργ. εκβ.* hoc ordine cum BD e ... ς Ln *εκβ. εργ.* (:: at ita Mt lectione non fluct) cum ℵACLXΓΔΑΞΠ unc[7] (defic et H et F) al omn[vid] it[pler] vg etc | *εκβαλῃ* cum ℵABCDLΔΑΞΠ unc[7] al plu (X al pauc *εμβαλῃ*) Bas[eth] ... ς (= Gb Sz) Ti (ex errore de B) *εκβαλλῃ* cum minusc mu, Γ al pauc *-λλει*

3. *ιδου* sine *εγω* ℵAB 87. 254. 7[pe] a e l arm ... ς add *εγω* (:: ut Mt lectione non fluct) cum CDLXΓΔΑΞΠ unc[7] al pler b c f g[1. 2. vid] q vg go cop syr[sch] et P et [hr] aeth | *αρνας*: AM al[15] fere *προβατα* (:: ex Mt) | *εν μεσω* (ALRΞ al pauc *εμμεσω*): D *μεσον*

4. *βασταζετε*: K *-ξαιτε* | *βαλλαντ.* cum ℵABCDRF[W]GKLRUVΔΞΠ[2] al plu ... ς *βαλαντ.* cum MSXΓΔΠ* al permu | *μη* sec: M 69. 299. al pauc b f g[1. 2. vid] l q vg (non item a c e) Amb[luc 1423] et [1425] syr[cu] et [sch] et [hr] (non item syr[P]) *μητε* | *μη* tert cum ℵBDLΞ 1. al mu c e syr[P] arm[ed] ... ς Ln Ti *μηδε* cum ACRXΓΔΑΠ unc[6] al pler Clem[276] (pergit *υποδημα*); M 69. al pauc *μητε*, item *neque* a b f g[1. 2. vid] l q vg arm[ms] syr[cu] et [sch] et [hr] rell Amb[luc] | *μηδενα* cum ℵ*Δ* 28. 33. (Tert[marc 4, 24] *neminem*, inquit, *in via salutaveritis.* Poterat praetermitti *et*; at saepe eiusmodi simul affert, ut [4, 16] *sed vobis dico qui auditis*; ibidem

ἣν δ' ἂν εἰσέλθητε οἰκίαν, πρῶτον λέγετε· εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. 6 καὶ ἐὰν ᾖ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαήσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. 7 [112.2] ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἔσθοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ 1 Tim 5, 18
ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. [113.10] μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς

---

et sicut vobis fieri vultis; 4, 17 *et si feneraveritis*; ibidem *et eritis filii dei*) ... ς Ln Ti και μηδ. cum ℵ[c]ABCDLXΓΔΑ[2]ΣΠ unc rell it vg cop syr omn rell

5. εισ ην δ αν: D* εισ ην αν δε | εισελθητε (Gb′) cum ℵBCDF[w]LXΣ 1. 13. 69. al[4], item it vg *intraveritis* vel *introieritis* (ita Latt et. v. 10, sed etiam v. 8). Idque post αν et ante οικιαν cum ℵBD e (contra a *primum domum intrav.*, b l q *domum primum intrav.*, c *primam domum intrav.*, Tert[marc 4, 24] *in quam introissent domum pacem ei dicere*), Ln εισελθ. post οικ. cum CF[w]LXΣ al (sed 69. πολιν εισελθ. εισ οικιαν), f vg Or[int 2, 665] *domum intrav.* (*introier.* f) ... ς εισερχησθε (K 124. al pauc -εσθε) idque post οικιαν cum AEGKMRSUVΓΔΛΠ al pler syr[cu] (*in quamc. domum primam intretis in eam*) et[utr] et[hr] cop go arm aeth :: vide vv. sqq | πρωτον (vide ante; et. c *primum dicite*): D[gr*] ante οικιαν (similiter it[pl], vide ante) ... D[2] d Or[int 2, 665] om, item (sed vide ante) Tert[marc]. Cf Const[3, 14, 4] λεγει δε ο κυριοσ· οταν εισερχησθε εισ οικον [τινοσ], λεγετε· ειρηνη τω οικω τουτω etc | ειρηνη τω: 69. 124. al? syr[cu] ειρηνη (69. -ην) εν τω

6. και εαν (D καν) absq μεν c. ℵABCDEF[w]GKLMRSUVXΓΔΛΣΠ al plu it vg (Mt 10, 13 Latt mu μεν exprim) rell Or[4, 425] et[int 2, 665] Const[3, 14, 4] Bas[ps 98] ... ς (= Gb Sz) add μεν cum minusc vix mu Or[4, 441] :: cf Mt | η (Λ 69. y[scr] ει) εκει et. Or[4, 441] et[int 2, 665. 4, 467] Const Bas: B 433. it[pl] (non c e) vg Or[4, 426] εκει η | υιοσ (et. ς Gb Sz) cum ℵ[c]ABCD unc[rell] omn al plu Or[bis] Const Bas ... ς[e] ο υιοσ cum ℵ* al pauc | ειρηνησ: L om | επαναπαησεται cum ℵB* ... ς Ln Ti επαναπαυσεται cum AB[3]CD unc rell omn al omn[vid] | επ (435. προσ) αυτον: 69. ante επαναπ., 245. 435. Or[4, 426] et[441] post η ειρ. υμων pon (Or η ειρ. υμ. επ αυ. επαναπ.) | εφ (13. 69. 346. προσ :: ut Mt) υμασ (*super vos* a b q, *supra vos* i l; c e f vg *ad vos*) αναχαμψει (al mu επαναχ. vel αναστρεψ.): R cop syr[sch] (sed non [cod]) et[hr] aeth Or[4, 426] et[441] et[int 2, 665] et[4, 467] praem (:: ut Mt) η ειρηνη υμων (aeth αναχ. η ειρ. υμ. εφ υμ.) ... D εφ υμ. επιστρεψει η ειρηνη υμων

7. εσθοντεσ cum BD ... ς εσθιοντεσ cum ℵACLRXΓΔΛΣΠ unc rell al omn vid | τα: GΔ 69. al[3] ac plures om | αυτων: U αυτοισ | τ. μισθ. αυτου sine εστ. cum ℵBDLXΣ 248. 150[ev] syr[cu] et[sch] ... ς add εστι cum ACR (ut nuper recognovi) ΓΔΛΠ unc[7] al pler arm, item (sed transponunt, it[pler] vg *dignus est enim*) it vg go cop syr[P] Hom[clem 3, 71] (μη λογισαμενοι οτι αξιοσ εστιν ο εργατ. του μισθ. αυτου) | μη: F[w] μηδε | μεταβαινετε: L -βεννεται, R -βενεται | εξ (it vg *de*, et. d): D[gr] απο | οικιασ: XΛ 69. οικιαν (sic)

οἰκίαν. 8 καὶ εἰσ ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, 9 καὶ θεραπεύετε τοὺσ ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖσ, καὶ λέγετε αὐτοῖσ· ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 10 [114.2] εἰσ ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέλθητε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντεσ εἰσ τὰσ πλατείασ αὐτῆσ εἴπατε· 11 καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆσ πόλεωσ ὑμῶν εἰσ τοὺσ πόδασ ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Σοδόμοισ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 13 [115.5] Οὐαί σοι Χοραζείν,

Mt 13–15 11, 21–23

8. και εισ ην (U om) αν (Gb″) cum ℵBCDEGMRS(U)VΓΔΣ al[70] fere ... ς Ti κ. εισ ην δ αν cum AKLXΛΠ al sat mu (:: in Mt est δ' sed sine και. Item v. 10) | εισερχησθε: R al[3] scri al pauc -εσθε | δεχωνται (L praem μη) cum ℵABCDE[2]GL[2]SVΔΣΠ al plu ... E*KL*MRUXΓΛ al[40] fere δεχονται

9. τουσ: D[gr*] ουσ (d *qui sunt*) | ασθενεισ: D 2p[e] ασθενουντασ, c e *qui in illa infirmantur* (sed d *qui sunt in ea infirmi*) | ηγγικεν: Σ -ισεν | εφ υμασ: Γ f[scr] e om (i[cant] post του θεου pon)

10. εισ (M g[scr] και εισ) ην δ αν: 108. 124. 157. 433. al[5] g[1] am fu for perus emm om δ | εισελθητε (Gb″) cum ℵBCDLΣ 1. 13. 33. 69. 131. 157. 346. (it vg vide ad v. 5) ... ς εισερχησθε (:: hoc v. 8 non fluct) c. ARXΓΔΛΠ unc[7] al pler Eus[luc174] Bas[eth301] | δεχωνται (it vg *receperint*, sed item v. 8 *receper.*, *suscep.*, *acceper.*): UΓΔ*vid Λ al[30] fere δεχονται ... D Bas[eth] δεξωνται (sed d *accipient*), al pauc -ξονται | εξελθοντεσ: aeth add *decutite pulverem pedum vestrorum* (postea *dicentes*)

11. ημιν (ℵ[a]): ℵ*DG[gr2]Λ al[10] fere υμιν ... gat syr[cu] arm om | εκ τ. πολ. υμων: syr[cu] om | εισ τουσ ποδασ cum ℵBDR 90. 121. 157. it[pler] mm sax syr[cu]; item (ita Ti) ε. τ. πο. ημων ACGKLMUXΣΠ al[50] fere f go cop syr[utr]eth[hr] arm ... ς om c. ESVΓΔΛ al permu vg aeth Bas[eth301] | υμιν: e *nobis*, syr[cu] om | γινωσκετε (ita ℵ[a]): ℵ* add υμεισ | ηγγικ. sine additam cum ℵBDLΣ 1. 13. 33. 131. 157. 209. y[scr] it[pler] vg cop[wi]et[pt] syr[cu] arm[od] Tert[marc 4, 24] („etiam adiicit ut - dicerent: *Scitote tamen appropinquasse regnum dei*") ... ς (= Gb) add εφ υμασ (:: ex v. 9) c. AC RXΓΔΛΠ unc[7] al pler f l mm go cop[sch et dz] syr[utr et hr] arm[mss] Bas[eth]

12. δε cum ℵDMSVΣ al permu a f q cop, Ln [δε] ... Gb Sz Ti om cum ABCEGKLRUXΓΔΛΠ al[90] fere b c e i vg go syr[omn] arm aeth (:: minus aptum videbatur; hinc etiam 115. l γαρ pro δε. In Mt est αμην λεγ. υμ.) | X al ανεκτωτερον, item Λ al v. 14 | εν τη ημ. εκεινη (157. l gat syr[cu] *in die iudicii*): Λ 13. 69. 124. 142. 346. l q (cop ανεκτ. εστ. σοδ. εν τ. η. εκ.) syr[cu] et[sch] arm post ανεκτ. εσται pon (atque hinc 69. ab εκεινη ad εκεινη sq transiluit) ... D e εν τη βασιλεια του θεου eaque post ανεκτ. εστ., e post ανεκτ. εστ. σοδομ., item a b *in regno* sed ante ανεκτ. εστ.

13. χοραζειν (EVΓΠ al mu χωρ.) cum ℵABCEGKLMSVW[a]XΓΔΣΠ al permu

οὐαί σοι Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμενοι μετενόησαν. 14 *πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν.* 15 *καὶ σὺ Καφαρναούμ, μὴ ἕωσ οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕωσ ᾅδου καταβιβασθήσῃ.* 16 [116. 1] *Ὁ ἀκούων ὑμῶν* Mt 10, 40 Io 13, 20

go ... ς^{e} Gb Sz Ln *χοραζιν* cum UA al plu^{vid} cop^{sch} et ^{dz}; item ς *χωραζιν* cum 127. 157. al mu cop^{wi} et ^{petr4} (ita et. editum Caesar$^{3, 79}$, quem locum in Mt adhibuimus, sed utrum ex Mt an Lc pendeat dici nequit) ... D *χοροζαϊν*, item a b f vg *corozain*, d *chorozain*, i l q am (al ap Ln) *corazain* ... e *capharnaum* | *βηθσαιδα* et. c f j^{alt} q vg cop etc: AB* *βηδσ.*, D *βιδσ.*, a d *beds.*, b e l (j^{bla}) *bets.* Praeterea *-δα* cum ABCDLRW^{a}XΔΛΣΠ unc^{5} al pler ... ΝΕΥΓ 1. 28. 69. 71. 127. 346. al mu go *-δαν* (:: quam formam Matthaeo restituimus) | *εγενηθησαν* cum ℵBDLΞ 13. 33. 69. 346. ... ς *εγενοντο* cum ACRW^{a}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler | *εν* (U om) *σαχκ. και σποδω* (a l *in cinere et cilicio*): F om *και σποδ.* | *καθημενοι* cum ℵABCFLRW^{a}XΓΞ al^{10} fere ... ς *καθημεναι* cum DEGKMSUVΔΛΠ al longe plu ... 68. 108. e mm syr^{cu} et ^{sch} om :: ut Mt

14. *εν τη κρισει* (h. l. g$^{1. 2. vid}$ i vg; 1. 131. a b q ante *ανεκτοτ.* pon): 13. 69. 346. c f go syr^{cu} et ^{sch} (sed non ^{cod}) arm^{zoh} aeth *εν ημερα κρισεωσ* ... D 63. 253. c^{scr} e l om | *η υμιν*: CL praetermittunt *η*, D* *υ* (habet enim *ημιν*)

15. *καφαρναουμ* cum ℵBCDRX 33. it^{pler} vg go cop; W^{a} *καπαρναουμ* ... ς *καπερναουμ* cum ALXΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn q (et. Caesar^{79}). Cf et. alibi | *μη* (1. ἤ praegresso *ουμ*) et *υψωθησῃ* cum ℵBDLΞ (1.) a b e i l syr^{cu} cop (*η* et *υψωθησῃ*) aeth; a d *numquit* (d *-id*) *usque ad caelum exaltaveris*, b *quid usque in caelum exaltaberis*, i l *numquid* (l *quid*) *usque in* (l *ad*) *caelum exaltata es*, e *nedum usque in caelum exaltata es* ... ς Ti *η* et *υψωθεισα* cum ACRW^{a}XΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn c f g$^{1.}$ q vg (ex his c g$^{1.}$ vg *exaltata*, f q *quae – exaltata es*) go syr^{utr} arm Aug. Praeterea B^{3} pro *μη* et *υψωθησῃ* malebat *η* et *υψωθησ*, sed illa ab ipso restituta sunt. | *ουρανου* cum ℵB*CD 254. 259. a^{scr} ... ς praem *του* cum ℵB^{3}LRW^{a}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler | *εωσ* (c e f g$^{1.}$ l q vg): CDg^{r*} 1. a b d i praem *ἤ* (*aut*) | *αδου* (W^{a} 88^{ev} *αδη*) sine *του* cum ℵACDRXΓΔΛΠ unc^{7} al pler ... Ti praem *του* cum BLW^{a} 157. 36^{ev} 88^{ev} al^{2} ^{scr} | *καταβιβασθησῃ* cum ℵACLRW^{a}XΓΔΛΠ unc^{7} al omn vid it (*demergeris*, e *deprimaris*) go cop syr^{utr} arm ... BD syr^{cu} aeth *καταβησῃ* (d *descendes*) :: cf ad Mt, in quo 1859 pariter ac Ln *καταβησῃ* edidimus. BD aeth utroq loco *καταβησῃ*, sed in Mt Latinorum et Ir^{int} accedit testimonium. Si alterutro loco *καταβησῃ* recipiendum est, haud dubie in Mt est.

16. *ακουων υμων*: A^{corr}KΠ al pauc it^{pler} (non a e) vg syr^{cu} et utr Ign intpol eph^{5} Ir$^{int\ 173}$ Const$^{2, 20, 1}$ *υμων ακουων* (A* *εμου ακουων υμασ*)

ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

17 [117. 10] *Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες· κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.* 18 *εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.* 19 *ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν*

---

16. *ακουει*: Cyp[81] add *et eum qui me misit*, w[a] Ign[intpol] Cyp[122] add *και ο εμου ακουων ακουει* (Ign *ουκ ακουει εμου αλλα*) *του πεμψαντος με* (Ign add *πατρος*) | *και ο αθετ. υμας*: it (exc a) vg *et* (b om) *qui vos spernit* ... Ign[intpol] Const[2, 20, 1] Eus[es] *ο υμας αθετων* | *εμε* (Δ *με*) *αθετει*: a b add *et eum qui me misit* | *ο δε* (Lɪ Const[2, 20, 1] *και ο*, item[vid] Eus[es 484] *τοις ιδιοις μαθηταις ελεγεν· ο υμας αθετων εμε αθετει, και ουκ αδικησθε υμεις, και ο εμε αθετων* etc) *εμε αθετων* (w[a] *αθετ. εμε*), *αθετει τ. αποστειλ.* (Ign[intpol] *πεμψαντα*) *με* et. c f m q vg (Eus[es]) Or[int 4, 625] Cyp[81]: e Ir[int 173] nil nisi *et eum qui me misit* (similiter igitur atque a b, nisi quod hi alia addita habent ... D a b i l o *δε* (i om) *εμου ακουων ακουει του αποστειλαντος με* ... g[mg*] 13. 124. 346. syr[cu] et[P] et[hr] arm aeth insuper add *και ο ακουων εμου* (E *εμ. ακου.*) *ακουει του αποστειλαντος με*. Cf et. Iust[apol 1, 63] *ως και αυτος ο κυριος ημων ειπεν· ο εμου ακουων ακουει του αποστειλ. με* et[apol 1, 16] *ος γαρ ακουει μου και ποιει α λεγω, ακουει του αποστ. με*. Item Const[8, 46, 1] (eadem ap Hipp[85] ap Lag) *ο υμων γαρ, φησιν ο κυριος, ακουων εμου ακουει, και ο εμου ακουων ακουει του αποστειλ. με· και ο υμας αθετων εμε αθετει, ο δε εμε αθετων αθετει τον αποστ. με.*

17. *οι εβδομηκ.* vide ad 10, 1. Ad illos testes accedit h. l. MW[a] i syr cu ... BD a c e g[1. 2 vid] l vg syr[P mg] arm perss add *duo* (a *et duo*), hinc Ln [*duo*]. Praeterea Δ 124. add *μαθηται*, syr[cu] et[sch] *quos misit* | *μετα χαρας*: AKΠ al pauc ante *οι εβδομηκ.* pon | *υποτασσ. ημιν* (w[a] al mu *υμιν*): Δ 1. 237. al pauc e *ημιν υποτασσ.* (Δ *επιτασσ.*), item b q *in nomine tuo nos audiunt*

18. *ως αστραπ. εκ τ. ουρ. πεσοντα* et. Or[3, 693] et[int 3, 356. 402] et[4, 685] Bas[2, 82] Ath[1, 660] Antioch[hom 44] (p. 1099) etc: c[ser] Or[int 2, 293] et[3, 867] et[4, 541. 634] Caes[3, 112] Ath[1, 467] Epiph[681] *ως αστρ. πεσ. εκ τ. ουρ.* ... B 254. *εκ τ. ουρ. ως αστραπ. πεσοντα*. Similiter cop Or[int 1, 68] *πεσοντα* (Or *cecidisse*) *εκ τ. ουρ. ως αστρ.* Cf et. Hom[clem 19, 2] *οτι εωρακειν τον πονηρον ως αστραπ. πεσ. εκ τ. ουρ. εδηλωσεν.*

19. *δεδωκα* cum ℵBC*Lx 1. al pauc b e f g[1] i l q vg go (cop et *δεδω. et διδωμ.* exprim) syr[P mg] et[hr] arm aeth Or[1, 744] et[2, 612] item[int 2, 293. 316. 441] et[4, 562. 686] Caes[67. 77. 85] Bas[1, 121] et lib arb[613] Cyr[luc 247] et[ador 158] et abacu[537] Epiph[422] Thdrt[1, 45] al Leif[233] (ap Gall[6]) Hil[307] al (Antioch hom[44] *εδωκα*) ... ς Ln *διδωμι* cum AC[2]DW[a]ΓΔΛΠ unc[7] al pler c (g[2] *dico*) syr[cu] et[utr] Eus[ps 68] Ir[int 322]. Cf et. Iust[tr 76] *εφη· διδωμι υμιν εξουσιαν καταπατειν επανω οφεων κ. σκορπιων και σκολοπενδρων και επανω πασης δυναμεως του εχθρου.* | *του πατειν* et. Or[1, 744] et[218]

ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσει. 20 *πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγγέγραπται ἐν τοῖς οὐρανοῖς.*

21 [118. 5] *Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ* Mt 11, 25–27

Eus$^{dem\,437}$ Bas^{2,82} Cyr$^{luc\,247}$ Thdrt^{1,45}: 1. Or$^{1,298\cdot423\cdot735}$ et^{2,612} Caes^{ter} Epiph^{422} Cyr$^{ador\,158}$ et abacu^{537} Antioch$^{hom\,44}$ Thdrt$^{1,311\cdot784}$ al om *του* | *οφεων* et. Or^{plerumq} Eus^{bis} Caes^{ter} Bas^{2,82} et lib arb^{613} etc: D Or^{1,423} *των οφεων* | *σκορπιων*: D *των σκορπ.* (Epiph^{422} *πατειν επι οφεις κ. σκορπιους και επι* etc) | *την δυναμιν*: B Or^{1,423} (non item alibi quinquies) add *την* | *ου μη* (et. ℵ^{a} Or^{1,744}): ℵ*D om (Or^{1,298} *ινα μηδεν υμας [ημας] αδικηση*) | *αδικησει* (et. ς^{e}) cum ΝADEHLMΓΔ 1. 13. 33. al mu Or^{1,744} ... ς Gb Sz *αδικηση* cum BCFGKSUVW^{a}XΔΠ al plu

20. *εν τουτω*: W^{a} al$^{3\,sec}$ *εν τουτο* | *τα πνευματα* et. a c g$^{1\cdot2\cdot vid}$ l q (b *spiritus maligni*) vg go cop syr^{p} et^{hr} arm Const^{8,1,2} (et. Hipp^{charism}) ... D 1. 131. 157. 2^{pe} 237^{schol} e f syr^{cu} et^{sch} cop^{dz} Eus$^{ps\,413}$ Bas^{2,228} Cyr$^{ador\,112}$ Thdrt^{1,1221} Or$^{int\,4,652}$ Amb^{aliq} *τα δαιμονια* | *υμιν υποτασσεται*: L syr^{cu} et^{utr} et$^{hr\,464}$ (non^{202}) aeth Cyr$^{ador\,112}$ *υποτ. υμ.* | *χαιρετε δε* sine *μαλλ.* cum ℵABCDEF^{W}GHKLMSUVW^{a}ΓΔΛΠ al plu it vg go cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Eus$^{ps\,413}$ Bas^{2,228} Or$^{int\,4,652}$ etc ... ς (= Gb Sz) add *μαλλον* cum X al mu Cyr$^{ador\,112}$ et^{381} | *ενγεγραπται* (*ενγ.* cum ℵB, rell *εγγ.* Cf et. 2 Co 3, 2 sq) cum ℵBLX 1. 33. Eus$^{ps\,413}$ Bas^{1,565} Cyr$^{ador\,381}$ Thdrt^{1,1221} (157. *ενεγραφη*, Or^{3,238} Bas^{2,228} Const^{8,1,2} Cyr$^{ador\,112}$ *γεγραπται*, Bas^{1,474} *γεγραμμενα εστιν*) ... ς Ln *εγραφη* cum ACDEGHKMSUVW^{a}ΓΔΛΠ al pler Eus$^{es\,370}$. Latt *scripta sunt* | *τοις ουρανοις* et. Or^{3,238} Eus^{ps} et^{es} Cyr$^{ador\,112}$ et^{381} Bas^{1,474} et^{565} et^{2,228} Thdrt^{1,1221}: D a b c e f i l q Const^{8,1,2} *τω ουρανω*. Cf et. Hom$^{clem\,9,22}$ *καν παντες δαιμονες μετα παντων των παθων υμας φευγωσιν, ουκ εστιν εν τουτω μονω χαιρειν, αλλ εν τω δι ευαριστιαν τα ονοματα υμων εν ουρανω ως αει ζωντων αναγραφηται.*

21. *εν αυτη* (ΔA cop go *ταυτη*, e *in illa die*): DA al^{10} fere f cop add *δε* | *εν τω* cum ℵDF^{W}LW^{a}XΞ 33. a b c e ff$^{2\cdot}$ i l q vg^{six} cop Clem^{117} (*αγαλλιασαμενος γουν εν τω πνευματι ο ις· εξομολογουμαι, φησιν*, etc) ... ς Ln Ti om *εν* c. ABCΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g$^{1\cdot2\cdot vid}$ vg (et. am fu em for tol etc) go etc | *πνευματι* absque *ο ις* cum ℵBDX 157. a b i l vg (et. 130^{lat}) cop syr^{cu}, item addito *τω αγιω* cum ℵBCDKLXΞΠ 1. 33. al^{5} a b c e ff$^{2\cdot}$ i l vg cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth ... ς add *ο ις* (ante *και ειπεν*) cum ACW^{a}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q go syr^{p} Bas$^{eth\,297}$; item post *ηγαλλιασ.* add LX 33. 346. ^{i}cant c e ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} et^{hr} (*domin. Ies.*) arm aeth; contra ς om *τω αγιω* cum AEGHMSUVW^{a}ΓΔΛ al pler f q go Clem^{117} Bas$^{eth\,297}$ | *εξομολογουμαι*: Δ *-γησομαι* (item Marcosii ap Ir^{93} *φερουσι ταυτα· εξομολογησομαι* etc, sed ex iis quae sequuntur: *ουδεις εγνω τον πατερα ει μη ο υιος, και τον υιον ει μη* etc, apparet

τῆσ γῆσ, ὅτι ἀπέκρυψασ ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψασ αὐτὰ νηπίοισ· ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτωσ ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. 22 [119.3] *καὶ στραφεὶσ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ εἶπεν·*

---

ista omnia potius a Mt pendere. Ceterum Ir^{int} *confiteor*): Epiph marc^{313} et^{329} *ευχαριστω σοι* (et. in *ελεγχ. κβ' ευχαριστει κυριω του ουρανου*), item Tert$^{marc\ 4,25}$ *gratias ago et confiteor*. Cf Or^{1,221} *ευχαριστιασ δε παραδειγμα η του κυριου ημων φωνη λεγοντοσ· εξομολογουμαι σοι - νηπιοισ· το γαρ εξομολογουμαι ισον εστι τω ευχαριστω.* | *πατερ κυριε* (ita et. Marcosii et Or ll. ll., item Eusp^{s704} quem ex Lc hausisse extrema illa: *τισ εστιν ο υιοσ, τισ εστιν ο πατηρ*, probant): c e f ff$^{2\cdot}$ i for (non item am sang am tol) *domine pater*, Clem ^{117} *πατηρ ο θεοσ* ... r^{w} Epiph^{marc313}et^{329} Tert^{marc4,25} om *πατερ* (Epiph ^{329} *ουδε πατηρ ειχεν. ελεγχεται δε, κατω γαρ ειχεν· ναι ο πατηρ.* Item in *ελεγχ. κβ' καν παρακουσησ το πατερ, ινα μη πατερα αυτου επιδειξησ, μαρκιων* etc, *κατα ληθην ειασασ, ω μαρκιων, το ναι ο πατηρ*) | *του ουρανου* (Marcosii *των ουρανων*, item ap Ir^{int} *caelorum* sed pon post *terrae et*) *κ. τησ γησ*: Epiph^{marc313} et^{329} Tert^{marc4,25} om *και τησ γησ* (Epiph^{bis} *ουκ ειχε δε· και τησ γησ*) | *σοφων και συνετων*: d *συνετ. κ. σοφ.*, e nil nisi *a sapientibus* | *ναι ο πατηρ*: Marcosii l. l. *ουα ο πατηρ μου* | w^{a} *ουτω* | *εγενετ. ευδοκια* cum ℵAC^{3}Dw^{a}ΓΔΑΠ unc^{8} 1. al omn fere go cop syr$^{omn\ 4}$ arm aeth (*placuit* a f vg; *bona voluntas* i, d *beneplacitum*) Bas^{eth297} (Or^{3,757}, ubi non liquet utrum e Lc an e Mt hauserit, est: *οτι ουτωσ εγενετο, και τα εξησ*) ... Ln Ti *ευδοκ. εγεν.* cum BC*LXΣ 33. b c e ff$^{2\cdot}$ l q (c e Ir$^{int\ 93}$ *placitum factum est*, b ff$^{2\cdot}$ l q *bona voluntas fuit*) Clem ^{117} Eusp$^{s\ 704}$ (item Marcos ap Ir, quod ut diximus ex Mt potius haustum) :: dictu difficile est utrum Mt utrum Lc scripserit. Edidimus *ευδ. εγ.* in Mt, ad quem vide testes; propterea vero in Lc *εγ. ευδ.* praestabat cum ℵAD. Cf huc et. Hom^{clem} ^{8,6} (ut iam ad Mt adscripsimus) *αυτοσ ο κυριοσ ημων λεγει· εξομολ. σοι πατερ του ουρ. κ. τ. γησ, οτι εκρυψασ ταυτ. απο σοφων πρεσβυτερων και απεκαλ. αυτ. νηπιοισ θηλαζουσιν.* Item ^{18,15} sq *και ο σιμων - εφη· τον σον διδασκαλον αιτιω ειποντα· εξομ. σοι κυριε του ουρ. κ. τ. γησ, οτι απερ ην κρυπτα σοφοισ, απεκαλυψ. αυτ. νηπ. θηλαζουσιν. και ο πετροσ· ουτω μεν, εφη, ο λογοσ ουκ ελεχθη - ο δε ις ημων τω οντι ουκ ειπεν· ατινα ην κρυπτα, αλλα - απεκαλυψ. αυτα νηπιοισ θηλαζουσιν. το δε ειπειν· απεκρυψασ, ωσ ποτε εγνωσμενων αυτοισ - και μη λεγε· ησεβησεν εισ τουσ σοφουσ κρυψασ αυτα απ αυτων.*

22. *και στραφ.* (w^{a} *στρ. δε*) *πρ. τ. μαθητ.* (c^{2vid}r al^{10} c q go syrr add *αυτου*) *ειπ.* (ita et. ς Sz et ex errore de B Ln) cum AC*EGHKSUVw^{a}x ΓΔΑ al longe plu e ff$^{2\cdot}$ l q go syr^{sch} et p aeth^{cod} a pers^{p} ... ς^{e} Gb om cum ℵBDLΜΞΠ 1. 13. 22. 33. al^{15} fere a b e f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid vg cop syr^{cu} arm aeth^{edd} pers^{w} Eusp^{s704}:: at desunt in Mt nec quisquam addidit; praeterea eadem fere (cum additamento *κατ ιδιαν*, quod nostro loco non inlatum est) v. sq posita fecerunt ut eiicerentur

πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ πατὴρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. 23 [120. 5] *Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν· μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε.* 24 *λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ ἴδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.* Mt 13, 16 a

22. *μοι παρεδοθη* cum ℵABCDLW^{a}XΓΔΛΞ unc^{7} al plu (et KII al pauc *μοι παραδεδοται*, ut et. Iust$^{tr\ 100}$ *και εν τω ευαγγελιω δε γεγραπται ειπων· παντα* etc) it vg (*mihi tradita sunt*) go Or$^{cat\ ox\ 86}$ (Eus$^{mcell\ 187}$ dici nequit unde pendeat) :: eodem ordine Mt utitur ... ϛ (= Gb Sz) *παρεδοθ. μοι* cum minusc pauc^{vid} syr^{cu} et^{utr} arm aeth Eus$^{ps\ 704}$ | *υπο*: D *απο* | *μου*: D a c l am for perus (non em san tol gat mm) arm Eus$^{ps\ 704}$ (Tert$^{marc\ 4, 25}$ „omnia sibi tradita dicit a patre") om. Item Iust$^{tr\ 100}$ Marcos ap Ir^{int} (non^{gr}) | *γινωσκει* (et. Eus$^{ps\ 704}$): CFWΠΔ al^{25} fere (Bas$^{1, 314}$, sed in sqq Mt et Lc miscet) *επιγινωσκει* :: ut Mt (ad quem vide pp) | *τις εστ. ο υιος* (U b o *πατηρ*) *ει μη ο πατηρ* (U b o *υιος*) *και τις εστ. ο πατηρ* (U b o *υιος*) *ει μη ο υιος* (U b o *πατ.*): a nil nisi haec: *quis est pater nisi filius* | *ω* (W^{a}Xr al mu o) *εαν* cum ℵA CEGHKLMSUVXΓΔΛΞΠ al pler Eus$^{ps\ 704}$ ... Ln *ω αν* c. BDW^{a} al pauc | *βουληται*: AW^{a}XΛ 69. al pauc *βουλεται*, 33. 157. *βουληθη*. Praeterea cf ad h. l. quae adnotavimus ad Mt

23. *και στραφεις*: D e *στραφ. δε* | *μαθητας* (a b e ff$^{2\cdot}$ syr^{p} arm): U c f i l q g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ vg cop go syr^{cu} et^{sch} aeth add *αυτου* (i *suos discipulos*) | *κατ ιδιαν* et. f q go cop syr^{utr} aeth (arm ante *πρ. τ. μα.*): D (item barb unus) a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ i l vg (et. 130^{lat}) syr^{cu} om | *ειπεν*: D 1. 131. 209. e cop add *αυτοις* | *μακαριοι οι*: Σ om *οι* | *βλεπετε*: D add *και ακουοντες α ακουετε*, item c e f tol *et aures quae audiunt* (tol insuper add *quae auditis*) :: cf Mt

24. *γαρ*: M 71. g^{ser} *δε* ... U syr^{cu} arm om | *και βασιλεις*: b q *et iusti* (:: ut Mt) ... D a e ff$^{2\cdot}$ i l (non item c f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ vg) Meth$^{7, 7}$ (Gall^{3}, ^{712}, sed vide post) Tert$^{marc\ 4, 25}$ (sed libere: *dico enim vobis quia prophetae non viderunt quae vos videtis*) om | *ιδαν* (*ιδ*- ℵCΞ, *ειδ*- BL) cum ℵBCLΞ 33. ... ϛ Ln *ειδον* (KVΧΠ* al *ιδ.*) cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *ακουσαι* (B add *μου*) *α* (D b f q go add *υμεις*) *ακουετε* (LΞ *ηκουσατε*) *κ. ο.* (69. add *ειδον ουδε*) *ηκουσαν*: a i l om. Cf Meth^{712} (mixtis Lc et Mt) *μακαριοι γαρ φησιν οι οφθ. υμων – οι βλεποντες α βλεπετε. λεγω γαρ υμιν οτι πολλ. προφητ. επεθυμησαν ιδειν α βλεπετε, και ουκ ειδον, και ακουσαι* etc. Item Hom$^{clem\ 3, 53}$ *ειπων· πολλοι προφηται και βασιλεις επεθυμησαν ιδειν α υμεις βλεπετε, και ακουσαι α υμεις ακουετε, και αμην λεγω υμιν, ουτε ειδον ουτε ηκουσαν.*

Mt 19, 16 25–27 18, 18 as Mt 22, 35 as Mc 12, 28 as

25 [121. 2] *Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτόν, λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;* 26 *ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;*

Deu 6, 5 Lev 19, 18

27 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.* 28 *εἶπεν δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ.*

25. *και ιδου* (b c f ff$^{2\cdot}$ i l *et* [b ff$^{2\cdot}$ om] *haec eo dicente* [ff$^{2\cdot}$ add *et*] *ecce*, item syr^{cu} *et cum diceret haec*) *νομικ. τις* (itpler vg *quidam legisperitus*) *ανεστη* (c post *ecce* pergit *surrexit quidam legis doctor*; syr^{cu} post *haec* pergit: *appropinquavit legisperitus quidam, qui surgebat*) et. a q vg syr^{utr} etc: D e *ανεστη δε τις νομικ.* (d e *legis doctor*) | *ανεστη*: C^{3} 33. al pauc (sed evglst pler) *προσηλθεν* ac pergunt *τω ιω* | *λεγων* cum ℵBLΞ e syr^{cu} cop ... ς Ln Ti *και λεγων* cum ACDXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} itpler vg syr^{utr} arm aeth go | *διδασκαλε* (M c^{scr2} add *αγαθε*) et. Or$^{int\,3,\,971}$: D om, item Tert$^{marc\,4,\,25}$ („legis doctor dominum aggressus, quid faciens, inquit, vitam aeternam consequar? In haeretico vita solummodo posita est sine aeternae mentione, ut doctor de ea vita videatur consuluisse quae in lege promittitur a creatore longaeva, et dominus ideo illi secundum legem responsum dedisse: Diliges" etc) | *ποιησας*: ℵ* add *ινα* (ipse* del?) | *αιωνιον*: g$^{2\cdot}$ om (ut Mcion)

26. *ο δε*: 69. 124. 346. syr^{cu} add *ις* | *τι*: D^{gr*} s^{scr} om

27. *αγαπησεις*: X *-σης* | *τ. θε. σου*: B*H om *σου* | *εξ ολης της* (BΞ c^{scr} om) *καρδιας σου* et. e f (g$^{1.\,2\cdot vid}$) vg go cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} (sed* om) arm Or$^{int\,3,\,792}$ Tert$^{marc\,4,\,25}$: D 1. 131. 157. a b c ff$^{2\cdot}$ i l q aeth *εν ολη τη* (1. 131. 157. om) *καρδια σου* | *και* pri: B om | *εν ολη τη* (1. al? om) *ψυχη σου κ. εν ολη τη* (1. al? om) *ισχυι σου* cum ℵBD AΞ 1. 131. 157. b i l q cop^{edd} (cop^{dz} ut ff$^{2\cdot}$) et^{petr4} (item a *in tota anima tua et ex totis virib. tuis*, c *ex tota anima tua et in omni fortitudine tua*, ff$^{2\cdot}$ *ex tota anima tua et in omnib. virib. tuis*) ... ς Ti *εξ ολης της ψυχης σου κ. εξ ολης της ισχυος σου* cum ACXΓΔΑΠ unc^{8} al pler (U 435. 440. al Bas$^{eth\,243}$ om *κ. ε. ολ. τ. ισχ. σ.*) e f vg syr$^{omn\,4}$ arm go Tert$^{marc\,4,\,25}$ (item Or$^{int\,3,\,972}$ sed om *κ. εξ ολ. τ. ψυχ. σου*, quae syr^{cu} post *κ. ε. ολ. τ. ισχ. σ.* pon) | *κ. εν ολη τ. διανοια σου* cum ℵBLΞ 1. 131. 157. 209. (de priorib. membris ex 209. nil relatum) cop ... ς Ti *κ. εξ ολης της διανοιας σου* cum ACXΔΑΠ unc^{8} al pler e f vg syr$^{omn\,4}$ arm go Or$^{int\,3,\,972}$ ... Dr a b c ff$^{2\cdot}$ i l q (Tert^{marc}, at nec sqq *και τον πλη.* add) om | *σεαυτον* cum ℵBCDLΓΔΑΞΠ unc^{7} al plu Clem^{941} (certe quae sequuntur ad Lc spectant, sed quae praecedunt ad Mt) Or$^{3,\,980}$ ... AVX al plus^{50} Or$^{3,\,724}$ Bas$^{eth\,243}$ et regg^{512} *εαυτον*

28. *ειπ. δε αυτω*: F^{w}MX al pauc c f ff$^{2\cdot}$ l q syr^{cu} et^{sch} aeth (*domin. Iesus*) add o *ις* | *απεκριθης* (Or$^{3,\,980\,sq}$ et$^{int\,3,\,972}$): L 40. 76. 218. *ειρηνας*, Epiph$^{marc\,313}$ et^{329} *ειπεν*, item *dixisti* syr^{cu} et^{sch} aeth | *ζησῃ* (Or$^{3,\,980}$ Bas^{eth} et regg Epiph$^{marc\,313}$ et^{329}): D *ζησεις*, 33. *ζησει*, al aliq *σωζῃ* (Clem^{304} *τουτο ποιει, φησι, και σωθησῃ*)

29 [122.10] *ὁ δὲ θέλων δικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστίν μου πλησίον;* 30 *ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς Ἰερειχώ, καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ.* 31 *κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν.* 32 *ὁμοίως δὲ καὶ Λευείτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ*

---

29. *δικαιωσαι* cum ℵBC*DLXΞ 157. 346. Cyrluc[256] Isid[1,123 bis] cat[ox 86] (sed D 243. c e Cyr Isid post *εαυτον* pon, item a *cum se vellet iustificare*) ... ς *δικαιουν* cum AC[3]ΓΔΑΠ unc[8] al pler | *εαυτον* cum ℵ[a]ABCD XΓΔΑΞΠ unc[8] al pler ... ℵ*L. c[scr 47ev] (al) cat[ox 86] *αυτον*. Ex Latt b f (ff[2·] g[1· 2·] ut vdtr) i l q vg *se ipsum*, a c d e *se* | *πρ. τ.* $\overline{\imath\nu}$: syr[cu] *ad eum*

30. *υπολαβων* sine *δε* cum ℵ*BC*[vid] copp[etr2], item (*Dixit ei Iesus*) syr[cu] et[sch] (syr[hr] *Et suscepit domin. Iesus et dixit ei*, item aeth *Et respondit* etc) ... ς Ln Ti *υπολαβ. δε* cum ℵ[c]AC[3]DLXΓΔΑΞΠ unc[8] al pler (69. *ο δε* $\overline{\imath\varsigma}$ *εφη*) it vg cop syr[p] go arm | *ειπεν*: Dr (syr[cu] et[sch] vide ante) syr[p] et[hr] cop[wi] et[petr2] (non item [sch] et [dz]) aeth add *αυτω* | *κατεβαινεν* (Or[3,728] et[int 972]): c* *καταβαινει* | *ιερειχω* cum B*LΞ go :: alibi eandem formam tuentur ℵ (Mc 10, 46 semel Lc 19, 1 Heb 11, 30; non Mt 20, 29 Mc 10, 46 semel Lc 18, 35) CDF (Mc 10, 46 semel) PQ ZΔ ... ς Ln *ιεριχω* cum ℵAB[3]CDXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] cop (et. sah Mt 20, 29) | *και λῃσταισ*: c* om *και* | *εκδυσαντεσ*: EGHSVΔΔ 1. 131. 433. al plus[30] b e f g[1·] i l q (g[2·] ff[2·] ut vdtr, non item a c) vg go *εξεδυσαν* | *αυτον*: D 54. g[1·] om | *επιθεντεσ*: H Chr[1,847] *περιθεντ.* | *αφεντεσ*: c* *αφεικαν* (item arm) | *ημιθανη* sine *τυγχ.* cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 209. Vict[cat mai 676] Chr[1,847] (exscribuntur vv. 30–37), nec exprim *τυγχ.* it vg syr[omn] [1] arm aeth ... ς Ti add *τυγχανοντα* (c* *-νταν*) cum ACXΓΔΑΠ unc[8] al pler cop Chr[12,155] (sed fluct lectio inter *ημιθανη κατεαξαντεσ* et *ημιθ. τυγχ.*)

31. *κατ. συγχ.* (*-γχ.* ℵBC etc; A *-νχ.*) et. syr[p mg gr], a ff[2·] q *fortuito*, d *forte*, e *derepente*; f vg *accidit autem ut*: D *κατατυχα* ... b c i l om | *δε*: a b c q om (syr[cu] et[sch] et[hr] exprim *και κατ. συγχ.*) | *κατεβαινεν*: A *καταιβεννεν* ... D cop[dz] *καταβαινων* | *εν* (e *per illam viam*, a *per viam illam*, b *per eadem via*): B 1. om; item f i l q vg *eadem via*, ff[2·] *eandem viam*, c *illam viam* | *αυτον*: 1. om

32. *λευειτησ* cum BD (:: Ioh 1, 19 et. ℵ, item Heb 7, 11 *λευειτικησ* etiam ℵ et D[clar]; Act 4, 36 iidem BD) ... ς Ln *λευιτησ* c. ℵ[c]AC unc rell (Γ *ο λευιτ.*) al omn[vid]. Ceterum ℵ* om versum (propter *ομοιοτελευτον*), suppl ℵ[c] | *γενομενοσ* et *ελθων* cum ACEGHKMSUVΓΔΑΠ al pler (i. e. omn praeter[15] fere) q (*cum esset secus locum veniens*) syr[sch] et p ... ℵ[c]BLXΞ 1. 33. 118. cop arm aeth[vid] om (ut Ti[synops]) *γενομενοσ* (e f *cum venisset ad eundem locum*, a *cum transiret per eodem loco*, ita ut pro *γενομενοσ* exprimant *ελθων* idque transponant, item syr[hr]); item

ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. 33 *Σαμαρίτης δέ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν ἐσπλαγχνίσθη,* 34 *καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοκίον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ.* 35 *καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν τῷ πανδοκεῖ καὶ εἶπεν· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ τι ἂν προσδαπανήσῃς ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι.* 36 *τίς τούτων*

D al^{10} fere b ff^{2} g$^{1.2}$ i l vg (hi omnes *cum esset secus locum*, d *factus ad locum*) syr^{cu} Chr^{1,847} om *ελθων* (Chr *ελθ. και*), hinc Gb^{0} | *και ιδων* sine additam cum ℵBCLXΔΞΠ unc^{8} al pler arm aeth ... Ln add *αυτον* cum ADΓΔ al^{15} fere itpler vg cop syr^{omn4}. Praeterea e om *γενομενος* usqe *ελθων και*

33. *σαμαριτης* cum ℵCDL 69. al (:: ut ubique edidimus, cf ad Mt 10, 5) ... ς Ln Ti *-ιτης* cum ABXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler | *ιδων* sine *αυτον* cum ℵBLΞ 1. 33. 254. b c i l q cop^{schw} ex ^{dz} et petr^{2} ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e f (ff^{2} g$^{1.2}$ ut vdtr) vg cop^{wi} syr^{omn4} arm aeth Chr^{1,847} (*ελθων εις τον τοπον και ιδων αυτον*) | *εσπλαγχνισθη*: D *-γχισθη*, Γ *ευσπλαγχν.*

34. *προσελθων* et. c e f (ff^{2} g$^{1.2}$ ut vdtr) q vg: a b i l om | *ελαιον* B XΓΔΠ unc^{7} etc: ℵACDLMΔΞ al *ελεον* | *επιβιβασ. δε* (cop^{wi} om *δε*) cop syr^{p} arm: D al^{3} it vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *και επιβιβ.*, ita Ln ex errore de c | *ηγαπ. αυτον*: 1. 209. al pauc it vg (et. am em tol, non item for al) cop om *αυτον* | *πανδοκ-* cum ℵ*ξ^{bis} (ξ hunc versum bis habet), item v. sq *πανδοκ-* cum ℵ*D* (:: inde quod in ℵ et D postea correctum est *-χ-*, apparet formam *-κ-* ex usu abisse) ... ς Ln Ti *πανδοχ-* cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn^{vid}. Dedimus vero etiam *-ιον* cum ℵ*et^{c}CLΔΞ al ... ς Ln Ti *-ιον* cum ABDXΓΔΠ unc^{9} al certe pler. Cf ad utrumq Steph. Thes.

35. *επι την* (A al pauc *τη*) *αυριον* sine additam cum ℵBDLXΞ 1. 33. 118. 157. 209. 346. 15^{ev} it (exc q) vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth Vict^{catmai} ^{07d} Chr^{1,847} ... ς (sed Gb^{00} et Schu „vox molestissima") add *εξελθων* (C* 239. *εξελθ. και*) c. ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler q (*et altera die procedens protulit*) syr^{p} arm | *δυο δηναρια*: D c e *δην. δυο* | *εδωκεν*: B (arm) ante *δυο δην.* pon | *πανδοκει* et ς Ln Ti *πανδοχει* vide ad v. 34 | *και ειπεν* (pro his 80. al^{10} fere Chr^{1,847} *ειπων*) sine *αυτω* cum BDLΞ 1. 33. 80. 118. 131. 157. 346. al pauc b c e ff^{2} g$^{1.2}$ vid i l vg cop syr^{cu} arm Chr^{1,847} Ambluc ^{1428} ... ς add *αυτω*, Ln [*αυτω*] cum ℵACXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a f q syr^{sch} et^{p} et^{hr} aeth | *ο τι*: Ξ al^{8} *ει τι* | *αν*: B *εαν* (cat^{ox89} *ωσ εαν τι*), KΠ al^{5} fere *δ' αν* | *προσδαπανησησ*: DA 1. al pauc *-νησεισ* | *εγω*: D c e post *εν τω επαν. με* (*in redeundo*) pon ... ℵ 1. 118. arm Chr^{1,847} Amb^{1429} Aug om | *με*: Hγ 1. 69. al *μοι* | *σοι* (c e ante *αποδ.* pon): D om

36. *τις* usq *γεγονεναι*: D *τινα ουν δοκεισ πλησιον γεγονεναι*, e *quem ergo putas ex his duobus proximum illi*, item cat^{ox89} *τινα τουτων των*

των τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; 37 *ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.*

38 *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν* Io 11. 1 ss 12. 1 ss
εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν. 39 *καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαριάμ, ἣ καὶ παρακαθεσθεῖσα πρὸς τοὺς πόδας τοῦ κυρίου ἤκουεν τὸν λόγον*

τριων πλησ. δοκει σοι γεγ. | *τις* sine *ουν* cum ℵBLΞ 1. 118. 209. itpler vg syr^{cu} cop$^{petr^2}$ Or$^{int\,3,\,972}$ Bas$^{1,\,354}$ ... ς add *ουν*, Ln [*ουν*] cum AC XΓΔΑΠ unc^{9} al pler c e cop^{wi} et^{sch} syr^{sch} et P et^{hr} arm aeth | *τουτων* (Chr$^{1,\,847}$ om) *των τριων*: D om (vide ante), ℵ*(suppl^{a}) Γ om *των* (sed in Γ praecedit *τοῦτῶν*), a (Bas$^{1,\,354}$) om *τ. τριων* | *πλησ. δοκ. σοι γεγον.* cum ℵABCLXΓΔΑΞΠ unc^{9} al longe plu cat$^{ox\,89}$ (Chr$^{1,\,847}$ *πλησ. γεγον. σοι δοκει*) ... ς (= Gb Sz) Ln (ex errore) *δοκει σοι πλησ. γεγον.* cum minusc non ita mu, item *videtur tibi* (a i l om) *proximus fuisse* itpler vg Or$^{int\,3,\,972}$ etc (cop *quem putas* etc) ... D e vide ante

37. *ειπ. δε* cum ℵBC*DFLXΔΞ al mu a e cop syrP mg ... 77. 108. syr^{hr} aeth *και ειπεν*, b f i l (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr) vg *et ait*, c *cui dixit*; syr^{cu} et^{sch} arm nil nisi *dixit* ... ς (sed Gb′ *ειπεν* sine copula) *ειπ. ουν* cum AC^{3}ΓΔΠ unc^{8} al plu q syrP^{txt} | *αυτω*: DX cop^{dz} cat$^{ox\,89}$ om | *ο* $\overline{ις}$: B* $\overline{ις}$ | Ln sic interpg: *πορευου και συ, ποιει ομοιως* | *ομοιως* (c add *et vives*): X *ουτως*

38. *εγενετ. δε εν τω πορευεσθ. αυτους* (1. 157. 209. d gat mm syr^{hr} arm^{mss} *αυτον*, D om pergens *αυτον εισελθειν*, d *factum est autem cum iter faceret*) *και* (a 69. om) *αυτος* cum ACDPΓΔΑΠ unc^{9} al omn fere it omn vg syr^{utr} et^{hr} arm aeth ... ℵBLΞ 33. syr^{cu} cop *εν δε τω πορευεσθ. αυτους αυτος* | *αυτος εισηλθεν* (E *ηλθεν*): FH al pauc add *ο* $\overline{ις}$ ... D (ut iam notatum) *αυτον εισελθειν* | *εισ την οικιαν* cum ℵCLΞ 33. ... ς Ln Ti *ε. τον οικον* cum ADPΓΔΑΠ unc^{9} al pler Bas$^{eth^{263}}$ ... B om plane. Item sine *αυτης* cum ℵ*et^{c}C^{3}LΞ 33. (B) ... ς Ln Ti add *αυτης* cum ℵ^{a}AC^{2}ΓΔΑΠ unc^{9} (item P *εαυτης*) al pler it vg rell Bas^{eth}

39. *μαριαμ* cum ℵB^{3}C*LPΞ 1. 33. cop^{schw} (ex$^{petr^4}$) ... ς Ln Ti *μαρια* cum AB*C^{3}DΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} cop^{wi} et^{dz} | *η και* cum ℵ^{a}AB*CP ΓΔΑΠ unc^{9} al pler b f i l (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr) vg etc ... D om *και*, item (*quae* tantum) a e; c *haec* tantum ... ℵ*B^{3}LΞ om *η* | *παρακαθεσθεισα* cum ℵABC*LΞ (Mac$^{25,\,8}$ *τ. εποιραν. αρτου, οὗ – μετεισχε μαρια καθεσθεισα προσ τοισ ποσι του κυρ.*) ... ς Ln *παρακαθισασα* (Γ al mu *-θησασα*, K 69. *-θησα*) c. C^{3}DPΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} Bas^{eth} | *προσ* cum AB*C*LΞ 33. 44. Bas$^{monast\,585}$ (Mac vide ante) ... ς Ln *παρα* cum AB^{3} (sed restitutum *προσ*) C^{3}DPΓΔΑΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} | *τ. κυριου* cum ℵB*C*DLΞ 7pc it (exc b) vg cop syr^{cu} et^{sch} et P mg arm aeth ... ς *του* $\overline{ιυ}$ c. AB^{3}(sed restitutum *τ. κυρ.*)C^{2}ΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn b syrP txt (et^{hr} *domini Iesu*) Bas^{eth} | *ηκουεν*: LΞ 6pc *ηκουσεν* | *τον λογον*:

αὐτοῦ· 40 ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν· κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπεν διακονεῖν; εἰπὸν οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. 41 ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ κύριος· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά, 42 ἑνὸς δέ ἐστιν χρεία· Μαρία γὰρ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται αὐτῆς.

UΓ 127. 131. 157. 300. al[60] fere e syr[cu] et [utr] (non [hr]) arm Bas[monast 535] *των λογων* | *αυτου*: D om

40. *επιστασα*: D *επισταθεισ* (sic) | *δε*: c[*vid] *τε* | *μελει*: FGHM al plu (cdd[12] ap solum Scriv) *μελλει* vitio frequenti | *μονην με κατελ.* et. cop syr[P] arm: D it vg syr[cu] et[sch] et[hr] *κατελ. με μονην ... ς μοι κατελ. με* | *κατελιπεν* cum ℵB[3]DFSUVΠ[2] al plu ... Ti *κατελειπεν* cum AB* CLPΓΔΛΞΠ* unc[5] al permu | *ειπον* cum DLΞ 1. 33. (:: cf Mt 18, 17. 22, 17. Mc 13, 4. Lc 20, 2. 22, 67) ... ς Ln *ειπε* ℵABCPΓΔΛΠ unc rell al pler | *μοι* (G 69. *μη*) *συναντιλαβηται*: D *μου αντιλαβητε*

41. *αποκρ. δε*: b i l (ff[2·] g[1. 2·]?) vg *et respondens*, Amb[luc 1268] *et* ... syr[cu] om | o *κυριοσ* cum ℵB*L 157. a i l (ff[2·] g[1. 2·] ut vdtr) vg syr[P mg] Bas[monast 535] (*ο δε κυρ. προσ αυτην*) Amb[luc 1268] Aug ... ς Ln o $\overline{\text{κς}}$ c. AB[3] (sed rursus o *κυρ.*) CDPΓΔΛΠ unc[9] al pler b c e f q cop syr[sch] et P txt (syr[hr] *domin. Iesus*) arm aeth Bas[eth 263], sed C[3]DKUΠ al[30] cop aeth ante *ειπεν αυτη* pon ... syr[cu] om | *μεριμνασ και*: D om (item Bas[cat mai 677], sed [monast 535], unde pendet cat, non om), item [vid] Aug[serm 103] (*Martha Martha, tu circa multa es occupata*, et[169] *Ma. Ma. circa multum es occupata*) ... a b e ff[2·] i l Amb[luc 1268] et[alibi] om *μεριμν. και τυρβ. περι πολλα* | *θορυβαζη* c. ℵBCDL 1. 33. Bas[cat mai 677] (non item [monast 535]) Evagr[567] (Gall[7]: *τι περι πολλα ει και θορυβαζη; ενοσ εστι χρεια*), Or[cat cord ioh 278] *θορυβη* ... ς Ti *τυρβαζη* (ΓΔ -ζει, F *τρυβαζ.*) cum A (B[3] sed rurs *θορυβ.*) ΓΔΛΠ unc[9] al pler Bas[monast 535] Chr[8, 298] Macpat[178] (Gall[7]) Antioch[hom 15] Dam[fid 175]. Cf Clem[931] *συ περι πολλα ταρασση· μαρια δε τ. αγ. μερ. εξελεξατο, και ουκ αφ. απ αυτησ.*

42. *ενοσ δε εστ. χρ.* cum AC*et[3]ΓΔΛΠ unc[9] al pler f g[1·] q g[2·]? vg syr[cu] et[sch] et[p txt] Macpati[178] Bas[monast 535] Chr[8, 298] Antioch[hom 14] Dam[1, 175] Aug[serm 103] et[169] ... ℵBC[2]L 1. 33. cop syr[P mg] aeth Or[cat cord] (ut ante) Bas[2, 365] et[eth 263] (Olympiodor in Eccles. 1, 43. ap Wtst) Geometr[cat cord 314] Hier[eustoch 18] *ολιγων δε εστ. χρεια* (B *χρ. εστ.*, ℵ* om *χρ.*) *η ενοσ* (Bas[2, 365] *ολιγων μεν δηλονοτι των προσ παρασκευην, ενοσ δε του σκοπου*) ... 38. arm syr[hr] *ολιγων δε* (arm add *ωδε*) *εστ. χρεια* (syr[hr] *et exiguo opus est*) ... D a b c e ff[2·] i l Amb[luc 1268] et[alibi] plane om (item Clem [931vid], post *ταρασση* enim statim pergit: *μαρια δε*; vide ante) | *μαρια*: B 1. (item l*) *μαριαμ* | *γαρ* cum ℵBLAX[comm] 1. 69. 157. 37[ev esscr*] copp[petr4] Bas[monast 535] Antioch[hom 14] Dam[1, 175] cat[ox 20] ... ς Ln Ti *δε* cum ACPΔΠ unc[9] al pler f g[1·] q mm mt cop syr[sch] et[P] et[hr] Clem[731] Mac[hom 25, 8] Chr[8, 298] Bas[eth 263] ... D 262. a b c e ff[2·] i l vg syr[cu] arm Amb[luc] et alib Hier[eustoch 12] om (Or[int 3, 48] „dicens ad Martham:

XI.

1 [123. 5] *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.* 2 *εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ὅταν προσεύχησθε, λέγετε·* 2—4 Mt 6, 9—13

Maria optimam" etc nil probat) | ητισ: D η | αυτησ cum ℵ*BDL, item *illi* vel *ei* a b e ff^{2}· i l q ... ς (sed Gb^{0}) Ti praem απ, Ln [απ] cum ℵ^{c}ACPΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} c d f vg (hi Latt *auferetur ab ea*) Clem^{931} Mac$^{pat\,178}$ et hom^{25,8} Didtrin^{1,18} Bas$^{monast\,535}$ et lib arb^{815}

XI, 1. και εγενετ. (et. Or^{1,200} et^{216}): A al^{5} e εγ. δε | προσευχομενον (hoc loco et. Or^{1,216} et^{227}): P syr^{cu} et^{sch} (non item P) arm Or^{1,200} ante εν τοπ. τιν. pon | ωσ επαυσατο (syr^{cu} *postquam recessit paullulum ab oratione sua*): F 60. om ... DM al^{6} a b c e ff^{2}· i l q (non item f vg) praem και | καθωσ (Or^{1,227} ωσ) και et. e vg (et. am em) syr^{utr} arm Or$^{1,200\,bis}$ et^{227} Tert$^{marc\,4,26}$ (sed ed. Par. om και): ℵ^{a} (suppl ^{c}) Δ 1. 12. 69. al pauc a b c f i l q for tol cop syr^{cu} aeth om και (ℵ* om et και et ιωαν.) | BD ιωαννησ. Ad hunc versum syr^{P} in cod Assem II. addita haec habet: „Dicunt hanc esse orationem, quam Iohannes docuit discipulos suos: Pater, ostende nobis gloriam tuam; fili, fac ut audiamus vocem tuam; spiritus, sanctifica corda nostra in aeternum. Amen."

2. ειπ. δε αυτοισ: D ο δε ειπεν, e *ille autem dixit illis* | προσευχησθε cum ℵBDEFGKLSUVXΞΠ^{2} al plu Or^{1,232}... Ti -χεσθε cum ACHMPΓΔΑΠ* 1. 33. 69. 124. al^{8}. Praeterea D add (:: e Mt) μη βαττολογειτε ωσ (d *sicut et*) οι λοιποι· δοκουσιν γαρ τινεσ οτι εν τη πολυλογια αυτων εισακουσθησονται· αλλα προσευχομενοι | λεγετε: ℵ* add ουτω, ℵ^{c} rursus delet | πατερ sine additam (sed L a^{scr} gat arm add ημων, mm *sancte*) cum ℵBL 1. 22. 57. 130^{gr} et^{lat} 346. (33. om^{vid} ημων, sed add^{vid} ο εν τ. ουρ.) a^{scr} vg (exc perus harl*) g$^{1.2}$? arm Or$^{1,226\,sq}$ (εχουσι δε αι λεξεισ του μεν ματθαιου τον τροπον τουτον· πατερ ημων ο εν etc; του δε λουκα ουτωσ· πατερ αγιασθητω etc) et^{232} (τι εστι το· οταν προσευχ. λεγετε· πατερ, οπερ παρα τω λουκα γεγραπται) Tert$^{marc\,4,26}$ („Cui dicam *pater*? ei qui me omnino non fecit?" etc) schol^{237} et aliorum (και η μεν λεγει τον πατερα ειναι εν ουρανοισ, ων κηρυσσει βασιλειαν· η δε εν τω λουκα τησ [al την] εν ουρανω μειζονα βασιλειαν θεου κηρυσσουσα εσιωπησε το· εν ουρανοισ etc) ... ς (= Gb) Ln add ημων (pro ημ. a c ff^{2}· i *sancte*) ο (13. om) εν (F om) τοισ ουρανοισ cum ACDPXΓΔΑΠ unc^{9} al pler a b c e f ff^{2}· i l q perus harl* sax cop syr^{cu} et^{utr} aeth (Or^{1,222} ακουσασ γαρ· διδαξον ημασ προσευχεσθαι, ου διδασκει αυτω προσευχεσθαι αλλα τω πατρι, λεγοντασ· πατερ ημων ο εν τοισ ουρανοισ, και τα εξησ: haec a Mt pendere, licet „διδαξ. ημ. πρ." a Lc sumat, ex^{1,227} et^{232} clarum fit) |

πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου·

αγιασθητω το: DKU om *το* | *σου*: D add *εφ ημας* | *ελθατω* cum ℵC pΔ 13. 346. ... ς Ln *ελθετω* cum ABDLXΓΔΠ unc[9] al pler (et. in Or[1, 227] et[232] editum) | *η βασιλ. σου*: Gb *σου η βασ.* cum D[δτ] 57. Praeterea cf Nyss[1, 737] (de orat. dom. orat. 3) ubi ad *ελθετω η βασ. σου* notat: *η καθως ημιν υπο του λουκα το αυτο νοημα σαφεστερον ερμηνευεται ⸗ ο την βασιλειαν ελθειν αξιων την του αγ. πνευμ. συμμαχιαν επιβοαται. ουτω γαρ εν εκεινω ευαγγελιω φησιν. αντι του· ελθετω η βασ. σου· ελθετω, φησι, το αγιον πνευμα σου εφ ημας και καθαρισατω ημας.* (Eadem etiam post confirmat: *ο γαρ λουκας μεν πνευμα αγιον λεγει, ματθ. δε βασιλειαν ωρομασε* etc.) Ad Gregorii testimonium accedit Maxim[1, 350] (ad Mt 6, 10) *ο ενταυθα ματθαιος φησι βασιλειαν, αλλαχου των ευαγγελιστων ετεροσ πνευμα κεκληκεν αγιον, φασκων· ελθετω σου το πν. το αγιον και καθαρισατω ημας.* (Postea: *ελθετω η βα. σου, τουτεστι το πν. το αγιον.*) Eiusdem lectionis vestigium quaesitum est Tert[marc 4, 26], ubi post illa: „cui dicam *pater*“ – „an ei qui me faciundo et instruendo generavit?“ pergit: „A quo spiritum sanctum postulem?“ At haec potius respondent verbis: *αγιασθητω το ον. σου.* Interiectis enim: „A quo nec mundialis spiritus praestatur? an a quo fiunt etiam angeli spiritus, cuius et in primordio spiritus super aquas ferebatur?“ pergit: „*Eius regnum* optabo *venire*, quem nunquam regem gloriae audivi? An in cuius manu etiam corda sunt regum? Quis dabit mihi *panem quotidianum*?“ Videtur igitur Mcion pro *αγιασθητω* etc simile quid habuisse atque illud apud Nyss pro *ελθατω* etc positum. | Post *η βασιλ. σου* omisimus *γενηθητω* etc c. BL 1. 22. 130[δτ] et[lat] 346. ff[2·] (g[1. 2·]?) vg (exc perus tol harl sax) syr[cu] arm Or[1, 227] (praecedit *του δε λουκα ουτωσ*, vide supra) et[240] (*γενηθητω το θελ. σου, ωσ εν ουρανοισ και επι γησ. ο λουκασ μετα το· ελθ. η βασ. σου, ταυτα παρασιωπησασ εταξε· τον αρτον ημων τον* etc. *διοπερ ασ προεταξαμεν λεξεισ ωσ παρα μονω τω ματθ. κειμενασ εξετασωμεν* etc.) Tert[marc 4, 26] (vide paullo ante, ubi post: „*Eius regnum*“ statim de „*pane quotidiano*“ pergitur) Aug[6, 240] (ed. Ven. 1731. Est enchir. ad Laurent. cap. 116: „Evgsta vero Lucas in oratione dominica petitiones non septem sed quinque complexus est; nec ab isto (Mt) utique discrepavit, sed quomodo istae septem sint intelligendae ipsa sua brevitate commonuit. Nomen quippe dei sanctificatur in spiritu, dei autem regnum in carnis resurrectione venturum est. Ostendens ergo Lucas tertiam petitionem duarum superiorum esse quodammodo repetitionem, magis eam praetermittendo facit intelligi. Deinde tres alias adiungit: de pane quotidiano, de remiss. peccatorum, de tentatione vitanda. At vero quod ille (Mt) in ultimo posuit: *Sed libera nos a malo*, iste non posuit, ut intelligeremus ad illud superius quod de tentatione dictum est pertinere.“) ... ς Ln add *γενηθητω το θελημα σου ωσ* (b e l om *ωσ*) *εν ουρανω και επι τησ* (ℵ* et[cb] ACDMPΔ 69. 48[ov] al om, non item ℵ[ca]XΓΔΠ etc) *γησ* (sed Ln [*ωσ εν ουρ. και επι γησ*], de quibus vide post) cum ℵACDPXΓΔΛΠ unc[9] al pler b c e f i l q perus

3 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν· 4 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν.

tol sax syr^{sch} et p cop aeth; item omissis *ωσ εν ουρ. κ. επ. γησ* a harl vg^{cod} mosq

3. *ημων*: Mcion teste Or in catena$^{mazarin\ ms}$ *σου* (vide Or^{huet} in addendis extremis p. 130: *επει δε οι απο μαρκιωνοσ εχουσι την λεξιν ουτωσ· τον αρτον σου τον επιουσ. διδου ημιν το καθ ημερ., επαπορησωμεν αυτοισ, αλληγοριασ και αναγωγασ φευγουσι, τισ εστ. ο αρτ. του θεου*) | *τον* (Δ om) *επιουσιον*: cf Cyr$^{luc\ 265}$ *οι μεν ειναι φασι τον ηξοντα τε και δοθησομενον κατα τον αιωνα τον μελλοντα – αλλ ειπερ ην αληθεσ – διατι προσεπαγουσι το· διδου ημιν το καθ ημεραν; εστι γαρ ετι δια τουτων ιδειν οτι τησ εφημερου τροφησ ποιουνται την αιτησιν, ωσ ακτημονεσ δηλονοτι· επιουσιον δε τον αυταρκη νοεισθαι χρη* etc. Cf et. quae ibidem praecedunt: *αποφερουσι το ειρημενον εισ πνευματικην θεωριαν, και δη και αρτον φασιν αυτουσ αιτειν, ουκ επιγειον, ου σωματικον, εκεινον δε μαλλον τον ανωθεν και εξ ουρανου καταβαινοντα* etc. Item Or$^{1,\ 245}$ *πρωτον δε τουτ ιστεον οτι η λεξισ η· επιουσιον, παρ ουδενι των ελληνων ουτε των σοφων ωνομασται, ουτε εν τη των ιδιωτων συνηθεια τετριπται, αλλ εοικε πεπλασθαι υπο των ευαγγελιστων.* Deinde comparat *περιουσιον* et dicit: *και δοκει μοι εκατερα λεξισ παρα την ουσιαν πεποιησθαι, η μεν τον εισ την ουσιαν συμβαλλομενον αρτον δηλουσα* etc. Praeterea cf ad Mt | *διδου* (G *διδουσ*) et. Or$^{1,\ 227.\ 240.\ 243.\ 251}$: ND 2. 28. 71. 106. 300. al plus^{10} Or$^{2,\ 762}$ Cyr$^{luc\ 266}$ *δοσ* (:: ut Mt). Accurate distinguit Or$^{1,\ 251}$ *επει λεγεται ουχι· τον αρτον ημων τον επιουσιον δοσ ημιν σημερον, αλλα· τον αρτ. ημων τον επιουσ. διδου ημιν καθ ημεραν.* | *το* ($\aleph^c$ Or$^{1,\ 227}$ et$^{2,\ 762}$; $\aleph^*$ Or$^{1,\ 240.\ 243.\ 251}$ aliq om) *καθ ημεραν* et. g$^{2.}$ q am em gat mt perus tol (al mu, cf Sanftl) syr^{cu} et^{sch} et p mg cop etc Or$^{1,\ 227\ ss}$ et$^{2,\ 762}$ ... D 2. 28. 71. 106. 300. al aliq a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l vg^{ed} for (al) syr$^{p\ txt}$ aeth *σημερον* :: ut Mt

4. *τασ αμαρτιασ* et. a f i l q vg Or^{saepe} Cyr$^{luc\ 266}$ Tert$^{marc\ 4,\ 26}$ (Or$^{1,\ 252}$ *και αφεσ ημιν τα οφειλημ. ημων, ωσ - οφειλεταισ ημων· η ωσ ο λουκασ· και αφεσ ημιν τασ αμαρτιασ ημων, και γαρ αυτοι αφηκ. παντι οφειλ. ημιν*): 1. 118. 209. *τα αμαρτηματα* ... D 131. b c ff$^{2.}$ perus tol (e *debita et peccata*) *τα οφειλημματα* (D *οφιλεματ.*) :: e Mt | *και γαρ αυτοι* ($\aleph^c$ a g$^{1.\ 2.}$? vg): $\aleph^*$ i q *ωσ και αυτοι* (i q *quomodo et ipsi*), Clem^{881} (*αφεσ ημιν, και γαρ ημεισ αφιεμεν*) *και γαρ ημεισ*, D b c f ff$^{2.}$ l mm syr^{cu} *ωσ και ημεισ* (*sicut et nos*) :: e Mt | *αφιομεν* cum $\aleph^c$ABCDEGHKPΓΔΛ al^{20} fere ... ς *αφιεμεν* cum $\aleph^*$ELMSUVXΣΠ al plu Clem^{881} Or$^{1,\ 227}$ et^{255} ... fu cop Or$^{1,\ 252}$ (Cyr$^{luc\ 266}$ sed libere *αφεσ ημιν, οτι αφηκαμεν*) *αφηκαμεν* :: e Mt | *παντι* (LX 33. al plus^{10} Or$^{1,\ 227}$ add *τω*) *οφειλοντι ημιν*: D b c ff$^{2.}$ l (non item a f g$^{1.\ 2.\ vid}$ i q vg) mm cop^{wi} *τοισ οφειλεταισ ημων* :: ex Mt | *εισ πειρασμ.* sine additam cum $\aleph^*$BL 1. 22. 57. 130^{gr} et^{lat} 131. 226* 237. 242. 426. vg (et. g$^{1.\ 2.}$?)

5 [124. 10] *Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἴπῃ αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, 6 ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ. 7 κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί*

arm Or[1, 227. 256. 265] (p. 256: *το δε· αλλα ρυσαι* etc *παρα τω λουκα σεσιωπηται*, et p. 265: *δοκει δε μοι ο λουκας δια του· μη εισενεγκης* etc *δυναμει δεδιδαχεναι και το· ρυσαι ημας απο του πονηρου. και εικος τε προς μεν τον μαθητην, ατε δη ωφελημενον, ειρηκεναι τον κυριον το επιτομωτερον, προς δε τους πλειονας δεομενους τρανοτερον [-ρας?] διδασκαλιας το σαφεστερον.*) Cyr[luc 267] (*μεχρι μεν τουτου την προσευχην ιστησιν ο λουκας· ο δε γε ματθαιος ευρισκεται προσενεγκων· αλλα ρυσαι ημ. απ. τ. πονηρου.* Eadem transiere in scholia codicis 237 aliorum.) Tert[marc 4, 26] (singulis enim indicatis usque: Quis *non sinet nos deduci in tentationem*, ad ea pergit quae inde a versu 5 leguntur) Aug[0, 240] (locum ipsum vide ad v. 2) ... ς (= Gb Sz) Ln add *αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου* cum ℵ[c] (sed postquam scripsit *αλλα ρυσαι ημας απο τ* rursus delevit et ad v. 2 addidit *και ρυσαι ημας απο του πονηρου*) ACDR (rursus enim incipit a *πονηρου*) XΓΔΛ unc[9] al pler b c f ff[2·] i l q (hiant a e) cop syr[cu] et [sch] et P aeth

5. *προς αυτους* et. Or[1, 213]: D c (sed habet: *Et ait Iesus*) Epiph[marc 313] et[329] (utroq loco: *Και ειπε· τις εξ* etc) om | *εξει*: M al pauc *εξη* ... 240. *εχει*, item b f ff[2·] g[1·] i l q gat perus tol *habet* (contra c d vg *habebit*) | *πορευσεται* (K *-ευεεται*): FΠ* al plus[15] *πορευεται*, b *abiit* | *μεσονυκτιου* (D* *μεσαν.*, L* *-κτου*) cum ℵ*et[cb]ABCD[2]LRΓΔΠ unc rell al fere omn Epiph[marc] Dam[2, 077] ... ℵ[a] X*Δ Or[1, 213] *μεσονυκτιον*, c[scr] Bas monast[537] *-κτιω* | *ειπη* (FGXΓ al *ειπει*) cum ℵBCEFGHLSUVXΓΔΛ al plu Or[1, 213], item d f ff[2·] g[1·] (hi[4]: *et dicit*) sah cop ... Gb[·] Ln *ερει* c. AD[gr]K MΓΠΠ al[40] fere Bas[monast 537] Dam[2, 077], item a b c i l m q vg (*dicet*). Epiph[marc 313] et[329] post *μεσονυκτιου* pergit *αιτων τρεις αρτους*

6. *μου* cum ℵABLX al mu it (exc c) vg cop syr[cu] et P arm aeth Or[1, 213]; item *μοι* M al[10] c, item *μοι* sed omisso *προς με* D 7[pe] Bas[monast 537] Or[int 2, 209] ... CRΓΔΛΠ unc[8] al[100] fere sah syr[sch] om, hinc Gb[o] | *παρεγενετο* (it vg *venit*, i om): D *παριστιν*, sed d *supervenit* | *εξ οδου*: D *απ αγρου* (d *de agro*) ... L add *μακραν* | *προς με*: praeter D 7[pe] Bas Or[int] om et. b i | *εχω*: Δ* *εξω*

7. *κακεινος*: A *και εκεινος* ... D sah *εκεινος δε* | *ειπη* (GXΓ al mu *ειπει*): A 69. *ειπεν* ... D[gr] b i m[35] cop *ερει* (*dicet*), d l q *dicit* (l *respondit et dicit*); pro *αποκριθεις ειπη* c *respondeat*, Bas[monast 537] *αποκριθη*. Praeterea syr[cu] et[sch] add *ει* | *ηδη*: F 13. 69. 346. m sah cop Bas[monast 537] add *γαρ* (syr[cu] et[sch] praem *quia*) | *μου*: C*M 1. 71. 131. 157. al pauc b c ff[2·] g[1·] i l m q (non item f g[2·]? vg) syr[cu]

σοι. 8 λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι φίλον αὐτοῦ, διά γε τὴν ἀναιδίαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρήζει. 9 [125.5] Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιχθήσεται ὑμῖν. 10 πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιχθήσεται. 11 τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρ- Mt 7, 7–11

et P aeth om | *ισ την κοιτην* (i *in cubilem*, l *in cubile*): D 57. b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vid m q vg sah Bas$^{monast\,537}$ *εν τη κοιτη*. Cf Clem$^{theodot\,979}$ *ουτοι εισι τα παιδια τα ηδη εν τη κοιτη συναναπαυομενα.* | *μετ εμου*: ℵ b l q sah post *ε. τ. κοιτ.* pon | *εισιν*: D *εστιν* | *ου*: ℵ *και ου*

8. *λεγω υμιν* ita et. b f g$^{1\cdot}$ q (hiant a c) for perus: c ff$^{2\cdot}$ i l m vg (et. am em tol 130^{lat}) arm^{usc} praem *et* (c arm *at*) *ille si* (vg^{ed} *si ille*) *perseveraverit pulsans* | *ει και* (syr^{cu} et^{sch} sah om *και*): D om | *φιλον αυτου* cum ℵBCLX 33. 124. 157. al pauc it vg (syr^{cu} et^{sch} non exprim *αυτου*) Or$^{1,\,213}$ et $^{3,\,650}$ Bas$^{monast\,537}$ et ^{538} Mac$^{hom\,4,\,26}$ Chr$^{3,\,429}$ ... ς Ln Ti *αυτου φιλον* cum EFGHKMSUVΓΔΛΠ al pler Dam$^{2,\,677}$ ... AR al^{15} fere *αυτον φιλον*, D *αυτον φιλον αυτου* | *δια γε* (simpliciter reddunt *propter* b d l; vg *propt. inpro. tamen*, f *tamen propt. inpro.*): ℵ^{4} c^{scr} Chr$^{3,\,426}$ *δια δε*, ff$^{2\cdot}$ i *propter autem*, q *propt. impro. vero*, c *veruntamen propt.*, item sah cop | *αναιδιαν* cum ℵCDEKLRU*XΓΔ al mu ... ς Ln Ti *αναιδειαν* cum ABFGHMU^{2}ΔΠ al plu^{vid} | *δωσει αυτω* et. Or$^{1,\,213}$ Bas$^{regg\,503}$ et $^{mon\,537\,sq}$ Chr$^{3,\,429}$ Mac$^{4,\,26}$: D^{gr} syr^{sch} (sed non cod) Or$^{3,\,650}$ om *αυτω* | *οσων* cum ℵ*ABCKMRΠ al sat mu a b f ff$^{2\cdot}$ i l m q (hi Latt *quantos*; sed accedunt et. c g$^{1\cdot}$ vg *quotquot*, am *quot*) cop Or$^{1,\,213}$ Bas$^{regg\,et\,monast}$ Chr ... Gb′ *οσον* cum ℵ^{c}DEFGHLSUVX ΓΔΛ al plu sah Or$^{3,\,650}$ (sed fluct lectio) Bas^{regg} ex ed^{ven} Mac Dam

9. *δοθ. υμιν*: Δ* om *υμ.* | *ζητ. κ. ευρησετε*: syr^{cu} om; similiter v. 10 sah om *και ο ζητ. ευρ.* | *ευρησετε*: Λ 69. y^{scr} al pauc *-σητε* | *ανοιχθησεται* cum DEFGHSUVΓΛ al^{50} fere (:: vide ad v. sq) ... ς Ln *ανοιγησεται* (:: ut Mt) cum ℵABCKLMRXΔΠ al permu

10. *ανοιχθησεται* (Gb′) cum AEFGHKSUVΓΔΛΠ al^{60} fere ... ς *ανοιγησεται* cum ℵCLMRX al permu ... BD^{gr} *ανοιγεται*, item syr^{cu} et^{utr} :: in Mt utroq loc *ανοιγησεται* firmum est nec quisquam *ανοιχθησ.* substituit; hinc vix dubium quin inde *ανοιγησ.* in Lucam invectum sit

11. *τινα* cum ABCRΓΔΛΠ unc^{9} al pler b f ff$^{2\cdot}$ i l q Epiph$^{marc\,318}$ et ^{330} (utroq loc *τινα γαρ εξ υμ. τον πατερα υιοσ αιτησει ιχθυν, και αντι ιχθυοσ οφιν επιδωσει αυτω, η αντι ωου σκορπιον;*) et ipse Epiph ibid^{331} Dial^{870} (*εαν τινα, φησιν, εξ υμων αιτησει ο υιοσ αυτου αρτον - η εαν αιτησει ιχθυν, μη οφιν επιδ. αυτω; η και αιτησει ωον, μη* etc) (Hom$^{clem\,3,\,56}$ vide ad Mt, a quo pendere videtur, nisi quod incipit *τινα αιτησει υιοσ αρτον*). Ex Latt f *quem autem ex vobis patrem si petierit filius panem*, rell *a quo autem patre ex vobis petet* (*petit*) *filius* etc ... ℵDLX 33. 157. al^{4} c vg syr$^{p\,mg}$ Or$^{3,\,650}$ cat$^{ox\,91}$ *τισ* | *εξ*

τον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν αὐτῷ ἐπιδώσει; 12 *ἢ καὶ αἰτήσει ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον;* 13 *εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.*

υμων cum ℵABCDKLMRXΠ al plus[50] Dial[870] Or[3,650] Epiph[marc] (vide ante), item it vg etc ... ς (= Gb + Sz) om *εξ* cum EFGHSUVΓΔΛ al plu | *τον* (M 1. 131. d[scr] g[scr] om) *πατερα*: B 254. syr[p mg] post *αιτησει* pon ... 48[ev semel] b syr[cu] Dial (vide ante) om | o (1. Epiph marc Or[3,650] om) *υιος* (1. 124. al[5] b f ff[2·] q gat syr[cu] et[sch] et[p txt] arm aeth Dial add *αυτου*): D al[2] sah cop Or[3,650] ante *αιτησει* pon ... ʟ 157. c (g[1·2·?]) vg (sed non gat mm) plane om | *αρτον μη λιθ. επιδ. αυτ. η και* (et. Dial[870]): B ff[2·] i l sah arm Or[3,650] Epiph marc (vide ante; Tert[marc 4,26] agnoscere vdtr, sed non satis liquet) om | *επιδωσει* (G *επιδω*, X *-δωση* ter) *αυτω* pri loc: D *αυτω επιδ.* | *η και* cum ACDRXΓΔΛΠ unc[9] al plu q (*vel etiam*) cop, item ʟ 33. 157. al[10] fere omisso *και*, ut etiam d vg[ed] for tol (al) nil nisi *aut*, a[vid] b c f am perus syr[cu] *aut si* (syr[p] *aut si et*, sed *si* c. ob.); syr[sch] aeth *atque si* ... ς (= Gb Sz) *ει και* cum minusc non ita mu | *ιχθυν*: D 124. 435. al pauc b c (*aut si petierit filius tuus*) syr[cu] et[sch] aeth add *αιτησει* (vide et. Dial) | *μη* (r add *και*) *αντι* (et. Or[3,650]): B 234. Epiph marc (vide ante) *και αντι*. Praeterea sah cop[schw] om *αντι ιχθ.* | *αυτω επιδωσει* cum BDL c ... ς *επιδ. αυτω* (:: ut ante et post, item Mt) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg rell Dial Or Epiph marc

12. Hunc versum c ante *η και ιχθυν* usq *επιδ. αυτ.* pon, 157. 31[ev] om (69. 130. om *η και ιχθ.* usq *επιδ. αυτ.*) | *η και* cum ʟBL 1. 13. 33. al[5] fere Dial (vide ante), item sah cop nil nisi *aut* ... ς Ln Ti *η και εαν* (ΔΛ al pauc *αν*) cum AXΓΔΛΠ unc[9] al pler, item R *η ει*, it vg *aut si* ... D *εαν δε και*, d *et si* | *αιτησει* (et. ς[e]) cum ℵABCDHKLR[vid]ΓΔΛ al plu Dial ... ς Gb Sz Ln *αιτηση* cum EFGMSUVXΠ al plu | *ωον*: D ℵ[2]U tisch[**] al pauc e fu ante *αιτησ.* pon | *μη* cum ℵACDRXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] etc ... BL sah om | *επιδωσ. αυτω σκορπ.* (et. Dial): D *σκορπ. αυτω επιδ.* (b l *scorpion. porriget illi* [*ei*]; c *scorp. tradis*)

13. *υπαρχοντες* cum ABCEFGHLRSUVΓΔΛ al plu Antioch[1198] (h. l. accurate affert; [1250] vero memoriter miscet) ... NDKMXΠ al plus[25] Dial[870] Epiph[marc 313 et 330 et Epiph 331] Cyr[luc 260] *οντες* (:: ut Mt) | *δοματ.* (ℵ* *δογματ.*) ante *αγαθ.* cum ℵABCDLRXΓΔΛΠ unc[9] al longe plu Dial Epiph[marc] Cyr[luc] Antioch ... ς (= Gb Sz) *αγαθα δοματ.* cum minusc vix mu it vg (Clem[947] *ει δε ημεις πονηροι οντες ισμεν αγαθ. δοματ. διδοναι, ποσω μαλλ. ο πατηρ των οικτιρμων.* Et. Or[int 2,661] sed ultra *bona data dare filiis vestr.* non procedit. Liberrime adhibet Or[1,213] *και διδωσιν ο πατηρ το αγαθον δομα υων εξ ουρ. τοις αιτ αυτον.* | *υμων*: K *ημων* | *ο πατηρ* cum ℵABDLRXΓΔΛΠ unc[8] al longe plu f cop syr[cu] et[p] ... Ln add *υμων* (:: e Mt) cum CU al[20] fere (tisch

14 [126. 5] *Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν·* 14a Mt 9, 32—34 12, 22 ss Mc 3, 22 *ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι·* 15 [127. 2] *τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· ἐν Βεελζεβοὺλ*

ημ.) b c i l q (ff^{2} g$^{1.2.}$ e silentio) vg sah syr^{sch} arm aeth Epiph$^{marc\ 331}$ (ex Mcione^{313} et^{330} affert tantum o *πατηρ* praeteriens quae sequuntur) Cyr$^{luc\ 270}$ | o *εξ ουρανου* (et. Antioch^{1198}): ʀLX 33. itpler vg sah cop syr^{cu} et^{sch} om ὁ (itpler vg *pater vester de caelo*; i om o *εξ ουρ.*, l *pater vester caelestis*) ... Epiph^{331} o *επουρανιος*, Cyr^{luc} o *ουρανιος* | *πνευμ. αγιον* (et. Tert$^{marc\ 4, 26}$; Epiph^{marc} praeterit) ita f q: L al^{8} (g$^{1.2.}$?) vg (et. 130^{lat}) syr$^{p\ mg}$ *πνευμ. αγαθον* ... D b c ff$^{2.}$ i l edd ap Amb$^{spi\ sa}$ *αγαθον δομα* (arm *dona bona*, aeth *bonum donum spiritus sancti*), item Or^{vid} (praeter illud enim $^{1, 213}$ habet $^{3, 650}$ *δωσει ουν το αγαθ. δομα την παντελη καθαρευσιν - ο θεος τοις εξ ολης ψυχης - αιτουσιν αυτον*). Amb l. l. (ap Sabatier) sic: *Advertimus bonum esse spiritum sanctum domini iudicio, evglstarum testimonio, quando alius* (i. e. Mt) *pro sa. spir. bona, alius* (i. e. Lc) *pro bonis sa. spiritum nominavit - nec fallit quod nonnulli edd habent etiam sec Lc*: Quanto magis pater vester de caelo dabit bonum datum petentibus se.

14. *και ην* (F add o $\overline{\text{ις}}$) *εκβαλλ. δαιμ. και αυτο ην* (ℵ. *αυτ. ην* cum A^{corr} CBKΓΔΛΠ unc^{9} al pler b ff$^{2.}$ i l q vg syr^{sch} et P, e f vide post; contra ℵA*BL al^{7} cop arm aeth om, item syr$^{cu\ vid}$): D *ταυτα δε ειποντος αυτου προσφερετε αυτω δαιμονιζομενος κωφος.* Similiter c *haec cum dixisset, offerunt illi unum daemoniacum surdum et mutum. Et erat dum eiciebat daemonium, id ipsum fuit mutum* (rell vide post), item f *cum autem haec dixisset, adduxerunt ad eum unum daemoniacum. Et eiecit daemonium, et illud erat mutum.* | *εγενετ. δε* (L 69. 124. 346. cop^{wi} et petr^{2} *και εγεν.*, item syr^{cu}) *τ. δαιμ. εξελθοντος* (*εξελθ.* cum ʙBKΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{cu} et ^{utr} cop; contra Ln *εκβληθεντος* cum ACLX al^{6} cop^{dz}, Latt vide post) *ελαλ. ο κωφ. και εθαυμ. οι οχλοι*: D *και εκβαλοντος αυτου παντες εθαυμαζον*, similiter b c ff$^{2.}$ i l vg *et cum eiecisset* (b *eiceret*) *daemonium* (ff$^{2.}$ i l *mutum daem.*, c *daem. mutum*, b *a muto daemonium*) *locutus est mutus* (haec b ō̃m) *et omnes turbae stupebant* (b i l; ff$^{2.}$ *stupuerunt*, c *mirabantur*; vg *et admiratae sunt turbae*). Contra f *factum est autem cum eiecisset daemonium* rell ut vg; q *factum est ut exirct daemonium, locutus est mutus et mirati sunt turbae.*

15. *τινες δε*: D c syr^{cu} *και τινες* | *εξ αυτων*: b ff$^{2.}$ i l (non item c f q g$^{1.2.\ vid}$ vg) syr^{cu} *ex Pharisaeis* | *ειπον* cum ℵACDLR^{vid}XΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} ... Τι *ειπαν* cum B (item R ap Treg, at repetito nuper examine non possum quin *ειπον* teneam; ipsum spatium inter *π* et *ν* multo aptius est o litterae quam *α*, satis cerni vero neutrum potest) | *βεελζεβουλ* cum ACDEFGHKMRSUVXΓΔΛΠ etc (de versionib vide ad Mt 10, 25), item L *βελζεβουλ*, b *belzebul*, item cop ... ʙB (iidem in Mt) *βεεζεβουλ*

Mt 12, 38 16, 1 Mc 8, 11 17—23 Mc 12, 25—30 Mc 3, 23—27

τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια· 16 [128.5] ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ. 17 [129.2] αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία διαμερισθεῖσα ἐφ' ἑαυτὴν ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. 18 εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. 19 εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν.

15. *τω* (A *των*) cum ℵABCKLMΠ al[30] arm ... ς (= Gb +) om cum DRXΓΔ Λ unc[7] al plu (:: ut Mt) | *τα δαιμονια* cum ℵBCLRΔΛ unc[7] al longe plu it vg syr[cu] et [sch] cop arm: addunt (:: ex Mc) ADKMXΠ al[40] fere syr[p] aeth o *δε* (KΠ al plus[10] *και* pro o *δε*) *αποκριθεισ ειπεν· πωσ δυναται σατανασ σαταναν εκβαλλειν* (DX al *εκβαλειν*)

16. *εξ ουρ. εζητ. π. αυτου* (69. *εζητ. αυτω*, X om *πα. αυτ.*) cum ℵABCD L(X) 1. 13. 33. (69.) 124. 131. 157. y[scr] c f ff[2·] g[1·] i l vg syr[cu] et sch arm (aeth om *εξ ουρ.*) ... ς *παρ αυτου εζητουν* (M *επεζητ.*) *εξ ουρανου* cum RΓΔΛΠ unc[9] al pler b (q *ab eo de celo quaereb.*) syr[p] (cop *quaereb. sign. ab eo de caelo*)

17. *ειδωσ* (AR *ιδωσ*): X al[5] it vg *ιδων* (:: ut alibi scriptum est) | *αυτων τα διανοημ.* cum ℵBCDLRXΓΔΛ unc[8] al pler cop ... Ln *τα διανοη. αυτ.* cum AKΠ al plus[10] it vg | *διαμεριισθ.* (CFMXΓ al[30] fere *μεριισθ.* :: ut Mt) ante *εφ εαυτ.* cum ℵADL 33. 124. y[scr] syr[cu] et [sch] cop (cop syr[cu] *διεμερ. εφ εαυ.* v. sq) ... ς Ln Ti post *εφ εαυτ.* (:: ut statim subsequitur lectione non fluct; eundem ordinem Mc tenet; quem recepimus idem ap Mt est *μεριισθ. καθ εαυτησ*) cum BCRXΓΔΛΠ unc[9] al pler it vg syr[p] etc | *επι οικον* cum ℵABEGHLSUVΓΔΛ (B[1reg], sed non certum) al plu ... CDFKMXΠ al mu *επ οικον* | *πιπτει* (b c *cadit*): D *πεσιται*, item f ff[2·] i l q vg (et. am for perus tol, sed cdd[aliq] *cadit*) *cadet* (habent et. antea *desolabitur* c d l vg[ed]; l *et dom. supr. dom. non stabit sed cadet*)

18. *ει δε και*: Γ om *και* | *διεμεριισθη* c. ABDLRXΔΠ unc[9] al pler ... ℵCA al plus[10] *εμεριισθη*, Γ al aliq *μεριισθη* (:: *μεριισθηναι* Mt et Mc; *διαμερ.* Lc) | *πωσ*: D *ου* | *οτι*(ℵ[a]): ℵ* *τι* | *οτι λεγετε*: E b ff[2·] i l q syr[cu]et[utr] add *οτι* | *βεελζεβουλ*: ut ad v. 15 ... b i l q syr[p] arm add *principe* (b l q *-pem*) *daemoniorum* | *εκβαλλειν*: F[vid]X al pauc *εκβαλειν* | *με*: F 69. om

19. *ει δε* (c *si vero*, vg *si autem*): b cop *si*, f ff[2·] i l q *quodsi* | *βεελζεβουλ*: ut v. 15 | *εκβαλλω*: X al pauc *εκβαλω* | *τα δαιμονια*: syr[cu] add *ex filiis vestris* | *οι* cum ℵBCLRXΔΛΠ unc[9] al omn[vid]: Ln om cum ADΓ | *εκβαλλουσιν*: MRXΔ al mu *εκβαλουσιν* (MΔ al *-αλοῦσιν*, al *-άλουσιν*), d *eicient*; Γ* *εκβαλλωσιν*, Γ[2] *-αλωσιν* | *αυτοι κριτ. εσοντ. υμων* (*εσ. υμ.* cum ℵ b f i l q, rell *υμ. εσ.*) cum ℵACKLMUΠ al[20] fere b f ff[2·] i l q vg (cop *ips. erunt* [*sunt*] *iudices vobis*, syr[p] *ips. erunt iudic. vestri*, aeth *illi iudicent vos*) ... Ln *αυτοι υμων* (c *vobis*) *κριτ. εσονται*

20 εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· 22 ἐπὰν δὲ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. 23 ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συν- Mc 9, 40
ἄγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. 24 130.5 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα Mt 12, 43–45
ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει· ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου

cum BD c ... ς Ti κριτ. υμων αυτοι (al[10] fere αυτ. υμων) εσοντ. (s[scr] εσ. υμ.) cum EFGHRSVXΓΔΛ al plu

20. ει δε etc absq εγω cum ℵ*AXΓΔΛΠ unc[9] al pler b f ff[2·] i (g[1. 2. vid]) vg arm (item[vid] syr[cu] et [sch]) Eus[dem 93] Cyr[luc 272s] ... D al[6] c cop aeth Tert[marc 4, 26] Bas[eunom 298] (ο λουκας φησιν) Chr[7, 503] (ο δε λουκ.) add εγω, item ℵ[a]BCLΞ 33. 69. 124. 346. l syr[p] c.* Bas[eunom 306] add εγω ante εκβαλλω :: cf Mt | x al pauc εκβαλω

21. ο ισχυρος (ℵ[c] et iam[a vid]): ℵ* om ο | HRSΓΛ al mu καθοπλισμ. | φυλασση cum ℵABCLRΔΠ unc[7] al plu ... DEMXΓΛ al mu φυλασσει (69. βλεπει την εαυ. αυλ. φυλασσων, c armatus fuerit custodire) | την εαυτ. αυλην: D την αυλ. αυτου (item it vg atrium suum, regiam suam) | εστιν: ℵR s[scr] εσται

22. επαν: D 131. εαν | ισχυροτερος sine artic cum ℵBDLΓ 248. al[vid] cop arm (agnoscit etiam Cyr[luc 273] τισ ισχυρ.) ... ς Ti ο ισχυρ. cum ACRXΔΛΠ unc[9] al pler Eus[luc 174] (de Christo explicat) | αυτου: D om | νικηση c. ℵABCFGKLSUVΔΠ al plu ... EHMRXΓΛ al mu νικησει ... D om νικησ. αυτ., sed d *supervenerit* pro επελθων | εφ η: Λ εφ ησ | επεποιθει: D πεποιθειν | σκυλα: FKΠ al mu syr[p txt] σκευη :: ut Mt et Mc | διαδιδωσιν et. l am for tol: 1. 209. b c f ff[2·] g[1. 2·] i q vg (et. perus san em) διαδωσει (sed b c f ff[2·] g[1. 2·] i l q vg[ed] am perus san etiam antea *auferet*; contra for em gat iac mm mt tol *aufert*)

23. σκορπιζει (Or[2, 844] Cyp[epp] cum conc[carth 5] pariter a Mt pendent): ℵ* (non item [ca]) et [cb] L 33. gat cop[wi] et[petr 2] aeth add με (gat *a me*, cop et *me* et *mihi* verti potest) :: in Mt idem praebent ℵ 33. cop syr p[mg] Chr[guc]. Hinc pari fere utroq loco auctoritate utitur. Quod si non esset, altero loco recipiendum putarem. Habuisse illud quidem quod displiceret, inde intellegitur quod in Mt omnes Chrysostomi edd praeter antiquissimum (saec. 6 fere) expulerunt.

24. οταν: DUX al plus[10] b cop[wi] syr[p] add δε (:: ut Mt); i l *et cum* | απο: ℵ εκ | δι ανυδρων: D[gr] δια των υδρων | ζητουν (et. Or[cat ox 93]): Γ 13. 69. ζητων | ευρισκον: E*GHSΓΠ* 13. 69. 118. 124. al[20] fere Or cat ox ευρισκων. Praeterea ℵ[c]BLXΞ 33. 157. 48[ev] y[scr] b l cop syr[p] Or[int 2, 159] (certe vdtr ex Lc) add (:: ut Mt) τοτε, hinc Ln [.τοτε]. Non add ℵ*ACDRΓΔΛΠ unc rell al pler it[pler] vg etc | τον: Η την

ὅθεν ἐξῆλθον. 25 *καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.* 26 *τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ ἑπτά, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.*

27 [131.10] *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις φωνὴν γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας.* 28 *αὐτὸς δὲ εἶπεν· μενοῦν μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες.*

---

25. *ελθον* cum ℵABELMS^{2}UV^{sil}ΔΣΠ al plu ... Ti *ελθων* (ℝ 13. *ιξελθ.*) c. CDGHKRS*XΓΛ al permu (13 ap solum Scriv) | *σεσαρωμενον* cum ℵ* ADXΔΑΠ unc^{8} al pler b c e g$^{1.2.}$ i q vg syr^{cu} et ^{sch} arm ... ℵ^{c}BCLΒΓ al^{12} fere f l cop syr^{p} c.* aeth Or^{int2,159} (ut ante) praem *σχολαζοντα* (al^{2} syr^{p} *σχ. και*) :: e Mt | *και κεκοσμημενον*: DLΓ al pauc cop om *και* (sed L *καικοσμ.*) ... 225. am fu for perus san tol (al) sax plane om

26. *τοτε*: D syr^{cu} Or^{int2,159} (ut ante; „*et si veniens invenerit eam vacantem, mundatam et ornatam, vadit et* etc) om | *παραλαμβανει*: ℵ^{corr} (ipse * ut vdtr) cx 33. 69. g$^{1.}$ l Or^{int} (ut ante) add *μεθ εαυτου* :: ex Mt | *ετερ. πνευμ. πονηροτ.* (L al pauc *-ρωτ.*) *εαυτ. επτα* cum ℵBLΞ 13. 69. 124. 157. 346. ... ς Ln *επτα ετερ. πνευμ.* (Δ* *πν. ετερ.*) *πονηρ. εαυτου* (EΠ^{2} al *αυτου*) cum (in ℵ *μεθ εαυτ.* rescripsit * et ut vdtr quidem super raso *επτα*) ACEHKMRSUVXΓΔΛΠ al ℘ler itP^{ler} (a *alios septem* etc, c *alios sept. nequior. spir.*, l om *ετερα*) vg cop arm (similiter syrr; accedit etiam Or$^{cat\ ox\ 91}$ *επτα λεγων ετερ. πνευμ. μετ αυτου*) :: ut Mt ... DG p^{ser} e Or^{int2,159} (ut ante) *ετερα* (D *αλλα*) *επτα πνευμ. πονηρ. εαυτου* | *κ. εισελθοντα* cum ℵABCDHKLMRXΣΠ 1. 13. 33. 69. al permu Or^{int2,159} (*et intrantes* etc; codex vero *et intrans - habitat*) it (sed ff$^{2.}$ *regressi*; b e l *ingressus - inhabitat* vel similiter) vg etc ... Gb$^{\prime}$ Ti (propter loc Mt^{l} parallelum) *κ. ελθοντα* (G al^{2} *-λθων*) cum EGSUVΓΔΛ^{2} (* tantum *και*) al^{60} fere | *εκει* (118* *αυτου*): c^{*vid}D 33. 122. y^{ser} a b e ff$^{2.}$ i l q aeth^{vid} om | X al pauc *χειρονα*

27. *εγενετ. δε* (syr^{cu} et ^{sch} *et cum*, praeterea neuter exprim *εγεν.*): Δ om *δε* | *επαρ. τις φων. γυνη* cum ℵBL ... ς *επαρ. τις γυνη φωνην* cum ACRXΓΔΛΞ unc^{7} al pler cop arm (similiter syr^{utr} et ^{hr}), item *επαρασα τις γυνη*, sed *φωνην* post *ε. τ. οχλου* posito, KΠ 1. al pauc ... b f ff$^{2.}$ i l q vg *extollens vocem* (i add *suam*) *quaedam mulier*; a *levata voce quaedam mulier* ... D e c *γυνη τις επαρ. φων.* (e *mulier quaedam levavit voce*, c *mulier quaed. de turba levavit vocem suam*) | *μαστοι* (C praem *η*. Voluitne *οι*?): DG al^{10} fere *μασθοι*

28. *αυτος δε* (c *ipse vero*, e *ipse autem*): c *και αυτος*, syr^{hr} *et ille*, D o *δε*, it^{ler} vg *at ille*, a *qui* (syr^{cu} *Dixit ei Iesus*) | *μενουν* c. ℵAB*LΔΞ al pauc ... ς Ln Ti *μενουνγε* cum B^{3}CDXΓΔΠ unc^{8} al pler. Exprim c e Tert^{marc4,26} (*imo*) vg (*quinimo*, san perus *quippini*, tol *manifestissime*); non exprim a b f ff$^{2.}$ i q syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} | *φυλασσοντ.* absq additam

29 [132. 5] *Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν· ἡ* 29–32
γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρά ἐστιν· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δο- Mt 12, 38—42
θήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. 30 *καθὼς γὰρ ἐγένετο*
Ἰωνᾶς τοῖς Νινευείταις σημεῖον, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που τῇ γενεᾷ ταύτῃ. 31 *βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει* 1 Reg 10, 1
μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος,
καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. 32 *ἄνδρες Νινευεῖται ἀναστήσον-* Ion 3, 5

---

cum $\aleph^{a}$ABCDLΔΞ al[15] fere it am for san perus tol syr^{p} arm aeth Tert marc 4, 26 ... ς (= Gb) add *αυτον* cum ΧΓΔΠ unc[8] al pler vg^{ed} et ^{mss} aliq cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Leif[132] (Gall[5, 186]): $\aleph^{*}$ vero add (i. e. repetit) *τον λογον του θιου*

29. *γενεα* sec cum ΝABDLΧΞ al[20] it vg (et. 130^{lat}) cop syr^{cu} et^{hr} et p c.* arm Amphil[472] (Gall[6]; sed post *πονηρα εστιν* ita pergit ut Mt exscribat) ... ς om c. ΟΓΔΑΠ unc[8] al longe plu syr^{sch} aeth | *ζητει* c. ΝΑ BLΞ al plus[12] ... ς Ln *επιζητει* (:: ut Mt, cf et. Mt 16, 4 et ll. pp.) c. CDΧΓΔΑΠ unc[8] al pler | *ιωνα* sine additam cum ΝBDLΞ a b c ff^{2}· g$^{1.2}$· i am fu for em iac mt perus san tol cop$^{petr^{1}}$ syr^{hr} arm ... ς (= Gb) add *του* (Δ om) *προφητου* (:: ex Mt ubi lectio non fluct) cum ΑCΧΓΔΛ Π unc[8] al omn^{vid} e f q vg^{ed} syr^{sch} et p cop^{edd} et dz aeth ... syr^{cu} om *ει μη το σημ. ιων.*, pergens v. 30: *sed sicut fuit Ionas signum Ninevitis.* Praeterea cf Epiph$^{marc\ 313}$ et ^{331} *παρακειται το περι ιωνα του προφητου. ειχε γαρ· η γενεα αυτη* (huc supplendum ex *ἐλέγχ. κε′*: *σημειον αιτει, και* quae utroq loco[313] et[331] desiderantur), *σημειον ου δοθησεται αυτη. ουκ ειχε δε περι νινευη και* (*πε. ν. κ.* desunt[331]) *βασιλισσης νοτου και σαλομωνος.*

30. *καθως γαρ*: ℵ 239. y^{scr} al paue cop^{wl} et $^{petr^{1}}$ om *γαρ* | *ιωνας* cum ΝACDLΧΓΔΣΠ unc[8] al pler ... BΛ c^{scr} 251. al paue o *ιωνας* | *τοις νινευ.* ante *σημ.* cum ΝBCLΧΞ 33. ... ς Ln post *σημ.* cum ADΓΔΑΠ unc[8] al pler it vg syr$^{r^{omn}}$ cop arm aeth | *νινευιταις* cum ΝB (ut Mt 12, 41 ΝBCLΧΔ) ... ς Ln Ti *νινευιταις* cum ACLΧΓΔΑΠ unc[8] al omn^{vid} ... D *νινευταις* | *τη* (syr^{hr} praem *σημειων*, 49^{ev} al aliq post *ταυτη* add) *γενεα ταυτη*: i *in corde terrae.* Praeterea D a e ff^{2}· add (:: cf Mt) *και καθως* (e *sicut enim*) *ιωνας εν τη κοιλια* (*ventre* d a e; ff^{2}· *utero*) *του κητους εγενετο* (d a e ff^{2}· *fuit*; e ante *ιωνας* pon) *τρις ημερας και τρεις νυκτας* (*trib. dieb. et trib. noct.* d e, a ff^{2}· om) *ουτως* (a e add *erit*) *και* (e om) *ο υιος του ανθρωπου εν τη γη* (a *in terram*, e *in cor terrae*, ff^{2}· *in corde terrae*). Sed e om totum versum 30.

31. *βασιλισσα*: $\aleph^{*}$ΧΓΔ al paue *-λεισσα* | *εν τη κρισει*: D ff^{2}· om | *των* (69. om) *ανδρων* (et. $\aleph^{c}$, $\aleph^{*}$ *ανθρωπων*): C al[4] syr^{cu} aeth pers^{p} om (:: ut Mt) | *την σοφιαν*: X *της σοφιας* | *σολομωνος* bis cum ΝABDE GHMSVΧΔΑΞ (pri loc hiat) al plu ... ς (= Gb Sz) *σολομωντος* cum CKLUΓΠ al permu | *πλειον*: CD *πλεον*

32. D om totum versum | *νινευιται* (*-ειται* cum ΝBL: Gb′ Sz Ln *-ιται*

ται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.

8, 16
Mt 5, 15
Mc 4, 21
33 [133.2] *Οὐδεὶς λύχνον ἅψας εἰς κρυπτὴν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέ-*
Mt 6, 22 s
πωσιν. 34 [134.5] *ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός σου. ὅταν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.* 35 *σκόπει*

---

cum AC unc rell al omn) cum ℵABCE²GLMUXΓΔΠ al⁸⁰ fere (E²Γ al pauc -ηται) it vg syr^{sch} et P^{mg} et ^{hr} arm aeth^{vid} ... ς Ti *νινευῖ* (sed Ti c. E*HSVA al -ευη) cum E*HKSVA al permu syr^{cu} (*viri filii Nineve*) etP ^{txt} cop | *μετα*: MU al pauc add *των ανδρων* | *αυτην*: H *αυτη*

33. *ουδεις* sine *δε* cum ℵBCDUΓ 33. 108. al¹⁵ fere a c e i vg copp^{etr} syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm ... ς Ln Ti add *δε* cum ALXΔΛΞΠ unc⁷ 1. al longe plu b f ff²· q cop^{edd} et ^{dz} syrP aeth | *κρυπτην* (et. ς^{e} 1624. Gb Sz) cum unc omnib al plu ... ς (item ς^{e} 1633 al) *κρυπτον* cum 1. 28. al non ita mu cat$^{ox\,95}$. Praeterea scripsimus *κρυπτὴν* cum ΒΠ unc pler al plu, ut et. ς^{e} Gb Sz Ln; eodem accentu ap. Athenae. 4. p. 205 *κρυπτὴ* (i. q. *ὁ κρυπτὸς περίπατος* p. 206) editum, cf ed Schweigh., nec contra est Steph. Thes. Alteram scripturam *κρύπτην*, quam in ed. VII secuti sumus, praebet Γ. Latt *in* (e *sub*) *absconso* vel *abscondito* (fu praem *loco*) vertunt, nec aliter interpretes rell | *ουδε* (al¹⁵ fere *η*) *υπο τον μοδιον* (syr^{cu} transp *υπο τ. μοδ.* et *εισ κρυπτ.*): LΓΞ 1. 69. 118. 131. 209. arm^{zoh} om | *αλλ* (et. ς Gb Sz) cum unc omnib (exc D) et minusc pler ... ς^{e} (Wtst etc) *αλλα* cum D al non ita mu | *εισπορ.*: L *εκπορ.* | *το φεγγος* cum AL ΓΔΛΠ unc⁸ al longe plu ... Ln *το φως* (:: ex 8, 16 ubi nemo *τ. φεγγ.* substituit) cum ℵBCDX al plus³⁰ (sed X al mu post *βλεπ.* pon :: ut 8, 16) | *βλεπωσιν*: ℵ 33. 124. *-πουσιν*

34. *του σωματος* absq *σου* (i q syr^{cu} et P arm): D it^{pler} vg cop syr^{sch} aeth add *σου* | *ο οφθ. σου* pri loc (et. Gb + *σου*) c. ℵ*ABCDM al pauc it vg cop syr^{sch} et P aeth ... ς om *σου* cum ℵ^{c}EGHKLSUVXΓΔΛΠ al plu syr^{cu} arm (:: deest in Mt nec add nisi pauci) | *οταν* sine *ουν* (Gb′) cum ℵBDLΔ 435. it vg cop arm aeth ... ς add *ουν* (:: ut Mt lectione non fluct) cum AĊXΓΔΠ unc⁸ al pler syr^{cu} et ^{utr} | *ᾖ* (Γ al^{3scr} *ει*, item sec loc MΓ al^{4scr}): D b e ff²· (teste Blanch) q ante *ο οφθ.* pon | *και ολον* (D *παν*): Ln om *και* (:: ut Mt) cum CDΓ al³⁰ fere it (exc e) vg cop^{schw} arm aeth | *εστιν* (et. a c ff²· i cop syr^{cu} et P aeth): KLMXΠ 1. 13. 28. 33. al plus²⁰ b e f q vg arm *εσται* (:: ut Mt) | *επαν* (D 2. 127. al pauc *οταν*, 106. al *επειδαν*) *δε*: X a syr^{cu} arm aeth add *ο οφθαλμος σου* (:: ut Mt) | *και το*: ℵ^{ca} (sed^{cb} rursus delet *ολ.*)X 1. al⁴ f cop syr^{cu} aeth *και* (cop om) *ολον το* (:: ut Mt) | *σκοτεινον* cum ℵABCEGHSVΓΔΛ al plu syr^{cu}: KMUXΠ al⁵⁰ fere it^{pler} vg syr^{sch} etP c.* arm add *εσται* (:: ut Mt), item D e cop aeth add (sed D* praem) *εστιν*

οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. 36 εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.

37 [135. 5] Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἐρωτᾷ αὐτὸν Φαρισαῖος ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. 38 ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου.

---

35. σκοπει ουν etc: pro his habent, omisso versu sq, D a b e ff^{2*} i sic (:: e Mt): *ει ουν το φως το εν σοι σκοτος το σκοτος ποσον, si ergo lumen quod in te est* (a e *est in te*) *tenebrae sunt, tenebrae quantae* (ita d ff^2, b *ipse tenebrae quantae sunt*, e i *tenebrae tuae* [i *in te*] *quantae sunt*, a *tenebrae rese‥ quantae sunt*). Eadem agnoscit Aug (quaest evgg^{2,15} ed. Par. 1837. III, 2, 1624). Eadem syr^{cu} post versum 35. add ... 57. 239. 433. plane om versum, hinc Gb^0

36. Hunc versum (ut iam notatum est) D a b e ff^{2*} i item syr^{cu} om, hinc Gb^0 | *φωτεινον* (ℵ* *σκοτεινον*): x add *ει* | *εχον* cum ℵABCEKLS UVΠ al plu: GHMXΓΔ 33. al mu *εχων* | *τι μερος* cum ℵEHSUVΔΛ al plu c vg ... Ln Ti *μερος τι* cum ΑBGKMXΠ al^{20} fere f ... CLΓ om *τι* | o *λυχν.* (ℵ^c): ℵ* om | *τη αστραπη*: B praem *εν* | *φωτιζη*: EXΓ al aliq -ζει (sed Γ et. *τη αστραπει*) | *σε*: x om. Totum versum q sic habet: *si ergo corpus tuum lucernam non habens lucidam obscurum est· quanto magis cum lucerna luceat inluminat te.* Similiter (corrupte) f ad v. 36. add: *si enim corpus quod in te est lucernam non habuerit lucentem tibi tenebrosa est· quanto magis autem lucerna tua fulgens lucebit tibi.*

37. *εν δε τω λαλησαι* usq *φαρισαιος οπως*: D *εδειηθη δε αυτου τις φαρισαιος ινα.* Item syr^{cu} (*και τις φαρ. εδε. αυτ.*) sax | *λαλησαι*: Ln add *αυτον* cum A, item 1. 69. 118. 124. 131. 346. al^{10} fere add *αυτον ταυτα.* Latt: c e f ff^{2*} g^{1*} i *et cum* (ff^{2*} add *Iesus*) *loqueretur haec* (f *haec loq.*), item vg omisso *haec*; b q *in eo autem cum loqueretur* (b add *ipse*), a *loquente autem eo* | *ερωτα* cum ℵABM 69. 71. 248. e^{scr} g^{scr} (non attenderunt Gb Sz) e (*petit*) ... ς *ηρωτα* cum CLXΓΔΛΠ unc^8 al pler it^{pler} vg etc (cop anceps) | *φαρισαιος* c. KBL 1. 13. 69. 118. 131. 157. ... ς Ln *φαρισ. τις* cum ACLΓΔΛΠ unc^8 al pler b e q syrr arm; item (D)x 130^{gr} et ^{lat} a c f ff^{2*} i vg aeth *τις φαρισ.* | *παρ αυτω* (c f *apud eum*, e *aput ipsum*, vg *apud se*): D *μετ αυτου*, item b d q *cum eo*, ff^{2*} i *cum illo*, a *secum* | *εισελθ. δε ανεπεσεν*: 13. 69. 124. 346. *και εισελθ. εις την οικιαν του* (69. om) *φαρισαιου ανεκλιθη*

38. *ιδων* (300. al pauc post *εθαυμ.*) *εθαυμασεν οτι* (et. f syr^{sch} et p cop etc): D 251. it^{pler} vg (et. 130^{lat}) *ηρξατο διαχρεινομενος εν εαυτω λεγειν διατι* (251. *οτι*), d *coepit cogitare in semetipso dicens quare*, b ff^{2*} i q vg *coepit intra se reputans* (i *putans*, ff^{2*} *cogitans*) *dicere quare*, c *coepit secum disputans dic. qu.*, e *coep. apud se reputans dic. qu.*, a *coep. recogitans intra se dic. qu.* Similiter syr^{cu} *coepit dicere in semetipso quare.* Cf et. Tert$^{marc\ 4,27}$ *Pharisaeus qui illum vocarat ad prandium retractabat penes se cur non prius tinctus esset quam recubuisset.*

Mt 23, 25 39 εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξω-
θεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν
γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. 40 ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξω-
θεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; 41 πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύ-
Mt 23, 23 νην, καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστίν. 42 [136.5] ἀλλὰ οὐαὶ
ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγα-
νον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην
20, 46 Mt 23, 6 τοῦ θεοῦ· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ παρεῖναι. 43 [137.2] οὐαὶ

39. ο κυριος: U e^{scr} al^{5} fere syr^{sch} ο ις (aeth *domin. Iesus*) | οι φαρισαιοι: D b add *υποκριται* | το: A του | το δε: U y^{scr} τα δε

40. ουχ ο cum ℵB^{3}CDLXΓΔΘ^{d}ΑΠ unc rell al omn^{vid}: AB* ουκ ο | το εξωθ. και το εσωθεν (male Cyr$^{cat\ ox\ 96}$ τα ανωθ.) cum ℵABLXΔΘ^{d}ΑΠ unc^{8} al pler b f ff^{2*} g^{1*} i q vg cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Tert$^{marc\ 4,27}$ Archel $^{disp\ 31}$ Cyr$^{luc\ 279}$: CDΓ 243. 251. al^{5} a c e sax (Petr^{alex}) Cyp^{237} et ^{303} το εσωθ. και το εξωθ. (Petr ex priore de anima sermone ap Routh $^{3,\ 347}$ 1815 et $^{4,\ 49}$ 1848. *ει γαρ και κατα τον σωτηριον λογον· ο ποιησας τα εσωθεν και τα εξωθεν εποιησεν* etc)

41. τα ενοντα (L οντα): b d q *quae sunt*, it^{pl} vg *quod superest*, f *ex his quae habetis*, Tert$^{marc\ 4,27}$ *quae habetis* ... e Cyp^{237} et ^{303} om | παντα: LXΓ 13. 33. 69. 248. 259. 346. y^{scr} al pauc απαντα | υμιν εστιν (et. Bas$^{regg\ 448}$ et ^{509}): b f ff^{2*} i m q vg syr^{cu} et ^{utr} *sunt vobis* (e *vobis munda sunt omnia*, e Cyp^{237} *vobis munda omnia*): XΓ 1. plus^{12} a Bas regg ^{bis} ex edd^{2} υμιν εσται, D aeth Tert$^{marc\ 4,27}$ εσται υμιν

42. αλλα cum ℵBDEGHLUΓΔΛ al permu ... ς Ln αλλ cum ACKMΣXΠ al plu | τοισ φαρισαιοισ: syr^{cu} aeth *scribis et Pharisaeis*, b gat *scribae et Pharisaei* | παν: ℵ* vel^{a} ex το correxit, V^{2} το | παρερχεσθε: A -χετε | κρισιν: Mcion ap Epiph^{313} et ^{332} κλησιν (utroq loco: *αντι του· παρερχεσθε την κρισιν του θεου ειχε· παρερχεσθε την κλησιν του θεου*), id quod confirmat et. Tert$^{marc\ 4,27}$: „sic et oluscula decimantes, vocationem autem et dilectionem dei praetereuntes obiurgat“ | του θεου: B* om; suppl^{3} et^{vid} iam^{2} | ταυτα absq δε cum ℵ*ADEGHSUVΓ ΔΛ al longe plu a ff^{2*} i cop$^{sch\ wi}$ ex petr^{1} arm (syr^{p} vide post) ... ℵ^{a}BC KLMXΘ^{d}Π al plus^{20} c vg (contra e f q add *enim*, item b sed haec verba ταυτα etc ad finem v. 41 transpon) cop^{wi} et ^{dz} syr^{sch} et P e.* aeth add δε, hinc Gb + et Ln [δε] :: similiter in Mt fluct lectio, suadent testes ut neutro loco ponamus | εδει: A a δει | ποιησαι: Λ 262. ποιειν | κακεινα: ΑΔ καικεινα | παρειναι cum ℵ^{c}B*L 13. 346. ... ℵ* 57. y^{scr} αφεναι (:: ut Mt), A παραφιεναι ... ς αφιεναι cum B^{3}CXΓΔΘ^{d} ΑΠ unc^{8} al pler (:: cf ad Mt). Praeterea D om ταυτα usq παρειναι, b (ut iam indicatum est) ad fin. v. 41 transp; libere (et corrupte) syr^{cu}: *sed haec quidem fecistis* (*debebatis facere*?), *sed haec quidem non omisistis*

ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. 44 [138.5] οὐαὶ Mt 23, 27
ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. 45 [139.5] Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. 46 ὁ δὲ εἶπεν· καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀν- Mt 23, 4
θρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. 47 [140.5] οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε Mt 47 a 23, 29–31
τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. 48 ἄρα μάρτυρές ἐστε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων

---

43. *τοις φαρισαιοις* cum ABCLXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] f l vg etc ... ℵD a mm *φαρισαιοι*, item (qui *-σαιοι* et. v. 42) b c e ff[2·] i q (item gat *scribae et Pharisaei*, syr[cu] aeth *scribis et Pharisaeis*) | *και τους* (A om) *ασπασμ. ε. τ. αγοραις*: CD 13. 64. 66[mg] b q aeth[cod 18] add *και τας* (D 64. 66[mg] om) *πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις*, item 13. 69. 124. 346. praem *και την πρωτοκλισιαν εν τ. δειπνοις*, hinc Ln [*κ. τας πρωτ. εν τ. δειπνοις*] :: e Mt

44. *ουαι υμιν* sine additam cum ℵBCL al[9] a c e ff[2·] g[1. 2·] l vg cop syr[cu] arm ... ς (= Gb) add (:: e Mt) *γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται* (D i Lucif om), item Ln [*γρ. κ. φαρ. υποκρ.*] cum ADXΓΔΑΠ unc[8] al pler b f i q em syr[sch] et P aeth Cyr[luc281] Lcif[123] (Gall[6, 186]) | *εστε ως τα μνημεια* (A 254. 262. *μνηματα*) *τα* f vg: D a c e ff[2·] syr[cu] *εστε μνημ.*, item b i l q Lcif *monumenta estis* | *τα αδηλα* (it[plu] vg *quae non parent* vel *apparent*, a *ignobilia*, d *sine specie*, c *incerta*): syr[cu] om | *οι περιπατ.* cum ℵBCLM al permu syr[P] ... Gb″ Ln Ti *περιπ.* sine *οι* cum ADXΓΔΑΠ unc[7] al plu item *ambulantes* it vg syr[cu] et[sch] arm Lcif | *επανω*: D aeth ante *περιπατ.*

45. *των νομικων*: syr[cu] et[sch] *ex scribis* | *και ημας*: 69. (59 ap Wtst?) e om *και*

46. *και υμιν*: X add *λεγω* | *ουαι*: D syr[cu] ante *τοις νομικ.* pon | *δυσβαστακτ.* (et. Tert[marc 4, 27] Bas[eth 295]): CX al plus[10] syr[P] mg Bas[cod] praem (:: e Mt) *βαρια και* | *οτι φορτιζετε*: syr[cu] *quia vos oneratis oneribus gravibus et ponitis super humeros hominum* | *αυτοι*: B add *υμεις* | *ενι* (C 1. 209. *επι*) *των δακτυλων*: X *τω δακτυλω*, GM 71. al pauc *ενι τω δακτυλω*, b c f i l q (ff[2·] g[1·2·] ut vdtr) vg *uno digito vestro* (c harl* om) | *προσψαυετε*: A *-σετε* | *τοις φορτιοις*: a syr[cu] *ea*, D b q om

47. *προφητων*: l add (:: e Mt) *et ornatis sepulcra iustorum* | *και οι* c. ℵ*C Mcion[epiph 313] et[332] ... a *nam*, syr[cu] et[sch] *quos* ... ς Ln Ti *οι δε* c. ℵ[c] ABDL unc rell al omn[vid] it[pler] vg etc Chr[7, 806]

48. *μαρτυρες εστε* cum ℵBL aeth (sine *εστε*) Or[1, 443] ... ς Ln *μαρτυρειτε* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACDXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it vg rell Chr[7, 805] | *και συνευδοκειτε* (et. Or[1, 443] Chr[7, 806]): D e *μη*

ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε.
Mt 23, 34–36 49 [141.5] διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ ἐκδιώξουσιν, 50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυννόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,
Gen 4, 8 2Chr 24, 21 51 ἀπὸ αἵματος Ἅβελ ἕως αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 52 [142.5] οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

συνευδοκειν (e *non placere vobis*), item a b q Lcif (l. l.) *non consentientes* ... 57. 61. 69. 124. vg arm *οτι συνευδοκειτε* | *οτι αυτοι* etc: syr^{cu} *et vos filii estis illorum interfectorum* :: cf Mt | *οικοδομειτε* (e *gloriamini*) cum ℵBDL a b e i l ... ς (sed Gb^{00}) add *αυτων τα μνημεια*, Ln [*αυτ. τα μνημ.*] cum ACXΓΔΑΠ unc^{8} al pler e f q g$^{1.2}$ vg cop syr^{utr} arm aeth, item 1. 131. 157. 209. e^{ser} Chr^{7,800} Lcif *τους ταφους* (e^{ser} *τα μνημεια*, Chr *τα μνηματα*) *αυτων* (item 13. 69. 124. 346. *τ. ταφ. αυτων* ante *οικοδομ.*)

49. *και* (Λ syr^{cu} cop$^{petr^4}$ aeth arm^{ed} om) *η σοφ. του θεου* (syr^{sch} ed om) *ειπεν*: D b Lcif^{133} om | *αποστειλω* (X -*στέλω*): D b q Lcif *αποστιλλω* | *και εξ*: AKUΠ al^{10} d syr^{cu} et ^{utr} om *και* | *αποκτενουσιν* (ℵ^{c}): ℵ* -*κτεινουσιν* | *εκδιωξουσιν* (69. -*κουσιν*) cum ADΓΔΑΠ unc^{8} al pler (:: hoc tantum loco et 1 Thess 2, 15 legitur) ... ℵBCLX al^{12} *διωξουσιν* :: cf Mt. Ceterum Mcion^{epiph} (item Tert^{marc} e silentio) om vv. 49 usq 51. (Epiph$^{marc\ 313}$ et ^{333} *ουκ ειχε· δια τουτο ειπ. η σοφ. του θεου, αποστειλω εις αυτους προφητας· και περι αιματος Ζαχαριου και αβελ και των προφητων, οτι εκζητηθησεται εκ της γενεας ταυτης.*)

50. *εκζητηθη*: ℵ^{c}L al^{5} syr$^{p\ mg}$ *εκδικηθη* | *το αιμα παντων* (258. 2^{pe} perus al ap Ln om; Δ om *των* sq): Lcif^{133} *sanguis omnis* | *εκχυννομενον* cum ℵACDEGLUΔΑΠ al ... ς *εκχυνομενον* cum ΠKMSVXΓΛ al plu ... B 33. 69. *εκκεχυμενον* | *απο* sec (ita f vg; e om *απ. τ. γε. ταυτ.*, item 69 spatio vac relicto): D a b e i l q syr^{cu} Lcif *εως* (Schu „haud inepte"), d^{ser} *μεχρι*

51. *απο* sine *του* (Gb′) cum ℵBCDLX 1. 33. ... ς add *του* (:: ut Mt) cum ΑΓΔΑΠ unc^{8} al pler | *αβελ* (et. Lcif^{133}): KMΠ al^{30} fere e e i em syr^{p} c.* add *του δικαιου* (:: e Mt) | *εως* sine *του* cum ℵBDLX 1. 33. ... ς add *του* (:: ut Mt) cum ACΓΔΑΠ unc^{8} al pler | *ζαχαριου* (et. Lcif) .. D 73. 251. cop^{wi} et petr^{4} syr^{cu} arm add *υιου βαραχιου* (:: e Mt) | *του απολομενου μεταξυ* (et. Lcif): D a aeth *ον εφονευσαν ανα μεσον* (:: cf Mt) | *οικου* (it^{pler} Lcif *aedem*): D al^{2} wetst e arm *ναου* (*templ.*) | *ναι*: Γ al pauc *και* | *λεγ. υμιν*: 69. 124. e syr^{cu} et ^{utr} add *οτι*

52. *τοις νομικοις*: syr^{cu} et ^{sch} rursus *scribis*, aeth *scribae et Pharisaei* | *ηρατε* et. f i l vg Or^{1,167} et^{2,526} et$^{int\ 3,405}$ et^{840} Basth^{294} Cyr^{4,614}: D 157.

53 [143.10] *Κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων,* 54 *ἐνεδρεύοντες, θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.*

a b c e q syr^{cu} arm *εκρυψατε* (b e q *absconditis*), aeth *ηρατ. και εκρυψ.* | *κλειδα*: D *κλειν* | *αυτοι* (e f vg Or$^{1,\,167}$ et$^{2,\,526}$): D 22. 69. 124. 157. 346. a b c i l q aeth Or$^{int\,3,\,405}$ et^{810} Amb *και αυτοι*, M al^{5} *αυτοι γαρ* | *εισηλθατε* (Gb″) cum ℵABC^{2}DE*HLMΓΔ (C* latet) 33. 69. 124. 157. al^{10} fere ... ς *εισηλθετε* (Λ *επηλθ.*) cum E^{2}GKSUVXΔΠ al plu (et. in Or bis editum) | *εισερχομενους* (et. Or^{bis}): D *εισπορευομενους* | *εκωλυσατε*: G c (sed et. *introitis*) arm *κωλυετε*

53. *κακειθεν εξελθοντος αυτου* cum ℵBCL 33. cop syr$^{p\ mg}$ ... 69. nil nisi *και* (Gb″) ... ς Ln *λεγοντος δε αυτου* (48^{ev} *του κυ*, D al pauc om) *ταυτα* (13. add *παντα*, item al varie transponentes) *προσ αυτουσ* cum ADXΓΔΛΠ unc^{s} al pler it (b i l q om *δε*, b om *ταυτα*, a om *πρ. αυτ.*) vg syr^{cu} et ^{sch} et p ^{txt} arm aeth. At DX 157. ^{ieant} a b c e f i l q syr^{cu} aeth add *ενωπιον* (i *et coram*) *παντοσ του λαου* (X *οχλου*), item 254. arm additis insuper *κατησχυνθησαν και*. Item syr$^{p\ mg}$ *ελεγε ταυτα προσ αυτουσ ενωπιον παντοσ του λαου, και κατησχυνθησαν· και* | *οι γραμμ. και* (haec 243. om, Gb^{0}) *οι φαρισαιοι*: D b c e f l q vg *οι φαρισαιοι και οι νομικοι*, a *tam scribae quam et legis doctores*, 1. 118. 239. i syr$^{p\ mg}$ *οι νομικοι και οι φαρισαιοι* | *ενεχειν* (1. 131. al^{5} add *αυτω*) cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{6} al plu cop (*intueri male*) arm aeth (Latinos et Syros vide post): C *επεχειν*, Π al plus^{30} *συνεχειν*, al pauc *ανεχ.*, *ελεγχ.*, DS al^{6} *εχειν* (121. add *αυτω*). Latini: *graviter habere* c e i, *male habere* b d q, *graviter ferre* l, *graviter insistere* vg, *male se habere* a, *contristari* f. Item syr^{sch} *graviter* (*aegre*) *ferre* (add *et irati sunt*), item syr^{cu} (*coepit aegre ferri a scribis et Pharisaeis*); syr^{p} *adversari ei* | *αποστοματιζειν* (LSV*Δ al^{16} *αποστομιζειν*, al^{3} *επιστομιζ.*) *αυτον*, vg *os eius opprimere*, a *comminare illi*: D 69. *συνβαλλειν* (69. *συμβαλειν*) *αυτω*, b d i l q *committere cum illo* (d *illi*), c e *conferre illi* (c *cum eo*), f *altercari cum illo* | *περι πλειονων* (157. al pauc f cum sqq cjgunt, item b syr^{sch} post *ενεδρ.* pon): 17. 115. 258. 433. om

54. *ενεδρευοντεσ* absq additam cum ℵX 1308^{gr} am cop: ς Ln Ti add *αυτον* cum ABCLΔΛΠ unc^{8} al pler vg (f *interrogantes eum*) syr^{utr} aeth ... D a b c e i l q syr^{cu} arm plane om, item (qui *περ. πλειον.* omiserant) 17. 115. 258. 433; hinc Gb^{00}. Praeterea scripsimus sine *και ζητ.* aut *ζητ.* cum ℵBL 1. 118. 131. 209. 239. cop ... Gb (sed^{00}) Sz Ln add *ζητουντεσ* cum ACDXΓΔΛΠ unc^{7} al plu it syr^{cu} et ^{sch}, item ς *και ζητουντ.* cum (s^{sil}) al mu vg syr^{p} arm | *θηρευσαι τι* (KΠ al aliq ante *θηρ.* pon) *εκ τ. στομ. αυτου* (f *capere aliquid ex ore eius*, vg *aliquid capere de* [sed am for fu tol al *cap. aliq. ex*] *ore eius*): D *αφορμην τινα λαβειν αυτου*, similiter a b c e i l q *occasionem* (a b e q *occans.*) *aliquam invenire de* (a *ab*, i *in*) *illo* (c e l om *de illo*), item syr^{cu} ... haec omnia Gb^{0}. Post *στομ. αυτου* nil addidimus cum ℵBL cop

XII.

Mt 16, 6 1 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον· 144.2 προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις
8, 17 Mc 4, 22 Mt 10, 26 a ἐστὶν ὑπόκρισις. 2 145.5 οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 3 ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.
4–9 Mt 10, 28–33 4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεν-

---

aeth ... ς (sed Gb^{00}) Ln add *ινα κατηγορησωσιν* (ΑΧΔ 69. *-σουσιν*) *αυτου* cum ΑCDXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et p arm, item D f syr^{cu} *ινα ευρωσιν κατηγορησαι αυτου* (f *ut occasionem invenirent accusare eum*) :: cf Mt 12, 10 Mc 3, 2

XII. 1. *εν οις* usque *οχλου*: D *πολλων δε οχλων συνπεριεχοντων κυκλω*, item it^{pler} vg *multis autem turbis circumstantibus*, d *multis autem turbis adstantium circa*, e *cum multa autem turba circumdedisset eum*, a *multa autem turba ..... tinen ..... um in ..... t* (se continentium in circuitu?), syr$^{p\ mg}$ *multis autem myriadibus congregatis in circuitu* | *ωστ. καταπατ. αλληλ.* (it vg *ut se invicem conculcarent*): D *ωστ. αλληλ. συνπνιγειν* (*ut alterutros e suffocarent* d) | *ηρξατο*: Γ 69. add *δε* | *αυτου*: D a i l q om | *πρωτον* cum antecedentibus conjungunt (ut et. ς Gb Sz Ln) ΚACDEHΚΛΠ al plu (14 ap solum Matthaeium, 8 ap Scriv) cop syr^{p} ... ς^{e} (et. Wtst Mtthaei al) cum seqq conjg ut GLΔ al mu c f i l q syr^{cu} et ^{sch} aeth ... BMUΓ al a (ap Iric) e nec ante nec post *πρωτ.* distingu ... b vg (et. 130^{lat}) om, item^{vid} Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ („Cavete, inquit discipulis, a ferm. Phar." etc) Lcif^{20} (Gall$^{6,\ 215}$) | *εαυτοις* (L al pauc *αυτοις*) ... 253. 435. Epiph^{690} (*μανιχ.* ^{69} *ωσ λεγει· προσιεχτε απο*) om | *των φαρισαιων* (h. l. et. Epiph^{690} Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ Lcif^{20}): BL e post *υποκρισις* pon

2. *δε* cum ABCLXΓΔΑΠ unc^{8} al pler b c e f i l q cop syr^{sch} et p ^{txt} aeth Tert$^{marc\ 4,28}$ ... D a syr^{cu} et p ^{mg} arm *γαρ* ... ℵ 13. 69. 239. 245. 346. al^{25cri} em om | *συγκεκαλυμμ.* (DC^{3} *συνκεκ.*) cum ABC^{3}DLXΓΔΑΠ unc^{8} al pler ... ℵC* *κεκαλυμμ.* (:: ut Mt). Praeterea C* et ^{3} j^{cant} cop *εστιν* anteponunt (:: ut Mt) | *ουκ αποκαλυφθ.* (it^{pler} vg *quod non reveletur*, a *quod non revelabitur*, e *quod non retegatur*): D *ου φανερωθησεται* (sed d *revelabitur*), item Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ *non patefiet*

3. *ανθ ων οσα* usq *ακουσθησεται*: c *homo qui in tenebris locutus est in luce audietur* | *τη*: Δ om | *σκοτια*: DE*X al *-τεια* | *και ο προσ το ους ελαλησατε*: syr^{hr} *et quod cuidam dixistis* | *ταμειοισ*: ΝΑΓ 1. 33. al pauc *-μιοισ*, ℵ al plus^{10} *ταμιειοισ*

4. *μου* (et. Or $^{1,\ 296}$ Mcion epiph ^{314} et ^{333}, item Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ sed *meis*

νόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. 5 *ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν. ναὶ λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε.* 6 *οὐχὶ πέντε στρουθία πωλοῦνται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.* 7 *ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται. μὴ φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε.* 8 *λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς*

---

fluctuat): x a om | *μη φοβ.* etc: Or[1,296] *τοιουτον γαρ εστι το· μη φοβ. απο τ. αποκτειν. το σωμα, αυταισ λεξεσιν υπο ματθαιου και λουκα ειρημενον.* | *αποκτεννοντων* c. ℵAEKLUVΓΔ al plus[32], item Gb Sz *αποκτενοντων* c. DGHSXΛΠ al plus[60] ... ς (= Gb Sz) *αποκτεινοντ.* cum B al mu (item in Or[1,296] Epiph al editum), M *αποκταινοντ.* (Or[4,321] *διοπερ ου φοβητεον υμιν απο των αποκτεννυντ. το σωμα* etc) | *και μετ. ταυτ. μη* (Λ om) *εχοντων*: D *την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι μηδε εχοντων*, item 157. omissis *μηδε εχοντ. περισσ. τι ποιησ.* (:: cf Mt) | *περισσοτερον* cum ℵBEGHLMSUVXΓΔΛ al plu Or[1,296] et[4,321] ... Gb′ Ln *περισσον* cum ADKRΠ al[10] fere. Praeterea LX 33. 69. 346. post *τι* pon, 1. 131. post *ταυτα*

5. *φοβήθητε* (post *φοβηθῆτε*) cum ABLXΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg cop syr[cu] et[p] et[hr] arm aeth Or[1,296] Tert[marc 4,28] (Mcion epiph[313] et[334] praeterit *και μετα ταυτ.* usq *τινα φοβηθ.*): ℵD 69. 157* al[6] a syr[sch] om | *εχοντα εξουσιαν* (Gb′) cum ℵABDKLRXΠ al[20] fere it vg syr[p] arm Or[1,296] et[297] Mcion[epiph314] et (*εχ. την εξ.*)[333] ... ς *εξουσ. εχοντ.* cum EG HMSUVΓΔΛ al plu aeth Tert[marc 4,28] | *εμβαλειν* (cf Iust[ap 1,19] *φοβηθητε δε τον μετα το αποθ. δυναμενον και ψυχ. και σωμ. εισ γεενν. εμβαλειν*): ℵ w[cant] *εμβαλλειν* ... D al pauc Mcion[epiph314] et[333] *βαλειν*. Item Thdot[14] ap Clem[962] *φοβηθητε γουν, λεγει, τον μετα θανατον δυναμενον και ψυχ. και σωμ. εισ γεενν. βαλειν.* Praeterea D (Thdot Iust) *βαλειν* post *γεενναν* pon | *την*: DR (Iust Thdot, vide ante) Or[1,296] et[297] Mcion[epiph bis] om

6. Epiph de Mcione[314] et[333] *ουκ ειχε δε· ουχι πεντε στρουθ. ασσ. δυ. πωλουντ.* (333 *πωλειται*) *και εν εξ* usq *ενωπ. τ. θεου*, nec Tert[4,28] ex vv. 6 et 7 affert quicquam. | *πωλουνται* cum ℵB 13. 69. 346. Epiph[314] ... ς Ln *πωλειται* (Λ al mu *-τε*) cum ADLRXΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[1,296] Epiph[333] Cyr[luc288] :: ut Mt (uno D discedente) | *ασσαρ. δυο*: syr[cu] *ασσαριον* (:: cf Mt)

7. *τησ κεφ. υμων πασαι* (et. Clem[263] Or[1,296] Cyr[luc288]): D *υμων πασαι τησ κεφαλ.* | *ηριθμηνται* (et. Or Cyr[luc], item Clem[263] *αλλα και αι τριχ. τησ κεφ. υμων πασαι ηριθμημεναι, φησιν ο κυριοσ. ηριθμηνται δε και επι τω γενειω* etc. Sed[819] *αλλ αι μεν τριχεσ ηριθμηνται.*): D 40. 124. 259. *ηριθμημεναι εισιν* | *μη* sine *ουν* cum BLR 157. a b ff[2·] i l sah cop Amb[luc 1435] ... ς add *ουν*, Ln [*ουν*] cum ℵADQXΓΔΛΠ unc[9] al omn fere c e f q g[1·2·] vg syr[cu] et[utr] et[hr] arm aeth Or[1,296] (:: ut Mt) | *φοβεισθε* (ℵX al mu *-ησθε*): D 435. Or[1,296] *φοβη-*

ὅσ ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ· 9 [146.2] ὁ δὲ ἀρνησάμενόσ με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρ-
Mt 12, 32 Mc 3, 29 νηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. 10 [147.2] καὶ πᾶσ ὅσ ἐρεῖ λόγον εἰσ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ
11 s Mt 10, 19 s Mc 13, 11 εἰσ τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. 11 [148.2] ὅταν

θητε | πολλων: 239. 241. al[5] a (*multo vos passeribus differtis*) πολλω ... D (syr[cu] et [sch] et[hr] aeth) arm add γαρ | διαφερετε: DFGKMΠ al plus[60] (a) e vg (et. tol, sed non am for fu em al) aeth add υμεισ :: ut Mt

8. δε (c e f i q vg etc): a b l sah aeth om | υμιν sine οτι et. Clem[595] (λεγω δε υμιν, πασ etc) Or[1, 296]: ℵD add οτι | αν: F al pauc Clem[595] εαν | ομολογηση cum ℵB[3]EFGHKLMQUVXΔΠ al plu (it vg *confessus fuerit*) Clem Or Bas[3, 24] (ex edd pler) ... AB*DRSΓΔ ομολογησει (:: Mt πασ ουν οστισ ομολογησει) | ομολογησει: FGHMVΔ al mu -γηση | εν αυτω (ff[2·] g[1·] i q am *in illo*, d *in eo*): ʁ 157. om εν. Habent (praegresso *confitebitur*) *illum* vel *eum* a b c e f l vg; item antea *me* (non *in me*) a b c e f ff[2·] l vg; contra d g[1·] i q am *in me* | των αγγελων: ℵ* (suppl[a]) 259. Mcion[epiph] et [tert] om. Cf Epiph[marc 311] et [334] αντι του· ομολογησει (Tert[marc] *confitebor* :: ut Mt) ενωπ. των αγγελ. του θεου ([334] om τ. θε. sed add εκεινοσ) ενωπ. ([334] om) του θεου λεγει. Item Tert[marc 4, 28] *coram deo*, item v. 9 *denegabitur coram deo*. | του θεου: syr[cu] *sanctis*

9. Versum om e syr[cod] | ενωπιον pri c. ℵBLRXΓΔΛ al pler Clem[595] Or[1, 296] Bas[3, 24] ... Ln εμπροσθεν (:: e Mt) c ADKQΠ al[20] fere | απαρνηθησεται (ℵ* -νησεται, D h[scr] αρνηθ.): X b απαρνησωμαι (*negabo*) καγω αυτον (:: cf Mt). Libere Clem[595] τον δε αρνησαμενον με εν. τ. α. απαρνησομαι αυτον εμπροσθ. τ. αγγ., item Or[3, 543] πεισεται το· καγω αυτον αρνησομαι. | ενωπιον: D al pauc Clem (vide ante) εμπροσθεν (D ενπρ., item ante) | τ. αγγ. τ. θεου: b *patre meo qui est in caelis* :: e Mt

10. οσ: D 76. 130. 254. add αν | ερει: a c d e *dixerit* (c *omnis quicunq*), b f i l q vg *dicit* | τω δε (Λ και ο, 262. και τω) usque βλασφημησαντι: D εισ δε το πνευμ. το αγιον (omisso βλασφημ.: Gb[0]) | το αγιον (X 2[pe] om) πνευμα: 69. 124. 240. al pauc το πνευμ. το αγι. | βλασφημησαντι: ℵ Epiph[404] (θεοδοτιανοι) βλασφημουντι (a Lcif[220] *qui autem blasphemaverit* [Lcif add *in*] *spiritum sa.*, l *qui autem blasph. in spiritu sa.*, f vg *ei autem qui in spiritum sa. blasph.*): b[vid] c e ff[2·] i q Tert[marc 4, 28] *qui dixerit* (ff[2·] i q *in spiritu autem sa. qui dixerit*, e *qui autem dixer. in spiritu sa.*, b *qui autem in spiritu sa.* [*dixerit*], c *si quis autem in spiritu sa. dixerit*, Tert *illi autem qui dixerit in spiritum sa.*). Praeterea 225. 245. a e cop syr[cu] Epiph Tert Lcif ante εισ το pon | ουκ (e *tunc non*) αφεθησεται: GΔ al pauc (a b ff[2·] i l q) Epiph[404] add αυτω, item D c e aeth (Lcif[220]) add αυτω ουτε εν τω αιωνι τουτω ουτε εν τω μελλοντι (:: ex Mt)

δὲ εἰσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε· 12 τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν.

13 [149. 10] Εἶπεν δέ τις ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ· διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. 14 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; 15 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πά-

---

11. *εισφερωσιν* (Schu „bene") cum ℵBLX 1. 16. 33. 64. 121. 124. 131. 157. 239. i[cant] e f i l (ff[2·] g[1. 2·] c sil) vg (hi Latt *inducent*), item sah cop ... ς Ln *προσφερωσιν* (E*A al aliq -ρουσιν) cum AQRΓΔΛΠ unc[9] al pler a d (hi duo *adducent*; c *perducent*) Bas[eth 284] ... Ti *φερωσιν* cum D b q (hi duo *ducent*) Clem[595] Or[1, 295] Cyr[hr 255] | *επι* cum ABLQX ΓΔΛΠ unc[9] al pler a c d (hi[3] *ad synagogas*) Or[1, 295] Bas[eth] Cyr[hr] ... ND R 1. 69. 124. 218. 253. 254. 346. Clem[595] *εισ*. Item b f l q *in synagogis et ad* (l om), e (ff[2·] g[1. 2·]?) vg *in synagogas et ad* (i *et ad* omissis *in synagog.*) :: offendit *εισφερ. επι*: hinc qui *εισ* quam *επι* retinere maluerunt, dederunt *εισφερ. εισ* vel *φερωσιν εισ*, qui vero *επι* maluerunt, *προσφερ. επι* substituerunt | *μεριμνησητε* cum ℵBLQRX 1. 13. 33. 69. al[10] fere Or[1, 295] Cyr[hr 255] ... ς Ln Ti *μεριμνατε* cum AΓΔ ΛΠ unc[9] al pler Bas[eth 284]; item D[gr] Clem[595] *προμεριμνατε* :: Mc *προμεριμνατε*, Mt *μεριμνησητε* | *πως η τι* cum ℵABLQRXΓΔΛΠ unc[9] al omn fere f g[2·] (*qualiter aut respondeatis* sine *τι*) vg cop[edd] syr[P] et[hr] arm Bas[eth 284] ... D 157. a b c e ff[2·] i l q syr[cu] et[sch] aeth Clem[595] Or[1, 295] Cyr[hr 255] om *η τι*. Pro *πως η τι απολ. η τι ειπ.* sah *τι ειπητε, πως απολογ.*, tol cop[dz] *πως η τι ειπ.*, cop[petr1] *πως η τι απολογ.*

12. *διδαξει*: AL al pauc *-ξη* | *εν αυτη* (c ff[2·] sah cop *illa*) *τη ωρα* (:: cf Mt et Mc *εν εκεινη τη ωρα*) et. Clem[595] Bas[eth 284] Cyr[hr 255] Tert[marc 4, 28]: 33. Or[1, 295] om

13. *αυτω* post *εκ τ. οχλου* cum ℵBFLQ 33. ... ς Ln Ti ante *εκ* cum ADR XΓΔΛΠ unc[8] al pler am for sah cop syr[P] arm Bas[eth 303] ... a c e f q vg syr[cu] et[sch] aeth ante *τισ*, b ff[2·] i l plane om (m[92] *ait quidam de turba ad Iesum*) | *ειπε* cum ℵABLQR rell omn: D *ειπον* | *τ. κληρονομιαν*: syr[cu] *terram et hereditatem*

14. *ο δε* (m[92] *dixit autem illi Iesus*): R add *ις* | *κριτην* cum ℵBDL 1. 13. 33. 131. 239. 346. sah (ipsum verbum *κριτησ* servat) (it vg Tert[marc 4, 28] *iudicem*, quod et *κριτ.* et *δικαστ.* reddit) ... ς Ti *δικαστην* cum AQRXΓΔΛΠ unc[9] al pler Bas[eth 303] :: non incredibile est hanc lectionem ex Act 7, 27. 35 (Exod 2, 14) *τισ σε κατεστ. αρχοντ. κ. δικαστην εφ ημων* fluxisse | *η μεριστην*: D 28. 33. c syr[cu] Tert[marc 4, 28] om (item a? sed potius *iudicem super vos aut divisorem* vdtr habere) ... 69. 157. *η* (157. *και*) *δικαστην* (157. pro *κριτην* habet *αρχοντα*) | *εφ υμας* (ℵ[c]): ℵ* *εφ υμων*

15. *προσ αυτουσ*: syr[cu] *ad turbas*, syr[sch] *ad discipulos*; sah add *Iesus* | *φυλασσεσθε* (syr[cu] et[sch] om *και φυλ.*, item sah pro *ορ. κ. φυλ.* nil

σης πλεονεξίας, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ. 16 Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. 17 καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; 18 καὶ εἶπεν· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, 19 καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε,

(Sir 11, 19)

---

nisi *date cor vestrum*): H 157. *φυλαξασθε* | *πασης* (Gb″) cum ℵABDK LMQRT^{wo}UXΠ al^{40} fere it vg sah cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth Clem^{578} Bas^{eth268} Antioch^{hom9} ... ς *της* cum EFGHSVΓΔΛ al plu | η (L om) *ζωη αυτου* cum ℵABFKLQRT^{wo}UXΔΛΠ al plu it vg etc Bas^{eth} Cyr^{luc} ^{293} Antioch. Cf et. Clem^{578} *οτι ουκ εν τω περισσευειν τινα (τινι?) τα υπαρχ. εστιν η ζωη αυτου* ... EGHMSVΓ al plus^{60} *η ζωη αυτω* ... D syr^{cu} et^{sch} om *αυτ.* | *εστιν*: D c (Clem vide ante) ante *η ζωη* pon; KΠ^{*} al pauc ante *εν τω*, Π^{2} 28. post *εκ τ. υπαρχ. αυτω* ... $\Pi\Pi^{3}$ (utroq enim loco erasum est) 157. g^{scr} al pauc om plane | *αυτω* cum ℵ^{c}BDF QRT^{wo} al^{20} fere Bas^{eth} Cyr^{luc} Antioch ... ς *αιτου* cum ℵ*ALXΓΔΛΠ unc^{8} al plu

16. *δε* (116. 157. 209. 239. 245. al pauc m^{92} add *και*): X *ουν* | *παραβολ. προσ αυτουσ*: D sah *πρ. αυτ. παρ.* (m *dix. autem ad illos similitudinem*) | *ευφορησεν* cum ℵBEFHMQST^{wo}UVXΔ al plu Bas^{eth269} et$^{edd\ 2,43}$ ... Ln *ηυφορησεν* cum ADGKLΓΔΠ al mu Bas^{2,43ed} (:: cf Mt 3, 17. 12, 18. 17, 5. Lc 3, 22 etc)

17. *εν εαυτω* (et. Bas$^{eth\ 269}$; sed^{2,43} *καθ εαυτον*): BL* *εν αυτω* | *που συναξω*: A 13. 69. 131. 346. *π. συναξαι*

18. *και* (a add *cogitans*) *ειπεν· τουτ. ποιησω*: syr^{cu} om | *μειζον. οικοδομ.* (ℵ^{c}; ℵ* *ανοικοδομ.*, Or^{int2,265} *reaedificabo*), Or^{3,230} Eus^{ps} ap Mai ^{95}, *maiora aedificabo* a f Or$^{int\ 2,265}$(*mai. reaed.*) et^{378} ... D e *ποιησω αυτασ μειζονασ*, item b c ff$^{2\cdot}$ i l vg *maiora faciam*, m^{92} q *maiora faciam ea* | *και συναξ. εκει*: D 157. it (et. m^{92}) vg *καχει* (157. *και εκει*) *συναξω* | *τα γενηματα* (et. ς Gb Sz) cum ℵ*ADQΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Bas^{eth269}; item ς^{o} *τα γεννηματα* cum K al vix mu; b f ff$^{2\cdot}$ i l q vg *quae nata sunt mihi*, a c d e m *fructus meos*, item syr^{cu} et^{utr}, item ?syr^{hr}... ℵ^{a} (sed om *παντα* quod praecedit) et^{c}BLT^{wo}X al^{10} sah cop arm aeth *τον σιτον* | *μου* sec cum ℵ*et^{a}et^{c}ADQXΓΔΛΠ unc^{9} al omn fere it vg rell Bas^{eth} ... BLT^{wo} 1. 118. 131. 157. (sunt ex^{10} qui *τον σιτον*) arm om | *και* (arm add *παντ.*) *τα* (T^{wo} om) *αγαθ. μου* cum ℵ^{a}et^{c}ABLQT^{wo}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler (sed Π w^{cant} ante *κ. τα. γεν. μου* pon) f (g$^{1\cdot\ 2\cdot}$?) vg syr^{utr} et^{hr} sah cop arm aeth Bas$^{eth\ 269}$ ... ℵ*D 56. 130. 131. 435. a b c e ff$^{2\cdot}$ i l m^{92} q syr^{cu} Amb om

19. *ψυχή* (f g$^{2\cdot}$ q vg, et. Or$^{3,230\ bis}$): syr^{cu} *ecce* ... a b c e ff$^{2\cdot}$ i l m^{92} om | *πολλα* pri: Or$^{3,230\ bis}$ et^{297} om | *κειμενα* (f g$^{2\cdot}$ q vg *posita*): 235.

εὐφραίνου. 20 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός· ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; 21 οὕτως ὁ θησαυρίζων αὐτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν.

22 150.5 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύ- Mt 6, 25–33

6pe Clem^{246} et^{537} Bas^{2,48} (non item eth^{269}) *αποκειμενα*, item Or^{int2,265} et^{378} *reposita* ... sah syr^{cu} Clem^{537} add *σοι* ... 10pe ff$^{2\cdot}$ i l m^{92} om (Bas^{2,48} om *εισ ετ. πολλ.*) | *αναπαυου*: 36. Clem^{246} et^{537} cat^{ox101} om ... 433. *αναστα ουν*. Ista omnia: *κειμενα* usq *πιε*, om D a b c e i Leo, item *αναπαυ. φαγε πιε* om ff$^{2\cdot}$ m^{92} | *ευφραινου* (69. syr^{cu} arm aeth Or^{int} bis praem *και*): a b d ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot vid}$ g$^{2\cdot}$ i l m q vg Aug^{semel} Leo *epulare* (idque ff$^{2\cdot}$ ante *in annos multos* pon); c e Aug^{semel} *iucundare* (c Aug *ioc.*)

20. *ο* (T^{wοi} om) *θεοσ*: A *ο κυριοσ*, item Cyp^{323} (non item^{210} et^{241}) | *αφρων* (et. ς^{e} 1624.) cum NABDEGHLQT^{wοi}ΧΔΑ al permu ... ς (item ς^{e} 1633 etc) Gb Sz *αφρον* cum KMSUVΠ al plu (item editum Clem^{537} et^{578} Or^{3,229sq} et alib Ath^{3,323} Bas^{2,48}, non item Antioch^{hom13}) | *νυκτι*: Antioch^{hom13} add *οι αγγελοι* | *την ψυχ. σου* (h. l. et. Clem^{537} Or^{3,297} et^{4,298} et^{int4,478} Bas^{2,48} Antioch^{hom13}, item Tert^{marc4,28} sine *απο σου*): D c i sah cop aeth Or^{3,229sq} et^{4,294} Ir^{int202} Cyp^{201} et^{241} et^{323} post *απαιτ.* pon (libere Clem^{578} *οτι τη νυκτ. ταυτη απαιτουσι σου την ψυχ.*), item 69. i Antioch^{hom9} Or^{int4,478} et^{2,378} post *απο σου* | *απαιτουσιν* cum NADXΓΔΑΠ unc^{8} (hiat F) al omn fere Clem^{537} et^{578} Or^{ubique} Bas^{2,48} Antioch^{hom9} et^{13}, item it^{pl} (et. m) vg Or^{int4,478} *repetunt* vel *repetent*, a *reposcunt*, Tert^{marc} *reposcent*, Ir^{int202} *expostulabunt*, c Cyp^{ter} *expostulatur* (e Or^{int2,378} *auferetur*) ... BLQT^{wοi} 33. d *αιτουσιν* (d *petunt*) | *α δε* (et. Clem^{537} Or^{3,229sq} et^{297} Bas^{2,48} et^{regg431} Antioch^{hom9} Ir^{int202}): D c e i l Cyp^{ter} *α ουν* | *τινι* et. ff$^{2\cdot}$ i Clem^{537} Or^{bis} Ath^{1,260} et^{2,323} Bas^{2,48} et^{regg431} Antioch^{hom13} ... D Clem^{246} Antioch^{hom9} *τινοσ*, item *cuius* it^{pler} (et. m) vg Ir^{int} Tert^{marc} Cyp

21. Versum om D a b | *αυτω* cum ℵ*BL 44^{ev} (sed L *εν αυτω*) ... ς Ln Ti *εαυτω* cum ℵ^{c}AQT^{wοi}ΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler (sed Fr al pauc Antioch^{13} *εν εαυτω*). Post *πλουτων* E^{mg}F^{mg}G^{mg}HUV^{mg}ΓΛ al^{60} ac plures add (multi rubro) *ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω* (G^{mg} al non plene adscripta habent)

22. *αυτου* cum NADLQT^{wοi}ΧΓΔΑΠ unc^{8} al omn it^{pler} vg etc (T^{wοi} *πρ. αυτουσ μαθητ. αυτου*): B c e om, hinc Ln [*αυτ.*] | *υμιν λεγω* cum AQ T^{wοi}ΓΔΑΠ unc^{8} al plu a b c e syr^{utr} arm ... NBDLX al plus^{20} f l q (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr; i vero om *δια τουτ. υμιν λεγ.*) vg sah cop syr^{cu} aeth *λεγω υμιν* (:: ut Mt lectione non fluct, nec aliter solet dici) | *τη ψυχη* sine *υμ.* cum NABDLQ al^{10} fere b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i l q am fu for em tol syr^{p} arm Amb^{luc1439} ... ς (sed Gb^{00}) add *υμων* (:: ex Mt) cum T^{wοi}ΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler a e g$^{2\cdot}$ vg^{ed} syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth Clem^{231} et^{579} (utroq enim loc pergit cum Lc *η γαρ ψυχη*, non *ουχι η* cum

σησθε. 23 *ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐν-*
δύματος. 24 *κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὔτε σπείρουσιν οὔτε*
θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει
αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν. 25 *τίς δὲ ἐξ*
ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν;
26 *εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε;*
27 *κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶς οὔτε νήθει οὔτε ὑφαίνει· λέγω δὲ*

Mt) Ath^{1,663} | *σωματι*: BT^{woi} al^{30} fere a sah cop syr^{sch} aeth Clem^{231} (non item^{579} nec Ath) add *υμων* (:: ex Mt), hinc Ln [*υμ.*]

23. *η ψυχη* c. AEGHKQUVΓΔΛΠ al plu a f ff$^{2\cdot}$ i q g$^{1\cdot2\cdot vid}$ vg syr^{p} ^{txt} ... ℵBDLMSX al^{25} fere b c e cop syr^{cu} et^{sch} (et^{p} *γαρ* c.*) arm aeth Clem^{231} et^{579} *η γαρ ψυχ.*, hinc Ln *η* [*γαρ*] *ψυχ.* Item T^{woi} sah *οτι η ψυχη*, 61. 243. 254. 299. al plus^{15} l syr$^{p\ mg\ cod}$ *ουχι η ψυχ.* (:: ut Mt) | *πλειον*: D *πλεον*, 11. 18. 237. al^{25} fere Clem^{bis} *πλειων* | *τησ τροφησ* (8 *τρυφ.*): A *του σωματοσ*

24. *τουσ κοραξασ* (et. Clem^{231} Tert^{marc4,29}. Item Eus^{luc177} *κατα δε τον λουκ. λεγων ο κυριοσ· κατανοησ. τ. κοραξασ, πλειον τι εμφαινει· τοισ μεν γαρ σπερμολογοισ των πτηνων ετοιμοτερα εστιν τροφη, τοισ δε σαρκοβοροισ, ωσπερ οι κοραξισ, δυσχερεστερα*): D e l *τα πετεινα του ουρανου*, f *volatilia*, for *volucres* :: cf Mt | *ουτε σπ. ουτε θερ.* cum ℵDLQ e ... ς Ln *ου σπ. ουδε* (M 48^{ov} *ου*, T^{woi} *ουγε*) *θερ.* cum ABXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it (exc e) vg rell Clem^{231} :: at ita Mt lectione tantum non fluct | *σπειρουσιν*: A *-ρωσιν* | *ταμειον* (*-μειον* ABDLQX ΓΔΛΠ etc; ℵ *-μιον*): MFU al^{30} fere Clem^{231} *ταμιειον* | *ταμ. ουδε*: D *ουτε ταμ. ουτε* | *αυτουσ*: D 69. 253. 346. *αυτα* (D antea *τα πετειν. τ. ουρ.*) | *ποσω μαλλον*: D c e ff$^{2\cdot}$ i l mt *ουχι*, Clem^{231} *ουχ* (:: cf Mt), sah om (pergens *υμεισ δε*)

25. *μεριμνων* cum ℵABLQT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it^{omn} (sed e post *δυναται* pon) vg syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth Eus^{luc177} ... Ti om cum D 64* 225. (Tert^{spectac23} libere respicit ad ista verba Christi: „*sic et tragoedos cothurnis extulit*, (diabolus) *quia nemo potest adiicere cubitum unum ad staturam suam*, *mendacem facere vult Christum*) :: in Mt non fluct | *επι την ηλικ. αυτου*: it^{pl} vg sah cop syr^{cu} et^{utr} etc *ad staturam suam*: d *ad aetatem suam*, e *ad statum aetatis suae*, b q *ad statum suum* | *προσθειναι* (EHXΓΔ al mu *-θηναι*): Ti pon post *επι τ. ηλ. αυτ.* cum B (:: non item Mt) | *πηχυν* sine *ενα* cum ℵ*BD i l sah cop ... ς Ln add *ενα* (:: ut Mt) cum ℵ^{a}ALQT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{omn} arm aeth Eus^{luc177}

26. *ει ουν* usq *δυνασθε, τι περι τ. λοιπ.* (f q g$^{1\cdot2\cdot vid}$ vg): D a b c e ff$^{2\cdot}$ i l nil nisi *et* (ff$^{2\cdot}$ om) *de ceteris quid* (e om *quid*) | *ουν*: syr^{cu} et^{sch} *δε* ... x sah om | *ουδε* cum ℵBLQT^{woi} 1. 33. 131. 157. c^{ser} ... ς Ti *ουτε* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Eus^{luc177} | *ελαχιστον*: ℵ* add *τι* (ℵ^{c} om)

27. *τα κρινα* (f ff$^{2\cdot}$ l q vg): x al plus^{10} a b c e i syr^{cu} add *του αγρου* ::

ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. 28 *εἰ δὲ ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέζει, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι.* 29 *καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε·* 30 *ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπι-*

---

ex Mt | *πως ουτε νηθει ουτε υφαιν.* (*quomodo non texunt neque neunt* a) c. D a syr^{cu} Clem^{231} (*κατανοησατε, λεγων, τα κρινα, πως ουτε νηθει ουτε υφαινει· λεγω δε υμιν οτι ουδε σολ. περιεβαλ. ως εν τουτων*) Tert marc^{4,29} (omnino sic vdtr ex his: „cuius et lilia et foenum non texunt nec nent, et tamen vestiuntur ab ipso“) ... ς Ln *πως αυξανει* (F *-νουσιν*)· *ου κοπια* (F *-ιωσιν*) *ουδε νηθει* (F *-θουσιν*) cum ℵABLQT^{wo}I XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} f q g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid vg (item it^{q}, sed c *quom. crescunt, non nent neque texunt*; e vero post *crescunt* add *et florescunt*; b ff$^{2\cdot}$ i l post *νηθει* add *neque texunt* i. e. *ουτ. υφαιν.*) sah cop syr^{utr} arm aeth :: at ita Mt | *λεγω δε*: 18. a ff$^{2\cdot}$ i l sah om *δε* | *ουδε* cum BEFGHKQS T^{wo}IUVΓΔΛΠ al plu a (g$^{1\cdot 2\cdot}$?) vg arm aeth ... ℵADLMX al^{30} fere b c e f ff$^{2\cdot}$ i l q (sah cop) syr^{cu} et ^{utr} Clem^{231} *οτι ουδε*, hinc Ln [*οτι*] *ουδε* :: ut Mt | *περιεβαλετο* (c e *amictus est*, a^{vid} *amictus erat*, d *indutus est*): X al mu *-λλετο* (it^{plu} vg *vestiebatur*)

28. *ει δε* etc: b q *aut videte fenum, quod* (q *quomodo*); similiter aeth *ecce videte* etc, quemadmodum T^{wo}I *ἴδε*, 440. *ἴδε* pro *ει δε* | *εν αγρω* cum ℵABLMQT^{wo}IUΛ 33. 106. 157. 254. 48^{ev} e^{scr} g^{scr} Clem^{231} ... ς *εν τω αγρ.* cum EKSVΓΔΠ al plu sah cop arm; idque ante *τον χορτ.* cum ℵBL 157. ... ς ante *σημερ. οντα* (Λ 262. *οντ. ση.*) cum ESVΓΔΛ al plu, item Ln inter *σημ.* et *οντ.* c. AKMQT^{wo}IUΠ al^{15} b c f g$^{1\cdot}$ i l q am for fu tol mt (al; item ff$^{2\cdot}$ *hodie est in agrum*, vg^{ed} *hod. est in agro*) Clem ... DG^{suppl}HX al^{15} e aeth *του αγρου* (post *τον χορτον*, sed ex his 69. 106. 209. 346. [syr^{cu} vide post] *του αγρου σημερ. εν* [*τω*] *αγρω οντ.*) :: ut Mt | *οντα σημερον* cum ℵBLΔ 262. e (*quod est hodie*) sah cop ... ς *σημ. οντ.* cum DEG^{suppl}HSVXΓΔ al plu ff$^{2\cdot}$ vg^{ed} etc, item Ln interpositis *εν* (KΠ etc *εν τω*) *αγρω* cum AKMQT^{wo}IUΠ etc (vide ante) | *αυριον*: syr^{cu} add *arescit* (*faenum agrorum quod hodie est in agris et cras arescit et mittitur in clibanum*) | *αμφιεζει* (B *-ιαζει*, ita Ln) c. (B) DLT^{wo}I ... ς *αμφιεννυσι* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵAQXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} (:: cf Steph. Thes. sub *αμφιαζω* ex Cram. Anecd. Ox. 2, 338 *το μεν αμφιεζω εστι κοινως, το δε αμφιαζω δωρικον, ωσπερ το υποπιεζω και υποπιαζω*). De Mcione Epiph^{314}et^{334} *ουκ εχει το· ο θεος αμφιεννυσι τον χορτον.*

29. *και τι* cum̄ ℵBLQT^{wo}I al plus^{12} e cop^{wi} et ^{petr4} syr^{cu} et ^{sch} Bas$^{eth\ 276}$ ... ς Ln *η τι* (:: ut Mt) cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg sah cop ^{schw} ex ^{dz} syr^{p} arm aeth Clem^{231} Ath^{1,663} | *κ. μη μετεωριζ.*: syr^{cu} *et quomodo operiemini* (:: ut Mt) insuperque add *et occupati eritis in his*

30. *ταυτ. γαρ παντα*: 1. 131. y^{scr} *παντ. γ. ταυτ.* (:: ex Mt) ... b i l q om *παντ.* | *του κοσμου* (r post *επιζητ.* pon): 40. 63. al plus^{10} l om

ζητοῦσιν· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. 31 *πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν.* 32 [151.10] *Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ*
33 s Mt 6, 19–21 *ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν.* 33 [152.2] *Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην·* [153.5] *ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει.* 34 *ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θη-*

:: ut Mt | *επιζητουσιν* cum ℵBLT^{wo}X 13. 33. 69. 124. 346. … ς Ln *επιζητει* cum AQΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth^{276}}$ Ath^{1,663}; item D Clem^{232} *ζητει*. Similiter it^{pl} vg Tert^{marc4,29} *quaerunt*; contra ff^{2}· l *inquirunt*, f Tert^{orat6} *requirunt* | *υμων δε* etc (sah *pater vester enim*): D a b c e i l (f q) aeth Clem^{579} (et^{232} *φησιν ο πατ. υμων*) Tert^{marc4,29} *οιδεν γαρ* (f q Tert *autem*) *ο πατηρ υμων* (Tert om *υμ.* Addit Tert: „prius quaeram quem patrem intelligi velit Christus.") | *τουτων*: X al plus^{10} a b f arm aeth Clem^{579} Ath^{1,663} add *απαντων* :: e Mt. Cf et Epiph^{marc334} *υμων δε ο πατ. οιδεν οτι χρηζετε τουτων των σαρκικων* (antea^{314} post *τουτων* pergitur *των σαρκικων δη*. In *ἐλέγχ.* vero *λβ΄* rursus: *οιδεν ο πατηρ οτι χρηζουσιν οι μαθηται των σαρκικων χρειων και προνοει τοιουτων.*)

31. *πλην ζητειτε*: D a Epiph^{marc314} *ζητειτε δε* (Epiph^{334} om *δε*). Praeterea 13. 28. 69. 124. 131. 346. i vg^{cle} arm^{usc} Ath^{1,663} add *πρωτον* (:: Mt *ζητ. δε πρωτ.*) | *αυτου* (Gb″) cum ℵBD^{gr*}L a c sah cop (male cop^{wi} *eius* et *dei* conjg) aeth ar^{e} Ath^{1,663} … ς *του θεου* (:: ut Mt) cum AD^{2}Q$^{T wo}$XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} d it^{pl} vg syr^{cu} et^{utr} Clem^{232} Mcion^{tert4,29} et epiph$^{314.334}$. Praeterea vg^{cle} (edd certe pler contra stant, cf Sanftl) arm^{usc} aeth add *et iustitiam eius* :: e Mt | *ταυτα* (Δ *αυτα*) sine additam (Gb″) cum ℵ*BEHLQSVΔΛ al plus^{30} a c sah syr^{cu} (et$^{P txt}$) arm^{ed} Tert^{marc4,29} … ς add *παντα* (:: ut Mt), Ln [*παντ.*] cum ℵ^{a}ADG^{suppl}KM$^{T wo}$UXΓΠ al plu b c f ff^{2}· g$^{1.2}$· i l q vg cop syr sch et^{P} c.* arm^{mss} aeth Epiph^{marc314} et^{334} (et. in *ἐλέγχ. λγ΄ δυο προστιθησι παντα τα ενταυθα οντα αυτου*) Ath^{1,663} Ambluc^{1441}

32. *ευδοκησεν* (D praem *εν αυτω*): D$^{\Gamma}$ carp al mu Ath^{2,523} Bas^{regg448} et^{bapt630} et^{656} Cyr^{4,648} *ηυδοκ.* Sic e: *nolite metuere pusillum gregem* (eadem i), *in quo bene sensit pater vester dare* etc | *ο πατ. υμων*: ℵ *υμων ο πατηρ* … Mcion ap Epiph^{314} et^{335} om *υμων* (*αντι του· ο πατ. υμων, ο πατηρ ειχεν*) | *δουναι*: V tisch** 108. 433. b^{scr} al pauc praem *του* | *υμων* (om et. Cyr^{4,648}; contra Bas^{regg448} et$^{bapt630.658}$ add *ο ουρανιος*) et *υμιν*: G^{suppl} al pauc *ημων* (et. cop^{dz}) et *ημιν*

33. *εαυτοις*: Δ *αυτοις* (e^{scr} *εν αυτοις*) | *βαλλαντια* (Gb**) cum ℵABDE KQT^{wo}UVXΔΠ al permu … ς *βαλαντ.* cum G^{suppl}HLMSΓΛ al plu | *ανεκλειπτον* (ℵQX al *-λιπτον*, L *-λιπον*): D *ανεγλιπτον* | *διαφθειρει* (G^{suppl}Λ al pauc *-ρη*): D^{gr}Δ^{gr} *-φθερει*

34. *υμων*: G^{suppl} al pauc *ημων*, e l 130^{lat} *tuus* | *εκει και η* (T^{wo}Δ om) *καρδ. υμων* (G^{suppl} al pauc *ημ.*, 130^{lat} *tuum*) *εσται* (LΛ al pauc i

σαυρὸσ ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. 35 [154.10] Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· 36 καὶ ὑμεῖσ ὅμοιοι ἀνθρώποισ προσδεχομένοισ τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντοσ καὶ κρούσαντοσ εὐθέωσ ἀνοίξωσιν αὐτῷ. 37 [155.5] μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὕσ ἐλθὼν ὁ κύριοσ εὑρήσει γρηγοροῦντασ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺσ καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖσ. 38 κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ, κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτωσ, μακά-

---

ἐστιν): D a b e f l ἐκει ἐσται και η καρδια υμων (DGr* ημων, e l *tuum*)

35. ἐστωσαν: D ἐστω, pergens υμων η οσφυσ περιεζωσμενη | υμων (Gsuppl ημ.) αι οσφυες (P -ναισ, rcscr -ναι) cum ℵB(D)EGsupplHLMPSU VXΓΔΛ al pler Clem[218] Cyrador[108] Basᵉᵗʰ[246] Dam[2,728] ... Ln αι οσφυ. υμων cum AKQΠ al mu it vg Or[2,816] Const[7,31,2] Basᵉᵗʰ[2,165] Cyrᶜᵃᵗ[102] (etluc) Antioch[1234] Irᶦⁿᵗ[278] et[282] | καιομενοι: 130. c vgᵉᵈ Cyp[203] (non item[266] et[293] et[307]) add εν ταισ χερσιν υμων

36. υμεισ: Gsuppl ημεισ | Δ προσδεχόμενοι | εαυτων et. Orᶜᵃᵗ ox[101] Const[7,31,2] Basᵉᵗʰ[246] et[2,165] Cyrluc[302] Antioch[1234] Dam[2,728] ... D l. 13. 33. 69. al mu Clem[218] Or[2,816] Meth[5,2] (Gall[3,699]) αυτων | αναλυση cum ℵABDEHLMPQSUVΔΠ al permu Meth[699] ... ς -σει cum GKX ΓΛ al plu Clem[218] (οτε αναλυσει) Basᵉᵗʰ[246] et[2,165] Antioch Dam (Const ποτε ηξει) | κρουσαντοσ (et. Orᶜᵃᵗ ox): Δ 251. add αυτου. Libere Meth ινα ελθοντι κ. κρουσαντι αυτω ευθ. ανοιξωσιν | D ανιξουσιν | αυτω: Γ 28. αυτον

37. μακαριοι οι: Δ om οι | ελθων ο κυριοσ et. Clem[218] Euᵉˡᵘᶜ[180] Basᵉᵗʰ[247] Antioch[1234] Dam[2,728] Irᶦⁿᵗ[282] (*beatus servus ille, quem quum venerit dominus eius*) ... LQ 33. ο κυρ. ελθ. | ευρησει (d q Irᶦⁿᵗ[334] *inveniet*): DGr Clem (εγρηγοροτασ ευρη) ευρη, item itpler vg Irᶦⁿᵗ[282] *invenerit* | και παρελθ. διακον. αυτοισ et. Irᶦⁿᵗ[334] Meth[699] Euᵉˡᵘᶜ[179] Basᵉᵗʰ[247] Antioch Dam: ℵ* om (supplᵃ)

38. καν εν τη δευτ. καν (Tʷᵒⁱ και) εν τη τριτ. φυλ. ελθ. κ. ευρ. ουτ. (Cyr add ποιουντασ) c.ℵBLTʷᵒⁱX 33. 131. Cyrluc[302] sah (*et si venerit in sec. vig. vel in tertia*, postea ποιουντασ ουτωσ) syrˢᶜʰ (*et si in vigil. sec. aut tertia venerit* etc) aeth, similiter arm (et. Meth[699] καν τη δευτερα καν τη τριτη φυλακη, μακαριοι εστε); item 1. 118. 209. praemissis his: και εαν ελθη τη εσπερινη φυλακη και ευρη ουτωσ ποιουντασ, μακαριοι εισιν, οτι ανακλινει αυτουσ και διακονησει αυτοισ. Similiter ac 1. etc ff[2] i l mm *et si venerit vespertina vigilia* (i *hora vigilia*) *et ita invenerit, beati sunt* (mm add *servi illi*), *quia iubebit illos discumbere et transiet et* (mm *transiens*) *ministrabit eis, et si secunda et si tertia* (mm *et si venerit in sec. vigilia et si in tertia et ita invenerit*); item Irᶦⁿᵗ[334] *et si venerit vespertina vigilia et invenerit sic, beati sunt, quoniam recumbere eos faciet et ministrabit eis, licet secunda et licet tertia*; item

39a Mt 24, 43a ριοί εἰσιν. 39 [156.2] τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, οὐκ ἂν ἀφῆκεν διορυχθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 40 καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

41 [157.5] Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν πα-

---

syrcu *et si venerit prima vigilia et vigilantes invenerit, beati sunt, quoniam iubebit illos discumbere et ministrabit eis, et si vigilia secunda vel tertia venerit et invenerit illos vigilantes* ... D c e και εαν ελθη τη εσπερινη φυλακη και ευρησει ουτως ποιησει, και εαν εν τη δευτερα και τη τριτη, c *et si venerit vespertina vigil. et invenerit sic facientes, et si in secunda et si in tertia*, e *et si venerit vesp. vig. et invenerit sic faciet, quia recumbere eos faciet et ministravit, et si in sec. vel tertia.* Cf huc Mcion ap Epiph^{314}et^{335} *αντι του· δευτερα η τριτη φυλακη, ειχεν· εσπερινη φυλακη* (^{314}-νην -κην) ... ς Ln Ti και εαν (Γ αν) ελθη εν τη δευτερα φυλακη και (P^{2} al^{15} fere f q vg add εαν) εν τη τριτη φυλακη ελθη (Γ inepte ελθειν) και (AKΠ al^{7} και ελθων pro ελθη και) ευρη (PΔ al pauc ευρησει) ουτως (ς ουτω sine cod unc) cum AEG^{suppl}HKMPQS UVΓΔΛΠ al pler f q vg (sed tol gat om *et ita invenerit*) cop (*et si venerit in sec. et si venerit in tert. vigil. et invenerit eos facientes sic*) syrP Bas^{eth247} Dam^{2,728} ... b *et si venerit vespert. vig. et ita invenerit, beati sunt, quoniam iubebit illos discumbere et ministrabit illos* (post quae statim pergit: *hoc autem scitote*) | μακαρ. εισιν absq additam cum ℵ* b ff^{2} i l mm gat Ir^{int334} ... Gb′ Ti add εκεινοι cum ℵ^{a}BDL e (*erunt illi*) syrcu copdz Cyr$^{luc\ 302}$; ς Ln add οι δουλοι εκεινοι cum APQT^{woi} XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f q vg sah copedd syr^{utr} arm aeth Bas^{eth} Dam^{2,728}

39. ουκ αν αφηκ. sine εγρ. α. και cum ℵ*D (ουκ αν tantum, reliquis αφ. διορ. τ. οικ. αυ. per incuriam omissis) e i sah^{woid} syrcu arm^{zoh} Tert marc 4, 29 ... ς Ln Ti εγρηγορησεν αν και ουκ αν (Ti om cum ℵ^{a}BKLΓ ΣΠ 1. 13. al^{15} fere) αφηκ. (:: at ita Mt lectione non fluct) cum ℵ^{a}et^{c}A BLPQT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler itplu vg sah^{mūnt} cop (omisso και) syr utr arm^{usc} aeth Bas$^{eth\ 247}$ Dam^{2,728} (at Or^{3,339} ει γαρ ηδεισ ποια φυλακη ο κλεπτ. ερχεται, εγρηγορησασ αν και ουκ αν ειασασ διορυγηναι την οικιαν σου a Mt, non a Lc, pendere apparet; Mt enim et φυλακη et ειασεν, non item Lc) | διορυχθηναι cum ℵBL 33. 157. (:: cum iisdem fere, ℵDIL, ap Mt recepimus) ... ς Ln διορυγηναι cum APQ T^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler (Eus^{luc180} ει μεν ουν ηδειμεν τον καιρον - προσ το μη αφιεναι διορυγηναι ημων τον οικον) Bas^{eth} Dam

40. Versum om 1. 118. 209. | και υμεισ sine ουν cum ℵBLQT^{woi} 28. 131. 157. 242. 63^{ev} it vg sah cop (uterq *vos quoque*, cop^{wi} et petr^{2*} *et vos quoque*) syrcu arm ... ς Ti κ. υμ. ουν cum APXΓΔΛΠ unc^{8} al pler d syr^{utr} Bas^{eth247} Dam^{2,728} ... DGΓ κ. υμ. δε | η ωρα ου: DGΓL η ωρα η ου | δοκειτε: c add *et die qua non speratis*

41. ειπεν δε: D και ειπεν ... syrcu et sch arm sine copula | αυτω cum

παβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας; 42 καὶ εἶπεν ὁ κύριος· Mt 42–46 24, 45–51 τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος ὁ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; 43 μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. 44 ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς

ΝΑΡQΤ^{wo}ΓΔΑΠ unc^{8} al pler f g^{2} vid q vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} aeth ... Ln om cum BDLRX 33. 124* al^{4} b c e ff^{2} g^{1} i l sax arm | *λεγεισ* (hoc loco syr^{P} arm Or$^{int\,3,878}$): D it vg sah cop syr^{cu} et ^{sch} ante *την παρ. ταυτ.*, Δ post *πρ. παντασ* pon | D om *η και πρ. παντ.* | *η και*: X al^{10} f i q am Or$^{int\,3,878}$ om *και*

42. *και ειπεν* cum ΝBDL 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 346. l cop aeth ... i cop^{dz} syr^{cu} et ^{sch} sine copula, sed i syr^{cu} et ^{sch} add *illi* ... ς Ln Ti *ειπ. δε* cum AΡQRT^{wo}ΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg sah syr^{P} arm | *εστιν* et. Or^{3,189} et ^{4,309}: AKII al^{6} (^{4} ap Scri) *εσται* (Ir$^{int\,263}$ *quis igitur erit fidelis actor bonus et sapiens, quem praeponit dominus super familiam suam ad danda eis cibaria in tempore* vdtr ex Mt et Lc mixta). Liberrime huc respiciunt Or^{2,505} *ωσπερ εν τω· τισ πιστοσ και φρονιμοσ οικονομοσ;* Eus$^{P\,550}$ *και το· τισ αρα φρονιμοσ και πιστοσ οικονομοσ;* | *οικονομοσ* (Ν^{c}): Ν* *δουλοσ*, item c *quisnam est servus fidelis, dispensator sapiens et bonus* :: cf Mt | *ο φρονιμοσ* (Gb″) c. BDEGHKPQST^{wo}VΔΛ al mu sah syr$^{P\,mg}$ aeth (c vide ante, e *prudens et bonus*) ... ς *και φρονιμοσ* cum ΝALMUXΓ al plu it vg cop syr^{cu} et ^{sch} et $^{P\,txt}$ arm Or^{3,189} (^{4,309} *τισ αρα εστιν ο πιστ. και φρο. οικ.*). Praeterea D 157. 60^{ev} 63^{ev} add *ο αγαθοσ*, item *et bonus* c e syr^{cu} (aeth *bonus fidelis et prudens*); cf et. supra Ir^{int} | *καταστησει* (L *-σῃ*, M *κατεστησει*) et. Ν^{c} Or^{3,189} et ^{4,309}; *constituet* f i am Amb Aug ... Ν*T^{wo} (sah?) 124. b c d e ff^{2} l q vg (et. fu for em tol etc) *κατεστησεν*, *constituit* (Ir^{int} *praeponit*, vide ante) :: cf Mt | *ο* (L om) *κυριοσ*: 235. 435. z^{scr} i^{cant} al pauc sah cop arm aeth Or^{3,189} (non item ^{4,309}) add *αυτου* | *τησ θεραπειασ* (PQRΔ al *-πιασ*): D *την θεραπειαν* ... 1. 124. Or^{4,309} *τησ οικετιασ*, 131. Or^{3,189} *τησ οικιασ* | *του* cum ΝABP RT^{wo}ΓΔΑΠ unc^{8} al pler Or^{4,309} et cat ox (ad 1 Cor) ^{71}semel ... Ln om c. DLQX 60^{ev} 63^{ev} Or^{3,189} et cat ox semel (:: similiter in Mt fluct) | *διδοναι* (Ν^{c}; Ν* *διαδουναι*, al pauc *δουναι*, 118. *διαδοναι*?): R 69. al pauc b c f (ff^{2} g$^{1.2}$ ut vdtr) i l q vg sah cop syr^{cu} aeth (Ir^{int} vide ante) add *αυτοισ*, item (post *το σιτομετρ.*) e Or^{4,309} et ^{3,189} et cat ox bis *conservis suis*, *τοισ συνδουλοισ* (Or^{3} *δουλ.*) *αυτου* (Or^{4} *εαυτου*) :: cf Mt | *το σιτομ.* cum ΝALPQRT^{wo}ΧΓΔΑΠ unc^{8} al fere omn sah cop Or^{quater} ... BD 69. om *το*

43. *ευρησει* (G *-σῃ*): D add *αυτον* (et. d *quem - eum*) | *ποιουντ. ουτωσ* cum ABDPRΓΔΑΠ unc^{8} al pler syr^{cu} et ^{utr} sah cop etc ... ΝLT^{wo}X 33. 69. 157. 346. 49^{ev} y^{scr} z^{scr} al pauc it vg aeth (Ir$^{int\,263}$ vide ante) *ουτ.* (L *ουτω*) *ποιουντα* :: ut Mt

44. *αληθωσ*: D al pauc e 130^{lat} *αμην* (:: e Mt), e om *αληθωσ λεγω υμιν*

ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 45 [158.5] *ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι·* 46 *ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει.* 47 [159.10] *ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας ἢ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλάς·*

---

44. *αυτου*: MPT^{woi}ΓΛ 157. 63^{ev} al^{2scr} *αυτω* (item c *quae sunt ei*, e *qu. sunt illi*)

45. *ο δουλος*: MX 13. 69. 71. 124. 346. al^{5} cop^{wi} et^{petr1} syr^{barsal} aeth Ir^{int262} (non item^{282}; priora^{262} potius a Mt vdtr pendere) *ο κακος δουλ.* (item Or^{3,189} *εαν δε αρξηται ο κακ. δουλ. λεγειν.* Item, qui omnino a Lc non a Mt vdtr pendere, Dial^{811} *οτι ηξει ο κυριος του κακου δουλου εν ημερα* etc) :: e Mt | *εν τη καρδ. αυτου*: Λ (per incuriam; servat enim *αυτου*) 435. om (libere Caes^{98} *εαν δε ειπη εν εαυτω ο δουλ. εκεινος*, in seqq passim magis Mt quam Lc sequitur) | *ο κυρ. μου* cum ℵ^{ca}ABDLRT^{woi}XΓΔΛ unc^{7} al pler Bas^{eth244} ... ℵ* et^{cb} ΚΠ p^{scr} w^{scr} al (ita enim edd Erasmi et aliorum) Or^{1,189} *μου ο κυρ.* (:: ita Mt ex ℵBCDIL etc; ut *κακος* et *ελθειν*, ita *μου ο κυρ.* ex Mt huc translatum vdtr) | *ερχεσθαι*: ΚΜΠ al^{10} Caes *ελθειν* (Caes *του ελθ.*) :: ex Mt | D *τυπειν* | *τ. παιδας* etc: Or^{1,189} *τ. συνδουλους αυτου και τας παιδισκ.* (syr^{sch} aeth add *domini eius*) :: rursus ex Mt | *εσθιειν* (L. *-ιει*) *τε* etc: D^{gr} *εσθιων τε και πινων μεθυσκομενος*, e *manducans et bibens et inebrietur*

46. *τ. δουλ. εκειν.* (:: et. Mt) et. Or^{3,190} Ir^{int262} ... D e Ir^{int282} *αυτου* | *απιστων* et. Ir^{int262} Or^{1,18} et^{3,190} item^{int4,486} et^{489} Dial^{811} Caes^{98}: X 1. 118. 131. al plus^{10} Ir^{int282} *υποκριτων* :: ut Mt. Cf et. Eus^{luc182} *ο μεν πιστος – ο δ' εναντιος τουτω – κληρον τε και μεριδα λαμβανων μετα των υποκριτων η των απιστων, ων το τελος κλαυθμος και βρυγμ.* etc; item Or^{int3,879} *sciant quoniam veniet dominus eorum in die – et dividet eos et partem eorum cum hypocritis et infidelibus ponet; et cum fuerint inter hypocritas et infideles positi* etc | *θησει*: D sah cop syr^{cu} et^{sch} Dial Caes ante *μετα των* pon

47. *τ. κυρ. αυτου* cum ℵBDE*KLT^{woi}XΠ al plus^{60} Bas^{2,219edd} Cyr^{4,481} et^{728} Antioch^{1011} (Or^{3,283} et Antioch^{1055} om *αυτου*) ... ς Ti *τ. κυρ. εαυτου* cum AE^{2}G^{suppl}HMRSUVΓΔΛ al permu Bas^{2,219ed} et^{regg331} | *και μη ετοιμ. η* (*η* cum ℵBT^{woi} 33.; ς Ln Ti *μηδε* cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc rell al pler f vg cop syr^{p} Bas^{2,219} et^{eth243}; sah *non praeparans aut non faciens*) *ποιησας*: D 69. Or^{3,283} lib Dial^{833lib} Bas^{bapt635} Chr^{5,50} Cyr^{4,728} Antioch^{1011} et^{1055} Ir^{int282} (*qui scit voluntatem domini et non facit*) Amb ps^{38} *και μη ποιησας* (sine *ετοιμ. η*), item Or^{3,338} Cyr^{4,481} *και μη ποιησ.* (Or *ποιων*) *αυτο* ... L 13. 8^{pc} b c e ff^{2} i l q Cyp^{13} syr^{cu} et^{sch} arm pers^{p} *και μη ετοιμησας* (omissis *η ποιησας*), b ff^{2} i *et non praepa-*

48 ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ παρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. 49 [160.5] Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη. 50 βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως ὅτου τελεσθῇ. 51 δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχὶ λέγω ὑμῖν ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. 52 ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἑνὶ 51–53 Mt 10, 34 sq

ravit (b *paraverit*), c e l q Cyp *et non paruerit* (c *paruit*) ... g^{2} ista omnia om | *πολλασ*: a Dial Antioch^{1011} et^{1055} *πολλα*. Item Dial v. 48 *ολιγα* (Antioch non add versum sq)

48. *δε* (syr^{cu} et^{sch} *enim*): ℵ* (suppl^{a}) cop^{wi} et^{petr} om | *εδοθη*: D *εδωκαν* | *πολυ ζητηθησεται παρ* (ℵ$^{ut\ recognovi}$ 1. 64. 131. 209. *απ*) *αυτου*: D *ζητησουσιν απ αυτου περισσοτερον*, item ff^{2} aeth *multum quaerent ab eo*. Cf et. Pist *οτι παντι ω επιστευσαν περισσον, ζητησουσι περισσον απ αυτου.* | *περισσοτερον* (ℵ *-σωτερον*): D *πλεον* | *αιτησουσιν*: DU al plus^{30} Const^{2,18,2} Mac$^{hom\ 29,6}$ Bas$^{regg\ 341}$ et^{382} et^{495} et$^{bapt\ 630}$ et^{635} Antioch^{1055} *απαιτησουσιν* (Const *παρ αυτου* pro *αυτον*). Cf et. Iust$^{ap\ 1,17}$ *ω πλειον εδωκεν ο θεος, πλειον και απαιτηθησεται παρ αυτου* Clem^{607} *ω πλειον εδοθη, ουτος και πλειον απαιτηθησεται* Epiph^{anc} *ω διδοται περισσοτ., περισσοτ. απαιτησουσιν αυτον*. Ad priora adhibe Cyr$^{ador\ 123}$ *ω γαρ πολυ παρεθεντο, πολυ ζητησουσιν απ αυτου*.

49. *πυρ*: x b e ff^{2} g^{1} l praem *ουκ οιδατε οτι* | *επι* (Gb″) c. ℵABKLMT$^{wo\ i}$ U XII al plus^{40} Clem$^{eclog\ 986}$ Or$^{2,117\cdot 610\cdot 636}$ et$^{721\cdot 846}$ et^{3,274} et^{cat} ox (ad Rom)^{456} Archel (Gall^{3})^{609} Meth^{818} (*πυρ ο ελθων ο σωτηρ εβαλεν επι τ. γ.*) Eus$^{dem\ 272\cdot 306}$ et$^{ps\ 61\cdot 193\cdot 269}$ et$^{eclog\ 82}$ Ath^{1,863} et^{2,17} Bas$^{es\ 554}$ Chr^{5,200} et^{6,565} et^{7,109} et$^{8,225\cdot 306}$ Cyr^{4,193} et^{250} et$^{malach\ 852}$ Antioch^{1197}, item *super* Or$^{int\ 3,356}$ et^{374} Hil^{140} ... ς Ti *εισ* cum DEG$^{suppl\ HR\ sic}$ (non ℵ* *επι*) SUVΓΔΛ al plu Meth^{706} Bas$^{bapt\ 648}$ Chr^{2,373} (Thdrt^{2,141} *εισ τον κοσμον*). Habent *in terram* it vg Tert$^{marc\ 4,29}$ | *ανηφθη*: U^{treg} *ανηχθη*. Cf et. Pist^{301} et^{373}

50. *δε* et. b e f vg cop^{edd} syr^{p} arm Or^{1,293} et$^{4,143\cdot 156}$: L 28. 64. al^{10} c ff^{2} i l q sah cop^{dz} aeth (Or$^{int\ 2,473}$) om (syr^{cu} et^{sch} *et baptism.*) | *πως* (Or^{4,143} et^{156}): Or^{1,293} *τι* | *οτου* (Gb′ prob Schu) cum ℵABDKLMRTΨ$^{wo\ i}$ U^{II} al plus^{30} Or^{1,293} et^{4,143} et$^{156\ cod}$ Dion^{alex} (ap Mai^{6,166}) ... ς *ου* cum EG$^{suppl\ HSVXΓΔΛ}$ al plu Or$^{4,156\ ed}$ | *τελεσθη*: ℵ^{ca} 195. *συντελ.* Cf huc Ir^{94} (de Marcosiis) *και τουτ ειναι περι ου λεγει· και αλλο βαπτισμα εχω βαπτισθηναι, και πανυ επειγομαι εισ αυτο* (int *et valde propero ad illud*). Item Epiph^{784} (*αρειομανιται*) *λεγει οτι ποτηριον εχω πιειν, και τι σπευδω εωσ ου πιω αυτο· και βαπτισμα εχω βαπτισθηναι, και τι θελω ει ηδη εβαπτισθην.*

51. *δουναι* (et. c f i vg Eus$^{dem\ 298}$): D e syr^{cu} *ποιησαι* (e om *εν τ. γη*) ... b l q gat cop Pist^{302} *mittere* | *αλλ η*: D 69. al^{4} sah cop *αλλα* (item it vg *sed*)

52. *πεντε*: D c post *οικω*, e post *διαμερ.* pon | *εν ενι οικω* cum ℵBD^{gr}

Mich 7, 6 οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖσ ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισὶν 53 διαμερισθήσονται, πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸσ ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυγατέρα καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητέρα, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν.

54-56 Mt 16, 2 s 54 [161.5] Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖσ ὄχλοισ· ὅταν ἴδητε νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἐπὶ δυσμῶν, εὐθέωσ λέγετε ὅτι ὄμβροσ ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτωσ· 55 καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι καύσων

L c e ff^{2}· blau syr^{cu} Hil^{659} ... ς Ti ἐν οικ. ἐνι c. AT^{woi}XΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} b d f l q vg syr^{utr} arm Eus^{dem298} | διαμεμερισμ. (LT^{woi}XΛ al διαμερ.): D post τρεισ, c Pist^{302} om | ℵ*om εσοντ. usq διαμεμερισμε(νοι est ipsius*), suppl ℵ^{a} | τρεισ usq τρισιν: Η om | επι bis: D εν, item (ut et. in seqq) *in* it^{pler} vg (Hil^{659} *in duo* et *super tres*; f *adversum duo* et *adv. tres*) | δυσιν: LU al mu -σι (sed LU τρισιν)

53. διαμερισθησονται c. ℵBDLT^{woi}U 59. 157. 18^{ev} 48^{ev} 63^{ev} 150^{ev} z^{scr} it vg cop Pist^{302} Eus^{dem298} Hil^{659} (DLU post διαμερισθ. distinguunt, ℵB nec ante nec post) ... ς (post τρισιν puncto posito) διαμερισθησεται cum AXΓΔΑΠ unc^{7} al pler sah^{mdint} syr^{cu} et^{utr} arm aeth Tert^{marc} ^{4,29} | επι υιω (Gb″) cum ℵBT^{woi}XΓΔΛ unc^{7} al plu Eus^{dem} ... ς Ln εφ υιω cum ADKLΠ al permu (atque Κ Π 253. 259. p^{scr} ε. υι. ante πατηρ pon) | επι (Α εν) πατρι: D b c e i l q Amb^{luc1412} add αυτου (Amb om, add et. f sah) διαμερισθησονται (it^{0} *dividetur*) | επι θυγατερα cum ℵBD, item (ita Ti) επι την θυγ. LT^{woi} 1. 131. 157. 209. Eus^{dem} ... ς επι θυγατρι cum AXΓΔΑΠ unc^{8} al pler | επι μητερα cum ℵT^{woi}, item (ita Ln Ti) επ. την μητ. BDL 1. 124. 131. 157. 209. Eus^{dem} ... ς επι μητρι cum AXΓΔΑΠ unc^{8} al pler | επι την (X 248. g^{scr} al pauc om) νυμφ. sine αυτησ cum ℵ*Δ* l cop^{wi} et^{petr4} Eus^{dem} Tert^{marc4,29} ... ς Ln Ti add αυτησ cum ℵ^{c}ABDLXΓΔ^{2}ΑΠ unc rell al pler, item T ^{woi} 63^{ev} εαυτησ, item it^{pler} vg etc (sed it^{pler} vg sah et. antea *in* [*adv.*] *patrem suum*, item f sah *adv. matr. suam*, sah et. ad θυγατερα add αυτησ, aeth ubique i. e. sexies add αυτου, αυτησ) | την (X 248. g^{scr} al pauc om) πενθεραν sine αυτησ cum ℵ*BDL 157. cop^{petr4} Eus^{dem} Tert^{marc} ... ς Ln Ti add αυτησ cum ℵ^{c}AT^{woi}XΓΔΑΠ unc^{8} al pler (63^{ev} εαυτησ) it vg etc

54. ιδητε (al pauc ειδ.): Α ιδετε | νεφελην cum ℵABLXΔ 1. 33. 69. 124. 157. 253. 259. 48^{ev} arm ... ς Ti την νεφελ. c. DT^{woi}ΓΔΠ unc^{8} al pler Bas^{eth248} | GLX al pauc ανατελουσαν | επι cum ℵBL 64. (al ?neglexer. conlatores) ... ς Ln Ti απο c. ADT^{woi}XΓΔΔΠ unc rell al pler (it^{plu} vg *ab occasu*, e *ab occidentem*; sed b^{vid} i l q *ab oriente ad occasum*). Cf huc Pist^{353} | ευθεωσ: 253. 259. al syr^{cu} om | οτι c. ℵABKLUXΠ al^{25} fere e sah cop syr^{cu} et^{utr} arm Bas^{eth} (sed^{cod} om) ... Ln [οτι], ς Ti om cum DEGHMST^{woi}VΓΔΛ al plu b c f ff^{2}· i l q vg | ουτωσ (Κ 69. ουτοσ) cum unc omn (exc Γ) al plu ... ς ουτω cum Γ al permu

55. πνεοντα: D πλεοντα | οτι c. ℵ^{c}ABT^{woi}XΓΔΑΠ unc rell al pler it^{pler} vg (non item g^{2}· gat mm) Bas^{eth248} ... ℵ*DL 157. 48^{ev} 63^{ev} om |

ἔσται, καὶ γίνεται. 56 ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; 57 Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; 58 [162.5] ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής σε παραδώσει τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰς φυλακήν. 59 λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς. Mt 5, 25 B

ἐσται (D εσεται): ℵ* (A εστ.) 157. l ερχεται | γινεται: 69. 124. 157. 209. 254. 346. i^{cant} arm aeth add ουτως (69 -τοσ), item praem b c e f g^{2*} i l q gat mm

56. το: D y^{scr} al pauc b q cop^{wi} et $petr^{4}$ add μεν (:: ut Mt) | της γης κ. του ουρ. cum ℵABΓΔΛ unc^{7} al plu am harl (al ap Lachm) syr^{cdd} et p $Bas^{eth2/48}$ (in Δ του ουρ. ineunte versu ante scriptum est quam verba της γης και sunt praeposita. Utrumque quidem ipsius * vdtr) ... ℵ^{c}DKLT^{wo} XII al^{40} fere it vg^{ed} et ^{edd} pl sah cop syr^{cu} et ^{sch} ed arm aeth $Tert^{marc4,29}$ του ουρ. και της γης | τον δε (L om δε, B post καιρ. pon) καιρον τουτον: D 157. πλην τ. καιρ. τουτ., d *verumtamen temp. hoc*, e *verum temp. istud*; l *signa autem temporum*, syr^{cu} *tempus hoc et signa eius* | πωσ: D c e i syr^{cu} om | ου δοκιμαζετε c. ADΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} et p txt arm ... ℵBLT^{wo} 33. ff^{2*} l sah cop $syr^{p\ mg}$ aeth (Ti^{synops}) ουκ οιδατε (ff^{2*} l *potestis*, supra *nostis*) δοκιμαζειν (T^{wo} inepte -ζεται). Praeterea X om τον δε usq δοκιμαζ. (vdtr cum ℵBLT consensisse et propter ομοιοτελ. ista praetermisisse)

57. τι δε: D b^{vid} syr^{cu} om

58. γαρ: 235. syr^{cu} arm om | σου: ℵ om | τη: D τω | απηλλαχθαι (et $Or^{3,626}$ Bas^{es459}): ΑΔ c^{scr} απαλλαχθ., X απαλαχθαι ... D απαλλαγηναι. Cf $Clem^{527}$ μετα του αντιδικου βαδιζων, φιλοσ αυτου πειραθητι απαλλαγηναι, φησιν | απ (c^{scr} υπ): B Bas^{es459} om (item $Or^{3,626}$ επαν μη ευρεθη τισ διδωκωσ εργασιαν απηλλαχθαι του αντιδικου) | κατασυρη (vg *trahat te ad*, sed am fu etc *apud* pro *ad*): D b ff^{2*} i l q syr^{cu} $Ambluc^{1446}$ κατακρινη, *condemnet* ... c e f g^{1*} for gat mm mt *tradat* (pergunt pleriq *te apud iudicem*, f mt *te ad iudicem*) :: cf Mt ($Ir^{int\ 104}$ priora ex Lc, posteriora ex Mt habet, item $Or^{int3,973}$) | σε παραδωσει (D 157. πα. σε) cum ℵABDT^{wo} 69. 124. 157. 167. 346. $Epiph^{marc\ 314}$ et ^{335} ... ς σε παραδω (it vg *tradat te*) cum LXΓΔΛΠ unc^{8} al pler :: cf Mt | πρακτορι: A παρκτορι, EGH al aliq πρακτωρι | σε: D 1. al mu it vg post βαλ. pon | βαλει cum ℵBDXΨ 28. 33. 63^{ev} y^{scr} al aliq ... Gb Sz βαλη cum ΑLΔΑΠ unc^{8} al pler $Bas^{es\ 459}$ ... ς βαλλη cum T^{wo} al mu; 69. 157. al pauc βαλλει, e *mittit* (it^{pler} vg *mittat*; i *mittet*)

59. λεγω: L al pauc syr^{sch} (sed non^{cod}) praem αμην :: e Mt ($Ir^{int\ 104}$ et

XIII.

1 [163.10] *Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Πειλᾶτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν.* 2 *καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν;* 3 *οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε,*

Or^{int3,973} vide ante) | *εκειθεν*: U* om | *εως* cum ℵBL 1. (item Or^{3,626} *ιν - οδευση – εισ την φυλακην εως τον εσχ. λεπτ. αποδω*) ... ς Ln Ti *εως ου* (A *του*) cum (A)DXΓΔΑΠ unc^{8} al pler, item T^{woi} *εως αν* :: ut Mt | *και*: D e f i arm om (:: ut Mt) | *το εσχατ. λεπτ.* cum ℵ*BMT^{woi}Γ al permu ... Ti *τον εσχ.* (A om) *λε.* cum ℵ^{c}ALXΔΑΠ unc^{7} al^{50} fere Or ^{3,626} ... D *τον εσχ. κοδραντην* (*quadrantem* et. b c e f ff$^{2\cdot}$ i l q gat mm Tert^{marc4,29}; contra vg *minutum*) | *αποδωσ* (D *-δοισ*): DX b c e (non item f ff$^{2\cdot}$ i l q vg) syr^{cu} et^{sch} aeth ante *και τ. εσχ.* vel *τον εσχ.* pon (Ir$^{int\ 104}$ - vide ante - *donec reddas novissim. quadrantem* et *quoadusque noviss. quadr. reddas*) :: ut Mt

XIII, 1—9 om Mcion teste Epiph^{314}et^{336}: *ην παρακεκομμενον απο του· ηλθον τινεσ απαγγελλοντεσ αυτω περι τ. γαλιλ. ων το αιμα συνεμιξε πιλατ. μετα των θυσ. αυτων, εωσ οπου λεγει περι των εν τω σιλωαμ δεκα και* (^{314} om) *οκτω αποθανοντων εν τω πυργω· και οτι εαν μη μετανοησητε, και εωσ τησ παραβ. τησ συκησ, περι ησ ειπεν ο γεωργοσ οτι σκαπτω και βαλλω κοπρια, και εαν μη ποιηση, εκκοψον.* Eadem Tert^{marc4,30} silentio praeterit. Post id enim quod est de „novissimo quadrante" pergit: „Quaestionem rursus de curatione sabbato facta", quae ad 13, 9 spectant.

1. *εν*: D 69. al pauc a e g$^{2\cdot}$ (non item b c f ff$^{2\cdot}$ i l q vg) om | κ al^{4scr} *απαγγελλοντεσ* | *πειλατοσ* cum ℵABD ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum LT^{woi}ΧΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid}

2. *αποκριθεισ* sine additam cum ℵBLT^{woi} 157. a b e i l (g$^{1.\ 2.}$?) vg sah cop^{dz} arm ... ς add *ο ις*, Ln [*ο ις*] cum ADXΓΔΑΠ unc^{8} al pler c f ff$^{2\cdot}$ q cop^{edd} syr^{cu} et^{utr} aeth | *ουτοι*: D 69. 124. 346. it vg syr^{cu} et^{sch} (non item P) ante *οι γαλ.* pon | *αμαρτωλοι*: D it^{pler} vg^{edd} (ap Ln) post *εγενοντο*, item f vg (et. am for ing em) ante *εγεν.* pon | *οτι*: T^{woi} (inter *-το* et *τοι-*) 13. om | *ταυτα* cum ℵBDL 12. 157. e ... ς Ln Ti *τοιαυτα* cum AT^{woi}ΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler (sed 13. 69. 124. *τα τοιαυτ.*, al pauc *τοσαυτα*) it vg (Latt *talia*) etc Chr^{1,214} | *πεπονθασιν* (D *πεπονθ.*) h. l. it^{pler} vg: a auct^{novat375} *perpessi* (*passi*) *sunt talia*, e *passi sunt haec.* Praeterea g^{scr} c om *οτι ταυτ. πεπονθ.*

3. *αλλ*: D *αλλα*, L *αλλ η* ... a b c e ff$^{2\cdot}$ i l q auct^{novat375} om (non item f vg). Sic e auct^{novat375}: *non; dico enim vobis nisi* etc | *μετανοητε* (HV al mu *-οειτε*) c. ℵBEGHKLST^{woi}UVΔΑΠ al plu Bas$^{eth\ 241}$cod, item *paenit. habeatis* b q ... Gb' Ln Ti *μετανοησητε* cum ADMΣΓ al plus^{25}

πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. 4 *ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἰερουσαλήμ;* 5 *οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήσητε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεῖσθε.*

6 [164.10] *Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν. Συκῆν εἶχέν τις πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν*

Baseth^{244} Chr^{1,214} et^{2,777} Marc^{mon} (de poenit. p. 912 ap Ducaeum) cat$^{ox\ 106}$ (124. 346. -σιτε), item *paenit. habueritis* (*egeritis*) it^{pler} vg auct^{novat} | *παντεσ*: ʍᴀ al^{7} (ex his^{7} g^{scr} 7^{pe} et. v. 5) schol^{237} *παντωσ* ... ff$^{2.}$ l Marc^{mon} om et hoc loco et v. 5 | *ομοιωσ* cum ʀBDLT^{woi} 1. 13. 33. 69. 131. 157. 209. y^{scr} schol^{237al} syr^{p} mg (it^{pler} vg et hoc loc et v. 5 *similiter*, e *sic*) Chr^{1,214} cat^{ox} ... ς Ti *ωσαυτωσ* cum ᴀXΓΔ ΑΠ unc^{8} al pler Baseth^{244}

4. *ἤ*: x 69. *ει* (al$^{2\ scr}$ *οι*?) | *δεκαοκτω* cum ʀ*BDᵍ^{r}L sah (et cop *ιη'*) Epiph^{314} (vide ad v. 1) Cyr$^{luc\ 313}$ (b fu *XVIII*, e *XVIII milia*) ... ς *δεκ. και οκτ.*, Ln *δε.* [*και*] *οκτ.* cum ʀ^{c}ᴀT^{woi}XΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} Baseth^{244} Quaest$^{antioch\ 231}$ Epiph^{336} (vide ad v. 1) Chr^{1,214} cat$^{ox\ 106}$, item it^{pl} vg | *επισεν*: ʀ *επιπεσεν* ... Lx (Cyr$^{luc\ 313}$libere) post ο *πυργ.* pon | *εν τω σιλωαμ*: D^{gr} Quaest$^{antioch\ 231}$ *του σιλωαμ* ... ᴀ* om | *αυτοι* cum ʀABKLT^{woi}XΠ 33. 69. 157. al^{10} fere it^{pler} vg syr^{p} (sah *οτι εγενοντο αμαρτιαι αυτοις*) Chr^{1,214} ... ς *ουτοι* cum ΓΔᴀ unc^{7} al plu cop Bas^{eth} ... D 240. 241. e syr^{cu} et^{sch} auct$^{novat\ 375}$ om | *τους ανθρ.* cum ʀAΠDLMT^{woi}ᴀ al^{10} fere Bas^{eth} ... ς om *τους* cum XΓΔΠ unc^{7} al plu Marc^{mon}; 1. 63. 131. al plus^{5} gat mm 130^{lat} Chr^{1,214} om *τους ανθρωπ.* | *κατοικουντας*: D *ενοικουντ.* (d *qui inhabitant hierus.*, *inhab.* et. a mm; it^{pl} vg *habitantes*; b q *qui sedebant in*) | *εν* cum ʀA T^{woi}ΓΔΑΠ unc^{8} al pler Bas^{eth}, item it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{utr} arm ... BDLX al^{10} fere Chr^{1,214} Marc^{mon}om, item e aeth (:: cf ad Act 13, 27)

5. *λεγω*: D add *δε*, item e *enim* | *αλλ*: KT^{woi}Π *αλλα*, L *αλλ η*, D *οτι*, item auct$^{novat\ 375}$ (*dico vobis quia*) ... c e ff$^{2.}$ i l q om (non item a b f vg) | *μετανοησητε* (124. 346. -σετε) cum (Gb') ʀ*et^{cb}ADLMT^{woi}UX al plus^{30} it vg Epiph^{314} et^{336} (vide ad v. 1) Chr^{1,214} Marc^{mon} ... ς *μετανοητε* (H al pauc -*οειτε*) cum ʀ^{ca}BEGHKSVΓΔΑΠ al plu Bas$^{eth\ 244}$ | *παντεσ*: om h. l. et. i; praeterea vide ad v. 3 | *ωσαυτωσ* cum ʀBLM 1. 29. 33. 71. 131. 244. 248. 251. c^{scr} g^{scr} 7^{pe} syr^{p} mg Bas^{eth} Chr^{1,214} Marc^{mon} (912 ut ante) ... ς Ln *ομοιωσ* cum ᴀDT^{woi}XΓΔΑΠ unc^{7} al pler

6. *ταυτην*: KΠ p^{scr} w^{scr} syr^{cu} et^{sch} (non item P) post *τ. παραβ.* pon ... a om (sed add *illis*) | *ειχεν τισ*: DKΠ al pauc e aeth Amb$^{luc\ 1448}$ *τισ ειχ.* | *πεφυτευμ.* ante *εν τω* cum ʀBDLX al^{10} it vg sah cop syr^{sch} et p (syr^{cu} aeth non exprim) arm Petr$^{can\ 3}$ Bas$^{bapt\ 656}$ Cyr$^{zach\ 660}$ et abacuc ^{575} ... ς post *εν τ. αμ. αυτ.* cum ᴀT^{woi}ΓΔΑΠ unc^{8} al pler | *εν τω*: ʀ* om *τω* (suppl c) | ʀ *ανπελωνι* | *ζητ. καρπ.* cum unc omnib al plu a

αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν. 7 *εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· ἰδοὺ τρία ἔτη ἀφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ;* 8 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κόπρια,* 9 *κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰς τὸ μέλλον· εἰ δὲ μήγε, ἐκκόψεις αὐτήν.*

---

b e f g^{1*} q vg sah cop aeth (item syr^{cu} et^{utr}) Petr Bas^{bapt} ... ς (= Gb Sz) *καρπ. ζητ.* cum minusc vix mu c ff^{2*} i l arm | *εν αυτη*: D^{gr} *απ αυτησ* | *και ουχ ευρεν.* 7*ειπ. δε προσ* (et. Petr): D 127. e l *και μη ευρων ειπ. προσ*

7. *ειπεν* (et. $Petr^{can3}$): M al pauc *ελεγεν* ($Bas^{bapt659}$ *και λεγει προσ* etc) | *τρια ετη* et. Petr (item $Or^{3,246}$ *μηποτε ελθων ο δεσπ. ειπη· ηδη τρια ετη ερχομαι επι την συκην ταυτην και καρπον ουκ ηυεγκεν* etc): D b e f i l q (ff^{2*} $g^{1*\ 2*}$ e silentio) vg *ετη τρια* (a e *triennium*) | *αφ ου* cum ℵBDLT^{woi} 13. 69. 124. 346. (et 157. *αφ ησ*) it vg cop syr cu arm aeth $Petr^{can3}$ (ubi totum textum praebet) ... ς Ln (ignorabat B) Ti om cum AXΓΔΑΠ unc^{8} al pler sah syr^{sch} et p $Petr^{can3\ bis}$ (sed utroq loco libere: *ο γαρ κυριοσ τρια ετη εφησεν ερχομαι προσ αυτην ζητων καρπον κ. ο. ευρ.* Nec aliter $Or^{3,246}$ quem locum vide ante) Bas^{es480} et $bapt^{659}$ Ir^{int282} („de qua dominus dicit: *Ecce iam triennium venio quaerens fructum in hac arbore fici*" etc) | *ουχ* (D *ουκ*) *ευρισκω*: D add *φερε* (d *adfers*) *την αξινην* | *εκκοψον* (69. *εγκοψ.*) sine *ουν* cum ℵBDΓΔΑΠ unc^{8} al pler e syr^{cu} et ^{sch} $Or^{3,247}$ $Petr^{can3}$ Bas^{es480} et $bapt^{659}$ ($Cyr^{4,867}$) ... Ln add *ουν* cum ALT^{woi}X 13. 33. 69. 124. 229^{**} c^{ser} it^{pler} vg sah cop syr^{p} arm aeth | *την γην* (n^{2} et^{3}): B* 80. *τον τοπον* | *καταργει* (et. Bas^{es480} et $^{regg\ 436}$ et $bapt^{659}$): ΠSXΓ al^{30} fere Bas bapt cod et regg $codd^{2}$ *-ργη*

8. *ο δε αποκρ. λεγει*: syr^{cu} et ^{sch} *Dixit cultor* | *και τουτο το ετοσ*: D arm *ετι τουτον τον ενιαυτον*, $Hier^{abacuc}$ *et istum adhuc annum* | *περι*: T^{woi} $Petr^{can3}$ *τα περι* | *κοπρια* (ς^{o} 1624. 1633 *κοπρία*, 1656 *κοπρίαν*. Gb Sz *κόπρια*) cum ℵABE^{suppl}LMST^{woi}UVXΓΔΛ al longe plu (vg *stercora*, c $Hier^{abacuc}$ *stercus*) $Or^{3,452}$ $Petr^{can3}$ $Epiph^{314}$ et ^{336} Cyr $zach^{660}$ ... ς (et. Wtst, sed commend *κοπρια*) *κοπριαν* cum GΠKΠ al mu; 1. 13. 69. *κοπρον* ... D *κοφινον κοπριων*, a b c f ff^{2*} i l q *cofinum* (*cophinum*; d *squalum*) *stercoris*

9. *καν μ. ποι. καρπον*: 1. 118* 209. om | *καν*: D c^{ser} *και εαν*, T^{woi} *και* | *εισ το μελλον* (T sah add *αφησεισ*) *ει δε* (69. ante *ει* pon) *μηγε* cum ℵ BLT^{woi} 33. 69. sah cop $Cyr^{zach\ 660}$ (:: *εισ το μελλον* quo loco edidimus non placuit; hinc varie correctum est) ... ς Ln Ti *ει δε μηγε, εισ το μελλον* cum ADXΓΔΑΠ unc^{8} al pler it vg syr^{cu} et ^{utr} arm Petr can^{3} | *εκκοψεισ* (Γ 13. 235. 433. al^{10} *-ψησ*, 69. 157. *-ψον*) *αυτην*: Γ al (inprimis evglst) add *ταυτα λεγων εφωνη(-νει)· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω*. Praeterea cf ad parabolam istam $Hipp^{262}$ (ex Doce-

10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασιν. 11 καὶ ἰδοὺ γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δεκαοκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. 12 ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυσαι ἀπὸ τῆς ἀσθενείας σου, 13 καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνορθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. 14 [165.2] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ὅτι ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν αὐταῖς οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. 15 ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος καὶ

---

tarum libris): ζητουμενοσ καρποσ, εφ ον ηλθεν ο ζητων, φησι, τρισ και ουχ ευρε.

10. διδασκων: GHΓ al mu (et. evglstaria) syr^{sch} pers^{p} add ο ις̄ | εν μια των συναγωγων (i *in synagoga*, l vg *in synagoga eorum*): Η 13. 346. εν μ. τ. ημερων | εν: DT^{Woi} 1. 13. 69. 209. 346. it vg om | τοισ σαββασιν: D i sah cop (exc^{dz}) τω σαββατω

11. ιδου: syr^{cu} et^{sch} om | γυνη sine ην cum ΝBLT^{Woi}X 33. 157. 239. 259. 7^{po} a b c f (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ e silentio) i l q vg sah cop syr^{p} et^{hr} arm ... ς add ην cum A(D)ΓΔΑΠ unc^{s} al pler e syr^{cu} et^{sch} aeth. D sic: και ιδου γυνη εν ασθενεια ην πνευματοσ ετη ιη΄ | ετη: ℵ* om (suppl ^{2}et^{3}) | δεκαοκτω cum ΝBT^{Woi} 1. 209. al^{3} sah (D cop ιη΄, b e *XVIII*, fu *X et VIII*) ... ς δεκ. και οκτ., Ln δεκ. [και] οκτ. cum ALXΓΔΑΠ unc^{s} al pler it^{pl} (l *dec. et novem*; a hiat) vg | συνκ. cum ΝDLΔ ... ς Ln Ti συγκ. ABXΓΑΠ unc rell etc. Praeterea X συγκυμπτουσα, D* συνκαπτ. et^{2} συνκαμπτ. | AX ανακυψαι

12. προσεφων. και: D e om | απο cum ΝADX al^{10} fere syr^{omn} (item it vg *dimissa es* vel *liberata es ab*) ... ς Ti om cum BLT^{Woi}ΓΔΑΠ unc^{s} al pler Or^{3,511} Cyr^{luc316}

13. αυτη: D sah cop syr^{cu} et^{sch} (non item^{p} et^{hr}) post τασ χειρασ pon | ανορθωθη cum ABDG^{2}HLMXΓΔΛ 69. 433. al^{4scr} ... ς ανωρθωθη cum ΝEG*KST^{Woi}UVΠ al plu | εδοξαζεν: D e syr^{sch} cop^{wi} et petr^{1} εδοξασεν

14. ο αρχισ.: Δ om ὁ | ο ις̄: D om ὁ | ελεγ. τω οχλω (b f ff$^{2\cdot}$ l q vg; c *indignatus est quod – dicebat autem*, i *indignans quod – et dicebat*): D a e post αγαναχτων pon (e *indignans dicebat ad populum quia sabbato curaret Ihesus*, similiter a d) | οτι εξ cum NBL gat mm (sah cop ut solent) ... ς Ln om οτι cum ADT^{Woi}XΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg etc | ℵ* om εν αισ δει εργαζ. (suppl^{a}), item B* om εν αισ (suppl^{2}et^{3}) | εργαζεσθαι: it vg reddunt *operari*, d *curari* | εν ταυταισ cum NABLT^{Woi}XΠ al^{10} ... ς εν ταυταισ cum DΓΔΛ unc^{9} al pler (it vg *in his*, etc) | ουν: U p^{scr} om (item A, sed pergit συνερχομενοι, confusis ουν et συν, nec exprim syr^{cu} et^{sch} (contra syr^{p} et^{hr}) arm aeth

15. δε cum NBDL 1. 69. 124. 131. 209. 346. it (exc q) vg sah cop syr^{sch} et^{hr} ... ς Ti ουν cum AT^{Woi}XΓΔΑΠ unc^{9} al pler q syr^{p} (syr^{cu} sine co-

14, 15 Mt 12, 11 εἶπεν· ὑποκριταί, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; 16 ταύτην δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 17 [166.10] καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

18 a Mc 4, 30–32 Mt 13, 31 a 18 [167.2] Ἔλεγεν οὖν· τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; 19 ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησεν καὶ ἐγένετο

---

pula, aeth *et respondit*) | ο κυριος c. ℵABLT^{wo}ΧΔΑΠ unc rell al longe plu it (et. d) vg sah cop syr^{p} rell ... Dgr$^{}$FUΓ 1. 28. 69. 124. 131. 209. 346. al plus^{15} for syr^{cu} et ^{sch} (syr^{hr} *domin. Iesus*) arm^{cod} ο $\overline{\text{ις}}$ | υποκριται (Gb″ Sz) cum ℵABLT^{wo}ΓΔΑΠ unc^{8} al^{80} fere it (exc f) vg sah ^{wo} cop syr^{p} aeth Hipp^{dan} (ed Lag^{158}) Ir$^{int\,236}$ ... ς υποκριτα cum D vx al mu f sah^{mūnt} syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} arm | υμων: T^{wo} ημων | τω: AT^{wo} al pauc (sah cop) εν τω | τ. σαββατω: ℵ* om (suppl c) | τον βουν αυτου (Hipp^{dan} om) η (D και) τ. ονον: Tert$^{marc\,4,\,30}$ *asinum aut bovem suum.* Cyr$^{4,\,211}$ huc respiciens τον ιδιον βουν ητοι το προβατον | τον ονον: AV 86. την ονον | απο της φατνης (et. Tert^{marc}): 69. 435. Ir$^{int\,236}$ Amb$^{luc\,1452}$ om | απαγαγων cum ℵ^{c}AB^{2vid}et^{3}Γ^{2} unc rell al fere omn Hipp^{dan} Cyr$^{4,\,211}$ ... ℵ*B* 1. απαγων

16. δε: F al pauc om | θυγατερα: ΚΧΓ*Λ al$^{11\,ser}$ -ραν | αβρααμ: D του αβρ. | δεκ. και οκτ. ετη (sah cop fu ut v. 11, b *X et VIII*, i *XVIII*) et. Or$^{1,\,782}$ Euseb^{210} (libere δεκ. κ. οκτ. ετεσιν): D ετη ιη, e *annis XVIII*, f *annis decem et octo* | απο (et. Or$^{1,\,782}$): Δ (item Or ex ed. Hoesch.) εκ

17. ταυτα λεγοντος αυτου: D e om | κατησχυνοντο (d *confundebantur*): Dgr e sah κατησχυνθησαν (*confusi sunt*) | παντες: b e ff^{2*} i l q om | οι αντικ. αυτω (itp^{l} vg *adversarii eius*, a *qui adversabantur ei*, e *qui ei adv.*, q *qui resistebant ei*): Λ οι αντ. αυτου | οχλος: GL al pauc λαος | εχαιρεν: Λ 262. -ρον | επι πασιν (E al pauc om) τ. ενδοξοις (T^{wo} -ξης, g^{2*} om τ. ενδ.) τ. γιν. (vide post) υπ αυτου et. a g^{2*} vg ... D b e e f ff^{2*} i l q εν πασιν (b e ff^{2*} i l q om) οις εθεωρουν ενδοξ. υπ αυτου γινομενοις, e *in omnib. quae videbant praeclara fieri ab illo*, d *in omnib. quibus videbant mirabilibus ab eo fieri*, b i l q *in praeclaris quae viderant fieri ab ipso*, f *in universis praeclar. virtutibus quae videbantur fieri ab eo* | γινομενοις: ℵ^{c}Λ(D) γεινομ., T^{wo} γιγνομενοις ... B 440. γενομενοις ... ℵ* λεγομ.

18. ουν cum ℵBL 1. 13. 69. 157. 346. itp^{ler} vg sah cop syr$^{p\,mg}$ ... ς Ln δε cum ADT^{wo}ΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler c q syr^{sch} et p ^{txt} (syr^{cu} aeth και ελεγεν) | του θεου: U al pauc aeth των ουρανων

19. ὅν: ς^{o} 1624. 1633. etc ὃ | εις: ℵ^{a} D al^{10} fere add τον | εαυτου cum

εἰσ δένδρον, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖσ κλάδοισ αὐτοῦ. 20 [168.5] Καὶ πάλιν εἶπεν· τίνι ὁμοιώσω τὴν βα- Mt 13, 33
σιλείαν τοῦ θεοῦ; 21 ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν εἰσ ἀλεύρου σάτα τρία, ἕωσ οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

22 [169.2] Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεισ καὶ κώμασ διδάσκων καὶ πορείαν ποιούμενοσ εἰσ Ἰερουσόλυμα. 23 [170.5] Εἶπεν δέ τισ

ℵABT^{wοi}ΓΔΛ unc^{7} al plu ... DFKLXΠ al^{15} fere αυτου | ηυξησεν: Η ηυξανεν | εισ: 36. 248. 259. ωσ ... D 1. al pauc om. Exprim εισ c vg cop syr^{P} et^{hr} *factum est in arborem*; non exprim it^{pler} sah syr^{cu} et sch | δενδρον sine μεγα cum ℵBDLT^{woi} 251. a b e ff^{2*} i l cop$^{dz\ txt}$ syr cu et^{hr} arm Amb^{luc1453} ... ς Ti add μεγα, Ln [μεγ.] cum AΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler c f q cop^{edd} et$^{dz\ mg}$ syr^{utr} aeth (:: in Mt non additum est, sed varie differunt Mt et Lc) | κατεσκηνωσεν (U κατασκ.): Dᵀ 21^{ev} κατεσκηνωσαν (Γ κατασκ.), Λ 13. 69. 346. κατεσκηνουν | εν τοισ κλαδοισ: D sah υπο τουσ κλαδουσ

20. και παλιν etc: D η τινι ομοια εστιν η βασιλεια του θεου και τινι ομοιωσω αυτην | και ante παλιν cum ℵBGLT^{woi} al mu it vg cop syr^{P} και c. ob. arm aeth ... Gb^{00} Sz om cum AΧΓΔΑΠ unc^{8} al longe plu sah syr^{cu} et^{sch}

21. εκρυψεν (Gb′ prob Schu) cum ℵKLUΠ 61. 64. 106. 124. 127. 131. 157. 300. 435. al^{60} fere ... ς Ln ενεκρυψ. cum ℵADT^{woi}XΓΔΛ unc^{7} al plu Eus^{luc182} (γυνη δε ταυτην, η σοφια του θεου, εισ αλευρου σατα τρια εγκρυπτει. Rursus εγκρυπτουσα την εξ αυτησ ωφελειαν εισ αλευρου σατα τρια etc) Ath$^{luc\ 191}$ (Gall^{5}) :: at ita Mt paucis (GL) discedentibus | εισ αλευρου σατα τρια et. f vg (*in farinae sata tria*, gat mt *in far. satis tribus*); e *in farinae mensuras*: a b c ff^{2*} i l q nil nisi *in farinam* (*-na*) :: in Mt it vg *in farinae* (pleriq *-nam*) *mensuris tribus* vel *mensuras tres* vel *satis tribus* | εζυμωθη (it^{pl} d Amb^{luc} *fermentatum est*): D^{gr} ζυμωθη, a vg Aug *fermentaretur*, e *fermentetur*

22. και pri: s om | διεπορευετο (a d *circuibat*, e *perambulab.*): Η al pauc επορευετ. (it^{pler} vg *ibat*) | κατα: XLT^{woi} 1. 157. 6^{pe} add τασ | πολ. και κωμασ (1. 131. 209. πολιν κ. κωμην): 69. syr^{cu} et^{sch} (non item syr^{P} et^{hr}) κωμ. κ. πολ. | πορειαν BDFGHKMSVXΓΔΑΠ al plu ... ℵAEL T^{woi}U al mu (3 ap Scr) ποριαν. Cf ad Iac 1, 11 ubi rursus ℵA πορειαισ | εισ: KΠ 69. al pauc εν | ιεροσολυμα (B* om ι) cum ℵBL a (*hicrosolymis* sed om *et iter faciens*) ... ς Ln Ti ιερουσαλημ cum ADT^{woi}X ΓΔΑΠ unc^{9} al certe pler (Latt sah cop ita fere solent) :: ιερουσαλημ Lc saepius scripsit quam ιεροσολυμα. Tamen nec raro aliena manu substitutum illud pro hoc, ut Act 8, 25. 13, 13. 21, 4 et 15. 25, 20. Alibi dubium utra forma tenenda sit; fit etiam ut pauci ιεροσολυμα invexerint ut Act 1, 12. 20, 22 et 25, 3. Multo vero saepius ιερουσαλημ et ipsum εισ ιερουσαλημ non fluctuat, ut Act 4, 5. 8, 27. 9, 2 et 26. 13, 31. 15, 2.

23. ειπεν δε etc: syr^{cu} *Venit quidam et rogabat eum et dixit*

αὐτῷ· κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς·
Mt 7, 13 s 24 ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς θύρας, ὅτι πολλοί, λέγω
Mt 25, 10–12 ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. 25 ἀφ' οὗ
ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε
ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες· κύριε ἄνοιξον ἡμῖν,
καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. 26 τότε

---

23. *ολιγοι* (et. Or^{2,387}): D 124. 157. 300. 20^{ev} cop (non item sah) arm add *εισιν*, item it (exc q) vg Or$^{int\,2,533}$ | *ο δε*: D add *αποκριθεισ* | *προσ αυτουσ*: 71. 225. 248. g^{scr} 7^{pc} syr^{cu} aeth *πρ. αυτον* ... D 13. 69. om

24. *αγωνιζεσθε* (et. Or^{2,387} et$^{3,527.804}$): Mac$^{hom\,19,2}$ (*και παλιν· βιαζεσθε εισελθ. δια τ. στε. θυρασ*) *βιαζεσθε* (contra$^{cust\,cord\,167}$ sic: *και παλιν· βιαζεσθε· βιασται γαρ αρπαζουσι την βασ. των ουρ. και το· αγωνιζεσθε εισελθ. δια τησ στεν. πυλησ*) | *θυρασ* cum ℵBDL(T^{woi} *δ. τ. θυρασ στηνησ πυλησ*) 1. 131. arm Or^{3,527} (*αλλα και το υπο τον σωτηροσ – λελεγμενον, ωσ εν τω κατα λουκαν ειρηται, ουτωσ εχον· αγων. εισελθ. δ. τ. στε. θυρασ, οτι πολλοι* etc; paullo post adscribit *το εν τω κα. ματθαιον – οτι στενη η πυλη* etc) Mac$^{hom\,19,2}$, item *ostium* a e ff^{2}· i l q Leif^{133}, *ianuam* d ... ς (= Gb sed rursus Gb′) *πυλησ* cum AXΓΔΑΠ unc^{9} al pler Or^{2,387} et^{3,801} Bas$^{eth\,236}$ Mac$^{cust\,cord\,167}$, item *portam* b c f vg (:: ex Mt ubi lectio non fluct) | *εισελθειν* sec loc: Or^{3,527} add *δια τησ στενησ* | *ουκ ισχυσουσιν* (T^{woi} *ισουσιν*, Λ *ισχυσωσιν*): D *ουχ ευρησουσιν* :: cf Mt

25. *αφ ου* (D *οτου*) *αν* (T^{woi} 69. 124. 346. Bas$^{bapt\,663}$ *εαν*): Lu (et. Ti^{49}) haec usq *ανοιξον ημιν* cum iis quae praecedunt coniunxit, puncto ante *και αποκριθεισ* posito. At inter *ισχυσ.* et *αφ ου* plene interpg AEKLΔΑΠ etc (contra M praeter morem ante *αφ* nil interpunctionis habet), item it^{pl} vg (et. Faustus ap Aug): *Cum autem intraverit*, nec aliter b q: *Ex quo surrexerit* (contra e non interpg ante *ex quo incipiet paterfam. surgere et cludere*). Praeterea Amm et Eus novam sectionem a vērbis *αφ ου* incipiunt. Cf et. Amb$^{cain\,192}$ „Postremo audi quos Christus excludat. *Cum intraverit*, inquit, *paterfamilias et clauserit*“ etc | *εγερθη ο οικοδεσπ.* (ℵ al pauc *οικωδ.*) b q Leif^{133}: D *ο οικοδ. εισελθη*, 13. 346. 66^{mg} 69. a c f i l (ff^{2}· g$^{1.2}$· e silentio) vg Bas$^{bapt\,663}$ Faust Amb *εισελθη* (66^{mg} 69 *ελθη*) *ο οικοδ.* Vide e antea. | *αποκλεισῃ*: Χ$^{\Gamma}$ al mu *αποκλεισει* (Γ al *-κλησει*) | *αρξησθε*: 69. 124. *αρξεσθε* | *την θυραν* sec (U *την θυρα* et pri et sec): D e^{scr} b q sah^{mūnt} (non ^{woid}) Leif Faust om, a om *και κρουειν την θυραν*, item ℵ* om (suppl^{a}) *εξω εστ. και* | *κυριε* semel cum ℵBL 157. a c e ff^{2}· g$^{1.2}$· l vg sah cop (et. Pistis) Faust ap Aug ... ς *κυριε κυριε*, Ln *κυριε* [*κυριε*] cum ADT^{woi}XΓΔΑΠ unc^{8} al omn fere b f i q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop^{dz} arm aeth Bas$^{bapt\,663}$ Leif^{133} :: e Mt 25, 11 ubi nemo alterum om; cf et. Mt 7, 21 sq Lc 6, 46 | Bas$^{bapt\,663}$ *και τοτε αποκριθ.* | *ερει υμιν*: U syr^{sch} add *οτι* ... a b i l q syr^{sch} Leif^{133} om *υμιν*

ἄρξεσθε λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. 27 καὶ ἐρεῖ· λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς Mt 7, 23
πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες ἐργάται ἀδικίας. 28 ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, [172. 5] ὅταν ὄψεσθε Mt 8, 11s
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ

26. *αρξεσθε* cum BEGHUVA al permu (vix plu) ... ℵADKLMST^{wo}XΓΔΠ al^{40} (ac multo plures ut vdtr) *αρξησθε* :: hinc *-ησθε* omnino plus quam *-εσθε* a testibus auctoritatis habet | *λεγειν*: D add *κυριε* | *ἐνώπιόν σου* in edd est, non (ut Ln 49) *ἐνώπιον σοῦ* | EHR al nonnulli *εφαγωμεν*, item E al nonnulli *επωμεν* | *εδιδαξας*: syr^{cu} *ambulavisti*. Cf et. Pist^{318}

27. *λεγω* (ℵ add *δε*): BT^{wo} *λεγων* ... ℵ 225. it vg sah cop syr^{sch} arm usc (non^{zoh}) Leif^{133} om (contra syr^{cu} *Tunc dicet vobis: Amen dico*, syr^{hr} *Et ille dicet: Amen dico ego vobis*) | *υμας* cum ℵAXΓΔΠ unc^{8} 1. 33. 69. 124. al pler a c f ff^{2} g$^{1.2}$ q vg Or^{4,425} ... Ln [*υμας*] Ti om cum BLRT^{wo} 157. 346. b i tol (v. 25 om tantum c tol). Praeterea pro *ουκ οιδ. υμας ποθ. εστε* D *ουδεποτε ειδον υμας*, e *numquam vos vidi*; Or^{1,131} *μεγα οιν εστιν ωσ το· ουκ οιδα υμασ, οτι εργαται εστε ανομιασ*. Cyr$^{luc\ 325}$ *λεγει· ουκ οιδα υμασ· αποστητε απ εμου εργαται τησ αδικιασ* (omittunt *ποθ. εστε* et. 56. 58. 61. sah^{mūnt}) | *αποστητε*: M g^{scr} al pauc *αποχωρειτε* :: e Mt. Cf et. Iust$^{ap\ 1,16}$ *πολλοι δε ερουσι μοι· κυριε κυριε, ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν και δυναμεισ εποιησαμεν; και τοτε ερει αυτοισ· αποχωρειτε απ εμου, εργαται τησ ανομιασ* (similiter$^{tr\ 76}$) | *παντεσ*: syr^{sch} om. Vide ante Iust Or Cyr. Item Epiph^{769} *αποστητε απ εμου οι εργαται τησ ανομιασ· ουπω εγνων υμασ*, et$^{anc\ 25}$ *αποστ. απ εμου εργαται τησ ανομιασ· ουδεποτε γαρ εγνων υμασ.* | *εργαται* sine artic (Gb') cum ℵBDEGHLRSVXΔΛ al^{20} fere cat$^{ox\ 109}$ ... ς Ln *οι εργ.* cum AKMT^{wo}UΓΠ al plu sah cop arm | *αδικιασ* cum ℵBLR (D vide post) arm cat$^{ox\ 109}$ ... ς Ti praem *τησ* cum ALT^{wo}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Cyr^{luc} (vide ante). Praeterea pro *αδικιασ* D x^{scr} (et. Or^{3,131} *ανομιασ*, Iust Epiph^{bis} *τησ ανομιασ* vide ante) habent *ανομιασ*. Cf huc et. Clem^{2cor} *ερω υμιν· υπαγετε απ εμου, ουκ οιδα υμασ ποθεν εστε, εργαται ανομιασ*. Item Pist^{318} (antea v. 26 *και λεξουσιν μοι* pro *τοτε αρξ. λεγειν*, item *ελαβομεν εκ μυστηριων σου και επληρωθημεν παση τη διδαχη σου* pro *εφαγ. ενωπ. σου και επιομ.*) *και αποκριθεισ ερω αυτοισ· ουκ οιδα υμασ, τινεσ εστε, εργαζομενοι την ανομιαν και το κακον εωσ νυν· διο τουτο απειρχεσθε εισ το σκοτοσ το εκτοσ. και τη ωρα εκεινη απελευσονται εισ το σκοτοσ το εκτοσ, οπου εστιν ο κλ.* etc.

28. *βρυγμοσ*: Δ *δρυγμοσ* | *οψεσθε* c.B*DX 69. 124. 237. 346. al^{15} Leif^{131} (*cum videbitis*) ... ς Ln Ti *οψησθε* cum AB^{2vid}et^{3}LRT^{wo}ΓΔΛΠ unc^{8} al plu, item *cum videritis* it (et. d) vg Ir$^{int\ 230}$ ... ℵ *ιδητε*, item Mcion epiph (vide post) | *ισαακ* cum ℵ^{c}ABT^{wo}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f l q vg sah cop ... ℵ*DL a b e i *ισακ* (:: eadem forma testimonio ℵ codicis et Latinorum aliquot item D per evv uti solet, cf Mt 1, 2. 8, 11

βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. 29 καὶ ἥξουσιν
ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσον-
Mt 10, 30 20, 16 Mc 10, 31 ται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 30 [173.2] καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ
ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι.

31 [174.10] Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσῆλθάν τινες Φαρισαῖοι λέγον-

22, 32. Mc 12, 26. Lc 3, 34 et 20, 37. Praebet ℵ etiam quinquies in epistulis, ter vero Ro 9, 10 Heb 11, 9 Iac 2, 21 ισααχ; in actis ubique i. e. quater, 3, 13. 7, 8 et 32, et ipse ισααχ. Ut D^{cant} in evv et item in actis formam ισακ confirmat, ita D^{clar} in epp. De ceteris Act 7, 32 accedit c, in epp passim Graeci Latini reliqui.) | και παντας (sah om) τους προφητας (Mcion δικαιους, vide post; a add *dei*): sah^{cod} syr^{hr} om | εν τ. βασ. τ. θεου et. e f vg (et. for san) Ir^{int226} Ambluc^{1474} et de fide bis (contra libere luc^{1360} *cum videritis iustos intrare in regnum caelorum*): a b c ff^{2} i l q Lcif^{133} am fu *introcuntes* (aro *introire*, fu *intrare*) *in regno* (*-gnum*) *dei* | του θεου: A αυτου, 86. 7^{pc} Ir^{int} Amb$^{luc\ 1474}$ et ^{1360} των ουρανων : : e Mt. De Mcione Epiph^{314} et ^{336} sic: παρεκοψε παλιν το· τοτε οψεσθε αβρ. κ. ισ. κ. ιακ. κ. παντ. τ. προφ. εν τη βασ. τ. θεου. αντι δε τουτου εποιησεν· οτε παντας τους δικαιους ιδητε εν τη βασ. τ. θεου, υμας δε εκβαλλομενους. προσεθηκε (^{314}εποιησε) δε· κραταιουμενους εξω, εκει εσται (^{314} και εκει εστιν) ο κλαυθμ. και ο βρυγμ. των οδ. Quae Tert$^{marc\ 4,\ 39}$ confirmat his: *cum videbunt iustos introcuntes in regnum dei, se vere detineri foris.* Addit Epiph ελεγχ. μ' ου γαρ ειπεν· οψεσθε δικαιους εισερχομενους και υμας μη εισερχομενους, αλλ· οψεσθε τους δικ. εν τη βασ., υμας δε εκβαλλομενους.

29—35. Haec omnia om Mcion teste Epiph^{314} et ^{337}: παρεκοψε παλιν το· ηξουσιν απο ανατ. κ. δυσμ. και ανακλιθ. εν τη βασ. μου (^{337} om), και το· οι εσχατ. εσονται πρωτοι, και το· προσηλθον οι (^{337} om) φαρισ. λεγοντες· εξελθε κ. πορευου εντευθεν, οτι ηρωδ. σε θελει αποκτειναι, και το· ειπε (^{337} om)· πορευθ. ειπατε τη αλ. ταυτη, εως οπου ειπεν· ουκ ενδεχεται προφ. απ. εξ. ιερ., και το· ιερουσ. ιερουσ - τ. απεσταλμενους, και το· πολλακις ηθελησα επισυναξαι ως ορνις τα τεκν. σου, και το· αφιεται υμ. ο οικ. υμ. (^{337} add ερημος), και το· ου μη ιδητε με εως (^{337} add ου) ειπητε· ευλογημενος.

29. και βορρα cum ℵADE$^{\Gamma}$XΓΔΛΠ unc^{8} al^{100} fere b c e ff^{2} i l vg sah cop syr^{p} ... ς (sed Gb^{00}) Ti post και add απο, Ln [απο] cum BLR (item T^{woi} sed omisso και) al mu a d f q (syr^{cu} et^{sch} et^{hr} quater απο, syr cu et^{sch} απ. νοτου ante κ. α. βορρ. pon) | KMRXΓΛ al mu ανακληθησ. | Π^{*vid} om του θεου

30. ἰδοὺ εἰσὶν et καὶ εἰσὶν: his accentibus KMSΓΛ 1. etc, non (ut Ln Ti^{19}) ἰδού εἰσιν et καί εἰσιν | εσχατοι οι εσονται. etc: X πρωτοι οι εσονται. εσχατ. και εσονται. εσχατ. οι εσονται. πρωτ.

31. εν αυτη cum ℵABEGHLRSUVXΓΔΛ al pler it vg (Latt *in ipsa*) etc ... DKMT^{woi}Π 63. 116. 157. al^{10} sah cop εν ταυτη (sah cop *in illo*). Prae-

τεσ αὐτῷ· ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρῴδησ θέλει σε ἀποκτεῖναι. 32 *καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· πορευθέντεσ εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεισ ἀποτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι.* 33 *πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἰερουσαλήμ.* 34 *Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺσ προφήτασ καὶ λιθοβολοῦσα τοὺσ ἀπεσταλμένουσ πρὸσ αὐτήν, ποσάκισ ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνιξ* Mt 34 s 23, 37–39

---

terea GS al pauc b e f add *δε*, item 157. cop | *ωρα* (Gb′, Schu „bene ap Lc") cum ℵAB*DLRX al[15] fere syrp mg (:: ex usu est Lucae, cf 2, 38. 10, 21. 20, 19. 24, 33. 12, 12.) ... ς Ln *ημερα* cum B[3]T[wo]ΓΔΛΠ unc[8] al plu it vg sah cop syr[sch] et p txt arm aeth; syr[cu] cop[dz] *et in diebus* (cop add *vero*) *illis* | *προσηλθαν* cum B*DL ... ς Ln *προσηλθον* cum ℵAB[3]RT[wo]XΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] | *φαρισαιοι*: D it (et. m[111]) vg syr[cu] et[sch] *των φαρισαιων* | *αυτω*: D p[scr] e transpon post *προσηλθ.* (al pauc vel utroq loco vel neutro habent) | *θελει*: E 31[ev] 150[ev] *μελλει* (E *μελει*) ... D al[5] sah syr[cu] *ζητει*

32. *και ειπεν* (b c f ff[2·] i l m[111] q vg): M 7[pc] a e *ο δε ειπ.* | *αυτοισ*: KII al pauc om (x[scr] c f m syr[sch] add *ο ις*, *Iesus*; sah *respondens Iesus dix. illis*) | *δαιμονια*: L *τα δαιμ.* | *αποτελω* cum ℵBL 33. 124. Clem [577], item D *αποτελουμαι ... ς επιτελω* cum ARXΓΔΛΠ unc[8] al pler | *τη τριτη* c. ℵADRXΓΔΛΠ unc[8] al omn fere am san (al) sah syr[p] Clem [577] ... B 56. 346. a (*die tertia*) b c e f l m q vg (exc am san al)* cop syr[cu] et[sch] arm aeth Or[int 3, 92] (ut a) et[364] add *ημερα*, hinc Ln [*ημερ.*]

33. *πλην* usq *πορευεσθαι* a e f q vg ... b c ff[2·] i l m om; habent enim post *αυριον* v. 32 sic: *et sequenti* (b m *tertia*) *die* (i om, item ff[2·]blanch) *consummor* (b ff[2·] m *consummabor*; l *crucifigor*). *Abite* (ita b; ff[2·] m *ite*; c *vadite*: exprimunt igitur *πορευεσθε*, i l[1] om) *quia* (m *quoniam*) *non capit* (m *impossibile est*) etc. Similiter 69. 80. ab *αυριον* ad *αυριον* transiliunt. | *αυριον* (D praem *τη*. ℵ* om *αυρ. και*, suppl c): syr sch arP persP add *operari* | *εχομενη* (:: cf Act 20, 15. 21, 26; 13, 44) cum ABLRXΓΔΠ al pler ... ℵDA 69. 131. 157. 433. al plus[10] *ερχομενη* (e f l[2] q vg *sequenti*, d *ventura*, a *in futurum*) | *πορευεσθαι* (f l[2] vg *ambulare*, d e *abire*, q *ire*): a praetermisit; b c ff[2·] m vide ante, item i l[1] | *απολεσθαι* (ℵA *απωλ.*): D ante *προφητην* (corrupto D* *προτην* et corr *προστην*)

34. *αποκτεινουσα* (LR al *-κτιν-*) cum ℵBDEGHLMRSU[2]VΓΔΠ al permu ... AKU* al plus[15] *αποκτεννουσα*, XΔ al plus[50] *αποκτενουσα* (Gb″) | *αυτην* (ℵ[c]): ℵ* *αυτον* | *ορνιξ* c. ℵD ... ς Ln Ti *ορνισ* (:: quae forma in Mt, quo solo loco praeter hunc legitur, non fluct) c. ABLΠ unc rell al omn[vid]. Cf Photius (in Steph. Thes.): *ορνισ Αττικοι· Ιωνεσ δε ορνιξ, και αι πλαγιαι ακολουθωσ· και Δωριεισ ορνιξ.* Praeterea post (aeth ante) *ορν.* add *congregat* (:: ut Mt) syr[cu] et utr sah aeth

τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 35 *ἰδοὺ*
ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν. λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἴδητέ με ἕως ἥξει
Ps 118, 26 *ὅτε εἴπητε· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.*

XIV.

1 [176.10] *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν*
ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν

34. *την εαυτης* (א* -του) *νοσσιαν* (HLS al mu *νοσιαν*) cum BLRXΓΔΛ unc[6] al pler, item *nidum suum* a b vg cop ... Ln (:: ut Mt) *τα εαυτ. νοσσια* (sed D *τ. νοσσ. αυτης*, Π* al pauc *νοσια*) c. ADKMΠ al plus[25]. Item e d f ff[2·] i l q sah arm syrr (Ir[int281] et [282] ad Mt adhibuimus, tamen utroq loc om *επισυναγει* post *οργ.* ut Lc) *pullos suos*, at ita etiam *την εαυτ. νοσσιαν* verti poterat.

35: *υμιν* pri: x al[10] fere om (item Chr[1, 638] et[2, 359] et[3, 154] et alib, sed non satis liquet utrum ex Mt an ex Lc afferat; similiter enim lectio in Mt fluctuat, et ipse Chr[7, 810] ad locum Mt[i] om *υμιν*. Habet vero [12, 39]) | *ο οικ. υμων* sine *ερημ.* cum ΝABKLRSVΓΔΠ al[80] fere e ff[2·] g[2·] i am for fu em san tol bodl iac trevir sax sah cop[schW] ex [dz] arm (Or[3, 188], item[642] *και αφειθη αυτης ο οικος αυτων*. Haec videntur certe a Lc pendere, sed non indicatum est) Epiph[314] (non item[337], vide supra) ... ς (= Gb Sz) add *ερημος* (:: ut Mt, sed ibi etiam fluct) cum DEGHMUXΔ 33. al permu a b c f g[1·] l q vg[clem] syr[cu] et[utr] cop[wi] et[petr] aeth (et. Chr ubique add, item Ir[int281] et [282]) | *λεγω* cum א*L 40. 253. 259. b c ff[2·] i l sah syr[cu] aeth .·. Gb Sz Ln Ti *λεγ. δε* c. א[c]ABDRXΓΔ Π unc rell al plu f q vg cop syr[p] arm, item a e syr[sch] *dico enim* ... ς (= Gb Sz) *αμην δε λεγω* cum minusc mu | *οτι* cum AXΓΔΠ unc[7] al pler a f ff[2·] (g[1·2·] ut[vid]) vg ... BDHLR al[6] b c e i l q gat mm (Epiph vide ante) om, hinc Ln [*οτι*] :: deest in Mt, nec add ex unc nisi D; vide ad Mt | *ιδητε με* cum BABKMRΠ al plus[10] a f i l vg Epiph[bis] (vide ante) ... ς *με ιδητ.* (E al pauc *ιδητε*) cum (:: ut Mt) DEGHLSUV XΓΔΛ al plu b c e q. Praeterea Δ[gr] sah cop aeth add (:: e Mt) *απ αρτι* | *εως* cum BDKLRΠ al plu ... ς Ln add *αν* (:: ut Mt) cum BAEGH MSUVXΓΔΛ al plu | *ηξει* (ut ADSVΔΛ al[40] fere; EGHU al permu[vid] *ηξη*) *οτε* (Π *οτι*) *ειπητε* cum ADEGHSUVΔΛ al plu a b c f ff[2·] l q (g[1·2·] ut vid) vg syr[cu] et[p] : quae versiones sic: *donec veniat* (a b f syr[cu] et[p] c. ob. add *dies*, non add ff[2·] l q; c vero *veniam et* pro *veniat cum*) *cum* (a *quando*) *dicetis* (a c q *dicatis*) ... BDKLMRXΠ 1. 69. 79. al pauc e i mm sah cop syr[sch] arm *εως αν* (*αν* BMX 1. 69. al pauc; BLR 79. om, KΠ *οτε* pro *αν*) *ειπητε* (i mm *donec dicatis*, e *quoadusq dicatis*; gat „*cum dicatis*“ vdtr cum c q facere, non cum mm) :: ut Mt, a quo Lucam paullum discessisse inprimis Latinorum et syr[cu] testimonia suadent

XIV, 1. *ελθειν*: DM 13. 28. 69. 157. 346. al mu it vg sah cop arm *εισελθειν* | *αυτον*: Γ 69. om | *εως*: A add *τον* | *αρχοντων των*: BK* om *των* | *παρατηρ. αυτον*: syr[cu] add *ut viderent quid faceret*

παρατηρούμενοι αὐτόν. 2 *καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς* 13, 15
ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 3 [177-2] *καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς* Mt 12, 10
τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ θερα-
πεῦσαι ἢ οὔ; οἱ δὲ ἡσύχασαν. 4 *καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν*
καὶ ἀπέλυσεν. 5 *καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· τίνος ὑμῶν* Mt 12, 11
υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν

---

2. *ιδου*: syr^{cu} sah non exprim | *τις*: D 1. 131. b c ff$^{2\cdot}$ i l q mt (non item a e f vg) om | *ην*: A a^{scr} al pauc om | ΧΓΛ 69. al *υδροπικος*

3. *τους*: G* *αυτους* | *λεγων* cum ℵABL unc rell al omn fere c ff$^{2\cdot}$ i l (g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut^{vid}) vg syr^{p} ... D 15^{ev} a b e q am (sed b q h. l. *dixit* pon) syr^{cu} et^{sch} om, hinc Ln (ex errore de A) edidit [*λεγων*] | *εξεστιν* sine *ει* (Schu „recte ap Lc") cum ℵBDL 59. 15^{ev} f am cop^{wi} et^{petr1} syr^{hr} aeth cat^{ox111} ... ς Ln praem *ει* (:: ut Mt 12, 10) cum AXΓΔΑΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg (sah cop^{dz} ut vdtr) arm syr^{cu} et^{utr} | *τω* (243. c^{scr} *εν τω*) *σαββατω*: 1. 131. 209. 49^{ev} a *εν* (49^{ev} a om) *τοις σαββασιν* | *θεραπευσαι* cum ℵBDL 1. 124. 131. 209. cat^{ox111} ... ς *θεραπευειν* cum AXΓΔΑΠ unc^{8} al pler Cyr$^{luc\ 329}$ (:: similiter fluct lectio Mt 12, 10) | *η ου* cum ℵBDL 1. 13. 69. 124. 131. 157. 209. 346. b e f q mm sah^{mlint} (*η ουκ εξεστι*) cop syr^{cu} et^{hr} syr^{p} c.* aeth cat^{ox} Cyr$^{luc\ 329}$ (libere *ηρετο τους νομικ. κ. τους φαρισ. ο κυριος· ποτερον ποτε εξεστι τω σαββ. θεραπευειν η ου*) ... Ln [*η ου*], ς om cum AXΓΔΑΠ unc^{8} al pler a c ff$^{2\cdot}$ i l vg sah^{wold} syr^{sch} arm (:: cf Mt)

5. *αποκριθεισ* c. ℵ*et^{cb}AXΓΔΑ unc^{7} al longe plu f vg syr^{p} et^{hr} ... Gb^{00} Ln om cum ℵ^{ca}BDKLΠ al^{15} it^{pler} gat mm sah cop syr^{cu}et^{sch} arm aeth :: deest in Mt, nec inprimis aptum vdbtur | *προσ αυτους* (ita ℵ^{c}, ℵ* *πρ. αυτον*. X al pauc add ο $\overline{ις}$) ante *ειπεν* cum ℵBLXΓΔΑ unc^{7} al pler vg ... Ln post *ειπ.* cum ADKΠ al^{8} a b c e f ff$^{2\cdot}$ i l q sah cop syrr arm aeth :: at hoc usitatius praetereaq cum omisso *αποκριθ.* cohaeret | *υμων*: D praem *εξ* (item sah cop^{wi} *quis e vobis*, cop^{schw} ex^{dz} et^{petr2} *quis in vobis*) | *υιοσ* (Gb′ Sz) c. ABEGHMSUVΓΔΑ (sed ASU ο *υι.*) al^{130} fere e f q sah syr^{cu} (sed post *υι. η βουσ* add *η ονοσ*) et^{utr} Cyr cat$^{ox\ 111}$ et luc^{329} (*ει κεκωλυκεν ο νομοσ ελεειν εν σαββατω, πωσ εποιχτειρεισ αυτοσ τον εισ φρεαρ καταπεσοντα; μη φροντισησ υιου κινδυνευοντοσ εν σαββατω* etc. Eadem ad scholia transiere, et. in comm codicis X) ... ς *ονοσ* (:: cf 13, 15) c. ℵKLXΠ 1. 33. (69. *ορος*) al a b c (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ex sil) i l vg cop syr^{hr} arm aeth$_{i}$ (*bos eius aut asinus*), item D *προβατον* (:: ut Mt) | *πεσειται* (L −*σηται*) cum ℵABLΠ 1. 13. 69. 118. 124. 131. 157. al^{15} fere (it vg *ceciderit*) ... ς Ti *εμπεσειται* (DEG *ενπ.*) cum DXΓΔΑ unc^{8} al longe plu (:: cf Mt) | *αυτον*: A *αυτο* | *εν* cum ℵBEGHMSUVΓΔ al longe plu a e f q (i om *εν ημ. τ. σαββ.*) ... ADKLXΔΠ al^{20} b c l vg om, hinc Ln [*εν*] (:: in Mt *τοις σαββασιν* non fluct) | *ημερα* cum ℵ*B al pauc ... ς Ln Ti *τη ημερ.* cum ℵ^{c}ADLXΓΔΑΠ unc rell al pler. Praeterea D syr^{cu} et^{sch} (non item P et^{hr}) arr pers^{p} *τη ημερ. τ. σαββ.* ante *και ουκ ευθεωσ* pon

ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 6 *καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀντιποκριθῆναι πρὸς ταῦτα.*

7 [178.10] *Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς·* 8 *ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ,* 9 *καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι· δὸς τούτῳ τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ μετὰ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν.* 10 *ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκλη-*

---

6. *και ουκ ισχ. ανταποκριθ.* (ʀʟ 1. 131. 209. al pauc *αποκριθ.*): D 47. *οι δε ουκ απεκριθησαν*, e *illi autem nihil potuerunt respond.* Praeterea ς Ln Ti add *αυτω* cum AXΓΔΑΠ unc[8] al pler a f (item *ad haec respond. illi* b c ff[2·] g[1·2·] i q vg) sah cop syr[cu] et [utr] et [hr] arm aeth ... non addidimus cum ʀBDʟ 1. 118. 124. 131. 157. 209. (sed ex his 1. 118. 131. *πρ. αυτον* pro *πρ. ταυτ.*) e l

7. *ελεγ. δε*: D a (ff[2·] g[1·2·]?) vg arm add *και*, non item b c e f i l q etc | AE*HKLXΓΔΑ al mu (non item ʀBDE[2]GMSUΠ etc) *πρωτοκλησιασ*, item v. 8. AE*XΛ al *πρωτοκλησιαν* et MXΛ al etiam *κατακληθησ* | *επιχων πωσ τ. πρ. εξιλεγοντο*: syr[cu] *et eligebant primos accubitus* | *λεγων πρ. αυτουσ*: e syr[sch] om; item 1. 131. 209. cop om *πρ. αυτουσ*

8. *κληθησ υπο τινοσ*, ita b f q syr[utr] et [hr]: D e (*cum invitati fueritis*) vg 130[lat] syr[cu] Clem[165] (*οταν κληθησ εισ γαμουσ, μη κατακεισο εισ την πρωτοκλισιαν*) om *υπο τινοσ* ... a c ff[2·] l *cum invitatus quis fuerit* (a *fuer. aliquis*) etc, item i omisso *quis* | *εισ γαμουσ* (D 17[ev] *-μον*, arm add *aut ad convivium*): b sah syr[p mg cod] („non in omnibus exx invenitur") om. Apud Antioch[hom3] *οταν κληθησ* (sed ed. est *καθισησ*) *εισ αριστον, μη* etc. | HXΓ al (editum Antioch[hom3]) *εντιμωτεροσ* | *η κεκλημεν. υπ αυτου*: D *ηξει*, syr[cu] *erit ibi* ... ℵ*(suppl[a])L om *υπ* (item e[vid], habet enim *ne forte honoratior sit vobis invitatus illo*), a b c ff[2·] i l q (non item f vg) syr[sch] (non item [sch] et [hr]) sah (*ne vocet*?) cop aeth om *υπ αυτου*

9. *αρξη* (Λ *αρξηται*): D[gr] e *εση* (*et tunc eris - locum tenere*) | *μετα* cum ʀABDEGLMVΔΛ al permu ... ς *μετ* cum HKUXΓΠ al plu | *τον*: D* om

10. *κληθησ* (Antioch[hom3] *κατακλιθησ*): B* al pauc *-θεισ* | *πορευθεισ* (et. Antioch): D 251. e om, item Clem[165] (*αλλ οταν κληθησ, εισ τον εσχατ. τοπ. αναπιπτε*) | *αναπεσαι* (Gb' Sz; Schulzio „scribendi errore" pro *-σαι* ortum videbatur) cum ʀAB*EHKSUVΓΠ al[100] fere ... Gb *αναπεσαι* cum B[3]GLMXΔΛ al plus[20] (editum et. Antioch[1031]) ... ς *αναπεσον* cum minusc pauc ... D Clem (vide ante) *αναπειπτε* :: quum in N. T. *πεσειν* cum compositis saepissime, nusquam vero *πεσασθαι* sit adhibitum, *αναπεσαι* scriptura tantum a *αναπεσε* differre censendum est, quemadmodum innumeris locis *αι* et *ε* promiscue in antiquissimis edd posita sunt. Eandem prorsus rationem 17, 7 habet,

κώσ σε ἐρεῖ σοι· φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον πάντων τῶν συνανακειμένων σοι. 11 [179.5] *ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν* 18, 14 Mt 23, 12 *ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.*

12 [180.10] *Ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ ἀντικαλέσωσίν σε καὶ γένηται ἀνταπόδομά σοι.* 13 *ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχήν, κάλει πτωχούς, ἀναπήρους, χωλούς, τυφλούς,* 14 *καὶ*

---

ubi similiter testes mu *-σαι* pro *-σε* praebent. | *σε*: E *σοι*, 69. om | *ερει* cum SBLX 53. 63. 253. 259. ... ς Ln *ειπη* (EG al mu *ειπει*, 69. *ειποι*) cum ADΓΔΑΠ unc[8] al pler Antioch[1031] | *τοτε*: D cop *και τοτε* (syr[cu] et[sch] *και* omisso *τοτε*) | *σοι* (ℵ[a]): ℵ* 234. om | *παντων* cum ℵABLX al[12] sah cop syr[cu] et[utr] et[hr] aeth pers[p] Antioch[1031] ... ς Ti om cum DΓΔΑΠ unc[8] al pler it vg go arm | *συνανακειμενων*: K al aliq *ανακειμ.* | *σοι* extr: D 258. it vg syr[cu] om

11. *ταπεινωθησεται* et *υψωθησεται* et. Clem[300] Or[3, 431] et[662] Antioch[1031]: D[gr] *ταπεινουται* et *υψουται* | *και o*: X 69. 118. al pauc sah o *δε* (:: ex 18, 14)

12. *δε και*: V al[10] fere cop syr[sch] (non item mss) aeth arr om *και* | A *κεκληκοντι* | *σου* prim (et. Cyp[304]): D a Ir[int332] om | *μηδε τ. αδελφ. σου* (b q Cyp[304] om *σου*): L 1. 69. 127* 209. al plus[10] Ir[int332] om (sed Ir[libere]: *noli vocare divites neque amicos et vicinos et cognatos*) | *μηδε τ. συγγεν. σου* (ℵ b c ff[2] vg Ir[int] om *σου*): D 48[ev] a e Cyp om, hinc Gb[0] | *μηδε* (B *μη*) *γειτονας* (XΓ al *-τωνας*): D 13. 69. 124. 346. al pauc *μηδε τους γειτ.* (et. 13. 69. 124. 346. al pauc add *σου τους*) | *πλουσιους*: D a b c e ff[2] i l (non item f q vg) arm Cyp *μηδε τους πλουσ.* | *αντικαλ. σε* (Dam *σοι*) cum SBDLRX 1. 69. 346. 48[ev] e f mt go cop syrr Ir[int] Cyp Dam[2, 453] ... ς *σε αντικαλ.* cum AΓΔΑΠ unc[8] al pler it[pler] vg arm Bas[eth249] | *αντικαλεσωσιν*: 13. 69. *-σουσιν* | *γενηται*: A al[10] *γενησεται*, item e *fiet*, b c f i l q *erit* (it[rell] Ir[int] Cyp *fiat*) | *ανταποδ. σοι* cum SBDLR a e cop ... ς Ln (nesciens B et D) *σοι ανταποδ.* cum AXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it[pler] vg go syrr Cyp[304] (Ir[int] *fiat retributio ab eis*) Bas[eth249] Dam[2, 453]

13. *αλλ*: D al[3scr] *αλλα* | *ποιησ*: HUΓ 69. 244. 251. al[5] (ac multo plures) *ποιεισ*, M *ποιησησ* | *δοχην* post *ποι.* cum ADLRXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it vg go cop syrr arm aeth Clem[165] Bas[eth249] Dam[2, 453] ... SB ante *ποι.* (ita Ti[synops]) | *αναπηρους*: ita E[2]GHKMSUVXΓΔΑΠ etc; SAB DE*LR (SR *-πιρ-*) 157. y[scr] *αναπειρους* (ut et h. l. et v. 21 Ln edidit, item Treg). Cf Phrynich. Bekk. p. 9, 22: *ἀναπηρία διὰ τοῦ η τὴν πρώτην, οὐ διὰ τῆς ει διφθόγγου, ὡς οἱ ἀμαθεῖς* (in Steph. Thes. sub *ἀναπηρία*). Quae *ἀμαθία* utrum in Lucae scriptorem an codicum auctores h. l. cadat certe dubitare licet.

μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται δέ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ· μακάριος ὅστις φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 16 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπός τις ἐποίει δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλούς, 17 καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά εἰσιν. 18 καὶ

Mt 22, 1 ss

14. ανταποδουναι: Δ -διδοναι | δε cum ℵ* 1. 69. 124. 157. 346. c e f ff^{2}· i l q mt arm aeth Cyp^{304} Aug ... ς Ln Ti γαρ (:: quod aptius debebat videri) cum ℵ^{c}ABDLPR unc rell al pler a b vg go cop syr^{utr} (syr ^{cu} και ανταπ.) Ir^{int332} Eus^{luc186} Bas^{eth240} Dam$^{2, 455}$

15. ταυτα (b c *haec cum audissent quidam*, l *haec cum vidissent quidam*, vg et^{vid} ff^{2}· g$^{1.\ 2}$· *haec cum audisset quidam*, i *hic cum audisset quidam*) hoc loco a q, D cop (syr^{cu}) post δε τις ... ℵ* (suppl^{a}) e f om (:: quae omissio commendatur loco 18, 22) | ειπεν αυτω: ℵ* ab his verbis ad ειπεν αυτω v. seq transiluit; ℵ^{a} omissa supplens praetermisit αυτω v. 15, sed ℵ^{c} adiecit | οστις cum ℵ^{a}BLPRX 1. 13. 69. 346. al^{7} cop syr p mg Eus^{luc186bis} et ^{189bis} et ^{190} cat^{ox113} ... ς Ln Ti ος c. ADΓΔΑΠ unc^{8} al pler (it vg *qui*) Clem^{166} Eus^{luc187} et $^{ps\ mai\ 74}$ Bas^{bapt627} Epiph^{652} (μαιχαιοι) | φαγεται: Δ φαγιται, 69. 245 (antea ος) 346. φαγητα | αρτον cum ℵABD(E* vide post)GH*K*LPRXΔΑ 1. al mu it vg go cop syr^{utr} aeth Eus^{luc186bis} et ^{189ter} et ^{190} et $^{ps\ mai\ 74}$ Epiph^{652} Bas $^{bapt\ ed}$ Or$^{int\ 3, 899}$ ... E(ex corr*)H^{2}K^{2}MSUVΓΠ 11. 13. 69. 124. 130^{gr} 131. al plus^{130} syr^{cu} arm Clem^{166} Bas$^{bapt\ edd}$ Cyr$^{luc331\ cod}$ cat$^{ox\ 113}$ αριστον (Gb′) | του θεου 11. 69. 237. al pauc Eus$^{ps\ mai}$ cat^{ox} Epiph των ουρανων

16. αυτω (U c αυτοις): D 253. a b c arm^{ed} om | τις (et. Or$^{3, 774}$ Eus luc^{186} Bas^{bapt627}): P Or$^{4, 244}$ om | εποιει cum ℵBR 1. 209. syr^{cu} Or$^{4, 244}$ ... ς Ln εποιησεν cum ADLPXΓΔΑΠ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} Clem ^{165} Or$^{3, 774}$ Eus^{luc186} et ^{189bis} Bas^{bapt} Tert$^{marc4, 31}$ | μεγα cum ℵAB*LPRΓ ΔΠ* unc^{8} al plu Or$^{3, 774}$ et $^{4, 244}$ Eus^{luc186} et ^{189} Bas^{bapt} ... Ln (ex errore de B*) Ti (item) μεγαν cum B^{3}(sed ν rursus duplici puncto notatum)DΔΠ^{2} al^{35} fere schol^{237} Clem^{165} ... X arm om

17. τον δουλον: P c^{acr} τους δουλους | τη ωρ. του δειπνου (et. Or$^{4, 244}$ Bas^{bapt627}): P om | ερχεσθε (13. 346. praem οτι), a b c e f ff^{2}· i l m^{14} q go syr^{sch} et P et ^{hr} *venite* ... ℵADKLPRΠ al ερχεσθαι, qua cum scriptura conveniunt vg(*ut venirent*) cop syr^{cu} | εισιν cum ℵLR ... ς Ln Ti εστιν cum ABDPX unc rell al omn^{vid}. Idque sine παντα cum ℵ*et^{c} (nisi est ^{cb})BLR b c ff^{2}· i l q (hi Latt omnes: *iam paratum est*) ... ς Ti add παντα, Ln [παντα] cum ℵ^{a}(nisi est ^{ca})APXΓΔΑΠ unc^{8} al pler f vg syrP arm aeth Bas^{bapt}; item ante ετοιμ. D a e m^{14} cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr}; agnoscit et. Eus$^{luc\ 190}$ (*εκληθησαν εισ το παντα ετοιμα φερον δειπνον*)

ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς πάντες παραιτεῖσθαι. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθὼν ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. 19 *καὶ ἕτερος εἶπεν· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον.* 20 *καὶ ἕτερος εἶπεν· γυναῖκα ἔγημα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.* 21 *καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς εἰσ-*

---

18. *παντες παραιτεισθ.* cum ℵBDLRX 1. it vg syr^{sch} (syr^{cu} om *παντ.*) arm ... ς Ti *παραιτεισθ. παντ.* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler go cop syr^{p} (syr^{hr} *omnes illi ad unum*) Bas$^{bapt\,627}$ | ο *πρωτος*: P c e praem *και*, hinc Ln [*και*] | *αυτω*: D 1. 118. 209. a b c e ff^{2} i l m q go cop^{dz} arm Bas^{bapt} om | *εχω αναγκην* (B* *-γκη*) cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} (et. Bas^{bapt}) ... Ln *αναγκ. εχω* cum DP, item Latt *necesse habeo* | *εξελθων ιδειν* cum ℵBDL ... Ti *εξελθειν ιδειν* cum GR cop syr cu et^{sch} arm aeth; ς Ln *εξελθειν και ιδειν* cum AΓΧΔΛΠ unc^{7} al omn vid a b c e f ff^{2} i l m q (g$^{1.2}$ e sil) vg go syr^{p} Bas^{bapt} | *ερωτω σε* (ℵ^{a}): ℵ* om *σε* | *εχε με παρητ.*: haec cop vertit *pone me sicut non venientem.* Item v. sq. Pro *ερωτω* etc syr^{hr} *ego rogo te, supputa mihi quod ego non possum venire.*

19. *ερωτω σε* (e haec om) *εχε με παρητημενον*, et. (e) f vg Or^{3,981}: D a b c ff^{2} i m^{14} q cdd ap Or^{3,981} *διο* (cdd ap Or *και δια τουτο*, a *et propter hoc*, c ff^{2} i m q *et ideo*, b *et*) *ου δυναμαι ελθειν* (it^{6} *venire non possum*, b *devenire non poss.*), l nil nisi *non possum*; syr^{hr} ut v. 18. Or^{3,981} sic: *διο και ουτος – ο ζευγη βοων αγορασας – το νοητον διεπνον παρητηται. οθεν και εν τισιν αντι του· ερωτω σε, και δια τουτο ου δυναμ. ελθειν, κειται.* Praeterea cf Or^{3,149} *ο μεν τις ελιγε· γυναικα εγημα, εχε με παρητημενον. ο δε τις· ζευγη βοων ηγορασα πεντε, και πορευομαι δοκιμ. αυτα, εχε με παρητημενον.* Libere ista quidem.

20. *ετερος*: D *αλλος* (it vg *alius*; syr^{cu} *tertius*) | *εγημα* (et. Clem^{552} Or^{3,149} et^{981}): D *ελαβον* (it vg *duxi*, item d) | *και* (cop^{petr2} om) *δια τουτο* (et. f ff^{2} l m vg): D *διο*, 157. a b c e i q Clem^{552} nil nisi *και* ... syr^{cu} om

21. *παραγενομενος*: 69. c^{scr} *-ναμενος* | ο *δουλος* sine additam (Gb'' et probare vdtr Schu) cum ℵABDKLPRΠ al^{12} fere it vg go cop arm aeth Bas$^{bapt\,627}$ ... ς add *εκεινος* cum XΓΔΛ unc^{8} al pler syr^{cu} et^{utr} et^{hr} | *αυτου*: Γ 69. 243. *εαυτου* | *ταυτα*: b c e om ... 241. 346. *παντα*, D 44^{ev} 7^{pe} *παντα ταυτα* (d *haec omnia*) | *τοτε*: D e *και* | *ειπεν*: D post *τω δουλ. αυτου* pon | *και τους* (D om) ita ℵ*et^{c}, ℵ^{a} vero substituit *και οσους εαν ευρητε* | *αναπηρους*: rursus ℵABDLPR 157. al^{2scr} *αναπειρους* (ℵPR *-πιρ-*). Cf ad v. 13 | *τυφλ. και χωλ.* c. ℵBDFK LMPUΠ al^{25} fere it^{pler} vg go cop syr^{p} aeth Eus$^{luc\,188}$ Bas$^{bapt\,627}$ ... ς

ἄγαγε ὧδε. 22 *καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέγονεν ὃ ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστίν.* 23 *καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ μου ὁ οἶκος·* 24 *λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου.*

25 [182.5] *Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεὶς*
Mt 10, 37 a. *εἶπεν πρὸς αὐτούς·* 26 *εἴ τις ἔρχεται πρός με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής.* 27 *ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν*

χωλ. και τυφλ. cum EGHHRSVXΓΔΛ al plu e syr^{cu} et ^{sch} arm ... A al^{2} syr^{hr} om *χωλ. και* | *εισαγαγε* (itpler vg *introduc*): D *ενεγκε*, d *adduc*, e *perduc*

22. *και ειπ.* (A add *αυτω*) o *δουλος*: D e *και ο δουλ. ειπ.* | *κυριε* (b l q post *γεγονεν* pon): D c e om | *ὃ* cum ℵBDLR 1. e cop syr^{cu} et$^{p\ mg}$ arm ... ς Ln Ti *ως* cum AΡΧΓΔΠ unc^{s} al pler itpler vg go syr^{sch} et$^{p\ txt}$ et^{hr} aeth Bas$^{bapt\,627}$; item A *καθως* | *επεταξας*: A *υπεταξ.*, 1 69. 124. 346. al$^{2\,ser}$ *προσεταξ.* | *τοπ. εστιν*: syr^{cu} add *in convivio*

23. *δουλον*: D 72. a b syr^{cu} et^{sch} aeth Bas$^{bapt\,627}$ add *αυτου* | *αναγκ. εισελθειν*: a add *quoscumque inveneris* (:: vide ℵ^{a} ad v. 21) | *μου ο οικ.* cum ℵABD^{gr}KLRXΠ 157. e (*mihi domus*) cop ... ς Ln *ο οικ. μου* cum P ΓΔΛ unc^{s} al omn fere itpler vg Bas^{bapt}

24. *των ανδρων εκεινων* (et. Eus$^{luc\,189}$ et ^{190} Bas$^{bapt\,627}$): ℵD e m *των ανθρωπων εκεινων* (d *illorum hominum*, D^{gr} om *εκεινων*) | *των κεκλημενων* (haec Bas^{bapt} cdd om): a l *qui vocati sunt et non venerunt* | *μου του δειπνου*: E^{mg}F^{mg}G^{gr}HV^{mg}XΓΔ al plu (maxime evgll) syr$^{hr\ mg}$ aeth^{a} add *πολλοι γαρ* (X *δε*) *εισιν* (X *εσονται*) *κλητοι, ολιγοι δε εκλεκτοι*

25. *αυτω*: EGH al aliq *τω ιω* | *πολλοι* (f q vg; i hiat): D a b c e ff$^{2\cdot}$ l syr^{cu} (non item syr^{utr}) om | *προσ αυτους*: D *αυτοις*

26. *πρ. με*: ℵ *πρ. εμε* | *μισει*: D^{gr*} *πεισει* (corr. est *μεισει*) | *πατερ. αυτου* (Gb″) cum ℵADXΔΛΠ unc^{9} 1. 13. 69. 124. 131. 262. 300. 346. al^{60} fere Bas$^{regg\,349}$ et ^{354} et bapt ^{628} et $^{2,\,203}$ ... ς Ti *πατερ. εαυτου* cum BLRΓ al mu cat$^{ox\,115}$... e Or$^{1,\,299}$ et$^{int\,2,\,428}$ (non item$^{int\,2,\,477}$) om *αυτου* | *μητερα*: D Bas$^{2,\,203}$ add *αυτου*, item cop syr^{cu} et^{sch} et hoc loco et in seqq | *κ. την γυναικα κ. τα τεκνα*: haec syr^{cu} et^{sch} post *κ. τ. αδελφας* pon | *ετι δε και* cum ℵAD^{gr}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (vide infra Clem) Bas$^{2,\,203}$ et bapt^{628} c f vg (hi tres *adhuc autem et*) cop go (omisso *και*) syr^{p} ... Ln Ti *ετι τε και* cum BLRΔ, item *adhuc etiam et* d ff$^{2\cdot}$ Hil^{330} Ambp$^{s\,118}$ (similiter b q Amb$^{luc\,1446}$ *etiam et*, e *adhuc et*, a *insuper et*, Or$^{1,\,299}$ *ετι και*, syr^{cu} *etiam*, syr^{sch} *et etiam*) | *την εαυτ. ψυχ.* cum AD LRXΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn (d *suam animam*) Or$^{1,\,299}$ Bas$^{2,\,203}$ et bapt^{628} ... ℵB (vide et. Clem^{938}) *τ. ψυχ. εαυτου* (ita Ti^{synops}), item 69. *τ. ψ. αυτου* (it vg *animam suam*) | *ειναι μου μαθητ.* (l *discip. meus*) cum

ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. 28 [183.10] *Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει εἰς ἀπαρτισμόν;* 29 *ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες*

ℵBLMRX al pauc l fu cop syrP aeth ... ς Ln *μου μαθητ. ειναι* (e *discens meus*) cum ADEGHSUVΓΔΛ al plu a b c e f l go syrcu et[sch] Or[1, 299] ... ΚΠ al[20] fere vg (item ff[2·] g[1·2·]?) Eus[theoph144] Bas[regg354] et[2, 203] et[bapt628] Or[int2, 438] *μου ειναι μαθητ.*, F *μαθ. ειν. μου.* Cf et. Clem [938] *οσ ου μισει πατερα και μητερα και παιδασ, προσετι δε και την ψυχ. εαυτου, εμοσ μαθητ. ειναι ου δυναται* (cf et.[880]). Respicit huc et. Pist[341] ([sah] p. *τε.β*) „dixi vobis olim: *qui haud reliquerit patrem et matrem, ut sequatur me, hic non est dignus me.*"

27. Versum om M*R[1] al mu | *οστισ* sine copula cum ℵ*L cop (accedit B*: quod enim habet *οστισ ουν*, vitiose pro *οστισ ου* scriptum est, etsi B[3] *ου* ad *ουν* addidit. Item accedit aeth, qui quod praecedit, *ου δυν. ει. μ. μαθ.*, cum *οστισ* conjg; antea „odio habeat" etc.) Contra nil probat Ir ex Valentt[16]: *εν τω ειπειν· οσ ου βασταζει* etc, nec Or[int2, 477] „dicit: *Qui non tollit*" etc ... ς Ln Ti *και οστισ* (D Ir[16] οσ) cum ℵ[c]A(D)XΔΛΠ unc[9] al fere omn a b c f ff[2·] l q vg (e *et si*) syrcu et utr ... 157. arm *οστ. γαρ* | *βασταζει*: F al[2 scr] *-ασει* | *εαυτου* c. ABL[2]M[2]Δ al[10] ... ς *αυτου* c. ℵDLΛΠ unc[8] al pler Bas[bapt628]:: ut Mt | *ερχεται*: ΚΠ al[7] Bas[bapt] *ακολουθει* (item Ir[17] sed *ακολ. μοι* pro *ερχ. οπ. μ.*) :: ex Mt | *ειν. μου μαθ.* cum ℵBEFGHLSVXΔΛ al[30] fere b e f q am[2] for go Bas[bapt] ... D (a Ir[int17]) tol *μου μαθ.* (a Ir[int] *disc. meus*) *ειναι* ... ς Ln *μου ειν. μαθ.* cum AKM[2]UΠ al plu c ff[2·] vg (et. am*). Libere Ir[17] ex Valentt *μαθητ. εμοσ ου δυνατ. γενεσθ.* Cf et. (quae magis a Mt pendent) Or[3, 685] *οσ αν μη αρη τον σταυρον αυτου και ακολουθηση οπισω μου, ουκ εστι μου αξιοσ ειναι μαθητησ.*

28. *γαρ* (aeth *et si fuerit inter vos* etc): D e *δε* ... a b ff[2·] l q om (nil probat Or[3, 778] *το· τισ εξ υμων βουλομενοσ πυργ. οικοδομ. ουχι πρωτον ψηφιζει ει δυναται θειναι τον θεμελιον και εκτελεσαι, ινα μη αρξωνται οι θεωρουντεσ εμπαιζειν τω μη* etc) | *θελων* cum ℵABDFGKLRXΔ A* al permu (Or) Eph[265] Bas[bapt628] ... EHMSUVΓΛ[2] al plus[60] o *θελων* (:: cf Gal 1, 7 Col 2, 8 Ro 3, 11 ubi artic. simili modo positus non fluct) | XΓΔ al mu *καθησασ*, item ΔΛ al mu v. 31 | *εισ απαρτ.* (Gb Sz) cum BDLR 225. g[scr]; b c ff[2·] l q vg *sumptus qui necessarii sunt, si habet* (vg[ed] *habeat*) *ad consummandum* (vg *perficiend.*); e *sumptum, si habet ad consummationem* (item vdtr *τα* omittere cop syrcu et utr, non item go arm. Incertum Or[int2, 145] *sumptus, si habet unde perficiat*) ... Ln Gb′ *τα εισ απ.* cum ℵAEGHKMSUΓΔΛΠ al plus[50]; item a *impendia, si habeat quae opus sunt ad consummandum eam*, f *inpendia, si habet quae opus sunt ad perficiendum* ... ς (=Gb Sz) *τα προσ απ.* cum FVXΠ al permu Bas[bapt628] et[3, 125], item omisso *τα* Eph[265]

29. *αυτου*: U om | *και μη ισχυοντοσ* (LXUΔ al[10] Eph[265] *ισχυσαντοσ*, B al pauc add *αυτου*) *εκτελεσαι* (a *ne si posito fundamento non valuerit*

οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν, 30 λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. 31 Ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύσεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ὑπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; 32 εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. 33 [184.5] οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. 34 [185.2]

consummare) et. Bas^{bapt} et^{3,125}: D e *μη ισχυση οικοδομησαι και*. Similiter Aug^{ePP} *ne quando cum posuerit fundamentum, non possit aedificare, et omnes qui transeunt et vident incipiant dicere* | αρξωνται: ER UXΓ al^{10} fere -ξονται | αυτω εμπαιζ. cum ℵABKLRUXΠ al mu Eph^{265} Bas$^{bapt\,628}$ ... ς εμπαιζ. (E al pauc *ενπ.*) αυτ. cum EGHMSVΓΔΛ al plu f vg go syr^{omn} Bas^{3,125} | αρξωντ. αυτ. εμπαιζ. 30 *λεγοντες*: D e *μελλουσιν λεγειν* (item Aug^{ePP}, vide ante), a b ff^{2} i l q *dicent* (praecedit *ne*), c *dicant*. Cf et. Petr$^{can\,10}$ *κατ εκεινον τον τιθεικοτα θεμελιον και μη ισχυσαντα εκτελεσαι· αρξονται γαρ ψησιν παντες οι παραπορευομενοι εμπαιζειν αυτω* (Gall^{4,99} *αυτον*) *λεγοντες* etc

30. *οτι* (et. f q vg Bas^{bapt} et^{3,125}): D al^{8} a b c e ff^{2} l syr^{cu} Petr$^{can\,10}$ Eph^{265} om | *ηρξατο οικοδομειν*: Petr Bas^{3,125} *θεμελιον εθηκε*

31. *ετερω* (ℵ *εταιρω*, syr^{sch} *cum rege socio suo*) *βασιλει* ante *συμβαλ.* (D L *συνβ.*) c. ℵABDLRX 33. 157. al^{5} fere ... ς post *συμβ.* c. ΓΔΛΠ unc^{v} al pler Bas^{bapt}, item it vg go cop arm etc (a *committere cum alio rege bellum*, e *committ. ali regi ad bellum*, sed it^{pler} vg *committ. bellum advers. alium regem*) | ουχι: D *ουκ ευθεως* | *καθισας* (non exprim syr^{cu} et^{sch}) hoc loco a c ff^{2} vg: 1. 131. 157. al$^{4\,scr\,3pe}$ b e f i l q post *πρωτον* pon | *βουλευσεται* cum ℵB a b f ff^{2} i l q (b q *cogitabit*, a f ff^{2} i *cogitavit*, l *conputavit*: quae et ipsa pro confusione frequentissima litterarum b et v *βουλευσεται* exprim) ... ς Ln Ti *βουλευεται* (c d vg *cogitat*) cum DRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} c vg go rell Bas $^{bapt\,628}$ | *δυνατος*: U 248. 433. -*τον* | *υπαντησαι* cum ℵABDRXΔ 1. 33. 69** 346. ... ς *απαντησ.* cum LΓΔΠ unc^{8} al pler Bas^{bapt}

32. *ετι αυτου πορρω* cum ℵBDLX al mu it^{pler} vg (hi *adhuc illo longe agente*; e Aug^{ePP} *cum adhuc longe est*, a *dum adhuc cum longe est*) ... Gb' *ετι* (Δ al pauc aeth om) *πορρω αυτου* cum ARΓΔΛΠ unc^{8} al plus^{60} go Bas$^{bapt\,628}$ Dam$^{par\,610}$ (*πορρωθεν*) | *πρισβ. αποστειλας*: D e go cop *αποστ. πρισβ.* | *τα προς* cum ℵ^{c}ADLRXΔΛ unc^{7} al pler Bas^{bapt} Dam^{par}, item ℵ*Γ omisso *τα* ... Κ Π al plus^{10} *τα εισ*, item B omisso *τα*. Ex Latt f vg syr^{P} *ea quae pacis sunt*; it^{pler} vero *pacem*, nec aliter fere vv rell

33. *ουτ. ουν* (Δ 237. om) *πασ* (VΓ add o) *εξ υμων* (a e f vg *sic ergo omnis ex vobis*): D *ουτ. ουν και εξ υμ. πασ*, b ff^{2} i l q *sic ergo ex vobis* (sequente *qui*), c *quis ergo ex vobis* (sed item sequitur *qui*) | *πασιν* (ℵ -*σι*, non item AB etc): DR 47. 57. 251. om | *τοισ εαυτου υπαρχου-*

Καλὸν οὖν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; 35 *οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω.* Mt 5, 13 Mc 9, 50

XV.

1 [166.2] *Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ.* 2 *καὶ διεγόγγυζον οἵ τε Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς.* 3 [187.5] *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων·* 4 *τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα* Mt 1, 5 Mc 2, 15 Mt 18, 12–14

σιν cum ℵABRLXΓΔΛ unc rell etc: DKMΠ al vix[10] τ. υπ. αυτου (440. εαυτ.), Ath[gall183] αυτου τ. υπαρχ. | ειν. μου μαθητ. cum ℵBLR al[6] a (l *esse disc. meus*) go cop syr[utr] Or[ibt2, 438] ... ς Ti μου ειν. μαθητ. c. AU[2]XΓΔΑΠ unc[7] al pler f vg arm Ath[gall183] Bas[regg505] Or[int2, 104] et[477] ... DU[4] b c e ff[2·] i q μου μαθ. ειναι

34. καλ. ουν τ. αλ.: Γ om | ουν cum ℵBLX 69. 124. 346. cop[wi] et[petr4] cat[ox com116] (sah *quia*) ... ς Ln om (:: ut Mc) cum ADRΔΑΠ unc[8] al pler it vg cop[schw ex dz] rell | το αλα bis cum ℵ*D (:: eandem formam in Mc ex ΝLΔ recepimus; debebat vero et. in Mt ex ℵD recipi) ... ς Ln Ti το αλασ bis cum ℵ[c]BLR rell unc et min omn[vid] | δε και cum ℵBDLX al[8] a b c g[1. 2·] q am for fu ing em iac gat tol (l *quodsi sal quoque*) syr[cu] et[sch] ... ς δε cum ABΓΔΑΠ unc[8] al pler e f ff[2·] i (e *sed si sal*, f ff[2·] i *quodsi sal*) vg[ed] (*si autem sal*) sah cop syr[p] arm aeth (:: cf Mt et Mc) | μωρανθη (a d e *infatuatum fuerit*, it[pl] vg *evanuerit*): 56. 58. 69. μαρανθη | αρτυθησεται: 1. 33. 118. 131. αλισθησεται (:: e Mt)

35. γην (et. Or[1, 794] ουτ εισ γην ουτ εισ κοπρον ισχυει ετι): D 69. την γην | ευθετ. εστιν: H om | βαλλουσιν (e *iactant*, c *mittitur*; a l *nisi ut proiciatur*): M al pauc βαλουσιν, b d q *mittent*, f ff[2·] i vg *mittetur* | αυτο: ELΓ al αυτω

XV. 1. αυτω εγγιζ. παντ. (LR πα. εγγ.) cum ℵABKMUΠ al[12] fere (LR) go Bas[eth272] ... ς εγγ. αυτω παντ. cum DEGHSVXΓΔΛ al pler a e f ff[2·] i syr[p] arm ... 237. 251. b c l q vg (et. 130[lat]) syr[cu] et[sch] om παντεσ | και οι: DU al[25] fere arm om οι | αυτου: Γ αυτω

2. οι τε cum ℵBDL ... ς om τε cum AXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] cop Bas[eth272] | φαρισ. και οι γραμμ.: A 69. 124. 346. i[cant] syr[cu] et[sch] aeth Bas[eth272] γραμμ. κ. οι φαρισ.

3. λεγων (et. Bas[eth272]): D 13. 28. 69. 243. b e syr[cu] et[sch] arm om

4. εχων et απολεσασ (B[2]et[3]): D οσ εξει et (ita et. ℵ* sic) απολεση. Latt sic: *quis - qui habet - et si erraverit* (a *perierit*) a b f ff[2·] l q, *quis - qui habet - et si perdiderit* vg, *quis hominum ex vobis habiens ov. cent. et cum perdiderit* e, *quis - habet - et erraverit* c (*quis - qui habet cent. ov.*

καὶ ἀπολέσας ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἕως εὕρῃ αὐτό; 5 *καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων,* 6 *καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς· συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.* 7 *λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας.* 8 [188.10] *Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπο-*

nonne dimittit omissis mediis i). Cf Meth[686] *τισ εστιν εξ υμ. ανθρ. οσ εχει εκατ. προβ. καν απολεση* etc | *εξ αυτ. εν* cum ℵBDᵍʳ 1. 69. 131. 157. 346. e ... ς Ln *εν εξ αυτ.* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ALX ΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] d vg rell Meth[686] Bas[eth273] Bas[sel144] | *ου* (L al[8] *ουχι* :: ut Mt) *καταλειπει* (AL al *-λιπει*, Eᵃ*ᵃA al *-λειπη*): D Meth [686] *ουκ αφιησι*, b c ff[2·] mt sah *nonne dimittet* | *ενενηκοντα* cum unc omnib al pl ... ς *εννενηκοντα* cum minusc non ita mu | *πορευεται επι το απολωλος*, b c ff[2·] i l q *ibit* (q *abibit*) *ad illam quae erravit*, vg *vadit ad illam quae perierat*: D *απελθων το απ. ζητει*, a e *vadit ad illam quae perit* (e *perierat*) *quaerens*, f *vadit quaerere eam quae erravit* | *εως* cum BDEGHKLSVXΓΠ al plu Meth[686] (*ζητει αυτο εως ευρη*) Bas[sel 144] ... ℵAMUΔΛ 1. 13. 69. 124. 131. 209. 346. al[35] fere Bas[eth 273] add *ου* (:: cf ad 12, 59), 254. *οτου*

5. *αυτου* cum ℵBDFKLXΓΔΠ al plus[50] Meth[686] Bas[sel 144] ... ς Ln Ti *εαυτου* cum AEGHMSUVΔ al plu

6. *και ελθων*: D sah *ελθ. δε* | *εισ τον οικον* (it[pler] vg *domum*, d f *in domum*): D* Meth[686] om *τον* | *συγκαλει* (*συνκ.* cum ℵD, v. 9 et. ΔΔ; ς Ln Ti *συγκ.* cum AB rell) cum ℵABLXΓΔΠ unc[8] al plu ... DFΔ al[30] Meth[686] Bas[regg 417] Bas[sel 144] *συγκαλειται* (*συγκ.*) | *τουσ* (Meth om) *γειτονασ*: Γ 1. *τασ γειτ.* (Γ al *γειτωνασ*, item v. 9. Cf ad 14, 12) | *αυτοισ*: Γ 7pc copᵂⁱ et petr[2] Meth Bas[regg 417] Bas[sel] om | *συνχαρητε* (*συνχ.* cum ℵDΔ, v. 9. et. Δ; ς Ln Ti *συγχ.* cum AB rell): Δ *συνχαιρητε* | *το προβατον*: Δ *τον πρ.*, U *την πρ.*

7. *λεγω*: D al pauc syr[cu] add *δε*, item e *ergo* | *ουτωσ*: ς *οιτω* sine cod unc | *χαρα εν τ. ουρ. εσται* cum ℵBL 33. 157. ... ς Ln Ti *χαρ. εστ. εν τ. ουρ.* cum ADXΓΔΛΠ unc[8] (F hiat) al pler it (sed e Cyp[72] *erit gaudium*) vg go sah cop syrr aeth | *η επι*: F al pauc add *τοισ* | *ενενηκοντα*: ς *εννενηκ.* ut v. 4 | *δικαιοισ*: X *δικαιων*, 131. *δικαιουσ* | *ου χρ. εχουσιν* (et. Or[1, 218 et 3, 224]): D *ουκ εχουσι* (D[2] *-σιν*) *χρ.*, it[pl] vg *non indigent* (a e *quibus non est necessaria*, Cyp *quibus non est opus*)

8. *δραχμασ* (et. a c d vg[ed], item *drachmam* sed a *dracmam*; b for *dracmas* et *dracmam*): AFLX 157. al aliq *δραγμασ*, item Fᵃ*ᵇX al *δραγμην* (sed F v. 9 *-χμην*), f i l q am ing *dragmas* et *dragmam* (i *draghmam*), ... e *denarios* et *denarium*. A hoc versu et seq *δραγχην*, 69. *δραγχμασ* et bis *δραγχμην* | *δρα. εχουσα δεκα*: D it vg syr[cu] et[utr] aeth

λέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ὅτου εὕρῃ; 9 καὶ εὑροῦσα συνκαλεῖ τὰς φίλας καὶ γείτονας λέγουσα· συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. 10 [189. 5] οὕτως, λέγω ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

11 [190. 10] Εἶπεν δέ· ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς. 12 καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον

εχουσα ante δρα. pon, 157. ante δεκ. δρα. | εαν (L add αν) απολεση (E al -σει): D 157. και απολεσασα | δραχμην (vide ante): D 157. b c e ff^{2}· i l q sah cop syr^{cu} et^{sch} om (sed a syr^{cu} et^{sch} *unam ex illis*) | λυχνον: Γ 239. -χνιαν | εως οτου cum ΑΓΔΑΠ unc^{8} al pler ... ΝBLX al^{10} fere εως ου (LX σου) ... D 69. nil nisi εως | Γ al ευρει

9. συνκαλει (συνκ. cum ΝΑDΔ; ς Ln Ti συγκ. cum BL rell) cum ΝBKLUX ΔΠ al plus^{25} ... ς Ln -λειται cum ADEGHMSVΓΛ al plu (:: et v. 9 et v. 6 συγκαλειται aliena manu inlatum. Cf 9, 1. 23, 13. Act 10, 24. 28, 17 ubi συνκαλεσαμενος et συνκαλεσασθαι non fluct; contra et. Act 5, 21 pro συνεκαλεσαν D substituit συνκαλεσαμενοι | και γειτονας sine articulo cum NBL al pauc (accedente D τας γειτ. και φιλ.) ... ς και τας (M al^{5} τους) γειτ. cum ΑΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler (item M al^{5}) | συνχα. cum ΝΑDΔ ... ς Ln Ti συγχα. cum BL rell | την δραχμ. (vide ad v. 6) ην απωλεσα (EFKXΓ al απολ.): D e ην απωλεσ. δρα.

10. γινεται ante χαρα cum ΝBLX 33^{vid} (syr^{cu} et^{sch} aeth) Vict^{tun} bis (*sic erit gaudium*, vide ap Sab) Orientalium ep ad Symm (*amen dico vobis quia sic fiet gaudium* etc, vide ap Sab) ... ς Ln post χαρα cum ΑΓΔΑΠ unc^{9} al pler sah go syr^{p}, item D 13. 69. 157. 346. it vg arm χαρα εσται. Cf et. Or$^{int4, 468}$ „de quibus dicitur quia *gaudium habeant super uno*“ etc | των (B om) αγγελων (syr^{cu} *coram omnib. angel.*): 49. 71. 235. g^{scr} om. Omisisse etiam Marcionem (ut 12, 8 sq) suadet Tert$^{marc 4, 32}$ „quis requirit? Nonne qui perdidit? Quis autem perdidit? Nonne qui habuit? Quis vero habuit? Nonne cuius fuit? Si igitur homo non alterius est res quam creatoris, is eum habuit cuius fuit. Is perdidit qui - Is exsultavit qui invenit - Atque adeo exsultare illius est de paenitentia peccatoris – qui se professus est olim malle peccatoris paenitentiam quam mortem.“ | επι: E^{supp} al pauc εφ

11. ειπεν δε: a *dixit ergo*, b *et ait*, sah *dixit* (syr^{cu} *dicebat illis iterum*, syr^{sch} *et Iesus iterum illis dicebat*): E^{supp} 24* 69. om. De Mcione Epiph^{315} et^{338} παλιν παρεκοψε πασαν την παραβολ. (^{315} τ. παρ. πα.) των δυο υιων, του ειληφοτος το μεροσ των υπαρχοντων και ασωτωσ δαπανησαντοσ (^{315} om κ. ασ. δαπ.) και του αλλου. Nec contra est Tert$^{marc4, 32sq}$ praeteriens 15, 11—32.

12. αυτων (e i om) τω πατρι, ita f q vg syr^{p} et^{hr} etc: a b c ff^{2-sab} (ff^{2-blan} om) l syr^{cu} et^{sch} *illi* (*dixit illi adulescentior* a b ff^{2}· l, *dix. illi iunior* c) | πατερ (Nᶜᵇ suppl): N* om | το επιβαλλον (ΓΔ al -λλων): D

μέρος τῆς οὐσίας. καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. 13 καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. 14 δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὰ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. 15 καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους· 16 καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι,

---

al[7] add *μοι*, item it vg (Latt *quae me contingit* vel similiter) syrr go aeth (sah cop *meam partem*) | *της ουσιας*: syr^{cu} et^{sch} *e domo tua*, syr^{hr} et^{p} *e substantia tua*, sed^{p} *tua* c.*, contra syr^{p} ^{mg} ^{gr} *της ουσιας*. Ps-Chr^{10,1009} *δος μοι την ουσιαν*. | *και* sec c. ℵ*DXΓΔΛΠ unc^{8} omn^{vid} it vg go syr^{omn} arm aeth ... Ln *ο δε* cum ℵ^{c}ABL cop (sah *divisit autem*) Ps-Chr^{10,1009} | *τον βιον* (it vg *substantiam*): e go sah syr^{cu} et utr et^{hr} add *αυτου* (*suam*)

13. *και μετ ου* (e *et post non multos*): D it^{pler} vg Ps-Chr^{10,1009} *και ου μετα* (*et non post multos*) | *απαντα* cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Ps-Chr^{10,1009} ... Ln *παντα* cum BDP al pauc | *και εκει*: DG al pauc Ps-Chr^{10,1010} *κακει* | *την ουσιαν αυτου* (ℵ *εαυτου*): D^{gr} *εαυτου τον βιον*, Ps-Chr^{10,1010} *τον βιον αυτου* (ante *αγηλωσε* pro *διεσκ.*) | *ζων ασωτως* (FA al$^{4\,scr}$ *-τος*): syr^{cu} *in illis cibis qui non decebant, nam vivebat prodige cum meretricibus* (ℵ* per negligentiam scriptoris repetit *εις χωραν μακραν*, pro quibus ℵ^{a} *ζων ασωτ.* reposuit)

14. *λιμος*: 69* *λοιμ.*, item v. 17 *λοιμω* | *ισχυρα* (Gb') c. ℵABDL 1. 33. 131. (non B nec ℵ* ut nuper recognovimus) ... ς *ισχυρος* cum PQRX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Ps-Chr^{10,1010} (:: similiter lectio fluct Act 11, 28) | *υστερεισθαι* cum ℵBDEHKLQRUVXΔΠ al pler ... AGMSΓΛ al^{15} fere praem *του* | *κ. αυτ. ηρξ. υστερ.*: syr^{cu} om, item Ps-Chr^{10,1010} (sed libere pergit *και προσηλθεν ενι* etc)

15. *των*: Δ om | *επεμψ. αυτον*: Λ 262. 6^{pe} Ps-Chr add *ο πολιτης* | *εις τους αγρους*: 251. al pauc Ps-Chr^{8,651} *εις τον αγρον*, it^{pler} vg *in villam suam* vel *in villa sua*, a e *in agro suo*, similiter sah cop^{wi} et^{dz} go syrr | *αυτου*: D 34. syr^{cu} et^{sch} aeth om

16. *και* pri: G om | *και επεθυμει*: D* *καπεθυμ.*, Δ *και απεθυμ.* | *γεμισαι τ. κοιλ. αυτ.* cum APQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg (b c ff^{2}· g$^{1.2}$· i l q vg *implere ventrem suum*, a *saturare ventrem suum*) cop syr^{sch} et^{p} arm Ps-Chr^{10,1010} et^{8,652} ... ℵBDLR 1. 13. 69. 94. 124. 131. 251. 346. d e f (hi^{3} *saturari*) go^{vid} sah syr^{cu} (*manducare*) syr^{hr} aeth cat$^{ox\,118}$ schol^{237} et alior *χορτασθηναι* | *απο* cum iisdem qui *γεμισαι* etc ... ℵBDLR 1. 13. 124. al^{5} (non 69.) *εκ* (it vg *de*). Cf et. Or^{3,982} (fragm. orationis in parabolam prodigi): *νοησεισ δε και ουτωσ το επιθυμειν χορισθηναι του ασωτου εκ των κερατιων* etc

καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. 17 εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη· πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων· ἐγὼ δὲ λιμῷ ὧδε ἀπόλλυμαι. 18 ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, 19 οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. 20 καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 21 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν

---

17. εαυτον: L αυτον | εφη cum NBL 13. 69. 124. 346. Ps-Chr^{10,1010} ... ς Ln ειπεν cum ADPQRXΓΔΛΠ unc rell al pler | ποσοι (L syr^{cu} et^{sch} add αρτι, Ps-Chr νυν): X 69. 131. 157. 433. al^{15} πωσ οι | του πατροσ: vg^{clem} (non am for fu em mm gat ing etc) sax syr^{cu} et^{sch} eth^{r} arm Hier Aug (utrumque vide ap Sab) *in domo patris*, Ps-Chr παρα τω πατρι | περισσευουσιν cum NDLQRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Ps-Chr ... Ti περισσευονται cum ABP 1. 94. 2^{ev} cat^{ox118} schol^{254} et^{alior} | λιμω ωδε cum NBL (al?) e syr^{p}; item Gb+ Sz Ti ωδε λιμω cum DRU 1. 13. 67. 73. 124. 127. 131. 184. 209. 346. it^{pler} vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Ps-Chr^{10,1010} et^{8,652} ... ς om ωδε cum APQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler go sah (:: statuimus igitur ab initio scriptum fuisse εγωδελιμω-ωδε, qua de scriptura ωδε facile excidit; facilius etiam postquam εγωδεωδελιμω substitutum est)

18. αναστασ: ℵ* (om c) syr^{cu} (syr^{cu} et^{sch} antea *et ego*) add δε, item l *itaque* | πορευσομαι: r al pauc -σωμαι, R -ομαι

19. ουκετι cum ℵABDE^{supp}HKLQRSUVΓΔΛΠ al^{40} fere it^{pler} vg^{ed} (sed et em gat) go sah cop aeth syr^{hr} ... ς (= Gb Sz) και ουκετι cum GMΓX al plu g^{1*} am for fu ing mt tol syr^{cu} et^{utr} arm aeth Ps-Chr^{8,652} Ps-Chr^{10,1010txt} (non item^{com}) | υιοσ σου (D^{gr} σου υιοσ): ab his vocibus ℵ* ad easdem v. 21 exeunte positas transiluit; supplevit omissa corr^{saec9}, sed ex parte abscissa sunt

20. πατερ. αυτου cum NDHKLMPQR^{supp}PXΔΠ al plus^{40} ... ς Ti πατ. εαυτου cum ABEGSUVΓΔ al permu | αυτου μακραν: PX 33. post αυτου add ου | απεχοντοσ: Δ εχοντοσ | ειδεν cum NDEGHMSUΓΔΛΠ^{2} al plu ... Ti ιδεν cum AKLPQVXΠ* al mu | εσπλαγχνισθ. (ℵ^{2} -αχνησθ.): r al aliq ευσπλαγχν. | επεπεσεν (e *supereciit se*, it^{pl} vg *cecidit super*): D ενεπεσεν (a d Hier *incubuit super*) ... 1. 69. 118. 127. 209. al^{40} fere Ps-Chr^{8,653} cat^{ox119} επεσεν | και (ante κατεφιλ.): D^{gr*} om

21. ειπ. δε αυτω (Δ αυτου) ο υιοσ cum ℵAPQR^{supp}PXΓΔ(Λ)Π unc^{8} al pler it^{pler} vg go syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth (sed go syr^{cu} et^{p} et^{hr} aeth *et dixit ei*, iidem exc go *filius eius*) ... Ti ειπ. δε ο υιοσ αυτω (209. αυτου) cum BL 1. 131. 157. 209. cop (sah om δε, cop sah *filius eius*), item d *dixit autem filius eius*; D^{gr} ο δε υιοσ ειπ. αυτω, e *ille autem dixit*

καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. 22 *εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ἐξενέγκατε στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας,* 23 *καὶ φέρετε τὸν μόσχον τὸν*
32 *σιτευτόν, θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν,* 24 *ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη. καὶ ἤρξαντο*

---

21. *και ενωπιον*: P om *και* | *ουκετι* cum ℵABDKLΠ 1. 6. 131. al pauc it vg sah cop syr^{hr} arm^{edd} aeth ... ς *και ουκετ.* cum EGHMPQΔ^{supp}ΨSUV XΓΔΛ al pler syr^{cu} et ^{utr} go arm^{ed} $Const^{2,41,1}$ | *υιος σου* (D^{gr} *σου υι.*) sine additam cum ALPQΔ^{supp}ΠΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu it vg (et. am for fu ing em) go cop syr^{sch} et ^{hr} arm $Aug^{quaest evv\,2,33}$ (ed. Bened.^{3,1682} „Nec dicit omnia quae dicturum se esse promiserat, sed usque ad illud: *Non sum dignus vocari fil. tuus.* Hoc enim vult fieri per gratiam, quo se indignum esse per merita fatetur. Non addit quod in illa meditatione dixerat: *Fac me sicut unum de mercenariis tuis.* Cum enim panem non haberet, vel mercenarius esse cupiebat: quod post osculum patris generosissime iam dedignatur.“) ... ℵBDUX al^{20} fere gat mm tol bodl $cat^{ox\,119}$ add *ποιησον με ως ενα των μισθιων σου*

22. *δουλους*: 1. 131. 209. *παιδας* | *αυτου*: ℵ *εαυτου* | *εξενεγκατε* (A 50^{ev} *-γκαντες* omisso *και* sq) sine *ταχυ* cum APQΠΓΔΛΠ unc^{8} al pler sah syr^{sch} et P ^{txt} $Dam^{par\,580}$ ($Ambluc^{7,231}$; ^{1466} *et iubet proferri stolam* etc) ... Ln praem *ταχυ* cum ℵBLX (item D al^{3} *ταχιως*) it vg go cop syr^{hr} (et syr^{P} add post *εξενεγκ.* c.*) arm aeth | *στολην* cum ℵAB D^{*}ℵ*LPQΠ al pauc ... ς (Gb^{0}) praem *την* cum D^{2}EGHK^{2}MΨBSUVXΓΔΛ al pler Ps-$Chr^{8,654}$ $Dam^{par\,580}$ | *ποδας* sine *αυτου* cum ℵABEHKLMQRSU VΓΔΛΠ al longe plu c $ff^{2\cdot}$ $g^{1.2\cdot}$ q am for fu ing em mt Aug $Dam^{par\,580}$ ... DGPX al $plus^{25}$ a b f i l vg^{cle} go sah cop $syrpet^{hr}$ arm aeth Ps-Chr ^{8,655} add *αυτου* (e om *και υπ. εισ τ. ποδ.*, syr^{sch} *et calceate eum calceis*)

23. *φερετε* cum ℵBLRX it vg (Latt *adducite*, supra pro *εξενεγκ. proferte*) sah cop (hi duo *φερετε* vel *ενεγκατε*) syr^{sch} et P et ^{hr} arm aeth ... ς Ln *ενεγκαντες* cum AEHKMPSUΓΔΠ al pler go Ps-$Chr^{8,655}$, item GQ VΔ al *ενεγκοντες*, al^{10} fere *εξενεγκαντες* vel *εξενεγκοντες*, D $Dam^{par\,580}$ *ενεγκατε* | *τον μοσχ. τ. σιτευτον* (Δ omnib trib loc *σιτευρον*): D e *τον σειτευτον μοσχ.* (Thdot ap Clem ^{959} *ω τον σιτευτον εθυσε μοσχον*) | *θυσατε*: DX it vg syr^{P} et ^{hr} arm aeth praem *και* | *φαγοντες* e f go sah ... D it^{pler} (i *ut manducemus et epulemur*) vg cop syr^{sch} et P et ^{hr} arm aeth *φαγωμεν και*

24. *ουτος* h. l. cum ABDLPQRX unc rell al pler it vg etc ... ℵK al^{6} post *ο υι. μου* pon :: cf vv. 30 et 32 | *ο υι. μου*: AΠ w^{ser} *μου ο υιος* | *ανεζησειν* cum ℵADLPQRX unc rell al omn^{vid} it vg go syr^{P} et ^{hr} aeth Eph^{310} ($Or^{int\,4,485}$ „super filio iuniore poenitente, qui *mortuus fuerat et revixit, perierat et inventus est*“) ... B cop syr^{sch} arm *εζησειν* :: cf ad v. 32. Praeterea pergimus sine *και* cum ℵABDLPQRX al^{30} fere it

εὐφραίνεσθαι. 25 ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν, 26 καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. 27 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. 28 ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. 29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρί· ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ

---

vg cop arm cat^{ox} Eph^{310} Ps-Chr^{8,655} Dam^{par} Bas^{2,170} *ειπωμεν· νεκρος ην και ανεζησεν, απολωλως και ευρεθη*) ... ς (sed Gb^{00}) add *και* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al plu go syr^{utr} et ^{hr} aeth | *ην* ante *απολωλ.* cum ℵ*ABL al pauc cop ... ς post *απολωλ.* cum ℵ^{c} PΧΓΔΛΠ unc^{8} al plu cat ox Ps-Chr Dam^{par} ... DQR al^{10} fere schol^{237} et alior Eph^{310} om | *απολωλως*: GKMUSXΓΠ* al permu *-λος* | *ευρεθη* cum ℵBDKLMQSUXΓΔΠ al plu ... AEGHPVΛ al mu Ps-Chr Dam *ηυρεθη*. Praeterea D praem *αρτι* | *και ηρξαντο* (Π* al pauc *-ξατο*): ℵ* om *και*

25. *εν αγρω*: M *ωσ εν αγρ.* | *και ωσ ερχομενος*: D *ελθων δε και*, sah *adveniens vero*. Libere e: *cum maior autem filius eius qui in villa erat venisset et adpropiasset* | *ηγγισεν*: AM 69. 346. al pauc *-ζεν* ... D *εγγισασ* | *τη οικια*: X 44^{ov} praem *εν* | *συμφ.*: DR *συνφ.*, E *συφ.* | *και χορων* (Δ* *χοιρων*): 1. 131. 209. syr^{sch} om *και*

26. *παιδων*: ς (non item ς^{e} Gb Sz) add *αυτου* cum minusc aliq sah | *τι* cum ℵADΓΔΠ unc^{8} al longe plu; item LΔ 124. al pauc *τινα*, item c ff^{2} g^{1} i l q am for fu em ing mt tol. Hi Latt *quae* (b mt *quaenam*) *haec* (ff^{2} om, l post *essent* pon) *essent*; Aug^{luc} (i. e. quaest^{luc} $^{33,\ 1633}$) *quae illa sint*; contra a Hier$^{ad\ damas}$ *quidnam essent haec*, e *quidnam esset*, f *quidnam hoc esset*; vg^{ed} *quid haec essent* ... Ln *τι αν* cum BP QRX al^{16} fere (a e f, b mt) | *ειη* (EPΓ *ει*) *ταυτα* (KMΠ al^{2scr} *τουτο*): D 42^{ov} *θελει τουτο ειναι*

27. *αυτω*: D om | *τ. μοσχ. τ. σιτευτον*: D *τ. σιτευτ. μοσχον* et add (item sah praem) *αυτω*

28. *ωργισθη*: HX y^{scr} *οργ.* | *ηθελεν* cum ℵBDΓΔΠ unc^{8} al pler, item *nolebat* b e f vg syr^{utr} et ^{hr} ... ALPQRX al^{6} *ηθελησεν*, a c ff^{2} i l q gat *noluit* | *ο δε* cum ℵABDLRX 1. 33. 131. 157. f^{scr} a b c e f ff^{2} i l q go cop arm (sah *eius pater exiit ad eum, hortatus vero est eum*) ... ς *ο ουν* cum PQΓΔΠ unc^{8} al pler vg syrP (syr^{sch} et ^{hr} aeth *et*) | *παρεκαλει* (d e *rogabat*): D^{gr} *ηρξατο* (praetermisso per incuriam *παρακαλειν*), it^{pler} vg *coepit rogare*

29. *τω πατρι* sine *αυτου* cum ℵEHKLMQSUVXΓΠ al longe plu go syrP arm Ps-Chr^{8,656} ... Ln add *αυτου* cum ABDGPRΔ (Δ *τ. πα. αυτω*) al^{30} fere it vg sah cop syr^{sch} (:: v. 28 nemo om *αυτου*) | *ιδου*: X om | *εντολ. σου παρηλθον* (minusc aliq *παρειδον*): D *παρεβην σου εντολην*, item c d ff^{2} gat *praeterivi mandatum tuum* (contra it^{pl} vg *mand.*

ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ·
30 *ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ*
πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν σιτευτὸν μόσχον. 31 *ὁ δὲ εἶπεν*
αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά
ἐστιν· 32 *εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου*
οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἔζησεν, ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη.

XVI.

1 *Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἄνθρωπός τις ἦν πλού-*
σιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων

tuum praeterivi, e *praecept. tuum egressus sum*, Tert$^{pudic 8}$ *et praecept. tuum nunq. praeterivi*) | *εμοι* (ℵ* om) *ουδεποτ.* (ℵ al pauc i *ουκ*) *εδωκας*: D *ουδεπ. εδωκ. μοι*, eodem ordine it^{pler} (non f, nec e *numq. mihi dedisti*) vg sah syr^{sch} (non item syr^{p} et ^{hr} nec cop) | *εριφον* (D add *εξ αιγων*, sah cop *pullum haedi*): B *εριφιον* | *ευφρανθω*: D *αριστησω* (d *prandeam*), it^{pler} vg (item go al) *epularer*, contra e *iucundarer*

30. *οτε δε ο* (U om) *υι. σου ουτ.* (it^{pler} vg *filius tuus hic*; c q *fil. hic tuus*) *ο κα. σου* (1. 209. al pauc post *τ. βι.*) *τ. βιον*: D e *τω δε υιω σου τω καταφαγοντι παντα* (e *omnia tua*) | *μετα πορνων* cum ℵBPXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ln Ti *με. των πο.* cum ADLQR sah cop | *ηλθεν*: D e *και ελθοντι* | *αυτω*: D a e om | *τον σιτευτ. μοσχ.* cum ℵBDLQR e ... ς Ln *τον μοσχ. τον σιτευτ.* (:: ut vv. 23 et 27) c. APXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg etc

31. *ο δε*: 13. 69. 124. 346. add *πατηρ* (syr^{sch} aeth *dixit* [aeth *et dix.*] *ei pater eius*) | *αυτω*: E om | *τεκνον*: D a om | *συ παντοτε* etc: *tu semper mecum es* f ff^{2} i g$^{1.2}$ vg Tert$^{pudic 8}$, item e omisso *semper* ... a b q go *tu mecum fuisti semper* (b *semp.* ante *fuist.*, go ante *mecum*) *et es*, c l *tu mecum fuisti et es* (c *eris*)

32. *δε*: H 69. *δει* | *χαρηναι*: KΠ *αγαλλιαθηναι* | *εδει*(et. 69.): HL b c f ff^{2} i l q mm tol sah Antioch^{1222} *δει* ... DKΠ a c f Const^{2,41,3} post *ευφρ. δε* pon. Praeterea sic e: *iucundatus sum autem et gavisus sum* | *ο αδελφ. σου ουτος*: ita b e f ff^{2} vg; a *hic frater tuus* ... c i l q gat mm go om *ουτ.* | *εζησεν* cum ℵ*BLRΔ sah cop syr^{sch} arm ... ς Ln *ανεζησεν* cum ℵ^{c}ADPXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg go syr^{p} et ^{hr} aeth Const^{2,41,3} Ps-Chr^{8,656} Antioch^{1222} :: cf v. 24 | *απολωλ.* cum ℵDX 1. 13. 69. 118. 124. 131. al mu it vg sah cop arm Antioch^{1222} ... ς (sed Gb^{0}) Ln Ti praem *και* cum ABLPR unc rell al longe plu syr utr et ^{hr} go aeth Const | *απολωλωσ*: ℵ^{c}KMRSXΓΠ* al perm *-λωλοσ* (R *-λολοσ*). Edidimus sine *ην* cum ABDLRX 1. 13 33^{vid} 69. al^{10} go arm^{ed} Const^{2,41,3} ... ς (Gb^{00}) add *ην* cum ℵPΓΔΑΠ unc^{8} al longe plu sah cop arm^{ms} Ps-Chr^{8,656} Antioch^{1222} (it vg *perierat*) | *ευρεθη* cum ℵBDKLMRSUXΓΔΑΠ al pler ... AEGHPVΛ al aliq *ηυρεθη*

XVI. 1. *δε και*: sv 69. 433. 435. al^{20} fere b d e f i l go cop arm aeth om *και* (syr^{sch} *Et dixit parabolam ad* etc) | *μαθητας* cum ℵBDLR al

τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. 2 *καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν.* 3 *εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι.* 4 *ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ ἐκ τῆς οἰκονομίας δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους ἑαυτῶν.* 5 *καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ· πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου;* 6 *ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμ-*

---

pauc c arm ... ς Ln add *αυτου* cum ΑΡΧΓΔΑΠ unc^{8} al om^{vid} it^{pler} vg etc | *οικονομον* (B^{3}): B* *-νομους*

2. *αυτον*: D^{gr} 69. f^{scr} om. Add *dominus suus* a c (*et accersitus est domino suo*) syr^{sch} | *τ. οικονομ. σου* c. ΝΒΧΓΔΛ unc^{7} al pler it vg go cop ^{sch} schw ex petr^{2} syr^{utr} etc ... ΑDΚLPRΠ al^{10} cop^{wi} et ^{dz} om *σου*, hinc Gb^{0} | *δυνῃ* cum ΝΒDP al plus^{10} (69. *δυνει*), item *potes* e ff^{2}· go syr^{utr} ... ς Ln Ti *δυνηση* (Δ al *-νησει*) cum ΑLRXΓΔΑΠ unc^{8} al pler, item *poteris* it^{pler} vg cop syr^{P} arm aeth

3. *εν εαυτω*: Δ *εν αυτω* | *την οικονο.* (122. 258. a add *μου*) *απ εμου* cum ΝΑΒPΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler a go cop syr^{P} ... LR b c f ff^{2}· g^{1}· i l q vg syr^{sch} *απ εμ. τ. οικονομιαν* ... D arm *την οικ. μου*, e nil nisi *την οικο.* (*actum*) ... Κ^{Π} 15. 27. 42. p^{scr} w^{scr} *με τησ οικονομιασ* | *επαιτειν*: B cop syr^{sch} aeth praem *και*

4. *οταν*: Ν *αν* | *μετασταθω*: 69. *αποσταθω*, 13. 346. *αποκατασταθω* | *εκ τησ* cum ΝΒD 1. 69. 106. 124. 131. 346. al^{3scr} al^{8} a (*de*) go cop syr^{utr} aeth; Ln [*εκ*] *τησ* ... LX al pauc b c e f ff^{2}· i l q vg *απο* (*a*) *τησ* ... ς Ti nil nisi *τησ* cum ΑPRΓΔΑΠ unc^{9} al longe plu arm | *δεξωνται*: X 69. 346. 433. al pauc *-ξονται* | *εαυτων* cum ΝΒPRX 157. y^{scr} z^{scr} 49^{ev} ... ς Ln *αυτων* cum ADLΓΔΑΠ unc^{9} al pler

5. *χρεοφ.* cum ΝΑΒDLPRXΓΔΑΠ unc^{8} al plu ... ς *χρεωφ.* cum U al mu. Habent *-φιλετων* ΝADKLPRXΓΑΠ* etc, *-φειλετων* ΒEFGHMUVΔΠ^{2} etc. Cf et. ad 7, 41 | *εαυτου* cum Ν^{c}ABEHKLPRSUVΓΔΠ al plu ... Ν*DFGMXΛ al plus^{50} *αυτου* | *ελεγεν*: KMΠ al plus^{15} *ειπεν*

6. *βατους* cum ΑBPRΓΔΑΠ unc^{9} al longe plu cop syr^{P} ^{mg} ^{gr} a b ff^{2}· q gat (ex his ff^{2}· q gat *batos*, a *vatos*, b *vathos*; c *vasos*) ... Ti^{synops} *βαδους* cum ΝLX 127. 237. al^{12} Or^{3,625} ... D* al^{6} Chr^{9,708} cdd e f l vg *καδους*, *cados* ... D^{2} 48^{ev} *καβους*, d *siclos* :: cf Hesych: *βάδος, ὁ καὶ βάτος* (videtur igitur *βάδος* apud Graecos usitatius fuisse), *ν' ξίσται ἤγουν λίτραι μή'* (*50 sextariorum sive 48 librarum*). Est Hebraeorum בַּת. Cf et. Epiph de pond. et mens. p. 178: *βάθος· καὶ τοῦτο ἀπὸ τῆς ἑβραϊκῆς διαλέκτου παρῆκται, συνωνύμως τῷ ἐλαιοτριβείῳ καλούμενον βίθ. βάδου γὰρ ἑρμηνεύεται ἐλαιοτριβεῖον.* Item (ex Epiph) Isid^{16,25} *batus vocatur Hebraica lingua ab olearia mola, quae bath apud eos vel batha nominatur* etc | *ο δε ειπεν* sec loco cum

ματα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. 7 *ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν· σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρους σίτου. λέγει αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα.* 8 *καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσίν.* 9 *καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω, ἑαυτοῖς ποιήσατε φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπῃ δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.* 10 *ὁ πιστὸς ἐν*

ℵABLR al^{6} cop, similiter D a b e f q *ειπεν δε ... ς και ειπεν* cum PΧΓ ΔΑΠ unc^{9} al pler c ff^{2}· l vg (hi^{4} *dixitque*) go aeth syr^{p} (syr^{sch} arm sine copula) | *τα γραμματα* cum ℵBDL, item *litteras* b c ff^{2}· q go cop Gaud ... *ς το γραμμα* cum ΑΡΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} item e l *chirografum*, a f vg *cautionem* ... x Chr^{9,708} *το γραμματειον* | *καθισας ταχεως*: D 36^{ev} om! | *ταχεως* (60. om): B c^{scr} e syr^{p} c.* arm aeth post *γραψον* pon

7. *ετερω* (157. *δευτερω*): D 80. 157. 433. praem *τω* | *συ δε ποσ. οφ. ο δε ειπεν*: D^{gr} om | *οφειλεις*: 28. a c ff^{2}· syr^{sch} aeth add *τω κυριω μου* | *κορους*: F *κοσους* | *λεγει* cum BLR 13. 69. 71. 157. 346. c^{scr} g^{scr} b c e f (ff^{2}· *cui ait*) q (b l *ait ei*) vg cop syr^{sch} ... ℵ *λεγει δε*, a *dixit autem* (pergens *et huic*), D *ο δε λεγει* ... *ς και λεγει* cum ΑΡΧΓΔ ΑΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm aeth | *τα γραμματα* cum ℵBDLR 1., item *litteras* b c f ff^{2}· q vg go cop Or^{int2,90} Gaud ... *ς το γραμμα* (Δ *-μμαν*) cum ΑΡΓΔΑΠ unc^{9} al pler, a *cautionem*, e l *chirografum* (e *cirogr.*), item syr^{utr} arm aeth ... x *το γραμματειον* | *γραψον*: 1. 131. c syr^{sch} arm aeth Or^{int2,96} praem *καθισας*, item 33. 36^{ev} praem *καθισ. ταχεως*

8. *οτι* sec et. f q vg Gaud: D *διο λεγω υμειν*, a b c e ff^{2}· l gat mm mt *dixit autem ad discipulos* (e *discentes*) *suos* (ff^{2}· om *ad disc. suos*, a add *dico vobis*, mt add *quia*) | *οι υιοι*: Δ al^{7} om *οι* | *φρονιμωτεροι*: ℵ post *οτι* pon

9. *και εγω* cum ℵBLR 1. 131. ... *ς* Ln *καγω* cum ADPXΓΔΑΠ unc^{9} al pler | *υμιν λεγω* (b e f l q vg Tert^{marc4,33}): DM al pauc a c ff^{2}· g$^{1.2}$· syr^{sch} aeth *λεγ. υμιν* | *εαυτοις* (Meth^{resurr790} om; H al pauc *-τους*) ante *ποιησατε* cum ℵ*BLR ... *ς* Ln post *ποιησατε* (:: dictione ad usum revocata) cum ℵ^{a}ADPXΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} Clem^{933} Bas^{1,353} Thdrt^{3,635}, item *ποιησατε υμιν* Clem^{943} Chr^{1,920} et ^{3,344} et ^{4,27} et ^{6,606}, item *facite vobis* it vg go cop syr^{utr} arm aeth Ir^{int268} Or^{int2,162} et $^{338.666}$ Tert^{marc4,33} | *τ. μαμωνα της αδικιας* et. Clem^{933} et^{943} Bas^{1,353} Chr^{1,920} et ^{3,344} et ^{6,606} et ^{11,227} et ^{12,99} Thdrt^{3,635}, *mamona iniquitatis* it^{pler} vg Ir^{int268} Or^{int2,338} Ambluc^{1439} et ^{1469}, *mamon. iniustitiae* Tert marc^{4,33} ... D a Chr^{7,94} Or^{int2,162} et ^{666} Ambelia^{559} et alib Hier Paulin *τ. αδικου μαμωνα*, *iniquo mam.*, Meth^{resurr791} *της αδικιας του μαμωνα* | *εκλιπη* cum ℵ*et^{cb}B*DLRH 1. al et Ti *εκλειπη* cum AB^{3}X 69.

ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. 11 *εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει;* 12 *καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς δώσει ὑμῖν;* 13 [191. 5] *οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.* Mt 6, 24

---

al, item *defecerit* (e *-rint*) a e l* cop syr^{sch} et p mg arm aeth pers^{p} Cyr$^{luc\,349}$ (*οταν αυτους ο επιγειος εκλειπη πλουτος*, quae repetunt scholia^{237} et aliorum; schol^{251} *οταν αυτους η επιγειος εκλειποι ζωη*, quae eadem cat$^{ox\,122}$ habet) ... ς (et. Gb, sed Sz *εκλιπη*) *εκλιπητε* c. ℵ^{ca}AFPU al mu Clem^{932} et^{943} Meth^{resurr} Bas^{1,353} Chr^{1,920} et^{3,344}, item ΓΔΛ unc^{7} al plu Chr^{4,27} et^{6,606} *εκλειπητε* (Λ *-πετε*), item *defeceritis* b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l** q vg go syr$^{p\ txt}$ aeth^{cod} a Or$^{int\,2,\,162}$ et^{338}, *fugati fueritis* Ir$^{int\,268}$. Cf et. Meth^{791} *καθαπερ γουν εαν ελλειψωσιν αι της παρουσης ζωης ημων ημεραι* etc | *σκηνας* sine *αυτων* cum ℵABDLRXΓΔ ΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg cop syr^{p} arm Clem^{933} et^{943} Meth^{791} Chr^{1,920} et^{5,251} et^{6,606} et diserte^{10,593} (*ου γαρ ειπεν· ινα δεξ. εις τας σκην. αυτων, αλλ· εις τας αιωνιους σκηνας*) et^{12,989} Ir$^{int\,268}$ Or$^{int\,2,\,162}$ et^{338} ... P b syr^{sch} aeth arr pers^{p} Cyr$^{luc\,349}$ (*ινα οταν – εχωσι τινα τοπον εν ταις εκεινων σκηναις*) Chr^{3,344} et^{4,27} et^{11,227} et^{12,99} Thdrt^{5,635} cat$^{ox\,379}$ (ad Mc 10, 24) Amb$^{luc\,1439}$ et$^{abra\,295}$ (1, 5, 34) add vel (ut Chr Cyr Thdrt cat) praem *αυτων*, hinc Ln [*αυτων*]

10. *ελαχιστω* pri et. Clem$^{2\cdot cor}$ (vide ad v. 12): 131. d e f Ephr^{312} *ολιγω*. Item *ελαχιστ.* sec (et. Ephr): D 1. 118. b c e f ff$^{2\cdot}$ l q vg (non item a) *ολιγω* | *εστιν* sec: D *γεινεται*

11. *μαμωνα*: D* 69. *μαμονα*, item 69. v. 9 et D* v. 13 | *εγενεσθε*: 69. 245. 433. *εγιν.*, item 69. $^{e\,scr}$ 433. v. 12. Cf huc Clem$^{2\cdot cor\,8}$ *λεγει γαρ ο κυριος εν τω ευαγγελιω· ει το μικρον ουκ ετηρησατε, μεγα τις υμιν δωσει; λεγω γαρ υμιν οτι ο πιστος εν ελαχιστω και εν πολλω πιστος εστιν.* Item Ir$^{int\,169}$ „Et ideo dominus dicebat ingratis exsistentibus in eum: *Si in modico fideles non fuistis, quod magnum est quis dabit vobis?*“

12. *και ει*: Λ om *ει* | *το υμετερον* cum ℵADPRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg go syr^{utr} et^{hr} cop arm Bas$^{eth\,250}$ Cyr$^{luc\,350}$ Or$^{int\,2,\,198}$ et^{4,575} Cyp^{240} ... BL 21^{ov} Or^{3,168} *το ημετερον*, 157. e i l Tert$^{marc\,4,33bis}$ *το εμον* | *δωσει υμιν* c. ℵDLR 33. a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg (b post verba *quod verum est* v. 11. transilit ad *quis dabit vobis* omissis mediis) cop syr^{sch} et hr aeth Or^{3,168} et$^{int\,2,\,198\cdot 4,575}$ Cyr$^{luc\,350}$ Tert$^{marc\,4,33}$ Cyp^{240} ... ς Ln Ti *υμιν δωσει* cum ABPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm Bas$^{eth\,250}$

13. *δυσι* cum ℵABDEFGHKLMPRSUΔΠ etc ... XΓΔ etc *δυσιν* | *ενος*: 86. 243. al$^{3\,scr}$ *του ενος* | F om *ου δυνασθε* usq *μαμωνα*

14 [192. 10] Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐστὲ οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέ-
Mt 11, 12 s λυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 16 [193.5] ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται μέχρι Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς
Mt 5, 18 εἰς αὐτὴν βιάζεται. 17 [194. 5] εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν.
Mt 5, 32 19, 9 Mc 10, 11 s 18 [195.2] πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει, καὶ ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει. 19 [196.10] Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ

14. *παντα*: κπ al[2] q (al?) vg syr[p] ante *ταυτα* pon ... d al[9] i aeth Or[3, 490] (non item[269]) om (syr[hr] om *ταυτ. παντ.*) | *οι φαρ.* cum ℵ (* om *οι φαρ.*, suppl[a])bdlr 157. i[cant] al[3] it vg cop syr[sch] et [hr] arm aeth Or[3, 269] et [394] ... ς Ln Ti *και οι φαρ.* cum aρχγδλπ unc[9] al pler go syr[p]. Praeterea Δ y[ser] pergunt *οι φιλαργ.* | *και*: A 245. 253. al[2ser] om

15. *αυτοις*: Γ *προσ αυτουσ* | *ανθρωποις*: B* *-πω* | *ενωπιον του θεου*: B *ενωπ. κυριου*, 243. al pauc Ign[intpol magn 12] Const[7, 8] *παρα τω* (Ign Const om) *θεω*. Scripsimus sine *εστιν* cum ℵABDKLPRSV[2]Δπ al plus[70] go aeth Ign[intpol] Const cat[ox 123] ... ς (= Gb Sz) add (vel praem ut it vg cop arm syr[hr]) *εστιν* cum EFGHMUV*XΓΛ al plu it vg etc

16. *μεχρι* cum ℵBLRX 1. 13. 69. 124. 131. 209. 346. schol[237al] Clem[679] Or[3, 469] ... ς Ln *εωσ* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADPΓΔΛΠ un[c9] al pler Or[4, 116] Epiph[marc 315 et 338] | *ιωαννου* (BD *-ανου*): sah *pervenerunt usq ad Ioh*; D 13[ev] 17[ev] mm add *επροφητευσαν* (*προεφ.*) :: ex Mt | *ευαγγελιζεται*: A *-ζονται*. Similiter a g[2*] gat mm *evangelizantur* (praecedit *regnum dei*) | *και πασ* (1. 69. 131. al add *τισ* omisso *εισ* sq; al *πασ τισ εισ*) *εισ αυτ. βιαζεται*: ℵ*G al aliq om; ℵ[c] suppl insuperque add (:: ex Mt 11) *και βιασται αρπαζουσιν αυτην*

17. E*K al *ευκοποτερον* | *κεραιαν* (AB*DLPXΓΔ al *κερεαν*, ℵ *χαιρεαν*): B sah syr[utr] ante *μιαν* pon (F *μια κεραια*)

18. *μοιχευει* pri: KMXΠ al[20] fere *μοιχαται* :: ex Mt | *και ο* (Gb′) cum B DL 67. 69. 157. 248. 252* it vg sah cop arm aeth Tert[marc 4, 33] ... ς *και πασ ο* cum ℵAPXΓΔΛΠ unc[9] al pler go syr[utr]. | Λ z[ser] *απολελυμενην* | *απο ανδροσ* (X pon post *γαμων*): D 28. 64. go syr[sch] arm om | *μοιχευει*: U al[10] *μοιχαται* (:: ut ante). Cf (huc et ad ll. pp.) et. Iust[ap 1, 15] *και· οσ γαμει απολελυμενην αφ ετερου ανδροσ μοιχευει*. Item Thphil[autol γ, 13] *ο γαμων, φησιν, απολελυμενην απο ανδροσ μοιχευει, και οσ απολυει γυναικα παρεκτοσ λογου πορνειασ ποιει αυτην μοιχευθηναι*.

19. *ανθρωποσ*: D bodl praem *ειπεν δε και ετεραν παραβολην*. Similiter ℵ[mg] eccl et evgstaria: *ειπεν ο κυριοσ την παραβολην ταυτην*. Scho-

βύσσον εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. 20 *πτωχὸς δέ τις ὀνόματι Λάζαρος ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἱλκωμένος* 21 *καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ.* 22 *ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη.* 23 *καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς*

---

liasta in cdd 36. 37 aliis sic: *η του πλουσ. και του λαζαρ. περιοχη παραβολη εστι και παραβολικως ειρηται, ει και ο ευαγγελιστης μη προσεθηκε ταυτην την προσηγοριαν τω διηγηματι.* | *δε* (et. c ff^{2} i l): DΘΛ a b e f q vg arm aeth om | *πλουσιος*: sah add *cuius nomen erat Nineue.* Cf scholiastam ibidem: *ευρον δε τινες και του πλουσιου εν τισιν αντιγραφοις τουνομα νινευης λεγομενον.* Contra cat^{ox} ^{124} *ανωνυμως εσημανε, καθως δια του προφητου περι των μη φοβουμενων αυτον φησιν ο θεος· οτι ου μνησθω των ονοματων αυτων δια χειλεων μου.* | x *βυσσον* | *ευφραινομενος*: D^{gr} *και ευφρ.* Cf Latt: *dives et* (al *qui*, c om) *inducebatur - et epulabatur* (*iucundabatur* c)

20. *τις* sine *ην* cum ℵBDLP*X 33^{vid} 157. 237. 251. 47^{ev} 6P^{c} a e f sah cop arm aeth Clem^{233} Dial^{827} ... ς add *ην*, Ln [*ην*] cum AΓ^{2}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler i (item c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l m^{91} vg *et erat quidam*, b q *erat autem quidam*) go syr^{utr} Chr^{1,875} | *λαζαρος* (a b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ i l m q vg *lazarus*): c e aeth *eleazarus*, syr^{hr} *leazaros*. Item infra. | *εβεβλητο* cum ℵBDLX 33. 157. a e i (sic) sah cop arm aeth Clem^{233} Dial^{827} ... ς praem *οσ*, Ln [*οσ*] cum AΓΔΑΠ unc^{9} al pler b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l m q vg syr^{utr} (syr ^{hr} *et iacebat*, go *hic iacebat*) Chr^{1,875} | *προσ*: Pr 131. c^{acr} 47^{ev} Clem ^{233} Dial^{827} Chr^{1,875} *εισ* | *ειλκωμενος* (G *ἑλκ.*, FHΛ al *-κομενος*) cum ℵABDEFGHLPXΔΛ al mu ... ς *ηλκωμ.* cum KMSUVΓΠ al plu

21. *και επιθυμων* (et. Dial^{827} Chr^{1,875}): it (exc a) vg Clem^{233} om *και* ... X 44^{ev} a sah *και επεθυμει* | *απο*: Clem^{233} *εκ* | *των πιπτοντων* c. ℵ*BL b c e ff$^{2\cdot}$ i l m q sah cop$^{sch w}$ (ex ^{dz} et ^{petr2}) syr^{hr} Clem Dial Amb Gaud ... ς praem *των ψιχιων*, Ln [*τ. ψιχ.*] cum ℵ^{c}Δ(D)ΡΧΓΔΑΠ unc^{9} (D *τ. ψιχων*) al omn^{vid} (sed 1. *των πιπτ. ψιχιων*) a f g$^{1\cdot}$ vg go syr^{utr} cop^{wl} arm Ephr^{313} Chr^{1,875} (:: cf Mt 15, 27) | *πλουσιου*: 13. 61^{mg} 69. 124. 130. 346. l m vg^{ed} tol syr$^{hr\ mg}$ add *και ουδεις εδιδου αυτω* (:: ex Lc 15, 16) | *επελειχον* (PX al mu *-λιχον*) cum ℵABLX 33. ... ς *απελειχ.* cum PΓΔΑΠ unc^{9} al pler ... 157. Chr^{1,875} *περιελειχον*, D 1. 131. Dial^{827} Ephr^{313} schol^{255} et ^{al} *ελειχον*, it^{pl} vg *lingebant*, e *ablingeb.*, d *elingeb.*, a *lambeb.*

22. *υπο* (Or^{4,138} *απο*) *των αγγελων*: D 142. post *αβρα.* pon | *αβρααμ* sine artic cum unc omnib al plus^{70} Or Dial Ephr^{313} Chr^{1,974} Epiph marc^{338} ... ς (= Gb Sz) praem *του* cum minusc vix mu Epiph^{marc315}. Praeterea sah habet: *Abraham et Isaac et Iacob*

22 sq *και εταφη.* ^{23} *και* (ℵ* om, suppl c) *εν τω αδη, et sepultus est. Et* (q om ut ℵ*) *in inferno elevans* b f q (item ff$^{2\cdot vid}$ ut q): a *et sep. est*

αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. 24 καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. 25 εἶπεν δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. 26 καὶ ἐν πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστή-

---

aput inferos. Et de inferno elevans, i *et sep. est aput inferos. In inferno elevans* ... c e g^{1} g^{2} vid l m vg syr$^{hr\ mg}$ *et sep. est in inferno* (m g^{1} *in infernum*). *Elevans* (e *levans*) *autem* (m *Et elevans*) ... syr hr txt *et sep. est et cecidit in infernum. Et cum esset in inferno, elevavit* (quae fere cum a i conveniunt), omissis postea *υπαρχ. εν βασανοις* (:: nescio an ℵ* ff^{2} q veram lectionem servasse putandi sint. Certe enim inde ortum est quod plerique Latt tuentur)

23. *αβρααμ* cum ℵBDLX Or$^{2,\ 198}$ Dial^{827} ... ς praem *τον* cum AΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} (Or$^{1,\ 252}$ libere *ο γουν πλουσιος υπαρχων εν βασ. επαρας τ. οφθαλμ. βλεπει τον αβρ. και τον λαζ. εν* etc) Ephr^{313} Chr$^{1,\ 975}$ | X al *α. μακρωθεν* | *εν τοις κολποις αυτου* (d e *in sinus eius*): D^{gr} *εν τω κολπω αυτου*, item it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et^{hr} (item libere alludens Tert$^{marc\ 4,\ 34}$ et^{alib}) *in sinu* (f i l *in sinum*) *eius*. Praeterea D b c e m q arm add *αναπαυομενον*. Cf Or$^{1,\ 35}$ *ο εν κολποις αβρααμ πενης αναπαυομενος*. At accuratius textum afferens$^{2,\ 198}$ et$^{4,\ 252}$ non addit, nec magis Dial Ephr Chr.

24. *φωνησας*, it^{pl} vg *clamans*, a b f *exclamans*, e *exclamavit autem et*: D *ενφωνησας*, d *exclamans*, 157. *εκφων.* | *υδατος* (it^{pl} vg *in aquam*, e f *in aqua*, d *aquam*): ℵ *υδατι* | *καταψυξη*: ΓX al pauc *-ξει* | *οτι*: A* om | *οδυνωμαι*: E*F al *οδυνομαι*, L *οδυναμαι*

25. *ειπ. δε* (it^{pler} vg *et dixit*): A 124. 157. 229** 262. a b c f ff^{2} i l m q vg (non item e) sah (non cop) syr^{utr} et^{hr} arm aeth Ephr^{313} add *αυτω* | *αβρααμ*: Γ *αβραμ* | *απελαβες* sine *συ* cum ℵBDGHLΠ* al^{30} fere it (exc b) vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Ephr^{313} Quaest$^{antioch\ 231}$ Bas$^{1,\ 187}$ et$^{2,\ 61\cdot 358}$ Chr$^{1,\ 901\ bis\ 957\cdot 962\cdot 976}$ sq et$^{2,\ 93\cdot 790}$ et$^{5,\ 50\cdot 534}$ et$^{8,\ 296\cdot 522}$ et$^{12,\ 637}$ Or$^{int\ 2,\ 161}$ Cyp^{323} etc ... ς Ln (ex errore de B) add *συ* cum XΓΔΑΠ^{2} unc^{7} al plu (245. *συ απελ.*) b syr^{p} Dial^{827} Chr$^{1,\ 198}$ et^{976c} Or$^{int\ 2,\ 261}$ et$^{331\cdot 668}$ (sed ubique *tu recepisti, tu consecutus es*), item A post *τα αγαθ. σου* | *σου* pri: E it vg Dial^{827} Or^{int} ubiq om | *ωδε* (Gb' Sz) cum unc omn al^{100} fere (it vg Or^{int} etc *hic*, quo et *ωδε* et *οδε* redditur) sah cop syr^{utr} arm aeth (Chr$^{1,\ 962}$ et^{198} *ουτος ωδε*, $^{1,\ 957}$ et$^{5,\ 50\cdot 534}$ et$^{8,\ 296}$ *ουτος*). Confirmat Epiph$^{marc\ 315}$ et^{338} *νυν δε ωδε παρακαλειται ο αυτος λαζαρος* ... ς *ωδε* cum 1. al vix mu (Latt vide ante) Dial Ephr (ut certe editi sunt)

26. *και* pri: A om | *εν* cum ℵBL b c d f ff^{2} g$^{1.\ 2}$ i l q vg (hi Latt *in his*

ρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. 27 *εἶπεν δέ· ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου·* 28 *ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.* 29 *λέγει δὲ αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν.* 30 *ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν.* 31 *εἶπεν δὲ*

omnibus, q om *his*) cop … ς Ln Ti επι cum ADΘ$^{\Gamma}$ΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn vid a (*super omnibus istis*) e (*sup. ista omnia*) m (*super haec omnia*) Dial^{827} Chr^{1,977} Ephr^{313} | *πασι* ut ΝΒDKLMSUΠ etc … Ti *πασιν* ut ΑΕ ΧΓΔΛ etc | *ενθεν* cum ΝΑΒLΧΓΔΛ unc^{8} al^{125} fere Ephr^{313} Chr^{1,977} … ς (= Gb Sz) *εντευθεν* cum ΚΠ al non ita mu … D c e m om; 69. 157. it^{pl} vg syr^{sch} ante *διαβηναι* pon. Dial^{827} sic: *οπως οι ενταυθα διαβην. προσ υμ. μη δυν. μηδε οι εκειθεν ωδε διαπερωσιν* | *δυνωνται*: Ε*ΗΧ 69. al pauc *-νονται* | *μηδε*: D *μητε* | *οι* (exprim et. cop arm) *εκειθεν* c. Ν^{c}ΑLΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Dial Ephr Chr … Ln om *οι* c. Ν*ΒD, nec exprim it vg (habent tantummodo *inde*) etc. Circumscribens Chr^{1,979} sic: *και τοσουτον εστι μεγα το χασμα ωστε μητε εντευθεν εστωτα τινα προσ υμασ διαβηναι δυνασθαι μητε εκειθεν προσ ημασ διαπερασαι* | *προσ ημασ* (Ε al pauc *υμασ*) *διαπερωσιν* (L *διαβωσιν*): D *ωδε διαπερασαι*, it^{pler} vg *huc transmeare*, f *huc ad nos transmeare* (m *ut qui veniunt ad nos transire non possint ad vos, neque inde huc transmeare*)

27. *ουν σε* cum ΝLΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg arm Dial^{827} Ephr^{313} … Ln Ti *σε·ουν* cum ΑΒD 69. 243. 246. 346. … al pauc e f cop aeth om *ουν*, i tol om *σε* | *πατερ*: e* om … DX mt Aug^{bis} add *αβρααμ* | *αυτον* (f q vg, aeth *Eleazarum*): al^{8} a b c e ff^{2*} i l m cop om

28. *διαμαρτυρηται*: G al pauc *-ρειται*, 69. *-ρεται* | *ινα* (et. Or^{1,35} Ephr^{313}): D Dial^{827} om | *τον τοπ. τουτον* (Α om *τουτ.*), b f i q vg^{ed}: D a c e ff^{2*} g^{1*} l m am fu for ing Dial^{827} *τουτ. τον τοπ.*

29. *λεγει*: D a m *ειπεν* | *δε* cum ΝΑΒDFKLUVΧΔΠ al plu a cop syr^{p} Ephr^{313} … ς om cum EGHMSΓΛ al permu e syr^{sch} Dial^{827} … b c f ff^{2*} g^{1*} i l m q vg syr^{hr} aeth *et* ante *ait* (*dixit*). Praeterea edidimus sine *αυτω* cum ΝBL d arm Ephr … ς Ln Ti add *αυτω* cum ADΘ$^{\Gamma}$ΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} et^{hr} aeth Dial | *αβρααμ*: e Dial om | *εχουσι* ut ΝΒDKMSUΠ etc … Ti *εχουσιν* ut ΑΕLΧΓΔΛ etc | *μωυσεα* cum ΝΒDLΘΧ al it vg (sed non am fu) cop Dial Epiph (vide ad v. 31) Chr^{1,924} … ς *μωσεα* cum ΑΕFGΗΚΜUVΓΔΛΠ al plu am fu Ephr^{313}

30. *πατερ*: D *πατηρ* | *αβρααμ*: Dial^{827} rursus om, Ephr^{313} om *πατ. αβρ.* | *αλλ*: D 69. *αλλα* | *απο* (e *a mortuis*): DF 1. 28. 131. 157. 209. al^{7} Dial Ephr Thphyl cat^{ox127} *εκ*, item *ex* it^{pler} vg Ir^{int151} | *νεκρων*: Α al^{10} fere praem *των* | *πορευθη πρ. αυτ.* (e *abierit ad illos*, f vg

αὐτῷ· εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται.

XVII.

Mt 18, 7 1 [197.2] *Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ*
Mt 18, 6 Mc 9, 42 *τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν, οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται· 2 λυσιτελεῖ αὐτῷ*

ierit ad illos): ꞩ αναστη προσ αυτ., a b c ff^{2}· i l q *surrexerit* vel *resurrexerit*, 69. m Ephr αναστη και (Ephr αναστασ) πορευθη πρ. αυτ. | μετανοησουσιν: MXΓ al^{15} fere Dial -σωσιν, b c ff^{2}· i l q (non item a e f g$^{1.2}$· vg) *persuadebit illis* (*eis*, *eos*), m *persuadebit illis et paenitentiam agent*

31. μωυσεωσ cum DKLX al it^{omn} vg (sed non am fu) cop Dial^{827} Chr$^{1.925}$ cf ad v. 29 et ad 9, 30 ubi μωυ- ΝBCDKLRXΔΠ etc ... ς μωσεωσ cum ΝABΓΔΛΠ unc^{8} al plu (:: quae forma nusquam alibi tantum auctoritatis habet) Ephr^{313} | ακουουσιν: E* al paue ακουσουσιν, Dial Chr^{1,925codd} ηκουσαν | ουδε εαν cum ΝLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Ephr Chr ... Ln ουδ εαν cum ABD g^{ser} Dial (ουδ' ἄν) | εκ (69. 124. 346. k^{ser} e απο): v 69. 124. 346. al paue add των | αναστη (et. d f g^{1}· m vg Aug): D αναστ. και απελθη προσ αυτουσ, Ir^{int229} *resurgens ad illos eat*, Dial απελθη, 225. 245. πορευθη, a ff^{2}· *ad illos ierit*, c q *ad illos abierit* (item e *si qui abierit a mortuis*), b i l *ad illos ierint* (b *abierint*, quamvis praecedat in b i l *si quis*) | πεισθησονται (M al aliq -σωνται): D Ephr^{313} πιστευσουσιν, item it^{pler} vg Ir^{int} Aug *credent* vel (ita f) *credunt* (c i l m Ir^{int} add *ei*), contra e *persuadebuntur* ... Dial ακουσωσιν αυτου. Epiph$^{marc\ 315}$ et ^{338} εχουσι μωυσεα και τ. προφητασ, ακουσατωσαν αυτων, επει ουδε του εγειρομενου εκ (^{338} απο) νεκρων ακουουσιν.

XVII. 1. ειπ. δε πρ. τ. μα. αυτου: G* om | αυτου cum ΝABDFLMUX al^{25} fere a b c f ff^{2}· i l q vg cop syr^{sch} et P c.* arm aeth ... ς Ti om cum EG^{2}HKSVΓΔΛΠ al plu e syr$^{p\ txt}$ Dam$^{par\ 686}$. Cf et. Tert$^{marc\ 4,\ 35}$ „Conversus ibidem ad discipulos Vae dicit auctori scandalorum, expedisse ei[11] etc | τον (et. ς Gb Sz) cum ΝABDLXΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu Or^{3,601} (παρα τω λουκα· ανενδεκτ. εστι του μη ελθ. τα σκ. αντι του· αδυνατον) Chr^{7,669} Dam$^{par\ 686}$ ... ς^{e} om cum minusc ut vdtr pauc | τα σκα. μη ελθ. hoc ordine cum NBLX e ... ς Ln μη ελθειν τα σκα. (:: Mt αναγκη γαρ εστιν ελθ. τα σκα.) cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al omn vid it^{pler} vg rell (cop αναγκη ελθ. τα σκα. ut Mt) Or^{3,601} Chr^{7,669} Dam$^{par\ 686}$ (εισελθ. pro ελθ.) | ουαι δε cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f l (g$^{1.2.}$?) vg (hi Latt *vae autem*) syr^{sch} et P ^{txt} arm Dam^{par} ... Ln πλην ουαι (:: ut Mt lectione non fluct) cum NBDL al^{8} a b c ff^{2}· i q (hi^{6} *verumtamen vae*) e (d e *verum vae*) cop syr$^{P\ mg}$ et $^{cod\ bars}$

2. λυσιτελει (f l vg *utilius est illi*, a c i *utilius est autem illi*, q *utilius autem est illi*, b *utilius autem fuerat illi*): D e συνφερει (d *expediebat*,

εἰ λίθος μυλικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μικρῶν τούτων ἕνα. 3 [198.5] *προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν ἁμάρτῃ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ.* 4 [199.5] *καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις ἐπιστρέψῃ πρός σε λέγων· μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.* 3a Mt 18, 15 21. 22

e *expedit*). Praeterea D^{gr} add *δε* | *ει* etc (e f vg): a b c i $ff^{2\cdot}$ l q *ne* (l *ut non*) *nasceretur aut* (i add *si*) *lapis* etc (:: cf Mt 26, 24). Cf et. $Tert^{marc\ 4,35}$ *expedisse ei* (vide ad v. 1) *si natus non fuisset aut si molino saxo ad collum deligato praecipitatus esset* etc. Item $Or^{int\ 2,305}$ „dicit quia *melius fuerat homini illi non nasci aut molam asinariam alligari circa collum eius et praecipitari in profundum maris quam scandalizet unum de pusillis istis.“ Item $Dial^{814}$ *ουαι τω ανθρωπω δι ου ο υιος του ανθρ. παραδιδοται· συμφερει αυτω ει μη εγεννηθη η γεννηθεντα μυλω ονικω προστεθηναι και κατιποντισθηναι εν τω βαθει της θαλασσης.* | *λιθος μυλικος* (*lapis molaris, lap. molae*) cum (Gb′) ℵBDL al^{20} fere it vg cop syr^{p} ^{mg} (ap Adler) arm $Tert^{marc\ 4,35}$ ... ς *μυλος ονικος* (:: cf Mt) cum AXΓΔΑΠ unc^{9} al plu syr^{sch} et $^{p\ txt}$ aeth Dial $Dam^{par\ 286}$ | *περικειται* et *ερριπται* (Π* *ερριπτ.*, p^{scr} *ερειπται*, *inponatur* et *proiciatur* it^{pl} vg): D a e *περιεκειτο* (a *impositus fuisset*, e *circumiectus sit*) et *ερριπτο* (D^{2} *ερριπτετο*, a *proiectus esset*, e *proi. sit*) | *ινα* post *τ. μικρ. τουτ.* cum ℵ*BL ... ς Ln ante *των μι. τουτ.* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum ℵᶜADXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} it vg etc

3. *εαυτοις*: Γ al pauc *εαυτους* | *εαν* (L add *αν*, A* ad *εαν δε* add *εαν*) cum (Gb″) ℵBDLX 33. al^{10} it (et. m^{25}) vg go cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth ($Clem^{306}$) ... ς add *δε* c. AΓΔΑΠ unc^{9} al pler (235. *γαρ*) syr^{p} :: cf Mt | *αμαρτῃ* (DXΔΠ al^{10} *-τηση*, al^{2} Antioch^{1135} *-τησει*) sine *εισ σε* cum ℵABL 1. 42. 131. 209. 254. 346. a b f $ff^{2\cdot}$ $g^{1.2\cdot}$ i l m am for fu em gat mt iac ing tol (al pl, theologi Lovan. notarunt al^{19}) go cop syr^{sch} et p (exc cod bars) et ^{hr} arm^{zoh} $pers^{p}$ sax $Clem^{306}$ $Dam^{par\ 328}$ (item ^{vid} $Tert^{marc\ 4,35}$ „peccantem fratrem iubet corripi: quod qui non fecerit utique deliquit, aut ex odio volens fratrem in delicto perseverare aut ex acceptione personae parcens ei“) ... ς add *εισ σε* cum DXΓΔΑΠ unc^{9} al pler c e q vg^{ed} syr^{p} bars arm^{usc} Antioch^{1135} (:: ex v. sq et $Mt^{18,15}$) | *αυτω*: Γ 28. *αυτον* | *και εαν* (1. 209 *αν*): A al^{3} add *μεν*, 1. 209. *μη* | *μετανοησῃ*: Π al mu Antioch^{1135} *-ησει*

4. *αμαρτηση* (al aliq Antioch^{1135} *-σει*) cum (Gb″) ABDLXΔ al^{25} fere Antioch^{1135} $Dam^{par\ 328}$ ... ς *αμαρτῃ* cum ℵΓΑΠ unc^{8} (E transilit ab *επτακισ* pri ad *επτακ.* alterum) al plu $Clem^{306}$ $Or^{1,254}$ | *εισ* (145. *επι*) *σε*: 28. 47. 56. 58. w^{scr*} i m vg^{cod} (ap Wtst et Gb) aeth om | *εισ σε και*: AKΠ p^{scr} 7pc b add *εαν*, hinc Ln [*εαν*] | *επτακισ* sec (D $Clem^{306}$ *το επτακ.*) sine additam edidimus cum ℵBDLX al pauc a b c i l q s mt cop syr^{hr} arm $Clem^{306}$ $Or^{1,254}$ $Vict^{tun}$ ... ς add *της ημερας* cum AΓΔΑΠ unc^{8} al pler f $g^{1\cdot}$ ($g^{2\cdot}$ $ff^{2\cdot}$ ut vdtr) m^{25} vg go syr^{utr} aeth Antioch^{1135} | *επιστρεψῃ*: HXΓ $al^{4\,scr}$ *-ψει* | *προσ σε* (Gb″) cum ℵABDL

Mt 17, 20 21, 21

5 [200.5] *Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· πρόσθες ἡμῖν πίστιν.* 6 *εἶπεν δὲ ὁ κύριος· εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.* 7 [201.10] *Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ αὐτῷ· εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε;* 8 *ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· ἑτοί-*

κα al[10] Clem Antioch, item *ad te* a b c e g[1] (ff[2] g[2] ut vdtr) l q s vg cop syr[utr] et[hr] arm; item ς (= Gb Sz) *επι σε* cum minusc vix mu (al[3] Thphyl *εισ σε*) ... Gb Sz Ti om cum ΓΔΛ unc[9] al plus[125] f i m go aeth Or[1,254] Dam[par328] | *μετανοω* (syr[hr] add *ignosce mihi*): D*gr *-νοησω* | *αφησεισ* (et. Or Dam): DHΛ al pauc Clem *αφεσ*, item *(dimitte, remitte)* it vg cop[dz] (non[wi] et[schw]) syr[sch] et[hr] (non P). Cf huc Naass[102] *και τουτο εστι το ειρημενον, φησιν, εν τη γραφη· επτακισ πεσειται ο δικαιοσ και αναστησεται.*

5. *ειπαν* cum SBDLX 209. ... ς *ειπον* cum AΓΔΛΠ unc[9] al pler

6. *ειπ. δε ο κυρ.* (f s vg go cop syr[P]): D *ο δε ειπ. αυτοισ*, e *dixit autem illis*, a *quibus ille dixit*, b c ff[2] i q *et dix. illis*, l fu *et dix. ihesus*, syr[sch] *dicit illis*, syr[hr] aeth *et dix. illis domin. Iesus* (aeth *domin. noster*) | *ει εχετε* cum NABFKLSUVXΓΔΛΠ al plus[40] (qui notati sunt) cat[ox127], item M al[5] *εαν εχητε* ... ς Ln (ignorabat B) *ει ειχετε* cum DEGH al permu (fortasse plu). It vg: *si habueritis* (c d f s am *haberetis*) *diceretis* (a i vg[ed] et[cdd mu] *dicetis*, e l *dicitis*, d *dicebatis*) | F al *κοκκον* | *ελεγετε αν*: D add *τω ορει τουτω· μεταβα ενταυθεν εκει, και μετεβαινεν· και* :: ex Mt 17, 20 | *ταυτη* cum ABΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it pler vg etc ... SDLX s cop om | *εκριζωθητι και*: D om. Item s om *και φυτ. εν τ. θαλ.*, l om *εν τ. θαλ.* | *φυτευθητι*: DG[tregell] *μεταφυτευθ.*, it[pl] vg *transplantare*, ff[2] *transfretare* (contra a e *plantare*) | *εν τη θαλασση*: D *εισ την θαλασσαν*, item it (l s om, ut iam notatum) vg *in mare* | *αν* sec: A om

7. *εξ*: DG[gr]L om; item it (sed b om) vg *vestrum*, contra d *ex vestris* | *υμων δουλον εχων* (it[pler] vg *habens servum*, f g[1] *habet servum*): DG[gr] *εχων υμων δουλον* | *ᾗ*: X *και* | *οσ εισελθοντι* (69. 124. al pauc *-ντα*) usque *ερει αυτω*: D *οσ - μη ερει* (d *numquid dicit*) *αυτω*, e *et cum venerit de agro non dicit illi*, l *qui regressus de agro non dicit illi*, s *venienti de agro numquid dicet ei* | *αυτω* c. SBDLX al[15] it vg cop syr[sch] et[P] c.* et[hr] arm aeth ... Ln [*αυτω*], ς om c. AΓΔΛΠ unc[9] al longe plu go syr[P] txt Cyp[319] | *ευθεωσ*: X b ff[2] l q s aeth om. Coniunximus c. seqq (et. Sz) ut ELA (hi et ante et post interpg, sed gravius ante) etc; contra ς Wtst Gb c. *ερει αυτω* (vel *ερει*) conjg ut DKMUΔΠ a i (*statim dicet*; ap. Alt. i om *ευθ.*) cop go etc | *παρελθ. αναπ.* [8] *αλλ ουχι ερει*: F om | *αναπεσε* (Gb') cum SBDΔΠ unc[7] al plus[30] ... ς *αναπεσαι* (L *ανπεσαι*) cum ALMΔ al mu Antioch[1157], X *αναπαυσαι* ... Γ al[10] fere Chr[11,856] libere *αναπεσον* :: cf ad 14, 10

μασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; 9 *μὴ ἔχει χάριν τῷ δούλῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα;* 10 *οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.*

8. *αλλ ουχι* (ʌ al pauc *ουχ*, 1. 131. 209. *ουκ*): D a b c e f ff^{2}· i l q s syr^{sch} Cyp^{319} Amb *αλλα* ... g$^{1.2}$· vg Aug *et non* ... syr^{p} c.* add *magis* | *ετοιμασον*: ʁ a b f q copp$^{etr^{4}}$ add *μοι* | *εως* cum ʁBDΓΔΛ unc^{7} al plu ... AKLMXΠ al^{20} Antioch^{1158} add *αν*, item al pauc *ου* | *συ* (1. 124. 346. al pauc cop syr^{sch} Antioch *και συ*): it^{pl} vg cop syr^{sch} Cyp ante *φαγ.*, D s Antioch^{1158} post *φαγεσαι* ... 433. e syr^{hr} om

9. *ιχει χαριν* cum ʁBDL 124. a e cop aeth Cyp^{319} ... ς *χαρ. εχει* (ʌ al *εχη*) cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm Antioch^{1158} | *τω δουλω* (ʁ* om) sine *εκ.* cum ʁ^{a}ABDLX a b c ff^{2}· j^{alt} l q s cop Amb ... ς (Gb^{0}) add *εκεινω* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler e f vg go syr^{p} (syr^{hr} *ei* omisso *τ. δουλ.*) arm Antioch^{1158} Cyp Aug; item KΠ w^{scr} ante *τ. δουλ.* | *τα* (69. 124. 346. arm praem *παντα*) *διαταχθ.* sine *αυτω* c. ʁABLΓΔΛΠ unc^{9} al^{130} fere e s vg^{cod} (ap Wtst) go syr^{p} et^{hr} arm Antioch^{1158} ... ς (= Gb Sz) add *αυτω* c. DX al vix mu it^{pler} vg (a f *quae praecepta sunt ei*, b i q *quae sibi imperata sunt*, Cyp^{319} *quae ei imp. sunt*, e g$^{1.2}$· l am gat ing tol *quae sibi imperaverat*, vg *quae ei imperaverat*, ff^{2}· *quod ei imperaverat*) cop syr^{sch} aeth. Praeterea ς Ti add *ου δοκω*, Ln [*ου δοκω*] cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg go syr^{utr} Antioch^{1158} ... omisimus cum ʁBLX 1. 28. 118. 131. 157. 209. a e cop syr^{hr} arm aeth Cyp

10. *ουτως* cum unc omn (nam vdtr et. v, Mtthaeius nihil testimoniorum de hac re adscripsit) ... ς *ουτω* cum minusc | ʁ* a *διαταχθ.* v. 9 ad *διαταχθ.* v. 10 transiluit, suppl ʁ^{a} | *παντα* (ʁ^{c} suppl; ʁ^{a} a b e ff^{2}· i l s Cyp^{319} om, Antioch^{1158} post *τ. διατ. υμ.* pon; ʌ al^{5} add *ταυτα*) *τα διαταχθ.* (Ign *διατεταγμενα*) *υμιν*: et. Ign$^{magn^{12}intpl}$ Or^{3,665} et int^{2,427} et ^{4,679} ... D *οσα λεγω*, Ambrst *quae dico vobis*, l *quae mando vobis* (Cyp^{38}libere „illum dixisse: *Et cum haec omnia feceritis* etc), Chr^{saepius} (vide post) nil nisi *παντα* | *υμιν*: a b c i s om, non item e f ff^{2}· l q vg | *οτι* cum ʁBDLΓΔΛΠ unc^{9} al pler f gat (et. *δ*) go Ign$^{magn^{12}intpl}$ Or^{3,665} et int^{4,679} Bas$^{monast^{537}}$ Chr^{1,179} et $^{2,332.702}$ et^{3,353} et $^{4,39.219}$ et ^{saepius} Epiph^{marc} ^{315} et ^{338} (*παρεκοψε το· λεγετε οτι αχρ. δουλ. εσμεν· ο ωφειλομ. ποι. πεποιηκ.*) Antioch^{1158} Philast ... Ln om cum ʌX al^{6} it^{pler} vg Cyp^{38} et ^{319} Bas$^{regg^{457}}$ | *αχρειοι* hoc loc et. Or^{3,665} et int^{4,679} Bas^{regg} ^{457} ... U al mu Epiph^{marc} (vide ante) Bas $^{monast^{537}}$ Chr^{sexies} et$^{6,130.146}$ et $^{10,227.719}$ et $^{11,387.854}$ et ^{12,929} Antioch ante *δουλ.* pon, D^{gr} 220. Ign$^{magn^{12}intpol}$ Philast post *εσμεν* | *ὃ* (Gb′) cum ʁABDL al^{8} it vg cop syr^{hr} arm aeth Or et Or^{int} Epiph^{marc} Bas $^{regg^{457}}$ Antioch (Bas$^{monast^{537}}$ Chr^{bis} *α γαρ*, go *nam quod*) ... ς *οτι ο* cum XΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{utr} | *ωφειλομεν* (ʁ* *-λαμεν*, ʁ^{c} et iam^{a} vid

11 *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσον Σαμαρίας καὶ Γαλιλαίας.* 12 *καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην ὑπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν,* 13 *καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες·*
Lev 14, 2 *Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς.* 14 *καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν.* 15 *εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέ-*

-λομεν) cum ℵAB*DF²LUXΓΠ al plu it vg go syr^{utr} et ^{hr} Or$^{int\ 4,\ 679}$ Bas regg Epiph^{marc} Chr$^{5,\ 277}$ et $^{10,\ 227}$ ... B^{3}EGHKMSVΔΛ al permu (et F* *οφειλαμεν*) Or$^{3,\ 665}$ Bas^{monast} Antioch *οφειλομεν*

11. *πορευεσθαι* sine additam cum ℵBL ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ADX unc rell al omn^{vid} (it vg *cum iret, dum iret, dum vadit*; aeth *dum irent* et pergit *transierunt*); syr^{sch} et ^{hr} *dum iret Iesus* (syr^{hr} *domin. Ies.*) | *και αυτος* (ita a e s; q *et* tantum, it^{rell} vg om *και αυτ.*) *διηρχετο* (Δ* *διερχ.*, M g^{scr} *ην διερχομενος*): X om | *δια μεσον* cum ℵBL, item *per medium Samariae* d e s, D *μεσον*, item 1. 13. 69. 124. 131. 346. *ανα μεσον* ... ς Ti *δια μεσου* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (al pauc *δια μεσης, δια της, δια* | *σαμαριας* cum ℵAB*EFLXΔ etc (:: ut ubique edidimus) ... ς Ln Ti *-ριας* cum B^{3}DGHKMUΓΛΠ al plu | *γαλιλαιας*: a b c e ff^{2}· i l q s add *et hiericho* (s *-co*, a c e *ierich.*). Similiter 28. habet *διηρχετ. την ιεριχω και δια μεσ. σαμ. κ. γαλ.*

12. *και εισερχ. αυτου*: X *κ. εισελθων*, s *et intrans*, a *ingrediens autem* | *τινα*: Δ 157. *την*, L *τηνανα* | *υπηντησαν* cum ℵL 1. 13. 69. 131. 157. 209. 346. al^{10} fere Bas$^{eth\ 275}$ Dam$^{par\ 520}$ ... ς Ln Ti *απηντησαν* cum ABXΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *υπηντ. (απηντ.) αυτω* cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg cop (*exierunt obviam ei*, sed^{petr2} om *obv. ei*) syr^{utr} et ^{hr} go etc ... Ln om *αυτω* cum BL ... D e *οπου ησαν* ... a b c ff^{2}· i l q s *et ecce* | *λεπροι ανδρες*: D 157. it vg syr^{utr} (tol syr^{hr} non exprim *ανδρ.*) *ανδρ. λεπρ.* | *οἳ* (et. f ff^{2}· vg syr^{p} aeth; syr^{hr} *οι δε*): D cop^{wi} et ^{schw} ex ^{dz} syr^{sch} *και* ... a b c e i l q s cop^{petr2} om | *εστησαν*: BF 157. *ανεστησαν*. Praeterea ℵ* Dam^{par} om *οι εστ. πορρωθ.*, suppl ℵc

13. *αυτοι*: D Dam^{par520} om, nec exprim it vg syr^{sch} arm aeth | *ηραν φωνην* (ℵ *την φω.*) *λεγοντες*: D e *εκραξαν φωνη μεγαλη* (e add *dicentes*)

14. *ιδων*: D 13. 61** 69. 124. 346. 44^{ev} it vg syr^{sch} arm aeth add *αυτους* (b c f ff^{2}· i l q vg *quos ut vidit*, s *quos cum vidisset*, e *et ut vidisset illos*; a vero *et cum audisset illos*) | *επ. αυτοις* (*αυτοις* a c f s; om b e ff^{2}· i l q vg): D add *τεθεραπευισθε* (D^{2} *-πευσθε*), d *curati estis* | *τοις ιερευσιν*: c cop aeth *sacerdoti* | *και εγενετο* (Δ* om *εγ.*): D *εγεν. δε* | *εκαθαρισθησαν*: AX tisch* 2. 235. 433. al^{3ser} *εκαθερισθ.* Cf huc Epiph$^{marc\ 315}$ et ^{339} *οτε συνηντησαν οι δεκα λεπροι. απεκοψε δε πολλα και εποιησεν· απεστειλεν αυτους λεγων· δειξατε εαυτους τοις ιερευσι. και αλλα αντ (αντι) αλλων εποιησε, λεγων οτι πολλοι ησαν εν ημεραις ελισσαιου του προφητου, και ουκ εκαθαρισθη ει μη*

στρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν, 16 *καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρίτης.* 17 *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ ἐννέα ποῦ;* 18 *οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος;* 19 *καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.*

20 [202.5] *Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ*

Νεεμαν ο Συρος. Quae postrema intrusa fuisse etiam Tert$^{marc\,4,35}$ haud obscure significat.

15. *εισ δε*: D Bas$^{eth\,275}$ add *τισ* | *ιαθη* (et. a c e ff^{2*} i q s cop syr^{p} arm): D al^{6} b f l vg go syr^{sch} et^{hr} aeth *εκαθαρισθη* | *φωνησ μεγαλησ*: D b c ff^{2*} i l q vg cop *μεγ. φωνησ* ... Γ *φοβου μεγαλου*

16. *επι προσωπον*: Α 44* 69. ff^{2*} l om | *παρα*: D *προσ* | *αυτου*: 157. syr^{sch} aeth *του ιησου*, 28. *του κυριου* ... Α *αυτω* | *ευχαριστων αυτω*: D om, Α a c e f ff^{2*} i l s (non item b q) vg om *αυτω* (242. *τω θεω*) | *και αυτ.* (a e *ipse*, it^{rell} vg *hic*) *ην*: D *ην δε* | *σαμαριτησ* cum ᵴADL* al ... ς Ln Ti *-ρειτησ* cum BL^{2}ΧΓΔΑΠ unc rell al plu

17. *αποκριθ. δε*: 1. 131. *και αποκρ.* ... Α om *δε* | *ειπεν*: D add *αυτοισ* | *ουχι οι δεκ.* cum ᵴAEGHKMUVXΓΔΑΠ al omn fere f l vg Or$^{int\,4,193}$ (hi Latt omn *nonne*) go cop syr^{utr} et^{hr} rell Bas$^{eth\,275}$ Dam$^{par\,520}$; item Ln *ουχ οι δεκ.* cum BLS 131** (* *ου οι*) g^{scr} ... D a b c e ff^{2*} i q s *ουτοι δεκα*. Ex iis vero qui *ουχι οι* ΑΠ 27. 42. 254. al^{3scr} add *ουτοι* post *δεκα* | ΑLΔ al aliq *εκαθερισθησαν* | *οι εννεα* cum AD 435. al^{3scr} a b c ff$^{2*\,blan}$ i l q s (ex his pler *novem ubi sunt*, sed vide sqq; i add *ex illis*; s *novem ex his ubi sunt*) cop syr^{sch} Or$^{int\,4,193}$ (*ubi sunt illi novem*) ... f ff$^{2*\,sab}$ aeth *et novem* ... ς Ti *οι δε εννε.* cum ᵴBLXΓΔΑΠ unc^{8} al pler go syr$^{hr\,et\,p}$ Bas^{eth} Dam^{par} ... e om *οι εννε. που*

18. *ουχ ευρεθησαν* etc: D *εξ αυτων ουδεισ ευρεθη υποστρεφων οσ δωσει δοξαν τω θεω*. Similiter a *ex his non est inventus qui reversus honorem daret deo*, l *ex illis non est qui rediret inventus et gratias ageret deo*, b c ff^{2*} q *ex illis non est* (c ff^{2*} *erat*) *qui rediret et gratias ageret deo*, item Amb$^{cain\,1,9}$ sed ab initio *non fuit ex illis qui*, item i *non est qui rediret ex illis* (*ex illis* igitur bis habet, vide ante) etc ... f s vg (et. 130^{lat}) Or$^{int\,4,193}$ *non est inventus qui rediret* (f s *reverteretur*) *et daret gloriam* (s *honorem dare*, Or^{int} *et gratias ageret*) *deo*; e *et nemo ex eis reversus est qui daret claritatem deo*

19. *πορευου*: D a b c e f ff^{2*} l q s (non item i) vg arm add *οτι* | *η πιστ. σου σεσωκεν σε* (et. Tert$^{marc\,4,35}$ Bas$^{eth\,275}$ Dam$^{par\,520}$): B om ... X add *πορευου εισ ειρηνην*

20. *απεκριθη*: s *και απεκρ.*

βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, 21 *οὐδὲ ἐροῦσιν· ἰδοὺ ὧδε ἢ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.*

22 [203.10] *Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ*
Mc 13, 21 Mt 24, 23. 26 *οὐκ ὄψεσθε.* 23 [201.2] *καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐκεῖ, ἰδοὺ ὧδε· μὴ*
Mt 24, 27 *ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε.* 24 [205.5] *ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἀστρά-*

20. *του θεου* (et. Tert^{marc4,35}): L a om | *παρατηρησεως*: Γ *παρρησιας*

21. *η εκει* cum ℵBL 157. 14^{ev} e ff^{2} g$^{1.2}$ i l s arm (cop *est hic aut est illud*) ... ς Ln *η ιδου εκει* cum ADXΓΔΑΠ unc^{8} al pler a b c f q go syr^{p} aeth Or^{1,238} (pergit *αλλα η βασ. τ. θε. εντ. ημ. εστιν*) et ^{4,294} (pergit *φησι γαρ αυτοις· η βασ. τ. θε. εντ. υμ. εστ.*) Or^{int3,976} (pergit: *regnum dei intra vos est*) :: cf v. 23 c. ll. pp. ... pro *ἤ* syr^{sch} Hil *et*, 69. 127* 435. al^{20} Tert^{marc4,35} om. Praeterea D add *μη πιστευσητε* :: cf Mt 24, 23. Mc 13, 21 | *του θεου* (Or^{1,238} et ^{4,294} et ^{3,530}): Or^{3,459} *ει δε ταυτον εστιν υποστασει, ει και μη επινοια, βασιλεια ουρανων και βασ. θεου, δηλον οτι προσ ουσ λεγεται η βασ. τ. θεου εντοσ υμων εστι, προσ τουτουσ αν λεγοιτο και το· η βασ. των ουρανων εντ. υμ. εστιν.* Atque 255. et ipse Or^{3,243gr} *των ουρανων*, item Petr can^{5} *περι βασιλειασ ουρανων, ητισ, καθωσ μεμαθηκαμεν, εντοσ ημων εστι.*

22. *ειπ. δε* (e s syr^{p} rell): it^{pler} vg *et ait* ... D 157. *ειπ. ουν* | *μαθητασ* cum ℵBDLRΓΔΑΠ unc^{8} al longe plu e f s am for go arm ... Ln add *αυτου* cum AX al mu it^{plu} vg^{ed} et ^{mss} mu syr^{utr} cop aeth | *οτε* (L al Epiph$^{marc\ 315}$ et ^{339} *οταν*) *επιθυμησετε* (ℵ*MΛ 1. 209. al aliq Epiph marc *-σητε*): D 13. 69. 157. 346. arm *του επιθυμησαι υμασ*, item *ut concupiscatis* a d e, *ut desideretis* b c ff^{2} i l q; contra vg f *quando desideretis*, s *cum desiderabitis* | *ημερων*: D go add *τουτων* | *ιδειν* (h. l. e, i *unum diem videre filii hom.*): a b c f ff^{2} l vg syr^{sch} Epiph$^{marc\ 315}$ et ^{339} post *επιθυμ.* pon ... D q s mt om | *ουκ*: A *ουχ*

23. *και*: Γ syr^{sch} arm *καν*, al^{4} *και εαν*, item syr^{p} sed *εαν* c. ob. | *εκει* et *ωδε* hoc ordine c. ℵB^{3}L cop, B* *ωδε* et *ωδε* ... ς Ln *ωδε* et *εκει* c. ADRXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg etc. Scripsimus autem *ιδου* sec sine copula (Gb′) c. D^{gr}KLXΠ* 33. 69. 127* 131. 299. 435. al^{40} fere e q am ing ... ℵM al^{7} b f ff^{2} i s vg syr^{sch} *και ιδου* ... ς Ln *η ιδου* cum ΔΒΕGHRSUVΓΔΑΠ^{2} al plu a c d g^{2} l go cop syr^{p} arm aeth Eustheoph^{134}. Praeterea post *εκει* sec loc positum (priore *ωδε*) KMΠ al^{25} fere syr^{p} c.* add o $\overline{\chi\varsigma}$ (:: cf Mt et Mc) | *μη απελθητ.* (157. Eustheoph *εξελθ.*, syr$^{p\ mg}$ *πιστευσητε*) *μηδε* (ℵ *μητε*, e *μη*, B 13. 69. al pauc arm om *απελθ. μηδε*) *διωξητε* (LΔΛ 69. 262. *-ξετε*, syr^{sch} om *μηδ. διωξ.*) ... syr^{cu} *ne vos seducant neque exeatis* ... 1. 118. (similiter 131. 209.) haec cum iis quae praecedunt sic: *ιδου ωδε, μη διωξητε· η ιδου εκει ο* $\overline{\chi\varsigma}$, *μη πιστευσητε*

24. *αστραπτουσα* cum ℵBLXΓ 1. 69. 106. 131. 157. al^{10} fere arm ... ς Ln Ti *η αστραπτ.* cum DRΔΑΠ unc^{8} al pler. Ex Latt it^{pler} vg *ful-*

πτουσα ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν λάμπει, οὕτως
ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. 25 [206.2] *πρῶτον* 9, 22
δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς
ταύτης. 26 [207.5] *καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως* Mt 24, 37–39
ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 27 *ἤσθιον,* Gen 7, 7
ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν
κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας.
28 [208.10] *ὁμοίως καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον,* Gen 18, 20 ss

gur coruscans vel *fulgurans*, contra d *scoruscus qui scoruscat*, e *choruscatio quae coruscat* | εκ της υπο usq εις την υπ ουρα. λαμπει (b i q *de* [i add *sub*] *caelo lucet in his quae sub caelo sunt*, vg *de sub caelo in ea quae sub caelo sunt fulget*): D εκ της υπο τον ουρανον αστραπτει (item 71. 241. εκ της υπ ουρανον λαμπ.), d *de sub caelo coruscat* ... f *in his quae sub caelo sunt fulget*, e *de caelo in parte* (cod *patre*) *quae sub caelum est* ... e ff^{2} l Amb^{fug7} nil nisi *de sub caelo*, item s *sub caelo* (sed add *fulgurans* quod ante om) ... 69. υπο των επ (απ?) ουρανων ... syr^{cu} *a principio caeli usque ad finem eius*, syr^{sch} *de caelo et omne quod sub caelo est illuminat* ... a om ista omnia | εκ της υπο τον cum ℵABDKΠ al aliq ... ς ε. τ. υπ (E^{2} υπο, 13. υπο των) ουρανον (Π 13. z^{ser} -νων) c. LXΓΔΛ unc^{7} al pler | υπ ουρανον (13. z^{ser} νων): al pauc υπο τον ουρ. | εσται cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu a f ff^{2} l q vg (sed ff^{2} *ita erit* omissis o υιος etc) go cop syr^{cu} et ^{utr} ... ς (= Gb Sz) add και, Ln [και] cum D al mu b c e i s arm aeth | ο υι. του ανθρ. εν τη ημερα (248. παρουσια) αυτου cum ℵALRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler q vg go cop syr^{utr} arm, item l *filius hominis in adventu suo*, f Vig *adventus filii hominis in die sua*, c s gat mm aeth Amb^{fug7} *adventus filii hominis*, syr^{cu} *dies filii hominis* ... Ln om εν τ. ημερ. αυτου cum BD 220. a b e i

25. αυτον (ϰ supra lineam habet) πολλ. παθειν (Γ παθ. πολλ.): AKΠ p^{ser} w^{ser} πολλ. παθ. αυτ.

26. και pri: Λ (?) 42. om | νωε cum unc omnib al longe plu (Clem^{533} libere) ... ς (= Gb Sz) του νωε cum minusc vix mu | εσται και: Γ 69. 245. b cop syr^{cu} et ^{sch} om και | του υιου: ς^{e} 1624 et 1633. om του per errorem

17. εγαμιζοντ. cum ℵBDLΨX al^{20} fere ... ς εξεγαμιζ. cum ARΓΔΛΠ unc^{7} al plu | ηλθεν: D e εγενετο | ο κατακλ.: D 69. om ὁ | απωλεσεν (MΓ Δ* al απολεσεν, item E al v. 29): s 29. 71. 248. 435. g^{ser} j^{ser} ηρεν (:: ut Mt) | απαντας cum ℵARΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ln παντας cum BDLX

28. ομοι. καθως cum ℵBLRX 13. 69. 157. 346., item *similiter sicut* i (l *sim. sic*) vg (f *et sicut*) ... ς Ln Ti ομοι. και ως cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... b c ff^{2} q *similiter*, a e s *similiter et*, Ir^{int218} *et quemadmodum*. Libere Clem^{533} και ως ην εν ταις ημ. λωτ, ουτως εσται η παρουσια etc

Gen 19, 24 ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· 29 ᾗ δὲ ἡμέρᾳ
ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ
καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. 30 κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς
Mt 24, 17 s τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. 31 [209. 2] ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς
ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ κατα-
βάτω ἆραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ
Gen 10, 26 9, 24 Mc 8, 35 Mt 10, 39. 16, 25 Io 12, 25 ὀπίσω. 32 [210. 10] μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. 33 [211. 3] ὃς
ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποιήσασθαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ

28. *ωκοδομουν*: B *οικοδ.*

29. *η δε ημερα* (syr^{cu} *et qua die*) et. Eus^{luc193}: D a e s cop^{wi} et petr^{1} om *δε*, item Ir^{int278} *quoadusque* (et$^{cdd\ al}$ *qua die*) | *εξηλθεν* ut ℵAB*D^{2}EKL RUXΓΔΑΠ etc, item *εβρεξεν* ut ℵAB*EKLRXΓΔΑΠ etc: contra Ln *εξηλθε* cum B^{3}D*MS etc et *εβρεξε* cum B^{3}DMSU etc | *πυρ κ. θειον* cum ℵBEGH LRSUVXΓΔΛ al pler e f vg cop syr^{sch} arm aeth ... ADKMΠ al plus^{10} go syr^{p} *θειον και πυρ* (:: ut LXX) ... f^{ser*} a b e ff$^{2\cdot}$ i l q syr^{cu} Ir$^{int\ 278}$ Eus^{luc193} om *θειον και* | *απαντας* cum ℵARXΓΠ unc^{8} al pler ... Ln *παντας* cum BDLΔΛ al pauc Eus^{luc193}

30. *κατα τα* (R om) *αυτα* (Schu commend) cum ℵ^{c}BDK(R)XΠ al^{10} fere Eus^{luc193} a (*similiter*) cop syr^{cu} et utr aeth (hi omnes *similiter*, Ir^{int278} *sic*) ... ς *κατα ταῦτα* (Gb′ prob Schu *ταὐτά* :: invitis cdd qui accentus habent) cum ℵ*ALΓΔΛ unc^{7} al pler, item *secundum haec* b e e f ff$^{2\cdot}$ i l q vg go (*secundum hoc*) :: cf ab 6, 23 | *η ημερα ο υι. του ανθρ. αποκαλυπτεται* (B *-λυπτηται*, L *-λυπται*) et. Eus^{luc193} a (*in die qua*) e f vg (hi^{3} *qua die*, sed e *venerit* pro *αποκαλ.*) ... D e ff$^{2\cdot}$ i l (item b q Aug) *εν τη ημερα του υιου* (*in die filii*, b q Aug *dies filii*) *του ανθρ. η* (*qua*, sed d *qui*) *αποκαλυφθη* (b e d etc *revelabitur*)

31. *εν*: D^{gr} e om | *ημερα* (e f q): a b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i l vg *hora* | *καταβατω*: M al pauc *καταβαινετω* | *και τα σκευη*: syr^{cu} *ne descendat ut tollat vasa sua e domo* | *εν αγρω* cum ΠBL 13. 69. 346. go ... ς Ln *εν τω αγρ.* (:: ut Mt) cum ADRXΓΔΑΠ unc^{8} al pler | *ομοιως*: 72. syr^{utr} pers^{p} aeth om | *επιστρεψατω*: D *-στραφητω* | *εις τα*: R* om (69. repetit *ομοιως* pro *εις τα*)

32. *λωτ* (a e d e f vg^{ed} cop syrr): D b i l q am for fu ing san aeth Or$^{int2,\ 485}$ *λωθ*. Eaedem versiones et. vv. 28 et 29, D^{gr} vero cum d *λωτ*.

33. *οσ εαν* (ℵ *οσδαναν*, sed *δαν* punctis notatum): D al aliq *οσ αν* | *ζητηση* (R^{r} al aliq *-τησει*, U al$^{2\ wo}$ *-τη*): D *θεληση* | *τ. ψυχ. αυτ. περιποιησασθ.* (b e i q *liberare*) cum ΠL b e i q (:: locorum pp. nullo legitur) ... ς Ln *τ. ψυχ. αυ. σωσαι* cum ℵARXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} (a e e f ff$^{2\cdot}$ l vg *salvam facere*, *salvare*) ... D *ζωογονησαι* (*vivificare*) *την ψυ. αυτ.*, eodem ordine syr^{cu} et ^{sch} (non item P) | *απολεσει* (R bis *απωλ.*): EΠ al *-λεση* | *και οσ εαν* (D al aliq *αν*) e. ADRΓΔΑΠ unc^{8} al pler it (sed l *nam qui*) vg syr^{cu} et^{utr} etc (cop sine copula)... Ti^{synops}

ὅσ ἐὰν ἀπολέσει, ζωογονήσει αὐτήν. 34 [212.5] λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, εἷς παραλημφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται· 35 ἔσονται δύο ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, Mt 24, 40. 41
ἡ μία παραλημφθήσεται, ἡ δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται. 37 [213.5] καὶ Mt 24, 28

οσ δ αν cum ℵBL 69. 245. 346. al[4we] :: ut 9, 24 cum ll. pp. (vix contra valet Mt 10, 39) ... x om και οσ εαν usq ζωογο. αυτην | απολεσει sec cum ℵALRΣΓΔΑΠ* al mu ... ς Ln απολεση cum BDEGHKM UVΠ[2] al plu. Idque sine additam cum ℵBDR 1. 33. 131. a arm ... ς Ti add αυτην, Ln [αυτ.] cum ALΓΔΑΠ unc[8] al pler itpler vg syrutr cop aeth (A b c e f ff[2*] i l q mt go aeth insuper add ενεκεν εμου :: e ll. pp.), item 13. 28. 69. 346. syrcu add την ψυχην αυτου (:: ut ll. pp.) | ζωογονησει (ita ℵ[img] rubro): ℵ[txt]v al[20] ζωοποιησει, 1. 69. 131. 209. f[scr] go arm σωσει, *salvam faciet* a b c f ff[2*] i q mt (contra d e vg *vivificabit* vel *-vit*); l syrcu *inveniet* (ex ll. pp.)

34. λεγω: A al plus[12] e g[1*] for (al, sed non am ing em san tol) syrcu add δε, item f[scr] a γαρ | ταυτη: 346. al pauc c f i l vg (et. fu for ing san) praem εν, non item a b e g[1*] q am tol | εσονται δυο hoc ordine cum ℵBEGHLSVXΓΔΑ al plu itpler vg cop Max[taur] (ed. Rom. hom. 2 p. 8); item D 11. 80. d[scr] εσονται επι κλ. μιασ δυο ... AKMRUΠ al[20] q go syrromn aeth Bas[eth248] δυο εσονται. | μιασ: B c om, hinc Ln [μιασ] εισ cum unc omn (praeter B) al plu arm Bas[eth248] Cyr[luc372] ... ς (= Gb Sz) o εισ cum B 1. 69. 124. al vix mu cop Eus[luc 195] | παραλημφθ. cum ℵABLRXΔ ... ς παραληφθ. cum EHMSUVΓΛ al pler ... D[gr]GKΠ 116. al[5] go παραλαμβανεται (:: ut Mt) | αφεθησεται: DK 116. go αφιεται (:: ut Mt)

35. ℵ* 209. al aliq l vg[edd] (ap Ln) om versum | εσονται. δυο hoc ordine cum ℵ[a]BDL a cop syrcu Max[taur] (hom. 3 p. 9) ... ς δυο εσονται. cum AQRXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] f vg syrutr etc ... b c e ff[2*] i q Bas[eth248] Amb[luc1481sq] om εσονται | επι το αυτο (syrcu aeth praem *in mola*): ℵ* Max[taur] (vide post) εν τω μυλωνι (:: e Mt) | η μια (et. ς[e] Gb Sz) cum ℵ[a]BDR 1. 69. al (mu?) cop[schw] ... ς Gb'' Ti μια cum ALQXΓΔΑΠ unc[8] al plu Bas[eth248] cop[wi] arm | παραλημφθ. cum ℵ[a]ABLQRX ... ς παραληφθ. cum DEGHKMSUVΓΔΑΠ al omn[vid] | η δε ετερ. cum ℵ[a]BLR 13. 69. 346. Eus[luc 195] ... ς Ln και η (8 al om) ετερ. cum ADQXΓΔΑΠ unc[8] al pler it vg (et. Max[taur]) etc (cop om copulam) :: at ita et. v. 34 et ll. pp.

36. Hunc versum ς[e] (et. Sz) sic: δυο εσονται (D al aliq itpler vg om) εν τω (D om) αγρω· ο (DU al om) εισ παραληφθησεται και ο ετεροσ αφεθησεται (e om και ο ετ. αφ.) cum DU al permu a b c e f ff[2*] l q (item i sed pon ante *duae molentes* etc) vg (ed. trahit ad v. 35, tum v. 36 est: *Respondentes* usq *domine*, denique v. 37: *Qui dixit illis* usq *aquilae*) syrcu et utr arm Amb[luc] Aug[luc] (:: ex Mt) ... non dedimus (nec hab ς Gb) cum ℵABLQRXΓΔΑΠ unc[7] al longe plu g[1*] go cop aeth Bas[eth248] Op[655] (hom[50] „et Lc quidem evgista exponit de duobus in lecto et de duobus ad molam; praesens autem Mt de duobus in agro

ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται.

XVIII.

1 [214, 10] *Ἔλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐγκακεῖν, 2 λέγων· κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρε-*

et de duobus ad molam. Ubi enim Lc posuit duo in lecto, ibi Mt posuit duo in agro. Ex quo intelligere nobis datur quoniam lectum et agrum ambo evglstae id ipsum intelligere voluerunt") Max[taur9] (postquam enim de verbis *erunt duo in lecto* etc explicuit, pergit „videamus quod reliquum est. Dicit enim divina sententia: *Erunt duae molentes in pistrino, una assum. et una relinq.*" Nihil vero praeter hoc tractat.)

37. *και αποκριθεντες* a e f ff^{2}· l: c i vg om *και*, b g^{1}· q *respondentes autem*, syr^{cu} om *και αποκρ.* | *λεγουσιν αυτω*, *dicunt illi* g^{1}· vg: a b e f ff^{2}· i l q mt *dixerunt illi*, c *illi dixerunt* ... ᴅ om *αυτω* | *ο δε ειπ. αυτοις* (l. 131. 209. om *αυτ.*): a vg *qui dixit illis*, it^{pl} *quibus ipse dixit* ... e nil nisi *dixit* | *το σωμα* (Eus^{luc195} *οπου φησι το σωμα, η το πτωμα κατα ματθαιον*, Cyr^{luc373}): EGH al^{25} fere e (*cadaver*) syr ᵖ mg aeth Bas^{eth248} *το πτωμα* (:: cf Mt) | *και* cum ʀBLUA al plus^{30} b d vg^{ed} cop syr^{p} arm Eus^{luc} Bas^{eth} Amb^{luc1484} ... Ln [*και*], ς om cum ADGΓQRXΨΔΠ unc^{7} al plu it^{pler} am for fu em san ing tol go syr cu et sch aeth Cyr^{luc373} (:: ut Mt) | *επισυναχθησ.* cum ʀBLQ 19^{ev} ... ς Ln *συναχθ.* (:: ut Mt) cum ADRXΓΔΠ unc^{8} al pler (Λ om) Cyr^{luc373}. Posuimus autem post *και οι αετοι* c. ʀBL 13. 69. 300. 346. y^{ser} arm pers^{p} ... ς Ln ante *οι αετοι* (sed b d vg^{ed} cop syr^{p} Eus^{luc} Bas^{eth} Amb^{luc} *και οι αετ.*) cum ADQRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg cop syr^{cu} et ^{utr} aeth Cyr^{luc} (:: ut Mt lectione non fluct)

XVIII. 1. *ελεγ. δε* sine *και* cum ʀBLM 13. 69. 124. 127* 131. 346. al pauc a b c q cop (aeth *et dixit*) Or^{3,650} (et ^{1,213} *ελεγε γαρ φησι παραβολην προσ το δειν* etc) Bas^{eth266} ... ς Ti *ελ. δε και* cum ADQRXΓΔΛΠ unc^{7} al pler e f ff^{2}· g$^{1·2·}$ i (l omisso *δε*) vg go syr^{cu} et ^{utr} arm Chr^{2,939} Antio^{1165} | *αυτουσ* cum ℵ*et^{cb}ABKLMQRSUVXΓΔΠ al^{60} fere cop arm (a *ob hoc quod deberent semper orare*) Or^{3,650} ... ς om cum ℵ^{ca}DE GHΛ al plu go (it^{pl} vg *quoniam oportet semper orare*) Or^{1,213} Eus^{luc196} Bas^{eth266} Chr^{2,939} Antio^{1165} Dam^{par461} | *εγκακειν* (*εγκ.* cum ʀAB*DHKQ al; B^{3}LUΔΠ al *εγχ.* ita Ln) cum ʀABDHKLQUΔΠ al ... ς *εκκακ.* cum EGM ʀSVXΓΛ al plu Or^{3} et ^{1} Eus^{luc} Bas^{eth} Dam^{par}

2. *λεγων* (et. Or^{3,650}): ᴅ 1. 61. 131. 209. 235. syr^{cu} et sch (non item hr et ᵖ) pers^{p} Or^{1,213} Bas^{eth266} om, hinc Gb^{o} | *τινι* cum ʀABQRΓΔΠ unc^{8} al pler it vg rell Or^{3} et ^{1} Ath^{1,529} (*εν τινι χωρα*) Bas^{eth} Chr^{2,939} Dam ^{par461}et^{677} ... DLX 126. 254. *τη* (33. *τινι τη*). Cf Hipp^{antichr} (Lag.^{29}) *κριτης ην εν πολει* etc

πόμενος. 3 χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. 4 καὶ οὐκ ἤθελεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι οὐδὲ ἄνθρωπον ἐντρέπομαι, 5 διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. 6 εἶπεν δὲ ὁ κύριος· ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· 7 ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν

3. *χηρα δε* (et. ς Gb Sz) cum unc omnib (exc A) al longe plu e go syr^{p} Bas^{eth266} Chr^{2,939} Dam^{par677} ... ς^{o} add *τισ* cum A 1. al mu it^{pler} vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Hipp^{antichr}

4. *ηθελεν* (Gb′) cum ℵABDLQRXΔ al^{40} fere it vg (Latt *nolebat*) cop syrr arm Hipp^{antichr} Bas^{eth} Chr^{2,939} Dam^{par677} ... ς *ηθελησεν* cum ΓΔΠ unc^{8} al plu | *χρονον* (a *per tempus*): it^{pler} vg arm *per multum tempus* (c *temporis*), e *longo tempore* ... D add *τινα* | *μετ. δε ταυτ.* cum ℵAD RXΓΔΔΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ti *με. ταυτ. δε* cum BLQ (nil probant *post haec autem* a f i q vg, *postea autem* e; b c d ff^{2*} l om *autem* :: 10, 1 *μετα δε ταυτα* apud Graecos non fluct; Act 18, 1 *μετ. ταυτ.* legendum est). Libere Hipp^{antichr} *υστερον μεντοι ειπ. εν εαυτω λεγων* | *ειπ. εν εαυτω*: D *ηλθεν εισ εαυτον και λεγει.* Similiter Vig (vide ap Sab) *in se autem reversus dixit intra se* | *ει και*: D om *και*, item (habent tantummodo *si*) a b c e ff^{2*} i l q (contra *etsi* f vg) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (non item P) | *ουδε ανθρωπον* cum ℵBLX 157. a b c e f ff^{2*} i l vg Hipp^{antichr56} ... ς Ti *και ανθρ. ουκ* cum ADQRΓΔΔΠ unc^{8} al pler q go Bas^{eth266} Chr^{2,939} Dam^{par677} (:: at vdtr haec lectio ad v. 2 conformata, ubi Graecorum nemo *ουδε*, ex Latinis tantum b Vig; Ir^{int323} vero „et ipse est *iniquus iudex* qui a domino dictus est, quoniam *deum non timebat neque hominem reverebatur*“ pariter a v. 4 atque 2. derivari potest)

5. *δια γε*: X pp^{arh**} *δια δε* | *παρεχειν* (ℵ^{c}): ℵ* *παρενοχλειν.* Cf Hipp antichr^{56} *δια το παρενοχλειν με την* etc | *κοπον* c. ℵ^{c}ABDLXΓΔΔΠ etc: ℵ*E*GR 1. 69. 131. 209. 346. al mu *κοπουσ* (:: cf 11, 7. Mt 26, 10 Mc 14, 6). Praeterea syr^{cu} add *semper.* | E*UX al^{5ser} *την χηρα* | *εκδικησω*: D praem *απελθων* | *υπωπιαζη* cum ℵABDG^{2}LQΔ al permu Bas^{eth266} Chr^{2,939} Dam^{par677} ... EG*HKMRSUVXΓΔΔΠ al plu (16 apud Scriv) *υποπιαζη* (Gb′) et al^{25} fere *υποπιεζη.* Ex Latt a c d f i vg *suggillet me*, e *molestior sit mihi*, l *invidiam mihi faciat*; b ff^{2*} q *constringat me.* Cf Steph. Thes. sub *υπωπιαζ.* (*suggillare aliquem, obtundere aures alicuius*) et *υποπιεζω* (*supprimere*; passim *-πιαζω*). Cf et. Suid etc. In edd *υπωπιαζ. υποπιαζ. υποπιεζ.* saepe confusa. Cf et. ad 1 Cor 9, 27.

6. *ειπ. δε*: G 1. 131. syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (non item P) aeth *και ειπ.* | *ακουσατε*: ℵ*(suppl ^{a})Δ* om ... Γ al^{2ser} *ηκουσατε*, item e Vig *audistis*

7. *ποιηση* cum ℵBDGMQUVXΓΔΔΠ al plus^{50} Bas^{eth266} Chr^{2,939} Dam^{par677} cat^{ox132} ... ς *ποιησει* cum AEHKLRSΔ al plu Macclev^{11} Antioch^{1165} |

ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς; 8 *λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;*

9 *Εἶπεν δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην.* 10 *Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ*

των βοωντων αυτω c. ℵBLQ (item e *qui eum inclamant*); a b ff^{2} i l q *clamantium* sine *αυτω* ... D^{gr} *βοωντων αυτων* ... ς Ln *των βοωντ. προσ αυτον* cum ARΧΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} Macelev^{11} Bas^{eth} Chr Antioch Dam^{par}, item *ad se* e f vg, *ad eum* Ir^{int} Tert^{marc4,36} | *ημερ. και νυκτος* (et. Ir^{int} Bas Chr Dam): D e^{scr} Macelev Antioch^{1165} *νυκτ. κ. ημερ.* | *και μακροθυμει* (Gb′) cum ℵΔΠDLQΧΠ 1. 157. 209. e^{scr} w^{scr*} al aliq Chr Antioch e (*et patiens est in illis*), item (sive *μακροθυμησει* ut 254, *et patientiam habebit in illis* ut f vg; g^{2} insuper addit *diebus*) f g^{2} vg go syr^{cu} et^{hr} ... ς *και μακροθυμων* cum ΓΔΑΡ (ex nupera recognitione) unc^{8} al pler syr^{sch} et P Dam^{par}; item omisso *και* 80. 88. a b c ff^{2} i l q | *επ* (D^{gr} 157. *εν*) *αυτοις*: it vg *in illis* (sed d *super eos*): 69. al pauc Dam^{par} *επ αυτους* ... 64. Antioch om; Ir^{int} ^{265} Macelev^{11} om *και μακροθ. επ. αυτ.* Ceterum 13. 69. pro *και μακροθυμ.* etc libere sic: *ναι λεγω μακροθυμων επ αυτ. ποιησει την εκδικ.* etc

8. *λεγω* (f *dico enim*, em *dico autem*, go *at dico*): GMR 28. 124. 346. al plus^{10} cop arm Macelev Antioch^{1165} Ir^{int} ^{265} (*etiam*) praem *ναι* | *οτι* (et. Chr^{2,939} Antioch Dam^{par} ^{677}): DG 13. 69. al pauc b c ff^{2} i l tol* (non a e f q vg) Macelev Ir^{int} om | *ελθων* hoc loco et. Or^{4,158} (*πλην ο υι. τ. ανθρ. ελθ. αρα* etc): Or$^{3,144.\ 294.\ 568}$ ante *ο υιος* pon (sed^{568} om *αρα*), item Clem^{533} *επιφερει· αρα ελθων ο υι.* etc Eusp^{s398} *λεγων· αρα ελθων ο υι.* etc et^{luc196} *το δε ειπειν· αρα ελθων* etc Or^{int3,977} „quando illud - *Putas veniens filius*“ etc Epiph^{1034} *το δε ειρημενον· αρα ελθων ο υι.* etc. Accurate Latini: a e f ff^{2} vg *verumtamen* (e *verum*, ff^{2} *tamen*, a *attamen*) *filius hominis veniens* (e *cum venerit*) *putas inveniet* (a *inveniet putas*); item b c i l q *tamen* (e *verumtamen*) *filius hominis numquid inveniet* | *αρα* (vide ante): D post *πλην* pon. Cf Const$^{6,\ 18,4}$ *ελεγεν οτι αρα ο υι. τ. ανθρ. ελθων ευρησει* etc | *την πιστιν* et. Clem^{533} Or^{3,ter}et^{4,158} Eusp^{s}et^{luc} Const^{6,18,4} Epiph^{1034}: D 240. 244. arm om *την*

9. *δε και* cum ℵBDLMQRΧΔ al sat mu a f vg (item i arm omisso *δε*) ... ΑΓΑΠ unc^{7} al plus^{90} b c e l q fu^{2} sah cop syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} *et dixit*) go Bas^{eth277} om *και*, hinc Gb^{0} Ln [*και*] | M *προσ τινασ τοισ πεποιθοισιν*, 69. *πρ. τινασ των πεποιθοτων* | Δ al pauc *εφ εαυτουσ* | *εξουθενουντασ*: B 115. 259. al$^{2\,scr}$ (al^{vid}) *-ντεσ* | *τουσ λοιπουσ* (syr^{cu} arm *multos*, syr^{sch} *omnes homines*): D add *ανθρωπουσ* | *την παραβ. ταυτ.* (sah syr^{cu} et^{sch} ante *προσ τινασ* pon): D om

10. *ανθρωπ. δυο* (et. e syr^{p} Or^{4,124} Bas^{eth277} Cyp^{205}): D it^{pler} vg syr^{cu}

εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. 11 *ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς ταῦτα προσηύχετο· ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης·* 12 *νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατεύω πάντα ὅσα κτῶμαι.* 13 *ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπτεν τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων· ὁ θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.* 14 *λέγω*

---

et sch aeth *duo ανθρ.* | o *εισ* cum ℵALQΓΔΑΠ unc[8] al pler sah cop arm Or[4, 124] Bas[eth277] ... Ln Ti *εισ* cum BDRX g[scr] (ℵ[sic] ut nuper rursus exploravimus) | *και ο ετεροσ* (et. Or Bas, sed Bas fluct inter *και ο* et *ο δε*): D *και εισ*, item *et unus* c e ff[2·] q Cyp[205] Optat (contra b f l vg Aug *et alter*, a i *et alius*). Praeterea priore loco *publicanus*, altero *Pharisaeus* ponunt a b c ff[2·] i l (non item e f q vg Cyp Aug Optat)

11. o (QX 157. cop add *δε*, syr[omn] Or[4, 124] *και ο*) *φαρισ. σταθεισ* (e Cyp[205] *cum stetisset*; arm add *solus*): a b c f ff[2·] i l q *stans itaque pharisaeus* | *ταυτα* (e Cyp *talia*; b c f ff[2·] i l q *sic*) sine additam c. ℵ* b c f ff[2·] i l q sah, item aeth (*et stetit Pharis. et oravit et dixit*) ... ς Ln praem *προσ* (D *καθ*) *εαυτον* cum ADQXΓΔΑΠ unc[8] al pler a go syr[cu] et utr Bas[eth277] Antio[1102] ... Ti post *ταυτα* add *προσ εαυτ.* (L *αυτον*) cum ℵ[c]BL 1. 131. e vg syr[hr] arm (cop post *ταυτ. προσηυχ.* add *εν εαυτω*) Or[4, 124] Cyp[205] | *προσηυχετο* (Γ praetermisit syllabas *ηυχετο*): AΠ 1. 42. 49. 131. 209. w[scr] *προσηυξατο* | *ωσπερ* cum ℵABXΓ ΔΑΠ unc[8] al pler Bas[eth] ... Ln *ωσ* cum DLQ al pauc Or[1, 490] et [3, 145] et [4, 124] Cyr[esa577] Antio[1102] | *ουτοσ ο τελωνησ* (et. Or[ter] Bas Cyr): AKΠ al[10] fere e Cyp[205] Aug Vict[tun] *ο τελω. ουτ.*

12. *αποδεκατευω* cum ℵ*B ... ς Ln Ti *αποδεκατω* cum ℵ[c]ADLQX unc rell al omn[vid] Or[3, 145] Bas[eth] Cyr[esa] (:: quae forma multo frequentior altera quam recepimus) | *παντα οσα κτωμαι* (et. Bas[eth278]): Or[3, 145] *τα υπαρχοντα μου*, Chr[6, 145] *μου τα υπαρχοντα*, Cyr[es577] *παντ. τα υπαρχ. μοι*

13. *ο δε τελ.* cum ℵBGL 69. 124. 157. 245. 346. f[scr] e sah cop syr[cu] et sch aeth Antioch[1102] Cyp[205] Aug[bis] Vict[tun] ... ς Ln Ti *και ο τελ.* c. ADQXΓΔΑΠ unc[7] al pler it[pler] vg go syr[P] et[hr] arm Bas[eth278] | *εισ τον ουρανον* (Δ *ε. τουσ ουρανουσ*) post *επαραι* cum ℵBLQX 33. b c ff[2·] q go sah cop aeth syr[hr] ... ς Ln ante *επαραι* cum ADΓΔΑΠ unc[8] al pler a f (e *et neque oculos in caelum volebat levare*) vg syr[cu] et utr arm Bas eth Cyp[205] Amb[cain9] ... 40. i l Or[4, 372] libere (item alludens[4, 373] et [374]) om plane | *το στηθοσ* cum ℵBDKLQXΠ al[15] fere it vg arm Or[4, 372] Cyr[es577] et luc[377] Antioch[1102] Cyp[205] ... ς Ti *εισ το στηθ.* cum AΓΔΑ unc[7] al plu sah cop syrr Bas[eth277] | *αυτου* cum ℵADLXΓΔΑΠ unc[8] a omn[vid] Bas[eth] Antioch[1102] ... BQ Or[4, 372] (*εαυτου το στηθ.*) *εαυτου*[1] ... 1. 118. 209. y[scr] Cyr[es] et luc om | *ο θεοσ* (ℵ[c]): ℵ* om

14. *λεγω*: Δ al pauc add *γαρ*, item b c f l *itaque*

ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖ-
14, 11 Mt 23, 12 *νος· 215.5 ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν*
ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

15 sq Mt 19, 13 sq Mc 10, 13 sq 15 216.2 *Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅπτη-*
ται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς. 16 *ὁ δὲ Ἰησοῦς*
προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με

14. *κατεβη* cum ℵABDLPXΓΔΛ unc[6] al pler e vg aeth Bas[eth278] Cyr[luc378] Cyp[205] ... KQUΠ al mu a b c f ff[2·] i l q sah cop syr[cu] et utr et[hr] Antioch[1102] Hil[411] praem *οτι*, hinc Ln [οτι] | *εις τον οικ. αυτου* (BL[2] *εαυτου*): D sah om | *η γαρ εκεινος* (Gb Sz) cum AΨQXΓΔΛΠ unc[8] al[150] fere go (*quam quidem ille*) syr[p] (accurate reddit *η γαρ εκει.*) Bas[eth 278edd] Cyr[luc378] ... ς (= Gb Sz) *η εκεινος* cum minusc vix mu Antioch[1102] arm (Thphyl ad h. l. *ἢ* [γὰρ?] *ἐκεῖνος ἀντὶ τοῦ· παρ' ὃ ἐκεῖνος*, item Euthym ad h. l. *παρ' ὃ ἐκεῖνος ἤγουν οὐκ ἐκεῖνος*) ... Ln *παρ εκεινον* cum ℵBL 1. 22[mg] 94. 209. sah cop Or[1, 490] ([4, 124] *μαλλον αυτου εις τον οικον καταβαινει δεδικαιωμενος*) schol[256], item D *μαλλον παρ* (d *magis praeter*) *εικεινον τον φαρισαιον* (addunt *Pharisaeum* et. syr[sch] pers[p], item Latt quos vide). Latt sic: a *prae illum Pharisaeum*, vg *ab* (mm *magis ab*) *illo* (tol add *Pharisaeo*), b c e f ff[2·] i l q mt Cyp[205] Aug *magis quam ille Pharisaeus* ... 157. Bas[eth278ed] *ηπερ εκεινος*, Doroth[12, 403] (Gall[12]) *υπερ εκεινον* (:: *η γαρ* insolenter dictum est sed a dictione Graeca haud abhorrere videtur; cf exempla *γαρ* similiter adhibiti in Steph. Thes. sub *ἤ*) | *εαυτον* pri: D* *αυτον* | *ο δε* cum ℵBD[s]ILPQXΓΔΛΠ unc[8] al pler go sah cop syr[p] arm ... Ln *και ο* (:: ut 14, 11 et Mt 23, 12) cum A al[6] it (et. d) vg syr[cu] et[sch] et[hr] aeth (Or[1, 490] *και πασ ο*) Cyp[201] et[205]

15. *και* et. c e f i q (item[vid] ff[2·] g[1·2·]) vg syr[cu] syr[edd] et[p] arm Or[3, 663] ... D al[3wet] a b l go cop syr[sch] om (aeth *et attulerunt* etc) | *τα*: D 1. 13. 69. 118. 131. 247. cop arm Or[3, 663] om | *βρεφη*: Or[3, 659] *οτι μεν, ωσ ο ματθ. φησι, προσηνεχθη παιδια τω ιῡ, η ωσ ο μαρκοσ* (corrigendum *λουκασ*) *προσεφερον αυτω και βρεφη.* Rursus paullo post: *το δε βουλημα των προσφερυντων τα παιδια εστι, κατα μεν τον ματθ. ινα τασ χειρασ επιθη* etc, *κατα δε τον μαρκον ινα αψηται αυτων, κατα δε τον ειποντα βρεφη αυτα ειναι λουκαν ινα αυτων απτηται* ... D *παιδια* (quod idem E pro *τα βρε.* scripturus erat, sed non absolvit) | *αυτων* (B* om, suppl[2]) *απτηται* (P *αψητ.*, 69. 346. al pauc *απτεται*) cum ℵABDL(P)QΓΔΛΠ unc rell al pler it vg etc Or[3, 659] et[664]: IX·235. *απτητ.* (X *αψητ.*) *αυτων* (:: ut Mc) | *ιδοντεσ δε* (ita a d e; it[plu] vg *quod cum viderent*, c *quos cum viderent*): 47[ov] y[scr] al pauc syr[cu] et[sch] *και ιδοντ.* | *οι μαθηται*: MΠ al[10] fere syr[cu] et[sch] aeth add *αυτου* | *επετιμων* (69. *-μουν*) cum ℵBDGL 1. 13. 69. 118. 209. f[scr], item *increpabant* it[pler] vg cop syr[cu] et P ... ς *επετιμησαν* c. AΨΓΔΛΠ unc[8] al pler e syr[sch] (:: cf ll. pp.) | *αυτοισ*: Δ*Γ *αυτουσ*

16. *προσεκαλεσατο* (DG al[4] *-λειτο*) *αυτα* (B om) *λεγων* cum ℵBL. a (*im-*

καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. Mt 18, 3 Mc 10, 15
17 [217.2] ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

18–27
18 [218.2] Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων· διδάσκαλε Mt 19, 16–26 Mc 10, 17–24
ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 19 εἶπεν δὲ αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς θεός.
20 τὰς ἐντολὰς οἶδας· μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ Ex 20, 12–14

peravit eis dicens) cop syr^{sch} (*vocavit eos et dixit eis*), item DG 1. 118. 131. 209. ... ς Ln Ti προσκαλεσαμενος αυτα ειπεν (69* 157. λεγει, 13. 69** 346. ελεγεν) cum AIPXΓΔΔΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{p} (add c.* *eis*) etc ... syr^{cu} nil nisi *dixit eis* (:: Mt et Mc ειπεν αυτοις) | κωλυετε: D κωλυσηται | του θεου: Λ* 157. al pauc a b c (non item e f ff^{2}· i l q vg) syr^{cu} et^{sch} (non p) των ουρανων :: ut Mt

17. αμην (et. Or^{3,663}): D 11pc add γαρ | οσ αν cum ℵBDLX 69. 346. al pauc ... ς Ti οσ εαν cum AIΓΓΔΔΠ unc^{9} al pler Or^{3,663sq}

18. τισ αυτον: G 1. 13. 69. 346. αυτον εισ, item *eum quidam* it vg go syr^{cu} et^{utr} arm aeth | αρχων (et. c f vg): a b e ff^{2}· i l q om (:: ut ll. pp.); similiter Mcion^{epiph315} et^{339} ειπε τισ προσ αυτον) ... syr^{cu} et syr^{edd} add *Pharisaeorum* | λεγων (syr^{cu} et^{sch} aeth add *ei*, non item syr^{p} et^{hr}): D am (al ap Wtst) sax om | τι ποιησασ etc et. Mcion epiph^{315} et^{339} Hom$^{clem\ 18,3}$ (ο διδασκ. ημων τω ειποντι φαρισαιω· τι ποιησασ ζω. αιω. κληρονομησω, πρωτον εφη·) et^{18,17} (ερωτησαντοσ τινοσ· τι usq κληρ.) Clem^{304} Or^{2,727} Dial^{832} (προσελθοντοσ αυτω τινοσ· διδασκ. αγαθε, τι ποιησασ, φησι, ζωην etc): 1. 131. 209. τι ποιων etc

19. ειπ. δε αυτω ο (Dial^{832} om αὐτ. ο) ιϛ: DG ο δε ειπ. αυτω | τι με λεγ. αγαθον: syr^{cu} add *et quare interrogas me de bono*, quae ex Mt adscripta esse apparet | θεοσ cum ℵ*B*(3 praem ὁ, sed punctis notatum) ... ς Ln Ti ὁ θεοσ cum ℵ^{c}AB^{3}D rell omnib (Or^{3,664} ο δε μαρκ. και λουκ. φασι – εισ ο θεοσ). Praeterea arm^{ed} Or^{1,219} et$^{int\ 1,89}$ add ο πατηρ. Cf huc Mcion$^{epiph\ 315}$ et^{339} ο δε· μη με λεγε (315 λεγετε?) αγαθον· εισ εστιν αγαθοσ ο θεοσ (315 om ο θε.). προσιθετο εκεινοσ· ο πατηρ (ita^{339}; 315 προσεθηκε το οτι ο πατηρ). Similiter (vide ad Mt) pro θεοσ Marcos ap Ir^{1,20,2} et Hom$^{clem\ 18,3}$ ο πατηρ ο (Mesii om) εν τοισ ουρανοισ, item Dial^{804} λεγοντοσ του ιυ· ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ ο πατηρ (contra^{832} εισ ο θε.). Locis iam ap Mt adscriptis accedunt Hipp^{254} ex Mcione και ωσ αυτοσ ομολογει· τι με λεγετε αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ et Epiph^{742} ex Ario (ειτα παλιν φησιν ο μανιωδησ αρειοσ) πωσ ειπεν ο κυριοσ· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ ο θεοσ.

20. τασ εντολασ: c praem *Et ait illi Iesus*, item Dial^{832} ο δε εφη (sed non mutato οιδασ, ut certe editum est). Epiph vero de Mcione^{315} et^{339} testatur: αντι του· τασ εντολ. οιδασ, λεγει· τασ εντολ. οιδα (quam ad lectionem quadrare vdtr illud ο δε εφη in Dialogo). Aliter

Deu 5, 16 sq ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21 ὁ δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητός. 22 [219-2] ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς, καὶ

Tert$^{marc\ 36}$ „interrogatus ab illo quodam: Praeceptor optime, quid faciens vitam aeternam possidebo? de praeceptis creatoris an ea sciret, id est faceret, expostulavit." „Cumque ille principaliora quaeque affirmasset observasse se ab adolescentia, unum, inquit, tibi deest" etc. Praeterea cf quae ap Macar Chrysoceph ex Or^{luc} allata leguntur (Or$^{3,\ 980}$): *επι τον νομον αναπεμπει ιν εκειθεν συναγη εντολασ* etc. *μαρτυρει γουν τω ειληφοτι απο μεν του δευτερονομ. το· αγαπησεισ κυριον* etc, *απο δε του λευιτικ. το· τον πλησιον σου ωσ σεαυτον· ορθωσ απεκριθησ, και προστιθησι· τουτο ποιει* etc | *οιδασ*: D e add *ο δε ειπεν· ποιασ. ειπεν δε ο ις το* (e *ait illi quae· dicit illi*) ... a add *ait quae* (:: cf Mt) ... syr^{cu} add *si vis tu in vitam intrare* | *μη μοιχευσησ* hoc loc f Tert$^{marc\ 36}$ syr^{p} et^{hr} etc: a b c ff$^{2\cdot}$ i l q vg (et. 130) syr^{cu} et^{sch} post *μη φονευσησ* pon; e om *μη φονευσησ* | *μη μοιχ. μη φον. μη κλεψησ μη* (Dial^{832} *μηδε*) *ψευδομαρτυρησησ* (B *-τυρησ*, M e^{scr} w^{scr} Dial ex cod^{wetst} *-σεισ*. Similiter e^{scr} *-χευσεισ* et *-νευσεισ*, w* *-ψεισ*): D (:: ut LXX) *ου μοιχευσεισ· ου φονευσεισ· ου κλεψεισ· ου ψευδομαρτυρησεισ*, quemadmodum it^{pler} vg habent: *non occides* (a *homicidium facies*), *non moechaberis* (f haec transp; d *moechabis*, a *adulterabis*, c ff$^{2\cdot}$ *adulterium committes*, b l q *adult. admittes*) *non furtum facies, non fals. testim. dices.* Unus e (vide ante): *ne adulterium admiseris, ne furtum feceris, ne fals. testim. dixeris.* | *τιμα*: Dial^{832} ex cod^{we} *τιμαζον* | *μητερ. σου* cum NEFGHSUVΓ ΔΛ al longe plu a b c cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (add^{mg*} *et proximum tuum sicut te ipsum*) aeth Dial^{832} Or$^{3,\ 8}$ (*και ο σωτηρ δε φησι· γεγραπται εν τω νομω· τιμα τ. πατ. σου και την μητ. σου και τα εξησ*) ... Gb^{00} *σου*, Ln om *σου* cum ABDIKLMPXΠ al^{25} fere e f ff$^{2\cdot}$ i l q vg go syr^{p} arm :: at *σου* nec in Mt nec Mc est, ad quos vide paucitatem testium qui addunt. Praeterea fluct et. LXX: B add, A om

21. *ειπεν*: G l (*et ait illi*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} add *αυτω* | *ταυτ.* (69. om) *παντα*: AIKΠ al^{5} e syr^{p} *παντ. ταυτ.* (:: cf ll. pp.) | *εφυλαξα* c. NABL 1. 209. Dial^{832} ... *ς εφυλαξαμην* c. DIPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (:: cf ad utrumq ll. pp.) | *εκ νεοτητ.* absq *μου* cum BD l syr^{cu} Dial^{832} Meion tert$^{4,\ 36}$ (vide ad v. 20) ... *ς* Ln add *μου* (:: ut Mc lectione non fluct, cf et. ad Mt) cum NAILPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{utr} et^{hr} rell (aeth insuper add *usque nunc*)

22. *ακουσασ δε* absq additam c. NBDL 1. 33. 69. 131. 209. 382. 32^{ev} 11^{pc} cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ... *ς* add *ταυτα* cum AIPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm aeth ... it^{pler} vg *quo* (b *quod*) *audito*, a *quod cum audisset*, e *cum audisset autem illum* (**illam*), item 157. *ακ. δε αυτου* | *ετι* cum N$^{a\ ?}$ et C^{a}BDILPRXΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu it vg etc ... N*EHV al mu *οτι* (nec Tert$^{marc4,\ 36}$ exprim *ετι*, vide ad v. 20) | *διαδοσ* cum BPXΓΔΠ

δεῦρο ἀκολούθει μοι. 23 [220.2] ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγενήθη· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. 24 ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσπορεύονται· 25 εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ τρήματος βελόνης εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 εἶπαν δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σωθῆναι;

unc[8] al plu (et. cop go syr[P] et [hr] *distribue*) Bas[eth 265] et [267] ... Gb′ Ln *δος* (:: ut et Mt et Mc) cum ℵADILMRΔ al[45] fere Dial[832], item *da* it vg syr[cu] et [sch] arm aeth | *πτωχοις*: D al pauc praem *τοις* (:: ut ll. pp.) | *εν* (c. ℵALR al mu Bas; Ln Ti add *τοις* c. BD) *ουρανοις* cum ℵ ABDLR al mu a e cop ... ς *εν ουρανω* c. ΙΡΧΓΔΑΠ unc[9] al pler it[pl] vg go arm Dial[832] Bas[eth 265] (:: cf ad utrumq ll. pp.)

23. *ταυτα*: ℵΓ add *παντα* | *εγενηθη* cum ℵBL (:: cf ad Mt 28, 4) ... ς Ln *εγενετο* cum ADIPRXΓΔΑΠ unc rell al omn[vid] Cyr[luc 380]

24. *αυτον ο* (B om) *ις ειπεν* c. ℵBL 1. 131. 157. 209. cop syr[hr] ... ς Ln *αυτ. ο ις* (al pauc om vel ante *αυτ.* pon) *περιλυπον γενομενον ειπεν* cum AIPRXΓΔΑΠ unc[9] al pler it[mu] vg syr[cu] et [utr] rell; item D b c e i *αυτ. περιλυπον γενομενον ειπ.* (e add *illi*) *ο ις* | *εισπορευονται* idque post *τ. θε.* cum BL, item eodem loco ℵDR 124. 157. a b c e ff[2. ·] g[1. 2.] i q vg *εισελευσονται* (it[pler] vg *intrabunt*, e *introibunt*) ... ς Ln *εισελευσονται* idque ante *εισ την βα. τ. θεου* (KMΠ al mu *των ουρανων* :: ut Mt) cum AIPXΓΔΑΠ unc[9] al pler f l syr[cu] et [utr] go arm aeth (:: cf Mt et Mc) ... cop syr[hr] *difficile est - ut intrent in* etc

25. r al[4scr] *ευκοποτερον* | *γαρ* (i *autem*): Π[4] 69. 131. al pauc syr[sch] arm aeth om | *καμηλον* (sic in Lc et. syr[P], aliter ll. pp.; a b d e i for *camellum*): ℵ 59. 124. 130[gr] 433. c[scr] y[scr] *καμιλον*, 239. *καμιλλον*. Cyr[luc 380] *καμηλον οὐ το ζωον, αλλα το εν τοις πλοιοις παχυ σχοινιον.* Similiter scholia, quae vide ad Mt. Thphyl ad h. l. *αδυνατον γαρ παντως καμηλον δια τρυπηματος βελονης χωρησαι, ειτε το ζωον αυτο νοησεις καμηλον, ειτε σχοινον τινα ναυτικην παχειαν.* Amb ver[luc 1489]: „camelus ergo in typo populus gentilis accipitur, quem leo ille quaerens quem devoret onustum thesauro propheticis agitat speciebus in desertum.“ | *τρηματος* cum ℵBD 49. ... LR 157. 242. 31[ev] 32[ev] 150[ev] *τρυπηματος* (:: ut in Mt edidimus) ... ς *τρυμαλιας* (:: ut in Mc edidimus) cum AΡΧΓΔΑΠ unc[9] al pler. Latt ubique *foramen* (e *cavernam*) *acus* | *βελονης* (Gb″) cum ℵBDL. 1. 13. 69. 124. 157. 209. 251. 346. (cf et. Clem [440] *πιστεον ουν πολλω μαλλον τη γραφη λεγουση θαττον καμηλον δια τρυπηματος βελονης διελευσεσθαι η πλουσιον φιλοσοφειν*) ... ς *ραφιδος* (:: ut Mt et Mc) cum AΡRXΓΔΑΠ unc[9] al pler | *εισελθειν* pri cum ℵBLRXΓΔΑΠ unc[8] al longe plu e cop syr[sch] et p mg et [hr] ... ADMP al plus[20] it[pler] vg go syr[cu] et p [txt] arm aeth *διελθειν* (:: ut in Mc edidimus; cf et. ad Mt) | *εισελθ.* sec (h. l. et. q syr[P]): D b c f g[1. 2.] vg cop syr[cu] et [hr] aeth ante *εισ τ. βα.* pon ... a e ff[2.] i syr[sch] non exprim; l totum versum 25. om

26. *ειπαν* cum ℵR ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABDLX unc rell al omn[vid] | *οι*

27 ὁ δὲ εἶπεν· τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ
28–30 Mt 19, 27–29 Mc 10, 28–30 θεῷ ἐστίν. 28 Εἶπεν δὲ Πέτρος· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφέντες τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμέν σοι. 29 [221.2] ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺς ἢ γονεῖς ἢ τέκνα εἵνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, 30 ὃς οὐχὶ μὴ ἀπολάβῃ

ακουσαντες (d g[1] *qui audierunt*): D[gr]L 118. 131. 209. 254. οι ακουοντες, item it[pler] vg *qui audiebant*, l *audientes*

27. ο δε: A 124. 251. i[scr] y[scr] al pauc syr[sch] add ω̄, item *et* (b mt om) *ait illis Iesus* b c f ff[2] i l mt aeth | αδυνατ. παρ. ανθρωποις (et. Ir[int127] et[254] et[299] Tert[res carn57]. Spectat huc et. Iust[ap 1,19] quod ad Mt adscripsimus.): 69. syr[cu] et[sch] (non item[hr] et p) Thphil[2,13] παρ. ανθρ. αδυν. | τω cum ℵABLRXΓΔΑΠ al pler cop ... Ln om cum DP 157. f[scr] Iust Thphil (:: cf ll. pp.) | εστιν hoc loco cum ℵBDL 1. 28. 118. 131. 157. 209. al pauc a e Hier[pelag 2] (syr[cu] et[sch] et[hr]) ... ς post δυνατα pon cum APRXΓΔΑΠ unc[9] al pler b c f ff[2] i l q vg (sed it vg etiam ante hab *quae impossibilia sunt ap. homines*) go cop syr[P] Ir int[127] et[299] (sed[254] et Tert om utrumq *sunt*)

28. πετρ. cum APΓΔΑΠ unc[8] al longe plu ([21] ap. solum Scriv) ... ς Ln ο πετρ. cum ℵBDLRUX al mu (:: at ita et Mt et Mc lectione tantum non fluct; ap Lc utrumque usu venit) | αφεντες (D 1. 118. 131. 209. post τα ιδια pon) τα (1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. a c e l q praem παντα) ιδια cum ℵ[c]BDL 157. 1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. cop syr[P mg] arm it[pl] (i ff[2] *relictis rebus nostris* [alt om], a l arm *relictis omnibus nostris*, c q *relictis omnib. rebus nostris*; b *relictis retibus nostris*; e *remisimus omnia nostra et* similiterque syr[cu]) ... ς αφηκαμεν παντα και (:: ut Mt et Mc) cum ℵ*APRXΓΔΑΠ unc[9] al pler f vg (f vg Ambluc Aug *dimisimus omnia et*) go syr[sch] et p txt aeth | ηκολουθησαμεν (R -καμεν, ut Mc) σοι: ℵ[c]X c e[scr] l add (:: ex Mt) τι αρα εσται ημιν

29. ο δε: syr[cu] et[sch] aeth (*et dixit domin. Ies. discipulis suis*) add *Iesus* | αμην λε. υμιν sine οτι cum ℵ*DΔ 131. a b c e ff[2] (g[1.2 vid]) i l q vg Cyp[310] ... ς Ln Ti add οτι cum ℵ[c]ABLPRXΓΔΑΠ unc[8] al pler f Hier[iovin] (:: Mc om, sed similiter Δ add; contra in Mt οτι non fluct) | οικιαν: DΠ 69. 49[ev] al pauc syr[sch] arm[ed] pers[P] οικιας (:: ut Mt) | η γυναικ. η αδελφ. η γον. hoc ordine cum ΨBL cop ... ς Ln η γον. η αδελφ. (DX Δ etc vide post) η γυναικ. cum ADPR unc rell al omn[vid] it vg syrr rell (:: η γυναικα in Mt et Mc deest, at testes plurimi intruserunt ante η τεκνα). Praeterea post η αδελφους DXΔ al[7] Cyp[91] (non item [185. 273. 310]) add η αδελφας :: ut Mt et Mc | η τεκνα: D add εν τω καιρω τουτω (:: ex v. sq) | ενεκεν cum ℵB (:: ita nemo in Mt aut Mc) ... ς Ln Ti ενεκεν cum ADLPR unc rell al omn (exceptis U al pauc qui ενεκα habent)

30. ος ουχι μη cum ℵBL 1. 124. 209. ... ς Ln ος ου μη cum APRXΓΔΑΠ unc[8] al pler ... D arm εαν μη (:: ex Mc), item b c e i l *nisi ut recipiat* (*-ias* e, *-atis* i); contra a ff[2] q *qui non recipiat* (*-iet* a), f vg Cyp al

πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

31—34 Mt 20, 17—19 Mc 10, 32—34

31 [222.2] *Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· 32 παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται, 33 καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ*

---

et non recipiat (tol *-iet*) | *απολαβη* cum ℵALPRXΓΔΑΠ unc[7] al pler ... BDM al[10] arm *λαβη* (:: ut Mc; cf et. Mt) | *πολλαπλασιονα* (ita f vg; g[1. 2.] vid): D a b c e ff[2.] i l q syrp mg (in codbarsa) Cyp[91. 185. 273. 310] al (vide Sab.) *επταπλασιονα*. Contra disputat Hier; postquam enim iovini[2, 19] retulit Ioviniani verba „quomodo apostolis pro derelictis filiis et uxoribus in alio evglio *centies*, in alio *septies* dominus repromittit" habet[2, 26] „– ne exultet in mendacio – sciat in Mt et Mc apostolis qui universa sua dimiserant centuplum repromissum, in evglio autem Lucae multo plura, id est *πολυ πλειονα*, et penitus in nullo evglio pro *centum* scriptum esse *septem*, seque aut falsarii aut imperitiae reum teneri." | *εν τω καιρ. τουτω*: X praem *νυν* (:: ex Mc) | *τω* (ℵ om) *ερχομ. ζω. αιωνιον* (e *vitam consequetur aeternam*, item syr cu): a b c ff[2.] g[2.] i l add *possidebit* (non item f g[1. vid] q vg)

31—34. Epiph[marc 315] et[340]: *παρεκοψε το· παραλαβων τους δωδεκα ελεγεν· ιδου αναβαινομεν εις ιεροσολυμα, και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα εν τοις προφηταις περι του υιου του ανθρωπου· παραδοθησεται γαρ και* (315 om *γαρ και*) *αποκτανθησεται και τη τριτη ημερα εγερθησεται* (315 *αναστησεται*). *ολα ταυτα παρεκοψε*.

31. *δε*: c f ff[2.] i l q vg add *Iesus* (non item a b e) | *δωδεκα* (D *ιβ'*, Or[3, 708] *δεκαδυο*): E* a b f ff[2.] i (non item c e l q vg) add *μαθητας* | *πρ.* (Δ* om) *αυτους* et. a b e q Or[3, 708]: D c f ff[2.] i l vg *αυτοις* | *αναβαινομεν*: r 69. al pauc *-νωμεν* | *ιερουσαλημ* cum ℵBDLR y[scr] c go cop Or[2, 406] ... ς Ln *ιεροσολυμα* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum AΓΧΓΔΑΠ unc[8] al pler it[pler] vg etc | *τελεσθησεται*: 60. y[scr] z[scr] al[10] fere Or[2, 406] *τελειωθησεται* | *τω υιω*: D 13. 69. 124. 346. al[6] Epiph[marc 315] et[340] (vide ante) *περι του υιου* (Schu „bene"), item Δ omisso *περι*, item *de filio* it vg cop syrr arm

32. *παραδοθ. γαρ*: D e *οτι παραδοθ.* | *εμπαιχθησεται* (K *-χθησονται*): ADEP (non item ℵBLR rell) *ενπ.* | *και υβρισθησεται* (syr[sch] post *κ. μαστιγ.* v. 33. transp, hunc in modum: *et flagellabunt eum et ignominia afficient eum*) cum ℵAPRXΓΔΑΠ unc[8] al pler cop go syr[cu] et P c.* aeth: 130[gr] et[lat] f vg arm[usc] *et flagellabitur*, item e sed post *κ. εμπτυσθ.* pon ... DL al[11] a b c ff[2.] i q syrp [txt] arm[zoh] om (:: ut nec Mt nec Mc habet); l totum versum sic habet: *tradetur*, pergens *et flagellatum occident illum* | *και εμπτυσθησ.* (D *ενπτ.*, syr[cu] et[sch] add *in faciem eius*): PR al[7] arm[zoh] om (:: om et. Mt, non item Mc)

33. *αποκτενουσιν* (et. d): D[gr] *αποκτεινουσιν*, item i[alt] *occidunt*

τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. 34 [223. 10] καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

35–43 Mt 20, 29–34 Mc 10, 46–52

35 [224. 2] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἰερειχὼ τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπαιτῶν. 36 ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. 37 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. 38 καὶ ἐβόησεν λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. 39 καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα

---

33. τη ημερ. τη τριτ. (a am ing tol, item e sed ex *die tertia resurget* mire corruptum habet *deterioresurguent*): ΧΔ 1. 13. 69. 124. 131. 209. al plus[40] b c f (ff[2·] g[1·2·] ex sil) i q' (l *post tres dies*) vg arm Epiph[marc] (vide ante) τη τριτη ημερα (:: ut Mt) | αναστησεται: L al[10] fere Epiph[marc340] (non item[315]) εγερθησεται (:: ut in Mt edidimus)

34. και αυτοι: DU al pauc e syr[sch] et aeth αυτοι δε | ουδεν τουτων: D τουτ. ουδ. | και ην: 1. 142[mg] 209. a b c e f i q (non item ff[2·] vg) syr[cu] et[sch] et p mg ms αλλ ην ... l post *intellexerunt* (συνηκαν) pergit *quod dicebatur* omissis rell: και ην usq εγινωσκ. | τουτο: D 1. 25. 131. 209. a b c e ff[2·] i q (non item f vg) cop[dz] syr[cu] arm om | κεκρυμμενον: Gr al pauc κεκαλυμμενον | απ: Λ επ | λεγομενα: syr[cu] et sch add *cum illis*

35. εισ: 13. 124. 346. τη (69. εν τη). Item Epiph[marc315 et 340]: εγεν. δε εν τω εγγ. αυτον (315 om) τη ιεριχω, τυφλος εβοα· ω̄ υιε δα. ελεησον με. και οτε ιαθη φησιν· η πιστ. σου σεσ. σε. | ιερειχω cum BDPQ (Lc 19, 1 Mc 10, 46 Heb 11, 30 et. ℵ; Mc 20, 29 ΒCLΣ, alibi et. Δ) ... ς Ln ιεριχω cum ℵALRXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] | επαιτων cum ℵBDL Or[3, 735] Dial[858] (D e Dial επαιτ. ante εκαθητ. pon) ... ς προσαιτων (:: cf ad Mc) cum APQRXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid]. Dial vero[858] sic: επειδη παρεισιν οι περι μεγεθιον, οι του δογματοσ μαρκιωνοσ, εκ των αυτων ευαγγελιων αναγινωσκω· εγενετο δε εν τω εγγιζ. usq και παραχρ. ανεβλεψεν (v. 43).

36. διαπορευομενου (et. Or[3, 735] Dial[858]): DX παραπορευομενου. It[pler] d vg *turbam praetereuntem*, e *turbas transeuntes* | τι ειη (Γ ει, L. εη) τουτ. cum ℵABΡΓΔΛ unc[6] al longe plu; item it[pler] vg *quid hoc* (l *illud*) *esset*, e *quid esset illud* ... Ln τι [αν] ει. τουτ. cum DKLMQRXΠ al plus[25] Or[3, 735d] et e Dial[858], item a *quidnam hoc esset*, d *quidnam esset hoc*

37. απηγγειλαν (Dial[858] απηγγελη) δε αυτω (et. ℵ[c]): ℵ* οι δε απηγγ., f *et dixer. ei* | ο (Δ om) ναζωραιοσ (M c cop[wi] ναζαραιοσ) et. b d f ff[2·] q cop[schw] ... Dgr 1. 131. 209. a vg Or[3, 736] ο ναζαρηνοσ, item e i l *nazorenus* ... Dial[858] om

38. και: D e f go o δε (d f *at ille*, e *ille autem*) | εβοησεν (Epiph[marc] εβοα, vide ad v. 35): P εκραξεν | ω̄ (et. Mcion ap Epiph[bis], vide ante, et Tert[marc4, 36 et 37] Dial[858]): AEKΠ al plus[10] Or[3, 736] om | δαυειδ, δαυιδ, δαβιδ: cf ad Mt 1, 1. Item v. sq

σιγήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. 40 *σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν·* 41 *τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπεν· κύριε, ἵνα ἀναβλέψω.* 42 *καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.* 43 *καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.*

---

39. Omittunt versum 33 (e spatio) 57. 130. 157. 235. 258. 433. ^{scr} b Dial^{858} (:: propter ομοιοτελ.) | *και οι*: D e Tert$^{\text{marc}4,36}$ *οι δε* | *προαγοντες* (et. Tert$^{\text{marc}4,36}$ Or^{3,736}; syr^{cu} et ^{sch} add *Iesum*): AKΠ 42. p w^{scr} a *παραγοντ.* (*qui praeteribant*), 32^{ev} *παραπορευομενοι* | *επετιμων*: Aγ 69. 382. *-μουν* | *σιγηση* (Schu „recte ap Lc qui unus ex evglstis hoc verbo utitur") cum BDLΓX 245. 254. 382. i^{scr} Or$^{3,736\text{semel}}$ ... *ς σιωπηση* (:: ut Mt et Mc) cum ΝAQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or$^{2,736\text{semel}}$ | *αυτος δε* (itp^{ler} vg *ipse vero*): ℵ a d e o *δε* (a d *ad ille*, e *ille autem*) | *πολλω*: D c syr^{cu} et ^{sch} (non item P et ^{hr}) om | *εκραζεν* (al pauc am Or$^{3,736\text{libere}}$ *-αξεν*): EGHM al^{15} aeth add *λεγων* (aeth *et dixit*) | *υιε* (D al$^{4\text{wetst}}$ *υιος*, d *filius*) et. Or^{3,736}: KU 1. 69. 124. 127. 131. 209. al^{6} praem $\overline{\text{ιυ}}$

40. o $\overline{\text{ις}}$ cum KLQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere Or^{3,736}, item Ti $\overline{\text{ις}}$ cum BD ... A 63. Dial^{858} om | *προσ αυτον* (b c f q vg go cop syr^{utr} et ^{hr} rell Or^{3,736}): D 1. 63. 131. 209. al pauc a e ff^{2} i l syr^{cu} Dial^{858} om | *επηρωτ. αυτον*: QX 13. 69. 49^{ev} y^{scr} 10p^{e} al$^{3\text{wetst}}$ add o $\overline{\text{ις}}$

41. *τι* cum ℵBDLX 57. e cop Dial^{858} ... ς Ln praem *λεγων* cum AQR ΓΔΛΠ unc^{8} al pler itp^{ler} vg go syr^{cu} et utr et ^{hr} (syr^{cu} et ^{sch} add *ei*, non item P et ^{hr}) arm (aeth *dixit ei* pro *επηρωτ. αυτ.*), item Or^{3,736} *ειπων* | *ειπεν*: ℵ syr^{cu} et P ^{mg} aeth add *αυτω* | *κυριε*: b i l q s (non item c e f vg) Or post *ινα αναβλ.* pon ... 6p^{e} a om | *ινα αναβλ.*: syr^{cu} arm *ut aperiantur oculi mei et videam*

42. o $\overline{\text{ις}}$ (1. 13. 209. o *κυριος*, 76. 125. 218. syr^{cu} om) *ειπεν αυτω* (ita f q vg): D a b c ff^{2} i l s Or^{3,736} *αποκριθεισ ειπεν αυτω* (sed it^{l} Or add $\overline{\text{ις}}$, item e *et respondens* [praetermissis *dixit illi*] *ihesus*, item Dial^{858} *αποκριθ. ειπεν ο* $\overline{\text{ις}}$)

43. Dial^{858} exscriptis a versu 35 usq 43 post verba *και παραχρ. ανεβλεψ.* non add *και ηκολ. αυτ.* usq *εδωκ. αιν. τω θεω* | *και ηκολουθ. αυτω* (ℵ* *αυτον*): syr^{hr} om | *δοξαζ. τ. θεον*: Or^{3,736} de Lc sic: *ου μονον ηκολουθει αυτω, αλλα πλειον τι ειχε παρα τουσ λοιπουσ· ηκολουθ. γαρ φησιν αυτω δοξαζ. τ. θεον* | *λαοσ* (Or^{3,735}): QA 13. 69. 124. 346. al^{20} Or^{3,736} *οχλοσ*. Ex Latt a d e s Tert$^{\text{marc}4,37}$ *populus*, b c f ff^{2} i l q vg *plebs* | *ιδων*: KΠ al^{6} schol^{237} et ^{allorum} om | *αινον* (et. Or$^{3,736\text{bis}}$, it vg *laudem*): D *δοξαν* (d *gloriam*)

XIX.

1 [225.10] *Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἰερειχώ.* 2 *καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ ἦν πλούσιος·* 3 *καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν.* 4 *καὶ προδραμὼν εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἤμελλεν διέρχεσθαι.* 5 *καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀνα-*

XIX, 1. *διηρχετο* (Δ *διερχετο*): MΔ al plus[10] syr[sch] (syr[hr] *transiit Iesus ingrediens Hiericho*) aeth praem o $\overline{\text{ις}}$, item Γ 124. 262. al mu add o $\overline{\text{ις}}$ | *την*: M 248. 7[pe] *εισ την*, g[ser] *εισ* | *ιερειχω* cum ℵBDQΔ ... ς Ln *ιεριχω* cum ALRΓΔΠ unc[8] rell omn[vid]

2. *και ιδου* (et. syrP et[hr]): syr[cu] et[sch] om | *καλουμενοσ* (et. e go cop syrP et[hr] arm): DG al[7] it[pler] vg syr[cu] et[sch] (uterque *vir quidam*) aeth om (Schu „sic ubique locorum apud Lc") | *και αυτοσ*: 69. f[ser] a b c ff[2.] l q s vg cop *και ουτοσ*, item D e f i go[vid] (certe om *και*) nil nisi ουτοσ, syr[cu] et[sch] *και* (aeth non exprim *και αυτ. ην*) | *και ην* cum ℵL 245. (l s *et* sine *ην*, item syr[sch] *dives erat et princeps public.*) cop syr cu et[hr] go ... ς Ti *και ουτοσ ην* cum AQRΓΔΛ unc[7] al pler f (*et iste erat*) syrP [mg], item 108. 157. syrP [txt] *ουτοσ ην* ... BKΠ 1. 13. 42. 69. 131. al[3ser] b i q vg arm[ed] *και ουτοσ*, item U a e ff[2.] mt arm[cdd] *και αυτοσ ην* (c ff[2.] mt *et ipse div. erat*): hinc Ln *και αυτοσ* [*ην*] ... D e om

3. *ηδυνατο* (Δ *ουκ δυνατο*, uti Mt 22, 46) cum ℵAB[3]LQRΓΔΛ unc rell etc ... B*KΠ al aliq *εδυνατο* | *τισ εστιν* et *απο τ. οχλου*: syr[cu] om (non item[sch] et[p] et[hr]); rursus ad *μικροσ ην* syr[cu] et[sch] add *Zacchaeus*

4. *προδραμων* cum ℵABKMQRSUΔΛ (ℵ ex nupera recognitione) al plu (it[pl] vg *praecurrens*, e *praecessit*, a *procurrens*) ... EFGHLVΓΠ al[25] *προσδραμων*, 11. 69. al plus[25] *δραμων*, q *currens*, D *προλαβων* (d *antecedens*) | *εισ το* (157. *τα*) *εμπροσθ.* (D *ενπρ.*) cum BBL f[ser] (157.) e (*praecessit autem in priore*; accedere vdtr d *antecedens ab ante*) ... ς Ln Ti *εμπροσθεν* cum ADΣ[1]QRΓΔΛΠ unc rell al pler ... it[pler] vg non exprim | *συκομοριαν* (et. ς[e] Gb Sz) cum BBLΔ al mu cop, item E[2]FHMSVΓΔ (ℵ *-κομορ-* abscissis rell) al plu *-μοραιαν* ... Ln et Ti (ex errore de B) *συκομωρεαν* cum DQ 1. 131. al[15] fere, item (ut ς et ς[e] 1633 sqq) *συκομωραιαν* E*GKUΠ al permu Cyr[luc3/6], item A *συκωμοραιαν* | *ινα ιδη* (et. ℵ[c]; BΔ 69. al *ειδη*): ℵ* *του ιδειν* | *εκειρησ* cum ℵABLQRΓΔΠ unc[9] al plu, item D *εκεινη* (b c ff[2.] i q *illa parte*; contra a *per illa parte*, l s *per illam partem*; e *illic*, d f vg *inde*) ... ς (= Gb Sz) *δι εκεινησ* cum A 1. 69. tisch** al mu (item a l s arm) | *ημελλεν*: KSUΔΠ 1. tisch al[30] fere *εμελλ.* | *διερχεσθαι* (syr[cu] add *Iesus*): A *εισερχ.*, 1. 131. al *παρερχ.*

5. *και ωσ ηλθ. επι τ. τοπον* et. f vg syr[sch] et[p] et[hr] go etc: D 157. a b

βλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. 6 *καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων.* 7 *καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον, λέγοντες ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι.* 8 *σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίσειά μου τῶν ὑπαρχόντων, κύριε, τοῖς πτωχοῖς δίδωμι, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.* 9 *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ*

---

c e ff^{2} i l q s *και εγενετο εν τω διερχεσθαι αυτον* (sed 157. *τον ιν*, item it^{9} *Iesus* omisso o $\overline{\text{ις}}$ post *αναβλεψ.*) ... syr^{cu} *et cum transiret Iesus* | *αναβλεψας* o (B om) $\overline{\text{ις}}$ omissis rell c. ℵBL 1. 131. 209. cop arm ... syr^{cu} *vidit eum et*, syr^{sch} *Iesus vid. eum et*, aeth *vid. eum Iesus et*, D *ειδεν και ...* ς Ln Ti *αναβλ. ο* $\overline{\text{ις}}$ *ειδεν* (KQVΔΠ* al *ιδ.*) *αυτον και* cum AQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg go syr^{p} et^{hr}, item q *respiciens vidit illum et*, s *respiciens susum vidit eum et*, e *respexit et vidit illum et*, c ff^{2} i l *vidit illum* (i om) *sursum* (l* *susum*) *aspiciens et ...* a *vidit illum et respiciens*, 157. *ειδεν αυτον· αναβλεψ. δε ο* $\overline{\text{ις}}$, b *vidit illum respicientem et* | *προσ αυτον*: D 127. 36^{ov} a e *αυτω* (syr^{cu} non exprim) | *σπευσας* (Valentt ap Ir^{38} *σπευσαω καταβηθι, οτι σημ. εν τω οικ. σου δει με μειναι*): Dgr e q cop *σπευσον* (sed e pergit *descendere*) | *σημερ. γαρ* (ℵ* al^{5} om *γαρ*): D it vg Valentt ap Ir^{38} *οτι σημ.*

7. *ιδοντεσ*: ΘΠ al plus^{10} arm^{cdd} add *αυτον* | *παντεσ* cum ℵABDLQRΓ ΔΛ unc^{7} (et. Θ) al^{100} fere ... ς *απαντεσ* cum KΠ 1. al mu ... 13. 69. 346. *οι φαρισαιοι* | *λεγοντεσ* et. b c f q vg go cop syr^{utr} et^{hr} etc: D a e ff^{2} i l s syr^{cu} om | *ανδρι* (*virum* a s): L *ανθρωπω*, item *hominem* b c d e f i l q vg ... ℵ it vg ante *αμαρτ.* pon

8. *ζακχαιοσ* cum ABLQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... ℵD 1. 131. 248. 7^{pe} al^{3scr} *ο ζακχ.* | *κυριον*: GKMΠ 13. 69. 124. 346. al^{30} fere e vg^{six} (Luc^{brug} „*non substituas* Iesum *pro* dominum") syr^{sch} et p mg (syr^{hr} *domin. Ies.*) *ιησουν* | *τα ημισεια* (ℵB*Q 382. *-σια*) cum ℵBLQ 382; item A *ημισηα* ... ARΔ 69. al *τα ημισυ*, D* *τα ημυσοι* ... ς *τα ημιση* cum ΓΠ unc^{9} al plu Clem^{579} Bas^{regg}^{502} (8^{pe} *-σια* atque ita Ln ex errore de B), D^{2} *τα ημυση* | *μου των υπαρχοντ.* c. ℵBLQ 1. 209. al pauc cop (*meorum rerum*) ... ς Ln *των υπαρχ. μου* (D* al plus^{30} Bas$^{cdd\,2}$ *μοι*) cum ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler Clem^{579} Bas^{regg} item it vg (et. Ir$^{int\,242}$ *ex bonis meis* Cyp ^{303} etc) | *τοισ* (B 248. g^{scr} om) *πτωχοισ* ante *διδωμι* cum ℵBDLQ 1. 33. 209. Antioch^{1044} ... ς Ln *διδωμ. τ. πτωχ.* cum ABΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg go cop syrr arm aeth Bas^{regg} (Clem^{579} *διδωμ. ελεημοσυνην*) Ir$^{int\,242}$ Cyp | *και ει τινοσ* (cop *et huic cui*): R om *ει*

9. *προσ αυτον* (d e Cyp^{304} haec om; R *πρ. αυτουσ*) o (B om) $\overline{\text{ις}}$, ita f (*ad eum Iesus*): Dgr q vg *ο* $\overline{\text{ις}}$ *πρ. αυτον*, item a b c ff^{2} i l q s syr^{p} mg *Iesus* (syr^{p} mg *dominus*) *ad illos* | *τω οικω* (et. Antioch^{1044}): AD cop^{dz} praem *εν*

[Mt 18, 11] 1 Tim 1, 15 αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ· 10 [226.5] ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

11 [227.10] Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι Ἰερουσαλὴμ αὐτὸν καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. 12 [228.2] εἶπεν οὖν· ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. 13 [229.5] καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι. 14 οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· οὐ θέλο-

12 ss Mt 25, 14–30 Mc 13, 34

9. αβρααμ (L αβραμ) absq εστιν cum ℵ*LR ... ς Ln Ti add εστιν c. ℵc ABDQ unc rell al omnvid it vg etc

10. Laudant vel respiciunt hunc versum Clem570 (ιφ ου i. e. ζαχχαιου, και ο σωτηρ ειπεν· ο υιος του ανθρωπ. ελθων σημερον το απολωλος ευρειν) Or2,815 et3,314 et4,303 Const2,20,9 (ηλθε γαρ – σωσ. κ. ζητ. το πεπλανημενον) etc (Ath1,48 και αυτος φησιν· ηλθον σωσαι κ. ευρειν το απολωλος, et1,47 φησι και αυτος εν τοις ευαγγελιοις· ηλθον το απολομενον ευρειν και σωσαι. Basesa569). Totam narrationem etiam Homcl3,63 respicit; Valentt ap Ir iam ad v. 5 vidimus.

11. εγγυς ειναι (157. add εισ) ιερουσ. αυτον hoc ordine cum ℵBL 157., item Q εγγ. ειναι αυτον ιερουσ. (atque sic Ln) ... ς εγγ. αυτ. ειν. (M 106. al mu add εισ) ιερουσ. c. ABΓΔΛΠ unc9 al pler; 1.[illegible]81. 209. αυτ. εγγ. ειν. ιερ.; D ειν. αυτ. εγγ. ιερουσ. (itpler vg eo quod esset prope Hier., s quoniam esset etc, c quod esset etc) | δοκειν αυτουσ (et. ℵc), itpl vg et quia existimarent, s et quia putarent, e et putarent illi, a et quod putabant: ℵ* δοκει αυτοισ ... D om αυτουσ (item d et putare quia) | παραχρ. μελλει: D μελλ. παραχρ. (d incipiet confestim – revelari), e incipit (pergit regn. dei adparere omisso παραχρ.); minus accurate itpler vg quod confestim regn. dei manifestaretur, s confestim regn. dei declarari | αναφαινεσθαι: Γ αναφερεσθ.

12. ειπεν ουν: Γ 235. iscr om | ουν: DL 247. go δε ... 252* e copdz syr cu arm om (syrsch aeth et dixit) | επορευθη et. Or3,852 Euslucl97 et theoph156: DH 157. επορευετο (d abiit) | εαυτω et. Or3,631 et632 et4,272 Euslucl et theoph Cyrluc388: D a b e g1 i l q s cop syrcu Lcif205 om (contra accipere sibi c f ff2 vid vg syrutr aeth)

13. καλεσ. δε et. a f s vg syrp etc (e et vocitis autem): ΔΔ 124. al b c e ff2 i l q syrcu etsch aeth και καλεσασ ... L 69. al pauc nil nisi καλεσασ | εαυτου: DΓ al10 fere αυτου ... b c ff2 i l (non item a e f q s vg) Or3,631 Lcif205 om | πραγματευσασθε (ℵABDELRΓ etc -σθαι) et. Or3,631: ΔΔ 1. 131. al10 fere -τευεσθε (et U -τευσθε) | εν ω (Gb'') cum ℵABDKLRΠ al20 fere Or3,631 ... ς εωσ cum ΓΔΛ unc8 al plu (al pauc add αν). Latt dum, a donec | ερχομαι: s al2scr -ωμαι

14. πολιται AB3LRΔΛΠ unc rell etc: ℵB*DEFΓ al πολειται | αυτου pri:

μεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. 15 *καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς δεδώκει τὸ ἀργύριον, ἵνα γνοῖ τίς τί διεπραγματεύσατο.* 16 *παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου δέκα προσηργάσατο μνᾶς.* 17 *καὶ εἶπεν αὐτῷ· εὖγε, ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων.*

D 254. b ff^{2} l Leif^{206} om | *απιστειλαν*: D^{2} *επεμψαν* (* *ενεπεμψαν*) | *θελομεν*: E*HA 262. al$^{4\,\mathrm{scr}}$ *-λωμεν* | *τουτον*: Δ* add *λαβοντα την βασιλειαν*, sed ipse * se correxit | *ημας*: K 124. *υμας*

15. *και εγενετο* etc: syr^{cu} et ^{sch} *et cum accepisset regnum et redisset, dixit* | *εν τω*: DΔ om; item e *et factum est reverti* (cod *revertenti*) *illum accepto regno et iussit* etc | *επανελθειν αυτον λαβοντα*: M 29. 71. g^{scr} *λαβειν αυτον* | *και ειπεν* (b f ff^{2} i l q vg): 11. 57. 91. 229* 237. al^{40} fere a c s vg^{cod} cop syr$^{\mathrm{r\,omn}}$ om (vel non exprim) *και* | *αυτω* (et. Or^{3,632}, item e *vocari ad se*): Dr a *αυτου* (*servos suos*) ... Δ om, nec exprim it^{pler} vg arm aeth Leif^{206} | *τουτους* (i^{scr} *εκεινους*, d^{scr} *αυτου*): D 1. 11. 131. 243. it (exc f) vg arm aeth Or^{3,632} Leif^{206} om | *δεδωκει* (Or *εδεδ.*) cum NBDL 1. 25. 131. 157. a e arm Or^{3,632} ... ς Ti *εδωκεν* cum ARΓΔΑΠ unc^{9} al pler (sed al^{6} *δεδωκε*) it^{pler} vg (hi Latt *dedit*) (:: aor. simili modo poni solet; hinc *εδωκ.* pro *δεδωκει* aeque ac *δεδωκ.* pro *εδωκ.* aliena manu substitui poterat) | *γνοι* cum NBDL 33. ... ς *γνω* cum ARΓΔΑΠ unc^{9} al pler Or | *τις τι διεπραγματευσατο* (B *-σαντο*, Δ *πραγματευσατο*) cum ARΓΔΑΠ unc^{9} al omn fere it^{pler} vg (s *quid quis negotiatus esset*, a *quis quid neg. fuisset*; i *quis quantum negotiatus esset*, f *quis quantum lucratus esset*; b c ff^{2} l q vg Leif^{206} *quantum quisque negot. esset*, mm *quantum quis neg. ess.*) syr^{utr} go arm ... NBDL 157. e cop syr^{cu} aeth Or$^{3,631\mathrm{sq}}$ *τι διεπραγματευσαντο* (e *quid egerint*, aeth *quomodo* etc)

16. *κυριε*: K om | *η μνα* cum NAB*DGLMSUVΓΔΠ al plu (in B est exeunte versu, hinc *σ* suppletum est; in seqq vero *η μνασ* bis omnino ipsius primae manus est) ... B^{3}EFHKMRΔ 1. 13. 33. 157. 209. tisch al^{40} fere *η μνασ* (et. syr^{p} mg gr). Item (exc B^{3}K) vv. 18 et 20 | *δεκ. προσ. μν.* hoc ordine cum NBL 1. 131. 209. a e ... ς *προσ. δεκ. μν.* cum ARΓΔΑΠ unc^{9} al pler l go cop syr^{p} ... D b c f ff^{2} g$^{1.2}$ i q vg syr^{cu} et^{sch} arm Leif^{206} *δεκ. μν. προσ.* (b Leif *talentum tuum X talenta adquisivit*), s *decem alias adquisivit* | *προσηργασατο* cum N*AB*D E*LR dyi*^{scr} ... ς *προσειργ.* cum N^{c}B^{3}E^{2}ΓΔΑΠ unc^{8} al pler

17. *και*: D e o *δε* | *ευγε* cum BD 56. 58. 61. (10^{pc}?) Or^{3,631}, item (sed nec aliter Mt 25, 21 et 23) it^{pler} (solus a habet *tanto melior*) vg Leif^{206} ... ς *ευ* (:: ut Mt quem cf) cum NALRΓΔΑΠ unc^{9} al pler (et. syr^{p} mg graece) Eus$^{\mathrm{theoph\,155}}$ | *αγαθε δουλε* cum ABDLRΓΔΑΠ unc^{8} al longe plu it^{pl} vg etc Or^{3,631}... NM 1. 13. 69. 131. 157. 209. 346. al^{12} fere e f i l arm Or$^{\mathrm{int\,2,175}}$ Eus$^{\mathrm{theoph\,155}}$ *δουλ. αγαθ.* (:: ut Mt)

18 καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων· ἡ μνᾶ σου, κύριε, ἐποίησεν πέντε μνᾶς. 19 εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ· καὶ σὺ ἐπάνω γίνου πέντε πόλεων. 20 καὶ ὁ ἕτερος ἦλθεν λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ· 21 ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ, αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας. 22 λέγει αὐτῷ· ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ἤδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ

---

18. *ηλθ. ο δευτερ.* (157. *ετερος*, a e s *alius*) *λεγων* (hoc ordine et. a e s; itpl vg Lcif *alter venit dicens*) ... D o *ετερος* (*alius* d) *ελθων ειπεν* | *κυριε* hoc loco cum ℵBL (fortasse et. R, sed abscissum est) ... ς Ln ante *η μν. σου* (:: ut et ante et post, nec aliter Mt lectione non fluet) cum ADΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] itpler vg go cop syrr ... ff[2]. arm om | *μνα*: ℵ[c]EFHMRA al plus[40] *μνασ*. Cf ad v. 16. | *εποιησεν πεντ. μνασ* (ita et. syrp, contra syr[cu] et[sch] *πε. μν. εποι.*): D *πεντ. εποι. μν.*

19. *γινου* (ABD *γεινου*, L 433. *γενου*) hoc loco cum ℵBL 1. 131. 157. 209. ... D cop ante *και συ* pon ... ς Ln ante *επανω* cum AΓΔΛΠ unc[9] al pler (it vg *esto supra* vel *super*, etc) Or[3, 632] Eus[theo 155]. Addit Or l. l. *ουδε το ονομα της εξουσιας ως επι του προτερου ωρισατο*, alibi vero per incuriam ut vdtr sibi contradicit; habet enim [3, 626] *η ακουων· ισθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων, η· ισθι εξουσ. εχων επαν. πεντε πολεων*, item [3, 693] *κατα το· ισθι εξου. εχων επ. δεκα πολεων, η· ισθι εξου. εχ. επ. πεντε πολ.*, quemadmodum q*r[scri] *ισθι εξουσ. εχων επανω* pro *επ. γινου* habent, item a *esto supra quinq. civitates potestatem habens* | *πεντε*: Γ *δεκα*

20. *ο ετερος* cum ℵ[c]BDLR 69. 247. oy[scr] arm (et syrp ὁ cum*), item ℵ* *οτερος* ... ς *ετερος* cum AΓΔΛΠ unc[9] al pler. Ex Latt a d e s *alius*, it[rell] vg *alter* | *κυριε*: 243. syr[cu] Lcif[206] om | *μνα*: ℵ[c]EFHMRA al plus[40] *μνασ*

21. *εφοβουμ. γαρ* (f vg *timui enim*): D itpler gat mm Lcif[206] *οτι εφοβηθην* (itpl *timui*, a d e s *timebam*) | *σε*: am fu om | *οτι ανθρωποσ*: D e *ανθρ. γαρ* | *αυστηρ. ει* (ℵ *η*): D 251. e *ει αυστ.* | *εσπειρασ*: UA 13. 69. 262. 346. al[10] fere add aeth (:: ex Mt) *και συναγεισ οθεν* (*quod* aeth) *ου διεσκορπισασ*

22. *λεγει* (Gb″) cum ℵBE*GMRS*UA 1. 28. 69. 124. 131. 157. 262. 346. al plus[40] a s vg cop syr[cu] et[utr] (sed 13. 69. 124. 346. *λεγει αυτω ο κυριοσ αυτου*, item syr[cu]) ... ς Ln *λεγει δε* cum AE[2]FHKS[2]VΓΔΠ al plu q arm ... D *ο δε ειπεν*, b c e f i l aeth Lcif[206] *et dixit* (Lcif perg *ei dominus*, aeth *ei dom. eius*), ff[2]. *tunc dixit* | *κρινω* hoc accentu EHK MSΓΠ al plu a d tol (hi[3] *iudicabo*) ... B[3]A al mu itpler vg Lcif *κρινω* (*iudico*, e *condemno*, ut 245. *κατακριν.*) | *πονηρ. δουλε*: syr[cu] add *qui non fidelis* | *ηδεισ*: syr[cu] et[sch] aeth add *me* | *εγω* (al[2scr] post *ειμι* pon): L om, nec exprim aeth | *αιρων* (f vg): DF itpler syr[cu] et[utr]

θεριζων ὃ οὐκ ἔσπειρα; 23 *καὶ διατί οὐκ ἔδωκάς μου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τράπεζαν; κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα.* 24 *καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι.* 25 *καὶ εἶπαν αὐτῷ· κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς.* 26 [230.2] *λέγω ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται.* 27 [231.5] *πλὴν τοὺς ἐχθρούς*

8, 18 Mt 13, 12 Mc 4, 25

Lcif *αιρω* (Lcif *et tollo*) | *θεριζων* (f vg): D itpler syrcu et utr Lcif *-ιζω* | *εσπειρα*: UA 13. 69. 262. 346. al10 fere aeth add *και συναγων* (U *-γω*) *οθεν* (69. aeth ὅ) *ου διεσκορπισα* (:: cf ad v. 21)

23. *και* (69. 124. cscr al pauc l cop syrcu et sch om) *διατι*: D e *διατι ουν* | *μου το αργυρ.* cum NABL 33. 157. 48ev fscr al pauc ... ς *το αργ. μου* cum DRΓΔΑΠ unc9 al pler, item it vg etc | *τραπεζαν* (Gb″) cum NABDLRΓΔΑΠ unc8 al plu (Eusps153 *ειδει σε το αργ. μου βαλειν εις τραπεζαν* ex Mt et Lc libere) ... ς praem *την* cum K al mu | *καγω ελθ.* cum NBD (ℵ* add *ουν*) ... ς *και εγω ελθ.* cum ALRΓΔΑΠ unc9 al pler (al mu *κ. ελθ. εγω* :: ut Mt) | *σ. το. αν αυτο επραξα* cum NBL f (*utique eam exegissem*), item A *αν αυτο ανεπραξα* ... ς Ti *σ. το. αν επραξ. αυτο* cum DRΓΔΑΠ unc8 al omn fere itpl (a e non exprim *αν*, s nec *αν* nec *αυτο* exprim) vg go Lcif206 ... G fscr *εκομισαμην αν το εμον συν τοκω*, item syrcu item (*αυτο* pro *το εμ.*) syrsch :: ex Mt

24. *και τοις παρ. ειπεν* et. Or3, 632 Lcif206: D *ειπ. δε τοις παριστ.*, a *circumstantibus autem dixit*, e syrcu aeth *et dixit adsistentibus* | *την μναν* (et. Or3, 632 et int2, 84 Lcif206): D a e s om | *δοτε* (arm *ferentes date*): D *απενεγκατε* (d *ferte*) | *τας δεκ. μνας* h. l. et. a b e f l s vg Lcif (hi Latt: *illi qui dec. mnas* [*minas* e, *talenta* b Lcif] *habet*) syrp Or3, 632 ... 1. 13. 69. 131. 209. 346. yscr c i q Orint2, 84 et3, 979 (hi Latt omnes *illi qui habet dec. mn.*) syrcu et sch aeth arm post *εχοντι* pon (:: ut Mt)

25. Omittunt versum D 69. al8 b e g2· syrcu Lcif206 (:: ut Mt) | *ειπαν* cum NBL gscr ... ς *ειπον* cum ARΓΔΑΠ unc9 al pler | *κυριε*: B* om (suppl2et3)

26. *λεγω* sine coniunctione c. NBL 1. 131. 209. al4 a svid cop ... ς Ti *λεγ. γαρ*, Ln *λεγ.* [*γαρ*] cum ADRΓΔΑΠ unc9 al pler go syrcu et p ... b c e f ff2· l vg Lcif206 *dico autem*; i syrsch syrp ex cdd bars et bodl aeth *et ait illis*: *Dico autem* (ita i tantum ap Alt, rell et iblau om) | *υμιν*: ℵ* om, suppla | *οτι*: L 1. 131. 209. 235. zscr al pauc a c ff2· i l q s (non item b e f vg) Lcif om | *δοθησεται*: D *προστιθεται*, d *adicietur* ... 13. 69. 124. 346. al6 vgcl et cdd aliq (sed non am fu for emm ing mt) syrcu aeth Cyroac125 add *και περισσευθησεται* (:: ex Mt) | *εχει*: 69. 346. al5 syrcu et p c.* Tertmarc4, 37 („iudicem ostendit deum – non tantum honorantem, verum et auferentem quod quis videatur habuisse") Cyroac125 *δοκει εχειν* (:: cf ad Mt) | *αρθησεται* sine additam cum ℵ*BL 36. 53. 63. 77. 108. 253. 259. Lcif206 ... ς Ti add *απ αυτου*, Ln [*απ αυτ.*] cum ℵcADRΓΔΑΠ unc9 al pler it vg (Latt *ab eo*

μου τούτους τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου.

28—38 Mt 21, 1—9 Mc 11, 1—10 Io 12, 12 ss

28 [232.2] Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἰερουσόλυμα. 29 καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιών, ἀπέστειλεν δύο τῶν

---

autem qui - auferetur ab eo) go etc Ephr$^{cat\ mai}$ ^{705} Cyr^{ose} ^{125} (:: licet ap Mt του δε μη εχοντος sit pro απο δε του etc, tamen probabile est inde απ αυτου huc inlatum esse)

27. B εχθρους | τουτους cum ℵBKLMΠ al^{10} cop Did^{trin3,20} ... ς εκεινους c. ADBΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg syr^{cu} et^{sch} aeth Or^{3,634} Eus^{luc200} (sed D e ante τους εχθρ. pon) ... al^{7}syr^{p} om | θελησαντας (it^{pler} vg *qui noluerunt*; Λ -ντες) et. Or Eus^{luc} Did Chr^{1,689}et^{719}: Dg^{r}R 1. 13. 69. 209. 346. al^{5} e Chr^{8,358} θελοντας (e *qui nolunt*; d vero *qui noluerunt*) | βασιλευσαι: D -λευειν | D αγαγατε | κατασφαξατε cum ABDLRΓΔΛΠ unc^{7} al pler (it vg *interficite, occidite*) Eus^{luc} Did^{trin} Chr $^{1,689\cdot 719}$ et alib ... ℵMS 69. 433. -σφαξετε | αυτους cum ℵBFLR 33. 53. 157. 49^{ev} y^{scr} al^{5} cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* aeth Chr ^{1,689} et ^{719} (utroq loc om εμπρ. μου) et ^{12,39} (αγ. ωδε ενωπ. μου κ. κατ. αυτ.) ... ς Ln om cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go arm Eus^{luc} | εμπροσθ. (D ενπρ.) μου: D (:: ex Mt) add και τον αχρειον δουλον εκβαλετε εισ το σκοτος το εξωτερον· εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων

28. εμπροσθεν (f vg Or^{3,632}): D 40. a c e ff$^{2\cdot}$ i l (q s vide post) om | επορευετο εμπρ. αναβαινων εισ ιεροσολυμα: q s *abiit* (s *abit*) *in hierosolyma* ... D επορ. αναβ. δε ε. ιερουσαλημ (*ibat· ascendens autem in hierusalem*), e *ambulabat cum ascenderet autem hierusalem* (pergens *fuit in bethapagae et beth. ad mont. oliv. et misit* etc); syr^{cu} *abierunt inde. Et cum ascenderet Hierosolymam* (pergit: *et perveniret ad Bethphage*) | ιεροσολυμα (et. Or^{3,632}): praeter D e et. 145. cop ιερουσαλημ

29—46. Epiph^{316} et ^{340} de Mcione: παρεκοψε το κεφαλαιον το περι τησ ορου και βηθφαγη, και το περι τησ πολεωσ και του ιερου, οτι (^{340} διοτι) γεγραμμενον ην· ο οικοσ μου οικ. προσευχ. κληθησεται, και ποιειτε αυτον σπηλαιον ληστων.

29. και εγε. ωσ (Eulog^{301} ap Gall^{12} οτε) ηγγισεν: e *fuit* (vide ante) | βηθφαγη c. ℵAB*DLRΔΛΠ unc^{8} al plu (1. 209**-γην) cop Or^{3,743}et^{4,182}; c l q vg^{cdd} *bethfage*, vg (et. am for ing tol) *bethphage*, a d f i ff$^{2\cdot}$ s *betphage*, e *bethapagae*, gat *bethphaguae* ... B^{3}UΓ 124. 127. 131. 157. 346. al permu go βηθσφαγη (Γ al -γην) | βηθανιαν: ℵ*BDg^{r*} 131. -νια, item d am *bethania* (praecedente *adpropiasset in betphage et* d, *appropinquasset ad bethphage et* am), item s (*adpropriaret* – sic – *betphage et bethania*), item e (*fuit in bethapagae et bethania*) | προσ (syr cu praem *et perveniret*): U εισ | το καλουμ. (al pauc add των) ελαιων, it^{pl} vg *qui vocatur* (a *appell.*) *oliveti*, c q s *qui voc. olivetum*: D των ελαιων καλουμενον (d *oliveti qui vocatur*) ... KΠ 69. al pauc των

μαθητῶν 30 εἰπών· ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν, καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. 31 καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· διατί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε· ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 32 [233.2] ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον κα-

ελαιων, e *oliveti* | των μαθητων cum ℵBL 74** 89* 234. e l s Or[4, 182] Ambluc[1495] ... ς Ln add αυτον cum ADRΓΔΛΠ unc[9] al pler itpl vg rell Eulog[302] Or[int3, 976]

30. ειπων cum ARΓΔΛΠ unc[9] al pler ... Ln λεγων cum ℵBDL 13. 69. 157. Or[4, 182] Eulog[302] (:: valent huc eadem quae ad 5, 13 notavimus: ειπων Lucae tantum non proprium, praetereaque λεγων ex ll. pp.) | εν η (Or[4, 182]; itpler vg *in quo*, *in quod*, s *ubi*): D syr[cu] et sch (non item syr[cdd] et p) και. Similiter Eulog και εισιρχομ. εισ αυτην :: cf Mc | εισπορευομενοι: ℵ πορευομενοι ... syr[cu] et sch add *ecce* | πωλον (d s *pullum*; itpler vg *pullum asinae*): a *asinam cum pullum*, Eulog ονον και πωλον νεον :: cf Mt | δεδεμενον (et. Or[4, 182] et [192]): D Eulog[302] om | εφ ον: r al pauc Eulog εφ ω. Latt *super quem* a e Or[int3, 976], *supra quem* f s; c ff[2·] i l q Ambluc[1495] *in quo*, vg *cui* (sequitur *sedit*) | πωποτε (157. al pauc ποτε) et. Or[4, 182] et [int3, 976]: M al pauc arm post ανθρωπ. pon ... DH 245. a c e f ff[2·] i l q s syr[cu] aeth Eulog Ambluc om (Or[3, 744] κατα μεντοι τ. μαρκον και τον λουκαν πωλος εστι δεδεμενος, εφ ον ουδεις ανθρωπων εκαθισεν). Praeterea a c ff[2·] i l q s Ambluc syr[sch] om et. ανθρωπ. (contra syr[cu] *super quem homo non insedit*) :: cf Mc | εκαθισεν (KRΓ al -θησεν): 1. 131. 157. tisch al aliq κεκαθικεν :: ex Mc | και cum BDL 157. cop[petr4] ... ς Ln om cum ℵA RΓΔΛΠ unc[9] al pler it vg go syrr Or[4, 182] Eulog[302] :: at ita et Mt et Mc | αυτον: AKΠ al[6] e syr[cu] et [utr] post αγαγ. (cop aeth et post λυσαντ. et post αγαγ. habent; s *hunc solvite et adducite*) ... DL al[6] om (in U post λύσαντεσ ἀγά pagina sequente pergitur τὸν ἀγάγετε) | αγαγετε (D ut supra αγαγατε): G 1308[r] et[lat] e f[ser] Eulog add μοι

31. εαν: D αν | υμασ ερωτα· διατι λυετε: Eulog[302] υμιν ειπη τι :: ex Mt | διατι λυετε (et. a f i q vg Or[3, 740] et [4, 182]): D c e ff[2·] l s om (:: similiter Mt). Praeterea ℵ[ca] add αυτον (ℵ[cb] rursus delet), item 254. al pauc f Or[int3, 976] τον πωλον | ουτωσ: a c ff[2·] l Or[int3, 976] syr[cu] non exprim, item Eulog[302] om | ερειτε sine αυτω cum ℵBDFLR 27. 28. 243. c e ff[2·] i l q s cop aeth Or[3, 737· 740] et [4, 182] Eulog[302] (:: conveniunt Mt et Mc) ... ς Ti add αυτω (sed Gb[0]), Ln [αυτω] cum AΓΔΛΠ unc[8] al pler a f vg go syr[cu] et [utr] arm Or[int3, 976]

32. 33. 34. Hos versus G* om (:: propter ὁμοιοτέλ.) | απελθοντεσ δε - οι δε ειπαν (v. 34): D και απελθοντεσ απεκριθησαν. Similiter e *et abierunt et sic invenerunt stantem, et cum solverent aiunt*; item syr[cu] *et abierunt et invenerunt sic. Et cum interrogabant eos, responderunt eis.*

32. απελθ. δε: D e syr[cu] (de his vide ante) syr[sch] aeth και απελθ. | ευρον καθ. ειπ. αυτ. (c f ff[2·] i l q mt add *Iesus*, non item a g[1·] s vg):

θὼσ εἶπεν αὐτοῖσ. 33 *λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸσ αὐτούσ· τί λύετε τὸν πῶλον;* 34 *οἱ δὲ εἶπαν· ὅτι ὁ κύριοσ αὐτοῦ χρείαν ἔχει.* 35 *καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρίψαντεσ αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν.* 36 *πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ.* 37 [231.1] *ἐγγίζοντοσ δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸσ τῇ καταβάσει τοῦ ὄρουσ τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθοσ τῶν μαθητῶν χαίροντεσ αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων,* 38 *λέγοντεσ· εὐλογημένοσ ὁ βασιλεὺσ ἐν ὀνόματι*

U add *τον πωλον*, item 7. 60. 67. 157. z^{scr} al^{5} fere $Or^{3,745ed}$ (differunt edd, nec add [4,182] et [192]) *εστωτα τον* (157. om) *πωλον*, item f g^{1} vg arm aeth *stantem pullum* et c ff^{2} syr^{p} *pullum stantem*, a *asinam stantem*; i l q s^{vid} (e vide supra) *stantem*

33. *ειπαν* cum ℵBL 33. $Or^{4,182}$ et [192] ... ς *ειπον* cum ΑΒΓΔΛΠ unc^{9} al pler *αυτου* (g^{scr} *αυτων*): L om

34. *ειπαν* cum ℵBL $Or^{4,182}$ ... ς *ειπον* cum ΑΒΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *οτι* cum ℵABDKLMΠ al^{40} fere a f ff^{2} l q vg cop syr^{cu} et utr $Or^{4,182}$ ... ς Ti om cum ΒΓΔΛΠ unc^{7} al plu c e i s go arm aeth | *εχει*: L *εχη*

35. *και ηγαγ. αυτ. πρ. τ. ιν*: FV om | *και ηγαγ.* (syr^{cu} add *τον πωλον*) usq *ιν και*: D *και αγαγοντεσ τον πωλον*, item c *et adduxerunt pullum et* | *επιριψαντεσ* cum ℵAB*EGHLRΔ oi^{scr} ... ς *επιρριψαντεσ* cum B^{3}FK MSUVΓΔΠ al pler ... D *επεριψαν*, 1. 131. 209. *επερριψαν* (sequente infra *και*), item it^{pler} (non a s nec vg) | *αυτων* cum ℵBDLΔ 1. 13. 118. 130. 157. al^{9scr} $Or^{4,182}$ ... ς Ti *εαυτων* cum ΑΒΓΔΠ unc^{9} al pler. Praeterea D al aliq post *τα ιματ.* (item it vg, sed s om *sua*), A vero post *τα* pon | *επι τον πωλον* (et. a f i l q s vg Or): D c e ff^{2} syr^{cu} arm *επ αυτον* | *επεβιβασαν*: D 1. 131. 209. it^{pler} (de his testibus vide ante) praem *και*

36. *αυτων* cum ℵDLΓΔΛ unc^{7} al pler $Or^{4,182}$ ... ΑΒΚΠΥΠ 1. al aliq *εαυτων* (:: sunt igitur ex iisdem qui et. v. 35 *εαυτων* tuentur accedente B) ... 243. 245. al pauc om | *εν τη οδω*: D 229. om

37. *εγγιζοντοσ δε αυτου* (et. $Or^{4,182}$): D syr^{cu} aeth *εγγιζοντων δε αυτων* | *ηδη* (et. $Or^{4,182}$): DMΓ al^{9} a e syr^{cu} et ^{sch} aeth om | *προσ τη καταβασει* (et. Or): D 115. *πρ. την καταβασιν* | *ηρξαντο* cum ℵABE GHKMS*ΓΔΠ al longe plu s (*coeperunt universa multitudo*; item it^{pler} vg *coeperunt omnes turbae*) go syr^{cu} et ^{utr} (et go et syrr *coeperunt - turba*) ... DLRS^{corr*}UVΛ al^{25} fere $Or^{4,182}$, item a e arm *ηρξατο* | *απαν*: D al aliq *παν* | *των μαθητων* (f g^{1} *discentium*; g^{2} am ing al *descendentium*, fu *discendentium*): a c i l s syr^{cu} om | *φων. μεγαλ.* (et. Or): D l om | *πασων* cum ℵALRΓΔΠ unc rell al omn^{vid} Or ... Ln *παντων* cum BD $Meth^{821}$ ($Gall^{3}$) ... $copp^{etr4}$ om | *ων*: excidit in Γ 69. | *ειδον*: KLVΠ* al *ιδον* | *δυναμεων*: D *γεινομενων*, 13. 69. 346. arm *γινομενων δυναμεων* ... syr^{cu} om

κυρίου· ἐν οὐρανῷ εἰρήνη, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. 39 [235.5] *Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου.* 40 *καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσουσιν, οἱ λίθοι κράξουσιν.*

41 [236.10] *Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν,*

38. o (ℓ 258. om) *βασιλευς* cum ℵ*ℓ 69. (*o ερ βασ.* sic) e l* Or[4, 182] ... DA* 142* 48ev f*scr al[5] a c ff[2·] i s aeth Meth[821] Tit[354] (Gall[5]) Eulog [302] *ο ερχομενος* ... ς Ln Ti o *ερχομενος βασιλευς* cum ℵcALRΓΔA[2]Π unc[7] al pler f g[1·2·] l[2] vg go cop syrP arm, item π syrcu et sch *ο ερχομ. ο βασ.* | *εν ονομ. κυριου*: e l* om ... D 157. a c ff[2·] i s aeth syrP c.* (sed[mg] „non in omnib exx") add *ευλογημενος ο* (157. om) *βασιλευς* (157. aeth syrP c.* add *ισραηλ*) :: cf Mt et Ioh | *εν ουραν. ειρηνη* cum ℵBL Or[4, 182] ... ς Ln *ειρην. εν ουρανω* (A *-νοις*) cum ADR ΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it vg etc Tit[354] | *εν υψιστοις*: 235. d[scr] *επι τησ* (d[scr] om) *γησ* ... a s om

39. *και τινες*: D e *τιν. δε* | *ειπαν* cum ℵABDL f[scr] Or[4, 182] ... ς *ειπον* cum BΓΔΑΠ unc[8] al pler | *τοις μαθητ. σου* (f g[1·] q vg, item e omisso *σου*): a c ff[2·] i l s syrcu *illos* (praecedit *increpa*; praeterea syrcu add *ne clament*)

40. *και αποκριθεις ειπεν*, e f (e *et resp. dixit illis*, f *et resp. ait illis*) syrP go cop etc Or[4, 182] ... D *αποκρ. δε λεγει* (sed d *dixit*) ... itpler vg om *αποκριθεις*: a *qui dixit eis*, s *ad ille dixit eis*, c ff[2·] *quibus ipse dixit*, i q vg *quibus ipse* (i[blau] om) *ait*; item syrcu et[sch] *dixit eis*. Scripsimus autem *ειπεν* sine *αυτοις* cum ℵBL cop arm Or[4, 182] ... ς Ln add *αυτοις* cum ADRΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it vg (quos vide ante) syrr go aeth; praetereaque G syrcu add *αμην* | *οτι*: Π* (suppl[2]et[3]) 69. 235. 240. 244. al[3]wetst al[2]scr a c e ff[2·] i l s (non item f q vg) Or[4, 182] om ... 1. *και* (arm *οτι και εαν*) | *σιωπησουσιν* cum ℵABLRΔ al[5], item D *σιγησουσιν* (et 254. Epiph[656] *-σωσιν*), item *tacebunt* e i fu ... ς *σιωπησωσιν* cum ΓΑΠ unc[8] al pler (157. *σιωπωσιν*) Or[4, 182] et [188] et[3, 745] (ut certe editus est Or) Cyrluc[394], item *tacuerint* itpl (s hiat) vg | *κραξουσιν* cum ℵBL (13ev *κεκραξουσιν*) Or[4, 188ed] ... ς Ln *κεκραξονται* cum ARΓΔΑΠ unc[7] al pler Or[4, 182] et [188cod] et[3, 745] Cyrluc[394], item M 69. al[10] fere *κεκραξωνται*, D b[scr] *κραξονται* (:: nec *κραξουσιν* nec *κεκραξονται* alibi in N. T., sed in LXX ut frequentissimum est *κεκραξονται*, ita nusquam *κραξουσι* legitur. Vide de hac forma satis rara Steph. Thes.)

41. *εκλαυσεν*: cf huc Marcosii ap Ir[92], ad quem locum respicit Epiph anc[31]: *αλλα και εκλαυσι κειται εν τω κατ. λουκ. ευαγγελιω, εν τοις αδιορθωτοις αντιγραφοις, και κεχρηται τη μαρτυρια ο αγιος ειρηναιος εν τω κατα αιρεσιων προς τους δοκησει τον χν πεφηνεναι λεγοντας. ορθοδοξοι δε αφειλαντο το ρητον, φοβηθεντες* etc. Saepe laudat Or (ut [4, 180· 182· 192]), item Eustheoph[129] Baseth[272] Cyrluc[394] *επ αυτην* cum ℵABDHLRΓΔΠ al plus[30] Ir[92] (ex Mcosiis, *εν τω - δακρυσαι*

λέγων 42 ὅτι εἰ ἔγνως καὶ σὺ καίγε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ τὰ πρὸς εἰρήνην σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. 43 ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, 44 καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, [237.2] καὶ οὐκ ἀφήσουσιν

επ αυτην) Or$^{4,\ 182\cdot\ 192}$ et ^{180ed} Bas^{eth} ... ς επ αυτη cum EGKMSUVΛ al plu Or$^{3,\ 750}$ et $^{4,\ 180cod}$ Eus^{theo}

42. ει εγνως και συ (και συ c d f q vg Or$^{int\ 977}$ [et ^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\ 2\cdot}$] go cop syr^{p} Eus$^{theo\ 129}$ Bas$^{eth\ 272}$; συ tantum a e i l s arm; om και συ syr^{cu} et ^{sch}; καιγε συ omisso καιγε sq Eus$^{hist\ 3,\ 7}$) καιγε (ita a [*quamquam*] c [*quidem*] i [*equidem*] l [* *equidem*, ^{2} *et quidem*] vg [*et quidem*, item ^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\ 2\cdot}$] syr^{cu} et ^{utr} arm Eus^{theo} Bas^{eth}; contra om D 157. e f q s go cop aeth Or$^{int\ 3,\ 977bis}$: Ln [καιγε]) εν τη ημερα σου (σου a c l vg go syr^{utr}; contra om AD 1. 157. 209. al^{10} fere e f i q s syr^{cu} cop arm aeth Eus^{hist} et theoph Bas^{eth} Or$^{int\ 977bis}$) c. (A)EGHKMRSUVΓΔΛΠ al pler it vg go cop syr^{cu} et ^{utr} arm Eus$^{hist\ 3,\ 7}$ et theoph ^{129} Bas$^{eth\ 272}$ Or$^{int\ 977}$ bis. Praeterea accedunt Ir^{92} ex Mcosiis *ει εγνωσ και συ σημερον τα προσ ειρηνην*, Or$^{3,\ 321}$ *ει εγνωκασ συ τα εισ ειρηνην σου*, Eus$^{ps\ 700}$ *ει εγνωσ και συ τα πρ. ειρην. σοι* et $^{esa\ 470}$ *ει εγνωσ και συ γε τα πρ. ειρ. σου* ..... ΝBL aeth Or$^{4,\ 180}$ *ει εγνωσ εν τη ημερ. ταυτη και συ*. Similiter Cyr$^{luc\ 395}$ *ει εγνωσ τα πρ. ειρ. σου και συ* | σου post ειρηνην c. ABΓΔΛΠ unc^{8} al pler a go cδp syr^{cu} et ^{utr} arm.aeth Or$^{3,\ 321}$ Eus^{hist} (ex ^{cdd4}) et theo et esa Bas^{eth} Cyr^{luc}, item σοι D al^{4} c e f i l q s vg (et ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\ 2\cdot}$ ex silentio) Eus^{ps} et ^{hist} ex ^{cdd4} et rufin Or$^{int\ 3,\ 977bis}$ ... ΝBL 259. Ir^{92} ex Mcosiis Or$^{4,\ 180}$ om, hinc Ln [σου] | νυν δε (A^{suppl} δ') εκρ. απ. οφθ. σου: A* om | νυν δε εκρυβη (c f q s vg): Ir^{92} (ut ante) εκρυβη δε (Ir^{int} *abscondita autem sunt*), a e i l *absconsa* (*abscondita*) *sunt* (a *essent*)

43. επι σε: 28. syr^{cu} om, item D sed vide post | παρεμβαλουσιν cum ΝC*L 33. schol^{255} Eus$^{esa\ 470}$ (addito επι σε) et $^{hist\ 3,\ 7cod}$ (teste Treg) item a *inicient* ... ς Ln Ti περιβαλ. cum ABC^{2}RΓΔΛΠ unc^{7} al pler (it^{pl} vg Or$^{int\ 977}$ *circumdabunt te vallo*, s *cingent te vallo*, e *circumfodient fossam*, sed haec nec a παρεμβ. abhorrent) Eus^{hist} (et ^{ed} et ^{cdd} pler) ... G al pauc επιβαλουσιν, D βαλουσιν (d *mittent*) επι σε. Praeterea 259. Or$^{4,\ 180}$ Eus^{theo} om και παρεμβ. οι εχθρ. (R εκχθρ.) σου χαρ. σοι, sed Eus^{theo} pergit και περικυκλ. σε οι εχθροι σου. Similiter atque Eus^{theo} syr^{cu} et ^{sch} | σοι (28. επι σοι) post χαρακα: Eus^{hist} post περιβ. pon ... D a e ff$^{2\cdot}$ Eus^{esa} om | περικυκλωσουσιν (D περικυκλωσιν sed d *circumcingent*, 435. Eus^{esa} κυκλωσουσι) σε: ita et. Eus^{hist} et ^{esa} ... ℵ* (add^{c}) L Or$^{4,\ 180}$ om σε | και συνεξουσιν (KΠ 13. 61^{mg} συναξουσιν et 69. -αξωσι) σε (ℵ* 60. d om, suppl ℵ^{c}) παντοθεν (Γ παντεσ): Eus^{esa} om (sed habet ^{theoph}); c e i l q om (sive non exprim) κ. συνεξ. σε

44. κ. εδαφ. σε: Eus^{esa} κ. εισ την γην εδαφισθηση | εν σοι pri: D 124.

λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

45 [238.1] *Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας,* 46 *λέγων αὐτοῖς· γέγραπται· καὶ ἔσται ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν.*

47 [239.1] *Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ*

45 sq Mt 21, 12 sq Mc 11, 15–17

Es 56, 7 Ier 7, 11

47 a Mc 11, 18

Or$^{4,\,180}$ (Eus$^{hist\,3,\,7}$ certe nihil amplius post *τα τε. σου* exscribit) om | *επι λιθον* cum ℵBDLRΘΛ*Π (r *επι λιθων*) 1. 33. 124. 131. 209. y^{scr} al aliq Or$^{4,\,181}$ ... ς Ln Ti *επι λιθω* cum ACEGHKMUVΔΔ^{2} al pler | *εν σοι* sec (D 1. 124^{birch} 209. c ff$^{2\cdot}$ i s arm *εν ολη σοι*, e *in tota terra*) hoc loco cum ℵBDL 1. 124. 131. 157. 209. y^{scr} a c e ff$^{2\cdot}$ i l q s cop arm aeth Or$^{4,\,181}$ ... ς Ti post *αφησουσιν* cum ACRΓΔΔΠ unc^{8} al pler f vg go syr^{cu} et^{utr} | *τον* (C om) *καιρον της επισκοπης*: D *εις καιρον επισκοπης*

45. *και εισελθων* (64. 142. 243. *ελθων*, E al pauc syr^{P} add *ο ις*): D e *ελθων δε* | *εκβαλλειν* (E *-λλειν*): Δ al aliq *εκβαλειν* | *τους* (arm add *περιστερας*) *πωλουντας* sine *εν αυτ.* (Gb″) cum ℵBCL 1. 69. 209. al^{10} fere e l s cop arm Or$^{4,\,181}$ et^{192} ... ς Ln add *εν* (131. *επ*) *αυτω* cum ADRΓΔΔΠ unc^{8} al pler (28. aeth *εν τω ιερω*, idque post *αγοραζοντ.*) it^{pl} vg go syr^{cu} et^{utr} (:: ex *εν τω ιερω* ap Mt et Mc fluxit). Item absq *και αγοραζ.* (Gb″) cum ℵBL 1. 209. cop Or$^{4,\,181}$ et^{192} (item^{193} *εν οις μεν - εκβαλλει παντας τ. πωλουντ. και αγοραζοντας εν τω ιερω· εν ετεροις δε - μονην την αρχην ποιειται του εκβαλλ. τους πωλουντ. και αγοραζοντας· τριτοι δε εισι παρα τουτους, εν οις ηρξατο εκβαλλ. μονους τους πωλουντας, ουχι δε και τους αγοραζοντ.*) ... ς Ln add *και* (C add *τους*) *αγοραζοντας* (:: ex ll. pp.) cum ACDRΓΔΔΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{utr} (et syr^{cu} *vendentes in eo emptiones*) rell. Praeterea DΔ 262. a c e ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i l q s (non item f vg) syr^{P} c** (mg: „non in omnibus exx.") aeth add *και τας τραπιζας των κολλυβιστων* (Λ *κολυβ.*) *εξεχεεν* (a q s *evertit*, i om) *και τας καθεδρας των πωλουντων τας περιστερας κατεστρεψεν* (*κατεστρ.* Λ 262^{vid} c ff$^{2\cdot}$ q aeth; contra D a e g$^{2\cdot}$ i s syr^{P} om); eadem add arm usque ad *εξεχεεν* :: fluxerunt ista ex tribus ll. pp.

46. *γεγραπται*: Λ* 243. s om | *και* (cop *οτι*, l om) *εσται* (ℵ* om *κ. εστ.*, suppl c) *ο οικ. μου οικ. προσευχ.* cum ℵ^{c} (et ℵ*) BLR 1. 13. 69. 118. 124. 131. 157. 209. 346. c l cop arm Or$^{4,\,181}$ ... ς Ln *οτι* (*οτι* ς^{e} Ln cum ACDKMΠ al^{30} f g$^{1\cdot 2\cdot}$ s vg go syr^{cu} et^{utr}; ς Gb Sz om cum EGHS UVΓΔΔ al plu a e ff$^{2\cdot}$ i q Epiph^{316} et^{340}) *ο οικ. μου οικ. προσευχ. εστιν* (C^{2} 28. al pauc e aeth Epiph^{bis} *κληθησεται* :: ex ll. pp. et LXX; syr^{cu} add *πασιν τοις εθνεσιν* :: ex Mc et LXX) cum ACDΓΔΔΠ unc^{8} al pler it^{pler} (s excidit *domus mea*) vg go syrr (aeth) Epiph^{316} et^{340} (quem supra exscripsimus) | *αυτον εποιησατε* (L aeth Epiph^{316} et^{340} *ποιειτε*): D al aliq c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q s (non item a) vg Or$^{4,\,181}$ Epiph^{316}et^{340} *εποι.* (*ποι.*) *αυτον* :: cf Mt

47. *το καθ*: L 69. 124. g^{scr} al pauc arm om *το*

ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, 48 *καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸσ γὰρ ἅπασ ἐξεκρέμετο αὐτοῦ ἀκούων.*

XX.

1–8 Mt 21, 23–27 Mc 11, 27–33

1 [240.2] *Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκοντοσ αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἱερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ σὺν τοῖσ πρεσβυτέροισ,* 2 *καὶ εἶπαν λέγοντεσ πρὸσ*

---

47. *και οι γραμμ.*: AK*Λ al aliq om *οι* | *και οι πρωτοι* (157. f syr^{sch} et p txt pers^{w} Or$^{3,790\,bis}$ *πρεσβυτεροι*, 130^{gr} et^{lat} *αρχοντεσ*, l *pharisaei* omisso *τ. λα.*) *του λαου*: D 130. 157. it vg cop syr^{omn} arm aeth perss Or^{3,790} ante *εζητ. αυτ. απολεσ.* pon

48. *ευρισκον* cum ℵABLΓΔΑΠ unc^{8} al pler Or^{3,790} ... Ln *ηυρισκον* cum CDQR (ex nupera recogn.) 1. 33. al pauc | *το*: DUΓ*Δ 1. 69. 131. al^{10} fere arm Or^{3,790} om | *ποιησωσιν* c. ℵABCDQRΓΔΑΠ unc^{6} al plu ... KLS al^{50} fere Or$^{3,790\,bis}$ *ποιησουσιν*. Praeterea D 130^{gr} et^{lat} it^{pler} (non a e) vg syr^{cu} et ^{sch} et P c.* add *αυτω* (non item Or^{bis}) | *ο λα. γαρ απασ*: D 69. Or^{3,790} *ο γαρ λα. απασ*, 130. i^{scr} *απ. γαρ ο λα.* | *εξεκρεμετο* cum ℵB (:: forma *κρεμομαι* pro *κρεμαμαι* a vulgari usu haud aliena videtur fuisse) ... ς Ln Ti *εξεκρεματο* cum ALQR unc rell (E* *-μαντο*) al fere omn (y^{scr} *-εμματο*) Or ... D 47. *εκρεματο* | *αυτου ακουων* (et. Or; y^{scr} it vg cop *ακου. αυτ.*): DM al^{8} copp$^{etr\,2}$ *αυτ. ακουειν* vel (ut D cop) *ακ. αυτ.*

XX, 1. *και εγενετο*: D e *εγεν. δε*, a *et factum est autem* | *των ημερων* sine additam (Gb′) c. ℵBDLQ al plus^{10} it vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth Mcion$^{epiph\,341}$ (*ινα δε ελεγχθη απο του ιδιου στοματοσ, φησιν· εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντοσ αυτου εν τω ιερω, εζητησαν επιβαλειν επ αυτον τασ χειρασ, και εφοβηθησαν*) ... ς add *εκεινων* cum ACRΓΔΑΠ unc^{8} al pler go syr^{P} arm | *εν τω ιερω* (et. Mcion^{epiph} omisso *τον λαον*, quod et. cop^{wi} et^{dz} om): D e syr^{cu} et^{sch} (non item P et^{hr}) ante *τον λαον* pon ... KΠ al^{10} om | *ευαγγελιζομενου*: Γ c add *αυτου* | *επεστησαν*: syr^{cu} et utr add *contra eum* | *οι ιερεισ* (Gb′) cum AEGHKS UVΓΔΑΠ al^{100} fere go ... ς Ln *οι αρχιερεισ* cum ℵBCDLMQR al mu (69. 124. 346. *και οι αρχιερ.* post *οι γραμμ.* pon) it vg (Latt^{pler} *principes sacerdotum*, a e *pontifices* quod et ipsum *αρχιερ.* non *ιερεισ* reddit. Pro *ιερεισ* Latt *sacerdotes* cf 6, 4. 17, 14. Act 4, 1. 6, 7) cop syr^{omn} arm aeth (:: at sic et Mt et Mc lectione non fluct. Similiter Act 4, 1 pro *ιερεισ* BC etc *αρχιερεισ* substituere) | *και οι*: AGVΓΔ al^{10} fere arm om *οι*

2. *ειπαν* cum ℵBLR 69. ... ς Ln *ειπον* cum ACDQΓΔΑΠ unc^{8} al pler ... 1. 131. 209. a om *και ειπαν* (a om et. *πρ. αυτ.*), item syr^{cu} et^{sch} habent *et dixerunt ad eum* pro *κ. ειπ. λεγοντ. πρ. αυτ.* | *λεγοντ.* ante *πρ. αυτ.* cum ℵBL 1. 131. 209. c ff^{2} i l vg syr^{cu} et^{sch}, item ς Ti post *πρ.*

αὐτόν· εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 3 *ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον, καὶ εἴπατέ μοι·* 4 *τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων;* 5 *οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;* 6 *ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸς ἅπας καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι.*

αυτ. cum AQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler go syr^{p} ... CD 63. 64. e f q cop arm syr^{hr} aeth om | *ειπον ημιν* c. ℵ^{a}BLR 1. 33. et ς Ln *ειπε ημιν* c. ADQ ΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item it vg etc ... ℵ*c om (:: ut Mt et Mc) | *η τισ*: D a e syr^{sch} *και τισ* (:: ex ll. pp.) | *την εξουσ. ταυτην*: D it vg *ταυτ. την εξουσ.*

3. *αποκριθεισ δε* (69. *ο δε αποκρ.* omissis *πρ. αυτ.*): c 1308^{gr} et^{lat} i l q vg (sed non am for fu ing tol al) syr^{sch} add *ο* $\overline{\text{ις}}$ ... syr^{cu} om | *πρ. αυτουσ*: ℵ* *πρ. αυτον* | *ερωτησω*: D 235. *επερωτησω* (:: ut Mc et D etc in Mt) | *υμασ καγω* (E 1. al pauc *και εγω*, copp$^{petr^{1}}$ om): KΓΠ al aliq arm *καγω υμασ* | *λογον* (Gb′) cum BLR 1. 33. 69. 131. 157. 209. 346. c q for tol (cop, sed potest etiam pro *ενα λογ.* accipi) syr^{sch} (et syr^{p} hdd *ενα* c.*) ... ς *ενα λογ.* (:: ut Mc) c. CDEGHQU^{2}VΓΔΛ al plu f g$^{1.}$ vg (f *unum sermonem*, g$^{1.}$ vg *unum verbum*) go syr^{hr} aeth; item AK MSU*Π al aliq arm syr^{p} c.* *λογ. ενα* (:: ut Mt) ... a e ff$^{2.}$ i syr^{cu} prorsus om *ενα* | *και* (et. a f syr^{sch} et ^{p} et^{hr}): D *ον* ... c e ff$^{2.}$ i l q vg syr^{cu} om

4. *το ιωαννου* (BD *-ανου*) cum NDLR (:: simili auctoritate NBCZ in Mt edidimus, paullo maiore in Mc; ubique vero plerique abiecere *το*) ....ς Ln Ti om *το* cum ABCQΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}

5. *συνελογισαντο* (R al *-γησαντο*) cum ABLQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler (sed nonnulli *διελογ.*) e (*cogitaverunt*) cop go ... Ln *συνελογιζοντο* (:: at *-ζοντο* et Mt et Mc) cum NCD al aliq (sed y^{scr} *διελ.*) item (*cogitabant*) it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} | *πρ. εαυτουσ* (ℵ^{c}): ℵ* e^{scr} *πρ. αυτ.* (y^{scr} 243. *εν εαυτοισ*) | *οτι*: c h^{scr} e ff$^{2.}$ i q syr^{cu} arm om (:: cf ll. pp.) | *ειπωμεν*: Γ al mu *-πομεν* | *ερει* c. ℵABC^{2}DLQR unc rell al omn^{vid} etc: Ln add *ημιν* (:: ut Mt) cum c* a c g$^{1.2.}$ q gat mm cop^{wi} et^{sch} et$^{petr^{1}}$ (non item^{dz}) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} | *διατι* absq additam (Gb′) c. NBEGHLRSU VΓΔΛ tisch* al^{80} c ff$^{2.}$ i l harl* mm cop aeth syr^{hr} (syr^{cu} et^{sch} *et cur*, go *at cur*) ... ς add *ουν*, Ln [*ουν*] cum ACDKMQΠ tisch** al mu a e f g$^{1.2.}$ q vg syr^{p} arm (:: ita Mt et Mc, quamvis lectio fluctuet)

6. *εαν δε* (et. f ff$^{2.}$ vg; e om *δε*): D a c i l q syr^{cu} et^{hr} *και εαν* | *ειπωμεν*: c* syr^{cu} add *οτι* | *εξ* (f i l q vg *ex*): D *απο των*, item a c e ff$^{2.}$ *ab* | *ο λα. απασ* cum NBDL 1. 33. 124. 131. 209. item (*plebs universa*) e f ff$^{2.}$ (post *plebs* hiat) i l (*timemus populum, et plebs universa*) q vg cop syr^{sch} et^{hr} ... Ln *πασ* (B *απασ*) *ο λα.* c. ACQ(R)ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a go syr^{cu} et^{p} arm ... e nil nisi *populus*. Praeterea D *λιθασει ημασ ο λαοσ απασ* et e *lapidavit nos populus* | *πεπεισμενοσ* (L *-μενον*) *γαρ εστιν*

7 καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. 8 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

9–19 Mt 21, 33–46 Mc 12, 1–12

9 241.2 Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπος ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς. 10 καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσουν-

---

(e *persuasum est enim*): D^{gr} c^{ser} *πεπεισμενοι γαρ εισιν*, c f i l q vg *certi sunt enim* (contra ff^{2} *certum enim est*), a *sciunt enim* (contra d *scit enim*), item syr^{cu} pergens *de Iohanne quod* | BD^{gr} *ιωαννην* | *ειναι* (*esse* vg): D 13. 69. 124. 346. *γεγονεναι*, item a c d e f ff^{2} i l q *fuisse*

7. *και απεκριθησαν*: c *et responderunt dicentes*, l *et respondentes dixerunt* ... syr^{cu} et sch *et* (syr^{cu} om) *dicunt ei* | *μη* (ℵ* om, suppl a) *ειδεναι*: CD add *αυτους* ... e f cop syr^{cu} et sch *nescimus* (:: cf ll. pp.) | *ποθεν*: D 69. 124. 346. *το ποθεν* ... EKA 262. om, item (vide ante) e f

8. *ο ις* (ℵ^{c}): ℵ* *αποκριθεις* (l *dixit autem illis Iesus*) | *ουδε* (ℵ^{a}): ℵ* *ουδ* | *λεγω υμιν* (Tert$^{marc\ 4,38}$ *et ego non dico vobis*): U al pauc go *υμιν λεγω*

9—18. Epiph^{316} et^{341} de Mcione: *παλιν απεκοψε τα περι του αμπελωνος του εκδεδομενου γεωργοις, και το· τι οιν εστι το· λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες.*

9. *ηρξατο δε πρ. τ. λα. λεγειν*: D *ελεγεν δε*, e *dicebat autem et*; syr^{cu} *et coepit dicere ad eos* | *προς τον λαον* (L *οχλον*) hoc loco cum ℵABCLR ΓΔΑΠ unc^{8} al pler go syr^{p} etc (ℵ* om *λεγειν*, suppl^{a}) ... Ln post *λεγειν* cum Q al pauc e f ff^{2} i l q vg cop syr^{sch} ... a om | *ανθρωπος* (et. Gb Sz) c. ℵBCDLQRΓΔΑΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg go cop aeth Or$^{3,\ 774}$ ... ς (= Gb Sz) add *τις* cum A 69. 124. al mu g^{1} syr^{cu} et^{sch} et P c.* arm | *ανθρ. εφυτ. αμπελ.* hoc ordine cum ℵ(A)BLQRΓΔΑΠ unc^{8} al omn vid f (ff^{2} g$^{1.\ 2}$ ex sil) vg go (cop *erat homo plantans vineam*) etc Or$^{3,\ 774}$ ... c *αμπελ. ανθρ. εφυτ.* ... Ln (ex errore) *αμπελ. εφυτ. ανθρωπ.* cum D a c f i l q Amb^{luc1499} (:: ex ll. pp.) | *εξεδετο* cum ℵ*AB*CL ... ς Ln (noverat -*δετο* tantum ex A) *εξεδοτο* cum ℵ^{c}B^{3}DQRΓΔΑΠ unc^{8} (B -*δωτο*) al omn^{vid} | *και απεδημ.* (ita c l): D e *αυτος δε απεδ.*, 157. a f ff^{2} g^{1} i q vg arm *και αυτος απεδ.* | *χρονους* (al aliq praem *εις*) *ικανους*: Π* *χρονοις ικανοις* | *ικανους*: Π* om, suppl^{2}et^{3}

10. *και* (1. 131. 209. add *τω* :: ut Mc) *καιρω* cum ℵBDL 33. 38. (1. 131. 209.), item *et quodam tempore* c i ff^{2} q, *et tempore quodam* a ... D *καιρω δε* (d *quodam autem tempore*), item e *in tempore autem* ... ς *και εν* (CQ al pauc cop add *τω*) *καιρ.* c. A(CQ)RΓΔΑΠ unc^{8} al pler, item *et in tempore* (g^{2} add *quosdam* pro *quodam*) f g^{2} l (*et misit in tempore fructuum*) vg arm, item syr^{cu} agnoscit *εν* (quod cum *εν* confudisse vdtr: *et in uno e temporibus*) | *ινα απο*: K *ιν απο* | *καρπου του*: ℵ* om, suppl^{c} | A y^{ser} *απο τους καρπους* | *δωσουσιν* cum ℵABLMQ al plus^{12}

σιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν δείραντες κενόν. 11 *καὶ προσέθετο ἕτερον πέμψαι δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν.* 12 *καὶ προσέθετο τρίτον πέμψαι· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.* 13 *εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἐντραπήσονται.* 14 *ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· ἀπο-*

(36ev *δωσωσιν*) ... ς *δωσιν* cum CDRΓΔΑΠ unc[7] al pler | *οι δε γεωργοι* (f ff[2] i q syr[utr] etc): a c e syr[cu] *et* (a c *et caesum eum*, e syr[cu] *et caeciderunt illum et*), d *illi autem* (pergit *caesum*; similiter D *δειραντεσ δε* sine *γεωργοι*), l *ad illi* (pergens *caesum illum*), vg *qui* (*qui caesum*) | *εξαπεστ. αυτ. δειρ.* cum ℵBL ... ς Ln Ti *δειραντεσ* (U al permu *δηραντ.*, item v. sq) *αυτ. εξαπεστειλ.* (ΚΠ *απεστ.*) cum ACQRΓΔΑΠ unc[8] al pler etc | *κενον*: vitio frequenti AKR al *καινον*, item ADR al v. 11.

11. *και προσεθ. ετ. πε. δουλον*: D e *και επεμψεν ετερ. δουλον* | *προσεθετο* (ℵ*εθ., A[8r]–θεντο*): Q al[5] add *αιτοισ*, quod idem C* al[3scr] cop syr[P] post *πεμψαι* add | *ετερον* (L *οιστερον*, ex *αιτοισ ετερ.* ortum?) *πεμψαι* cum ℵABLU a c ff[2] i l q (item *alterum servum mittere* f vg) ... ς *πεμψ. ετερ.* c. CQRΓΔΑΠ unc[7] al omn[vid] cop (*mittere iis alium servum*, item syr[P]) syr[cu] et[utr] go arm aeth | *και ατιμασαντεσ* (U al[2] *–μωσαντεσ*): H a om. Praeterea syr[cu] om *δειραντεσ και* usq *δε και τουτον* v. 12.

12. *και* pri: D e om | *προσεθετ. τριτ. πεμψ.* cum ℵBL 76. 124. 247. f[scr] it[pler] (q add *servum*) vg arm ... ς *προσεθ. πεμψ. τριτ.* cum ACQ ΒΓΔΑΠ unc[8] al pler go cop syr[utr] ... D e *τριτ. επεμψεν*, item aeth *misit tertium quoque servum suum* | *οι δε* (q *illi autem*, f vg *qui*): D a c e ff[2] i l om | *και τουτον* cum ℵBCDLQRΓΔΑ unc[7] al pler (124. x. *τριτ.*) q (*et hunc quoque*) ... Ln *καχεινον* (:: ex v. 11 et Mt) cum AKΠ al aliq it[pler] vg syr[P mg] | *εξεβαλον* (69. *εξεπεμψαν*): D f q *εξαπεστειλαν καινον* (d *vacuum*, f q *inanem*)

13. *ειπεν δε* (K om) *ο κυρ. τ. αμπ.*: D e syr[cu] *ο δε* (syr[cu] om) *κυρ. του αμπελων. ειπεν* | *τι ποιησω*: B* om (suppl[2]et[3]) | *ισως*: B *τυχον* | *εντραπησ.* c. ℵBCDLQ 1. 33. 131. 157. 209. e[scr] a c ff[2] i l q cop syr[cu] et P mg arm Amb[fid] et *paenit* ... ς (sed Gb[∞]) Ti praem *ιδοντεσ* cum ABΓΔΑΠ unc[8] (sed K *ιδοντεσ*) al pler e f vg go syr[sch] et P txt aeth (:: poterat ex v. 14. oriri. Loci vero paralleli non satis congruunt ut inde omissum videatur)

14. *αυτον* cum ℵ[c]ABCDLQRΓΔΑΠ unc[7] al omn[vid] it vg etc: ℵ*M om | *οι γεωργοι*: D e om | *διελογιζοντο* cum ℵBCDLQRΓΔΑ unc[7] al pler e cop syr[cu] et[utr] ... Ln *διελογισαντο* cum AKΠ al[4] a c f ff[2] i l q | *προσ αλληλουσ* cum ℵBDLR 1. 33. 118. 124. 131. 157. 209. f[scr] cop syr[P mg] arm[ed] ... ς Ln *πρ. εαυτουσ* (:: ut v. 5 et similiter ll. pp.) cum ACQ ΔΑΠ unc[8] al pler, Γ *εν εαυτοισ*, item *inter* (*intra*, *apud*) *se* it vg syr[sch]

κτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. 15 *καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;* 16 *ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπαν· μὴ γένοιτο.* 17 *ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν· τί οὖν ἐστὶν τὸ γεγραμμένον τοῦτο·* Ps 118, 22 *λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη* [Mt 21, 44] *εἰς κεφαλὴν γωνίας;* 18 *πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.* 19 [242.1] *καὶ ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖ-*

et p txt arm^{cod} ... syr^{cu} aeth om | *αποκτεινωμεν* (r al *-νομεν*) cum A BKMQΠ 1. 209. al plus^{10} it^{pler} vg 130^{lat} go arm (et syr^{p} habet *δευτ. c.**) ... ς (Gb^{0}, item Schu: „Lc nusquam usus est hoc verbo") praem *δευτε* (:: ex ll. pp.) cum ℵCDLRΓΔΛ unc^{6} al pler e tol cop syr^{cu} et ^{sch} et p c.* aeth Or^{3,6} (a Lc pendere Origenem probant extrema *ινα ημων γενηται η κληρ.*) | *ινα ημων γενηται* (L *γενητ.* post *η κληρ.* pon): c 1. 18. 118. 131. c e i l q for syr^{cu} et ^{sch} (non ^{cod}) *και ημων εσται* (c l q *et nostra erit*, e *et nostra sit*, i for *et nostra fiet*) :: ex Mc

15. *εκβαλοντες* (Δ al *εκβαλλοντες*, L *λαβοντες*) *αυτον* (al plus^{20} om) *εξω του αμπελων.* (Q om *του αμπ.*): c *λαβοντες αυτον εξεβαλον εξω τ. αμπ. και* (:: ex Mt) | *ουν*: syr^{cu} cop^{dz} om | *αυτοις* (f i l vg): Δ 28. d^{scr} al pauc *αυτους*, 33. *τους γεωργους* ... D al^{6} a c e q for om (:: ut Mc lectione non fluct)

16. *τους γεωργ.* (ℵ^{c}): ℵ* om | *τουτους*: 1. 28. 69. 91. 131. 157. 209. 299. *εκεινους* ... D 76. 247. 435. e cop om (:: ut Mc) | *ακουσ. δε* cum ℵBCLQRΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} etc (f q *audientes autem*, it^{pl} vg *quo audito*): Ln *οι δε ακουσ.* cum AD e, item a (*qui cum audissent*) | *ειπαν* c. ℵBDGLQR 33. ... ς *ειπον* cum ACΓΔΛΠ unc^{7} al pler

17. *εμβλεψ.*: D *ενβλ.* | *τουτο*: 142* 145. 258. a e om | *εγενηθη*: Uπ* *εγεννηθη* | *γωνιας*: E*Γ al aliq *γονιας*

18. *πας*: 157. add *ουν*, item syr^{cu} *γαρ* | *επ*: Δ i^{scr} *εισ* | *δ αν*: Δ *αν*

19. *εζητησαν* cum ℵABLRΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e go syr^{p} Mcion$^{epiph^{341}}$ ... Ln *εζητουν* (:: ut Mc) cum CD al plus^{15} it^{pler} vg cop syr^{cu} et ^{sch} arm | *οι γραμμ. και οι αρχιερ.* (C *φαρισαιοι*, 13. *ιερεισ*) cum AB(C)K LMUΠ 1. (13.) 33. 118. 124. 131. 209. 346. al^{10} fere e go cop syr^{p} arm aeth ... ς *οι αρχιερ. και οι γραμμ.* cum ℵDEGHRSVΓΔΛ al plu (69. post *αρχιερ.* add *και οι πρεσβυτεροι*) it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} (:: at hic ordo solet esse nec fere fluct, ut 9, 22. 19, 47. 20, 1. 22, 2 et 66. 23, 10. Nec aliter Mt 2, 4. 16, 21. aut Mc 8, 21. 14, 1. Uno tantum loco Mci 11, 18 scriptura fluctuat ut h. l. nec ibi ordo usitatus deserendus.) ... Mcion$^{epiph^{341}}$ vdtr omittere, habet enim: *και εζητησαν επιβαλειν επ αυτον τασ χειρασ και εφοβηθησαν*, et *ελεγχ. νγ'* qui praecedit habet: *εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντοσ αυτου εν τω ιερω, εζητησαν επιβαλειν* etc. Nihil hac de re Tert^{4,38} testatur |

ρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην.

20—26 Mt 22, 16—22 Mc 12, 13—17

20 243.2 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. 21 καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· 22 ἔξεστιν ἡμᾶς Καίσαρι

τας (c 240. 244. al pauc om) χειρας : κπ al pauc την χειρα | εν αιτη τ. ωρα: 47. e om (vide ante Mcion^{epiph}) ... d it^{pler} vg (exc for) om εν | και εφοβηθησαν: d e εφοβ. δε | τον λαον (sic syr^{p} ^{bodl}; al pauc syr^{p} bars ^{mg} τ. οχλον, syr^{p} ^{ed} τους οχλους :: ex ll. pp.) cum ℵABCDE HKLMRUΔΠ al plu it vg go cop syrr etc ... GSVΓΛ al^{80} fere om | εγνωσαν γαρ (ℵ^{a}): ℵ* om. Mcion^{epiph} praeterit τον λαον usq τ. παρ. ταυτ. | ειπεν (d ειρηκεν) hoc loco cum ℵB(D)GL 13. 69. 124. 157. 346. f^{scr} it vg cop syr^{sch} (syr^{cu} om τ. παραβ. ταυτ.) ... ς post τ. παρ. ταυτ. pon (:: ut Mc) cum ACRΓΔΛΠ unc^{7} al pler go syr^{p} arm

20. παρατηρησαντες (*observantes* vg, item g$^{2\cdot vid}$; syr^{p} c.* add *opportunum tempus*): d it^{pler} go aeth αποχωρησαντες (*et cum recessissent* f ff$^{2\cdot}$ i l q, *et cum discess.* a, *et cum redissent* c, *et secesserunt et* e, d *et recedentes*) ... syr^{cu} tantum *postea*; syr^{sch} pers^{p} om | ενκαθετ. (ενκ. ut ℵDR; 69. εκκαθ., ς Ln Ti εγκ. ut ABCL unc rell etc, et. syr^{p} $^{mg\ gr}$): e *unum adque alterum*, cui lectioni quod respondet, ἵνα καθέναι Λ in margine litteris minusculis adnotatum habet. Reddunt c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg *insidiatores*, d *obsiduanos*, non exprim a ff$^{2\cdot}$ i l q | υποκριν. (ℵ^{c}): ℵ* αποκριν. | ειναι: D^{gr} om. Similiter e *qui simularent se iustos*, q *qui se iustos simulaverunt*, c vg *qui se iustos simularent* (contra *iustos esse* ff$^{2\cdot}$ i l, *esse iustos* g$^{2\cdot}$ gat; d *in dolo loquentes esse se iustos*) ... a nil nisi *subornfingentes se* pro ενκαθ. υπ. εαυτ. δικ. ειν. | επιλαβωνται: E HK*Λ al mu -βονται | αυτου: c 299. αυτον, L αυτους | λογου cum ℵABΔΠ unc^{7} al longe plu (f vg *eum in sermone*) ... CKΓ al^{25} fere λογον, al pauc λογω ... L λογους, D 86. 7^{pe} των λογων, it^{pler} *sermones* (e *verba*, d *verborum*) *eius*, item go arm | ωστε cum ℵBCDL y^{scr} (al^{pe} ex silentio) ... ς εις το cum ΑΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... c e f ff$^{2\cdot}$ i l q am em for ing san go syr^{cu} et ^{sch} *et* (quippe praecessit *ut adprehenderent* etc) | αυτον: Λ om | τη αρχη usq ηγεμονος: d e syr^{cu} τω ηγεμονι ... i om

21. ορθ. λεγεις: d a e λεγ. ορθ. | και διδασκεις: k 244. a c ff$^{2\cdot}$ i l om | ου: d 60. ουδενος (item *nullius personam* Aug Promiss; a f *personam* [f *-nas*] *hominum*, item syr^{cu}) | αλλ επ: d αλλα επ | την οδον: syr^{cu} *verbum*

22. ημας cum ℵABL 13. 33. 69. 157. 254. 346. ... ς Ln ἡμιν c. CDPΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{eth250}. Item *licet nobis* it vg syrr cop^{ed}; sed em cop^{wi} $^{et\ dz}$ om *nobis* ut ll. pp. | καισ. φορον (ΚΑ al^{10} Bas^{cod} -ρους) δουναι (M

φόρον δοῦναι ἢ οὔ; 23 κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν
πρὸς αὐτούς· 24 δείξατέ μοι δηνάριον. τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπι-
γραφήν; οἱ δὲ εἶπαν· Καίσαρος. 25 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς·
τοίνυν ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.

7pc διδοναι) cum ℵABCLP etc: D a q vgclem φορον διδοναι καισαρι, itpl am fu for ing tol al syrcu et utr *dare tributum Caesari*, e *dare Caesari trib.*

23. κατανοησας (itpler vg *considerans*; libere a *quorum visa nequitia*): D e επιγνους (d *cognoscens*, e *cum cognovisset*) | τ. πανουργιαν (itpl vg *dolum*, syrsch et p txt etc): c*D 60. 243. qscr*vid a e l syrcu et p mg τ. πονηριαν (*nequitiam*) :: e Mt; 48ev syrp mg (pro *astutiam eorum* habet in mg *nequitiam eorum*: *hypocrisin eorum*) τ. υποκρισιν :: e Mc | ειπ. προς (Δ om, δ *eis* pro πρ. αυτ.) αυτ. sine additam (Gb″) cum ℵBL 1. 116. 118. 131. 157. 209. e cop arm ... ς Ln add (:: e ll. pp.) τι με πειραζετε (c 59. l insuper add υποκριται :: ut Mt) c. ACDP ΓΔΛΠ unc8 al pler itpler vg go syrcu et utr arm aeth Baseth259

24. δειξατε cum ℵABDLMP al30 Baseth et regg 448 (Lucae enim respondent: φησι· δειξατε μοι δηναριον. τινος εχει εικ. κ. επιγραφην. Pergit: των δε ειποντων οτι καισαρος, αποκρινεται ειπων etc) ... ς επιδειξατε (:: ut Mt) cum CΓΔΛΠ unc7 al longe plu | δηναριον: D νομισμα (d *figuram*), Orint3, 978 *nummum* (*ostendite*, *inquit*, *mihi nummum. Pro quo in Mt scribitur denarius.* At cf Mt, item Mc) | δηναρ. (D νομισμ.) sine additam c. ABDPΓΔΛΠ unc8 al plu itpler vg go syrcuet sch aeth Basregg 448 eteth ... ℵCL 1. 13. 33. 69. 116. 118. 124. 131. 157. tisch** al plus40 c cop syrp arm arr persp add οι δε (c aeth *et*) ειδειξαν (ℵ add αυτω, item c add *denarium*). και ειπεν (c cop al add *eis*;): hinc Ln [οι δε ειδ. κ. ειπ.] :: at sunt invecta ad similitudinem ll. pp. | και (D add την) επιγραφην: P om | οι δε ειπαν: syrcu *est ostenderunt illi* (:: cf paullo ante ℵCL etc) *et dicunt ei* | οι δε cum ℵBL 33. cop syrsch et p mg persp (confirmat et. syrcu) Basregg 448 (vide ante) ... ς Ln Ti αποκριθεντες δε cum ACPΔΛΠ unc7 al pler f go syr p txt Baseth, G fscr και αποκριθεντες, item DΓ 1. 118. 131. 209. 239. itpler vg αποκριθεντες :: mutata est lectio οι δε ειπαν quia subsequitur ο δε ειπεν. Similiter in Mc, qui et ipse οι δε ειπαν αυτω habet, id quod subsequitur ο δε ις mutarunt in και αποκριθεις ο ις. Praeterea confirmat οι δε lectionem quod qui αποκριθεντες invexerunt satis variant) | ειπαν cum ℵBCL 33. ... ς Ln ειπον cum ADPΓΔΛ Π unc8 al pler

25. ο δε ειπεν (d e *ille autem dixit*, f *at ille ait*, a *qui dixit*): DΔr ειπεν δε, c ff2· i l q vg *et* (q om) *ait* | προς αυτους (commend Schu) cum ℵBL 1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. fscr e ... ς Ln αυτοις (:: ut Mt et Mc) c. ACDPΓΔΛΠ unc8 al pler itpler etc (sed a copdz om plane) | τοινυν αποδοτε cum ℵBL 69. 346. cop go arm ... ς Ln αποδοτ. τοινυν c. ACPΔΛΠ unc8 al pler c f ff2· vg syrsch et p, item Γ al7 Basreggeteth αποδ. ουν (:: ut Mt) ... D a e i l q syrcu aeth nil nisi αποδοτε (:: ut

26 *καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.*

27–38 Mc 12, 18–27 Mt 22, 23–33

27 *Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν* 28 *λέγοντες· διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα,* Deu 25, 5 *καὶ οὗτος ἄτεκνος ᾖ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.* 29 *ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος·* 30 *καὶ*

Mc) | D τα του καισαρος | καισαρι cum ℵABC³ΓΓΔΔΠ unc⁸ al pler Bas^regg 448 ... Ti τω καισαρι cum C*DL 13. 72. 346. (:: at D etiam in Mc του καισ. τω καισαρι, in Mt vero τω καισαρι similiter DKΔΠ al Or^ter tuentur)

26. και ουκ ισχυσαν: D ουκ εισχυσ. δε | επιλαβεσθαι hoc loco (et. e): D it^pler vg post αυτ. ρημ. (*verbum eius, sermon. eius*) pon | αυτου ρηματος (D 131. ρημα, 254. ρηματι): it^pler vg *verbum eius*, a *sermonem eius* ... ℵBL 433. του ρηματος | εναντιον: M εναντιου, 157. εναντι

27. οι αντιλεγοντ. cum AΓΓΔΔΠ unc⁸ al pler a (*qui contradicunt resurrect. non esse*) item syr^p arm; e f ff²· g¹· ²· i l q vg *qui negant esse resurrectionem* (contra e go cop syr^cu et^sch aeth *qui dicunt resurr. non esse*) ... ℵBCDL 1. 33. 118. 131. 209. al²⁰ fere (item e go cop syr^cu et^sch aeth) οι λεγοντες :: ut Mt (λεγοντες) et (οιτινες λεγουσιν) Mc, apud quos nemo αντιλεγ. tuetur | επηρωτησαν: B 124. 157. a syr^p επηρωτων, 69. 346. -ρωτουν

28. μωυσης cum BDGKLMSVΓΠ al plu (15 ap Scriv, 10 ap Mtthaeium) ... ς μωσης cum ℵAEHPUΔΔ al plu. De vv cf alibi. | εχων γυναικα και ουτ. ατεκνος η: D e nil nisi ατεκνος εχων γυναικα (d e *sine liberis* [d *filiis*] *habens uxorem*), similiter syr^cu *non habens liberos et relinquet uxorem*, syr^sch *cui sit uxor sine liberis* | ℵ* a γυναικα priore ad alterum transiluit | ατεκν. η (ℵ^c ην) cum ℵ^a et^c BLP 1. 16. 33. 118. 131. 157. 209. 254. 8^pe i^scr f^scr (η ατεκν.) a ff²· g¹· l q vg cop arm aeth (accedunt syr^cu et^sch) ... ς Ti ατεκν. αποθανη cum AΓΔΔΠ unc⁸ al pler c f i go syr^p (:: αποθανη repetito scriptura Matthaeo accommodatior et ipsa res evidentior reddita videtur) | εξαναστηση cum ℵBDGKLMSUVΔΠ al plu ... AEHPΓΔ 13. 69. 124. al²⁰ fere -στησει (:: cf Mt, item ad Mc)

29. επτα ουν (c f l vg cop syr^p go arm; a i^alt q om, e ff²· syr^sch *autem*) αδελφ. ησαν (e *erant fratres*): D aeth ησαν (aeth add ουν) παρ ημειν επτα αδελφοι (:: cf Mt), syr^cu ησαν επτ. αδελφ. Praeterea ℵ^a 37. 71. 116. 245. 248. g^scr 7^pe c ff²· l q post ησαν add παρ ημιν (:: ex Mt)

30. και ο δευτεροσ (Gb′) cum ℵBDL 157., item e *similiter et secundus*, item g²· *et sequens accepit eam*, cop *et secundus duxit eam*; item aeth *et sic quoque duxit eam secundus eius etiam* ... ς Ln και ελαβεν (a c f

ὁ δεύτερος 31 *καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον.* 32 *ὕστερον καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.* 33 *ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ*

---

g^{1} i l q vg arm post ο δευτ. pon) ο δευτ. (it vg *sequens*) *την γυναικα* (a c f g^{1} i l q vg arm *illam, eam*) *και ουτος* (c l q *ille*; 235. a f g^{1} i vg arm *αυτος ipse*) *απεθανεν* (D* post *ατεκν.*) *ατεκνος* cum AΓΔΑΠ unc^{8} al pler (it^{pl} vg arm) syr^{cu} et^{utr} ... 218. 245. 435. ff^{2} om versum (ab *ατεκνος* ad *ατεκνος* transilientes)

31. *και* prim: a om (*tertius similiter autem et septem, et non* etc) | *ελαβεν* (ℵ^{c} *-βον*) *αυτην*: D a c cop aeth arm om (:: cf ll. pp.); g^{1} om *κ. ο τρι. ελα. αυτ.* Praeterea AEHVΓΛ al^{70} fere go syr^{sch} et P (sive ^{txt}sive ^{mg}) add *ωσαυτως*, hinc Ln [*ωσαυ.*], item c add *et mortuus est sine filio*, aeth *et non reliquerunt liberos* | *ωσαυτως δε* (*δε* a go cop^{schw} syr^{P}; 126. 235. al^{8} fere it^{pler} d vg arm om) *και* (cop^{wi} om; D^{gr} cop ^{dz} om *δε και*, syr^{cu} et ^{sch} *et similiter* pro *ωσ. δε κ.*) *οι επτα* (c ff^{2} g^{1} i l q vg *omnes septem*): e *usque ad septimum omnes* | *ου* (et. ς Gb Sz) cum ℵABDEHLSUVΔΛ (P^{*vid}, inde enim ab *ωσαυτ. δε* usq *τεκν. και* a rescripta sunt) al plus^{60} e ff^{2} i q cop ... ς^{e} praem *και* cum GKMP^{2}ΓΠ al permu a c f l vg go arm syr^{sch} et P, item syr^{cu} aeth *ελαβον αυτην και* | *ου κατελιπον* (ℵBGHLMSUVΠ al plu; AEKP^{2}ΓΔΛ al *-λειπον*): D *ουκ αφηκαν* | *τεκνα*: D$^{\Gamma}$ al pauc a e cop *τεκνον* ... P* *σπερμα* (fortasse praecedente *ουκ αφηκαν* ut Mc) | *και απεθανον* (B* *-ναν*, ut Ti, ℵ* *-νεν*): 1. 209. 244. 251. c ff^{2} i l arm om (:: ut Mc) ... syr^{cu} et^{sch} pon ante *και ου κατελιπ. τεκν.*

32. Totum versum om 226* e; a nil nisi *sed et mulier* habet, item c i *mortua est et mulier* | *υστερον* absq *δε* cum ℵ*BDEHSΔΛ al^{35} fere ff^{2} g^{1} vg go arm^{usc} (arm^{zoh} om *υστερ.*; syr^{cu} *et mortua est et mulier*, syr^{sch} *et mortua est novissime et mulier*, aeth *et post omnes illos mortua est ipsa mulier*) ... ς (Gb^{0}) add *δε* (:: ut Mt lectione non fluct) c. ℵ^{c}AG KLMPUVΓΠ al plu f l q cop syr^{P} c.* Item edidimus *υστερ.* absq *παντων* c. BDL 1. 36. 60. 77. 118. 131. 157. 209. a^{scr} (a c i vide ante) ff^{2} l cop syr^{cu}et^{sch} arm^{zoh} perss ... ς (post *υστ. δε*) add (Gb^{0}) *παντων* (:: ut Mt et Mc) cum AΓΔΑΠ unc^{8} al pler f g^{1} q vg go syr^{P} arm^{usc} (aeth vide ante) | *και η γυνη απεθαν.* cum BDL 1. 33. 131. 157. 49^{ev} 3^{pe} al^{2scr} ... ς Ln *απεθ. και η γυνη* (:: ut Mt lectione non fluct; testes plu et. Marco intulerunt) cum AΓΔΑΠ unc^{8} al pler f ff^{2} (om *και*) g^{1} l q (c i vide supra) vg go cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth

33. *η γυν. ουν εν τη αναστ.* cum BL syr^{P} ^{mg} (:: nil simile ll. pp.) ... ς Ln *εν τη ουν* (c *autem*, 1. 131. 3^{pe} 10^{pe} al^{2scr} go post *αναστ.*) *αναστ.* (:: ut Mt et Mc) cum ℵ^{c}ADPΓΔΑΠ unc^{8} al pler (c) f q vg syr^{sch} et p ^{txt} cop etc; item sed omisso *ουν* ℵ* 157. a e ff^{2} i l syr^{cu} | *τινος αυτων* (245. *των επτα*) et. ℵ^{c}: ℵ* e ff^{2} om *αυτων* | *γινεται* cum ABPΓΔΑΠ unc^{7} al pler go syr^{P} ... BDGL 1. 22. 33. 131. 157. 209. al^{10} it vg cop syr^{cu} et ^{sch} arm aeth *εσται* (:: ut Mt et Mc) | *γυνη*: syr^{cu} om | *οι*

γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 34 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται,* 35 *οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται·* 36 *οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν, καὶ υἱοί εἰσιν θεοῦ τῆς ἀναστά-*

γαρ επτ. (l mm *omnes*) εσχον (D εχον, d *habuerunt*) αυτ. γυναικ. (syr cu et sch om γυν.): 229* om

34. και (a syr cu et sch om; e *ille autem*) sine additam (Gb′ prob Schu) cum ℵBDL 124. 157. it (exc q) vg (et. 130 lat) cop syr cu et sch perss ... ς add αποκριθεισ (:: ut Mt, cf et. ad Mc) cum APRΓΔΛΠ unc 8 al pler q (sed om και) go syr p arm aeth | αυτοισ: D e προσ αυτουσ | ο ις (33. al 4 ante ειπ.): D i om, item e (vide ante) | τ. αιων. τουτ. sine additam ℵABPQR unc rell al omn vid f vg go syr sch et p txt cop arm aeth Eus mcell 158 ... D ff 2· i q mm gat* add γεννωνται και γεννωσιν, item a c e l syr cu et p mg („in exemplari antiquo est", „sed in Graeco non est") Or 3, 825 Cyp 180 et 315 Aug Promiss γεννωσι και γεννωνται (Similiter Clem 551 τω· οι εν τουτω γενομενοι τω αιωνι – γεννωσι και γεννωνται.) Sed c e ff 2· i l q gat* Cyp Aug Promiss om γαμουσ. κ. γαμισκ. | γαμισκ. cum ℵBL 33. 36. 157. y scr al 5 Clem 103 (εν γαρ τω αιωνι τουτω, φησι, γαμουσι και γαμισκοντ.) Or 3, 825 Eus mcell 158, item ς εκγαμισκοντ. cum EGHQRSVA al plu ... Ti εκγαμιζονται cum AKMP UΓΔΠ al 50 fere Bas eth 286; item 1. 118. 131. 209. al γαμιζονται ... D γαμουνται (:: cf huc et ad v. sq quae ad Mt 22, 30 notavimus)

35. τυχειν exprim a (*qui autem digni fuerint saeculum illum attingere*, item d *saeculi huius obtinere*); non exprim it rell vg (*qui digni habentur saeculi illius* c ff 2· i l q; *qui digni habebuntur saeculo illo* f vg; *qui autem dignationem fuerint saeculi illius habituri* e) | γαμιζονται cum ℵDLQRA 1. 33. 118. 131. 48 ev z scr Clem 551 (οι υιοι του αιωνοσ εκεινου – ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται. Contra non patet ad quodnam evg spectet 811 το τησ αναστασεωσ ειδοσ – καθ ην ουτε γαμουσ. ουτε γαμισκονται ετι); item Ti εκγαμιζονται cum APΓΔΠ unc 8 al 100 fere Bas eth ... B al 10 fere γαμισκονται (item Epiph 97 οι καταξιωθεντεσ τησ βασ. των ουρ. ουτε γαμουσ. ουτε γαμισκονται, αλλ ισαγγελοι εισιν), item ς εκγαμισκοντ. cum minusc vix mu (234. εγγαμισκ., item v. 34)

36. ουτε cum ℵQRΓΔΠ unc 8 al pler Bas eth 286 ... Ln ουδε cum ABDLP 106. 157. y scr | γαρ: H al pauc om | ετι: 1. 209. e ff 2· i l q syr cu cop petr 1 om | δυνανται (f vg go syr cu et sch et p txt Bas eth): D gr syr p mg μελλουσιν, item (*nec enim iam morituri sunt* a Mcion tert 4, 38; *incipient mori* e Cyp 180 et 315; *morientur* ff 2· i l q; contra c *moriuntur*) it pler Mcion tert Cyp | Gb Sz Ln (ισαγγ. γ. εισ.) | DEPR al 2 scr εισαγγελοι | και υιοι εισ. θεου (f q vg): D τω θεω (d *aequales angelis enim sunt deo*), 157. θεου (αλλα ωσ αγγελοι εισι θεου) it pl Cyp *dei* (a *aequales enim angelis sunt dei*, e Cyp 180 et 315 *aequales enim sunt angelis dei*, c ff 2· i l *nam sunt similes angelis dei*; item Tert marc 4, 38 *cum si-*

σεως υἱοὶ ὄντες. 37 ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωϋσῆς ἐμή-
Ex 3, 6 νυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ θεὸν Ἰσαὰκ καὶ θεὸν Ἰακώβ· 38 θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39 ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν

miles angelorum fiant dei) | και υιοι: A 2. y^{ser} και οι υιοι | εισιν (M 1. 209. 300. al^{10} fere syr^{cu} aeth om; N post θεου pon) θεου cum NABL ... Ξ Ln εισ. του θεου cum PQRΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} Bas eth^{286}

37. 38. Epiph de Mcione^{316} et^{341}: απεκοψε το· οτι δε εγειρονται οι νεκροι, ο (^{341}om) μωυσης εμηνυσ. περι της βατου, καθως (^{341}ωσ) λεγει κυριον τον θεον αβρ. και ισα. και ιακωβ. θεος δε εστι ζωντων και ουχι νεκρων. Quae postquam scholio νς′ scripsit, pergit^{316} et^{342} scholio νζ: ουκ ειχε ταυτα· οτι δε εγειρονται οι νεκροι, και μωυσης εμηνυσε λεγων θεον αβρααμ και θεον ισαακ και θεον ιακωβ θεον ζωντων. Quibus^{342} subiungit: δια το δευτερωσαι τον σωτηρα την παραβολην, διττως παρ ημων εντεταχται, ινα μη απεικαζομενοι τω αγυρτη μαρκιωνι ημεις παραλειψωμεν τι των γεγραμμενων. Iteratam igitur Epiph parabolam istam in cod. suo invenit.

37. οτι δε (*quoniam vero* ff^{2} i, *quia vero* vg, *quia autem* i; c l q mm *quoniam vere*, f *nam quia*; *resurgere autem mortuos* e Cyp^{315}): L d^{ser} cop om δε | και prim (f vg Or^{4,341}): D a c e ff^{2} i l q Cyp^{315} om | μωυσης cum BDKLMPQRSUΠ al plu ... Ξ μωσης cum NAEGHVΓΔΛ al plu. De vv cf alibi | εμηνυσεν (Δ -ρησεν) et. Or^{4,341} Epiph: D 122. εδηλωσεν. Item d e *significavit*, Cyp^{315} *significat*, a *demonstravit*, it^{pl} vg *ostendit* ... 1. 131. 209. al aliq εμνημονευσεν | επι (Epiph περι, vide ante) της βατου ως λεγει: g^{2} vg *secus rubum sicut dicit* (sed g^{2} em go add *vidi*), e *super rubum quando dixerit* (pergit *ei dominus*, vide post), d *in rubo quomodo dicit* ... a *dicit de rubo*, Cyp *cum dicit in rubo*, Or ως λεγει επι της βατου ... c f ff^{2} i l q *sicut dixit vidi in rubo* ... syr^{cu} *quando locutus est cum eo deus de rubo et dixit* (pergens: *Deus dominus Abrah.* etc); similiter aeth *quod dixerit ei dominus apud rubum: Ego sum deus Abraham* etc | κυριον τον θεον etc: e (vide ante) *ei dominus deus dicens ego sum deus abraham* etc, Cyp^{315} *dominus deus Abrah. et deus Is. et deus Iac. non est deus mortuorum* etc. Sunt ista locis parallelis accommodata (ad quos et. Or^{3,828} spectat). | θεον sec et tert sine articulo cum NBDLR 48^{ev} Or^{4,341} Epiph^{marc} (vide ante) ... Ξ του θεου cum APQΨΔΑΠ unc^{8} al plcr (et. syr^{p} mg gr) | ισαακ (א^{c}): א*D a e i ισακ, *isac*

38. θεος δε (e *enim*, cop^{dz} om; syr^{cu} *et ecce deus*) ουκ εστ. νεκρων: D θεος νεκρων ουκ εστιν, item c i l q *deus ergo mortuorum non est* ... a Or^{4,341} Cyp^{315} ουκ εστιν ο θεος νεκρων | παντες γαρ etc: Or^{3,829} ο δε λουκας προσεθηκε τω· ουκ εστιν ο θεος θεος νεκρων αλλα ζωντων, κειμενω και παρα ματθαιω και μαρκω, το· παντες γαρ αυτω ζωσιν.

39. αποκριθεντ. δε (c ff^{2} *et respond.*): syr^{cu} om | γραμματεων (ΑLPR

γραμματέων εἶπαν· διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. 40 [244.2] *οὐκέτι γὰρ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.*

Mt 22, 46
Mc 12, 34

41 [245.2] *Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· πῶς λέγουσιν τὸν Χριστὸν εἶναι Δαυεὶδ υἱόν,* 42 *αὐτὸς γὰρ Δαυεὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου* 43 *ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;* 44 *Δαυεὶδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς αὐτοῦ υἱός ἐστιν;*

41—44
Mc 12, 35—37
Mt 22, 41—45
42 a
Ps 110, 1
Act 2, 34 a

---

al -ταιων): Q *σαδδουκαιων* | *ειπαν* cum ΝBDLQ ... ς *ειπον* cum APΓΓ ΔΑΠ unc[8] al omn[vid] | *ειπας* (it vg *dixisti*): 1. 209. 239. *λεγεις* (131. *ειπας και λεγεις*)

40. *ουκετ. γαρ* cum ΝBL 33. 36. 57. 108. cop... ς Ln *ουκετ. δε* cum ADP QRΓΔΑΠ unc[8] al pler go syr[P] arm ... it vg syr[cu] et[sch] aeth *και ουκετι* (c f i l q *et amplius non*, ff[2] *et iam amplius non*, e *et iam non*, a *nec amplius*) ... 244. *ουκετι* | Η 69. 433. *ετολμουν* | *επιρωταν*: 1. 131. al[3] *-τησαι* | *ουδεν*: 209. 239. *ουδε εν*

41. *λεγουσιν*: AKΜΠ al[20] syr[P] c.* add *τινες*, item 13. 69. 124. 258. 346. syr[cu] et[sch] pers[P] *οι γραμματεις* :: e Mc | *ειναι δαυ. υιον* cum ΝBL, item G 157. *ειν. υι. δαυ.*, Cyr[act63] *δαυ. ειν. υι.* ... ς Ln *υι. δαυ. ειν.* cum APQRΓΔΑΠ unc[7] al pler it[pler] am fu for ing san tol go cop syr[P] arm (Tert[marc 4, 38] „si autem Christum filium David existimabant, ipse autem Dav. dominum eum appellat, quid hoc ad Chr.?“), item vg[ed] syr[cu] et[sch] *filium esse david* ... D *υιον δαυειδ* omisso *ειναι* ... 13. 69. 124. 346. post *λεγ.* pergunt *οτι ο χς υι. δα. εστιν* :: ut Mc ... e (:: ex Mt) *quid vobis videtur de christo cuius filius est dicunt illi david. Dixit autem ad illos quomodo david in libro* etc. De *δαυειδ, δαυιδ, δαβιδ* vide ad Mt 1, 1.

42. *αυτος γαρ* cum ΝBLR (ut nuper recognovi) 1. 33. 124. 131. 157. 209. l cop Cyr[act63], item Q *και αυτ. γαρ* (69. *μη αυτος*) ... ς Ln Ti *και αυτος* cum ADΓΔΑΠ unc[8] al pler it[pler] vg go syr[cu] et[utr] rell (:: *γαρ* propter v. 44 *δαυ. ουν* etc minus aptum videri poterat. Cf et. Mc cum adnotatis) | *εν βιβλω*: D *εν τη βυβλω* | *ψαλμων* cum ΝABLQR ΓΔΑΠ unc[8] al pler Cyr[act] ... Ln *των ψα.* cum DP al[10] fere | *ειπεν* (e f i l vg): D a c ff[2] g *λεγει* (:: ut test plu et. in Mc) | o *κυριος* cum ΝALPQRΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] Cyr[act] ... Ln *κυριος* c. BD (:: ut Mt; cf et. ad Mc et Act)

43. *εως αν θω*: D *εως τιθω* | R *εκχθρους* | *υποποδιον* (f vg go syr[P] arm aeth): D 145. a c e ff[2] i l q cop syr[cu] et[sch] *υποκατω* (:: ut Mt; cf et. ad Mc)

44. *δαυ.* (ut v. 41) *ουν* et. f vg syr[P]: q syr[cu] et[sch] arm *si igitur david*, c e ff[2] *si david*, l *david enim* ... D b[*scr] a i go Cyr[act63] nil nisi *δαυ.* | *κυριον αυτον* cum ΝDEGHPSVΓΔΑ al pler a c e ff[2] i l q vg syr[P] (Tert marc[4, 38] vide ante) ... Ti *αυτον κυριον* (:: cf ll. pp.) cum ABKLMQR UΠ al plus[10] f go cop arm syr[sch] Cyr[act63] | *καλει* (DG[r] *λεγει* :: ut Mc): R cop syr[sch] ante *αυτον κυριον* pon (:: cf ll. pp.). Syr[cu] *domine*

45–47 Mt 23, 1. 6. 7. 14. Mc 12, 38–40 11. 43

45 [246.2] *Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς* 46 *προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις,* 47 [247.8] *οἱ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.*

XXI.

1–4 Mc 12, 41–44

1 *Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας εἰς τὸ γαζοφυλάκιον*

---

mi vocat eum | *και* a f vg syrP etc (q *quomodo ergo*): D 157. 251. c e ff^{2*} i l syr^{cu} et^{sch} arm om | *αυτου υι. εστ.* cum ABKMΠ 1. 209. pw^{scr} al pauc cop … ς Ln *υι. αυτ. εστ.* cum NDLPQRΓΔΛ unc^{6} al pler it vg etc Cyr^{act} :: ut Mt

45. *λαου*: 8 al pauc *οχλου* | *τοις μαθηταις* cum BD arm … ς Ln *τ. μαθ. αυτου* cum NALPRΔΛΠ unc^{8} al pler it vg etc, item Γ 235. *τ. ἑαυτου μαθηταις* … Ti *προς αυτους* cum Q (:: incipiebat h. l. lectio ecclesiastica, quemadmodum Γ^{mg} habet: *σαββ. ιζ΄ · ειπεν ο κυριος τοις ἑαυτου μαθηταις · προσεχετε* etc)

46. *εν στολαις* (syr^{cu} *in porticis*) post *περιπατ.* cum BDPQΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go cop rell Bas$^{eth\,264}$ … NAGLR 1. 33. 69. 131. 209. 346. al^{5} fere arm ante *περιπατ.* (:: ut Mc) | AHLPRXΓ*Δ 33. 69. al mu *πρωτοκλησιας*

47. *οι κατεσθιουσιν* c. NABLQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth\,264}$ … Ln *οι κατεσθιοντες* (D *-σθοντες*) c. DPX 122. i^{scr} | *τας οικιας*: c ff^{2*} i l *panes* (ff^{2*} *sab -nem*) | *και προφ.* et. e (*qui comedunt domus viduarum et occansione longa adorantes*) syr^{hr} et P: it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} om *και* (c ff^{2*} i l *qui fingentes longam orationem devorant panes viduarum*, a *qui comedunt domos viduarum fingentes long. orat.*, f vg *qui devorant dom. vid. simulantes long. orat.*, s *qui devorant dom. vid. occasione longa orantes*, item d sed *comedunt*, q *qui excusatione longa orantes devorant domos viduarum*) | *μακρα* (*μακρὰ* EKMSVΓΛ al plu; 1. al^{4scr} etc *μακρᾶ* ut edidit ς, non ς^{e} Gb Sz): A*LX al^{5} *μακραν* | *προσευχονται*: DPR 13. 69. 124. c f^{scr} al pauc e *προσευχομενοι*, item (vide ante) it^{pler} vg (syr^{cu} et^{sch} *in praetextu quod protrahunt orationes suas*) | *λημψονται*. cum NAB DLPRX … ς *ληψ.* cum QΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}

XXI, 1. *αναβλ. δε*: x 157. m^{34} syr^{sch} per^{sP} add *ο ις* | *ειδεν* cum NABDEG HSUXΓΛ al plu … KLMPQVΔΠ al mu *ιδεν* … Or$^{4,\,288}$ (item syr^{sch} et per^{P}) *εις* omisso *δε* seq (*απο μεν του λουκα ταυτα · αναβλεψας δε εις τους βαλλ. εις το γαζ. τα δωρ. αυτ. πλουσιους ειδε τινα χηραν* etc. Rursus^{290} *ανεβλεψεν ουν εις τους βαλλοντας* etc et *αει τοινυν ο ις, κατα μεν τον λουκαν, αναβλεπων εις τους βαλλοντας* etc) | *εις το γαζοφυλακιον* (EGHΛ al aliq *-κειον*, GHΛ al *-κεῖον*) hoc loco cum NBDLX 1. 33. 69. 131. 157. 209. 248. 346. e syr^{sch} et^{hr} Or$^{4,\,288}$

τὰ δῶρα αὐτῶν πλουσίους. 2 εἶδεν δέ τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, 3 καὶ εἶπεν· ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλείω πάντων ἔβαλεν· 4 ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν.

5 [248.2] Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται, εἶπεν· 6 ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσον- 5—11 Mt 24, 1—7 Mc 13, 1—8

---

et[290] ... ς Ln post τα δωρ. αυτ. cum APQΓΔΑΠ unc[8] al pler itpler vg cop syrcu et P arm aeth Baseth[262]

2. ειδεν: fere ut v. 1. (ιδεν h. l. ΧΠ*) | ειδ. δε et. e f m s vg Baseth[262]: s 124. 127. 262. al pauc a copdz arm om δε (Or vide ante) ... ff[2]· i q syrschethr *et vidit*, c l *et videt* | τινα (A τιναν) sine και (Gb[0]) c. NBKLM QXΓΠ 33. 124. 157. al plus[30] c ff[2]· i l q syrhr aeth Or[4, 288]et[290]semel Bas eth ... Τι τιν. και cum AEGHSUVΔΛ 1. 13. 69. 108. 131. 209. al[60], ς και τινα, Ln [και]τινα c. DP al vix mu a e f m s vg cop syrcuetsch (etP και c.*) arm (Or[4, 290]semel αναβλεπων εις τους - ορα και την etc) | πενιχραν (EKLΔ al mu πενηχρ.): X 299. om | βαλλουσαν: Q 1. 209. cscr 435. Or[4, 290c] (ex cod bodl) βαλουσαν (237. 47ev βάλουσαν) | εκει: D 44. itpler (non f q) vg syrcu etsch (non item P et hr) aeth Orter om (:: ad modum Marci) | δυο λεπτ. cum ADPΓΔΑΠ unc[8] al pler a e syrP (etiam mg gr) arm aeth Baseth[262] ... NBLQX 33. 157. itpler vg cop syrcu et sch et hr Or[4, 288] et[290] λεπτ. δυο (:: at ita Mc lectione non fluct). Praeterea D add (:: ex Mc) ο εστιν κοδραντης

3. η πτωχη αυτη cum AXΓΔΑΠ unc[8] al pler a syrP Or[4, 288] et[290] ... Ln αυτη η πτωχη (:: ut Mc) cum NBDLQ al[5] itpler (sed i *paupera haec paupercula*) vg arm Baseth[262] ... cop syrcu et sch et hr αυτη ante η χηρα pon | πλειω cum DQX 51. 106. 157. 235. 239. qrscr, item L πλειονα ... ς πλειον (:: ut Mc) cum ABΓΔΑΠ unc[8] al pler Or[4, 288] et[290] Baseth; item N 243. πλειον | εβαλεν: X* 131. pparh scr εβαλλεν

4. απαντες cum ALQXΓΔΑΠ al omnvid Baseth[262] ... Ln παντες (:: ut Mc) cum NBDΔ Or[4, 288] | περισσευοντος αυτοις (et. Or[4, 288] et[290] Baseth): L 13. 25. 33. 69. 71. 124. 131. 243. περισσευματος αυτων, 1. 118. 209. gscr al pauc περισσευματος αυτοις | εις (L om) τα δωρα sine additam cum NBLX 1. 118. 131. 209. cop syrcu et hr ... ς Ln add του θεου cum ADQΓΔΑΠ unc[8] al pler it (m *in dono dei*) vg syrsch et P arm (aeth *obtulerunt domino*) Or[288] et[290] Baseth Cyp[242] | υστερηματος: Δ υστερησαντος | απαντα cum AΓΔΑΠ unc[8] (V απαν) al pler Baseth ... Ln παντα (:: παντα οσα ειχεν in Mc non fluct) cum NBDLQX al pauc Orbis | εβαλεν (V al pauc κατεβαλ.): Erubro GHMrubrogrubrV (est*)ΓΔ al permu (item evglstaria) add ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω (sed nonnulli ut SV non plene adponunt)

5. καλοις: Na μεγαλοις, sed restitutum est καλοις | αναθεμασιν cum NADX 1. al aliq ... ς αναθημασι cum BLQΓΔΑΠ unc[8] al pler syrP mg gr (:: Moer. αναθημα αττικως, αναθεμα ελληνικως. Thom. ανα-

ται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ καταλυ-
θήσεται. 7 [249.2] *ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, πότε*
οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;
8 *ὁ δὲ εἶπεν· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ*
τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· ἐγώ εἰμι, καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ
πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. 9 *ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ*
ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον,
ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. 10 *τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· ἐγερθήσεται*

θημα, ουκ αναθεμα, ει και φιλοστρατος λιγει.) | *κεκοσμηται*: D ante *και αναθεμ.* pon

6. *ταυτα* α c. ℵABQXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} f g$^{1.2.}$ vg cop syr^{utr}: DL a c e ff$^{2.}$ i l q syr^{cu} arm aeth om α (syr^{cu} aeth *videte haec*; l *nonne videtis haec*) | *επι λιθω*: ℵ^{c}LX 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 157. al^{30} fere *επ. λιθον* (:: ex Mt; cf et. ad Mc). Praeterea ℵBL 13. 61^{mg} 69. 124. 346. cop add *ωδε* (ita Ti^{synops}), quod idem X 1. 33. 118. 131. 209. al pauc e s syr^{cu} arm aeth ante *λιθος* add, item (post *λιθω*) D a add *εν τοιχω ωδε*, c ff$^{2.}$ i q *hic in pariete* (*-tem* i), l s *in parietem* ... omisimus *ωδε* (:: quod ex Mt huc translatum videtur, ut et. a multis in Mc factum est) cum AQΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g$^{1.2.}$ vg syr^{utr} | *ου*: G 124. *ου μη* | *καταλυθησεται*: 69. *σαλευθ.*

7. *αυτον*: D 252^{mg} 122. add *οι μαθηται* (122. insuper add *αυτου*) :: cf Mt | *ουν*: D 1. 13. 106. 131. 209. 237. al pauc it vg cop syr^{cu} et ^{sch} (non item P) arm aeth om :: cf ll. pp. | *οταν* (1. 131. 209. *οτε*) *μελλη* (r 1. 69. 124. 131. 157. 209. *μελλει*) *ταυτ. γιν.* (69. *γιν.*): D l *τησ σησ ελευσεωσ* (*adventus tui*) :: cf Mt *τησ σησ παρουσιασ*

8. *βλεπετε* etc: huc sive ad ll. pp. spectat Pist^{280}: *dicite iis*: *Cavete vobis a doctrinis πλανησ, alioquin multi venient in meo nomine dicentes: ego sum, et ego non sum, et πλανωσι multos.* | *επι* (it vg *in nomine*, ut et. in Mt et Mc): KΜΠ al aliq *εν* | *λεγοντεσ* sine *οτι* cum ℵBLX 50^{ev} c aeth Tert$^{marc\ 4,\ 39}$ ... ς Ti add *οτι*, Ln [*οτι*] cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg cop (:: *οτι* Mc, nec om nisi D al pauc Latt^{7}; om Mt, sed add c al mu vv aliq) | *ειμι* (ita a f vg syr^{cu} et P et ^{hr} etc): 157. c e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i l q s gat mm syr^{sch} pers^{P} Tert^{marc} Amb add o $\overline{χς}$ :: ex Mt | *ο καιρ. ηγγικ. μη* excidit ℵ*, suppl ^{c} | *μη* sine *ουν* cum ℵBDLX 157. 346. a c e ff$^{2.}$ i l s cop syr^{cu} et ^{hr} (syr^{sch} exprim *δε*) arm aeth ... ς (sed Gb^{0}) Ti add *ουν* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q vg syr^{P}

9. *πτοηθητε* (ΧΑ al mu *πτωηθητε*, it^{pler} vg *nolite terreri*, Orint$^{3,\ 853}$ *ne terreamini*, e s *nolite expavescere*): D q *φοβηθητε* (d *ne timueritis*, q *nolite timere*) | *δει*: syr^{cu} et ^{sch} et P ^{mg} *μελλει* | *γαρ* (a c e f q): ff$^{2.}$ i l vg om | *ταυτ. γενεσθ. πρωτ.* cum ℵBLΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e l (c f i q *haec primum fieri*, ff$^{2.}$ vg *primum haec fieri*) ... Ti *γενεσθ. ταυτ. πρωτ.* cum ADX al aliq

10. *τοτε ελεγεν αυτοισ* (syr^{hr} *tunc dico ego vobis*; q *in illis. Tunc dicebat*

ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, 11 *σεισμοί τε μεγάλοι καὶ κατὰ τόπους λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται.* 12 [250.1] *Πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀπαγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου·* 13 *ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς*

12 ss Mt 10, 17 ss 24, 9 Mc 13, 9–13

illis, item a ff^{2} i *in illis* sed omissis rell): D e l (item a ff^{2} i) syr^{cu} et^{sch} pers^{p} om (:: ut ll. pp.). Knappius ad praeceptum Bezae et Casauboni edidit: *τοτε, ελεγ. αυτοις, εγερθ.*, at id ab usu Ni Ti alienum. | *εγερθησεται* (f q vg syr^{p} etc): D 74. 346. a c e ff^{2} i l syr^{cu} et^{sch} pers^{p} add *γαρ* | *επ* cum ℵADLX 1. 209. al ... ς Ti *επι* cum BΓΔ ΑΠ unc^{s} al pler

11. *τε* prim: AL al aliq d am for om | *και κατα τοπους* cum ℵBL 33. cop arm aeth .˙. ς Ln *κατα τοπ. και* cum ADXΓΔΑΠ unc^{s} al pler it vg syr^{p}^{mg} (:: at et in Mt et Mc *κατ. τοπ.* arctius cum *σεισμ.* iunctum legitur) | *λιμοι* (ℵAD *λειμ.*) *και λοιμοι* cum ℵADLΓΔΑΠ unc^{s} al longe pler e cop syr^{sch} et^{p} et^{hr} arm ... Ti *λοιμ. κ. λιμ.* cum B 130^{gr} et^{lat} 157. it^{pler} vg syr^{cu} (Tert^{marc} 4, 39 *et pestem et fames terraeque motus*) ... X y^{scr} aeth *λιμοι* tantum, 69. *λοιμοι* tantum | *φοβητρα* (aeth add *super homines*) cum ℵALXΓΔΑΠ unc^{s} al omn^{vid} ... Ln Ti *φοβηθρα* cum BD ... Λ *φόβοι τέρατά τε.* Similiter syr^{sch} *terrores et propulsiones* | *απ ουρανου* hoc loco cum AXΓΔΑΠ unc^{s} al pler, item certe cum *σημ. μεγαλ.* conjg cop arm syr^{sch} et^{p} et^{hr} (et. Tert^{marc} „videamus et quae signa temporibus imponat: *bella*, opinor, *et - et formidines et prodigia de caelo*“). Similiter ℵL 13. 33. 69. 122. 124. 254. 346. 433. post *μεγαλα* pon, item B ante *σημεια* (sic Ln edidit) ... D it vg Or^{int3,855} syr^{cu} ante *και σημεια* pon (cum *φοβητρ.* conjgtes) ... aeth om | *εσται*: V* 13. 69. 124. 254. 274. 346. *εσονται* (syr^{cu} et^{sch} *videbuntur*). Praeterea c ff^{2} i l q s syr^{p} add *et tempestates*, syr^{cu} aeth *et magnae tempestates*, a Or^{int3,855} *et hiemes*, item syr^{sch} *et tempestates magnae erunt*

12. *παντων* (et. Gb Sz) cum ℵABDLXΓΔΑΠ unc^{s} al longe plu ... ς (= Gb Sz) *απαντων* cum minusc vix mu | *επιβαλουσιν*: Γ al pauc *επιβαλλουσιν*, sed Γ *-αλλοῦσιν*. Praeterea Γ c^{scr} add *γαρ* (quemadmodum evglstaria: *Ειπεν ο κυριος τοις εαυτου μαθηταις· προσεχετε απο των ανθρωπων· επιβαλ. γαρ* etc) | *εφ υμας* (ℵ^{a}) : ℵ* *επ αυτους* | *τας* ante *συναγωγ.* cum ℵBD 157. d^{scr*} ... ς Ln Ti om cum ALXΓΔΑΠ unc^{s} al pler | *απαγομενους* cum ℵBDL 1. 131. 209. e (*abducentes*; contra it^{pl} *ducentes*, d *ducentur*, a tol *ducemini*, g^{2} s vg *trahentes*, am *tradentes*) ... ς Ln *αγομενους* cum AXΓΔΑΠ unc^{s} al pler (it^{plu} vg, at alibi etiam *απαγειν* reddunt *ducere*, cf ad Mc 14, 44) | *ενεκεν*: D g^{scr} *ενεκα*

13. *αποβησεται* sine additam cum ℵ*BD (a *ut sit in testimonio vobis*) ... c ff^{2} i l q add *enim* ... ς Ln Ti add *δε* cum ℵ^{c}ALR unc rell al omn^{vid} e f vg cop etc

12, 11 μαρτύριον. 14 [251.2] θέτε οὖν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν μὴ προμελε-
τᾶν ἀπολογηθῆναι· 15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ
δυνήσονται ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.
16 sq
Mt 10, 21 sq 16 παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν
καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν, 17 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· 18 καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς
ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται· 19 ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς

14. θετε cum ΝΑΒ*DLMRXΠ 33. p^{scr} ... ς θεσθε cum B^{3}ΓΔΛ unc^{7} al pler Or^{1,295} Cyr^{nest103} | ουν (ℵ^{c}): ℵ* om, item Cyp^{160} et^{268} | εν ταις καρδιαις (Gb′) cum ΝΑΒDLX 1. 33. 157. Cyr^{nest}, item *in cordibus* it vg cop al Did^{int267} et^{270} (Gall^{6}) ... ς εισ τασ καρδιασ cum ΒΓΔΑΠ unc^{8} al pler Or^{1,295} (Π* al^{10} fere om εισ) | προμελεταν (Or μελεταν): D προμελετωντεσ

15. δωσω υμιν (et. Or^{1,295} Cyr^{nest} Cyp etc): D υμ. δωσ. | ᾗ: L οι (sic) | αντιστη. η (cop ουδε, 69* ου, vg *et*) αντειπ. cum ΝΒL 13. 69. 124. 157. 346. e f (vg) arm Or^{1,295} Did^{int270bis} (et^{267} *contradicere aut respondere*) ... ς αντειπ. ουδε (ΑΚΜΒΠ al^{20} fere Cyr^{nest} η, atque ita Gb) αντιστην. cum ΑΒΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler syrP Cyr^{nest103} ... D^{gr} a c ff$^{2\cdot}$ i l q cop^{dz} syr^{cu} et^{sch} Cyp^{160} et^{268} αντιστηναι (*resistere*), d *contradicere* tantum | απαντεσ cum BL ... ς Ln παντ. cum ΝΑDRXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,295} Cyr^{nest103} (:: cf 3, 21. 4, 6. 7, 16. 8, 37. 9, 15. 15, 13. 17, 27 et 29. 21, 4. ubi απασ contra πασ retinuimus. Multo rarius contrarium factum est: 2, 39. 3, 16. 5, 11 et 28.) ... a c ff$^{2\cdot}$ i l q Cyp^{106} et^{268} om (non item e f vg). Libere aeth *ut non possint contradicere vobis, nec insurgent contra vos*

16. δε και et. a e syrP et^{hr} Or^{1,295}: f q *enim* ... 13. 69. 346. c l (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vid) vg (i transilit a verbis *trademini autem* ad *morte afficient*) cop δε sine και (nec syr^{sch} exprim; paullo liberius syr^{cu}; aeth *et tradent*) | γονεων: syr^{cu} γυναικων | και αδελφων: EUSVΓΔΑ al^{80} fere Or post φιλων pon, x al aliq post συγγενων ... G 157. a om | και συγγενων (A 1. -νεων): 13. 157. 209. 435. al pauc e om

17. δια τ. ον. μου post υπο παντ. c. ΝΑBDEGHLRX al plu it vg cop syr cu et^{sch} et P etc ... Ti ante υπο πα. (:: quippe enim postpositum et. Mt et Mc habent, item Mt 10, 22) c. ΚΜUVΓΑΠ al mu syrP ... SΔ 11. 122* 219. 229* 243. kw^{scr} om

18. Epiph^{316} et^{342} de Mcione: παλιν παρεκοψε το· θριξ εκ τ. κεφ. υμων ου μη απολητα. Versum (habet et. Or^{1,295}) om syr^{cu} :: ut Mt et Mc | απολητα (RΓ al απωλ.): G add εισ τον αιωνα

19. κτησασθε cum ΝDLRXΓΔΑΠ unc^{8} al pler (d *adquirite*, item i^{alt}) Const^{5,7,1} (διο παραινει λεγων· εν τη etc) Bas^{monast539} Mac^{hom9,10} (Gall^{7,38}) Cyr^{glaph96} ... Gb′ Ln Ti κτησεισθε cum ΑΒ 1. 13. 33. 124. 346. al^{6} it vg (c ff$^{2\cdot}$ j^{blan} l s *adquiretis*, a f vg *possidebitis*; q vero *adquiritis*, e *possidetis*) cop(sch^{w} ex dz, sed^{wi} et petr^{4} *possidetis*) syr^{omn} arm aeth Or^{1,295} Mac^{patient} (Gall^{7,188}) Tert^{marc4,39}(„per tolerantiam, in-

ψυχὰς ὑμῶν. 20 [252. 10] Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων Ἰερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. 21 [253. 2] τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, 22 ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. 23 [254. 2] οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· [255. 2] ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ

20 ss Mt 24, 15–19 Mc 3, 14–17

quit, salvos facietis vosmet ipsos") :: at κτησεσθε multo magis cum iis quae praecedunt convenire videbatur (hinc interpretum consensio) praetereaque accommodatum est eis quae ll. pp. praebent: ο δε υπομεινας ε. τελ. ουτ. σωθησεται

20. ιερουσαλημ cum ℵBDR Or[3,642]et[711] (utroq loc libere) Eus[hist3,7] cod ... ς Ti την ιερουσαλ. cum ALXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] Or[1,400] et[2,8] Eus[hist3,7] et praep[6,11] (Hein[303], ex Or) et theoph[130. 134]. Praeterea D al pauc Eus[praep] cdd pon ante υπο στρατοπ., item (ante κυκλ. υπ. στρ.) cop (*hierusalem militibus cingentibus eam*) syr[cu] et[utr] | γνωτε et. Or[1, 400] Eus[hist] (edd et cddpler) et theoph bis ... R 1. 131. 209. Eus[hist] ex eddlaemm et hein Eus[dem][403] γινωσκετε (R et Eus[hist] cod -ται) ... DX al pauc e s Or[2,8] Eus[praep] γνωσεσθε | ηγγικεν (et. Or[2,8] Eus[hist] et praep et dem et theoph): A 1. 209. Or[1,400] (et[3,184] et[711]) ηγγισεν

21—22. Epiph[316] et[342] de Mcione: παλιν παρεκοψε ταυτα· τοτε οι εν τη ιουδ. φευγ. εις τα ορη, και τα εξης, δια το επιφερομενον ([342] δια τα επιφερομενα εν τω ρητω)· εως πληρωθη παντα ([342] om) τα γεγραμμ. Tert[marc4,39] „Sed demonstrato dehinc tempore excidii cum coepisset vallari exercitibus Hierusalem, signa iam ultimi finis enarrat, solis et lunae siderumque prodigia", unde probabile fit Mcionem etiam vv 23 et 24 delevisse.

21. εις τα: H 49[ev] επι τα (:: ut Mt) | φευγετωσαν etc: ff[2] *fugiant a facie eius in montibus* | και οι (Γ om) εν μεσω (ACLR εμμεσω ut solent) αυτης (H αυτη, D tol sax sl[cod4] ap Dobrowsk et Gb add μη) εκχωρειτωσαν (HX al -ρητωσαν): Λ 262. a[scr] om | εισερχεσθωσαν (H -χετωσαν): Eus[theoph130] εισελθετωσαν

22. εισιν: ℵ om | του: L τω | πλησθηναι (et. Gb Sz) cum ℵABDLRΔΛΠ unc[8] al plu (Γ om του πλησθ. πα. τα γεγρ.) Eus[theoph130] ... ς (=Gb Sz) πληρωθηναι cum CX al mu

23. ουαι sine additam cum BDL a c e ff[2] i l q ... ς add δε (:: ut Mt et Mc) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] f vg cop syr[omn] arm aeth Eus theoph[130] | A εγ γαστρι | θηλαζουσαις: L ενθηλαζουσαις ... D[gr] θηλαζομεναις (ita D et L et. in Mt et Mc), contra d *quae lactant* (e *quae mammant*) | εσται γαρ: ℵ* (om c) add εν εκειναις ταις ημεραις, item tisch** 1. 118. 131. 209. 247. 49[ev] al[38scr] add τοτε | τω λαω (et. Gb Sz) cum ℵABCDKLMRXΠ al[30] it vg cop arm Eus[hist3,7] (sed Lämm ed

τούτῳ, 24 [256.10] καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ ἔθνη πάντα, καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη
25 aa Mt 24, 29a Mc 13, 24–26 ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι οὗ πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν. 25 [257.2] Καὶ ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἤχους θαλάσσης καὶ σάλου, 26 ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 27 [258.2] καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 28 ἀρχομένων δὲ τού-

---

ἐν) ... ς (= Gb Sz) praem ἐν c. ΓΔΛ unc[6] al plu syrP aeth Eus[theoph 130] (48. ἐπι, syr[cu] et [sch] *super*) | τουτω: L om

24. στοματι: DR al[10] fere Eus[hist 3, 7] et [theoph 130] (item *cadent in ore* it vg syr[cu] et [utr]) praem ἐν (:: cf LXX Iud 4, 16. Hos 7, 16. 13, 16. Am 7, 16 etc) | μαχαιρης cum B*Δ ... ς Ln Ti μαχαιρασ cum ℵAB[3]CLR unc rell al omn[vid] ... D ρομφαιασ | τα εθν. παντ. hoc ordine cum ℵBLR 124. cop ... ς παντ. τα εθν. cum ACDXΓΔΑΠ unc[8] al pler it[pler] vg syr[cu] et P (syr[sch] *in omnem locum*) arm aeth Eus[hist et theoph] | αχρι (CDR al mu Eus -ισ) ου cum ℵBCDLR al[20] fere Eus[hist] (sed fluct cdd) ... ς αχρι sine ου c. AXΓΔΑΠ unc[8] al longe plu Eus[theoph] (et [hist] cdd) | καιροι εθνων (Eus[hist et theoph]): R praem και εσονται, item L cop syrP mg cod praem καιροι, και εσονται ... D om

25. εσονται cum ℵBD 229** cop ... ς εσται cum ACLRXΓΔΑΠ unc[8] al pler Eus[theoph 133] (:: 21, 11 σημ. εσται A Lc scriptum non fluct) | και επι: Δ om και | εν απορια (R απωρ.): ℵ και εν απορ., harl[4] *et confusione* ... D και απορια (d *et aporia sonante mare* etc). Similiter syr[cu] (*et complosio manuum gentium*) et [sch] (pergens: *prae stupore sonitus maris*; syr[cu] pergit και ἠχοσ ὡσ) | ηχουσ (Gb") cum ℵABCLMRX al[12] fere it vg (vide post) cop syr[sch] et P (syr[cu] vide ante) arm (add ὡσ) Tert[marc 4, 39] („enarrat – et in terra angustias nationum obstupescentium velut a sonitu maris fluctuantis") ... ς ηχουσησ cum DΓΔ ΑΠ unc[8] al pler (aeth *mare sonabit*) Eus[luc 203]. Latt sic: *prae confusione sonitus* (for sau al add *et*) *maris et* (i om) *fluctuum* c ff[2·] g[1·2·] i l q vg; *in confessione sonitus mares et inundationes* sic e; *in stupore sonus maris et undis* a, *prae ansietate ut sonitus maris et motus fluctuum* f, *cum stupore sonitus maris et motus* Tert[resurr carn 22] | και σαλου (et. Eus[luc]): X κ. σαλουσ ... syrP mg gr κ. σαλον ... syr[cu] et [sch] non exprim (contra syrP et [hr])

26. RX al aliq αποψυχωντων (69. -χῶν τῶν) | ℵ επαρχομενων | των (L αι των) ουρανων: D αι (* η) εν τω ουρανω, item d a c ff[2·] Amb[luc 1512] *quae sunt in caelo*, e i l *in caelo* (contra f q vg Tert[marc et resurr carn] *caelorum*)

27. εν νεφελη (et. a vg cop syrP [txt] et [hr] etc Eus[luc 202 sq]): c al plus[10] c e f ff[2·] i l (*cum nubibus*) syr[cu] et [sch] et P mg Tert[resurr] Amb[luc] εν νεφελαισ (:: cf Mc et Mt) | μετα δυναμ. (syr[sch] add μεγαλησ) κ. δοξ.

των γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. 29 *Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς.* 20–33 Mt 24, 32–35 Mc 13, 28–31 *ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα·* 30 *ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν.* 31 *οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.* 32 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ*

πολλ. (74. 90. q^{scr} it^{pler} vg Tert^{resurr} aeth *πολλ. και δοξ.*, item syr^{cu}): D e *και δυναμει πολλη και δοξη* (d *et virtute multa et gloria*, e *et potentatu magno et claritate*; contra a *cum potestate magna et gloria*, f ff^{2}· q vg *cum potest. magna et maiestate*, c *cum potest. magna in maiestate*; l vero solus *cum potest. et maiest. magna*)

28. *αρχομενων* (et. Hipp$^{antichr\,64}$ Eus$^{luc\,202}$ Tert$^{resurr\,22}$): D^{gr} 13. *ερχομενων* . . . syr^{hr} om *αρχ. δε τουτ. γινεσθ.* | *αναχυψατε* (ℵ *-χυμψατε* licet * scripturus esset *-χυψ-*, 1. 209. *αναχαλυψατε*) *και επαρατε* (a f vg *respicite et levate*): c ff^{2}· i^{blan} (male plura om^{alt}) l m^{38} q Tert^{marc} et^{resurr} Hesych ap Aug *respirabitis* (Tert^{marc} *erigetis vos*, Tert^{resurr} *emergetis*) *et levabitis*, item e (*et levavites*) nisi quod om *respir.* Contra Or$^{int\,4,\,658}$ *allevate* omissis *αναχ. και* | *υμων* pri: D i^{blan} Tert^{marc} (non^{resurr}) om | *διοτι*: 1. 131. 209. Hipp^{antichr} *οτι* | *εγγιζει*: 1. 131. 209. l m Tert^{marc} et^{resurr} (Hesych ap Aug *adpropinquabit*) *ηγγικεν*, item Hipp^{antichr} *ηγγισεν*

29. *ιδετε*: D *ειδετε*

30. *οταν προβαλωσιν* (A 49^{ev} al pauc *προσβ.*, 69. al mu *-λλωσιν*) *ηδη* (arm aeth om): D 157. s^{scr} *οτ. προβ.* (s^{scr} add *ηδη*) *τον καρπον αυτων* (157. add *ηδη*), d *cum produxerint fructum suum*, b c ff^{2}· g$^{1.\,2}$· l q *cum producunt* (b *-cant*) *iam ex se fructum*, i *cum producunt iam fructus*, e *cum coeperint mittere fructus suos*, f *cum incipient ostendere fructum*, Tert$^{marc\,4,\,39}$ *cum fructum protulerint*, syr^{cu} *cum incipiunt pullulantes et dantes fructus suos*, a *cum florient a se* | *βλεποντεσ αφ* (F al pauc *εφ*) *εαυτων*: ℵ^{ca} L 69. 157. cop syr^{sch} et^{hr} arm *βλε. απ αυτων*, syr$^{p\,mg}$ *βλε. απο των καρπων αυτων* . . . D it (sed vide ante *ex se*) syr^{cu} aeth om; syr^{sch} om *βλεποντεσ* | *γινωσκετε* (D^{gr}R *-ται*, item BD^{gr}R v. sq): b c f ff^{2}· g$^{1.\,2}$· i l q vg *scitis*, a d *scitote*, e *agnoscite*. Praeterea D* d add *ηδη*, item cop$^{petr\,2}$· *ex vobis* | *οτι*: A *διοτι* | *ηδη* sec hoc loco c. AB^{c}FΔΛ unc^{8} al pler b q etc (syr^{p} *ecce*) . . . ℵDLR 33. 435. syr^{hr} post *εγγυσ* (*εγγ. εστ.* ℵ syr^{hr}) pon . . . KΧΠ al plus^{10} it^{pler} vg cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth om | *εγγ. το θερ. εστιν*: ℵ syr^{hr} *εγγ. εστιν ηδη* (vide ante) *το θερ.*, item it^{pler} *prope est aestas*; ℳ 69. *το θερ. εγγ. εστιν*, item e *aestas est proxima*, a *in proximo esse aestatem*

31. *ουτωσ* (R add *ουν*) cum codd unc pler al plu . . . ς *ουτω* cum MΓΔ al plu | *ιδητε*: DR al *ειδητ.* | *ταυτα*: D 69. 124. arm Cyp^{220} *ταυτα παντα*, e Tert$^{marc\,4,\,39}$ (pri loco, altero tantum *haec*) et$^{res\,car\,22}$ *παντ. ταυτ.* (:: cf Mt) | *γινομενα* (ℵAB *γειν.*): D a om (:: cf Mt) | *εστιν*: Δ om

32. *αμην*: 13. 69. *αμ. αμ.* | *οτι*: 1 . 11. 127. 248. g^{scr} om

ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. 33 *ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται.* 34 [239.10] *Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη* 35 *ὡς παγίς· ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάντας τοὺς*

32. *η γενεα αυτη*: contra habet Tert marc 4, 39: „adhuc ingerit *non transiturum caelum ac terram nisi omnia peragantur*“ | *αυτη*: ε *ταύτη* (sic) | *αν*: D 33. om | *παντα*: D 50. 69. 90. 124. 248. l cop syr^{cu} *ταυτα παντα*, q^{scr} syr^{sch} arm aeth *παντ. ταυτα* (:: cf ll. pp.)

33. *παρελευσονται* pri cum ℵABDLRXΓΔΛ unc^{8} al plu (al^{4} *σαλευθησονται*) itp^{l} vg ... CKΠ 1. 127. 131. al plus^{20} a e q *παρελευσεται* (:: cf ad ll. pp.) | *ου μη παρελευσονται* cum ℵBDL 13. 33. 157. ... ς *ου μη παρελθωσι* (:: ut Mt; cf et. ad Mc) cum ARXΓΔΛΠ unc^{9} al pler

34. *δε* cum ANCLR unc rell al pler itp^{ler} vg etc (et. Bas$^{eth\,276}$ et^{287}): ΚD 1. 13. 69. 209. 346. al^{10} l aeth om, item Ir$^{int\,282}$ et (paullo liberius) ^{272} | *εαυτοισ*: C*LVΠ* al pauc *αυτοισ* ... Meth^{702} (*προσεχετε γαρ φησιν ο κυριοσ, μηποτε* etc) Cyr$^{ador\,170}$ et luc^{410} om | *βαρηθωσιν* (Gb Sz) cum ℵABCLRXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Bas$^{eth\,287}$ Cyr$^{luc\,410}$ ... ς (= Gb Sz) *βαρυνθωσιν* cum DH al mu Meth^{702} Bas$^{eth\,276}$ Cyr$^{ador\,170}$ (Epiph^{401} *μη βαρυνεσθωσαν, φησιν, υμων αι* etc) | *υμων αι καρδιαι* cum ℵCDLRΓΔΛΠ unc^{9} al pler (cop) Meth^{702} Bas$^{eth\,276}$ et^{287} Epiph^{401} Cyr$^{ador\,170}$ ... Ln *αι καρδ. υμων* cum ABX al^{6} (item Latt etc) | ℵAB* LMRXΓ al *κρεπαλη* | *επιστη εφ υμ. αιφνιδ.* cum ℵBDLR 77. 157. it vg (syr^{cu} *η ημερ. εκειν. επιστ. εφ υμ. αιφν.*) (Meth omisso *αιφνιδ.*) Tert marc 4, 39 (*et insistat eis repentinus dies ille velut laqueus*) (Eus$^{luc\,205}$ *επιστ. αιφν. εφ υμ.*) ... Ln *αιφν. επιστ. εφ υμ.* cum A al aliq cop syr^{sch} Bas$^{eth\,287}$ Ir$^{int\,278}$ ... ς *αιφν. εφ υμ. επιστ.* cum CΓΔΛΠ unc^{9} (X omisso *εφ υμ.*) al pler arm syr^{p} Bas$^{eth\,276}$ | *αιφνιδιοσ* (ℵACFKLMRXΓΔ al mu *εφνιδ.*, D* *ενιφνιοσ*, ** *εφνιοσ*): RΓΠ 1. 33. 69. al^{40} fere Bas eth bis (sed var edd^{287}) -*διωσ* (et. Ir^{int} *repente*) | *η ημερα*: DKV om *η*

35. *εκεινη*^{35} *ωσ παγισ· επ. γαρ* (d *autem*) cum ℵBDL 157. a b c e ff^{2} i cop Meth^{702} (*και επιστη εφ υμ. η ημ. εκ. ωσ παγισ.*) Cyr$^{luc\,410}$ (*ινα μη αιφν. επελθη η ημερ. εκει. ωσπερ παγισ προσ υμασ μηδεν ωφεληθεντασ εκ του προαχηκοιναι*) Tert$^{marc\,4,39}$ (vide ante. Post verba *velut laqueus* pergit ad v. 37.) ... ς Ti *εκεινη*· 35 *ωσ παγισ γαρ επ.* cum AC RXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f l (sed * om *enim*) q vg syr^{cu} et^{utr} et hr (^{240} om *γαρ*, non item ^{230}) arm Eus$^{luc\,205}$ (*ωσ παγισ γαρ η του κυριου παρουσια επελευσεται επι* etc) Bas$^{eth\,276}$ Ir$^{int\,278}$. Libere aeth *dies illa subito, sicut rete quod descendet* etc | *επεισελευσεται* cum ℵ*BD a e (a *intrabit*, d e *introibit*) ... ς *επελευσεται* cum ℵCACLRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (69. 235. 433. al pauc *ελευσεται*, 157. *επιστησεται*) Eus^{luc} Bas eth, item *superveniet* itp^{ler} vg (et. Ir$^{int\,278}$) etc | *παντασ* (et. Ir$^{int\,278}$

καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36 ἀγρυπνεῖτε δὲ ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιών. 38 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

37 a Mt 21, 17 Io 8, 1 a

Eus^{luc} Bas^{eth276}): D om. Praeterea dg^{scr} al pauc syr^{hr240} (non item ^{230}) om *επι παντ. τ. καθημ.* (69. al aliq *κατοικουντ.*) | *πασης*: AK $U^2\Pi$ al pauc (al^{2scr}) post *τ. γης* pon ... 1. 108. 131. ff$^{2\cdot}$ mt syr^{cu} Ir^{int278} om

36. *αγρυπνειτε*: LXΛ al *-πνητε* | *δε* cum ℵBD a e copp$^{etr^2}$ ... ς *ουν* cum ACLRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} b c f ff$^{2\cdot}$ i l m^{35} q vg cop syr^{cu} et^{utr} et hr^{230} (^{240} om) arm aeth (:: ut ll. pp.) | *κατισχυσητε* cum ℵBLX 1. 33. 36. 57. 131. 157. 209. cop syr^{hr230} et ^{240} aeth ... ς Ti *καταξιωθητε* cum ACDRΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg syr^{cu} et^{utr} arm Tert$^{res\ car\ 22}$ (:: sane speciosum illud quidem et ex ipsius usu Lucae adsumptum) | *ταυτα παντ.* c. ℵ^{c}BDLX al vix mu b c f ff$^{2\cdot}$ l m^{35} q (g$^{1.2\cdot}$ e silentio) vg (et. for fu etc) cop etc ... Ti *παντ. ταυτ.* cum AC*M al aliq a e i syr^{p} et hr bis Tert$^{res\ car22}$ (*effugere omnia ista*) ... Gb^{0} Ti$^{synop\,s}$ om *ταυτα* cum ℵ*C^{3}RΓΔΛΠ unc^{8} al plus^{100} am; syr^{cu} et^{sch} om *παντα*, U al pauc om *τα* | *σταθηναι* et. f (g$^{1.2\cdot}$?) vg: D a b c e ff$^{2\cdot}$ i l m q *στησεσθε* (*stabitis*), Tert$^{res\ car22}$ *stetis*

37. *εν τω ιερω διδασκ.* cum ℵACDLRXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} (G om *διδασκ.*) a cop syr^{p} (Tert^{marc} *per diem in templo docebat*) ... BK b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\,2\cdot}$ i l q vg syr^{cu}et^{sch} aeth (*docebat in templo*) *διδασκ. εν τω ιερ.* (:: Mc 12, 35. *διδ. εν τ. ιερ.* non fluct; contra Mc 14, 49. *εν τ. ιερ. διδ.* a multis temptatum) | *τας δε νυκτ. εξερχομενος*: D om (excidit versus) | *ηυλιζετο* (Λ *διηλιζ.* sic): D *εις τ. ορ. ηυλιζετο* (d *habitabat*, sed D^{gr*} *ηυλησετο*). Similiter 157. *εις ορος εξερχομενος ηυλιζετο* | *το καλουμενον*: X*(sed suppl^{*mg})r 1. 131. 209. e om. Cf Tert^{marc4}, ^{39} *ad noctem vero in elaeonem secedebat* | *ελαιών*: hoc accentu A al mu; EHKMUΠ al plu *ελαιῶν*, it^{pler} vg *oliveti*, e *olivarum* ... XΓ 1. 131. 209. *των ελαιων*

38. *ωρθριζεν*: EF*HMXΓΔ al aliq *ορθριζ.* | *εν τω ιερω* (et. C^{2}; C*?U al pauc *ορει*): D e post *ακουειν αυτου* pon. Praeterea 13. 69. 124. 346. post *ακουν. αυτ.* add *και απηλθεν εκαστος εις τον οικον αυτου* et quae sequuntur Ioh 8, 1—11 (pericopa est de adultera). Qua de re cf ad Ioh 7, 53

XXII.

1 s
Mc 14, 1 s
Mt 26, 1 ss

1 [260.1] Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα,
2 [261.1] καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

3—6
Mt 26, 14—16
Mc 14, 10 s
Io 13, 2. 27

3 [262.9] Εἰσῆλθεν δὲ σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν καλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα, 4 [263.2] καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτοῖς

XXII, 1 *ηγγιζεν* (et. Philopon[612] ap Gall[12]): DL b e g[1] i l q *ηγγισεν* | *δε*: K om

2. *και εζητ. οι αρχιερ. και οι γρ.* (et. Philopon[612]): D e *οι δε αρχιερ. και γραμματ. εζητουν* | *το*: D 254. om | *ανελωσιν* (it vg *interficerent*): D *απολεσωσιν* (d *perderent*) | *εφοβ. γ. τ. λαον*: G om | *γαρ* et. a e f l cop syr[cu] et utr: D al[3] b c ff[2] g[1] i q vg arm aeth *δε*

3. Ex eis quae Epiph[marc342] *ελεγχ. ξ'* dicit et Tert[marc5,6] coniici licet Mcionem abiecisse quod h. l. de Satana scriptum est. Scripsit igitur in hunc fere modum: *απελθων δε ιουδας - συνελαλησεν.* | *σατανας* cum ℵABCDLPXΓΔΛ unc[8] (ℵ[vid] sed non satis apparet) al longe plu Or [4,386] ... ς (= Gb Sz) o *σατ.* cum U al mu Eus[dem468] | *εις ιουδαν* (et. Or Eus[dem]): D *εις τον ιουδαν* ... cop aeth *in cor Iudae* | *τον* (Or[4] [386] om, ut editum est) *καλουμενον*: G om | *καλουμενον* cum ℵBDLX 69. al[5] cop arm ... ς Ln *επικαλουμενον* cum ACPRΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[4,386] Eus[dem468] (it vg *qui cognominabatur* vel *-natur*, contra d am *qui vocatur*) | *ισκαριωτην* (et. Eus[dem]; E* *εισκαρ.*, G *σκαριωτην*): D[gr] *ισκαριωδ*, Or *ισχαριωθ*, item a d *iscarioth*, b f ff[2] g[1. 2] i q am fu for san gat mm *scarioth*; contra e *schariotes*, c l Hil[431] *scariotha*, vg[ed] *iscariotes* | *οντα* (e *qui erat*): a ff[2] g[1] i vg *unum*, b c f l q *unus* (quod pendet a verbis *qui cognominabatur*), item syr[p] c.* ... g[2] non exprim | *εκ του αριθμου* (e *ex numero*, a *de numero*): b c f ff[2] g[1. 2] i l q vg non exprim *του αριθμ.* (habent enim *de duodecim*) ... X *εις τους αριθμους*. Pergit D[gr] *εκ* (sed punctis improbatur) *των ιβ*

4. *τοις αρχιερ.* cum ℵABDLRXΓΔΛΠ unc[8] al pler f vg cop syr[hr] Or[4, 386] ... Ln add *και τοις* (P al pler Eus[bis] om) *γραμματευσιν* c. CP al[10] a b c e ff[2] i l q syr[cu] et utr arm aeth Eus[dem468 et 479] | *και* (c. ℵABLPR XΓΔΠ unc[6] al[70] Or[4,386] Eus[dem479]; ς Ln add *τοις* c. CSUA al permu Eus[dem468]) *στρατηγοις*: D 31[ev] a b c e ff[2] i l q (non item f vg) syr cu aeth om (:: cf ll. pp.). Contra CP tisch* al[9] syr[sch] et P (non item hr) Eus[dem468 et 479] add *του ιερου*. Non item Mcion[epiph316 et 342] ubi est: *συνελαλησε τοις στρατηγοις το* ([316] *και το*) *πως αυτον παραδω αυτοις.* | *το πως*: D arm *πως* ... 13. 69. 124. 346. Or[4,386] Eus[dem 479] *οπως* (Eus[dem 468] *ινα*) | *αυτοις παραδω αυτον* cum ℵBCGKLΠ 116. 48[ev] al[5scr]; D a *παραδοι* (*traderet*) *αυτον* omisso *αυτοις* ... ς *αυτον παραδω αυτοις* c. APXΓΔΛ unc[6] al pler b c f q vg arm Mcion[epiph]

παραδῷ αὐτόν. 5 καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· 6 καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς.

7 Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα, 7—13 Mt 26, 17—19 Mc 14, 12—16
8 καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν. 9 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν; 10 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν εἰσ-

---

bis Or Eus^{dem} bis; e ff^{2} i l *illum traderet* omisso *αυτοις*. Libere var cop syrr aeth

5. *και εχαρησαν* (et. Eus^{dem168} et^{479}): 1. 118. 131. 209. b ff^{2} i l q om | *αυτω*: A *αυτοις* | *αργυριον* cum ℵBDLPRΓΔΛ unc^{6} al plu Eus$^{dem\ 468}$, item *pecuniam* it vg etc (cop *argentum*) ... ACKUXΠ al^{70} syr^{p} Eus^{dem479} *αργυρια* (Gb′; iidem fere testes idem in Mc praebent), aeth *τριακοντα αργυρια* :: ut Mt

6. *και εξωμολογησεν* cum ℵ^{cb}ABDDLPRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler e f vg cop syr omn etc ... Ln om (:: ut ll. pp.) cum ℵ*et^{ca}c 31^{ev} 48$^{ev\ semel}$ a b c ff^{2} i l q Eus^{dem168} | *εξωμολογησεν*: HUΓ al mu *εξομολ.*, D *ωμολογ.* et P *υμολογ.*, 57. *συνεξωμολ.* | *του παραδ. αυτον*: P *ινα παραδω αυτον*, 36^{ev} *ιν. αυτ. παραδω* :: ex Mt | *αυτοις* hoc loco cum ℵABCL 157. b i l ... ς ante *ατ. οχλ.* (haec om 13. 69. al aliq) cum PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler e f ff^{2} q cop syr^{cu} et^{utr} et P arm aeth Eus^{dem} ... D al^{7} a e vg om (:: ut ll. pp.)

7. *δε*: G al pauc add *και* | *η ημερα*: ACΔ f^{ser*} om *η* | *των αζυμων* et. c f g$^{1.\ 2.}$ q vg syr^{p} et^{hr}: D a b e ff$^{2.}$ i l syr^{cu} et^{sch} *του πασχα* (sed a om *εν η εδ. θυ. το πασχ.*) | *εν η* cum ℵAPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (item it vg *in qua, in quo*) Eus^{pasch216} ... BCDL al pauc om *εν* | *εδει*: 69. 346. al pauc *δει* ... H *ἔστιν*

8. *πετρον*: D *τον πετρ.* | BD *ιωαννην* | *το πασχ. ινα φαγωμεν*: 13. 69. 124. *ινα φαγ. τυ πασχ.*, item Meion^{epiph316} et^{343} *και ειπε τω πετρω και τοις λοιποις· απελθοντες ετοιμασατε ινα φαγωμεν το πασχ.*

9. Γ om versum | *ειπαν* cum ℵBCDL ... ς *ειπον* cum APRXΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | *θελεις*: 13. 69. 124. 346. arm (item syrr) add *ινα* | *ετοιμασωμεν*: V 1. 106. 209. 262** tisch** al^{70} fere *ετοιμασομεν*. Praeterea B syr^{p} (cddd^{bars} et^{bodl}, non item rell) add (:: e Mt) *σοι φαγειν το πασχα*, item ff^{2} *tibi pascha* et mm *pascha*, item DP al pauc c e gat sah aeth *σοι*, hinc Ln [*σοι*] ... Or$^{3,\ 256}$ libere *που θελεις ετοιμασομεν σοι το πασχα* (e Luca? Certe quae sequuntur non a Mt pendent)

10. *αυτοις*: D e om (:: ut Mt) | *εισελθοντων*: D *εισερχομενων*, it vg *introeuntibus* (et. d) vel *intrantibus* | K *ημων* | *συναντησει* c. ℵABPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... CLX al pauc *υπαντησει*, D al^{5} Or$^{3,\ 256}$ *απαντησει* | *κεραμ. υδατος* (ℵ* om, suppl^{cb}) *βασταζων*: D *βαστ. κερ. υδ.* (*baiu-*

πορεύεται, 11 *καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ διδάσκαλος· ποῦ ἔστιν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;* 12 *κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε.* 13 *ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἰρήκει αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.*

14 ss
Mt 26, 20 ss
Mc 14, 17 ss
14 *Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, καὶ οἱ ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ.* 15 [264. 10] *καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα*

---

lans bascellum aquae), e *ferens amphoram aquam portans* (sic) | *εισ ην* cum ℵBCL z^{ser} semel, b c e f ff^{2}· g^{2}· i vg sah cop syr^{p} et ^{hr} arm; item x *εν η*, l q am fu san *in qua* (q *quo*), a *qua* ... ς Ti *ου* (d *ubi*) cum DΓΔΛ unc^{6} al longe plu (157. *οπου*) syr^{cu} ^{vid} et (praemisso *και*) sch; item AKMPΠ al^{15} *ου εαν* (:: Mc *και οπου εαν εισελθη*) | *εισπορευεται*: PXΠ^{3} al aliq *-ηται*

11. c *οικωδεσποτη* | *τησ οικιασ*: ℵ add *λεγοντεσ* | *σοι*: DUX al^{10} q syr^{cu} et sch $pers^{p}$ (non item syr^{p} et ^{hr}) om (:: ut ll. pp.) | *εστιν* ut ℵABC ELPRSXΓΔΛ etc ... praeter ς et. Ln h. l. *εστι* ut DKMUΠ etc | *το καταλυμα*: ℵC 124. arm add *μου* (:: ut Mc), item aeth *eius*

12. *κακεινοσ*: D *εκεινοσ*, item $Or^{3,256}$ (*βασταζων, εκεινω ακολουθησατε. εκεινοσ υμιν δειξει* etc) | *δειξει*: ℵ al pauc *υποδειξει*, sed ℵ om *υμιν αναγαιον* (et. Gb Sz) c. ℵABDLPRS^{mg}ΘΔΠ* unc^{6} al plu, item c al (al^{2} ^{ser}) *αναγεον* ... ς (= Gb Sz) *ανωγεον* cum XΓ al mu (et. $Or^{3,256}$ et ^{4,402}), item ΘUΔΠ^{2} al mu (et. $Or^{3,194}$) *ανωγαιον*, 69. 157. al *ανωγεων*. Latt sic: f vg *caenaculum*, a *maedianum*, b *pede plano locum*, d q *superiorem locum*, c e ff^{2}· i *in superioribus locum* (l *et ille vobis ostendet, et in superioribus magnum stratum parate*). Praeterea D add *οικον* | *μεγα* (a b c e ff^{2}· i q post *stratum* pon): D e^{ser} sah om | *εστρωμενον*: X 69. 124. add *ετοιμον* ($Or^{3,256}$ add *σεσαρωμενον ετοιμον* et ^{3,194} *και κεκοσμημενον*) :: cf Mc | *εκει* cum ABCDPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler itp^{ler} vg etc ... ΘLX 131. f i^{blan} arm^{ed} aeth *κακει* (:: ut in Mc edidimus)

13. *ειρηκει* cum ℵBCDL 69. a (*dixerat*) ... ς Ti *ειρηκεν* cum APRΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item *dixit* itp^{ler} vg ... X al plus^{10} *ειπεν* (:: ut Mc) | *αυτοισ*: Dg^{1*} *αυτοσ*

14 sqq. Epiph^{316} et^{344} ex Mcione: *και ανεπεσε, και οι δωδ. αποστ. συν αυτω. και ειπεν· επιθυμια επεθυμησα τουτο το πα. φαγ. μ. υμων προ τοι***με παθειν.* Tum pergit: *παρεκοψε το· λεγω γαρ* (^{344} om) *υμιν, ου μη φαγω αυτο απαρτι, εωσ* (^{344} add *αν*) *πληρωθη εν τη βασιλ. του θεου.* Nec contra sunt quae exscripsit $Tert^{marc4,40}$.

14. *η ωρα*: L g^{scr} om | *οι αποστολοι* cum ℵ*BD 157. a b c e ff^{2}· i l sah syr^{cu} ... $ℵ^{ca}$LX 6^{ev} *οι δωδεκα* (:: ut ll. pp.) ... ς *οι δωδεκα αποστολοι* cum $ℵ^{cb}$ACPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q vg cop syr^{utr} et^{hr} cop arm aeth $Epiph^{marc316}$ et^{344} (vide ante)

15. Locum evang. Ebion. huc spectantem vide ad Mt 26, 17 | *προσ αυτουσ* (et. a e): L itp^{ler} vg *αυτοισ*

τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν· 16 [265.2] λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω αὐτὸ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 17 καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπεν· λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε εἰς ἑαυτούς· 18 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. 19 [266.1] Καὶ λαβὼν ἄρτον

Mt 26, 29 Mc 14, 25

19 a Mt 26, 26 ss Mc 14, 22 ss 1 Co 11, 23–25

16. ὁτι (et. it vg Or^{int3,899}): C*^{vid}DX om | ουκετι cum C^{2}DPXΓΔΑΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg (b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg *ex hoc*, c d e *iam*, f *ultra*) syr^{cu} et^{utr} et ^{hr} arm aeth Or^{int3,899} (*amodo*) . . . ΝABC*^{vi}HL al^{4} a sah cop om (Epiph^{marc} απαρτι, vide ante): hinc Ln [ουκε.] et Schu ex Mc 14, 25 inlatum putat; at in Mc similes testes om, praeterea cf v. 18 | ου μη φαγω: D μη φαγομαι | αυτο cum NBC*^{vi}L 1. 118. 131. 209. 239. it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} mg Or^{int3,899} Epiph^{marc} (vide ante) . . . ς Ti εξ αυτου cum AC^{2}PXΓΔΑΠ unc^{8} al pler f (*ex hoc*) arm aeth syr$^{p\ txt}$ et^{hr}, item D al^{4} απ αυτου (*ab eo* d) | οτου: 1. 118. 131. 209. 239. ου | πληρωθη: e *adimplear* . . . D καινον βρωθη (:: cf Mt 26, 29 Mc 14, 25)

17. 18. Hos versus om 32^{ev} b e syr^{cu} syr^{widman} et$^{cdd\ mu}$ (ut guelph et heidelb et al ap Jones; teste Adler „omnes"), sed de b e syr^{cu} vide ad 19. 20.

17. ποτηριον cum NBCEGHLSVΓΔΑ al longe plu . . . Ln το ποτηριον (:: ex v. 20) cum ADKMUΠ al^{25} fere | τουτο cum N^{c}ABCD unc rell al pler it^{pler} etc . . . N* 13^{ev} e (g$^{1.2\cdot}$?) vg om | και διαμερ. (pro *dividite* hab e *vidite*, q *divite*): D^{gr} e sah cop syr^{cu}et^{hr} om και | εισ εαυτουσ (L αυτ.) cum N^{c}BCLM 1. 13. 42. 69. 118. 124. 131. 346. al$^{4\,scr}$ it vg (Latt *inter vos* vel *in vobis*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop arm . . . ς εαυτοισ cum ADXΓΔΑΠ unc^{7} al pler sah syr^{p} . . . N* αλληλοισ

18. οτι cum NAXΓΔΑΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} sah cop arm . . . Ti om cum BCDGL 1. al^{7} e mt aeth (:: similes testes licet paucio-res om v. 16) | απο του νυν cum NBKLMΠ al plus^{15} (225. απ αρτι) e *amodo non vivam amodo*) sah cop syr^{p} et^{hr} aeth, item (sed ante ου μη pon) DG 1. al aliq (e vide ante) syr^{cu} arm (:: απο τ. νυν Lucae tantum non proprium est, cf 1, 48. 5, 10. 12, 52. 22, 69. Act 18, 6. Praeterea non legitur nisi 2 Co 5, 16. Cf et. Mt 26, 29 ubi est απ αρτι et Mc 14, 25 ubi est ουκετι) . . . ς Ti om cum ACXΓΔΑ unc^{5} al pler it^{pler} vg syr^{sch} | γενηματοσ cum NABCDLXΓΔΑΠ unc^{7} al plu ([19] apud Scriv) . . . ς γεννηματοσ cum K al mu | οτου cum ADXΓΔΑΠ unc^{8} al pler . . . NBC^{2}FL al^{10} fere ου (C* om vdtr) :: cf ad 12, 50. 15, 8 | ελθη: D syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ante η βασ. τ. θε. pon. Syr$^{p\ mg}$ aeth (:: ex ll. pp.) habent *donec novum bibero in regno dei*

19. 20. Inde a verbis το υπερ υμων διδομενον usq ad το υπερ υμ. εκ-χυννομενον (exeunte v. 20) D a ff$^{2\cdot}$ i l (non item e f g$^{1.2\cdot}$ q vg) om, item b e sed eorum loco hinc transposita habent και δεξαμενοσ πο-

εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς ἐμὴν ἀνάμνησιν. 20 [267.2] *καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ*
21 ss Mt 26, 21 ss Mc 14, 18 ss Io 13, 21 ss
ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον. 21 [268.2] *Πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης.* 22 *ὅτι ὁ υἱὸς μὲν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται.* 23 [269.1] *καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συνζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.*

τηριον usq *η βα. τ. θι. ελθη*, quae iidem vv. 17 et 18 omiserunt. Similiter syr^{cu} versum 20. om eiusque loco vv. 17 et 18 ponit.

19. *λεγων*: A add *λαβετε* (ex ll. pp.) | *υπερ υμων*: Γ al pauc *υπ. ημων*, arm *υπ. πολλων* ... aeth add *in redemptionem multorum* | *διδομενον*: syr^{cu} om (:: ut 1 Co 11, 24) | *εις*: B* om. Praeterea huc cf Iust^{apol} ^{1,66}, quem locum ad Mt 26, 26—28 adscripsimus.

20. *και το ποτηρ. ωσαυτως* cum ℵBL cop (item sah *atque calicem quoque*) syr^{hr} ... ς Ln *ωσαυτ. και το ποτη.* (:: ut 1 Co lectione non fluct) cum AΧΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} c f g$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} rell Bas$^{eth\,254}$ | *η καινη* (syr^{cod} om) *διαθηκη* (et. f g$^{1.sil}$ q vg sah cop etc): c g$^{2.}$ gat mm aeth (syr^{sch} et^{hr}) *novi testamenti* (c pergit *sanguinis mei*) ... U al mu f (c q vg *hic est calix*) Bas$^{eth\,254}$ add *εστιν*. Cf huc Or^{3,823} *ειπερ ουν καινος αιων εστιν ελπιζομενος και γη καινη – και ως εν τω ευαγγελιω γεγραπται, ποτηριον καινης διαθηκης, απο αμπελου οιμαι καινης* etc | *αιματι μου*: 13. 69. 124. al pauc *εμω αιματι* :: ut 1 Co | *εκχυννομενον* cum ℵAB*ELTUΔΠ al aliq ... ς *εκχυνομενον* cum B^{3}ΧΓΛ unc^{7} al pler

21. *ιδου*: 13. 69. al^{6} ac plures om | *μετ εμου* (et. Or^{4,436} et ^{442}): D 57. syr^{sch} pers^{p} om

22. *οτι* cum ℵBDΘ^{r}LT 157. z$^{scr\,semel}$ sah cop ... ς Ln *και* cum AΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler b c e f ff$^{2.}$ i l q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth ... a d Or^{4,436} om | *ο υιος μεν* cum ℵ^{c}BLT c e (hi duo *et filius quidem*; a d tantum *filius quidem*) sah cop ... ς Ln *ο μεν υιος* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) c. AΧΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid}; D^{gr} *μεν ο υιος*, b f ff$^{2.}$ i l q vg *et quidem filius* ... ℵ* om *μεν*, nec exprim syr^{cu} et^{sch} et^{hr} | *το ωρισμενον* (A al *ορισμ.*): sah syr^{hr} Or^{4,436} add *αυτω*, syr^{cu} aeth *de eo* | *πορευεται* hoc loco cum ℵBDGLT 13. 69. 124. 157. 346. 48$^{ev\,semel}$ al$^{evv^{2}\,sem}$ it^{pler} vg arm syr^{hr} Or ... ς ante *κατα* (:: cf ll. pp.) c. AΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler f sah cop syr^{cu} et^{utr} aeth | *τω ανθρωπω*: D e syr^{cu} om (Tert$^{marc\,4,41}$ *Vae* ait, *per quem traditur filius hominis*)

23. *και αυτοι*: D e f sah *αυτ. δε* | *συνζητ.* cum ℵABDGLTΔ etc ... ς *συζητ.* c. ΧΓΑΠ unc^{8} al certe pler | *το*: DL 254. Or^{4,436} om | *αρα*: Γ sah om | *ειη* (ℵ* *ειη εξ αυτων ειη*, sed ℵ^{c} del *ειη* sec): 1. 131. 157. 209. al

24 [270.2] Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. 25 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται· 26 ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. 27 [271.10] τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ ἐν

9, 46
25 ss
Mt 20, 25 ss
Mc 10, 42 ss

pauc εστιν, al aliq ην | εξ αυτων (et. c f vg syr^{utr} et^{hr} Or): D 142* a b e ff^{2}· i l q syr^{cu} om | μελλων: DL al aliq Or post τουτο, 69. 346. post πρασσ. pon. Latt *quis esset* (c add *ex eis*) *hoc facturus* b c ff^{2}· i l q, *quisnam esset qui* (c *quod*) *hoc facturus esset* a e, *quis esset ex eis qui hoc fact. esset* f vg

24. δε και (et. f vg Bas^{eth301}): ℵ 127* f^{ser} a b c e ff^{2}· i l q gat mm tol Or^{3,722} om και | ADF al φιλονικεια, BT -νικια | εν αυτοις (e *in illis*, d *in eis*, it^{pler} vg *inter illos* vel *eos*) ita et. ℵ^{c} ... A*T 69. 346. εν εαυτοις, ℵ* εισ εαυτουσ ... Or^{3,722} αυτων | τις αυτων δοκει ειναι (Or ἢ) μειζων: D a τισ αν (*quisnam*) ιη (*esset*) μειζων, item syr^{cu} et^{sch}, item (retento αυτων) sah cop; item f *quis eorum esset maior*, q *quisnam maior eorum est*

25. ο δε: A al aliq syr^{sch} pers^{p} Bas^{eth301} Dam^{par510} add $\overline{\text{ις}}$ (syr^{cu} *dominus noster*) | κυριευουσιν (et. Or^{3,722} Bas^{eth}): UX 13. 69. 124. al^{15} Or^{1,710} Dam^{par510} κατακυρ. (:: ut ll. pp.) | και οι εξουσιαζ. αυτων ευεργεται (et. ℵ^{c}): ℵ* και οι αρχοντεσ των (supple εθνων) εξουσιαζουσιν αυτων και ευεργ. (:: ex Mt fluxit)

26. γινεσθω (ℵBD γειν.) cum ℵBDLT 1. al aliq Dam^{par510cod} ... ς Ln Ti γενεσθω cum AΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler Bas^{eth301} | ο (D 69. om) νεωτεροσ (e f g^{2}· am fu for ing san mt al *iunior*, b q *adulescentior*): D a c ff^{2}· i l vg^{ed} (sah^{vid}, item cop^{petr2} *sicut puer*) μειχροτεροσ (*minor*, d *minus*) | ο διακονων: D ο διακονοσ, item c ff^{2}· i vg *ministrator*, f q *minister*

27. τισ γαρ (ℵ* add ο) μειζων (ita ff^{2}·, FL 13. 69. 124. al pauc a b c e f i l q vg syr$^{p\ mg}$ aeth etc add εστιν) ο ανακειμενοσ (T -κεινομενοσ) η ο διακ. ουχι (KM*Π 1. 209. al^{58cr} al pauc Bas^{eth310ed} ουχ) ο ανακειμενοσ: D (nec aliter d) μαλλον η ο ανακειμενοσ ... X om | ουχι ο ανακειμενοσ: a c e ff^{2}· i l mm *in gentibus quidem qui recumbit, in vobis autem non sic sed qui ministrat* ... syr^{cu} om (pergens *nonne ego* etc) | εγω δε usq ωσ ο διακονων (et. Eus^{luc181} Bas^{eth301} Chr^{1,650}): D εγω γαρ (d *autem*) εν μεσ. υμ. ηλθον (d *sum in medio vestrum veni*) ουχ ωσ ο ανακειμενοσ αλλ ωσ ο διακονων. Eadem agnoscit Or^{4,410} ο δε ειπων· ηλθον ουχ ωσ ο ανακ. αλλ ωσ ο διακ. Similiter Or^{int4,461} *qui dixerat: ecce ego sum in medio vestrum non sicut discumbens sed sicut ministrans*, item^{3,838} *ego autem sum in medio vestrum non quasi qui recumbit sed quasi qui ministrat* (cf et.^{1,391} καγω εγενομην εν μεσ. υμ. ουχ ωσ etc, item^{4,37}; vix contra valet Or^{4,418} ubi libere alludit: γενομενοσ εν μεσω ημων ωσ διακονων). Additamentum confirmat et. c *ego autem in medio vestrum sum non sicut recumbens sed sicut ministra-*

μέσῳ ὑμῶν εἰμὶ ὡς ὁ διακονῶν. 28 ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. 29 κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς
Mt 19, 28 διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, 30 ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, [272.5] καὶ καθήσεσθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 31 [273.10] Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν

---

tor (item Sedul^{rom} *ego sum in medio vestrum non sicut discumbens sed sicut ministrans*) | AL 69. *εμεσω* | *ειμι* post *υμων* cum ℵBLT c f ff^{2*} i l vg Eus^{luc180} ... ς Ln Ti ante *εν μεσ. υμ.* pon cum AQXΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} a b e q Bas^{eth} Chr^{1,650} Or^{int3,838} et ^{4,461}

28. *υμεις δε εστ. οι διαμεμ.* (et. Eus^{luc180}): D *και υμεις ηυξηθητε εν τη διακονια μου ωσ ο διακονων οι διαμεμενηκοτ.*

29. *διατιθεμαι* (ℵ post *υμιν*): A 1. al^{10} fere Ps-Ath^{2,523} *διατιθημι*, Or ^{2,625} *θησομαι* | *υμιν* (et. Eus^{luc180}): A 12. 16. al pauc syr^{p} cop^{fragm} woid schol^{237} et^{239} add *διαθηκην*. Item Or^{2,625} *καγω θησομαι υμιν διαθηκην, εσθιειν και πινειν επι* etc. Cf et. Eus^{luc206} *τραπεζα, ἡσ μεταλημψονται οἱσ την διαθηκην διεθετο δια το μεμενηκεναι μετ αὐτου εν τ. πειρασμοισ, ινα εσθιωσι* etc | *μου*: Dr al aliq e om. Cf huc Pist^{89} „de hoc ipso dixisti nobis olim in parabola: vos *ὑπεμειν-ατε* mecum *πειρασμοισ*. Constituam vobiscum regnum, sicut meus pater constituit illud mecum, quod edetis et bibetis super meam *τραπεζαν* in meo regno atque sedebitis super duodecim thronos ut *κρινητε* duodecim *φυλασ* Israelis."

30. *εσθητε* cum BD*T ... ς *εσθιητε* cum ℵAD^{2}LQXΓΔΑΠ unc^{9} al pler (al pauc *-ιετε*) Eus^{luc180} | *πινητε*: L al pauc Eus^{luc} *πιητε* (A *-ται*). Praeterea 13. 69. 346. syr^{cu} sah^{woid} (sed om *μου* post *τραπεζ.*) cop ^{wi} add *μετ εμου* | *εν τη βασιλ. μου* (D e l am for ing tol syr^{cu} om *μου*) cum ℵAB(D)KLMQUXΔΠ al plu it vg sah cop (syr^{cu}) syr^{utr} et^{hr} rell Eus^{luc180} (Ath^{218} ap Gall^{5} *επι τη βασ. μου*) ... EFGHSVΓΛ al^{80} fere Ps-Ath^{2,523} om, hinc Gb^{0}. Cf Or^{2,625} *επι τησ τραπεζησ του πατροσ εν τη αληθεια* | *καθησεσθε* cum ℵAB^{2}GLQΠ* al mu (AL *-σθαι*), item Gb'' Ln Ti *καθισεσθε* cum EFKMSUVXΓΔΠ^{2} al mu, item b d q *sedebitis* (e *sedentes*) ... B*TΔ *καθησθε* (B^{2}Δ *-σθαι*), D^{gr} *καθιζησθε*, ς *καθισησθε* cum H al mu; item it^{pl} vg *sedeatis* | *θρονων* (D 13. 69. 124. 346. 433. *-νουσ* :: ut Mt): ℵ^{c}DX al plus^{20} a b f l q (non item e i vg) syr^{cu} et P c.* et^{hr} arm (et. Pist, vide ante) praem *δωδεκα* (D *ιβ*) et 89. 8^{pe} al pauc c ff^{2*} mm add idem :: ex Mt. Cf et. Or^{prov} (^{52}ap Mai, ^{110} Notitia) *τοισ μαθηταισ αυτου υπεσχετο δωσειν ο κυριοσ του καθισαι αυτουσ επι δωδεκα θρονων κρινοντασ τασ δωδ. φυλ. του ισρ.* | *κρινοντεσ*: BT i post *τασ* (D* om) *δωδ. φυλ.* pon

31. *σιμων σιμων* (ℵ om alterum) sine *ειπε δε* etc cum BLT sah cop (item Bas^{eth286}, certe enim nil praem. Non item^{eth277}) ... ς Ln praem *ειπε δε ο κυριοσ* cum ℵADQXΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} b f q vg (praeterea a ff^{2*} g^{1*} l *ait autem dominus Petro: Simon Simon* [l om] *ecce*, i *ait*

σῖτον· 32 ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου.
274.9 καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήρισον τοὺς ἀδελφούς σου. 33 275.1 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. 34 ὁ δὲ εἶπεν· λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ ἕως τρὶς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.

33 a Mt 26, 33–35 c 14, 27–31 Io 13, 36–38

autem dominus Simoni Petro: Simon ecce, gat mm *ait autem Iesus Simoni: Simon ecce*, e *ille autem dixit Petro quoniam satanas*, Cyp^{14} *dixit autem dominus ad Petrum: Ecce satanas*) syr^{p} (syr^{hr} *dix. autem dominus Iesus*, syr^{sch} *et dix. Iesus*, pergens *Simoni*, syr^{cu} *et dominus noster dix. Simoni: Simon ecce*) etc | *υμας του σινιασαι* (r al aliq add *σε*, sah cop syr^{hr} repetunt *υμας*): a vg Hier^{iovin} *vos ut cribraret* (a *scr.*), b e f ff^{2}· i l q *ut vos ventilet*, c *ad cernendum* (omisso *υμας*), Tert^{fug} *uti cerneret vos*, Cyp^{14} *ut vos vexaret*. Praeterea ℵ habet *ξινιασαι*, suprascripto *σ* super *ξ*. Chr^{3,44} *τι εστι σινιασαι; αγαγειν, περιαγαγειν, σαλευσαι, κινησαι, διαδονησαι, ῥασανισαι.*

32. *δε εδεηθην* (Δ *δε ηθηη*): L *δε δεηθην* | *εκλιπη* cum ℵBDKLMTUXΠ al^{60} fere Bas^{eth}^{277} et^{286} Chr^{1,607} et^{3,44} et^{5,570} et^{alibi} Cyr^{4,985} . . . ς *εκλειπη* cum AEGHQSVΓΔΛ al plu (Bas^{2,160} sed edd fluct) | *και συ ποτε*: D e sah *συ δε* | *επιστρεψας* (K *-στραψας*): D e *επιστρεψον και* | *στηρισον* cum ℵABKLMQTΠ 1. al, item X *επιστηρισον* . . . ς *στηριξον* c. DΓΔΛ unc^{a} al pler Bas^{2,160} | *αδελφους*: Δ *οφθαλμους* (et. *δ oculos*) | *σου* (absq additam f g^{1}· vg): a b c e ff^{2}· i l q add *et rogate* (l *orate*) *ne intretis in temptationem* (a *-one*)

33. *ο δε ειπεν αυτω* (e *ille autem dixit illi*, c vg *qui dixit ei*): Δ *ειπεν δε αυτω*, a b f ff^{2}· i l q *dixit autem ei Petrus*, syr^{sch} *Simon autem dixit ei*

34. *ο δε*: X syr^{cu} et^{sch} et^{hr} add $\overline{\text{ις}}$ | *πετρε* (syr^{sch} *Simon*): syr^{cu} om | *ου* cum ℵBLQTX al pauc . . . ς Ln *ου μη* (:: ut Ioh lectione non fluct) cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *φωνησει* (L *-σεισ*): Vr al^{70} fere *φωνηση* (:: cf Ioh) | *αλεκτωρ*: syr^{cu} add *bis* | *εως* cum ℵBLT 69. 124. 157. 346; item HMXΠ al^{15} fere *εως ου* (:: ut Ioh), D *εως οτου*. Item it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et$^{p\ mg}$ et^{hr} . . . ς *πριν η* (Q al pauc om *η*) cum Ar ΔΛ unc^{9} al longe pl (item Q al pauc) (syr^{cu}) syr$^{p\ txt}$ arm aeth (:: cf Mt et Mc, item infra v. 61). Mutat locum e sic: *nocte hac antequam gallus cantet ter me negabis* (:: cf Mt et Mc) | *απαρν. μη ειδεν. με* (D *με απ. μη ει. με*, d *me negabis nescire me*) cum ADΓΔΛΠ (*om *μη*) unc^{8} (H *απ. του μη* etc) al longe plu sah syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth . . . Ln *με απαρν. ειδεναι* cum ℵBLT 13. 131. al (c *me negabis nocte* sic, *nocte* pro *nosse*) l (*tu me abneges ter nosse*), item Q al f *απαρν. με ειδ.* (*abneges me nosse*), item MX al i q vg *απαρν. ειδ. με* (*abneges nosse me*), item cop syr^{p} . . . b *me neges*, e *me negabis*, ff^{2}· *abneges me*, item a (*tu me ter abneges*) :: fidei absonum est ex *με απαρν. ειδεναι* ortas esse lectiones reliquas. Cf huc illud *οι αντιλεγοντες αναστ. μη ειναι* 20, 27 | *απαρνηση*: r al aliq *-νησει*

35 [276.10] *Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπαν· οὐθενός.* 36 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν.* 37 [277.8] *λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι*
Es 53, 12 *τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει.* 38 [278.10] *οἱ δὲ εἶπαν· κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἱκανόν ἐστιν.*

---

35 sqq. De Meione Epiph[316] et [345]: *παρεκοψε το· οτε απεστειλα υμας, μη τινος υστερησατε, και τα εξης, δια το· και τουτο το γεγραμμενον δει τελεσθηναι, το· και μετα ανομων συνελογισθη.*

35. *βαλλαντιου* cum ℵABDLQS^{2}TX^{2}ΔΛ^{2}Π^{2} unc^{8} al plu … ς *βαλαντιου* cum S*X*ΓA*Π* al plu (et. Or^{3,653} editum) | *και υποδηματων*: Γ al aliq aeth om | *τινος* (ℵ^{c}): ℵ* *τι* exeunte versu | *υστερησατε*: Γ *-σητε*, 131. 209. *-θητε* (1. *-θη*) | *ειπαν* cum BDLT … ς *ειπον* cum ℵQXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{3,653} Chr^{3,220}, A *ειπεν* | *ουθενος* cum ABQTXΓΔΠ unc^{8} al^{50} fere … ς Ln *ουδενος* cum ℵDLUΛ al plu Or Chr

36. *ο δε ειπ.* cum ℵ*D e syr^{hr} Chr^{3,220} … ℵ^{c}BLT al^{4} sah cop *ειπεν δε*, syr^{cu} et^{sch} *ειπεν*, aeth *και ειπεν* … ς Ln Ti *ειπεν ουν* cum AQXΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{p} arm (Or^{3,653} *ειπ. ουν αυτοισ ο* $\overline{ις}$) | *αυτοισ*: D 1. al pauc a b e ff$^{2\cdot}$ i (l *dixit ergo iterum*) arm om | *βαλλαντιον* cum ℵABDLQTX^{2}ΔΛ^{2}Π unc^{8} al plu … ς *βαλαντ.* cum X*ΓA* al plu (S ut ante?) | *αρατω* (it vg *tollat*) et. Or^{3,653}: D *αρει* (*tollet*). Cf Ba^{regg500} *αρατω ητοι αρει· ουτω γαρ και τα πολλα των αντιγραφων εχει - ωσ μη ειναι προσταγμα αλλα προφητειαν προλεγοντοσ του κυριου* | *αρατω ομοι.* (Chr^{3,220} et^{222} om) *κ. πηραν*: syr^{cu} *η πηραν αρατω* | *πηραν* (it^{pler} d vg *peram*): e *chilotrum* | *εχων*: syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (non p) add *μαχαιραν* | *πωλησατω* cum ℵABFKLMQTUXΠ al sah mu Or^{3,653} Bas^{regg199} Chr^{3,220} et^{cat} ox^{158} … D *πωλησαι* (*vendat*), EGH SVΓΔΛ al^{115} fere arm Chr^{3,222} *πωλησει* | *το*: A *και το* | *αυτου*: U *εαυτου* | *αγορασατω* cum ℵABGKLMQTXΔΠ al sat mu Or Bas Chr^{cat} … DEFHSUVΓΛ al longe plu arm Chr^{3,220} et^{222} *αγορασει* (d *emet*)

37. *υμιν*: D b om. | *οτι* sine *ετι* (prob Schu) cum ℵABDHLQTX al^{10} b f sah cop syr^{hr} aeth (b l *quod scriptum est*, non exprimentes *τουτο*) … ς Ti add *ετι* cum ΓΔΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} arm | *τελεσθηναι*: A 262. al^{5} *πληρωθηναι* | *το* (syr^{p} ^{mg} gr) *και* (b g$^{1\cdot}$ q vg post *in me* pergunt *et cum*): A a c d e (ff$^{2\cdot}$) i l Ambluc^{1516} *οτι και* (*quod et*, ff$^{2\cdot}$ *quod ut*), item f g$^{2\cdot}$ am fu for em gat mt *et quod* | *μετα* (D add *των*) *ανομων*: a c e g$^{1\cdot}$ l am fu for ing mm mt gat tol *cum iniustis*, f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q vg^{ed} *cum iniquis*, b *cum sceleratis*. Hier verogalatt,[2] verti vult: *et cum his qui sine lege erant reputatus est*, subiungens: „licet in Latinis edd. propter simplicitatem interpretum male editum sit: *Et cum iniquis reputatus est*, tamen sciendum aliud apud

Mt 26, 30
Mc 14, 26
Io 18, 1

39 [279.1] *Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος*
τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί. 40 [280.2] *γε-*
40 ss
Mc 14, 32 ss
Mt 26, 36 ss
νόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς· προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν
εἰς πειρασμόν. 41 [281.1] *καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ*
λίθου βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο 42 *λέγων· πάτερ, εἰ*
βούλει παρενέγκαι τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· [282.1] *πλὴν μὴ*

Graecos significare *ανομον*, quod hic scriptum est, aliud *αδικον*, quod in Latinis voluminibus habetur; *ανομος* enim dicitur ille qui sine lege est – *αδικος* vero iniquus." | *και γαρ* (it^{mu} vg *etenim*, q *nunc*) *το*: τ *και το γαρ* . . . d a e ff^{2}· i l syr^{cu} om *γαρ*, hinc Ln [*γαρ*]. Ceterum a e ff^{2}· i *et de me quae sunt finem habent*, d *et de me finem havet*, l *et de me quae scribta sunt finem habent*, q *nunc quae de me scripta sunt finem habent*, f *etenim ea quae de me scribta sunt finem habent*, c vg *etenim ea quae sunt de me fin. habent* | το cum ℵBDLQT 1. b (*quod etiam .... finem ha .. sic*) sah cop syr^{cu} et p ^{txt} et ^{hr} . . . ς Ln Ti τα cum AXΓΔΑΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et p ^{mg} arm aeth

38. *ειπαν* cum ℵBDLQT . . . . ς *ειπον* cum AXΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} | *κυριε* (D post *ιδου* pon): ℵ* om (suppl ^{c}) | *μαχαιρ. ωδε δυο* (et. q): D vg$^{ed.}$ em *δυο μαχ. ωδε* (*δυο μαχ.* etiam syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr}), sed d om *ωδε*, it^{pler} am fu for ing tol cop *gladii duo hic* | *ικανον* (G *-νοσ*) *εστ.* (it^{pl} vg *satis* vel *sat est*): D *αρκει* (b d f l *sufficit*). Praeterea syr^{cu} add *surgite eamus* (:: cf Mt 26, 46)

39. *εξελθων*: F om | *επορευθη* (a c f *abiit*): D al^{7} *επορευετο*, b d e ff^{2}· i l q vg *ibat* | *εθοσ*: F *ειωθοσ* | *των*: Δ om | *και οι*: B*(suppl^{2})V al^{15} fere aeth om *και* | *οι μαθητ.* sine *αυτου* cum ℵABDLM^{2}TΔ^{2} 1. 13. 131. 209. al aliq q (g$^{1.\,2.}$?) vg cop syrP arm . . . ς Ln add *αυτου* cum M*Q XΓΔ*ΑΠ unc^{8} al pler it^{pler} sah syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth

40. *γενομενοσ* (L *-νησ*) *δε*: T *γενομενοισ* (omisso *δε*) | *του*: D om | *εισελθειν* (D^{gr} *ελθειν*, B* om, suppl^{2}): 13. 69. 124. 346. *εμπεσειν* . . . D y^{scr} *εισελθητε* (quemadmodum it vg *ne intretis*) :: ut ll. pp.

41. Ex Mcione Epiph^{316} et ^{345} affert *απεσπασθη απ αυτων* usq *προσηυχετο*. In *ελεγχ. ξε'*: *ουκ αρα ανευ σαρκοσ – μη φανταζων.* | *και αυτοσ*: D sah *αυτ. δε*, cop^{wl} et $^{petr\,4}$ *και αυτ. δε* | *απεσπασθη* (in ℵ σ sec exeunte versu suppl ^{a}; it^{pl} vg *avulsus est*): D *απεσταθη*, G 157. *απεστη*, item (*recessit*, *secessit*, *discessit*) c d f l. Similiter sah cop syrr | *θεισ*: X *σταθεισ* (punctis notatum) *θεισ* | *προσηυχετο* (it vg *orabat*, D *προσευχετο*): ΚΤΓ 72. 124. Dam$^{par\,464}$ *προσηυξατο* (T *προσευξ.*)

42. *πατερ*: H *κυριε* | *ει βουλει* (haec a om) usq *απ εμου*: D a c e ff^{2}· pon post *μη* (om *πλην*) *το θελ.* usq *γινεσθω* | *ει* (K add *ου*) *βουλει*: fu syr^{cu} *si possibile est* ... 1. 22. 118. 131. 209. a om | *βουλει*: FGR XΓΔΑ al aliq Dam^{par} ex cod par *-λη* | *παρενεγκαι* (*-ένκαι* KΠ etc) cum ℵKLMRΠ al aliq (quocum componi licet BDT etc qui *παρενεγκε*, certe enim d *si vis transferre*); item ς Ti *παρενέγκειν* cum AQXΓΔΑ unc^{6} al

τὸ θελημα μου ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω. 43- [283. 10] *ὤφθη δὲ αὐτῷ*

plu Dion^{alex} (in comm ap Mai^{6,165}) Bas^{eth288} (i *transire*) ... Ln *παρενεγκε* cum BD^{gr}T al^{25} fere Or^{1,292} Dion^{alex} (ap Mai^{6,165}) Dam^{par464}, item *transfer* it^{pler} vg syr^{p} arm (et. Const^{5,14,4} *πατερ, παρενεγκε απ εμου το ποτηριον*) ... sah cop syr^{cu} et^{sch} *transeat me* :: cf ll. pp. | *τουτο το ποτηριον* (ita ℵ^{a}, ℵ* *τουτ. το ποτ. τουτ.*) cum ℵBDLQT 157. 48^{ev} al pauc f ff^{2} ... ς Ln *το ποτη. τουτο* (:: cf ll. pp.) cum ARXΓΔ ΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et utr Or Dion^{alex} Bas^{eth} Dam | *γινεσθω* (ℵABΔ *γειν.*) cum ℵABGHKLMQRSTUVΓ^{vid}ΔΠ 1.13. tisch al^{25} fere Bas^{cdd2} Dam^{par} cod ... ς Ln *γενεσθω* cum DEXΛ al plu Const^{5,14,4} Bas^{eth283ed} Dam^{par464ed}

43. 44. *ωφθη δε* usq *επι την γην* cum ℵ*etcDFGHKLMQUXΔ al pler; asteriscis notata habent ESVΔΠ al^{5} syr^{p} mg cod (est Assem. 2, cf Adler p. 183), obelis notata Γ al^{4}; item cum a b c e ff^{2} g$^{1.2}$ i l q ṣah cod (ap Zoeg^{204}) cop^{wi} et^{schw} (ex petr^{4}) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm^{ed} et^{cdd} mu aeth. Praeterea confirmant Iust^{try103} (*εν γαρ τοις απομνημονευμασιν - [γεγραπται] οτι ιδρωσ ωσει θρομβοι κατεχειτο αυτου ευχομενου και λεγοντοσ· παρελθετω, ει δυνατον, το ποτ. τουτο*) Ir^{219} (*ει μηδεν ειληφει παρα τησ μαριασ - ουδ αν ιδρωσε θρομβουσ αιματοσ*) Hipp^{noet18} (ed. Lag^{56} *και αγωνιων ιδροι και υπ αγγελου ενδυναμουνται.* Eadem Thdrt^{4,132sq} ex Hipp^{ps52} laudat.) Dion^{alex} (ap Gall^{14} append^{116}: *παροιμια λεγεται επι των σφοδρα λυπουμενων και αγωνιωντων αιματοσ ιδρωσισ, ωσπερ και επι των πικρωσ οδυρομενων· αιματα κλαιει. οτι „ωσει θρομβοι αιματοσ" ειπων, ου θρομβουσ ιδρωτοσ απεφηνατο αιματοσ· ου γαρ αν καθ ομοιοτητα τουτων ειρηκε γενεσθαι τουσ ιδρωτασ· τουτο γαρ „ωσει θρομβοι" παριστησι - ταυτη τοι και θρομβοι ιδρωτοσ αυτου παραδοξωσ οια σταγονεσ αιματοσ απερρεον, ινα τησ ημετερασ φυσεωσ ωσπερ αναξηρανη και εξοικιση την τησ δειλιασ πηγην - τοιουτον εστι κακεινο το ειρημενον, ωσ αγγελοσ ην παριστηκωσ τω σωτηρι και ενισχυων αυτον* etc. Pendent ab his quae cat^{ox150} habet: *φωνῇ παροιμίασ λέγεται* etc.) Caes^{3,23} (Gall^{6,16} *και εν αγωνια γενομενοσ ιδρωσε, και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ωσει θρομβοι αιματοσ, και ωφθη αγγελοσ ενισχυων αυτον, φησιν ο θειοσ λουκασ*) Arius ap Epiph^{742} (*οτι, φησιν, εφανη αγγελοσ κυριου ενισχυων αυτον, οτι εν αγωνια γεγονε, και ιδρωσε, και ο ιδρ. αυτου γεγονεν αυτω ωσ θρομβ. αιμ.*) et^{785} (*ιδρωσε, φησι, και εγενετο αυτου ο ιδρωσ ωσει θρομβοι αιματοσ κατερχομενοι επι τησ γησ· και εφανη αγγελοσ κυριου ενισχυων αυτον*) et Epiph^{ancor31} (*αλλα και „εκλαυσε" κειται εν τω κατα λουκαν ευαγγελιω εν τοισ αδιορθωτοισ αντιγραφοισ, και κεχρηται τη μαρτυρια ο αγιοσ ειρηναιοσ εν τω κατα αιρεσεων προσ τουσ δοκησει τον χν πεφηνεναι λεγοντασ. ορθοδοξοι δε αφειλοντο το ρητον, φοβηθεντεσ και μη νοησαντεσ αυτου το τελοσ και το ισχυροτατον· και γενομενοσ εν αγωνια ιδρωσε, και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ωσ θρομβοι αιματοσ, και ωφθη αγγελοσ ενισχυων αυτον*) Didmanich (ap Canisium^{1,394}) Chr^{7,893} (*και ινα μη τουτο ειπωσιν αιρετικοι οτι υποκρινεται την αγωνιαν, δια τουτο και ιδρωτεσ ωσ*

ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. 44 καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ

θρομβοι αιματος και αγγελος ενισχυων αυτον εφανη) Thdrt 1, 692 et 4, 271 Dion areo (de cael. hier. 4 περι του αγγελου του τον ιν ενισχυσαντος) Cosm (ex Theodosio episc. Alex. ap Gall 11, 564 sq) Leont (contr. Nest. et Eutych. ap Gall 12, 688 et 691) etc. Accedere vdtr Eus can, quemadmodum MA al plu ad istos versus adscriptum habent σπγ' cum canone ι' (eosdem numeros male A ad πλην μη etc habet). Contra vero L σπγ' cum can. α' ad και θεισ τα etc, σπδ' cum can. β' ad και αναστασ habent, item Q σπγ' ad πατερ ει βουλει, σπδ' ad και αναστασ. De Latinis vero accedunt Hil 1061 Hier pelag 2 Aug cons 3, 12 („dixit sane quod isti tacuerunt, et orantem ab angelo confortatum et prolixius orantis sudorem fuisse sanguineum et guttas decurrentes in terram") Facund (ap Gall 11, 693) ..... contra, proptereaque Ln [ωφθη δε – επ. τ. γην], om hos versus $\aleph^{a}$ABRT 13* (habet tantum ωφθη δε, rell suppl**) 69. (sed add ut etiam c^{3mg} et evglstaria post Mt 26, 39) 124. (praeterea ut iam indicatum est ESVΔΠ al 5 syr p cod asteriscis, r al 4 obelis notatos habent) f cop dz sah woid arm edd aliq (et al certe v. 44 om) syr p mg (idem enim cod assem 2 adnotatum habet: *Haec pericope non reperitur in evv apud Alexandrinos propterea que posuit* [non posuit?] *eam Cyrillus in hom. sua 18 ad* [?]. De Cyr vide post.) cddgr et latt plu ap Hil 1062 (*nec sane ignorandum a vobis est et in Graecis et in Latinis cdd. complurimis vel de adveniente angelo vel de sudore sanguinis nil scriptum reperiri*) cddpler (ut vdtr) ap Hier pelag 2 (ait enim: *in quibusdam exemplaribus tam Graecis quam Latinis invenitur scribente Luca*: Apparuit illi angelus *etc*) schol 34 (ιστεον οτι τα περι των θρομβων τινα των αντιγραφων ουκ εχουσιν· πλην μαρτυρει τη χρησει ταυτη ως κειμενη και διονυσ. αρεοπαγ. και γενναδιος ο χωνστ. και επιφανιος ο κυπρ. και ετεροι πατερες αγιοι). Evglstria om in lectione quae est a 22, 39—23, 1. sed habent in lectione Mt 26, 2—27, 2. ubi post v. 20. Ioh 13, 3—17. et post v. 39. Lc 22, 43—45. leguntur. Ath quum saepe posset adhibere non adhibuit, cf 1, 456 sq 709 sq. Cyr in comm ad h. l. hom. 146. (vide editionem Syriacam Oxoniensem) praeterit, item Ambluc 1517, item Dam par 461 (exscribens enim γενομενος επι του τοπου usq εισελθητε εισ πειρασμ. post το σον γενεσθω pergit sic: και ελθων επι τους μαθητας ευρεν αυτους καθευδοντας και επ. αυτοις· προσευχεσθε ινα μη etc). Praeterea Anast hodeg testatur: επεχειρησαν παριπαραι τους θρομβους του αιματος του ιδρωτος ιν. Item Syri a Photio (epist. 138. ad Thdorum μηκετι ουν σοι του ευαγγ. τουτο το χωριον περικεκοφθαι, καν τισι των συρων ως εφης δοκει, ευπρεπες νομιζε), Armeni a Nicone (ap Gall 3, 250 περι της δυσσεβους θρησκειας των κακιστ. αρμενιων: περιειλον δε και απο των ιερ. ευαγγ. την λεγουσαν φωνην οτι και εγενετο ο ιδρως αυτου ωσει θρομβοι αιματος καταβαινοντες επι την γην. Addit vero etiam αλλα και την ιστοριαν την διδασκουσαν ημας ως προσηνεχθη τω ιω γυνη etc), ab Isaaco Catholico (cap 5: ουτοι οι χριστομαχοι αρμενιοι τους ιδρωτας αυτου εκ του ευ-

ἐκτενέστερον προσηύχετο. καὶ ἐγένετο ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντος ἐπὶ τὴν γῆν. 45 [284.2] *καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν κοιμωμένους αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λύπης,* 46 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.*

47—53
Mt 26, 47—56
Mc 14, 43—52
Io 18, 1—12

47 [285.1] *Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτούς, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ*

αγγελιου απαλειψαντες) aliis (ut fit in Collectan. ann. 881. ap. Canisium) ista delevisse arguuntur. Contra Io. Armenus (nomen et verba ex Wtst sumo): *και εν ταις θειαις γραφαις προσετιθει ο σατουρνιλος πολλας αιρεσεις, ως και εις το κατ. λουκ. ευαγγελιον· ωφθη δε* etc. Ceterum Mcion an hos versus legerit non satis constat tacentibus Epiph et Tert.

43. *αγγελος*; 191. al[10] fere c aeth Ariepiph[742bis] add *κυριου* | *απ ουρανου* cum ʀʟxΓΔΑΠ unc[7] al pler Cosm (vide ante) ... Ln *απο του ουρ.* c. ᴅQU 67. 69. 191. 6[pe] al pauc cop ... syr[cu] om, item Ariepiph[742] | *ενισχυων*: ʟ *επησχυων*

44. ʀ *γεναμενος* | Γ *προσευχετο* | *και εγενετ.* cum ʀVX 1. 118. 131. 157. 209. c[ser] it vg cop syr[cu] et[sch] et[hr] arm aeth Cosm[11,564] (vide ante et. Caes[3,23] Ariepiph[785] Nicon[3,250]) ... ς Ln *εγεν. δε* cum ᴅLQΓΔΑΠ unc[7] (item c[3mg]) al pler syr[P] | *ο ιδρωσ*: ʀ om ο, cf et. Iust[try103] | *ωσει*: ᴅ Ariepiph[742] (non[785]) *ωσ*, Λ *ωσ αι*, al[2] *ωσ οι* | *καταβαινοντος* cum ʀX al pauc a c ff[2·] g[1·2·] vg (et. am fu em san ing gat mt tol) cop syr[hr] (syr[cu] et[sch] *et cecidit*) arm Cosm[11,564] Facund[11,693] ... ς Ln Ti *καταβαινοντες* cum ᴅLΓΔΑΠ unc[8] al pler b c i for mm syr[P] aeth (Ariepiph[785] *κατερχομενοι*) Nicon[3,250] ... q *decurrens* (*guttae sanguinis decurrens*) | *επι την γην* (et. Cosm Nicon): QU al pauc *επ. τησ γησ* (item Ariepiph *κατερχομ. επι τησ γησ*)

45. *προσ*: ᴅ 58. 61. *επι* | *τ. μαθητασ* sine *αυτου* (et. ς Gb Sz) c. ʀABD LQRTXΓΔΑΠ unc[8] al plu f syr[hr] arm (l om *ad discip. suos*) ... ς[e] add *αυτου* cum 1. 209. al vix mu it[pler] vg sah cop[B] syr[cu] et[sch] et P c.* aeth | *κοιμωμ. αυτους* cum ʀBDLT 69. 346. al pauc ... ς Ln *αυτ. κοιμωμ.* (:: ut ll. pp.) c. AQRXΓΔΑΠ unc[8] al pler it[pler] (c *quos invenit dormientes*) vg syrr etc

46. *τι*: ᴅ om | *εισελθητε* (Bas[eth283] *εμπεσητε*): ᴅ post *εισ πειρ.*

47. *ετι* (Gb′) cum ʀABGLMRTUXΔΑΠ al plus[15] l q (g[1·2·vdtr]) vg sah[txt woid] cop[schw] ex dz (a f cop[wi] et[petr4] aeth *et adhuc*, item syr[cu] et[utr]) ... ς *ετι δε* cum ᴅΕΠSVΓΛ al plu b c e ff[2·] i sah[fragm woi] arm | *οχλος*: ᴅ al pauc syr[cu] add *πολυσ* (:: ex ll. pp.) | *ο λεγομενος* (Cyr[luc426] *διατι δε φησιν· ο λεγομενος ιουδας;* etc): ᴅ 1. 131. (157.) 239. *ο καλουμενος*, item *qui vocabatur* (*vocatur* d) it (sed l om) vg | *ιουδας*: ᴅ l add *ισκαριωθ* (correctum *εισκ.*, d *iscariot*, l *scarioth*), item 157. (*και ιουδ. ο καλουμ. ισκαριωτης*) | *εισ τ. δωδεκα*: l om | *προηρχετο* (ʜʀ

φιλήσαι αὐτόν. 48 [280.2] *Ἰησοῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδωσ;* 49 [287.1] *ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπαν· κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρῃ;* 50 *καὶ ἐπάταξεν εἷσ τισ ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρχιερέωσ τὸν δοῦλον καὶ ἀφεῖλεν τὸ οὖσ αὐτοῦ τὸ δεξιόν.* 51 *ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐᾶτε*

---

al aliq *προσηρχ.*): D 1. 22. 69. tisch** al plus[30] *προηγιν* | *αυτουσ* (et. Gb Sz) cum ℵABDLRTXΔΠ unc[8] al longe plu ... ΓΛ al[10] fere *αυτοισ* ... ς (= Gb Sz) *αυτων* cum minusc pauc | *και ηγγισιν* etc: ex Mcione Epiph[316] et[345] *και ηγγισε καταφιλησαι αυτον* ([345]add *ιουδασ*) *και ειπεν* | *ηγγισεν τω ιω φιλησ. αυτον* (Γ 69. *αυτω*): D a b c e ff[2·] i l syr[cu] (arm) *εγγισασ εφιλησεν τον ιν* (arm *αυτον*). Similiter cop[edd] et[dz] aeth. Praeterea DEHX al plus[60] b c syr[sch] et P arm (aeth[libere]) add (:: ex ll. pp.) *τουτο γαρ σημειον διδωκει* (H 69. al *διδωκειν*) *αυτοισ· ον αν φιλησω αυτοσ εστιν* (c om *αυτ. εστ.*). Insuperque X b c arm aeth add *κρατησατε αυτον*

48. ις *δε* cum ℵBLTX 157. ... ς Ln o *δε* ις (:: ut Mt 26, 50 lectione non fluct) cum ADRΓΔΛΠ unc[8] al pler. Ex Latt habent f ff[2·] g[1. 2·] vg *Iesus autem dixit illi* (*ei* f), a b c i l q *dixit autem illi* (a l om) *Iesus* (e l* om); syrP ad o *δε* add ις c.* | *αυτω* (a l om) *ιουδα*: D *τω ιουδα* ... ℵ* om *ιουδα* (suppl[c]) | *παραδιδωσ*: aeth add *nonne occidi facies illum*

49—51. Epiph[316] et[345] de Mcione: *παρεκοψεν το* ([345] om) *ο εποιησε πετροσ, οτε επαταξε και αφειλετο* ([345]*αφειλε*) *το ουσ* ([345]add *του δουλου του αρχιερεωσ*).

49. *το εσομενον* (a c f vg): D 106. cop syr[sch] et P [mg] arm *το γενομενον* ... 71. 248. g[scr] om. Similiter b e i l q *quod cum viderent*, item ff[2·] sed post *hi qui circa ipsum erant* add *quod fiebat* | *ειπαν* cum ℵBDL TX ... ς *ειπον* cum ARΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] | *κυριε* sine *αυτω* cum ℵB LTX 71. 240. 244. 248. g[scr] ff[2·] blan i l q sah cop, item D *τω κυριω* ... ς Ln *αυτω· κυριε* cum ARΓΔΛΠ unc[8] al pler a b c e f vg syr[cu] et utr rell | *παταξομεν*: GHΓΛ 71. 131. 346. al plus[15] arm -*ξωμεν* | *μαχαιρη* cum ℵ[B]DLT ... ς Ln *μαχαιρα* cum AB[3]RXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid]

50. *εισ τισ* (a *unus quidam*, b *aliquis unus* ut vdtr) a b syrP arm: Γ 69. 71. 106. 248. al[5] om *τισ*, nec exprim c d e f ff[2·] g[1. 2·] i l q vg sah cop syr[cu] et[sch] aeth | *του αρχιερ. τον δουλ.* cum ℵBLT 69. 346. ... ς Ln *τον δουλ. του αρχιερ.* (:: ut Mt et Mc; Io *τον του αρχ. δου.*) cum ADRXΓΔΛΠ unc[8] al pler it vg | *αφειλεν*: D *αφειλατο* | *το ουσ αυτου* cum ℵBLT 69. 346. f[scr] (item it vg, at eundem ordinem ap Mt et Mc tuentur apud quos Graecorum nullus) ... ς *αυτου το ουσ* (:: ut Mt Mc, item Ioh) cum ADRXΓΔΛΠ unc[8] al pler (sed DK al aliq it [exc a c] vg *ωτιον, auriculam*; 124. g[2·] om *αυτου*)

51. *αποκριθεισ δε* (A sah[fragm woi] om, syr[sch ed] et P *et respond.*, syr[cu] *Ies. resp. ac dix.*) o ις *ειπεν* (Γ add *αυτω*) ita b q vg: e ff[2·] l *ait autem* (l om) *Iesus*, a c i *dixit autem illi* (c om) *Iesus* | o ις: B om o | *εατε* (13. 57. 69. 124. 346. *εασατε*): c f q vg *sinite*. ... a e ff[2·] i l

ἕως τούτου. [288. 10] καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου ἰάσατο αὐτόν. 52 [289. 1] εἶπεν δὲ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους πρὸς αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων· 53 καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. ἀλλ' αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

54 a
Mt 26, 57 a
Mc 14, 53 a
Io 18, 13 aa

54 [290. 1] Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως· [291. 1] ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν.

(et. arm^{ed}) *sine*, b *dimitte eum* (sed post ιασατο αυτον add *ait autem Iesus: Sine usque hoc*) | και αψαμ. τ. ωτ. ιασ. αυτον: D a ff^{2}· και εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου και απεκατεσταθη το ους (d *auricula*) αυτου, *et extendens* (ff^{2}· *extendit*) *manum suam* (e add *ihesus*, ff^{2}· *ihesus et*) *tetigit eum* (ff^{2}· saba om), *et redintegrata est auris eius*. Eadem i sed post η εξουσια τ. σκοτους pon. Similiter l, qui post *sine* pergit: *sic implebuntur scribturae*; post versum vero 53 add: *et extendens manum suam tetigit auriculam eius dextram cui fuerat amputata* (l* -*tatum*), *et reintegrata est auricula eius* . . . 157. και αψαμ. του πληγεντος και το ους αφηρημενον ιασατο | ωτιου sine αυτου c. NBLRT 1. 131. arm (syr^{sch} *auriculam quae percussa fuerat*) . . . ς Ln add αυτου cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg etc

52. ις cum NABT . . . ς o ις cum LRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,386} . . . D 1. 131. c^{scr} e syr^{cu} arm om | προσ sec cum NGHRΔ al^{50} fere syr$^{p\ mg}$ cod bars (Latt *ad*) . . . ς Ln Ti επ cum ABDLTXΓΔΠ unc^{6} al plu syr^{utr} (syr^{cu} *atque etiam illis* pro προσ τ. παραγ. πρ. αυτ. habet) Or^{4,387} | εξεληλυθατε cum AΓΔΛ unc^{6} plu . . . Ln εξηλθατε cum NBDLRT al^{10}, item KMXΠ al^{30} Or εξηλθετε :: e Mt et Mc; praeterea cf ad 7, 24 sqq | ξυλων: X al^{10} fere l sax syr^{sch} et^{p} c.* aeth add συλλαβειν με :: ex ll. pp. Similiter syr^{cu} et^{sch} *existis contra me* etc

53. καθ ημεραν (cop post μεθ υμ., vide post): D praem το | μεθ υμων εν τω ιερω: D 157. 248. al^{2scr} sah$^{fragm\ woi}$ cop εν τ. ιερ. μεθ υμ. (al pauc sah$^{txt\ woi}$ om μεθ υμ.) | ουκ: U 435. yz^{scr} και ουκ | τασ: L 1. 131. om | αλλ cum NABΠKMXΓΠ al pl . . . Ti αλλα cum DEGLSUΔΛ al plu | υμων post εστιν cum N^{c}BDGKLMRTXΠ al plus^{10} a (*haec est vestra hora*) arm . . . ς Ti ante εστιν cum AESUVΓΔΛ al pl . . . it^{pl} vg *haec est hora vestra*, b *haec hora est vestra* . . . N* 49^{ev} om υμων, H om εστ. | η (D g^{scr} 7^{pe} om) εξουσια: syr^{cu} sah$^{fragm\ woi}$ add υμων | του σκοτους: D το σκοτοσ (et. d *et potestas tenebrae*)

54. D συνλαβ. | ηγαγον: syr^{cu} et^{sch} et^{p} c. ob. aeth add αυτον | και εισηγαγον cum NABLRTXΔΛΠ unc^{8} al pler c sah cop syr^{p} Or^{4,387} . . . D Γ 1. al^{15} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} aeth om (Eus$^{dem\ 292}$ οτε κατα τον λουκαν παραλαβοντεσ τον ιν ηγαγον εισ την οικιαν του αρχιερεωσ). Praeterea non addidimus αυτον cum NABDKLMRTΠ al plus^{30} it vg arm Or . . . ς (sed Gb^{00}) add cum XΓΔΛ unc^{6} al plu sah cop syr^{p} c. ob. | την οικιαν cum NBKLMTΠ 1. 124. 131. 157. 209. al^{5} Or Eus^{dem}

55 περιαψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συνκαθισάντων ἐκάθητο ὁ Πέτρος μέσος αὐτῶν. 56 ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν· καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. 57 [292.1] ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν λέγων· οὐκ οἶδα αὐτόν, γύναι. 58 καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτρος ἔφη· ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. 59 καὶ διαστάσης

50–62
Mt 26, 69—75
Mc 14, 66—72
Io 18, 25–27

... ς Ln τον οικον cum ADRXΓΔΛ unc[6] al pler | ηκολουθει: D al plus[15] b e f ff[2·] i l q vg[six] em cop syr[cu] et[sch] et[P] c.* arm aeth add αυτω (sah eos) :: ut ll. pp. | μακροθεν: DA al aliq praem απο :: cf ll. pp.

55. περιαψαντων cum ℵBLT Eus[dem 292] ... ς Ln αψαντων cum ADRXΓ ΔΛΠ unc[8] al omn[vid] | δε: R al[6] ac plures add αυτων | πυρ: 1. 118. 209. al[10] πυραν | ALR εμμεσω | συνκαθισ. (συνκ- c. ℵAB*LRTΔ al; ς Ln συγκ. c. B[3]XΓΔΠ unc[7] etc; LRU al -θησαντων) cum ℵABLRXΓΔΔΠ unc[7] al pler a (*consedentibus*) ... Ln περικαθισ. cum DG 1. 118. 131. 209. al pauc it[pler] vg (b c d e f ff[2·] i l q vg *circumsed.*) arm. Praeterea non addidimus αυτων c. ℵBDKLTΔ (item R sed add post δε, ut indicavimus) a b c (*inter circumsedentes*) e ff[2·] i (*circumsedentibus sedebat* i[alt]; i[blan] om *sedentibus*) l q arm ... ς add αυτων cum AXΓΔΠ unc[7] al pler f vg | εκαθητο: D b c f i l q cop arm add και | μεσος cum BLT 1. 209. et ς Ln εν μεσω c. ℵARXΓΔΔΠ unc[8] (AR εμμεσω) al pler (item *in medio* it vg) ... D μετ | αυτων: D add θερμαινομενος (:: ex Mc)

56. τις: L 157. ante αυτον παιδισκη pon | καθημ. προς το φως: 234. 235. a (*quem cum vidisset quaedam ancilla*) om | ην (L η): b e ff[2·] i l q add *semper* (l *et tu cum illo eras semper*; b e ff[2·] i q *et hic de eis est qui cum ipso erant* [e *erat*] *semper*)

57. αυτον pri cum AD*EGHUVΔΛ al plu d vg syr[P]. Item *negavit ei* (ff[2·] *et*? Etiam i[alt] *et*) *dicens* e ff[2·] i q ... Gb[00] Ln om cum ℵBD[2]G[r]KLMST XΠ al plus[40] a b c f l sah cop syr[cu] et[sch] arm aeth (:: at ita et Mt et Mc) | γυναι hoc loco cum ℵBLTX sah cop arm ... ς Ln ante ουκ οιδ. pon cum AΓΔΔΠ unc[8] al omn[vid] it vg syr[cu] et[utr] ... D om (:: cf ad Io 4, 21 ubi similiter test pl anteposuerunt γυναι. Contra ab ipso evglsta antepositum non fluctuat Ioh 19, 26. 20, 13. 15.)

58. μετα βραχυ: ℵ[a] add παλιν (ℵ[c] rursus delet), item b e f i l q *iterum* ante μετ. βρ. (ff[2·] *iterum* omisso μι. βρ.) | εφη· και συ εξ αυτων ει (ita c vg sah cop syr[utr]): b f ff[2·] i l q *dixit homo et tu cum illo eras semper*, e *dixit vere homo et tu cum illo eras*, a (praecedit: *et egressum illum ad ianuam vidit alia et ait et ..... bi erant*) *et hic fuit cum ihu nazareno* ... D syr[cu] ειπιν το αυτο | ο δε πετρος (D om) εφη etc (e f vg): b ff[2·] i l q *qui respondit non sum ego*, c *Petrus autem dixit, o homo non novi hominem*, a *et rursus negavit cum iureiurando* | εφη cum ℵBKLMΠ al plus[15] ... ς Ln ειπεν cum ADXΓΔΔ unc[6] al longe plu | ανθρωπε: praeter it[plu] (vide ante) om etiam syr[cu]et[sch]

59. διαστασης: D διαστησασ sed d *intercesso* (pergens *quasi horae*

ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διϊσχυρίζετο λέγων· ἐπ ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. 60 *εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ,* 61 [293.2] *καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι σήμερον ἀπαρνήσῃ με τρίς.* 62 *καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.*

---

unius) | *ωσει*: A 142* 8pe h^{scr} om, nec exprim sah cop syr^{cu} et^{sch} | *διϊσχυριζ. λεγων* (itp^{ler} *contendens dixit*, f vg *affirmabat dicens*) *επ αληθειας*: D *διϊσχυριζ. επ αληθειας λεγω* (d *certabatur*: *in veritate dico*). Pro *και διαστασης* etc a sic: *quem paullo post cum vidisset quidam, dixit*: *vere et hic cum Iesu erat* etc | *ην*: ℵ* om (suppl^{a}) | *γαλιλαιος*: Δ om

60. *ο λεγεις*: ℵD al pauc *τι λεγεις*, item it vg *quid* (sed san al *quod*) *dicis* (:: ut Mt) | *ετι*: V al pauc om | *λαλουντος αυτου* (syrP add ad haec *τ. πετρου* c.*): U 1. 209. *αυτου λαλουντος* (idem substituturus erat ℵ^{a}, sed recessit a mutatione), KMΠ al^{15} *λαλ. του* (K om) *πετρου* | *αλεκτωρ* (et. Gb Sz) cum ℵABDLXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu (et. cop arm) ... *ϛ* (= Gb Sz) *ο αλεκτ.* cum minusc non ita mu (et. sah)

61. *και στραφεις*: D sah *στραφ. δε* | *ο κυριος* (T* ex errore *ο πετρος κυριε*): D 106. 124* 131. al^{10} cop^{wi} et$^{petr^4}$ syr^{sch} et P txt *ο ις* | *ο πετρος* (sah cop ante *υπεμν.* pon): D 157. gat om | *τ. λογου* cum ADΓ ΔΛΠ unc^{8} al pler ... ℵBLTX 124. al pauc *του ρηματος* :: at ita et Mt et Mc | *οτι* (f vg): D itp^{ler} arm om (:: cf ad Mt) | *πριν*: B add *η* (:: item in Mt A al, ceterum cf supra ad v. 34) | *σημερον* cum ℵBKLMT XΠ al plus^{25} sah$^{txt\ woi}$ cop syrP c.* (item 69. 124. ante *φωνησαι*, b ff^{2*} l fu sax aeth post *negabis*) ... *ϛ* Ln om (:: ut ll. pp. lectione non fluct) c. ADΓΔΛ unc^{6} al longe plu a c e f i q vg sah$^{fra\ woi}$ syr^{cu} (add *δισ*) et^{sch} arm | *απαρνηση* (Γ al *-σει*, X *-σαι*) *με* (Λ om) *τρισ* (XΓΔ al *τρεισ*): D syr^{cu} *τρεισ απαρν. με*, it vg *ter me negabis*, praetereaque D^{gr} 71. g^{scr} add *μη ειδεναι με* (g^{scr} om), item a b l (b l *ter me negabis hodie nosse*; a *ter me negabis te scire*)

62. Versum om a b e ff^{2*} i l* | *εξω* sine additam cum ℵBDKLMTXΠ al^{50} fere vg^{cod} (ap Gb) sah cop syr^{cu} arm ... *ϛ* (= Gb) Ln Ti add *ο πετρος* cum AΓΔΛ unc^{6} al plu e f g$^{1.\ 2*}$ q vg syr^{sch} (*Simon* ut solet) et^{p} aeth (:: deest etiam in Mt, at ibi contextus minus poscere videbatur)

63. 64. Epiph^{316}et^{346} ex Meione affert: *οι συνεχοντες ενεπαιζον, δεροντες και τυπτοντες, λεγοντες* (^{346} *και λεγ.*)· *προφητευσον τις εστιν ο παισας σε.* Haec libere exscripsit ille quidem, urgens tantum de quibus dicturus erat. Pergit enim *ελεγχ. ξη'*: *οτι το συνεχοντες και το ενεπαιζον και το δειραι και το τυψαι και το προφητευσον τις εστ. ο παισας σε, τουτο ου δοκησις ην, αλλα αφης εστι σωματικης και ενσαρκου υποστασεως δηλωτικον, παντι τω δηλον εστι.*

63 [294.1] *Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες αὐτὸν ἐνέπαιζον αὐτῷ* 63 a Mt 26, 67 a Mc 14, 65
δέροντες, 64 *καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἐπηρώτων λέγοντες· προ-*
φήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; 65 *καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφη-*
μοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

66 [295.2] *Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ* Io 18, 24
λαοῦ ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συν-

---

63. *και οι*: D c sah οι δε | οι sec: T om | *αυτον* (Gb″) cum ℵBDLMTΠ 157. al pauc (124. *αυτον τον κν*) it (sed i om) vg (et. 130lat) sah cop syrcod et p mg arm ... ς *τον κν* cum AΧΓΔΛ unc7 al pler syrcu et sch ed et p txt aeth | *ενεπαιζον* (ℵADX al *ενεπεζ-*): ℵ* *-ζαν* (c *-ζον*) | *δεροντες* (157. al40 fere *δαιρ.*): D 69. a b e i q (non item f vg, l vide post) syrsch om. Libere ff2· *et viri qui tenebant illum velaverunt eum et percutiebant eum et illudebant eum dicentes*, item c *viri autem detinentes eum irridebant illum, et alligatum eum caedebant, interrogantes eum*

64. *περικαλυψαντ. αυτον* cum ℵ(sed *αυτ.* post *επηρ.* pon) BKLMTΠ i (ff2· vide ante) cop, item 1. 209. pscr al5 fu sah syrcu *περικαλυψ. αυτου το προσωπον* ... D 131. a q arm aeth *περικαλυψ. αυτου το προσωπον ετυπτον αυτον και* (q post *inludebant eum* pergit: *et velaverunt faciem eius et percutiebant eum dicentes*) ... ς *περικαλ. αυτον ετυπτον* (A* *-πτουν*) *αυτου το προσωπον και*, item Ln *περ. αυτ.* [*ετυπτ. α. τ. πρ. και*] c. AΧΓΔΛ unc6 al pler f (*et velantes caput eius percutiebant faciem eius et*) vg syrutr (vdtr et. Mcionepiph agnoscere *ετυπτον*, cf ante) ... b c e l om (c vide ante, b *et viri qui tenebant eum inludebant dicentes*, e *et viri qui tenebant eum inludebant illum, et interrogabant eum dicentes*, l *et viri qui tenebant illum inludebant eum, et ligaverunt eum et percutiebant eum, et interrogabant eum dicentes*) | *επηρωτ. λεγοντες* cum (ℵ *περικ. επηρ. αυτ. λεγ.*) BKLMTXΠ pwscr al aliq ... D (praecedit *ετυπτον αυτον και*, vide ante) *ελεγον*, b ff2· q syrcu et sch *dicentes* (syrcu add *ei*), c *interrogantes eum* ... ς Ln *επηρωτ. αυτον λεγοντες* cum AΓΔΛ unc6 al pler a e f i l vg sah cop syrp arm aeth | *προφητευσον*: K MΠ wscr om. Contra X 131. g2· l sahtxt woi Cyreasa 743 add *ημιν χε*, item al10 b c i q sahfr woi cop aeth *ημιν* | *παισας*: L *πταισ.*

65. *και* (syrcu add *iterum*) *ετερα* (127. *-ροι*): D *και αλλα* | *ελεγον*: hoc (*ελεγων*) U in mg suppl | *εις* (131. 258. *προσ*) *αυτον*: Dgr *εις εαυτους* ... S yscr al pauc *αυτω*

66. *εγενετο ημερα* cum ABDLXΓΔΛΠ unc8 al pler itpler vg etc ... ℵ 1. 131. 209. a c (sah cop) Or4, 387 *ημερ. εγεν.* (a *dies horta est*) | B*TV *πρεσβυτεριον* | *του λαου*: syrcu et sch om | *αρχιερ. τε* cum ℵABKLM TXΠ al plu itpler vg (Latt *et principes sacerdotum*, item vv al) rell Or4, 387 ... V al pauc om; EGHSUΓΔΛ al50 fere a arm om *τε* ... D 116. *και αρχιερ.* | *απηγαγον* cum ℵBDKT al25 fere a (*deduxerunt*) syrp mg Or ... ς Ln Ti *ανηγαγ.* cum ALXΓΔΛΠ unc7 al longe plu ... itplu vg *duxerunt*, c d *adduxerunt*

ἑδριον αὐτῶν, λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν ἡμῖν. 67 [298.10]
67 ss Mt 26, 63 ss Mc 14, 61 ss *εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε·* 68 *ἐὰν δὲ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε.* 69 [297.1] *ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ.* 70 [298.10] *εἶπαν δὲ πάντες· σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγώ εἰμι.* 71 [299.2] *οἱ δὲ εἶπαν· τί ἔτι ἔχομεν μαρτυρίας χρείαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.*

---

66. *αυτων* (Gb″ Sz) cum ℵBDLTXΓΔΠ unc[8] al longe plu Or ... ς Ln Ti *ἑαυτων* cum ΑΔ al mu | *ει συ*: DL 80. 142. om *ει* | *ειπον* cum ℵBLT .. ς Ln *ειπε* c. ΑΧΓΔΠ unc[8] al pler ... D 61. om *ειπ. ημιν*

67. *ειπ. δε*: D *ο δε ειπ.* | *υμιν*: ℵ* (suppl[c]) sah[txt woi] (item cop[dz]?) om | *ου μη*: A 130. om *μη*

68. *εαν δε* (D a b ff[2·] i q Amb[luc1525] om; Amb[ps] *sed et si*) sine additam cum ℵBLT al[6] arm (aeth) Cyr[act52] item D it[5] Amb[luc], item 243. f[scr] c l syr[cu] et[sch] *και εαν* ... ς add *και* cum ΑΧΓΔΠ unc[8] al pler f vg cop (sah *εαν και*) syr[p] ... e mt om *εαν δε* usq *αποκριθητε* (post *non creditis mihi* exciderunt *si interrogavero non respondetis mihi*, add vero e *neque demittitis*, mt *neque dimittetis* | *ου μη αποκριθ.* sine additam cum ℵBLT cop Cyr[act52], item addito tantum *μοι* 22. 131. 157. 209. for sah Amb[luc] et[ps] ... ς Ln add *μοι η απολυσητε* cum ADXΓΔΠ unc[8] al pler it vg syr[cu] et[utr] rell (sed 243. a om *μοι*, X 69. 245. 300. c[scr] habent *απολυσετε*, al pauc l syr[cu] et[sch] add *με*, item a *sed nec dimittetis me* et i *neque dimittetis mihi*). Ceterum cf Tert[marc4, 41] qui post verba: „Si dixero enim inquit vobis, non creditis" transit ad: „Abhinc inquit erit filius hominis sedens" etc, praetermisso v. 68.

69. *δε* cum ℵABDLTX 6[ev] (*απ. δε του νυν*) a b e f i l q vg cop[wi] et[schw] et[petr4] syr[p] c.* arm aeth Cyr[act52] Amb[ps] ... c syr[cu] Or[3, 715] (*απο γαρ του νυν*) *γαρ* ... ς om c. ΓΔΠ unc[8] al omn fere sah cop[dz] syr[sch] et p[txt] | *του θεου* (69. ante *της δυν.* pon): 64. e l om. Ceterum 157. hunc versum a Mt (et Mc) sumpsit sic: *αμην αμην λεγω υμιν, απαρτι οψεσθε τον υιον του ανθρ. καθημενον εν δεξ. της δυν. του θε.*

70. *ειπαν* cum ℵBDLΘTX ... ς Ln *ειπον* cum ADXΓΔΠ unc[8] al pler | *ειπ. δε* (ita a f vg) ... AKΜΠ 1. 69. 124. 209. al[10] mm *ειπ. ουν* ... b c e ff[2·] i l q *et dixerunt* | *ουν* (et. Tert[marc4, 41]; mm *autem*): DKA 69. 124. 209. 262. al aliq a c sah[fr woi] syr[cu] om | *ει*: Γ 245. 435. al pauc tol om | *ο δε πρ. αυτ. εφη*: D f *ο δε ειπ. αυτοις*. Similiter a b e ff[2·] j[alt] l q *ait* (a *dixit*) *autem illis* (j[bla] *qui ait illis*); vg tantum *qui ait*

71. *ειπαν* cum ℵBDLΘTX ... ς *ειπον* cum ΑΓΔΠ unc[8] al omn[vid] | *εχομεν μαρτυριας χρει.* cum BLT ... ς Ln *χρει. εχομ.* (EHXΓ al *εχωμ.*) *μαρτυριας* (D al[15] sah *-τυρων*) cum ℵADRXΓΔΠ unc[8] al pler (al pauc *εχομ. χρει. μαρτ.*) etc (it[pl] vg *desideramus testimonium* [g[1·] *-nia*], f *opus habemus testimonium*, a *egemus testimonio*, c *opus est nobis testi-*

XXIII.

1 [300.1] *Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πειλᾶτον.* 2 [301.10] *ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· τοῦτον εὕραμεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ κωλύοντα φόρους Καίσαρι διδόναι, καὶ λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι.* 1 ss Mt 27, 2 11–14 Mc 15, 1 ss Io 18, 28 ss

πιο) :: ut ll. pp. lectione non fluct | *αυτοι γαρ ηκουσαμεν* (κ *ηκουσατεν* sic, 56. w^{scr} *σατε*): f $ff^{2\cdot}$ $g^{1.2\cdot}$ q vg *ipsi enim audivimus*, c *audivimus enim ipsi* ... D a b e i l *ηκουσαμ. γαρ* ... syr^{cu} *ecce enim audivimus* | *απο*: 1. 131. 209. 241. *εκ*

XXIII, 1. *ανασταν*: D 131. 239. 299. al^{5} sah syr^{cu} et ^{sch} *αναστωντεσ* | *απαν* (R *παν*, L *ολον*) *το πληθ. αυτων* (69. 142* 48^{ev} e om): D om | *ηγαγον* cum ℵABDLRTXΓΔΛΠ unc^{8} 1. al longe plu it vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm ... ς (= Gb Sz) *ηγαγεν* cum minusc aliq (ut vdtr) | *επι*: L 157. al^{2scr} *προσ* | *τον*: D 157. om | *πειλατον* cum ABDT (cf et. ad Mt 27, 2) ... ς Ln Ti *πιλατον* cum ℵLRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid}

2. Cf huc $Epiph^{marc\,316}$ et ^{346} *προσεθετο μετα τουτο· τουτον ηυρομεν* (^{346} *-ραμεν*) *διαστρεφοντα το εθνοσ και καταλυοντα τον νομον και τουσ προφητασ.* Item ^{317} et ^{346} *προσθηκη μετα το· κελευοντα φορουσ μη δουναι· και αποστρεφοντα τασ γυναικασ και τα τεκνα.* | *ευραμεν* cum $\aleph^{*}$LTX 1. (et. $Epiph^{marc\,346b}$ *ηυραμεν*, sed ^{316} et ^{346c} *ηυρομεν*) $cat^{ox\,147}$ (ad 20, 20) ... ς Ln *ευρομεν* cum $\aleph B^{3}$DRΓΔΛΠ unc^{8} al pler (D^{gr*} *ευρον*) $Eus^{ps\,30}$ $Cyr^{luc\,403}$ Thdrt ^{1,618} | *το εθν.* (157. Cyr luc^{403} *τον λαον*) *ημων* cum ℵBDHKLMRTΠ al^{60} it vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth ... ς om *ημων* cum AEGSUVXΓΔΛ al plu $Mcion^{epiph\,316}$ et ^{346} Eus^{ps} Cyr^{luc} Thdrt ^{1,618}. Praeterea b c e $ff^{2\cdot}$ i l q gat mm $Mcion^{epiph}$ (vide ante) add *και καταλυοντα τον νομον και τουσ προφητασ*, *et solventem legem nostram* (c gat mm om) *et prophetas* | *φορουσ καισαρι διδοναι* cum ℵBLT syr^{cu} et ^{sch} (Const ^{5,14,6} *και φορουσ καισ. διδ. κωλυει*), item D it vg $Cyr^{luc\,403}$ *φορουσ διδο. καισαρι*, sah cop aeth *διδ. φορ. καισαρι* ... ς *καισαρι φορουσ διδον.* cum XΓΔΛ unc^{6} al pler arm, item AKMRΠ al syr^{p} Eus^{ps} Thdrt *καισαρι* (Eus praem *τω*) *φορον διδο.* Praeterea $Mcion^{epiph}$ ad haec add *και αποστρεφοντα τασ γυναικασ και τα τεκνα* (contra scribit $Epiph^{346a}$). Similia c e add ad v. 5 | *και λεγοντα* cum ℵBLT 106. b e f $ff^{2\cdot}$ i l q vg syr^{cu} et ^{utr} arm ... D *λεγοντ. δε* ... Ln [*και*] *λεγ.*, ς om *και* cum ARX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c sah cop Thdrt ^{1,618} | *εαυτον* cum ℵADLRXΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn Thdrt ... BGT pp^{arh} *αυτον*. Ceterum Act. Pil. A (Evv $apocr^{207}$) accusatio sic habet: *τουτον οιδαμεν οντα υιον ιωσηφ του τεκτονοσ απο μαριασ γεννηθεντα, και λεγει εαυτον υιον θεου και βασιλεα· αλλα και τα σαββατα βεβηλοι και τον πατριον νομον ημων βουλεται καταλυσαι.*

3 [302.1] ὁ δὲ Πειλᾶτος ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεις. 4 [303.2] ὁ δὲ Πειλᾶτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 5 [304.10] οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι ἀνασείει τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. 6 Πειλᾶτος δὲ ἀκούσας ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστιν, 7 καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρῴδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρῴδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἰερουσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. 8 ὁ

---

3. *πειλατος* cum AB*DcorrT ... ς Ln Ti *πιλατος* cum ℵB²D*LRXΓΔΛΠ unc rell al omnvid | *ηρωτησεν* cum ℵBRT 48ev ... ς Ln *επηρωτ.* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct, nec magis fluct v. 6) cum ADLXΓΔΛΠ unc⁸ al pler (syrcu *dixit ei Pilatus*). Praeterea b c e ff²· i l q (non item a f vg) praem *audiens* | *αποκριθεισ* (syrcu et sch om) *αυτω* (b c e f ff²· g¹·²· i l q vg om) *εφη*: D 1. 209. a sah cop *απεκριθη αυτω* (sah om) *λεγων* (1. 209. a copdz om *λεγ.*)

4. *πειλατος* cum AB*DT ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB³LR etc ut v. 3 | *αιτιον*: 69. 433. *αιτιαν*, similiter sah *peccatum*

5. *επισχυον* (L *-σχυνον*): DH 69. *ενισχ.* | *οτι*: D a b e f ff²· i l q vg (non item c) syrcu aeth om (litterae *τεσοτι* in T rescriptae, sed potius *τεσ* quam *οτι* antea defuisse vdtr) | ℵARXT al *ανασειει* | *λαον* (et. Euspsᵃ³⁰): ℵL 131. *οχλον* | *διδασκων* (et. Euspsᵃ³⁰): ℵ* (supplc) 64. b c e i l q om | *ιουδαιασ*: D *γησ* | *και αρξ.* c. ℵBLT am for fu em ing (al) copwiet petr⁴· syrcu et utr ... ς Ln om *και* c. ADRXΓΔΛΠ unc⁸ al omnvid (sed 69. om *και αρξ.* usq *γαλιλαιασ*) it vged sah copschw ex dz rell | *εωσ ωδε*: c e add *et filios nostros et uxores avertit a nobis; non enim baptizantur* (c *-zatur*) *sicut et* (c om) *nos nec se mundant* (c om *nec se mund.*). Cf supra quae Mcionepiph add

6. *πειλατ.* (cum ℵAB*DRT; ς Ln Ti *πιλ.* cum B³LX rell omnvid) *δε ακουσασ*: D c *ακουσ. δε ο πειλ.* Praeterea ς Ln Ti add *γαλιλαιαν* cum ADRXΓΔΛΠ unc⁸ al omnvid it vg sah syrr rell (sed D sah *την γαλιλαιαν*, c arm *a Galilaea*, syrsch *nomen Galilaeae*, syrcu *quod dicunt a Galilaea*) ... omisimus cum ℵBLT cop | *ο* (B* al pauc om, suppl B² et³) *ανθρ. γαλιλ. εστιν*: D a b c e ff²· i l q syrcu *απο τησ γαλιλαιασ ο ανθρωποσ* (l syrcu om) *εστιν* (a *homo iste esset*, c *est ipse homo*)

7. *και επιγνουσ*: D *επιγν. δε* | *προσ* (Lu add *τον* cum BT) *ηρωδην*: D *τω ηρωδη* | *οντα και* (al pauc om) *αυτον* (a f vg *qui et ipse* etc): D *οντι αυτω*, item itpl (c d *cum esset*, b e ff²· i l q *qui erat*). Libere syrcu *ad eum, quia etiam Herodes in Hierusalem erat* | *ταυταισ* (ℵ* *αυταισ*, ℵc *ταυτ.*; 1. 131. 209. post *ημεραισ* pon): D *εκειναισ*, item itpler vg (non item a) cop (sed dz *in his diebus illis*). Item syrcu *in illis diebus pascae* | X ab *αυτον* priore ad *αυτον* alterum transilit

δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. 9 *ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.* 10 [305.2] *εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ.* 11 [306.10] *ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν καὶ ὁ Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πειλάτῳ.* 12 *ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε Ἡρῴδης καὶ ὁ Πειλᾶ-*

---

8. δε: ℵ* (suppl^{c}) sah$^{txt\ woi}$ om | εξ ικανων χρονων cum ℵBDLT 157. c sah arm ... ς Ti εξ ικανου c. ARΓΔΛ unc^{6} al plu, item addito χρονου HMXΠ al^{10} fere b e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg cop syr^{cu} et^{utr} aeth; idque D it^{pl} sah cop syr^{cu} et^{sch} post ιδειν (D ειδ.) αυτ. pon (vide post) ... a plane om | θελων (L om) hoc loco c. ℵBTX 13. 69. 124. al pauc c... D b e f i l q sah cop syr^{cu}et^{sch} aeth ante ιδειν αυτον εξ ικ. χρ. (b e f i l q *cupiens illum videre* [l add *iam*] *ex multo tempore*, item a omissis *ex multo temp.*, item sah cop *volebat enim videre eum ex* etc) ... ς Ln post ην γαρ cum ADRΓΔΛΠ unc rell al pler vg (*cupiens ex multo tempore videre eum*, item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$) arm syr^{p} | ακουειν sine additam (Gb″) cum ℵBDKLMTΠ 1. 131. 157. 209. al plus^{10} sah cop syr^{cu} (aeth add *famam*) ... ς Ln add πολλα (a arm *frequenter*, U αυτον πολλα, 13. 69. 124. 237. 346. pon post περι αυτου) cum ARXΓΔΛ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} arm | ηλπιζεν: T 157. 433. ελπιζειν | υπ (B υπο): L al aliq παρ, i^{scr} απ | γινομενον (al pauc γινομ.): GX al^{4} syr^{sch} om

9. επηρωτα: G al^{2} sah -τησεν | δε: ℵ*(suppl^{c})G om | αυτον: T om; contra Γ add λεγων | αυτος δε (f *et Iesus*): syr^{cu} et^{sch} add *Iesus* | ουδεν (ℵ p^{scr} ουκ) απεκρινατο (L -νετο) αυτω (Γ al pauc αυτον, e q om): D sah ουκ απεκρ. αυτω ουδεν. Praeterea c add *quasi non audiens*, item syr^{cu} *quasi non ibi erat*

10. εισταηκεισαν (A al -κησαν) cum B*DLΓΔΠ unc rell al plu ... ℵAB^{2}et^{3} RTXΔ al ιστηκ. (:: cf et. ad vv. 35 et 49) | δε: H sah om (Or$^{4,3\&7}$ και ετι μετ ολιγα· εισταηκεισαν οι αρχιερ. και οι γραμμ. εντ. κατηγ. αυτ.) | και οι: A al pauc om οι

11. εξουθενησας: X -νωσας | δε αυτον: ℵ* τε, ℵ^{c} τε αυτον | και ο ηρωδ. cum ℵLTX 13. 69. (al^{vid}) a d cop^{wi} et$^{petr4\cdot}$ ... ς Ln Ti om και cum ABDΘ^{r}RΓΔΛΠ unc rell al pler it^{pler} vg sah cop^{schw} ex ^{dz} syr^{cu} et utr rell | περιβαλων sine additam cum ℵBLT 52. b^{scr*} 150^{ev} a vg ... ς add αυτον, Ln [αυτον] cum ADXΔΛΠ unc^{7} al pler b c e f ff$^{2\cdot}$ l q sah cop rell, item RSUΓ 69. 106. al^{4} αυτω | ανεπεμψεν (et. ℵ^{c}, M αν-επεμψαι, it^{pler} vg *remisit*): ℵ*LR c^{scr} e επεμψεν (:: praegresso -πραν) | τω: AMΠ al pauc om | πειλατω cum AB*D ... ς Ln Ti πι-λατ. cum ℵB^{3}LXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid}

12. εγεν. δε usq μετ αλληλων: D e οντεσ δε εν αηδια (d *in lite*, e *in dissensionem*) ο πιλατ.και ο ηρωδ. εγεν. φιλ. εν αυτ. τη ημερα | ηρωδ.κ. ο πειλ.

τοσ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντεσ πρὸσ αὐτούσ.

13 [307.9] Πειλᾶτοσ δὲ συνκαλεσάμενοσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ καὶ τοὺσ ἄρχοντασ καὶ τὸν λαὸν 14 εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡσ ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνασ οὐθὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. 15 [308.10] ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδησ· ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸσ ἡμᾶσ, καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν
Io 19, 1 πεπραγμένον αὐτῷ. 16 [309.2] παιδεύσασ οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

(πειλ. cum ΑΒ*Τ; ς Ln Ti πιλ. cum ΝΒ³DL etc) hoc ordine cum ΝΒLΤ 124. 48ev 150ev al aliq itpler vg sah syrcu aeth ... ς Ln Ti πιλατ. και ο (HU al15 fere om) ηρωδ. cum Α(D)ΧΓΔΛΠ unc rell al pler (c) cop syrsch et P arm | ημερα: 209. oscr 150ev al mu a syrp mg ωρα | μετ αλληλων (1. 131. 209. ante εν αυτη [131. 209. εκεινη] pon, item sah cop): Γ al pauc it vg syrcu arm om | προϋπηρχον (Ν* -χοντο) usq αυτουσ: D om | αυτουσ cum ΝΒLΤ yscr al ... ς Ln Ti εαυτουσ c. ΑΧΓΔΛΠ unc rell al pler

13. πειλ. cum ΑΒ*DΤ ... ς Ln Ti πιλ. cum ΝΒ³LΧ etc | πειλ. δε: D o δε πειλ. | συνκαλ. cum ΝΒ*DFΤΔ al ... ς Ln Ti συγκαλ. cum Β³LΧΓΔΠ unc⁸ al pler. Praeterea D συνκαλεσασ | και τον λαον (vg *et plebe*): D c syrcu και παντα τ. λαον ... a b e f l sah syrsch aeth *populi* (*plebis* b e l) ... q om

14. αυτουσ: Γ εαυτουσ | προσηνεγκ. (itpler vg *optulistis*): D κατηνεγκ. (a *detulistis*, d *adduxistis*) | ωσ: syrcu *quem dixistis mihi* | αποστρεφοντα: 1. 13. 69. 124. 209. al30 fere διαστρεφ. | τ. λαον: syrcu *populum nostrum* | και ιδου εγω (HΓ 1. al sah arm om εγ.): D καγω δε | ανακρινασ (c om): D syrcu et sch cop ante ενωπ. υμ. pon | ουθεν cum ΝΒΤ 1. ... ς Ln Ti ουδεν cum ΑDΧΓΔΑΠ unc rell al pler | εν (A επι) τω ανθρ. τουτ. αιτιον (EFG² yscr 440. αιτιαν, 1. 131. 209. al om, 157. post κατ αυτου pon): D sah αιτιον (d sah *nihil mali*) εν αυτω, 69. εν αυτω αιτιον, syrcu tantum εν αυτω. Latini sic: *nullam causam invenio in hominem* (l² -ne) e l, *null. caus. invenio in hoc homine* b q, *nihil causae invenio in hom. isto* c, *nullam caus. inveni in hom. isto* f vg, *nihil inveni dignum in hom. hoc* a; item syrsch ut vg | ων κατηγορ. κατ αυτου: D 59. 274* om | κατ cum ΒΤΧΓΔΠ unc⁹ al pler ... ΝΑLΔ 1. 28. 131. 209. 262. al aliq om (nec exprim Latt)

15. ανεπεμψεν γαρ αυτον προσ ημασ (Gb') c. ΝΒΚLΜΤΠ 157. al20 f 130lat bodl sah cop (sed 13. 69. al? πρ. υμασ) ... ς Ln Ti ανεπεμψα (H 47ev -ψεν) γαρ υμασ προσ αυτον cum AD(H)ΧΓΔΛ unc⁶ al longe plu itpler vg (aeth *et ad Herodem quoque misi vos*) syrp txt (sed cod bars mg), item sed αυτον προσ αυτον 274. xscr syrcu et sch arm perss sax sl ... 71. 248. gat mm syrp mg (sed cod barstxt) ανεπεμψα γαρ αυτον πρ. υμασ (*nam remisi illum ad vos* gat mm) | ιδου: D escr syrcu

18—25
Mt 27, 16—26
Mc 15, 7—15
Io 18, 40 ss

18 [310.1] *ἀνέκραγον δὲ παμπληθεὶ λέγοντες· αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν·* 19 *ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ.* 20 [311.1] *πάλιν δὲ ὁ Πειλᾶτος προσεφώνησεν, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν.* 21 *οἱ*

---

om | *εστιν πεπραγμενον*: D *πεπραγμ. εστ.* (ut it^{plu} vg *actum est illi*, a *gestum est illi*, d *actum est in eo*) | *αυτω*: DXΓ al^{40} fere *εν αυτω* (item c *invenimus in illo*)

17. Hunc versum ς (Gb^{00}) sic habent: *αναγκην δε* (arm *γαρ*) *ειχεν* (syr^{cu} *et consueverat Pilatus*) *απολυειν αυτοις κατα* (Δ al *κατ*) *εορτην ενα* (sed *αυτοις* al pauc em om, 69. ante *απολυ.*, 48^{ov} post *ενα* pon; pro *κατ. εορτ.* al^{2} *κατ ενιαυτον*, b *secundum consuetudinem*, D al aliq aeth ante *απολυειν*, al pauc arm post *ενα* pon; denique ad *ενα* al^{12} c q syr^{p} c. ob. add *δεσμιον*, c^{scr} *δεσμ. or ηθελων* sic, l *quemcumque voluisset populus*) cum ℵ(D)XΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} b c e f ff^{2}· g$^{1.\ 2}$· l q vg (exc fu) cop^{wi} et$^{petr\ 1}$ (syr^{cu}) syr^{sch} et^{p} (aeth^{utr}). Sed D syr^{cu} aeth^{utr} (non item aeth^{a}) demum post v. 19 ponunt. Praeterea agnoscit etiam Eus^{can} (canon 2. complectitur Lc 309 Mt 322 et Mc 202; his autem sectionibus Mt^{1} et Mc^{1} nil continetur nisi illud *κατα δε εορτην* etc. Hinc certum est ab Eus^{can} agnosci versum Lucae 17; verba enim *παιδευσας ουν αυτ. απολυσω* nequibant cum Mt 322 et Mc 202 componi. Iohannis vero 18, 39 una cum seqq cum Mt 323 et Mc 203 consociata sunt propterea que in canonem 4. recepta.) ..... omisimus cum ABKLTΠ a fu sah cop^{dz} (:: vdtr omnino ex ll. pp. fluxisse)

18. *ανεκραγον* cum ℵBLT 124. 157. a (*exclamabant*) Cyr^{luc432} ... ς Ln *ανεκραξαν* cum ADXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (hi *exclamavit*, *exclamaverunt*) | *δε*: T* 13. 69. sah om | *παμπληθ.* cum ℵADEHMΔ 124. 131. al aliq, item T *απαμπληθει* ... ς Ln *παμπληθ.* c. BLXΓΔΠ unc^{6} al pler | *αιρε τουτον*: D (nec differt d) bis habet | *τον βαραββ.* cum ℵBDLTX al vix mu Or^{3,755} Cyr^{luc} ... Ti om *τον* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu

19. *βληθεισ* cum BLT ... ς Ln *βεβλημενοσ* (X al *βεβλημμ.*) cum ℵ^{a}ADXΓ ΔΛΠ unc rell al omn^{vid} ... ℵ* om | *εν τη φυλακη* cum ℵBLTX 243. (f *in carcere missus*, q *missus in carcere*) ... ς Ln *εισ* (1. 131. al add *την*) *φυλακην* cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al pler

20. *δε* cum ℵABDLT 124. 157. it vg sah cop syr^{sch} (syr^{cu} aeth *και παλιν*) ... ς Ti *ουν* cum XΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{p} ... 252. tol sah^{fr} woi cop^{dz} arm om | *πειλατ.* cum AB*DT ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3}LXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | *προσεφων.* sine additam cum AΡXΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et^{p} arm ... ℵBLT 124. 157. a (*adlocutus est eis*) sah cop syr^{cu} (insuper add *et dixit eis*) aeth add *αυτοις* (atque sic Ln), item D 13. add *αυτουσ* (d *advocavit eos*), 69. *προσ αυτουσ*, item it^{pler} vg *ad illos* (*locutus est ad illos*) | *τον ιν*: H 1. 131. 209. al pauc *αυτον*

δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες· σταύρου σταύρου αὐτόν. 22 [312.9] ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23 [312.1] οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν. 24 [314.1] καὶ Πειλᾶτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν· 25 ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς φυλακήν, ὃν ἠτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.

---

21. *επεφωνουν* (itpl vg *subclamabant* vel *succlam.*, a *proclamab.*, f *clamab.*): D c *εκραξαν* (c d *clamaverunt*) | *λεγοντες*: D om | *σταυρου* bis cum ℵBDFa Or1,725 et 3,316·511·755 et 4,301·434 Euspraep 49 et 51 Cyr sophon619 ... ς *σταυρωσον* bis cum ALPXΓΔΑΠ unc9 al omnvid. Sed U 157. a b e f ff2·l (non item c q vg) arm aeth semel om

22. *ουδεν*: 1. 13. 69. 124. 131. 209. b e l q syrcu add *γαρ* | *ουδ. αιτιον*: L tisch** al aliq a c syrcu et P mg (similiter syrsch) *ουδ. αξιον* (a *nihil dignum mortis*, c *nihil morte dignum*) ... D *ουδεμιαν αιτιαν*, item b d e f ff2·l q vg *nullam* (d *ullam*) *causam* | *ευρον* (a am gat syrutr etc): D 243. itpler vg syrcu *ευρισκω* | *αυτον απολυσω*: D *απολ. αυτ.*

23. *επεκειντο*: ℵ *εκειντο* | *αυτον σταυρωθην.* (D *στ. αυ.*): B *αυτ. σταυρωσαι* ... a c sah *crucifige illum* | *κατισχυον*: 1. *-χυσον* (ut L v. 5) *αυτων* sine additam cum ℵBL 130gr et lat a b e ff2· g1·2·l sah cop (aeth *των αρχιερεων* pro *αυτ.*) ... ς Ti add *και των αρχιερεων*, Ln [*κ. τ. αρχ.*] cum ADPXΓΔΑΠ unc9 al pler c f syrcu et utr arm (:: poterat omitti quoniam *αυτων* ipsos *τους αρχ.* complectebatur, at poterat etiam inferri ut urgeretur quam partem ea in re habuissent pontifices conlatis Mc 15, 11 et Mt 27, 20)

24. *και* (157. add *ὁ*) *πειλ. επεκρ.* cum ℵBL 157. itpler vg cop syrcu aeth ... ς *ο δε πιλ. επεκρ.* cum APXΓΔΑΠ unc9 al pler sah syrutr arm Philopon612 ... D *επεκρ. δε ο πειλ.*, c *iudicavit itaque Pilatus* | *πειλατ.* cum AB*D ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵB3LPXΓΔΑΠ unc rell al omnvid

25. *απελυσ. δε* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABDPXΓΔΑ unc7 al longe plu a sah cop ... ς (= Gb Sz) add *αυτοις*, Ln [*αυτοις*] cum KMΠ 1. 69. al muvid itpler vg syrcu et sch et P c. ob. arm aeth (:: ex ll. pp.) | *τον δια*: 1. 13. 69. 124. 209. al plus30 praem *τον* (209. om) *βαραββαν* (al *-αβαν*) :: ex ll. pp. | *δια στασ. και φονον* (E*LM al *φων.*, M al et. v. 19): it vg cop *propter homicidium et seditionem*, item syrcu aeth ... D *ενεκα φονου* | *βεβλημ.* (Or1,420 *βληθεντα*): A syrcu om | *εισ φυλακην* cum ℵBDFK 28. 69. 225. 246. 258. 49ev sem hscr arm Or 1,420 ... ς Ti *ε. την φυ.* cum ACLPXΓΔΑΠ unc7 al pler (al2 *εν τη φυλακη*) sah cop | *ον ητουντο* (Mtreg *-ωντο*): a b e ff2·l om | *τ. θελημ. αυτων*: ff2·l add *susceperunt ergo Iesum et portans sibi* (l om) *crucem ducebatur*, item c *susc. erg. Iesum et portans crucem suam* (sed post haec c statim pergit *ducebant illum. Et apprehenderunt Simonem*)

Mt 27, 32
Mc 15, 21
Io 19, 17

26 [315.1] *Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνά τινα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.* 27 [316.10] *ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἳ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν.* 28 *στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς Ἰησοῦς εἶπεν· θυγατέρες Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν,* 29 *ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν· μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ αἱ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἔθρε-*

---

26. και ως: D ως δε | απηγαγον: B c^{scr} f^{scr} απηγον | σιμωνα τινα (L 13. om, item syr^{cu} et ^{sch}, CD ante σιμ. pon) κυρηναιον ερχομενον cum ℵBCDLX 13. 33. 124. 346. 7^{ev} (item 69. sed ερχομενου) ... ς σιμωνος τινος κυρηναιου (A κηριν., FA al mu κιρην.) του (Gb Sz om c. unc omnib al pl) ερχομενου (H al -νον) cum AΡΓΔΑΠ unc^{9} al pler | απ: D απο, atque ita Ln (ex errore de c) | φερειν (it^{pler} vg *portare*, a *ferre*, c *ut ferret*, d *ut adferret*): ℵ* om, $ℵ^{a}$ αιρειν ($ℵ^{c}$ φερειν) | οπισθεν (D οπεισοθεν): 34. 243. 48^{ev} al^{4} οπισω | του $\overline{ιυ}$: 1. 131. 209. c cop^{dz} αυτου

27. αυτω πολυ πληθος (vg *multa turba*): D το πληθος αυτω, item b c e f ff^{2} l (sed hi^{6} et d *multitudo*, item syr^{cu} et^{sch} arm) syr^{cu} et^{sch} arm om πολυ, 69. 124. a (*multitudo ingens*) post πληθ. pon | γυναικων: D 243. c f sah (cop anceps) syr^{cu} et^{sch} γυναικες | αι sine και cum AB C^{*}DLX 28. (om εκο. και) 33. 218. c^{scr} al^{10} it (praeter c qui και pro αι) vg sah cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth; accedit ℵ qui nec αι habet (similiter L αικοπτοντο pro αι εκοπτ.) ... ς (sed Gb^{0} και) Ti αι και c. C^{3}ΡΓΔΑΠ unc^{9} 1. 13. 124. 209. al pler syr^{P} | αυτον (f vg *quae plangebant et lamentabant* [vg *-bantur*] *eum*, c *quae lamentabantur et plangebant eum*): D syr^{cu} post εκοπτοντο pon (d *quae plangebant eum et lamentabant*) ... a b e ff^{2} l om (a *quae plangebant se et lamentabant*, item $rell^{4}$ omisso *se*)

28. $\overline{ις}$ cum ℵ*et^{cb}BL ... ς Ln o $\overline{ις}$ cum $ℵ^{ca}$ACDPXΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid}, sed c 157. y^{scr} syr^{cu} et syr^{cod} ante προσ αυτας ειπ. pon, item D c^{scr} arm ante ειπ. πρ. αυτ. | θυγατερ. ιερου. (e *familiae isdrahelite*): b add *tacete* | επ εμε (*super me* c f vg): 71. 157. al pauc $Cyr^{zach\ 680}$ et esa^{719} επ εμοι, sed post tantum s $pp^{arh\ scr}$ Cyr^{zach} εφ εαυταις (Cyr esa εφ υμασ), item Cyr^{zach} επι τοις τεκνοις ... D εμε omisso επ, item (*flere*) a b e ff^{2} l. Praeterea D add μηδε πενθειτε | πλην: D αλλ (item *sed* it^{pler} vg, a *verum*). Similiter $Cyr^{zach\ 784}$ κλαιετε δε | εφ et επι: D a b e ff^{2} l om | A εφ αυτασ

29. ιδου (et. c f vg syr^{utr} etc): D 13. 69. 124. 346. h^{scr} a b e ff^{2} l syr ^{cu} arm aeth Leo om | ερχονται hoc loco cum ABLΡΓΔΑΠ unc^{9} al pler mm cop etc, item eodem loco D al^{4} it vg ελευσονται ... ℵCX 157. g^{scr} ημεραι ερχ. (item sah *sunt dies venientes*) | ερουσιν: syr^{cu} *dicetis* | αι στειραι: ℵ om αι | και αι cum ℵBCX 1. 28. 69. 124. al^{10} fere ... ς Ln Ti om αι cum ADLΡΓΔΑΠ unc^{9} al pler | A 69* εγεννησαν |

Hos 10, 8 Apoc 6, 16

ψαν. 30 *τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν· πέσατε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς· καλύψατε ἡμᾶς·* 31 *ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα*

Mt 27, 33 Mc 15, 27 Io 19, 18

ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; 32 [317.1] *ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.*

33–38 Mt 27, 33 ss Mc 15, 22 ss Io 19, 17 ss

33 [318.1] *Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν* [319.1] *καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἀριστερῶν.* 34 [320.10] *ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν·*

μαστοι cum ℵABD²LP etc: D*FGΓvid cscr jscr *μασθοι* ... c *μαζοι* | *εθρεψαν* cum ℵBC*L 131., item c²D 1. 118. 209. *εξεθρεψαν*, item itpler (b e ff²· l Leo *nutrierunt*, c *nutricaverunt*, a *educaverunt*, d *enutrierunt*) syrp mg sah cop ... ς *εθηλασαν* cum APΧΓΔΛΠ unc⁹ al pler, item (*lactaverunt*) f vg syrcuetschetpixt aeth

30. *αρξονται*: APΔ 33. al –*ξωνται* | *πεσατε* cum ℵcCLQXΔ 157. 259. gscr (sed α in c vdtr a c² ex ε factum) ... ς Ln *πεσιτε* cum ℵ*ABDPΓΔΠ unc⁹ al pler (:: similiter fluct lectio apud LXX). Cf Cyrose148 *τοτε γαρ ερειτε, φησι* [o $\overline{χς}$], *τοις ορεσι· καλυψατε ημας, και τοις βουνοις· πεσετε εφ υμας.*

31. *ει* (E al²scr οι): L xyscr syrcu aeth om | *τω υγρω* cum ℵADPQXΓΔΛΠ unc⁹ al omnvid Cyrador155 et luc434 ... BC om *τω* | *ταυτα*: C *τουτο*, item *hoc* Ambnoe et virgiu | *γενηται* (Cyrluc434): DKΛ al²⁵ fere *γενησεται*, item itpler vg sah cop *fiet*, c l *facient* (Cyrador155 *ταυτα εδρασαν* et *τι δρασουσιν*) ... EFS al plus¹⁰ *γινεται*

32. *ηγοντο δε*: c³(deletis *συν αυτω*)E³ 33. 69. al syrhr (ut c³) add *συν τω ιησου* | *και* (et. syrp et hr): syrcu et sch om (*et veniebant cum eo* sic uterque) | *δυο κακουργ.* (l add *ioathas et maggatras*) cum ACDLPQ XΓΔΛΠ unc rell al omnvid it vg etc ... ℵB sah cop *κακουργ. δυο*

33. Epiph³¹⁷ et³⁴⁷ ex Mcione: *και ελθοντεσ εισ τοπον λεγομενον κρανιου τοποσ εσταυρωσαν αυτον, και διεμεισαντο τα ιματια αυτου* (³¹⁷ om *αυτ.*), *και εσκοτισθη ο ηλιοσ.* | *απηλθον* cum AΧΓΔΛΠ unc⁹ al pler syrp txt Dampar709 ... Ln *ηλθον* (:: cf Mt) cum ℵBCLQ (et D *ηλθαν*) al⁵ it vg syrcu et sch etP mg (vide et. Mcionepiph) | *καλουμενον* cum ℵABDLQΓΔΠ unc⁸ al pler Dampar709 ... CGXΔ al mu Mcionepiph *λεγομενον* (:: ut Mt 27, 33) | *τ. κακουργους*: D add *ομου*, item b sah *duos* | *ον μεν*: Γ om *μεν*, nec praeter a exprim it vg (*unum – et unum, unum – et alterum*, ff²· *unus – et alius*) | *αριστερων* cum ℵABC³DXΓΔΛΠ unc⁹ al pler Dampar709 ... C*LQ al¹⁰ *ευωνυμων* (:: ut Mt et Mc). Praeterea post *αριστερ.* syrP arm aeth repetunt *εσταυρωσαν*

34. ο *δε* $\overline{ις}$ usq *ποιουσιν* cum ℵ*etcACDΘΓ²LQXΓΔΛΠ unc⁹ (sed E asteriscum praepositum habet) al longe pler c e f ff²· l vg copwi et petr4· et dz rec (copschw uncis inclusa habet) syrcu et utr et hr arm aeth Irint²¹⁰ („et ex hoc quod dominus in cruce dixerit: *Pater, remitte eis, non enim sciunt quid faciunt*, longanimitas – ostenditur“) Orint 2, 188 („dominus confirmat in evgliis cum dicit: *Pater remitte illis, non enim*

πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν. [321.1] διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλήρους. 35 καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν· [322.2] ἐξεμυκτήριζον δὲ οἱ ἄρχοντες λέγοντες· ἄλλους

---

sciunt quid faciunt") Const[2,16,1] (ωσ γεγραπται εν τω ευαγγελιω· πατερ, αφεσ αυτοισ, ου γαρ οιδασιν ο ποιουσι) et[5,14,8] (ibi rursus ο ποιουσι) Eus[can] Chr[2,262] et[482· 483· 484· 494] sqq et[saepe] (passim libere, ut aliquoties αφεσ αυτοισ την αμαρτιαν ταυτην· ου γαρ etc) Thdrt [1,992] et [1382] Dam[par709] Hil[782] etc. Confirmat et. Clem[hom11,20] αυτοσ γαρ ο διδασκαλοσ προσηλωθεισ ηυχετο τω πατρι τοισ αυτον αναιρουσιν αφεθηναι το αμαρτημα, ειπων· πατερ, αφεσ αυτοισ τασ αμαρτιασ αυτων· ου γαρ οιδασι τι ποιουσιν. Item Act[pil a] X, 233. Cf et. verba Iacobi Iusti ex Hegesipp ap Eus[hist 2,20,16] παρακαλω, κυριε θεε πατερ, αφεσ αυτοισ· ου γαρ οιδ. τι ποιουσιν ..... κ[a](uncis inclusit)BD* 38. 435. a b d sah cop[dz] om; hinc Ln [ο δε – ποιουσιν] :: nihil simile in ll. pp. | ιη: Q syr[p mg] κυριοσ | ελεγεν (et. syr[utr] et[hr]): AKMΠ al[10] fere syr[cu] ειπεν | πατερ (D[2] πατερ): A om | διαμεριζομενοι δε et εβαλον (FX 1. 22. 33. 131. 209. 346. al[15] a εβαλλον): ita Lucam scripsisse diserte testatur Aug[ioh 118] („Quid autem interest utrum dicatur: *Dividentes miserunt sortes*, quod ait Lucas, an: *Diviserunt sortem mittentes*, quod ait Matthaeus; nisi quod Lucas dicendo *sortes* pluralem pro singulari numero posuit, quae locutio scripturis sanctis insolita non est: quamvis nonnulli codices *sortem* reperiantur habere, non *sortes*) ... D c διεμεριζοντο δε et βαλοντεσ :: cf ll. pp. | κληρουσ cum AX 1. 33. 131. 209. 239. 248. c[scr] al[8] a e f ff[2·] vg 130[lat] arm syr[p txt] et[hr] (utrique lectioni favent sah cop syr[cu]) sl Aug[diserte] (vide ante) ... ς Ln κληρον (:: at ita et Mt et Mc et LXX) cum ℵBCDLQΓΔΛΠ unc[9] al pler b c syr[sch] et[p mg] aeth. De Mcione testatur Tert[marc4,42]: „vestitum plane eius a militibus divisum, parte sorte concessum Marcion abstulit, respiciens psalmi prophetiam: *Dispertiti sibi sunt vestimenta mea, et in vestitum meum sortem miserunt.*" Aliter Epiph: vide ad v. 33.

35. ειστηκει ut BD etc: ℵACFHLQΔ al ιστηκει | θεωρων (et. Eus[dem498]): D ορων | εξεμυκτηριζ. (D εμυκτηριζ.) δε sine και (et. Ln sed ex errore de c) cum ℵD 1. 118. 131. 209. 239. p[scr] a c arm[ed], item και εξεμυκτ. (*et deridebant*) b e f ff[2·] l vg syr[cu] et[sch] Eus[dem498] ... ς Ti εξεμ. δε και c. ABCLQXΓΔΛΠ unc[9] al pler cop syr[p] et[hr] arm[ms] (aeth). Praeterea D 1. 11. 13. 69. 106. 118. 131. 209. al plus[25] post δε add αυτον, item post εξεμυκτ., *deridebant*, it vg syr[omn] arm Eus[dem] | οι αρχοντεσ: D om | οι αρχοντ. sine additam cum ℵBCDLQX 33. 47. 69. 157. 346. 47[ev] b c e ff[2·] l cop syr[sch] et[hr] aeth pers[p] ... ς (sed Gb[o]) Ti add συν αυτοισ, Ln [συν αυτ.] cum AΓΔΛΠ unc[9] al pler f vg (et a *intra se*) syr[cu] et[p] arm pers[w] Eus[dem] (item tol al *cum Pharisaeis*, gat mm *cum Sadducaeis*) | λεγοντεσ (et. Eus[dem]): D c aeth και ελεγαν αυτω (c om αυτ.)

ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐκλεκτός. 36 [323.2] ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι, ὄξος προσφέροντες αὐτῷ 37 καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. 38 [324.1] ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ἐπ' αὐτῷ· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος. 39 [325.2]

---

35. *εσωσεν*: κ²ᵛⁱᵈ M* al aliq *σεσωκεν* ... D c *εσωσας* | *σωσατω εαυτον* (L *αυτ.*): D c *σεαυτον σωσον* | *ει ουτος* (syr^{cu} et^{sch} non exprim; B *υιος*) *εστιν* etc: D *ει υιος ει του θεου ει* $\overline{χς}$ *ει ο εκλεκτος* (d *si filius es dei, si christus es electus*), c *si tu es christus electus dei* | *του* (κ* *ο του*, κ^{a} del *ο*) *θεου ο εκλεκτος* cum ℵBL 1. 118. 209. ... ς Ln *ο του θεου εκλεκτ.* cum AC^{3}QXΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... it^{pler} vg etc *dei electus*, C* ff^{2}· *ο εκλεκτ. του θεου*, *electus dei*, e tantum *dei* ... 13. 69. 126. 131. 346. c^{scr} sah cop syr^{p} et^{hr} arm Eus^{dem} *ο* (c^{scr} om) *υιος του θεου ο* (126. om) *εκλεκτος* (sah *electus filius dei*)

36. *ενεπαιξαν* cum ℵBL sah ... ς Ln Ti *ενεπαιζον* (:: ut praecedit *εξεμυκτηριζον*, ll. pp. *εμπαιζοντες ελεγον*) cum ACDQXΓΔΛΠ unc^{9} al omn vid it vg cop syrr etc | *αυτω*: E*^{vid} 28. 69. c^{scr} al pauc *αυτον* ... K* om | *και οι*: ℵ om *και* | *οξος προσφερ.* cum ℵABC*L a cop ... ς praem *και*, Ln [*και*] cum C^{3}QXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f vg syr^{utr} (syr^{cu} om *οξ. προσφερ. αυτω*) arm aeth ... D *οξος τε προσεφερον*, b e ff^{2}· l q syr^{hr} *et acetum offerebant*, item sah^{vid}

37. *και*: D b e ff^{2}· l q am fu ing for om sah cop^{dz} om | *λεγοντες*: syr cu add *pax tibi*, cf D c | *ει* (b f l** q vg): A 1. 131. 209. 239. 243. al^{3} a e ff^{2}· om, hinc Ln [*ει*] | *ει συ ει* (69. arm^{cdd} add *ο* $\overline{χς}$) etc: D c *χαιρε* (*ave*) *ο βασιλευς των ιουδαιων* (c add *σωσον σεαυτ.*) · *περιτιθεντες* (sic, d *imponentes*, c *imposuerunt autem*) *αυτω και ακανθινον στεφανον*. Similiter syr^{cu} post *σωσ. σεαυτον* add *και επεθηκαν τη κεφαλη αυτου στεφαν. ακανθ.*

38. *ην δε και* (Δ al^{2} e om *και*, sah om *δε και*): b q *et erat* | *επιγραφη* cum ℵABEHKLMQVXΓΔΛΠ al longe plu sah cop ... CDGSU al^{25} *η επιγραφη* :: ut Mc | *επ αυτω* cum ℵBL sah cop ... ς *γεγραμμενη επ αυτ.* cum C^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{cu} (*scripta et posita*) et^{utr} arm aeth; item C*X 13. 33. 69. 124. 346. tisch** *επ αυτ. γεγραμμενη*, item (atque ita Ln) ADQ 47^{ev} b q am for san *επιγεγραμμενη* (*inscripta*) *επ αυτ.* (:: cf ll. pp.). Praeterea non addidimus *γραμμασιν* etc cum ℵ^{ca}BC*L a sah cop syr^{cu} ... ς add *γραμμασιν* (f^{scr} om) *ελληνικοις και* (ℵ*et^{cb}DH f^{scr} b f om) *ρωμαικοις και* (ℵ*et^{cb}D f^{scr} om; 69* om *κ. εβρ.*) *εβραικοις*, item Ln [*γραμμ. ελλην. και ρωμαικ. και εβρ.*] cum ℵ*et^{cb}AC^{3}DQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} (sed c *litteris hebraicis gracce et latine*) vg syr^{utr} arm aeth Cyr^{luc135} (*ρωμαιστι γαρ και ελληνιστι και εβραιστι, φησιν, αναγεγραφθαι*) :: quae quamvis nec in Mt aut Mc reperiantur, tamen potius ex Ioh assumpta quam a Lc scripta videntur. Praeterea habent et. Act$^{pil\,a}$ X, 1. p. 232 (*εκελευσεν δε ο πιλατος μετα την αποφασιν εις τιτλον επιγραφηναι*

Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν· οὐχὶ σὺ εἶ ὁ Χριστός; σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. 40 [320.10] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη· οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; 41 καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν. 42 καὶ ἔλεγεν· Ἰησοῦ, μνήσθητί μου ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ

Mt 27, 44 Mc 15, 32

την αιτιαν αυτου γραμμασιν ελληνικοις ρωμαικοις και εβραικοις. Sed variant cdd) | ο *βασιλ. των ιουδ. ουτος* (D 124. e ff^{2} add *εστιν*) cum ℵBL a, item D 124. e ff^{2}, item omisso *ουτος* C c; hinc Ln ο *βασ. των ιουδ.* [*ουτος*] . . . ς *ουτος εστιν* (X 1. 33. 118. 209. al pauc l sah add ω̄ς) ο *βασιλ. των ιουδ.* cum AQR(X)ΓΔΛΠ unc^{8} al pler b f (l) q (sah) cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth Or^{3,2} (*διο και επιγραφη - ουτος εστιν ο βασ. των ιουδ.*)

39. *κρεμασθεντων* (E* al pauc *κρεμμασθ.*, cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} add *cum eo*, quemadmodum 255. habet *συγκρεμ. αυτω*): D 26^{ev} z$^{scr\ semel}$ om | *εβλασφημει*: E 69. al mu *-μη* | *αυτον*: K al plus^{12} *αυτω* ... Or$^{int\ 3,922}$ om | *ουχι* cum BL, item sed praeposito *λεγων* ℵC* a b ff^{2} sah cop syr^{cu} et^{hr} arm aeth . . . ς Ln *λεγων· ει* cum AC^{3}QRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn vid c f q vg syr^{utr} Or$^{int\ 3,922}$ . . . D e om quae post *εβλασφ. αυτον* scripta sunt usque finem versus; l vero istorum loco habet (sine *λεγων*) *qui destruebas templum et in tribus diebus reaedificabas illum, salvum te fac nunc et descende de cruce* (:: ex ll. pp.) | *σωσον σεαυτ. και ημας*: syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *salva temetipsum et salva et* (syr^{hr} om) *nos*

40. *επιτιμων αυτ. εφη* cum ℵBC*LX cop (et sah *respondit alter dicens increpans eum*) ... ς Ln *επετιμα* (E* *-τιμησεν*) *αυτ. λεγων* cum AC^{3}DQR ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{p} arm (item Act$^{pl\ 233}$) . . . syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et increpavit* (*-bat*) *eum socius eius ille alter* (syr^{sch} om *ille alter*, syr^{hr} *respondit autem alter* ante *et increpavit*) *et dixit ei* | *ουδε* (et. ℵ^{c}, it^{pl} vg *nec*): ℵ*G 47^{ev} c f Or$^{int\ 3,922}$ Aug$^{ps\ 68}$ Vict^{tun} poen *ου*, D *οτι ου*, 69. 235. al pauc *ουδεν*. Similiter Act$^{pl\ 233}$ *ουδεν* ex ℵ*C; sed A^{2}B Latt *ουδε* | *εἶ* (et. C^{2} Or$^{int\ 3,922}$): C* sah cop syr^{cu} (*quia ecce nos quoque sumus* etc) syr^{hr} (*sumus etiam vere nos*) (aeth *cum in illo iudicio fuerimus*) Chr$^{2,480.490.491}$ et^{7,325} et^{11,287} *εσμεν*, item D *ει* (d om) *και ημεις εσμεν* (non mutatis eis quae sequuntur). Act$^{pl\ 233}$ *εἶ*, sed cod. A *ἐσμέν*

41. *και* (et. syr^{cu} et^{hr}): C* sah cop om | *γαρ*: E al pauc om | *απολαμβανομεν* (H 33. 69. 346. al aliq *-νωμεν*), *recipimus* d e f ff^{2} l q vg: C* *απειλαβαμεν*, item *recepimus* (c *percepimus*) a b c am fu ing* | *ατοπον* (it^{pler} *nihil mali*, q *nihil male*; e *nihil admisit*): D *πονηρον* (d *nihil inicum*). Etiam Chr^{2,480} *ουδεν πονηρον εποιησεν*, sed^{2,492} et alib *ουδ. ατοπ. επραξεν*. Act$^{pl\ 233}$ *ουδ. κακον εποιησεν*, sed cdd AB *ουδ. ατοπ. επραξ.*

42. *και* (Or$^{int\ 3,922}$): D add *στραφεις προς τον κυριον*, item Act$^{pl\ B^{283}}$ *και στραφεις προς τον κν* | *ελεγεν*: D *ειπεν*, item b f syr^{cu} *dixit* | *ιυ*

σου. 43 καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμήν σοι λέγω, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

---

cum ℵ*BC*L (in his cddg^{r} possit etiam pro dativo haberi, non item sah cop Or. Ceterum iidem cddg^{r} non habent κυριε, quod mutato $\overline{\iota\upsilon}$ voc. in dat. inlatum vdtr.) sah cop, item (post μνησθητι μου pon) Or^{4,435}, item Or$^{int\ bis}$ *domine Iesu* (^{4,517} „qui cum Christo crucifixus clamavit ei de cruce: *Domine Iesu, memento mei cum*“ etc; ^{4,523} „sicut ille qui confitebatur et dicebat: *Domine Iesu, memento mei cum*“ etc) ... ς Ln τω $\overline{\iota\upsilon}$ cum ℵ^{c}AC^{2}QRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg (Latt *ad Iesum*) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Or$^{int\ 3,922}$ Aug$^{cons\ 3,53}$ (*dicebat ad Iesum: Domine, memento mei* etc)... D αυτω | μνησθητι μου sine κυριε c. ℵBC* DLM* 15. 42. 300. p^{scr} w^{scr*} a sah cop syr^{hr} Or^{4,455} (et^{4,435} huc transp $\overline{\iota\upsilon}$, ut iam notatum) et$^{int\ 2,922}$ (Or$^{int\ 4,517}$ et^{523} vide ante) Bas$^{sel\ or\ 24}$ (p^{133} προσεφερε· μνησθητι μου εν τη etc) ... ς add κυριε, Ln [κυριε] cum AC^{2}M^{2}RXΓΔΛΠ unc^{7} al pler b q syr^{utr} arm aeth Or$^{int\ 4,564}$ („per confessionem suam qua dixit: *Memento mei, domine*“ etc) Eus$^{ps\ 29}$ Hil^{39} et^{183} (et. Act$^{pll\ a\ 233}$), item ante μνησθ. μου Q c e f ff^{2}· l vg syr^{cu} Hil^{477} Vict^{tun} | οταν ελθης (et. Or^{4,435} et^{455} Or$^{int\ 3,922}$ et$^{4,517.523.564}$ Eus$^{ps\ 29}$ Chr^{2,492} etc): DQ c^{scr} Chr^{2,480} et^{481} Bas$^{sel\ 133}$ om (sic edidi Act$^{pll\ a\ 233}$, sed AB Latt^{3} habent οταν ελθ.) | εν τη βασιλεια σου c. ℵACQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} a b q Or^{4,435}et^{455} Eus$^{ps\ 29}$ Chr^{2,492} ... BL c e f ff^{2}· l vg Or^{int} quater Hil etc εισ την βασιλειαν σου ... D εν τη ημερα τησ ελευσεωσ σου. Ceterum haec latronis verba Descens. Chr. (Evv apocr^{310}) et Act$^{pll\ b\ 286}$ sic haben^{t}: κυριε, οτε βασιλευσεισ (Act^{pll} οταν βασιλευσησ), μη μου επιλαθου.

43. Epiph$^{marc\ 317}$ et^{347}: παρεκοψε το· σημερ. μετ εμου εση εν τ. παραδεισω. Praeterea cf de his verbis Or^{4,455} ουτω δε εταραξε τινασ ωσ ασυμφωνον το ειρημενον ωστε τολμησαι αυτουσ υπονοησαι προστεθεισθαι τω ευαγγ. απο τινων ραδιουργων αυτο τυ· σημερ. μετ εμ. εση εν τω παραδ. του θεου. Chr^{4,788} οι μανιχαιοι – επιλαβομενοι του χωριου τουτου φασιν· ειπεν ο $\overline{\chi\varsigma}$· αμην αμην λεγω σοι, σημερ. μετ εμ. εση εν τω παραδεισω· ουκουν αντιδοσισ ηδη γεγονε των αγαθων, και περιττη η αναστασισ. ει γαρ εν εκεινη τη ημερα απελαβεν ο λῃστησ τα αγαθα, το δε σωμα αυτου ουκ ανεστη ουδεπω και τημερον, ουκ εσται σωματων λοιπον αναστασισ – ει γαρ ην σωματοσ αναστασισ, ουκ αν ειπε· σημερον etc. | και ειπεν αυτω cum ℵBL 26^{ev} e* sah cop; item addito ο $\overline{\iota\varsigma}$ ς Ln cum ACQRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{omn} etc ... D αποκριθεισ δε ο $\overline{\iota\varsigma}$ ειπεν αυτω τω επιπλησοντι (*επλησοντι, d *qui obiurgabat eum*) | αμην σοι λεγω cum BC*L arm ... ς Ln αμην λεγω σοι (:: ut solet dici) cum ℵAC^{3}QRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg (sed c *credis? amen dico tibi*) sah cop syr^{omn} aeth Ath^{843} Cyr$^{ador\ 69}$et^{4,466} Chr^{4,788} (sed syr$^{hr\ 398}$ [non^{386}] Ath^{843} Chr Cyr^{bis} Amb$^{luc\ 1529}$ et^{alib} αμην αμην, item Act$^{pll\ a\ 233}$ et Descens^{310}) ... D θαρσει | σημερον (L b c sah cop syr^{utr} et^{hr} aeth praem οτι, item Act$^{pll\ a\ 233}$) et. Or^{2,531} et^{4,455} Ath^{79} et^{843} Chr$^{2,488.495}$ Epiph$^{anc\ 58}$ Cyr$^{nest\ 136}$ et$^{ador\ 69}$ Bas^{sel} etc: Hesych$^{hier\ qu\ 49}$ τινὲσ μεν ουτωσ αναγι-

44—49
Mt 27, 45—56
Mc 15, 33—41

44 [327.2] *Καὶ ἦν ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ'* 45 *ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος·*

νωσκουσιν· αμην λεγω σοι σημερον, και υποστιζουσιν· ειτα επιφερουσιν οτι μετ εμου εση εν τω παραδ. Atque ita revera distinguit syr^{cu} (*σημερον οτι μετ εμου* etc). Similiter habet schol [237. 239. 254] (cf apud Mtthaeium ad h. l.) *αλλοι – το ρητον εκβιαζονται· λεγουσι γαρ δειν υποστιζοντας* (254. *-ξαντας*) *αναγινωσκειν· αμην λεγω σοι σημερον, ειθ ουτως επιφερειν το· μετ εμου εση* etc. Eadem Thphyl ad h. l. Ceterum hunc in modum Descens Chr^{10} (p^{310}) *και ευθυς ειπεν μοι οτι αμην αμην σημερον λεγω σοι, μετ εμου εση εν τω παραδ.* Cf et. Act$^{pil\ b}$ [287] *ο δε ειπεν αυτω· σημερον λεγω σοι αληθειαν ινα σε εχω εις τον παραδ. μετ εμου.* | *μετ εμου εση* (Act$^{pil\ a}$ [233] *μετ εμ. εν τ. παρ. ει*) et. Or$^{2,\ 531}$ et$^{4,\ 455}$ Or$^{int\ 3,\ 922}$ et$^{4,\ 517}$: c* sah cop aeth *εση μετ εμ.* | *εν τω παραδεισ.* (syr^{cu} *in horto Eden*): Or$^{2,\ 531}$ et$^{4,\ 455ter}$ add *του θεου* (non item Or$^{int\ 3,\ 922}$ et$^{4,\ 517}$), item l *patris*

44. *και ην* cum ℵBC*DL 255. a b e ff^{2} l q cop syr^{hr} Or$^{int\ 3,\ 923}$ ... sah pers^{w} Or$^{int\ 3,\ 56}$ nil nisi *ην ... ς ην δε* cum AC^{3}QRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn vid c (*hora autem fuit quasi sexta*) f vg syr^{utr} (syr^{cu} *sed et erat*) arm | *ηδη* cum BC*L cop (*atque erat hora iam sexta*) syr^{p} ar^{p} Or$^{int\ 3,\ 56}$ ... *ς* om cum ℵAC*DQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} sah arm Or$^{int\ 3,\ 923}$ (aeth *et cum meridies esset tempore sextae horae*) | *ωσει* (69. al pauc *ωσ η*): ℵ 253. post *ωρα* (item c, vide ante) ... 157. y^{scr} sah cop om | *και* (ℵ^{c}; ℵ* om) *σκοτος εγενετο* usq *ωρας ενατης*: syr^{hr} om | *ενατης* cum ℵABCDQRXΔΠ unc^{8} al plu ... *ς εννατης* cum LΓΛ al mu. Ad *εκτη* et Mc 15, 25 *τριτη* cf et. Ioh 19, 14

45. *του ηλιου εκλιποντος* (B al *εκλειπ.*) cum ℵBC^{*vid}L evv^{11} (i. e. 7. 9. 10. 12. 13. 15. 17. 48^{sem} 49^{sem} 150^{sem} $\chi^{scr\ sem}$) sah (*sole occasuro*) cop (*defecturo autem sole*) syr$^{p\ mg}$ Or$^{1,\ 414}$ (*απο των ευαγγελιων, οτι η γη εσεισθη και αι πετραι εσχισθησαν και τα μνημεια ηνεωχθη και το καταπετασμα – εως κατω, και σκοτια εγενετο εν καιρω ημερας του ηλιου εκλιποντος*) et^{415} (*γεγονε δε και θεοσημια τις εξ ουρανου, ο εκλιπων ηλιος και τα λοιπα παραδοξα* etc) Or$^{int\ 3,\ 56}$ („sed Matthaeus ita dixit: *Ab hora autem –*. Lucas vero: *Erat iam quasi hora sexta et tenebrae factae sunt super omnem terram usque in horam nonam deficiente sole.* Sed et Marcus: *Cum autem esset facta hora sexta* etc), item „cdd nonnull" ap Or$^{int\ 3,\ 922}$(„ad hunc textum, i. e. Mt 27, 45, quidam calumniantur – et dicunt quia sicut solet fieri in solis defectione, sic facta est tunc defectio solis. Defectio autem solis a saeculo semper fuit in suo tempore facta – Quomodo ergo poterat fieri defectio solis cum luna esset plena – Dicimus ergo quod Mt et Mc non dixerunt defectionem solis tunc factam fuisse; sed neque Lucas sec. pleraq. exx. habentia sic: *Et erat hora fere sexta et tenebrae – nonam, et obscuratus est sol.* In quibusdam autem exx. non habetur: *Tenebrae factae sunt, et obscuratus est sol*, sed ita: *Tenebrae factae sunt super omnem terram sole deficiente.* Et forsitan ausus est

328. 2 ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. 46 329. 1
Ps 30 (31), 6 καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· πάτερ, εἰς χεῖράς σου
παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου. τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξέπνευσεν. 47 330. 2

---

aliquis quasi manifestius aliquid dicere volens pro: *Et obscuratus est sol*, ponere: *Deficiente sole*, existimans quod non aliter potuissent fieri tenebrae nisi sole deficiente. Puto autem magis quod insidiatores ecclesiae Christi mutaverunt hoc verbum, quoniam tenebrae factae sunt sole deficiente, ut verisimiliter evglia argui possint secundum adinventiones volentium arguere ea".) Cyr$^{hr\ 199}$ (*εξελιπεν ο ηλιος δια τον τησ δικαιοσυ. ηλιον*) et ^{146} (*ηλιοσ νυν λαμπων μαρτυρει, ο τοτε - εκλιπων, το σκοτοσ μαρτυρει το τοτε* etc) et ^{57} (*ο γαρ ηλιοσ δεσποτην ατιμαζομενον ιδων εξελιμπανεν*) ... ς Ln Ti *και* (a b c e arm om) *εσκοτισθη* (D *εσκ. δε*) *ο ηλιοσ* cum AC^{3}DQRXΓΔΛΠ unc^8 al pler (a b c e) f ff^2 l q vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (omissis *και σκοτ. εγεν.* usq *ιρατησ*, ut iam notatum, sed aliis additis: vide post) (arm) aeth (Mcion^{epiph} vide ad v. 33) Or$^{int\ 3,923}$ („secundum pleraq exx" vide ante) ... syr$^{p\ txt}$ *του ηλιου σκοτισθεντοσ*, atque ita prorsus et. Act$^{pil\ a\ 233}$ ... c^2 (ut^{vid}) 33. plane om, hinc Gb^0 :: at nil additum fuisse a Luca ut contra testium auctoritatem, ita absonum fidei est, quum nil eiusmodi ll. pp. legatur nec magis inlatum sit. *του ηλιου εκλιποντοσ*, ter ab Origene confirmatum, aliena manu invectum esse minime credo. Quum enim ab adversariis nominis Christiani defectio solis, quae plerumque dicitur, ad explicandam rem imminuendamque adhibita sit, multo fit probabilius istam Lucae scripturam hominibus anxiae pietatis displicuisse propterea que correctam esse. Quae sententia eo confirmatur quod *εσκοτισθη* (*και εσκ., εσκ. δε*) *ο ηλιοσ* eo quo legitur loco parum concinne scriptum est. Ac revera displicuisse verba *του ηλ. εκλιπ.* et abusui obnoxia fuisse non modo eis probatur quae ex Origenis qui fertur commentario adtulimus - veteris interpretis fides hoc loco satis suspecta videtur quum ipse Or bis contra stet - sed etiam Actis Pilati quae feruntur, ubi metum Pilati de tenebris illis quaerentis Iudaei leniunt dicentes: *εκλειψισ ηλιου γεγονεν κατα το ειωθοσ* (sic Act$^{pil\ a\ 231}$; similiter $^{b\ 288}$ *οτι τοιουτον σκοτοσ εκλειψισ ηλιου εστι, καθωσ εγενετο και εν ετεροισ καιροισ*). Ceterum post verba *και εσκοτισθη ο ηλιοσ* syr^{hr} add (:: ex Mt) *et luna abscondit lucem suam, et stellae ceciderunt, et rupes scissae sunt, et monumenta aperta sunt, et corpora sanctorum multorum surrexerunt et apparuerunt multis.* | *εσχισθ. δε* cum ℵBC*L 1. 33. 131. (sah cop sine copula) ... ς Ln Ti *και εσχισθ.* cum AC^{3}QRXΓΔΛΠ unc^8 al pler it vg syr^{omn} arm (plane ita et. Act$^{pil\ a\ 233}$). D vero *και το καταπ. του να. εσχισθη* (omisso *μεσον*) post *εξεπνευσεν* v. sq pon

46. ο $\overline{ις}$: CD cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth post *φωνησασ*, sah ante *φωνησασ* ... es^{cr} Mcion$^{epiph\ 317}$ et^{347} om | Dgr *μεγαλη φωνη* | *χειρασ*: A al pauc Epiph^{771c} (non item d) *χειρα* | *παρατιθεμαι* (Gb') cum ℵABCK

ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον ἐδόξαζεν τὸν θεὸν λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. 48 *καὶ πάντες οἱ συνπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωρήσαντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες τὰς στήθη ὑπέστρεφον.* 49 *εἱστήκεισαν δὲ* Io 19, 25

MPQUXΠ al[20] fere Iust[try 105] (*και γαρ αποδιδους το πνευμ. επι τω σταυρω ειπε· πατερ, εις χ. σ. παρατ. το πν. μου, ως και εκ των απομνημονευματ. και τουτο εμαθον*) Or[3, 726] Eus[dem 108] et[160] Cyr[hr 199]; item DR al[30] fere Const[5, 6, 8] et[14, 8] Ath[299] Bas[eth 285] Epiph[771] Thdrt[4, 258. 259. 260. 277] etc (et. Act[pil a]) *παρατιθημι* (RD[2] *-τιθειμι*). Item *commendo* it vg Or[int 3, 926] syr[cu] et[utr] et[hr] rell ... ς *παραθησομαι* c. EGHLSVΔΛ al plu Dial[857] (et. Act[pil b]) :: ut LXX. Respiciunt huc et. Iust[gnost] ap Hipp[157] Thdot[excerpt 62] Iudaeus ap Or[cels 2, 55]. Ceterum cf de hoc versu Amb[interp dav 646] „unde in cruce, cum emitteret spiritum ad patrem ait: *In manus tuas commendo sp. meum.* Non ergo aliqui addant: *Domine*, ut psaltae faciunt, quod neque in latino cod. inveni meo neque in graeco, neque in evangelio, quod est evidentius.“ Sed[luc 1531] ipse Amb: *in manus, domine*, etc | *τουτο δε* cum ℵB C*DG[r] 71. 248. g[scr] c cop[schw ex petr 4] ... Ln *και τουτο* c. KMΠΠ al[10] b d e l q cop[wi] et[dz] aeth Bas[eth 285] Amb[luc 1531] (atque et. Act[pil a]) ... L 22. p[scr] sah syr[sch] *τουτο* ... ς *και ταυτα* cum AC[3]QRΓΔΛ unc[6] al pler f ff[2·] vg syr[P] arm ... a syr[cu] nil nisi *και* omissis τ. ειπ., X 29. 64. 247* om *τουτ. δ. ειπ. εξεπν.*

47—49 an habuerit Marcion, tacentibus Epiph et Tert non liquet. Certe inde quod Tert ex his vv. nihil affert non sequitur Mcionem delevisse.

47. *ιδων δε ο εκ. το γενομενον*: D *και ο εκατονταρχος φωνησας* | *εκατονταρχης* cum ℵ*B[2]Π* 1. 131. 209. ... ς Ln Ti *εκατονταρχος* cum ℵ[c] ACDPQRXΓΔΛΠ[2] unc[8] al pler. Praeterea e ff[2·] l add *et qui cum eo erant* | *το γενομενον*: C* *το γεγονος* ... R 48[ov] Or[int 3, 928] et[929] *τα γενομενα*, Cyr[luc 437] *τα γεγενημενα* | *εδοξαζεν* cum ℵBDLR c q (e ff[2·] l *magnificabant*) cop[wi] et[schw] syr[P] Cyr[luc 437] ... *εδοξασε* cum ACPQXΓΔ ΑΠ unc[8] al omn[vid] a f vg (b *magnificat*) sah cop[dz] syr[cu] et[sch] et[hr] Or[int 3, 928] et[929] (et. Act[pil a]) | *οντως*: ℵ Cyr[luc] *οτι οντως* ... X (confuse) *οιτος* | *ο ανθρ. ουτ.* h. l. et. Or[int 3, 928] Cyr[luc] ... D sah aeth Or[int 3, 929] post *δικ. ην* (c sah cop[wi] et[petr 4] *est*)

48. *συνπαραγεν.* cum ℵAB*CDELPQRΔ al aliq ... ς Ln *συμπαρ.* cum B[3]G HKMSUVXΓΛΠ al pler ... 1. 28. 131. 209. *παραγεν.* | *παντ. οι συνπ. οχλοι επι την θεωρ. ταυτ.* (syr[cu] om *οχλ. επ. τ. θεω. ταυτ.*): D c *παντ. οι συνπ. επι θεωρεια οχλ.* (c *omnes qui interfuerunt spectaculo, turbae*) ... 13. 69. 124. 346. arm post *οχλοι* sic pergunt: *και θεωρησαντες* (vel *-ροντες*) *την θεωριαν ταυτην και* (69. *θεωροντες* pro *και*) *τα γινομενα* | *θεωρ. τα γενομενα*: A al[2] om | *θεωρησαντες* cum ℵBCD[gr]LRX 33. 124. c syr[cu] et[utr] ... ς *θεωροντες* cum PQΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg (et. Act[pil a]) | *τ. γινομενα* (et. c *quae facta sunt*): 13. 69. 124. 346. al[5] *τ. γινομενα*, item a b f ff[2·] l q vg *quae*

πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.

50–54
Mt 27, 57–60
Mc 15, 42–46
Io 19, 38–42

50 [332.1] *Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ βουλευτὴς ὑπάρχων, καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος,* 51 *οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθέμενος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσεδέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,* 52 *οὗ-*

---

fiebant, e *quod fiebat* | τα στηθη (Gb″) cum ℵABC*DL 1. 131. 209. al[4] for (al ap Ln) arm (et. Act[pli b 288]) ... ς Ln praem εαυτων (et. Act pli a) cum C[2]QRΔΑΠ unc[7] al pler et (τα εαυτ. στηθ.) P 124. et UXΓ al mu αυτων, item sah cop aeth, item habent *pectora sua* it (c *frontes suas*) vg syr[omn]. Praeterea D add και τα μετωπα (*et frontes*) | υπεστρεφον (D -φαν): g[1] add *dicentes: Vae nobis, quae facta sunt hodie propter peccata nostra; appropinquavit enim desolatio Hierusalem.* Similiter add syr[cu] (omisso υπεστρεφον) *et dicentes: Vae nobis, quae facta sunt; vae nobis propter peccata nostra.*

49. ειστηκ. ut ℵBCD etc: AHPQRΔ al ιστηκ. | δε: A sah om | γν. αυτω cum ABLP 33. 64. ... ς γν. αυτου cum ℵCDRXΓΔΑΠ unc[8] al pler (et. Act[pli a]) it vg cop (sah *noscentes eum*) syr[P] (syr[hr] *qui agnoscebant eum*) ... syr[cu] et [sch] γν. ϖ̄ | απο μακρ. c. ℵBDL al plus[10] (it vg sah cop). Item Act[pli a] ... ς Ti μακροθ. cum ACPRXΓΔΑΠ unc[8] al pler :: ll. pp. legitur απο (in Mt AKΔΠ al mu om) μακροθ. θεωρουσαι. Similiter απο ante μακρ. fluct Mc 8, 3. 11, 13. Nemo addidit απο Lc 18, 13 μακροθεν εστως. | και γυν.: B sah (non item cop) και αι γυν. (item cod. Act[pli a]) | συνακολουθουσαι cum ℵBCLRX al pauc ... ς Ln συνακολουθησασαι cum ADPΓΔΠ unc[8] (et Δ -θησαι) al pler, item it vg etc *quae secutae erant* (*fuerant*)

50—53. Epiph[317] et[348] ex Mcione haec affert: και ([348] om) ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ καθελων το σωμα ενετυλιξε ([348] add σινδονι), και εθηκεν εν μνηματι λαξευτω. Haec non tam ex evglio Mcionis plene exscripta quam ad impugnandum Mcionis docetismum selecta sunt.

50. και ιδου (48[ev] al pauc om) ανηρ: syr[cu] *et homo quidam*, syr[sch] *homo autem quidam*, aeth *et venit vir* | ονοματι: 1. 25. 131. 209. ω ονομα | και (c add ο) ανηρ cum ℵCLX 33. 150[ev] z[scr] ... ς Ln Ti ανηρ cum ABΔΑΠ unc[8] al pler f vg sah cop etc ... Dr a b e ff[2. blan] l q om plane | αγαθ. και δικ. (syr[cu] δικ. κ. αγ.): B sah om και. Libere transp singula c: *et ecce vir quidam nom. Ios., de civitate Arim. cum esset decurio, qui sperabat regnum dei, et bonus homo, non consentiens consilio et actui eorum, hic accessit*

51. συνκατ. cum ℵABCDHLPΔ al ... ς Ln συγκατ. cum EGKMSUV[sil]XΓΔΠ al pler | -τιθεμενος cum ℵCDLXΔ 1. 28. 69. 124. 131. 209. 346. 435. c[scr] al[6] ... ς Ln Ti -τεθειμενος cum ADPΓΔΠ[2] unc[8] al pler (Π* -θειμενος) | απο αριμ. πολ. τ. ιουδ.: syr[sch] post υπαρχων pon | αριμαθαιας (ita vg[ed] et[edd pauc]): D it am fu for ing san tol -θιας | ος προσιδεχετο (Gb″) cum ℵBCDL 69. a b e l (c vide ante) sah cop ...

τοσ προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, 53 [333.1] *καὶ καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶσ οὐδέπω κείμενοσ.* 54 [334.10] *καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆσ, καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν.*

---

r 13. 127. 346. al pauc q (syr^{cu} et ^{sch}) *οσ* (syr^{cu} et ^{sch} om) *και προσεδεχ.* ... KMPUXΠ al^{15} fere arm *οσ και αυτοσ προσιδεχ.* (:: ut ll. pp.) ... ς Ti *οσ και προσιδεχ. και αυτοσ* cum AEFGHSVΔΛ al plu syrP (aeth), item 1. 33. 131. 209. al^{30} fere f ff^{2}· vg *οσ προσιδεχ. και αυτοσ*

52. *ουτοσ* (al aliq *και ουτ.*, *ουτ. ουν*, *αυτοσ*, *οσ*, EL al pauc *ουτωσ*): Dδr* om, D^{2} d *και* | *τω πειλατω*: syr^{cu} om | *πειλ.* cum ABD ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵCLP unc rell al omn^{vid} | *του ιυ*: G *του κυριου*. Addit c: *Pilatus autem cum audisset quia exspiravit, clarificavit dominum et donavit corpus Ioseph.*

53. *καθελων* sine additam cum ℵBCDL 13. 33. 69. 258. 346. al^{3} a e f ff^{2}· l vg (*et depositum involvit in*, a *et dep. involv. eum in*) ... ς Ti add *αυτο* cum AΡΧΓΔΛΠ unc^{7} al pler b (*et depositum illut involv. in*) sah cop syr^{omn} arm, item U 157. al aliq q *αυτον*, c aeth *corpus* | *αυτο* (post *ενετυλιξ.*): ΠΧΓ al^{15} it^{pler} vg arm om; al aliq a *αυτον*, D *το σωμα του ιυ* | *σινδονι* (H al pauc praem *τη*): D 440. *εν σινδονι*, item a b c e f l q *in sindone* (*-nem* a l q) ... 13. 69. 157. 346. al pauc add *καθαρα* :: ex Mt | *αυτον* cum ℵBCD f^{scr} a b f ff^{2}· l q vg (sah cop et *αυτον* et *αυτο* signific) ... ς *αυτο* cum ALPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c... 1. 22. 33. 69. 131. 209. 346. al^{5} e arm om | *μνηματι λαξευτω*: D *μνημειω* (ita et. al mu) *λελατομημενω* (:: cf Mc) | *οὗ*: U *οπου*, al aliq *εν ω* | *ουδεισ ουδεπω* cum ℵCKMPUΠ al plus^{10}; item ς *ουδεπω* (Λ *ουδεποτε*) *ουδεισ* cum EGHSVXΓΔΛ al plu ... Ln Ti *ουδεισ ουπω* cum ABL 1. 118. 209., item D Or^{1,439} *ουπω ουδεισ* (d *adhuc nemo*) ... it^{pler} vg *nondum quisquam*, a *nondum aliquis*; item *ου. ουδεισ* syr^{cu} arm, sed *ουδεισ ου.* syr^{utr}. Cf Or^{int3,930} „*Lucas et Iohannes, quorum unus quidem dixit*: in quo nondum erat aliquis positus, *Ioh. autem*: in quo nondum aliquis positus erat“ | *κειμενοσ* (syr^{cu} *sepultus*): U 13. 69. 124. al^{15} cop aeth^{cdd2} add (:: ex ll. pp.) *και προσεκυλισεν λιθον μεγαν επι την θυραν* (al mu *επ. τη θυρα*) *του μνημειου*, item D c sah *και θεντοσ αυτου επεθηκεν τω μνημειω λειθον ον μογισ εικοσι εκυλιον*, c *et cum positus esset in monumento, posuerunt lapidem quem vix viginti volvebant*, sah *cum vero posuisset eum posuit lapidem in porta sepulcri, quem viginti homines volvere possent*; item l *ibi sepelierunt corpus ihu.*

54. *και* (Λ 69. 346. al pauc sah arm add *η*) *ημερα ην*: D c *ην δε η ημερ.* | *παρασκευησ* cum ℵBC*L 13. 346. a b c e l q vg ... ς Ti *παρασκευη* cum AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f ff^{2}· am^{2} (al ap Ln) Eus^{mar} (ex Combef ap Mai^{265}); syr^{cu} arm *feria sexta* ... D *προ σαββατου* (c *cenae purae ante sabbatum*) | *και σαββατον* (r *-τω*) *επιφ.* (KMΠ al pauc *απιφ.*): D om, c (vide ante) nil nisi *ante sabbatum* | *και* cum ℵB C*L 1. 13. 33. 209. 346. al pauc a b e f ff^{2}· g^{2} l q vg cop syr^{cu} et^{sch}

Mt 27, 61
Mc 15, 47

55 *Κατακολουθήσασαι δὲ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῷ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη,*

Ex 20, 10

τὸ σῶμα αὐτοῦ, 56 [335.8] *ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.*

XXIV.

1 ss
Mt 28, 1 ss
Mc 16, 1 ss
Io 20, 1 ss

1 [336.1] *Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέως ἐπὶ τὸ μνῆμα ἦλθον φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα.* 2 *εὗρον δὲ τὸν*

---

et P c. ob. arm Eus^{mar} (ut ante) ... ς om c. AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^8 al pler sah (aeth *ut illucesceret sabbatum*)

55. Hunc versum syr^{cu} sic habet: *atque illae mulieres, quae venerant cum illo a Galilaea, venerunt ad sepulchrum in investigationibus suis, et viderunt corpus, quum imposuissent illud ibi.* | κατακολουθησασαι (et. Eus^{mar} ex Comb. ap Mai^{265}): D c ff$^{2\cdot}$ κατηκολουθησαν, posteaque και εθεασαντ. | δε γυναικες (Gb′) cum ΝΑCΓΔΛΠ unc^9 al^{100} fere Eus esa^{462} et mai (ex Comb.)^{265}; *autem mulieres* c f l vg (arm; *aliae mulieres* aeth) ... Ln δε αι (L δε ε, p^{scr} δαι αι) γυναικ. cum BLPX 1. 22. 33. 69. 131. 157. al mu sah cop syr^{cu} et^{utr} ... ς δε και γυναικ. cum minusc vix mu ... D 29. a b e ff$^{2\cdot}$ q *δε δυο γυναικ.* (cf Eus^{mar} ^{266} *οτι ο λουκας μια λεγει τ. σαββ. - φερειν αρωματα γυναικας δυο τας ακολουθησασας αυτω, αιτινες ησαν απο της γαλιλ. συνακολουθησασαι, οτε* etc) | αυτω post εκ τ. γαλιλ. cum NBL Eus$^{esa\ 462}$ ... ς Ln Ti ante εκ τ. γα. cum AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} Eus^{mar} ex Comb^{265} (vide et.^{280} et^{292}) etc (b e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l q am for fu ing etc *quae cum ipso* [vg^{ed} *co*] *venerant de galil.*, a *quae secutae fuerant illum de gal.*) ... c^{*vid}D e aeth om | εκ (it^{pler} vg *de*): D al pauc c f απο (*a galil.*) item Eus^{mar} ^{266} (non ex Comb^{265}) ^{283} et ^{292} | το μνημειον: D το μνημα αυτου, omissis και ως ετ. το σω. αυτ.

56. Epiph^{317} et^{348} affert ex Mcione: και υποστρεψασαι (^{348} add αι γυναικες) ησυχασαν το σαββατ. κατα τον νομον. | υποστρεψ. δε et. a cop syr^{p} ... c^2 al pauc it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} Mcion^{epiph} και υποστρ. ... c* aeth nil nisi υποστρ. | αρωματα: L τα αρ., item Eus^{mar} ^{289} sed omisso και μυρα | και μυρα: 1. 131. e^{scr} om | r σαβαττον | κατα την εντολην (Mcion^{epiph} τον νομον, vide ante) et. Dion$^{alex\ 502}$ (Gall^{8}): D om

XXIV, 1. τη δε μια (et. Dion$^{alex\ 502}$ Eus$^{dem\ 492}$ et$^{ps\ 79}$ et$^{mar\ 293}$): D μια δε | r σαβαττων (vide ante) | ορθρου: NAC ορθου | βαθεως cum NA BCDGHLMXΓΔΛΠ* al plu (^{15} ap solum Scriv) Eus^{dem} ... ς βαθεος c. EKPSUVΠ^2 al plu (item ut editi sunt Dion^{alex} Eus^{ps} et^{alib}) | μνημα cum ABC^{2}DLΓΛΠ unc rell al longe plu Dion$^{alex\ 502}$ Eus^{ps} et$^{mar\ 266}$ et^{289} Cyr$^{luc\ 437}$ ... NC*FXΔ al mu Eus$^{dem\ 492}$ et^{mar} ex Comb^{265} *μνημειον* (:: cf ll. pp.) | ηλθον (B* -θαν) hoc loco cum NBL Dion$^{alex\ 502}$ Eus$^{ps\ 79}$

λιθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, 3 εἰσελθοῦσαι δὲ οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ· 5 [337.2] ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλι-

---

et mar 203 ... ς Ln Ti ante επι το μν. cum ACXΓΔΛΠ unc rell al omn vid f ff^{2}· g^{1}· vg sah cop syr^{omn} (Tert^{marc} 4, 43 *mulierum illarum - quae ante lucem convenerunt ad sepulchr. cum odorum paratura*); similiter Eus^{dem} ηλθ. ορθρ. βαθ. επι τ. μν., item a b e l q *venerunt valde tempore* (l *-ri*; a *ante lucem valde*) *ad monum.*, c vero *venerunt ad monum. diluculo* ... D ηρχοντο επι το μν. Praeterea C^{3}GH al aliq (item evgg) Eus$^{ps\ 79}$ add γυναικες. Cf. Eus$^{dem\ 492}$ τη δε μια – αρωματα, δηλονοτι αι γυναικες, και τινες συν αυταις. | αρωματα (D a b c e ff^{2}· l sah syr^{cu} om; non item f g^{1}· q vg cop syr^{utr} et ^{hr} Dion Eus Tert^{marc}) absque additam cum ℵBC*L 33. 124* a b c e ff^{2}· g^{1}· l vg cop aeth^{rom} Dion$^{alex\ 502}$ Eus^{ps} (cf Eus$^{mar\ 260}$ οτι ο λουκας – λεγει - γυναικας δυο τας ακολουθησασας αυτω etc, vide supra) ... ς (Gb^{00}) add και τινες (syr^{omn} arm *aliae feminae*; q *quidam*, f *aliae*) συν αυταις cum AC^{3}DXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f q sah syr^{omn} arm aeth^{pp} Eus^{dem}. Praetereaque D c sah add (:: cf Mc) ελογιζοντο δε εν εαυταις τις αρα αποκυλισει τον λιθον.

2. ευρον δε (a syr^{p} et ^{hr} *invenerunt autem*; b e f ff^{2}· l q vg syr^{cu} et ^{sch} *et invenerunt*): D c sah ελθουσαι δε (c *et cum venissent*) ευρον | απο: C*H al pauc Eus^{dem} (non item ^{ps}) εκ | απο του μνημειου: X syr^{hr} απ. της θυρας τ. μνημειου ... b om

3. εισελθ. δε cum ℵBC*DL 1. 33. 118. 209. a b c e ff^{2}· l sah cop Eus$^{dem\ 493}$ et $^{ps\ 79}$ ... ς και εισελθ. (:: ut Mc) cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler f q vg syr^{cu} et ^{utr} (sed syr^{hr} *et ingressi sunt autem*) arm aeth | ουχ: ℵC* ουκ | του κυριου ιυ cum ℵΔBCLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn (exc^{1}) c q vg cop syr^{p} et ^{hr} arm aeth Eus$^{ps\ 79}$ ... 42. f sah syr^{cu} et ^{sch} του ιυ (sine κυριου) ... Ti plane om cum D a b e ff^{2}· l Eus$^{dem\ 493}$ (εισελθουσαι δε ουχ ευρ. το σωμα, δια το ηδη τον σωτηρα ημων εκ νεκρων εγηγερθαι.)

4. και εγενετο: C sah cop^{dz} εγεν. δε | απορεισθαι cum ℵBCDL ... ς διαπορεισθ. cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (item 1. 22. 131. 209. al pauc διαπορειν) Eus$^{ps\ 79}$ | περι τουτου: D Eus^{ps} περι αυτου ... sah om | και ιδου (et. b e l q Eus^{ps}): D al pauc a c f ff^{2}· vg sah cop syr^{cu} om και | ανδρ. δυο (et. Gb Sz) cum ℵΔBCLXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu a f sah cop syr^{p} arm Eus^{ps} ... ς (= Gb Sz) δυο ανδρ. cum D al non ita mu b c e ff^{2}· l q vg syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} Eus$^{mar\ 264}$ sqq et $^{288.\ 290.\ 292}$ | επεστησαν (C^{3}): C* παρειστηκεισαν (:: cf Act 1, 10) | εν εσθητι αστραπτουση cum ℵBD it vg Eus^{ps} et $^{mar\ 265}$ et $^{288\ sq}$ et $^{290.\ 292}$ (item syr^{cu} et ^{sch} *et fulgebat vestis eorum*), item (vide post) Mcion^{epiph} εν εσθητι λαμπρα ... ς Ti εν εσθησεσιν αστραπτουσαις (L λευκαις) cum ACLXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} sah cop syr^{p} et ^{hr} arm (aeth)

5. εμφοβων (B*DL al ενφ., sed v. 37 ενφ. tantum D; X al aliq εν φοβω)

νουσῶν τὰ πρόσωπα εἰς τὴν γῆν, εἶπαν πρὸς αὐτάς· τί ζητεῖτε τὸν
6 a 19, 32 a. *ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; 6 οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη. μνή-*
σθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, 7 λέγων τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων
ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.

δε γενομ. αυτ. και κλινουσων (AB* *κλειν.*): D *ενφοβοι δε γενομεναι εκλειναν*, c *conterritae autem inclinaverunt*, a *timore autem adprehensae, inclinantes;* similiter syr^{cu} *et timuerunt et inclinaverunt capita sua et intuitae sunt in terram prae timore* (pergit post haec: *dixerunt ad eas viri illi*), syr^{hr} *illae autem correptae sunt timore magno et declinabant vultus suos in terram* (perg *et dixerunt ad eas viri illi*) | *τα προσωπα* c. ℵBC*DGLXΠ 1. 33. 42. 157. al aliq syr^{utr} (syr^{cu} et ^{hr} vide ante) arm (sah cop et plur. et sing. exprim, aeth *oculos suos*) ... ς Ln το (Δ om) *προσωπον* c. AC^{3}ΓΔΛ unc^{8} al pler it vg. Praeterea c* al pauc d sah cop arm al (vide ante) add *αυτων* | *εισ*: X *επι* | *ειπαν* cum ℵBCDL Mcion^{epiph} (vide post) ... ς *ειπον* cum AXΓΔΠ unc^{7} al pler (SUΛ al aliq *ειπεν*). Praeterea D c praem *οι δε* (similiter syr^{cu} et ^{hr}, vide ante) | *τι ζητειτε* etc: c *quem quaeritis Iesum Nazarenum.* Ceterum affert ex Mcione Epiph ^{317} et ^{348}: *ειπαν οι εν εσθητι λαμπρα· τι ζητειτε τον ζωντα μετα των νεκρων; ηγερθη· μνησθητε οσα ελαλησεν ετι ων μεθ υμων* (^{317} om *μ. υμ.*) *οτι δει τον υιον του ανθρωπ. πολλα* (^{317} om) *παθειν και παραδοθηναι.*

6. *ουκ εστιν - ηγερθη* et. f q vg (item g^{2} *non est, surrexit*) etc: c *resurrexit a mortuis*, item Mcion^{epiph} ^{317} et ^{348} nil nisi *ηγερθη* ... D a b e ff^{2}· l om | *αλλα* cum ℵBLX 33. ... ς Ln *αλλ* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler Eus^{ps} ^{79} et^{mar} ^{266} Cyr^{luc} ^{137} ... c* g^{2}· syr^{sch} om | *μνησθητε* (et. Eus^{ps} et^{mar}): D *μν. δε*, e *ac memoramini* | *ωσ* (et. Eus^{ps} et ^{mar}, *qualiter* b e f ff^{2}· g^{2} l q vg, *sicut* a, item syr^{p} et ^{hr} sah cop; et. Cyr^{luc} ^{138} *εισ μνημην αναφεροντων ωσ εφη* $\overline{χς}$ etc): D c syr^{cu} et ^{sch} Mcion^{epiph} ^{317} et ^{348} et^{tert} ^{4,43} *οσα* (d *quanta*, c Tert *quae*) | *υμιν*: LX al pauc *ημιν*, Mcion epiph om. Sed vdtr paullo liberius scribi: *μνησθητε οσα ελαλησεν ετι ων μεθ υμων* (ita ^{348}, antea ^{317} om *μεθ υμων*) *οτι δει τον υιον του ανθρ. πολλα* (^{317} om) *παθειν και παραδοθηναι.* | *εν τη* (Δ om) *γαλιλαια*: Mcion^{epiph} (sed^{tert} *quae locutus sit vobis in Galilaea dicens*) Eus^{mar} ^{266} (*ελαλ. υμιν ετι ων συν υμιν λεγων*) om

7. *λεγων* (et. Eus^{mar} Mcion^{tert}, non item ^{epiph}; syr^{cu} add *vobis*): D c (item ff^{2}·^{vid} ap Sab) om | *τον υι. του ανθρ. οτι δει* hoc ordine cum ℵ*BC*L, item a *quoniam filium hom. oportet* ... ς Ln *οτι δει τον υι. του ανθρ.* cum ℵ^{c}AC^{2}DXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} (Mcion^{epiph} vide ante, Eus ^{mar} *οτι δει παθειν τον υι. ανθρωπου και τα εξησ*), item *quia* vel *quoniam oportet fil. hom.* it^{pler} vg (Tert^{marc} *quod oportet tradi fil. hom.*) | *εισ χειρ. ανθρωπ.* (36. 127*254. pp^{arh} tol sl^{cod} om) *αμαρτωλ.* (D b e ff^{2}· l om): a om. item Mcion^{tert} (cf et. Mcion^{epiph} ad v. 6) | *αναστηναι*: Δ 33. *εγερθηναι*

8 *καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ*, 9 (338.2) *καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν πάντα ταῦτα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς.* 10 (339.10) *ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα.* 11 *καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς.*

---

8. τ. ρημ. αυτου: c f q vg *verborum eius*; a b e ff^{2}· l gat *verborum horum*, item syr^{cu}

9. απο του μνημειου (et. Eus^{mar} suppl ^{291} Cyr^{luc} ^{438}; cf et. Tert^{marc4,43} „*revertentes quoque a sepulchro mulieres* et ab illa angelorum visione prospiciebat Esaias" etc): D a b c e ff^{2}· l (non item f vg) arm om | παντ. ταυτ. cum ℵDXΓΔΑΠ unc^{6} al^{25} fere c ... ς Ln ταυτ. παντ. cum ABGLMS al pl itp^{ler} vg Eus^{mar} suppl Cyr^{luc} ... 242. 262. syr^{cu} sah aeth pers^{p} om παντα | πασιν: X om, item (*et ceteris discipulorum illorum*) syr^{cu}

10. ησαν δε cum ℵBLXΔΛ unc^{7} al plu c syr^{sch} et^{p} c.* arm Eus^{mar} ^{261} et suppl ^{291} ... Gb (et. Sz ex incuria, ut ex comm apparet) Ti ην δε cum KUΠ 1. 22. 69. 131. 300. al^{20} fere Cyr^{luc} ^{439}, item *erat autem* a b f ff^{2}· l q sah cop^{schw} ex^{dz} ... ADΓ (sic) al^{40} fere cop^{wi} et^{petr} syr^{cu} aeth om, hinc Gb^{0} | η μαγδαληνη (ΧΛ al mu sah cop -λινη) μαρια (ℵ 1. -ιαμ) hoc ordine et. Eus^{mar} et suppl Cyr^{luc} ... D 80. it vg sah cop μαρ. η μαγδ. | ιωαννα cum ℵAB etc: DL ιωανα | μαρια η: 1. μαριαμ η | η sec cum ℵABDΠ*KMSUVXΓΔΠ al^{50} fere sah Eus^{mar} (*filia Iacobi* syr^{cu} et^{hr*}, *mater Iacobi* syr^{sch} et^{hr**} pers^{p}) ... ς om cum EFGH^{2}LΛ al plu cop Cyr^{luc} | ελεγον (D -γαν) cum ℵ*ABDEFGHLMΔΓΠ al^{45} fere b e ff^{2}· q sah (*dicebant autem*; et. M συν αυταισ· ελεγον) aeth, item syr^{cu} (*hae dicebant* etc) ... ς (sed Gb^{0}) Ti praem αι (*quae*) cum ℵ^{c}KSUVXΛ al pl a c f vg cop arm syr^{sch} et^{p} c.* Cyr^{luc} ^{439}; 157. praem και | τουσ: D^{gr*} αυτουσ | ταυτα (b e q ante *dicebant ad app.* pon): syr^{cu} et^{sch} non exprim. Praeterea l om ελεγ. πρ. τ. αποστ. ταυτ.

11. ενωπιον (1. om) αυτων (et. Eus^{mar} suppl ^{286}): l *apostolis* (vide ante) ... X 225. 47^{ev} om | τ. ρημ. ταυτα cum ℵBDL a b c e l q (item^{vid} ff^{2}· g$^{1·2·}$) vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} ^{mg} (cod^{bars}) et^{hr} aeth (*et fuit hic sermo coram illis sicut deliram.*) Eus^{mar} suppl ^{286} ... ς Ti τ. ρημ. αυτων cum AIXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} f syr^{p} ^{txt} arm

12. Hunc versum omisimus cum D a b e l fu syr^{hr*c} (lectio incipit v. 13, sed additur vel potius praemittitur in margine v. 12. Contra ^{412} ad finem lectionis quae v. 1 incipit in ipso textu* legitur versus.) Eus^{can} (cum enim verba v. 10 ησαν δε η μαγδ. μαρ. usque v. 35 εν τη κλασει του αρτου unum caput 339 efficiant comprehensa canone decimo, qui singulis propria continet, quae vero v. 12 narrantur debuerint cum Ioh 20, 5 sq coniuncta canone nono poni, eis destinato quae Lucas et Iohannes communia habent, Eusebius versum 12 qui dicitur apud Ammonium nec invenisse nec supplesse censen-

Mc 16, 12 s.] 13 *Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ᾗ*

---

dus est. Quocum cohaeret quod Ioh 20, 5 sq eodem canone decimo posita sunt, adnumerata quippe eis quae Ioh propria habet) ..... ς (sed Gb^{0} adstipulante Schulzio „absentem hunc versum facile desideres. *παρακυπτειν, οθονια, απηλθε προς εαυτον*, ut a Lc sunt alinea, ita undique produnt Io.") *ο δε πετρος αναστας ἐδραμεν επι το μνημειον, και παρακυψας βλεπει τα οθονια κειμενα μονα, και απηλθε προς εαυτον, θαυμάζων το γεγονος*, item Ln [*ο δε πετρ. - γεγονος*], cum ℵABILXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f ff^{2}· vg syr^{cu} et^{sch} etp syr^{hr} ^{412} (et^{6} mg) sah cop aeth Eus$^{mar\ suppl\ 287}$ et ^{293} (*λεγει γουν και αυτος* [i. e. Lc] · *τη δε μια των σαββ. ορθρου - ιιθ εξησ οτι ιδουσαι αγγελους επανηλθον και απηγγ. τοις μαθ. α τεθειαντο. πετρος δε σπευσας επι το μνημα απαντα και τα οθονια θεωρει*) Cyr$^{luc\ 439}$ (*την του πετρου μαρτυριαν τα οθονια μονον επι του μνηματος εωρακοτος* etc). In singulis haec fluctuant: ℵB 243. 44^{ev} 47^{ev} semel syr^{cu} sah cop Eus$^{mar\ suppl\ 287}$ om *κειμενα*, L c f ff^{2}· vg (et. mss pl, sed non am) arm aeth post *μονα* pon. Item ℵ*(contra ^{cb} add)AKΠ 69. al^{8} am harl mt om *μονα*. Item pro *απηλθεν* A habet *απηλθον*, denique pro *πρ. εαυτον* BL *πρ. αυτον*, it vg *secum*, quod quidem aeque ac vv pler cum *θαυμαζ.* coniungunt :: patet hunc versum iam saec secundo a plerisq testibus lectum esse. Quorum auctoritatem quominus deseramus, minime impedit quod additamentum non accurate respondet ei Iohannis loco, ad quem conformatum est. Talis enim licentia in additamentis eiusmodi plane usu venit. Cf Proll. Quae vero ab ipso Iohanne differunt, non sunt eiusmodi ut quemquam ad omittendum versum adduxerint. Alioquin multa ac graviora omitti debebant quae non temptata sunt.

13. *και ιδου* (aeth om) *δυο* etc: D e *ησαν* (e *fuerunt*) *δε δυο πορευομ. εξ αυτ. εν αυτη τ. ημερα* ... syr^{cu} (libere): *et apparuit duobus ex eis in illa die quum ambulabant* | *εν αυτη τη* (ℵ *εν τη αυτη*) *ημερα* (AG2^{scr} *ωρα*): a om | *ησαν πορευομενοι* h. l. cum ℵB (syr^{cu} vide ante) syr^{sch} et^{hr} aeth Eus$^{mar\ suppl\ 293}$ ... ς Ln Ti post *εξ αυτων* cum AILΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} b e (*euntes* absque *erant*) f ff^{2}· l vg syrP sah (cop *ambulabant in die illa euntes in*) ... X a *ησαν εξ αυτ. πορευομ.* post *δυο*. Praeterea ℵ* *και ιδου - ημερα ησαν δε* (del $^{a\ vid}$ et^{c}) *πορ.*, ℵ^{c} vero post *εξ αυτ.* addiderat *η* (scripturus *ησαν*) sed rursus delevit. | *εξηκοντα* (e *septem*; s in mg notatum habet *μιλια η'*) c. ABDK^{2}LN^{2}XΓΔΛ unc^{8} al pler it^{pler} vg (exc fu) sah cop syr^{cu} etP (certe apud White ex edd plurib) arm^{edd} aeth (sed *milliaria* pro *σταδ.*) ... ℵ^{1}K*N*Π 158. 175^{mg} 223* 237* 420* g^{1}· fu syrP (ut cod^{bars}) velP mg (ut edd$^{assem\ 1}$· et^{barb}; item apud Barhebraeum) syr^{hr} arm (sed variant edd; unus CL) schol ^{34}et^{194} (*ἑκατὸν ἑξήκοντα λεκτέον· οὕτως γὰρ τὰ ἀκριβῆ περιέχει καὶ ἡ ὠριγένους* [34. om] *τῆς ἀληθείας βεβαίωσις.*) *εκατον εξηκοντα* (ita Ti^{synops}). Eandem scripturam confirmant Eus^{onomast} (sub *ἐμμαούς*, ap. Lars. et Parth. p. 186). Hier (cum in versione libri Eusebiani,

ὄνομα Ἐμμαοὺς, 14 *καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων.* 15 *καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συνζητεῖν, καὶ αὐτὸς Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς·* 16 *οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν.* 17 *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες; καὶ ἐστάθησαν*

ap. Lars. et Parth. p. 187, tum in epitaph. Paulae ap. Vallars[673]) Sozomenus (5,21 ed. Vales. 629 sq) eo quod Emmaum eandem atque Nicopolin (quod nomen invaluit ex quo tempore urbs instaurata est, h. e. teste Chronico Alex. circa a. 223) esse dixerunt. Quae quum ita sint, dubium non est quin *εκατον εξηκοντα* scriptura insignem ex summa antiquitate Christiana auctoritatem habeat. At Lucas rem minime ita narrat ut Cleopam cum socio septem ferme horas Emmaum eundo totidemque redeundo Hierosolymam consumpsisse credas. Quam ipsam ob caussam *εκατον εξηκοντα* prudenter in *εξηκοντα* mutatum dixeris, praesertim quum altera Emmaus, sexaginta ab urbe stadiis distans illa quidem, ex Iosepho de bell. Iudaic. 7, 6, 6. (*απεχει δε των ιεροσολυμων σταδιους εξηκοντα*) satis inotuisset. Nihilomius statuere praestat ineptum correctorem quamvis antiquissimum incredibilia Lucae verbis intulisse quam ipsum Lucam quae secum pugnant scripsisse. | *η ονομα* (a *cui nomen*): D *ονοματι*, itpler vg *nomine* | *εμμαους*: c f l[2] vg (et. am fu for al) *emmaus* ... a l* *ammaus*, D *ουλαμμαους* (d *ulammaus*), e ff[2]· *ammaus et cleopas* (ff[2]· *-phas*), b *cleofas et ammaus*. Cf ad v. 18.

14. *και αυτοι* (sah *isti vero*, syr[cu] aeth non exprim *αυτοι*) *ωμιλουν*: ita a b f ff[2]· l vg ... D c e *ωμιλουν δε* | *προσ αλληλουσ* (et. c e f vg Or[1,434]): D *πρ. εαυτουσ* ... A om, nec exprim a b ff[2]· l | *των συμβ.* (D *συνβ.*): D* om *των*

15. *συνζητ.* cum ℵABDGLNPΔ ... ς *συζητ.* cum ΧΓΛΠ unc[8] al certe pler. Praeterea syr[cu] om *και συνζητ.* | *και αυτοσ* cum ℵAB[2]CLNPΧΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] b f ff[2]· l vg cop etc: B* *αυτουσ* omisso *και* ... D a aeth om *αυτοσ*, c e syr[cu] sah om utrumque | ῑ̄ς cum ℵABL ... ς Ln o ῑ̄ς cum DNPΧΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid]

17. *ειπ. δε* (G om *δε*): a *dixit autem*, b f ff[2]· l vg (item syr[sch]et[hr]) *et ait* ... D c e Or[1,434] *o δε ειπεν, ille autem* (d *ad ille*) *dixit* | *πρ. αυτουσ* (et. Or): D om | *αντιβαλλετε* (GX al pauc *-βαλετε*): 33. 382. (non 69.) *αμφιβαλλ.* | *πρ. αλληλ.* (et. Or): D *πρ. εαυτουσ* | *περιπατουντεσ* (et. f g[1]· vg sah cop syr[utr] et[hr] rell Or[1,434]): a b c e ff[2]· l syr[cu] om | *και εσταθησαν* (L *εστησαν*) *σκυθρωπ.* cum ℵA*[vdtr]B(L) e (*et steterunt tristes*) sah cop aeth[rom] (item [vdtr] Or[1,434]. Verbis enim *τινεσ οι λογοι ουσ αντιβαλλετε πρ. αλληλ. περιπατουντεσ* quum Iesu quaestionem absolvat, pergens *και ηνικα διηνοιχθησαν αυτων οι οφθαλμοι*, incredibile est verba eum *και εστε σκυθρωποι* in codice suo invenisse, quippe quae extremam ipsius quaestionis partem efficerent. Sin vero *και εσταθησαν σκυθρωπ.* scriptum erat, non erat cur ad-

σκυθρωποί. 18 *ἀποκριθεὶς δὲ εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπεν πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος παροικεῖς Ἰερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις;* 19 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῖα; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ, ὃς ἐγέ-*

---

deret.) ... ς Ln Ti *και εστε σκυθρωποι* cum A^{2}IvidNPXΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l vg syr^{cu} (*dum estis*) syr^{sch} et^{p} aeth^{ppl} arm ... D Cyr$^{luc\,439}$ nil nisi *σκυθρωποι* (Cyr *τι ποτε εστιν ο διαλογισθε πρ. αλλ. περιπατ. σκυθρωποι*) ... syr$^{hr\,8}$ plane om. Cf et. Severian$^{sigill\,565}$ (opp Chrys^{12}) *λεγει αυτοισ ο τα παντα ειδωσ· τινεσ οι λογοι ουτοι ουσ αντιβαλλετε προσ αλληλουσ; λεγει αυτω τω τα παντα ειδοτι ο παρ αυτου τα παντα μανθανων· συ μονοσ* etc :: Lucas quid scripserit certo definiri haud poterit. Ceterum *εστηκεναι* vel *σταθηναι* vel maxime ab usu est Lucae. Similiter Act 9, 7 *ειστηκεισαν ενεοι* dixit.

18. *εισ* cum NBDE*LNPA(1 hiat) 1. 13. 28. 69. 124. 131. 157. 209. 244. 346. 382. 435. arm Cyr$^{luc\,439}$ ... X *τισ* ... ς ο *εισ* cum AE^{2}ΓΔΠ unc^{5} al pler. Praeterea IP 13. 28. 33. 69. al aliq a b d f ff$^{2\cdot}$ l gat syr^{cu} (om *αποκριθ.*) et^{utr} et^{hr} sah cop^{wl} et^{petr} arm aeth Cyr^{luc} add *εξ αυτων*, hinc Ln [*εξ αυτ.*]: at om NABDE$^{\Gamma}$LNΓΔΑΠ unc^{9} al pler c e vg cop$^{sch\,w}$ ex^{dz} | *ω ονομα* cum ADPΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} a c e f ff$^{2\cdot}$ l vg Cyr^{luc} ... NBLNX (69. *ω ονοματι*) b *ονοματι* (:: saepe Lc *ᾧ ὄνομα*, *ᾗ ὄνομα*, ut 1, 26. 1, 27. 2, 25. 8, 41. 24, 13 Act 13, 6; saepius vero certe in Actis *ονοματι*, ut 1, 5. 10, 38. 16, 20 Act 5, 1. 5, 34. 8, 9. 9, 10. 11. 12. 33. 36. 10, 1. 11, 28. 12, 13. 16, 1. 14. 17, 34 etc. At nusquam pro *ονοματι* testes Graeci aut Latini *ω ονομα* substituerunt, contra pro *ω ονομα* substitutum *ονοματι* 24, 13 Act 13, 6.) | *κλεοπασ*: K al plus^{20} sah (non item cop) arm *κλεωπασ* (K -*πᾶσ*). Cf huc Or$^{1,434\cdot\,438}$ et^{3,274} et$^{4,8\text{-}11}$, cui alter *σιμων*, alter *κλεοπασ* dicitur. s^{mg} *οτι ο μετα του κλεωπα πορευομενοσ σιμων ην, ουχ ο πετροσ, αλλ ο ετεροσ.* v^{mg} *ο μετα κλεοπα ναθαναηλ ην, ωσ εν παναριοισ ο μεγασ εφη επιφανιοσ* (cf Epiph^{67} i. e. ^{23,6}). *κλεοπασ ανεψιοσ ην του σωτηροσ, δευτεροσ επισκοποσ ιεροσολυμων.* Schol^{287} *ο δε μετ αυτου ο ναθαναηλ η, ωσ τινεσ, ο ευαγγελιστησ ουτοσ λουκασ.* Apud Ambr$^{luc\,7,132}$ et alibi *Amaon* (alibi *Ammaon*) et *Cleophas* dicuntur. Eadem nomina it^{edd} ad v. 13 testantur. | *ιερουσαλημ* cum NABDILNPXΓΔΑΠ unc^{9} al^{120} fere Cyr^{luc} ... ς (=Gb Sz) Ln *εν ιερ.* cum Δ 69. al vix mu item ut editi certe sunt Or^{4,8} et Severian^{12,565} (opp Chrys). Latt *peregrinus* (d *advena*) *es* (ff$^{2\cdot}$ om) *in hierusalem* (ut a b d f ff$^{2\cdot}$ l vg) vel *peregrinaris ab hierusalem* (ut c e) ... 28. al^{5} *εισ ιερου.* (Gb′) | *και* (K add *ταυτα*) *ουκ* (et. Or^{4,8}): D a b c e ff$^{2\cdot}$ l (non item f vg) syr^{cu} et^{sch} (non item^{p} et^{hr}) om *και* | *εν αυτη*: L e om; item syr^{cu} Severian om *εν ταισ ημερ. ταυτ.*

19. *και ειπ. αυτοισ* (b f ff$^{2\cdot}$ l vg Aug$^{cons\,3,70}$ *quibus ille dixit*; a *qui ait illis*): D o *δε ειπεν αυτω* (d *ad ille dixit ei*), c e *ille autem dixit illis*, sah *dixit autem illis* | *οι δε ειπ. αυτω* (1. arm aeth om *αυτ.*): c e Aug *illi autem dixerunt*, f *at illi dixerunt*, ff$^{2\cdot}$ *et illi dixerunt*, a *et ipsi dixerunt*, b vg *et dixerunt*, l *dixerunt ei* ... D om | *ειπαν* cum NBI 33. ... ς Ln *ειπον* cum ALNΓ unc rell al pler | $\overline{\iota\upsilon}$: A praem *του* | *ναζαρηνου*

νετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, 20 *ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.* 21 *ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλλά γε καὶ σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν*

---

cum ℵBIL Or^{4,8} (ed Delar.), item a c e l^{2} vg *nazareno*, f *nazoreno* ... ς Ln Ti ναζωραιου cum ADNPXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} Or (ed. Huet.), item d l* *nazoreo*, b *nazareo*, ff$^{2\cdot}$ *nazaraeo*, sah *nazoraeo* (cop *incola Nazareth*) :: Lc 4, 34 ιν ναζαρηνε non fluct; 18, 37 ις ο ναζωραιος habetur, quae forma etiam septies in Actis legitur. Praeterea Ioh ter ναζωραιος, Mc ter ναζαρηνος. | ος: Κ Π al^{20} ως | ανηρ: exprim c (sed om προφητ.) d e ff$^{2\cdot}$ vg ... a b f g$^{2\cdot}$ l om | εν εργω και λογω (A c εν λογω, hinc Ln [εν] λογ.) cum ABILNXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} it vg rell pler Or^{4,8} ... ℵD syr^{sch} aeth Severian (l. l.) εν (Sev om) λογω και εργω :: cf Act 7, 22 δυνατος εν λογοις και εργοις, 2 Thess 2, 17 εν παντι λογω και εργω | εναντιον: D ενωπιον. Ex Latt a b f ff$^{2\cdot}$ l vg Aug^{cons3,70} *coram deo*; c d e Aug^{ioh} tract^{9,4} *in conspectu dei*

20. οπως τε: ff$^{2\cdot}$ vg Aug^{cons} *et quomodo* ... D ως, d *sicut*, a b c e f l Aug^{ioh} *quomodo* | παρεδωκ. αυτ. hoc ordine cum ℵBLNXΓΔΑ unc^{7} al pler for tol l^{2} (l* om αυτ.) Or^{4,8} ... Ln αυτον (D τουτον, a b d e ff$^{2\cdot}$ Aug^{ioh} *hunc*) παρεδωκ. cum ADKΠ al aliq a b c e f ff$^{2\cdot}$ vg Aug^{cons} et^{ioh} | και οι αρχοντ. ημ. (ita c e f g$^{2\cdot}$ vg Aug^{cons} et^{ioh}) : b *et omnes* (sic) *populus* ... a ff$^{2\cdot}$ l om. Praeterea ημων (LU al υμων): sah cop^{wi} et^{dz} syr^{sch} (syr^{hr} *principes populi*) aeth om

21. ηλπιζομεν (B* ηλπιζαμεν, ℵ al pauc ηλπιζωμεν) cum AB^{3}(ℵ*)DLNXΓ unc^{8} al pler a b c f l vg (a d l *speravimus*, b e f vg *sperabamus*) syr omn (cop et *speravimus* et *speramus* exprim) rell Or^{4,8} Severian (l. l. ἠλπίζομεν etc ὅρα πῶς ἔσβιστο ἐν αὐτοῖς σχεδὸν ἡ πίστις – οὐ λέγει προσδοκῶμεν, ἀλλὰ προσεδοκῶμεν.) cat^{mai} (Scriptor. vett. nov. coll. 9^{719}: ἀπηλπικότων ἡ φωνή· ἠλπίζομεν γάρ φησιν, οὐκ ἐλπίζομεν.) Tert^{marc} ^{4,43} (*Nos autem putabamus*, inquiunt, *ipsum esse redemtorem Isr.*) ... ΨΡΔΑΠ 69. al pauc e ff$^{2\cdot}$ sab (non^{blanch}, sed rectius vdtr^{sab}) sah ελπιζομεν (ita Ti^{synops}) | εστιν: D ην (d *quoniam ipse erat qui incipiebat salvare* etc). Item c e Aug^{ioh} (l. l.) *quia ipse fuit* (Aug *erat*) *qui redempturus erat* (Aug *esset*). Rell sic: f vg Aug^{cons3,70} *quia ipse esset redempturus*, l *quia ipse est salus*, a b *ipsum esse qui redempturus esset*, ff$^{2\cdot}$ *quia ipse incipit liberare* | αλλα γε και cum ℵBDL 1. 33. 229** syr$^{p\ mg}$ arm (d *sed etiam et in omnibus istis*) ... ς om και cum ANPXΓ ΔΑΠ unc^{8} al pler. Non satis accurate pleriq interpretes. Latt sic: e *simul autem*, b c f ff$^{2\cdot}$ l vg Aug^{cons} et^{ioh} *et nunc*, a *nunc* | συν (EGL MXΓ al συμ) πασ. τουτοις: f vg Aug^{cons} *super haec omnia*, e *cum his* (a b ff$^{2\cdot}$ transferunt ad v. 21: *et super his omnibus mulieres* a, *et in his omnibus mulieres* b, *et his omnibus mul.* ff$^{2\cdot}$) ... c l Aug^{ioh} plane om | ταυτην: D al^{5} a b c e f ff$^{2\cdot vid}$ l vg Aug^{cons} et^{ioh} om | ημεραν: ℵ*om

ἄγει ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. 22 ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὀρθριναὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον, 23 καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. 24 καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. 25 καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς· ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλη-

21. *αγει* (א* om, suppl א^{c}) absq *σημερον* cum ℵBL 1. syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop arm ... D *σημεραν* (sic) ante *αγει* add (d *tertium diem hodie agit*) ... ς Ln Ti add *σημερον* cum APΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler it (eisdem codd qui *ταυτην* om) vg Aug^{cons} et^{ioh} syr^{p} sah aeth | *ταυτα*: l syr^{cu}et^{sch} *haec omnia* | *εγενετο*: D *γεγονεν*

22. *τινες*: S om | *εξ ημων* (sah *ex eis*): D om, nec exprim aeth | *γενομεναι* cum ℵADLXΓΔΑΠ unc^{8} al fere omn ... Ti *γενομεναι* cum B f^{ser} | *ορθριναι* cum ℵABDK*LΔΠ al vix mu ... ς *ορθριαι* cum K^{2}ΡΧΓΛ unc^{7} al pler (Phrynich. eclog. *ορθρινος ουκ, αλλ ορθριος*). Praeterea syr^{cu} *profectae sunt ad sepulchrum locum ubi ponebatur* pro *εξεστησαν* usq *μνημειον*.

23. *ηλθον* cum ℵAB^{3}DLΡΧΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ti *ηλθαν* cum B* | *και οπτασιαν* (ita it^{pl} vg syr^{p} et^{hr}): D c e sah cop syr^{cu} et^{sch} aeth om *και* | *εωρακεναι* cum ℵABDKMSUΓΑΠ al plu ... EGHLPVXΔ al permu *εορακ*. Praeterea syr^{cu} add *ibi, et attonitae sunt* (pergentes *et dicunt* pro *οι λεγουσιν*, quemadmodum 69. habet *αἳ λέγουσαι*), item syr^{sch} et^{p} c.* add *ibi*

24. *και* ab initio: syr^{cu} et^{sch} *et etiam* | *απηλθον*: L *-θαν* ... Δ *απελθοντες* omisso *και* sq | *τινες*: D add *εκ*, item (it^{pl} vg Aug^{cons3,70} *ex nostris*, c e *de nobis*) it vg syrr arm | *ουτως* cum unc omnib (exc Γ) etc ... ς *ουτω* cum Γ etc | *καθως*: D *ως* | *και αι* cum ℵALΡΧΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} cop syr^{p} ... Ln om *και* cum BD it vg sah syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth | *ειπον*: D c e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ante *αι γυναικ.* pon | *ειδον* (KLVXΠ* al *ιδον*): D e *ειδομεν* ... vg (exc gat) *invenerunt*

25. *και αυτος* (syr^{cu} et^{sch} *Iesus*): D c e o *δε* (c e *ille autem*, d *ad illos*) Similiter sah *dixit vero* | *αυτους*: Δ *εαυτ.* | *του πιστευειν*: D om (Schu: „haud inepte"). Cf ad h. v. de Mcione Epiph^{marc} ^{317} et^{348}: *παρεκοψε το ειρημενον προς κλεοπαν και τον αλλον, οτε συνηντησεν αυτοις, το· ω ανοητοι και βραδεις του πιστευειν επι* (^{348} om) *πασιν οις ελαλησαν οι προφηται, ουχι ταυτα εδει παθειν; και αντι δε* (^{348} om) *του· εφ οις ελαλησαν οι προφηται, εποιησεν· εφ οις ελαλησα υμιν.* Rursus^{349} legitur: *εποιησασ δε, ω μαρκιων, αντι του· ου ταυτα εστιν α ελαλησαν οι προφηται, ου ταυτα εστιν α ελαλησα υμιν.* Quibus convenienter Dial^{857} sic: *ελιγεν· ω ανοητ. και βραδ. τη καρδ. του πιστευ. επι πασιν οις ελαλησα προσ υμασ, οτι εδει ταυτα παθειν τον χν.* At differt Tert^{marc4,43} „plane invectus est in illos: *O insensati et tardi corde in non credendo omnibus quae locutus est ad vos.* Quaenam locutus? Alterius se dei esse probat, et minus de deo?"

σαν οἱ προφῆται. 26 *οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;* 27 *καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διερμήνευσεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ.* 28 *καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιήσατο πορρωτέρω πορεύεσθαι·* 29 *καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες· μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἤδη ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθεν*

---

26. οὐχι: D οτι, item Dial^{857} (ut modo exscriptum est)

27. αρξαμενος: D *ην αρξαμενος* posteaque *ερμηνευειν* (d *et erat incipiens*, tum *interpretari*), item a b c g^{2} ff^{2} gat mm Aug^{1oh} tract^{9,1} *et erat* (c Aug *fuit*) *incipiens* (a *inchoans*) posteaque *interpretans*; item e *et fuit incipiens* posteaque *et interpretans*. Etiam l *et incipiens* (male omisso *erat*) posteaque *interpretans*. Contra f vg *et incipiens – interpretabatur* | μωυσεωσ cum BKLSXΠ al ... ς μωσεωσ cum ℵADEGHMPUV ΓΔΛ al pl. De νν vide alibi. | και απο: D 28. it vg om απο. Severian (l. l.) sic: και αρξαμενος απο του νομου και των προφητων διηνοιγεν αυτοις τασ γραφασ. | παντων των: om των | διερμηνευσεν c. ℵ^{c}BLU al, item ℳ διηρμηνευσεν ... Ln Ti διερμηνευεν cum AGPXΓΔΛ 1. 33. al mu (et. U ap Treg), item ς διηρμηνευεν cum EHKSVΠ al plu; item f vg syr^{cu} et^{utr} (sed^{hr} *incepit – ad interpretandum*). De D vide ante; ℵ* και διερμηνευειν (ut antea ην αρξ. ad modum codicis D corrigendum sit?) | εν cum ABDPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg etc ... ΝL (sed vide post) 1. 33. τι ην εν, item cop *quae sunt* (vel *sint*) *haec quae in* | πασαισ: ℵD g^{1} cop^{petr} om | τα: L y^{scr} om, item a (*interpretans illis in omnib. scripturis de eo*) e (*interpr. eis in omnib. script. de se*) c (*interpr. illis omnes scripturas de semetipso*) arm | εαυτου (et. ς) cum ℵABGHKP SUΓΔΛΠ al plu ... ς^{e} Gb Sz Ln Ti αυτου cum DELMVX al plu. Praeterea b f ff^{2} l vg *de ipso*, a *de se*, g^{1} *de se ipso*, c *de semetipso*; contra d e *de eo*

28. ηγγισαν cum ℵADLPXΓΔΛΠ etc ... B ηγγικαν | προσεποιησατο cum ℵABDL 1. al pauc b c f ff^{2} g^{1} vg (hi omnes *finxit*) e (*simulavit*) l (*dixit*), item syr^{cu} et^{hr} ... ς Ti προσεποιειτο cum PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a (*adfectabat*), item syr^{sch} et^{p} | πορρωτερω cum ℵDLPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (sed P πορροτ.) ... Ln Ti πορρωτερον cum AB 382.

29. παρεβιασαντο (D* παραβι., L –σατο): MP al ali^{m} παρεβιαζοντο | μεινον: 69. μειναι. Libere syr^{cu} pro και παρεβιασαντο etc: *et coeperunt illi rogare eum ut cum eis maneret, quia prope erat ut tenebresceret* | εστιν και: ita f vg (et. am fu san em ing) ... D a b c e ff^{2} l for mm tol syr^{sch} om. Latt enim sic: *quoniam* (*quia*) *ad vesperum* (e *-ram*) *iam* (ff^{2} *iamiam*, c l om) *declinavit dies* | ηδη post κεκλικεν (GHKPΠ al mu κεκληκεν, D καικλεικεν) cum ℵBL 1. 33. 124. 258. 382. al^{2} a b e f ff^{2} (sed hi it^{5} ante κεκλικ.) vg cop, item transponentes syr^{sch} et (ante προσ εσπερ.) syr^{p} c. ob. (cod^{bars} sine obelo) ... Ln [ηδη], ς Ti

τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. 30 *καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς·* 31 *αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν.* 32 *καὶ εἶπαν πρὸς ἀλλήλους· οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς;* 33 *Καὶ ἀνα-*

om cum ADPXΓΔΑΠ unc[8] al pler c l gat[*] sah syr[cu] arm aeth | *του* (D om) *μειναι*: ff[2·] l vg (exc gat) om | *συν αυτοις*: D *μετ αυτων*

30. *κατακλιθηναι* (EG *-κλισθηναι*, KMΠ[*] al mu *-κληθηναι*): L *ανακλιθηναι* | *μετ αυτων*: D e syr[cu] om | *τον αρτον* (et. Or[1,138] Mcion epiph[317] et[349] Cyr[luc440]): D 131. Eus[mar suppl 293] om *τον* | *ευλογησεν* cum BLPXΓΔΑΠ unc[8] al pler (et. Or Eus) . . . Ln *ηυλογ.* cum ΝΑD 243. 346. (:: *ευλογ.* ubique in Lc pro auctoritate testium edidimus; sed ubique *ηυλογ.* nonnullos graves testes habet: 2, 28 DΓ 2, 34 ΝΓ 9, 16 ΑΓΓ 24, 50 ΝD; iidem igitur ΝAD prae ceteris favent formae *ηυλ.*) *κλασας επεδιδου* (et. Or[1,138]; Eus[mar suppl] *και επιδιδους αφαντος εγενετο*): D *προσεδιδου*

31. *αυτων δε διηνοιχθ. οι οφθαλμοι*: syr[cu] et[sch] *et statim oculi eorum aperti sunt* (*ap. sunt oc. eor.*) ... D c e Or[1,138] *λαβοντων δε* (Or δ') *αυτων τον αρτον απ αυτου* (Or om) *ηνυγησαν* (Or *διηνοιχθ.*) *οι οφθαλμ. αυτων* (Or *αυτ. οι οφθ.*). Cf et. Or[1,434] *και ηνικα διηνοιχθ. αυτων οι οφθ. και επεγν. αυτον, τοτε αυταις λεξεσι φησιν η γραφη· και αυτος αφ. εγ. απ αυτ.* | *διηνοιχθ.* (et. Or[bis NC]): ℵ[*] *διηνοιγησαν* (D *ηνυγησαν*, vide ante). Epiph[marc317] et[349] *ελεγχεται δε, οτι οτε εκλασε τον αρτον, ηνοιχθησαν* (317 *ηνεῳχθ.*) *αυτων* (317 om) *οι οφθ. και επιγν. αυτον* (317 om *αυτ.*). | *και επεγνωσ. αυτον* (et. Or et Mcion epiph): ℵ[*] om, suppl[a]

32. *και ειπ.*: D c e *οι δε ειπ.* | *ειπαν* cum NBL al pauc ... ς Ln *ειπον* cum ADPXΓΔΑΠ unc[8] al pler | *πρ. αλληλους*: D *πρ. εαυτους* | *η καρδ. ημων καιομενη ην*: ita etiam a b f ff[2·] vg Aug Amb cop syr[sch] syr[p] et txt et[mg gr] syr[hr] aeth Or[2,610] et (ex catena Corderii)[693] et[3,274] et[4,11·177] Or[int2,95·143·156] etc ... D *η καρδ. ην ημων κεκαλυμμενη* (d *coopertum*), e *cor nostrum fuit excaecatum*, e *cor nostr. fuit exterminatum*, l *cor nostr. erat optusum*; item pro *καιομενη gravatum* sah syr[cu] arm | *εν ημιν* cum NALPXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it[pler] (sed a b f *in nobis* ante *ardens*) vg (exc tol[*] et[cod] ap Gb) cop (sah *nobis*) syr[utr] et[hr] etc Or[2,610] et (ut ante)[693] Or[int2,95·143·156] et[saep] ... ND c e tol vg[cod] (ap Gb) syr[cu] (Or [3,274] et[4,178] *καιομενη ην εν τη οδω ως διηνοιγεν ημιν τας γραφας.* Eodem modo [4,11] sed[cod] *ην εν ημιν οδω ως* etc. Item Or[int3,20] *ardens erat in via cum aperiret nobis scripturas.*) om | *ως ελαλει* (KM al aliq *-λη*, A *-λησεν*) *ημιν* (vg om *ημιν*) ita et. f sah cop syr[utr] et[hr] etc ... a b c e l Amb Aug syr[cu] Or[3,274·4,11] et[178] (vide ante) Or[int] ubiq i. e. undecies om | *εν τη οδω* et. Or[3,274] et[4,11·178] (vide ante) Or[int2,421] (post *scripturas*) et[693] (*cum in via aperiret* etc) et[3,20] (vide ante) ... Or[int2,95·143·156·] et[quinquies] om | *ως διηνοιγ.* (ℵB[*]Δ *διηνυγ.*, D *ηνυγεν*)

στάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ εὗρον ἠθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, 34 *λέγοντας ὅτι ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος καὶ ὤφθη Σίμωνι.* 35 *καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.*

36 (340. 9) *Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ἔστη ἐν μέσῳ αὐ-* Io 20, 19 ss [Mc 16, 14.]

cum ℵBDL 33. syrhr (item a b c e l Amb Aug syrcu Or3, 274 et4, 11, 178 Orint omisso *ωσ ελαλ. ημιν*, vide ante) item (*explicans*) sah cop ... ς *και ωσ* (f vg syrcu et sch aeth om) *διηνοιγ.* cum AΡΧΓΔΛΠ unc8 al pler syrp etc (vide ad *ωσ*)

33. *ανασταντεσ* (et. Eusmar suppl293 Cyrluc440): D c e sah add *λυπουμενοι* (*tristes* c e sah, *contristati* d) | *ηθροισμενουσ* cum ℵBD 33. Eusmar suppl ... ς *συνηθροισμ.* cum ALPΧΓΔΛΠ unc8 al pler Cyrluc | *τ. ενδεκα*: e add *discipulos*, f *apostolos*. Cf huc Cyrluc440 *αναστανταντεσ, φησιν, οι περι κλεοπαν αυτη τη ωρα, τουτεστιν εν η αφαντοσ απ αυτων εγεν. ο ις, επιστρεψαν εισ ιερουσαλημ. ουκ εν αυτη δε τη ωρα, φησιν, ευρον τουσ ενδεκα συνηθροισμενουσ και απηγγειλαν τα κατα τον ιν, αλλα τη τεσσαρακοστη ημερα τησ αυτου αναστασεωσ, οτε και ανεληφθη* etc. Similiter catox, post verba *ουκ αυτη δε τη ωρα - κατα τον κυρ. ιν* pergens sic: *αλλα μετα τινασ ωρασ, οσασ εικοσ ην αυτουσ ποιησαι το διαστημα των εξηκοντα* (at codex *εκατον εξηκοντα*, vide supra) *σταδιων βαδιζοντασ, εν αισ παντωσ και ο δεσποτησ ωφθη σιμωνι.* Haec inprimis ad defendendam scripturam *εκατον εξηκοντα* v. 13 faciunt.

34. *λεγοντασ* (et. Chry3, 925): D *λεγοντεσ* | *οντωσ ηγερθ. ο κυρ.* cum ℵBD LP 1. 25. 131. a c f (*quia vere dominus surrexit*) ff2. blanch cop (sah hiat) syrcu etsch ethr arm aeth Eusmar suppl287 Chr 3, 925 ... ς Ti *ηγερθ. ο κυρ. οντωσ* cum AΧΓΔΛΠ unc8 al pler (ff2. sab) vg syrp ... 258* b e l Cyrluc441 om *οντωσ* | Δ* *οφθη* | *σιμωνι*: A *σημωνι*, L *σημων*

35. *τα*: syrhr *omnia* | *ωσ* (E* *πωσ*): D c e *οτι* | *αυτοισ*: syrcu non exprim

36. *λαλουντων* (et. Eusmar suppl293): 13. 69. 300. 346. *λεγοντων* | *αυτοσ* (10. 42. 61. 435. al40 fere l *και αυτοσ*) absq o ις (et. Gb) cum ℵBDL 61. 255. al3 a b e 130lat sah syrcu catox172 Amb ... ς add o ις cum AEGKMSUVΓΔΛΠ (X omisso ὁ, P post *εστη* pon; Π 157. c o *κυριοσ*) al pler f cop syrp arm Eusmar suppl; item pro *αυτοσ* habent *Iesus* ff2. vg (hi duo *stetit Iesus*, sed am fu tol al *Iesus stetit*) syrsch. Initio pericopae syrhr 412 sic: *Et dum illi loquuntur, venit dominus Iesus et stetit in medio eorum* etc | *εστη* (et. Eusmar suppl): D *εσταθη* | ALMP Amg al *εμμεσω*, 255. *εισ το μεσον* (omisso *αυτων*) | *αυτων*: Γ 28. 7pe *των μαθητων αυτου* (28. om *αυτ.*). Dedimus vero *αυτων* sine additam cum D a b e ff2. l ... ς (sed Gb0) Ln add *και λεγει αυτοισ· ειρηνη υμιν* (Δ* *υμων*) cum ℵABLPΧΓΔΛΠ unc8 al omnvid c f sah cop syrcu etutr ethr rell Eusmar suppl Chr 3, 110 Cyr4, 1108. Sed GP 88. 127. 130gr etlat c f g1. 2 (non item a b e ff2. l) vg copwi etpetr2. (non item copdz nec sah) syrsch etp ethr (at non syrcu) arm aeth arr perss Amb

τῶν. 37 *πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν.* 38 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν;* 39 *ἴδετε τὰς χεῖράς*
[Io 20, 20.] *μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ με καὶ*

Aug insuper add *εγω ειμι, μη φοβεισθε* (127. 1308r *θροεισθε*), hinc Ln [*εγω ειμ. μη φοβεισθ.*] :: at ut illa ex Io 20, 19 fluxisse videntur, ita haec ex Io 6, 20 petita sunt.

37. *πτοηθεντες δε* cum ALPXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} it vg (f vg *conturbati vero*, l *et conturbati*, b ff^{2} *conturbatique*, c e *turbati autem*, a *exterriti autem*) etc; item D *αυτοι δε πτοηθεντες* (d *ipsi autem paverunt*) ... ℵ *φοβηθεντες δε*, B *θροηθεντες δε* | *εμφοβοι* (DM *ενφ.*): 1. 22. 118. *εντρομοι* | *πνευμα* et. Eus^{mar} suppl^{294} Chr^{3,110} Cyr^{4,1108} ... D *φαντασμα*, item Apell$^{bipp\ 260}$ (*δειξαντα τους τυπους των ηλων και της πλευρας, πειθοντα οτι αυτος ειη και ου φαντασμα, αλλα ενσαρκος ην*) Mion$^{tert\ 4,43}$ („haesitantibus eis ne phantasma esset, imo phantasma credentibus: Quid turbati estis, inquit"); item Dial^{857} (*ελεγε τοις μαθηταις δοκουσιν αυτον φαντασιαν ειναι· τι* etc). Cf et. Hier$^{esai\ 18}$ prol: „Quum enim app. eum putarent *spiritum* vel, iuxta evglium quod Hebraeorum lectitant Nazaraei, *incorporale daemonium*, dixit eis: *quid turbati* etc. Cf ad v. 39.

38. *και ειπεν* (f vg *et dixit*, b ff^{2} l *dixit autem*, a *qui dixit*): D c e o *διειπ.* | *αυτοις*: syr^{cu} et^{sch} eth^{r} corr aeth add *Iesus*, item 28. *ο κυριος* | *και διατι* c. ℵAΓΔA*Π unc^{8} al pler Cyr^{4,1108} Thdret^{4,118}, item *quid turbati estis et* (e om) *quare* etc a b c e f ff^{2} l gat mm Amb, item syr^{cu} et^{utr} (syr ^{hr} *et quae cogitationes*). Similiter DL 382. Dial^{857} *και ινατι* ... BA^{2} (*διατι διατι* altero prorsus eraso et ex priore *δια*) *και τι*, item Tert marc^{4,43} *quid turbati estis*, inquit, *quid cogitationes subeunt in corda vestra* ... vg Aug$^{cons\ 3,74}$ *et* | *διαλογισμοι*: HΔ 382. *λογισμοι* | *εν τη καρδια* cum BD (item A*?) a b c e ff^{2} l gat mm sah aeth, item Dial^{857} *εισ την καρδιαν* ... ς *εν ταισ καρδιαισ* cum ℵA (ex correctione primae ut vdtr manus) LXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} f vg cop syr^{cu} et^{utr} eth^{r} Cyr^{4,1108} Thdrt^{4,118} Tert$^{marc\ 4,43}$ (vide ante) Aug^{cons}

39. *τασ χειρ. μου κ. τ. ποδ. μου*: ℵ *τ. ποδ. μου κ. τασ χειρ. μου* | *μου* sec (et. Dial^{857} Ath^{724} Cyr^{4,1108} Mion$^{epiph\ 340}$ a b l gat mm Aug$^{cons\ 3,74}$ Ambi$^{os\ 12,69}$): L 1. 13. 33. 300. c e f ff^{2} vg (sed non gat mm) syr^{p} (non item syr^{cu} et^{sch} eth^{r}) Eus$^{ps\ 83}$ Thdrt^{4,118} Tert$^{marc\ 4,43}$ et Mion $^{epiph\ 317}$ (ibi *μου* utrumq om) Hil^{500} om | *οτι εγω ειμι. αυτοσ* cum ℵBL 33. (a *quoniam ego sum*: *ipsi tractate et videte*) b f l Dial^{857} Ath^{724} Cyr^{4,1108} Ambi$^{os\ 12,69}$; D c e ff^{2} (*quia ecce ego ipse sum*) vg (non am etc) arm Tert$^{marc\ 4,43}$ *οτ. εγ. αυτ. ειμι* ... ς *οτι αυτοσ εγω ειμι* cum AXΓΔ ΑΠ unc^{8} al pler am fu ing tol syr^{p} Eus^{ps} Thdret^{4,99} et^{118} Hil ... 300. sah cop syr^{cu} et^{sch} eth^{r} om *αυτοσ*. Praeterea syr^{cu} *οτι εγω ειμι* post *ψηλαφ. κ. ιδετ.* pon | *με* et. Ath^{724} Cyr$^{hr\ 210}$ et^{180} Cyr^{4,1108} Thdrt^{4,118} etc: D it (exc c *palpate et videte me*) vg syr^{cu} et^{hr} (et^{p} habet c. ob.) om

ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκας καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε

Dial[857] om ψηλαφ. με και ιδετ. | ιδετε: L ιδατε | οτι sec (d *quoniam*): D^{gr} *ac* | σαρκας cum ℵ*D Ir^{int}[294] Dial[857] (D οστ. ουκ εχει και σαρκας, Dial οστ. και σαρκας ουκ εχει, Ir^{int} *neque ossa neque carnes habet*) :: σαρκας ut maxime insolitum a plerisq testibus abiectum, quemadmodum etiam Ioh. Dam. Irenaei loco in parallela sacra recepto *ουτε οστεα ουτε σαρκα εχει* scripsit, item altero Dialogi loco[851] paullo liberius *πνευμα γαρ σαρκα και οστεα ουκ εχει, ωσ εμε ορατε εχοντα* scriptum est ... ς Ln Ti σαρκα cum ℵ^{c}AB (habet και σαρκα και οστ.) LXΓΔΑΠ unc[8] al omn^{vid} it vg rell Cyr^{hr}[180] Cyr [4, 1108] Ath[724] et Ps-Ath[2, 471] Mcion ap Epiph[317] et[349] itemque ap Tert[4, 43] *οστεα* ([349] οστα) *ουκ εχει* omissis σαρκ. και, item Tert^{carn}[5] Hil[437-500] | οστεα: DN 33. Epiph marc[349] οστα | θεωρειτε: *βλεπετε*. Praeterea cf huc Ign^{smyrn}[3] (ed. Dress. p. 188) *εγω γαρ και μετα την αναστασιν εν σαρκι αυτον οιδα και πιστευω οντα. και οτε προσ τουσ περι πετρον ηλθεν, εφη αυτοισ· λαβετε, ψηλαφησατε με και ιδετε, οτι ουκ ειμι δαιμονιον ασωματον.* Quem locum Ignatii Eus h. e. 3, 36, 11 exscribens (exscripsit et. Thdrt[4, 128]) addit se nescire unde Ign hauserit (*οὐκ οἶδ' ὁπόθεν ῥητοῖσ συγκέχρηται*). Hier vero de vir. illustr. 16 sic: *in qua* (i. e. epist. ad Smyrn.) *et de evglio, quod nuper a me translatum est, super persona Christi ponit testimonium dicens*: „Ego vero et post resurrectionem in carne eum vidi, et credo quia sit. Et quando venit ad Petrum et ad eos qui cum Petro erant, dixit eis: Ecce palpate me et videte, quia non sum daemonium incorporale" etc. Adde Or^{int} de princ[1, 8] *Si vero quis velit nobis proferre ex illo libello qui Petri Doctrina* (?) *appellatur, ubi Salvator videtur ad discipulos dicere*: „Non sum daemonium incorporeum", *primo respondendum est ei quoniam ille liber inter libros ecclesiasticos non habetur* etc. Rursus respicit Hier^{esai}[18 prol] eundem evglii Nazaraeorum locum: *Quum enim apostoli eum putarent spiritum vel iuxta evglium quod Hebraeorum lectitant Nazaraei, incorporale daemonium, dixit eis*: „Quid turbati estis" etc. Cf et. Iust^{resurr} [9] *των μαθητων αυτου μη πιστευοντων ει αληθωσ σωματι ανεστη, βλεποντων αυτων και δισταζοντων ειπεν αυτοισ· ουπω εχετε πιστιν; φησιν, ιδετε οτι εγω ειμι. και ψηλαφαν αυτον επετρεπεν αυτοισ και τουσ τυπουσ των ηλων εν ταισ χερσιν επεδεικνυε. και - παρεκαλεσαν αυτον φαγειν μετ αυτων - και εφαγε κηριον και ιχθυν.*

40. Versum non dedimus cum D a b e ff^{2} l syr^{cu} (:: fluxisse omnino vdtr ex Ioh 20, 20, etsi interpolator, ut fere fit, Iohannea loco Lucae accommodavit) ... ς Ln sic: *και τουτο ειπων επεδειξεν* (Ln *εδειξεν*) *αυτοισ τασ χειρασ και τουσ ποδασ* cum ℵABLNXΓΔΑΠ unc[8] al omn^{vid} c f q vg sah cop syr^{utr} et^{hr} rell Eus^{mar} suppl[294] Ath[724] Chr[3, 110] Cyr[4, 1108] Dam$^{fid\ orth}$[303] (*ψηλαφησατε με και ιδετε, φησι τοισ οικειοισ μαθηταισ ο κυριοσ πνευμα δοκουσιν οραν, οτι εγω ειμι και ουκ ηλλοιωμαι, οτι πνευμα σαρκα και οστεα ουκ εχει, καθωσ εμε θεωρειτε εχοντα. και τουτο ειπων εδειξεν αυτοισ τασ χειρασ και την πλευραν, και τω θωμα προτεινει προσ ψηλαφησιν.*) Pro επεδειξεν ς cum AEKMSUVΓΔ ΑΠ al pl (Ath fluct cdd) Chr[3, 110] Ln εδειξεν cum ℵBGHLNX al[35] Cyr Dam

ἔχοντα. 41 (341.9) *ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε;* 42 *οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος·* 43 *καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.*

---

41. *αυτων* (et. Eus$^{mar\ suppl\ 294}$ Cyr$^{hr\ 210}$ Chr $^{3,\ 110}$ Cyr^{4,1108}): ℵ *αιτω απο της χαρας* (syr^{cu} *απο του φοβου αυτων και απο τ. χαρ. αυτων*) hoc loco cum ʁBDLΝΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler f gat sah cop syr^{omn} rell Eus mar suppl Cyr^{hr} Chr ... Ln post *θαυμαζ.* pon cum A 1308^{gr} et^{lat} 382. a b c e l q vg Cyr^{4,1108} et^{1109} | *αυτοις* (*eis* f q, e *ad eos*, c *ad eos Iesus*): D a b l vg om | *ενθαδε* (ʁ^{c}): ʁ* *ωδε*

42. *οι δε*: D e syr^{cu} aeth *και* | *αυτω*: Γ *αυτον* | *ιχθυος οπτου μερος* sine additam cum ʁABDLΠ c cop^{dz} (syr^{p} c.* add *και απο* etc) Clem ^{174} Or ^{1,384} (de eis explicans quae Iesus manducasse in evv refertur, scribit *σαφως δε φαινεται ιχθυος μετα την αναστασιν βεβρωκως.* Ibi *το κηριον* praeterire non poterat si in exemplis suis additamentum reperisset. Cf et $^{3,\ 477}$ ubi de quinque panibus et duob. piscib. Mt 14, 17 explicans habet: *διο και αυτος εφαγεν ιχθυος οπτου αναστας μερος λαβων απο των μαθητων*) Eus$^{mar\ suppl\ 294}$ et (*και μη αρκεσθεις τη βρωσει του ιχθυος και λογους αυτους στηριζει* etc, rursusque postea *και ιχθυος οπτου μερος ενωπιον αυτων εφαγεν*)^{295} Ath$^{fragm\ mai\ 382}$ (*επεδωκαν γαρ φησιν αυτω ιχθυος οπτου μερος, και φαγων ενωπ. αυτων, λαβων τα επιλοιπα απεδωκεν αυτοις*) Epiph^{143} (*αλλ η ακριδων μονων ο ιωαννης και μελιτος μετελαμβανε, δηλον δε ως και υδατος. τις δε ουκ οιδε τον σωτηρα αναστηναι εκ των νεκρων και φαγοντα; καθαπερ εχει τα αγια ευαγγελια της αληθειας οτι επεδοθη αυτω αρτος και μερος οπτου ιχθυος, και λαβων εφαγε και εδωκε τοις μαθηταις*) Cyr$^{luc\ 442}$ (*ητησε τι των εδωδιμων· οπτου δε ιχθυος μερος ην· και λαβων κατεδηδοκεν ορωντων αυτων*) ..... ς (Gb^{0}) Ti add *και απο μελισσιου κηριου* cum ΕΗΚΜΝSUVΧΓΔΛ al omn vid a b f ff^{2}· l q vg (item c *obtulerunt ei partem piscis assi, et porrexerunt ei et favum mellis*) cop^{wi} et [ ]$^{schw\ expetr}$ syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* et^{hr} arm aeth Iust$^{resurr\ 9}$ (*και εφαγε κηριον και ιχθυν*, vide ad v. 39) Ath^{511} (*επεδωκαν γαρ φησιν αυτω ιχθυος οπτου μερος και απο μελισσιου κηριου, και φαγων ενωπ. αυτων, λαβων τα επιλοιπα απεδωκεν αυτοις*) Cyr$^{hr\ 210}$ et^{341} Cyr^{4,1108} (sed in explicatione loci paullo post nil habet nisi *κατεδηδοκε γαρ το προσκομισθεν ιχθυδιον ητοι το εξ αυτου μερος*) Proclgalland ^{9,633} (*σημαινοντες εν τω ιχθυι –εν δε τω κηριω–*) Aug$^{cons\ 3,74}$: : nescio an ex evglio Hebraeorum adsumptum credam, ubi illud *δαιμονιον ασωματον* similiter narratum esse probat. Praeterea variant *μελισσιου*, cuius loco H al aliq *μελισιου*, al plus^{30} *μελισσειου*, A *μελισσου* praebent, et *κηριου*, quod E*X 382. 69. 6pe al panc Cyr$^{hr\ 210}$ in *κηριον*, 124. 131* in *κηριουν* mutant; ex Latt vero c f ff^{2}· vg *favum mellis*, a b l (omisso *μελισσιου*) *favum* (a) vel *de favo* (b l) reddunt.

43. *αυτων* et. Clem Eus$^{mar\ suppl}$ Ath Cyr: vide ad v. 42 ... A *παντων* | *και λαβων ενωπ. αυτ. εφαγεν* (a *et accipiens manducavit coram illis*, f

44 (342. 10) *Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· οὗτοι οἱ λόγοι μου, οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.* 45 *τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς,* 46 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,* 47 *καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς* 22, 39.

---

et accipiens coram ipsis manducavit, e *et accepit coram illis*, l *et manducavit coram ipsis*; b ff^{2*} q *et manducans coram ipsis*, ex quibus b pergit *dixit*, ff^{2*} vid q *et dixit*): κπ* 13. 42. 88. 130. 161* 207^{mg} 278 mg 300. 346. 440. w^{scr} cop^{wi} et^{petr} syr^{cu} et^{p} c. ob. et syr^{hr} arm aeth arr pers^{w} add *και* (al pauc syr^{cu} et^{p} c. ob. et^{hr} add *λαβων*) *τα επιλοιπα* (88. *τα περισσευματα*, 130. *το επαναλειφθεν*) *εδωκεν αυτοις*, item (vide ad v. 42) Ath$^{fragm\ mai\ 582}$ et Ath^{511} Epiph^{143}, item c (*accepit coram illis, sumens reliquias dedit eis*) vg et Aug$^{cons\ 3,74}$ (*et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis*)

44. *ειπεν δε* (et. cop syr^{p}): d a c e f ff^{2*} l q vg syr^{sch} et^{hr} aeth *και ειπεν*, b syr^{cu} *dixit* | *προσ αυτουσ* cum ℵBLX 33. al pauc b c f ff^{2*} l q vg ... ς Ln *αυτοισ* cum ADNΓΔΑΠ unc^{7} al pler a e | *μου* cum ABDKLNXΠ 33. 157. al pauc cop^{wi} et^{petr} aeth Hil^{504} ... Ln [*μου*], ς om cum ℵΓΔΑ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} et^{hr} cop^{schw} ex^{dz} arm Ir$^{int\ 206}$ Cyp^{277} Aug$^{cons\ 3,71}$ | *ετι ων* (it vg Ir^{int} etc *cum adhuc essem*): d *εν ω ημην* (d *cum essem*) | *πληρωθηναι*: d* *πλησθηναι* | *παντα*: B *απαντα* | *μωυσεωσ* cum BDKLNSVXΠ al mu it vg (sed non am fu) etc ... ς *μωσεωσ* cum ℵAEFHMUΓΔΛ al plu etc | *και προφηταισ* cum ADNXΓΔΑΠ unc^{8} al pler (it^{pler} vg Ir$^{int\ 206}$ *in lege moysi et profetis et ps.*) ... ℵ *εν τοισ προφ.*, L *και εν τοισ προφ.*, B cop *και τοισ προφ.* (c *in lege moysi et in proph. et in ps.*) | *και* (cop add *τοισ*) *ψαλμοισ*: F 1. 22. al pauc om

45. *τον νουν τ. συνιεναι*: A om | *συνιεναι* (ℵ* *-ιεναι*): B* *συνιεναι*

46. *γεγραπται* (Gb′) cum ℵBC*DL a b c e ff^{2*} l gat mm cop aeth syr^{hr} Ir$^{int\ 206}$ Hil^{407} ... ς add *και ουτωσ εδει*, Ln [*και ουτ. εδει*] cum AC^{2}NX ΓΔΑΠ unc^{8} al pler f q vg syr^{utr} Cyp^{277} Aug$^{cons\ 3,74}$ ... 72. 237. 240. 244. arm om *ουτ. γεγραπτ. και*, item Epiph^{67} *libere* (*και τουτουσ νενουθετηκεναι απο των ψαλμ. και απο των προφ. οτι ουτωσ εδει παθειν τον χν* etc) | *παθειν τον χν*: d it vg cop Ir^{int} *τον χν παθ.* | *εκ νεκρων* (et. Epiph^{67} Ir$^{int\ 206}$ etc): d 29. 71. 248. g^{scr} om | *τη τριτη ημερα* et. a c e f q vg Cyp^{277} Hil^{407} Aug^{cons} ... b ff^{2*} l gat mm Ir$^{int\ 206}$ om

47. *αυτου*: 33. *μου* | *μετανοιαν εισ αφεσιν* cum ℵB cop syr^{sch} ... ς Ln Ti *μετανοιαν και αφεσιν* cum ACDNXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} it vg syr^{p} et^{hr} rell Eustheoph^{310} (ex catena Nicetae) Cyp^{277} (Ir$^{int\ 206}$ et^{262} om *μετανοιαν εισ*, habet igitur *et praedicari in nomine eius remissionem* etc, *oportebat - et in nomine eius remissionem peccatorum praedicari*) :: utrumque ex usu Lucae est, quemadmodum Act 5, 31 habet *δουναι μετανοιαν τω ισρ. και αφεσιν αμαρτ.*, Lc 3, 3 *βαπτισμα μετανοιασ εισ αφεσιν*

πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰερουσαλήμ. 48 *ὑμεῖς μάρτυρες τούτων.* 49 *καὶγὼ ἐξαποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἕως οὗ ἐνδύσησθε ἐξ ὕψους δύναμιν.*

Act 1, 12. 50 *Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἕως πρὸς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας*

αμαρτ. (item Mc 1, 4) | *εισ παντα* (*in omnes* Ir$^{int\,206}$ etc, *usque in omnes* c e Cyp^{277}): D *ωσ επι παντα*, d *super omnes* | *παντα τα*: ΔΑ om *τα* (sed Α *πάντα*) | *αρξαμενοι* cum ℵBC*LNX 33. cop aeth syrP mg cod (est^{assem2} ubi adnotatur „*inveni in uno cod. Gracco* incipientes"). Similiter DΔ^{2} *αρξαμενων* (d *incipientium*) et *incipientibus* b f ff^{2} q vg ... ς Ln Ti *αρξαμενον* cum AC^{3}FHKMUVΓΔ*ΑΠ al pler, item *incipiens* a c e l, item (*et inciperetur*) syr^{utr} et^{hr} arm ... s al^{6} *αρξαμενοσ*, 1. (teste Wtst) *αρξαμενην*

48. *υμεισ* cum ℵBC*L mt cop syr^{hr} ... ς Ln *υμεισ δε* cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} a b f ff^{2} l q vg syrP; item c e Aug (vide post) syr^{sch} aeth *et vos*, D *και υμεισ δε* (*et vos autem*) | *μαρτυρεσ* sine *εστε* cum BD aeth Aug^{unit} ecci ^{10} (*et vos horum testes*. Totum locum accurate exscribit.) ... ς Ln *εστε μαρτ.* cum ℵAC^{3}LNXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} it^{pler} am fu for ing mt tol cop arm syr^{utr}; item c* ff^{2} vg^{ed} *μαρτ. εστε* (syr^{hr} *testes horum vos estis*)

49. *καγω* (D *και εγω*) sine *ιδου* c. ℵDL 33. a b c e ff^{2} g^{2} l vg cop syr^{sch} Aug^{unit} ecci^{10} ... ς Ln Ti *και ιδου εγω* c. ABCNXΓΔΑΠ unc rell al pler (1. *και εγω ιδου*) f q syrP et^{hr} rell : : cf 7, 27 (et Mc 1, 2 Mt 10, 16) 10, 3 | *εξαποστελλω* (L -*ελω*) cum ℵ^{c}BLXΔ 33. 157 ... ς Ln *αποστελλω* (al^{10} -*ελω*) cum ℵ*ACDNΓΑΠ unc^{7} al pler ... a g^{2} tol ing vg^{sixt} cop *mittam* (vide ante -*ελω*) | ΑΒ*FL al *επαγγελειαν* | *του πατροσ μου*: D e om *τ. πατρ.*, a om *μου* | *πολει* sine additam c. ℵBC*DL a b c e ff^{2} g^{2} l q vg (et. 130^{lat}) cop pers^{w}. Cf Thdret^{1,782} et ^{1074} et ^{3,15} *μεινατε* (^{782} *προσμ.*, ^{2,15} add *αυτου*) *εν τη πολει ταυτη* (^{1074} cod om) *εωσ αν* (^{1074} cod *ου*) *ενδυ.* etc ... ς (= Gb) add *ιερουσαλημ* cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} f q syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{3,919} cat^{oxon} | *ου*: D 1. 157. *οτου* ... Eus^{esai} ^{483} (*εωσ αν λαβητε*) Cyr^{hr271} (sed ^{248} *ου*) Chr^{3,919} Thdrt (vide ante) *αν* | *εξ υψ. δυναμ.* cum ℵBC*L 33. Eus^{esai} ^{483} et (*υμεισ δε ληψεσθ. εξ υψ. δυναμ. επελθοντοσ του αγ. πνευμ. εφ υμασ* cum Act 1, 8 coniunctum) mcell^{172} Cyr^{hr248} ... ς Ln *δυναμ. εξ υψ.* cum AC^{2}DXΓΔΑΠ unc^{7} al pler it vg cop syr^{utr} et^{hr} rell Cyr^{hr271} Chr^{3,919} Thdret^{3,15} cat$^{oxon\,173}$

50. *εξηγαγ. δε*: L Cosm^{454} (Gall^{11}) *και εξηγ.*, Γ *εξηγ. τε*, cop^{dz} syr^{sch} et^{hr} aeth *et eduxit* | *αυτουσ* sine *εξω* cum ℵBC*L 1. 33. 157. a e cop syr^{sch} et^{hr} arm Cosm^{454} (Gall^{11}) Aug^{unit} ecci ^{10} ... ς Ti add *εξω*, Ln [*εξω*] cum AC^{3}DXΓΔΑΠ unc^{7} al pler b c f ff^{2} l q vg syrP aeth Aug^{cons} ^{3,83} | *εωσ* (D om) *προσ* cum ℵBC*(D)L 1. 33. a (*usque ad*) Cosm^{454}, item e *quasi Bethaniam* ... ς Ti *εωσ εισ* cum AC^{3}XΓΔΑΠ unc^{7} al pler (237. 15^{ev} 6^{pe} om *εισ*); b c f ff^{2} l q vg Aug^{cons} *in Bethaniam* (c f -*nia*), gat *usque in Beth.*, Aug^{unit} ecci *usque Beth.* | *και επαρασ*: D *επαρ. δε* |

τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. 51 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλο- Act 1, 9 as [Mc 16, 19]
γεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν. 52 καὶ αὐτοὶ ὑπέστρεψαν
εἰς Ἰερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, 53 καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν
τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες τὸν θεόν.

τασ χειρ. αυτου (D ff^{2} om αυτ.): x add εισ τον ουρανον | ευλογησεν cum ABCLXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} ... sD ηυλογησεν :: cf ad v. 30

51. διεστη (D απεστη, a e d e l *discessit*, b f q vg *recessit*) απ αυτων sine additam cum s*D a b e ff^{2} l Aug$^{unit\ eccl\ 10}$ (- *discessit ab eis. Et ipsi reversi sunt* etc) ... ς (sed Gb^{0} probante omissionem Schulzio) add και ανεφερετο εισ τον ουρανον cum sCABCLXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} c f q vg syr^{utr} eth^{hr} rell Cyr$^{luc\ 444}$ Cosm^{451} (Gall^{11}) Aug$^{cons\ 3,83}$

52. και αυτοι sine additam cum D a b e ff^{2} l Aug$^{unit\ eccl\ 10}$ (:: dubium non est quin additamentum arctissime cohaereat cum verbis και ανεφερ. εισ τ. ουρ.) ... ς Ln add προσκυνησαντεσ αυτον (243. c vg om αυτ.) cum sABC unc^{13} al omn^{vid} e f q vg rell | μεγαλησ (et. B^{a}): B* om

53. εν τω ιερω: A* om | αινουντεσ cum D a b e ff^{2} l gat bodl cop (sic „*praedicantes deum*") Aug$^{unit\ eccl\ 10}$ (αινουντεσ ut recipiatur, non ευλογουντεσ, huius versus cum vv. 51—52 necessitudo suadet: quippe ubique iidem fere testes consentiunt. Pro αινουντεσ correctum i. e. suprascriptum est ευλογουντεσ, inde ortum αινουντεσ και ευλογουντ.) ... sBC*L syr^{hr} ευλογουντεσ ... ς Ln αινουντεσ και ευλογουντεσ (F -ντασ) cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} e f q vg syr^{utr} arm (aeth ευλογ. και αινουντ.) | τον θεον absq αμην cum sC*DLΠ 1. 22. 33. 130. 240. 244. a b e ff^{2} l fu bodl em for gat harl iac mm trevir cop syr^{hr} arm . ς (= Gb Sz) add αμην, Ln [αμην] cum ABC^{2}XΓΔΑΠ^{2} unc^{7} al pler c f q vg (et. am tol ing) syr^{utr} aeth

Subscriptiones: A*FMXΓ 1. al nil subscriptum habent (EG hiant, item c) . B κατα λουκαν ... sA^{2}CKLSUΔΑΠ 33. al ευαγγελιον κατα λουκαν . Π al mu τελοσ του κατα λουκαν (al add αγιου) ευαγγελιου ... D ευαγγελιον κατ λουκαν επληρωθη αρχιται κατ μαρκον. Item Latt pler: a b d f *evangelium* (b om) *secundum lucan* (a *lucanum*, d *lucam*) *explicit incipit* (d f add *evang*) *secundum marcum* [idem evgg ordo in e], q *evangelium secundum luca εχπλικιτ. ινκιπιτ secundum marcum* ... l *explicit evangelium secundum lucam*, for *evangelium secundum lucanum explicit*, ff^{2} *explicit evangelium secundum lucanum incipiunt capitula evangelii secundum marcum* ... gat *finitum evangelium cata lucan item incipit evangelium secundum marcum* .. contra ing aliique vg^{cdd} *explicit evangelium secundum lucam* (haec sola am), *incipit prologus secundum iohannem*). Praeterea HKSA al pl versuum (στιχων) numerum notatum habent: HKS al pl βω', A al mu βχοζ', al βχ', βψξ', βφν', διοχιλιοι οκτακοσιοι (ut 246.) et aliter; item alii pm κεφαλαια (τμβ', ut A al pl; usque ad eundem numerum notatio marginalis codicum LMΠ al atque etiam am etc procedit; in c vero usque ad τμθ', al τμι'); item al

τιτλοι (πγ'), aliquot et *ρηματα (,γ' vel ,γογ' vel ,γωγ' vel ,γων'* etc. Aeth *voces evangelii Lcae* 2800.) Propriam ut vdtr et capitum et numerorum (Ammoniacorum?) notationem cod. Assem. 1. syrae^{P} (ap. Adl. p. 63) habet; capita enim 104, numeros 402 ponit (in Mt 107 et 426, in Mc 50 et 200, in Ioh — et 232). Eiusdem versionis cod. Florent. (ibid. p. 53) capita 83, numeros 348, miracula 22, parabolas 27; testimonia 16 habet (in Mt capp. 68, numeros 360, mirac. 25, parab. 25, testim. 32; in Mc capp. 48, num. 240, mirac. 22, parab. 6, testim. 17.) In B numerantur sectiones 152. Praeterea multi (ut iam K8) subscriptiones auctas habent hunc in modum: *ευαγγ. κα. λουκ.* (S etc) vel quod frequentius *το κα. λουκ. ευ.* (et. K etc) *εξεδοθη μετα χρονους ῑε της του χ̅υ̅ αναληψεως.* Notabilis etiam est ratio haec (ex A 262. 300. aliis): *ευαγγ. κατ. λουκ. εγραφη και αντεβληθη ομοιως εν στιχοις ,βχοζ̅ κεφα. τμβ'* (262. *τμθ'*, 300. *τμε'*). Denique in paucis notantur haec et similia: *εγραφη ελληνιστι εισ αλεξανδρειαν την μεγαλην* (9. 29. 124. 161. 163. 174. 346.) .. *εν τη αττικη της βοιωτιασ και επεδοθη τω κρατιστω θεοφιλω επισκοπω γενομενω μετα του θειου βαπτισματοσ, υπαγορευσαντοσ αυτω ταυτα του μεγαλου αποστολου παυλου* (293.) .. *υπηγορευθη υπο παυλου εν ρωμη* (5. 29.) .. d^{scr} (et 18.) sic: *κοσμια ινδικοπλ. εισ λουκ. παραγραφη· ιστεον* (ab hoc incipit 18.) *οτι το κα. λουκ. ευ. υπηγορευθη υπο πετρου* (18. *παυλου*) *εν ρωμη· ατε δε ιερατικου χαρακτηροσ υπαρχοντοσ* (18. *-χον*) *απο ζαχαριου του ιερεωσ θυμιωντοσ ηρξατο* .. syr^{sch} *finitum est evglium sanctum Lucae evglistae*, codex eiusdem versionis Nestorianus (ap Adl. p. 21) *explicit evglium sanctum praedicationis Lucae, quod Graece praedicavit Alexandriae;* syr^{p} *finitum est ev. sanctum Lucae, quod loquutus est Graece* .. ar^{e} *finitum est exemplar evang. apost. Lucae medici, quod scripsit Graece in urbe aliqua Macedoniae post ascensionem D. N. Iesu Christi ad caelum XXII. anno, XIV. Claudii Caesaris.*

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

I.

1 [1.3] *Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν,*

---

* *κατα ιωαννην* (B -*ανην*) cum SB. Item e *secundum mattheum explicit incipit secundum iohannem.* Nec aliter quam *secundum iohannem* a b c q for syr^{cu} item D (vide post) in summa pagina singulorum foliorum inscriptum habent. ... Gb Sz Ln Ti *ευαγγελιον κατα ιωαννην* ut ACKF GHKLMSUXΔΛ al pl (Γ *ευαγγελιον του κατα ιωαννην αγιον ευαγγελιον*) ... ς^{o} *το κατα ιωανν. ευαγγελιον* cum minusc permu, ς *το κατα ιωανν. αγιον ευαγγελιον* cum minusc permu ... al pauc (ut 178. 259.) *εκ του κατ. ιωανν.* (178. add *αγιου*) *ευαγγελιου* (239. al om *ευαγγ.*), 69. *ευαγγελιον εκ του κατα ιωαννην* ... D *ευαγγελιον κατα μαθθαιον ετιλεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα ιωαννην,* d *evangelium sec mattheum explicit incipit evangelium sec iohannen.* Ipso initio evangelii repetitur tantum *κατα νην* (postea *ιωαν*) et *sec iohan.* Similiter a (sed a Blanchino tantum inscriptio: *incipit* etc refertur) b f *evangelium secundum matthaeum* (*-eum*) *explicit incipit evangelium* (b om in subscriptione sed add repetito titulo initio evglii, teste Blanchino) *secundum iohannem* (*-nen* b), q *evang. secund. mattheum εχπλικιτ incipit evang. secund. iohannem*, sequente inscriptione: *initium evangelii secundum iohannem.* Item c g^{1} am for *incipit evangelium* (g^{1} om) *secundum iohannem*; g^{2} *initium s. evangelii secundum iohannem*; gat *nunc orditur evang. sec. ioh.*, posteaque *initium s. evangelii sec. ioh. Gloria tibi, deus.* ... cop *evangelium secundum Iohannem*; go non adest initium evglii nec magis in Mt, sed in rell, ubi est *evglium per Marcum incipit, evglium per Lucam incipit*; syr^{cu} *evangelium Iohannis* (quod excipit finem evglii secundum Marcum); syr^{p} (etiam cod^{assemani}) *sanctum evglium* (vel *evang. sanct.*) *Iohannis*; syr^{sch} (ut certe editum est) *evangelium sanctum praedicationis Iohannis praeconis*, quibus subiicitur: *quod locutus est ac praedicavit Graece Ephesi.*

1-2 habent Valentt ap Ir^{41} (gr^{et}lat) Perata$^{chipp\ 134}$ Ign^{intpl3ss} (antioch^{4}) et (v. 1.)^{260} (tars^{6}) Thphil^{2,22} (ed. Wolf^{2,31} *οθεν διδασκουσιν ημας αι αγιαι γραφαι και παντες οι πνευματοφοροι, εξ ων ιωαννης λεγει· εν αρχη ην ο λογος - ουδε εν*) Ir$^{int\ 188}$ (*In principio erat verbum — non*

καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. 2 οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. 3 πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. 4 ἐν

comprehenderunt) et[191] et[315] Clem[6] (*Εν αρχη - θεος ην ο λογ.*) et[int 1560] (ex vv 1. 3. 4.) Thdot ap Clem[958] (*Εν αρχη - θεος ην ο λογος, οι απο ουαλεντινου ουτως εκδεχονται* etc) et[963] (*Εν αρχη – προς τον θεον. ο γεγονεν — ζωη εστιν*) Or[1, 596. 682] et[3, 177] et[4, 49] et saepe Or[int 1, 71] et[98] et saepe Hipp[noet 12] et[14] (ed. Lag[52]) Dion[alex] ap Eus[7, 25, 18] (*το μεν [εναγχ.] φησιν· εν αρχη ην ο λογος·*) Eus[dem 220] et[309] item[156. 210] et praep et[98] et mcell et ecl et luc ap Mai[197] Ath[175] et saep Chr[8, 30] sqq Epiph[379. 381. 405. 609. 779] Cyrhr[153] et[163] Bas[cenom 250] Cyr[ioh] Thdret[2, 1580] et[4, 385] et[5, 973] al mu Cyp[168] et[285] et[287] Tert[prax 21] et (v. 1)[13] et[herm 20] Hil[109] et[786] etc

1. *και θεος*: cf Or[4, 50] *ἐπὶ μὲν τοῦ λόγου προστιθεὶς τὸ ὁ, ἐπὶ δὲ τῆς θεὸς προσηγορίας ὅπου μὲν τιθείς, ὅπου δὲ διαιρῶν. τίθησι μὲν γὰρ τὸ ἄρθρον ὅτε ἡ θεὸς ὀνομασία ἐπὶ τοῦ ἀγενήτου τάσσεται τῶν ὅλων αἰτίου, σιωπᾷ δὲ αὐτὸ ὅτε ὁ λόγος θεὸς ὀνομάζεται.* Item Eus[mcell 121] *οὐκ εἰπών· καὶ ὁ λόγος ἦν ὁ θεός, μετὰ τῆς τοῦ ἄρθρου προσθήκης, ἵνα μὴ αὐτὸν εἶναι τὸν ἐπὶ πάντων ὁρίσηται* etc, item[127] *διὸ φησί· καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος, ἵν' ἴδωμεν θεὸν τὸν ἐπὶ πάντων πρὸς ὃν ἦν ὁ λόγος, καὶ θεὸν αὐτὸν τὸν λόγον* ... i. Nyss[2, 690] (at non item[2, 50] et[107c]) *και ο θεος*

3. *δι αυτου* (et. D'): D[corr recens] *δια αυτ.* | *ουδε εν* cum $\aleph^{c}$ABCLOXΓΔΑΠ unc[rell] al pler Valentt ap Ir[41] Naass[hipp 107] Per[athipp 134] Ign[intpol 308] Tat[19] (*παντα υπ αυτου, και χωρις αυτου γεγονεν ουδε εν*) Thphil[2, 22] Clem[134. 156. 769. 787. 803] et alib Or[4, 64. 66. 67. 72] Hipp[noet 12] Dial[850] Eus[dem 229] et praep 540 (11, 19) et mcell 67. 105. 111 et saepe et ecl[4] et Mcell[ap 37] et[119] Epiph[saepe] (vide ante) Cyrhr[92] et[160] Bas[cenom 303] Nyss[1, 495] Chr[8, 35] Thdret[1, 808] etc ... $\aleph^{A}$ D[1. 209. 47ev] al[6] ald Ptolem[epiph 217] Thdot ap Clem[980] et Clem[838] Or[4, 137] et[229] Eus[praep 7, 12] et[dem 210] et[es 329] Thdret[1, 621] (sed[cod 1] *ουδε εν* et[1] *ουδε εν ο γεγονεν*) *ουδεν* :: cf ad Ioh 10, 41. 15, 5 et 13. Act 4, 32 Ro 3, 10. 1 Co 6, 5 | *οὐδὲ ἕν* et *ὃ γέγονεν* coniunximus cum c^{ff}EG[2]HKMo^{corr4} UXΓΔΑΠ al ut[vdtr] longe plu c (ut apud Sab vdtr) vg[ed] syr[hr2] (contrarium vult Treg) cop[wi] et schw et[petr2] (*et sine eo haud est quicquam factum in hoc quod factum est*, cop[dz] om *in hoc quod fact. est*; tum pergitur *erat vita quae in eo*) Ign[intpol 308] (post *ουδε εν ο γεγονε* nil addit) Dial[850] (ut Ign) Did[trin 1, 15] (ita Didymum verba coniunxisse clarissimum fit ex his: *το εν αυτω ζωη ην, επεκδιδασκει οτι αυτος εστιν αναρχως η ζωη - διο και αυτος φησιν· εγω ειμι η ζωη· εγω ειμι το φως*) Ephr[252] (post *ουδε εν ο γεγονε* pergit *και ο λογ. σαρξ εγενετο*) Chr[8, 40] (*επαγει οτι και χωρις αυτου εγενετο ουδε εν ο γεγονε, τουτεστι, των γενητων* etc. *ου γαρ δη την τελειαν στιγμην τω· ουδε εν, επιθησομεν κατα τους αιρετικους. εκεινοι γαρ βουλομενοι το πνευμα κτιστον ειπειν φασιν· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην. αλλ ουτως απερινοητον γινεται το λεγομενον,* postea *ατοπον* dicit etc) Epiph[379. 609. 779] (*–χωρις αυτου εγεν. ουδε εν· παρεκτεινομενης της αναγνωσεως εχει· ο γεγονεν, ινα ουτω γνωσθη* etc. Hinc nil valet quod alibi tantum *ουδε εν* affert, ut[384.]

αὐτῷ ζωή ἐστιν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. 5 καὶ τὸ

105.) Cf et. anc[75] p. [80] *νομιζουσι δε παραγινωσκοντες και μη νοουντες διαστελλειν την αναγνωσιν τινες εν τω ειπειν· παντα δι αυτου εγενετο – εγενετο ουδεν, εως ωδε αποτιθεντες το ρητον, – η δε αναγνωσις ουτως εχει· παντα δι αυτου – ουδεν ο γεγονεν εν αυτω τουτεστιν οτι ει τι γεγονε, δι αυτου εγενετο.* Thdret [1,808] (4,102 *εγεν. ουδε εν, και τα εξης.*) Thdor[mop] [20] *ειπων γαρ οτι παντα δι αυτου εγενετο, επηγαγε· και χωρις αυτου ουδε εν ο γεγονεν, τουτ εστι και συντομως ειπειν, ουδεν των γεγονοτων ανευ αυτου γεγενηται)* Nonn (*και εργοποιον διχα μυθου ουδεν ιφι τοπειρ εσκε· καιεμφυτος ην εν αυτω ζωη παναμελουσα*). Thphyl ad h. l. *οι μεν ουν πνευματομαχοι ουτως αναγινωσκουσι το παρον χωριον· και χωρις αυτου εγ. ουδε εν· ειτα εντευθεν στιξαντες αναγινωσκουσιν ως αφ ετερας αρχης· ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην, και ερμηνευουσι κατα τον οικειον νουν το χωριον, λεγοντες οτι εντευθεν περι του πνευματος διαλαμβανει ο ευαγγελιστης, λεγων οτι ο γεγονεν εν αυτω, τουτ εστι το πνευμα το αγιον, ζωη ην. ταυτα δε λεγουσιν οι περι μακεδονιον* (ut testatur etiam Harmenopulus de sectis apud Wetst. ad h. l.) etc *ημεις δε ουχ ουτως, αλλα στιξαντες εν τω· ο γεγονε, απ αρχης ετερως αναγινωσκομεν το· εν αυτω ζωη ην.* Item schol [30] *τινες δε και ουτως ανεγνωσαν· και χωρις αυτου εγενετο ουδε εν, ο γεγονεν εν αυτω· τουτ εστιν, ουδε εν των δι αυτου γεγονοτων χωρις αυτου γεγονεν. τινες δε και ετερως· ο γεγονεν εν αυτω, ζωη ην. τουτο δε ψευδος* etc. Quibus accedit Ambrosii de Alexandrinis et Aegyptiis testimonium, vide [ps 36, 35]: „Alexandrini quidem et Aegyptii legunt: *Omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nihil quod factum est*, et interposita distinctione subiiciunt: *In ipso vita est.* Salva sit fidelibus illa distinctio; ego non vereor legere: *Quod factum est in ipso, vita est*, et nihil habet quod teneat Arianus, quia non illius venena considero, sed lectionis sacrae consuetudinem recognosco" etc. Item vide [de fide 3, 6]: „Nec illud verendum est quod solent Ariani saeva interpretatione componere, dicentes factum esse dei verbum, quia scriptum est, inquiunt: *Quod factum est in ipso vita est.* Primum intelligant si —. Deinde unde possunt docere sic pronunciasse evangelistam? Plerique enim docti et fideles sic pronunciant: *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil quod factum est.* Alii sic: *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil.* Denique *quod factum est* pronunciant, et subiungunt *in ipso*, hoc est: Quicquid autem factum, est in ipso. Quid est: *in ipso?*" etc. Cf et. Hieronym[esai] [11], ubi coniungit: *et sine ipso factum est nihil quod factum est* (quaest. Hebr [3, 306] vallars tantum scribit: *et sine ipso factum est nihil*) etc ... contra scribitur (ita etiam Ln) *οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν* cum A[vid]C*DG*[vid]Lo*[vid] al pauc a b (*quod autem factum est*) e f ff[2] q[vid] „cod vet unc" (ap Sab) fu for (ex stichorum ratione, quod et. in am cadere suspicor) em iac (al ap Sanft) sah syr[cu] (*illa autem res quae fuit in eo*) aeth[vid] Naass[hipp] [107] (*ο δε γεγονεν εν αυτω ζωη εστιν*) Perat[hipp] [131] (*εν αυτω δε, φησιν, η ενα γεγονεν, η ενα ζωη*) Valentt ap Ir[11] (*αλλα ο γεγονεν εν αυτω, φησι, ζωη εστιν. τα μεν γαρ*

φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

Mt 3, 1 Mc 1, 4 Lc 3, 2

6 [2. 3] Ἐγένετο ἄνθρωπος, ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα

ολα εφη δι αυτου γεγενησθαι, την δε ζωην εν αυτω) et$^{int\ 188}$ Heracl ^{1,73} (*το ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην, εξειληφεν αντι του· εν αυτω, ισο τουσ ανθρωπουσ τουσ πνευματικουσ*) et^{4,66} (nam *προστιθησι τω· ουδε εν, των εν τω κοσμω και τη κτισει*) Thdot ap Clem^{958} et^{963} Clem^{114} et^{218} Or^{4,20} (*επηνεγκε φασκων περι του λογου· ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην. γεγονεν ουν η ζωη εν τω λογω*) et^{20} (*ο γεγονε γαρ, φησιν, εν αυτω ζωη ην*) et^{30} (*επει ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην*) et^{saepe} Or$^{int\ 3,652}$ (*quod autem factum est* etc) Eus$^{mcell\ 124}$ (*ουδε εν, και ετι τουτοις προσθεισα το· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην*) et$^{dem\ 150}$ (*ει τε γαρ ζωη τισ εστιν εν τοισ ουσιν, ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην*) et$^{ps\ 146}$ et alibi Cyr$^{ioh\ 49}$ (*αναγκαιωσ φησιν· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην. ου μονον φησι· δι αυτου τα παντα εγενετο, αλλα και ει τι γεγονεν, ην εν αυτω η ζωη* etc) al mu Hil^{771} et^{797} Amb (vide ante) Aug$^{ioh\ 2,16}$ etc. Praeterea multi verbis Iohannis *παντα δι αυτου - ουδε εν* certe non addunt *ο γεγονεν* proptereaque haec seiunxisse ab illis videntur, ut m^{4} Tat^{19} Thphil ^{2,22} Ir$^{int\ 98.\ 118}$ et^{saep} Cyr$^{hr\ 92.\ 154.\ 160}$ Ath $^{39.\ 363}$ Tert$^{prax\ 21}$ et$^{hermog\ 20}$ etc ... neutram distinctionem habent aut confirmant $\aleph$BΔ al syr^{sch} et p (sed utraque edita est distinctione post *ο γεγονεν* posita, ut etiam syr^{hr}) a r m | *εν αυτω*: Aug$^{ioh\ 1,16}$ „potest enim sic dici: *Quod factum est in illo, vita est*: ergo totum vita est, si sic pronuntiaverimus. Quid enim non in illo factum est?“ — „Non te abducant“ (Manichaeos dicit); „pronuncia sic: *Quod factum est*, hic subdistingue, et deinde infer: *in illo vita est*.“

4. *εστιν* cum $\aleph$D codd ap Or^{4,72} (*τινα μεντοιγε των αντιγραφων εχει, και ταχα ουκ απιθανωσ, ο γεγονεν, εν αυτω ζωη εστιν*) a b c e f ff^{2} q cod$^{vet\ unc}$ (ap Sab) gat mm sah syr^{cu} Valentt ap Ir^{41} Naass$^{hipp\ 107}$ et Perat$^{hipp\ 134}$ Thdot ap Clem^{963} Clem^{114} Cyp ^{285} codd Hil^{771} et ^{797} Aug$^{ioh\ 1,16}$ etc ... ς Ti *ην* cum ABCLOXΓΔΑΠ unc^{rell} al omn^{vid} g vg cop syr^{utr} et ^{hr} Thdot ap Clem^{959} (*ο γεγονεν εν αυτω τω λογω, ζωη ην η συζυγοσ*) Clem^{218} Or$^{1,\ 632}$ et ^{4,20} et^{saep} Eus$^{mcell\ 124}$ et ps ^{146} et alib Chr^{8,41} et^{alibi} Cyr$^{ioh\ 49}$ et^{alibi} Nonn Thdret^{4,75} etc Ir$^{int\ 188}$ Cyp ^{285ed} al :: facile propter contextum pro *εστιν* substituebatur *ην*. Pro *ην* quod subsequitur (et. Valentt ap Ir^{41} Aug$^{ioh\ 2,\ 1}$) non praebent *εστιν* nisi b cod$^{vet\ unc}$ syr^{cu}. | *και η ζωη* (ita et. Or^{1,632} et $^{4,26.\ 69.\ 77}$): Clem^{582} libere (*ο τοινυν αρνουμενοσ τον σωτηρα αρνειται την ζωην, οτι ζωη ην το φωσ*) Or^{4,64} et^{72} ald om *ἡ* | *των ανθρωπων* (illustrant Ir^{41} Or^{4,29} *ταυτον εστι το φωσ του κοσμου τω φωτι των ανθρωπων*): $\aleph^{*}$ om (suppl^{2})

5. *αυτο* (ita et. B: erravit Blanchinus, quem secutus vdtr Birchius): $\aleph$ 13. al^{4} e Thdot ap Clem^{959} *αυτον* (e *et lux lucet – et tenebrae eum non comprehenderunt*. Thdot *ουτοσ εστι το φωσ τησ εκκλησιασ – και η σκοτια αυτον ου κατελαβεν*)

6. *θεου*: D* *κυριου* (d hiat usque ad 3, 16) | *ονομα αυτω* (ita $\aleph^{c}$ Or^{4,81} et^{431} Chr^{8,48} Cyr^{4,61}): $\aleph^{*}$D^{a} Ir$^{int\ 189}$ *ην ονομα αυτω, erat ei nomen* ...

αὐτῷ Ἰωάννης· 7 οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ. 8 οὐκ ἦν ἐκεῖνος
τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. 9 [3.3] Ἦν τὸ φῶς
τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.
10 ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος
αὐτὸν οὐκ ἔγνω. 11 [4.10] εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ
παρέλαβον. 12 ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν
τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 13 οἳ
οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀν-

433. 60^{cv} *ωονομ. αυτω*, Or^{1,91} *ω ονομα*, it vg *cui nomen erat* | *ιωαννης* (D* *-ννην*): B (ut solet) *ιωανης*

7. *μαρτυρηση*: ℵ 248. al^{3ser} al *-ρησει* | *πιστευσωσιν*: D 150^{cv} *-σουσιν*. Praeterea 235. ald^{prius} om *ινα παντ. πιστ. δι αυτου*, nec magis exprim Ir$^{int\ 189}$ Cyr^{4,63}

8. *μαρτυρηση*: U cey^{ser} al pauc *-ρησει*

9. *ην το φως το αληθινον*: syr^{hr} *hic fuit verax* | *ερχομενον*: cum *ανθρωπον* coniung (*venientem*) it vg syr^{omn} cop aeth; item Eus$^{dem\ 254.\ 420}$ (*το μεν θειοτερον αυτου ατε φωτιζον παντα ανθρωπον ερχομ. ε. τ. κοσμ.*) et$^{theoph\ 134}$ Epiph^{891} Chr^{8,55} (*ει φωτιζει παντα ανθρ. ερχομ.* etc) Cyr$^{ioh\ 75}$ (*ο δε του θεου λογος φωτιζει παντα ανθρ. ερχομ.* etc) Nonn^{1,25} etc. Aliter Thdor$^{mop\ 21}$ (cat$^{ox\ 184}$) *ειπων το· ερχομενον εις τον κοσμον, περι του δεσποτου γαρ καλως επηγαγεν το· εν τω κοσμω ην, ωστε δειξαι οτι το ερχομενον προς την δια σαρκος ειπεν φανερωσιν.*

10. *δι αυτου* (ℵ^{c}): ℵ* *δι αυτον*

12. *οσοι δε* et. Or^{1,232} et$^{int\ 4,350}$ Epiph^{654} Cyr$^{hr\ 118}$ et^{153} Ir$^{int\ 315\ sq}$ Cyp^{206} Lcif^{86} Hil^{103} et^{alib}): D e Tert$^{orat\ 2}$ Cyp^{277} om *δε* | *ελαβον* c. ℵAB^{3}CD L. une^{rell} omn etc ... Ti *ελαβαν* cum B*

13. *οι ουκ εξ – εγεννηθησαν* et. (a om *οι*, *qui*) e e f (ff$^{2.}$ g ex silentio) q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop etc Valentt ap Tert$^{carn\ 19}$ („sic enim scriptum esse contendunt: *Non ex sanguine – nati sunt*“. Male edi solet *natus est*, cf Sab ad h. l.) Or$^{int\ 2,400}$ et^{4,99} Eusesa^{387} Ath^{417} Cyr$^{hr\ 153}$ Chr^{8,69} Cyr$^{nest\ 70}$ et$^{ioh\ 91\ sq}$ Thdrt^{3,174} Hil^{771} etc (alludit etiam Clem^{160} *δει γαρ – τον ουκ εξ αιματων ουδε εκ θελημ. σαρκος, εν πνευματι δε αναγεννωμενον*) ... b Ir$^{int\ 205}$ et^{212} Tert$^{carn\ 19}$ et^{24} *ος* (*qui*) et *εγεννηθη* (*natus est*). Ir$^{int\ 205}$ sic: *non enim ex voluntate carnis neque ex voluntate viri sed ex voluntate dei verbum caro factum est*; item^{212} *quoniam is qui non ex voluntate carnis neque ex voluntate viri natus est filius hominis, hic est Christus filius dei vivi*; item^{217} *quoniam non ex voluntate viri erat qui nascebatur*. De Ambps^{37} et Aug^{confess} eandem scripturam (*qui* et *natus est*) agnoscentibus cf Sab; alibi uterque vulgarem scripturam confirmat. Ps-Ath^{537} (lib. 2 de trin. ad Theophil) editum est in ed. Bened. *nati sunt*, sed vdtr *natus est* legendum esse. | οι: D* a om | *εξ αιματων*: b q Tert$^{carn\ 19}$ et^{24} Hil^{771} (Aug^{confess} et

δρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. 14 [5.3] *καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγέ-*
νετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ,
δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.
15 [6.1] *Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων· οὗτος*
1.30 *ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι*
πρῶτός μου ἦν. 16 [7.10] *ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς*
πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· 17 *ὅτι ὁ νόμος διὰ*
Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγέ-

pecc merit; at [cpp] *ex sanguinibus*) *ex sanguine*, item Eus[esai 387] Epiph [654] (non item [435]; sed [850] om εξ αιμ. ουδε) *εξ αιματος* | *ουδε* (ℵ *ουδ*) *εκ θελημ. σαρκος*: ℇ* (sed ipse* suppl[mg]) 42. 96* 114. fu Chr [3, 97] et [8, 464] (sed alibi habet) om | *ουδε* (ℵ *ουδ*) *εκ* (ℵ[c]D[corr] *εκ*, sed ℵ*D* om) *θελημ. ανδρος*: ℇ* (suppl[2 mg]) 17* Eus[esa] Ath[828] Chr[3, 138] et [5, 587] (at alibi habet. Ad ipsum locum[8, 69] in textu habet, sed in comm. tantum *ινα τω ευτελεσ - του δι αιματων και θεληματος σαρκος*) om. Pro *voluntate* tol[2] bis *voluptate*. | *θεου*: Ε *του θεου* | *εγεννηθησαν*: ΑΒ* (*-νν-* Β[3]) Δ 69* 247. al[3] scriv al pauc *εγενηθησαν*

14. *πληρης* cum ꜱ[a]ΑΒCLΧΓΔΛΠ unc rell al pler Valentt ap Ir[42] Or[1, 684] et [2, 425-795] et [5, 548] Eus[pe 32] et[mcell 84] Did[tri 1, 32] et [2, 23] Cyr[zach 707] et[ioh 97] et[nest 4] et[iul 334] et [5, 717] etc, item (*plenus* praegressis *verbum* et *unigeniti*) a e Novat[trin] (it[pler] vg Ir[int 42] et[315] etc *plenum*) ... D 5. schol[249] Chr [8, 86] (sed variant edd, et antea *πληρησ*) et[81] Thphyl[comm] *πληρη* | *και αληθειασ*: Β* om *και* (suppl[3])

15. *λεγων* cum ꜱ[a]ΑΒCLΧΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] a c e f ff[2.] q vg syr[pomn] cop rell Or[4, 89] et [119] Eus[mcell 85] Epiph[435] etc ... ꜱ*D b om :: cf ad 12, 13 ubi ad *εκραυγαζον* a testib gravibus et multis additum est *λεγοντεσ* | *ον ειπον* (C[3] *ελεγον*) cum ꜱ[cb]ΑΒ[3]DL unc rell al omn[vid] etc (et Or[4, 102] et [107] sed posteriore loco [tom 6, 3] ed. Huet. *ο ειπων*) etc: ꜱ[a]Β*C* (Or[semel] ap Huet) *ο ειπον* ... ꜱ* om, ita quidem ut post *ερχομενοσ* addat *οσ* (delet[c]) :: quae lectio minime inepta est. Ceterum *οσ* agnoscit et. c *hic est de quo dixi*: *Qui post me venit, vir qui ante me factus est* etc. Praeterea ad *ον ειπον* D[2]X f am fu aeth Epiph[435] et [738] add *υμιν* | *ο οπισω*: Δ Ο᾽*πισω* (sic)

16. *οτι* cum ꜱΒC*DLX 33. a b c ff[2.] q cop (syr[hr] *de cuius plenitudine nos omnes accepimus*) arm aeth Or[4, 89. 103. 107] et[iut 3, 43] Hipp[139, 8] (ed. Lag. *τουγαρτοι λεγουσιν οτι εκ του πληρωματοσ αυτου πα. ημ. ελαβ.*) Eus[mcell 85] Epiph[435] Cyr[ioh 99] et[alib] Hil[495] ... ϛ (= Gb) *και* cum ΑC[2] EFGHKMSUVΓΔΛΠ al pler c f vg syr[cu] et[utr] Or[2, 581] et [717] Chr[8, 89] Aug ioh 3, 8 | *και χαριν* et. f ff[2.] q vg (et. san em al) cop syr[cu] et[utr et hr] Or[4, 89] et [106] et [107] etc: a b c e l am fu tol for arm aeth om *και*

17. *μωυσεωσ* cum ꜱΒCKLSΧΔΠ al mu ... ϛ *μωσεωσ* cum ΑEFGHMSUVΓΛ al plu (Or[4, 686] *μωυσ.* sed [4, 89. 102. 107] *μωσ.*) De versionib. vide alibi. | *ιυ χυ* (et. ꜱ[c] Or[saepe] etc): ꜱ* om *χυ*

ιετο. 18 [8.3] *θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ* 6. 46
ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

18. *εωρακεν* cum ℵAB^{3}CLMSUΓΔΑΠ al pl ... ℵ*EFGHKX al mu *εορακ.* | *πωποτε*: a b c e ff^2· l (non item f q) for foss gat mt tol arm Ir$^{int\,189}$ et^{255} addunt sive pergunt *nisi* | *ο μονογενης* cum ℵ^{c}AC^{3}XΓΔΑΠ unc^9 al omn^{vid} cop Thdot ap Clem^{958} Clem^{695} et^{946} Or$^{4,89\cdot 102\cdot 138}$ et (ex edd^2) ^{1,110} Syn^{aut} (ap. Rou^{3,297}) Eus$^{mcell\,86}$ et$^{122\cdot 142}$ Did$^{trl\,1,26}$ et^{2,5} Ath^{172} et^{178} etc Epiph$^{anc\,2}$ (Petav^{2,7}) Bas^{1,359} et$^{3,23\cdot 358}$ etc ... ℵ*BC*L Or^{1,} ^{110} edd (ante Delar.) Hipp$^{noet\,5}$ (ed. Lag^{47}) Eus$^{ps\,440}$ om ὁ (ita Ti synops) | *υιος* cum AC^{3}XΓΔΑΠ unc^9 al fere omn a b c e f ff^2· l q (*filius dei*) vg syr^{cu} et p txt syr^{hr} arm aeth^{pp} Ir$^{int\,255}$ („quia est unus deus pater, qui continet omnia et omnibus esse praestat, quemadmodum in evglio scriptum est: *Deum nemo vidit unquam, nisi unigenitus filius*“ etc) et (*filius dei*)^{189} (verbis Iohannis subiungit: „patrem enim invisibilem existentem ille qui in sinu eius est filius omnibus enarrat“) Or^{1,110} (ita certe Delar. ut ante) Hipp$^{noet\,5}$ (ut ante; *λεγει γαρ και ιωαννης· θεον ουδεις εωρ. πωποτε, μονογενης υιος ο ων – αυτος διηγησατο*) Syn^{aut} (ut ante) Eus$^{mcell\,86\cdot 92\cdot 123\cdot 142}$ et (*θεον – ο μονογενης υιος η μονογενης θεος ο ων εις – εκεινος εξηγησατο*)^{67} et ps^{440} (*διο λελεκται· μονογενης υιος ο ων – εκ. εξηγ.*) Ath$^{172\cdot 178\cdot 110}$ et^{505} (*ο μεντοι υιος κατα τον ιω. θεος ουχ απλως, αλλ αληθινος θεος εστι. και γαρ κατα τον αυτον τουτον· και θεος ην ο λογος. ελεγε τε ο υιος· εγω ειμι η ζωη. ουκουν ο υιος λογος εστι και ζωη η ουσα παρα τω πατρι. παλιν δε το εν αυτω τω ιω. ειρημενον· ο μονογ. υιος ο ων εις – πατρος, δεικνυσι τον υιον αει ειναι. ον γαρ λεγει ο ιω. υιον, τουτον χειρα ο δαυιδ* etc) Bas^{1,359} et$^{3,23\cdot 358}$ Chr$^{8,98\cdot 99}$ et$^{1,581\cdot 589}$ et^{3,560} et$^{6,71\cdot 307}$ et alib Naz^{1,535} Caes^{8} (Gall^{6}) Tit^{332} (Gall^{5}; at paullo p$^{ost\,338}$ *ο μονογ. υιος θεος ο ων* etc) Alex^{413} (Gall^{4}) Thdret^{1,1392} et^{3,733} et$^{4,20\cdot 383}$ Procl^{965} (Gall^{9}) Nonn (*καὶ θεὸν αὐτογένεθλον ἐν ἀντιπόροισιν ὀπωπαὶς οὔποτί τις σκοπίαζεν· ἐῷ διειπέμπαδε μύθῳ κεῖνος ὁ θεσπεσίῳ μεμιλημένος ἠθάδι κόλπῳ μουνογενήϛ, ὁμόφοιτος ἀμωμήτοιο τοκῆος.*) Tert$^{prax\,8}$ et^{15} („sed quem deum? Scilicet patrem, apud quem deus erat sermo; unigenitus filius, qui est in sinu patris, ipse disseruit“) Hil$^{520\cdot 831\cdot 852}$ et alib Victorin$^{147\cdot 153\cdot 189\cdot 197}$ (Gall^{8}) Fulg^{235} (Gall^{11}) ..... ℵBC*L 33. cop syr^{sch} et p^{mg} aeth ro Ir$^{int\,256}$ („quemadmodum et dominus dixit: *Unigenitus deus qui est - ipse enarravit*“. At paullo ante i. e.^{255} *unigenitus filius* etc) Thdot ap Clem^{958} (*αρχην μεν γαρ τον μονογενη λεγουσιν* – Valentini – *ον και θεον προσαγορευεσθαι, ως και – θεον αυτον δηλοι λεγων· ο μονογ. θεος ο ων* etc) Clem^{695} Or$^{1,89\cdot 138}$ et (ut ante Delar. editum: *και μονογενης γε ων θεος ο ων* etc)^{1,110} et$^{int\,1,92}$ (*unigenitus ergo deus salvator noster solus a patre generatus* etc) Did$^{trin\,1,15}$ et^{26} et^{2,5} Bas^{spir} ^{12} et (*οιδε γαρ το ονομα το υπερ παν ονομα του υιου και υιον αληθινον λεγειν και μονογενη θεον και δυναμιν θεου* etc) [14] Epiph$^{anc\,8}$ (*αξιοπιστος δε μαρτυς ο επι το στηθος αυτου αναπεσων, μονογενη θεον αυτον φασκων*) Epiph^{612} (addit *και φησιν ο μονογενης θεος·*

19 [9. 10] *Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέ-*

ο μεν γαρ λογος εστιν εκ πατρος γεννηθεις, ο πατηρ δε ουκ εγεννηθη· δια τουτο μονογενης υιος.) et [818] (*το δε ευαγγελιον εφη· Θεον ουδεις πωποτε εωρακεν· ο μονογ. Θεος αυτος εξηγ.*) et Syn^{auc} ap Epiph[854] Nyss[1,192] (*και ο μονογ. Θεος ο ων εν κολποις τ. πατρ. ουτος εστιν η δεξια του υψιστου*) et[903] (*οτι Θεος εφανερωθη εν σαρκι, Θεος παντως ο μονογενης ο εν τοις κολπ. ων του πατρος*) et[2,447] (*ει ουν χς μεν ο μονογεν. Θεος*) et alib Cyr^{ioh}[101] (*αυτος γαρ ων Θεος ο μονογενης, εν κολποις ων του Θεου και πατρος* etc, et paullo post[105] *επιτηρητεον δε παλιν οτι και μονογενη Θεον αποκαλει τον υιον και εν κολποις ειναι φησι του πατρος*) et[thes 137. 237] (*οτε μεν ουν μονογενης ονομαζεται, ουδεμιας αυτω συμπεπλεγμενης αιτιας, καθ ην εστι μονογενης, τουτο καλειται, αλλ απολελυμενως· μονογενης Θεος ο ων εις - πατρος*) etc: haud pauci libere huc respiciunt, ut Const[3,17] *πατηρ ο επι παντων Θεος, χς ο μονογενης Θεος ο αγαπητος υιος*, Arius ap Epiph[731] *πληρης Θεος μονογενης*, Ign^{int}pl[282] (phild[6] *ουχι Θεον μονογενη και σοφιαν και λογον Θεου* etc) ..... etiam *υιος Θεος* (ita et. Or[4,102 d] apud Huet; Delar. vero *υιος του Θεου*) *filius dei* (ut q Ir^{int}[189]) legitur, vide ante ..... nec *υιος* nec *Θεος* habent (ita Gb') gat Ign^{int}pl[264] (phil[2] *εις δε και υιος λογος Θεος· ο μονογενης γαρ, φησιν, ο ων εις τους κολπ. του πατρος*) Or[4,102 e] (*τον μονογενη εις τον κολπον οντα του πατρος την εξηγησιν - παραδεδωκεναι*) Iac^{nisib}[45] (Gall serm[6,6] „omnes solitarios - laetificat: *unigenitus qui est in sinu patris sui*“) Epiph^{anc}[7] (*ιν χν τινα; αληθινον Θεον. ει δε Θεον χν ων, ως λεγει περι αυτου ο ιωαννης· ο μονογενης ο ων εις τον κολπ. του πατρος, αυτος εξηγησατο. εις Θεος τοινυν ο πατηρ και μονος αληθινος Θεος, και ου κατα - αλλα μονος αληθινος Θεος, επειδη μονος εκ μονου ο μονογενης και μονον το αγιον πνευμα.*) Cyr^{hr}[117] (*ουδεις ανθρωπων μεν ουδεις εωρακεν, ο μονογενης δε μονος εξηγησατο. ο γαρ ων εκ του Θεου, αυτος εωρακε τον Θεον.*) Victorin[8,157] („sicuti dictum est: *Unigenitus, qui est in gremio patris, ille enarravit.*“ At idem ibidem paullo ante aliter, vide supra. Similiter Amb^{ep}[10] semel *unigenitus*, at identidem add *filius*.) :: quae quum ita sint, dubitari nequit quin *μονογενης Θεος* scriptura testimoniorum pondere valeat; at nec *ο μονογ. υιος* ipsius secundi saeculi testimoniis (it^{pler} syr^{cu}) destitutum est. Oscitanter $\overline{\text{ΥC}}$ et $\overline{\text{ΘC}}$ permutata esse non credo, sed consulto, quod etiam articuli ratione comprobatur. Ut autem certum est, in summa antiquitate appellationis *Θεον* in Christum conferendae studium invaluisse, cf 1 Tim 3, 16, ita fidei absonum eandem appellationem offendisse. Praeterea *Θεος* si reposueris, totius loci sententia parum concinne scripta est. | ο *ων* ($\aleph^{b}$ suppl): $\aleph^{*}$ om, item a (*nisi unicus filius solus sinum patris ipse enarravit.* Nimirum vdtr *ὁ μονογ. υἱὸς εἰς τὸν κόλπ.* etc transtulisse.) | *εις τον κολπ. του πατρος* (69. om *τ. πα.*): c *in patre* | *εξηγησατο*: c syr^{cu} add *nobis*

19. *του ιωαννου* (et. Or[4,102]): $\text{п}^{*\text{vid}}$ 1. 435. c^{scri} (al pauc^{vid}) om *του* | *οτε* (Or[4,89] *και αυτη η μαρτυρια εστιν ιωαννου μετ εκεινην δευτερα,*

στειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἰεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευείτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· σὺ τίς εἶ; 20 *καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο, καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστός.* 21 *καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· τί οὖν; Ἠλείας εἶ; λέγει· οὐκ εἰμί. ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη· οὔ.* 22 *εἶπαν οὖν αὐτῷ· τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν*

οτε προς τους αποστειλαντας - ομολογει etc): f οτι. Cf Or^{4,110} *Οτι απεστειλαν οι ιουδαιοι* etc | *απεστειλαν* sine additam cum ʀC^{3}LΓΔΑΠ unc^{9} al^{5} pler Or^{4,110} (nec magis agnoscit^{4,89}) Cyrioh^{107} (txt, sed^{108} comm *οτε οι των - καθηγηται προς αυτον απεστειλκασιν ιερεις* etc) ... Ln add *προς αυτον* cum BC* 33. 249. al pauc a b c syr^{cu} et^{sch} (et^{hr} post ἐξ *ιεροσολ.*) cop arm aeth Chr^{8,103}; eadem post *λευειτας* add AX 13. 69. 124. al^{20} aldin e f ff^{2}· l q vg syr^{p} Augioh^{4,3} | *λευειτας* cum ʀB (D, qui h. l. hiat accedit Lc 10, 32 Act 4, 36) ... ς *λευιτας* cum ACLX unc rell al omn^{vid}. Praeterea syr^{cu} *cum miserunt ad eum ex Hier. Iudaeos et principes sacerdotum et Levitas* | *ερωτησωσιν* (ʀ *επερωτ.*): LΔ 33. *ερωτησουσιν* | *τις*: G *τι*

20. *και ουκ ηρνησατο*: syr^{cu} *et dixit* | *και ωμολογησεν* (ΠK al aliq *ομολογ.* bis) sec loco et. Or^{4,110}: ʀ c l syr^{cu} om; C^{2}L 1. 33. 118. al pauc b f aeth om tantum *και* ... foss Promiss *dicens* | *εγω ουκ ειμι* (Gb^{vt}) cum ʀABC*LXΔ 33. a b c q foss syr^{cu} et^{hr} arm Or^{4,108} et bis^{110} Chr^{8,105} Cyrioh^{108} com bis ... ς *ουκ ειμι εγω* cum C^{3}ΓΔ (Π 245. om *εγω*) unc^{9} al pler e f ff^{2}· l vg syr^{sch} et^{p} Hipptheoph^{3} (ed. Lag^{38}) Epiph^{135} Cyr^{108} txt Augioh^{4,3}

21. *και ηρωτησαν* (et. ʀ^{a}; ʀ* *επηρωτ.*) – *λεγει· ουκ ειμι*: syr^{cu} *nil nisi et dicunt ei* | *αυτον*: ʀ* c *παλιν*, ʀ^{c} a b e ff^{2}· l foss syr^{sch} *αυτον παλιν* | *τι ουν ηλ. ει* (*quid ergo? Helias es?* a) cum ʀL a syr^{sch} Cyrioh^{108} ... ς Ln Ti add *συ* post *ηλ. ει* cum AC^{3}XΓΔΑΠ unc^{9} al pler e f q vg (b *dicentes*: *Helias es tu* omissis *Quid ergo*) syr^{p} Chr^{8,106}, item *συ* ante *ηλ. ει* addunt C* 33. e (*quid ergo es tu? Helias es?*) ff^{2}· l for (*quid ergo tu es? Helias?*) foss (*quid ergo tu?* etc) Or^{4,109} et bis^{111} (item^{114} et^{115} *συ ηλ. ει* omisso *τι ουν*). Similiter syr^{hr} (*quid ergo tu? Helias tu?*) arm ... ʙ *συ ουν τι*; *ηλ. ει* ... cop *tu es Elias* omisso *τι ουν* | *ηλειας* cum ʙ (accedunt alibi plerumque D et ʀ, passim etiam ΔLΔ, item T^{b} v. 25) ... ς Ln Ti *ηλιας* cum ʀACL rell omn^{vid} | *λεγει* (*ait*) cum ʀ a b cop ... ς Ln Ti *και λεγει* cum ABCLX unc rell (sed ʀ om *λεγει· ουκ ειμι*) al pler e Chr^{8,106} Cyrioh^{108}; item *et dixit* c f ff^{2}· l q vg Promiss Augioh^{4,7}; item alterutrum syr^{utr} et^{hr} rell; 69. *και απεκριθη* (posteaque *και λεγει* pro *και απεκρ.*) | o (ita et. ʀ^{c}; ʀ* 69. om) *προφητης*: agnoscunt articulum et. Or^{4,117} Eus^{dem} ^{145}, sed omisisse vdtr Heracl. Or enim sic^{4,117}: *ελαθε δε τους πολλους η διαφορα του ο προφητης και προφητης, ως και τον ηρακλειωνα, οστις αυταις λεξεσι φησιν, ως αρα ιωαννης ωμολογησε μη ειναι ο χριστος, αλλα μηδε προφητης μηδε ηλιας* etc

22. *ειπαν* cum BC*Δ ... ς *ειπον* cum ʀAC^{3}LX unc rell al omn^{vid} | *ουν*: Ln om (ex errore de ʙ) cum c (sed vide post) syr^{cu} (*dixerunt ei: Et*

τοῖς πέμψασιν ἦσαν· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; 23 [10.1] ἔφη· ἐγὼ
*Es 40, 3 Mt 3, 3 Mc 1, 3 Lc 3, 4
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼς
εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. 24 [11.10] καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ
τῶν Φαρισαίων, 25 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν αὐτῷ· τί οὖν
βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὐδὲ Ἠλείας οὐδὲ ὁ προφήτης;

quis es, dic nobis). Latt libere: *et dixerunt ei* (ff^{2} om) *dic ergo quis es* a ff^{2}, *et dixerunt quid ergo es dic nobis* e, *et dix. ei ergo quis es, dic nobis* l, *et dix. ei quid ergo es* foss, *et dix. dic ergo nobis* b, *responderunt ei dic ergo nobis quis es tu* e; contra q vg *dixerunt ergo ei quis es*, f *dix ergo ei quis ergo es tu*; syr^{sch} *et dix. ei: Et quis es*; syr^{hr} *dicentes ei: Quis ergo tu* | αυτω: 1. 209. b ff^{2} e om | τις ει: ε^{a} 157. arm praem σν | αποκριναι: ℵ αναχριναι

23. εφη (hoc Or^{4,118}sqq non testatur, sed tantum φωνη etc): 13. 69 124. a δε εφη, e ff^{2} *et ait*, e *et dixit*, syr^{hr} *et dixit illis*; b *quibus ait*, a *qui respondit* | φωνη βοωντος: Or^{4,118} φησιν ειναι φωνη, ουχι βοωσα εν τη ερημω, αλλα βοωντος εν τ. ερημω, τον ενιστωτος και κεκραγοτος· αν τις διψα, ερχεσθω προς με και πινετω. | ευθυνατε τ. οδ. (r 258. add τον) κυριου (e add *rectas facite semitas dei nostri* :: cf Mc 1, 3) et. Or^{4,118,120,123,126} Epiph^{118} etc ... Cyr$^{ioh\,109}$ om haec in txtu, at^{110} habet in comm (nisi quod ετοιμασατε pro ευθυνατε)

24. απεσταλμενοι cum ℵ*A*BC*L cop (*et miserant*) Or^{4,126} (ετι επι το απεσταλμενοι ησαν εκ τ. φαρ. και ηρωτησαν αυτον, εξεταζοντες ημεις προεταξαμεν την ερωτησιν των φαρ. etc. Hic locus certius de Origenis codice testari videtur altero^{4,123} ubi verba contexta explicationi praeposita sunt. Accedit^{4,109}, quo scriptura απεσταλμενοι luculenter confirmatur: δυο αποστολαι γινονται προς τον βαπτιστην, μια μεν απο ιεροσολυμων υπο ιουδαιων πεμποντων ιερεις και λευιτας, ινα ερωτησωσιν αυτον· συ τις ει; ετερα δε φαρισαιων αποστελλοντων και προς την γεγενημενην αποκρισιν τοις ιερευσι και λευιταις επαπορουντων). Cf etiam Nonn^{1,88} και χορὸς ἄλλος ἄπιστος ἁμαρτιτόων φαρισαίων πίμπετο. Item syr^{cu} *et erant mittentes et dicentes ad eum: Quid igitur baptizas?* omissis mediis ... ς Ln Ti οι απεσταλμ. cum ℵ^{cb}A^{2}C^{3}KΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it et vg (vide post) syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{4,123} (vide ante) Chr^{8,106} Cyr$^{ioh\,109}$. Latini: *et qui missi fuerant, erant ex phar. et interr. eum* c f vg; *et qui missi fuerant* (q *miss. erant*, gat mm *venerant*) *ex phar. interrogaverunt eum* l q foss gat mm; *et qui missi erant ex phar. discipuli et levvitae dixerunt ei* a; *et qui missi fuerant ex farisaeis ut interrogarent eum dixerunt ei* b; *illi itaque qui misi erant de levvitis et farisaeis dicentes* e

25. και ηρωτησαν αυτον: ℵ om; item (vide ad v. 24) a e syr^{cu} | ειπαν cum BC*LX 33. Or^{4,123} ... ς ειπον cum ℵAC^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler Chr^{8,106} Cyr$^{ioh\,109}$ | ει^{3}: Δ ειπ | ουδε bis cum ℵABCLT^{b}X 1. 33. 124. 209. e^{scri} al pauc Or^{4,110,123,125,129,137} ... ς ουτε ΓΔΛΠ unc^{9} al pler Chr Cyr (Or^{4,109} libere μητε χς μητε ηλ. μητε ο προφ. ευγχανων) | ηλιας cum BLT^{b} (vide ad v. 21) ... ς Ln Ti ηλιας cum ℵACX unc rell al omn ^{vid} | ο προφητης (vide ad v. 21): cΔ om ὁ

26 [12. 1] *ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων· ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος ὑμῶν στήκει, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε,* 27 *ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὗ οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος.* 28 [13. 10] *ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάννης βαπτίζων.* Mt 3, 11 Mc 1, 7s Lc 3, 16 Act 13, 25

26. *απεκριθη* (τ^{b} corr e Cyp^{293} syr^{hr} praem *και*): LT^{b}U 33. 67. 248. 249. Or^{4,130} *απεκριναντο* | *ο ιωαννης* (ℵ *ιωαννης*): A 19. 433. 47^{ev} c^{ser} z^{ser} semel om *ὁ* | *λεγων* et. Or: 1. 209. syr^{cu} Cyp^{293} om | *εγω*: 13. 44. 60. 69^{1} 124. 435. b c l q Cyp^{293} syr^{hr} aeth add *μεν* | *βαπτιζω*: Δ c^{ser} a b ff^{2}· l q gat cop arm syr^{p} c.* add *υμας* (ff^{2}· gat *vos baptizo*) | *εν* (ℵ* add *τω*, ℵ^{c} del) *υδατι*: a q *in aqua in paenitentiam* (q *-tia*), b *in aquam paenitentiae*. Contra Or^{4,133} *μονος ματθαιος τουτω προστιθεικε το· εισ μετανοιαν* | *μεσος* sine *δε* cum ℵBC*LT^{b} ff^{2}· blan arm Heracl ap Or^{4,138} (*ο δε ηρακλεων το· μεσος υμων εστηκε, φησιν αντι του· ηδη παρεστι* etc, item post) et Or$^{1,394.\ 586}$ et $^{4,89.\ 131.\ 137.\ 138.\ 153}$ ... ς (Gb^{0}) Ln add *δε* cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} it (exc ff^{2}·) vg cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} aeth Or^{4,109} et ^{130} Eustheoph^{140} Chr^{8,107} Cyr$^{ioh\ 109}$ | *στηκει* cum BLT^{b} 1. Or^{1,394} bis, item *εστηκει* ℵG Or^{4,153} bis (Eus theoph^{140} *ειστηκει*) ... ς Ln Ti *εστηκεν* cum ACXΓΔΑΠ unc^{8} al pler Or^{1,586} et $^{4,89.\ 109.\ 130\ sq\ 137\ sq}$ Heracl ap Or (vide ante) Chr Cyr. Praeterea a b e f ff^{2}· l q Cyp^{293} Or$^{int\ 1,191}$ et ^{2,280} et alib 'cop syr^{omn} *stat*; c vg arm *stetit*

27. ο (et. ℵ^{c} Or$^{1,394.\ 586}$ et $^{4,109.\ 131}$; ℵ*B Or$^{2,89.\ 138}$ om; cf Chr^{8,108} *το δε· οπισω μου ερχομενος*. Item Cyp^{293} *ipse est enim de quo dixi: Post me veniens homo ante me factus est, cuius non*) *οπισω* absque *αυτ. εστ.* cum ℵBC*LT^{b} 1. 22. 33. a syr^{cu} cop arm aeth ar^{0} ar^{p} Or^{1,394} et $^{4,89.\ 109.\ 131.\ 138}$ et$^{int\ 1,191}$ et ^{4,623} Cyr$^{ador\ 436}$ ... ς (= Gb) praem *αυτος εστιν*, Ln [*αυτ. εστ.*] cum AC^{3}XΓΔΑΠ unc^{7} al pler b c f q vg syr^{utr} et ^{hr} Or^{1,586} et ^{4,130} et$^{int\ 3,882}$ Cyr$^{ioh\ 110\ txt}$; item G al pauc Chr^{8,107} *αυτος εστιν*, item s c ff^{2}· l Cyp *αυτος εστιν ον ειπον* (*ipse est de quo dixi: Qui post* etc, ff^{2}· l *ipse est de quo dicebam quoniam post me venit vir, cuius* etc, Cyp vide ante) | *ερχομενος* sine additam cum ℵBC*LT^{b} 1. 13. 22. 33. 19^{ev} 20^{ev} b l syr^{cu} cop arm^{zoh} aeth^{rom} Or$^{4,89.\ 109.\ 130.\ 131}$ et$^{int\ 191}$ Cyr$^{ador\ 436}$ Nonn^{1,97} ... ς (= Gb) add *οσ* (a e Cyp^{293} om, vide ante) *εμπροσθεν μου γεγονεν* cum AC^{3}XΓΔΑΠ unc^{9} al pler a c e f ff^{2}· q l vg syr^{utr} et ^{hr} arm^{usc} aeth^{pp} Chr^{txt} et^{com} Cyr$^{ioh\ 110\ txt}$ Cyp^{293} | *εγω* post *ουκ ειμι* cum BT^{b}X 13. 69. 118. Or$^{4,109.\ 130.\ 131.\ 136}$ Aug$^{ioh\ 1,18}$ ... ς et (vide post) Ln ante *ουκ ειμι* cum AΓΔΑΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg aeth^{pp} Aug$^{ioh\ 4,9}$; a Or^{4,89} post *αξιος* ... ℵCL al^{20} fere q cop arm aeth^{rom} Clem^{679} (*ουκ ειμι, φησιν, αξιος* etc) Heracl ap Or^{1,139} (*το· ουκ ειμι αξιος* etc) et Or^{3,818} Chr^{8,107} et^{108} Cyp^{293} om: hinc Gb^{00} et Ln [*εγω*] :: at cf Mt 3, 11 Mc 1, 7 Lc 3, 16 | *υποδηματος*: EFG al^{15} fere aeth^{pp} add *εκεινος υμας βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι* :: cf Mt 3, 11 Lc 3, 16

28. *ταυτα*: KII 11. 76. 145. al^{3ser} aldin add *μεν* | *βηθανια* (et. Gb Sz)

1, 36 29 *Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.*

cum ℵ*ABC*EFGHILMSVXΓΔ(*βιθανια)Π* al plus [130] aldin it vg cop syr^{sch} et p txt (ex^{mg} ap Whte et *εν βηανια* et *εν βηαραβα* laudantur, codex vero $^{assem\,2}$ *εν βιθαρα*) et^{hr} arm arr perss sl$^{2.\,3^{pp}\,s}$ Heracl et edd pler ap Or^{4,140} (vide post) edd ap Epiph^{435} (vide post) Chr^{8,110} et^{111} (sed vide post) Cyr$^{ioh\,111}$ Nonn^{1,100}. Cf Or^{4,140} *οτι μεν σχεδον εν πασι τοις αντιγραφοις κειται· ταυτα εν βηθανια εγενετο, ουκ αγνοουμεν, και εοικε τουτο και επι προτερων γεγονεναι, και παρα ηρακλεωνι γουν βηθανιαν ανεγνωμεν· επεισθημεν δε μη δειν βηθανια αναγινωσκειν, αλλα βηθαβαρα, γενομενοι εν τοις τοποις επι ιστοριαν των ιχνων τω – βηθανια γαρ – απεχει των ιεροσολυμων σταδιους δεκα πεντε, ησ πορρω εστιν ο ιορδανησ ποταμοσ ωσ απο σταδιων πλατει λογω ρπ'. αλλ ουδε ομωνυμοσ τη βηθανια τοποσ εστιν περι τον ιορδανην. δεικνυσθαι δε λεγουσι παρα τη οχθη του ιορδανου τα βηθαρα* (sic) *ενθα ιστορουσι τον ιω. βεβαπτικεναι – μεταλαμβανεται γαρ εισ οικον κατασκευησ, η δε βηθανια εισ οικον υπακοησ.* Item Epiph^{435} *εν βηθαβαρα. εν δε αλλοις αντιγραφοισ· εν βηθανια, περαν του ιορδανου.* Item Chr^{8,111} *εν βηθανια. οσα δε των αντιγραφων ακριβεστερον εχει, εν βηθαβαρα φησιν. η γαρ βηθανια ουχι περαν του ιορδανου ουδε επι τησ ερημου ην, αλλ εγγυσ που των ιεροσολυμων.* Eadem in cat$^{ox\,190}$ et in scholia$^{259.\,257}$ et aliorum transiere. ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb') *βηθαβαρα* cum C^{2}K^{b}UΔΠ corr* (U *βιθαβηρα*, Λ 69* 262. 346. *βηθιβαρα*) 1. 22. 33. 69. al plus [30] (sed multi tantum in margine) syr^{cu} sl$^{recen\,eted}$ edd „accuratior." ap Chr (vide ante; item ap Thphyl et Euthy ad h. l.) Or^{4,140} (vide ante, *επεισθημεν δε δειν αναγινωσκειν*) Epiph^{435} (vide ante) schol edd mu (vide ante; item cat^{ox}). Confirmant Eus – Hier de situ et nom. locc. hebr. p. 182 additis his: *και δεικνυται ο τοποσ εν ω και πλειουσ των αδελφων εισ ετι νυν το λουτρον φιλοτιμουνται λαμβανειν.* Item Suid: *βηθανια – οπερ εσφαλμενωσ γεγραπται, η γαρ βηθανια ενθεν εστι του ιορδανου, η δε βηθαβαρα* etc ... ℵ^{cb} syr$^{p\,mg}$ (vide supra) Or^{4,140c} *βηθαραβα* (Or^{4,140bis} et^{142} vel editum est vel edd habent *βηθαρα*, item^{4,280} *βαθαρα*) | *εγενετο* (Λ 262. *-νοντο*, syr^{cu} *loculus est*): ℵ a b e ante *εν βηθ.* pon | *ιορδανου*: ℵ syr^{cu} add *ποταμου* | *ο ιωαννησ* (B *-αννησ*) cum ℵBC 44^{ov} ... ς Ti om *ὁ* cum ALXΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{4,140} Chr^{8,110} Cyr$^{ioh\,111}$ | *βαπτιζων* (y^{scr} *ο βα.*): c 346. (praem?) add *το πρωτον* : : cf 10, 40

29. *βλεπει* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABC*KLMSUVXΔΠ al plus [60] aldin a q mt cop syr^{cu} et^{p} arm aeth arr Or^{4,148} Chr^{8,110} Cyr^{4,113} et nest^{76} ... ς (= Gb Sz) add *ο ιωαννησ* (C^{3} *-αννισ*) cum C^{3}EFGHΓΛ (in E super rasuram corrector scripsit, sed iam a prima legebatur) al pl (item M$^{mg\,eccles}$) b c e f ff$^{2.}$ g l vg syr^{sch} et^{hr} (Or^{4,149} *ενθα δε βλεπει ο ιωαννησ τον τω ερχομενον προσ αυτον*, at haec non testantur de lectione de qua quaerimus) Cyp^{291} | *λεγει· ιδε*: M *λεγοντα* | *ιδε* et. Or$^{3,\,979}$ et$^{4,89.\,149}$ etc, item Or^{4,65q} et^{210} *ιδου* ... go Or$^{2.23}$ et$^{4,152.\,176\,392}$ *ουτοσ εστιν* | *ο αιρων* (*qui tollet* fu [v. 36] cop^{wi} et^{petr}, *qui auferet* Ir^{int}) etc

30 [14.1] *οὗτός ἐστιν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ* 1. 15. 27
ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. 31 *κἀγὼ οὐκ ἤδειν*
αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν
ὕδατι βαπτίζων. 32 [15.1] *καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι* Mt 3, 16
Mc 1, 10
L. 3, 22
τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ
ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. 33 *κἀγὼ οὐκ ἤδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψας με*
βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα
καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύ-
ματι ἁγίῳ. 34 *κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ*
υἱὸς τοῦ θεοῦ.

35 [16.10] *Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν*

e f g q am em for iac ing mt cop syr^{utr} et^{hr} Ir$^{int\,186}$ Or$^{4,5\,sq}$ et$^{89.\,149\,sq}$ et^{saep} Hipp$^{dan\,15}$ (ed. Lag^{157,20}) Eus$^{dem\,37}$ ac saep etc ... a b c ff$^{2.}$ l vg (et. foss al) syr^{cu} Cyp^{291} Or$^{int\,2,63.\,83.\,362}$ praem *ecce* (Cyp *et ecce*)

30. *υπερ* cum' ℵ*BC*Or^{4,24} et^{90} ... ς *περι* cum ℵ^{c}AC^{3}LPT^{b}XΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{2,496} Eus$^{dem\,429}$ Chr^{8,112} Cyr^{4,115} et$^{nest\,76}$ | *ειπον*: x add *οτι*, item syr^{omn} ... 13. 69. 124. y^{scr} al aliq add *υμιν*

31. *ηλθον εγω* (28. al pauc Chr^{8,113} om *εγω*): c* 157. al pauc b cop *εγω ηλθ.* | *εν υδατι* (Gb΄) cum ℵ^{b}CGLPT^{b}Δ 1. 33. 69. 118. 124. al^{15} Or^{1,364} et^{4,90} Chr Cyr^{4,115} ... ς Ti *εν τω υδ.* cum AΧΓΔΠ unc^{8} al plr

32. *ιωαννης* (BL -*ανης*) cum ℵABC*EFHKLPST^{b}VΓΔΑΠ al longe pl Cyr^{4,116} ... C^{3}GMUX al mu Chr^{8,114} *ο ιωαν.* | *λεγων* (ℵ^{b}): ℵ* c om | *οτι*: v 253. 259. al^{5} om ... r^{b} add *εγω* | *καταβαινον* (F al^{3} scri -*νων*): ℵ a b c g post *ωσ περιστ.* pon | *ωσ* (et. Gb Sz) cum ℵABCEFGHLST^{b}VΓ al^{50} fere aldin Or^{1,364} et$^{4,82.\,90}$ ... ς (= Gb Sz) *ωσει* cum KMPUXΔΑΠ al plu | *εξ ουρανου*: ℵ 1. 25. 209. *εκ του ουρ.* | *και εμεινεν*: ℵ b c e q Chr^{8,114} Amb^{luc} Hier^{esai} *και μενον*

33. *καγω*: ℵ *και εγω* | *εν υδατι* (et. Or^{4,90}): ℵ 1. 118. 209. Or^{1,364} et^{4,82} *εν τω υδ* | *ουτος* et. Or^{1,364} et$^{4,63.\,82}$ et^{alib} Cyr$^{hr\,268}$ Chr^{8,114} Cyr^{4,127} ... A b e q *αυτος* | *εν πνευμ. αγιω* (et. Or^{1,364} et^{4,142} et^{alib} Cyr$^{hr\,268}$ Chr Cyr^{6,228}): LT$^{b\,vid}$ (quae enim *πν. τω αγι.* praecedunt periere) 33. *εν τω πνευμ. τω αγιω*, X Cyr^{4,127} *εν πνευμ. τω* (X *το*) *αγιω* | *αγιω* (et. Or^{1,364} et$^{4,90.\,142}$ Cyr^{hr} Chr Cyr^{alex}): c* Or$^{4,39.\,63.\,82}$ Nonn^{1,125} (*εν πνρι βαπτιζων και πνευματι*) add *και πνρι* (:: ex ll. pp.)

34. *εωρακα* (Δ *εωρα*) cum ℵABCLMT^{b}UXΓΔΑΠ^{2} al pl ... EFGHKPVΠ* al mu *εορακα*. Praeterea G add *αυτον* | *ο υιοσ τ. θεου* et. ℵ^{c} e f l q vg syr^{utr} cop etc Or^{1,364} et$^{4,90.\,273}$ Chr^{8,114} Cyr$^{4,127.\,128}$ ... ℵ* 77. 218. e syr^{cu} Amb$^{luc\,1377}$ *ο εκλεκτοσ του θεου* (*electus dei*), item a *electus filius dei*, ff$^{2.}$ *filius electus dei*, b *dei filius electus*, syr$^{hr\,G}$ (non item^{508}) *filius dei electus eius*

35. *τη επαυριον*: b e f q cop *postera* (e *alia*, f *altera*) *autem die* | *παλιν*: r 11* 64. syr^{cu} et p arm arr perss om | *ειστηκει* ut BCEGKLMSUΓΔΑΠ etc ... ℵAFHPT^{b}XΔ al *ιστηκει* :: cf Mt 12, 46 et alibi | *ο ιωαν.* (B

1. 35 *μαθητῶν αὐτοῦ δύο,* 36 *καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ.* 37 *ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.* 38 *στραφεὶς ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς·* 39 *τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ῥαββεί, ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε, ποῦ μένεις;* 40 *λέγει αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε. ἦλθαν οὖν*

-αννης) cum ʀACPΓ^{b}XΔΑΠ unc^{9} al pler Or$^{3,\,113}$ (et $^{4,\,150}$ *τριτη δε εστωσα ο ιω. μετα δυο μαθητων,* item libere$^{4,\,150}$) Chr$^{8,\,119}$ Cyr$^{4,\,128}$ … Ln om *ὁ* cum ᴍL al pauc

36. *ιδε* : GA 124. 230. 262. syr^{cu} arm add *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ (syr^{cu} *ιδε ο* $\overline{\chi\varsigma}$, *ιδε ο αμν τ. θι.*) | *θεου* et. Or$^{4,\,90}$ et^{150} Chr$^{8,\,119}$; c* 59. 235. a ff^{2}· foss mt fu aeth (Ammon ap Vict^{cap} teste Gb) Cyr$^{4,\,128}$ (*αυθισ τον αυτον ανακυκλησασ λογον επιδεικνυει τοισ εαυτου μαθηταισ τον* $\overline{\imath\overline{\nu}}$ *και αμνον ονομαζει θεου και την του κοσμου φησιν αιρειν αμαρτιαν*) add *ο αιρων* (a ff^{2}· foss mt *ecce qui tollit,* fu *ecce qui tollet*) *την αμαρτιαν του κοσμου.* Hinc Ln [*ο αιρ. την αμαρτ. του κοσμ.*]

37. *ηκουσαν* cum ℵ* 1. … ς Ln Ti *και ηκουσαν* cum ʀ^{c}ABCLT^{b} unc rell minusc pler it (sed b *audierunt autem*) vg rell | *αυτου* post *μαθηται* cum ʀB e^{ser} b (*audierunt autem duo disc. eius loquentem*) syr^{sch}; item c*LT^{b}X 33. ante *μαθηται* (*οι δυο αυτου μαθ.*) … ς Ln Ti ante *οι δυο μαθ.* cum AC^{3}PΓΔΑΠ unc rell al pler c f l vg syr^{p} Cyr$^{4,\,129}$ (et Chr$^{1\text{xt}}$ $^{8,\,119}$ sed com^{123} *και ηκουσ. οι μαθητ. αυτου οι δυο*) … e q foss8 *cum duo discipuli eius* (q *sui*) *loquentem,* item cop syr^{hr}; a *ex discip. eius duo loquentem illum*; syr^{cu} *illi discipuli Iohannis* (non exprim *cum loquentem* nec *duo*). Cf et. 69. *αυτω οι δυο μαθ. αυτ* (*αυτ* punctis improbatum) *λαλουντος* | *τω* $\overline{\imath\overline{\nu}}$: X *αυτω* (erasis *αυ* litteris) $\overline{\imath\overline{\nu}}$

38. *στραφεισ* cum ℵ*EFHMVΓΔ 22. 28. 124. 262. 435. al^{25} arm Or$^{4,\,90}$ … ς (sed Gb^{0}) Ln Ti add *δε* cum ʀ^{a}ABCKLPST^{b}UXΔΑΠ al pl itp^{l} vg syr^{p} cop Or$^{3,\,541}$ Cyr$^{4,\,129}$; item e q syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *et conversus* (e *et respondens ihs cum vidisset* etc) | *ακολουθουντας*: c*^{vid} a b e f ff^{2}· l q (non item e) vg cop syr^{omn} arm aeth add *αυτω* | *αυτοις* (ʀ^{c}): ℵ* om

39. *ειπαν* cum BC* … ς *ειπον* cum ʀAC^{3}LPX unc rell al omn^{vid} | *ραββι* cum ʀBEHKΠΓΔ etc (:: cf ad Mt 26, 25 et alibi) … ς Ln *ραββι* e. ACΓ GLMSUXΔΠ al certe pler | *λεγ. ερμηνευομενον* cum ℵ*ΠΓΔΑΠ unc^{9} al pler Cyr$^{4,\,129}$ … Ln *λεγ. μεθερμηνευομ.* e. ʀ^{c}ABCLX 33. 157. 249. e^{ser} Or$^{4,\,90}$ … 1. 118. 209. cop (syr^{p} ^{mg} et^{hr}) *ερμηνευται* (non exprim *ο λεγ.* etc. syr^{cu} et^{sch}), item *interpretatur* b c e q :: *μεθερμηνευομενον* solet dici nec fere fluctuat, cf Mt 1, 23 Mc 5, 41. 15, 22. 34, item infra v. 42; *ερμηνευεται* non legitur nisi v. 43 et (D *μεθερμ.*) 9, 7. *μενεις* (L al *-νησ*) : syr^{cu} et^{sch} *es*

40. *οψεσθε* (Gb′) cum BC*LT^{b} 1. 22* 33. 118. 209. al pauc syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Or$^{4,\,90}$ (*ταχα δια του μεν ηρχεσθε – δια δε του οψεσθε την ακολουθουσαν τη καταρθωσει των πραξεων θεωριαν παντωσ εσεσθαι*

καὶ εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. 41 *Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ·* 42 [17. 1] *εὑρίσκει οὗτος πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ· εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον Χριστός.* 43 *ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ἐμ-*

τοισ βουλομενοισ υπογραφων) Nonn [144] (*δευτε και εισοψεσθε*, sed praestat lectio *δευτε και αθρησαιτε* vel *-σωτε*) ... ς Ln *ιδετε* (PA *ειδετ.*, c^3 *ηδετ.*, Δ *ιδατε*) cum ℵAC^{3}PXΓΔΑΠ unc^9 al pler it vg cop arm Epiph [485] Chr [8, 125] Cyr [4, 130] (:: nec v. 47 nec 11, 34 fluctuat *ερχου και ιδε*) | *ηλθαν* et *ειδαν* (C *ιδ.*) cum B*C ... ς Ln (ex errore de B) *ηλθον* et *ειδον* (ℵAKLT^{b}VXΓΔΠ* al *ιδ.*) cum ℵAB^{3}LPT^b unc rell al omn^{vid} | *ουν* cum ℵABCLT^{b}XΔ (T^b *και ηλθ. ουν*) 33. 124. 262. al [10] a e cop syr^p mg et^{hr} (*et venerunt ergo*) Cyr [4, 130] ... l syr^{cu} et^p txt *et venerunt*, Epiph [485] *και απηλθον*, 8. aldin b syr^{sch} *ηλθ. δε, venerunt autem* ... ς Ti om cum PΓΔΠ unc^9 al pler c f q vg arm | *ωρα* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABCLPT^{b}XΓΔΔΠ unc^9 al [140] (et. tubinge^{ev}) aldin q foss aeth Epiph [485] Cyr [4, 130] ... ς (= Gb Sz) add *δε* cum minusc vix mu a c l vg cop syr^p (b f arm *erat enim* etc; e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et fuit* etc) | *ωσ*: G cop aeth om | *δεκατη*: Δ *εκτη* (sl [2. 8] facile in Slavonico errore *nona*)

41. *ην* et. b q for etc: ΑΔ 28. 346. al [15] fere a c e f ff^{2*} l vg syr^{sch} et p c.* (syr^{hr} *et erat*) cop (*Andreas autem* etc) add *δε*, hinc Ln *ην* [*δε*]. Libere syr^{cu} versum sic habet: *Et unus ex eis, ex his discipulis Iohannis, Andreas erat nomen eius, frater Simonis Cephae.* | *εισ*: L 59. *και εισ* | *δυο των* (ℵ^c): ℵ*C om *των*, T^b 61. om utrumque | *ιωαννου*: B *ιωαρου* | *αυτω*: GΔ l mt syr^{sch} aeth *τω* (Δ *του*) $\overline{ιυ}$

42. *ευρισκει – τ. αδ. τ. ιδιον σιμωνα*: syr^{cu} *et ille Andreas vidit Simonem Cepham* | *πρωτοσ* cum ℵ*LΓΔΔ unc^8 al pler Epiph [485] (sed$^{cod\ ven}$ *πρωτον*) Cyr [4, 130] ... Ln *πρωτον* cum ℵ^{c}ABMT^{b}XΠ 1. 22. 69. 118. 209. 346. al [3ser] al [10]. Latt *primum* (sed b e *mane*), item cop arm syr^{utr} et^{hr} | *μεσσιαν* cum ℵABL^{2}T^{b}XΔΠ^2 al pl (infra 4, 25 et. CDHKM) it vg Nonn [1, 157] (*συγγονε, μεσσιαν σοφον ευρομεν*), item Or [4, 8. 90. 91.] Epiph [485] Chr [8, 128] Cyr ... Gb$''$ *μεσιαν* cum L*ΓΔΠ* unc^9 (et. tubinge^{ev}) al longe pl aldin cop arm syr^p mg gr Chr$^{mosc\ 6}$ (l. l.) | *ο εστ. μεθερμηνευομενον* (L *-μενοσ*) $\overline{χσ}$: syr^{cu} et^{sch} et^{hr} om | $\overline{χσ}$ (et. Gb Sz) cum ℵABLXΓΔΔΠ unc^9 al pler aldin Or [4, 8] et [90] Epiph Chr ... ς (= Gb Sz) *ο* $\overline{χσ}$ cum minusc vix mu (et. Cyr [4, 130] editum) cop arm

43. *ηγαγεν* (K 55^{ev} *ηγαγον*, e *adducunt*) sine copula cum ℵBL cop ... G 1. 209. arm Epiph [485] *ουτοσ ηγ.*, 15^{ev}b *ηγ. ουν*, *adduxit ergo* ... ς *και ηγαγ.*, Ln [*και*] *ηγαγ.* cum AXΓΔΔΠ unc^8 al pler it^{pler} vg syr^{omn} aeth (syr^{cu} *et assumpsit illum et venit ad Iesum*) | *εμβλεψασ* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABLΓΠ* unc^8 (et. tubinge^{ev}) al plus [60] aldin arm Epiph [485] (ex$^{cod\ ven}$) ... ς Ln (ex errore de B) add *δε* cum ℵXΔΔΠ^2 (sed rursus deletum) b c f l vg cop syr^p c.* (Epiph [485]); item 46.

βλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωάννου, σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.

44 [18.19] *Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὑρίσκει Φίλιππον. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀκολούθει μοι.* 45 *ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.* 46 *εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψεν Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ.* 47 *εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ·*

117. 15[ev] a e q syr[cu] et [sch] et [hr] aeth Chr[8, 129] *και εμβλ.* | *ιωαννου* (Ln *ιωανου* cum B) cum ℵB*L 33. a b f ff[2·] l am fu fos san[mg] (hi[4] *iohanna*) mm cop aeth[rom] Nonn[1, 162] (*υιοσ ιωανναο συ μεν πελεσ*) :: cf et. ad 21, 15 sqq; contra Mt 16, 17 lectio non fluct) ... ς *ιωνα* c. AB[3]XΓΔΑΠ unc[9] al pler c q (e vero *frater andreae* pro o *vi. iω.*) vg (et. for ing em san[txt]; gat *iohna*) syr[utr] et[hr] arm aeth[PP] Epiph[435] Chr Cyr[4, 131] | o (Δ *οσ*) *ερμ. πετροσ*: syr[sch] om (syr[cu] hiat)

44. *ηθελησεν* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABEKLMSVXΔΑΠ (et. tubing[ev]) al longe plu aldin it vg cop syr[P] arm aeth Or[4, 277] Epiph[435] et[436] et[439] Chr[8, 132] txt Cyr[4, 131] ... ς (= Gb Sz) add o $\overline{\iota\varsigma}$ cum EGHUΓ al mu syr[sch] pers[P] | o (ℵ[c]; ℵ* om) $\overline{\iota\varsigma}$ (ita et. Sz, non item Gb) cum ℵABEGK LSUVXΔΑΠ (et. tubing[ev]) al longe pl aldin a b c f ff[2·] l q vg (et. san for em ing) cop[wi] et [schw] syr[P] et[hr] arm aeth Epiph[435] et[436] (et[439] *ο κυριοσ*) Cyr[4, 131] ... ς om cum EHMΓ al permu e am fu syr[sch] cop dz Chr[8, 132] txt (Or[4, 150] *θελησασ εξελθειν εισ την γαλιλαιαν ο εξελθων ζητησαι το απολωλοσ ευρισκει φιλιππον και λεγει αυτω· ακ. μοι*)

45. *ην δε* (et. ℵ[c]): ℵ* om δε | o *φιλιππ.* (et. ℵ[c]): ℵ*F* 13. 69. b[scr] e[scr] al[10] Epiph[435] et[436] om ὁ | *βηθσαϊδα* (cop *βηδσ.*, a b *bedsaida*, q *betsaida*, e l* *bessaida*): ℵ* 8. 127. *βηθσαϊδαν* (ℵ[c] -δα) | *εκ τησ πολ.* (et. ℵ[ca], sed ℵ[cb] rursus erasit *εκ*) et. a b e l q ... ℵ* c f (Sab. „concinunt mss. omnes" i. e. ff[2·] g?) vg om *εκ*

46. *μωυσησ* cum BKLSVXΓΑΠ al permu it vg (sed non am fu san) etc ... ς *μωσησ* cum ℵEFGHMUΔ al plu (:: cf et. alibi) | $\overline{\iota\omega}$: Γ om | *υιον* sine articulo cum ℵB 33. Or[4, 210] Epiph[435] Cyr[4, 132] ... ς Ti *τον υιον* cum ALXΓΔΑΠ unc[9] al pler (Or[4, 8] *τον* $\overline{\iota\omega}$ *τον υιον*) Chr[8, 133] | *του ιωσηφ* cum ℵBLXΓΑΠ[2] (sed rursus erasum *του*) unc rell al longe plu Or[4, 8] et[210] ... . AKMΔΠ* 33. al plus[30] Epiph[435] Chr Cyr om *του*, hinc Gb[00] | *τον* (Or[4, 210] om) *απο*: 8 *του απο* | *ναζαρετ* (et. ς Gb″) cum ℵABLX al plu (edd[18] ap solum Scriv) a, item Or[4, 8] et[210] Epiph[435] Chr[8, 134 as] Cyr[4, 132] ... ς[e] Gb Sz *ναζαρεθ* cum EFGHKMSUVΓΑΠ* al longe pl b c f l q vg cop arm (Or[int 4, 537]) ... Δ (hoc versu) *ναζαραθ*, item Π[2] (supra-scriptum enim super *ρεθ* habet α, ut videatur potius *-ραθ* quam *-ρα*), e *nazara*

47. *ειπεν* sine copula cum ℵ 71. a b e syr[sch] arm (ap Gb) Chr[8, 134] ex eddmosc[6] ... ς Ln Ti *και ειπ.* cum ABLX unc rell al pler c f ff[2·] g l

ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε. 48 *εἶδεν Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλείτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν.* 49 *λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε.* 50 *ἀπεκρίθη αὐτῷ Ναθαναήλ· ῥαββεί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ βασιλεὺς εἶ τοῦ Ἰσραήλ.* 51 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι ὅτι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς*

q vg syr^{p} et^{hr} cop aeth Epiph^{435} | *ναζαρετ* (et. ς Gb$''$) cum ΝΑΒLΧΔ al plu a etc (ut v. 46) ... ς^{e} Gb Sz *ναζαρεθ* cum ΓΔΠ* unc^{9} al longe plu etc (ut v. 46); item Π^{2} et e ut v. 46 | *τι αγαθον* (ℵ^{c}): ℵ* *αγαθ. τι* | *φιλιππ.* cum ΝΑΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler Epiph^{435} ex cod venet Chr Cyr^{4,133} ... Ln Ti *ο φιλιππ.* cum ΒL 33. (Epiph^{ed} petav) | *ιδε*: Α *ειδε* (item p^{scr} v. seq)

48. *ειδεν* (ℵ^{c}KSVXΠ al *ιδεν*) sequente *και* cum ℵ^{o}ΑΒLX unc rell al fere omn e f q vg etc (cop *vidit autem*) ... ℵ* 124. a b e ff^{2*} l foss Epiph^{435} *ιδων* absq *και* (124. Epiph *ιδων δε*, a b ff^{2*} foss *videns autem*, posteaque b *et dixit*; e *ihs autem ut vidit* etc) | *ις* cum ΒΠSΓ 234. ... ς *ο ις* cum ΝΑLΧΔΑΠ unc^{7} al pler | *περι αυτου*: ℵ* *περι του ναθαναηλ* | *ισραηλειτης* (ℵ *ισδρ.* item e *isdrahelites*, a b f *istrahelita*) cum ΝΒ* (item Act 2, 22 et 5, 35 ΑΒCDΕ; cf et. alibi) ... ς Ln *ισραηλιτης* cum ΑΒ^{3}LΧΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid}

49. *ις* sine articulo cum ΑΒΕ^{2}LΧΓΔΑΠ* unc^{8} (et. tubing^{ev}) al longe pl aldin Epiph^{435} Cyr^{4,133} ... ς (= Gb Sz) *ο ις* cum ΝΕ*Π^{2} (sed rursus *ὁ* erasum) 1. 69. al vix mu | *ειδον*: ΝΚLΧΔΠ* al *ιδον*

50. *απεκριθη αυτω ναθαναηλ* cum ΒL 33. 249. b (e *et natanahel respondit*); similiter aeth *et dixit ei Nath.* ... ℵ e *απεκριθη ναθ. και ειπεν*, item ΓΔ 245. 254. 49^{ev} al pauc q addito *αυτω, ει*; similiter X 124. a f ff^{2} l vg arm Epiph^{435} *απεκρ. αυτω ναθ. και ειπεν* (a f *dixit*, ff^{2*} l vg *et ait*) ... ς (sed Gb^{0} *και λεγει αυτω*) *απεκριθη ναθ. και λεγει αυτω* cum ΑΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr} et^{hr} cop (*respondens Nath. dixit* vel *dicit ei*; sed cop^{dz} addit etiam *ei* post *respond.*) Chr^{8,136} Cyr^{4,133}; Ln *απεκρ.* [*αυτω*] *ναθανα.* [*και λεγει*] | *ραββει* cum ΝΑΒΕΗΓΔ etc (cf ad v. 39) ... ς Ln *ραββι* cum FGKLMSUXΔΠ al pler | *συ ει ο υ. του θεου*: s 251. om | *βασιλ. ει* cum ΑΒL 1. 33. Epiph^{435} ed petav, Ln *ο βασ. ει* ex errore de ß ... ς *ει ο βασιλ.* cum ΝΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler (it vg etc) Epiph^{435} cod ven Chr^{8,136} Cyr^{4,133} Thdor$^{mop\,24}$; aldin om *ει*

51. *απεκρ.* (69. al pauc Epiph^{435} add *ὁ*) *ις και ειπ.* (al pauc *λεγει*) *αυτω* (33. arm *αυτω* post *απεκρ.* pon, e l om): syr^{sch} *απεκρ. αυτω ις* | *οτι* sec cum ΝΑΒGL 157. al^{8} a b syr^{utr} arm (ap Gb^{ms}) (cop) Cyr^{4,134} ... ς om cum ΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler e e f ff^{2*} l q vg aeth Chr^{8,138} Epiph^{435} Tert$^{prax\,21}$ | *ειδον*: ΑΚLΧΔΠ* al *ιδον*

συκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψῃ. 52 *καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.*

II.

1 *Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ·* 2 *ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.* 3 *καὶ οἴνου οὐκ εἶχον, ὅτι συνετελέσθη ὁ οἶνος τοῦ γάμου. εἶτα λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ*

---

51. *μειζω*: ℵ Epiph^{non} *μειζονα*, ΑΚΔ al aliq *μειζων*, Π$^{2\text{vid}}$ (restitutum -ζω) al mu c g vg (exc foss) *μειζον*, *maius* | *οψη* (et. Sz Gb^{ii}) cum ℵABLXΔΛ Π* unc^{8} al plu … ς *οψει* c. ΥΓΠ^{2} al plu (et. in Epiph Chr Cyr editum)

52. *λεγει*: x b e q Epiph^{435} *ειπεν* (*dixit*). Praeterea l om *και λεγ. αυτω* | *υμιν*: x 157. *σοι* | *οψεσθε* (sine *απ αρτι*) cum ℵBL a b c f ff^{2}· l vg cop arm aeth Or$^{1,\,364}$ et$^{\text{int}\,3,\,861}$ (item ^{402}) Epiph^{435} Cyr$^{4,\,134}$ … ς (sed Gb^{00}) Ti praem *απ αρτι* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} e q syr^{utr} Chr$^{8,\,138}$ Cyr$^{1,\,116}$ Aug$^{\text{ps}\,30}$ :: cf Mt 26, 64 | *ανεωγοτα*: ℵ *ηνεωγοτα*

II. 1. *τη ημερα τη τριτη* cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{7} (ℵ om *τη ημερ.*) al pler Epiph^{435} Chr$^{8,\,139}$ Cyr$^{4,\,134}$; item *die tertia* vel *tertio* a c f ff^{2}· l vg Ln *τη τριτη ημερα* cum BU 69. 124. 127. 346. al^{5} Epiph$^{437.\ 439.\ 443.}$ *τη τριτη ημερα*, item *tertia die* b e q | *γαλιλαιασ*: post hanc vocem syr^{p} notam in margine adscriptam habet, quae non huc sed ad v. 3 spectat. Vide post. | *η μητηρ του ιυ εκει*: Chr$^{8,\,139}$ et$^{\,140}$ add *και οι αδελφοι αυτου*, quam in rem dicit: *ωσπερ ουν εκεινην και τουσ αδελφουσ εκαλεσαν, εκαλεσαν και τον ιυ*. Contra scribit Or$^{4,\,168}$: *ζητητεοι μεντοιγε διατι εισ μεν τον γαμον ου καλουνται οι αδελφοι αυτου· αλλ ουδε ησαν εκει, ου γαρ ειρηται.*

3. *και οινον ουκ ειχον οτι – ειτα λεγει* cum ℵ^{a} a b ff^{2}· Gaud$^{\text{serm}\,8}$. Latine hi^{4} sic: *et vinum non habebant, quoniam* (Gaud *quod*) *consummatum* (b *finitum*) *erat* (ff^{2}· *est*) *vinum nuptiarum. Deinde* (b ff^{2}· *Et*) *dicit* (extrema: *Deinde dicit*, Gaud non affert). Confirmant eandem lectionem e l syr$^{\text{p mg}}$ aeth. Sic e l: *et factum est per multam turbam vocitorum* (l^{2} *prae multa turbâ vocatorum*) *vinum consummari. Dicit autem mater ihu* (e *Mater autem ihm dicit ad eum*). Sic syr$^{\text{p mg}}$: *Et vinum non habebant quia defecit vinum nuptiarum.* (Reliqua non adscripta sunt.) Item aeth: *Vinum non habebant, quia defecerat vinum illorum. Et dixit* :: pro his interpretationum variarum testimoniis dubium non est quin scriptura codicis Sinaitici in summa antiquitate propagata fuerit. Praestat autem indole prorsus Iohannea, videturque ad vitandam latitudinem quandam sermonis, quippe qua idem bis diceretur, cum breviore altera commutata esse ….. ς Ln Ti *και υστερησαντοσ οινου λεγει* c. ℵ^{a}ABLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} e f q vg cop syr^{sch} et p txt et hr arm Epiph^{443} Chr$^{8,\,140}$ Cyr$^{4,\,134}$ | *του ιυ* (ι 34^{ev} *αυτου*)

πρὸς αὐτόν· οἶνος οὐκ ἔστιν. 4 *λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου.* 5 *λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.* 6 *ἦσαν δὲ ἐκεῖ λίθιναι ὑδρίαι ἓξ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων κείμεναι, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς.* 7 *λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω.* 8 *καὶ λέγει αὐτοῖς· ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. οἱ δὲ ἤνεγκαν.* 9 *ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ,*

προσ αυτον: Epiph^{443} *του ιυ*, Chr^{8,140} *αυτου*, a arm *ad Iesum* | *οινοσ ουκ εστιν* cum ℵ* (nec mutavit ℵ^{a}); syr^{sch} et ^{hr} aeth *vinum non est illis* ... ς Ln Ti *οινον ουκ εχουσιν* cum ℵ^{c}ABLX unc rell al omn^{vid} it vg syr^{p} cop etc (e l Amb add *fili*) :: debebat etiam hoc loco codicis ℵ scriptura dari pro nexu cum eis quae praecedunt

4. *λεγει* sine copula cum ℵ* et^{cb} EFHMSVΓΔ al longe plu a foss syr^{sch} ... ℵ^{ca}ABGKLUXΔΠ al^{20} aldin it^{pler} cop syr^{p} et ^{hr} arm aeth Epiph^{443} Cyr^{4,134} Nonn^{2,21} (*και οι χς ειπε*) praem *και*, hinc Ln [*και*] | *ο ις*: Δ om | *γυναι*: X *ω γυναι* | *μου*: Nyss^{1,841} (in 1 Cor 15, 28) *μου;* non *μου.* scribi voluit. Exponit enim: *μη και ταυτησ μου τησ ηλικιασ επιστατειν εθελεισ; ουπω ηκει μου η ωρα η το αυτοκρατεσ παρεχομενη τη ηλικια και αυτεξουσιον;*

5. *λεγει η μη. αυτου* etc: e *et advocatis ad se ministris mater ihm* (pro *ihu*) *dixit illis* | *ο τι αν* (1. al pauc Cyr^{4,135} *εαν*, 33. $\overline{\alpha}$) : ℵ Chr$^{mosc\ edd\ 3}$ *οτι ο αν* (vel *εαν*) | *λεγη* cum ℵABE^{2}G^{2}LS^{vil} XΔΠ al sat mu ... E*FG*HKMUV ΓΔ 33. al plu *λεγει*

6. *λιθιν. υδρι.* hoc ordine cum ℵBLX 33. e (ff$^{2.}$ g?) vg ... ς *υδρι. λιθιν.* cum AΓΔΔΠ unc^{9} al pler a b e f l q Chr^{8,147} Cyr^{4,135} | *κειμεναι* post *ιουδαιων* cum ℵ^{c}BLX 33. aeth ... ς Ln post *εξ* pon cum AΓΔΔΠ unc^{9} al pler c q vg syr^{utr} et ^{hr} (*sex hydr. lapid. positae*) Cyr^{4,135} ... 69. 124. l Chr^{8,147} ante *εξ*, b (om *εξ*) f post *εκει* pon; cop *erant positae vero ibi sex* etc (nisi vertendum potius est: *erant vero ibi*, ut habet ℵ* etc) ... ℵ* 13. 47^{cv} a e arm plane om | F *κατα των καθαρισμων* FKLΓΔ al mu *μετρητασ*

7. *λεγει* (ℵX aeth praem *και*, item e ff$^{2.}$ l foss) *αυτ. ο ις* et. a b c f q vg (nisi quod f q *dixit*): e *et ihs vocitis ad se ministris dixit illis*; ff$^{2.}$ foss *et vocatis ihs* (foss *his*) *ministris dixit* (foss *dicit*) *eis*; l *et vocavit ihs ministris* (correctum *-stros*) *et dicit eis*

8. *και* prim : 42. 122* o *δε* ... 33. 40. a b cop syr^{sch} om | *οι δε* cum ℵB KLΠ 1. 33. 118. 124. 209. al^{10} aldin a cop syr$^{p\ mg}$ et syr^{hr} arm ... ς Ln Ti *και* (:: ut modo praecessit *και εγεμισαν*) cum AΓΔΔ unc^{9} al pler it^{pler} sah^{münt} syr^{sch} et$^{p\ txt}$ aeth Chr^{8,147} Cyr^{4,136}. Praeterea pro *οι δε ηνεγκαν*, quae omnia X om, e ff$^{2.}$ l *et fecerunt sicut dixit eis* (ff$^{2.}$ *illis*) *ihs* (ff$^{2.}$ l om) | *ηνεγκαν*: a *aurierunt et adtulerunt*

9. *γεγενημενον*: F *γεγεννημ.* | *ποθεν*: T^{b} *που* | *οι ηντλ. το υδωρ* (*aquam*):

φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος 10 *καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι.* 11 *ταύτην ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.* 12 [19. 7] *Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καφαρναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.*

Mt 21, 12 ss
Mc 11, 15 ss
Lc 19, 45 sq

13 [20. 1] *Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς*

---

e add *quae vinum factum est*, item l *quia de aqua vinum factum est*, item a b syr^{p} c.* *et videntes factum mirabantur* (b e cop perg *vocavit autem sponsum* etc)

10. *αυτω*: ℵ om | *τον ελασσω* (G^{l} al aliq *-σσων*, x *-σσον*) sine *τοτε* cum ℵ*BLT^{b} 57. 67. 248. z^{scr} a e ff$^{2c.}$ l q (q *deinde cum inebriati fuerint homines*) cop aeth Or$^{int\ 3,39}$ Gaud$^{serm\ 9}$ ... ς Ti praem *τοτε*, Ln [*τοτε*] cum ℵ^{c}AXΓΔΑΠ unc^{9} al pler b e f vg syr^{utr} et^{hr} arm Chr^{8,148} Cyr^{4,136} *συ* sine *δε* cum ABLT^{b}XΓΔΑΠ unc rell al pler e am fu for tol arm Chr Cyr ... ΝGΑ 69. 124. c^{scri} al^{8} a b e f ff$^{2c.}$ l q vg^{clem} cop syr^{sch} et^{p} c.* et^{hr} aeth Or^{int} Gaud *συ δε* (et. *και συ* et *συ ουν* legitur) | *εως αρτι*: Γ *εως του νυν*

11. *αρχην* cum ABLT^{b}Δ 1. 33. 262. arm Or^{4,172} Eus h. e.^{3,24,11} (sed variant edd) et$^{dem\ 439}$ Chr^{8,140} Chron^{398} ... ς *την αρχην* cum AXΓΔΑΠ unc^{9} al pler Chr^{8,151} et^{152} Cyr^{4,136} (Eus h. e. edd) | *εν* (AF *εγ*) *κανα τ. γαλιλαιας*: ℵ* add *πρωτην* (delet^{a}). Similiter f *hoc primum fecit initium signorum Iesus*, q *hoc primum initium fecit Iesus signum* (sic). Pro *initium signorum* b *primum signum*, foss mm *primum signorum*. Praeterea cf huc Epiph^{148} *τουτο πρωτον σημειον εποιησεν ο ις, φησιν, εν κανα τ. γαλ.* | *τ. δοξ. αυτου* (ℵ^{c}): ℵ* om *αυτου* | *εις αυτον*: ℵ* post *οι μαθ. αυτ.* pon (ℵ^{c} ante pon)

12. *μετα* (Π 245. 433. aeth Chr^{8,153} praem *και*) *τουτο* (e *hoc signum*, l *hunc signum*) et. Or$^{4,161\ bis}$ et^{170}: M 124* b f ff$^{2c.}$ q tol Chr^{8,153} *μ. ταυτα* | *καφαρναουμ* cum ℵBT^{b}x (alibi et. CDRZΔ) itpler vg cop Or Epiph Nonn^{2,63} ... ς *καπερναουμ* cum ALΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} q (*capernaum*; item alibi d *caparnaum*) Chr Cyr | *οι αδελφ. αυτου* cum ℵA XΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} b f l vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Cyr^{4,136} ... BLT^{b} vid a c e (q om *κ. οι αδ. αυτ.*) Or$^{4,160.\ 161.\ 186.\ 249}$ om *αυτου*, hinc Ln [*αυτ.*] | *και οι μαθητ. αυτου* (et. Or^{4,186} Chr Cyr): KΠ* 13. 28. al^{2} scr al^{6} Chron^{399} ante *και οι αδελφ. αυτ.* pon ... LT^{b} vid Or$^{4,\ 160.\ 161.\ 249}$ om *αυτου* ... ℵ 74* 89* 234* 245. 249. 440. a b e ff$^{2c.}$ l q arm plane om | *εμειναν* cum ℵBEH*LMSUVXΓΔΑΠ al plu itpler vg syr^{utr} aeth Or$^{4,160.\ 168.\ 169}$ (Chr^{8,153} *ησαν*) Cyr^{4,136} Chron^{399} ... Gb^{l} *εμεινεν* cum AFGH^{2}Λ al mu b cop arm syr^{hr} Or^{4,161} Nonn^{2,69} (*ουδε μεν αυτοθι μεινεν εσ ηματα* etc) | *ου*: x om

13. *και εγγυς*: ℵ *εγγ. δε* | *ο ις* post *ιεροσολ.* cum ℵBEFKPST^{b} vidVXΓΔΑΠ

Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. 14 [21. 1] *καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους,* 15 *καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψεν,* 16 *καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου.* 17 [22. 16] *ἐμνή-*

al pler a c f l q am for ing tol syr^{utr} aeth Or$^{4,160\cdot 180\cdot 182}$ sq et^{249} Cyr^{4,136} ... GLMU al pauc b ff$^{2\cdot}$ vg^{clem} cop arm syr^{hr} Or^{4,186} Eus$^{ps\ 368}$ et^{374} Chron^{399} post *ανεβη* pon, item e ante *ανεβη* ... A sic: ο $\overline{ις}$ *εισ ιεροσολυμα* $\overline{ις}$ ... 13. 69. 124. 245. 346. Aug$^{ioh\ 10,4}$ plane om

14. *τ. πωλουντασ*: e *qui vendebant et emebant* :: cf Mt et Mc | *βοασ και προβατα* ℵ^{c}; et. Or$^{4,160\cdot 184\cdot 194}$ et saepe (sed ^{4,182} *βο. κ. τα προβ.*): ℵ* *και τα προβατα και βοασ*, item a f q *oves et boves*. Cf et. Cyr$^{abac\ 551}$ *προβ. κ. τουσ βοασ*

15. *και ποιησασ -παντασ* (ℵ^{c}): ℵ* *εποιησεν - και παντασ*, item a b e ff$^{2\cdot}$ l q foss *et fecit - et omnes* (non item c f vg) | *φραγελλιον* (U al pauc *-ελιον*, al aliq *φραγγ.*): GLX 1. 22. 33. al pauc a b c f ff$^{2\cdot}$ q (non item e l) vg syr$^{p\ mg}$ et^{hr} Or^{4,160} (non item $^{4,180\cdot 249\cdot 270}$) Cyr^{4,138} et abae^{551} et$^{zach\ 677}$ praem *ωσ* (Cyr^{abac} et^{zach} *ωσει*) | *εκ σχοινιων*: 33. 71. al pauc ff$^{2\cdot}$ q *εκ σχοινιου* (*de reste* ff$^{2\cdot}$, *de resticula* q) | *τα τε προβ. και τουσ βοασ* (e add *Iesus*, q add *vendentes*, e *qui - vindebant*): accurate *oves quoque et boves* b c f vg ... ℵ* *τα* (ℵ^{ca} add *και* sed rursus rasum est) *προβ. κ. βοασ*, nec exprim τε a e l q | *το κερμα* (G 1. 118. 209. al pauc post *εξεχεεν* pon) cum ΑΡΓΔΛΠ unc^{g} (et. ven^{ev}) al pler it^{pler} vg (*aes* c f ff$^{2\cdot}$ l vg; *pecuniam* a; e om *εξεχ. το κερμ. και*, item Cyr$^{abac\ 551}$) Nonn^{2,83} (*εξεχεε χθονι κερμα*) ... BLT^{b}X 33. b q cop arm Or$^{4,160\cdot 162\cdot 180\cdot 184}$ bis et$^{211\cdot 270}$ bis Eus$^{ps\ 374}$ *τα κερματα* | *ανεστρεψ.* cum ΑLΡΓΔΛΠ* unc^{g} (et. ven^{ev}) al pler Or^{4,160} et^{180} (sed cod bodl *ανετρ.*) et^{270} edd ... BXΠ^{2} al plus^{10} Or^{4,180} cod bodl et^{270} ed (ibidem^{c} *τασ τραπεζασ ανατετραφθαι*) Cyr$^{abac\ 551}$ *ανετρεψεν* ... ℵ 13. 16. 69^{mg} (txt *κατορθωσε*) 124. 157. 229** 382. 6^{pc} Epiph^{148} *κατεστρεψ.*

16. *τοισ τασ περιστ. πωλουσιν* (Π *πωλουντασ*, K *-τα* utrumque corrupte): Nonn^{2,84} *ανδρι δε πιπρησκοντι πελειαδασ ιαχε φωνην* | *μη* sine copula cum ΑΒLΡΓΔΛΠ unc^{g} (et. ven^{ev}) al pler c f am for foss ing tol cop Or$^{4,160\cdot 180\cdot 270}$ Eus$^{ps\ 368}$ ... AUX 1. 69. 124. 157 al^{25} a b e ff$^{2\cdot}$ vid l q vg (et. fu) syr^{utr} et^{hr} arm aeth Eus$^{dem\ 401}$ et$^{ps\ 374}$ Cyr$^{hr\ 115}$ Cyr$^{zach\ 677}$ Or$^{int\ 1,84}$ et^{3,916} praem *και*, hinc Ln [*και*] | *ποιειτε*: EA 69. 126 al mu Epiph^{148} *ποιητε* | *τον οικ. του πατρ. μου οικ. εμποριου* (E *ενπ.*, M al Eus^{dem} *-ρειου*): syr^{hr} *domum meam emptionis et venditionis*

17. *εμνησθησαν* sine copula cum ΒLT^{b}X cop (Or^{4,186} *ειγε εμνησθησαν* huc non valet) Eus$^{ps\ 368}$ et^{374} Cyr$^{abac\ 551}$ ... ς (Gb^{0}) add *δε*, Ln [*δε*]

*Ps 68 (69), 9 (10) σθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί με. 18 [23.4] ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ· τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; 19 [24.1] Mt 26, 61 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. 20 εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσεράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν οἰκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; 21 ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. 22 ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ

---

cum ΑΡΓΔΑΠ unc[8] al pler c (b *rememoratus est autem discipulus eius*) vg syr[P] Cyr[4,140]; ᴍ δε και ... e f ff[2]· l q foss syr[sch] et[hr] aeth Epiph[656] (item Nonn[2,88]) και εμνησθ. (e *et continuo* etc), a[*] arm Or[4,160] et[180] τοτε εμνησθ. (Chr[8,155] εμν. οι μαθ. αυτ. τοτε) | οτι: x om | γεγραμμ. εστιν et. Or[4 bis] et Eus[ps bis] Cyr[4,140] ... ʙ Chr[8,155] Cyr[abac 551] εστ. γεγραμμ., Epiph[148] et[656] ην γεγραμμ. | o (ᴅ om) ζηλος: x t[scr] Or[4,160] (non item [180]. Non huc spectat [186] ειγε εμνησθησαν οτι ο ζηλος etc) Epiph[148] praem οτι | καταφαγεται (et. Gb Sz) cum ΝΑΒLΡΤ[b]ΧΓΔΑΠ unc[9] (et. ven[ev]) al plus[150] Or[4,160] et[180] et[186] et[198] Cyr[4,140] et amos[269] et[abac 551] ... ς (= Gb Sz) κατεφαγε cum 69. al vix mu (item it vg *comedit me*) Eus[ps 368] et[374] Epiph[148] et[656] (item quae potius ad LXX spectant Or[2,815] et[4,195]. Chr[8,155] fluctuant edd inter καταφαγεται, κατεφαγε, κατεφαγησε.)

18. ουν et. Or[4,160] et[196]: 239. syr[sch] δε (f *tunc respond.*, e *et iudaei resp.*) ... 3. 33. 69. 126. (om et. οι sq) 346. 382. 4[ev] e[scr] b l (hi[2] *responderunt ei Iud.*) cop arm syr[hr] om, hinc Gb[0] | ειπαν cum ʙL 33. Or[4,160] et[196] ... ς ειπον cum ΝΑΡΤ[b]ΧΓΔΑΠ unc rell al pler | ΑLΡ διγνυεισ (ΓΔΑ* ven[ev] al δικν.) | ημιν: L om

19. ις sine articulo cum ΑΒLΡΧΓΔΑΠ unc[8] al longe plu Or[4,160. 196] Cyr[4,140] ... ς (Gb[00]) praem ὁ cum ΝΚ (?) 1. 33. 69. al vix mu | εν τρι. cum ΝALΡΧΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] it vg (Latt *in trib. dieb.* vel *in triduo*) Or[1,468. 757] et[4,196. 199] et saep Eus[ps 465] et[568] Chr[8,155] Cyr[4,141] Ir[int 300] Tert pudi[16] etc ... ʙ Or[4,198] Tert[res carn 18] Ambrst om εν. Cf Ign[intpl 220] (Smyrn[2]) και δια τριων ημερων εγερω αυτον

20. ειπαν cum ʙ Or[4,200] ... ς ειπον cum ΝALΡΧΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] | ουν: a *autem* (e aeth *et Iudaei dixerunt*, syr[hr] *et dixer. autem ei Iud.*) ... cop syr[sch] arm om. Praeterea ᴍ 12. 33. syr[sch] et[hr] arm add αυτω | τεσσεραχοντ. cum ΝΑΒ*GLΜΡΔ ... ς Ln (ex erroro) cum ʙ[3]ΕΡΗ ΚSUVΧΓΑΠ (et. ven[ev]) al certe pler | οικοδομηθη cum ΝΒ*Τ[b] 33. ... ς Ln ωκοδομ. cum ΑΒ[3]LΡΧ unc rell al pler | εν τρισιν cum ΑΒLΡΤ[b]Χ etc ... ᵴ a c om εν | εγερεισ: Τ[b*] 47[ev] al pauc εγειρεισ, item b *resuscitas*, e *restauras*

21. του ναου et. Or[1,394. 757] et[4,160. 202. 206] et saep Didtri[2,7,3] ... Ir[int 300] om, item Tert[res carn 18] („quia et scriptura *de corpore*, inquit, *suo dixerat*.") | αυτου: ᵴ 47. 63. 253. i[scr] om

μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

23 *Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει·* 24 *αὐτὸς δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν αὐτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας,* 25 *καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.*

III.

1 *Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα*

---

22. *ελεγεν* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABLPT^{b}ΧΓΔΛ unc^{8} (et. ven^{ev}) al pler it vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{4,160\cdot 202\cdot 208}$ Cyr^{4,142} etc ... ς (= Gb Sz) add *αυτοις* cum ΚΠ al vix mu | *ον ειπ.* cum ℵBLT^{b} Or$^{4,160\cdot 199\cdot 202\cdot 208}$ et^{209} ... ς Ti *ω ειπ.* cum ΑΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} (69. 346. al pauc ^{vdtr} add *αυτοις*) | ο $\overline{ις}$: T^{b} $\overline{ις}$

23. *εν τοις* (et. Gb Sz) cum ℵABLPT^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler aldin Or$^{4,160\cdot 209\cdot 270}$ etc ... ς (= Gb Sz) om *τοις* cum minusc vix mu | *εν τω πασχα* (ℳ *-σχας* nec mutatum) *εν τη εορτη*: a c ff$^{2\cdot}$ vg *in* (a *per*) *pascha in die festo* ... b *in diem festum paschae*, e l q cop *in die festo paschae* (q *pascae*), f tantum *in die festo* | *εν τη εορτη* cum ℵALP T^{b}ΓΔΛΠ unc rell etc: B om *εν*, hinc Ln [*εν*] | *αυτου* (aldin post *τ. ση.*) *τα σημεια* (et. Or^{4,160} etc): ℳ 1. 22. 108. 118. 209. al plus ^{10} a b e f l (non item c q vg) Ir$^{int\ 147}$ om *αυτου* | *α εποιει*: e *quae faciebat in eos qui infirmi erant*

24. $\overline{ις}$ c. BL ... ς ο $\overline{ις}$ c. ℵAPΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Or$^{4,160\cdot 209\cdot 211}$ Did$^{trin\ 3,29}$ Chr^{8,158} Cyr^{4,144} et$^{act\ 49}$ ... T^{b} i^{scr*} e om plane | *επιστευεν* (et. Chr Cyr): Λ al pauc b Or$^{4,160\cdot 209\cdot 211\cdot}$ *επιστευσεν* | *αυτον αυτοις* (A* 253. *εαυτοις*) cum ℵ*A*BL 253. 440* Or^{4,209} Cyr$^{act\ 49}$ (a e q *se illis*, b *se eis*) ... ς *εαυτον αυτ.* cum ℵ^{c}A^{2}PΓΔΛΠ unc^{9} al pler aldin Or^{4,160} et^{211} Chr^{8,158} Cyr^{4,144} (c f l vg *semetipsum eis*) ... Did$^{tri\ 3,29}$ om *αυτον* | *αυτον* ante *γινωσκ.* (ℵ *γιγνωσκ.*): ℵ om. Cf Latt *eo quod ipse nosset omnes* (*omnia* l) c f l vg (item e *quia ipse sciebat omnes*), sed a b q om *ipse* | *παντας* et. Or$^{4,160\cdot 209\cdot 211}$ (uberius tractat^{211}: *ει γαρ παντας εγινωσκεν, ου μονον ανθρωπους, αλλα και τα υπερ τον ανθρωπον εγινωσκε, και παντας τους εξω τοιουτων σωματων* etc) Did$^{tri\ 3,29}$ Cyr^{4,141} ... EFGH 13. 69. 127. 229* 346 al ^{10} fere aldin l arm Chr^{8,158} (sed variant edd) Cyr$^{act\ 49}$ *παντα*

25. *και οτι* (Did^{tri} *και μη χρ. εχειν*): AT^{b} cop syr^{sch} (non item P) om *οτι* | *ου χρειαν*: ℵ *χρειαν ουκ*. Cf c l al vg *opus ei non erat* | *περι του ανθρωπου*: Ln (ex errore de B) om *του* cum Or^{4,160} et^{209} et^{211} bis

III. 1. *ανθρωπος* (syr^{sch} *erat autem ibi quidam ex*; ℳ ^{mg} eccles et evgll *Ανθρωπος τις ην*): ℳ arm aeth (syr^{hr}) praem *τις*; item e *erat autem*

7, 50 19, 39 *αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· 2 οὗτος ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ῥαββεί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ. 3 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 4 λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; 5 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ*

---

homo quidam ex | *ονομα αυτω* (ita ℵ^{corr} ante ^{c}): ℵ* b c f l *ονοματι, nomine* (e *qui vocabatur nicodemus*)

2. *προσ αυτον* (et. Gb Sz) cum ℵABKLSUVT^{b}ΔΑΠ al longe plu b c l q am fu for ing em tol (etc) syr^{p} arm aeth Chr^{8,159} Cyr^{4,145} ... ς (= Gb Sz) *πρ. τον ιν* cum EFGHMΓ al permu a e f vg^{od} cop syr^{sch} et^{hr} | *νυκτος*: κ l ante *πρ. αυτ.* pon | *ραββει* cum ℵABEFHΓΔ (cf et. alibi) ... ς Ln *ραββι* cum GKLMST^{b}UΔΠ al certe pler | *ουδεισ γαρ*: ℵ e *και ουδεισ* | *δυναται* ante *ταυτ. τα σημ.* cum ℵABLT^{b} 33. al pauc it (exc q, qui post *ποιειν* pon) vg cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Or^{4,270} Chr$^{8,160\ med}$ ... ς post *ταυτ. τ. σημ.* pon cum ΓΔΑΠ unc^{9} al pler syr^{p} Chr$^{8,160\ init}$ (*δυν. ποιησαι*, item 1. 118. 209. al pauc) Cyr^{4,145} | *τα*: L 69. 382. al pauc om | $\overline{\eta}$: L 239. a^{ser*} om

3. $\overline{\iota\varsigma}$ sine articulo cum BEFGKLMT^{b}ΓΠ al^{40} Cyr^{4,145} ... ς (Gb^{0}) praem ὁ cum ℵAHSUVΔΛ al plu | *και απ. αυτω* (ℵ^{c} sic): ℵ* om | *γεννηθη ανωθεν*: a b e ff^{2*} vid q vg *renatus fuerit denuo*, c f g^{vid} l *natus fuerit denuo*. Praeterea cf ad v. 5 *αναγεννηθη* ex Ir. Item cf Iust$^{apol\ 1,61}$ ubi postquam de baptismi usu exposuit (*τροπον αναγεννησεωσ, ον και ημεισ αυτοι ανεγεννηθημεν, αναγεννωνται* etc) pergit *και γαρ ο χσ ειπεν· αν μη αναγεννηθητε, ου μη εισιλθητε εισ την βασιλ. των ουρανων*, subiungens ex v. 4 *οτι δε και αδυνατον εισ τασ μητρασ των τεκουσων τουσ απαξ γεννωμενουσ εμβηναι, φανερον πασιν εστι*. Ad haec Iustini cf Cyr^{4,146} *ανωθεν δε λεγων την δια πνευματοσ αναγεννησιν* etc | *ιδειν την βασιλειαν*: T^{b} *εισελθειν εισ την*

4. *ο νικοδημ.* cum ℵAE^{2}HKMSUVΓΔΛΠ al pler Cyr^{4,146} ... BE*GL al^{20} om ὁ | *γεννηθηναι* (A* bis *γενηθηναι*, item v. 7; Δ *-θαναι* sec loc): priore loco Π 28. add *ανωθεν*. Similiter e *denuo renasci*, a q *renasci*; contra b c f ff^{2*} g vg *nasci*. Sec loco a b e ff^{2*} l q *renasci*, c f g vg *nasci* | *γερων ων*: arm *qui natus sit* | Π* *νικοδημοσ*, item v. 9 (non item v. 1)

5. $\overline{\iota\varsigma}$ sine articulo cum ℵAEGHKMSVΓΔΛΠ al plus^{60} aldin Cyr^{4,146} ... ς (Gb^{00}) ο $\overline{\iota\varsigma}$ cum BLU al mu Chr^{8,161}. Praeterea ℵ^{ca} (non item ^{cb}) KL MΠ al^{15} fere aldin f m (non item a b c e l q vg) syr^{sch} et$^{p\ mg}$ et^{hr} cop arm aeth add *και ειπεν αυτω* (sed ℵ^{ca} L f syr^{hr} cop^{dz} om *αυτ.*) | *αμην αμην*: A al pauc om alterum | *γεννηθη* (ΔΛ *γενηθη*): it (exc f

πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
6 τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστιν, καὶ τὸ γεγεννημένον

natus) vg *renatus fuerit* | *πνευματος* (sic b c e f l q am fu for ing em foss al): a ff^{2} m vg^{ed} (et. tol al) aeth Or$^{int\ 2,144}$ et ^{4,483} *spiritu sancto* | *εισελθειν εισ* (et. ϰ^{c}): ϰ*M *ιδειν* (ϰ* *ειδ.*) | *των ουρανων* cum ϰ* c^{scr} 26^{ev} al pauc e m Iust$^{apol\ 1,61}$ (vide ad v. 3) Docet ^{267} Homil$^{clem\ 11,26}$ et$^{epitom\ 18}$ Ir (ex cat, cf Harv ^{498}) Or$^{int\ 3,948}$ et ^{4,483} Const ^{6,15,3} Eus$^{dem\ 368}$ Tert$^{bapt\ 13}$ Chr $^{8,165\ bis}$ et ^{168}. Cf et. Nonn ^{3,30} *ου δυναται - νοησαι ουρανιην αιωνοσ ατιμητοσ ηλικα τιμην ... ς* Ln Ti *του θεου* (:: ex versu 3) cum ϰ^{c}ABL$\Gamma\Delta\Lambda\Pi$ unc rell al pler it^{pler} vg cop syr^{utr} et ^{hr} rell Or$^{int\ 2,144}$ et $^{4,484.\ 561}$ Cyp $^{128.\ 136.\ 279.\ 314}$ Nyss ^{2,801} Chr ^{8,164} et ^{165} *semel* et ^{171} Cyr ^{4,146} et ^{147}. Cf igitur Iust$^{apol\ 1,61}$ (vide ad v. 3) Docet ^{267} *λεγει ο σωτηρ· εαν μη τισ γεννηθη εξ υδατοσ και πνευματοσ, ουκ εισελευσεται εισ την βασιλ. των ουρανων· οτι το γεγεννημενον εκ τησ σαρκοσ σαρξ εστιν.* Homil$^{clem\ 11,26}$ *ουτωσ γαρ ημιν ωμοσεν ο προφητησ ειπων· αμην υμιν λεγω, εαν μη αναγεννηθητε υδατι ζωντι εισ ονομα πατροσ υιου αγιου πνευματοσ, ου μη εισελθητε εισ την βασιλ. των ουρανων.* Clem$^{epit\ 18}$ *ουτω γαρ ο - θεοσ λογοσ ειπεν ημιν· αμην λεγω υμιν, εαν μη αναγεννηθητε δι υδατοσ και πνευματοσ* (epit. altera add *εισ το ονομα του πατροσ και του υιου και του αγι. πνευμ.*), *ου μη εισελθητε εισ την βασιλ. των ουρανων.* Ir (ex cat. in libb. Regg. ap Harvey ^{498}) *καθωσ και ο κυριοσ εφη· εαν μη τισ αναγεννηθη δι υδατοσ και πνευματοσ, ου μη εισελευσεται εισ τ. βασ. των ουρ.* Const ^{6,15,3} *λεγει γαρ ο κυριοσ· εαν μη τισ βαπτισθη εξ υδατοσ και πνευματοσ, ου μη εισελθη εισ τ. βασ. τ. ουρ.*

6. cf Naass ^{106} *το γεγραμμενον· το γεγεννημενον εκ τησ* usq *πνευμα εστιν.* Item Docet ^{267} post *των ουρανων* pergitur *οτι το γεγεννημ. εκ τ. σαρκ. σαρξ εστιν.* Item Hipp$^{noet\ 16}$ *το ειρημενον υπο του* $\overline{\chi\upsilon}$ *οτι το γεγενν. εκ του πνευμ. πνευμα εστιν.* Did$^{tri\ 2,12}$ Eus$^{marc\ 72}$ *λεγων· το γεγενν. εκ τησ - πνευμα εστι. πνευμα δε ο θεοσ* (sic). *διο επεται νοειν ωσ και το γεγενν. εκ του θεου θεοσ αν ειη.* Similiter ^{123} sed post *πνευμα εστι* nil additur nisi *κατα την σωτηριον διδασκαλιαν ακολουθωσ και το γεγενν. εκ του θεου θεοσ αν ειη.* | *γεγεννημενον* bis et. ς et ς$^{e\ 1633}$ etc: ς$^{e\ 1624}$ bis *γεγενημενον*, ut et. ϰ (priore certe loco, altero propter scissuram membranae non liquet) ΠΠ^{2} al aliq *γεγενημενον*, Clem ^{549} *γεννωμενον* (*καθαπερ το γεννωμενον εκ τησ σαρκοσ σαρξ εστιν, ουτω το εκ πνευματοσ πνευμα*) | *σαρξ εστιν*: 161* add *οτι εκ τησ σαρκοσ εγεννηθη*, item a b e ff$^{2.}$ l q* (non item c f m q^{2} Cyp $^{279.314}$) harl* bodl syr^{cu}Tert$^{carn\ 18}$ Amb$^{spir\ 2,646}$ *quia* (b e q* *quoniam*) *de* (Tert *ex*) *carne natum est* | *εκ του πνευματοσ*: syr$^{p\ mg}$ *ex aqua et spiritu* | *πνευμα εστιν*: 161* add *οτι εκ του πνευματοσ εστιν*, item a e ff$^{2.}$ m harl* bodl syr^{cu} Tert$^{carn\ 18}$ conc^{carth} (ap Cyp^{331} et ap Routh ^{3,118}) Hil^{937} Amb^{spir} al aliq (cf Sab ad h. l.) add *quia* (e *quoniam*) *deus spiritus est* insuperque (ita tantum a harl* bodl syr^{cu} Tert conc^{carth}) *et ex* (*de*) *deo natus est.* Praeterea Amb$^{spir\ 3,11}$ sic: „Quem locum ita expresse, Ariani, testificamini esse de spiritu, ut eum de vestris codicibus auferatis. Atque utinam de vestris et non

ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστιν. 7 *μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.* 8 *τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος.* 9 *ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι;* 10 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις;* 11 *ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε.* 12 *εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε;* 13 *καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς*

etiam de ecclesiae codicibus tolleretis. Eo enim tempore quo impiae infidelitatis Auxentius Mediolanensem ecclesiam armis exercituque occupaverat, vel a Valente atque Ursatio nutantibus sacerdotibus suis incursabatur ecclesia Sirmiensis, falsum hoc et sacrilegium vestrum in ecclesiasticis edd. deprehensum est. Et fortasse hoc etiam in oriente fecistis.“ Item Fulbert$^{epist\ 1}$. „Arii auditores quoniam spiritum sanctum deum esse negabant, de evglio eraserunt illud quod salvator ait: Spiritus est deus.“

7. *μη*: 69. 440* (al?) syr^{cu} *και μη* | *θαυμασης*: cf Nonn ^{3,38} *και μη θαμβος εχητε* | *υμας*: 69. 118. al^{12} fere aldin *ημας*

8. *θελει*: v al paue *θελη* | *πνει*: ı. (et. Chr^{8,173} semel) *πνεει* | *αλλ* cum ʀALΓɅΔΠ unc rell etc ... ʁ *αλλα* | *και που υπαγ.* cum ʀBLΤ^{b}ΓɅΔΠ unc^{8} al omn fere e g l m am fu em ing harl cop syr^{cu} et^{utr} aeth (Ign philad^{7} ap Dress^{180} *πνευμα θεου – οιδεν γαρ ποθεν ερχεται και που υπαγει και τα κρυπτα ελεγχει*) Ath^{704} Epiph^{898} Nyss^{2,801} Chr^{8,173} Cyr^{4,148} Hil^{1143} al ... Ln *η που υπ.* cum Λ c^{ser} (al?) a b c f ff^{2} q vg (et. for al) syr$^{p\ mg}$ et^{hr} arm Rebapt (ap Cyp^{364} et^{366}) Amb^{spir} al | ʁ 69. *γεγενημενος* | *εκ του πνευματος* (f g l q vg syr^{utr} et^{hr}; aeth add *sancto*): ʁ a b e ff^{2} m (non item c f g l q) foss mm syr^{cu} Hil^{1143} al *εκ του υδατος και του πνευματος, ex (de) aqua et spiritu* (Hil add *sancto*)

9. *νικοδημος*: ʁ* *νεικοδ*. Cf ad v. 4

10. $\overline{ις}$ sine articulo (Gb Sz) cum ABLΓɅΔΠ unc rell al longe plu ... ς (= Gb Sz) o $\overline{ις}$ cum ʁ 69. al vix mu | Τ^{b} om *απεκρ.* $\overline{ις}$

11. *αμην αμην*: L* alterum om | *εωρακαμεν* cum ʀABΓɅΠ al plu ... EG HKLMΤ^{b}VΔ al permu *εορακ.*

12. *και*: 13. 69. 124. tol cop om | *ου πιστευετε*: EH 22. 239. 382. 440. al^{10} cop pers^{w} syr^{hr} Epiph^{89} petav Aug *ουκ επιστευσατε* (97. *ουκ επιστευετε*) | *πως*: ʁ add *δε* | *υμιν* sec: EH al^{0} a e ff^{2} foss arm pers^{p} om | *πιστευσετε* cum ʀABELSUVΔ*Π^{2} al plu it vg cop etc Epiph^{89} edd et^{dind} Chr^{8,170} ... GHKMΓΔ^{2}Π* 1. 22. 28. 69. 124. al plus^{50} Chr$^{mosc\ 3}$ Epiph^{petav} Cyr^{4,150} *πιστευσητε* ... Τ^{b}Λ al aliq b ff^{2} l foss cop^{ds} *πιστευετε*

τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. 14 *καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσεν τὸν ὄφιν* Num. 21 8. 9
ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, 15 *ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων ἐν αὐτῷ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.* 16 *οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.* 17 *οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν εἰς τὸν κόσμον*

13. *ο ων* (A* 44ev om; e Zen *qui erat*) *εν τω ουρανω* (80. 88. *εκ του ουρανου*) cum ΑΓΔΑΠ unc^{s} al fere omn it vg cop^{wi} et^{schw} syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm Hipp$^{noet\,4}$ (Lag^{46} add *τις ουν ην εν ουρανω αλλ η λογος ασαρκος, αποσταλεις ινα δειξη αυτον επι γης οντα ειναι και εν ουρανω;*) Dion^{alex} (ep contr Paul$^{samos\,6}$ resp p. 288 ed^{paris} 1624) Did$^{tri\,3,8}$ Epiph^{486} Chr$^{8,\,177.\,178.}$ Thdrt^{3,570} et$^{4,226.\,1049.\,1153}$ Cyr$^{4,\,150}$ Or$^{int\,2,72}$ et^{4,622} („non dixit *qui fuit*, sed *qui est in caelo*) Novat^{96} Hil^{32} (ps$^{2.11}$ non abest ergo a caelo – est tamen cum haec loqueretur in caelo“) et^{514} et^{1045} (trin^{10} „quod autem in caelis est, naturae semper manentis potestas est“) Lcif^{151} Iac$^{nisib\,8,9}$ (*qui erat re ipsa in caelo*) ... ΝΒLT^{b} 33 cop^{dz} aeth Cyr$^{act\,62}$ Or$^{int\,3,111}$ (certe non add, nec magis Eus$^{ps\,403}$ et ecl^{82}) om; hinc Gb^{0} et Ti^{synops} om

14. *μωυσης* cum ΝΒΚLΣT^{b}Π 33. al permu ... ς *μωσης* cum ΑΕGΗΜUVΓΔ Λ al plu (de vv et pp vide alibi) | *υψωθηναι δει* et. Perat^{134} (*και ον τροπον υψωσε μωυσης τον οφιν* etc) Eus$^{ps\,551}$ et ecl^{24} Epiph^{274} Chr^{8,} ^{178} Cyr$^{4,\,151}$ Thdret^{1,201} et$^{4,\,205}$ Or$^{int\,3,\,396}$ Cyp^{294} ... Λ 26ev a Lcif^{151} *δει υψωθ.* (33. *υψωθ.* post *ανθρωπου* pon)

15. *εν αυτω* cum ΒT^{b} c g l am em fu ing mt harl Fulg, item L Thdrt ^{4,205} *επ αυτω* ... ς *εις αυτον* cum ΝΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn a b e f q vg^{ed} (et. for al) Chr^{8,179} Cyr^{4,151} et$^{act\,62}$ Thdrt^{1,201} et$^{4,383.\,660}$ Lcif^{151} (Cyp *in filium*); item Λ *επ αυτον*, ita Ln ... 47ev* om *semel* | *εχη* (Ε ΓΗΜSΓΛ al plus^{30} *εχει*) ζω. *αιω.* cum ΝΒLT^{b} 1. 22. 33. 118. 124. 161. 209. a f syr^{cu} et^{hr} cop arm^{zoh} aeth^{ro} Cyr$^{act\,62}$ Nonn^{3,78} Cyp^{294} Lcif ^{151} ... ς (Gb^{00}) praem *μη απολητα αλλ* (Γ *αλλα*), item Ln [*μη απολητ. αλλ*], cum ΑΓΔΑΠ unc^{9} al pler b c e ff$^{2.}$ g l q vg syr^{utr} arm^{usc} aeth ppl Chr^{8,179} Chr^{4,151} Thdrt$^{1,201.\,2,1578.\,4,205}$

16. *τον υιον* absque *αυτου* cum Ν*Β ... ς Ln Ti add *αυτον* cum Ν^{c}ALT^{b} unc rell al omn^{vid} it vg etc | 13. 346. 382. *μονογενην* | *εδωκεν* (Ν* om, suppl^{a}; 33. add *εις τον κοσμοι*): ff$^{2.}$ *mitteret* (Ath^{595} *απεστειλεν* ex edd^{pl}), e *mitteret in hunc mundum* (v. 17 om *in hunc mu.*), gat mm tol *daret pro saeculo* (tol *mundo*) | *εις αυτον* (et. Eus$^{marc\,67.\,72.\,86}$ Chr ^{8,179} Cyr^{4,152} et^{879} etc) ... L *επ αυτω*, T^{b} *επ αυτον* ... 47ev om *semel* *μη απολητα* (ΓM al mu *απωλ.*, Γ al sic etiam ante; Λ *απολλυηται*) *αλλ* (Β *αλλα*) et. Eus$^{marc\,86}$ Cyr$^{4,\,879}$ etc ... syr^{cu} Eus$^{marc\,67}$ et^{72} om *εχη*: ΕΓΗΜΓΛ al permu *εχει*

17. *τον υιον* absq *αυτου* cum ΝΒLT^{b} 1. 22. 118. 209. 262. Cyr^{4,154} com et$^{act\,67}$ Victorin Fulg ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ΑΓΔΑΠ unc^{9} al pler d it vg rell Chr^{8,182} Cyr^{4,154} txt Tert$^{prax\,21}$ Lcif^{151} Hil$^{130.\,895}$. Cf

12, 47 *ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.* 18 *ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ.* 19 *αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα.* 20 *πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ·* 21 *ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα.*

huc Naass[125] *ου γαρ ηλθεν ο υιος του ανθρ. εις τον κοσμον απολεσαι τον κοσμον, αλλ ινα σωθη ο κοσμ. δι αυτου.*

18. *ο πιστευων*: d praem *propter hoc*, item a Leif[151] *ideo* | *αυτον*: ℵ al[7] Chr[8,184] Cyr[4,154] *τον υιον* ... Or[4,210] (*φησι γαρ ο κυριος· ο πιστευων εις εμε ου κρινεται. ουχι δε· ο πιστευων εις το ονομα μου ου κρινεται*) et[2,761] *εις εμε*, item Ir[int325] („et propter hoc dominus dicebat" etc) Or[int4, 484] Hil[24. 126] al *in me* | *ο μη* sine copula cum ʀʙ ff[2]. l Or[2,761] (*περι ων ειρηται· ο μη* etc) Tert[prax 21] Cyp[278. 315] ... Ln o [*δε*] *μη*, ς Ti o *δε μη* cum ALT[b]ΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] d it[pler] vg rell (*syr[sch] et qui non*) Ir[int325] Or[int4,184] Leif[151] Chr[8, 184] Cyr[4,154] et[act 68]

19. *οι ανθρωποι* (*syr[cu] mundus*): ʀ ante *ηγαπησαν* pon | *μαλλον* et. Clem[80] Eus[marc 88] al Ir[int325] Hil[24. 25] al: ʀ Or[prov] (Notitia[97]; contra Mai[26] ex caten ante *σκο.*) Cyr[4, 154] (non[68]) Hil[73] post *το σκοτος* pon; e Cyp[315] ante *ηγαπησαν* (*dilexerunt*); 1. 118. 209. al pauc ante *οι ανθρωπ.* | *αυτων πονηρα* (Gb″) cum ʀABGKLT[b]UΔΠ al[20] c d f ff[2·] (*e eorum opera iniqua*) vg Ath[199] Chr[8,185] Cyr[4,68] ... ς *πονηρα αυτων* cum EFHMSVΓΔ al plu Amb[ps 1,762] (*mala ipsorum opera*) ... a q Leif *opera illorum* (q *eorum*) *mala*; b *malae operae eorum*, l *mala opera eorum*

20. *γαρ* et. Ir[int325] (Or[prov] ap Mai[2], sed totus locus deest in Notitia[77]); Chr[8,185] *δε* ... E a Leif[151] om; item (quae nil probant) Or[2,653] et[4,356] | *και ουκ ερχ. πρ. το φως* (ʀ[c], et. Ir[int325] Or[int2,53]): ʀ* al aliq c Leif[151] om (:: propter *ομοιοτελευτον*) | *τα εργ. αυτου* cum ʀBLT[b]ΓΔΛ unc[8] al pler it vg rell Cyr[4,155] Ir[int] Or[int] Leif ... ΑΚΠ 1. al[10] Chr[8,185] *αυτου τα εργα*. Praeterea LΔ 13. 33. al[15] cop arr sl add *οτι πονηρα εστιν* (L confuse *πον. εστ. οτι*), item d *de luce*, item Or[int2,53] *et videantur si in deo sunt gesta*

21. ʀ* om *ο δε ποιων* usq *εργ. αυτου* propter *ομοιοτελ.*, suppl[c] | *αυτου τα εργα* cum ʀ[c]ABT[b] unc rell al pler c ff[2·] g am fu for ing gat mm mt ... LU 33. 69. al pauc a (*manifestetur opus eius*) b d e f l q vg[ed] Cyr[4, 154] Ir[int325] Leif[151] *τ. εργ. αυτ.* | *θεω*: 13. 69. al[25] praem *τω* | *ειργασμενα* (al pauc *εργ.*, L *εργασαμενα*): ʀ* *ειργασμενον* (ª *-μενα*). Cf Leif[151] *quoniam in deo est factum* (praecedit *ut manifestentur opera eius*), item Ir[int325] *quoniam in deo est operatus* (praecedit *ut manifestentur opera eius*); a *quoniam in deo est factum* (vide ante) :: hinc nescio an ʀ* scripturam evglstae servaverit.

22 *Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν.* 23 [25, 3] *ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο·* 24 [26, 4] *οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν Ἰωάννης.* 25 [27, 10] *ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ.* 26 *καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.* 27 *ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.* 28 [28, 1] *αὐτοὶ*

22. ο ις: ALL al[5] om ὁ | ηλθεν (c e f ff[2] q vg *venit*, b *profectus est*): 33. απηλθεν, d *exivit*, a l *exiit*, foss *exiebat* | και εβαπτιζεν: b om (l[a] *et baptizabantur ab eo*, omissis ην δε usq και εβαπτιζοντο, l[2] vero post *et baptiz. ab eo* suppl *erat autem* usq *et baptizabantur*)

23. ιωαννης (B -ανης) cum ℵALΓΔΛΠ unc rell al pler Or[4, 162] etc ... B 44[ev] ο ιω. | βαπτιζων: 1. ο βαπτ. | εν αινων: c *in eremo*, f *in deserto* | σαλειμ cum ℵBLT[b]ΓΔΛΠ unc[8] al plu it vg etc Or[4, 162 sq] Eus[hist 3, 24, 11] (ap Burton et Heinich.) etc: A σαλλειμ ... UA 1. 69. 262. al plus[70] aldin cop Eus[edd pler] Cyr[4, 156] Nonn[edd 3] σαλημ (Gb′)

24. εισ την φυλακην: E*M (et. ven[evg]) 1. 22. 235. d*[scr 2pe] Or[4, 163] (non item [4, 162]) Eus[hist 3, 24, 11] (eddp[auc] την) om την | ιωαννησ (-ανησ B y[scr]) sine articulo cum ℵ*B 47[ev] p[scr] Eus[hist] ... ς Ln Ti ο ιω. cum ℵ[c]ALΓΔΛΠ unc rell al pler Or[bis] Cyr[4, 156]

25. εγενετ. ουν (ℵ[c]): ℵ* 47. b vg[cle] cop[wi] syr[cu] et[sch] et hr εγ. δε | ζητησισ (ℵ[c]): ℵ* συνζητησισ | ιωαννου (syr[p] *eius*, certe ap Whit.): B των ιωανου. Praeterea syr[sch] *inter unum discipulorum Iohannis* | ιουδαιου (et. Gb Sz) c. ℵ[c]ABLΓΔ*Π* unc[8] (et. ven[ev]) al[125] aldin syr[sch] et[p] (add c.* *quodam*) arm[zoh] Chr[8, 191] Cyr[4, 175] Nonn[3, 127] (εβραιου μετα φωτοσ) ... ς (= Gb Sz, sed Gb′) ιουδαιων c. ℵ*GΔ[2]Π[2] (sed restitutum -ου) 1.[a] 13. 69. 124. al d it vg syr[cu] cop arm[usc] aeth go Or[4, 162] Cyr[4, 157] (:: omnino igitur certe pari antiquitate praestat lectio ιουδαιων)

26. ηλθον et ειπον cum ℵAB[3]LT[b]ΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] ... Ti ηλθαν et ειπαν cum B* (ηλθαν et. Chr[mosc 1]) | προσ τον: 1. 106. s[scr] om τον | ραββει cum ℵABDEHΓΔ etc (et. go, syr[p mg] g[r] ραββη) ... ς Ln ραββι c. EGKLMSUVΔΠ al certe pler | ιδε: D 1. 209. ιδου

27. απεκρ. ιωαννησ (B -ανησ, M 33. al pauc ο ιω.) και ειπεν: syr[cu] *dixit illis Iohannes* | λαμβανειν (ℵ λαβιν): LA 13. 33. 69. 124. 157. 262. c[scr] al aliq c e (*facere quicquam a se*) cop syr[sch] et p et[hr] (non item [cu]) arm aeth Eus[luc 200] Chr[8, 192] (non item [191] et [semel 192]) add (vel praem ut 124. Chr) αφ εαυτου :: cf 5,19 | ουδεν: B c[scr] Chr[8, 192] semel syr[cu] ουδε εν | εαν: B αν | αυτω (E 87. αυτο): F al[2] om. Praeterea 13. 69. 124. (b *desuper* pro′ εκ του ουρανου) add ανωθεν, item Eus[luc] post εκ τ. ουρ.

1, 20 *ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι*
ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29 [29. 10] *ὁ ἔχων τὴν νύμ-*
φην νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων
αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ
ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. 30 *ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.*
3, 31 31 *ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ*
τῆς γῆς ἐστὶν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος

28. *μοι* (1. 124. 209. al pauc *εμοι*) cum ABDGKLST^{b}UΔΑΠ al plu it vg rell Eus$^{luc\,200}$ Chr^{8,192} Cyr^{4,158} Cyp^{293} al ... ΝΕΓΗΜΥΓ al plus^{60} aldin harl om | *ειπον*: B syr^{hr} add *εγω*, T$^{b\,vid}$ syr^{cu} praem *εγω* Praeterea e Cyp^{293} Firmic^{27} (ed. Bursian) add *eis qui missi sunt ab hierosolymis ad me.* | *ουκ ειμι εγω* cum ΝΑΒLT^{b} unc rell al omn^{vid} b e f ff^{2}· g q vg cle Eus^{luc} Chr ... c am fu for foss ing tol Cyr^{4,158} *εγω ουκ ειμι*, atque sic Ln ex errore de B ... D a (*quia dixi vobis non sum* etc) l syr^{cu} (vide ante) Cyp Firmic om *εγω* | *εκεινου*: ς 245. *αυτου*

29. *εστηκωσ*: D Thdot$^{clem\,985}$ (sed liberrime *του νυμφιου δε φιλοσ. εστωσ εμπροσθ. του νυμφωνοσ, ακουων τησ φωνησ του νυμφιου* etc l) Or^{luc} (ap Gall^{14,96} *ο δε φιλοσ του νυμφιου εστωσ χαρα χαιρει*) *εστωσ αυτου*: Ν post *εστηκ.* pon (*ο εστηκ. αυτου και ακουων*)

30. *εκεινον*: Η add *δε* | *δε*: G syr^{p} om

31. *ο ων* (Ν^{c} Or^{4,302} etc): Ν*D a b l q ^{mt} Quaest^{91} (opp Aug^{3,2912}) syr^{hr} *ο δε ων*, syr^{cu} et^{sch} *και ο ων* | *εκ* post *ων* (et. Or^{2,618} et^{4,302} et ^{cat} ox ad Eph^{222}, item Ν^{c}): Ν* a e *επι* (a *super terram*, e *supra terram*), D 13. 69. *απο* | Λ om (per incuriam) *εκ τησ γησ* ante *εστιν και*, syr^{hr} om *εκ τ. γ εστιν και εκ τ. γησ* (transiluit a *γησ* primo ad tertium), g l mm (non item vdtr syr^{cu}; nec huc valet Or^{2,618} ubi post *ουτε γαρ γη ουτε ο εκ γησ χοϊκοσ διηγησασθαι δυναται δοξαν θεου* libere additur *ο γαρ ων εκ τησ γησ, εκ τησ γησ λαλει.*) om *εκ τησ γησ εστιν και*, item ^{vid} Or$^{int\,3,121}$ („qui non loquuntur caelestia, sed terrena. *Qui est ex terra, de terra loquitur; qui de caelo venit, super omnes est, et quod vidit et audivit testificatur*“) Tert$^{orat\,1}$ (*qui de terra est*, inquit, *terrena fatur. et qui de caelis adest, quae vidit ea loquitur*) et $^{baptism\,10}$ („dicendo: *qui de terra est, de terra loquitur, qui de supernis venit, super omnes est*“) *ερχομενοσ* sine *επανω* etc cum Ν*D 1. 22. 118. 2^{pc} a b e f ff^{2}· l syr^{cu} arm (Or$^{4,302\,comm}$ *ει τοινυν ο εκ τησ γησ εκ τησ γησ λαλει, και ο εκ του ουρανου ερχομενοσ, ο εωρακε και ηκουσε, τουτο μαρτυρει, ζητησεισ τοινυν* etc, sed ante exscribens textum cum ς facit) Eus$^{marc\,87}$ (*ο ειπων· ο ανωθ. ερχομενοσ επαν. παντων εστιν, και ο εκ του ουρανου ερχομενοσ ο εωρακ. κ. ηκουσε μαρτυρει*) Nonn^{3,155} (*οσ δε δι αιθεριου θεοδειγμονοσ ικετο κολπου, φθιγγεται ουρανοθεν τοπιρ εκλυεν, ουδε τισ αυτου μαρτυριην ζαθεην επιδεχνυται* etc) Tert$^{orat\,1}$ (vide ante: nec contra valet $^{bapt\,10}$; verba enim *qui de supernis venit* etc non *ο εκ του ουρ. ερχομ.* etc reddunt, sed *ο ανωθ. ερχομ.* etc, etsi post *loquitur* ponuntur) Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) Ln Ti add *επανω*

32 ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. 33 ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν. 34 ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεός, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν τὸ πνεῦμα. 35 [30. 3] ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ 5. 20
αὐτοῦ. 36 [31. 10] ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

παντων εστι cum $\aleph^{c}$ABLT^{b}ΔΑΠ unc^{9} al pler e f g q vg syr^{utr} et^{hr} cop aeth go Or^{4,302} semel (vide ante) et^{cat} (ad Eph^{222}) et$^{int\,3,121}$ Chr^{8,197} Cyr^{4,165} Aug$^{ioh\,14,7}$ et^{8} auct$^{vocat\,1,9}$ et^{20} Hier^{eph} (:: pro ratione testimoniorum *επανω παντων εστιν* additum vdtr ut responderet verbis *εκ της γης εστιν*. Quae sententia eo confirmatur quod *και* ante *ο εωρακεν* etc etiam a testibus gravibus omittitur *επανω παντ. εστ.* tuentibus.)

32. *ο* ($\aleph^{b}$ vel ^{a}; $\aleph^{*}$ *or*) *εωρακ.* (*εω-* ΝΑΒΔΜSUVΓΑΠ^{2} al pl; ΕΓGΗΚLΔΠ* al mu *εορ.*) sine copula cum s (*et* rell) BDLT^{b} 1. 22. 33. 118. 209. 2^{pe} a b e l syr^{cu} et^{hr} cop arm pers^{p} (Or^{4,302} ex ed. Huet. om *και* etiam eo loco quo *επαν. παντ. εστ.* retinet) Eus$^{marc\,87}$ Nonn^{3,155} (Cyr^{4,165} vid) Tert$^{orat\,1}$ Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) praem *και*, Ln [*και*] cum ΑΓΔΑΠ unc^{9} al pler e f ff^{2}· (*et quod vidit et quod audivit*) g q vg syr^{utr} aeth go Or^{4,302} (ed. Delar., vide ante) et^{cat} (ad Eph^{222}) et$^{int\,3,121}$ Chr^{8,197} Aug$^{ioh\,14\,bis}$ | *μαρτυρει* cum ΒD 1. 22. 28. 118. a b e ff^{2}· l cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth Eus^{marc} Or^{int} (Tert^{orat} vide supra) Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) Ln Ti praem *τουτο* cum ΑBLT^{b} unc rell al pler (69. *εκεινο*) c f g q vg syr^{p} et^{hr} Or$^{4,302\,bis}$ et^{cat} Chr^{8,197} Cyr^{4,165} Aug$^{ioh\,14\,bis}$

33. *λαβων*: Α 12. 59. 124. 230. c^{ser} 8^{pe} Cyr^{4,166} et^{167} *λαμβανων*

34. *εκ μετρου* (Or^{2,599} *ταχα το μετρον ου προσ αυτην την γνωσιν ονομαζεται, αλλα παρα τον υποδεχομενον, τω μη ειναι αυτον μειζονοσ δεκτικον. και γαρ ο υετοσ αυτοσ μεν αμετροσ εστι, μετρειται δε* etc): U 12. 40. 63. 253. 254. aldin *εκ μερουσ* | *διδωσιν* sine additam cum ΝBC*LT^{b} 1. 33. b e f l Cyr^{4,169} ... ς (sed Gb^{00}) add *ο θεοσ*, Ln [*ο θεοσ*] cum AC^{2}DΓΔΑΠ unc^{9} al pler a c ff^{2}· g q vg syr^{utr} cop (*deus enim non* etc) aeth Or^{2,599} et$^{int\,2,381\cdot\,4,523}$ Chr^{8,199} Did$^{tri\,2,6,2}$ Cyr$^{hr\,274}$ Aug$^{ioh\,14,10}$ | *το πνευμα*: B* om, suppl^{2} mg

35. *δεδωκεν* (et. Eus$^{marc\,74\cdot\,88}$ et$^{luc\,200}$): DK 131. *εδωκεν*

36. *ο πιστευων* (et. Ir$^{int\,282}$ Eus$^{luc\,200}$ Bas$^{bapt\,638\cdot\,657}$ Cyp^{295}, item *δια τουτο φησιν· ο πιστ.* Clem^{115}): D praem *ινα* posteaque *εχη* habet | *ο απειθων* cum $\aleph^{*}$ a e ff^{2}· l Tert$^{prax\,2}$ Cyp^{296} ... ς Ln Ti *ο δε απειθ.* (13. 69. al pauc *απιστων*, item Chr^{8,201} et. mosc^{5}, sed non$^{202\,bis}$) cum $\aleph^{c}$ABCDLT^{b} unc rell al omn^{vid} b c f q vg syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} *et qui*) cop aeth Ir$^{int\,282}$ Bas$^{bapt\,638\cdot\,657}$ Chr$^{8,201\cdot\,202}$ Cyr^{4,173} | *τω υιω*: Γ add *αυτου* | *ουκ*: DΔA Ign$^{intpl\,324}$ cod *ουχ* | *οψεται* et. $\aleph^{*}$ etc Ign$^{intpl\,324}$ (ad

IV.

1 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης, 2 καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, 3 [32.7] ἀφῆκεν τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 4 [33.10] ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρίας. 5 ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν

Eph 5) Const 5,20,6 Bas 2,217· 430· 623· 469 et bapt 638 657 Tertprax etc ... ℵa Irint 282 Cyp 296 *ιχει* (e *habebit*) | *ζωην* cum ℵABCDTb etc ... EF HLM al 50 fere Ignintpl 324 Const 5,20,6 Bas 2,217· 430· 469· 623 et bapt 638· 657 Chr 8,201 et bis 202 Cyr 4,173 Thdrt 4,383 *την ζωην* | *μένει* hoc accentu EHKSV etc, *manet* a c d f ff2· l q vg syrcu etp arm ... MΓΠ al permu b e g cop syrsch aeth Irint 282 Tertprax 2 Cyp 296 *μενεῖ*, *manebit*. Idem editum in Bas 2,217· 430· 623 (non 469) et bapt 657 (non 638) Cyr 4,174 (non Chr 8,201· 202): hinc Gb′ *μενεῖ* | *επ αυτον*: ℵ b ante *μενει* pon. Praeterea post haec e add *Et post haec traditus est iohannis* (syrp mg *-nnes*), atque eadem prorsus syrp mg praebet.

IV, 1. *ο ις* cum ℵDΔ 1. 22. 118. 209. 2pe al plus 20 a b c e ff2· l vg syrcu et sch etp txt cop arm Chr 8,203 ... ς Ln Ti *ο κυριος* cum ABCLΓb unc rell al pler f q syrp mg aeth Nonn 4,1 (*κοιρανος*) Cyr 4,175 (:: *ο κυρ.* ad vitandam repetitionem eiusdem nominis *ιω* inlatum vdtr. Ceterum ad hunc appellationis *κυριος* usum apud Ioh non conferri possunt nisi 6, 23 *ευχαριστησαντος του κυριου* 11, 2 *η αλειψασα τον κυριον μυρω* 20, 18 *οτι εωρακ. τον κυριον* 21, 12 *ειδοτες οτι ο κυριος εστιν*, quorum locorum rationem nonnihil a 4, 1 differre apparet) | *οτι* (69. add *ο*) *ις*: Δ 262. al 8 (non iidem atque qui *ο ις* pro *ο κυρ.* praebent) syrsch om *ις* | *ἡ* (et. B2): AB*GLΓ 262. al pauc (item Or 4,249) om

2. *καιτοιγε*: c *καιτοι* | *ις αυτος* et. a b e f q ... ADKΠ al 10 ff2· l gat mm Chr 8,203 Cyr 4,175 *αυτος* (K al Chr add *ο*) *ις* ... 251. c vg syrcu om

3. *την ιουδαιαν* et. e f q Or 4,249 etc: D 1. 13. 69. 106. 124. al 25 a b e ff2· l foss gat mm arm aeth add (a d praem) *γην* :: ut 3, 22 | *παλιν* cum ℵB2CDLMTb 1. 33. 69. 124. 346. al vix mu a b c e f ff2· l vg cop syrcu etsch arm aeth Nonn 4,9 Cyr 4,175 ... Gb0 Ti om cum AB*ΓΔΑΠ unc8 al plus 120 aldin q syrp (Or 4,249 liberrime *αφιεισ την ιουδαιαν και απερχομενοσ εισ την γαλιλαιαν* etc) Chr 8,203 (*ανεχωρησεν απο τησ ιουδαιασ και ηλθεν εισ την γαλιλ.*)

4. *διερχεσθαι*: Δ 124. *ερχεσθαι* | *σαμαριας* cum ℵCDE*LΓΔ al mu ... ς Ln Ti *-ρειας* cum ABE2FGHKMSUΛΠ al plu. Item vv sqq, nisi quod v. 5. Γ *σαμαρειασ* confirmat; versu vero 7. *σαμαριας* cum ℵDFL* al mu dedimus, ς Ln Ti *-ρειασ* cum rell. Cf ad Lc 17, 11 ubi *σαμαριασ* ex ℵAB*EFLXΔ edidimus. In Actis eandem formam ubique (septies) tuentur ℵDE, quater accedente C, semel A et H

5. *ερχετ. ουν* (C3 F al pauc arm om, e f l *autem*; syrcu etsch ethr aeth *et venit*): C3 (quocum facit Mmg eccles) FHU al plus 20 e add *ο ις* |

τῆσ Σαμαρίασ λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 6 *ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν Ἰησοῦσ κεκοπιακὼσ ἐκ τῆσ ὁδοιπορίασ ἐκαθέζετο οὕτωσ ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὡσ ἕκτη.* 7 *ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆσ Σαμαρίασ ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· δόσ μοι πεῖν.* 8 *οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰσ τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰσ ἀγοράσωσιν.*

σαμαριασ: vide ad v. 4 | συχαρ (et. ς Gb Sz) cum ℵABCDLΓΔΑΠ unc rell (i. e. [9]) al pler aldin a b (*esychar*) e (*sycar*) f l q am fu for harl ing sah cop Chr[8,204] Cyr[4,176] ... ς[e] σιχαρ cum 69. al ut vdtr pauc c vg[clem] Nonn[4,15] (certe sic editum nec notatur varietas scripturae). Cf Hier quaest Hebr. in Gen[48,22] (pag[374]): *hebraice Sichem dicitur, ut Ioh. quoque evglsta testatur, licet vitiose ut Sichar legatur error inolevit.* Similiter adnotat de nominib. Hebr.[98]: *corrupte autem pro Sichem - ut Sichar legeretur usus obtinuit.* At in Eus[onomast] ap Larsow et Parthey p. 346 συχαρ legitur additis his: *προ τησ νεασ πολεωσ πλησιον του χωριου ου εδωκεν ιακωβ ιωσηφ τω υιω αυτου, εν η ο χ̄σ̄ κατα τον ιω. τη σαμαρειτιδι παρα τη πηγη διαλεγεται· και εισετι νυν δεικνυται.* | ὃ cum ℵABC[2]T[b]ΓΔΑΠ unc[7] al longe plu (Γ 69. ω) aldin Cyr[4,176] ... Gb Sz Ln Ti οὗ cum C*DLΜ8 1. 28. 33. 157. 209. al[25] Chr[8,204] | ιωσηφ cum ΑCDLΓΔΑΠ unc rell al omn[vid] ... ℵB τω ιωσηφ

6. ουν: v al[5] d ff[2·] sah syr[sch] (hiat[cu]) arm Ir[219] (*ουδ αν ιω. -ειρηκει· ο δε ις̄ κεκοπιακωσ εκ τησ οδοιπορ. εκαθιζετο*) δε ... 69. om | ις̄: Δ κυριοσ | ουτωσ (B h. l. ουτω) et. c f g q vg syr[p] sah cop: 1. 69. 118. 124. a b e ff[2·] l foss gat mm syr[sch] eth[hr] arm aeth om | επι τη πηγη et. Or[4,215] et prov (Notitia[84]) Chr[8,206] Thdrt[4,191. 271] Cyr[4,177] ... L επι την πηγην | ωρα: b cop[dz] add δε (e syr[p] c. ob. *et erat hora*) | ωσ (Gb″) e. ℵ*et[cb]ABCDLΠ[2] (sed restitutum ωσει) 33. b[scr] ... ς ωσει cum ℵ[ca]ΓΔΑΠ* unc[9] al pler (sed Π* 69. al[2] ωσ η) Or[prov] Chr Cyr ... sah cop non exprim. Praeterea syr[cu] singula transp sic, ut verba επι τη πηγη excipiat versus 8: *Ac discipuli eius* etc; tum sequitur: *Et cum sederet Iesus erat hora quasi sexta,* deinde: *Et mulier venit ex Samaria* etc.

7. ερχεται: a b e ff[2·] l q syr[cu] et[sch] eth[hr] *et venit*; f *venit autem* (sah *quaedam mulier autem*) | γυνη: ℵ b τισ γυνη, *quaedam mulier*, item sah cop | σαμαριασ, ς Ln Ti -ρειασ: vide ad v. 4 | πειν (ℵ* πιν) cum ℵ* B*C*DL (hiat h. l. T[b]) ... ς Ln (ignorans testes formae πειν praeter D) πιειν cum ℵ[c]AB[3]C[3] (πιειν) ΓΔΑ (ποιειν) Π unc[6] al omn[vid]. Cf Herodian. ἁμαρτάνουσιν οἱ λέγοντεσ· πεῖν βούλομαι, μονοσυλλάβωσ· δίον λέγειν πιεῖν, δισυλλάβωσ. μόνωσ γὰρ οὕτωσ καὶ παρὰ τοῖσ ἀρχαίοισ πᾶσιν εἴρηται. Item Anthol. Pal. 11, 140 οἷσ οὐ σκῶμμα λέγειν· οὐ πεῖν φίλον. Cf ad 9 et 10.

8. απειληλυθεισαν (EFHKΓ al mu -θησαν, 69. al[10] fere -θασιν, Λ* -θασαν): L Chr[8,206] (non item[208]) απηλθον ... 1. 118. απελυθεισαν | την πολιν: Δ om την

9 λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρῖτις· πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς γυναικὸς Σαμαρίτιδος οὔσης; 10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ἤδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι· δός μοι πεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν. 11 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

9. *λεγει* sine copula cum ℵ*V* 1. 61. 229* 2pe al[15] fere syr[cu] et[sch] cop arm aeth Cyr[4,179] ... ς (sed Gb[0]) Ln Ti add *ουν* cum ℵ[c]ABCDL(T[b vid]) unc rell al pler it vg sah syr[P] (syr[hr] *et dixit*) | *η σαμαριτις*: syr[hr] om | *σαμαριτις* cum ℵCDLT[b] al pauc ... ς Ln Ti *-ριτισ* cum ΑΒΓΔΛΠ unc rell (sed ΗΜΑ al *-ριτης*) al pler. Item *-ριτιδοσ* cum ℵDLΔ (hiat T[b]) al pauc[vid] ... ς Ln Ti *-ριτιδοσ* cum ΑΒCΓΔΑΠ unc rell etc. Cf et. ad Lc 9, 52 ubi *σαμαριτων* tuentur ℵACLXΓΔΞ, item ad 10, 33. 17, 16. Infra ad vv. 39 et 40. 8, 48. Act 8, 25. | *πωσ*: D a b e ff[2]· l (non item c f g q vg) syr[cu] arm post *συ ιουδ.* *ων* pon (*tu cum sis Iudaeus quomodo*) | *πειν* (ℵ*AL *πιν*, ita Ln) c. ℵ*AB*C*DLT[b] ... ς *πιειν* c. ℵ[c]Π[2]C[3]ΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] | *ουσησ* hoc loco cum ℵABC*LT[b] 33. Cyr[4,170] ... ς ante *γυναικ. σαμαρ.* pon cum C[3]ΓΔΑΠ unc[9] al pler it vg ... D arm om. Praeterea post haec verba non addidimus *ου γαρ* etc (:: pro glossa habuit Wassenbg[48]) cum ℵ*D a b e ... ς Ln Ti add *ου γαρ συγχρωνται* (Ti *συνχρ.* cum ℵAB*CLΔ; T[b] hiat; Λ al *συχρ.*) *ιουδαιοι σαμαρειταισ* (LΔ *-ριταισ*) cum ℵ[a]ABCLT[b] unc rell al omn[vid] c f ff[2]· g q vg rell Or[4,219] et[353] Chr[8,208] Cyr[4,180]

10. ιϛ: DH[2] (sed rursus o deletum) 13. 69. 80. o ιϛ | *ηδεισ*: Λ *ειδεισ* | *πειν* (ℵ* *πιν*) cum ℵ*B*C*DLT[b] ... ς Ln (ex errore ut v. 7) *πιειν* cum ℵ[c]Λ B[3]C[3]ΓΛ (*ποιειν*) ΔΠ unc rell al omn[vid] | *αυτον* (et. Or[4,212. 217. 219. 363] Eusdem[293. 488] etc): Naass[121] (*ει ηδεισ τισ εστιν ο αιτων, συ αν ητησασ παρ αυτου, και εδωκ. αν σοι πιειν ζων υδωρ αλλομενον*) *παρ αυτου* | *εδωκ. αν* (et. Naass[121] Or[ter] Eusdem Cyrglaph[122] etc): L 69. 235. 253. al[2 scr] Or[4,219] Cyr[4,180] om *αν*. Ceterum cf ad h. l. Pist[374].

11. *η γυνη* cum ℵ[c]ACDLT[b] unc rell al omn[vid] it vg etc ... ℵ* *εκεινη*, B plane om | *ουτε* (et. Or[4,217. 219. 245. 363] et[prov] in Notit[80]): D *ουδε* | *ποθεν* absque *ουν* cum ℵD e[scr] a b e ff[2]· l foss syr[cu] et[sch] et[hr] sah ... ς Ln Ti add *ουν* cum ΑBCLT[b] unc rell al pler c f g q vg syr[P] cop aeth Or[4,363] Chr[8,209] Cyr[4,181] | *το υδ. το ζων* (et. Or[4,363]; libere[217] *το ζων υδωρ*): D 49. 91. *υδωρ ζων*

12. *ημων*: Λ* om | *ιακωβ* (1. *του ιακ.*): M *αβρααμ* | *ος*: ℵ *οστισ* | *εδωκεν* (Or[4,212] etc): C 69. Or[4,224] *δεδωκεν* | *το φρεαρ*: 69. 124. 249. 254. e[scr] a (*puteum nobis hunc*) e f ff[2]· l (*hunc puteum*) q (non b c) foss gat tol syr[cu] et[sch] (non[P] nec[hr]) cop (non sah) arm aeth Chr[8, 209] Cyr[4,181] (non item Or[4,224]) add *τουτο* | *και αυτος* (ℵ[c]): ℵ* *αυτοσ και* | *τα θρεμμ. αυτου*: D om *αυτου*

13 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· 14 ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ ἐγὼ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. 15 λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ διέρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. 16 λέγει αὐτῇ· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. 17 ἀπε- 7, 38

13. $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵABCDLTᵇΓΔΠ* unc⁹ al plu Chr⁸,²¹¹ Cyr⁴,¹⁸¹ … ϛ (= Gb Sz) o $\overline{\iota\varsigma}$ cum AΠ^2 (sed o rursus deletum) al vix mu Or⁴,²¹² | *απεκρ. $\overline{\iota\varsigma}$ κ. ειπ. αυτη*: syr^{cu} *respondit illi Iesus*

14. *οσ δ αν πιη* (E*HΠ^{r} al Eus$^{ps\,174}$ *πιει*) et. ℵᶜ Or³,⁵²¹ et⁴,²¹²·²¹⁴ Eus$^{esa\,367}$ et^{586} et$^{ps\,174}$ Chr⁸,²¹¹ Cyr⁴,¹⁸² … ℵ*D o *δε πινων* (Or^{prov} ap Mai ⁷,⁴² *καθωσ αυτοσ ο $\overline{\chi\varsigma}$ φησιν· ο πινων εκ του υδατοσ* etc, item Eus$^{ps\,87}$ *και αυθισ· ο πινων εκ του* etc), d *qui autem bibit* | *οὗ*: E *τουτου* scripturus erat | *ου μη διψ.* usq *δωσω αυτω* cum ℵABC³DLTᵇ unc rell al pler it^{pler} vg rell Or³,⁵²¹ bis et ex Heracl⁴,²²⁰ Eu-ps⁸⁷ Chr⁸,²¹¹ Cyr ⁴,¹⁸² Nonn⁴,⁶⁵ Or^{int} ⁴,⁵¹² Cyp¹⁰⁶ etc … c* 13. 108. i^{ser} al⁵ l sah sax Or⁴,²¹² et²¹⁴ Eus$^{esa\,bis}$ et$^{ps\,171}$ Amb$^{spir\,632}$ om (:: est *ομοιοτελευτον*), hinc Ln [*ου μη – δωσ. αυτω*] | *ου μη*: D om *μη* | *διψησει* c. ℵABDLM TᵇΓ (Δ *διψει*) 1. 28. 124. 131. 157. al²⁰ aldin Or³,⁵²¹ bis et ex Heracl ⁴,²²⁰ Chr⁸,²¹¹ Thdrt¹,⁶¹³·¹⁰³⁶ et²,¹⁰³ Cyr⁴,¹⁸² … ϛ *διψησῃ* cum C³AΠ unc⁸ al plu Or^{prov} ap Mai Eus$^{ps\,87}$ Thdrt²,¹⁰³⁹ | *ο υδωρ ο εγω δωσ. αυτω*: e m¹⁰⁶ om (item Thdrt²,¹⁰³) | *εγω* sec cum ℵDMTᵇ 22. 33. 69. c^{ser} 10^{pe} al⁶ a b f ff²·ᵍ vg (et. am for fu) syr^{p} et^{hr} (anceps syr^{sch}) arm Or^{int} ²,⁴¹¹ Thdrt¹,¹⁰³⁶ et²,¹⁰³⁹ … ϛ Ln Ti om cum ABCLΓΔΑΠ unc⁸ al pler c q em ing tol Chr⁸,²¹¹ Cyr⁴,¹⁸² | *αυτω* sec: ℵ Quaest⁶,⁴⁰ om; item om *αυτω* pr e (qui om *το υδωρ ο εγ. δω αυτ.*) Or^{int} ³,⁴⁰¹ (om ut e) Cyp¹⁰⁶ (non habet *αλλα το* etc) Hil¹⁶⁹ (post *quam ego dedero* pergit libere: *flumina de ventre eius fluent aquae vivae salientis in vitam aeternam*) | *εν αυτω*: a e *illi*

15. *διψω* (et. Or⁴,²¹⁷·²²⁰·³⁶³): D *δειψησω* | *διερχ-* cum ℵ*B Or⁴,²¹⁷ ter et³⁶³ (:: *ερχ-* si scriptum fuisset, quis tandem *διερχ-* maluisset?) … ϛ Ln Ti *ερχ-* cum ℵᶜACDΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} Or⁴,²²⁰ Chr⁸,²¹³ Cyr⁴,¹⁸² | *-ρχωμαι* cum ℵ*ACDSUVΓΠ al pl Or⁴,⁴¹⁷ ter et ³⁶³ Chr⁸,²¹³ Cyr⁴,¹⁸² … Ti *-ρχηαι* cum ℵᶜBEFGHKLMΛ al pl aldin

16. *λεγει αυτη* sine additam cum BΩ* 33. a Or⁴,²¹⁸ et ex Heracl²²¹ … ℵ*AΠ* 1. al pauc add $\overline{\iota\varsigma}$, hinc Ln [$\overline{\iota\varsigma}$], ϛ add o $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵᶜC²DLΓΔΑΠ² (sed o rursus erasum) unc⁹ al pler Or⁴,²¹⁹ Cyr⁴,¹⁸²; item add *Iesus* it^{pler} vg sah cop (*dicit Ies. ei*) syr^{cu} (*Iesus dic. ei*) syr^{utr}et^{hr} rell | *τον ανδρ. σου* c. ℵACDLΓΔΑΠ unc⁹ al pler Or⁴,²¹⁵ et²²¹ bis (ex Or et Heracl) Chr ⁸,²¹⁵ semel Cyr⁴,¹⁸³ … Ti *σου τον ανδρ.* cum B 69. 74. 248. 254. 32^{ev} 60^{ev} g^{ser} (6^{pe} *σου τ. αν. σου*) Or⁴,²¹⁸·²¹⁹ et semel²²¹ Chr⁸,²¹⁴ et semel²¹⁵

17. *απεκρ. η γυνη και ειπεν*: ℵ* nil nisi *απεκρ. η γυνη* (:: quod commendatur similibus locis 9, 11 et 25), syr^{cu} *illa ait ad eum*, Chr⁸,²¹⁴ *η δε*

κρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· ἄνδρα οὐκ ἔχω. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπες ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· 18 πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ. τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. 19 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. 20 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου προσκυνεῖν δεῖ. 21 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· πίστευέ μοι, γύναι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν

φησιν, Cyr^{4,183} *λεγει αυτω η γυνη* | *και ειπεν* (c f vg *et dixit*, c q *dicens*) sine additam cum ℵ^{c}ADKLMSUVΓΔΑΠ al plu c e f q vg cop syr^{p} Or$^{4,218.\ 219}$ ... BCEFGH al^{40} a b l sah syr^{cu} et^{sch} arm aeth add *αυτω*, hinc Ln [*αυτω*] | *ανδρα ουκ εχω* cum ℵ^{c}DL 142. Cyr^{4,183} ... ς Ln Ti *ουκ εχω ανδρ.* cum ABC^{3}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler it vg Or^{4,218} et^{219} Chr^{8,215} | *ειπες* cum ℵB* Chr^{8,214} (et. mosc^{4}) Cyr^{4,183} ... ς Ln Ti *ειπας* cum AB^{3} CDLΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} (:: *συ ειπας*, *καλως ειπας* Mt 26, 25 et 64 Lc 20, 39 legitur, sed nusquam *ειπες* substitutum est.) Praeterea Heracl ap Or^{4,221} *αληθες ειρηκας* pro *καλ. ειπες* (*ειτα προσ τουτο· αληθες ειρηκας οτι ανδρα ουκ εχεις, φησιν·*) | *ανδρα*: 142. 245. 247. 258. 60^{ev} b c g vg sah cop Or^{4,219} d com (non item b txt) Augioh^{15,20} post *εχ.* pon | *εχω* cum ABCLΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} f g q (a non liquet) vg Or$^{4,219\,bis}$ Chr^{8,214} Cyr^{4,183} Augioh^{15,20} ... ℵD b c e l gat mm Heracl ap Or^{4,221} *εχεις*

18. *πεντε*: Heracl ap Or^{4,221} *εξ* (*παρα δε τω ηρακλεωνι ευρομεν· εξ ανδρασ εσχεσ, και ερμηνευει γε την υλικην πασαν κακιαν δηλουσθαι δια των εξ ανδρων* etc) | *νυν*: E* om | *αληθες* cum ABCDLΓΔΑΠ unc^{8} al fere omn; etiam a e ff$^{2.}$ l (sed l* *verbum*) *verum*; b c f g q vg *vere* vel (ita b) *vero* ... ℵE (omnino sic) t^{scr} *αληθωσ*

19. *κυριε* (et. ℵ^{c}) ℵ* om | *συ* (et. Or$^{4,222.\ 279}$): D a b e l Hil^{804} om

20. *εν τ. ορει τουτω* cum ℵABCD^{s}ΓLΓΔΑΠ unc^{9} al plu aldin c f ff$^{2.}$ l q vg syr^{p} arm Or^{4,223} et^{224} Chr^{8,216} Cyr^{4,184} Thdrt^{4,381} Hil^{804} ... ς (= Gb Sz) *εν τουτω τω ορ.* cum minusc vix mu a b d e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Or int^{1,50} Tert$^{marc\,4,35}$ | *ο τοποσ* (it vg *est locus ubi adorare oportet* vel similiter): ℵ om. Similiter Tert$^{marc\,4,35}$ *quia Hierosolymis oportet adorare.* | *προσκυν. δει* cum ℵABC*DL 33. b c f (ff$^{2.}$ g ut vdtr) q (l *ubi adorant*) vg Or$^{4,222\,bis}$ et int^{1,50} Cyr^{4,184} Hil^{804} ... ς (= Gb) *δει προσκυν.* cum C^{3}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler e syrr sah cop arm Epiph^{677} Thdret^{4,381} Chr^{8,219} (216 *χρη προσκ.*) Tert$^{marc\,4,35}$

21. *πιστευ. μοι γυναι* hoc ordine (Gb″) cum ℵBC*L 253. 259. g^{scr} b q sah aeth syr^{hr} Or^{4,225} et Heracl^{ibidem} Ath^{545} Chr^{8,210} et^{220} et^{1,793} Cyr^{4,184} et^{633} et$^{ador\,2}$ Hil^{804} ... ς Ln *γυναι πιστ. μοι* cum AC^{3}DΓΔ (om *μοι*) ΑΠ unc^{8} (F om *γυν.*) al pler c e f l (a non satis liquet) vg cop syr^{cu} et^{utr} arm Chr$^{8,218\,txt}$ Thdrt^{2,1675} | *πιστευε* cum ℵBC*DL 1. 22* 69. sah (graecis litteris) Or^{4,225} et Heracl^{ibidem} Ath^{545} Cyr^{4,184} et$^{ador\,2}$ ... ς *πιστευσον* cum AC^{3}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler Chr^{8} et (ed. Montf *πιστευον*)^{1} Cyr^{4,633} | *οτε*: AVΓΔ 69. al^{10} *οτι* | *τω ορει τουτω*: D a b e syr^{cu}

τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. 22 ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν· 23 ἀλλὰ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. 24 πνεῦμα ὁ θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνεῖν δεῖ. 25 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ἅπαντα. 26 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-

---

et^{sch} Hil^{804} *τουτ. τ. ορ.* | *προσκυνησετε* (1. e^{scr} *-σητε*): 69. 124. cop arm Or^{1,686} et^{4,223} (at^{4,224} sq *-σετε* quater) *προσκυνησουσι*

22. *εστιν*: 69. *εγενετο και εστιν* | *ο οιδαμεν*: Epiph^{677} *α οιδ.*

23. *αλλα* cum ℵABD ... ς *αλλ* cum CLΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} | *τω πατρι*: 69. add *μου* | *και γαρ ο πατ. τοιουτ. ζητ. τ. πρ. αυτον* (*αυτον* et. ℵ^{c}; ℵ* 254. al pauc *αυτω*, Γ *αυτων*) et. Or^{4,229} Ath^{545} Chr^{8,220} Cyr^{4,191} Hil^{804} ... 1. 22. om. (At non huc valet Tert$^{orat\,28}$ *veniet hora - in spir. et veritate. Deus enim spiritus est, et adoratores itaque tales requirit.* Extrema enim respondent verbis de quibus quaeritur.) Praeterea post *προσκ. αυτ.* 124* a b add *εν πνευματι, in spiritu*

24. *πνευμ. ο θε. και τους προσκ.* [*αυτον*]: haec propter *ὁμοιοτελ.* G 69. 131. 229. al pauc om. Totum versum syr^{cu} sic reddit: *Deus enim spiritus est, et illi qui adorant cum spiritu, etiam oportet eos adorare qui adorant eum spiritu et veritate.* Quae quidem mire confusa sunt. | *τους προσκυνουντας* sine *αυτ.* c. ℵ*D* d ff^{2} Heracl ap Or^{4,234} (*το δε τους προσκυν. εν πν. και αληθ. δει προσκ., σαφηνιζειν νομιζων φησιν, αξιωσ του προσκυνουμενου* etc) Novat$^{trin\,2}$ (Gall^{3,291}) ... ς Ln Ti add *αυτον* (251. al pauc Eus$^{marc\,5}$ *αυτω*) cum ℵ^{c}ABCD^{2}L unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg rell Or^{4,230} Eus$^{dem\,18}$ et$^{marc\,5.\,103.\,173}$ Ath^{545} Chr^{8,221} Tit (Gall^{5,334}) Cyr^{4,191} Hil^{804} | *εν πνευμ. και αληθ.* (et. ℵ^{c}): ℵ* *εν πνευματι αληθειασ* | *προσκ. δει* cum ℵ*D a Novat$^{trin\,6}$ Victorin$^{ari\,4,4}$ (Gall^{8,188}) Hil^{831} ... ς Ln Ti *δει προσκ.* cum ℵ^{c}ABCL unc rell al omn vid it^{pl} (e om *adorare*) vg Or$^{1,441.\,686}$ et$^{4,230.\,234}$ et^{alib} Or$^{int\,1,49.\,50}$ Eus^{dem} et^{marc} Cyr$^{ador\,2}$ al Hil^{804} :: cf ad v. 20, ubi similiter plerisque *δει προσκ.* placuit

25. *οιδα* (et. Or$^{4,8.\,236}$ Chr^{8,221}) ... ℵ^{c}GLΔ 13. 33. 69. al^{10} sah cop syr p mg arm aeth Or^{4,23} Cyr^{4,191} Nonn^{4,125} (*ἐδάημεν*) *οιδαμεν* | *μεσσιασ* (D *-ειασ*) cum ℵABCDHKLMΔΠ^{2} al sat mu it vg etc ... Gb'' *μεσιασ* (c ^{scr} *-ειασ*) cum EGSUVΓΔΠ* al^{60} aldin sah^{gr} cop^{gr} syr$^{p\,mg\,gr}$. Cf et. ad 1, 42 | *ο λεγομ.* $\overline{χς}$: syr^{cu} et^{sch} om (non item syr^{p} et^{hr}) | *αναγγελει* (ℵ^{c} Or$^{4,8.\,23.\,236.\,237}$ etc): ℵ*D^{gr} *αναγγιλλει* | *απαντα* cum ℵBC* 1. Or$^{4,8.\,236.\,237}$ ... ς Ln *παντα* cum AC^{2}DLΓΔΑΠ unc^{8} al pler (69. *τα παντ.*) Or^{4,23} Chr^{8,221} Cyr^{4,191} | *ημιν*: U al aliq *υμιν*

26. ο $\overline{ις}$: A om ὁ

σοῦσ· ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. 27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπεν· τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; 28 ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις· 29 δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; 30 ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. 31 Ἐν τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· ῥαββεί, φάγε. 32 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρῶσιν

27. επι τουτω cum $\aleph^{c}$ABCGHLMSVΓΔΛΠ al pler Chr^{8,222} Cyr^{1,193} ... $\aleph^{*}$D cop εν τουτω (d *in hoc*) ... EKU 69. 124. al^{20} Or^{4,237} επι τουτο ... it pler vg sah *continuo* vel *statim* | ηλθ- cum $\aleph^{c}$ABCDL etc, it^{pl} vg *venerunt* ... $\aleph^{*}$ επηλθ-, item e q *supervenerunt*. Praeterea -λθαν cum $\aleph^{*}$ B* ... ς Ln Ti -λθον cum $\aleph^{c}$AB^{3}CDL unc rell al omn^{vid} | εθαυμαζον cum $\aleph$ABCDGKLMΠ al^{15} fere it vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm Or$^{4,237.\ 238}$ Chr^{8,222} Cyr^{1,193} ... ς (= Gb Sz) εθαυμασαν cum ESUVΓΔΛ al plu sah syr^{p} | ειπεν sine additam cum ABCL unc rell al omn^{vid} e f l q vg sah syr^{utr} et^{hr} Or^{4,237} Chr^{8,222} Cyr^{4,193} .. $\aleph$D a b ff^{2}. foss syr^{cu} cop aeth auct$^{sing\ cler}$ add αυτω, item e *mulieri*, arm *ex eis* | τι ζητεις η τι λαλ. μετ αυτης (e om μετ αυτ.): syr^{cu} *quid quaesivit illa? aut, quid illi dicebas?*

28. την υδριαν: Δ om την | αυτης: D εαυτης, 126. om | η γυνη: D b e (*mulier autem demisso urceo abiit in*) l q sah (*mulier igitur ponens hydr. suam intravit*, item basm) arm (item syr^{cu} et^{p}) ante την υδρ. pon ... 244. syr^{hr} om

29. παντ. α cum $\aleph$BC* a d e q sah cop basm syr^{cu} et^{sch} aeth Or^{4,238} edd ... ς Ln Ti πα. οσα cum AC^{3}D$^{\Gamma\Delta}$ΠΛΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} b c f (g ff^{2}. ut vdtr) l vg Or^{4,238} ed et^{239} et^{279} Cyr$^{hr\,144}$ Chr^{8,225} Cyr^{4,194} | ουτοσ (et. Or^{4,238} et^{saep} Cyr^{hr} etc): it^{pler} vg *ipse* ... D εκεινοσ, item q *ille*

30. εξηλθον (L e εξηρχοντο) sine copula cum ABLΓΔΠ* unc^{8} al^{100} a^{vid} (nisi est *et exierunt*) c g am fu for em ing tol arm Or^{4,240} Chr$^{mosc\,2}$ (Chr^{8,226} et. mosc^{4} om versum) ... ς (= Gb Sz) add ουν cum $\aleph$A 1. 69. al mu c f l q vg^{cle} sah Cyr^{4,195}, item Π^{2} cop basm Or^{4,241} add δε ... CD b syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth και εξηλθον, hinc Ln [και] εξηλθ.

31. εν sine copula cum $\aleph$BC*DL a^{vid} c e g l vg basm syr^{hr} Or^{4,241} et^{242} ... ς add δε, Ln [δε] cum AC^{3}ΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} b f ff^{2}. m^{106} q cop syr^{cu} (sed om εν τω μεταξυ) et^{p} Or^{4,242} Chr^{8,226} Cyr^{4,195} ... syr^{sch} arm aeth Aug$^{ioh\ 15,31}$ και εν τω μετ. | ηρωτων (c 69. 60^{ov} -τουν, E al pauc -τον, item ELΠ al εν το) et. Or^{4,241} et^{242} (διατι δε αυτον ηρωτων, και ουχι ελεγον αυτω, αξιον ιδειν): Δ 262. παρεκαλουν. Cf Chr^{8,226} το ηρωτων ενταυθα παρεκαλουν εστι τη εγχωριω αυτων φωνη. | αυτον: GΔ om | οι μαθηται et. Or$^{4,241.\ 242}$: ΓΠ^{2} (sed rursus deletum est) 28. 33. 124. al plus^{50} e f q foss cop basm syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Chr^{8,226} Cyr^{4,195} add αυτου | λεγοντες· ρα. φαγε: syr^{cu} *ut ederet cum illis panem* | ραββει cum $\aleph$BCDEHΓΔ ... ς Ln ραββι cum AGKLMSUVΔΠ al certe pler

ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. 33 *ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν;* 34 *λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.* 35 *οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς θερισμόν.* 36 *ἤδη ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς*

33. *ελεγον* (ᵃᶜ): ᵃ* b Quaest[6,10] *λεγουσιν*, d *dicent* | *ουν* et. ᵃᶜ c f ff²· g l m[106] vg syrᵖ sah cop Or[4,245] etc: ᴅᴳʳ a b q syrʰʳ *δε* (aeth *et dicebant*) ... ᵃ* d e syrᶜᵘ etˢᶜʰ om | *οι μαθητ.* (syrᶜᵘ om *οι μα.*, a b c e ff²· q sah cop syrᵘᵗʳ add *αυτου*) *πρ. αλληλους*: 13. 69. 124. cop *πρ. αλλ. οι μαθηται* ... ᴅᴳʳ *εν εαυτοις οι μαθ.* Latini pro *πρ. αλληλ.* sic: *ad invicem* a c d e f vg; b l *ad alterutrum*; ff²· *intra semetipsum*; q *inter se*, m[106] *inter semetipsos* | *φαγειν*: basm add *dixerunt ei eius discipuli: Rabbi, ede.*

34. *λεγει*: vᵐᵃⁿᵘ ʳᵉᶜ *ειφει* | *αυτοις*: ᴀ *αυτη* | *ποιω* c. ᴋᴀΓᴐᴀ unc[7] al pler Or[3,97] Hipp[fragm] (ed. Lag[201,5]) Bas[2,484] et[586] Chr[8,226] c Antioch[1138] ... Gb″ Ln *ποιησω* cum ʙᴄᴅᴋʟᴛᵇɪɪ al[8] Clem[125] Or[3,720] et[4,245 ss] (et. Heracl[248]) Chr[8,226] d Cyr[4,197] (:: propter *τελειωσω*. Cf. et. 6, 36.)

35. *ετι* cum ᴋᴀʙᴄᴛᵇΓᴐᴀɪɪ² unc[8] 1. 33. al plu it vg cop syrᵘᵗʳ etʰʳ arm aeth Or[4,249· 250· 251] Chr[8,226] Hil[941] ... ᴅʟɪɪ* 13. 28. 69. al[60] fere syrᶜᵘ Or[4,248] bis et[250] bis et[251] et alibi Chrᵐᵒˢᶜ[3] Cyr[4, 198] om, hinc Gb⁰ | *τετραμηνος* cum ᴋᴀɪᴅᴄᴅʟᴛᵇΓᴐᴀɪɪ unc[8] al[160] aldin Or[4] octies Chrᵐᵒˢᶜ[4] Cyr[4, 198] ... ς (= Gb Sz) *τετραμηνον* cum ɪɪ al vix mu Chr[8,226] ed | *ιδου λεγω υμιν* et. Or[4,248· 251· 252· 256] Chr[8,226] Cyr[4,199] Irᶦⁿᵗ[259] Augᴵᵒʰ[15, 32] ... 1. 22. 108. 118. 124. 301ᵗˣᵗ Or[4,580] nota (ex Philocalia) etᶜᵃᵗᵉˣ (in ep ad Rom[20]) et Orᶦⁿᵗ[4,512] om

35. 36. *ηδη* (ᵃ*ʙᴍɪɪ* al nec ante nec post interpg): cum seqq coniunximus (probante Schulzio) cum ᵃᶜᴀᶜ*ᴅᴇʟ 33. al b d l q (item e, etenim *iam qui metit* nemo ex Latinis qui cum anteceddd coniungunt) syrᶜᵘ (*και ηδη*) Irᶦⁿᵗ[259] (post *albae sunt ad messem* pergit: *Nam* [*Iam?*] *messor mercedem accipit*) Eusᵉˢᵃ[426] (*ελεγεν· επαρατε τους - προς θερισμον.* Non addit ad haec *ηδη*) Cyr[4,199] (in comm quidem non attingit) Thdret (ut Eus)[1,1398] et[2,253] ... ς Ln cum anteceddd coniungunt cum cᶜ²ɢʜᴋsuΓᴐᴀɪɪ² al plu copᵉᵈᵈ syrᵖ (item qui ante *πρ. θερισμ.* ponunt 254. c f ff²· vg syrˢᶜʰ; Augᴵᵒʰ[15, 32] ante *albae sunt*) Or[1,219] et[3,158] et[4, 248· 250ss] et[580] nota Eusᵈᵉᵐ[140] ... a m[112] (pergit: *sicut autem qui metet mercedem accipiet*) copᵈᶻ syrʰʳ arm aeth Chr[8,226 sq] Hil[78· 143· 941· 1014] plane om

36. *ο θεριζων* ab initio sine *και* cum ʀʙᴄ*ᴅʟᴛᵇ 8. 17. 33. a b e l q (m vide ad v. 35) copᵈᶻ Irᶦⁿᵗ[259] (vide ante) Or[1,219] et[1,253· 254· 256· 258] Cyr[4, 199] .. ς (= Gb) *και ο θερίζων*, Ln [*και*] *ο θερ.* cum ᴀᴄ²Γᴐᴀɪɪ unc[8] al pler c f ff²· vg cop syrᶜᵘ (*και ηδη*, vide ante) etˢᶜʰ arm aeth (*quoniam et is qui*) Cyrʰʳ[299] Chr[8,227] (:: cohaeret cum *ηδη* ad anteceddd tracto)

ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. 37 *ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.* 38 *ἐγὼ ἀπέσταλκα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.* 39 *Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαριτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα.* 40 *ὡς οὖν ἦλθον πρὸς*

---

36. *ινα και* cum ℵADΓΔΑΠ unc[7] al pler a b c f (ff[2]· g ut vdtr) l q m[112] (*sicut autem qui metet mercedem accipiet et colliget fructum in vitam aeternam: et qui seminat gaudebit simul cum eo qui metet*) vg syr[cu] et sch aeth Ir[int 259] Chr[8,228] ... BCLT[b]U 1. 33. 67. e g cop syr[p] et[hr] arm Heracl[260] Or[4,253· 256· 258· 259] et Heracl[260] Cyr[4,199] om *και* | *ομου χαιρη* (D *χαρη*, vide post): EKΓΑΠ* al permu *ομου χαιρει*. Praeterea D syr[cu] et[sch] et[p*] (ap White) et[hr] basm arm aeth Ir[int 259] *ομ. χ.* (*adgaudeant* Ir[int]) post *και ο θεριζων* pon

37 *ο λογ. εστιν* et. e g (e *verbum est verum*, g *verb. verum est*) basm Or [4,260] bis Chr[8,228] Ir[int 261] (*sermo est verus*) ... D 301. p[scr] al pauc b c q vg (hi[4] *est verbum verum*) a f ff[2]· l m (a d l m *est enim verbum veritatis*, f ff[2]· *enim est verbum veritatis*) cop arm Heracl[orig 4,260] Ir[int 259] (*est sermo verus*) *εστιν ο λογος* (Cyr[4,199] *ο λογ. αληθι. εστ.*) | *αληθινος* (ΑDΔ *-θεινος*) sine articulo (Gb') c. ℵBC*KLT[b]Δ[1]* 1. 22. 33. al[20] Or[4, 260] et Heracl[ibid] Chr[mosc 6] Cyr[4, 199] ... ς Ln (sciebat tantum omittentes articulum c Or) Ti *ο αληθινος* cum AC[3]DΓΑΠ[2] unc[7] al pler Chr[8,228] (*ο αληθης*). Pro *αληθιν.* habent *αληθης* 1. 22. al pauc Chr | *σπειρων*: ℵ inepte *θερίζων*

38. *απεσταλκα* cum ℵD ... ς Ln Ti *απεστειλα* (C *αποστειλ.*) cum ABCL T[b] unc rell al omn[vid] Or[4,252· 258· 261] Chr[8,228] Cyr[4,200] (:: similiter Ioh *απεσταλκα* vdtr scripsisse quamvis multi ac plurimi dissentiant 5, 36. 7, 29. 20, 21. Item Act 5, 36 a plerisque pro *απεσταλκεν* substitutum *απεστειλεν*. D quidem etiam 5, 38. 6, 29. 6, 57. *απεσταλκεν* praebet, quibus locis *απεστειλεν* pro auctoritate testium non deserendum videtur.) | *θεριζων*: ℵ (per incuriam) om | ὃ (et. Or[4,252] etc Chr Cyr): D*L d e om (c[scr] *αλλ*) | *κεκοπιακατε* (V 246[mg] *-κετε*) D *εκοπιασατε* | *κεκοπιακασιν*: D Chr[8,228] in[mosc 6] *εκοπιασαν* | *εισ τ. κοπον*: b l am fu Ir[int 259] *in laborem*, a ff[2]· m[112] *in labore*; contra c e g f vg (et. for ing ein gat mm mt foss) syr[hr] *in labores*, q *in laboribus*

39. *εισ αυτον* (1. cod[lat] ap Wtst post *τ. σαμαρ.* pon): p[scr] a e Or[4,263] (non item[4,240]) om | *σαμαριτων* cum ℵDLΔ etc ... ς Ln Ti *σαμαρειτων* cum ABCΓΔΑΠ unc rell al pler | *δια τον λογον* etc: syr[cu] *propter testimonium mulieris dicentis* | ἃ cum ℵBC*L b e l q cop basm syr[cu] et[sch] aeth Or[4,240] et[265] ... ς Ln Ti *οσα* cum AC[3]DΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] c f ff[2]· g vg syr[p] arm Or[4,263] bis Chr[8,220] Cyr[4,201] (:: cf ad v. 29)

40. *ωσ ουν ηλθον*: ℵ* *συνηλθον ουν*, tum correxit ipse * vid *ωσ ουν συνηλθον*, denique ℵ[3] *ηλθον ουν* vel potius *ωσ ηλθον ουν*. Latini: *cum*

αὐτὸν οἱ Σαμαρῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. 41 *καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ,* 42 *τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου.*

43 [34.7] *Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν*

ergo venerunt b, *cum ergo venissent* d; *et cum venissent* q; a c f ff^{2}· g l vg *cum venissent* (a *venissent? venerunt?*) *ergo*; e *venerunt ergo ad eum obsecrantes* etc | *σαμαριται* cum ʜADL al ... ς Ln Ti *σαμαρειται* cum ABCΓΔΑΠ etc | ʜL al pauc *ηρωτον* | *παρ αυτοισ* (et. Or$^{4,240\cdot 264}$ et^{265} *ο ηρακλειων - ταυτα φησιν· παρ αυτοις εμεινε και ουκ εν αυτοις*): c *προσ αυτουσ* | *εμειναν*: ʜ 126. al pauc *εμειναν* | *εκει*: ʜ 248. 253. 259. g^{scr} 7^{pc} al^{5} syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *παρ αυτοισ* | *δυο ημερασ* (et. c f g vg *duos dies*, b *biduum*, ff^{2}· l q *biduo*, e *per viduum*): ʜ *ημερ. δυο*

41. *πολλω πλειουσ* (et. syr^{p} et^{hr}): syr^{cu} et^{sch} *multi* | *επιστευσαν* (et. Or^{4,264} Cyr^{4,201} Ir$^{\text{int}\,230}$): A 13. 69. 262. 6^{pc} 8^{pc} al pauc f vg$^{\text{cl}_{\text{o}}}$ (non item am fu foss for iac em ing al) syr^{sch} et^{p} c.* et^{hr} arm aeth Chr^{8,232} add *εισ αυτον*

42. *τη τε* (et. ʜ^{c} Ir$^{\text{int}\,230}$; ʜ* *και ελεγον τη γυν.*, b *et dicebant mulieri*): D ΕΛ 71. c^{scr} g^{scr} a e ff^{2}· l q foss (sed e q *dicebant autem mulieri*) syr^{p} Or^{4,265} *τη δε* | *οτι* cum ʜACDLΓΔΑΠ unc rell al pler it^{pler} vg etc: B 80. al pauc b f syr^{sch} aeth Or^{4,265} Ir$^{\text{int}\,230}$ om, hinc Ln [οτι] | *σην λαλιαν* cum ʜ^{c}ACLT^{b} vid unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg (habent enim *tuam loquellam* a c f ff^{2}· vg Ir^{int}, e q *tuum sermonem*) Or^{267} ex Heracl (*φησι λειπειν το μογην*) Chr^{8,232} Cyr^{4,202} Ir$^{\text{int}\,230}$ ... B Or^{4,240} et^{265} *λαλιαν σου* ... ʜ*D b l *σην μαρτυριαν* (Schu „haud inepte") | *αυτοι* (et. Or$^{4,240\cdot 265\cdot 267}$ rell Ir$^{\text{int}\,230}$): D a *αυτου* | *ακηκοαμεν* (et. Or^{4,265} et ex Heracl^{267} Ir^{int}): ʜΠ^{2} (sed rursus erasum) 1. 13. 69. 118. 124. syr^{cu} et^{hr} arm add *παρ αυτου* | *οιδαμεν* (p^{scr} add *και εγνωμεν*): ʜ 116. 131. *εγνωμεν*, Π* 53. *εγνωκαμεν* | *ουτοσ*: ʜ *ουτωσ* | *αληθωσ* (et. Or^{4,240} Ir$^{\text{int}\,230}$) ... ʜ am fu syr^{cu} (syr^{hr} *et nos scimus vere quod hic est*) Or^{4,265} Aug$^{\text{ioh}\,15,33}$ semel ante *ουτοσ* pon ... ʜ*Π al pauc ff^{2}· Or^{4,267} (ex Heracl) Victorin^{154} (ap Gall^{8}) om | ο (Δ om) *σωτηρ του κοσμου* cum ʜBC*T^{b} 69. 71. al pauc a b c (*propheta et salvator mundi*) ff^{2}· l vg cop syr^{cu} et$^{\text{hr}*}$ arm aeth Ir$^{\text{int}\,230}$ Or$^{4,240\cdot 265}$ et (ex Heracl)^{267} Eus$^{\text{ps}\,636}$ (*περι ου ειρηται· ουτοσ εστιν αληθωσ ο σωτ. τ. κοσμ.*) Victorin (l. l.) Aug$^{\text{ioh}\,15,33}$ ... ς (sed Gb^{00}) add ο $\overline{\chi\varsigma}$ cum AC^{3}DLΓΔΑΠ unc^{9} al pler e f q (et. δ) syr^{sch} (ante *ο σωτ.* pon) et^{p} et^{hr} corr Chr^{8,232} et^{233} Cyr^{4,202}

43. *εξηλθ. εκειθ.* sine additam cum ʜBCDT^{b} 13. 69. a b e f ff^{2}· l q cop syr^{cu} Or^{4,240} et$^{\text{bis}\,267}$ Cyr^{4,202} ... ς (sed Gb^{0}) add *και απηλθεν* cum AΓΔΑΠ unc^{9} al pler vg syr^{sch} et^{p} ^{mg} arm aeth Chr^{8,232} et^{234}; item L 106. g gat mm syr^{p} ^{txt} *και ηλθεν*, item c for tol *et fuit* (pergitur *in Galilaea*) :: cf v. 3.

Mt 13, 57 Mc 6, 4 Lc 4, 24

Γαλιλαίαν. 44 [35.1] *αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.* 45 [36.10] *ὡς οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.* 46 *ἦλθεν οὖν πάλιν εἰς τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον.*

(Mt 8, 5 ss Lc 7, 1 ss)

[37.3] *Ἦν δέ τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει, ἐν Καφαρναούμ·* 47 *οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν*

---

44. $\overline{\iota\varsigma}$ sine articulo cum ℵABCDΓΔΠ* unc[8] al[20] aldin Or[4,267] quater et[268] Cyr[4,202] ... ς (= Gb Sz) o $\overline{\iota\varsigma}$ cum LMΔΠ[2] al plu (Chr[8,234] o $\overline{\chi\varsigma}$)

45. *ωσ* cum ℵ*D Chr[8,234] (et. mosc[6]) ... ς Ln Ti *οτε* cum ℵ[c]ABCLΓΔΠ unc rell al omn[vid] Or[4,249] et[269] Cyr[4,232] (:: adamat Ioh aeque ac Lc *ωσ* pro *οτε* ponere. Lc 5,4 pro *ωσ* D substituit *οτε*, plerumque tamen nec *ωσ* nec *οτε* fluct.) | *εισ την γαλιλαιαν*: syr[cu] om | *εδεξαντο* (et. Or[4,249. 268] et[269] etc): D *εξεδεξαντο* | *παντα* (syr[cu] et[P txt] om): ℵ* (transp[c]) a b f syr[P mg] Or[4,268] (non item[249] et[269]) post *εωρακοτεσ* pon (item arm *παντα τα σημεια*) ... G syr[P txt] *παντεσ*. Similiter a *Galilaei universi visis omnibus*, ff[2]. *universi Galilaei cum omnia vidissent*, e *Galilaei omnes, audierant enim omnia* | *εωρακοτεσ* cum ℵABCDM UΓΔΛ al plu ... EFGHKLVΠ al mu *εορακ* | *ἃ* cum ℵ*DT[b]ΓΔΠ* unc[9] al pler it vg syr[cu] et[sch] et[P] aeth Or[4,269d] et[semel 270] (:: Matthaei ad h. l „ἃ de Christo quibusdam parum videbatur") ... Gb" Ln Ti *οσα* cum ℵ[c]ABĊLΠ[2] (sed restitutum α) al[10] Or[4,249. 268. 269e] et[semel 270] Chr[8,234] Cyr[4,202] | *ιεροσολυμοισ*: D q *ιερουσαλημ* | *εν τη* (et. Or[4,249. 268. 269]): D om *εν* | *και αυτοι γαρ* (l *et ipse venerat* etc) *ηλθ. εισ τ. εορτην*: G 108. 122* om | *ηλθον*: ℵ *εληλυθεισαν*, item it vg *venerant* (l *venerat*)

46. *ηλθεν*: ℵ *ηλθαν*, item postea ℵ* *εποιησαν* pro (ita ℵ[c]) *εποιησεν* *παλιν* sine additam cum ℵBCDL al[10] fere it[pler] vg cop syr[cu] arm aeth Or[4,271] Cyr[4,203] ... ς (= Gb) praem o $\overline{\iota\varsigma}$ cum minusc permu Chr[8,231], item Sz add o $\overline{\iota\varsigma}$ cum ΑΓΔΛΠ unc[9] al plu aldin f q syr[sch] et[P] | *εισ την* (et. Or[4,250. 268. 271] etc): B *εν* | *κανα* (et. ℵ[c]): ℵ* *καναρ* | *ην δε* cum ℵDLT[b] 33. b e f ff[2]. l q cop Chr[8,235] Cyr[4,203] Gaud ... ς Ln Ti *και ην* cum ABCΓΔΛΠ unc rell al pler c g vg basm syr[cu] et[utr] et[hr] arm aeth Or[4,271] ... a sine copula: *Erat ibi quidam* | *βασιλικοσ* (EMT[b]Γ al *-εικοσ*, item v. 49. AMΓ al): D 31[ev**] (Chron[405] ex ed. Par. ubi est [216]) Synops [142] *βασιλισκοσ*, a d *basiliscus*. Item v. 49. D[gr] y[ser] *βασιλισκοσ* (a d h. l. *regulus*). | *καφαρναουμ* cum ℵBCDT[b] 33. it[pler] (a *caparnaum*) vg cop basm Or[4,271] Cyr[4,203] ... ς *καπερναούμ* cum ALΓΔΛΠ unc[9] al pler q (a *caparnaum*) Chr[8,235]. Praeterea e (*Erat autem illic*) vg[cod] (ap Gb) Aug[ioh 16,3] om *εν καφαρ.*, syr[cu] et[sch] post *ην* pon

47. *ουτοσ* (ℵ[c]): ℵ* om | $\overline{\iota\varsigma}$: ℵ o $\overline{\iota\varsigma}$ | *εκ* (33. 69. *απο*) *τησ ιουδ.* etc: syr[cu] *ex Galilaea in Iudaeam* | *απηλθεν* et. ℵ[c] e f q vg syr[utr] et[hr] ... ℵ* c l. 13. 33. 69. 124. a b e ff[2]. l syr[cu] arm aeth Chr[8,235] *ηλθεν* (sed ℵ*

Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἠρώτα ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν. 48 *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε.* 49 *λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.* 50 *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο.* 51 *ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος οἱ δοῦλοι ὑπήντησαν αὐτῷ καὶ ἤγγειλαν ὅτι ὁ παῖς αὐτοῦ ζῇ.*

ηλθεν ουν, cf supra omissum ουτος) | και ηρωτα sine αυτον cum ℵB CDLΓ^{b} 33. 69. a e l q foss arm Or^{4,273} (*γενομενος προς αυτον και ερωτων ινα καταβη και ιασηται αυτου τ. υιον· ημελλ. γαρ αποθν.*) Chr$^{8,235\ bis}$ Cyr^{4,203} ... ς (sed Gb^{00}) add αυτον, Ln [αυτον] cum ΑΓΔ ΑΠ unc^{8} (G om και ηρωτα) al pler b c f (ff^{2}· vid) vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop aeth | καταβη και (ita et. c^{2}): c* vid καταβας | ιασηται (syr^{cu} *videret*): ΗS* al aliq ιασεται | ημελλεν: ΚΠ al plus ^{30} εμελλ. (nec aliter editum Or^{4,273} et^{275} Cyr^{4,203})

48. ουν (b e *autem*): Γ^{b} 237. syr^{cu} et^{sch} (syr^{hr} *et dixit*) om | πιστευσητε: ΚΠ^{2}Α 262* al aliq πιστευσετε ... Π*Π πιστευετε, item *creditis* it vg arm

49. πριν: Π^{2} al^{10} fere Chr^{8,236} πριν η | το παιδιον (et. Or^{4,275} ex Heracl): Α 13. 57. 69. 77. 124. 244. Chr^{8,235} (non item ^{236} et ^{237}) τον υιον ... ℵ aldin τον παιδα, item *puer* b d e ff^{2}· l q (contra c f vg *filius*, a hiat) | μου (et. c f ff^{2}· vg Or): D 1. b c ff^{2}· l syr^{cu} et^{sch} Chr^{8,237} om

50. ο ις: Ε 157. e^{ser} om | πορευου: syr^{cu} add *in domum tuam* | σου: F om | επιστευσεν sine copula cum ℵBD c l vg Cyr^{4,204} ... ς (Gb^{0}) praem και, Ln [και] cum ΑCΓΔΑΠ unc^{9} al pler a b e f ff^{2}· q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop basm arm aeth ... ΛΓ^{b} ℵ^{ser} επιστ. δε | ον ειπ. αυτω ο ις: ℵ* syr^{cu} του ιησου, ℵ^{c} του ω ον ειπεν αυτω. Libere Chr ^{8,235} λεγων οτι ειποντος του ω· πορευου, ο υιος σου ζη, επιστευσε τω λογω αυτου, και επορευετο. | ον cum ℵ^{c}ABCLΓ^{b} (F ὡν) ... ς Ti ω cum DΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} Cyr^{4,204} | αυτω: ΚΠ d om | ο ις cum ABCD LΓΔΑΠ unc^{9} al longe plu Cyr^{4,204} ... ς (= Gb + Sz) om ὁ cum minusc vix mu | και επορευετο (13. 69. 124. επορευθη): syr^{cu} om

51. ηδη: e f syr^{cu} et^{sch} non exprim | οι δουλοι sine αυτου cum ℵDG^{gr}L 1. a b c e f ff^{2}· l vg. Cf et. Or^{4,272} εμφαινεται δε αυτου το αξιωμα και εκ του ηδη αυτου καταβαινοντος τους δουλους αυτω απηντηκεναι λεγοντας etc ... ς Ln Ti add αυτου cum ABCΓΔΑΠ unc^{9} al pler d q syr^{rom} cop rell Chr^{8,235} Cyr$^{4\ 204}$ | υπηντησαν cum ℵBCDKL 1. al ^{20} fere aldin (D υπηντ. οι δουλ. αυτω) ... ς απηντησαν cum ΑΓΔΑΠ unc^{8} al pler Or^{4,272} (vide ante) Chr^{8,235} Cyr^{4,204} | αυτω (A al^{4} αυτον): d om (sed vide post) | και ηγγειλαν cum ℵD (:: cf ad 20, 18) ... ς Ln Ti και απηγγειλ. c. ABCΓΔΑ unc^{8} al pler Cyr^{4,204}, item ΚΠ al^{7} ανηγγ. ... ΠL cop aeth^{rom} (syr^{hr} *et dixerunt ei*) Or^{vid} (vide ante) Chr^{8,236} om. Praeterea non addidimus λεγοντες cum ℵD b, sed D b add αυτω (cf ante) ... ς Ln Ti add λεγοντες c. AC(ΠL) unc rell al omn^{vid} it^{pler} etc

52 *ἐπύθετο οὖν τὴν ὥραν παρ' αὐτῶν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν· εἶπον οὖν αὐτῷ ὅτι ἐχθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός.* 53 *ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.* 54 *Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.*

(sed a syr^{cu} et^{sch} cop basm aeth *ei dicentes*, item vide syr^{hr}) Chr^{8,236} Cyr^{4,204} :: *και ηγγειλαν* ab initio scriptum videtur (ʀD), alii (BL) substituerunt *λεγοντες*, alii certe *αυτω* addiderunt ac pro *ηγγειλ.* (pariter ac 20, 18 factum est) usitatiora *απηγγ.*, *ανηγγ.* substituerunt, alii denique et *κ. απηγγ.* et *λεγοντες* dederunt | o (c* om; add^{2}) *παις* cum ʀABCEFGHMSVΓΔΛ al plu syr^{p} ^{txt} Or (et Heracl) $^{4,272\text{-}273\text{-}275}$ Chr ^{8,236} ... DKLUΠ 13. 33. 69. 124. al^{25} aldin syr^{cu} et^{sch} et^{p} ^{mg} et^{hr} cop basm aeth Cyr^{4,204} o *υιος*. Item *filius* it vg | *αυτου* cum ʀABC 13. c d f ff$^{2\cdot}$ ^{vid} g l arm Or^{4,272} ... ς Ti *σου* cum D^{gr}LΓΔΛΠ unc^{9} al longe pler a b e q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop basm aeth Or^{273} et (ex Heracl) ^{275} Chr^{8,237} Cyr^{4,204} (:: *σου* lectio cohaeret cum mutatione eorum quae praecedunt; praeterea accommodata vdtr vv. 50 et 53.)

52. *επυθετο*: 13. 69. 124. 258. al^{2ser} al pauc Chr^{8,236} *επυνθανετο* | *ουν* (g syr^{cu} et^{sch} aeth *et interrogabat*): 13. 69. al pauc l (e *autem ergo*) cop^{edd} basm *δε* ... a^{vid} cop^{dz} arm om | *την ωραν παρ αυτων* c. ʀACDKUΠ al plus^{10} a^{vid} b c e (*horam ab illis qua hora*) g q vg ... ς *παρ αυτων την ωραν* c. LΓΔΛ unc^{7} al pler Chr^{8,236} Cyr^{4,204}, item f ff$^{2\cdot}$ l (f *in quam oram*, ff$^{2\cdot}$ l *in qua hora*) syrr ^{omn} cop basm aeth ... B *την ωραν εκεινην* (omissis *παρ αυτων*) | *ειπον ουν* c. BCL 1. 33. al aliq arm ... ς Ln *και ειπον* (D *-παν*) cum ʀADΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} aeth Cyr^{8} Cyr^{4} ... e foss cop basm syr^{cu} et^{sch} om copulam | *εχθες* cum ʀAB*CDKLΠ ... ς *χθες* c. B^{3}ΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} Chr^{8} Cyr^{4} | *εβδομην* et. Or$^{4,272\text{-}273\text{-}276}$ (ex Heracl) et^{278}: c *tertia*, syr^{cu} *nona* | *αυτον*: BA *αυτην*

53. o *πατηρ*: c al^{10} e f cop basm syr^{cu} et^{utr} (syr^{hr} add *pueri*) arm aeth add *αυτου* | *εκεινη* cum ʀ*BC 1. Chr^{8,236} (sed$^{mosc\,6}$ om et. *ἐν* ante $\overline{ῃ}$). Cf et Latt *quia* (*quoniam*) *illa* (sic it^{pler} vg, e f *in illa*) *hora* (c l^{2} vg add *erat*) *qua* (c vg *in qua*) ... ς Ln Ti *εν εκεινη* cum ʀ^{c}ADILΓΔΛΠ unc^{9} al pler Cyr^{4,205} | o $\overline{ις}$ (ʀ^{c}): ʀ* foss basm om | o *υιος σου* sine *οτι* cum ʀ(et*et^{c})ABCL 1. 33. 131. al^{2} aldin a b c (ff$^{2\cdot}$ g ut vdtr) vg cop basm aeth syr^{hr} Cyr$^{act\,68}$ ... ς (sed *οτι* Gb^{0}) Ti *οτι ο υι. σου* c. DIΓΔΛΠ unc^{9} al pler e f l q syr^{cu} et^{utr} arm Chr^{8,237} Cyr^{4,205} | *ολη* (et. Or^{4,271} et ex Heracl^{276}): 1 29. 40. 63. 71. 253. 259. g^{ser} (Chr^{8,237} bis habet, sed$^{mosc\,3}$ semel om) om

54. *τουτο* sine copula cum ʀAC^{2}DILΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} (e *hoc igitur*) vg cop^{dz} syr^{romn} arm Chr^{8} Cyr^{4} Chron^{405} ... BC*G al pauc cop^{edd} Or^{4,277} et^{279} et^{280} add *δε* | *δευτερον*: e om | *σημ. εποι. ο $\overline{ις}$* et. c e f l vg: ʀ Chr^{8,236} *εποι. σημ. ο $\overline{ις}$*, a b *fecit Iesus signum*

V.

1 [38.1] *Μετὰ ταῦτα ἦν ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.* 2 *ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, τὸ λεγόμενον Ἑβραϊστὶ Βηθζαθά, πέντε*

V. 1. *μετα*: sv al[25] fere f cop[wi] add *δε* | *η εορτη* cum ʀcefhi[vid]lmaπ al[50] fere aldin sah cop Cyr[4,205] ... ς Ln Ti *εορτη* cum abdgksuvra al plu Or[4,250] Chr[8,238] Chron[405]. Cf Or[4,250] *εαν δε αὐτὴ η εορτη του πασχα ην, ου προσκειται το ονομα αυτης· στενοχωρει τε το ακολουθον της ιστοριας, και μαλιστα επει μετ ολιγα επιφερεται οτι ην εγγυς η εορτη των ιουδαιων η σκηνοπηγια.* Item Ir[int 147] „non scrutati sunt in evv quoties secundum tempus paschae dominus post baptisma ascenderit in Hierusalem –. Et primum quidem ut fecit vinum ex aqua in Cana Galilaeae, ascendit in diem festum paschae – dehinc iterum subtrahens se invenitur in Samaria –. Et post haec iterum secunda vice ascendit in diem festum paschae in Hierusalem, quando paralyticum qui iuxta natatoriam iacebat XXXVIII annos curavit.“ Item Chron[406] *επειδη γαρ επισημον και εξαιρετον και πρωτην εορτην ιουδαιοι την του πασχα ειχον, δια τουτο ο ευαγγελιστης ποτε μεν μετα προσδιορισμου ταυτης μεμνηται, λεγων· εγγυς ην το πασχα η εορτη των ιουδαιων, ποτε δε απροσδιοριστως, γραφων· ην εορτη των ιουδαιων. το β' τοινυν πασχα δοκει μοι σημαινειν ενταυθα ειπων· μετα ταυτα – εις ιεροσολυμα. ενθα γαρ ετερας μνημονευει των ιουδαιων εορτης, μετα προσδιορισμου παντως ταυτης μεμνηται, ωσπερ και της των σκηνοπηγιων, λεγων· και ην εγγυς* etc. Item Chr l. l. *ποια εορτη; εμοι δοκει η της πεντηκοστης*, assentiente Cyr[4,206] *υπονοστησας δε μολις κατα καιρον της αγιας πεντηκοστης· αυτη γαρ ην εφεξης και γειτων εν τοις ιεροσολυμοις η πανηγυρις.* | *των ιουδαιων* (et. Or[4,250]): ʌ *των αζυμων* ... syr[hr] *eorum* (initio pericopae: *Et post haec erat festum eorum* etc) ... 131. add *η σκηνοπηγια* | $\overline{\text{ις}}$ (Gb″) cum abdhiklrπ* al[20] fere Chron[405] et[406] ... ς ο $\overline{\text{ις}}$ cum ʀcefg msuvʌaπ[2] al pler Or[4,250] Chr[8,238] Cyr[4,205]

2. *εστιν* (et. Chr[8,238] Cyr[4,205]): syr[pmn] sah cop arm Nonn[5,3] *ην* | *επι τη προβατικη* (Latt *super probatica*) cum bcirʌaπ unc[8] al pler c f g am* fu em foss gat ing mm mt san syr[p] (et syr[hr] *prope ingressum*) sah cop arm ... ʀ[c]adgl d q Nonn[5,3] *εν τη προβατικη*, item a b ff[2] *in inferiorem partem* (ff[2·] *in inferiore parte*), pergunt a ff[2·] *natatoria piscina*, b *natatoriae piscinae* ... ʀ* 61[mg] 116. 57[ev] e vg[clem] (et. for tol) aeth sl ed rec Chr[8,238] *προβατικη* (ut coniungantur *προβατικὴ κολυμβήθρα*). Eandem lectionem confirmant Eus[onomast] (ed. Lars. et Parth. p. 112): *Βηζαθα* (cod[leid] *Βηθεσδα*), *κολυμβηθρα εν ιερουσαλημ, ητις εστιν η προβατικη* etc, et Hier[ibidem]: *Bethesda piscina in Ierusalem, quae vocabatur προβατικη et a nobis interpretari potest pecualis.* Item Amm[catox 277] *προβατικη εκαλειτο οτι εκει συνηγετο τα προβατα τα μελλοντα σφαζεσθαι εις την εορτην* etc. Similiter Thdor[mop 26] *μετα τας εν κυκλω πεντε στοας μεση ην η προβατικη κολυμβηθρα, ουτως καλουμενη απο του τα προς την θυσιαν αγομενα προβατα εν ταις εορταις εκεισε συναθροιζεσθαι* ... 1 syr[cu] et[sch] pers sax Cyr[4,205]

στοὰς ἔχουσα. 3 *ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν.* 5 *ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ*

plane om (syr^{cu} et^{sch} *locus quidam lavacri* pro *κολυμβήθρα* habent), hinc Gb^{0} | *κολυμβηθρα*: ς et ς^{e} 1624. 1656. 1678. Gb Sz *-βήθρα*, sed ς^{e} 1633. (etiam aldin) Wtst *-βήθρᾳ* (item sl^{ed} et^{ms}, sed non sl^{3}) | *το λεγομενον* c. s*, item DV 1. 15. 33. 118* 131. al^{3} Chr^{1,670} *λεγομενη*; a b d e ff^{2} l q foss *quae dicitur* (contra c f vg *quae cognominatur*) . . . ς Ln Ti *η επιλεγομενη* cum s^{c}ABCILΓΔΑΠ unc^{8} al pler c f vg Chr^{8,238} Cyr^{4,205} | *βηθζαθα* (L Eus *βηζαθα*, l *betzata*, e *bezatha*) cum sL 33. e l Eus$^{onomast.}$ Eandem lectionem confirmant D *βειζεθα* (d *belzetha* correctum ex *helzetha*), a *belzatha*, b *betzeta*, for harl* *bethzeta*, ff^{2} *berzeta* bla vel *belzetha* sab. Item opinor confirmant a c vg (et. am em fu foss ing gat san) sah (*beds.*) cop syr^{p} (et txt et^{mg} gr) aeth (*Bethasaida*) Tert^{bapt5} *βηθσαιδα* (cf et. itinerarium burdig^{333} „interius vero civitati sunt piscinae gemellares, quinque porticus habentes, quae appellantur Betsaida“) . . . ς Ln Ti *βηθεσδα* cum ACIΓΔΑΠ unc^{9} (A al pauc *βιθεσθα*. Similiter variant al) al pler f q (f *betesda*, q *bethesda*) syr^{cu} et^{sch} et^{p} $^{mg\ gr}$ (sed ^{bars} sic in textu, *Bethsaida* in mg) et^{hr} arm Did$^{tri\ 2,14}$ Chr^{8,238} Cyr^{4,205} | *στοασ*: L *στομα*

3. *εν ταυταισ* (syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *και εν ταυ.*) . . . D Chr^{1,670} add *ουν* | *κατεκειτο*: DΔ^{2} l* q^{2} sah *κατεκειντο* (item a b cop *decumbebant turbae*) | *πληθοσ* (L praem *το*) sine additam cum sBCDL 33. 68. a b e l q sah cop syr^{cu} et^{hr} (aeth *multi*) Chr^{1,670} et^{671} . . . ς (sed Gb^{00}) add *πολυ*, Ln [*πολυ*] cum AIΓΔΑΠ unc^{9} al pler c f ff^{2} vg syr^{sch} et^{p} arm Chr^{8,239} (et^{238} *πολυ πληθ.*) Cyr^{4,205} (:: cf Mc 3, 7 sq Lc 5, 6. 6, 17. 23, 27. Act 17, 4) | *ξηρων* sine additam cum sA*BC*L 18. 157. 314. q syr^{cu} sah cop^{dz} (indeque ^{schw} improbavit additam) . . . D a b l add *παραλυτικων*. Praeterea ς (sed Gb^{00}) Ln add *εκδεχομενων* (al^{8} *απεκδ.*) *την του* (A^{2} om) *υδατοσ κινησιν* cum A^{2}C^{3}DIΓΔΑΠ (sed Π asteriscos appositos habet) unc^{9} al pler a b c e f ff^{2} g l syr^{utr} et^{hr} cop^{wi} arm aeth Chr^{8,238} et^{1,670} Cyr^{4,205}. Videtur ista verba et. Nonn^{5,6} agnoscere: vide post.

4. totum versum omisimus (Gb^{00}) cum sBC*D 33. 157. 134. f l q harl* san (aliique duo Parisienses. Alter est regius 4582*, alter collegii S. Ludov.) syr^{cu} sah cop^{dz} (indeque^{schw} ut ante) arm$^{edd\ pl}$ Nonn^{5,6ss} (habet enim sic: *Εὐρυτενὴσ ἀσάμινθοσ, ὅπη κεκακωμένοσ ἀνήρ, Ἄλμασιν αὐτομάτοισιν ἰδὼν ὀρχούμενον ὕδωρ, Ὁππότε κυμαίνοντι δέμασ φαίδρυνε λοετρῷ, Θερμὰ πεπαινομένησ ἀπισείσατο λίματα νοίσου, Φέρτερον ἰητῆροσ ἰδὼν ὀδυνήφατον ὕδωρ. Ἦν δέ τισ* etc). Praeterea asteriscis notant sII 14. 21. 24. 32. 36. 145. 161. 166. 230. 299. 348. 408, item obelis A 262. 269. dk*w^{ser}; item syr^{p} *αγγ.* usq *υδωρ* c.*, o *ουν πρωτ.* - *νοσηματι* c. ob. habet . . . ς Ln versum sic exhibent: *ἄγγελοσ γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτοσ ἐμβὰσ μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατοσ ὑγιὴσ ἐγίνετο, ᾧ δήποτε* (Ln *οἱῳδηποτοῦν*) *κατείχετο νοσήματι* cum AC^{3}EFGHIKLM(S)UVΓΔ(ΑΠ) al pler (de asteriscis et obelis vide ante) a b c e ff^{2} g vg (et. am fu for al pler) syr^{sch} et^{hr} (sed ^{p}

ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ· 6 *τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;* 7 *ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν κο-*

vide ante) cop^{wi} arm^{ed} Chr$^{8,238\,s}$ et$^{1,670\,s}$ (utroq loc agnoscit, quamquam textum ipsum non affert) Cyr^{4,205} Amb$^{myst\,2,330}$ et $^{sacram\,2,355}$ (vide ap Sab). Item agnoscunt Tert^{baptS} (*piscinam Bethsaidam angelus interveniens commovebat, observabant qui valetudinem querebantur* etc) Did tri^{2,14} (*ευροιμεν δε αν – και την κολυμβηθραν – ομολογουμενως εικονα του βαπτισματος, αλλ ουκ αυτην τυγχανουσαν την αληθειαν. η γαρ εικων προς καιρον – διο και απαξ του ενιαυτου υπο αγγελου κινηθεν το εν αυτη υδωρ και ενα μονον τον πρωτον κατιοντα* etc). Cyr ^{4,207} sic: *κατα την ημεραν της αγιας πεντηκοστης αγγελοι καταφοιτωντες εξ ουρανου το της κολυμβηθρας εξεταραττον υδωρ.* Singula vero verba vehementer fluctuant. Pro *γαρ* L a b c ff^{2} (non item e g) vg arm^{ed} *δε*, 51^{ev} cop^{wi} om; AKLΔΠ al^{30} aldin a c g vg (sed non for al) arm^{ed} aeth Cyr Amb^{myst} add *κυριου*, hinc Ln [*κυριου*], al^{3} *του θεου*. Pro *κατ. καιρον* L *κατ. καιρω*, a b ff^{2} gat om, 239. al pauc g vg (sed variant edd) post *κατεβ.* pon, cop^{wi} *ad hos omnes.* Pro *κατεβαινεν* al^{2} *κατηρχετο*, AKΠ 42. for foss syr^{p} aeth sl$^{2.\,3.\,8.}$ *ελουετο* (κ *ἐλούετον* sic). Verba *εν τη κολυμβ.* a b ff^{2} gat om. Pro *εταρασσε* C^{3}HIMUVA*Π al^{70} *εταρασσετο*, item *movebatur* c g vg arm aeth. Post *εμβας* a b ff^{2} foss mm gat add *in natatoria*, for *in natatoriam*, c vg (sed non am fu) *in piscinam.* Verba *μετα την ταραχην του υδατος* a b ff^{2} gat om. Pro *εγινετο* FLS al mu *εγενετο*. Pro *ω δηποτε* A *οιωδηποτουν*, L *οοδηποτε*, KΠ 42. *ω δ' αν*. Pro *ω δηπ. κατ. νοσ.* arm *non habens signum morbi.*

5. *τισ*: D 11. a b l q om | *ανθρ. εκει*: F 237. al pauc a b q *εκει ανθρ.* ... S om *εκει* | *και* c. NACDEFGHIILMUΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 157. al^{70} b c e f q (g ff^{2} ut vdtr) vg (et. for ing al) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Ir$^{int\,147}$ edd Chr^{8,243} et^{1,671} Cyr^{4,206} ... Ln [*και*] et ς (= Gb Sz) om cum BKSVΓΔΠ al permu a l am fu sah cop Or^{4,250} Chr^{8,239} et^{240} Ir$^{int\,147}$ ed | *τη*: U om | *ασθενεια*: ADE* al *-νια* | *αυτου* cum SBC*DLH^{2} 1. 33. 124. al plus^{10} a c e l (g ff^{2} ut vdtr) vg sah cop arm syr^{hr} Chr^{1,671} Cyr^{4,206} ... Ln [*αυτου*] et ς om cum AC^{3}ΓΓΔΠ* unc^{9} al pler b f q syr^{utr} (syr^{cu} *qui erat aegrotus*) Or^{4,250} Aug$^{ioh\,17,4}$

6. *ιδων*: A *ιδωσ* | *κατακειμενον* (ℵ^{c}): ℵ* *ανακειμενον* | *ηδη*: 1. 118. p^{scr} 2p^{e} post *χρον.* pon ... 253. e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth om | *λεγει αυτω*: G add o $\overline{ις}$ | *θελεισ*: EΔ al aliq *θελησ*

7. *απεκριθη*: A^{2}D *λεγει* | o *ασθενων*: syr^{cu} om | *κυριε* cum SABC*vid^{DIL} ΓΔΠ unc rell al pler it vg syr^{cu} sah (cop *αποκριθεισ αυτω ο ασθενων λεγει· κυριε μου*) arm aeth Cyr^{4,207} ... C^{3}EFGH 33. 124. al^{20} fere syr^{sch} et^{p} et (praem *et dixit ei ναι*) ^{hr} Cyr$^{hr\,339}$ Chr^{8,243} et (*απεκριθη αυτω ο ασθενησ και ειπε· ναι*) ^{1,671} praem *ναι*, proptereaque c^{2} 33. al^{3} syr^{sch} et^{p} et^{hr} Cyr^{hr} Chr$^{8,243\,bis}$ et^{1,671} pergunt *ανθρωπον δε* (Chr ^{8,243} semel ap Montf *αλλ ανθρ.*) | *υδωρ*: syr^{p} add c. ob. *ab angelo* | *βαλη* cum SABC^{2}DLΓΔΠ unc^{9} (G al *βάλει*) al pler Cyr$^{hr\,339}$ Chr^{8,248} et

λυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. 8 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. 9 καὶ ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρεν τὸν κράβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει· ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ
Ex 20, 10 ἡμέρᾳ. 10 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράβαττον. 11 39.10 ἀπεκρίθη

1,671; item c3 al3 Cyr4,207 εμβαλη ... ς (= Gb Sz) βαλλη c. minusc vix mu | εγω (13. a b d f q foss mt ante ερχομ. pon, non item c ff2· l vg; e *ego enim dum venio*): v 69. al10 om | προ (ita ς e): ς προσ cum B* L | καταβαινει: 64. add και λαμβανει ιασιν, item 69. εγω δε ασθενων πορευομαι

8. εγειρε cum ℵABCDEFGHKLMSΔΠ al plu ... ς (= Gb Sz) εγειραι c. UVΓΛ al permu | αρον cum ℵBCLΓΔΛ unc8 al omnvid c f g l q vg Hil237 sah cop etc ... ADKΠ a b e ff2· aeth praem και, hinc Ln [και] | κραβαττον cum ℵAB*CDLΓΔΛΠ unc7 (et v certe v. 10 et E vv. sqq) al plu; E hoc versu κραβατον. Etiam a b d e l am fu for ing san al *grabattum* (q *crabattum* et *crabbattum*, f *gravatum*, c *grabatum*) ... ℵ κραβακτον, item vv. sqq; ℵc κραβαττον substituit excepto v. 8 ... ς κραββατον cum B3 v al mu. Item vv. sqq. Cf et. ad Mc 2, 4 sqq | περιπατει: 33. syrcu add υπαγε εις τον οικον σου

9. και ab initio (ℵc): ℵ* om | εγενετο υγιης (D 1. 118. it [ex q] vg ὑγ. εγεν., Γ εγεν. ο ανθρ. υγ.) sine ευθ. cum ℵ*D l arm ... ς Ln Ti praem ευθεως cum ℵcABCLΓΔΛΠ unc reli al omnvid itpler vg sah cop syrcu etutr ethr aeth Cyr4,208 (:: ευθεως vel ευθυς sanationes factas dicere adamat Mc, cf 1, 42. 43. 2, 12. 5, 29. 10, 52; item dicit Mt 8, 3. 14, 31. 20, 34 et Lc 5, 13. Inlatum vero ευθεως aliena manu etiam Mc 1, 31. 7, 35.) | και εγενετο usq ο ανθρωπ. (om ο ανθρ. 108. gat Chr mosc6): 96. 97. om, item 28. al5 om και εγεν. usq περιεπατει | και ηρεν (et. c f l q vg sah cop syrhr aeth; syrcu om κ. ηρ. το κρα. αυτ.): ℵ a b e syrp c.* praem και ηγερθη, *et surrexit*; item D 1. 13. 69. 124. ff2· syrsch arm praem εγερθεις, *surgens* | κραβαττον: vide ad v. 8 | αυτου: c εαυτου | περιπατει: AL 63. περιεπατει | εν εκεινη τη ημερα: D e om

10. ελεγον ουν οι ιουδαιοι: e *cum vidissent autem illum iudaei dicebant* | τω τεθεραπευμενω: D τω τεθαραπευμενω (cf ad Act 4, 14) ... syrcu *illi*, e om | και ουκ c. ℵABC*DGLVΓ al40 a b e l sah cop arm aeth syrhr Chr 1,675 Cyr4,209 Gaud ... Ln [και] ουκ, ς Ti om και cum C3ΔΛΠ unc5 al plu e f q vg syrcu etutr Chr8,246 Hil238 | κραβαττον: vide ad v. 8 κραβ. sine σου cum ABC3ΓΔ unc9 al pler e Chr 1,675 (sed addit εν σαββατω) ... Ln add σου cum ℵC*DLΔΠ 13. 17. 69. al10 itpler vg sah cop syrcu etsch ethr etp c.* arm aeth Chr8,246 Cyr2,209 (:: ut vv. 8 et 11)

11. απεκριθη cum C3DEFHMSUVΓ al longe plu a b c e ff2· l q vg syrcu arm aeth ... AB praem οσ δε, ita Ln; item ℵC*GKLΔΠ al25 Cyr4,209 praem ο δε, item f (*ipse vero*) foss (*at ille*) cop (sah απεκριθ. δε ο αν-

αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. 12 *ἠρώτησαν αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι· ἆρον καὶ περιπάτει;* 13 *ὁ δὲ ἀσθενῶν οὐκ ἤδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.* 14 *μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται.*

θρωπ. λεγων) syr^{utr} et^{hr} | *απεκριθη* (ℵ^{c}): ℵ* *απεκρινατο* | *υγιη* (ℵ^{c}): ℵ* *υγιην* | *αρον τ. κραβαττον* (vide ad v. 8) etc (ℵ^{c}): ℵ* *αραι τον κραβακτον και περιπατειν*

12. *ηρωτησαν* sine copula cum ℵBD 7^{ov} p^{scr} a e ff^{2}· l foss syr^{cu} arm (sah) ... ς add *ουν*, Ln [*ουν*] cum ACLΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn c vg syr^{p} Cyr^{4,209} (item q cop add *δε*, syr^{sch} et^{hr} habent *et interrogaverunt*, f *tunc interrog.*) | *αὐτον*: e add *iudaei dicentes* | *ο ειπων*: miro consensu EFKL*Λ^{mg}Σ al *ο ειπον* | *αρον κ. περιπατει* (ℵ^{c}): ℵ* *αραι και περιπατειν*. Praeterea *αρ.* sine additam dedimus cum ℵ (et* et^{c}) BC*L sah (*sume eum, abeas*) ... ς Ln add *τον κραββατον* (Ln *κραβαττον*, vide ad v. 8) *σου* cum AC^{3}DΔΛ^{mg}Π unc^{9} al omn^{vid} it vg cop syr^{cu} et utr et^{hr} arm aeth Chr^{8,246} et ^{1,676} Cyr^{4,210} :: cf vv. 8 et 11. Ceterum ΓΛ* al^{6} b om versum 12, quippe transilientes a *και περιπατει* ad *και περιπατει*.

13. *δε*: D* d om | *ασθενων* (Gb′) cum D b l foss (d *infirmis*, b *infirmus autem*, l *is autem qui languidus fuerat*, foss *ille autem qui infirmatus fuerat*) ... ς Ln *ιαθεισ* cum ℵABCLΓΔΑΠ unc rell al pler a c e f ff^{2}· vg (e *qui autem curatus fuerat*, a f *is autem qui curatus fuerat*, ff^{2}· *is autem qui sanus fuerat*, c vg *is autem qui sanus fuerat effectus*) sah cop syr omn rell Cyr^{4,210}; Chr^{8,246} (et,^{mosc6}) *τεθεραπευμενοσ*, pers^{p} *ασθενων ιαθεισ* ... q plane om (:: *ασθενων* eiusmodi est ut omnem lectionis varietatem creaverit. Nimis ieiunum esset coniicere pro *ιαθεισ* ex v. 7 *ασθεν.* substitutum esse. Ut vero toties ℵD et BD accedentibus paucis interpretibus rectum tenent, ita fit etiam ut unus ℵ vel B vel D omnium Graecorum codicum, eorum certe qui auctoritate praestant, solus veram scripturam servasse sit censendus. De D cf ad Mt 5, 4 Lc 24, 51 sqq. Ceterum varietate qua b d l foss *ο δε ασθενων* reddunt probatur a variis interpretes hos Graecis testibus pependisse.) | *εστιν*: D *ην* (Latt *quis esset*) | *εξενευσεν* (ℵ^{c}): ℵ*D* *ενευσεν* | *εν τω τοπω* (M praem *εντοσ*) ita ℵ^{c}: ℵ* *εν τω μεσω*. Varie admodum Latt: *ihs enim* (*autem* f g mm) *declinavit* (g mm add *se*) *a turba constituta* (f *a turbam constitutam*) *in loco* (a foss *in illo loco*, ff^{2}· *in loco illo*) a c f ff^{2}· g vg; *ihs enim declinaverat cum populus esset in locum* q, *ihs enim statim devertit cum vidisset turbam in illo loco* b, *ihs enim cum turbae essent declinaverat ab eo* e, *quia declinavit ipse a turba constituta in illo loco* l, *ihs enim deverterat cum esset turba in loco* d

14. *μετα*: FΛ cop *μετα δε*, l *et postea* | *αυτον* (ℵ^{c}): ℵ* syr^{cu} et^{hr} aeth *τον τεθεραπευμενον* | *ο* (B om) $\overline{ις}$ (ℵ^{c} post *αυτον* ut ς): ℵ* post *ευρισκει* pon | *ιδε*: Λ* 253. al pauc *ιδου* | *σοι τι* (Sz et Gb″) c. ABCLΓΔΛ

15 *ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ.* 16 *καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ.* 17 *ὁ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι.* 18 *διὰ τοῦτο μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ.* 19 *Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ*

---

al plu c vg syr^{sch} Cyr$^{hr\,343}$ bis Cyr^{4,210} ... ς τι σοι cum ℵDEKΠ al permu (a b e f l q Ir$^{int\,311}$ Or$^{int\,2,232.\,238.\,659}$ Cyp$^{11.\,314}$ *quid tibi deterius*, ff$^{2.}$ Ir$^{int\,280}$ Cyp$^{74.\,173}$ *quid deterius tibi*) arm Or^{fragm} (ap Mai$^{auct\,class}$ 10, 476) Bas$^{eth\,244}$ Chr$^{8,248.\,249}$

15. *απηλθεν* cum ℵBCL etc: A b f q foss syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth *και απηλθεν*, ℵ^{c}DΔ al^{12} cop Chr^{8,251} Cyr^{4,249} *απηλθ. ουν* | *ειπεν* cum ℵCL al^{5} a e q cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Cyr^{4,211} ... ς Ln Ti *ανηγγειλεν* cum ABΓΛΠ unc^{7} al plu, item DKUΔ al^{20} Chr^{8,251} *απηγγειλεν*, item it^{pl} vg etc *nuntiavit* | ις: v in mg additum habet | *αυτον*: DΔ^{2} 1. 19** 29. 40. 118. 244** 357. a e ff$^{2.}$ l q syr^{cu} cop^{dz} arm sl *με* (:: cf ad 4, 51)

16. *οι ιουδ. τον ιν* (Gb″) c. ℵBCDLU 33. 69. s^{scr} b c f g l vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop$^{sch\,w}$ ex^{dz} aeth Hil^{1013} ... ς *τον ιν οι ιουδ.* cum ΑΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e q syr^{p} cop^{wi} arm Cyr^{4,211} (Chr^{8,251} *εδιωκ. ουν αυτον οι ιουδ.*). Praeterea ς (= Gb) add *και εζητουν αυτον αποκτειναι*, Ln [*και εζ. αυτ. αποκτ.*] cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler e f q syr^{sch} et^{p} cop^{wi} aeth ... omisimus cum ℵBCDL 1. 22. 33. 69. 249. a b c ff$^{2.}$ g l vg syr^{cu} cop$^{sch\,w}$ arm Chr^{8,252} Cyr^{4,211} Nonn^{5,58} | *ταυτα*: Δ *αυτα* | *εν* (D a b e q Hil^{1013} om) *σαββατω*: EFH al^{15} add *τα ιαματα*

17. *ο δε* sine ις cum ℵB ... ς Ln Ti add ις cum ACDL unc rell al omn^{vid} it (q *et respondit illis ihs*, e *et ut illi* [corrige *ait illis*] *ihs*) etc | *απεκρινατο*: ℵ *απεκρινετο*, D al aliq ἀπεκριθη (D -κρειθη)

18. *δια τουτο* sine copula cum ℵD a b c e f l m for arm syr^{hr} Hil$^{224.\,1013.\,1191.\,1251}$ (Tert$^{prax\,21}$ *Denique propter hoc magis Iudaei* etc nil probat) ... ς Ln Ti *δι. τουτ. ουν* cum ABCLΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} e ff$^{2.}$ q vg syr^{p} Chr^{8,253} Cyr^{4,213} (syr^{cu} *propterea vero*; syr^{sch} aeth *et propterea*) | *μαλλον* (et. Tert$^{prax\,21}$ Hil^{quater}): U f syr^{cu} om | *οι ιουδαιοι*: D syr^{cu} Tert$^{prax\,21}$ Hil^{1251} ante *εζητ. αυτ.* pon ... 409. om (33. om *αυτον*) | *ελυεν*: A* cop^{wi} *ελυσεν* | *αλλα*: A 13. al pauc Chr^{8,253} *αλλ οτι*, item *sed et quod* b l, *sed quia et* e, *sed quod etiam* a | *ισον εαυτον ποι. τω θεω*: cf Epiph$^{61\frac{4}{2}}$ *ου μονον γαρ, φησιν, εζητουν αποκτειναι αυτον οτι ταυτα εποιει, αλλ οτι και υιον θεου εαυτον ελεγεν, ισον θεω εαυτον φασκων.*

19. *απεκρινατο* usq *αυτοις*: ℵ* *ελεγεν ουν αυτοις ο ις*, Tert$^{prax\,21}$ *tunc ergo dicebat ad eos*, syr^{cu} *Iesus dixit eis*, e *respondens Iesus et dixit* (sic) | *απεκρινατο* (et. ℵ^{c}): D 33. 47^{ev} al^{3} *απεκριθη* | *ουν* (et. g q vg; f syr^{sch} et^{hr} *autem*): 33. y^{scr} al^{3} a b c e ff$^{2.}$ l foss arm (ap Gb^{ms})

ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ'
ἑαυτοῦ οὐδέν, ἂν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖ- 3, 35
νος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ποιεῖ ὁμοίως. 20 *ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ*
τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα
τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζετε. 21 *ὥσπερ γὰρ ὁ*
πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς
θέλει ζωοποιεῖ. 22 *οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν* Act 17, 31
κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ, 23 *ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν*
καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. [40.1] *ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν*

---

om | ο $\overline{\text{ις}}$: B 47^{ev} c^{scr} om | *ελεγεν* cum ℵ^{c} (item *, vide ante) BL 2^{pe} Tertp^{rax} (vide ante), item 1. p^{scr} *λεγει* ... ς Ln Ti *ειπεν* cum ADΓΔ AΠ unc rell al pler it vg Cyr^{4,214} | *αμην αμην* (ℵ^{c}): ℵ* om alterum | ο *υιος* (et. Or^{4,246} et$^{int\,1,59}$ Eusp$^{raep\,539}$ et$^{marc\,165}$ Cyr$^{hr\,160}$ etc Tert prax^{21} Hil$^{238.\,781}$ et^{saep}): D 13. 69. 124. arm add *του ανθρωπου* | *ποιειν*: V om; 13. 69. 124. al^{5} a b f g (non item c e l q) vg syr^{cu} Or int^{1,59} Hil^{saep} (sed non^{926} et^{alibi}) post *αφ εαυτου* pon | *ουδεν*: 1. 2^{pe} Or^{4,368} *ουδε εν* ... D *τι*, idque inter *ποιειν* et *αφ εαυτ.* pon | *αν μη* cum ℵB ... ς Ln Ti *εαν μη* cum ADL unc rell al omn^{vid} | *βλεπῃ*: EH MΓΛ al plu *βλεπει* | *τον πατ. ποιουντα*: D^{gr} *ποι. τον πατ.* | *αν* et. Or ^{4,246} (*εαν*) Eus$^{marc\,165}$ Cyr$^{hr\,160}$ Epiph^{854} etc ... AD^{gr}LΠ 126. al^{10} om, item (*quae enim*) e q Tertp^{rax} | *εκεινος*: syr^{cu} et^{sch} cop Or^{4,246} (inde a verbis *ου δυναται* ο *υιος* affert) et^{199} Chr^{8,256} semel (sed ibidem et^{257} *εκεινος*) Did$^{tri\,1,9.\,16}$ et$^{2,5.\,8}$ (sed his ll. afferuntur tantum quae post *ποιουντα* scripta sunt, item Novat^{14}) ο *πατηρ* (Or post *ποιῃ*) | *ποιῃ*: AE*ΓAH al plus^{30} aldin Or^{4,199} (non item^{246}) *ποιει* ... D *ποιησῃ*. Ex Latt a c d f vg *fecerit*, b e l q Tertp$^{rax\,21}$ *facit* | *ποιει ομοιως* (e Tertp^{rax} om *ομ.*) cum ℵD a b l Or$^{int\,1,59}$ et^{4,506} Novat^{14} Hil $^{97.\,925.\,926.\,929.}$ et$^{1014.\,1089.\,1251.\,1253}$ Amb$^{fid\,528}$ ... ς Ln Ti *ομοι. ποι.* cum ABL unc rell al omn^{vid} c f q vg (syr^{sch}) syrP et^{hr} Or^{4,246} Eus$^{marc\,165}$ Did^{tri} quater Cyr$^{hr\,161}$ Chr^{8,256} Cyr^{4,219} et^{221}

20. *φιλει* (et. Epiph^{804} Cyr^{4,221}): D Or^{4,246} Chr^{8,256} *αγαπα*. Ex Latt *diligit* d it^{pler} vg; *amat* a | *δεικνυσιν*: A *δεγνυσιν* (E*LΔ *δικν.*) ... D *δεικνυει* | α (L om) *αυτος ποιει*: D 16. *α αν αυτ. ποιη* (d *quaecumque ipse facit*) | *δειξει*: D 28 e syr^{cu} arm *δεικνυσιν* | *δειξει αυτω εργα* et. a c f ff$^{2.}$ g l vg (q *maiora his ostendet ei pater*): ℵ b (e *opera his ostendit*) Tertp$^{rax\,21}$ Cyr^{4,223} Hil$^{925.\,927}$ *εργ. δειξ. αυτω* | *ινα υμ. θαυμαζετε*: syr^{cu} *nec miremini quod dixi vobis* | *θαυμαζετε* cum ℵL 69. 251. 435. y^{scr} al$^{2\,scr}$ ... ς Ln Ti *θαυμαζητε* cum ABD unc rell al pler

21. *ωσπερ*: ℵ *ωσ* | *εγειρει*: Δ *εγερει* | *ουσ θελει* (L al aliq *θελη*): syr^{cu} *eos qui credunt in eo*

22. *κρινει*: LM al *κρινη*

23. *τιμωσι* bis ut ℵBDKLUΠ etc ... Ti *τιμωσιν* ut AEMΓΔΛ etc

1 Io 2, 23 πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. 24 [41.10] ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν
3, 18 αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανά-
του εἰς τὴν ζωήν. 25 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ
νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ
καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν. 26 ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν
ἑαυτῷ, οὕτως καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. 27 καὶ ἐξου-
σίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν. 28 μὴ

24. οτι: D al[2] Clem[114] om | τον λογον: Γ 247. i[ser] Clem[114] Tert[prax 21] των λογων (sed Γ τῶν λόγων) | ερχεται: b e f ff[2·] l q am (non fu) gat mm Tert[prax 21] (sed variat lectio) et[res car 37] veniet | μεταβεβηκεν (Nonn[5,94] ιξεται εκ θανατοιο): e ff[2·] l q am fu ing gat mm transiet (q transibit); b c for tol transit (contra f transiit). Tert[prax] et[res car] inter transit, transiit, transiet fluct lectio | την: D* om

25. υμιν: Δ om | ερχεται: b e f q Tert[prax] et[res car] veniet | και νυν εστιν (ℵ[c]): ℵ* a b Tert[prax 21] et[res car 37] Ambps[763] om | ακουσουσιν cum B 22. 257. Chr[8,263 bis] Cyr[4,233] et[234], item ℵL 1. 33. 69. 157. 2pe ακουσωσιν ... ς Ln Ti ακουσονται cum ADΓΔΛΠ unc rell al pler Hipp bis (ed. Lag[35] et[115]) | του θεου (et. Hipp bis Tert[prax 21] et[res car 37] etc): ΚΒΠ 28. al[10] syr[p mg] et[hr] του ανθρωπου | οι ακουσαντες (et. ℵ[c]): e syr[cu] om; ℵ* om οι, quacum lectione conveniunt l Tert[prax 21] (non item res car) et cum audierint | ζησουσιν cum ℵBDL 1. 22. 33. 346. 357. z[scr] 2pe (et. Chr[mosc 5]) ... ς ζησονται cum AΓΔΛΠ unc[8] al pler Hipp bis Chr[8,263 bis] Cyr[4,233]

26. ωσπερ (et. ℵ[c] item Or[4,368] Eus[marc 69. 89] Cyr[hr 155]): ℵ*D Eus[marc 4] ωσ | ο πατηρ (et. Or[4,368] et[int 4,686] Eus[marc 4. 69. 89] al Tert[prax 21] al): D add ο ζων | εχει ζωην (et. Or[4,368] Cyr[hr 155] Chr[8,264] Cyr[4,235]): ℵ Eus[marc 4. 69. 89] Did[tri 3,17] Epiph[857] (non item[841]) Novat[tri 14] ζωην εχει | και τω υιω εδωκεν cum ℵ[c]BL (ℵ* ab εν εαυτω priore ad alterum transiluit) b l aeth Eus[marc 69] et[89] Cyr[hr 155] Epiph[841] et[857] Cyr[4,235 bis] et ador[387] (ter δεδωκεν) Or[int 4,686] Tert[prax 21] Hil[230] et[saep] al (Or[4,368] και τω υι. ζωην εδωκ. εχ.) ... ς Ln Ti εδωκ. και τω υιω cum ADΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] a[vid] c e f (om και) q (g ff[2·] ut[vid]) vg syr[cu] et[uir] et[hr] cop arm Did[tri 3,17] Chr[8,264]

27. και εξου. εδωκ. αυτω κριτ. ποιειν (ℵ[c]): ℵ* και κρισιν εδωκ. αυτω εξου. ποιειν, nec aliter Tert[prax 21] et iudicium dedit illi facere in potestate | κρισιν sine και cum ℵ[c]ABL 33. b e d e ff[2·] (ut[vid]) l vg[clem] syr[cu] et[hr] cop arm aeth Or[2,548. 558] et[4,41. 350. 360] Did[tri 3,17] Paul[samos] (cat[ox 235] et ap Chr[8,264]) Thdret[5,1108] ... ς Ti και κρισιν cum DΘΓΠ unc[8] al pler f g q am fu for em ing mt (al) syr[sch] et[p] Chr[8,264] Cyr[4,235] | οτι υιος ανθρωπ. εστιν: cum anteced conj LΠ etc b e f ff[2·] l m[38] (*Dico enim vobis, nolite mirari istud quia*; item ff[2·] l *Dico enim vobis, nolite mirari in* [l om] *hoc* etc) syr[cu] et[hr] cop Or[quinquies] Did[tri] Thdret Cyr[4,235] (in ipso comm) Nonn[5,105] Tert[prax 21] etc ... contra

θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, 29 καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. 30 οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν, [42.1] ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. 31 [43.10] ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία

Mt 25, 46 Dan 12, 2

cum seqq conjg EMA^{vid} 1. aldin q^{vid} syr^{sch} et^{p} (uterque post οτι add δε, sed syr^{p} add c.*) arm Dam^{1,568} (*ουκ ειπε· υιος ανθρω. λεγεται, αλλ εστι. και μη θαυμαζετε τουτο, φησιν, οτι υιος ανθρ. ζωοποιει. ουτος γαρ ο υι. του ανθρ. υιος εστι του θεου, ουκ ονοματι ουδε χαριτι, αλλα φυσει*). Memorabilis inprimis Chrysostomi est disputatio contra Paul^{samos} (^{8,264}): *παυλος μεν ο σαμοσατευς ουχ ουτως φησιν, αλλα πως; εξουσιαν εδωκ. αυτω κρισιν ποιειν, οτι υι. ανθρ. εστιν. αλλ ουδεμιαν ακολουθιαν εχει τουτο ουτω λεγομενον. ου γαρ δια τουτο ελαβε κρισιν οτι ανθρωπος εστιν· επει τι εκωλυε παντας ανθρωπους ειναι κριτας; αλλ επειδη της αρρητου ουσιας εκεινης εστιν υιος, δια τουτο εστι κριτης. ουτω τοινυν αναγνωστεον· οτι υιος ανθρωπου εστι, μη θαυμαζετε τουτο.*

28. *οτι ερχετ. ωρα* (Δ om) *εν η παντες οι* etc: syr^{cu} *οτι ιδου παντες οι* etc | *ακουσουσιν* cum B 157. Chr^{8,265} semel Cyr^{4,235} txt, item ℵLΔ 33. *ακουσωσιν* (:: cf ad v. 25) ... ς Ln Ti *ακουσονται* cum ADΓΛΠ unc rell al pler Bas^{eth234} Chr^{8,265} semel Cyr^{4,235} com | *αυτου* et. a b c e f (ff^{2}· g ex silentio) l q am fu for em ing iac gat mm sax syr^{sch} et^{p} et ^{hr} etc: 33. vg^{cle} sl Or$^{int\ 3,922}$ Tert$^{res\ car\ 37}$ *του υιου του θεου*, syr^{cu} *του θεου*, Ir$^{int\ 308}$ *filii hominis* (Amb$^{ps\ 970}$ *filii hominis* et$^{iob\ 631}$ *filii dei*; Or^{2,720} *οι εν τοις μνημειοις, εαν ακουσωσι της φωνης του υιου του θεου, ζησουσιν*, quae potius pariter a v. 25 et v. 28 pendent); Or$^{int\ 3,927}$ *filii*. Praeterea syr^{cu} add *et vivent*, Or$^{int\ 3,927}$ *et vivant*

29. *εκπορευσονται*: D *εξελευσονται* | *οι* sec cum B a e ff^{2}· Tert$^{res\ car\ 37}$ Aug$^{iob\ 22,13}$ et^{43,9} et^{49,1} (sed alibi etiam *qui autem* habet) ... ς *οι δε*, Ln *οι* [*δε*] cum ℵADL unc rell al omn^{vid} b c f l q vg syr^{p} et^{hr} etc ... m^{38} cop syr^{cu} et^{sch} Ir$^{int\ 308}$ *et qui* | D *οι δε φαυλα πρασσοντεσ* (d *qui autem male egerunt*)

30. *ποιειν* hoc loco et. Or^{4,359} Eus$^{marc\ 110a}$ Chr^{8,226} Cyr^{4,237} (Ign$^{intpol\ 216}$ *ου δυναμ. γαρ, φησι, ποιειν απ εμαυτ. ουδεν*): ℵ 33. t^{scr} ante *εγω* pon; D 13. 249. b c e (*a me ipso aliquid facere*) f ff^{2}· l q vg syr^{sch} Eus$^{marc\ 110d}$ post *απ εμαυτου* | *ουδεν*: G al pauc *ουδε εν* (Or^{4,368} *τω υἱῷ – τω δυναμενω ποιειν αφ εαυτου ουδε εν*) | *και* ante *η κρισισ* (ℵ^{a}): ℵ* om | *το θελημα* sec: a syr^{hr} om | *του πεμψαντ. με* sine *πατρ.* cum ℵABDK LΔΛΠ al^{12} a e f ff^{2}· g l q vg (et. am for fu ing etc) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop arm aeth Or^{2,701} et^{4,359} (et^{4,368}) Eus$^{marc\ 110}$ bis Chr^{8,266} et^{267} Amb$^{ps\ 1232}$ Aug$^{iob\ 22,15}$ ... ς (= Gb Sz) add *πατροσ* cum EGHMSUVΓ al pler b c em tol Bas$^{eth\ 246}$ Cyr^{4,237}

μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· 32 ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ,
1, 19 ss καὶ οἶδατε ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
33 ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀλη-
θείᾳ· 34 ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω,
ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. 35 ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ
καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς
10, 25
14, 11 ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. 36 ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ
Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά,
αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ποιῶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέ-
σταλκεν. 37 καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, ἐκεῖνος μεμαρτύρηκεν περὶ
ἐμοῦ· 44.3 οὔτε φωνὴν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ

---

32. *οιδατε* cum ℵ*D a e q (ff^{2}· l* om *και οιδ.* usq *περι εμ.*) syr^{cu} arm … ς Ln Ti *οιδα* cum ℵ^{c}ABL unc rell al pler b c f g l^{2} vg syr^{utr} eth^{r} cop aeth Chr^{8,273} Cyr^{4,242} … 56. 58. 61. *οιδαμεν* | *αληθης*: L 33. *αληθινη* | *η μαρτυρια* (ita et. d): Dgr* e add *μου*, item D^{2} (atque et. d^{2}) 254. b g tol syr^{cu} et^{sch} eth^{r} cop aeth add *αυτου* (item Chr^{8,271} et ^{272} omissis *την μαρτυρει πε. εμ.*) | *μαρτυρει*: 13. 69. arm *μεμαρτυρηκε*

33. *υμεις* etc: ff^{2}· *vos ipsi misistis ad me, et testimonium perhibuit Iohannes de me*

34. *παρα*: 69. *περι* | *ανθρωπου*: DA^{2} 126. al^{3} mm cop^{wi} arm *ανθρωπων*, item A* al^{4} *-πω* | *λεγω*: L *λαλω*

35. *υμεις δε* (ℵ^{c}): ℵ* om *δε* (Hil^{322} Aug^{ioh35,2} *et vos voluistis*) | *αγαλλιαθηναι* cum ℵADΓΔΑΠ unc^{8} al longe plu Chr^{mosc5} … ς (= Gb Sz) *αγαλλιασθηναι* cum BL al vix mu Chr^{8,274} et^{275} Cyr^{4,248} | *προσ ωραν*: A al^{5} a ff^{2}· vg^{cle} (non item am fu for ing tol etc) Chr^{8,274} Hil^{322} ante *αγαλλιαθ.* pon

36. *την μαρτυριαν*: ℵ om *την* | *μειζω* cum ℵΗΚLSUVΓΔΑΠ al plu Cyr^{4,252} … Ln *μειζων* cum ABEGMΔ al mu … D Chr^{8,275} (et mosc^{6}) *μειζονα* | *ιωαννου*: BD *ιωανου* | *δεδωκεν* cum ℵBLΓ 1. 33. 69. 157. 2^{pe} al plus^{10} Ath^{423} Cyr^{4,252} … ς Ln *εδωκεν* c. ADΔΑΠ unc^{8} al pler Chr^{8,275} | *ο πατηρ*: V om *ο* | *τελειωσω*: 69. 124. al pauc *τελεσω*, 64. al pauc *πληρωσω* | *αυτα* sec: G 33. om | *α ποιω* c. ℵABDL 1. 22. 33. al^{5} b *δ* cop arm aeth Cyr^{4,253} Hil$^{896.\ 936}$ … ς Ln *α εγω ποιω* cum ΓΔΘΓΑΠ unc^{8} al pler c e f q vg go syr^{p} eth^{r} Bas$^{eth\,257}$ Chr^{8,275} Cyr^{4,254} Aug^{ioh28,2} Arn … 38. 453 a ff^{2}· l Ath^{423} Did$^{tri\,3,29}$ (sed libere) om | *με*: ℵ *εμε* | *απεσταλκεν*: D 28. f31. al^{20} Bas$^{eth\,257}$ Chr^{8,275} bis *απεστειλεν*

37. *πατηρ*: Δ ο *πατ.* | *εκεινος* cum BL a Ath^{448}, item go *hic* … D *εκεινος αυτος* (d *ille ipse*) … ς Ln *αυτος* (*ipse*) cum ΑΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} b c e f ff^{2}· l q vg syr^{utr} eth^{r} (contra syr^{cu} non exprim) cop rell Chr^{8,276} Cyr^{4,252} Tert$^{prax\,21}$ Hil^{896} et^{936} | *μεμαρτυρηκεν* (et. e vg cop arm Ath^{448} Chr^{8,276} Cyr^{4,252} Tert^{prax} Hil … D a b c f l q syr^{cu} et^{utr} eth^{r} Or^{4,237} Did$^{tri\,3,38}$ *μαρτυρει* | *πωποτε ακηκοατε* cum ℵABDK

ἑωράκειτε, 38 [45.10] καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ὑμῖν μένοντα, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. 39 ἐραυνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· 40 καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με ἵνα ζωὴν ἔχητε. 41 δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω, 42 ἀλλὰ ἔγνωκα ὑμᾶς ὅτι οὐκ ἔχετε τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ ἐν ἑαυτοῖς. 43 ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήμψεσθε. 44 πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ 12, 43
ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ

LH al[10] it vg syr[cu] et[utr] eth[r] arm go Syn[anti] (ap Rou[3,297]) Ath[448] Cyr hr[91] Cyr[4,254. 257. 259] et[iul 256] ... ς Ti ακηκ\ πωποτ. cum ΓΔΔ unc[7] al pler cop Chr[8,276] Cyr[anthrop 370] Tert[prax] | εωρακατε c. NABDSUVΓΔΠ[2] al plu ... EGHKLMΔΠ* al mu εορακατε

38. εν υμιν μενοντα (13. οντα) cum NBL 1. (13.) 33. 124. y[scr] al pauc b c f ff[2] g l vg syr[hr] aeth Ath[448] Cyr[4,254. 259] Hil[996] ... ς Ln μενοντ. εν υμιν cum ADΓΔΔΠ unc[8] al pler a e q go arm (cop om μενοντ.) syr[cu] et[utr] Chr[8,277] | απεστειλεν (κ απεστειλεν): D al[6] απεσταλκεν | τουτω: Γ al aliq τουτο, 69. 248. 254. al pauc τουτον | οτι ον απεστειλ. etc: e *misit enim unicum filium suum et hunc non audistis neque credidistis*

39. εραυνατε cum NB* ... ς Ln ερευνατε cum AB[3]DL unc rell al omn[vid] | εχειν (hoc loco et. Or[4,97] et[121] Eus[dem 510] al Ir[int 239] Cyp[280]): D post δοκειτε pon | αι μαρτυρουσαι (d *quae testantur*): D[gr*] αμαρτανουσαι. Praeterea a b syr[cu] post και εκειναι εισ. αι μαρτ. περι εμ. (a *illae sunt quae testimonium dicunt de me*; b *et ipsae sunt quae testimonium perhibent de me*) add *in quibus putatis vos vitam habere, hae* (b *haec*) *sunt quae de me testificantur* (b *testif. de me*). Etiam arm add *in quibus putatis vos vitam habere.*

40. ινα: U add και | ζωην (et. Ir[int 239] etc): D 69. al[5] e g syr[sch] (indeque etiam ar[P] pers[P]) Chr[8,279] bis add αιωνιον

41. ανθρωπων: AKΠ al[20] cop Chr[8,280] Cyr[4,261] ανθρωπου (:: ex v. 34)

42. αλλα cum BDL 33. ... ς αλλ cum NAΓΔΔΠ unc[8] al pler | ουκ εχετε (A ουχεται) hoc loco cum N*D b e q (N ουκ εχετε την αγαπ. του θεου ουκ εχετε: iam igitur vulgaris lectio suggesta, eamque solam N[c] agnovit) ... ς Ln Ti ante εν εαυτοις pon cum N[c]ABL unc rell al omn vid a c f ff[2] g l vg Chr[8,280] Cyr[4,261] Hil[997] (syr[cu] et[sch] eth[r] cop *non est in vobis*) | εν εαυτοις: LΔ al pauc εν αυτοις

43. λημψεσθε cum NABDLΔ ... ς ληψεσθε cum ΓΔΠ unc rell al omn[vid]

44. υμεις (et. Or[1,259] Bas[eth 303]; 122. Or[1,228] post πιστ. pon): L 355. 32[ev] Ephr[278] Chr[8,281] Cyr[4,262] om | πιστευσαι (et. Or[bis]): AL 1. 22. 33. 249. 2[pe] Chr[8,281] Cyr[4,262] πιστευειν | παρα cum NALΔΔΠ unc rell al pler Or[1,228] Eus[praep 13,6] Bas[eth 303] etc ... BDKΓ 1. 69. al Or[1,259] παρ | αλληλων: A al plus[20] Or[1,228] (non item[259]) Eus[praep 13,6] Hil[997] ανθρωπων, Ephr[278] ανθρωπου | θεου (et. Or[1,228] et[259] Bas[eth 303] et

οὐ ζητεῖτε; 45 *μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε.*
Gen 3, 15 Dt 18, 15 46 *εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.* 47 *εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε;*

VI.

Mt 14, 13–21 Mc 6, 32–44 Lc 9, 10–17 1 46.1 *Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος·* 2 *ἠκολούθει δὲ αὐτῷ ὄχλος πο-*

---

regg 427 Ephr Hil etc): B a b cop^{dz} arm^{edd} om. Item Or^{3,687} (–*αλλα την δοξαν την απο του μονου ζητουντες*) Did^{ps3} (ap Mai^{7,135} *δοξα αν του χωρισαντος αυτον, ην απο του μονου εζητησεν ο μη λαμβανων δοξαν ανθρωπων*). Cf et. Eus^{praep} 13,6 *δοξαν την παρα ανθρωπων ζητειτε, και την δοξαν την παρα μονου του ενος ου ζητειτε*. Scribitur locus in antiquissimis edd sic: ΜΟΝΟΥΘΥΟΥ etc | *ζητειτε* (Δ *ζητει*) et. ℵ^{c} ... ℵ* 19. 47. 248. 249. 412. al^{5} e l Ephr^{278} (editum *ζηλουντες*) Bas^{eth} 303 et^{regg} 427 Chr^{8,281} Aug^{ioh} 93,2 *ζητουντες*

45. *εγω*: G*K*Λ 262. y^{ser} al pauc c om | *υμων* pr: L y^{ser} al pauc *υμιν*, D* *υμας* | *πρ. τον πατερα*: syr^{cu} om | *ο κατηγορων* (M *-γορος*) *υμων*: B add *προς τον πατερα* | *μωυσης* cum ℵBDKLSΠ al mu ... ς *μωσης* cum AEFGHMUVΓΔΛ al longe plu. Praeterea cf alibi.

46. *επιστευετε* bis (et. Or^{1,389} et^{3,178} et$^{4,121\cdot 237}$ bis Epiph$^{59\cdot 67}$ Bas^{3,27} etc): Λ y^{ser} al pauc Eus$^{ps\,644}$ *επιστευσατε*. Item al pauc Ign^{intpol} 249 (ad Magn^{9}) sec loco | *μωυσ–* cum BDKLSΠ etc ... ς *μωσ–* cum ℵA rell ut v. 45 | *-σει* cum ℵABDEFGLSVΔΠ al permu aldin Ign^{intpol} (sed$^{edd\,2}$ *-ση*) Or^{3,178} et$^{4,121\cdot 237}$ bis Epiph$^{59\cdot 67}$ Bas^{3,27} Chr^{8,282} Cyr^{4,264} ... ς *–ση* cum HKMUΓΛ al plu Thdrt^{1,300} | *γαρ εμου* (Λ* add *αν*) et. Ign^{intpol} Or^{quinq} Eus^{ps} Const^{2,5,3} Epiph^{59} etc: D al plus^{10} *εμου γαρ* | *εγραψεν* et. ℵ^{c} Ign^{intpol} Or Eus Const Epiph (et.^{693}) Chr Cyr (et Thdrt^{1,300} *ελαλησεν*): ℵ* *γεγραφεν*

47. F *γραμασιν* | *πως* etc: Epiph^{693} *πως αν τους εμους λογους ακουσητε* | *πιστευσετε* cum ℵALΓΔΠ^{2} unc rell al pl a b c e g q vg (hi Latt omnes *credetis*) syr^{utr} eth^{r} Or^{1,389} et^{3,178} Cyr^{4,267} Ir$^{int\,229}$ Cyp^{280} (uterq *credetis*) ... DGSΔ 1. 28. 69. 124. al^{20} Or^{1,389} cod Chr$^{mosc\,4}$ *πιστευσητε*, go *credatis* ... BVΠ* 235. al pauc Chr^{8,282} Ir^{int} ex$^{edd\,2}$ f ff$^{2\cdot}$ l foss syr^{cu} *πιστευετε* (*creditis*)

VI, 1. *μετα*: 13. 69. 124. cop^{wi} add *δε* | *τ. θαλ. τ. γαλιλαιασ*: G om, 157. 8^{pc} al pauc Cyr^{4,268} et^{269} (cf et. Ir$^{int\,147}$) om *τ. γαλιλ.* | *της τιβεριαδος* (a q *tiberiadis*; ff$^{2\cdot}$ l *illius tiberiadis*; c vg *quod est tiberiadis*): D 77** 249. b e syr^{p} (in edd^{bars} et $^{assem\,2\cdot}$) Chr^{8,285} praem *εις τα μερη*, v 247. f go praem *και*

2. *ηκολουθει δε* cum ℵBDL 1. 33. 69. 124. 2^{pc} a b c e ff$^{2\cdot}$ l cop Cyr^{4,273} ... ς *και ηκολουθει* (F al pauc go *ηκολουθησεν*) cum ΑΓΔΛΠ(F) unc^{8}

λύσ, ὅτι ἐώρων τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. 3 [47.3] ἀνῆλθεν δὲ εἰσ τὸ ὄροσ Ἰησοῦσ, καὶ ἐκεῖ ἐκαθέζετο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 4 [48.1] ἦν δὲ ἐγγὺσ τὸ πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. 5 [49.1] ἐπάρασ οὖν τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ὁ Ἰησοῦσ καὶ θεασάμενοσ ὅτι πολὺσ ὄχλοσ ἔρχεται πρὸσ αὐτόν, λέγει πρὸσ Φίλιππον· πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτουσ ἵνα φάγωσιν οὗτοι; 6 τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν· αὐτὸσ γὰρ ἤδει τί ἔμελλεν ποιεῖν. 7 ἀποκρίνεται αὐτῷ ὁ Φίλιπποσ· διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖσ,

al pler f g q vg syrcu etutr ethr arm aeth Chr8,285 Chron407 | οχλ. πολυσ (1 *multitudo*): ℵ πολ. οχλ., item Irint147 *et iterum inde secedens trans mare Tiberiadis, ubi et quum multa turba eum fuisset secuta* etc | εωρων cum ℵΓΔΛΠ unc9 al pler (al pauc εωρουν, εωρακασι, εωρασι) Chr8,285 bis Chron407 ... Ln εθεωρουν c. BDL al4 Cyr4,273, item A 13. εθεωρων :: cf 2, 23 | τα σημεια c. ℵABDKLΔΠ al20 it vg syromn cop go arm aeth Chrbis Cyr Chron ... ς (= Gb Sz) αυτου τα σημεια cum EFGHMUVΓΔ al plu :: cf 2, 23 | επι (*super, supra*, 1 *in his* etc): ℵ περι, b e *de infirmibus*, ff2· *de his qui* etc

3. ανηλθεν et. ℵc b e f q foss c (hi5 *ascendit*) c vg (hi *subiit*), Chron407 ανεβη ... ℵ*D 124. 433. a ff2· l Chr8,285 απηλθεν (*abiit*). Addidimus δε cum ℵcABLΓΔΛΠ unc rell al pler q syrp copwi Chr 8,285 Cyr 4,273 Chron407 ... D 1. 13. 25. 69. 2pe itpler vg add ουν ... ℵ*syrcu etsch ethr aeth praem και ... copschw arm om copulam | ις cum ℵ*BD ... ς o ις cum ℵcALΓΔΠ unc9 al omnvid Chr Cyr Chron ... Δ om; U* syrcu et sch ethr ante εισ το οροσ pon | εκει (et. ℵc): DU 1. 2pe al pauc aeth post εκαθ. pon ... ℵ* 63. 71. al10 fere om | εκαθεζετο (-θηζετο D) cum ℵ(et* etc)D 13. 69. 124. ... ς Ln Ti εκαθητο cum ABLΓΔΛΠ unc rell al pler Chr Cyr Chron

4. ην δε εγγυσ: D εγγ. δε ην

5. ο (ℵ* om, supplc) ις hoc loco cum ℵABDKLΜΠ al plus10 it vg cop syr cu etp go arm aeth Cyr4,275 ... ς ante τ. οφθ. cum EFGHSUVΓΔΛ al pler syrsch ethr | τ. οφθαλμουσ: U 28. al pauc l syrcu etutr ethr cop (sed nonschw exdz) aeth add αυτου | πολυσ οχλοσ (e q): ND a b c f ff2· l vg οχλ. πολ. (:: cf ad v. 2) | λεγει: DGr και λεγει (syrcu etsch et hr aeth *sublevavit - et vidit - et dicit* vel *dixit*) | προσ φιλιππ. cum ℵB DLΔ 33. 60ev Cyr4,275 ... ς Ti πρ. τον φιλ. cum AΓΔΠ unc rell al pler Baseth270 | αγορασωμεν (Gb′) cum ℵABDEFGHLMSΓΔΔΠ al longe plu ... ς αγορασομεν cum KUV al permu Baseth270 Cyr4,275 ... itpler vg *ememus*, b e *emimus* | φαγ. ουτοι: ℵG a ουτ. φαγ.

6. δε (ℵc): ℵ* γαρ | αυτοσ γαρ (ℵc): ℵ* d αυτ. δε | εμελλεν cum ℵABKLS ΔΠ al plu Chr8,287 Cyr 4,275 ... Ti ημελλεν cum DEFGHMUVΓΔ al plus50

7. αποκρινεται (D αποκριεν,) cum ℵ*DGr ... ς Ln Ti απεκριθη cum ℵcA BL unc rell al omnvid it vg etc | αυτω cum ℵcABDL unc rell al omn vid itpler vg etc ... ℵ* e om, sed ℵ* eius loco habet ουν (ℵcb ουν αυτω, nisi potius volebat αυτω) | ο φιλιππ. cum ℵL al pauc ... ς Ln Ti φι-

ἵνα ἕκαστος βραχύ τι λάβῃ. 8 *λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου·* 9 *ἔστιν παιδάριον ὧδε ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους;* 10 *εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡς πεντακισχίλιοι.* 11 *ἔλαβεν οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαρίστησεν καὶ ἔδωκεν τοῖς ἀνακει-*

λιπτ. (sine artic.) cum ABDΓΔΛΠ unc rell al pler | *αρτοι*: D post *αυτοισ* pon | *αρχουσιν*: L *αρκεσει* | *αυτοισ*: ℵ Chr^{8,287} om, item ff^{2}· (*ducentor. denarior. panes non sunt ut unusquisque* etc) cop | *εκαστοσ* sine additam cum ℵABLΠ 13. 33. 69. al^{3} it vg go cop syr^{p} arm aeth (syr^{cu} *ut modicum modicum edant*) Chr^{8,287} Cyr^{4,277} ... ς add *αυτων* c. DΓΔΛ unc^{9} al pler syr^{sch} et^{hr} (d *ut singuli modicum accipiant*) | *τι* cum ℵALΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f g vg syr^{p} (item ^{cu} et^{sch} et^{hr} vdtr agnoscere) arm Chr^{8,287} Cyr^{4,277} ... BD b e ff^{2}· l q cop go om, hinc Ln [*τι*]

9. *παιδαριον* sine *εν* cum ℵBDLΠ* 1. 69. 157. al^{15} fere a b e l syr^{cu} aeth Or^{3,477} Chr^{8,288} Cyr^{4,277} ... ς (Gb^{0} probante omissionem Schu) add *εν*, Ln [*εν*], cum AΓΔΛΠ^{2} unc^{9} al pler c f ff^{2}· g vg syr^{sch} et^{p} et^{hr} go arm (anceps cop) :: *ισ* etc pro *τισ* apud Mt Mc Lc frequens; apud Ioh cf 11, 49. 19, 34 | *οσ* (Gb′) cum ABD*GUΛ 127* 262. al plus^{15} ... ς ὅ cum ℵD^{2}EFH(ὡ)KLMSVΓΔΠ al pler Or^{3,477} Cyr^{4,277} | *τι*: D* om

10. *ειπεν* cum ℵBL a foss syr^{cu} et^{sch} arm Or^{3,510} ... ς (Gb^{0}) add *δε*, Ln [*δε*], cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler b q go syr^{p}; item DG al pauc c e f ff^{2}· g l vg *ουν* add; item cop aeth praem *και* | *ποιησατε* etc: syr^{cu} *ite recumbere facite eos homines consessus consessus* | *χορτοσ* (ℵ^{c}; ℵ* *τοποσ*) *πολυσ*: Δ b *πολ. χορτ.* | *εν τω*: Δ om *τω* | *ανεπεσαν* cum ℵABDE FGLMVΓΔ al plus^{20} ... ς *ανεπεσον* cum HKSUΔΠ al plu Cyr^{4,280} | *ουν* cum ℵABDKLUΔΠ al plu a b c f l (g ff^{2}· ut vdtr) vg cop^{edd} syr^{p} et^{hr} Cyr^{4,280} (al^{2} *δε*, al^{4} e q syr^{cu} et^{sch} arm *και ανεπεσ.*) ... EFGHMSVΓΔ al^{10} fere cop^{edd2} go (sed add *ibi*) om, hinc Gb^{0} | *οι ανδρεσ* cum ℵAB unc rell al pler ... DL 1. 33. 157. al pauc Cyr^{4,280} om *οι* | *ανδρεσ*: AKΠ* al^{10} praem *ανθρωποι* | *ωσ* c. ℵBDL ... ς Ln Ti *ωσει* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Cyr ... syr^{cu} et^{sch} (non item ^{hr} et^{p}) cop om | *πεντακισχ.* (ℵ^{c}): ℵ* *τρισχιλ.*

11. *ουν* cum ℵ^{c}ABDL al pauc c e f ff^{2}· l q vg (e *cum accepisset ergo*) cop syr^{p} mg (in codbars) Cyr^{4,282} ... ς *δε* cum ℵ*ΓΔΛΠ unc^{8} al pler b go arm syr^{p} ^{txt} Bas$^{eth\,263}$ ... G 1. 13. 69. 118. 124. 2^{pe} *και λαβων*, syr cu et^{sch} et^{hr} aeth *et accepit*, a sine copula :: cf ll. pp. | *αρτουσ*: D 59. praem *πεντε* | *ευχαριστησεν* (D *ηυχαρ.*) *και* cum ℵD a b e q (a b *gratias egit et*, e q *benedixit et*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ... ς Ln Ti *ευχαριστησασ* cum ABLΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f ff^{2}· l vg (c ff^{2}· l vg *cum gratias egisset*, f *gratias agens*) syr^{p} cop arm aeth Or^{3,510} (*οτι ειπεν ο ιωαννησ·*

μένοις, ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. 12 *ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται.* 13 *συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσαν τοῖς βεβρωκόσιν.*

14 [50.10] *Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ἔλεγον*

ποιησατε τους ανθρ. αναπεσειν, και οτι ευχαριστησας εδωκε τοις ανακειμ. απο των αρτων etc) Bas$^{eth\,263}$ Cyr^{4,282} (*σημειωτεον δε οτι αντι του ευχαριστησας το ευλογησας ειρηκεν ο ματθαιος· διαφωνησει δε ουδαμως των αγιων η εκδοσις* etc. Etiam Or^{3,510} comparat *οι φαγοντες απο των επτα ευχαριστηθεντων αρτων* et *οι φαγ. απο πεντε ευλογηθεντων.* | *εδωκεν* cum ʀDΓ 40. 69. 7^{pe} g^{scr} al^{5} (item al^{8} *διεδωκ.*) b e q Or^{3,510} Chr^{8,289} ... ς Ln Ti *διεδωκεν* cum ABLΔΑΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} Cyr^{4,282} a c f ff$^{2\cdot}$ l vg (hi Latt *distribuit*) go. Interpretes rell plerique, ut cop syr^{cu} et^{p} et^{hr} potius *dedit* quam *distribuit* exprimunt :: apud Synoptt *εδωκεν* et *εδιδου* ad discipulos pertinet; hoc vero loco quum ad *τους ανακειμ.* pertineat, aptius quam *εδωκεν* videri debebat *διεδωκεν.* Nec enim hoc pro *εδωκεν* substitutum est postquam ea quae sequuntur iam ad modum Synopticorum mutata fuere. | *τοις ανακειμενοις* cum ʀ*ABLΠ 1. 33. 118* 254. p^{scr} w*^{scr} 2^{pe} a c f ff$^{2\cdot}$ l q$^{\cdot}$vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm aeth^{ro} Or^{3,510} Bas^{eth263} Chr^{8,289} Nonn^{6,39} (*και πορε δαιτυμονισσι και ωριγε πασιν εδωδην*). Cf Aug$^{ioh\,24,4}$ *accepit autem dominus Iesus panes, gratias egit, iussit, fracti sunt panes, positi ante discumbentes* ... ς (sed Gb^{00}) praem *τοις μαθηταις, οι δε μαθηται* cum ʀ^{c}DΓΔΛ unc^{9} al pler b e (*dedit discipulis suis et* [corrige *ut*] *discipuli darent*) aeth^{pp} Cyr^{4,282} | *ομοιως*: Dᴍ al pauc add *δε* | *εκ*: ᴍ *απο*

12. *ενεπλησθησαν*: Eᴍ 1. 118. 131. s^{scr} al pauc *επλησθ.* | *περισσευσαντα* cum ʀADL unc rell al pler Chr^{8,289} Cyr^{4,283} ... B 40. 63. 64. al^{5} *περισσευοντα* | *απολητα*ι: D b f l cop aeth add (b l praem) *εξ αυτων*

13. *ουν* (et. c e f ff$^{2\cdot}$ l q vg syr^{p} et^{hr} cop^{odd}): DΛ al pauc b *δε* ... a syr^{cu} et^{sch} aeth *et collegerunt*, go *tunc collegerunt* ... 112. cop^{dz} arm om copulam | *επερισσευσαν* cum BDᵉᵍ 67. 60^{ev} (p^{parh} *περιεσευσαν*) ... ς *επερισσευσιν* (U al *περιεσευσε*, Δ *περισσευσιν*) cum ʀAL unc rell al pler Cyr^{4,283} (*απερ επερισσ.*)

14. Versum om e | *ιδοντες*: L al^{3} *ειδοτες* | ο *εποι. σημειον* cum ʀADLΓΔ ΑΠ unc^{9} al omn^{vid} b c f ff$^{2\cdot}$ g l q vg (b l *signum quod fecit*, f *signum quod fecerat*) syr^{omn} etc ... Bᵉᵍ a cop arm (syr^{hr30} ubi ab hoc versu nova lectio incipit) *α εποι. σημεια.* Praeterea non addidimus ο $\overline{ις}$ cum ʀBD 237. a b c g l am fu for foss em ing iac mt (sed mm gat ut vg^{clem}) sax syr^{cu} arm ... ς (sed Gb^{0}) Ln add ο *ιησους* cum ALΓΔΛ Π unc^{9} al pler f ff$^{2\cdot}$ q vg^{ed} (sed ff$^{2\cdot}$ vg *quod Iesus fecerat signum*) syr

Deut 18, 15 ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.
15 Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν
6, 3 ἵνα ποιήσωσιν βασιλέα, [51.4] φεύγει πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.
Mt 14, 22—36 Mc 6, 45—56 16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
θάλασσαν, 17 καὶ ἐμβάντες εἰς πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς θα-
λάσσης εἰς Καφαρναούμ. κατέλαβεν δὲ αὐτοὺς ἡ σκοτία καὶ οὔπω

utr et^{hr} cop go arm Cyr^{4,282} (ο εποι. ο ις σημ.) | οτι (et. c f ff^{2c} g l vg): ℵ 242. 249. al pauc a b q arm om | αληθως: D om | ο εισ τ. κοσμ. ερχομ. cum ℵDM 254: a b ff^{2c} l foss ... ς Ln Ti ο ερχομ. εισ τ. κοσμ. cum ABLΓΔΘΞΑΠ unc^{8} al pler c f q vg Cyr^{4,283} (:: 11, 27 est ο χς ο υι. του θε. ο εισ τ. κοσμ. ερχ., quem locum magis de usu Iohannis testari dixerim quam valuisse ad mutandam huius loci scripturam.)

15. ις ουν: G 15. 69. Chr^{8,290} ο ουν (Chr γουν) ις | ινα ποιησωσιν βασιλεα cum ℵ^{c}ABL (sed L* vdtr αυτον additurus fuisse) 1. 28. 33. al pauc (q vide post) Or^{4,399} Cyr^{4,286} ... ς (sed Gb^{0}) ιν. ποι. αυτον βασ. cum DΓΔΛ unc^{9} al pler itp^{ler} vg sah cop syr^{omn} go arm aeth Chr^{8,290} ... ℵ* και αναδειχνυναι βασιλεα, item q *et facere regem* (Aug^{ioh} ^{25,1} *cum cognovisset quia venerant ut raperent eum et facerent eum regem, fugit iterum* etc) | φευγει cum ℵ* a c ff^{2c} g l vg syr^{cu} (praemissis *reliquit eos*) Aug^{ioh}^{25,1} (cf et. Tert^{idolol} ^{18} *si potestatem quoque nullam ne in suos quidem exercuit – si regem se denique fieri conscius sui regni refugit, plenissime dedit formam suis* etc) ... ς Ln Ti ανεχωρησεν cum ℵ^{c}ABDLΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} b e f q sah cop syr^{utr} et (*ivit*)^{hr} go (*abiit*) aeth (*subduxit se*) Chr^{8,290} (sed in comm και βασιλεα χειροτονειν εμελλον, ο δε χς φευγει) Cyr^{4,286} (sed in comm τουσ – αποφευγων) :: ανεχωρησεν ex Mt^{i} usu (cf 12, 15. 14, 13. 15, 21 etc) adsumptum vdtr et φευγει ut parum dignum persona Iesu pulsum. Certe φευγει alienissimum est a correctore.) | παλιν cum ℵ(et* et^{c})ABDKLΔ 1. 33. 118. 124. al mu it vg go syr^{cu} et^{p} et^{hr} arm Cyr^{4,286} ... EFGHMSUVΓΔ al plus ^{100} aldin sah cop syr^{sch} aeth (Or^{4,399} ις γαρ ποτε, γνους οτι – ανεχωρησεν εισ το ορος, αλλ ου μετα των μαθητων, αλλα μονος etc) Chr^{8,290} Nonn^{6,61} om | μονος: D add κακει προσηυχετο :: cf Mt 14, 23 | αυτος (254. b ff^{2c} l arm om) μονος: ℵ μον. αυτ., d^{scr} 2pe om utrumq

16. οψια: M οψιασ | επι (it vg *ad mare*): Δ 13. 69. 131. 235. 258. 20^{ev} aldin Chr^{8,293} εισ

17. εμβαντεσ (D ενβ.): AK al pauc Chr^{8,293} αναβαντ. | εισ πλοιον cum ℵBLΔ 33. 113. 131. go Cyr^{4,289} ... ς Ln Ti εισ το πλ. cum ADΓΔ unc^{9} al pler Chr^{8,293} | ηρχοντο: ℵ ερχονται. Pro ηρχοντο etc e *transfretaverunt contra in capharnaum.* | περαν: D 13. 69. 6^{pc} al pauc Chr ^{8,293} Cyr^{4,289} εισ το περαν | καφαρναουμ cum ℵBD y^{scr} itp^{ler} vg sah cop go Cyr^{4,289} Nonn^{6,66} ... ς καπερναουμ cum ALΓΔΛ unc^{9} al fere omn q Chr ^{8,293} | κατελαβ. δε αυτουσ η σκοτ. cum ℵD ... ς Ln Ti και σκοτια ηδη εγεγονει (ven^{ev} γεγονει, y^{scr} Chr^{8,293} εγενετο) cum ABLΓΔ

ἐληλύθει Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, 18 *ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο.* 19 *ἐληλακότες οὖν ὡς στάδια εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν.* 20 *ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.* 21 *ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ἐγένετο τὸ πλοῖον ἐπὶ τὴν γῆν εἰς ἣν ὑπῆγον.*

22 [52.10] *Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἕν, καὶ ὅτι οὐ συν-*

A unc[9] al omn[vid] it (a *et tenebrae iam erant*, e *et cum essent tenebrae*) vg rell Chr[8,293] Cyr[4,290] | *ουπω* (probante Schu) cum ℵBDL 33. 69. 124. 249. 254. a b e f l q cop go syr[hr] arm aeth Cyr[4,290] Nonn[6,70] ... ς Ti *ουκ* (:: vdtr cum altera lectione *ηδη εγεγον.* cohaerere) cum AΓΔ A unc[9] al pler c ff[2] vg syr[cu] et [utr] Chr[8,293] | ιν cum ℵL 80. ... ς Ln Ti o ιν cum ABD unc rell al pler Chr Cyr. Posuimus autem ante *προσ αυτ.* cum ℵD 80. a aeth syr[hr] ... ς Ln Ti post *προσ αυτ.* pon cum ALΓΔA unc[9] al pler it[pler] vg cop syr[cu] et [utr] arm Chr Cyr, item B post *προσ αυτ. εληλυθ.* Praeterea K 13. 8[pe] al[10] post *πρ. αυτ.* o ιν add *εισ το πλοιον*

18. *η τε θαλασσ.* etc: syr[cu] *et ventus surgebat vehementer, et turbatum est illis mare.* | *τε* (ita d e; hiat a): D[gr] b c f l q (ff[2] vid) vg syr[utr] cop go aeth *δε* ... sah syr[hr] non exprim | *διηγειρετο* c. ℵADEFHKMSΓ Δ al pler Chr[8,293] Cyr[4,290] ... Ti *διεγειρετο* cum BGLUVΛ al[6]

19. *ουν*: ven[ev] add *ολην την νυκτα* | *ωσ* cum ℵBLΓΔΛ unc rell al pler Chr[8,294] Cyr[4,291] ... Ln *ωσει* cum AD (sed ante *εικοσι* pon) 1. 157. i[ser] al[5] ... 28. 127. 237. d om | *σταδια* cum ℵ*D 106. (et. Latt. *stadia*) ... ς Ln Ti *σταδιουσ* cum ℵ[a]vel[b]ABL unc rell al pler Chr Cyr :: cf de usu utriusq formae Steph. Thes. Paullo usitatius *σταδιοι.* | *γινομενον*: G al[20] sah Cyr *γενομενον*

20. o *δε* (59. 111. syr[cu] et [sch] add ιν): ℵ *και* (a d *quibus ipse ait*) | *μη φοβεισθε*: FK al[10] fere *μ. φοβησθε.* ... syr[cu] om

21. *ηθελον*: ℵ 6[pe] *ηλθον* | *λαβειν αυτον*: D 69. 124. 7[pe] al[10] fere e go Aug[ioh25,7] *αυτ. λαβ.* | *εγενετο το πλοι.* c. ABGL 1. 33. 69. 124. 2[pe] 6[pe] y[scr] al pauc c e g l q am fu for fos ing mt sah cop arm aeth Or[3,10] Cyr[4,292] Aug[ioh25,7] ... ς *το πλοι. εγενετ.* (D *εγενηθη*) cum ℵDΓΔA unc[8] al pler a b f ff[2] vg[cle] syr[cu] et[utr] (syr[hr] *et simul inventa fuit navis reversa ad terram* etc) go | *επι την γην* cum ℵ* 13. 28. 69. 113. 124. 435. al[5] (item 127. 157. 32[ev] *εισ την γην*) Or[3,10] (it vg *ad terram*) .. ς Ln Ti *επι τησ γησ* cum ℵ[c]ABDLΓΔA unc[9] al pler Cyr[4,292] | *υπηγον* (ℵ[c]): ℵ* *υπηντησεν*

22. *εστηκωσ*: ℵ z[scr] *εστωσ* | B* *περα* | *ειδον* (L *ιδ.*) cum ABL a d f l q (f l *turba – viderunt*, a d q *turbae - viderunt*) sah cop syr[utr] (sed syr p[mg] *noverunt*) et[hr] go (in his versionibus omnibus *viderunt* prae-

εισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· 23 *ἄλλα ἦλθον πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστή-*

---

gresso singulari) aeth (Chr$^{8,295\ com}$), item ʀDEᴳ 42. b c ff^{2}· g δ vg arm Aug$^{ioh\ 25,8}$ *ειδεν* (*turba - vidit*), Nonn^{6,87} *σκοπιαζεν* ... ς Ti *ιδων* cum ΓΔEᴳA (Δ *ειδων*) unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler (67. *ιδοντες*) e (*cum scirent*) syr^{cu} Chr^{8,294} txt Cyr^{4,294} (in com non tangit) | *πλοιαριον* (e q *navis*) *αλλο*: 13. 69. 124. a d e q *αλλ. πλοιαρ.* | *ει μη εν* cum ʀ^{c}AEL 1. 11. 22. 42. 157. 265* b (*nisi unum illut*) c f ff^{2}· g l q δ vg go cop aeth arr pers^{w} Nonn^{6,90} ... ς (=Gb) add *εκεινο εισ ο ενεβησαν οι μαθηται αυτου* cum (ʀ*)(D)ΓΔA unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler aldin (a) e (syr cu) syr^{utr} (et ^{hr}) (sah) (arm) Chr^{8,294} Cyr^{4,294}. Variant *εκειν ο* (ΓA al *-νω*): D 33 al pauc aldin a syr^{cu} arm Chr om. Item *εισ ο* (E*Γ al *ω*): Δ 69* *εισ ον*, al pauc om *εισ*. Item *ενεβησαν*: Δ al mu Cyr *ανεβησαν*. Item *οι μαθητ. αυτου*: ʀ*D 13. 69. 124. a syr^{cu} sah arm *οι μαθ. του* (D* *αυτου*) $\overline{ιυ}$, 108. syr^{sch} pers^{p} om *αυτου* | *και οτι ου* (Δ om) *συνεισηλθεν* (127. al^{15} Cyr^{4,294} *συνηλθε*, l *fuerat*, similiter syr^{cu}) *τοισ μαθητ. αυτου ο* $\overline{ις}$ (*ο* $\overline{ις}$ A et h. l. et post *συνεισηλθ.*, f fos arm aeth post *συνεισηλθ.*, ff^{2}· *Iesus in navem cum discip. suis*, a *cum disc. suis intravit Ies. in navicula*, al^{8} Aug^{ioh25,8} om *ο* $\overline{ις}$) ... ʀ* *και οτι ου συνεληλυθει αυτοισ ο* $\overline{ις}$ (Chr^{8,295} *και οτι ο* $\overline{ις}$ *ου συνεισηλθεν*) | *εισ το πλοιον* (ʀ *πλοιαν*, notato o super α) cum ʀABDKLΘΣ al^{25} b c e ff^{2}· l vg (hi Latt *in navem*, vg^{cle} *in navim*) Chr Cyr ... ς (= Gb) Ti *εισ το πλοιαριον* cum ΓΔA unc^{8} (et. ven^{ev}) al pler a f q (a f *in navicula*, q *in naviculam*) | *αλλα μονοι* (D a q *μονον*) *οι μαθητ. αυτ. απηλθον*: 220. syr^{cu} et^{sch} pers^{p} plane om. Praeterea ʀ* (suppl^{b}) 56. 58. 61. ff^{2}· l om *απηλθον* (b *fuerunt*)

23. *αλλα ηλθ. πλοιαρια*: ʀ *επελθοντων ουν των πλοιων*, D arm *αλλων πλοιαρειων ελθοντων*, b syr^{cu} *et cum supervenissent aliae naves* (syr^{cu} *et cum aliae naves venirent*) | *αλλα* sine copula cum BLΘΣ 33. e cop (sah *et ecce aliae* etc) syr^{hr} ... ς Ln Ti add *δε* cum AΓΔA unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} rell Cyr^{4,294} | *ηλθον* cum KLMΓΘΣ 1. 33. 106. 124. 127. 131. 299. 2^{pe} 7^{pe} g^{scr} y^{scr} z^{scr} al^{20} fere (254. *διηλθον*) ... ς Ln Ti *ηλθεν* cum ABΔA unc^{7} al plu. Praeterea K al pauc aldin post *πλοιαρ.*, L post *τιβεριαδ.* pon. Ex Latt vero c ff^{2}· g l q vg Aug^{ioh25} *supervenerunt* (b *et cum supervenisset*) praebent, quod scripturae codicis ʀ *επελθοντ.* respondet. Reliqui a e f *venerunt*. | *πλοιαρια* cum A(D)LΓΔΘΣA unc^{9} al pler a e q ... Ln *πλοια* cum (ʀ)B 157. 32^{ev} b c f ff^{2}· g l vg | *εκ*: B 127. g^{scr} i^{scr} al^{10} add *της* | *εγγυσ του τοπου* (haec syr^{cu} non exprim) *οπου εφαγον τον αρτον*: ʀ *εγγυσ ουσησ* (ʀ^{c} *του τοπου* pro *ουσησ*) *οπου και* (ʀ^{c} om) *εφαγον αρτον* | *ευχαριστησαντοσ του κυριου* (237. al^{7} syr^{sch} et p ^{mg} pers^{p} *του* $\overline{ιυ}$, p^{scr} *αυτου*, 1. 118. sah *του κυρ.* ante *ευχα.*) ... b f ff^{2}· l q *quem benedixerat* (*-xit* f) *dominus* ... c am fu for fos em ing tol syr^{hr} *gratis agentes domino* (fos *deo*) ... D 69* a e syr^{cu} arm plane om, hinc Gb^{0} :: cf ad 4, 1

ταντος τοῦ κυρίου. 24 *ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοιάρια καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.* 25 *καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί, πότε ὧδε γέγονας;* 26 *ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων*

---

24. *οτε ουν* (c *autem*) *ειδεν* ($\aleph^{c}$ *ιδεν*) o *οχλος* (a b d e ff^{2}· q fos *vidissent turbae*) usque *οι μαθητ. αυτου* (et. $\aleph^{c}$): ℵ syr^{cu} *και ιδοντες οτι ουκ ην εκει ο* $\overline{\text{ις}}$ *ουδε οι μαθηται* (syr^{cu} add *αυτου*) | *ειδεν* cum BDEFGMS vr (H *ειπεν*) etc ... $\aleph^{c}$AKLΘΞΔ al *ιδεν* ... U *εγνω* | $\overline{\text{ις}}$ (al pauc o $\overline{\text{ις}}$, 3. post *εστιν* pon): H 264. om | *ενεβησαν* cum $\aleph^{c}$ABΓΔΛ unc^{9} al pler etc ... $\aleph^{*}$L 1. 118. al^{15} *ανεβησαν* ... D 13. 69. 124. b ff^{2}· l arm *ελαβον* (ex his retinent *αυτοι* 13. 69. 124. [sed ap Bi notatur *αυτοις*] arm?, D *εαυτοις*, b ff^{2}. l *acceperunt sibi*) | *αυτοι* c. $\aleph^{c}$ABDEFGHKLMVΔΛ (et. ven^{ev}) al pler aldin q cop syr^{p} aeth Cyr^{1,294} ... ς (= Gb Sz) *και αυτοι* c. UΓ al vix mu ... $\aleph^{*}$S 38 251. 253. 435. a c e f vg go syr^{cu} et^{sch} et^{hr} plane om ... D b ff^{2}· l *εαυτοις* (124^{birch} *αυτοις*) | *εισ*: D 13. 69. 124. b ff^{2}· l om, item (*ascenderunt naviculas*) e am fu for fos (al) | *τα* (D om) *πλοιαρια* cum $\aleph^{c}$BDL 33. 69. 124. 249. 254. 259. 264. itp^{ler} (et ff^{2}· *naviculam*) vg syr$^{p\,mg}$ Cyr^{1,294} ... ς *τα πλοια* cum AΓΔΛ unc^{9} al pler syr$^{p\,txt}$ ... $\aleph^{*}$ *το πλοιον*. Similiter ff^{2}· (vide ante) syr^{cu} | *καφαρναουμ* cum NBD etc ... ς *καπερναουμ* (et. ven^{ev}): ut v. 7 | *τον* $\overline{\text{ιν}}$: K al^{9} for *αυτον* ... b om

Totum locum igitur (22—24) $\aleph^{*}$ sic: *τη επαυριον ο οχλος ο εστως περαν της θαλασσης ειδεν οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει ει μη ενεκεινο εισ ο ενεβησαν οι μαθηται του* $\overline{\text{ιυ}}$ *και οτι ου συνεληλυθει αυτοισ ο* $\overline{\text{ις}}$ *εισ το πλοιὰν αλλα μονοι οι μαθηται αυτου· επελθοντων ουν των πλοιων εκ τιβεριαδοσ εγγυσ ουσησ οπου και εφαγον αρτον ευχαριστησαντοσ του κυριου και ιδοντεσ οτι ουκ ην εκει ο* $\overline{\text{ις}}$ *ουδε οι μαθηται ανεβησαν εισ το πλοιον και ηλθον* etc. Quibus passim praeter cetera syr^{cu} accedere, singillatim notatum est. Praeterea inprimis memorabile est *επελθοντων*, quod soli $\aleph^{*}$ proprium est, a plerisque italae codicibus confirmari. Chr$^{8,294.\,295}$ (certe sic ed^{montf}) nil nisi haec: *τη επαυριον ο οχλοσ ο ιστηκωσ, ιδων οτι αλλο πλοιαριον ουκ ην εκει ει μη εν, εισ ο ανεβησαν οι μαθητ. αυτου, και οτι ο* $\overline{\text{ις}}$ *ου συνεισηλθεν, ενεβησαν και αυτοι εισ ετερα πλοιαρια, ελθοντα απο τιβεριαδοσ.*

25. *ραββει* cum NBEHΓΔ al (alibi inprimis accedunt ACD) ... ς Ln *ραββι* cum ADFGKLMSUVΔ al pler | *γεγονασ* (et. ff^{2}· *quando hic fuisti*, item cop syr^{p}) ... ℵ 28. *ηλθεσ* (28. *ηλθ. ωδε*), D *εληλυθασ*. Item *venisti* itp^{ler} vg sah^{mūnt} syr^{cu} et^{sch} et^{hr} go arm (ut 28.) aeth (*quando venisti et appulisti huc*)

26. *απεκριθ. αυτοισ* o (ℵ 251. 258. om) $\overline{\text{ις}}$ *και ειπεν* (y^{ser} om κ. *ειπ.*): syr^{cu} *Iesus dixit eis* | *ζητειτ. με* ($\aleph^{c}$): $\aleph^{*}$ om | *ειδετε* cum NBEFGLMΓΔΛ al plu ... AHKSUV al mu *ιδετε* ... D *ειδατε* | *σημεια* (et. Or^{1,243} et^{4,454}): D a b f fos gat go add *και τερατα* (:: ex 4, 48.)

καὶ ἐχορτάσθητε. 27 ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δίδωσιν ὑμῖν· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ θεός. 28 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; 29 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα πιστεύητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. 30 [53.4] εἶπον οὖν αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι, τί ἐργάζῃ; 31 [54.10] οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφα-

---

27. εργαζ. μη την βρωσιν την απολλυμενην (ut etiam Novat$^{gall\,3,319}$ *operamini autem non eam escam quae perit*): ℵ εργ. βρωσιν μη την απολλ., item b Hil^{972} *operamini escam non quae perit* (Hil *interit*). Cf Clem^{319} et^{551} εργαζ. μη την απολλ. βρωσιν (ita utroq loco) | την βρωσιν sec cum ABDKLMSUVΓΔΛ al pler a b e f q sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} rell Or^{1,243} Chr$^{8,297.\,298}$ Cyr^{4,298} et$^{act\,54}$ Novat Hil (nil probat Clem^{736} εργαζεσθαι γαρ την βρωσιν την εισ αιωνα παραμενουσαν ο κυριοσ ενετειλατο) ... ΝΕFGH 28. 69. al^{15} c (g ff$^{2\cdot}$ ut vdtr) l vg Clem^{319} et^{551} Const^{2,61,1} Epiph^{1070} Aug$^{lob\,25,10}$ om | διδωσιν υμιν cum ΝD e ff$^{2\cdot}$ foss syr^{cu} go Chr^{8,298} ... ς Ln Ti υμιν δωσει cum ABLΓΔΛ unc^{9} al pler c am fu ing syr^{p} rell Or^{1,243} Cyr^{4,300} et$^{act\,54}$ Novat, item δωσει (69. -σῃ) υμιν 69. 124. al aliq a b f q vg^{cle} (item for al) syr^{sch} et^{hr} Chr^{8,299} Hil^{972}. Item Nonn^{6,117} ὀπάσσει. | τουτον: v 69. τουτο

28. ουν: A syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (non item p) arm om | προσ αυτον: e *ad eum Iudaei* | τι: G add ουν | ποιωμεν cum ΝABLΤΓΔΛ unc^{8} al pler Or^{1,243} Chr^{8,301} Cyr^{4,307} ... ς (sed non ς^{e} Gb Sz) ποιουμεν cum minusc plus^{20} ... G (D vide post) 13. 124. ποιησωμεν, 69. 254. Chr^{8,377} (ed maior^{329}) ποιησομεν, it vg *faciemus*. D transpositis verbis sic: τι εργασωμεθα (*ερσωμεθα) ινα ποιησωμεν | ινα (ℵ^{c}): ℵ* ιν | εργαζωμεθα (et. Or^{1,243}): Chr^{8,377} (non item$^{301\ bis}$) εργασωμεθα ... ΚΜΓ al mu εργαζομεθα. D vide ante.

29. ις cum ΝΓΔ unc^{8} al^{70} fere aldin Cyr^{4,307} ... ς (Gb^{00}) Ln praem ὁ cum ABDKLTΔ al permu Or^{1,243} (Chr^{8,301} ειπεν ουν αυτοισ ο ις) | το εργον (et. Or^{1,243} Const^{2,61,1} Baseunom^{288} Chr^{8,301} etc): Τ τα εργα (non item sah) | πιστευητε (L -ειτε) cum ΝABLT 1. 33. 40. 71. 106. 2pe g^{ser} al^{5} Or Baseunom ... ς Ln (ex errore) Ti πιστευσητε cum D ΓΔΛ unc^{9} al pler Const^{2,61,1} Chr^{8,301} Cyr^{4,308} Thdrt^{3,145} | απεστειλεν (et. Or Const Bas Chr Cyr Thdrt): ΤΓ 61. απεσταλκεν

30. ουν pri: 248. 254. q syr^{cu} et^{sch} go om (syr^{hr} aeth *et dixerunt*) | ουν sec cum ABDΤΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} sah Eus$^{marc\,179}$ Chr^{8,301} ... ΝL 33. al^{4} l (b *autem*) fos cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Cyr^{4,309} om; hinc Gb^{0} | ποιεισ συ (13. 69. al mu l fos arm Chr^{8,301} Cyr^{4,309} om) σημειον (etiam a Eus$^{marc\,179}$): ℵ 131. ποι. σημ. συ ... D b c e q (g ff$^{2\cdot}$ ut vdtr) vg σοι (*tu*) ποιεισ σημ., f *tu signum facis* | ιδωμεν: Γ al ειδωμεν

31. ημων: U 69* al paue υμων | το μαννα (K μανα) εφαγον (et. Eus^{marc}

γον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστιν γεγραμμένον· ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ Ps 78, 24
ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. 32 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀλη-
θινόν. 33 ὁ γὰρ ἄρτος ὁ τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. 34 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν·
κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. 35 55.1 εἶπεν οὖν αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς ἐμὲ
οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μή διψήσει πώποτε.
36 ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατε καὶ οὐ πιστεύετε. 37 56.10

179): LV 33. 69. 124. al[10] a ff[2·] l vg (sed non am fu for al) syr[p] eth[pp] arm Chr[8,301] et[302] Cyr[4,309] *εφαγ. τ. μαννα.* | *εστ. γεγραμμενον*: D *εστιν* (hoc deletum est) *γεγραμμ. εστιν* (it vg *scriptum est*) ... 1. 2[pe] al pauc *γεγραπται* | *εδωκεν*: ℵ 69. 124. Eus[marc 179] (ex cod[ven]) *δεδωκεν*

32. *ουν* (et. c f ff[2·] l[2] vg sah syr[p]; b arm *δε*, syr[hr] *et dixit*): GL al pauc a (*respondens ihs dix. illis*) e l[*] q syr[cu] et[sch] cop om, hinc Gb[00] | *μωυσης* cum ℵBDKLΘV al mu ... *ς μωσης* cum AEFGHMUΓΔΛ al plu. Cf etiam alibi. | *δεδωκεν* cum ℵATΓΔΛ unc[9] al pler Or[1,244] Eus[ps 471] Chr[8,303] Cyr[4,310] ... Ln *εδωκεν* cum BDL 127. al[4] Clem[125] Eus[marc 179] Chr[8,302] | *αλλ'*: D *αλλα*

33. *ο του θεου* c. ND ... *ς* Ln Ti om ὁ c. ABLT unc rell al omn[vid] Clem[125] Or[1,244] Eus[ps 471] Chr Cyr | *ζωην διδουσ* (D *διδωσ*) et. a b e q syr[cu] arm Clem[125] Or[1,244] et[3,553] et[4,23] Eus[ps 471] (et[171]) Chr[8,303] Cyr[4,311] ... AK 33. 254. c f ff[2·] vg sah cop syr[utr] eth[hr] go aeth Eus[ps 85] (et[267]) *διδ. ζωην*

34. *κυριε παντοτε*: ℵ *παντ. κυρ.*

35. *ειπεν ουν* cum NDΓ 13. 33. 69. 106. 157. al[10] g q sah syr[p txt] (:: *ουν* propter proxime praegressum *ουν* vel mutatum vel abiectum est) ... *ς ειπ. δε*, Ln *ειπ.* [*δε*] cum ΑΔΛ unc[9] al pler e vg syr[p mg] Cyr[4,320] ... f ff[2·] go aeth *et dixit* ... Ti *ειπεν* sine copula (Gb[**]) cum BLT 113. a b e fos cop syr[cu] et[sch] arm | *πρ. εμε* cum ℵBT ... *ς* Ln Ti *πρ. με* cum ADLΓΔΛ unc rell al omn[vid] Or[1,244] Eus[ps 471] Chr[8,303] Cyr[4,323] | *πεινασῃ* cum ℵABLΓΔΛ unc[8] al plu Or[1,244] Cyr[4,320] ... *ς* Ln *πεινασει* cum DHT al[20] aldin Eus[ps] Chr | *διψησει* (D *διψασει*) cum ℵAB[*]DHLTΔ al[25] aldin Eus[ps] Chr ... *ς διψηση* cum B[3]ΓΔ unc[8] al plu Or Cyr (:: quod h. l. accuratior testium observatio suadet, ut fut. et coni. aor. componantur, id exemplis haud paucis confirmare licet, ut Mt 7, 6 Lc 22, 30 Apoc 3, 9 Lev 10, 6 Deut 29, 13) | *πωποτε*: E 17. *ποτε* ... 33. vg[sixt] syr[sch] *εισ τον αιωνα* :: ex 4, 14

36. *οτι και*: KΔ al[5] e f fos mt syr[cu] et[sch] sah arm go om *και* | *εωρακατε* cum ℵABDGHMSUΓΔΠ[2] al plu ... EFKLTVΔΠ[*] al mu *εορακατε*. Praeterea non addidimus *με* cum ℵA a b e q gat vg[cod] (Lat[2·] ap Mtthiae) syr[cu] ... *ς* Ti add *με*, Ln [*με*] cum BDL(T *μη*)ΓΔΛΠ unc rell al omn vid e f ff[2·] g vg sah cop syr[utr] et[hr] go arm aeth Chr[8,303] Cyr[4,325] | *και ου* (T add *μη*) *πιστευετε*: ΑΠ[2] Chr[8,303] (non item[304]) add *μοι*

πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς ἐμὲ οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω, 38 [57.1] ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. 39 [58.10] τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40 τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ

---

37. *πρ. εμε* pri (et. Ath[456] etc): ΛΑΠ* 1. al[5] Cyr[4,328] *πρ. με* | *πρ. εμε* (L *μεμε*) sec cum ΝΕΚ(L)ΤΔ al pauc … ς Ln Ti *πρ. με* cum ΑΒDΓΔΠ unc[7] al pler Chr[8,301] Cyr[4,327. 328] | *εκβαλω*: G 69. 131. al[10] fere *εκβαλλω*, ff[2·] *eicio*, a *abicio*, c q *repello*, b *apello*, f *expello* (contra c vg *eiiciam*) *εξω* cum ℵ[c]ΑΒL[c]ΤΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] c f ff[2·] q vg syr[utr] et[hr] etc … ℵ*D a b e syr[cu] Hil[1016] om (:: *εκβ. εξω* apud Ioh 9, 34. 35. 12, 31; sine *εξω* 2, 15. [10, 4.])

38. *απο* cum ΑΒLΤ 13. 33. 69. 124. 254 :: *καταβ. απο τ. ουρ.* hoc solo loco, omnibus rell ll. *εκ*, nec id fere fluctuat. Cf 1, 32. 3, 13. 6, 33. 41. 42. (D *απο*) 51. (Or[semel] *απο*, sed[novies] *εκ*) 58. Nec aliter in Apoc dici solet. Latt ubique *de caelo … ς εκ* cum ℵDΓΔΑΠ unc[9] al pler Ign[intpol 260] Eus[marc 110] Bas[eth 295] Did[tri 3,12] Ath[413. 440. 588] Cyr[4. 330] Antioch[1138] | *καταβεβηκα - ουχ ινα* (ℵ[c]): ℵ* b e Cyp[175. 208. 311] Novat[gall 3,308] et[304] Quaest[91] (Aug[3,2912]) *ου καταβεβηκα - ινα* | *ποιησω* cum ℵDL* Eus[marc 110] Ath[413] et[440] et[gall 5, 171] … ς Ln Ti *ποιω* (:: cf 4, 34) cum ΑΒL[2]ΤΓΔΑΠ unc rell al omn[vid] Ath[588] Bas[eth 295] et regg[342] Did[tri 3,12] Chr[8,306] Cyr[4,330] et[esa 668] et[692] | *του πεμψαντ. με* (et. Eus[marc 110] Ath[413] et[588] Chr[8, 306] Cyr[esa 668] et[4,330] Cyp[175] Novat[gall 308] Hil[238] etc): D al plus[10] a b e ff[2·] (b ff[2·] *patris qui* etc) syr[cu] et[hr] Did[tri 3,12] Bas[eth 295] (Tert[res car 34] *ego veni non ut meam, sed patris qui me misit faciam voluntatem*) add *πατρος*. Ceterum a verbis *του πεμψ. με* ℵ* (suppl[ca], sed rursus del[cb]) c 131. al mu (et. syr in ed. Widmanst.) ad *του πεμψ. με* v. seq transiluere.

39. *τ. πεμψ. με* sine additam cum ℵ* (vide ante) et[c]ΑΠC(vide ante)DLΤ al[10] b e f q sah cop syr[cu] et syr (ex edd[pler]; ed[sch] admisit *πατρος*) go (sed vide post) pers[p] Ath[413] Bas[eth 296] Chr[8,306] Cyr[esa 692] et[4,330] Amb … ς (= Gb) add *πατρος* cum ΓΔΑΠ unc[8] al pler a c (ff[2·] g ut vdtr) vg syr[p] et[hr] arm aeth Cyr[esa 668] Aug[ioh 25,10]. Praeterea ℵ 157. al go Bas[eth 296] (et. Chr[8,306 vid] sed contra[306c]) ab *ινα παν* ad *ινα πασ* transiliunt. | *ο δεδωκ. μοι*: ff[2·] g gat mm arm add *pater* | *εξ αυτου*: D *μηδεν*, a ff[2·] syr[cu] *nihil ex illo* (*eo* ff[2·]), e f q *aliquid ex eo*, b Tert[res car 35] *ex eo quicquam* | *αλλα* (ΓΔ al mu *αλλ*): D f foss *αλλ ινα* | *αυτο* cum ℵABCDKL[2]ΤΥΠ al sat mu e ff[2·] (g ut vdtr) vg (et. ing gat mm) cop (sah *ut haec quae dedit mihi omnia - suscitem ea*) Ath[413] Cyr[esa 692] et[4,330] … Gb' *αυτον* c. EGHL*SVΓΔΛ al plu a b e f q am fu for em fos inc mt tol Cyr[esa 692] | *εν* c. ΝADKSΠ 13. 33. 69. al sat mu[vdtr] a b c f ff[2·] q vg[ed] et[edd mu] sah cop Ath Cyr[os 668] et[692] … BCEGHLTUVΓΔΛ al plus[60] e am fu for ing Ath[cod] Cyr[4,330] om, hinc Gb[0]

40. Versum om A*, asteriscis notat f | *γαρ* cum ℵABCDKLUΠ al plus[20] a

πατρός μου, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 41 [39.1] *Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,* 42 *καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς νῦν λέγει οὗτος ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέ-*

---

b c e f ff^{2} g m q am fu for ing fos iac em mt mm tol (for v. 40 post v. 36 pon) sah cop syr^{cu} et^{utr} Clem^{115} Ath^{413} Baseunom^{291} Cyr^{4,340} Nonn^{6,159} Hil$^{968.\ 1017}$ Victorin^{ari} 3,10 (ap Gall^{8,183}) ... ς (= Gb Sz) δε cum EGHSVΓΔΛ al plu vg^{clem} et edd aliq syr^{p} et^{hr} (aeth *et haec est*) Chr^{8,306} Chrom^{mat} 13,4 (ap Gall^{8,348}) ... τ (*τουτον* pro *τουτο*) arm om | *του πατρος μου* (Gb″) cum ℵBCDLTU al^{10} a b e q sah cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth Clem^{115} Ath^{413} Chr^{8,307} (omisso *μου*) Nonn^{6,159} Tert^{res} car 34 (et^{prax} 21) Hil^{968} et^{1017} Victorin^{ari} 3,10 ... (ᴍ, vide ante) Δ al plus^{20} aldin c ff^{2} g m^{36} vg syr^{hr} pers^{w} ar^{e} et^{ro} Cyr^{4,340} Aug^{ioh} 25,19 Chrom^{mat} 13,4 *του πεμψαντος με πατρος* (Latt *patris mei qui misit me* vel *me misit*) ... ς *του πεμψαντος με* cum AEGHKSVΓΔΠ al plu Did^{tri} 1,9 Chr^{8,306} | *εχῃ*: EHKMUΓΔ al mu *εχει* | *εγω* cum ℵBCLTΓΔΔΠ unc^{8} al pler (157. 7^{pe} al aliq ante *αυτον* pon) a c e f ff^{2} g q vg (sed ante *eum* vel *illum* pon c f g q am fu ing^{2} mt, ante *resuscitabo* ff^{2} m vg^{cle} ing^{v} gat mm etc) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} sah arm go aeth (sed ex his vv mu transp ante *αναστησω*) Ath^{413} Cyr^{4,340} Aug^{ioh} 25,19 (ut ff^{2}) ... AD 1. 40. 47^{ev} al^{5} b fos tol cop Clem^{115} Chr^{8,307} Tert^{res} car 34 Hil^{1017}, hinc Gb^{0} et Ln [*εγω*] | *εν* cum ℵADKLSUΠ al^{40} a b c f ff^{2} g q vg sah cop go Clem Chr Hil Aug^{ioh} ... ς om cum BCTΓΔΔ unc^{5} al plu e m Cyr Tert^{res} car

41. *ουν*: D^{gr} m^{106} go syr^{cu} et^{sch} (syr^{hr} *et murmurabant*) δε ... arm aeth om | *περι αυτου*: 69. om | ο *καταβ. εκ τ. ουρ.* et. Eus^{marc} 179 Cyr^{4,341} ... ᴍr 13. 69. 124. 157. al mu it^{pler} (non item a) vg Eus^{dem} 849 et^{esa} 586 Chr^{8,309} ο *εκ τ. ουρ. καταβ.*

42. *ουχ* cum ℵACDLΓΔΔΠ unc^{8} al omn^{vid} ... B^{T} *ουχι* | $\overline{ις}$ et. a e f m q vg (mm *fil. Ios. Iesus*) Ath^{457} ex$^{edd\ 4}$ Cyr^{4,342} ... ᴍ al^{20} b c g san em gat arm^{ed} Eus^{ecl} 219 libere Ath$^{edd\ 4}$ Amm^{cat} 251 Chr^{8,309} et^{310} Quaest om | *ιωσηφ* (et. Eus^{ecl} Amm^{cat} etc): D Ath (sed edd plus^{4} om *του*) *του ιω.* | *τον πατερα* (ℵ^{c}): ℵ* *και τ. πα.* | *και την μητερα* (ℵ^{c}): ℵ* b syr^{cu} arm^{ed} Quaest om (:: fortasse recte) | *νυν* cum BCT cop go arm syr^{hr} (aeth *ergo nunc*) Ath^{457} edd 2 ... ς Ln *ουν* cum ℵADLΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} b c f ff^{2} g m^{106} q vg syr^{p} Ath$^{457\ ed}$ Chr^{8,309} Cyr^{4,342} ... a e sah syr^{cu} (et^{sch} *et quomodo*) om | *ουτος* sec cum ℵAΓΔΔΠ unc^{8} al pler (47^{ev} *αυτος*) b c e f g^{vid} vg go syr^{utr} et^{hr} (sed ℵ b e f *ουτος λεγει*, syr^{hr} *ουτ. νυν λεγ.*) ... BCDLT al^{9} a ff^{2} q sah cop syr^{cu} arm aeth Chr Cyr om: hinc Gb^{0} et Ln [*ουτος*] | *οτι* (ℵ m^{106} *εγω*, 13. 69. 124. om) *εκ τ. ουρ. καταβεβηκα*: D *εαυτον απο του ουρ. καταβεβηκεναι*, Chr^{8,309} *εκ του ουρ. καταβεβηκεναι*, c e (al^{vid}) go *quia* (e *quoniam*) *de caelo descendit* (e *disc.*)

βηκα; 43 [60.10] ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ γογγύζετε
6, 65 μετ' ἀλλήλων. 44 οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ
ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ
Es 54, 13 ἡμέρᾳ. 45 ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· καὶ ἔσονται πάν-
τες διδακτοὶ θεοῦ· πᾶς ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν
1, 18 ἔρχεται πρὸς ἐμέ. 46 [61.3] οὐχ ὅτι τὸν πατέρα ἑώρακέν τις, εἰ μὴ
ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτος ἑώρακεν τὸν θεόν. 47 [62.10] ἀμὴν

---

43. *απεκριθη* sine copula cum BCKLTΠ al[10] a e sah cop syr[cu] (*Iesus dixit eis*) et [sch] arm Cyr[4,344] ... ς (= Gb Sz) add *ουν*, Ln [ουν] cum ΝADΓΔΛ unc[2] al pler itpler vg syrp et[hr]; item go aeth add *δε* :: recepimus *νυν* v. 42 et omisimus *ουν* v. 43: at nec incredibile est utroque loco cum ℵ retinendum esse *ουν*. | $\overline{\text{ις}}$ cum ΝBLT 1. 33. Cyr[4,344] ς Ln o $\overline{\text{ις}}$ cum ΑΓΔΠ unc[8] al pler | *αυτοις*: A* om | *μετ*: B *μετα*

44. *προσ με* cum ΝACDGHKLSTΓΔΠ al pler Naass[112] Or[3,635] Did[tri 1,30] Chr[8,310] Cyr[4,344] et[esa 110, 848] ... Ti *προσ εμε* cum BEMUVΔ al[5] | *εαν μη* etc: Naass[112] *εαν μη τινα ελκυση ο πατ. μου ο ουρανιος* | *ο πατηρ*: G al pauc Chr[310] ex[mosc 2] Cyr[esa 110, 848] Hil[1101] (omissis *ο πεμψ. με*, contra[457] *ο πατ. ο πε. με*) add *μου* (item Naass[112]) ... A al[9] om | *ο πεμψ. με*: Did[tri] *ο ουρανιος* (ut Naass) | *καγω* cum ΝBCDL 1. 33. al pauc Did[tri] Cyr ... ς *και εγω* cum ΑΓΔΠ unc[8] al pler Chr ... T *εγω* | *εν* cum ABCDLTΓΔΠ unc[8] al pler itpler vg go sah cop Did[tri] Chr Cyr ... ς (= Gb Sz) om cum ℵA al mu e am fu for ing[2]

45. *εστ. γεγραμμενον* (c q vg): a b e f ff[2·] fos syr[cu] et[sch] cop[wi] add *ενἰπν* | *θεου* cum NABCDLT unc rell al pler Const[8, 32, 10] Did[tri 2, 10] Thdrt[2, 228] Chr[8, 311] Cyr[4, 345] ... ς (= Gb Sz) praem *του* cum minusc non ita mu | *πασ* sine copula cum NBCDLST 69. 124. al aliq itpler vg sah cop arm aeth Or[4,315 et 316] ... ς (= Gb Sz) add *ουν* cum ΑΓΔΠ unc[7] al pler q (go *πυπε*) syr[cu] et[utr] Cyr[4,346] | *ακουσασ* cum NABCKLT Π al permu c f ff[2·] vg Or[4,315 et 316] Cyr[4,346] et[esa 110] ... Gb' Sz Ti *ακουων* cum DΓΔΛ unc[7] al[90] a b e g q fos gat mm go syrp[mg] Hil[1016] *μαθων*: A add *την αληθειαν* | *προσ εμε* cum NBT Or[4,316] ... ς Ln Ti *πρ. με* cum ACDL unc rell al omn[vid] Or[4,315] Cyr[4,346]

46. *τον πατερα* cum NABCDKSUΓΔΠ[2] al pl ... EGHLMTΥΔΠ* al mu *εορακεν*. Item post, nisi quod ℵ *εορακ.* habet. | *τισ* post *τον. (εορ.)* cum NBCDL T 33. it vg go syr[cu] et[sch] Or[4,315] Cyr[hr 90] Cyr[4,348] bis ... ς *τισ τον. cum* ΑΓΔΛΠ unc[7] (U om *τισ*) al pler sah cop syrP Syn[ant] (ap Rou[3,297]) Did[tri 2, 16] et[3,37] Chr[8,310s] Thdrt[4,20-379] (Novat[3,297] *quia patrem denm. nemo vidit unquam*) | *παρα*: 1. 22. 2pe Did[tri bis] Chr[hr 90] (et[117]) Chr [8,311] (non item[310]) *εκ* | *του* (n om) *θεου*: ℵ Syn[ant] *τ. πατρος* | *τον θεον* c. ℵ*D a b e Cyr[hr 117] (*ο γαρ ων εκ του θεου ουτος εωρ. τ. θε.*) Novat[3, 297] Quaest[122] (ap Aug[3037]) ... ς Ln Ti *τον πατερα* (:: hoc ea quae praecedunt, *ουχ οτι* etc, postulare videbantur) cum ℵ[c]ABCLT unc rell al omn[vid] c f ff[2·] g q vg syr[cu] et[utr] e[thr] sah cop rell Syn ant Did[tri 2, 16] Cyr[hr 90] Chr[8, 310] Cyr[4, 348] Hil[1016]

Digitized by Google

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων ἔχει ζωὴν αἰώνιον. 48 [63.1] ἐγώ εἰμι
ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 49 [64.10] οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ Ex 16, 15
τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· 50 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. 51 [65.1]
ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ
ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἄρτου, ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ

47. ο πιστευων sine additam cum ℵBLT arm^{zoh} et^{mss} ... syr^{cu} add *in deum* ... ς Ln add ειϛ εμε cum ACDΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} sah cop arm^{usc} aeth go Cyr^{4,349} Hil^{1016} (:: cf ο πιστ. ειϛ εμε 6, 35. 7, 38. 11, 25 etc, nec usquam fluctuat ειϛ εμε)

48. ο αρτος τηϛ ζωηϛ: syr^{cu} add ο εκ του ουρανου καταβας

49. υμων et. Eus$^{ps\,471}$ Chr^{8,312} Cyr^{4,350} ... r 69. ημων ... Or^{4,145} om | εφαγον (et. Or$^{int\,2,144}$ Eus$^{ps\,471}$ etc): D a b e (item syr^{cu} sed omisso το μαννα) add τον αρτον | εν τη ερημω το μαννα cum ℵCDT b c e am fu san ing tol Eus$^{ps\,471}$ Chr^{8,312} Aug$^{ioh\,26,11}$ (Or^{4,145} εν τη ερημ. εφαγ. το μαννν.) ... ς το (κ τον) μαννα εν τη ερημω cum ℵALΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} a ff$^{2\cdot}$ m^{107} q (f *manna manducav. in deserto*) vg (et. for al) syr^{utr} et^{hr} sah cop go arm aeth Cyr^{4,350} Thdrt^{2,1049} (Or$^{int\,2,144}$ ut f)

50. ο αρτος ο: H om ο sec | καταβαινων (T* -νον sed ex ο correctum ω): D^{gr*} και καταβ. | ινα (et. Or^{4,177} Eus$^{ps\,471}$ Thdrt^{2,1049} etc): D^{gr2} a b c d f ff$^{2\cdot}$ g (non item e m q) vg sah add εαν | φαγη: E al pauc φαγει | και μη (syr^{cu} om μη): it^{pl} (non d e m) vg sah om και | αποθανη (et. Or^{4,177} Thdrt^{2,1049} etc): B Eus$^{ps\,471}$ αποθνησκη

51. εαν: D^{gr} add ουν | εκ του εμου αρτου cum ℵ a e Eus$^{ps\,85\cdot\,471}$ Cyp^{209} Hil^{1047} (a *ex meo pane*, e Cyp *de meo pane*, Hil *de pane meo*; b *ex eo pane*) ... ς Ln Ti εκ τουτου του αρτου (:: quod aptius vdbatur) cum BCLTΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f ff$^{2\cdot}$ m q (b vide ante) vg sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Or$^{1,244\cdot\,4,177}$ (^{4,145} et^{2,817} τουτον τον αρτον, item$^{int\,2,266}$ *hunc panem*) Cyr$^{4,352\,txt}$; item D^{gr} arm Chr$^{8,311\cdot\,312}$ Cyr$^{4,352\,com}$ εκ του αρτ. τουτου, Or^{3,500} τον αρτον τουτον. Liberrime Or$^{int\,2,144}$ *qui autem manducaverit de pane quem ego do ei.* | ζησει cum ℵDL 33. Or^{1,244} (ante Delar. ζησεται edebatur) et^{4,145} et^{177} (:: cf ad 5, 25) ... ς Ln Ti ζησεται cum BCTΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{2,818} et^{3,500} bis Eus$^{ps\,85}$ et^{471} Chr$^{8,311\cdot\,312}$ Cyr^{4,352} | και (ita ℵ^{c} Clem^{125} Or^{1,244d} et^{4,177} Amm$^{cat\,253}$ Chr^{8,312} Cyr^{4,353} et^{5,776}): ℵ* Or^{1,244e} Ath^{706} om; de Latt etc vide post | δε cum BCLT unc rell al omn^{vdtr} Or^{1,244d} et^{e} et^{4,177} Ath^{706} Chr^{8,312} Cyr^{4,353} et^{5,776} ... ℵ(et* et^{c})D^{r} al plus^{12} Clem^{125} Amm^{cat} om. Cf et. Thdot ap Clem^{961} ο δε αρτοϛ, item Thdrt^{4,1218} et^{saep} ο δε αρτοϛ. Ex versionibus και - δε exprim go syr^{p}; tantum και c d ff$^{2\cdot}$ m vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth, tantum δε e q sah (f *panis enim*); neutrum exprim (prorsus ut ℵ*) a b. Accedit (quod ex licentia qua affert videtur fluxisse) Or^{4,363} ειποντοϛ του κυριου· ο αρτοϛ ον εγω etc :: ceterum passim Ioh και - δε, cf 8, 16. 8, 17. 15, 27. 1 Ioh 1, 3. 3 Ioh 12.

δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, ἡ σάρξ μου ἐστίν. 52 [66.19] *Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς δύναται ἡμῖν οὗτος δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν;* 53 *εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν*

Poterat vero etiam ($\aleph^a$ a b), quod non minus ex more Iohannis est, omnis abesse copula. | *ον εγω δωσω υπερ* (U *περι*) *της του κοσμου ζωης η σαρξ μου εστιν* cum ℵ m (*et hic panis quem ego dabo pro huius mundi vita corpus meum est*) Tert$^{\text{car chr}\,13}$ (Quid: *Anxia est*, inquit, *anima mea usque ad mortem*, et: *Panis quem ego dedero pro salute mundi caro mea est*) ... ς Ti *ον εγω δωσω* (go *do*; 96. 97. add *υμιν*, item postea) *η σαρξ μου εστιν, ην εγω δωσω* (go *do*, item syr^{sch} et post *ζωης* pon) *υπερ της του κοσμ. ζωης* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q go cop syr^{sch} etP et^{hr} arm Clem^{125} Or$^{1,244\,d\ et\ e}$ Chr^{8,312} Cyr^{4,385} Thdrt^{2,473} et^{3,94} et$^{4,27\cdot 219\cdot 274\cdot 1218\cdot 1251}$ ... eadem habent sed omissis verbis *ην εγω δωσω* (Ln om, Gb^{0}) ΒCDLT 33. 157. e^{scr} a b c e ff$^{2\cdot}$ vg syr^{cu} sah aeth Or$^{4,177\ et\ 364}$ Ath^{706} Cyr^{5,776} Cyp^{209} ... Thdot (vide supra) ο *δε αρτος* usq *η σαρξ μου εστιν* affert non additis rell, item Amb$^{\text{fid}\,485}$; 113* 251. a *δωσω* ad *δωσω* transiliunt (omittunt igitur de lectione ς verba *η σαρξ μου εστιν ην εγω δωσω*)

52. *προς αλληλ. οι ιουδ.* cum ℵBLTΓΔΛΠ unc^{8} al pler b f m sah cop arm go Or^{4,364} etc ... Ln *οι ιουδ. πρ. αλληλ.* cum CD al^{20} a c e q vg syr omn aeth | *ημιν* ante *ουτος* cum ℵC 1. t^{scr} al pauc Or^{4,364} ... ς Ln Ti post *ουτος* (:: *δυναται ουτος* vdbtr componendum) cum ΒDLT unc^{7} al pler etc; U post *δουναι* pon ... 69. *την σαρκα δουναι ημιν*, ain *carnem suam nobis dare* | *δουναι*: DKΠ al pauc a c e ff$^{2\cdot}$ q vg Amm$^{\text{cat}\,254}$ ante *φαγειν* pon | *την σαρκα* c. ΒCDLΓΔΛΠ unc rell al omn vid ff$^{2\cdot}$ go Or^{4,364} Cyr^{4,357} ... Ln add *αυτου* cum BT a b c e f m q vg syr^{cu} et^{utr} eth^{r} sah cop arm aeth Chr^{8,313} (*πως δυναται δουναι ημιν φαγειν ουτος την σαρκ. αυτου*) Amm$^{\text{cat}\,254}$ (*εαυτου*) Or$^{\text{int}\,2,225}$

53. ο $\overline{\text{ις}}$: B om ο | *αμην αμην* (et. Eus$^{\text{marc}\,179}$ Bas$^{\text{eth}\,241\cdot 253\cdot 261}$ Chr^{8,316} Cyr^{4,360} et^{6,238}): Ca al pauc Cyr$^{\text{nest}\,113}$ om alterum | *φαγητε* (et. Or^{1,244} et^{4,176} Eus^{marc} Bas^{eth} etc Cyp$^{210\cdot 282\cdot 314}$ Hil^{1047}): D a Victorin ari^{4,7} *λαβητε* | *την σαρκ. του* (κ *τοῦτοῦ*, sed alterum *του* deletum) *υι. του ανθρωπου*: F^{a} Epiph^{89} *μου την σαρκα*, item (vide post) Naass. Praeterea a Victorin add *sicut panem vitae*. Cf ad v. 56 | *πιητε* (T 69. g^{scr} *πιετε*) *αυτου* (F^{a} Epiph rursus *μου*) *το αιμα*: D a Hil^{1047} (non item Victorin) *και το αιμ. αυτ. πιητε*. Libere Or^{4,143} *δια το· εαν μη πιητε μου το αιμα, ουκ εχετε ζω. ε. εαυτ.* | *εχετε*: it vg *habebitis* | *ζωην* (ℵ 157. Chr^{8,316} add *αιωνιον*, item Amb$^{\text{ps}\,902}$ sed omisso *εν εαυτ.*) *εν εαυτοις* (Δ *αυτοις*): D *εν εαυτ. την ζωην*, Amb$^{\text{ps}\,894}$ *in vobis ipsis vitam* (sed$^{\text{fid}\,543}$ *vitam in vobis*). Cf huc Naass^{109} *εαν μη πινητε μου το αιμα και φαγητε μου την σαρκα, ου μη εισελθητε εις την βασιλειαν των ουρανων. αλλα καν πιητε, φησι, το ποτηριον ο εγω πινω, οπου εγω υπαγω, εκει υμεις εισελθειν ου δυνασθε* (ad haec cf Mt 20, 22. Ioh 8, 21 et 13, 33)

ἑαυτοῖσ. 54 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 55 [67.1] ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθήσ ἐστιν βρῶσισ, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθήσ ἐστιν πόσισ. 56 [68.10] ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 57 καθὼσ ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνοσ ζήσει δι' ἐμέ. 58 οὗτόσ ἐστιν ὁ ἄρτοσ ὁ ἐξ οὐρανοῦ

---

54. *μου* bis (et. itpler vg Or^{1,244} etprov in Notit^{83} etmai^{8} ac^{saepe} Eus marc^{179} Baseth^{253} etbapt^{650} etc): D e Victorin^{ibidem} (Gall^{8,189}) *αυτου* | *μου* (Δ* post σαρκ.) *τ. σαρκα* (D -ρκαν) | *καγω* c. ℵBCDGKLUΠ 1. al^{20} fere Or^{4,176} etprov Bas^{3,589} etbapt^{650} Chr^{8,317} Cyr^{4,363} etnest^{113} ... ς *και εγω* cum EHMSTVΓΔΛ al pler Or^{1,244} Eus^{marc} | *τη εσχατη* sine *εν* cum ℵBDEGHLUΓ al permu a e ff^{2} Or$^{prov\,83}$ (in Notit^{83}, ap Mai^{8} vero *εν* legitur) ... Sz Ti praem *εν*, Ln [*εν*] cum CKMSTVΔΛΠ al^{60} b c f m q vg arm Or^{1,244} et^{4,176} Eus^{marc} Bas^{2,586} et$^{bapt\,650}$ Chr Cyr

55. *γαρ* (et Or^{1,244} et^{4,176} Eus$^{marc\,180}$ Bas^{2,586} et$^{bapt\,650}$ etc): (F^{a})K (teste Treg) 229* e^{ser} w^{ser} 2pe b e (Or^{3,720} nihil probat, nec Hil^{955} Amb$^{luc\,1484}$) om | *αληθησ* bis (Gb″) cum ℵ^{c}BCF^{a}KLTΠ al^{30} q tol mm sah cop arm Clem^{120} (affert tantum *το αιμα μου γαρ, φησιν ο κυριοσ, αληθησ εστι ποσισ*) Or^{1,244} et$^{2,757.\,818}$ (priora tantum affert) et^{4,176} (et$^{cat\,ox\,51}$ ad 1 Cor) Or$^{int\,3,720}$ Eus$^{marc\,180}$ Bas^{1,448} et^{2,586} et (ex cdd^{2}) bapt^{650} Chr ^{8,317} (etiam explicat) Cyr^{4,364} et$^{nest\,113}$ Apollin$^{cat\,255}$ etc ... ς *αληθωσ* cum ℵ* (vide post) D (vide post) ΓΔΛ unc^{7} al pl itpler vg syr^{omn} go (Or^{3,720} sed^{int} vet *αληθησ* agnoscit) Or$^{int\,2,221.\,225.\,290.\,334}$ (at haec viv pro Or probant quum^{graece} toties *αληθησ*) Hil^{955} Aug Amb ... ℵ* ab *αληθωσ* priore ad posterius transiluit; ℵ^{c} supplevit omissa ac bis *αληθησ* dedit, nisi quod alterum (ℵ^{cb}?) rursus in *αληθωσ* mutatum; item D om *και το αιμα* usq *εστ. ποσισ* | *ποσισ* (*potus* itpler vg): ℵ* (^{c} *ποσισ*) *ποτον*, e *potum*

56. *το αιμα*: Δ om *το* | *μενει*: H*M al pauc *μινη* | *καγω εν αυτω*: D add *καθωσ εν εμοι ο πατηρ καγω εν τω πατρι. αμην αμην λεγω υμιν, εαν μη λαβητε το σωμα του υιου του ανθρωπου ωσ τον αρτον τησ ζωησ, ουκ εχετε ζωην εν αυτω*, item a ff^{2} *si acceperit homo corpus filii hominis quemadmodum panem vitae, habebit vitam in eo* (ff^{2} *illo*).

57. *απεστειλεν* cum ℵABCLT unc rell al pler Or^{1,244} Eus$^{marc\,69.\,89}$ bis Chr^{8,317} Cyr^{4,366} et$^{nest\,113}$ etc ... D 69. 124. al plus^{15} *απεσταλκεν* | *ζω*: T (:: per incuriam) om | *τρωγων* (et. Or Eus Chr Cyr): D Victorin$^{ari\,1,6}$ (Gall^{8,154}) *λαμβανων* | *ζησει* (Gb′) cum ℵBC^{2}KLTΠ al^{15} Or^{1,244} Eus$^{marc\,89}$ bis Chr^{8,317} Cyr$^{4,366c\,com}$ ... ς *ζησεται* cum ΓΔΛ unc^{7} al pler Cyr$^{4,366\,a\,txt}$ et$^{nest\,113}$ ... c*^{vid} D^{gr} *ζη*, item *vivit* b q Amb$^{fid\,542.\,543}$ et alibi

58. *ουτοσ εστιν* (ℵ^{c}): ℵ* *εστιν* | *εξ* cum BCT ... ς *εκ του* (:: ut vv. 50 et 51 lectione non fluct) cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,245} Eus$^{marc\,89}$

καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. 59 ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καφαρναούμ.

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκληρός ἐστιν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; 61 εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; 62 [69.1] ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;
2 Co 3, 6 63 [70.4] τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν·

Chr^{8,318} Cyr^{4,371} | καταβας (ℵ^{c}): ℵ* καταβαινων | οι πατερες sine υμων cum ℵBCLT 3pe cop Or^{1,245} ... ς (Gb$^{\omega}$) add υμων cum DΔΑΠ unc^{8} al pler it vg sah syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth go Chr Cyr Nonn^{6,175}; item r 69* al^{5} ημων. Praeterea ς (= Gb) Ln pergunt το μαννα cum ΓΔΑΠ unc^{7} (et M post εφαγον pon) al pler it^{pler} vg syr^{utr} et^{hr} arm go Chr Cyr Nonn (γλυκυν αρτον)^{6,175} (al^{6} ff$^{2\cdot}$ syr$^{hr\,mg}$ Nonn insuper add εν τη ερημω) ... omisimus c. ℵBCDLT 33. e sah cop syr^{cu} aeth Or^{1,245} | τρωγων: r 40. 127. al^{30} add μου | ζησει (Gb″) cum ℵBCEGLSTVΔΛ al plus^{50} Or Chr Cyr ... ς Ln ζησεται cum DHKMUΓΠ al perm Thdrt ^{1,1323} (sed libere)

59. ειπεν: 1. 2pe ελαλησεν | εν συναγωγη: D arm Cyr^{4,372} εν τη συνα. | καφαρναουμ c. ℵBCDT 33. it (exc q) vg go sah cop Cyr^{4,372} Nonn^{6,180} ... ς καπερναουμ cum LΓΔΑΠ unc^{8} al pler q Chr^{8,319}. Praeterea D a ff$^{2\cdot}$ (post *docens*) Aug^{iob27} inscriptio add σαββατω

60. ακουσαντες (syr^{hr} add *verbum hoc*): D q syr^{cu} post μαθητ. αυτου pon, b e om | D ειπαν | ο λογ. ουτ. cum ℵBCDKLTΠ al^{15} e q syr^{cu} et sch arm Bas^{1,538} et^{2,586} et$^{bapt\,650}$ Chr^{8,319} Cyr$^{4,373\cdot 374}$ ... ς ουτ. ο λογ. cum ΓΔΛ unc^{7} al pler it^{pler} vg syrp et^{hr} | σκληρος: Λ^{mg} (explicationis caussa) δυσπαραδεκτος, quemadmodum Chr^{8,319} τι ουν εστι σκληρος; δυσπαραδεκτος, υπερβαινων αυτων την ασθενειαν | τις: a d e ff$^{2\cdot}$ vg *et quis*, item και τις Nonn^{6,184} | αυτου ακουειν (et. Eus$^{marc\,180}$): 13. 69. al pauc e q ακ. αυτ.

61. ειδως δε (ℵ^{c}): C* cop ιδων δε ... D (Chr^{8,319} sed var edd et edd) ως ουν εγνω, item ℵ* 13. 61^{mg} 69. (e a ff^{2}) εγνω ουν (e *cognovit ergo*, a *cognovit*, ff$^{2\cdot}$ *cognovit autem*, similiter ut ff$^{2\cdot}$ syr^{sch}) | ο ις (ℵ^{c}): ℵ* om ο | εν εαυτω οτι: D (Chr$^{mosc\,3}$) οτι εν εαυτοις ... 435. 47^{ev} syr^{cu} om εν εαυτ. | ειπεν: ℵ* 13. (61^{mg}?) 69. syr^{sch} και ειπ. (non item a ff$^{2\cdot}$)

62. εαν ουν (c vg *si ergo*, ff$^{2\cdot}$ *quid ergo si*, f *si autem*) ℵ* (supple) pparh* om ουν, item b e q *quid si*, a *quodsi*, l *quid cum* | θεωρητε: HΓΔ 13. 157. al^{30} θεωρειτε | τ. υι. του ανθρ.: K τ. υι. τον ανθρωπου | οπου (et. Eus$^{marc\,178}$ et^{180}, item εαν ουν ιδητε τον υι. του ανθρ. αποντα οπου etc Mcell$^{eus\,51}$ et^{179}) ... D ου, Δ που

63. το πνευμα (ℵ^{c}): ℵ* om το | ωφελει: KL al οφελει | ουδεν: 13. 69. ουδενα | λελαληκα (Gb″ Sz) cum ℵBCDKLTUΠ al plus^{15} it vg go syr^{cu} et utr et^{hr} cop arm aeth Or^{2,614} (α ελαληκα υμιν) et$^{int\,2,199}$ et^{334} Eus^{marc}

71.10 *τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν.* 64 *ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινὲς οἳ οὐ πιστεύουσιν.* 72.4 *ἤδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν.* 65 73.10 *καὶ ἔλεγεν· διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι* 6, 44 *οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς ἐμὲ ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός.*

66 *Ἐκ τούτου οὖν πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.* 67 *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;* 68 74.1 *ἀπεκρίθη*

---

178. 180 Ath^{567} Did^{tri} ^{1,18} Cyr^{hr} ^{251} Chr ^{8,320} Cyr ^{4,377} Tert^{res} ^{car} ^{37} ... ς (= Sz) *λαλω* cum ΓΔΛ unc^{7} al pler | *και*: D* d Tert^{res} ^{car} ^{37} om (Tert - *spiritus sunt, vita sunt*, d - *spir. est, vita est*) | *εστιν* extr: ℵ b f arm Ath^{567} Chr^{8,320} om (a c e ff^{2*} l vg om post *πνευ.*, utrumq habet q)

64. *αλλ* cum ℵBCTΓΔΛΠ unc rell etc ... DL *αλλα* | *εισιν εξ υμων τινες* cum BCLΓΔΛΠ unc^{8} al pler (157. om *τινες*) c l Cyr ^{4,378} ... ND a b e q *εξ υμ. εισ. τινες*, ST al mu f ff^{2*} vg Chr ^{8,320} *εισ. τιν. εξ υμ.* | *εξ αρχης*: ℵ *απ αρχης* | o (L om) *ις*: ℵ o *σωτηρ* | *τινες εισιν οι μη πιστ. και*: e syr^{cu} om | *μη*: ℵG al^{8} am em for fos ing mm mt san tol vg ^{six} sax om; fu om *ηδει γαρ* usq *παραδ. αυτον* | *τις εστιν* o (Δ om) *παραδωσων* (D al^{3} *παραδιδουσ*) *αυτον*: ℵ 60^{ev} *τισ* (suppl demum ℵ^{c}) *ην* (60^{ev} *εστιν*) *ο μελλων αυτον παραδιδοναι.* Cf a e q *qui esset qui eum* (a *illum*) *traditurus erat* (q *erat trad.*) ... c *qui credituri essent in eum*

65. *οτι*: KΠ al pauc a Chr^{8,320} om | *πρ. εμε* cum ℵC ... ς Ln Ti *πρ. με* cum BDLT unc rell etc | *δεδομ. αυτω* (ℵ^{c}; ℵ* 73. om *αυτ.*): c ff^{2*} l syr^{hr} Chr^{8,321} ^{bis} add *ανωθεν* | *πατρος* cum ℵBC*DLT 28. 124. 131. 435. a b ff^{2*} l syr^{cu} et^{hr} cop aeth Cyp^{125} ... ς (Gb^{00}) add *μου* cum C^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler e e f q vg go syr^{utr} arm Bas ^{2,586} et^{bapt} ^{650} Chr^{8,321} ^{bis} Cyr^{4,378}

66. *εκ τουτου ουν* cum ND 13. 69. 106. 124. 258. b c f l fos ... ς Ln Ti om *ουν* cum BCLT unc rell al pler a e ff^{2*} q vg (g *ex hoc enim*) syr^{cu} et^{utr} (syr^{hr} *ex hoc autem*) rell Chr Cyr :: at subsequitur statim *ουν*, praetereaque inter *ου* et *π* facillime excidit. Scribitur enim sic: ΤΟΥΟΥΝΠΟΛ. | *των μαθ.* c. ℵCDLΓΔΛΠ unc^{8} al pler c ff^{2*} g l vg Bas^{2,202} et eth^{261} Chr ^{8,321} Cyr ^{4,380} ... Ln praem [εκ] cum BGT al^{7} a b e f q Bas^{bapt} ^{650} | *των μαθητ. αυτου* (et. it vg etc): ℵ 209. om *αυτου* | *απηλθον* hoc loco cum ℵBCDKLTΠ al^{12} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Bas^{eth} et^{2,202} Chr Cyr Cosm ^{439} (Gall ^{9}) ... ς Ti post *πολλοι* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler q go cop syr^{p} Bas^{bapt} ^{650} | T *περιπατουν*

67. *ουν* (et. c e f ff^{2*} g l q vg syr^{p} etc): D b *δε* (syr^{sch} et^{hr} aeth *et dixit*) ... G al pauc a syr^{cu} arm om | *δωδεκα*: U 13. 69. al pauc c e ff^{2*} l fos arm add *μαθηταισ* | *υπαγειν*: Bas^{eth} ^{261} Cosm^{439} *απελθειν*, Or^{3,239} *πορευεσθαι*

68. *απεκριθη* sine *ουν* cum ℵBCGKLUΔΠ al^{25} a c e f ff^{2*} syr^{cu} et^{sch} et^{hr}

αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα
Lc 4, 34 Mc 1, 24 ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· 69 καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν
Jo 11, 27 Mt 16, 18 ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 70 [75.10] ἀπεκρίθη αὐτοῖς· οὐκ ἐγὼ
ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν.
71 ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτου· οὗτος γὰρ ἔμελλεν
αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

---

sah cop arm Bas$^{bapt\,650}$ Cyr^{4,383} Cyp^{123} ... ς (= Gb Sz) add *ουν* cum EFHMSVΓΔ al pl g l q vg syr^{p} Bas$^{bapt\,669}$ (omisso *αυτω*) ... D *ειπεν δε*, b *respondens autem Si. Pe. dixit*; go *tunc respondit* | *απελευσομεθα*: Γ al aliq *-σωμεθα*

69. *και εγνωκαμεν* (D add *σε*, 127. 49^{ev} e^{scr} cop *εγνωκ. και* ante *πεπιστ.* pon): Gr al^{4} Cosm^{439} (Tert$^{prax\,21}$) om | *ο αγιος* (et. Gb, sed Schulzio *ο αγ. του θε.* Iohanneum non videbatur) cum ℵBC*DL Cosm^{439} Nonn^{6,220} (*οττι θεου συ μονος αγιος πελεσ*), item praemisso *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ sah cop ... ς (= Gb sed rursus Gb′) *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ *ο υιος* cum c^{3} (minus recte in append. cod. c *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ *ο αγ. υι.* diximus) ΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm go aeth^{pp} (sed aeth^{ro} *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ *ο αγ. ο υι.*) Bas$^{bapt\,638}$ et^{650} Chr$^{8,322\,ter}$ Cyr^{4,392} (et^{393} accuratius tractat) Cyp^{83}; item 17. b syr^{cu} Cyp^{123} omisso *ο* $\overline{\chi\varsigma}$. Contra Tert$^{prax\,21}$ *et nos credimus quod tu sis Christus.* | *του θεου* sine additam cum ℵBCDL 1* 33. 118. 50^{ev} 2p^{e} al$^{2\,scr}$ it^{pler} vg syr^{cu} sah cop arm aeth pers^{w} Cyr Nonn^{6,220} Cosm^{439} ... ς (= Gb Sz) add *του* (Δ om) *ζωντος* cum ΓΔΛΠ unc^{9} al pler ff$^{2\cdot}$ syr^{utr} et^{hr} go Bas$^{bapt\,bis}$ Chr Cyp^{83} et^{123}

70. *απεκρ.* (c l *et respondit*) *αυτοις* (16. 69. 127. g q for fos sax *αυτω.* Nonn^{6,221} *πετρω*): D b c e arm cop om | *ο* (ℵ om) $\overline{\imath\varsigma}$ (Gb^{00}) cum ℵBCD KLUΠ al permu it vg sah cop syr^{cu} et^{utr} rell Cyr^{4,394} ... Ti om cum ΓΔΛ unc^{7} al plus^{70}. Praeterea ℵ a (ff$^{2\cdot}$ sah cop aeth) sic: *απεκριθη* $\overline{\imath\varsigma}$ *και ειπεν αυτοις*, *respondit Iesus et dixit illis* (ff$^{2\cdot}$ *et respondit Iesus, dixit illis*; sah *respondens eis Iesus dixit*, cop^{wi} *respondit Iesus et dixit*, cop^{schw} ex^{dz} *respondens Iesus dixit*, aeth *et respondit dom. Ies. et dixit illis*), item D *απεκρ. ο* $\overline{\imath\varsigma}$ *λεγων*, d *respondit ihs et dixit* | *ουκ*: ℵ Epiph^{677} *ουχι* | *υμας* (Δ om) *τους δωδ.* (28. om *τ. δω.*) *εξελεξαμ.* (Δ *εξελιξα*, G syr^{sch} ante *υμας* pon): ℵ *υμας εξελεξ.* (ℵ^{c} add *τους*) *δωδεκα*, Epiph^{677} *δωδεκα υμ. εξελ.*, l *duodecim vos elegi* | *εξ υμων εισ* (a ff$^{2\cdot}$ l vg Hil^{547}): ℵ^{c}D al pauc e f q (Epiph^{677}) Chr^{8,323} *εισ εξ υμων*, item b (*unus tamen ex vobis*) g (*unus et ex vobis*) e (*et unus est ex vobis*) ... ℵ* om *εισ*

71. *τον ιουδαν* cum ℵ^{c}BCL unc rell al pler ... ℵ*D 1. 2p^{e} om *τον* (:: plerumque nomen istud sine articulo legitur) | *ισκαριωτου* cum ℵ^{c}BCGLΠ^{2} (sed restitutum *-την*) 33. f (*Scariotis*) g (*Scariothae*) e (*de iuda simone iscariothe* i. q. *-thae*) am fu for gat harl vg^{six} arm (ap Gb^{ms}) (syr^{cu} sah cop) ... D a b e (*carioth*) ff$^{2\cdot}$ san *σκαριωθ*, *scarioth* (a *iudam simonem scarioth*, b *de iuda simone scarioth*, ff$^{2\cdot}$ *de simone iuda scarioth*, e *de iuda simonem carioth*, q mm *iudam simonem iscariothem* [*-then*], fos *de iuda simonem scariothem*) ... ς *ισκαριωτην* cum ΓΔ

VII.

1 *Μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰου-* 5, 18
δαῖοι ἀποκτεῖναι. 2 *ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνο-* Lev 23, 34
πηγία. 3 *εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσουσιν τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς·* 4 *οὐδεὶς γάρ τι ἐν κρυπτῷ ποιεῖ καὶ*

ΑΠ* unc[8] al pler vg[ed] (*iudam simonis iscariotem*) go Cyr[4,394] ... ℵ* 13. 69. 124. syr[p] [mg] et[gr] *απο καρυωτου* (*καρυ-* ℵ, rell *καρι-*; 13. *σκαρ.*). Eadem forma 12, 4. 13, 2 et 26 et 14, 22 in D reperitur. Nec incredibile dixeris Iohannem ubique *απο καρυωτου* scripsisse, alteram vero formam ex Synopticis inlatam esse. (:: 14, 22 *ιουδας* absque *σιμωνος* ipse *ισκαριωτης* dicitur, quod non impedit quominus alibi — cf etiam 13, 26 — *ισκαριωτης* cum patris nomine coniungatur) | *εμελλεν* cum ℵBCKLSUΠ al[30] Cyr[4,394] ... ς Ti *ημελλ.* cum DEFGHMVΓ ΔΛ al plu | *αυτον παραδιδ.* cum ℵΓΔΑΠ unc[9] 1. 33. al pler a l Cyr ... Ln Ti *παραδιδ. αυτ.* cum BCDL 69. 124. al pauc it[pler] vg | *εισ ων* cum ℵC[2]ΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] Cyr, item (*cum esset unus* it[pl] vg, *cum unus esset* c, *unus cum esset* q, *qui unus erat* e) it vg syr[p] sah cop arm go ... Gb[00] et Ln om *ων* cum BC[*]DL syr[cu] et[sch] aeth

VII, 1. *μετα ταυτ.* sine copula cum ℵ(* et[cb])C[2]D 157** 248. a b c e f ff[2] l am fu for fos em ing san sah syr[cu] et[sch] Chr[8,326] (*ανεναγγελιστης ειπεν· μετα ταυτ. περιεπατει ο ις* etc) ... ς (sed Gb[0]) Ln Ti praem *και* cum ℵ[ca]BC*LXΓΔΑΠ unc[9] al pler q cop syr[p] et[hr] arm go aeth Bas eth[282] Chr[8,325] txt Cyr[4,395] ... g vg[ed] gat mm *post haec autem* | *μετ. ταυτ.* hoc loco (et. Sz) cum ℵBCDGKLXΠ al[29] it[pler] vg sah cop syr[cu] et[sch] et[hr] arm aeth Chr[8,326] Cyr[4,395] ... ς post o (B om) *ις* pon c. ΔΛ unc[7] al pler q go syr[p] Bas[eth 282] Chr[8,325 txt] ... r[1] y[scr] al aliq om | *ου γαρ ηθελεν* (Δ *-λον*) et. c f g q vg (e *non enim habebat voluntatem*): a b ff[2] l syr[cu] *non enim habebat potestatem*

2. *σκηνοπηγια*: D *σκενοπηγεια*, Δ *σκηνοπαγια*

3. *προσ αυτον*: ℵ 28. syr[cu] et[sch] post *οι αδ. αυτ.* pon | *ιουδαιαν*: DΔ[gr] *γαλιλαιαν* | *θεωρησουσιν* cum ℵ[c]B*DLMΔ al aliq; ℵ* *θεωρουσιν* ... ς Ln *θεωρησωσι* cum B[3]XΓΔΠ unc[8] al pler Bas[eth 282] Chr[8,327] Cyr[4,397] | *τα ἐργα σου* (Ln cum B *σου τα ἐργ.*) cum ℵ[c]BLXΓΔΑΠ unc[7] al pler f l[2] vg cop syr[p] et[hr] go ... ℵ*DGU 1. al plus[20] a b c e ff[2] l* q syr[cu] et sch sah arm Bas[eth 282] Chr[8,327] Cyr[4,397] om *σου*, sed G 1. al aliq pergunt *α συ ποι.*

4. *τι εν κρυπτ.* cum ℵBKLXΠ al aliq (b *aliquid faciens in occulto*; ff[2] *nemo quid facit in occulto quid facit quaerit ipse* etc sic) syr[cu] et[sch] et (*ποιει τι εν κρ.*) [hr] (sah cop *haud est quisquam faciens opus in occulto et quaeret* etc) Chr[8,327] d Cyr[4,397] ... ς Ti *εν κρυπτ. τι* cum DΓΔΛ unc[8] al pler a c e f ff[2] g l[2] (* ab *ἃ ποιεῖσ* ad *εἰ ταῦτ. ποιεῖσ* transiluit) q vg

ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. 5 οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. 6 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν, ὁ δὲ
15, 18 καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. 7 οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. 8 ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτήν· ἐγὼ οὐκ

---

go syrp arm Chr^{8,327} c (Bas$^{eth\,282}$ *εν κρ. ποιει τι*) | *ποιει και*: ℵ b *ποιων* | *αυτος* (E* 253. *αυτον*) cum ℵDΘ^{gr}LXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} a c f ff$^{2\cdot}$ g l^{2} q vg syr^{utr} etc ... Lu *αυτο* cum BD* (sed D 69. post *εν παρρ.* pon) d sah cop ... b e syr^{cu} aeth non exprim (aeth nec *τι* exprim) | ℵ* *παρησια*

5. *ουδε* (69. *ου*) *γαρ* (a c ff$^{2\cdot}$ q syr^{cu} add *tunc*) *οι αδελφ. αυτου* (e f l fos add *tunc*) *επιστευ.* (b d add *tunc*) *εις αυτον* (DΘ^{gr} add *τοτε*) | *επιστευον*: DL q *επιστευσαν* (*crediderunt*)

6. *λεγει* sine copula cum ℵ*DΘ^{gr*} 106. al^{3} e fos syr^{cu} et^{sch} arm Cyr^{4,298} ... ς (sed Gb^{00}) Ln Ti add *ουν* cum ℵ^{c}BLXΓΔΛΠ unc rell it^{pler} (sed q *autem*) vg syr^{p} et^{hr} sah cop (aeth *et dixit*, go *tunc dixit*) Bas$^{eth\,282}$ | *ο ις*: ℵ* om ο | *ουπω παρεστιν* (ℵ^{c}): ℵ* *ου παρεστιν* ┆ *εστιν* (127. al^{10} fere post *ετοιμ.* pon): B *παρεστιν*

7. *ου δυνατ. ο κοσμ.* (ℵ^{c}): ℵ* *ο κοσμ. ου δυν.* | Exciderunt in T *-σειν υμας εμε δε μι-* (quibus versus efficitur) | *μαρτυρω* (T *-ρον* inepte): 33. post *περι αυτ.* pon | *περι αυτου*: ℵ om

8. *υμεις*: L *και υμ.*, cop *υμ. δε* | *εις τ. εορτην* priore loco sine *ταυτην* (Gb″ probante Schu) cum ℵ^{ca}BDKLTXΠ al^{15} a b c e ff$^{2\cdot}$ sah cop Bas$^{eth\,283}$ Chr^{8,328} Cyr^{4,401} ... ς add *ταυτην* cum ℵ* et^{cb} ΓΔΛ unc^{8} al pler (sed 33. al aliq ad *εορτ. ταυτ.* quod sequitur transiliunt) f g l (sed* om *εγω ουκ* usq *εορτ. ταυτ.*) q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth go Amm$^{cat\,281}$ | *ουκ* cum ℵDKMΠ 17** 389. p^{scr} a b c e ff$^{2\cdot}$ l^{2} vg cop syr^{cu} arm aeth Porph ap Hier^{2,747} vallars (vide post) Epiph^{417} Chr^{8,328} Cyr^{4,401}. Cf Hier$^{pelag\,2,17}$ *Negat, inquit* (Porphyrius) *fratribus et propinquis ire se ad scenopegiam. Et postea scriptum est*: Ut autem adscenderunt fratres eius, tunc et ipse adscendit ad solemnitatem, non manifeste sed quasi in abscondito. *Iturum se negavit, et fecit quod prius negaverat. Latrat Porphyrius, inconstantiae ac mutationis accusat.* Item Epiph^{447} *ἐν ᾗ ἑορτῇ ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἀναβαίνω* (ex cod^{ven}; antea male edebatur *οὐ καταβ.*) *εἰς τὴν ἑορτ. ταύτην. οὐ γὰρ ἐψεύδετο, μὴ γένοιτο – μυστηριωδῶς γὰρ καὶ πνευματικῶς διαλεγομένου τοῖς αὐτοῦ ἀδελφοῖς οὐκ ἤδεισαν τί ἔλεγεν. ἔλεγε γὰρ αὐτοῖς μὴ ἀναβαίνειν εἰς τὸ ἱερὸν ἐν τῇ ἑορτῇ ἐκείνῃ μηδὲ εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ τελειῶσαι τέως τὴν οἰκονομίαν τοῦ πάθους αὐτοῦ* etc. Item Cyr^{4,401} *ἀποφάσκει μὲν ἤδη σαφῶς τὸ βούλεσθαι τοῖς ἰουδαίοις συνεορτάζειν ὁ κύριος ἤγουν εἶναι κατὰ ταὐτὸν ὡς συμμεθέξων ἐκείνοις τῆς ἐν σκιαῖς εὐθυμίας.* Chr vero^{8,328} (ed. mai.^{285}) sic: *ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω ἄρτι – πῶς οὖν, φησίν, ἀνέβη, εἰπών· οὐκ ἀναβαίνω; οὐκ εἶπεν καθάπαξ· οὐκ*

ἀναβαίνω εἰσ τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἐμὸσ καιρὸσ οὔπω πεπλήρωται. 9 *ταῦτα εἰπὼν αὐτὸσ ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.* 10 *ὡσ δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰσ τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸσ ἀνέβη, οὐ φανερῶσ ἀλλ' ἐν κρυπτῷ.* 11 *οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνοσ;* 12 *καὶ γογγυσμὸσ ἦν περὶ αὐτοῦ πολὺσ ἐν τῷ ὄχλῳ· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθόσ ἐστιν·*

ἀναβαίνω, ἀλλὰ νῦν εἶπεν, τουτέστι μεθ' ὑμῶν ..... ς (= Gb Sz) Ln *ουπω* cum BLTXΓΔΛ unc[7] al pler f g q vg[cdd aliq (ap Ln)] go sah sy[r sch] et[p] (et, mg graec) et[hr] (Syriace *nunc non*) Bas[eth 283] | *εισ τ. εορτ. ταυτην*: 69. om | ο (א[c], א* om) *εμοσ καιροσ* cum ℵBDLTUX al[8] (*meum tempus* c f ff[2] l q vg arm) Cyr ... ς ο *καιρ. ο εμοσ* cum ΓΔΛΠ unc[8] al pler (*tempus meum* a b e) Bas[eth] Chr[8, 328]

9. *ταυτα* sine copula cum ℵDKΠ 1. 33. 42. 118. 389. 2[pe] al[20] a b c ff[2] g l q vg syr[cu] et[sch] arm Chr[8, 331] Cyr[4, 403] ... ς (= Gb Sz) Ln *ταυτ. δε* cum BLTXΓΔΛ unc[8] al pler f go sah cop syr[p] et[hr] (e aeth Chr[mosc 2] *και ταυτα*) | *αυτοσ* (Gb′) c. ℵD*KLXΠ 1. 22. 42. 118. 389. al[5] et[4 scr] (a ff[2] *illis ipse*) b (*remansit ipse*) d l vg (fos *eis ipse*) sah cop arm Cyr[4, 403]; item c Chr[8, 331 sem] *Iesus*, ο $\overline{\text{ις}}$ ... ς Ln *αυτοισ* cum BD[2]TΓΔΛ unc[8] al pler f (*haec autem dixit eis cum esset in*) q go syr[p] et[hr] aeth Bas[eth 283] Chr[8, 331 sem] ... 40. 86. 248. 253. 259. 26[ev] e syr[cu] et[sch] om | *εν τη γαλιλαια* (a *iudaea*): D 2[ev] *εισ την γαλιλαιαν*, item b c d f ff[2] l

10. *εισ την εορτην* ante *τοτε και* etc cum ℵBKLTXΠ tisch** 12. 15. 33. 76. w[scr] (et al[3 scr] post *τοτε*) sah cop syr[sch] et[hr] aeth (a bis habet, et hoc loco et post *ανεβη*) Cyr[4, 403] ... ς Ti post *ανεβη* cum DΓΔΛ unc[8] al pler it (a vide ante) vg go syr[cu] et[p] arm Bas[eth 283] Chr[8, 331] (sed ibidem in com om, ut 59. 220. 249. 15[ev]) | *φανερωσ*: 33. *φανερωσασ* | *αλλ* (sequente *εν* ut edidimus) cum ℵDLXΓΔΔΠ unc[9] al omn[vid] ... Ln Ti *αλλα* c. BT (in utroque sequitur *ωσ* quod non agnovimus) | *εν* (Δ 8[pe] add *τω*) *κρυπτ.* sine *ωσ* cum ℵD 64. 66. a b e syr[cu] sah (aeth *occulte et non manifeste*) Cyr[4, 403] (Chr[8, 331 semel] non valet, vide post) ... ς Ln Ti *ωσ εν κρ.* cum BLTX unc rell al pler c f ff[2] g l q vg cop syr[utr] et[hr] arm Bas[eth 283] Chr[8, 331] (*ουκ ειπεν· κρυφα, αλλ· ωσ εν κρυπτω*) :: locutio *εν κρ.* mitiganda videbatur *ωσ* particula

11. *εζητουν*: Δ* *εξεζητ.* | *εν τη εορτη* (sah *in templo*): Δ 69. Chr[8, 331] om

12. *ην περι αυτου* hoc ordine cum ℵD 33. 249. 254. 32[ev] (127. *ην πο. πε. αυτ.*) e syr[cu] et[p] et[hr] arm Chr[8, 332] (vg *erat in turba de eo*) ... ς Ln Ti *περι αυτου ην* cum BLTXΓΔΛΠ unc rell al pler it[pler] syr[sch] Cyr[4, 403] (libere sah *erat murmur multum existens de eo in turbis*, cop *erat multum murmur in turba de eo*; go om *περ. αυτ.*) | *πολυσ* (LM al *πολλυσ*, X *πολλοισ*) ante *εν* cum BLTX 33. b q Chr[8, 332] Cyr[4, 403] ... ς post *γογγυσμ.* cum ΒΓΔΛΠ unc[9] al pler f g vg syr[omn] sah cop etc ... D a c e ff[2] l arm om | *εν τω οχλω* cum ℵD 33. it vg syr[cu] et[sch] et[hr] cop go (:: Schu „et vero singulari saepissime, plurali nusquam usus est Ioh") ... ς Ln Ti *εν τοισ οχλοισ* cum BLTXΓΔΛΠ unc rell al pler sah

ℓ, 22 *ἄλλοι ἔλεγον· οὔ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον.* 13 *οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.*

14 *Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν.* 15 *ἐθαύμαζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς οὗτος*
14, 26 *γράμματα οἶδεν μὴ μεμαθηκώς;* 16 *ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με·* 17 *ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ θεοῦ ἐστὶν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.* 18 *ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ*
Ex 24, 3 a *ἔστιν.* 19 *οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν*

syrp arm Chr Cyr | *αλλοι* (et. Gb Sz) cum ℵDLΓΔΑΠ unc^{9} al^{100} b e q (a syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et alii*, item aeth) go arm ... ς (= Gb Sz) Ln *αλλ. δε* cum BTX al vix mu c f ff^{2*} g l q vg sah cop syrp Cyr^{4,406} (Chr^{8,334} *οι δε* omisso *ελεγ.*) | *ου*: KT al^{12} *ουχι* (1. *οτι* pro *ου αλλα*) | *τον οχλον*: 69. e f vg syrp cod bars *τουσ οχλουσ*

13. *παρρησια*: B*DL* *παρησια* (D *-σεια*) | *περι αυτου*: ℵ q ante *ελαλει* ... L om

14. *μεσουσησ*: D 1. 13. 22. 69. 118. 124. 2pe Epiph^{447} (ex^{ven}; rell *μεσουσησ*) *μεσαζουσησ* | *ιϛ* cum ℵBLTUX al pauc ... ς o *ιϛ* cum DΓΔΑΠ unc^{8} al pler Chr^{8,332} Cyr^{4,409}

15. *εθαυμ. ουν* (Schu „bene") cum ℵBDLTX 1. 33. 42. 249. 2pe al pauc a c e ff^{2*} l sah cop syrp mg Cyr^{4,410} (b q fos *mirabantur autem*) ... ς *και εθαυμαζον* (M *-ζαν*) cum ΓΔΑΠ unc^{9} al pler f g^{vid} vg syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,txt}$ et^{hr} arm aeth | Γ *πωσ ουτωσ*

16. *ουν* (Gb + Sz, Schu „recte") c. ℵBTΓΔΑΠ unc^{9} al plu q go sah$^{geo\,rg}$ syrp (b f fos *autem*; c syr^{hr} aeth *et respondit*) ... ς om cum DLX al vix mu a e ff^{2*} l vg sah^{woid} cop syr^{cu} (*Dixit eis Iesus: Mea*) syr^{sch} arm Cyr^{4,411} | *αυτοισ* (33. c ff^{2*} syr^{hr} aeth Cyr^{4,411} post *ειπεν*): KΓΠ 13. al pauc b e f fos go syr^{sch} om | *ιϛ* cum ℵB 33. Cyr ... ς Lu Ti o *ιϛ* cum DLTX unc rell al pler | *και*: F* om | *τ. πεμψ. με*: 33. l syr^{hr} Clem^{370} add *πατροσ*

17. *θελῃ*: Γ al pauc *-λει* | *ποτερον*: Λ^{2} 69. 131. p$^{scr\,2}$ *προτερον* (aeth *cognoscet primum quod*) ... X 33. add *ει* | *εκ θεου* cum ℵD ... ς Ln Ti *εκ του θε.* cum BLTX unc rell al omn^{vid} :: *εκ του θεου* non fluct 1, 13. 8, 42 et 47, nec 1 Ioh 4, 1. 2. 3. 4. 6. 7 etc. Articulum vero intulerunt 3, 21 *εν θεω* 13, 3 *απο θεου* 16, 30 *απο θεου*. Raro similibus locutionibus, ut 6, 46 B, articulum expulerunt. Cf etiam 6, 45

18. *ο δε ζητων*: ℵ syr^{cu} *και ο ζητ.*, e *qui quaerit* (sine copula), b *nam qui quaerit* | *εν αυτω*: LX c ff^{2*} syr^{cu} aeth Clem^{377} post *ουκ εστιν* pon

19. *μωυσησ* cum ℵBDKLSTXΔΠ al mu ... ς *μωσησ* cum ΓΛ unc^{7} al plu. Praeterea cf alibi | *δεδωκεν* c. ℵLTΓΔΑΠ* unc^{8} al pler Chr^{8,334} Cyr^{4,416} ... Ln *εδωκεν* cum BDΠΠ^{2} 240. 244. al pauc | *υμιν*: Π 69. 242. *ημιν* | *εξ υμων*: G om

ποιεῖ τὸν νόμον. τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; 20 *ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος· δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;* 21 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἓν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε.* 22 *ὁ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων, καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον.* 23 *εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος ὁ Μωϋσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον*

8, 48 10, 20

Lev 12, 3

Gen 17, 10

---

20. *απεκριθη ο οχλος* cum ℵBLTX 33. sah cop (syr^{cu} *dicunt ei homines*) (Aug$^{ioh\,30,2}$ *respondit ei turba*) ... ς *απεκρ.* (1. add *αυτω*) *ο οχλ. και ειπεν* (258. l syr^{p} et^{hr} add *αυτω*, 247. *προσ αυτον*) cum DΓΔΛ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} et^{hr} rell Cyr^{4,417} ... ΚΠ al^{6} syr$^{p\,mg}$ *απεκριθησαν οι ιουδαιοι και ειπον* (Π *ειπαν*) *αυτω*

21. *απεκρ.* ις *και ειπεν αυτοις*: Λ sah cop^{dz} *αποκριθεισ ο* ις *ειπ. αυτοισ* ... syr^{cu} arm *dixit eis Iesus* | ις cum ℵBXΓΔ unc^{7} al plus^{60} ... ς (Gb^{0}) Ln ο ις cum DKLTUΛΠ al plu Cyr^{4,417} | *αυτοισ* (c ff^{2} post *respondit* pon): D e l arm om | *παντεσ*: D *υμεισ*

22. ο *μωυσησ* cum ℵ* (:: articulum nomen hoc apud Synoptt nusquam habet, apud Ioh vero statim subsequitur *εκ του μωυσεωσ*, item 9, 28 *του μωυσεωσ*) ... ς Ln Ti *δια τουτο μωσησ* (*μωυσησ*) cum ℵ^{c} BDLTX unc rell al omn^{vid} it vg rell Cyr^{4,419}. Praeterea ς Ti (et edd plu) *δια τουτο* cum seqq coniunxerunt, ut DEGHKLSTUΓΔΛΠ al ut vdtr plu d e f am fu for syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop aeth go (Chr^{8,335} et^{336} *θαυμαζετε* affert sine additamento; seqq vero non adscribit) Cyr^{4,419} Euthym (ad h. l. *το δια τουτο ουκ εστι νυν αιτιολογικον, αλλ απλωσ κειται κατα συνηθειαν εβραϊκην*) ... Ln (item Gb$^{ed\,lips}$ Knapp Theile Ti^{49} al; Schu „apud Ioh minus apte" conlatis 5, 16. 18. 6, 65. 8, 47. 9, 23. 10, 17 etc) cum *θαυμαζετε* conjg, ut X (M *θαυμαζετε δια τουτο μωσησ· δεδωκεν* sic) q sah^{vid} (cf Mc 6, 6 Apoc 17, 7) ... nec ante nec post distingu ℵ^{c}B etc :: at ut locis aliis pluribus, ita h. l. ℵ solus veram scripturam evglstae conservasse videtur, *δια τουτο* vero pro glossa habendum. | *μωυσησ* cum ℵBDKLSTXΔΠ etc ... ς *μωσησ* cum ΓΛ unc^{7} al plu | *δεδωκεν*: DL al^{10} *εδωκεν* (D *δια τουτ. εδωκ. υμιν μωυσησ*) | *ουχ*: B* *ουκ* | *του*: D om | *μωυσεωσ* cum BDLSTXΠ^{2} etc ... ς *μωσεωσ* cum ℵΓΔΛΠ* unc^{8} al plu | *αλλ* (D *αλλα*): ℵ *αλλ οτι*, item syr cu | *εν σαββατω* cum ℵDLTX unc rell al omn^{vid} a c f g l q vg Or^{3,435} etc ... B b e ff^{2} om *εν*, hinc Ln [*εν*] | *περιτεμνετε ανθρωπον*: G 28. 40. 63. 131. 209. al^{10} *περιτεμνεται ανθρωποσ*

23. *ει*: D a f arm *ει ουν*, syr^{cu} et^{sch} *et si* | *λαμβανει*: L^{2} *λαβει* | *ανθρωποσ* cum ℵDLTX unc rell al pler go Bas$^{eth\,274}$ etc ... B 33. p^{scr} al pauc o *ανθρωπ.* | *ο νομ. ο μω.* cum ℵΠ^{2} (:: cf 6, 33) ... ς Ln Ti om ὁ sec cum BDLTXΓΔΛΠ* unc rell al omn^{vid} etc | *μωυσεωσ* cum ℵBDKLS TXΔΠ etc ... ς *μωσεωσ* cum ΓΛ unc^{7} al plu | *εμοι*: D praem *πωσ.* Similiter f *mihi autem quid indignamini*; sah praem *cur*, cop *quapropter*, item aeth; Bas^{eth} *εμοι τι* | *ολον* (Chr^{8,336} *τω γουν ειπειν· ολον αν-*

ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; 24 μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν
5, 16 κρίσιν κρίνατε. 25 Ἔλεγον οὖν τινὲς ἐκ τῶν Ἱεροσολυμειτῶν· οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; 26 καὶ ἴδε παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; 27 ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. 28 7, 3

θρωπον, δεικνυσι και μερικην υγειαν ουσαν την περιτομην) ... x om | υγιη: L υγιην

24. μη κρινετε: v 69. μ. κρινατε | κρ. κρινατε cum ℵΧΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[2,647] (περι ων λεγεται· κριμα δικαιον κρινατε) Bas[eth 274] Nonn[7,98] (κρινατε μη βροτειησι χαριν τινοντες οπωπαις, αλλα δικην κρινοντες) ... Ln κρ. κρινετε cum BDLT 245. 251. Const[2, 37, 1] (καθως γεγραπται· την δικ. κρισ. κρινετε) Cyr[4,421]

25. ουν: Γ* f[ser] 10[pe] arm om (syr[cu] et[sch] *et dicebant*, go *dixerunt autem*) | ἐκ cum BDLTX unc rell al pler Or[4,282] (d f q fos *ex* [d *de*] *hierosolymitis*, b *ex hierosolymitanis*, e *de hierosolymitibus*, l *ex iudaeis*, c ff[2]· g vg *ex hierosolymis*, a *hierosolymitae*) ... ΝΓ 89* om | ιεροσολυμειτων cum ℵB*D; item ΕΧΓ al aliq -μητων ... ς Ln Ti ιεροσολυμιτων cum B[3]LΤΔ ΑΠ unc[7] al pler. Cf huc Epiph[447] ουχ ουτος εστιν ον εζητουν πιασαι; και ιδου εν παρρ. λαλει. μη αρα εμαθον οι ιερεις οτι ουτος εστιν ο χς; αλλα οιδαμεν ουτος ποθεν εστι.

26. και pri (et. Or[4,282] Epiph[447] Chr[8,337]): LX 13. 69. al[10] a g em ing taur cop Cyr[4,444] om | λαλει (ℵ al λαλη): syr[cu] *stat et loquitur* | μηποτε cum BLTXΓΔΛΠ unc rell al pler Or[4,281] et[282] Chr[8,338] Cyr[4,445] Isid[2,270] (:: μηποτε hoc solo loco ap Ioh) ... ΝD 49. 108. Chr[8,337] μητι (item it[pl] vg *numquid*, c ff[2]· l *numquid forte*) (:: cf 4, 29. 7, 31. 8, 22. 18, 35) | αληθως: 33. 63. 66. d[scr] syr[sch] sah münt aeth om | εγνωσαν: D arm post οι αρχοντ. pon | οι αρχοντες: ℵ a οι αρχιερεις, Epiph[447] οι ιερεις (vide ante), sah οι αρχοντ. και οι αρχιερ. | εστιν (Γ om) sine αληθ. cum ℵBDKLTXΠ al plus[25] it[pler] vg syr[cu] sah cop arm Or[4,281] et[282] Epiph[447] (vide ante) Chr[8,338] com Cyr[4,445] Isid[2,270] Nonn[7,102] ... ς (= Gb Sz) add αληθως cum ΓΔΛ unc[8] al longe plu f q go syr[sch] et[p] et[hr] aeth Chr[8,337] txt

27. ο δε (Α ο δε ο): ℵ e Or[3,783] (at δε agnoscit[4,281] et[282]) om δε (syr[cu] *et Christus*) | ερχηται (ut ς Wtst Gb Sz) cum BDLTΓΔ[2]ΑΠ unc[6] al pler (item Or[3,783] et[4,281. 282] Chr[8,338]) ... ς[e] (1624. 1633. 1656. 1678) ερχεται c. ΝΓ[vid]ΗΧΔ* 28. 69. y[scr] al[4scr] etc (:: nec Lc 11, 2 οταν προσευχεσθε 11, 21 οταν φυλασσει Mc 13, 4 οταν μελλει, quae simili auctoritate utuntur, recepimus, licet et hoc loco et illis coniunctivi correctorum esse possint, quemadmodum Mc 11, 25 οταν στηκετε pro testium ratione edendum iudicavimus.) ... G 71. g[scr] 7[pe] Cyr[4,446] ελθη. Latt *cum venerit*. Praeterea ℵ* inter ο χς et οταν ερχεται haec (ex v. 31) interposita habet: οταν ελθη μη πλιονα σημια ποιησει η. Quem errorem demum ℵ[c] correxit. | γινωσκει: ℵ add αυτον

ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων· κἀμὲ οἴδατε καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν 8. 14
ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· 29 ἐγὼ οἶδα αὐτόν,
ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμὶ κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν. 30 [77.1] ἐζήτουν οὖν
αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω 8, 20
ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 31 [78.10] Πολλοὶ δὲ ἐπίστευσαν ἐκ τοῦ

---

28. *εκραξεν* cum ʀBLT unc rell al pler etc ... D al[3 scr] it vg *εκραζεν* (*clamabat*) | *εν τω ιερ. διδασκων* cum ʀBLXΓΔΑΠ unc rell al pler b c e l vg[cle] sah cop go syr[cu] et[p] arm aeth; item Τ al pauc q *εν τ. ιε.* $\overline{\text{ις}}$ (*o* $\overline{\text{ις}}$) *διδασκ.*; ff[2·] om *διδ.* ... D a f am for fu ing mt syr[sch] et[hr] Cyr[4,447] *διδασκ. εν τ. ιερω* | *o* (ʀB*DL etc; B[2]et[3]T om) $\overline{\text{ις}}$ hoc loco (post *εν τ. ιερ. διδ.* vel *διδ. ε. τ. ιε.*) cum ΒLXΓΑΠ unc rell al pler a c f vg (et. am fu etc) sah cop go syr[p], item inter *ιερω* et *διδασκ.* Τ al pauc q ... ʀD 1. 69. 131. 254. b e l (syr[cu]) syr[sch] et[hr] arm aeth Cyr pon post *εκρα. ουν* | *και λεγων*: K *και ελεγεν* | *καμε*: ʀ Or[4,282] semel Chr[8,338] *και εμε* | *και οιδατε* (b *scitis et unde sim nostis*, ff[2·] *nostis et unde sim scitis*, vg *scitis et unde sim scitis*): V *και οιδα* ... X 409. l Or[4,281] et [282] e (non item [3,783] et[4,282] c bis) Chr[8,338] ex[mosc5] et[aliis] (sed non item ed) om. Cf et. Tert[prax 22] *Neque me scitis, inquit, unde sim, et non veni a me ipso, sed* etc | *αλλ*: ʀ *αλλα* | *αληθινος*: ʀ al pauc *αληθης*

29. *εγω* sine copula cum ΒLTΓΔΑΠ unc[8] al plu a e g l q vg sah arm syr p txt Or[4,281] Tert[prax 22] ... ς (= Gb Sz) add *δε* cum ʀDX 1. 33. al mu b c f ff[2·] syr[cu] et[sch] et[p] c.* et[hr] cop go aeth Cyr[4,450] | *παρ* (X *απ*) *αυτου* et. ʀ[c] ... ʀ* e Tert[prax 22] Phoebad (ap Gall[5,253]) *παρ αυτω*, *apud illum* | *απεστειλεν* c. ʀD 131. ... ς Ln Ti *απεστειλεν* c. ΒLT unc rell al pler Or[4,281] Cyr[4,450]. Praeterea 124. 161. add *και εαν ειπω οτι ουκ οιδα αυτον, εσομαι ομοιος υμων ψευστης*, insuperque 161. *και οιδα αυτον, οτι παρ αυτου ειμι κακεινος με απεστειλεν* (161[mg] *εις το ρωμαϊκον ευαγγελιον τουτο ευρον.*) His respondent g mm tol taurin al ap Ln (et sax sed libere) qui totum versum sic habent: *ego* (mm add *autem*) *scio* (tol *novi*) *eum, et si dixero* (g *dixerim*) *quia nescio eum, ero similis vobis mendax. Et* (mt *sed*, mm add *ego*) *scio eum, quia ab ipso sum et ipse me misit* (g mm *me scit*). Similiter fu post *me misit* add *et si dixero quia nescio eum, ero similis vobis mendax.*

30. *εζητουν ουν*: ʀ *οι δε εζητουν*, syr[cu] et[sch] *et quaerebant* | *πιασαι* (et. Or[4,293] et[398]; Cyr[4,451] add *ιουδαιοι*): Δ 13. 69. 262. arm add *και εξηλθεν εκ της χειρος* (Δ *χωρας*) *αυτων* | *επεβαλεν* (et. Or[4,398], b *iniecit*, d Ir[int 206] *inmisit*): X Or[4,293] *επεβαλλειν* ... Τ *εβαλεν*, item a c e f ff[2·] g l q vg *misit* (pleriq perg *in illum*, e *ad illum*) | *την χειρα* (69. *-ραν*) et. Or[4,293] et[398] Chr[8,339] Cyr[4,451] ... G 1. 22. al[10] fere it vg syr[cu] et[sch] (non item P) cop (non item sah) arm[edd] Ir[int 206] Nonn[7,112] *τας χειρας* | *οτι ουπω*: 69. (Ir[int]) *ουπω γαρ* | *εληλυθει* c. ʀBDT unc rell (sed EGHΧΓΔ *-θη*) al pler Or[bis] etc: L al[5] *εληλυθειν*

31. *πολλοι δε* (cop *ουν*, sah om) *επιστευσαν εκ τ. οχλ.* c. ʀD sah cop

ὄχλου εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον· ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μὴ πλείονα σημεῖα ποιήσει ὧν οὗτος ποιεῖ; 32 *ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα,* [7.1] *καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέτας οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.* 33 [8.10] *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἔτι χρόνον μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμὶ καὶ ὑπάγω* 13, 33 *πρὸς τὸν πέμψαντά με.* 34 [8.10] *ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε,*

(:: vdtr omnino ex hac lectione ortae reliquae), item sed *επιστευσ.* post *εκ τ. οχλ.* posito ς c. ΓΔΑ unc[7] al pler q syr[cu] (*et multi*) et[utr] arm go ... Ln Ti *εκ του οχλ. δε* (ΚΠ al[10] Cyr *ουν*, 33. *δε* post *εκ*, 69. om) *πολλοι επιστ.* cum ΒΚLTΧΠ al[16] it[pler] vg aeth Cyr[4,459] | *ελεγον*: D *-γαν* | *ο* (Δ om) *χς* cum ΝΒDLTUΧΔ 1. 33. 69. 124. 2[pe] al plus[5] Chr[8,340] Cyr[4,459], item it vg go syr[cu] et[sch] arm ... ς (Gb[0]) Ti praem *οτι* cum ΓΑΠ unc[7] al pler syr[P] | *μη* (Gb[1]) cum ΝΒDEKLTΧ al[20] Chr Cyr ... ς Ti *μητι* cum GHMSUVΓΔΑΠ al pler | *πλειονα*: DΔ *πλειονα* | *σημεια* sine additam cum ΝΒDKLTΧΠ al[40] fere it vg sah georg arm aeth Chr Cyr ... ς (Gb[0]) add *τουτων* cum EGHMSUΓΔΑ al plu (sed Μ al[6] ante *σημεια*, Λ al pauc post *ποιησει* pon) syr[cu] et[utr] sah[mūnt] cop go | *ποιησει* (Χ 69. *-σῃ*): G syr[cu] et[sch] *ποιει*, Cyr[4,459] *ειχε ποιησαι* | *ποιει* cum ℵ*D 13. 69. a c e ff[2]. g l[2] q* vg syr[cu] et[sch] arm[ed] ... ς Ln Ti *εποιησεν* cum ℵ[c]BLT unc rell al pler b f l* q[2] syr[P] sah cop arm[cod] aeth Chr Cyr

32. *ηκουσαν* sine copula cum BLTΧΓΔA unc[6] al pler b g l q vg cop ... ℵ MUΠ 1. 28. 131. al[20] a f ff[2]. sah add *ουν*, ND al pauc c e arm go add *δε*, 13. 69. 124. syr[cu] et[sch] et[P] c. ob. aeth praem *και* | *ταυτα* (et. f ff[2]. q vg etc): ℵ ante *περι αυτου* pon ... DL* 1. 2[pe] al pauc a b c e l syr[cu] arm om (Chr[8,340] om *περι αυτ. ταυτ.*) | *υπηρετας* (ℵ *τους υπηρ.*) hoc loco cum ΝDEHMSVΓΔA al[50] a q go syr[P] ... ς Ln ante *ινα* cum BGKLTUΧΠ al plu c f ff[2]. g l vg syr[sch] sah cop arm aeth Cyr[4,461] ... al pauc syr[cu] om; b e Chr[8,340] om *οι αρχ. κ. οι φαρ.* | *οι αρχ. και οι φαρ.* cum ΝBDGKLTUΧΠ al mu c f ff[2]. g l vg syr[cu] sah cop arm aeth Cyr ... ς *οι φαρισ. και οι αρχιερ.* c. EHMSVΓΔA al plu a q go syr[P] (et sch *illi και οι αρχιερ.*) ... b e om, sed antea (ut etiam Cyr) *pontifices* (*sacerdotes* b) *et farisaei* habent pro *οι φαρισ.*

33. *ειπ. ουν* (b ff[2]. *autem*) sine *αυτοις* cum ΝBDLΧΓΔΑΠ unc[8] al plu a b e f ff[2]. l q am for fu fos ing mt em tol sax syr[cu] et[utr] cop arm go ... ς (= Gb Sz) add *αυτοις* cum T al vix mu (c *Iesus ad eos*) g vg[cle] sah aeth Cyr[4,462] | *ο ις ετι*: T (confuse) *οτι ις* | *χρον. μικρ.* cum ΝBLTX 69. e q ... ς *μικρ. χρον.* cum DΓΔΑΠ unc[8] al pler it[pler] vg (et Tert prax[22] *modicum adhuc temporis*) Chr[8,341] Cyr[4,462] | *μεθ υμων ειμι* (et. Tert *vobiscum sum*): U *μενω μεθ υμων*

34. *ζητησετε*: Π* 69. *ζητειτε* (69. et. v. 36) | *ουχ* et. T, non *ουκ* (ut ap Georg) | *ευρησετε* sine additam cum NDLΓΔΑΠ unc[8] al pler it vg go arm Chr[8,341] Cyr[4,463] ... Ln add *με* cum BTX 1. 258. 2[pe] sah cop syr

καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 35 εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· ποῦ μέλλει οὗτος πορεύεσθαι, ὅτι οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; 36 τίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος ὃν εἶπεν· ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξεν λέγων· ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω καὶ πινέτω. 38 ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς Zch 14, 8 Es 58, 11

---

cu et^{utr} aeth | *ειμι* (69. it [exc f] vg^{cle} [non am fu for ing etc] sah cop arm syr^{sch} [non p] post *εγω* pon): a c d syr^{cu} (non ^{utr}) cop (non sah) *ειμι* (Gb'), nec aliter Nonn^{7,130} (*οδευσω*) | *ελθειν*: B add *εκει* | *και οπου* usq *ελθειν*: U om

35. *προς εαυτους* (et. ℵ^{c}; 69. 258. *αυτους*): G *πρ. αλληλους* ... ℵ* e om | *μελλει ουτος* cum DLX syr^{cu} et^{sch} ... ς Ln *ουτος μελλει* cum ℵBTΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler it vg etc Chr^{8,342} Cyr^{4,466} | *οτι* sine *ημεις* cum ℵD 249. a b c e ff^{2}· l vg cop ... ς Ln Ti add *ημεις* (:: quod concinnius videbatur) cum BLTΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q sah go etc | *ευρησομεν*: HMΓΔ al mu *-σωμεν* | *μη*: D 124. *μητι* | *και*: H om | *τους ελληνας*: 122* *αυτους*, syr^{cu} non exprim

36. *τις*: ℵ *τι* | *ο λογ. ουτ.* cum ℵB^{2}Γ^{c*vid}KLXII 1. 33. 69. 2^{pe} al^{5} syr^{cu} arm Nonn^{7,136} (*τις δε πελει λογος ουτος*) ... ς *ουτ. ο λογ.* cum ℵE^{corr*} ΓΔΛ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} rell ... T al^{5} harl om *ουτος* | *ον*: T *οτι* | *ευρησετε* sine additam cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go arm ... Ln add *με* cum BGTX 1. sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} c. ob. aeth | *ειμι* (69. a c e f ff^{2}· g q [non b l nec vg] etc post *εγω* pon): a (sed non c d syr^{cu}) cop *εἰμι*, item Nonn^{7,138} (*οπποθι βαινω*) | *υμεις*: 13. 69. am fu for om | *ελθειν*: post hanc vocem 225. add *και επορευθη εκαστος* etc, i. e. Ioh 7, 53 — 8, 11.

37. *εν δε τη εσχ. ημερ. τη μεγαλη τ. εορτ.* (e *in die autem novissimo magno die festo*): D8^{r} syr^{sch} *εν δε τη ημερ. τη μεγ. τη εσχ. τ. εορτ.* ... 12. 17. 229* for om *τη μεγαλη*, syr^{cu} om *τη εσχατ.*, l om *τησ εορτησ* (b *magno ac sollemne*) | *ειστηκει* cum B*EKLMSUVΓΔΠ al plu ... ℵB^{3}DGHT XΔ al *ιστηκ.* | *εκραζεν* cum ℵD 1. 69. it vg sah cop Chr^{8,343} ... ς Ln Ti *εκραξεν* cum BLTXΓΔΛ unc^{8} al pler syr^{cu} et utr Or^{4,119} et^{138} Cyr^{4,467} | *εαν* (et. Or$^{2,550\cdot 703}$ et alib; *αν* Or^{4,118}): Did^{tri} 2, 6, 22 *ει* | *διψα* (et. Or aliquoties Did): Or^{3,251} *διψη* | *ερχεσθω* sine additam cum ℵ*D b e Cyp^{106} et^{282} Victorin^{ari} 1, 8 (ap Gall^{8,154}) Aug^{unit} 23, 65 (9, 599) et^{iudic} 36 (3, 1, 935) ... ς Ln Ti add *προς με* (B *εμε*) cum ℵ^{c}BLT unc rell al omn^{vid} a c f ff^{2}· g l m^{115} q vg sah cop syr^{cu} et^{utr} rell Or$^{2,550\cdot 703}$ et^{3,251} et$^{4,118\cdot 119\cdot 138}$ Eus$^{es\,407}$ et$^{ps\,87\cdot 369}$ Did^{tri} 2, 6, 22 Chr^{8,344} Cyr^{4,467} Victorin^{ari} 4, 6 (Gall^{188}) Aug^{ioh} 32, 2

38. *ρευσουσιν* (et. Or^{2,779} et^{prov} ap Mai^{42} [deest Notit^{110}] Eus$^{es\,407}$ et^{ps} ^{117} et alib etc): HΔΛ al *ρευσωσιν* | *καθως ειπ. η γραφη*: cf Chr^{8,344} *και*

κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. 39 τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ
Ioel 2, 28 (3, 1) τοῦ πνεύματος οὗ ἤμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. 40 [82.7] Ἐκ

ποῦ εἶπεν ἡ γραφὴ ὅτι ποταμοὶ ἐκ τ. κοιλ. αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδ. ζῶντος; οὐδαμοῦ. τί οὖν ἐστίν; ὁ πιστ. εἰς ἐμέ, καθ. εἶπ. ἡ γραφή, ἐνταῦθα ὑποστῖξαι δεῖ, ἵνα ᾖ τό· ποταμοὶ ἐκ τ. κοιλ. αὐτ. ῥεύσουσι, τῆς αὐτοῦ ἀποφάσεως. Hier vero esa 4,97 vallars asserit Iohannem qui Graeco sermone evangelium texit, testimonia scripturae de Hebraico protulisse, ut est illud: *Flumina de ventre eius fluent aquae vivae.* Idem in Matthaeum („Hebraeo sermone") 2, 15 et 23 dicit.

39. *ειπεν* (et. Cyr$^{hr\,248}$, a b e f g vg Cyp ^{106} *dixit*): ℵ c ff^{2}· l m ^{135} q Did $^{tri\,2,14}$ Chr ^{8,345} Cyr ^{4,470} Hil ^{169} Thdrt ^{5,988} *ελεγεν* (*dicebat*) | *ου* cum ℵD GHLTXΓΔΠ (et. carp^{ev}) al plu Cyr$^{hr\,248}$ Chr ^{8,345} Thdor^{heracl} (cat ^{269}) Cyr ^{4,470} Nonn ^{7,150} Thdrt ... BEKMSUVΛ al^{25} o | *ημελλον* cum ΝLΓΔΛ unc^{7} al plus^{40} Thdrt ... ς Ln *εμελλ.* cum BDSTXΠ al plu Did$^{tri\,2,14}$ Cyr^{hr} Chr Thdor$^{cat\,269}$ Cyr Nonn ^{7,150} (*πνευματος ουπερ εμελλε τυχειν*) | *οι πιστευοντες* cum ℵDXΓΔΑΠ unc^{8} al omn fere it vg (*credentes* a c d ff^{2}· g m vg, *qui credunt* l q, *qui credebant* e; b om *οι πιστ. ε. αυτ.*) Did^{tri} Cyr^{hr} Chr Thdor^{cat} Cyr Thdrt ... Ln *οι πιστευσαντες* cum BLT 18^{ev} Chr$^{mosc\,1}$ (sah anceps) | *ουπω*: Λ* *οπου*, am for fu ing^{2} *non* | *πνευμα* (D *το πν.*) absq *αγιον, δεδομενον* vel similibus additam cum ℵKΠ 42. 91. san fu harl* cop (sah *nondum enim acceperant spiritum*) arm Or^{3,560} et$^{4,388.\,422.\,456}$ Cyr$^{4,470.\,475}$ et glaph ^{145} et ador ^{404} Hesych quae ^{18} Or$^{int\,3,908}$ (*nec enim habebant adhuc spiritum*) Rebapt ^{13} (Gall ^{3,368}) ... ς (Gb^{00}) add *αγιον* cum LXΓΔΛ unc^{6} (item v^{minusc}) al pler Did$^{tri\,3,34}$ Ath ^{698} Chr ^{8,346} (bis et altero quidem loco: *ουπω γαρ ην πν. αγιον, τουτεστι δοθεν*) Thdrt ^{4,138} Or$^{int\,3,912}$ (*et nondum erat tunc in hominib. spir. sanctus*) ... Ln add *δεδομενον* cum a b c e ff^{2}· g l vg^{clo} et$^{edd\,pl}$ syr^{sch} Eus$^{luc\,169}$ ... D f go (aeth) add *αγιον* (D^{2} *το αγ.*) *επ* (f *in*) *αυτοις* (D^{2} *-τους*) (aeth^{ro} *ου γαρ ειχον πν. αγιον*, aeth ^{pp} *ουπω γαρ ηλθε πν. αγ.*) ... Β 254. e q syr^{hr} et (sed *δεδομ. ε.**) P cat$^{ox\,270}$ (sed ^{semel} om *δεδομ.*) Or$^{int\,3,900}$ (*nondum datus erat spir. sanct. adhuc*) add *αγιον δεδομενον* (254. *δοθεν*). Praeterea syr$^{P\,mg}$ *quia non datus est spiritus sanctus ante resurrectionem.* | ις cum ℵBDLTX unc rell (et. carp^{ev}) al pler Or$^{4,388.\,422.\,456}$ Did^{tri} Ath Chr Cyr Hesych Thdrt ... ς (Gb^{00}) praem ὁ cum minusc mu Or^{3,560} | *ουδεπω* (L 56^{ev} *ουδεπωτε* sic uterq) cum LTXΓΔΑΠ unc^{7} al pler Or^{3,560} Ath^{698} Chr Cyr Hesych Thdrt (:: *ουδεπω* ap Ioh etiam 19, 41 et 20, 9 legitur. Praeterea bis ap Lc 23, 53 et Act 8, 16, quo utroq loco plu *ουπω* substituere. Superest 1 Co 8, 2 ubi rursus pari auctoritate *ουδεπω* et *ουπω* certant. Contra saepissime *ουπω* legitur, nec fere fluctuat, tamen Ioh 8, 57 D *ουδεπω* eius loco praebet.) ... Ln (et Tisynops) *ουπω* cum ℵBD 64. 66. 71. (alvid) Or$^{4,388.\,422.\,456}$ Did$^{tri\,3,34}$ Ath$^{698\,cod}$ (:: *ουπω* quod praecedit non fluct) | *εδοξασθη* (ac): ℵ* *δεδοξαστο*, cui magis quam *εδοξασθη* respondet *fuerat honoratus* (*honoratus* a d, *glorificatus* f g am fu for fos mt, *honorificatus* q Or^{int}, *clarificatus* c Aug) a c d f

τοῦ ὄχλου οὖν ἀκούσαντες τῶν λόγων τούτων ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· 41 ἄλλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός· [83.7] ἄλλοι 1, 21
ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 42 οὐχὶ ἡ
γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυεὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς Ps 89, 4 Mich 5, 1
κώμης, ὅπου ἦν Δαυείδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 43 [84.10] σχίσμα οὖν

---

g q am fu for fos mt Or$^{int\,3,900.\,908.\,912}$ Aug^{unit}. Latt rell i. e. b e ff$^{2.}$ l vg^{ed} Victorin al *erat honorificatus* (*clarific.* e, *glorific.* vg)

40. *εκ του οχλου ουν* (τ ου) cum ℵBDLTX 1. 2^{pc} (124. *οι ουν εκ τ. οχλ. πολλοι*) a b c e ff$^{2.}$ vg sah cop arm (sed c e ff$^{2.}$ sah cop arm *autem* pro *ουν*) Or^{4,299} (*οτε γε και – οι εκ του οχλ. ακουσαντεσ των λογων του ιυ ελεγον*) Cyr^{4,475} (*εκ τ. οχλ. ουν ακουσ. τινεσ*, similiter *τινεσ* explicationis caussa intulerunt sah cop arm); l *et cum audissent hos sermones eius ... ς πολλοι ουν εκ του οχλου* cum ΓΔΑΠ unc^{7} al pler f q go syr^{utr} et^{hr} aeth (sed f go syr^{sch} *autem* pro *ουν*, aeth *et multi*), item g gat mm *ex illa ergo turba multi* | *των λογων* cum ℵ(* et c)BDEGHKLM TUΓΔ*Π al plu it vg sah cop go syr^{sch} et^{p} et^{hr} arm Or^{4,299}. Sed ℵ* (non c) D praem *αυτου*, item KΠ al c ff$^{2.}$ g l (non item a b e f q) vg syr$^{p\ txt}$ add *αυτου*. Praeterea addidimus *τουτων* cum ℵ(* et c)BDLTU (*τούτον*) 1. 22. 33. 118. 2^{pc} al pauc (et G *τούτων τ. λογ.*) it vg (a *sermones hos*, e *verba illa*, b *haec verba*, rell *hos sermones*. Similiter vv rell vel ante vel post.) sah cop go arm syr$^{p\ mg}$ et^{hr}; contra EHKMΓ Δ*Π al pl syr^{sch} (Or vide ante) om *τουτων*, ita Ti ... ς *τον λογον* cum ℵXΔ^{2}Λ al permu sah^{mūnt} aeth Cyr^{4,445}. Ex his 124. praem *αυτου*, X al mu aeth Cyr add *τουτον* ... 106. 44^{ev} om omnia | *ουτοσ εστιν*: ℵ post *αληθωσ* pon (c e *hic vere pro. est*; it^{pl} vg *hic est vere pro.*, a *est vere pro.*?) ... BD praem *οτι*, non item ℵLTX unc rell al omn^{vid} it vg etc Or^{4,299} (Chr^{8,346}) Cyr^{4,475}

41. *αλλοι* pr: T 1. 13. 69. al pauc b c f sah cop Or^{4,299} add *δε*, hinc Ln [*δε*] | *ουτοσ* (et. Or): DLX 69. al pauc g syr^{p} c.* Cyr^{4,475} praem *οτι* | *ουτοσ εστιν*: U x^{scr} (al?) Cyr add *αληθωσ*. Praeterea MΛ* al^{10} b q syr^{hr} ab *ελεγον* ad *ελεγον* transiluere, item l ab *ελεγον* v. 40 ad *ελεγον* prius v. 41. | *αλλοι* sec cum ℵDΓΔ^{2}Π unc rell 13. 22. 28. 69. 106. 127. al pler syr^{utr} go, item ς addito *δε* cum minusc mu^{vid} e cop ... Ln Ti *οι δε* cum BLTX 1. 33. al^{5} a c f ff$^{2.}$ vg sah arm (aeth^{vid}) Or^{4,299} Cyr^{4,477} (:: cf 9, 9 ubi similiter *αλλοι ελεγον, αλλοι ελεγον*) | *ελεγον* sec: D* *ελεγαν*

42. *ουχι* cum ℵDXΓΔΑΠ unc^{7} (Γ *οὐχῆ*) al omn^{vid} Cyr^{4,477} ... Ln *ουχ* cum B^{3}(et* ουχ)LT Or^{4,299} | *ειπεν*: D 235. it vg *λεγει* (*dicit*) | *του*: DU 1. 13. 69. 157. 2^{pc} 435. 32^{ev} Or om | *δαυειδ, δαυιδ, δαβιδ*: cf ad Mt 1, 1. Hoc loco ℵBDT *δαυειδ* plene | *βηθλεεμ*: Γ* al pauc *βηθλεμ*, item a *baethlem*, e *bethlem* | *οπου ην* (ℵ add ο) *δαυ.*: e syr^{sch} aeth om *οπου ην* | ο $\overline{χς}$ *ερχετ.* cum ℵDXΓΔΑΠ unc rell al fere omn a b f l q (e om ο $\overline{χς}$) go syr^{p} (sah ante *εκ του σπερμ.* pon, cop *Christum venire* ante *απο βηθλ.*, item D ante *οπου*) Or^{4,299} ... Ln Ti (Schu „bene ap Io^{es}) *ερχετ.* ο $\overline{χς}$ cum BLT 33. c (ff$^{2.}$ g vg^{cle}) vg (syr^{sch}) syr^{hr} (arm aeth)

ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν. 44 [85.1] *τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν* 7, 30 *πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.*

45 [86. 10] *Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;* 46 *ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε ἐλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος, ὡς οὗτος λαλεῖ ὁ ἄνθρωπος.* 47 *ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι·*

Cyr^{4,477} (vg^{cle} syr^{sch} arm aeth et^{vid} ff^{2}· g eundem verborum ordinem etiam v. 41 habent) :: vdtr transpositum esse ut nomina δαυ. et ο $\overline{\chi\varsigma}$ separarentur. Ob eandem caussam D sah cop singula transposuere. Similiter Chr^{8,347} *ουκ απο τ. σπιρμ. δαυ. ερχετ. ο* $\overline{\chi\varsigma}$. Quae praecedunt, *εκ της γαλιλ.* etc, utroq modo exhibet.

43. *εγεν. εν τω οχλ.* cum ℵBDLTX 33. 124. 157. al pauc (D^{gr} *εισ τον οχλον*, 435. *εκ του οχλου*) itp^{ler} vg sah cop syr^{utr} et^{hr} arm (*εγεν. ουν σχ. εν τ. οχλ.*) Or^{4,299} (*οτε και σχ. γεγενηται εν τ. ο. δι αυτ.*) Cyr^{4,477} ... ς *εν τ. οχλ. εγεν.* cum ΓΔΛΠ unc^{7} al pler q go

44. *ηθελον* (ℵ^{c}): ℵ* *ελεγον* | *επεβαλεν* cum ℵ(*et^{c})DXΓΔΛΠ unc^{7} al omn vid (131. al pauc *-λλεν*) e f (e *iniciebat*, f *iniecit*) Chr^{8,347} Cyr^{4,478} ... Ln *εβαλεν* cum BLT, item itp^{ler} vg *misit* (:: cf ad v. 30) | *επ αυτον* (et. ℵ^{c}): ℵ* *αυτω*, U *επ αυτω*

45. *ειπον* (et. T et itp^{ler} vg): ℵ e *λεγουσιν*, item Chr^{8,349} *ηλθον γαρ φησιν οι υπ., και λεγουσιν αυτ. οι φαρ.* | *εκεινοι* (syr^{sch} *sacerdotes*, Chr vide ante): KUΠ al pauc e g om | *ηγαγετε* (T *-γιντε*): D *ηγαγατε*

46. *απεκριθησαν* (D add *δε*, al pauc Chr^{8,347} *οιν*) *οι υπηρεται*: ℵ *οι δε υπηρ. απεκριθ.* | *ελαλησ. ουτωσ ανθρ.* cum ℵ^{c}BLTX 3. 33. (sah *non locutus est homo sic unquam*, cop *non locutus est homo unquam modo huius hominis*) Or^{4,299} Chr^{8,349} com bis Cyr^{4,478} et bis^{479} et^{1026} ... ℵD *ουτωσ ανθρ. ελαλ.* (a *nunquam – sic locutus est*) ... ς *ουτ. ελαλ. ανθρωπ.* cum ΓΔΛΠ unc^{7} al pler itp^{l} (e ff^{2}· *nunquam sic locutus est quisquam homo*, item q vg omisso *quisquam*, f *nunquam – ullus hominum*, l *nunquam taliter locutus est quisquam*) vg syr^{utr} go aeth Chr^{txt} Thdrt^{2,121}. Libere e *nemo unquam sic locutus est*; syr^{hr} *a diebus suis non locutus est homo sic*; mm arm om *ουτωσ* | *ωσ ουτοσ λαλει* (3. 9. mm mt post *ανθρ.* pon) o *ανθρ.* (D e ff^{2}· om o *ανθρ.*) cum ℵ*(D 3. 9.) syr^{sch} et^{hr} (e ff^{2}· mm mt); nec aliter ς Ti, nisi quod om *λαλει*, cum XΓΔΛΠ unc^{7} al pler (a *quomodo et hic*) e f l q vg syr^{p} arm aeth go (sah vide ante) Chr^{txt} Thdrt^{2,121} ... Ln om (Gb^{0}) plane cum ℵ^{c}BLT 225. 229* for cop Cyr$^{4,478.479}$ (nec^{txt} nec^{com} add), nec magis add Or^{4,299} Chr com :: offendebat scripturae prolixitas, hinc additamentum vel in brevius contraxerunt vel totum omiserunt.

47. *απεκριθησαν* sine copula cum ℵD 1. 33. al^{10} a c e ff^{2}· sah syr^{sch} arm Cyr^{4,480} ... ς (Gb^{0}) Ln add *ουν* cum BLTXΓΔΛΠ unc^{7} al pler f g l q vg (sed l fos om *αυτοισ*) syr^{p} ... cop go *respond. autem*, syr^{hr} aeth *et respond.* | *αυτοισ* cum ℵDLTX unc rell al pler itp^{ler} vg etc ... ℵ^{c} al^{5} l fos arm om | L *πεπλανασθαι*

μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; 48 μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; 49 ἀλλὰ ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπάρατοί εἰσιν. 50 λέγει Νικόδημος πρὸς 3. 1. 19, 39
αὐτούς, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· 51 μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρω- Dt 19, 15 aa

---

48. εκ (et. Or): ℵ 13. 15. 69. 124. 240. 244. 248. (Chr^{8,350}) om | επιστευσιν cum ℵ^{c}BLTX unc^{11} al omn^{vid} it vg etc Or^{4,299} etc (e *quare nemo ex* etc, item Chr^{8,350} διατι γαρ ουδεις, φησι, των αρχοντων επιστ. εις αυτ.) ... ℵ*D πιστευει

49. αλλα cum BDLT 33. ... ς αλλ cum ℵΧΓΔΛΠ unc^{7} al pler (Or αλλ η) | επαρατοι cum ΝΒΤ 1. 33. Or^{4,299} Chr^{8,350}com (πως ουν επαρατοι εισιν; υμεις γαρ επαρατοι οι μη etc) Cyr^{4,1027} et^{4,481} com (επαρατους δε ειναι φασι τους πιστευοντας etc) ... ς επικαταρατοι cum DLXΓΔ ΛΠ unc^{7} al pler Chr^{8,350} txt Cyr^{4,480} txt

50. λεγει: ℵ 6^{pe} e f q vg^{cle} syr^{sch} et^{hr} aeth ειπεν, praetereaq ℵ f add δε (syr^{hr} aeth *et dixit*) | προς αυτους sine ο ελθων etc cum ℵ* (:: ita rectissime edi videtur. Confirmatur autem Sinaitici codicis auctoritas quum eo quod vix credibile est Iohannem utroque loco, quo post nocturnam Iesu conversationem Nicodemum commemoravit, 7, 50 et 19, 39, illius conversationis mentionem fecisse, tum quod additamentum brevissimum mira scripturae varietate laborat. Videntur autem primum aliena manu haec fere adnotata esse: ο ελθων πρ. αυτον προτερον. Haec alii post accuratius ad 19, 39, ubi lectio tantum non fluctuat, conformanda duxerunt. Ceterum alieni suspicionem auget etiam quod D et Syrus verbis εις ων εξ αυτων postposuere, nonnulli vero codices (al^{3} et e) in ipsum locum horum verborum substituerunt.) ... ς add ο ελθων νυκτος προς αυτον (254. y^{scr} τον $\overline{ιν}$) cum EGHMSΓΔ al pler, item νυκτος post πρ. αυτ. (44^{ev} w^{scr} syr^{sch} πρ. τον $\overline{ιν}$) posito KUΔΠ 131. 157. 220. 44^{ev} p^{scr} w^{scr} f l q vg go syr sch Bas$^{eth\,274}$ ... Ln Ti add ο ελθων προς αυτον (e sah cop syr^{hr} *ad Iesum*) προτερον (LX 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2^{pe} το προτ., e *primo tempore*) cum ℵ^{c}BLT a (*qui prius venit ad eum*) e sah syr^{hr} Cyr ^{4,481}; item addito νυκτος vel ante [το] προτερον (X c ff^{2}· syr^{p} c.* arm) vel post προτερ. (cop aeth) vel ante προς αυτον (1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2^{pe}) x 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2^{pe} c ff^{2}· cop arm aeth syr^{p} c.*; item D ο ελθ. πρ. αυτ. νυκτος το πρωτον (d *ante hoc*, e vero ut D, vide supra) ... denique D syr^{sch} ο ελθ. etc post εις ων (L syr^{sch} om) εξ αυτων pon, 71. 142* g^{scr} e om εις ων εξ αυτων. Gb pro hac ratione testium coniecit (Gb′) ο ελθων προς αυτον omissis νυκτος et προτερον scribendum esse.

51. κρινει: HX al mu -νη | ακουση: Γ al aliq -σει | πρωτον (Gb′) cum ℵ (* et^{c})BDKLTXΠ 1. 33. 69. 106. 118. 124. 157. 249. al^{10} Or^{4,299} Bas ^{3,394} Cyr^{4,481}, item *primum* c ff^{2}· l q arm ... ς προτερον cum EGHMSU ΓΔΛ al pler Chr^{8,350} Bas$^{eth\,274}$, item *prius* a f g vg ... e Eusp$^{s\,230}$ Lcif athan ^{2,37} om; ℵ* 47^{ev} om παρ αυτου. Idque posuimus ante παρ αυτου cum ℵ^{c}BDLT 33. 124. al^{7} fere a c ff^{2}· q syr^{utr} sah cop arm Or

πον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ' αὐτοῦ καὶ γνῷ τί ποιεῖ; 52 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγείρεται.

Cyr (Bas^{3,394} *πρωτ. αυτου ακουση*) ... ς post *παρ αυτου* pon cum EG HKMSUΓΔΑΠ 1. 69. 106. 118. 157. al pler am fu for san taur ing (al) syr^{hr} Chr Bas^{eth} .. x f g^{vid} vg^{cle} go ante *ακουση*, l ante *μη* (*numquid*) o *νομοσ* pon | *γνω* (et. c Leif): D *επιγνωσθη* (*cognoscatur* d) | *ποιει* (et. Or Bas^{eth} Chr Cyr): D c Leif *εποιησεν*

52. *ειπαν* cum BDKT 33. W^{scr} ... ς *ειπον* cum ΝLXΓΔΑΠ unc^{6} al pler Cyr ^{4,482} (Or^{4,299} om κ. *ειπ. αυτ.*) | *ερευνησον* cum ΝB*T ... ς Ln (cui *ερευν.* tantum ex T innotuerat) *ερευνησον* cum B^{3}DLX unc rell al omn vid | *ιδε*: D 229** add *τασ γραφασ*, item 229* (*την γραφην*) a c e ff^{2*} l (non item f g q) vg^{clem} (non item am for fu san em ing^{2} gat mun) sah post *ερευνησον* (*scrutare*) :: cf 5, 39 | *προφητ. εκ τησ* (G om) *γαλιλαι.* cum BDΓΔΑΠ unc^{7} al pler a c e f l q am fof fu ing san mt (al) go syr^{utr} sah cop arm ... Ln Ti *εκ τ. γαλ. προφητ.* cum ΝLTX al pauc (ff^{2*} g?) vg^{cle} aeth (*ex Galil. non surget propheta*) Or ^{4,292} Chr^{8,351} et $^{2,421*\ 7,157*\ 12,368}$ Cyr ^{4,482} | *εγειρεται* (Gb′) cum BDKS^{mg}TΓΔΑΠ al^{30} fere it vg (a c f ff^{2*} g q vg *surgit*; e *surget*, l *exurget*) sah (*ουκ εστιν ο προφ. εγερθησομενοσ*) cop (*ουδεισ προφ. εγερθησεται*) syr^{sch} et^{p} txt et^{hr} arm go aeth Or^{4,299} (*ουκ εξερχεται ουδε εγειρεται*) Nonn ^{7,193} (*οττι προφητησ - εγειρεται εκ γαλιλαιησ*), item U *ερχεται* ... ς Ti *εγηγερται* (EGHM al mu *εγειγερτ.*) cum EGHLMS^{tx}XΔ (et. carp^{ev}) al plu syr$^{p\ mg}$ Chr^{8,351} et$^{2,421*\ 7,157*\ 12,368}$ Cyr^{4,482} et^{483}

7, 53 — 8, 11 omisimus cum ΝABCLTXΔ (in Δ [6, 50—8, 52] et C [7, 3—8, 34] par foliorum quod periit pericopam de adultera non continuisse pro spatii ratione certissimum est. L et Δ spatium vacuum habent, et Δ* quidem post *ουκ εγειρεται* iam perrexerat *παλιν ουν αυτοισ ο ις ελαλησεν λεγων*, sed delevit scripta ac demum interposito spatio eadem posuit.) 3. 9* 22. 33. 72. 96. 97. 106. 108. 123. 131. 139. 157. 179* 249. 250. 253. y^{scr} 2pe al^{50} fere (aliquot tantum 8, 3 — 11 om) et plur^{evv} (plus^{30} numerantur, et. carp^{ev} xy^{scr}) a b** f l* q go sah cop^{dz} et pler syr^{edd} pler et^{edd} pler (cf syr$^{sch\ 677}$ item ed. Lee 1816. Receperunt polyglang^{l} ex codice Usserii, in quo quidem notatur non esse versionis Peschitho, item Adler in uno Parisino reperit, White ex cod barsalib separatim edidit. Zacharias episc. Meletinensis in Chronico sic: *Exstat autem in evglio S. Marae episcopi can.* 89 *caput singulare ev. Ioh. quod in aliis exx. non habetur* etc. Quem Zachariae locum affert etiam Dionys. Barsalibaeus comm. in evv: *Repertum est autem in ev. Marae Amidae episc. qui Graeci sermonis peritus erat, ut Zach. rhetor et episc. Meletin. scribit, in can. evglii* 89. *caput singulare Iohannis, quod non in omnibus exstat exx, neque ipsum a quopiam interprete illustratum vidimus.* Cf Assem. bibl. or II, 52 sq) arm$^{edd\ 6\ antiquiss}$ et^{zoh} Or^{4,299} (ubi in comm. in Ioh post *και ιδε οτι εκ τ. γαλ. προφ. ουκ εξερχ. ουδ. εγειρεται*, arctissimo nexu pergit *πῶσ δὲ ἐδύναντο ἁπλούστερον νοεῖν αὐτὸν ἑαυτὸν ἀναιρῆσειν οἱ ἀκούσαντεσ*

αὐτοῦ λέγοντος· ἐγω εἰμι το φως του κοσμου· ο ακολουθων μοι etc) Chr[8,351] (arctissime in comm connectens 8, 12 cum 7, 52. Post verba enim ερωτησον [ερευνησον?] και ιδε sic pergit: τί οὖν ὁ χς; ἐπειδὴ ἄνω καὶ κάτω τὴν γαλιλαίαν ἔστρεφον καὶ τὸν προφήτην, ἀπαλλάττων πάντας ταύτης τῆς ἀλλοτριάς ὑποψίας, καὶ δεικνὺς ὅτι οὐχ εἷς τῶν προφητῶν ἐστὶν ἀλλὰ τοῦ κόσμου δεσπότης, φησίν· ἐγω φως εἰμι του κοσμου. οὐ γαλιλαίας, οὐ παλαιστίνης οὐδὲ τῆς ἰουδαίας. τί οὖν οἱ ἰουδαῖοι;) Cyr[4,484] (rursus in ipso comm a 7, 52 ad 8, 12 pergit. Ut illa: ει τις διψα etc, πρέποντα τοῖς περὶ τῆς ἑορτῆς γεγραμμένοις Iesum protulisse dicit, ita νῦν ἐπὶ καιρῷ ταύτην ποιεῖται ἐξήγησιν - βοῶν· ἐγω εἰμι το φως του κοσμου. διὰ πάσης, φησί, τῆς ἁγίας ἰόντες γραφῆς καὶ τὰ ἐπ' ἐμοὶ διὰ τῶν προφητῶν εἰρημένα βασανίζειν οἰόμενοι πολὺ τῆς ὁδοῦ τῆς ζωῆς διασφάλλεσθε etc.) Nonn[7,193] et[8,1] (post ἐγείρεται ἐκ γαλιλαίης pergit ἰησοῦς δ' ἀγόρευε χίων λαοσσόον αὐδήν, εἰμὶ φάος κόσμοιο) Cosm topogr[5] (ap Gall[11,502]. Refert ibi quas narrationes evglicas Ioh suppleverit οἷον περὶ τοῦ ἐν κανᾷ γάμου, περὶ νικοδήμου, περὶ τῆς σαμαρείτιδος, περὶ τοῦ βασιλικοῦ, περὶ τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, περὶ τοῦ λαζάρου, περὶ τοῦ τὸν ἰούδαν ἀγαναχτεῖν διὰ τὴν ἀλείψασαν τὸν κύριον μύρῳ, περὶ τῶν προσελθόντων ἑλλήνων etc, in quibus historiam de adultera, si noverat, praeterire nequibat.) Thphyl comm cat ox[272] (hinc nec in Amm[presb] inventum vdtr, a quo plurima in catenam transiere. Quam sententiam confirmant quae cat ex Amm ad 8, 12 affert: δείκνυσιν ὅτι αὐτός ἐστιν περὶ οὗ προανεφωνήθη· ἰδου τεθεικα σε εις φως εθνων, καὶ οὐχ εἷς τῶν προφητῶν ἀλλὰ δεσπότης.) Tert pudic[6] (*Plane si ostendas de quibus patrociniis exemplorum praeceptorumque caelestium, soli moechiae et in ea fornicationi quoque ianuam poenitentiae expandas, ad hanc iam lineam dimicabit nostra congressio - Nam et si cum maxime a lege coepimus demonstrando - libertas in Christo non fecit innocentiae iniuriam - Quaere an salva sit lex non moechandi, cui accessit nec concupiscendi - Ceterum si quia vobis exempla in sinum plaudent, non opponentur huic quam defendimus disciplinae - Frustra enim lex supra structa est - si ideo hodie concedetur moechiae venia, quia et aliquando* [ed. *aliqua*] *concessa est.* Iam varia ex V. T. exempla adscribuntur, at haec Christi aetatem praecessisse urget. *Malo*, ait, *in gloriam Christi a Christo deducere disciplinam. Luserit ante Christum caro, imo perierit* etc. Hac in disputatione Tertullianum historiam de adultera praeteriturum fuisse si in evglio invenisset, credi prorsus nequit.) Quibus testibus certissimis (Tertull Orig Chr Cyr Nonn Cosm Thphyl) addendi sunt alii qui vel ut Bas Cyp Hil (etiam Iuvenc) certe nusquam his versibus usi sunt quamvis utendi occasionem haberent, vel iam in antiquis scholiis (vide post) nusquam usi perhibentur, ut Apollin et Thdor[mops]. Defuisse vero antiquitus testantur etiam capitulorum indices in veterrimis edd nostris, nam nec AC nec EAΠ al mu capitulum περὶ τῆς μοιχαλίδος in indicem relatum habent, licet EAΠ al ipsam historiam exhibeant in textu. Eorum qui habent primi sunt KM; receptum autem ita est ut caput ι΄ efficeret, quo addito non amplius (ut in AC etc) ιη΄ sed ιθ΄ capita numerantur. Ammonium aut Eusebium hos versus agnovisse minime

credibile est, tamen ex numeris qui huc pertinent nil certi effici potest: caput enim *πς'* cum *ι'* canone in cod. A aliis ad 7, 45 notatum usque ad 8, 19 pertinet, ipsa vero adulterae historia eodem canone (qui continet singulis propria) atque capite comprehendenda erat ac revera in eis cdd. qui habent comprehensa est ..... habent sed asteriscis notant EMAH al[15] (E asteriscos inde a v. 2 *ορθρου δε*, AH a v. 3 *αγουσιν* adpositos habent, M ad 7, 53 et 8, 11, insuperque crucem rubram ad 7, 53 et ad 8, 3 habet), item obelis S al plus[30]; transponunt (vel 7, 53—8, 11 vel 8, 3—11) ad evglii finem 1. tisch (in quo 8, 3—11, 2 ab ipso*, 7, 53—8, 2 a posteriore scriptore supplentur) al plus[10] arm cdd pler; 13. 69. 124. 346. post Lucae caput 21; 225. post Ioh 7, 36 ..... denique scholia varia ut inventos ita omissos in cdd testantur. Quae quidem, quorum vix ullum nono saeculo antecedit, hac in re, de qua tot graviora testimonia habentur parvi tantum momenti sunt; neque urgeri potest si quando antiquos aut accuratos aut nonnullos codices in alterutram partem testes adhibent. Habent igitur A 262. alii mu in mg: *τὰ ὀβελισμένα* (al *ὠβ.*) *ἐν τισιν ἀντιγράφοις οὐ κεῖται, οὐδὲ Ἀπολιναρίου* (al *-ρίῳ*)· *ἐν δὲ τοῖς ἀρχαίοις ὅλα κεῖται* (al *κεῖνται*)· *μνημονεύουσιν τῆς περικοπῆς ταύτης καὶ οἱ ἀπόστολοι* (al add *πάντες*) *ἐν αἷς ἐξέθεντο διατάξεσιν* (i. e. Const[2, 24, 4]) *εἰς οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας*. Item 1[mg]S ad finem evglii: *τὸ περὶ τῆς μοιχαλίδος κεφάλαιον ἐν τῷ κατὰ ἰωάννην εὐαγγ.* (cod. *ἐαγγ.*) *ὡς ἐν τοῖς πλείοσιν ἀντιγράφοις μὴ κείμενον, μηδὲ παρὰ τῶν θείων πατέρων τῶν ἑρμηνευσάντων μνημονευθέν, φημὶ δὴ ἰωάννου τοῦ χρυσοστ. καὶ κυρίλλου ἀλεξανδρέως οὐδὲ μὴν ὑπὸ θεοδώρου μωψουεστίας καὶ τῶν λοιπῶν, παρέλειψα κατὰ τὸν τόπον. κεῖται δὲ οὕτως μετ' ὀλίγα τῆς ἀρχῆς τοῦ πς' κεφ. ἐξῆς τοῦ ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτ. ἐκ τ. γαλιλ. οὐκ ἐγείρεται.* Eodem loco i. e. ad evglii finem 135 et 301.: *εὕρηται καὶ ἕτερα ἐν ἀρχαίοις ἀντιγράφοις, ἅπερ συνείδομεν γράψαι πρὸς τῷ τέλει τοῦ αὐτοῦ εὐαγγελιστοῦ, ἃ ἐστι τάδε.* Item 259. suppletis ad finem evglii *αγουσιν* usque *αμαρτανε* addit: *εὕρηται ἔν τισιν ἀντιγράφοις καὶ τὸ τοιοῦτον κεφάλαιον προσκείμενον εἰς τὸ κατὰ ἰωάννην εὐαγγέλιον.* Item 237. in ultimo folio (*και απηλθεν εκαστος* usque *αμαρτανε*) praeposito indice: *εὐαγγέλιον εἰς μετανοοῦντα·* (plerumque in memoriam *τῆς ἁγίας θεοδώρας τῆς ἐν ἀλεξανδρείᾳ* legitur, vide infra) *ἐκ τοῦ κατὰ ἰωάννην*, exhibet cum hac nota: *τοῦτο τὸ εὐαγγ. ἐν τοῖς ἀκριβεστέροις τῶν ἀντιγράφων οὐχ εὕρηται.* Item 2[pe]: *τὸ περὶ τῆς μοιχαλίδος κεφάλαιον ἐν τῷ παρὰ ἰω. εὐαγγελίῳ, ὡς ἐν τοῖς νῦν ἀντιγράφοις μὴ κείμενον, παρέλειψα. κατὰ τὸν τόπον δὲ κεῖται οὕτως ἑξῆς τοῦ οὐκ ἐγήγερται.* 34. ad ipsum evglii locum (7, 53) haec in margine habet: *ἰστέον ὅτι διὰ τοῦτο μετὰ ἀστερίσκων ἐτέθησαν τὰ περὶ τῆς μοιχαλίδος, ἐπειδὴ εἰς τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἔγκειται· πλὴν εἰς τὰ ἀρχαιότερα εὕρηνται.* Similiter alia.

Habent pericopam DF (ab 8, 10; ante hiat) GHKUΓ (EMSΔΠ etc c. aster. vel ob.) al plus[300], cdd mug[r] et[lat] ap Hier (adv. Pelag. 2, 17 *in ev. sec. Ioh. in multis et Graecis et Latinis cdd. invenitur de adultera muliere quae accusata est ap. dominum*) b* c e ff[2]· g l[mg2] vg (etiam vg[cdd] qui saepe ad cdd italos deflectunt ut foss gat mt) aeth syr[hr]

(7, 42—8, 2 pag[110]; 8, 3—21 pag[460]) arr sl sax perss (in codvat ad cap 10 trahitur); adde vv quarum mss et[edd] differunt i. e. syr[edd 3] et[p] interpol cop wl arm usc et edd recentissim, item scholia supra adscripta. Praeterea agnoscunt Const[2, 24, 4] *ἑτέραν δέ τινα ἡμαρτηκυῖαν ἔστησαν οἱ πρεσβύτεροι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῷ θέμενοι τὴν κρίσιν ἐξῆλθον· ὁ δὲ καρδιογνώστης κύριος, πυθόμενος αὐτῆς εἰ κατέκριναν αὐτὴν οἱ πρεσβύτεροι, καὶ εἰπούσης ὅτι οὔ, ἔφη πρὸς αὐτήν· ὕπαγε οὖν, οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω.* Synops (falso ex uno cod. inter opp Athanasii edita)[142] ubi post Ioh 8, 20 sic memoratur: *ἐνταῦθα τὰ περὶ τῆς κατηγορηθείσης ἐπὶ μοιχείᾳ* (quae ipsa interpolatori deberi videntur). Euthym ad h. l. sed add *χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι τὰ ἐντεῦθεν* etc *παρὰ τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις ἢ οὐχ εὕρηται ἢ ὠβέλισται. διὸ φαίνονται παρέγγραπτα καὶ προσθήκη· καὶ τούτου τεκμήριον τὸ μηδὲ τὸν χρυσόστομον ὅλως μνημονεῦσαι αὐτῶν.* Hier (qui pro auctoritate codicum am fu for san etc omnino in versionem suam recepisse statuendus est, praeterea vide adv. Pelag. 2, 17) Amb[epist 26, 2] Aug coniug adult[2, 7], ubi ad vindicandam pericopam istam a falsi suspicione haec scribit: – *quis non intelligat debere ignoscere maritum quod videt ignovisse dominum – Sed hoc videlicet infidelium sensus exhorret, ita ut nonnulli modicae fidei vel potius inimici verae fidei, credo metuentes peccati impunitatem dari mulieribus suis, illud quod de adulterae indulgentia dominus fecit auferrent de codd. suis.* Similiter saec. 10 Nicon (cf Gall[3, 250]) ejectam esse vult narrationem ab Armenis, *βλαβερὰν εἶναι τοῖς πολλοῖς τὴν τοιαύτην ἀκρόασιν* dicentibus: id quod ille cum magna rei inscitia scripsit. Praeterea vide infra pag. 834.

Locum de adultera non ab Iohanne scriptum esse certissimum est. A tertio vero inde saeculo in codicibus Graecis et Latinis legi coeptum esse, ut auctoritate codicis d et italae codicum b e, ita Constistutionum quae dicuntur apostolicarum atque etiam Hieronymi testimonio docemur. Frustra enim dixerit aliquis Constitutiones quum non ipsum Iohannem historiae de adultera auctorem dicant, ab alio posse fonte pendere. Quamvis autem a tanta antiquitate ista evangelii Iohannis interpolatio repetenda sit, tamen exempla pleraque per multum tempus ab hac certe parte incorrupta manserunt: cuius rei cum antiquissimis codd. Graec nostris (ʜᴀɢɪᴄᴛ) pluribusque interpretationibus (italae cod. a, syrae codd. plerisque, sahidica, coptae codd. antiquissimis, gothica, armenae edd. antiquioribus) Tertullianus et Origenes, Chrysostomus, Cyrillus luculentissimi testes sunt. Prius vero ac magis apud Latinos quam apud Graecos usu recepta esse videtur, surrexitque inter illos saeculo 5. defensor cupidissimus Augustinus, qui anno 419 altero de coniugiis adulterinis libro, coniugium etiam adulterio ab uxore commisso indissolubile esse demonstrans, modicae fidei fuisse contendit, qui primi historiam adulterae de codicibus suis auferrent. Quod dixit abreptus ille quidem defendendae caussae ardore, a sano sensu critico atque historia sacri textus tam alienum est quam quod alienissimum. Tanta enimvero temeritas, quae quidem, si Augustinus recte vidit, pro Tertulliani et Origenis testimoniis in finem fere secundi saeculi cadit, ut ne circa sacros libros grassaretur, deum providisse, quamvis ingenti lectionum va-

D D D

7,53 *και επορευθησαν εκαστος εις τον οικον αυτου.*

8,1 *ιησους δε επορευθη εις το ορος των ελαιων.* 2 *ορθρου δε παλιν παραγεινεται εις το ιερον, και πας ο λαος ηρχετο προς αυτον.* 3 *αγουσιν δε οι γραμματεις και οι φαρισαιοι επι αμαρτια γυναικα ειλημμενην, και στησαντες αυτην εν μεσω* 4 *λεγουσιν αυτω εκπειριζοντες αυτον οι ιερεις, ινα εχωσιν κατηγοριαν αυτου· διδασκαλε, αυτη η γυνη κατειληπται επαυτοφωρω μοιχευομενη.*

---

rietate apostolorum scripta obrui pateretur, quis est qui dubitet, modo ne prorsus historiam textus sacri ignoret? Praetereamus quae a ratione scribendi et ab orationis nexu refellendae originis Iohanneae subsidia sumenda sunt. Unde vero fluxerit historia ista vix dubium est. Quod enim Eusebius - quem pariter atque Origenem Chrysostomum Cyrillum ignorasse interpolationem evangelii Iohannei verisimillimum est - hist. eccl. 3, 39. de Papia refert: *ἐκτίθεται δὲ καὶ ἄλλην ἱστορίαν περὶ γυναικὸς ἐπὶ πολλαῖς ἁμαρτίαις διαβληθείσης ἐπὶ τοῦ κυρίου, ἣν τὸ καθ' ἑβραίους εὐαγγέλιον περιέχει*, id maxima cum probabilitate ad indagandam interpolationis Iohanneae originem adhibetur. Nec obstat quod Eusebius feminam apud Papiam *ἐπὶ πολλαῖς ἁμαρτίαις* accusatam dicit. Quod enim antiqui testes, quum ultimo versu praebeant *ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε*, manifeste significant, feminam adulteram flagranti crimine deprehensam non semel sed saepe peccasse, id apud Papiam aut in evangelio Hebraeorum explicatius expressum crediderim. Minime vero negligendum illud est, quod Rufinus, quem Papiae librum et evangelium illud ab Hieronymo aequali Graece et Latine versum accuratius nosse probabiliter conieceris, in interpretatione operis Eusebiani in locum verborum quae supra adscripsimus non dubitavit *historiam de muliere adultera quae accusata est a Iudaeis apud dominum* substituere.

Ceterum alienum est ab hoc loco quaerere, traditio ipsa sitne probabile historiae evangelicae supplementum; certe quum auctoritate destituatur apostolica, non eodem loco atque si quid evangelistarum manus scripsit haberi potest.

Iamvero textum dabimus quemadmodum ς (Gb^{00}) exhibet, indicatis una eis quibus ex auctoritate testium antiquior pericopae forma restitui licet. Iuxta quem textum adscribemus totum locum ut in codice D legitur.

53. Versum om ff^{2} | *επορευθη* cum EGHKΠ al mu syr^{ss} - bars aeth ... scribe *επορευθησαν* cum DMSΓ al^{15} c e g l^{2} vg cop^{wi} syr^{hr} arm^{usc} .. Λ al^{15} *απηλθον*, U al plus^{35} *απηλθεν* | *εκαστος*: syr^{ss} - bars add *ex eis* | *τ. οικον*: 1. 25. tisch cop^{wi} arm^{usc} *τ. τοπον*, 69. *τα ιδια*

8, 1. *ις δε* cum D unc^{7} al pl it^{5} vg syr^{ss}-bars eth^{r} cop^{wi} ... UΓΔ al^{30}

ς ς ς
7,53 καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
8,1 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 2 ὄρθρου δὲ
πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς
αὐτόν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. 3 ἄγουσι δὲ οἱ γραμμα-
τεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατει-
λημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ 4 λέγουσιν αὐτῷ· δι-
δάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατειλήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη.

και ο (A al mu om) ις, al pauc και ο ις δε, 409. ο δε ις | επορευθη: s al7 επορευετο ... c ff2· *ascendit* | ελαιων: D 272. fscr add μονος

2. ορθρου δε: Γ 272. και οτε | παλιν: U al plus60 add βαθεως (pauc ex his60 βαθεως) | παρεγενετο: D παραγινεται ... UA al plus60 ηλθεν (item *venit* Latt syr arm). Praeterea U al40 fere add ο ις | και πας usq εδιδασκ. αυτους: 13. 69. 124. 174. 230. 346. zscr om; item D om και καθισ. εδιδ. αυτους | ο λαος: GSU al20 ο οχλος, Γ 272. om | προς αυτον: EGHKΠ al plus30 om | καθισας: 275. armcdd om

3. αγουσι (2. 9. φερουσι) δε (UΓ al plus10 arm om): A2 13. 69. 76. 124. 174. 218. 230. 346. και προσηνεγκαν αυτω, syrhr *et tunc adducunt*, e *et adduxerunt autem* | οι γραμματεις: 1. 25. 254. copwi armcdd οι αρχιερεις ... 48. 71. 238. 421. (Promiss) om οι γραμμ. και, al pauc και οι γραμμ. post οι φαρισ. pon | προς αυτον (al pauc syrhr τον ιν) cum EGHKΠ al permu c ff2· copwi armcdd aeth (sed ff2· arm aeth ante οι γραμμ. pon) ... dele cum DMSUΓΔ al60 fere e g l12 vg syruss-bars armcdd | εν cum EGHKΠ etc ... scribe επι cum DMSUΓΔ al100 | μοιχια: D αμαρτεια, et επι αμαρτ. post γυναικα pon | κατειλημμενην: D ειλημμενην ... EGHKΠ al40 καταληφθεισαν, 16ev καταλειλημμενην | εν μεσω: A 11. 69. 124. 127. 262. 275. 299. 346. al plus35 εν τω μεσω. Praeterea syrhr εν μοιχ. (item v. 4 επαντ. μοιχ.) reddit *in stultitia*.

4. λεγουσιν: UA al plus80 it5 vg ειπον | αυτω (c ff2· *ad Iesum*) cum MSU ΓΔ al pl it5 vg syruss-bars copwi aeth armusc ... EGHKΠ al60 armcdd add πειραζοντες (etiam Promiss *temptantes*, Ambep25 *captantes*, non itemep26), item D εκπειραζοντες αυτον οι ιερεις ινα εχωσιν κατηγορειαν αυτου | αυτη η γυνη usq μοιχευομενη: U 118. 127. 209. 267. 275. 282. 299. al70 fere copwi aeth (hae vv επαυτοφωρω non exprim, ut nec aliae: vide post) ταυτην ευρομεν επαυτοφωρ. μοιχευομενην | αυτη η γυνη: M η γυνη αυτη | κατειληφθη cum? ... scribendum certe κατειληφθη cum EGHKΓΠ al25 aut quod praefero κατειληπται cum D 1. al15 vel ειληπται (passim etiam ηλειπται scribitur) cum MSA 69. 124. 174. 262. 346. al25 | επαυτοφωρω cum DKUΠ2 etc ... EGHMSΓΔ Π* al plu επαυτοφορω ... A2 al5 επαυτοφορωσ (vel -φωρωσ) ... e *sponte*, d *palam*, sed c ff2· g lmg non exprim (*deprehensa est in adulterio* vel ut ff2· *in moechatione*), nec exprim copwi aeth

ς ς ς
[5] μωϋσης δε εν τω νομω ενετειλατο τας τοιαυτας λιθαζειν· συ δε τι λεγεις; [6] ο δε ιησους κατω κυψας τω δακτυλω κατεγραφεν εις την γην. [7] ως δε επεμενον ερωτωντες, ανεκυψεν και ειπεν αυτοις· ο αναμαρτητος υμων πρωτος επ αυτην βαλετω λιθον. [8] και παλιν κατακυψας τω δακτυλω κατεγραφεν εις την γην. [9] εκαστος δε των ιουδαιων εξηρχετο, αρξαμενοι απο των πρεσβυτερων, ωστε παντας εξελθειν· και κατελειφθη μονος

5. εν δε usque ενετειλατο: D μωυσης δε εν τ. νομ. ενετειλατο | εν δε: Γ 272. 49ev al8 και εν | μωσης cum EGHSUA al plu; sed DKMΓΠ al mu μωυσης | ημιν: et hoc quidem loco cum EGKMΠ etc, U 282. al5 g l^{mg} vg post ενετειλατο (item c ff^{2}· *praecepit nobis Moyses*), item Δ 1. 69. 124. al^{16} e ante μωσης ... sr al^{90} aeth ημιν idque ante μωσης ... D (vide supra) Π 299. al^{6} cop^{wi} syr^{uss} eth^{r} (sed^{bars} *et lex autem nostra Mosis praecipit*) plane om | ενετειλατο: 161. ειγραψεν | λιθοβολεισθαι cum EGHKΠ etc; Γ al plus^{12} λιθαζεσθαι ... scribe λιθαζειν (ut Sz) cum DMSUΔ 1. 13. 28. 69. 124. 127. 262. 274. 282. 299. 346. al$^{(90)}$, item *lapidare* e g l^{mg} vg Cassiod^{ps} ^{56}; contra foss (vide etiam Amb Aug al) *lapidari*, item c ff^{2}· *ut qui in adulterio deprehenditur lapidetur* | συ ουν (e g l^{mg} vg *tu ergo*): D συ δε νυν, c ff^{2}· *tu autem*, fos *tu vero* | τι λεγεις: MSUΔ al plus^{80} e ff^{2}· arm aeth Amb Aug Promiss add περι αυτης

6. τουτο δε usque κατηγορειν αυτου: D 264. om, item M sed vide post v. 11 | δε: e *enim* ... 15. 272. ff^{2}· om (c *haec ideo dicebant*) | ελεγον: Sr al^{20} syr$^{uss-bars}$ ειπον, item (vide post) M ειπαν | πειραζοντες: 272. 49ev al plus^{10} εκπειραζ. | αυτον: al^{10} fere om | εχωσι: Sr al^{16} σχωσι ... 1. al pauc ευρωσι | κατηγορειν (Γ 272. -ρησαι): Sz cum SUΔ 13. 28. 69. 124. 127. 209. 262. 282. 299. 346. al plus^{100} arm aeth κατηγοριαν κατ, item (vide post) M | ως: e^{scr} om, 258. γνους | κατω κυψας: al pauc κατω κεκυφως, κατω νευσας, κατακυψας, κυψας, c^{scr} κυμψας. Ex Latt l^{mg} g^{vid} vg *inclinans se deorsum*; c e ff^{2}· mm gat *inclinato capite* (gat add *deorsum*) | τω δακτυλω: Δ 230. 262. 435. syr uss-bars om | ειγραφεν cum KUΓΔ etc (13. 69. 124. 346. al5 ειγραφετ) ... scribe κατειγραφεν cum DEGHMS tisch al^{25} (57. 235. κατεγγραφεν) | εις την γην: EGHK tisch al^{90} fere add μη προσποιουμενος

7. ερωτωντες: MS 1. 11. 28. 282. 299. al^{50} επερωτωντες | αυτον: D 29. 71. 7pe g^{scr} om. Pro ως δε etc ff^{2}· sic: *cum autem interrogarent expectantes eum quid diceret* | ανακυψας (e^{scr} -κυμψας, item infra) cum EGHKΓ etc, item UΔ al^{55} arm αναβλεψας ... scribe ανεκυψεν και cum DMS al^{25} it^{5} vg (*erexit se et*, e *adlebavit capud et*. Contra Amb^{ep} ^{26} *erigens caput*, Hier$^{pel 2}$ *caput elevans*.) | προς αυτους cum EGHK etc ... scribe αυτοις cum DSUΓΔ 1. 11. 28. 69. 124. 127. al^{70} it^{5} vg ... M om | αναμαρτητος: Hier$^{pelag 2, 17}$ *hoc quod dicitur* sine peccato, *Graece scriptum est* αναμαρτητος. *Qui ergo dicit aliud esse* sine pec-

ς ς ς
5 ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεις; 6 τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. 7 ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς· ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. 8 καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. 9 οἱ δὲ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων, καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰη-

cato *et aliud αναμαρτητον, aut Graecum sermonem novo verbo exprimat, aut si expressum est a Latinis ut interpretationis veritas habet, perspicuum est αναμαρτητον nihil aliud esse nisi* sine peccato. | *πρωτος*: EGH al plus[15] *πρωτον* | *τον λιθον* cum EGHKMS etc: DUΓΛ al plus[50] om *τον* | *επ αυτη* cum minusc ... scribe *επ αυτην* c. DEGHKMSUΓΛ al longe plu | *βαλετω*: EGHK 1. 11. 28. al[20] fere *βαλλετω*. Praeterea ordo verborum satis fluctuat: *ς τον λιθ. επ αυτ. βαλ.* cum minusc ... scribe *επ αυτ. τον* (Γ al om) *λιθ. βαλ.* cum EGHKSΓ al plu it[5] vg Aug[ioh 33,5]; UΛ al (arm) *λιθ. βαλ. επ αυτ.*, M syr[uss-bars] et [hr] *βαλ. επ αυτ. τ. λιθ.*, D *επ αυτ. βαλ. λιθ.* Etc.

8. *κατω* (ΓH* 272. om) *κυψας*: D 1. 28. al[5] *κατακυψας*. Praeterea D 28. 74. ff[2]. Hier[pelag 2,17] add *τω δακτυλω* | *εγραφεν*: M 126. 251. *εγραψεν* ... D 28. 31. *κατεγραφεν* | *εις* (M *επι*) *την γην*: U al[20] fere *ενος εκαστου αυτων τας αμαρτιας*. Eadem Bar Hebraeus hausit (apud Assem. bibl. orient. 2, 170) ex codice quodam Alexandrino, ubi sic exit narratio: *Ipse vero inclinatus uniuscuiusque eorum peccata in terra scripsit, et illi relicta ea abierunt. Iesus autem dixit: Vade et noli amplius peccare.* Hier vero[pelag 2,17] sic de h. l. „*Iesus inclinans digito scribebat in terra, eorum videlicet qui accusabant et omnium peccata mortalium, secundum quod scriptum est in propheta*: Relinquentes autem te in terra scribentur."

9. *οι δε ακουσαντες* (c ff[2]. *illi igitur cum audissent*): 1. al pauc arm *ακουσ. δε*, l[mg] vg *audientes autem* ... D *εκαστος δε των ιουδαιων* ... Λ 13. 69. 124. 230. 262. om (syr[hr] *et illi cum soluti essent, ibant unus post unum* etc) | *και υπο της συνειδησεως ελεγχομενοι* cum EGHKS etc (cop[wi] *et intelligentes eius vituperationem*) ... omitte cum DMUΓΛ al[80] fere c e ff[2]. g l[mg] vg syr[uss-bars] et[hr] arm aeth | *εξηρχοντο*: D al pauc *εξηρχετο*, item Λ *εξηλθεν*, al aliq *και εξηλθεν* ... 4. 13. 69. 124. 230. (262?) *και εξηλθον*, M 264. (uterq post *εις κ. εις*) *ανεχωρησαν* | *εις καθ εις* (c ff[2]. *singuli*): 1. al pauc *εις εκαστος αυτων* ... 130. c e ff[2]. g l[mg] vg ante *εξηρχοντο* ... D om. Praeterea syr[hr] add *ad domum suam* | *αρξαμενοι*: E* *-νος* | *εως των εσχατων* cum SUΛ 69. 124. al pl vid aeth syr[hr] (*a seniorib. usq. ad pueros*) ... D *ωστε παντας εξελθειν* (c ff[2]. *secedebant singuli, incipientes a senioribus omnes recesserunt*) (cop[wi] *inceperunt exire unusquisque, donec exirent seniores atque eorum multitudo*) ... omitte cum EGHKMΓ al[50] e g l[mg] vg syr[uss-bars] | *κατε-*

D D D
και η γυνη εν μεσω ουσα. [10] *ανακυψας δε ο ιησους ειπεν τη γυναικει· που εισιν; ουδεις σε κατεκρεινεν;* [11] *κακεινη ειπεν αυτω· ουδεις, κυριε. ο δε ειπεν· ουδε εγω σε κατακρεινω· υπαγε, απο του νυν μηκετι αμαρτανε.*

λειφθη: κα al mu -*ληφθη* | *μονος ο* $\overline{\text{ις}}$: ur al permu e *o* (u al mu om) $\overline{\text{ις}}$ *μονος* ... d 1. 25. c am for fu ing em harl taurin tol sax syr hr om *o* $\overline{\text{ις}}$, 69. 124. 262. 346. al[10] fere om *μονος*. Pro *μονος ο* $\overline{\text{ις}}$ *και* syr[uss-bars] *μονη* | *εστωσα* cum 1. al mu c l[mg] vg syr[hr] aeth ... scribe (ut et. Sz) *ουσα* cum degHkmsuΓΛ al[170] fere e ff[2·] syr[uss-bars] cop[wi]

10. *ανακυψας*: Λ 13. 69. 262. al[10] fere *αναβλεψας*, 254. *ανανευσας*. Pro *ανακυψας* usque *πλην τ. γυναικ.* arm nil nisi *αποκριθεις.* | *και μηδενα θεασ. πλ. τ. γυναικος* cum egHK etc: uΛ 4. 11. 69. 118. 124 127. 209. 237. 262. al[60] fere aeth *ειδεν αυτην και* ... omitte cum DMS r 1. 13. 28. 299. al[30] fere c e ff[2·] g l[mg] vg cop[wi] syr[uss-bars] et[hr] (arm, vide ante) | *αυτη* cum EFGHKMSΓ etc e g l[mg] vg syr[hr] aeth arm: 282. *προσ αυτην*, ff[2·] *ad eam* ... d c syr[uss-bars] (Ambep[25. 26]) *τη γυναικει* (c *ad mulierem*) ... uΛ 11. 13. 69. 118. 124. 127. 209. 237. 262. 274. 299. al[30] fere om | *η γυνη* c. minusc ... scribe (ut Sz) *γυναι* cum MSUΓΛ 1. 13. 28. 124. 127. 209. 299** 262. 282. 299. 346. al[100] fere, item *mulier* c e ff[2·] g l[mg] vg syr[hr] aeth arm ... DEFGHK al[60] c syr[uss-bars] Hier[pel2,17] om (sed d c syr vide ante) | *που εισιν εκ. οι κα. σου*: 11. 52. 118. 209. 237. 250. 338. 360. om omnia ... omitte *εκεινοι οι κατ. σου* cum DMΓΛ 1. al[30] fere c e (ff[2·] *qui te perduxerunt*) am san arm syr[uss-bars] et[hr] (contra habent g[vid] l[mg] vg[cle] cop[wi] aeth); praeterea HSU al plus[60] vg Hier[pel] om *εκεινοι*

11. *η δε ειπεν*: d *κακεινη ειπεν αυτω*, e *dixit et illa*, ff[2·] *et illa respondens dixit* | *ειπ. δε* (u 245. om) *αυτη ο* $\overline{\text{ις}}$ (c g ff[2·] mt *dixit autem ei* [c *illi*] *Iesus*; e *dixit autem Iesus ad illam*, fos *et ait ad illam*, syr[hr] *et dixit ei domin. Iesus*) cum Γ(u) etc (Λ al *ο δε* $\overline{\text{ις}}$ *ειπ. αυτη*, 69. al *και ο* $\overline{\text{ις}}$ *ειπ. αυτη*), item (sic scribe) sed omisso *αυτη* EFGHKMS 1. 28. 130. 235. al[60] fere l[mg] vg arm syr[uss-bars] ... d *ο δε ειπεν* | *κατακρίνω* sic cum MSUΓΛ etc (al *κρίνω*), e *iudico* ... H al *κατακρινῶ*, EFGK al mu *κρινῶ*, c ff[2·] g l[mg] vg Hier[pel] *condemnabo* | *πορευου*: d *υπαγε* | *και*: Dᵍʳ al[7]ff[2·] arm cop[wi] om | *μηκετι* c. EFGHKΛ etc (e *amplius*) ... scribe *απο του νυν μηκετ.* cum DMSUΓ al[140] fere c ff[2·] (hi duo *ex hoc iam*) l mg vg (vg[cle] *iam amplius*, l[mg] am fu for san ing etc *ampl. iam*) cop wi arm aeth syr[hr] et[uss-bars] Amb[ep 25. 26] (*amodo vide ne, vide amodo ne*) Hier[pelag 2,17] (*amodo noli*) Aug (*deinceps iam, iam deinceps* etc vide Sab.); 27. 29** *το λοιπον μηκετι* | *αμαρτανε*: M (vide ad v. 6) add *τουτο δε ειπων πειραζοντεσ αυτον, ινα εχωσι κατηγοριαν κατ αυτου.*

Ad italos cdd qui habent pericopam p. 828 adde h.

Praeterea, ne quid praeterisse suspiciosis videamur, notandum est, in magno eos errore versari qui Tatianum vel Ammonium in testibus pericopae de adultera ponunt. Victor enim Capuanus (ante med. saec. VI.) quum forte harmoniam evangeliorum in codice ver-

σοῦσ καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα. [10] ἀνακύψασ δὲ ὁ Ἰησοῦσ καὶ μηδένα θεασάμενοσ πλὴν τῆσ γυναικόσ, εἶπεν αὐτῇ· ἡ γυνή, ποῦ εἰσὶν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; οὐδείσ σε κατέκρινεν; [11] ἡ δὲ εἶπεν· οὐδείσ, κύριε. εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου καὶ μηκέτι ἁμάρτανε.

sionis vulgatae Latinae nunc Fuldensi „absente titulo" invenisset, inquirens quis veterum tale opus composuisset, consultis Eusebii libris Ammonii opus vel potius (hoc enim magis placuit) Tatiani in manibus tenere sibi visus est. (Confer Victoris praefationem a multis repetitam.) Quam coniecturam quamvis infelicissimam etiamnum sunt qui repetant. Quid quod errorum studiosiores ab Ammonio etiam ad Eusebium pergendum opinantur, canonum eius ratione haud perspecta. Similiter vel etiam gravius lapsi sunt qui Chrysostomum eius pericopae testem laudarunt. Falsi enim sunt Latina homiliae 60 (61) interpretatione apud Morellium pag. 389, ubi verba *περὶ ἀφέσεωσ γυναικόσ*, quae de repudianda uxore scripta sunt, pessime reddita sunt *an lapidanda esset adultera*. Qua de re iam Montefalconius in praefatione tomi 8. satis explicuit. Unum vero est quo nostra testium enumeratio revera suppleri possit. Testimonia liturgica dico, sive ea quibus docemur pericopam adulterae iam ab antiquis temporibus ad cultum publicum adhibitam esse. Discimus autem ex libris qui huc spectant pericopam illam statione ad S. Susannam certe iam aetate Gregorii Magni, celebris stationum Romanarum ordinatoris, Romae legi solitam esse. Nec incredibile est iam uno vel altero ante Gregorium saeculo in ecclesia Romana legi eam coeptam esse. Item apud Graecos ad solemnia in memoriam sanctarum feminarum Pelagiae, Theodorae Alexandrinae, Eudociae, Mariae Aegyptiacae, aliarum instituta ex multis saeculis adhibitam esse certum est. Testantur enim hunc usum evangelistaria permulta, numerum si quaeris fortasse centum, invitis quidem aliis plus triginta, item menologia evangelistariis paullo posteriora. Quibus ex testimoniis etsi quando primum pericopa adulterae apud Graecos recepta sit colligere difficile est, tamen iam ante saeculum octavum, quod centum quae diximus evangelistariorum nullum antecedit, receptam esse probabile fit; nisi quod plus triginta libri similes qui plane omittunt comprobant ecclesiae Graecae hac in re usum diu fluctuasse. Accedit vero etiam quod Syram ecclesiam simili ratione usam esse evangelistarium Hierosolymitanum docet, quod quamquam codice tantum Vaticano saeculi undecimi scriptum habemus, tamen a libris multo antiquioribus derivandum videtur.

Atque haec quidem de usu liturgico apud Latinos, Graecos, Syros. Nullum vero quae inde peti possunt testimoniorum ea attingit tempora, quibus pericopam de adultera Graece in evangelio lectam esse ex Constitutionibus quae dicuntur Apostolicis discimus; nec magis Latinorum patrum, quorum post Ambrosium Augustinum Hieronymum magnus numerus est, aut codicum italorum d e etc. auctoritatem

VIII.

12 *Πάλιν οὖν αὐτοῖς ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς λέγων· ἐγώ εἰμι τὸ*
12, 46 *φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.* 13 *εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής.* 14 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.*

---

superant. Quae quum ita sint, ea quae hoc loco supplevimus nullo modo labefactare possunt quae supra a nobis exposita sunt. Neque magis labefactari poterunt argumentationibus ullis a re sana critica et sincero divinae veritatis studio alienis, nisi forte alicui contigerit ut probet, Tertullianum atque Origenem, quorum cum codicibus Sinaiticus, Vaticanus ac tot testes alii remotissimae antiquitatis, Graeci, Latini, Syri, Aegyptiaci, Armeniaci, Gothus, mirifice conspirant, ex illorum numero maritorum fuisse, quorum fidem Augustini disputatio suspectam reddidit.

VIII, 12. *παλιν ουν* etc: b *rursus autem congregatis illis loquebatur Iesus dicens* (ceterum duae paginae, quibus historia adulterae scripta erat, prorsus abrasae sunt, hinc nihil de textu notari a nobis poterat); e *iterum autem cum convenissent, loquebatur Iesus dicens*; syr^{bars} *cum igitur congregati essent* etc | *ουν* (a c f l q vg sah syr^{p}): g syr^{sch} (item b e, vide ante) *autem* ... ff^{2} cop arm go om | *αυτοις ελαλησ.* o (B om) $\overline{\text{ις}}$ cum ℵBLSTUX 69. 346. c q ... D 1. 33. 127. 209. al plus^{10} a f ff^{2} g l syr^{sch} cop arm aeth *ελαλ. αυτοις* (a d *ad illos*) o $\overline{\text{ις}}$, Cyr^{4,484} *ελαλ. ο $\overline{\text{ις}}$ αυτοις* ... EFGHKMΓΔΛ al^{50} fere go *αυτοις ο $\overline{\text{ις}}$ ελαλησεν* ... ς *ο $\overline{\text{ις}}$ αυτοις ελαλησεν* cum minusc vix mu (syr^{p} *Iursus ergo Iesus locutus est eis*; sah *Iesus ergo rursus locutus est cum eis*) | *ειμι το φως* (ℵ^{c}): ℵ* *φως ειμι* | *εμοι* cum ℵDLXΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} Chr^{8,352} Cyr^{4,486} ... Ln *μοι* cum BT Or^{4,299} | *περιπατηση* cum ℵBFGKLSTUXΔ al plus^{60} Or^{4,299} Cyr$^{esa\,855}$ ... ς *περιπατησει* cum DEHMΓΔ al permu Chr^{8,352} Cyr^{4,486} et$^{esa\,697}$ | *αλλ*: D *αλλα* | *εξει* (E *εξη*) et. ℵ^{c}: ℵ* e *ιχει*

13. *ειπον ουν αυτω* (A cum asterisco suppl in mg) *οι φαρ.* (et. Or^{4,282}): 1. 2^{pe} *οι ουν φαρ. ειπ. αυτω*

14. *απεκριθη* (D 69. 76. 106. 237. 407. c^{scr} Or^{4,282} add o) $\overline{\text{ις}}$ *και ειπ. αυτοις*: ℵ *ειπεν αυτοις ο $\overline{\text{ις}}$* | *αληθ. εστ. η μαρτ. μου* et. a c e f ff^{2} g l q vg rell pler Or^{4,282} et^{283} Chr^{8,352} semel Cyr^{4,488} ... B 157. al^{3} b sah arm Or^{4,299} Did$^{tri\,3,18}$ et^{29} Chr$^{ibidem\,semel}$ Faust ap Aug *η μαρτυρ. μου αληθ. εστιν*, D *αληθινη μου εστ. η μαρτ.* | *υμεις* usq *υπαγω*: MSΓΔ 28. 33. 69. al^{40} fere syr^{hr} Or^{4,282} et^{299} Cyr^{4,488} om | *υμεις* sine *δε* cum ℵFHK 17. 127. 131. 8^{pc} al^{15} (^{6}ap Scri) a Novat$^{tri\,15}$ (Gall 3,297) ... ς Ln Ti *υμ. δε* cum BDEGLTUXΔ al plu it^{pl} (sed b *vos enim*) vg etc | *η που* cum BD^{gr}KTUXΔ 1. al^{50} f ff^{2} l q vg sah cop go syr^{p}

15 ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. 16 καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθινή ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με. 17 καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γεγραμμένον ἐστὶν ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. 18 ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. 19 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἔστιν ὁ πατήρ σου; 87.3 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ἤδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ἤδειτε. 20 88.1 ταῦτα τὰ ῥήματα

7, 24 3, 17 16, 32 Dt 19, 15 Mt 18, 16 14, 7. 9

go arm^{ed} Novat^{ibidem} (ubi totum versum *καν εγω* etc affert), sed q gat mm cop^{wl} etiam antea *aut quo* :... ς (= Gb Sz) Ln *και που* cum ΝΕFGHL al sat mu a b c e d syr^{sch} arm^{cdd} aeth Novat^{ibidem} (paullo post, sed affert tantum *Vos ignoratis* etc)

15. *υμεις*: b *et vos*, g cop^{wl} add *δε* | *την* (et. Or^{4,282} et^{299}): ΔΑ om | *εγω*: 253. 254. e^{scr} d f sah cop add *δε*

16. *και εαν* (ℵ *καν*) *κρινω* (69. post *εγω* pon) *δε εγω*: a e *sed et si iudico ego* (a *ego iudico*), d *et si iudico tamen ego*, e f (ff$^{2.vid}$) g l q vg *et si iudico* (e *indicavero*) *ego*, b *quodsi ego iudico*, item cop *et si ego iudico*, go *at si ego indico*. Praeterea GX al^{6} om *δε* | *αληθινη* cum BDLTX 33. Or^{4,282} ... ς *αληθησ* cum ΝΓΔΑ unc^{8} al plcr (F* 69. ab *αληθ. εστ.* transiluere ad *αληθ. εστ.* v. 17) Or^{4,299} Chr^{8,352} (ibidem vero etiam *δικαια*, pariter ac al^{2} gat mm syr^{p} ^{mg} Cyr$^{esa\ 523}$) | *μονος* (et. Or^{4,282} et^{299}): D 40^{ev} add (et sah praem) *εγω* | D *αλλα* | *ο πεμψας με* sine additam cum ℵ*D ... ς Ln Ti add *πατηρ* cum ℵ^{c}BLTX unc rell (sed ℵ *ο πατηρ*) al omn^{vid} it vg rell (sed a sah syr^{utr} *pater qui me misit*) Or^{4,282} et^{299} Chr^{8,353} (:: *πατηρ* est ex v. 18, ubi non fluct; nec magis *ο πεμψ. με πατηρ* 5, 37. 12, 49 fluctuat, tantum non fluct 12, 24. Similiter vero addiderunt *πατρος* ad *του πεμψ. με* 6, 38 et 39. 7, 16)

17. *γεγραμμενον εστιν* cum ℵ (:: ac vero hoc Iohanni proprium est, cf 2, 17. 6, 31. 45. 10, 34. 12, 14; nusquam eodem sensu illud Synopticorum *γεγραπται*) ... ς Ln Ti *γεγραπται* c. BDLT unc rell al omn^{vid} Chr^{8,353} Cyr^{4,402}

18. *εγω* etc. Hunc versum (non 16.) etiam Tert$^{prax\ 22}$ (item Or^{4,237} et Eus$^{marc\ 92}$) affert: *Ego testimonium dico de me, et testimonium dicit de me qui me misit pater.* | *εμαυτου*: U *εμου*

19. ὁ̄ς̄ cum BDLTXΓΔΑ unc^{8} al plu ... ς (= Gb Sz) *ο* ὁ̄ς̄ cum ℵ 33. 69. al sat mu Or^{4,281} Cyr^{4,495}. Praeterea ND b fos add *και ειπεν* (D b add *αυτοισ*); item e *respondit illis ihs et dixit*, sah *respondens Iesus dixit eis* | *ουτε τον* (Or^{4,281} bis et^{282} bis et^{283} bis et^{284} et^{alibi}): Τ Or^{4,285} *ουδε τον* | *μου* sec: ℵ om | *αν* (e f l vg Amb *forsitan*, a q *utique*; D b e ff$^{2.}$ Victorin om, item^{libere} Or^{4,288}) *ηδειτε* (X al pauc *ειδητε*, 69* al pauc Cyr^{4,495} *οιδατε*) cum BLTX 1. 33. al pauc e Amb^{poen} (item f l vg *forsitan et patrem meum sciretis*, a *utique et pa. me. nossetis*) Or^{4,281} bis et$^{287.\ 291.\ 300}$ Cyr^{4,495} et$^{iul\ 265}$ et$^{trin\ 3,476}$ ... ς *ηδειτ. αν* cum ΝΓΔΑ unc^{8} al plcr q

20. *ταυτα τα*: Δ om *τα*

ἐλάλησεν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπί-
7, 30 ασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

7, 33 ss 21 [89. 10] Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς· ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 22 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; 23 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω
3, 31 1 Io 4, 5 εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. 24 εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς

20. *ελαλησεν* sine o $\overline{\text{ις}}$ cum ℵBDKLΤ al[10] a b c e f l am for ing san sah cop syr[utr] et[hr] go arm cdd aeth Or[4, 288 bis] Chr[8, 356] com Cyr[4, 496] ... ς (= Gb Sz) add o $\overline{\text{ις}}$ cum ΧΓΔΛ unc[7] al pler ff[2·] q vg cle et[cdd] mu arm ed Chr[8, 356 txt] | *γαζοφυλακιω*: E[2]ΘΧΓΛ al mu -*κειω* | *ελη-λυθει*: L *ηλ-θεν*, y[scr] al mu Or[4, 292] (non item[288]) Cyr[4, 496] *εληλυθειν*

21. *ειπεν ουν παλιν*: ℵ *ειπεν ουν* | *αυτοις* sine o $\overline{\text{ις}}$ cum ℵBDLΤΧ b e Or[4, 292] Cyr[4, 499] ... ς (Gb[00]) add o $\overline{\text{ις}}$ cum ΓΔΛ unc[8] al omn[vid] it[pler] (c *iterum Iesus eis*) vg rell Chr[8, 356] | *ζητησετε* (69. a b c e f g l q am fu for fos ing mt syr[hr] *ζητειτε*): 1. 22. 209. al plus[10] cop syr[P] c.* add *και ουχ ευρησετε με* (118. al pauc om *με*) | *οπου*: UX 1. al[10] fere syr sch sah Cyr[4, 500] *και οπου*

22. D* *ελεγαν* | L *αποκτεννει* | *εαυτον*: D*ΓΔ 64. 69. 47[ev] (al[vid]) Or[4, 301] *αυτον* | *οτι λεγει*: U 47[ev] e[scr] x[scr] syr[utr] arm add *οτι* | *οπου* (ℵ[c]): ℵ* add *αν*

23. *ελεγεν* cum ℵBDLΤΧ 13. 69. 346. a b c e ff[2·] l vg syr[P mg] syr[hr] Or[4, 302] Cyr[4, 502] ... ς *ειπεν* cum ΓΔΛ unc[8] al pler f q syr[sch] et[p txt]. Praeterea ℵ* et[cb] *ελεγεν ουν* pro *και ελεγεν* (sic ℵ[c2]) | *εγω*: D[gr] f q go cop aeth add *δε* (syr[sch] *et ego*) | *υμεις εκ τ. κο. τ. εστε*: X om | *εκ του κοσμ. τουτου* priore loco cum ℵDLXΓΔΛ unc[8] 1. 33. 69. al omn vid l vg (et. am fu san etc) Or[4, 302 e] et[305] Chr[8, 356. 357] Cyr[4, 504] com ... Ln Ti *εκ τουτου τ. κοσμ.* cum BT Or[4, 302e] Cyr[4, 503 txt], item a b c e f q (item sah cop etc) qui utroq loco *ex hoc mundo* (e *ex isto sacculo*). Rursus *εκ του κοσμ. τουτ.* sec loc cum ℵBDLTΧ unc rell Or[4, 302 e] et[e] Chr Cyr (et[txt] et[com]) ... 33. 69. 124. Latt (vide ante, sed hoc loco etiam l vg) etc *εκ τουτου τ. κοσμ.*

24. *ειπον ουν* et. it[pler] vg: ℵ 240. 244. al a e om *ουν* | *εν ταις αμ. υμων* bis: ita etiam it[pler], sed l vg sec loco *in peccato vestro*, item b priore loco | *πιστευσητε* sine additam cum BLTX unc rell al pler it[pler] vg sah cop rell Clem[697] Or[4, 306 ter] et[307] Chr[8, 357] Cyr[4, 508] ... ΚD 69. 124. e aeth add *μοι* | *εαν γαρ* (r al[10] fere aeth om) *μη* usq *αμαρ-τιαις υμων*: 17* 33. 118* g[scr] al fere[10] ff[2·] om (ab *αμαρτ. υμ.* ad *αμαρτ. υμ.* transilientes)

ἁμαρτίαις ὑμῶν. 25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ τίς εἶ; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. 26 πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν, κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν κόσμον. 27 οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν

25. ελεγον ουν (et. Or[4,307]; b *dicebant autem*; syr[hr] *et illi responderunt et dixerunt ei*): sr 249. al pauc syr[sch] om ουν | ειπιν sine copula cum BLT(sic)x 1. 33. 69. 124. al[5] a c d e ff[2·] vg unc[8] al pler f l q syr[p] go aeth; item b *dixit autem* ... sdg[r] 249. emm ειπεν ουν | αυτοισ: u om | ο ις: b h[scr*] om ὁ | ὅ τι (haec scriptura in cdd unc non invenitur, nec fere magis ab usu cdd minusculorum est): ς (non ς[e] Gb Sz) Gb″ ὅτι. Latini sic: *initium* (*principium* gat mm) *quod* a gat mm, *initium* (*principium* f l q δ) *quod et* c f ff[2·] l q δ; *principium qui et* e vg[cle] mt fos em ... am fu for ing harl san tol taur Aug[ioh 38, 11] *principium quia et*, d *initium quoniam et* ... b *inprimis quia*. Praeterea syr[p] cop go *princip. quod et*, item omisso *et* sah; syr[hr] *principium qui et*; aeth *primus et* (pergit *locutus sum vobis*); syr[sch] *etiamsi inceperim loqui vobiscum, multum* (tamen) *est mihi de vobis dicendum et iudicandum*. Posuimus autem post λαλω υμιν punctum, ut etiam ς habet; Ti Ln signum interrogationis. Cf in hunc locum Chr[8,357] ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστι· τοῦ ὅλως ἀκούειν τῶν λόγων τῶν παρ' ἐμοῦ ἀνάξιοί ἐστε, μήτιγε καὶ μαθεῖν ὅστις ἐγώ εἰμι. ὑμεῖς γὰρ πάντα πειράζοντες φθέγγεσθε, καὶ οὐδενὶ τῶν παρ' ἐμοῦ προσέχοντες. καὶ ταῦτα πάντα ἠδυνάμην ἐλέγξαι νῦν· τοῦτο γάρ ἐστι· πολλὰ ἔχω etc; item Cyr[4,511] ἀτιμάζομαι, φησί, καίτοι λαλῶν εἰς αἰώνιον ζωήν – ἀλλὰ καὶ δίκαια πάσχω, φησίν, ὅτι καὶ λόγου παρ' ὑμῖν ἐποιησάμην ἀρχήν, ὅτι καὶ προσπεφώνηκά τι τῶν εἰδότων ὠφελεῖν – ἔδει γάρ με, φησίν, οὐχ ὑμῖν ὅλως προσλαλῆσαι κατὰ τὴν ἀρχήν, ἐκείνοις δὲ μᾶλλον etc. Item Aug ioh[38, 11] *et addidit* quia et loquor vobis: *id est quia humilis propter vos factus ad ista verba descendi. Nam si principium sicuti est ita maneret apud patrem, ut non acciperet formam servi et homo loqueretur hominibus, quomodo ei crederent, cum infirma corda intelligibile Verbum sine voce sensibili audire non possent? Ergo, inquit, credite me esse principium, quia, ut credatis, non solum sum, sed et loquor vobis.*

26. πολλα (syr[hr] *et multa*) etc: b *cum multa habeam de vobis dicere et iudicare*; e *multa habens de vobis loqui et iudicare*. Item cum antecedd conjg Nonn[9,61] τί σὺ πέλεις; καὶ χριστὸς ἀνίαχεν, ὅττιπερ ὑμῖν Ἐξ ἀρχῆσ ὁάριζον, ἔχων νήριθμα δικάζειν Καὶ λαλέειν. ἀλλ' ἔστιν ἐτήτυμοσ ὅσ με etc. | λαλειν: g al[10] fere και λαλ., Chr[8,356] και λεγειν | ο πεμψασ με: ℵ add πατηρ (vide ad v. 16) | καγω: τ και καγω, similiter cop (non sah) *atque ego quoque* | παρ αυτου (ℵ[c]), etiam it pler vg *ab eo* (*illo*), l *de eo*: ℵ* παρ αυτω | λαλω (Gb″ probante Schu) cum BDKLTUXΔ al[15] fere Cyr[4,513], item *loquor* it vg go syr[utr] eth[r] ... ς λεγω cum EFGHMSΓΛ al plu | εισ τ. κοσμον (*in saeculum* e, *in mundum* Tert[prax 22], c vg *in mundo*): dg[r2] εισ τουτον τον κοσμ., item ff[2·] l q *in hunc mundum*, a b d f *in hoc mundo*

27. ουκ εγνωσαν: Δ 69. 262. al add ουν, item Γ al pauc Chr[8,357] δε,

3, 14 12, 32 *πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν.* 28 *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ, ταῦτα λαλῶ.* 29 *καὶ ὁ πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστίν· οὐκ ἀφῆκέν με μόνον, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.*

30 *Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.* 31 *ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ,* 32 *καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.* 33 *ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν· σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ*

υ al pauc it (exc q) vg syr^{utr} eth^{hr} arm aeth praem και | αυτοις (ita etiam a b c e f ff^{2}· g q am fu san ing etc): D al plus^{15} l vg^{cle} et^{edd} mu (et. for) αυτου (l *suum*, vg *eius*) | ελεγεν (DF Chr^{8,357} λεγει) sine additam et. a f q am for harl san taur ... ℵ* (non item^{c}) D 38^{mg} 64. 97^{mg} b c e ff^{2}· g l vg (et. fu gat mm mt al) arm^{mg} (in ed$^{const pl}$) sl^{2}· add *τον θεον*

28. *ειπεν ουν* sine additam cum BLT 1. a ... ς add *αυτοις* cum ℵDXΓΔΛ unc^{8} al pler b c e f ff^{2}· g l q vg rell. Insuperque ℵD 28. 106. sah fragm woid syr^{sch} et^{p} eth^{hr} add *παλιν* (ℵ *αυτοις ο ις παλιν*, D *αυτοις παλιν ο ις*) | *οταν*: B *οτι οταν* | *ο πατηρ* sine *μου* cum ℵDLTX 13. 69. 122. 254. al pauc it^{pler} vg syr^{hr} aeth Eus$^{marc\ 90}$ Cyr^{4,530} Thdrt^{5,946} Hil^{1015} ... ς (sed Gb^{0}) add *μου* cum BΓΔΛ unc^{8} al pler f q sah cop syr^{utr} arm go | *ταυτα* (et. it^{pler} vg): ℵ 150^{ev} a e *αυτωσ* (a *sic*, e *ita et*)

29. *και ο πεμψας με* (a *quoniam is qui me misit*, e *quoniam et qui me misit*): L add *πατηρ* | *μετ εμου εστιν· ουκ αφηκ. με μονον* (et. ℵ^{c}): ℵ* *ουκ αφηκ. με μονον· μετ εμου εστ.* | *ουκ αφηκεν* (et. Eus$^{marc\ 90}$): LX 1. 249. b c e g (non a f ff^{2}· l q) vg^{cle} (non am fu for ing al) sah cop syr$^{sch\ p}$ et c.* eth^{r} aeth (Chr^{8,357}) Cyr^{4,527} Hil^{1015} praem *και* | *μονον* sine additam cum ℵ^{c} (item *)BDLTX 1. 22. 69. 249. it^{pler} vg sah cop syr^{hr} arm aeth Eus$^{marc\ 90}$ Chr^{8,359} Cyr^{4,527} Hil^{1015} ... ς (Gb^{00}) add *ο πατηρ* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler (al^{2} praem) f q syr^{utr} (syr^{sch} *ο πατ. μου*) go | *εγω*: X om | *αυτω*: 135. 145. 237. 433. 47^{ov} *αυτου*, item Ign$^{int\ p}$ eph^{3} (Dress^{322}) *εγω τα αρεστα αυτου* (ita edd^{3} sed^{2} *αυτω*) *ποι. παντοτ.*

31. ο (ℵ^{c}; ℵ* om) ις: Λ om | *μεινητε* et. Or^{3,533} et$^{4,284\ ter}$ et^{327} et^{prov} (Notit^{113}, Mai^{46}) Eus$^{ps\ 26}$ Epiph^{739} etc: ΓΔ 9^{ev} *μενητε* | *εν τω λογω τω εμω*: D Eus$^{ps\ 26}$ *εν τω εμω λογω* | *μαθηται μου* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *μου* | *εστε* (*estis* b f ff^{2}· l q): a c e g vg Cyp$^{251,\ 266}$ *eritis*

33. *προσ αυτον* cum ℵBDLT^{wo}iX 33. e ff^{2}· l q ... ς *αυτω* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler a b f vg (c om plane) Cyr^{4,537}. Sed XΔ 13. 33. 69. 124. 262. al pauc (a) b c e ff^{2}· syr^{p} eth^{r} arm^{edd} add *οι ιουδαιοι*, item al mu (post *απεκριθησαν*) *και ειπον αυτω*, item D 1. al aliq e (b c ff^{2}·) (sah cop) syr^{hr} arm (aeth) add *και ειπαν* (ita D, 1. al *ειπον*). Ex Latinis

δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε;
34 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ Ro 6, 16a
ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας. 35 ὁ δὲ δοῦλος Gen 21, 10
οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.
36 ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε.
37 οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι,
ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. 38 ἐγὼ ἃ ἑώρακα παρὰ τῷ

igitur nil nisi *responderunt ad eum* l q, *resp. ei* f vg; contra e *respond. ad eum iudaei et dixerunt* (ita etiam d omisso *iudaei*), b c ff^{2} *respond. illi* (c *ergo*, ff^{2} *ad eum*) *iudaei dicentes*; a *responderunt illi quod iudaei semen abrahae sumus.* Similiter sah *respondentes ei dixerunt*, cop *responderunt dicentes ei*, syr^{hr} *responder. iudaei enim et dixer. ei* | ουδενι δεδουλ. πωποτε (et. Or^{4,272}): D *ου δεδουλ. ουδενι πωποτε* (d *nunquam servivimus nemini unquam*) | πωσ: 69. 106. 124. al plus^{12} syr$^{p\ cod}$ και πωσ (249. 6^{pc} πωσ ουν) | οτι (et. a c f q): 1. 69. al pauc b c ff^{2} l vg go arm om | γενησεσθε: ℵ al pauc γενησθε

4. ο ις: Ln om ὁ cum B | της αμαρτιας et. Or^{3,585} et^{4,424} et^{prov} (Notit^{95} et^{111} et^{121}, Mai^{43} et^{54}) Or$^{int\ 2,103\cdot 157\cdot 269\cdot 424}$ et^{4,572} Dial^{1,820} et^{821} Chr^{8,363} Cyr^{4,538} et glaph^{43} Ir$^{int\ 183}$ Cyp^{207} Hil$^{257\cdot 393}$ et^{alibi} etc ... D b Clem^{440} (Or^{prov} ap Mai^{23}, quo loco Notit^{95} της αμαρτιας additum est) Faustin$^{ari\ 5,1}$ (Gall^{7,455}) om, hinc Gb^{00}

35. ου μενει: E*MA al ου μενη | εν τη οικια (a add *domini*) et. Clem^{440}: D 2. εισ την οικειαν (-χιαν 2.) | ο υιοσ μενει εισ τ. αιωνα: ℵXΓ 33. 124. al plus^{10} Clem^{440} om | ο υιοσ: DT 249. al aliq a ff^{2} g vg (sed non am fu for ing taur al) Cyp^{207} syr^{sch} eth^{hr} et^{p} c. ob. arm aeth o δε υιοσ, b *nam filius* | μενει sec: Λ add εν τη οικια

36. ουν (et. b c f m vg): 13. 69. 124. a e ff^{2} l q (Ir$^{int\ 212}$ *quemadmod. ipse ait*: Si filius) om (Clem^{440} εαν δε) | ελευθερωση (it vg *liberaverit*) cum ℵBCLTX unc rell al plu ... DHMΔ al plus^{20} ελευθερωσει (d *liverabit*, m^{87} *liberavit*)

38. ἃ utrumq cum ℵ*BCDX 69. 131. 229** 249. 346. al pauc f cop Or$^{4,315\ bis}$ et^{317} Chr^{8,364} Cyr^{4,545}; item prius tantum ℵ^{c}L Tert$^{prax\ 22}$ et qui priora tantum affert Cyr$^{hr\ 152}$, item sec (Gb′) K 1. 13. 22. 33. 299. al^{10} fere b e f g l m^{87} vg (et Or^{4,315} d et$^{aliq\ 316}$ sq ubi alteram versus partem sine altera affert) ... ς Ti ὅ bis cum T^{woi}ΓΔA unc^{7} al pler a c ff^{2} q go syr^{utr} eth^{hr} arm aeth; item prius tantum K al mu b e f g l m vg, sec et. ℵ^{c}L Tert^{prax}. Scripsimus autem α εγω hoc ordine cum ℵBC cop Or$^{4,315\ bis}$ et^{317} Chr, contra DLX rell (69 εγω δε α) f Cyr (Cyr^{hr} om εγω) Tert εγω α (:: εγω praeponendum videbatur, quemadmodum sequitur κ. υμεισ ο. α) ... ς Ti εγω ο cum T^{woi}ΓΔA unc^{8} al pler it^{pler} vg etc | εωρακα cum ℵBCDSTUXΓΔA al plu ... EFGHKLM al mu εορακα | παρα τω πατρι sine μου cum BCLTX g l am fu em fos iac ing harl* syr^{hr} aeth^{ro} Or$^{4,315\ bis}$ et^{317} (του· α εγω εωρ. παρα τω πατρι λαλω, ισον δυναμενου τω· παρα τω πατρι μου) Cyr^{4,545} ... ς (Gb^{00}) add μου cum ℵDΓΔA unc^{8} al omn^{vid} a b c e f ff^{2} m q vg^{cle}

πατρὶ λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς ποιεῖτε.
Mt 8, 9 39 *ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε·* 40 *νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς*

(et. for san al) syr^{utr} cop go aeth^{pp} Cyr$^{hr\ 153}$ Chr^{8,364} Tert^{prax} | *λαλω* (et. Or$^{4,315.\ 317}$ Tert^{prax}): D 33. 229** Cyr^{hr} Chr praem *ταυτα*, item b c *hoc* | *ουν* (71. al^{3} *νυν*): 248. c^{ser} al^{8} fere f ff$^{2.}$ g l m vg (non item a b c e q) Tert^{prax} (item go arm etc) Chr^{8,364} om | *ηκουσατε* (Gb$''$) c. ℵ^{c}BCKLX 1. 13. 33. 69. 229** 249. al^{10} (131. *ακουετε* etc) f go cop syr$^{p\ mg}$ eth^{hr} arm aeth^{ro} Or$^{4,315\ ter}$ et$^{316\ ter}$ et$^{317\ ter}$ (315d sic: *ζητήσαι δ' ἄν τις· πότε ἤκουσαν παρὰ τοῦ πατρὸς οἱ πεπιστευκότες τῷ κυρίῳ Ἰουδαῖοι; - ὅτι ἤκουσαν παρὰ τοῦ πατρὸς τῷ τὸν πατέρα κεχρηματικέναι διὰ μωσέως καὶ τῶν προφητῶν τὰ ἐν νόμῳ* etc) Chr^{8,364} Cyr^{4,545} ... ς Ti *εωρακατε* (EFGHMT^{woi}Δ al *εορ.*) cum ℵ*D T^{woi}ΓΔΛ unc^{7} al pler a b c e ff$^{2.}$ g l m q vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ aeth^{pp} Tert^{prax} Apollin$^{cat\ 280}$ (*ἑωρακέναι καὶ παρὰ τῷ πατρὶ λέγων οὐκ ὀφθαλμῶν τινά ὄρασιν ἐδήλωσεν ἀλλὰ γνῶσιν φυσικήν, ἐπεὶ καὶ ἐκείνους φάσκων ἑωρακέναι παρὰ τῷ πατρὶ αὐτῶν, οὐκ ὄψει δήπουθεν ἑωρακέναι λέγει, ἀλλὰ τῇ ἐνοικούσῃ πονηρίᾳ ταῖς τοῦ πονηροῦ βουλαῖς οἰκείους καθίστασθαι.*) | *παρα του πατρος* non modo cum eisdem (exc 69.) quibuscum *ηκουσατε*, sed etiam ℵT al? (:: hoc ipsum quod ℵ etc *εωρακ. παρα του πατρος* praebent ad praeferendum *ηκουσατε* facit) | *του πατρος* sine additam c. BLT 13. aeth^{ro} Or^{decies} (vide inprimis^{4,317} *ὅρα δὲ εἰ καὶ πρὸς τοῦτο δυνάμεθα λέγειν ὅτι οὐκ εἴρηται - παρὰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν ἢ παρ. τ. πατρ. ἡμῶν, ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρός, ὅστις κἂν ἡ πατήρ, οὐ πάντως καὶ τῶν μὴ τέκνων τοῦ ἀβραὰμ ἐστι πατὴρ* etc) Cyr^{4,545} ... ς (Gb^{00}) add *υμων* cum ℵCDXΓΔΛ unc^{8} al pler it vg rell Chr Tert^{prax} | *ποιειτε* (ΧΛ al *-ητε*): D praem *ταυτα*, item Tert^{prax} *id.* 406. *εκεινο*

39. *ειπαν* cum ℵBCD 33. Or^{4,317} ... ς *ειπον* cum LTXΓΔΛ unc^{8} al pler Cyr^{4,547} | *αυτω* (et. Or; ff$^{2.}$ l q *ad eum*): 69. 346. c ff$^{2.}$ l q arm Cyr ante *και ειπ.* pon; a b e fos om (a *qui responderunt* sine *κ. ειπ.*, e *resp. itaque et dix.*, fos *resp. ergo et dix.*) | *λεγει αυτοις*: D e *ειπεν ουν* (e *dixit ergo*), f *dix. ergo eis*, b *dix. autem eis* ... ℵ *απεκριθη αυτοις* | o $\overline{ις}$: B om ὁ | *του* (y^{scr} *τω*) pri: G al pauc om | *εστε* cum ℵBDLT 60^{ev} Or$^{4,308.\ 313.\ 316}$ et$^{317.\ 318.\ 320.\ 328}$ (i. e. decies, at ubique sequente *ποιειτε*, nisi quod^{316} cod^{paris} *εποιειτε* habet), item *estis* ff$^{2.}$ vg Aug$^{ioh\ 42,4}$, item Chr^{8,365} *ει πατερα εχετε τον αβρ.* ... ς (= Gb, sed rursus Gb$'$) Ti *ητε* cum CXΓΔΛΠ unc^{8} (Χ^{r} *ειτε*) al fere omn Or^{1,299} et^{3,145} et^{4,104} (sequente ter *εποιειτε*) Eus$^{esa\ 473.\ 513}$ et$^{ps\ 682}$ Epiph^{676} Cyr$^{hr\ 118}$ Did manich (Gall^{6,317}) Bas$^{regg\ 508}$ Cyr^{4,549}, item *essetis* a b c e f l q Or$^{int\ 2,82.\ 674}$ et$^{4,525.\ 534}$ Hil^{92} etc | *εποιειτε* non modo cum eisdem qui antea *ητε* (Eus^{ps} ex errore ut vdtr *ποιειτε*) et *essetis*, sed etiam ℵB^{2}DLT 60^{ev} Or$^{4,316\ cod}$ ... ff$^{2.}$ vg Aug^{ioh} *facite*, B* Or$^{4,308.\ 313.\ 316\ ed}$ et$^{317.\ 318.\ 320.\ 328}$ (et^{319} *του δε νοησαντος εστι το' εργα του αβρ. ποιειτε, και το*

τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. 41 *ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπαν οὖν αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα, ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν.* 42 *εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ* 17, 27 a *γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν.* 43 *διατί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λό-*

οικοδομησαι θυσιαστηριον κυριω) Chr (praegresso *εχετε* sed mosc 3 *ειχετε* et mosc 2 *ει τεκν. ητε του*) *ποιειτε*, Gb$^{\alpha}$. Dedimus autem *εποιειτε* absq *αν* (ut etiam Gb Sz) cum ℵ*BDEFGHSTUΓΔ al plus^{80} Or^{1,299} et$^{4,104\cdot 308\cdot 313\cdot 316\,88}$ et^{328} Eus^{esa} et^{ps} Epiph^{676} Cyr$^{hr\,118}$ Chr^{8,365} (lectione fluct) Bas$^{regg\,508}$ (lect fluct) ... ς (= Gb Sz) Ln (ex errore) add *αν* cum ℵ^{c}CKLMXΔΠ al plu Or^{8,145} (*αν εποι.*) Did^{manich} Cyr; item b Or^{int} quater *utique* (quod it^{pler} vg om) *faceretis*

40. *υμιν λελαληκα* et. Or$^{1,381\cdot 410\cdot 705}$ et$^{4,282\cdot 294\cdot 320\cdot 402}$ Eus$^{dem\,463}$ Epiph^{260} etc ... D 69. 124. 346. a b c e l q (non item f ff$^{2\cdot}$ vg; cf et. Tert$^{prax\,22}$ *veritatem vobis locutum*, et$^{car\,chr}$ *veritatem ad vos locutum*) cop aeth Or$^{int\,2,383}$ et^{4,534} | *ηκουσα*: D* et d *ηκουσιν*. Cf et. ff$^{2\cdot}$ *me interficere, hominem qui veritatem vobis locutus est, quam audit a deo.* Item (omisso *me*) e *nunc autem quaerites* (sic) *interficere hominem qui veritatem locutus est vobis, quam audiit ab deo*, et Tert$^{prax\,22}$ *et nunc vultis occidere hominem veritatem vobis locutum, quam audivit a deo.* | *θεου* et. Or^{1,705} et$^{4,320\,88}$ et^{402}. Diserte Cyr^{4,549} *οὐ γὰρ εἴρηκεν ἐν τούτοις ἀκοῦσαι τὴν ἀλήθειαν παρὰ τοῦ πατρός, ἀλλὰ παρὰ τοῦ θεοῦ* etc ... 13. 69. 124. 244. b^{scr} arm Or^{1,410} et^{4,294} et$^{int\,4,534}$ Epiph^{260} Chr^{8,365} *πατρος μου* (240. 244. b^{scr} om *μου*, Or^{1,410} fluct lectio)

41. *υμεις* (et. Or$^{4,323\cdot 325\cdot 326}$ et$^{334\cdot 337}$): ℵ^{c}DH^{2} (sed rursus deletum) 1. 2^{pe} al^{3} b e l (hi^{3} *sed vos*) syr^{sch} aeth add *δε* | *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum BCL unc rell al omn^{vid}. Scripsimus sine copula cum ℵBLT 1. al pauc a b e ff$^{2\cdot}$ l q fos (c om *ειπαν αυτω*) cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Chr^{8,365} (*λεγουσιν αυτω*) ... ς (Gb^{0}) add *ουν* cum CDXΓΔΛ Π unc^{8} al pler f vg sah syr^{p} c.* (go *tunc dixerunt ei*) Or^{4,327} Cyr^{4,551} | *ου γεγεννημεθα* cum ℵ^{c}CD^{2}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere (sed mu *ου γεγενημεθα*) Or^{4,327} quater Chr^{8,365} Cyr^{4,551}. Accedunt ℵ*LT *ουκ εγεννημεθα* ... Ln *ουκ εγεννηθημεν* cum BD* 409. | *εχομεν*: H *εχον*

42. *ειπεν* sine copula cum BCEFGHKLTΓΔΠ al plus^{40} a b c e ff$^{2\cdot}$ l q cop syr^{utr} et^{hr} arm go Or^{4,328} ... ς (= Gb Sz) add *ουν* (Schu „recte") cum ℵDMSUXΔ al plu f vg sah Cyr^{4,552} | o $\overline{\text{ις}}$ (et. Or^{4,328}): Ln om *ὁ* c. B | *πατηρ* (et. Or$^{4,317\cdot 328\cdot 330}$ i. e. quinquies) ... Ln o *πατηρ* c. B | *ην*: X *εἶ* (i. e. *ἦ*) | *εκ τ. θεου*: G om | *ουδε γαρ* (et. a b g vg Hil^{899} Or^{4,331} Cyr^{4,553}; Bas$^{eth\,293}$ *ουτε γαρ*): D^{gr} 69. 124. 7^{pe} c e f ff$^{2\cdot}$ l q *ου γαρ* | *εληλυθα*: D* *εληλυθον* | *αλλ* (et. Or^{4,331} Bas^{eth}): D al$^{2\,scr}$ *αλλα*

43. *διατι*: L *δια* omisso *τι* | *λαλιαν* (et. Or^{4,331} Eus$^{ps\,374}$): D^{gr*} 248. 253. *αληθειαν* | *τον λογον τον εμον* (et. Or Eus): 69. 346. *τον εμον λογον*

1 Io 3, 8 γον τὸν ἐμόν. 44 ὑμεῖσ ἐκ τοῦ πατρὸσ τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰσ ἐπιθυμίασ τοῦ πατρὸσ ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνοσ ἀνθρωποκτόνοσ ἦν ἀπ' ἀρχῆσ καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστησ ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 45 ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω,
1 Io 3, 5 οὐ πιστεύετέ μοι. 46 τίσ ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίασ;

... u al[10] fere *των λογων των εμων*. Cf Or[4,332] qui adscriptis verbis *διατι – τον εμον*, pergit: *αἴτιον, φησίν, ἐστὶ τοῦ ὑμῖν μὴ γινώσκεσθαι τὴν ἐμὴν λαλιὰν τὸ μὴ δύνασθαι ὑμᾶσ ἀκούειν τοῦ λόγου μου.*

44. *του* ante *πατροσ* cum ʀʙᴄᴅʟxᴦᴤᴧᴨ unc[7] al longe plu Clem[368] Or[2,125. 589] et[3,290] et[4,323. 332. 333] etc (ac diserte[333] *ἀμφίβολον μὲν οὖν ἂν τὸ λεγόμενον καὶ εἴπερ εἴρητο τὸ πρότερον ἄρθρον τὸ τοῦ*, etc) (Epiph[676]) etc ... ς (= Gb Sz) om cum minusc vix mu (item arm go). Praeterea κ 44. em Or[3,181] (*ο λογοσ ο ευαγγελικοσ λεγων· υμεισ εκ του διαβ. εστε*) om *τ. πατροσ* ... ˢᵐᵍᴬ[2] al[25] Clem[368] Or[3,290] Bas[2,508] ex[cod1] Epiph[279. 280] Didmanich (Gall[317]) pp trium com cant (Gall[6,659]) add *υμων* | *του διαβολου*: x om | *ην* (et. Clem[368] Or[4,336. 340] et[int 2,160] Cyp[206] etc): 60. 131. 49ev Ir[int 320. 321] Perat[hipp 136] (*ο υμετεροσ πατηρ απ αρχ. ανθρωπ. εστι*) Or[2,126] Didmanich[317] *εστιν* | *απ*: L *εξ* | *ουκ* cum ʀʙ*ᴅʟxᴧᴧ[2] 1. 69** 253. al[3 ser] Didmanich[317] Cyr[4,563 com] ... ς Ln *ουχ* cum ʙ[3]ᴄʏᴧ*ᴨ unc[8] al pler (item edd Clem Or Chr) | *ουκ εστ. αληθεια* et. Clem[368] Or[4,340] et[semel 344] it pler vg etc ... ᴅʏ (b *veritas in eo non est*) m[87] q Or[4,344 semel] Cyp[206] *αληθ. ουκ εστ.* | *λαλῃ*: ʜᴜʏ al plus[20] Epiph[279] (sed[ven] *λαλῃ*) *λαλει* | *και ο πατηρ*: 157. Cyr[4,559] Antioch[hom 42] (1095) *ωσ* (Cyr *καθωσ*) *και* (157. om) *ο πατηρ*, item a b c e ff[2] l fos mm *sicut et* (fos om) *pater*. Cf Ign[intpol 282] *ἐάν τισ θεὸν νόμου καὶ προφητῶν κηρύττῃ ἵνα, χῡ̄ δὲ ἀρνῆται υἱὸν εἶναι θεοῦ, ψεύστ. ἐστὶν ὡσ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὁ διάβολοσ.* Item Epiph[279] (haer. Caianorum) *ὑμεῖσ υἱοί ἐστε τοῦ πατρὸσ ὑμῶν τοῦ διαβόλου, ὅτι ψεύστησ ἐστίν, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ψεύστησ ἦν. ἐκεῖνοσ ἀνθρωποκτόνοσ ἦν, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔμεινεν· ὅταν λαλεῖ* (ven *λαλῇ*) *τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ψεύστησ ἦν.* Rursus[295] (haer. Archonticor.): *ὑμεῖσ ἐκ τοῦ σατανᾶ ἐστέ. καὶ ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τ. ἰδ. λαλεῖ, ὅτι καὶ ὁ πατ. αὐτοῦ ψεύστ. ἦν.* Item[677] (haer. Manich. *ὑμεῖσ υἱοί ἐστε τοῦ διαβόλου. λέγει γάρ· οὐχὶ δώδ. ὑμᾶσ ἐξελ.; εἷσ ἐξ ὑμ. ἐστὶ διάβολοσ. ἐπειδὴ ἀπ' ἀρχ. ψεύστ. ἐστὶ καὶ ἀνθρωποκτ., ὅτι ὁ πατ. αὐτοῦ ψεύστησ ἦν.*

45. *δε* et. f g vg sah cop syr[utr] eth[r] go rell Or[4,347 bis] et[348] etc ... ᴅ 14. a b c e ff[2] l q om | *οτι* (it am fu for ing mt mm gat etc *quia* vel *quoniam*) et. Or[4,347] et[348]: L o (ex incuria excidit *τι* ante *την*), vg[cle] *si*. Vertunt sah cop *ego vero dico veritatem* (cop add *vobis*) | *λεγω* (ᴅ *λαλω*, d e *loquor*, f *locutus sum*) et. Or[4,347] et[348] (quinquies) etc: c* 13. 124. 253. b f cop aeth Cyr[4,563] add *υμιν*, hinc Ln [*υμιν*] | *μοι*: ᴅ add *υμεισ*

46. *τισ εξ* etc (et. Or[4,348] et[349]; Ign[intpol 234] tral[9] *τισ* usq *αμαρτιασ*):

εἰ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι; 47 ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. 48 ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ· οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρίτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; 49 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. 50 ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν ἐμὸν λόγον τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. 52 εἶπαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· ἐάν τις

18, 37 — 1 Io 4, 6 — 7, 20 Mt 10, 25 — 5, 24 11, 25

D 235. 259* 440. om versum (:: transilientes a *πιστευ. μοι* ad *πιστευ. μοι*) | *ελεγχει*: E*MA al aliq *ελεγχη* | *ει* cum ℵBCLXΠ al[20] it vg go sah cop syr^{p} et^{hr} (et syr^{sch} *et si*) arm Or^{4,349} Cyr^{4,565} ... ς (= Gb Sz) add *δε* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler aeth | *αληθειαν*: 69. c^{ser} 142. 239. *την αληθ.* | *υμεις*: 71. 157. a vg (sed non am fu for fos etc) arm go om | *μοι*: H *με*

47. *ουκ ακουετε*: X a *ου πιστευετε* | *οτι εκ* usque *εστε*: DG 113. om

48. *απεκριθησαν* sine *ουν* cum ℵBCDLX al[15] a b c e ff^{2}· l fos sah cop syr sch (et^{hr} *et respond.*) Or^{4,353} Cyr^{4,568} ... ς (Schu „recte", sed = Gb Sz) add *ουν* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g q vg syr^{p} (go *autem*) Chr^{8,368} | *ειπαν* cum ℵBCD 33. Or ... ς *ειπον* cum LXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Cyr Chr | *λεγομεν* (LMXΓΔ al *λεγωμεν*): DL al pauc c (c d ff^{2}· vid *nos bene dicimus*) Eus^{ps} 374 post *ημεις* pon (a e q Chr^{368} com om *υμεις*) ... 71. 249. al[10] Chr^{368} com *ελεγομεν* | *σαμαριτης* c. ℵLX al (cf et. alibi) ... ς Ln Ti *σαμαρειτης* cum BCD unc rell al pler | *ει συ* (et. ℵ^{c} Or^{4,353}· 354· 358 et int^{3,92} Eus^{ps} 371 etc): ℵ* 1. 118. syr^{p} txt Or^{2,791} om *συ*

49. *απεκριθη ις* (DΠ^{2} 69. 346. c^{ser} Chr^{8,368} *ο ις*): X om ... ℵG 1. 13. 69. 118. 124. al pauc cop arm syr^{hr} aeth sax add *και ειπεν* | *τον πατερ. μου*: D^{gr} *μου τον πατ.* | *ατιμαζετε*: d *speratis* (pro *spernitis*, ut q habet): e l vg^{cle} et$^{edd\,mu}$ (ut fu, sed non am for fos al) *inhonorastis*

50. *δε* (et. Or$^{4,359\,bis}$): 22. 69. al pauc arm go Or^{4,355} Chr^{8,369} Cyr^{4,570} om

51. *εαν τις* (ita Or$^{4,360\,ss}$ saepe, et. it vg *si quis*, item cop syr^{p} et^{hr} go): D *οσ αν* (*quicumque*), item sah syr^{sch} | *τον εμον λογον* cum ℵBCDLX 33. 258. Or$^{4,360\,ss}$ Cyr$^{4,572\,d\,com}$ ... ς *τον λογ. τον εμον* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler (it vg *sermonem meum*, *verbum meum*) ... 433. al[5] Amm$^{cat\,283}$ Cyr$^{4,572\,e\,com}$ Chr^{8,369} *τον λογ. μου* (Chr *μου τον λογ.*) | *τηρηση* cum BCDLX unc rell al pler Or$^{4,360\,ss}$ etc ... ℵMP al pauc *τηρησει* | *θεωρηση* (Δ *θεωρη*) cum BCDLX unc rell al pler Or$^{4,360\,ss}$ (septies) ... ℵM P 1. al aliq Or$^{4,365\,bis}$ Chr^{8,369} *θεωρησει* ... Or^{4,362} *ου μη οψεται*, Cyr^{4,572} *ου μη ιδη*

52. *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum BCLX etc. Scripsimus sine copula cum ℵBC al pauc a b e syr^{sch} et^{hr} cop arm Or^{4,362} ... ς add *ουν* cum DLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff^{2}· l q vg (sed c ff^{2}· l q vg om *αυτω*) syr^{p} sah (go *tunc dixerunt*) Cyr^{4,574} | *οι*: K om | *τις τον λογον μου*

τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα·
4, 12 53 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν ποιεῖς; 54 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐὰν ἐγὼ δοξάσω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ἡμῶν ἐστίν, 55 καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. κἂν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν ψεύστης· ἀλλὰ οἶδα αὐτὸν

---

cum ℵABC etc: D *μου τισ τον λογον*, L *τισ μου τον λογ.*, 33. Or$^{4,363\ 365}$ *τισ τον εμον λογ.* | *τηρηση*: DMr al pauc *τηρησει* | *γευσηται* cum ℵACDLXΓΔΛΠ unc^{5} al^{100} fere Or$^{4,363\cdot 365}$ Cyr^{4,574} ... ς (= Gb Sz) *γευσεται* cum EFH al mu. Sed pro *ου μη γευσ. θαν.* (ℵ* om *θαν.*) habent B 32^{ev} e *θανατον ου μη θεωρηση.* At Or^{4,365} *οἱ δὲ [ἰουδαῖοι] οὐ τοῦτο [θάνατον οὐ μὴ θεωρήσει ε. τ. αἰ.], ἀλλὰ τὸ μὴ εἰρημένον ὑπὸ τοῦ σωτῆρός φασιν· οὐ γὰρ εἶπεν - θανάτου οὐ μὴ γεύσηται εἰσ τ. αἰῶνα, ὅπερ οὗτοι προφέρονται ὡσ ὑπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰρημένον.* | *εισ τ. αιωνα* (et. a e f ff$^{2\cdot corr}$ g q vg Or$^{4,363\cdot 365}$ etc): D b c ff^{2*} l om (nec Nonn^{9,164} exprim), hinc Gb^{0}

53. *πατροσ ημων* (et. f q vg Or$^{4,272\cdot 363\cdot 367}$): D a b c e ff$^{2\cdot}$ l om | *οστισ* (et. it^{pler} vg Or^{ter}): D a *οτι* (Schu „plane ex more Io. sed *οστισ* nunquam in hoc evgl") | *και οι προφηται*: e syr^{sch} (et^{p} sed *οἱ* c. ob. habet) *και των προφητων οι* | *και οι προφ. απεθανον* (D* *-θανατ*): 29. 40. 63. 71. 248. g^{scr} al pauc om | *σεαυτον* sine *συ* cum ℵABCDGKL XΓΔΠ al^{50} it vg sah cop etc Or$^{4,363\cdot 368}$ Chr$^{8,370\cdot 371}$ Cyr$^{4,577\,bis}$ ... ς add *συ* cum EFHMSUA (x^{tregell}) al plu go arm

54. $\overline{\text{ις}}$ cum ABCLXΓΔ^{2}ΑΠ* unc rell al pler Cyr^{4,577} ... ℵDΔ*Π^{2} (sed rursus ὁ erasum) 69. 346. al pauc Or^{4,368} *ο* $\overline{\text{ις}}$ | *δοξασω* cum ℵ*et^{cb}BC*D 1. 69. 346 al pauc Or$^{4,368\,bis}$ Chr^{8,370} ex$^{mosc\,3}$; item a c e ff$^{2\cdot}$ l q (*clarificavero* c e ff$^{2\cdot}$ l Amb^{ûd}, *honorificavero* d q, *glorificavero* a), Tert$^{prax\,22}$ *glorificem* ... ς *δοξαζω* cum ℵ^{ca}C^{2}LXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Chr^{montf} Cyr^{4,577}, item f vg *glorifico*, b *honorifico* | *ο πατηρ μου* (arm syr^{hr} Or^{4,368} Tert$^{prax\,22}$ om *μου*, syr^{p} c.* habet): Chr^{8,370} om. Subiungit haec: *ἐνταῦθά φησιν· ἔστιν ὁ δοξάζων με. καὶ διατί μὴ εἶπεν· ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με, ὡσ ἄνω ἔλεγεν, ἀλλ' ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸσ ὑμῶν ἐστί, καὶ οὐκ οἴδατε αὐτόν; ἐβούλετο γὰρ δεῖξαι ὅτι οὐ μόνον πατέρα αὐτὸν οὐκ ἴσασιν, ἀλλ' οὐδὲ θεόν.* | *θεοσ*: L ο *θεοσ* | *ημων* (Gb") cum AB^{2}et^{3}CLΓΔΛΠ unc^{7} al^{100} f g am em for fu iac ing gat mm mt sau taur tol sax go sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (sed Sz confudit lectiones in com) Ln *υμων* cum ℵB*DFX al mu a b c e ff$^{2\cdot}$ l q vg^{ed} Chr^{8,370} Cyr^{4,580} Tert$^{prax\,22}$ (*quem vos dicitis deum esse vestrum*)

55. *καν* cum ℵBD ... ς Ti *και εαν* c. ACLXΓΔΛΠ unc rell (sed G om *και εαν* usq *αλλα οιδα αυτον*) al omn^{vid} | *αυτον* post *ουκ οιδα*: Δ om | *εσομαι ομοιοσ*: D *ομοι. εσομ.* | *υμων* cum ℵCLXΓΔΛΠ unc^{7} 33. al pler Cyr^{4,581} (*εσομ. ομοιωσ υμων ψευ.*) ... ς Ln *υμιν* c. ABD 1. 52. 157. 254. 2^{pe} | *αλλα* cum BDX ... ς *αλλ* cum ℵACL unc rell al omn^{vid}

καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. 56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα εἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. 57 εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας; 58 εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμί. 59 ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ. Gen 18, 17 10, 31

56. *ειδη* cum ℵAB*D²X 69. (Γ *ἤδη*), Or 4, 321 ... ς Ln Ti *ιδη* cum B³CD*L unc rell al pler (item Thdot clem 973 Or 4, 88. 103. 365 Eus marc 137 etps 489 Chr Cyr etc). Libere Epiph 655 et Ps-Ath 185 *ηγαλλιασ. ιδειν την ημ. μου* (Ps-Ath *την εμην*), item 67 *επεθυμησεν ιδειν την ημερ. μου.* | *την εμην*: 28. *μου* ... X sah om | *ειδεν* c. ℵBDEFGHSUΔΑΠ² al plu ... ACK LMXΓΠ* al mu *ιδεν*

57. *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABCLX unc rell al omn^vid | *πεντηκοντα*: cf Ir^int 148 (2, 22, 6) *hoc autem consequenter dicitur ei qui iam XL annos excessit, quinquagesimum autem annum nondum attigit, non tamen multum a quinquagesimo anno absistat. Ei autem qui sit XXX annorum, diceretur utique: Quadraginta annorum nondum es – Non ergo multum aberat a quinquaginta annis, et ideo dicebant ei*: Quinquaginta annorum nondum es et Abrah. vidisti? *Non ergo anno uno praedicavit nec duodecimo mense anni passus est; tempus enim a trigesimo anno usque ad quinquagesimum nunquam erit unus annus.* Aliter Sev^ant in^cat 265 *τί γὰρ ἐκώλυε τεσσαράκοντα εἰπεῖν, χῡ τὴν κατὰ σάρκα ἡλικίαν νεάζοντος – ἠδύναντο δὲ καὶ πρὸς τὸ ἀρχαῖον τοῦ ἀβρα. ἀποβλέποντες λέγειν· μὴ πεντακόσια ἔτη ἔχεις ἢ χίλια, εἰ τύχοι, ὅτι ἀβρα. ἑώρακας; – τῶν πεντήκοντα ἐτῶν ἐμνήσθησαν διὰ τὸ τὴν ἑβδομάδα τιμίαν ὑπάρχειν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ* ..... A (²supra lineam *πεντήκ.* notavit sed alteram scripturam non delevit) 239. 262. (et unus^barb ap Possin.) *τινὰ τῶν ἀντιγράφων* apud Euthym (ad h. l., additque ipse *ὅπερ δοκεῖ ἀκριβέστερον*) Chr 8, 371 (ex edd omnib; addit *ὡσ ἐγγὺσ τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν λοιπὸν εἶναι τὸν χῡ*) Ps-Ath 185 (serm. contr. omn. haer. 6) et 413 (dial^trin 1, 9) *τεσσαρακοντα* (Δ omissa prima syllaba *σαρακοντα*) | *ουπω*: D *ουδεπω* | *εωρακας* (B* *-κεσ*) cum ℵ^cABCDSUΓΔΠ² etc (item EFGHKLMXΔΠ* etc *εορ.*): ℵ* sah *εωρακεν σε*

58. *ειπεν* sine copula cum ℵABCΓΔΔΠ unc rell al plu it vg etc ... L al 5 syr^P aeth *και ειπεν*, DGKX al 50 sah *ειπ. ουν* | *ις* cum BC e^scr* ... ς Ln o *ις* cum ℵADLX unc rell al pler | *γενεσθαι* et. Or 1, 750 et 4, 103. 292 Eus marc 137 etps 489 Ath 259 et 412 etc (cf et. Did^trin 1, 15 *και αυτοσ περι εαυτου ο δεσποτησ – ειπεν· αμην αμην λεγω σοι, προ του τουσ αιωνασ γενεσθαι εγω ειμι*) ... D a b c e ff² l q (non item f vg) Ign int pol 248 (Magn 9) Epiph 467 (*αμ. αμ. λεγ. υμιν οτι προ αβρ. εγω ειμι. την γαρ προ αβρ. αληθωσ* etc) et^alibi Novat 298 (Gall 3) Victorin om

59. *ηραν ουν*: D *τοτε ηραν*, item go | *δε* (syr^sch *et Iesus*, a *Iesus igitur*): B om | *εξηλθεν εκ του ιερου* sine additam cum ℵBD a b c e ff² g l vg sah arm pers^w Or 4, 292 (*ις εκρυβη και εξηλθεν εκ τ. ιερου, οτε παραγων ειδε τον απο γενετησ τυφλον*) Chr 8, 372 (*εξηλθεν εκ του ιερου και*

IX.

1 *Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς.* 2 *καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ῥαββεί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ;* 3 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ.* 4 *ἡμᾶς δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμ-*

ανεχωρησεν επι την ιασιν του τυφλου, δια των εργων πιστουμενος οτι προ του αβρ. εστιν) Cyr$^{4,586\,\mathrm{tx}}$ (et com *και ουκ ηρκισθη τω λαθειν αλλα και εξεισιν εκ του ιερου, τυπον ωσπερ τινα πραγματων ημιν νοητων καταγραφων εν τουτοις.* Sed vide post^{4,1051}) ... ς (= Gb) add *διελθων* (κ^{ca}CLX 33. al pauc cop syr^{sch} Ath^{259} *και διελθων*, per incuriam et. κ^{cb}) *δια μεσου αυτων* (κ^{ca}CLX 33. al pauc cop syr^{sch} Ath^{259} add *επορευετο*, item syr^{p} c.*) *και παρηγεν ουτως* (:: cf Lc 4, 30) cum κ^{ca}et^{cb}ACLXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} f q cop syr^{utr} (syr^{hr} *et transibat et ibat in medium eorum*) aeth go Ath^{259} Thdor^{heracl} in cat^{286} (*πως εκρυβη; ουκ εισ γωνιαν του ιερου εαυτον περιστειλασ - αλλ' - δια μεσου αυτων μη ορωμενοσ εξηλθε και παρηγεν ουτωσ.*) Iul^{pasc} in rescripto ap Ath^{2,606} sub ^{30}

IX, 1. *παραγων*: C^{3}FGHM^{2} (item M^{mg} eccles) al^{15} (item evv) c ff^{2} g l vg cle et^{edd} mu (non item am fu san ing al) Chr$^{373\,\mathrm{tx}}$ et^{com} Ps-Ath^{367} (hom. in caecum) add o (al om) $\overline{\iota\varsigma}$ | *ειδεν* cum κBEFGHSUΓΠ^{2} al plu .. Ti *ιδεν* cum ACDKLMXΔΑΠ* al mu | *γενετησ* cum κABCDLS (omissa syllaba *γε*) UΓΔ etc ... EFGHMΑΠ al plu *γεννητησ* (Δ al *-τοισ*), X al pauc *γενητησ*, K al pauc *γεννετησ*. Praeterea D Ps-Ath^{367} add *καθημενον*

2. *οι μαθ. αυτου*: D e om *αυτου* | *λεγοντεσ*: D y^{scr} e l om | *ραββει* cum κABCDEHΔ (X *ραββη*) al sah go ... ς Ln *ραββι* cum FGKLMSUΓΔΠ al pler cop | *γεννηθη*: Δ al pauc *γενηθη*

3. $\overline{\iota\varsigma}$ cum κABCLXΓΔΑΠ* unc^{8} al longe plu ... ς (= Gb Sz) o $\overline{\iota\varsigma}$ cum DΠ^{2} (sed rursus deletum o) al Cyr^{4,588}. Praeterea 1. 2^{pe} al pauc b e add *και ειπεν αυτοισ* (e om *αυτ.*, a *respondit illis Iesus*)

4. *ημασ* pri cum κ*BDL (D post *δει* pon) sah cop syr^{hr} aeth^{ro} Cyr^{4,599} Nonn^{10,19} (*ἡμέασ ὑψίστοιο πέλει χρέοσ ἔργα τελέσσαι, ἔργα θεοῦ ζώοντοσ, ἕωσ ἔτι φαίνεται ἠώσ*). Confirmat Or^{3,201} *χρησάμενοι λέξει εὐαγγελικῇ εἰρημένῃ ὑπὸ τοῦ σωτῆροσ οὕτωσ ἐχούσῃ· ἐργάζεσθε ἕωσ ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται - ἐργάζεσθαι.* Item^{4,27} *δι' ἣν ἡμέραν φησὶ τοῖσ τοῦ φωτὸσ αὐτοῦ μεταλαμβάνουσιν· ἐργάζεσθε ἕωσ ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται - τοῦ κόσμου.* Cum Or prorsus facit Hier^{ter} (in Hieremiam^{13}, in epgalat^{3}, ineccleslast), ubique enim Salvatoris verba dicit: *Operamini dum dies est* ... ς Ln Ti *εμε* cum κ^{a}vel^{b}ACXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg go syr^{utr} aeth^{pp} rell Chr^{8,377} (*τουτέστιν ἐμὲ δεῖ φανερῶσαι ἐμαυτὸν καὶ ποιῆσαι τὰ δυνάμενά με δεῖξαι τὰ αὐτὰ τῷ πατρὶ ποιοῦντα*). Item *ημασ* see cum κ*L cop aeth^{ro} Cyr^{4,599} (*τί γὰρ ζητεῖτέ*

ψαντος ἡμᾶς ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. 5 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμὶ τοῦ κόσμου. 6 ταῦτα 8, 12
εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ
ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, 7 καὶ εἶπεν
αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἑρμη- Neh 3, 15
νεύεται ἀπεσταλμένος. ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν

φησιν ἃ σιωπᾶσθαι καλόν; τί δὲ τὸ καιρῷ πρέπον ἀφέντες, μανθάνειν ἐπείγεσθε τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπου διάνοιαν; οὐ τῆς ἐπὶ τούτοις ἐρεύνης ἀλλ' ἔργου, φησίν, καὶ συντόνου σπουδῆς ὁ καιρός· δεῖ γὰρ οἶμαι μᾶλλον – καὶ ἐπείπερ ἡμᾶς ἀνέδειξεν ἀποστόλους, τὰ τῆς ἀποστολῆς ἔργα πληροῦν. ἑαυτὸν δὲ τοῖς ἀπεσταλμένοις συναναπλέκων ὁ κύριος καὶ τοῖς ὀφείλουσιν ἐργάζεσθαι τίθησιν ἀριθμόν etc (Or Hier Nonn alterum ημασ non attingunt.) ... ς Ln Ti με cum eisdem quibuscum antea εμε, item BD sah syr^{hr} :: lectio ημασ a correctore alienissima. Magis vero etiam quam ημασ δει εργαζ. offendit του πεμψ. ημασ. Hinc non credi potest Iohannem ημασ δει εργ. scripsisse atque huic scripturae aliena manu in SL etc accommodata esse ea quae sequuntur. Multo probabilius est utroque loco ημασ ab ipso Ioh. profectum esse, alteros vero satis habuisse restituto του πεμψ. με, alteros utrumque ημασ expulsisse. | εωσ et. Or^{3,201} et (ex ed. Delar.)^{4,27} etc ... C*(^{3}εωσ) L 33. syr$^{p\,mg}$ Or^{4,27} ex ed. Huet. ωσ, item b d *cum dies est* (it^{rell} vg *dum* vel *donec dies est*)

5. εν τω κοσμ. ω cum SABCΓΔΛΠ unc^{8} al pler e f ff^{2*} q am fu for ing san go syr^{ms} et^{p} arm Or^{4,27} ... DLX 1. 33. a b e g l vg^{cle} Cyr^{4,630} Chr^{8,378} ω εν τ. κο.

6. Λ* εποησεν | D πτυματοσ | επιεχρισεν (AD -χρεισεν, EA al -χρησεν): ℵC*^{vid} επεθηκεν | αυτου τ. πηλ. επι τ. οφθ. cum SBL 1. 33., item Λ C^{2} 157. 254. 6^{pe} 7^{pe} Cyr^{4,601} αυτου τ. πηλ. επι τ. οφθ. του τυφλου, hinc Ln αυτου τ. π. επ. τ. οφθ. [του τυφλ.]. Similiter go *ei in oculos hoc lutum huic caeco*, D αυτω τον πηλον επι τοισ οφθαλμουσ αυτου, aeth *ei oculos eius* (omisso τον πηλον), sah *lutum super oculos eius* ... ς τον πηλον επι τ. οφθ. του τυφλου cum C*ΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler b syr^{p} (syr^{hr} *linivit oculos caeci illius luto*) Chr^{8,380} Amm$^{cat\,288}$. Similiter 69. 108. y^{ser} syr^{sch} cop omisso τον πηλον, Ps-Ath^{337} omissis τ. πηλ. επι. Latini pro και επιχρ. usque οφθ. sic: c ff^{2*} q fos *et superunxit eum luto* (c fos om) *super oculos eius*, l *et superuncxit eum et inlinuit illi oculos*; e *et superunxit oculos caeci*, f *et superlinivit super oculos caeci*; vg *et linivit* (am fu al *levit*) *lutum super oculos eius*; a *et linuit oculos eius*

7. αυτω: D a e l for om | νιψαι (f ff^{2*} g q vg *lava*, l *lava te*, c *et lava*; sah cop add *faciem tuam*): A a b e (sed vide post) om, hinc Ln [νιψαι], A^{2} post σιλωαμ add και νιψαι, item e post απεσταλμ. add *et lava oculos tuos* | ο ερμηνευετ. (D μεθερμ.) απεσταλμ. (syr$^{p\,mg\,gr}$ αποσταλμενοσ): syr^{sch} (non item P et^{hr}) pers^{p} om | απηλθεν ουν (Γ 22. al pauc a c l arm om; ff^{2*} q *et abiit*, b *et perressit*, e *abiit autem*) και ενιψ. και ηλθεν: ℵ om (transiliens ab -ηλθεν ad ηλθεν) ουν usq ηλθ.

βλέπων. 8 *Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι προσαίτης ἦν, ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν;* 9 *ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι ἔλεγον· οὐχί, ἀλλὰ ὅμοιος αὐτῷ ἐστίν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι.* 10 *ἔλεγον οὖν αὐτῷ· πῶς οὖν ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί;* 11 *ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· ὁ ἄνθρωπος ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέ*

8. αυτον: A* om | *προσαιτης ην* cum ℵABC*DKLXΠ² al¹⁰ f ff²· g q vg go sah cop syrʰᵘᵗʳ arm aeth Ps-Ath³⁶⁸ Chr⁸,³⁸¹ Cyr⁴,⁶⁰³ ... ς (= Gb Sz) τυφλος ην* cum C³ΓΔΛ unc⁷ al pler ... 69. *τυφλ. ην και προσαιτης*, B* *τυφλ. προσαιτ. ην*, a c l *caecus et mendicus erat* (c *esset*), e *caecus et egenus fuit*, b *mendicus erat et caecus* | *ελεγον*: L add οτι

9. *αλλοι ελεγ. οτι ουτ. εστιν*: LX 33. 254. om | οτι et. f g vg Aug^ioh⁴⁴,⁸; ℵ a b c e ff²· l Cyr⁴,⁶⁰³ Ps-Ath³⁶⁸ om ... G add *ουχ* | *αλλοι* (ℵ 124. cop syrᵖ ᵐᵍ ethʳ arm add δε, syr aeth persᵖ *et alii*) *ελεγον· ουχι αλλα* (*αλλα* ℵC; BLX al *αλλ*) cum ℵBCLX 33. 124. b cop syrˢᶜʰ etpᵖ ᵐᵍ ethʳ arm aeth persᵖ. Item omisso *ελεγον* 1. 2ᵖᵉ g vg sah persʷ. Similiter Cyr⁴,⁶⁰³ *αλλοσ ελεγεν· ουχι, αλλ*, Ps-Ath³⁶⁸ *ετεροι δε ελεγον· ουκ εστιν ουτοσ, αλλ.* Cf etiam itᵖˡᵉʳ ... ς *αλλοι* (D *ετεροι*) *δε οτι* cum AD E²ΓΔΑΠ unc⁷ (E* om *αλλοι* usq *ομ. αυτ. εστ.*) al pler f l go syrᵖᵗˣ (a e *alii dicebant*, c ff²· q *alii autem dicebant quia*). Hinc Lu *αλλ.* [*δε*] *ελεγον* [*Ουχι, αλλ*] | *εκεινοσ* sine copula cum ℵᶜᵃBC*DEFGHLMSΔΛ al plu am for fu ing san syrᵖ ᵗˣ Cyr⁴,⁶⁰³ ... Lu add *δε* cum ℵ*etᶜᵇAC²KUXΓΠ 33. 69. al plus¹⁰ a b c e f ff²· g l q vgᶜˡᵉ (item em al) go syrˢᶜʰ etpᶜ.* (ethʳ *et ille*) sah cop arm aeth. Similiter Ps-Ath³⁶⁸ *ο δε αναβλεψασ* | *οτι* sec et. f g l q vg: ℵᶜᵃL a b c e ff²· om

10. *ελεγον* (et. ℵᶜ; ℵ* *ελεγαν*) et. c e f ff²· g l q vg ... D *ειπον*, b d *dixerunt*; a *dicunt* | *πωσ ουν* cum ℵCDLX 157. a (sed om *ουν* pri) l arm (ut a) syrᵖ c.* ethʳ (agnoscere vdtr et. aeth) (:: cf ad 6, 30) ... Lu [*ουν*], ς om c. ABΓΔΑΠ unc⁸ al pler b c e f ff²· g q vg sah cop go Cyr⁴,⁶⁰¹ (syr neutrum *ουν* expri, nec Chr⁸,³⁸² *λεγουσιν αυτω· πωσ ανεωχθ. σου οι οφθ.*) | *ηνεωχθησαν* cum ℵBCDEFGHLMXΓΔΛ al plu ... ς *ανεωχθ.* cum AKUΠ al plu Chr Cyr | *σου* (et. ς Gb Sz) cum unc omnib al plu b fos tol (hi³ *oculi tui*) go syrᵘᵗʳ ethʳ arm aeth Chr Cyr Aug^ioh⁴⁴,⁸ (ut b) ... ςᵉ *σοι* cum minusc pauc ᵛⁱᵈ a c d e f ff²· g l q vg

11. *απεκρ. εκεινοσ* (vgᶜˡᵉ *respondit*: *Ille homo*, a *resp. illis*, sah syrˢᶜʰ aeth non expri *εκεινοσ*) sine additam cum ℵBCDL 1. 33. 118. 2ᵖᵉ c e ff²· l vg sah arm Cyr⁴,⁶⁰¹ Aug^ioh⁴⁴,⁸ (Chr⁸,³⁸² *λεγει αυτοισ· ανθρωποσ* etc) ... ς (Gb⁰) add *και ειπεν*, Lu [*κ. ειπ.*] cum AXΓΔΑΠ unc⁸ al pler a b f q go syrᵘᵗʳ ethʳ cop (*respondens ille dixit*) go aeth | *ο ανθρ.* cum ℵBL 1. 22. 33. sah (item *ille homo* c e l vg, nec enim tam *εκεινοσ* quam *ο ανθρ. ο λεγ.* sic exprimi vdtr; a b f q *Homo qui dicitur*; etiam syrᵖ c.* articulos exprimere vdtr), item *ο λεγομενοσ* cum ℵBC 1. 33. 118. (de versionib vide ante) ... ς Lu *ανθρωπ. λεγομ.* (omisso *ὁ* utroq) cum ADXΓΔΑΠ (c vide ante) unc⁸ al pler go arm Chr Cyr | *πηλον*

μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι ὅτι ὕπαγε εἰς τὸν Σιλωὰμ καὶ νίψαι. ἀπελθὼν οὖν καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. 12 *εἶπαν αὐτῷ· ποῦ ἔστιν ἐκεῖνος; λέγει· οὐκ οἶδα.*

13 *Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν.* 14 *ἦν δὲ σάββατον ἐν ᾗ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.* 15 *πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ*

εποιησεν etc: a nil nisi *tetigit mihi oculos et dixit*; pro *και επιχρισ. μου τους οφθαλμ.* b c e ff^{2}· *et superunxit* (ff^{2}· *unxit*, b *superlinuit*) *me* | *οτι* cum ℵBL syr^{p}, item sah cop ... ς Ln om cum ADXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg etc | *εισ τον σιλωαμ* (B* *σειλωαμ*) cum (et. Gb) ℵBDLX 1. 118. 2^{pe} a b c ff^{2}· l sah cop syr^{hr} (et syr^{sch} *in aqua Siloam*) arm Ir^{312} (*postquam linivit lutum super oculos eius, dixit ei*: Vade in Siloam et lavare) Cyr^{4,604} ... ς (Gb′) *εισ την κολυμβηθραν του σιλωαμ* cum ΑΓΔΑΠ unc^{8} al pler e f g q vg go syr^{p} aeth Chr^{8,382} Ps-Ath^{369} | *και νιψαι* (et. Ir$^{int\,312}$; c e l syr^{hr} add *oculos tuos*; sah cop add *faciem tuam*): KXΠ 13. 22. 33. 69. 346. al^{10} f go cop syr^{sch} (et$^{p\,mg}$ *abi et lava in* etc) aeth Chr Cyr Ps-Ath$^{369\,bis}$ *νιψαι* (sine *και*) idque post *υπαγε* pon | *ουν* cum ℵBDLX 1. 33. 124. 157. 2^{pe} sah cop syr$^{p\,mg}$ Cyr^{4,604} ... ς *δε* cum ΑΓΔΑΠ unc^{8} al pler go syr$^{p\,tx}$ (arm om *απελθ. ουν*) ... al pauc it^{pler} vg syr^{sch} aeth *et* ante *απ.* Habent autem pro *απελθων ουν* DX *απηλθον ουν*, a b c e f ff^{2}· l q syr^{sch} aeth *et* (e om) *abii* | *και* (cop om: sic Ti; sah *abiens igitur lavi*) *νιψαμενοσ*: D *και ενιψαμην*, item it vg (sed vg^{cle} et$^{cdd\,aliq}$ *et abii lavi*, omisso *et* ante *lavi*) aeth | *ανεβλεψα*: D *και ηλθον βλεπων* ... ff^{2}· q am for fu san gat mm ing^{2} (al) *et vidi*, a c e f vg *et video*, l ing^{s} *et ecce video*, b *et videre coepi*. Cf et. Ps-Ath^{369} *και απελθων ενιψαμην· νιψαμενοσ τον μεν πηλον απεθεμην, το δε φωσ εδεξαμην*, item accuratius^{370} *απηλθον δε και ενιψαμην και ευθεωσ ανεβλεψα.*

12. *ειπαν* cum ℵBD ... ς *ειπον* cum ALXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} | *ειπ.* sine copula (Gb′) cum A 28^{ev} 53^{ev} 60^{ev} f^{scr} e (*ainnt ad eum illi*) am em for fu ing sax sah cop syr^{sch} arm Aug$^{loh\,44,8}$ (Chr^{8,382} *λεγουσιν αυτω*) ... ς *ειπ. ουν* cum DΓΔΑΠ unc^{8} al pler a c ff^{2}· q fos go syr^{p}; item b f *ειπ. δε* ... ℵBLX 1. 33. 118. 157. 2^{pe} l vg^{ed} (item san al) syr^{hr} aeth Cyr^{4,605} *και ειπ.* | *λεγει* (c d f *dixit*, b e vg *ait*): D 13. 69. 346. b fos syr^{sch} eth^{r} arm aeth add *αυτοισ*

13. *αγουσιν* (c e fos *adduxerunt*, b *perduxerunt*): D c syr^{sch} eth^{r} aeth praem *και*, e cop add *igitur*

14. *εν η ημερα* cum ℵBLX 33. a b c (e *in quo*) ff^{2}· mm (*in illo die quando*) syr$^{p\,mg}$ eth^{r} Cyr^{4,605} ... ς *οτε* cum ADΓΔΑΠ unc^{8} al pler f l q vg go sah cop syr^{sch} et$^{p\,tx}$ | *ο ις*: L om | *ανεωξεν* cum ℵABΓΔΑΠ unc^{8} al pler ... LX al pauc *ηνεωξεν*, D 249. Cyr *ηνοιξεν* (D -υ-)

15. *ηρωτων* (X 60^{ev} *-τουν*): D 229** *επηρωτων* ... Γ 27. 435. 440. al^{26} *ηρωτησαν*, item *interrogaverunt* a d e f | *και οι φαρισαιοι*: UX 69. 124. 157. al plus^{12} it vg (exc mt) sah cop syr^{sch} eth^{r} om *οι*

οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέν μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην καὶ βλέπω. 16 *ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.* 17 *λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοι-*
Lc 7, 16 *ξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν.* 18 *οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦν τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν,*

15. *πως ανεβλεψεν*: c ff^{2}· q sah syr^{sch} arm *quomodo vidisti*, c *quomodo lumen recepisti*, b l syr^{hr} *quomodo vides* | *αυτοις*: A 13. q go syr^{p} *και αυτ.* | *πηλον*: G 1. 22. 118. 2^{pe} tisch** al add *εποιησεν και* | *μου* (ℵ al pauc *μοι*) *επι τ. οφθ.* (et. Gb Sz) c. ℵB(ℵ)LXΓΔΠ unc^{7} al plu Cyr^{4,605}, item *mihi super oculos* c e f ff^{2}· l q am fu ing for san syr^{p} go; A *μοι επεθ. επ. τ. οφθ.*, vg^{cle} *mihi posuit sup. oculos*; Δ *μου* (sed* vid *μοι*, ϑ *mihi*) *επ. τ. οφθ. μου*, g *mihi posuit sup. oculos meos* ... ς (= Gb Sz) *επ. τους οφθ. μου* cum D al mu a b (a *in oculos meos*, b *super oc. meos*) syr^{sch} et^{hr} arm Chr^{8,383} | *και βλεπω*: b c ff^{2}· l q syr^{hr} *et ecce video*

16. *ελεγον* (ℵ^{c}): ℵ* *ελεγαν* | *τινες* (a b c e f ante *εκ τ. φαρ.*): M om | *ουκ εστ. ουτ. παρ. θε. ο ανθρωπ.* cum ℵBDLX 157. l syr^{hr} Cyr^{4,608}, item e *non est hic a deo*, item c ff^{2}· g vg arm Or^{int2,84} *non est hic homo a deo*, item 33. *ουκ εστ. ο ανθρ. ουτος παρα θεου* ... ς *ουτος ο ανθρωπ.* (b *homo hic*) *ουκ εστ. παρ.* (Chr *απο*) *του* (Gb^{00} cum AGKΠ al permu) *θεου* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b f q sah cop syr^{utr} go aeth Chr^{8,383} | *οτι* (f l am fu fos mt taur al *quia*, a b *quod*, d *quoniam*): c e ff^{2}· g q vg^{ed} for san gat mm *qui* | *αλλοι* cum ALXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} am fu for ing san go arm syr^{p} Chr^{8,383} ... ℵBD al^{10} fere c ff^{2}· vg^{cle} et^{edd} mu sah cop syr^{sch} et^{hr} add *δε* | *ελεγον*: D *-γαν*

17. *λεγουσιν* (f ff^{2}· l q vg): D a b c e *ελεγον* | *ουν* cum ℵABDLX 1. 13. 69. al mu it^{pler} vg sah syr^{p} c.* (syr^{hr} *et iterum dicebant*) Cyr^{4,610} .. ς Ti om cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler q go cop syr^{sch} arm aeth | *παλιν* (ℵ* add *ουν*, ℵ^{c} delet): e f l sah post *λεγουσιν* (cop ante *λεγ.*) pon ... D a b c ff^{2}· om | *τω*: G om | *συ τι* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg etc ... ℵBLX cop (non sah) Cyr^{4,610} *τι συ* | *αυτον*: ℵ* *σεαυτου* | *ηνοιξεν* (DE *ηνυξ.*) cum ℵADΓΔ unc^{7} al pler Chr Thdor^{mop} Cyr ... BXΔ al^{5} *ηνεωξεν*, KLΠ al^{6} *ανεωξεν*. Notat ad h. l. Thdor$^{mop\,29}$ *κατα ἐρώτησαν ἀναγνωστέον, ἐπισυνάψαντας τό· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, καί· ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς, οὐ μὴν διελόντας αὐτό. οὐ γὰρ τοῦτο τὸν τυφλὸν ἠρώτων, εἰ τοὺς ὀφθαλμ. αὐτοῦ ἤνοιξε, περιττὸν γὰρ ἦν τοῦτο βλέποντας ἐρωτᾶν, ἀλλά τί περὶ αὐτοῦ λέγεις ὑπὲρ ὧν ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς*, etc.

18. *επιστευσαν*: Π^{2} *επιστευον*, item b c ff^{2}· l *credebant* | *ουν* et. c q vg sah syr^{p} et^{hr} (syr^{sch} go *δε*, e l aeth arm *et non* [e *nunc* ex errore] *credebant* vel *crediderunt*): D 69. 72. 28^{ev} b^{scr} y^{scr} 11^{pe} a b f ff^{2}· tol* cop om | *ην τυφλ.* cum ℵBL 157. b Chr^{8,387} ... ς Ln *τυφλ. ην* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg Cyr^{4,612} Chr^{8,386} | *οτι ην τυφλ.* (28. *οτ. τυ. εγεν-*

ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος, 19 *καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν βλέπει ἄρτι;* 20 *ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπαν· οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη·* 21 *πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸν ἐρωτήτε*

νηθη) και ανεβλ. (28. b om *κ: ανεβλ.*): D l om, hinc Gb^{0} | *οτου* (Δ *του*) cum ℵABLΓ(Δ)ΑΠ unc rell etc: DX al pauc Chr^{8,386} *ου* | *αυτου του αναβλ.* cum ℵABL unc rell al pler f vg (hi *eius qui viderat*, g fos gat corrupte *eius qui viderant*, item mm *eius qui viderant eum*) etc: D 131. 54^{ev} sah^{münt} arm om *αυτου*, item 1. 22. 118. 2^{pe} al^{3} a b c e ff^{2}· (ap blan; ap^{sab} om et. *αυτου*) l q cop pers^{p} Chr^{8,386} om *του αναβλεψ.*

19. *ηρωτησαν*: D *επηρωτ.* | *λεγοντες* cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn^{vid} e f q vg syr^{p} eth^{hr} rell Cyr^{4,612} ... ℵ* a b c ff^{2}· l syr^{sch} om (:: cf 4, 51 et 10, 33, quibus locis *λεγοντες* inlatum duximus) | *ουτος εστιν* (D *εστ. ουτ.*): ℵ*D syr^{sch} praem *ει* | *λεγετε*: FGM al plus^{10} arm *ελεγετε* | *εγεννηθη* (ℵ^{2}): ℵ* *εγενηθη* | *πως ουν* (q *et quomodo*): a e sah om *ουν* | *βλεπ. αρτι* cum ℵBDLU 33. b c ff^{2}· l Cyr^{1,612} (Chr^{8,388} *βλεπ. νυν*) ... ς *αρτι βλεπ.* cum AΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler a e f g q vg

20. *απεκρ. ουν* cum ℵB 15^{ev} vg^{cod} (:: *ουν* propter *ουν* proxime praegressum vel omissum vel mutatum) ... ς Ti *απεκριθ.* sine copula cum DGLUXΠ 1. 33. 69. al mu^{vid} it^{pler} vg (et. am fu for ing etc) sah cop arm Cyr^{4,613} ... AEFHKMSΓΔΛ al plu f q syr^{utr} *απεκρ. δε* (go sive *ουν* sive *δε*), aeth *και απεκρ.* Praeterea ς add *αυτοις*, Ln [*αυτοις*] cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al plu (sed al^{3} *αυτω*, 435. post *οι γον. αυτ.* pon) b c l q vg go syr^{p} (sah post *ειπ.* add) ... om cum ℵBLX 33. 69. 346. al^{15} a e f ff^{2}· cop syr^{sch} arm aeth Cyr | *οι γον. αυτου*: G add *του αναβλεψαντος* | *ειπαν* cum ℵBL 33. ... ς *ειπον* cum ADX unc rell al pler Cyr | *εγεννηθη*: A* *εγενηθη*

21. *δε νυν βλεπει* (33. *ουν βλεπ. αρτι*): c e ff^{2}· om *νυν* | *ουκ οιδαμ.* pri: al^{4} syr Chr^{8,388} om | x l ab *οιδαμ.* pri ad alterum transiliunt | *ηνοιξεν* cum ℵBDLΓΔΛΠ unc^{8} al pler Ps-Ath^{370} ... A 1. 33. 53. 254. 346. *ηνεωξεν*, 249. al^{10} Chr^{8,388} Cyr^{4,613} *ανεωξεν* | *αυτου* ante *τους οφθαλμους*: L al pauc a c e q post *τ. οφθ.* pon, D b vg ante *ηνοιξεν*, item f *aut quis ei aperuit oculos* ... ff^{2}· (teste certe Sab.) om | *αυτον ερωτησατε* (D *επερωτ.*) hoc loco cum ℵ^{c}BDLX 1. 33. 157. a c e f g vg cop syr^{hr} arm aeth pers^{w} Cyr ... ς post *ηλικ. εχει* cum AΓΔΛ unc^{8} al pler l q go syr^{utr} Ps-Ath ... ℵ* b sah Chr (etiam mosc^{7}) om | *ηλικιαν εχει* (haec sah om) absque *αυτος* cum ℵ^{c}BDLX 1. 33. 157. it^{pler} vg syr^{p} eth^{hr} aeth Ps-Ath Cyr ... ς Ln *αυτος ηλικ. εχ.* (*εχ.* ℵ* om) cum ℵ*AΓΔ A unc^{8} al pler q go syr (cop *sua aetas ipsi etiam ad loquendum de se* pro *ηλικ. εχει*, *αυτος περι* etc) Chr | *αυτος* (ℵ^{c}): ℵ* om | *περι*: 106. 157. 433. al^{20} Chr^{mosc3} praem *τα* | *εαυτου* cum ℵABEKMSΧΓΔ al plu Ps-Ath Chr ... ς Ln Ti *αυτου* cum DFGHLUΔ al permu^{vid} Cyr | *λαλησει* (L *-σαι*, it vg *loquatur*): X *μαρτυρησει*

7. 13 *σιατε, ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει.* 22 *ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος*
12. 2 *γένηται.* 23 *διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπαν ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐπερωτήσατε.* 24 *Ἐφώνησαν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου, ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπαν αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν.* 25 *ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος· εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω.* 26 *εἶπον οὖν αὐτῷ· τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλ-*

22. *ειπον* cum ABDL unc rell al omn^{vid} ... ℵ *ειπαν* | *συνετεθειντο* (A al pauc *-θηντο*): AM al pauc syr$^{p\ mg\ gr}$ *συνετιθειντο*, GΓ al^{5} Cyr^{4,614} *συνετιθεντο*, al pauc Thphyl *συνιθειντο* | *οι ιουδαιοι* (M add *οτι*, e sic: *placuerat farisaeis et scribis*): X om | *ινα*: D^{2} *ἵν* (D* *ἴνι*) | *εαν*: L *αν* | *αυτον* (K al^{5} post *ομολ.* pon, A* y^{scr} om) *ομολογηση* (HΓA al^{7} *-σει*) $\overline{χν}$: D *ομολογ. αυτον* $\overline{χν}$ *ειναι*. Item e *si quis confiteretur illum Christum esse*; item vg^{cd} (et. fos al) *si quis eum confiteretur esse Christum*, Cyr^{4,614} *ομολογ. τον* $\overline{χν}$ *αυτον ειναι*

23. *οι γον. αυτου*: X 13. 69. 124. 249. 346. 8pe al pauc cop post *επ.* pon | *ειπαν* cum ℵBD ... ς *ειπον* cum ALX unc rell al omn^{vid} | *οτι* (et b f ff^{2} g q vg): DL a c e l fu om | *αυτον*: A *και αυτ.* | *επερωτησατε* cum ℵB ... ς *ερωτησατε* cum ALX unc rell al omn^{vid}; D *ερωτατε*

24. *εκ δευτερου* hoc loco cum ℵBDL 33. b c e ff^{2} l q sah cop syr^{sch} .. ς post *εφων. ουν* cum AΧΓΔΛ unc^{8} al pler a f vg go syr^{p} eth^{hr} aeth (arm *παλιν εκ δευτερου* ante *εφων.* pon) | *τον ανθρωπον*: D *αυτον* *ειπαν* cum ℵBD ... ς *ειπον* cum ALX unc rell al omn^{vid} Cyr^{4,616} | *ο ανθρωπ. ουτος* cum ADXΓΔΛ unc^{8} al pler e (*homo iste*) syr^{p} Ps-Ath^{371} (Cyr^{4,616} *ο τοιουτος ανθρωπ. ουτος*) ... Ln *ουτος ο ανθρωπ.* cum ℵBL 157. 249. it^{pler} vg (Latt hi *hic homo*, l* om *hic*) go syr^{sch} eth^{hr} (Chr^{8,388} *ουτος ανθρ.*)

25. *απεκρ. ουν* (33. *απεκρ. αυτοις*, 13. *απ. δε*, 60^{ev} *ο δε λεγει αυτοις*. f *ille autem respondit*, s *dixit et ille*): KS 1. 28. 33. 249. 299. al^{40} a sah cop arm Chr^{8,389} om *ουν*, hinc Gb^{00} | *εκεινος* sine additam cum ℵAS DL al^{10} it vg (sed it^{pler} vg *dixit* vel *ait* pro *απεκρ.*) go sah syr^{p} arm perss Cyr^{4,617} ... ς (Gb^{0}) add *και ειπεν* cum XΓΔΛ unc^{8} al pler cop (*dicens*) syr^{sch} eth^{hr} aeth Chr | *εν* (ℵ^{c}): ℵ* cop Ps-Ath^{371} *εν δε* | *ων* (b g vg *cum essem*): DL 1. 22. 33. 118. 2pe a c e f ff^{2} l (*natus eram et*) q syr^{sch} eth^{hr} *ημην και*

26. *ειπον* (ℵ^{c}): ℵ* *ειπαν* | *ουν* cum ℵ^{c}BDKLX al^{15} b c f ff^{2} g q vg (l *et illi dixerunt*) go sah Cyr^{4,618} ... ℵ* a e syr^{sch} cop arm plane om (:: quod rectum esse potest, nisi quod repetitum *ουν* vdtr offendisse) ... ς *δε* cum AΓΔΛ unc^{7} al pler syr^{p} (aeth syr^{hr} *et dixerunt illi*) | *αυτω* sine *παλιν* cum ℵ*BD 2pe a b c e ff^{2} g l vg sah cop syr^{hr} Nonn^{10,134} ... ς add *παλιν* cum ℵ^{c}AXΓΔΛ unc^{8} al pler f q go syr^{utr} arm (pon ante *ειπον*) aeth Cyr^{4,618} | *πως*: D c aeth *και πως* | *ηνοιξεν* (ℵDM *-ν-*): K 1. 118. al plus^{30} Chr^{8,389} Thdor$^{mop\ 29}$ *ανεωξεν*, 33. *ηνεωξεν*

μούσ; 27 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ· εἶπον ὑμῖν ἤδη καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖσ θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; 28 ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν· σὺ μαθητὴσ εἶ ἐκείνου, ἡμεῖσ δὲ τοῦ Μωϋσέωσ ἐσμὲν μαθηταί· 29 ἡμεῖσ οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ θεόσ, τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. 30 ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωποσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐν τούτῳ γὰρ τὸ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν, καὶ ἤνοιξέν μου τοὺσ ὀφθαλμούσ. 31 οἴδαμεν ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸσ οὐκ ἀκούει,

27. *απεκριθ. αυτοισ*: D *ο δε ειπεν* | *ουκ* (et. a f q gat): 22. b c e ff^{2}· g l vg om | *ηκουσατε*: 13. 69. 124. 346. *επιστευσατε*, 28. 6^{pc} *πιστευετε* | *τι*: B aeth add *ουν* | *παλιν*: D 28^{ev} a e syr^{p} arm post *θελετε* pon | *ακουειν*: D *ακουσαι* ... Δ om | *αυτου μαθηται* cum ABΔ unc^{8} al pler ... ℵDLXΓΔ al plus^{20} it vg Chr^{8,390} Cyr^{4,619} Ps-Ath^{372} *μαθ. αυτου*

28. *ελοιδορησαν* sine copula (et. Gb Sz) cum AXΓΔΛ unc^{8} al^{100} b e l q am em for fu ing iac fos tol arm Aug$^{ioh\,44,\,12}$ ... ς *ελοιδορ. ουν* cum 69. al vix mu c (al^{vid}) vg^{cle} go ... ℵ*B sah aeth syr^{hr} Cyr^{4,621} Amb ep^{80} *και ελοιδορ.*, ℵ^{c}DL 1. 33. 157. 2^{pc} a f (uterq *Ad illi*) cop syr^{sch} et^{p} c.* *οι δε ελοιδορ.* | *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABL unc rell al omn^{vid} | *μαθητ. ει εκεινου* cum ℵAB 1. 33. ... ς *ει μαθητ. εκειν.* cum XΓΔΛ unc^{8} al pler e f g l q go arm aeth Chr^{8,390} Ps-Ath^{372}; D al pauc a b c ff^{2}· vg Cyr^{4,621} *μαθ. εκειν. ει* ... L cop om *ει* (33. $\frac{3}{4}$; b c e g l vg^{cle} et$^{edd\,pl}$ [non am fu] *sis*, a *esto*) | *δε* (a f g q vg): D b c e ff^{2}· l arm go om | *μωυσεωσ* cum ℵDSX (*ϋ* suppl*) Δ 33. al Chr^{8,390} ... ς *μωσεωσ* cum ABLΓΔ unc^{7} al pler Ps-Ath Cyr

29. *μωυ-* cum ℵBDKSX al ... ς *μω-* cum ALΓΔΛ unc^{6} al plu | *-σει* cum ℵABDEGKLSΔ al plu Chr^{8,390} Cyr^{4,622} ... ς *-ση* cum FHMUXΓΔ al plu | *λελαληκεν*: A *ελαλησεν* | *ο θεοσ*: D add *και οτι ο* (D* om) *θεοσ αμαρτωλων ουκ ακουει*

30. *αυτοισ*: D 8^{pc} al^{2} b c e l aeth om | *εν τουτω γαρ* (D syr *ουν*, vide etiam e) cum ℵB(D)L 22. 249. Chr^{8,390} Cyr^{4,623} ... ς Ln *εν γαρ τουτω* cum AΓΔ unc^{8} al plu (:: cf 4, 37 ubi *εν γαρ τουτω* non fluct; contra Lc 19, 48 *ο λαοσ γαρ* invenit plures qui scriberent *ο γαρ λα.*) ... XΔ al plus^{20} *εν* (sed A al mu *ἐν*) *γαρ τουτο*, item a b c e ff^{2}· *hoc* (e *hoc ergo*), sah cop *hoc ipsum*. Contra f vg *in hoc enim*, l q *in hoc* | *το θαυμαστον* cum ℵBL 1. 22. 33. Chr^{8,390} Cyr^{4,623} ... ς Ln om *το* cum ADX ΓΔ unc^{7} al pler arm | *ηνοιξεν* (D *-υ-*, ℵD *-ξε*) cum ℵBDL 249. Cyr ... ς Ti *ανεωξε* cum AΓΔΛ unc^{7} al pler, item X *ηνεωξεν*

31. *οιδαμεν* sine copula cum ℵBDGL 1. 33. al^{5} a b (*scio*) c e ff^{2}· l fos sah cop arm Cyr^{4,625} ... ς add (Gb^{00}) *δε* cum AXΓΔΛ unc^{6} al pler f vg go syr^{utr} et^{hr} aeth Chr^{8,391}; item 69. g q Hil^{89} *γαρ* | *αμαρτ. ο θεοσ* hoc ordine c. ℵALXΓΔ unc^{7} al omn^{vid} b e f ff^{2}· g l q vg syr^{p} et^{hr} arm aeth Chr$^{8,391\,bis}$ Cyr^{4,625} Or$^{int\,3,114}$ Hil^{89} ... Ln *ο θεοσ αμαρτ.* cum BDA a e go syr^{sch} (sah cop *deus non audit peccatores*) Chr^{8,390} Cyp$^{111.\,123}$ Conc carth^{62} (ap Rou$^{3,103.\,110.\,123}$) | *αμαρτωλων* (et. Or^{int}; x^{2} add *ανθρωπων*):

ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει.
32 *ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου·* 33 *εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν.* 34 *ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.*

35 *Ἤκουσεν Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;* 36 *ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· καὶ τίς ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;* 37 *εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ*

E*UX*Γ al[30] Cyp Conecarth *αμαρτωλον* (*peccatorem*), X* add *ανθρωπον* | *αλλ* cum SADLX etc: B *αλλα* | *ποιη*: EFMXΓΔ al mu *ποιει* | *τουτου*: X[2] vid *τουτων*

32. *ηνοιξεν* (D al pauc *-υ-*) cum SADLΓΔ unc[7] al pler Ath[366] Chr[8,391] Cyr[4,626] ... BXΔ t[ser] Ath[64] *ηνεωξεν* (Δ* *ενεωξ.*), 1. al pauc *ανεωξ.* | *γε. γεννημενου*: AXΓ al pauc *γεγενημενου*

33. *μη ην*: L *μην* | *ην*: D post *θεου* pon, item sah cop | *ηδυνατο* (D* *ηδοιν.*): KU al aliq Ath[64] (non[566]) *εδυν.*

34. *ειπαν* cum SBD ... ς *ειπον* cum ALX rell omn[vid] | *αυτω*: D a post *απεκριθ.* pon | *αυ* pr: L it vg om | *εν αμαρτιαισ*: 142* b e l q gat mm sah cop *εν αμαρτια* | *εγεννηθησ*: L al pauc *εγενηθησ* | *ολοσ*: E* 1. 131. al plus[25] *ολωσ*, item arm

35. *ηκουσεν* cum S[c]ABL unc rell al pler a e q vg etc ... S*D syr[sch] aeth *και ηκ.*, 69. g *ηκ. ουν*, b c f ff[2·] l sah[woi] (non[ming]) cop *audivit autem* $\overline{ις}$ cum S*B ... ς Ln Ti o $\overline{ις}$ cum S[c]AD rell omn[vid] | *εξω*: D om | *ευρων αυτον* (Δ[2] add *εξω*) et. c e f ff[2·] g l vg: D a b q syr[sch] *ευρεν αυτον και* | *ειπεν* sine additam cum S*BD e cop[cod] ... ς Ln Ti add *αυτω* cum S[c]AL (X *αυτον*)ΓΔΔ unc[7] al pler it[pler] vg etc | *του ανθρωπου* (et. Gb') cum SBD sah aeth[ro] Chr[mosc2] ... ς Ln Ti *του θεου* cum ALXΓ ΔΔ unc[7] al omn[vid] it vg cop syr[utr] eth[hr] go arm aeth[pp] Chr[8,395] ter et [396] Cyr[4,630] tx et[com] Tert[prax 22]

36. *απεκριθη εκεινοσ* (a sah cop aeth om *εκ.*, q cop[wi] *illi*): B om | *και ειπεν* cum SDLX unc rell al fere omn it[pler] vg etc: Ln om cum AB (sed vide post *εστιν*) 68. a cop[wi] (pro *απεκρ. εκ. κ. ειπ.* cop[dz] *respondens dixit*, sah *dixit ei*) | *και τισ* cum S (sed S* suppl *και* supra lineam) BDXΓΔΔ unc[7] al plus[125] go syr[p] eth[hr] arm Chr[8,395] et[396] Cyr[4,630] ... ς Ln om *και* cum AL al pauc it vg sah cop syr[sch] rell | *εστιν*: B add *εφη* | *κυριε*: S sah Chr[8,395] (non[396]) ante *και τ. εσ.* pon

37. *ειπεν* (S *εφη*, D syr[p mg] *απεκριθη*) sine copula cum SBDX 33. a b e sah cop syr[utr] eth[hr] arm (Chr[8,395] *λεγει αυτω· και*) ... ς (Gb[00]) add *δε* cum ALΓΔΔ unc[7] al pler q go ... 249. al pauc c f (ff[2·] g ut[vid]) l vg aeth Cyr[4,631] *και ειπεν* | *o* $\overline{ις}$: A om *o* | *και* pri: sah cop syr[sch] eth[hr] non exprim | *εωρακασ* cum SAB[3]DMSUΓΔ al plu ... Ti *εορακασ* cum B*EFGKLXΔ al mu (:: cf ad 8, 57, ubi ad *εορακ.* addendus est B*) | *o*

σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. 38 *ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.* 39 *καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται.* 40 *ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν;* 41 *εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἡ ἁμαρτία ὑμῶν μένει.*

X.

1 *Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος*

λαλων μετ. σου (it^{pler} vg *qui loquitur tecum*): D l Hil^{910} et^{911} *ο μετ. σου λαλ.*

38. *ο δε εφη* usq *και ειπ. ο* $\overline{\text{ις}}$: ℵ* b om, item l* om *et ille ait credo domine* et *dixit ei ihs* | *αυτω*: D 157. al^{7} *αυτον*

39. *ο* $\overline{\text{ις}}$: ℵ^{c} om *ο* | *εισ κριμα* (Δ *κρισιν*) *εγω* (et. Or^{1,722} et^{2,119} et$^{4,396\,c}$ et int$^{2,279.\,336}$ ac^{saepe}): D *εγω εισ κριμ.* | *ηλθον* h. l. et. e ff^{2*} l vg Or quater et$^{\text{int}\,3,363}$ et^{950}: D a b c f q arm aeth Chr^{8,396} Or$^{\text{int}\,2,279.\,336}$ et^{3,951} et^{4,512} ante *εισ τον κο. τουτ.* pon (sah *veni ego in hunc mundum ad iudicium*, cop *veni ego in iudicium mundi*) | *βλεπωσιν*: U^{r} al^{5} Or^{3,891} (non item^{1,722} et^{4,396} etc) *βλεψωσι* | *γενωνται* (U*X al *γινονται*): 69. 124. 346. *γενησονται*

40. *ηκουσαν* sine copula cum ℵBLX 33. 157. 249. sah cop arm Cyr^{4,634} ... ς (Gb^{90}) Ln *και ηκ.* c. ΑΓΔΛ unc^{7} al pler b c e f g^{2*} l q vg go syr utr et^{hr} aeth; item D ff^{2*} g^{1*} *ηκ. δε*, 1. 2^{pe} *ηκ. ουν*, a *et audierunt igitur* | *εκ των φαρ.* sine *ταυτα* cum ℵ* et^{cb} D 63. 253. 32^{ev} b c e f ff^{2*} g$^{1*\,2*}$ l vg sah cop arm ... ς Ln Ti add *ταυτα* cum ℵ^{ca}BLX unc rell al pler a (ante *εκ τ. φα.* pon) q syr^{utr} et^{hr} aeth (go *hoc*) Cyr^{4,634} | *οι μετ αυτ. οντ.* cum ℵBDLX 1. 33. 157. 248. 2^{pe} it vg Cyr ... ς *οι οντ. μετ αυτ.* cum ΑΓΔΛ unc^{7} al pler go arm aeth | *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum BLX unc rell al omn^{vid}

41. *ειπεν*: D al^{15} *ειπ. ουν*, ℵ^{r} al plus^{10} *ειπ. δε*, Δ 69. 124. al^{10} g l aeth *και ειπ.* | *αυτοισ ο* (B om) $\overline{\text{ις}}$: D sah cop *ο* $\overline{\text{ις}}$ *αυτ.* | *αν*: DK 13. 69. 124. 346. al^{6} om | *ειχετε*: L *εχιτε* | *βλεπομεν*: F *βλεπωμεν* | *η αμαρτια* et *μενει* cum ℵ* et^{cb} ABΓΔΛ unc rell al pler it vg sah cop syr^{sch} et^{p} tx aeth go Or$^{\text{int}\,3,119}$ ... ℵ^{ca}DLX 33. syr$^{\text{p mg}}$ et^{hr} arm Cyr^{4,635} *αι αμαρτιαι* et *μενουσιν*. Praeterea scripsimus sine *ουν* inter *η* (*αι*) et *αμαρτια* (*-τιαι*) cum ℵBDKLX 1. 33. 69. 157. 2^{pe} w^{ser} b c e f ff^{2*} g q vg sah (cop arm syr^{hr} praem *και*) Cyr Or^{int} ... ς *η ουν αμαρτ.*, Ln *η* [*ουν*] *αμ.* cum ΑΓΔΛ unc^{6} al pler a l go syr^{utr} (et. syr$^{\text{p mg}}$)

X, 1. *λεγω υμιν* (et. Clem^{698} Chr^{8,397} Cyr^{4,636} Or$^{\text{int}\,3,877}$ Leif^{154}): B *υμιν λεγω* | *δια τ. θυρασ*: Γ om | *αναβαιν. αλλαχοθ.* (et. Clem Or^{int} etc): D arm *αλλαχ. αναβ.*

κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής· 2 ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας
ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων. 3 τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ
πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ
κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. 4 ὅταν τὰ ἴδια πάντα ἐκβάλῃ, ἔμ-
προσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι
οἴδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ· 5 ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν,
ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν
φωνήν. 6 Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι
δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. 7 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς·

2. *ποιμην εστιν* (et. Clem[698] a e g vg Leif[154]): D sah *αυτος εστιν ο ποιμ.*, Chr[8,398] (et.[mosc6]) *ουτος εστ. ο ποιμ.*, b c f ff[2·] l q fos cop *hic pastor est*

3. *θυρωρος* (EX al *θυρορος*): D *θυρουρος* | *τα ιδια προβατα*, itp[ler] vg *suas oves* (*oviculas* b q), f *proprias oves*: D *τα προβ. τα ιδια*, e *oves suas*, a *suas oves proprias*. Chr[8,398 bis] sic: *και την φωνην αυτου ακουει τα προβατα, και τα ιδια καλει κατ ονομα* | *φωνει* (Gb′) cum ℵABDLX 1. 33. 157. 249. 2[pe] Cyr[4,636] ... ς *καλει* cum ΓΔΛΠ unc[7] al pler | *κατ* (L *κατο*): EFΔ al[5] *κατα*

4. *οταν* sine copula (Gb′) cum ℵBLΠ[2] 1. 33. 157. 2[pe] sah ... ς Ln *και οταν* cum ADXΓΔΛ al pler a e f g[vid] vg go syr[utr] et[hr] rell (Chr[8,398] libere mutat post *ονομα* pergens *και οταν εξαγαγη αυτα, πορευεται εμπρ. αυτων*) Leif[154] ... KΠ* et[3] al[10] fere b c ff[2·] l q cop Cyr[4,637] *οταν δε* | *τα ιδια παντα* cum ℵ[ca]BDLX 1. 22. 33. 2[pe] a e sah cop arm (aeth *illas omnes*) Cyr (*παντ. τα ιδια*) Leif; item b c ff[2·] l *oves suas omnes* ... ℵ* et[cb] go *τα ιδια* tantum, syr[hr] *αυτα* (vide etiam antea Chr). Cf Nonn [x13] *ἐξαγαγὼν δ' ὅτε πᾶσαν ἀολίσσῃ στίχα ποίμνης* ... ς *τα ιδια προβατα* cum ΑΓΔΛ unc[7] al pler f g[vid] q (*oves suas*) vg syr[utr] | *εκβαλη* (FM al *εκβάλει*): X al[25] *εκβαλλη*, 69. al pauc *-λλει την φων. αυτου* (a e f vg Leif): D b c ff[2·] l q *αυτου τ. φων.*

5. *ακολουθησουσιν* cum ABDEFGΔ al[20] Chr[8,399] Cyr[4,637] ... ς *ακολουθησωσιν* cum ℵKLMSUXΓΔΠ al plu Bas[eth306] | E* om *αλλ. φευξ. απ αυτ* | *των* (G om) *αλλοτριων* (f vg; q *extranei*, item syr sah[ming] cop[cod] aeth ar[e] et[p]): a b c ff[2·] l Leif[154] *eius*, e *illius*

6. *εκεινοι δε* (ℵ[c]): ℵ* *και* | *εγνωσαν*: 69. 124. *εγινωσκον* | *τινα ην* (EFG 69. *ἦ*, non item B) α (L) *ελαλει*, q *quae essent quae locutus est*, item sah syr[p] go ... a e *quod locutus est*, b c ff[2·] l *quod loquebatur*, f vg *quid loqueretur*, item syr[sch] et[hr] cop

7. *ειπεν ουν* (e Leif cop arm om *ουν*) sine *παλιν* cum ℵ* et[ca] 1. 63. 69. 124. 253. 2[pe] e Leif[154] Cyr[4,639], item sine *αυτοις* (a e Leif *ad illos*) c. ℵ*B ... ς Ti add *παλιν αυτοις*, Ln *αυτοις παλιν*: ex testibus vero B add tantum *παλιν*, ℵ[ca] 1. 63. 69. 124. 253. 2[pe] e Leif Cyr add tantum *αυτοις*, DEFGLMSUΓΔ al pler a go sah (cop arm *iterum dixit eius Iesus*) add *παλιν αυτοις*, item ℵ[a] et[cb] AKΔΠ 157. itp[ler] vg syr[utr]

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. 8 πάντες ὅσοι ἦλθον κλέπται εἰσὶν καὶ λῃσταί, ἀλλ' οὐκ ἤκου-

---

eth^{hr} arm aeth add *αυτοισ παλιν*, item interposito o $\overline{\text{ις}}$ x 33. 106. 32^{ev} i. e. *αυτοισ ο $\overline{\text{ις}}$ παλιν* | o (B om) $\overline{\text{ις}}$: b om | *λεγω υμιν*: B *υμιν λεγω* | *οτι* cum ℵADEFMSΓΔΛΠ^{2} al plu it^{pler} vg go syr^{p} eth^{hr} (sah cop ut ubique) ... BGKLUXΠ* 33. al^{30} a mm arm aeth Cyr Leif om | *η θυρα*: sah *ο ποιμην*

8. *παντεσ* et. Or^{1,744} et$^{3,303\cdot 459}$ et^{4,44} Leif^{154}; item agnosc Valent$^{hipp\,191}$ Clem$^{366\cdot 388}$): D b fos Did$^{tri\,3,19}$ om, item Quaest^{2,34} (pag^{3083} „Salvator ait: *Ego sum ianua*; *qui ante me fuerunt* etc, ac paullo post: *quotquot ante me fuerunt*"). Praeterea r add *δε*. | *ηλθον* sine *προ εμου* cum ℵ*EFGMSUΓΔ 28. 106. 131. 237. 435. al^{100} fere a b c e f ff^{2} g l q vg (et. am fu for etc, item sax) go sah^{woi} (cod^{ming} om etiam *qui venerunt*) syr^{sch} et$^{p\,txt}$ eth^{hr} perss Bas$^{eth\,294}$ Chr^{8,400} (cat^{298} *προ εμου* infertur verbis Chrysostomi ante *ηλθον*) Cyr$^{4,640\,com}$ Thdor^{heracl} in cat^{300} (*διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἀκριβῶς τῇ λέξει ἐχρήσατο εἰπών· ὅσοι ἦλθον, ἀλλ' οὐχ ὅσοι ἀπιστάλησαν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ θεοῦ προφῆται ἀποσταλέντες παρεγένοντο, οἱ δὲ ψευδοπροφῆται μηδενὸς ἀποστείλαντος ἤρχοντο ἐπὶ διαστροφῇ τῶν ἀπατωμένων.*) Thphyl Euthy (accedunt scholia varia adscripta Thdor^{heracl} aliisque, cf Mtthaei ad h. l.) auct$^{novat\,371}$ (Gall^{3}) Aug (contr. advers. legis et proph. libr. 2, 16 *illud quoque ait dixisse dominum*: omnes alii quotquot ante me venerunt fures sunt et latrones. *Non autem ita scriptum est, sed ita*: Omnes quotquot venerunt, fures sunt et latrones. *Venisse quippe hoc loco intelligi voluit eos qui missi non fuissent.*) et$^{ioh\,45,8}$ (et^{11} qui venerunt, *inquit, et intelligimus: praeter me, id est:* Qui venerunt *praeter me*, fures sunt *etc*). Nec aliter Manichaei ap Thphyl, quamvis de prophetis intelligerent: *ἐκεῖνοι γὰρ δεῖξαι βουλόμενοι τὴν παλαιὰν διαθήκην ἀλλοτρίαν οὖσαν τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς προφήτας μὴ ἐκ θεοῦ ἀπεστάλθαι χρῶνται τῷ ῥητῷ τούτῳ. ἰδοὺ γάρ, φησίν, ὁ κύριος εἶπεν ὅτι πάντες ὅσοι ἦλθον κλέπται εἰσὶ καὶ λῃσταί.* .... Lu Ti *ηλθ. προ εμου* cum ℵ^{c}ABDKLXΔΠ al^{60} fere gat syr^{cod} et^{p} c.* cop aeth arr sl Or ^{1,744} et$^{3,303\cdot 459}$ Did$^{tri\,3,19}$ Isid^{3,119} (similiter exponit ac Thdor et Aug) Hesych$^{qu\,23}$ Leif^{154} Faust ap Aug^{8,284} Hierose^{2,7} (vall^{6,69}) et$^{ep\,damas\,4,158}$ et$^{ephes\,374}$. Item ς (sed Gb^{0}) *προ εμου* ante *ηλθον* c. 1. al vix mu fos arm Valent$^{hipp\,191}$ (*παντεσ οι προ εμου εληλυθοτεσ κλεπτ. και ληστ. εισιν*) Or^{4,44} Nonn$^{\kappa\,25}$ (*πάντες ὅσοι πάροσ ἦλθον ὑποκλέπτοντι πειθίλῳ, φῶρεσ ἔσαν δολόεντεσ*) Cyr$^{4,640\,txt}$ Quaest^{2,34} (vide ante). Similiter confirmare videtur Clem^{366} (*Ναι φασιν γεγραφθαι· παντεσ οι προ τησ παρουσιασ του κυρ. κλεπτ. εισι και ληστ.*) et^{368} (*παντεσ ουν οι προ κυριου κλεπτ. κ. ληστ.*) :: ℵ* cum it^{omn} sah et syris consentiens sine dubio consuetudinem secundi saeculi praebet. Eandem fere ad aetatem quamvis verba *προ εμου* pro testium auctoritate referenda sint, tamen potius explicandi caussa addita quam priscae pietatis caussa dempta videntur esse: vix enim res mutatur demptis illis verbis. Nec contra valet Thdori et Augustini explicatio, quae ut

σαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. 9 ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει. 10 ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν. 11 ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· 12 ὁ μισθωτὸς καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ ἔστιν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει· 13 ὅτι μισθωτός ἐστιν, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προ-

---

testibus qui προ εμου omittunt multo recentior est, ita ab Isidoro adhibetur retentis, a Chr deseritur omissis eisdem verbis. | εισιν: 6. 63. 71. 116. 248. 253. 254. 259. g^{ser} arm Did^{tri} ησαν, Hier *fuerunt* αλλ: Dx αλλα ... Or^{ter} και ουκ | ηκουσαν (et. Or^{3,303} et^{4,44}): L Or^{1,744} Did^{tri} ηκουσιν

9. εγω ειμι η θυρα: spectat huc Naass$^{hipp\,111}$ δια τουτο, φησι, λεγει ο ις· εγω ειμι η πυλη η αληθινη | Δ om και εισελευσεται

10. εγω: D a go cop^{wi} et$^{petr\,2}$ (non ^{dz} nec ^{schw}) aeth add δε | D om και περισσ. εχωσιν (sah^{ming} om εγω ηλθ. usq περισσ. εχ.) | περισσον: ΧΓ 69. 157. 20^{ev} Ath^{854} περισσοτερον

11. τιθησιν et. ℵ^{c} Clem$^{156.\,421}$ Or (cat^{ox} ad 1 Co^{167}) et$^{int\,4,507}$ Eus$^{ps\,102}$ et$^{pr\,614}$ Const^{2,20,5} Bas$^{eth\,298}$ Chr^{8,400} Cyr^{4,647} Thdrt$^{2,1551.\,1643}$ et-ac^{p} Tert$^{fug\,11}$ Leif^{189} Hil^{45}): ℵ*D b c (item ff^{2}. g ut vdtr) vg (non item a b c e f l) syr^{hr} Aug$^{ioh\,46,5}$ διδωσιν (*dat*, b *tradet*, mm *tradit*). Cf et. Thdot$^{clem\,977}$ αποδιδοναι (επιδιδοναι) :: et v. 11 et v. 15 διδωσιν ℵ*D, non item v. 17 (nec magis fluct θησω, θη 13, 37. 38. 15, 13); at vix v. 17 τιθησιν, vv. 11 et 15 διδωμι scripsisse Iohannem probabile est. Nec τιθεναι τ. ψυχην, quod Iohanni proprium videtur, a correctore ad explicandum διδοναι τ. ψ. adhiberi potuit.

12. ο μισθωτος sine copula cum NGL 1. a am fu for ing mt cop^{dz} Leif^{189} ... ς ο μισθωτ. δε cum AΓΔΠ unc^{6} al pler Eus$^{pr\,614}$ Chr^{8,400}; ΚDΧΔ 33. 69. 124. 157. 6^{pe} Const^{2,20,5} Cyr^{4,647} ο δε μισθωτ. Item confirmant δε it^{pler} vg^{cle} sah cop^{edd} syr^{utr} et^{hr} rell | εστιν cum ΚΑΒLΧ 1. 13. 33. 42. 69. 346. 2^{pe} Const Eus^{pr} Chr$^{mosc\,4}$ Cyr ... ς Ti εισιν cum DΓΔΛ unc^{7} al pler Chr^{montf} | ερχομενον: A* om | φευγει: b add *quia mercennarius est* | αυτα et. a c e f Leif^{189} go sah^{woi} cop syr^{hr} . . D b g ff^{2}. l vg syr^{utr} sah^{mūnt} Aug$^{ioh\,46,5}$ om | σκορπιζει sine additam cum ΚΒDLΠ 1. 22* 25. 33. 37. 42. p^{ser} w^{seri} 2^{pe} syr^{hr} arm Leif^{189}; sah cop aeth add αυτα (Const^{2,20,5} nil addit post αρπαζει αυτα, item Chr^{8,400} post φευγει pergit και ερχεται ο λυκος και αρπαζει αυτα, omissis quae sequuntur) ... ς Ti add τα προβατα, Lu [τα προβατ.], cum ΑΧΓΔΛ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} sah^{mūnt} Cyr^{4,647}

13. οτι μισθ. εστ. cum ℵ(A*^{vid}, vide post) BDL 1. 22* 33. e syr^{hr} arm sah cop aeth Leif^{189} epist^{orientall} ad Symm (cf Concill. to. 4 pag^{1336b} ex Sab.). Cf et. Thdrt^{4,1127} ο γαρ μισθωτος, οταν ιδη τον λυκον

βάτων. 14 *ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ*
γινώσκουσί με τὰ ἐμά, 15 [90.3] *καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ κἀγὼ* Mt 11, 27
γινώσκω τὸν πατέρα, [91.4] *καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν*
προβάτων. 16 [92.110] *καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς*
αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκού-
σουσιν, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν. 17 *διὰ τοῦτό με ὁ*
πατὴρ ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω
αὐτήν. 18 *οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν*

ερχομενον, φευγει, οτι μισθωτος εστι, και ου μελει αυτω περι των προβ., κατα την του κυριου φωνην ... ς (Gb′) praem *ο δε μισθωτος φευγει,* Ln [*ο δε μισθ. φευγ.*] cum A²ΧΓΔΑΠ unc⁷ al pler a b c f ff²· g l vg go syr^{utr} Cyr^{4,647} (A* incertum utrum *μισθωτ. φευγει οτι* an *ο δε μισθ. φευγει* omittat) | *μελει*: ex errore frequentissimo E*FGXΓ al permu *μελλει*

14. *ο ποιμ. ο καλος* et. Orprov (Notitia^{105}, Mai^{36}) Eusps$^{205.\ 489}$ et$^{os\ 509}$ etc: D Eusps^{284} *ο καλος ποιμην* | *γινωσκουσι* (-σι ΝΒL; D* *γινωσιν*) *με* (D *εμε*) *τα εμα* (Gb′ Schu „bene") cum ΝΒDL it vg go sah cop syr^{hr} aeth arr pers^{w} Eusps^{489} (Epiph^{697} *και γαρ τα εμα προβ. γινωσκει με, και γινωσκω τα εμα προβ.*) Cyr$^{4,651\ txt}$ Nonn$^{x\ 50}$ (*γινωσκω δ' εμα μηλα, και – ταυτα με γινωσκουσιν*) ... ς Ti *γινωσκομαι υπο των εμων* cum ΑΧΓΔΑΠ unc⁷ al omn^{vid} syr^{utr} arm pers^{p} Chr^{8,403} et^{404} Cyr^{4,653} com (ac rursus^{654} *ου γαρ εφη· γινωσκει με τα εμα και γινωσκω τα εμα, αλλ εαυτον εγνωκοτα προτερον εισφερει τα ιδια προβατα, ειθ ουτως γνωσθησεσθαι φησι παρ αυτων*) Thdrt^{1,748} et$^{4,274.\ 550}$

15. *μου* (et. Eusps^{490} et$^{os\ 509}$): D 58. 71. („codd. Latini" ap Wtst) om | *τιθημι* et. Nc Eusps et^{os} Ath^{748} etc: N*D *διδωμι* :: cf ad v. 11 | *προβατων* (et. a): b c e f ff²· g l vg (sed non am fu for al) sah cop syr^{hr} add *μου* (Ath^{748} add *των εμων*)

16. *και αλλα* (a *et alias quidem*): D 346. syr^{utr} Eusps^{55} Thdrt^{1,622} et^{691} (non item^{1,309} et$^{622\ cod}$ et^{2,971} et alib) *και αλλα δε* | *δει με* cum ΝΒDLΔΠ 1. 33. 69. 124. 346. it vg syr^{utr} et^{hr} Or$^{int\ 2,198}$ et^{4,630} ... ς Ti *με δει* cum ΑΧΓΛ al pler Eusps^{55} Baseth^{297} Chr^{8,405} Cyr^{4,655} Thdrt$^{1,309.\ 622}$ et^{alib} | *ακουσουσιν* cum ΒDLΓΠ unc^{6} al plu etc ... ΝΑGΧΔΛ al^{10} Eusps^{55} *ακουσωσιν* | *γενησεται* c. N*ΑΓΔΔΠ unc⁷ al pler it^{pler} vg (et. am fu etc) syr^{sch} et^{ptxt} Eusps Baseth Cyr Thdrt^{sexies} ... ΝCΝDLX 1. 33. 2pe f for syr^{mg} et^{hr} sah cop arm go (Clem^{120} *Και γενησονται, φησιν, οι παντες μια ποιμνη και εις ποιμην*, Chr^{8,405} *οτι εσονται μια ποιμνη*, sed$^{mosc\ 4}$ *εσεται*) *γενησονται* (Gb′)

17. *με ο πατηρ* cum ΝΒDLX 33. 248. 249. it vg Chr^{8,406} Cyr^{4,657} ... ς *ο πατ. με* cum ΑΕFGKSUΓΔΑΠ al pler go (sah *meus pater amat me*, cop *amat me pater meus*. Item libere al) Thdrt^{4,429} ... Μ *με ο πατ. με*

18. *αιρει* et. Nc Or$^{1,403.\ 467}$ et$^{4,152.\ 298}$ (et. cat^{ox} ad Rom^{65}) et$^{int\ 1,96}$ Eus dem^{496} et$^{ps\ 367}$ et ecl$^{136.\ 226.}$ et$^{theoph\ 110}$ Didtri$^{2,\ 7,\ 2}$ et^{3,21} etc; et. a b c e f ff²· g vg Cyp^{295} Hil^{1073} sah cop rell *tollit*, l fos cop^{dz} Hil^{992} *tollet*, Or$^{int\ 1,90}$ *auferet* ... N*B *ηρεν* | *αλλ* (E Or^{1,467} *αλλα*) *εγω* usque

ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν
λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου.
7, 43 19 *σχίσμα πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τού-*
7, 20 *τους. 20 ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται·*
8, 48 *τί αὐτοῦ ἀκούετε; 21 ἄλλοι ἔλεγον· ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν*
9, 32 *δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοῖξαι;*
22 Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις· χειμὼν ἦν·

απ εμαυτ. et. Or^{saepe} Or$^{int\ 1,191}$ Eus$^{ps\ 395}$ et$^{theoph\ 110}$ Did$^{tri\ 2,7,3}$ et 3,21 (sed utroq loco om απ εμαυτ.) etc: D 64. 251. l* go Eus$^{dem\ 496}$ et$^{ecl\ 136\cdot 226\cdot}$ et$^{ps\ 367}$ om | θειναι: EXΓΛ al mu θηναι | παλιν: Or$^{1,\ 466\ 467}$ et alib et$^{int\ 1,191}$ (non item$^{int\ 3,60}$ et 4,547· 566) Eus$^{ecl\ 226}$ et$^{theoph\ 110}$ (non item$^{dem\ 496}$) ante εξουσιαν εχ. pon ... 64. 80. 225. ff$^{2\cdot}$ Eus$^{ps\ 367\cdot 395\cdot}$ Chr^{8,406} Hil^{559} (non item$^{992\cdot\ 1073}$) om | λαβειν (et. Or^{saepe} Dial 1,820 Eus^{saepe} Did etc Cyp^{295} etc): D c αραι (d *tollere*, c *tollendi*) ταυτην την: B om την | μου et. c e f ff$^{2\cdot}$ g l vg Cyp^{295} etc ... D 36. a b (Tert$^{Prax\ 22}$ libere *ideo se diligi a patre quod animam suam ponat, quia hoc praeceptum accepisset a patre*) Novat$^{tri\ 21}$ (Gall^{3,304}) Hil$^{992\cdot 1073}$ Chr^{8,406} et^{407} om

19. σχισμα sine copula cum ℵBLX 33. 249. it vg (exc tol) sah arm ... ς (Gb^{0}) add ουν cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler tol cop syr^{P} (go *tunc dissensio iterum* etc; syr^{sch} aeth *et facta est* etc, syr^{hr} *et dissensio* etc) Chr^{8,406} Cyr^{4,662} | παλιν (1. 346. 2^{pe} 7^{pe} post εγενετ. pon): D 64. 225. tol cop Chr^{8,407} om | εν τοις ιουδαιοις: X εν τω οχλω

20. ελεγον (ℵ^{c}; ℵ* ελεγαν) | ουν cum ℵ* et^{cb} D 1. 86. 2^{pe} ... a b e f ff^{2} l syr^{sch} aeth *et dicebant*; c *haec dicebant*; tol *dicebant enim*; go *dixeruntque* (Chr^{8,407} και οι μεν ελεγον) ... ς Ln Ti ελεγ. δε cum ℵ^{ca}ABΔ unc rell al pler g^{vid} vg sah cop syr^{P} et^{hr} arm ... 220. om copulam δαιμονιον: D Chr praem οτι

21. ταυτ. (440. post ρημ., Chr^{407} utrumq ordinem habet) τα ρηματα (syr$^{P\ mg}$ εργα) ουκ εστιν: D ουκ εστ. τα ρημ. ταυτ. | δαιμονιον (38 add εχων): 248. 253. g^{ser} δαιμονιων | τυφλων οφθαλμους (et. it^{pler} vg Or^{4,354}): D 245. e f Chr$^{8,407\ bis}$ οφθ. τυφλ. | ανοιξαι cum ℵBLX l. 13. 22** 33. 69. 124. 157. 249. 346. 2^{pe} Or Chr^{bis} ... ς Ln ανοιγειν cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler

22. εγενετο: D εγινοντο | δε cum ℵADX unc rell al pler e f ff$^{2\cdot}$ vg (l *et facta sunt* etc, e *et cum facta esset dedecatio*) go syr^{utr} et^{hr} (*et facta sunt autem*) Chr^{8,414} ... BL 33. sah arm τοτε, gat (*facta autem sunt tunc*) cop δε τοτε ... 1. 225* 226. 251. 258. 48^{ev} 2^{pe} al$^{3\ ser}$ a b Chr$^{mosc\ 2}$ om copulam | ενκαινια cum ℵB*DL al ... ς Ln εγκαι. cum AB^{2}Σ unc rell al pler | εν ιεροσολυμοις (Gb$^{''}$) cum ℵDXΓΔΛΠ unc^{7} 1. 13 22. 69. al plu Chr^{8,414} ... ς Ln Ti εν τοις ιερ. cum ABL 33. al mu (:: εν τοις ιερ. 5, 2 non fluct, nec fere 2, 23 ubi tantum pauci minusc om τοις. At nec magis fluct εν ιερ. 4, 20. 21. 45) | χειμων sine copula cum ℵBDGLXΠ 1 33. 42. ff$^{2\cdot}$ sah cop aeth Chr$^{mosc\ 1}$ ... ς (Gb^{0}) Ln

23 καὶ περιπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶνος.
24 ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἕως πότε
τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν ἡμῖν παῤῥησίᾳ.
25 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα
ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ 5, 36
περὶ ἐμοῦ· 26 ἀλλὰ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προ-
βάτων τῶν ἐμῶν. 27 τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκού- 8, 45 sq
ουσιν, κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι, 28 κἀγὼ δί- 10, 3 a

praem και cum AEFKMSUΓΔΑ (Π^{2vid} sed rursus deletum) al pler a c e f g l (b om κ. χειμ. ην) vg go syr^{utr} eth^{hr} arm Chr^{8,414}

23. περιπατει: AL περιπατει | ο ις: B om ο | εν τη (Δ om) στοα sine του cum ℵADΓΔΑΠ unc^{7} al plu Chr^{8,414} ... ς (= Gb Sz) add του cum BLX al mu | σολομωνος cum ℵ*BDEFGΔΑ al plus^{50} Chr$^{mosc\,3}$ ... ς (= Gb Sz) σολομωντος cum ℵ^{c}AKLMSUXΓΠ al permu Chr^{8,414}

24. εκυκλωσαν cum ℵAD unc rell al omn^{vid} ... B εκυκλευσαν | αυτον (ℵ^{c}): ℵ* om | D ελεγαν | ειπον cum ℵ* et^{cb} ... ς Ln Ti ειπε cum ℵ^{ca}A BD rell omn^{vid} :: εἰπὸν plerumque non retinuerunt nisi edd antiquissimi paucissimi, ut Mt 18, 17 (ℵL Or) 22, 17 (LZ) Mc 13, 4 (ℵB DL etc) Lc 10, 40 (DLΞ) 22, 66 (ℵBLT): quibus locis omnib recepimus. Non recepimus Mt 4, 3 (ℵ^{b} ειπον) 24, 3 (L 1. 33. ειπον). Non fluct ειπε Lc 7, 7 et 40. Ioh 13, 24. 20, 17. | παρρησια: B*D παρησια

25. απεκριθη sine additam cum ℵ*D go ... ς Ln Ti add αυτοις cum ℵ^{c}ABL unc rell al fere omnib (y^{scr} αυτω, 47^{ev} sic: απεκριθη ις και ειπεν αυτω) it vg (sed fu om απεκρ. ο ις) etc | ο ις: B om ο | ειπον (a *dixi*): D b c e f ff^{2}· g l vg Tert$^{prax\,22}$ λαλω, *loquor* (sed d *dico*) | υμιν: x add ηδη | ου πιστευετε (et. a b c e ff^{2}· g l vg Tert^{prax}; f *crediditis*, quod potius pro *creditis* quam pro *credidistis* scriptum videtur): B 157. g^{scr} al^{6} Chr$^{mosc\,3}$ (ad^{8,416}) ουκ επιστευσατε (251. ουκ επιστευετε). Praeterea D 13. 69. 124. 346. al^{5} sah arm Chr^{8,416} (et. mosc^{6}) add μοι | ταυτα: D a e l Tert^{prax} αυτα (*ipsa*) | περι: Π om

26. αλλα cum ℵABLΔ c^{scr} ... ς αλλ cum DXΓΔΠ unc^{8} al pler | οτι ουκ (Gb') cum ℵBDLX 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al^{10} fere b f ff^{2}· g l vg go syr^{sch} et p^{mg} eth^{hr} aeth (Or^{4,316} δια τουτο υμεις ουκ ακουετε οτι ουκ εστε etc) Chr^{8,416} Cyr^{4,685} ... ς Ln Ti ου γαρ cum AΓΔΠ unc^{8} al pler a c e sah cop syr$^{p\ txt}$ arm Or$^{int\,3,55}$ | των εμων sine additam cum ℵBKLM*Π* 24* 33. 42. 89* 91. 239. w$^{scri\,*}$ c g vg sah cop arm ... ς Ti add καθως ειπον υμιν, Ln [καθ. ειπ. υμ.], cum ADM^{2}XΓΔΠ^{2} (sed rursus rasum) unc^{6} al pler a b e f (item ff^{2}· l sed conjg cum seqq, ut etiam tisch al) go syr^{utr} eth^{hr} aeth (Chr^{8,416} αλλ ειπον υμιν, φησι, και ου πιστευετε μοι, οτι ουκ εστε εκ τ. πρ. τ. εμων. Sic pers^{p}: *sicut dixi vobis. Nonne vobis dixi: Oves meae* etc.)

27. ακουουσιν cum ℵBLX 13. 33. 69. 124. 157. 249. 346. Hom$^{clem\,3,52}$ ex cod ottob Or$^{3,152.\ 237}$ et^{4,351} et$^{iob\,40}$ (Gall^{14} append) Bas^{1,276} Chr mosc^{2} Cyr$^{ador\,188}$ et$^{esa\,567}$ ... ς Ln Ti ακουει cum ADΓΔΠ unc^{8} al pler

δωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. 29 *ὁ πατήρ ὃ δέδωκέν μοι πάντων μεῖζόν ἐστιν, καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός.* 30 *ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν.*

Homcle ed Clem[394] Or[3,298] et[4,367] Eusps[55. 106.] Baseth[313] et[3, 14] et[48] Chr[8,416] (sed etiam ακολουθει) Thdrt[1,680. 1375] et[2,61. 108]

28. *διδ. αυτ. ζω. αιωνιον* cum ℵBLM*X 33. 157. sah cop syr[sch] eth[hr] arm aeth Cyr[ador 188] et[es 567] ... ς Ln Ti ζω. αιω. διδ. αυτ. cum ADM[2]ΓΔΑΠ unc[7] al pler it vg go syr[p] Or[lob] (ut ante) Eusps Bas[1,276] et[3,48] Chr Thdrt[1,690. 1375] | *απολωνται* (ℵ[c]): ℵ* *απολητται* | *ουχ αρπασει* (EM al pauc *-ση*) cum AB(EM)ΓΔΑΠ unc[6] al pler Cyr[ador 188] ... NDLX 71. 157. al pauc Bas[1,236] Cyr[esa 567] *ου μη αρπαση*

29. *ο πατηρ* sine *μου* cum ℵ* 13. a b c e ff[2.] l syr[hr] Bas[1,236] Dial[maced 486] Chr[8,416] Tert[prax 22] Hil[930. 1089] ... ς Ln Ti add *μου* cum ℵ[c]ABDL unc rell al omn fere f g vg go syr[utr] sah cop aeth Cyr[ador 188] et[es 567] | *ο δεδωκεν* cum ℵB*L 15[ev] a b c e f ff[2.] g l vg go cop Tert[pr 22] (sed vide post) Hil[930] et[1089] ... ς Ln Ti *οσ* (Δ *ουσ*) *δεδωκεν* (MU al pauc Chr *εδωκ.*) cum AB[2]ΧΓΔ(Δ)Π unc[8] al pler sah syr[utr] eth[hr] aeth Bas[1,236] Dial[maced 486] Chr[8,416 ter] Cyr[ador 188] et[es 567] (ad Tert[pr] *Pater enim quod mihi dedit maius est omnibus* adnotat Seml: „*alii* Pater enim qui maior est omnibus dedit mihi. *Iun. legit*: Pater enim qui dedit mihi maior est omnibus“) ... D *ο δεδωκωσ* | *μοι*: 13. 69. al pauc arm add *αυτα* | *παντ. μειζ. εστ.* hoc ordine cum ℵBDL syr[sch] Cyr[es 567] et[ador 188], item X *παντ. εστ. μειζ.* ... ς Ln *μειζ. παντ. εστ.* cum AΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it[pler] (et a e *maius est omnibus*) vg go cop syr[p] eth[hr] Bas[1,236] Dial[maced 486] Chr[8,416]. Explicat uberius Aug[ioh 48,6] *quod dedit mihi pater, id est, ut sim verbum eius, ut sim unigenitus filius eius, ut sim splendor lucis eius, maius est omnibus.* | *μειζον* cum ABX it[omn] vg go cop syr[hr] Tert[prax] (vide supra) Hil[bis] (ℵL *ο* et *μειζων*, B* *ο* et *μειζον*, AB[2] X *οσ* et *μειζον*) ... ς Ti *μειζων* cum BDLΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] sah rell Bas Dial[maced] Chr Cyr[bis]; etiam Ln *μειζων* edidit, sed ex commentario patet eum *μειζον* voluisse :: lectio itala quae codicum (praeter d) et patrum Latt. consensione gaudet, ο et *μειζον*, confirmata codicibus ΝABLX, licet ΝALX vel *οσ* cum *μειζον* vel *μειζων* cum ο misceant, ut ratio testium fert, non potest non pro antiquissima haberi. Quae quidem cur in *οσ* et *μειζων* mutata sit, nemo non videt. Minime vero credi potest, *οσ* et *μειζων* si quis invenisset, mutaturum consulto eum fuisse in ο et *μειζον*. | *αρπαζειν* (69. 346. al[vid] *αρπασαι*): 69. al[5] arm aeth Chr[8,416] add *αυτα*, item a c e f *illud* | *τ. πατροσ* cum ℵBL syr[hr] Or[4,285] ... ς Ln add *μου* cum ADXΓΔΑΠ unc[8] al certe pler it vg rell Bas[1,235] Dial[maced] Chr Cyr[ador]

30. *εγω - εσμεν* (Thdot[clem 984] Or[1,750] et[2,34] et[4,245. 252] etc): cf Hipp noet[7] (ed Lag[48]) *εαν δε λεγη· αυτοσ ειπεν· εγω και ο πατηρ εν εσμεν, επισταντεσθω τον νουν και μανθανετω οτι ουκ ειπεν οτι εγω και ο πατηρ εν ειμι, αλλα εν εσμεν.* Similiter Cyr[hr 156] *ουκ ειπε· εγω και ο πατηρ*

31 Ἐβάστασαν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.
32 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πολλὰ ἔργα καλὰ ἔδειξα ὑμῖν ἐκ
τοῦ πατρός· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε; 33 ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε ἀλλὰ
περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν.
34 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ

εν ειμι, αλλ· εγω κ. ο πατ. εν εσμεν, item Or al tractant. | ο *πατηρ*: Δ 71. 247. g^{scr} 44^{ev} e syr^{sch} sah aeth pers^{p} add *μου*

31. *εβασταsαν* sine copula cum ℵBL 33. ff^{2}· g am fu for em iac ing mt taur go sah^{woi} syr^{sch} arm (syr^{hr} aeth *et sustulerunt*) Ath^{498} Aug^{ioh48,8} … ϛ Ln Ti add *ουν* cum ADX unc rell al pler it^{pler} vg^{cle} sah^{ming} cop syr^{p} | *παλιν* (127. al post *λιθουσ* pon): D 28. 69. 124. 8^{pe} al^{5} it^{pler} (non f) vg cop arm om | *λιθουσ οι ιουδαιοι*: 69. 254. 48^{ev} al pauc e f syr^{sch} eth^{r} *οι ιουδ. λιθ.*

32. *απεκρ. αυτ. ο ις*: 33. *απ. ις και ειπεν αυτ.*, c cop *respondit eis* (c vitiose *ei*) *Iesus dicens*, fos *respondens autem Iesus dixit eis* ↓ *καλα* post *εργα* cum ℵAKΔΠ 1. 33. 106. 157. 254. 2^{pe} al^{3scr} a c e f l am fu for fos ing (item sah cop syr^{utr} eth^{r} arm aeth) Ath^{498} Quaest^{91} (Aug^{3,2913}) … ϛ Ti ante *εργα* cum DLXΓΔ unc^{7} al pler (ff^{2}· g ut vdtr) vg^{cle} go Hil^{931} … B post *υμιν* pon … 220. 54^{ev} b Thdrt^{4,95} om, item 127* 245. Epiph^{781} (*πολλα καλα εποιησα εν υμιν· περι ποιου ουν αυτων εργων λιθαζ. με;*) om *εργα* | *πατροσ* cum ℵ*ND e syr^{hr} Ath^{498} Hil^{931} … ϛ add *μου*, Ln [*μου*], cum ℵ^{c}ALX unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg rell Thdrt^{4,95} Quaest^{91} | *δια ποιον αυτων* (Δ *αυτω*) *εργον* (accurate reddunt a b c f ff^{2}· g l vg *propter quod eorum opus*, item sah syr^{hr}): κ al mu go Epiph^{781} *δι. ποι. αυτων εργων*, Χ 124. g^{scr} syr^{utr} *δι. ποι. εργον αυτων*, Δ^{2} 157. 435. 44^{ev} tol cop Ath^{edd} (ante ed. Bened.) om *αυτων* (item 69. *και δια ποιων εργων*), e nil nisi *propter quid* | *εμε λιθαζ.* cum ℵBL 33. a b e (ff^{2}· g ut vdtr) vg Ath^{498} … ϛ Ln *λιθαζ. με* cum ADX unc rell al pler c f go syr^{utr} eth^{r} Epiph^{781} Thdrt^{4,95} Hil^{931}

33. *απεκρ. α. οι ιουδαιοι* sine additam cum ℵABKLM*XΠ al^{20} it^{pler} vg go sah cop (syr^{sch} *dicunt ei Iudaei*) syr^{p} arm Ath^{498} Hil^{931} … ϛ (Gb^{00}) add *λεγοντεσ* cum DEGHM^{2}SUΓΔΛ al pler e (*responderunt ergo illi Iudaei et dixerunt*) arm^{edd} syr^{hr} aeth (hi^{2} *responderunt Iudaei et dixerunt ei*) | *και οτι*: ℵ c sah cop Thdrt$^{4,42\cdot 95\cdot 227}$ om *και* | *συ* (et. Or^{4,383} Eusp$^{s\,507}$ Ath^{498} al Novat^{27} ap Gall^{3,309}; item Meth ap Gall^{3,824} *και πωσ συ ανθρ. ων ποιεισ εαυτον θεον*): DKΠ 131. al^{10} e vg^{cod} syr^{sch} eth^{r} Chr^{8,417} Thdrt$^{4,42\cdot 95\cdot 227}$ Quaest^{91} (Aug^{3,2913}) om, hinc Gb^{0} | *σεαυτον* (et. Eusp^{s} Ath Chr Thdrt): GUΛ tisch* al mu Or^{4,383} Meth (Thdrt^{227} ed ante Schu) *εαυτον*

34. ο (B om) ις et. Eusp$^{s\,507}$ Ath^{498}: D cop aeth add *και ειπεν* | *υμων* cum ℵ^{a}ABLX unc rell al pler (al pauc *ημων*, 245. *μωυσεωσ*) f g vg sah cop syr^{utr} eth^{r} rell Eusp^{s} Ath Thdrt^{4,95} … ℵ*D 19^{ev} a (sed *vestra* periit) b c e ff^{2}· l Eus$^{marc\,87}$ Tert$^{prax\,22}$ Cyp^{287} Hil^{932} om, hinc Gb^{0} :: similiter Io 8, 17 *κ. εν τω νομω δε τω υμετερω γεγραπται.* Cf et. 15,

Ps 81 (82), 6 ὑμῶν ὅτι ἐγὼ εἶπα· θεοί ἐστε; 35 εἰ ἐκείνους εἶπεν θεούς, πρὸς οὓς ὁ λόγος ἐγένετο τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή, 36 ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον· υἱὸς θεοῦ εἰμί; 37 εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι· 38 εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύετε, ἵνα γνῶτε καὶ γινώσκητε ὅτι

25. Nil simile apud Synoptt. | *οτι* cum ℵBDLX 12. 33. 38. 57. a b c e ff^{2}· g l vg syr^{omn} Eus^{ps} et^{marc} Ath^{498} (ut edbened ex$^{edd\,2}$) Cyp Hil ... ς om cum ΑΓΔΑΠ unc^{7} al pler f go arm aeth Ath$^{edd\,2}$ Thdrt^{1,8} Tert^{prax} | *εγω* (ℵ^{c}): ℵ* l* om | *ειπα* cum ℵBEGHKLXΓΔΠ al plu Eus^{ps} et^{marc} Ath (Naass$^{hipp\,106}$ *τουτο εστι, φησι, το γεγραμμενον· εγω ειπα· θεοι εστε και υιοι υψιστου παντες* etc ab ipso psalmo pendent) ... Ln *ειπον* cum ADMSUΔ al^{40} Thdrt

35. *ει*: 235. 249. al^{3} c f l fos arm Hil^{471} et^{932} add *ουν* | *εγενετ. του θεου* c. D a b e ff^{2}· l Eus$^{ps\,507}$ et$^{marc\,87}$ Dam^{1,568} (Novat^{15} ap Gall^{3,288} *verba facta sunt, et non*, omissa voce *dei*, ut edidit Pamelius. Postea supplerunt *dei* ante *verba*, sed potius inter *sunt* atque *et* excidisse videtur. Hil^{932} (syr^{sch} *εγεν. ο λο. τ. θε.*) :: etiam hoc loco D (sine ℵ) verum tenere iudicandus est, praesertim quum ad italorum edd testimonium accedat Eusebii ... ς Ln *του θε. εγεν.* cum ℵABLX unc rell al omn^{vid} c f g^{vid} vg rell (Or^{4,383} *απεκρινατο διδασκων οτι πασ προσ ον ο λογ του θε. εγενετο, θεοσ λεγεται υπο του θεου*) Ath^{498} Didtri^{3,24} Or$^{int\,4,500}$ (*ad quos sermo dei fit*) Cyp^{287} Hil^{471} :: cf et. ad 119

36. *ηγιασεν* (et. Or^{4,23} Eus$^{marc\,87}$ et$^{ps\,507}$ Ath^{498} Didtri^{3,13} Cyr$^{ador\,338}$ etc Tert$^{prax\,22}$ Cyp^{287} etc): U 47. *ηγαπησεν* | *βλασφημεισ* (et. Or^{4,23} Eus^{marc} Ath^{498} Didtri^{1,9} Cyp^{287} Novat^{15} et^{27} ap Gall$^{298\,bis}$ et^{309}; f g vg): a b e ff^{2}· l mm *blasphemat*, Eus^{ps} *βλασφημει*, c go *blasphemo*, Hil$^{895.\ 932.\ 933.\ 937}$ *blasphemavi* | *οτι ειπον* (c^{ser} *-πεν*): G om *ειπον θεου* cum ℵDEG 28. 69. 124. 8^{pe} al^{10} Eus^{ps} Didtri^{1,9} Chr^{8,417} Cyr^{ador} Ps-Ath^{2,33} Dam^{1,568} ... ς Ln Ti *του θεου* cum ABLX unc rell al pler Or^{4,23} Eus^{marc} Ath^{498} Thdrt^{4,96}

37. *ου*: 13. 69. 124. Chr^{8,417} *μη*

38. *δε*: x supra lineam habet | *μη* (Δ* 1* 229* Dam^{1,568} om): Γ 13. 69. 124. Chr^{8,417} *ου* | *πιστευετε* pri cum ℵAEGHSUXΔΛ 1* 22* 28. 33. 69. 124. 131. al permu Bas$^{eth\,258}$; similiter D Ps-Ath^{2,33} *θελετε* (Ps-Ath edd^{3}; edd ante ed^{bened} *θελητε*) *πιστευειν*, item *vultis credere* it vg Tert$^{prax\,22}$ Cyp^{287} etc (non item Amb Vig, vide ap Sab) ... ς Ln *πιστευητε* cum BKLΠ(M *-ειτε*) al plu Ath$^{50.\ 461.}$ Chr^{8,417} Dam^{1,568} :: pro hac testium ratione *-ητε* non potest non pro emendatione haberi | *τοισ εργοισ*: HM 124. 157. al mu Chr Hil^{1252} (non item$^{932\,sqq}$) add *μου* | *πιστευετε* sec cum ℵBDKLUΠ 1. 33. p^{ser} w^{ser} (Δ *-σετε*) Ath^{461} (ex edd^{4}) Ps-Ath^{2,33} Dam ... ς Ti *πιστευσατε* cum AEGHMSXΓΔ (Δ vide ante) al pler Ath^{50} Bas^{eth} Chr | *και γινωσκητε* (X *-ετε*) cum BLX 1. 32. (? sed ita iam Wtst) 33. 118. 2^{pe} sah cop syr^{hr} arm aeth Ath^{50} (et^{461} *ινα γινωσκ.* omissis *γνωτε και*) Ps-Ath^{2,33} (*ινα ειδητε κ.*

ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. 39 [93.4] *Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν* 7, 30
πιάσαι, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

40 *Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον*
ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. 41 [94.10]
καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον
ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ
ἦν. 42 *καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ.*

γινωσκ.) (Dam[1,568] *ινα γνωτε και πιστευσητε κ. επιγινωσκητε*) Hil[932. 933. 935] (*ut sciatis et cognoscatis*) ... ς *και πιστευσητε* cum ΝΑΓΔΑΠ unc[7] (sed Ε *ιν. γν. κ. πιστ.* in mg suppleta habet) al pler f g vg go syr[utr] Bas[eth] ... D a b c e ff[2.] l Tert[prax 22] Cyp[287] om (vel potius non exprim), hinc Gb[0]. Latt vero isti *ινα γνωτε* sic reddunt: *et scitote* a e Tert, *et cognoscite* c l Cyp, *et cognoscetis* b ff[2.] | *ιν τω πατρι* (Gb′) cum ΝΒDLX 33. 157. a c e g vg sah cop syr[sch] etp[mg] eth[r] arm aeth Or[int 1,56] Eus[marc 186. 187] Ath[50] Dam[1,568] Hil[150. 794. 800. 937. 1252] (item Ps-Ath[2,33] Chr[8,418] Thdrt[4,96] Tert[prax 22] *οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι*) ... ς *εν αυτω* cum ΑΓΔΑΠ unc[7] al pler b f ff[2.] l go syr[p txt] Ath[461] Bas[eth] Cyp[287] Hil[933. 935] (lectio fluct[932])

39. *εζητουν ουν* cum ΝΑΚLΧΔΠ al plu it (exc f *quaerebant autem*) vg sah syr[p] (Chr[8,418] *ηθελησαν ουν*) ... ΒΕGΗΜSS[vid]UΓΛ al[10] cop arm go om *ουν*, hinc Gb[0] ... D syr[sch] eth[r] aeth *και εζητ.* | *αυτον* sine *παλιν* c. ℵ*D 64. 69. 440. al[8] a b c e ff[2.] g l vg syr[hr] Chr ... Ti add *παλιν* post *αυτον* cum ℵ[c]ΑΚLΧΔΠ 1. 33. 131. al[5] f go; ς Ln add ante *αυτον* cum ΒΕGΗΜSΓΛ al plu syr[utr]; cop arm ante *εζητουν*, U sah aeth ante *πιασαι αυτον* | *της χειρος*: 1. 22. 247. 2[pe] *των χειρων*, item *manibus* it vg go sah cop syr[sch] eth[r]

40. *και απηλθεν*: Α *απηλθ. ουν* | *εις τον τοπον* (ℵ[c]): ℵ* 225. 245. Chr[8,418] om | BD *ιωαννης* | *το πρωτον* (33. al pauc om; al pauc transp): ℵΔ 69. 218. Chr *το προτερον*, item *prius* a e f ff[2.] | *εμεινεν* cum ΝΑDL ΧΓΔΑΠ unc[7] al omn[vid] f g vg etc ... Ln *εμενεν* (*manebat*) cum Β a b c e ff[2.] l

41. *οτι* cum ΑΒLΧ unc rell al omn[vid] it[pl] vg etc ... ΝD c e om | *μεν*: 69. 124. tisch* al pauc arm Chr[8,418] om | *σημει.* (ΕΑ supplent in mg) *εποι. ουδεν* cum ΝΑΒDΓΔΑ unc[5] al pler it[pler] vg (libere a c fos *nullum signum fecit*) ... ΚLΜΧΠ 1. 69. 124. 157. 2[pe] al[5] Or[3,468] Chr *εποι. σημ. ουδεν* (1. 69. 124. syr[hr] Or *ουδε εν*) | *ειπεν ιωαννης* (ΒD[gr] -*αννης*): D b f l *ιω. ειπ.* | *περι τουτου*: Δ *πε. αυτου* (δ *de hoc*)

42. *πολλοι* ante *επιστ.* cum ΝΒDLΜΧ 1. 33. 2[pe] al pauc it vg sah cop syr[sch] eth[r] arm aeth (Chr[8,418] *πολλοι τοινυν επιστ.*) ... ς Ti *επιστ. πολλοι* cum ΑΧΓΔΑΠ unc[6] al pler go syr[p] | *εκει* post *εις αυτ.* cum ΝΑ ΒDΚLΜUΧΠ al plus[10] sah cop syr[p] eth[r] arm aeth go ... ς ante *εις αυτον* cum ΕGΗSΓΔΑ al plu (al[3] *επιστ. εκει πολλ.* etc) ... 16. it vg syr[sch] Chr om

XI.

Lc 10, 38 1 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώ-
12, 3 μης τῆς Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. 2 ἦν δὲ Μαρία
ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς
θριξὶν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει. 3 ἀπέστειλαν οὖν
αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ.
4 ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς
θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ δι' αὐτῆς. 5 ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελ-
φὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. 6 ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε
μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας· 7 ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει

XI. 1. εκ: 28. sah syr^{sch} Chr^{8,422} mosc^{2} om | της μαριας cum ʀD ... ς Ln Ti om της cum ABLX unc rell al omn^{vid} | και (ita et. ʀD^{2}; D* add της) μαρθας: A^{*vid} 157. om, fos om tantum μαρθ. | της αδελφης αυτης (A 32^{ev} αυτου): l gat mm Aug$^{loh\ 49,5}$ *sororum eius* ... syr pers^{p} haec praetereunt, sed ante habent *ex Bethania pago frater Mariae et Marthae*

2. μαρια cum ʀADLX etc: B 33. μαριαμ | η αλειψ. τ. κυρ. μυρω (E* 2. -ρων) etc: syr^{sch} *quae unxit unguento pedes Iesu et abstersit capillis suis* | αυτου: D 244. om | τ. θριξιν: U 239. 6^{pe} al pauc syr^{p} add της κεφαλης | αυτης: EG^{2}Δ tisch** 22. 346. al plus^{20} αυτης | ης: D ης και

3. αι αδελφαι: Ds 1. 249. 346. 2^{pe} al plus^{20} a c e f l (ff^{2} om totum versum) vg (sed non am fu em) go syr^{sch} (*illae duae sorores eius*) et^{hr} sah cop arm aeth And$^{eret\ 125}$ αι αδ. αυτου ... ʀ 249. c^{scr} sah cop arm post πρ. αυτ. pon ... b l om | πρ. αυτον (et. a f vg go syr^{p} sah cop arm): D b c e l syr^{sch} et^{hr} aeth And$^{eret\ 125}$ πρ. τον ιν ... 22. 40* 63. 235. 253. 259. g^{scr} om | φιλεις: L 29^{ev} em arm εφιλεισ

4. ο ις: D om ο | αυτη η ασθενεια (et. Or^{4,295}): D aeth add αυτου ... 69. η ασθ. αυτου | ινα δοξασθη: ʀ praem αλλ | του θεου: c ff^{2} l sah Amb^{fid} *eius* | δι αυτης (vg^{clc} fu am^{2} et edd$^{al\ mu}$ *per eam*): f am* em for fos Hil$^{992.\ 1072}$ *per eum*, b c l *per ipsum*, ff^{2} *in ipso*, a e *in illo*

5. ηγαπα: it^{pl} vg *diligebat* ... D εφιλει, a d e *amabat* | τ. μαρθαν και (sah cop add *Mariam*) την αδ. αυτης (229** 240. 244. b f g l vg add μαριαν): 1. 13. 22. 69. 124. 346. 2^{pe} 6^{pe} arm την (6^{pe} add τε) μαριαν και την αδελφ.' αυτ. μαρθαν (arm μαρθ. ante τ. αδ. αυ.) ... syr^{sch} *Martham et Mariam*. Praeterea ex Latt libere pro την μαρθαν usq λαζαρον a c e *lazarum et sorores* (c *sororem*) *eius*, ff^{2} *lazarum et mariam et sororem eius*

6. μεν (syr^{p} habet c.*): G a (non item it^{rell} nec vg) om | εμεινεν: D b εμ. ο ις, c ff^{2} l *Iesus mansit* | εν (A c^{scr} om) ω ην τοπω: D επι τω τοπω (d *in loco*), it vg *in* (e om) *eodem* (gat *eo*) *loco*

7. επειτα: D 435. Chr^{8,423} ειτα | με. τουτο: ʀ it vg με. ταυτα | τοισ

τοῖς μαθηταῖς· ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. 8 λέγουσιν αὐτῷ
οἱ μαθηταί· ῥαββεί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν 10, 31
ὑπάγεις ἐκεῖ; 9 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐχὶ δώδεκα ὧραί εἰσιν τῆς
ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς
τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· 10 ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί,
προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. 11 ταῦτα εἶπεν, καὶ
μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ
πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. 12 εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ μαθηταί· κύριε,
εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. 13 εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου
αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει.

μαθηταισ cum ℵBLX unc[7] al plu a go Chr[8,423] And[cret 126] ... ADKΓΔΛΠ al plus[20] b c f ff[2] g l[2] vg sah cop syr[utr] eth[r] aeth add αυτου, hinc Ln [αυτου] ... arm αυτοισ, e l* plane om | παλιν (A y[scr] πολιν): 1. 13. 69. 2[pe] a c e ff[2] fos sah[woi] cop syr[sch] arm aeth Thdor[mop] (vide post) ante εισ pon ... ℵ* (non item[c]) sah[ming] Chr[8,423] om. Contra Thdor[mop 31] ειπων ουν· αγωμεν παλιν εισ την ιουδαιαν, ακουει υπο των μαθητων το· και παλιν υπαγεισ εκει;

8. οι μαθηται sine additam et. b f ff[2] l vg arm ... Dᴳ 249. 6[pe] al plus[10] a c e sah cop syr[utr] eth[r] aeth add αυτου | ραββει cum ℵABCDEHΓΔ sah go ... ς Ln ραββι cum FGKLMSUXΔΠ al pler cop | λιθασαι οι ιουδαιοι et. a b c e l am fu etc: U 1. 13. 69. 157. al[5] f (ff[2] g ut vdtr) vg[cle] arm (*Iudaei quaerebant lapidare te*) Chr[8,423] And[cre 126] οι (Chr And om) ιουδ. λιθα.

9. ις cum ℵABCDLXΓΔΛΠ unc[7] al longe plu ... ς (= Gb Sz) o ις cum U al mu And[cre 126] | ωραι εισιν τ. ημ. cum ℵABCKLMXΓΠ al[60] a b c e f l am fu ing for syr[sch] eth[r] Chr[8,424] Cyr[4,678] And[cre] ... ς εισ. ωρ. τ. ημ. cum ΔΔ unc[6] al plu ff[2] g vg[cle] go syr[p] ... D ωρασ εχει η ημερα | τισ: A* τι | περιπατη: E*HΛ 13. 69. al mu περιπατει | εν τη ημερα: X εν τω φωτει

10. περιπατη: HUXΠ[2] 69. 131. al mu περιπατει | προσκοπτει: X -πτη | εν αυτω: D* d sah[woi] εν αυτη

11. και: A om | αυτοισ: 235. τοισ μαθηταισ αυτου ... 33. om | κεκοιμηται (et. Or[4,380 ter] Did[tri 3,21] et[22] etc): D κοιμαται, it[pler] vg *dormit*, sed d ff[2] *dormivit*, l *obdormivit* | ινα εξυπνισω (EXA al mu -η-) et. Or[4,380 quater] ... Dᴳ του (Γ om) εξυνισαι (Γ -η-)

12. ειπον: ℵ ειπαν | αυτω οι μαθηται cum ℵDKΠ 42. o[scr] p[scr] w[scr] al pauc b sah arm, item addito αυτου al[5] a c syr[sch] et[p mg] eth[r] aeth ... BC*X al pauc cop οι μαθητ. αυτω ... Ti αυτω tantum cum A 44. 122** 8[pe]; 116. ff[2] l And[cre 127] οι μαθηται tantum (item Chr[424] λεγουσιν οι μαθ.) ... ς οι μαθητ. αυτου cum C[2]LΓΔΛ unc[7] al pler e f g[vid] vg go syr[p txt] | κεκοιμηται: D κοιμαται (D[2] praeposuit κε, sed id rursus deletum est), it[omn] (et. d) vg *dormit*

13. αυτου (ℵ[c]): ℵ* om | εδοξαν: X ελεγον | περι τ. κοιμ. του υπνου: f

14 *τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανεν,*
15 *καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλὰ*
ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. 16 *εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος*
τοῖς συνμαθηταῖς· ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.
17 *Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἔχοντα*
ἐν τῷ μνημείῳ. 18 *ἦν δὲ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἰερουσολύμων ὡς*
ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε. 19 *πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθει-*
σαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαριάμ, ἵνα παραμυθήσωνται

---

ff^{2}· l^{2}· vg *de dormitione somni* (g *de dormitatione somnii*), a b d l$^{1\,vid}$ *de dormitione somnus*, c e *de somno*

14. *ουν*: A 157. 249. 2^{pe} a cop (non sah) syr^{sch} et^{hr} arm aeth om, hinc Ln [*ουν*] | o (ℵ* om, sed suppl ipse ℵ* ut vdtr) $\overline{\text{ις}}$: 1. post *παρρησ.* pon, vg^{cle} sah post *ουν* ... 33. 157. a c om | *παρρησια* (et. ℵ^{c}B): ℵ*D *παρησια* | *λαζαρος* (et. Or^{1,380} And$^{cre\,127}$): D add e *φιλος ημων* (:: ex v. 11)

15. *αλλα* cum ℵACDEFHLMSUΔΠ al permu ... ς *αλλ* cum BGKXΓΛ al pl^{vid}

16. *συνμαθηταισ* cum ℵAB*CDGLΔ ... ς Ln *συμμαθητ.* cum EFHMSUXΓ ΛΠ al certe pler ... K 2^{pe} al pauc And$^{cre\,128}$ *μαθηταισ* (69. *συν τοισ μαθηταισ*) | *αποθανωμεν* (EM al *-νομεν*): G 13. 346. al pauc *συναποθανωμεν* (G *-νομεν*) | *μετ αυτου*: KΠ al^{8} *συν αυτω*

17. *ελθων* etc cum ℵABC^{2}LX unc rell al omn^{vid} f etc ... Ln *ηλθεν* et *και ευρεν* cum C*^{vid}D it^{pler} vg | o $\overline{\text{ις}}$ (C* om^{vid}) sine additam cum ℵ*A*BC LΓΔΠ unc^{8} al pler it vg etc ... ℵ^{cb}A^{2}DXΔ 124. 157. al^{12} syr^{sch} et^{hr} aeth pers^{p} add *εισ βηθανιαν* | *τεσσαρασ* cum ABCD unc rell al om. vid ... ℵΔ *τεσσαρεσ*. Cf ad Act 27, 29 | *τεσσ. ημερ.* sine *ηδη* cum A* D 237. z$^{scr\,29ev}$ e ff^{2}· blan fos sah cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ln *τεσσ. ημε. ηδη* cum ℵA^{2}C^{3}LXΓΔΠ unc^{8} al pler b c f ff^{2}· sab vg syr^{p} And$^{cre\,129}$ ... BC* 13. 69. 249. 1^{ev} c^{scr} *τεσσ. ηδη ημερ.*, a g l mm go *ηδη τεσσ. ημερ.* (a *iam quadriduum*) | *εχοντ. εν τω μνημ.* (et. a e f g): D1 b c ff^{2}· l vg *εν τ. μν. εχοντ.*

18. *βηθανια* sine articulo cum ℵ*B ... ς Ln Ti *η βηθ.* (A* *βαθανια*, sed ipse* ut^{vid} correxit) cum ℵ^{c}ACDLX unc rell al omn^{vid} | *ωσ*: D Cyr^{4,680} om

19. *πολλ. δε* cum ℵBCDLX 33. 157. 249. it^{pler} vg sah cop syr^{hr} ... 1. 118. 2^{pe} *πολλ. ουν*, arm *πολλοι ... ς και πολλ.* cum AΓΔΠ unc^{8} al pler f go syr^{utr} aeth | *ιουδαιων*: D *ιεροσολυμων* | ELMXΔ al mu And$^{cre\,129}$ *εληλυθησαν* | *προσ τασ περι* cum AC^{3}ΓΔΠ unc^{7} (et M omisso *περι*) al pler (exprim etiam syr^{p}, item *convenerunt circum Marth. et Mar.* go non item it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth) ... Ln *προσ την* cum ℵB C*LX 33. 38. 157. 249. (item it vg etc), item D nil nisi *προσ*, item And$^{cre\,129}$ *προσ μαρθαν και την μαριαν* | *μαριαμ* cum BCDLΔ ... ς *μαριαν* cum ℵAXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} | *παραμυθησωνται*: GXΓ*ΔΠ*

αὐτὰσ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ. 20 ἡ οὖν Μάρθα ὡσ ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦσ ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. 21 εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸσ Ἰησοῦν· κύριε, εἰ ἦσ ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφόσ μου. 22 καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ 11, 32
τὸν θεόν, δώσει σοι ὁ θεόσ. 23 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· ἀναστήσεται ὁ ἀδελφόσ σου. 24 λέγει αὐτῷ ἡ Μάρθα· οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 25 εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασισ καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται, 26 καὶ πᾶσ ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰσ ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰσ τὸν αἰῶνα· πιστεύεισ τοῦτο; 27 λέγει αὐτῷ· ναί,

al mu -σονται | του (Δ om) αδελφου sine additam cum ℵBDL l arm ... ς Ln add αυτων cum ACXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] itpler vg rell And cre[129]

20. ιης cum ℵABCD unc rell al pler Cyr[4,683] And[cre 129] ... ς (= Gb Sz) o ιης cum M al mu | μαρια: 33. μαριαμ

21. η μαρθα cum ℵBCDKLXΠ al mu ... ΑΓΔΑ unc[7] al plu om η, hinc Gb[00]; Ln vero om falsus de testibus | ιν sine articulo cum ℵBC*[vid] ... ς Ln Ti τον ιν cum AC[2]DLX unc rell al omn[vid] | κυριε: B om (C*? C[2] rescripsit paullo angustiore spatio προσ τον ιν κε ει ησ) | ησ: X 69. εισ | απεθανεν (Gb″) cum ℵBC*DKLXΠ 1. 33. 42. 118. 145. 249. 254. 2pe al[2 scr] Chr[8,426] et[1,644] Cyr[4,683] And[cre 129] ... ς Ti ετεθνηκει cum A C[3]ΓΔΑ unc[7] al pler | ο αδελφ. μου (X 1. 33. 157. 254. 2pe Chr[1,644] And[cre bis 129 et 130] μου ο αδ.) exeunte versu cum ℵBC*LX 1. 33. 42. 249. 254. 47[ev] 2pe (μου απεθ. ο αδ.) al pauc a g l go syr[sch] aeth Chr[8,426 semel] (ο αδ. ημων) et[1,644] Cyr[4,683] And[cre ter 129 et 130] ... Ti post ουκ αν cum AD 157. (syr[hr]) ... ς ante ουκ cum C[3]ΓΔΑΠ unc[8] al pler b c e f ff[2·] vg sah cop syr[P] arm Chr[426 sem]

22. και νυν cum ℵ*BC*X 1. 33. 53. 249. (11pe?) a Chr[1,644] And[cre 129] et[130] ... ς Ti αλλα και νυν, Ln [αλλ.] κ. ν. cum ℵ[c]AC[3]DL unc rell al pler it[pler] vg sah cop rell | οσα αν cum ABDLXΓΔΑΠ unc[7] al pler ... ℵCM al οσα εαν | αιτησῃ cum ABCDLX etc: ℵMΓ al pauc αιτησει | δωσει: MX al pauc δωση | ο θεοσ: am fu syr[sch] pers[P] Chr[8,426] et[1,644] (διδωσι σοι) et[7,357] om

23. ο ιης: A om ο | ο αδ. σου (Sz om σου per errorem): D[8r] σου ο αδ.

24. η μαρθα cum BC*DKLXΠ al[20] ... ς om η cum ℵAC[3]ΓΔΑ unc[7] al longe plu | οιδα: L bis habet | εν τη αναστασει (B* -στησει): XΔΑ* al[5] Chr[8,426] And[cre 130] om

25. ειπεν (13. 69. λεγει): ℵ* (om[c]) 1. al pauc b go add δε, item X al plus[25] add ουν

26. αποθανη: K 69. al[3 scr] -νει

27. αυτω (G αυτη): D[8r] 57. om (item Nonn λ[88] εἶπε καὶ αὐτή) ... a b c ff[2·] l (non item e f g vg) add *Martha*. Libere Chr[8,427] λεγει εκεινη· πιστευω οτι συ ει etc | ναι κυριε: A pro his confuse ο ιης

κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. 28 *καὶ τοῦτο εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρᾳ εἰποῦσα· ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε.* 29 *ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν·* 30 *οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.* 31 *οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαριὰμ ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, δόξαντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ.*

27. *πεπιστευκα*: E* *επιστευσα*, B* (sed ipse* correxit *πεπιστ.*) c^{scr} ℓ^{scr} Chr *πιστευω*

28. *τουτο* cum ℵBCLX al pauc cop aeth go Andᵉʳᵉ ¹³⁰ … ς Ln *ταυτα* cum ADΓΔΑΠ unc⁸ al omn fere it vg sah syr^{utr} eth^{hr} arm | *απηλθεν*: ι *ηλθεν*, e om *απηλθ. και* | *και εφωνησεν*: 69. *εφω. δε και* | *μαριαμ* cum ΑΠCDKLΔΠ 33. (D *την αδελφ. αυτ. μαριαμ*) … ς *μαριαν* cum ℵX ΓΛ unc⁷ al pler Andᵉʳᵉ ¹⁸⁰ | *λαθρα*: f *occulte*, D *σιωπη*, it^{pler} (et. d) vg *silentio* | *ειπουσα* cum ℵAC²DLX unc rell al omn^{vid} Andᵉʳᵉ … BC* *ειπασα*. Praeterea D add *οτι* | *παρ. και φωνει*: am fos (non item fu for etc) *adest vocat*

29. *εκεινη* sine copula cum AC²DXΓΔΑΠ unc⁸ al pler a c e g vg arm Andᵉʳᵉ ¹³⁰ … ℵBC*LX 33. 69. 229** 249. f go sah cop syr^{p} c.ᵃ et^{hr} *εκεινη δε* … b ff²· l aeth *και εκ.*, syr^{sch} *et Maria* | *εγειρεται* cum AC² ΓΔΑΠ unc⁸ al pler l vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ … Ln *ηγερθη* cum ℵBC*DLX 33. 249. it^{pler} fos mt go syr$^{p\ mg}$ arm aeth Andᵉʳᵉ | *ερχεται* cum AC² DΓΔΑΠ unc⁸ al pler c e f g vg (hi⁵ et d *venit*) syr^{p} cop … ℵBC*LX 33. 249. a b ff²· l go syr^{sch} arm aeth Andᵉʳᵉ *ηρχετο*

30. *ουπω*: D^{gr} *ου* | *δε*: D it vg go cop *γαρ* … arm vg$^{cod\ reutling}$ (teste Bengelio) om | *εληλυθ.* o (o^{scr} om) *ις*: D Andᵉʳᵉ ¹³¹ *ις εληλυθ.* | D *αλλα* | *ην* sine *ετι* cum ADLΓΔΑΠ unc⁷ al pler l syr^{utr} aeth Chr^{8,451} … Ln *ην ετι* cum ℵBCX 1. 33. 242. 249. b c f ff²· g vg go cop arm; item F a e sah Andᵉʳᵉ *ετι ην* | *η μαρθα*: D c^{scr} om *η*

31. Γ al$^{3\,scr}$ *οι ουν οι ιουδ.* | *οι οντες*: Δ om *οι* | *και παραμυθουμενοι*: D om *και*, item (*consolantes eam*) f fos arm, item (*qui eam consolabantur* vel *cons. eam*) a^{vid} c ff²· l syr^{sch} eth^{hr} et (*qui adloquebantur eum eam*) b, item (*qui consolabantur illam*) omissis *οι οντες μ. αυ. εν τ. οικ.* e. Contra g vg (praegressis *qui erant cum ea in domo*) *et consolabantur eam* | *μαριαμ* cum BC*DKLΔΠ 33. … ς *μαριαν* cum ℵAC³XΓΛ unc⁷ al pler | *ταχεως*: c³ *ταχυ* | *δοξαντες* (Gb′) cum ℵBC*DLX 1. 13. 22. 33. 78. 127. 157. syr^{sch} et$^{p\ mg}$ cop arm aeth Andᵉʳᵉ (Nonn *λ* ¹⁰³ *εἰπόμενοι*) … ς Ln Ti *λεγοντες* cum AC²ΓΔΑΠ unc⁸ al pler it vg go sah syr$^{p\ txt}$ et^{hr} (:: *λεγοντες* pariter ac *δοξαντες* ad alienam manum referri potest. Cf et. ad 11, 13.)

32 ἡ οὖν Μαριὰμ ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόδας, λέγουσα αὐτῷ· κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἄν μου ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός. 33 Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, 34 καὶ εἶπεν· ποῦ τεθείκατε αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. 35 ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. 36 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. 37 τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἐδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; 38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν

32. ἡ: U εἰ, Γ ἱ | μαριαμ cum BC*E*L 33. ... ς Ln μαρια cum ℵAC³DE²X ΓΔΑΠ unc⁷ al pler And^cre 131 | ις cum ℵ*ABC(*et²)DKXΠ* et³ 33. al³ (C* ις ην ut^vid) ... ς ο ις cum ℵ^cC³LΓΔΑΠ² unc⁷ al pler And^cre | αυτον: D om, gat om ιδ. αυτ. | αυτου προσ (vel εισ) τ. ποδ. cum ℵABCLXΓΔ ΑΠ unc⁸ al longe plu f (*ei ad pedes*) go And^cre ... ς (= Gb Sz) Ln εισ (vel προσ) τ. ποδ. αυτου cum D al mu (al⁵ om αυτου) it^pler vg arm Chr^{8,431} Cyr^{4,684} | προσ cum ℵBC*DLX 1. 33. 118. 157. 249. Cyr And cre ... ς εισ cum AC³ΓΔΑΠ unc⁸ al pler ... 254. y^scr Chr επι | αυτω: DX al plus¹⁰ a cop arm om | ησ ωδε: D a b c e ωδε ησ | μου ante απεθανεν cum ℵBC*LΔ 33. 254. et D μου ο αδ. απεθανεν ... ς Ln post απεθα. cum AC³XΓΔΑΠ unc⁸ al pler ... 69. it vg arm post ο αδελφ.

33. ωσ (ℵ^c): ℵ* om | ειδεν cum ℵBDEFGHSUΓΔΑΠ² al plu ... Ti ιδεν cum ACKLMXΔΠ* al plu | τουσ συνελθοντασ (al¹⁰ And^cre 131 συνεληλυθοτασ) αυτη ιουδαιουσ: D τ. ιουδ. κλαιοντ. τουσ συνεληλυθοτασ μετ αυτησ, item it (exc f) *et iudaeos flentes* (g l *plorantes*) *qui venerant cum illa* (e *illam*, c al *ea*) | ενεβρ. τω πνευμ. και εταρ. εαυτον: D 1. 22. sah^münt arm εταραχθη τω πν. ωσ ενβριμουμενοσ (1. 22. εμβριμωμενοσ) | ενεβριμησατο (ℵ^a, et. syr^p mg gr): ℵ*A εβριμησατο. Cf Thdor heracl in cat^cord 288 το δε εβριμησατο τω πνευμ. δηλοι το εκουσιον τησ γνωμησ etc. | εαυτον: L*Δ αυτον

34. τεθεικατε: EFGHMΓΔ al mu τεθηκατε | ιδε: Δ ειδε

35. εδακρυσεν sine copula cum ABCLX unc rell al pler sah syr^p Chr^{8,432} And^cre 132 ... ΝD 61** 69. 6^pc it vg go cop syr^sch et^hr arm aeth Apollin^cat cord 289 και εδακρ. | ο ις (ℵ^c): ℵ* om ο. Praeterea Δ ab ιδε v. 34 ad ιδε v. 35 transilit.

36. ελεγον (ℵ^c): ℵ* ελεγαν

37. ειπον (ℵ^c): ℵ* ειπαν, D a b c e f ff²· am for fu ing ante εξ αυτων pon (non item vg^cle) ... AKΠ al⁶ Chr^mosc 4 (ad^{8,432}) ελεγον | ηδυνατο cum B*CDKΠ al mu (5 ap Scri) ... ς ηδυνατο cum ℵAB³LXΓΔΑ unc⁷ al pler B*D ανεξασ | ινα και ουτοσ μη: accurate e am fu for ing mt *ut et hic non moreretur*, item omisso *et* a f ff²· vg^cle, b *ne et hic moreretur* ... 33. 106. ινα μη ουτοσ, c *ne hic moreretur*

38. ις ουν παλιν: 249. Cyr^{4,686} ο ουν ις παλιν, 33. ο ις παλ. ουν | ουν: i^scr c fos syr^sch δε ... E* 69. al pauc arm om | παλιν: ℵ a b e ff²· l* cop syr^sch om

ἐμβριμούμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. 39 λέγει ὁ Ἰησοῦς· ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τετελευτηκότος Μάρθα· κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστιν. 40 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; 41 ἦραν οὖν τὸν λίθον· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν· πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. 42 ἐγὼ δὲ ἤδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκού-

38. *εμβριμουμενος* cum ℵAU 69. 124. 131. 248 (:: cf Mc 14, 5) … ς Ln . Ti *εμβριμωμενος* (sed B*D *ενβριμ.*) cum BC³DLΓΔΑΠ unc⁵ al pler Or cat (ox 317 cord 290) … C*X Andcre 132 *εμβριμησαμενος*, tscr *εμβριμωσαμενος*, K *εμβριμώάμενος*, | *εν εαυτω*: F om *εν* | *εισ* (et. Or; it vg *ad*): D *επι* (sed d *in*) | *επ αυτω* (H *επ αυτο*) et. ℵC … ℵ*L fscr om *επ*. Item itpl vg *superpositus ei*, e *adpositus illi*, c nil nisi *superpositus*

39. *λεγει* (c syrsch *et ait*): X add *ουν*. Praeterea Δ* add *αυτη* | *ο ις* cum ℵBCLXΓΔΑΠ² unc⁸ al omn fere Or⁴,³⁷⁰· ³⁷² Andcre 132 … Ln om *ο* cum ADΠ* wscr | *η αδελφη* etc: D f g vg sah cop syrutr arm aeth praem *μαρθα*, omisso eodem nomine postea … a b c e ff²· l fos Ambps ³⁷,⁸⁴¹ *martha* (a add *soror lazari*) omissis *η αδελφ. του τετελευτ.* | *τετελευτηκοτοσ* (Gb″) cum ℵABC*DKLΠ 27. 33. 157. 249. wscr syrp mg And cre … ς *τεθνηκοτοσ* cum C²ΓΔΑ unc⁷ (et X *τεθνεοτοσ*) al pler | *ηδη*: 69. *ἴδε* | *γαρ* et. Or⁴,³⁶⁷· ³⁷¹ bis Cyrhr 76 etc): D Epiph 372 om

40. *ο ις*: A 1. om *ο* | *πιστευσησ*: K al pauc *πιστευσεισ*, 251. al *πιστευεισ* | *οψη* (Gb″) cum ℵABCDLXΔΑΠ² unc⁶ al plu Or⁴,³⁶⁷· ³⁷¹ bis (in Cyrhr 76 fluct lectio) … ς *οψει* cum KUΓΠ* al haud dubie permu Chr ⁸,⁴³⁴ Cyr⁴,⁶⁸⁷ Andcre 132

41. *ηραν ουν* (et. Or⁴,³⁷¹ et ³⁷²): D 6pe arm *οτε ουν* (arm om) *ηραν*, e (item syrhr) *et ut revolverunt*. Cf et. Chrmosc 5 ad ⁸,⁴⁴¹ *ωσ* (¹*ωσπερ*) *ουν ηραν τον λιθον, ηρεν ο ις τουσ οφθ. εισ τον ουρανον και ειπεν.* | *τον λιθον* sine additam cum ℵBC*DLX 5. 24. 33. 157. 6pe itpler vg sah (sed addit *ibi*) syrsch ethr arm aeth Or⁴,³⁷¹ et ³⁷² (quater affert verba *ηρ. ουν τ. λιθον* nec usquam addit *ου ην* etc) Chrmosc 5 (vide ante) Nonn λ 148 … ς (= Gb Sz) add *ου ην ο τεθνηκωσ κειμενοσ* cum C³EGH MSUΓΔΛ al longe plu (pro *κειμενοσ* 254. *τεθαμμενοσ*, 142* *εκειτοσ*) Chr ⁸,⁴⁴¹ montf … AKΠ 1. 22. 249. al³ scr f go syrp add tantum *ου* (al² *οπου*) *ην*, 56. 58. 61. *οπου εκειτο*, cop arp *ab ostio sepulchri* | *ο δε* (6pe e arm syrhr om, vide ante, item 69. om; 1. *ο ουν*) *ις ηρεν*: D *και ο ις ηρεν*, Chrmosc (vide ante) *ηρεν ο ις* | *τουσ οφθαλμουσ* sine additam et. a (*adlevatis oculis*) c f g l vg go Or⁴,³⁷² b et ³⁷⁴· ³⁸¹· Chr ⁸,⁴⁴¹ ettxt ⁴³⁸ Andcre 133 … D 28. 33. 69. 6pe al⁵ b e ff²· sah cop syrutr ethr aeth Or⁴,³⁷² c Eusps ³⁶⁹ et dem ⁴⁹⁷ (*εαυτου*) Chrmosc 8 semel add *αυτου* | *ανω*: KΠ al plus ¹⁰ armcdd *εισ τον ουρανον ανω*, a *susum ad caelum* (et em *elevatis sursum oculis in caelum*) … b c f sah syrp mg Eusdem etps Andcre *εισ τον* (And om) *ουρανον* … 253. e om | *μου*: Δ *με*

42. *εγω δε* et. f ff²· vg syrp ethr Or⁴,³⁷⁴· ³⁷⁶· ³⁸¹ sq Eusdem ⁴⁹⁷ et ps ³⁶⁹ etc

εισ· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλασ. 43 *καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω.* 44 *ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼσ δεδεμένοσ τοὺσ πόδασ καὶ τὰσ χεῖρασ κειρίαισ, καὶ ἡ ὄψισ αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε αὐτὸν ὑπάγειν.*

45 *Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντεσ πρὸσ τὴν Μαριὰμ καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν, ἐπίστευσαν εἰσ αὐτόν·* 46 *τινὲσ*

... D c om δε ... 13. 69. 124. a b e l syr^{sch} aeth Hil ^{1081} καγω (13. και εγω) | τον οχλ. τ. περιεστωτα (A 28. 235. παριστωτα) et. Or $^{4,374\cdot 381\cdot 382\,bis}$ ... X Or^{4,376} (et ^{381} semel) τ. περιεστ. οχλ.

43. εκραυγασεν (et. $\aleph^{c}$ Or ^{4,377} Eus$^{ps\,369}$ Cyr ^{4,689} And$^{ere\,133}$): LM εκραυασεν ... $\aleph^{*}$ εκραυγαζεν, C* Chr^{8,142} εκραξεν | λαζαρε: C^{3} aeth^{rom} λαζαρε λαζαρι, non item Ir$^{int\,308}$ Clem ^{101} Or $^{4,375\cdot 377\cdot 380}$ Eus$^{ps\,369}$ et$^{ecl\,210}$ etc ... $\aleph^{*}$ λαζαρ (C -ρε)

44. εξηλθεν sine copula cum BC*L 5^{ev} sah Or^{4,377} ... ς (Gb^{00}) Ln praem και cum $\aleph$AC^{3}XΓΔΑΠ unc^{7} al pler it^{pler} syr^{utr} rell (sed cop εξηλθ. δε) Ir$^{int\,308}$; item D f (*et exiit statim*) vg And$^{ere\,133\,bis}$ praem και ευθυσ (And ευθεωσ) | τουσ ποδ. και τασ χειρ. et. it^{omn} vg syr^{hr} sah cop arm Ir^{int} Or$^{4,377\,ss}$ etc ... AA 28. 69. 157. 262. al^{15} fos gat sax go syr^{utr} aeth And$^{ere\,bis}$ τ. χειρ. κ. τ. ποδασ | κειριαισ: AΧΔΑ al mu κηρ., syr$^{p\,mg}$ gr κειριαισ | αυτου: A αυτω | περιεδεδετο (et. Or^{4,379}, item ^{377} συνεδεδετο. Libere^{378} περιδεδεται): D* περιδεδετο | αυτοισ ο ις c. $\aleph$AC^{vid}DΧΓΔΑΠ unc^{7} al fere omn (157. om ο ις) b e f ff$^{2\cdot}$ vg (sed b *et dixit ad eos ihs*, f *dicit ei ihs*, ff$^{2\cdot}$ *dixit eis ihs*) syr^{utr} et^{hr} aeth ... Ti ις αυτοισ c. B am for fu ing^{2} (et. l^{vid}) sah cop Or^{4,379}, item L Or^{4,377} ο ις αυτοισ ... e *et dicit ihs discipulis suis*, d *dicit illi ihs*, a nil nisi *dixit ihs*. Cf Or^{4,379} ζητήσεισ δὲ διὰ τό· *λέγει* ις *αὐτοῖσ· λύσατε αὐτόν. τίσιν αὐτοῖσ; οὔτε γὰρ ὅτι μαθηταῖσ ἀναγέγραπται, οὔθ' ὅτι τῷ περιεστῶτι ὄχλῳ, ἀλλ' οὐδὲ ὅτι τοῖσ μετὰ μαρίασ οὖσιν ἰουδαίοισ* etc | κ. αφ. αυτον cum BC*L 33. 157. cop (item sah sed om αυτον pri) syr^{hr} aeth Or$^{4,377\cdot 378\,bis\,379}$ (Chr^{8,443}, sed non una affert quae praecedunt) Ir$^{int\,308}$ (ex edd^{3}) ... ς Ln om αυτον cum $\aleph$AC^{corr}DΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} arm Ir^{int} (ex eddaliq nuper ita ed) Cyr ^{4,660} And$^{ere\,134\,ter}$

45. ουν: $\aleph$ sah δε | εκ (et. Or$^{4,380\cdot 381}$): D 1. Or$^{4,381\,semel}$ om, nec expri cop (contra sah expri) | οι ελθοντεσ (Or$^{4,380\,ss}$ et^{381} sic: επει μη ειρηται μεν· πολλοι ουν εκ των ιουδ. των ελθοντων etc, γεγραπται δε· πολλοι ουν εκ των ιουδ. οι ελθοντεσ etc): D των ελθοντων | πρ. τ. μαριαμ cum BCDL 33. ... ς πρ. τ. μαριαν cum $\aleph$AΧΓΔ unc^{7} al pler Or$^{4,380\cdot 381\,bis}$ And$^{ere\,134}$ ... Δ μετα μαριασ | και θεασαμενοι (Or $^{4,380\,ss}$ saepe): D εωρακοτεσ (item *ut viderunt* gat cop arm syr^{sch}); a b d f mm fos sax *videntes* (l *qui viderant* omissis οι ελθ. πρ. τ. μαρ.) α cum $\aleph$A*LΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler (al^{3} οσα) a b c f ff$^{2\cdot}$ g l vg cop arm Or$^{4,380\cdot 381\,bis}$ et$^{382\,ter}$ And^{ere} ... A^{2}BC*D 1. 244. 249. e go sah aeth o (C^{2} et^{3} ο επoι. σημειον) | εποιησεν sine additam cum ABC^{*vid}L 1. b c

δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπαν αὐτοῖς ἃ
ἐποίησεν Ἰησοῦς.

47 Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον,
καὶ ἔλεγον· τί ποιοῦμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ποιεῖ σημεῖα; 48 ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον
καὶ τὸ ἔθνος. 49 εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50 οὐδὲ
18. 14 λογίζεσθε ὅτι συμφέρει ὑμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ

e (*viderunt quod est factum*) l am fu for fos em ing iac gat mm tol sat go sah cop arm Or^{4,381} bis et^{382} d et^{380} edd … ς (= Gb Sz) add o (= om) $\overline{\text{ις}}$ cum (*a*)c^{2}et^{3}ΔΓΛΔΠ unc^{7} al pler a f ff^{2} g vgcle syr^{utr} et^{hr} aeth Or^{4,382} a b c et^{380} ed Andrec^{124} | *εισ αυτον* (et. Or$^{4,380\,ss}$): c^{2} om

46. Versum om s | *απηλθον*: D -*λθαν* | *ειπαν* cum SD … ς Ln Ti *απον* cum ANCL unc rell al omn^{vid} | *φαρισαιουσ*: 13. 69. 124. *αρχιερεισ και φαρ.* | *αυτοισ*: G om | α cum ΒΒLΧΓΔΛ unc^{5} al plu a c f ff^{2} g vg sah syrP arm Or^{4,381} bis et^{382} … ΑΠ al plus^{30} syr^{sch} *οσα* … Ln e cum CDM 69. 124. 249. b (*id quod*) e go cop aeth | $\overline{\text{ισ}}$ cum BCDL … ς o $\overline{\text{ισ}}$ cum ΒΑΧΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Or^{4,381} bis et^{382}

47. *συν*: 69. em sah go *δε* | *συνεδριον*: 13. 69. 124. 127. 254. 346. al^{3} (et^{evv}) add *κατα τον* $\overline{\text{ν}}$ | *και ελεγον*: 69. 124. 346. *λεγοντεσ* | τι: a add *συν* | *ποιουμεν*: s 33. al^{3} *ποιωμεν*, 28. *ποιησωμεν*, 249. *ποιησομεν*. Ex Latt ff^{2} g l vg *facimus*, sed a b c e f fos taur al *faciemus* *οτι*: D om | *ουτ. ο ανθρωπος*: A 33. al pauc arm Chr^{8,443} Cyr^{4,601} e *ανθρ. ουτοσ* (Δ *ουτωσ*) | *πολλα* (et. a f vg Or^{4,382} Ath^{164}): D b c e ff^{2} *τοιαυτα* | *ποιει σημεια* cum ΝΑΒLΜΧ 33. sah Or Ath … ς *σημ. ποι.* cum DΓΔΛΠ unc^{6} al pler it vg cop rell Chr (Cyr *σημ. πολλ. ποιει*)

48. *εαν* (et. Or^{4,382}): D 235. cop^{wi} syr^{sch} et^{hr} aeth *και εαν*. Libere Const^{6,25,1} *εαν μη αποκτειναμεν, φασι, τον χν, παντεσ* etc. | *πιστευσουσιν* (8c): GΗLΧΓΔ 1. 33. 69. 131. 346. al^{10} *πιστευσωσιν*…κ* ff^{2} *πιστευσουσιν ημων κ. τον τοπον* (et. Or^{4,382} Const^{6,25,1} etc): D (a) e f *ημων* post *τοπον* (vide post) … DΚΠ al^{10} a b c e f ff^{2} l vgcle om *και* (nec expri syr^{sch} et^{hr} al). Latt enim sic: e l *tollent nobis locum et gentem*, g am fu em ing *toll. nostrum et locum et gentem*; b ff^{2} vgcle (et. for) *toll. nostrum locum et gentem*, a e f *toll.* (a add *nobis*) *locum nostrum et gentem*

49. *καϊαφασ* (et. am fu): D^{2} (**κηφασ*) it vg (et^{cle} et edd plu) sah *καϊφασ*. Praeterea l. 2^{pe} a b e f l cop syr^{sch} (et^{hr}) arm praem (et c g vg^{cle} add) *ονοματι* (non item ff^{2} am fu for em ing taur) | *αρχι. ων* (f non expri *ων*): LX it vg *ων* (*cum esset* b c ff^{2} g l vg; a e *qui erat anno illo*) *αρχι.*

50. *λογιζεσθ.* (Gb^{vv}) cum ΝΑΒDL 1. 22. 69. 122. Or$^{4,384.\,391}$ Cyr^{ed} Thdrt^{2,102} … ς *διαλογιζεσθε* cum ΧΓΔΛΠ unc^{7} al pler Chr^{8,446} et^{447}

λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. 51 *τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ἐπροφήτευσεν ὅτι ἤμελλεν Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους,* 52 *καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διε-* 10, 16
σκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν. 53 [95.4] *ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας ἐβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.*

54 *Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ*

(sed$^{mosc\,2}$ semel *λογιζ.*) :: in evv^{synopt} non legitur nisi *διαλογιζ.* (sed cf Mc 11, 31), hinc etiam hoc loco (Ioh neutrum habet alibi) pro *λογιζ.* (frequentato in epp) substitutum. | *ημιν* cum BDLMXΓ al plus^{20} a b e ff^{2} l vg^{cle} (et. fos al) cop Or$^{int\,2,\,138,\,325}$ et$^{4,\,610}$ Chr$^{8,\,446}$ ... ς Ln *ημιν* cum AEGHIKSUΔΛΠ al plu c f g am em fu for ing iac taur sax sah syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{4,\,384,\,391,\,392}$ quater et^{396} Cyr$^{es\,206}$ ... ʁ 252. Thdrt$^{1,\,617}$ et$^{2,\,192}$ Chr$^{8,\,447}$ plane om (:: ut 18, 14). Cf ad *υμιν* 12, 19. | *αποθανῃ*: X al *-θανει*, ut supra

51. *αλλα* cum ℵABDLXΔΠ unc^{5} al plu ... I^{vid}SUΓ al pauc Or$^{4,\,384}$ *αλλ* | *εκεινου*: D^{gr} om; e om *του ενιαυτ. εκεινου* | *επροφητ.* cum ℵBDLX 33. (etiam Chr$^{mosc\,1}$); M* *προφητευσεν ... ς προεφητ.* cum AIM^{2}ΓΔΛΠ unc^{6} al pler (et. in Or editum) | *ημελλεν* cum ABDILUΔ 1. 33. 69. 249. al pauc ... ς *εμελλ.* cum ℵEGHKMSXΓΛΠ al plu Or$^{4,\,384}$ bis et$^{395,\,396}$ :: cf ad 4, 47. 7, 39. 12, 33. 18, 32 ubi *ημελλ.*, item ad 6, 6 et 71 ubi *εμελλ.* edidimus | ις cum ℵABDILXΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} (i. e. unc^{omn}) al^{50} (qui notati sunt) Or$^{4,\,384}$ bis et^{395} sq ... ς (Gb^{00}) praem o cum Π^{2} 69. al sat mu. Praeterea D Or$^{4,\,395}$ *οτι ις ημελλ. (εμ.) αποθν.* (d *quia ihs incipiebat mori*), item a f vg *quod (quia) ihs moriturus erat pro gente*, e *quod ihs pro gente erat moriturus*

52. *υπ. του εθνους* (ℵ*et^{cb}): ℵ^{ca} X 33. add *δε* | *αλλ*: B *αλλα* | *ινα και* (a e *sed ut dispersos quoque filios* etc): it^{plu} vg arm non expri *και* | *τα τεκν. του θεου* (et. Or$^{4,\,384,\,395}$) : A *τα του θεου τεκν.* | *τα διεσκορπισμενα*: E t^{scr} 440. *τ. διασκορπ.*, D *τ. εσκορπισμενα* ... 69. 251. om | *συναγαγῃ* (HXΛ al *-γαγει*) *εις εν*: D a e *εισ ιν συναγ.*

53. *ημερασ* et. Or$^{4,\,396}$ Ath^{259} Chron$^{1,\,409}$ Chr$^{8,\,448}$ etc ... LX 249. cop (non sah) syr$^{p\,txt}$ (non^{sch} nec$^{p\,mg}$ nec^{hr}) aeth Cyr$^{4,\,693}$ Nonn λ^{214} *ωρασ* | *εβουλευσαντο* cum ℵBD 13. 69. 124. 346. Or$^{4,\,397}$ Ath Chr ... ς Ti *συνεβουλευσαντο* cum AILXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Or$^{4,\,396\,bis}$ Chron Cyr ($^{4,\,693}$ *οὐ γὰρ εἶπεν - ὅτι ἀπ ἐκ. τῆς ὥρας ἐβουλεύσαντο ποιῆσαι τὸν φόνον, ἀλλὰ συνεβουλεύσαντο, τουτέστιν, ὅπερ τῷ καθ' ἕκαστον ἐδόκει, κοινῇ πᾶσιν ἤρεσεν*) :: Mt 26, 4 *συνεβουλευσαντο*, Io 18, 14 o *συμβουλευσασ*, item Act 9, 23 *συνεβουλευσαντο*. At nec 12, 10 *εβουλευσαντο* fluctuat. | *αποκτειναωσιν*: 1. 69. *-νουσιν*

54. ις *ουν* cum ADIΓΔΛΠ unc^{6} al pler Chron$^{1,\,409}$ (Chr$^{8,\,448}$ ις *δε*) ... ℵBL MX al^{5} Or$^{4,\,397}$ et^{398} Ath^{259} o *ουν ις* | B*D *παρησια* | *αλλα*: IT 1. al pauc *αλλ* ... Π* add *και* | *εκειθεν* et Or$^{4,\,398}$ et^{400} Ath Chron ... Dr al

λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ διέτριβεν μετὰ τῶν μαθητῶν. 55 [95.1] *ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων,* [97.10] *καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἰερουσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς.* 56 *ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγαν μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες· τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν;* 57 *δεδώκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολὰς ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἔστιν μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.*

---

plus[10] it (exc f) vg Or[4,397] om | *την* (1. 22. 69. 2[pe] al pauc om) *χωραν*: D add *σαμφουριν* (d *sapfurim*) | *εφραιμ* ita, non *εφραΐμ*, ABDEI KMSUXΓΔΠ etc (et. sah); ʀʟ al pauc cop *εφρεμ* (ut et. in Eus scribitur), item it vg Ir[int 147] *ephrem*, *efrem*, *effrem*, *ephraem* (sic a). Contra gat *efreem* ... ς *εφραΐμ*. Cf Chr[8,448] *καὶ νῦν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου διατρίβει ἐν ἐφραιά.* | *κακει*: Lʀ 33. 69. Or[4,397. 398] *και εκει* | *διετριβεν* cum ADIXΓΔΔΠ unc rell al pler it vg (Latt *morabatur*, e *commorab.*) syr[sch] eth[r] et[p] Chron (Chr[448] pergit *και εκει εμενε μετα* etc) ... ʀʙʟ 249. syr[p mg] Or[4,397. 398. 400] *εμεινεν* (:: at *εμειναν* eodem sensu frequens, ut Io 4, 40. 7, 9. 10, 40; *διετριβεν* vero praeter hunc locum in N. T. non legitur nisi Ioh 3, 22 et passim in actis) | *μαθητων* sine *αυτ.* c. ʀBDILΓΔ 1. 33. 118. 2[pe] al[5] am fu arm Or[4,397. 398. 400] Cyr[4,633] ... ς Ln add *αυτου* cum AΧΔΠ unc[7] al pler it vg[cle] et[edd plu] rell Chr Chron

55. *ην δε εγγυς* et. Or[4,401] Chron[409]; f *erat autem in proximo*; a *in illo tempore futura erat* ... D it[pl] vg *εγγ. δε ην*, e ff[2. propete] *autem erat*, b l vg *proximum* (l *in proximo*) *autem erat*; e *et prope erat* g *proximum enim erat* | *το πασχα*: 33. add *εορτη* | *και ανεβησαν* et. a e f g vg (l *ascenderunt autem*) Or Chron ... D b c ff[2. fos] *ανεβαινον* | *πολλ. εισ ιεροσολυμα*: D *εισ ιερ. πο.* | *προ του* (D *πριν το πασχα* (al[5] *προ της εορτης*) et. Or Chron ... G post *εαυτουσ* pon ... 33. 69. 108. 235. Chr (*[448] πολλοι δε εκ της χωρας ανεβησαν αγνισαι εαυτουσ*, libere) Cyr[4,693] om, hinc Gb[0] | *εαυτουσ*: M 157. *αυτουσ*

56. *εζητ. ουν*: D add *και* | *ελεγαν* cum ʀD ... ς Ln Ti *ελεγον* cum ABILΞ unc rell al omn[vid] | *μετ*: I *μετα* | *εστηκοτεσ*: Lx 69. 124. 249. 346 sah cop syr[p] arm pon ante *εν τ. ιερω* ... D 124. 142. *εστωτεσ* .. syr[sch] pers[p] non exprim | *τι δοκει υμιν* (al[10] fere Or[4,401] Cyr[4,694] *τι δοκ.*) ... D *τι δοκειτε* (item libere Chr[8,448] *και ελεγον· δοκειτε οτι ου μη ελθη* etc). Item it[pl] vg *quid putatis*; e ff[2.] *putatis* (sine *quid*) *ελθη*: ʀ* *εισελθη*

57. *δεδωκ. δε* sine *και* cum ʀABKLMUXΔΠ al[40] it vg cop (sah *οι αρχ δε και οι φαρ. δεδωκ. εντ.*) syr[utr] arm Or[4,403] Chron[409] (Chr libere *και εδωκαν παραγγελιασ οι* etc) ... ς add *και* cum DEGHISΓ al plu | *οι pri*: Δ om; al pauc om *οι sec* | *εντολασ* cum ʀBIM 1. 118. 254. i[scr] syr[p mg] Or[4,403 bis] (vide supra Chr) ... ς Ln *εντολην* cum ADLXΓΔΔΠ unc[6] al pler it vg sah cop syr[p txt] (syr[sch] et[e] *praeceperant*) Chron | *ινα*: X* *ιν* | *εαν*: D *αν* | *γνω*: D* *γνοι*

XII.

1 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθα-
νίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦς. 2 [98.1] ἐποί- 11, 43
ησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Λάζαρος
εἷς ἦν ἐκ τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. 3 ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα Lc 10, 40
λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου ἤλειψεν τοὺς πόδας Mt 26, 6. 12

XII. 1. ο ουν ις: 69. al[2 scr] etc om, sed post ηλθεν add ις (ο ις) :: initio pericopae. Item ıı? (Treg testatur tantum ο ις post ηλθεν) | λαζαρος sine additam cum ΝBLX a c e sah syr[sch] eth[br] aeth (pers[p] *ubi Iesus Lazarum ex medio mortuorum suscitaverat*) Nonn μ^3 (ὅθι λάζαρον ἐγγύθι τύμβου ἐκ νεκύων ἤγειρε) (Ps-Chr[12,905] incipit homilia: *προ εξ ημερων του πασχα ηλθεν ο ις εισ βηθανιαν, οπου ην λαζαρος, εισ τον οικον μαριασ* etc. Cf et. Chr[mosc2] ad[8,449] apud Mtthaeium qui ο τεθνηκωσ et εκ νεκρων omittunt) ... ς Ti add ο τεθνηκωσ, Ln [ο τεθν.] cum ADIΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] b f ff[2·] g vg (sed b ff[2·] g vg vide post) go cop syr[p] arm pers[w] Chron[409] :: quamvis magnam veritatis speciem habeat vulgaris lectio λαζ. ο τεθνηκωσ, tamen nec incredibile est inlatum esse ο τεθνηκωσ quo manifestior res esset. Si ut superfluum omissum dixeris, mirum est ipsos antiquissimos testes ac satis inter se diversos eosque solos ea in re convenire. | εκ νεκρων (c e *quem suscitavit mortuum*): b ff[2·] g vg pers[w] om | ις (Ln Ti ο ις, sed ℵ* B 13. 124. ις) cum ℵ(*et c)ABDEGILΔ[2]Π al[20] f ff[2·] g vg go sah cop syr utr eth[br] aeth (sed ℵ f aeth ις ante εκ νεκρ., sah cop ante ηγειρ. pon) ... ς om cum ΗΚΜSUXΓΛ[s] al plu a b c e Chron

2. εποιησαν ουν: D a[vid] c e syr[sch] aeth και εποι., g (ff[2·] ?) vg syr[hr] *fecerunt autem* ... 122. gat cop om copulam (nil probat Or[4,407] ωσ εν τοισ προ τουτων, εποιησαν, φησιν, αυτω δειπνον εκει etc) | εκει (69. 346. ante δειπν. pon): a e om | και η μαρθ. διηκονει (et. Or[4, 182· 407] et[int 3,892]): D arm κ. διηκ. μαρθα | εκ cum ΝBL (item it vg syr[utr] eth[br]) Or [4,407] (et[int 3,892]) ... ς Ln om cum ADIXΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] :: similiter εκ abiectum 12, 4. Adamat Ioh εισ εκ, nec solet fluctuare. Alibi, ut Mc 13, 1. 14, 20 εκ inlatum videtur. | ανακειμ. συν αυτω cum ΝABDI LΓΔΛΠ unc[7] al[150] Or[4, 407] (item X al pauc ανακ. omissis συν αυτ., eadem a om) ... ς (= Gb Sz) συνανακειμενων αυτω cum minusc vix mu (33. al pauc συνανακ. συν αυτ.)

3. μαρια cum ΝADIL unc rell al pler ... B 1. 33. μαριαμ | λαβουσα (d *accipiens*): D[gr] λαμβανι, item it vg *accepit*, posteaque addunt και ante ηλειψ. D (et. d) it vg (exc am Aug[ioh 50,6]); fu vero *habens alabastrum – et fracto effudit super caput ihesu recumbentis, et unxit pedes*, mixtis Iohanneis ex lege harmoniae cum Synopticorum locis. | μυρου ναρδου πιστικησ (f g vg Or[int 3,65· 892] *unguenti nardi pistici*): D e πιστικησ μυρου (d e *pistici unguenti*), b e ff[2·] *unguenti pistici*, a *nardi unguenti* | πολυτιμου (et. Or[int 3,65· 892]): a b e om

Mc 14, 3 (Lc 7, 37 38) 8 *τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου.* 4 *λέγει δὲ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι·* 5 *διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς;* 6 *εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον ἔχων τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν.* 7 *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες*

3. *του* (B om) $\overline{\text{υ}}$ cum SABDILQ etc: X *αυτου* | *εξεμ. τ. θριξ. αυτης*: 1. 13. *ταις θρ. αυτ. εξεμ.*, 69. *τ. θριξ. εξεμ. τασ* (corrige *ταις*) *εαυτης*. Praeterea pro *αυτης* (M *εαυτης*) IX 3pe semel sah cop Or$^{\text{int 3,65}}$ *της κεφαλης αυτης* | *τους ποδ. αυτου* (13. *αυτ. τ. πο.*): M vg^{cle} go sah ante *ταις θριξ.* pon (item cop *et abstersit eos*) ... 1. 116. fu sax aeth (cop vide ante) Or$^{\text{int 3,65}}$ om (69. ut^{vid} om *αυτου* tantum) | *η δε οικια*: D it (exc f) vg *και η οικ.* (item *και* syr^{sch} aeth) ... 1. 13. 69. 124. 346. 2pe 3pe semel Or$^{\text{int 3,65}}$ add *ολη* ⌋ *επληρωθη* c. SADILQ unc rell al omn^{vid}: B *επλησθη*

4. *λεγει δε* cum SB cop go ... b c ff^{2} syr^{sch} aeth *et dixit* (b *dicit*) ... ς Ln Ti *λεγ. ουν* cum ADIQXΓΔΑΠ unc^{8} al pler f (*dixit ergo*) g vg syr^{p} et^{hr} ... L 33. 249. a e fos sah arm om copulam :: recepimus *δε* pro testium gravitate et propterea quod *δε* inter *η δε οικια* et *ειπεν δε τουτο* facile duxit ad mutandam scripturam; *ουν* vero inprimis aptum erat neque eiusmodi quod facile aliquis mutaret. | *ιουδας ο ισκαριωτ.* cum SBL 1. 33. 118. 209. 249. 2pe 3pe semel 6pe g vg sah cop^{dz} syr^{sch} et^{hr} arm aeth pers^{s} Cyr$^{\text{4,696}}$ Augioh$^{\text{50,9}}$ (Nonn μ 17 nil nisi *ιουδας*); item D *ιουδας απο καρυωτου* ... ς (sed Gb$^{\text{09}}$ *σιμ.*) Ln *ιουδας σιμωνος ισκαριωτης* cum A(E)IKMQXΓΔΑΠ al pl (E al aliq *ο ισκ.*) f ff^{2}· bis fos (f *schariotes*, sed ff^{2}· *scariotis*, fos *scariothis*) go syr^{p} aeth^{cod}: item FGHU al b c (ff^{2}· sah) cop^{wl} *ιουδ. σιμων ο ισκαριωτης* (b *scariotes*, c *scariotha*, ff^{2}· sah *iscariotis*); item 26^{ev} a e *σιμων ιουδας ισκ.* (a *scariotha*, e *schariotha*) | *εις* (K om) *εκ τ. μαθ. αυτου* (*εκ* cum SADIX etc: BLQ 33. 249. om) hoc loco cum SBL 33. 157. 249. sah syr^{sch} et^{hr} aeth pers^{w} ... ς Ln ante *ιουδας* pon cum ADIQXΓΔΑΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{p} cop arm | *ο μελλων αυτ. παραδιδοναι*: D *οσ ημελλεν παραδουναι αυτον*, item b c ff^{2}· *qui incipiebat eum tradere*

5. *τριακοσιων* (et. Or$^{\text{int 3,893}}$): X *επανω τριακ.* ... L 69. 124. 258. 346. al pauc *διακοσιων* | *πτωχοις*: D 33. *τοις πτωχ.*

6. *ειπ. δε τουτο* et. b ff^{2}· g vg sah syr^{p} ... D a c e f go syr^{sch} et^{hr} cop *τουτο δε ειπ.* | *εμελεν* (sic etiam B): EFGHKSUXΓ al permu (17 apud solum Scri) *εμελλεν* (:: quem errorem iam alibi frequentissimum diximus) | *εχων* cum SBDLQ 1. 33. 157. 2pe g vg sah cop Or$^{\text{3, 490}}$ et $^{\text{4,419}}$ (sed 1. Or$^{\text{3, 490}}$ add *και*) ... ς Ln Ti *ειχεν και* cum AIXΓΔΑΠ unc^{8} al pler a b c e f (ff^{2}· *et loculos habebat, ea quae mittebantur exportabat*, om igitur *και*) go arm (similiter aeth) | *εβασταζεν*: f vg *portabat*, b ff^{2}· mt *exportabat*, d *baiulabat*; sed a c e mm *auferebat* (g *portabat afferebat*), item sah *furabatur missa in id* (similiter aeth *sumebat ex eo*)

7. *αφες* (b f am em iac ing mm *sine*, c *dimitte*, e *demitte*, item arm^{mss}

αὐτήν, ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ αὐτό·
8 *τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.*

9 [99.10] *Ἔγνω οὖν ὁ ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστίν, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.* 10 *ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς* 11, 43
ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, 11 *ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον* 11, 53
τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12 [100.1] *Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν,* Mt 21, 1 ss Mc 11, 1 ss Lc 19, 29 ss
ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἰερουσόλυμα, 13 *ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐκραύγα-*

aethPP) ... a g vg (et. for fos al) sah armtxt aethro Chr^{8,419} Ambps ^{40,868} *αφετε* (*sinite, dimittite*). Cf Gaud^{13,961} „Sine eam *sive* sinite: *utrumque enim et in Graecis et Latinis exemplaribus invenitur, sed magis congruere videtur sensui, cum legitur* Sinite -, *propter illa quae pluraliter subsequuntur.*“ | *ινα* et *τηρηση* (Gb′) cum SBDKLQXΠ 33. 42. 145. 157. itpler vg sah cop syrp mg ethr arm aeth Nonn (*μ* 28 *ὄφρα φυλάξῃ σώματος ἡμετέρου κειμήλιον*) ... ς om *ινα* postque habet *τετηρηκεν* cum AΓΓΔΛ unc^{7} al pler f go syrsch etp txt | *μου*: D 33corr om | *αυτο* (XΓ 33. al *αυτω*): Λ *αυτον*

8. D om versum; Λ* om *μεθ εαυτ.* usq *εχετε* | *γαρ*: L arm om

9. *εγνω ουν ο* (cum SB*L; ς Ln Ti om cum AB^{3}IQX rell) *οχλ. πολυς* et. f g vg cop go syrp ethr ... D a (b c e ff^{2c}) sah (syrsch) *οχλος δε πολυς* et *ηκουσαν* (a *turba autem multa ex Iud. audiit,* e *plurimi autem turba Iudaeorum audierunt,* b c ff^{2c} *et turba multa ex Iud. audivit,* d *turba ergo plurima ex Iud. audierunt*; syrsch *et audierunt turbae multae ex Iudaeis*) | D *ηλθαν* | *μονον*: D 245. b e om | *ινα και* (et. f tol): D itpler vg om *και* | *ον ηγειρ. εκ νεκρων* (Λ 33. add *ο ις*): D *ον ηγ. ις εκ των νεκρ.* | Λ* ab *λαζαρον* ad *λαζαρον* v. sq transiluit

10. *εβουλευσ. δε*: Π add *και* ... MU 97. 254. a^{ser} 27ev sah *εβουλ. ουν*

11. *των ιουδαιων*: D a c e ff^{2c} syrsch ethr arm post *πολλοι* pon

12 *οχλος* (et. Or^{3,748} et^{4,182}): BL *ο οχλ.* | *ο ελθων* (et. Or): S*Δ 2pe om *ο* (S^{c} suppl). Cf et. Or^{4,193} *ιωαννου - λεγοντος τον πολιν εληλυθεναι* (sed edd *εξελ.*) *εισ την εορτην οχλον και εξεληλυθεναι εισ απαντησιν αυτω* etc | *ις* cum SADLQXΔΘΠ unc^{8} al plu ... ς (Gb^{90}) praem *ο* cum ur al mu Or^{4,182} Cyr^{4,697}. Praeterea ALX 33. 157. al^{10} fere a c e sah cop syrutr ethr ante *ερχεται* pon | *ιεροσολυμα*: D *ιερουσαλημ*

13. *υπαντησιν* cum SBEFHMQSΓΔΛ al plu ... AKUΠ al^{50} Or$^{4,183.193}$ *απαντησιν* ... DGLX al plus^{10} *συναντησιν* | *αυτω* (it vg *obviam ei, illi obviam*): DF al^{8} *αυτον* (d *in obviam eius*) | *εκραυγαζον* cum SB^{3}DLQ 122. 157. 44ev, item S* *εκραυγασαν* ... ς *εκραζον* cum AXΓΔΘΠ unc^{8} al pler Or^{4,183}. Praeterea SADKQXΠ al^{20} a ff^{2c} fos cop syrsch etp mg incod bars arm aeth add *λεγοντεσ* (al pauc syrsch aeth *και ελεγον*), hinc Ln

Ps 117 (118). 25—26 ζον· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, καὶ ὁ
βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. 14 [101.7] εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν
Zch 9, 9 ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστιν γεγραμμένον· 15 μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ Σιών·
ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. 16 [102.1]
ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδο-
ξάσθη Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμ-
μένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. 17 ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν
11, 43 μετ' αὐτοῦ ὅτι τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 18 διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι

[λεγοντεσ]: non addidimus cum BLΓΔΛ unc[7] al plu b c e f g vg g[w] sah syr[p txt] Or[4,183] (et[193] εισ απ. αυτω κεκραγοτα· vide supra) ωσαννα (cf ad Mt 21, 9): L ωσανα, D* οσσανα, D[2] ωσσαννα | D ενλογητοσ | εν ονοματι κυριου: e om; l om και ο βασ. τ. ισρ. | και ο βασιλ. c. s*et[cb]BLQ cop aeth Or[4,193] ... Ti βασιλευσ (omissis και ο cum ΑΓΔΛ unc[7] al plus[100]; item ς Ln ο βασιλ. (omisso και) cum DΣ XII al mu sah Or[4,183] | ισραηλ: D ιστραηλ, item a b d *istrahel*. [e] *isdrahel*

14. εκαθισεν: EFHΓ al εκαθησεν | επ αυτο: KMXΓΔΠ al[30] Or[4,183 cod] (ed ε. αυτου) επ αυτω

15. θυγατηρ cum AB*DKLQXΔΛ (θύγατερ) Π al pauc, item B[2] et[3] η θυγατηρ ... ς θυγατερ cum NEGHMSUΓ 1. 33. 69. 124. 157. al plc Or[4,183. 193] | σιων (et. s): AB* σειων | σου (et. Or): A sah[mūnt] om, ερχεται καθημενοσ: e mm *venit tibi sedens*, e *venit tibi mites sedens*, [a] *venit mansuetus sedens*

16. ταυτα sine copula cum sBLQ b e ff[2] g l vg sah syr[hr] ... ς (Gb[v] add δε, Ln [δε] cum ADXΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] a c f cop syr[utr] arm g[o] Or[3,738] Cyr[4,698] | εγνωσαν: D εγνησαν | αυτου οι μαθητ. cum sB ... ς Ln Ti οι μαθ. αυτου cum ADLX unc rell (sed K[Π] om αυτου) al omn[vid] Or Chr[8,454] Cyr[4,698] | ις cum sABEGKLMQSUXΓΔΠ al plu ... ς Ln ο ις cum DHΛ al permu[vid] | εμνησθησαν: L al pauc syr[sch] add οι μαθηται αυτου | επ αυτω: D περι αυτου, itpl[u] et vg *de eo* (e *ab eo*) ... b e sah[cod] om

17. ουν: L sah[woi] Chr[8,454] δε (syr aeth *et testabatur*) ... sah[ming] cop syr[p] om | οτι (et. ς[o] Gb Sz, item Ln quoniam B pro teste huius lectionis habebat) cum DE*KLΠ a b c e ff[2] sah cop syr[sch] arm Chr[1/2] (οτι ανεστησε τον λαζ.) Cyr[4,689] ... ς Gb' (item debebat Ln) οτε cum sABE[2]GHMQSUXΓΔΛ al[100] f g vg go syr[p] eth[hr] aeth pers[w] Apollin[cat] cord[307] (Nonn μ[75], sed fluct lectio) :: quum plura sunt quae οτι confirmant, tum illud quod scriptum est: εφων. εκ τ. μνημ. και ηγειρ. αυτ. εκ νεκρ., quae quidem orationis prolixitas non conveniens esset si οτε legendum esset.

18. και cum sAB[2]DLQ[vid]XΓΠ unc[5] al pler (item B* post υπηντ. αυτω, nec id a correctoribus deletum) f vg syr[p] eth[hr] arm aeth ... B* (sed vide ante) EHΔΛ al[20] a b c e ff[2] l tol go sah cop syr[sch] om | υπηντησεν

ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. 19 *οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπαν πρὸς ἑαυτούς· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.*

20 *Ἦσαν δὲ Ἕλληνές τινες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ·* 21 *οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.* 22 *ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ, ἔρχεται Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος καὶ λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ.* 23 [103.4]

αυτ. o (69. al[5] fere om) *οχλοσ*: ꞩ *υπηντ. αυτ. οχλοσ πολυσ*, D c syr[sch] *υπηντησαν αυτ. οχλοι* | *ηκουσαν* cum ꞩABDKLMQSXΔΠ al plus[40] it vg sah cop syr[sch] eth[hr] go (sed go etiam *υπηντησαν*) ... ς (= Gb Sz) *ηκουσε* cum EGHUΓΔ al plu syr[p] | *τουτο αυτον*: ꞩ y[ser] *αυτον τουτο*, 69. *τουτο* post *σημειον* pon

19. *ουν* et. a b e g vg syr[p] eth[hr] etc: K al plus[15] c f ff[2·] l fos syr[sch] aeth Chr[8,455] *δε* (item Nonnμ^{80}) | *ειπαν* cum ꞩB ... ς Ln *ειπον* cum ADLQ unc rell al omn[vid] | *πρ. εαυτουσ*: D al pauc Chr *πρ. αυτουσ*, item a c e *ad illos* | *ωφελειτε* (et. *-ται* legitur): ꞩ *ωφελει*, ff[2·] *profecit* ... c f g vg sah[ming] *proficimus*. Similiter Nonnμ^{81} *ἡμῖν ποῖον ὄνειαρ ἀέξεται;* | *ιδε*: A[2] *ιδου* | *ο κοσμοσ* cum ꞩABΓΔΛΠ unc[7] al pler sah go syr p txt Chr[8,455] ... DLQX al[15] (69. pon post *απηλθ.*) it vg cop arm syr[sch] eth[hr] eth[p] c.* aeth Nonnμ^{82} And[cre 142] add *ολοσ* (f g l vg *mundus totus*, a c e *universus mundus*, b *omnis mundus*, ff[2] *unus populus*)

20. *ησαν δε* (a e ff[2·] *et erant*): D syr[sch] aeth add *και* (arm *ησαν εκει και ελλ.*) | *ελληνεσ* (a b c e ff[2·] l *graeci*, f g vg *gentiles*) ante *τινεσ* cum ꞩBDLMQX 1. 33. 157. 249. 2[pe] it[pler] am fu for ing syr[sch] ... ς post *τινεσ* cum AEGHKSUΓΔΛΠ al pler a g vg[cle] go syr[p] arm (Chr[455] *τινεσ των ελληνων*) Cyr[4,699] | *εκ*: Γ al[5] om (69. om et. *ελλη.*) | *προσκυνησωσιν* cum ꞩABQXΓΔΠ al pler ... Ln (ex errore de Q) Ti *προσκινησουσιν* cum DLΔ 157. al[2 ser]

21. *ουτοι ουν* (aeth *et illi*): L 69. 254. a e fos go syr[sch] arm om *ουν*, hinc Gb[0] | *προσηλθον*: D *-λθαν* | *φιλιππω*: D *τω φιλ.* | *βηθσαιδα*: D a *βηδσαιδα, bedsaida*, e l *bessaida*, b *betsaida* | *ηρωτων*: MX 1. 28. 2[pe] 8[pe] al[5] *ηρωτησαν* | *κυριε*: U* 28. om

22. *φιλιπποσ* cum ꞩADΓΔΠ* unc[7] al fere omn ... BLXΠ[2] 33. o *φιλ.* | *ερχετ.* (ꞩ 157. *και παλιν ερχ.*) *ανδρε. και φιλιππ. και λεγουσιν* cum (ꞩ)ABL 157. a (item 249. *ερχετ. παλιν* etc, 54. syr[hr] aeth *και ερχ.* etc, e *deinde venit andreas et philippus ihm*; cop *Andreas iterum et Philipp. venientes dicunt Iesu*) ... ς *και* (D om) *παλιν ανδρ.* (D o *ανδρ.*) *και φιλιππ. λεγουσιν* (A *λέγουν*) cum (D)ΓΔΠ unc[7] (sed H *και παλιν και*) al pler go syr[p]. Item b c ff[2·] sah *andreas autem et philipp.* (b ff[2·] add *iterum*) *dixerunt* (b sah *dicunt*) *ad ihm*, l *andr. autem cum philippo dicit ad ihm*; f g vg *andr. rursum* (tol om) *et philipp. dixerunt* (am fu *dicunt*) *ihu* (f *ad ihm*). Consentiunt cum ς arm syr[sch], sed om *και παλιν* arm, om *παλιν* syr[sch]

ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίνεται αὐτοῖς λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 [104.10] *ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.* 25 [105.3] *ὁ*
Mt 10, 39 16, 25 Lc 17, 33 *φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολλύει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν.* 26 [106.10] *ἐὰν ἐμοί τις διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ.* 27 [107.4] *νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης.* [108.10] *ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην·* 28 *πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν*

23. *αποκρινεται* (B *-κριν-*) cum SBLX 33. ... ς Ln Ti *απεκρινατο* cum ADΓΔΑΠ unc[7] al pler (item 13. 69. 124. 346. *απεκριθη*) it vg syr[utr] eth[pp] etc | *αυτοις*: 13. 69. 124. 346. sah cop syr[sch] eth[pp] post *λεγων* pon

24. *κοκκος*: L al pauc *κοκος* | *μενει*: M al pauc *μενη*

25. *απολλυει* cum SBL 33. ff[2*] (vide etiam post) ... ς Ln Ti *απολεσει* cum ADX unc rell al fere omn it[pler] vg rell Chr[8,458] Cyp[164] (non hoc valet Clem[575] *ο γαρ ερων την ψυχ. αυτου απολεσει αυτην, και ο απολεσασ ευρησει αυτην*) :: cf II. pp. | *φυλαξει*: b e f l vg *custodit* (iidem antea *perdet*), ff[2*] *custodit* (item antea *perdit*). Item Nonn[μ 99] *ὀλέσσει* et *φυλάσσει*. Or[1,299] (sine *ο φιλων* etc affert) *ο μισων την εαυτου ψυχ. εισ ζω. αι. φυλασσει αυτ.*

26. *εμοι* (L *μοι*) *τισ διακονη* cum SABKLMUXΠ al[15] go cop syr[utr] eth[pp] Chr[8,458] ... D al[8] it vg arm *τισ εμοι* (D *μοι*) *διακ.* ... ς *εμοι διακ. τισ* cum EFGHSΓΔΛ al plu Cyr[4,702] (sah[lib] *si quis igitur serviet mihi*) | Γ[1] al aliq *διακονει* bis | E[3]HΛ al mu *ακολουθητω* | *οπου* (et. Or[4,29]): D add *αν* | *ειμι εγω* (f g vg syr[p] eth[pp] Or[4,29] et[int 2,401] et[3,91]): D a b c *ε* (*ego erō*) syr[sch] *εγω ειμι* | *εκει και* (et. Or et Or[int]): D om *εκει*, A om *και* | *εσται* (al plus[10] Cyr[4,703com] *εστω*, al pauc *εστι*): L e l Chr[8,458] om | *εαν* sec cum SBDLX al[10] a e (ff[2*] g ut vdtr) vg sah syr[sch] eth[pp] arm Chr[8,460] ... ς (= Gb Sz) *και εαν* cum ΑΓΔΑΠ unc[8] al pler f go cop syr[p] aeth; similiter b c l *si quis autem* | *τισ εμ. διακ.*: Δ *εμοι τισ διακ.* | *τιμησει*: X al pauc *τιμηση* | *ο πατηρ* (ita b f syr[utr] eth[pp] aeth): U 28. 69. al a c e g l vg sah cop arm add *μου*

27. Gb Sz Ln *ταύτησ ;* (cum interrogatione) | *την ωραν*: Π om *την*

28. *σου*: B 5. *μου* | *το ονομα* et. it[pler] vg go sah syr[sch] et[p] ix eth[pp] arm edd mu Tert[prax 23] (ad *nomen tuum* add illustrans: *in quo erat filius*): LX 1. 13. 33. 118. 262. 346. al plus[5] g mm cop syr[p mg] arm[ed] aeth[pp] (ex edd[4]; sed aeth[ro] *nomen tuum et filium tuum*) Ath[456] (ex[edd antiquio-rib et edd]; sed edd[4] *τ. ονομα*) Nonn *μ* 112 (*υἱα τεὸν κἰδαιτε*) Or[int 3,37] *τον υιον*. Cf Cyr[4,705] *εἴτε δόξασόν σου τὸν υἱὸν ἔχει ἡ γραφή, εἴτε*

δοξάσω. 29 *ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γε-* 17, 4 s
γονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. 30 *ἀπεκρίθη*
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.
31 *νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου* 16, 11
τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω, 32 *κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς,* 3, 14

δόξασόν σου τὸ ὄνομα, ταὐτόν ἐστι τῇ τῶν θεωρημάτων ἀκριβείᾳ. Praeterea D add *εν τη δοξη η ειχον παρα σοι προ του τον κοσμον γενεσθαι* :: ex 17, 5. Istum locum ex 17, 5 interpolatum legisse videtur Aug$^{adimant\ 8,121}$ *Cum dominus dixisset: Pater, clarifica me ea claritate qua fui apud te priusquam mundus fieret, sonuit vox de caelo: Et clarificavi et clarificabo.* Similiter Hier$^{esa\ 12}$ | *ηλθεν ουν* (X* cop arm om; a go δε; syr^{sch} eth^{hr} aeth *et venit*): D *και* (d om) *εγενετο* | *εκ τ. ουρανου*: DΠ^{2} 60^{ev} a c e cop syr^{p} eth^{hr} aeth add *λεγουσα* (non item b f ff^{2*} g l vg sah syr^{sch}. Praetereaque Luc^{brug} in correctorio: „*Non subdas* Dicens") | *και παλιν* (et. Or^{2,618} Eus$^{mare\ 48.\ 85}$ etc): *s παλιν και*

29. *ουν* (go sah syr^{sch} *autem*; syr^{sch} aeth *et turba*) cum ΚADLX une^{12} al omn^{vid} it^{pler} vg etc: B a om, hinc Ln [*ουν*] | *εστωσ* cum ΚΒΕFHLSUΓ ΔΛ al plu ... Ln *εστηκωσ* cum ΑDGΚΜΧΠ al mu | *ακουσασ* sine copula cum ΚD 1. 69. l (vide et. c) go sah cop ... ς Ln Ti *και ακου.* cum ΑΒLX une^{12} al pler it^{pler} vg syr^{p} eth^{hr} etc (syr^{sch} aeth *audivit et*) | *ακουσασ*: X 1. 22. 2^{pe} *ακουων* | *ελεγεν*: LU al^{10} b (c d) e am fu go sah cop *ελεγον* (sed c d *turbae – dicebant*; e *turba itaque stabat et audientes dicebant*) | *βροντην γεγονεναι* (et. f g vg syr^{sch} etc): D *οτι βροντη γεγονεν*, item a b c e ff^{2*} l tol syr^{p} eth^{hr} | *αλλοι*: al^{3} c l syr^{sch} eth^{hr} add *δε* | *ελεγον*: D 13. 69. 253. (et. sah cop) add *οτι*

30. *ις* (Gb') cum ΚΒDGΚSΧΓΠ al^{50} ... ς Ln *ο ις* cum ΑΕFHLMUΔΛ al plu | *και ειπεν*: BL 157. 48^{ev} post *απεκριθη* pon ... K om | *η φω. αυτη* cum ΚΑΒDLMU^{2}X al plus^{10} a b c e f (ff^{2*} g?) am fu for ing syr^{hr} Chr^{8,161} Cyr^{4,706} Hil^{1031} et^{1081} ... ς *αυτη η φωνη* cum ΕFGHKSU*ΓΔ(*om *η*) ΑΠ al pler l (*venit haec vox*) vg^{clo} Tert$^{prax\ 23}$ syr^{utr} etc | *γεγονεν* (f cop *facta est*): D *ηλθεν*, item *venit* it^{pler} vg sah aeth Tert^{prax} Hil al

31. *νυν* (Λ^{2} add *η*) *κρισισ εστ. τ. κοσμ. τουτου*: Λ* syr^{hr} om | *του κοσμ. τουτου* pri loco (a c e f ff^{2*} *huius mundi*): D b g l vg sah^{mūnt} om *τουτου*, hinc Gb^{00} | *νυν ο αρχων του κοσμ. τουτου*: K* (sed habet eorum loco *και*) 69. al pauc om (a *τ. κοσμ. τουτου* ad *τ. κοσμ. τουτ.* transilientes) | *εκβληθησ.* (D *βληθησεται*, a c *mittitur*) *εξω*: 22^{ev} Chr^{8,161} *κατω βληθησεται*, item b e ff^{2*} l (item Ambrst Promiss, vide Sab) *mittetur* (l *mittitur*, ff^{2*} *dimittetur*) *deorsum*, item sah (*deiicient eum*). Cf Gaud^{12,963} (ap Sab) „*mittetur deorsum* sive *expelletur foras*, ut in Graecis exemplaribus legimus" — „In Graeco positum est *εκβληθ. εξω*, id est *eiicietur* vel *expelletur foras.*" (Serm^{6,951} *eiicitur foras*)

32. *καγω*: D 69. *και εγω*, Chr^{8,162} *και εγω δε* | *εαν* (et. Or^{1,309} et^{2,733} et^{3,537} et^{4,440}): B *αν*, 157. 254. 48^{ev} Or^{2,640} Ath$^{55.\ 887}$ Bas$^{sel\ 32,172}$ Chr^{8,163} Caes^{2,113} *οταν* | *εκ* cum ΚAB une rell al pler Or^{1,309} et^{3,537} etc: DL al pauc Chr^{8,163} Caes^{2,113} *απο*, item *a terra* b c e f ff^{2*} g l vg

18, 32 *πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν.* 33 *τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ*
θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 34 *ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος*
Ps 88 (89), 29 110, 4 Dan 7, 14 *ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα,*
καὶ πῶς λέγεις σὺ ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς
ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 35 *εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς*
ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστίν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς
ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ
σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. 36 *ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς*
Lc 16, 8 *τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.*

Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.
37 *τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ*

(contra a d *de terra*) | *παντας* cum ℵ^{c}ABL unc rell al pler syr^{utr} go arm Or^{1,309} et$^{2,581\cdot 640\cdot 733}$ et^{3,537} et^{4,446} Ath^{55} et^{887} Epiph^{680} Chr^{462} et^{463} Bas$^{scl\,32,172}$ Nonn μ 134 Cyr^{4,707} etc ... ℵ*D 56. it vg go syr^{hr} aeth *παντα*, item sah cop *unumquemvis*, idque D sah cop aeth post *ελκυσω* pon. Cf Aug$^{ioh\,52,11}$ „non autem dixit *omnes*, sed *omnia*."

33. *ημελλεν* cum ABDEFGLMΓΔΛ (*ειμελλεν*) al plu ... ℵHKSUXΓΠ al^{40} Cyr ^{4,708} *εμελλεν* :: cf ad 11, 51

34. *ουν* cum ℵBLX 249. 48^{ev} e^{scr} x^{scr} semel sah syrp mg ... ς Ln Ti om cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg cop syr^{sch} etp tx eth^{r} arm (aeth *et respond.*) Chr^{8,463} (:: quum *ειπεν ουν* subsequatur, minus verisimile est *ουν* post *απεκριθη* inlatum quam expulsum esse) | *αυτω*: Η 33. 157. 48^{ev} al pauc om | Δ om *ο* ante *οχλ.* | *μενει εισ τ. αιωνα* (et. Ath ^{381} Rebapt^{366} in Gall^{3}, ap Cyp^{359} etc): 69. 346. arm Or$^{int\,4,653}$ *εισ τ. αι. μενει* | *λεγεισ συ* cum BLX cop syr^{utr} Chr^{8,463} Victorin$^{ari\,1,11}$ (Gall ^{8,155}) ... ς Ln *συ λεγεισ* cum ℵADΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg sah *rell* Ath^{381} | *οτι* sec (et. it^{pler} Cyp Ath): EFGHSΓΔ al^{90} g vg aeth sl^{omn} om, hinc Gb^{99} | *τισ εστιν* usq *τ. ανθρωπου*: L *τισ εστ. ο λογοσ ουτοσ* ... EFG 13. 69. 131. al^{15} om | *τισ εστιν*: D add *ουν* | *ουτοσ*: Η 33. b c cop Victorin^{1,11} om

35. *το φωσ*: Α om | *εν υμιν* cum ℵBDKLMXΠ al^{20} it vg go cop syrp Cyr ^{4,72} Nonn μ 138 ... ς (= Gb Sz) *μεθ υμων* cum AEFGHSUΓΔΛ (Δg^{r*} *μ. ημ.*) al plu sah syr^{sch} eth^{r} arm aeth Chr^{464} Cyr^{4,708txt} | *περιπατειτε*: D e m^{14} cop Aug$^{ioh\,52,13}$ add *ουν* | *ωσ* cum ABDKLXΠ 1. 33. 42. 108. w^{scr} syrp mg (*quamdiu*) Cyr^{4,72} ... ς *εωσ* cum ℵΓΔΛ unc^{7} al pler Chr ... it vg (nec aliter syr^{sch} etp ^{txt} eth^{r} go arm rell^{vid}) *dum*, d *cum*; aeth *quamdiu et dum* | *σκοτια* (ℵ^{c}KLUXΠ 1. al *η σκ.*) *υμασ*: D a m^{14} vg^{cle} (non item am fu for ing al) *υμασ σκοτ.*

36. *ωσ* cum ℵABDLΠ* 33. 42. 108. o^{scr} w^{scr*} aeth Did$^{tri\,1,28}$ Ath^{500} ex edd^{2} ... ς *εωσ* cum KΓΔΛΠ^{3} unc^{8} al pler (it vg etc ut v. 35) Ath$^{500\,ed}$ | $\overline{\imath\varsigma}$ cum ℵ*BDL ... ς ο $\overline{\imath\varsigma}$ cum ℵ^{c}AKΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}. Libere Chr ^{8,464} *ταυτα ειπων ο $\overline{\imath\varsigma}$ και απελθων απ αυτων εκρυβη.* | *απελθων*: D *απηλθεν και*, item it vg *abiit et* | X *εκρυβηθη*

37. *τοσαυτα* (et. Eus$^{dem\,312\cdot 454}$ Did$^{tri\,1,32}$): F *τοιαυτα* | *δε* (item Eus

ἐπίστευον εἰσ αὐτόν, 38 *ἵνα ὁ λόγοσ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πλη-* Es 53, 1 Ro 10, 16
ρωθῇ, ὃν εἶπεν· κύριε, τίσ ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων
κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; 39 [109.1] *διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο* Es 6, 9 a Mt 13, 14 a pp Act 28, 26 a
πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐασ· 40 *τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺσ*
ὀφθαλμοὺσ καὶ ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖσ
ὀφθαλμοῖσ καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ στραφῶσιν καὶ ἰάσομαι
αὐτούσ. 41 [110.10] *ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐασ ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐ-* (Es 6, 1)

---

dem bis Did): G go om | *αυτου* (et. Eus$^{dem\ bis}$): A al pauc post *σημ.* pon ... 47. 252. al^{3} om | *επιστευον* (b c ff^{2}· g vg syr^{p} eth^{hr}): G 13. 69. 124. 346. al^{20} a e f syr^{sch} Eus$^{dem\ bis}$ Did$^{tri\ 1,32}$ *επιστευσαν*

38. *του προφητου* (et. Eus$^{dem\ 312\cdot 454}$): 13. 69. 245. 249. 346. y^{ser} semel Did$^{tri\ 1,32}$ (*ινα πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου*) Chr^{8,465} om (440. ante *ησα.* pon) | *κυριε* (et. Eus$^{dem\ bis}$, item cf Or$^{int\ 4,627}$ „*et ipsi – dicunt ad dominum*: Domine, quis credidit auditui nostro?“): H om

39. *ηδυναντο* cum ℵABXΓΔΛ unc^{7} al pler Eus$^{dem\ 312\cdot 454}$ etc ... DKLΠ al aliq *ειδον.* | *οτι* (et. Eus$^{dem\ 312}$ Did$^{tri\ 1,19}$): D *και γαρ*, cop^{dz} *et* (Eus$^{dem\ 454}$ *ειπε γαρ παλιν* etc) | *ειπεν*: 1. om

40. *τουσ οφθαλμ. και επ. αυτων*: D om (ab *αυτων* ad *αυτων* ˚transiliens) | *επωρωσεν* cum AB˚KLX 13. 33. 346. al^{5} Eus$^{dem\ 454}$; item ℵΠ (sic emendatum ex *επηρωτησεν*) p$^{ser\ **}$ Did$^{tri\ 1,19}$ *επηρωσεν* (similiter 63. 122. 259. *πεπηρωκεν*) ... ς L^{n} *πεπωρωκεν* cum B^{3}ΓΔΛ unc^{7} al pler Eus$^{dem\ 312}$ Chr^{8,466} Thdrt^{1,285} | *ιδωσιν*: D^{2}H *ειδωσιν* | *τ. οφθαλμοισ*: 13. 69. 124. 346. add *και τοισ ωσιν ακουσωσιν* | *νοησωσιν*: D 69. *νοησουσιν*, ΚΠ al mu Chr^{8,467} *συνωσιν* (al pauc *συνιωσιν*, ΚΠ al l q Chr post *τη καρδ.* pon). Praeterea D a e f l vg^{cle} (et. tol^{2}, non item am fu for fos ing gat mt taur) cop^{mfint} praem *μη* | *στραφωσιν* cum ℵBD˚ 33. ... ς *επιστραφωσιν* cum AD^{2}EFGHSUΓΔΛ al pler; item KLMXΠ al aliq Eus$^{dem\ 312\cdot 454}$ Did$^{tri\ 1,19}$ *επιστρεψωσιν* (69. 124. 346. *-ψουσιν*) :: ut LXX, ℵ *-ψουσιν* | *ιασομαι* (Gb$^{''}$) c. ℵABDU˚ΧΔΛΠ unc^{7} al plu Did$^{tri\ 1,19}$ Eus$^{dem\ 312\ cod}$ (item$^{454\ cod}$ ubi verba LXX exhibentur) ... ς *ιασωμαι* cum LU^{2}Γ al plu Eus$^{dem\ 312\ ed}$ et^{454} (ubi locus Iohannis exscribitur) :: et. LXX *ιασομαι* ex ℵAB, sed lectio non minus quam in N. T. fluct

41. *ταυτα* (et. Eus$^{dem\ 310\cdot 312\cdot 454}$): D 249. Did$^{tri\ 1,19}$ Chr^{8,465} Hil^{873} add *δε* | *οτι* cum ℵABLMX 1. 33. 97. 252. c^{ser} e sah cop arm Epiph^{148} (alludit: *και παλιν αυτοσ ιωανν. ειπεν οτι ησαιασ ειδεν ων εν πνευματι αγιω*) Nonn$^{\mu\ 164}$ Cyr$^{4,709\ com}$ (*οτι μεν ουν τον υιον ο προφητησ τεθειται – ουκ αν ενδοιασειε τισ ιωαννου γραφοντοσ εναργωσ περι αυτου οτι ταυτα ειπεν ησαιασ οτι ειδε την δοξαν αυτου*) Or$^{int\ 4,577}$ (ante Delarue) ... ς *οτε* cum DΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{utr} eth^{hr} go aeth Or$^{int\ 4,577}$ (ex ed^{ruae}) Eus$^{dem\ 310\cdot 312\cdot 454}$ Did^{tri} Chr^{4,465} Hil^{873} | *ειδεν*: KMXΠ^{2} al *ιδεν* | *αυτου* pri (et. Eus$^{dem\ ter}$ Did^{tri} Or^{int} etc; Did add *τουτεστιν του υιου τ. θεου*): D 66^{mg} *του θεου αυτου*, 13. 69. gat sah cop syr$^{p\ txt}$ eth^{hr} aeth$^{edd\ 2}$ *του θεου* (Hier$^{ad\ damas\ 517}$ *quando vidit gloriam unigeniti*)

τοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. 42 ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόν-
9, 22 των πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ
3, 34 ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται· 43 ἠγάπησαν γὰρ τὴν
δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 44 [111.1]
Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς
ἐμὲ ἀλλὰ εἰς τὸν πέμψαντά με, 45 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν
8, 19 πέμψαντά με. 46 [112.10] ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα
8, 22 πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. 47 καὶ ἐάν τίς
μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ
3, 17 γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. 48 ὁ
ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρίνοντα
αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ

42. *ωμολογουν*: F*GHA* (sed ipse* corr) 69* al *ομολογουν* | *ινα μη αποσυνα. γενωνται* (HK*X al *-νονται*): haec non attendit Nonn$^{\mu\ 170}$, nec (quamquam habet quae praecedunt et quae sequuntur) Ambrst^{87} (ex Sab)

43. *ηπερ* cum ABDΓΔΠ unc^{8} al plr (al pauc *ἤ*) Const^{5,6,2} Chr$^{8,168\ mon\Pi}$ (it vg *magis* vel *potius quam*) ... SLX 1. 33. 69. 118. 157. 2pe al^{5} Chr^{8,168} edmorel *υπερ* (A al$^{3\ ser}$ *ειπερ*, quod ad utrumque trahi licet)

44. *ις δε*: 69. *ο ις δε*, 346. 10pe *ο δε ις* | *δε*: D 240. 244. *ουν* | *εκραξεν* (A *-ξεν*, sed^{corr} *-ξεν* ab ipso* ^{vid}) *και ειπεν* et. (*clamavit et dixit*) f vg ... D 69. 346. Eus$^{ps\ 369}$ *εκραζεν και ελεγεν* (κ. *ελεγ.* etiam 13. 124.). item *clamabat et dicebat* b e ff^{2c} l q, *clamabat dicens* a fos; e vero *clamat dicens* (similiter Tert$^{prax\ 23}$ *sed adhuc exclamat Iesus et dicit*) | *αλλα* cum SBDLΔ ... ς *αλλ* cum AXΓΑΠ unc^{8} al certe plr

45. Habet versum et. Or^{4,432} et *libere*^{450} Eus$^{ps\ 369}$ etc: U 64. 126. 142* eser eser y^{ser} b om | *και* (et. Or^{4,432} Eus^{ps} Tert$^{prax\ 23}$): om | *πεμψαντα*: 13. 69. 124. 346. 22ev al$^{2\ ser}$ *αποστειλαντα*

46. *πας* cum SADLX unc rell al omn^{vid} it vg rell Eus$^{ps\ 369}$ Ath^{113} etc ... B om

47. *εαν*: D *αν* | *ακουση*: ℵ al pauc *ακουσει*, U *ακουει*, al pauc *ακουη* | *μη* (et. g l^{2} q vg Aug$^{ioh\ 54,5}$): D a b c ff^{2c} l* fos Amb$^{poenit\ 105}$ om, item (qui postea *πιστευση*) om s al plus^{15} f go, hinc Gb^{o} | *φυλαξῃ* (Gb'') cum SABDKLXΠ 1. 13. 33. 69. 118. 157. 249. 346. 2pe al^{10} (x^{ser} *απαλλαξει*) a b c ff^{2c} g l vg sah cop syr^{sch} etp txt eth^{r} (antea *et qui non audierit*) arm aeth Ath^{499} Nonn$^{\mu\ 185}$ ... ς *πιστευση* cum EFGHMS UΓΔΛ al plu (sed ℵ al *-σει*) f q go syr$^{p\ mg}$ ... c (*si quis non audierit verborum meorum*) Aug$^{tri\ 1}$ (*si quis non audit verba mea*) om *και μη φυλαξη* (vel *πιστ.*) | *κρινω* pri (pler ut EKΓΑΠ *κρίνω*, item it vg *iudico*): G al *κρινῶ*, item Aug$^{tri\ 1}$ *iudicabo* | *αλλ ινα*: DG$^{\Gamma\Delta}$ *αλλα*

48. *κρινοντα*: EΔ 251. *κρινανται* | *κρινεῖ* ut EKSΠ etc (M *κρίνει*), item *iudicabit* it vg etc ... FΓΛ al *κρίνει*, d *iudicat*

ἡμέρᾳ. 49 *ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με* 5, 45
πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν δέδωκεν τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. 50 *καὶ* 14, 10
οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. ἃ οὖν ἐγὼ λαλῶ,
καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ. 6, 63

XIII.

1 *Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἦλθεν* Mt 26, 7
αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα,
ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐ-
τούς. 2 [113.9] *καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος* 13, 27
εἰς τὴν καρδίαν ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης,

---

49. *εγω*: D 22^{ev} post *εμαυτου* pon ..., G 245. b^{scr} om; item Tert$^{prax\,23}$ (*quoniam scilicet a memet ipso non sum locutus*) Amb$^{fid\,5,571}$ Chr^{8,169} (*οτι απ εμαυτου ουκ εληλυθα, αλλ* etc) | *ελαλησα*: Γ al^{5} Chr *ελη-λυθα* | *εξ*: L *αφ*, 1. 22. 69. 346. 2p^{o} Did$^{tri\,1,38}$ et^{3,19} Cyr$^{ador\,74}$ (non item$^{4,715\,txt}$ et$^{717\,com}$) *απ*, item *a me* a e l Tert^{prax} (vide ante) | *αυ-τος*: G *ουτος* | *μοι* (X *εμοι*) *εντολην*: 1. 118. 2p^{o} *εντ. μοι* | *δεδωκεν* cum SABMX al plus^{30} Did^{bis} Cyr^{ador} et$^{4\,bis}$ etc ... ς *εδωκε* cum DLΓΔ ΛΠ unc^{7} al plu Chr^{8,469} | *και τι* (et. D^{6r}): d cop *η τι*. Similiter Nonn *μ* ^{136} *η τι βοησω*

50. *ζωη αιων. εστιν*: D *αιων. εστ. ζωη*, 69. 346. *ζω. εστ. αιων.* | *εγω λαλω* cum SABLMX 1. 33. 69. 118. 157. 249. 346 al^{10} b e f ff^{2} g q vg cop arm Tert$^{prax\,23}$ Bas^{2,224} ... D^{r} 44. a em Chr^{8,470} om *εγω* (e pro *α ουν* etc *quia secundum quod dixit mihi pater, ita et loquor*) ... ς Ti *λαλω εγω* cum ΔΛΠ unc^{7} al pler sah syr^{utr} aeth Cyr^{4,715} | *ειρηκεν*: 13. 61^{mg} 69. 124. 346. *ενετειλατο*, al pauc *ειπε*

XIII. 1. *ειδως*: 33. cop aeth *ιδων* (sed 33. *ειδων*) | *ηλθεν* cum SABKLM XΠ al plus^{30} Or^{1,233} Chr^{8,473} Cyr$^{4,718\,tx}$ ... ς *εληλυθεν* cum EFGHSUV ΔΛ al longe plu Cyr$^{4,719\,com}$ ... D *παρην* | *ιδιους* S^{c}: S* corrupte *ιουδαιους*

2. *γινομενου* (S* *γειν.*) cum S*BLX d (*cum cena fieretur*) aeth Or$^{4,404.\,405.\,407.\,419}$ Nonn$^{P\,7}$ ... ς Ln *γενομενου* cum S^{c}ADΘΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,391} Chr^{8,474} Cyr^{4,720}, item *caena facta* it vg etc | *του διαβ.* (et. Or$^{4,212.\,401.\,406}$ et^{alibi}): A *του τε διαβ.* | *ινα παραδ. αυτ. ιουδας σιμω-νος ισκαριωτης* (LM g vg arm Or$^{4,404\,ed}$ et$^{cat\,eph\,183\,-ωτου}$) cum SBL MX b (*iam se misisset in cor ut*) ff^{2} g l (*iam misisset se in corde ut*) vg arm Or^{2,126} et$^{1,404\,cod\,407.\,409.\,416.\,419.\,435}$ et$^{cat\,eph}$ (sed^{2,216} et^{4,409} om *ηδη*, et^{216} habet *σιμων ο* pro *σιμωνος*) Similiter sed corrupte e^{scr} *εισ τ. καρδ. ιουδα* (corrige *ινα*) *παραδω αυτον ιουδας σιμ. εισκα-ριουτου* ... ς Ln *ιουδα σιμωνος ισκαριωτου* (D e *απο καριωτου*) *ινα αυτον παραδ.* cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler a c e f m^{113} q syr^{utr} et^{hr} aeth

3. 35 3 [114.3] *εἰδὼς ὅτι πάντα ἔδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας,* [115.10] *καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει,* 4 *ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν·* 5 *εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος.* 6 *ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· λέγει αὐτῷ· κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας;* 7 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν*

Or[4,404 ed] et[433] et[int 1,144] et[2,161] et[3,82] et[92] Chr[8,471] (om *σιμ. ισκαρ.*) Cyr[4,720] (*σιμ. του ισκ.*). Sed ex his 13. 69* 124. 131. 346. al[10] c om *ιουδα*, item m Or[int] om *σιμωνος*, D Or et Or[int] *παραδ. αυτον* (sic Ln). Praeterea c *cum diabolus misisset se in corde simonis scariothe tradere eum*; e *cum diabolus iam se misisset in cor iudae simon a carietha ut eum traderet*, m *cum diabolus iam misisset se in cor iudae scarioth ut eum traderet*; cop *diabolus iamiam incusserat in animum eius qui traditurus est eum, qui Iudas est Simon Iscariotes* | *παραδοι* cum ℵ* BD* … ς *παραδω* cum ℵ[c]AD[2]LX unc rell al omn[vid] Or etc

3. *ειδωσ* (rursus 33. cop aeth *ιδων*) sine additam cum ℵBDLX al pauc a c e ff[2·] vg aeth Or[1,233] et[4,404] … ς (Gb[00]) add *ο ιησουσ*, Ln [ο ιησουσ] cum ΑΓΔΑΠ unc[8] al pler b f m[113] q sah[mūnt] cop syr[utr] eth[hr] rell Or[4,407] et (*ουν ο* $\overline{\text{ις}}$)[409] Chr[8,474] Cyr[4,720]. Praeterea 13. 69. 124. al mu b sah[mūnt] cop syr[sch] etP c.* post *ειδωσ* (*ιδων*) add *δε* | *εδωκεν* cum ℵ[c] KL 1. 57. 239. 254. Or[1,233] et[4,407· 408] quater et[409] his Bas[eth 311] cod Cyr[4,720] (et[721] *παρεδωκ.*) … ς Ln Ti *δεδωκεν* cum ADXΓΔΑΠ unc[7] al pler Or[4,404] Chr[8,474] | *και προσ*: D *και οτι προσ* | *τον θεον* (Η* *πατερα*): A al pauc Or[1,233] (non item[4,404· 407· 409]) om *τον*

4. *εγειρεται* et. b ff[2·] g l vg: a c d e f q Hil[508] *surrexit* (sed a c e f q Hil etiam *posuit*) | *τα ιματια* (et. b e ff[2·] l etc Or[4,404· 410· 413] Bas[codd] Chr[8,475] Cyr[4,720]): D 124. al[5] a c f g q vg syr[utr] eth[hr] aeth Bas[eth 311 ed] Hil[508] add *αυτου* … m[113] om *και τιθ. τα ιματια* | *διεζωσεν*: Δ *περιζ*

5. *βαλλει* (G al *βαλει*, 248. al a b f ff[2·] g l q fos *εβαλεν*) *υδωρ* et. Or[3,328] et[4,404· 410· 413] … 13. 69. 124. 346. arm *λαβων υδωρ βαλλει μαθητων* et. Or[3,328] et[4,404· 405· 411· 413· 415] Bas[eth 311] etc … D al pauc c f q fos cop syr[sch] eth[hr] aeth add *αυτου* | *εκμασσειν*: 63. 69. al pauc (arm *εξεμαξε*) *-σσει* | *τῷ λεντιῳ*: Δ om *τω* | D *διεσζωσμενοσ*

6. *ουν* (et. Or[4,411]; c syr[sch] *autem*; c *et cum venisset*): U 229** b l* m[112] arm Chr[8,475] om | *προσ*: Cyr[4,721] *εισ* | *σιμωνα πετρον* (b om *πετρ.*): D *τον πετρ. σιμω.*, a l *ad petr. simonem* | *λεγει* sine copula cum BDL l m[113] (c *et cum venisset ad sim. petr. dicit illi petrus*) cop syr[hr] (syr[sch] pers[P] similiter ac e) Or[4,411] … ς (Gb[00]) Ln *και λεγει* c.ΑΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] a b c f ff[2·] g q vg syr[P] arm aeth Chr[8,475] Cyr[4,721] | *αυτω* sine additam cum ℵ*B b syr[hr] aeth Or[4,411] Cyr[4,721] … ς add *εκεινοσ* cum ℵ[c]ADLΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] ff[2·] l m[113] syr[P] arm (*και εκειν. λεγ. αυτω*) Chr[8,475]; item a c e f g q vg cop add *Petrus*, syr[sch] *Simon* | *κυριε* (et. ℵ[c]): ℵ* om

7. $\overline{\text{ις}}$ (et. Or[4,411]): KMΔΠ[2] (sed nec* nec[3]) 33. al[10] *ο* $\overline{\text{ις}}$ | *κ. ειπεν αυτω* (et.

αὐτῷ· ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. 8 λέγει αὐτῷ Πέτρος· οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς αὐτῷ· ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. 9 λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. 10 λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· ὁ λελουμένος οὐκ ἔχει χρείαν νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος· 15, 3 καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. 11 ᾔδει γὰρ τὸν 6, 64

Or^{4,411} et^{415}): 33. 157. 32^{ev} h^{scr} om (y^{scr} *απεκρ. αυτω ο ις* sine *κ. ειπ.*) | *ο εγω* (ℵ^{c}): ℵ* *α εγω* | *συ* (syr^{p} ^{mg} praem *σοι*): Δ al pauc ϱm | *γνωση*: KU 69. al plus^{10} *γνωσει*

8. *πετρος*: LΔ al^{20} Or^{4,411} *ο πετρ.* Praeterea DΠ^{2} 76. add *κυριε* | *νιψης* (et. Or$^{4,413.\ 416.\ 417}$): D 1. al mu Or^{4,411} *νιψεις* | *μου* (Latt *mihi*) ante *τους ποδας* cum BCL 157. 235. 435. b c e f ff$^{2.}$ g m^{113} q vg Or$^{4,413.\ 416.\ 417}$ ter et^{423} Chr$^{8,476\,e}$; item D 1. 69. 346. ante *νιψ.* ... *ς* post *τ. ποδας* cum ℵAΓΔΛΠ unc^{8} al pler a l (hi^{2} *pedes meos*) Or^{4,411} Chr$^{8,478\,b}$ Cyr^{4,722} | *ις αυτω* cum ABC*L am fu for Or^{4,411} ... *ς αυτω* o (EGKΠ*et^{3} al aliq om) *ις* c. ℵFMSUΓΔΛΠ^{2} (item EGKΠ* etc) al pler a c f (ff$^{2.}$ g ut^{vid}) q vg^{cle} syr^{utr} (syr^{hr} aeth *resp. domin. Iesus et ait illi*) ... C^{3}D al pauc b e l m cop arm *ις* absque *αυτω*

9. *σιμων* (et. Or^{4,411}): B post *πετρ.* pon ... D 32^{ev} om (e^{scr} om *πετρ.*) | *κυριε* (ℵ^{c}): ℵ* 63. 253. om | *μου* et. f g q vg Or^{4,411} Chr^{8,476} Cyr^{4,723} ... DEGH al^{20} a b c e ff$^{2.}$ l m^{113} om | *μονον* (h. l. et. Or etc): D it (exc e) vg cop post *μη* pon | *χειρας*: F* 13. al pauc cop syr^{utr} eth^{r} add *μου* (cop syr^{sch} eth^{r} etiam ad *την κεφ.* add). Post *τ. κεφαλην* a b e l m add *et totum corpus*

10. *ις* cum B Or^{4,411} ... *ς* Ln o *ις* cum ℵACD unc rell al omn^{vid} | *λελουμενος* (et. Or$^{4,411.\ 414.\ 418}$): E 2. 13. 69. *λελουσμ.* | *ουκ εχει χρειαν* cum ℵABC* a e q Or$^{4,411.\ 414.\ 418.\ 419}$ Tert$^{bapt\ 12}$ Amb$^{ps\ 48,948}$ et$^{luc\ 1491}$ Aug$^{ioh\ 56,3}$ (a q *non habet necessitatem*, e *non habet causam*, Tert Amb *non habet necesse*, Aug *non habet opus*) ... *ς ου χρειαν εχει* cum C^{3}DLΓ ΔΠ unc^{8} al omn^{vid} d (*non necesse habet*) Chr^{8,475} Cyr^{4,724} Amb^{bis} al (vide Sab). Ex Latt vero b e f ff$^{2.}$ g l vg *non indiget* | *νιψασθαι* sine additam (Gb′) cum ℵ c fu for fos gat harl mm (addito *iterum*) Or$^{4,414\ ter\ 418\ bis\ 419}$ Tert^{bapt} (*non habet necesse rursum*) Hier$^{iovin\ 2}$ (*non necesse habet ut iterum lavet*) ... *ς* Ti *η τους ποδας νιψ.* cum AC^{3}E*G MSUΓΔΛ al pler Cyr^{4,724}; item Ln *ει* (κ *η*) *μη τους ποδας νιψ.* cum BC*KLΠ al^{10} Or$^{4,411\ txt}$ Chr, item b ff$^{2.}$ g l vg *nisi ut pedes lavet*, e f *nisi pedes lavare*, q *nisi pedes lavandi*, a *lavandi nisi* etc (nonnihil latet), item syr^{utr} et^{hr} cop etc ... E^{2}FΠ al *τους ποδας νιψ.* (om igitur *η* ante *τους*) ... D *την κεφαλην νιψ. ει μη τους ποδας μονον.* Addunt *μονον* ad *τ. ποδας* etiam 235. syr^{sch} Chr^{8,475} (post *νιψ.*). Vide etiam Promiss al apud Sab. | *αλλ* (13. 69. om) *εστιν* (Or^{saepe}): D syr^{sch} eth^{r} arm *εστ. γαρ*, l (item Opt Promiss, vide ap Sab) *quia est*

11. *ηδει γαρ* (e *sciebat enim ab initio*): D syr^{sch} arm pers^{p} add *ις*. Item

παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε.

12 Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀνέπεσεν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; 13 [116.3] ὑμεῖς φωνεῖτέ με· ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. 14 [117.10] εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας· 15 ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς

---

1 *sciebat enim ab initio ihs* | *δια τουτο* usq *εστε*: D syr^{hr} om | *οτι* cum BCL 33. a b e f ff^{2}· l q syr^{utr} Cyr^{4,721} ... ς om ΝΑΓΔΑΗ unc^{8} al pler e g m^{113} vg Or^{4,411} | *ουχι* (et. Or): 69. *ουχ οι*, 33. *ου*

12. *αυτων* (ℵ^{c}; ℵ* *αυτου*): 13. 69. 124. 346. ante *τους ποδας* pon ... r al^{10} fere e *των μαθητων* (al aliq add *αυτου*) | *και ελαβεν* cum BC^{2}L^{c} DΓΔΑΗ unc^{8} al pler e q vg go syr^{p} eth^{hr} Or^{4,419} Baseth^{295} Chr^{8,476} Cyr^{4,726} ... Ln om *και* cum ΝΑC^{2}vid$_{L}$ 33. 249. 251. y^{ser} (254. *λαβων*) a b c f ff^{2}· g l m^{113} fos cop syr^{sch} arm aeth | *αυτου*: D b e m om | Λ* om *και αν. παλ. επ. αυτοις* | *και ανεπεσεν* cum ℵ*BC* (et^{2}?) 157. a e cop syr^{sch} eth^{hr} aeth Or^{4,419}; item Ln *και αναπεσων* cum ℵ^{c}AL 33. 249. b c f ff^{2}· g l q m cop Chr^{8,476} ... ς *αναπεσων* cum C^{3}DΓΔΑΗ unc^{8} al pler vg go syr^{p} Baseth Cyr. Sic igitur ℵ: *οτε – αυτων, ελαβεν τ. ιμ. αυ· και ανεπεσεν παλιν. ειπεν αυτοις*, quae lectio ab Ioh non abhorrer ac reliquis ansam dare poterat; a *cum - pedes illorum, accepit ves· sua et recubuit iterum et dixit illis*; e *ad ubi ergo labit pedes eorum e accepit vestimenta et recubuit, iterum dixit illis*; q *cum ergo lavisset pedes eorum et accepit vest. sua et recumbens iterum dixit illis*; b ff^{2}· l m *et* [l om] *postq. lavit pedes eorum, accepit vest.* [ff^{2}· l add *sua*] *et cum ite· rum recubuisset* [ff^{2}· add *et*] *dixit eis*; c g *postq. ergo lavit ped. eorum* [c *discipulorum*], *accepit vest. sua, et cum iterum recubuisset* [g *recu· iter.*], *dixit* [g *dixit*] *eis*; f *cum ergo lavisset - accepit - et recumbens iterum dixit eis*; vg *postq. ergo lavit – et accepit vest. sua, cum recu· buisset iterum, dixit eis*

13. *ο διδασκ. και ο κυρ.* cum ΝΑΒC^{3}DKLSUΓΔΗ al plu it vg go cop syr^{sch} arm aeth Or^{3,725} et$^{4,23\cdot 33\cdot 419\cdot 8}$ Or^{int}2,476 et$^{3,116\cdot 850\cdot 878}$ Baseth^{30} Ps-Ath^{31} ... C^{2}EFGHMΛ 13. 28. 33. 69. 106. 157. al^{30} syr^{hr} Ath$^{32\cdot 388}$ Did^{tri} 1,27 Chr^{8,476} Cyr^{4,726} Amb^{fid} 1,31 et^{spir} 3,602 *ο κυρ. και ο διδασκ.*

14. *υμων* (Λ ante *ενιψ.* pon) *τ. ποδας* et. Or$^{4,419\cdot 420}$ Baseth$^{295\cdot 311}$ Chr^{8,477} Cyr^{4,726} Thdrt^{1,1209}, item b for *vestros pedes*, f go Or^{int} 3,116 *vobis pedes* ... DKH al pauc a c e ff^{2}· l m^{113} q vg (et. am fu) Or^{4,423} et^{int} 2,476 et^{3,878} *τ. ποδ. υμ.* | *και υμεις* et. Or$^{4,419\cdot 420\cdot 423}$ et^{int} ter Baseth^{295} Chr Cyr Cyp$^{10\cdot 317}$ ... D a ff^{2}· g l m^{113} mm syr^{sch} (omisso *και*) praem *ποσω μαλλον* | *αλληλων νιπτειν*: ℵ *νιπτ. αλλ.*

15. *δεδωκα* cum ΝΑΚΜΗ 13. 22. 28. 33. 69. 124. 131. 157. 346. al^{30} Bas· eth$^{311\cdot 313}$ Cyr^{4,726} ... ς Ln Ti *εδωκα* cum BCDEFGHLSUΓΔΛ al plu Or

ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. 16 [118.3] *ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν.* 17 *εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά.* 18 [119.10] *οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα τίνας ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ.* 19 *ἀπάρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα πιστεύσητε ὅταν γένηται ὅτι ἐγώ εἰμι.* 20 [120.1] *ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἄν τινα πέμψω ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.*

15, 20 Mt 10, 24 Lc 6, 40 22, 27

Ps 40 (41), 9 (Jo.) Act 1, 16

4, 20

Mt 10, 40 Lc 9, 48

4,405. 419. 423 Basᵉᵗʰ 295 Chr 8,477 Thdrt 1,1209 | *εγω* (et. Or 4,405. 423bis; Cyr post *επ. υμιν* pon): ur 33. al plus 10 Or 4,419 et int 3,878 et 4,626 om | *εποιησα* (et. Or quater): 13. 69. 124. 229** 254. 346. 440. *πεποιηκα* (440. *επεποι.*) | *υμιν*: E* vid *υμασ* | *ποιητε* cum sABCKLSUΓΔΠ al plu Or quater Basᵉᵗʰ ter Chr ... DEFGHMΛ al permu Cyr *ποιειτε*

17. *εαν* et. Or 4,423 et bis 424 ... F Eusᵖˢ 169 *οταν* | *ποιητε*: MSΓ al plus 10 Eusᵖˢ Chr inosc 2 ad 478 *ποιειτε* | *ει ταυτα* etc: e *haec scientes beati estis*, omissis rell

18. *εγω* sine additam cum BCDL unc rell (Λ ad *λεγω* trahit) al plu a b e f ff² g vg syrᵖ etc Or 4, 423. 425 bis et 426 Eusᵈᵉᵐ 466 et ᵖˢ 169 Thdrt 1,864 ... sAKΠ 13. 28. 69. 124. 131. 346. al 25 c l q cop syrˢᶜʰ arm Cyr 4,729 add *γαρ*, hinc Ln [*γαρ*] | *τινασ* cum sBCLM 33. 157. Orquater Cyr. Cf Or 4,425 *τινασ εξελεξαμην, οπερ απλουστερον μεν τοιουτον εστι· τισ εστιν εκαστοσ ων εξελεξαμην οιδα* ... ς Ti *ουσ* cum ADΓΔΑΠ unc⁷ al plᵉʳ Eusᵈᵉᵐ et ᵖˢ Thdrt. Latt *quos* (a *quod*) | *η γραφη πληρωθη* et. Or 4, 423. 426 Eusᵈᵉᵐ et ᵖˢ ... D b c (ff² g ut vid) vg go arm *πληρ. η γρα.* (Or 4,425 libere *ινα πληρ. η λεγουσα γραφη*) | *μετ εμου* cum sADΓ ΔΑΠ unc⁸ al plᵉʳ a b c e f ff² g l q (*mecum panem meum*) vg go cop syrᵘᵗʳ arm Or 4,426 Eusᵈᵉᵐ Chr 8,478. 479 Cyr 4,729 txt Thdrt 1, 864. 965 ... BCL 127* 249. bˢᶜʳ tol aeth Or 4, 423. 425. 427 Eusᵖˢ Cyr 4,729 com *μου* | *τον αρτον*: E* q (vide ante) add *μου* | *επηρκεν* cum sAΠ 1. ... ς Ln Ti *επηρεν* cum BCDL unc rell al plᵉʳ Or 4, 423. 425. 426. 427 Eusᵈᵉᵐ et ᵖˢ etc | *επ*: B om | *την*: 33. 69. 248. 253. 259. 7ᵖᶜ Or 4,426 b (non item 423. 425. 426 c 427) Eusᵖˢ (non item ᵈᵉᵐ) om :: LXX *ο εσθιων αρτουσ μου εμεγαλυνεν επ εμε πτερνισμον*

19. *πιστευ. οταν γεν.* cum sBI ᵇL a b e g l am for fu ing mt cop (aeth *sciatis cum factum sit*) Or 4, 426. 427. 430 Cyr 4,732 ... ς Ln *οταν* (Or 4, 426 *επαν*) *γεν. πιστ.* cum ACDΓΔΑΠ unc⁸ al omn vid e f ff² q vgcle go syr utr arm Or 4, 426. 427 Thdrt 1,864 | *πιστευσητε* cum sADLΓΔΑΠ unc⁸ al omn vid Or 4, 426. 427 a ... BC Or 4,427 b. d et 430 *πιστευητε*

20. *αμην αμην*: FΠ 258. 440. om alterum | *αν* cum s(Λ α)BCI ᵇKLMXΠ 33. al ²ˢᶜʳ (Or 4,430 ed ante Delar; Delar *ον*) Cyr 4,732 ... ς *εαν* cum DEFG HSUΓΔΛ al plᵉʳ Or 4, 431. 432 Chr 8,481 | *ο δε εμε λαμβ.* cum sABCI ᵇ(sic)L unc rell al omn vid it plᵉʳ (a non liquet) vg go cop syrᵖ arm Or 4,430 et 432 Cyr 4,732 (Chr 8,481 com *ο δε λαμβ. εμε*) ... D *και ο λαμβ. εμε*, item

Mt 26, 21—55 21 [121.4] *Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ*
ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παρα-
Mc 14, 18—21 *δώσει με.* 22 [122.1] *ἔβλεπον εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμε-*
Lc 22, 21—23 *νοι περὶ τίνος λέγει.* 23 [123.10] *ἦν ἀνακείμενος εἷς ἐκ τῶν μαθη-*
τῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· 24 *νεύει*
οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος καὶ λέγει αὐτῷ· εἰπὲ τίς ἐστιν περὶ οὗ
21, 20 *λέγει.* 25 *ἐπιπεσὼν οὖν ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ*

e l syr^{sch} aeth Chr$^{8,481\,txt}$ *και* o. Praeterea sic e: *qui recipit me recipit eum quem misero· et qui recipit si quem misero recipit eum qui me misit* | *πεμψαντα*: x 1. 118. *αποστειλαντα*

21. *ις* cum ℵBL (87. *εταρ. τω πν. ις*) ... ς Ln o *ις* cum ACDX unc rell al fere omn Or$^{4,432\,bis}$ Ath^{456} | *λεγω υμιν* et. Or$^{4,432\cdot 435\cdot 437}$ Ath^{456} etc ... B *υμιν λεγω*

22. *εβλεπον* sine copula cum ℵ^{c}BC 16. 245. q$^{ser\,txt}$ e arm (Or^{4,437} *ταχα δε και το· εβλεπον εισ αλλ. οι μαθητ.*) ... ς (Gb^{0}) Ln add *ουν* cum ℵ*ADLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler itP^{l} vg go syrP cop Cyr^{4,735} ... 61. 64. 118^{pc} al^{12} a syr^{sch} aeth Or^{4,435} add *δε*. Praeterea ℵ* *εβλ. ουν οι ιουδαιοι*, sed iam ℵ^{a} delevit *οι ιουδ.* | *οι μαθηται*: 13. 69. 124. a cop add *αυτου* | *απορουμενοι*: D 13. 69. 346. *απορουντεσ*

23. *ην* sine copula cum BC*L 3. 80. 87. f^{ser} syrP txt Or$^{4,437\cdot 438}$ ... ς Ln add *δε* cum ℵAC^{2}DXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c f ff$^{2\cdot}$ q go cop syr^{sch} etP c.* arm Cyr^{4,735}; item b g l vg add *ergo*, e aeth habent *et fuit* | *εκ των* cum ℵABCDI^{b}KLMXΔΠ al^{15} it vg sah^{mūn} cop syr^{utr} Or^{bis} Cyr ... ς (= Gb Sz) om *εκ* cum EFGHSUΓΛ al pler go (Or^{4,437} e alludens o *εν τω κολπ. του ιυ ανακειμενοσ εισ των μαθητων* etc) | *ον*: D *ον και*, a *etiam quem* | o (B om) *ις*: 69. e om

24. *ουν* cum ℵABC^{2}DILXΓΔΠ unc^{8} al pler itP^{l} (e *et huic annuit*, item aeth *et*) vg go cop syrP Or^{4,437} Cyr^{4,735} ... C*Λ 69. c ff$^{2\cdot}$ sab (non item^{blanc} syr^{sch} arm om | *πετροσ*: D* *πετρουσ* | *και λεγει* (a *dicens*, b c g q vg *et dixit*) *αυτω* (a q Or^{438} om) *ειπε* (a c f ff$^{2\cdot}$ q *interroga*; g vg Or$^{438\,cod}$ om) *τισ εστιν* (c aeth om *τ. ε.*) cum BCILX 33. a b c f ff$^{2\cdot}$ g l q vg aeth Or^{4,437} et^{438} (item$^{440\,bis}$ confirmat). Item ℵ, sed praem *πυθεσθαι τισ αν ειη περι ου ελεγεν* (pergit igitur *και λεγει αυτω· ειπε τισ εστ. περ. ου λεγει*). Similiter e *ut cognosceret a ihu de quo dixisset* (sec. nil addit) ... ς *πυθεσθαι τισ αν ειη* (D add *ουτοσ*, cop om *τισ αν ειη*) cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler (13. 124. *πειθεσθαι*) go syr^{utr} (cop arm Cyr^{4,735}. Praeterea Gb^{0} *τισ αν ειη* (vide ante) et Schu adnotat: *non alio uno loco Io usus est optativo.* | *περι ου λεγει*: 91. 299. b ff^{1} l om

25 *επιπεσων* cum ℵ*AC^{3}DΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al pler Cyr^{4,735} ... Gb* Ln Ti *αναπεσων* cum ℵ^{c}BC*KLXΠ* al^{20} Or$^{4,437\cdot 440}$ :: *αναπιπτ.* ubique de recumbentibus ad caenam scriptum est, propterea quae hoc quoque loco reposuit qui non attendit peculiarem *επιπεσων* vocis significationem. Quam ad mutationem fortasse etiam scriptura loci 21, 20 valuit, ea

λέγει αὐτῷ· κύριε, τίς ἐστιν; 26 *ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω αὐτῷ.* [124.9] *βάψας οὖν τὸ ψωμίον λαμβάνει καὶ δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτου.* 27 *καὶ*

και ανεπισεν εν τω δειπνω επι το στηθος etc, at ibi *ανεπισεν* aptius quam *επεπισεν* erat. | *ουν* c. NDLMXΔ 1. 13. 33. 69. 118. 157. 346. 2pe 8pe a b e f g l vg sahmūn copwi syrp mg ... ς Ln δε cum AEFGHKSU ΓΛΠ al pler ff2. q go copdz syrp txt arm aeth Cyr (syrsch *και επιπεσων* etc) ... Ti om plane (Gb0) cum BC e Or4,437 (:: BC Or pergunt *αποκρι. ουν.* Praecessit autem *νευει ουν.*) | *εκεινος* (cop syrsch add *ο μαθητης*): sahmūn om, hinc Gb0 | *ουτως* cum BCEFGHLMXΔ 13. 28. 33. 157. al plus70 go, item KSUΓΔ al10 *ουτος* ... ς Ln om cum NΔΠ 1. 69. al mu it vg rell Or4,437 (:: similiter adhibitum *ουτως* 4, 6) | *τις εστιν*: 28. 62. 235. esser e add *ο παραδιδους* (e *qui tradet*) *σε*

26. *αποκρινεται* (Π2 249. *απεκριθη*) sine copula cum ℵ*AC3DΓΔΛΠ unc7 (F om *αποκρ. ο ις εκει. εστ.*) al omn fere itpler vg go cop syrsch etp txt ... Ti add *ουν*, Ln [*ουν*] cum ℵcBC*LX a syrp mg Or4,437 Cyr4,735 (:: de BC Or vide ante). Praeterea D 13. 69. 124. 249. e add *αυτω* | *ο ις* c. NACDL unc rell al omnvid Or Cyr ... Ti *ις* cum BM. Praeterea ND 13. 69. 346. syrsch arm aeth *και λεγει* (69. add *αυτω*), item cop add *dicens:* contra sunt ABCL unc rell al pler it vg rell Or Cyr | *ᾧ* (et. Or 4,437. 441): D 1. 118. 2pe add *αν*, item Thdrt1,1382 (omisso *εγω*) *εαν* | *βαψω το ψωμιον* (sic et. c) *και δωσω* (L *δω*) *αυτω* (Gb') cum BCL cop (*cui ego intingam buccellam ut dem eam ei*) arm aeth (similiter syrsch; arm aeth *αυτω* non expri) Or4,441a et (omissis *κ. δωσ. αυτ.*) 437 et 441e (*οὐ γεγραπται· εκεινος εστιν ω εγω δωσω το ψωμιον, αλλα, μετα προσθηκης του βαψω· βαψω γαρ, φησι, το ψωμ. και δωσω*) ... ς Ln *βαψας* (Ln *εμβαψας* cum ADKΠ 1. 42. al pauc Thdrt) *το ψωμιον επιδωσω* (Cyr *δωσω*, MX 157. *δωσω αυτω*) cum NADXΓΔΛΠ unc8 al omnvid it vg (a b e f ff2. g l q *cui ego intinctum panem porrexero*, e *cui intingens panem dedero*) go syrp Const5,14,2 Chr8,483 Cyr4,735 Thdrt1,1382 :: lectio *βαψω τ. ψ. και δ. αυτω* ab omni parte commendatur et a correctore alienissima; *βαψω και δωσω* ab usu est Iohannis, sed elegantius videbatur *βαψας επιδωσω* vel *δωσω*. Etiam verba *δωσω αυτω* in MX 157. vestigium primae scripturae praebent. Quod *επιδουναι* nullo alio Iohannis loco legitur, id urgendum non est. Octies in ev et in actis habet Lc, nec fluctuare solet. Praeterea non legitur nisi Mt 7, 9 et 10. | *βαψας* (Π2 *εμβ.*) *ουν* cum NBCLXΠ2 33. a (*intinxit ergo panem et*) Or4,437. 444 Cyr4,737 ... ς Ln *και εμβαψας* cum AΓΔΛΠ unc8 al pler; item D 69. 254. Or4,441bis Thdrt1,1382 *και βαψας* (Thdrt *και βαψας, φησιν, απεδωκεν*). Item itpl vg *et cum intinxisset panem*, e q *et intingens* (q *-guens*) *panem*; item cop go syrutr rell. Praeterea Or4,445 libere *τουτο δε μοι ειρηται δια το ψωμιον, ο εμβαψας διδωσιν ιουδα* etc. | *το ψωμιον* (et. Orquater): B om *το* | *λαμβανει και* cum ℵcaBCLMX 33. syrp mg aeth Or4,437. 441. 444 (sic444: *βαψας, φησι, το ψωμ. ο ις, και δηλον οτι εασας αυτο εν τω τρυβλιω λαμβανει· ουτω γαρ νοησεις το· βαψας ουν το ψωμ., ινα μη παρελκη το λαβειν.*) ... ς Ln om cum ℵ*

μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. [125.10] *λέγει οὖν αὐτῷ Ἰησοῦς· ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον.* 28 *τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ·* 29 *τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ.* 30 *λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος ἐξῆλθεν εὐθύς· ἦν δὲ νύξ.*

31 *Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει Ἰησοῦς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ*

et^{cb} ADΓΔΑΠ unc^{7} al pler it vg syr^{sch} et p^{txt} cop rell Cyr | *διδωσιν*: Π^{2} 245. *επιδιδ.* | *σιμωνος*: 13. 101. 346. b c f l for ing Or^{4,437}· 441 bis 444 (ut editum est, sed cod^{reg} ubique *σιμωνος*) *σιμωνι* | *ισκαριωτου* cum ℵBCI^{b}LMXΠ^{2} 33. 157. 435. al aliq g am fu for ing (hi Latt *scariothis* vel *-tis*; sed licet etiam *-thae* vel *-the* huc trahere, vide post) Or^{4,437} cod et^{441} a cod et^{444} cod ... ς Ln *ισκαριωτη* cum ΑΓΔΑΠ* unc^{7} al pler go cop arm Or^{4,426} et^{437} ed et^{441} a ed et^{441} e et^{444} ed et^{445} Cyr^{4,737}; item b o f l q *scariothae* vel *-the*; vg^{cle} *Iscariotae*; a e ff^{2}· *scarioth* D *απο καρυωτου*

27. *μετα το ψωμιον* (1^{b} *-μιον*, item D v. 30) et. Or^{2,126} et^{3,581} et^{4,212}· 419· 426· 437· 441· 444 et$^{int\,3,401}$ etc (it^{plu} *ut* [l *postquam*] *accepit panem*): D e om | *τοτε* (f g q am fu for fos ing al mu; e *statim*; Or^{4,437}· 441· 444· Or^{2,126} *ειτα*) ... BDL 2^{pe} a b c ff^{2}· l vg^{cle} cop Or^{3,581} et^{4,212} et cat eph^{183} et$^{int\,3,401}$ Cyr^{4,737} om | *ο σατανας*: D*Δ om ο | *λεγει* (ff^{2}· *dixit*) *ουν* et. b c ff^{2}· q syr^{p} cop go Or^{4,437}: D e vg^{cle} syr^{sch} arm aeth *και λεγει* (vg^{cle} *dixit*) ... 59. 86. 249. 254. 7^{pe} a f g l am for fu fos Chr^{8,484} Cyr^{4,739} *λεγει* | *ις* cum BL ... ς Ln ο *ις* cum ℵACDI^{b}X unc rell al omn^{vid} Or^{4,437} | *ποιησον* et. Or^{4,437}· 442 semel et^{443} ter 441: D* *ποιησ*, Or^{4,442} semel *ποιει* | *ταχιον* ut B^{3}GHKMUΓΔΠ etc: ℵAB*CDEFLΔ al$^{3\,ser}$ etc *ταχειον* ... X *εν ταχει*

28. *τουτο*: Λ *τοτε* | *δε* et. Or^{4,437}: 63. 253. 259. *γαρ* ... B 157. 248. 435. om

29. *γαρ*: 63. 253. t^{ser} cop syr^{p} ex$^{cod\,bars}$ Cyr^{4,742} *δε* ... 251. go om | *επει* (et. Or^{4,437}): D *οτι*. Latt vertunt *quia* | *ιουδας* cum ℵABFLMUX 1. 13. 33. 69. al^{10} Or^{4,437} ... ς ο *ιουδ.* cum CDEGHKSΓΔΠ al pler Cyr | *ις* cum ℵB Or^{4,437} ... ς Ln ο *ις* cum ACDL unc rell al pler Cyr^{4,742} 1. 2^{pe} syr^{sch} om | *δω*: D *δοι*

30. *ουν*: 80. 249. e syr^{sch} *δε* | *εκεινος*: (e syr^{sch} *iudas*) ... 33. a e f ff^{2}· g l vg (arm *εκειν. ουν λαβ. το ψω.*) ante *το ψωμ.* pon, Cyr^{4,742} post *ευθ. εξηλθεν* ... 69. b om | *ευθεως* (Gb′) cum ℵBCDLX 249. Or^{4,445} bis et^{441} Cyr^{4,742} ... ς *ευθεωσ* cum ΑΓΔΑΠ unc^{7} al pler. Item *ευθ.* (e om) post *εξηλθ.* dedimus (Gb′) cum ℵBCDLX 33. 69. 249. 346. 440. b e ff^{2}· g l vg cop arm aeth Or^{4,443}· 444 ... ς ante *εξηλθ.* cum ΑΓΔΑΠ unc^{7} al pler a f q go syr^{utr} Cyr ... G al pauc ab *εξηλθ.* ad *εξηλθ.* (v. 31) transiliunt

31. *οτε ουν* (et. ς^{o}) cum ℵBCDLX 1. 33. 69. 157. 249. 254. 346. al mu^{vid} it (exc q) vg (exc fos) cop arm (aeth *et postquam exiit*) Or^{4,445} (Cyr^{4,742}

ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. 32 *εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν.* 33 *τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμί· ζητήσετέ με, καὶ* 7, 33 s
καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε 8, 21 s
ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34 *ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα*
ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε 15, 12. 17

ην δε νυξ οτε εξηλθεν, sed[744] pergitur *οτε ουν εξηλθεν, λεγει*) ... ς Gb Sz om *ουν* cum AEFHKMSΓΔΠ (U *οτε εξηλθεν. λεγει ουν*, Δ *οτε εξηλθεν. και λεγει*) al plus[90] q fos sax (pergit *και λεγει*) go (pergit *λεγει ουν*) syr^{utr} (syr^{sch} pergit *και λεγει*) Chr^{8,484}. Praeterea testes plerique qui *ουν* omittunt coniungunt *οτε εξηλθ.* cum *ην δε νυξ*, sic et. ς (item Bengel, Knapp alii); contra cum eis quae sequuntur praeter indicatos (qui *ουν* retinent) etiam Nonn$^{v\,125}$ *ἀνεχάζετο νυκτὸς ὁδίτης. ἀλλ' ὅτε νόσφι βίβηκε - εἶπεν Ἰησοῦς*) | *λεγει ις* cum NBLΔ 3. 44. al$^{2\,ser}$ ... ς Ln *λεγ. ο ις* cum ACDΓΔΠ unc rell al pler Cyr^{4,744} ... X al pauc Or^{4,445} *ο ις λεγει*

32. *ει* (q aeth *et si*, f go *si ergo*, arm *ει δε*) *ο θεος εδοξ. εν αυτω* cum $\aleph^{c}$AC^{2}ΓΔΛ unc^{8} al pler e f l^{2} q vg (et. am for em ing etc) sah^{mūn} cop go syr^{sch} eth^{hr} arm aeth^{edd} Or^{4,445} et^{447} Cyr^{4,744} Nonn$^{v\,130}$ (*ει δε θεος* etc) Hil^{1009} et^{1010} et$^{1105.\,1106}$ ..... $\aleph^{*}$BC*DLXΠ al^{12} a b c ff$^{2.}$ g l* fu harl syr^{p} aeth$^{1.\,2.\,3.}$ etc Tert$^{prax\,28}$ (post verba enim *et deus glorif. est in illo* pergit: „quis deus? utique non pater sed sermo patris qui erat in filio hominis, i. e. in carne, in qua et glorificatus iam, virtute vero et sermone et ante Iesum: *et deus* inquit, glorificavit illum in semetipso, i. e. pater filium“ etc) Ambf$^{id\,4}$ et^{5} (i. e.^{545} et^{571}) om, hinc Ln [*ει ο θε. εδ. ε. αυτ.*] et Schu adnotat ad testes qui omittunt: *recte; nam inepta videtur iteratio eiusdem dicti.* | *εν αυτω* sec loco cum $\aleph^{*}$et^{cb}BΠΔ al pauc Or^{4,445} et$^{447\,bis}$ ... ς Ln Ti *εν εαυτω* cum $\aleph^{ca}$ACDLX unc rell al pler Chr^{8,485} (add *τουτεστι δι εαυτου, οὐ δι ετερου*, sed^{480} ex ed morel *ε. αυτω*) Cyr^{4,744}, item it^{pler} vg Tert *in semet ipso* (q in *semet ipsum*), a *in ipso* | *κ. ευθυς* (Chr^{8,486} *ευθεως*) *δοξασει*: D corrupte *κ. ευθ. και ευεδοξασει*

33. *μικρον* (D *μεκρον*, excidit ι post ε) c. ABCDΔΑΠ unc^{8} al pler a b e ff$^{2.}$ g q vg etc Clem$^{105.\,972}$ Or^{2,126} et$^{4,451.\,452ter}$ et^{453ter} et$^{int\,3,372}$: ΝLXΓ al^{15} c f l go Eus$^{ecl\,102}$ Chr$^{8,486\,semel}$ (et sem sine *χρο.*) Cyr^{4,746} Thdrt^{3,559} Ambrst add *χρονον* | *ειμι*: 33. add *και υπαγω προσ τον πεμψαντα με* | *ζητησετε*: U y^{ser} al pauc *ζητησατε*, 69. *ζητειτε* | *οτι* cum $\aleph^{c}$ABCLX unc rell al pler a f q Or^{4,451} Chr^{8,486} ... $\aleph^{*}$D 249. al^{4} b c e ff$^{2.}$ l vg Cyr om | *εγω υπαγω* (Gb′) cum NABCDKLMUXΠ al^{50} c e (*ego sum*) f ff$^{2.}$ g l vg go arm Or$^{4,454\,bis}$ et$^{455\,bis}$ (et^{451} *εγω ειμι*) Chr^{8,487} Cyr^{4,748} ... ς Ti *υπαγω εγω* cum EFGHSΓΔΛ al plu a (*sum ego*) b q syr^{utr} Chr^{8,486} | *αρτι* (a arm *et nunc vobis dico*, e *et vobis nunc dico*): disputat uberius de *αρτι* Or^{4,454}

34. *εντολην*: 1. 2^{pe} (et al^{1} quem colbertinum dicunt) praem *πλην* | *καθωσ* (D add *καγω*, 249. al^{4} a b e e f l m go syr^{sch} Cyr^{4,749} Hil^{404} add

ἀλλήλους. 35 ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. 36 [126.1] Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον. 37 λέγει αὐτῷ Πέτρος· κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38 ἀποκρίνεται Ἰησοῦς· τὴν ψυχήν σου
Mt 26, 34 Mc 14, 30

ἐγω) ηγαπησα – αγαπ. αλληλους: χΓ al[10] om; item c e ff[2·] om ινα και υμ. αγ. αλλ. Cf huc Dial[831] αναγνωσομαι· εντολην, φησι, καινην διδωμι υμιν, ινα αγαπατε αλληλους καθως ο πατηρ ηγαπησεν υμας

35. εν τουτω: D c add γαρ | εαν αγαπ. εχητε (ΗΚ al mu εχετε): Δ ins αγαπ. εχετε | αγαπ. εχ. εν αλληλοις: 69. 124. z[ser] syr[P mg] arm D[d] tri[3,15] Chr[1,461· 544] et alibi Cyr[4,752] αγαπατε αλληλους | εν αλληλοις (c αλλοις, neque correctum est): ℵ μετ αλληλων

36. απεκριθη (D λεγει, go *respondens Iesus dixit*) sine αυτω c. BC*L 229· itpler vg go cop arm syr[hr] (ut[sch] sed sine *ei*) ... ς (Gb[0]) add αυτω c ℵAC[3]DXΓΔΑΠ unc[7] al pler q fu fos syr[sch] (*resp. Iesus et dixit ei*) et aeth (ut syr[sch]) Chr[8,491] Cyr[4,755] | ις cum ABC*L 440. ... ς ο ις cum ℵC[3]DXΓΔΑΠ unc[7] al pler Chr Cyr | οπου εγω (Schu „bene") c. ℵDS[mg] UX 13. 33. 69. 118. 124. 157. 346. al[70] it vg go sah[mūn] cop arm syr[hr] Or[4, 295· 409] et[int 3,35] Chr Cyr ... ς Lu Ti om εγω cum ABCEGHKLMS[txt] ΓΔΑΠ al plu[vid] syr[utr] | ου δυν. μοι νυν (U*Δ al pauc om) ακολουθησαι (c Cyr -λουθειν): D μοι συ ([2] συν) ακολουθ. αρτι (d *non potes tu me sequi modo*), item c *tu non potes me modo sequi*, e *tu non potes venire modo*, gat *non potes tu sequi me*, mt *non potes tu me modo sequi* | ακολουθησ. δε (b fos Or[4, 409] semel add μοι, sed Or ibidem bis non add) υστερον cum ℵBC*LX 1. 33. it vg Or[4, 295] et[409ter] et[int 3,35] Chr[8,491 com] (ακουσασ δε οτι ακολουθησεισ υστερον) Cyr[4,755] ... ς υστερ. δε ακολουθ. μοι (D ante ακολ. pon; Δ 3. 13. 42. w[ser**] cop go syr[utr] aeth Chr[8, 491 txt] ex[mosc 4] om, hinc Gb[00]) cum AC[3]DΓΔΑΠ unc[7] al pler cop go syr[utr] eth[hr] arm Chr[8,491 txt]

37. πετρος cum ℵACEGHKL[2]SUXΓΔΑΠ al longe plu ... ς (= Gb Sz) c πετρος cum BL*M al mu Cyr[4,757] ... D om plane | κυριε cum ℵ[c]ABC[2] unc rell al pler it (exc g?) tol syr[utr] etc ... ℵ* 33. 249. al pauc vg (exc tol) g (e silentio) cop pers[w] om | δυναμαι σοι: Δ δυνασαι μοι ακολουθησαι (B -θειν) αρτι (157. al pauc om; hinc Gb[00]) cum ℵA(B) C[3]ΓΔΑΠ 157. al pler it vg go cop syr[utr] et[hr] etc ... C*DLX 2[ev] d[ser] Chr[8,491] Cyr νυν ακολουθησαι (C* -θειν), sed D insuper add αρτι idque (ut etiam syr[sch]) cum seqq conjg | την ψυχ. μου υπερ σου (G inepte σου υπ. εμου) θησω (b *ponam pro te*) cum ABCDL unc rell al omn[vic] it vg etc ... ℵX υπερ σου την ψυ. μου θησω

38. αποκρινεται cum ℵABC*LX al[10] syr[sch] (*dicit*) et[P] ... ς απεκριθη cum C[3]ΓΔΑ[2](* om απ. ις) Π unc[7] al pler it vg rell (sed cop utrique respondet) Cyr[4,754]. Praeterea ς (Gb[00]) add αυτω cum C[3]EGHSUΓΔΑ[2] al plu b f q vg[clo] cop syr[sch] aeth Cyr ... omisimus cum ℵABC*KLMXΠ al permu a e (ff[2·] vide post) am fu for ing em go syr[P] arm. Item D c

ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ Lc 22, 34
ἕως οὗ ἀρνήσῃ με τρίς.

XIV.

1 [127.10] *Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν* 14, 27
θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. 2 *ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ*
πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν· ὅτι πορεύομαι ἑτοιμάσαι τό-
πον ὑμῖν· 3 *καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω τόπον ὑμῖν, πάλιν* 14, 18 12, 26
ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ 17, 24
καὶ ὑμεῖς ἦτε. 4 *καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε τὴν ὁδόν.* 5 *Λέγει* 13, 33. 16

(ff^{2}·) aeth syr^{hr} *απεκρ. ις και ειπεν αυτω* (ff^{2}· om *αυτ.*) | *ις* c. ℵABC*D KLXΠ* et^{3} al mu ... ς (Gb^{0}) praem ο c. C^{3}ΓΔΛ^{2}Π^{2} unc^{6} al pler Cyr | *ου μη*: D c go syr^{utr} praem *οτι* | *φωνηση* (Gb′) cum ℵABGKUXΓΔΠ al^{70} ... ς *φωνησει* cum CDEHLMSΔ al plu Or^{4,411} Cyr | *εως ου* (Or *αν*): X al pauc om *ου* | *αρνηση* cum ℵDLX 1. Or^{4,411} ... ς *απαρνηση* (M 69. al *-σει*) cum ℵACΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cyr^{4,754} :: cf ad haec ll. pp. | *τρις*: ℵADLMUX al *τρεις*

XIV. 1. *μη ταρασσεσθω* (G al *ταρασεσθ.*): D a c vg$^{edd\ aliq}$ (ut mt) sax praem *και ειπεν τοις μαθηταις αυτου.* Similiter evgll: *ειπεν ο κυριος τοις ιαυτου μαθηταις* | *καρδια*: X al^{6} e Hil^{291} add *μηδε δειλιατω*

2. *μου*: r syr^{hr} om | *μη*: 1. 2^{pe} al pauc Thdrt^{3,583} *μηγε* | *αν* (X suppl supra lineam): ℵ om | *οτι* cum ℵABC*DKLXΠ al^{20} b c ff^{2}· g vg cop syr^{utr} et^{hr} arm Cyr^{4,763} Thdrt^{1,450} et^{3,582} Nonn ξ^{7} (*ὑμῖν και κεν ἔειπον ὅτι προκέλευθος ὁδεύσω*) ... ς om c. C^{corr}ΝΓΔΛ unc^{6} al pler a e f q go aeth Chr^{8,493} Or^{int}^{2,375}

3. *και εαν* usque *τοπον υμιν*: 69. al^{2} ^{ser}* syr^{widmanst} arm^{edd} om (a *τοπ. υμιν* ad *τοπ. υμιν* transilientes) | *και εαν*: D Thdrt^{3,583} *καν* | *και ετοιμασω* cum ℵBCLNSUXΔΠ 1. 13. 33. 124. al permu^{vid} it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} arm aeth Cyr^{4,763} Thdrt^{3,583} ... DM al plus^{60} f q cop Cyr$^{glaph\ 325}$ *ετοιμασαι* (ℵ* *ετοιμασασ*) ... Ln (errans de ℵ) *ετοιμασω* cum AEGKΓ Δ al^{40} go syr^{sch} Photep^{177} (teste Wtst) | *τοπον υμιν* cum ℵBDKLNX ΓΠ al mu cop Cyr^{bis} Thdrt ... ς Ln Ti *υμιν τοπ.* cum ACEGHMSUΔΛ al plu b c f ff^{2}· g q vg (sed a b c e f ff^{2}· vg etiam v. 2 sic, g *loc. preparare vobis*, unus q *locum vobis*; v. 3 a om *τοπον*, e om *τοπ. υμιν*) go syr^{utr} et^{hr} arm aeth (sed syrr arm aeth eodem modo v. 2) | *παλιν ερχομαι*: D *ερχ. παλιν* | *παραλημψ.* cum ℵAB*DNX ... ς *παραλημψ.* (E al pauc *-λειψ.*) cum B^{3}CL^{t}ΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid}. Praeterea U al pauc (non item Λ) *-ψομαι* | *ητε* (et. Or^{1,645}; G al pauc *ειτε*): D *εσθαι* (item d *ut ubi ego sum et vos eritis*; for vero *eritis* omisso antea *ut*, similiter syr^{p} bar^{s}; syr^{hr} *quia – et vos eritis*)

4. *εγω* c. ℵABCNQ^{t}ΓΔΛΠ unc^{7} al plu c f g vg cop etc ... DLX 1. 69. 346. 2^{pe} g^{ser} al^{5} a b e ff^{2}· q arm aeth Chr^{8,493} om, hinc Ln [*εγ.*] | *οιδατε την*

αὐτῷ Θωμᾶς· κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις, καὶ πῶς οἴδαμεν
τὴν ὁδόν; 6 λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια
8, 19 καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. 7 εἰ
ἐγνώκατε ἐμέ, καὶ τὸν πατέρα μου γνώσεσθε· καὶ ἀπάρτι γι-
νώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε αὐτόν. 8 λέγει αὐτῷ Φίλιππος·

οδον (Gb′) cum ʀBC*LQX 33. 157. al pauc a cop aeth pers^{p} Nonn^{vid} (ξ^{14} ἐμὴν ὁδὸν ἴστε καὶ αὐτοί) ... ς οιδατε και την οδον οιδατε, item Ln οιδατ. [και] την οδ. [οιδατ.], cum AC^{3}DNΓΔΑΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg go syr^{utr} et^{hr} Chr^{8,493} Cyr^{4,705}

5. θωμασ: D 76. add ο λεγομενοσ διδυμοσ. Similiter Nonn ξ$^{14.\ 15}$ (διώνυμοσ ἴαχε θωμᾶς, ὃν δίδυμον γενετῆρισ ἐφήμισαν) | και πωσ cum ʀAC^{2}NQXΓΔΑΠ al omn^{vid} c e f ff$^{2.}$ g m^{4} q vg cop syr^{utr} et^{hr} rell Chr^{8,493} Cyr^{4,707} Tert$^{prax\ 24}$ ... Ln om και cum BC*L a b aeth | οιδαμεν (D b e m Tert post τ. οδον pon) την οδον (Gb′) cum BC*D a b e m aeth Cyr Tert^{prax} ... ς δυναμεθα (ʀ δυνομ.) την οδον ειδεναι cum (ʀ)AC^{2}(K)LNQXΓΔΑΠ unc^{6} al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ g q vg syr^{utr} et^{hr} (arm) rell (libere Chr^{8,493} και την εκει φερουσαν οδον πωσ εισομεθα); sed ʀ τ οδ. ειδε. δυναμεθα, K arm την οδ. δυναμ. ειδεναι

6. $\overline{\iota\varsigma}$ cum BC*L ... ς Ln ο $\overline{\iota\varsigma}$ cum ABC^{3}DNQX unc rell al omn^{vid}

7. εγνωκατε cum ʀD* 8^{pc} cop (Latt vide post) ... ς Ln Ti εγνωκειτε cum ABCD^{2}LNQX unc rell al pler etc. Ex Latt vg Ir$^{int\ 256}$ed Tert$^{prax\ 24}$ *cognovissetis*, f *cognosceretis*; sed a b c d e ff$^{2.}$ m Ir^{erasm} et gall Novat$^{tri\ 28}$ (Gall^{3,309}) Victorin$^{ari\ 1,\ 11}$ (Gall^{8,155}) *cognovistis*; q *nostis*, Hil^{939} *scitis* | εμε cum ʀD Chr^{8,494} (ante εγν. pon) ... ς Ln T. με cum BCL unc rell al pler ... A 59. om | γνωσεσθε cum ʀD* (d *scietis*), cui respondet *cognoscetis* Ir^{int} ex cod voss Victorin, item fere *cognoscitis* e q Ir^{int} ex^{erasm} et^{gall}, item cop^{petr} et (*cognoscitis*)^{dz} (non aliter cop^{wi}, nisi quod *cognovissetis* praecedit), item Nonn ξ^{25} (εἰ δὲ θεορρήτῳ με σοφῷ γινώσκετε μύθῳ, ἐξ ἐμέθεν γνώσεσθε και ὑψικρα-δοντα τοκῆα) ... ς Ln Ti εγνωκειτε αν cum AC^{3}D^{2}NΓΔΑΠ unc^{7} al pler Ath^{708} Ps-Ath^{2,29} ex$^{edd\ 2}$ Chr^{8,494}; item (ut ante) *cognovissetis* vg Ir^{int} ed Tert^{prax}, item (ut ante) *cognovistis* a b c ff$^{2.}$ m, item (ut ante) *cognosceretis* f, *scitis* Hil^{939} :: similiter 8, 19 bis ηδειτε, quod it$^{pl\ vg}$ bis *sciretis* (a bis *nossetis*) reddiderunt ... Gb′ αν ηδειτε (LX 2^{pc} ειδητε, et x 22. ante αν pon) cum BC*LQX 1. 22. 33. 2^{pc} Ps-Ath$^{2,29\ ed}$ Bas^{2,190} Cyr^{4,709} :: scriptura quam recepimus offendit praesertim collato 8, 19, quem ad locum reliquae lectiones conformatae sunt. εγνωκειτε et εγνωκειτε αν sive αν ηδειτε si Iohannes scripsisset, neminem mutaturum fuisse puto, quemadmodum nec 8, 19 ηδειτε bis positum a quopiam temptatum est. | και απαρτι cum ʀAC^{3}DNΓΔΑΠ*et^{3} unc^{5} a pler b c e f ff$^{2.}$ m^{4} q vg go cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Ath Chr Cyr Ir^{int} Novat Victorin (Gall^{155}, sed ap Sab om και) Hil (Tert^{prax} *sed et ab hinc*, alii om *et*) ... BC*LQXΠ^{2} 1. 33. 2^{pc} a (Victorin ap Sab) om και hinc Ln [και] | γινωσκετε (a b c e ff$^{2.}$ m^{4} Tert^{prax} Novat *nostis*, Hil^{939} *scitis* [sed vide post], Ir^{int} *cognovistis*; fos Victorin *cognoscitis*, d *cognoscite*) ... ʀ γνωσεσθε, item f q vg *cognoscetis*, Hil^{2,203} maffei *scitis*

κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. 9 *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τοσούτῳ χρόνῳ μεθ' ὑμῶν εἰμί, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε;* 12, 45 *ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πατέρα· πῶς σὺ λέγεις· δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;* 10 *οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἀπ' ἐμ-* 12, 49 *αυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ.*

και εωραχ. αυτον: 33. al^{5} arm^{usc} om | *εωρακατε* cum ℵABCDGK^{1}QSUΓΛΠ al plu ... EHK^{2}LMNΧΔ al mu *εορακ.* | *αυτον* sec cum ℵAC^{3}DLNQX unc rell al omn^{vid} it vg rell Ath Ir$^{int\,236}$ ex^{edd} et^{edd} Tert^{prax} etc ... BC* Ir^{int} ex$^{edd\,2}$ (ita ed. Mass.) om, hinc Ln [*αυτ.*] | *εωρακατε*: e m *videt is*

9. *λεγει*: ℵ *απεκριθη*, a *respondit* | o $\overline{ις}$ cum ℵBCDNQX unc rell al omn^{vid} Ath^{708} etc ... Ti $\overline{ις}$ cum ALΠ*et^{3} w^{scr} | *τοσουτω χρονω* cum ℵDLQ 6^{pe} Eus$^{marc\,39}$ Cyr^{4,776}, item *tanto tempore* (b *temporis*) it^{pler} vg Ir$^{int\,200}$ Or$^{int\,3,936}$ Tert$^{prax\,24}$ etc (L* *τοσουτον* scripsisse videtur sed se statim correxit) ... ς Ti *τοσουτον χρονον* cum ABℵΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler ff^{2}· (*tantum temporis*) Or^{1,725} Hipp$^{noet\,7}$ (Lag^{19,12}) Ath^{708} Ps-Ath^{2,408} Thdr$^{mop\,36}$ Chr^{8,497} | *εγνωκασ* (et. Or Hipp Ath etc): a b c f ff^{2}· vg aeth Ir^{int} edd et^{edd} (sed Grab Mass Stieren ediderunt *cognovisti* ex edd^{2}) Tert^{prax} *cognovistis*, e q Hil *nostis*, Novat *agnovistis* | *φιλιππε*: post, non ante interpgunt edd (et. ℵ^{c}) et vv pler (nisi quod saepe dubium est ut ℵ*), item Or Thdr^{mop} Chr Nonn *ξ*^{33} (*τηλικον εἰμὶ φίλιππε πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνων σύννομος ὑμείων, καὶ ἐμὴν οὐκ εἰδέσ ὀπωπήν;*); aliquot vero patres^{lat}, ut Amb et Aug (sed non$^{ioh\,50,2}$): *Philippe, qui me videt* (absque prioribus scribunt), atque sic etiam vg^{cle} habet, item ς, sed non ς^{c} Gb Sz nec Ln | *εωρακωσ*: HKLXΠ al *εορακωσ* (KX -*κοσ*) | *εωρακεν* (EGHKLXΔ al *εορακεν*) et. e Or$^{1,725\,bis}$ et^{4,104} et^{quater} Hipp^{noet} Eus$^{ecl\,45}$ Ath^{708} etc ... a b c f ff^{2}· g q vg Ir$^{int\,2}$ Or$^{int\,1,56·\,86}$ et^{2,57} et^{4,528} Tert^{prax} Novat Lcif$^{25\,bis}$ et^{255} Hil^{939} et^{saep} Aug$^{ioh\,50\,saepe}$ add *et* | *πωσ* cum ℵBQ 58. 2^{pe} a b c e ff^{2}· g vg cop pers^{w} (aeth *quomodo ergo*) Cyr^{4,779} (*πωσ ουν*) Ir$^{int\,200}$ Hil$^{939·\,941}$ ... ς Ti *και πωσ* c. ADLNXΓΔΑΠ unc^{6} al pler f q go syr^{utr} eth^{r} arm Ath^{708} | *δειξον* (ℵ^{c}): ℵ* praem *οτι* (:: tale *οτι* non inferri sed expelli solet). Praeterea G 229* (item Hipp qui affert *τοσουτον χρονον* usq *εν εμοι εστιν*) om *πωσ* (*και πωσ*) usq *πατερα*.

10. *πιστευεισ* (et. Callist$^{hipp\,289}$ etc, item a b e f ff^{2}· g q fos Tert$^{prax\,24}$ Hil$^{520·\,939}$ *credis*): c vg Hil$^{941·\,942·\,948}$ *creditis* ... B* *πιστευσεισ* | *λεγω* cum B^{2vid}et^{3}LNX e q (uterque h. l. *dico*, postea *loquor*) cop syr$^{p\,mg}$; B* om (hoc ipsum confirmat *λεγω*, quod post *εγω* facillime excidit, non item *λαλω*) ... ς Ln *λαλω* cum ℵAQΓΔΑΠ unc^{7} al pler a b c f ff^{2}· g vg go syr^{utr} eth^{r} arm Ath^{708} Thdor$^{mop\,36}$ Chr^{8,499} Cyr^{4,782} Tert prax^{24} Hil$^{520·\,939}$ et^{saep}; item D 3. 218. 220. aeth *λελαληκα* (ita aeth etiam postea) | *υμιν*: 59. 69. 8^{pe} syr^{sch} pers^{p} Chr Cyr Hil^{1089} (non item$^{939·\,943}$) om | ℵ *αφ εμαυτου* | *ο εν εμ. μενων* cum ℵADNQXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} Did$^{tri\,2,7·\,3,18}$ Ps-Ath^{2,7} Chr, item (*qui in me manet*) a c

11 *πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε.* 12 *ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα πορεύομαι,* 13 [16,24] *καὶ* [16,23] *ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ*

f q syr^{cu} et^{utr} eth^{r}, item ^{vid} go cop arm ... Lu [*a*] *εν* etc, Ti om o c. BL Or^{2,614} Ath^{708} Did^{tri} ^{2,5} Cyr^{4,782} (et^{txt} et^{com}), item (*in me manens*) b e ff^{2} g vg Aug^{ioh} ^{71,1} | *ποι. τα εργ. αυτου* cum ʀBD, item *facit facta* e, *facit opera* Tert^{prax} ^{21}, item *ipse facit opera sua* cop aeth Hil$^{939.\ 943\ bis}$ et^{septies} (similiter f go syr^{cu} et^{utr} habent *haec opera* vel *opera haec*) ... Ti *ποι. τα εργ. αυτος* cum LX 33. Cyr$^{4,782\ com}$ (:: hunc in modum videtur primum correcta esse scriptura quam recepimus) ... ς (Lu vide post) *αυτος ποιει τα εργα* cum AQΓΔΛΠ unc^{7} (item ʀ, sed post *αυτος* deficit) al pler f (*ipse facit haec opera*) g (*ipse autem* etc) q vg syr^{cu} et^{utr} eth^{r} go (vide ante) arm Or^{2,614} Ath^{708} Ps-Ath^{2,7} Chr^{8,499} Cyr$^{4,782\ txt}$; Lu *αυτος ποιει τα εργα* [*αυτου*]

11. *πιστευετε*: U al pauc g vg praem *οὐ* (g vg *non creditis*) | *μοι*: ff^{2} g vg syr^{sch} Did^{tri} ^{2,5} Chr^{8,499} Cyr$^{4,783.\ 784}$ Tert^{prax} ^{24} om | *οτι εγω εν τω πατρι και ο πατ. εν εμοι* (A Ath$^{708\ edd\ 2}$ om *και ο πατ. εν εμ.*) et. Tert^{prax} ^{24} Hil^{939} ac^{saepe} ... D Hil^{950} *οτι ο πατ. εν εμοι καγω εν τω πατρι* (fortasse huc etiam spectat Or^{1,750} *ο γαρ πατηρ, φησιν, εν εμοι καγω εν τωι πατρι*) | *εν εμοι* absque *εστιν* (etiam ς Gb Sz) cum ʀ(A)B DLQX unc rell al plu a b f ff^{2} q cop syr^{utr} eth^{r} arm^{zoh} aeth Euse^{dem} Chr Cyr$^{4,784\ com}$ Tert^{prax} Hil^{saepe} ... ς^{e} add *εστιν* cum 1. al vix mu c e g vg syr^{cu} go arm^{usc} Ath^{708} Hil^{1002} :: ex v. 10 | *μη*: D al pauc *μηγε* (syr^{cu} *et si mihi non creditis*) | *δια* (ʀ^{c}): ʀ* om | *αυτα* et. it vg syr^{cu} et^{p} go Ath^{708} Cyr^{4,784} Hil$^{939.\ 1002}$ etc ... B 229* aeth *αυτου* ... 24* 157. 244. ff$^{2.\ blan}$ (non ^{sab}) cop syr^{sch} et^{p} arm Chr Tert^{prax} Hil^{saepe} plane om | *πιστευετε* (G inepte *μη πιστ.* Similiter go, male transposito *μη*, quod post *ει δε* ponendum erat) absque *μοι* cum ʀDL 33. c e f g vg syr^{cu} et^{sch} eth^{r} Tert^{prax} Hil$^{939.\ 1002}$ et^{ter} Ambf$^{id\ 5,575}$ ...; (Gb^{0}, Schu *nec desideres verbum ex initio versus inepte repetitum*) Lu add *μοι* c. ABQXΓΔΛΠ unc rell al pler a b ff$^{2.}$ q syr^{p} cop arm go aeth Ath^{708} Chr^{8,499} Cyr^{4,784}

12. *μειζονα*: KL al mu *μειζωνα* | *πατερα* sine *μου* cum ʀABDLQXΠ 1. 22. 33. 42. 69. 157. 258. w^{scr} it (exc e) vg cop go arm syr^{hr} aeth Chr^{8,499} et^{500} Cyr^{4,801} (nec Nonn ξ^{53} *μου* expri) Novat$^{tri\ 28}$ (Gall^{310}) Hil^{799} etc ... ς (Gb^{00}) add *μου* cum ΓΔΛ unc^{7} al pler e syr^{utr} | *πορευομαι* (33 e cop Hil ante *προς* pon): ʜ*Q cop (vide ante) *πορευσομαι*

13. *αιτησητε* cum ʀADLX unc rell al omn^{vid} ... ʜQ *αιτητε*. Praeterea b Ambp$^{s\ 118,1231}$ et ῆid^{5,15} add *ab eo*, c *ab illo*, 33. vg (et. for, non item am fu etc) *τον πατερα* (item Nonn ξ^{54} *παῤ ὑψίστοιο τοκῆος*), 5. 12. 161. 26^{ev} *με* | *ποιησω*: cop syr^{sch} add *υμιν* | A* om *ινα δοξασθη* usq *εγω ποιησω* v. seq (transilit igitur a *ποιησω* ad *ποιησω* proximum)

ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. 14 *ἐάν τι αἰτήσητέ με ἐν τῷ ὀνόματί μου,* Mc 11, 24 21. 23
ἐγὼ ποιήσω. 15 *Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσετε.* 16 *κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μεθ' ὑμῶν ᾖ εἰς τὸν αἰῶνα,* 17 *τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-* 15, 10 15, 26 16, 17
θείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν

14. *εαν τι* usque *ποιησω*: x (item A^*, vide ante) 1. 22. 2pe 6pc al^5 b fu syr^{hr} arm^{zoh} et^{edd} (non item arm^{usc}) om, item Nonn ξ^{57} exed pri $et^{cod\ pal}$ | *εαν* (D al pauc *αν*) *τι*: U al plus^5 $ff^{2\cdot}$ cop^{wi} praem *και* (etiam syr^{sch}, sed om *τι*) | *με* cum SBEHUΓΔ 33. al plus^{30} (346. *μοι*) c f vg go syr^{utr} arm^{usc} (sed om *εν τω ονομ. μου*); Ln [*με*] ... ς Ti om cum ADGKLMQΘA^2Π al plu a e g q cop syr^{cod} aeth Cyr^{4,805} (249. add *τον πατερα*, $ff^{2\cdot}$ aeth *a patre meo*) :: omissum est *με* quemadmodum v. 13 deest; omittebatur vero eo libentius quum verbis *εν τω ονομ. μου* parum intellectis non satis aptum videretur, quam ob caussam fuerunt etiam qui *τον πατερα* etc substituerent. | *εγω* cum SDEGHKM^{2}QΘUXΓΔΠ (et $\aleph^*$ *εγω τουτο*) al pler a e f $ff^{2\cdot}$ syr^{utr} go ... ARLA^2 33. 124. 249. 262. al pauc c g q vg cop arm^{usc} aeth Cyr^{4,805} Aug$^{ioh\ 71,3}$ *τουτο*. Testatur Tregelles hunc versum in G bis legi eaque quae ipsi testati sumus altero loco scripta esse, priore vero *τουτο* (ut v. 13) pro *εγω* positum.

15. *με* ($\aleph^{cb}$): $\aleph^*$ om | *τηρησετε* (ℵ 33. 69* al^5 *-σητε*) cum (ℵ)BL 54. 73. tisch** cop Eus$^{marc\ 170}$ Epiph$^{877\cdot\ 902}$ Melet^{100} (Gall^5) Chr$^{8,502\ com}$ Cyr ^{4,806} ... ς Ln Ti *τηρησατε* cum ADQX unc rell al pler it vg syr^{cu} et utr et^{hr} arm aeth Or^{2,801} $et^{int\ 3,45}$ Eus$^{ps\ 251}$ Ps-Ath^{2,10} Chr$^{8,502\ txt}$

16. *καγω* cum SBDQ 1. 237. 251. 254. f^{scr} Epiph^{884} Cyr^{4,808} ... ς *και εγω* cum ALXΓΔΠ unc^7 al pler Eus$^{ps\ 251}$ $et^{marc\ 170}$ Cyr$^{hr\ 265}$ | *ερωτησω* ($\aleph^c$): $\aleph^*$ *τηρησω* | $\dot{\eta}$ idque post *μεθ υμων* cum ℵ a c f $ff^{2\cdot}$ m^9 q Eus $^{marc\ 171}$ Cyr$^{hr\ 270}$ Chr$^{8,503\ bis\ com}$ Novat Lcif Victorin (de his^3 vide Sab) Hil^{805}, item Ln post *αιωνα* cum B b, item Ti ante *μεθ υμων* cum LQX 33. e cop go syr^{cu} et^{sch} $et^{p\ mg}$ Eus$^{marc\ 170}$ $et^{ps\ 251}$ ($et^{os\ 506}$ *ειη*) Did$^{tri\ 2,6}$ Cyr^{4,808} Hier$^{esai\ 40}$ et^{57} ... ς *μενη* (Γ al *-νει*) ante *μεθ υμ.* cum ADΓΔΠ unc^7 al pler g vg arm syr^{p} ^{txt} et^{hr} (aeth *ut maneat et sit vobiscum*) Did$^{tri\ 3,28}$ Cyr$^{hr\ 265}$ Chr$^{8,502\ txt}$ | *μεθ υμων*: D Eus^{os} (non item$^{marc\ bis}$ nec^{ps}) post *εις τον αιωνα* pon

17. *θεωρει* et *γινωσκει*: H *θεωρειτε* et *γινωσκετε* | *ὅ*: $\aleph^{ca}$ *ον*, sed o restitutum est | *ουδε γινωσκ. αυτο*: E om | *αυτο* ter: D^*L *αυτον*. Item pri: $\aleph^{ca}$ *αυτον*, sed restitutum *αυτο*. Item tert: G^2 *αυτον* | *αυτο* sec cum A(DL)X unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg etc Did$^{tri\ 1,20}$ $et^{3,38\ bis}$ etc (Quaest^{93} om *αυτ.* pri): SB a Lcif^{194} (Gall^6) om, hinc Ln [*αυτο*] | *υμεις* sine copula cum SBQ 346. a^{scr} al pauc a b Lcif^{194} (Gall^6) Quaest^{93} (Aug ^{3,2918}) ... ς add *δε*, Ln [*δε*], cum ADLXΓΔΠ unc^7 al pler c e f $ff^{2\cdot}$ g q vg cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} rell Did$^{tri\ 1,20}$ $et^{3,38}$ Cyr$^{hr\ 270}$ Cyr^{4,808} | *μένει* hoc accentu EGHKMUXΓΔΠ al plu^{vid}, item a b c e f $ff^{2\cdot}$ q tol go cop

ὑμῖν ἔσται. 18 οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.
16, 16 19 ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσετε. 20 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν.
15 21 ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· 129.1 ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου, κἀγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 22 129.2
Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· κύριε, καὶ τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; 23 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει,

(*est*) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Leif ... g vg arm aeth *μενεῖ*, Nonn ξ^{69} *μενέει* | *εσται* cum sad^{2}lqxrΔαη unc^{7} 33. al pler g vg cop syr^{p} et^{hr} (*in vobis manet et apud vos erit*) arm aeth Did^{tri} Cyr^{hr} Cyr ... Ln *εστιν* cum bd* 1. 22. 69. 251. 254. 2^{pe} it^{pler} (e *est in aeternum*) tol go syr^{cu} et^{sch} Leif

19. *ετι μικρον*: 131. syr^{cu} et^{utr} pers^{p} cum *ερχομ. πρ. υμασ* conjg | *ουκετι*: Δ b e syr^{sch} *ου* | *με* sec: lq om | *οτι εγω* usq *ζησετε*: e om | *ζησετε* cum blx ... ς Ln *ζησεσθε* cum sadqrΔαη unc^{7} al omn^{vid} Chr^{8,504} Cyr^{4,813} :: pro ratione locorum 5, 25. 6, 51. 57. 58. quibus omnibus *ζησει* et *ζησουσιν* praeferri debebant formis *ζησεται* et *ζησονται*, nec hoc loco aliter atque *ζησετε* edendum erat. Semel, i. e. 11, 25, *ζησεται* scriptum est nec fluctuat.

20. *γνωσεσθε* (κ *γνωσθε*) *υμεισ* cum sdeghkm^{2}surΔαη al pler a c e ff^{2} g q fos go cop syr^{p} arm ... blm*qx 33. f vg Cyr$^{4,815\,txt}$ *υμεισ γνωσεσθε* ... Δ 249. b em syr^{sch} et^{hr} aeth Chr^{4,504} Cyr$^{quater\,4,817}$ et^{818} Victorin om *υμεισ*, hinc Ln [*υμεισ*] *γνωσεσθε* | *καγω* cum sabdk*hk lxrαη*et^{3} al plu Cyr ... e^{2}gmsuΔη^{2} al^{20} Chr *και εγω*

21. *ο δε αγαπων με*: Δ om (transiliendo) | *καγω* cum sbdglqxrΔ 1. 249. al paue Cyr^{4,826} ... ς *και εγω* cum aeghkmsuΔη al pler | luxrΔ al *εμφανησω*, dg^{r*} *ενφωνησω* (d *ostendam*) | *αυτω εμαυτον*: m *αυτον εμαυτω* (et. in r iam *αυτον* scriptum erat, sed statim *αυτω* substitutum)

22. *αυτω*: Δ om (teste Treg) | *ουχ ο ισκαριωτης* (u *ικαρ.*, q *scariotha*, c e *ille scariotha*, a *ille scarioth*, b *ille scariotes*, f mt *ille scariothes*, vg^{cle} *ille iscariotes*, g fu for ing *ille scariothis*, am *ille scariotis*, ff^{2} blan *ille scariothi*): ὁ *ουχ ο απο καρυωτου* ... sah^{mūn} *ο καιανιτης*, syr^{cu} *Thomas*. Praeterea b ff^{2} blan add *sed alius* | *και τι* cum sghkm qsurΔαη 1. 28. 69. 106. 118. 124. 127. 131. 157. 229. 262. 299. 346. 2^{pe} al plus^{110} q syr^{p} Amm$^{cat\,ox\,350}$ Chr^{8,505} ... ς (= Gb Sz) Ln om *και* (:: post κε) cum abdelx 33. al vix mu it^{pler} vg sah^{mūn} cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} go arm aeth Cyr^{4,828} Or$^{int\,3,79}$ | *γεγονεν* (et. Or$^{int\,3,79}$): d Chr^{8,504} (antea^{503} om plane) *εστιν*, item syr^{cu} ... fos *quid facturus es* pro *κ. τι γεγ.* | *ημιν μελλεισ εμφανιζειν* (Δ *-ζεισ*) *σεαυτον* (et. b c f q am fu for fos ing): d *μελλ. ημειν ενφανιζ. σεαυτ.*, e Or$^{int\,3,79}$ *incipis nobis manifestare te ipsum*, ff^{2} *incipis manifestare nobis te ipsum*, vg^{cle}

καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα. 24 *ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ·* [131.1] *καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ* 7, 16
τοῦ πέμψαντός με πατρός.

25 *Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων·* 26 [132.10] *ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί* 16, 13
μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ

manifestaturus es nobis te ipsum, a Lcif[194] (Gall[6]) *manifestas te nobis* | *σεαυτον*: 13. 69* 346. *εαυτ.*

23. $\overline{\text{ις}}$ cum ℵABDLΓΔΠ unc[6] al longe plu Cyr[1,830] ... ς (= Gb Sz) o $\overline{\text{ις}}$ cum ΜΧΛ al mu[vid] Or[1,234] | *τηρησει* (et. Or[1,234] Eus[marc 92. 170]): ΚΠΗ X 69. al mu *τηρηση* | *αγαπησει*: G al pauc *-πηση* | *ελευσομεθα* (L *-σομαιθα*) et. Or[1,230. 234. 238] et[quater] et[int 1,50] et[saep] Eus[marc 170. 171] et[ps 40] etc): D e syr[cu] pers[p] *ελευσομαι* | *μονην παρ αυτω* (ℵ[ca] *αυτοις*, sed restitutum *αυτω*): D syr[sch] *προς αυτον μονην*. Cf. a Lcif[194] (Gall[6]) *apud eum manebimus*, c *apud eum manemus* | *ποιησομεθα* (L *-σωμαιθα*) cum ℵBLXΠ[2] 1. 13. 33. 69. 249. 254. 346. 2[pc] Or[1, 230. 234. 238. 756] et[3,170] et[cat ox] in Mt[78] et[ps] ap Gall[14] app[54] Eus[marc 170. 171] et[ps 40] Did[tri 1,20] et[2,10] Ath[444] ex[edd] et[edd aliq] Epiph[2,73] Cyr[4,830] Thdrt[2,50] etc ... ς *ποιησομεν* cum ΑΕGΗΚSUΠ (et ΜΓΔΛ al[25] *-σωμεν*) al pler Or[cat ox] ad Eph[161] Ath[444] ex[edd 2] et[533. 942] Ps-Ath[2,10] Did[tri 1,18] et[2,5] Epiph[777 788. 894] Chr[8,506] Amm[cat 350] ... D e syr[cu] pers[p] *ποιησομαι*

24. *ὁ*: fos go syr[sch] et[p] c.* arm add *δε* | *τηρει*: D cop *τηρησει* | *ο λογος* (et. Ign[eph 9] int[pol 328] Mcell[euseb 37. 38] etc): D a e syr[p] et[hr] arm Gaud serm[14] add *ο εμος* (sed a e om *ον ακουετε*) | *πατρος* (Η *πατηρ* compendio scriptum) et. Ign[int pol] Mcell[eus bis] etc ... 13. 69. y[scr] al[5] Did[tri 3,19] Chr[8,506] om :: cf 5, 30. 6, 38 sqq 7, 16 etc

25. *παρ υμιν* (D* *υμιεν*, D[2] *υμειν*): L*X al pauc *παρ υμων*

26. *ο πεμψ.* (et. Eus[marc 170. 171] et[ps 251] Ath[507. 522] Did[tri 3,38] Cyr[hr 270] etc): ℵ[c]LX *ον πεμψ.* (item Chr[8,506] *ο δε παρακλητος, ον πεμψει* etc). Confuse ℵ* *ο δε παρακλ. πεμψει το πν. το αγιον ο πατηρ* etc | *πεμψει*: LΔ 29* *-ψη* | *ο πατηρ*: DΠ[2] (non* nec[3]) g syr[cu] et[sch] cop[wi] Eus marc 170. 171. et[ps 251] Gaud[serm 14] add *μου* | *και υπομν. υμ. παντα* et. Or[3,697] et[int 1,61] Eus[marc bis] (libere et[ps 251] *διδαξ. υμ. παντα και υπομνησει*) Did[tri 3,38] Cyr[hr 251] (*ουκ ειπε διδαξει μονον, αλλα· και υπομνησει οσα ειπον υμιν*) et[270] ... A b m[9] syr[cu] om (arm[ed] pon post α *ειπ. υμιν*) | *ἃ* (e *quae*) et. Did Cyr[hr] etc ... 1. 28. 2[pc] is[scr] al pauc a b c f ff[2] g l m q vg Or[3, 697] Eus[marc bis] (Cyr[hr 251] omisso *παντα*) *οσα* (*quaecumque*) | *ειπον* (f *dixi*; x 33. 127. *εγω ειπ.*): DΠ 254. *αν ειπω*, item it[pler] vg *dixero*; syr[cu] et[sch] et[p txt] (non item mg nec syr[hr]) *dico* | *υμιν* et. f g q vg: a b c e ff[2] l Eus[marc 171] (non item[170]) om ... Cyr[4,837] *εγω* (omisso *υμιν*). Praeterea BL 127. add *εγω* (sive ad *υμιν* sive ad seqq trahitur)

εἶπον ὑμῖν. 27 εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω. 28 ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι ὁ πατὴρ μείζων μου ἐστίν. 29 καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε. 30 οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, 31 ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ

10, 29 3 13, 19 12, 31

27. *ειρ. την εμ. διδωμ. υμιν* et. Or[1,752· 4,100] et[int 2,255] et[ter] Eus[es 384· 561] et[ps 143· 171] et[theoph 129] Did[tri 1,26] Nonn ξ[104] etc ... x 59. t[ser] om | *διδωσιν*: ꞩ add *υμιν*. Similiter Nonn ξ[105] *οὐχ ὡσ ὑμει δίδωσιν* etc | e om *ου καθωσ* usq *διδωμι υμιν* | gr al *ταρασεσθω*

28. *ηγαπατε* et. Or[1,234] Eus[marc 110] Ath[329] ex[edd 2] Epiph[867] Chr[8,507] Cyr[4,842] Cyp[169· 230· 321] etc ... D*HL 69. t[ser] z[ser] al pauc Ath[edd] aliq *αγαπατε* | *οτι πορευομαι* cum ꞩABDK*LXII al[12] it vg syr[cu] et[utr] et[hr] cop go arm aeth Or Eus[marc] Ath[329] ex[cod] Epiph Chr Cyr[4,843· 844] Nonn ξ[113· 114] Cyp etc ... ς (= Gb Sz) *οτι ειπον· πορευομαι* cum EGHK[2]ꞩS UΓΔΛ al pler Ath[329] Dial[tri 2,9] Amb[ep 9] | *πρ. τον πατερα*: G 13. 69. 124. 346. 10[pe] 47[ev] syr[cu] et[sch] add *μου* | *ο πατηρ* cum ꞩ[ca]ABD*LX 1. 33. 64. 157. 47[ev] 2[pe] b c e ff[2·] g l vg syr[hr] aeth Ath[329] Chr[8,507· 508] Cyr[4,844 com] Dial[tri 422] Ir[int 158] Or[int 3,863] Tert[prax 14] Cyp[321] Hil[512· 781] et[saep] (item *ο πατ. ο πεμψασ με* Or[1,193· 752· 753] et[quater] Dial[tri 427 3], item *ο πεμψασ με πατηρ* Did[tri 1,17· 36] et[3,18] ... ς (Gb[99]) add *μου*, Lu [*μου*], cum ꞩ*et[cb]D[2]ΓΔΑΠ unc[7] al pler a f q cop syr[utr] arm go Eus mare 110 Cyr[4,842 txt] Dial[tri 427] e

29. *πριν*: 13. 69. 124. 346. *προ του* | *ινα*: ꞩX Chr[8,507] *ιν* | *οταν*: L *εαν* | *πιστευσητε*: D add *μοι*, item 33. 346. 32[ev bis] *οτι εγω ειπον υμιν*, item l gat *quoniam* (gat *quia*) *ego sum*, Chr *οτι εγω ειμι*

30. *ερχεται*: f q (non l) Hil[129· 218] (non item[525· 619]) al *venit* | *γαρ*: 69. arm om | *του κοσμου* sine *τουτου* cum ꞩABD[gr]LXΓΔΑΠ unc[7] al[150] syr utr Thdrt[1,741] ex[edd 2] Cyr[4,853] Hil[129· 218] ... ς (= Gb Sz) add *τουτου* cum 1. 346. 2[pe] al mu c (*saeculi huius*) vg (ff[2·] g ut[vid]) rell (sed a b c d f l q *huius mundi*, item cop al) Or[2,816] et[3,225] et[saep] et[int 2,315] (*huius mundi*) et[678] et[ter] Hipp[prov] (ap Mai[7,2,74]) Bas[2,82] Mac[41] Ath[425] et[746· 756] Chr[8,508] Cyr[es 693] Thdrt[1,1067] Hil[525· 619· 1021] (bis *huius mundi*, sem *huius saeculi*). Praeterea 1. 69. 346. 2[pe] e vg Hipp[prov] Or[2,816· 3,225] et[alib] et[int 2,315] et[quater] Bas[2,82] Ath[ter] Cyr[es 693] Hil[quinquies] *αρχων* ante *του κοσμου* (*τουτ.*) pon | *ουκ εχει ουδεν* (D a add *ευρειν*) et. b c e ff[2·] g l q vg syr[sch] et[p txt] et[hr] Or[3,225· 4,356] et[cat ox ad Rom 151] et[int 2,678· 3,960] al Hil[1021] al ... Gb′ *ευρησει ουδεν* cum Kπ 42. 116. 252[mg] 8[pe] al[3scr] al[5wtst] f syr[p mg] arm aeth (hi[2] *ευρησει* sive *ευρισκει*) Hipp prov Or[int 1,91] Ath[3] Mac[41] (Gall[7]) Bas[2,82] Cyr[es 693] al Hil[129· 218]. Item Or[2,816] et[4,349] et[int 2,315· 4,607· 657] etc *ευρισκει ουδεν* (Epiph[680] *ουδεν των αυτου ευρισκει*, item Isaias[abbas] ap Gall[7,301] *nihil eorum quae ipsius sunt invenit*)

τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτως ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν. Mt 26, 46 Mc 14, 42

XV.

1 *Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν.* 2 *πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτὸ ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ.* 3 *ἤδη* 13, 10 *ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν·* 4 *μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν*

31. *και καθως*: A*E b ff2· om *και*, hinc Ln [*και*] | *ενετειλατο μοι* cum ℵADΓΔΑΠ unc7 al pler cop syrutr ethr arm go ... Ln *εντολην εδωκεν μοι* cum BL (X 1. 19mg 33.) it vg (Cyr4,853); X 33. *εντολ. δεδωκεν μοι*, 1. 19mg *εδωκ. μοι* (1. hoc loc add *ο πατ.*) *εντ.*, Cyr *εντ. μοι δεδωκ.*, b e q Hil525· 1021 *mandatum (praeceptum) mihi dedit.* Cf et. aethro *et facio mandatum eius*, aethPP *et sicut dedit mihi pater mandatum suum, sic facio* :: at videtur *εντολ. εδωκ.* etc ad 12, 49 conformatum | *ο πατηρ*: D e l4 (aethro vide ante) om

XV. 1. *η αμπελος* et. Clem138 Or4,23 Eusdem 379 etes 371 etps 493 etc Bases 482 (Ath196) etc: M* om *η* | *η αληθινη* sine additam cum unc omn al pler it vg rell Clem138 Or4,23 Eusdem etes etps 500 Bases etc ... 5. 28. Or3,304 etprov (Notit90 Mai16) etint 3,376· 4,564 (cf et.int 2,334) Chr 8,510 txt et511 com Cyr4,866 com (non item857 txt) Hil76 add *υμεις τα κλημματα* :: ex v. 5 | *ο γεωργος* (E*G al *γεοργ.*): DΔ om *ο*

2. *φερον* pri: AHΓ2 33. al aliq *φερων*, item sec : A 33. al aliq *φερων* | *μη φερ. καρπον* (et. Clem138 Eusps 500 etc): Or3,304 libere *μενον μη φερον δε καρπον*, item Hil76 *non manens neque ferens fructum* | *αιρει* (a b f d *tollit*): c e ff2· g l q vg cop *tollet*, Orint 4,564 *excidet*, Hil76 *eradicabitur*, Nonn 0 4 *διατμησει* | *αιρ. αυτο* (1. 2pe om *αυτ.*): b c l add *pater* | *το καρπ. φερον*: D *το καρποφορον*, Clem138 *το καρποφοροuν*, a q Novattrin *fructiferum* (sed d *qui fructum adferet*) ... X *τον καρπ. αυτου φερον*, Or3,304 libere *μενον και ποιουν καρπον καλον* | *καθαιρει* (et. a f Novat Clem138 Or3,304 etint 3,376 Eusps 500 etc): D b c e ff2· g l q vg cop Orint 4,564 Hil76 *καθαριει*, Nonn *οιδε καθαιρειν* | *αυτο* sec (ℵ* *αυτοσ*): NG *αυτον* ... a q Novat non expri (a *omnem* [Novat *omne*] *fructiferum purgat*, q *omne fructiferum purgabit*), nec habent Clem Or | *καρπ. πλειονα* (ℵ Clem *πλειω*) cum ℵBLM*X 33. 157. it vg Clem Eusps Cyr4,866 Orint 3,376 et 4,564 Novat Hil ... ς *πλειονα καρπον* cum ADM2Γ ΔΑΠ unc6 al pler Or3,304 Baseth 317 Thdrt2,70 (Nonn 0 6 *μειζονα καρπον*) | *φερη*: HKΛ 13. 69. 47ev yscr al4 *φερει*

3. 4. *ηδη υμεις* usque *καρπον φερειν*: D* d om

4. *καθως*: 13. 69. 346. add *γαρ*

ἀφ' ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μένητε. 5 *ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.* 6 *ἐάν μή τις μένῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται.* 7 [133.4] *ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ,* [14, 13] *ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν.* 8 [134.10] *ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν*

4. *μενη* cum ℵBL a (*maneat*) ... ς Ln Ti *μεινη* cum ADXΓΔΛΠ unc[7] (sed G *μειτει*) al omn[vid] itpler d vg (*manserit, remanserit*) Or[1,586] (*εμμεινη*) Eus[Ps 500] Cyr[4,874] | *ουδε υμεις* et. e f g q vg ... x y[scr] al pauc a c gat mm syr[P] Eus[Ps] *και υμεις*. Item b ff[2·] *sic et qui in me non manserit* (ff[2·] *manet*) | *μενητε* cum ℵABL (6[pe] *μενειται*) d (*maneatis*) ... ς Ti *μεινητε* cum DXΓΔΛΠ unc[7] al fere omn Eus[Ps] Cyr :: patet pro ratione testium aut *μενη* (v. 4 et 6) et *μενητε* aut *μεινη* et *μεινητε* legendum esse. Aliter est v. 7.

5. *εγω* (et. Or[4,23] et[int2,221] Eus[Ps 500] etc): D* a d add *γαρ* | *εν εμοι*: D[gr*] om *εν* | *ουτος*: M*Γ 124. y[scr] al go (cf Gabel. et Loeb. ad h. l.) *ουτως* | *ουδεν* (a add *nisi in me quis manserit*): B *ουδε εν* ... D* 6[pe] d om

6. *μενη* cum ℵ*ABD (254 *μενει*)... ς Ti *μεινη* cum ℵ[c]LXΓΔΛΠ unc[7] al fere omn Cyr[4,875] :: vide ad v. 4 | *εβληθη* (D* *επληθη*): GL 209. 254. al[2] [scr] *εκβληθη* | *εξηρανθη*: L *ξηρανθη* | *αυτο* (Gb′) cum ℵDLXΔΠ 1. 13. 33. (69. *αυτω*) 124. 249. 346. 2[pe] al plus[12] e g q vg[cle] syr[sch] et[hr] arm aeth (go *et colligitur*) Cyr ... ς Ln Ti *αυτα* cum ABΓΛ unc[7] al pler a b c f ff[2·] am fu for ing taur cop syr[P] :: *συναγουσιν* videbatur pluralem poscere | *το πυρ* (Gb + το, Sz) c. ℵABEGHKLMSUΓΔΛΠ al plus[70] Chr[8,513] ... ς Ln (ex errore) om το cum DHX al mu Cyr[4,875] Thdrt 2,471 et[3,425]. Cf et. Or[3,301] – – *ο πατηρ μου εκκοπτει και εισ πυρ αυτο βαλλει* :: cf Mt 3, 10. 7, 19. Lc 3, 9 (Mc 9, 22) | *βαλλουσιν*: 33. *εμβαλουσιν* (teste Treg *εκβ.*)

7. Corrupte 69: *εαν μη μεινητε εν εμοι και τα ρηματα τα εμα ου μενει εν υμιν· εαν δε μενητε εν εμοι μηνει* (pro *μεινη*)· *και ο εαν θελητε γενησεται υμιν.* | *εαν*: D 254. f fos go cop syr[sch] et[hr] add *δε* | *μεινητε*: Δ Chr[8,513] *μενητε*, 254. *μενειτε* | *μεινη*: L *μενει*, 3. 157. (et. Chr[mosc2]) *μενη* | *ο εαν* cum ADLX unc rell al omn[vid] ... Ln *ο αν* cum B ... ℵ *οσα εαν* | *θελητε* (a b c f ff[2·] g q vg *volueritis*): A tisch** 248. i[scr] Cyr[4,877] com (non txt) *θελετε*, item d e *vultis* | *αιτησασθε* (ADΓ al mu *-σθαι* :: ex cdd antiquissimorum abusu frequentissimo, sed vide h. l. etiam versiones) cum (Gb′) ABDLMXΓ 1. 106. 124. 127. 346. al[50] Chr[8,513] ex[mosc4] et[alii], item *petite* b e ff[2·] q go cop syr[hr] arm aeth. Item a c f syr[sch] pers[P] *petere* i. e. *αιτησασθαι* omisso *και* seq ... ς *αιτησεσθε* (Δ al *-σεσθαι*) cum ℵEGHKSUΔΛΠ al perm Chr[montf] Cyr, item *petetis* g vg syr[P] (:: cf 16, 26, at ibi ℵ etc *αιτησασθε*) | *υμιν*: D*d* e om

8. *εν τουτω*: K*L* al aliq *εν τουτο* | *πολυν* (48[ev] om): D ante *καρπον*

φέρητε καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. 9 καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πα-
τήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. 10 ἐὰν 14, 15
τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς κἀγὼ
τοῦ πατρός μου τὰς ἐντολὰς τετήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.
11 ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ᾖ καὶ ἡ χαρὰ 17, 13
ὑμῶν πληρωθῇ. 12 αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλή- 13, 34
λους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. 13 [135.4] μείζονα ταύτης ἀγάπην
οὐδεὶς ἔχει ἵνα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. 1 Io 3, 16
14 [136.10] ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. 8, 31

pon | *γενησεσθε* cum ℵAEGHKSUΓΔΛ al pler (al aliq *-σησθε*) Chr^{8,513} Cyr^{4,879} ... Gb′ Ln *γενησθε* c. BDLMXΛ 1. 262. tisch** al^{12} Amphil^{466} (Chr^{ibidem} *ινα υμεις μοι γενησθε μαθηται και καρπ. πολ. φερητε*). Ad utramque lectionem adhiberi possunt Latini, qui *et efficiamini* vel (a d e q) *et sitis*, f *et possitis fieri* habent. Similiter cop go etc; contra syr^{utr} et^{hr} *et eritis* | *εμοι*: L 33. al^{2} ^{scr} *μοι* ... D* 254. *μου*

9. *καγω*: 33. *και εγω* | *ηγαπησα υμας* cum ℵAD^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al fere omn c f ff^{2}· g vg go rell Chr^{8,513} Cyr^{4,881} Novat^{310} (Gall^{3}) ... Ln *υμας ηγαπ.* cum BD*L 1. a b e q

10. ℵ* ab *εν τ. αγαπ. τ. εμη* v. 9 ad *μενειτε εν τ. αγαπ. τ. εμη* v. 10 transiluit. Suppl ℵ^{c} | *μου* pri: Λ *τας εμας* | *τηρησητε*: ℵ^{c}L pp^{arh}* *τηρησετε* | *μου* sec: ℵ^{c}X 44^{ev} *τη εμη* ... e om | *καγω* cum ABLX unc rell al omn^{vid} d q syr^{utr} go aeth Novat^{310} | *του πατρος μου* ante *τας εντ.* cum ℵB a b ff^{2}· g vg Chr Novat^{310}, sed ℵ a b ff^{2}· Chr Novat om *μου*, item e q, hinc Ln Ti om *μου* (contra ℵ* *μου* etiam per errorem post *εντολας* add, quod iam ℵ^{a} delevit) ... ς Ln post *εντολας* pon cum ADLXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} c e f q go rell Cyr | *τετηρηκα*: ℵ *ετηρησα* | *μένω* (ut KMSΓΔΠ etc): B^{3}EGUX al mu *μενῶ*

11. *ταυτα* (et. Clem^{466}): D syr^{p} add *δε* | ᾗ (Gb″) cum ABD 1. 33. 38. 106. 249. 251. 254. w^{scr} 2pe (et. schol^{237} et^{239}) it (exc f) vg go syr^{utr} et^{hr} arm aeth (sed 33. e syr^{sch} et^{hr} ante *εν υμιν* pon) ... ς *μεινη* cum ℵLXΓΔΑΠ unc^{7} (H *μενη*) al pler f (cop anceps) Chr^{8,516} Cyr^{4,844}

12. *αυτη*: 13. 69. 124. 33^{ev} Clem^{466} Chr^{8,516} com add *δε*

13. *μειζονα* (69. *-ζο* sic): L al pauc *μειζωνα* | *ουδεισ*: B *ουδε εισ* | *ινα* sine *τισ* cum ℵ*D* d a b c e ff^{2}· arm auctor^{dupl} martyr ap Cyp^{584} Lcif^{194} al (vide ap Sab) ... ς Ln Ti add *τισ* cum ℵ^{c}ABD^{2}LX unc rell al omn^{vid} f g q vg (f *ut - quis ponat*, vg *ut - ponat quis*, q *ut si quis animam* etc) go syrr rell Cyr^{4,886} Cyp^{304} al

14. *υμεις* (et. it vg Lcif): ℵ*D* d add *γαρ* | *ποιητε*: LMXΓ tisch* al *ποιειτε* ... D* *ποιησητε*, item *feceritis* (a *reciperitis*) it vg | ἃ (Gb″, Ln ex errore de B) cum ℵDLX 1. 69. 249. 346. 2pe 7pe al^{3} ^{scr} b c f ff^{2}· g vg syr^{p} ^{mg} et^{hr} (cop^{vid}) Thdrt^{1,98} Cyp^{194} Lcif^{181} al ... Ti ὅ cum B a e q go aeth Cyp^{108} Lcif^{183} et^{194} ... ς *οσα* cum AIΓΔΑΠ unc^{7} al pler syr^{sch} etp ^{txt} Thdrt^{1,122} et^{2,235} (sed utroq loco *παντα οσα*) Cyr^{4,888} | *εγω*: Λ al pauc a e Cyp$^{108.\ 194}$ om | *εντελλομαι*: Λ 69. al *εντελλωμαι*

15 οὐκέτι λέγω ὑμᾶς δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ
6, 70 τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν. 16 οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ'
14, 13 ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ, [137.4] ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῷ ὑμῖν. 17 [138.10] ταῦτα ἐντέλ-
13, 34 λομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

7, 7 18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον μεμίσηκεν. 19 εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ

---

15. *λεγω υμας* cum ℵABLX 33. 235. 249. al pauc it^{pler} d vg syr^{utr} eth^{hr} arm Ir$^{int\,243}$ Or^{prov} (ap Mai^{46}, deest Notit) et$^{int\,2,104\cdot\,3,48}$ et$^{4,542\cdot\,646}$ Const^{6,21} Chr$^{mosc\,2}$ Cyr^{4,888} et$^{ador\,385}$ Thdrt^{1,1031} (*καλεσω υμας*) Cyp$^{108\cdot\,194}$ Leif$^{181\cdot\,183\cdot\,194}$ Hil^{522} ... ς *υμας λεγω* cum D^{g}Γ^{r}ΔΑΗ unc$^{?}$ al pler q go aeth Or^{1,33} et (*υμας καλω*)^{2,625} Chr^{8,517} | *αυτου ο κυριος* cum ℵABDILX unc rell al pler Ir$^{int\,243}$ semel Cyr^{4,888} ... ℵ 69. 157. z^{ser} al pauc Or^{1,33} et$^{int\,3,48}$ Didtri^{2,2} et^{6} et^{alib} Chr^{8,517} Ir$^{int\,243}$ semel *ο κυρ. αυτου* | *οτι παντα* etc: Or^{4,33} Hil^{522} *οτι διαμεμενηκατε μετ εμου εν πασι τοις πειρασμοις μου* (Hil om *μου*) :: ex Lc 22, 28 | *παντ.* a et. a e q Const^{6,21} (*δουλους, αλλα φιλους, οτι* etc) Cyr^{4,888} al Ir$^{int\,243}$ Or$^{int\,3,91}$ et^{4,640} Novat^{310} etc ... D*s 28. 33. 44. 122. 382. h^{ser} b c f ff$^{2\cdot}$ g vg Chr^{8,517} Or$^{int\,3,48}$ *παντ. οσα* (*omnia quaecumque*) | *μου*: l. 2^{pe} Ir$^{int\,243}$ (exedd pler) Chr$^{mosc\,3}$ om

16. *αλλ.*: D *αλλα* | *και εθηκα υμας*: Δ 13. 250. 2^{pe} 6^{pe} go om | *ινα υμεις*: 28. 57. 127. al^{3} it^{plu} (non e f q) vg cop aeth Cyr^{4,892} Leif^{194} om *υμεις* | *καρπον*: Δ 13. 346. praem *πολιν* (Δ -*λυ*), item Ambp$^{s\,45\cdot}$ ^{903} add *plurimum* | *μενη*: ℵA 33. 69. al^{10} *μενει* ... KΧII al plus^{12} Cyr act^{49} *μεινη* | *ινα* (ℵ^{c}): ℵ* om ... 13. 69. 124. 346. arm *ινα και* (l Leif *et quodcumque* pro *ut quodc.*) Sic e: *et fructus vester est ut si quid* etc (reddidit $\bar{\eta}$ pro *μένῃ*?) | *αν*: ℵA al pauc *εαν* | *αιτησητε* cum ℵADINX unc rell al omn^{vid} ... BL *αιτητε* | *δω* cum ABDKILSUΓΔΠ al permu^{vid} ... Ti *δωη* cum EGHNXΔ(et M *δωει*) 33. al^{65} (:: Schu „forma in Pauli epp frequentata, in evv haud obvia") ... ℵ (et*et^{c}, sed vide ante) al^{25} fere Cyr$^{act\,49}$ *δωσει* | *δω υμιν*: 13. 69. 124. 346. *τουτο ποιησω, ινα δοξασθη ο πατηρ εν τω υιω*

17. *ινα*: D e om

18. *υμας μισει*: N *μισ. υμ.* (Or$^{int\,2,399}$ *Odit vos hic mundus, quia me priorem vestrum* etc) | *πρωτον* sine *υμ.* cum ℵ*D a b c e ff$^{2\cdot}$ cop arm aeth Cyp^{268} et^{315} ... ς Ln Ti add *υμων* cum ℵ^{c}ABILNX unc rell al omn^{vid} f g l q vg syr^{utr} eth^{hr} sah^{mlln} go (Or$^{int\,2,399}$ vide ante) Cyp^{92} Cyr^{4,894} | *μεμισηκεν* (BIX al *μεμεισηκ.*) et. ℵ^{c} ... ℵ* *εμισησεν*, N *εμισησιν*

19. *ει*: Δ *ἤ* | *οτι δε*: D e om *δε* | *ουκ εστε* (et. Or^{1,300} et$^{int\,4,346}$): D* d *ητε* (*eratis*). Libere Or^{4,303} *εκ του κοσμου ητε, καγω εξελεξαμην υμας*

κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 20 [139.3] μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. [140.10] εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21 [141.1] ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν εἰς ὑμᾶς διὰ τὸ ὄνομά μου, [142.3] ὅτι οὐκ οἴδασιν τὸν πέμψαντά με. 22 [143.10] εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. 23 [144.1] ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. 24 [145.10] εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. 25 ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν.

13, 16 Mt 10, 24 · Lc 6, 40 · 16, 3 · 9, 41 · 7, 31 · 10, 38 14, 11 · Ps 34 (35), 19 68 (69), 5

εκ του κοσμου, και ουκετι εστε εκ του κοσμου. | *μισει υμ.* (a q *vos odit*) o *κοσμος*: ℵ cop syr^{hr} o *κοσμ. μισ. υμ.*

20. *του λογου* (EGIΓΔΛ al mu ff^{2c} g q vg syr^{p} aeth add *μου*) *ου* ... ℵ *τον λογον ον*, item b *sermonem quem* (it^{p} *sermonis quem*, e l *sermones quem*, a *sermonis quod*) ... D *τουσ λογουσ ουσ* | *εγω ειπον υμιν* (it^{pler} *ego dixi vobis*, e Cyp$^{92c\cdot 315}$ *dixi vobis*): ℵ *ελαλησα υμιν* | *δουλοσ*: D^{gr*} praem *μου* | *του κυριου αυτου*: 254. 55^{ev} add *ουδε αποστολοσ μειζων του πεμψαντοσ αυτον*, item a *nec apostolus maior eius qui misit eum. Si haec nostis, felices estis si feceritis ea. Non de omnibus vobis dico: ego scio quos elegerim* :: ex 13, 16 sqq | *τηρησουσιν*: ℵ pauc *-σωσιν*

21. *παντα* (et. Petr^{alex} ap Gall^{1,111}): Δ ante *ταυτα* pon ... DX 237. 248. g^{scr} al^{5} arm om (Chr^{8,518} *ταυτα γαρ απαντα*) | *ποιησουσιν*: Δ al^{6} fere *ποιησωσιν* | *εισ υμασ* (Gb′) c. ℵ^{a} (item iam*?) BD*L 1. 33. b c ff^{2c} l (hi^{4} *circa vos*) syr^{sch} et^{p} ^{mg} Petr^{alex} (et ex Petro Chron^{1,6}) Chr ... x al pauc *υμασ* ... ς *υμιν* cum AD^{2}IN^{2}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler a e f g q vg syr$^{p\ txt}$ et^{hr} cop go Cyr^{4,902} Novat^{310}

22. *ειχοσαν* cum ℵBN*LΠ^{2} 1. 19^{mg} 33. Or^{4,44cdd} et^{67cdd} Cyr^{4,904} et$^{352c\cdot 373}$ ... ς *ειχον* cum AD^{2}IN^{2}ΧΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} al pler Or^{3,338} et^{4,44ter} et^{67} Chr^{8,508} (et^{alib} aliq, etiamgue), item D* *ειχαν* | *νυν δε* (et. ℵ^{c} it^{pler} vg etc): ℵ* e om *δε*

24. *εποιησεν* cum ℵABDIKLXΠ 1. 13. 33. 69. 124. 249. al^{7} Chr^{1,494} ... ς Ti *πεποιηκεν* cum EGHMSUΓΔΛ al pler Cyr^{4,907} | *ειχοσαν* cum ℵBL*Π^{2} 1. (*-ωσαν*) 19^{mg} 33. ... ς *ειχον* cum AD^{2}IL^{2}ΧΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} al pler Chr Cyr, item D* *ειχαν* | *εωρακασιν* cum ℵABDSΘΛ al plu ... Ti *εορακ.* cum EGHIKLMΧΓΔΠ al mu (vel potius permu^{vid}). Praeterea al pauc l (*quia* pro *νυν δε*) om *και μεμισηκ.*, q *και εωρακ. και*, contra e go aeth post *εωρακ.* add *με.* | *και εμε* (D* *με*) et. b f vg syr^{utr} et^{hr} aeth: D*et^{2} a c e ff^{2c} l q cop arm^{cdd} om *και*

25. *αλλ* (sic unc^{omn}, non *αλλα*, I vero *αλ*): 47. 61. syr om | *γεγραμμενοσ* post *εν τ. νομ. αυτ.* cum ℵBDGLX 1. 33. 254. 2^{pe} it vg arm (aeth

14. 16 16, 7 s 26 ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· 27 καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι
Act 5, 32 ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστέ.

XVI.

1 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. 2 ἀποσυνα-
9, 22 γώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· 146.1 ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀπο-
κτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ. 3 καὶ ταῦτα
ποιήσουσιν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. 4 ἀλλὰ ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ

---

verbum legis eorum quod ait) Or^{4,380} nota Cyr^{4,908} ... ς ante εν τω pon cum AEHIKMSUΓΔΛΠ al pler go syr^{utr} eth^{hr}

26. οταν sine copula cum ℵBΔ 2pe e l m^{g} cop^{dz} syr^{hr} Did$^{tri\,3,19}$ et^{38} Chr ^{8,519} Epiph^{898} Novat^{311} Hil^{958} al .... ς Ln Ti add δε cum ADILΓΔΠ unc^{i} (A om male ελθη) al pler f g q vg cop^{edd} syr^{utr} arm aeth Cyr^{4,908}; item a b c ff$^{2\cdot}$ add *ergo* | πεμψω: D ff$^{2\cdot}$ go Epiph^{898} πεμπω | παρα τ. πατρος pri loco (haec G q Epiph^{898} om) sine μου et. b e f ff$^{2\cdot}$ g l vg syr^{p} eth^{hr} rell Hil Victorin etc ... (A*vid)DΠ* 33. 42. 7pe al$^{4\,scr}$ a c m^{g} cop syr^{sch} Did$^{tri\,3,38}$ Novat Amb add μου | πατρος sec et. e f ff$^{2\cdot}$ g l m^{g} q vg syr^{p} eth^{hr} rell Did$^{tri\,2,5}$ et$^{3,19\cdot 38}$ etc ... D a b c syr^{sch} Novat^{311} Hil^{958} add μου | μαρτυρησει: L 33. al^{4} -σῃ

27. και υμεις δε (et. go; cop syr^{hr} *et vos quoque*): D al^{5} om δε, nec exprim it vg syr^{sch} cop^{p} (sed$^{edd\,3}$ teste Bernst exprim) | απ: 1. εξ

XVI. 2 αλλ: A αλ | αλλ ερχεται ωρα etc: cf ep^{lugd} et^{vienn} ap Eus$^{hist\,5,1,15}$ επληροντο δε το υπο του κυριου ημων ειρημενον οτι ελευσεται καιρος εν ω πας ο αποκτεινας (edd^{3} κτεινας) υμας (cod^{1} om) δοξει λατρειαν προσφερειν τω θεω. | υμας sec (et. ep^{lugd} Or^{4,402} al Cyp$^{90\cdot 268\cdot 310}$ etc): B om | λατρειαν: EKLΔ al -τριαν | τω θεω: A τ. κυριω

3. ποιησουσιν: ℵ 33. al pauc -σωσιν. Scripsimus sine additam cum AB ΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu b e l q am em for fos fu gat mt mm taur tol go syr^{sch} cop^{p} txt Chr^{8,520} Chr^{4,914} Cyp$^{90\cdot 268\cdot 310}$ Lcif ... ς (= Gb Sz) add ημιν cum ℵDL 1. 69. al vix mu a c f ff$^{2\cdot}$ g vg^{cle} cop syr^{p} c.* eth^{hr} arm aeth; item 33. al^{5} εισ υμας, 73. 259. al pauc υμας | τ. πατερα: Π^{2} add μου | ουδε: Π^{2} ουτε

4. αλλα (g q vg *sed haec*, b c f ff$^{2\cdot}$ Cyp$^{90\cdot 268}$ *haec autem*; versu vero 3. pro και ταυτα b c e f ff$^{2\cdot}$ l Cyp^{bis} *sed haec*): D* a e d l syr^{sch} Chr ^{8,520} om | οταν: ℵ* αν, ℵ^{c}L εαν | η ωρα sine αυτων cum ℵDYΓΔΛ unc^{i} al pler a syr^{hr} cop arm aeth Chr^{8,520} Cyr^{4,915} ... Ln add αυτων cum ABΠ* 33. 124. 229** p^{scr} go syr^{utr}, item LΠ^{2} 13. 69. 106. 346. al^{5}. b c e f ff$^{2\cdot}$ g l q vg cat$^{ox\,360}$ Cyp^{bis} (157. η ωρα αυτη) | μνημονευ. αυτων (Chr τουτων): ita etiam (qui η ωρ. αυτων tuentur) ABΠ* 33. al^{3} go

εἶπον ὑμῖν. [147.10] ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. 5 νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· ποῦ ὑπάγεις; 6 ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, [13, 36 14, 5] ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. 7 ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. 8 καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. 9 περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· 10 περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· 11 περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. [12, 31]

---

syr^{utr}) ... ℵ^{ca} (non item ^{cb}) D 68. a arm om *αυτων* (om illi igitur utroque loco), item om *αυτων* (qui ante habent) Lπ^{2} 13. 69. 106. 346. al^{5} b c e f ff^{2}· g l q vg cat^{ox} Cyp^{bis} | *μνημονευητε*: ELΓΔΛ al mu *μνημονευετε*, D^{2}(*-νευτε*)Π* al pauc *-νευσητε* | *ειπον υμιν* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *υμιν* | *υμιν*^{tert}: D 33. 157. 254. Chr^{mosc1} post *εξ αρχης* pon, item L 28^{ev} syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{8,524} post *ειπον* sec ... 63. 69. om

5. *υπαγω*: ℵ *εγω υπαγω* | *προς τον*: 69. *πρ. τ. πατερα τον* | *ερωτα με*: 69. *με ερωτ.* | *υπαγεις* (ℵ^{c}): ℵ* *-γει*

6. *αλλ*: A om (syr^{sch} *dixi vobis enim haec, et*) | *οτι*: Δ^{2} *οτε* (Δ* *οτι λελαληκα* sine *ταυτα*) | *ταυτα*: Δ* 127* g^{scr} al^{3} om | *πεπληρωκεν*: go *πεπωρωκεν* (*obduravit*, ut 12, 40)

7. *λεγω υμιν*: KLYΠ 33. 69. 87. p^{scr} 6pe a go Chr^{8,525} Cyr^{4,917} *υμιν λεγω* | *εαν γαρ* sine *εγω* cum ℵBDLΥ 1. al vix mu ff^{2}· g l m^{9} vg cop syr^{p} Cyr^{4,917} ... Gb* Sz Ti add *εγω* cum AΓΔΛΠ unc^{7} 33. 69. al plus^{125} a b c e f q (a b c post *απελθω* pon) go syr^{sch} et^{hr} arm aeth Did^{tri} 2,11 Cyr^{hr} 270 Bas^{1,319} Chr^{8,525} Thdrt^{4,389} Clem^{int} 996 Novat | *ουκ ελευσεται* cum ℵAD unc rell al fere omn Bas etc; item Did^{tri} Cyr^{hr} Thdrt *ουκ* (Cyr *ου μη*) *ερχεται* ... BL (33.?) Chr *ου μη ελθη* | *πρ. υμας* pri (ℵ^{c}): ℵ* *πρ. ημ.*

8. *και* (sic etiam I^{b}) *ελθων*: K om *ελθ.* | *ελεγξει*: EL al pauc *-γξη* | I^{b} *δικαιωσυνης* | *περι* tert: 69* 44^{ev} b om

9. *ου* (ℵ* om, suppl ^{c}) *πιστευουσιν* (et. b l am al): 64. 127. y$^{scr\,sem}$ a c e f ff^{2}· g q vg (et. for gat mt mm tol, sed non am fu fos ing) aeth^{utr} cat$^{ox\,361}$ (Victorin^{185} utrumq habet) *ουκ επιστευσαν*. Item schol^{287} (adscriptum Origeni) *ελεγξει τον κοσμον καταπεμφθεισ ο παρακλητοσ λιαν ημαρτηκοτασ, διοτι ουκ επιστευσαν εισ εμε.*

10. *πατερα* sine *μου* (Gb'') cum ℵBDL 1. 33. 157. a b e ff^{2}· g l vg syr^{hr} sah^{mūn} cop aeth Chr^{526} Cyr^{4,920} Victorin^{185} ... ς Ln add *μου* cum AY ΓΔΛΠ unc^{7} al pler c f q go syr^{utr} arm | *υπαγω*: 33. *πορευομαι* | *ουκετι*: Π* 131* w^{scr}* *ου*

11. *τουτου* (Δ add *του*): 1. 68. om

12 ἔτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ᾽ οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι·
13 ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς
ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ἀλλ᾽ ὅσα ἀκούει

---

12. ετι (et. Or$^{1,387\cdot 388}$ et$^{int\,2,403}$ et^{4,659} Eus$^{marc\,172}$ et$^{ps\,251}$ etc Tert$^{prae\,haer\,22}$ etc): Δ επι (etiam *ὃ super*, sed corr est *insuper*) | υμιν λεγειν cum ℵBLΥ 33. 118. b c e (*de vobis dicere*) f ff$^{2\cdot}$ f g l m^{9} Or$^{1,388\cdot}$ et (*quae vobis dicam* vel *loquar*) $^{int\,1,61\cdot\,2,403}$ Theognost^{662} (Gall^{3}) Ath^{562} Cyr^{4,347} Tert$^{praescr\,22}$ Hil^{959} Aug$^{ioh\,96,1}$ ... ς Ln λεγειν υμιν cum AD ^{b}ΓΔΑΠ unc^{7} al pler a (*quae dicam vobis*) cop syr^{utr} et^{hr} go arm Or^{1,} ^{387} et$^{int\,4,659}$ Eus$^{ps\,251}$ et$^{marc\,172}$ Did$^{tri\,3,41}$ Chr^{8,526} Cyr^{4,923} Thdrt^{3,} Tert$^{praesc\,22}$ cd et$^{virg\,vela\,1,monog\,2}$ Hil^{805} | δυνασθε (et. f g l q vg Or$^{1,387\cdot 388}$ etc): D a b c e ff$^{2\cdot}$ m^{9} cop Or$^{int\,1,61\cdot\,2,403}$ et^{4,659} Tert$^{praescr\,22}$ et^{alib} Hil$^{805\cdot\,959}$ add (sed vv vario loco) αυτα | αρτι (ℵ^{c}): ℵ* om

13. οταν δε (et. a f m^{9} q vg Or^{1,387} et$^{int\,1,61\cdot\,2,403}$ Theognost^{662} Did$^{tri\,3,41}$ Eus$^{ps\,251}$ et$^{marc\,172}$ Ath^{562} etc): D al pauc e arm Or^{1,388} Cyr^{4,923} Tert$^{praescr\,22}$ et^{alib} Hil^{959} om δε (b c ff$^{2\cdot}$ l fos *enim*) | οδηγησει (et. Or^{1,} $^{387\cdot\,388}$ et$^{int\,2,403}$ etc): D syr^{hr} praem εκεινος, item (sed antea om) a syr^{sch} Or$^{int\,1,61}$ et^{4,659} Novat^{311} (m^{9} Tert^{praescr} „ille spir. veritatis, ipse" etc) | υμας (hoc loco et. Or^{bis} etc): D a Tert^{praescr} Novat Hil^{805} (non item^{959}) ante οδηγησει pon | εν τη αληθεια πασῃ (Gb$^{\prime}$) cum ℵ (* etc, sed* om πασῃ) DL 1. 33. 2^{pc} b c ff$^{2\cdot}$ l arm Nonn π^{38} Victorin^{156} (c *docebit vos in omni veritate*, l *docebit vos in veritate omnia*; b *deducet vos in veritate omni*, ff$^{2\cdot\,sab}$ *deducet vos in omni veritate*, item^{blan} *ded. vos in omnem veritatem*; d *vos diriget in veritate omni*, Victorin *praebit vobis in veritate omni*), item cdd ap Aug$^{ioh\,96,5}$ (*docebit vos omnem veritatem*, vel, sicut alii codices habent, *deducet vos in omni veritate*) ... Ln εισ την αληθειαν πασαν cum ABΥ Or$^{1,387\cdot\,388}$ Did$^{tri\,1,18}$ Cyr^{4,925} et^{986}. Cf et. Eus$^{ps\,251}$ et$^{marc\,172}$ Cyr$^{hr\,270}$ διηγησεται υμιν την αληθ. πασαν (Eus^{ps} om πασαν), sed Cyr^{cod} οδηγησει υμασ επι την αληθ. πασαν. Cf et. e *inducet vobis veritatem omnem* ... ς εισ πασαν την αληθειαν c. ^{b}ΓΔΑΠ unc^{7} al pler Bas^{3,42} Epiph^{898} Chr^{8,527} Thdor$^{ant\,541}$ (ap Wegn) Thdrt^{3,15}; item a f ff$^{2\cdot}$ blan g m^{9} q vg Tert^{praescr} et^{alib} Novat Hil^{bis} (a ff$^{2\cdot}$ Tert *deducet vos in omnem veritatem*, f q *diriget vos* etc; m *disseret vobis omnem veritatem*, g vg *docebit vos* [am fu add *in*] *omnem veritatem* | αλλ: D αλλα | οσα sine additam cum ℵ^{b} D*L 1. 33. 61. al pauc Or^{1,387} (ita Delar. ex cdd) Eus$^{marc\,172}$ Ath^{558} et^{552} Epiph^{898} Cyr$^{hr\,270}$ Cyr^{4,347} ... ς οσα αν cum D^{2}EHMSUΓΛ (GΔ ὅσ' ἄν) al plu Ign$^{int\,pol\,328}$ Chr^{8,526} Cyr^{4,923}. (Ex ℵ notandum est quod ℵ^{c} super α in οσα aliquid scripturus erat, sed antequam absolveret rursus delevit.) Item AKΠ al mu οσα εαν, item al aliq ωσ εαν | ακουει cum ΨL 33. Ath^{558} Cyr^{4,347} ακουει, item *audit* b e l fos ... Ti ακουσει cum BDℵ*HY 1. 435. 48^{ev} y^{scr} Or^{1,387} Eus$^{marc\,172}$ (sed ed Viger λαλησῃ) et Mcelleus^{168} Ath^{552} Cyr$^{hr\,270}$ Epiph^{898}, item *audiet* g vg Victorin^{156} ... ς Ln ακουσῃ cum AE^{2}GKMSUΓΔΑΠ al pler Ign$^{int\,pol\,328}$ Chr^{8,526} Cyr^{4,923}, item *audierit* a c d f ff$^{2\cdot}$ m q Hil al (:: offendebat ακουει et propter λαλησει mutandum videbatur) | λαλησει: Δ al aliq -σῃ

λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 14 *ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.* 15 [148.3] *πάντα* 17, 10
ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν· [149.10] *διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ*
ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 16 *μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ* 14, 19
με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. 17 *Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθη-*
τῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν καὶ
οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ ὅτι ὑπάγω
πρὸς τὸν πατέρα; 18 *ἔλεγον οὖν· τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει τὸ μικρόν;*

14. Λ* om versum | *δοξασει*: Υ al pauc *-ση* | *οτι*: 69. *και* | *λημψεται* cum ΝΑΒ*DΥ ... ς *ληψεται* cum Β³LΓΔΠ unc⁷ al omn^vid ... Λ² *δοξασει* | *υμιν*: Epiph⁸⁹⁸ add *παντα* (:: adsumpsit ex sqq, sed nil affert praeter *παντα*). Etiam 33. m⁹ *παντα* quod sequitur cum *αναγγ. υμιν* conjg

15. Ν* om totum versum (propter *ομοιοτελευτον*), suppl^c | *εχει*: Ε al pauc *εχη* | *ειπον*: Ν^c L 249. al pauc a e f q cop^dz syr^utr eth^hr arm aeth Cyr^hr 270 Cyr^4,930 Nonn π 48 add *υμιν* | *λαμβανει* cum ΒDΕGI^bLMSUΥΔΛ (ΗΓ *λαμβανεται*) al longe plu a go syr^utr arm Cyr^4,932 com ... ς (= Gb Sz) *ληψεται* (Ν^cΑ *λημψ.*) cum Ν^cΑΚΠ al mu b c f ff² g m q vg cop aeth Cyr^hr 270 Hil^959 et alib | *αναγγελει*: Ν^c go *αναγγελλει*. Similiter Nonn π 49 *προαγγελλει*.

16. *ουκετι* (Gb′) cum ΝΒDΘ^gr1^bLΔΠ² 1. 33. 95. 262. b c ff² g vg syr^p arm Or^4,453 Chr^8,532 com (fluct^txt) Cyr^4,933 bis Nonn π 51 ... ς Ti *ου* cum ΑΥ ΓΔΠ*et³ unc⁷ al pler a d e f q cop syr^sch go aeth (Chr^8,532 txt vide ante) Cyr^4,933 bis. Praeterea 122. f q go *μικρον ετι* (*modicum adhuc* f, *pusillum adhuc* q) | *οψεσθε με* sine additam (Gb′) cum ΝΒDL a b e ff²·sab sah^mss^int cop^dz aeth^ro Or^4,453 vid ... ς add *οτι* (33. arm syr^hr *και*, 69. *και οτι*) *εγω* (*εγω* c. Υ 33. al mu f [*vado ego*] cop arm; Gb Sz om c. ΑI^b unc¹¹ al pler e ff²·blan g vg) *υπαγω προς τον πατερα* (G add *μου*), item Ln [*οτι υπαγω πρ. τον πατ.*] cum ΑI^bΥΓΔΑΠ unc⁷ al pler e f g q go cop syr^utr eth^hr arm aeth^pp

17. *ειπον* cum ΝΑDLΓΔΑΠ rell omn^vid ... Ti *ειπαν* cum Β | Λ *εκ τ. μαθητων αυτων αυτου* corrupte | *προς αλληλους*: Κ ante *εκ τ. μαθ. αυτ.* pon | Ν* ab *μικρον* pri ad *μικρον* alterum transiluit, suppl^c | *ου*: D^gr 33. 124. *ουκετι* | *θεωρειτε*: D *οψεσθε*, item (sed nec aliter v. 16) it vg cop syr^pomn *videbitis* | *και οτι* (Ν* *ω* pro *οτι*): Η 106. 237. 346. al pauc syr^p om *και* | *υπαγω* cum ΝΑΒLΜΔΠ al¹² it^pler vg aeth ... ς Ti *εγω υπαγω* cum DΥΓΔ unc⁶ al pler

18. *ελεγον ουν* et. c f ff² g q vg ... D* al⁵ a b e d om | *τουτο τι εστιν* cum ΑDG^gr²I^bΓΔΑΠ* al pler go syr^p ... Ln *τι εστ. τουτο* (:: ut modo praecessit lectione non fluctuante) cum ΝΒD*LΥΠ² al¹⁰ it^pler d vg cop syr^sch eth^hr arm aeth Or^4,453. Libere e *quid est pusillum* pro *τουτο τι εστ. ο λεγ. το μικρ.* | ο (Λ *το*) *λεγει* cum Ν^cΑΒD²I^bL unc rell al pler c f g q vg syr^sch (post *το μικρ.* pon) et^p cop go aeth Or^4,453 etc ... Ν*D* 1. 13. 69. 124. g^scr 2p^e al⁵ a b d e ff² syr^hr arm om | *το μικρον* cum ΝΑDΓΔΑΠ unc rell al pler arm etc ... ΒLΥ 121. al pauc Or^4,453

οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. 19 ἔγνω Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον· μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; 20 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. 21 ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. 22 καὶ ὑμεῖς οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται

---

om το | τι λαλει cum ℵAD^{2}I^{b} (sed τι periit) L unc rell al omn^{vid} it (sed c *quod loquitur*, a *quid dixit*) vg etc; D* o λεγει (d *quid dicit*) ... s aeth om

19. εγνω sine copula cum ℵBDL 1. 33. 157. 2^{pe} al pauc a b e cop arm (Or^{4,453} οτε λεγοντων των μαθητων – γνους ο ις etc) ... ς Ln εγν. ουν cum AΥΓΔΛ unc^{6} (item I$^{b vid}$) al pler Cyr^{4,934} ... UΠ 38. p^{scr} f g q vg go.syr^{utr} εγν. δε, item c ff^{2}. syr^{hr} aeth και εγν. | ις cum BL ... ς Ln o ις cum ℵAD unc rell al omn^{vid} | ηθελον (et. Or^{4,453}): ℵ 69. c ff^{2} ημελλον (*incipiebant*) | ερωταν: D επιρωτησαι περι τουτου | αυτοις (et. Or): A al^{2} gat (teste Blanchino) om | περι τουτου: A c^{ecer} περ τουτο

20. και θρηνησετε (ℵ* -σητε, sed ipse* ε super η notavit): A^{2} 124. al^{4} κ. πενθησετε ... A* pparh semel om | υμεις λυπηθ. cum ℵ*BDΔ 1. a b c e f ff^{2}. q go cop syr^{hr} arm Tert$^{spect\,28}$ Cyp$^{230.\,268}$ ... ς (sed Gb^{o}) add δε post υμεις cum ALΓΔΠ unc^{7} al fere omn g vg syr^{p} (syr^{sch} *et vos* etc) aeth Or^{4,453} et$^{int\,4,483}$ Cyr^{4,934} | αλλ cum ℵABEGHKMSΔΠ al pler Or Cyr ... Ti αλλα cum DLUYΓΛ al | υμων: Γ 33. 249. al pauc ημων γενησεται: K γενήται (hoc accentu)

21. τικτη: Λ al mu τικτει | ηλθεν: Y ηκει | η ωρα (f g q vg sah^{mūn} cop go syr^{p} et^{hr} arm aeth): D 248. a b c e ff^{2}. syr^{sch} (*dies parturitionis*) η ημερα | γεννηση (Π crypt^{ev} al mu -σει): Λ al pauc γενηση | το παιδιον: 1. om το | θλιψεως: D c fos Ambp$^{s\,47,940}$ λυπης, q *doloris* | εγεννηθη (et. B): C εγενηθη | ανθρωπος (ℵ^{a}): ℵ* ο ανθρ.

22. ουν hoc loco et. a f q vg syr^{p} et^{hr} cop^{schw} exp^{etr} (cop^{wi} et^{dz} *et vos quoque*) ... ℵ* post νυν μεν ... U al pauc b c e ff^{2}. syr^{sch} arm aeth om | νυν μεν λυπην cum ℵ* (ν. μ. ουν λυ.) et^{c} BC*DLΨ 1. 33. 235. 249 254. 2^{pe} a (omisso μεν) b c e f ff^{2}. q vg cop syr^{utr} arm go (sed ex his nonnulli ut go syr^{sch} non exprim μεν) Chr^{8,533} Hil^{164} (*Nunc quidem trist. habetis*) ... ς Ti λυπην μεν νιν cum AC^{3}ΔΠ unc^{6} al pler Cyr^{4,935} item λυπ. μεν ουν (ουν quod praecedit haud abiecto) ΓΛ al pauc, item aeth *tristes estis iam* | εχετε cum ℵ*BCYΓΔΛΠ unc^{7} al pler c f ff^{2}. q vg (et. for ing em san al) go syr^{utr} arm aeth Cyr^{4,935} Hil^{164} ... Ln εξετε cum ℵcADL (-ητε) 33. 131. 249. al^{10} a b e am fu taur mt cop Chr$^{mosc^{2}}$ Antioch^{1069} (hom^{25} ουτως και υμεις μεν λυπην εξετε). Libere Chr^{8,533} edd et$^{mosc\,2}$ νυν μεν λυπηθησεσθε) | οψομαι: E -ωμαι | αιρει cum

ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν. 23 *καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν.* [150.4] *ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἄν τι αἰτήσητε τὸν πατέρα, δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί μου.* 24 *ἕως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήμψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη.*

25 [151.10] *Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀπαγγελῶ ὑμῖν.* 26 *ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου*

14, 13 15, 16

15, 11

ℵACD^{2}LYΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} b e f q am fu go syr^{utr} Chr^{533} Antioch^{1069} Cyr^{4,935} ... Ln *αρει* cum BD*Γ a c ff^{2} vg (et. for ing taur al mu) cop arm aeth Or$^{int\,2,83}$ Cyp^{230} Hil^{164}

23. *και* (a *sed*): X 249. 252. e Chr^{8,533} om | *ερωτησετε*: ℵΔ al pauc *ερωτησητε*. Libere e *in illa die nihil metuebitis* | *λεγω υμιν* sine *οτι* cum BCD*LY 42. (11P^{c}?) b d e f ff^{2} g q vg Or^{1,222} Ath^{686} Cyr^{4,936} et$^{act\,49}$ Quaest^{92} (Aug^{3,2920}) ... ς (Gb^{00}) add *οτι* cum ℵA (sed habet o *τι αν αιτησητε*) D^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al pler a c go rell Chr^{8,533} | *αν* (DY^{2} Or^{sem} Ath Cyr *εαν*) *τι* (Gb′) cum BCDLY*et^{2} it vg (Latt *si quid*) Or$^{1,222\,bis}$ Ath^{686} Cyr^{4,936} et$^{act\,49}$, item cop *hoc quod* ... A nil nisi *αν*, 145* *εαν* .. ℵXΠ 33. 42. 131. al^{8} go syrP et^{hr} aeth o *αν* (ℵ) vel o *εαν* (XΠ), item ς *οσα αν* (KM al Chr *εαν*) cum ΓΔΛ unc^{7} al pler syr^{sch} rell Chr^{8,533} (et. Nonn π^{85} *ὅσσα γὰρ*) | *τον πατερα*: Y syr^{sch} arm Or^{1,222} semel add *μου* | *δωσει*: 33. *δωη* |. *εν τω ονομ. μου* hoc loco cum ℵBC*LXYΔ sah^{mün} Or^{1,222} et^{223} Cyr$^{act\,49}$ (confirmat opinor etiam Cyr$^{com\,936}$ *ληψονται παρα του πατροσ, αυτου δηλοτοτι και μεσιτευοντοσ και συγχορηγουντοσ τω πατρι· τουτο γαρ εστι το· εν τω ονοματι μου*. Quae post habet, *εν ονοματι τοινυν του σωτηροσ ημων χυ τασ δεησεισ ποιητεον*, ad ea quae v. 24 sequuntur spectant.) Etiam Nonn π^{85} confirmat (*ὅσσα γὰρ αἰτήσητε θεοκλήτῳ τινὶ φωνῇ, ἔσσεται ἔμπεδα ταῦτα χαριζομένοιο τοκῆοσ*). ... ς Ln post *τον πατερα* pon cum AC^{3}DΓΔΠ al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{8,533} et^{com} Cyr$^{936\,text}$ :: cf v. 24 et 14, 13

24. *ητησατε* et. Or$^{1,222.\,223}$ ... A 47^{ov} al pauc Cyr^{4,936} *ητησασθε* (z^{scr} *αιτη.*) | *μου*: A* *με* | *αιτειτε* (et. ℵ^{c}; KA al pauc *αιτητε*): ℵ* *αιτησασθε* | *λημψεσθ.* cum ℵAB*DLYΔ ... ς *ληψ.* cum B^{3}CXΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} | *ᾖ*: U *εἶ*

25. *ερχεται* sine *αλλ* cum ℵBC*D*LXYΠ^{2} 1. 33. 69. a b d e g vg sah^{mün} cop arm syr^{hr} Or$^{int\,3,32}$ Aug$^{ioh\,102,3}$ ... ς (= Gb Sz) Ln *αλλ ερχεται* cum AC^{3}D^{2}ΓΔΑΠ*et^{3} unc^{7} al pler c f ff^{2} q go syrP (syr^{sch} *venit autem*) aeth Or^{1,568} Ath^{405} Cyr^{4,936} (Chr^{534} *και ερχετ. ωρα*) | *οτε* (et. ℵ^{c} Or$^{1\,568}$ et$^{cat\,oph\,223}$ et$^{int\,3,32}$) ... ℵ* *οπου*, Γ *οτι* | *παρρησια* et. ℵACLX etc ... B*D *παρησια*. Praeterea D praem *εν* (d *in pala*) | *απαγγελω* (Gb′) cum ℵ(−*ελλω*)ABC*DKLMUXYΠ al mu ... ς *αναγγελω* cum C^{corr}EGHSΓΔΛ al pler Chr^{8,534} Cyr^{4,937}

αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· 27 αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον. 28 ἐξῆλθον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. 29 Λέγουσιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἴδε νῦν ἐν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. 30 νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες. 31 ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἄρτι πιστεύετε;

8, 42 — 2, 25 — Mt 26, 31. 56 — 152.4

---

26. αιτησεσθε: ℵ 1. a (*petite*) cop αιτησασθε, idque ℵ 1. cop ante εν τω ον. μου pon | οὐ (em *nunc*): H*L* om | a *et ego rogabo propter vos* pro και ου λεγω usq περι υμων | πατερα: D add μου | περι υμων et. a (vide ante) f ff^{2}· g q vg Hil^{899} Aug$^{ioh\,92,4}$ ... 36. b c e Cyr$^{act\,49}$ Aug^{tri} om

27. εμε cum ABCD unc rell al omn^{vid} Clem^{102} etc ... ℵL με | και πεπιστευκατε: L 59. 26^{ev} Cyr$^{act\,49}$ om | παρα του cum BCDL unc rell al pler ... Ln om του cum ℵA 251. (Chr^{534} semel habet, semel om) :: cf v. 30 ubi απο θεου non fluct | θεου cum ℵ*et^{cb}AC^{3}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler it (sed ff^{2}· *a deo patre*) vg go syr$^{p\,ed}$ eth^{hr} arm aeth Chr Cyr^{4,938} Hil$^{899.\,902.\,1002}$ etc. Cf et. Or$^{int\,2,233}$ et^{3,29} „qui dicit: *Ego a* (^{3,29} *ex*) *deo exivi, et veni in hunc mundum*" ... Ln πατροσ cum ℵ^{ca}BC*DLX 77. 249. sah^{mūn} cop syr^{sch} (syr^{cod} *ab eo*) et^{p} bars Cyr$^{act\,49}$. Cf Did$^{tri\,2,2}$ et^{5} εγω παρα του πατροσ εξηλθον, quae potius a v. 27 quam 28 pendent | εξηλθον: X 69. 124. add και ηκω :: cf 8, 42, unde etiam Hipp noet^{16} Ath^{824} et^{80} Epiph^{610} Chr^{11,172} videntur pendere εγω (Ath^{80} om) εκ (Chr παρα) του πατροσ εξηλθον και ηκω

28. εξηλθον: a e ff^{2}· gat praetermittunt; sic enim e gat *quia ego a deo exivi a patre et veni*, ff^{2}· *quia ego a deo patre exivi et veni*, a (item Hil^{899} et^{902}) *quoniam ego a deo exivi et a patre veni* | D b om εξηλθον εκ τ. πατροσ (similiter ff^{2}·, vide ante) | εκ cum BC*LX 33. 249. Epiph^{867} ... ς παρα cum ℵAC^{2}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cyr^{4,940} (Chr^{8,534} απο, sed etiam antea απο του θεου) ... it vg *a patre* (sed Hil *ex patre, de patre, a patre*) | εληλυθα: D ηλθον | πατερα: H al^{2} c add μου

29. λεγουσιν sine additam cum ℵ* (sed vide post) et^{c}BC*D*Δ^{a}Π 1. 262. 2^{pc} e q go syr$^{p\,txt}$ Hil$^{901\,cod}$ ... ς add αυτω, Ln [αυτω] cum AC^{3}D^{2}LXΓΔ unc^{7} al pler it^{pl} syr^{sch} et$^{p\,mg}$ eth^{hr} arm aeth (cop post *sui discipuli*) Cyr^{4,941} Hil$^{901\,ed}$ | οι μαθηται αυτου (2^{pc} a fos om αυτ.): ℵ* οι μαθ. αυτω (ℵ^{c} substituit αυτου) | εν παρρ. (B* παρησια) cum ℵBCD ... ς om εν (:: ut v. 25) cum ALXYΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Chr^{8,535} Cyr^{4,941}

30. νυν: Y om | οιδαμεν: 69. 346. εγνωκαμεν | παντα: e *patrem* | εν τουτω: Γ al pauc εν τουτο | πιστευομεν: 249. πεπιστευκαμεν, 33. γινωσκομεν | απο: D παρα | εξηλθεσ: 69. 124. 3^{ev} 31^{ev} εληλυθασ, item a f tol *venisti*

31. ις cum BC ... ς Ln o ις cum ℵADLXYΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Bas$^{eth\,285}$ etc ... s al^{3} om | πιστευετε; (ita et. ς Wtst Gb Sz) ... Ln πιστευ-

ται ὥρα καὶ ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια κἀμὲ 8. 16
μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστίν.
33 153. 10 ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ 16, 11
κόσμῳ θλῖψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

XVII.

1 Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ- 11, 41 6
τοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου

ετε· (eodem modo Cyr 4,942 editum est) cui rationi favet syr (*credite*) omisso αρτι, item pers^{p} (et. pers^{cod}) qui sic transpon: *Iesus illis dixit: Hora venit et haec hora est, fidem habete, quod unusquisque* etc. Etiam syr^{w} *nunc fidem facitis* sine interrogatione habet. Antiquissimi edd ut ℵABCD alii interrogationis signo plane abstinent, nec aliter Latinorum antiquissimi.

32. εληλι θεν absque νυν c. ℵABC*D*LX 33. sah^{mün} cop arm syr^{hr} Const 5, 14, 3 (ημιν ειπεν ο κυριος· εληλυθεν η ωρα ινα etc) … ς praem νυν cum C^{3}D^{3}ΓΔΑΠ unc^{7} al pler (101. ηδη pro νυν) it (e f q *nunc*, a b c ff^{2}· g vg Hil *iam*) vg go syr^{utr} aeth (*etiam*) Did^{tri} 3, 21 Bas^{eth} 285 Cyr 4,942 Hil 1003. Praeterea ℵ* (del^{c}) add η ωρα (i. e. ιδ. ερχ. ωρα και εληλ. η ωρα) | καμε cum ℵBC*L 1. Cyr … ς Ln και εμε cum AC^{3}DΧΓΔ ΛΠ unc^{7} al pler Const Did | αφητε (69. αφειτε): L αφιητε | ο πατηρ (et. Or 2,787 etc): Y 69. 247. al^{15} cop add μου

33. εχητε: A pparh sem εχετε | εχετε (et. Gb Sz) cum ℵABCLXΥΓΔΠ unc^{7} (Δ 157. crypt^{ev} syr^{hr} om εν τ. κο. θλ. εχ.) al plu e (*habeatis*) for fos mm san cop syr^{utr} Const 5, 3, 2 Eus^{dem} 119 et^{ps} 18 Bas 1,156 Cyr 4,945 com Thdrt 2,973 (etiam 4, 946 sed fluct lectio)· cat 367 (εχετε legendum esse, non ut editum est εξετε, probat^{comm} οὐ περὶ τῆσ τότε μόνον θλίψεωσ εἶπεν, ἀλλ' ὅτι καὶ μετὰ ταῦτα θλιβήσονται) Nonn π 127 (θλιβόμενοι τρύχεσθε), item Or 1,678 et 752 ex edd hoesch et^{spenc} … ς^{e} (item ς, sed εξετε in corrigendis mutatur in εχετε, non Gb Sz) Ln (ex errore) εξετε cum D 69. al mu (^{2}ap Scri) it^{pler} vg (et. am em fu taur) arm aeth (go anceps) Or 1,678 et 752 ex edd^{elarue} Eus^{ps} 203 Chr 9,540 Cyr 4,944 txt Cyp 251 Hil 1003

XVII. 1. ελαλησεν: ℵ yscr semel λελαληκεν | ις cum ℵB … ς Ln Ti ο ις cum ACDLXY unc rell al omn^{vid} | επαρασ et ειπεν (Gb΄) cum ℵBC*DLX 1. 16. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} (item M^{mg} eccles et evgg^{pler} sed non in media lectione) a b g vg cop Or 1,216 Cyr 4,945 … ς Ti επηρε et και ειπεν cum AC^{3}ΥΓΔΑΠ unc^{7} (sed G om και) al pler c e f ff^{2}· q go syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Chr 9,540 Nonn ϱ 2 | ινα sine και cum ℵABC*D 1. 96. 97. a b c (e *et filius clarificet te*, itaque *et* pro *ut* posuit) f ff^{2}· g vg go cop syr^{utr} eth^{hr} Or 4,23 (Nonn ϱ 3 sed verba pro spuriis habentur) Victorin ari 1,14 (Gall 150) Hil 812 bis … ς (Gb^{0}) add και cum C^{2}LXΓΔΑΠ unc^{7} al pler q sah^{mün} arm (aeth *et – glorificabit*) Or 1,216 Chr 9,540. 541 Cyr 4,945

Mt 11, 27 τὸν υἱόν, ἵνα ὁ υἱὸς δοξάσῃ σέ, 2 καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν
6, 39 πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν
1 Io 5, 20 αἰώνιον. 3 αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκουσιν σὲ τὸν
μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. 4 ἐγώ
5, 36 4, 34 σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας ὃ δέδωκάς μοι ἵνα
ποιήσω· 5 καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ
ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. 6 Ἐφανέρωσά σου
τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς ἔδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ

ο (κ om) υιος sine σου cum ʀBC*et[2] 47. 64. d e ff[2]. Or[4,23] Victorin[ari] [1,14] Hil[812] sem et[813] ... ς Ln add σου cum AC[3]D^{gr}LXYΓΔΛΠ unc[7] al pler a b c f g q vg rell Or[1,216] et[int] [2,147. 3,890] Hil[43. 812 sem] et[1003] | δοξασῃ: ΗΜΔ al[10] crypt[ev] -ασει

2. παν ο δεδωκας cum ʀABCDLMUXYΓ al plu ... EGHKSΔΛΠ al mu crypt[ev] παν ο εδωκ. | δωσῃ c. ʀCACGKMSX al mu Cyr[4,949] ... Ti δωσει c. BEHUY ΓΔΛΠ crypt[ev] al plus[80] ... ʀ* δωσω, L δωσ, Chr[8,542] δω ... D εχῃ (omisso αυτοις) | αυτοις et. ʀ[c] it[pl] vg syr[p] eth[r]: ʀ* 1. 22. 38. e f syr[sch] Victorin [156] Hil[43. 812. 814. 1003] αυτω (cop arm *ut omni quem – det vitam aeternam*)

3. δε et. Eus[marc 139] Cyr[nest 6,56] etc Or[int 4,481. 483. 575. 622] etc: L om | γινωσκουσιν cum ADGLYΔΛ 33. 244. z[scr semel] ... ς Ln γινωσκωσιν cum ʀBCXΠ unc[6] (et Γ -σκοσιν) al pler Or[1,59. 4,50] Eus[dem 244] et[marc 27 alib] et[ps 534] et[ecl 45] etc. Praeterea γιν. σε: hunc accentum ex Π enotavi. | αληθινον (69. ante μονον pon) et. Or[1,59. 4,50] et[int 4,481] etc Eus dem et[marc] Hil[511. 581] ac[saep]; b Cyp[134. 213. 264. 284] Novat[tri 308] Victorin ari [156] (al ap Sab) *et verum* ... ff[2] om | χν (et. Cyp Novat Victorin etc): D add εισ τουτον τον κοσμον

4. τελειωσας cum ʀABCLΠ 1. 33. 42. 122. 246. w[scr] b ff[2] (uterque et Hil *opere consummato*, b praem *uno*) cop aeth syr[p cod] (ed *quum* c.* ante *opus consummavi*) eth[r] Cyr[4,956 com] et[879] et[nest 124] Hil[812. 815] ... ς Ti ετελειωσα c. (D και το εργ. ετελ.) XYΓΔΛ unc[7] al pler a c e f g m[1] q vg go syr[sch] et[p txt] arm Ign[intpol 328] Const[8, 1, 1] (i. q. Hipp[charism]; sed cod mon confirmat τελειωσας) Did[tri 3, 25] Mell[eus 157] Ath[423] Bas[3,39] Chr[8,543] Cyr[4,954 txt] Cyp[285] Novat[tri 308] Hil[510. 816. 1008] | δεδωκας μοι (ʀ* με) cum ʀABLXY etc (et. Ath Cyr) ... CDKΠ al pauc Ign[intpol] Const Bas εδωκας μοι | ποιησω: U 91. 127. 248. (a *opus quod dedisti mihi ut facerem, perfeci illud*) cop syr[sch] add αυτο

5. πατερ: D* πατηρ | ᾗ et. ʀ[c] Or[2,575] et[3,687] Did[tri 1,19] et[3,25] etc: ʀ* Or [3,598] Eus[marc 85] ην | τον κοσμον ειναι et. Or[2,575] et[3,598. 687] Eus[marc 85] et[ps 140. 383] etc ... D* sah[mlln] γενεσθαι τον κοσμον, item D[2] Thdrt[1,1559] τ. κοσμ. γενεσθ. Item Ir[int 243] Cyp[285] *priusquam mundus fieret* | παρα σοι hoc loco et. Or[2,575] et[3,598] Did[tri 3,25] Chr[8,543] Hil[41. 812] etc ... D a f m[4] Or[3,687] Did[tri 1,19] Ir[int 243] Cyp[285] Hil[107. 799] post ειχον pon

6. σου το ονομα cum ʀABCLXY etc ... D it vg το ον. σου | ουσ εδωκας cum ʀABDKΠ 157. 235. w[scr] Eus[ps 51] Did[tri 3,17] Chr[8,546ter] ... ς Ti ουσ

ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς ἔδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετήρηκαν· 7 νῦν
ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ εἰσίν· 8 ὅτι τὰ
ῥήματα ἃ ἔδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνω- 17, 25 16, 30
σαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπ-
έστειλας. 9 ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, 14, 16
ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσιν, 10 καὶ τὰ ἐμὰ πάντα 16, 15
σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. 11 καὶ

δεδωκ. cum CLXΥΔΑ unc[6] al pler Or[2,541] Cyr[4,960] | και εμοι cum ℵACD LXΓΔΑΠ unc[7] al pler Or Eus[ps] Did Chr Cyr ... Ti καμοι cum BΥ 1. 33. | αυτ. εδωκας cum ℵABDKLΠ al fere[10] Did[tri] Chr[8,546] ... ς Ti αυτ. δεδωκας cum CΧΥΓΔΑ unc[6] al pler Or[2,541] Eus[ps 541] Cyr Thdrt[1,690] (priore loc fluct cdd) | τετηρηκαν cum BDL ... ς τετηρηκασι cum AC ΧΥΓΔΑΠ unc[7] al pler ... ℵ 33. ετηρησαν ... e ff[2] *servavi*

7. *νυν* et. a e f g q Victorin Hil[521] ... b c ff[2] mt *et nunc* | εγνωκαν c. Α (vide post)BCDLΥ unc rell (sed Α* om *νυν εγν.*) al pler g vg cop syr[p txt] et[hr] arm aeth (in Α lineolam finalem super -κα admodum tenuem esse Woidius refert; sed fortior esset, si posteriore manu suppleta esset) Hil[521] Cyr[4,960]. Item UX 33. 69. al mu Chr[8,547] *εγνωσαν*, ℵ al pauc *εγνωκασιν* ... ℵ *εγνων*, item 7. 118. 32[ev] 36[ev] 44[ev] 60[ev] *εγνωκα*. Item *cognovi* a b c e f ff[2] q sah go syr[sch] et[p mg] et[hr 96] (non item [354]) (Victorin[ari 1,257] teste Wtst, sed [gall 156] *cognoverunt*). Praeterea cf Chr [8,547] *τινὲς μὲν γὰρ λέγουσιν ὅτι νῦν ἔγνων ὅτι πάντα* etc). Item cat[ox 371] *τινὲς τὸ ἐπαγόμενον νῦν ἔγνων λέγουσιν, ὅτι περὶ ἑαυτοῦ εἶπεν. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοι τοῦτο λόγον* etc. Similiter Thphyl ad h. l. *τινὲς χωρὶς τοῦ ν̄ ἀναγινώσκουσι· νῦν ἔγνωκα, καὶ φασιν ὅτι ὁ κύριος λέγει· νῦν ἔγνωκα ἐγώ. ἀλλ' οὐκ ἔχει τοῦτο λόγον. μετὰ γὰρ τοῦ ν̄ δεῖ ἀναγινώσκειν· νῦν ἔγνωκαν οἱ μαθηταί μου.* | δεδωκας cum ℵCDLXΥΓΔΑΠ unc[7] al pler ... Ln εδωκας cum AB (-κεσ) 1. al[2] | παρα σου: X 69. 209. 60[ev] y[scr] pparh sem *πα. σοι* | εισιν cum ℵBCLXY 33. 157. 346., item Chr[8,547] ησαν ... ς Ln εστιν cum ADΓΔΑΠ unc[7] al pler Cyr[4,960]

8. τα ρηματα: D add σου, item 7[pe] e μου (*mea*) | ἃ: Π* 42. al[2 scr] οσα | εδωκας (B -κεσ) cum ABCDH* al[4 scr] al pauc ... ς δεδωκας cum ℵLXΥΓ ΔΑΠ[2] unc[7] al pler Cyr[4,960] (:: quum δεδωκα quod sequitur non fluctuet, videtur δεδωκας ad hoc conformatum esse) | και εγνωσαν αληθως cum ℵ[c]BCLXΥΓΔΑΠ unc[7] al omn[vld] (157 αληθ. και εγν.) it[pler] vg sah cop syr[utr] et[hr] arm aeth Cyr Hil[521] (item ed[veron 1,579]) ... ℵ*AD a (*illa vere*) e (om et. οτι quod sequitur) q (*ea vere*) go οm και εγν. (retento αληθ.), hinc Ln [και εγνωσαν] | αληθως οτι παρ. σου: b f *quia vere a te*, c ff[2] *quia a te vere* | εξηλθον (c f g vg *exivi*): a b c ff[2] q *exierunt*

9. δεδωκας cum ℵABCLXY etc ... D εδωκας

10. και τα (L κατα pro his) εμα παντ. σα εστ. και τ. σ. εμα: ℵ και εμοι αυτουσ εδωκας (:: cf v. 6) | τα σα εμα: D a c vg sah cop syr[sch] Or [int 2,157] et[4,599] (non item Or[2,541] et[int 1,58· 4,464· 593· alib]) add εστιν | δεδοξασμαι (et. Or et Or[int]): D εδοξασας με

οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, κἀγὼ πρὸς
17, 22 σὲ ἔρχομαι. πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέ-
δωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθως ἡμεῖς. 12 ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν
18, 9
18, 19 ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, καὶ ἐφύ-
λαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας,

11. *και ουκετι ειμι* (A p^{scr} al pauc post *κοσμω* pon) *εν τω κοσμω*: e *et iam non sum in saeculo et in saeculo sum* ... $Or^{3,599\,bis}$ post *καγω προς σε ερχομαι* pon (praetermissis mediis *και αυτοι* etc); Nonn P^{32} praeter morem praeterit; a *et hi in hoc mundo sunt, et ego ad te venio, et iam non sum in hoc mundo, et in hoc mundo sunt* pro *και ουκετι* usque *ερχομαι*. Similiter c post *ερχομαι* add *et iam non sum in hoc mundo.* | *εν τω κοσμω*: D *εν τουτω τω κοσμω*, item b c f ff^{2} q (a vide ante) *in hoc mundo* | *αυτοι* cum ℵB 229** 254. d (*ipsi*) f (ut d) ... ς Ln Ti *ουτοι* cum CD^{gr}LXY unc rell al pler it^{pler} vg (Latt pleriq *hi*, q *isti*) rell $Chr^{8,548}$ $Cyr^{4,966}$ | *καγω* cum ℵBC*DLX 1. 33. 60^{ov} Or^{bis} Cyr ... ς *και εγω* cum AC^{3}ΥΓΔΑΠ unc^{7} al pler | *ερχομαι*: D add *ουκετι ειμι εν τω κοσμω και εν τω κοσμω ειμι*. Similiter igitur a (nisi quod ab initio versus *και ουκετ. ειμι ε. τ. κοσμ.* om); conferendi etiam sunt e (qui *et in saeculo sum* ante *και αυτοι* add) et c (qui *et iam non sum in hoc mundo* post *ερχομ.* add) | *πατερ*: B *πατηρ* | *εν τω ονομ. σου*: D add *και οτε ημην μετ αυτων* ($D^{gr\,2}$ add *εν τω κοσμω*) *εγω ετηρουν αυτους εν τω ονοματι σου* (non mutatis similibus eis quae v. 12 sequuntur) | ω cum ℵABCLYΓΔΑΠ unc^{6} al plu syr^{utr} eth^{hr} (iam Adlero teste, male reddidit Minisc.) sah arm Ath^{449} ex^{cdd} pler $Cyr^{4,969}$; item D^{*}XU 157. al^{10} fu ὅ ... ς (= Gb Sz) *ουσ* cum D^{2} 69. al vix mu f g q vg go cop aeth $Ath^{449\,ed}$ ... a b c e ff^{2} (etiam $Chr^{8,549}$) $Hil^{417.\,1062}$ om ω *δεδωκας* usque *εν καθ. ημεις*. Praeterea cf huc $Epiph^{279}$ in haer. Caianorum: *πατερ αγιε ουρανου και γησ, τηρησον τουτουσ ουσ δεδωκασ μοι. οτε ημην μετ αυτων, εφυλαξα αυτουσ, και ουδεισ εξ* usq *τησ απωλειασ.* Item $Epiph^{793}$ *ουσ δεδωκασ μοι, πατερ, εφυλαξα αυτουσ εν τω κοσμω.* *δεδωκασ* cum ABCDXY unc rell etc ... ℵLM al pauc *εδωκασ* | *καθως ημεισ* cum ℵAB^{2}et^{3}CDEGHKLXΓΔΑΠ*et^{3} al longe plu q go sah cop syr^{sch} $eth^{hr\,356}$ aeth Cyr ^{4,969} et^{1080} ... ς Ti *καθ. και ημ.* cum B*MSUYΠ^{2} al^{13} f g vg syr^{p} $eth^{hr\,98}$ arm $Ath^{449\,bis}$ ex^{cdd} pler | *ημεισ*: X add *εν*, 33. al^{5} g syr^{p} arm add *εν εσμεν*

12. *ημην* (H*ΓΔ al *ημιν*): B *ημεν* | *μετ αυτων* sine additam cum ℵBC*DL 1. al pauc b c e ff^{2} g (*pater, cum essem* etc) vg sah cop $Cyr^{4,972}$ et^{977} et^{1080} $Hil^{417.\,1062}$ $Aug^{lob\,107,6}$ ... ς (Gb^{0}) add *εν τω κοσμω* cum AC^{3}XY ΓΔΑΠ unc^{7} al pler (a *et in hoc mundo cum essem cum illis*) f q go syr^{utr} eth^{hr} arm (ante *μετ αυτ.*) aeth ($Chr^{8,549}$ *εν τω κοσμω*, sed om *μετ αυτ.*) | *ω δεδωκας μοι*: ℵ* om. Possunt illa quidem aliena manu ex v. 11 repetita videri, at nec ab Iohanne aliena repetitio. | ω cum BC* L 33. 64. $Cyr^{4,972}$ et^{976} et^{1080}, item ὅ (*quod*) ℵ^{c} sah cop syr^{hr} (ut v. 11) arm ... ς Ln *ουσ* cum AC^{3}DXYΓΔΑΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} aeth $Or^{int\,4,485}$ | *δεδωκας*: C *εδωκας* | *και εφυλαξα* (et. ℵ^{c}; ℵ* *εφυλασσον*) cum ℵBC*L 33. 64. d sah arm syr^{hr} $Cyr^{4,972}$ et^{1080} Hil^{1062} ... Ln [*και*]

ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. 13 νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα
λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην 15, 11
ἐν ἑαυτοῖς. 14 ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος
ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ 15, 18 a
ἐκ τοῦ κόσμου. 15 οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, Mt 6, 13
ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. 16 ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
εἰσὶν καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. 17 ἁγίασον αὐτοὺς ἐν 11
τῇ ἀληθείᾳ· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν. 18 καθὼς ἐμὲ ἀπ-
έστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον·

ἐφ., ς om και cum AC*DSrXΥΓΔΑΠ unc7 al pler it vg go syrutr cop aeth Orint | Kr al4scr απολετο | ΧΥΛ al απωλιασ

13. εν τω κοσμω: D εν τουτω τω κοσμ., item a b c f ff2 (non e g q vg) *in hoc mundo* | εν εαυτοισ cum ℵABXΠ (sed ε in εαυτ. suppletum prima manu in ℵ) al3scr; similiter C* sahmūn εν ταισ καρδιασ εαυτων ... ς Ln Ti εν αυτοισ cum C3DLΥΓΔΛ unc7 al pler Cyr4,977

14. εγω δεδωκ. αυτοισ τ. λο. σου: D εγω δε εδωκα τον λογ. σου εν αυτοισ | εμισησεν et. Or3,599: D 40. 63. 73. 77. 253. 259. a e q μισει (D μεισει) | εισιν (d *sum*) εκ: D a c f q add τουτου | καθως εγω (et. ℵc, sed ℵ* om; f g vg sah cop syrhr Orint *et ego*) ουκ ειμι (ℳ 248. iscr yscr al pauc ο. ειμ. post κοσμου pon) εκ τ. κοσμ. (a f q Orint *de hoc mundo*) et. Orint 3,888 (*et isti non sunt de hoc mundo, sicut et ego* etc): D (sed vide ante d) Π* 69. 19ev 48ev b c e om. Huc trahi non licet Or3,599 (τὸν ἐπίγειον τόπον νομιστέον. σαφῶς δὲ οὗτος σημαίνεται καὶ ἐκ τοῦ· καὶ ὁ κόσμ. ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου. ἐμίσησε γὰρ etc)

15. 16. Om hos versus (ab εκ του κοσμου ad εκ του κοσμ. transilientes) 33. 225.

15. ουκ ερωτ. ινα αρησ (ΥΛ αρισ, K al αρεισ) αυτ. εκ τ. κοσμου: Y om | B* om εκ του κοσμου, αλλ ινα τηρησησ αυτουσ, suppl B3. Similiter a ab εκ του κοσμου transiluit ad εκ τ. κοσμ. initio versus 16. Similiter etiam testes alii nonnulli.

16. εκ: D b c f q add τουτου | εγω: D 69. 97. c f vg (sed non fu*) sah cop syrhr καγω | ουκ ειμι hoc loco cum ℵABCDLX al aliq it vg sah cop syrsch ethr arm Chr 8,552 Cyr4,983 ... ς post εκ τ. κοσμου cum ΥΓΔ ΑΠ unc7 al pler go syrp

17. αγιασον (Cyr4,983 τηρησον, quod et. in comm repetit): Δ Cyr4,983 Didspir int 282 (Gall6) praem πατερ αγιε, item syr persp *pater* | τη: B om, item Cyr4,983 txt, sed non ibidem com ubi praeterea add τη σῃ | αληθεια sine σου cum ℵ* (sed ab αληθεια ad sequens αληθεια transilit) ABC*DLΠ2 1. (11pe e silentio) itpler vg go sah syrhr Cyr4,983 txt (sed in com add τῃ σῃ) Didint 282 (Gall6) ... ς (sed Gb00) Ti add σου cum ℵc C3XΥΓΔΑΠ* unc7 al pler q cop syrutr arm aeth Didtri 2,6 Chr8,553 Dialtri bis (apud Thdrt5,1024 et1049) | αληθεια εστιν: B praem η

18. εισ bis: D a b c f q add τουτον | απεστειλα: Λ* αποστειλα

He 2, 11 19 καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ὦσιν καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. 20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, 21 ἵνα πάντες ἓν ὦσιν, καθὼς σὺ πατὴρ ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας.
11 22 κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν

---

19. αγιαζω sine εγω cum ℵA 71. 248. g^{ser} b c e q fos sah aeth Did$^{tri\ 3,15}$ Ath^{698} (item ^{355} sed editum ex cod ε; ω) Chr^{8,553} (et. mosc^{6}) ... ς Ti praem εγω, Ln [εγω] cum BCDLXY unc rell al pler (sed 131. post αγιαζ. pon) a f vg syrr arm (cop post αγιαζ. εμαυτ.) Did$^{tri\ 3,34}$ (ειρηται· εγω αγιαζ. εμαυτον) Ath^{697} Bas^{1,302} Cyr^{4,986} Or$^{int\ 2,310}$ (*Christ dixit: Ego sanctifico me ipsum pro eis*). Praeterea g for *et pro eis rogo sanctifico me ipsum.* | ωσιν και (a b e Did$^{tri\ 3,13}$ Victorin om) αυτοι (Gb″) cum ℵABC*DKLXYΠ al^{14} it vg go cop arm syr^{sch} et^{hr} aeth Ath$^{355\cdot 697\cdot 698}$ Did$^{tri\ 3,13}$ et^{34} Cyr^{4,986} ... ς και αυτοι ωσιν cum C^{3}ΓΔΛ unc^{5} al pler sah syr^{P} (Chr^{8,553} et^{554} om και αυτοι. Loco^{554} διο φησιν· ινα ωσιν ηγιασμ. εν τη αληθεια σου.)

20. των πιστ.: XII 1. 247. al^{10} arm syr^{p} mg Or$^{int\ 1,70}$ praem παντων | πιστευοντων cum ℵABCD*^{gr}LXYΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu (al pauc πεπιστευκοτων) b go cop syr^{utr} arm Ath^{449} Bas$^{eth\ 280}$ et^{297} et^{2,216} Chr^{8,551} Cyr^{4,994} ... ς (= Gb Sz) πιστευσοντων cum D^{2} al mu^{vid} a c e f g q vg sah aeth Or$^{int\ 1,70}$ Cyp^{251} Hil^{950} | δια τ. λογ αυτων: Λ om

21. παντες εν (et. Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ etc Or$^{int\ 1,70}$ Cyp$^{213\cdot 251}$ etc): C* om εν | πατηρ cum BD Eus^{marc} (:: cf et. vv. 24. 25.) ... ς Ln (nesciens B) πατερ cum ℵACLXYΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Clem^{140} Or^{3,439} Eus$^{marc\ 193\ bis}$ Bas$^{eth\ 280}$ etc | εν ημιν sine ἓν cum BC*D a b c e sah arm Or^{1,300} (ωσ εγω και συ εν εσμεν, ινα και αυτοι εν υμιν ωσιν) Eus$^{marc\ 193\ bis}$ Ath^{449} ex^{edd2} Hil$^{780\cdot 951\cdot 952}$ ... ς add ἓν, Ln [ἓν], cum ℵAC^{3}LXY ΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn (d^{ser} om εν ημιν) f g q vg cop syr^{utr} et^{hr} go aeth Clem Or^{3,439} et$^{4,28\cdot 395}$ Or$^{int\ 1,70}$ et^{2,58} et^{3,42} ac^{saepe} Eus$^{marc\ 192}$ Ath$^{449\ ed}$ et^{455} Bas$^{eth\ 280}$ Cyr^{4,994} Thdrt^{3,847} Cyp^{213} Hil^{155} etc | ινα: 1. f^{ser} al pauc arm Clem^{140} add και | πιστευη cum ℵ*BC* Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ ... ς Ln Ti πιστευση cum ℵ^{c}AC^{3}DLXY unc rell al omn^{vid} Or^{3,599} Ath^{449} Cyr^{994} etc

22. καγω cum ℵBC*DLXU 1. 33. 249. al pauc Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ Chr^{8,553b} Cyr^{4,1000} et$^{act\ 49}$ ... ς και εγω cum AC^{3}YΓΔΛΠ unc^{6} al pler | δεδωκας cum ℵBCLXYΓΔΛ unc^{6} al pler Eus$^{marc\ 192}$ et$^{193\ sem}$ Cyr^{4} ... Ln εδωκας cum ADUΠ 157. 248. p^{ser} w^{ser} al^{10} Clem Hipp$^{noet\ 7}$ Eus$^{marc\ 193\ bis}$ Chr Cyr^{act} | δεδωκα cum BCDLXYΓΔΛ unc^{5} al pler Clem Eus$^{marc\ 192\cdot 193\ ter}$ Cyr^{4} et^{act} ... ℵAKMΠ 157. 248. p^{ser} w^{ser} al^{5} Hipp$^{noet\ 7}$ Chr^{8,553b} εδωκα | ωσιν εν: D ωσιν το εν | ημεις (a b e f vg^{cle} a^{ser} mm cop syr^{hr} praem και, et) εν (ℵ* om εν) sine εσμεν cum (ℵ*)BC*DL 1. 33. e syr^{hr} aeth Clem Hipp^{noet} Eus$^{marc\ 193\ bis}$ Cyr$^{noest\ 125\cdot 124}$ et$^{act\ 49}$ ... ς (Gb^{0}) Ln add εσμεν cum ℵ^{c}AC^{3}XYΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} (c

καθὼς ἡμεῖς ἕν· 23 ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν τετε-
λειωμένοι εἰς ἕν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ
ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. 24 πατήρ, ὃ δέδωκάς 12, 26 14, 3
μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσιν μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶ-
σιν τὴν δόξαν τὴν ἐμήν, ἣν δέδωκάς μοι ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ
καταβολῆς κόσμου. 25 [154.3] πατὴρ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ 16, 3
ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, [155.10] καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με 17, 8
ἀπέστειλας· 26 καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, 15, 9
ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ᾖ κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

---

sicut sumus nos unum) vg syr^{utr} sah cop go arm Eus$^{marc\ 192}$ et$^{193\ sem}$ Cyr$^{4,1000\ txt}$ Or$^{int\ 1,70\cdot\ 82\cdot\ 152}$ Hil^{954}

23. *εγω εν αυτοισ κ. συ εν εμοι* (et. Clem^{140} Hipp$^{noet\ 7}$ Eus$^{marc\ 192\cdot\ 193}$ etc Or$^{int\ 1,70}$ etc): D 59. *συ εν εμοι καγω εν αυτοισ* | *εισ εν* (et. Clem Hipp etc): D Eus$^{marc\ bis}$ Chr$^{8,553\ b}$ *εισ το εν* | *ινα* sec cum BCDLX 33. 69. 124. 249^{sem} a e g cop pers^{p} (Or^{3,599} *το· ινα ο κοσμοσ* etc *δισ ειρημενον* etc) Hipp^{noet} Eus$^{marc\ bis}$ Chr Cyr^{4,1000} Amb$^{fid\ 5}$ ... ℵ 1. b c vg arm aeth syr^{hr} pers^{w} *και ... ς και ινα* cum AΥΓΔΑΠ unc^{7} al pler f sah syr^{utr} rell | *γινωσκη*: ΗΚΓΛ al mu *-σκει* | *ηγαπησασ* pri et. c e f g q vg go sah syr^{sch} (ut^{cdd}) et$^{p\ mg}$ pers^{w} Clem^{102} Eus$^{marc\ 192}$ Cyr^{4,1000} ... Gb′ *ηγαπησα* cum D al^{7} a b gat cop syr^{sch} (ut ex punctis apparet, nec desunt^{cdd}) et$^{p\ txt}$ et^{hr} pers^{p} arm aeth Chr$^{8,553\ b}$ | *εμε*: D a b *συ* (a b *et tu*) *με* (item Nonn ϱ^{76})

24. *πατηρ* cum AB (:: cf v. 21) ... ς *πατερ* cum ℵCDL unc rell al omn^{vid} Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ etc | *ὃ* cum ℵBD vg^{ms} (ap Ln) cop go ... ς Ln *ουσ* cum ACLXΥΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg sah syr^{utr} et^{hr} arm aeth Clem Eus^{marc} Chr$^{8,554\ b}$ Cyr^{4,1003} Thdrt^{4,450} Cyp$^{235\cdot\ 321}$ etc | *δεδωκασ* pri cum ℵBCDLXΥΓΔΑΠ^{1}et^{3} unc^{7} al pler Eus^{marc} ... Ln (ex errore) *εδωκασ* cum AΠ^{2} al paue Clem Chr Thdrt | *κακεινοι* cum ℵBCDLXΥΓΔΑΠ^{2} unc rell al pler etc ... ς AKUΠ* al Thdrt^{4,450} *και εκεινοι*, Chr$^{8,554\ b}$ Cyr^{4,1003} *και αυτοι* | *θεωρωσιν*: G *θεωρησωσιν* | *την εμην* (et. Ir$^{int\ 244}$ Clem^{140} etc Cyp^{321}): D 91. Eus$^{marc\ 192}$ ex$^{cd\ veneto}$ Cyp^{235} om | *ην δεδωκασ* cum ℵACDHLMUXΔΠ^{2} al plus^{60} Eus^{marc} etc ... ς *ην εδωκασ* cum BEGK SΥΓΔΠ* al permu Clem Thdrt^{4,450}

25. *πατηρ* cum AB (:: cf vv. 21 et 24) ... ς *πατερ* cum ℵCD unc rell al omn^{vid} | *δικαιε*: 2. d Const^{8,11} (item Hipp^{charism}) *αγιε* | *και* pri et. a e g am fu for ing go sah cop^{wi} syr^{utr} arm aeth Clem^{140} Or$^{int\ 89\ bis}$ ... D b c f q vg^{cle} cop$^{sch\ w}$ ex^{dz} syr^{hr} Aug$^{ioh\ 111,5}$ om | *ο κοσμοσ*: D *ο κοσμ. τουτοσ* (sic), a f *hic mundus* | *εγω δε σε*: A om *σε* | *εγνων*: D *εγνωκα*. Praeterea cf huc Const^{8,1,1} (ex Hipp^{charism}) *πατερ αγιε, ει και ο κοσμοσ σε ουκ εγνω, αλλ εγω σε εγνων, και ουτοι σε εγνωσαν.*

26. *και εγνωρισα* usque *και γνωρισω*: syr^{hr} om | *ην* (Aug$^{ioh\ 111,6}$ *quam dilexisti me*): D *η*, item *qua* it vg. Cf huc Aug$^{ioh\ 111,6}$ „*Non est usitata locutio*: Dilectio quam dilexisti me“ – „*usitate quippe diceretur*: Dilectio qua dilexisti me. *De Graeco quidem ista translata est.*“ | *με*: ℵ *αυτουσ*

XVIII.

Mt 26, 36 ss
Mc 14, 32 ss
Lc 22, 39 ss

1 [156.1] *Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ κέδρου, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.* 2 [157.10] *ἤδει δὲ καὶ Ἰούδας*
Lc 21, 37 *ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.* 3 [158.1] *ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐκ τῶν Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων.* 4 [159.10] *Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς*

XVIII. 1. ις cum ℵBL* ... ς Ln o ις cum ACDL²XY unc rell al omn^{vid} *του κεδρου* cum ℵ*D a b (a b d *cedri*) sah cop (*arboris cedri*) aeth (*kedros*) ... Gb Sz Ln *του κεδρων* (*κεδρών*, hoc accentu) c. AS (sed habet *κέδρων*) Δ 123. c e f g q vg (c f g vg *cedron*, e *caedrum*, q *caedron*) goth (*kaidron*) arm^{vid} Ambluc^{4,13} (1338) Augioh^{112,1} ... ς Ti *των κεδρων* cum ℵ^{c}BCLXΓΔΠ unc^{6} al pler (al^{10} *των κενδρων*, 9. *των δενδρων*) Or^{4,398} Chr^{8,557} Cyr^{4,1010} :: LXX *Βασ. γ'* 15, 13 *των κεδρων* (consentientibus A et n) et *Βασ. β'* 15, 23 (sed h. l. codex B^{mai} om *των*). Alibi in *Βασ. γ'* 2, 37 *κεδρων* sine *των* legitur. Apud Ioseph. Antiqq. 8, 1, 5. *τὸν χείμαρρον κεδρῶνος*, Bell. 5, 2, 3. *φάραγγι, ἣ κεδρὼν ὠνόμαστα*, etc habetur. Eandem formam sequutus est Nonn^{σ2} *πέζαν ἐσ ἀντιπέραιαν, εὖ πρέμνων ὅθι κεδρὼν οἰδματι λυσσήεντι κυλίνδεται ὄμβρος ἁλήτης οἰδαίνων θρασὺ χεῦμα χαραδραίου ποταμοῖο.* Pro testium ratione nomen *Κεδρων*, קדרון, ab ipso Iohanne vix positum videtur. Ac poterat sane quodammodo Graece verti, ut fieret *του κεδρου*, id quod certe rectius quam *των κεδρων* formatum est, etsi nec hoc testibus (LXX) Origene Chrysostomo Cyrillo displicuisse videtur. | *εισηλθεν* (i al^{3} scr syr^{p} bars *-λθον*) *αυτος και* (υ* om) *οι μαθ. αυτου*: e *introierunt discipuli eius*

2. *δε*: G arm om (cop *Et Iudas - sciebat quoque locum*) | *παραδιδους* (239. *παραδους*): D *-διδων* | *συνηχθη* sine *και* cum ℵABCDKLUXΠ etc ... EGHMSYΓΔΛ al plu add *και* | ις cum ℵBLXΛ 11pe (e silentio) ... ς Ln o ις cum ACDYΓΔΠ unc rell al pler Cyr^{4,1010} ... Chr^{8,557} om plane | *εκει* post ις cum ℵACLXY unc rell al pler e q go syr^{p} et^{hr} Cyr^{4,1010} ... B post *τ. μαθ. αυτου* pon, D a b c f g vg syr^{sch} arm aeth post *συνηχθη* (sed b g vg *Iesus convenerat illuc*, c *Ies. conveniebat ibi*, f *Ies. convenieb. illuc*; a *convenerat ibi Ies.*)

3. *λαβων* (et. Or$^{4,292.\ 398}$ Cyr$^{nest\ 133}$): 1. 2pe Chr^{8,558} Cyr^{4,1011} *παραλαβ.* | *την σπειραν*: 13. 69. 346. praem *ολην* | *και εκ των φαρι.* cum ℵ*et^{cb} DL a for fos Cyr$^{nest\ 133}$ ... Ln *και των φαρι.* c. B (errat de Or) ... ς Ti *και φαρι.* cum ℵ^{ca}ACXY unc rell al omn^{vid} itpler vg Or^{4,292} et^{398} Chr^{8,558} Cyr$^{4,1011\ txt}$ | *εκει* (et. ℵ^{c}; q *in locum*): ℵ* om

4. *ουν* cum ABCYΓΔΛΠ unc^{6} al pler e g vg syr^{p} arm ... ℵDLX 1. 33. 2pe (item 69. 124. 346. *ο δε ις*) a b c f q fos mt go cop syr^{sch} et^{hr} aeth Chr^{8,558} Cyr$^{nest\ 133}$ *δε* | *ειδως* (c *ιδως*) et. Or^{1,395} et$^{int\ 3,903}$ etc: D 69.

πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν ἐξῆλθεν καὶ λέγει αὐτοῖσ· τίνα ζητεῖτε;
5 *ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖσ Ἰησοῦσ·*
ἐγώ εἰμι. εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδασ ὁ παραδιδοὺσ αὐτὸν μετ' αὐτῶν.
6 *ὡσ οὖν εἶπεν αὐτοῖσ· ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθαν εἰσ τὰ ὀπίσω καὶ*
ἔπεσαν χαμαί. 7 *πάλιν οὖν αὐτοὺσ ἐπηρώτησεν· τίνα ζητεῖτε; οἱ*
δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. 8 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· εἶπον ὑμῖν*
ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτουσ ὑπάγειν. 9 *ἵνα*
πληρωθῇ ὁ λόγοσ ὃν εἶπεν, ὅτι οὓσ δέδωκάσ μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ 17, 12

90. 124. 157. syr^{hr} arm aeth^{ro} (non PP) Nonn$^{\sigma\ 25}$ *ιδων* (D *ειδ.*) | *παντα τα*: Y om *τα* | *ερχομενα*: Δ al^{10} *επερχ.* | *εξηλθεν και λεγει* cum BC*D 1. 2^{pe} 97. a c e g q (b vg *processit et dixit*, sed am fu for al *processit et dicit*) sah^{mün} syr^{utr} (syr^{hr} *exivit, dixit*) arm aeth Or^{1,395} et^{4,399} Chr^{8,558} semel (et semel *εξελθων λεγει*) Cyr^{4,1012} Anglob^{112,2} ... ς *εξελθων ειπεν* (Y *ειπειν*) cum NAC^{3}LXYΓΔΛΠ unc^{6} al pler f go cop Cyr$^{nest\ 133}$ Or$^{int\ 3,906}$

5. *απεκριθησαν*: X aeth add *και ειπον* (go *respondentes ei dixerunt*, cop *respondentes dixerunt*, cop^{dz} add *ei*) | *ναζωραιον* (b e f q Or^{1,395} et^{4,399} etc): D a c e vg Or$^{int\ 3,906}$ *ναζαρηνον* | *λεγει*: Or^{1,395} add *δε* | *αυτοισ* $\overline{\text{ις}}$ cum N (B $\overline{\text{ις}}$ post *εγω ειμι* pon) ... ς Ln *αυτ. ο* $\overline{\text{ις}}$ cum ACLXY unc rell^{10} al omn^{vid} c f q vg syr^{utr} eth^{hr} cop (*dicit Ies. eis*) etc ... Ti om $\overline{\text{ις}}$ cum (B, vide ante) D 435. 150^{ev} 6^{pe} al^{3} b e Or^{1,395} (a *Dixit illis: Ego sum. Iesus autem stabat et Iudas* etc) | *ειστηκει* cum B^{3}CLYΓΔΠ unc rell etc ... NAB*DGXΔ al *ιστηκ.* (:: inter utramque formam scriptura fluctuare solet. Cf ad vv 16. 18 et alibi.)

6. *ουν* (et. Or^{1,395} etc): Δ 13. om | *αυτοισ* (et. N^{c}): N* om | *εγω* sine *οτι* cum NABDLXΠ 1. 33. 42. 106. 127. 2^{pe} w^{scr} it vg aeth (Or^{4,399} *και ο μεν ειπεν αυτοισ· εγω ειμι, και απο τησ θειασ αυτου δυναμεωσ απηλθον εισ* etc) ... ς (Gb^{0}) Ti praem *οτι* cum CEG^{suppl}KMSUYΓΔΛ al pler go arm syrr Or^{1,395} Cyr^{4,1013} et$^{nest\ 133}$ | *απηλθαν* cum NBD ... ς *απηλθον* cum ACLXY unc rell^{10} al omn^{vid} (nec aliter editus est Or) | *επεσαν* cum NBCDE*LX 1. 33. ... ς *επεσον* cum AE^{2}KMSUYΓΔΛΠ al pler (G^{2} *απηλθεν* et *επεσεν*)

7. *αυτουσ* (Or^{1,395} *αυτοσ*) *επηρωτησεν* hoc ordine cum NDEG^{3}KMSΓΔΛΠ 1. 124. al pler (al mu *αυτοισ επηρ.*) a b c am fu for ing (al) go Or^{1,395} ... Ln Ti *επηρωτ.* (33. Or^{4,399} *ηρωτ.*) *αυτουσ* (:: ut solet dici) cum ABCLUXY 33. 69. 106. 127. 249. al^{5} e f q vg^{cle} sah cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Or^{4,399} (*ειτα - παλιν ηρωτ. αυτουσ*) Cyr^{4,1014}; Chr^{8,558} *λεγει αυτοισ*. Praeterea D sah syr^{hr} aeth add *λεγων* (syr^{hr} aeth *et dixit illis*) | *ειπον* cum NABCLY unc rell al omn^{vid} ... DX *ειπαν* ... D Or^{1,395} (non item^{4,399}) add *πάλιν* | *ναζωραιον*: a c vg *nazarenum* (e *nazorenum*)

8. *απεκριθη* sine *αυτοισ* cum NABCLY unc rell al pler a b c e g vg syr^{p} Cyr^{4,1014} ... DX al plus^{10} f q fos sah syr^{sch} (eth^{hr} aeth add *et dixit eis*) arm Or^{1,395} add *αυτοισ* | $\overline{\text{ις}}$ (Gb$^{''}$) cum NABCLYΓΔΛΠ*et^{3} unc^{6} al longe plu (al aliq om) ... ς *ο* $\overline{\text{ις}}$ cum DXΠ^{2} 1. al mu Or^{1,395}

9. *δεδωκασ*: D 42. 122. w^{scr} *εδωκ.* | *ουκ απωλ.* (EL al *απολ.*) *εξ αυτων* (Δ

Mt 26, 51 aa
Mc 14, 47
Lc 22, 50 a

αὐτῶν οὐδένα. 10 [160.1] Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. 11 [161.1] εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· βάλε τὴν μάχαιραν εἰς

Mt 26, 42 τὴν θήκην. τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πίω αὐτό;
Mt 26, 57
Mc 14, 53
Lc 22, 54 12 [162.1] Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν, 13 [163.10] καὶ ἤγαγον πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα,

---

αυτου) ουδενα: D εξ αυτων ουδενα απωλεσα, e nemine (corrige neminem) perdidi ex illis, a neminem ex his perdidi

10. σιμων ουν: D τοτε σιμων, q syr^{sch} eth^{hr} Simon autem, go verum Simon | ειλκυσεν: K*L 69. y^{scr} al pauc ηλκυσεν | τον του αρχιερ. δουλον c. ABCLXY unc^{10} al pler g q vg etc ... ND 242. a b c e f τον δουλ. του αρχιερ. | ωταριον (Schu „haud dubie recte") cum ℵBC*LX syr$^{p\ mg}$ (sed^{bars} in^{txt} et alteram lectionem in^{mg} habet); item it vg auriculam, at nec aliter infra 18, 26, quo loco ωτιον non fluctuat ... ς Ln ωτιον cum AC^{3}DYΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1016}. Versiones (praeter Latt) pleraeque aurem reddunt. | ονομα: DX al^{3} το ονομα | τω δουλω (13. 27. 254. 150^{ev*} 6^{pe} al pauc f ff$^{2\cdot}$ add εκεινω): D al^{2} a e του δουλου εκεινου, q for servi

11. τ. μαχαιρ. sine σου cum ℵABCDLXYΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu a b c f ff$^{2\cdot}$ g q am fu for em ing taur go cop syr^{utr} eth^{hr} arm Nonn$^{\sigma\ 56}$ (κολεῷ τε τίθει ξίφοσ) ... ς (= Gb Sz) add σου (:: ex Mt 26, 52) cum 1. 69. 6^{pe} 7^{pe} al mu (et. aliq ap Scri) e vg^{cle} (etiam fos gat mm mt tol) sah mūn aeth Cyr^{4,1018} et^{1019} Or^{int3,908} Hil$^{447\cdot\ 1056}$ | θηκην (g vg go Hil bis): x 13. 69. 124. 247. 49^{ev} y^{scr} z^{scr} 6^{pe} al pauc a b c e f ff$^{2\cdot}$ q mt cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Or^{int} add αυτησ ... 254. add παντεσ γαρ οι λαβοντεσ μαχαιραν εν μαχαιρα απολουνται :: ex Mt | δεδωκεν (et. Dion$^{alex\ 116}$ ap Gall$^{14\ app}$): DΔ al pauc Chr^{8,560} εδωκεν | ο πατηρ: 69 cop syr^{sch} aeth Dion^{alex} Hil$^{510\cdot\ 531}$ (non item$^{447\cdot\ 1056}$) add μου

12. συνελαβον: X z^{scr} συνελαβοντο

13. ηγαγον cum ℵ*BD 69. 87. 96. 97. 2^{pe} 3^{pe} a (duxerunt) cop go^{vid} syr sch vid ... ς Ti απηγαγον (:: ut Mt et Mc; sed cf et. Lc) cum ℵ^{c}ACLY ΓΔΛΠ unc^{6} al pler Chr^{8,560} Cyr^{4,1020}, item adduxerunt b c f ff$^{2\cdot}$ g q vg, similiter vv rell. Praeterea ς Ti add αυτον, Ln [αυτον], cum AC^{3}LYΓ ΔΛΠ unc^{5} al pler b f g q vg syr^{utr} eth^{hr} sah^{mūn} cop rell ... omisimus cum ℵ(et*et^{c})BC*DG^{8}XΔ 33. 91. 127. 440. 49^{ev} 150^{ev} z^{scr} a c ff$^{2\cdot}$ Chr^{8,560} Cyr^{4,1020} | ανναν: G^{3} αναν (item G v. 24) | γαρ: G^{3} g mt taur syr^{p} (minus recte White vertit enim) Chr^{8,560} δε | ην γαρ πενθερ. του καιαφα: syr^{hr} om, ita ut οσ ην αρχ. etc ad Annam trahantur; in margine vero eorum loco adscribitur: et Annas misit Iesum ad Caiapham. Ita Adler p. 196. Miniscalchi vero haec verba post του ενιαυτου εκεινου inseruit. Qua in re convenit cum syr$^{p\ mg}$ (sed rursus^{bars} sic in ipso textu), qui post εκεινου addit: misit eum igitur Annas vinctum

ὅσ ἦν ἀρχιερεὺσ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου· 14 ἦν δὲ Καϊάφασ ὁ συμβουλεύσασ τοῖσ Ἰουδαίοισ ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. 15 [184.4] Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Mt 26, 58 pp
Πέτρουσ καὶ ἄλλοσ μαθητήσ. [185.10] ὁ δὲ μαθητὴσ ἐκεῖνοσ ἦν γνω- 20. 2
στὸσ τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰσ τὴν αὐλὴν τοῦ
ἀρχιερέωσ, 16 [186.1] ὁ δὲ Πέτροσ εἱστήκει πρὸσ τῇ θύρᾳ ἔξω.
[187.10] ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴσ ὁ ἄλλοσ ὁ γνωστὸσ τοῦ ἀρχιερέωσ
καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον. 17 [188.1] λέγει Mt 26, 69 pp
οὖν τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρόσ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθη-

ad Caiapham. Similiter Cyr^{4,1021} post *εκεινου* pergit *απεστειλαν δε αυτον δεδεμενον προσ καιαφαν τον αρχιερεα*, quae ut in ipso textu exhibentur, ita etiam commentario agnoscuntur. Codex vero 225. post *πρωτον* add *απεστειλεν ουν αυτον ο αννασ δεδεμενον προσ καιαφαν τον αρχιερεα.* | *καιαφα* cum ℵABLXY unc rell al omn^{vid} am (fu *caiphae* sed statim post *caiaphas*) go cop etc ... c (sed statim sequitur *καιαφασ*) D a b c f ff^{2} g q vg (et. for etc) *καϊφα*

14. *ην δε*: c add *και* | *καιαφασ*: it vg (exc am fu) *caiphas, caifas* (D deficit, supplet manus multo recentior) | *αποθανειν* (Gb″) cum ℵBC*D supp LX 1. 13. 22. 33. 69. 91. 124. 209. 249. 251. 254. 346. 2pe it vg sah^{mūn} cop syr^{sch} et^{p} mg et^{hr} arm aeth Chr^{8,560} Cyr^{4,1021} Nonn σ 67 Chron^{411} ... ς Ti *απολεσθαι* cum AC^{2}EG^{3}KMSUYΓΔΛΠ al plu go syr p txt :: *αποθανειν* potest ad 11, 50 accommodatum credi. At quum testimoniorum antiquissimorum pondere praestet, nec incredibile est ex illo *απολητα* 11, 50 hoc loco *απολεσθαι* ortum esse. Est iste locus ex eis ubi praestat probatissimos testes sequi quam coniecturae fidere. | *υπερ τ. λαου*: 22. a add *και μη ολον το εθνοσ απολητα, et non tota gens pereat*

15. *τω ω̄* (et. c^{2}): c* *αυτοισ* | *αλλοσ* cum ℵ*ABD^{supp} 106. c^{scr} 2pe 8pe sah cop arm^{cdd} Nonn σ 71 (*και νεοσ αλλοσ εταιροσ*); item *alius* it vg (v. 16. a b c f ff^{2} for *ille alius*, q am fos *ille*) ... ς (sed Gb^{0} *o*) Ti *ο αλλοσ* cum ℵ^{cb}CLXYΓΔΛΠ unc^{6} al pler (syr^{sch} *unus e discipulis aliis*) Chr^{8,560} Cyr^{4,1021} | *ην γνωστοσ* cum ℵACD unc rell al omn^{vid} b ff^{2} g vg syr^{p} etc ... B a c f q syr^{sch} et^{hr} *γνωστ. ην* | *του αρχιερεωσ*: syr^{sch} pers^{p} go om. Cf Nonn σ 37 *ηλθεν εσω θεοδεγμονοσ αυλησ.*

16. *ειστηκει*: ℵAB*D^{supp}XΔ al *ιστηκει* | *πρ. τη θυρα*: ΓΠ^{2} al plus^{20} *προσ την θυραν* (sed Γ c^{scr} x^{scr} *-ρα*) | *εξω*: ℵ a sah cop syr^{sch} ante *πρ. τ. θυρ.* pon | *ο αλλοσ* (g^{cle} vg *alius*): 13. 69. 124. 157. g^{scr} al^{10} fere q am fos cop (*hic*) aeth *εκεινοσ*, *ille*; a b c f ff^{2} for *ille alius* (:: cf ad v. 15) ... Y 254. sah om | *ο* (X *οσ ην*) *γνωστ. του αρχιερεωσ* cum BC* L(X) ... ς Ln *οσ ην γνωστ. τω αρχιερει* (:: cf v. 15) cum ℵAC^{2}D^{supp}ΥΓ ΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1022}, nec aliter it vg etc (sah vero *quem pontifex noverat*)

17. *τω πετρω* ante *η παιδ. η θυρ.* cum BC*LX 33. b c f ff^{2} g vg Cyr^{4,1023}

τῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί. 18 [169.10] *εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτρος μετ' αὐτῶν ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος.* 19 *Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.* 20 [170.1]
Mt 26, 55 pp *ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· ἐγὼ παρρησίᾳ λελάληκα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.* 21 [171.10] *τί με ἐρωτᾷς; ἐρώτησον τοὺς ἀκηκόατας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι*

... ς post *θυρωρος* cum ℵAC^{3}D^{supp}PΥΓΔΛΠ unc^6 al pler a sah cop syr utr eth^{hr} go arm aeth

18. *εἱστηκεισαν* (ΚΔ al *-κησαν*): ℵAB*XΥΔ al *ιστηκ.* | *δε* pri (ℵ add *και*): q *ergo* ... L ff^{2*} cop^{dz} arm om; item Eus$^{dem\ 293}$ et^{488} *εἰπών· εἱστήκεισαν οἱ δοῦλοι* etc | *και εθερμαινοντο* et. Eus$^{dem\ bis}$ Cyr^{4,1023} Nonn$^{\sigma\ 84}$ (*ἐθερμαίνοντο δὲ κύκλῳ ἀνθρακιὴν στορέσαντες*): 1. 2pe a b ff^{2*} om (syr^{sch} ante *οτι ψυχ. ην* pon) | *ην δε και ο πετρ. μετ αυτ.* cum ℵBCLX 1. 33. 124. 249. 2pe a (*stabat autem et Petr. cum illis calefaciens se*) sah syr^{sch} eth^{hr} aeth (*et stabat Petr. etiam et calefaciebat se cum illis*) Cyr^{4,1023} (*ην δε κ. ο πε. εστως μετ αυτ. κ. θερμ.*) ... ς Ti *ην δε μετ αυτ. ο πετρ.* cum AD^{supp}PΥΓΔΛΠ unc^7 (accedit rursus Η) al pler f g syr$^{p\ txt}$ go, item sed addito *και* ante *ο πετρ.* 13. 346. b c q vg cop (*stabat autem cum illis et Petrus calefaciens se*) arm syr^p e.*, item 69. *ην γαρ μετ αυτ. και ο πε.* | *εστως* (κ supra lineam suppl): Υ *εστηκως*

19. *περι* sec: 69. 124. Chr^{8,561} om

20. *απεκριθη*: ℵ* (ℵ^c om) praem *και*, 1. add *δε* | *αυτω* (for *eis*): ℵ* (non item^c) post *ις* pon, c 73. 44^{ev} a b om (fos *respondit Ies. et dixit ei*, item cop *respond. ei Ies. dicens*), hinc Ln [*αυτω*] | *ις* cum ℵ*et^{c}BD^{supp} L ... ς Ln o *ις* cum ACXΥΓΔΛΠ unc^7 al omn^{vid} Bas$^{eth\ 296}$ Cyr^{4,1024} | Β* *παρησια* | *λελαληκα* cum ℵABC*LXΥΔΠ^2 al^{10} Cyr ... ς *ελαλησα* cum C^3 D^{supp}ΓΔΠ* unc^7 al pler Bas$^{eth\ 296}$ Chr^{8,561} | *τω κοσμω*: syr^{sch} *cum populo* | *εν συναγωγη* cum ℵABCD^{supp}LXΥΓΔΠ al longe plu ... ς (= Gb Sz) *εν τη συναγω.* cum Δ 1. 69^{mg} al mu Bas^{eth} Cyr | *παντες* (et. Gb) cum ℵABC*LXΠ al plus^{20} it^{pler} vg sah cop syr^{sch} eth^{hr} arm aeth Bas$^{eth\ 296}$ Cyr^{4,1024} (omisso *οι* sq) Or$^{int\ 3,906}$ (Nonn$^{\sigma\ 20}$ *ἔθνεα λάων*) ... ς (= Gb) Sz *παντοτε* (Schu „valde placet ap. Io.“) cum C^{3}D^{supp}ΥΓΔΛ unc^8 (et Η *πάντε*) al longe plu q go syr^p ... ς^e *παντοθεν* cum minusc paucis, ut certe videtur | *συνερχονται*: Μ 33. al^{10} arm Bas$^{eth\ 296\ cod}$ *συνηρχοντο*

21. *ερωτας* cum ℵABC*LXΥΠ^2 33. 20^{ev} Chr^{8,561} ex$^{mosc\ 5}$ Cyr^{4,1025} ... ς *επερωτας* cum C^{3}D^{supp}ΓΔΛΠ^{1}et^3 unc^7 al pler Chr^{montf} | *ερωτησον* cum ℵBC*LXΠ^2 1. 69. 124. 249. 299. 2pe Chr (et^{montf} et^{mosc}) Cyr ... ς *επερωτησον* c. AC^{3}D^{supp}ΥΓΔΛΠ^{1}et^3 unc^7 33. al pler | *τι ελαλ. αυτοις*: Δ *οτι* (*ὅ quid*) *ελ. αυτους* (*ὅ eis*)

οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. 22 [172.1] ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; 23 [173.10] ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; 24 [174.1] ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἅννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. 25 [175.1] Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί. 26 λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτρος τὸ ὠτίον· οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; 27 πάλιν οὖν ἠρνήσατο Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

Mt 26, 71–75
Mc 14, 70–72
Lc 22, 58–62

---

21. α *ειπον*: x *τι ελαλησα*

22. *δε*: x 69. 237. 440. al pauc a cop arm om (syr^{sch} et^{hr} *και ταυτα* etc) | *εισ παρειστηκωσ των υπηρετ.* (g vg *unus adsistens ministrorum*, a ff^{2} *unus adstans ex ministris*) cum ℵ*B a ff^{2} g vg Cyr^{4,1026}, item syr^{hr} ... ς *εισ των υπηρ. παρειστηκωσ* cum AC^{3}D^{suppr}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler (69. sed *ιστηκωσ*) q go sah syr^{utr} arm ... ℵ^{cc}C*LXY 33. b c (*unus de astantibus ex ministris*) f cop (*υπηρ.* ante *παρειστ.*) aeth (*unus ex adstantibus minister*) *εισ των παρειστωτων* (ℵ^{c}Y al *-στηκοτων*) *υπηρετων* | *αποκρινῃ*: MUΛ 69. al mu *-νει*

23. *απεκριθη αυτ. ις*: ℵ 13. 69. 124. arm *ο δε ις ειπεν αυτω* ... sah cop syr^{sch} *respondit Iesus et dixit illi* | *ις* cum BC*L b^{scr} o^{scr} ... ς *ο ις* cum AC^{3}D^{suppr}XΥΓΔΛΠ unc^{7} al pler | *ελαλησα* (et. ℵ^{c}): ℵ* *ειπον*, item Aug ep 188 et^{mendac} *dixi* (sedioh 113,4 et Latt rell *locutus sum*)

24. *απεστειλ. ουν* (ut etiam ς^{e}) cum BC*LXΔΠ^{2} 1. 33. 2^{pe} al vix mu a b f ff^{2} arm syr^{p} Cyr^{4,1030} ... ℵ 13. 69. 124. 247. 8^{pe} p^{scr} al^{10} sah syr^{sch} *απεστ. δε*, c g vg syr^{hr} aeth pers^{p} *et misit*, go cop *tunc* (*τοτε* cop) *misit* ... ς Gb Sz Ti nil nisi *απεστειλεν* c. AC^{3}D^{suppr}ΥΓΔΠ* unc^{7} al^{70} fere q pers^{w} | *ο αννασ*: D^{suppr} al pauc om ο | *καιαφαν*: Λ al pauc *-αφα* | *αρχιερεα*: Π *-ρεαν*

25. *σιμων*: x b^{scr*} Chr^{8,562} om | *ειπον*: Λ *ειπεν*, g *dixit* | *αυτου ει* (et. C^{3}): C* *ει εκεινου*, C^{2} *ει του ανθρωπου εκεινου* | *ηρνησατο* sine copula cum ℵABC*D^{suppr}HLSUXΠ al sat mu b e ff^{2} g q vg sah syr^{p} arm ... C^{3} EGMΥΓΔΛ al^{100} *ηρν. ουν*. Item a f go cop *ille autem* (a *at ille*) *negavit*, c syr^{sch} et^{hr} aeth *et ille negavit* | *ειπεν*: Λ 33. *λεγει*

26. *λεγει*: 1. q^{scr*} 2^{pe} 8^{pe} 60. 74. 89. arm add *ουν* | *συγγενησ* (ℵD *συνγ.*, K *συγκενησ*) *ων* (et. a q *qui cognatus erat*, item syr^{p} et^{hr}): LX 33. syr^{sch} arm o *συγγενησ*, item b c f ff^{2} g vg *cognatus*, e *propinqui* (corrige *-nquus*) | *ειδον*: ita ABD^{suppr}EGHLSUΓΔΠ^{2} al plu ... ℵCKMXΥΔΠ^{2} al mu *ιδον*

27. *πετροσ* cum ABC*D^{suppr}EGKLΥΓΔΛΠ* al plu Cyr^{4,1030} ... ς (Gb^{o}) praem ο cum ℵC^{2}ΠMSUXΠ^{2} al permu

Mt 27, 1 ss
Mc 15, 1 ss
Luc 23, 1 ss

28 [176.1] *Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ·* [177.10] *καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἀλλὰ φάγωσιν τὸ πάσχα.* 29 *ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πειλᾶτος ἔξω πρὸς αὐτοὺς καὶ φησίν· τίνα κατηγορίαν φέρετε τοῦ ἀνθρώπου τούτου;* 30 *ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτος κακὸν ποιῶν, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.*

28. *ουν* cum ℵABCD^{suppp}YΓΔΛΠ unc rell al plu a c e ff$^{2\cdot}$ q vg cop arm syr^{p} Chr^{8,562} Cyr^{4,1032} Chron^{10} et^{411} … f g go syr^{sch} et^{hr} *δε*, sah *post haec* ante *αγουσιν* … LMU al plus^{10} b Or^{4,387} om, hinc Gb^{00} | *απο του καιαφα* (D^{supp} *καιφα*) *εισ το πραιτωριον* et. b q vg *a caiphan* (ita b, *caiafan* q, vg *caipha* sed am *caiapha*) *in praetorium*: contra (:: per errorem) e ff$^{2\cdot}$ g ing mm gat tol sax (item cop$^{dz\ vid}$) *ad Caiphan* (ff$^{2\cdot}$ *Caipham*) *in praetorium*, f *ad caipha in praetorio*, a *missum ad caipham principem sacerdotum in praetorium*, c *ad caipham et ad pilatum in praetorium* | *πρωι* (Gb**) c. ℵABCD^{supp}LMUXΔΠ^{2} al^{100} Resp orth^{65} Cyr Chron^{411} … ς *πρωια* c. EGHKSYΓΠ* al permu Chr^{8,563} Chron^{11} (sed ed^{paris} *πρωι*) | *αλλα* cum ℵABC*D^{supp}Δ 1. 2^{pe} al pauc b (c *et*) g am fu for ing go sah (syr^{sch} cop perss arr *donec edissent*; syr^{hr} *ne ederent*) … ς *αλλ ινα* cum C^{2}LXYΓΔΠ unc^{7} al pler a e f ff$^{2\cdot}$ q vg^{cle} syr^{p} (aeth *non introierunt in atrium quoniam illuxerat* dies *ut ederent pascha. ut ne immundi fierent*) | *το πασχα*: D^{suppl} om *το*

29. *πειλατοσ* cum ABC … ς Ln (Ti, sed vide comm) *πιλατοσ* cum ℵD ^{suppl}LXY unc rell al omn^{vid}, item Nonn (ut$^{\sigma\ 140}$ *Και πιλατοσ ταχυεργοσ* etc) | *εξω* cum ℵBC*LXΠ 1. 27. 33. 249. 2^{pe} al plus^{5} (sed ℵ *εξηλθ. ο. πρ. αυτ. ο πιλ. εξω*) for syr^{sch} et^{p} c.* go (ante *ο πειλατ.*) aeth Cyr^{4,1034} (ante ed$^{paris\ 1638}$ omittebatur), item post *πρ. αυτ.* pon 13. 42. 69. 6^{pe} al mu a b c e f ff$^{2\cdot}$ g vg syr^{hr} arm … ς Ti om cum AC^{3}D^{suppl}YΓΔΛ unc^{7} al longe plu q sah cop (Cyr$^{edd\ priores}$) | *φησω* (Gb*) cum ℵBC*LX 1. 33. 2^{pe} Cyr (item Chr^{8,563} *και εξελθων φησι τινα* etc) … ς Ln *ειπεν* cum AC^{3}D^{suppp}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg rell *φερετε* sine *κατα* cum ℵ*B e (*quam accusationem adfertis hominis huius*) a c (*adfertis* vel *fertis de hoc homine*) q (*infertis huic hominem* sic) … ς Ti add *κατα*, Ln [*κατα*], cum ℵ^{a}ACD^{supp}LX unc rell (in Θ^{c} margo abscissus est post *φερετε*, sed vix *κατα* capiebat, nisi compendio scriptum) al omn^{vid} b f ff$^{2\cdot}$ g vg (*adfertis adversus hominem hunc*) Chr^{8,563} (*εχιτε κατα*) Cyr^{4,1034}

30. *ειπαν* cum ℵBC … ς *ειπον* cum AD^{supp}LXYΘ^{c} unc rell al omn^{vid} *κακον ποιων* (*-ησασ* ℵ*) cum ℵ^{c}(et*)BL e (*mali aliquid faciens*), item Nonn$^{\sigma\ 147}$ (*εἰ μὴ ἴην τελέσας ἄφατον κακόν*), item C* 33. 63^{ev} *κακοποιων*, a *male faciens*; item sah *nisi hic fecisset malum* … ς Ln *κακοποιοσ* (Y *-ποιωσ*) cum AC^{3}D^{supp}XYΓΔΘ^{c}ΔΠ unc^{7} al pler b c f ff$^{2\cdot}$ g q vg (hi Latt *malefactor*) etc (cop *factor mali*, item al in utramque partem licet adhiberi) Eus$^{ps\ 30}$ Chr^{8,563} (Ath *κακουργοσ*) Cyr^{4,1035} | *παρεδωκαμεν*: ℵ *-κειμεν*. Cf a c f ff$^{2\cdot}$ g vg *tradidissemus*, contra b e q *traderemus*.

31 *εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξ-* 12, 33
εστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα. 32 *ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ,* Mt 20, 19 pp
ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 33 178.1
Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πειλᾶτος καὶ ἐφώνησεν τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
34 179.10 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι*

31. *ουν* (145* sah *δε*, go *tunc dixit*) ... 254. a b e cop syr^{sch} et^{hr} arm om; hinc Ln (sed errat de c) habet [*ουν*] | *πειλατ.* c. ABCD^{supp} ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵLXYΘ^{c} unc^{11} al omn^{vid}. Praeterea retinuimus ὁ articulum cum ℵAC^{3}D^{supp}LXYΘ^{c} unc^{11} al omn^{vid} ... Ti om cum B^{c*} | *υμων*: Ioh$^{thess\,185}$ (Gall^{13}) om | *κρινατε* sine *αυτον* cum ℵ*Θ^{c} 1. 2^{pe} 3^{pe} i^{scr} c arm Cyr$^{4,1035\,com}$ (*κρινατε δε μαλλον αυτοι κατα τον υμετερον νομον*) ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ℵ^{c}ABCD^{supp}LXY unc^{11} al pler it^{pler} vg sah cop syrr go aeth Chr^{8,564} Cyr$^{4,1035\,txt}$ | *ουν* cum ℵLXYΓ ΔΛ unc^{5} al pler a b c f ff^{2*} g vg syr^{hr} Chr Cyr (:: praecedit *ουν*, sequitur *ουν*, hinc vel omissum vel *δε* substitutum) ... AD^{supp}KUΘ^{c}Π 1. al^{5} go syr^{p} aeth *δε* ... Ln Ti om cum B^{c} 225. 250. e q sah cop syr^{sch} arm | *αποκτει. ουδενα* (et. Or^{4,401}): f. 2^{pe} 3^{pe} a c *ουδ. αποκτ.*

32. $\overline{ιω}$: LΔ 59. 259. *Θεου*, 245. 435. go Chr^{8,564} *κυριου* | *ον ειπεν* (ℵC): ℵ* 254. om | *ημελλεν* cum ℵABCD^{supp}XYΘ^{c} unc^{1} rell al plu ... KLSΠ al^{50} fere *εμελλ.*

33. *παλιν* post *εισ τ. πραιτ.* cum ℵAΓΔΠ unc^{7} 1. al pler syr^{p} go :: 19, 9 vix adhibitum huc ad restituendum eundem verborum ordinem. Ceterum ibi quoque* offendit *παλιν* eodem modo collocatum ... Ln Ti ante *εισ το πραιτ.* pon (Schu „bene") cum B^{c*}D^{supp}LXYΔ al^{10} it vg arm syr^{hr} Cyr^{4,1036}; 69. aeth *παλιν* pon ante *ο πιλατ. εισ το πρ.*, cop *iterum venit Pilat. intro in praetorium* ... C^{3} 33. 259. 44^{ev} sah syr^{sch} perss plane om | *ο πειλατοσ* (*πειλ.* cum ABCD^{supp}; ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵ rell omn): D^{suppl} om *ο* | *αυτω*: Λ *αυτοισ* | *ο βασιλευσ* (et. Or^{4,23}): Y* om *ο*

34. *απεκρι.* sine copula et. b e f q vg^{cle} ... D^{supp} a c ff^{2*} g am fu for ing mt aeth praem *και* | *απεκριθη* c. ℵBCLXY unc^{9} al pler Cyr^{4,1037} ... AD^{supp}UΘ^{c}Π 1. 33. 157. 299. 2^{pe} w^{scr} al^{5} *απεκρινατο*. Praeterea ς (Gb^{00}) add *αυτω* cum ℵC^{3}EGHKSΓΔΛ al pler c syr^{sch} et^{hr} aeth ... omisimus cum ABC*D^{supp}LMUXYΠ 1. 33. 157. 249. 299. w^{scr} al^{2} scr 2^{pe} al^{3} pe 63^{ev} it^{pler} vg go sah cop syr^{p} arm Cyr^{4,1037} | $\overline{ις}$ cum BLX 1. 249. 250. 299. g^{scr} Cyr^{4,1037} ... ς *ο* $\overline{ις}$ cum ℵACD^{supp}XYΘ^{c} unc^{11} al pler | *αφ εαυτου* cum AC^{2}D^{supp}XYΓΔΘ^{c}ΔΠ unc^{7} al omn^{vid} ... Ln *απο σεαυτου* cum ℵBC*L Chr^{8,564} (*απ. σαυτου*) Cyr^{4,1037} | *συ* (et. ℵ^{c}): ℵ*D^{supp} 59. it^{pl} (non b e q) vg sah arm aeth Chr om | *λιγεισ* (et. ℵ^{c}): ℵ* *ειπασ αλλοι σοι ειπον* cum ℵAC^{3}XYΓΔΘ^{c}ΔΠ^{2} unc^{5} al omn^{vid} a b c e f (ff^{2*} g ut vid) q am fu for ing (al) go arm (Chr *αλλοι σοι τουτο ειπ.*) ... B C*D^{supp}L vg^{cle} sah cop syr^{utr} et^{hr} Cyr *αλλοι ειπ. σοι* ... MSΠ*et^{3} al plus^{15} *αλλοσ* (M *αλλο*) *σοι ειπεν*, item aeth

σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; 35 ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας; 36 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. 37 [180.1] εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεύς εἰμι. [181.10] ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέ-
8, 47 νημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. 38 λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· τί ἐστιν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν
19, 4 πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, [182.9] καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ

35. *πειλατ.* cum AB*D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3}LΥ unc rell al omn vid | *μητι* (et. Or^{4,491} et ℵ^{c}): ℵ* 1. 2^{pc} 6^{pc} *μη* | *οι* (D^{supp} om) *αρχιερεισ* (et. ℵ^{c} Or): ℵ* b e o *αρχιερευσ* | *εμοι*: A *μοι*

36. *ις* cum ℵABCD^{supp}LXΥΓΔΠ*et^{3} unc^{7} al plu Cyr^{4,1038} ... ς (Gb^{00}) praem *o* cum ΔΠ^{2} al mu | *η βασιλ. η εμη* pri: ℵ *η εμη βασιλ.* | Υ a *τουτου* pri ad *τουτου* alterum transilit | *η βασ. η εμη* sec (et. Or$^{1,375.}$ $^{3,220.}$ ^{582} et ^{4,23}): ℵD^{supp} 73. 106. 124. Chr$^{mosc\,1}$ *η εμη βασ.* | *οι υπηρεται*: a praem *και* | *αν* post *οι υπηρετ.* cum ADsuppΥΓΔΠ unc^{7} al pler q Or ^{3,582} Hieresclesiast (accuratissime q Hier *ministri utique mei*), item *ministri mei utique* e f ff^{2} g vg^{cle} et^{edd} (sed non am for fu al) aeth ... ℵ^{mg} supplLX 1. 33. 69. 91. 124. 249. 299. arm Or^{1,375} et ^{3,220} et ^{4,23} Chr^{8,565} Cyr^{4,1038} post *ηγωνιζοντο* (Chr *-σαντο*) pon ... B* om, nec exprim a b e am for fu, nec magis vv. aliae | *παραδοθω*: D^{supp} 69. *παραδω* | *η βασ. η εμη* tertio loc: ℵ *η εμη βασ.*

37. *πειλατοσ* cum AB*D^{supp} (sed cf alibi, ubi passim ℵCDIRT accedunt) ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3} rell omn^{vid} | *απεκριθη*: U aeth praem *και* ... K syr^{sch} sah cop^{dz} Cyr^{4,1039} add *αυτω* | o *ις* cum ℵABD^{supp}ΥΔΠ unc^{7} al plu Cyr^{4,1039} ... Ti om o cum LXΓΔ 28. 33. 262. al^{50} | *εγω* semel cum ℵBD^{supp}LΥ 1. 13. 33. 69. 124. 235. 249. 6^{pc} al pauc a c fos arm Chr^{8,565} Cyr Cyp^{297} Amb$^{ioseph\,12}$, item e aeth qui neutrum *εγω* habent ... ς Ti *εγω. εγω*, Ln *εγω.* [*εγω*], cum AXΓΔΠ unc^{7} al pler b f ff^{2} g q vg sah cop syr^{utr} et^{hr} go | *γεγεννημαι* (Γ 69. al^{10} ac plures *γεγενημαι*): A praem *και* | *τη αληθεια* (ℵ^{c}): ℵ* *περι τησ αληθειασ*. Cf e *testimonium dicam veritatis*; it^{rell} vg *testimonium perhibeam (reddam* q*) veritati.* | *εκ τησ αληθειασ* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *εκ*

38. *πειλατοσ* cum AB*D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλ.* ut v. 37 | *τι* (ℵ^{c}): ℵ* *τισ αληθεια*: 1. al aliq *η αληθ.* | *ουδεμ. ευρισκ. εν αυτ. αιτιαν* cum ℵLX 249. (299. *εν αυτ. αιτ. ουδεμ. ευρ.*) b c e ff^{2} g vg aeth (a *nullam is illo invenio causam*; f Quaest^{65,2880} *nullam invenio causam in eo*) Cyr ^{4,1040} ... ς *ουδεμ. αιτ. ευρ. εν αυτ.* cum ℵAΓΔΠ unc^{7} al pler q go syr^{utr} et^{hr} arm Chr^{8,568}. Similiter sah cop *non invenio ullam causam in eo*

οὐδεμίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 39 [183.4] *ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν* Mt 27, 15 as Mc 15, 6 as Lc 23, 17 as
ἵνα ἕνα ἀπολύσω ὑμῖν ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ἀπολύσω ὑμῖν
τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 40 [184.1] *ἐκραύγασαν οὖν πάλιν λέγοντες· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.*

XIX.

1 [185.1] *Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πειλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστί-* Lc 23, 16

(cop *in hoc homine*) ... D^{supp} Const^{5,14,6} *ουδεμ. αιτ. εν αυτω* (Const *κατ αυτου*) *ευρισκ.* | *εν αυτω*: Y* om, sed suprascriptum habet et ante *αιτιαν* et post *ευρισκω*, ut sit aut *ουδεμ. εν αυτω αιτ. ευρ.* aut *ουδεμ. αιτ. ευρ. εν αυτω.*

39. *συνηθ. υμιν* (al^{5} scr etc *ημιν*): E *συνηθ. υμων* ... e g for ing em mt taur om *υμιν* | Y om *ινα* | *απολυσω* pri ante *υμιν* cum ℵBD^{supp}KLUX Δ Π 1. 33. al mu it (sed c ff^{2}? om *υμιν*) vg syr^{utr} eth^{hr} sah cop arm Cyr ... ς Ti post *υμιν* cum AEGHMSΥΓΛ 69. al plu go aeth | *εν τω*: B om *εν* | *βουλεσθε ουν* sine *ινα* cum ABD^{supp}LX unc rell al pler Chr Cyr ... ℵKUΥΠ al aliq add *ινα* | *απολυσω* sec ante *υμιν* cum ℵABD^{supp} KLUXΥΠ 1. 33. 69. al mu it (sed a om *απολ. υμιν*) vg go syr^{utr} eth^{hr} sah cop arm aeth Cyr ... ς Ti post *υμιν* cum EGHMSΓΔΛ al plu (al aliq Chr om *υμιν* utroq loco)

40. *εκραυγασαν*: LM *εκραυασαν*. Iidem sic 19, 6 et 12. | *ουν* (et. b c ff^{2} q vg^{cle} syrP): a go cop *autem*, fos syr^{sch} eth^{hr} aeth *et* ante *εκραυγ.* ... s al^{15} e f g am for em ing taur (fu non adfert haec verba ex Ioh) sah Aug$^{ioh\ 115,5}$ om | *παλιν*: GKUΠ 1. 13. 33. 42. 69. 124. 127. 299. 346. 2^{pe} 6^{pe} 11^{pe} al^{40} a b c e ff^{2} q (non item f g vg) sah cop syr^{sch} eth^{hr} arm aeth Chr^{8,568} (item Nonn$^{\sigma\ 190}$) om. Addunt vero ς Ln Ti *παντες* cum AEHSΥΓΔΛ (item GKUΠ) al plu (item al^{50}) f g vg (item it^{g} sah cop etc Chr), item D^{supp} post *λεγοντες* ... omisimus cum ℵBLX 28. 249. 435. g^{scr} j^{scr} al^{10} (Or^{4,402} *οι λεγοντες γε αναβεβηκεναι ινα αγνισωσιν εαυτους, εκραυγασαν λεγοντες τω πιλατω: μη τουτον απολ. αλλα τ. βαρ.*) :: pro *παλιν* alii *παντες* substituerunt, alii cum *παλιν* coniunxerunt | *λεγοντες*: b c e Chr^{8,568} om | *τον*: D^{supp} om | *ο βαραββας* (ff^{2} *rabbi barabam*): D^{supp} om ο | *ληστης*: syrP mg (sed^{bars} sic in ipso textu) *princeps latronum* (*αρχιληστης*), item e Promiss *insignis latro*

XIX. 1. *ελαβεν* (sed MY 127. syr^{hr} post ο *πιλατ.* pon) et *και εμαστιγωσεν* (MUXΓ al *εμαστηγ.*) cum ABD^{supp}ΥΓΔΛΠ unc^{7} al pler b c e f ff^{2} g q vg go syrP eth^{hr} arm aeth Cyr^{4,1043} ... ℵLX 33. a sah cop *λαβων* post ο *πειλ.* (*πιλ.*) et *εμαστιγωσεν* (omisso *και*) ... syr^{sch} *tunc Pilatus flagellavit Iesum* omissis *ελαβεν* et *και* | *πειλατ.* cum AB*D^{supp}; cf ad 18, 37 ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3} unc rell al omn^{vid} | *εμαστιγωσεν*: 235. al pauc e e fos mt (a *acceptum - flagellavit eum*) sah cop syrP eth^{hr} add *αυτον*

Mt 27, 29 as
Mc 15, 15 as

γωσεν. 2 καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν
ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον
αὐτόν, 3 καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα. 4 [186.9] Ἐξῆλθεν
18, 38 πάλιν ὁ Πειλᾶτος ἔξω καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω,
ἵνα γνῶτε ὅτι αἰτίαν οὐχ εὑρίσκω. 5 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω,
φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. καὶ

2. *αυτου τη κεφαλη* (a b f ff^{2} g vg *imposuerunt capiti eius*, e *capiti eius superposuerunt*) ... AUΠ w^{ser} *αυτου επι την κεφαλην*, G 250. 48^{ev} al pauc *επι την κεφαλην αυτου*, item c *super caput eius*, q *in capud eius*

3. *και ηρχοντο πρ. αυτ.* cum ℵBLUXAΠ 13. 33. 69. 106. 124. 2^{pe} al plus^{15} it^{pler} vg sah cop syr^{p} eth^{hr} arm aeth Cyr^{4,1043} Nonn$^{T\ 14\ vid}$ ... ς om cum AD^{suppVYrA} unc^{6} al longe plu f q g^{2} syr^{sch} | o *βασιλευσ*: ℵ *βασιλευ* | *ειδιδοσαν* (LX *-ωσαν*) cum ℵBLX 1. 22. Cyr ... ς *ειδιδουν* (K w^{ser} *-δου*) cum AD^{suppVYrAΔΠ} unc^{7} al pler

4. *εξηλθεν* sine copula (et. Gb) cum ℵD^{suppr} 1. 106. 157. 2^{pe} y^{ser} al^{3} a c e f g q am em fu for fos ing gat mt go sah cop syr^{p} arm ... ς *εξηλθ. ουν* cum EGHMSUYΔΛ al longe plu b ff^{2} vg^{cle} ... Ln *και εξηλθ.* cum ABKLXΠ al^{9} syr^{sch} eth^{hr} (*et exiit ergo*) aeth Cyr^{4,1041} | *παλιν*: 440. r^{scr} syr^{sch} post o *πιλ.* pon ... 258* 346. 47^{ev} i^{scr} b ff^{2} om | *πειλατ.* c. AB*D^{suppr} ... ς Ln Ti *πιλ.* c. ℵB^{3}LY unc rell al omn^{vid}. Vide ante. *εξω* post o *πειλ.* (*πιλ.*) cum ℵLX 69. 124. 237. 252. 346. (440. r^{scr} o *πιλ. παλιν εξω*) a b c f ff^{2} g q vg syr^{hr} arm aeth ... Y ante *παλιν* pon ... ς Ln Ti *εξω* o *πιλ.* (*πειλ.*) cum ABD^{suppr}ΔΠ unc^{7} al pler syr^{p} (syr^{sch} o *πειλ. παλ. εξ.*) go Cyr^{1044} ... 106. 131. 249. i^{scr} al^{6} e sah cop om | *αιτιαν ουχ ευρισκω* cum ℵ* (similiter om *εν αυτω* 131* *ουδεμιαν αιτ. ευρισκ.*). Prope accedunt (nisi quod omnes vario loco *εν αυτω* add) 78. 127. 6^{pe} arm *αιτ. εν αυτω ουχ ευρισκω*, 13. 69. 124. *εν αυτω ουχ ευρισκ. αιτιαν*, c e ff^{2} *in eo* (e *ipso*) *causam non invenio*, q *in illum causam non invenio*; a *non invenio in eo causam*, b f *non invenio* (f add *ullam*) *causam in eo*; syr^{hr} *causam non ego invenio in illo* ... (substituto *ουδεμιαν* pro *ουχ*) ℵ^{a}B 1. 33. sah cop aeth Cyr^{4,1044} *ουδεμιαν αιτιαν* (ℵ^{a} *αιτ. ουδεμ.*) *ευρισκ. εν αυτω*, ita Ln. Similiter (compositis *ουδεμιαν αιτ.*) ς *εν αυτω ουδεμ. αιτ. ευρισκ.* cum D^{suppr}ΔΠ unc^{7} (sed G post *εν αυτω* deficit) al plu g am for fu fos mt tol (hi Latt *in eo nullam causam invenio*) go syr^{p} ... (separatis *ουδεμ.* et *αιτιαν*) Ti *αιτιαν εν αυτω ουδεμιαν ευρισκ.* cum LXY 157. 250 299. Similiter Λ al pauc *ουδεμ. εν αυτω αιτ. ευρισκ.*, vg^{cle} *nullam invenio in eo causam*, syr^{sch} *non invenio in eo ullam causam* :: cf 18, 38 (et 19, 6.). Videbatur addendum *εν αυτω*, praetereaque aptius videbatur *ουδεμιαν* quam *ουχ*. Hinc omnis varietas orta est. Lectionum vero a ς, a Ln, a Ti editarum nulla est quam tot turbas creasse credibile sit.

5. o $\overline{\text{ις}}$: B om o | *εξω*: KUΛΠ 1. 106. 131. 157. 262. 2^{pe} al^{15} q go aeth ante o $\overline{\text{ις}}$ pon ... 235. ff^{2} g vg (sed non for al) sah cop om | *φορων*

λέγει αὐτοῖσ· ἰδοὺ ὁ ἄνθρωποσ. 6 [188.1] ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ Mt 27, 23 pp
ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν· σταύρωσον σταύρωσον.
[189.10] λέγει αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖσ καὶ σταυρώ- 18, 31
σατε· [190.9] ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 7 [191.10] ἀπεκρί- Lev 24, 16
θησαν οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖσ νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει

(et. g vg): 1. 2pe 3pe 8pe al pauc a b c e f ff^{2}· q arm Chr^{8,569} *εχων* | *και λεγει - ανθρωποσ*: a e ff^{2,4} om | *αυτοισ*: 64. syr^{sch} pers^{p} cop add o *πιλατοσ* | *ιδου* cum ℵBLXYΠ^{2} 1. 33. Cyr^{4,1045} Hesych^{presb} in cat ox^{390} ... ς Ln (falsus de B) Ti *ιδε* (:: quod v. 4 non fluct, nec magis v. 14) cum AD^{supp}Γ^{supp}ΔΑΠ'et^{3} unc^{7} al pler | o *ανθρωποσ*: B om o

6. *ιδον* (Y 225. -*εν*) cum ℵAD^{supp}KLMXYΔΠ al mu ... ς Ln *ειδον* cum BE HSU'Λ al plu | *οι αρχιερεισ*: Y 91. 225. 299. al^{3} praem o *οχλοσ και* | *οι υπηρεται* (13. 69. 124. 346. add *των ιουδαιων*): Y al$^{2\,scr}$ *πρεσβυτεροι* ... 71 g^{scr} om | *εκραυγασαν* (et. ℵ^{c}): LM *εκραυασαν* (ut 18, 40) ... ℵ* *εκραξαν*. Non addidimus *λεγοντεσ* cum ℵ(et*et^{c})Y 91. a b e ff^{2}· (item Hil^{133} *de quo clamaverunt: Crucifige, crucifige*) ... ς Ln Ti add *λεγοντεσ* cum ABD^{supp} unc rell al pler c f g q vg rell Cyr^{4,1045} :: *λεγοντεσ* post *εκρ.* 19, 12 non fluct; 18, 40 non om nisi b c e. Intulerunt vero multi post *εκραυγαζ.* 12, 13; etiam 19, 15. Dubii haerebamus 1, 15 de *λεγων* post *κεκραγεν*. Cf etiam 7, 37, ubi *λεγων* post *εκραζεν* non om nisi a e (quod ad ipsum locum non notavimus). Etiam post *ηγγειλαν* 4, 51 et post *απεκριθησαν* 10, 33 delendum duximus *λεγοντεσ*, simili auctoritate freti. | *σταυρ. σταυρωσον* sine additam cum BL 1. al (e silentio, ut 7^{pe} 11^{pe}; nullus^{scr}) am for fü em ing mt taur tol (e *crucifigatur*) Chr^{8,569} ex^{mosc} pler Cyr^{4,1045} et^{txt} et^{com} Hil^{133} (vide ante) Aug$^{cons\,3,46}$ ... Gb Sz Ln add *αυτον* cum ℵAD^{supp}XYΓΔ ΑΠ unc^{6} al^{160} a (*cruci eum figerent*) b c (*crucifige eum, crucifige*) f ff^{2}· g q vg^{cle} syr^{sch} (*crucifige eum, crucifige eum*) et^{hr} et^{p} sah cop (uterq ut syr^{sch}) arm aeth (ut syr^{sch}) go Const^{5,19,3} (sed magis spectat ad v. 15 *και πιλατου ειποντοσ· τον βασιλεα υμων σταυρωσω; αυτοι επεβοων· ουκ εχομεν βασ. ει μη καισαρα. και παλιν επεβοησαν· σταυρωσον σταυρωσον αυτον· πασ γαρ ο ποιων* etc) Chr^{edd} :: cf v. 15, item Mc 15, 13 Lc 23, 21 | *πειλατοσ*, ς Ln Ti *πιλατοσ* ut vv. 1. 4. et antea | *αυτον υμεισ*: D^{supp}LY e q *υμ. αυτ.* | *ουχ*: LΔ *ουκ*

7. *απεκριθησαν* sine *αυτω* cum ℵ 1. (al?) a b c e f ff^{2}· aeth Or^{4,402} ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ABD^{supp}LXY unc rell al pler g q vg rell Cyr^{4,1047} | *οι ιουδαιοι*: 69. 124. 346. add *και ειπον* (346. -*παν* teste Sz); item syr^{hr} aeth *et responderunt Iudaei et dixerunt ei* (*ei* om aeth) | *εχομεν*: X al$^{3\,scr}$ al pauc *εχωμεν* | *κατ. τ. νομ.* sine *ημων* cum ℵBD^{supp}LΔ it^{pler} vg Or^{4,402} et$^{int\,2,324.\,4,569}$ Hil^{912} ... ς Ti add *ημων* cum AXYΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} q go sah cop syr^{utr} et^{hr} rell Chr^{8,569} Cyr | *υιον θεου*: BΓΔA 127. al^{25} go *θεου υιον* | *θεου* sine articulo (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵABD^{supp} unc^{omn} al pler Or Chr Cyr ... ς^{e} *του θε.* cum minusc ut vdtr pauc | *εαυτον* (ℵ *αὐτον*) hoc loco cum ℵBLMXY 1. 33. 69. 249. 346. 48^{ev} al aliq it (sed a b *filium se dei*) Or et Or^{int} Cyr (Chr post

10, 33 Mt 26, 63 ss pp

ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. 8 [192 4] Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πειλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, 9 καὶ εἰσῆλθεν

Mt 27, 12 ss Mc 15, 4 s

εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. 10 [193.10] λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε; 11 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐκ ἔχεις ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο

ἐποιησεν, item aeth) ... ς ante υιον θεου (vel θε. υι.) pon cum AD^{supp} EHKSUΓΔΛΠ al longe plu syr^{utr} (sah cop syr^{hr} *fecit se fil. dei*) arm

8. οτε: 13. 69. 346. ωσ, 2^{pe} οταν | πειλατοσ et πιλατοσ ut v. 6 etc. Praeterea 69. 124. 6^{pe} cop ο πιλατ. post λογον pon | τουτον τον λογον (249. al$^{3\,ser}$ τον λογ. τουτ.): Π τουτων των λογων

9. εισηλθεν: D^{supp} -λθον | παλιν (et. ℵ^{a}): ℵ* 235. 47^{ev} 49^{ev} sah^{cod} (cop^{dz} *igitur*) aeth om (minusc aliq varie pon, item a c f ff^{2*} q sah cop syr^{sch} arm post εισηλθ. pon). Praeterea M^{mg2} ο πιλατοσ, quod pro παλιν και in usum ecclesiasticum adscriptum vdtr, ita ut a verbis ο πιλατοσ λεγει lectionis initium fieret. Ceterum mirum in modum Chr ^{8,569}: διὰ τοῦτο οὐκέτι αὐτὸν ἐρωτᾷ· τί ἐποίησας; ἀλλ' ἄνωθεν πάλιν ὑπὸ τοῦ φόβου κατασειόμενος ποιεῖται τὴν ἐξέτασιν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ χς; ἀλλ' οὐκ ἀπεκρίνατο. | ο δε ις: M ff^{2*} και ο ις ... e om copulam

10. λεγει sine copula (et. Gb, improbante Schu) cum ℵ*A 28. 69. 124. 346. 435. y^{ser} al^{25} q cop syr^{sch} arm Cyr^{4,1050} ... ς Ln add ουν cum ℵCBD^{supp}LXYΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu it^{pler} vg sah syr^{p} (syr^{hr} *et dixit ei autem*, aeth *et dixit ei*) | πειλατοσ, ς Ln Ti πιλατοσ: ut vv. 1. 4. 6 etc | εμοι ου λαλεισ: 69. post σταυρ. σε exeunte versu pon και εμοι ου λαλ. | απολυσαι σε, tum σταυρωσαι σε hoc ordine cum ΝABE* e syr^{sch} ... ς σταυρ. σε, tum απολυσ. σε cum D$^{supp\,E\,corr*}$LXYΓΔΛΠ unc^{5} al fere omn (sed 96. 250. om και εξουσ. εχ. σταυρ. σε)

11. απεκριθη sine αυτω cum AXYΓΔΛΠ unc^{6} al pler b e f ff^{2*} q vg go cop arm syr^{p} ... NBD^{supp}L 1. 33. 249. a c sah syr^{sch} (et^{hr} *et respondit Iesus et dixit ei*, item aeth) Cyr^{4,1051} add αυτω, hinc Ln [αυτω] | ις cum BD$^{supp\,E}$HKSUXY*ΓΠ al plus^{50} ... ς (Gb^{00}) praem ο cum NALMY^{2} ΔΛ al plu Cyr. Praeterea 13. 69. 346. aeth syr^{hr} (vide ante) add και ειπεν αυτω, item a c ff^{2*} *et dixit* | εχεισ cum NAD^{supp}LXYΔΠ al^{12} (^{4} ap Scri) cop (:: cf huc 8, 39) ... ς Ln Ti ειχεσ cum BΓΔ unc^{6} al pler Chr ^{8,570} (sed$^{mosc\,1}$ εχεισ) Thdrt^{2,806} Cyr^{4,1051}. Latt (et. Ir$^{int\,250}$ Or$^{int\,1,142\,2,676}$) *haberes.* | κατ εμου post εξουσιαν cum NBD^{supp}KLX 1. 33. 124. 157. 2^{pe} a b c ff^{2*} g vg arm syr^{hr} aeth ... ΥΠ al pauc q Or$^{int\,bis}$ (*non haberes adv. [in] me potestatem*) Cyp^{212} (*nullam haberes adv. me pot.*) ante εξουσιαν, similiter f *non haberes in me ullam potestatem* ... ς post εξουσ. ουδεμ. cum AEHMSUΓΔΛ^{2} al pler go syr^{utr} (sah cop *non haberes [habes] ullam potestatem in me*) (c *nullam potestatem haberes adv. me*, Ir$^{int\,250}$ *nullam haberes potestatem in me*) Cyr ... A* 28. 80. 235. 254. p^{ser} Hil^{745} om ουδεμιαν, Chr^{8,570} Thdrt^{2,806} om κατ εμου ουδεμιαν | δεδομενον σοι cum NBD^{supp}LY syr^{utr} eth^{hr} aeth. Item a c e ff^{2*} q Ir^{int}

ὁ παραδούς με σοὶ μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. 12 *ἐκ τούτου ὁ Πειλᾶτος ἐζήτει ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκραύγαζον λέγοντες· ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.* 13 *ὁ οὖν Πειλᾶτος ἀκούσας τῶν λόγων τούτων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ βήματος*

250 Or$^{int\,1,142}$ Cyp^{bis}; habent enim *nisi data* (sic a e ff^{2}· Ir$^{edd\,priores}$ Or; *datum* c q Ir$^{stieron\,ex\,edd}$) *tibi esset* (sic c ff^{2}· Cyp^{325}, *tibi fuisset* a q Ir; *esset tibi* e Cyp^{212}; *esset data tibi* Or) *desuper* (c e Ir Or Cyp; a *desusum*, ff^{2}· q *desursum*) ... ς Ti *σοι δεδομενον* cum AIΓΔΛΠ (x om *σοι*) unc^{6} al certe pler go arm Chr Cyr Thdrt. Item b f g vg Or$^{int\,2,\,676}$; habent enim *nisi tibi data* (g vg *datum*, am fu ing taur post *esset*) *esset* (b *esset tibi data*) *desuper* | *ο παραδους* (Λ *-δόσ*) cum NBEΔΛ 47^{ev} 2^{pe} 3^{pe} 8^{pe} (al^{vid}, neglexerunt enim pler conlatores); item *qui tradidit* it vg, nec aliter syrr etc ... ς Ti *ο παραδιδους* cum AD^{supp}ΠΗΙΚ LMSUXYΓΠ al pler Chr Cyr | *με σοὶ*: sic KMΓΛΠ etc, non *μέ σοι* | *μειζονα*: U *μειζω̄* (sic, i. e. *μειζων*, ut etiam y^{scr}), LY 69. 245. 250. g^{scr} al *μειζον* (:: sequitur *α-*)

12. Testatus est Adler syr^{hr} omittere hunc versum. At hoc tantum ad ^{444} spectat, ubi plura per totam lectionem desiderantur; pagina vero ^{372} versus^{12} legitur. | *εκ τουτου*: 1. 13. 19. 69. 124. 346. 2^{pe} al^{5} cop add *ουν*, item a c f ff^{2}· g vg^{cle} (non am fu for ing* al) syr^{sch} syr^{hr} arm aeth praem *et* | *πειλατος* cum ABD^{supp} ... ς *πιλατος* ut supra | *ο πειλ.* (*πιλ.*) ante *εζητει* cum NBLMX 13. 33. 124. 346. (69.) a c e ff^{2}· g sah cop syr^{hr} Cyr^{4,1052} (69. *ο πιλ. απολ. εζητ. τον ιν̄*) ... ς Ti post *εζητει* cum AD^{supp}ΕΗΙSUYΓΔΛ al pler f q vg go syr^{utr} arm aeth ... KΠ 27. 254. p^{scr} w^{scr} post *απολ. αυτον* ... b om *ο πειλ.* | *αυτον* (M 33. Cyr ante *απολυσαι*): 13. 69. 71. 124. 7^{pe} al^{5} *τον ιν̄* | *εκραυγαζον* (Λ *εκρυγαζ.*, LM *εκραυαζ.*) cum AILMYΠ 1. 22. 69. 124. al plus^{20} Or^{4,402}; item ς *εκραζον* cum N^{c}ΕΗΚSUXΓΔΛ al plu Chr^{8,570} Cyr. Item *clamabant* b c e f ff^{2}· g vg, *vociferabant* q, item syr^{utr} ... N* *ελεγον* pro *εκρ. λεγοντες* ... BD^{supp} 33. 157. 249. w^{scr} al^{10} a (*exclamaverunt*) syr^{hr} *εκραυγασαν* | *λεγοντες*: 71. 248. g^{scr} syr^{sch} om | *εαν*: B *αν* | *πας* sine copula (et. Or) ... D^{supp} 106. 32^{ev} a f q vg^{cle} (non am for fu ing taur al) cop syr^{sch} (syr^{hr} *quia omnis*) add *γαρ* (libere Const^{5,19,3} *επεβοησαν· σταυρωσον, σταυρωσον αυτον· πας γαρ ο ποιων εαυτ. βασιλεια αντιλεγει τω καισαρι· και εαν τουτον απολυσῃς, ουκ* etc) | *εαυτον* cum NABD^{supp}ILXYΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu Or Const Chr Cyr ... ς (= Gb Sz) *αὐτον* cum minusc vix mu. Praeterea MY 26^{ev} arm post *ποιων* pon | *τω καισαρι*: 1. om *τω*

13. *πειλατ.* cum ABD^{supp}I ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum NL unc rell al omn^{vid} | *των* (L *τον*) *λογων* (M *-γον*) *τουτων* (Gb″) cum NABLM 15. 78. al pauc q (*verba haec*) sah cop arm syr^{p} cod flor; item D^{supp}ΕΗΙSYΓΔ al plus^{60} Resp$^{orthod\,65}$ *τουτων* (Γ *-τον*) *των λογων*, *hos sermones*, *haec verba* it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} go (deficit post *haec*) ... ς *τουτον τον λογον* cum KU (barb^{ev} om *τουτον*) al plu syr^{sch} aeth Chron^{11}; item AΠ 27. 127. 299. w^{scr} al pauc Cyr^{4,1053} *τον λογον τουτον* | *βηματος* sine articulo

εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. 14 ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ἦν ὡς ἕκτη. καὶ λέγει τοῖς Ἰουδ-

c. ℵABD^{supp}ILUXΠ al^{15} Cyr^{4,1053} Chron^{11} ... ς (Gb^{00}) praem τον c. EΠKM SYRϽA barb^{ev} al pler Resp^{orthod65} | λεγομενον: 1. 2^{pe} al οσ λεγεται, ut Latt *qui dicitur* | λιθοστρωτον: a b e ff^{2*} vg *lithostrotus*; c *litostratos*, f g g^{at} *lithostratus*; q *lapidestratus* | Y εβραϊστει, I εβραεισ̣τ̣ι | δε c. ABIL XY unc^{10} al omn^{vid} it vg rell Resp^{orthod} etc ... ℵD^{supp} om | γαββαθα (M 1. al -θᾶ, -θά EKSUΓΛΠ al plu) ... HΓΠ* barb^{ev} al^{60} vg$^{edd\ aliq}$ (sed non am fu for ing) syr$^{p\ mg\ gr}$ γαβαθα ... q *gabbata*, c *gabtha*, b *gennetha*, e *gennatha*, a *gennaesa*, f *gennesar* ... 1. 19^{mg} 22. 138. καπφαθα, arm *kappatha* ... ℵ* per manifestam incuriam γολγοθα, ℵ^{c} substituit γαββαθα.

14. ην δε: Y arm om δε | ην δε παρασκ. usq εκτη: sah^{woi} *erat autem hora sexta parasceves paschatis*; sed sah^{mūn} (i. e. in membranis^{borgianis}) om ωρα ην ωσ εκτη ... aeth *et parasceve pasch. erat, tempus meridiei sextae horae* | ωρα ην (Gb'') cum ℵABD^{supp}LMUXΔΠ barb^{ev} al^{60} a c fos Chron^{11} (ex Petr^{alex}) et^{411} Cyr^{4,1053} ... ς ωρα δε cum EHI SYΓA al mu ff^{2*} (sah *hora autem*, bian *hora autem hora*) syr^{P} arm Resp orthod^{65}; item K 127. al pauc ωρα δε ην. Similiter cop *hora autem sexta erat*, syr^{sch} *et erat quasi* etc ... 157. 9^{pe} al^{7} b e f q vg nil nisi ωρα | ωσ cum ℵABEIKLSXYΓΛΠ al^{50} fere ... ς ωσει cum D^{supp}HMUΔ al plu Resp^{orthod} Chron^{bis} Cyr | εκτη cum ℵ*ABEHIKMSUYΓΛΠ al pler it vg sah^{woi} cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth perss Resp^{orthod} Cyr^{4,1053}, item X^{comm}. Confirmant Valentt vel potius Marcus^{gnost} ap Ir^{1,14,6} et ap Hipp^{210} καὶ διὰ τοῦτο Μωυσία ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἡμερῶν εἰρηκέναι τὸν ἄνθρωπον γεγονέναι· καὶ τὴν οἰκονομίαν δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἡμερῶν, ἥτις ἐστὶ παρασκευή, τὸν ἔσχατον ἄνθρωπον εἰς ἀναγέννησιν τοῦ πρώτου ἀνθρώπου πεφηνέναι, ἧς οἰκονομίας ἀρχὴν καὶ τέλος τὴν ἕκτην ὥραν εἶναι (εἶναι add Hipp), ἐν ᾗ προσηλώθη τῷ ξύλῳ. Item Hipp^{daniel6} (Lag^{154}) ὅτι δὲ πέμπτῳ καὶ ἡμίσει καιρῷ παρῆν ὁ σωτὴρ ἐν τῷ κόσμῳ - λέγει ὁ Ἰωάννης· ἦν δὲ ὥρα ἕκτη, ἵνα ἥμισυ τῆς ἡμέρας ἐπιδείξῃ. Praeterea cf Hesych^{presbhr} in$^{cat\ ox\ 389}$ τίνος ἕνεκεν ὁ μὲν Μάρκος τρίτην ὥραν λέγει τὸν χ̄ν̄ σταυρωθῆναι, ὁ δὲ Ἰω. ἕκτην; Μάρκος μὲν τὴν ὥραν τῆς ἀποφάσεως τοῦ σταυροῦ σαφῶς καὶ ἀναμφιβόλως ἐκτίθεται - ὁ Μάρκος αὐτὸν τὴν τρίτην ὥραν σταυρωθῆναι λέγει, ἀφ' ἧς ὁ Πιλᾶτος τὴν ἀπόφασιν ἐξήνεγκεν· Ἰωάννης δὲ - τὴν ὥραν ἐν ᾗ τῷ σταυρῷ προσήλωσαν τὸν κύριον ἔφησεν. Similiter idem Hesych ap Coteler$^{quaest\ 46}$ τίς ἡ αἰτία τοῦ Μάρκον μὲν τρίτην ὥραν τὸν κύριον λέγειν σταυρωθῆναι, ἕκτην δὲ τὸν Ἰωάννην συγγράψασθαι; - τρίτην μὲν γὰρ ὥραν τῇ ἀποφάσει ὁ Πιλᾶτος τὸν κύριον ἐξήνεγκεν· ἄλλων δὲ τριῶν ὡρῶν διαγινομένων μέχρι τῆς ἕκτης ἐν τῷ φραγελλοῦσθαι καὶ τὴν κοκκίνην χλαμύδα ἐνδύεσθαι καὶ ταῖς ἀκάνθαις στεφανοῦσθαι καὶ ἐμπαίζεσθαι, τῇ ς' ὥρᾳ προσηλώθη τῷ σταυρῷ. Augustini explicationem vide cons$^{3,40\ 88}$, unde nonnihil ad Mc 15, 25 adtulimus, et ioh$^{117,1\cdot2}$ ..... ℵCD^{supp}LX^{txt}Δ 72. 88. 123* ^{mg} 151. τριτη. Ad hanc lectionem Chron^{11} et ^{411} addita habet:

διώσω· ἴδε ὁ βασιλεύς ὑμῶν. 15 [194.1] ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι·

καθὼς τὰ ἀκριβῆ βιβλία περιέχει αὐτό τε τὸ ἰδιόχειρον τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν πεφύλακται χάριτι θεοῦ ἐν τῇ Ἐφεσίων ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ὑπὸ τῶν πιστῶν ἐκεῖσε προσκυνεῖται. Confirmat etiam locus Severi[ant] in ep. ad Thomam episc. Germaniciae, quem exhibent cat[ox 389] et cat[corder 436] (unde hausit Mai[4,299]) item schol[237] (ap Mtthaeium ad h. l., item[108. 138. 154] ap Birchium ad h. l.). Legitur autem sic: *Εὐσέβιος ὁ Καισαρείας ὁ Παμφίλου προσαγορευόμενος ἐν ταῖς πρὸς Μαρῖνον ἐπὶ ταῖς περὶ τοῦ θείου πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως ζητήσεσι καὶ ἐπιλύσεσι καὶ τοῦτο προὔθηκεν εἰς ἐξέτασιν, τὸ τὸν μὲν θεῖον εὐαγγελιστὴν Μάρκον εἰπεῖν ὥραν εἶναι τρίτην καθ' ἣν ἐσταυρώθη ὁ θεὸς ἡμῶν* (schol χς *καὶ θεὸς καὶ σωτὴρ ἡμῶν*, item[cord] sine ἡμ.), *τὸν δὲ θεολογικώτατον Ἰωάννην κατὰ τὴν ὥραν τὴν ἕκτην γράψαι προκαθεσθῆναι τὸν Πιλᾶτον ἐπὶ τοῦ βήματος ἐν τῷ λιθοστρώτῳ καλουμένῳ τόπῳ καὶ ἀνακρίνειν τὸν* ιν· *καὶ φησι γραφικὸν εἶναι τοῦτο σφάλμα παροραθὲν παρὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀπογραψαμένων τὰ εὐαγγέλια· τοῦ μὲν γὰρ γάμμα στοιχείου τὴν τρίτην ὥραν σημαίνοντος, τοῦ δὲ ἐπισήμου τὴν ἕκτην, καὶ πολλὴν ἐμφέρειαν ἐχόντων πρὸς ἀλλήλους τούτων τῶν χαρακτήρων κατὰ πλάνην τὸ γάμμα στοιχεῖον τὸ τῆς τρίτης ὥρας δηλωτικόν, κυρτωθέισης τῆς ἀποτεταμένης εἰς μῆκος εὐθείας, εἰς τὴν τοῦ ἐπισήμου μεταχωρῆσαι σημασίαν, τοῦ τῆς ἕκτης ὥρας δηλωτικοῦ. τῶν γὰρ τριῶν εὐαγγελιστῶν – συμφώνως λεγόντων ὡς ἀπὸ τῆς ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο – πρόδηλον ὡς ὁ κύριος καὶ θεὸς* ις *πρὸ τῆς ἕκτης ὥρας – ἐσταύρωτο, δηλαδὴ κατὰ τὴν τρίτην ὥραν, ὡς ὁ Μάρκος ἱστόρησε, καὶ τοῦ Ἰωάννου τὸν ὅμοιον τρίτην εἶναι τὴν ὥραν ἐπισημηναμένου, καὶ τῶν ἀπογραψαμένων τὸ γάμμα θέντων εἰς τὸ ἐπίσημον.* Similiter rem explicat Ammonius in scholio quod cat[corder 436] praebet: *τὴν ὥραν ἐπεσημήνατο ὁ εὐαγγελιστὴς διὰ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐν τῇ τρίτῃ γεγονυῖαν ἡμέρᾳ. ὁ δὲ καλλίγραφος ἀντὶ τοῦ γάμμα στοιχείου, ὅπερ σημαίνει τὴν τρίτην, ἔγραψε τὸ ἐπίσημον, ὃ καλοῦσιν οἱ Ἀλεξανδρεῖς γαμέξ, ὃ δηλοῖ τὴν ἕκτην, πολλὴν ἔχοντα πρὸς ἑαυτὰ τὴν ὁμοιότητα, καὶ διὰ τοῦ γραφικοῦ σφάλματος γέγονεν ἡ διαφωνία· ἀντὶ γὰρ γ' ὥρας ς' ἔγραψεν.* Eadem fere repetit Thphyl ad h. l. Denique et. Nonn[t 67] confirmat *τριτη* lectionem: *ἦν δὲ τιταινομένη τριτάτη θανατηφόρος ὥρη.* Locum vero Hieronymi qui huc spectat ex breviario in ps[77] iam ad Mc 15, 25 adtulimus. Statuit enim ibi a librariis non in Iohanne sed in Marco corruptum esse numerum; nec enim γ (*τριτη*) sed ς (i. e. *εκτη*) ab Marco evglista l. l. profectum esse. Defendit igitur in Iohannis loco *εκτη* scripturam.

15. *εκραυγασαν* (L *εκραυασαν*) *ουν* (q *autem*) *εκεινοι* (e om) cum ℵ[c]BLX b e q Cyr[4, 1054] (33. *οι δε εκραυγασαν ουν*) ... ς Ln *οι δε εκραυγασαν* (M *εκραυασαν*) cum (A *-γασον*) EHIMSUΓΔΛ al plu a c f ff[2·] (*at illi* a c ff[2·], *illi autem* f fu, item *exclamaverunt* a f ff[2·], c fu *clamaverunt*) cop arm aeth. Confirmat *εκραυγασαν* et. Or[4, 402] (*και παλιν εκραυγασαν οι ιουδαιοι*). Item D[supp]KYΠ w[ser] al *οι δε εκραυγαζον* (barb[ev] al *εκραζον*), item *clamabant* g vg sah syr[utr] et[hr]. Praeterea u barb[ev]

ἆρον ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. [195.10] λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. 16 [196.1] τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.

Mt 27, 32 ss
Mc 15, 21 ss
Lc 23, 26 ss

[197.1] Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν, 17 καὶ βαστάζων ἑαυτῷ

13. 69. 124. 299. al plus[15] (aeth) add λεγοντες ... κ* οι δε ελεγον αρον αρον (κ[ca] c om alterum) σταυρωσον αυτον et. Or[4,402] et[3,484]: contra Or[3,246] αιρε αιρε απο της γης τον τοιουτον, σταυρωσον αυτον. Or[3,639] αιρε απο της γης τον τοιουτον, σταυρου σταυρου αυτον. Or[3,642] σταυρου σταυρου αυτον και αιρε απο της γης τον τοιουτον, Or[4,14] αιρε απο της γης τον τοιουτον και σταυρου σταυρου αυτον (:: cf Act 22, 22) | πειλατος cum AB*DsuppI ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵ etc. ut supra | απεκριθησαν: 13. 69. 124. 346. add ουν | εχομεν: EA barb[ev] al aliq εχωμεν

16. παρεδωκεν: Y -καν | αυτον αυτοις cum ABDsuppILXYΓΔΑΠ unc[6] al omn[vid] a e sah syr[utr] eth[hr] (aeth om αυτον) Chr[8,573] ... ℵ b c f ff[2] g q vg (cop *eis Iesum*) Cyr[4,1056] αυτοις αυτον :: quae lectio nescio an alteri praestet | παρελαβον (L παραλαβον) ουν τον ιν cum BLX 33. 249. a b c e ff[2] cop Cyr (iidem nil addunt); item (qui aliquid addunt) Dsupp 142. a[scr] q fos ..... omnes reliqui (exc minusc[2]) non multo differunt, sed etiam additamento aucti sunt. Habent autem sic: ς Ln παρελαβον δε (syr[sch] aeth και παρελ.) τον ιν cum AEHIKSYΓΔΑΠ*et[3] al plu g vg syr[p] et[sch] aeth Cyr[cod] Chr[8,573]; item Y f οι δε παρελαβον τον ιν ... ℵ[c] Or[3,548] παραλαβοντες ουν τον ιν (Or αυτον). Similiter Υπ[2] barb[ev] 91. 127. 131. 239. 274. 299. 10[pe] al[15] syr[hr] παραλαβοντες δε τον ιν (syr[hr mg] add εισ το πραιτωριον). Item ℵ*M 1. 13. 61[mg] 69. 124. 346. 2[pe] sah arm οι δε παραλαβοντες (ℵ* λαβοντες) τον ιν (sic ℵ* sah arm, rell αυτον) ... 42. 61* omnia ista om (si fides est conlationibus), hinc Gb[0]. | Post τον ιν igitur, ut iam indicatum est, nil addunt, quos ipsi sequuti sumus, BLX 33. 249. a b c e ff[2] cop Cyr; item si recte conlati sunt 19. 42. 61* ..... omnes reliqui varia addunt. Ita ς (= Gb Sz) και απηγαγον (q *adduxerunt*, g vg[cle] *eduxerunt*) cum A al mu g q vg[cle] syr[p] aeth, item Gb Ŝz και ηγαγον (*duxerunt*) cum Dsuppεhiksyrδαπ*et[3] al plus[125] (in his 142. a[scr] tisch) f am fos mt syr[sch vid] Chr Cyr[cod]; item omisso και ℵ*etcMUΠ[2] barb[ev] 1. 127. 131. al (mu?) sah arm απηγαγον (barb[ev] 127. 131. al ηγαγον), atque ex his MUΓ barb[ev] 127. 262. 299. al permu Cyr[cod] insuper add εισ το πραιτωριον (U* ponit ante απηγαγ.), item 28. al pauc εισ το σταυρωσαι, tisch* επιθεντεσ αυτω τον σταυρον. Rursus pro απηγαγον vel ηγαγον etc 13. 69. 124. 346. syr[hr] Or[3,548] add επεθηκαν αυτω τον σταυρον (totus locus ap Or sic legitur: - χω συνεσταύρωται, καὶ ἄρασ τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ ἀκολουθεῖ τῷ δι' ἡμᾶσ βαστάζοντι τὸν ἑαυτοῦ σταυρόν, κατὰ τὸ εἰρημένον οὕτω παρὰ τῷ Ἰωάννῃ· παραλαβοντεσ ουν αυτον επεθηκαν αυτω, καὶ τὰ ἑξῆσ, ἕωσ τοῦ· οπου αυτον εσταυρωσαν.)

17. και βασταζων etc: cop *et iste portans suam crucem venit*; a e *et baju-*

τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃ λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, 18 *ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν,* [198.1] *καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.* 19 [199.1] *ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πειλᾶτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.* 20 [200.10] *τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν*

---

lans (a *gestans*) *sibi crucem pervenit*, ff^{2} *et bajulans sibi crucem, et venit*; sah *et portabat suam crucem*; *exiit autem* | ἑαυτω cum ʀʟɪɪ 1. (post τ. στ. pon) w^{ser} z^{ser} semel Cyr^{4,1056}, item Or^{3,543} (*καὶ ὁ μέν, ἵν' οὕτως ὀνομάσω, κατὰ τὸν Ἰωάννην* ῑ̅ς̅ *ἑαυτῷ βαστάζει τὸν σταυρόν, καὶ βαστάζων αὐτὸν ἐξῆλθεν*); item αυτω BX 33., ut Ln Ti; item *sibi* it^{pler} vg syr^{hr}. Similiter (ante τ. σταυρ.) D^{supp} 239. 254. 299. z^{ser} semel al ἑαυτου, p^{ser} al? αυτου ... ς αὐτου idque post τον σταυρ. cum EHKMSΓΔ al pler (sed SΓΔ etc αὐτου), item AIUY $barb^{ev}$ al Chr^{8,573} Cyr^{cod} ἑαυτου, item q sah cop syr^{utr} rell ... 13. 69. 124. 346. syr^{hr}, αυτον pro ἑαυτω τ. σταυρ. (vide ante) | ισ τον (ʏ τυ): EHSΓΔ al plus^{70} a b c e f ff^{2} q sah cop syr^{sch} et^{p} c.* et^{hr} aeth ἰσ (346. 435. al pauc add τον) τοπον, sed r al pauc c ff^{2} sah cop syr^{sch} et^{hr} aeth om postea | κρανιου: $syr^{p\ mg}$ in cod^{bar_s} adnotat: *hoc est patris nostri Adam*; *in quo loco sepelivit eum Noach post diluvium, ibi fixerunt crucem domini nostri.* Haec respondent commentario Chrysostomi^{8,574}: τινεσ φασιν εκει τον αδαμ τετελευτηκεναι και κεισθαι, και τον ῑ̅ν̅ εν τω τοπω ενθα ο θανατοσ εβασιλευσεν, εκει και το τροπαιον στησαι. Inde pendet etiam scholion codicis Λ: οπου γαρ ο αδαμ εκειτο (sic) εκει ο αδαμ εσταυρωθη (sed verbis αδαμ εσταυρ. deletis repositum est [χ^{ς} supplendum vdtr] το τροπαιον εστησεν.) | ο λεγεται cum ʀABK 157. 440. y^{ser} al^{20} $barb^{ev}$ a c f q syr^{hr} Cyr ... ς οσ λεγεται cum D^{supp}EHIMSUVΓΔΠ al plu e syr^{p} rell ... LX 33. 249. 35^{ev} b ff^{2} g vg sah cop syr^{sch} Chr om, posteaque iidem (exc b am fu for ing al) habent εβρα. δε (aeth *hebraice autem dicunt eum*) | $Y^{*}i^{ser}$ y^{ser} z^{ser} al εβραϊστη, Y^{2} εβραϊστει, I (ut ante) εβραεισται | γολγοθα (-θᾶ h. l. B^{3}M etc; -θά ΚΓΔΠ etc): D^{supp} γολγοτα, B sah γολγοθ, e *gulgotha*, syr^{p} *gogultha*, $syr^{p\ mg\ gr}$ γολγολθα, syr^{hr} *gulgultha*, syr^{sch} *gagulta*, X γαββαθα

18. αυτον εσταυρωσαν: 1. vg^{cle} arm εστ. αυτον | αλλουσ δυο: D^{supp} δυ. αλλ., a *alios duos latrones*, cop *latrones duo*

19. πειλατ. cum $AB^{*}D^{suppI}$ ... ς Ln Ti πιλατ. cum SB^{3} etc | εθηκεν: Λ KΠ $barb^{ev}$ al^{15} επεθηκ. | ην δε (D^{supp} add το) γεγραμμενον: 13. 69. 124. 346, add εβραϊστι ρωμαϊστι ελληνιστι (69. ελλη. ρωμα.) | ῑ̅ς̅ ο ναζωραιοσ (e f ff^{2} q *nazoreus*; a b c g *nazarenus*): 69. om ... syr^{sch} et^{hr} sah praem *hic*. Libere Nonn$^{\tau\ 103}$ οὗτοσ ἰησοῦσ, οὗτοσ ἰουδαίων βασιλεὺσ γαλιλαῖοσ ἰησοῦσ.

20. τουτον ουν τον τιτλον etc: S^{*} a verbis ο βασιλευσ των ιουδαιων v. 19. ad eadem verba v. 21 posita (μη γραφε· ο βα. τ. ιουδ.) transi-

Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ῥωμαϊστί, Ἑλληνιστί. 21 ἔλεγον οὖν τῷ Πειλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφε· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν· βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. 22 ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος· ὃ γέγραφα, γέγραφα.

Mt 27, 35
Mc 15, 24
Lc 23, 34

23 [201.1] Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσερα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνω-

---

luit; supplevit praetermissa $\aleph^a$. Item 69. om *τουτον ουν* usq *αντιγρ. των ιουδ.* | *αντεγραψαν*: D^{supp} vg^{cle} (item sah etc) post *των ιουδ.* pon *ο* (Π^* om sed ipse* suppl) *τοπ. της πολεως* c. $\aleph^a ABD^{supp}ILXYΓΛΠ$ unc^6 $barb^{ev}$ al longe plu q syr^p $Cyr^{4,1091}$ ... ς (= Gb Sz) *της πολ. ο τοπ.* c. 1. 69. al it^{pler} (sed e libere *quia iuxta civitatem in crucem sublatus est Iesus*) ¦vg sah cop syr^{sch} eth^{hr} arm | *οπου*: Α *οπ* in litura scriptum habet | *ο ις*: X om *ο* | *και ην γεγραμμ. εβρ. ρω. ελλ.*: 13. 69. 124. 346. om (vide ad v. 19) | *εβρ. ρωμα. ελλην.* hoc ordine cum $\aleph^a BLX$ 33. 74. 89. 90. 234. 248. q^{scr} r^{scr} e sah cop syr^{hr} arm aeth Cyr ... ς Lu *εβρ. ελλην. ρωμα.* cum $AD^{supp}IXYΓΛΠ$ unc^6 $barb^{ev}$ al pler it^{pler} vg syr^{utr}. Praeterea ter ι *-στει*, D^{supp} *-σται*. Libere Nonn$^{\tau\ 109}$ *αὐσονίῃ γλώσσῃ τι σύρῳ και ἀχαϊδι φωνῇ*.

21. *πειλατω* cum AB^*D^{supp}ι ... ς Ln Ti *πιλατω* cum $\aleph B^3$ etc | οι (D^{supp} om) *αρχιερεις των ιουδαιων*: e *sacerdotes Iudaeorum*, g vg (et. fu al) *pontifices Iudaeorum* (sed am om), $ff^{2\cdot}$ *principes sacerdotum* ... b c f q for fos *principes Iudaeorum*; a *principes sacerdotum et principes Iudaeorum* ... 73. 249. d^{scr} i^{scr} $ff^{2\cdot}$ (vide ante) am sax syr^{sch} $pers^p$ om *των ιουδαιων* | *μη γραφ. ο βα. των ιουδ.*: Y om, transiliens a *των ιουδ.* ad *των ιουδ.* | *αλλ*: D^{supp} *αλλα* | *ειμι* ante *τ. ιουδ.* cum $\aleph AD^{supp}IXYΓΛΠ$ unc rell al pler it vg sah (cop vero *ego sum rex* etc) etc ... BLX 33. aeth post *τ. ιουδ.* pon

22. *πειλατ.* cum AB^*D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλ.* cum $\aleph B^3$ι rell omn

23. *οτε* (L 73. om) *εσταυρωσαν*: ℵ *οι σταυρωσαντες* | *τον ιν*: 124. (sed mg *τ. ιν*) vg g sah $Aug^{ioh\ 118,1}$ *αυτον* | *ελαβον* (et. $Eus^{dem\ 305}$): sah cop $Eus^{ecl\ 87}$ *λαβοντες*, 69. *λαβων* | *και* (69. sah cop Eus^{ecl} om) *εποιησαν* (L *ποιησαν*): et. Eus^{dem} Ps-$Ath^{2,67}$ $Cyr^{4,1062}$ ... D^{supp} *ποιησαντες* | *τεσσερα* cum $\aleph ALM$ ... ς Ln *τεσσαρα* cum $BD^{supp}IXYΓΛΠ$ unc^6 al omn^{vid} | *και τον χιτωνα* cum $\aleph^c ABD^{supp}ILT^dXYΓΛΠ$ unc^6 al pler e f g q vg syr^p sah cop rell Eus^{ecl} Cyr ... $\aleph^*$ a b $ff^{2\cdot}$ syr^{sch} om ... 69. 124. 346. c arm $Eus^{dem\ 305}$ Ps-$Ath^{2,67}$ Cyp^{196} *τον δε χιτωνα* (Eus^{dem} *τ. χιτ. δε*, c Cyp *de tunica autem*), pergentes *επει ην αρ.* (Eus^{dem} *οτι αρ. ην*, c *quia - fuit*, Cyp *quia - fuerat*) etc, omisso *ουν* post *ειπ.* Similiter 13. *και τον χιτ.*, *επει ην ο χιτ. αρ.* etc absque *ουν* sq. | *αραφος* cum $\aleph AD^{supp}EHIKLMS\Gamma^d$(*αἄραφος*)$UXYΓΛΠ$ al plu (et. Ps-$Ath^{cdd\ 2}$) $syr^{p\ mg}$ ... ς Ln *αρραφος* cum B al mu

θεν ὑφαντὸς δι' ὅλου. 24 εἶπαν οὖν πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται. ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. Ps 21, (22) 19

25 εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαριὰμ ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνή. 26 Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί· γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. 27 εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἴδε ἡ μήτηρ σου. καὶ Mt 27, 55 s 20, 2

24. *ειπαν* cum ʀLX Euseᶜˡ⁸⁷ Ps-Ath²,⁶⁷ᶜᵒᵈ ... ς Ln *ειπον* cum ABDˢᵘᵖᵖᴵ TᵈY unc rell al omnᵛⁱᵈ Eusᵈᵉᵐ⁵⁰⁵ etc | *ουν*: Dˢᵘᵖᵖ copʷⁱ syrᵖᵐᵍ *δε* (syrˢᶜʰ aeth *et dixerunt*) ... 13. 69. etc om, vide ante | *πρ. αλληλους* et. Euseᶜˡ etᵈᵉᵐ Ps-Ath Cyr⁴,¹⁰⁶² : ʀ* *πρ. αυτους*, ʀᶜ *πρ. εαυτους* | *λαχωμεν*: Mx al - *ομεν* | *τινος εσται*: Dˢᵘᵖᵖ *τιν. εστιν*, item it vg Cyp¹⁹⁸ *cuius sit* | *η γραφ. πληρωθη* sine additam cum ʀB 249. a b c e ff²· sah Euseᶜˡ⁸⁷ (add tamen το) Ps-Ath²,⁶⁷ ... ς Ti add *η λεγουσα* cum ADˢᵘᵖᵖᴵᴸTᵈXY unc rell al pler f g q vg cop rell Eusᵈᵉᵐ⁵⁰⁵ Cyr ⁴,¹⁰⁶² (:: nec 13, 18. 19, 36 additur *η λεγουσα*) | *τα ιματ. μου* (127. om *μου*): ʀ *μου τα ιματ.* | *εαυτοις*: A* om | *εβαλον*: H al aliq -*λλον* | *οι μεν ουν στρ. ταυ. εποι.* (Lx al pauc sah *επ. ταυ.*, Eusᵈᵉᵐ *ταυ. εποιουν*): bˢᶜʳ* a em persᵖ om

25. *ειστηκεισαν* (ʀ* al -*κησαν*, A -*κισαν*) ut B³EKLMSUΓΛΠ etc: ʀAB*D supp$^{HT^d}$X al *ιστηκ.* | *η μητηρ αυτου* (1. 27. om *αυτ.*): a add *maria* | *και η αδελφη*: Dˢᵘᵖᵖ om *η* sed supra lineam suppletum est | *τ. μητρ.* (sic etiam L) *αυτου*: syrˢᶜʰ persᵖ aeth add *και* | *μαριαμ* pri loc cum ʀII² 1. 33. ... ς Ln Ti *μαρια* cum ABDˢᵘᵖᵖLTᵈ unc rell al pler | *η του*: L fˢᶜʳ arm om *η* (arm nec *του* exprim) | *κλωπα* et. syrᵖᵐᵍᵍʳ sah: H 69. 235. 249. al permu *κλοπα*, cop arm (aeth) *κλεωπα* (copᵈᶻ *κλεοπα*), f am fu ingz *cleopae*, b q *cleope*, c *cleophe*, a *cleophaes*, vgᶜˡᵉ etᶜᵈᵈ aliq (ut for) *cleophae*, e *cleopha* ... c add *et maria iacobi*. Praeterea syrᵖᵐᵍ adnotat: *Clopa et Iosephus fratres, et Maria et Maria domini sorores: hi igitur duo fratres duxerunt has duas sorores.* | *μαριαμ* sec loco cum ʀLII² 1. 33. ... ς Ln Ti *μαρια* cum ABDˢᵘᵖᵖLTᵈ unc rell al pler ... a om *και μαρ. η μαγδ.* | Γ II* al mu *μαγδαλινη*

26. ʀ* om $\overline{\text{ις}}$ *ουν ιδ. τ. μητερα*, suppl ʀᵃ | *ουν* (et. g q vg): ʀᵃ a b c e f ff²· fos sah cop syrˢᶜʰ *δε* | *ιδων*: 1. 2ᵖᵉ *ωσ ειδεν* | *παριστωτα*: A* jˢᶜʳ om | *ον ηγαπα*: syrˢᶜʰ ethʳ arm ante *παριστ.* pon ... L* 235. 346. yˢᶜʳˢᵉᵐᵉˡ om | *λεγει*: ʀ* *και λεγει* | *τη μητρι* sine *αυτου* c. ʀBLX 1. 22. b e arm Cyr⁴,¹⁰⁶⁵ ... ς Ti add *αυτου*, Ln [*αυτου*], cum ADˢᵘᵖᵖ YΓΛΠ uncᵍ al pler itᵖˡᵘ vg rell Or⁴,⁶ | *ιδε* (Dˢᵘᵖᵖ *ειδε*) cum (Gb″)BD suppMTᵈXΔ al⁸⁰ fere Or⁴,⁶ Chr⁸,⁵⁷⁶ Cyr⁴,¹⁰⁶⁵ ... ς *ιδου* cum ʀAEHKLSUY ΓΠ al plu

27. *ιδε* (Schu „cur Gb hoc ἴδε minus dignum habuerit interioris marginis loco quam prius, equidem non assequor") cum ʀBLTᵈ al¹² Chr

ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια

Ps 68 (69), 22 Mt 27, 48 pp 28 [203.4] *Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤδη πάντα τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ.* 29 *σκεῦος ἔκειτο ὄξους μεστόν· σπόγγον οὖν μεστὸν ὄξους ὑσσώπῳ περιθέντες προσή-*

4,577 Cyr 4,1065 ... ς ιδου cum ADsuppEGHKMSUXYΓΔΠ al pler | και απ εκεινης: 1. 2pe απ. εκει. ουν ... Td a e sah om και | ωρας (et. Td): AE* vid al40 sah ημερας | αυτην ο μαθητ. cum ND suppTdUr 1. 13. 69. 124. 2pe al plu a b c f ff2· g q vg cop etc, sed Ur al50 a c syrutr aeth add εκεινος (a c *ille discipulus*) ... Gb Sz Ti ο μαθητ. αυτην cum ABLXY ΔΠ unc6 al plus60 e sah (*discipulus accepit eam*) arm Cyr

28. τουτο (et. Euspe 379 Cyr 4,1066): U al30 f q sah cop syrsch (ethr) Euspe 368 Chr 8,577 Hil 224 ταυτα. Praeterea b c ff2· g vg *postea*, contra a syrp *post hoc*, e *tunc* | ειδως (MX al ιδ.) ο ις cum NADsuppLMUXΔΠ al plu c ff2· g q vg sah syrutr arm Euspe 379 Didtri 3,21 Chr; item ο (B om) ις ειδως BM* Chrmosc 1 b e f Hil224 ... Gb΄ ιδων (Y ιδ.) ο ις cum EGHKSYΓ al plus70 a cop aeth Euspe 368 Cyr | ηδη ante παντα cum AB Dsuppl UXYΠ al mu am em fu ing mm cop Didtri ... ς post παντα cum NEGHKMSΓΛ al plu f q syrp arm (235. Euspe bis post τετελεσται, Cyr 4,1066 ante οτι) ... 1. 2pe al plus30 a b c e ff2· g vgcle (item for al) sah syrsch ethr aeth Chr 8,577 Hil224 om ηδη | τετελεσται (et. Euspe bis etc): Dsupp 64. τετελειωται ... UMmg al plus20 add τα (Mmg al mu om) περι αυτου | τελειωθη cum ABLXYΓΔΠ unc rell al pler Didtri 3,21 Cyr 4,1066 ... NDsupp 1. 13. 69. 124. 346. yscr al plus10 Euspe bis πληρωθη (1. post η γραφ.) | η γραφη: syrp c* add *quae dicit: Et dederunt in potu meo acetum et fel* (η λεγουσα· και εδωκαν εις ποτον μου οξος και χολην, cf ps 68, 22), item syrhr add *et dederunt mihi in siti mea acetum*

29. σκευος sine copula cum ABLX a b e fos, item Euspe 368· 379 (λεκάνη ἔκειτο ὄξους μεστή) ... ς (Gb0) Ti add ουν cum DsuppγΓΔΠ unc7 al omnvid e f g q vg syrp Cyr4,1066, item ℵ sah cop arm (*fuit autem ibi vas plenum aceti*) syrhr (*erat autem ibi positum vas aceti cum myrrha*) δε ... ff2· syrsch aeth *et vas erat positum* etc | σπογγον ουν (sah om) μεστον οξους (ℵcBL 1. 33. 2pe praem του, ita Ln; Euspe bis praem ποιησαντες) cum NBLX 1. 33. 2pe b e ff2· sah Euspe 368· 379b Cyr Hil224. Libere (vel potius mixtis duabus lectt) c *hysopo admiscentes spongiam ergo plenam aceto cum felle permixtum* (sic) *componentes obtulerunt* etc, item q *spongiam* (cod. *-gia*) *ergo impleverunt aceto et felle et* etc ... ς Ti οι δε πλησαντες σπογγον οξους και cum ADsuppγΓΔΠ unc7 al pler f g vg syr utr arm (g vg *illi autem spongiam plenam aceto hyssopo circumponentes* etc); similiter cop *implentes spongiam aceto, imposuerunt eam in hysopum*; aeth *et impleverunt spongiam aceto et* etc. Syrhr post *vas aceti cum myrrha* omissis mediis pergit *et obtulerunt ori eius* ... 47. 56. 58. 61* a om plane | οξους: 13. 16. 61mg 69. 124. syrp ethr arm Euspe bis add μετα χολης, cf et. c supra | υσσωπω (et. e vgcle): Lu (ex errore) υσωπω cum a c f q am fu ing (b ff2· *perticae*), hscr* υσσω |

νεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. 30 [204.1] *ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος, εἶπεν·* Mt 27, 50 pp
τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.

31 [205.10] *Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα μὴ μείνῃ* Dt 21, 23 Mc 15, 42
ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου, ἠρώτησαν τὸν Πειλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. 32 *ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συνσταυρωθέντος αὐτῷ·* 33 *ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον*

αυτου τω στοματι: G* om *αυτου*. Cf Nonn$^{T\ 150\ ss}$ pro *σπογγον ουν* etc sic: *ἀνὴρ δέ τις ὑξὺς ἀκούσας Σπόγγον ὁποβρυχίων ἀδίτων βλάστημα θαλάσσης Πλήσας δριμυτάτοιο ποτοῦ καὶ διψάδος ἅλμης, Ἰθυπόρου καλάμου παρὰ νείατον ἄκρον ἐρείσας, Ὦριγεν ὑσσώπῳ κεκερασμένον ὄξος ὀλέθρου – τείρων Ἄκρον ἀειρομένου καλάμου καὶ σπόγγον ἀλήτην.*

30. *ουν*: 131. al pauc sah syr^{sch} *δε* ... 33. a arm om | *το οξος* (69. 124. 346. syr^{hr} arm Eus^{ps} bis add *μετα χολης*, fos *cum felle mixtum*) sine o $\overline{\text{ις}}$ c. ℵ* a em ... ς Ln Ti add o (sed B om) $\overline{\text{ις}}$ c. ℵ^{c}A(B)D^{supp}PLXYΓΔΠ unc^{6} al pler sah cop syr^{utr} Cyr^{4,1068}; item E 69. 124. 346. 49^{ev} b c e f ff^{2} g q vg arm aeth Eus$^{ps\ 369}$ et^{379} ante *το οξος* add | *τετελεσται* et. Eus^{ps} bis Chr^{8,577} Cyr ... D^{supp} *τετελειωται*. Praeterea Eus^{ps} bis add *και αυτη η γραφη*. | *πνευμα*: tisch* 37. 87. 96. 97. 235. 245. 255. 48^{ev} syr^{hr} et^{p} c.* Cyr^{4,1069} add *ωσ δε εξενευσθη* (syrr *exivisset spiritus eius*; tisch* al Cyr *εξεπνευσεν*), *εσχισθη το καταπετασμα του ναου μεσον απο ανωθεν εωσ κατω* (:: ex ll. pp.)

31. *επει παρασκευη ην* (it^{pler} *quoniam* vel *quia cena pura erat*, f *quon. parasceve erat*, ff^{2} *quoniam parasceve coenam paraverunt* [ap Sab *-scevem* et *-verant*]) ante *ινα μη* etc cum ℵBLXY 1. 13. 33. 69. 124. 249. 346. 2^{pe} 3^{pe} a b c e f ff^{2} g vg sah cop syr(sch) et^{hr} arm (aeth) perss Chr^{8,577} Cyr^{4,1073} Nonn$^{T\ 161}$ Hesych$^{presb\ qu\ 44}$ ... ς Ln (ex errore) Ti post *εν τω σαββατω* pon cum AD^{supp} (*επι παρασκευη* sine *ην*) EGHKMSUΓΔΠ al pler q syr^{p} Chron^{11} (ex Petr^{alex}) et^{413}. Libere syr^{sch} *quia parasc. erat, dicunt: Non manebunt corpora ista in cruce quia sabbatum illucescit*; similiter aeth | *ην γαρ* usq *ημερα*: M om | *η ημερα* cum BD^{supp}PLXYΔΠ unc^{6} al plu Cyr^{4,1073} ... ΝΑΕΓ al^{30} om *η* (:: *η* inter *μεγαλη* et *ημερα* per incuriam facile omitti poterat) | *εκεινου* (et. ς Gb Sz) cum ℵABD^{supp}PLXYΓΔΠ unc^{6} al longe plu a b e ff^{2} q sah cop syr^{sch} arm aeth Hesych$^{presb\ qu\ 44}$ ... ς^{e} *εκεινη* cum H 33. 69. al vix mu c f g vg syr^{p} et^{hr} Cyr. Praeterea D^{supp}L 69. 73. syr^{sch} arm *εκεινου* (*εκεινη*) post *σαββατ.* pon | *ηρωτησαν* (ℵ^{c}): ℵ*L add *ουν* (:: quod nescio an ipse Ioh scripsisse videatur) | *πειλατον* cum AB* D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵB^{3}LXY unc rell al omn^{vid} | *αυτων*: syr^{sch} *crucifixorum* ... L *αυτω*

32. *σινσταυρωθεντοσ* cum ℵABD^{supp}PELY 124. ... ς *συσταυρ.* cum GHKM SUXΓΔΠ al pler

ἤδη αὐτὸν τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, 34 ἀλλ' εἷς
τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ἐξῆλθεν
21, 24 εὐθὺς αἷμα καὶ ὕδωρ. 35 καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀλη-
θινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα
Ex 12, 46
Ps 33 (34), 20 καὶ ὑμεῖς πιστεύητε. 36 ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πλη-

33. ως (a *et*) ειδον (ειδ. c. ABLΓΔΠ[2] unc rell al plu; ℵ[c]D[supp]PKMXYΠ' al ιδ.) posteaque ου et, ℵ[c] ... ℵ* ενρον posteaque και ου, item f cop *invenerunt – et* (cop *et* non habet); similiter sah *viderunt*, syr[hr] *cognoverunt* (sed neuter addit *et*; ita igitur: *viderunt cum iam mortuum, non fregerunt* etc) | ηδη αυτον cum BL (syr[hr] *statim iam cognoverunt mortuum esse*, vide et. syrP) Or[4,176] (:: qui ordo corrigendus videbatur) ... ς Ln αυτ. ηδη cum ΚΑD[supp]PXΥΓΔΠ unc[7] al omn[vid] it[pl] (contra ff[2]· q arm Promiss om ηδη, nec expri aeth) sah cop syr[sch] Cyr[4,1073]

34. αλλ': D[supp] αλλα | τ στρατιωτων: 69. add εξελθων | αυτου την πλευραν: 69. 346. it vg Or[1,416] et[4,176] τ. πλ. αυτου ... A* om. Ct ad hunc versum Eus[dem 504] οτε εις των στρατ. κατα τον ευαγγ. ιωαννην τον αρτον του θεου λογχη την πλευραν ενυξε, και εξηλθεν ευθυς υδωρ κ. αιμα. | ενυξεν (Y* -ξαν, 225. al ενοιξεν): 56. 68. al ηνοιξεν vel ηνυξεν. Item habent *aperuit* f g vg syrP et[hr]; contra confirmant ενυξεν (ut et. Or[bis] Eus[dem]) a ff[2]· syr[sch] *percussit*, b *pupugit*, e sah cop *perfodit*, e *inseruit*, q *percussit et perfodit*. (Item aeth *confodit latus eius quod dextrum lanceа.*) | εξηλθ. ευθ. hoc ordine cum ΚΒLΧΥ 33. a b (e om ευθ.) syr[hr] Or[4,176] (om ευθ. [1,416]) Eus[dem] ... ς Ln ευθ. εξηλθ. cum ADΓΔ[supp]PΥΔΠ unc[7] al pler e f ff[2]· g vg sah cop syr[sch] et[p] etc Chron[413] (Cyr[4,1074] και αιμα ευθυς εξηλθε και υδωρ) | ευθυς cum ΚΑΒΕΗΚLSΧΔΠ al plu Or[4,176] Eus[dem] Cyr ... Gb" ευθεως cum D[supp]PG MUΥΓ al plus[60] Chron | αιμα και υδωρ: Y e sah[askew] cop Eus[dem] υδωρ κ. αιμ.

35. Totum versum e om; praeterit etiam fu | εωρακως (ΚA al -κοσ) cum ΚΑBLMSUΥΓΔΠ* al plu ... D[supp]PEGHΚΠ[2] al mu εορακ. | αληθινη: s 124 Chr[8,578] (et.mosc[6]) αληθης | αυτου εστ. η μαρτ. cum ΚΑBD[supp]PLMXΥΠ al plu Or[1,416] et[4,176] ... EGΚSUΛ al plus[30] am ing Caes[67] (Gal[6]) εστ αυτ. η μαρτ., HY al[30] b c f ff[2]· g vg[cle] etc Chr[8,578] Cyr[4,1074] εστ. η μαρτ. αυτου (a *et testimonium eius verum est*) | κακεινος cum ΚΑD[supp]PLXΔΠ unc[7] al pler Or[1,416] ... Ln και εκεινος cum BY 1. 239. 299. Or[4,176] Cyr[4,1074] | οιδεν: 69. 346. al pauc ειδεν (M ιδεν?) ... Nonn[τ 184] ιδμεν και υμεις cum ΚΑBD[supp]PHKLUXΔΠ al[25] it vg sah arm syr[hr] et[hr] aeth Or[4,176] Cyr ... ς (= Gb Sz) om και cum EGHSYΓΔ al longe plu cop | πιστευητε cum ℵ*B Or[4,176] ... ς Ln Ti πιστευσητε cum ℵ[a]AD[supp]PLΧΥ unc[11] al omn[vid] Chr[8,568] Cyr[4,1074]

36. γαρ (a sah cop *haec enim facta sunt*, et a add *illi*): K 239. al[10] e δε | συντριβησεται (et. Thdot[clem 974] etc, e *comminabitur*, q *comminuetur*; item Or[3,472] πληρωθειησ τησ περι αυτου λεγουσησ προφητειασ οστ. ου συντρ.): sah cop *confringent*; b c f ff[2]· fos *confringetis*, a *confringitis*, g vg *comminuetis*. Item Or[4,176c] (ut certe editum est) συντριβησετε

ρωθῇ· ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. 37 καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. Zch 12, 10

38 [203.1] Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πειλᾶτον Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἁρμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πειλᾶτος. ἦλθον οὖν καὶ ἦραν αὐτόν. 39 [207.10] ἦλθεν δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν. 40 [208.1] ἔλαβον οὖν τὸ Mt 27, 57–61 Mc 15, 42–47 Lc 23, 50–55

Contra [2,621] *συντριψετε* quaeritur utrum ex LXX an ex N. T. afferat. Idem *συντριψετε απ αυτου* ex Exod. affert [4,176 b] | *αυτου* cum ABD[suppLXY] unc rell al plu e q cop arm Thdot[clem] Or [4,176 c] Chr [8,578]; item Or [2,621] ... sr 33. 69. 106. 124. 435* al plus[60] it[pler] sah syr[p] et[hr] (et[sch] *in eo*) aeth Nonn [τ 187] (*οὐδὲν ἀπ' αὐτοῦ κεκριμένων μελέων τετριμμένον ὀστέον ἔσται*, Cyr [4,1074] *παρ αυτ.*) *απ αυτου* :: LXX *οστ. ου συντριψετε απ αυτου* lectione tantum non fluct

37. *λεγει* (76. *λεγουσα*): 1. 22. 2[pc] a om

38. *δε* c. ℵABD[suppPHLUΠ²] 1. 69. al permu it (sed ff² *ergo*) vg cop[dz] syr[p] (aeth *et postea*) Cyr [4,1074] ... Gb[60] Ti om c. EGKMSXYΓΔΑΠ*et³ 22. 33. 131. 157. al plus[60] sah cop[wi] syr[sch] (et[hr]) arm Chr [8,579] | *πειλατον* c. AB*D[suppp] ... ς Ln Ti *πιλ.* ut supra | *ιωσηφ* c. ℵBD[suppEGKLMUXΠ] 1. 33. al[45] Chr [8,579] Thdret [4,208] ... ς (Gb[60]) praem o c. AΠSYΓΔΛ al plu Cyr | *ο απο* cum ℵXYΓΔΛΠ unc[7] al fere omn syr[utr] et[hr] Chr Cyr Thdret ... Ln om o cum ABD[suppL] 90. | *αριμαθαιας*: D[suppP] *-μαθεασ* ... Λ *-μαθειασ*, Π *-μαθιασ*, item it am fu ing (al) *arimathia* | *του ιυ*: B om *του* | 69. transiluit a *του ιυ* primo ad *του ιυ* sec | *αρῃ*: Π al pauc *αρει* | *το σωμα του* (Δ *το*) *ιυ*: M p[ser] y[ser] 48[ev] 49[ev] 150[ev] al aliq *το σωμ. αυτου* ... e *ihesum* | Λ tisch* 12. al transiluere a *το σωμ. του ιυ* ad eadem verba quae sequuntur | *πειλατ.* cum AB*D[supp] ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB³L unc rell al omn[vid] | *ηλθον* et *ηραν* cum ℵ* a b c e ff² fos sah syr[hr] arm[zoh] ... ς Ln Ti *ηλθεν* et *ηρεν* (:: ex emendatione proclivi) cum ℵ[c]ABD[supp] unc rell al omn[vid] f g q vg syr[utr] cop aeth arm[use] Cyr [4,1074] | *αυτον* (a *illum*, b c e ff² fos *eum*) cum ℵ* a b c e ff² fos syr[hr] arm ... ς Ti *το σωμα του ιυ* cum D[suppPYΓΔΠ] unc[7] al longe plu f g q vg cop syr[utr] aeth[pp] Thdret [4,208]; item Ln *το σωμα αυτου* cum ℵ[c]BLXΔ al[10] sah aeth[ro] Cyr

39. *δε* et. b c e f q vg syr[p] (et[hr] *et venit autem*; syr[sch] *et venit*): E a ff² g *ουν, ergo* ... Λ arm om | *προσ αυτον* cum ABLUXY sah[mlln] Cyr [4,1075] ... ς *προσ τον ιυ* cum ℵD[supppΓΔΛΠ] unc[6] al omn[vid] it vg sah[woi] cop syr[utr] et[hr] rell Thdret [4,208] | *φερων* (ℵ[c]): ℵ* *εχων*, item cop (*cui est*) | *μιγμα* (et. ℵ[c]): 122. 259. 435. 47[ev] i[ser] *σμιγμα*, p[parh] *σμηγμα*, c *malagmam* ... ℵ*B *ελιγμα* | *σμυρνησ* (syr[p mg graece]): ℵ *σξμυρνησ*, D[supp] *ζμυρνησ*, 225. al pauc *μυρνησ* | *αλοησ* (et. syr[p mggr]): EX al mu *αλωησ* | *ωσ* cum ℵBD[suppLΓΔΛΠ] unc[6] tisch* al plus[30] ... ς (= Gb Sz) *ωσει* cum AUXY tisch** al plu Cyr ... Ath [356] Thdret [4,208] om. Ceterum syr[p mggr] *μιγμα σμυρνησ και αλοησ*.

σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. 41 ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη· 42 ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

XX.

Mt 28, 1 ss
Mc 16, 1 ss
Lc 24, 1 ss

1 [209.1] Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωὶ σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον

---

40. ιν: A θεου (per compendium scriptum ΘΥ pro ΙΥ), 248. κυριου (ΚΥ) | αυτο: 13. 240. 346. 6^{pc} αυτον | των: 69. om | οθονιοις sine εν cum ℵBKLXΥΠ*et^{3} 1. 33. 69. 2^{pc} al mu^{vid} (*ligaverunt* vel *adligav. eum linteis* etc vel *linteaminibus* a b c f g vg) Cyr^{4,1078} (Thdret^{4,208} *ενειλησαν αυτο οθονιοις*) ... Gb + Sz Ti praem εν cum AD^{supp}ΓΔΛΠ^{2} unc^{6} al^{120} q (*alligav. illum in lintiaminibus*) fos (*ligav. eum in linteis*) Nyss$^{resurr\,2,837}$ ... e ff^{2} om οθονιοις :: quum Graecis dici soleat *εδησαν εν*, potius inlatum videtur *εν* quam sublatum. Etiam 11, 44 scriptum est *δεδεμενος - χειριαις.* | καθ. εθ. εστιν τοις (D^{supp} om) ιουδ. ενταφιαζειν: e *sicut moyses iudaeis sepelire iussit* | εστιν (et. ℵ^{c}): ℵ* Nyss$^{resurr\,2,837}$ ην. Nyss enim sic: *γέγραφεν ὁ ἰωάνν. ὥδέ πως· εδησαν αυτο εν οθ. μετ. των αρωμ. καθως εθος ην ιουδαιοις ενταφιαζ.*

41. ην δε εν τω: D^{supp} 69. om τω | οπου εσταυρ. (haec 106. om) κηπ. και εν τω κηπω (1. 71. τοπω): X 11. om (transilientes ab εν τω κηπ^{ω} ad εν τω κηπ.) | καινον: D^{supp} 69. al^{7} (ac plures^{vid}) κενον | ουδεπω (y^{scr} al^{3} ουδεποτε, q om) ουδεις: ℵ syr^{hr} ουδεις ουδεπ. | ετεθη cum AD^{supp}ΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Or^{1,139} Thdret^{4,208} ... ℵB Cyr^{4,1076} ην τεθειμενος :: ex Lc 23, 53

42. δια τ. παρασκ. τ. ιουδαιων: syr^{sch} pers^{p} *quia sabbatum adveniebat* των ιουδαιων: b e ff^{2} om (a hiat) | εθηκαν: ℵ* (delet^{c}) y^{scr} praem (:: per incuriam) οπου | τον ιν (69. αυτον τον ιν): 71. αυτον, e *illum*

XX. 1. τη δε μια τ. σαββατων (e *posttridie sabbati*): ita et. Dion$^{alex\,ap}$ (Gall^{3}; ὁμοίως ὁ ἰωάννης, εν μια των σαββατ., φησί, μαρια η μαγδαλ. ηλθε πρωι etc) Eus$^{dem\,493}$ et$^{marin\,266.\,293}$ etc. Syr$^{p\,mg}$ adscripta habet graece ... sah τη δε κυριακη. Cf Chr^{8,580} τη δε μια τ. σαββ. τουτεστι τη κυριακη. | μαριαμ cum ℵAL 1. 33. (syrr ut solent) ... 5 Ln Ti μαρια cum BD^{supp}ΧΓΔΛΠ unc rell al pler Dion^{alex} Eus^{dem} et$^{marin\,266}$ (Mai^{4}) Chr Cyr^{4,1076} | ΧΓΛ al μαγδαλινη (ut etiam cop, non item sah. Item alibi.) | ερχεται: 33. a b c f syr^{sch} et^{hr} aeth ante μαριαμ pon | πρωι: a b c om | σκοτιας ετι (Λ al pauc om) ουσης: 13. 69. 346. aeth post ε. τ. μνημειον pon. Similiter sah cop ερχεται (sah εξερχ.) εις το μνημ. πρωι, ετι ουσης της σκοτ. εξω. | εις το: Δ

ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. 2 [210. 10] τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 3 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. 4 ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, 5 καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6 ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν

19, 26 21, 7 13, 23

ε. τον | εκ (tisch* 69. 229. al Dion^{alex} απο, item *a* it^{plu} vg, contra ꞩ e *de*) του μνημειου (et. Dion^{alex} Eus^{dem} Chr^{8,580} Cyr^{4,1076}): ꞩ 1. 19** 22. 157. 209. 2^{pe} d f mm sah cop arm aeth απο της θυρας (ꞩ add εκ) του μνημειου

2. η προσ σιμων | και προσ τον αλλον: b f ff^{2c} q vg (et. am fu ing gat mm al) *et ad alium* ... a^{vid} c d e for fos *et alium* | εφιλει (77. 31^{ev} 10^{pe} ηγαπα): b c e f q vg (et. am fu for al) *amabat*; d ff^{2c} em gat *diligebat* | ο ις: e om | κυριον: cop syr^{sch} aeth add ημων ... xa fu mt Eus$^{mar\,286\,bis}$ Chr^{8,580} add (:: ut v. 13) μου. Eus^{mar} sic: τη δε μαρια κατα τον ιω. ειπουση οτι ηραν τον κυρ. μου εκ του μνηματοσ, ου πρωτιρον επιστευσαν etc; ac paullo post τινι δε επιστευσαν αλλ η τω τησ μαριασ λογω φησαντι· ηραν τον κυριον μου. Contra^{266} και ερχεται – και λεγει· ηραν τον κυρ. απο του μνημειου και ουκ οιδα etc. Cf Aug$^{ioh\,120,6}$ „Nonnulli codd. etiam Graeci habent: *Tulerunt dominum meum*, quod videri dictum potest propensiore caritatis vel famulatus affectu; sed hoc in pluribus codd. quos in promptu habuimus non invenimus". | εκ του (et. Eus$^{mar\,286}$): x Eus$^{mar\,266}$ απο του | οιδαμεν: ꞩ i^{scr} t^{scr} y^{scr} 10^{pe} 57^{ev} e syr^{sch} arm aeth^{utr} Eus$^{mar\,266}$ Chr^{8,580} οιδα (:: ut v. 13)

3. ο πετρος: x p^{scr} om ο | και ο (d^{supp} om) αλλος: a *et alter*, b c f ff^{2c} vg *et ille alius*, d e g q *et alius* | και ηρχοντο (d^{suppΔ*} ερχοντο, ꞩ e *ibant*, sah *exibant*) εισ το μνημειον: et. ꞩ^{c} ... ꞩ* om

4. ετρεχ. δε (al pauc ουν, q *ergo*) οι δυο ομου et. ꞩ^{c}: ꞩ* και ετρεχ. οι δυο ομου | και (b q sah om) ο αλλος: Au 33. 127. 239. a c d e f ff^{2c} syr^{sch} ο δε αλλος (d *alius autem*, f ff^{2c} *ille autem alius*, a *ille autem*, c e *sed ille alius*). Pro και ο αλλος usq ταχ. του πετρου (et. ꞩ^{c}) ꞩ* sic: προεδραμεν δε ταχιον του πετρου | προεδραμεν (c *prior cucurrit*): υ προεφθασεν, 249. προελαβε, 47. 56. 58. 250. εδραμε, tol *cucurrit* | ταχιον (et. ꞩ*): ꞩ^{c}AB*EGLXΔ i^{scr} al ταχειον | πρωτος: ꞩ post εισ το μνημ. pon ... e om | 69. transilit a verbis εισ το μνημειον ad εισ το μνημειον v. 6.

5. κειμενα ante τα οθονια cum BD^{supp}PLΓΔΠ unc^{7} al pler a b d e f g vg Cyr^{4,1078} ... Ln post τα οθ. cum ꞩ^{c}(et*)AX 225. 249. 44^{ev} y^{scr} c ff^{2c} mt sah cop arm aeth, item syrr (Nyss$^{resurr\,2,841}$ ad v. 6 spectat). Transilit ꞩ* a verbis τα οθονια κειμενα ad eadem verba v. sq ... A 6^{pe} om κειμενα | μεντοι: Lx 1. 29. 2^{pe} add γε, praetereaque x add και

6. ερχετ. ουν cum AD^{supp} (testib Kipl et Scr; errat Mill addens και)

αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, 7 καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. 8 τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν· 9 οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 10 ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς αὐτοὺς οἱ μαθηταί. 11 [211.1] Μαριὰμ δὲ εἱστήκει πρὸς τῷ μνημείῳ ἔξω κλαίουσα. ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, 12 καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς

ΓΔΑΗ unc[7] al pler b c d e f ff[2·] g q vg syr[utr] eth[hr] Cyr[4,1078] ... (a) arm aeth *ερχ. και* (a libere: *Secutus est illum et Petrus et intravit* etc) ... κ[c]B LX 33. 56. 58. (10[pe] e silentio) *ερχ. ουν και*, item sah cop *ερχ. δε και εισηλθεν*: x add *πρωτος* | *και θεωρ. τα οθον. κειμενα*: A* om

8. *και* (D[supp] om, non item d) o *αλλος*: c d e ff[2·] q *et alius*, b g[vid] vg *et ille*, f gat mm *et ille alius*; a nil nisi *et* | *ειδεν* cum ΚΑΒΓΔΑΗ[2] unc[3] al pler (61[mg] 69. 124. *ειδον*) ... D[supp]LMXΠ* al aliq *ιδεν* | *επιστευσεν* ita et. d: D[supp] *ουκ επιστευσεν* ... rursus 61[mg] 69. 124. *επιστευσαν*. Liberrime (quod ad *επιστευσαν* tuendum non valet) Eus[mar 284] *εισηλθον γαρ φησι και επιστευσαν*, item[286] *οτε γουν εισηλθον ουτοι εις το μνημα και τα οθ. ειδον μονα, το δε σωμα ουδαμοι, τοτε επιστευσαν*

9. *ηδεισαν* (et. κ[c] a d f ff[2·] g vg): κ* b c e q gat mm *ηδει* (*sciebat*, e *noverat*) | *εκ νεκρ. αναστηναι*: x d e sah cop syr[utr] eth[hr] *αναστ. εκ νεκρ.*

10. *προς αυτους* cum κ*BL ... ς Ln *πρ. εαυτους* cum κ[c]AD[supp]ΡΟΧΓΔΑΗ unc[7] al omn[vid] Chr[8,584] Cyr[4,1079]. Praeterea Δ post *οι μαθηται* ad imam paginam additum habet (scholii loco) *θαυμαζοντες το γεγονος* (:: ex Lc 24, 12)

11. *μαριαμ* cum κο 1. 33. ... ς Ln Ti *μαρια* cum ΑΒD[supp]ΡΡLX unc rell al pler | *ειστηκει* cum Β*D[supp]ΕΓΚΜSUΓΔΗ al pler (Δ *ηστηκει*) ... κΔ Β[3]HLOX 124. 257. al *ιστηκ.* | *προσ τω* (D[supp]ΡΗΔ al *το*) *μνημειω* (Gb'' Schu „recte") cum ΑΒD[supp]ΕΓΗLMSΔΗ al plus[60] Chr[mosc 4] Nyss[resurr 2,838] (*πρ. τ. μνηματι*) Sev[223] (ut Nyss) ... ς *προσ το μνημειον* cum ΚΟUΧΓ al permu Chr[8,584 montf] Cyr[4,1079] ... κ *εν τω μνημειω* (invitis it vg sah cop syrr rell) | *εξω* hoc loco cum κ[c] (non mutato *εν*) BLOXΔ 1. 33. 2[pe] d f g vg syr[hr] aeth Nyss[resurr] Cyr Amb[virgin 218] Aug[ioh 121,1]. Similiter sah[woid] cop arm ante *πρ. τ. μνη.* pon ... ς Ti post *κλαιουσα* cum D[supp]ΡΡLΓΔΗ unc[7] al pler q syr[p] Sev[223] (Gall[11]) ... Ln om cum κ*A a b c e ff[2·] syr[sch] sah[mūn] (in κ* cum *εν τ. μν.* cohaeret)

12. *δυο* (Sev[223] post *αγγ.* pon) *αγγελους* (et. κ[c]): κ* e om *δυο* | *εν λευκ.* (t[ser] add *και*, 250. Eus[mar 267] libere om *εν λευ.*) *καθεζομ.*: κ cop *καθεζ. εν λευκοις* ... D[supp] om (non item d). Libere Sev[223] *λευκους και φαιδρους τη στολη.* | *πρ. τη κεφ.* (et. Eus[mar 267]): κ al pauc *πρ. την κεφαλην* | *το σωμ. του* (G y[ser] add *κυριου*) *ιυ*: a *Iesus*

τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 13 *λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι, τί κλαίεις; λέγει αὐτοῖς ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.* 14 *ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα,* 21, 4 *καὶ οὐκ ἤδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν.* 15 *λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστιν, λέγει αὐτῷ· κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ.* 16 *λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· Μαριάμ. στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ Ἑβραϊστί· Ῥαββουνί, ὃ λέγεται διδάσκαλε.* 17

13. *λεγουσιν* sine copula cum ℵ a b d f g vg sah ... ς Ln Ti praem *και* cum ABD^{supplox} unc rell al omn^{vid} c e q fos cop syrr arm aeth Eus$^{mar\,267}$ (sed libere affert) Cyr^{4,1080} | *τι κλαιεισ* (et. Eus^{mar}): D 69. 255. al^{3} aeth^{utr} sl$^{1\cdot 2\cdot}$ add *τινα* (aeth *και τινα*) *ζητεισ* (:: ex v. 15) | *λεγει*: B aeth praem *και* (pro *λεγ. αυτοισ* q *quae dixit*, Eus$^{mar\,267}$ *η δε ειπεν*) | *τον κυρ. μου*: y^{scr} mm syr^{hr} arm Hier$^{hedib\,qu\,5}$ Amb^{virgin} ^{218} add *εκ του μνημειου, de monumento* | *εθηκαν*: D Cyr$^{hr\,210}$ *τεθεικαν*, ℵ *τεθηκαν*

14. *ταυτα* sine copula cum ℵABDSXΠ 1. 33. 157. 2pe w^{scr} al^{5} it vg sah cop syr^{utr} arm Cyr^{4,1082} ... ς (= Gb Sz) *και ταυτα* cum EGKMUΓΔΛ al pler syr^{hr} aeth Chr^{8,585} Sev^{223}; item L *ταυτ. δε* | ιησ cum ℵABDLXΓ ΔΠ unc^{6} al longe plu Eus$^{mar\,267}$ Cyr Sev ... ς (= Gb Sz) o ιησ cum A al mu

15. *λεγει*: 63. 73. 259. k^{scr} add *ουν*, f *dixit autem*, syr^{hr} *et dixit*. Pro *λεγ. α.* ιησ Eus$^{mar\,267}$ *ο δε ιησ λεγει* | ιησ cum ℵBL 122. 435. b^{scr**} ... ς o ιησ cum ADOXΓΔΛΠ unc^{6} al pler Cyr^{4,1082} | *εκεινη* sine copula et. ℵ^{c} Nyss$^{resurr\,2,839}$ Cyr ... ℵ* c f fos sah cop syr^{utr} eth^{hr} Sev^{223} add *δε* | *ει συ εβαστασασ* (et. syr$^{p\,mg\,gr}$; D *ηρεσ*, b c d f ff$^{2\cdot}$ g vg *sustulisti*, e for *tulisti*, a q *portasti*) et. ℵc ... ℵ* *ει συ ει ο βαστασασ* | *εθηκασ* (D *τεθεικασ*) *αυτον* hoc ordine cum ℵABDGLMOUXΓΔ al longe plu a b c e f ff$^{2\cdot}$ g vg Nyss$^{resurr\,2,839}$ Cyr Sev ... ς (= Gb Sz) *αυτον εθηκ.* (Π^{2} *τεθεικασ*) cum EΔΠ tisch* al mu q

16. ιησ cum BDLO ... ς o ιησ cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1083} | *μαριαμ* cum ℵBLOΠ 1. 33. w$^{scr\,*}$ sah cop Nyss$^{resurr\,2,839}$ Sev^{223} (Nonn$^{U\,71}$ *και μαριάμ ἰάχησε*) ... ς Ln *μαρια* cum ADXΓΔΛ unc^{6} al pler Cyr | *στραφεισα* sine copula cum ABLOXΓΔΛΠ* unc^{6} al pler a (*illa stetit et*) c g q vg Cyr^{4,1083} ... ΝΠ^{2} al$^{2\,scr}$ e (*ad illa*) sah cop arm (*εκεινη δε στρ.*) add *δε* (Nonn$^{U\,71}$ *μεταστρεφθεῖσα δ' ἐκείνη*), b f ff$^{2\cdot}$ syr^{utr} eth^{hr} aeth *et conversa* | *εβραιστι* (et. Gb + Sz) cum ℵBDLOXΔΠ* 33. 42. 71. 157. 239. 433. 6pe (e sil.) b c e ff$^{2\cdot}$ fos gat mm sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth sl$^{1\cdot 2\cdot 3\cdot}$ ... Ln [*εβρα.*], ς om cum AEGKMSUΓΔΠ^{2} al pler a f g q vg pers^{w} sled Cyr^{4,1083} (nec Nonn expri) | *ραββουνι* (B sah *-νει*, ut B et. Mc 10, 51) c. ℵABEGKLMSUΓΔΠ al plu sah cop etc (sic et. syr$^{p\,mg\,gr}$, et. Nonn) ... ox$^{♣}$40. 69. 106. 124. al plus^{20} Sev^{223} *ραβουνι*, D *ραββωνει* (ut Δ in Mc), it (et. d; a hiat) vg *rabboni* | *διδασκαλε*: a *domine*, D

λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. 18 *ἔρχεται Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἀγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακα τὸν κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.*

κυριε διδασκαλε, e *magister et domine*, ff^{2} *magister, domine*. Praeterea $\aleph^{ca}$ (sed ^{cb} rursus delet) 13. 346. g gat mm syr^{p} et^{hr} Cyr^{4,1083} add και προσεδραμεν αψασθαι αυτου

17. ις cum BDLM* ... ς (Gb^{0}) praem o cum ℵAEGKM^{2}SUXΓΔΑΠ al omn^{vid} Cyr^{4,1084} | μου απτου et. Ir$^{int\,331}$ Resp$^{orthod\,48}$ Or^{1,234} et^{3,829} et$^{4,155\cdot 156\cdot 199\cdot 240}$ et$^{int\,2,238}$ Eus$^{mar\,263\,quater}$ et$^{dem\,508}$ et$^{marc\,172}$ et$^{ecl\,102}$ Epiph$^{97\cdot 1075}$ Chr^{8,586} Cyr^{4,1084} Thdret^{4,234} Sev^{224} etc ... B arm Tert$^{prax\,25}$ απτου μου ... 47^{ev} d^{scr} om μου | πατερα pri sine μου cum ℵBD d^{scr} b e syr^{hr} Ir$^{int\,331}$ Or^{4,155c} et^{199} Epiph$^{97\cdot 1075}$ Chr^{8,586} Max$^{taur\,hom\,56\,ter}$ ... ς add μου, Ln [μου] cum ALOXΓΔΑΠ unc^{6} al pler a c f ff^{2} g q vg sah cop syr^{utr} arm aeth Or^{1,234} et^{3,829} et^{4,155d} Eus$^{dem\,508}$ et$^{mcell\,172}$ et$^{ecl\,102}$ Nyss$^{resurr\,2,839}$ Cyr^{4,1084} Thdrt^{4,234} (agnoscit et. Nonn$^{p\,75}$) Sev^{224} Tert^{prax} | πορευου δε cum ℵ*et^{cb}BXΓΔΑΠ unc^{6} al omn^{vid} it^{pler} vg sah cop syrr rell Or^{3,829} et^{4,285} Eus$^{dem\,508}$ Cyr Thdrt Hil^{1091} (Ir$^{int\,331}$ *sed vade*; Or^{4,155} αλλα πορ.) ... ℵ^{ca}DLO q πορ. ουν ... A πορευου (item Or^{4,452} διο γεγραπται· πορευου προσ τ. αδ. μου etc, Eus$^{ps\,373}$ τη μαρια – ελεγε· πορευου πρ. τ. αδ. μου etc, Did$^{tri\,3,9}$ εισ τηνδε την λεγουσαν δεσποτικην ρησιν· πορευου πρ. τ. αδ. μου etc) | αδελφουσ μου cum ℵ^{c}ABLOX unc rell al pler it^{pler} vg sah cop syrr rell Or^{3,829} et$^{4,155\cdot 285}$ et$^{452\,ed}$ et$^{int\,2,250\cdot 3,388}$ Eus$^{dem\,317\cdot 508}$ et$^{ps\,373}$ Did$^{tri\,3,9}$ Nyss$^{resurr\,2,840}$ Cyr Thdrt Tert$^{prax\,25}$ („ad fratres meos: *quia et in hoc filium ostendit; filios enim appellasset illos si*" etc) etc ... ℵ*D e Or^{4,452} cod αδ. sine μου (:: receperam Synops; at cf ad Mt 24, 10 ubi similiter ℵ* isque solus om), 47^{ev} μαθητασ μου, Ir$^{int\,331}$ *discipulos* (omisso μου) | αναβαινω et. Or^{3,829} et^{4,452} Eus$^{dem\,508\cdot ps\,373}$ Did$^{tri\,3,9}$ Nyss$^{resurr\,2,840}$ ... Or$^{4,155\,bis\,285}$ et^{357} Eus$^{ps\,53}$ Cyr$^{thes\,75}$ et^{160} (sed ^{ter} ad h. l. αναβαιν.) πορευομαι, item Eus$^{dem\,377}$ et$^{mcell\,69\cdot 109}$ et$^{ecl\,14}$ απερχομαι | G c transiliunt a verbis προσ τον πατερα [μου] ad eadem verba quae sequuntur | και θεον μου κ. θε. υμων: c d *et ad* (d om) *dominum meum et ad* (d om) *dominum vestrum* ... G om κ. θε. μου

18. ερχεται: 13. 346. 6^{pe} al^{2} fos Nyss^{840} Sev^{224} ερχ. ουν, sah cop ερχ. δε, syr^{hr} και ερχ. | μαριαμ cum ℵBL 1. 33. sah (item Nonn$^{p\,70}$ και μαριὰμ πεπότητο) ... ς Ln μαρια cum ADXΓΔΑΠ unc^{6} al pler cop Cyr^{4,1089} | A al aliq μαγδαλινη | αγγελλουσα cum ℵ*ABIX, item a d e *nuntians* ... ς απαγγελλ. cum ℵ^{c}DKLMUΓΔΑΠ al pler Nyss Cyr Sev; item EGSA 33. al αναγγ.; item it^{pler} vg *adnuntians*. Sed L*XΓΔΑΠ al aliq -γελουσα (ΧΓΠ al -ἑλουσα) | μαθηταισ: D aeth add αυτου | εωρ- cum ℵABDLSUXΔΑΠ^{2} al pler ... EGIKMΓΔΑΠ* al εορ- | -ρακα cum ℵBX a ff^{2} g vg sah cop aeth; item 8 33. -ρακαμεν ... ς Ln Ti -ρακεν cum cum ADILΓΔΑΠ unc^{5} al b c e f q syr^{utr} et^{hr} arm Cyr Sev | και ταυτα ειπ. αυτη (69. al^{4} αυτοισ) et, a f q etc ... ff^{2} g vg sah *et haec dixit*

19 [213.9] Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. 20 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς. [214.10] ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. 21 εἶπεν οὖν αὐτοῖς πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. 22 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύση-

Lc 24, 36 | Mc 16, 14 | Lc 24, 40 | 17, 18

---

mihi, cop *et haec sunt quae dixit mihi*, b *et haec dixit* ... f *et omnia dixit ei* ... D e aeth *και α ειπεν αυτη εμηνυσεν αυτοις* (d *et quae dixit ei adnuntians illis*, e *et quae dixit ei manifestavit*, et. aeth omisso *αυτοις*). Similiter c *et quia haec dixit, et manifestavit eis*

19. *ουν* (et. b c f ff^{2} g vg syr^{p}): 239. al^{3} a e q sah cop syr^{sch} (et^{hr} *και ουσης*) aeth *δε* ... GXΓΛ 13. 69. 237. 299. al plus^{25} vg^{cod} (ap Gb) om, hinc Gb^{0} | *τη μια* et. ℵ^{c}: ℵ* om *τη* | *σαββατων* cum ℵABIL 33. ... ς *των σαββ.* cum DXΓΔΑΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1090} et$^{iulian\ 332}$ et$^{act\ 50}$ | *οι μαθηται*: LΔΠ 33. 346. w^{scr} 6p^{e} 8p^{e} al pauc sah aeth Cyr^{bis} et^{act} add *αυτου*. Non addidimus *συνηγμενοι* cum ℵABDIA* 44* 95. 122* 246* k^{scr} o^{scr*} a q am fu harl* gat syr^{sch} et$^{p\ txt}$ ... ς (Gb^{0}) add *συνηγμενοι* cum EGKLMSUXΓΔA^{2}Π al pler (b *inclusi*) c e f ff^{2*} g vg^{cle} et cdd aliq sah cop syr^{hr} (et^{p} c.* post *ησαν*) arm aeth Cyr^{bis} et^{act}, item agnoscit Eus$^{mar\ 283.\ 285.\ 293}$ | *ο ις* cum ℵABLXΓΔΑΠ unc^{6} al omn^{vid} ... Ti *ις* cum DI | *λιγει* (d f vg^{cle} *dixit*) *αυτοις*: et. ℵ^{c} ... ℵ* syr^{hr} om *αυτ.*

20. *εδειξεν* et *πλευραν αυτοις* cum ℵABDI q ... ς *εδειξ. αυτοις* (61. 8p^{e} om) et *πλευραν αυτου* (1. 13. 2p^{e} a e f ff^{2*} g vg om) cum EGKLMSUXΓΔΑΠ al pler (it^{pler} vg) sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Eus$^{mar\ 294}$ Cyr^{4,1090} | *τας χειρας* cum ℵDILXΓΔΑΠ unc^{6} al omn^{vid} (13. fos add *και τους ποδας*, item Nonn$^{D\ 90}$ *δειξε ποδας και χειρ.*) it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Eus^{mar} Cyr ... Ln Ti *και τας χειρ.* cum AB syr^{p} | *εχαρ. ουν* et. c g vg cop syr^{p} Eus^{mar} Cyr^{4,1092} ... 1. 2p^{e} d q sah syr^{hr} *εχαρ. δε*, a b e f ff^{2*} fos syr^{sch} aeth *et gavisi sunt* | *οι μαθηται*: D 71. 127. aeth add *αυτου*

21. *ειπεν ουν* et. it^{pl} vg syr^{p} et^{hr} Eus$^{mar\ 294}$ ... sah syr^{sch} *ειπ. δε*, ℵ^{ca} (sed ℵ^{cb} rursus *ειπ. ουν*) LOX cop aeth Cyr^{4,1093} *και ειπεν* ... c e arm *ειπ.* sine copula | *παλιν* sine *ο ις* cum ℵDLOX a c e g q vg sah cop arm pers^{w} Eus$^{mar\ 294}$ Cyr ... ς Ln *ο ις παλιν* (A *ο ις· παλιν*) cum ABI ΓΔΑΠ unc^{6} al pler b f ff^{2*} syr^{cdd} (ed^{widm} om *παλ.*) et syr^{p}; item 1. 27. 299. 2p^{e} syr^{hr} aeth *παλιν ο ις* | *απεσταλκεν* et. Eus$^{mar\ 294}$: L 6p^{e} Chr^{8,588} Cyr^{4,1093} *απεστειλεν* | *πεμπω* cum ℵ^{cb}ABD^{2}I^{vid}XΓΔΑ unc^{6} al pler Eus^{mar} Chr, item *mitto* it^{pler} vg etc ... ℵ^{ca}D*LO 33. 42. p^{scr} w^{scr} Cyr *αποστελλω* ... ℵ* c *πεμψω, mittam*

22. *και τουτ. ειπ.* (sah *ειπ. δε τουτ.*) et. f cop syr^{utr} et^{hr} etc Eus$^{mar\ 294}$ Cyr$^{hr\ 270}$ etc: D^{gr} b c e ff^{2*} g q vg om *και* ... a om *κ. τ. ειπ.* | *ενεφυσησεν* sine additam et. Eus^{mar} Chr^{8,588} Cyr^{hr} Cyr^{4,1095} et$^{act\ 50}$ Cyp^{155} (et^{131}) etc ... D syr^{sch} et^{hr} arm aeth add *αυτοις* (d *in eos*), sah cop

σεν καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε πνεῦμα ἅγιον. 23 [215.7] *ἄν τινων*
Mt 18, 18 *ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφέωνται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.*

24 [216.10] *Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν Ἰησοῦς.* 25 *ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἑωράκαμεν τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὸν δάκτυλον*

in eorum faciem. Cf etiam Thdot$^{clem\,958}$ *εμφυσων το πνευμα τοις αποστολοις*, Or^{4,388} *ενεφυσησε τοις μαθηταις.*

23. *αν* bis cum ℵ (sec loc ℵ^{c}, ℵ* *εαν*) BILOXΓΔΑΠ unc^{8} al pler Or^{1,255} et ^{3,739} Bas^{3,34} Cyr$^{hr\,270}$ Chr$^{3,918\,bis}$ Cyr ^{4,1095} et$^{act\,50}$ ... Lu *εαν* bis cum (ℵ* sec loc) AD 346. (Eus$^{esai\,574}$ et Ps-Ath^{60}, sed priora tantum afferunt). Chr^{8,588} *ὧν ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφέωνται, καὶ ὧν* etc, atque eodem modo ^{3,94} (*καὶ ὧν ἂν κρατῆτε*) et ^{1,469} (bis *ὧν ἄν*) | *τινων* bis et. b c g vg (hi *quorum remiseritis peccata*; q *si quorum*, postea *si cuius*) sah cop syr^{p} et^{hr} arm aeth Or^{1,255} et^{3,739} Bas^{3,34} Cyr^{hr} etc Novat$^{tri\,29}$ (Gall^{3,311}) etc ... B *τινος*, item a (a Cyp *si cuius* bis) e f (hi^{2} *si cui*, tum *si cuius*) Cyp $^{131.\ 148.\ 155.\ 195}$ Or$^{int\,3,964}$ (*si cui* bis). Item Eus^{esai} *εαν τινος αφειτε* etc | *αφητε* (et. Or^{3,739}): Or ^{1,255} *αφιτε* | *αφεωνται* (Gb') cum ℵ^{c}ADLOX (L *αφεονται*) 1. 13. 19** 124. Chr^{8,588} et ^{1,469} et ^{3,94} Cyr^{4,1101} et Cyr$^{act\,50}$ ... ς Ti *αφιενται* cum B^{3} (* *αφιονται*) EGIKMS UΓΔΑΠ al pler (69* 127. *αφιεται*) Or ^{1,255} et^{3,739} Eusesai Cyr$^{hr\,270}$ Bas ^{3,34} Ps-Ath^{60} Cyr $^{4,1095\,txt}$, item b c f g vg cop syr^{hr} Or$^{int\,3,964}$ *remittuntur* (Or^{int} *dim.*) ... ℵ* *αφιεθησεται*, item d e q am gat sah syr^{utr} aeth Cyp $^{131.\ 148.\ 155.\ 195}$ *remittentur* (q *remittetur eis*; et. Eus^{esa} add *αυτω*, Cyp *illi*); a Novat *remissa erunt* (Nov *erunt remiss.*), quod propius ad *αφεωνται* accedere videtur | *αν* sec loco (ℵ* *εαν*): ℵ* add *δε*, item syr^{hr} (*et illis autem quorum*); b c g vg cop Cyp^{148} Novat praem *et* | *κρατητε*: EX al *κρατειτε* ... D *κρατησητε*, item it vg *retinueritis* (b e f *detin.*, a d q *tenueritis*) | *κεκρατηνται* (ΓΔ al *καικράτηνται*, L *κράτηνται*): c d g vg *detenta* (c d gat, g vg *retenta*) *sunt*; b e Novat *detenta erunt* (Nov *erunt retenta*); a q (item sah cop aeth) Cyp Or^{int} *tenebuntur*, f *detinebuntur*

24. *δε*: 1. *ουν* ... a e om | *ο λεγομενος*: D Chr^{8,591} om o | *ουκ ην*: L em sah cop syr^{sch} et^{p} c.* add *εκει*, sed em sah om *μετ αυτων* | *οτε ηλθ. ις* etc (et. ℵ^{c}): ℵ* *οτε ουν ηλθεν ις, ελεγον αυτω οι μαθηται* | *ις* cum ℵ(*et^{c})BD 2p^{c} (e silentio) ... ς o *ις* cum AILOXΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn Chr^{8,591} Cyr^{4,1102}

25. *ελεγον ουν* (arm om *ουν*): vide ℵ* ad v. 24 | *οι αλλοι* (et. ℵ^{c}): ℵ* 122. cop syr^{sch} om *αλλοι* | *μαθηται*: D 59. arm add *οτι* | *εωρακαμεν* cum ℵAB^{3}DSUΔΠ^{2} al plu ... Ti *εορακ*, cum B*EGIKLMXΓΔΠ* al aliq | *ιδω*: K* *ιδωμεν* | *εν ταις χερσιν*: D c Hil$^{818\,edd}$ *εις τας χειρας* (*in manus*) | *αυτου* (et. ℵ^{c}): ℵ* om | *τον τυπον* (b c d e fos mt Hil *figuram*, g vg *fixuram*, a *vestigium*): 2p^{c} *τους τυπους* ... f q *τ. τοπον*, item syr ^{sch} et^{hr} et pers^{p}. Habet autem syr^{sch} (et pers^{p}) totum locum sic:

εἰς τὸν τόπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὴν χεῖρα εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. 26 [217.9] *Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν.* 27 *εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρίν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός.* 28 [218.10] *ἀπε-*

nisi videam in manibus eius loca (pers^{p} *locum*) *clavorum et inmittam in ea* (pers^{p} rursus *in locum clavorum*) *digitos meos et extendam manum meam in latus eius.* Item syr^{hr} *nisi videbo in manibus eius locum clavorum* (omissis *και βαλω* sqq) *et mittam manum meam in latus eius* | *και βαλω* usq *των ηλων*: A 69. 235. 33^{ev} e^{scr} e vg^{cod} (ap Ln) sah^{mill} (non item^{woi}) syr^{hr} (vide ante) om ... D pon post *εισ τ. πλευρ. αυτου* | *μου τον δακτυλ.* cum $\aleph$BDL 33. (d non expri *μου*) ... ς Ln Ti *τ. δακτ. μου* cum ΑΒΙΧΓΔΗ unc^{6} al pler | *εισ τον τοπον των ηλ.* cum AI 47. 56. 58. 97** a b c g q vg (etiam *δ*) syr^{p} (et^{sch} vide ante) eth^{r} arm pers^{p} et^{w} Or^{1,433} Hil^{818} et^{1259} (i. e. contra Const^{31}) Ambp$^{s\ 47}$ Aug$^{ioh\ 121,5}$ (Or l. l. sic: *οθεν ουκ ειπε μεν· εαν μη ιδω, ου μη πιστευω· προσεθηκε δε και το· εαν μη βαλω την χειρα μου εισ τον τοπον των ηλων και ψηλαφησω αυτου την πλευραν, ου μη πιστευσω*) ... ς *ε. τον τυπον τ. ηλ.* cum $\aleph^{c}$BDLXΓΔΗ unc^{6} al pler (19** 22. 29** 122. *ποδων* pro *ηλων*) sah cop (f *in foramina clavorum*; aeth *in clavos eius*) Cyr^{4,1102} Nonn$^{p\ 111}$ ... $\aleph^{*}$ *εισ την χειραν αυτου* (habet igitur *εαν μη βαλω μου τον δακτ. εισ την χειραν αυτου*) | *μου* ante *την χειρα* (AB e^{scr} *τ. χειραν*, D aeth *τασ χειρασ*) cum $\aleph$BDL 33. ... ς post *τ. χει.* pon cum ΑΙΧΓΔΗ unc^{7} al omn^{vid} Cyr it^{pler} vg etc ... 1. a d om. Praeterea cf huc Iust$^{resurr\ 9}$ *και ψηλαφᾶν αὐτὸν ἐπέτρεπεν αὐτοῖς καὶ τοὺς τύπους τῶν ἥλων ἐν ταῖς χερσὶν ἐπεδείκνυε.* Cf etiam quae hunc locum praecedunt. Item cf Clem^{999} in adumbrationibus in 1. Ioh. 1, 1. *Fertur ergo in traditionibus quoniam Ioh. ipsum corpus quod erat extrinsecus tangens manum suam in profunda misisse et ei duritiam carnis nullo modo reluctatam esse, sed locum manui praebuisse discipuli.*

26. *οι μαθητ. αυτου* cum ABCDILX unc^{11} al pler f g q vg cop syr^{p} aeth Or^{1,431} Cyr^{4,1103} ... $\aleph$ 1. 56. 58. 69. 122. 124. e^{scr} a b c e sah syr^{sch} eth^{r} om *αυτου* | *Θωμας*: D 69. *ο Θωμ.* | *ερχεται*: D 1. 19** 29** 150^{ev} add *ουν* | *ειπεν*: A^{3} *ειπ. αυτοισ*, 235. 251. e^{scr} i^{scr} *λεγει αυτοισ*. Item add *αυτοισ* taur sah cop syr^{sch} aeth

27. *μη γινου* et. Or^{1,431} Dial^{851} Epiph^{593} Chr^{8,592} Cyr^{4,1103} etc. Locus Dialogi sic: *εφασκε· βαλε τον δακτ. σου εισ τουσ τοπουσ* (sic Delarue sine nota et opinor ex errore, Wtst enim *τυπουσ*) *των ηλων και την χειρα σου εισ την πλευρ., και μη γινου* etc. Apud Epiph post verba *μη γινου* etc additur: *ειδειξε γαρ τυπον ηλων και τοπον λογχησ, και αυτασ τασ ουλασ αφηκεν επι του σωματοσ* ... D *μη ισθι* (it vg *noli esse*)

28. *απεκριθη* sine copula cum $\aleph$BC*DGLX al plus^{10} it^{pler} (et. m^{4}) vg sah

κρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου.
29 *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι*
οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

21, 25 30 *Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώ-*
πιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·
31 *ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς*
ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

---

cop^{sch} w (ex^{dz} et^{petr}) arm Cyr^{4,1107} Cyp^{287} ... ς (= Gb) praem και cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{6} al pler q syr^{utr} eth^{hr} aeth | *θωμας* cum ABCDΧΓΔ ΛΠ al longe plu Cyr ... ς (= Gb Sz) o *θωμ.* cum ℵL 33. al vix mu *ειπ. αυτω*: 440. e m^{4} tol cop om *αυτω* ... a c add *tu es* | *και ο θεος μου*: D 46^{ev} om ὁ

29. *λεγει* (e *et ait*): ℵ* 13. 69. 346. *ειπεν δε* (*δε* et. 13. 346. ut vdtr, licet Sz praetereat), ℵ^{c} *λεγει δε* (non enim delet *δε*), g vg (sed non am fu ing al) *dixit* | *ο ις*: B om ο | *εωρακασ* cum ℵABCDMSUX^{2}ΛΠ^{2} al plu ... EGHKLX*ΓΔΠ* al mu *εορακ.* | *με* (a e om) sine *θωμα* cum ℵABCD unc omnib al plus^{150} it (et. m^{4}) am fu ing iac em gat taur sah cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Chr^{8,593} Cyr^{4,1110} Cyp^{287} etc ... ς (= Gb Sz) add *θωμα* cum (minusc paucis? nullus ap Scri nec ap Mtthaei) vg^{cle} fos mm mt (al) perss | *πεπιστευκασ* (et. ℵ^{c}): ℵ* g q gat arm (cop^{petr}) *και πεπιστευκ.* Praeterea Ln *πεπιστευκασ*; (ut etiam ex edd minusc mu notatum est) | *ιδοντεσ* (et. ℵ^{c} Clem^{433} Or^{4,209} et^{int} ^{4,627} etc): ℵ* 19** 60^{ev} fos gat syr^{utr} eth^{hr**} add *με* | *και πιστευσαντεσ*: A *πεπιστευσαντεσ* (omisso και)

30. *σημεια*: per errorem Btlji conlatio (quam etiam secutus est Bch) B *σημ. α.* In E vero post *σημεια* duae (ut vdtr) litterae erasae sunt. | ο ις: D om ο | *τ. μαθητων* sine additam cum ℵBEKSΔ (Δ teste Treg) Π al plus^{12} f sah^{mūu} syr^{p} ^{txt} ... ς add *αυτου* cum ℵCDGHLMT^{du} ΧΓΛ(?) al pler it^{plor} vg cop syr^{sch} eth^{hr} et^{p} c.* arm aeth Chr^{8,593} Cyr ^{4,1111} et$^{act\,63}$. Praeterea e add *postquam resurrexit a mortuis* | *βιβλιω*: D *βιβλω* (reliquis non mutatis)

31. Om versum G* | *πιστευητε* c. ℵ*B ... ς Ln Ti *πιστευσητε* c. ℵ^{c}ACDT^{a} unc rell al omn^{vid} Cyr^{4,1111} | *οτι ις εστιν* usq *πιστευοντεσ*: sah^{mūu} om, item i^{scr} om *οτι* usq *τ. θεου* | *ις* cum ℵABCDLT^{d}X unc^{11} al longe plu Cyr et$^{act\,63}$ ... ς (= Gb Sz) ο *ις* cum minusc aliq ... a (*quoniam est Christ. filius dei*) om | *εστιν*: X om. Singula autem sic ponuntur: D *ις χς υιοσ εστιν του θεου*, b f arm Ir$^{int\,206}$ *Iesus Christus* (Ir^{int} om ap Mass fide codicum) *est filius dei*, m^{4} *Ies. Chr. filius est dei*, e *Ies. Chr. filius dei est*, c *Ies. Chr. ipse est filius dei*; g q vg Hil^{967} *Ies. est Chr. fil. dei* | *και ινα* (et. ℵ^{c} Ir^{int} etc): ℵ* m^{4} taur om και | *ζωην* sine additam cum ABC^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler a c m vg syr^{p} ^{txt} eth^{hr} Cyr$^{act\,63}$ ... ℵ* DLT^{d} 13. 33. 69. 91. 124. 127. 229** 239. 346. 60^{ev} 6p^{e} b e f g q gat sax cop syr^{sch} et^{p} c.* arm aeth Ir$^{int\,206}$ Chr^{8,593} Cyr^{4,1111} Nonn$^{p.\,444}$ (*ζωῆσ θεσπεσίησ αἰώνιόσ ἐστιν ἀμοιβή*) add *αιωνιον*, hinc Ln add [*αιωνιον*] | *εχητε*: HΓΛ al *εχειτε*. Spectat ad hunc versum etiam Tert

XXI.

1 [219.9] *Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως.* 2 *ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.* 3 *λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· ὑπάγω ἁλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.*

---

prax[25] his verbis: „*Ipsa quoque clausula evangelii, propter quid consignat haec scripta, nisi* ut credatis, *inquit*, Iesum Christum filium dei."

XXI. 1. *μετα ταυτα*: 234. al[4] wtst al[2] scr e cop *μετ. δε ταυτ.* (syr[hr] *και μ. ταυτ.*) | *παλιν* hoc loco cum ABCEHKLMSUXΓΔΛΠ al pler it vg syr[P] Cyr[4,1112] ... ℵ syr[sch] ante *εαυτον*, D 235. cop arm aeth ante *εφανερωσεν*, 19. 69. 435. post *ο ις* pon ... G 18. 42. 61. 106. al[15] 17[pe] 11[pe] al[8] scr (sunt in his evgll nonnulla, quibus accedunt alia pleraque, vel potius ut vdtr omnia) syr[hr] pers[P] Chr[8,593] om | *ις* cum BC; item ς Ln *ο ις* cum ℵALXΓΔΛΠ unc[6] al pler Cyr; item it[pler] vg cop syr[utr] eth[hr] arm aeth ... Ti om cum DM 51. 255. e pers[P] Chr om :: nullam caussam fuisse h. l. nomen Iesu auferendi patet; hinc vix errat cui D et e rectum tenere videantur | *τοισ μαθηταισ*: e am fu em inc ing fos taur (hinc Hier omisisse certum est) om :: ut *ις* ita *τοισ μαθηταισ* suspectum est. Scripsimus *τ. μαθ.* sine *αυτου* cum ℵABC*EKLΔΛΠ al longe plu vg[cle] syr[P] Chr Cyr ... C[3]DGHMUXΓ 13. 69. 124. 127. 235. 239. 244. al[40] a b c f g q sah[mūn] cop syr[sch] eth[hr] arm aeth add *αυτου*. Praetereaque Γ 13. 69. 106. 124. al plus[20] add *εγερθεισ εκ νεκρων* | *εφανερ. δε ουτωσ*: 6[pe] a aeth om

2. *ο απο κανα* (a q *a cana*, e *a chanaha*) ... D *οσ ην απο*, item b c f g vg *qui erat a cana* | *οι του ζεβεδαιου* cum ABLPXΓΔΛΠ unc[7] al pler syr[P] arm Cyr[4,1112] ... NDE 157. y[scr] z[scr] al[10] Chr[8,594] *οι υιοι* (E *ιοι*, E al add *του*) *ζεβεδαιου*, item it vg cop syr[sch] eth[hr] aeth, c *οι του ζεβ. υιοι*

3. *αυτοισ*: D *τουτοισ* (d *illis*, e *illi*, a *illos*; it[rell] vg *eis*) | *λεγουσιν αυτω*: X add *εκεινοι* | *και ημεισ* (e haec post *συν σοι* pon): 1. om | *εξηλθον* (D *εξηλθαν*, P *ηλθον*) sine copula cum BCDEHKMSUΓΔΛΠ*et[3] al pler a e q syr[P txt] arm Cyr[4,1112] ... AP b c f g vg cop syr[sch] et[P] c.* eth[r] aeth praem *και*, hinc Ln [*και*] ... NGLXΠ[2] 157. al plus[25] add *ουν* | *ενεβησαν* cum ℵABCDLPXΓΠ unc[7] al longe plu . . ς (= Gb Sz) *ανεβησαν* cum ΔΛ al mu Cyr | *εισ το πλοι.* sine *ευθυσ* cum ℵBC*DLXΔ 1. 33. 69. 2[pe] it vg sah[mūn] cop syr[sch] eth[r] arm aeth ... ς (Gb[00], Schu „merito mittas verbum hoc loco ineptum") add *ευθυσ* cum AC[3]PΓΔΠ unc[7] al pler syr[P] Cyr | *εν* (et. f q): L a b c e vg om | *επιασαν* (et. ℵ[a]): ℵ* *εκοπιασαν* | *ουδεν*: C* *ουδε εν*

4 *πρωΐας δὲ ἤδη γινομένης ἔστη Ἰησοῦς ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέν-*
20, 14 *τοι ἤδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν.* 5 *λέγει οὖν αὐτοῖς*
Ἰησοῦς· παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ·
οὔ. 6 *ὁ λέγει αὐτοῖς· βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον,*
καὶ εὑρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυον ἀπὸ τοῦ
19, 26 *πλήθους τῶν ἰχθύων.* 7 [220, 10] *λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν*
ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· ὁ κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος,

---

4. δε: G om | ηδη (et. $\aleph^{c}$ b f g am fu em ing taur): $\aleph^{*}$ 22. 69. 122. 124. 2pe 150ev al[10] a c e vgcle cop syrsch arm aeth om | γινομενης (AB γειν.) cum ABC*EL al[10] (*cum mane esset futurum* cop) ... ς Ln γενομενης cum $\aleph C^{2}$DPXΓΔΑΠ unc[6] al pler Cyr[4,1112]. Item it[pl] vg *mane autem [iam] facto*, a *sed cum mane factum esset*, q *prima autem luce* | $\overline{\text{ις}}$ pri cum ℵABCDKPΠ* al plus[10] Cyr ... ς (Gb[0]) praem ο cum GHKLMUX ΓΔΑΠ[2] al pler ... s plane om | επι τον (Gb′) c. ΝADLMUX 33. al plus[12] Clem[104] (σταθεισ, φησιν, ο κυριοσ επι του αιγιαλω) Cyr ... ς Ti εισ τον cum BCEGHKPSΓΔΑΠ al pler Cyedd pri (:: similiter 20, 19. 26 εστη εισ το μεσον). Cf it[pler] vg *in littore*, q *ad litus* | ηδεισαν cum ABCDPΓΔΑΠ unc[7] al pler ... ΝLX 33. 127. 299. Cyr (sed nonedd pri) εγνωσαν, item b c f g vg *cognoverunt* (contra a e *sciebant*, q *scierunt*) :: hoc multo magis quam ηδεισαν correctoris videtur esse | οι μαθηται: 69. f syrhr add αυτου | $\overline{\text{ις}}$ sec: A al pauc ο $\overline{\text{ις}}$

5. λεγει ουν αυτ. $\overline{\text{ις}}$: a *ait illis* | ουν (syrsch aeth *et dixit*): $C^{3}U$ 33. 106. al[15] a (vide ante) e copwi arm syrhr Cyr$_{1}^{1112}$ om | $\overline{\text{ις}}$ cum ΝB ... A^{*vid} (inde ab ο $\overline{\text{ις}}$ usq μη τι προσ rescriptum) a om ... ς Ti ο $\overline{\text{ις}}$, Ln [ο $\overline{\text{ις}}$] cum A^{2}CDLPX unc rell al omnvid Cyr | μη τι (ℵc): ℵ* om τι | προσφαγιον et. ΝBCLP unc rell etc ... AD -γειον ... Clem[104] οψον (παιδια, μη τι οψον εχετε)

6. λεγει αυτοισ cum ℵ*etcb 239. (47ev ειπεν αυτ.) b c g (*dixit eis*) vg cop syrsch ethr. Similiter arm λεγει αυτοισ ο $\overline{\text{ις}}$, aeth *et dixit illis* ... ς Ln Ti ο δε ειπεν αυτοισ cum $\aleph^{ca}$ABCDLPΓΔΑΠ unc[7] al pler a e f q Cyr. Similiter x ο δε $\overline{\text{ις}}$ ειπ. αυτ., syrp *ipse autem dixit eis* | βαλετε: A* βαλε, e *mitte* | το δικτυον: 69. om το | ευρησετε: $\aleph^{ca}$ (rursus delet cb) g em mm aeth Cyr[1112] (nonedd pri, sed agnoscit etiamcomm 1115) add οι δε ειπον (aeth *et dixerunt*) · δι ολησ τησ νυκτοσ εκοπιασαμεν και ουδεν (Cyr κοπιασαντεσ ουδεν) ελαβομεν· επι δε τω σω ρηματι (Cyr ορωματι, sedcomm ρηματι) βαλουμεν, Latt *dixerunt ergo ei*: (em mm add *praeceptor*) *per totam noctem laborantes nihil cepimus, in verbo autem tuo mittemus* (ita mm; g em *laxabo*) *rete* :: ex Lc 5, 5 | εβαλον ουν (et. $\aleph^{c}$): e *miserunt*, a *miserunt illi*, syrsch ethr *et miserunt* (aeth και βαλοντεσ) ... $\aleph^{*}$D cop οι δε εβαλ. | αυτο: Π 1. 127. 157. 254. 2pe pser wser post ελκ. pon | ελκυσαι: ℵ ἵλκυσαι, D ειλκυσαι, Δ ειλικυσαι; ισχυον cum ΝBCDLΔΠ 1. 27. 33. 124. 262. al plus[5] a b c f g vg syrp ethr Cyr ... ς ισχυσαν cum APXΓΔ unc[7] al pler e q syrsch cop

7. ο $\overline{\text{ις}}$: D om ο | ο κυριοσ εστιν: D add ημων (d accurate *dominus est*

ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· 8 *οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλὰ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.* 9 [221.9] *ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον.* 10 *λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν.* 11 [222.9] *ἀνέβη Σίμων Πέτρος καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον εἰς τὴν γῆν μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.* 12 [223.9] *λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ἀριστήσατε.* [224.10] *οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν.* 13 [225.9] *ἔρχεται Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει*

noster). Similiter (h. l. et pόst) syr^{sch} aeth pers^{p}. | *εβαλεν εαυτον* (L *αυτον*): D* *ηλατο*, D^{3} *ηλλατο* (d *misit se et salibit*) | *εισ τ. θαλασσαν*: syr^{sch} (sed non$^{edd\,omn}$) add *ut veniret ad Iesum* (:: cf Mt 14, 29)

8. *πλοιαριω*: P *πλοιω* ... S praem *αλλω* | *ηλθον*: D *-λθαν* | *αλλα* cum ℵABC ... ς Ln *αλλ* cum DLPXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} | *πηχων*: A Cyr ^{4,1116} *πηχεων* | *διακοσιων*: a *viginti*, cop^{wi} DCCC (*quod nota* ΩΟ *exprimitur, debebat* $\overline{\text{C}}$ *poni; recte vero* cop^{schw} ex^{dz} *διακοσ.*)

9. *απεβησαν* (et. ℵ^{c}, it vg etc *descenderunt*, d *exierunt*): ℵ*H 91. syr^{sch} *ανεβησαν*, A y^{scr} 47^{ev} Cyr (non$^{edd\,pri}$) *επεβησαν* | *εισ την*: ℵ^{ca} (ℵ^{cb} restituit *εισ*) LX *επι την* | *βλεπουσιν* (et. a e ff^{2*}): P b c f g vg *ειδαν*, *viderunt* | *κειμενην* (et. e f g vg): tol arm om ... a b c ff^{2*} *καιομενην* (habent enim *carbones incensos*)

10. o $\overline{\text{ις}}$: B om o | *απο* cum ℵABCPX unc rell al omn^{vid} ... DL *εκ* (item b *ex*, it^{pler} d vg *de*)

11. *ανεβη* cum ABCDPX unc^{11} al pler ... ℵL 1. 2^{pe} 3^{pe} Cyr ^{4,1116} (non$^{edd\,pri}$) *ενεβη*. Dedimus sine copula cum ADPΓΔΑΠ* unc^{7}al pler a b c f ff^{2*} g vg arm ... ℵBCLXII^{2} 1. 22. 33. 2^{pe} al^{3} cop syr^{p} et^{hr} Cyr add *ουν*. Similiter c *tunc adscendit*, syr^{sch} aeth *et adscendit* | *εισ την γην* c. ℵAB CLPXΔΠ 33. 42. 78. 239. 299. 3^{pe} p^{scr} w^{scr} Cyr ... D 1. 69. 124. 127. 299. al aliq *επι την γην* ... ς Ti *επι τησ γησ* cum EGHKMSUΓΛ al pler Cyr$^{edd\,pri}$ | *ιχθυων μεγαλων* cum ℵBCEHKMSUΓΔΠ al pler c Cyr ... Ln *μεγαλ. ιχθυ.* cum ADGLXΔ 1. 33. 2^{pe} 6^{pe} a b f ff^{2*} g vg | *τοσουτων*: L add *αυτων*

12. o $\overline{\text{ις}}$: B om o | *ουδεισ δε* cum ℵADLXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} b c e f ff^{2*} (c *nemo autem*, b d e f ff^{2*} *nemo tamen*) cop syr^{utr} et^{hr} arm Cyr ^{4,1116}. Similiter a g vg aeth *et nemo*, Chr^{8,594} *και ουδεισ* ... Ti *ουδεισ* sine copula cum BC taur | *ειδοτεσ*: A *ειδοντεσ* (sic)

13. *ερχεται* sine copula cum ℵBCDLX 1. 22. 33. 91. 2^{pe} al^{10} a b e fos gat sah^{mūn} arm Cyr^{4,1116} ... ς (= Gh) add *ουν* cum AΓΔΑΠ unc^{7} al pler f ff^{2*} cop syr^{p} Cyr$^{edd\,pri}$. Item g vg aeth syr^{hr} *et venit*, e *tunc venit*, syr^{sch} *venit autem* | $\overline{\text{ις}}$ cum BC^{vid}D ... ς o $\overline{\text{ις}}$ cum ℵALXΓΔΑΠ unc^{7} al

τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. 14 [226.19]
20, 19. 26 *τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.*

15 *Ὅτε οὖν ἠρίστησαν,* [227.9] *λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με πλέον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ ἀρνία μου.* 16 [228.10] *λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε.* [229.9] *λέγει αὐτῷ·*

---

omn^{vid} Cyr | *και διδωσιν αυτοις*: D^{gr} *ευχαριστησας εδωκεν αυτοις*, item d f g mm syr^{hr} *et benedicens* (g mm *et benedixit et*, syr^{hr} *et gratias egit et*) *dedit eis*

14. *τουτο* sine copula cum ABCDΓΔΑΠ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} etc Cyr ^{4,1116} ... ℵGLX 33. mt cop syr^{hr} add *δε* (aeth pers^{p} *et hoc*) | *εφανερωθη* (*manifestatus est* f ff$^{2\cdot}$ vg): X 71. 346. evgg^{pler} a b c e gat *εφανερωσεν εαυτον* | $\overline{\text{ις}}$ cum BCD ... ς o $\overline{\text{ις}}$ cum ℵALXΓΔΑΠ unc^{6} (sed L post *τ. μαθητ.* pon) al pler Cyr^{4,1116} ... s 234. ff$^{2\cdot}$ mm plane om | *τοις μαθητ.* sine *αυτου* cum ℵABCL 1. 22. 33. 53. 122. 157. w^{ser} a e ff$^{2\cdot}$ am fu mt arm ... ς (Gb^{0}) add *αυτου* cum DXΓΔΑΠ unc^{7} al pler b c f vg^{cle} cop syr^{utr} eth^{hr} aeth Cyr

15. *ηριστησαν*: ℵ *-σεν* | o $\overline{\text{ις}}$: D a c tol cop syr^{utr} eth^{hr} aeth Chr^{8,598} post *λεγει* pon ... s 234. 249. 251. 7^{pe} 11^{pe} al^{7} vg^{cod} (ap Gb) Aug$^{ioh\,123,4}$ om | *ιωαννου* (ℵ^{a}BDΘ^{gr} *-ανου*, ita Ln) cum ℵ^{a}C*DL (91. *ἰωαννῆ*) a b d e f ff$^{2\cdot}$ g vg (ex his^{7} *iohannis*, e *iohannes*) sah^{mün} cop Nonn φ^{84} (*αἰμων γνήσιον ἔρνος ἰωάνναο τοκῆος*) ... ς *ιωνα* cum AC^{2}et^{3}XΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} e (*bariona*) syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Bas$^{eth\,298}$ Chr Cyr^{4,1117} Thdrt ^{2,426} ... ℵ* om | *πλεον* cum ℵBCDLΞΧΔ 33. 122. Chr Cyr ... ς *πλειον* cum AEGHKMUΓΔΠ al pler Bas^{eth}. Praeterea 1. 22. 2^{pe} a b c e ff$^{2\cdot}$ (non item f g vg) om *πλεον τουτων* | *συ οιδ. οτι φιλω σε*: a e om | *λεγει αυτω*: DU 19* gat mm syr^{sch} pers^{p} add o $\overline{\text{ις}}$ | *αρνια* cum ℵABC^{2} LX unc^{11} al fere omn Bas^{eth} Cyr^{4,1118}; item f ff$^{2\cdot}$ g vg *agnos* ... C*D 36^{ev} Chr^{8,598} (et.mosc^{5}) *προβατα* (sic C*, non *-ατια*, ut Berger de Xivrey invenisse sibi visus est), item a b c d e *oves*

16. *παλιν* hoc loco cum ABLXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} a ff$^{2\cdot}$ g vg syr^{utr} aeth Bas$^{eth\,298}$ Cyr^{4,1118}. Item ante *λεγει αυτω* ℵC b f cop arm syr^{hr} (*και παλιν λεγει* etc) ... D c e om | *δευτερον* (ℵ^{a} 1. 19** 2^{pe} *το δευτ.*) et. c e ... ℵ* 249. a b f ff$^{2\cdot}$ g vg arm om (:: possit inlatum credi, ab aliis pro *παλιν* substitutum, ita ut *παλιν* et *το τριτον* exceperint primam quaestionem. Nec vero minus probabile, ab alteris *παλιν*, ab alteris *δευτερον* ut superfluum abiectum esse.) Post *δευτερον* D add *o κυριος* | *ιωαννου* (Ln *-ανου* c. BDΘ^{gr} et d) c. ℵBC*D (L post *και κυριε* v. 16 deficit) a (*iohannes*) b e f ff$^{2\cdot}$ g vg cop (nec sah^{borg} differre a v. 15 statuendum est) Nonn φ^{91}, 91. *ἰωαννᾶ* ... ς *ιωνα* ut v. 15 | *ναι κυριε* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *ναι* | *συ οιδας οτι φιλ. σε*: a om | *λεγει αυτω* (tertio loco): AΠ^{2} 124. 218. 219. 239. 262. 299. 47^{ev} 2^{pe} gat mm syr^{utr} add o $\overline{\text{ις}}$. Prae-

ποίμαινε τὰ προβάτιά μου. 17 [230.10] *λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· φιλεῖς με; καὶ λέγει αὐτῷ· κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ* 16, 30 *γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε.* [231.9] *λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ προβάτιά μου.* 18 [232.10] *ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.*

tereaque 2pe syrp add *et αγαπας με και φιλεις με* | *τα προβατια* cum BC 19. (19**?) *ενια των παλαι. αντιγρ.* ap Theophan$^{hom\,37}$ (*προτερον αρνια, δευτερον προβατια, τελευταιον προβατα*), *oviculas* b Leif^{190} ed venet („*Petro dicit beato*: Pasce agnos meos, *et iterum*: Pasce oviculas meas", sed ap Gall^{6,228} *oves* pro *oviculas* legitur) ... ς Ln *τ. προβατα* cum ℵADXΓΔΑΠ unc^{7} 69. (sic) al pler (1. 209. om *λεγ. αυτω· ποιμ. τ. πρ. μου*) Bas^{eth} Cyr, item *oves* a c e f ff^{2c} gat mm; g vg *agnos*

17. *το τριτον*: c om *το* | *ιωαννου* (Ln *-ανου* cum BD$^{g^r}$ et d) cum ℵBD a (rursus *iohannes*) b e f ff^{2c} g vg cop (de sah vide supra) Nonn$^{\varphi\,100}$, 69. *Ἰωανᾶ*, 91. *ἰωαννᾶ* ... ς *ιωνα* ut vv. 15 et 16. Accedit Or^{prov} ap Mai^{15} (at deest in Notitia ex cod^{patm}) | *ελυπηθη* (et. ℵ^{c}): ℵ* *ελυπ. δε*, m^{17} syr^{sch} et^{hr} Amb$^{apol\,dav\,692}$ *και ελυπ.* | *το τριτον* (D$^{g^{r*}}$ om haec, sed ipse* suppl) *φιλεις* (ℵ* *και φιλ.*, ℵ^{a} delet *και*) *με* | *και* ante *λεγει* cum ℵBCD unc rell al omn^{vid} c e f ff^{2c} g m^{17} vg (et. fu al) cop syr^{utr} et^{hr} etc ... A a b am om, hinc Ln [*και*] | *λεγει* sec cum ℵADX 1. 33. 2pe, item *dicit* b f g am fu em mt al, *ait* a c e ... ς Ln Ti *ειπεν* cum BCΓΔΑΠ unc^{7} al pler ff^{2c} m^{17} vgcle cop syrr Cyr^{4,1118} | *αυτω* tert: B 249. om | *παντα συ* c. ℵBC*D 33. a e ff^{2c} m tol taur syr^{utr} Amb$^{apol\,dav\,692}$ ..., ς *συ παντα* c. AC^{3}XΓΔΑΠ unc^{7} al pler f vg syr^{hr} aeth Bas$^{eth\,298}$ ... libere b cop *tu scis omnia*, Chr^{8,599} *συ οιδας παντα*, Cyr^{1118} *συ οιδας κυριε παντα*, e g om *συ* | *συ γινωσκ. οτι*: arm *και συ παντα γινωσκεις και οτι* | *λεγει* (ℵ praem *και*) *αυτω* sine $\overline{ις}$ aut *ο* $\overline{ις}$ cum ℵD 1. 33. 120. 2pe it^{pler} vg cop pers^{w} ... ς add *ο* $\overline{ις}$ cum AXΓΔΑΠ unc^{7} al pler Bas$^{eth\,298}$ Cyr^{4,1118}; item Ln Ti $\overline{ις}$ cum BC y^{scr}; item *Iesus* f sah mūn syr^{utr} et^{hr} rell | *προβατια* cum ABC. Cf Amb$^{fid\,551}$ „*tertio inquit meretur audire*: Pasce agniculos meos, pasce agnos meos, pasce oviculas meas") ... ς Ln *προβατα* cum ℵDXΓΔΑΠ unc^{7} 1. 33. al omn^{vid} Cyr, item *oves* a b c d e f ff^{2c} g vg ... A *αρνια*, em gat mm *agnos*

18. *οτε*: C* y^{scr} *οτι*, arm *οτι ισω* | *σεαυτον*: 89. 234. 239. 250. 258. al^{6} scri *ιαυτ.* | *περιεπατεις*: EKX al mu *-ατησ.* Similiter Γ al aliq *εἶσ* pro *ἦσ*, X *εκτενησ* pro *εκτενεισ* | *τασ χειρασ* (et. ℵ^{c}): ℵ* syr^{hr} *την χειραν*. Praeterea e Chr^{8,599} (sed edd aliq habent) om *εκτεν. τ. χει. σου και* | *αλλοσ* cum ABC*XΓΔΑ unc^{7} al pler it vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ cop aeth ... ℵ*et^{c}C^{2}DΠ 1. 19. 22. 33. 2pe syr^{hr} et$^{p\,mg}$ arm Chr^{8,599} (sed non omnes edd) Cyr^{4,1120} (non item edd pri) et^{757} Nonn$^{\varphi\,112}$ *αλλοι* | *σε* ante *ζωσ.* cum ADXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg Chr Cyr^{4,1120} edd pri ... ℵBC^{2} (non 1. 33. rell) Cyr^{4,1120} et^{757} post *ζωσ.* pon | *ζωσει* (M al^{5} *-σῃ*) cum ABC*XΓΔΑ unc^{7} al pler it vg cop syr^{sch} et$^{p\,txt}$ aeth Cyr$^{1120\,edd\,pri}$ ...

12, 33 13, 36 2 Pe 1, 14 19 τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. 20 ἐπιστραφεὶς ὁ Πέτρος 21, 7 βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ 13, 23 ss ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν· κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; 21 τοῦτον οὖν ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· κύριε οὗτος δὲ τί; 22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν αὐτὸν

ℵ(*etc)C²DΠ 1. 19. 22. 33. 2pc syrʰʳ etᵖ ᵐᵍ arm Chr Cyr⁷⁵⁷ et ¹¹²⁰ ζωσουσιν (D ζωσουσει, C² ζωσωσιν) | οισει: ℵᶜΠ 1. 19. 22. 2pc Cyr⁷⁵⁷ et ¹¹²⁰ αποισουσιν, C² 33. arm syrʰʳ etᵖ ᵐᵍ Chr (sed ᵐᵒˢᶜ ᵃ αξουσιν) οισουσιν, D απαγουσιν (d *ducent*). Confirmat istam lectionem Chr ³,⁵⁹⁵ περὶ πέτρου φησὶν ὁ κς̄ ὅτι οἴσουσί σε καὶ ἄξουσιν ὅπου etc et ¹⁰,⁵⁵ ὅταν γάρ φησι γηράσῃς, τότε ζώσουσί σε καὶ ἄξουσιν ὅπου etc. Praeterea ℵᶜAD 1. 2pc (19? 22?) a c ff² ᵉᵐ sahᵐᵃʳ cop syrr arm aeth Cyr⁷⁵⁷ et ¹¹²⁰ add σε ... ℵ* ποιησουσιν σοι | οπου ου θελεισ (ℵᶜ): ℵ* οσα ου θελεισ | ου: D* συ (?), D² συ ου, ut (*tu non*) d it vg (exc fos mt). Nonn Ψ ¹¹² ˢᑫ sic: καί σε περισφίγξουσιν ἀφειδέσ ἀνέρεσ ἄλλοι | εἴσ τινα χῶρον ἄγοντεσ ὃν οὐ σέο θυμὸσ ἀνώγει.

19. τουτο (et. Or ¹,⁴²¹): D Or ¹,³⁰⁹ Chr ⁸,⁶⁰⁰ ταυτα | δε: 69. om | ειπεν: 1. Chr⁸,⁶⁰⁰ ελεγεν | τον θεον: e *cum* | και τουτο: A syrˢᶜʰ κ. ταυτα

20. επιστραφεισ sine copula cum ABCΠ* 33. wˢᵉʳ* b c e g vg arm perss ... ς (Gb⁰) add δε cum ℵDXΓΔΛΠ² unc⁷ al pler f cop syrᵖ Caes ¹³⁵ Cyr ⁴,¹¹²¹ Anastᵃⁿᵗⁱᵒᶜʰ ⁱⁿ ᶜᵃᵗ ᵒˣ ⁴¹⁰. Similiter a ff² fos syrˢᶜʰ etʰʳ aeth και επιστρ., Chr ⁸,⁶⁰⁰ στραφεισ ουν | ο πετροσ (et. Or ⁴,⁴³⁷· ⁴⁴⁰ γεγραπται ωσ επιστραφεισ ο πετροσ βλεπει etc): 1. om ο | ο ις̄ (et. Orᵇⁱˢ): D om ο | ακολουθουντα οσ (et. Orᵇⁱˢ) ... ℵ* om, ℵᵃ suppl ακολουθ. non item οσ, ℵᶜ etiam οσ suppl. Etiam ff² om ακολουθ. | αυτου: Cᵛⁱᵈ a f του κῡ | και ειπεν (ℵᶜ; ℵ* Chr λεγει) sine additam cum ABX unc rell al pler itᵖˡᵉʳ vg syrᵘᵗʳ rell Orᵇⁱˢ Chr: ℵCD 33. ff² fos syrʰʳ cop aeth Cyr add αυτω | κυριε: G και ... C* 435. om. Praeterea e post επι το στηθ. αυτου pergit *et dixit domine hic autem quid* (v. 21 exeunte) omissis mediis omnibus. Ad verba οσ και ανεπεσεν εν τω δειπνω etc cf Or ⁴,⁴⁴⁰ οὐ γαρ γεγραπται· οσ ην ανακειμενοσ εν τω κολπω αυτου. | παραδιδουσ: D –διδων

21. τουτον ουν cum ℵBCD 33. b c f ff² g (a hiat, e vide ante) vg cop syrᵖ c.* (aeth *et illum videns*) Or ⁴,⁴³⁷ Anastᵃⁿᵗⁱ ⁱⁿ ᶜᵃᵗ ⁴¹¹ Cyr ⁴,¹¹²¹ ... ς Ti om ουν cum AXΓΔΛΠ unc⁷ al pler syrˢᶜʰ etʰʳ arm. Apud Chr ⁴,⁶⁰⁰ similiter atque in e legitur, post verba enim επι το στηθοσ αυτου pergit και λεγει· κυριε, ουτοσ δε τι, omissis mediis. | ο πετροσ: X add ακολουθουντα | λεγει: ℵ f g (vide ante e) vgᶜˡᵉ (et. fos gat mm al, non item am fu em al) ειπεν | τω ιω̄: Dᵍʳᵃ αυτω ιω̄ ... 248. 48ᵉᵛ (alᵛⁱᵈ) αυτω | κυριε: ℵ om

22. εαν (et. Or ⁴,⁴³⁸): e f q *si*, ff² fu* *si sic* (item d *si cum volo sic manere*) ... b c g (a hiat) vg (ita fu² i. e. ex emend. Victoris) Ambᵖˢ ⁴⁵,³²⁰ ct

θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σύ μοι ἀκολούθει. 23 *ἐξῆλθεν οὖν οὗτος ὁ λόγος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ᾽· ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι.*

24 *Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ* 19, 35 3 Io 12 *γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν.*

118, 1225 et luc 1111 et alib (sed excess sata 1114 *si – sic*) *sic* | *μενειν* (it pler *manere*, b *remanere*, c *permanere*): *μεν. ουτωσ*, d ff^{2} vg^{edd} (vide ante) *sic manere*. Cf et. Hier$^{iovin\,1}$ *Quid ad te si cum volo sic esse* | *ερχομαι*: r i^{scr} al^{5} *-ωμαι* | *συ*: c (sive* sive^{2}) add^{vid} *δε*, item add cop | *μοι ακολουθει* cum ℵABC*D 1. 33. 11^{pc} (ex sil) it^{pler} vg Or Cyr^{4,1121} Anastantioch in$^{cat\,ox\,411}$ ... ς *ακολουθ. μοι* cum C^{2}XΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler f cop

23. *ουτοσ* ante *ο λογοσ* cum ℵBCD 1. 33. 2^{pc} a b c e f ff^{2} q (d *hic verbus*) gat syr^{sch} et^{hr} ... ς Ti post *ο λογοσ* cum AXΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler Chr^{8,601} Nonn φ 129 Cyr$^{edd\,pri}$ item *sermo iste* g vg syr^{p} arm ... 3. 250. y^{scr} al pauc ing* Or^{4,438} Cyr^{4,1121} Chr$^{mosc\,3}$ om | *οτι*: D arm *και εδοξαν οτι* | *και ουκ ειπεν* cum ADX unc rell al pler a b e f ff^{2} g q vg syr^{p} arm aeth (cop^{wi} sine copula) ... ℵBC 33. c cop^{schw} (ex^{dz}) syr^{sch} et^{hr} Or Chr Cyr *ουκ ειπ. δε* | *αυτω* (et. Or): D 61^{mg} *αυτο* (d *illud*) ... 69. a vg^{cod} (ap Gb) syr^{sch} pers^{p} Chr$^{8,601\,bis}$ om | *ο ις* (et. Or): ΚΑ* om | *οτι* (et. c f ff^{2} g Or etc): DA a b e vg (et. am fu ing al, sed non edd^{omn}) om | *αποθνησκει*: D e *αποθνησκεισ* (d e *morieris*) | *αλλ*: D *αλλα* | *εαν* (*si* e f q): a b e vg (et. am fu gat fos cm ing) *sic* ... ff^{2} om | *εωσ ερχομαι* sine additam cum ℵ* 1. 22. 2^{pc} 63^{ev} a e arm Chr^{8,601} ex$^{mosc\,5}$ ... ς Ln Ti add *τι* (D^{gr} om) *προσ σε* cum ℵ^{a}ABC(D)XΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler b d f ff^{2} g vg syr^{utr} et^{hr} cop aeth Or^{4,438} Chr^{8,601} mont^{f} Nonn φ 135 Cyr^{4,1121}; item c add *quid ad te? tu me sequere*

24. *ο μαρτυρων* (et. Or^{4,438}): B Cyr^{4,1122} *ο και μαρτ.* | *περι τουτων* (syr^{sch} add *παντων*): 63. 73. 253. 440. c^{scr} *περι τουτου* ... a e *de Iesu* (e *-um*) | *και γραψασ* cum ℵ*ACXΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler f g vg (hi^{3} *et scripsit haec*) syr^{sch} et^{hr} Or Chr^{8,601} ... ℵ^{a} 4. 33. 69. 122** 124. 6^{pc} c arm syr^{p} c.* Cyr^{4,1122} praem *ο* (fit igitur *ο και γρ.*) ... Ln c. BD b (e) (ff^{2}) q cop aeth *και ο γραψ.* (b q *et qui scripsit haec*, ff^{2} *et quia scripsit haec*, e *et qui de eo scripsit*) ... a *et quis scripsit haec scimus* (pergit *et scimus*) | *και οιδαμεν*: G *ο και οιδαμ.* | *αυτου η μαρτυρ. εστιν* cum BC* (cop^{dz} *η μαρτ. αυτου αληθησ εστιν*), item D 48^{ev} Cyr *εστιν αυτου η μαρτυρ.*, 33. *αυτου εστ. η μαρτ.* ... ς Ln *εστ. η μαρτυρ. αυτου* cum ℵAC^{3}XΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler it vg cop^{edd} Chr^{8,601}

25. Non addidimus hunc versum cum ℵ* (per errorem cum Millio Wtst Gb credebamus antea etiam codicem 63. absque versu 25. scriptum esse. At periit, ut Scriv. docuit, eius folium extremum cum eoque versus ultimus, sed superest nonnihil de commentario quo is explicatur, quemadmodum etiam post *η μαρτυρια αυτου*, quibus verbis

exit folium quod praecedebat ultimum, colon non punctum positum est.) Praeterea conferenda sunt complurium codicum scholia, ut quod Matthaeius ex 237. protulit: *ἄλλος δὲ προσθήκην εἶναί φησι* (137. al mu *ἄλλοι* et *φασιν*) *τοῦτο, τεθεικότος μὲν αὐτὸ τινὸς τῶν φιλοπόνων ἔξωθεν* (137. al mu add *ἐν παρενθήκῃ*), *εἰς παράστασιν τοῦ πλείονα εἶναι τῶν γεγραμμένων τὰ γεγενημένα παρὰ τοῦ κυρίου θαύματα, κατὰ μέρος δὲ ὑφ' ἑτέρου ἀγνοίᾳ τοῦ πρώτου τυχὸν ἐσωθεν* (137. etc *τὰ ὑπὸ τ. κυρ. γεγενημένα θαυμαστά· καταγέντος δὲ ἐσωθεν ἀγνοίᾳ τυχὸν τοῦ πρώτου γραφέως, ὑπό τινος τῶν παλαιῶν μὴ οὐκ ἀκριβῶν δέ,*) *καὶ μέρος τῆς τοῦ εὐαγγελίου γραφῆς γενόμενον* (137. etc *γεγονότος*), *διὰ* (137. etc *ὅπερ διὰ*) *πάντων τῶν εὐαγγελίων ὁ χρόνος καὶ ἡ συνήθεια φέρεσθαι παρεσκεύασεν.* Pro *διὰ πάντων τ. ευαγγ.* etc cod. 36 sic: *εἶτα τοῦ χρόνου καὶ τῆς συνηθείας διὰ πάντων αὐτὸ τῶν εὐαγγελίων φέρεσθαι παρασκευάσαντος, οὕτως βεβαίαν ἐσχηκότος τὴν δόξαν παρὰ πᾶσι τοῖς πιστοῖς, ὥστε ἀληθῶς μέρος ἓν καὶ τέλος τῶν παρὰ τοῦ εὐαγγελιστοῦ γραφέντων ποιήσασθαι, ἵνα μὴ δύξωμεν τοὺς θεοπνεύστους τῶν εὐαγγελιστῶν διαιρεῖν ἢ καὶ παραχαράσσειν λόγους.* (Praetereamus reliqua) ..... ς Ln Ti sic habent: *ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα* (lege ut et. Ln ἃ c. ℵBC*X etc) *ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ* (scribe *οὐδ'* ut et. Ln c. ℵBDΔ etc) *αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι* (scribe *-σειν* c. ℵBC* etc) *τὰ γραφόμενα βιβλία* cum ℵ^{a}ABCDEGHKMSUXΓΔΑΠ^{supp} al omn it vg rell Or^{3,630} et$^{4,13\cdot 216\cdot 352}$ item ap Eus$^{hist\ 6,25}$ et$^{int\ 3,964}$ Pamphil$^{apol\ 15}$ (Gall^{4}) Naz^{1,511} Chr^{3,923} et^{8,601} Nonn$^{\varphi\ 139}$ Cyr^{4,1123} Amm$^{cat\ cord\ 474}$ Sev^{ibid} Isid^{ibidem} Aug$^{ioh\ 124,8}$ Gaud$^{serm\ 3}$. Sed differunt plura. Ut enim iam indicatum est α (pro *οσα*) legendum cum ℵBC*X 33. 77. 108. 440. 44^{ev} Or^{4,216} Chr Cyr (c f q vg *quae fecit*; a b e ff$^{2\cdot}$ *et alia autem* [b *quidem*, a om] *multa fecit Iesus*) ... ς *οσα* cum AC^{2}D unc^{11} al pler syr$^{p\ mg\ gr}$. Item pro ο $\overline{\text{ις}}$ D ο $\overline{\text{χς}}$ $\overline{\text{ις}}$. Add vero ad ο $\overline{\text{ις}}$ 76. 247. 435. c^{ser} syr^{hr} *ενωπιον των μαθητων αυτου*, item b *quae non sunt scripta in hoc libro.* Item legendum est *ουδ'* cum ℵBDΔ 1. 69. Or^{4,352} ... ς Ti *ουδε* cum ACXΓΑΠ unc^{7} al pler Or^{3,630} et rell Chr Cyr. Item legendum *χωρησειν* cum ℵBC* Or^{4,216} (et^{3,630} *χωρειν*) (c^{ser} *χωρασειν*), item cop *non valiturum esse capere* ... ς Ln Ti *χωρησαι* cum AC^{2}D unc rell al omn^{vid} it vg (b c e f ff$^{2\cdot}$ blan am fu ing gat mt *capere*; a ff$^{2\cdot}$ sab g q vg^{cle} arm *capere posse*) syr$^{p\ mg\ gr}$ rell Or$^{4,13\cdot 352}$ et ap Eus^{hist} Chr (et.^{3,923}) Cyr Nonn (*ἀείραι*) Or^{int} (*capere potuisse*).

Ad finem libri (i. e. post *βιβλία*) ς (= Gb Sz) add *αμην* cum EGHK MSUXΓΔΑΠ^{supp} al pler c f am syr^{p} (ex uno codice) et^{mg} (*in Graec. est αμην* [*αμιν*]) aeth Cyr^{4,1123} ... omisimus cum ℵABC^{vid}D 1. 19** 22. 33. 90* 240. 244. al (sed pauc) a b e ff$^{2\cdot}$ g q vg^{cle} (et$^{edd\ certe\ pler}$) sah mūn cop syr^{sch} et^{p} in$^{edd\ pler}$ (nec add syr^{hr}) arm (nec add Or^{4,216} Chr$^{8,601\cdot 3,923}$)

Subscriptiones: ℵ*KMUXΓ al mu nil subscriptum habent (sed ad ℵ cf de subscriptionibus et inscriptionibus in Prol. Ni Ti ex Sin. cod. p. XXXI, cap. II, 5. ... B *κατα ιωαννην* ... ℵ^{a}ACEΔΔ 22. 33. al mu *ευαγγελιον κα. ιωαννην* ... Π^{supp} d^{ser} al mu *τελος του κατα ιωαννην* (Π^{supp} al add *αγιου*) *ευαγγελιου* ... D *ευαγγελιον κατα ιωαννην ετελεσθη αρχε-*

ται ευαγγελιον κατα λουκαν. Similiter a b d e f ff^{2}· q *evangelium* (q om) *secundum* (e *cata*) *iohannem* (ff^{2}· *ioannem*, d *iohanen*) *explicit* (a pon ante *evang.*, q add *amen*, b *in deo*) *incipit evangelium* (ita d f; a b e ff^{2}· q om) *secundum* (e *cata*) *lucan* (a *lucanum*, ff^{2}· *lucanum amen*) ... g gat mm mt *explicit evangelium secundum* (gat mm *cata*) *iohannem* (gat mm *ioannem*); c *explicit evangelium iohannis*. Praeterea add HSA al pl versuum (*στιχοι*) numerum: HS al pl *βτ'*. A al mu *βσι'*, al *βι'*, *βκδ'*, *ατ'*, *δισχιλιοι τριακοσιοι* (ut 246.) et aliter. Item A al pm *κεφαλαια* (*σλβ'*, ut A al pl; ad eundem numerum notatio marginalis codicum CK etc procedit; in AM ultimus est *σλα'*), item *τιτλοι* (qui in antiquiss. cdd pler praeter NBD singulis evv praeponuntur: numero sunt *ιη'* ut in ACΔ, aut *ιθ'* ut in KM: quae differentia pendet ab historia mulieris adulterae, vide supra), aliquot et. *ρηματα* (*βχ'* vel *ατλα'* vel *ατλη'*. Ath: *voces* 2600). In B numerantur capita 80. Praeterea multi (ut iam S) subscriptiones (*ευαγγ. κα. ιωαννν.* ut S vel ut G^{suppp} *το κα. ιω. ευαγγ.*) auctas habent his: *εξιδοθη μετα χρονους λβ'* (al *λ'* vel *τριακοντα*, G^{suppl} vero *κ'*) *της του χυ αναληψεως* (G^{suppl} *αναλυσεως*. Certe enim *αναλυ* quod in cod. scriptum est additis per compendium *εως* litteris potius *αναλυσεως* quam *αναληψεως* praebet, nisi *υ* per itacismum pro *η* positum esse statuamus). Notabile est etiam quod in A 262. aliis, ut iam supra vidimus, notatur: *εγραφη και αντεβληθη ομοιως εκ των αυτων αντιγραφων εν στιχοις βσι', κεφφ. σλβ'*. Denique in nonnullis haec et similia adnotantur: *εγραφη ελληνιστι εισ εφεσον μετα τριακοντα ετη* (237. ad haec add *οι δε λεγουσι· μετα χρονους τριακοντα δυο*) *της αναληψεως του κυριου επι δομετιανου βασιλεως* (ut 160.). Similiter syr^{sch}: *finitum est evangelium sanctum praedicationis Iohannis evglstae, quod locutus est Graece Ephesi*; item syr^{p} in antiquiss. cod. Assem. 1.: *explicit scriptura sancti evangelii Iohannis; locutus est autem et scripsit Ionice in Epheso* (apud White simplicius *finita est descriptio evglii sancti Ioh. quod locutus est Graece*) ... *εξιδοθη μετα χρονους λβ' της του χυ* (246. add *του θεου ημων*) *αναληψεως εν πατμω τη νησω* (ut 246. 252.) ... *συνεγραφη υπο τουτον ιωαννην, οτε ην εν εξορια εν πατμω τη νησω υπο τραϊανου του βασιλεως, και εξιδοθη εν εφεσω δια γαϊον τον ξενοδοχον των αποστολων μετα λβ' χρονους της του χυ αναληψεως* (ita 145.). Ad quae cf Suidas sub *ιωαννης*, ubi haec leguntur *οτι ο θεολογος και ευαγγελιστης απο της εν πατμω εξοριας επανελθων συνταττει το ευαγγελιον ων ετων ρ', διαρκεσας εως αλλων ετων ρκ'* .. ar^{e} *finitum est evangelium Iohannis filii Zebedaei apostoli unius ex duodecim. Scriptum illud Graece populo urbis Ephesi post ascensionem domini nostri in caelum corpore anno trigesimo regnante Nerone imperatore Romano. Finiuntur autem cum illo IV evv. sancta, ceu quattuor flumina vitae, et gloria sit deo.* Similiter pers^{p} ad omnia 4 evv respicit: *finita sunt quattuor evangelia gloriosa Matthaei et Marci et Lucae et Iohannis.* Ceterum h. l. nec praetereundum videtur quod in prologo evangelii secundum Ioh, quemadmodum cod. Vat. Alex. num. 14 saeculi noni praebet, legitur (cf libellum meum: *Wann wurden unsere Eev. verfasst*, ed. IV. 1866 p. 118 sq): *evangelium iohannis manifestatum et datum est ecclesiis ab iohanne adhuc in corpore constituto, sicut papias*

nomine hierapolitanus discipulus iohannis carus in exotericis id est in extremis quinque libris retulit. Dissecripsit vero evangelium dictante iohanne recte. Quibuscum conferendus est prologus apud Corderium praeposita ἀνεπιγράφου nota: *ὕστατος γὰρ τούτων ἰωάννης – πάνυ γηραλέου αὐτοῦ γενομένου, ὡς παρέδοσαν ἡμῖν ὅ τε εἰρηναῖος καὶ εὐσέβιος καὶ ἄλλοι – κατ' ἐκείνου καιροῦ (κατ' ἐκεῖνον καιρὸν?) αἱρέσεων ἀναφυεισῶν δεινῶν ὑπαγόρευσε* (sic) *τὸ εὐαγγέλιον τῷ ἑαυτοῦ μαθητῇ παπίᾳ εὐβιώτῳ τῷ ἱεραπολίτῃ, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν πρὸ αὐτοῦ κηρυξάντων τὸν λόγον.*

LIPSIAE, EXSCRIPSERUNT GIESECKE & DEVRIENT.

Digitized by Google

Digitized by Google

Name
Date
Directions: Complete the following.
Find the area of the figure.
Area of a Rectangle
Area of a Triangle
Area of a Parallelogram
Area of a Trapezoid

Name
Date
Period
Unit 1 Test Review
Part 1: Multiple Choice
Identify the choice that best completes the statement or answers the question.
1. Which of the following is a rational number?
a. 0.5
b. 0.5
c. 0.5
d. 0.5
2. Which of the following is an irrational number?
a. 0.5
b. 0.5
c. 0.5
d. 0.5
3. Which of the following is a rational number?
a. 0.5
b. 0.5
c. 0.5
d. 0.5
4. Which of the following is an irrational number?
a. 0.5
b. 0.5
c. 0.5
d. 0.5
5. Which of the following is a rational number?
a. 0.5
b. 0.5
c. 0.5
d. 0.5
6. Which of the following is an irrational number?
a. 0.5
b. 0.5
c. 0.5
d. 0.5
7. Which of the following is a rational number?
a. 0.5
b. 0.5
c. 0.5
d. 0.5
8. Which of the following is an irrational number?
a. 0.5
b. 0.5
c. 0.5
d. 0.5